

THESAURUS LINGVAE LATINAE

This file contains a part of the *Thesaurus Linguae Latinae* (ThLL), published in print in Leipzig *et al.* 1900—. Please check on our website (www.thesaurus.badw.de) whether you have the latest version of the file (the version is indicated in the last line on this page).

The **abbreviations** used in the ThLL are explained in the *Index librorum*, which has basic information on all Latin texts from Antiquity (incl. chronology and editions). It is regularly updated and can be consulted on our website: www.thesaurus.badw.de.

Navigating in this file

This file has a **bookmark for every headword**, including those in the *Addenda et Corrigenda* (in vols. VII/2, IX/2, X/1, X/2, *Onomasticon* C & D). You can use the list of bookmarks for fast navigation and to get an overview over the entries. Please note that the list of bookmarks=headwords may not (yet) be complete.

Searching in this file

You can search through the bookmarks/headwords in many pdf-readers after activating the option ‘include bookmarks’ (or similar) in the search menu.

The file includes an uncorrected OCR text, which may be useful for copying short phrases. **You can search through the text, but may not find what you are looking for – even if the information is contained in the printed volume.** Due to the complexity of the typeface and the age of the print the searchable text (*behind* the page on the screen) is only partially correct and thus may differ from the digital reproduction (= what you see on the screen). **The text of the print** (and its digital reproduction) **is the only authentic version of our dictionary.**

For full-text searches you can use the ThLL-database published by *De Gruyter*TM (available in research libraries).

License and limitations of use

This work is offered to you under a *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs* CC BY-NC-ND license (explanation [here](#)). In addition, you are not allowed to print or modify (parts of) this file or to upload it to a public website (**no file-sharing**). We kindly ask you to respect these restrictions. Instead, please refer fellow researchers to our website. Continued access to this version of the ThLL depends on your acceptance of these conditions. Please also leave this page and the watermark in the file.

Further information

We are enthusiastic about cooperation with academic researchers anywhere in the world. Please include references to the ThLL in your publications where relevant. If you have a lexicographical question about the Latin of Antiquity which cannot be answered from the published volumes of the ThLL, please contact us; contact information is on our website: www.thesaurus.badw.de.

Enjoy working with the Thesaurus Linguae Latinae!

Michael Hillen, General Editor and Project Leader
Munich, February 2019

THE SAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

AVXILIANBVS ET ALIIS ET CVRATORIBVS FVNDATIONIS
ROCKEFELLERIANAE

VOLVMEN VI
PARS ALTERA

G

Æ

MDCCCCXXV—MDCCCCXXXIV
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

Voluminis sexti partem alteram vocabula a G littera incipientia complexam redigendam suscepit Manu LEUMANN, tunc sodalis noster. Qui postquam quaternionibus septem confectis adlectionem honorificam in collegium professorum universitatis Turicensis secutus est, ego in locum abeuntis redactor successi. In singulorum lemmatum tractatibus, quorum aliquot Leumann prius absolverat, aliquot ipse composui, strenue nos adiuverunt hi operum socii: Franciscus BLATT, Edvardus BRANDT, Fridericus BRÄUNINGER, Vincentius BULHART, Georgina BURCKHARDT, Joannes DREXLER, Paulus GEISSLER, Sigifredus HAEFNER, Ida KAPP, Udalricus KNOCHE, Ernestus KOCH, Maximilianus KROHN, Gustavus MEYER, Mauritius SCHUSTER. Praeter hos gratissimum Thesauro auxilium tulerunt v.v. d.d. plagularum nostrarum recensores: Guilelmus HERAEUS, litterarum latinarum unice peritus, Manu LEUMANN, qui etiam post discessum suum non destitit fideli et assidua cura facere quo emendatior Thesaurus legeretur, W.M. LINDSAY, professor Andreopolitanus Britannorum, dum glossarum corrigendarum partibus susceptis opus nostrum ex suis opibus ditat, Max. NIEDERMANN, rector cum maxime universitatis Neocomensis Helvetiorum, cum in aliis tum in quaestionibus inferioris latinitatis praecipuus nobis adiutor. Quibus quantum debeamus, hoc potissimum loco profitendum duxi.

Monachio a. d. XVI. kal. Iul. MDCCCXXXIV.

O. HEY.

AD CONFICIENDAM VOLVMINIS SEXTI PARTEM ALTERAM LIBERALISSIME AVXILIA PRAESTITERVNT:

NOSTRATES

ACADEMIAE LITTERARVM BEROLINENSIS GOTTINGENSIS HEIDELBERGENSIS LIPSIENSIS MONA-
CENSIS VINDOBONENSIS

MINISTERIA STVDIORVM LIBERALIVM AVSTRIACVM BAVARICVM BORVSSICVM

MINISTERIA EARVNDDEM RERVM CVRAM GERENTIA IN R. P. BADENSI VIRTEMBERGENSI

MINISTERIVM CVRANS RES INTERNAS GERMANIAE

ORDO AMPLISSIMVS CVRATORVM LITTERARVM STVDIORVMQVE LIBERALIVM HAMBVRGENSIS

SOCIETAS NOSTRATIVM STVDIA LITTERARVM FOVENS ANGVSTIIS PRESSA

SOCIETAS OPES IN STVDIA LITTERARVM COLLATAS ADMINISTRANS HAMBVRGENSIS

SOCIETAS LITTERARVM REGIOMONTANA

SOCIETAS GOERRESIANA FOVENS STVDIA LITTERARVM IN GERMANIA FIDEI CATHOLICAE

AMERICANI

† JOHN M. WVLFING PRAEMATVRE DEFVNCTVS DIE XXVIII. MENS. IAN. A. D. MCMXXIX
HVGO A. KOEHLER CIVES VRBIS CVI NOMEN EST ST. LOVIS THESAVRI LINGVAE
LATINAE FAVTORES ET ADIVTORES EGREGII PER ANNOS MCMXXIII—MCMXXVII

MRS. J. M. WVLFING CIVIS VRBIS QVAE APPELLATVR ST. LOVIS CVM COGNATIS
AFFINIBVSQVE IN EADEM VRBE HABITANTIBVS MR. A. J. WALTER MRS. H. RIESENBERG
MISS ANNIE GUYE MRS. E. TAVENNER PROF. E. TAVENNER

DR. H. C. IACOB GOVLD SHVRMAN ANNIS MCMXXIV—MCMXXX LEGATVS AB AMERICAЕ
SEPTENTRIONALIS CIVITATIBVS FOEDERATIS IN GERMANIAM MISSVS ACADEMIAE
LITTERARVM BORVSICAE HONORIS CAUSA ASCRIPTVS

MR. FAIRFAX HARRISON PRESIDENT OF THE SOUTHERN RAILWAY CIVIS VRBIS QVAE
NOMEN DVCIT A GEORGIO WASHINGTON

THE HONORABLE CHARLES NAGEL CIVIS VRBIS QVAE APPELLATVR ST. LOVIS
CVRATORES FVNDATIONIS FACTAE IN MEMORIAM CAROLI SCHVRZ A. MCMXXXI
CVRATORES FVNDATIONIS ROCKEFELLERIANAE INDE AB ANNO MCMXXXIII

DANI

CVRATORES FVNDATIONVM QVAE VOCANTVR CARLSBERG FOND ET RASK-ØRSTED FOND
STIPENDIVM DEDERVNT OPERIS NOSTRI SOCIO DANICO

HELVETII

EX AERARIO PVBLICO EROGAVERVNT BINA STIPENDIA DANDA OPERIS NOSTRI SOCIIS
HELVETICIS

QVORVM OMNIVM NOMINA GRATO ANIMO
PROSEQVVNTVR QVI ACADEMIARVM IVSSV OPERI PRAESVNT

THESAURVS LINGVAE LATINAE

VOLVMEN VI2

G

g littera septima. cf. gamma. v. in universum etiam quae ad litteram c vol. III p. 1, 1sq. collata sunt. de inventione litterae: PLVT. aet. Rom. 54 p. 277^D τὸ κάππα πρὸς τὸ γάμμα συγγένειαν ἔχει παρ' αὐτοῖς (sc. τοῖς Ῥωμαίοις): ὅπερ γὰρ ἐχρήσαντο τῷ γάμμα Καρβιλίου Σπορίου (floruit saec. III a. Chr. med.; v. Götz, PW. III 1629, 31) προσεξευρόντος. SCAVR. gramm. VII 15, 16 (v. vol. III p. 1, 6) quosdam figura deceptos qua... apud antiquos Graecorum g littera notabatur, ut... testantur XII tabulae, ubi est 'ni pacunt'... quod male quidam per c enuntiant, ... hanc quidem k dixisse, ceterum pro ea nota adiecta a Spurio Carvilio novam formam g litterae positam. MAR. VICTORIN. gramm. VI 13, 2 k post receptam g supervacuum esse coepit. DIOM. gramm. IV 423, 20 g nova est littera in cuius locum c solebat apponi eqs. AVSON. 348, 22 gammae vice functa prius c... alium pro se titulum replicata dedit g. FEST. p. 202 per c litterae formam antiqui nihilominus g usurpabant (cf. gamma). sim. PAVL. FEST. p. 243 al. nunc G littera usitatae formae non invenitur ante ELOG. Scip. Corp. I² 7; praeterea formae singulares CORP. I² 60, 457. c pro g in titulis antiquis v. vol. III p. 1, 13, in posterioribus ex. gr. CORP. VIII 15283 Aucendus. 15298 sq. et 16289 Carcilia; cf. praeter alia H. Dessau, Inscr. lat. sel. vol. III p. 810. g pro c: CORP. I² 364 gonlegium, Volgani, gondecorant. VIII 11196 Nargisus. al. q pro g: CORP. III 9009 Qaude(n)tio. de pronuntiatione: VARRO ling. 6, 95 c cum g magnam habet communitatem (cf. συγγένειαν, cognationem l. 3. 36). TER. MAVR. 197 g porro retrorsum coit et sonum prioris (i. soni c, cf. vol. III p. 1, 17) obtusius ipsi prope sufficit palato (cf. MAR. VICTORIN. gramm. VI 33, 20 [v. vol. III p. 1, 20; sequitur:] g vim prioris pari linguae habitu palato suggerens lenius reddit). 895 asperum quia vox sonorem leviores interpolat vel priores g Latini nondum ab apice (cf. p. 1666, 9) finxerant eqs. DIOM. gramm. I 424, 20 consonans muta (GRAMM. suppl. 303, 11). MAR. VICTORIN. gramm. VI 7, 24 g consonans muta rigida. PRISC. gramm. II 20, 9 inter c sine aspiratione et cum aspiratione est g...; sunt igitur... b d g mediae quae nec penitus carent aspiratione, nec eam plenam possident. MART. CAP. 3, 261 (= GRAMM. suppl. 307, 26) g spiritum cum palato. SCAVR. gramm. VII 14, 9 c cognationem habet cum g..., ideo alii dicunt gaunacem, alii caunacem. vituperatur pronuntiatio c pro g: QVINT. inst. 1, 5, 15 'preculam' pro 'pergula'. APPEND. Probi 79 digitus non dicitur. in originationibus c pro g: VARRO ling. 5, 64 quod gerit fruges, Ceres; antiquis enim quod nunc g <c>. 5, 101. PLVT. aet. Rom. 54. g pro c: VARRO ling. 5, 116 gladium c in g commutato a clade. FEST. p. 229 prodigia, quod prodicunt...; nam quae nunc c appellatur, ab antiquis g vocabatur. QVINT. inst. 1, 7, 12 a Latinis veteribus d... adiectam ultimam...; interim g quoque, ut in pulvinari Solis qui colitur iuxta aedem Quirini VESPERVG quod vesperuginem (vesperum Vollmer) accipimus. -gu-: PRISC. gramm. II 12, 13 q (i. qu) si... alia littera est existimanda quam c, debet g quoque, cum similiter praeponitur u amittenti vim litterae (i. ergo gu), alia putari, et alia cum id non facit; dicimus enim 'anguis' sicuti 'quis' (eodem tendit TER. MAVR. 210 CARM. de alphab. 21 post me [i. g litteram] quinta sonat parvum vocalis [i. 'u'] in ore). scribitur pro agma i. nasali gutturali: PRISC. gramm. II 30, 12 sequente q vel c pro ea (n) g scribunt Graeci et quidam tamen vetustissimi auctores Romanorum euphoniae causa bene hoc facientes, ut 'Agchises ageps aggulus aggens': quod ostendit Varro (ling. frg. 46 p. 201 Götz-Schöll) „ut Ion scribit, ... littera ... agma, cuius forma nulla est et vox communis est Graecis et Latinis, ut his ver-

bis: 'aggulus aggens agguilla iggerunt'; in eiusmodi Graeci et Accius noster bina g scribunt, alii n et g, quod in hoc veritatem videre facile non est. similiter 'ageps agcora'". aliter MAR. VICTORIN. gramm. VI 16, 17 NIGID. Gell. 19, 14, 7. g in syllabis ante et post consonantes: TER. MAVR. 890 sq. CHAR. gramm. I 10, 7 DIOM. gramm. I 383, 17. 424, 20 PRISC. gramm. II 48, 11 DOSITH. gramm. VII 385, 3. de forma: PROB. nom. gramm. IV 214, 38 apud antiquos c littera pro g ponebatur. deinde: postea in discretionem g litterae apex (cf. p. 1665, 30) qui sonum figuramque notaret, inventus est, quo addito eqs. in figuris geometricis: VITR. 9, 7, 4. 5. pro nota et numero: MAR. VICTORIN. gramm. VI 21, 12 g... apud Graecos obtinet notam numeri sex (23, 27. pertinere videtur ad graecum episemon 5, cf. HER. tract. in psalm. 77 p. 60, 13 infra s. v. gamma). GRAMM. suppl. 303, 12 quae g duabus virgulis scripta;... adiecta vocali 'a' utraque parte numerum complet, ut ga id est c et praeposita, ut ag id est sescenta. GROM. p. 313, 5 casa per g nomen habens (p. 333, 3). p. 358, 21 limes... litterae g. p. 363, 13 g si in termino inveneris eqs. compendia usitata: in titulis: g(arum) g(emina) g(ener) g(enius) g(ens). in epistulis: g(audeo). gabalium, -i n. [voc. peregrinum. W.] aromatum genus: PLIN. nat. 1, 12, 45. 12, 99 serichatum et -um, quae intra se consumunt Arabes, nostro orbi tantum nominibus cognita, sed cum cinamo casiaque nascentia. gabalus, -i m. [voc. gallicum, cf. cum hibern. gabul „gegabelter Ast, Weiche“, cambr. gafl „Gabel“. W.] gabulum GLOSS. gāb-v. l. 34. i. q. patibulum, crux (GLOSS. gabulum: (est) patibulum. βάσανος): VARRO Men. 24 nos barbari quod innocentes in -um (fort. -u-; versum esse non constat) suffigimus homines (NON. p. 117 ad l. -um crucem dici veteres volunt. inde GLOSS. crux). artificiose etiam ex nomine Helioibaldi efficitur, fort. notione 'homo cruce dignus': LAMPB. Alex. 1, 2 consobrinus ipsius -i (an Gabali? cf. SERV. Aen. 7, 180 et v. Helioibalus). CAPITOL. Opil. 11, 6 (epigramma Macrini imp.) si talem Graium tetulissent fata poetam, qualis Latinus gābalus iste fuit (nititur poeta in versu priore CARM. Pomp. gramm. V 309, 31 poeta 'Helioibalus' si sic poneret, non poterat stare versus...; interposuit 'nam': Elio- nam -gabalus). gabarna v. gaberna. gabata, -ae f. [cf. cum neogr. γαβάθα et Hesychii γάβατος (O. Hoffmann, Gr. Dial. I 114). W.] gāv- l. 54. -tha l. 45. 46. 48. 50. 56. gav- passim. γαβάθα p. 1667, 3. de origine: ISID. orig. 20, 4, 11 (inter vasa escaria) gavata (gravata gabata cavata var. lect.) quasi cavata, g pro c littera posita; hinc et conca; sed illa cavata, ista concava: sic et Graeci haec nuncupant. {francog. jatte. M.-L.} lanx, qua cibi apponuntur, ignotae formae, plerumque ex materia pretiosa confecta: MART. 7, 48, 3 transcurrunt gābatae (-th- C⁴) volantque lances. 11, 31, 18 sic implet gābātas (-th- L) paropsidesque et leves scutulas cavaeque lances. CORP. V suppl. ital. 410 (Concordiae) Spei Aug(ustae) -tham arg(enti) p(ondo) II libras (et sextulam). CYPR. GALL. num. 145 in gābātis caelato ardentibus auro. LIB. pontif. p. 131, 3 -am (-tha var. lect.) [h]electrinam, pens(at) lib(ras) II. Ps. THEOD. PRISC. app. p. 325, 9 in -a Arretina. ENNOD. carm. 2, 22 tit. de compostile (i. depositorio) habente septem gavatas (-es cod. B). VEN. FORT. carm. 7, 24 tit. versus in gavatis (gravatis G¹) pulchro metallo confectis. 11, 10, 3 carnea dona tumens argentea gāvata (ca- AM) perfert. [GLOSS. parapsis: -a (var. lect. gavata) vel catinus; psi (i. parapsis. corr. -psis, vix pyxis): -a (var. lect. gavatha) vel patena; parapsides (var. lect. -bsi-): gavutan (var. lect. -but-); vox [Leumann]

anglosaxonica? Lindsay.] fere i. q. catinum: ANTHIM. 34 ter gavata (gravata gaveta gibida var. lect.). i. q. vas semodiale ligneum: EDICT. imp. Diocl. III/IV 15, 51 κάβαθα ἤτοι κάμηλα σημοδιαία γεγεννημένη τετορευμένη (sic M; γάβαθον ἤτοι κόνειλον σημοδιάν γενομένην τετορευτήν G). cf. gavessa.

gabbarae vel gabbarēs plur. et ?1. gabbarus [voc. peregrinum. W.]. GLOSS. -ros insulsos (vel inclusos) barbaros, unde -res mortuorum condita (-i-?) corpora. *etiam seiunctim: -rus insulsus barbarus et -res (gabbar(a)e, galibar(a)e) mortuorum condita corpora. [AVG. serm. 361, 12, 12 Aegyptii... morem... habent siccare corpora et quasi aenea reddere: -as ea vocant; adnotatur in edd. Maur. a. 1683 et Mignii: 'verba -as ea vocant absunt a manuscriptis'. sed sine adn. exhibet ed. Lorani. a. 1576. in codd. vetustioribus adhuc collatis verba non leguntur.]*

?2. **gabbarus** v. cammarus vol. III p. 207, 55, ubi corrig. καρίς pro καρίς.

(? **gaberina**) **gaberna**, -ae f. voc. peregrinum. GLOSS. -as (gabarnas alter cod.) arcas. gaberina arca. v. zaberna et Niedermann, *Essais d'étymol. et de crit. verb. lat.*, 1918 p. 80: 'i. q. pera'.

1. gabilia GLOSS. γαλεάγρα v. cavea vol. III p. 628, 33. adde MART. 14, 77 tit. **gabilia** B⁴ (gabea C⁴).

2. gabilia v. gavia.

gabīnātus (-a, -um). NEPOTIAN. 1, 13 sollemni die -us sacra praefereus. novatum ex VAL. MAX. 1, 1, 11 Gabino ritu cinctus... sacra gerens; v. Bücheler, *Rhein. Mus.* 61, 143.

? **gabula** v. galbulus. ? **gabulum** v. gabalus.

? **gadiāna** nom. herbae. GLOSS. III 564, 65 -a i. bryonia. ad-dere licet: PS. APVL. herb. 66 bryoniam... Aegypti... dardiadana (gardiadana editio Torini).

geanlis s. geanis, -idis f. orig. gr. nom. lapidis: PLIN. nat. 1, 37, 66 paeonitis sive geanis. 37, 180 paeonitides quas quidam geanidas vocant.

[**gaerasteros** THEOD. PRISC. eup. faen. 1, 12 v. ges aster.]

gaesātī, -ōrum (sing. gaesātus), gaesātēs (l. 65), gr. γαισάται, -οι, γαισῆται, m. [voc. gallicum, cf. cum gaesum. W.]. etymologias antiquas v. l. 39, 43 sqq. v. Ihm, PW. VII 462; Holder, *Altcelt. Sprachsch.* I 1513 sqq. **1 viri Gallici gaesis armati:**

a milites Gallici sive gens Gallorum aetate Hannibalis: ETYM. M. p. 223, 16 Gaisf. Γαισῆται οἱ Γαλάται παρὰ τὸ τὴν γῆν ζητεῖν... Εὐφορίων (saec. III a. Chr.) ἐν Πολυχάρει... Γαισῆται περὶ δειρεὰ χρυσοφοροῦντες (STEPH. BYZ. s. v. Γάλα). POLYB. 2, 22, 1 (a. 232) τοὺς κατὰ τὰς Ἀλπεὶς καὶ περὶ τὸν Ποδαρὸν ποταμὸν κατοικοῦντας Γαλάτας, προσαγορευομένους δὲ διὰ τὸ μισθοῦ στρατεύειν -ους· ἡ γὰρ λέξις τοῦτο σημαίνει κυρίως. 2, 23, 1 (a. 225) οἱ δὲ -αι Γαλάται... ἦγον... εἰς τὸν Πάδον ποταμὸν. 2, 28, 3. 8. 30, 5. 34, 2 (a. 223) μισθοῦσθαι τὸν περὶ τὸν Ποδαρὸν -ὼν Γαλατῶν εἰς τρισμύριους. PLVT. Marc. 3 Γαλατῶν τοὺς μισθῶ στρατευομένους, οἱ -αι (Γερατα codd.) καλοῦνται. 6. 7. STRABO 5, 1, 6 p. 212 Σέρονες μετὰ -ὼν ad Padum incolentes· τοῦτους... ἐξέφθειραν ὕστερον τελείως· Ρωμαῖοι. 5, 1, 10 p. 216 bis. OROS. hist. 4, 13, 5 ex ulteriore Gallia ingens adventare exercitus, ... maxime -orum, quod nomen non gentis sed mercenariorum Gallorum est (inde GLOSS.). 4, 13, 15. SVIDAS Γεσάται. ἔθνηκόν.

b corpus quoddam militare auxiliorum, aetate Augusti in Raetia (cf. Mommsen, Hermes 22, 547 sqq. = Ges. Schr. VI 147): CORP. XIII 1041 (Mediolanū Santonum, aet. Aug., ut vid.) evocat(o) gesatorum DC Raetorum castello Ircavio (in Raetia, ut vid., sito). HYG. mun. castr. 29 nationes: Cantabri, getati (gaesati aut Gaetuli Mommsen. item 30). CORP. V 536 (Tergerste) <pr>aefectus -a<torum...>um Helvet<io-rum> (cf. adn.). 7717 (in reg. IX) coh(ortis) III Britannorum (centuria) Gesati... exercitus Raetici. XIII 3593 (in Belgica) cent(uria) Va>lentin<i> gesatoru<m>. VII 1002 <coh. I Van>gionum, item Raeti gae<s>ati et expl<oratores>. INSCR. Dessau 2623 (= Ephem. epigr. VII 1092 ad Corp. VII) ve<x>illatio Retorum -a<torum>. EPIST. procur. de aq. Sald. (Corp. VIII 2728, Lambaesi, saec. II med.) 50 certamen operis inter classicos milites et -es (sic) dedi ('homines mercede conductos', non 'milites' Wilmanns in adn.). **2 gaesatus** i. hastatus: URM. epigr. 358 Balbus pedico vicit et -us ('gaesum sic adhibitum puta ut hastam in Priapeis'). cf. Gaesātus; Γαιζατοδίατος; Γαιζατόριξ in Onom.

gaesum, -ī n., plerumque plur. -a. gr. γαισόν, γαισόν, γαισός, γε-sós [voc. gallicum. cf. cum gaesātī et cum hibern. gae „Speer“, theod. gēr „Speer“, gr. γαῖος „Hirtenstab“, fort. ind. hešah „Geschloß“. W.]. de singulari: CHAR. gramm. I 33, 29 neutra semper pluralia... -a εἶδος ἀκοντίου [caesa] (inde GLOSS. ἀκοντίου εἶδος: -a. EXC. Bob. gramm. I 550, 4 haec -a ἀκόντια). sing. passim. PAVL. FEST. p. 99 gesum grave iaculum. GLOSS. gaesa: hastae Gallorum (ceteras quae inde, ut Lindsay monet, fluxerunt, v. Thes. Gloss.). ANECDOTA GR. ed. Bekker 1 p. 88 -ον· τὸ ὅπλον δοκοῦν εἶναι Ἰταλικόν. ARCAD. p. 75, 18 βαρύνεται... τὸ -ος· προσηγορικόν, εἶδος δόρατος ὄν. HESYCH. -ος· ἐμβόλιον ὁλοσίδηρον· οἱ δὲ μισθὸν (cf. l. 43. 47. 66) ἢ ὅπλον ἀμυντήριον. SVID. -α καὶ γαισός· κοντός, εἶδος ἀμυντήριον, ὅλον δόρατος. id. s. v. Γεσσί· οἱ Ρωμαῖοι πῆξαντες τοὺς γαισούς eqs.; ἔστι δὲ ὅπλον· ὅτι ὁ γεσός μακροκέντης ἢ κοντός. in codd. plerumque cesa, caesa.

i. q. pilum (v. S. Reinach ap. Daremberg-Saglio II 1428; Holder, *Altcelt. Sprachsch.* s. gaison; Fiebig, PW. VII 463): **1 -a** proprie hastae binae breves Gallorum (cf. SERV. Aen. 7, 664 pilum proprie est hasta Romanorum, ut -a Gallorum, sarisae Macedonum. v. etiam l. 35. p. 1667, 76): VARRO frg. Non. p. 555, 13 qui (Galli?) gladiis cincli sine scuto cum binis -is essent (antea: NON. -a telum Galliarum tenerum[?]. Vergilius [v. l. 10] eqs. ex NON. pendet GLOSS. -a: lanceae gallice). CAES. Gall. 3, 4, 1 hostes (Veragri et Seduni) lapides -aque (caesaque α) in vallum coicere. VERG. Aen. 8, 662 Galli (statuae)... duo quisque Alpina (SIL. 1, 629) coruscant -a (caesa PR, gessa M) manu (SERV. ad l. -a hastas viriles, nam etiam viros fortes Galli gaesos [gaesatos Vossius] vocant). PROP. 4, 10, 42 (a. 222) Viridomarus mobilis... fundere -a. CLAUD. 20, 250 Gallorum (i. Galatarum) exercitus... -a... deposuit. 22, 242 Gallia (personata)... bina -a tenens. **2 generaliter i. q. iaculum** (cf. p. 1667, 76 sqq.): POLYB. 6, 39, 3 (de hasta pura s. donatica, cf. Helbig, *Abh. d. Gött. Ges.* X 3, 1908, p. 5) ὁ στρατηγός... τῶ... τρώσαντι πολέμιον -ον δωρεῖται. 18, 18, 4 Ρωμαῖοι... τοὺς οὖς φέροντες. LXX v. infra l. 33. 37. DIODOR. 13, 57, 3 (a. 409) τινὲς δὲ (sc. τῶν Καρχηδονίων) κεφαλὰς ἐπὶ τῶν γαισῶν καὶ τῶν σαννίων ἀναπείροντες ἔφερον. LIV. 8, 8, 5 (a. 340) leves autem, qui hastam -aque gerent, vocabantur. 9, 36, 6 (a. 310) pastorali habitu... falcebus -isque binis armati (sc. Etruscis se immiscunt). 26, 6, 5 (a. 211 ad Capuam) Ap. Claudio pectus -o (caeso P) ictum est. 28, 45, 16 (a. 205) Arretini... pila -a hastas longas (sc. pollicentur). SEN. Phaedr. 111 rigida molli -a iaculari manu (in venatione). SIL. 2, 444 (de telis pastoris Punici). 4, 195 Quirinius Romanus... dispergit -a (cesa var. lect.) lacerto. STAT. Ach. 2, 132 quo rotatu Macetae sua -a citent. Theb. 4, 64 -a (caesa vel gesa codd.). 7, 339. GELL. 10, 25, 2 telorum... vocabula, quae in historiis veteribus scripta sunt: ... -a, lancea eqs. ATHEN. 6, 106 p. 273' παρὰ δὲ Ἰβήρων γαισῶν (χρησὶν ἔμαθον Ρωμαῖοι). ITALIA Ios. 8, 18 (Aug. loc. hept. 6, 10 p. 616, 8) in -o quod est in manu tua (gr. ἐν τῷ -ῳ; VVLG. clipeum; hebr. יָדָה. AVG. ad l.: quid... dicat -on [i. γαισόν], non facile intellegitur; ... Septuaginta miror si etiam in graeca lingua hastam vel lanceam Gallicanam intelligi voluerunt; ea quippe dicuntur -a, quorum et Vergilius meminit). LXX Iudith 9, 7 Ἀσσύριοι... ἐν ἀσπίδι καὶ ἐν -ῳ (καὶ ἐν γ. om. cod. Alex.) καὶ τόξῳ. POLLUX 7, 33, 156 δορυξοὺς δόρυ ὁλοσίδηρον· καλεῖται δὲ -ὸς καὶ ἔστι Λιβυκόν. huc sine dubio etiam EVSTATH. in Il. 2, 774 γαῖος ἢ γαῖον δόρυ ὁλοσίδηρον παρὰ Περσάνιξ ἢ ἐμβόλειον ὁλοσίδηρον. deriv. gaesati.

? **gaesum** 'vir fortis' v. l. 12. de -os 'merces' v. p. 1667, 80.

gaecum (-ī) n. [orig. inc. W.]. nom. herbae, videtur esse „geum urbanum L., Nelkenwurz“. PLIN. nat. 1, 26, 21 geum. 26, 37 -um (geum var. lect.) radículas tenues habet nigras, bene olentes. medetur... pectoris doloribus eqs.

gagānus (-ī) m. [orig. peregr. ut gr. γαγᾶνος. W.]. appellatio regum Hunnorum: GREG. TVR. Franc. 4, 29 rex Chunnorum multa munera regi Sigiberto dedit. vocabatur enim -us. omnes enim reges gentis illius hoc appellantur nomine. pro nom. propr. Gaganus accipit Bonnet, *Latin de Grég. de Tours* p. 227; cf. Cagan et Ducange s. caganus. Leumann.

gagātēs, -is m. a gr. γαγάτης [nomen habet loci et amnis Gagis Lyciae auctore Plinio. W.]. nom. -is v. infra l. 57. 71; gen. gr. -u l. 83; acc. -en p. 1669, 4. 6; abl. -e l. 84; indecl. nom., gen. vel dat., abl. -en l. 70. 73. 74. formae depravatae: gagites p. 1669, 5; gagactis DAMIG. lapid. auct. 71. nescio an huc pertineant: GLOSS. III 539, 30 gagathenos (i. -tinus; forma graeca) id est lapis gagathenos (i. -tinus). inde corrigas III 564, 11 gatgatanos lapis gratinus. ISID. orig. 16, 4, 3 infra l. 76 (et PLIN. nat. 36, 141 cod. h) falso pro Gages, q. v. legitur inde a SCRIB. LARGO. [francog. jais. M.-L.]

lapis (fort. 'Pechkohle, Jet'; cf. H. O. Lenz, *Mineralogie der alten Griechen und Römer* n. 285; I. Berendes, *Des Pedanios Dioskurides Arzneimittellehre*, 1902, p. 547): **1 describitur:** PLIN. nat. 36, 141 (cf. Diosc. 5, 128) -es lapis nomen habet loci et amnis Gagis Lyciae. aiunt et in Leucolla expelli mari... niger est, planus, pumicosus, levis eqs. SOL. 20, 11 -es hic (sc. in Britannia) plurimus optimusque est lapis. si decorem requiras, nigrogemmeus eqs. PRISC. periheg. 581. DAMIG. lapid. 20 lapis -en. -en... lapis... est... sublineo colore magisque longius. lapid. auct. 70 lapis -is. -es lapis colligitur in Sicilia (legendum Cilicia vel potius Lycia, cf. l. 66) eqs. DIOSC. 5, 154 (cf. gr. 5, 128) de lapide -en (item 5 praef. 29). lapis -en eqs. 5, 155 virtus est ei (lapidi Thracio) similis -en. ISID. orig. 16, 4, 3 -es lapis primum inventus est in Sicilia (i. Lycia, v. l. 66), Gag[at]is fluminis fluore reiectus; unde et nominatus, licet in Britania sit plurimus eqs. **2 de usu:** **a in medicina:** **α de virtutibus:** PLIN. nat. 36, 142 fugat serpentes ita (sc. accensus) re-creatque vulvae strangulationes. deprendit santicum morbum (de eodem APVL. apol. 45 THEOD. PRISC. phys. 5) et virginitatem suffitus... dentibus medetur eqs. DAMIG. lapid. 20 fuse. DIOSC. 5, 154 (cf. gr. 5, 128) ISID. orig. 16, 4, 3. **β praecepta:** SCRIB. LARG. 225 -is lapidis triti. MARCELL. med. 7, 18 lithu -u. 8, 22 lapidis -is. 31, 4. THEOD. PRISC. gyn. 15 lapide -e subiuncto. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 67. **b in**

mulomedicina: VEG. mulom. 1, 20, 1 lapidis -is masculi, lapidis -is feminae (sim. 3, 12, 3; cf. vol. I p. 1160, 13 sqq.). 3 confunditur cum aëtita lapide: PLIN. nat. 10, 12 (fusius v. vol. I p. 1160, 9 sqq.) aquilis inaedificatur nido lapis aëtites, quem aliqui dixere -en (R²d; gagiten rell.). SERV. Aen. 1, 394 aquila nimii est caloris, adeo ut etiam ova, quibus supersidet, possit coquere, nisi admoveat -en lapidem frigidissimum (sim. COMMENT. Lucan. 6, 676 MYTHOGR. 2, 3).

gagatinus v. *gagates* p. 1668, 58. Brandt.

? *gagatromeo* nom. lapidis orig. inc. DAMIG. lapid. 41 lapis -o (*gagatromanes Pitra*). similis est colori capri...; et ad inimicos... fortis est eqs.

gagelli GLOSS. v. *cageli* vol. III p. 116, 39.

? *gagites* v. *Onom. s. Gages*. *gala* „Elster“ v. *gaius*.

gāiolus, -i m. per demin. a *Gālus* (cf. *Gaiolus*) aut *gaius*. STAT. silv. 1, 6, 17 inter dona missilia imperatoris molles -i lucuntulique... cadebant. videtur significare opus quoddam pistorium in formam hominis (*Gai*) vel avis (*gai*) redactum. cf. Vollmer ad l.

? *galoseia*. MARCELL. med. 21, 3 in incantatione: quomodo hoc nunquam factum est, sic nunquam sciat illa -a (*Gaia Seia J. Grimm egregie*; v. *Niedermann ad l.*) corci dolorem.

gaitanum, -i (*gaitanus*, -a, -um?). MARCELL. med. 8, 27 de tribus cerasiis lapillos („*Kirschenkerne*“) pertundes et -o lino inserto pro phylacterio uteris. voc. orig. gall. esse docet Helmreich, Philol. 69, 569 sq. collato loco GALEN. method. med. 14, 22 vol. X p. 942 K γινέσθωσαν δ' οἱ τοιοῦτοι τῶν βρόχων ἐξ ὕλης θυσσήπτου. τοιαύτη δ' ἐστὶν ἐν Πάμῃ μὲν ἢ τῶν Γαιτανῶν ὀνομαζομένων ἐκ μὲν τῆς τῶν Κελτῶν χώρας νομιζομένων, πεπερασμένων δὲ μάλιστα κατὰ τὴν ἱερὰν ὁδὸν (i. in 'Sacra Via' urbis Romae). significat ergo materiam quandam, ex qua fila conficiuntur, et fort. ap. MARCELL. pro adi. i. q. 'ex gaitano confectum'. cf. etiam Berneker, Slav. etym. Wb. I 291 s. v. *gajtán*.

gaius (fort. *gāius* trisyllabum sec. originem) m. nom. avis, in linguis romanis „Häher“. [iocose usurpatum praenomen *Gāius* esse suspicatur Niedermann, Indogerm. Forsch. 26, 55 sq. et Neue Jahrb. 29 (1912), 340; ut cf. et *gavia* et ross. *gaj* „Dohlengekrächze, Geschrei“ aliaque a Berneker, Slav. etym. Wb. I 291 congesta. f. W. cum iocosa ut Niedermann putat usurpatio praenominis est, tum onomatopoeica: sine dubio huic avi propter clamorem eius 'gai gai' a Latinis praenomen *Gaius* inditum est. vocabula slavica non cognata, sed onomatopoeice ficta putes. Leumann.] POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 17 -us (*gaius* aut *gavis* cod.). *gala*, -ae (*gāia*) f., in linguis romanis „Elster“. ORIBAS. syn. 5, 3 avis quam Graeci cyssa (i. κύσσα) vocant, Latini -am dicunt; ut enim illa pinnarum varietate distincta atque voce mitisona (potius multisona) esse perhibetur, non aliter eqs. Leumann.

gala, γάλα circulus lacteus. ARAT. lat. p. 276, 15 M. -am invocant (Arat. 476 Γάλα μιν καλέουσιν).

[*galacticus* v. *galaticus*.]

galatitēs (-is), -is m. (f. v. l. 57, 70). a gr. γαλακτίτης (-itis). genera confunduntur l. 70. acc. -en v. l. 67. formas vulgares indecl. in -en v. l. 64 sqq. in codd. hic illic legitur *galatites* (v. l. 55, 56, 62); *galatices* vel -is sim. (v. l. 56, 60, 62; cf. l. 64, 65).

1 lapis ignotus (cf. H. O. Lenz, Mineralogie der alten Griechen u. Römer, 1861, n. 288; I. Berendes, Des Pedanios Diosc. Arzneimittellehre, 1902, p. 548); PLIN. nat. 1, 37, 59 *galaxias*, -is (-es, *galatites* codd. det.). 37, 162 -is (*galaticis*, *galatites* codd. det.) ex uno colore lactis est. eandem leucogaeam et leucographitum appellant et synechitum, in attritu lactis suco ac sapore notabilem, ... nutritibus lactis fecundam. infantium... collo adalligata eqs. mittunt eam Nilus et Achelous amnes. SOL. 7, 3 -es (*galatices* var. lect.), qui scrupulus ipse ater si teratur, reddit sucum album... feminis... illigatus eqs. VEG. mulom. 1, 20, 1 lapidis -is (*galatitibus* cod. P; *galaticis* codd. AF; om. rell.). 3, 12, 3 in eodem suffimentorum praecepto lapidis -is (*galactis* un. cod.). fuse DAMIG. lapid. 34 lapis *galaticen*. *galaticen* lapis. DAMIG. lapid. auct. 74 -is lapis est quasi cineratus, acutus et dulcis. DIOSC. 5, 158 (cf. gr. 5, 132) de lapide *galactiten*. lapis -es. PRISC. perih. 450 *Achelous* -en ripis ostendit in altis. uberibus prodest... idem, et si quis terat hunc eqs. ISID. orig. 16, 4, 20 -es (*galacontes* un. cod.) colore cinereus, gustu suavis. 16, 10, 4 -is (-es un. cod.) lacteus est; feminis... illigata fecundat ubera eqs.

2 -es alii lapides cognominantur: PLIN. nat. 37, 162 *galaxian* aliqui -en vocant. deinde: sunt qui smaragdum albis venis circumligatum -en vocent (inde ISID. orig. 16, 10, 4). cf. DAMIG. lapid. 34.

galactōdes adi. n. est fere tepidum, instar lactis ex uberibus prodeuntis: CAEL. AVR. chron. 4, 3, 58 non frigidum, sed leviter gelatum, quod γαλακτώδες appellant. 4, 3, 63 gelatum bibi debet sive tepens, quod Graeci γαλακτώδες appellant. CASS. FEL. 35 p. 76, 20 ut... teporem habeat lactis, quod Graeci -s (*galatodes*, *colotodes* codd. det.) vocant.

galactium v. sub *galaxias* p. 1670, 27.

? *galagetius*, -i adi. vox obscura. FVLG. myth. 1 praef. p. 4 iurgiorum classicis quibus me -i (me *gallagetici* codd. det.; per *negalia* getici cod. emend. M; *lalagetici*, a gr. λαλαγή, *Heraeus* per litteras; alii alia coniecerunt, v. app. crit.) quassaverant impetus.

[*galapago vox hispanica*. est 'testudo'. GLOSS. III 539, 34 *go-laia* idest *galapago marino* sive *riano*. sim. 564, 15—16.]

galas v. sub *cala* vol. III p. 116, 66.

galaticeor, -ārī a *Galaticus*. vivere observantem leges Iudaicas sicut *Galatae*, cf. Vulg. Gal. 3, 1 sqq.: TERT. ieiun. 14 p. 292, 26 tempora observantes et dies et menses et annos -amur?

galaticus, -a, -um a gr. γάλα, -ατος (pro -ακτος, cf. Dieterich, Byzant. Arch. I [1898] 165). MARCELL. med. 8, 7 perunctiones oculorum lippientium sive inunctiones, quae appellantur -ae (*galacticae* edd.; an *Galaticae*?). -ae pro subst.: ISID. orig. 20, 2, 31 (sub de escis) -ae a colore lacteo nominatae.

galatita: GLOSS. III 577, 41 *titimalos* i. -a. 564, 54 *galatiti* i. *titimalus* (sc. τιθύμαλλος 'euphorbia'). a gr. γάλα ductum videtur.

galatus v. *calathus* vol. III p. 125, 17.

galaxias, -ān (-am l. 17, 25) m., γαλαξίας. cf. γαλεξίας. -xeas l. 28.

31. acc. *galactium* l. 27. GLOSS. γαλαξίας. 1 lapides: PLIN. nat. 1, 37, 59 -as. 37, 162 -an (-am codd. det.) aliqui *galactiten* vocant, similem proxime dictis, sed intercurrentibus sanguineis aut candidis venis (fort. 'Milchjaspis'). DIOSC. 5, 160 (cf. gr. 5, 134) lapis moroctos ('Speckstein, Seifenstein, Talk, Apatit' cf. C. Sprengel, Comment. in Diosc. 1830 p. 657; H. O. Lenz, Mineralogie der alten Griechen u. Römer 1861 n. 288; I. Berendes, Des Pedanios Diosc. Arzneimittellehre 1902 p. 549), que(m) multi -an... dixerunt.

2 orbis lacteus (cf. Gundel, PW. VII 560): MACR. somn. 1, 4, 5 significans -am. deinde: lacteus circulus est, qui -as vocatur...; de hoc... -a... plenius disseremus. 1, 9, 10 in -a. MART. CAP. 1, 97 in -a lovis habitationem (arbitrationem codd.). 2, 208 iter in *galactium* flectit. 8, 826 -xeas... lacteus circulus. 8, 834 -as (-eas cod. Bern.). SCHOL. Arat. p. 276, 8 (= 278, 25) M. -am circulum appellant (Γαλαξίαν). ibid. rec. interp. (= SCHOL. Germ. Sang. p. 230 Br.) -ian. SCHOL. Germ. Stroz. p. 186, 25 Br. -eas. Brandt.

1. *galba* i. q. homo praepinguis. [voc. gallicum auctore Suetonio, quod conferas cum island. kálfi „Dickbein, Wade“, kálfa-böt „Lende“, theod. -kalb „Anschwellung“ in wazzarkalb „hydrops“. W.]

SVET. *Galba* 3, 1 qui primus Sulpiciorum cognomen *Galbae* tulit cur aut unde traxerit, ambigitur. quidam putant, quod oppidum Hispaniae... illitis... *galbano* facibus succenderit; alii quod in diuturna valitudine *galbeo* id est remediis lana involutis assidue uteretur; nonnulli quod praepinguis fuerit visus, quem -am Galli vocent; vel contra quod tam exilis, quam sunt animalia quae in aesculis nascuntur appellanturque *galbae*.

2. *galba*, -ae f. cossus in aesculis nascens v. l. 41. [auctore Suetonio. a colore galbo? W.]

3. *galba*. PLIN. nat. 15, 90 has nuces *Cato* Graecas nominat...; adicit praeterea nuces *Abellanas* et -as. pertinet ad CATO agr. 8, 2 nuces calvas, *Abellanas*, ... Graecas; v. vol. III p. 195, 20.

4. *galba* v. *galbanum* l. 58.

galbaneus, -a, -um a *galbanum*. de odore et fumo qui *galbano* incenso (cf. l. 70) oritur: VERG. georg. 3, 145 -o... agitare... nidore chelydros. 4, 264 -os... incendere odores, cum apes languescunt (SERV. ad l. cum huc processerit morbus, *galbanus* incendenda est). GLOSS. v. l. 68. ? *galbaneum neutr. pro subst. i. q. medicamentum galbano factum*: INSCR. ocul. (Cořp. XIII 10021) 40 *Claudior(um) galb(anum)* (vel fort. *galb(anum)*) ad cicat(rices).

* *galbanum*, -ī n. [ex gr. χαλβάνη, quod vocabulum ab hebr. chelb'nah (cf. p. 1671, 5) originem duxit. W.]. *chalbanē* v. seorsum vol. III p. 983, 44. -us l. 59, 67. p. 1671, 8, 28. -us fem. l. 51. plur. l. 82, 83. GLOSS. *galba*(num) γαλβάνη ἢ χαλβάνη. βαρύσμον id est -um. -us tetanus (τίτανος Bücheler). inde a CELSO (*galbaneus* iam VERG.). i. q. χαλβάνη, „Mutterharz“, resina sive sucus herbae cuiusdam et (l. 63 sq.) herba ipsa; de natura et usu eius fusius disputant PLIN. nat. 12, 126. 24, 21 sq. DIOSC. 3, 93. 1 de origine sim.: PLIN. nat. 1, 12, 56 inter peregrinas arbores (cf. p. 1671, 16). 12, 126 dat et -um Syria in eodem Amano monte e ferula, quae eiusdem nominis, resinae modo; stragontim appellant. DIOSC. 3, 93 -u(m) lacrimus est ferulae, nascens in Syria; multi metop(i)on vocant.

est vero utilis -us turis habens colorem eqs. ISID. orig. 17, 9, 28 sine interpretatione. 17, 9, 95 huius ferulae sucus -um. GLOSS. *galbaneus*: <-um> genus medicamenti, id est lac ferulae. 2 de usu: a incensum -um odorem et fumum praebet (cf. *galbaneus* l. 49): α ad aegros sanandos: CELS. 3, 20, 2 quae odore foedo sternumenta aegris movent: ... etiam -um incendunt aut pilos aut cornu cervinum... [haec enim cum comburuntur odorem foedum movent secl. Targa]. VEG. mulom. 1, 20, 1 THEOD. PRISC. log. 15 CAEL. AVR. chron. 2, 9, 37. ad apes sanandas (cf. *galbaneus* l. 50): COLVM. 9, 13, 7 -um... ut eius odore medicentur apes, incendi convenit. β ad bestias fugandas vel arcendas: apes: COLVM. 9, 15, 5 fumum admovebimus apibus factum -o vel arido fimo: ea... vase fictili prunis immista conduntur eqs. (sim. PALLAD. 7, 7, 2). serpentes (cf. PLIN. nat. 12, 126. 24, 22; *galbaneus* l. 49): COLVM. 8, 5, 18 incenso cornu cervino vel -o vel muliebri capillo: quorum... nidoribus... pestis serpentium submovetur. LVCAN. 9, 916 peregrina... -a sudant. CALP. ecl. 5, 89 lurida... succendere -a saeptis et... cervino lustrare mappalia fumo. PALLAD. 1, 35, 11. 12, 18, 6 RVFIN. Orig. in lev. 9, 8

[Leumann]

p. 434, 2. cf. PLIN. nat. 24, 22 serpentes fugiunt et perunctos -o (sim. DIOSC. 3, 83^{med.}). culices: PLIN. nat. 19, 180 culices -o accenso fugantur. PALLAD. 1, 35, 8 -o infuso . . . aut sulfure. γ in thymiamatis: VVLG. exod. 30, 34 sume tibi aromata, stacten et onycha, -um (gr. χαλβάνη, hebr. חֶלְבָּן) boni odoris et thus. faciesque thymiamata (tractatur vel alluditur IREN. 2, 24, 3 HIL. in psalm. 140, 2 ISID. in exod. 58). VVLG. Sirach 24, 21 quasi storax et -us eqs. . . vaporavi habitationem meam. LIB. iubil. 16, 22. δ SVET. v. p. 1670, 37.

b -um miscetur vel coquitur cum aliis medicamentis, adhibetur in medicaminibus variis, potionibus, pastillis, catapotis, antidotis, emplastris, oleis sim. (cf. SERV. georg. 3, 415 -um . . . species est multis apta medicaminibus. GLOSS. p. 1670, 69): CELS. 3, 21, 7. 4, 8, 3. 5, 18, 28 -i sine surculis. 5, 28, 8. 6, 5, 2. 6, 7, 6. 6, 9, 3. 5. SCRIB. LARG. 173 (in antidoto) -um et resina fictili patella super carbones imposita resolvuntur. 206. 212 -um minutatim dilatatum, quo facilius solvatur. PLIN. nat. 1, 24, 13 ex -o (inter medicinas ex arboribus silvestribus). 24, 12. 21 sq. fusius. 31, 121 CASS. FEL 37 p. 83, 17 MISC. Tir. p. 50, 16. 53, 23. praeterea passim apud medicos et mulomedicos velut CELS. lib. 5 SCRIB. LARG. PELAGON. VEG. mulom. CHIRONEM MARCELL. med. THEOD. PRISC. CAEL. AVR. in oleo sive unguento: PLIN. nat. 13, 8 (cf. supra l. 1). de fumo medicabili -i v. p. 1670, 70. 3 varia: PLIN. nat. 11, 16 propolis . . . nondum tamen cera . . . odore . . . etiamnum gravi, ut qua plerique pro -o utantur. 12, 121 vitatur balsamum . . . resina, -o eqs. SERV. auct. georg. 4, 19 (interpretatio perversa) 'fuo' vide ne de -o dicat, quod separatim solent laborare apes propter remedia quibus . . . utuntur. 4 de colore (cf. p. 1670, 67. 83): DRAC. land. dei 1, 248 est croceus his avibus pluma color, has aureus ornat -us (albanus cod.).

galbatitēs lapis orig. inc. DAMIG. lapid. 34 galaciten lapis: hunc . . . vocant . . . alii -en.

galbei, -ōrum m. vel -ae, -ārum f. (calb - v. l. 35. 40 sqq.). fort. galbeum n. c pro g videtur esse scriptio prisca. [orig. inc. W.] i. q. armilla: CATO orig. 113 (Fest. p. 265) coronas aureas, rusceas, facile (rusceas fascias Mueller), galbeos, lineas (-os lineos Jordan), pelles. PAVL. FEST. p. 46 inter nomina a 'c' incipientia: calbeos armillas dicebant, quibus triumphantes utebantur, et quibus ob virtutem milites donabantur (cf. l. 40). p. 96 inter nomina a 'g' incipientia: galbeum ornamentum genus. SVET. Galba 3, 1 galbeo id est remediis lana involutis v. p. 1670, 38. huc fortasse: NOT. Tir. 78, 24 calibiae. GLOSS. calbae: κόβια. GLOSS. Ps. Plac. calbae: armillae quibus milites ob virtutem donantur (cf. l. 37). GLOSS. calbis: merces militi pro virtute data. culpeum (clupeum Heraeus) ornamentum (cf. l. 38). copeum (copeum ante rasuram) ornamentum.

galbeolus, -i m. nom. avis [a galbus. W.]. SCHOL. Verg. Bern. georg. 4, 14 meropes -i, ut putat Tranquillus (= SVET. frg. 164 p. 257, 6): hae genitores suos . . . alere dicuntur in similitudinem ripariae avis. cf. 2. gaulus.

galbeus, -um v. galbeae. galbiēnsis v. Galbiensis Onom. galbinatus, -a, -um [a galbinum. W.]. i. q. vestimento galbino indutus: MART. 3, 82, 6 iacet occupato -us (galginatus B⁴) in lecto. cf. l. 66.

galbineus, -a, -um [a galbinus. W.]. VEG. mulom. 4, 3, 7 eryngion . . . herba . . . quae in litore nascitur . . . florem habet quasi aureum vel -um (cf. l. 62). sim. MARCELL. med. 25, 11 de cytiso: floribus . . . albis vel etiam -is.

galbinus, -a, -um [a galbus. W.]. [val. galbān, francog. jaune. M.-L.]. i. q. χλωρός, adiectivum colore inter flavum et viride significans: PETRON. 67, 4 Fortunata . . . -o succincta cingillo. MART. 13, 68 -a . . . ales; inscribitur disticho: galbuli (v. l. 76). Ivv. 2, 97 caerulea indutus scutulata aut -a rasa, sc. vestimenta. VOPISC. Aurelian. 34, 2 clamide coccea, tunica -a . . . ornatus. VEG. mulom. 1, 17, 14 eryngion . . . herba . . . in litore . . . nascitur . . . flore -o (L; calvino marg.; galbino vulg., cf. l. 54). PAPYR. Holm. ed. Lagercrantz καὶ ὁ τιθύμαλλος (i. euphorbia) ξηρανθεὶς καὶ ξισθεὶς γάλβινά ποιεῖ, ὀλίγον δὲ εἰὼς (i. aerugine) μύεντος πράσινα ποιεῖ. translate i. q. muliebris, mollis (quoniam vestimenta -a mulieribus tantum conveniebant, cf. l. 58 et galbinatus): MART. 1, 96, 9 Maternus habeat . . . licet . . . fuscus colores, -os habet mores.

1. galbulus, -i m. orig. inc., fort. ab 1. galbus. bacca cypressi (cf. Olck, PW. IV 1910, 1sqq): VARRO rust. 1, 40, 1 quaedam semina . . . adeo parva, ut sint obscura; ut cypressi; non enim -i qui nascuntur, id est tamquam pilae parvae corticiae, id semen, sed in iis intus. huc sine dubio: THEOD. PRISC. log. 108 pilae cypressi, pro quo galbulas cypressi excerpta cod. G. cf. 2. galgulus.

2. galbulus, -i m. [ab 1. galbus. W.]. avis ea, quae alibi galgulus vel etiam galbus, q. v. MART. 13, 68 tit. -i (galbi B⁴, v. Heraeus); cf. l. 59. valde dubium: LAMPR. Alex. 41, 5 ut . . . + galplae (galbulae Salmasius; grac(u)lae Heraeus; alii alia) parvulae sursum et deorsum volitarent. [lucc. gobolo. M.-L.]

1. galbus, -i m. [inc. orig. W.]. avis ea quae alibi galbina ales et galgulus: MART. 13, 68 tit. v. l. 76. GLOSS. galvus (vel galucis, ubi ci ex u pessumdatum est): χλωροστερουθίων (vel χλωρός). hinc: galvus: nomen passeris luteis pennulis. v. Lindsay et Thompson, Class. Philol. 13, 1918, 5 et 18.

2. galbus v. 3. galba.

*galea, -ae f. [ex gr. γαλήνη ortum videtur. cf. galērus, quod graecum esse graeca terminatione indicatur, et de notione vocabuli γαλήνη κινέη. W.]. VARRO ling. 5, 116 -a ab galero, quod multi usi antiqui. ISID. orig. 18, 14, 1 cassis de lamina est, -a de corio (diff. 1, 120). hanc differentiam agnoscere licet: CAES. Gall. 7, 45, 2 cum cassidibus equitum; -am tantum apud pedites commemorat (l. 44. p. 1674, 21). TAC. Germ. 6 vix uni alterive cassis aut -a[e]. fort. etiam SIL. 2, 346 sub -a et . . . casside. ceteroqui -a et cassis promiscue usurpantur; unum integumentum saepe utroque vocabulo nominatur, ex gr. Ov. met. 8, 25/6 Minos seu caput abdiderat . . . casside . . . in -a formosus erat. 12, 89/130. 13, 105/7 SIL. 12, 224/232. 12, 251/3 rapta . . . casside . . . -am reportans. 15, 658/666. 678/9 STAT. Theb. 8, 708/711. 9, 108/9 v. p. 1673, 6. 537/541. 699/700 VEG. mil. 1, 20 p. 22, 4/8. 2, 13 p. 46, 18/47, 4 v. p. 1675, 3. NOVELL. Iust. 85, 4 -as seu cassides. auctores notabiliores, qui usurpant -a et cassis, habent tot locis: PLAVT. 3 et 1, CAES. 3 et 1 (cf. l. 7) Ov. 21 et 9, LVCAN. 9 et 1, PETR. 1 et 1, PLIN. nat. 8 et 1, VAL. FL. 19 et 6, SIL. 43 et 29, HOMER. 7 et 2, STAT. 46 et 32, MART. 1 et 3, Ivv. 8 et 3, TAC. 8 et 1 (l. 8), VVLG. 9 et 1. -a tantum auctores habent locis: ENN. 1, VARRO 3, CIC. 2, NEP. 1, VERG. 34, HOR. 2, TIB. 1, ELEG. in Maec. 1, PROP. 3, LIV. 12, VAL. MAX. 2, SEN. philos. 9, CVRT. 7, COLVM. 1 (p. 1675, 35). cassis tantum legitur BELL. Afr. bis. GLOSS. cassis. περιεφάλα (, λόφος). -arum iubarum (corrupt.). loc. dub.: SEN. nat. 7, 32, 4 antecedunt verba de pantomimis. deinde transitur ad -am (ganeam edd.); philosophiae nulla cura est. loc. corr.: FRONTO p. 205 N ad l. 20 (e lectione Hauileri) galeam aut calicem. [franco-gall. vet. jaille. M.-L.]

I i. q. armatura capitis, praecipue in pugnam euntium militum (cf. VEG. mil. 1, 20 ab urbe . . . condita usque ad tempus . . . Gratiani et catafractis et -is muniebatur pedestris exercitus), etiam gladiatorum (aliorum hominum l. 40. 46. p. 1673, 12. 51): A in univ. ENN. ann. 403 tinnit hastilibus umbo, aerato sonitu -ae (ante aerato versum desiderari suspicatur Vahlen; vertitur Hom. Il. 16, 105 φαεινὴ πῆλ' ἡξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε. sim. de sonitu -ae ictae: VERG. Aen. 9, 664 scuta cavaeque dant sonitum flictu -ae. 9, 806 strepit assiduo cava tempora circum tinnitu -a et saxis solida aera fatiscunt, discussaeque iubae capiti. SIL. 1, 522 saxis -a . . . sonat) PLAVT. Bacch. 70 in palaestra amoris pro -a scaphium sit. Rud. 801 (leno loquitur) -am in navi perdidit. Trin. 596 gestandus peregre clupeus -a sarcina (VAL. FL. 3, 176 -am . . . gerens. cf. l. 46). CIC. Tusc. 2, 37 scutum gladium -am in onere non plus numerant quam umeros eqs. (sim. VEG. mil. 1, 20 p. 22, 19). CAES. Gall. 2, 21, 5 ad -as indu[c]endas (VERG. Aen. 9, 363 induit. cf. 2, 392 -am . . . induitur. 5, 673 -ā indutus. opp. SIL. 9, 143 exuit). NEP. Dat. 3, 2 gerens in capite -am venatoriam (cf. p. 1674, 52). VERG. georg. 1, 496 (rem similem describit CLAVD. 21, 136) agricola apud Philippos . . . rastris -as pulsabit inanis (SCHOL. ad l. 'concavas'. vocantur inanes etiam VERG. Aen. 5, 673 Ov. fast. 4, 209 p. 1675, 10). georg. 2, 142 nec -is densisque virum seges horruit hastis (cf. VAL. FL. 1, 222 tollunt se -ae sulcisque ex omnibus hastae. CLAVD. 21, 323 -ā nascente. cf. 26, 25). Aen. 1, 101 ubi tot Simois (8, 539 Thybris) . . . scuta virum -asque et fortia corpora volvit (similiter SIL. 1, 53 Aufidum per clipeos -asque et . . . artus vix iter . . . rumpentem. 4, 629 corporibus clipeis . . . -is . . . contegitur Trebia. 4, 663). Aen. 5, 314 praemium certaminis (item 5, 367. 471 SIL. 16, 459. 523). 9, 48 Turnum . . . tegit -a (LVCAN. 4, 706 -ae texere pudorem). 9, 609 canitiem (cf. l. 83) -ā premimus (Ov. epist. 3, 120 -am pressā sustinuisse comā. 13, 39 -ā caput ille premetur. aliter LVCAN. 6, 193 -ao fragmenta . . . compressa perurunt tempora). 9, 678 deiectum . . . ictu cum -a longe iacuit caput (similia: SIL. 4, 219 iubā . . . suspensam portans -am atque inclusa perempti ora viri. 10, 147 plenam . . . abscisi -am capitis. 15, 728. STAT. Theb. 8, 699 -as . . . rotat per nubila plenas. HOMER. 452 cerebrum -ae cum parte revulsum. cf. etiam VAL. FL. 6, 379). 10, 329 tela -ā clipeoque resultant. 10, 534. 835. 11, 194 in funere spolia . . . coniciunt igni -as ensesque (item VAL. FL. 3, 342 -am . . . inicit. HOMER. 1050). 11, 692 Buten . . . fixit lorica -amque inter, qua colla sedentis lucent (SIL. 1, 381. sim. VERG. Aen. 12, 381 STAT. Theb. 8, 525. 9, 746). 12, 434 per -am delibans oscula (cf. STAT. Theb. 4, 20 -is iuvat oscula clausis inserere [CLAVD. carm. min. 30, 215 -ae]. Ps. QVINT. decl. 9, 9 suprema per -am dederam oscula. CLAVD. 21, 120 carperet oscula saltem per -am). 12, 537 per -am fixo. HOR. carm. 1, 15, 11 -am Pallas et aegida . . . parat. PROP. 4, 3, 44 Hippolyte Amazon . . . texit -ā barbara molle caput (Ov. met. 3, 542 -ā . . . tegi, non fronde. fast. 2, 13 -ā tegimur. VAL. MAX. 1, 8, 6. Ivv. 5, 154 tegitur parmā et -ā simia. APVL. met. 10, 30 caput contacta . . . -ā v. p. 1675, 31). Ov. am. 1, 9, 36 -am capiti quae daret, uxor erat (cf. PLIN. nat. 35, 93 Apelles pinxit -am poscenti armigerum porrigentem). 3, 8, 13 caput hoc -am portare solebat. epist. 13, 140 marito imponet -am. 13, 147 exuet . . . reduci clipeum -amque resolvit (STAT. Theb. 8, 163 qui fletus -is cecidere solutis. cf. LAVS Pis. 144 -a miles caput et latus ense resolvit). met. 12, 375 excipit . . . ictus -a clipeoque. trist. 4, 1, 74 canitiem -ae subicio . . . meam. 5, 10, 25 sub -a pastor . . . cantat avenis. LIV. 4, 37, 10 nutant cir-

[Leumann]

cumspectantibus in pugna -ae (STAT. Theb. 7, 528. cf. AMM. 20, 11, 21). 7, 26, 3 Romano corvus... in -a consedit (*de Valerio Corvino item*: FLOR. epit. 1, 13, 20 insidente -ae... alite. GELL. 9, 11, 7 ex Quadrigario. VIR. ill. 29, 2). 9, 35, 5 scuta -aeque ictae, sc. saxis. VAL. MAX. 3, 2, 23 -a... ictibus discussa (*similia*: CVRT. 9, 5, 7 -am saxa perfrugerunt. STAT. Theb. 9, 108 perstringit -am adversarii: convulsae cuspide longe diffugere iubae patuitque ingloria cassis. TAC. hist. 2, 42 gladiis... -as loricasque perrumpere. AMM. 31, 13, 3 securium ictibus -ae perfringebantur atque loricae). SEN. Phoen. 481 astringe -am (cf. VAL. FL. 3, 80 -am constringit). dial. 2, 19, 3. 5, 11, 2 Socraten... colapho percussus... dixisse... molestum esse, quod nescirent homines, quando cum -a prodire deberent. epist. 7, 4 non -a non scuto repellitur ferrum. CVRT. 6, 1, 14 -ā strenue sumptā (VAL. FL. 7, 467 -am... resume. cf. p. 1675, 27). 7, 4, 33 demptā... -ā (10, 7, 18). 9, 3, 3 detrahēre -am capiti. LVCAN. 3, 476 -amque extensus protegit umbo. 5, 279 animā -am fugiente ferire. PETRON. 124 vs. 250 Pax... abscondit -ā victum caput (SIL. 14, 636. IUV. 8, 203 retarius non -a faciem abscondit. cf. STAT. Theb. 8, 449 occultos -is). VAL. FL. 6, 183 vir... virum -is affavit adactis in pugna (*sim.* SIL. 9, 322 -a horrida flectu adversae ardescit -ae. HOMER. 295 -am -ā terit). 6, 738 -am fletu, -am singultibus implet. 7, 577 -am... quassat (IUV. 2, 130 signum irae. v. etiam p. 1674, 30). 8, 309 summā -am rapit... ab hasta. SIL. 1, 476 tegmina... -ae (5, 197. TAC. ann. 12, 35 apud quos Britannos nulla loricarum -arumve tegmina. cf. l. 69). 2, 318 -ā... teruntur malae (cf. IUV. 6, 108 attritus -ā mediis in naribus gibber [*v. Friedlaender ad l.*]. cf. SIDON. carm. 2, 255 Hunnorum nares ut -is cedant i. fere comprimantur). 3, 358 Vasco (*i. Vascones*) insuetus -ae (cf. 5, 197). 4, 432 Martis -am... deorum haud ulli facilem. 5, 294 -am super exigit ictum. 9, 642 pulsatur -a. 10, 398 -is carpere superbum cristarum decus (*signum luctus*). 12, 241 -am atque insignia... abrumpit dextrā spoliaturque videntem. 15, 666 -ā capite acceptā. STAT. Theb. 3, 127 scrutantur -as frigentum i. mortuorum (9, 369. cf. 11, 603 tractat -as atque ora latentia quaerit). 4, 175 -ae... corusca prominet arce Gigas. 5, 355 voltu -as intrare (*i. induere*) soluto. 8, 389 -ae... tremunt horrore comarum. 8, 541. 9, 543 alte mucrone... suspensam ostentans -am hostis occisi. 10, 257 lorica -amque subit (*i. induit*). MART. 9, 56, 5 -am... remitto (cf. MEROB. poet. 39). TAC. hist. 1, 38 miscentur auxiliaribus -is scutisque. ann. 6, 35 vulnus per -am adegit. SVET. Cal. 25, 3 Caesoniam clamide peltaque et -a ornatam. PAVL. dig. 49, 16, 14, 1 miles si lorica scutum -am gladium alienavit, desertori similis est. FRONTO p. 127, 5 N. (*sec. lectionem Hauleri*) e Nepotis epistula: Hispani (cf. Wien. Stud. 31, 269) capita maculatata galea ornati. APVL. met. 11, 8 alium ocreis scuto -a ferroque insignem e ludo putares gladiatorio procedere. mund. 30 -ā caput... involvit. TERT. virg. vel. 15 virginitas confugit ad velamen capitis quasi ad -am. COMM. instr. 1, 9, 2 Mercurius... -a (*abl.*) et planta pinnatus. ITIN. Alex. 9 post -am caesam. ARNOB. nat. 6, 25 militari sub -a. SERV. auct. Aen. 3, 170 Dardanus oppidum ubi -am amiserat condidit. SCHOL. Iuv. 6, 516 'tiara' nam -a sacerdotis est, quae eqs. (cf. VICTRIC. 27 -a sacerdotis in imagine e re militari sumpta). VEG. mil. 1, 20 p. 24, 2 ne gravis -a videretur in proelio homini qui eqs. HIER. epist. 14, 2, 2 caput opertum linteo (*i. effeminatum*) -am recusat. 60, 17, 3 tiaras -is... cedere. CLAUD. 13, 1 solitas -ā fulgere comas.

B -a usurpatur pro vase (cf. etiam p. 1672, 39): VEG. Aen. 5, 490 delectam... sortem accepit -a (5, 498 -ā imā. HOMER. 588). TIB. 2, 6, 8 miles... levem -ā qui sibi portet aquam (cf. ELEG. in Maecen. 1, 57 Bacche... potasti -ā dulce iuvante merum. PROP. 3, 12, 8. SEN. benef. 5, 42, 2 aquam mihi in -a sua attulisset. CVRT. 5, 13, 24 -ā hastam aquam sorbet. LVCAN. 9, 502. 510 excussit -am. STAT. Theb. 3, 663 Ismenon... -is bibemus. PS. FRONTIN. strat. 1, 7, 7 oblatam... in -ā aquam. CLAUD. 26, 532 -is... Padum vitricibus hausi). OV. met. 7, 121 -ā... sumit aēnā vipereos dentes (HYG. fab. 22 p. 53, 9 dentes draconis ex -a sereret). SVET. Cal. 46 ut conchas legerent -asque et sinus replerent. PLIN. nat. 33, 122 lectio falsa. cf. galeola i. vas.

C saepissime inter alia arma nominatur: LIV. 1, 43, 2 arma his centuriis primae classis Servi Tulli imperata -a clipeum ocreae lorica, omnia ex aere, haec ut tegumenta (cf. l. 23) corporis essent; tela in hostem hastaque et gladius. cf. VEG. Aen. 8, 620. inter arma: VEG. Aen. 3, 468. SERV. Aen. 10, 836 et -am inter arma, sed levia, intelligamus. cf. s. fustis p. 1658, 73. -a et arma: VEG. Aen. 10, 835 OV. epist. 13, 140 met. 3, 542 LIV. 10, 38, 12 SIL. 9, 642. 17, 279. -a et clipeus: SIL. 10, 316. p. 1672, 41. 65. 80. 83. 1674, 41. 78. -a et scutum: OV. fast. 6, 392 LIV. 9, 35, 5. p. 1672, 36. 53. 1673, 4. 13. 39. 1674, 48. 1675, 11. cf. p. 1672, 33. 73. 76. -a et lorica: VEG. Aen. 3, 468 QVINT. inst. 6, 3, 91. TAC. ann. 13, 35 veterani sine -is, sine lorice 13, 38. v. l. 8. 9. 24. 37. p. 1674, 19. 1675, 25. 27sq. accedit lanceae: VVLG. Ier. 46, 6. -a, clipeus, lorica: MART. 9, 56, 5 VVLG. Ezech. 23, 24 PARTHEN. carm. 13 (scutum: PLAVT. Bacch. 70 TAC. ann. 2, 14 CYPR. epist. 28, 9. thorax: SIL. 4, 432. accedit hasta: SIL. 4, 432 et VVLG. II par. 26, 14; machaera hasta: PLAVT. Bacch. 70; contus: DRAC. Romul. 5, 320). -a et ocreae: p. 1675, 13; additur pectoralia p. 1675, 15. cf. supra l. 44.

infra l. 66. -a, scutum, lorica, ocreae: LIV. 9, 40, 3 (catafractae: VEG. mil. 1, 20 p. 23, 9. 11. accedit gladius 2, 16 et APVL. mund. 30). -a, clipeus, lorica, ensis: VEG. Aen. 7, 638. cf. p. 1673, 41 et HIER. tract. p. 375, 31. LIV. 42, 61, 2 addit missilia. -a, clipeus, ensis: SIL. 9, 322 STAT. Theb. 9, 560 (scutum: OV. am. 3, 8, 13. scutum, gladius: l. 67. p. 1658, 73. 1672, 42 [accedit iaculum: IUV. 8, 124]). -a, clipeus, hasta: OV. epist. 3, 120 met. 6, 79 APVL. met. 10, 30 (scutum: LIV. 28, 45, 16). -a, ensis, tuba: OV. met. 1, 99. -a, hasta p. 1672, 50sq. -a, ensis p. 1672, 66. 82.

D de forma et fulgore, partibus, ornatu, materia, fabricatione (cf. Sal. Reinach ap. Daremberg-Saglio II 1429 sqq; Fiebigler, PW. VII 572, 30): VARRO Men. 169 aerea terta nitet -a (VEG. Aen. 5, 491. 10, 835. VVLG. I reg. 17, 38 gr. περικεφαλαιαν χαλκήν. I Macc. 6, 35. cf. l. 19. p. 1672, 33. 37. 1673, 64. 68). VARRO ling. 5, 142 quas pinnae insigniti milites in -is habere solent et in gladiatoribus Samnites (cf. VAL. MAX. 1, 8, 6 -a... duabus distincta pinnis. PLIN. nat. 10, 2 conos... bellicos et -as adornantes pinnae struthocamelorum. PANEG. 6 [7], 6, 2 -am... pinnis pulchrae alitis minantem. cf. l. 29). CIC. Verr. II 4, 97 in hoc fano loricae -asque aeneas caelatas opere Corinthio... Scipio posuerat et nomen suum inscripserat. CAES. civ. 3, 62, 1 tegimenta -is... ex viminibus facere (3, 63, 7. cf. VEG. Aen. 7, 751 Marsus sacerdos fronde super -am et... comptus oliva [APVL. met. 10, 30 oleagineā coronā tegebatur -a]. PLIN. nat. 16, 144 hedera adornat thyrsos -asque Liberi. CLAUD. 22, 375 velati -as lauro. rapt. Pros. 2, 145). VEG. Aen. 2, 392 comantem... -am (SIL. 16, 167. SEN. Phaedr. 549 cristā. STAT. Theb. 2, 530. 9, 108). 3, 468 conum... -ae cristasque comantis (cf. 8, 620 terribilem cristis -am flammisque vomentem [*sim.* HOMER. 569]. SIL. 2, 397 -am... corusci subnixam cristis, vibrant cui vertice coni albens niveae... pennae 14, 502 cristam -ae trucidis. CLAUD. 20, 109 cristisque micantem quasavit -am. ISID. orig. 18, 14, 1 apex... quod in summa -a eminet, quo figitur crista, quam [quem?] Graeci κῶρον vocant eqs. cf. *infra* l. 70. ceteros locos v. vol. IV p. 1210, 4sq. s. crista). Aen. 5, 367 insignem -am (3, 468). 7, 785 Turno triplici crinita iuba -a alta Chimaeram sustinet (*similia*: FEST. p. 285 in quorum murmillonum Gallorum -is piscis effigies inerat. STAT. Theb. 7, 279 Amphion... lyrā -am tauroque insignis avito. 10, 659 Sphinx -ae custos). 9, 49 -a aurea. 9, 371 -a Euryalum... in umbra prodidit... radiisque adversa refulsit (*opp.* LVCAN. 7, 178 mirantur... pallere diem -isque incumbere noctem). 9, 455 -am... nitentem (cf. l. 12. *sim.* VAL. FL. 3, 75 cur -ae clipeique micent [APVL. met. 10, 1 -am nitore praemicantem. cf. l. 30]. SIL. 1, 476 fulgentis... -ae [HOMER. 312 auro. APVL. met. 10, 30. PANEG. 10 (4), 29, 5 fulget nobilis -a]. 4, 119 coruscae... -ae [5, 308 lux. 16, 523]. AMM. 16, 12, 54 splendentes -ae). 9, 664 cavae (LVCAN. 6, 193 HOMER. 1050). HOR. carm. 1, 2, 38 Martem iuvat clamor -aeque leves (STAT. Theb. 2, 710). PROP. 4, 10, 20 Romuli -a hirsutā compta lupina iubā (*i. e. lupino corio. corium in -is etiam*: PLIN. nat. 8, 95 hippopotamius tergoris ad scuta -asque impenetrabilis, praeterquam si umore madeant. VAL. FL. 8, 379 -ae... ferinae. STAT. Theb. 7, 276 -ae [*i. pro -is sunt*] vacua ora leonum [cf. l. 69]. SERV. Aen. 9, 305 -ae... sunt explorantum eqs. cf. adn. ad l. etiam -am venatoriam p. 1672, 46 e corio factam esse consentaneum est). OV. met. 12, 141 vincla... -ae (VAL. FL. 7, 626 -ae nexūs ac vincula... imae. STAT. Theb. 2, 635. cf. VAL. FL. 6, 365 molles -ae... habenas). 13, 105 nitor -ae claro radiantis ab auro insidias prodet. Pont. 3, 4, 103 scuta sed et -ae gemmis radiuntur et auro (*sim.* PANEG. 6 [7], 6, 2. cf. SIL. 15, 678 gemmis -am... accenderat. STAT. Theb. 9, 699 pictum gemmis -ae iubar. PANEG. 10 [4], 29, 5. CLAUD. 22, 90 -as... renidentes hyacinthis). LIV. 9, 40, 3 (a. 310 a. Chr.; apud Samnites) -ae cristatae quae speciem magnitudini corporum adderent (*sim.* 10, 38, 12. cf. AMM. 24, 6, 10). 27, 33, 2 cornu alterum -ae regis Philippi (cf. SIL. 1, 415 Hiabas insignis flexo -am per tempora cornu). 44, 34, 8 -as bucculasque. PAVL. FEST. p. 135 mollestras... quibus -as extergebant. FEST. p. 340 silus appellatur naso susus versus repandus; unde -ae quoque a similitudine silae dicebantur. PLIN. nat. 7, 200 -am gladium hastam Lacedaemonii invenerunt, ocreas et cristas Cares. 32, 23 Galli gladios scuta -as adornabant curatio. VAL. FL. 6, 519 -am... minantem (7, 577 quassat). SIL. 3, 389 ore ferarum (cf. p. 1675, 5) et rictu horrificant -as. 4, 14 niveumque repostae instaurant -ae coni decus (4, 119 conum -ae. STAT. Ach. 1, 437 -as... attollere conis. Theb. 4, 20 AMM. 20, 11, 21. cf. l. 17. 26. 29. 74). 4, 214 iubā... suspensam... -am (v. p. 1672, 61. cf. l. 34. 47. 75. p. 1672, 38. 1675, 1. 6. 7). 4, 459 huic... -a... vallatur dentibus apri. 10, 102 subitus -ae fulgor, conoque coruscae maiore intremuere iubae. 10, 107 flammac quae flagrant -ā. HOMER. 304 extremas -ae... ad oras. 588 auratam. STAT. Theb. 3, 223 fulmine cristatum -ae iubar Martis. 3, 585 teretes -as. 7, 694 Apollo Amphiarai clipeum -amque incendit honore sidere (*i. fulgore*). 8, 175 -ae vittatus apex Amphiarai (cf. MEROB. poet. 67 languet apex -ae). 9, 42 ardua (cf. 12, 701 -as humiles). 9, 174 innumeri -am Tisiphones rupere cerastae (*i. angues*). 11, 324 decus -ae. FRONTIN. strat. 2, 3, 14 fulgore -arum (cf. CLAUD. 7, 31 -ae... fulgur). FLOR. epit. 3, 3, 15 ex splendore -arum ac repercussu quasi ardere caelum. AMM. 19, 8, 8 quem centonem sub -a ferebat miles. 24, 2, 5 corusci -is (24, 6, 10). quem centonem sub -a ferebat miles. 24, 2, 5 corusci -is (24, 6, 10).

SERV. Aen. 10, 639 'iubas' propter equinam caudam quae esse solebat in -is. SERV. auct. Aen. 9, 503 -a Thracicum tegmen est. VEG. mil. 2, 13 p. 47, 4 centurio habebat signum in -a (antea: transversis cassidum cristis). 2, 16 signiferi... accipiebant... -as ad terrorem hostium ursinis pellibus tectas. CLAUD. 1, 92 -ae... minaci flava cruentarum praetenditur umbra iubarum. carm. min. 53, 78 -am... nitentes arrexere iubae. GLOSS. porticus (portio?) -ae: λόφος.

E notabilia: CIC. Verr. 2, 4, 97 in hoc fano Matris Magnae... -as... posuerat (v. p. 1674, 19). OV. fast. 4, 209 ne Iovis pueri vox audiat, -as pars (i. Corybantes) tundit inanes; seq. 313 in ludis Magnae Matris cymbala pro -is, pro scutis tympana pulsant imitantes Curetum et Corybantium opus. PLIN. nat. 16, 199 cum arbor arma peperisset, quod succisae accidit ocreis -isque intus repertis. 34, 43 fecit... Sp. Carvilius Iovem... e pectoralibus Samnitium... ocreisque et -is. VAL. FL. 1, 837 -is praefixa rotisque... domus triumphatoris. SIL. 1, 624 -ae Senonum in foribus Capitolii fixae. IVV. 14, 261 Mars Ultor -am... perdidit (i. fures in templum Martis irruerunt). HYG. astr. 2, 12 Perseus a Mercurio accepit -am, qua indutus... non poterat videri; itaque Graeci Άϊδος -am dixerunt esse, non ut quidam... interpretantur, eum Orci -a usum.

F tropice: IVV. 11, 6 dum... membra sufficiunt -ae i. servitio militari. CLAUD. 8, 152 infans sentit adorantes -as i. exercitus (28 632 tantae... salutant te... -ae). SEN. nat. 7, 32, 2 v. p. 1672, 26

G in imagine: VVLG. sap. 5, 19 inducet pro thorace iustitiam et accipiet pro -a iudicium certum (gr. θώρακα et κόρυθα). Is. 59, 17 indutus est iustitia ut lorica, et -a salutis in capite eius (θώρακα et περισκεφαλαίαν σωτηρίαν). Eph. 6, 17 sumentes scutum fidei... -am salutis assume et gladium spiritus (gr. τὴν περισκεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου). alludunt Christiani velut: TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 20 -am salutaris (cf. gr.). CYPR. epist. 68, 9 -am spiritalem. PACIAN. sim. carn. p. 109, 6 salutis -a tegerentur. GAUDENT. serm. 13 p. 9384 -a fidei. HIER. tract. p. 375, 31. RVFIN. Orig. in gen. 8, 10 -a salutari. Orig. princ. 4, 24 in psalm. 36 hom. 2, 8 p. 1335^c BACHAR. repar. laps. 8. APRING. in apoc. 20, 9-10 p. 69 utitur -a malitiae.

II ex similitudine apex gallinae: COLVM. 8, 8. 2 v. p. 1682, 23.

galear, -āris n. [neutrum adiectivi galearis. W.] voc. dubiae auctoritatis pro galerum. i. q. galerum, integumentum capitis:

1 i. q. „Perücke“, ut videtur (v. Fiebig, PW. VII 576; cf. galearis; etiam galerum p. 1678, 28): C. GRACCH. frg. Char. gramm. I 80, 9 cum galere (sic; cf. adn. et v. p. 1677, 51) tursici. VARRO frg. ibid. p. 80, 10 haec -ia. PAVL. FEST. p. 96 -ia (garearia codd.) a galearum similitudine dicta. DIOM. gramm. I 489, 10 actores comoediae antea... galeribus (sic; galeris edd. interpol.; -bus Keil et Leo ap. Kaibel, Comicor. gr. frgg. I p. 59, 1), non personis utebantur, ut qualitas coloris indicium faceret aetatis, cum essent aut albi aut nigri aut rufi.

2 inde i. q. iuba equi ficticia: CASSIOD. or. frg. p. 473, 18 equum tibi -e (sic Traube; gignare, ut videtur, cod., quod fort. melius pro vocat. vel adv. adiectivi gignarus accipitur) eligis decenter aptare, cui inter niveas comas iubarum crines nigerrimos miscuisti.

3 i. q. galea: FRONTIN. strat. 3, 2, 11 clamide interempti et -i (galero var. lect.) ad Macedonicum est ornatus habitum.

4 galeariatus. PAPYR. Genav. lat. V 3, 8 C. Inus Val<en>s... -u. cf. adn.: cum officium unius diei significet, fort. subst. ad exemplum vocis tribunatus sim. i. q. galeariatus, -ūs, officium galearii.

galearis, -e [a galea suffixi -li- ope formatum. W.] de galero: QVADRIG. hist. 32 prius hisce auctoribus (actoribus H²) inde (indidere L. Müller) reticula -ia. cf. galear l. 43.

galearius, -i m. et vulgariter galeāria, -ae pro masc. (sic). [a galea. W.] saepe in codd. scribitur galiarius, -a, galiarius, -a. de forma -a v. Heraeus, Archiv 10, 507. 1 i. q. calo (cf. Kempf, Rom. serm. castrens. rell., Jahrb. f. klass. Philol., Suppl. 26, 379): VEG. mil. 1, 10 lixas quos -as (galiarios vel galiarias codd.) vocant. 3, 6 p. 78, 5 calonibus quos -as (galerios, galiarios, galiarias var. lect.) vocant. CAPER gramm. VII 103, 4 (anteced.: mustacius adi. est, non subst.) sic militis puer -us recte dicitur, nam -a sollocismus est. addunt codd. meliores fragmenta versus, haec fere: non puer est -a; nam pueram sic rite voces; puer est -us hic δόλοῖκος. GLOSS. -i: buccellarii id est satellites. galeria: buccellarii vel qui cassides portant (praecedat galea: cassis). (h)ypaspist(ae: galiari(a)e. lixa: galearia (galieria, galiaria var. lect.). kal(o)nes (calpes lect. var.): gale(ari)ae militum (galli(ari)ae militum. galearum militum. galearii [calearia unus cod.] militum. locos v. Thes. Gloss. VI 169).

2 i. q. latro, ληστής: PAPYR. Lips. 40 II 10 (saec. IV/V) τυπόμενον ὑπὸ γαλλιαρίων („Strolche“ Wilcken ad l. Archiv f. Papyrusforsch. 3, 111 adn. 3). 3 GLOSS. galiaria: negotii alieni mercator. 4 adi. -us fort. supra l. 66. cf. etiam gallarius.

galeātus, -a, -um [a galea. W.] SERV. Aen. 6, 104 -us et 'tunicatus' nomina comprobantur, nullum enim verbum horum originis reperitur. PRISC. gramm. II 441, 16 (v. s. caligatus vol. III p. 155, 74) nomina sunt dicenda et carent temporali significato (at v. p. 1676, 7)... -us. sim. 562, 14. fusius POMP. gramm. V 262, 11. seq. unde intellegimus nomina esse, non participia? quoniam a verbo non veniunt;... nemo dicit 'galeo' (at vide galeo p. 1677, 55). MAR.

VICTORIN. gramm. VI 201, 12 participia nominativa seu nomina participialia ut 'comatus, -us'. GRAMM. suppl. p. 187, 7.

i. q. galea armatus: 1 proprie: a milites sim.: CIC. nat. deor. 1, 100 -ae Minervae (AVSON. 43, 3 Pallas). HIER. chron. a. Abr. 1976 (= SVET. frg. 27 p. 41) a. 41 a. Chr.: Cornificius poeta... milites saepe fugientes -os lepores appellarat. PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 27 centuriones... -os et discinctos. IVV. 1, 169 -um (sc. militem, i. cum ad pugnam galeam induerit) sero duelli paenitet (proverbialiter sec. Otto, Sprichw. d. Römer p. 152. huc fort. GLOSS. -um munitum vel affirmatum). IVV. 2, 252 mulier -a (sc. in ludo gladiatorio). 8, 238 -um... praesidium. CYPR. epist. 39, 2 -us serpens i. persecutores Christianorum. TREB. trig. tyr. 30, 14 Zenobia imperatorum more Romanorum ad contionem -a processit. VEG. mil. 4, 44. SERV. Aen. 10, 722 'purpureum pennis' bene -um. CLAUD. DON. Aen. 9, 50 VVLG. Ezech. 38, 5. MART. CAP. 2, 114 -a... virgo; antecedit. apponit vertici diadema virginale. DRAC. laud. dei 3, 412 vir -us adhuc Curtius. Romul. 2, 25 Alcmenam -us amet Iuppiter. 10, 578 -a cohors. APRING. in apoc. 20, 9-10 p. 69. PETRON. 59, 6 vitulus in lance... allatus est et quidem -us. fere pro subst.: LIV. 44, 33, 9 scuto... erecto stare -os. VVLG. II Macc. 5, 3 -orum multitudinem (gr. καμάκων πλήθη). b caput sim.: PRVD. psych. 117 -o in vertice (MART. CAP. 5, 426). GREG. TVR. Franc. 5, 48 p. 239, 39 capite -o. c DRAC. Romul. 5, 11 cristas dum quateret -us apex. d DAMIG. lapid. auct. 65 est... upupa tristes, exstantibus (sc. 'auribus' vel 'pennis') -a. e fem. pro subst. nom. navis: CORP. XI 88 trad. guber de galeat pieris i. guber(nator) de Galeata (Galatea?). Pieris eqs. cf. adn. 2. translate: HIER. Vulg. prol. gal. hic prologus, scripturarum quasi -um principium, omnibus libris... convenire potest (EXPLAN. in Don. gramm. IV 486, 5 plerique artis grammaticae latores in principio prooemio usi sunt, quod -um principium dicitur). SVLP. VICT. rhet. 18 p. 322, 29 exordium vulgare, si tale sit, quale esse possit in omnibus causis...; quod idem et -um a quibusdam vocatur, quoniam ita commune esse possit omnibus causis, quemadmodum galea omnibus vulgo possit esse communis (cf. adn.: verba quod - communis ex Hier. prol. gal. decerpta merito suspicatur Vossius eqs.).

galecula, -ae f. a galea diminutive. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 29 ut delectos... parmulis non amplis et -is (galei oculis vel galericulis codd. dett.; galeolis edd.) gladiisque... armaret.

galena, -ae f. [voc. peregrinum. W.] i. q. molybdaena „Bleiglanz“ et „Bleiglätte“ (v. Blümner, Technol. IV 159): a vena: PLIN. nat. 33, 95 argentum ex terra argentifera excoqui non potest, nisi cum plumbo nigro aut cum vena plumbi -am (gallinam var. lect.) vocant - quae iuxta argenti venas plerumque reperitur. 34, 173 est et molybdaena, quam alio loco -am appellavimus, vena argenti plumbique communis. b metallum, genus plumbi: PLIN. nat. 34, 159 plumbi nigri cum argento mixti... quod remansit in fornacibus, -a, quae fit tertia portio additae venae. CORP. XV 7916 (= INSCR. Dessau 8708) in massa plumbi: societ(atis) argent(ariarum). fod(ina) mont(is) Ilucr. -a. 7917 gal. 7918 galen.

[galenum vas vinarium Romani antiqui dicebant GLOSS. -um corruptum est ex galeolam, v. infra p. 1677, 1. falso Scaliger suspicatus est esse i. q. Calenum, q. v. Onom. s. Cales p. 79, 3 sq. incertum quid sit galenum NOT. Tir. 99, 4 inter hillanum et sgmentum.]

galeo, -āre [a galeatus retrograda derivatione formatum. W.] GRAMM. suppl. 11, 1 inter haec verba primae coniugationis quoque -o et calceo iuxta Priscianum notanda sunt. verbum ignotum est SERVIO et POMP. gramm., v. galeatus p. 1675, 78. 84. CINNA carm. frg. 12 (ap. NON. p. 87, 24 ubi antecedit: clipeat...; ita et -are:) miseras audet -are puellas. BELL. Afr. 12, 3 milites... iubet -ari.

TERT. test. anim. 2 p. 137, 16 Minervam calcias, furni -as formis (sic Hartel, Patrist. Stud. III p. 68; corrupte codd. furnis galeam formis). GLOSS. gal[le]are operire. Leumann.

galeobdolon et galeopsis, nomina herbae graeca. Scrofularia peregrina L. (cf. Sibthorp, Florae graecae prodromus n. 1452; Sprengel, comment. in Diosc. p. 616; Fraas, Synopsis plantarum florum classicae p. 189): PLIN. nat. 1, 27, 57 galeopsis (cod. d; galempsis, camempsis, gamemfis rell.) sive galeobdolon (galec Idolon var. lect.) sive galion (gallio codd.). 27, 81 (e Diosc. 4, 94, sed galion perperam additum) galeopsis (galempsis vel calepsis codd.; fortasse legendum galepsis, cf. Diosc. γαλήψις, οἱ δὲ γάληψις aut, ut alii, galeobdolon (galleobdo, galeo obdolon sim. codd.) vel galion (gallion pars codd.); sequitur descriptio sec. Diosc. Diosc. 4, 90 de galiobsis (cod. P; galisobsis cod. M). gali[s]obsis aut galeobdolon dicunt. Brandt.

galeola, -ae f. [a galea diminutive. W.] 1 proprie: DIOM. gramm. I 325, 30 illa per 'ol' faciunt diminutionem tam quam galea -a. cf. galecula. 2 translate vasculum quoddam (cf. galea pro vase p. 1673, 56): VARRO frg. Schol. Verg. Veron. ecl. 7, 33 <lepestam di>cebant, ubi erat vinum in mensa positum, aut -am aut sinum; (addit scholiasta, ut videtur:) tria enim haec similia sunt, pro quibus nunc <acratopho>ron ponitur. brevius SERV. auct. ecl. 7, 33 ubi cod. paleolam. pessumdatum NON. p. 547 (antecedit NON. sinum et -a[s]: vasa sinuosa) ubi erat vinum in mensam positum aut -a ant sinu (item Prisc. gramm. I 263, 1 ubi tamen mensa, sinum codd.). [Leumann]

inde male GLOSS. (s. galenum [v. supra p. 1676, 51] et sinum), ubi galenum pro -am.

galeōnymos m. a gr. γαλεώνυμος. piscis: ORIBAS. syn. 4, 17 quae a Graecis vocantur malacoderma, id est molles habentes carnes, qualia sunt... galleonimi (cf. Philotimos frg. Galen. alim. facult. 3, 31 inter σκληρόσαρκοι, ubi v. l. γαλεοί adnotat Galen.).

galeopsis v. galeobdolon.

galeos m. a gr. γαλεός. piscis, de quo v. O. Keller, PW. VII 594, 55: PLIN. nat. 1, 32, 12 de... -o. 32, 25 pastinacam piscem persequitur -os, idem et alios eqs. 32, 148.

galeōtēs m. orig. gr. i. q. γαλεώτης, animal lacertae simile ('Gecko', cf. H. O. Lenz, Zoologie der alten Griechen u. Röm., 1856, p. 429): PLIN. nat. 29, 90 stelionem Graeci coloten vocant et ascalaboten et -en (caleoten var. lect.). cf. DON. Ter. Eun. 689 γαλεώτης stellio.

? **galere** v. galear p. 1675, 40. 43 et galerum p. 1678, 25 sq.

galericulum, -ī n. a galerum diminutive. de originatione v. galerum l. 52. 1 i. q. galerum 1, galea (GLOSS. II 530, 24 galericum: περιθήκη. 25 calericulum sine interpr.): MART. 14, 50 tit. -um. de quo poeta: ne lutet immundum nitidos ceroma capillos, hac poteris madidas condere pelle comas (est athletarum capitis tegmen. cf. S. Reinach ap. Daremberg-Saglio II 1452 s. galerus III). cf. p. 1676, 37 sqq. 2 i. q. galerum 2, capillamentum: SVET. Otho 12, 1 -o (galerico plerique codd.) capiti propter raritatem capillorum adaptato et adnexo, ut nemo dinosceret.

? **galericum**, -ī n. si lectio agnoscenda est, retrograda derivatione ex galericulum formatum. GLOSS. v. l. 18. SVET. v. l. 24. PORPH. Hor. sat. 1, 8, 48 v. s. caliendrum vol. III p. 154, 75.

? **galericus** et ? **galērius** v. galeritus l. 36. 38.

galerion i. q. galion v. p. 1678, 76.

galēritus, -a, -um a galerum ad exemplum vocis cassita formatum. -ē- et -ī- l. 33. 45. 1 i. q. galero vestitus: PROP. 4, 1, 29 prima -us posuit praetoria Lygmon. 2 pro subst. i. q. cassita, alauda ('alauda cristata L.' vel 'alauda' generaliter; cf. Sittl, Archiv 2 [1885], 478): a ? **galēritus**, -ī m.: VARRO ling. 5, 76 -us (galericus cod. F; -itus codd. apogr.)... altera (avis) dicitur, quod in capite habet plumam elatam. GLOSS. III 258, 13 ὁ κορυδαλός, κορυδός alauda, -i<t>us. b **galērita**, -ae f. gall- l. 40. 43. [sicil. gadarita. M.-L.] PLIN. nat. 10, 137 de una ave -a. 11, 121 in capite apex est parvae avi, quae ab illo (apice) -a (gallerita F; galeritia R²) appellata quondam, postea alauda (v. s. alauda vol. I p. 1482, 52).

MARCELL. med. 28, 50 avis -a, quae Gallice alauda dicitur. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 20 gallerita. GLOSS. κορυδός. de usu in medicina: PLIN. nat. 1, 30. 30, 62 coli vitium... sanatur ave -a assa. SER. SAMM. 575 mande -am (gale vitam, gulę victam codd. opt.) voluerem quam nomine dicunt. MARCELL. med. 28, 50.

galērum, -ī n. et **galērus**, -ī m. [v. quae sub galea dicta sunt. W.] -ē- dactylīci. de genere: CHAR. gramm. I 80, 5 -os Vergilius masculino genere dixit (v. l. 72)... et Cornelius Severus (l. 75; hic genus agnoscere non potest)... sed C. Gracchus... 'cum galere (v. p. 1675, 40) ursici' dixit; Varro... 'haec galearia'. unde (i. a neutro -um) et galericula dicuntur. SERV. Aen. 7, 688 -us genus est pilei, quod Fronto genere neutro dicit 'hoc -um'. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 7, 688 <Fr>onto qui neutro genere dicit 'galeria'. neutrum certo agnoscitur l. 52. 71. p. 1678, 10. 14. 16; masc. l. 72. 74. p. 1678, 6. 25. 40; cf. etiam supra. [GLOSSARVM ex Verg. acc. plur. galeros pendentium scripturas viles v. Thes. gloss. Lindsay.] aliae codicum lectiones: galerem, gallerem v. p. 1678, 25 sq. golerum p. 1678, 4. glomerum GLOSS. quater. cf. galearis et galere. NOT. Tir. 99, 47. de re v. S. Reinach ap. Daremberg-Saglio II 1452; Samter, PW. VII 601, 19 sqq. significatio parum certa: ISID. orig. 18, 14, 1 galea de coreo est; nam -os coreum dicitur (inde GLOSS. -os coreum eqs.). legitur inde a VARRONE.

1 capitis tegmen de pelle (l. 72. 74. p. 1678, 9. 13, vel de corio? l. 62) factum; apud posteriores (l. 68. 69. p. 1678, 4. 21) quodvis capitis tegmen (syn. pileus l. 53. 81. p. 1678, 13. 14, pileolum p. 1678, 18, tiara p. 1678, 2. 3. 20): [GLOSS. -os: calamaucos pelliceos. -o: capello. GLOSS. Ps. Plac. -um: pileum (palleum trad.) pastoralis (vel -lem). pileum pastoralem de iunco factum. -as (lege -os): pileas (lege pelliceas? pileos?) mitras. Lindsay.] cf. etiam GLOSS. V 584, 8, v. vol. III p. 1445, 63.

a generatim: VARRO ling. 5, 116 galea ab -o, quod multi usi antiqui. VERG. Aen. 7, 688 fulvosque lupi de pelle -os tegmen habent capiti Praenestini (SERV. ad l. v. l. 52). MORET. 120 tectusque -o agricola. GRAT. 340 canaque e maele -i. PAVL. FEST. p. 204 pellire -um, quia fiebat ex pelle. CORN. SEV. carm. frg. 7 flavo protexerat ora -o. CALP. ecl. 1, 7. VAL. FL. 4, 138 umbrata... tempora Parrhasio (i. Arcadico, cf. l. 79) patris de more -o. 6, 226 flava -i caesaries. SIL. 16, 456 famulus... praemium datur adiuncto gentilis honore -i. STAT. Theb. 4, 303 Arcadii morem... -i (7, 39 umbra. cf. l. 76). FRONTIN. strat. 3, 2, 11 v. p. 1675, 50. SVET. Nero 26, 1 post crepusculum statim arpepto pileo vel -o (galerio pars codd.) popinas inibat (quidam pro 'capillamento' [v. p. 1678, 28] sumunt collato Suet. Cal. 11). TERT. cult. fem. 2, 7 affigitis... enormitates... textilium capillamentorum, nunc in -i modum quasi vaginam capitis et operculum verticis. AMM. 30,

8, 4 Artaxerxes Macrochir ne secaret aures... pro delictis, ex -is fila pendentia praecidebat (syn. tiaras). 31, 2, 6 -is incurvis capita tegunt Hunni (tiaras vocat Hier. epist. 60, 17 p. 573, 4). CONC. Matisc. a. 585 p. 170, 28 saecularis -um (golerum unus cod.) de capite auferat (sc. salutandi gratia). tropice: SIL. 1, 404 frontem Chremes intonsam umbrante capillo saeptus et horrentis effingens crine -os. AVSON. 361, 25 rosa (sc. flos silens) viret angusto foliorum tecta -o.

b insigne sacerdotum regumque: VARRO frg. Gell. 10, 15, 32 flamen Dialis solum album habet -um, vel quod maximus, vel quod Iovi immolata hostia alba id (sc. -um; albato pars codd.) fieri oporteat (cf. albogalerus vol. I p. 1498, 47 sqq.). SERV. auct. Aen. 2, 683 Suetonius (frg. p. 268, 2) tria genera pileorum dixit, quibus sacerdotes utuntur: apicem, tutulum, -um... -um (acc.) pileum ex pelle hostiae caesae (ISID. orig. 19, 30, 5 -rium est pileum ex pelle caesae hostiae factum). ARVI. apol. 22 Diogeni... pera et baculum... quod pontificibus -um. TERT. pall. 4 p. 943 ob privilegium -i Cereri initiantur. HIER. epist. 64, 13 p. 599, 14 (ex Ios. arch. 3, 157 sq., ubi de μασνασφθῆς i. πῆξῃ agitur) rotundum pileolum, quale pictum in Vlixie conspicimus, quasi sphaera media sit divisa et pars una ponatur in capite. hoc Graeci et nostri tiaram, nonnulli -um vocant... est autem byssinum et sic... opertum linteolo eqs. (sim. ISID. orig. 19, 21, 3, ubi var. lect. galeriam, galariam, galeam).

c insigne Mercurii: STAT. Theb. 1, 305 Hermes obnubit... comas et temperat astra -o. ARNOB. nat. 6, 13 p. 224, 19 dis datas falces et fuscinas... malleos et -os. FVLG. myth. 1, 18 (de Mercurio) quare galerem (-um, gallerem codd. det.) ibid. galere (-em, -om, -o codd. det.)... coperto capite pingitur. CLAUD. rapt. Pros. 1, 78 tectus... -o (cf. p. 1677, 73).

2 capillamentum fictitium „Perücke“ (cf. galear p. 1675, 38; v. Blümner, Privataltertümer 276): GLOSS. pileum (palleum, pallium trad.) in capite pro capillis. IVV. 6, 120 nigrum flavo crinem abscondente -o (cf. SCHOL. ad l. [ubi lemma galeno] crine supposito. rotundo muliebri capitis integumento, in modum galeae facto, quo utebantur meretrices; ideo flavo; nigro nam crine matronae utebantur). SCHOL. Hor. gloss. I sat. 1, 8, 48 <caliendrum> genus -i (v. vol. III p. 154, 71). AVIAN. fab. 10, 7 (de equite calvo) delecto nituit frons nuda -o. de SVET. Nero 26, 1 v. p. 1677, 80.

3 retiariorum laevi umeri munimentum (v. Lafaye ap. Daremberg-Saglio II 1586; Hug, PW. sub v. Retiarii p. 691, 58 sqq.): IVV. 8, 208 longo iactetur spira -o (cf. Friedlaender ad l. SCHOL. ad l. pileo, quem habent retiarii. -us est umero inpositus gladiatoris).

? **galesco** GLOSS. v. gavesco.

GALEN. alim. facult. 3, 31 ὁ γάρτοι παρὰ Ῥωμαίοις ἐντιμότατος ἰχθύς, ὃν ὀνομάζουσι γαλεξίαν, ἐκ τοῦ τῶν γαλεῶν ἐστὶ γένους, ὃς οὐδὲ γεννᾶσθαι δοκεῖ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θάλασσαν... τῶν ἀπαισάρκων ἐστὶν ὁ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐνδοξος γαλεξίας, οἱ δ' ἄλλοι γαλεοὶ σκληρόσαρκοι μᾶλλον εἰσι. cf. galaxias. Brandt.

aurugo dolor est et color eius **galgimum** (galgimum, galgirium var. lect.; galgulum Heraeus) GLOSS. V 269, 19. IV 484, 53. huc, ut vid., etiam III 600, 15 eruginosus (i. auruginosus) galzinia (zi pro gi).

1. **galgulus**, -ī m. depravatam per assimilationem consonantium ex galbulus. [val grangur; it. ri-gogolo ex auri galgulus. M.-L.] avis colore galbino praedita „Goldamsel“: PLIN. nat. 1, 10, 36 (galguli var. lect.). 1, 30, 28. 10, 73 trimenstres aves opp. perennes) ut turdi... et quae, cum fetum eduxere, abeunt ut -i, upupae. 10, 96 -os (gaugulos codd.)... dependentes pedibus somnum capere confirmant. 30, 94 avis icterus vocatur a colore...; hanc puto Latine vocari -um (gagulgulum, galgulaim var. lect.). POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 16 galgulis.

2. **galgulus** (-ī) m. sec. Loewe, Glossae nominum p. 50 adn. ad n. 813 i. q. calculus, potius b consonanti ad g assimilata i. q. 1. galbulus (q. v.): GLOSS. -alus: πυρήν. hinc: granum olivae. -us: bacc.

? **galice** trifolium GLOSS. III 591, 7. sim. 624, 47 -e (612, 27 galite) id est herba trifolia.

[altercus id est galiclāda (galidada cod.) GLOSS. III 587, 26. est forma vulgaris vocis calyclata, q. v. vol. III p. 199, 64.] Leumann.

[**galinga** MISC. Tir. p. 49, 26. ex Arabico derivatum? videtur esse 'rhizoma galangae', i. radix herbae 'Alpinia officinarum Hance', vel 'Alpinia Galanga Lw.' cf. app. crit.; C. H. Moore, Archiv 10 (1898) p. 272 et Ducange s. v. galanga et gallingar.]

galion nomen herbae orig. graec. galion legitur in plurimis Plinii codd., ut γάλλιον in codd. graec. (cf. app. crit. ad Diosc. 4, 95). 'Galium verum L.' (cf. Fraas, Synopsis plantarum florae classicae p. 158.) [it. gaglio. M.-L.]: PLIN. nat. 1, 27, 57 et 27, 81 falso confudit cum galeobdolon, v. p. 1676, 65. DIOSC. 4, 91 de galion. -on aut galerion (cf. Diosc. 4, 95 γάλλιον, οἱ δὲ γαλέριον; sequitur descriptio).

galit: perit et galivit: perivit GLOSS. quid sit, incertum. galit (a gallus ad exemplum verborum equire catulire): prurit et galivit: prurivit conecit Ott.

*1. **galla**, -ae f. [inc. orig.; cf. Walde, Stand und Aufgaben der Sprachwissenschaft, Festschrift für Streitberg 193. W.]. inter feminina semper singularia enumerant CHAR. gramm. I 32, 5 haec -a ἡ κηλίς. DIOM. gramm. I 327, 20 Exc. Bob. gramm. I 548, 7; sed plur. [Brandt]

8, 4 Artaxerxes Macrochir ne secaret aures... pro delictis, ex -is fila pendentia praecidebat (syn. tiaras). 31, 2, 6 -is incurvis capita tegunt Hunni (tiaras vocat Hier. epist. 60, 17 p. 573, 4). CONC. Matisc. a. 585 p. 170, 28 saecularis -um (golerum unus cod.) de capite auferat (sc. salutandi gratia). tropice: SIL. 1, 404 frontem Chremes intonsam umbrante capillo saeptus et horrentis effingens crine -os. AVSON. 361, 25 rosa (sc. flos silens) viret angusto foliorum tecta -o.

b insigne sacerdotum regumque: VARRO frg. Gell. 10, 15, 32 flamen Dialis solum album habet -um, vel quod maximus, vel quod Iovi immolata hostia alba id (sc. -um; albato pars codd.) fieri oporteat (cf. albogalerus vol. I p. 1498, 47 sqq.). SERV. auct. Aen. 2, 683 Suetonius (frg. p. 268, 2) tria genera pileorum dixit, quibus sacerdotes utuntur: apicem, tutulum, -um... -um (acc.) pileum ex pelle hostiae caesae (ISID. orig. 19, 30, 5 -rium est pileum ex pelle caesae hostiae factum). ARVI. apol. 22 Diogeni... pera et baculum... quod pontificibus -um. TERT. pall. 4 p. 943 ob privilegium -i Cereri initiantur. HIER. epist. 64, 13 p. 599, 14 (ex Ios. arch. 3, 157 sq., ubi de μασνασφθῆς i. πῆξῃ agitur) rotundum pileolum, quale pictum in Vlixie conspicimus, quasi sphaera media sit divisa et pars una ponatur in capite. hoc Graeci et nostri tiaram, nonnulli -um vocant... est autem byssinum et sic... opertum linteolo eqs. (sim. ISID. orig. 19, 21, 3, ubi var. lect. galeriam, galariam, galeam).

c insigne Mercurii: STAT. Theb. 1, 305 Hermes obnubit... comas et temperat astra -o. ARNOB. nat. 6, 13 p. 224, 19 dis datas falces et fuscinas... malleos et -os. FVLG. myth. 1, 18 (de Mercurio) quare galerem (-um, gallerem codd. det.) ibid. galere (-em, -om, -o codd. det.)... coperto capite pingitur. CLAUD. rapt. Pros. 1, 78 tectus... -o (cf. p. 1677, 73).

2 capillamentum fictitium „Perücke“ (cf. galear p. 1675, 38; v. Blümner, Privataltertümer 276): GLOSS. pileum (palleum, pallium trad.) in capite pro capillis. IVV. 6, 120 nigrum flavo crinem abscondente -o (cf. SCHOL. ad l. [ubi lemma galeno] crine supposito. rotundo muliebri capitis integumento, in modum galeae facto, quo utebantur meretrices; ideo flavo; nigro nam crine matronae utebantur). SCHOL. Hor. gloss. I sat. 1, 8, 48 <caliendrum> genus -i (v. vol. III p. 154, 71). AVIAN. fab. 10, 7 (de equite calvo) delecto nituit frons nuda -o. de SVET. Nero 26, 1 v. p. 1677, 80.

3 retiariorum laevi umeri munimentum (v. Lafaye ap. Daremberg-Saglio II 1586; Hug, PW. sub v. Retiarii p. 691, 58 sqq.): IVV. 8, 208 longo iactetur spira -o (cf. Friedlaender ad l. SCHOL. ad l. pileo, quem habent retiarii. -us est umero inpositus gladiatoris).

? **galesco** GLOSS. v. gavesco.

GALEN. alim. facult. 3, 31 ὁ γάρτοι παρὰ Ῥωμαίοις ἐντιμότατος ἰχθύς, ὃν ὀνομάζουσι γαλεξίαν, ἐκ τοῦ τῶν γαλεῶν ἐστὶ γένους, ὃς οὐδὲ γεννᾶσθαι δοκεῖ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θάλασσαν... τῶν ἀπαισάρκων ἐστὶν ὁ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐνδοξος γαλεξίας, οἱ δ' ἄλλοι γαλεοὶ σκληρόσαρκοι μᾶλλον εἰσι. cf. galaxias. Brandt.

aurugo dolor est et color eius **galgimum** (galgimum, galgirium var. lect.; galgulum Heraeus) GLOSS. V 269, 19. IV 484, 53. huc, ut vid., etiam III 600, 15 eruginosus (i. auruginosus) galzinia (zi pro gi).

1. **galgulus**, -ī m. depravatam per assimilationem consonantium ex galbulus. [val grangur; it. ri-gogolo ex auri galgulus. M.-L.] avis colore galbino praedita „Goldamsel“: PLIN. nat. 1, 10, 36 (galguli var. lect.). 1, 30, 28. 10, 73 trimenstres aves opp. perennes) ut turdi... et quae, cum fetum eduxere, abeunt ut -i, upupae. 10, 96 -os (gaugulos codd.)... dependentes pedibus somnum capere confirmant. 30, 94 avis icterus vocatur a colore...; hanc puto Latine vocari -um (gagulgulum, galgulaim var. lect.). POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 16 galgulis.

2. **galgulus** (-ī) m. sec. Loewe, Glossae nominum p. 50 adn. ad n. 813 i. q. calculus, potius b consonanti ad g assimilata i. q. 1. galbulus (q. v.): GLOSS. -alus: πυρήν. hinc: granum olivae. -us: bacc.

? **galice** trifolium GLOSS. III 591, 7. sim. 624, 47 -e (612, 27 galite) id est herba trifolia.

[altercus id est galiclāda (galidada cod.) GLOSS. III 587, 26. est forma vulgaris vocis calyclata, q. v. vol. III p. 199, 64.] Leumann.

[**galinga** MISC. Tir. p. 49, 26. ex Arabico derivatum? videtur esse 'rhizoma galangae', i. radix herbae 'Alpinia officinarum Hance', vel 'Alpinia Galanga Lw.' cf. app. crit.; C. H. Moore, Archiv 10 (1898) p. 272 et Ducange s. v. galanga et gallingar.]

galion nomen herbae orig. graec. galion legitur in plurimis Plinii codd., ut γάλλιον in codd. graec. (cf. app. crit. ad Diosc. 4, 95).

'Galium verum L.' (cf. Fraas, Synopsis plantarum florae classicae p. 158.) [it. gaglio. M.-L.]: PLIN. nat. 1, 27, 57 et 27, 81 falso confudit cum galeobdolon, v. p. 1676, 65. DIOSC. 4, 91 de galion. -on aut galerion (cf. Diosc. 4, 95 γάλλιον, οἱ δὲ γαλέριον; sequitur descriptio).

galit: perit et galivit: perivit GLOSS. quid sit, incertum.

galit (a gallus ad exemplum verborum equire catulire): prurit et galivit: prurivit conecit Ott.

*1. **galla**, -ae f. [inc. orig.; cf. Walde, Stand und Aufgaben der Sprachwissenschaft, Festschrift für Streitberg 193. W.]. inter feminina semper singularia enumerant CHAR. gramm. I 32, 5 haec -a ἡ κηλίς. DIOM. gramm. I 327, 20 Exc. Bob. gramm. I 548, 7; sed plur. [Brandt]

persaepe legitur inde a COLVM., v. l. 42 sqq. 45. 47. 49. 51 sqq. 71.
GLOSS. *κηκίς* sim. coniza (i. *κόνηξα*). zipper (i. *κύνειρος*? Goetz; cf. etiam GLOSS. III 579, 54 zypeperis i. gallus). galluc (ags.). calis (vel cices onfagos, cf. l. 18. 23); idest -a Asiana (cf. l. 13). inde a LVCIL. [it. galla, hisp. agalla. M.-L.]

est ulcus e quercubus excrescens, bestiolis, quas cynipidas vocamus, effectum. I proprie: A de natura et generibus: PLIN. nat. 16, 26 (e Theophr. hist. plant. 3, 8, 6. 3, 5, 2. 3, 7, 4) quae glandem ferunt, omnes et -am, ... sed -am hemeris optimam...; fert et nigram, duo enim genera sunt... (27) optima Commagena (cf. l. 16 et MARCELL. med. 27, 73. videtur esse galla arboris, quam quercum infectariam appellamus, cynipide quercus tinctoriae effecta. cf. -a Asiana l. 4. 46; -a Syriaca l. 36. 51), deterrima ex robore eqs. 24, 9 nec pauciora -ae genera fecimus, solidam perforatam, item albam nigram (cf. l. 10. 54; rufa l. 41), maiorem minorem. vis omnium similis, optima Commagena. CHIRON 937 -am Germanam. MARCELL. med. 7, 15 -ae trichitidos. DIOSC. 1, 117 de cecidos id est -a. -a[s] semen est de drios cuius uno genu omfacitis (cf. l. 23. 27. 47. eadem videtur omphacine l. 22 et viridis ibid. et immatura l. 33) dicitur eqs. (Diosc. 1, 107 *κηκίς καρπός ἐστὶ δρυός, ἧς μὲν τις ὀμφανίτις καλούμενη μικρὰ καὶ κοινὴ ὀδὴ eqs.*). CAEL. AVR. chron. 4, 3, 7 -a viridis, quae appellata est omphacine (cf. l. 18). ORIBAS. eup. 2, 1 C 14 cicis onfacites (cicison facites vel cicisum facites codd. cicis onfacis rec. La; gr. 2, 1 K 46 *κηκίς ἡ μὲν ὀμφανίτις*)... altera autem -a, xanthin et cauni (gr. 2, 1 K 47 *ἡ δὲ ἑτέρα κηκίς ἡ ξανθὴ καὶ χάννη*) eqs. ISID. orig. 17, 7, 38 huius quercus fructus -a appellatur ex quibus una agrestis *ὀμφανίτις* (i. *trac.*) dicta, parva forma, sed firmo corpore atque nodoso, quae medicaminibus et incaustis adhibetur; altera *βάλανος* (balanis var. lect.) lenis ac levis et nimium perforata, lucernarum tantum usibus necessaria.

B de usu: adhibetur: 1 in medicina: CELS. 5, 5, 2 purgant... -a. 5, 6, 1 rodunt... -a. 5, 7 exedunt corpus... -a. 5, 16. 5, 18, 1 malagma habet -ae et immaturae et alterius (5, 22, 3. 6, 11, 1 MARCELL. med. 27, 20. 21. 25 cf. l. 37 et 19). 5, 20, 1. 4. al. 7, 12, 1^e vinum in quo -a candens coniecta sit. SCRIB. LARG. 4. 31. 46 al. 81 -ae Syriacae pondo triens (SCRIB. LARG. 208 PLIN. nat. 25, 175 MARCELL. med. 2, 14. 10, 16. 11, 3. 12. 33 immaturae [27, 9. 25 cf. l. 33]. 11, 35. 36. 12, 10. 15, 98. 27, 29. eiusdem generis esse videtur Syriaca, cuius Commagena l. 10). PLIN. nat. 20, 44. 48. 212. 22, 150 al. 24, 9 fusc de vi. 35, 189 cremata. MARCELL. med. 1, 4. 4. 30. 7, 15. 8, 10. 33 al. 12, 58 nucleus -ae commanducatus. 14, 57 -ae rufae. 23, 21 -as... pone super carbones vivos et exures non nimie eqs. 27, 73 -a Commagena comburitur. SORAN. p. 29, 8 -arum. p. 69, 17 -is. p. 70, 3 -am. p. 109, 20 -as. p. 112, 6 -arum. PLAC. med. 2, 21. THEOD. PRISC. eup. faen. 7 -arum. 9. 12 al. plerumque plur. PLIN. VAL. 1, 32 -ae Asiana (cf. l. 13). CAEL. AVR. chron. 1, 6, 184. 2, 7, 105 al. CASS. FEL. 14. 39 p. 90 -as omfacitadas. ORIBAS. syn. 1, 15 -a usta. 2 add. p. 846. 2 in mulomedicina: COLVM. 6, 7, 2 ad ventris tormina dantur -ae. 6, 13, 2 ulceribus -ae tritae remedio sunt. 7, 5, 12 combusta -a (PELAGON. 164 VEG. mulom. 2, 62, 1). GARG. MART. cur. boum 23. PELAGON. 164 -as Syriacas combustas (VEG. mulom. 2, 62, 1. 2, 80, 1 CHIRON 940 bis. 941). 199 sunt et -ae tritae remedia. 228 -as. VEG. mulom. 2, 31. 326. 3, 28, 7 -as minores. 4, 4, 7 al. CHIRON 432 -as sutoricias (826). 512. 611. 823 -as nigras. 826 al. 937 -am Germanam. 3 ad apes aegras pascendas: VERG. georg. 4, 267 tunsum -ae admiscere saporem (sc. mellibus; SERV. ad l. multi pilas cyparissi accipiunt). COLVM. 9, 13, 7 PALLAD. 4, 15, 2. 4 ad coria perficienda: PLIN. nat. 13, 63 spinae semine coria perficiunt -ae vice (sim. 24, 109). 16, 26 (e Theophr. hist. plant. 3, 8, 6) -am hemeris quercus fert optimam et coriis perficiendis aptissimam. 5 ad lanam tinguendam (cf. H. Blümner, Technol. I^a p. 251): PLIN. nat. 16, 26 -a nigra tinguendis lanis utilior. 6 in encaustica: PLIN. nat. 33, 122 cera... candens saetis inducatur iterumque admotis -ae (galea var. lect.) carbonibus inuratur eqs. 7 ad pigmenta probanda: PLIN. nat. 34, 112 in aerugine adulterata atramentum sutorium deprehenditur et papyro -a prius macerato, nigrescit enim statim aerugine illita. 35, 184 alterum genus *aluminis* est pallidi et scabri et quod inficiatur -a. 8 ad atramentum librarium parandum (cf. GLOSS. II 151, 6 pipula [lege pilula vel pirula] *κηκίς ἡ τις εἰς τὸ μελάνιν πέμπεται* hoc est -a): MARCELL. med. 23, 21 -as, de quibus encaustum fit. MART. CAP. 3, 225 -arum gummeosque commixtio (i. atramentum) et Niloticae fruticis collectata (sc. papyrus). ISID. orig. 17, 7, 38 v. supra l. 26. 9 ad atramentum sutorium perficiendum: MACR. sat. 2, 2, 6 sutor respondit urbane: -am subigo (allusit Meviae Gallae): sutorium hoc habetur instrumentum. cf. -as sutoricias l. 54.

II tropice: LVCIL. 501 -am (ὀξίνης οἶνος Marx ad l.) bibere ac rugas conducere ventris farre aceroso.

2. galla v. 2. gallus. Brandt.

gallaica, gemma, i. q. callaica v. vol. III p. 165, 39 sqq. traditur PLIN. nat. 1, 37, 59 galliaca. 37, 163 gallaicos vel galliaca. SOL. 20, 14 (per errorem l. cit. scriptum est 14, 20) gallaica (qui nititur in PLIN. nat. 37, 110 callaina, q. v.).

gallantes, -ium a 2. gallus ad exemplum vocis bacchantes fic-

tum. i. q. insanientes ut galli ministri Matris Magnae:

VARRO Men. 119 quae venustas hic adest -bus. 150 galli -es. PLIN. nat. 21, 182 halicacabi radicem bibunt, qui vaticinari -esque (-es quo codd.) vere ad confirmandas superstitiones aspici se volunt. vix huc pertinet GLOSS. galantes: sperantes. Varronis locos affert NON.

p. 119 sub lemma: gallare ut est bacchare (inde GLOSS. V 642, 19. legendum esse videtur: gallari id est bacchari). verbum gallari ex forma usitata -ntes retrograda derivatione grammaticus finxit.

gallaribus subito membra circumdare CARM. c. pag. 44. notio incerta est; collaribus Haupt. cf. Ehwald, Archiv 9 (1896), 306: i. q. gallica (solea).

gallarius cerdo GLOSS. V 600, 50. galearius con. Götz GLOSS. VI 482. sed si cerdo pro sutor cerdo sumas, potius cogites de galliarius. vix -us a galla sc. sutoricia.

? galenum v. galenum.

galliambicus, -a, -um a gr. γαλλιαμβικός, 'ex galliambis constans'. galliambus, -i m. a gr. γαλλιαμβός. forma gr. -os l. 32, -on l. 29. 46. nomen metri apud Latinos noti egregio carmine 63 Catulli super alta vectus Attis celeri rate maria, praeterea fragmentis Varronis Menippearum et Maecenatis, et imitatione Terentiani Mauri. de nomine: TER. MAVR. v. l. 32. MAR. VICTORIN. gramm.

VI 95, 24 si tetrametri... catalectici... longas in breves solverint, metrum efficiet -icum, dictum quasi Γάλλων ἱαμβοί (gallon iamboe cod. A), id est maledicta quibus nonnunquam conviciantur. idem et metroiacon seu, ut quidam, bacchiacon anaclomenon. 154, 21 verum -icum efficiet sic eqs. ... quod quidam metroiacum eo quod Matris cantibus aptum sit, meritoque etiam -um a gallis ministris deae appellatur. versus mollis: MART. 2, 86, 5 nec dictat mihi...

Attis mollem debilitate -on. QVINT. inst. 9, 4, 6 Sotadeorum et -orum (vel -icorum; codd. calliā b///ū vel Callimachorum) et quorundam... simili paene licentia lascivientium. TER. MAVR. 2885 iuncto commate -os exit. deinde 2890 (sequuntur galliambi:) nomenque -is memoratur hinc datum, tremulos quod esse gallis habiles putant modos, adeo ut frequenter illam prope ab ultimo pedem, mage quo sonus vibretur, studeant dare tribachyn; deinde describitur. DIOM. gramm. I 514, 17 -um (call- codd.)...; ut enervatius fieret et mollius, secunda aut tertia ab ultima syllaba in duas breves geminata est eqs. MAR. VICTORIN. gramm. VI 154, 18 -icum (calliamb- cod. A) quod vocant metrum mollita ac tremula modulatione formatum.

praeterea: DIOM. gramm. I 514, 12 -um (call- codd.) metrum. SERV. gramm. IV 466, 26 de -ico. -icum (call- utriusque cod. P) constat dimetro iambico catalectico et anapaesto vel spondio cum duobus iambis. MAR. VICTORIN. gramm. VI 46, 25 in -ico. 96, 6 -icum. BASS. gramm. VI (codd. galiamb- constanter) 261, 28 de -o. ibid. -us. 263, 2 -icus. 271, 22 cum ex -o sotadeus fit, ex sotadeo -us (sim. 263, 5). FORTVN. gramm. VI 290, 4 aliud ex hoc metro iambico, quod -on dicitur.

gallica, -ae f., plerumque plur. -ae. a Gallicus. cf. caliga, quod hic illic falso pro -a legitur, v. l. 55. 57. 81. 83. 84. p. 1681, 1.

genus calceamenti (cf. diminutivum gallicula), constans ex solea et loris, ergo soleis simile, non caligis, primitus sine dubio apud Gallos usitatum (cf. Holder, Altcelt. Sprachsch. I 1949, 21; Ruggiero, Diz. epigr. III 424; Lafaye ap. Daremberg-Saglio II 1453; Zahn, PW. VII 667): CIC. Phil. 2, 76 redii luce, non tenebris; cum calceis et toga, nullis nec -is (caligis codd. et Iul. Ruf. rhet. 6 p. 40, 7) nec lacerna ut Antonius. ibid. per municipia coloniasque Galliae... cum -is (sic Gell; caligis codd.) et lacerna cucurristi. Ivv. 7, 16 equites Bithyni, altera quos nudo traducit -a (Gallia var. lect.) talo (locus non satis explicatus; v. Friedlaender ad l.). GELL. 13, 22 (21), 1 T. Castricius, rhetoricae disciplinae doctor, ... a divo Hadriano... spectatus, cum...

discipulos quosdam... senatores vidisset... tunicis et lacernis indutos et -is calciatos, ... inquit... soleatos... vos... ingredi nequaquam decorum est, non... vobis minus quam illi Antonio tum fuit, cui hoc M. Cicero pro turpi crimine obiectavit... (3) requirebant cur soleatos dixisset qui -as, non soleas haberent. (4) sed Castricius... scite atque incorrupte locutus est: (5) omnia enim ferme id genus, quibus plantarum calces tantum infimae teguntur, cetera prope nuda et teretibus habenis vinata sunt, soleas dixerunt, nonnunquam crepidulas. (6) '-as' autem verbum esse opinor novum non diu ante aetatem M. Ciceronis usurpari coeptum; itaque ab eo positum est (seq. Cic. Phil. 2, 76). (7) neque in ea significatione id apud quemquam alium scriptum lego gravioris dumtaxat auctoritatis scriptorem; sed... crepidas... appellaverunt. CARM. ad senat. 22 caligaeque (i. calceo senatorio) remotā -a sit tuis pedibus molli redimita papyro (de calceamento ministrorum Isidis). EDICT. imp. Diocl. III/IV 9, 12 (antea: de caligis) de soleis et -is gr. περὶ σαρδανίων καὶ τροχάδιων. 12^a <gall>icae biriles (i. viriles) rusticanae bisoles, par. 13 <gall>icae biriles monsoles. 14 <gal>icae cursoriae (i. cursoriae). gr. ubique τροχάδια (cf. Blümner ad l. p. 127 sq.). PELAGON. 440 solum veteris -ae comburis. HIER. reg. Pachom. praef. 4 nil habet in cellulis praeter... balteolum lineum et -as (caligas var. lect.). reg. Pachom. 66 ferramenta quibus opus fecerunt et -as. CASSIAN. inst. 1, 1, 4 v. p. 1681, 48. 1, 9, 1 tantummodo -is (caligis H²L²) suos muniunt pedes. 1, 10 -is (caligis H²L²). 4, 13 inter vestimenta mo-

nachorum: -as (caligas *H*²). EXC. Bob. gramm. I 553, 20 *calliga*: τὸ σαυδάλιον. GLOSS. -a: σαυδάλιον. ὑποδησάτω με τις τὰ λώρια δός: calceet me aliquis; -as da.

deriv. gallicarius. gallicatus. gallicula.

gallicantus v. s. 1. gallus p. 1686, 10.

gallicarius, -i a gallica. *sutor, faber gallicarum*: FIRM. math. 3, 10, 8 fullones aut coriorum confectores aut -os (callicarios *codd.*; 4, 4, 13 v. caligarius *vol. III* p. 155, 64 sq.). HIER. reg. Pachom. praef. 6 fullones, -i. *huc fort.* CORP. VI 31893 d 10 Agrippa gall. (*inter alios fabros*). *cf. p.* 1680, 13.

gallicatus, (-a, -um) a gallica. *i. q. soleatus, gallicis indutus*: ACT. Arv. Corp. VI 32391, 8 (saec. III) <rici>niat(us) -t(us) coro<nat(us) ... magister>.

gallicinium, -i n. [a gallus et canere. *W.*]. *i. q. galli cantus* (*cf. p.* 1686, 7 sq.), *tempus quoddam noctis ante solis ortum*: PETRON. 62, 3 circa -a. AVR. Fronto p. 31, 16 N. -um frigidulum. APVL. met. 8, 1 noctis -o. AMM. 22, 14, 4 secundis -is. 28, 4, 34 a -is ipsis. HIER. tract. in psalm. 119 p. 229, 12 -o oramus. p. 229, 14. MARCELL. chron. II p. 62, 389, 18 stella ... -o surgens. *apud grammaticos sim. inter tempora noctis* (*cf. adn. ad Suet. frg. 114 et 117; Marquardt-Mau, Privatleben p. 254 adn. 2; Blümner, Privataltertümer 374 adn. 3*): AVR. l. 16. CENS. 24, 2 -um cum galli canere incipiunt. SERV. Aen. 2, 268 sunt ... solidae noctis partes secundum Varronem hae: ... intempesta nox, -um, lucifer (*res tantum, non vox ipsa Varroni tribuenda videtur*). SERV. auct. Aen. 3, 587 -um quo galli cantant. MACR. sat. 1, 3, 12. ISID. nat. 2, 2, 3 -um ... dictum est propter gallos lucis praenuntios (*item orig. 5, 31, 11 GLOSS. Plac. V 34, 14. cf. p.* 1686, 38). orig. 5, 30, 4 tunc (*i. media nocte*) -um est, quorum (*sc. gallorum*) vox diei ostendit praeconium, quando et mesonyctius afflatus fit. 5, 31, 4 *inter noctis partes* (*cf. GLOSS. V 87, 13*). *praeterea*: NOT. Tir. 72, 56 -a. GLOSS. -um: cantus gallorum. ἀλεκτοροφωνία. ἀλεκτροφωνία (*cf. EXC. Bob. gramm. I 554, 15*). ἀλεκτοροφωνιον.

galliciola (gallicola *lect. det.*) cortice nucis iuglandis viridis per quem corpus humanum intelligi vult (*sc. Lucilius*) GLOSS. Ps. Plac. *cf. Marx ad Lucil. 1184*. [a galla? *W.*] v. etiam gulluca.

gallicrūs iuxta positum ex galli crus. *nom. herbae*: PS. APVL. herb. 45 nasci amat herba -us locis solidis ...; eius cacumen instar pedis galli ...; herbam -us tritam *eqs.* *cf. pes gallinacius p.* 1684, 36.

1. *gallicula*, -ae a gallica (*q. v.*) *diminutive*. *caligula var. lect.* *pro -a l.* 53. 59. 61 *et* SCHOL. Hor. sat. 1, 3, 128 *vol. III* p. 161, 62 (*etiam nomen Caligulae interdum Gallicula scribitur, v. Onom. s. Caligula p.* 83, 37). *callicula l.* 57. 59. *i. q. σαυδάλιον, ὑπόδημα, genus calceamenti*: PASS. Perp. 10, 2 *diaconus* habens multiplices -as (*gr. ποικίλα ὑπόδηματα*). 10, 8 -as multiformes (*gr. item*) ex auro et argento factas. VVLG. act. 12, 8 calcia te -as tuas (*sic codd. Am. al., v. Wordsworth-White ad l.*; calcea te caligas tuas *plerique codd. et edd.*; calcia te gallicis [*caligis var. lect.*] tuis CASSIAN. inst. 1, 1, 4 [*cf. p.* 1680, 83]; *cf. vol. III* p. 155, 3; *gr. ὑπόδησαι τὰ σαυδάλιά σου*). SCHOL. Iuv. 3, 67 <'trechedipna'> -as graecas currentium ad cenam. HIER. reg. Pachom. 101 nullus vadat ... ad vescendum habens -as in pedibus. 104 -as et si quid aliud iungendum est vel componendum. 148 pellicula et -ae et cingulum. RVFIN. Orig. princ. 4, 2, 18 (17) calciamenta ... sine clavis, ... -as (caligas *lect. det.*) ... cum clavis (*gr. τὸ ἥλον ἐχον σαυδάλιον*). CASSIOD. Ios. antiq. 4, 5 p. 110 ed. Bas. solvens ... caligulas (*sic ed. Bas.*; *i. -as*; Ios. arch. 4, 256 τὰ σάνδαλα *ex deut. 25, 9; LXX ὑπόδημα, VVLG. calceamentum*) illius viri. ITIN. Anton. Plac. rec. A 35 homines a parte Aethiopiae, nares fissos ..., calli- culas (callicolis *var. lect.*) calciatos. VISIO Pauli 2 p. 11, 17 -(a)e eius *Pauli*, in quibus ambulabat docens. ISID. orig. 19, 34, 12 calliculae (calic- calig- galic- *codd.*). GLOSS. -a: σαυδάλιον. τροχάς. -a (*sic*) calciamenta pastorum sunt. calliculas (*vel caligulas*): σαυδάλια.

2. *gallicula* v. l. 33.

?*galliculāns*. PLIN. VAL. 1, 37 v. s. dentalis *vol. V* p. 548, 3.

gallicus, -a, -um a 2. gallus *ad exemplum vocis Gallicus formatum*. *ex gallis, famulis Deae (Isidis, ut Ov. vult) constans*: Ov. am. 2, 13, 18 qua (*die*) tingit laurūs -a turba tuas (*i. Isidis*). *cf. p.* 1686, 65.

gallidraga, -ae f. *vox peregrina*. *nom. herbae ex familia carduorum, διψακος vel 'labrum Veneris' sec. Wellmann, Hermes 59, 1924, 133*: PLIN. nat. 1, 27, 62 -a. 27, 89 -am vocat Xenocrates leucacantho similem, palustrem et spinosam *eqs.*

**gallina*, -ae f. [a masc. gallus, *cf. regina. W.*]. *de motione*: ISID. orig. 12, 7, 50 sicut ... a leone leaena, ita a gallo -a. DIOM. gramm. I 328, 28 *nomina* nec in totum fixa, nec in totum mobilia, ut gallus -a. *sim.* GRAMM. suppl. 101, 26. 124, 24. 239, 5 gallus galla debuisset facere et facit -a propter distantiam; nam Gallus est homo de Gallia, Galla mulier de Gallia regione, gallus vero et -a avem significat. *de originatione*: VARRO ling. 5, 75 alites ... pleraeque ab suis vocibus nominatae ut ... -a. pullus *pro -a v. p.* 1685, 75. *de gallinis agunt fusius* VARRO rust. 3, 9 COLVM. 8, 2-5, etiam 8, 7 PLIN. nat. 10, 139 sq. 146 sq. 150 sq. 156 sq. PALLAD. 1, 27. 2, 21; v. *praeterea Orth, PW. VII 905 et VIII 2519; de gallina in superstitione Riess, PW. I 72, 30 sq.; V. Hehn, Kulturpfl. u. Haustierr⁸ p. 332 sqq.* [*vul. gäinä, it. gallina, francog. vet. geline, hisp. gallina. M.-L.*]

i. q. avis feminina generis gallinacci, plerumque domestici (*cf. l.* 25): PLAVT. Asin. 666 (*inter blanditias amantum*) dic me ... tuom passerulum, -am, coturnicem. Pseud. 29 sq. an ... habent quas -ae manus? nam has litteras (*sc. deformiter scriptas*) ... -a scripsit VARRO rust. 2, 1, 19 *vento concipiunt* -ae (*sim.* PLIN. nat. 10, 166 TERT. adv. Val. 10 p. 488, 7 RVFIN. Clement. 8, 25 EVOD. Aug. epist. 161, 2). rust. 3, 2, 13. 3, 3, 3 cohors in qua pascebantur -ae, et eorum fructus erant ova et pulli (*varie coniunguntur sive iuxta ponuntur -a et pulli, ex. gr. 3, 3, 4. 3, 9, 2. 10* CIC. nat. deor. 2, 124. 129 SEN. epist. 121, 19. FRONTO p. 182, 9 N. pullis -arum [CAEL. AVR. acut. 1, 11, 94 chron. 1, 1, 15. 23. 27]. PELAGON. 138 [VEG. mulom. 2, 149, 4] pullum vel -am [ANTHIM. 23. 33]. *cf. l.* 53. 74. *p.* 1685, 59). VARRO rust. 3, 4, 1. 3, 5, 7 volucres ... vernaculae ut -ae. 3, 6, 4 ova pavonina ... supponit -is (*de re cf. 3, 9, 10* COLVM. 8, 5, 10. 8, 11, 9. 11. 8, 14, 6. 8, 15, 7 PETRON. 33, 5 PLIN. nat. 10, 161 PALLAD. 1, 28, 3. *cf. 1, 29, 2. 1, 30, 2. sim.* CIC. nat. deor. 2, 124 anitum ova -is ... supponimus. *cf. etiam* OP. imperf. in Matth. 46 p. 895^D). rust. 3, 9, 1 sunt -ae quae vocantur generum trium, villaticae (*sed* COLVM. 8, 2, 1: *cohortales*) et rusticae et Africanae (*cf. COLVM. 8, 2, 2 cohortalis est avis, quae vulgo per ... villas conspicitur; rustica quae non dissimilis villaticae per aucupem decipitur ...; Africana est quam plerique Numidicam dicunt, Meleagridi [cf. l.* 28] similis, nisi quod rutilam galeam et cristam capite gerit, quae utraque sunt in Meleagride caerulea). 3, 9, 3 proprio nomine vocantur feminae, quae sunt villaticae (*sed* COLVM. 8, 2, 3 cohortales), '-ae', mares 'galli', 'capi' seminares qui sunt castrati. 3, 9, 17 ab his -is rusticis dicitur insula Gallinaria appellata (*sim.* COLVM. 8, 2, 2. v. *Onom. s. v. Gallinaria*). 3, 9, 18 -ae Africanae sunt grandes, variae, gibberae, quas Meleagridas (*cf. l.* 22) appellant Graeci (*cf. PLIN. nat. 10, 74*). 3, 9, 19 electis maximis -is, nec continuo his quas Melicas appellant falso, quod antiqui ... Medicam Melicam vocabant (*cf. PAVL. FEST. p. 124, etiam Colum. 8, 2, 4*). NIGID. Gell. 6, 9, 5 serpens si memordit, -a deligitur et opponitur. CIC. Cato 56 villa abundat ... agno -a. CAES. Gall. 5, 12, 6 -am et anserem gustare *Britanni* fas non putant, haec tamen alunt animi ... causa. HOR. sat. 2, 2, 24 -ā tergere palatum. PAVL. FEST. p. 110 *Aesculapio* (*cf. p.* 1686, 32) -ae immolabantur (*cf. APVL. apol. 47 nullas hostias nisi -as nominastis*). PHAEDR. app. 9, 14 per -am *Venus* denotavit feminas. SEN. epist. 121, 19 quare anserem -a non fugiat, at ... accipitrem. COLVM. 5, 12, 1 (arb. 28, 1). PETRON. 70, 2 iste cocus ... de colaepio -am faciet. PLIN. nat. 10, 116 villaribus -is et religio inest. 10, 139 lege Gai Fanni (*a. 161 a. Chr.*) ...: ne quid volucre poneretur praeter unam -am, quae non esset altilis (*cf. gal- linaceus p.* 1684, 71). 10, 155. 11, 200. 13, 131. CORP. IV 3890 in lud(o) -(ae) dat(ae) (quinque) et gall(us). MART. 13, 64 succumbit sterili frustra -a marito (*i. caponi*), hunc matris Cybeles esse decebat avem (*alludit ad gallos absconditos sacerdotes Cybeles; v. 2. gallus*). Ivv. 3, 91. 5, 124 quo gestū ... -a secetur (11, 135). 12, 96 quis aegram et claudentem oculos -am impendat amico tam sterili (*i. avaro*) aegro. PAVL. sent. 3, 6, 76 (= dig. 32, 66). APVL. met. 9, 33 una de cetera cohorte -a. *ibid.* praematurum ... prodidit partum. ITALIA prov. 30, 31 (Eucher. form. 10 p. 24, 10) gallus ambulans inter -as laetus (*gr. ἀλεκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὐψυχος. VVLG. v. p.* 1686, 36). VVLG. Matth. 23, 37 -a congregat pullos suos sub alas (*gr. ὄρνις συνάγει τὰ νοσσία. huc pertinent*: PS. ORIG. tract. 16 p. 175, 22 *ad l.*: dominus noster se -ae voluit comparare. EVCHER. form. 4 p. 24, 14 -a: sapientia sive ecclesia sive anima. AVG. in psalm. 88 serm. 2, 14. *significant*: HIL. in psalm. 56, 3 AVG. in psalm. 58, 10. 264, 2. 3. 265, 9. 11). AVG. in evang. loh. 73, 1 serm. 105, 10, 13 (*in imagine*) scorpii pungentes a -a comedantur. 255, 4, 4. MACR. sat. 7, 16 ovumne prius extiterit an -a. EVSTATH. Bas. hex. 8, 3 p. 949^A lascivus est gallus, diligens pavo ... domesticaque (*cf. p.* 1683, 53) -a. PALLAD. hist. mon. I 42 p. 329^A -a spiritualis effecta mulier (*gr. ἐαυτὴν ὄρνιν ἐργασαμένη πνευματικὴν*). *inter prodigia, monstra*: TER. Phorm. 708 -a cecinit (*DON. ad l. obstetricum est [sc. fere affirmatio], cum ticionia -a canat, superstitem marito esse uxorem*). LIV. 22, 1, 13 -am in marem, gallum in feminam sese vertisse (*cf. AVG. civ. 3, 31 p. 144, 23 D.*). SVET. Galba 1 Liviae ... praetervolans aquila -am albam (*cf. p.* 1683, 50). ... demisit in gremium; cumque nutrirī alitem ... placuisset, tanta pullorum suboles provenit, ut hodieque ea villa ad Gallinas (*v. Onom. s. v. et Gallinas albas*) vocetur; ... novissimo Neronis anno ... quidquid ibi -arum erat, interiit (*fusius* PLIN. nat. 15, 136 sq. *brevius* AVR. VICT. Caes. 5, 17. *huc* CORP. VI 37763^A Aug. liberto proc(uratori) ... -ar(um) albarum. *sim.* ^b). SPART. Geta 3, 2 ovum -am in aula peperisse purpureum. Ivv. 13, 141 quia -tu -ae filius albae (*i. fere fortunae filius*; SCHOL. *ad l.* proverbium vulgare. id est nobilis), nos viles pulli, nati infelicibus ovis (*cf. Friedländer ad l.; Otto, Sprichw. d. Römer 152*).

structurae verbales selectae: -a *subiectum*: admittere marem: COLVM. 8, 2, 8. advolare: COLVM. 8, 2, 6. 8, 5, 11. apicari: COLVM. 8, 4, 6. cessare a fetu: COLVM. 8, 4, 3. circuire: PALLAD. 1, 27, 1. coire: PLIN. nat. 10, 146. concipere: VARRO rust. 3, 9, 9 COLVM. 8, 2, 13 *al.* congregare pullos *supra l.* 53. construere sibi cubilia: CIC. nat. deor. 2, 129. convertere ova (pedibus): COLVM. 8, 5, 14. 8, 11, 12. crispire: SVET. frg. p. 253. desilire: COLVM. 8, 5, 4.

[Leumann]

edere: COLVM. 2, 14, 1 (stercus). 8, 2, 13. 8, 4, 2 (pultos, fetum). 8, 3, 4. 8, 5, 1—5 (ova, partum). educare pullos: VARRO rust. 3, 9, 21 COLVM. 8, 2, 12. 8, 11, 16. everrere (pedibus): COLVM. 8, 3, 9. excludere s. excudere (ova, pullos, fetum): VARRO rust. 3, 9, 2. 10. 13. 16 CIC. nat. deor. 2, 129 COLVM. 8, 2, 6. 12 al. PLIN. nat. 10, 150. 162. fetare: COLVM. 8, 12. fovere (ova, pullos): VARRO rust. 3, 9, 10 CIC. nat. deor. 2, 124. 129 COLVM. 8, 5, 10. 15. glocire: COLVM. 8, 5, 4. cf. PAVL. FEST. p. 98 gluttire et glocidare -arum proprium est, cum ovis incubiturae sunt. incubare (ovis, ova): VARRO rust. 3, 9, 2. 7—10. 16 al. COLVM. 8, 2, 6 al. SVET. Tib. 14, 2. cf. PLIN. nat. 11, 48. nutrire: COLVM. 8, 2, 12. 8, 5, 7. parere (ova): CATO agr. 89 VARRO rust. 3, 9, 2. 8 CIC. ac. 2, 5 COLVM. 8, 5, 3 PLIN. nat. 10, 143. 150. parturire: VARRO rust. 3, 9, 8 COLVM. 8, 3, 4. 8, 5, 2. pasci: VARRO rust. 3, 3, 6 COLVM. 8, 11, 16 al. se perfundere pulvere: COLVM. 8, 4, 4. pergliscere: COLVM. 8, 7, 4. pipare: VARRO Men. 8. ponere ova: COLVM. 8, 2, 12. reddere ova: PALLAD. 1, 27, 3. scalpere (pedibus): PHAEDR. app. 9. singultire: COLVM. 8, 11, 15 (cf. 8, 5, 3 singultus). vagari: COLVM. 8, 2, 7. 8, 3, 8. 8, 4, 3. 8, 7, 4. volutari in pulvere: VARRO rust. 3, 9, 7. -a obiectum: admittere: VARRO rust. 3, 9, 2. alere: CIC. ac. 2, 57 CAES. Gall. 5, 12, 6 COLVM. 8, 8, 6. exossare: PETRON. 65, 2. farcire: CATO agr. 89 VARRO rust. 3, 9, 20. 21 COLVM. 8, 7, 4. 8, 8, 11 PLIN. nat. 1, 10, 71. habere: CATO agr. 143, 3 VARRO rust. 3, 9, 2. immolare v. p. 1682, 36. obesare: COLVM. 8, 7, 4. opimare: COLVM. 8, 7, 5. parare: VARRO rust. 3, 9, 2. pascere: COLVM. 8, 2, 6 al. saginare: VARRO rust. 3, 9, 2. 19 COLVM. 8, 7, 3. 4 PLIN. nat. 10, 139. sectari: PLAVT. Mil. 162 (subi.: homo). VARRO rust. 3, 9, 15 (subi.: pulli). -a dativo: subicere: ova: VARRO rust. 3, 9, 9. 10 COLVM. 8, 2, 12. 8, 15, 7. pullos: VARRO rust. 3, 9, 13. substramen: VARRO rust. 3, 9, 8. supponere -is ova (cf. p. 1682, 14): VARRO rust. 3, 6, 4. 3, 9, 9 CIC. nat. deor. 2, 124 COLVM. 8, 5, 4. 8, 14, 6 PETRON. 33, 5 PLIN. nat. 18, 231. CORP. IV 6873 supposui gall(inae?).

structurae nominales: -ae partes corporis sim.: adeps: SCRIB. LARG. 39 PLIN. nat. 29, 124. 139. 30, 27. 29 PELAGON. 49 MARCELL. med. 8, 138 al. cf. p. 1685, 17. carnes: PLIN. nat. 21, 82 ORIBAS. syn. 4, 3. cerebrum: PLIN. nat. 29, 78. crura: MARCELL. med. 29, 29. fel: PLIN. nat. 29, 124. fimum: PLIN. nat. 28, 91. 29, 103 dumtaxat candidum (cf. 29, 124). 29, 109. 30, 76. 121 MARCELL. med. 34, 19. 36, 1 VEG. mulom. 4, 2, 13 (cf. SER. SAMM. 732 -ae ... stercore). gigeriae(?): GLOSS. gileriis -arum τῶν ἄκρων τῶν ὀρνίθων. ius: SCRIB. LARG. 188 MARCELL. med. 27, 22 SER. SAMM. 841. membra: PLIN. nat. 29, 80. membrana: PLIN. nat. 30, 58 (cf. MARCELL. med. 27, 20 quae est in ventriculo -ae. cf. etiam p. 1684, 62). ossiculum: PLIN. nat. 30, 26. ova: PLIN. nat. 29, 51. viscellum: CAEL. AVR. acut. 1, 17, 177 (cf. 176 viscellum ... gallinaceum). 2, 9, 54. varia: cubilia: VARRO rust. 3, 9, 7 COLVM. 8, 3, 4. fecunditas: COLVM. 8, 8, 9. generositas: PLIN. nat. 10, 156. greges: VARRO rust. 3, 2, 14. incubitus: PLIN. nat. 28, 32.

adiectiva: Africana (cf. Afra avis l. 60): VARRO rust. 3, 9, 1. 16. 18 COLVM. 8, 2, 1. 2. alba: COLVM. 8, 2, 7 PALLAD. 1, 27, 1 cf. p. 1682, 67. 74. altilis: v. vol. I p. 1763, 24. ampla: VARRO rust. 3, 9, 4. 20 COLVM. 8, 2, 8. anniculae et bimae: VARRO rust. 3, 9, 9. cohortalis (v. p. 1682, 18. 19. 25): COLVM. 8, 2, 1. 2. 3. 8, 15, 7. domestica: CAEL. AVR. chron. 1, 1, 15. cf. p. 1682, 61. dura (i. male apta ad cenam): HOR. sat. 2, 4, 18. fecunda: VARRO rust. 3, 9, 4 al. fera: PAVL. dig. 41, 1, 5, 6. generosa: COLVM. 8, 2, 7. 8. 12. Hadriana: PLIN. nat. 10, 146. lignea (i. e. ligno facta): PETRON. 33, 3. Meleagrides v. p. 1682, 22. 28. Melica v. p. 1682, 30. mollis: COLVM. 8, 2, 7. nigra: PLIN. nat. 10, 156 PALLAD. 1, 27, 1. Numidica: COLVM. 8, 2, 2. 8, 12 PETRON. 55, 6 vs. 4. PORPH. Hor. epod. 2, 5² 'Afra avis' ... -am Numidicam dicit (cf. SCHOL. ad l. cod. Γ: -am Numidicam, quam quidam Garamantinam dicunt). opima: COLVM. 8, 7, 4. passalis: FEST. p. 222 passales et oves et -ae appellantur, quod passim pascuntur. pasta: CAEL. AVR. acut. 2, 37, 209. pinguis: VARRO rust. 3, 9, 20 pingues fiunt fartione (3, 9, 21 pingues reddant. COLVM. 8, 7, 1 facere). SCRIB. LARG. 188 PLIN. epist. 7, 21, 4 superl. pullitra: VARRO rust. 3, 9, 9. -a rustica i. 'Haselhuhn' (cf. Blümner, Röm. Privataltertümer p. 179): VARRO rust. 3, 9, 16 fusius. praeterea v. p. 1682, 19 sq. 26. GLOSS. ἀττάγων. ὀρνίς ἀγρία. πέδιξ. cf. rusticula (sc. -a): PLIN. nat. 10, 111 MART. 13, 76 tit. tenera: CATO agr. 89 VARRO rust. 3, 9, 21 COLVM. 8, 7, 4. vita: COLVM. 8, 4, 5 (opp. clausa). 8, 5, 2. veterana avis: COLVM. 8, 5, 6. vetula: VARRO rust. 3, 9, 9. vetusta: SER. SAMM. 841. villaris: PLIN. nat. 10, 116. villatica: VARRO rust. 3, 9, 1—4. 16. 17. 19 COLVM. 8, 2, 2. vulgaris: COLVM. 8, 2, 12.

plur. -ae i. q. genus gallinaceum: CIC. div. 2, 56 per -as (anteced. gallorum) Iuppiter ... signum dabat? PAVL. sent. 3, 6, 76 avibus legatis anseres fasiani -ae ... debebuntur.

grassa -a i. herba portulaca: GLOSS. porcacra id est herba: grassa(m) -a(m) vocant. porca(c)la grassa -a herba. andraginis (i. ἀνδράγγην) id est porcacra sive grassa -a vel olexon.

deriv.: gallinaceus, gallinarius. Γαλλεῖνας. cf. Onom. s. v. *gallināceus, -a, -um [a gallina. W.]. in codd. persaepe -cius; cf. p. 1684, 2. 6. 34. 79 et nom. pr., in titulo p. 1684, 18 (v. etiam

Buecheler, Kl. Schr. I 577 adn.); etiam -tius TAB. Pent. 5, 4. PRISC. gramm. II 136, 2 quae a habent ante 'cius' (-ius, non -eus, contextu firmatur): gallina -ius. [gallinaceus „Hühnermist“ (cf. l. 31 sqq.): val. găinat, hisp. gallinaza. M.-L.]

1 adi.: a i. q. ad gallinas pertineus sim.: PLAVT. Aul. 465 gallus -us ([-cius codd.]. [472]. TITIN. com. 126. LVCIL. 300 -us cum victor se gallus honeste. VARRO Men. 348 rust. 2, 7, 15 frg. Char. gramm. I 103, 26 CIC. Mur. 61 div. 1, 74 PETRON. 45, 11. 47, 10. 49, 2. 74, 1 cantavit [inter ostenta acceptum]. 86, 1 pugnacissimos. 86, 6. MOD. dig. 48, 9, 9 pr. paricida ... culleo insuatur cum cane, gallo -o [sed capone GLOSS., v. vol. III p. 354, 10] et vipera et simia [INST. Iust. 4, 18, 6]. VEG. mulom. 1, 17, 17 albo [CHIRON 200 MARCELL. med. 8, 146]. CHIRON 813 VVLG. Is. 22, 17 AVG. doctr. christ. 2, 2, 3. ord. 1, 8, 25 advertimus gallos -os ineuntes pugnans [fusius describitur]. MARCELL. med. 9, 95. CAEL. AVR. acut. 3, 9, 10 pugnante. chron. 1, 5, 152. SIDON. epist. 2, 2, 14 concinentes. GLOSS. V 569, 32: gallinarum gubernator. cf. l. 84. CORP. XII 4377 [Narbonne] (h)ospitalis a gallo -cio. nom. loci prope Carthaginem v. Onom.). PLAVT. Capt. 849 pullos -os (Curc. 450 VARRO rust. 3, 9, 10 LIV. 32, 1, 11 CELS. 3, 16, 2. 4, 13, 4. 5, 27, 3^d PHAEDR. 3, 12, 1 COLVM. 8, 11, 13. 14 MARCELL. med. 1, 82 CAEL. AVR. acut. 2, 18, 111 chron. 4, 3, 69. cf. p. 1685, 54). Trin. 935 cunila -a (v. vol. IV p. 1049, 21 et 49). CATO agr. 71 ovum -um crudum (106, 1 VARRO rust. 3, 9, 10 [cf. PALLAD. 1, 28, 4] COLVM. 6, 4, 2. 8, 11, 12 PELAGON. 433 MARCELL. med. 4, 19 al. [cf. 31, 22 -us vitellus] ANTHIM. 38 ORIBAS. syn. 4, 14). CIC. div. 2, 29 -um fel. COLVM. 8, 5, 10 -o generi (8, 11, 11. 16 PLIN. nat. 14, 99. 17, 69. 24, 102). SCRIB. LARG. 185 iure -o (PLIN. nat. 27, 22 lect. dub. CAEL. AVR. acut. 3, 8, 88). PETRON. 38, 1 (proverbialiter) lacte -um si quiesieris invenies (PLIN. nat. praef. 24 vel lactis -i sperare possis in volumine haustum. cf. Otto, Sprichw. d. Römer p. 152; Wackernagel, Sprachl. Untersuch. zu Homer p. 166 adn.). nat. 8, 152 -o ... fimo (29, 101 rufum [30, 108. MISC. Tir. p. 62, 13 vel album recens]. VEG. mulom. 2, 149, 1. cf. GARG. MART. cur. boum 15 si iumentum stercus -cium comederit [PELAGON. 137]. CHIRON 957. MARCELL. med. 8, 147 album. cf. supra l. 3, infra l. 60). nat. 25, 155 capnos trunca herba, quam pedes -ios vocant (cf. 1, 25, 98. adde DIOSC. graec. 2, 139 codd. RV: καυκάλις herba ... Πομαίοι πέδε(μ) γαλλινάκιον, οἱ δὲ πέδε(μ) πούλλι. 2, 156 codd. RV: θλάσπι herba ... οἱ δὲ πέδε(μ) -ον. cf. gallicus p. 1681, 36). nat. 29, 88 -um cerebrum (29, 100 cerebello -o. cf. infra l. 67). nat. 30, 30 adeps -us (SORAN. p. 43, 16 [ORIBAS. syn. 5, 9]. MARCELL. med. 11, 2 al. THEOD. PRISC. gyn. 19 CAEL. AVR. chron. 4, 7, 95. cf. p. 1683, 33). APVL. met. 9, 33 calathum fetui -o destinatum. CAPITOL. Pert. 12, 6 lumbos -os. HYG. fab. 14 p. 47, 19 harpyiae capitibus -is. 125 p. 108, 11 Sirenae partem superiorem muliebrem habebant, inferiorem autem -am. MARCELL. med. 32, 50 ex -a ala. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 176 viscellum (2, 24, 138). ibid. carnis -ae (GLOSS. III 571, 37. cf. l. 79). b i. q. ad (gallum) gallinaceum pertineus (praeter ea quae sub a collata huc trahere possis): COLVM. 8, 11, 5 -am salacitatem. MARCELL. med. 33, 6 testis -us (cf. infra l. 65) dexter. cf. vol. IV p. 1210, 71—74 crista -a herba pro crista gallinacei.

2 masc. pro subst. i. q. gallus gallinaceus: COLVM. 8, 2, 5. victor -us pycles. 8, 2, 9 -os mares ... salacissimos. PLIN. nat. 1, 10, 24 de -is. 1, 10, 25 (monstrum) de -o locuto (10, 50). 1, 29, 38. nat. 8, 52 leonem -orum cristae cantusque ... terrent (10, 52. 27, 40 v. vol. IV p. 1210, 70. 30, 96. cf. l. 50). 8, 101. 10, 101. 140 -os pascendi. 11, 122. 268. 22, 61 in iure -i (27, 95. 29, 103 -i veteris [30, 57. cf. 29, 79]. 30, 68 -orum discocorum). 22, 65 -os pugnaciores fieri. 25, 41. 29, 78 carnis -orum. 29, 80. 113. 123 in -i felle (cf. supra l. 26) ... maxime candidi -i. ibid. fimum (cf. supra l. 31) ... -orum ... rubrum (MARCELL. med. 6, 5 -orum stercus [CHIRON 957]). 29, 139 ventris -orum membrana quae abici solet inveterata (30, 46. 59. 67. cf. MARCELL. med. 16, 28). 30, 67 lapillos qui in -orum vesica ... inveniuntur (MARCELL. med. 26, 12. cf. PLIN. nat. 37, 144 [vol. I p. 1523, 51; corrige -orum pro gallinarum. adde DAMIG. lapid. 19]). 30, 92 testes -i (30, 123 -orum testes. 30, 141 -i dexter testis. cf. l. 49). 30, 112 -i cerebellum (30, 117 -i cerebrum [MARCELL. med. 10, 26]). 30, 142 cum sanguine -i. SVET. Vit. 9. 18 -i rostrum. TERT. anim. 1 p. 300, 4 Aesculapio galli(na)ceum reddi. nat. 2, 2 p. 96, 18 Aesculapio -i(um). IREN. 3, 15, 2 -i elationem habens. SOL. 27, 20 cantus -orum. VOPISC. Aurelian. 9, 6 -os duos pro cena (LAMPR. Alex. 37, 5. 6. VOPISC. Prob. 4, 6 -um per biduum. Tac. 11, 2 convivium unius -i. cf. p. 1682, 42). LAMPR. Heliog. 20, 5 SPART. Pesc. 10, 5. 6. AVSON. 335, 1 -us Euclionis (cf. Plaut. Aul. 465). plur. i. q. genus gallinaceum: PLIN. nat. 8, 101. 20, 57 contra pituitam et -is prodest allium (cf. 24, 74 -orum pituitas). 23, 12. 28, 265. 30, 144 -is et columbinis (sc. avibus). LAMPR. Alex. 41, 7.

3 fem. pro subst.: a sc. caro (cf. l. 47): GLOSS. III 316, 68 ὀρνίθεια -cia (in capitulo de carnibus). b CHIRON 957 -am vivam i. fortasse 'gallinam'. cf. GLOSS. III 571, 30 onix (i. ὀρνίς?) -cia.

gallinarius, -a, -um [a gallina. W.]. GLOSS. γαλ(λ)ηνάριος -us. i. q. ad gallinas pertineus: CELS. 8, 15, 5 scalae -ae gradum. COLVM. 8, 8, 5 vasa ... similia ... -is sc. vasis (item 8, 10, 6). GLOSS. III 469, 36 gallus -us (sine dubio legendum -acius): ἀλέκτωρ. [Leumann]

Gallinaria insula et Gallinaria silva (pinus) v. *Onom.* masc. et fem. pro subst. i. q. gallinarum custos: VARRO rust. 3, 9, 7 -us curator earum gallinarum. CIC. ac. 1, 86 PLIN. nat. 10, 155. CORP. IV 241 Hermes co(p)o <?> cum -is rog(at). 373 culinari (gallinari Mommson, 'nescio an recte'). CORP. VI 18806 V. Furia M. (liberta) -a (vix Gallinaria cogn). fem. pro subst. titulus fabulae: NON. ter: Novius (Atell. 37-39) -a. neutr. plur. pro subst. i. q. cavea gallinarum (cf. Orth, PW. VII 906, 16): COLVM. 8, 3, 1 -a. 8, 5, 20 -a. PLIN. nat. 17, 51 fimum e columbariis, mox -is.

gallinula, -ae f. [a gallina diminutive. W.]. gallina minuscula vel pullus: APVL. met. 2, 11 mittit mihi... xeniola... quinque -as. ARNOB. nat. 7, 8 si -am, vitulum... concremario. AVIEN. Arat. 1713 pectora cum curvo purgat -a rostro, ... convenit instantes praenoscere... imbres (cf. Arat. 959 τιθαλ δρυιδες, ται ἀλέκτορος ἐξέγενοντο, εὐ ἐφθιρίσσαντο).

?gallinus adi. a gallina sive gallus. PLIN. VAL. 1, 32 adeps anserinus aut -us (an gallin<in>us? sed 1, 35 adeps anserinus vel gallinae).

gallo v. galit.

1. gallo, -āre vel potius gallor, -ārī v. gallantes p. 1679, 84.

?2. gallo (-āre) a 1. gallus fictum. i. q. (gallinam) premere: GLOSS. βιβάζω: -o.

galldromi sunt mangones discurrantes et fraude decipientes GLOSS. V 620, 8. cf. LEONT. Neap. vita S. Ioh. Eleem. patriarchae Alexandriae 35 ed. H. Gelzer (1893) p. 68, 12 (saec. VII in.) ἡν γὰρ τῶν λεγομένων γαλλοδρόμων (γαλλο- codd. BE). item ANASTASII versio lat. 34 Migne lat. 73, 368^c malignus et impostor...; erat autem de his qui dicuntur -i. cf. adn. 74 p. 390^d ad l.: 'Ms. Aquic. super-scribebat: mangones discurrantes et fraude decipientes. ita et ed. vet. et Colon.' ibid. confertur PALLAD. hist. Laus. 14 p. 37, 13 Butler πα-τρὸς ἐμπόρου Σπανοδρόμου, latine PALLAD. hist. mon. I 3 p. 265^d pater... mercibus studens usque ad Hispaniam semper negotiando pergebat. ergo -i videntur appellari mercatores per vel usque in Galliam currentes. Leumann.

gallula, -ae f. a 1. galla diminutive. GLOSS. -ae: κηκί-δες. VEG. mulom. 2, 49, 3 -as minutas et alumen... miscebis. PLIN. VAL. 1, 26 -am teres. Brandt.

gallulāscō, -ere. [a 1. gallus intercedente diminutivo *gallulus formatum. f. W. cf. pullulare. Leumann.] de pueris vocem mutantibus ideoque galli cantum imitantibus: NOVIVS Atell. 20 puerum mulieri praestare nemo <ne>scit, quanto melior sit, cuius vox -it, cuius iam ramus roborascit. NON. ad l. p. 116 -a<scē>re pubescere (inde GLOSS.).

1. *gallus, -ī m. [sunt qui hoc vocabulum „gallicum animal“ significare existunt; at cf. vocabula graeca, et ipsa obscura, γαλλο-αιον „palea sub galli rostro“, epidaur. καλαῖς, si huius vocabuli notio „gallina“ fuerit. W.]. de homonymis: QVINT. inst. 7, 9, 2 -us avem (v. infra) an gentem (v. Onom. s. Gallus) an nomen (v. 2. gallus) an fortunam corporis (item) significet, incertum est (cf. p. 1686, 2). de originatione: ISID. orig. 12, 7, 50 -us a castratione vocatus; inter ceteras enim aves huic solo testiculi adimuntur; veteres enim abscisos (v. 2. gallus, i. sacerdos Cybeles) gallos vocabant. v. etiam p. 1681, 76. GLOSS. pullus gallinacius. ἀλεκτρονών. ἀλέκτωρ.

gallus, gallina, pullus. nomen pullus distinctum adiectivo vel genetivo vel contextu significat catulos cuiusvis bestiae, etiam per totam latinitatem gallinaceos (p. 1682, 8. 1684, 19), nude positum recens natos gallinarum inde a VARR. ling. 7, 103. speciatim pulli (unde pullarius 'custos pullorum'), nusquam gallinae, vocantur aves in auguriis adhibitae ap. CIC. LIV. al. in cenis cum gallinae, tum pulli (HOR. sat. 2, 2, 121 VITR. 6, 7, 4 PETRON. 46, 2) commemorantur, ita tamen ut pullos pro gallis et gallinis iunioribus accipere liceat (ANTH. 23 gallinae vel pulli); APICIUS quater gallina, saepissime pullus habet pullus genus gallinaceum significare videtur EDICT. imp. Diocl. III/IV 4, 23 pullor(um) par unum (ubi deest gallus gallina). POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 21. AMBR. hex. 5, 22, 74 corvi... atque pullorum pedes. pro gallo invenitur pullus in iunctura pullorum cantus (cf. gallorum cantus p. 1686, 7) i. 'tempus matutinum' ITIN. [Silv.] 6ta (ibid. de pullo primo 11ta [cf. gallo quarto p. 1686, 49]; primus pullus cantaverit semel; deest gallus) VVLG. Tob. 8, 11 FAST. Vind. 1 chron. I p. 318, 642 ANTHIM. 64. adde PS. AVG. quaest. test. I 31, 3 latratūs canum... cantum pullorum. SCHOL. Cic. Gron. p. 284, 9 St. (inde GLOSS. V 658, 2) gallicinium quando pulli cantant. TAB. Pent. 2, 2/3 Nigro Pullo locus prope Lugdunum Batavorum. cf. Meister, Rhein. Mus. 64, 380; Morf, gallus, gallina, pullus im Galloroman., Berl. Sitz.-Ber. 1915, 131. pullus pro gallina: AVG. quaest. hept. 7, 25 apud nos pulli appellantur gallinae cuiuslibet aetatis. de -is tractant fusius VARRO rust. 3, 9, 5 COLVM. 8, 2, 3-5. 9-15 PLIN. nat. 10, 46 sqq. PHYSIOGN. 131; cf. etiam Luciani dialogum cui inscr. gallus; v. praeterea Orth, PW. VIII 2519 s. 'Huhn'; de pugnis -orum ibid. 1529, 48 et Schneider, PW. VII 2210 s. 'Hahnenkämpfe'; Hehn (v. p. 1681, 82). [it gallo. francog. vet. jal, hisp. gallo. M.-L.]

i. q. ἀλεκτρονών: PLAVT. Aul. 401 istum -um... glabriorem reddes quam eqs. 465 -us gallinaceus (al. v. p. 1684, 6). 469. 470. Mil. 690 prius quam -i cantent (cf. p. 1686, 8; al. v. vol. III p. 288,

72 sqq.). AFRAN. com. 283 -um sagatum, pingui pastum taxea. VARRO Men. 379 ille ales -us, qui suscitabat Atticarum Musarum scriptores an hic (cogita de L. Plotio Gallo rhetore, cf. Onom.), qui gregem rabularum. rust. 3, 9, 3 -os castrant, ut sint capi eqs. (cf. p. 1685, 50, etiam p. 1682, 25 et s. v. capo, capus vol. III p. 353, 80. 384, 22. adde GLOSS. II 338, 49 κάρων: -us castratus. cf. PETRON. 55, 6 vs. 4 -us spado). 3, 9, 5 -os salaces. CIC. Mur. 22 te -orum, illum bucinarum cantus exsuscitat (div. 2, 56 PLIN. nat. 8, 52. 16, 79 AVSON. 76, 5 CLAUD. DON. Aen. 5, 739 AVG. serm. 322 p. 1443 CORIPP. Inst. 1, 198. cf. -i cantus: CIC. Pis. 67 HIL. [?] hymn. de Christo 67 -i cantus, -i plausus. HYMN. Ambros. 1, 1 tit. ad -i c. praeterea definitio temporis matutini: HOR. sat. 1, 1, 10 sub -i c. [GLOSS.]. Ivv. sat. 9, 107 ad c. -i...secundi [cf. l. 49]. AMBR. hex. 5, 24, 88 fusius. VVLG. Marc. 13, 35 sero an media nocte an -i cantu [gr. ἀλεκτοροφωνίας] an mane. AVG. in psalm. 118 serm. 29, 3 '-i cantu' an 'in -i cantu'. 29, 4 post -i c. GLOSS. ἀλεκτοροφωνία. sim. GARG. MART. med. 30 circa c. -orum. cf. APVL. flor. 13 p. 45 -is antelucanum cantum commodavit natura. v. et vol. III p. 294, 18 s. v. cantus) CIC. div. 1, 74 -os gallinaceos...canere coepisse (2, 56 sq. PRVD. cath. 1, 67. cf. vol. III p. 265, 15 sqq.). 2, 56 sq. de victoria Lebadiae cantu -orum praedicta (cf. Plin. nat. 10, 49). LVCR. 4, 710 -um...auroram clara consuetum voce vocare noenu queunt...contra constare leones inque tueri (de re etiam TERT. anim. 24 p. 338, 14). PHAEDR. app. 1, 16. SEN. apocol. 7, 3 (proverbialiter) -um in suo sterquilino plurimum posse. COLVM. 8, 2, 14 -i pes. PETRON. 74, 4. PLIN. nat. 10, 50 spectaculum -orum. 28, 265. 29, 100 cristam -i (Ivv. 13, 233 Laribus...promittere. cf. p. 1684, 55). 30, 142 pugnatoris -i. CORP. IV 3890 v. p. 1682, 44. MART. 3, 58, 17 Rhodias superbi feminas premunt -i. 9, 68, 3 cristati...-i. 13, 63 ne nimis exhausto macresceret inguine -us, amisit testes: nunc mihi -us (i. spado; cf. 2. gallus) erit. SER. SAMM. 207 fel...de -o. 633 -i cerebro (877). 714 fimus ex -o quod legeris album. 893 -i nova iura vetusti. LACT. inst. 3, 20, 16 ut Aesculapio -um quem Socrates voverat, familiares prosequerent. PELAGON. 204. 205 VEG. mulom. 2, 143, 2. VVLG. Iob 38, 36 quis dedit -o intelligentiam (EVCHER. form. 4 p. 24, 9 -us: dominus...aut sanctus). prov. 30, 31 -us (ITALIA v. p. 1682, 51) succinctus lumbos (SALON. in prov. p. 988^c ad l.: -us significat sanctos praedicatores). HIER. in Is. 21, 23 p. 308 -o lucis nuntio resonante. PHYSIOGN. 83 insatiabiles esse veneris ut -i quos ἀλεκτρονώνες Graeci vocant (sim. 131). POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 9. EVSTATH. Bas. hex. 8, 3 v. p. 1682, 60. 8, 7 p. 953^b -us domesticus. ORIBAS. syn. 4, 3. 15 testiculi...-orum (4, 16). CASSIOD. in psalm. 114 praef. psalmus velut quidam spiritualis -us ad opera nos cogit venire fidelium. CORP. VI 820, 7 pro -o holocausto. TAB. devot. Andollent 222 B 1 (Carthagine) huic -o lingua(m) vivo extorsi et defixi. CARM. epigr. 1552^b (= CORP. VIII 213) 13 in summo aediculae tremulas -i non diximus alas, altior extrema qui puto nube volat (-um aereum sim. venti indicem subaudi; cf. adn. ad l.). cf. gallicus p. 1681, 36.

i. q. cantus galli, gallicinium: ITIN. Anton. Plac. rec. A 11 -o quarto aut quinto (cf. l. 13) fiunt matutinas (rec. B: quarta...vice -o canente). -us in ostentis sim.: LIV. 22, 1, 13 v. p. 1682, 65. PETRON. 74, 1 v. p. 1684, 9. cf. p. 1684, 54.

synonyma quaedam: gallinaceus. pullus. praeterea: excubitor ales MORET. 2. lucis auctores PROP. 4, 3, 32. vigil ales Ov. met. 11, 597. cristatus ales Ov. fast. 1, 455. iste bucinus PETRON. 74, 2. hi nostri vigiles nocturni PLIN. nat. 10, 46. serus depresso Marte satellites AVSON. 336, 27.

deriv.: gallina. gallulasco. 2. gallo? compos.: gallicinium. iuxta pos.: gallicus.

2. gallus, -ī m., plerumque plur. galli, -ōrum ministri abscisi Cybeles. a gr. γάλλος. gen. plur.: NON. p. 487 -um pro -orum: Varro (Men. 140)...: pudorem -um (contextus corruptus). de genere: SERV. Aen. 5, 610 'haec Attis' et 'haec -us' legimus. gallae p. 1687, 4. originationes falsae: Ov. fast. 4, 361 cur igitur -os, qui se excidere, vocamus, cum tanto a Phrygia Gallica distet humus? 'inter...Cybelen et...Celaenas amnis it insana nomine Gallus aqua; qui bibit inde, furit' (PAVL. FEST. p. 95 -i...Matris Magnae comites dicti sunt a flumine...Gallo, quia qui ex eo biberint, in hoc furere incipiant, ut se prius virilitatis parte eqs. MART. CAP. 6, 687. cf. Plin. nat. 5, 147. 31, 9. v. etiam Onom. s. Gallus flumen). HIER. in Os. 4, 14 p. 41 'effeminati' hi sunt, quos hodie matri...daemoniorum servientes -os vocant, eo quod de hac gente (sc. Gallorum) Romani truncatos libidine...sacerdotes illius deae manciparint; propterea autem Gallorum gentis homines effeminantur, ut qui urbem Romanam ceperant, hac feriantur ignominia.

1 sacerdotes (PLIN. nat. 5, 147. 35, 165 HIER. l. 74) vel potius ministri (famuli CIC. leg. 2, 22 LIV. p. 1687, 11) abscisi (seminares, semiviri, exsecti, spadones sim.) Cybeles s. Magnae deum Matris Idaeae, hic illic Drae Syriae (v. Lafaye ap. Daremberg-Saglio II 1455; Cumont, PW. VII 674, 65; Schwenn, PW. XI 2260, 9 sqq. 2269, 2-5; Wissowa, Rel. u. Kult. d. Römer³ 320): a varia: VARRO Men. 132 tibi nunc semiviri teretem comam volentem iactant tibi -i (exitus corruptus). 140 v. supra l. 62. 150 video -orum frequentiam in templo, [Leumann]

qui... deam gallantes vario recinebant studio. 364 *leonem* -i tympanis adeo fecerunt mansuem ut *eqs.* RHET. Her. 4, 49, 62 sicut -us e Phrygia aut ariolus quispiam... oneratus auro clamat et delirat. CATVLL. 63, 12 ite ad alta, -ae, Cybeles nemora (63, 34 -ae. imitatur *Callimachum* [frg. 568] *Γάλλαι Μητρὸς ὀψίης*. ad *femin.* cf. VERG. Aen. 9, 617 Phrygiae, neque enim Phryges). LVCR. 2, 614 *Matri Idaeae* -os attribuunt, quia... qui... ingrati genitoribus (sc. sicut *Attis*) inventi sint, ... eos indignos putant... qui *liberos gignant* (sim. PAVL. FEST. p. 95). LIV. 37, 9, 9 (*Sesti*, a. 190) fanatici -i... cum sollemni habitu ante portam occurrunt; iussu se Matris deum famulos deae venire *eqs.* 38, 18, 9 (a. 189) -i Matris Magnae a Pessinuante occurrere cum insignibus suis vaticinantes fanatico carmine deam Romanis... victoriam dare. VAL. MAX. 7, 7, 6 (a. 101 a. Chr.) Genucius... Matris Magnae -us. PHAEDR. 4, 1, 4 -i Cybeles (cf. *Babr.* 141, 1 *γάλλους ἀγύρας*). LVCAN. 1 567 crinemque rotantes sanguineum (sanguinei *lect. interpol.*; cf. l. 36)... ulularunt tristia -i (cf. ADNOT. ad l.). PERS. 5, 186 grandes -i. PLIN. nat. 11, 261 amputantibus Matris deum -is (cf. 35, 165). MART. 3, 81, 5 sis licet inguine -ns. 5, 41, 3 *Attim* sectus ululat Matris entheae -us. 14, 204, 2 esuriens -us. IUV. 8, 176 inter carnifices... et resupinati... tympana -i (huc GLOSS. -i qui verenda non habent dicuntur). SVET. Aug. 68 de -o Matris deum tympanizante. TER. MAVR. et MAR. VICTORIN. v. p. 1680, 23. 27. 33. MIN. FEL. 22, 4 -i... et semiviri. PS. CYPR. singul. cler. 33 p. 209, 14 de -is... qui abscidentes semet... excruciant. VESPA 82 (*coquus loquitur*) exseco sic gallos quasi <tu> Berecynthia -os. LAMPR. Heliog. 7, 2 ARNOB. nat. 1, 41. 5, 7 -i filia paelicis (*corrupt.*). 5, 16 pectoribus applodentes palmas passis cum crinibus -i. 5, 17 re... quam ineant viles -i, effeminati conficiant exoleti. LACT. inst. 1, 17, 7 Deum Mater... *Attim* exsectis virilibus semivirum reddidit, et ideo nunc sacra eius a -is (*fere pro adi. i. q. 'abscisis'*) sacerdotibus celebrantur (cf. epit. 8, 6). FIRM. math. 6, 30, 3 steriles effeminatos et abscisos -os religionum caerimoniis inservientes (sim. 6, 31, 48. cf. l. 60. p. 1686, 72). SERV. Aen. 10, 220 SCHOL. Stat. Theb. 10, 170. 12, 224. SCHOL. Iuv. 6, 513. 515 -orum effeminatorum. 6, 519. 530. 532. 542. 546. 8, 207. 9, 62. CLAUD. rapt. Pros. 2, 269 sanguineis (cf. l. 16) ululantia Dindyma -is. PAVL. NOL. carm. 19, 87 exsectis... -is. AVG. civ. 2, 7 p. 61, 8 D. -i absciderentur. 6, 7 p. 260, 5 hominum abscisorum quos -os vocant. 7, 24 p. 304, 15. p. 305, 20. 22 -i abscisi. 7, 25 p. 306, 21. CORP. VI 32462 C. Iulio Abdederae... -o Diasyriaes (i. Deae Syriae) ab Isis et Serapis. h *Attis* -us vocatur: ARNOB. nat. 5, 13 quid admiserat -us... ut... se viro... privaret. PRVD. perist. 10, 197 puer... -us... spado. c *nomine -orum omisso ministri Cybeles saepe commemorantur, imprimis: VARRO Men. 117sq. CIC. leg. 2, 22 CATVLL. 63 passim OV. fast. 4, 183. 213. 221. 243. 350sq. (cf. SIL. 17, 20sq.) Ib. 453 IUV. 2, 115. 6, 513 APVL. met. 8, 27sq. (de ministris Deae Syriae) LACT. inst. 1, 21, 16. 5, 9, 17 FIRM. err. 3, 1-3. 4, 2 CARM. ad senat. 8sq. PRVD. perist. 10, 1061sq. PS. AVG. qu. st. test. 114, 7. 115, 18. d *ludit inter 'gallus gallinaceus' et '-us'* MART. 13, 64 v. p. 1682, 45. cf. l. 25. 64.*

2 *restat tantum notio i. q. abscisus* (GLOSS. v. supra l. 21. ISID. v. p. 1685, 52. cf. etiam supra l. 42. *fere pro adi. l. 30. 55. 56*): HOR. sat. 1, 2, 121 parabilem amo venerem...; illam difficilem... -is concedere praestat (cf. SCHOL. ad l. et Heinze ad l.; alii sumunt pro *'viris natione Gallis'*, ex. gr. SCHOL. PORPH. ad l. et Prinz, Wien. Stud. 34, 233sq.). MART. 1, 35, 15 -o turpius est nihil Priapo. 2, 45, 2 -us eras (i. languidus tamquam abscisus). 3, 73, 2 non stat tibi, -e (C⁴, Phoebe B⁴), quod stat illis. 3, 81, 1. 7, 95, 15 -um timeo minus recentem (*vix 'natione Gallum'*; cf. Friedlaender ad l.). 11, 72, 2. IVL. VAL. 1, 6 -us et semivir erit qui nascetur. FIRM. math. 6, 31, 5 cinaedos... aut... abscisos -os (7, 25, 4. 10. 12. 13. 16. cf. supra l. 32. 38). 6, 31, 6. *ludunt faceti inter 'vir natione Gallus' et '-us'* (cf. l. 54. 58. p. 1686, 65. 73): PRIAP. 55, 6 (*Priapus loquitur*) *tela mea si perdidero, patria mutabor et olim ille tuus civis, Lampsace, -us ero.* MART. 3, 24, 13. 11, 74, 2. *item inter 'gallus gallinaceus' et '-us'* (cf. l. 49): MART. 13, 63 v. p. 1686, 29sq. SVET. Nero 45 -os eum (*Neronem*) cantando excitasse (cf. p. 1686, 8).

deriv.: gallantes et gallor. gallicus. *compos. graec.*: galliambus. archigallus. *Leumann.*

galmum, galmulum, galmilla, galmarium (vel -ria), *galbalacrum*: calwer vel lim-calwer vel calwer-lim vel molegn vel molegn-stycei (anglosax. i. q. *'geronnene Milch' 'Milchbrei'* sim.) GLOSS. *Lindsay.*

galnape v. gaunacum.

? *galus*. ORIBAS. syn. 6, 44 tit. de coxae -os (gr. *νεκρώσεως*) in aegritudine vulneratos. *deinde* quando... febrientibus diu -os coxae incipit rubere. *fort. i. q. callus, pro quo in codd. interim gallus.*

galvus v. l. galbus.

galzinia v. galgimnum.

gamallus, -i m. voc. germ. *qui eiusdem mali est*: LEX Sal. 47 ista omnia in illo mallo (i. iudicio) fieri debent, ubi ille est -us (i. fere iurisdictioni subiunctus. ham- am- rham- cab- var. lect.).

gamandrea, -ae f. a gr. **γάμ-ανδρος*. *herba quaedam*: PS. SORAN. isag. 20 in mense Iulii -am cum herbis misce. GLOSS. camitrius (i. chamaedrys, v. Thes. gloss. s. ch.). -a.

gamba, -ae f. [ex gr. *καμπή*. W.]. *in codd. saepius camb-*,

v. l. 8 bis. 10, praeterea CHIRON 1, 9. 46 bis. 47 ter. 48 bis. 50. 52. cf. *cambosus* l. 25. [it. *gamba*, francog. *jambe*, et sard. *kamba*, catal. *camba*, hisp. vet. *cam(b)a*. M.-L.]

1 i. q. *commisura tibiae et pedis posterioris equorum*, „Sprunggelenk“, cui geniculum (l. 12) in pede anteriore respondet (v. Kretschmer, Philol. 60, 278sq.). PELAGON. cap. XIV de coxis et de -is, sc. equorum (347 [iambis cod.]. al.). 219 si -a intumuerit. *ibid.* -ae (caube cod.). 329 ad articulos et ad -as (cambas cod. VEG. mulom. 2, 49, 1 CHIRON 1, 19. 24. 48. 50). VEG. mulom. 1, 27, 4 si laccae in -is fuerint (sim. 2, 83. CHIRON 1, 9 [cambie cod.]. 1, 17. 46. 692) aut... dolor coxae vel -ae. *ibid.* bis (inde CHIRON 26). 1, 56, 3 inflexione geniculorum atque -arum. 2, 86, 3 desub -a (CHIRON 492). 3, 1, 2 ossa ab acrocofio usque ad -am II, a -a usque ad cirros tibiales II (*haec ossa agnoscere vix possunt*). CHIRON 1, 18 -am percussam (47). 386 supra talos et de -is. 693. 694. 716. 2 *parum exacte*: CHIRON 52 locis commissuralibus vel media -a. ANTH. 149, 14 subantis pecudis (i. equae) tenere -as (i. crura). GLOSS. crura: -ae tibiae (*vix huc pertinet* GLOSS. IV 29, 37 *camba*: cavis [crus?]). suffragines: -as.

deriv.: gambosus. *compos.*: supragamba (et ?subgamba).

gambarus, -i forma vulgaris vocis *cammarus*; cf. 2. *gabbarus*. ORIBAS. syn. 4, 12 astaci paguri -i. 4, 14 -i (gr. *καρκίνοι*). cf. hisp. *gambaro* (vol. III p. 207, 59).

gambōsus, -a, -um a *gamba*. *qui tumorem in gambis habet*: CHIRON 47 si quod iumentum -um (*cambosum cod.*) factum fuerit (inde VEG. mulom. 2, 48). 693.

gamēllōn, -ōnis m. gr. *γαμηλιών*. *mensis* (v. Bischoff, PW. VII 692 s. *Gamelion et Gamenon*): CIC. fin. 2, 101 (ex graeco *versum*) mense -e. cf. POL. SILV. fast. Febr. *Februarius* vocatur... apud Athenienses -on. GLOSS. III 210, 25 -on: augustus. GLOSS. -on (*gamenon cod.*): iulius (v. Thes. Gloss. I p. 692 l. 11 a *calce*).

gamēllus, *γαμήλιος*. *ad nuptias pertinet*: PAVL. FEST. p. 63 *camelis* (i. -is) virginibus supplicare nupturae solitae erant. HIER. adv. Iovin. 1, 48 p. 318 V. ridicule Chrysippus ducendam uxorem sapienti praecipit, ne Iovem -um et genethlium violet; isto enim modo apud Latinos ducenda uxor non erit, quia Iovem non habet nuptialem.

gamella, -ae forma vulgaris vocis *camella* i. *vas potorium*. GRAMM. suppl. 96, 3 deminutiva... ut haec... asella, -a. *huc sine dubio*: SCAVR. gramm. VII 14, 10 item *camellum gamellum dicunt* (lege *camellam* -am; v. *Heracus, Archiv* 11, 303 adn. ad n. 78).

gamma, -ae f. gr. *γάμμα*. *nomen litterae* Γ. GRAMM. suppl. 298, 12 -a 'gamma' per duas 'm'. GRAMM. suppl. 93, 12 Priscianus dicit: litterarum nomina indeclinabilia sunt... ut... -a. *sing. acc.* -a l. 54. -am l. 56. *gen.* -ae l. 48.

1 *de littera 'g', sono et pronuntiatione*: TER. MAVR. 260 -a... penitus sonat. 900 *ἀποσγή* graeca vox est, -a origo ut praeferat in voce *amurca* (v. vol. I p. 2026, 66). AVSON. 348, 21 -ae vice functa prius c (cf. p. 1665, 14). 2 *de forma rectangulari litterae* Γ:

SERG. gramm. IV 476, 16 digammos... quod character eius ex duabus -is fit (CLEDON. gramm. V 27, 20 -ae duae graecae litterae... ponuntur *eqs.*). CAEL. AVR. chron. 5, 1, 19 cauteret... aduncos in modum -a litterae. *spec. ap. gromaticos*: TRACT. de agr. insp. grom. p. 75, 13 Th. lapides... si -a faciunt et transversa opponuntur (AGENN. grom. p. 74, 13 L. [= p. 43, 16 L.; spur., v. Mommsen, Ges. Schr. VII 469 adn. 1] termini... -am faciunt). GROM. p. 325, 18 L. *casa* Γ ad collem exit;... in -a iacet. CORP. VI 10284, 3 duabus in -a portibus. 11913, 8 porticus coh(a)eren<tes in ga>mma.

3 -a i. q. *nota rectangularis*: a *apud gromaticos*: SIC. FLAUC. grom. p. 104, 12 Th. petras notatas... si perseveret rigor, notas habentes, in versuris vero -as (p. 108, 21 Th. aut decus in eis inveniuntur aut -ae). GROM. p. 357, 12. 14. 20. 24 L. litterae singulares... -a: G. b *in musica*: BOETH. mus. 4, 3 p. 309, 24 hypate hypatōn... -a conversum et -a rectum. ?; parhypate hypatōn... beta non integrum et -a supinum: Γ.

c *in metrologia*: ISID. orig. 16, 27, 4 NG: N... adiuncto -a graeco significat semiunciam. Γ: -a... graecae litterae O... adiunctum significat unciam. d *numerus 'tres'*: TER. MAVR. 255 tria: -a. PALLAD. hist. mon. I 19 p. 296^c. HIER. tract. in psalm. I p. 60, 13 in Matthaeo... hora sexta, ... in Marco... hora tertia. *deinde*: et in Marco hora sexta scriptum fuit, sed multi pro episemo graeco (i. s. 'sex'; cf. p. 1666, 13) putaverunt esse -a (i. Γ 'tres'). 4 *res in similitudinem litterae* Γ *formata*: GROM. p. 341, 29 L. -a de petra... constructa. CARM. de alphab. 8 me (i. litteram 'c') clerus amat, legeris si graece (i. -a; est *ornamenti genus in formam gammae effectum*, cf. *Ducange s. gamma et gammadium*. huc GLOSS. III 323, 58 ['de vestibus'] *γάμματα*: -a).

deriv.: gammatus. gammula. regammans. *compos. lat.*: γάμμος. gr.: digamma. *τιμολογίδες* (ποταμολογίδες David): *gammariunculi* GLOSS. III 437, 18. *est vulgaris formae deminutivum vocis cammarus*. *gammātus*, -a, -um a *gamma*. *in formam litterae* Γ *effectus*: LIB col I grom. p. 218, 2 L. fecerunt agros -os et scamnatos. p. 243, 5 L. (inde GROM. p. 348, 12 L.) alii termini s. lapides -i vel prout natura locorum permisit positi sunt (PS. BOETH. grom. p. 406, 9 L. ter-

[Leumann]

minus -us. cf. GROM. p. 342, 5 L. lapis -us qui trigoni recipit rationem). GROM. p. 319, 7 L. limes -us hoc est tortuosus (p. 323, 6. 363, 23. *conferas* p. 363, 13 G si in termino inveneris, sui nominis auctorem limitem tortuosum ostendit).

1. **gammula**, -ae f. a gamma deminutive. ornamentum in formam gammae effictum (cf. p. 1688, 74): LIB. pontif. p. 203, 11 (ca. a. 685) coopertorium porphyrum cum cruce et -as et clavos.

? 2. **gammula**, -ae (vel -us s. -um, -i). VIRG. gramm. epit. 2 p. 7, 13 charaxandis per ceras -is (gambulis V; grammulis [demin. a gr. γράμμα] suspicatur Stangl).

πλάτρυρας **gammus** GLOSS. [hisp. gamo. M.-L.] est species quaedam cervi. huc pertinere videtur: VIRG. gramm. suppl. 189, 18 m duplicata antesitam corripit vocalem ut 'summus' '-us' (epit. 3 p. 12, 3). orig. inc.

abl. **gande** f. fere i. q. cursu temporis: VIRG. gramm. epit. 4 p. 17, 7 (carmen Sagilli extremis syllabis consonans) mare et luna concurrunt una vice altante temporum -e. epist. 2 p. 122, 12 diutina diei -e. orig. inc., vix recte Huemer mutuatum putat ex germ. *wandī (theod. (Zeiten-)Wende).

? **gandela** genus navigii Afrum. de forma vocabuli cf. horeia vegeia INSCR. Dessau 9546 (in prov. procos.). SCHOL. Iuv. 5, 89 (ex ed. Vallae) 'canna Micipsarum' Probus exponit cannam navem esse quae -a (chelandia, galeia, ganleia viri docti proposuerunt, v. ed. Jahnii) dicatur, ut sit -a Micipsarum id est Afrorum. -am enim soli Afri id est Zamaei, vel ut alii, Byzaceni, ut alii, Barcae(i) invenerunt. Leumann.

1. **gānea**, -ae f. [cf. ganeum. J.]. vocalis primae syllabae longa censenda est, si modo -a et gāneum gāneo, de quorum ā constat (p. 1690, 58), eiusdem originis sunt. brevem exhibent PRVD. SIDON. l. 72, 76 et in derivato ganeo PRVD. p. 1690, 48. de genere cf. p. 1690, 60 et ganea ntr. plur. p. 1690, 66. de sensu: NON. p. 119 ganeones a -is (potius ad nom. sing. -a quam ad ganeum; at cf. p. 1690, 18) dicti, ut popinones (sc. a popinis dicti). et sunt loca vinolentiae ac libidini apta. HIER. v. infra l. 52. GLOSS. -a: taberna. de originatione cf. ganeum p. 1690, 69. inde a CIC. ex coniectura: SEN. nat. 7, 32, 3, v. galea p. 1672, 26.

1 i. q. popina, unde metonymice i. q. luxuria cenarum: a proprie i. q. popina, taberna, caupona, necnon lupanar (quam notionem a voce ganeum recepit, l. 42. 46. 49. 52. 68): CIC. Pis. 13 in illo -arum tuarum nidore atque fumo (antecedit: e gurgustio; taeterrimam nobis popinam inhalasses. abit hic usus paene in notionem metonymicam). LIV. 26, 2, 15 Fulvium in -a (i. q. lupanari?) lustrisque, ubi iuventam egerit, senectutem acturum. SVET. Tib. 34 popinas -asque inhibere (AVR. VICT. Caes. 33, 6 Gallienus popinas -asque obiens lenonum ac vinariorum amicitia haerebat. cf. l. 69). CAL. 11 -as (fort. i. q. lupanaria) atque adulteria... noctibus obiret. FRONTO p. 128, 14 N. in nemore vicinae -ae. GELL. 9, 2, 6 incolam... sordentium -arum. APVL. apol. 57 qui de die in -as correpat (seq. in illo cauponi(i) nidore). HIER. in Os. 1, 4 p. 39 V. ut -as et lupanaria et libidinum lustra sectetur (antecedit fornicatio. i. q. lupanar). in Ezech. 5, 16, 23 p. 166 V. Aquila pro Gob posuit βάρυρον, quod nos dicere possumus foveam: ut significet -am ac defossum specum atque tenebrosam, in quo prostitutarum libido versatur (cf. infra l. 77).

b metonymice i. q. luxus cenarum, apparatus culinae (cf. l. 40 sq.): CIC. Sest. 20 hominem... vino -is lenociniis adulteriisque confectum (cf. supra l. 38). SALL. Catil. 13, 3 libido stupri -ae ceterique cultus (sequitur: vescendi causa). COLVM. 1 praef. 16 ut apti veniamus ad -as, cotidianam crudelitatem lactucis excoquimus. PLIN. nat. 8, 209 ex sue numerosa materia -ae. 9, 174 ut coeleae quoque altiles -am impleant. 19, 139 est cultura caulis... inter opera -ae. 19, 152 portenta quoque terrarum velut carduos in -am vertimus. TAC. hist. 2, 95 prodigis epulis et sumptu -aque (galane aque cod.) satiare inexpleriles Vitellii libidines. ann. 3, 52 ventris et -ae (sc. ap-)paratus. 6, 4 inter -am ac stupra. PLIN. paneg. 49, 6 te ad clandestinam -am (vix proprie intelligendum) occultumque luxum refert. SVET. Nero 27, 3 deversoriae tabernae... insignes -a[e] et matronarum institorio copas imitantium. APVL. apol. 74 Herennius Rufinus libidinum -arumque locus, lustrum, lupanar. LAMPR. Comm. 2, 7 popinas et -as in Palatinis semper aedibus fecit (cf. supra l. 44). AMM. 28, 4, 3 irritamenta gulae et -as taetras (metonymice, quamquam seq. taberna vinaria). PRVD. psych. 343 Luxuria servire volens... et laxa -arum lege teneri (SCHOL. ad l. gluttonum [i. fere 'helluonum']. seq. altera, locum item perperam accipiens interpretatio 'ganea' i. q. 'mulier luxuriosa' sim.: ganeo caupo masculino, ganea feminino). SIDON. epist. 2, 9, 10 disruptum -a stomachum. carm. 5, 340 -aque perenni pressus... stomachus.

2 i. q. fovea, specus (cf. l. 52 et ganeum p. 1690, 62 sq.): TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 20 (christiana, saec. VI) Iordanem trans(si)re non potuisti... quia ibi ignis a -a ignifera corret (i. currit); et ubiconqua semper tibi ignis <a ga>nea ignifera c(o)rsat (formulā -a ignifera vertitur gr. γέφυρα τοῦ πυρός Matth. 5, 22 sec. Wünsch, Ant. Fluchtateln p. 27).

derivata: ganearius. ganeo, -onis et 2. ganea. ganeo, -are. ganeosus. cf. ganeum, ganeus.

2. **gānea**, -ae fem. vocis ganeo ad exemplum vocum copa copo, lena leno. cf. ganeus. SCHOL. Prud. psych. 343 v. p. 1689, 75. cf. Ducange et GLOSS. Papias Hildebrand p. 152 -a: taberna popina meretrix. -ae: meretrices quae morantur in occultis eqs. ut l. 66.

5 **gāneārius**, -a, -um [a ganea. W.]. de -a- ut vid. longa cf. p. 1689, 27. GLOSS. ἀκόλαστος ὁ ἐξώλης. ἀσελγής. ἄσωτος. ex coniectura Victorii: VARRO rust. 3, 9, 18 gallinae Africanae... novissimae in triclinium -um (genanium codd., at aptius cenantium Keil) introierunt e culina propter fastidium hominum.

10 1. **gāneo**, -ōnis m. a ganea vel ganeum. -ā- NAEV. TER. IVV., v. l. 30. 31. 42; -ā- PRVD. ham. 322. cf. p. 1689, 28. PHOC. gramm. V 413, 5 nomina in 'eo' masculini generis sunt, ut hic -o aleo labeo, quae nominativum et vocativum solum habent (hoc ex locis scenicorum falso collegit). sim. Ps. PRISC. de acc. gramm. III 522, 30 qui addit: paenultimam corripunt. de gen. masc. cf. SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 113 hic erro sicut popino vel -o. SCHOL. Prud. v. p. 1689, 74. de deriv.: NON. p. 119, 6 -es a ganeis (v. p. 1689, 32). [GLOSS. -o ab eo quod gan(e)um dicitur, proprie receptaculum luxuriosum sub terra (ex FEST., ut vid.; unde etiam:) ISID. orig. 10, 114 -o: luxuriosus et tamquam in occultis locis et subterraneis, quae gania Graeci vocant. Lindsay] i. q. gulosus, nepos, qui in ganea (cf. VARRO: culina, l. 33) versatur; apud comicos, apud quos tantum ganeum i. 'lupanar' invenitur, etiam nomen q. e. -o potius valere hominem libidinosum in ganeo tempus degentem suspiceris: [GLOSS. comestor, glutto. consum[ma]tor. devorator. gulo. gulosus (cf. ganeosus infra l. 56). καπηλοδότης. λάγνος. λίχνος, κατάφαγας, λαποδότης, λιμβός, λαίμαργος. ὁ ἐν τοῖς καπηλείοις. πορνόδότης. ταβερνοδότης. synonym.: luxuriosus, prodigus, nepos, sumptuosus, profusus, consumtor, belluo, glutto, decoctor, devorator, popino, ambro. Lindsay.] cf. etiam ganeus.

30 NAEV. com. 118 pessimorum pessime, audax, -o, lustro, aleo. TER. Haut. 1034 gerro, iners, fraus, belluo, -o, damnosus (SCHOL. ad loc. luxuriosus. cf. ISID. l. 19). VARRO Men. 315 et hoc interest inter Epicurum et -es nostros, quibus modulus est vitae culina. CIC. Catil. 2, 7 quis -o, quis nepos, quis adulter. p. red. in sen. 12 Gabinius cincinnatus -o. Sest. 111 furiosissimum atque egentissimum -em (antecedit patrimonium comedisti; helluabare). Pis. frg. 11 Kl. putavi austerum hominem... sed video adulterum, ... -em, ... tenebris occultantem libidines suas. SALL. Catil. 14, 2 quicumque impudicus, adulter, -o manu, ventre, pene bona patria laceraverat. VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 Polemo ex infami -e maximus philosophus evasit. SEN. epist. 95, 41 isti -es (antecedit cena sumptuosa). IVV. 11, 58 si laudem siliquas (i. mensam sobriam) occultus -o. TAC. ann. 16, 18 -o et profligator. LACT. inst. 3, 26, 7 da libidinosum adulterum -em, iam sobrium castum continentem videbis. SACERD. gramm. VI 475, 26 lurcho... significans -em (PROB. cath. gramm. IV 10, 19; addit nepotem devorantem). FIRM. math. 3, 5, 16 -es et qui sordida et absconsa loca semper sectentur (cf. supra l. 20). HIER. in Is. 2, 3 p. 52 V. recipit... -o frugalitatem. PRVD. ham. 322 gulam -is (SCHOL. ad loc. -o: gluto; proprie tamen caupo; cf. GLOSS. tabernio, leno, tabernarius [etiam l. 56]). SALV. gub. 3, 44 (ganneonem A).

2. **gāneo**, -āre a ganea vel ganeum. de -a- longa v. p. 1689, 27. GLOSS. καπηλεύω: -o; unde fortasse -or: p[r]opinor (cf. ganeo subst. l. 16). Ps. AMBR. paenit. 18 p. 991^D hi te modo exercitio aleonis intentum viderunt, alii ad -andum, alii in scortum proiectum.

55 ? **gāneōsus**: tabernarius gulosus p[r]opinorator GLOSS. a ganea; vel potius corruptum ex ganeo.

gāneum, -ī n. [orig. inc.; cf. gānea: e varietate generum vetus adiectivum *gāneus concludas. J.]. -ā- apud scenicos; cf. etiam l. 81; praeterea p. 1689, 28. -nn- l. 74. p. 1691, 1.

60 de genere: NON. p. 208 -um neutro Varro (seq. Men. 481). cf. ganea f. originationem v. l. 69. [it. gagno. M.-L.]

i. q. lupanar: PAVL. FEST. p. 96 -um antiqui locum abditum ac velut sub terra (cf. locos qui sequuntur usque ad l. 70 et l. 76) dixerunt (seq. Ter. Ad. 359). [ex FEST. etiam, ut vid., GLOSS. gan[g]ia: occulta loca et subterranea gan[g]ia Graeci vocant; etiam ISID. orig. 10, 114 (supra l. 20) in occultis locis et subterraneis quae gania (gangia gāntia var. lect) Graeci vocant; etiam GLOSS. receptaculum luxuriosum sub terra (v. supra l. 18). Lindsay.] DON. Ter. Ad. 359 -um veteres tabernam meretricum dixerunt ἀπὸ τῆς γαλας τούτέστι γῆς, eo quidem quod ipsa sit in terra, non ut cenacula superius. FVLG. 'taberna', v. infra l. 84. GLOSS. ἀσώτια. πορνείον. PLAVT. Asin. 887 ire... in -um. Men. 703 immersit aliquo sese... in -um (cf. vers. 258—272). TER. Ad. 359 ubi illum quaeram? credo abductum in -um (-nn- Bemb.) aliquo (DON. in loc. v. l. 69. SCHOL. ad loc. in lupanar. SCHOL. Bemb. sic dicitur subterr(a)nea [cf. l. 63] taberna habens intra se m<...> ubi prostabant tam pu<eri> quam puellae. huc GLOSS. popinam latebrosa(m). addatur DON. Ter. Ad. 363 'si me senserit eum quaeritare, nunquam dicet carnufex' carnifex pro -o positum est [correspondet v. 363 exiens in c. versu 359 qui in -um exit; pro c. sensu non deficiente -um legi potest]. VARRO Men. 481 qui se in -um ac censum (vel accensum) coniecit amicae (vix hexametrum iudices). APVL. apol. 98 ab iis magistris... magnā fugelā in -um fugit (seq. inter scorta et pocula).

80 confunditur cum ganea: FVLG. serm. ant. 47 -um [Drexler]

(var. lect. gannium) . . . taberna est, unde et Sutrius in comoedia Piscatoria ait: summates viri simpolones (i. *συμπόται convivae*) facti sunt -i. *derivata v. s. ganea.*

ganeus: luxuriosus. -i: lenones GLOSS. *mutatum ex ganeo; cf. 2. ganea.* *Drexler.*

gangabās Persae vocant humeris onera portantes CVBT. 3,13,7.

gangadia, -ae f. aut -ās, -ae m. *inc. orig. species quaedam argillae:* PLIN. nat. 33, 72 (*agitur de auro effodiendo*) in silice facilius existimatur opera; est namque terra ex quodam argillae genere glarea mixta — -am (sic B, -dad- Vd, -ded- R, candidam edd. ante Sillig.) vocant — prope inexpugnabilis. *de re v. Blümner, Technol. V 116.*

gangitis f. gr. γάγγιτις. *nardi Indicae genus ad Gangen nascens:* Diosc. 1, 6 (g)angitis (gr. 1, 7, 2 Γάγγιτις).

ganglion, -ī n. gr. γάγγλιον. -lia, -ae f.: l. 25sq. **glangia:** l. 17, 20; **glanglya** l. 24. *certum tuberculi genus:* CELS. 7, 6, 1 in capite multa variaque tubercula oriuntur: -a (glangian FV, -ilia J), meliceridas, atheromata nominant (cf. CHIRON 98 sunt . . . oncomata genera sex: . . . atheroma, meliceris, . . . aneurisma, -on [analerismanglalion cod.]). 7, 6, 3 fereque -a (glangia FV, -ilia J) renituntur: atheromati subest quasi tenuis pulcra eqs. CHIRON 99 -on est (sanglio inest cod.) tuber, quod fit ex duplicatione nervi eqs. (inde VEG. mulom. 2, 30, 1). ORIBAS. eup. 2, 1 M 12 lammina facta plumbi et bene superposita super glanglya (gr. M 26 κατά γάγγλιον). syn. 7, 44 ad -lyas. *deinde:* plumbum . . . maiorem quam ipsa -lya est . . . superponis; gravitas . . . solvit -lya. *ibid.* iterum ad -lyas (gr. πρὸς γάγγλια et μεῖζον τοῦ γάγγλιον).

gangraena, -ae f. gr. γάγγραινα. -ena: codd. NONII cum locis LVCILI et VARRONIS; *etiam CELS. et posteriores.* *cancer* (cf. Meyer-Lübke, Rom. etym. Wb. n. 3673): l. 31, 38 40 44. 45. 50. 59sq. *de notione:* NON. p. 117, 20 -ena est cancer. GLOSS. *cancrena:* carnis (nomin.) putrida vel cutis. serpitionis(?) vulnera. *usurpant* LVCIL. et VARRO, CELS., PLIN. nat., *medici inferioris aevi.* 1 *proprie:* *ulcus can-crosum vehementer inflammatum et latius serpens, quod sanari fere nequit; hic illic i. q. cancer ipse:* VARRO Men. 408 digi-tum praecidi oportere, si ob eam rem -ena non sit ad brachium ventura (cf. CELS. 7, 33, 1). CELS. 5, 26, 31° oritur ea *cancris forma*, quam Graeci -enam (FV, *cancro- JP*) appellant; . . . hoc vitium fit in prominentibus membris, id est inter ungues, et alas, vel inguina (sim. 7, 33, 1 ubi -ena codd.). 5, 26, 34^a -enam (V, *cangre- F*, *cancro- JP*) . . . curare (PLIN. nat. 28, 242. Diosc. 1, 143 cinis fici -enas id est caneros curat [gr. 1, 128, 6 γάγγραινούμενα]. 2, 90). PLIN. nat. 20, 243 arida farina *marrubii* . . . efficacissima est . . . ad -as (canceria-nas codd., *cancro- edd. vulg.*). 20, 251 *farina aerina* . . . emendat . . . -as (cancer- V). 22, 125 *farina aerina* . . . purgat ulcera vetera et -as. 22, 143 imponitur *lens* . . . -is cum punici tegmine. 22, 149. 156 *zmegma* . . . quo fovere -as . . . expediat. 23, 16 in oleo coctae *uvae passae* -is illinuntur (23, 22 folia . . . ulcerum phagedaenis et -is 23, 119 -is consumendisque quae excrescunt. 23, 155. 24, 70). 23, 148 *nucis iuglandis* -is (cancer- V) et carbunculis medentur (cf. Diosc. 1, 137 -enas et carbunculos tollunt. gr. 1, 125, 2 γάγγραινας καὶ ἀν-θράκας). 26, 146 *tithymallus characias* suco -as, *phagedaenas* . . . sanat (27, 81). 34, 141 contra -as. CAEL. AVR. acut. 3, 4, 38 si forte sanguinis fluorem effugerit quis (sc. *synanchicus*), *cancrum* atque -am non effugiet ob augmenta tumoris. SORAN. p. 90, 15 si . . . talis . . . fervor praecedat, ut et -ena (cangre- vel tangre- codd.) ibi efficiatur. ORIBAS. eup. 2, 1 T 2 *thermos* iuvat . . . *exanthemata*, scabies, *gagrenas*, *ulcera* (gr. γάγγραινας. *ἔλκη κακοήθη*). syn. 2 add. p. 847 ad *cancrenas*. *deinde* ad nigredinem carniū cum inflammatione ortas in vulnere, quod *cancrenas* vocantur. GLOSS. III 605, 28 *stea-toma:* apostema habens in se . . . putredinem, *cancrenas*. 2 *trans-late vel in imagine: de irreparabili malo pernicioso, quod in-star cancri semper augescens irreperit in populum:* LVCIL. 53 *serpere* uti -ena mali (Deubner, *Hermes* 45, 313; *malum Muell.*; *malo codd.*, *Marx* [viz recte], *mala Dousa*) atque *herpestica* posset. *Marx* in comm. -a *proprie pro ulcere caneroso sumit; at explicatur versus, ut monet Deubner l. c., loco:* VARRO frg. Non. p. 117, 23 per omnes articulos populi hanc mali -enam sanguinolentam permeasse. G. Meyer.

ganimen: tabernarius (gannimen: tavernarium) GLOSS. [*lege ganeonem: tabernarium. Lindsay.*]

ganuae. VIRG. gramm. epit. 2 p. 9, 5 'ae' ut aes Aeneas My-cenae -ae (var. lect. gunnae; Cannae suspicatur Huemer).

gannator (cf. sannator): γέννασθής GLOSS. II 32, 23. cf. ganno. **gannio**, -ire. [*voc. onomatopoeiticum. W.*] perf. act. et pass. non legitur. [*it. gannire, hisp. gañir. M.-L.*]

de vocibus animalium: 1 i. q. voce compressa latrare sim. (GLOSS. *ἀργόμαι:* . . . rugio . . . -o): a de canibus: VARRO frg. Non. p. 450 Varro . . . canes -ire dixit. FEST. p. 177 nictit canis in odorandis ferarum vestigiis leviter -ens (*interpretatur Ennii 'nictit ululatque . . . acute'*) . . . ; unde ipsa gannitio. NON. p. 450 -ire cum sit proprie canum . . . , etiam humanam vocem nonnulli gannitum vocaverunt. b de vulpibus [GLOSS. II 597, 39 vulpes eiulat -it. SVET. frg. p. 250 vulpium est -ire (cf. adn.). ISID. diff. 1, 607 canis baubat vel latrat, vulpes gannit. Lindsay.]: HIER. vita Hilar. 7 vul-

pecula -ens (EVG. TOLET. carm. 41, 1 ANTH. 762, 59). c de avi-bus, ut vid. [GLOSS. -unt: cantant (immo garriunt. cf. p. 1695, 52. Lindsay.]): cf. l. 16. in imag. VVLG. ls. 10, 14 invenit quasi nidum manus mea (i. dei) fortitudinem populorum, et sicut colliguntur ova, sic . . . terram . . . congregavi, et non fuit qui moveret pennam et ape-riret os et -iret. [huc GLOSS. -iret: cum ira quasi inrideret. Lindsay.]

2 *translate de hominibus sim.* (cf. VARRO ling. 7, 103 multa ab animalium vocibus tralata in homines; seq. PLAVT. frg. infra l. 10. v. etiam NON. p. 1691, 80): a i. q. *murmurare, obstre-pere, maledicere, criminari:* PLAVT. frg. inc. 3 -it odiosus omni totae familiae. TER. Ad. 556 quid ille -it? (ubi DON. '-it' proprie: gannitus est veluti ploratus vapulantium. cf. EVGRAPH. ad l.; sed ad var. lect. garrit spectat SCHOL. ad l. vana loquitur, sicut et GLOSS. garrit: subtiliter murmurat. Lindsay.). AFRAN. com. 283 non sum tam criminosa quam tu vipera: -ire ad aurem nunquam didici dominicam (sim. APVL. met. 5, 28 haec illa verbosa . . . avis in auri-bus Veneris lacerans filii [filium cod.] existimationem -iebat). CATVLL. 83, 4 -it et obloquitur (antea: mala plurima dicit). CASSIAN. c Nest. 3, 6, 6 (de haeretico) haec otiosae loquacitatis garrulitate -ires (fere i. q. garrures). huc fort. LVCIL. 285 eodem pacto[lo] -is (pacto og-gannis Dousa). b de voce libidinosarum: Ivv. 6, 64 Apula -it sicut in amplexu subito et miserabile longum [inde GLOSS. -it: λαγνεύει. οὐχ ἄ. Lindsay.]. APVL. met. 10, 21 in addendis cod. Laur. -ens (ed. Helm^a p. 252 l. 1 a calce). c i. q. *garrire, familiariter loqui:* APVL. met. 3, 20 sic nobis -ientibus (vid. fuisse gabientibus; ab alia manu corr. in gann-; at φ garr-, item Helm).

compos: oggannio. *deriv.:* gannitio. gannitus.

gannitio (-ōnis) f. a gannire. PAVL. FEST. p. 99 -o canum que-rula murmuratio. FEST. p. 177 v. p. 1691, 80.

gannitus, -ūs m. a gannire. 1 i. q. *latratus, vociferatio* sim.: LVCIL. 5, 1070 (*inter diversas canum voces*) canes cum catulis ludentes -u vocis adulant. EVGRAPH. Ter. Phorm. 1030 (*in parte codd.*) -us . . . *proprie vox vulpium est.* de avibus: APVL. met. 6, 6 -u constrepenti lascivunt passeret et ceterae . . . aves. falso DON. Ter. Ad. 556 v. l. 12. 2 *translate* (NON. p. 450 v. p. 1691, 81): a i. q. *latratus, impudentia verba:* MART. 5, 60, 2 allatres licet . . . nos et . . . -bus improbis lacesas. b de voce libidinosorum: APVL. met. 2, 15 ut *pueri arbitrio nocturni* -us ablegarentur. 10, 22 molles . . . *voculas et assidua savia et dulces* -us (sed cf. l. 42). AVSON. 108, 4 tremulis -bus. c ? de voce morientis: PLIN. nat. 9, 9 *Nereidis mo-rientis* . . . -um (sic R[?], edd; *cantum vel canitum codd.*) tristem. d i. q. *garritus:* APVL. met. 4, 1 secretis -bus. huc referas etiam APVL. met. 6, 27 *puella me (asinum)* placidis -bus ab impetu revocatum . . . *inscendit. fort. etiam 2, 15 supra l. 38.*

?ganno, -āre. GLOSS. -at: γένναζει. cf. gannator, inganna-tura. *Drexler.*

ganta, -ae (f). [*voc. germanicum, proxime accedens ad anglosax. ganot et theod. ganazo „Gänserich“ et cognatum cum anser. W.*] i. q. *anser candidus:* PLIN. nat. 10, 53 candidi *anser*es ibi in Ger-mania, verum minores; -ae vocantur. SCHOL. Hor. sat. 2, 8, 88 glos-sarum I app p. 394 K. 'anseris': [li]gant a)e. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 19 *grus. anser*. -a. VEN. FORT. carm. 7, 4, 11 *Mosa* . . . quo *grus* -a *anser* olorque est. GLOSS. -a: γηνάλωπηξ. [*francog. vet. jante. M.-L.*] ?deriv.: gantunae.

gantula, -ae f. nom. avis. i. q. *ἀτταγήν:* ORIBAS. syn. 4, 3 -arum. 4, 16 -as. var. lect. gatt- (quod demin. nominis avis catta esse probat Heraeus ad Mart. 13, 69); gr. *ἀτταγήν*. huc cantula (v. vol. III p. 292, 34) ap. PLIN. VAL. viz pro diminutivo vocis ganta sumas.

gantunae v. cantuna et Gantuna. **garamant-** v. Onom.

vox quae nihil designat ut est *garalus* BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 32, 18.

γαράριον. PAPYR. Berol. 781 III 7 (saec. I p. Chr.; de lectione v. Schubart editionis vol. III praef. p. 5) -α βωλητάρια. SCHOL. Nicand. ther. 526 *δέξβαρον* (i. acetabulum vel potius hic vas garo plenum) *ὅπερ καλεῖ -ον ἢ συνήθεια.* est *gararium*, *derivatum a garum;* cf. Buecheler, Rhein. Mus. 39, 419 sq.

garātus, -a, -um a garum. *garo perfusus:* APIC. 7, 270 ofel-las -as: ponis ofellas in sartagine eqs.

garbas: sceabas (anglosax.) GLOSS. est voc. theod. plur. Gar-ben, v. Kluge, Etymol. Wb. d deutschen Spr. s. Garbe.

?garbellum inter nomina formae diminutivae carentia nomine primae positionis enumerat VIRG. gramm. epit. 5 p. 29, 5. [gar]bel-lum Stangl, Virgiliana p. 36.

?garbula, -ōrum. *genus calceamenti:* LYD. de mag. 1, 12 *στολή δὲ τότε παντὶ τῷ Ῥωμαϊκῷ στρατεύματι μία* . . . ὑποδήματα τοῖς πο-σί, ἀπερ Ἕλληνες μὲν ἀρβύλας, Ῥωμαῖοι δὲ γάρβουλα καὶ κρηπίδας ὀνομάζουσιν.

garelacum, -ī n. *mutatum ex gr. γαρέλαιον.* ORIBAS. syn. 4, 28 in fin. p. 31, 21 cum multo -leo (gr. γαρελαίου).

[**gareum.** GLOSS. II 582, 27sq. *impensa:* praebenda. *impensa:* oleum. *gareo frigida* cum herbis. unde recte Loewe (v. Thes. Gloss. I p. 547): *impensa:* praebenda frigida cum herbis. *impensa:* oleum cum garo. *cohaeret cum* GLOSS. III 218, 28 = 653, 10 *ἐλαίωγαρον:* *Leumann.* [*Leumann*]

gargal- v. gargar-. **gargala** v. gargarila.

gargareo, -ōnis m. (*desunt testimonia*) et f. (l. 7) a gr. γαργαρέων. -alion- l. 9. cf. p. 1694, 13. i. q. uvula: HIPPOCR. progn. 23 quando... exterminata fuerit, quam uvulam vocant, et si fuerit summum -is maius et lividum (gr. I p. 104, 11 K. τὸ... ἄκρον τοῦ γαργαρέωνος). CASS. FEL. 35 p. 75, 15 nam Hippocrates senior in suo prognostico (23 vol. I p. 104, 5 sqq. K.) sic ait: '-es periculosae ad incidendum eqs.' (gr. οἱ δὲ γαργαρέωνες ἐπικίνδυνοι κτλ.). ORIBAS. syn. 9, 1 inflammationes in -alione.

gargarila, -ae vel gargala, -ae f. arteria, quam asperam vel τραχίαν appellant (v. vol. II p. 687, 7 sqq.): ORIBAS. eup. 2, 1 G 6 glycyrrhizae sucus asperas effectas arterias leniores reddere solet, non in arteria solum, quae -arila dicitur (sic Aa; in arteria tracea, quam Romani gargalam dicunt *versio cod. La*; gr. solum οὐκ ἐν ἀρτηρίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ κτλ.). fort. gargala est voc. theod. gurgula, hodie Gurgel.

gargario, -ire v. gargarizo.

gargarisma, -atis n. gr. *γαργαρίσμα (cf. ἀναγαργαρίσμα sim.).

a i. q. liquor in gargarizatione adhibitus: THEOD. PRISC. log. 44 hemicranis -ta... profuerunt ex decoctione pyretri (cf. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 108 -ta ex sinapi eqs. 3, 2, 28. cf. PLIN. VAL. 1, 50^{ca} -ta acra... ex thymo... decocta). CAEL. AVR. acut. 3, 3, 12 cum -te laxativo. 3, 3, 16 -ta congrua cataplasmatibus. 3, 4, 30 utens... -bus. 3, 4, 31 acerrimis... unguentis et -bus. acut. exc. p. 709 levioribus -bus. chron. 3, 2, 44 mitiganda erit mordicatio simplicibus -bus ut aqua calida et oleo. b transit in notionem q. e. actio gargarizandi: CAEL. AVR. acut. 3, 4, 34 oris collutio et -ta et superunctiones. chron. 2, 8, 116 -bus vel inunctionibus.

gargarismatum, -ii n. gr. *γαργαρίσματιον (a *γαργαρίσμα per deminutionem). -alism- l. 40. cf. p. 1694, 13. pro -um exhibet gargarismus THEODORI PRISC. cod. b fere ubique (eup. faen. 52 etiam r; v. l. 35. 37. 39. 40); in abl. plur. pro -iis tantum -is (an a -arisma pro -atibus [sic Rose]?) eiusdem cod. b ter (semelque r; v. l. 42. 43. 44). i. q. gargarisma. THEOD. PRISC. eup. faen. 32 curat oculorum perturbationes... -um (r Gel., -atum B, -ismū b) per initia adhibitur tale, origanum... decoctum (cf. 49 cum -um adhibueris [r Gel., cum -o B, -ismum... adhibeo tepidum b] ex aceto tepido eqs.). 50 omnibus ex decoctione stypticarum... specierum convenit uti tepido -o (-ismo b. cf. MARCELL. med. 14, 28 lenticulam... decoques et pro -lismatio uteris. 15, 19). 52 per -um (Gel., -ismum rb, om. B). 53 -o ex speciebus stypticis confecto tepido imminebimus, ut eqs. (cf. log. 59 -iis [VB Gel., -atis rb] stypticis imminebo). log. 23 -o (Gel., -atia V, -acia B, -ate r, -atis b)... has causas faucium... tali... relevari. 53 -iis (B, -ciis r, -atis b) ysopi eqs.

gargarismus, -i m. gr. γαργαρίσμος. -um, -i n.: v. l. 58. 59. GLOSS. III 599, 55 diaclysmā (-crima vel -crisma codd., em. Niedermann, *Essais d'étymol. et de crit. verb. lat.* 1918, p. 92): -us. de lectione cod. b (vel r) THEODORI PRISC. v. supra l. 31. a actio gargarizandi: CAEL. AVR. chron. 1, 1, 38 sinapi adhibitur in -um. DIOSC. 1, 140 elixatura ficorum... -o adhibita ([gr. 1, 128, 2 εἰς ἀναγαργαρίσμα]. 2, 140 sinape... -o adhibetur [gr. 2, 154 ἀναγαργαρίζομενος]. 3, 79 [gr. 3, 73 διακλυζομένη]. 5, 36 [gr. 5, 14 ἀναγαργαρίσμα]). 5, 35 acetum rheuma gulae -o prohibet (gr. 5, 13, 3 ἀναγαργαρίζομενον). 5, 51 vinum myrsites fauces et gingivas -o sanat (gr. deest). b i. q. liquor in gargarizatione adhibitus: CAEL. AVR. chron. 2, 6, 92 adhibitis... -is ex oleo dulci. 2, 7, 99 -um damus calidum mulsum. 2, 13, 154 -us sine ullo percussu (sc. dandus est). ORIBAS. syn. 1, 21 -um de sinape conficis sic eqs.;... item alium -um (nomin.). MISC. Tir. p. 67, 13 <garga>rismo. p. 67, 16 item -um ad kaput purgandum.

gargarizatio, -ōnis f. a gargarizare. cf. gargarizo. -aliz-: l. 72. cf. p. 1694, 13. -ariss-: l. 75. a i. q. gargarizandi actio: CELS. 5, 22, 9 -es autem aut levandi causa fiunt, aut eqs. 6, 6, 38 exercitationibus, balneo, frictionibus, -bus (J, -itia- F, om. VP) iisdem his (i. imbecillitate oculorum laborantibus) quoque utendum est (cf. 6, 7, 8^b quod ad exercitationem, frictionem, perfusionem, -emque pertinet). PLIN. nat. 22, 120 furfures (tritici) tonsillis faucibusque -e prosunt. 23, 20 ad expuitionem sanguinis quoque adhibent radicem labruscae, non ultra -es et ne quid devoretur, addito sale. 23, 59 tarditatem... aurium -e purgat acetum scillinum. 23, 157 -e. MARCELL. med. 5, 15 post longam -em. 14, 36 aqua malvarum illic incoctarum -lizationi plurimum prodest. nota: c. gen. rei, quam gargarizari oportet: SCRIB. LARG. 57 confirmandi erunt dentes plurima -e lactis asinini aut vini Marsici eqs. PLIN. nat. 30, 32 tonsillas et fauces lactis ovilli -o (-issa- V¹ RE) adiuvat (PLIN. med. 1, 16). PLIN. med. 1, 12 -e lactis canini. SCHOL. Hor. epist. 1, 15, 3 Musa Antonius <cum> -e cicerinae (cisterninae Probst, v. vol. III p. 1193, 80) aquae... uteretur Augustum curavit. b i. q. gargarisma a: CELS. 4, 9, 3 -es... lenes, sin hae parum proficiunt, reprimentes, utiles sunt. PLIN. med. praef. 3 p. 17, 38 N. -es... calidae utendae sunt (= p. 9, 10 R. -bus calidis utemur).

?gargarizatus, -ūs m. v. p. 1694, 52 sq.

gargarizo, -ōnis f. abbreviatum per haplologiam quam vocant in casibus obliquis, e. g. acc. gargarizionem, ex gargarizationem, illo

scil. tempore quo etiam ti fere z pronuntiabatur. -idion- l. 3.

CAEL. AVR. acut. exc. p. 709 item -izionem istam facis eqs. ibidem -idionibus laxativis.

gargarizius vel potius gargarizus, -i m. retrograda quam vocant derivatione a gargarizare ductum (cf. Thomas, *Mél. Havet* 512; Brender, *Rückläuf. Ableitg. i. Lat., diss. Basel-Lausanne* 1920, p. 38).

i. q. gargarizatio: ORIBAS. syn. 1, 21 si pinguis flegma fuerit, -us est adhibendus. huc pro ntr. plur. (sic Moore, *Archiv* 10 [1898], 260. 266; cf. eodem contextu gargarismum p. 1693, 59), vix fem. sing. gargaridia: MISC. Tir. p. 67, 9 item -idia ad kapitis purgandum.

gargarizo, -āvī, -ātum, -āre a gr. γαργαρίζω. VARRO ling. 6, 96 -issare ab ἀναγαργαρίζεσθαι. traduntur formae scripturaeque: -aliz- l. 58. 59. 60. 67. 68. 75. 76. 77. 78. 79. p. 1695, 1. cf. gargalis gargarismatum gargarizatio p. 1693, 3. 30. 61. -ariss- l. 12. 29. 52. 64. -aridi- l. 26. 54. 62. p. 1695, 8. -arizi- l. 27. 35. 37. 39. 42. 43. 44. 45. 46. 72. 73. -ariti- vel -arici- l. 45. 62. -ario, -arīre p. 1695, 7. -alio, -alīre l. 61. legitur inde a VARRONE (vix iam a Nov., v. l. 29), sed fere nonnisi apud medicos et PLIN. nat.

1 proprie: liquorem usque ad gulam haurire saepiusque reiectare ac revocare; i. q. os sive fauces colluere, γαργαρίζειν, ἀναγαργαρίζεσθαι, ἀνακογχυλιάζεσθαι (GLOSS. conluo). adhibetur imprimis ad varias capitis, dentium, oris, faucium, etiam oculorum passiones sanandas necnon ad ventrem resolutum. a in-

transitive (cf. Funck, *Archiv* 3, 414): a absolute: CELS. 6, 7, 4^a et est -andum (J, om. FVP). 6, 7, 7° nonnumquam -andum (-idi- F, -izi- V) est. 6, 10, 4 ad -andum (-izi- FV). AVR. Fronto p. 69, 14 N. aqua mulsa sorbenda usque ad gulam et reiectanda fauces fovi potius quam dicerem -issabi; nam et ad Novium credo (sc. est hoc verbum) et alibi (Novio verba fauces fovi attribui recte censet Buecheler, cf. NOVIVS Atell. 109^a c. adn.). MARCELL. med. 5, 19 sic -bitur. ibid. illis diebus, quibus -as. MISC. Tir. p. 67, 14. CAEL. AVR. acut. 3, 3, 13 erit tunc -andum. ORIBAS. syn. 1, 21 mittis mel in aquam, et -et diebus tres. β c. abl. nudo: CELS. 4, 2, 8 -are iis, quae salivam movent (6, 11, 6 ubi -are PJ, -iziare FV). 4, 7, 3 hyssopum... aut ficus aridas aut mulsam aquam (cum mulsa P) decoquere, eaque (vix ntr. plur. eaque) -are. 6, 10, 1 -andumque (P, -izia- FV) reprimentibus (medicamentis add. P). 6, 10, 4 lacte. 6, 14, 1 aqua -andum (-izia- FV). SCRIB. LARG. 66. 230. PLIN. med. 1, 16 lacte caprino... -bitur. MISC. Tir. p. 63, 17 oleo in ore -at. p. 67, 24.

γ c. praep.: ex: CELS. 4, 4 oportet -are (-gazare P) ex aqua, in qua eqs. 6, 6, 15^a -andum (-izia- FV) ex mulso, in quo eqs. 6, 6, 26 -are (i super z addit V; -ari J) ex lenticula, vel fici cremore. 6, 6, 29 ex sinapi -are (-ari J. 6, 6, 34^b -andum [J, -izia- F, -iendum supra scripto zi m 1 V, -entur P]). 6, 10, 3 -andum (JP, -izi- V, -ici- F) ex fico et mulso. ibid. iterum (-izi- V). 6, 14, 2 bis (altero loco -izi- FV). ORIBAS. eup. 4, 70 ex hoc -ant. de: ORIBAS. syn. 9, 1 p. 267 oportet... -are de stipticis rebus. b usus transitivus (formae activae rarae sunt ideoque exscribuntur): SCRIB. LARG. 9 sinapi ex aceto tritum... -atum (sic part. perf. pass. -atus: 53 solani sucus... -atus [PLIN. nat. 20, 94. 21, 123. 22, 36 sucus urticae uvam -atus [lect. vulg.; -tu, -tū vel -tur codd.; -issatur R; gargarizatu pro abl. nominis gargarizatus, -ūs sumere vix licet; cf. l. 57] reprimat. 26, 23 MARCELL. med. 15, 24 49. DIOSC. 4, 68 -idiatur. v. et infra l. 65 sqq.).

PLIN. nat. 20, 158 radix -ata. 20, 188 anesum Aegyptium cum hyssopo ac melle ex aceto -atum. 23, 61. 26, 23. 28, 189 ius omasi -atum [sic VRd T, Broter., si... -atur E, edd. vulg., -tu Gelen]. 30, 32. 32, 90. MARCELL. med. 14, 9 pruni folia -alizata [item 15, 14, ubi tamen -ari-]. 14, 13 [-ali-]. 14, 41 [-ali-]. 14, 56 lac bubulum... -alizatum [15, 17 -ari- codd. 15, 68 item]. 15, 30 alumen. PLAC. med. 16, 23 lac caprae -alitur. Ps. APVL. herb. 1, 6 herba vettonica... -isata. DIOSC. 1, 106 [-itiata vel -iciata]. 1, 132 [-idiata]. ORIBAS. eup. 2, 1 A 27). PLIN. nat. 20, 52 contra anginas tritum alium in posca -ari (Q, Detlefsen, -are Td, edd. vulg., carcarissare FE) prodest (sim. PLIN. med. 1, 16. 17). 20, 87 raucis crudae brassicae sucum -andum bibendumque demonstrat (20, 149 sucus mentae -atur uva tumente. MARCELL. med. 11, 16 sucum... -aliza. 14, 22 urticae sucus... ab eo qui uvam dolet, salubriter -alizatur. MISC. Tir. p. 63, 18 -at). 20, 236. 237. 22, 105. 23, 64 acetum -atur cum eadem aqua convalescentium stomacho utiliter (cf. PLIN. med. 1, 6 utiliter acetum -ant [MARCELL. med. 9, 123 ubi -ligant PL]. MISC. Tir. p. 67, 15 -at). 23, 156 eam aquam calidam -are. 28, 129 lac -atur (-izi- V). 28, 189 -atur (E; -iziat r; -iziatum R, -atum VD). PLIN. med. 1, 13. 15 ter. 1, 16 ter. MARCELL. med. 5, 16 haec coques... et tepidum -as

(6, 17 -bis). 12, 29 (-ali-). 12, 50 (-alizatur). 14, 3 oportebit... -alizari aquam mulsam (14, 36 Ps. HIPPOCR. epist. 2. sed MARCELL. med. 14, 39 oportebit... -alizare aquam eqs. item CASS. FEL. 1 p. 6, 4. cf. etiam supra l. 41. 47). 14, 12 si aqua (aqua?)... -alizetur. 14, 15 (-ali-). 14, 27 illud dabis -andum [-ali- codd.]. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 102. 2, 13, 163. CASS. FEL. 35 p. 76, 15 -andum [ut -andum g, ut -ato c, -ando p]. 37 p. 82, 15 mulsam -andam [-andum cg, ad -andum p]. ORIBAS. syn. 1, 21. cf. et CASS. FEL. 1 p. 7, 4 herbas... fervere facies, liquabis et dabis -andum. ORIBAS. syn. 1, 21 singula quartaria... dabis -andum). 15, 10 rutam, alium, laser... si ex vino

[G. Meyer]

-et. 15, 31 lini semen... bene... -bitur (-alizatur *L.*). 16, 97 senapis... cyathos duos et mellis... cyathum miscebis et... -bis. CAEL. AVR. chron. 3, 2, 42 -andum sinapi. PS. APVL. herb. 73, 6 *illud* tepefactum -et. ORIBAS. syn. 3, 176 -are (gr. ἀναρογχνήσεσθαι). PLIN. VAL. 1, 50 ante fin. fel... taurinum... -et. *ibid.* -et. *deinde* -ari... permitto vinum cum melle. MISC. Tir. p. 63, 7 atramentum in vinum dispositas -aribus. p. 63, 22 sal... in aceto -at.

2 *sensu iocose translato, transitive*: NON. p. 117, 4 -idiare (-gadiare *L^C D^A*) Varro epistula ad Fufum: Quintiporis Clodi Antipho fies (*Riese*, eris *Muell.*; cf. *Buecheler*, *Kl. Schr.* I 192 n. 4; aut foriae *GHL*; immo *Geta ap. Terentium loquitur*), ac poemata eius -idians (-iens *C^A D^A*) dices (*Ter. Phorm.* 841): 'o fortuna, o fors fortuna'. *i. verba aut identidem repetere aut tali sono proferre, qualem reddere solent qui fauces coluunt. ceterum locus explicationi repugnat.*

derivata graeca: gargarisma, gargarismatium, gargarismus; latina: gargarizatio, ?gargarizatus, gargarizio, gargarizius.

G. Meyer.

?gargarietico (an pessumdatum ex arsenico?) id est auripigmentis GLOSS.

?garicinus (gambas *Götz*, καρκίνους *Buecheler*): suffragines GLOSS.

garismatium, -ī n. [formatum e gr. γάρμα. *W.*] cf. γάρμα *Heraeus*, *Spr. d. Petron* 4. officina in qua garum fabricatur: CASSIOD. var. 12, 22, 4 (a. 537/8) haec loca prope Ravennam sita et -a plura nutriunt et piscium ubertate gloriantur.

garoenum v. caroenum, ubi addas APIC. 4, 149. *Leumann.*

1. garos, n. nomen piscis alias ignoti. a gr. γάρος, i. garum, deductum videtur, supposita notione piscis ad explicandam vocem 'garum'. PLIN. nat. 31, 93 garum olim conficiebatur ex pisce, quem Graeci -on vocabant (inde ISID. orig. 20, 3, 19), capite eius usto suffitu extrahi secundas (partus) monstrantes. 32, 148 inter nomina piscium -os. [cf. nomina piscium prov. garle „sparus smarī“, garlesco „cyprinus amarus“. *M.-L.*]

2. garos m. v. garum.

Brandt.

garrīo, -īre. [cf. gr. γαρριώμεθα λουδοποιώμεθα, norveg. karra 'cacillare', quibuscum geminata consona congruit, et dor. γάρυς att. γῆρυς, hibern. gair, gairm 'clamor', theod. kara, karm 'lamentum', osset. zarin 'cantare'. *W.*] perf. act. usurpant FRONTO et AVG., v. p. 1696, 21. 44. 53. duas r testatur GRAMM. suppl. 297, 22; cf. garulus p. 1698, 6. inter verba speciei primitivae affert PRISC. gramm. II 427, 14. NOT. Tir. 43, 57 -it. inde a PLAVTO. [val. gārī. *M.-L.*]

i. q. vocem mittere, loqui, sensu in malam partem inclinate; saepe additur accus. obiecti: A de sono vocis: 1 canum: PAVL. FEST. p. 101 hiriire: -ire, quod genus vocis est canis rabiosae. LVXOR. anth. 359 tit. de catula... ad domini sui nutum -ente (carriente *cod.*; currente *Burmān fort. recte*, cf. v. 3 ad domini vocem... garrula currit). HIER. in Tit. 3, 9 p. 736 V. spumantibus labiis et latratu -ire canum. 2 ranarum: MART. 3, 93, 8 cum melius... quam *Vetustilla* ranae -ant Ravennates. 3 avium: APVL. flor. 17 p. 82 luscinae... canticum adolescentiae -unt (antea: merulae fringultiant). ANTH. 762, 7 est avium spatii -ire diurnis. AVG. serm. ed. Mai 57, 3 (verba *Susannae*) -it mihi turtur ab ulmo crucis gemens, ut... non violens *eqs.* cf. p. 1696, 70. 1692, 2. 4 instrumentorum musicorum: COPA 9 Maenalia quae -it dulce sub antro, rustica pastoris fistula more sonat. HIER. virg. Mar. 20 p. 204^B tibia clamat, lyra -it *eqs.* 5 hominum: VEN. FORT. carm. praef. 5 ut... poema non canerem, sed -rem (*ibid.* raucum gemere et cantare). NICET. psalm. 2 in cordibus psallendum esse..., non more tragoediae vocis modulamine -endum (seq. cum sono vocis). 6 larvarum: ISID. orig. 8, 101, 11 larvarum natura...: terrere parvulos et in angulis -ire tenebrosis.

B de hominum sermone, i. q. stulta, inepta, superflua, falsa sim. proferre (interim de libris scriptis, ex gr. p. 1696, 6. 14. 69; praeterea sub 3 passim): DIFF. Suet. 313, 12 -ire vitii est, loqui naturae *eqs.* ISID. diff. 1, 267 inter -ire et loqui: loquitur qui recte et temperanter dicit, -it qui aut multa verba facit aut sordide loquitur [ex GLOSS. Plac. V 24, 7. *Lindsay.*]. SCHOL. Ter. p. 120, 4 add. *cod.* E -ire proprie est inaniter loqui; inde ille quoque dicitur -ire qui vana et falsa quaeque loquitur. [GLOSS. -it: blanditur. delirat loquens. subtiliter murmurat. loquitur. perstreptit (cf. p. 1696, 9. 83). verbosatur (cf. p. 1696, 25). ἀδολεσχῶ: -o, arguto. φλυαγῶ (cf. p. 1696, 78): arguto -o blatio effutio. *Lindsay.*] per -ire certitur gr. ἀδολεσχῆν falso ut vid. ex hebraeo translato: ITALIA (*Capelle* p. 122 al.) psalm. 76, 4 al. 118, 15 al. cf. AVG. in psalm. 118 serm. 6, 4. 14, 4 quaest. hept. 1, 69 (cf. p. 1697, 24).

1 inepte loqui, in comoedia: PLAVT. Aul. 830 soleo... -ire nugas (Curc. 604 nugas -is. :: soleo, nam propter eas vivo facilius pertinet etiam ad 2. cf. praeterea p. 1696, 60). Capt. 614 nugas! ludificabitur, -et quoi (quod *codd.*) neque pes unquam neque caput compareat. TER. Eun. 378 -is (insertum inter verba alterius [SCHOL. ad l. p. 101, 22 stulte loqueris. *huc* GLOSS. -is: ineptis]. item: Haut. 536 et 823 [SCHOL. p. 120, 4 (cf. supra l. 70) et 123, 15 ad ll. inani-

ter loqueris]. *Phorm.* 210). *Phorm.* 496 -i modo (antea: hariolare; fabulae; somnia. SCHOL. Ter. Bemb. ad l. res ineptas loquere). *huc fort.* POMPON. Atell. 140 age modo, <i>stic -i.

2 familiariter loqui, res leves et iucundas tractare, verba facere: PLAVT. Curc. 604 v. p. 1695, 79. CORNIF. carm. frg. 1 deducta mihi voce -enti. CIC. Att. 6, 2, 10 cupiebam etiam nunc plura -ire in hac epistula, sed lucet. 12, 1, 1 Attica puellula quid -at, ... quid scribat ad te (item de infantibus: MART. 5, 34, 8 nomen blaeso -iat ore meum. HIER. virg. Mar. 20 p. 204^A infantes -iunt, familia perstreptit. AVG. pecc. mer. 1, 35, 66 p. 66, 19 parvulum filium, a quo -ente talia [i. fere fatua] pater laetus expectat). Att. 12, 1, 2 -imus quidquid in buccam. HOR. sat. 1, 9, 13 cum quidlibet ille -ret, vicos... laudaret. 1, 10, 41 arguta meretrice potes Davoque... eludente senem comis -ire libellos (i. comoedias scribere). 2, 6, 77 vicinus -it anilis ex re fabellas. PERS. 5, 96 ratio... secretam -it in aurem, ne liceat *eqs.* (MART. 1, 89, 1 et 2 -is in aurem semper omnibus, Cinna, -ire et illud teste quod licet turba. 3, 28, 2 in auriculam. 5, 61, 3 nescioquid. cf. 11, 24, 2 aurem dum tibi praesto -enti). PETRON. 55, 1 quam in praecipiti res humanae essent, vario sermone -imus. MART. 3, 96, 2 -is quasi moechus et fututor (i. falso gloriaris). FRONTO p. 70, 2 N. multum -ivi (in marg. manus excerptoris: m. -avi). APVL. met. 3, 20 sic nobis -entibus (lect. dub., v. p. 1692, 25). 8, 9 instanter -enti summissequae deprecanti. 9, 22 anicula -ente. AVSON. 463 Euryclia ne quid ultra vel quaerat vel -at, coercetur. PS. AVG. serm. 280, 4 ita in ecclesia -unt, ita verbosantur, ut lectiones divinas nec ipse audiant nec *eqs.* MACR. sat. 7, 12, 22 plus nimio ex discendi cupiditate -entem. MART. CAP. 9, 998 Satura disciplinas cyclicas -ire agresti... finxit plasmate. SIDON. epist. 3, 3, 9 istaec iusto plusculum. 3, 13, 1 in appetendis -endisque turpitudinibus. CASSIOD. in psalm. 68, 13 Iudaei de nece domini temulentissime -bant (interpretatur verba: in me psallebant qui bibebant vinum).

3 fere i. q. falsa, absurda proferre; subest despectus; plerumque de discussione quaestionum philosophicarum theologicarum sim.: CIC. de orat. 2, 21 in iis gymnasiis philosophi -ire coeperunt (NON. ad l. p. 117 'quasi inepte strepere'). nat. deor. 1, 108 vos (*Epicurei*)... animis imagines inculcatis: tanta est impunitas -endi. ARNOB. nat. 1, 43 p. 28, 25 incomperat vobis... temerariae vocis loquacitate -entes. 3, 34 non indocti... neque quod induxerit libido -entes. RVFIN. hist. 8, 9, 8 -entium (i. vana suadentium. *huc* GLOSS.: per ludos dicentium) dicta respuere. AVG. civ. 18, 40 p. 316, 4 D. frustra... vanissima praesumptione -unt... dicentes *eqs.* 22, 25 p. 617, 24. 22, 28 p. 622, 22 illius impossibilitatis, qua contra nos isti -unt, argumenta. conf. 6, 5, 4 me... puerili errore... tam multa incerta quasi certa garrisse (sic *codd.* praeter G, qui garuisse). c. Cresc. 3, 13, 16 p. 423, 27 de Feliciano... quodlibet -ire (MAR. MERC. Cyr. epist. Nest. p. 49, 30 S. -unt... de existimatione mea apud te... et... arbitantes delectare se aures tuas adversum nos inconditas voces emittunt. Cyr. incarn. p. 212, 8 S. Cyr. resp. p. 158, 27 S. haec). epist. 157, 37 haec impudenter atque imprudenter -unt. in euang. Ioh. 98, 7 fabulosa et falsa. c. Petil. 2, 92, 208 p. 134, 2 ista. c. Secundin. 26 p. 947, 2 illam pudendam fabulam. serm. 242, 4, 6 illi philosophi -ant, nos credamus. 257, 2 haec. trip. 15, 12, 21 p. 1075^A multa... philosophi -ierunt. PS. AVG. categ. 10. MAR. MERC. Cyr. resp. p. 152, 34 S. frustra. subnot. p. 19, 4 S. MART. CAP. 4, 423 vs. 16 quae supersunt fraude multa consita... ea nefas Tonantis -at sub auribus facinusque dirum. 8, 806 quemquam velut cerritulum -entem. AVELL. p. 113, 8 errorem... liberius. CANON. Migne 56, 641^A quod -unt. PROSP. epist. 2, 5 cur ista privatim de stomacho -ant, et publice de consilio conticescant. in psalm. 106, 42 contra unitatem. CLAVD. MAM. anim. p. 176, 6 aliquorumpiam... -entibus nugis. PS. BOETH. fd. cath. 198 diversa (sc. a fide vera). DECRET. Gelas. 140 sicut heresei -unt. NICET. symb. 5 p. 44, 10 B. haeretici diversos -unt Christos. ISID. ord. creat. 15, 14 (in imag.) contra -entium instabiles fluctus... naviculam... gubernare.

4 interim iocum vel plerumque convicia proferre, semel fere i. q. illudere alicui (l. 81), saepius invehi in aliquem (cf. supra l. 42): AMM. 18, 3, 6 sub Augusti patulis auribus multa -bat et saeva. HIER. in Eph. prol. p. 537 V. de minutalibus qui mecum in libris suis -unt i. fere contendunt. epist. 40, 2, 1 corniculae detrudere -enti (per imaginem de adversario). 45, 6, 3 maleficum me quidam -unt. 50, 1, 1 quaerentes occasionem in peccatis -unt adversus fratrem suum (ex Vulg. psalm. 49, 20, ubi 'loquebaris'). 50, 5, 1 non est grande... -ire per angulos (cf. p. 1695, 62) et medicorum tabernas ac de mundo ferre sententias: 'hic bene dixit, ille male *eqs.*' (cf. adv. Rufin. 1, 4 libros qui per angulos -unt et furtiva accusatione me mordent). adv. Iovin. 1, 4 ne querulus -at se eloquentia... superatum. in Tit. 3, 9 v. supra p. 1695, 50. VVLG. III Ioh. 10 verbis malignis -ens in nos (gr. φλυαγῶν ἡμᾶς). RVFIN. hist. 11, 15 Iustina Arrianae haeresi addicta in ecclesiis -ire strepere *eqs.* PS. RVFIN. in psalm. 30, 19 -unt linguis malignis. AVG. civ. 9, 4 p. 372, 19 D. ut securitas maris praebuit colloquendi vel etiam -endi locum..., quidam... philosophum compellat illudens *eqs.* AVG. serm. ed. Morin p. 303, 20 quantumlibet perstreptant, ... contra Christi divina cantica flagitiosa -ant et saltent pagani.

[Drexler]

deriv.: ?garriosus. garritus. garrium. ?garro. ?garrosus. garrulus cum suis derivatis. *compos.*: ag- circum- con- inter-garrio.

?garriōsus (-a, -um) *adi.* a garrire, cf. garrosus. GLOSS. παραμηνής, παρακεκακωμένος: subinsanus cerritus -us (cererosus coni. Haupt, Opusc. II 367, v. Onom. III p. 345, 82; sed cf. GLOSS. V 616, 34 cerritus est insanus vel loquax vel eqs.).

garritus, -ūs *m.* a garrire. 1 clamor avium: PAVL. FEST. p. 2, 2 augur... ab avium -u. SCHOL. Ter. p. 123, 16 -us proprie est avium. 2 *i. q.* loquacitas: SIDON. epist. 8, 6, 9 vel silentio lora laxare vel stringere frena -ui.

garrium, -iī *n.* a garrire originationis causa fictum. ISID. orig. 18, 15, 4 iurgium dictum quasi iuris -um, eo quod hi qui causam dicunt iure disceptent.

?garro (-ōnis) *m.* a garrire v. gerro.

?garrōsus: inutiliter loquens GLOSS. a garrire. [pro garro-lus i. -ulus? Lindsay.]

garrulatio, -ōnis *f.* a garrulare. *i. q.* latratus, impudentia verba: GREG. TVR. glor. mart. 12 p. 496, 28 sanctam Trinitatem... nullis -bus (sc. Arrianae haeresis) posse disiungi. 25 p. 503, 14 nequissimis interpretationum -bus.

garrulitas, -ātis *f.* a garrulus. plur. l. 26. 58. 61. *i. q.* loquacitas, verbositas; vituperatur in hominibus, avibus sim., amatur tantummodo in parvulis (AVG. quaest. hept. 1, 69 pro ἀδολέσχην quidam interpretati sunt... -em [cf. garrire p. 1695, 74] quasi verbositatem, quae in bono, quantum ad latinum eloquium pertinet, vix aut nunquam invenitur. GLOSS. -s: laetitia. verbositas. -es: verbositates. ἀδολέσχια: -s. φλυαρία: -s): 1 vitium multa vel nimia loquentium: OV. met. 5, 678 Pieri filiae in picas mutatae sunt; inde nunc quoque in alitibus (picas) facundia prisca remansit raucaque -s odiosa datur linguaeque venenum. PLIN. nat. 10, 30 cornix est inauspicatae -is. 26, 11 invenimus Herophilo celebratam rationem... ad verba -emque descendente. 29, 5 horum medicorum placita Chrysippus ingenti -e mutavit. MART. 5, 52, 8 dona auctoris pereunt -e sui. 7, 18, 8 di facerent ut tu loquereris et ille cunnus taceret: offendor cunni -e tui. 7, 62, 4 niger obliqua -e cliens. QVINT. inst. 2, 4, 15 pueri cum iam formam rectae... orationis accipient, extemporalis -s... iactationis est. PLIN. epist. 9, 10, 2 in via... nonnulla leviora... ea -e, qua sermones in vehiculo seruntur, conscripsi. PORPH. Hor. sat. 1, 9, 28 importunam -em. SCHOL. Hor. Vind. ars 46 existimanti facundiam esse -em. FVLG. Virg. cont. p. 93, 21 fabulis quibus puerilis consueta est advocari -s. SIDON. epist. 3, 11, 2 illas litteras sit misisse -s. SEDVL. op. pasch. 2, 16 quos... non nitor eruditae facundiae gloria vanae -is extolleret. ENNOD. dict. 1, 3 p. 423, 18 quod destitutā dicendi valetudine -s defectum mercetur ex copia. epist. 1, 2, 4 p. 4, 10 ad -em loquendi. 1, 12, 1 p. 22, 5. 2, 7, 4 p. 46, 24. 2, 28, 1 p. 69, 24. 3, 24, 1 p. 88, 23 doctis... -e displiceo. 4, 24, 1 p. 115, 23. 4, 32, 1 p. 119, 27 vitio -is. 5, 27, 3 p. 147, 13. 6, 37, 1 p. 170, 25 pertinaciam -is. amatur in parvulis: SEN. dial. 11, 18, 5 illa neminem satiatura -s. SVET. Aug. 83 pueros minutos facie et -e amabiles. 2 interdum aperte transit in notionem vaniloquii, stultiloquii: HIER. epist. 50, 5, 4 non reprehendendo, sed docendo -em nostram corrigere. AVG. civ. 4, 10 p. 158, 19 D. fabularum est ista -s (fere *i. q.* istud est fabulas garrire). 5, 26 p. 241, 22 -e impudentissima. 6, 7 p. 258, 20 non fabulosa -e, sed historica diligentia. MAR. MERC. Nest. serm. 7, 1 p. 790^A M. aliorum in nos -is deliramenta tamquam ranarum ego strepitus rideo. EVSTATH. Bas. hex. 8, 2 p. 947^A -es anxias philosophorum (φληνάφους τῶν σοφῶν φιλοσόφων). 9, 6 p. 964^B vana -s (φλυαρία... δεινή) est... quempiam... sibimet aliquid imperare. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 29 p. 396^D ranarum corvorumque -bus (φλυαρίας) et irrationabilitate piscium... digna haec eorum dogmata (sc. metempsychosis) comprobantur. 3 inde *i. q.* contumeliosa verba: HIER. epist. 69, 9, 2 arrogantia rusticorum, qui -em auctoritatem putant et parati... ad lites in subiectum sibi gregem tumidis sermonibus tonant. adv. Iovin. 1, 28 p. 250^A mulier maledica assiduis... iurgiis et quotidiana -e facit perfluere domum mariti. in Ezech. 48, 10 p. 606 V. sacerdotalis gradus eorum qui coacti Arianam haeresim abdicaverunt non... barbarae -is ructet nauseam. 4 de eo qui secreta prodit: SEN. contr. 2, 5, 2 (= contr. exc. 2, 5) de uxoris -e queri non potes, cum scias, quemadmodum taceat. 2, 5, 12 (= contr. exc. 2, 5) nec... consilium... commisi muliebri -i. SEN. epist. 105, 6 ut -em suam custodiat. 5 de sono vocis, ut vid.: PS. AVG. serm. 283, 2 qui ita alta -e sine ulla verecundia cum strepitu vocis orant, ut iuxta se alios orare non permittant.

garrulo, -āre *et* (l. 84. p. 1698, 2) garrulor, -ārī. [a garrulus. W.] deest perf. PRISC. gramm. II 431, 21 derivativa in 'lo' desinentia... deminutiva esse ipse sensus ostendit, ut... a garrio -o (cf. 427, 15). [hisp. garlar. M.-L.] *i. q.* garrire: ITALIA psalm. 93, 4 (Cas.) -bunt (gr. λαλῶσιν). speciatim: 1 *i. q.* inepte, inaniter loqui: FVLG. myth. 1 praef. p. 11, 7 poeticas -antes ineptias. ORIG. in Matth. 18, 38 p. 1652^D Valentini... fabulae... et quaecumque alia alii -ant. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 21 p. 211^A istis quae Arias -atur... nihil ineptius... poterit inveniri. 2 *i. q.*

contumeliose dicere: GREG. TVR. vit. patr. 2, 2 forsitan, ut plerumque murmurare homines soliti sunt, quispian -atur dicens eqs. 8, 5 p. 695, 21 numquam ausus est ea verba quae prius praesumpserat -are (sc. stolidum fuisse Nicetium). *deriv.*: garrulatio. 5 garrulus, -a, -um [a garrire. W.] de forma: APPEND. Probi 182 -us non garulus. v. Heraeus, Archiv 11, 327 ad loc.; cf. etiam Garulus nom. equi TAB. devot. Audollent 276-284. deest compar. et superl. de originatione: ISID. orig. 1, 29, 4 a garrulitate -us. 10, 114 a graculis, v. p. 1699, 24. NOT. Tir. 43, 58. 10 qui multa aut vana garrit, multum sonans, loquax, verbosus sim. (etiam de sermone, voce sim.; v. imprimis l. 40 sqq.; al.): ISID. orig. 10, 114 (inde GLOSS.) -us proprie dicitur, qui vulgo verbosus appellatur. accedente laetitia nec valentes nec volentes tacere. [GLOSS. blandus. delicatus. laetus. loquax. multiloquus. verbosus. ἀδολέσχης: -us (carpulus codd.). ἀμαλῶγος. βαττολόλος. φλύαρος. Lindsay.] 1 de hominibus (-us fere pro subst. HOR. sat. 1, 9, 33. 2, 5, 90 MART. 8, 6, 4 AMM. 22, 9, 11. 28, 4, 12 HIER. epist. 125, 18, 3. de infantibus v. infra l. 48): a praevallet notio multum loquendi: PLAVT. Curc. 477 ostentatores meri, confidentes -ique et malevoli. CAECIL. com. 72 -i sine dentes (-is medentes cod.) iacent (interpret. dub.). HOR. sat. 1, 4, 12 Lucilius -us atque piger scribendi recte ferre laborem. 1, 9, 33 -us hunc... consumet...; loquaces... vitet (cf. PORPH. Hor. sat. 1, 9 praef.). 2, 5, 90. PROP. 2, 23, 17 meretrix non poscet -a, quod eqs. (cf. VVLG. prov. 7, 10). OV. met. 3, 360 Echo personata. VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 post med. ingeniosum et -um populum Atheniensium mutum atque elinguem... reddidissent. MART. 8, 6, 4 varia narrat -us. 11, 50, 8 -a saga. MIN. FEL. 8, 4 natio (Christiani) in publicum muta, in angulis -a (31, 6. cf. s. garrio p. 1696, 73). TERT. v. p. 1699, 5. AVSON. 319, 25. SYMM. epist. 1, 76 -us... an sedulus. AMM. 28, 4, 12 otiosi quidam -i (comparantur cum parasitis comoediae). HIER. epist. 52, 8, 1 declamatorem et rabulam -umque. 53, 7, 1 -a anus (cf. in Tit. 2, 3 p. 716 V. sim. ISID. eccl. off. 2, 19, 4 de viduis). 125, 18, 3 cuneo circumstrepentium -orum. PS. RVFIN. in Os. 4, 6 p. 983^D de mulieribus. MACR. sat. 2, 5, 1 si -us (i. nimium loquens) non putabor. MART. CAP. 1, 88 Tyche omnium -a (i. maxime -a) puellarum. SIDON. epist. 3, 12, 2 beneficii... querulus flagitati, -us restituti. DRAC. Romul. 7, 13. Orest. 319 -a vocatur Clytaemestra animum Aegisthi confirmans. 579 Clytaemestra tristis aspiciat moechum occisum, quae -a vidit Atriden. trans-

late de sermone: OV. am. 1, 12, 23 vadimonia -a. trist. 3, 12, 18 verbosi -a bella fori. SEN. Herc. f. 194 fama. FIRM. math. 6, 31, 37 Ther-sites -a verbositate semper impatiens. AVSON. 405, 3 epodi -i et deceptores. MAXIMIN. c. Ambr. 87 sermonem. per enallagen: IVV. 12, 82 gaudent... -a securi narrare pericula nautae. b *i. q.* fabulans, familiariter loquens: PROP. 3, 23, 18 (per enallagen) amantium -a... blandis ducitur hora dolis. ELEG. in Maecen. 1, 36 Pieridas... colens Maecenas... sederat argutas -us inter aves. praecipue de infantibus: TIB. 1, 5, 26 consuescat amantis -us in dominae ludere verna sinu. CARM. epigr. 98, 8 venusta amoena intellegens et -a puella trium annorum. 273, 3 dulcis eram patri et -a matri. 1405, 7 -a... loquella pueri. CORP. VI 34421 puellae 3½ annorum suavi, loquaci, auclae (i. aviculae) -ae. XIV 2482 filiae iam -(a)e, bimul(a)e nondum. c *i. q.* eloquens: VARRO Men. 416 Dionysius rex, homo -us et acer (NON. p. 316, 15 interpretatur 'cordatus'. an hinc GLOSS. ingeniosus?). AVG. epist. 55, 12 Manichaei -i sibi videntur cum eqs. d accedente animi motu non valens tacere (cf. ISID. et GLOSS., l. 13): PROP. 4, 7, 42 -a de facie si qua locuta mea est. CASSIOD. inst. div. 23 p. 1138^A motus compunctione, cum audiret -a verba laetitiae. e -us vocatur qui secreta prodit: TER. Ad. 624 ne quid de fratre -ae illi dicerem ac fieret palam (EVGRAPH. ad l. verbosae et loquaci. huc GLOSS. inepte loquaci). HOR. epist. 1, 18, 69 percontator -us... est, nec retinent... commissa fideliter aures. OV. am. 2, 2, 44 -a lingua Tantali (ars 2, 606 Tantalus [antea: tacenda loqui]. MART. 10, 5, 16 -i senis). am. 2, 2, 60. PS. QVINT. decl. 10, 13 nec illud -a nec vana voce vulgavi. SYMM. epist. 1, 31, 1 -um indicem. f accedit notio stulte, inaniter loquendi: RHET. Her. 2, 11, 16 huius infantiae -am disciplinam (i. dialecticam). 3, 3, 6 quam ille prudentiam appellavit, ineptam et -am et odiosam scientiam esse dicemus. TIB. 3, 19, 20 -a lingua (antea: iuravi stulte). PHAEDR. 3, 19, 7 quidam e turba -us. GELL. 15, 30, 1 si... sunt -i naturā et subargutuli. AMM. 22, 9, 11 periculoso -o. PRVD. perist. 10, 747 -orum signa verborum pueri. AVG. civ. 18, 41 p. 317, 25 D. philosophi in scholis atque gymnasiis litigiosis disputationibus -i. g strepens, contumeliose vel impudenter loquens: VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 -a socrūs lingua. PHAEDR. app. 15, 10 servum -um (fort. *i. q.* 'argutulum' vel 'stulta loquentem'). SEN. dial. 5, 24, 2. HIER. adv. Iovin. 1, 47 p. 276^C -ae conquestiones uxoris. h magna voce clamans: MART. 9, 68, 11 vis, -e magister, quantum accipis ut clames, accipere ut taceas? APVL. flor. 9 p. 30 praeconis vox -a. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 42 'magna sonabit eqs.' hunc... dicit -um et vulgarem esse in causis agendis. de voce, fere *i. q.* acutus: PHY-SIOGN. 98 androgyni vox prope -a est (gr. tom. I p. 416, 3 λυγρό). 2 de bestiis: a de avibus (huc fort. GLOSS. cantor dulcis melos promens): VERG. georg. 4, 307 -a... tignis nidum suspendat [Drexler]

hirundo ([NON. p. 316 ad l. -ae dicuntur aves canorae et hilares]. item epitheton: ELEG. in Maccen. 1, 102 ARNOB. nat. 7, 17 AVIEN. Arat. 1701 CARM. de mens. 2, 11 EVG. TOLET. carm. 33, 11. cf. SEN. Ag. 675 *Progne in hirundinem mutata furta mariti* -a narrat. TERT. anim. 32 p. 355, 3 *non fient hirundines ex -is*). OV. am. 2, 6, 26 -us ... eras, psittace (*i. humanam vocem imitans; seq. reddebas blaeso tam bene verbo sono*). 3, 5, 22 cornix ... venit et ... -a sedit humo (met. 2, 547. AVSON. 365, 3 epitheton [cf. Hesiod. frg. 171 Rz. *λαξέ-εργα κορώνη*]). met. 8, 237 perdix (SER. SAMM. 357). SEN. Herc. O. 1633 sedibus pulsae ... volucres ... quaerunt ... -ae ... domus. Oed. 454 -a per ramos avis obstrepat. PLIN. nat. 10, 81 lusciniis ... tamdiu -us sine intermissione cantus. 18, 362 noctua in imbre -a. MART. 13, 71, 2 lingua gulosis nostra (*phoenicopteri*) sapit: quid, si -a lingua foret? (cf. Friedlaender ad l.). 14, 75, 2 quae Philomela muta puella fuit, -a fertur avis. NOVATIAN. cib. lud. 3 p. 959^a charadrium -am nimis cum interdicat Deus, coarguit linguae intemperantiam. AVG. civ. 22, 24 p. 615, 20 D. volucrum -arum atque pictarum (cf. vera relig. 46, 87 aviculam pictam vel -am). gen. ad litt. 3, 8 p. 71, 23 *volatiliū* vita ... est et memor et -a (*i. fere voce praedita*). EVSTATH. Bas. hex. 8, 3 p. 949^a sunt ... quaedam aves loquaces et -ae (gr. *φιδιά καὶ πολύφωνα*), aliae taciturnae. DRAC. Romul. 7, 105 illa avis libera captivam avem audiens ... querulas miscet male -a voces. EVG. TOLET. carm. 49, 1 -a pica. cf. ISID. orig. 10, 114 sumptum nomen '-us' a graculis avibus, qui importuna loquacitate semper strepunt. v. etiam auclae -ae p. 1698, 52. metonymice de silva: DRAC. laud. dei 1, 258 silva nidos ... loquaces exhibet et varias decantat -a voces. b de variis bestiis: DIRAE 74 -a rana (SER. SAMM. 669 raucio -a questu). PHAEDR. 3, 16, 10 cicada. OP. imperf. in Matth. 42 p. 868^c Sadducaei circumdabant ... eum Christum quasi plures canes -i nnum leonem. 54 p. 942^d caprae clamoribus super omnia -ae.

3 de rebus quae sonum dant: a de instrumentis (lingua v. p. 1698, 63. 69. 75): TIB. 2, 5, 30 fistula. LYGD. 4, 38 lyra. MANIL. 5, 331 -aque <in> modulos ... tibia. MART. 14, 54, 2 sistra. 14, 169, 1 anulus i. trochus (seq. argutis trochis). SERV. Aen. 7, 14 'arguto pectine' -o, stridulo. b de rebus naturae: OV. fast. 2, 316 rivus (SEN. Oed. 493). CALP. ecl. 4, 2 quam pinum -us astrepat umor. NEMES. ecl. 1, 30 nobis ne vento -a pinus obstrepat. ANTH. 452, 1 de tinnitu auris: -a auris. seq. 12 arguta tinnit in aure sonus.

adv. garrulē. PORPH. Hor. sat. 1, 1, 120 Plotius Crispinus et carmina scripsit, sed tam -a, ut aetalogus diceretur. AVG. ord. 1, 8, 22 succinentem illud Prophetium laete atque -e. DON. Ter. Eun. 903 totum -e et gesticulose, ut puellam cum adolescentulo fabulari videam. adv. heteroclit. garruliter. FVLG. aet. mund. p. 138, 5 Noë in arca adsidentes -iter elephantis neptes non timuit. deriv.: garrulitas. garrulo -are (cum garrulatio). compos.: male garrulus supra l. 23. Drexler.

garum, -i n. a gr. γάρου, γάρος garos, -us v. l. 60. hic illic car- in codd. et titulis (l. 72. 78. p. 1700, 5. 9. 41. 42. 46). notatur: gar. car. ga. (?) g. c. p. 1700, 26 sqq. deest pluralis: VARRO ling. 9, 66 qui reprehendunt, quod non dicatur ut ... vinum vina, sic ... -um -a, faciunt imperite qui eqs. CHAR. gramm. I 34, 30. 93, 8. originationem a nomine piscis gr. γάρος v. l. 82 et p. 1695, 28. NOT. Tir. 17, 20. post VARR. inde ab HOR. cf. AVSON. 411, 2 me id nomen muriae quod in usu vulgi est (*i. 'liquamen'*) nec solere nec posse dicere, cum scientissimi veterum et Graeca vocabula fastidientes Latinum in -i appellatione non habeant; sed ego, quocumque nomine liquor iste sociorum vocatur eqs.

liquor ex piscibus sale maceratis confectus (GLOSS. γάρος: liquamen graece. BEDA gramm. VII 279, 10 muria id est -os [-us codd. dett.]), de quo fusius agit PLIN. nat. 31, 93—97 (l. 79); de confectione, usu sim. v. Marquardt-Mau, Privatleben d. Römer 438 sqq. et Zahn, PW. VII 814 sqq. 1 in universum: CELS. 2, 21 mali suci sunt ... omne salsamentum, -um eqs. 2, 25, 1 aliena ... stomacho sunt ..., quod ... holus ex oleo -ove estur (cf. COLVM. 6, 9, 1 febricitanti bovi ... coctos brassicae coliculos ... ex oleo et -o demittere. PLIN. nat. 20, 34. 55. 30, 44 LAMPR. Heliog. 30, 6 MARCELL. med. 30, 41). 2, 29, 2 alvum movent ... -um, salsamentum eqs. SEN. nat. 3, 17, 2 alios pisces necant in -o et cond<i>unt vivos. seq. (3) natate in -o piscem ... super cenam, cum ... oculos ante quam gulam pavit (cf. PLIN. nat. 9, 66. fort. inde colligas -um tralucidum fuisse). COLVM. 6, 34, 2. 7, 10, 3 (cari codd.). 12, 59, 4 oxyporum aceto et -o diluito. PETRON. 36, 3 -um piperatum currebat super pisces. PLIN. nat. 19, 57 -i (ganari, carnis lect. det.) desideria aetate Catonis etiam in exprobratione erant. 27, 136. 31, 87 sal in madendo quaesitus -o (*i. cum pisces sale macerantur, cf. l. 81*). 31, 90 flos salis ... odore ... ingrato ceu -i (cari var. lect. de odore etiam: MART. 6, 93, 6 tam male Thais olet quam ... amphora corrupto nec vitata -o [caro C⁴]). 7, 94, 2 unguentum ... olfecit postquam Papyrus, ecce garum est). PLIN. nat. 31, 93 liquoris exquisiti genus, quod -um vocavere, intestinis piscium ... sale maceratis, ut sit illa putrescentium sanies (cf. SEN. epist. 95, 25, de re MANIL. 5, 672). hoc olim conficiebatur ex pisce, quem Graeci garon vocabant ... (94) nunc e scombri pisce laudatissimum. deinde: laudantur et Clazomenae -o Pompeique et Leptis ... et Dalmatia. (95)

vitium huius est allex atque ... faex eqs. ibid. -um ad colorem mulsi veteris adeoque suavitatem dilutum, ut bibi possit. ibid. syn. allex. 31, 97 -o ambusta recentia sanantur eqs. 32, 90 uvae medetur -um. MART. 7, 27, 8 arcano (*i. pretioso*) mixta Falerna -o. 11, 27, 2 -i (cari C⁴). 13, 82 nobile ... -um. VLP. dig. 33, 9, 3, 1 oleum forte, -um, muriam. SER. SAMM. 316 cocleas ... vinoque -oque perfusas. 331. 762. ARNOB. nat. 5, 44 (*proverbialiter*) addidistis ut dicitur -o ger- <r>em (*i. pretiosissimas res vilissimis polluistis*), cum eqs. PELAGON. 213 cum -o (caro codd. opt.). MARCELL. med. 30, 73. APIC. 7, 15, 1 (313) p. 56, 14 (oenogaro coni. Humelberg; syn. liquamen). APIC. exc. 29 (255) p. 82, 24 admisceo cumino -u (lege potius cum inogaru i. oenogaro). CAEL. AVR. chron. 1, 1, 15. 2, 1, 40 -um quod appellamus liquamen (sim. 2, 3, 70) ex pisce siluro confectum (ORIBAS. syn. 1, 19 -us de seluru; gr. γάρος σιλόρουν). 5, 10, 121 ORIBAS. syn. 4, 28. GLOSS. II 582, 28 impensa: oleum -[e]o frigida cum herbis (cf. garelaeum p. 1692, 78). III 571, 7 acetum -o mixtum: δξύγαρον.

2 species notabiliores (tituli amphorarum urceorumque aut Pompeis [CORP. IV 2569 sqq. 5657 sqq. 6919 sqq.] aut Romae [CORP. XV 4686 sqq.] inventi sunt; de fabricis et confectoribus v. Schoene ad Corp. IV 2574. 2576): garum scombri: HOR. sat. 2, 8, 46 -o de sucis piscis Iberi. PLIN. nat. 31, 94 nunc e scombri pisce laudatissimum -um, in Carthaginis spartariae cetariis — sociorum id appellatur — ... permutantibus eqs. MART. 13, 102 expirantis adhuc scombri de sanguine primo ... fastosum (*i. pretiosum*) ... -um. CORP. IV 2575 al. v. l. 48. 5662 v. l. 41. 5691 (= 2580) <... ga>-r<um sco>mbri. primum. XV 4698 g. s<c. f. ?>. 4705 g<... f. ?> scombri. 4709 ga<r>um scombri. 4710 g. sc. garum sociorum: SEN. epist. 95, 25 illud sociorum -um. PLIN. nat. 9, 66 in sociorum -o — nam ea quoque res cognomen invenit. 31, 94 v. supra l. 22. MART. 13, 102 tit. AVSON. v. p. 1699, 58. CORP. IV 5659 g. sociorum. Pompeianum (cf. PLIN. p. 1699, 84): CORP. XV 4686 gar. Pompeianum. Putoleanum v. l. 45. 51. ? Saguntinum: CORP. XV 4614 <ga-ru>m sacu<ntinum>? ibid. g. garum: CORP. IV 5246 (in pariete) allio a(sses) II -um. 5657 -um <... ?>. 5658 <g>ar<...>. XV 4708 gar. -um optimum: COLVM. 6, 38, 2 MARCELL. med. 9, 36. 112. cf. l. 51. excellens: PLIN. nat. 32, 78 MARCELL. med. 9, 14. -um cast(imoniale): PLIN. nat. 31, 95 aliud -um ... castimoniarum superstitioni etiam sacrisque Iudaeis dicatum, quod fit e piscibus squama carentibus (cf. PALLAD. 3, 25, 12 liquamen de piris castimoniale). CORP. IV 2569 gar. cast. bis. 2611 pancast(?). 2624 gamn ast(?). 5660 <gar>um cast. 5661 <g>ar. cast. 5662 car. cast. scombri. huc fort. VIII 22640, 51 c(ari) f(los) c(astimonia)lis. gari flos (cf. flos vol. VI p. 932, 67 sqq.): PELAGON. 428 VEG. mulom. 2, 22, 8. 2, 28, 10 MARCELL. med. 16, 89. CORP. IV 2570 g. f. (5667 5^{ica} 5669—72. 5695. XV 4688 g. f. Puteolani. 4689—4711 15^{ica}. 4718). IV 5663 gari flos. 5664 g. flos (5665. XV 4690). 5666 caru flos. cf. l. 42. gari flos scombri: CORP. IV 2574^a c. (p. g.) f. sc<o>m
. 2575 g. f. scombri. (2576. 2577—81 [corrupt.]). 5679. 5680 g. f. scombri. Romulianum. 5681sq. 5684—88. 5690—94. 6919—21 INSCR. Notiz. degli scavi. 1912 p. 185). 5683 liq(uamen) g(ari) f(lo(ri?)s) scombri. 5689 g. f. scombri. optimum. XV 4687 g. sc. f. Puteolani. 4692 g. s. f. 4695 g. sc. f. (4697). g(ari) f(los) per se (opp. -um piperatum p. 1699, 73; oxygarum): CORP. IV 2571 g. f. per se (2572. 5674 [= 2573]. 5675—78). gari flo(ri)s flos: CORP. IV 5668 g. f. f. 5673 gar. f. flos muren(ae).

deriv.: γαράριον. garatus. garismatium. compos. gr.: garelaeum. elaeo-, hydro-, oeno-, oxygarum. Brandt.

garus nom. piscis v. l. garos. gasacio, -ōnis et gasacius, -ī m. a germ. *ga-sakja (cf. saxon. vet. gasaca) 'socius (ga-) eiusdem causae (saka)'. qui ab altero in iudicium vocatus est, adversarius, contracusator: LEX Sal. 50, 2 -o meo illo qui mihi fidem fecit et debitum debet (var. lect. in codd.: gasacium, cassatium, sagatio et gasationem, gassacionem sim.). ibid. it. in parte codd. 51, 1 (in classe 3 codicum) antequam -um suum per leges habeat mallatum (gasatium, gasacchium, gassacionem codd.). 57, 1 ego vos (*i. iudicem*) rogo ut mihi et isto -onem (gassacionem, causationem codd.) quo legem (*i. iudicium*) dicatis.

gasaria voc. in incantamento adhibitum: MARCELL. med. 8, 193 varum contingens dices ter: vigaria -a. pessumdatum videtur e graeco, et ipso sensu carente 8, 192 *κρυα κρυα κασσάρια σουρωσθι*. gassin(n)adē, -ēs f. orig. peregr. gemma quaedam: PLIN. nat. 1, 37, 59 -e (gasindane, gasidane, gasidianae codd.). 37, 163 gassinaden (sic B; gassinaden, gasydanen var. lect.) Medi mittunt, coloris orobini, veluti floribus sparsam; nascitur et in Arbelis.

gaster, acc. -era i. q. gr. γαστήρ. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 106 tympaniten sequitur ... inflatio secundum -era. cf. etiam s. gastrā l. 81. 84.

gastra, -ae f. (l. 83) a gr. γάστρα, et gaster, -trī (cf. gaster supra l. 75) m. sive gastrum, -ī n. (l. 81. 84). venter amphorae sim. et vas, velut amphora, ipsum (cf. Zahn, PW. VII 852): GLOSS. -um: vas aeneum cum fundo angusto. PETRON. 70, 6 alter alterius amphoram fuste percussit; ... notavimus ... ostrea ... e -is labentia. 79, 3 cum ... per ... scrupos -arumque eminentium fragmenta traxissemus ... pedes. MARCELL. med. 8, 23 eam supra -um [Leumann]

lotii virilis . . . superpone. GARG. MART. pom. 2, 5 p. 397 in -is vel qualis . . . ossa persicorum disponunt. [it. merid. dalmat. grasta „Blumentopf“. M.-L.]

gastrimargia, -ae f. a gr. γαστρίμαργία. i. q. gulae concupiscentia: PS. AMBR. prec. 2, 11 noxiis -ae sucis. 2, 12 luxuria -am sequitur. HESYCH. in lev. 11, 1 p. 904^b castigare Iudaeorum -av. 11, 41 p. 920^a. 13, 24 p. 943^a corporum voluptas et ebrietas et -ia. 17, 7 p. 1003^b. 25, 26 p. 1121^c opp. ieiunii districti. 26, 20 p. 1148^d qui in -a vivunt. CASSIAN. inst. lib. 5 tit. de spiritu -ae (tractatur a Cassiano in hoc libro ut primum inter octo principalia vitia monachis vitanda). 6, 1 vitium -ae quae interpretatur gulae concupiscentia (5 cap. III p. 78, 20 inst. 5, 3. 12, 3, 2 -a id est appetitus ventris [inde GLOSS.] seu c. gulae. conl. 5, 2 -a, quod sonat ventris ingluvies [inde GLOSS.]. PALLAD. hist. mon. II 20 p. 377^b. cf. VITAE patr. 3, 4 -ae id est gulae et concupiscentiae passionem). 5, 23, 1 triplex . . . natura est -ae, una eqs., alia quae . . . ventris ingluvie et saturitate . . . gaudet. conl. 5, 16, 5 de -a namque nascuntur comissiones, ebrietas, de fornicatione turpiloquia eqs. (inde ISID. in deut. 16, 3). 22, 3, 1 -ae id est voracitatis vel gulae vitium. VITAE patr. 3, 52 desiderium -ae (sed gr. ἐνέπαισις . . . -ας; cf. 5, 4, 29). MYTIAN. Chrysost. hom. 29, 3 -am (gr. -av). PRIMAS. in apoc. p. 905^a -am . . . cavendam. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 781^b sectatores Esau in fornicatione et -a. GREG. M. moral. 34, 48 ut . . . -a abstinentioniam . . . expugnet. PALLAD. hist. mon. I 7 p. 278^b -ae . . . quae fornicationis est incendium.

gastrimargus, -i a gr. γαστρίμαργος. i. q. vorax (GLOSS. lurchio id est glutto): CASSIAN. inst. 12, 7 -is, fornicariis, iracundiis, seu filargyris (de vitiis monacho vitandis, cf. l. 10). MYTIAN. Chrysost. hom. 31, 3 profanus sicut Esau, hoc est -us (gr. item) et eqs. (PS. PRIMAS. in Hebr. p. 781^a 'profanus' pro -o. ibid.: Esau fuit -us et gulosus). ibid. -us qui ventris servus existit. 31, 2.

gastrum v. gastrā.

gatt- v. catt-.

gattula v. gantula.

Leumann.

I. gau n. Ennium pro gaudium finxisse vult AVSON. 349, 3 Ennius ut memorat, repleat te laetificum -u (ENN. ann. 574. cf. do subst., cael. sed v. Leo, Gesch. d. röm. Lit. I 184 adn. 6).

2. **gau**: γῆφος GLOSS. II 31, 56. cf. Thes. gloss. s. v.

gavata v. gabata.

gaudebundus v. gaudibundus.

gaudenter v. sub gaudeo p. 1711, 39.

***gaudeo**, gāvisus sum, gaudere [cf. c. gr. γαίω, γάυνμαι, γηδέω (ex *γα-εθέω?). W.]. PRISC. gramm. II 483, 3 gaudeo . . . i post u assumpsit euphoniae causa -isum. gāvisus: PS. DAMAS. epigr. 71, 15 cf. p. 1703, 74. gaudio, -ias, -iamus: CORP. XIII 10018, 96. 97. 99. 10022, 73. 10025, 216. -it: ROMVL. fab. Aesop. 74 W. 25. caud -p. 1703, 13. inter verba 'defectiva', 'quae ex forma agendi in passivum perfecto vertuntur' (Char.): CHAR. gramm. I 248, 9 EXPLAN. in Don. gramm. IV 557, 6 SACERD. gramm. VI 430, 34. inter 'neutropassiva': PRISC. gramm. II 420, 10. 566, 22. 573, 23 SERV. gramm. IV 437, 13 PHOC. gramm. V 431, 6 AVG. gramm. V 514, 43 GRAMM. suppl. 254, 31. 258, 5. inter 'inaequalia': DON. gramm. IV 383, 15 (EXPLAN. in Don. gramm. IV 554, 2) SERV. gramm. IV 437, 15 CLEDON. gramm. V 58, 33. inter 'anomala vel supina': SERV. gramm. IV 437, 13 (CONSENT. gramm. V 378, 16 inter anomala, quae 'per tempora formam declinationis suae mutant'). 'duas declinationes confusas habet' sec. POMP. gramm. V 240, 32.

de formis: coniugationis neutropassivae schema exhibent COMINIAN. Char. gramm. I 177, 3 CHAR. gramm. I 250, 21 DIOM. gramm. I 357, 6. fut.: DIOM. gramm. I 357, 21 -isum ire, -isurum esse, -isum iri. ibid. 24 -isurus, -a, -um. cf. SACERD. gramm. VI 430, 32.

imper. CHAR. gramm. I 250, 23 -e . . . -isus esto. DIOM. gramm. I 357, 11 -eto. part. abl. -enti: CIC. Att. 2, 4, 2 v. p. 1707, 75 STAT. silv. 2, 1, 189 v. p. 1708, 72. perf. gavisus (PRISC. gramm. II 420, 12 antiquissimi solebant etiam praeteritum perfectum proferre hoc modo: -eo, -isi. 482, 9. cf. AVG. gramm. V 514, 43): LIV. ANDR. carm. frg. 32 HEMINA hist. 25. gaudui postulat CLEDON. gramm. V 58, 34. form.

pass. praes. (GRAMM. suppl. 50, 2 inter 'neutra': -o. non enim dici potest . . . -or): impers. -atur: TERT. paen. 8 LEO M. serm. 20, 2 p. 189 AVG. serm. 9, 3. al. -etur: AVG. serm. 9, 19 PS. AVG. serm. 69, 5 al.

MYTIAN. Chrysost. hom. 30, 1 bis. GREG. M. in Ezech. 2, 5, 22. -bitur: GREG. M. in Ezech. 2, 5, 22. -endum est: QVINT. inst. 6 pr. 8.

-endus: GRAMM. suppl. 57, 6. deficit sec. SACERD. gramm. VI 430, 33. sed v. p. 1703, 61 et ib. 46. gaudear depon. (?): PAPYR. Archiv f. Pap. 3 (1904) 168, 19 (v. p. 1703, 75).

formae supini: gavisurus: TER. Andr. 964 CAEL. Cic. epist. 8, 8, 1. 8, 14, 1 SEN. dial. 2, 8, 1 SIDON. epist. 5, 3, 2. cf. Gauditurus. gavisus: TER. Haut. 857 CIC. Phil. 13, 22 PS. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 3. 1, 16, 5 BRVT. Cic. epist. 11, 13, 4 CATVLL. 68, 103 al. CAES. Gall. 4, 13, 6 LYDIA 66 HOR. epist. 2, 1, 98 PROP. 2, 7, 1 al. OV. met. 9, 709. 12, 126 al. SEN. contr. 1, 7, 4 SEN. clem. 1, 9, 7 al. epist. 46, 2 PLIN. nat. 8, 175 STAT. Theb. 1, 69. 461 al. Ach. 1, 104 al. (saepe -sus part., i. q. 'gaudens', quod et ipsum saepius occurrit, cf. p. 1702, 43 sqq.). MART. 8, 51, 15

ITALA (Afr.) et VVLG. Matth. 2, 10 ITIN. [Silv.] 12, 4 AVSON. 325, 19 HIER. epist. 7, 1, 2 al. VVLG. gen. 45, 16 et saepe. GLOSS. II 321, 23 al. GLOSS. γαίω. -ens ἡδόμενος γαίω (III 491, 8 chaurus. an γαῖος? Goetz. cf. p. 1711, 65). hilaris, ovans. v. etiam p. 1703, 48. de

structuris v. sub I et p. 1709, 63 sqq. [loc. dub. PANEG. in Mess. 115 (s) MANIL. 4, 115. dub. trad. MART. 1, 61, 5. ex con. dub. SEN. Phaedr. 1118. locis corruptis: FRONTO p. 189, 2 N. CORP. XIV 3579. corrupte: PETRON. 72, 4 (lege: plaudentem) SIL. 15, 307 (l. prae-gaudens) FRONTO p. 6, 6 N. (l. audiam) APVL. Socr. 4 p. 126 (l. claudentes).] [it. godere, francog. jouir, portug. govir. M.-L.]

I proprie de animantibus sensum habentibus (iucunde affici ob animi voluntatem expletam. de bestiis v. p. 1707, 46): A a b-

solute (obiectum vel causa gaudendi non additur): LIV. ANDR. carm. frg. 32 v. p. 1710, 3. PLAVT. Amph. 681 v. p. 1705, 12. 961 al. 993

amanti supparasitor, hortor, adsto, admoneo, -o. Capt. 839 v. p. 1703, 24. 842. Cas. 376 <si> illuc, quod volumus eveniet, -bimus (opp. patiemur). Epid. 651 quod boni est id tacitus taceas . . . tecum et

-as. Merc. 298 bene . . . factum, et -o (cf. Most. 207 et p. 1703, 80. TER. Phorm. 883 bene factum: -o). Rud. 1367 Stich. 586 CAECIL. com. 194 TER. Andr. 60. 89 Haut. 692 al. Phorm. 595 Eun. 1051 al.

ACC. trag. 444 -ent, currunt, celebrant. PS. VARRO sent. 51 CIC. Verr. 4, 119 Cluent. 58 Sest. 21. Mil. 21 in communi omnium laetitia . . . ipse -eret. Phil. 2, 36. Brut. 188 audiens multitudo . . . -et dolet,

ridet plorat eqs. Tusc. 4, 66 ut cavere (confidere trad.) decet, timere non decet, sic -ere decet, laetari non decet. fin. 2, 9 aliud . . . esse . . . -ere, aliud non dolere. fin. 2, 41. Tusc. 3, 47 -ere . . . do-

lere . . . nec -ere nec dolere. Lael. 22 al. Att. 5, 19, 3 admonuisti, ut -rem. 9, 7, 6 si est . . . -endi locus. nota epist. 6, 15 tibi gratulor, mihi -o (cf. LVCR. 3, 145 p. 1707, 76). 7, 2, 2 de Bursa: te -ere certo

scio. 7, 2, 3 valde iubeo -ere te. CATVLL. 64, 221 non ego te -ens laetanti pectore mittam. LVCR. 3, 72 -ent in tristi funere fratris. VERG. Aen. 1, 690 Amor gressu -ens incedit Iuli. 6, 733 homines

hinc metuunt cupiuntque dolent -entque (SERV. -ere et cupere opinio- nes bonae sunt secundum Varronem. HOR. epist. 1, 6, 12). 8, 702 scissa -ens vadit Discordia palla (v. SERV. ad h. l.). HOR. epist. 1, 8, 15

TIB. 2, 5, 83 PROP. 1, 21, 5. 2, 24^b, 17. 4, 6, 83 OV. epist. 12, 159 al. 11, 119 -enti mensas posuere ministri. Pont. 4, 9, 23 prospicerem -ens. LIV. 25, 12, 10 SEN. contr. 1, 5, 1 al. suus. 2, 17 -o, -o. SEN. Phoen.

640. Thy. 298 liberos avidus pater -ensque laceret. 941 al. Tro. 889. 967 laetare, -e, nata. benef. 3, 3, 3 gratias agere -entis (gen.). 3, 17, 3 al. nat. 4 praef. 7 -entes . . . despolient. epist. 23, 3 disce

-ere. 59, 17 non potest -ere nisi fortis eqs. LVCAN. 6, 792. 9, 633. PETRON. 86, 3 attuli -enti, quod promiseram. LAVS Pis. 47 CALP. ecl. 1, 36 PLIN. nat. 10, 108. 16, 12. 34, 70. 35, 12 VAL. FL. 1, 501. 600

iuventus . . . -ens domat aequora velo. 2, 135 Fama -ens defertur in urbem. 6, 546. 7, 495. SIL. 11, 495 moniti -ere nepotes. 15, 274. STAT. Theb. 1, 69 coniugium gavisus ini. 2, 706 praedam . . . comportat -ens.

5, 131 al. 6, 448 evadit . . . gavisos. 10, 227 -et in adversis animoque adsurgit Adrastus. 11, 250 media gavisus in ira est. silv. 1, 2, 72 al. MART. 5, 48, 6. 6, 91, 2. 8, 66, 7 al. QVINT. inst. 4, 1, 21 al. 9, 2, 26

irasci . . . -ere . . . timere . . . admirari . . . dolere eqs. (inter affectus). IVV. 6, 597 al. TAC. hist. 1, 4. 34. 62 PLIN. epist. 5, 9, 2. paneg. 23, 6 necessitas -endi. 28, 3 obtulisti congiarium -entibus -ens. 72, 7 tri-

stium inventio . . . -entium (95, 4 opp. maestos). 73, 3 SVET. Nero 40, 4 AVR. Fronto p. 75, 18 N. FRONTO p. 219, 16 N. APVL. met. 4, 30. 8, 25 al. PS. APVL. Ascl. 41 S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 15

ITALA Is. 48, 22 (Iren. 1, 16, 3 Lucif. Athan. 1, 42 Aug. civ. 14, 8 p. 17, 1 D.) non . . . est -ere impiis (ἐστὶ γαίρειν. VVLG. est pax). Ier. 16, 9 (Cypr. testim. 2, 19) vocem laetantium et vocem -entium (γαῖρας . . . εὐφροσύνης. VVLG. gaudii . . . laetitiae). ITALA (Tert. idol. 13

p. 44, 15) et VVLG. Rom. 12, 15 -ere cum -entibus (opp. flere VVLG., lugere TERT. idem ieiun. 13 p. 292, 21 dolere; v. etiam l. 63; γαίρειν . . . κλαίειν). ITALA Phil. 2, 17 (Tert. scorp. 13 p. 176, 13) etsi libor . . . , -o et congaudeo omnibus vobis (γαίρω καὶ συγγαίρω. VVLG. etsi immolor . . . , -o et congratulor). ITALA (Tert. scorp. 12 p. 172, 20) et VVLG. I Petr. 4, 12 ut . . . -atis exultantes (γαίρειτε ἀγαλλιώμενοι).

TERT. spect. 10 p. 13, 6. 28 p. 27, 6 sqq. al. ieiun. 13 p. 292, 21 congaudere -entibus (v. supra l. 57). adv. Prax. 7 p. 235, 24 PORPH. Hor. carm. 2, 19, 6 al. ANTH. 463, 3 PANEG. 6 (7), 1, 3 al. LAMPR. Heliog. 11, 5 al. CAPITOL. Maximin. 7, 1 al. TREB. Gall. 1, 1. FIRM. err. 2, 3

p. 15, 4 quasi sopitis luctibus. 2, 9 p. 7, 18 al. OPTAT. 2, 15 p. 50, 4 al. AVSON. 419, 3. QVEROL. p. 48, 13 -ent, tripudiant. 49, 22 AMM. 25, 3, 18 al. HIER. epist. 3, 3, 2 al. 22, 15, 2 sit . . . segura, sit -ens (AVG. epist. 9, 3 aut tristes aut -entes sumus). PS. HIER. in Matth. p. 535^c

'noli timere' (Matth. 1, 20), id est: dilige, et -e. PSALT. Rom. 74, 10 in saecula -bo (ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα. VVLG. annuntiabo in saeculum, ex textu q. d. masorethico). VVLG. Tob. 10, 10 salvum at-

que -entem dimisit eum. 13, 12 -as in omnia saecula (sim. Is. 65, 18). prov. 29, 6 iustus laudabit atque -bit. eccl. 8, 15 laudavi . . . laeti-

tiam, quod non esset homini bonum . . . nisi quod comederet et bi-

beret, atque -ret. Is. 61, 10 -ens -bo in domino. I Macc. 10, 26 (ἐχά-

ρημεν). Marc. 14, 11 al. II Cor. 6, 10 exhibeamus nos quasi tristes, semper autem -entes (λυπούμενοι . . . γαίροντες). I Thess. 5, 16 sem-

per -ete (πάντοτε γαίρετε). PAVL. NOL. carm. 15, 177 al. AVG. civ. 8, 24 p. 361, 6 D. praenuntiabat -endo. 10, 30 p. 452, 34 -endi causa falsitas erit. PS. AVG. serm. 69, 5 nec in . . . lata via diu -etur (opp. laboratur). COMM. apol. 606 -ent in brevia (i. brevi tempore). nota

Cop. Theod. 15, 2, 3 (a. 382?) ad mediae unciae usum tantum -ere

(i. frui, suppl. aqua publica). SACR. Greg. 5, 2. MVTIAN. Chrysost. hom. 30, 1 cum primo -atur, postea in maiores incidere (gr. p. 208 πρότερον ἡσθέντα ὕστερον λυπηθῆναι). *ibid.* ut illic numquam... -atur, hic numquam tristitia dominetur. in *anacolutho* HIST. Apoll. rec. A 25 p. 45, 8 al. cf. p. 1710, 73. GREG. M. in Ezech. 2, 5, 22 ubi sine fine -bitur. CARM. c. pag. 112. PASS. Theclae D 4 p. 131, 15 Onisiphorus: -e, minister dei (respondet Paulus: gratia sit tecum). SORT. Praenest. carm. epigr. 331, 9 is ei si fecerit, -bit semper (sim. 339, 10). CORP. IV 304. VII 1288 (in cochleari) Censorine, -as. X 8059, 497 in planta calcei (signaculum) -as. XIII 10022, 73 (in signaculo) Comes, gaudias. 10025, 216 v. p. 1706, 69. 10018, 96—99 (in vasis potoriis) gaudio (gaudias, gaudeo, gaudiamus). XV 8571 (in planta pedis aenei) caudeas (sic). CARM. epigr. 1375, 9. INSCR. Röm. Mitteil. 1891 p. 215 n. 68 (in tabula lusoria) perdis ploras. vincis -es. n. 70 -o. ploras. INSCR. numm. Cohen VI p. 507 n. 130 (Maximian.) -ete Romani. CORP. III 14921 (christ.) gau<deant> cum pace <qui eqs. in amoribus> PLAVT. Truc. 923. 924. Ov. am. 1, 10, 32 mulier... pretium, quanti -at ipsa, facit epist. 20, 203 ei mihi, quod -es. in *formulis epistularibus*: PLAVT. Persa 502 si valetis, -o. ego valeo recte. DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 1 s(i) vales), -o eqs. BELL. Hisp. 26, 3 (epist. Cn. Pompei) s. v. g. e. v. Graecos secutus HOR. epist. 1, 8, 1 Celso -ere et bene rem gerere..., Musa..., refer.

B accedit obiectum vel causa gaudendi: 1 acc.: a neutr. pron. vel adi.: PLAVT. Amph. 1100 iam istuc -o. Capt. 839 -e. :: quid ego -am? :: ... age -e modo. 842. Cist. 545 quid agis...? :: quod -as. Merc. 886. Most. 306 haec Persa 776 hoc (vix abl. TER. Andr. 946 CALV. carm. frg. 16 STAT. silv. 3, 3, 216). TER. Andr. 362 id. nota Phorm. 1052 vin... facere quod ego -am... et quod tuo viro oculi doleant? Eun. 998 id -o... his... aliquid esse eventurum mali. 1041 aliud est quod -amus. Cic. Phil. 13, 22. fin. 2, 108 aliquid. Att. 11, 20, 1 quod. 15, 21, 1 id. epist. 15, 2, 5 Ov. epist. 20, 115. met. 12, 607 quod (quo al.). Pont. 3, 4, 48 -ere aliquid res mihi visa nova est. SEN. dial. 1, 5, 7. nota VAL. FL. 7, 215 flebile -ens Medea (cf. Hom. II. 6, 484 δακρύνειν γελᾶσθαι. STAT. Theb. 12, 426). GRAMM. suppl. 173, 28 (ex Ter., ubi salvere, non -ere). EPIT. Alex. 34 bis. LACT. inst. 6, 16, 4 non tantum modicum, sed vel punctum. SYMM. epist. 2, 8, 1 quae. AVG. civ. 18, 49 p. 333, 11 D. quando sanum -et. ENNOD. epist. 1, 5, 15 p. 13, 10 magna -entem parva loqui. GREG. M. moral. 15, 7 -ent se evasisse...; sed... inveniunt quam falsum fuerit, quod -bant. magis ad gradum vel ad modum -endi pertinent haec: Cic. Phil. 13, 22 plus (fin. 2, 108). ad Brut. 2, 6, 3 tantum..., quantum debeo. GERM. 339 maiusve minusve. SEN. dial. 11, 14, 3 plurimum (AVG. civ. 1, 32 p. 49, 24 D.). epist. 110, 4 nihil (STAT. Ach. 1, 104). PERS. 1, 132 multum (SORT. Sangall. 5, 12). SIL. 6, 621 mirabile quantum. CLAVD. 10, 111 quid tantum gavisus? hinc subst. gaudenda, -orum: SEN. dial. 2, 19, 2 PAVL. PETRIC. Mart. 2, 49.

b subst.: aliquid: gaudium (-a) -ere: TER. Andr. 964 hunc scio mea...-isurum (huc GLOSS gratulaturum) gaudia. CAEL. Cic. epist. 8, 2, 1 ut suum gaudium -remus. CATVLL. 61, 119 gaudia, quae vaga nocte... -at. GELL. 9, 9, 15 gaudium... genuinum et intimum (ex Homericō γέννηθε... φρένα). ITALIA (Afr.) Matth. 2, 10 gaudium magnum (ἐξάδουσαν χαράν. VVLG. gaudio magno. item ITALIA [Firm. err. 19, 5] et VVLG. Ioh. 3, 29 gaudio -et). IVVENC. 1, 246 gaudia magna. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4 p. 341 illud... gaudium (ἡσθῶμεν... χαράν). CAEL. Cic. epist. 8, 14, 1 furit tam gavisos homines suum dolorem. STAT. Theb. 4, 231 -ent natorum fata parentes. 9, 24 tu dulces lituos ululataque proelia -es. ITIN. Alex. 31 quod factum (cf. p. 1702, 14. 1704, 1). SYMM. epist. 9, 86 (81), 1 commoda nostra. HIER. epist. 47, 1, 1 testimonium honesti... viri. PASS. Thom. 138, 17 numquam mori, sed perpetuam (-a al.) felicitatem (-e al.) -ere. CARM. epigr. 760, 7 adventum s(an)c(t)i. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 291 -endos... lugete triumphos. VEN. FORT. carm. 3, 13, 10 v. p. 1709, 58. CARM. epigr. 454, 7 -bant vota parentes. sim. PLAVT. Cist. 15 in lusu verborum: quod ille dixit, qui secundo vento vectus est tranquillo mari: ventum -o — ecastor ad te (cf. VARRO ling. 5, 72). sim. Curc. 314 facile ventum ut -am... quid facitis...? :: ventum... nolo fieri ventulum... esse ut ventum -am. aliquem: FRONTO p. 51, 8 N. is simul adveniens -et, simul periculum veretur. IVST. 13, 1, 7 non ut civem... verum ut hostem amissum -bant. QVODV. Ang. epist. 221, 4 ere (audire ed. Maur.) dictantem (opp. occupare legentem). AVG. epist. 177, 4 p. 673, 13 eum -bimus sive rectum sive correctum. DRAC. Romul. 8, 561 Iuppiter sobolem -et Agenoriam... colla gravantem. INSCR. christ. Leblant 31, 13 (saec. VI) praeclaram sobolem dulcesque gavisas nepotes. PAPYR. Arch. f. Papyr. III (1904) p. 168 (saec. IV) domine..., beatum te meique amantem semper -ar (sic). aliter in zeugmate: GREG. Tyr. Franc. 3, 24 quem ille -ens ac deosculans... partem ei... est largitus.

2 acc. c. inf.: a diversis subiectis -endi et infinitivi: PLAVT. Capt. 707 quem servatum -o. Cas. 568. Cist. 777 -o tibi... liberorum esse amplius. Men. 1134 Most. 207. 1147 bene... factum, et factum -o (cf. p. 1702, 14). Persa 300. Poen. 1078 rem vobis bene evenisse -o. TER. Andr. 939 istam... tuam inveniri. Hec. 643 -o natum illum et tibi illam salvam. Haut. 816 al. TITIN. com. 119. HEMINA hist. 25 id... admiratum esse gavisus (v. p. 1701, 61). CIC. S. Rosc. 136 Verr.

5, 63 al. Phil. 2, 29 quid refert utrum voluerim fieri an -am factum? 14, 34 deponerent maerorem atque luctum -rentque potius... id genus... obtigisse. de orat. 2, 363 al. Att. 1, 5, 7. 3, 20, 1 quod... ita esse... vehementissime probo, -ere me tum dicam, si mihi hoc verbo licebit uti. 5, 19, 2 al. CATO Cic. epist. 15, 5, 1 supplicationem decretam. 15, 5, 3 CAEL. Cic. epist. 8, 11, 4 CASS. Cic. epist. 15, 19, 2 al. CAES. Gall. 4, 13, 6 Cic. Att. 9, 7. VERG. Aen. 12, 109 Aeneas oblato -ens componi foedere bellum. CIRIS 144. HOR. carm. 2, 12, 27 negat, quae... magis -at eripi. PROP. 2, 7, 1 gavisas es... sublatam... legem. 3, 6, 23 Ov. ars 2, 719 al. trist. 2, 50 LIV. 2, 50, 3. 5, 4, 5. 6 al. 42, 19, 7 populos... adsumptos in societatem -bant. SEN. contr. 9, 4, 7 al. PHAEDR. 1, 13, 1 al. SEN. apocol. 5, 4 Tro. 1128 clem. 1, 1, 9 al. benef. 2, 17, 7 reddi (sc. beneficium) gavisus est. 2, 24, 4. 3, 32, 1 al. epist. 108, 9 al. CVRT. 10, 7, 15 LVCAN. 4, 506 al. frg. Serv. Georg. 4, 492. PETRON. 110, 4 repositum in pristinum decorem puerum. PLIN. nat. 8, 216 simiae gestant catulos... tractarique -ent. 9, 32. 10, 43 VAL. FL. 5, 118 SIL. 1, 533. STAT. Theb. 8, 282 Amphiarus... -bat dici similem Thiodamanta sui. 11, 423 al. silv. 3, 4, 106 al. QVINT. inst. 2, 1, 5. 2, 7, 5 decl. 298 p. 179, 9 TAC. ann. 1, 52 PLIN. epist. 6, 12, 5 al. 8, 11, 1 periculo liberatam. paneg. 18, 3 AVR. Fronto p. 49, 27 N. FRONTO p. 98, 23 N. 148, 11. 235, 11 PANEG. 3 (11), 1, 3 al. TREB. trig. tyr. 12, 6 FIRM. err. 2, 9 p. 7, 13. IVST. f. 1, 1, 3 remissam sibi expeditionem. EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 58 HIL. hymn. 3, 17 (e coni.). AVSON. 390, 35 geminata vocabula. 405, 1 -ens atque... glorians fore aliquid, quod. AMM. 17, 5, 3 CLAVD. DON. Aen. 6, 380 p. 558, 24 al. AMBR. Iac. 2, 11, 46 HIER. epist. 6, 2, 1. 18*, 10, 1. CLAVD. rapt. Pros. 3, 111 -et non vera fuisse (visa). AVG. civ. 1, 10 p. 19, 8 D. al. COD. Theod. 13, 9, 3, 4 (a. 380) ALC. AVIT. carm. 6, 308 al. DRAC. laud. dei 3, 552. HIST. Apoll. rec. B 39 -e. domine, hodie Neptunalia esse. CORP. XI 259, 10 (carm. christ.). XIII 6649 (a. 166) quod utrumque a se factum -et. INSCR. christ. Rossi II p. 68, 32 Placidiae... mens... decus... -et... splendere. p. 130, 15, 8. sollemniter in salutatione advenientium: PLAVT. Bacch. 184 venire tu me -es. 456 salvom te advenire -o. Cist. 15 et Curc. 314 v. p. 1703, 63. 65. Curc. 307. Epid. 7 venire (sc. te) salvom -o. cf. 128. 395. Mil. 897 venire salvom (te) -o. Most. 448. 805 salvom te advenisse peregre -o (1128 v. p. 1705, 14). Poen. 686. Stich. 585 te in patriam rediisse. Trin. 1097. 1178. TER. Hec. 353 -o venisse salvom. Haut. 407 al. cf. Cic. Att. 5, 21, 1. 6, 5, 1 epist. 1, 10. 14, 12 PLIN. epist. 4, 13, 1. infinitivo supplendo: VERG. ecl. 3, 88 veniat quo te quoque -et (SERV. subandis 'venisse'). b eodem subiecto: CIC. har. resp. 17 -et se ab amicis... admoneri. de orat. 3, 228 me... participem factum esse -o. leg. 2, 4 -o... me... tibi ostendisse. 2, 5 al. Ov. met. 2, 430 sibi praeferrere se -et. 8, 863 se quaeri -ens. LIV. 4, 7, 6 ut -ant se irae moderatos. SEN. contr. exc. 3, 6 non -es impendisse te aliquid. SEN. frg. 106 salvum me esse adhuc nec credo nec -o. QVINT. inst. 1, 1, 20 fecisse se -at. FRONTO p. 117, 9 N. -o tanto me iurgio desideratum. APVL. met. 10, 8 vobis adprobatum me vixisse (dix. cod.) -o. GALLICAN. Avid. 3, 5 cum et ipse se ita -ret appellari. OPTAT. 5, 6 p. 133, 5 peccasse vos (nom?) et peccare -etis. PRISCILL. tract. 4, 77 p. 58, 18 custodisse se... fidem -at. nota ANON. Vales. 16, 95 quo die se -bat ecclesias invadere. CLAVD. DON. Aen. 3, 185 p. 292. 11 quis... non -ret... iturum se eqs. AVG. civ. 1, 3 p. 6, 24 D. diis urbem Romani... se commisisse -bant. COD. Theod. 3, 30, 6 pr. (a. 396?) integro... -at patrimonio restitutum (sc. se). 6, 24, 8 (a. 416) senatoria se praeditos -ant dignitate. SACR. Greg. 6, 5 nativitatem... nos frequentare -emus. 74, 4. SEDVL. op. pasch. 3, 8 p. 239, 4 alienis se -et caruisse vestigiis (carm. 3, 101 laetatur). COD. Iust. 10, 32, 67, 1 -eat se... esse exsortem.

3 infinitivus nudus (part. perf. pass., quod omisso verb. subst. pro inf. possis interpretari, v. p. 1709, 69): TER. Ad. 254 abs quivis homine... beneficium accipere -as. ACC. trag. 32 omnes -ent facere recte. VERG. Aen. 2, 239 pueri... funem... manu contingere -ent (SERV. auct. quidam hic -ent pro 'optant' intellegunt, ut ecl. 3, 88. [GLOSS. -ent: gestiunt. Lindsay.] SEN. Ag. 639). CIRIS 385? LYDIA 66. HOR. sat. 1, 4, 78 laedere -es. 2, 5, 109 al. carm. 3, 6, 21 motus doceri -et Ionicos. CARM. de mens. 2, 6 PROP. 1, 3, 23 al. Ov. ars 1, 295. 345 -ent... esse rogatae. met. 2, 152 al. Pont. 4, 9, 20 -rem lateris non habuisse locum. MANIL. 5, 139. 384 SEN. apocol. 4, 11. Herc. O. 1507 Iuppiter credi meus pater esse -et. 1676 benef. 3, 31, 5. dial. 2, 13, 5 suspici. 5, 2, 6 al. epist. 6, 4 al. LVCAN. 1, 150 al. PLIN. nat. 13, 21 VAL. FL. 1, 340 al. SIL. 1, 270 al. 16, 52 expleri -bat vulnere. ex coni. STAT. Theb. 3, 107 silv. 3, 3, 153 al. MART. 1, 93, 2 al. QVINT. inst. 1, 2, 30 al. IVV. 6, 102 al. TAC. hist. 3, 11 PLIN. epist. 2, 5, 3 paneg. 12, 4 al. FRONTO p. 201, 3 N. patronorum... dote frui -bitis. TERT. nat. 1, 1 p. 59, 15 amatis ignorare, quod alii -ant invenisse. PORPH. Hor. carm. 3, 6, 11 NEMES. cyn. 53 PANEG. 11 (3), 15, 2 HIL. coll. antiar. B III 2 EPIST. episc. a. 363 (Hil. coll. antiar. B IV 2), 1 DAMAS. epigr. 8, 7 AMM. 25, 4, 2 VEG. mil. 3, 26 p. 125, 2 HEGES. 2, 9, 1 l. 136 CLAVD. 5, 356. 15, 71 carm. min. 27, 58 MEROB. poet. 143. AVG. anim. 2, 16, 22 ista... didicisse -as. CYPR. GALL. gen. 910 COMM. instr. 2, 1, 35 al. MART. CAP. 6, 693 Seres appositione mercium... -ent (fere i. q. solent) implere contractum. 9, 888 LEO M. serm. 5, 5 p. 156 al. PS. PROSP. carm. de prov. 771 VRAN. epist. 5 p. 862*. SEDVL. carm. pasch. 5, 221 pastor

ovem... abducere -et (op. pasch. 5, 18 p. 289, 9 ovem cum gratulatione recolligens). PAVL. PELL. 140 ALC. AVIT. carm. 4, 349 al. EPIST. pontif. 784 ALC. AVIT. epist. 42 p. 72, 4. DRAC. laud. dei 3, 435 extingui gavisus *Regulus*. ENNOD. opusq. 3, 14 p. 334, 11 CORIPP. Ioh. 1, 439 al. Iust. 2, 82 al. CARM. epigr. 1427, 4. 702, 7. *interdum ap. poetarum inf. perf. metri causa substitui videtur infinitivo praesentis, cf. haec*: HOR. carm. 1, 34, 16 hinc apicem... Fortuna... sustulit, hic posuisse -et. 3, 18, 15 -et invisam pepulisse fossor... terram. CARM. de mens. 2, 35 OV. epist. 15, 202 LVCAN. 6, 541? 7, 604? SIL. 1, 325. 6, 235 STAT. silv. 1, 4, 70? Ivv. 14, 270.

4 *varia enuntiata secundaria (primaria v. infra l. 43)*: a quom: PLAVT. Amph. 681 quom te... plenam aspicio, -o. ASIN. 185 v. p. 1707, 46. Cas. 418 cum nos di iuvare (diu vivere *codd.*), -o. EPID. 711 Men. 1031. 1148. Most. 1128 salvos cum advenis... -o. RUD. 1366 Truc. 385. 714 ut -at amans, cum perdis eum. LVCIL. 913 CIC. epist. 7, 15, 2 (*codd.* quam) LVCC. Cic. epist. 5, 14, 1. cf. HIL. hymn. 2, 5 -es, pendentem cernis (carnis *cod.*) ligno cum crucis. HIER. epist. 65, 2, 1 COMM. apol. 719. HIER. epist. 62, 2, 1 doleo simul et -o, dum aut supplantati sunt... aut... subvenitur. quia: PLAVT. Amph. 958 quia vos tranquillos video, -o et volupe est mihi. ITALA Ioh. 16, 33 (Aug. c. Faust. 12, 32) -ete, quia ego vici saeculum (VVLG. confidite: ego vici mundum. *θαροεστε*). AMBR. patr. 4, 22. VVLG. Ioh. 14, 28 -retis utique, quia vado ad patrem (*δτι*). II Cor. 7, 13 v. p. 1707, 5 HIST. Apoll. rec. A 24 al. quod: CIC. Brut. 156 illud -o, quod... abest. leg. 3, 1 Att. 6, 1, 2. 9, 7, 6 al. epist. 4, 13, 1 frg. 5, 15 quod (quo *codd.*, quom *Halm*)... vacationem das. HOR. epist. 1, 6, 19 -e, quod spectant oculi te mille loquentem. PROP. 3, 8, 35. LIV. 44, 36, 7 alii -ere palam, quod... non coegisset. SEN. suas. 2, 7 quod... discesserunt, -o. SEN. clem. 1, 9, 7 gavisus, quod... invenerat. benef. 2, 35, 4 -e, non quod accipias *beneficium*, sed quod reddas. dial. 5, 13, 3. 12, 10, 6 -ere, quod... contigerit. SEN. epist. 5, 1 al. PLIN. nat. 8, 175. 35, 105 QVINT. decl. 376 p. 417, 18 Ivv. 15, 84 PLIN. epist. 3, 6, 7 al. PS. APVL. Ascl. 41 MIN. FEL. 40, 3 PORPH. Hor. sat. 1, 4, 93 TREB. trig. tyr. 18, 11 VOPISC. Car. 5, 2 OPTAT. 6, 5 p. 153, 11 CLAVD. DON. Aen. 4, 155 p. 373, 26 al. HIER. epist. 60, 2, 1 al. VVLG. Luc. 10, 20 (*δτι*). al. RVFIN. hist. mon. 30 p. 456^b SVLP. SEV. Mart. 25, 2 SALV. epist. 5, 1. *nota* ITALA I Petr. 4, 12 (Tert. scorp. 12 p. 172, 20) secundum quod communicatis passionibus Christi, -ete (*καθὸ κοινοῦ εἶτε... χαίρετε*). VVLG. communicantes... -ete). ITALA Luc. 10, 20 (Filistr. 149, 7) -ete, quoniam nomina vestra scripta sunt *eqs.* (*χαίρετε... δτι*). VVLG. quod). HIER. epist. 21, 38, 1. VVLG. Matth. 5, 12 -ete et exultate, quoniam merces... copiosa est (*χαίρετε καὶ ἀγαλλιάσθε*). Ioh. 11, 15 (*δτι*). al. *causa gaudendi interdum adiungitur per enuntiatum primum, ex. gr.*: SEN. rem. fort. 10, 2 -e, impotens non eris. *ibid.* -e, facere iniuriam non poteris. LVCAN. 3, 360 MART. 14, 127 HIER. epist. 22, 38, 7. *hic liceat subiungere exempla, in quibus condicio -endi allegatur, per si*: PLAVT. Cas. 376 v. p. 1702, 12. Men. 1143. Poen. 1326 -o et volup est mihi, si quid lenoni optigit... mali. 1285 Trin. 53. 310 Truc. 50 TER. Andr. 40 CIC. Verr. 5, 37 ac. 2, 66 Att. 4, 14, 1 epist. 7, 1, 6. 15, 6, 2 SEN. dial. 5, 22, 4. epist. 20, 1 si vales et... putas..., -o. 74, 9 al. PERS. 1, 132 STAT. Theb. 3, 279 QVINT. inst. 1, 2, 7 al. Ivv. 9, 136 SVET. Aug. 79, 2 FRONTO p. 46, 13 N. EVAGR. alterc. 2, 4 p. 26, 2 SALV. gub. 5, 18. *dub.* POMPON. Atell. 146 -et sicut (sicui al.) quid boni evenit cui amicus est.

5 *aliqua re (aliquo. interdum i. q. frui aliqua re, habere, possidere, amare aliquid, contentum esse aliqua re. non exclusi ea, quae addito partic. possunt accipi pro abl. absol.)*: PLAVT. Most. 306 haec qui -ent, -ant perpetuo suo... bono. Persa 776? (v. p. 1703, 26). Poen. 197 ut facto -as (TER. Phorm. 494 LIV. 2, 22, 5). Stich. 207 damno. 394 malo... malevolentes. TER. Andr. 627 malis. Hec. 233 gnati causa. PS. VARRO sent. 66 v. p. 1709, 9. CIC. inv. 2, 79 populi R. victoria. Verr. 5, 73 virtutis exemplis. Flacc. 71 Marcell. 19. de orat. 2, 281 absoluto Scaevola. 3, 42 al. parad. 34 officio. fin. 1, 30 et saepe. CASS. Cic. epist. 12, 13, 1 TREBON. Cic. epist. 12, 16, 1. CATVLL. 31, 12 v. p. 1708, 40. 68, 103 Paris abducta gavisus... moecha. 95, 10 populus tumido... Antimacho. 96, 6 LVCR. 5, 170 SALL. Iug. 64, 5 NEP. Paus. 2, 5. VERG. ecl. 8, 75 numero deus impare -et (CIRIS 373). Aen. 4, 157 equo (SERV. auct. quod acrem equum habeat). 5, 757. 6, 383 *Palinurus* cognomine terrae (-a *Serv.*). 6, 816 Ancus... popularibus auris. 7, 220 Iove Dardana pubes -et avo. 7, 800 viridi -ens Feronia luco. 8, 702? (v. p. 1702, 30). 8, 730 imagine (SERV. auct. delectabatur). catal. 4, 7 CIRIS 529. HOR. epod. 14, 15 sorte tua. sat. 1, 1, 72 al. 2, 6, 110 mutata sorte. carm. 3, 14, 5 unico -ens mulier marito. epist. 1, 7, 58 Menam... entem parvis... sodalibus et lare certo et ludis et... campo. carm. 4, 14, 51 caede -entes Sygambri. epist. 2, 2, 78 Bacchi somno -entis. ars 161. TIB. 2, 3, 49 divitibus video -ere puellas. LYGD. 1, 8 versibus illa meis. 4, 69 PROP. 1, 14, 15 al. 3, 7, 15 fracta -es, Neptune, carina. 4, 1, 21 Vesta coronatis... asellis. OV. epist. 15, 289. 19, 181 bove mactato. ars 3, 655. *nota* rem. 787 praeterita... Niseide navita -et. met. 1, 235 al. LIV. 2, 59, 3 al. 3, 2, 5 periurio. 31. 15, 10 -entes utcumque composita... pace. GRAT. 20 inculta Silvanus termite -ens MANIL. 4, 221 al. SEN. contr. 2, 1, 13 veris (*ibid.* oblectamenta sunt). *exc.*

5, 5 al. GERM. 339 al. VELL. 2, 117, 4 VAL. MAX. 2, 6, 1 al. 9, 6 ext. 2 Hannibal... fallacia quasi praeclaris artibus. PHAEDR. 4, 5, 43 SEN. apocol. 4, 15 Med. 846 al. clem. 1, 25, 1. benef. 5, 20, 2 beneficio accepto. 7, 2, 4 al. dial. 9, 14, 2 animus... sibi confidat, se -at. epist. 23, 1 vanis. 66, 37 al. 97, 11 navigio... everso. CVRT. 8, 9, 26 LVCAN. 1, 133. 422 amoto... hoste. 4, 278 al. PERS. 6, 63 PETRON. 136, 7. CALP. ecl. 7, 14 accepto... haedo. PLIN. nat. praef. 9. 2, 117. 175 terrarum parte (*ferre i. q. possidere*). 9, 114 al. VAL. FL. 1, 660. 3, 116 SIL. 2, 405 al. 8, 586 difficili equo. HOMER. 264 duro Mars milite -et. 887 STAT. Theb. 1, 461 al. 3, 260 -et ovans iussis. 4, 210 *Eriphyle* bellante... marito. silv. 3, 1, 97 te. MART. 4, 11, 1 al. QVINT. inst. 1, 1, 26 al. 12, 10, 23 *Demosthenes* figuris. FRONTIN. strat. 1, 11, 19 Ivv. 5, 143 al. TAC. Agr. 44 Germ. 5 al. PLIN. epist. 4, 1, 4 al. ORAT. imp. Hadr. de Matid. (Corp. XIV 3579) 30 -ere fortuna mea maluit quam frui. AVR. Fronto p. 254, 8 N. PAVL. dig. 22, 3, 25, 1 forensium rerum expers vel alias simplicitate -ens. APVL. met. 5, 12 al. PS. APVL. Ascl. 4. MIN. FEL. 22, 1 invento parvulo. 38, 3. ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 14 p. 626, 1) et VVLG. Rom. 12, 2 spe -entes (*χαίροντες*). ITALA I Cor. 13, 6 (Ps. Hil. libell. 22) caritas... -et... veritate (*συγχαίρει... τῇ ἀληθείᾳ*). VVLG. congaudet... veritati). PORPH. Hor. carm. 2, 3, 1 al. ANTH. 466, 9 Palem... pastorum -ere manu (*sc. ornatam?*). PANEG. 9 (12), 19, 6 al. SPART. Hel. 4, 2 LAMPR. Heliog. 12, 4 VOPISC. Prob. 17, 5 FIRM. err. 12, 5 p. 29, 9 al. math. 2, 30, 8 al. IVST. 9, 8, 12 deceptis... hostibus. 13, 3, 10 al. VIR. ill. 66, 10 acceptis agris. HIL. dedic. eccl. p. 882^b hymn. 3, 13 sqq. OPTAT. 5, 10 p. 140, 9. PRISCILL. tract. 6, 104 p. 77, 17 mundo... salvato. AVIEN. Arat. 1799. 1801 AVSON. 280, 1 al. AMM. 22, 10, 8. VEG. mil. 3, 9 p. 87, 6 si equitatu -emus... debemus optare, si peditate, *eqs.* CLAVD. DON. Aen. 2, 540 p. 222, 9 al. HIER. epist. 24, 4, 3 al. VVLG. Sirach 19, 5 iniquitate (*ἐνφραίνόμενος*). Ioh. 20, 20 viso domino (*ἐχάρησαν... ἰδόντες τ. κ.*). CLAVD. rapt. Pros. 3, 215 carm. min. 27, 7 al. PAVL. NOL. epist. 23, 41 p. 197, 16 al. AVG. civ. 2, 10 p. 64, 23 D. al. SVLP. SEV. Mart. 21, 2 admissio... scelere. dial. 1, 21, 3 al. MACR. sat. 7, 2, 13. PHYSIOGN. 59 p. 79, 12 malivolos homines... -entes alienis malis (*cf. I 365, 6 ἐπιχαίροντες*). *ibid.* p. 80, 4. 78 p. 104, 10 malis aliorum (*I 406, 4 πῆμασιν ἄλλων χαίροντες*). 125 p. 140, 19 sanguine. MART. CAP. 2, 202 *deum* empyrio quodam intellectualique mundo -entem. COD. Theod. 3, 7, 1 pr. (a. 371) emancipationis libertate. 6, 22, 7 pr. al. SACR. Leon. p. 325 Greg. 132, 1 al. CAEL. AVR. chron. 4, 9, 133 DRAC. mens. 20 laud. dei 3, 152 al. BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 17 CONC. Aurel. a. 538, 20 Matisca. a. 585 pr. COD. Iust. 5, 27, 10 pr. al. PALLAD. hist. mon. I 19 p. 298^c ACT. Archel. 39, 8 al. CARM. epigr. 872, 2. 969, 3 dulci gavisus amore. 1014, 3. 1392, 2 novem lustris -ens. 2046, 12. INSCR. Revue archéol. 4 sér. X p. 464 (*in clipeo ex argilla facto*) accepi bono meo feliciter -o meis.

6 in, de, super *aliqua re (aliquo)*, in *aliquid*, *alicui rei et sim.*: CATVLL. 22, 17 tam -et in se tamque se ipse miratur. PROP. 2, 4, 28 -at in puero (*opp. amet... puellas*). 3, 1, 40 -at in solito tacta puella sono. 4, 8, 63 Cynthia... in exuviis. PLIN. nat. 3, 40 v. p. 1709, 10. ITALA psalm. 84, 7 (Cas.) populus meus -bit in te (*ἐνφραίνθησεται ἐπὶ σοί*). VVLG. plebs... laetabitur. 96, 12 in domino (*ἐνφραίνθητε... ἐν*). VVLG. laetamini). DAMAS. epigr. 23, 6 in his -et Romanae gloria plebis. HIER. epist. 39, 2, 7? (*potius temporaliter accipiendum*). VVLG. deut. 30, 9 in omnibus bonis. *ibid.* in patribus tuis. Tob. 11, 8. 14, 9 Iudith 13, 20 Is. 65, 19. Bar. 4, 33 gavisus est in tua ruina et laetata est in casu tuo (*ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ ἐνφραίνθη ἐπὶ κτλ.*). 4, 37 (5, 5). I Macc. 14, 21 gavisus sumus in introitu (*ἐνφραίνθημεν ἐπὶ*). Luc. 1, 14 (*ἐπὶ. sic et 13, 17*). 10, 20 in hoc (*ἐν τούτῳ*). Rom. 16, 19 in vobis (*ἐφ' ὑμῖν... χαίρω*). I Cor. 16, 17 (*ἐπὶ*). Phil. 1, 18 in hoc (*ἐν τούτῳ*). RVFIN. Greg. Naz. orat. 6, 7, 4? AVG. civ. 11, 24 p. 495, 29 D. 14, 9 p. 20, 21. 24 al. PS. AVG. quaest. test. I 81, 2 p. 138, 22 in vano. HESYCH. in lev. 25, 28 p. 1122^c legem sufficientiae et non -endi in avaritia. EPISC. Gall. Leo M. epist. 99, 2. VITAE patr. 3, 177 in illo, qui. CASSIOD. hist. 1, 6 p. 889^c 7, 40 p. 1100^b var. 11, 5, 1. 11, 8, 5 in... exultatione -ere. CORIPP. Ioh. praef. 35. 6, 150 al. EVANG. de nativ. Mar. 3, 4 BENED. reg. 2 l. 74 PASS. coron. 5. *nota iuncturam* -ere in deo, in domino: ITALA psalm. 96, 12 -bunt iusti in domino (VVLG. laetamini). VVLG. Is. 61, 10 v. p. 1702, 77. Hab. 3, 18 Phil. 3, 1 al., *hinc saepius ap. ECCL.* CORP. XIII 10025, 216 (*in phiala vitrea*) -ias in deo. *aliter* TERT. spect. 28 p. 27, 11 philosophi quidam... in ea (*voluptate*) -ent. PLIN. paneg. 59, 4 de absente. TERT. scorp. 13 p. 174, 20 de Thessalonicensibus. pudic. 8 p. 235, 8 anim. 3, 3 p. 357, 22 al. TREB. Valer. 1, 1 v. p. 1707, 32. FIRM. math. 3, 7, 12 OPTAT. 3, 9 p. 92, 24 CLAVD. DON. Aen. 2, 130 p. 164, 16 HIER. epist. 14, 8, 4. VVLG. Sirach 8, 8 de... inimico (*ἐπὶ χαίρει ἐπὶ*). II Cor. 2, 3 de quibus (*ἀφ' ὧν*). RVFIN. hist. 1, 8, 13 de... interitu gavisuros (*ἐορτάζοντες*). AVG. civ. 4, 15 p. 164, 19 D. al. doctr. christ. 1, 1, 1 serm. 82, 12, 15 al. LEO M. serm. 2 p. 143 al. SACR. Greg. 94, 5 al. SIDON. epist. 8, 6, 3 ALC. AVIT. epist. 9 p. 43, 14 EVGRAPH. Ter. Andr. 625 ENNOD. epist. 2, 21, 1 p. 64, 25 al. CASSIOD. var. 10, 24, 2 de... incolumitate laetificet et de... gratiae nos faciat exultatione -ere. VEN. FORT. carm. 6, 1^a, 35 al. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 10 CORP. XII 2193 (*sacc. VI*). CARM. epigr. 1058, 9. *aliter*: SEN. epist. 23, 6 de tuo -e. quid est autem hoc de tuo? te ipso et tui optima parte. ITALA

psalm. 69, 5 (Cas.) -bunt et laetentur super te (*ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοί*). VVLG. exultent et laetentur. AMBR. poenit. 2, 8, 78 super alicuius peccato. VVLG. II par. 7, 10 super bono. Tob. 13, 18 super pace. Dan. 6, 23 super eo. act. 15, 31 super consolatione (*ἐπὶ τῇ παρακλήσει*). I Cor. 13, 6 (*ibid.* congaudet veritati). II Cor. 7, 13 super gaudio Titi (*ἐπὶ* ... quia. ITALIA I Cor. 13, 6 (Ps. Hil. libell. 22) caritas, ... non -et super iniustitiam (*ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ*). VVLG. super iniquitate). VVLG. deut. 30, 9 ut -at super te (*an abl.?* v. *supra* l. 1. item psalm. 40, 12 super me inimicus. *ἐπιχαρῶ* ... *ἐπ' ἐμέ*. Sirach 23, 3 -at super me inimicus. *ἐπιχαρεῖται μοι*). Is. 62, 5 super sponsam. Bar. 4, 12 (*ἐπιχαίρετό μοι*). Ezech. 25, 6 al. Matth. 18, 13 apoc. 11, 10 *χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς*. GREG. M. dial. 4, 24. ACT. Archel. 12, 3 super mundum (*χαίρειν ἐπ' αὐτῷ*). PASS. Thom. p. 112, 11 super fidem (fide al.). ITALIA prov. 8, 30 (Tert. adv. Hermog. 18 p. 145, 11 al.) ego eram, ad quem -bat (*ἢ προσέχαιρε*. VVLG. aliter). HIER. adv. Pelag. 1, 22 qui -et ad vitia. vita Hilar. 25 ad susceptionem sanctorum -ens. VVLG. Iob 21, 12 -ent ad sonitum organi. 31, 29. AVG. in psalm 134, 22 ad talem vocem. serm. 13, 8, 9 ad talem filium. 87, 1, 1 al. epist. 118, 15 p. 680, 15 serm. 9, 19. CHIRON 394 haec...res lenis et cataroicas (catoricans cod.) et simplices...potiones accipiendo leniuntur, et ad sanitatem -ent (*iumenta*). *ibid.* sanitate -et *iumentum*. COMM. apol. 724 quae si prius poterit consumere, -et in illum (*i. ἐπιχαίρει αὐτῷ*). ORIBAS. syn. 5, 47 ciborum in acceptionem -et (*gr. ἐδέσθαι* ... *χαίρουσιν*). GREG. M. moral. 1, 46 sorores (sc. Virtutes) in opus bonum. SERM. de conf. diab. 111. AMBROSIAS. in Eph. 4, 30 -et ... spiritus sanctus salutis nostrae. VICT. VIT. 2, 21 arboris magnitudini et speciositati. CARM. epigr. 2039 (Engström 271) -e operi Gebam (unde tu) o. INSCR. christ. Leblant 708, 12 (*saec. VI*) facias animas aspectus tui libertati -ere. *alicui personae*: v. p. 1702, 25 et infra l. 77. in zeugmate APVL. met. 11, 25 tibi (*Isidi*) respondent sidera ... -ent numina, serviunt elementa. PANEG. 10 (4), 4, 2 non tam sibi quam rei p. -et. TREB. Valer. 1, 1 -rem tibi de victoria. IVVENC. 2, 508. SEN. epist. 59, 4 ex honesta causa. CLAUD. DON. Aen. 11, 440 p. 482, 25 ex adversis meis (*opp.* ex prosperis ... vindicet partem. cf. 1, 65 p. 25, 11 unde). AVG. civ. 14, 2 p. 4, 17 D. ex voluptatibus. CON. Theod. 16, 2, 16 (a. 361). PAVL. PELL. euch. 140. Ps. DAMAS. (HIER.?) 63, 9 pro munere. VVLG. Col. 1, 24 pro vobis (*ὑπὲρ ὑμῶν*). AVG. c. Iul. 1, 1, 1 pro me. SIDON. carm. 22, 195 pro sorte viri. RVFIN. hist. 3, 30, 2 Petrum ... gavisum esse electionis gratia (*ἡσθῆναι ... τῆς κλήσεως χάριν*). VVLG. Ioh. 11, 15 propter vos (*δι' ὑμᾶς*. item I. Thess. 3, 9). *alicuius rei*: APVL. met. 1, 24 quid istud? voti -o (istud novi? -o *Guillemus*; *structuram tutatur Geisau*, Indog. Forsch. 36 [1916] 253). Ps. HIER. expos. in Matth. p. 537^c mos est omnibus, perditione (praedictione *prop. E. Brandt*) inventa -ere eius. *ἀπὸ κοινοῦ* TERT. apol. 1, 13 quid (quod al.) hoc malum est, cuius reus -et.

ad I: de bestiis: PLAVT. Asin. 185 catulo ... subblanditur ... amator, se ut quom videat -at. CATVLL. 68, 125 nec tantum niveo gavisast ulla columbo compar. VERG. georg. 3, 185 equi labor est ... magis atque magis ... -ere magistri laudibus (*ibid.* amare). Aen. 10, 725 leo ... si forte ... conspexit capream ... -et hians immane. 12, 6 leo -et ... excutens cervice toros (CLAUD. DON. *ad h. l.* p. 547, 3 sqq. -ere ... hoc est habere solacium, quod eqs. -et multi pro saevit accipiunt, quia -ere non potest, qui sic vulneratur. v. seq. SERV. Aen. 12, 6 alacritatem voluit leonis exprimere gaudii verbo). CIRIS 195 -ete, o celeres, ... -ete, vagae ... volucres (cf. 200). HOR. carm. 1, 4, 2 stabulis ... pecus aut arator igni. OV. hal. 67 equi capiunt animis palmam -entque triumpho. 94 pisces pelago. PHAEDR. 2, 8, 14 -ens ferus (*cervus*). COLVM. 7, 10, 6 sus -et ... caenoso lacu volutari. PLIN. nat. 8, 12 phaleris argenteis ... maxime -ent elephantis (8, 28 amnibus). 8, 68 cameli potu. 8, 108. 9, 12 al. nota 32, 61 ostria -ent et peregrinatione transferrique in ... aquas. VAL. FL. 5, 439 carmine phocae. SIL. 5, 91 vesci ... ales. 13, 121 cerva attactu ... erili. STAT. Theb. 7, 673 leo ... it fremitu -ens. 8, 474 Ach. 1, 280 silv. 1, 2, 146 MART. 1, 104, 18. 6, 38, 7. 8, 51, 15 Arione delphin. 9, 71, 5 QVINT. inst. 5, 10, 21 Ivv. 11, 103 TERT. anim. 32 p. 353, 6. NEMES. cyn. 296 plausu zonipes. CHIRON 394 v. *supra* l. 19. AMBR. hex. 5, 14, 47. VVLG. Tob. 11, 9 v. p. 1710, 30. CLAUD. carm. min. 22, 30. CYPR. GALL. exod. 855 praevallida -ens cervice iuencus. MACR. sat. 1, 21, 4 aper ... locis humidis. ROMVL. fab. Aesop. 74 W 25 pomis(?) luce. SEDVL. carm. pasch. 3, 81 pecus immunda -ens lue, semper amicum sordibus (op. pasch. 3, 7 sordium obscenitate laetissimum et ... caeni ... amicitia involutum). 3, 191 chelydrus -et pinguescere tabo. DRAC. Romul. 4, 48 -ent ... mori ... colla draconum.

II de animo (mente, sim.) et de corporis partibus, pro ipsa persona: TER. Eun. 587 impendio magis animus -bat mihi. CIC. Att. 2, 4, 2 nos delectabimus animo ... -enti ac libenti. LVCR. 3, 145 quod nos animum mentemque vocamus ... id ... sibi ... per se sapit, <id> sibi -et. TIB. 1, 6, 81 animo -ente. LIV. 2, 60, 3 praemio ... militum animi. SEN. benef. 7, 10, 3 animum inanium opinione -entem. dial. 9, 14, 2 v. p. 1706, 4. epist. 26, 2 animus ... -et non multum sibi esse cum corpore. 66, 47. PLIN. epist. 7, 4, 6 salibus ... magnorum ... mentes -ere virorum. ITALIA (Tert. resurr. 31 p. 69, 26) et VVLG. Is. 66, 14 -bit cor vestrum (*χαρήσεται*). TERT. anim. 43 p. 372, 21 anima dolet -et (58 p. 394, 28 al.). HIER. epist. 22, 27, 4 perturbationes, quibus mens homi-

nis -et, aegrescit eqs. 54, 1, 1. VVLG. prov. 15, 13 cor -ens exhilarat faciem. 17, 22 animus -ens. 23, 15 Is. 66, 14 Ioh. 16, 22. CYPR. GALL. gen. 948 quem ... intuitus sensu -ente Labanus. BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 14 asperior mens ... incitatoribus modis. LIB. iubil. 19, 21. ACT. Archel. 21, 3 -et ... anima corpore et diligit et colit illud. CARM. epigr. 1354 membra iacent tumulo, -et at illa (anima) polo. INSCR. christ. Rossi II p. 68, 32 v. p. 1704, 32. CIC. Tusc. 5, 96 corpus -ere tam diu, dum. VARRO Men. 317 comedonibus ... dumtaxat gula -et. CIC. orat. 168 meae aures ... perfecto ... verborum ambitu -ent. HOR. sat. 2, 5, 32 praenomine molles auriculae. PROP. 3, 14, 9 -entia brachia loris. OV. ars 1, 361 pectora. SEN. dial. 9, 2, 11 ulcera ... tactu. VAL. FL. 1, 109 umeris -entibus arcus gestat Hylas. STAT. Theb. 6, 847 oleo gavisus cutis. 7, 493 lacrimis -entibus. 9, 214 -entem ... iubam equi. 12, 793 -ent lamenta (syn. exultant lacrimae). MART. 11, 61, 9 -ete, cunni. PANEG. 3 (11), 6, 6 oculi. CHIRON 736 nervi ... mero accepto -ent et fortiores fiunt. PSALT. Rom. 70, 23 -bunt labia mea (*ἀγαλλιάσονται*. VVLG. exultabunt). MACR. sat. 7, 15, 13 pulmo ... humore.

III de inanitis, maxime personatis (ubi non iam de persona quodammodo animata cogitatur, 'gaudere' abit in significationes habendi, possidendi, procreandi, assuescendi, sim.): A de corporalibus: 1 de herbis: VERG. georg. 4, 120 potis -rent intibis rivis. OV. rem. 141 quam platanus vino -et, quam populus unda et ... limosa canna ... humo, tam Venus otia amat. COLV. 2, 2, 4 quae ... umidis locis -ent (cf. 2, 2, 3 pingui solo ... laetari). 3, 1, 10 opp. obnoxium esse. 3, 2, 15. 3, 20, 1 arb. 4, 1 al. *passim absolute*. 5, 6, 16 parum -et ulmus, quae. 7, 6, 1 opp. aversari, offendi. PLIN. nat. 12, 66 murra -et rastis atque ablaqueationibus. 12, 89. 13, 28 (*ibid.* amat). 13, 37. 14, 32. 15, 4 vites interradi -ent. 15, 104. 16, 74 al. 17, 62 opp. mori, sterilesce. 17, 210 v. p. 1709, 76. 19, 110 opp. odit. 21, 47 amarantum -ere decerpi. MART. 13, 16 frigore rapa. PALLAD. 3, 18, 4 olea locis aestuosius septentrionali colle. 3, 24, 6 caulis stercore et sarculatione (syn. diligere, delectari. opp. timere). 3, 25, 20 plantae cydoneorum fruge. 3, 25, 31 al. 4, 10, 15 syn. iuvare. 11, 11, 2 syn. diligere. 11, 11, 3 syn. delectari. 11, 12, 3 syn. amare. 14, 124 -entes vitis honore comas ficus (14, 80 al. v. p. 1709, 51). OPTAT. 2, 9 p. 45, 6 arbor ... radicibus. AVSON. 361, 11 rosaria cultu. RVFIN. Orig. in lev. 16, 4 ligna ... bonis fructibus. ANTH. 477, 6 v. p. 1709, 81.

2 de regionibus, locis sim. (tum personatis tum metonymice pro incolentibus usurpatis): CATVLL. 31, 13 salve, o venusta Sirmio, atque ero -e, -ete vosque, ... undae. 64, 46 tota domus -et regali splendida gaza. VERG. ecl. 6, 29 Phoebo -et Parnasia rupes. 9, 48 segetes ... frugibus. georg. 2, 181 colles ... Palladia ... silva. Aen. 12, 702 v. p. 1709, 65. LYDIA 16 -bunt silvae ... prata ... fontes. AETNA 582 Athenae ... -ent ... soli victrice Minerva. PROP. 2, 9, 17 veris -bat Graecia nuptis. OV. am. 3, 15, 7 Mantua Vergilio, -et Verona Catullo. met. 8, 126 -ete malis ... nostris, moenia. LIV. 5, 21, 9 ad ostentationem scaenae -entis miraculis. SEN. Tro. 843 sacris -ens tacitis Eleusin. PETRON. 123, 224 -et Roma fuga civium. BVC. Eins. 1, 40 -ete, ruinae Troiae. PLIN. nat. 5, 118 Zmyrna amne Melete -ens. 14, 25 Etruria ... vite. 14, 39. 18, 100 milio Campania. 18, 19. VAL. FL. 6, 158 -et Averna palus. STAT. Theb. 2, 79 -ens ... impulerat matres ... Cithaeron. 9, 192. 11, 82 innumero Lethaeae examine -et ripa. silv. 1, 4, 86 -et Thrasymennus et Alpes Cannensesque animae. 2, 2, 24 sub numine portus. 3, 1, 78 -entia rura. 3, 1, 97. 3, 3, 23 al. MART. 1, 61, 9 Canio ... Gades. 4, 64, 16 virgineo cruore ... nemus. ITIN. Alex. 33 Caucasus(?) hominibus ... carne sola contentis. CLAUD. DON. Aen. 1, 205 p. 48, 20 Troia tranquillitate. HIER. epist. 14, 10, 2 o heremus, familiari deo -ens! VVLG. psalm. 95, 12 -bunt campi (*χαρήσεται τὰ πεδία*. 95, 11 laetentur coeli et exaltet terra. *εὐφρανθήτωσαν ... ἀγαλλιάσθω*). Is. 14, 7. 52, 9. CLAUD. 21, 344 inlaesis Tyrii ... cultoribus agri. carm. min. 28, 7 Aegyptus ... aquis. carm. 1, 115 dominum gavisus coronat terra suum. PROSP. carm. de ingrat. 489 satis ... novales. nota PRISC. periheg. 1080 sed vos, terrarum tractus, -ete per aevum (*i. χαίρετε*). CARM. epigr. 315, 3 quae (domus fidei) patris et fili virtutibus ... -et. INSCR. christ. Rossi II p. 170, 26, 7 v. p. 1709, 83.

3 de variis corporalibus: CALV. carm. frg. 16 forsitan hoc etiam -at ipsa cinis. CVLEX 36 v. p. 1709, 38. PETRON. 120, 75 v. p. 1709, 75. OV. ars 1, 179 Crassi -ete sepulti signaque. VAL. FL. 8, 129 se ... -ens promovet ... ratis obvia. STAT. Theb. 12, 655 tonitrus insanaeque fulmina -ent. silv. 1, 3, 56 v. p. 1709, 77. 1, 6, 80 sinus pleni -ent. 2, 1, 189 quid ... -enti ... virga nuntiat Mercurius? APVL. met. 11, 7 tanta ... hilaritudine ... gestire mihi cuncta videbantur, ut pecua ... et totas domos et ipsum diem serena facie -ere sentirem. PANEG. 5 (8), 4, 2 numinis vestri numero summa omnia nituntur et -ent. CLAUD. 26, 460 gavisus ... per moenia clamor tollitur. COMM. apol. 964 omnia virescunt ante illos, omnia -ent. SEN. nat. 6, 16, 4 aer ... agitatione -ens. PANEG. 12 (2), 10, 1 -ent ... perpetuo divina motu. VEG. mil. 4, 41 p. 160, 8 Sol ... utrum aequalibus -at radiis an ... nube varietur. MANIL. 2, 142 -ente sui mundo per carmina vatis. 2, 167 toto -entia censu signa. 2, 222 feminea signa ... tutis -ere tenebris. 2, 225 effuso -entes aequore Pisces (astrum). 2, 270 signa foedere. nota 2, 462 propter phrases synonymas. 2, 830 al. GERM. 223 Pegasus ... sidere (*i. sidus fuctus est*). cf. 265. LVCAN.

1, 47 te... regia caeli excipiet -ente polo. *absolute in astrologia de signis prosperantibus*: FIRM. math. 1, 4, 6 quo in signo Saturni -at stella. 2, 3, 1 in altitudinibus... suis -ent constitutae stellae. 2, 7, 1 per diem. *ibid.* per noctem. *similia saepius*. 2, 20, 7 in quibus -at signis dominus geniturae (*opp.* in quibus naturali quodam dolore tristetur). *cf.* 2, 20, 11 diurnis genituris. 2, 20, 12 diurna conversatione. *aliter*: PAVL. NOL. carm. 15, 152 *vis divina* victo victricem corpore mentem laeta deo referens -entibus invehit astris.

B de incorporalibus: Ps. VARRO sent. 66 -et natura varietate (PLIN. nat. 3, 40 uno in loco -entis... naturae). CIC. Tim. 4 omne... caelum sive mundus sive quo alio vocabulo -et (Plato 28^B *ὅτι πᾶσι θεομαζόμενος μάλις ἂν δέχοιτο*). CATVLL. 55, 20 verbosa -et Venus loquella. PVBLIL. V 17 virtutis spolia cum videt, -et labor. VERG. Aen. 4, 190 haec (*Fama*)... multiplici populo sermone replebat -ens (*cf.* SERV. *ad h. l.*). HOR. sat. 1, 10, 45 -entes rure Camenae. 2, 3, 223 -ens Bellona cruentis. carm. 1, 26, 7 o quae fontibus... -es... Pimplea dulcis. PROP. 1, 12, 16 aspersis -et Amor lacrimis. VAL. MAX. 7, 3 ext. 3 simplicitati, qua... familiaritas -et. SEN. epist. 3, 5 illa tumultu -ens... industria. dial. 7, 10, 2 superbiam contumeliis -entem. LVCAN. 9, 403 -et patientia duris. SIL. 3, 147 senecta gloria. MART. 1, 22, 4 sanguine... sitis. QVINT. inst. 9, 2, 63 res varietate. 9, 4, 92 *partitio* celeritate. 9, 4, 111 *paeon* ante se brevibus. 9, 4, 131. 10, 7, 16 stilus secreto. 12, 9, 2. TAC. dial. 40 *res*, quae probitate et modestia -at. MIN. FEL. 10, 2 honesta semper publico. TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 353, 5 sub quo delicta -rent. uxor. 1, 4 concupiscentia... de contumelia. TER. MAVR. 2334 pes uterque... -et locorum dispari custodia. IVL. VICT. rhet. 4, 3 p. 389, 5 qui locus latus est et -et collationibus. DAMAS. epigr. 23, 6 v. p. 1706, 52. SERV. georg. 1, 67 'sub' praepositio... accusativo. AVG. civ. 1, 32 p. 49, 24 D. astutia spirituum nefandorum *pestilentia*. MACR. sat. 7, 7, 12 similia similibus. MART. CAP. 7, 732 *iustitia* duobus aequis... pariter ponderatis. ALC. AVIT. carm. 3, 353 -ente rapina (*cf.* 352 clament cum facta nocentum. 343 populos populante rapina). DRAC. Orest. 697 planctu -ente fremunt *ministri cognoscentes Orestem*. BOETH. arithm. 1, 9 p. 19, 11 extremitates... responsione. NOVELL. Iust. 34, 1 legem... humanitate -entem. VEN. FORT. carm. 3, 23^a, 13 *Mors* de crimine mortui.

ad III: separavi exempla in quibus infinitivus pro obiecto est: CVLEX 36 Phoebus duce ludere -et liber. OV. rem. 373 fortia Maeonio -ent pede bella referri. met. 9, 139 fama... quae veris addere falsa -et. SEN. Tro. 1014 dolor... -et in multis sua fata mitti (1066). COLVM. 10, 257 alma parens pingi sua tempora -et. LVCAN. 1, 403 Atax Latias -et non ferre carinas. BVC. Eins. 2, 3 anxietas laetis incumbere -et. PLIN. nat. 3, 6 *Anas amnis* saepius nasci -ens. 15, 4 v. p. 1708, 29. 21, 45 vicisse naturam -ens luxuria. 21, 47 v. p. 1708, 31. SIL. 4, 820 delubra... coli -ent formidine matrum. 13, 586 discordia -ens permiscere fretum caelo. STAT. Theb. 7, 327 gurgis... -et... efflare vapores. silv. 2, 2, 64 si quid Apellei -ent animasse colores. 2, 2, 93 -ens fluctus spectare Carystos. 5, 2, 26 illum... -ent agnoscere metae. MART. 1, 70, 8. 9, 76, 4. 14, 141 PLIN. paneg. 82, 4 SER. SAMM. 657 CARM. poet. min. V 58, 5, 4 PANEG. 7 (6), 22, 4. 10 (4), 38, 5. PALLAD. 14, 80 *malus insita* partu -et nobiliore frui. 14, 85. 122. 142. AVSON. 159, 11 -ent... cineres sua nomina dici. CLAUD. 23, 5 -et... virtus testes sibi iungere. 18, 368. MEROB. poet. 7 Rhenus... -et... Thybrin sibi crescere. CYPR. GALL. ind. 221 *fluvius* ripas... tumens evincere -et. MART. CAP. 1, 25 ut *Mercurius stella*... recursitans -at occupari (*sc. a Sole*). SEDVL. carm. pasch. 3, 4 amittere -ent pallorem latices, mutavit laeta saporem unda suum. DRAC. laud. dei 1, 347 machina... auctorem laudare... gavis. VEN. FORT. carm. 3, 13, 10 *Mettis* piscibus obsessum -et utrumque latus.

ad III: locus dubiae significationis: FVLG. aet. mund. p. 175, 16 maerorum salus suffragata -bat (*i. 'praebita delectabat' sec. Helm*).

iuncturae: **I status gaudentis indicatur per participium**: a *praesentis*: VERG. Aen. 5, 575 -ent... tuentes Dardanidae. 12, 6 v. p. 1707, 50. 12, 82 poscit equos -etque tuens ante ora frementis. 12, 702 -et... nivali vertice se attollens pater Appenninus. HOR. epod. 2, 19 ut -et insitiva decerpens pira. epist. 2, 2, 107 mala qui componunt carmina... -ent scribentes. VVLG. I Petr. 4, 18 communicantes passionibus -ete (*καθὸ κοινῶν ἔστε*). -ens -bo: v. p. 1702, 77. b *perfecti pass.*: VERG. georg. 2, 510 -ent perfusi sanguine fratrum. Aen. 10, 449 quo... Turnus ovat spolio -etque potitus (*cf.* Hom. *Il.* 18, 132 *ἔχων... ἀγᾶλλεται* v. etiam SERV.). LYGD. 4, 60 -et casta nupta Neaera domo. PROP. 3, 1, 40 v. p. 1706, 48. GERM. 358 *Andromeda* -et... sub axe diverso posita. COLVM. 10, 16 pruni... obruta pomis -et terra (*opp.* negat, non patitur). PETRON. 120, 75 saxa -ent ferali circumtumulata cupressu. PLIN. nat. 17, 210 arbor... -et assiduo levata onere. STAT. silv. 1, 3, 56 varias... picta per artes -et humus. 2, 2, 58 *possessorem* secuta -et humus. 5, 1, 50 ulmus... -et redimita racemis. QVINT. inst. 2, 9, 2 *pueri laudati* -bunt. TERT. scorp. 6 p. 156, 10 qui -amus liberati. Scap. 1 magis damnati quam absoluti. virg. vel. 15 *virgo* sibi soli et deo nota. ANTH. 477, 6 -et curva falce recisa Ceres. FIRM. math. 2, 3, 1 v. supra l. 3. AVSON. 212, 21 nobilium memoratus in agmine, -e. INSCR. christ. Rossi II p. 170, 26, 7 -at... specus munus mirabile (*i. corpus martyris*) nactus. c *fut.*: SEDVL. carm.

pasch. 2, 40 *virgo* -et... suum paritura parentem. d *per adi.*: PLAVT. Most. 904 totus -o (Truc. 705). TER. Hec. 107 tacita. HIER. epist. 22, 39, 4 *victor*. II *modus vel gradus -endi indicatur*: LIV. ANDR. carm. frg. 32 quoniam audiavi paucis (boantis, *sc. Cyclopes, Leo*) gavis (*versum Leo, Der Saturn. Vers p. 53 n. 9 refert ad Hom. Od. 9, 413; plerique comparant ibid. 16, 92*). PLAVT. Capt. 842 audacter. Truc. 922 aliqui (923). TER. Andr. 939 multimodis. 964 solide. Hec. 107 mecum (*cf.* PLAVT. Epid. 651 p. 1702, 13). Haut. 857 frustra. 885 adeo. Eun. 587 v. p. 1707, 75. Ad. 444 quam. CIC. leg. agr. 2, 57 vehementer (Att. 1, 20, 1 vehementissime). de orat. 2, 281 valde. Brut. 64 admodum. Tusc. 3, 51 in sinu (TIB. 3, 19, 8 in tacito... sinu. SEN. epist. 105, 3). 4, 67 aliter. Cato 41 ita. Lael. 22 aequae ac. Att. 1, 20, 5 magno opere (*cf.* FRONTO p. 117, 7 N.). 5, 19, 3 plane. 8, 6, 3 magis. epist. 10, 12, 1 maxime. 14, 12 perpetuo. 15, 8 mirandum in modum. ad Q. fr. 3, 1, 9 ex parte. *ibid.* immortaliter. epist. frg. V 15 bis. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 3 CAEL. Cic. epist. 8, 14, 1. MAT. Cic. epist. 11, 28, 3 suo... arbitrio. SALL. Iug. 64, 5 nimis. Ov. am. 1, 10, 32 quanti (v. p. 1703, 17). met. 9, 792 timida... fide. 10, 286 dubie (medio, timide *al.*). 12, 126 frustra. trist. 4, 5, 17 intra... pectora. LIV. 22, 40, 7 mire. 34, 22, 4 egregie. 44, 36, 7 palam. VAL. MAX. 8, 9, 1 temere. PHAEDR. 4, 17, 9 parce. SEN. benef. 2, 5, 3 tardius. dial. 12, 17, 4 principaliter. epist. 66, 29 moderate. 110, 4 diu. COLVM. 5, 6, 16 v. p. 1708, 27. PETRON. 44, 18 domi. PLIN. nat. 9, 12 mire. STAT. silv. 4, 6, 55 de pectore. MART. 11, 36, 4 minus. TAC. hist. 1, 85. PLIN. epist. 4, 16, 1 meo... tuo... publico nomine. paneg. 73, 3 in quantum. FRONTO p. 50, 5 N. a... ius (amantius *Naber*, avidius? *Hauler*). GELL. 3, 15, 2 laetissime. APVL. met. 11, 7 v. p. 1708, 73. MIN. FEL. 40, 3 prolixius. TERT. nat. 2, 11 p. 116, 6 foris. SORT. Sangall. 21, 5 in plenius. SYMM. epist. 9, 86 (81), 1 mutuo. CLAUD. DON. Aen. 5, 575 duplici modo. HIER. epist. 45, 2, 1 corde. VVLG. Tob. 11, 9 blandimento... caudae canis. 11, 21 cum gaudio magno. Is. 66, 10 gaudio (Matth. 2, 10 gaudio magno [*ἐχάρησαν χαρὰν*]. Ioh. 3, 29 [*χαρὰ χαλεπὴ*]. I Thess. 3, 9 in omni gaudio, quo -emus [*χαρὰ ἢ χαλκον*]). AVELL. p. 144, 10 LIB. iubil. 16, 19 ACT. Petr. 5 PASS. Petr. Paul. long. 3). Ezech. 25, 6 ex toto affectu. Soph. 3, 17 in laetitia. II Cor. 7, 13 abundantius magis. AVG. civ. 1, 10 p. 19, 9 D. certius et securius. SVLP. SEV. Mart. 20, 3. COD. Theod. 15, 2, 3 v. p. 1702, 84. VRAN. epist. 5 p. 862* inter lacrimas. SIDON. epist. 6, 1, 6 satis superque. CORP. III 14921 (*christ.*) gau<deant> cum pace. CARM. epigr. 760, 7 iuste. GLOSS. IV 86, 49 hilaris: aput se -ens. III *de loco -entis*: nota PANEG. 9 (12), 25, 1 *divus Constantinus* -et e caelo. *cf.* CARM. epigr. 1354, 4 p. 1708, 6.

synonyma, adiuncta: amare: v. p. 1708, 24. 29. 35. avere?: PAVL. FEST. p. 14. capi: LYGD. 1, 8. congratulari: SVLP. SEV. epist. 3, 20. delectari: CIC. Verr. 4, 119 Flacc. 71 HOB. epist. 2, 2, 59. SEN. epist. 46, 2 non tantum delectatus, sed gavisus sum. PALLAD. 11, 11, 3. diligere: v. p. 1708, 33. 35. exhilarari: HIST. Apoll. rec. A 25. exultare (DIFF. ed. Beck G 1 p. 59 -emus animo de una re, laetamur persona, exultamus etiam verbis membrisque): STAT. Theb. 12, 793 silv. 3, 3, 22 (23). 4, 1, 5 MIN. FEL. 22, 1. ITALA (Tert. scorp. 9 p. 162, 23 *al.*) et VVLG. Luc. 6, 23 (*χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε*). *al.* TERT. spect. 30 p. 28, 21 *al.* adv. Val. 9 p. 186, 22 PANEG. 10 (4), 1, 3. LACT. inst. 6, 16, 4 laetitia. FIRM. err. 20, 7 p. 54, 12 -entes exultate. HIER. epist. 54, 1, 1. VVLG. psalm. 95, 11 (12) v. p. 1708, 60. Is. 65, 18 *al.* I Petr. 4, 13 -atis exultantes. apoc. 19, 7. nota AVG. civ. 14, 8 p. 17, 26 (25) D., *ubi distinguitur ab -ere*. EPISC. Gall. Leo M. epist. 99, 2. frui: MART. 7, 87, 1 (2). *ibid.* alia *synonyma*. COD. Theod. 7, 8, 5 (a. 398). 15, 8, 2 (a. 428). gratulari: PLIN. epist. 6, 26, 1. TERT. patient. 11 p. 17, 12 (*cf.* Löfstedt, *Zur Sprache Tert.'s* p. 69). EPISC. episc. (Hil. coll. antiar. B IV 2) 1. *cf.* VVLG. Phil. 2, 17 -o et congratulor (*χαίρω καὶ συγχαίρω*). hilarum esse: PLAVT. Amph. 961. APVL. met. 10, 34 -ens et hilaris. hilarescere: GREG. M. moral. 15, 4. iucundari: VVLG. apoc. 11, 10. iuvare: v. p. 1708, 34. laetari (DIFF. ed. Beck G 1 p. 59 v. supra l. 46): CIC. S. Rosc. 136 -o... vehementerque laetor. Tusc. 4, 66 v. p. 1702, 20. Lael. 14 Att. 1, 20, 1 epist. 2, 13, 3 SEN. Tro. 967 dial. 4, 6, 2 epist. 102, 18 COLVM. 10, 14 (16) PLIN. epist. 5, 9, 2 *al.* paneg. 46, 7. APVL. met. 7, 13 laeti et -entes (7, 15 -ens laetusque. PANEG. 11 [3], 9, 4 HIER. epist. 22, 7, 4 PAVL. NOL. carm. 15, 152 CHROMAT. beat. 10. VVLG. II par. 7, 10 laetantes atque -entes). ITALA (Cas.) psalm. 69, 5 (Cypr. testim. 2, 19) Ier. 16, 9 LACT. inst. 6, 16, 4 (5) FIRM. err. 22, 2 p. 57, 22 CLAUD. DON. Aen. 10, 505 p. 356, 24 (25) HIER. epist. 60, 2, 1 *al.* VVLG. psalm. 95, 11 (12) v. p. 1708, 60 thren. 4, 21 PAVL. NOL. epist. 23, 41 p. 197, 16 AVG. civ. 14, 8 p. 16, 27 D. p. 17, 1 (2). COMM. apol. 963 (964) SVLP. SEV. chron. 1, 12, 5 HESYCH. in lev. 18, 24 p. 1017^A. HIST. Apoll. 7 p. 11, 11 laetare et -e (*sic saepius in salutatione*). oblectari: ITALA prov. 8, 30 (Tert. adv. Hermog. 18 p. 145, 11 *al.*) AVG. civ. 8, 16 p. 345, 2 D. tripudio efferri: HIER. epist. 65, 2, 1. voluptati est: SEN. epist. 97, 11. *opposita*: aegrescere: HIER. epist. 22, 27, 4. angi: CIC. fin. 1, 62 TAC. ann. 1, 52 PLIN. epist. 4, 1, 4. contrahere frontem: PLIN. epist. 3, 6, 7. contristari: OPTAT. 5, 10 p. 140, 9 VVLG. Bar. 4, 33 II Cor. 7, 9 AVG. civ. 14, 8 p. 16, 27 D. *al.* dolere: TER. Phorm. 1052 CIC. Phil. 13, 22 Brut. 188 Tusc. 3, 47 v. p. 1702, 22 fin. 2, 98. Lael. 90 (non dolere: fin. 2, 9 *al.* p. 1702, 21 *seqq.*). MAT. Cic. epist. 11, 28, 3 VERG. Aen. 6, 733 HOB. epist. 1, 6, 12 PROP. 3, 8, 35 MANIL. 2, 167 (169) SEN. benef. 5, 20, 2

[Hey]

dial. 2, 19, 1. 12, 17, 4 epist. 66, 29 *al.* MART. 4, 48, 1 (2) *al.* TERT. pudic. 8 p. 235, 8 *al.* PANEG. 10 (4), 33, 6 IVST. 11, 1, 3 *al.* VIR. ill. 66, 10 AMM. 22, 10, 3 *al.* HIER. epist. 45, 2, 1 *al.* CLAUD. rapt. Pros. 3, 111 AVG. civ. 8, 24 p. 361, 6 D. *al.* SVLP. SEV. epist. 3, 20. dolore astringi: OV. ars 1, 361. erubescere: MAXIMIN. c. Ambr. 58 p. 21, 33. extimescere: RVFIN. hist. mon. 30 p. 456^B. flere: SEN. dial. 1, 5, 7 LVCAN. 2, 40 (42) LAVS Pis. 47 PLIN. nat. 34, 70 MART. 1, 68, 2 QVINT. inst. 6 pr. 8 VVLG. Ioh. 16, 20 Rom. 12, 15 I Cor. 7, 30 PAVL. NOL. epist. 5, 19 p. 37, 23 SVLP. SEV. epist. 3, 20 *cf.* CARM. c. pag. 20. lacrimare: STAT. Theb. 6, 322. lamentari: MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 2 (*gr.* p. 169 *δδύρεσθαι* -ere. *ibid.* *χαίρειν*). lugere: CIC. inv. 2, 79 MIN. FEL. 22, 1 TERT. spect. 28 p. 27, 6 ITALIA Rom. 12, 15 (Tert. idol. 13 p. 44, 16) VVLG. Is. 66, 10 PAVL. NOL. epist. 40, 5 p. 345, 9 SVLP. SEV. dial. 3, 7, 3. maerere: OV. met. 10, 445 SEN. epist. 99, 3 TERT. adv. Val. 9 p. 186, 22 COMM. apol. 921. maestum esse: PLIN. paneg. 95, 4. metuere: CIC. ad Q. fr. 3, 1, 10 SEN. dial. 4, 31, 5. CLAUD. 28, 574 -et metuens (*cf.* rapt. Pros. 2, 155). AVG. civ. 14, 8 p. 16, 27 D. 21, 3 p. 490, 29. moleste ferre: CIC. epist. 15, 18, 2 LIV. 5, 4, 5 SEN. dial. 2, 13, 5. pati: PLAVT. Cas. 376 CIC. Att. 16, 16, 9 SEN. clem. 1, 5, 7. pavere: HIER. epist. 14, 11, 1. perhorrescere: PLIN. epist. 8, 11, 1. pigrescere: ACC. trag. 32. plangere: MIN. FEL. 22, 1 FIRM. err. 3, 3 p. 8, 21. 22, 3 p. 58, 5 OPTAT. 6, 5 p. 153, 11 HIER. epist. 60, 14, 4 COMM. instr. 1, 21, 9. plorare: MART. 4, 48, 1 INSCR. Röm. Mitteil. 1891 p. 215 n. 68. 70 (*v. p.* 1703, 14). queri: PHAEDR. 4, 17, 9. suspirare: HIER. epist. 18^A, 2, 3. timere: SEN. epist. 110, 4 MART. 11, 36, 4 PALLAD. 3, 24, 6 (*v. p.* 1708, 33) HIER. epist. 14, 8, 4. torqueri: SEN. benef. 2, 5, 3. tristem esse: PLAVT. Amph. 961. PLIN. paneg. 72, 7 ITALIA Ioh. 16, 20 (Tert. spect. 28 p. 27, 5. VVLG. flere. Tert. idol. 13 p. 44, 19 lugere) SIDON. epist. 5, 3, 2. tristari: *v. p.* 1709, 6. RVFIN. Greg. Naz. orat. 6, 7, 4 PAVL. NOL. epist. 34, 1 p. 304, 10.

deriv.: gaudium. *compos.*: ad-, con-, per-, prae-, super-gaudere.

part. gaudēns, -entis absolute positum hic illic pro adi. accipias. *cf.* Gaudens. *deriv.* Gaudentius. GLOSS. *v. p.* 1701, 83 laetus, hilaris. *hinc abl. in i*: *v. p.* 1701, 60. *exempla usus supra habes sub I A* (*p.* 1702, 26 sqq.), *II* (*p.* 1707, 76. 78. 1708, 1 sqq. 12. 13), *III* (*p.* 1708, 55. 70. 72. 1709, 8. 14. 33). *app.* laetus: *p.* 1710, 65 sqq. laetans: *p.* 1710, 67. hilaris: *p.* 1710, 60. -ens gaudeo: *p.* 1702, 77.

-ens sum: *v. p.* 1702, 69. *subst.* gaudentes: *v. p.* 1702, 55 sqq. *adv. gaudenter*. *gaudentis modo*. AVG. c. Petil. 2, 37, 89 ut ...-r dicamus: mortuus erat eqs. ALC. AVIT. epist. 82 (73) *sollemnitate* -r deo praestante suscepimus.

? *gaudēscō* *v.* gavesco.

gaudiālis, -e a gaudium. *gaudii proprius*. APVL. met. 2, 31 deum Risum hilario atque -i ritu propitiamus. 8, 15 me ... -i fuga ... exectorem virilitatis meae relinquentem. 8, 29 -es instruunt dapes. 11, 29 animo -i ... sacris initiare.

gaudibundus, -a, -um a gaudeo. [*prov.* gauzion. *M.-L.*] APVL. met. 8, 2 *Thrasyllus* turbae gratulantium exultans insigniter permiscuit sese salutique praesenti a<c> futurae suboli ... maritorum -us ... receptus ... mentiebatur. CYPR. epist. 76, 4 quis non appetat -us et laetus in quo ... retribuatur. VIRG. gramm. epist. 5 p. 166, 19 *inter nomina in bundus exentia*.

gaudiflco *χαροποιῶ* GLOSS. II 475, 49.

gaudimōnium, -ī a gaudeo, *cf.* tristimonium. *laetitia*: PETRON. 61, 3 -o dissilio, quod te talem video. VVLG. Bar. 4, 34 amputabitur exultatio multitudinis eius et -m eius erit in luctum (*περιελῶ ... τὸ ἀγαλλίαμα ... καὶ τὸ ἀγαυόλαμα αὐτῆς εἰς πένθος*). *dies festus*: ITALIA Iudith 8, 6 (Corb. et Ps. Aug. spec. 82 p. 583, 9) ieiunabat praeter sabbatis et numeniis et -is domus Israel (*χαρμοσυνῶν οἴκου* 'I.; festa VVLG.).

gaudivigēns, -entis a gaudium et vigeo, vicens (*ἡδυσθαλής comparat Bücheler*). CARM. epigr. 961, 2 Stallius ... ex Epicureio -e choro.

**gaudium*, -ī n. [*cf.* c. gaudeo. *W.*]. GRAMM. suppl. 74, 6 gaudeo, -m. PAVL. FEST. p. 98 -m ἀπὸ τοῦ γαυριᾶν dictum. DVB. NOM. gramm. V 579, 17 -m generis neutri ... -a'. GRAMM. suppl. 89, 30 *cf.* 99, 28. *nota*: VICT. VIR. 3, 33 ingentem -m. IORD. Get. 269 felicio -m. GREG. TVR. Franc. 5, 11 minor -m. gaudia, -ae fem.? GREG. TVR. Andr. 16 p. 835, 12 filiam ... in illa (illo tres *codd.*) aeternitatis -a (-o quattuor *codd.*) perfruaris. Mart. 3, 19 p. 637, 29 pro tantae pietatis -a vovit se ... tonsorari. *acc. pl., ut vid.*, patr. 1 p. 663, 20 quos ... de terrenis gemitibus elevans in caelorum evehit -a gloriosos. [*fortasse* GLOSS. -a: alacritas. *Lindsay.*] gau: *v. suo loco*.

gen. gaudi TER. Andr. 963 FRONTOP. 96, 1 N. gaudii per duas scribendum esse: GRAMM. suppl. 104, 8. -ium bisyllabum ORIENT. carm. 3, 37. *de sing. et plur. v.* CHAR. gramm. I 35, 10 et Exc. Bob. gramm. I 550, 37. *exempla v. p.* 1718, 51 sqq. GLOSS. *χαρά*. *cf.* HIER. adv. Pelag. 2, 6 -m, quod illi (*Pelagiani*) *χαράν* vel *ἡδονήν* vocant, quamquam *ἡδονή* voluptas a plerisque dicatur: alterum mali, alterum boni. *ad χαίρειν, χαρά spectare videtur* FVLG. myth. 1, 10 p. 22, 11 Ceres ... grece -m dicitur, quod, ubi plenitudo sit fructuum -a superabundant necesse est. *definitiones*: CIC. Tusc. 4, 13 cum ratione animus movetur placide atque constanter, tum illud -m dicitur (*opp.* laetitia gestiens vel nimia). AGROEC. gramm. VII 121, 15 *v. p.* 1719, 8. HIER.

in Gal. 5, 22 *v. p.* 1719, 29. PROSP. in psalm. 125, 2 -m ... proprie est animi. [*corrupte* ENN. ann. 242 PROP. 4, 11, 52. *loco corrupto* SEN. contr. 2, 6, 3.] *usque ad* CIC. omnes exhibui locos, post Cic. selectos. [*francog.* joie, *hisp.* gozo. *M.-L.*]

I loci selecti propter significatum: A de affectu ipso (-m est iucundus animi affectus propter voluntatem impletum): 1 generatim (*loci notabiliores ad illustrandam vocabuli vim*): CATO orig. 95, 14 haec res ... proferatur, dum ex tanto -o in potestatem nostram redeamus. CIC. fin. 2, 13 non dicitur laetitia nec -m in corpore. 2, 98 negas animi ullum esse -m, quod non referatur ad corpus. SEN. dial. 4, 21, 5 -m ... exultatio, exultationem tumor ... sequitur. epist. 23, 4 verum -m res severa est (*cf.* 23, 5. 27, 3. 59, 2. 3. 66, 13 *al.*). PLIN. nat. 2, 164 non posse id accidere (*ut maria plana sint*) magno suo -o magnaeque gloria ... Graeci ... docent. VAL. FL. 8, 296 clamorem omnes inimicaeque tollunt -a (*ἐν δὲ δυνάμει, v. Langen ad h. l.*). MART. 8, 11, 5 dum te longa sacro venerantur -a Circo (*i. gaudentium voces*). TAC. Agr. 38 nox -o praedaeque laeta. hist. 1, 27 clamore et -is (2, 70 clamore et -o. 4, 49). ann. 3, 74 -o et impetu ... exercitus. hist. 2, 55 legatio, quae -o (*i. gratulatione*) fungeretur. PANEG. 12 (2), 37, 3 contumacia -orum (*i. gratulationis*). VVLG. Sirach 6, 4 in -m inimicis dabit illum (*ἐπιχάρμα*). 8, 8. 18, 31. ZACCH. 1, 28 propter similitudinem amabilium vultuum -a intenta (*i. vultus intenti gaudentium*) plus faciunt quam eqs. in hypallage vel pro lacrimis gaudentis inter maerorem RVT. NAM. 1, 578 fluxerunt madidis -a maesta genis. CORP. V 532, 36 gratias publice ... agat et -m universorum ... ac voluntatem ... in notitiam eius (*viri*) perferat. allegatur inter varia bona: PLAVT. Bacch. 115 *v. p.* 1713, 46. Capt. 771. 864 *v. p.* 1713, 47. SEN. epist. 66, 5 VVLG. Esth. 8, 16. 9, 17 Gal. 5, 22. CORP. X 875 (*in pavimento*) lucrum -m. CARM. epigr. 1905 (*ibid. mala opponuntur*). inter varia bona et mala DRAC. laud. dei 1, 15. inter varios affectus animi: TER. Andr. 938 IVV. 1, 86. 6, 189 TAC. hist. 2, 29 ann. 11, 38 PLIN. paneg. 90, 5 TERT. anim. 32 p. 353, 28 HIER. epist. 133, 1 AVG. civ. 14, 8 p. 16, 17 D. 22, 22 p. 604, 1. 2 in amoribus (etiam de concubitu): LVCR. 4, 1106 praesagit -a corpus. 4, 1205 mutua -a, quae ... possent ... vinctos ... tenere. VERG. Aen. 10, 324 *v. infra l.* 74. LYDIA 20 et 45 *v. infra l.* 76. 59 dulcia ... Veneris furatus -a (OV. am. 2, 3, 2 mutua ... Veneris -a nosse. ars 2, 459. 3, 805 met. 12, 198. PETRON. 132, 15, 5 [*ibid. concubitus*]. MART. 11, 26, 5). LYDIA 65. DIRAE 103 -a ... tua (*i. quae habui per te*) me meminisse. HOR. carm. 3, 6, 28 TIB. 1, 5, 39. 2, 1, 11. 2, 3, 72. 3, 9, 18. 3, 13, 5 PROP. 1, 13, 24. 1, 14, 18. 2, 14, 9. 2, 18, 15. 3, 8, 30 OV. am. 2, 5, 29. 2, 9, 50. 2, 19, 58. 3, 6, 88. 3, 7, 63 tacita formavi -a mente. epist. 3, 112. 13, 108. 15, 317. 16, 107. 203. 17, 43. 107. 18, 41 *v. infra l.* 78. 18, 68 ars 2, 308. 2, 419. 459. 481. 689. 3, 88. 462. 661. 798 rem. 401. 522. 728. 778 met. 4, 350. 368. 7, 736. 796. 9, 483. 11, 310 EPIST. Sapph. 109 *v. infra l.* 78. 126 LIV. 1, 58, 8. PETRON. 87, 3 repugnanti puero -m extorsi. 87, 8 -o lassus. 114, 9. CALP. ecl. 1, 14 negat amplexus nocturnaeque -a nobis. VAL. FL. 4, 164 Phrygiae peteret cum -a nuptae. STAT. Theb. 5, 72 MART. 1, 34, 4. 4, 38, 1. 8, 51, 23. 9, 41, 8 -a foeda (*de masturbatione*). IVV. 6, 365 NEMES. ecl. 2, 7 *al.* AVSON. 13, 7 da ... amplexus oblitaque -a iunge. 95, 2. 108, 14 *al.* CLAUD. 14, 11 MART. CAP. 7, 725 DRAC. Romul. 6, 23. CARM. epigr. 949, 1 cur -a differs? 950, 3 ventis tua -a, pupula, crede.

3 apud christianos: de beatitudine aeterna: DAMAS. (?) epigr. 62, 6 fac -a cernere sancta. PS. DAMAS. epigr. 70, 12 FVLG. RVST. incarn. 55 HYMN. Ambros. I 8, 28 HIER. epist. 39, 4, 5 AVG. civ. 10, 30 p. 452, 16 D. nota 20, 22 p. 462, 20 D. quid agatur intus in -o domini (*ex Matth. 25, 21*). CASSIOD. inst. div. praef. p. 1110^A MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4 GREG. TVR. Andr. 16 patr. 1 VEN. FORT. carm. 4, 13, 10. CORP. III 9638 (*Salonis, christ.*). in malam partem de voluptatibus carnalibus saepe, ut HIL. in Matth. 14, 7 rerum corporalium -is. 23, 4 *cf.* sub epithetis breve, carnale, corporale, criminisum, crubescendum, fallax, *al.* nota VVLG. I Thess. 1, 6 excipientes verbum ... cum -o spiritus sancti. 4 corporis partium, bestiarum, rerum, *al.*: PLAVT. Curc. 106 da ... meo gutturi -m. GRATT. 207 canis. item 237. PLIN. nat. 8, 14 elephantis. MART. 8, 55, 12 leonis. HIER. interpr. Iob 4, 10 draconum. VVLG. Is. 32, 14 -m onagrorum, pascula gregum. MART. CAP. 4, 331 cum ... angustis ... cognoscentis quodam -o sibilaret. PLIN. nat. 16, 95 flos est ... veris indicium ... flos -m arborum. CLAUD. 1, 191 ridet ... Aegaeus ... et blando testatur -a fluctu. FIRM. math. 2, 20, 8 si ... dominus signi bene fuerit collocatus, felicitatis ... partem ... stella ... ex hospitibus -o mutuatur (*cf.* 2, 20, 7 in quibus gaudeat signis stella).

B metonymice: 1 persona quae -m affert: PLAVT. Bacch. frg. 18 mel meum, suavitudo, cibus, -m. VERG. Aen. 10, 324 dum sequeris Clytium ... nova -a (SERV. quem tunc amare coeperat). LYDIA 20 mea -a habetis, agri. 45 Phoebus secum sua -a gestat (*i. laurum*). PROP. 1, 19, 9 cupidus ... attingere -a (*sc. coniugem*) palmis. EPIST. Sapph. 109 fugiunt tua -a. OV. epist. 18, 41 putas exisse domo mea -a, nutrix? PHAEDR. 4, 20, 18 avare, -m heredis tui. PETRON. 79, 10 -o (*i. puero*) despoliatum torum. VAL. FL. 3, 317? 7, 2 te tua -a (*sc. Iason*), virgo, relinquunt. STAT. Theb. 5, 610 te, mea -a (*Hypsipyle de Archemoro*). 10, 426 si cui forte domi natorum -a (*i. nati quibus gaudet*). MART. 3, 64, 2 Sirenas, ... navigantium ... -m ... crudele. 5, 37, 17 Erotion, nostros amores -mque lusumque. 9, 36, 2 Auso-

[Hey]

nium . . . ministrum . . . -a *Donitiani*. TAC. ann. 13, 46 *Poppaeam*, vota omnium et -a feliciū. FRONTO p. 13, 10 N. p. 24, 19. p. 73, 1 AVR. Fronto p. 93, 10 N. HIL. hymn. 3, 30 Christum . . . natum . . . , magnum populis . . . futurum . . . -m. VVLG. Phil. 4, 1 fratres mei . . . m meum et corona mea. I Thess. 2, 20. CLAUD. 22, 344 *in opere textili puerperium pingente*: sollicitae iuxta pallescunt -a matris (*i. infans*). rapt. Pros. 1, 139. 195. SACR. Greg. 125, 6 *de Iohanne baptista*: praecursor tanti -i. ORIENT. carm. app. 3, 37 *Christus pax mundi* et -m pravique bonique redemptor. CORIPP. Ioh. 1, 206. cf. LIV. 36, 24, 12 maius . . . -m *Damocritus* traditus fuit. VVLG. Sirach 6, 4 v. p. 1712, 20. 2 *persona gaudibunda*: PANEG. 10 (4), 1, 1 dicturus in coetu -orum exultantium et laetitiae gesticientis. 3 *res quae -o aliquem afficit*: PLAUT. Stich. 295 tantum . . . apporto bonum, tam -m grande affero. TRUC. 702 magna nuntiavit . . . -a. CATVLL. 64, 236 *Aegeus*: cernens (*sc. vela*) ut laeta -a mente agnoscam (*Thesei reditum*). DIRAE 9 Trinacriae sterilescent -a vobis nec . . . semina parturiant. PROP. 1, 4, 14 ingenuus color et multis decus artibus et quae -a sub tacita dicere veste libet. LIV. 27, 51, 2 oculis auribusque haurire tantum -m. SEN. contr. 2, 1, 4 ista patrimonialia (*matr. codd.*) . . . -a dominorum an onera sunt. PETRON. 109, 9 vers. 6 *de capillis*. PLIN. nat. 20, 2 adamanta, <ra>rum (*regiarum? Mayh.*) opum -m. VAL. FL. 4, 534 *Phineus liberatus* nova non pavidae miratur -a mensae. MART. 11, 80, 8 quid -orum Martialis et Baiae? AVR. Fronto p. 86, 17 N. VVLG. prov. 15, 21 stultitia -m stulto. 21, 15 Is. 32, 14 v. p. 1712, 66. 60, 15 ponam te (*Ierusalem*) in . . . -m in generationem et generationem. 65, 18 ego creio Ierusalem exultationem et populum eius -m. thren. 2, 15. ROMVL. fab. Aesop. 10, 3 audite . . . -a vestra. SIDON. carm. 11, 61 nova -a porto. SEDVL. carm. pasch. 4, 209 -a vitis (*uva, i. vinum*). cf. op. pasch. 4, 16 p. 267, 9 amoenae vitis potus amabilis. HIST. Apoll. rec. A 8 p. 15, 2 -m regi pertulisse (*B portasse*). CARM. epigr. 1111, 17 certa . . . floresque . . . , mea -a. sic *de gaudiis ipsis tamquam rebus corporalibus*: IVVENT. com. 2 -a sua si omnes homines conferant unum in locum. VERG. Aen. 10, 651 nec ferre videt sua -a ventos (*cf. SERV. et Otto, Sprichw. n. 1864*). CVLEX 120 v. p. 1714, 69. STAT. Theb. 10, 555 signifer, . . . sua damna et -a portans. FRONTO p. 33, 2 N. omnes meae fortunae et mea omnia -a Neapoli sunt. sim. *de loco, ut vid.*: VVLG. Matth. 25, 21 intra in -m domini tui (*εις την χαράν*). sic et -um (-a) *de festivitatibus et sollemnitatibus, maxime publicis*. v. *sub iuncturis* agitare, celebrare, parare -m et -m publicum. adde: STAT. Theb. 2, 306 regales epulas et -a vulgi bissemi clusere dies. silv. 4, 8, 34. MART. 12, 62 ad haec . . . veni sollemnia Prisci -a. TERT. apol. 35, 4 vota et -a Caesarum . . . expungimus (35, 11). PORPH. Hor. carm. 4, 2, 42 publicum ludum, id est -m. FELIX anth. 210, 7 CAPITOL. Maximin. 24, 4. 25, 4 ARNOB. nat. 5, 7 HIL. in Matth. 14, 8.

C -m *quasi persona*: PLAUT. Bacch. 115 quis istic habet (*i. habitat*)? :: Amor Voluptas Venustas -m eqs. Capt. 864 ego sum Salus . . . Laetitia -m. Rud. 1284 lenones ex -o credo esse procreatos (*v. q. seq.*). VERG. Aen. 6, 279 v. p. 1717, 67. VAL. FL. 6, 179 impulit hos (*militēs*) . . . Mavors . . . et mala leti -a Tisiphoneque. STAT. silv. 5, 1, 141 cf. MART. CAP. 1, 27 DRAC. Romul. 6, 91. 10, 163. aliter VVLG. eccl. 2, 2 -o dixi: 'quid frustra deciperis?' huc puto etiam trahendum INSCB. numm. Cohen VI² p. 507 n. 131 (*Maximianus*) -m Romanorum. saepius. VII² p. 247 n. 160 populi Romani. *ibid.* n. 162 rei publicae.

II *iuncturae*: A *verbales*: -m (-a): abruptitur: STAT. silv. 3, 3, 127. adest: VICT. VIT. 3, 33. affulget: LIV. 30, 10, 20. cadit: STAT. silv. 3, 3, 127. cessat: VVLG. Os. 2, 11. contingit: TER. Hec. 833 HOR. epist. 1, 17, 9 Ov. Pont. 2, 1, 7 SEN. epist. 59, 2. cooritur: AVR. Fronto p. 49, 9 N. crescit: SEN. epist. 98, 1 APVL. met. 8, 7 al. cunctatur: v. p. 1716, 53. deficit: VVLG. thren. 5, 15. desinit: SEN. epist. 59, 18. diffunditur: VARRO ling. 6, 50 latius. durat: SEN. epist. 74, 7. eminet: PLIN. epist. 5, 17, 5. erumpit: STAT. Theb. 10, 455. est: absol.: PROP. 1, 12, 18 LIV. 5, 23, 2 FLOR. epit. 2, 2, 10 al. ITIN. [Silv.] 23, 3. *alicui*: CATVLL. 91, 9 LIV. 22, 28, 1 al. VAL. FL. 8, 164. VVLG. Tob. 5, 11 -m tibi sit semper (5, 12). Luc. 1, 14 SIDON. epist. 3, 2, 1 GREG. Tyr. Franc. 5, 11. cf. CASSIOD. var. 1, 24, 1 bellicosae stirpis est -m comprobare. ITALIA psalm. 52, 7 (Cas.) exultetur Iacob, -m Israel (*sc. sit? ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραήλ*). in aliquo, aliqua re: PLIN. nat. 14, 5 PLIN. epist. 8, 19, 1. VVLG. I par. 12, 40 erat in Israel. 16, 27 Luc. 15, 7 al. Ioh. 15, 11. evanescit: LIV. 45, 1, 4. exit: SEN. epist. 98, 1 (*ibid.* intrat). exundat: SEN. epist. 99, 21. fervet: DRAC. Romul. 6, 23. fit: Ov. epist. 3, 112 tibi. VVLG. act. 8, 8. fugit mentem: PETRON. 128, 6 v. 7. gliscit: PACVV. trag. 294 LVCR. 5, 1061. haeret animo: PLIN. paneg. 75, 6. incedit: FLOR. epit. 1, 9, 2. interrumpitur: SEN. epist. 59, 18. iuvat: Ov. epist. 13, 108. manat fletu: STAT. silv. 5, 2, 10. manet: CATVLL. 76, 6 SEN. Oed. 236 al. nascitur: Ov. trist. 5, 5, 46 SEN. epist. 59, 16 al. oboritur: TRAG. inc. 211. oritur: SALL. lug. 55, 1 SEN. dial. 7, 4, 5 al. pallet: STAT. Theb. 1, 620. patet introrsus: SEN. epist. 23, 5. perit: CATVLL. 67, 23 (= 68, 95) AVSON. 253, 5 CLAUD. DON. Aen. 11, 855. prorumpit: PANEG. 11 (3), 1, 1. prosequitur: SEN. epist. 98, 1. provenit: PLIN. epist. 8, 19, 2. pullulat: FILASTR. 140, 3. recurrit: EPISC. Gall. Leo M. epist. 68, 2. redit: VAL. FL. 6, 518 PAVL. NOL. carm. 26, 18. rum-

pitur: SEN. epist. 72, 4 (*ibid.* contexitur). sequitur aliquem: SEN. epist. 59, 18 VVLG. prov. 12, 20 ROMVL. fab. Aesop. 46, 13. stat: SIL. 15, 466 diu. sterilecit: DIRAE 9 (*v. p. 1713, 16*). subit: SEN. dial. 7, 3, 4. superabundat: FVLG. myth. 1, 10 p. 22, 11. superest: STAT. Theb. 6, 382 tibi. supernat: v. p. 1717, 49. surgit: PANEG. 8 (5), 8, 3. tenet aliquem: LVCR. 4, 1205 (*v. p. 1712, 34*). tollit <se>: VAL. FL. 4, 4. venit ad aliquem: SEN. epist. 35, 3 VVLG. Bar. 4, 22. absol. STAT. Ach. 1, 268. versatur: CIC. p. red. in sen. 14 in omni parte corporis. volat: MART. 1, 15, 8 (*opp. remanet*). varia *de gaudiis operibus vel efficientia*: VERG. Aen. 1, 502 Latonae . . . pertemptant -a pectus (*ex Hom. Od. 6, 106 γέγηρθε δέ τε φρένα Ἀητώ*). cf. GELL. 9, 9, 15 ad h. l. sim. CORIPP. Ioh. 1, 204). 5, 828 pertemptant mentem. PROP. 1, 14, 13 Ov. met. 15, 317. rem. 401 trist. 4, 2, 17 Pont. 4, 4, 6 LIV. 33, 32, 10 al. SEN. contr. exc. 8, 1, 6 VAL. MAX. 9, 12, 2 PHAEDR. 4, 17, 10 SEN. apocol. 5, 1 epist. 72, 4. 106, 9 CVRT. 9, 7, 26 VAL. FL. 4, 292 STAT. Theb. 8, 719 Ach. 1, 122. 167. 183 MART. 8, 50 (49), 6 PLIN. epist. 4, 11, 13 GELL. 3, 15 tit. APVL. met. 5, 7. 10, 16 PANEG. 11 (3), 29, 3 AVSON. 418, 64 CLAUD. 1, 234. ZACCH. 1, 28 v. p. 1712, 21. PHYSIOGN. 7, 4 p. 97, 1 ALC. AVIT. hom. 24 p. 145, 26 DRAC. laud. dei 2, 651 Orest. 128. 671. acc. -m (-a): abscondere: LVCAN. 9, 1041. accipere: LIV. 33, 32, 6 (*cap. al.*). SEN. contr. 2, 6, 3? acerbare: STAT. Theb. 12, 75. addere: STAT. Theb. 10, 628. adipisci: MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4. adire: TIB. 1, 5, 39. admittere: LVCAN. 2, 373. afferre: PLAUT. Stich. 295 LIV. 37, 51, 9 VAL. MAX. 4, 2 pr. SEN. epist. 109, 5 COLVM. 1, 3, 7 STAT. silv. 1, 2, 46 PLIN. epist. 10, 2, 1 SVET. Tib. 14, 4. al. agere: CARM. epigr. 1905 (*Timgad*). agitare: SALL. Catil. 48, 1. 61, 9 SIL. 15, 420. alere: CATVLL. 67, 23 (= 68, 95). amplificare: DECRET. fabr. Pisaur. (Corp. I² 6335) 13. angustare: SEN. dial. 12, 10, 3. auferre: LIV. 1, 58, 8 PLIN. nat. 36, 3. augere: TAC. ann. 3, 29. capere: Ov. met. 7, 513 al. trist. 5, 8, 21 mente. LIV. 27, 40, 9. 27, 51, 6 animis. VAL. MAX. 9, 3, 1 SEN. benef. 1, 6, 1 epist. 76, 28 OCTAVIA 200 VAL. FL. 3, 698. HOMER. 994 PLIN. epist. 5, 17, 1 al. et saepius. capessere: APVL. met. 11, 29. carpere: Ov. ars 3, 661 STAT. Theb. 11, 184 MART. 7, 47, 11 NEMES. ecl. 2, 7. celare: STAT. Theb. 10, 454. celebrare: LIV. 10, 45, 1 SIL. 11, 493 TERT. apol. 35, 11 VVLG. Iudith 16, 24 AVG. civ. 16, 31 p. 175, 13 D. PASS. Mar. lac. 5 p. 53, 2. claudere: v. infra l. 38. coercere: PANEG. 11 (3), 1, 1. cohibere: PROP. 2, 25, 30 in tacito . . . -a clausa sinu. colligere: PROP. 2, 14, 9. conciliare: SACR. Greg. 92, 3. concinere: ISID. alleg. 216. conferre: TERT. pudic. 7 p. 233, 24 PAVL. NOL. epist. 7, 1. confundere: VVLG. Ioel 1, 12. consecrari: AVG. civ. 4, 1 p. 145, 25 D. consequi: QVINT. inst. 7, 2, 42 FIRM. math. 6, 10, 7. consumere: STAT. Theb. 1, 323 Ps. QVINT. decl. 15, 4. contaminare: TER. Eun. 552 COD. Theod. 9, 38, 8. continere: LIV. 30, 17, 5 VAL. MAX. 4, 1, 13 PLIN. epist. 10, 87, 3. continuare: CLAUD. 21, 2. corrumpere: Ov. am. 2, 19, 58. cumulare: CIC. Att. 4, 1, 2 al. cf. vol. IV p. 1382, 22 et 1381, 23. adde PASS. Mar. lac. 4 p. 51, 3. dare: PLAUT. Curc. 106 vinum gutturi. Pseud. 704 Ov. am. 2, 9, 50 ars 2, 459. 3, 462 rem. 728 Pont. 2, 1, 60 fast. 5, 689 SEN. Tro. 594 LVCAN. 9, 946 PETRON. 109 SIL. 15, 56 STAT. Theb. 10, 763 al. MART. 6, 47, 7 VVLG. Tob. 7, 20 al. declarare: CATVLL. 64, 34 vultu. decipere: IVV. 6, 602. se dedocere: STAT. Theb. 2, 409. denegare: Ov. met. 4, 368. depocere: PROP. 1, 8^b, 29. differre: Ov. am. 2, 5, 29 al. MART. 10, 44, 5 al. dissimulare: Ov. met. 6, 653 TAC. Agr. 43 SVET. Aug. 66, 4. donare: HOR. carm. 3, 6, 28. duplicare: CIC. fl. Cic. epist. 16, 21, 3. efferre: FIRM. err. 24, 4 elato -o. efficere: GRAT. 237. effundere: IVV. 6, 189. emere: STAT. Theb. 9, 55. eripere: SEN. epist. 76, 29 SIL. 10, 624. erumpere: TER. Eun. 550. evangelizare: VVLG. Luc. 2, 10. excipere: CYPR. epist. 51, 1. excutere: STAT. Theb. 2, 250. exprimere: FRONTO p. 19, 12 N. PANEG. 10 (4), 30, 4. expromere: FRONTO p. 50, 4 N. extinguere: HIER. interpr. Iob 4, 10. extorquere: v. p. 1712, 46. facere: CARM. epigr. 361 (Corp. I² 1861) LIV. 3, 28, 4 LVCAN. 6, 227 PLIN. nat. 7, 134 FIRM. math. 6, 4, 2 VVLG. Tob. 12, 3 al. fastidire: POMER. 1, 25, 2. ferre: i. afferre: TIB. 2, 1, 11 PROP. 3, 8, 30 Ov. rem. 778 DRAC. Orest. 380. i. tolerare: TAC. hist. 4, 62. i. auferre: Ov. am. 2, 9, 44 epist. 12, 22 rem. 522 met. 9, 483 trist. 3, 11, 58 Pont. 4, 9, 61 MART. 8, 55 (53), 12 IVV. 8, 47. prae se ferre: VAL. MAX. 2, 8, 7. fingere: Ov. ars 3, 798. foedere: LIV. 7, 34, 1. fovere: EPICED. Drusi 29 al. frenare: PASS. Mar. lac. 4 p. 51, 3. frustrari: CATVLL. 66, 16 falsis . . . lacrimulis. fundere: CVLEX 120 fundentes -a vultu (*dat.*) Dianae (*de nymphis*). furari: v. p. 1712, 36. gaudere: TER. Andr. 964 al. v. p. 1703, 47. cf. etiam p. 1716, 14/5 et 1710, 31. geminare: cf. SIL. 10, 513 geminatus -a ductor. gustare: COMM. instr. 1, 35, 16. habere: TIB. 3, 13, 5 Ov. ars 2, 308? SEN. dial. 12, 10, 3. HERM. Pal. sim. 8, 5, 1 (*ἐχάρι*). FIRM. math. 5, 4, 6 VVLG. Philem. 7 AVG. civ. 14, 9 p. 25, 12 D. al. EVGRAPH. Ter. Eun. 1049. VEN. FORT. carm. 3, 9, 94 groge de niveo (*sim.* 4, 2, 10). haurire: LIV. 27, 51, 2 v. p. 1713, 18. SEN. dial. 6, 10, 4. imitari: LYGD. 6, 33. impertire: LIV. 27, 51, 4 al. implere: VVLG. Ioh. 3, 29 al. infundere: ARNOB. nat. 7, 18. inferre: AVG. civ. 21, 26 p. 543, 28 D. interrumpere: SEN. dial. 9, 2, 4 ARNOB. nat. 5, 7. iungere: Ov. ars 2, 481. AVSON. 13, 7 v. p. 1712, 50. libare: LYDIA 65. librare: STAT. Theb. 8, 288. minuere: Ov. met. 13, 463. moderari: TAC. ann. 2, 75. morari: MART. 8, 21, 1. movere: ANTH. 433, 6. monstrare: CARM. epigr. 685. negare: Ov. am. 2, 9, 50 ars 3, 88. nuntiare: PLAUT. Truc. 702 al. obtinere: VVLG. Is. 35, 10. occultare: CIC. off. 2, 79 [Hey]

offerre: PLAVT. Capt. 771. omittere: PS. SALL. rep. 1, 7, 5. ostentare: CVRT. 7, 10, 4. parare: CATVLL. 76, 6 STAT. Theb. 2, 205. partire: LVCIL. 115. pensare: STAT. Ach. 1, 69. percellere: PS. DAMAS. 107, 7 (= CARM. epigr. 1401). percipere: OV. met. 7, 455 Pont. 2, 1, 60 SEN. contr. 10, 4, 24 SEN. benef. 3, 17, 4 al. PLIN. epist. 2, 10, 6 al. HERM. Pal. sim. 8, 5, 6 (ἐχάρον). CARM. epigr. 78. 968. perdere: PVBLIL. B 38. perpetuare: AVG. civ. 14, 26 p. 53, 24 D. plangere: AVSON. 168, 21. plorare: DRAC. Orest. 63. polliceri: CORP. I² 1924. porrigere: AVSON. 332, 36. possidere: OV. epist. 16, 107 OPTAT. 2, 17 p. 51, 7. potiri: TER. Ad. 876 (commoda A). praebere: TIB. 2, 3, 72 LIV. 25, 27, 5 al. SVET. Nero 57, 1. praecipere: ANTON. Cic. Phil. 13, 45 OV. epist. 16, 107. EPICED. Drusi 29 mente. FLOR. epit. 2, 12, 14. praeripere: OV. met. 11, 310. praesagire: LVCR. 4, 1106 (v. p. 1712, 34). praestare: PLIN. paneg. 79, 3. praesumere: PLIN. epist. 2, 10, 6 NEMES. cyn. 78. pressare: GRAT. 207. prodere: HOR. sat. 2, 5, 104 (de vultu). PLIN. nat. 2, 93. proferre: PLIN. paneg. 53, 6 al. profiteri: SEN. benef. 2, 22, 1. promittere: SIL. 15, 758 MART. 8, 51, 23. proturbare: STAT. silv. 5, 1, 141. quacere: LVCR. 4, 1196 VERG. Aen. 11, 180. rapere: OV. epist. 17, 43 PETRON. 109, 9 v. 6 al. SIL. 11, 491 (aliter 14, 584). referre: STAT. Theb. 5, 711. relinquere: OV. epist. 16, 204. renovare: PLIN. paneg. 61, 9. reparare: AVIEN. Arat. 324. reportare: STAT. silv. 1, 3, 13 mente. repraesentare: VERVS Fronto p. 132, 23 N. reprimere: PVBLIL. N 5. resolvere: SIL. 13, 509. restringere (restingere duae edd.): HEGES. 5, 26, 2 (χαράν... ἐσβεσεν). retinere: OV. met. 12, 285. rumpere: AVSON. 170, 13 CARM. epigr. 446, 2. sentire: PROP. 1, 13, 24 LIV. 44, 44, 3 SEN. epist. 4, 2 PLIN. nat. 16, 95. al. servare: OV. met. 7, 736 PLIN. epist. 5, 6, 46. simulare: OV. ars 1, 678 vultu. sociare: LYGD. 3, 7. solvere habenis: CLAVD. 10, 191. sumere: OV. rem. 401 al. NEMES. ecl. 4, 59 HIL. Macc. 141. suppeditare: PLAVT. Trin. 1119. suspendere: CLAVD. 1, 234. togere: APVL. met. 8, 6 vultu. temptare: STAT. silv. 4, 7, 28. tenere: VVLG. Is. 51, 11 VEN. FORT. carm. 4, 13, 10. testari: OV. met. 6, 660 al. GRAT. 237 SIL. 16, 580 STAT. Theb. 9, 177. al. tollere: CATVLL. 68, 123. aliter v. p. 1712, 15. HIL. in Matth. 23, 4 VVLG. Ioh. 16, 22. trahere: MART. CAP. 7, 725. transferre: VVLG. Is. 24, 11. tribuere: BELL. Afr. 61, 5 SEN. benef. 1, 6, 1. turbare: TIB. 3, 9, 18 LVCAN. 6, 284 BVC. Eins. 2, 1 PLIN. paneg. 69, 1 CLAVD. carm. min. 22, 32. vexare: BVC. Eins. 2, 9. videre: SEN. dial. 12, 10, 3. al. vovere: NEMES. cyn. 78 FELIX anth. 210, 7.

dat. -o (-is): se dedere: SALL. Iug. 2, 4. indulgere: PLIN. epist. 5, 14, 7. temperare: SEN. dial. 7, 25, 3 (temperans -i: PLIN. paneg. 52, 5). impar: APVL. met. 10, 2. *res -o est:* PLAVT. Poen. 1217 (*spur.?*). TER. Andr. 13 SALL. Iug. 9, 2 LIV. 26, 37, 3 PLIN. epist. 2, 11, 1. 4, 19, 1 FRONTO p. 18, 12 N. AVG. civ. 6, 10 p. 268, 20 D.

abl. -o (-is): commoveri: TER. Andr. 938 *de animo*. APVL. met. 11, 12. compleri: CIC. fin. 5, 69 Tusc. 5, 70. cumulari: CIC. Att. 14, 17^a, 1 (= epist. 9, 14, 1). duci: TER. Andr. 180. efferari: AMM. 24, 4, 14. efferri: CIC. rep. 3, 42 epist. 10, 12, 2 LIV. 21, 53, 1 SEN. dial. 2, 9, 3 CVRT. 4, 6, 26 al. SVET. Iul. 22, 2 PANEG. 3 (11), 12, 1 al. AMM. 17, 12, 11 al. AVG. civ. 11, 21 p. 488, 24 D. enicari: VAL. MAX. 9, 12, 3. erigi: LIV. 6, 6, 17. exanimari: LIV. 22, 7, 13. ferri: PANEG. 4 (9), 16, 5. 5 (8), 18, 6. al. laetari: PAVL. FEST. p. 369 APVL. met. 11, 18 VVLG. III reg. 1, 40 al. moveri: VITR. 9 pr. 10. percelli: VAL. MAX. 4, 8, 5. perfundi: LIV. 26, 50, 9 al. APVL. met. 1, 17 al. permisceri: APVL. met. 11, 7 pavore et -o. praepediri: TER. Haut. 506. rapi: BOETH. cons. 2, 5, 36. recreari: PHAEDR. app. 14, 27. sublevare: FIRM. math. 5, 3, 28 al. *act.:* afficere: PLAVT. Poen. 1275 CIC. fin. 5, 70 Tusc. 5, 69 SEN. benef. 2, 31, 2 TAC. ann. 2, 84 PLIN. epist. 4, 19, 3 al. donare: PLAVT. Aul. 808. explorare animum: TER. Andr. 339. hilarare: APVL. met. 5, 14. laetificare: VVLG. Ier. 20, 15. oblectare: PLAVT. Poen. 1258 COMM. instr. 1, 26, 5. recreare animam: APVL. met. 5, 13. replere cor: VVLG. psalm. 125, 5. act. 13, 52 al. *nota iuncturam -o gaudere:* p. 1710, 31. *-o cum verbis actionem affectus denotantibus (fere i. q. 'prae gaudium'):* exclamare: TER. Phorm. 870. lacrimare: TER. Ad. 409 (sim. 537). CIC. Sest. 117 al. gliscere: TVRPH. com. 191 gliscor (*sic*) -o. stupere: CAEL. or. frg. Quint. inst. 9, 3, 58. triumphare: CIC. Cluent. 14 (*ibid.* exultare laetitia). Mur. 51 CAES. Cic. Att. 9, 16, 2 al. exultare: CIC. Catil. 1, 26 al. *passim.* desipere: CIC. epist. 2, 9, 2. exilire: Q. CIC. Cic. epist. 16, 16, 1 SVET. Nero 41, 2. lacrimas profundere: BELL. Alex. 24, 5. conclamare: LIV. 1, 25, 6. manant lacrimae: LIV. 5, 7, 11 al. ovare: LIV. 8, 7, 12 (APVL. met. 6, 28). illacrimare: LIV. 25, 24, 11. effundere lacrimas: LIV. 27, 19, 12. exspirare: PLIN. nat. 7, 119. obire: PLIN. nat. 7, 180. demittere vultum: PLIN. paneg. 73, 4. flere: PANEG. 8 (5), 9, 6 (*cf. ibid.* lacrimae... pectora... -is irrigabant). saltum sustinere: CAEL. AVR. acut. 3, 7, 72. *sim. -o aliquid facere (aliquid fit):* SALL. hist. 1, 67 maximo -o bellum irritare. LIV. 3, 53, 2 al. FEST. p. 326 CVRT. 7, 5, 29. PETRON. 91, 2 solutum -o vultum. PLIN. nat. 18, 5 AVR. Fronto p. 27, 16 N. ITALIA Matth. 13, 44 (cod. e; ἀπὸ τῆς χαρᾶς. prae -o VVLG.). -o pro obi.: frui: TER. Hec. 842 CIC. Phil. 10, 1 LIV. 44, 44, 1 PHAEDR. 4, 15, 14 SEN. dial. 12, 10, 3 al. MART. 1, 49, 39 PLIN. epist. 10, 10, 2 al. FRONTO p. 188, 18 N. fungi: TAC. hist. 2, 55 v. p. 1712, 18. perfrui: CIC. Tusc. 5, 72. potiri: PANEG. 6 (7), 14, 3 COD. Theod. 6, 23, 4 (a. 437). superabundare: VVLG. II Cor. 7, 4. *c. adiectivis:* -o alacer: LIV. 10, 14, 9. 25, 34, 11. 44, 11, 9 VAL. MAX. 8, 14, 5 PHAEDR. 2, 5, 22 CVRT.

9, 5, 11. delibutus: TER. Haut. 856 APVL. met. 7, 13 al. laetus: CVRT. 8, 4, 27 PLIN. paneg. 92, 4. lassus: PLIN. nat. 37, 3. plenus: SEN. epist. 59, 14 (*ibid.* hilaris). HIST. Apoll. rec. A et B 7 p. 11, 9 al. *cf. p. 1718, 50.*
praep.: prae -o (*semper sing.*): TER. Haut. 308 ubi sim nescio. LIV. 4, 40, 3 bis. 27, 50, 2 (P; praep. om. Σ). 39, 49, 5 FRONTO p. 5, 16 N. APVL. flor. 16 p. 72 TERT. anim. 52 p. 384, 19 al. PANEG. 3 (11), 11, 4. VVLG. Tob. 11, 11 flere. Matth. 13, 44 (ἀπὸ τῆς χαρᾶς). Luc. 24, 41 al. SVLP. Sev. Mart. 13, 9. cum -o aliquid facere: VABRO sent. 38 SALL. Iug. 69, 1 LIV. 1, 25, 13. 3, 72, 3. 23, 46, 3 al. SEN. dial. 1, 2, 11. 3, 18, 4. 6, 3, 4 hilaris et cum -o. SVET. Nero 34, 3 APVL. met. 6, 6 al. ITALIA act. 2, 46 (codd. g, p). TERT. pudic. 9 p. 238, 28 al. CYPR. epist. 66, 3 p. 728, 13 cum voto et -o. ARNOB. nat. 7, 10 cum -is... agere (*i. vivere*). SORT. Sangall. 2, 12. 3, 3 AMM. 15, 8, 11. 29, 5, 42 al. ANON. Vales. 12, 65 al. VVLG. gen. 31, 27 al. nota Tob. 11, 21 cum -o magno gavisus sunt. Bar. 4, 23 (μετὰ χαρμοσύνης). SVLP. Sev. chron. 1, 31, 5 al. NICET. symb. 12. PALLAD. hist. mon. I 51 p. 335^A cum -o laetitiae (ἀπὸ πολλῆς χαρᾶς). BENED. reg. 49, 12. 15 CORP. IX 3160. non sine -o: PASS. Mar. Iac. 7 p. 55, 8. in -o: esse: PLAVT. Merc. 885 TER. Eun. 1035 (*plur.*) SEN. epist. 23, 4. 66, 18 PLIN. nat. 7, 132 VVLG. Tob. 14, 4 AVG. civ. 20, 22 p. 462, 21 D. aliquid facere: SEN. epist. 66, 15 se melius in hoc -o gerere. 99, 18 oculi... in -o relaxantur. ITALIA psalm. 125, 5 (Cypr. test. 3, 16 p. 129, 7 c. Fort. 12 p. 344, 18. *cf. Tert. adv. Marc. 4, 14 p. 461, 25*) qui seminant in lacrimis, in gaudio (-is Tert. cod. N. exultatione rell.) metent (*ibid.* venient in exultatione. ἐν δάκρυσι, ἐν ἀγαλλιάσει. *ibid.* ἡξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει. VVLG. in lacrimis, in exultatione. *ibid.* venient cum exultatione). ITALIA Luc. 1, 41 (Gat.) exultavit in -o (ἐκίρτησε; exultabit VVLG. sine additamento). FILASTR. 153, 5 exultet ecclesia. VVLG. deut. 28, 47 al. Luc. 1, 44 (ἐν ἀγαλλιάσει). COMM. apol. 176. in -um: labi: VAL. FL. 6, 662. resolveri: SIL. 11, 303 al. effundi: FRONTIN. strat. 2, 5, 12. diffundi: APVL. met. 2, 26. exultare: APVL. met. 8, 26. exardescere: PANEG. 9 (12), 18, 3. moveri: CLAVD. DON. Aen. 6, 720 p. 602, 7. erumpere: HIER. epist. 1, 15, 1. venire: VVLG. Sirach 8, 8 inimicis (18, 31 facere aliquem). se mittere: AVG. soliloq. 2, 14, 25. ad -um: pervenire: SEN. epist. 27, 4. esse: VVLG. Zach. 8, 19. TAC. ann. 14, 5 reciperatam... gratiam per -m memorabat. FRONTO p. 6, 2 N. quo ex -o resipiscerem. APVL. met. 1, 12 lacrimae... de -o prodeunt. inter -a: VERG. Aen. 6, 513 CALP. ecl. 1, 90.

B nominales: epitheta: -m: aeternum: AVG. civ. 22, 30 p. 633¹. 11 D. SACR. Greg. 91, 1 al. alternum: OV. Pont. 4, 9, 62. amplum: FRONTO p. 120, 2 N. CYPR. epist. 51, 1. antiquum: *ex conl.* PLAVT. Merc. 885. assiduum: PLIN. nat. 37, 3. aureum: AVSON. 332, 36. blandum: SEN. epist. 23, 4. bonum: SIL. 15, 56 APVL. Plat. 2, 10 DRAC. laud. dei 1, 18? breve: LIV. 30, 16, 2 al. OCTAVIA 200 FLOR. epit. 4, 8, 4 al. COMM. instr. 1, 26, 3. caecum: CLAVD. 20, 546. caeleste: SACR. Greg. 96, 8 al. candidum: STAT. silv. 2, 2, 149. carnale: AVG. in euang. Ioh. 102, 2. certum: LIV. 27, 50, 11 al. AVG. civ. 14, 9 p. 25, 12 D. al. commune: CIC. Phil. 14, 13 populi R. Att. 16, 1, 6 LVCR. 4, 1196 OV. epist. 15, 317 trist. 4, 2, 17 LIV. 23, 12, 8 PANEG. 12 (2), 47, 4 COD. Theod. 9, 38, 8 (a. 385). continuum: SEN. dial. 2, 9, 3 STAT. silv. 4, 1, 20. corporale: OP. imperf. in Matth. 15 p. 717. crastinum: CLAVD. 1, 288. criminum: OPTAT. 2, 15 p. 49, 18. crudele: OV. met. 6, 653 Prognos. MART. 3, 64, 2 v. p. 1712, 82. cunctans: GELL. 9, 9, 15. damnosum: CLAVD. 8, 335. divinum: HIL. trin. 2, 27 angelorum. diuturnum: LIV. 4, 32, 6 al. dulce: LYDIA 59 OV. ars 3, 798 NEMES. cyn. 25. effrenum: PANEG. 11 (3), 29, 3. effusum: VAL. MAX. 4, 1, 2 al. erubescendum: OPTAT. 2, 21 p. 57, 13. evanidum: SEN. epist. 35, 3. exultans: v. p. 1713, 12. fallax: AVG. civ. 10, 25 p. 440, 6 D. CARM. epigr. 1400, 5. falsum: PLAVT. Poen. 1258 TER. Andr. 180 Hec. 842 CIC. epist. 6, 12, 1 VERG. Aen. 6, 513 LYGD. 6, 33 PROP. 1, 8^b, 29 OV. epist. 13, 108 TAC. hist. 2, 42 AVSON. 319, 30. felix: AVG. civ. 14, 9 p. 24, 32 D. IORD. Get. 269. ferum: OV. trist. 5, 8, 21. fessum: AVIEN. Arat. 324. festum: SIL. 15, 420. fidele: SEN. epist. 98, 1. firmum: SEN. *ibid.* foedum: MART. 9, 41, 8 (v. p. 1712, 49). fugitivum: MART. 1, 15, 8. al. POMER. 1, 25, 2. furtivum: TERT. anim. 58 p. 395, 3. genuinum: GELL. 9, 9, 15. grande: PLAVT. Stich. 295 SEN. benef. 3, 17, 4 al. TAC. hist. 1, 20 AVG. civ. 14, 10 p. 26, 19 D. gratum: MART. 1, 34, 4. honestum: LIV. 27, 40, 9. humanum: STAT. silv. 2, 2, 132. immensum: LIV. 5, 23, 2. immodicum: LIV. 26, 51, 12 CVRT. 9, 9, 26 al. immotum: SEN. dial. 7, 4, 5. impatiens: MIN. FEL. 2, 2. impermissum: HOR. carm. 3, 6, 28. improbandum: VAL. MAX. 4, 8, 3. improvisum: PHYSIOGN. 74 p. 97, 1. inaestimabile: LIV. 29, 32, 1 AMM. 15, 5, 35. inane: QVINT. inst. 2, 4, 16 HIL. in Matth. 23, 4 AVSON. 168, 21 al. BOETH. cons. 2, 5, 36. incertum: *cf. STAT. Theb. 8, 288.* incredibile: CIC. epist. 10, 12, 2. ingens: SALL. Iug. 55, 1 LIV. 3, 28, 4 al. SEN. dial. 7, 3, 4 PLIN. nat. 7, 134 GELL. 3, 15 tit. al. inimicum: v. p. 1712, 15. inopinatum: VAL. MAX. 4, 8, 5 GELL. 3, 15, 4. al. inopinum: STAT. Theb. 5, 711 al. CLAVD. 26, 208. insanum: AVG. civ. 22, 22 p. 604, 1 D. insatiabile: CIC. Tusc. 5, 70. insolens: CVRT. 4, 6, 26 AMM. 20, 7, 16. insperatum (non speratum: SIL. 12, 745): TER. Haut. 414 LIV. 29, 32, 13 CVRT. 8, 4, 27 GELL. 3, 15 tit. APVL. met. 1, 17. integrum: FRONTO p. 73, 1 N. interius: PLIN. nat. 2, 94. internum: PROSP. in psalm. 117, 15. intimum: GELL. 9, 9, 15. invectivum: SEN. epist. 23, 5 (invent-codd., ut vid.).

irritum: AVSON. 108, 14. lacrimans: AVG. civ. 22, 8 p. 570, 11 D. lacrimosum: CLAUD. 26, 407. laetum: APVL. met. 11, 29. lascivum: DRAC. Orest. 128. letiferum: AVSON. 95, 2. leve: SEN. epist. 35, 3 GELL. 9, 9, 15. liberum: PASS. Mar. Iac. 4 p. 51, 12. longum: EPIST. Sapph. 126 SEN. Oed. 236 *al.* MART. 8, 11, 5 *v. p.* 1712, 15 IUV. 8, 47 MART. CAP. 7, 725. Machabaeicum (*i. quale fuit matris fratrum Machabaeicorum*): PASS. Mar. Iac. 13 p. 62, 11. maestum: RVT. NAM. 1, 578 DRAC. Orest. 1. magnum: PLAVT. Truc. 702 CIC. Phil. 10, 1 *al.* SALL. Iug. 69, 1 *al. saepe.* malum: VERG. Aen. 6, 279 SEN. dial. 5, 43, 4. 7, 25, 3. *nota* epist. 59, 3 VAL. FL. 6, 179 (*v. p.* 1713, 49) STAT. Theb. 1, 229 COMM. instr. 1, 35, 16 apol. 212. *cf.* AVG. civ. 14, 8 p. 18, 28 D. PS. CATO dist. 4, 17. manifestum: LVCAN. 9, 1041 CLAUD. 15, 7. mansurum: SACR. Greg. 9, 8 CASSIOD. inst. div. praef. p. 1110^a. meritum: LIV. 27, 40, 9. mirum: CAPITOL. Maximin. 5, 4. moderatum: VAL. MAX. 2, 8, 7. mortale: TAC. ann. 15, 23. multiplex: LIV. 4, 60, 2. multum (*sing.*): TAC. ann. 11, 25. mutuum: LVCAN. 4, 1205 (*v. p.* 1712, 34). 5, 854 Ov. am. 2, 3, 2 *al.* SEN. benef. 2, 31, 2 TERT. scorp. 13 p. 176, 16. nauticum: TERT. adv. Val. 12 p. 191, 10. necopinatum: LIV. 39, 49, 5. nimium: TER. Haut. 506 CIC. epist. 2, 9, 2 LIV. 22, 7, 13. *al.* nocturnum: *v. p.* 1712, 47. notabile: TAC. hist. 3, 39. novum: VERG. Aen. 10, 324. nuptiale: ARNOB. nat. 5, 7. obsoletum: LIV. 30, 42, 17. omne (*sing.*): ANON. Vales. 12, 65 VVLG. Esth. 10, 13 *al.* parvum (*minus*): PANEG. 5 (8), 18, 6 GREG. Tvr. Franc. 5, 11. paschale: SACR. Greg. 91, 2. peculiare: PLIN. paneg. 23, 4. perenne: SEN. epist. 81, 21. perpetuum: TER. Ad. 972 CIC. Tusc. 5, 67 SEN. epist. 27, 3 AVG. civ. 14, 9 p. 24, 32 D. pestiferum: LIV. 1, 58, 8. pigrum: GELL. 9, 9, 15. pium: PANEG. 3 (11), 7, 1. plenum: CIC. Tusc. 5, 67. *cf.* Ov. epist. 16, 204 VVLG. Ioh. 16, 24 *al.* pollutum: PS. RVFIN. in Os. 6, 11. praecipuum: FRONTO p. 95, 23 N. AVR. Fronto p. 93, 10 N. praecox: CVRT. 4, 15, 11. pravum: LIV. 40, 14, 2 PHAEDR. 4, 15, 14. profusum: SACR. Greg. 111, 3. proprium: BELL. Afr. 61, 5 FRONTO p. 95, 23 N. prosperum: FIRM. math. 6, 10, 7. publicum: LIV. 1, 26, 3 SEN. apocol. 5, 1 MART. 7, 6, 5 EDICT. imp. Nerv. Plin. epist. 10, 58, 7 PLIN. epist. 10, 102 *al.* TERT. idol. 15 p. 48, 23 apol. 35, 11 PORPH. Hor. carm. 4, 2, 42 FELIX anth. 210, 7. *al.* quantum: PLAVT. Aul. 808 CATVLL. 61, 117 HOR. sat. 1, 5, 43 *et saepius.* rationabile: OP. imperf. in Matth. 1 p. 613. rectum: AVG. civ. 14, 9 p. 25, 12 D. repens: PANEG. 10 (4), 37, 8. repentinum: APVL. met. 11, 14 *al.* Romanum (*i. Romanorum*): CLAUD. 21, 2. salubre: LIV. 37, 37, 7. sanctum: DAMAS. epigr. 62, 6 AVG. civ. 14, 16 p. 38, 21 D. SVLP. Sev. epist. 3, 19. secretum: TAC. dial. 6. securum: Ov. met. 7, 455 SEN. epist. 27, 3 MART. 6, 47, 7 AVG. civ. 21, 17 p. 521, 26 D. sempiternum: FILASTR. 59, 3 SACR. Greg. 92, 3. sincerum: LIV. 34, 41, 4 *al.* IVST. 10, 1, 3 MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4. solidum: TER. Andr. 647 SEN. epist. 23, 5 PS. SEN. mon. 50 AVG. civ. 3, 17 p. 122, 5 D. sollemne: MART. 12, 62, 6. sordidum: STAT. silv. 3, 5, 18. spirituale: AVG. in euang. Ioh. 102, 2 SACR. Leon. p. 326 SACR. Greg. 125, 1 OP. imperf. in Matth. 15 p. 717 stabile: SEN. epist. 59, 15. subitarium: APVL. met. 11, 12. summum: CIC. epist. 12, 25, 1 LIV. 9, 24, 15 VAL. MAX. 4, 1, 13. *al.* supernans: GELL. 9, 9, 15 in summo pectore. tacitum: LIV. 30, 17, 5. tantum: PLAVT. Poen. 1275 CATO orig. 95, 14 CIC. fin. 5, 70 *al. saepius.* terrenum: AVG. civ. 4, 1 p. 145, 25 D. *al.* terrestre: AVG. civ. 8, 5 p. 327, 5 D. tranquillum: SEN. epist. 72, 4. trepidum: SEN. dial. 10, 17, 2. *v.* v. num: HOR. epist. 2, 1, 188 EPICED. Drusi 37 LIV. 23, 13, 6 *al.* SIL. 15, 758 IUVENC. 4, 32 COMM. instr. 1, 26, 5. uber: PANEG. 10 (4), 32, 4. udum (*sc. lacrimis*): MART. 10, 78, 8. ventosum: STAT. silv. 4, 4, 50. verum: SEN. epist. 23, 4 MART. 1, 49, 39 *al.* AVG. civ. 14, 26 p. 53, 24 *al.* vetus: CIC. Mil. 77. vicens: GELL. 9, 9, 15 in . . . penetrati cordis. volucere: TAC. dial. 9. usitatum: LIV. 30, 42, 17. vulgare: TAC. dial. 6 (*ibid.* imperitorum . . . oculis expositum). vulgo notum: PETRON. 119, 8. *accedunt genetivi: personae, qua quis gaudet:* PROP. 2, 18, 15 Aurorae maiora senis Tithoni -a vivi quam . . . amisso Memnone luctus erat. Ov. rem. 401 -a ne dominae . . . te capiant. VAL. FL. 4, 164 *v. p.* 1712, 47. STAT. Theb. 10, 426 *v. p.* 1712, 81. VVLG. II Esdr. 8, 10 -m . . . domini est fortitudo nostra. *rei, quae gaudio afficitur, impletur, in qua gaudium est:* SALL. Iug. 2, 4 corporis (*v. etiam* l. 78. p. 1718, 3). VERG. Aen. 6, 279 mala mentis -a habitant in faucibus Orci (*cf.* SERV. et Norden *ad h. l.* ² p. 214. mentis: Ov. met. 6, 660 Pont. 2, 1, 17 LVCAN. 9, 1041 PETRON. 89, 17 SIL. 16, 580 DRAC. Romul. 6, 71). 11, 180 vitae (CARM. epigr. 446). LYDIA 59 *v. p.* 1712, 36. LYGD. 3, 7 longae vitae. Ov. epist. 17, 107 noctis (ars 2, 308). PLIN. nat. 16, 95 annorum. VAL. FL. 7, 340 iuventae (STAT. Ach. 1, 268). STAT. silv. 4, 4, 50 famae (4, 7, 28). IUV. 9, 19 animi. APVL. met. 1, 6 nuptiarum (PANEG. 6 [7], 7, 1). 6, 28 pomparum. TERT. spect. 2 p. 2, 17 saeculi. CAPITOL. Max. Balb. 17, 7 animi. ARNOB. nat. 7, 4 voluptatis? IUVENC. 4, 32 terrae. FIRM. math. 5, 3, 28 felicitatis (8, 1, 9 *al.*). 2, 20, 9 laetitiae (6, 10, 7 *al.*). 6, 33, 5 laeti . . . temporis. HIL. in Matth. 23, 4 corporum. HIL. dedic. eccl. p. 883^b festi. FILASTR. 129, 6 psal. morum. 149, 8 iucunditatis. AVSON. 253, 5 veteris . . . vitae. CLAUD. DON. Aen. 10, 325 p. 336, 13 amorum (MART. CAP. 7, 725 amoris). VVLG. Sirach 30, 16 cordis. Is. 24, 8 tympanorum. AVG. civ. 22, 21 p. 603, 5 D. spei. COMM. instr. 1, 26, 3 mundi (2, 18, 20 *al.*). *al.* GREG. Tvr. Andr. 16 aeternitatis. Mart. 3, 19 pietatis. vit. patr. 1 caelorum (VEN. FORT. carm. 4, 13, 10 caeli). GREG. M. moral. praef. 20 anima-

rum. BENED. reg. 49, 15 desiderii. PASS. Mar. Iac. 6 p. 53, 5 lucis aeternae. *rei, quae gaudium facit (gen. obi.):* ANTON. Cic. Phil. 13, 45 suppliciorum. PS. SALL. rep. 1, 7, 5 pecuniae et corporis. Ov. met. 13, 463 necis. 14, 653 spectatae formae. LIV. 25, 24, 11 perpetratae rei. 39, 50, 9 mortis. 42, 55, 4 periculosi saltus superati. 44, 44, 3. 45, 1, 4 FEST. p. 326 PHAEDR. 2, 5, 22 SEN. Oed. 236 epist. 74, 7 LVCAN. 9, 946. 10, 108 PLIN. nat. 18, 5. 21, 1 naturae . . . lascivienti . . . et in magno -o fertilitatis . . . ludenti (*iubenti sim. codd.*). VAL. FL. 6, 179 (*v. p.* 1713, 49). STAT. Theb. 2, 408 regnorum. 4, 352 belli. 10, 628 pulchrae . . . mortis. Ach. 1, 69 silv. 4, 2, 5. MART. 6, 47, 7 fontis. IUV. 8, 47. 10, 204. 15, 41. TAC. dial. 6 consurgendi assistendique inter tacentes. PLIN. epist. 10, 10, 2 FLOR. epit. 1, 9, 2 *al.* APVL. met. 10, 16 TERT. pudic. 7 p. 233, 20 adv. Val. 17 p. 196, 14. CYPR. epist. 51, 1 voti communis. PANEG. 3 (11), 12, 1. 5 (8), 18, 6² (*v. app. crit.*). 11 (3), 1, 1. IUVENC. 1, 50 ventris (*i. praegnationis*). AMM. 17, 12, 11 CLAUD. DON. Aen. 9, 155 VVLG. Iudith 16, 24. Ezech. 24, 25 dignitatis. Matth. 13, 44 illius (*thesauri*). Phil. 1, 25 fidei. CLAUD. 20, 546 futuri. rapt. Pros. 1, 288 praedae. AVG. civ. 19, 27 p. 402, 24 D. beatitudinis. 21, 17 p. 521, 26 COD. Theod. 8, 11, 3 (*a. 369*). 6, 23, 4 (*a. 437*) EPISC. Gall. Leo M. epist. 68, 2 SACR. Greg. 6, 1. 38, 4 PASS. Mar. Iac. 5 p. 53, 2. CARM. epigr. 968 dedecoris. 707 ruris. -m laetitiae: *v. p.* 1716, 17 *et* 1717, 77. *de aliquo:* FLOR. epit. 2, 18, 16 de se. APVL. Plat. 2, 16 VVLG. II par. 20, 27 AVG. civ. 14, 8 p. 16 21 D. CARM. epigr. 1400, 5. *ex aliqua re:* LIV. 33, 33, 3 SEN. benef. 2, 10, 4. VVLG. Rom. 14, 17 -m in spiritu sancto. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4 sine fraude (*ἄδολος*). *gaudii (-orum):* abundantia: VVLG. II Cor. 8, 2 (*τῆς χάριτος*). aequalitas: SEN. epist. 59, 16. aeternitas: VVLG. RVSP. incarn. 55. caput: FRONTO p. 18, 2 N. contumacia: PANEG. 12 (2), 37, 3. cumulus: CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 1 AMM. 22, 8, 49 *al.* dies: VVLG. Esth. 9, 19. domus: VVLG. Is. 32, 13. fides: PLIN. paneg. 23, 6. fomentum: EPIST. imp. de Asia (Bruns fontes⁷ p. 272) b 8. fructus: TERT. adv. Val. 12 p. 191, 4. gratia: SACR. Leon. p. 326. iucunditas: AVG. civ. 22, 30 p. 633, 11 D. laetitia: GREG. M. moral. 15, 4. lascivia: TERT. adv. Val. 12 p. 191, 10. lux: PANEG. 12 (2), 3, 4. magnitudo: HIER. in Ier. 30, 4 p. 1053. manipulus: PS. RVFIN. in Os. 6, 11 (*ex psalm. 125, 5*). necessitas: TERT. bapt. 20 p. 218, 1. nimietas: APVL. met. 3, 10. oleum: VVLG. Is. 61, 3. panis: AVG. serm. 216, 10, 10. pondus et constantia: TAC. dial. 6. possessio: SEN. epist. 23, 4. pretium: COD. Theod. 8, 11, 4 (*a. 383*). risus: TERT. adv. Val. 15 p. 195, 4 (*ex con.*) AVG. civ. 16, 31 p. 175, 10 D. ruina: GELL. 3, 15, 4 quasi ruina incidentis . . . i oppressa. securitas: AVG. civ. 14, 9 p. 24, 32 D. societas: VERVS Fronto p. 130, 11 N. tempus: MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4. vis: FRONTO p. 96, 1 N. PANEG. 8 (5), 8, 3. vox: VVLG. Ier. 7, 34 *al.* (Bar. 2, 23 *gr. χαρμονίης*). AVG. civ. 22, 8 p. 580, 21 D. usura: CIC. epist. 6, 12, 1. adiutor: VVLG. II Cor. 1, 23. amicus: AVG. civ. 14, 16 p. 38, 21 D. augur: TERT. anim. 24 p. 339, 20. coetus: *v. p.* 1713, 12. gerulus: APVL. met. 4, 16. nuntius: PANEG. 8 (5), 1, 2 (*ibid.* gratulationis orator). praecursor: SACR. Greg. 125, 6 (*v. p.* 1713, 8). socius: VVLG. Phil. 1, 7 (*τῆς χάριτος*). plenus: SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 551. -m (*singularis*): *ap. scriptores pedestres usitatissimus est, ap. poetas dactylicos omnino exclusus (praeter CATVLL. et COMM., v. infra l. 63, 66), apud reliquos rarus; -a (pluralis): nom. acc. fere dactylicorum, pedestres omnibus casibus utuntur. dedi omnia exempla usque ad CIC.; dehinc, quae numeri singularis sunt apud poetas, pluralis ap. scriptores.* *sing.*: PLAVT. Asin. 282 maximas opimitates. -o effortissimas. Bacch. 115 *v. p.* 1713, 46. frg. 18 *v. p.* 1712, 74. Capt. 771. 864 *v. p.* 1713, 47. Curc. 106 Merc. 886 Poen. 1217. 1258. Rnd. 1284 *v. p.* 1713, 48. Stich. 295 PACVV. trag. 294 TER. Andr. 180. 339. 647. 938. 963 alt. exit. 13 Hec. 842 Haut. 308. 414. 505 Phorm. 870 Eun. 550. 552 Ad. 409. 537. 972 TVRPIL. com. 191 TRAG. inc. 211 CATO orig. 95, 14 CAEL. or. frg. Quint. inst. 9, 3, 58 VARRO ling. 6, 50 PS. VARRO sent. 38. CIC. *passim. etc.* *ap. poetas:* CATVLL. 91, 9 in *herametro*. PVBLIL. B 38 *al.* PHAEDR. 2, 5, 22. 4, 15, 14. 4, 17, 10. 4, 20, 18 (*plur.*: app. 14, 27) SEN. Tro. 594 (*plur.*: Oed. 236 in *hexam.*) PETRON. 89 vers. 17 MART. 1, 49, 39. 1, 99, 7. 3, 64, 2. 5, 37, 17. 10, 78, 8. COMM. apol. 176 gaudio (*dactylus. item 818*). *plur.*: PLAVT. Aul. 808 quantis me donatis -is. Capt. 840 maerores mi antevortunt -is. Poen. 1275 (*app. laetitia*). Pseud. 704 tria (*app. plur. laetitiae*). Trin. 1116 (*ibid.* voluptates). 1119 -is -m suppeditat. Truc. 702 TER. Andr. 964. Hec. 833 tot. Eun. 1035 Ad. 876 (*commoda A*). IUVENC. com. 2 sua (*i. hominum*). LVCIL. 97 *et passim ap. poetas (gen. plur. MART. 11, 80, 8). in prosa oratione:* CIC. Catil. 1, 26. Mil. 77 populi R. Tusc. 5, 67 *bis*. 5, 72 tot. ANTON. Cic. Phil. 13, 45 *supra l. 2*. SALL. Catil. 61, 9 Iug. 2, 4 PS. SALL. rep. 1, 7, 5. LIV. 9, 15, 7 omnia . . . -a. 22, 7, 12 feminarum. SEN. contr. 2, 1, 4 dominorum. exc. 8, 6 mentes -is occupatae. suas. 5, 1² SEN. epist. 99, 21 imprudentium. PLIN. nat. 7, 134. 14, 5. 16, 95 annorum. 36, 3 TAC. dial. 6 l. 18 hist. 1, 27 ann. 13, 46. 14, 4. PLIN. epist. 8, 23, 7 tot. 10, 102 paneg. 23, 5. 53, 6. 61, 9 EDICT. imp. Nerv. Plin. epist. 10, 58, 7 FLOR. epit. 2, 7, 14 FRONTO p. 33, 2 N. 120, 2 AVR. Fronto p. 86, 17 N. GELL. 9, 9, 15 APVL. met. 1, 6. 5, 14. 6, 28 TERT. spect. 2 p. 2, 17 idol. 15 p. 48, 23 anim. 25 p. 341, 12. 82 p. 353, 28 PANEG. 5 (8), 18, 6. 6 (7), 7, 1. 8 (5), 1, 2 *al.* VOPISC. Tac. 18, 1 ARNOB. nat. 2, 45 *al.* FIRM. math. 2, 28, 2 *al.* HIL.

in Matth. 14, 7 *al.* AVSON. 419, 41 AMM. 27, 6, 10 *al.* CLAUD. DON. Aen. 6, 510 p. 575, 4 *al.* FVLG. myth. 1, 10 p. 22, 11 FVLG. RVSP. incarn. 55 HEGES. 5, 26, 2 (*χαράν*) *al.* HIER. epist. 22, 21, 4 *al.* PS. RVFIN. in Os. 6, 11 AVG. civ. 3, 17 p. 122, 5 D. *et saepe.* EPISC. Gall. Leo M. epist. 68, 2.

synonyma, apposita: beatitudo: GREG. M. moral. praef. 20. congratulatio: TERT. pudic. 7 p. 233, 24. delectatio: CIC. p. red. in sen. 14. exultatio (*de differentia* AGROEC. gramm. VII 121, 15 -m animi, laetitia et exultatio etiam verborum atque membrorum): SEN. dial. 4, 21, 5 (*v. p. 1712, 10*) TAC. hist. 3, 36 PLIN. paneg. 68, 7. ITALIA Zach. 8, 19 (Filastr. 149, 1) in exultationem et -m (*εὐφροσύνην καὶ εὐφροσύνην*). VVLG. in -m et laetitiam). VVLG. psalm. 125, 2 Is. 65, 18 *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 3. *cf.* ITALIA psalm. 125, 5 (Cypr. testim. 3, 16 *al.*). felicitas: ARNOB. nat. 2, 45 FIRM. math. 2, 20, 9. gratulatio: CIC. Phil. 10, 1 Att. 4, 1, 2 LIV. 23, 46, 3 *al.* PLIN. epist. 9, 37, 5 *al.* PANEG. 8 (5), 1, 2 CAPITOL. Maximin. 5, 4. hilaritas: VVLG. Esth. 9, 22. iucunditas: VVLG. Sirach 1, 18 Bar. 4, 23 MVTIAN. Chrysost. hom. 30, 1 *al.* laetitia (*de differentia v. supra l. 8, infra l. 28, 30, cf. l. 33 et* ISID. diff. 1, 265): PLAVT. Capt. 864 *v. p. 1713, 47* Poen. 1275 Pseud. 704 Truc. 702 (701) IVVENT. com. 2 CIC. Cluent. 14 Catil. 1, 26. Tusc. 4, 13 *v. p. 1711, 82.* 4, 66 docendi causa a -o laetitiam distinguimus. fin. 2, 13 Att. 4, 1, 2 SALL. Catil. 48, 1. 61, 9 LIV. 23, 13, 6. 45, 1, 4 VAL. MAX. 4, 1, 13 SEN. dial. 6, 12, 1. 7, 15, 2 epist. 59, 14. 72, 4 TAC. hist. 1, 44 *al.* PLIN. paneg. 52, 5 *al.* ACT. lud. saec. sept. (Corp. VI 32326) 1, 19 MIN. FEL. 2, 2 PANEG. 10 (4), 1, 1 *al.* ARNOB. nat. 2, 55 IVST. 6, 5, 8 AVR. VICT. Caes. 40, 24 OPTAT. 2, 15 p. 49, 18 DICT. 2, 52. FAV. EVL. p. 8, 13 *inter sapientium motus sunt pro metu cautio... pro laetitia -m, quod distinctionis gratia separamus.* HIER. in Gal. 5, 22 -m aiunt elationem animi super his quae digna sunt exultantis, laetitiam... effrenatam animi elationem, quae *eqs.* VVLG. psalm. 50, 10 *al.* I Macc. 4, 59 cum laetitia et -o (*μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρῆς*). AVG. civ. 14, 8 Stoici... voluerunt... in animo sapientis... pro laetitia -m. SVLP. SERV. Mart. 13, 6 COD. Theod. 9, 38, 8 (*a. 385*). *saepius. cf. etiam p. 1718, 22 et 1718, 34.* oblectamentum: VVLG. Sirach 30, 16. solacium: PLIN. epist. 2, 7, 5 *al.* FVLG. RVSP. incarn. 55. voluptas: PLAVT. Poen. 1217 Trin. 1116 CIC. Catil. 1, 26 PVBLIL. V 21 LYDIA 59 LIV. 33, 32, 9 SEN. epist. 35, 3. *opp.* 59, 2. 3. 14 PETRON. 119, 8 IVV. 1, 86 PANEG. 6 (7), 14, 3 ARNOB. nat. 7, 18 HIL. in Matth. 14, 7. *opp.* HIER. in Gal. 5, 22.

opposita: aegritudo: TER. Andr. 961 Hant. 506 Eun. 552 QVADRIG. hist. 50 PANEG. 8 (5), 8, 3 *al.* EVGRAPH. Ter. Andr. 957 *al.* aerumna: APVL. met. 11, 19. anxietas: COMM. apol. 802. contristatio: TERT. pudic. 7 p. 233, 24. cruciatus: SEN. epist. 66, 15 FVLG. RVSP. incarn. 55. crux: PS. DAMAS. epigr. 70, 12 VVLG. Hebr. 12, 2. cura: CATVLL. 64, 95 SALL. Catil. 51, 20 BVC. Eins. 2, 1 MART. 1, 15, 8 IVV. 10, 51 TAC. hist. 3, 36 PLIN. epist. 7, 19, 11. damnum: STAT. Theb. 10, 555 AVG. civ. 21, 26 p. 543, 28 D. dolor (dolere: CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 3): PVBLIL. B 38. J 38 LVCR. 5, 1061 Ov. met. 7, 796 LIV. 3, 72, 3 SEN. contr. exc. 8, 1 PHAEDR. 4, 17, 10 SEN. dial. 7, 25, 3 epist. 59, 14. 66, 19 (*cf. 66, 13*) *al.* TAC. hist. 3, 36 PLIN. epist. 8, 10, 3 *al.* SVET. Aug. 66, 4 FRONTO p. 5, 16 N. CHAR. gramm. I 35, 10 APVL. met. 3, 10 PANEG. 8 (5), 9, 6 FIRM. math. 2, 28, 2 *al.* HIER. in Ier. 30, 4 p. 1053 VVLG. Is. 35, 10 *al.* fatum: SER. SAMM. 428. fletus: PS. VARRO sent. 38 STAT. silv. 5, 2, 10. 5, 3, 217 AVSON. 157, 32 FVLG. RVSP. incarn. 55 HEGES. 5, 33, 1 *v. 54.* formido: STAT. Theb. 8, 288 TAC. hist. 1, 64 *bis.* gemitus: HIL. Macc. 141 GREG. TVR. vit. patr. 1. incommodum: QVINT. inst. 7, 2, 42 PORPH. Hor. epist. 1, 6, 65. infortunium: APVL. met. 1, 6. labor: MART. 1, 15, 8 FRONTO p. 102, 11 N. lacrimae: STAT. Theb. 1, 620. 5, 711 IVV. 10, 51 TAC. ann. 1, 7 ITALIA psalm. 125, 5 (Cypr. testim. 3, 16 *al.*) PS. RVFIN. in Os. 6, 11 CLAUD. psalm. 143 CARM. epigr. 685. luctus: SALL. Catil. 61, 9 PROP. 2, 18, 15 LIV. 22, 7, 12 TERT. pudic. 7 p. 233, 24 HIER. epist. 60, 6, 1 VVLG. Esth. 9, 22 *al.* Is. 61, 3 *al.* RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 4, 3 CASSIOD. in psalm. 1 div. maeror: PLAVT. Capt. 840 SALL. Catil. 61, 9 PLIN. epist. 5, 16, 7 CAPITOL. Aur. 16, 5 VVLG. Hebr. 12, 11 *al.* CLAUD. carm. min. 22, 32. maestitia: PANEG. 8 (5), 8, 3 ROMVL. fab. Aesop. 71 Babr. l. 5. malum: PVBLIL. M 72 Ov. Pont. 4, 4, 6 PLIN. nat. 7, 134. metus: PVBLIL. V 21 LVCR. 5, 1061 SALL. Iug. 63, 8 LIV. 25, 27, 5. 32, 11, 5. 37, 51, 9. *cf.* 30, 28, 1 SEN. epist. 66, 32 PS. SEN. mon. 50 PETRON. 89, 17 (18) STAT. Theb. 2, 250 (249) TAC. Agr. 43 PLIN. epist. 5, 17, 5. onus: *v. p. 1713, 20.* pavor: LIV. 3, 28, 4 APVL. met. 11, 7. planctus: VVLG. psalm. 29, 12 PS. RVFIN. in Os. 6, 11 DRAC. Orest. 101. ploratus: VVLG. Bar. 4, 23. pressura: VVLG. Ioh. 16, 21. querela: PS. QVINT. decl. 15, 4 p. 280, 2. sollicitudo: SEN. epist. 59, 4 TAC. hist. 1, 44 PLIN. epist. 4, 19, 3. supplicium: FVLG. RVSP. incarn. 55. taedium: VVLG. Tob. 7, 20 *al.* terror: CALP. ecl. 1, 90. timor: CAEL. AVR. chron. 4, 5, 83. tormentum: IVV. 9, 19. tremor: MVTIAN. Chrysost. hom. 10, 1. tribulatio: VVLG. II Cor. 7, 4. tristitia: LIV. 39, 21, 1 SEN. epist. 59, 2. 106, 9 MART. 1, 109, 7 QVINT. inst. 11, 3, 86 TAC. ann. 11, 38 PLIN. paneg. 69, 1 PANEG. 10 (4), 37, 8 IVST. 6, 5, 8 *al.* VVLG. Esth. 9, 22 *al.* tumultus: TRAG. inc. 211. vulnus: PS. DAMAS. epigr. 107, 7.

deriv. gaudialis. Gaudiosus. *compos.* gaudivigens. Hey.

? **gavēscō**, -ere. GLOSS. II 32, 5 gabescit (gavescite Stephagnus: gavisite *cd*; *cf.* gavisio p. 1720, 24): *χαίρετε. huc pertinet ut vid.*

II 32, 10, *ubi galesco* (gavesco Vulc.; gaudesco Schlutter): *χαίρω γη θομαι.*

gavessa, -ae f. *vas quoddam velut gabata, ut vid.*: MART. BRAC. refect. 3 nec per multiplices abaco splendente -as (*sic P*; gabessas *E*; *Cangium s. v. cabessa et cabestrus conferri iubet Peiper in Aviti app. p. 195*; gavellas suspicatur Rossi Inscr. christ. II p. 170) ponentur nitidae codicis arte dapes.

gavia, -ae f. [*voc. onomatopoeicum esse videtur, quod sonorum quadam affinitate cum gr. καὶᾱξ, lett. kaija „Möwe“ congruit; cf. et lat. gavius. f. W. voce lett. kaija ad explicandam vocem gavia abstinere praestat; est enim potius mutuata ex lingua quadam fennica, Livoniorum sc., cf. fenn. kaija; v. Endzelin-Mühlenbach, Lett.-deutsches Wb. II 132. Niedermann.*]. cav- gab- v. infra. [*it. gab-biano, prov. gavi, hisp. gavia. M.-L.*]. *avis aquatica „lápos“, nobis „Möwe“* (EVCHER. instr. 2 p. 157, 15 larus in pentateucho -am significat. GLOSS. larus). PLIN. nat. 10, 91 -ae (*a, caviae F¹R*) in petris nidificant, mergi *eqs.*; pariunt... -ae aestate, mergi... vere. 10, 204 aves aquaticae: ... -a. 18, 362 praesagiunt aquaticae aves concursantes: ... mergi, -ae (*caviae codd.*) maria aut stagna fugientes. APVL. met. 5, 28 avis peralba illa -a, quae super fluctus marinos pinnis natat, demergit sese... ad Oceani... gremium. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 20 gabia. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 119 cerebrum -ae (1, 4, 129).

? **gavisio**: *χαίρω* GLOSS. II 32, 7. *retrograda derivatione ex gavi-sus sum formatum esse videtur (anteced. gavisus: ἐχάρην); at cf. gavesco.*

ολκίτης ἦτοι ὑπηρέτης στρατιώτου: **gavius** GLOSS. *gavus*: servus rusticus (captivus var. lect.) GLOSS. *cf. aut Davus aut Ga(v)ius; v. Thes. gloss.*

1. gaulus, -ī m., γαυλός. **1 vas quoddam**: PLAVT. Rud. 1319 sinus, cantharus, epichysis, -us, cyathus. **2 inde a similitudine apud Graecos genus navigii, unde**: PAVL. FEST. p. 96 -us genus navigii paene rotundum (*inde* GLOSS. -i: εἶδος πλοίου). GELL. 10, 25, 5 navium... appellationes hae sunt: -i corbitae *eqs.* *cf. Assmann. PW. VII 875, 50; Pottier ap. Daremberg-Saglio II 1459.*

? **2. gaulus**, -ī m. nom. avis. [*orig. inc. W.*] ISID. orig. 12, 7, 34 meropes eosdemque et -os, qui parentes suos... alere dicuntur. [*fort. legendum galvus (i. galbus, v. p. 1671, 80). Lindsay.*] *v. etiam Heraeus ad MART. 13, 68. cf. galbeolus p. 1671, 45. [it. golo. M.-L.]*

gaunaca, -ae f. (*fort. gaunacum, -ī n.*), gaunacēs, -is (*m.?*). [*e gr. γαυνάκη, vocabulo originis orientalis. W.*] *i. q. γαυνάκη (sec. Hesych. στροφάκια ἢ ἐμβόλαια ἐτερόμαλλα)*: VARRO ling. 5, 167 peregrina, ut... -[c]um[a] (*Goetz; -cum[a]?*) et amphimallum graeca. SCAVR. gramm. VII 14, 10 (*cf. p. 1665, 36*) alii dicunt -em (-en *edd.*), alii caunacem (-en *edd.*). GLOSS. -a: gausapa. *per contaminationem inter -a (-es) et gausapum (-es) etiam gaunapum, -ī vel -ēs -is et galnapēs, -is sim. (cf. Heraeus, Spr. d. Petron 16 adn. 2; galnhyperurbane ex gaun-):* NOT. Tir. 97, 57 -um (*post gausapum*). CAES. AREL. testam. 36 cum... tunica vel -e. 108 mantum maiorem quem de gaunabe fecit. ISID. orig. 19, 26, 2 galnapes. reg. monach. 13, 1 *monachi* strata erit storea... pelles lanatae duae, galnapis quoque. GLOSS. III 93, 1 -es (*i. γαυνάπης*): gausapa. *cf. Ducange s. galnabis.*

gaunacārius, -ī m. a gaunaca. *i. q. fabricator gaunacarum*: CORP. VI 9431 (*perit*) C. Pettius Celer -us.

gaunap- v. gaunac- l. 46 sqq.

gaunaticon: grana uvae GLOSS. III 546, 49. *quid subsit, nescio.*

gausapātus, -a, -um a gausape. *i. q. gausape indutus*: SEN. epist. 53, 3 mitto me in mare... -us. *i. q. pellitus*: PETRON. 38, 15 solebat sic cenare, quomodo rex: apros -os. [*SEN. dial. 7, 25, 2 praetextatus et caus(e)atus: vix leg. gausa(pa)tus.*]

gausape, -is et -um, -ī n.; -ēs, -is f. m. et -a, -ae f. *orig. peregr., fort. orientalis (cf. p. 1721, 4) vel Patavinae (p. 1721, 12, 14), sec. VARRONEM graecae (l. 70).* *de formis: apud scriptores: sing. abl. -e LVCL. HOR., -ā PETRON., -ō CASS. SEV.; acc. -e PERS.; gen. -ae PLIN.; plur. acc. -a OV. PERS., -ēs AVGVSTVS; nom. -ae MESSALA PLIN., -ai STRABO. apud grammaticos: CHAR. gramm. I 104, 9 -a Ovidius neutraliter dixit: -a eqs. (p. 1721, 5), et Cassius Severus ad Maecenatem: -o eqs. (p. 1721, 7); sed Augustus in testamento: -es eqs. (p. 1721, 6). Varro autem ait: ... (ὁ) γαυσάπης (haec) -a. cui generi (feminino) elegantiores addiderunt necessitatem, ut dicerent <t>unicam -am, quod, quo modo diceretur merito, non constitit, quia usus eius apud veteres non fuit. et M. Messala de Antonii statu: ... -ae (p. 1721, 4). brevius PRISC. gramm. II 333 de Horatii abl. in e: unde Persius, quasi in e tantum desinente... ablativo, -a dixit plurale, non -ia (sequuntur versus). antiquissimi tamen et 'hic -es' et 'haec -a' et 'hoc -e' et plurale neutri 'haec -a' quasi a nominativo 'hoc -um' protulisse inveniuntur, unde Cassius... -o eqs. Varro...: ὁ γαυσάπης haec -a. Seneca Ovidium sequens: -a eqs. (p. 1721, 5). II 350, 17 -e: ... ab hoc -e...; plur. -a..., non -ia. III 506, 1 ὁ γαυσάπης haec -a.*

1 proprie i. q. gaunaca, στροφάκια ἐτερόμαλλον, stragulum ex altera parte villosum (*v. Zahn, PW. VII 878; Blümner, Privat-Altertümer 238 adn. 17*); *ap. OV. et PETRON. etiam pro vesti-* [Leumann]

mento gausapino adhibetur. LVCIL. 568 purpureo tersit tum late -e mensas (HOR. sat. 2, 8, 11 mensam pertersit [SCHOL. ad l. codd. Γυ hic -es (i. gr. ὁ γανσάπης). codd. ΓυfEzc mappa villosa]. cf. l. 20). MESSALA frg. (p. 1720, 73) Armenii regis spolia, -ae. OV. ars 2, 300 puella -a si sumit, -a sumpta probā (inde SEN., v. p. 1720, 68). AVGVSTVS frg. (p. 1720, 69) -es, lodices purpureas et colorias meas. CASS. SEV. frg. (p. 1720, 68. 78) -o purpureo salutatus. PERS. 6, 46 v. l. 21. PETRON. 21, 2 cinaedus... myrtea subornatus [-i]a cinguloque succinctus. 28, 4 Trimalchio involutus coccina -a. PLIN. nat. 8, 193 -ae patris mei memoriā coepere, amphimallia nostrā...; nam tunica lati clavi in modum -ae texti nunc primum incipit. MART. 14, 152 tit. -um quadratum. *deinde:* nos Helicaonia (i. Patavina; cf. l. 14) de regione sumus. STRABO 5, 218 ἐξέαν (i. lanam) ... φέρουσι ... τὴν ... μέσην οἱ περὶ Πατάγονιον, ἐξ ἧς οἱ τάνητες οἱ πολυτελεῖς καὶ -αι καὶ τὸ τοιοῦτον εἶδος πᾶν, ἀμφιμαλλόν τε καὶ ἐτερόμαλλον. NOT. Tir. 97, 56 -um (inter semicinctum et gaunapum). GLOSS. -a: βαρβαρικὸν παλλίον. -arus (i. -apus): ἐνδομίς.

2 *metaphorice pro barba, capillitio ficticio(?)*: PERS. 4, 37 cum maxillis balanatum (i. unguento perfusum) -e pectas (SCHOL. ad l. pexa barba... quam in maxillis tuis velut -e habeas). 6, 46 lūtea (i. rutila) -a captis Germanis... locat Caesonia, scil. ad speciem Germanorum imitandam, ut ex Suet. Cal. 47 colligitur (SCHOL. ad l. -a dicit genus pillei quo captivorum capita induebantur. at tamen potius notionem propriam vestimenti [cf. GLOSS. βαρβαρικὸν παλλίον sim. l. 17] accipiendam esse Wageningen in commentario ad l. recte monet).

deriv.: gausapatus. gausapinus.

gausapius, -a, -um a gausape. i. q. e gausape constans: MART. 14, 145 tit. paenula -a: is mihi candor inest, villorum gratia tanta, ut eqs. 14, 147 tit. cubicularia -a: stragula purpureis lucent villosa tapetis.

fem. pro subst. gausapina: MART. 6, 59, 2 queritur sibi non contingere frigus, propter sescentas... -as. (8) mense vel Augusto sumere -as. *Leumann.*

gaza, -ae f. [e gr. γάζα, vocabulo originis persicae. W.]. *de origine et notione*: VARRO frg. Diom. gramm. I 428, 27 syllabae... barbarae ut... -a. CVRT. 3, 13, 5 pecuniam regiam -am Persae vocant (cf. MELA p. 1722, 28 'aerarium'. SERV. Aen. 1, 119 [infra l. 72] 'divitias' [HIER. in Ezech. 12, 40 p. 479 V. in Is. 39, 1/2 p. 477 V. GREG. M. in Ezech. 2, 6, 2]. Aen. 2, 763 'census', Persarum lingua. sim. GLOSS. cf. p. 1722, 82). PRISC. gramm. II 51, 12 'z' in peregrinis dictionibus: ... -a. CONSENT. gramm. V 364, 10 Medorum: ... -a. GRAMM. suppl. 225, 2 inter Graeca nomina. *de prosodia*: BEDA gramm. VII 230, 8 z... brevem... vocalem potest... producere, si sic poeta voluerit ut -a (cf. Herodian. περὶ διχρόνων II 14, 24 L. τὸ α πρὸ τοῦ ζ ἐν ὀνόμασι συστήλεται γάζα). GRAMM. suppl. 227, 24 'de communibus syllabis'... (versus fictus ut vid.) condite gāza poli, saccos vacuata gāzarum. *de numero, genere, formis*: plur. passim inde a CIC. LVCR. HOR. LIV.; cf. l. 77. SERV. Aen. 1, 119 est... generis feminini (v. l. 73). neutr. plur. -a ex falsa interpretatione versus Vergiliani DRAC. l. 80; praeterea CORIPP., v. p. 1722, 26. sing. abl. -o COMM. instr. 2, 31, 14 (-a A) v. p. 1722, 35. *scribitur* gaia: LIV. 44, 10, 1 (cod. V saec. VII). AVIEN. ora 499. inde gala FVLG. myth. praef. p. 7, 23 GLOSS. cf. gaiophylacium p. 1723, 1. *legitur* inde a CIC.

I proprie: i. q. opes, divitiae [GLOSS. opes. divitiae. lingua persica thesauri vel aerarium, id est pecunia[m]; -a enim supellectilem accipimus meliorem (ex schol. Verg.). πλοῦτος. χρήματα περὶ διχρόνων. GLOSS. Plac. -ae dicuntur divitiae lingua Persarum, a Gaza oppido Graecorum in quo olim Persarum rex divitias congesserat universas. cf. p. 1722, 28. Lindsay]: A sensu strictiore: opes regiae (regis Persarum [cf. supra l. 36 sqq.] ap. NEP. VAL. MAX. STAT. EVTR.); opes civitatum: CIC. Manil. 66 ab auro -aque regia manus... cohibere (BELL. Afr. 91, 2 Iuba una cum... civibus cunctaque -a regia cremaretur. NEP. Dat. 5, 3 -ae custos regiae Persarum. LIV. 44, 46, 8. 45, 41, 6. TAC. ann. 6, 37 -am et paratus regios. 16, 3 SVET. Aug. 41, 1. plur.: LIV. 34, 4, 3 regias... attrectamus -as. cf. CATVLL. 64, 46 domus... regali splendida -a). off. 2, 76 omni Macedonum -a, quae fuit maxima, potitus Paulus (SEN. benef. 5, 4, 3 Diogenes per medias Macedonum -as nudus incessit). LVCR. 2, 37 nil nostro in corpore -ae proficiunt... nec gloria regni. VERG. Aen. 1, 119 (imitatur SIL. v. p. 1722, 12) apparent... arma virum tabulaeque et Troia -a (sing. fem.) per undas ([SERV. ad l. 'divitias' (cf. supra l. 38); est autem generis feminini (h. e. hoc loco -a non pro neutro plur. intelligendum est); ... -as', id est opes, dici omne, quod possidemus]. Aen. 2, 763 huc undique Troia -a incensis erepta adytis... crateresque... captivaeque vestis congeritur [SERV. ad l.: Troiana divitiae (CLAVD. DON. item); et est numeri singularis tantum. vult dicere tantum formam -a non pro neutr. plur. accipi posse; grammatici nostrates velut Neue-Wagener I^o 655 locum prave acceperunt]. cf. DRAC. Orest. 290 Troica -a [neutr. plur., cf. supra l. 49] reportat. sim. STAT. Ach. 1, 959 Phrygiae... munera -ae [QCK; pugnae P]). HOR. carm. 1, 29, 2 beatis... Arabum invides -is (PORPH. ad l. divitias concupiscis. sim. SCHOL.). 2, 16, 9 non... -ae neque consularis submovet lictor miseros tumultus mentis (PORPH. ad l. divitiae. sim.

SCHOL. cf. Epicur. frg. 81 [Wien. Stud. 10 (1888) p. 198] οὐ λόσι τὴν τῆς ψυχῆς παραχὴν... πλοῦτος δ' ἀπάρχων ὁ μέγιστος. cf. frg. 470 p. 301, 6 Us.). LIV. 25, 25, 13 ex Hieronis -a. 44, 10, 1 -am in mare deici. VAL. MAX. 1, 6 ext. 2 onustis auro atque argento -is (Midae). 3, 7, 1^a Punicae... Asiaticae -ae. SEN. Med. 485 referta... domus -a[s]. CVRT. 3, 12, 27 Damascus, ubi regis -a erat. 5, 1, 6 occuparet... -am (Darei) avidissima gens Macedonum. 5, 1, 10 Arbela... regali supellectile ditique -a repleta. 5, 6, 9 in huius urbis -a fuisse... tot talenta. 5, 6, 11 -am tradiderat. LVCAN. 3, 166 orientis opes captorumque ultima (SCHOL. ab ultima orbis parte allata) regum... -a. 7, 742 eoas... -as. VAL. FL. 6, 562 nulla caelum (i. fere vita) reparabile -a. SIL. 17, 280 (cf. p. 1721, 70) natat aequare toto... Capuae -a. STAT. silv. 1, 3, 105 digne Midae Croesique bonis et Perside -a (cf. EVTR. 9, 25, 1 -am Persicam copiosissimam). 2, 2, 121 Midae -is et Lydo... auro. 5, 1, 60 Babylonos opes, Lydae... pondera -ae Indorumque... divitias. TAC. ann. 6, 31 -am a Vonone relictam in Syria (de eadem -a: SVET. Tib. 49, 2 cum ingenti -a). SVET. Nero 31, 4 thesauros antiquissimae -ae (sc. Didonis). Galba 18, 2 monile... ex omni -a secreverat. ARNOB. nat. 4, 24 regum -is... locupletatus. HIL. Macc. 24 -as... et regna. IVST. 36, 4, 9 Attalicas... -as. SYMM. rel. 9, 3 -as victae Babylonis. VVLG. Esth. 3, 9 arcariis -ae tuae (gr. εἰς τὸ γαζοφυλάκιον). act. 8, 27 super omnes -as (gr. sing.). CLAVD. 10, 226 nobilibus -is opibusque cubilia surgunt barbaricis. MART. CAP. 6, 578 Croesias Dariasque... opes -asque. SIDON. epist. 7, 9, 21 australis reginae Sabaitis -a. EVG. TOLET. carm. 25, 22. CORIPP. Iust. 4, 334 Augusti servans pia -a sacelli (cf. p. 1721, 50).

B hic illic fort. potius aerarium quam opes (cf. MELA 1, 64 oppidum Gaza: sic Persae aerarium vocant eqs. cf. p. 1721, 60): CIC. Sest. 93 Gabinium haurire... ex... opulentissimis Syriae -is innumerabile pondus auri. SEN. Phoen. 509 dona non auro graves -as socer, non arva, non urbes dedit. TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 519, 17 de -is et apothecis deliciarum suarum (cf. VVLG. Is. 39, 2 apothecas supellectilis suae et universa, quae inventa sunt in thesauris. LXX τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάζης κτλ.). COMM. instr. 2, 31, 14 in -o... mittere (cf. gazophylacium p. 1723, 49).

C sensu latiore: opes, divitiae (pendet hic usus ex locis velut HOR. p. 1721, 82); supellex pretiosa: SEN. Herc. f. 167 hic... beatas componit opes -is inhians et congesto pauper in auro (sim. Herc. O. 621 cupit hic -is implere famem. ANTH. 649, 19 divitis est, semper fragiles male quaerere -as. EVG. TOLET. carm. 2, 9 dilige pauperiem, mordaces effuge -as). MART. 12, 53, 3 largiris nihil incubasque -ae. APVL. met. 3, 28 horreum... -is Milonis refertum; ibid. syn. opes (5, 2 aedium horrea... magnis... congesta -is; seq. divitiarum et thesaurus). ANTH. 3, 13 tot consumptas. IUVENC. 3, 490 iuveni rura domusque et -a exstabat, rerum possessio fulgens. 3, 522 difficile est terris affixos divite -a avelli. 3, 546 generisque domusque -as. AVIEN. Arat. 314 externas veheret per inhospita -as aequora. HIER. in Ezech. 42, 1 sqq. p. 512 v. p. 1723, 16. VVLG. Ezech. 27, 24 -arum... pretiosarum, quae... astrictae erant funibus (gr. θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς). ORAC. Sibyll. Aug. civ. 918, 23 -am. SIDON. carm. 10, 4 certabant -is (i. supellectili pretiosa) hinc polus hinc pelagus (i. Iuppiter et Neptunus). 22, 52 captiva cohors quae fercula -is fert onerata suis. ARATOR act. 2, 871. INSCR. christ. Leblant II 429, 11 dans... largo munere -as. INSCR. christ. Rossi II 144, 4, 7 -arum... opes. 245, 5, 14 -arum glor(i)a fulget.

D i. q. aurum: MANIL. 5, 524 quaerere sub terris aurum... et glebas inter deprendere -am. SEN. Herc. f. 1325 Tagus... Hiberā... -ā fluens. AVIEN. orb. terr. 1255 -as... terra ministrat omnibus Persis.

E fere i. q. praeda belli: PRVD. psych. praef. 24 hostem -a dives ac triumphus nobilis captis tenebant impeditum copiis. MAR. VICTOR aleth. 3, 459 -as... avido quae pondere victos victoresque gravant.

II *metaphorice*: A i. q. opes rusticae: VERG. Aen. 5, 40 gratatur reduces et -a laetus agresti excipit... fessos (SERV. ad l.: opibus rusticis; nam -a omnis fructus est [inde GLOSS]. CLAVD. DON. epulas rusticanas).

B per iocum de instrumentis piscatoriis: AVSON. 893, 54 tota supellex Dumnitoni tales solita est ostendere -as: ... iacula et fundas et... lina eqs.

C de carminibus in cordibus musarum reconditis: FVLG. myth. 1 praef. p. 7, 23 quicquid exantlata -is vestra (musarum) promunt horrea.

D de carminibus in volumine conscriptis: SIDON. epist. 9, 9, 7 mysticae -ae... thesauros eqs.

E i. q. corporis custodes: SIDON. epist. 1, 2, 10 inchoat nocturnas aulica -a custodias (-a pro gazophylacium pro (gazo-)phylaces).

*gazophylacium, -i n, γαζοφυλάκιον. *de origine et notione*: ISID. orig. 20, 9, 1 -um arca est, ubi colliguntur in templo ea quae eqs. (ex AVG., p. 1723, 39). *deinde*: compositum est autem nomen de lingua persa et graeca: gaza enim lingua Persarum thesaurum, φυλάκιον graece custodia interpretatur. EVCHER. et GREG. M. v. p. 1723, 17. 21. 45. GLOSS. -a: ubi thesauri reconduntur, aut sacra.

donarium: -um. scribitur gaio- (cf. p. 1721, 51): ITALIA Marc. 12, 41 bis et 12, 43 (codd. ab, semel cod. ff²). Luc. 21, 1 (cod. ff²) zaio-. Ioh. 8, 20 (codd. ae). NOT. Tir. 119, 64 -latio. legitur inde ab ITALIA.

I cella in templo (hebr. ubique הַמִּקְדָּשׁ , הַמִּזְבֵּיחַ): VVLG. II Esdr. (gr., nisi aliud adnotatur, -ov) 3, 30, 10, 37 primitias... afferemus sacerdotibus ad -um dei nostri. 10, 38, 39 ad -um (gr. $\epsilon\lambda\varsigma\ \tau\omicron\upsilon\varsigma\ \theta\eta\sigma\alpha\upsilon\omicron\rho\omicron\varsigma$). 12, 43 recensuerunt (i. elegerunt)... viros super -a thesauri... ad decimas eqs. 13, 4 in -o domus dei. 13, 5 -um grande. 13, 8, 9. singulae cellae familiarum sacerdotalium: VVLG. Ier. 35, 4 in domum domini ad -um (gr. $\pi\alpha\sigma\tau\omicron\phi\omicron\rho\omicron\iota\omicron\nu$) filiorum Hanan... quod erat iuxta -um (gr. $\omicron\lambda\kappa\omicron\upsilon\varsigma$) principum. 36, 10—21 quater (gr. $\omicron\lambda\kappa\omicron\upsilon\varsigma$). VVLG. Ezech. (gr. $\epsilon\lambda\epsilon\gamma\epsilon\theta\alpha$, nisi aliud adnotatur) 40, 17 bis (gr. $\pi\alpha\sigma\tau\omicron\phi\omicron\rho\omicron\iota\omicron\nu$). 40, 38 (item). 40, 44 sqq. 41, 10, 42, 1—13, 44, 19 in -o sanctuarii. 45, 9 (gr. $\pi\acute{o}\lambda\epsilon\iota\varsigma$). 46, 19. cf. HIER. in Ezech. 42, 1 sqq. p. 512 V. -a hoc est thesauri gazarum. EVCHER. instr. 2 p. 149, 17 ad II. in veteri translatione... pastophoria, in nova -a id est cellulas parvas. GLOSS. V 380, 3 pastophoria: cellas in -a. VVLG. III Esdr. 8, 46 (gr. item). HEGES. 5, 48 Phinehas custos -i. GREG. M. in Ezech. 2, 6, 2 (ad Ezech. 40, 17) quia sermone graeco $\phi\upsilon\lambda\acute{\alpha}\tau\tau\epsilon\iota\nu$ servare dicitur, et gazae lingua persica divitiae vocantur, -um locus... quo divitiae servantur (sim. GLOSS. IV 587, 6, 7. 603, 24). nota: gaza regis Persarum: VVLG. III Esdr. 8, 19 de regali -o (gr. -ov).

II arca ad gazarum oblationes colligendas (ISID. v. p. 1722, 80): ITALIA (codd. a, b, ff², gat., k, l, q) et VVLG. Marc. 12, 41—43 (gr. -ov) sedens Iesus contra -um aspicebat quomodo turba iactaret aes in -um. *deinde* (42) vidua una pauper misit duo minuta. *deinde* (43) vidua haec... plus omnibus misit qui miserunt in -um (ITALIA [codd. e, ff², gat., l, q, s] et VVLG. Luc. 21, 1 [gr. -ov] mittebant... in -um [ITALIA (cod. a) in altario]. *alludunt christiani velut* CYPR. eleem. 15 AMBR. epist. 26, 4 sq. paenit. 2, 9, 82 vid. 5, 29 HIER. epist. 53, 11, 3. 54, 17, 3 AVG. serm. ed. Mai 10, 2 al. saepe). ITALIA Matth. 27, 6 (Aug. in psalm. 63, 11) rettulit Iudas Ischarioth triginta argenteos; sacerdotes dixerunt: pecunia sanguinis est, non illam mittamus in -um (gr. $\tau\omicron\nu\ \kappa\omicron\phi\epsilon\alpha\nu\acute{\alpha}\nu$, VVLG. carbonam. *huc* HIER. ad l. [v. vol. IV p. 948, 69]. HIER. in Zach. 11, 12 p. 891 V. in carbonam id est in -o. Ps. HIER. in Matth. p. 560^a corbana hebraica, -a graece, latine divitiarum custodia dicitur. EVCHER. instr. 2 p. 148, 13 corbana -um). addit AVG. quid est -um? arca dei ubi colligebantur ea quae ad indigentiam servorum dei (ISID. pauperum; cf. p. 1722, 80) mittebantur. cf. Ps. AVG. serm. 151, 3. VVLG. IV reg. 12, 9 tulit... pontifex -um unum (gr. $\mu\iota\beta\omega\tau\acute{o}\varsigma$, hebr. מִי־בֶטֶן)... mittebantque in eo sacerdotes... omnem pecuniam, quae deferabatur ad templum. *deinde* (10) nimiam pecuniam esse in -o (gr. -ov, hebr. *ut supra*). cf. EVCHER. instr. 2 p. 161, 5 ad l. -um: divitiarum custodem, compositum de lingua persica et graeca. *apud christianos praeterea*: COMM. instr. 2, 14, 12 non operas facitis, non donum -o (gazophilatio paratis C; -o *suprascripto* paratis AB; gazo paratis Rigaltius collato 2, 31, 14 in gazo [gaza A] praeterea [an pessumdatum ex in -o?] de labore mittere debes [cui quasi interpretatio accedit MAX. TAVR. cap. euang. p. 819^a in -o prout valemus saepius operemur]). PAVL. NOL. epist. 34 tit. de -o. vocatur 34, 2 p. 304, 15 mensa... proposita... in atriis domus domini. AVG. serm. 356, 13 -um attendite. POSSID. vita Aug. 24 neglecto a fidelibus -o et secretario. Ps. AVG. serm. 142, 6 manus pauperis -um est Christi (PETR. CHRYS. serm. 8 p. 210^b). CANON. Migne 56, 884^c oblationes discordantium fratrum neque in sacrario neque in -o recipiantur.

III translate i. q. gaza, oblationes in -o depositae: AMBROSIAS. in II Tim. 2, 6—7 a participatione -i se abstinebat.

gazophylax, -cis m., $\gamma\alpha\zeta\omicron\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi$. CASSIOD. Ios. antiq. 18, 8 p. 521, 20 ed. Bas. a. 1524 sub sigillo... pontificum et -is (Ios. 18, 93 $\tau\omicron\nu\ \omega\nu$). 20, 15 p. 586, 33 Helchiam -em (Ios. 20, 194 ἑλχίαν τὸν -α). alibi gr. $\gamma\alpha\zeta\omicron\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi$ (Ios. 11, 14, 92, 127, 136, 15, 408) per custos pecuniarum vertitur: 11, 1 p. 305, 14. 11, 4 p. 311, 2. 11, 5 p. 313, 23. 314, 9. 15, 14 p. 453, 35. GLOSS. III 495, 21 per gazae custos. cf. vol. IV p. 1574, 59 sqq. s. v. custos.

gazum, -ī n. v. gaza p. 1721, 49.

Koch.

1. gō gr. $\gamma\eta$ v. gesaster, ge samia.

2. ge voc. hebr. (ג) (Ezech. 39, 11 et Ier. 2, 23), quod affert ITALIA Ezech. 39, 11 (Ambr. fid. 2, 16, 138), interpretatur HIER. in Ier. 1, 31, 1. cf. gehennom p. 1725, 58.

geauis v. gaeanis.

*gehennua, -ae f., $\gamma\epsilon\eta\nu\nu\alpha$. geenn-: p. 1724, 22, 77. *de originatione*: HIER. in Ier. 2, 45, 3 tradunt... Hebraei ex Tophet Geennom appellatam -am eqs. (sim. 4, 13, 2). 6, 47, 1 de 'valle filiorum Ennom', quae hebraice dicitur 'a' (cf. sit. et nom. p. 128, 10 Gehennom, quod interpretatur vallis Ennom. et ab hac quidam putant appellatam -am. EVCHER. instr. 2 p. 144, 19 a valle Gehennon. ORIG. in Matth. 18, 16 p. 1002^c et al.). v. infra p. 1725, 56 sqq. et Onom. pluralem habent ARNOB. (p. 1724, 67), VEREC. (p. 1725, 41), frequentat AVG. (p. 1724, 40, 45, 47, 48, 52, 58, 80, 1725, 10, 11, 13, 14, 15, 24). GLOSS. $\gamma\epsilon\eta\nu\nu\alpha$, -eenna. -a poena. NOT. Tir. 59, 35^a. 127, 23. occurrit tantum in libris sacris et apud Eccl., qui plerumque vel imitantur vel variant locos biblicos. quare exempla

ITALAE et VVLG. seorsum praeponuntur. *coniecturae debentur*: INSCR. christ. Rossi II p. 168 no. 19, 2 magna qui (i. Christus) domuit mortis virtute -am (sic Mommsen CORP. V p. 706, canam cod., catenam suspic. Rossi). p. 295 no. 8, 6 ultricis ut numquam sentiat s(a)e(v)a <geh>enn(a)e (sebactenne cod.). cf. etiam ganea p. 1689, 81.

regio infernalis damnatorum poenis destinata, i. q. infernum (cf. Tartarus); hic illic etiam i. q. poena infernalis: a loci *di- bliti*: ITALIA Bar. 6, 31 (cod. Legion., Firm. err. 28, 4) rugiunt... sicut in -a mortui (LXX $\epsilon\nu\ \pi\epsilon\rho\iota\delta\epsilon\iota\pi\nu\omega\ \nu\epsilon\kappa\rho\upsilon$, VVLG. in cena). Matth. 5, 22 (codd. a, b, g¹, k, l, q, Gat.; item VVLG.) reus erit -ae (in -a cod. k) ignis ($\epsilon\lambda\varsigma\ \tau\eta\nu\ \gamma\epsilon\eta\nu\nu\alpha\nu\ \tau\omicron\upsilon\ \nu\upsilon\gamma\omicron\varsigma$). 5, 29 (codd. b, g¹, l, Gat.; item VVLG.) quam quod corpus tuum mittatur (codd. l, Gat., VVLG.; eat rell.) in -am ([ignis add. Gat.] $\epsilon\lambda\varsigma\ \gamma\epsilon\eta\nu\nu\alpha\nu$ [item et v. 30, at fere ubique eat]). Matth. 10, 28 (codd. a, b, g¹, k, l, q, Gat.; Tert. scorp. 9 p. 164, 2, Ps. Cypr. ad Novat. 16 p. 67, 10, Aug. c. Faust. 14, 12 p. 414, 6; item VVLG.) qui habet potestatem et animam et corpus perdere (codd. a, b, g¹, l, q, Gat., VVLG.; occidere cod. k, Aug.; utrumque Tert.; mittendi Ps. Cypr.) in -am ([a cod. k, -em g¹, add. ignis Ps. Cypr. Aug.] $\acute{\alpha}\nu\theta\acute{\epsilon}\omega\iota\ \epsilon\nu\ \gamma\epsilon\eta\nu\nu\eta$). 18, 9 ([= Marc. 9, 45, 47] codd. a, b, ff², g¹, l, q, Gat.; item VVLG.) mitti in -am (-eenna cod. ff²) ignis ($\epsilon\lambda\varsigma\ \gamma\ \tau\omicron\upsilon\ \nu\upsilon\gamma\omicron\varsigma$ [sic, sed sine ignis Luc. 12, 5]). Matth. 23, 15 (codd. a, b, c, ff², g¹, l, Gat.; item VVLG.) facitis proselytum filium -ae ($\nu\iota\omicron\nu\ \gamma\ \tau\omicron\upsilon$). 23, 33 (codd. b, e, ff², g¹, l, q, Gat.; Lucif. Athan. 2, 22 p. 188, 17; item VVLG.) quomodo fugietis (eff- codd. ff², Gat.) a iudicio (a iudicium cod. ff², transitive Lucif.) -ae ($\acute{\alpha}\nu\theta\ \tau\eta\varsigma\ \kappa\rho\iota\sigma\epsilon\omega\varsigma\ \tau\ \gamma\ \tau\omicron\upsilon$)? Marc. 9, 43 (codd. a, b, ff², k, l, q, Gat.; VVLG. item) ire (mitti codd. a, k, Gat.) in -am ([ignis codd. q, Gat.] $\epsilon\lambda\varsigma\ \tau\ \gamma\ \tau\omicron\upsilon$). VVLG. Iac. 3, 6 lingua... inflammata a -a. b eccles.: TERT.

scorp. 11 p. 170, 12 ut perdet in -am (anim. 13 p. 318, 14 [v. supra l. 18]). 12 p. 173, 6 occidendus in -a ([am B]. pudic. 2 p. 223, 11 in -am [resurr. 35 p. 76, 2, 7 al., p. 77, 1, 3 al. adv. Marc. 4, 28 p. 517, 4, 7. v. l. 18sq.]). resurr. 34 p. 74, 11 in supplicium, id est in -am. 35 p. 76, 25 recordetur ignem -ae aeternum praedicari in poenam aeternam ([AVG. serm. 327, 1]. CYPR. eleem. 2 p. 374, 8 -ae ignis [Ps. CYPR. pasch. 17 p. 265, 3 PRISCILL. tract. 1, 17 p. 16, 10, 9, 123 p. 91, 2 ENNOD. opusc. 2, 15 p. 292, 15 al.]. HIER. epist. 45, 4, 1 in -ae ignis [LEO M. serm. 45, 4 p. 291^c in ignem]. adv. Pelag. 2, 11 p. 545^c -ae ignibus [AVG. epist. 185, 14 p. 13, 9 aeternis ignibus -arum. 204, 2 p. 318, 14 -arum. PETR. CHRYS. serm. 163 p. 630^b GREG. M. in Ezech. 2, 7, 7]. AVG. serm. 279, 9 ignes. al. [cf. supra l. 12]). adv. Marc. 1, 27 p. 328, 14 deus cui nullus ignis coquitur in -a. 1, 28 p. 329, 23 sulphuratiorem creator eis -am praeparabit (Ps. AVG. quaest. test. I 70 -am diabolo praeparatam. cf. AVG. conf. 11, 12, 14 -as parabat deus [Ps. AVG. quaest. test. I 2, 8 -am]). 4, 28 p. 517, 21 -ae scilicet poena (SIRIC. epist. 5 p. 1162^a FAVSTIN. trin. 2, 12 p. 60^d. AVG. in psalm. 8, 1 pro poenis -arum. serm. 178, 3, 3 -arum. al.). 4, 28 p. 517, 25 -am timere (AVG. serm. 32, 13, 13. 161, 8, 8). 4, 30 p. 525, 16 clibanus vel furnus -ae (cf. VICT. VIT. 3, 61 caminus). apol. 47, 12 -am si comminemur, quae est ignis arcani subterraneus ad poenam thesaurus (cf. AVG. serm. 40, 5, 7 dominus impiis -as minatur [62, 8, 13 -am]). cult. fem. 2, 7 capitis... -ae destinati (AVG. mor. Manich. 2, 13, 30 solutor signaculi et -ae... destinati. cf. quaest. hept. 7, 49 p. 495, 30 praedestinati). al. CYPR. Demetr. 24 p. 368, 16 ardens semper -a. epist. 6, 3 p. 483, 8 -ae ardor (CARM. de resurr. 301 HIER. in psalm. 28 Ps. AVG. quaest. test. I 27, 3). 59, 18 p. 689, 9 aeterna -ae supplicia (AVG. civ. 21, 17 p. 521, 10 D. c. Gaud. 1, 29, 33 p. 232, 3 -arum supplicia. SVLP. SEV. epist. app. 2, 7 p. 232, 19 FVLG. RVSP. fid. 34 p. 688^b GREG. M. in Ezech. 1, 9, 21 al.). COMM. instr. 2, 1, 42 decreto domini traduntur vivi -ae (2, 2, 18). 2, 28, 8 bullit in inferno rumoribus ipsa -a. 2, 36, 8 extinguis tibi -am. apol. 74 saxei sic homines mollescent sero -ae (M; pro locativo ad instar nominis proprii formato sumit Cucco, Didaskaleion 3, 1914, 219; -ā Dombart). 156 Cain (acc.) in -a reservat (i. in loco tormentorum). VICTORIN. PETAV. in apoc. 20, 2 p. 138, 9 (deest rec. Hier.) in tartarum -ae. ARNOB. nat. 2, 14 audetis ridere nos, cum -as dicimus? IVVENC. 1, 707 dies iudicii tribuet sceleri... -am. FIRM. err. 23, 3 unguentum diaboli -ae suscitavit flammam (GAUDENT. serm. 13 p. 938^a SIRIC. epist. 18 p. 1194^a PRVD. ham. 959 AVG. serm. 362, 9, 9 GREG. M. in euang. 38, 5 al.). HIL. trin. 10, 34 p. 370^c -ae chaos (SEDL. carm. pasch. 4, 148 in chaos infernae lapsus penetrare -ae). c. Const. 5 Constantius -am privatim accendit. LVCIF. non conv. 6 p. 14, 24 torqueri... in perpetua -a (cf. PAVL. NOL. epist. 40, 12 p. 355, 11 corpus et animam -a torquebit). GAUDENT. serm. praef. p. 836^b -ae inextinguibili... obnoxius. PRISCILL. tract. 1, 15 p. 14, 19 idola... -ae digna (1, 28 p. 24, 7 interpretationes). MAXIMIN. c. Ambr. 87 p. 33, 50 ut vites ad quam ultro pergis -eennam. HIER. epist. 14, 3, 3 amor Christi et timor -ae (AVG. serm. 178, 9, 10 SALON. in prov. p. 969^a APON. 1 p. 15 BENED. reg. 7. cf. AVG. epist. 185, 21 p. 20, 14 nec -arum timor). 22, 7, 2 ob -ae metum (CASSIAN. inst. 6, 4, 2 metu [conl. 4, 2 ENNOD. opusc. 5, 12 p. 396, 22]. BENED. reg. 5). 39, 3, 2 quem -a suscipit (AVG. quaest. hept. 6, 9 p. 427, 4 VINCENT. LER. 6, 11 VAL. CEM. hom. 19, 1 p. 749^c). al. DIDASC. apost. 11, 6 si quis peccaverit... hic in -a condemnatur (cf. PRVD. psych. 496 ava- [G. Meyer])

ritia aevum mundani... populi damnet... -ae. CAES. AREL. suggest. p. 300 in -a... damnabitur). PRVD. cath. 6, 111 *antichristus* imam petit -am. 11, 112 *Christus impiis* -am et tartarum *rependet*. ham. 127 -ae mancipium. perist. 1, 111 -ae... incola. PAVL. NOL. carm. 5, 56 tormenta... sera -ae (BACHIAR. repar. laps. 15 p. 1052^B. 16 p. 1053^C ultricis -ae saeva tormenta. VITAE patr. 3, 3). epist. 25, 1 p. 224, 11 ad -am transferemur. 25^A, 2 p. 231, 23 in -a demersus. AVG. civ. 21, 10 p. 511, 30 D. -a illa, quod etiam stagnum ignis et sulphuris dictum est (cf. ISID. orig. 14, 9, 9 -a est locus ignis et sulphuris). epist. 145, 4 p. 269, 20 qui -as metuit... qui peccatum ipsum sicut -as odit. 193, 6 p. 171, 15. 17 omnes... mittuntur in -am ([in epist. loh. 9, 5 bis. serm. 65, 7, 8. 293, 9 mittendi. al.]. serm. 9, 8, 9 mitteret in -as [125, 8. 178, 10, 11]. 55, 2, 2 in -am mittis [v. supra p. 1724, 13, 22]). in euang. loh. 43, 11 mortem -arum..., sarcina qua homo in -as praecipitetur. c. Petil. 2, 98, 226 -as haereticorum. pecc. mer. 1, 22, 32 in -ae filiis; opp. misericordiae (spir. et litt. 28, 48. un. eccl. 23, 67 malignis et -ae filiis. ORIENT. comm. 2, 401 fueras qui filius ante -ae [opp. dei]. FACVND. defens. 12, 5 p. 850^B Traiano, filio -ae [v. supra p. 1724, 24]). serm. 55, 2, 2 ibunt omnes in -am ignis (326, 1 MVTIAN. Chrysost. hom. 19, 2 p. 360 supra p. 1724, 14, 15). 82, 8, 5 reatus -ae... -ae reus (supra p. 1724, 11). 137, 7, 7 comites sibi ad -am quaerunt (cf. 146, 2, 2 inquirere). 161, 4, 4 -ae exustio. 171, 4, 4 in extremo -ae. 224, 3, 3 in -am vadunt (cf. 315, 4, 6 in -as intrare). 298, 4, 4 in fundo -ae (cf. POMER. 3, 12, 3 profundo). al. PS. AVG. quaest. test. I 127, 11 si... multos videat in -a (*diabolus*). II nov. 49 -am sibi procurat. BACHIAR. repar. laps. 3 p. 1039^B de Sodomae plaga, id est de iudicio -ae. CHROMAT. in Matth. 8, 1 p. 347^B in carcerem -ae (8, 3 p. 348^B). CASSIAN. conl. 9, 8, 3 cum consideratione -ae. ORIENT. carm. 2, 281 natura -ae. PETR. CHRYS. serm. 42 p. 319^C hinc -am vicit in carne...; facit... misericordiam, qui vult -ae incendium non timere (VAL. CEM. hom. 13, 2 p. 732^A PRAEDEST. 1, 18 p. 593^B CLAUD. MAM. anim. p. 170, 10 GREG. M. moral. 20, 48). PRAEDEST. 1, 43 p. 600^B in -a decoqui. SEDVL. carm. pasch. 5, 230 profunda... penetravit claustra -ae (op. pasch. p. 290, 7). VICT. VIT. 3, 36 flammantem -am. ALC. AVIT. carm. 3, 55 de fonte -ae. 6, 192 si forte... tenerum mors... natum praeripiat dura parandum (ω, generatum Sirm.) sorte -ae. hom. 2 p. 106, 14 vaporibus. ENNOD. epist. 2, 19, 10 p. 62, 10 ad... -am... sponte devolvimur. opusc. 2, 105 p. 319, 20 contemptam invitationem -a subsequitur. 2, 115 p. 322, 18 -ā mancipari. VEREC. satisfact. 16 horrificas tremulo contemplans corde -as. APON. 1 p. 13 luctus. FVLG. RVSP. epist. 3, 17, 29 ad -am... mortifero cursu rapturus *diabolus* (cf. rem. pecc. 1, 9 p. 534^A ut currant praecipites in -am). rem. pecc. 2, 21 p. 572^C in malis -ae. al. ARATOR act. 2, 1175 culpae ignis, unde -a calet. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 18 terror. in euang. 11, 5 de -ae expressione dicitur. al. ACT. Petr. 17 ut non... in -a perires. BENED. reg. 4 -am expavescere. al. PASS. Petr. Paul. brev. 11 *Simonis* anima discessit in -am. CARM. epigr. 749, 6 nulla poenarum te loca diti-
nent horrendae -ae a deo, Macrina. INSCR. christ. Rossi II p. 78 no. 1, 11 nam sub mortigenae quidam iacuere -ae verberare, confossi mente.

gehennālis, -e a gehenna. i. q. infernalis: PS. AMBR. paenit. 30 p. 1002^C iniustos donari -ium cruciamento flammaram. AVG. anim. 3, 6, 8 p. 367, 6 cum cooperint supplicio -is ignis ardere. FVLG. RVSP. rem. pecc. 2, 7 p. 557^B -i supplicio. ad Tras. 3, 34 p. 299^D -is tormenti supplicio. praedest. 1, 6 p. 609^C -i incendio.

gehennom, e voce hebr. גֵּהֶנּוֹם. HIER. in Ier. 2, 45, 3 de hoc loco, qui est in valle filiorum Ennom et hebraice dicitur '-m'; 'ge' (cf. p. 1723, 69) quippe גֵּהֶנּוֹם, hoc est 'vallem'. 2, 46, 1 quod nequaquam vocetur vallis ipsa '-m', hoc est 'vallis hennom', sive 'filiorum Ennom' eqs. 4, 13, 2 quae sit vallis filii Ennom, quae hebraice dicitur '-m',... supra diximus (2, 45, 3). v. supra p. 1723, 75 sqq. et Onom. G. Meyer.

glacies a gelu et aqua, quasi **gelaquē** ISID. orig. 13, 10, 6.

gelāscō, -ere [a gelāre. W.]. cf. gelesco. inchoativum verbi gelare sec. DIOM. gramm. I 343, 20 (v. p. 1730, 32). SERV. auct. Aen. 2, 145 gelo -o. i. q. frigore obdurescere: PLIN. nat. 14, 132 vini natura non -it. MAR. VICTORIN. ad Iust. 10 p. 1005^D fit in glaciem, quod -it. GREG. M. moral. 7, 32 p. 783^A pruina... inferius -it, nix autem de superioribus ruit.

gelāsianus, -ī m. [e graeco verbo γελᾶν, γελᾶσαι fictum. cf. n. pr. Gelāsius. W.]. i. q. scurra: SIDON. carm. 23, 301 mimos, schoenobatas, -os. priorem a poeta contra usum produxisse videtur.

gelasinus, -i m., γελᾶσινος. i. q. ruga, quae in gena ridentis fit: MART. 7, 25, 6 nec grata est facies, cui -us abest. cf. celasinus vol. III p. 737, 34.

gelātio, -ōnis f. a gelāre. 1 i. q. actus gelandi, rige-
scendi: SCRIB. LARG. 179 cicutam... potam caligo... et artuum -o insequitur (180 opium potum facit... -em et livore artuum eqs.). GLOSS. apoplexia subita -o sanguinis. 2 i. q. frigis aëris, gelu: PLIN. nat. 17, 46 marga columbina sole et -e ita solvitur, ut eqs. (FRONTIN. aq. 123 non minus... sol acrior quam -o [celatio cod.]). 17, 233 si protinus editis fructibus -o (sic d. vulg., velatiu[m] rell.) magna consecuta est, etiam paucis diebus necat arbores. GLOSS. gelicidia -es.

gelātus, -ūs m. a gelāre. i. q. gelatio, actus gelandi: CAEL. AVR. chron. 4, 3, 39 si sanguis fuerit retentus, quod fit aliquando cum -u, aliquando densitate putrescentis venae.

gelefactus, -a, -um [a gelāre et facere, vocabulum novicium analogia vocis calefactus expressum. W.]. i. q. gelatus: VEN. FORT. carm. 8, 3, 213 haec mulier -a (vulg., geli- codd. et Leo) i. cruciatibus ad mortem fere redacta meum servavit in ossibus ignem.

gelela, -ae f. PS. DROSC. herb. fem. 47 cucurbita agrestis quam Afri -am (gelilam L¹) vocant. CASS. FEL. 73 p. 176, 17 coloquintidis interioris carnis, quam vulgus -am (geldan c) vocat (inde GLOSS.). varia vocis exempla e codicibus diversis protracta affert Rose in editione Cassii Felicis p. 237.

gelēscō, -ere a gelāre ad similitudinem vocis calēscō fictum. i. q. gelascere: TERT. scorp. 1 p. 146, 6 (in imagine) pristini sensus retorpescent, sanguis animi -it (gelascit edd.; sed cf. homoeoteleuton), caro spiritus exolescit, nausea nominis inacrescit.

gelicidia, -ae f. ex gelicidium mutatum, genere fortasse ad exemplum vocis pruina adaptato. i. q. gelicidium: ITALIA Ier. 36 (43), 30 (Wirc.) in aestu diei et gelicidia noctis (gr. παγετός, VVLG. gelu. inde GLOSS. -ia: gelu). PALLAD. 2, 9, 1 serenit et siccis diebus, dum -a (-um GT) non est. 12, 1, 2 -arum (-orum QTE) tempore. 12, 13, 5 resolutis -is. CHIRON 317 vel ex nivibus vel ex[i] -a (cf. VEG. mulom 2, 88, 4 ex nivibus... vel pruina). [sard. kiligia. M.-L.]

gelicidium, -ī n. [a gelu et cadere. W.]. gelli- l. 37. GLOSS. -a: παγετοί. gelationes. falso traditur pro gelicidia, v. supra l. 21 sq. dubium COLVM. 7, 6, 5 frigus... -o hiemis (gelicio-
rior hiemps cod., gelidior hiems Lundstroem, v. p. 1727, 41) conceptum caprae vitiat. i. q. gelu cadens, pruina: CATO agr. 65, 2 si -a erunt, cum oleam coges. VARRO rust. 1, 55, 2 durities digitabulorum ramos glubit ac relinquit ad -um resectos. VITR. 2, 7, 2 quae mollia sunt (i. lapides)... -is et pruina congesta friantur et dissolvuntur (2, 8, 19 testa tacta. 7, 1, 5 -a et pruinae. COLVM. 2, 8, 3 hibernis imbribus aut -is [sic nonn. recc., gelidis SAR] pruinisve. 3, 1, 7. 11, 2, 6 vites pruinis et -is nocturnis... rigentes. cf. VITR. 7, 1, 6 -i pruinam). 2, 7, 3 lapidicinis Anicianis neque... -orum tempestas neque ignis tactus potest nocere. 7, 1, 6 materies ab -is (gelli- H, cf. supra l. 19) ne laboret. COLVM. 2, 10, 6 glebae a -is adhuc eam (fabam) teneram vindicent. 2, 11, 8 diebus serenit... mense Ianuario, si -a non sint. 4, 24, 15 vitis prona et -is ipsa se protegit et ab sole obumbratur. 4, 29, 3 propter -a. 5, 6, 19 scrobem autumnino facito, ut pluvias et -is maceretur. 5, 10, 22 (item arb. 25, 2) a frigore et -is teneras adhuc virgas tueri (11, 2, 78 hiemat cum frigore et -is. 11, 3, 56 solum... hiemis frigoribus et -is putrescat). 7, 3, 25 dum dies arvis -a detrahat (i. pruinam; sequ. pruinosa herba). 11, 3, 63 ne... s[p]atio hiemis -is (cf. l. 43) perura[n]tur. FRONTIN. aq. 121 subterranea opera nec -is nec caloribus exposita. ITALIA psalm. 77, 47 (Cas.) occidit in grandine sarmenta eorum et celsas (VVLG. moros, v. vol. III p. 774, 82) in -o ([caeli cido cod.] gr. πάχυν, VVLG. pruina). psalm. 118, 83 (Cas., Veron., Ambr. in psalm. 118 serm. 11, 13) tamquam (sicut Ambr.) uter in -o (gr. πάχυν, VVLG. pruina. alludit AMBR. l. l. passim). PS. AVG. spec. 54 p. 533, 8 (tit.) grandines, nives, -a, venti.

gelidus, -a, -um a gelu. comparativus: CIC. leg. 2, 6 p. 1727, 75; praeterea p. 1727, 41-83. 1728, 19, 64. superlativus: Ov. ars 3, 385 p. 1728, 11 GERM. frg. 4, 47 p. 1727, 55. praeterea p. 1727, 20. 1728, 15. 23. 51. 1729, 64. NOT. Tir. 91, 37. GLOSS. -us ψυχρός. γαλακτώδης. -um ψυχρόν. ψυχρότατον. πεπηγὸς ἐπὶ ὕδατος. -a παγωδῆ. inde a CATONE p. 1728, 61 et ACCIO l. 72; deinde in dactylis saepe inde a CIC. Arat. LVCR.; perraro in sermone pedestri; deest ex. gr. apud LVCL. VARR. CAES. SALL. NEP. QVINT. APVL. falso traditur: MANIL. 5, 131 egelido (sic M, Wageningen, et -o LG) polo. COLVM. 2, 8, 3 v. supra l. 33. LVCAN. 6, 403 calidae (-ae MZ ante corr.) massae. 6, 559 calidis (-is V)... aris. CYPR. GALL. gen. 147 -a ira (recte calida, cf. vol. III p. 154, 22). coniectura restitutum: COLVM. 7, 6, 5 v. l. 27. LIV. 22, 36, 7 v. p. 1728, 15. dubiae interpret.: CARM. epigr. 1931 et -ae cursu minu(erunt) quaerere silva(m) (sic temptat Sogliano; Notizie degli scavi 1905, 135; minu na non quantunt solum agnoscit Mau). [langobard. zelt. M.-L.]

I i. q. frigidus, ψυχρός (sensu strictissimo unus CATO adhibet, p. 1728, 61): A de rebus naturae: 1 de rebus caelestibus et naturalibus: a de nive, aëre, ventis sim.: ACC. trag. 566^A Aquilonis stridor -as molitur nives (LVCR. 6, 107 Ov. fast. 1, 680 ANTH. 475, 4). CIC. Arat. 97 partes -as Aquilonis (cf. PLIN. nat. 4, 88 -is... Aquilonis conceptaculis i. zona septentrionali. v. p. 1727, 2). progn. frg. 6, 4 rores (VERG. georg. 2, 202 sing. [PLIN. nat. 2, 152]. AMM. 27, 4, 14 roris asperginibus -is). LVCR. 2, 431 pruinam (2, 515 plur. [5, 216. 6, 529 VERG. georg. 2, 263 MART. 7, 31, 5 CLAUD. 18, 117]. SEN. Herc. f. 139). VERG. Aen. 12, 796 nubibus (PLIN. nat. 2, 132 aliquid abruptum e nube -a [-i var. lect.]). TIB. 1, 1, 47 aquas i. imbrem hibernum (cf. GERM. frg. 4, 70 imbres [ignes cod.; corr. Grotius]. 4, 86 imbre). Ov. am. 2, 11, 10 -um Borean egelidumque Notum (epist. 17, 41 trist. 1, 2, 29 MANIL. 5, 70 SEN. Phaedr. 936 LVCAN. 5, 601 STAT. Theb. 1, 193 ANTH. 469, 4 AVSON. 332, 9. cf. Ov. met. 6, 711 -i coniunx... tyranni i. Boreae. STAT. Theb. 5, 407 [Götter]).

Calais filius -i parentis i. *Boreae*. met. 9, 220 ventis. fast. 4, 643 aquilonibus (AVIEN. orb. terr. 745 [item 991] sing. cf. Ov. Ib. 11 -os aquilonis ad ortus (v. p. 1726, 74). GERM. frg. 4, 134 -os flatus (4, 151 flatus) us... -is). SEN. Med. 736 his *venenis* -a pigri frigoris glacies inest. Oed. 37 afflatu *aurae*. nat. 2, 10, 4 natura... aëris -a (frigida falso codd. A) est. 5, 8, 2 ortus solis feriens -um aëra (STAT. Theb. 1, 338. CRET. FAV. 13 p. 298 aëre -iori. cf. l. 18). COLVM. 5, 8, 5 aut praefervidum aut -um statum caeli (PLIN. epist. 5, 6, 4 caelum est hieme frigidum et -um). 10, 75 verberibus -is... Cauri. PLIN. nat. 2, 135 terrarum exhalatio rigens ac -a. AVIEN. Arat. 1711 -us... dies et frigidus aether. CLAVD. 1, 36 -o... sub Iove. 7, 93 procellis aquilonis.

b de sideribus, polo sim.: CIC. Arat. 58 v. l. 49. 97 v. p. 1726, 73. 177 v. l. 60. 274 v. l. 61. LVCR. 6, 720 -is... stellis axis. VERG. Aen. 6, 16 -as arctos (Ov. met. 4, 625 MANIL. 3, 344. LVCAN. 1, 252 sing. [VAL. FL. 6, 140 STAT. Theb. 6, 422]. VAL. FL. 5, 155 SIL. 15, 227 STAT. silv. 3, 5, 19. 5, 1, 127). Aen. 8, 28 -ique sub aetheris axe (cf. MANIL. 1, 279 aëra per -um tenuis deducitur axis). Ov. epist. 6, 106 axe (trist. 2, 190 Parrhasiae... virginis i. ursae. 5, 2, 64 Ib. 34 Pont. 2, 10, 48. 4, 14, 62. 4, 15, 36 MANIL. 3, 357. CVRT. 7, 3, 7 -issimum septentrionis axem). Ov. epist. 17, 152 polo (fast. 4, 576). met. 2, 171 triones (CLAVD. 8, 429). MANIL. 1, 375 -um Capricorni sidus (cf. GERM. 7 -i Capricorni [289. 567 (var. lect. geminus; cf. Breysig, Hermes 17, 1882, 403 sq.). AVIEN. Arat. 56 AVSON. 371, 10]. sim. MANIL. 4, 745 <Caprum>. SEN. Thy. 863 Aegoceros). MANIL. 1, 647 lumen solis matutini et vespertini. 4, 792 Helicen. LVCAN. 6, 393 sidere Chironis. PLIN. nat. 2, 34 Saturni... sidus -ae ac rigentis esse naturae. 18, 276 luna interlunio aestate calidissima est, hieme -a (VAL. FL. 3, 415 movet en -os Latonia [i. luna] currus. STAT. Theb. 7, 470 Phoeben). STAT. Theb. 3, 40 Eoo (cf. CLAVD. 22, 472 -as hinc Lucifer ornat, hinc Aurora comas). AVIEN. orb. terr. 1212 Bootis. CLAVD. 3, 366 Librae.

c de divi annique temporibus: LVCR. 5, 641 aër reiciat solem -is a frigoris umbris i. hiemali parte zodiaci (VERG. Aen. 11, 210 umbram noctis [VAL. FL. 3, 1 umbras. LVCAN. 1, 261 noctis]. MANIL. 3, 283 signa zodiaci octona stadia... amittunt -as vergentia [-a vergentia M, -asque rigentia LG, corr. Scaliger] in umbras). VERG. georg. 1, 287 nocte (HOR. epist. 2, 2, 169. SIL. 12, 20 plur.). Ov. trist. 1, 11, 3 mense (cf. l. 47) Decembri (MART. 4, 19, 3 Decembri. item 10, 87, 7). trist. 4, 7, 1 -ae post frigora brumae (MART. 4, 57, 9. 10, 14, 7). Liv. 5, 13, 1 hieme (MANIL. 3, 256 plur. [GERM. 493]. COLVM. 7, 6, 5 -ior [gelicior S, ri in di mut. m.²; v. p. 1726, 27] hiems. PLIN. nat. 14, 132. cf. SEN. Herc. f. 950 hiems... -o frigida spatio). LVCAN. 2, 326 tenebras noctis (STAT. Theb. 2, 135. 12, 242). STAT. silv. 5, 4, 10 Tithonia... -o spargit... flagello insomnem (cf. CLAVD. 22, 472 l. 30). AVR. Fronto p. 31, 18 N. conticinium atque matutinum atque diluculum usque ad solis ortum -um, ad Algidum maxime. CLAVD. rapt. Pros. 3, 224 menses (cf. l. 38). ENNOD. carm. 1, 6, 1 post canas hiemes, -i post damna profundum (cf. p. 1728, 12).

d de frigore et umbra: CIC. Arat. 58 -um... frigus anhelans... Capricornus (PANEG. in Mess. 153 MART. 8, 68, 4). LVCR. 5, 640 aër solem detrudat brumalis usque ad flexus -umque rigorem i. frigore (VAL. MAX. 3, 3 ext. 6 Indi Caucasi montis -o [glaciali A¹] rigore corpora sua durantes). COLVM. 10, 379 -as per graminis umbras (LVCAN. 3, 401 luci. CALP. ecl. 3, 16 arborum [CYPR. GALL. exod. 224]). de rigore qui gelu efficitur: GERM. frg. 4, 47 -issimus undae... rigor (PLIN. nat. 10, 55 adipem anserinum nive multa obrutum ac rigore -o [-ū codd.] maceratum).

2 de liquoribus (de imbre et glacie v. sub A1a, de sanguine sub B2): a de liquoribus usu domestico, medicinali sim. adhibitis (de vase liquorem continente l. 69. 72): CIC. Arat. 177 -o flumine fontis Aquari. 274 -um rivum fundentis Aquari. Catil. 1, 31 si aquam -am biberint aegri (LVCR. 3, 693 -a<i>) stringor aquai. Ov. epist. 13, 26. 20, 220 rem. 552. fast. 4, 146 -a qui locus umet aqua i. frigidarium. MART. 14, 106, 2 TAC. hist. 2, 49 SVET. Otho 11, 2 AMM. 25, 3, 23. de subst. -a v. p. 1729, 78). LVCR. 6, 149 ferrum in -um... demersimus imbrem i. aquam. MORET. 37 flamma -os adolere liquores (SER. SAMM. 496 sing.). HOR. epist. 1, 15, 4 in balneo -a cum perluor unda. Ov. medic. 99 -ā madefacta pavera lymphā (SER. SAMM. 245). met. 9, 170 -o... lammina candens tincta lacu (MART. 14, 1, 4). SEN. Ag. 788 labantem refoveo -o latice. SIL. 16, 123 -is restinguere fontibus ignes. ORIENT. comm. 1, 587 (cf. Matth. 10, 42) calix i. aqua -a repletus.

b de liquoribus e terra profusis: LVCR. 6, 1172 fluvios (MART. 7, 80, 8 -o [C¹, rigido B¹, rectius ut vid.]... in amne). CIC. leg. 2, 6 Fibrenus Lirem... multo -iorem facit. Tusc. 5, 74 fluminibus (sing.: SEN. Thy. 130 Alphei. SIL. 4, 546 Clitumni. 15, 704. AVSON. Mos. 345 Mosellae. cf. l. 60). nat. deor. 2, 98 fontium (cf. l. 79) -as perennitates. carm. frg. 22 (div. 2, 63), 8 circum latices -os (gr. Homer. Il. 2, 305 ἀμφὶ περὶ κρήνην). VERG. ecl. 10, 42 fontes (CVLEX 148 LYDIA 17. Ov. met. 4, 90 sing. [14, 786. 15, 550 Egeriae. PLIN. nat. 2, 228 Iovis Dodonaei. 2, 237. 12, 9. AVSON. 4, 3 Danuvii]. SEN. Ag. 318 Erasini. CALP. ecl. 2, 5. PLIN. nat. 2, 233 omnes fontes aestate quam hieme -iores esse. 12, 40. SVET. Claud. 20, 1 Claudiae aquae. AVSON. Mos. 30 AMM. 18, 6, 16). georg. 1, 43 -us canis...

montibus umor liquitur. Aen. 7, 683 Anienem (SIL. 12, 539). 7, 801 Ufens. 8, 597 -um... Caeritis amnem. 12, 331 Hebri (SEN. Herc. O. 1895 VAL. FL. 2, 515 SIL. 17, 487). HOR. carm. 3, 13, 6 rivos Bandalusiae (epist. 1, 18, 104 -us Digentia rivus. ITIN. Alex. 21 rivuli ad nivem -i). sat. 2, 3, 294 ripa. PANEG. in Mess. 60 unda Artacies (Ov. met. 15, 310 Iovis Ammonis. cf. plur. undae -ae: Ov. met. 5, 433 trist. 4, 10, 3 MANIL. 2, 941. LVCAN. 1, 582 Anienis [SIL. 10, 363]. 2, 570 Rheni. 2, 586 Phasidos [VAL. FL. 5, 350 fluminis i. Phasidis]. SIL. 17, 314 Ticini. STAT. Theb. 1, 357 Erasini. 9, 573 Ladonis). ELEG. in Maecen. 102 lacus (Ov. met. 6, 374). Ov. am. 3, 6, 26 vadis Inachi (SEN. Oed. 285). ars 3, 385 -issima Virgo aqua (MART. 11, 47, 6 -a Virgine). epist. 17, 89 frigora... -i... profundum i. maris (cf. p. 1727, 48). met. 5, 608 Erymanthon. 6, 347 liquores lacus. fast. 2, 166 -ae fons... aquae (2, 264. Liv. 22, 36, 7 Caeretes [caedes P] aquas fonte calid<o> gelid<as> [-os P] manasse. SEN. dial. 6, 17, 3 -issimas aquas fontis Arethusae. MART. 14, 33, 2 Saloniis. PLIN. nat. 31, 39 vena aquae putealis). trist. 5, 13, 21 Ponto. Pont. 2, 4, 1 Histro. SEN. Herc. f. 1327 Maeotis. Med. 373 Araxen (Phaedr. 57 LVCAN. 8, 431). Oed. 604 Strymonis (LVCAN. 5, 711). Phaedr. 507 Lerna. CVRT. 8, 9, 4 Indus -ior est quam ceteri amnes Caucaso orti. COLVM. 8, 17, 1 -um ab imo fluctum revolvit piscina. LVCAN. 3, 203 Caico. 3, 268 gurgite Bactri. 10, 476 Hiberno. PLIN. nat. 31, 10 egelidae hae Albulae aquae, sed Cutiliae... -issimae. SIL. 4, 183 Velino. 8, 368 Simbruvio. STAT. silv. 2, 4, 27 Phasidis (CLAVD. 20, 575). Theb. 4, 832 ora genii Langiae fontis. AVSON. 328, 1 Rhenum. CLAVD. DON. Aen. 12, 35 Tiberini fluminis -os cursus, deinde Tiberina fluenta... -a vehementer (SIDON epist. 1, 5, 8 -a Clitumni fluenta). CLAVD. 3, 324 Tanain.

3 de locis, montibus, sedibus, solo sim.: CATVLL. 63, 53 ferarum -a stabula. CARM. Hyg. fab. 177 p. 31, 2 -o... de vertice Nonacrinae (VERG. Aen. 8, 139 Cyllenae). LVCR. 3, 892 saxi (Ov. met. 1, 376 fast. 4, 503). VERG. ecl. 10, 15 Lycaeii (Ov. met. 1, 217 STAT. Theb. 4, 250). georg. 2, 488 -is (-i Heinsius) convallibus Haemi (cf. l. 39). 4, 509 antris (Ov. trist. 5, 1, 61 sing. [fast. 3, 305]. SIL. 3, 203 Cyllenes. 4, 344 domo... Collinum -ā, viridi quem Fucinus antro nutrierat). Aen. 8, 159 Arcadiae -os... finis. 8, 343 rupe (PLIN. nat. 37, 110 plur.). COPA 28 -a sede lacertae. CIRIS 165 -is Edonum... oris ([honoris codd.] HOR. carm. 1, 26, 4 sing. [LVCAN. 5, 55]. CLAVD. 24, 98). CIRIS 350 Oeta. CVLEX 113 iugis (Liv. 21, 58, 8 montium). HOR. carm. 1, 1, 30 nemus (Ov. met. 2, 455). 1, 12, 6 Haemo (STAT. Theb. 5, 189. cf. l. 32). 1, 21, 6 Algidum. TIB. 2, 4, 8 montibus (Ov. met. 1, 689 Arcadiae. 6, 88 Rhodopen... et Haemum, nunc -os montes. Liv. 38, 19, 4 SIL. 3, 111. 4, 362 -os... montes Taygeta. AVSON. Mos. 464). PANEG. in Mess. 109 Alpes (LVCAN. 1, 183. 2, 535). PROP. 1, 8, 2 Illyria. Ov. met. 4, 772 Atlante. 7, 810 vallibus (STAT. silv. 4, 2, 46 [sing.] Rhodopes. MART. 5, 71, 1 Trebulae oppidi. CLAVD. 21, 131 Haemi). Ov. fast. 4, 81 Sulmonis (SIL. 8, 510). trist. 1, 3, 94 humo (STAT. Theb. 1, 407. 10, 318). 3, 13, 12 extremam -i... in orbis terrarum humum (LVCAN. 9, 704). Pont. 4, 5, 5 Thracen. Liv. 38, 27, 9 locis -is propinquitate Tauri montis (PALLAD. 4, 2). LVCAN. 5, 4 Olympo. 5, 51 Taygeti. CALP. ecl. 5, 116 solum. PLIN. nat. 15, 73 tractu terrae... -issimo. SIL. 13, 572 Acheron -am eructans... harenam. STAT. Theb. 1, 160 terras... Borea -as. 4, 646 Nemeen. 5, 261 Ossa (Ach. 1, 320. cf. Theb. 3, 319 Arctoae -um caput... Ossae). 7, 254 Tanagrae. 9, 447 Cithaeron. 12, 615 Braurona. silv. 1, 2, 222 Thymbrae. 3, 2, 65 Pelion. MART. 1, 12, 1 Herculeas -i (sic A¹, Herculoi -as B¹ C¹)... Tiburis arces (4, 64, 32). Ivv. 3, 190 Praeneste. 3, 322 agros Aquinates (cf. PALLAD. 7, 3, 1 partibus agrorum). 5, 77 Esquilias. CLAVD. 11, 19 specu. 20, 279 Idae. 28, 172 plagis i. regionibus.

4 de rebus variis: CATO agr. 37, 4 caveto ne quam materiem doles... nisi siccam neu -am (i. fere 'gelu adstrictam'. cf. p. 1726, 69) neu rorulentam. LVCR. 4, 491 quod molle sit et -um fervensve. Ov. fast. 3, 728 in -is herba reperta focis (cf. STAT. Theb. 9, 638 -as... aras). PLIN. nat. 37, 199 verae gemmae in ore -iores sentiuntur (CLAVD. carm. min. 38, 2 -um... onus i. gemmam). DRAC. laud. dei 3, 173 frigidus ignis erat, -is incendia flammis mirantur cecidisse tres illi viri ignea fornace inclusi (cf. Vulg. Dan. 3, 23 sqq.). satisf. 60 elementa... contraria miscuit auctor, ... ignea cum -is.

B de animantibus: 1 de auris et humoribus per corpora animalium fluentibus: LVCR. 3, 300 cervorum frigida mens... -as citius per viscera concitat auras. NEMES. cyn. 210 (de causa rabiei caninae) cum -us non sufficit umor, torrida per venas crescunt semina flammæ.

2 de hominibus et bestiis eorumque membris: a de iis, qui gelu aëris, humi, aquae frigent: HOR. carm. 4, 5, 25 -um (fort. i. q. gelu rigentem, cf. supra l. 61) Scythen. Ov. met. 7, 560 nec fit corpus peste laborantium humo -um, sed humus de corpore fervet. SEN. Herc. O. 125 -us Dolops. LVCAN. 4, 153 uda... membra... -osque a gurgite... artus. MART. 12, 26, 12 -am frigore matutino auriculam. STAT. Theb. 4, 832 v. l. 24.

b de frigescentibus stupore sim.: a de membris: Ov. am. 3, 5, 45 -o mihi sanguis ab ore fugit (STAT. Theb. 1, 493 plur.). met. 3, 688 me pavidum -umque trementi corpore. fast. 1, 98 -um subito frigore pectus erat. LVCAN. 1, 246 -os (-ns var. lect.; cf. p. 1729, 11) [Geisler]

pavor occupat artus (SIL. 6, 409 mortis color). CORIPP. Ioh. 7, 162 membris. *β* de sanguine et sudore stupentium ac dolentium: VERG. Aen. 3, 30 -us... coit formidine sanguis (3, 259 SEN. Oed. 585 LVCAN. 7, 467. VAL. FL. 4, 226 pavor et -us... sanguis. CORIPP. Ioh. 3, 56). Aen. 3, 175 -us toto manabat corpore attoniti sudor (SEN. Oed. 922 SIL. 3, 215. 8, 186 [legitur primum in Aldina] it... timor totos -o sudore per artus). *γ* de ipso frigore paventium, item de ipso tremore, metu sim.: LVCR. 3, 305 -is torpet telis perfixa pavoris. VERG. Aen. 2, 120 obstipuerunt animi -usque per ima cucurrit ossa tremor (6, 54. 12, 447 [huc spectat GLOSS. -us tremor: qui frigidus facit]. Ov. epist. 5, 37. met. 10, 423 -us [-os var. lect.; cf. p. 1728, 84]... in artus... penetrat tremor. SEN. Herc. f. 414 Oed. 659. Tro. 457 -us horror ac tremor). Ov. epist. 11, 82 -o lingua retenta metu (cf. CLAUD. DON. Aen. 2, 212 calor..., si metus intervenit, ... excluditur perindeque convalescente -a passione consumitur quod calebat). epist. 15, 67 -usque comas exererat horror ([huc pertinet GLOSS. -us horror: frigidus frigor vel timor]. SEN. Tro. 457 v. l. 13. SIL. 5, 390. 9, 122). met. 2, 200 -a formidine (VAL. FL. 4, 646 CORIPP. Ioh. 4, 724). met. 3, 100 -oque comae terrore rigeant (CORIPP. Ioh. 4, 1043. 1152). fast. 2, 754 -um pectora frigus habet (EPIST. Sapph. 112). trist. 1, 4, 11 confessus -um pallore timorem. STAT. Ach. 1, 158 figit -us Nereida pallor. ARATOR act. 2, 1078 -o... pavore, cf. p. 1728, 84.

c de senescentibus: VERG. Aen. 5, 395 -us tardante senecta sanguis hebet. STAT. Theb. 3, 384 -is et inertibus aevo pectoribus. IUV. 10, 217 in senectute minimus -o iam in corpore sanguis. CYPR. GALL. gen. 525 iam -is decursa ob tempora membris (ENNOB. carm. 2, 44, 10). SERV. georg. 1, 336 senes semper... esse -os. SEDVL. carm. pasch. 1, 110 -i... ventris Sarae grandaevae. DRAC. laud. dei 2, 642 -is... medullis Abraham et Sarae.

d de languentibus, morbidis, moribundis, mortuis:

a de membris: LVCR. 3, 401 anima -os artus in leti frigore linquit (Ov. met. 4, 247. 6, 249 LVCAN. 9, 56). PROP. 2, 13, 29 osculaque in -is pones suprema labellis. Ov. met. 4, 141 vultibus Pyrami mortui. 6, 277 Niobe corporibus -is natorum incumbit (LVCAN. 9, 935 Psyllus extractam... -o de corpore mortem i. venenum serpentis expuit). Ov. Pont. 1, 9, 52 -os extincti... sinus. LVCAN. 6, 568 Erichth -is infudit murmura labris cadaveris. 6, 629 -as leto... medullas. 6, 752 -o trepidant sub pectore reviviscentis fibrae. STAT. Theb. 8, 643 faucibus moribundae. 11, 56 iam -a ora tacent (MART. 6, 58, 6 ore graviter aegrotantis). CORIPP. Ioh. 6, 359 quadrupes moriens pressans -is sub dentibus herbas. *β* de sanguine et sudore aegrotantium ac morientium: VERG. Aen. 12, 905 -us concrevit frigore sanguis subito languore correpti. LVCAN. 1, 619 viscera victimae... -o... infecta cruore. 4, 623 -us fesso de corpore Antaei sudor (SIL. 14, 598 -us per viscera peste laborantium sudor... manabat. cf. STAT. Theb. 2, 672 -us cadit imber i. sudor anhelio pectore morientis). *γ* de frigore et torpore aegrotantium: SIL. 2, 136 labuntur -o torpentia frigore membra. AMM. 30, 6, 5 meatus aliqui quos hae(mor)rholdas nunc appellamus, ... -is frigoribus concrevisti. CAEL. AVR. acut. 2, 32, 166 genuum -us stupor. 3, 2, 8 articularum -us torpor (item 3, 5, 50).

δ inde de ipsa morte: LVCR. 3, 530 leti (CYPR. GALL. iud. 234). HOR. carm. 2, 8, 11 morte (Ov. am. 2, 9, 41 met. 15, 153 IUVENC. 4, 26 SEDVL. op. pasch. 3, 138). PRVD. cath. 10, 60 sopor mortis. *ε* de manibus, sepulcris sim.: Ov. met. 8, 496 umbrae (STAT. Theb. 2, 1). Ib. 154 manus umbrae. STAT. silv. 6, 3, 242 bustis. Theb. 12, 418 -ae... exanimisque favillae. CARM. epigr. 1555 B, 1 (Romae) m(anes). *ζ* de rebus mortiferis: Ov. am. 3, 7, 13 cicuta (IUV. 3, 7, 206 plur.). SEN. Med. 736 glacies v. p. 1727, 4. VAL. FL. 6, 85 -is... venenis serpentium (CLAUD. carm. min. 49, 5 [sing.] torpedinis. ARATOR act. 1159). SER. SAMM. 121 virus rigoris artuum. SEDVL. carm. pasch. 3, 35 periculis. liceat addere: PLIN. nat. 14, 99 acini labruscae singulare remedium habent ad refrigerandos in morbis corporum ardores, -issimā, ut ferunt, naturā.

θ de serpentibus, subaudienda ut videtur notione mortiferi: LVCAN. 6, 488 -os... explicat orbes... coluber. 9, 844 -as nocturno frigore pestes i. angues (ARATOR act. 1176). MART. 7, 87, 7 dracem. 12, 29, 5 anguem (CYPR. GALL. gen. 21 plur.). DRAC. laud. dei 3, 304 cerastis.

C de rebus abstractis: de frigore, terrore, morte sim.: de frigore v. p. 1727, 49. 1729, 20. 50, de tremore supra l. 10, de stupore supra l. 51, de pallore supra l. 22, de torpore supra l. 51, de morte (leto) supra l. 52 sqq.

II i. q. corpus non calefaciens, de vestimentis levissimis (opp. calidus): MART. 3, 38, 9 -is... lacernis (7, 92, 7 -as... tritasque lacernas). 6, 50, 2 -a sordidus in togula. praeterea -us fere i. q. 'refrigerans, gelidum reddens' supra l. 52-69, etiam l. 8-23.

fem. pro subst. gelida i. aqua (opp. calida): HOR. sat. 2, 7, 91 te mulier... perfundit -ā. IUV. 5, 63 calidae -aeque minister.

neutr. pro subst. gelidum: i. q. glacies: VAL. FL. 6, 100 hiberni qui terga Novae fluminis -umque securi eruit.

adv. gelidē: HOR. ars 171 res omnes timide -eque (i. languide) ministrat.

compos. e- et praegelidus.

gellyfactus v. gelēfactus.

gello, gillo, -ōnis m. [orig. inc. J.]. o finalis correpta infra l. 12 sq. gell- et gill- v. infra. GLOSS. gillo βα(ν)κάλιον. βαυκάλιον. baucalem gillonem ubi infusa fit. cf. ἐκ τοῦ βαυκιδίου (βαυκαλιδίου?) de gillone. huc GLOSS. III 194, 5 inter vasa et lucernas lychnos: gillo (-o ut interpretamentum ad lemma praecedens bulcamo pestinere monet Niedermann). vox posterioris aetatis; cf. Ducange IV 69 s. gillo.

1 sensu strictissimo vas fictile refrigeratorium angusta cer-vice instructum, gr. βαυκάλιον (v. vol. II p. 1790, 44 s. baucalis), βαυκάλιον (cf. Mau, PW. III 153, 5): ANTH. 117, 16 mense Augusto recreant fessum gello (sic B, gillo corr. ead. m. AV) flabella (tabilla fere codd.; corr. Heinsius) melo. 136, 1 gillo vomit gelidum vastis singultibus amnem, vis aliena cui frigoris addit opem. v. etiam 2. gillo.

2 latiore sensu vas aquarium: CASSIAN. inst. 4, 16, 1 si quis... gillonem fictilem, quem illi baucalem nuncupant, casu aliquo fregerit (inde GLOSS.). 4, 20 si gillonem aqua impleverint. CASS. FEL. 42 oleum liquatum mittes in gillone. ibid. sic ipsum gillonem in olla ferventi calidae summittes. VITAE patr. 3, 14 p. 746^c gello (gr. [Rev. Or. chr. 13 (1908) 268 n. 176] βαυκάλιον) cum aqua... vertebat se et... aqua fundebatur in terram. ibidem iterum. p. 746^d gello quem ad usum aquae habeo (in altera versione 5, 5, 24 p. 879^d pro -o et gellunculus exstat syriscula).

gellunculus, -i m. a gello diminutive. i. q. gello: VITAE patr. 3, 14 p. 746^d -us (anteced. gello, cf. l. 19 sqq.) vertit se et effunditur aqua.

gelo, -āvi, -ātum, -āre a gelu et congelare. de derivatione: GRAMM. suppl. 14, 7 v. p. 1732, 6. legitur inde a SEN. et COLVM. [it. gelare, francog. geler, hisp. helar. M.-L.]

A transitive (cf. DIOM. gramm. I 343, 19 <ab> activis nonnulla figurata inchoativa reperiuntur esse passiva, quale est -o -as -at, cum inchoativum gelasco facit, quod est incipio -ari):

1 i. q. aquam sim. frigore in glaciem convertere (GLOSS. -o πήσσω. πήγνυμι. -vit ἐπήξεν. -atus πήκτος. -atum πεπηγμένον): SEN. nat. 3, 25, 12 tenuissimas aquas frigus... facillime -at (PLIN. nat. 2, 234 aquas marinas tardius -ari [sic Ay, -re rell.], celerius accendi. VEREC. in cant. 6, 1 aquam -atam [gr. II Macc. 1, 20 ὕδωρ παχύ]). nat. 4, 3, 1 grandinem... fieri... -ata nube tota. 4, 5, 2 -ata flumina (PLIN. nat. 8, 103 amnes. IORD. Get. 280 Danubium. cf. Rom. 247). STAT. silv. 1, 2, 126 rara... longaevis nivibus crystallae (i. fere gemmas) -ari. SERV. georg. 3, 364 vinum... illic -atur (cf. SCHOL. Verg. Veron. ad l. v. etiam infra l. 78). MEROB. poet. 123 -atis imbribus i. nive. EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 899^b cum... humor... frigore vehementius indurescit, ... nix -ata defertur (gr. p. 73^b ὅταν τὸ ὕγρον... καταψυχθὲν... παγῇ, ... ἡ χιών καταφέρεται). cf. CASSIOD. in psalm. 147, 6. i. q. glacie obducere: SEN. Phaedr. 614 -atis... Pindi iugis.

2 i. q. frigidum, torpidum reddere, de rebus concretis: COLVM. 9, 6, 2 alvi fictiles et accenduntur aestatis vaporibus et -antur hiemis frigoribus (sim. PALLAD. 1, 37, 6). MART. 1, 49, 12 Salo fluvius ferrum -at. spec. de rigescente corpore eiusque partibus hominis plerumque terrore sim. moti (de sanguine v. infra l. 66 sqq.): SCRIB. LARG. 198 veneno sumpto (cf. infra l. 70) arius -antur celerime. LVCAN. 6, 541 -atos... orbes i. oculos rigentes cadaverum. 7, 339 stat corde -ato attonitus (SIDON. carm. 5, 76 steterat... corde -ato Scaevola et apposito dextram damnaverat igni). STAT. Theb. 4, 404 sic fata Maenas -atis vultibus et Baccho iam demigrante quievit (12, 168 uno vultus pallore -ati [sic B¹ QD, notati fere rell.]). 4, 497 -at ora pavor (CLAUD. 5, 131 infectae pallore genae, stetit ore -ato incertus peteretne fugam). MART. 5, 9, 3 manus aquilone -atae. IUV. 2, 6, 95 timent pavidoque -antur pectore. VEN. FORT. vita Radeg. 29, 68 monacha aegrotā... in die -ata frigore, per noctem cremata igne.

3 i. q. res liquidas contrahere, densare, rigefacere, in similitudinem glaciei redigere, non ubique subaudienda vi frigoris: SEN. dial. 1, 3, 12 Socratis -atus est sanguis ac paulatim frigore inducto venarum vigor constitit (SCRIB. LARG. 196 praefocantur qui biberunt tauri sanguinem, cum -atur. STAT. Theb. 2, 544 tunc horrere comae Tydei sanguisque in corda [sic PBNQ, corde rell.] -ari. QVINT. decl. 350 p. 378, 14 sunt venena, quae frigore sanguinem -ent [cf. supra l. 53]. SERV. Aen. 3, 30 timor sanguinem -at, qui coactus gignit frigus. COMMENT. Lucan. 7, 605 'crasso sanguine' -ato vel multo. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 12 sanguinis -ati corpusculis, quae Graeci θρόμβους appellant [4, 6, 84]. 2, 11, 131. 136. 13, 163. 4, 3, 40. 5, 4, 63. EVSTATH. Bas. hex. 8, 2 p. 946^c sanguis... -atus [congelatus lect. var.] converti solet in carnem [gr. p. 168^d παγέν]. ALC. AVIT. carm. 2, 388 inde -ato sanguine marmoreus perfudit viscera uxoris Loth torpor). SEN. nat. 2, 52, 2 fulminis vis vinum -at, ferrum... fundit (2, 53, 1). COLVM. 7, 8, 7 caseus paulum -atus (PALLAD. 6, 9, 2 act.). 10, 897 cucumis mollior infuso calathis modo lacte -ato (SCRIB. LARG. 197 lac potum et -atum. cf. MAR. VICTOR aleth. 3, 66 ex calamis in frugem lacte -ato i. suco herbarum). SCRIB. LARG. 271 p. 105, 10 cum -verit se adeps. PS. AMBR. serm. 61, 4 p. 729^c -atas umore venas mortui. VICTRIC. 26 -atas lacrimas belua-

[Geisler]

rum *i. succinum ut videtur, vix margaritas*. VINDIC. med. 6 efflato... fervore suo aquosa remansit seminis qualitas, sed -atur. RVT. NAM. 1,490 liquidae sole -antur aquae in salem (EVSTATH. Bas. hex. 7,6 p. 943^u; gr. p. 161^a πήγνυται). MAR. VICTOR aleth. 2,131 vertitur in glaebam siccus liquor igne -ato *i. liquidis metallis e montium faucibus evomitis*. EVSTATH. Bas. hex. 5,8 p. 919^a musculae... conidentes in electri manantis suco, cum -aretur, haeserunt (gr. deest). DRAC. laud. dei 1,237 in procreatione bestiarum oculi gemmantur aquis humore -ato. nota: de cibi delicati genere quodam ('gelée'): MART. 4,46,10 ficus Libycā -ata testā. in miraculis de mari tamquam sit glaciatus consistente: VEREC. in cant. 1,9 -ati muri (cf. exod. 15,8 infra l. 41). PASS. Matth. 26 sic erat -atum mare tamquam mare cristallinum (gr. παρρημένην).

4 *i. q. refrigerare*: CAEL. AVR. chron. 4,3,58 medicamen non frigidum, sed leviter -atum, quod γαλακτώδης appellant (4,3,63 -atum... sive tepens, quod Graeci eqs.). ORIBAS. syn. 7,32 resolvit... ceram cum oleo roseo, et cum se -verit, manibus malaxas (gr. ψέξαντας μαλάττειν).

B intransitive: 1 *frigore in glaciem concrecere* (VEREC. in cant. 1,9 id... -at, quod ad liquidum prioris potest converti naturae, unde aquae -are sunt dictae. GLOSS. -at κρυόνται. πήγνυται): PLIN. nat. 2,152 -ando liquorem minui. 15,21 si -ent frigora (ex Catone 65,2, p. 1726,29). 17,222 pruina lapsa persidit -atque. 36,186 ubicumque imbres -ant. IREN. 2,19,6 aqua si -verit in eo vase, speciem habebit vasculi in quo -vit (ORIBAS. syn. 4,41 gr. κατὰ τὴν πῆξιν). SERV. georg. 3,364 volunt physici vinum non -are (ibid.: vina aquae mixta -are dicuntur. utrubique -ari cod. P, cf. p. 1730,36). VVLG. Sirach 43,21 gelu... dum -verit (gr. πᾶχνη... παγεῖσα). 43,22 -vit crystallus sub aqua (gr. παγῆσται).

2 *in similitudinem glaciei converti, coagulari, spissari*: a *de liquoribus*: COLVM. 9,13,6 rorem marinum aqua mulsa decoctum cum -verit. PLIN. nat. 34,125 chalcanthron fit et in saxorum catinis... limo -ante. STAT. Theb. 4,727 -ant venae (i. sanguis, sc. sitientium), et siccis cruor aeger adhaeret visceribus (cf. COMMENT. Lucan. 8,68 sanguis in ea Cornelia -verat [sc. in defectu animi]). FVLG. aet. mund. p. 171,24 discit fons sanguineus mulieris fluxu laborantis... vestis tactu... constrictus -are catena [pertinet ad Vulg. Matth. 9,20]). PLIN. VAL. 2,30 post med.: adeps cum -verit (sim. 2,31. utroque loco 'refrigerare' interpretatur Rose, Hermes 8 [1874], 43, vix recte). nota: ITALIA exod. 15,8 (Verec. in cant. 1,9) -verunt tamquam murus aquae in mari Rubro, -verunt fluctus in medio mari (gr. bis πᾶχνη). cf. AMBR. hex. 2,3,11 AVG. serm. dub. 363,2 p. 1636^a EVCHER. form. 3 p. 21,12. b *de anima Adam a deo inflata*: TERT. anim. 9 p. 311,28 flatum dei per universa... membra diffusum simulque divina aspiratione densatum omni intus linea expressum esse... et velut in forma -asse. AVG. anim. 4,14,20 p. 536^a afferens verba Vincentii Victoris: -ante substantia quae comprehendendi non poterat efficeret corpus aliud (i. animam) intra corpus... spiramine dei conglobatum. p. 536^c -vit: hoc... verbo usus es, tamquam figmentum fusile fieret ex forma lutea. 4,18,26. 20,33 animam... per... membra diffusam -ando riguisse. ibid. iterum.

3 *frigefieri, torpescere, de vultu hominis exterriti*: LVCAN. 9,681 vultus... -assent Perseos aversi, si non Tritonia... texitisset... ora Medusae colubris. SIDON. epist. 1,11,15 coeperunt ora pallescere, nec satis defuit quin -arent.

4 *apud christianos in imagine de homine infideli sive peccatis implicato*: AVG. in psalm. 125,10 (coniungens locos psalm. 125,4 converte... captivitatem nostram sicut torrens in austro sc. convertitur, et Sirach 3,17 sicut in sereno glacies, solventur peccata tua) illigati frigore peccatorum -vimus;... -veramus in captivitate (125,12). serm. 273,4,4 p. 1250 sub diabolo tamquam sub aquilone animae frigerunt et caritatis calore amisso -verunt. OP. imperf. in Matth. 49 p. 912 frigida fit fides omnium et ad plenum -at.

C impersonale -at *i. q. frigus subit*: PLIN. nat. 14,39 hae vites non ante demetuntur quam -verit. 17,250 si nives iaceant -etve. SCHOL. Iuv. 4,42 pisces quando -at, in glacie haerent. PS. AVG. quaest. test. II nov. 19 hieme... frigora... sunt, imbres assidui, nunguit, -at.

deriv.: gelascere (con-, etiam gelescere [con-], gelectus). gelatio (cf. con-, re-). gelatus, -ūs. cf. gelu cum derivatis.

compos.: ad-, circum-, con-, e-, prae- (cf. egelidus, praegelidus), re-, subgelare.

geloniānum κοπήν GLOSS. est nomen placenta, derivatum a n. pr. Γέλων; cf. Haupt, Opusc. II 449.

gelōsus, -a, -um a gelu. *i. q. gelu et frigore abundans*: FRONTO p. 206,8 N. (ex nova lectione Hauveri, cf. Serta Harteliana p. 265,269; Verh. d. 43. Vers. dtsch. Philol. u. Schulm. p. 82) non solum in -as, sed etiam in alias meridionalis sedis terras.

[herbam sceleratam Graeci gelotophyen appellant PS. APVL. herb. 9 ed. Ackerm. nullu omnino codd. auctoritate, quod ex plagulis editionis a Sigeristio et Howaldo paratae cognovimus.]

gelotophyllis, -idos f., γελωτόφυλλis. nomen herbae: PLIN. nat. 1,24,102 magica de... -ide. nat. 24,164 -ida in Bactris et circa Borysthenen nasci tradit Democritus.

gelū, (-ūs et) -ū n., gelus, -ūs m., gelum, -ī n. [cf. c. gelidus gelāre, osc. γέλαν 'πάχνην', gr. γελανδρόν 'ψυχρόν' Hesych., lituan. gelumā 'frigus asperum', slavon. goloti 'glacies', island. kala 'congelari', theod. kalt et kuoli, hodierno kühl; v. etiam glacies. W.] de origine: ISID. orig. 13,10,7 -us... quod eo stringatur tellus; γῆ quippe terra dicitur. de formatione: GRAMM. suppl. 14,7 primitivorum... nominum, ex quibus verba nascuntur, terminationes: ... u, ut -u: (gel)jo (gel)as. de genere et declinatione:

1 *doctrinae grammaticorum*: NON. p. 207 -u neutri generis...; masculini Afranius... Accius... Cato (v. l. 33). PRISC. gramm. II 170,4 neutra quoque quaedam solebant vetustissimi etiam masculino genere proferre vel ex contrario: ... hic -us pro hoc -u. cf. GRAMM. suppl. 127,20 Priscianus dicit: in u... sunt finita generis neutri, ut hoc cornu... hoc -u, quae tamen antiquissimi inveniuntur in um proferentes in eodem genere (affertur Lucr. 6,877, v. infra l. 54)... et in us proferentes masculino. CAPER gramm. VII 110,3 -u sine s. CHAR. gramm. I 31,7 habet et neutrale quarta declinatio, quod in singulari quidem numero monoptoton est per u, in plurali vero recipit casus suos, velut hoc cornu...; similiter... -u (35,32. cf. NON. p. 487 -u ars monoptoton esse vult: contra sentit auctoritas). 65,29 inter neutra in u. EXC. Bob. gramm. I 554,15 inter neutralia -u πᾶχνη. GRAMM. suppl. 127,6 sic ut cornu declinantur et alia... neutra... ut... hoc genu hoc -u eqs. fusius. PHOC. gramm. V 414,14 cetera nomina u terminata semper singularia sunt, ut hoc seru -u eqs. (sed cf. l. 19).

ū correptam in nom. et acc. sing. n. docet DIOM. gramm. I 308,14 (v. vol. IV p. 962,43), quod rejellitur carminibus NVX 106 nom. gelū (infra l. 65); DRAC. mens. 24 nom. gelū (p. 1733,43 ante semiquinariam). v. etiam infra l. 51.

2 *formae traditae*: -us usurpant CATO AFRAN. ACC. TERT. MAR. VICTORIN. AMBR.; -um VARRO LVCR. GARG. MART. HIPPOCR.; -u NVX et fort. Q. CIC. (v. infra l. 51), deinde a III. demum p. Chr. s. agnoscitur. nom.: -u: NVX infra l. 65. ITIN. Alex. p. 1734,32. praeterea p. 1733,15. 18. 43. 1734,22. -us: CATO l. 49. ACC. p. 1733,65. AFRAN. l. 49. praeterea p. 1733,16. 1734,27. 34. -um: VARRO p. 1733,72. GARG. MART. p. 1733,24. praeterea p. 1734,22.

acc.: -u: fort. Q. CIC. infra l. 51; apud posteriores p. 1733,35. 43. 1734,17. 29. -um: CATO p. 1733,66 masc.; LVCR. infra l. 54 neutr.; praeterea p. 1733,23. 1734,34. gen.: -u: SERV. p. 1734,37. -us: PLIN. p. 1733,67. APVL. p. 1734,25. -i: LVCR. infra l. 53. p. 1733,73 sq. dat. non legitur. abl.: -u: casus usitatissimus inde a LIV. ANDR. -o: VARRO p. 1733,68. plur. omnino deest, at vide p. 1733,24. NOT. Tir. 110,42. de notatione: GLOSS. -u παγετός, κρύος. -us παγετός. legitur inde a LIV. ANDR. et CATONE; deest PLAVTO TER. LVCIL. CIC. CATVLL. CAES. SALL. NEP. TIB. VAL. MAX. aliis. [val. gar. it. gelo, francog. gel, hisp. hielo. M.-L.]

1 *i. q. frigus, algor*: a *frigus aëris, caeli, hiemis sim.*: CATO agr. 40,4 stirpem insitam stramentis circumdato alligatoque, ne -us noceat. AFRAN. com. 106 silices cum findat -us (fort. proverbialiter sec. Otto, Sprichw. d. Römer p. 323 adn. 1). Q. CIC. carm. frg. v. 12 bruma -u glaciens (i. e. frigore durescens, vix: glaciem astringens). LVCR. 6,530 quae sursum crescunt... nix venti grando... pruinae et vis magna -i, magnum duramen aquarum. 6,877 aqua saepe -um, quod continet in se, mittit et exsolvit glaciem. VERG. georg. 2,317 rura -u tum claudit hiems. 3,355 informis... alto terra -u late (AVIEN. Arat. 38 alto [conieci, alta cod.] ut hebescat terra -u). Aen. 9,604 saevoque -u duramus et undis infantes, cf. CLAVD. DON. ad l. (MELA 3,45 regiones ultra mare Caspium sitae assiduo -u durantur. VAL. FL. 2,158 Threissa durata -u [STAT. Ach. 2,108 multo sole -uque cutis. PANEG. 7 (6), 6,4 Rhenus. FIRM. math. 1,10,4 nivibus. AMM. 15,12,3 artubus]. GELL. 17,8,16 cur... aquae -u durentur). HOR. carm. 1,9,3 -uque flumina constiterint acuto (cf. PORPH. ad l.). PROP. 1,16,24 frigidaque Eoo me dolet aura -u. 4,3,39 quae tellus sit lenta -u, quae putris ab aestu. NVX 106 nec ventus fraudi solve -uve fuit. LIV. 21,32,7 animalia inanimata[que] omnia rigentia -u (21,55,8 corpora Romanis... rigentia -u torpebant. PHAEDR. 4,19,2 colubram. SALV. eccl. 2,40 plantis. cf. GORTH. 533,2 undae brumali deligere -u. CLAVD. 26,343 multi ceu Gorgone visa [cf. p. 1733,59] obriguere -u. v. etiam p. 1734,55). LIV. 21,40,9 membra torrida (torpida Lipsius) -u. 21,56,7 torpentes -u in castra rediere (21,55,8 v. l. 67. SIL. 4,40 agmina... multo... -u torpentia nervos). MANIL. 2,252 tuque tuo, Capricorne, -u contractus in astris (cf. Wageningen ad l.). SEN. Med. 716 bruma... nivali cuncta constricta -u (CVRT. 7,3,11 nives... -u et perpetuo paene rigore constrictae. HIER. in Zach. 14,8 p. 920 aquae... nec -u constringantur hiemis nec aestatis nimio fervore siccentur. PALLAD. hist. mon. 1,25 p. 311^p ut -u... carnes eius constringerentur [gr. p. 121^b παγῆναι]. cf. ZACCH. 1,25 p. 1093^p terra... aut -u stringitur aut calore siccatur [ISID. orig. 13,10,7 bis, v. supra l. 5]. cf. p. 1733,56. 1734,9. 50). COLVM. 2,11,1 -u frumenta enecentur. 3,11,7 etiam durissimum tofum... tempestatibus -uve nec minus aestivis et putrescere caloribus ac resolvi (cf. p. 1733,20.30). LVCAN. 4,50 pigro (cf. p. 1733,55) bruma -u siccisque aquilonibus haerens. PETRON. 123,200 concreta -u ponti

... unda (item ANTH. 532, 2. FLOB. epit. 4, 12, 18 Danuvius. IVST. 24, 8, 14 assidui imbres et -u nix concreta. cf. PLIN. nat. 37, 23 -u vehementiore concreto *crystallo*. CLAVD. carm. min. 34, 8 gemma ... vel concreta fuit vel resoluta -u). CALP. ecl. 4, 92 polos ... temperat igne -uque Iuppiter. 5, 108 nimbis ... nimioque -u nivibusque coactis (GELL. 17, 8, 13 quae calidiora sunt, difficilius -u coguntur. MACR. sat. 7, 12, 26 aqua aeris frigore et -u coacta [gr. *Aristot. frg. 214 R. ed. Teubn. ὕδατος πηγυμένον*]). 7, 12, 28, 29. DRAC. Romul. 10, 173 bruma rigens Arctoi tristior axis torpebat coacta [v. *Vollmeri adn. crit.*; an contracta?] -u). PLIN. nat. 2, 152 rores neque -u neque ardoribus *existere*. 14, 26 Allobrogica vitis ... -u maturescens (15, 58 pira). 17, 140 hieme arbores cumulis a -u vindicant. 17, 191 -u fragiles fieri *vitium gemmas*. 17, 217 arbores -u periclitantur. 17, 233 alia folia frigore aut -u laborant (VVLG. Dan. 3, 69 benedicite rores et pruinae ... -u et frigus ... , glacies et nives domino [alludit AMBR. hex. 2, 4, 17 ros et -us et frigus et aestus, ubi -us eraso s. cod. G. -u *rell.*]. Zach. 14, 6 non erit lux, sed frigus et -u. cf. *supra* l. 7). 34, 121 destillantes hiberno -u stirias (MART. 4, 18, 4 decidit hiberno praegravis unda -u i. *stiria*). 36, 167 tofi aspergine et -u pruinisque rumpuntur in testas (cf. p. 1732, 81). STAT. Theb. 5, 459 exuta -u tepuerunt sidera longis solibus. TERT. mart. 3 ne ... expavescant de umbra ad solem, de sole ad -um (caelum *codd.*). GARG. MART. pom. 2, 3 persicis hieme satis metus ... non est gelum (nom. sing. ut l. 72; an gen. plur.?). NOVATIAN. trin. 8 p. 899^c corroboratis de -u viribus firmamenti *tamquam glacies robusta solidati*. PANEG. 7 (6), 11, 1 quamlibet Rhenus aut arescat aestu aut resistat -u. 10 (4), 36, 5 iter -u intractabile, ... nivibus infestum. 11 (3), 20, 4 non imbrī, non -u deterri clien-tes. PALLAD. 1, 35, 2 ut neque -u neque nebula ... possit noceri. 2, 13, 3 tofus et alia duriora, ubi ... -u relaxantur et solibus (cf. p. 1732, 81). MAR. VICTORIN. ad Iust. 9 p. 1005^b annium fluentia ligantur -u. VVLG. gen. 31, 40 die noctuque aestu urebar et -u (*inde* HIER. epist. 22, 40. cf. RYFIN. Greg. Naz. orat. 5, 4, 1 adurebantur [cf. l. 77, 79] aestu solis per diem et -u frigoris noctu. *sim.* VVLG. Ier. 36, 30 cadaver eius proicietur ad aestum per diem et ad -u per noctem [cf. Bar. 2, 25 in calore solis et in -u noctis; gr. *πυρρός*]). CLAVD. carm. min. 35, 2 *crystallus Alpina* nimio iam pretiosa -u. rapt Pros. 1, 169 in Aetnae cacumine durescit glacies ... arcana defensa -u. MEROB. carm. 3, 2 frigoris arcani silva referta -u (-u frigoris *etiam* l. 34). HESYCH. in lev. 13, 44 p. 947^b (*in imagine*) *virtutes et vires animae tamquam vestimenta eam (animam) ab aestu atque -u peccati poterant custodire*. PRAEDEST. 1, 16 p. 592^b non in se recipit natura ignis -u. DRAC. mens. 24 et glaciale -u nutrit sub matribus agnos. ARATOR act. 2, 310 (*in imagine*) Paulus fidei cogit flavescere messem errorum fugiente -u.

b de corporis frigore, plerumque hominis: *α frigus terrore effectum:* SEN. Med. 926 cor pepulit horror, membra torpescunt -u. Tro. 624 torpetque vinctus frigidus sanguis -u. *β frigus senectute oriens, languor:* VERG. Aen. 8, 508 mihi tarda -u saeculisque effeta senectus. PRIAP. 83, 29 vagaque pelle tectus annuo (*i. annoso, senili; sic F, inguinum rel.*) -u araneosus obsidet forem *cunni* situs. CLAVD. carm. min. 27, 37 languetque senili segnis stella (*i. Phoenicis oculus*) -u. *liceat subiungere* AMBR. in psalm. 118 serm. 11, 13 frigescat aestus libidinis, et quodam continentiae -u ieiuniorumque restructus *eqs.* *γ frigus morientis:* LVCAN. 4, 653 pectora pigro stricta -u *Antaei*. VAL. FL. 6, 278 *Anaësis* vox ... repressa -u. CLAVD. rapt. Pros. 3, 88 exhaustusque -u pallet rubor *Proserpinae*, ille superbi flammeus oris honos. carm. min. 53, 112 angues *Pallenei* gigantibus Gorgoneo rigere -u. CASSIOD. in psalm. 125, 5 p. 925^b (*in imagine*) delicta, mortis -u constricta, ... caelestis misericordiae calore solvuntur. *δ frigus viperarum:* ARATOR act. 2, 1182 vipereo ... -u.

2 i. q. glacies, nix, pruina sim.: LIV. ANDR. trag. 16 laus ... multo ocus verno (venio *cod.*) -u (*trad. post laus*) tabescit *i. nive*. ACC. trag. 390 profusus flamine hiberno -us (*i. nix, ut videtur*). CATO orig. 33. Libii ... -um crassum (*i. glaciem*) excidunt, eum loro conligatum auferunt (cf. PLIN. nat. 8, 103 crassitudinem -us). VARRO Men. 467 cana putri -o (cata gelo putri *codd.*; NON. ad l. p. 492 -o pro -u) montium saxa (*laxa codd.* SIL. 4, 749 [*deest in cod. Colon.*] putrique -u liquentibus undis). rust. 1, 27, 3 hieme putari arbores ... , eum -u cortices ex imbris careant [glacie] *i. glacie*. item 1, 45, 2 venenum ... -um radicibus tenellis. LVCAN. 5, 205 *terrae* duas ... partis fervidus ardor assiduusque -i (*i. nivis*) casus mortalibus aufert 6, 156 -i multus fragor atque ruina grandinis ... sonitum (*i. tonitrum*) dat. VERG. georg. 3, 443 horrida cano bruma -u *i. nive* (ANTH. 538, 2 cano constitit unda -u. cf. Ov. trist. 5, 2, 66 glebaque canenti semper obusta [adusta *dett.* cf. p. 1734, 5] -u). PROP. 3, 15, 26 sparso triste cubile -u *i. nive*. Ov. fast. 3, 235 hiems adoperta -u. 4, 918 *seges* marmoreo pallet adusta -u *i. nive* (*sim.* trist. 3, 10, 10. cf. p. 1734, 3). Pont. 2, 2, 96 undaque vincta (*iuncta Aβ; cf. Magnus, Berl. phil. Woch. 40 [1920] 159*) -u (AMM. 17, 2, 3 -u vinctum amnem. MART. 4, 59, 4 v. p. 1734, 43. RVT. NAM. 1, 489 vincta [*iuncta codd.*] fluenta -u. cf. l. 48. p. 1734, 43). trist. 3, 10, 22 sonant moti glacie pendente capilli et nitet inducto candida barba -u (cf. SIL. 1, 205 canet barba

-u *Atlantis*. CLAVD. 3, 335 cana -u Rhodope. *sim.* VAL. FL. 6, 611 -u magnoque incanuit imbre [*i. nive*] Caucasus). 3, 10, 47 inclusaeque -u stabunt in (ut *al.*) marmore (cf. p. 1733, 79) puppes. GERM. frg. 3, 17 instabilique -u (*i. lubrica glacie*) fallit vestigia passus 5 *Capricornus*. 4, 143 rura ... quantentur grandinis ictu urenturque (cf. l. 49. p. 1733, 32. 77. 79) -u *i. nive*. SEN. nat. 7, 27, 3 sol in Aquario ... flumina -u claudat (cf. p. 1732, 55). CVRT. 3, 10, 10 calles ... perpetuo rigentes -u (cf. p. 1732, 66). 5, 6, 13 *nives* frigoris vis -u adstrinxerat (8, 4, 6 imbrem ... concreto [cf. l. 29, 43] -u). 7, 3, 13 in ipso -u ... corpora sternebant (*antea nivis*). LVCAN. 4, 84 fractoque madescent saxa -u. 5, 438 immensumque -u tegitur mare (SIL. 3, 479 cuncta -u canaque aeternum grandine tecta atque aevi glaciem cohibent). PLIN. nat. 2, 172 infesto rigore et aeterno -u premitur *zona extrema* (VAL. FL. 1, 513 horrida saevo quae premis arva -u. GREG. M. moral. 26, 34 p. 369^a semina messium -u pressa). 31, 33 ex -u (*i. glacie*) ac nivibus insaluberrimos potus praedicant (CAEL. AVR. acut. 3, 16, 136 -u vel nivem offerentes aegrotis). 31, 75 amne ... veluti sub -u (*i. glacie*) fluente. SIL. 3, 553 abscisa relinquunt membra -u (*abl.*; *antea nives*). STAT. Theb. 5, 393 messis amaro strata -u (*anted.* *nive*). TAC. hist. 1, 79 umido die et soluto -u (HIPPOCR. aer. 8 p. 260, 14 K. ubi maxime solvatur -u [-um P¹, -u P² A sec. *Gunderm.*, omnino tacente *Kuehlewein*]. cf. *Niedermann, Rev. Phil.* 41 (1917) 225. gr. p. 46, 7 K. *παγερός*). PLIN. paneg. 12, 3 Danubius ripas -u iungit. APVL. met. 9, 32 lutum nimis frigidum -usque (*i. glaciei*) praecuta frusta. TERT. adv. Marc. 1, 1 *Marcion* -u fragilior. ITALIA exod. 16, 14 (Monac.) *manna* erat ... album tamquam -us super terra (gr. *πάγος*). 16, 31 album ut -u(s?), sapor autem *eqs.* (gr. *deest*). PORPH. Hor. carm. 3, 10, 7 frigore *Aquilonis* -u super nivem concrecere (VVLG. Iob 37, 10. cf. l. 9, 43). carm. 12, 60, 12 marmora ... frigidiora -u (CORIPP. Ioh. 1, 307 frigidiora -u ceciderunt crura manusque). ITIN. Alex. 44 ea parte praerupti, qua ... -u cederet, *evadebant*. MAR. VICTORIN. ad Iust. 9 p. 1005^c quae substantia non sunt, ut pruinae, ut -us. *ibidem opposita* liquorem et -um. AMM. 15, 10, 4 liquente -u nivibusque solutis. 27, 6, 12 -u pervios Histrum et Rhenum (31, 10, 4). 31, 2, 14 *vertices* -u ... torpentes (cf. p. 1732, 72). SERV. georg. 3, 360 lapidis aut ligni aut -u partem. CLAVD. 26, 167 frigida ... nudatum frondibus Haemum tendit hiems vestire -u *i. nive*. carm. min. 36, 2 qua parte *crystalli* trahitur limes lucidiore -u. MACR. sat. 7, 12, 32 incolumi aqua marina videtur in mari -u, sed de advenis undis coactum. OROS. hist. 4, 20, 35 -u et glacialis crusta dissiluit. SIDON. epist. 3, 2, 3 aggeres saxis asperos aut fluvios -u lubricos. *nota de sucino:* MART. 4, 59, 4 *vipera* concreto (cf. l. 9) riguit vincta (cf. p. 1733, 80) repente -u.

3 quibusdam locis inter notiones quae sunt aut frigus aut glacies sive nix sim. prorsus diiudicari non potest (quoad altera notio praevalere visa est, locos iam supra inserui): Ov. Pont. 4, 7, 8 rigido stantia vina -u. trist. 2, 196 astricto quae coit unda -u (3, 4, 48 terra perusta, cf. *supra* l. 5). SEN. Thy. 872 frigida duro Cynosura -u. CVRT. 3, 13, 7 humus rigeat -u tum astricta (cf. GELL. 17, 8, 16 [*idem fere* MACR. sat. 7, 12, 31] Herodotus [4, 28 *πύγυραι*] ... scribit mare Bosporicum ... -u stringi [constringi MACR.] et consistere. AMM. 22, 8, 48 sinus Ponticus praestringitur -u. SCHOL. Verg. Veron. georg. 3, 364 *vina* -u stricta [MACR. sat. 7, 12, 29 bis]) PLIN. paneg. 82, 5 rigentia -u flumina. MACR. sat. 7, 12, 30 *marina aqua* nunquam -u contrahitur. ISID. orig. 13, 10, 6 v. p. 1725, 63.

opponuntur vel coniunguntur: aestus: p. 1732, 64. 1733, 17. 27. 32. 34. 35. 41. 54. ardor: p. 1733, 11. 73. calor: p. 1732, 79. 82. 1733, 36. 60. fervor: p. 1732, 76. ignis: p. 1733, 5. 43. sol: p. 1732, 60. 65. 1733, 23. 30. 1734, 6.

deriv. gelare cum deriv. gelicidium, -a. gelidus (-e, prae-; accedit egelidare). gelosus.

?gembrōsus, -a, -um mutatum ut vid. ex gibberosus. [cf. *it. gomberuto. M.-L.*] ISID. quaest. test. 48 p. 206^b 'facilius est camelum per foramen acus transire, quam *eqs.*' quid per camelum, nisi gentiles homines significat? quia antequam Christus veniret, tortuosi et -i erant, idola adorando.

gemebundus, -a, -um a gemere. legitur gemib- ap. CLAVD. DON.; praeterea in nonnullis codd. ap. Ov. (F^r) HIER. epist. AVG. epist. i. q. valde gemens: Ov. met. 14, 188 *Cyclops* totam -us obambulat Aetnam (*lect. dett. treme-, freme-*). HOMER. 349 excedit pugna -us (*treme- pars codd.*) Atrides. ITALIA apoc. 12, 2 (Primas.) mulier ... -a exclamabat ([cf. *adn.*; VVLG. parturiens; gr. *ὠδίνουσα*]). AVG. c. Faust. 22, 78 p. 679, 12 apostolus -us exclamat FERRAND. epist. 7, 4 p. 932^a). LACT. mort. pers. 18, 14 sc. dicit. CLAVD. DON. Aen. 3, 312 mariti nomen ... -a protulerat. 10, 666 haec -us effudit. 11, 831 in tenebras -a perrexit *Camilla*. HIER. epist. 22, 25, 3 -a narrabis. AVG. epist. 186, 41 p. 80, 8 -a pietate. Ps. AVG. serm. 221, 4 Rachel -a, id est ecclesia gemit. I. Kapp.

gemellar v. gemellaris. i. q. duplex, sibi respondens? ITIN. Burdig. p. 21, 5 piscinae -es ... quae appellantur Betsaida (*supra:* piscinae ... duae ad latus templi). *subst. gemellar, -āris n. vas gemellum, ut vid., in torculari olcario (cf. Daremberg-Hey)*

Saglio s. v. et Blümner, Technol. I² 354 adn. 3): COLVM. 12, 52, 10 quod ... defluxerit in rotundum labrum, nam id melius est quam plumbeum quadratum vel structile -r, ... capulator depleat. v. etiam l. 10 s. gemellarium.

gemellarium, -ī n. a plur. gemellaria vocis gemellar derivatione retrograda tractum i. q. gemellar (proprie et in imagine). AVG. in psalm. 80, 1 in his (torcularibus) oleum eliquatur occulte in -m, amurca publice per plateas currit. 80, 11 in -m eliquari. GLOSS. V 617, 45 centum (sinum? Goetz) lacus vel -m: vas ubi recipiebatur mustum.

plur. -ia tam ad gemellar quam ad -m referre potes: AVG. in psalm. 80, 17 eliquamini in -a abscondita domini. 136, 9 tam caecus es, ut amurcam fluentem per plateas videas, oleum in -a (sc. fluens) non videas. Ps. AVG. serm. cod. Guelf. ed. Morin app. 9 p. 205, 193 horrea implebas, apotecas claudebas, -a onerabas.

gemellipara, -ae f. [a gemellus et parere. W]. interpretatur gr. διδοροχος, διτοχος, διδυματοχος, sim. mater gemellorum. Latina: Ov. met. 8, 315 magna -ae ... numina divae. fast. 5, 542 -ae ... deae (dat.).

gemellum, -ī v. p. 1736, 3.

***gemellus**, -a, -um [a geminus diminutive. W]. PRISC. gramm. II 8, 7 inter 'diminutiva': geminus -us, gemina -a, geminum -um. sim. 109, 14 al. GRAMM. suppl. 70, 28. dat. -abus: CORP. VI 38705 (ibid. filiabus). GLOSS. διδυμος. -os: διδυμους id est duplices.

inde a CATVLLO. [dub. signif.: Ps. APVL. herb. 17 herba gentiana nascitur -is montibus, v. Ackerm. in adnot.] [francog jumeau. M.-L.]

I proprie de partu duplici (i. q. geminus): Ov. epist. 6, 121 prolem ... -am, pignora Lucina bina favente dedi (met. 9, 453). epist. 6, 143 fetu comitante -o. 8, 77 soror fratresque -i. met. 6, 712 partus enixa -os. fast. 5, 143 bina -orum ... signa deorum (Larum?). MART. v. infra l. 47. VVLG. cant. 4, 2 -is fetibus (6, 5). 4, 5 duo hinnuli capreae -i (7, 3). CORP. VI 7426 Zetes et Calais duo fratres -i. 37783 sorores -ae amantissimae. subst. masc. gemellus, -ī (cf. nom. propr. [cogn.] Gemellus): LABER. mim. tit. Gell. 1, 7, 12 -i. CATVLL. 4, 27 -e Castor et -e Castoris (imitatur VERG. catal. 10, 25). Ov. epist. 13, 61 consors Ledaia -is (i. Castori et Polluci). met. 11, 316 enixa -os. fast. 2, 413 expositos ... -os (Romulum et Remum). GAIUS inst. 3, 212 de pretio -orum (PAVL. dig. 9, 2, 22. 1). PORPH. Hor. sat. 2, 3, 244. fem. gemella, -ae (cf. Gemella nom. mul.): MART. CAP. 9, 922 cum me (Harmoniam) germanam -amque Caelo ... genuisset immensitas. CORP. VI 38705 Ortygiae et Arethusae -abus. XIV 838 Claudia Chreste ... Claudia Amabilis ... -ae. IX 2377 Celeriae <...>dis et Athenaidis -ar(um). de bestiis: VERG. ecl. 1, 14 -os ... conixa reliquit capella.

II de numero (sing.: 'duplex', plur.: 'duo', 'bini'): A de duabus rebus sibi respondentibus: VITR. 10, 7, 1 in radicibus machinae modiolii sunt -i. PLIN. nat. 15, 51 de genere pomorum: mala -a, numquam singula in fetu (14, 22 v. infra l. 75). MART. 12, 49, 12 formosos, niveos, pares, -os, grandes — non pueros, sed uniones. GROM. p. 342, 8 termini -i. APVL. Plat. 1, 14 oculorum acies -as (SEDL. carm. pasch. 4, 261, item op. 4, 20. VEN. FORT. vita Germ. 25, 76 -o videre ... lumine). SYMM. epist. 1, 20, 1 aedes Honori atque Virtuti -a facie iunctim locarunt. MART. CAP. 2, 126 p. 56, 8 D. orbem ... -um (sc. anguium in caduceo Mercuri).

B de rebus in duplum auctis: CAES. civ. 3, 4, 1 legionem veteranam factam ex duabus -am appellabat (CORP. VI 32935 <trib. leg. vi ge>mellae. IX 2648 legionis) VI gemell(ae). XI 7495 legionis -ae. cf. Ritterling, PW. XII 1596, 30. coloniae a legionibus gemellis conditae vocantur et ipsae -ae, h. e. in Hispania Colonia Iulia Gemella et Colonia Augusta Gemella [Acci et Tucci], de quibus v. Onom.). TER. MAVR. 1343 una longa syllaba non valebit edere ex sese pedem, ictibus quia fit duobus, non -o tempore. 1487 -um pedem (sc. ex trochaeo et iambo) vocitarunt ποδιῶν. 1514 pedes -i (sc. ionic). SIDON. epist. 5, 8, 2 versu -o (i. duobus hendecasyllabis; ibid. disticho). paulo aliter de litteris bis scriptis: TER. MAVR. 623 -a i. 633 u -as, sicut 'iuvo'. 1326 -is ... vocalibus (ut aa).

C generatim de duabus rebus similibus non exclusis pluribus (plur.): Ov. fast. 2, 471 pisces ... -i. MART. 10, 92, 3 has tibi -as ... commendo pinus ilicesque. TER. MAVR. 2921 versum talem dedit Horatius, ut dedi -os (versus, sc. 2920 et 2921). PRVD. cath. 9, 58 quinque panibus ... et -is piscibus (ditt. 145). CLAUD. carm. min. app. 5, 46 traxeris ... digitis cum ... fila -is. MART. CAP. 9, 914 -is ... cursibus Solis et Lunae. VEN. FORT. vita Pat. 10, 31 -is cultoribus (sc. Paterno et Scubillione monachis). i. q. ad duo generatim pertinens, dualis: PRVD. ham. 96 cur non sunt multa deorum milia, cur numero deitas contenta -o est? **D de re, quae parte tantum sua duplex est:** PLIN. nat. 14, 22 vitium -arum, quibus hoc nomen uvae semper -ae dedere (15, 51 v. l. 46).

III de similitudine (fere i. q. 'par'): CATVLL. 57, 6 Mamurra et Caesar morbo pariter, -i utrique. HOR. sat. 2, 3, 244 par nobile fratrum, nequitia ... -um. epist. 1, 10, 3 ego et Fuscus hac in re ... una dissimiles, at cetera paene -i. TER. MAVR. 881 omnis uda cum -a rite coniungi queat, 'Gallus' ut. QVEROL. p. 38, 20 has ... distinguui non oportet tam -as formulas. Ps. DAMAS epigr. 70, 14 in te, Andrea apostole, crucis Christi mysterium cluit -o stigmatē.

-us aliqua re: v. p. 1735, 80; aliquid (acc. limit.): v. ibid. l. 81.

dubium an non ad gemellus pertineat gemellum, -ī n. medulla nuclei? DIOSC. 1, 114 p. 95, 10 -um ossi eius (sc. oleastri) axungiae porcinae mixtum ... scabiosos ungues amputat (τὸ ... ἐν τὸς τοῦ πυρήνος).

deriv.: gemellar(is). cf. etiam Onom.

gemesco v. gemisco.

[**gemesius:** exicitus GLOSS. IV 82, 46 depravatam ex gymnasium: exercitium.] Hey.

geminae v. gumiae.

gemibills, -e a gemere. per -is (i. 'plorandus') vertit vocem gr. στεναχτός HIER. in Ezech. 5, 15 p. 54 Vall. στεναχτή, id est -is.

1. gemina v. sub geminus.

2. +gemina: GLOSS. IV 346, 18 [scr. tegmina. Goetz] v. sub peristomata.

geminallis, -e a geminus? herba (genus salviae). DIOSC. Vind. C 254^v N 99 (Diosc. gr. III 129 p. 139, 16 Wellm.) ὀσμινον ἡμερον 'Ρωμαῖοι γεινάλις.

geminanter v. s. gemino.

geminarium v. s. gymnasium.

gemuātum v. s. gemino.

geminatio, -ōnis f. a geminare. GLOSS. διπλασιασμός.

i. q. duplicatio, iteratio, repetitio.

I in loquendo et scribendo: A generatim: QVINT. inst.

1, 5, 12 in eadem vitii -e (sc. Tingae Placentini, qui in uno nomine duos barbarismos commiserat. cf. Ritschl op. III p. 712). 7, 9, 10 accusativi -e facta amphibolia (ut in versu: Lachetem audiui percussisse Demean). 8, 5, 18 facit quasdam sententias sola -o (ut Senecae: saluum me esse ... nec credo nec gaudeo). DIOM. gramm. I 453, 33 per -em abnuendi fit soloecismus (455, 11). GELL. 13, 25 (24), 4 quaero an M. Tullius ... inani et inlepida -e iunxerit 'manubias' et 'praedam', si duo haec verba idem significant. B technice:

1 in rhetorica: CIC. de orat. 3, 206 -o verborum (idem q. conductio RHET. Her. 4, 28, 38). QVINT. inst. 9, 3, 29 verba geminantur ... ut 'occidi, occidi' ... similis -is post aliquam interiectionem repetitio est (ut: bona, miserum me! ... bona eqs.). 9, 3, 45 in -e verborum. 9, 3, 47 et -o et repetitio ... pleonasmus videri potest. 9, 3, 67 in: 'quando homo hostis, homo' ἐμφασίς est et -o. DIOM. gramm. I 446, 10 epizeuxis est eiusdem dictionis ... -o eqs. (CARM. de fig. 76 ἐπίζευξις. fit -o, cum sensus geminemus eosdem). AVG. in euang. Ioh. 41, 3 bis a domino dictum est: amen, amen ... quantum ... sit, ex ipsa -e cognoscite. de duplicitate sententiae, non verborum: QVINT. inst. 9, 4, 119 sine hac -e (in enuntiato: hunc ... sermonem vulgi atque hanc opinionem populi ... fuisse).

2 in grammatica: QVINT. inst. 1, 4, 10 veteres -e earum (vocalium) velut apice utebantur. DIOM. gramm. I 367, 3 adiecta ... praepositione (ad sponendi) -o cessat syllabae: respondeo respondi. 368, 13. SERG. gramm. IV 476, 23 litterae -o. PRISC. gramm. III 504, 35 fundo ... fudi fusus fecit nec duplicavit s, quia producta vocalis non egebat tali -e. 515, 22 -o i mutavit sequentem i in u ... pro Troiigena ... Troiigena faciens. MACR. exc. gramm. V 606, 27 cum ad -em venit, non δασύ iteratur, sed ἀντίστοιχον eius: θασσῶ τεθάρρηκα. VEL. gramm. VII 54, 20 crescit ista -o litterae et incipit per tria i scribi colligit. MART. CAP. 3, 315 per -em syllabae (3, 317. 319).

II in aliis actionibus, negotiis: A de tempore (repetitio): QVINT. decl. 310 p. 220, 4 -o criminis (supra: bis damnatum adulterii). EPIST. pontif. 611 Thiel (Gelas. 1, 36) de -e sententiae (supra: semel prolatam sententiam, et: sententiam me vis iterare decreto. infra: geminata professione).

B de numero vel magnitudine (conduplicatio): PAVL. dig. 38, 10, 10 p. 360, 7 per singulos ... gradus ... -o fit cognatorum. CENS. 3, 9 p. 59, 25 signa biformia -e rerum omnium repetitionem significant. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 3, 17 substantia et motus sine coniunctione unum sunt et sine -e simplex. AVG. epist. 147, 51 si unus erit spiritus hominis, ita ut commutato ... in spiritum corpore neque -e neque incremento conduplicetur.

geminātor nom. equi. v. Onom.

geminātūra, -ae f. a geminare. i. q. geminatio: SACR. Gelas. p. 608 de rebaptismate: -ā sacrae legis (ibid. iteratione. opp. a baptismi unitate).

geminātus, -a, -um v. s. gemino.

geminē v. s. geminus.

***geminiscus** καρόδεσμος GLOSS. II 339, 9 (lemniscus?). ibid. 581, 23 ligatura brachiorum febrientibus (vel febricitantibus). Löwe prop. lemniscus (coll. PAVL. FEST. p. 115).

geminītudo, -inis f. [a geminus. W]. i. q. similitudo: PAVL. cvv. trag. 62 (Non. p. 116) istam qui distinguam inter vos -em. GLOSS. -em: geminis (-os? Goetz).

***gemino**, -āvi, -ātum, -āre [a geminus. W]. inde a TER. (v. p. 1739, 25). GLOSS. διπλασιάζω, δεινερῶ, διδυμῶ. -at: iterat. -atum: duplicatum. ISID. diff. app. 84 -atum est quod ex duabus rebus similibus constat, ut Cicero (S. Rosc. 118, quod v. p. 1748, 76): 'gemina audacia' eqs. intransitive (cf. ingemino): v. p. 1737, 45 sqq. TER. Ad. 173 v. p. 1739, 25. cf. etiam p. 1739, 23/4. 68. [corrupte: FEST. p. 169 v. vol. III p. 1733, 70 DRAC. laud. dei 1, 237.]

[Hey]

I de numero (i. q. efficere ut pro una re duae fiant): **A de rebus locum occupantibus**: 1 litteram sim. (i. bis scribere, enuntiare, efficere): LVCIL. 381 'pelliciendu', quod est 'inducendus', -at l. PAVL. FEST. p. 5 antiqui non -bant consonantes. p. 19 litteram l. p. 23. 85. 195 al. 293 in scribendo. QVINT. inst. 1, 4, 11 al. CHAR. gramm. I 23, 18 i litteram -atam. 43, 33 et saepe. DIOM. gramm. I 350, 28 al. et passim ap. GRAMM. nota SCAVR. gramm. VII 21, 14 duplicem litteram (sc. z) non debere -ari. VEL. gramm. VII 51, 15 z -ata (opp. simpliciter scripta). nota 80, 7 in enuntiatione solere -ari elementum l. CASSIOD. gramm. VII 203, 5 're'... -at consonantes (ut in redduco). DON. Ter. Andr. 25 Hec. prol. 2, 14 (ibid. duplicabant). SERV. Aen. 1, 30 al. AVG. civ. 13, 11 p. 570, 25 D. MART. CAP. 3, 241 al. BOETH. mus. 4, 6 p. 318, 19. 4, 8 p. 326, 9. DIOM. gramm. I 355, 1 nec est reperire ullum verbum in postrema parte -ari, sed a prima tantum, quale est mordeo momordi. MACR. exc. gramm. V 629, 10 quae ex monosyllabo per lōta -antur, ut τῶν τῶν.

2 alia: corporalia, personas (duplicia facere): nota PLIN. nat. 15, 114 quorundam pomorum -antur vitia, ut in castaneis al. (sc. duplicia sunt involucra inutilia). 28, 11 capita... -ari victima stante. QVINT. decl. 321 p. 260, 8 membra... et si qua in nobis natura -vit. PALLAD. 1, 35, 15 nubes tamquam -ata speculo. AVG. civ. 7, 22 p. 300, 18 D. quamvis aqua non -etur, quae it et redit (supra: deae fiunt duae, cum sit una unda quae venit et redit). epist. 43, 16 duo episcopi, quos dissensio (i. schisma) -asset. PANEG. 2 (10), 11, 2 quamvis maiestatem regiam -ato numine augeatis (Diocletianus et Maximianus). sim. 3 (11), 11, 1. SPART. Sept. Sev. 23, 5 Fortunam (statuam)... -are (i. ad exemplar primae alteram facere). PETR. CHRYS. serm. 89 p. 451^b in moribus erat unum, quod -bat aspectus (sc. Zacharias et Elisabeth: Luc. 1, 6). EPITAPH. Vital. (poet. min. III p. 245) 17 quem nostra (sc. mimi) oculis -bat imago. sim. de eis quae parte tantum sui duo fiunt: LIV. 1, 52, 6 miscuit manipulos ex Latinis Romanisque, ut ex binis singulos faceret binosque ex singulis: ita -atis manipulis centuriones imposuit. PLIN. nat. 15, 42 in ligno pruni nucleus amygdalae est nec aliud pomum ingeniosius -atum est. sic de fluviis qui se dividendo coronam q. d. faciunt: IUL. HON. cosmogr. A 24 Danubius procedens -atur, hoc est efficiuntur duo (ibid. redeunt ad unum qui fuerunt facti duo). A 45 Nilus -atus includit Philas (ibid. congeminatur). COSMOGR. 1, 8 Fygothon... -atur et facit coronam. sim. 1, 25 p. 83, 8. 20. sic se -are (i. q. dividi): IUL. HON. cosmogr. B 8 fluvius ad eandem coronam, unde sparsus se -verat, iterum ad unum revertitur (cf. COSMOGR. 1, 8 p. 75, 19 unde sparsi dividebantur). -ari intrans.: IUL. HON. cosmogr. A 24 Danubius procedens -atur. sim. ut vid.: AMM. 16, 11, 3 ut... Alamanni, multitudine -ata nostrorum forcipis specie, trusi in angustias caederentur.

nota -are absolute, i. q. ingeminare, bina fieri: LVCIL. 4. 451 videantur omnia... fieri... bina tuendo, bina lucernarum... lumina... binaque... -are supellex et duplicis hominum facies eqs. item absolute sed temporaliter et largiore significato (i. q. saepius impetum facere): AETNA 57 -antque faventes undique discordes comitum simul agmine venti (cf. Hildebrandt, Philol. 66, 1907, 573). **B de incorporalibus**: QVINT. inst. 3, 5, 9 in quaestione 'an in tyrannide administranda res p.' tyrannus -at quaestionem. AVSON. 1, 6 honorem bis meret, ut -et titulos eqs. AVG. gen. ad litt. 4, 32 p. 131, 21 ut posset... -ari cognitio... prior et maior... posterior ac minor. PETR. CHRYS. serm. 31 p. 289 Christus -at exemplum (i. alterum etiam profert).

hinc geminatus, -a, -um prorsus adiective, ut sit idem q. geminus, duplex (-ati i. q. duo vel bini): CIC. nat. deor. 2, 14 sole -ato. Ov. met. 2, 220 ardet... -atis ignibus Aetna (i. et suis et incendio mundi). MANIL. 2, 159 binis astris insiste, dabunt -ata... per socium effectus. PLIN. nat. 27, 105 foliis... per intervalla assidue -atis. 29, 9 arte -ata (i. astrologia et medicina). PS. DAMAS. epigr. 72, 5 auxit apostolicae -atum (-atus trad.) sedis honorem. AVSON. 182, 18 quattuor ediderat... partus: funera sed... iam -ata dedit. 390, 35 -ata vocabula gaude (sc. patris et avi). SYMM. epist. 1, 3, 4 occupatio -ata (sc. labor urbis restaurandae et cura hospitis). HEGES. 5, 16 l. 111 W. -ata captivitas (sc. in Babylone et in Aegypto). AMBR. Ioseph 3, 14 -atae vel trinitas perfectionis indicium (de viginti vel triginta aureis). CLAUD. 28, 17 urbis et Augusti -ato numine. MART. CAP. 9, 908 cicutis -atis. SACR. Leon. p. 328 -ata laetitia (in festivitate Ioannis et Pauli). SACR. Greg. 126, 1). p. 406 -atae gloriae triumphum virginitas implevit et passio. PETR. CHRYS. serm. 3 p. 191^a sermone -ato (i. duobus sermonibus). SIDON. epist. 1, 11, 10. FAVST. REL. serm. 2 p. 228, 22 dies nativitatis gratia -ata (sc. matris et filii) resplendens. CASSIOD. in psalm. 150, 4 tympanum musici... percutientes -ata (propter duas manus?) resonance modulantur (sim., ut vid. CORIPP. Ioh. 8, 340 percutiens... -ato verbere pectus). 104, 40 unum (sc. carnes) postulavit et -ata (sc. coturnix et panis caeli) venerunt. CORIPP. Ioh. 4, 1141 cornipedem... -ato pondere (duorum equitum) pressit. GREG. M. dial. 4, 25 pro... -ata eorum gloria. moral. 18, 86 Christus nec naturarum copulatione confusus nec naturarum distinctione -atus. PASS. Saturnin. 1 -atam coronam... promeruit. v. etiam supra l. 6. 9. 21. 25. 32. 34. 37 et infra (p. 1738, 8. 14 al.).

II de auctu et magnitudine (in duplum augere): A sensu

strictissimo (altero tanto aliquid augere): Ov. trist. 4, 10, 31 decem vitae frater -verat annos. LIV. 1, 36, 8 centurias tres nunc, quia -atae sunt, sex vocant centurias. MANIL. 4, 479 pars Scorpii undecimam partem -ans (i. duo et vicesima; syn. 446 duplicare. 452 ingeminare). PLIN. nat. 36, 68 -ati per duplicem mensuram ponderis. PAVL. dig. 38, 10, 10, 17 p. 357, 37 M. -etur... numerus. ibid. p. 358, 35 M. -atur is numerus nepote... adnumerato et quadruplatur is qui -atus erat: duplicatur etiam nepte computata. PS. APVL. herm. p. 280 quos (quattuor modos in prima formula? at locus videtur lacunosus) si quis velit -are... erunt omnes modi octo et viginti. PANEG. 4 (9), 11, 2 trecena... sestertia... addita pari sorte -rent. LAMPR. Diad. 2, 1 VOPISC. Prob. 7, 4. IVVENC. 4, 237 -asse... concredita (cf. Matth. 25, 20 sqq.). FAV. EVL. p. 9, 20 septimus numerus... -atus (p. 9, 17 duplicatus). HEGES. 1, 35, 1 omnem... circa templum loci ambitum... -atis... spatiis inclusit (Ios. bell. Iud. 1, 401 ἐντεταλίστατο χώρον τῆς οὐσῆς διπλασίαν). AVG. civ. 19, 1 p. 348, 25 D. viginti quattuor iterum -antur. MART. CAP. 9, 951 diapason... habet... tonos sex; hemitonio -at, dies quadruplicat (sim. 9, 952). COD. Theod. 11, 1, 18 (a. 381) -ati debiti... correctio (ibid. duplum... restituere). 14, 16, 1 (a. 409) quod... decerpserat, -atum... inferat. EVGRAPH. Ter. Andr. 673 ut mala duplicata -entur. BOETH. arithm. 2, 37 p. 134, 13 -atis summulis. ibid. p. 134, 16. 135, 8 al. mus. 4, 6.

acced. in c. acc.: DIOM. gramm. I 514, 19 in galliamba secunda aut tertia ab ultima syllaba in duas breves -ata est. singulariter i. q. inter se multiplicando duplicare: MACR. somn. 2, 2, 6 lineam si -veris, alterum mathematicum corpus efficies... et hoc est... superficies, sc. quadrati (cf. infra: lineae... duplicatae).

B laxiore sensu (i. largiter augere aliquid, ut in duplum fere crescat): **corporalia**: LIV. 1, 13, 5 Romani et Sabini civitatem unam ex duabus faciunt... ita -ata urbe... Quirites... appellati. 38, 18, 8 Sangarius... miscetur... Tymbris fluvio. inde maior iam -atis aquis... fertur. GERM. 549 Scorpis... duplo (duplex codd.) quam cetera possidet orbe sidera, per Chelas -ato lumine fulgens. PERS. 3, 14 dilutas querimur -et quod fistula (i. calamus scriptorius) guttas. STAT. silv. 1, 1, 1 super imposito moles -ata colosso. de persona: SILL. 10, 513 -atus gaudia ductor (Hannibal geminis victoriis gaudio elatus, i. quasi duplex factus). incorporalia (insunt quae potes referre ad IV C): PVBLIL. G 11 -at (possis et interpretari: repetit) peccatum, quem delicti non pudet. VERG. georg. 2, 509 plausus... -atus... plebisque patrumque. TIB. 2, 3, 39 praeda... iussit -are pericula ponto, bellica cum dubiis rostra dedit ratibus. Ov. am. 2, 10, 11 quid -as, Erycina, meos... amores (cf. ibid. 10 dividuum... me tenent alter et alter amor). met. 2, 702 postquam est merces -ata. 5, 586 labor -verat aestum. 10, 333 gentes... in quibus... nata parenti iungitur et pietas -ato crescit amore. 12, 221 ebrietas -ata libidine. Pont. 1, 2, 2 -as animi nobilitate genus (i. nobilitatem natalium). 1, 2, 17 mortis saevo -ent ut vulnere causas... vipereo spicula felle linunt. LIV. 39, 39, 9 invidiam... -ati honoris (sc. praetura ad aedilitatem addita). 40, 55, 8 Philippo redintegratus est luctus -atusque. 45, 13, 9 litterae... victoriae laetitia -rent. MANIL. 5, 208 Canicula... -at... incendia solis. GERM. 151 in Leone accensa in Cancro... -bitur aestas (cf. Arat. 149 θεσιτάται εἰς κέλευθον). VAL. MAX. 5, 2, 6 duo milia civium pilleata -atura (Heraeus; geminarum ea codd.) decus imperatoris, a quo simul et... et (cf. infra: dupliciter). SEN. dial. 6, 16, 8 unum dolorem -ato solacio leva. CVRT. 6, 5, 22 -ato honore. LVCAN. 6, 626 noctis -atis arte tenebris (cf. SCHOL.). PLIN. nat. 2, 124 solis vapor -atus ardore sideris. 9, 139 lusus -are miscendo. HOMER. 494 -at victoria vires. STAT. Theb. 3, 344 fama pavores. QVINT. inst. 2, 3, 2 -atum onus. decl. 337 p. 327, 24 orbitas non tantum simplex nec tantum -ata, verum etiam in unum tempus collata. PLIN. paneg. 92, 1 nec continuatus tantum, sed -atus est honor (consulatu ad praefecturam accedente). FLOR. epit. 1, 10, 4 Scaevola terrorem hostium... -at dolo. ITIN. Alex. 33 PANEG. 7 (6), 21, 3 OPTAT. 6, 8 p. 157, 3. AVSON. 10, 4 vis -ata veneni (sc. argento vivo ad toxica addito). VERG. mil. 3, 3 p. 69, 18 al. HEGES. 2, 12, 1 CLAUD. 24, 223. 22, 156 al. COMM. instr. 2, 28, 1 -vit agonem (cf. Brewer ad h. l. p. 99). COD. Theod. 9, 3, 1 pr. (a. 320). CAEL. AVR. acut. 3, 8, 76 sudor passionem -at. 3, 8, 92 al. SEDVL. carm. pasch. 3, 260 (cf. op. 3, 23) DRAC. Orest. 439 EVGRAPH. Ter. Eun. 65 (ibid. cumulare). CASSIOD. in psalm. 105, 10. 46, 6 ad decorem -andum verba repetuntur. IORD. Get. 247 CORIPP. Ioh. 7, 248 PASS. Petr. Paul. long. 15 CARM. epigr. 1121, 3. huc videtur referendum: STAT. silv. 1, 2, 240 dat Iuno verenda vincula et... -at (i. auget, artius nequit; cf. Reitzenstein, Heidelb. Sitz.-Ber. 1912 XII p. 7) Concordia taeda.

III de arte coniunctione tamquam gemellorum (coniungere): HOR. ars 13 non ut serpentes avibus -entur, tigribus agni (PORPH. ut velint... iungere. SCHOL. ut... iungantur). SVET. Dom. 7, 3 -ari legionum castra prohibuit. DIOM. gramm. I 422, 15 'i' et 'u' trans-eunt in consonantium potestatem, cum aut ipsae inter se -antur, ut 'Iuno' 'nita', aut quando aliis... applicantur (sim. MAR. VICTORIN. gramm. VI 5, 19, sed: cum aliis iunguntur. item DOSITH. gramm. VII 381, 12). AMM. 24, 4, 17 v. p. 1739, 54. sic geminatus adiective, i. q. propinquus: LIV. 36, 24, 9 adeo prope -ata cacumina... montium [Hey]

sunt, ut ex vertice altero conici tela in arcem possint. *his potest adiungi* HOR. *carm.* 1, 16, 8 acuta si[c] -ant Corybantes aera (*i. concutiunt bina aera*). *sim.* CARM. *poet. min.* IV 5, 8 (*Ps. Sen.*) audiat... plausus ter -ante manu.

IV de tempore: A de longitudine vel diuturnitate (*ad duplum extendere*): PROP. 4, 11, 65 *v. infra l. 31*. MANIL. 3, 281 Lanigeri sidus... dena quater stadia exoriens, duplicata... ducit, cum cadit; atque horam surgens... occupat, occiduus -at. 3, 572 Erigone -at... decem annos -atque trientem (*i. dat viginti et bessem*). 3, 605 ter vicanos -at, tris abstrahit annos. SEN. Ag. 815 Iuppiter... -vit horas... noctis. (*Ps.?*) LACT. *mort. pers.* 45, 2 Maximinus mansionibus -atis in Bithyniam concurrat. MART. CAP. 2, 157 in ortu Herculis -atae noctis obsequium. CARM. *epigr.* 1355, 4 hie-mes... -asse novem. 778, 7 ter denos -ans... annos.

B de celeritate (*in duplum vel multiplex accelerare*): CAEL. *or. frg.* Quint. inst. 4, 2, 123 offendunt temulento sopore profligatum... ructuosos spiritus -are. STAT. *Theb.* 6, 790 Capaneus in pugilatu -at... rotatas multiplicatque manus. CLAUD. DON. Aen. 5, 505 p. 481, 20 columba... -vit trepidos ictus. PS. RVFIN. in Am. 4, 9 -are plagas, immo etiam multiplicare. *sim. ut vid. de sono duplici pistilli in tintinnabulo*: PS. VEN. FORT. *vita Med.* 6, 18 tintinnabulum post furtum abditum auctorem criminis querella -ante confundens. *fort. huc pertinet* CORIPP. Ioh. 6, 766 eques calce frequenti pulsatur equum -ans (*i. eius cursum?*).

C de iteratione (*repetendo facere ut duo sint, repetere semel vel saepius*): 1 generatim: TER. Ad. 173 istuc (*sc. an pugnus in mala haereat*) volo... experiri. :: em, serva... :: o facinus indignum. :: -bit, nisi caves (DON. *plagam. al.*: non singularem pugnum et unum dabit, sed -atos duplicatosque numero inferet). CIC. Arat. 402 Nixum sidus nocte extinctum atque exortum vidimus una... ut... -verit orbem. CIRIS 374 (*loco non prorsus sano*) -at(a) Iovi... sacra. PROP. 4, 11, 65 sellam -asse curulem (*sc. consulatu post aedilitatem. i. q. 'continuasse' sec. v. Domaszewski, Heidelb. Sitz.-Ber. 1919, Abhdl. 2, p. 11*). OV. met. 10, 471 postera nox facinus -at. 12, 257 vulnere... -ato (SIL. 1, 168). 15, 681 omnes verba sacerdotis referunt -ata. Pont. 3, 4, 99 -bit honorem filius et iunctis ut prius ibit equis. LIV. 1, 25, 11 -atā victoria ferocem Curia-tium (7, 33, 6. *cf.* 7, 29, 7 rursus acie dimicatum). MANIL. 2, 5 errorem Vlixis instantem bello -ata per agmina ponto (*v. Wageningen ad h. l.*). SEN. Oed. 622 Stygias preces -at sacerdos. OCTAVIA 364 Nero dolet vivere matrem (*post naufragium dolosum*)... -atque nefas (605 scelere -vit nefas). CVRT 4, 6, 30 -ato periculo regis (*sc. bis vulnerati*). LVCAN. 7, 481 excepit resonis clamorem vallibus Haemus Peliacisque dedit rursus -are cavernis (COMM. *per echo. SCHOL. resonare*). 9, 173 rursus -ato verbere plangunt. PLIN. nat. 8, 205 implentur uno coitu, qui et -atur propter facilitatem aboriendi. 16, 98 -atur germinatio. VAL. FL. 4, 343 -ans cratera parenti (*Langen: bis libat Iovi*). SIL. 1, 537 bis pater intonuit -ato fulmine. 4, 393 STAT. *Theb.* 9, 753. QVINT. inst. 5, 13, 54 si -ata captatio gladiatoris in ictibus inferendis est, ut bis cavere, bis repetere oportuerit. QVINT. decl. 246 p. 9, 9 tempus merita -andi. *nota strictiore sensu* TAC. ann. 1, 3 -atis consulatibus (*i. duobus continuis*). APVL. met. 10, 26 mortis -atae (*sc. caede mariti, deinde medici*). SPART. Did. 4, 7 convicia. OPTAT. 5, 3 p. 123, 1 baptisma (p. 122, 22 circumcissionem repeti). 6, 2 p. 146, 1. 7, 6 p. 179, 15. AMM. 24, 4, 17 iterum ac saepe -atis (*an i. q. iunctis?*) congressibus. 29, 6, 14 -atis ictibus. 31, 10, 19 leones... nullo -ato vulnere (*i. primo quoque ictu*) contruncavit. SCHOL. Cic. Bob. p. 77, 19 St. CLAUD. DON. Aen. 1, 560 p. 111, 29. 5, 455 p. 475, 12 (*ad: ingeminans ictus*) non iam singularibus, sed -atis et multiplicatis ictibus. 12, 305 p. 589, 19. PS. RVFIN. in Am. 1, 6 nihil... perpetrasset, nisi id ter quaterque -assent. 12, 2 servitutis et nuptiarum -ata condicio est Iacob a Laban CLAUD. 26, 387 cum... Trebiam saevo -assent funere Cannae. PAVL. NOL. *carm.* 28, 185 bis eam (*aulam*) -ata novatio comit, dum gemina antistes gerit illic munera Christi (*i. baptismum et eucharistiam? cf.* 28, 189). AVG. *serm.* 161, 8, 8 cum... repetendo verbum comminationem -verit (*v. Luc. 12, 4 5*). c. Parm. 1, 2, 2 p. 21, 24 -ato adventu... sacerdotum (*verba Parmeniani, cf. ibid. p. 20, 26*). AVIAN. fab. 30, 8. MART. CAP. 2, 127 vicissim... mela... -antur. *obi. suppl.* 9, 904 Hymenaeo diutius... personante -anteque crebrius. COD. Theod. 16, 5, 58, 2 (*a. 415*) secundum baptismum et -ata... fidei mysteria (*cf. ibid. 6 iterati baptismatis. sim. COD. Inst. 1, 6, 1 [a. 377]. 16, 6, 1 sqq. a. 373*). 10, 10, 26 (*a. 415*) CONST. Sirm. 4, 1 (*a. 336*) SIDON. *epist.* 1, 7, 13. *nota* CLAUD. MAM. *anim.* 2, 10 p. 141, 5 -anti (*i. iterum roganti?*)... quid... veritas claudat... iterat... responsum. DRAC. Orest. 205. 261 CASSIOD. in psalm. 121, 3 (*ibid. repetitur*). var. 12, 6, 1. compl. in act. 13, 42 ut iterum sabbato veniente de Christo... verba (*i. sermonem*) -arent. IORD. Get. 227 Attila dum quaerit, quod prius... pertulerat (*sc. cladem*), abolere, -ata (*i. alteram cladem*) sustinuit. CORIPP. Ioh. 2, 308. 8, 604 vulnera. *nota* 2, 480 saevum -ans in viscera ferrum (3, 94). *huc trahendum videtur* LAVS Pis. 186 si... volantem... -are pilam iuvat (*i. repercutere*).

2 in oratione vel scriptis: CIC. *part.* 21 verba -ata ac duplicata vel etiam saepius iterata ponantur (72). QVINT. inst. 9, 3, 28 *v. p. 1736, 34*. FRONTO p. 139, 7 N. ratio... verba -andi et interdum trigeminandi, non numquam quadriplicia, saepe

quinquies... ponendi. p. 211, 15 verba... -ata. DIOM. *gramm.* I 387, 2 syllaba -ata. 417, 3 coniunctio... modo -ata, ut... 'et... et'... modo simpliciter elata. MAR. VICTORIN. *gramm.* VI 108, 28 penthemimere -ato. CARM. de fig. 43 fit replicatio, si -es iteramine quaedam. 76 fit geminatio, cum sensus -amus eosdem. DON. Ter. Hec. 229 optime -vit 'sola'. 347 *al.* HIER. in Is. 18, 1 p. 197 PS. RVFIN. in psalm. 56, 2. PS. APVL. *herm.* p. 272 supervacanei sunt moduli Stoicorum... Idem -antes (*gr. διπορούμενοι, v. Prantl, Gesch. d. Logik 476 adn. 185*): si dies est, dies est; <atqui dies est> dies igitur est (*supplevit J. v. Arnim, Stoicorum vet. fragmenta II frg. 262, codd. AP et versionem graecam secutus*). CASSIOD. in psalm. 12, 1 (*de 'epimone'*) similia dicta crebra repetitione -antur. 24, 2 anadiplosis, quae latine dicitur congeminationis dictionis, sermonem -at ad decorem. 102, 22 'benedicite'... tertia iteratione -atur. 105, 15 positio -ata verborum.

absolute: *v. p. 1737, 48*.
ex partic. praes. adv. geminanter. GLOSS. Verg. ed. Hagen A 625 p. 471 assidue -r subinde continenter.

adv. geminātim a geminus vel a geminatus. DIOM. *gramm.* I 407, 8 (*inter adverbia in im*) -m.

ex part. perf. pass. adiect. geminātus, -a, -um i. q. duplex v. supra, maxime p. 1737, 57. 1738, 29 sqq. 83. geminātum, -ī subst. v. p. 1737, 78. 1739, 78.

deriv. geminatio. geminatura. cf. Geminator nom. equi.

compos. con-, in-, trigeminare.

***geminus, -a, -um** [*potius c. gr. γέμω „refertus sum“, γέντρο „cepit“, hibern. gemel „vinculum“ quam c. gr. γαμείν coniungendum esse videtur. W.*]. *gemenus*: CARM. *epigr.* 1369, 7. 1384, 3. *geminae*: CORP. XIII 6903. *cf.* XIV 3105. γαμείναις i. γαμίνης (*geminae gen.*): INSCR. *graec.* XIV 791. *gen. -ai*: CORP. V 1882. -e: CORP. XI 1016 *al.* -aē: CORP. XII 3163. γαμίνης: INSCR. *graec.* Rom. Cagnat I 1107, 2 *al.* -ais: *v. supra l. 28. γαμίνων*: CASS. DIO 54, 36, 2. *gen. plur. -um*: AVSON. 317, 25. *superl. -issimus*: PLAVT. *Persa* 830 *iocose*, maxime -us: CIC. Q. Rosc. 55. minus -us: *v. p. 1741, 50*. bis -us: TER. MAUR. 1457 AVIEN. Arat. 710 ora 289 PAVL. NOL. *ter, v. vol. II p. 2008, 73 sqq.* *de significatione*: NON. p. 316 *v. p. 1741, 24. 1744, 45. 1748, 74*. CLAUD. DON. Aen. 6, 582 p. 585, 7 (*ad: Aloidas -os*) -os ait quos unus ediderat partus, aut simplicius intellegamus duos, sicut alio loco (2, 203) eqs. 7, 670 -os aut simul natos... aut duos. GLOSS. διδυμος, διδυρίς, διδυρός. -um: duplicem, similem, par (*sic*), duo. -i: duo, aequigeni. -os: binos. aequigenus (*sic*). *cf.* IV 522, 26 gemina: flores (*i. germina*), duos filios. *de significatione in commune notandum, quod singularis tam unum ex duobus designat quam ambo (ut l. 60. 76 77 et p. 1742, 28 sqq., quibus in locis idem valet quod 'uterque', 'duplex')*. *vocabulum inde a NAEV. per totam latinitatem invenitur* [*ral. geamān. portug. gemeo. M-L.*]. [LVCR. 2, 1082 lege: genitum. OV. fast. 1, 387 lectio incerta. STAT. *silv.* 3, 3, 40 -i M, gemni Itali. dub. MART. 11, 99, 5. interpretatio obscura in frg. versus CIC. de orat. 3, 182.]

I de partu duplici animalium (*i. q. gemellus. de triplici v. p. 1741, 18*): A substantivis additum: PLAVT. *Amph* 480 illa pariet filios -os duos (1070 -os filios pueros peperisse. 1088 sq. CURC. 221 Cappadox: quasi zona liene cinctus ambulo, -os in ventre habere videor filios. MEN. 18. MIL. 717 -i et trigemini... filii. FIRM. *math.* 7, 3, 1. CORP. VI 2662 filios duos -os). MEN. 48 idem est ambobus nomen -is fratribus (232 *v. l. 64. 1087 al.* *Persa* 830 -ust frater. :: bicinest? :: ac -issimus [*sc. una persona geminos fingens*]). CIC. Cluent. 46 div. 2, 90 VERG. Aen. 7, 670 HOR. *epist.* 1, 18, 41. OV. *epist.* 15, 271 *de Dioscoris* [item 16, 250 *al.*]. met. 5, 107 LIV. 1, 5, 6 MANIL. 2, 568 *v. p. 1742, 19*. SEN. *Phoen.* 128 Spartam... fratre nobilem -o LVCAN. 3, 603 SIL. 16, 533. QVINT. inst. 9, 4, 24 *v. p. 1741, 25*. SVET. *Iul.* 10, 1. PANEG. 3 [11]. 6, 3 germani -ive fratres. LAMPR. *Comm.* 1, 2. *al. cf. PANEG. 2 [10]. 13, 2 fratres -ique*). PLAVT. *Men.* 58 -um illum puerum alterum. 71 veniet... quaeritatum -um germanum suum (232 fratrem... -um germanum meum. 1082. 1103 fratres germanos duos -os, una matre natos et patre uno uno die. 1125). MIL. 238 sororem -am germanam alteram (258 de -a sorore. 383 -a germana. 391. 441 *al.* OV. met. 4, 774 -as... sorores Phorcidias. CORP. VI 31730 *cf. p. 1741, 20*). MANIL. *carm. frg.* 3 Latona parit... Deli deos (Deliadas Spengel) -os. VERG. Aen. 1, 274 -am partu dabit Ilia prolem (GLOSS. IV 522, 26 duos filios. OV. met. 4, 514 cum -a... prole leaena. 6, 205 IUVENC. 3, 692. CARM. *epigr.* 20, 6 proliis -a(e) liberum). 5, 285 -i... nati (PROP. 4, 1^b, 89. STAT. *Theb.* 2, 158 natae). 6, 582 Aloidas -os (SERV. *frustra*: sui similes. CLAUD. DON. *ad h. l. v. supra l. 35/36*). 8, 631 -os... pueros (*Romulum et Remum*). 12, 845 -ae pestes cognomine Dirae, quas... Nox... uno... tulit partu. HOR. *carm.* 3, 29, 64 me... tutum... aura feret -usque Pollux (SCHOL. Pollux cum Castore intelligendus. *cf.* VAL. FL. 2, 427 -o... a Castore. 3, 330. PANEG. 12 [2]. 39, 4 Castoras -os. RVT. *NAM.* 1, 155) OV. *epist.* 15, 327 -as Lencippidas. met. 6, 111 -o... fetu. 8, 301 Tyndaridae (SEN. *Herc. f.* 14. 552 -um Tyndaridae genus). 13, 697 iuvenes. 13, 834 -os... catulos... ursae. fast. 2, 615 -os... parit... Lares. 4, 56 te... -o iuncte Quirine Remo. 4, 810 -o sub duce (*sc. Romulo et Remo*) volgus erat. LIV. 1, 4, 2 Vestalis cum -um partum edidisset (COLVM. 3, 8, 1 -i <p>artus. PLIN. nat. 7, 49 *al.*). [Hey]

SEN. Ag. 399 colit... numen -um (*Apollinem et Dianam*. Herc. f. 905. Med. 700 -a... numina. PANEG. 12 [2], 4, 5 -is... numinibus *Delis*). PHAEDR. 434 stirpis... -ae (TAC. ann. 2, 84 -am stirpem *Livia Drusi enixa*). PETRON. 89, 42 -a, nati, pignora (SIL. 6, 403 -um natorum... pignus. CARM. epigr. 1384, 3 natarum). PLIN. nat. 8, 151 -i canes (*opp. unus*. SIL. 16, 573). 28, 72 -os mares *enixa*. SIL. 14, 207 -o... *Lacone* (*i. Castore et Polluce*) Tyndaris attollens sese. STAT. Theb. 5, 438 Oebalidae. 5, 713. MART. 8, 26, 1 contentus -a tigride Bacchus erat. *nota* 9, 103, 8 -o cum Ganymede Paris (*de Hiero et Asylo ministris pulchris sibi simillimis*). IUV. 11, 105 -os... Quirinos (*Romulum et Remum*). TAC. ann. 4, 15 alterum ex -is Drusi liberis. SVET. Nero 1, 1. FIRM. math. 7, 3, 1 -a... genitura. IVST. 30, 2, 3 -ae subolis. INSCR. numm. Cohen I p. 184 n. 1 Caesares -i (*C. et L. Caesares. ibid.* n. 2 Caesar. gem. 3 Caes. gem.). *nota* CORP. VI 8434 fratri optimo... et -o sibi. *an hic pertinent tituli fabularum Plauti* (? ACC. carm. 20): -i Lenones, et Pomponi (NON. p. 154 al.): Macci -i (priores)? *sed cf. p. 1748, 56 sqq.*

singulariter de triplici partu: SEN. Ag. 837 de Geryone: -osque fratres pectore ex uno tria monstra natos (*cf. 841 Geryonae triformis*). *cf.* HOR. carm. 4, 7, 5 Gratia cum Nymphis -isque sororibus. CARM. epigr. 1505 C 43 te, *Priape*,... Gratia et ge<minae> colunt <sor>ores.

B substantive (abl. plur. f. -is v. infra l. 46. SERV. Aen. 2, 203 -i... sunt proprie fratres simul nati. *sim.* 2, 415 al. NON. p. 316 -i dicuntur ex uno utero uno die nati. *cf.* QUINT. inst. 9, 4, 24 quaedam ordine permutato fiunt supervacua, ut 'fratres gemini'; nam si praecesserint 'gemini', 'fratres' addere non est necesse): NAEV. com. 2 huius... gnatus dicitur -um alterum... occidisse. PLAVT. Men. 26 imponit -um alterum in navem pater. 40. Men. 68 -us surrupticius. 69 ille -us, qui. 257 -um dum quaeres, gemes. 1120 -i ambo eramus. PACUV. trag. 20 salvete, -i, mea propages sanguinis. NOVIUS Atell. tit. -i. TITIN. com. tit. -a. frg. 53 aliquis nuntiet -ae, ut... facessat. VARRO ling. 8, 42 Menaechmos -os. 10, 38. CIC. ac. 2, 54 similitudines aut -orum aut signorum anulis impressorum. 2, 56 Servilios, qui -i fuerunt. 2, 57. div. 2, 90 -orum formas... vitam atque fortunam. VERG. Aen. 10, 389 (*syn. simillima proles*). AETNA 640 de fratribus Aetnaeis. PROP. 2, 22, 42 Ov. am. 2, 14, 15. ars 1, 746 tibi -us, Tyndari, Castor erat. met. 6, 336 edidit... -os. fast. 2, 388 al. LIV. 1, 6, 4. PAVL. FEST. p. 33 bignae -ae dicuntur, quia eqs. SEN. contr. 9, 3, 3 plus quiddam est -os esse quam fratres. SEN. Herc. O. 1538 Aeacos inter -osque Cretas (*Minoem et Rhadamanthum*). MED. 230? benef. 7, 1, 5 -orum conceptum... partum (*ibid.* pariter natis). COLVM. 2, 1, 3 trigeminos aut -os parere. PERS. 6, 18. PLIN. nat. 7, 37 utriusque sexus... -i. 7, 47. 49 al. 7, 51 -um. SIL. 1, 439 al. STAT. Theb. 5, 464 al. MART. 9, 41, 6 QUINT. decl. 270 p. 101, 22 ex duabus -is. FLOR. epit. 1, 1, 6 CALP. decl. 20 p. 18, 14 AMPEL. 14, 1 VLP. dig. 1, 5, 16 GELL. 14, 1, 26 MIN. FEL. 18, 6 CENS. 6, 9. CYPR. idol. 8 Romanos -os. ANTH. 457, 8 (*de Cascis fratribus*) par fratrum multo celebrandum carmine vatum, una si fierent parte (*sc. occisione Caesaris*) minus -i. FIRM. math. 3, 3, 10 al. PS. AVR. VICT. orig. 19, 5 al. AVIEN. Arat. 370 Spartanam, -os, subolem. VVLG. gen. 25, 24. 38, 27. AVG. civ. 3, 13 p. 112, 20 D. fratrem -umque. 5, 1 p. 192, 1 al. (*passim*). quaeest. hept. 4, 44 duorum germanorum atque -orum. soliloq. 2, 6, 10. EVOD. fid. 24 *Manichaeus* se... assumptum a -o suo, hoc est spiritus sancto, esse gloriatur. *ibid.* -us... spiritus sancti. *ibid.* eius anima -a spiritus sancti. COMM. instr. 1, 39, 7 VINDIC. med. 26 bis. PRAEDEST. 1, 19 p. 593^b duos natos -os. ALC. AVIT. carm. 2, 285 PASS. Mar. Iac. 11 p. 60, 7. *de bestiis*: VARRO rust. 2, 2, 18 oves, quae -os parere solent. COLVM. 3, 10, 17. 7, 6, 7 PLIN. nat. 9, 41. 10, 150 al. -a translate de re: CIC. part. 26 memoria est -a litteraturae quodammodo et in dissimili genere persimilis.

hinc Gemini, -orum. signum zodiaci inter Taurum et Cancrum. PRISC. gramm. II 176, 9 inter 'pluralia natura': -i, proprium in signo caelesti. ISID. orig. 3, 71, 25 Castorem et Pollucem... inter... sidera constituere; quod signum -i (-um al.) dicunt. GLOSS. III 303, 58 *διόσκουρον* (*i. διοσκόι, δύο*) -i. II praef. XIV Dioscori -i. *de nomine astri varia traditio*: v. HYG. astr. 2, 22. *de situ in caelo et de figura*: *ibid.* 3, 21. VARRO rust. 2, 1, 7 *Arietem et Taurum* ii... dei (*Apollo et Hercules*) secuntur, sed appellantur -i (*de hac doctrina cf. Boll, Sphaera p. 123 sqq. 480 adn. 1. 545*). NIGID. frg. Serv. auct. georg. 1, 218 Canicula... in columnen venit cum -is. CIC. Arat. 221 -is est ille sub ipsis Antecanem (*Arat. 450 Αἰδύμοις ὑπο*). 254 ora... -orum industria (*Arat. 481 κεφαλαί Αἰδύμων*). 331 -i, clarum iactantes lucibus ignem. frg. 23, 1 natos -os invises sub caput Arcti. frg. 26 sub laeva -orum... parte. Q. CIC. carm. frg. 1, 4 aestatis -i primordia pandunt. CARM. de mens. 1, 6 Ov. fast. 5, 694 al. GAETVL. carm. frg. 1 non Aries illum (*polum?*) verno ferit aere cornu. Cnosia nec -os praecedunt cornua (*i. Taurus*). MANIL. 1, 265. 387. 622 al. 2, 163 duos... Pisces et totidem -os nudatis aspice membris. 2, 199 -os pedibus... surgere. 2, 408 -is orientibus. 2, 440 formosos... -os. 2, 491 -orum ducitur auris ad Iuvenem. 2, 545 -orum sidera. 2, 561 -is nati. 3, 569 -orum... astro. 4, 161 fecundi -i. 4, 320 decem partes -orum. VITR. 9, 3, 1. 2 in -orum... cursum. 9, 4, 2 pedes -orum. 9, 8, 14 -orum spatia. GERM. 148 al.

(*cf. 540 Ledaes... iuvenis*). 713 -os remeare. frg. 4, 120 -is... se-
reni(s). SEN. Thy. 833 COLVM. 11, 2, 43 LVCAN. 9, 536 PERS. 5, 49
(*cf. SCHOL. in h. l.*). PETRON. 35, 3 structor *ferculorum*... imposue-
rat... super -os (*sc. effigiem*) testiculos ac riens (*cf. Birt, Rhein. Mus.*
51, 1896, 468). 39, 7 PLIN. nat. 2, 77 al. CENS. 22, 4. CARM. poet.
min. V 67, 2 -orum cardine. FIRM. math. 2, 1, 2. 2, 4, 3. 2, 6, 4 -orum
dominus. 2, 12 al. 4, 22, 10 in -orum signo. 4, 23, 4 al. 8, 4, 3 in ca-
pite eius -orum, qui. 8, 21, 13 in ultima linea -orum. CHALC. comm.
78 al. AVIEN. Arat. 369 al. AVSON. 370, 7. 383, 4 SERV. georg. 1, 218
Aen. 11, 259 (MYTHOGR. 1, 181) ADNOT. Lucan. 4, 526. 528. PRVD. apoth.
623 de sidere personato. COMM. instr. 1, 7, 16 MACR. sat. 1, 21, 22 somn. 1,
6, 51 al. MART. CAP. 1, 30 al. 1, 75 -orum fronte. 8, 828 capita. 8, 849 -os
... in mundi ardua sublimari. SCHOL. Bern. Verg. georg. 1, 229 BREV.
EXPOS. Verg. georg. 1, 217 p. 238, 12 al. SCHOL. Germ. Bas. p. 68, 5. 9.
69, 2. 14 Sang. p. 114, 10. 14. 127, 20 al. FAV. EVL. p. 5, 19 HYG. astr.
2, 22 et 3, 21 v. p. 1741, 67 sq. FAST. ann. Iul. Venus. Mai. 18 (Corp. I² p. 221).
PHILOCAL. fast. Mai. 20 (Corp. I² p. 264). INSCR. Jahresh. österr. arch.
Inst. V (1902) p. 196 in tabula aenea c. signis caelestibus: Ge<mini>,
infra: Iu<nus>. *adiective*: MANIL. 2, 568 -i fratres. 2, 662 -os
iuvenes. -us *sing.*: FIRM. math. 8, 4, 3 in eiusdem -i corde. *ibid.* in
eo... -o qui ad austrum vergit. *ibid.* in australis -i capite. *ad*
Geminorum sidus pertinet: COLVM. 10, 312 cum... diem -o Titan ex-
tenderit astro. CARM. poet. min. V 68, 57 *Heniochus signum* -is tra-
iectis... collis... consurgit.

II de numero: A de eis, quae suapte natura duo vel bina
sunt, ita ut tertium excludatur: 1 de personis (*sim.*), quae natura,
necessitudine, fortuna iunctae sunt ut gemini (*plur.*: 'ambo', *sing.*:
'alter' 'uterque' 'duplex'): OV. hal. 108 ex se concipiens channe, -o
sibi functa (*fundata cod.*) parente. SIL. 1, 378 -o... parente, i. patre
et matre. CARM. epigr. 443, 10 orbatus... parens -us. *sim.* 1035, 3.
OV. fast. 4, 1 -orum mater Amorum (*v. Peter ad h. l.*). SEN. Oed. 500
-us Cupido (Phaedr. 275). VERG. Aen. 2, 415 -i Atridae (SERV.
duo: quod habet excusationem, quia fratres sunt, propter similitu-
dinem; nam numeri esse non potest eqs.). 2, 500 al. SIL. 13, 802.
VERG. Aen. 6, 842 -os, duo fulmina belli, Scipiadas, cladem Libyae
(*sc. Africanos maiorem et minorem*). SIL. 13, 382 -os... Scipiadas
(*pater et patruus Africani*. 15, 3 -us iacet hoste superbo Scipio).
15, 516 -um Hannibalem (*i. Hannibalem et fratrem*). 16, 87 -a...
numina belli (*de Scipionibus*). HOMER. 177 -a cum prole (*i. cum*
duobus filiis). STAT. Theb. 1, 34 -is... tyrannis (*Eteocli et Polynici*).
PETRON. 123, 238 -o cum consule Magnus... fugit (DRAC. laud. dei
3, 331). SIL. 15, 606 -o... magistro castra regi (*sc. Nerone et Livio*).
AMM. 16, 10, 8 incedebat hinc inde ordo -us armatorum. APVL.
apol. 12 -am esse Venerem deam... alteram vulgariam... alteram
... caelitem. MART. CAP. 4, 331 Cyllenius... -us anguis assurgens
in caduceo. STAT. Theb. 4, 555 -us... serpens (*Cadmus et Harmonia*).

2 de corporis partibus sibi invicem respondentibus vel
certe natura duplicibus: ACC. trag. 660 -is cornibus (*lunae? pro-*
prie: VERG. georg. 4, 371. OV. met. 10, 222 -o aspera cornu frons.
15, 610. MART. spect. 22, 5 cornu -o *rhinocerotis*). CIC. Arat. 48 *Avis*
(*signum*)... -is secat aera pinnis. VARRO At. carm. 3 -is capiens
tellurem... palmis (LVCAN. 8, 583 al.). *nota hypallagen* CATVLL.
51, 11 tintinant aures, -a teguntur lumina nocte (aures geminae,
Schrader; gelida *Baehrens*). 63, 75 -as deorum ad aures (CVLEX 150
OV. met. 10, 116. GRAT. 471 -a... ab aure. PLIN. nat. 10, 132 SIL.
1, 216 STAT. silv. 4, 4, 26 SER. SAMM. 11). VERG. georg. 4, 300 -ae
nares (SER. SAMM. 1002 -a nare). Aen. 5, 416 temporibus -is canebat
sparsa senectus (SERV. duobus. VERG. Aen. 9, 747 SIL. 2, 198 STAT.
Theb. 9, 701). 6, 788 -as... acies. MORET. 21 -os... lacertos. PROP.
2, 3, 14 oculi, -ae, sidera nostra, faces. OV. ars 2, 19 *Amor* habet -as
... alas (met. 8, 201 *Daedali*). 2, 644 in -o... pede pinna fuit
(Ib. 346. fast. 2, 154 -os... pedes *ursae*. 5, 432 CYPR. GALL. gen. 602).
met. 2, 195 in -os... brachia concavat arcus Scorpius. 3, 420 Nar-
cissus spectat... -um, sua lumina, sidus. 8, 400 -os... dentes *apri*
(PLIN. nat. 7, 71 quibus... -i *dentes* superne a canibus cognominati
nati sunt. 8, 212. 11, 161 SIL. 1, 425?). OV. met. 8, 818 -is... ulnis
(HOMER. 571). Pont. 3, 2, 72 -as... manus (fast. 1, 370 STAT. Theb.
1, 112 MART. 10, 10, 10. al.). LVCAN. 9, 719 in -um vergens caput
amphisbaena (COMMENT. quod utraque parte caput habeat. PLIN.
nat. 8, 85 -um caput amphisbaenae, hoc est et a cauda). PLIN. nat.
1, 11, 74 *fel* (11, 191 al.). 8, 72 mammis -is. 9, 64 barba -a insigniun-
tur *nulli*. 10, 156 crista. *nota neutr. plur. pro subst.* 11, 76 -a pro-
tendens... cornuum urica (*v. app. crit.*). 11, 87 aculeos. 11, 182 si-
nuoso specu cordis... in magnis animalibus triplici, in nullo non
-o. 11, 180 -um *iecur* in *extis*. 11, 196 *exta*. 11, 199 venter... ceteris
simplex, ruminantibus -us. 11, 200. 209. PLIN. nat. 11, 250 -a quae-
dam buccarum inanitas. 11, 264 *caudae lacertarum*. 32, 27 al. SIL.
6, 220 -o de lumine (LEO M. serm. 82, 7 p. 427 oculorum). STAT.
silv. 4, 1, 16 *Ianus* -a... voce profatur eqs. (*aliter* 5, 3, 90 *te*... -a
plangat *Facundia* lingua, *sc. graece et latine*). APVL. met. 1, 4 isto -o
obutu... aspexi (SIDON. epist. 8, 11, 11 -o obtutu eluminatus). TERT.
adv. Marc. 1, 16 p. 311, 12 alia membra... -a, alia unica. SER. SAMM.
281 -us mulcebitur unguine poples. 991 -ae coxendicis. *transl.* AVIEN.
Arat. 19 -um latus *Iovis* (*cf. 18 utrimque*). *cf. 154 in Dracone* duo
(*Hay*)

sub -is oculi fulgoribus ardent. CYPR. GALL. gen. 35 artus... -os. PRVD. cath. 3, 67 spumea mulctra gerunt niveos ubere de -o (*caprae sim.*) latices. MACR. sat. 1, 7, 20 -am faciem Iani. SIDON. epist. 1, 2, 2 orbes oculorum (DRAC. laud. dei 1, 345 orbe... -o. *item* 2, 662 *al.*). DRAC. laud. dei 3, 702 -ae... genae. *hinc subst. gemini*, -orum *i. q. testiculi*; cf. Birt, Rhein. Mus. 51, 1896, 468 (GLOSS. III 176, 67 *inter corporis partes*: didimi -i): ITALIA deut. 25, 11 (Lugd.) si... mulier apprehenderit -os ipsius (*τῶν διδύμων* VVLG. verenda). SOL. 13, 2 castor ipse -os suos devorat. AMM. 16, 7, 5 Eutherius abstractis -is... venundatus. cf. CLAUD. 18, 50 castrator corporis ignem sedibus exhaurit -is. *item subst. gemina*, -ae *de vena iumenti* (CHIRON 564 inde a -is venis): CHIRON 21 p. 10, 15 sanguis emittitur... de -is (-us *cod.*). p. 10, 18 supra... ungula a -as quatuor digitis positus. p. 10, 21 in -is... ad ipsam divisuram -arum (-orum *cod.*). 656 sanguinem detrachito desub cirro vel de -is. 662 ab ungula (-e *cod.*) usque ad -as (-os *cod.*) experisceris. cf. p. 1745, 40.

3 *de variis rebus sic sibi respondentibus, ut proprietate vel situ tertium excludant*: VERG. Aen. 5, 401 -os... caestus. 8, 680 -as... flammam... vomunt oculi (cf. SERV.). LYGD. 1, 13 inter -as... frontes libri (Ov. trist. 1, 1, 11). PROP. 4, 6, 25 aciem (*i. classem*) -os Nereus lunarat in arcus. Ov. epist. 12, 150 ad -ae limina prima foris (trist. 4, 4, 74 -as ante... fores). met. 11, 462 remiges reducunt ordinibus -is ad... pectora remos (LVCAN. 3, 534 ordine contentac -o crevisse liburnae [COMMENT. binis... remorum ordinibus]. 4, 422 ordinibus -is... alnos [COMMENT. binos remorum ordines dicit]). 14, 796 -i... postes (LVCAN. 2, 355). fast. 1, 135 -as... frontis ianuam. 3, 400 conditus e -is Piscibus alter erit (MANIL. 2, 366 -os Pisces). GRATT. 68 Ancaeus... praedexter erat -isque securibus ingens. 111 -a[s] subiere (*i. succedere*) hastilia furca (*al. geminas... furca(s)*). nota MANIL. 2, 174 distat... -a duo sint duplana figura (*sc. signa, ut Gemini et Pisces gemina, Capricornus et Centaurus dupla? versus a Benteio al. deletur*). PHAEDR. 4, 25, 9 -a Ladae sidera (Castor et Pollux). SEN. Oed. 227 -a Parnasi nivalis arx. COLVM. 10, 312 v. p. 1742, 22. PERS. 4, 10 -a... lance ancipitis librae. CALP. ecl. 7, 34 -is... molibus in circo. PLIN. nat. 7, 204 -as tibias. 13, 30 tabellas (*i. diplomata?*). 14, 22 vitium gemellarum, quibus hoc nomen uvae semper -ae dedere. 14, 46 Amineum minusculum et -um eugenium. 18, 54. 26, 96 radice -a ad formam hominis testium. 16, 162. SIL. 17, 269 -um... latus navis. STAT. Theb. 8, 221 -a aera (*i. cymbalum*). 10, 841 gradus -a latus arbore clusos (*i. scalas*). silv. 3, 2, 9 antennae -o... cornu. MART. 3, 29, 1 cum -a compe. ITALIA los. 8, 29 (Rufin. Orig. in los. 8, 1) regem... suspenderunt in ligno -o (*ἐπὶ ξύλον διδύμων* VVLG. in patibulo). SER. SAMM. 267 -is... lancibus. PANEG. 3 (11), 6, 6 Nilus et cum -o Tigris Eufate. 9 (12), 4, 2 -a manibus aptari claustra. AVIEN. Arat. 530 -i... iugi in Deltoto (cf. 528 simile in latus... utrumque porrigitur. Arat. 235 *λοιπομένην εἰς ἄμφω τέρησι*). SEDVL. carm. pasch. 1, 137 caerulea ponti in -um revoluta latus. 2, 658 -is hinc inde elementis (*i. caelo et terrae*). 2, 797 fluctibus... -a de parte ligatis (*in mari Rubro, transeuntibus Israelitis*). IORD. Get. 11 -o... latere Britanniae longiorem Galliae praetendi. INSCR. christ. Rossi II p. 257, 2, 4 -um... per orbem (*i. caelum et terram*). *sic de maribus sibi exadversum iacentibus (saepē de Isthmum alluentibus), de ripis fluminum, sim.*: Ov. epist. 12, 104 quid... maris -i distinct Isthmos aquas (trist. 1, 10, 32 *de Propontide*). SEN. Ag. 563 arx Capharca... spectat mare utrimque -um: hinc... hinc. Herc. f. 1164 -o mari pulsata Pelopis regna. Thy. 181 *al.* LVCAN. 1, 101 ANTH. 440, 5). Ov. met. 14, 6 fretum Siculum -o... litore pressum (SEN. Med. 35 -o Corinthos litore [-i *codd.*]). SEN. Oed. 266 Neptune, qui... utrimque nostro (Corinthio) -us alludis solo. Thy. 125 portus -os Corinthi (FLOR. epit. 2, 16, 5). LVCAN. 2, 399 -as... undas inferni superique maris. 2, 404 -i... ponti. 2, 437 -o... profundo. PLIN. nat. 3, 148 Colapis... -o alveo insulam... efficit. 4, 92 Symplegades... -ae cernebantur. VAL. FL. 1, 285 coepit a -a discedere Sestos Abydo. 5, 442 -o circumflua ponto Corinthus. STAT. Theb. 1, 120 -is... fluctibus Isthmi. 5, 516 -ae... aggere ripae (*fluvii*). AVIEN. orb. terr. 578 Isthmi -us... aestus. AVSON. Mos. 432 -is... ripis. *de duplici polo et sim.*: Ov. fast. 1, 106 -os esse sub axe polos (6, 718. GERM. 21 -us *polus*). MANIL. 3, 105 -o... cardine mundi (DRAC. laud. dei 2, 533 cardine sub -o). LVCAN. 7, 422 -um... procedere... in axem (COMMENT. et orientem et occidentem *sim.* SCHOL. CLAUD. 24, 139. cf. NEMES. cyn. 65 -is sub finibus orbis). ANTH. 423, 5 Oceanus -os interluit orbes. VERG. Aen. 1, 744 -os... triones (cf. SERV. auct. *ad h. l.* Aen. 3, 516. GLOSS. duos septentriones). Ov. met. 3, 45 -as qui separat arctos (MANIL. 3, 382 LVCAN. 8, 174. *aliter v. p. 1747, 10*). SEN. Oed. 477 plastrum. SIL. 3, 193 sidus. AVIEN. orb. terr. 1207 -ae pro finibus ursae. MART. CAP. 8, 818 -a sidera septentrionis. *de incorporalibus*: FLOR. epit. 3, 6, 6 quibus aquam terramque incolendi -a natura est. AVIEN. Arat. 27 Iuppiter sexu... immixtus utroque atque aevi pariter -i. EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 -i... sexus. MART. CAP. 3, 265 quaeritur unaquaque syllaba, utrum ex una an -a... parte (*i. utrimque*) iungatur.

B *de eis quae forte, non natura vel proprietate duo sunt, non exclusis pluribus (sunt quae referre possit ad A)*: 1 animalia: VERG. Aen. 2, 203 -i... angues incumbunt pelago (SERV. duo et si-

miles. 2, 225 *al.* [v. P. Jahn, Berl. Phil. Woch. 35, 1915, 851]. Ov. epist. 9, 21 met. 5, 642. fast. 6, 736 -o... angue. nota VERG. Aen. 7, 450 Allecto -os erexit crinibus angues [*i. duos. at SERV. similes, ut crinibus pro dat. accepisse videatur*]. Aen. 3, 180 agnovit Anchises prolem ambiguam -osque parentes (SERV. auct. duos. *sc. Teucrum et Dardanum*). 6, 190 -ae... columbae. 7, 280 currum -osque iugales. 8, 461 -i... canes comitantur erum. Ov. met. 3, 713 Agaue: 'io, -ae... adeste sorores!' nota 6, 538 tu -us coniunx (*de Tereo tamquam et Philomelae coniuge*). 4, 652 -as... mactat oves. SEN. Herc. f. 217 -a... angues duo ferebant ora (*sc. ad Herculem infantem*). Herc. O. 1205 -a serpens (*i. duo angues*. Med. 1023 -i... serpentes). LVCAN. 2, 339 Marcia: -os excepi feta maritos (*v. infra l. 76*). PETRON. 139, 2 -i... numinis (*i. Apollinis et Neptuni*). STAT. Theb. 3, 466 -i vates (*Amphiaraus et Melampus*). 6, 864 ductores -i gregis tauri. 7, 564. 11, 331 -as duxisse cohortes fratres. 11, 453 *al.* Ach. 1, 704 lupi. FLOR. epit. 3, 21, 6 Esquilina Collinaque porta -um urbi agmen infudit (HEGES. 5, 14, 4 -o agmine, *gr. διχῇ διελὼν τὰ τάγματα*). PANEG. 2 (10), 9, 4 -i... reges Lacedaemonis (-es *cod.*) Heraclidae. nota AVSON. 390, 8 nomine te -i... genitoris (*i. patris et avi*) amo. HIER. epist. 7, 6, 2 -us Samuhel (*i. duo pueri ut Samuhel ille in templo ministrantes*). RVFIN. Adamant. 2, 20 p. 107, 24 -ae divinitatis adinventio (*ἡ τοῦ ἐτέρου θεοῦ... παρέρεσας*). COD. Theod. 12, 1, 74 pr. -a vel numerosa suboles (*infra: duobus... liberis aut pluribus*). CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 105, 2 -ae... Graeciae (*i. Graeciae ipsius et Magnae quae vocatur*) classicum... exaudiat. SEDVL. carm. pasch. 4, 31 (cf. op. 4, 3 p. 257, 12 duos). DRAC. Romul. 8, 536 Helena: vivere me -i iussit sub sorte mariti Iuppiter. CARM. epigr. 1350, 3. CORP. IX 5744 v. Onom.

2 *res corporales (exadversum positas vel aliter iunctas sic, ut sibi respondeant, referre licet ad A)*: VARRO ling. 8, 32 ex dissimilitudine plus voluptatis quam ex similitudine saepe capitur; quo nomine et -a conclavia dissimiliter poliunt. CIC. div. 2, 120 -o... lucernae lumine (*supra: quodam obtutu oculorum duo pro uno lucernae lumina videntur*. cf. VERG. Aen. 4, 470 demens videt... Pentheus... solem -um et duplicis se ostendere Thebas [SERV. auct. tragice dixit imitatus Euripidem. cf. Eurip. Bacch. 918/9 *ὁρᾶν... δύο μὲν ἥλιους... διασᾶς δὲ Θήβας*]). VAL. FL. 3, 66 Rhoetus ebrius -am Pholoen maioraque cernens astra. Ivv. 6, 305 in ebrietate -is exsurgit mensa lucernis). LVCAN. 4, 274 duplici -oque fit aere visus (cf. 275 primus... citra postes... aer. 277 extraria lux... et aer alter). VERG. Aen. 3, 305 -as... aras. 3, 535 -o demittunt brachia muro... scopuli. 5, 266 tertia dona facit -os... lebetas. 5, 362 -um pugnae proponit honorem: victori... iuvenum, ense... victo. 6, 779 -ae stant vertice cristae Romulo (SERV. Romulus omnia duplicia habuit, quasi cum fratre communia). 6, 893 -ae Somni portae (7, 607 Belli. NON. p. 316 *ad* 6, 893 -ae duae). 8, 79 -as... legit de classe biremis (SERV. duas). 9, 269 dabo... tripodas -os, auri duo... talenta. 9, 681 -ae quercus (*de Pandaro et Bitia*). 11, 72 vestes. AETNA 577 -a ex uno fumantia sacra vapore in rogo Eteoclis et Polynicis. TIB. 3, 8, 6 illius ex oculis... accendit -as lampadas... Amor. PROP. 3, 16, 3 Tibure... qua -as ostendunt culmina turres (*i. villae quae in utraque Anienis ripa sunt? v. Rothstein ad h. l.*). 4, 7, 55 -a est sedes... sortita (*i. sorte tributa piis et impiis apud inferos*). Ov. am. 1, 8, 16 oculis magae... pupula duplex fulminat et -o lumen ab orbe micat (cf. PLIN. nat. 7, 17. 11, 142). ars 3, 47 viros artifices -i fecere libelli (*sc. I et II Artis*). 3, 358 unus cum -o calculus hoste perit in ludo latrunculorum (trist. 2, 478 MART. 14, 17). 3, 495 deletis tutum rescribere ceris, ne teneat -as una tabella manus. met. 6, 54 -as intendunt stamine telas (Minerva et Arachne). 7, 260 faces... -is accendit in aris (cf. 240 aras... binas). 8, 716 super -os... vultus Philemonis et Baucidis (720 de -o vicinos corpore truncos). 9, 72 hydrae -o cervix herede valentior (cf. 193). 15, 739 scinditur in -as partes... amnis. fast. 3, 36 -o pro stipite pugnant (3, 31 duae pariter... palmae surgunt). 4, 493. DOM. MARS. carm. frg. 1, 4 corporibus -is (Bavi et fratris) spiritus unus erat. DORCAT. carm. frg. Isid. orig. 18, 69, 1 uncia donec erit -am super addita libram (cf. PLIN. nat. 33, 84 salis -o pondere, triplici misyis. CARM. de pond. 68 cotylas... recipit -as sextarius unus). LIV. 28, 6, 9 speciem... -i portus in ora duo versit. SEN. Ag. 728 -o sole praefulget dies -umque duplices Argos attollit domus. Herc. f. 970 monte -o limitem ad superos agam: videat sub Ossa Pelion Chiron. Med. 641 Hercules tabe consumptus -i cruoris (hydrae et Nessi). Phaedr. 1224. Thy 252 -as faces... quatiens. COLVM. 4, 1, 1 -is materiis unius seminis ductis duo... vestire pedamenta. MELA 3, 5 Baetis... e lacu -us exoritur (opp. simplici alveo). LVCAN. 1, 551 flamma... -o... cacumine surgit. 2, 309 me -ae figant acies (SCHOL. et Pompei et Caesaris. *sim.* 4, 495 -ae... partes). 2, 332 Marcia datur -as... permixtura domos (SCHOL. Catonis et Hortensii). 2, 712 rates -ae (SCHOL. duae). 3, 456 turre. 4, 157 rupes. 4, 431 missa ratis... et -ae comites (*v. SCHOL.*). 5, 72 -o... colle Parnasi. PLIN. nat. 2, 101 -ae stellae terrestres (*in antennis sim.*)... prosperi cursus praenuntiae (opp. solitariae). 3, 123 -as Alpium fores, Graias atque Poeninas. 5, 26 tertius sinus dividitur in -os, duarum Syrtium vadoso... mari (VAL. FL. 4, 716 -is... Syrtibus). 6, 19. 107 (cf. 108). 6, 152. 7, 2. 8, 185 delubra... -a, ... alterum... in altero. 12, 72 mastiche... -a est [Hoy]

(*i. duo eius genera sunt*). 15, 52 folium unum, aliquando et -um. 15, 86 -o operimento. 16, 37 lucis... -is. 17, 178 palmites... singuli aut -i. 18, 349 -i orbes lunae. 21, 25. 22, 93 -us *boletus* ex uno pede. 24, 151 *caulis* (*opp.* unus). 26, 70 caule -o aut triplici. 36, 173 *cisternae*. 37, 191 *melichlorum color* -us, parte flavus, parte melleus. VAL. FL. 1, 356 -o amne (*Enipeo et Apidano*). 5, 348 -ae cum lumine taedae. 6, 99 -a ferit aclyde parmas. SIL. 1, 208 -os... cautes. 1, 229 electri -o... de semine (*sc. auro et argento*). 2, 333 -as Alpes (*i. Alpes et Pyrenen?*). 6, 684 -as... Aegatis. 16, 517 -a meruissent praemia palma (*i. uterque palmam*). 17, 274 -as... biremis. STAT. Theb. 1, 224 -as... domos (*sc. Persei et Cadmi, v. SCHOL.*). 2, 362 *al.* 4, 86 -o lucent hastilia ferro (*i. habet duo hastilia cum ferro. cf. 7, 50*). 5, 154 -a pereunt caligine soles (*SCHOL.* duplici, hoc est montis et nemoris). 5, 279 *al.* Ach. 1, 15 -ae florent vatunumque ducumque... laurus. 1, 404 -ae commercia terrae (*i. Phrygiae et Lacedaemonis*). silv. 1, 3, 2 cernere... inserto -os Aniene penates (*i. geminatos, Vollmer*). 1, 4, 80 -os fasces (*praetoris, v. Mommsen, Staatsr. I³ p. 384, 2*). 3, 5, 91 -am molem nudi tectique theatri. MART. 1, 90, 7 -os... committere cunnos. 9, 3, 9. ARGVM. Plaut. Mil. 1, 6 forat -is communem... parietem in aedibus. SER. SAMM. 499 in -is... cyathis. PAL-LAD. 14, 16 -a partum nobilitare coma (*de insitione. cf. 14, 18 duplici fruge*). 14, 107. 136. ITIN. Eucher. p. 127, 3 piscina -o... insignis lacu. VIGIL. TRID. ad Ioh. 7 p. 555^d -is atque germanis... corporibus *duorum commartyrum*. AVIEN. Arat. 239 in -as... partis zodiaci. 384. 1529 *circulus* alias trino convolvit tramite lunam et -us plerumque meat, solet unicus idem cingere (*ibid.* simplex). ora 289 ore bis -o (*i. quadruplici*)... meridianas civitatis adluit *Tartessus*. 537. orb. terr. 747 hae *insulae* numero -ae. AVSON. 35, 1 -is punctis. Mos. 128 inter species -as *piscium* neutrumque et utrumque. 132 *al.* nota 336, 47 *Sicanam medimnam* -is tribus (*i. sex*) *modiis* explicat usus. AMM. 20, 3, 6 sol -us. CLAVD. DON. Aen. 1, 313 *ad* 'bina... crispans hastilia': cum... hastilibus -is. HYMN. Ambros. I 4, 15 *Christus* -ae gigas substantiae. HEGES. 3, 13 p. 24, 3 W. -o muro (*Ios. bell. Iud. 3, 290 διπλὸν περιβόλῳ*). 4, 9, 1 -a ex parte civitas oppugnaretur (*Ios. bell. Iud. 4, 283 διχόθεν*). CLAVD. 10, 203 *al.* nota 1, 227 *Thybris* medius -as interfuit alveus urbes (*sc. urbis partes*) discretas subeunte freto. 20, 587 provincia... dividitur -um... duplex passura tribunal. PAVL. NOL. carm. 27, 427 -o... libro. 28, 22 -as *cellas*... binis historiis ornat pictura. 28, 186 *al.* ZACCH. 1, 36 p. 1105^e -ae... in homine venae sunt, quae... optinent principatum. 2, 18 p. 1143^a David -is sanguinibus expiandus. MART. CAP. 2, 187 -um... tetrachordum. COD. Theod. 8, 4, 7 (*a. 361*) -ae portiones... relinquuntur portione tertia... retentata (*supra*: duas... portiones). ARNOB. ad Greg. 14 SEDVL. carm. pasch. 1, 145 *al.* ALC. AVIT. epist. 27 p. 58, 3 -um piscem. 94 p. 102, 12 currite... via -a vestri operis unitate. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 186, 4 -o ordine commentationis (*i. duobus commentariis. cf. 4, 10 p. 251, 8*). APRING. in apoc. 19, 15 -ae substantiae una persona. COD. Iust. 6, 30, 22, 14^a -i tramites... unus... alter. 1, 17, 2, 5 *al.* 1, 17, 2, 8 -o volumine (*DIG. de conc. dig. 3. 4*). ISID. reg. monach. 13, 1 -us... ad caput pulvillus. CORP. X 4650 (*Calibus*) ad portam -am et intra portam Martialem (*ibid.* portam summam). INSCR. Ephem. epigr. VIII 575 (*Suessae Aurunc.*) <po>rtam -am. *huc fort. referendum nom. loc.* Geminus: TAB. Peut. 3, 2 bis. *sic in grammatica de duabus litteris (vel paribus vel similibus), al.*: PAVL. FEST. p. 233 parret... debuit... non -o r scribi. QVINR. inst. 1, 7, 8 illud n (*in 'immunis'*)... m gemina commutatur. 1, 7, 14 porrectas syllabas -is... vocalibus scripserunt. 1, 7, 16. 21 superiores... quod nos -a *littera* dicimus 'iussi', una dixerunt. 1, 7, 26. GELL. 4, 17, 12. 9, 14, 3 per i -um. VLT. SYLL. gramm. IV 258, 8 si -ae vocales (*ut 'ae'*) a vocali (*ut 'a'*) excipiantur (*exemplum*: Aoniae Aganippe). SERV. gramm. IV 445, 13 CONSENT. gramm. V 360, 35 SCAVR. gramm. VII 21, 19. 21 (*ibid.* 21, 20 geminatum s. 21, 15 per duo s). CASSIOD. gramm. VII 206, 8. MART. CAP. 3, 257 z... -a... ab ipsis (*Graecis*) habetur. nam a τ et σ componitur (*ibid.* duplicem). GELL. 10, 29, 2 'atque' particula... si -a fiat. ANTH. 480, 2 spondius longa... constat utraque... pariambus erit -a breve iunctus. TER. MAVR. 1457 incipiam bis -os pedes referre... unum ut faciant duo pariter pedes *disyllabi* iugati (*ut προκελευσματικόν*).

3 *res incorporales* (*in grammatica v. supra l. 54*): a *situ, qualitate, causa, non tempore diversae*: CIC. Sest. 82 cum quaererent alii Numerium, alii Quintium, -i nominis errore servatus est. CATVLL. 51, 11 v. p. 1142, 52. PANEG. in Mess. 70 inter -ae... confinia mortis (*i. Scyllam et Charybdin*). 105 in bello sit... duplex -i victoria casus. OV. met. 3, 663 -a... ope currere (*sc. remis et velis*). 4, 161 -i monumenta cruoris (*i. mortis Pyrami et Thisbes*). 8, 472 carina... vim -am sentit *venti* et aestus paretque... duobus. 12, 502 -ae vires *Centaurorum* (*ibid.* duplex natura). 14, 725 -a... simul mihi luce carendum (*sc. vita et amoribus*). trist. 1, 11, 28 faciunt -os ensis et unda metus. 3, 11, 54 *tauro Phalaridis inclusus* exhibuit -os (*i. suos et tauri*) ore gemente sonos. Pont. 4, 12, 7 in -os... nomen scindere versus. 4, 16, 12 -o carmine (*i. genere carminum, heroo et elegia*) nomen habes. fast. 3, 100 minor -is (*i. binis*) mensibus annus erat. LIV. 3, 63, 5 -a victoria duobus bifariam proeliis parta (27, 44, 6 duobus exercitibus... deletis). 7, 11, 9 de Gallis Tiburtibusque -um triumphum egit.

MANIL. 2, 903 viribus... -is casusne deine. 4, 533 -am... mortem *caecutientium non solum in vita, sed etiam apud inferos*. PAVL. FEST. p. 36 binominis, cui -um est nomen, ut Numa Pompilius. GERM. frg. 2^a, 6 omnibus his -i motus, quorum alter... alter. VAL. MAX. 9, 1 pr. -o mentis errore (*sc. luxuria et libidine*). SEN. Herc. f. 373 aspersam manum *Lyci* fratrum... -a caede. 387 -um nefas *Oedipodis*. 819 -is viribus *Thesei et Herculis*. Med. 71 -i praevia temporis... stella (*Lucifer, qui et Vesper*). 595 -a... bella... , Creio atque Acastus arma si iungunt sua. Oed. 207 -o pectus affectu (*afflictu, eventu codd.*) labat, ubi laeta duris mixta in ambiguo iacent. Phaedr. 1214 bina... funera et -am necem *Hippolyti et Phaedrae*. Thy. 730 -a caede (738). Tro. 643 -us timor: hinc... illinc. dial. 6, 14, 2 -um funus (*supra*: duo simul filii interfecti). LYCAN. 6, 269 incursu -i Martis (*COMMENT.* <pedestri et> equestri militi, aut iterato bello, aut terra marique). 10, 512 -os bellorum... usus (*SCHOL.* terrae ac maris). PETRON. 89 vers. 35 angues *duo* orbibus -is ferunt ad saxa fluctus. 119, 51 -o deprensam gurgite plebem (*sc. faenore et aere alieno?*). 121, 111 -a... stratos morte Philippos (*Bruti et Cassi*). PLIN. nat. 6, 54 -us feminis nostris labos, redordiendi filia rursusque texendi. 9, 140 -a... via luxuriae. 11, 175 opera. 12, 42 -a dote nardi spicas ac folia celebrant. 12, 121 probatio. 14, 68 palmam habet... Massilia -o sapore *vini*, quando et... pinguius gignit. 17, 43 usus. 17, 204 ratio (33, 81). 19, 134. 28, 121 est crocodilo cognatio... -i... victus (*i. terrestris et aquatilis*) cum hippopotamio (32, 32). 31, 73 causa. 35, 41 -ae originis, aut enim... , aut. SIL. 4, 180 -am mortem (*sc. viri et equi*). 5, 34 -um... exitium, hinc... hinc. 7, 218 vincere bina... castra et -os domitare furores. 16, 646 -o leto *duorum Scipionum*. 17, 364 -i... amoris (*sc. coniugalibus et sororii*). STAT. Theb. 4, 643. 653 -ae... brumae (*i. duo anni*). 5, 337 -us fragor (*sc. remorum ab utraque parte navis*). 5, 692 -os... tumultus (*cf. 690 alio certamine*). 8, 461 duo... amnes... -a... cadunt... ruina. silv. 2, 7, 21 -as... per artes et vincula pede vocis et solutae. MART. 9, 35, 5 *al.* POMP. gramm. V 163, 15 nomina non communia, sed -i generis, id est duplicis generis (*ut pinus m. f.*). MAR. VICTORIN. gramm. VI 110, 12 *pentameter* ex -a tome videatur... subsistere. VEL. gramm. VII 64, 16 -a enuntiatione litterae... ut est 'succipere'. APVL. met. 10, 27. SOCR. 1 p. 116 neque uno neque -o modo, sed pluribus. MIN. FEL. 11, 3 anceps malum et -a dementia, caelo et astris... interitum denuntiare, sibi... aeternitatem repromittere. TER. MAVR. 129 -um usum. 1015 *al.* 2917 in *epodis* *Flaccus* nunc unum (*metrum?*) recinens... priori, nunc binos (*versus?*) -is... varie dedit sonantes. 2956 -us... versus (*i. herous et trimeter*). ANTH. 409, 7 PANEG. 3 (11), 1, 1. nota 3 (11), 19, 1 -o natali tuo (*sc. Maximiani, qui et natalem Diocletiani celebrat. ibid.* -i natales). 12 (2), 45, 3. FIRM. math. 2, 29, 10 post -um... consulatum. IVST. 12, 10, 2. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 32 p. 1065^a anima... bipotens et -i luminis (*i. vitalis et intelligentialis*). HIL. in Matth. 20, 11 *al.* AVIEN. Arat. 710 bis -o discreta situ micat... lux *Delphini* (ARAT. 318 *παρβολάδην δύο πὰρ δύο*). AVSON. 390, 21 -is aetatibus (*i. iuventae et senectae*). 390, 22 utraque). 258, 3 ter septenis annis -os... addit *Tiberius regnans*. 320, 27 conduntur fructus -um... in annum. SYMM. epist. 1, 42, 1 -a scriptione (*i. duabus litteris*). 1, 76 AMM. 15, 2, 7 *al.* CLAVD. DON. Aen. 3, 685 *ad* 'utramque viam leti': -um metum. VEG. mulom. praef. 7 AMBR. Abr. 1, 5, 32. HEGES. 1, 16, 2 -um periculum et a... et ab... (*cf. Ios. bell. Iud. 1, 141 δευτέρων... καταφυγήν*). 1, 28, 9 *al.* HIER. praef. Vulg. Iob II RVFIN. hist. 1, 3, 5. PAVL. NOL. epist. 5, 8 p. 30, 15 bis -as... aegritudines pertulisti. carm. 25, 221 -a vice (*i. bis*). 28, 178 *al.* MEROB. carm. 1, 23. AVG. civ. 7, 23 p. 303, 15 D. -am vim, et masculinam... et femininam. 20, 21 p. 459, 22 dicit... gladium bis acutum propter aciem -am testamentorum duorum. epist. 109, 1 duplici... vinculo... -ae caritatis. gen. ad litt. 8, 9 p. 244, 2 *al.* in euang. Ioh. 17, 6 p. 1531 in -o praecepto caritatis (*ibid.* binario numero et bipartita caritas). 74, 2 propter duo praecepta dilectionis... -a... facta donatio. CYPR. GALL. gen. 1138 ira (*ob duo somnia*). MACR. sat. 3, 12, 1 *al.* PHY-SIOGN. 26 MART. CAP. 3, 232 *al.* COD. Theod. 2, 8, 19 (*a. 389*) *al.* VINCENT. LER. 32, 42. LEO M. epist. 33, 1 -ae proprietate naturae *Christi* (*ἐν διττῇ φύσει*). CAEL. AVR. chron. 4, 9, 137 VAL. CEM. epist. p. 757^b *al.* FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 7, 8. p. 8, 3 *al.* SEDVL. op. pasch. 1, 22 peracto... die iam -o (*opp. tertiae lucis*). ALC. AVIT. epist. 27 p. 57, 26 DRAC. Orest. 888. BOETH. arithm. 1, 1 p. 8, 16 essentiae -ae partes... , una... , alia. 1, 5 p. 15, 19. 1, 10 p. 22, 5 *al.* herm. sec. 2, 5 p. 108, 9. 2, 6 p. 127, 5 quattuor enuntiationes, -ae contradictiones. 4, 10 p. 270, 30 -as... negationes (p. 271, 9 duas). in Porph. comm. I 1, 2 p. 6, 4 *al.* I 2, 3 p. 90, 2 -a... duplexque divisio. COD. Iust. de emend. cod. pr. 1, 17, 2 pr. -ae leges pro rebus singulis positae. CARM. epigr. 1369, 7 -o... perfunctus munere. 105, 2 puer socius parenti -o tumuli foedere. 707, 7 -o labore (*sc. urbano et rustico*). 1559, 11 -am umbram: arboream... et vincla... maritae. INSCR. christ Rossi II p. 170, 26, 23 -as... sordes: corporum... , animae. *sim.* RVFIN. Orig. in Ios. 8, 3 crux domini... -a fuit... hoc est, -a ratione constat et duplici:... visibiliter quidem... invisibiliter vero. *quasi subst. (numerus dualis)*: AVSON. 396, 34 in *circumscribendo numero tricenario*: septem -is bis octo iunge. MART. CAP. 9, 977 in *diplasio* [*Hey*]

genere, i. iambico, pedum signa duplicem rationem adinvicem servant, sive unus ad duo, sive ad quattuor -i, vel quicquid ad duplum currit. BOETH. arithm. 1,4 p. 14,5 in -a facta partitio. 2,31 p. 122,25 rerum... naturas in -a dividentes. hinc -us i. q. *dimidius*: EVSTATH. Bas. hex. 6,10 p. 933^a luna defectum... suum -a parte designat (gr. p. 141^b καὶ ἕτερον ἑαυτῆς μέρος προδιδύνουσα τὸ λείπον).

b *tempore diversae* (-us i. q. *iteratus, repetitus*): TER. Andr. 674 si advigilaveris, ex unis -as mihi conficies nuptias (i. ut bis uxor vel duae uxores ducendae sint). PROP. 2,22,25 Iuppiter Alcmenae -as requieverat Arctos (i. noctes) et caelum noctu bis sine rege fuit. OV. epist. 18,166 -i nequeas ferre laboris onus (sc. *freti bis tranatandi*. Hero ad Leandrum). met. 10,64 stupuit -a nece coniugis Orpheus. fast. 3,873 -i... pericli (caedis, tunc fugae). SEN. Herc. O. 147 de -is fabula noctibus. LVCAN. 1,283 -is... lustris (SCHOL. decennio). 6,269² (v. p. 1746,13). PLIN. nat. 10,112 percusso... -o ictu aëre (opp. semel). 11,20 una apis ceteras excitat -o aut triplici bombo. 11,102 duplicem... fetum -umque exitium. 12,90 sorte -a. VAL. FL. 1,428 -a mater... tela duxit opus: bis... struxerat, ... bis fuderat. AVIEN. carm. ad Nort. 4 *Iustus* -o proconsulis auctus honor(e). AMM. 21,13,1 obsidione -a (i. altera? cf. 20,11,6 sqq.) Bezabden aggressurus Constantius. SVLP. Sev. chron. 2,50,8 -o iudicio. COD. Theod. 11,32,1 (a. 365) -o lapsu. PROSP. chron. I 484,1375,9 vir -i consulatus. CASSIOD. in psalm. 122,4 -a petitione. an huc pertinet PASS. Mar. lac. 8 p. 56,9 -a superpositione? CARM. epigr. 667 triginta et -os decim vix reddidit annos (i. *quingaginta*?). VEN. FORT. carm. 4,2,9 triginta et -os... per annos. CARM. epigr. 289,1 -o nec mense peracto Constantinus... moenia... locavit (inscr. gr. ἡμασὶ ἐξήκοντα. 716,1 mensibus... -is). 1552 B 5 -o me limite cogis, quas iam transegi, rusus adire vias. CORP. VI 1727 (saec. V) ob... urbanae praefecturae -am dignitatem. sim. VAL. MAX. 2,2,3 -a lauru coronatam senectutem Mari.

III *de magnitudine et auctu* (i. q. *duplus, in duplum auctus*): PLIN. nat. 15,23 factus tres -o foro (an: *duplicis magnitudinis*?)... premi. MART. 2,53,7 -o asse (i. *dupondio*). FRONTIN. grom. p. 46,21 (p. 37,16 Th.) -us... modus (opp. simplex).

IV *de corpore uno duplicis substantiae* (quasi *de arte geminorum coniunctione*): A in quo altera pars alteri similis (i. res una ex duabus similibus conflata): PLIN. nat. 3,22 oppidum Emporiae, -um hoc veterum incolarum et Graecorum. cf. nom. opp. PLIN. nat. 3,12 Castra Gemina. sim. HOR. ars 147 -o bellum Troianum orditur ab ovo (sc. *geminorum*. SCHOL. est ἀπαλλαγῆ). sic dicta legio (ala) -a de legionibus (alis), ut vid., duabus in unam redactis (cf. gemellus). de scripturae compendiis in INSCR. v. infra. gr. διδύμη: INSCR. graec. Rom. Cagnat I 624 al. fuit cognomen legionum VII. X. XIII. XIV (de XI. v. p. 1748,14); v. Ritterling, PW. XII 1629,20; 1678,20; 1710,57; 1727,43. septima: NOT. dign. occ. 42 (Hispania), 26 praefectus legionis septimae -ae. or. 7,6 (41) inter legiones comitatenses: septima -a. ITIN. Anton. Aug. p. 387,7. 395,4. CORP. VI 32412 (saec. III init.) leg(ionis) VII gemin(ae) piaae feliciae. 768 leg. VII geminae. 1463. 1620. 3211. XIV 4007 leg. VII gemin. p. f. IX 973 leg. VII gem. felicia Hispan. citerioris. 2457 gemin. felicia. 5155 gem. felicia. XI 20 al. 5213 leg. VII gem. pi. fel. 3718 (leg. VII) -ae p. f. 4748 gem. fel. 5033 legionis VII geminae feliciae. 5215 gem. pie fel. XII 516 gem. fel. <... 3168 gemin. feliciae. XIII 1673. 7564 leg. VII gem. Alexandrianae. III 194 al. 67 gem. fel(iciae). 2772 g. p(iae) feliciae. 1464 G(eticae?) (nomen erasum). VIII 12590 g. f. (2263,32. 24682). 14854 leg(ionis) VII septimae -ae. INSCR. graec. Corp. XIV 791 λεγιῶνος ἡ γερμίναις i. γερμίνης). INSCR. Ephem. epigr. VII 1212 leg. VII -ae feliciae. decima: NOT. dign. occ. 34,25 praefectus legionis decimae (geminae). 34,27 legionis decimae et quartae decimae -arum. or. 7,7 (42) inter comitatenses. ITIN. Anton. Aug. p. 248,2 (Vindob.) CORP. VI 1359 leg. X gem. 1523. 2437. 2893. IX 1611 al. (4122 om. gem.). XI 969 al. 1059... X gemin(ae) piaae fidel(ia). 6338 leg. X gem. Gordian(ae). V 1882. XII 367 al. XIII 4624. 7694 leg. X g(em.) p(iae) fidelis. 7715 al. 7717 g(em.) p(iae) fidelis D(omitiana). III 433 al. 2026 g. p(iae) fidelis. 3907 g. A(n)t(onia)nae. 11353 g. p. f. Ant(onia)na. 3899 gem. Severian(ae). 5460. 4558 leg. X g p p fec (geminae piaae fidelis Decianae prop. ed.). non explicatur 3906 leg. X g on. VIII 14698 leg. X gem. p. f. 15874 al. INSCR. numm. Cohen V p. 392 n. 529 (Gallien.) leg. X gem. VI p. (sextum pia) VI f (sextum fidelis). item, sed VII utrobique pro VI. ibid. n. 532. tertia decima: NOT. dign. or. 42,34 (Dac. Rip.) praefectus legionis tertiae decimae -ae. 18,15 (Aegypt.). CORP. VI 32412 (saec. III init.) legion(is) XIII gemin(ae). 230 leg. XIII gem. 1523. 2425. 2619. XIV 2609 al. XI 19 al. XII 5963. XIII 1123 al. TAB. cer. Dac. (Corp. III p. 940) 19 al. CORP. III 267 al. 7041 leg. XIII pi(ae) fi(delis). 1038 g. Antoniniana. 1464 G(eticae?) (nomen erasum). 1019 Severiana. 990 Gordiana. 1560 Galeniana(ae). 1037 leg ex de (fort. latet agnomen legionis). VIII 14854 al. INSCR. Bonner Jahrb. 117 p. 186 λεγιῶνος γι' Γερμίνης). INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1107,3 al. INSCR. numm. Cohen IV p. 31 n. 269 (Sept. Sev.). VI p. 75 n. 63 (Victorin.) -a p(ia) fi(delis). V p. 392 n. 537 (Gallien.) gem. VI p. VI f. (v. supra l. 71). quarta decima: NOT. dign. occ. 34 (Pannon. pr.), 26 praefectus legionis quartae decimae

-ae. ibid. 27 v. p. 1747,61. ITIN. Anton. Aug. p. 219,3 (Moes.) leg. XIII -a. CORP. VI 1428 (= 31651). 1502. 1503. 1523. 2738. XIV 3599 leg. XIII gemin(ae) Martiae Victric(i). cf. 3600. XI 20 al. 2699 leg. XIII gem. Sev(eriana). XIII 1121 al. 6304 leg. XIII g(eminae) M(artiae) V(ictricis). 6891 al. 6896 gem. mar. vic. (6898 al., sed 6923 vict.). 7236 leg. XIII ge (sic). III 242 al. 11363 in tegula: g. fi(delis). 2029 geminae M(artiae). 1158 g. M(artiae) Victricis. 4173 g. Ant(onia)nae. 11108 g. Sever(iana). 11189 gem. M(artiae) Victricis. 1911 gem. Gordian(ae). VII 154 al. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1107,2 λεγιῶνος ἰδ' γερμίνης (III 1281 τεσσαρεσκαίδεκα ἑτάρας. item IV 837). INSCR. numm. Cohen IV p. 31 n. 270 (Sept. Sev.). 271 gem. M(artia) V(ictrix). 272 al. VI p. 75 n. 64 (Victorin.) -a p(ia) fi(delis). V p. 392 n. 540 (Gallien.) gem. VI p. VI f. (v. p. 1747,83). leg. XI gem. errore lapicidae CORP. XII 4354 (v. adnot. ed.). sim., ut vid., appellatae alae -ae (cf. Cichorius, PW. I 1241,2 sqq.): CONST. veteran. 11 p. 852 int. et ext. 6 ala I Flavia -a. ibid. int. et ext. 7 II Flavia -a. saepius in CONST. veteran. NOT. dign. or. 8,8 inter legiones comitatenses: prima Flavia -a. item 8,9 secunda Flavia -a.

B in quo una pars ab altera qualitate differt (i. q. *biformis*. GLOSS. διφνής): VERG. Aen. 6,203 -a super arbore sidunt, discolor unde auri... aura refulsit (CLAUD. DON. in h. l. significabant numero duplici quae frondem duplicem materiamque portabat. v. etiam Norden in comm.). OV. met. 2,555 -o de Cecrope (sc. *anguipede*). 2,630 -i... Chironis (met. 6,126). met. 8,169 -am tauri iuvenisque figuram (Minotauri). 12,449 -i... Pyraethi. MANIL. 2,498 Centauro -o (de astro). 4,784 in -um Minois filius (Minotaurus) astrum ipse venit -us. GERM. 557 Capricornus -us forma (567). STAT. Theb. 5,707 Triton (SCHOL. duobus corporibus factus. cf. silv. 3,2,35 -o... corpore Triton). AVIEN. Arat. 879 -ae... formae (i. Centauri). cf. CLAUD. DON. Aen. 6,285 -i dicuntur duo -ae formae, h. e. duplicis.

C in quo pars tantum totius corporis duplex: CATO agr. 6,4 aminnium minusculum et -um eugeneum (VARRO rust. 1,25,1). COLVM. 3,2,11 materiam fructumque, nisi quod duplicem, non absimilem minori germana (sc. *vitis gemina maior*?), sicut maior -a minori germanae. 3,2,12 Aminea vitis, maiori -ae (germine A) non dissimilis. 3,2,10 aliae duae vites -ae ab eo quod duplices uvas exigunt, cognomen trahunt. SIL. 2,159 sectis -am serpentibus hydram. 17,20 -o... Dindyma monte... colunt (i. *bivertice*). STAT. Theb. 4,272 -ae (i. *bicoloris*)... lyncis. IULIAN. dig. 47,7,10 si -a arbor esset et supra terram iunctura eius emereret, una arbor videtur esse. hinc Ianus -us dicitur ob -am faciem (cf. CLAUD. DON. Aen. 7,610 Ianus... -a fronte circumspiciens omnia). proprie de deo, transl. de aedificio. CARM. Sal. frg. 10 (Macr. sat. 1,9,15). VARRO ling. 5,156 ad Ianum -um. VELL. 2,38,3 PLIN. nat. 33,45 al. SVET. Nero 13,2 FLOR. epit. 1,2,3 al. PORPH. Hor. epist. 1,20,21 al. LAMPR. Comm. 16,4 CAPITOL. Gord. 26,3 VIR. ill. 3,1 al. EVTR. 9,2,2 MACR. sat. 1,9,9,15. aliter AVG. civ. 7,4 p. 279,32 D. Ianum nunc... bifrontem, nunc etiam quadrifrontem, tamquam -um (i. *dupliciter bifrontem*) facientes (cf. 7,8 p. 284,16. v. quae seq.). CASS. DIO 54,36,2 τὸν Ἰανὸν τὸν γέρμινον. GLOSS. III 8,34 al.

V *de similitudine et affectu* (persimilis, fere par, coniunctissimus): hominum (VARRO ling. 10,5 qui homines proxume accedunt ad id, ut omnia habeant eadem, vocantur -i, simillimi): PLAUT. Amph. 615 -us Sosia hic (sc. *Mercurius*) factus tibi. fort. huc pertinet (sed cf. p. 1741,16) TIT. com. Plaut. lenones -i (sic Prisc. gramm. II 231,21. -ei le(n)ones ap. Acc. carm. frg. 20 [Gell. 3,3,9], qui comoediam Plauto abiudicat). item com. Pomponi (Roman. Char. gramm. I 210,8) Pomponius in Maccis -is prioribus. CIC. Verr. II 3,155 fraterculo... consorti... in lucris... -o et simillimo nequitia. Pis. 41 vos (Gabinii et Piso) -ae voragine... rei publicae. Phil. 11,2 -um in scelere par (Dolabella et Antonius). SIL. 2,646 -ae... nota decepta mater figurae (sc. *alterius geminorum*). SERV. Aen. 6,582 -os: sui similes. sim. de animo fraterno: PANEG. 3 (11),7,7 -um vobis (Maximiano et Diocletiano), quamvis dispares sitis aetatibus, inesse consensum. haud scio an huc etiam pertineat ENNOD. epist. 2,24,2 p. 66,17 quis -us patiat ut... hebetetur affectus (si -us ad affectus trahas). rerum: VARRO ling. 9,92 -a facie mala negamus esse similia, si sapore sunt alio (ibid. infra: equos... negamus esse similes). VERG. Aen. 1,162 hinc atque hinc vastae rupes -ique minantur... scopuli (SERV. pares, similes; interdum et duos significat). 7,450² (v. p. 1744,2). OV. epist. 19,155 -i (humani vulg.; lectio P incerta) verba altera pacti. AMM. 15,11,3 Matrona et Sequana, amnes magnitudinis -ae. PACVV. trag. 173 par fortitudo, -a confidentia (NON. p. 316 ad h. l. -um... simile). VARRO ling. 9,26 in mari... motus non habent [dis]similitudines -as. CIC. S. Rosc. 118 similis improbitas, eadem impudentia, -a audacia. Q. Rosc. 55 simillima... et maxime -a societas. Pis. 16 illud... -um consiliis Catilinae..., quod (ARVS. gramm. VII 477,1 simillimum). SIL. 4,99 ambobus velox virtus -usque cupido laudis. 8,231 aequatam -o simulacri munere (numine codd.) Dido. ARVL. flor. p. 37 tam graece quam latine, -o (an 'duplici'?) voto, parvi studio, simili stilo. BOETH. c. Eut. 7,38 aequivocum... est... -a significatione diversa designans. an huc pertinet SIL. 7,821 -o tentoria gressu... petunt Hannibal et Mago (i. pari? vel duorum [Hey])

quasi duplici? in grammatica: VARRO ling. 8, 41 Diona et Theona, quos dicunt esse paene ipsi (*analogiae sectatores*) -os, inveniuntur esse dissimiles. 8, 56 dicemus, quoniam -a sunt Parma, Alba, Roma: Parmenses; aut quoniam est similis Roma Nola Parma, dicemus... Parmani.

c. dat. (ARVS. gramm. VII 477, 1): v. p. 1741, 15. 1748, 78 CORP. VI 8434? c. abl.: v. p. 1745, 16.

bis -us: v. p. 1740, 33.

gemina n. pl. pro subst. v. p. 1746, 84 sqq. cf. 1742, 72.

synon. duplex, duo, idem, par, similis. v. supra. opp. unus, dissimilis. de differentia inter aequalis, par, -us: DIFF. ed. Beck p. 33, 45 (-us natura).

deriv.: geminalis, geminitudo, gemino, gemellus (PRISC. gramm. II 80, 8 al. GRAMM. suppl. p. 70, 28). compos.: bi-, ter-, tri-, quadri-, quater-, septem-, centum-, congeminus (cf. PRISC. gramm. III 416, 30).

adv. geminū. gemino modo, dupliciter. ISID. nat. 1, 1 (ex Suet., v. frg. 113 p. 149 Reiff.) dies... -e appellari solet: proprie... abusive. EPIPHAN. in cant. 98 p. 53 Fogg. (ad cant. 4, 5) gemini... dicuntur, quoniam -e oportet... intellectum narrationis inspicere. Hey. ?gemionēs: mac[h]eriae GLOSS. V 298, 18. cf. gremiones.

gemisco, -ere retrograda derivatione formatum ex ingemisco.

in codd. saepe gemesc-, v. infra. GLOSS. στενω ἐπὶ τοῦ στενάω: gemo -esco. στενάω: -esco. NOT. Tir. 61, 95 -iscit. i. q. ingemisco (hic illic vi incohativa debilitata): CYPR. GALL. gen. 727 cuius (fili) tum clade -escat Hagar (-iscat G¹). PS. HIL. epist. ad fil. 2 p. 238, 12 fleo... et noctibus ac diebus -escens (A¹B¹; -iscens codd. plerique) rogo. PACIAN. sim. carn. p. 147, 10 dolet, et -iscit, et clamat. CLAVD. 18, 178 campique -iscunt (-escunt pauci codd.) Aethiopum. c. acc.: CLAVD. rapt. Pros. 3, 130 si buxus inflare velim, ferale (i. carmen) -iscunt (-escunt var. lect.). transitive: CARM. epigr. 917, 9 p. a. 552 (e codicibus) diruta Vigilius nam mox haec papa -iscens (-esc- alter cod.)... omne novavit opus.

gemitōrius, -a, -um immutatum ex Gemonius, ut fieret derivativum vocis gemere. i. q. ad gemitum pertinens: PLIN. nat. 8, 145 canem nec in carcere abigi potuisse, nec a corpore recessisse abiecti, in gradibus -iis maestos edentem ululatus. cf. Gemoniae scalae.

*gemitus, -ūs m. [a gemere. W.]. de etymologia: CASSIOD. in psalm. 37, 6 p. 275^c -us... quasi geminatus luctus (6, 7 p. 63^c GLOSS. cf. PLAVT. Men. 257 p. 1760, 14). de formis: inter nomina quartae decl.: GRAMM. suppl. 44, 16. 47, 10. 61, 17 adn. gen. sing. -ūs: Ov. met. 9, 1 al. dat. sing. deest. plural.: inde a TER. (Haut. 373) CIC. gen. -uum: HIER. in Ier. 1, 87 p. 63, 11 al. v. p. 1751, 38 LEO M. p. 1752, 51 RVRIC. epist. 2, 15 p. 397, 16. dat. abl. -bus (hexametro repugnans, cf. e. g. ACC. trag. 550. SIL. 13, 259 questibus aut -u): PETRON. 18, 1 APVL. mund. 18 et saepe ap. christianos.

formae secundae decl.: gen. sing. -i: PLAVT. Aul. 722 infra l. 61 (NON. p. 487, 22 PRISC. gramm. II 258, 17). acc. plur.: AVG. serm. ed. Mai 36, 2 Thomas lamentabiles -os (alter cod. -us) fudit. NOT. Tir. 61, 94 -us. GLOSS. στεναγμός. V 458, 45 -us mortis (matris? cf. p. 1750, 74): -us parturientis. inde ab ENN. PLAVT. [ex coniect.: APVL. met. 2, 29 imo cum -u (congestu codd.).] [val. geamāt, it. gemito. M.-L.]

I sonus lamentabilis vel vox (p. 1750, 62. 1751, 30. 42. opp. p. 1750, 38. 1751, 47. infra l. 63) vel suspirium propter animi corporis dolorem ab animantibus editum (cf. distinctionem l. 80. p. 1750, 8. 1751, 32; sensu latiore fere i. q. luctus, e. g. p. 1750, 19. 1751, 36. 44; fletus p. 1750, 60; dolor p. 1750, 40. 49. 1751, 28. 50); singularis sensu colectivo e. g. p. 1751, 23, cf. supra l. 45. A generativum: ENN. scaen. 104 rarerer -um conatur tra(hens) (cf. p. 1750, 64; trabem codd.). PLAVT. Aul. 722 tantum -i et mali maestitiaeque hic dies mi obtulit (CIC. Phil. 5, 38 -u... et maestitia). TER. Haut. 373 -us screatus tussis risus abstine. CATO or. frg. 9 p. 41, 10 quantum luctum, quantum -um, quid lacrimarum, quantum fletum (sim. CIC. Verr. II 1, 76 quid lacrimarum...; quem fletum eqs.) factum audiui (fit -us: CIC. S. Rosc. 24. Verr. II 4, 110 plur. II 5, 74 VERG. Aen. 6, 220. item factus est sim.: CIC. Verr. II 4, 139 Cluent. 192 plur. cf. GELL. 12, 5, 11 -us facere). PACVV. trag. 321 profusus (cf. p. 1750, 4) -u murmuro. ACC. trag. 2 clamore et -u templum resonit caelitem (CIC. Verr. II 5, 74 fit gemitus omnium et clamor [Ov. trist. 1, 3, 77 exoritur. Liv. 9, 7, 4 plur. CVRT. 4, 15, 29 lugubri ululatu et incondito clamore -uque. VAL. FL. 2, 240 mixti [STAT. Theb. 8, 722 miscent. cf. BELL. Hisp. 31, 6 clamor... intermixtus -u. SALL. lug. 60, 2 permixtus hortatione laetitia -u. al.]. SIL. 14, 557 TAC. hist. 2, 46). ACC. trag. 550 eiulatu questu -u fremitibus. CIC. carm. frg. 48 (ex Solone versum) celebrent funera cum -u (item in funeribus -us commemoratur: SEN. Ag. 661 lamentabili lugete -u funera. clem. 2, 6, 4 SIL. 13, 659 Ivv. 13, 130). CIC. inv. 2, 78 cum -u et lamentatione (p. red. in sen. 17. cf. VERG. Aen. 4, 667 lamentis -uque et femineo ululatu. SEN. Tro. 862 lamenta caedes sanguines -us. STAT. silv. 2, 6, 6. 5, 5, 58). S. Rosc. 24 urbe tota fletus -usque fieret (Verr. II 4, 110 plur. II 5, 163 SEN. suas. 6, 21 LVCAN. 7, 680 QVINT. inst. 11, 1, 84). Verr. II 2, 50 sine lacrimis et -u (Sest. 68 cum [Liv. 28, 32, 4 SIL. 6, 102 MART. 11, 99, 4]. VERG.

Aen. 10, 504 multo. VAL. FL. 5, 647 al. STAT. Theb. 3, 692 al. CARM. epigr. 663 [a. 363] qui -u tristi, lacrimis te deflet. item plur. -ūs: SEN. suas. 6, 19 solvit pectora omnium in lacrimas -usque illares [VAL. MAX. 4, 7, 4 profusus. LVCAN. 9, 146 dolorem effudit]. PETRON. 91, 8 inter. LVCAN. 7, 724 -us lacrimaeque secuntur. HOMER. 30 NEMES. ecl. 1, 46. al. saepe. cf. SIL. 5, 303 lacrimae... fusae cum -u). Verr. II 2, 51 maximo -u luctuque civitatis (II 3, 129. 132. 4, 76 Vatin. 6. SALL. rep. 2, 4, 2 luctus -us virorum mulierum. Ov. trist. 1, 3, 21 luctus -usque sonabant. CALP. decl. 29 p. 26, 8. cf. l. 20). Verr. II 3, 52 -us querimoniasque audires (II 5, 162 nullus -us... illius... inter dolorem... audiebatur. VERG. Aen. 3, 39 Ov. epist. 14, 35 met. 7, 838. 9, 297 SEN. contr. 7, 1 [16], 1. SEN. Tro. 112 Troiae -us audiat... aether. CVRT. 9, 3, 16. al. saepe. cf. VERG. Aen. 6, 557 exaudiri [Liv. 28, 29, 11 al. CVRT. 4, 10, 29 al.]. adiungatur 10, 673 -um... cadentem accipio [SIL. 17, 563]). Verr. II 5, 118 cui ex omni -u doloreque certa merces comparabatur (Vatin. 19. Liv. 24, 5, 13 inter dolores -usque. TERT. resurr. 58 p. 118, 20 dolor et maeror et -us. COMM. instr. 2, 3, 5 VVLG. Is. 35, 10 al.). II 5, 121 laetaris tu in omnium -u (cf. Ov. epist. 15, 22 te... in -u risum non tenuisse meo). p. red. ad Quir. 11 querellas... luctum... -um (Att. 4, 3, 2 magna querela et -u... bonorum. LVCAN. 5, 680. cf. CIC. epist. 15, 15, 3. LVCAN. 6, 1159 -u commixta querella. SIL. 9, 156 inter -us miserae erupere querelae). Sest. 123 opp. plausu. har. resp. 39 illi eiulatus et -us Philoctetae (CVRT. 3, 12, 4 sing. al.). Phil. 2, 64 -us... populi Romani liber fuit. 2, 85 -us toto foro! rep. 3, 42 inclusorum hominum -u mugiebat taurus Phalaridis (SIL. 14, 214 mutabat -us mugitibus taurus). Tusc. 2, 57 si -us in dolore ad confirmandum animum valebit, utemur; sin erit ille -us elamentabilis, si imbecillus, si abiectus, si flebilis eqs. ibid. -us, si levationis aliquid afferret, tamen eqs. Att. 5, 16, 2 civitatum -us, ploratus. epist. 9, 26, 2 -um in risu maximos transfero. LVCAN. 3, 495 exprimitur porro -us quia membra dolore afficiuntur (PHAEDR. 4, 20, 22 opsoniorum pretia cui -um exprimunt. COLVM. 6, 6, 3 [bestiarum dolor]. LVCAN. 9, 1039 -usque expressit pectore laeto, ... abscondens mentis gaudia. PLIN. epist. 4, 7, 7). 4, 1015 -usque doloribus edunt homines in somno (Ov. epist. 11, 51 -us dolor edere cogit. met. 2, 621 alto de corde petitos. 9, 207. Liv. 30, 15, 4 ingenti... edito -u. VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 CVRT. 4, 10, 17 al. SVET. Iul. 82, 2 -u sine voce edito. al. v. p. 1752, 43. 73). 5, 992 montes -u silvasque replebat (VERG. Aen. 2, 679). 5, 1196 quantos tum -us... sibi... peperere! VERG. georg. 3, 506 (de pecore morbo affecto) attractus ab alto spiritus, interdum -u gravis (3, 517 extremos... ciet -us). 4, 353 -u... exterrita tanto (cf. SIL. 13, 259). Aen. 1, 485 ingentem -um dat pectore ab imo (4, 409 plur. 11, 347 Ov. epist. 11, 30. 15, 227 met. 2, 606. 6, 565 -us fictos. 10, 599. 15, 612 SIL. 5, 592 al. STAT. Ach. 1, 68 plur. INSCR. christ. Rossi II p. 128. 10, 1 [a. 625] da mecum -um. al. v. p. 1752, 72. 78. 1753, 11. 20. 21 sqq.). 2, 73 quo -u conversi sunt animi. 2, 288 graviter -us imo de pectore ducens ([MART. 10, 80, 3]. cf. l. 43. 64. p. 1751, 18). 2, 323. 413 Danai -u atque ereptae virginis ira... invadunt (plur.: VAL. FL. 1, 550. 3, 696). 2, 486 domus... -u miseroque tumultu miscetur. 6, 873 quantos ille virum (gen. pl.)... ad urbem campus Martius aget -us (AMBR. obit. Valent. 3 quantos iste Valentinianus... populorum egit -us). 9, 497 maestusque per omnes it -us. 10, 464 magnumque sub imo corde premit -um (SEN. contr. exc. 3, 5 premo... -us meos. HOMER. 975 altos corde premit -us. cf. Ov. met. 9, 163 -um... repressit. cf. p. 1751, 17. aliter: VAL. FL. 6, 523 -us... premit spirantis acervi i. expirantium -bus finem facit). 11, 37 ingentem -um tunsis ad sidera tollunt pectoribus (sim. CORIPP. Ioh. 1, 309). 11, 881 vita... cum -u fugit (12, 952). PROP. 1, 21, 3 quid nostro -u (i. fletu nostri causa facto) turgentia lumina torques? Ov. epist. 11, 53 contineo -us (cf. fast. 4, 461 retinet). met. 8, 884. 9, 1. 10. 215 ipse suos -us foliis inscribit et Ai Ai flos hyacinthus habet inscriptum (cf. 10, 206 AVSON. 220, 6. 325, 12). 11, 709 attonito -us e corde trahuntur (SEN. dial. 12, 18, 6 ex imo... pectore [CONSTR. Sirmond. 8 a. 386]. cf. 5, 4, 2 altius. VAL. FL. 4, 135 -us... trahentem. 8, 400 -um. cf. p. 1749, 61). 15, 489 -u questuque (SIL. 13, 259 questibus aut -u). trist. 4, 9, 24 -us vox est magna futura mei. 5, 1, 51 nulli -us tormenta sequantur. 5, 4, 39. 30, 15, 3 crebro suspiritu et -u. SEN. contr. 2, 2, 3 altiores -us et fortiora... suspiria. 2, 8, 6 repetitos alte -us. PHAEDR. 1, 18, 3 flebiles -us ciens mulier parturiens ([4, 23, 1 mons]. sim.: VVLG. Sirach 19, 11 v. p. 1751, 84. AVG. civ. 14, 26 p. 54, 13 D. doloris -us [cf. p. 1752, 3]. nupt. et concup. 2, 29 p. 283, 14 sine aerumnoso -u parturientibus. pecc. orig. 25, 40 p. 199, 7 matris -us parientis [cf. p. 1749, 51]. al. cf. p. 1752, 50). SEN. Herc. O. 796 -us in medias preces... cecidit. 802 -u sidera... ferit. 1379 Scythia gemente flebilis -us mihi non extitisset. 1395 non ferae excutient mihi... -us. 1887. Oed. 192 intima creber viscera quassat -us stridens. 922 -ūs et altum murmur (SIL. 1, 532). Tro. 902 plancus et -us sonet (STAT. Theb. 3, 44 TAC. ann. 1, 41. RVFIN. hist. 2, 10, 8 plancibus et -bus; gr. οἰμωγῆς καὶ θρήνων). 1161 timidum Phryges misere -um. syn. gemit. Thy. 951. 1001 meum... -u non meo pectus gemit (VVLG. Ezech. 30, 24 gement -bus. cf. p. 1751, 42). dial. 3, 1, 4 iratorum -us mugitusque (4, 35, 5 epist. 13, 4. SERV. Aen. 3, 39 potest... esse etiam irascentis -us. cf. supra l. 49). [I. Kapp]

6, 1, 2 -us devorasti (11, 17, 1 epist. 66, 29). *al.* CVRT. 9, 3, 2 primo fremitus . . . , deinde -us . . . oritur. *al.* LVCAN. 7, 43 o miseri, quorum -us edere dolorem (*i. devorare. cf. SCHOL. Bern. ad l. omnis dolor -bus est consumptus*). 7, 572 instar immensae vocis -us. 8, 87 tales -u rumpente *i. interrumpente* querellas (DRAC. Orest. 64 -us crebris singultibus oscula rumpunt. 552. *sim.* 523 -u suspiria rumpens. *aliter:* laud. dei 3, 646 -us praecordia rumpunt *i. quatiunt* [CORIPP. Ioh. 7, 198 pia pectora]. *addatur:* SIL. 4, 456 -um . . . ad sidera rupit). *al.* PETRON. 18, 1 -bus . . . largis concussa *Quartilla*. 111, 8. 113, 9 PLIN. nat. 7, 178. VAL. FL. 2, 210 -us fingit (AMM. 22, 14, 4 *cf. p. 1750, 44*). 3, 696 non . . . -us et inanes desinit iras fundere (DRAC. laud. dei 3, 356 fudit. *v. p. 1749, 49. cf. SIL. 2, 54 effundunt -us*). *al. saepe.* SIL. 6, 342 abstiam -u. *saepe.* HOMER. 1057 STAT. silv. 2, 1, 35. Theb. 1, 15 -us et prospera Cadmi. 1, 482 pectore ab alto stridentes -us. 6, 28 -u . . . regia mugit. 11, 307 -us lenire. 11, 375 -u . . . supplice. 11, 385 erumpunt -us (12, 71. GELL. 12, 5, 2 -us ex eo [*sc. aegroto*] compressos erumpere. CLAUD. 10, 8 medullis erupit -us. SVLP. SEV. epist. 2, 15 imo de pectore). *saepe.* MART. 10, 82, 6 per -us nostros ingenuasque cruces. QVINT. inst. 11, 1, 54 ab exordio usque ad ultimam vocem continuus quidam -us . . . servabitur. *al.* PS. QVINT. decl. 10, 4 nisi vox mutaretur in -us. *al.* IVV. 6, 271. 8, 98. 13, 11 ponamus nimios -us. TAC. ann. 4, 62 ululatus et -u (*cf. infra l. 46*). *al.* PLIN. epist. 6, 20, 17 SVET. Cal. 33 *al.* TERT. spect. 23 p. 23, 27. ITALIA gen. 3, 16 (Cypr. hab. virg. 22 testim. 3, 32 Hier. quaest. hebr. in gen. p. 7, 17 Aug. civ. 15, 7 p. 71, 10 D. gen. ad litt. 11, 1 p. 333, 26) multiplicabo tristitias tuas et -us tuos (VVLG. conceptus. *gr. λύπας*). ITALIA act. 2, 24 (cod. g) quem deus suscitavit solitis -bus inferni (VVLG. doloribus. *gr. ὀδύνας*). PORPH. Hor. epod. 5, 101 bene . . . iuxta parentum commemorationem -us insertus est: heu (*cf. HIER. in Ier. 6, 37 p. 423, 9 dolorem cordis -bus exprimit dicens: heu, heu*). 10, 17 eiulatio potius id dicitur quod est quasi -us flentis (*cf. SCHOL. Hor. epod. 10, 17 non -us qui virilis est, sed eiulatio quae feminea est*). COMM. instr. 2, 17, 1 in -um (*i. cum -u*) edere panem. SER. SAMM. 594 lapides urinae . . . -um . . . dolore frequentant. PANEG. 6 (7), 9, 2 incluso -u maerentibus (*i. imo pectore gementibus*). VOPISC. Aurelian. 1, 4 dolorem -us (*i. luctus*) sui . . . per haec verba profundit. AMM. 17, 12, 16 *al.* CLAUD. DON. *saepe.* HIER. in Ier. 3, 53 p. 188, 12 -uum vilitatem. *al.* VVLG. Rom. 8, 26 ipse spiritus postulat pro nobis -bus inenarrabilibus (ITALA [Novatian. trin. 31 (26) p. 944^p] ineloquacibus), *gr. στεναγούτς* *al.* CLAUD. 3, 258 homines taciti . . . sepultos suspirant -us. *al.* AVG. c. Pelag. 1, 11, 23 p. 443, 17 -u isto ingemescimus, in quo dicimus: 'miser ego homo' (MYTIAN. Chrysost. hom. 31, 2 si -bus magnis ingemuit. *gr. ὀνομαζέμεθα*). in euang. Ioh. 13, 10 multo . . . -u plenum est cor meum. ad Don. 3, 3 p. 100, 7 quis -um cohibeat. *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 15, 4 Iudaei communi -u permixtoque ululatu divinum auxilium implorant. *al.* DRAC. Orest. 461 evomit in -us voces et verba doloris. *al.* CARM. epigr. 1002, 2 [*saepe. I*] nos tibi . . . monumenta fecimus, at nobis tu -um adsiduom. 1352, 9 (*a. 423*). 1357, 2 (*a. 472*). 1404, 1 quos -us . . . in pectore linquis (*cf. 2115, 4 -us viro saepe reliqui*). 1440, 6 vertisti in -us gaudia. INSCR. christ. Rossi II p. 92, 59, 2 naturae quos debeo solvo . . . -us. p. 127. 7, 2 (*a. 618*). 7, 5 *al.*

constructions. accedit genetivus: subiectivus (v. p. 1752, 57): populi, civitatis, Italiae, omnium sim: CIC. Verr. II 1, 49 civitatis (II 2, 51. 4, 76 VELL. 2, 13, 2. CIC. Att. 5, 16, 2 civitatum -ūs). II 1, 76 Lampsacenorum. 3, 52 Siciliae. 3, 80 populi Romani (Sest. 121 Phil. 2, 64. *cf. p. 1750, 25. 53 al.*). 3, 129 provinciae. 5, 74 omnium (5, 121. Att. 4, 3, 2 hominum. AVR. VICT. Caes. 16, 14 mortalium). 5, 163 civium . . . Romanorum (FIRM. math. 1, 7, 33 p. 27, 18). Cluent. 192 virorum et mulierum (*cf. p. 1750, 8*). p. red. in sen. 17 urbis. p. red. ad Quir. 11 Italiae (epist. 15, 15, 3). ad Q. fr. 2, 7, 3 senatus. VERG. Aen. 6, 873 virum. SEN. Tro. 112 Troiae. *al.* singulorum hominum: CIO. har. resp. 39 Philoctetae. PROP. 4, 11, 58 Caesaris. OV. trist. 1, 3, 77 meorum (STAT. Theb. 5, 46 tuorum). VAL. FL. 1, 315 matrum. 2, 187 sacer Veneris -us. 4, 14 Aetiae. STAT. silv. 2, 1, 23 patrum. 2, 6, 6 fratrum. Theb. 3, 6, 78 viri. 9, 408 natae. 12, 361 alumnae. TAC. ann. 1, 5, 9 Marciae. *al.* EPIT. Alex. 102 -um flentis Alexandri (*cf. supra l. 32*). AVG. pecc. orig. 25, 10 *v. p. 1750, 74. al.* morientium sim: VERG. Aen. 10, 673 cadentium (OV. met. 5, 154 SIL. 2, 19 PANEG. 10 [4], 26, 2. FIRM. math. 6, 30, 11 p. 143, 1 cadentium. AMM. 25, 3, 12). 11, 633 morientium (OV. epist. 14, 35. LIV. 10, 35, 6 morientium. *al.* SEN. contr. 9, 2 [25], 7 CVRT. 4, 15, 26 PANEG. 9 [12], 21, 1 *al. cf. OV. met. 10, 719 morientis. TAC. hist. 2, 49*). VAL. FL. 6, 523 spirantis acervi *p. 1750, 56*. QVINT. decl. 315 p. 239, 5 vulneratorum. PANEG. 12 (2), 29, 3 miserorum. AVSON. 99, 3 pereuntis (CLAUD. DON. Aen. 10, 675 pereuntium). AMM. 16, 17, 50 occumbentium. 19, 6, 8 caesorum. *pro genet. obiectivo -us noster v. p. 1750, 59. genet. causae:* LIV. 22, 5, 4 -us vulnere (*cf. AMM. 29, 5, 12 inter . . . -us mortis et vulnere*). STAT. Theb. 2, 51 stridor ibi (*apud inferos*) et -us poenarum. TERT. nat. 1, 4 p. 64, 26 sine -u suspicionis. HIL. in Matth. 14, 15 clamor iste, poenitentiae suae -us (*genitus vulg.* AVG. doctr. christ. 3, 16, 24 intellegas carbonem ignem esse urentem poenitentiae -us, quibus superbia sanatur. VVLG. Sirach 19, 11 tamquam -us partus infantis. NICET.

laps. virg. 15. *cf. AMBROSIAST. in epist. I Cor. 7, 28 -us ventris*). AVG. serm. 25, 8, 8 -ūs gratulationis vestrae. in euang. Ioh. 111, 3 amoris -u et desiderii. civ. 14, 26 doloris *v. p. 1750, 72*. NOVELL. Maior. 2, 2 sub duro patientiae -u. PETR. CHRYS. serm. 30 p. 285^A dolorum -bus peccata debebat (VAL. CEM. hom. 9, 2 medicamine . . . *us* alieni doloris excludat medicus). INSCR. christ. Diehl 3481, 4 meorum laborum. -u *ablativus eodem fere sensu quo 'cum -u'*: CIC. Phil. 5, 38 -u . . . declaravit. VERG. Aen. 2, 323 -u . . . talia reddit. 2, 413. 12, 928 VAL. FL. 5, 647 *al.* *addito adiectivo:* PLAVT. Pseud. 786 magno (VERG. Aen. 3, 669. CIC. Verr. II 2, 51 maximo. AVR. VICT. Caes. 16, 14). CIC. Att. 6, 2, 5 nullo. VERG. Aen. 10, 504 multo. 11, 95 alto (SIL. 6, 415). VAL. FL. 2, 33 inani. *al.* cum -u (*cf. l. 43. p. 1753, 17*): CIC. carm. frg. 48 (*v. p. 1749, 76*) celebrent funera cum -u. inv. 2, 78 Verr. II 3, 132 Sest. 68. 121 ad Q. fr. 2, 7, 3 VERG. Aen. 4, 687. 11, 831. OV. met. 8, 521 cum -u sociam . . . tori vocat ore supremo. 11, 395 LIV. 28, 32, 4. SEN. Oed. 375 conceptus innuptae bovis . . . membra cum -u movet. COLVM. 6, 9, 3 febricitantis bovis . . . tractus spiritus, interdum et cum -u. VAL. FL. 2, 609. 7, 458. 8, 120 vellus aureum reddidit arbor (*fere personata*) cum -u. SIL. 5, 304. 6, 102. 7, 582. 13, 203 expirans cum -u. 14, 167 MART. 11, 99, 4. AMM. 28, 1, 35 homo cum -u nominandus (*cf. 22, 3, 11*). SVLP. SEV. chron. 2, 11, 2 Neemias cum -u multisque lacrimis orasse ad deum traditur. *al.* *addito adiectivo:* CIC. Verr. II 1, 49 magno (II 4, 76. Sest. 33 maximo. VELL. 2, 13, 2). APVL. met. 2, 29 *v. p. 1749, 52*. CAEL. AVR. acut. 2, 3, 16 respiratio . . . cum quodam -u. *al.* sine -u (*cf. p. 1750, 73. 1753, 14*): CIC. Verr. II 2, 50 sine lacrimis et -u. Mur. 84. or. frg. A IX 18 nemo sine -u ac recordatione luctus aspicere possit. Tusc. 5, 77 QVINT. inst. 2, 20, 10 TERT. nat. 1, 4 p. 64, 26 *al.* *addito adiectivo:* CIC. Att. 12, 22, 1 maximo. VAL. MAX. 3, 3 ext. 6 ullo. *al.*

B speciatim: apud Christianos -us ut poenitentiae signum eduntur, praecipue in orando (*cf. Iudaeos l. 22. p. 1751, 46*). hic illic fere *i. q. poenitentia*): CYPR. epist. 30, 8 p. 556, 9 si -bus, si fletibus dolentes ac vere poenitentes *eqs.* 33, 1 p. 567, 2 precibus nostris et -bus oramus (AVG. civ. 22, 8 p. 569, 23 D. -bus atque singultibus coepit orare. perf. iust. 10, 21 p. 21, 19 oret -u voluntatis. 19, 41 p. 43, 1 ista orando tanto -u petimus. serm. 210, 3, 4 animam suam in -u orationis . . . humiliat. POMER. 1, 17 p. 432^B piis -bus vestris . . . orando vos . . . perficere). 34, 2 p. 569, 12 -bus et lacrimis poenitentiam agentium. 60, 5 p. 694, 24 incumbamus -bus assiduis et deprecationibus crebris. MOYS. Cypr. epist. 31, 7 p. 563, 14 crebri poenitentium -us audiantur. RVFIN. hist. mon. 1 p. 400^B ad poenitentiam conversus in solis -bus et fletibus perdurabat. *ibid.* mugitum -umque edebat. epilog. 8 p. 462^B cum magno clamore et -u nomen Christi . . . invocavimus. Greg. Naz. orat. 6, 3. 1 p. 196, 11 videtis -bus sociatam salutem (*gr. στεναγούτς*). 7, 2, 1 p. 210, 9 -us de profundo cordis ac . . . suspiria protrahebam (PASS. Petr. 4 suspiriis et -bus diuturnis). PS. RVFIN. in psalm. 35 toto corde, toto -u convertitur ad misericordiam. AVG. serm. 9, 2, 2 convertantur ad -um. 178, 10, 11 operibus bonis, -bus sinceris. BACHIAR. repar. laps. 21 talis filius nascitur ex poenitentia, talem parturiunt -us et lamenta plangentium. LEO M. serm. 95, 4 p. 463^A alia ratio est sanctorum -uum . . . , religiosa tristitia . . . peccatum luget. SACR. Greg. 201, 1 exaudi . . . domine -um populi supplicantis. 201, 29 (SACR. Leon. p. 364). FAVST. REL. epist. 5 p. 184, 7 moribundus qui maculas longa aetate contractas subitis et iam inutilibus abolendas -bus arbitratur. BENED. reg. 4, 36 mala sua praeterita cum lacrimis vel -u cottidie deo confiteri. *acced. genetivus: subiectivus:* AVG. perf. iust. 10, 21 *v. supra l. 35*. SENVL. op. pasch. 5, 7 p. 278, 10 quantis animi -bus sauciatus. PASS. Petr. Paul. long. 35 -bus cordis mei (*gr. στεναγούτς*). *explicativus: v. l. 37.*

C metonymice: -us i. q. res quae -um affert: VERG. Aen. 10, 843 agnovit longe -um (*i. causam -us*) . . . mens. STAT. Theb. 3, 167 inspexit -us. PS. QVINT. decl. 19, 5 p. 340, 17 querelas (*i. crimina minora*) habet ista lex, non -us (*i. parricidia*). -us *is qui* -um affert: LAMPR. Alex. 9, 4 Heliogabalus -us omnium fuerit. AVG. c. Parm. 2, 2, 4 Optatum Gildonianum, decennalem totius Africae -um.

II sonitus -us instar (*accedit genet. subiect. l. 71. p. 1753, 12 al.*):

A de voce bestiarum (-us passim pro voce doloris): VERG. georg. 3, 223 vasto cum -u (*sc. taurorum*). Aen. 12, 722 -u nemus omne remugit. VAL. FL. 2, 458 implevit -u . . . taurus acerbo avia). Aen. 7, 15 -us iraeque leonum (*i. hominum a Circe in bestias conversorum*). VAL. FL. 3, 732 non aliter -us quondam lea proles ademptae . . . dedit. GELL. 5, 14, 19 leo laesus -us edens et murmura. ITALIA prov. 19, 12 [Lucif Athan. 1, 27] regis minae similes sunt -bus leonis. VVLG. fremitibus). OV. met. 1, 732 Io -u et lacrimis et luctu sonono mugitu . . . visa queri. 2, 486 ursa (Callisto) adsiduos . . . suos -u testata dolores (OV. fast. 2, 186 -us verba parentis erant). OBSEQ. 27 nocte avis -us similes hominis dedit (*cf. PLIN. nat. 10, 34 nec cantu aliquo vocalis est bubo, sed -u*. 10, 106 cantus omnibus [*palumbibus*] similis atque idem, trino conficitur versu, praeterque in clausula -u [18, 267]. AMBR. hex. 3, 1, 4 flebiles -us columbarum [AVG. doctr. christ. 2, 2, 3 columbus -u columbam vocat vel ab ea vicissim vocatur. SIDON. epist. 8, 14, 5 *cf. AVG. serm. 61, 4 -us columbinus opp. strepitus corvinus* [in psalm. 102, 16 *opp. voce corvina*].

[I. Kapp]

nota de avis voce rursus ad hominem relata: PLIN. nat. 18, 4 et homines quidem ut venena nascuntur. . . . dirarum alitum modo . . . ipsarum noctium quieti invidentium -u, quae sola vox eorum est *eqs.*) SEN. Thy. 502 *Vmber canis* -u vocat dominum (*cf.* LVCAN. 6, 688 latratus . . . canum -usque luporum. STAT. Theb. 4, 429 nocturni . . . canum -us). PETRON. 115, 1 quasi cupientis exire beluae -um. PLIN. nat. 9, 23 pro voce -us humano similis est *delphinis*. STAT. Theb. 6, 439 *equorum*.

B de rebus inanibus sonitum -us similem edentibus (GLOSS. -um strepitum. *notio doloris indicari videtur:* l. 11. 21. 22. 23): VERG. Aen. 2, 53 insonuere cavae -umque dedere cavernae *equi Troiani*. 3, 555 -um ingentem pelagi pulsataque saxa audimus (*cf.* STAT. Theb. 3, 594 quantus Tyrrheni -us salis. FLOR. epit. 4, 11, 5 non sine -u maris. IVST. 4, 1, 10 nunc hinc fremitum ferventis aestus, nunc illinc -um in voraginem desidentis. AVIEN. orb. terr. 182 mugitus pelago est, -u loca cuncta resultant). 3, 577 *Aetna liquefacta* . . . saxa sub auras cum -u glomerat (SIL. 14, 59 *Aetna eructat tremefactis cautibus ignis inclusi -us*). 8, 420 *Cyclopum* . . . antra *Aetnaea* tonant validique incudibus ictus auditi referunt -us (-um R). 9, 706 dat tellus -um (12, 713 STAT. Theb. 6, 107. 527. COMM. instr. 2, 4, 3 terra). OV. met. 8, 513 dedit . . . -us . . . stipes *i. torris fatalis Meleagri in ignem coniectus* (8, 758 -um . . . quercus. 10, 509 dat -us arbor *in quam conversa Myrrha Adonim parturit*. *cf.* SIL. 3, 643 dat -um . . . moles. 5, 398 dant -um scopuli). OV. met. 12, 487 *plaga ensis* facit -us in corpore marmoris icti. VAL. FL. 5, 168 -u propiore chalybs (*i. vincla ferrea*) . . . audiri. 8, 120 v. p. 1752, 19. APVL. mund. 18 audiuntur mugitus interioribus -bus expressi[s], cum spiritus . . . per aperta telluris inventis itineribus exit. AMM. 17, 7, 3 auditus est montium -us.

epitheta notabilia: acerbus: VAL. FL. 2, 458. aerumnosus: AVG. nupt. et concup. 2, 29 p. 283, 14. altus: VERG. Aen. 11, 96 SIL. 6, 415 HOMER. 975 *plur.* ANTH. 475, 7. altiores: SEN. contr. 2, 2, 3. altissimos: PETRON. 81, 2. amarus: DRAC. Romul. 8, 401 *plur.* clarus: STAT. Theb. 5, 327. creber: LIV. 30, 15, 3 SEN. Oed. 192 CVRT. 4, 10, 17 VAL. FL. 5, 310 dulcis: OV. ars 2, 724. duplex: CIC. Vatin. 19. extremus: VERG. georg. 3, 517 *plur.* DRAC. laud. dei 1, 107 *plur.* Orest. 608. flebilis: CIC. Tusc. 2, 57 PHAEDR. 1, 18, 3 *plur.* SEN. Herc. O. 1379. hostilis: DRAC. laud. dei 3, 383 *plur.* immanis: PHAEDR. 4, 23, 1 *plur.* inanis: VAL. FL. 2, 33. infinitus: MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4 *plur.* ingens: VERG. Aen. 1, 485. 3, 555. 11, 37 LIV. 30, 15, 4 CVRT. 3, 12, 4 HOMER. 1051 RVFIN. hist. 3, 23, 14. insanus: STAT. silv. 2, 1, 12 *plur.* lacrimabilis: VERG. Aen. 3, 39. lamentabilis: SEN. Ag. 661 AVG. serm. ed. Mai 36, 2 *plur.* maestus: VERG. Aen. 9, 497. magnus: PLAVT. Pseud. 786 CIC. Verr. II 1, 49. 4, 76 ad Q. fr. 2, 7, 3 VERG. Aen. 10, 464. maximus: CIC. Verr. II 2, 51. 5, 163 Sest. 33 Att. 12, 22, 1 VELL. 2, 13, 2 SVET. Otho 7, 2. maternus: QVINT. decl. 338 p. 335. 6 *plur.* molestus: STAT. Theb. 12, 240. multus: VERG. Aen. 10, 504. paternus: STAT. Theb. 12, 71. pius: STAT. silv. 3, 3, 31 Theb. 8, 654 *plur.* POMER. 1, 17 *plur.* publicus: FIRM. err. 4 p. 10, 14. quantus: CATO or. frg. 9 CIC. Sest. 121. *plur.*: CIC. Cluent. 192 LVCR. 5, 1196 VERG. Aen. 6, 873 SIL. 13, 659 SEDVL. op. pasch 5, 7. quis (= *quantus*): CIC. Verr. II 1, 76. *plur.*: HOMER. 1057 STAT. Ach. 1, 68 silv. 5, 3, 262 Theb. 2, 303 CARM. epigr. 1004, 1 *al.* robustus: GELL. 12, 5, 9 *plur.* supremus: OCTAVIA 374. tacitus: LVCAN. 8, 64 *plur.* HIER. in Ier. 3, 18 p. 167, 1 *plur.* tantus: CIC. Verr. II 4, 139 VERG. georg. 4, 353 LIV. 9, 4, 6 AVG. perf. iust. 19, 41 p. 43, 1. *plur.*: CIC. Verr. II 4, 110. tristis: CARM. epigr. 663 (a. 363). vastus: VERG. georg. 3, 223 SEN. Herc. f. 1103 *plur.* violens: AVG. epist. 151, 3 *plur.*

***gemma, -ae f.** [*e* *gemb-mā *ortum esse videtur, cf. c. lituan. žėmbėti 'germinare', slavon. zebati, zębnōti 'germinare', theod. kamb 'racemus' et c. gr. γόμφος 'clavus', γομφίος 'dens molaris', theod. kamb 'pecten' (i. e. 'dentatus') ind. jambbah 'dens', slavon. zobū 'dens', alb. dēmb 'dens', quibus omnibus notio 'dens, germen dentis formam habens' communis est. W.] *de originatione v. p. 1754, 37. de significatione propria et translata:* QVINT. inst. 8, 6, 6 transfertur . . . nomen . . . ex eo loco in quo proprium est, in eum, in quo . . . proprium deest. . . id facimus aut quia necesse est aut *eqs.* necessitate rustici '-am' in vitibus (quid enim dicerent aliud?) *eqs.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 28 translaticie a quacumque re simili ac proxima plerumque appellari coeperunt, ut . . . in surculis -ae et cetera per metaphoran translata. *cf.* gemmare p. 1759, 37. scribitur ce-: CORP. XIV 3941, 4. *legitur inde a PLAVTO, CATONE. [dub. interpr.: CORP. IV 1698 -a(m) velim fieri hora non(a). 5000 gemm. in locis mutilis: ALC. AVIT. hom. 18 p. 129, 5. 24 p. 142, 31. 30 p. 152, 16. fals.: INSCR. Muratori 991, 2 a -a potoria, v. CORP. VI 3485*.] [it. gemma, francog. vet. jammé. M.-L.]**

I i. q. oculus arboris, vitis sim. (PLIN. nat. 17, 153 hoc vocatur in vite -a, cum ibi caespitem fecit; ante vero quam faciat, in concavo oculus et in cacumine ipso germen. GLOSS. -a ὀφθαλμὸς ἀμπέλου): CATO agr. 42 librum cum -a de eo fico . . . eximito. 49, 1 vineam . . . deputato, binas -as . . . relinquo (COLVM. 4, 9, 1 duabus -is iuxta terram relictis. 4, 11, 4 *al.*). VARRO rust. 1, 30, 1 antequam -as agant ea quae seruntur (OV. ars 3, 186 vitis agit -as.

fast. 4, 128 COLVM. 5, 11, 2 arb. 5, 1 *al.*). 1, 41, 3. CIC. Cato 53 existit tamquam ad articulos sarmentorum ea, quae -a dicitur, a qua oriens uva se ostendit. VERG. ecl. 7, 48 lento turgent in palmite -ae (VVLG. num. 17, 8 turgentibus -is eruperant flores. *cf.* PALLAD. 3, 17, 4 incipit arborum -a turgescere). georg. 2, 74 qua se medio tridunt de cortice -ae (2, 335 pampinus . . . trudit -as). PRIAP. 61, 6 -as modo germine exeuntes. OV. trist. 3, 12, 13 de palmite -a movetur (COLVM. 11, 2, 26 se -ae nondum movent). fast. 1, 152 nova de gravido palmite -a tumet (3, 238 vivida. COLVM. 4, 26, 3. 11, 2, 16. *cf.* VERS. metr. Mar. Victorin. gramm. VI 113, 23 tumet vitis . . . -is). COLVM. 3, 6, 3 super terram -is tribus . . . extantibus (4, 4, 2). 3, 18, 4 -ae cacumini proximae, quae sunt infecundae. 3, 19, 1 *malleolus* sive crebras -as habet . . . seu raras. 4, 11, 4 -as . . . ex quibus germinet *pampinus*. 4, 20, 5 *vitis* infirma . . . ad duas -as recidenda est (4, 29, 6 PLIN. nat. 17, 176. 205 *al.*). 4, 24, 18 gerit ab latere -am 5, 6, 31 palmites . . . ad tertiam -am resecti (arb. 5, 6 *al.*). 5, 11, 9 ne -am laedas. *al.* arb. 26, 9 spatio relicto, qua -a libere germinet. PLIN. nat. 17, 100. 113 incitantibus se -is. 17, 161. 181 palmes non longior tribus -is. 18, 329 *al.* PALLAD. 1, 6, 4 ante apertionem floris et -ae. 3, 20, 1 priusquam -a procedat (7, 5, 3 bene . . . processura). 4, 1, 1 *surculi* -is spissis et pluribus oculati 4, 10, 12 *al.* VVLG. gen. 40, 10 *vitem* crescere paulatim in -as. AVG. serm. ed. Mai 72, 1 *in paradiso* virginei cortices -is rumpentibus vulnerantur (DRAC. mens. 4 cortice turgidulo rumpunt in palmite -ae). *al.* Op. imperf. in Matth. 39 p. 845 de -is flores procedunt. ORIG. in Matth. 18, 53 sicut arbor in virtute ipsa folia habet et fructus et primum quidem est -a. *in imagine:* HIER. epist. ed. Morin (Bull. d'anc. litt. et d'archéol. chrét. 3 [1913] p. 54 sqq.) 122 spiritalibus -is prata vernantia. FAVST. REL. serm. 5 p. 239, 28 primas erumpentes ecclesiae -as (*sc. infantes ab Herode interfectos*) quaedam persecutionis pruina decoxit. CARM. epigr. 1336, 13 vernante[s] calidum decoxit frigore flores et -am (-a in *cod.*) fructu mors inimica tulit.

II i. q. lapillus pretiosus: VLP. dig. 34, 2, 19, 17 *gemmas* Servius a lapillis eo distingnebat, quod -ae essent perlucidae materiae velut smaragdi, chrysolithi, amethysti, lapilli autem contrariae superioribus naturae, ut obsidiani *eqs.* *cf.* p. 1755, 10. 1756, 5. 37. *distinguitur a margaritis l. 75 sqq.* *de etymologia:* ISID. orig. 16, 6, 2 -ae vocatae quod instar gummi transluceant. GLOSS. -a λιθάριον, ψηφίον, ἐμβλημα. ψηφός ὁ λίθος λιθαρίδιον. ἐπίτης (*ecites trad.*). -ae ψηφίδες. ψηφία. pretiosa -a τίμιος λίθος. *de variis -arum generibus fuse agit* PLIN. nat. 37 ISID. orig. 16, 6 sqq. *cf.* HIER. epist. 64, 16. 3 qui de lapidum atque -arum scripsere naturis (in Am. 3, 7 p. 328 Vall. de Xenocrate, qui scribit super lapidum -arumque naturis). v. p. 1755, 54 et O. Rossbach, PW. VII 1052 sqq.; Marquardt-Mau, Privatleben d. Römer p. 705 sqq.

A proprie: lapillus pretiosus, sive rudis, sive dolatus:

1 in universum: -ae ornant homines (*manus, digitos, capillum*), ornamenta, vestimenta *sim.* (*monile, coronam, anulum, tunicam, balteum, calceolos, galeam, ense*), supellectilem (*vaginam, pocula, candelabrum al.*): PLAVT. Curc. 606 sub -ane (*sc. anulo inclusa*) abstrusus habeo tuam matrem et patrem? (*cf.* p. 1755, 64). MEMM. or. frg. Serv. Aen. 4, 261 Syriaci calceoli, -arum stellati coloribus (*cf.* LAMPR. Heliog. 4, 4. 23, 4 habuit . . . in calciamentis -as et quidem scalptas. VOPISC. Car. 17, 1 IORD. Rom. 299. adde CVRT. 9, 1, 29 aureis soleis inseruerat -as). VARRO Men. 121 coronam ex auro et -is fulgentem (CIC. Verr. II 4, 39 monile. II 4, 67 operibus. II 4, 71 candelabrum e -is auroque perfectum. *cf.* Cato 59 ornatum . . . Persicum multo auro multisque -is. VERG. Aen. 1, 655 duplicem -is auroque coronam [1, 728 gravem . . . pateram]. ELEG. in Maecen. 1, 63 thyrsus . . . ornatus. OV. am. 3, 13, 25 crines auro -aque premuntur. rem. 343 teguntur omnia. met. 13, 704 claram . . . coronam. Pont. 3, 4, 103 galeae . . . radiantur [PANEG. 6 (7), 6, 2 galeam auro -isque radiantem]. SEN. Herc. O. 360 nudus auro crinis et -a iacet. PLIN. nat. 7, 108 *scrinium* auro. margaritis -isque pretiosum. VAL. FL. 2, 651 stant . . . tori. STAT. silv. 3, 4, 91 *crinem* auro -isque [*i. in capsula ex auro facta*] locant. TERT. coron. 14 p. 455 Oe. corone -is forsitan et auro. PANEG. 11 [3], 23, 4 philosophiam . . . auro -isque redimitam [12 (2), 16, 2 amicitiam]. RHET. Her. 4, 47, 60 corona magnis fulgentibus -is illuminata (VAL. FL. 5, 513 -is fulgentibus ense). ANTH. 444, 3 fulgentes manibus videre -as. LACT. inst. 2, 6, 6). 4, 50, 63 -ae nitore et auri splendore, *sc. anuli* (SEN. Med. 573 SACR. Leon. p. 422 [= SACR. Greg. 2, 5]. *cf.* MANIL. 5, 512 -arum . . . iubar, radiantes lucibus ignes. SEN. dial. 6, 18, 6 -arum . . . fulgor. PLIN. nat. 33, 22 -as . . . exquisiti fulgoris). CIC. Verr. II 4, 1 -am aut margaritam (SERV. Aen. 1, 655 multi separant -am a margarita ut Cicero . . . et -as volunt dici diversi coloris, margaritas vero albas; vel -as integras, margaritas pertusas. CIC. Verr. II 5, 146 -as . . . et margaritas. SEN. dial. 11, 16, 3 CVRT. 8, 5, 3 *al.* PLIN. epist. 5, 16, 7 SVET. Aug. 30, 2 *al.* *cf.* p. 1755, 76. 84). II 4, 8. 57 aut -a aut anulo. II 4, 62 pocula ex auro . . . -is . . . distincta clarissimis (LACT. inst. 2, 6, 6. SEN. epist. 76, 14 *gladii* vagina -is distinguitur. CLAVD. DON. Aen. 4, 260 p. 388, 12 gladium -arum copia . . . distinctum). II 4, 64 candelabrum e -is clarissimis opere mirabili perfectum (II 4, 71. 4, 67 factum). II 4, 65 eo splendore qui ex cla-

[I. Kapp]

riissimis (cf. p. 1754, 80. 83) et pulcherrimis -is esse debebat. fat. 13 frangi hanc -am (OV. am. 1, 10, 61. PLIN. nat. 33, 15 fractā in ore anuli -ā). LVCR 5, 912 aurea . . . flumina . . . fluxisse et -is florere arbusta suesse VERG. Aen. 5, 313 pharetram . . . tereti subnectit fibula -a (GLOSS. ad l. rotunda -a. VAL FL. 6, 59 STAT. Theb. 6, 63). VERG. Aen. 7, 76 coronam insignem -a (TERT. coron. 13 p. 449 Oe. coronas -is et foliis ex auro quercinis . . . insignes). 10, 134 qualis -a micat fulvum quae dividit aurum (SIL. 8, 467 fulvo micat ignea -a monili. SVLP. SEV. dial. 2, 10, 4 -is micantibus. al.). HOR. carm. 2, 16, 7 non -is . . . venale neque auro. 3, 24, 48 -as et lapides, aurum et inutile, summi materiem mali (TIB. 1, 8, 39 SEN. dial. 6, 18, 6 MART. 11, 50, 4 cf. p. 1754, 34. 42 1756, 3. opp.: PLIN. nat. 37, 90. 192). epist. 1, 6, 18. 2, 2, 180 TIB. 1, 9, 32. PROP. 3, 6, 12 ornabat . . . -a manus. OV. am. 1, 2, 41 pinnae -ā, -ā variante capillos. 2, 15, 24 sub -a. epist. 5, 143. 9, 60. 20, 89 dedit -as digitis (met. 10, 264). EPIST. Sapph. 74 nec premit articulos lucida -a meos (SEN. Thy. 372). OV. ars 1, 251. medic. 20 conspicuam -is . . . manum. met. 2, 109 chrysolithi positaque ex ordine -ae. 2, 856 cornua . . . purā . . . magis perlucida -ā. 8, 180 -ae coronae in caelum transpositae nitidos vertuntur in ignes (cf. fast. 3, 515). 11, 167 instructam . . . fidem (i. lyram) -is et dentibus Indis. fast. 1, 203 frondibus ornabant quae nunc Capitolia -is (cf. SEN. nat. 1, 17, 8 specula . . . -is . . . adornata. CVRT. 3, 3, 13 tunicas. al.). al. NVX 140. SEN. dial. 11, 10, 7 templa nondum -is nitebant. nat. 1, 17, 8. 7, 31, 2 in omni articulo -a disponitur. epist. 86, 7 -as calcare (cf. APVL. met. 5, 1 super -as). CVRT. 3, 3, 16 internitentes -ae. 4, 7, 23 smaragdo et -is. 10, 1, 24 nobiles (CYPR. GALL. exod. 1095. SVLP. SEV. dial. 3, 10, 6 nobilissimis. cf. TERT. cult. fem. 1, 7 -arum . . . nobilitatem . . . erubescetem). al. LVCAN. 10, 122 fulget -a toris (SIL. 7, 85 omnis in auro pressa tibi varia fulgebit -a corona. 7, 638 cui plurima passim casside et aurato fulgebat -a monili. cf. p. 1754, 56). PLIN. nat. 2, 207 -arum pictura tam multiplex. 33, 5 turbā -arum potamus et zmaragdis teximus calices. 33, 12 sponsae . . . ferreus anulus mittitur, isque sine -a. 35, 48 admixtis vitreis -is e volgi anulis (TREB. Gall. 12, 5 -as vitreas pro veris vendidisset. cf. p. 1757, 17. 35. 1759, 2). VAL. FL. 6, 699 viridem -is . . . tiaran. al. SIL. 15, 678 -is galeam . . . accenderat (cf. STAT. silv. 2, 1, 134 vivis digitos incendere -is). al. STAT. silv. 1, 3, 49 dignas digitis contingere -as. Theb. 6, 207 crepitant -ae igni correptae. 9, 699 pictum -is galeae iubar. 12, 527 ignea -is cingula. MART. 4, 61, 7 similes fluctibus maris -as. 9, 59, 17 virides (11, 27, 10 sardonychasve pares. IVV. 6, 458). 12, 49, 4. 14, 123, 2. IVV. 1, 29 maioris pondera -ae (cf. DRAC. laud. dei 3, 63). 5, 41. 43 -as ad pocula transfert a digitis. TAC. ann. 13, 13 vestem et -as. al. PLIN. epist. 5, 16, 7 SVET. Iul. 47 -as, toreumata, signa, tabulas operis antiqui. al. POMPON. dig. 7, 1, 28 numismatorum . . . veterum, quibus pro -is uti solent (cf. COD. Theod. 15, 7, 11 [a. 393] nulla mima -is . . . utatur). VLP. dig. 48, 20, 6 si quis . . . digito habuerit aut sardonych[ic]a aut aliam -am magni pretii. al. APVL. flor. 3 p. 15 lyra . . . auro fulgurat, . . . -is variegat. al. TERT. adv. Marc. 4, 13 p. 457, 21 (spectat ad exod. 28, 17, ubi gr. λιθων, VVLG. lapidum) duodecim -as in tunica sacerdotali (cf. HIER. epist. 18^A, 6, 8 p. 82, 13. 64, 21, 1 p. 612, 19 -as duodecim, quae ponuntur in rationali, si esset tempus [ut] discuterem, . . . quid unusquisque valeat . . . et sanctus papa Epiphanius super hoc volumen edidit). al. CYPR. GALL. exod. 1094 cornuscae. al. COMM. instr. 2, 19, 14 ANTH. 443, 7. TREB. trig. tyr. 36, 24 Zenobia ornata -is ingentibus (IORD. Rom. 252. cf. p. 1756, 60). VOPISC. Aurelian. 31, 8 -as regias Zenobiae (PELAG. in Rom. 5 p. 666^D opp. nummo plumbeo. SALV. gub. 2, 19). ARNOB. nat. 6, 3 splendeant . . . -ae. al. FIRM. math. 3, 9, 5 -arum aut margaritarum aut aromatum aut metallorum praepositos (cf. CLAUD. 18, 417 praefecti . . . adhuc -is eunuchi fiebant. cf. p. 1758, 63). 5, 5, 6 pretiosarum (VVLG. II reg. 12, 30 al. RVFIN. hist. 4, 15, 43 gr. λιθων. al.). al. IRIN. [Silv.] 25, 8 AVR. VICT. Caes. 39, 2 al. VIR. ill. 42, 6 anulus haberet sub -a lapidem in renibus inventum bovis (AVG. civ. 22, 8 p. 578, 13 D. venenum quod sub -a anuli habebat. aliter supra l. 14). AVSON. 134, 3. HYG. astr. 2, 5 p. 40, 23 coronam . . . compluribus lucentem -is. HIER. epist. 45, 3, 1 nitentes. al. PRVD. c. Symm. 1, 420 psych. 851. CLAUD. 5, 347 ambirent ardentes tempora -ae. 10, 171 de corallio. al. MEROB. poet. 82 DRAC. satisf. 71 al. CARM. epigr. 403, 6. CORP. II 2326 anulum aureum -a meliore. X 1598, 4 munera aurum . . . cum -is (sc. donaria, sic: XIV 2215. 6. 8. 9. 10. 11. 3941, 4 hydreum -is exornatum . . . Isidi et Serapi d. d.).

2 -ae inveniuntur in mari, amnis, terris al.: TIB. 2, 2, 15 -arum quidquid felicibus Indis nascitur. 3, 8, 19 quascumque niger rubro de litore -as proximus eoīs colligit Indus aquis (sic de margarita [cf. p. 1754, 75]: PROP. 1, 14, 12 legitur rubris -a sub aequoribus. 2, 16, 17. MART. 8, 28, 14 Erythraeis eruta -a vadis. AMM. 23, 6, 88 quod genus -ae etiam in Britannici secessibus maris gigni legitur. CLAUD. carm. min. 30, 3 solitam consurgere -is et rubro radiare mari . . . comam). PROP. 2, 22, 10 Indica . . . -a (TERT. resurr. 7 p. 35, 19 Scythicas et Indicas -as. cf. PLIN. nat. 34, 163). MANIL. 4, 398 ut veniant -ae, totus transibitur orbis. 4, 672 -is . . . relucet pontus. SEN. Thy. 372 rubri vada litoris et -is mare lucidis late sanguineum. CVRT. 3, 9, 19 -as margaritasque mare litoribus Indorum infundit. MELA

3, 8 Tagi, amnis -as aurumque generantis (cf. 3, 51). LVCAN. 9, 516 eoīs (SIL. 13, 355). PLIN. nat. 2, 158 -as . . . et . . . parvulos quaerimus lapides, scrobibus in profundum actis. 5, 37 in quo monte -as nasci. 33, 1 alibi foditur, quaerente vita . . . deliciis -as. SIL. 15, 676 ardebat -a Garamantide caerulea vestis. FLORENT. dig. 1, 8, 3 lapilli, -ae ceteraque quae in litore invenimus (cf. PAVL. dig. 41, 2, 1, 1). TERT. cult. fem. 1, 6 p. 708 Oe. aiunt et de frontibus draconum -as erui. PANEG. 12 (2), 4, 4 radiantium metalla -arum. HIL. in psalm. 124, 6 rarae incogniti maris -ae. 118 Ain 17 p. 504, 16 -as . . . esse aut montium aut maris calculos. CLAUD. 7, 4 Hydaspeis. 8, 606 Erythraeis. carm. min. 30, 74 Cantaber oceanus . . . -as expuit. AVG. c. Faust. 16, 1 p. 440, 14 in omni profundo margaritam nasci, in omnibus terris -as. MART. CAP. 6, 627 Hispaniae . . . provinciae . . . -arum muneribus praedicandae. DRAC. laud. dei 1, 506 terra promittit . . . -as.

3 -ae tractantur aliquo modo ab artifice: CIC. Verr. II 4, 62 erat etiam vas vinarium ex una -a pergrandi trulla excavata, manubrio aureo. VITR. 9, 8, 4 cavum ex auro perfectum aut ex -a terebrata. SEN. benef. 3, 26, 1 imaginem Tib. Caesaris (in anulo) habens ectypa (v. infra l. 32) et eminente -a (sic de -a sculpta imagine adornata: PLIN. epist. 10, 74, 2 -am . . . habentem imaginem Pacori. SVET. Nero 46, 2 anulum . . . cuius -ae sculptura erat Proserpinae raptus. Galba 10, 4 anulus opere antiquo, sculptura -ae Victoriam cum tropaeo exprimente. IVST. 15, 4, 4 anulum . . . in cuius -a anchora sculpta esset). PLIN. nat. 29, 132 -arum scalptores (SVET. frg. p. 133, 4. cf. sim.: FIRM. math. 4, 14, 20 politores pretiosarum -arum vel qui -is vario pigmentorum genere aliam speciem coloris adpingant. HIER. in Ier. 5, 24 inclusores auri et -arum. AVG. civ. 21, 4 p. 494, 4 D. aurifices insignitoresque -arum. cf. gemmarius p. 1758, 4). 36, 54 -is . . . scalpendis (LAMPR. Heliog. 23, 4 -ae . . . scalptae [v. p. 1754, 53]. ORIENT. comm. 1, 527) atque limandis. 37, 78 Indi cylindros (opp.) ex iis (i. berullis) malunt facere quam -as. 37, 173 -ae quae ad ectypas (v. supra l. 19) sculpturas aptantur. MART. 11, 37, 1 tota -am praecingere libra (sc. auri). QVINT. inst. 2, 21, 9 sculptura . . . lignum, ebur, marmor, vitrum, -as . . . complectitur. VLP. dig. 19, 2, 13, 5 si -a includenda (34, 2, 19, 13. 17 PAVL. dig. 10, 4, 6 al.) aut in sculpenda (APVL. flor. 9 p. 34. AT. CAP. infra l. 53) data sit. 34, 2, 25, 11 si adhuc sint rudes lapilli vel margaritae vel -ae. APVL. flor. 15 p. 56 -is faberrime sculpendis. PRVD. psych. 836 multo . . . parata dolatu -a. OP. imperf. in Matth. 7 p. 674 artifex si viderit -as pretiosas et non dolatas.

B de rebus ex -a factis (cf. CVRT. 3, 3, 18 acinacem . . . cui ex -a vagina erat. CELS. dig. 33, 10, 7, 1 iam ex auro etiam atque -is supellectili utuntur): 1 fere i. q. signaculum (cf. PLIN. nat. 33, 23 multi nullas admittunt -as auroque ipso signant): TIB. 1, 6, 25 -as . . . signumque probarem (OV. trist. 2, 451). OV. am. 2, 15, 16 neve tenax ceram siccaque -a trahat. met. 9, 566 impressa signat . . . -a. trist. 5, 4, 6 Pont. 2, 9, 69. 2, 10, 7. CVRT. 6, 6, 6 litteras . . . veteris anuli -a obsignabat. PLIN. nat. 37, 88 sardonyches solae prope -arum scalptae ceram non auferrent (IVV. 13, 138 -a princeps sardonychum). 37, 117 reliquas iaspides sphragidas vocant, publico -arum nomine his tantum dato. MART. 10, 70, 7 signat mea -a. IVV. 1, 68 signator falsi, qui se . . . beatum exiguis tabulis et -a fecerit uda. AT. CAP. Macr. sat. 7, 13, 13 usus . . . signaturas pretiosis -is coepit insculpere. ORIENT. comm. 1, 527. ALC. AVIT. hom. 24 p. 142, 13 parvis -arum vultibus minutiora sigillorum lineamenta (sent. manca; deest exprimuntur vel sim.). 2 fere i. q. fibula (cf. VERG. Aen. 5, 313 p. 1755, 4): PROP. 2, 22, 10 crines . . . Indica quos medio vertice -a tenet. LVCAN. 2, 362 balteus . . . fluxos -is adstrinxit amictus. 3, 239 fluxa coloratis adstringunt carbasa -is. VAL. FL. 6, 59. FLOR. epit. 4, 11, 3 vestis ingentibus obstricta -is. CLAUD. 28, 527 substringit . . . comam -is. 3 fere i. q. poculum (cf. CIC. supra l. 16 et APVL. met. 2, 19 -a<s> formatas in pocula vini vetusti frequenter offerre): VERG. georg. 2, 506 -ut -ā libat (CYPR. ad Donat. 12 HIER. epist. 30, 13, 2 vita Pauli 17. PAVL. NOL. epist. 49, 12 p. 400, 3 beatiore . . . tibi videntur qui purpura fulgent, qui -a bibunt [Col.; libunt O]. cf. PROP. 3, 5, 4 bibit e -a divite). OV. met. 8, 573 in -a posuere merum. GRAT. 313 cavis (ORIENT. comm. 1, 550 opp. palmae) potant Mareotica vina -is (MART. 11, 11, 5 te potare decet -a). SEN. benef. 7, 9, 3 capacibus -is (LVCAN. 10, 160 PANEG. 12 (2), 14, 1). dial. 1, 3, 13 quibus -ā ministratur. STAT. Theb. 1, 149 mero committere -as. MART. 12, 74, 4 -is vilibus. 14, 94, 2 v. p. 1757, 19. 4 fere i. q. unguentarium, onyx: PROP. 1, 2, 21 facies . . . nullis obnoxia -is (legitur pro verbi 'onyx' numero plurali, qui non extat). MART. 14, 110, 1 hac licet in -a . . . bibas eqs. 5 i. q. figura qua in tabula luditur: MART. 12, 40, 3 -a vis ludere. 6 fere i. q. calculus (respicit morem Scytharum, qui diem laetum albo notabant lapillo, infelicem atro): MART. 8, 45, 2 hanc lucem lactea -a notet. 11, 36, 1 Gaius hanc lucem -a mihi Iulius alba signat.

C de variis rebus corporeis: 1 i. q. margarita v. p. 1755, 75. 2 i. q. succinum: MART. 9, 12 (13), 6 -a . . . Heliadum. cf. SERV. ecl. 8, 54 'pinguia . . . sudent electra myricae', p. e. id est succinae -ae. 3 -aturis: PLIN. nat. 12, 65 tus adulteratur apud nos resinae candidae -a perquam simili. 16, 45 picea resinam plurimam fundit [I. Kapp]

interveniente candida -a tam simili turis. 4 magnetica i. q. lapis Magnes: CLAVD. carm. min. 29, 26 magnetica -a. 29, 37. 5 de gutta roris: AVSON. 361, 13 rara pruinosis canebat -a frutetis ad primi radios interitura die. 6 de crystallo vel glacie: CLAVD. carm. min. 33, 4 imperfecto... rigore nobilior vivis -a tumescit aquis (sc. de crystallo cuius in media parte aquae gutta non gelavit). 34, 7. 35, 3. 37, 3. MEROB. carm. 2, 8 -a vehit laticem quae fuit ante latex. 7 de pupilla: CVLEX 185 qua diducta genas pandebant lumina (i. oculi) -is. 8 de oculis caudae pavonis: OV. met. 1, 723 -is caudam stellantibus implet. cf. p. 1758, 67. 9 de rosa: CARM. de mens. 2, 17 picta (i. ornata) rosaria -is. DRAC. ros. 12 ut spinam flammea -a tegat. 10 de stellis: CYPR. GALL. exod. 1192 stellantes... micant mundano in cardine -ae. cf. SCHOL. Germ. Sang. p. 226, 17 Br. zodiacus tot signorum quasi -arum ordinibus ornatus. 11 de papillis: ENNOD. carm. 1, 4, 42 fulserant raro sub hiante filo pectoris -ae in roseis papillis. 12 fere i. q. vitrum (cf. p. 1755, 34): MART. 4, 22, 6 condita sic puro numerantur lilia vitro, sic prohibet tenuis -a latere rosas. 8, 68, 5 condita perspicua vivit vindemia -a. 14, 94, 2 nostra neque ardenti -a feritur aqua.

D in imagine pro praecipuo ornamento: 1 varia: MART. 5, 11, 3 multas in digitis, plures in carmine -as invenies. TAC. dial. 22 oratorem... volo... non ea solum instrui supellectile quae necessariis usibus sufficiat, sed sit in apparatu eius et aurum et -ae, ut sumere in manus et aspicere saepius libeat. 2 apud ECCL.: RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 34 p. 613^A putasse se (i. ecclesiam) lapides esse pretiosos, nunc autem deprehendisse, quod non sunt verae istae -ae, quas sibi apostoli Christi imposuerant. AVG. serm. ed. Mai 75, 2 euangelium... Christi virtutes velut -as fulgidas continens. serm. 21, 8 p. 147^A -ae non arcae tuae, sed conscientiae tuae. VICTRIC. 26 diademata variis -arum distincta luminibus sapientiae, intellectus eqs. ibid. spiritalibus -is coronas martyrum artifex salvator ornavit (VAL. CEM. hom. 4, 5 p. 704^D ut... ipse tuis -is orneris). ARNOB. ad Greg. 4 p. 389, 26 patientia -a esse pretiosa asseritur, non in examine vitrea comprobetur. 18 p. 421, 7 -as aurum tuarum nullo posse modo piraticis detractorum sermonibus eripi. GREG. TVR. Franc. 1, 28 multi sunt per martyrium -is caelestibus coronati. accedit genetivus rei incorp.: HIER. epist. 64, 22, 1 -is floribusque virtutum (PAVL. NOL. carm. 21, 75 PETR. CHRYS. serm. 22 p. 262^B. EVG. TOLET. carm. 23, 5 virtutum -is et morum flore venusta mulier. ol.). RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 185^A -as spiritalis intellegentiae. AVG. serm. ed. Mai 64, 1 duplex -a in sancto Cypriano praefulsit... sacerdotii... et martyrii. serm. 36, 11, 11 p. 220^D huius confessionis -as. 261, 5, 5 p. 1205^C -as laudis. VINCENT. LER. 22, 27 pretiosas divini dogmatis -as exculpe. CARM. epigr. 748, 22 floribus et variis operum -isque nitentes. 3 de hominibus: PS. DAMAS. epigr. 67, 2 -a cognomen Christi (SALV. gub. 4, 51 ille, id est, summa et clarissima regnorum caelestium -a). VICTRIC. 6 nulla nox vigiliarum est, in qua talis -a (i. femina casta) non micet. SIDON. epist. 4, 22, 1 vir magnificus Hesperius, -a amicorum litterarumque. RVRIC. epist. 2, 4 p. 376, 20 (de filii uxore mortua) filium sine ea, qua prius splendebat, -a conspexi. CARM. epigr. 688, 8 (a. 449) -a sacerdotum, plebisque orbisque magister (1736, 4). 1560^B, 3 (saec. IV) tu medius -a et germanis clausa metallis: morte tua fractum est, Basse, monile pium. INSCR. christ. Rossi II p. 216, 83 (de papa Ioanne VIII) ecclesiae specimen, clarissima -a bonorum. 4 fort. de urbe: PTOL. 5, 16, 10 Γεμμάκουρις (i. gemma ruris?) oppidum Idumaeae.

deriv.: gemmans, gemmarius, gemmasco, gemmatus, gemmesco, gemmeus, gemmo, gemmosus, gemmula. compos.: bigemmis, gemmifer, nigrogemmeus, progemmans, progemmo, trigemmis.

gemmans, -antis. a gemma ad instar vocis velut comans factum; cf. gemmatus. legitur inde a LVCR. OV. part. praes. verbi gemmo v. suo loco p. 1759, 44sq. i. q. gemmis (lapillis pretiosis) praeditus (LVCR. l. 73 fortasse ad verbum p. 1759, 61 referri debet): OV. met. 3, 264 -ia... sceptris. STAT. silv. 1, 5, 12 nitidis -ia saxis balnea. MART. 12, 66, 5 -es prima fulgent testudine lecti. PRVD. psych. 62 -em torum. c. Symm. 1, 486 -i... in auro. PAVL. NOL. carm. 33, 95 aeternam portis -bus urbem. SIDON. carm. 2, 87 -em pateram. ANTH. 389, 23 alipedum -ia lora. 390, 3 -ia texta Laconum. nota: MANIL. 4, 656 leniter adfundit -ia litora Arabiae pontus. fere i. q. gemmeus: PLIN. nat. 36, 56 Memphites lapis... -is naturae. MART. CAP. 6, 588 caelicolarum... interstinctum cylindris -bus pavementum. translate: fere i. q. velut gemmis splendescens, nitens: LVCR. 2, 319 herbae -es rore recenti (5, 461 CVLEX 70). COLVM. 8, 11, 8 paro semetipsum... caudae -bus pennis protegit (sic de pavone: PLIN. nat. 10, 43 -es... expandit colores. MART. 13, 70, 1 -es explicat alas. PALLAD. 1, 28, 2 amictum caudae -is. cf. p. 1758, 67). COLVM. 10, 258 loti -ia lumina. SIL. 4, 350 Liris perstringit... -i gurgite ripas (cf. MART. 9, 90, 2 rivis. ANTH. 390, 25 aquam). TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 13 inter -es siderum ardentium radios. HIL. gen. 70 -es flore Coronae (i. sidus). SCHOL. Stat. Theb. 4, 226 p. 207, 6 flores. DRAC. laud. dei 1, 345 orbe micant gemino -ia (Eug.; geminantia B) lumina visus. ANTH. 569, 1 prata.

gemmarius, -a, -um a gemma. i. q. ad gemmam per-

tinens: VVLG. exod. 39, 6 lapides... sculptos arte -a. 39, 29 scripserunt in ea (lammina) opere -o (FAVST. REL. serm. 27 p. 331, 22 in... monili Aaron... nomina filiorum Israel opere -o intexta gestabat). gemmarius, -i m. i. q. gemmarum politor vel negotiator (cf. Blümner, Technol. III 281): VVLG. exod. 28, 11 opere sculptoris et caelatura -i sculpes nomina. CORP. VI 245 Anthi -i aram. 9433 M. Lollius Alexander -us. 9434 -us de sacra via (9435 gemari [plural.] de sacra viam). 9436 L. Vitellius Hermias -us sculptor. INSCR. Notiz. degli scavi 1912 p. 69, 14 (Pompeis, graph. scr.) Priscus caelator Campano -o fel(icit)er. CORP. IX 4795 P. Licini Primi -i.

gemmasco, -ere a gemmare. cf. gemmesco. i. q. gemmare incipere: COLVM. 5, 10, 12 nux Graeca, prima -it (arb. 22, 1). PLIN. nat. 17, 116 -ere incipiens... calamus.

gemmatim adv. a gemma. DIOM. gramm. I 407, 8 guttatim, stillatim, -m (codd. B M p; geminatim A). cf. Ducange.

gemmatum, -a, -um a gemma. PRISC. gramm. II 442.5 a gemma -us. cf. gemmans. GLOSS. -um baccatum (cf. vol. II p. 1659, 27. 29). ψηφωτόν. διάλιθον. LYD. de mag. 2, 4 γεμμάτοις... ἀντὶ τοῦ... διαλίθοις. legitur inde ab OV.

I i. q. gemmis (lapillis pretiosis) praeditus: A proprie: NINN. carm. frg. 1 collum marmoreum torques -a coronat (praeterea de corporis ornatu: OV. met. 10, 113 -a monilia [CLAVD. 26, 627 carm. min. 47, 9]. LIV. 1, 11, 8 annulos [SID. orig. 19, 32, 3. 5]. LAMPR. Heliog. 23, 5 diademate -o [VL. VAL. 3, 35 -o stemmate et -o diademate. ALC. AVIT. hom. 7 p. 117, 14 aurea sarta -aque diademata. CASSIOD. in psalm. 50 concl. p. 371^B]. TREB. Gall. 16, 4 -is... fibulis et aureis [VOPISC. Car. 17, 1]. CORP. II 2060 impositis spatiliis arg(enteis) -is). OV. rem. 39 movit Amor -as... alas. PLIN. nat. 22, 6 coronae -ae et aureae, vallares, murales eqs. (cf. in imagine: APON. 1 p. 7 martyrii -a in capite corona). 37, 17 -a potoria (cf. MART. 14, 109 tit. calices -i [SCHOL. luv. 5, 42]; sequitur: -um... aurum [v. l. 44]. Ivv. 10, 27 pocula [CAPITOL. Ver. 5, 3. SERV. Verg. georg. 2, 506 gemmeo poculo, non -o]. TREB. Claud. 17, 5 pateras -as... scyphos aureos -os). SIL. 2, 167 -a... lumina peltae (praeterea de armis: CAPITOL. Maximin. 29, 8 clipeo. 29, 9 galeas. AMM. 16, 10, 7 hastarum aureis -isque summatibus. AVG. doct. christ. 4, 20, 42 aurato -oque ferro). STAT. Ach. 1, 850 -is... nectunt tempora limbis (sic de textis: SVET. Cal. 52 depictas -asque... paenulas. CLAVD. 10, 214 stamine -o. 22, 89 togas. SERM. Corp. Vind. 21 p. 331, 19 humerale -um. DRAC. Orest. 51 pepla... variis -a lapillis). STAT. silv. 1, 2, 144 -o temone currus Veneris (cf. SPART. Sept. Sev. 22, 1 -o curru. LAMPR. Heliog. 29, 1 -a vehicula et aurata). 3 praef. 21 pyxide. 3, 4, 94 nobile -o speculum... auro (v. l. 33). SVET. Cal. 37, 2 Liburnicas -is puppibus. PAUL. dig. 33, 10, 3, 3 mensas et lectos... inauratos atque -os (SIDON. carm. 17, 5 mensis). TERR. cult. fem. 1, 7 p. 710 Oe. nihil... tam -um habent barbari, quam quod -um non esse debet, si non comparet, aut eqs. NEMES. cyn. 92 sinūs -is balteus artet nexibus (cf. TREB. Gall. 16, 4 -o balteo [VOPISC. Car. 17, 1]. CLAVD. 28, 561 cinctu). LAMPR. Heliog. 33, 6 aureis -isque tabulis. TREB. Gall. 16, 4 -a vasa eademque aurea (trig. tyr. 30, 19 AVSON. 8, 3. cf. ITIN. [Silv.] 25, 8 ministerium... omne genus aureum -um. v. l. 32sq.). VOPISC. quat. tyr. 3, 4 in qua (sella) Iuppiter aureus et -us sederet. HIER. in Zacch. 3, 14 p. 922 Vall. Ierusalem aurea atque -a (p. 926). PRVD. c. Symm. 2, 838 regia -o laquearia fulva metallo. CLAVD. 7, 204 -os cultus. 21, 158 tentoria. carm. min. 25, 121 cadis. AVG. in psalm. 98, 4 cathedram. PS. AVG. serm. 49, 1 -o... pectore. serm. cod. Guelf. ed. Morin app. 1 p. 167, 4 -us... Herodes. MART. CAP. 8, 811 virgo -a. SEDVL. carm. pasch. 1 praef. 13 canistria. op. pasch. 1, 13 ferculis pretiosa nimis varietate -is. CASSIOD. or. frg. p. 481, 6 dives India, ... Persis -a. SIDON. orig. 19, 23, 6 -i Persae, sericati Seres. PASS. Thom. p. 137, 22 rex... -us. officia domus Augustae ab auro -o praepositus et adiutor: CORP. VI 8734 Aug. lib. praeposit(o) ab auro -o (8735). 8736 Aug. lib. ab auro -o adiutor (33764).

B translate vel tropice: fere i. q. velut gemmis instructus, micans: de cauda pavonis (cf. p. 1757, 10. 77. 1759, 17): STAT. silv. 2, 4, 26. ANTH. 199, 70 -am (gemmantem var. lect.) pinnis... caudam. de sideribus, caelo, i. stellis ornatus: VICTORIN. Christ. 135 dominum... capit per moenia caeli sideribus -a domus. MART. CAP. 2, 116 lux alma... -a (i. stellis ornata) decore (adv.) cum nitet. 9, 911 -a polivolvere sidera. DRAC. laud. dei 2, 348 quasi -um distinguunt sidera caelum. de pratis sim., i. floribus velut gemmis ornatus: DRAC. laud. dei 1, 181 locus... floribus ambrosiis -o caespite pictus. mens. 9 prata per innumeros vernant -a colores. ENNOD. dict. 1 p. 425, 17 colore distincta -o... prata. de oculis: DRAC. laud. dei 3, 697 duces oculi -o (gemato B, geminato M) lumine vibrant.

II fere i. q. gemmis (i. gemminibus) instructus: v. p. 1759, 55. gemmesco, -ere a gemma. cf. gemmasco. i. q. gemmam fieri: PLIN. nat. 37, 158 draconitis gemma... e cerebro fit draconum, sed nisi viventibus absciso capite non -it.

gemmeus, -a, -um a gemma. legitur inde a VARRONE CIC. [fals.: TVRPIL. com. 177, v. p. 1761, 19.]

1 i. q. ex gemma constans: CIC. Verr. II 4, 63 trullam -am [I. Kapp]

(cf. p. 1756, 16). SEN. epist. 110, 12 -am supellectilem. MART. 14, 18, 2 (de calculis) -us (i. q. vitreus, cf. p. 1755, 34) iste tibi miles et hostis erit. VLP. dig. 34, 2, 19, 20 -a vasa. EPIST. Alex. p. 193, 15 multa -a et crystallina (cf. vol. IV p. 1262, 30sq.), quae potaria fuerunt. SERV. georg. 2, 506 v. p. 1758, 34. AVG. civ. 21, 26 p. 544, 18 D. aedificio aureo, argenteo, -o. translate: ABLAB. epigr. Sidon. epist. 5, 8, 2 Sa-

turni aurea saecula quis requirat? sunt haec -a, sed Neroniana. fere i. q. pretiosus: APON. 3 p. 47 per doctrinam auream et per vitae exemplum -um. ibid. sermo effectus -us.

2 i. q. gemmis ornatus: VARRO Men. 97 phalera -a atque ephippia. PROP. 3, 18, 20 omnia magnis -a sint ludis. Ov. fast. 2, 74 iuga (APVL. met. 6, 6). MART. 6, 47, 2 domini -a tecta. TREB. Gall. 16, 4 caligas -as. IVL. VAL. 3, 18 titulo -o superscriptam hanc sententiam. LACT. Phoen. 136 cuspis. CORP. II 3387 (Acci; non exstat, fort. spur.) in collo h monile -um. translate: i. q. in modum gemmae splendens: PHAEDR. 3, 18, 8 pictis... plumis -am caudam explicas (cf. MART. 3, 58, 13 -i... pavones. cf. p. 1758, 67). CALP. ecl. 2, 57 virides qua -us undas fons agit (cf. PLIN. epist. 1, 3, 1 euripus viridis et -us). MART. 10, 3, 10 libellis... quos rumor albā -us vehit pinnā. PLIN. epist. 5, 6, 11 prata florida et -a (SIDON. carm. 9, 229). TIBERIAN. carm. 1, 8 -as... gratias (de floribus. cf. GREG. TVR. glor. mart. 90 -i flores).

3 i. q. naturam gemmae habens: PLIN. nat. 18, 71 radix -ae rotunditatis. AVSON. 325, 74 Myrrha... in Cupidinem... paventem -a fletiferi iaculatur sucina trunci.

geminifer, -era, -erum a gemma et ferre. legitur inde a PROP.

1 i. q. gemmas ferens: de mari, fluminibus: PROP. 3, 4, 2 maris. SEN. Herc. O. 622 Histri. Med. 725 Hydaspes (STAT. Theb. 8, 237). PLIN. nat. 37, 200 amnes. AVIEN. orb. terr. 1206 harenas. de hominum vel rerum ornatu: SEN. Herc. O. 661 aures. VAL. FL. 5, 447 coronae. SIL. 15, 694 cultus. CLAUD. 1, 265 mensis. SIDON. carm. 2, 326 bullae (CORIPP. Ioh. 4, 496).

2 i. q. gemmeus, in modum gemmae splendens: CORIPP. Ioh. 3, 325 -is arbor splendebat olivis.

gemmo, -āvi, -ātum, -āre a gemma. cf. gemmans p. 1757, 61, gemmatus p. 1758, 17. legitur inde a VARRONE.

I i. q. gemmas (germina) emittere (significationem putant translata[m] [cf. gemma p. 1753, 66]: CIC. de orat. 3, 155 verbi tralatio instituta est inopiae causa... -are vites [orat. 81. AVG. epist. 180, 3 c. mend. 10, 24 MART. CAP. 4, 359. 5, 512]): VARRO rust. 1, 40, 4 antequam -are aut florere quid incipit (COLVM. 4, 15, 4 -are palmites incipiunt. AMBR. Noe 17, 60 p. 456, 8 -are [P] arbores. opp. germinare fructus). CORN. SEV. carm. frg. 8 purpureis -avit (geminata DVB. NOM. gramm. V 588, 2, falso) pampinus uvis (cf. infra l. 51sq.). GRAT. 144 -antes exige versus (i. gemmarum seriem). MANIL. 5, 256 colet... -antem floribus hortum. COLVM. 4, 24, 16 -antem... oculum (OPTAT. 5, 7 p. 136, 6 HIER. in Zach. 2, 8 p. 846 Vall.). 7, 6, 6 frutetis. 10, 37 rosaria -ent. PLIN. nat. 17, 106 surculos -antes nitere conveniet (PALLAD. 12, 11). 17, 188 confodi... vineam... ventant -antem. PALLAD. 3, 32 sarmenta -antia. 4, 10, 2 ponendus ramus -ante iam matre sumatur. AMBR. hex. 1, 8, 28 p. 27, 12 vitium sorta -antium (3, 12, 52 p. 94, 14. HIER. in Gal. 4 v. 15/16 p. 461 Vall. vitis -et in pampinis. DRAC. laud. dei 1, 575. cf. AVG. serm. ed. Mai 118, 4. v. l. 37). PRVD. ham. 228 populator edet -antia germina bruchus (i. locusta). DRAC. laud. dei 1, 178 India mundus erat -ans.

-atus (cf. p. 1758, 78): DRAC. laud. dei 1, 630 -ata rosis redeunt virgulta (cf. locutiones translatae p. 1758, 66). 2, 235 palmitate -ato (VEN. FORT. carm. 6, 1, 6 vitis... tumet. cf. l. 41). VEN. FORT. carm. 1, 20, 12 -ato gramine. tropice: ENNOD. dict. 13 p. 466, 2 -ata pubescentis flosculi ora. carm. 1, 4, 10 vitea -atos brachia dant digitos.

II -are a gemma i. lapillus pretiosus derivatum: fere i. q. in modum gemmae splendere: DRAC. laud. dei 2, 123 oculos -are iubet sub fronte micantes. fere i. q. in formam gemmae redigere: DRAC. laud. dei 1, 237 oculi -antur aquis humore gelato (Eug.; geminantur B). fere i. q. quasi stellis ornare: ANTH. 720, 11 candidus aether astrigeram faciem nitido -vit Olympo.

gemmae, -a, -um a gemma. i. q. multis gemmis exornatus: APVL. met. 5, 8 -is... monilibus.

gemma, -ae f. a gemma diminutive. BOETH. herm. sec. 2, 7 p. 146, 8 pro exemplo deminutionis -a et gemma affert. NOT. Tir. 99, 84 -ola. GLOSS. -ae lapilli. [langob. dzembola. M.-L.]

1 i. q. parvum germen (floris): APVL. met. 10, 29 ver... -is floridis cuncta depingeret. ARNOB. nat. 3, 23 -as et pubescentes herbas adurit... frigus.

2 i. q. lapillus pretiosus: FRONTO p. 65, 9 N. verba... alii caelo et marculo, ut -as, exculpunt. VVLG. Sirach 32, 7 -a carbunculi in ornamento auri. AVIT. BRAC. Lucian. epist. rec. A 2 stolae inerant -ae aureae. metaphorice: APVL. Anth. 712, 10 (ex Menandro versum) pupularum nitidas geminas -as. translate: PAVL. NOL. epist. 32, 4 p. 278, 24 si istos versus (i. meos) adscribendos putaveris, illi versus (tui, Severe) permaneant, ut horum quasi -ae sint. DAR. Aug. epist. 230, 2 p. 500, 10 coronam... tamquam quibusdam perpetuitatis -is texerunt.

gemo, -ui, -ere [orig. inc.; fortasse onomatopoeiticum. W.]. VARRO ling. 6, 67 fremere, -ere eqs... ab similitudine vocis sonitus dicta. part. praes. gen. plur. -entum: SIL. 5, 515 STAT. Theb. 3, 427. 5, 259.

12, 124 CLAUD. 24, 351. NOT. Tir. 61, 93 -it. GLOSS. -it qui corporis laborem habet. -ens flens. -o στενάω, στενω ἐπὶ τοῦ στενάω. inde a PLAVTO, ENNIO. traditur VERG. ecl. 5, 27 -uisse cod. R, ingemuisse P, edd. [locus corruptus: SIL. 1, 425. var. lect.: STAT. Ach. 1, 281 -it QK, sed recte fremit P, edd.] [val. geme, it. gemere, francog. geindre, gémir. M.-L.]

I i. q. sonum lamentabilem animi corporisve dolore (labore

e. g. l. 24, 26) expressum mittere: A intransitive (pass. impers. v. l. 65): ENN scaen. 204 priusquam evenat quod in pauperie mea senex graviter -am (cf. p. 1761, 33). PLAVT. Amph. 1099 uxorem tuam neque -entem neque plorantem... audivimus (SEN. dial. 7, 15, 6 quisquis... queritur et plorat et -it. epist. 102, 26. CARM. epigr. 1570, 3 reliquisti mammam tuam -entem, plangentem, plorantem).

Men. 257 geminum dum quaeres, -es. Truc. 599 me intuetur -ens. TER. Eun. 336 tremulus, labiis demissis, -ens. CIC. Verr. II 2, 47 -bant Syracusani. Pis. 25 -eret desiderio mei. Planc. 101 hos pro me lugere, hos -ere (Ov. met. 8, 527. cf. infra l. 83). Phil. 5, 12 -ente populo Romano (13, 19, 31). Tusc. 2, 19 Philoctetae concedendum est -enti. 2, 31 -ere, eiulare, lamentari. 2, 45. 49 Vlixii leviter -enti. Att. 2, 20, 3 clare -ant (SEN. epist. 99, 16 clarius). 2, 21, 2 cum diu occulte suspirassent, postea iam -ere... et clamare coeperunt. Ps. Cic. exil. 29 quorum factis gloriatur cives, laetantur socii, -unt hostes.

VERG. Aen. 7, 501 -ens cervus vulneratus. 11, 150 lacrimans -ensque. AETNA 616 fugiens sub auro. PROP. 2, 6, 31 -at in terris... qui eqs. 2, 25, 12 -ere in tauro, sc. Perilli (cf. Ov. Ib. 440 PERS. 3, 39). Ov. epist. 20, 37. met. 1, 124 pressi... iugo -uere iuveni (STAT. Theb. 2, 559. 10, 511). 1, 652 -entis... iuvencae (sc. Ius). 2, 807 anxia... -it 3, 237 -it ille sonumque etsi non hominis, quem non tamen

edere possit cervus, (Actaeon) habet, maestis replet iuga nota querellis. 7, 544 equus... -it leto moriturus inertis. 8, 527. 10, 134. 394. 423. trist. 1, 3, 97 nec -uisse minus. 3, 11, 54 ore -ente (trem-, frem-var. lect.). fast. 2, 186 Callisto. 2, 353. 4, 120. 766. 5, 400 ingemuit Chiron... et -it (ingem- vel adgemit var. lect.) Alcides. Liv. 30, 20, 1 frendens -ensque ac vix lacrimis temperans. 39, 53, 11 maerens... et -ens (SEN. Tro. 615 maeret, illacrimat, -it). MANIL. 5, 354 hoc est artis (medicae) opus, non exspectare -entes (i. 'dum incipient

-ere') feras. PAVL. FEST. p. 95 sub gemursa. SEN. contr. 10, 5, 1 al. VAL. MAX. 3, 8 ext. 4 flens et -ens (SEN. Herc. O. 1275 Med. 950 OCTAVIA 512 SEN. dial. 6, 2, 4 PETRON. 74, 12 MART. 11, 71, 3. al. v. l. 43). PHAEDR. app. 17, 1 premente partu scrofa cum -eret (AVG. serm. 284, 2 quando peperisti, -uisti). SEN. Herc. f. 225 pressus laceris -uit Herculeis leo. O. 106. 253 queritur, implorat, -it (Med. 390. dial. 7, 15, 6 v. l. 12. nat. quest. 3 pr. 12 flere, queri et -ere). 785 totum... tauris -uit auratis nemus (cf. Phaedr. 350 silva -it murmure saevo leonum). 1340. 1734. 1757. Oed. 961 -uit, et dirum fremens eqs. (cf. APVL. met. 4, 31 -ens ac fremens indignatione).

Thy. 668 hinc (ad Stygem)... -ere ferales deos... fama est. Tro. 1164 syn. misere gemitum. clem. 1, 12, 2 sub gladio. al. benef. 5, 17, 5 al. epist. 13, 5 sub colapho; opp. ridere. al. CVRT. 4, 10, 25 LVCAN. 3, 445 al. VAL. FL. 1, 373 al. SIL. 5, 515 semusta -entum... corpora. 9, 20. 316. HOMER. 305 -uerunt agmina Graium (963). STAT. Theb. 3, 647 presso... ore. saepe. MART. 1, 106, 7 suspiras, retices, -is. 12, 17, 2 Ivv. 6, 267. 15, 138 SVET. Iul. 22, 2. 50, 1. GELL. 12, 5, 4 dolor hominem cogat ad -endum. TERT. scorp. 5 p. 154, 22 ululans... et -ens et mugiens inter manus medic. resurr. 42 p. 86, 21 -entes in hac carne. ITALIA gen. 4, 12 (Tert. adv. Iud. 5, sim.: AVG. c. Faust. 12, 12 p. 341, 5) -ens et tremens (gr. στενω and τρέμων; VVLG. vagus et profugus) eris super terram (item ITALIA gen. 4, 14 [HIER. epist. 36, 2, 3 AVG. c. Faust. 12, 12 p. 341, 11]. cf. HIL. myst. 1, 6, 6 p. 9, 5. 1, 7, 2 p. 9, 14 HIER. epist. 36, 2, 2). ITALIA prov. 28, 28 (Cypr. testim. 3, 6) in locis impiorum -unt iusti (gr. στενωσι. VVLG. aliter). ITALIA ls. 30, 15 (Cypr. laps. 36. cf. epist. 34, 1) cum conversus fueris et -ueris (gr. στενάξῃς. VVLG. aliter). PORPH. Hor. epist. 1, 15, 5 p. 335, 18 -it et irascitur. COMM. instr. 1, 26, 12 in terris ulceribus corpus vexatur, -iturque, ploratur. 2, 2, 6 conclamant pariter plangentes, sero -entes (AVG. serm. 232, 7, 8 VRAN. epist. 5, 862^B. v. l. 13). 2, 39, 11 ira dei summi ardet creatura -endo (i. -ens, cum gemitu). AMM. 14, 1, 9 medullitus multis -entibus. al. VVLG. Hebr. 13, 17 cum gaudio... et non -entes (gr. στενάζοντες). al. Ps. RVEN. in psalm. 26, 7 -amus modo, oremus modo (30, 25). CLAUD. 15, 175 liberius... -at. al. MEROB. poet. 64 laetis maestis Enyo -it. AVG. civ. 22, 26 p. 620, 3 D. in quo convenientius... corpore laetabuntur, quam in quo... -uerunt. op. monach. 33, 41 p. 595, 18 dolemus et -imus. c. Pelag. 1, 11, 24 p. 445, 2 tanta humilitate et pietate -uisse. 3, 3, 5 p. 490, 9 opp. gaudens. serm. 161, 7, 7 -e (fere i. q. 'ora') ad illum (sc. Christum), ut mundet sibi locum. al. SVLP. SEV. dial. 1, 15, 4 leaena indicabat -entis pariter et rogantis affectum. COD. Theod. 9, 38, 6 (a. 381) paschalis laetitiae dies ne illa quidem -ere sinit ingenia, quae flagitia fecerunt. DRAC. Orest. 500 ex imo -uit vox missa sepulchro. al. CARM. epigr. 2115, 4. INSCR. Notiz. degli scavi 1920 p. 46, 1 -entes posuere parentes. INSCR. christ. Diehl 168 b 4 (a. 528) natos... -entes relinquas. 3363 b 4. de personatis fere rebus: loca: CIC. Pis. 21 templa -erent, tecta urbis... lugerent (cf. CLAUD. rapt. Pros. 1, 207 terribiles intus thiasi vesana-

que mixto concentu delubra -unt). VERG. Aen. 5, 806 repleti *mor-tuis* amnes. EPICED. Drusi 181 urbs -it (SEN. Herc. O. 1701). SEN. Herc. O. 1379 Scythia -ente. VAL. FL. 1, 728 Rhodopes nemora alta -unt. COMM. apol. 921 tota terra -bat. CARM. epigr. 1335, 15 peius Roma -it tanto spoliata senatu. *de incorporeis*: AVG. in epist. Ioh. 6, 8 caritas ipsa -it, caritas ipsa orat. DRAC. satisf. 229 -it... tremebunda senectus.

constructiones: *accedit ablativus* gemitu, *sim.* (cf. p. 1762, 77): LVCIL. 1108 tussi grandaevus -bat. SEN. Med. 950 meo... avulsi o sinu flentes, -entes osculis. Thy. 1001 meum... gemitu non meo pectus -it. VVLG. Ezech. 30, 24 -ent gemitibus interfecti. cf. p. 1760, 46. *acced. praepos.*: ad: SEN. dial. 3, 20, 3 aegra corpora... ad tactus levissimos -unt. epist. 96, 2 omnia... ad quae -imus. PAVL. NOL. epist. 27, 3 p. 240, 12 -uisse nos ad infelicitatem nostram. de: AVG. serm. 49, 7, 7 -o de illis *rebus*. in: ITALIA II Cor. 5, 2 (Tert. resurr. 41 p. 85, 22) et in (*om. PME*) hoc -imus (*gr. ἐν τοῖς στε-βάσιν*). VVLG. ingemiscimus).

B transitive: 1 *indicatur causa -endi*: TVRPIL. com. 177 -e meas (gemmeas *codd.*) fortunas (CLAVD. DON. Aen. 1, 470 p. 96, 15 fortunam tanti viri. *al. cf. PHAEDR.* 5, 1, 6 tacite -entes tristem fortunae vicem). TRAG. inc. 116 virtutem istam... graviter -es. CIC. p. red. in sen. 12 occulte vestrum malum -eretis (*cf. Ov. trist.* 1, 2, 38 hoc unum nostri scitque -itque mali). Sest. 66 haec -bant boni (SVLP. SEV. dial. 3, 18, 5 haec... flebili voce. *aliter* p. 1762, 4). 78 plagam... acceptam -ere posset *res publica* (VERG. georg. 3, 226 multa [*v. infra l. 67*] -ens ignominiam plagasque superbi victoris). Att. 2, 18, 1 status... una voce... -itur. CATVLL. 65, 14 *luscini* fata -ens Itylei (VERG. l. 34. Ov. trist. 3, 4, 37 mea. fast. 3, 862 SEN. Herc. O. 190 SIL. 10, 406 HOMER. 688 STAT. Theb. 5, 679 MART. 9, 86, 1 AVSON. 170, 15 DRAC. laud. dei 3, 80). LVCR. 5, 1348 dare quod -erent hostes (Ov. epist. 6, 153. AVG. in psalm. 138, 29 quod in alio psalmo -o. CORP. XII 2094 [a. 579] <non> placeat -ere quod celebrare <decet>. *vix huc referas* ENN. scaen. 204, v. p. 1760, 9). VERG. Aen. 1, 221 Amyci casum -it et crudelia secum fata Lyci fortem-que Gyan (IVV. 3, 214 casus urbis). HOR. carm. 4, 12, 5 Ityn flebiliter -ens infelix avis (Ov. fast. 4, 482 amissum... ales Ityn. *cf. STAT.* Theb. 9, 361 fluctivagam... saepe domum... Alcyone... -it). Ov. am. 3, 6, 49 *Ilia* -ens patrum... nefas. met. 13, 483 te... -unt, virgo (SEN. Ag. 833 STAT. silv. 5, 5, 79. PASS. Thom. p. 151, 18 omnes... te -unt, te querunt et plorant). trist. 5, 4, 12 quidve Philoctetes... -at (SEN. Herc. O. 181 quae prima querat? quae summa -am? Tro. 1058 quid prius referens -am?). fast. 2, 835 communia damna. SEN. Herc. O. 759 *Hercules* toto... mundo -endus. 1823 non est -endus. Tro. 41 ruinas urbis eversae. dial. 9, 7, 6 omnia. VAL. FL. 1, 530 amorum... questus. 3, 642 -ens... aspera fama... loca. SIL. 17, 483 saxo perfracta -it... ossa. STAT. Ach. 1, 438. silv. 2, 1, 33 patrem (CLAVD. 22, 63). 2, 6, 18 -it... peremptum Parthus equum. *al.* Theb. 9, 766 perfossam telo... frontem. 12, 285 animas sua membra -entes. *al.* PS. QVINT. decl. 6, 19 p. 128, 22 captivitatem. TERR. adv. Marc. 4, 31 p. 528, 18 quorum spem Iudaei -unt. IVVENC. 4, 25 unius... cunctos (*fratres*) fletus (*subi.*) -uere maritae. AMM. 14, 5, 7 aerumnas innocentium graviter -ens (ANNIAN. Chrysost. hom. 4, 11 aerumnas captivitatis). 18, 8, 14 amissos (21, 12, 12. *cf. l. 36. 57. 60*). *al.* CLAVD. DON. Aen. 10, 780 p. 388, 9 huius exitum poeta non inaniter -uit. *saepe*. CLAVD. 20, 501 carm. min. 17, 46. AVG. civ. 18, 23 p. 286, 14 D. -ens facinus miserum. DRAC. laud. dei 3, 80 cuius facta -ens. 3, 395 Orest. 422. Romul. 8, 564 -it infrendens amissum nobile pignus *tigris*. GREG. M. in euang. 34, 12 p. 1254⁴ quisquis... talis est, ... -endus est valde, quia non -it (*sc. paenitentia conversus*). *de personatis fere rebus*: SEN. Oed. 665 Thebae Laium amissum -unt. SIL. 10, 588 lux una... iuvenum bis tricenis orbata -bat milibus... moenia Romae. STAT. Theb. 2, 185 Eleae... certamina valles. 4, 718 Kl. (714 d Kohlmann) magnum... laborem discordes -uere poli. 8, 547 ulmus... -it adsuetas... uvas. CLAVD. carm. min. 22, 58 nostra -at Nilus... funera.

2 *sequitur neutrum adiectivi* (cf. p. 1762, 82sq. 1763, 7sq.): CATVLL. 66, 18 non... vera -unt. VERG. georg. 3, 226 multa -ens ignominiam (Aen. 1, 465 multa -ens [SERV. auct. *ad l. graecum est πολλὰ στενάχωρον*]. 4, 395. 5, 869. 12, 886 STAT. Theb. 2, 635. PHAEDR. 5, 7, 10 multum [SIL. 17, 202. *cf. l. 3, 646 quantum; v. p. 1762, 29*]). Aen. 11, 865 expirantem... atque extrema -entem (STAT. Theb. 11, 593). Ov. epist. 8, 107 ululantem et acerba -entem. SEN. contr. 10, 5, 1 quantum satis sit Prometheo. 10, 5, 24 nondum dignum irato Iove -uisti. LVCAN. 4, 756 pectora rauca -unt quae creber anhelitus urget (VEN. FORT. carm. praef. 5 mihi tantundem valebat raucum -ere quod cantare apud quos nihil disparat aut stridor anseris aut canor oloris. *v. p. 1762, 83*). VAL. FL. 1, 47 tam saeva. SIL. 12, 418 barbaricum atque immane -ens (STAT. silv. 3, 3, 181). STAT. Theb. 3, 335 turpe (CLAVD. 20, 446 more suis [*genet.*]... turpe -it). 12, 47 vicibus... datis alterna -entes (12, 387). 12, 530 nec vulgare -unt. AMM. 26, 6, 9 militum paria -entium. CLAVD. 15, 365 *leo* servile -ens. 19, 26 anile. CYPR. GALL. num. 342 triste (VEN. FORT. carm. 4, 3, 14 *cf. p. 1763, 2*). 539 populus lugubre -ens. CORIPP. Ioh. 7, 196 cum lacrimis miseranda -ens.

3 *luctum sim.* -ere (*cf. p. 1763, 9*): SEN. Herc. O. 761 hunc ecce luctu(m) (*em. Peiper; nunc ecce luctu E, hunc eiulatu A*), quem -is, cuncti -unt. VAL. FL. 5, 37 pectore... ab imo talia voce -it, *i. gemens dicit* (8, 9 haec). STAT. silv. 5, 3, 84 murmure trunco quod -it... Philomela. PACIAN. sim. carn. p. 141, 19 qui (*spiritus*) hanc ipsam orationem... -bat in Christo. PRVD. psych. 120 nec doleas, quia turpe tibi -uisse dolorem. PAVL. NOL. carm. 23, 63 ultima... tormenta -unt.

C sequitur enuntiatum: 1 *acc. c. inf. (infin. nudus omisso se infra l. 15 bis. 26)*: CIC. Phil. 13, 23 -as hostem Dolabellam iudicatum a senatu. GERM. 162 perfidia Pelopis raptam -it Hippodamiam (*cf. SEN. Herc. O. 197*). PLIN. nat. 21, 9 filia divi Augusti, cuius luxuria... coronatum Marsuam litterae illius dei -unt (degemunt *coni. Detlefsen*). VAL. FL. 2, 553 debita posci dona -it. SIL. 2, 226 aggere tuto erupisse -unt. STAT. Theb. 1, 148 alterna ferri statione -entes excubiae. 1, 316 longum... annum stare -it *Polynices*. MART. 9, 92, 2 servum te -is esse diu. 14, 31. AMM. 15, 2, 3 parum tuto loco innocentiam stare medullitus -ens. CLAVD. DON. Aen. 4, 110 p. 370, 9 *al.* AVG. in epist. Ioh. 9, 2 -bat se differri. ALC. AVIT. carm. 2, 271. epist. 52 p. 81, 17 cum vos -uerit non posse decipi, doleat posse miserari. *al.* ARATOR act. 1, 930 anguis... extinctum lymphis -it esse venenum. CARM. epigr. 694, 5 (*a. 487*) <quem plebs> cuncta -et suis met carui(sse supremis). 1299, 2 qui ossucula mea hic sita esse -is. INSCR. christ. Leblant II 413, 21 quem... obisse. *de personatis fere rebus*: HOR. epist. 1, 15, 7 sulpura contemni vicus -it. 1, 20, 4 liber, paucis ostendi -is. Ov. met. 3, 94 arbor... ima parte flagellari -uit sua robora caudae. SIDON. epist. 5, 7, 1 hi nimirum sunt... quos se... perpeti... Gallia -it. 2 quod: SEN. Tro. 454 Troia quod cecidit -is. benef. 6, 32, 2. SIL. 13, 646 quantum (*v. p. 1761, 70*) -ui quod spiritus ante... discessit in auras. SVLP. SEV. Mart. 3, 2 multi... altius -ere, quod nihil simile fecissent. CARM. epigr. 807, 1 quid -is et lacrimas, quod te... relinquo.

II *i. q. sonitum ad instar fere gemitus edere*: A *de voce bestiarum*: LVCR. 3, 297 pectora qui leones fremitu rumpunt plerumque -entes *eqs.* (*cf. p. 1760, 42. 1761, 82*). VERG. ecl. 1, 58 turtur ab ulmo (AVG. serm. ed. Mai 57, 3 [*verba Susannae*] garrit mihi turtur ab ulmo crucis -ens. POL. SILV. voc. anim. chron. I p. 548, 4 turtur -it. *cf. MART.* 3, 58, 19 -it hinc palumbus, inde... turtur. ANTH. 762, 20 turtur atque columba. VVLG. Is. 59, 11 quasi columbae mediantes -emus. Nah. 2, 7 -es ut columbae). PROP. 4, 3, 59 in finitimo -uit stans noctua tigno (*cf. SEN. Herc. f. 687 hic vultur, illie luctifer bubo* -it. STAT. Theb. 3, 511 nocturnae... -unt striges et... bubo). AVIAN. praef. loqui vero arbores, feras cum hominibus -ere. 26, 7 illa (*capella*) -ens 'desiste...', inquit. *cf. etiam p. 1761, 27. 36*.

B *de variis rebus (apud poetas [cf. PLIN. epist. l. 53 GELL. 17, 10, 19])*: VERG. georg. 3, 133 graviter tunsis -it area frugibus. 3, 183 tractu... -entem... rotam (PAVL. NOL. carm. 20, 424 -entes... rotas. *cf. VERG.* Aen. 11, 138 plaustris... vectare -entibus [SERV. *ad l. sub pondere sonantibus*] ornos [SEN. Phaedr. 77]. *cf. infra l. 79*). 4, 173 -it impositis incudibus *Cyclopus* Aetna ([8, 451 antrum]. *aliter* CLAVD. 20, 71 multis... -unt incudibus aera). Aen. 6, 413 -uit sub pondere cumba (*cf. HOR.* carm. 1, 14, 6 malus celeri saucius Africo antennaeque -ant. PLIN. epist. 9, 26, 4 gubernacula [*ut audacius dictum tractatur ib. 13*]. CLAVD. 15, 220 adsiduo... -ens undarum verbere... ratis. *v. p. 1763, 1*). Aen. 12, 334 -it ultima pulsu Thraca pedum (*sim.*: SIL. 4, 96 sonoro quadripedum cornu tellus -it [CORIPP. Ioh. 1, 429]. AVIEN. orb. terr. 1246 pulsa [*sc. ab equis*]... terra -it. *cf. VAL. FL.* 6, 168 rotis -it intus ager. PAVL. NOL. epist. 29, 12 p. 259, 8 carpentis pluribus -ente Appia *via*. *aliter*: SEN. Oed. 577 terra se retro dedit -uitque penitus. SIL. 4, 294 percussa -it tellus ingentibus armis [STAT. Theb. 12, 656 icta (*fulgure*) -it tellus]. STAT. Theb. 5, 525 arva -entia [*sc. sole exusta*] radens anguis ingens [CORIPP. Ioh. 8, 409 vasta -uerunt arva ruinā]). HOR. carm. 2, 20, 14 -entis litora Bospori (*cf. de mari*: PETRON. 89 v. 34 pulsum... marmor abiete imposita -it. *v. l. 81. 83. p. 1763, 2. de flumine*: SEN. Herc. O. 1963 -entis stagna Cocytii. AVIEN. orb. terr. 876 Phasis -it). SEN. Ag. 468 litus ac petrae -unt (*cf. LVCAN.* 7, 483 Oeteae... -unt rupes. SIL. 15, 156 *fluvius spumante* ruens per saxa -entia fluctu. PS. QVINT. decl. 6, 5 p. 115, 6 per horridos fluctus et -entia litora). Herc. O. 1626 -it illa *quercus* (*cf. VAL. FL.* 3, 164 cuneis... -it grave robur adactis. SIL. 5, 502 magno... fragore pulsa -it... arbor). Thy. 772 nec facile dicam corpora *puerorum Thyestis in aeno posita* an flammae magis -uere. LVCAN. 1, 568 plenae -uerunt ossibus urnae. PETRON. 120 v. 92 iam montibus haustis antra -unt (*cf. l. 50*). 121 v. 114 -entia claustra. AVG. serm. 214, 11 frumenta inter paleas modo -entia. BOETH. arithm. 1 praef. p. 4, 11 validus torax nigra -it incude. *ablativo sonus qui -endo fit indicatur* (*cf. p. 1761, 8*): Ov. Pont. 3, 3, 10 -uit parvo mota fenestra sono (SEN. Tro. 414 gravi -eret sono Pelias axis pondere Hectoreo tremens). SEN. Med. 344 duo montes... velut aetherio -erent sonitu. AVIEN. orb. terr. 210 -uit amplo murmure pontus. CLAVD. rapt. Pros. 2, 8 ter... flebile (*v. p. 1763, 3*) terrificis -uit mugitibus Aetna. *cum accusativo adiectivi neutri* (*cf. p. 1761, 66*): LVCAN. 5, 218 pontus rauca -it (SIL. 2, 245 arma fragore icta gravi raucum -uere). ANTH. 388⁴, 11 aequora [*l. Kapp*]

prora secet...atque -at (-et *codd.*) largum. CLAVD. 5,472 *turris* findit aequora triste -ens. 17,205 quidquid...-it Ionia unda. rapt. Pros. 2,8 flebile (*v. p. 1762,81*).

C de sono *instrumenti musici*: LAVS Pis. 142 classicus horror (*i. sonus horribilis classici*) nocte dieque -it (CLAVD. 3,218 classica non -erent. *cf.* CORIPP. Ioh. 3,387 militis aera -unt). IVV. 2,90 nullo -it hic tibicina cornu. *cum accusativo neutr. adi. (cf. p. 1761,66)*: IVV. 7,71 surda nihil -eret grave bucina. *modos, cantus* -ere (*cf. p. 1762,1*): SEDVL. carm. pasch. 3,133 funereosque modos cantu lacrimante -bant tibicines. CORIPP. Ioh. 1,512 -it horrendos...bucina cantus (6,264).

adiunguntur adverbia: altius: SVLP. Sev. Mart. 3,2. amare: MYTIAN. Chrysost. hom. 9,5. clare: CIC. *p. 1760,20* SEN. epist. 99,16. graviter: ENN. scaen. 204 TRAG. inc. 116 VERG. georg. 3,133 AMM. 14,5,7. inaniter: CLAVD. DON. Aen. 10,780. leviter: CIC. Tusc. 2,49. magis: SEN. Thy. 772 PERS. 3,39 PANEG. 10(4),13,1. *cf. maxime*: SEN. dial. 3,18,5. medullitus: AMM. 14,1,9. 15,2,3. minus: OV. trist. 1,3,97. occulte: CIC. *p. red. in sen. 12*. peius: CARM. epigr. 1335,15. penitus: SEN. Oed. 577. tacite: PHAEDR. 5,1,6. valde: GREG. M. in euang. 34,12.

deriv.: gemebundus, gemibilis, gemisco, gemitorius, gemitus. *compos.*: ad- circum- con- de- (*? v. p. 1762,13*) in- re gemere.

gemulus, -a, -um a gemere. APVL. flor. 13 p. 46 bubones -o, ululae querulo carmine occipiunt. I. Kapp.

gemursa, -ae f. PAVL. FEST. p. 95 -a sub minimo digito pedis tuberculum (*sc. ita vocatur*), quod gemere faciat eum qui id gerat. PLIN. nat. 26,8 celeriter in Italia restinctus est...morbis ille quem -am appellavere prisci, inter digitos pedum nascentem (*nascenti libri*), etiam nomine oblitterato. [*inc. orig. W.*]

Leumann.

gena, -ae, *saepius* **genae*, -arum f. [*cf. c. ind. hanuh „maxilla“, gr. γένυς „mentum“, got. kinnus „gena“, hibern. ginu „dūs“, cambr. gen „genu, mentum“, et c. gr. γνάθος „maxilla“ (xάναθος Hesych.), lituan. žandas „maxilla“, armen. cnaut „maxilla, gena“. stirps in u terminata et vocabulo genu-inus subest; an terminatio vocabuli -a cum testa: testu conferenda sit, incertum est. W.] de etymologia et notione: GREG. ILIB. in cant. 1,9 p. 148,5 H. -ae sunt in facie nostra malarum primae partes, quae subiectae sunt oculis, in quibus maxime humani vultus decor elucet, quae ideo -ae appellantur, quia in utero matris infantum genua oculis coniuncta haberi perhibentur. ISID. orig. 11,1,43 -ae sunt inferiores oculorum partes, unde barbae inchoant. nam graeco genos (γένος, γένειον?) barbae. hinc et -ae, quod inde incipiant gigni barbae (*cf. l. 62*). diff. 2,56 -ae a genibus dictae, quia complicatum in utero gigni formarique hominem aiunt, ita ut genua sursum sint, quibus oculi formentur, ut cavi ac reconditi fiant. ideoque et qui alicuius lacrimas elicere cupiunt, genua tangunt ac per ea deprecantur, quod in utero formarint oculos atque enutrierint. ipse -arum tumor eqs., *cf. LACT. l. 84*. GLOSS. Ps. Plac. V 24,25 -is [et]: ea parte vultus quae inter malas et auriculas est; ideo -ae dictae, eo quod infans in utero caput inclinatum inter genua habet. *de notione (cf. Klotz, Archiv 15, 1908, 411sq.)*: PAVL. FEST. p. 94 -as Ennius palpebras putat, cum dicit (*ann. 532 v. p. 1766,78*). alii eas partes putant -as dici, quae sunt sub oculis. Pacuvius (*trag. 362 v. p. 1764,59*) -as putat esse, qua barba primum oritur (*cf. supra l. 43*). PLIN. nat. 11,157 infra oculos malae homini tantum, quas prisci -as vocabant, XII tabularum (*v. p. 1764,6sq.*) interdicto radi a feminis vetantes. pudoris haec sedes: ibi maxime ostenditur rubor. (158) infra eas...buccae. GELL. 13,30,2 faciem esse hominis putant os...et oculos et -as, quod Graeci πρόσωπον dicunt. SERV. Aen. 6,686 -is palpebris: Ennius (*cf. supra l. 52*) de dormiente (*scaen. 427 v. p. 1766,77*). COMMENT. Lucan. 6,562 -as pro malis posuit, dictas, quod ibi barba gignatur (*cf. supra l. 43*). GLOSS. -ae: malae quae in facie sunt, id est sub oculis. loca super buccas, id est malas. vultus, maxillae. *ἐπὶ πλάτ. παρειαί*: -ae.*

de numero: inter semper pluralia: CHAR. gramm. I 33,13 EXC. Bob. gramm. I 549,11 PHOC. gramm. V 428,10. GLOSS. *παρειαί*: -ae, singulare non habet. *numero singulari: nom.*: DRAC. laud. dei 1,395 VEN. FORT. Mart. 3,473. *gen.*: PLIN. nat. 11,157 DRAC. satisf. 228. *dat.*: ENN. scaen. 427. *acc.*: ENN. scaen. 427 PLIN. nat. 37,123 SVET. Claud. 15,4 ITALIA Matth. 5,39 (Tert. patient. 8). *abl.*: ENN. frg. inc. 14 PLIN. nat. 11,155. 156. 246 SIL. 6,22. 7,606 POTAM. tract. 1 p. 1413^a CARM. epigr. 640,2. *per compendium scribitur in signaculis oculariorum*: CORP. XIII 10021 (*plena scriptura: ibid. 15^a. 115^a*) 6^a gen(arum) vel gen(as) (*item 89^a. 92^a. 110^a*). 28^a genar(um). *ibid.* 28^b c(enas) 156^c ce(narum). *inde a LEGE XII tab. (p. 1764,6) usque ad VEN. FORT.*; maxime apud poetas exceptis PLAVT. TER.; deest etiam apud VARRONEM CAES. SALL. LIV. SEN. phil., frequentatur apud OV. (55^{aa}) SEN. trag. (33^{aa}) PLIN. nat. (33^{aa}, e coniectura 23,49 v. p. 1767,6) STAT. (73^{aa}). [*loci dubii*: ENN. frg. inc. 14 STAT. silv. 5,5,85.] [*val. geana „cilium“, prov. gena. M.-L.*]

I -ae i. q. *παρειαί*: A hominum: I in prosa oratione: de *anq. situ in facie hominis*: CIC. nat. deor. 2,143 -ae...ab inferiore parte tutantur (*sc. oculos*) subiectae leniterque eminentes (*cf. LACT. opif. 10,5 inferius -arum non indecens tumor in*

similitudinem collum leviter exurgens ab omni parte oculos efficit tutiores [*cf. p. 1763,48sq.*]. GREG. ILIB. v. p. 1763,37). PAVL. FEST. p. 94 genuini dentes, quod a -is dependent. CELS. 8,17 os...transversum a -is tendens. GELL. 13,30,2 (*v. p. 1763,59*). LACT. opif. 10,21 deductum clementer a -is mentum. PHYSIOGN. 31 supercilia lata tamquam -is imminetia. *raduntur, lacerantur*: LEX XII tab. (Cic. leg. 2,64) mulieres -as ne radunto (FEST. p. 273 radere ge(nas) vetitum est in> lege XII, id est unguibus <lacerare malas>. *cf. PLIN. nat. 11,157 p. 1763,56*). CIC. Tusc. 3,62 (*inter genera lūgendī*) muliebres lacerationes -arum. *sedes barbae*: CIC. Pis. 1 pilosae -ae (*cum vituperatione*). QVINT. inst. 12,10,8 lēves (*opp. aetas gravior*). APVL. met. 5,8 iuvenem...-as inumbrantem. 7,8 depiles -ae. PS. AVR. VICT. epit. 48,8 vellendo steriles. AMM. 21,16,19 rasis adsidue -is (*v. adn. crit.*). 30,7,7 adulescentem in flore primo -arum (AMBR. obit. Valent. 6 v. infra l. 30. MACR. somn. 1,6,72 post ter septenos annos -as flore vestit inventa. MART. CAP. 7,739). 31,2,2 *Hunorum* infantum ferro sulcantur altius -ae, ut pilorum vigor...hebetetur (IORD. Get. 127 maribus ferro -as secant...; hinc imberbes senescunt). 31,10,18 dum...lanugo -is inserperet speciosa. VVLG. Is. 50,6 dedi...-as meas vellentibus (*cf. ITALIA Tert. resurr. 20 p. 53,1 maxillas in palmas*). MART. CAP. 1,5 iam pubentes. SIDON. epist. 1,2,2 -is ut adhuc vesticipibus. IVST. VRGELL. in cant. 123 vicinae sunt oculis. HIER. Apoll. rec. B 25 primas adulescentiae -as (rec. A barbudas) discerpit. *argumentum iuventutis, pulchritudinis*: SEN. contr. exc. 5,6 adulescens speciosus...coloravit -as. APVL. flor. 3 p. 14 Apollo...-is gratus (*cf. p. 1769,5*). 15 p. 52 -ae teretes. met. 5,13 per teneras et teretes...-as. 5,22 purpureas (*cf. apol. 76*). 9,22 lubrico -arum splendore conspicuus. AMM. 31,13,4 (*signum trucidis ferociae*) -is stridore (*sc. dentium*) constrictis. AMBR. obit. Valent. 6 in -is solet nitere verecundia, pulchritudo fulgere; in -is aut flos iuventae aut perfectae aetatis insigne est. HIER. epist. 54,7,1 ruborem -arum (MART. CAP. 7,727 interrumpente -as Veneris rubore). VVLG. cant. 1,9 pulchrae sunt -ae tuae sicut turturis. 4,3 sicut fragmen mali Punici. 5,13. 6,6 (HIER. et RVFIN. Orig. in cant. 1,10 p. 41, 18. 20. 2 p. 154, 2. 155, 3 B. et saepius).

-arum species mutatur morbo, morte: SCRIB. LARG. 186 -ae inflantur. PS. QVINT. decl. 12,13 p. 230,7 destitutas (*i. fame maceratas*). POTAM. tract. 1 p. 1413^a tota materies Lazari liventi -a in putredinem relaxatur. CAEL. AVR. chron. 2,14,197 (*et saepius*) -arum rubore (*pthisicorum*). -arum specie agnoscuntur mores, affectus: QVINT. inst. 11,3,77 ad haec omnia (*affectus*) exprimenda in palpebris et in -is est quoddam deserviens iis ministerium. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 132^a -ae autem partes vultus dicuntur, in quibus honestas et verecundia animae agnoscitur. PHYSIOGN. 37. 40. 45. 49. 50. 84. 93. 105. 118. 121. 129. *tanguntur ictibus*: SVET. Claud. 15,4 ut -am non leviter perstrinxerit. ITALIA Matth. 5,39 (Tert. patient. 8) verberanti te...in faciem etiam alteram -am obverte (*διαγώρα*, VVLG. maxillam). HIER. interpr. Iob 16,10 acriter percussit me in -is (*ἐπὶ διαγώρα*, *cf. Caspari praef. p. 43 ad l.*; var. lect. genibus, gr. γόνατα, *cf. Caspari ad l.*; VVLG. percusserunt maxillam meam). *lambuntur a bestia*: TERT. anim. 24 leo lingua -as eius (*Berenices*) emaculans. *lacrimis umectantur*: AMBR. obit. Valent. 5 lacrimis -ae rorant. *ibid.* 6 fletu -ae...exundant (*syn. maxilla*). HIER. epist. 60,2,2 per -as lacrimae fluunt. GREG. Tvr. Mart. 4,30 -as lacrimis rigabat ubertim (vit. patr. 20,1 glori. conf. 18).

per metonymiam: -ae ecclesiae: AMBR. obit. Valent. 6. 7 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 132^c.

2 apud poetas: a sedes barbae (*cf. supra l. 10*): PACVV. trag. 362 nunc primum opacat flore lanugo -as (VERG. Aen. 8 160 tum mihi prima -as vestibat flore iuventas [LVCAN. 6,562 -ae florem...volsit. STAT. Theb. 5,228 silv. 2,6,45. CLAVD. 1,69 ante -as dulces quam flos iuvenilis inumbret. 28,560 conspicuas...flore -as. DRAC. satisf. 228]. STAT. Theb. 6,586 deserpit...-is...lanugo [silv. 3,4,65 ne prima -as lanugo nitentes carperet]). VERG. Aen. 12,221 var. lect. pubentes v. p. 1765,38 (OV. met. 3,422 impubes v. p. 1768,82. SIL. 6,22 pubescente -a). HOR. carm. 4,10,8 incolumes non redeunt -ae. PROP. 4,8,26 vincet ubi erasas barba pudenda -as. PRIAP. 3,4 cum tenet obsessas invida barba -as. SEN. Herc. O. 214 nondum teneras vestite -as. PHAEDR. 648 cum prima puras barba signaret -as. LVCAN. 2,376 maestam...-is increcere barbam. STAT. Theb. 4,336 dum roseis venit umbra -is (silv. 3,4,79 umbratus...-as). 5,440 nudus...-as (6,573 nudis...-is). silv. 2,1,53 -is optatus honos iurataque multum barba. 5,2,63 nondum validae tibi signa iuventae inrepere -is. MART. 9,76,4 suas pingere (γ, cingere β; *cf. Heraei adn.*) barba -as. NEMES. ecl. 2,17 (*v. p. 1769,2*) -as lēves (*nom.*) (*cf. CLAVD. 18,341 leves...-ae mulieris et eunuchi*). AVSON. 182,16 nondum purpureas cinctus, ephebe, -as (*cf. 250,2*). CARM. epigr. 1399,4 implebat roseas barbula grata -as. *de cultu barbae*: MART. 6,52,4 doctus...hirsutas excoluisse -as. 8,52,4 aequandas. 10,65,9 hirsutis...cruribus -isque. 14,36,2 tondendis haec arma tibi sunt apta capillis...illa -is. AVSON. 374,6 comi...-as. *de barba ipsa* (*cf. SIL. 2,268 p. 1766,36*): LVCAN. 6,178 flammā crinesque -asque succendit (SCHOL. barba). STAT. Theb. 6,200 si pariter viridis nati libare dedisses ad tua templa -as (MART. 3,6,4 libat flo-

[Koch]

rentes ... tibi ... -as. cf. *infra* l. 8). 7, 336 Glaucus ... crine -isque caerulus. 8, 492 ille -as Phoebo, crinem hic pascebat Iaccho.

b *argumentum iuventutis, pulchritudinis* (cf. *multa sub a enotata et p. 1764, 24*): HOR. *carm.* 4, 13, 8 Cupido Chia pulchris excubat in -is (cf. *Soph. Ant.* 784 ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεανίδος ἐν-
νυχεύει. PORPH. *de palpebris intellexisse videtur*: quod -is ac per hoc oculis pulchris sit). SEN. *Phaedr.* 770 fulgor, teneris qui radiat -is, momento rapitur. STAT. *Theb.* 1, 705 aeternum florere -as *Apol-
linis* (MART. 3, 6, 4 florentes). 4, 274 viridi ... -as spectabilis aevo. silv. 1, 2, 110 nec colla -asque (*virginis*) comere cessavit manus Vene-
ris. 2, 1, 122. 3, 3, 125 viridis ... -as (cf. *p. 1764, 83sq.*). MART. 8, 56, 18 Thestylis ... rubras messibus usta -as (10, 12, 10 livebit ... tuis pal-
lida turba -is sc. *sole ustis*). NEMES. *ecl.* 2, 80 purpureas landando -as. CLAUD. *rapt. Pros.* 2, 28 Phoebi ... -as ... esse putes. 3, 435 -arum fulgor. *carm. min.* 25, 42 niveas infecerat igni solque pudor-
que -as. DRAC. *laud. dei* 1, 395 -a pulcra rubore. 3, 703 geminae rubuere -ae *reviviscentium*. ROS. 11 sanguineis Cytherea -is. VEN. *Fort. Mart.* 3, 473 quae frons, ora, oculi, facies, -a, pes, manus, ulna?

c *i. q. facies*: CIRIS 342 paulatim *nutrix* ... -is obducere vestem virginis (*ad somnum afferendum*). STAT. *Theb.* 2, 506 fera (*Sphinx*) quondam pallentes erecta -as (5, 95 erecta -as [oculos intel-
git Klotz, *Archiv* 15, 411]. Ach. 1, 764 erectumque -as oculis vagantem). 3, 709 saevo ... -as fulgebis auro. 7, 245 nondum concessa videri Antigone populis teneras defenditur atra veste -as (cf. *infra* l. 47).
9, 155 blanda -as (12, 534. DRAC. *Romul.* 8, 517 -is). 10, 639 placuit *Virtuti* mutare -as, fit provida Manto (SCHOL. mutare -as: transfigu-
rare se in aliam formam). silv. 1, 2, 14 *Venus* dissimulata deam cri-
nem vultusque -asque temperat. Ach. 1, 179 Achilles fumantes (sc. *cursu*) ... -as crinemque novatur fontibus. nota *i. q. ora, labia*:
STAT. *Theb.* 4, 625 *Laius* tinguat ... -as (sc. *sanguine hausto*; SCHOL.: sumpsit sacra libamina; ... alii 'tinguit -as' magis intellegi volunt fletu quam sanguine).

d -arum specie indicantur perturbationes animi; -ae sedes pudoris, cupidinis, irae, maceroris, superbiae sim. (cf. *p. 1764, 40*):
VERG. *Aen.* 4, 644 maculis ... tremantes interfusa *Dido* -as (VAL. FL. 2, 105 suffecta). 12, 65 flagrant v. *infra* l. 81 (VAL. FL. 7, 411). 12, 221 tabentes (cod. Bern. 184, pauci recc., CLAUD. DON., pubentes *MPR cett.*).
TIB. 1, 4, 14 virgineus stat pudor ante -as (cf. CLAUD. *carm. min.* 25, 42 v. *supra* l. 15. CARM. *epigr.* 640, 2 pulcra -a, sed plena pudoris).
OV. *am.* 1, 14, 52 ingenuas picta rubore -as (LVCAN. 5, 215 pudor igneus inficit ora liventesque -as. cf. *OV. am.* 2, 8, 16 te totis erubuisse -is [epist. 19, 6 ingenuas erubuisse -as. 20, 112 met. 7, 78 fast. 2, 828].
LYGD. 4, 32 iuveni primum virgo deducta marito inficitur teneras ore rubente -as [CLAUD. 8, 617 in civem ru-
buere -ae sc. *manumissorum accepta alapa*]). fast. 6, 700 virgineas intumuisse -as (sc. *ira*).
GERM. 123 *Virgo* ore velato ... tristesque -as abscondita rica (*Scaliger*, *ripa codd.*, cf. *supra* l. 25). SEN. *Ag.* 237 tremantes circuit pallor -as (710 possidet. *Herc. O.* 1722 sedet ... -is. *Phaedr.* 832 languido pallore canderent -ae. STAT. *Theb.* 1, 538 pallorque ruborque purpureas hausere -as. CLAUD. 5, 131 infectae pallore -ae. cf. *p. 1766, 47sq.*).
Herc. O. 251 inardescunt. *Med.* 858 flagrant -ae rubentes (*Medeae*). *Oed.* 849 cur -as mutat color? STAT. *Theb.* 10, 168 furor trepidas incerto sanguine tendit exhaustique (*aliter p. 1768, 7*) -as. silv. 5, 5, 12 liventesque -as *lagentis*. Ach. 1, 305 fax (*amoris*) vibrata medullis in vultus atque ora redit lucem-
que -arum tinguat et impulsam tenui sudore pererrat. CLAUD. 18, 259 placet ipse sibi laxasque laborat distendisse -as (*ob superbiam*).
rapt. Pros. 1, 273 niveos infecit purpura vultus per liquidas (v. *ind. Birt s. v.*) succensa -as.

e -ae via lacrimarum: lacrimis umectantur, violantur sim.: TRAG. *inc.* 190 (Cic. *Tusc.* 3, 26) lacrimae peredere umore exsanguis -as. cf. *infra* l. 79sq. CATVLL. 68, 56 neque assiduo ta-
bescere lumina fletu cessarent tristisque imbre maderet -ae (OV. *ars* 3, 378 lacrimis. met. 8, 210. 10, 46. 11, 418 lacrimis ... -ae maduere profusis. SEN. *Phaedr.* 1121 fletu. OCTAVIA 692 LVCAN. 2, 37 v. *p. 1766, 23* SIL. 4, 455 STAT. *Theb.* 7, 359. cf. *OV. epist.* 6, 72 [v. *p. 1766, 14*] madidas [lb. 100 trist. 5, 4, 6]. trist. 1, 9, 34 lacrimis immaduissae -as. v. *p. 1767, 42*).
LVCR. 1, 920 lacrimis salsis umectent ora -asque (SEN. *Phaedr.* 827). 2, 977 lacrimis spargunt rorantibus ora -asque. 3, 469 lacrimis rorantes ora -asque. HOR. *carm.* 1, 13, 6 umor et in -as furtim labitur. *OV. am.* 1, 8, 84 quin etiam ... faciant udas ille vel ille -as. *epist.* 8, 64 ument incultae fonte perenne -ae. *ars* 1, 532 indigno teneras imbre rigante -as (SEN. *Oed.* 953. *Tro.* 410 fletu. VAL. FL. 4, 51 CORIPP. *loh.* 1, 343). SEN. *Phaedr.* 381 assiduo -ae rore irrigantur (*Phoen.* 441 fletu. *Tro.* 965). STAT. *Theb.* 3, 681 Argia ... fletu signata -as (cf. SCHOL. *ad l.*). 9, 713 *Diana* fletu ... -as violata (CLAUD. *rapt. Pros.* 1, 193 violavit oborto rore -as. cf. *supra* l. 62).
lacrimae -as perfundunt sim., per -as manant (de oculo ipso per -as manante l. 82): VERG. *Aen.* 12, 65 lacrimis Lavinia ... flagrant perfusa -as. HOR. *carm.* 4, 1, 34 manat rara meas lacrima per -as (*aliter* SIL. 4, 753 manante per ora perque -as oculo sc. *Han-
nibal* altero oculo caecati). *OV. epist.* 7, 185 per ... -as lacrimae ... labuntur. *Pont.* 2, 3, 84 maestisque cadentes excepit lacrimas ... -is.

2, 3, 90 gutta per attonitas ibat oborta -as. trist. 1, 3, 18 imbre per indignas usque cadente -as. INSCR. *christ. Rossi* II p. 292 adn. 2 reple -as lacrimis.

huc certe pertinet, quamvis sententia manca sit: CARM. *epigr.* 934, 2 (= CORP. IV 4966) vi me oculi postquam deduxistis in ignem, ... vim (<non ad> vim *Bücheler*, <lymphae> vim *Baehrens*) vestreis largificatis -eis. <verum> non possunt lacrimae restinguere fla-
mam *eqs.* (cf. *Bücheler, Rhein. Mus.* 38 [1883] 474sq.).

f violantur, foedantur: a lacerando (cf. *p. 1764, 6*):
VERG. *Aen.* 12, 606 roseas laniata -as (STAT. *Ach.* 1, 77). TIB. 1, 1, 68 teneris, Delia, parce -is. 1, 10, 55 teneras subtusa -as (CLAUD. 15, 135 contusa -as). *OV. am.* 1, 7, 40 laesae. 1, 7, 50 ingenuas ungue no-
tare -as (2, 6, 4 teneras ungue notate -as [3, 6, 48]. cf. *epist.* 5, 72 secui ... ungue rigente [fast. 6, 148. CLAUD. 20, 193 continuo secat ungue -as. ANTH. 475, 2 consecuit]. *ars* 2, 452 teneras cui petat ungue -as *puella*. 3, 568 nec dominae teneras adpetet ungue -as *amator*. 3, 708 indignas sauciat ungue -as. STAT. *Theb.* 10, 818 eruta multo ungue -as). *am.* 1, 8, 112 nostrae vi se continuere manus, quin ... rugosas distraherent ... -as *lenae*. 2, 5, 46 fuit in teneras (*puellae*) impetus ire -as. trist. 3, 3, 51 (v. *p. 1769, 3*) lacerare (SIL. 2, 560 maestas lacerata -as [AVIEN. *Arat.* 333 SIDON. *carm.* 5, 54]. cf. CLAUD. *rapt. Pros.* 3, 177 laceras infusa -as ... pulvere).
LVCAN. 2, 37 matrona madentes scissa -as (SCAEV. *MEM. trag.* 2 scindimus atras [sc. *squalore*] veteri planctu ... -as. *aliter* l. 32. *p. 1767, 3. 17*). VAL. FL. 8, 7 Medea crinemque -asque ... carpsit. SIL. 4, 774 foedata -as lacerataque crines. nota: VAL. FL. 2, 142 cum lacrimis et ... icta -as (cf. *Langen ad l.*). ... sim. fortasse de verberante -as ad indignationem ostendendam (cf. *Sittl, Gebärden d. Griech. u. Röm. p. 20 adn., 21 adn. 1*): STAT. *Theb.* 9, 419 pater *Ismenos* stetit ar-
duus alto amne, manuque -as et ... cornua concutens sic turbidus ... incipit *eqs.*

g rugis senectutis: PROP. 2, 18, 6 si ... faceret scissas (cf. *supra* l. 23) languida ruga -as. CLAUD. 3, 136 rugis ... se-
veras persulcata -as. 18, 110 iamque aevo laxata cutis sulcisque -arum corruerat facies. **h** igne, ictibus (cf. l. 27. *p. 1764, 45*), san-
guine: OV. *lb.* 186 *Furia* fumantes (per proleps.) incoquet igne -as tuas (cf. SIL. 2, 268 ambusto ... ore -isque. STAT. *Theb.* 11, 226 niger ignis in ora -asque prosiluit). SIL. 7, 606 dexteriore -a ... sedit letifer ictus. STAT. *Theb.* 1, 438 lacera ora putresque sanguineo ... imbre -as (6, 820 non has ego pulvere crasso atque cruore -as ... infodiam). 1, 623 aspros ... molares deculcare -is. IVV. 15, 58 hian-
tia ruptis ossa -is. **i** squalore, imbre: SCAEV. *MEM. trag.* 2 atras v. *supra* l. 24. STAT. *Theb.* 6, 820 pulvere v. *supra* l. 39; cf. *etiam* l. 22. 9, 482 *Ismenos* turbidus imbre -as et nube ... harenae. 12, 141 squalidus ... -as et ... vulnere pallens. IVV. 6, 131 obscuris ... -is turpis fumoque lucernae foeda. **k** livor: (cf. *p. 1764, 38. 1765, 42. 55*), morbo, macie, senectute: SEN. *Ag.* 762 turgent ... pallentes -ae sc. *Furium* (VAL. FL. 2, 205 atrac ... -is pal-
lentibus *Irae*. 3, 287 pallentesque -as mortui. cf. *p. 1765, 49sq.*). *Oed.* 186 (*describitur pestis*) vapor ... flammeus ... multo ... -as san-
guine tendit. STAT. *Theb.* 7, 475 exsanguis locasta -as et brachia planctu nigra ferens. 11, 584 procul ora -aeque intus sc. *Oedipodis exhausti* (cf. CLAUD. 15, 22 fugere -ae, ieiuna lacertos exedit macies).
IVV. 10, 193 quantis ... senectus plena malis! ... pendentes ... -as et ... aspice rugas.

g ornantur fuco sim. (cf. *p. 1764, 25*): TIB. 1, 8, 11 fuco splendente -as (s, comas *APV*) ornare (CLAUD. 22, 136 fucata -as).
OV. *medic.* 100 madefacta papavera ... contereret teneris inlineretque -is. *ars* 3, 202 parva ... sinceras velat aluta -as. MART. 7, 83, 2 ton-
sor ... expingit ... -as. CLAUD. 22, 248 *Britannia* ferro picta -as.
purgantur saponi: SER. *SAMM.* 153 (*de cutis et faciei vitii propel-
lendis*) attrito sapone -as purgare memento.

h tanguntur aliquid significandi causa: digito: OV. *am.* 1, 4, 22 (*inter tacita signa amantium*) purpureas tenero pollice tange -as.
mutuo tactu: VAL. FL. 3, 309 conferre -as (*signum amo-
ris*).
oculis: STAT. *Theb.* 2, 355 oscula maestis tempestiva -is (*uxoris*) posuit lacrimasque repressit (*de oculis Klotz, Archiv* 15, 412).

B *bestiarum*: STAT. *Theb.* 2, 130 tigris bella cupit laxatque -as et temperat unguis. 10, 290 tigris, ubi immenso rabies placata cruore lassavitque -as *eqs.* APVL. met. 6, 15 inter -as saevientium dentium et trisulca vibramina draconum. 8, 4 aper ... -is hac illac iactatis consectas canes interficit. AMM. 22, 15, 19 trochilus avicula ... dum escarum minutias captat, ... -as eius (*crocodili*) ... titil-
lando pervenit adusque ... viciniam gutturis.

C per imaginem de foliis rosae: COLVM. 10, 261 ingenuo con-
fusa rubore virgineas adaptata -as rosa.

II -ae i. q. βλέφαρα, palpebrae: A hominum: 1 apud poetas: ENN. *scæn.* 427 ('de dormiente' SERV. *v. p. 1763, 60*) in-
primitque -ae -am. ann. 532 (v. *p. 1763, 52*) pandite sultis -as (v. *adn. crit.*) et corde relinquit somnum. CVLEX 185 diducta -as pandebant lumina gemmis. STAT. *Theb.* 8, 653 declinare -as morientis.

2 in prosa oratione: PLIN. *nat.* 11, 154 palpebrae (i. *pili palpebra-
rum*) in -is homini utrimque. 11, 157 extremum ambitum -ae su-
perioris antiqui cilium vocavere, unde et supercilia. 14, 142 hinc (*ebrietate*) pallor et -ae pendulae (*ut videtur de parte faciei inter su-
[Koch]*

periores malas et inferiores palpebras. cf. pendentes p. 1766, 53). 20, 3
ulcera -arum. 20, 239 scabras (INSCR. ocul. [Corp. XIII 10021] 15^a;
cf. 6^a -(as) scabr(as) vel -(arum) scabr(itias). 28^b c. [v. p. 1763, 75]
sc(abras) vel [?] sc(issas)). 23, 7 scabritiae -arum (31, 116. 130.
34, 114 scabritias . . . et -arum vitia [28, 169]. 34, 153. cf. 23, 9 et
27, 18 scabiem [codd., scabritiam Dalec.]. 22, 137 duras (cf. l. 8).
23, 49 oculis rigentibus e -is (Mayhoff, agentis codd.) stantibus
aut defectis. 23, 70 -arum erosiones (29, 36 erosis et duris [cf. l. 6]).
29, 34 vis cineris lanae . . . efficacissime . . . -as purgat. 29, 36 in-
flammationes -arumque callum. 32, 71 invertunt -as (scabritiae me-
dendae causa). 32, 72 ossiculo seipae -as, si terantur, sanari. 32, 98
-arum crassitudines. 34, 154 -is prodest farinae modo adpersa
squama ferri paulisper. TAC. hist. 4, 81 caecus precabatur . . . Vesp-
sianum, ut -as et oculorum orbes dignaretur respergere oris excre-
mento. PORPH. Hor. carm. 4, 13, 8 v. p. 1765, 6. INSCR. ocul. (Corp.
XIII 10021) 28^d -ar(um) cica(trices). 89^d ad gen(as) re(tortas?). 92^d.
110^d ad gen(as) scis(sas, cf. p. 1766, 24) et cl(aritatem). 115^c ad
-as et claritat(em). 156^c ad vol(nera) ce(narum). signum pul-
chritudinis: PLIN. nat. 37, 123 amethysti genus malunt . . . vocare
. . . multi Veneris -am (Ἀφροδίτης βλέφαρον vertit Dümmler, PW. I
2768, 13).

B bestiarum: 1 in prosa oratione: COLVM. 6, 17, 8 epiphora
in supercilia -asque boum imposita. 8, 5, 22 ferro rescinduntur -ae
gallarum pullarum. PLIN. nat. 10, 209 aquatilia non habent -as.
11, 153 talia animalia et pisces et insecta non habent -as nec in-
tegunt oculos (1, 11, 57 quibus animalibus -ae non sint). 11, 155
quadrupedibus in superiore tantum -a, volucris in inferiore pili
sunt. 11, 156 ne -ae quidem omnibus. *ibid.* graviores alitum inferiore
-a conivent. 11, 246 simiae palpebras solae quadrupedum et in inferiore
habent -a. VEG. mulom. 2, 15, 4 (de trichiasi medenda) -ae, quae pro-
creverint, inurantur (*ibid.* palpebra). 2 apud poetas non nisi VAL.
FL. 1, 758 leo . . . rictu . . . -as et lumina pressit (cf. Langen ad l.).

III utrum παρειαi significantur, an βλέφαρα, incertum
est his locis: A de lacrimando: VERG. Aen. 5, 173 nec lacrimis
caruere -ae. 6, 686 effusae . . . -is lacrimae (cf. SERV. p. 1763, 60 et
Norden ad l.). CIRIS 253 -is rorantibus oscula figens. TIB. 1, 9, 38
tergebam umentes . . . -as (LVCAN. 5, 737 umentes). PROP. 4, 11, 80
siccis oscula falle -is (Ov. epist. 11, 10. trist. 1, 1, 28 carmina . . .
siccis perlegat ista -is. 5, 1, 58 EPICED. Drusi 232 SEN. Herc. O. 1689
MART. 1, 78, 3. 12, 3, 16. cf. Ov. met. 10, 362 siccatque -as. APVL. met.
5, 7 madentes [cf. p. 1765, 64] -as siccate). Ov. am. 3, 12, 37 flere -is
electra. ars 1, 660 fac madidas videat, si potes, illa -as; si lacrimae
. . . deficient, uda lumina tange manu. met. 2, 656 lacrimae . . . -is
labuntur obortae (SEN. Phaedr. 886 lacrimas -is subito coortas veste
praetenta obtegis). fast. 2, 406 udis . . . -is (OCTAVIA 666). 3, 403 cum
croceis (SIDON. carm. 22, 48) rorare -is Tithonia coniunx coeperit.
SEN. Herc. O. 1265 unde in has lacrimae -as? LVCAN. 3, 733 lacri-
mae cecidere -is. PETRON. 89, 16 fletibus manant -ae (SIL. 7, 709
manavere -is lacrimae. STAT. silv. 2, 1, 231 tu prohibe manare -as.
2, 7, 133 -isque manent . . . lacrimae. cf. APVL. met. 8, 9 lacrimis
emanantibus -as cohumat). FRONTO p. 64, 14 N. (de usu synonym-
orum) lacrimis . . . -as lavere (labere cod. man. 1; labare man. 2)
dicam, non pelluere, non colluere. **B non de lacrimando:**

Ov. epist. 10, 44 tum denique fleui: torpuerant molles ante dolore
-ae. met. 6, 305 lumina maestis stant immota -is (de oculis Klotz,
Archiv 15, 411). SEN. Herc. O. 1405 igne suffuso -ae scelus minantur.
Oed. 958 ardent minaces igne truculento -ae oculique vix se sedi-
bus retinent suis (cf. 953 p. 1765, 74). SIL. 2, 466 lumina retro ex-
esis fugere -is. STAT. Theb. 8, 247 insiccatumque cruorem deiecis-
se -is Oedipum (cf. Klotz l. c.). silv. 5, 1, 219 tantum crinesque -aeque
noctis habent (de oculis Klotz l. c.). SIDON. carm. 22, 48 croceas de-
missa -as.

IV i. q. oculi: A hominum: 1 apud poetas: a de cer-
nendi facultate et variis animi perturbationibus: PROP. 3,
12, 26 exustae . . . tuae . . . Polypheme, -ae (cf. Rothstein ad l.). Ov.
epist. 19, 206 restiterim fixis in tua membra -is. Pont. 2, 8, 66 fossis
lumen abire -is. SEN. Herc. f. 767 (de Charone) concavae lucent -ae
(cf. G. Carlsson, Überlieferung der Seneca-Tragödien, Lund 1926,
p. 26). Phaedr. 364 erumpit oculis ignis et (sensu adversativo) cas-
sae -ae lucem recusant, nil idem dubiae placet. Phoen. 538 pre-
cor . . . per irati sibi -as parentis (Oedipodis), . . . quas . . . hausit.
Tro. 1138 fulgent. VAL. FL. 7, 258 attolle -as i. erige vultum mae-
stum (aliter STAT. Theb. 12, 325 huc attolle -as). 8, 164 errantes
. . . -ae (cf. STAT. Theb. 8, 436 dilecta -is morientis oberrant Tay-
geta). SIL. 9, 563 scintillavit . . . cruentis ira -is (cf. 5, 407 cruentis
. . . oculis). STAT. Theb. 2, 232 fusae super ora pudorem deiectae-
que -as (10, 689 deiectae -ae). 2, 238 torva -is (2, 716. Ach. 1,
351 torva -as). 7, 75 submisit. 10, 608 consumptum . . . -is (Tiresiae)
rediisse nitorem. 11, 373 ora trucesque solve (i. exsere casside) -as.
11, 674 steterunt . . . tremantes ceu visu praesente -ae Oedipodis
(sic ω; ceu visu squalore comae P, Klotz, squalore -ae Vollmer,
Rhein. Mus. 51 [1896] 33). silv. 5, 1, 174 immotas obversa -as. Ach.
1, 516 igne -as et sanguine torquens (1, 855 infremuit torsitque
-as). **b de lacrimando:** EPICED. Drusi 116 effusae gravidis

uberibusque -is lacrimae. 276 inque illa ferocum invitis lacrimas
decidere ora -is. EPIST. Sapph. 174 nec gravidae lacrimas continuere
-ae (Ov. ars 2, 70). SEN. Phaedr. 990 nuntius . . . rigat maestis lugu-
brem vultum -is (cf. Eur. Hipp. 1152 ὀπαδὸν . . . σκυθροπὸν). 1263
fletus largos sistite, arentes -ae. STAT. silv. 5, 1, 34 citius Niobe . . .
feretur exhaustis -as (aliter p. 1765, 54). **c argumentum somni:**
SEN. Ag. 726 obscurat -as nox alta. Tro. 441 brevis fessis somnus
obrepsit -is. STAT. silv. 5, 4, 8 septima iam rediens Phoebe mihi re-
spicit aegras stare genas. 2 in prosa oratione: PS. QVINT.
decl. 1, 14 perpetua nocte clausae -ae.

B bestiarum: PROP. 4, 5, 16 lena cornicum immeritas eruit
ungue -as. SEN. Herc. f. 531 cum somno dederit pervigiles -as . . . draco.
incertum, ad IV an ad I referendum sit: TIB. 1, 10, 37 illic (apud
inferos) percussisque (persciss-, percuss- al.) -is ustoque capillo errat
. . . pallida turba (cf. Münscher, Phil. Wschr. 48, 1928, 969 sqq.).

V i. q. foramina oculorum: Ov. met. 13, 562 Hecuba expellit
(M, expilat NF) . . . -is oculos Polymestoris. STAT. Theb. 4, 471 illi
(Tiresiae) plurimus ardor anhelat ante -as impletque cavos vapor
igneus orbes. SEDVL. carm. pasch. 4, 256 Christus caeco lutum per
claustra -arum inliniens (op. pasch. 4, 20).

epitheta: ad I: altera: ITALIA Matth. 5, 39 (Tert. patient. 8).
angustae: STAT. silv. 5, 4, 8. atrae: SCAEV. MEM. trag. 2. attonitae:
Ov. Pont. 2, 3, 90. crassiores: PHYSIOGN. 49. depiles: APVL. met. 7, 8.
dexterior: SIL. 7, 606. dulces: CLAVD. 1, 69. exsangues: TRAG. inc.
190 (Cic. Tusc. 3, 26) STAT. Theb. 7, 475. femineae: Ov. epist. 5, 68.
flagrantes: VERG. Aen. 12, 65 VAL. FL. 7, 411. florentes: MART. 3,
6, 4. geminae: DRAC. laud. dei 3, 703. hirsutae: MART. 6, 52, 4. 10,
65, 9. impubes: Ov. met. 3, 422. incolumes: HOR. carm. 4, 10, 8. in-
cultae: Ov. epist. 8, 64. indignae: Ov. ars 3, 708 trist. 1, 3, 18. in-
genuae: Ov. am. 1, 7, 50. 1, 14, 52 epist. 19, 6. laxae: CLAVD. 18, 259.
lèves: QVINT. inst. 12, 10, 8 CLAVD. 18, 341. liquidae: CLAVD. rapt.
Pros. 1, 273 (v. p. 1765, 59). liventes: LVCAN. 5, 215 STAT. silv. 5,
5, 12. madentes: LVCAN. 2, 37. madidae: Ov. epist. 5, 72 Ib. 100
trist. 5, 4, 6. maestae: Ov. Pont. 2, 3, 84 SIL. 2, 560 STAT. Theb. 2, 355.
magnae: PHYSIOGN. 129. maiores: PHYSIOGN. 118. 121. matronales:
Ov. fast. 2, 828. molles: PHYSIOGN. 40. nigrae: SIDON. carm. 5, 54.
nitentes: STAT. silv. 3, 4, 65. niveae: CLAVD. carm. min. 25, 42. nudaе:
STAT. Theb. 6, 573. obscurae: IVV. 6, 131. pallentes: SEN. Ag. 762 VAL.
FL. 2, 205. 3, 287 STAT. Theb. 2, 506. pendentes: IVV. 10, 193. pilosae:
Cic. Pis. 1. plena: CARM. epigr. 640, 2. primae: HIST. Apoll. 25 rec. A.
prolixae: PHYSIOGN. 105. pubentes: MART. CAP. 1, 5. pulchra: DRAC.
laud. dei 1, 395 CARM. epigr. 640, 2. pulchrae: HOR. carm. 4, 10, 8.
purae: SEN. Phaedr. 648. purpureae: Ov. am. 1, 4, 22 STAT. Theb.
1, 538 APVL. met. 5, 22 NEMES. ecl. 2, 80 AVSON. 182, 16. putres:
STAT. Theb. 1, 438. roseae: STAT. Theb. 4, 336 CARM. epigr. 1399.
rubentes: SEN. Med. 858. rubrae: MART. 8, 56, 18. rugosae: Ov. am.
1, 8, 112. seniles: Ov. met. 8, 210. severae: CLAVD. 3, 136. similes:
APVL. met. 5, 13. sincereae: Ov. ars 3, 202. speciosae: RVFIN. Orig.
in cant. 2 p. 131^b. steriles: PS. AVR. VICT. epit. 48, 8. tenerae: TIB.
1, 1, 68. 1, 4, 14. 1, 10, 55 LYGD. 4, 32 Ov. am. 2, 5, 46. 2, 6, 4 medic.
100 ars 1, 532. 2, 452. 3, 568 SEN. Herc. O. 214 Phaedr. 770 STAT.
Theb. 7, 245 APVL. met. 5, 13 AVSON. 250, 2. tenues: PHYSIOGN. 49.
teretes: APVL. flor. 14 p. 51 met. 5, 13. totae: Ov. am. 2, 8, 16 epist.
20, 112. tristes: GERM. 123. truces: STAT. Theb. 11, 373. vesticipes:
SIDON. epist. 1, 2, 2. virgineae: Ov. fast. 6, 700 COLVM. 10, 261. vi-
rides: STAT. silv. 3, 3, 125.

ad II: durae: PLIN. nat. 22, 137. 29, 36. inferior: PLIN. nat.
11, 156. 246. pendulae: PLIN. nat. 14, 142. retortae: INSCR. ocul.
(Corp. XIII 10021) 89^d. 92^d. scabrae: PLIN. nat. 20, 239 INSCR. ocul.
15^a. 6^a (?). 28^b (?). scissae: INSCR. ocul. 110^d. 28^b (?). superior: PLIN.
nat. 11, 155. 157.

ad III: concavae: SEN. Herc. f. 767. croceae: Ov. fast. 3, 403
SIDON. carm. 22, 48. madentes: APVL. met. 5, 7 (v. p. 1767, 42). ma-
didae: Ov. ars 1, 660 (v. p. 1767, 43). maestae: Ov. met. 6, 305 (v.
p. 1767, 56). minaces: SEN. Oed. 958. molles: Ov. epist. 10, 44 (v.
p. 1767, 55). siccae: PROP. 4, 11, 80 Ov. epist. 11, 10 trist. 1, 1, 28.
5, 1, 58 EPICED. Drusi 232 SEN. Herc. O. 1689 MART. 1, 78, 3. 12, 3, 16.
udae: Ov. fast. 2, 406 OCTAVIA 666. umentes: TIB. 1, 9, 38 LVCAN. 5, 737.

ad IV: aegrae: STAT. silv. 5, 4, 8. arentes: SEN. Phaedr. 1263.
cruentae: SIL. 9, 563. errantes: VAL. FL. 8, 164. fessae: SEN. Tro.
441. gravidae: EPIST. Sapph. 174 EPICED. Drusi 116. immeritae:
PROP. 4, 5, 16. immotae: STAT. silv. 5, 1, 174. invitae: EPICED. Drusi
276. lassae: SEN. Phaedr. 364. maestae: SEN. Phaedr. 990 (v. supra
l. 4). patriae: Ov. ars 2, 70. pervigiles: SEN. Herc. f. 531. uberes:
EPICED. Drusi 116.

iuncturae: ad I: ora -asque: LVCR. 1, 920. 2, 977. 3, 469.
LVCAN. 5, 215 ora liventesque -as. SIL. 2, 268 v. p. 1766, 36. 4, 753
per ora perque -as. STAT. Theb. 1, 438 lacera ora putresque . . . -as.
11, 226. 584 ora -aeque. INSCR. christ. Rossi II p. 292 adn. 2 -as . . . -que
. . . ora. cf. p. 1769, 15. crines et roseas . . . -as: VERG. Aen. 12, 606.
TIB. 1, 1, 68 parce solutis crinibus, et teneris . . . -is. Ov. met. 3, 422
dignos et Apolline crines impubesque -as et eburnea colla decus-
que oris. LVCAN. 6, 178 VAL. FL. 8, 7 SIL. 4, 774 v. p. 1766, 25. STAT.
Theb. 7, 336. silv. 1, 2, 14 crinem vultusque -asque. 2, 1, 122 -as et

adultum... crinem. 2, 6, 45. Ach. 1, 179 fumantes... -as crinemque. NEMES. ecl. 2, 17 ambo -as leves, intonsi crinibus ambo. capillos et... -as: OV. am. 2, 5, 46. trist. 3, 3, 51 parce... lacerare -as nec scinde capillos. TIB. 1, 10, 37 v. p. 1768, 14. comas, ... -as: OV. am. 3, 6, 48. APVL. flor. 3 p. 14 et coma intonsus et -is gratus. STAT. silv. 1, 2, 110 nec colla -asque comere nec pingui crinem deducere amomo. blanda -as vocemque: STAT. Theb. 9, 155. vultus... viridesque -as: STAT. silv. 3, 3, 125. in palpebris et in -is: QVINT. v. p. 1764, 41. -as et oculorum orbes TAC. v. p. 1767, 14. lumina..., -ae: CATVLL. 68, 56 CLAUD. rapt. Pros. 2, 28. malae uberes, -ae teretes: APVL. flor. 15 p. 52. PHYSIOGN. 93 malas et -as. DRAC. laud. dei 3, 703 rubuere -ae, lanugine malae. cervices lacteas -asque purpureas: APVL. met. 5, 22. caput atque -as: AVSON. 374, 6. PHYSIOGN. 45 -arum ipsiusque capitis. -arum laborumque: HIER. epist. 54, 7, 1. -ae et supercilia et labella: PHYSIOGN. 37. os... -as... oculos: APVL. apol. 76. cf. etiam VEN. FORT. p. 1765, 18.

ad II: supercilia -asque: COLVM. 6, 17, 8. scabras -as aut caligantes oculos: PLIN. nat. 20, 239. cf. INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) 6^a. 15^a. -as et claritatem: *ibid.* 28^b. 110^a.

ad III: -as et lumina: VAL. FL. 1, 758. ora trucesque... -as: STAT. Theb. 11, 373.

ad V: crinesque -aeque: STAT. silv. 5, 1, 219.

synonyma ad I: mala: cf. p. 1763, 56. 62. 63. maxilla: cf. p. 1763, 64. 1764, 47-50.

ad II: palpebrae: cf. p. 1763, 52. 60. 1766, 64 sqq.

ad IV: oculi: v. p. 1767, 64 sqq. Koch.

genea f., γενεά. CENS. 17, 2 qui annos triginta saeculum putarunt, multum videntur errasse: hoc enim tempus -an vocari Heraclitus auctor est. *ibid.* gen. -as tempus. *deinde*: Herodicus annos xxxv scribit dici -an, Zenon xxx.

geneālis v. genialis.

*geneālogia, -ae f., γενεαλογία. acc. in codd. -am vel -an, e. g. AVG. c. Faust. 1, 2 p. 254, 5. 8. 11. 13. GLOSS. generatio. linea generationis. γενεαλογία -a.

1 i. q. linea generationis, enumeratio parentum et maiorum, origo: DIOM. gramm. I 482, 33 (ex Suetonio, SVET. frg. p. 16, 8) ἱστορικὴ est, qua narrationes et -ae componuntur ut est ἱστορικὸν γυναικῶν κατάλογος. TERT. anim. 18 p. 327, 23 haereticarum idearum sacramenta: hoc enim sunt et Aeonēs et -ae illorum. idol. 10 p. 39, 25 deos nationum praedicare, nomina -as fabulas... eorum enuntiare. VVLG. I Esdr. 2, 62 quaesierunt scripturam -ae suae. 8, 1 -a principum. I Tim. 1, 4 neque intenderent fabulis et -iis interminatis; gr. μύθοις καὶ -αῖς ἀπεράντοις (cf. Tit. 3, 9 stultas... quaestiones et -as et contentiones... devita; gr. -as. hinc pendent loci velut: TERT. praescr. 7 fabulae et -ae interminabiles [HIER. in Ezech. 16, 55 p. 185 V. 36, 16 p. 426 V. cf. 28, 11 p. 337 V.]. 33 -as indeterminatas [adv. Val. 3 p. 180, 12]. IREN. praef. 1 inducunt verba falsa et -as infinitas; gr. -as ματαίας [RVFIN. Orig. in gen. 13, 3 p. 233^c Iudaicis fabulis et -iis infinitis]. HIL. trin. 10, 53. huc pertinent praeterea: HIER. in Am. 2, 1 p. 238 V. -iis... et traditionibus superfluis. AMBROSIAS. in Rom. 16, 17 compositis -ae verbis. PS. MATTH. euang. 30, 2 cum exaltatus fuero..., cessare faciam omnem -ae vestrae mentionem). VVLG. Hebr. 7, 3 sine patre, sine matre, sine -a; gr. ἀπάτωρ ἀμήτωρ ἀγενεαλόγητος (tractatur CASSIAN. c. Nest. 7, 14, 2 FVLG. RVSP. ad Tras. 2, 7). SCHOL. Hor. epist. 1, 20, 22 humilem -am profiteri. SERV. auct. Aen. 4, 511 quam -am Hecates Dia-nae Persephones posteriores confuderunt. HYG. astr. 2, 12 de quibus Graecis in primo libro -arum scripsimus. PACIAN. sim. carn. p. 127, 6 de generatione Christi ap. Matth. 1 ('liber generationis Iesu Christi', gr. βιβλος γενέσεως) et Luc. 3, 23 sqq. narrata: per anfractus -ae (de eadem: PS. AMBR. concord. p. 1012^c syn. generatio; generationis ordo, series sim. HIER. in Matth. 1, 3 p. 9 V. in -a salvatoris. RVFIN. hist. 1, 7, 1 gr. -as. AVG. c. Faust. 2, 1. 5, 2. 7, 1. 2. 28, 1 al. CASSIAN. c. Nest. 7, 15. APRING. in apoc. 4, 7 -am domini secundum carnem. ISID. sent. 1, 14, 14). PS. HIER. in Ioh. p. 588^d Ioannes -am de divinitate narrat; nam alii de homine narrant: ... in principio erat verbum. HIER. epist. 36, 11, 2 replica -am Levi: Levi genuit Caath, Caath genuit eqs. CASSIAN. conl. 8, 21, 2 -ae discretio. LIB. pontif. p. 13, 1 Hyginus episcopus... cuius -am non inveni. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 90, 21 gentium divisiones et patrum -am. LIB. geneal. chron. I p. 160, 1 -ae... ex omnibus libris collectae veteris novique testamenti. APON. 1 p. 2 Adam... filium dei per seriem -ae confirmatum. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 16 de -iis. IORD. Get. 78 Gothorum -a(m)... vel quo quis parente genitus est aut unde origo coepta. 246 Ostrogothorum -a(m) actusque... exponere. VIRG. gramm. epit. 5 p. 40, 19 videntur... mihi nomen... affinitates humanae -ae similitudinem habere.

2 i. q. computatio ingenii hominis ex constellatione, ut vid.: POTAM. tract. 2 p. 1416^b -ae mathematicus, ... fatidicorum... antistes. HIER. hom. Orig. in Ier. 3, 4 p. 314, 18 B. comminans... deus his qui 'in Chaldaeorum terra sunt' his spiritaliter comminatur qui se ipsos -is et fato consecraverint asserentes cuncta... aut ex astorum motibus aut ex fati necessitate pendere.

geneālogus, -i m., γενεαλόγος. -ā- p. 1770, 5. 6. i. q. qui

lineas generationum componit: CIC. nat. deor. 3, 44 Caeli... parentes dii habendi sunt Aether et Dies eorumque fratres... qui a -is antiquis sic nominantur 'Amor, Dolus eqs.'. CENS. 4, 11 ut plerique -oe (sic Lachmann; -iae codd.) auctores sunt. PRVD. apoth. 315 illud ait -alogus idem i. Moyses. VEN. FORT. Mart. 1, 24 quod sacra explicuit serie -alogus Moyses olim.

genearcha: generis princeps GLOSS. est gr. γενεάρχης.

genearchia: generis initium GLOSS.

genearchicus, -a, -um. ad genearchum pertinens: IULIAN.

10 epit. novell. 29, 102 (in Armenia) filii et filiae heredes habeant... communionem et in praediis illis quae -a vocantur. *deinde*: qui filias suas heredes scripserint, volumus ipsis quoque -arum rerum dominium competere, quamvis eqs.

15 ? genefefes (inter vocabula graeca): artemisia monoclonos herba GLOSS. pro quo gonos hephaestu PS. APVL. herb. 11 pr.

*gener, -eri m. [analogia vocabulorum genta, gens, genitor, gignere e *gemeros mutatum, quod conferas e. gr. γαμβρός „gener“, ind. jāmatā „gener“ aliis; v. et Walde, Et. Wb. 2 337 sq. W.].

20 de originatione: SERV. Aen. 11, 472 -r... ideo dicitur, quia ad augendum genus adhibetur. de declinatione: PRISC. gramm. II 233, 11 -r -ri differentiae causa, ne si -ris dicamus, aliud significare putetur. inter nomina secundae decl. enumerant MART. CAP. 3, 298

PROB. cath. gramm. IV 16, 1 (in additamento codicis B) GRAMM. suppl. 100, 12. formae heterocliticae tertiae decl.: sing. dat. -i: CORP. III 1584 -i suo. 8258. 12302. VIII 3708. plur. nom. -es: CORP. VIII

3492 (Lambasi) filii et -es fecerunt. 7928 (Cirtae) filii et -es. dat. -bus: ACC. v. l. 45 sq. NOT. Tir. 33, 28; anteced. socer. [val.

ginere, it. genero, francog. gendre, hisp. yerno. M.-L.]

i. q. γαμβρός. I filiae maritus (MOD. dig. 38, 10, 4, 6 filiae

30 ... vir -r appellatur. *deinde*: socer est uxoris meae pater, ego illius sum -r. GLOSS. maritus filiae. γαμβρός): ENN. scaen. 370 (Sabinae loquuntur) cum spolia -is (-i cod., quod ut gen. sing. defendi potest) detraxeritis, quam inscriptionem dabit? PLAVT. Trin. 622 -um nostrum (CIC. Cluent. 12 -i sui. sim. saepe). TER. Andr. 571 tibi -um firmum et filiae invenies virum (cf. LYGD. 2, 14 [v. p. 1772, 8] maereat haec mater -o, maereat illa filia viro). HEC. 537 illum -um cepimus (cf. OV. met. 9, 12 accipe me -um). HAUT. 865 -um placere (936 IVV. 3, 160 QVINT. decl. 354 p. 385, 21. cf. CIC. Att. 7, 3, 12 -r est suavis mihi, Tulliae, Terentiae. epist. 2, 15, 2 fore iucundum -um nobis). 936 -r et affines placent (cf. CIC. p. red. in sen. 17 meum -um propinquum tuum [Pis. 12], ... affinem tuam filiam meam. epist. 3, 10, 10 is cum sit -r tuus cumque praeter hanc coniunctionem affinitatis eqs. TAC. ann. 13, 23 Cornelius Sulla... affinitate Claudii, cui per nuptias Antoniae -r erat). ACC. trag. 65 (antea NON. p. 487 -bus pro -is:) qui ducat, cum te viderit socerum, -bus tantam esse impietatem? (varie coniunguntur vel opponuntur -r et socer: CIC. Pis. 59 valebis... apud -um socer. leg. agr. 3, 13. off. 1, 129 nostro quidem more cum parentibus puberes filii, cum soceris -i non lavantur [VAL. MAX. 2, 1, 7]. Brut. 101. CATVLL. 29, 24 [inde VERG. catal. 6, 6] socer -rque perdidistis omnia [item de Caesare et Pompeio: VERG. Aen. 6, 831. LVCAN. 1, 290 socerum depellere regno decretum -o est. 4, 802 (MART. 9, 70, 3). 3, 1038/42. 10, 417 (inde Pompeius passim -r vocatur, etiam STAT. silv. 1, 1, 28). SVET. Iul. 22, 1 FLOR. epit. 4, 2, 14 MIN. FEL. 18, 6 ANTH. 462, 11]. NEP. Dat. 6, 3 reg. 3, 3 Ham. 3, 2 VERG. Aen. 7, 317 HOR. sat. 2, 5, 66. OV. met. 1, 145 non socer a -o tutus. 9, 12. fast. 3, 189. 202 tum primum -is intulit arma socer [item de raptis puellis Sabinis: 3, 226 dant soceri -is... manus. 6, 95 met. 14, 801. LIV. 1, 13, 2 ne se sanguine nefando soceri -ique respergerent. LVCAN. 1, 118 ut -os soceris mediae iunxere Sabiniae. AVG. civ. 3, 13 p. 112, 8 D.]. fast. 6, 600 sceptrum -r socero rapta Superbus Tarquinius habet [cf. LIV. 1, 49, 1]. SEN. contr. 7, 6 [21], 6. 7. 22 Mithridates Tigranem... socer <gener>um petiit. VELL. 2, 37, 2 SEN. Herc. O. 427 OCTAVIA 145 SIL. 5, 318 STAT. Theb. 11, 164 QVINT. decl. 259 p. 56, 14 TAC. hist. 1, 13. 4, 5 ann. 1, 55 PLIN. epist. 1, 10, 8 FLOR. epit. 3, 1, 17 AVG. civ. 3, 14 p. 116, 6 D. LEX Visig. 6, 5, 18 si socerum -r aut socer... -um occiderit. CORP. XIV 2616 soceri [i. socer et socrus] -o optimo. al.). LVCIL. 86 Crassum habeo -um. LEX repetund. (Corp. I² 583) 22 (cf. *ibid.* 10. 20) <dum nei quis ioud> ex siet quoi is queive ei quei petet, -r socer vitricus privignusve siet (LEX Vrson. [Corp. I² 594] 95, 17 VLP. dig. 47, 10, 5 pr. cf. p. 1771, 50). VARRO rust. 2, 1, 2 C. Lucili Hirri -i tui (eodem ordine: CIC. p. red. in sen. 38 C. Piso -r. p. red. ad Quir. 7 C. Pisonis -i mei [Sest. 68 Vatin. 26 Brut. 272 Att. 2, 24, 3 al.]. rep. 1, 18 C. Fannium et Quintum Scaevolam -os Laeli. epist. 3, 4, 2 CAES. Gall. 5, 56, 3. MON. Ancyr. 4, 23 M. Marcelli -i mei. VAL. MAX. 3, 2, 13. 4, 4, 9. 6, 2, 11. ordine inverso: CIC. Flacc. 93. epist. 1, 9, 20 in mei -i Crassipedis hortis. 13, 31, 1 -i mei C. Pisonis. ad Q. fr. 3, 5, 1 Laeli -orum, Fanni et Scaevolae [sim. Att. 4, 16, 2]). CIC. Cluent. 14 nubit -o socrus (rem similem tangunt: PAPIN. dig. 48, 5, 45 IVST. 7, 4, 7 AMM. 14, 1, 3). 199 uxor -i, ... filiae paelex (cf. SEN. p. 1771, 84). prov. 35 ad iucundissimos liberos, ... ad clarissimum -um (CATVLL. 72, 4 pater ut gnatos diligit et -os. VAL. MAX. 7, 1, 1 filii et -i. SEN. dial. 12, 15, 3 et -os... et liberos et nepotes. PLIN. nat. 7, 59 sex liberos... XI ne-

potes... nurus vero -osque et omnes qui se [Metellum patrem familiae] patris appellatione salutarerent, xxvii reliquit). Pis. 59 summo imperatori, -o suo (sim. Phil. 10, 6 CAEL. Cic. Att. 10, 9^a, 2). Phil. 2, 3 te... libertini -um et liberos tuos nepotes... libertini hominis fuisse (cf. Ov. met. 1, 659 -i, ... nepotum. al.). de orat. 3, 8 luctum filiae, ... exilium -i (coniunguntur filia [gnata, puella] et -r: Brut. 101 Tusc. 5, 8. VERG. Aen. 11, 355 natam egregio -o... des [Ov. fast. 6, 221]. Ov. met. 1, 481 -um mihi [patri], filia, debes. 6, 183 Niobae natus... et... iuvenes et mox -osque nurusque. 13, 509 Hecuba tot -is natisque potens nuribusque viroque. Liv. 40, 4, 2 SEN. contr. 2, 2, 4 VELL. 2, 41, 2 SEN. Ag. 159 MART. 7, 71, 2 QVINT. decl. 343 p. 354, 18. Iuv. 3, 160 quis -r hic placuit... puellae sarcinulis impar? AVR. Fronto p. 94, 15 N. CORP. X 60 mater filiae et -o. XII 2660 [carm.] -r ac pia filia. III 13044 -o et filiae [INSUR. Dessau 9158]. VIII 21127 filiae et fili(i) et -i f(aciendum) c(uraverunt)). VERG. georg. 1, 31 te (Octavianum)... sibi -um Tethys emat omnibus undis. Aen. 7, 57 Turnum regina adiungi -um... properabat (cf. CIRIS 367 -um Minoa... iungere [STAT. Theb. 2, 168. cf. p. 1770, 60]. sim. CLAUD. 10, 36 qui sibi te -um... revinxit). Aen. 7, 98 externi venient -i (plur. pro sing., item 7, 270. 12, 658). 7, 256. 367 si -r externa petitur de gente Latinis (VAL. FL. 5, 235 me oblata -um mox prole petisti. STAT. silv. 1, 2, 76 multum -r ille petitus matribus). Aen. 11, 472 qui non... Aenean -um... adsciverit urbi (TAC. hist. 1, 59 ann. 5, 6). HOR. sat. 1, 2, 64. carm. 2, 4, 13 te -um... Phyllidis... decorant parentes. ELEG. in Maecen. 2, 32. Ov. met. 4, 701 praeferrere cunctis... -r. 4, 736 Persea -um... salutant. 6, 496 care -r (item voc.: VAL. FL. 7, 38 Phrixie -r. STAT. Theb. 11, 433 AVSON. 173, 2 v. l. 34. 219, 3). Pont. 4, 8, 12. fast. 5, 702 fieri... -r. LIV. 1, 39, 4 cum quaereretur -r Tarquinio (SEN. contr. 7, 6 [21], 19 PLIN. epist. 1, 14, 9). 1, 40, 4 quemcumque... -um delegisset (TAC. hist. 4, 5 PANEG. 6 [7], 6, 1 CAPITOL. Aur. 16, 7. cf. SEN. Med. 255 -um exulem legendo. PLIN. epist. 1, 10, 8 -um... virum sapientia... principem elegit [FRONTO p. 200, 15 N. talem]. AVSON. 173, 2 e iuvenum lecte cohorte -r). SEN. apocol. 13, 5 sororis filia, -i, soceri, socrus, omnes plane consanguinei (immo affines, cf. infra l. 53). Phoen. 510 hostium es factus -r, ... hospes alieni laris. LYCAN. 6, 364 tuus, Oeneu, paene -r (Achelus Herculi posthabitus). STAT. Ach. 2, 75 Agenor pater Europae aspernatus... Tonantem est ut -um (cf. p. 1772, 12). MART. 11, 53, 6 mater sperat (cf. l. 57) -os... et nurus (cf. supra l. 9). QVINT. inst. 4 pr. 13 te avunculo praetori -um destinatum (TAC. ann. 6, 30). TAC. ann. 1, 3 Agrippam... -um sumpsit (cf. PLIN. epist. 3, 11, 7 ut a C. Musonio ex omnibus... assectatoribus -r adsumeretur [VIR. ill. 7, 4]). 12, 9 sponsus, iam et -r, Domitius (cf. IULIAN. dig. 30, 104, 7 -r aut sponsus [GAIVS dig. 33, 69, 2]. v. etiam l. 68 sqq.). SVLP. APOLL. perioch. Ter. Andr. 10 -um abdicat. PAVL. sent. 2, 26, 1 lege Iulia de adulteriis permittitur patri... adulterum cum filia... domi suae vel -i sui deprehensum... occidere (cf. VLP. dig. 48, 5, 24, 3 COLL. Mos. 4, 2, 3. 4, 12, 1). VLP. dig. 3, 1, 1, 11 pro parente... fratre sorore, uxore, socero socru, -o nuru, vitrico noverca, privigno eqs. (similis ordo affinium: MARCIAN. dig. 48, 9, 1 si quis uxorem virum, -um socrum... occiderit. MOD. dig. 38, 10, 4, 4 socer socrus, -r nurus enumerantur inter affines. FRG. Vat. 302 affinium personae ut... -r nurus). PAVL. dig. 22, 5, 4 lege Iulia... cavetur, ne invito denuntietur ut testimonium litis dicat adversus socerum -um, vitricum privignum eqs. (COLL. Mos. 9, 2, 3. cf. etiam p. 1770, 70). APVL. carm. frg. 4 (met. 4, 33), 3 nec speres (cf. l. 39) -um mortalem. AVSON. 167, 17 caelebs (i. viduus)... -r. 167, 11 optabas tu me -um. 183, 6 mihi paene -r (cf. supra l. 37) qui sororis meae filium uxorem duxisti. CLAUD. DON. Aen. 7, 279 Aenean futurum -um. CLAUD. 15, 192 Aethiopem nobis -um... ingerit. 21, 78 -r Augustis... accedis. 26, 309 carior omni luce -r. COD. Iust. 6, 38, 5, 1 (a. 532) propinquis deficientibus -um et nurum ad fideicommissum familiae relictum vocari. CORP. XIV 1526 libertus et -r (XI 3948 lib. isdem -<r>). 2616 -o optimo (V 7257). V 8273 socerioni... -r piissimo. XII 2630 -o pientissimo (III 8258 INSUR. Ephem. epigr. [ad Corp. II] IX 302). III 9632 (carm.) at nos maerentes coniux natiue -rque. II 500 -o obsequentissimo.

etiam sponsus vel proculus filiae -r vocatur, item optatus vel futurus -r (GAIVS dig. 22, 5, 5 -i appellatione sponsum quoque filiae contineri. VLP. dig. 38, 10, 6, 1 -i et nurus appellatione sponsus quoque et sponsa continetur. POMPON. dig. 38, 10, 1 Servius recte dicebat soceri et socrus et -i et nurus appellationem etiam ex sponsalibus acquiri. ANIAN. Chrysost. hom. 4, 6 eos... qui adhuc sponsi sunt, -os appellare scriptura [p. 1772, 4] consuevit): PAVL. Cist. 753 mei viri... -r. Trin. 622 (servus loquitur) -um nostrum i. eri nostri. NEP. Con. 2, 1 Pharnabazum... -um regis et propinquum (cf. Nipperdey ad l. et p. 1772, 17). VERG. Aen. 2, 344 Coroebus... venerat... Cassandrae incensus amore, et -r auxilium Priamo... ferebat (SERV. ad l. -r dicitur et qui est et qui esse vult. addit SERV. auct. '-r' secundum spem illius; neque enim iam erat -r; nam ideo subiunxit 'sponsae'). 11, 355 v. supra l. 8. 12, 31 (cf. CLAUD. DON. ad l.). 12, 55. HOR. epod. 6, 13 Lycambae spretus infido -r. Ov. lb. 404. SEN. contr. 1, 3, 10 Varus Quintilius, tunc Germanici -r ut praetextatus. contr. exc. 6, 6 -i adultera, filiae paellex (cf. p. 1770, 81). SEN. apocol. 8, 2

Silanum... -um suum (11, 2. 5. TAC. ann. 12, 4 Silanum -um. cf. ad rem: 12, 3 Silano desponderat Octaviam Caesar. SVET. Claud. 27, 2). VAL. FL. 3, 497 (cf. 5, 459, ubi: distulerant... bella toros. 6, 172). STAT. silv. 3, 5, 71 et nostra -i tellure dabuntur. VVLG. gen. 19, 14 Lot locutus est ad -os suos, qui accepturi erant filias eius.

-r etiam vocatur, qui filiam alicuius seu vitiavit, seu non ut uxorem sed ut paelicem vel concubinam habet (dubium an huc trahendum sit LYGD. 2, 14 p. 1770, 36): SEN. Ag. 191 (ex verbis Clytaemestrae) Agamemnon Cassandrae captae maritus remeat et Priami -r. STAT. Theb. 4, 121 Inachus pater Ius -o tumuit Iove. 7, 318 QVINT. decl. 301 p. 185, 12 VVLG. iud. 19, 4. DRAC. Romul. 10, 316 cum Agenor pater Europae nesciret adhuc -um meruisse Tonantem (cf. p. 1771, 38).

II de aliis gradibus affinitatis: a i. q. maritus sororis (apud historicos ut vid. ex parum exacta interpretatione vel mutata notione vocis gr. γαμβρός, quae cum -um tum sororis maritum significat): NEP. Paus. 4, 2 Mardonius... regis -r (via de titulo honorario συγγενής τοῦ βασιλέως cogitandum est, de quo v. Nipperdey loco p. 1771, 76 laudato). IVST. 18, 4, 8 Pygmalion... avunculum suum eundemque -um... occidit (antea: rex Mutto... decedit filio Pygmalione et Elissa filia; Elissa... Acherbo avunculo suo... nubit).

b i. q. progener, sponsus neptis: TAC. ann. 5, 6 Tiberius Seianum collegam et -um adsciverat (fort. -r sensu proprio accipiendum est; v. Nipperdey-Andresen ad l.). VLP. dig. 3, 1, 3, 2 Pomponius nurus et -i appellatione et posteriores quibus 'pro' praepositio solet accedere, contineri ait. 50, 16, 136 -i appellatione et neptis et proneptis — tam ex filio quam ex filia editorum (editarum?) — ceterarumque maritos contineri manifestum est. c per errorem i. q. socer: ITALIA num. 10, 29 Hobet... -o Moysi, gr. γαμβρόν.

generabilis, -e a generare. I passive 'quod generari potest': MANIL. 1, 143 concordia discors calidi et frigidi, umidi et sicci, quae (quem codd.) nexus habilis et opus -e fingit ('quod in lucem mitti et vivere potest' Wageningen ad l.). 2 active fere i. q. generans, generandi vim in se habens, γόνιμος: PLIN. nat. 2, 116 mares appellatione... ipsa venti... sive hic est ille -is rerum naturae spiritus huc illuc tamquam in utero aliquo vagus. PS. APVL. Ascl. 14 quibus inest natura generandi, haec et -ia sunt, de quibus nasci potest. ibid. natura sine alieno conceptu est sola -is. CAEL. AVR. salut. praec. 29 quorum virorum... naturae nihil deest... eorum semen -e comprobamus. ISID. orig. 12, 6, 54 aliae pisces ponunt ova sine masculi susceptione concepta;... ea masculi seminis iactu perfunduntur; et quae hoc munere fuerint afflata, -ia fiunt. 12, 7, 81 ova... quaedam (avium) inani vento concipiuntur; sed non sunt -ia, nisi quae fuerint concubitu masculino concepta. Leumann.

*generalis, -e [a genus. W.]. gr. n. γενεῶν: v. l. 54. comp. magis -e: QVINT. inst. 7, 2, 39. superl. -issimus: DIOM. gramm. I 501, 16 BOETH. Porph. isag. p. 30, 22. 43, 10 al. in Porph. comm. pr. 1, 7 p. 17, 10 al. GREG. M. epist. 9, 147 p. 146, 12 RVSTIC. c. aceph. p. 1181^c. EXPLAN. in Don. gramm. IV 539, 12 speciale est, quod ad unum pertinet, quod ad multitudinem, -e dicitur. GLOSS. γενεῶν, communis, universalis. [GLOSS. III Abstr. G E 8—9 generosus nobilis honestus, -ralis ad omnes pertinens. II Abav. G E 11 universalis, -le universitas. nota G E 10 -em genetivum. Lindsay.] GLOSS. iurispr. Paris. gr. 1357^a γενεῶν. γενικόν πρᾶγμα. ISID. orig. 7, 14, 4 catholicus universalis sive -is interpretatur. vocabulum iam ap. VARR. (v. infra l. 70) CIC. (v. l. 68. p. 1774, 18) LVCR. (v. p. 1776, 30) apparet; frequentatur inferiore latinitate; est praecipue rhetorum, grammaticorum, dialecticorum. significat id, quod ad 'genus' sensu translaticio usurpatum, i. ad multitudinem similium, pertinet (aliter v. p. 1776, 30). in versibus: LVCR. 1, 590 DRAC. laud. dei 2, 113. 188. 434 MAXIM. eleg. 1, 72. 5, 110 INSUR. christ. Rossi II 217, 85, 7. cf. adv. p. 1776, 79. [corrupte: PAVL. dig. 22, 1, 38 pr. loco corrupto: MART. CAP. 9, 939. dubiae interpretationis: TVBERO Gell. 6, 9, 11 si -is species occurrerit. AVG. serm. ed. Mai 48, 3.]

I promiscue ad notandas res, quae aliqua ratione ad similitudinem multitudinem vel universitatem quamlibet pertinent (subest inter-dum color dignitatis, ut sit prope id quod princeps, principalis): CIC. off. 1, 96 -e quoddam decorum intellegimus, quod in omni honestate versatur, c' aliud huic subiectum, quod pertinet ad singulas partes honestas... VARRO rust. 2, 1, 12 una quaeque (scientia) in se -is partis habet minimum novena (hinc legitur 1, 5, 4 de his quattuor gener(alibus part)ibus singulae... binas dividuntur species). CELS. 5, 28, 11^a cum omnes hi... minuti abscessus sint, -e nomen (sc. 'abscessus') trahit latius vitium. SEN. pist. 65, 12 primam et -em quaerimus causam (DON. Ter. Ad. 165 SALV. gub. 6, 1). 65, 14. 94, 31 quid interest inter decreta philosophiae et praecepta, nisi quod illa -ia praecepta sunt, haec specialia?... praecipit... altera in totum, particulatim altera (praeceptum: PALLAD. 1, 42, 4 al. GAVDENT. serm. 15 SCHOL. Hor. Vind. ars 310 AVG. perf. iust. 10, 21. cf. spir. et litt. 4, 6 COD. Theod. 1, 1, 4 (a. 393) al. AVELL. p. 15, 19 LEX Burg. lib. const. 51, 1). 94, 35. QVINT. inst. 2, 4, 22 loci communes ab illo -i tractatu ad quasdam deduci species solent, ut si ponatur adulter caecus eqs. (5, 7, 35 opp. specialis). 3, 7, 27 dictorum honestorum... laus -is. MARTYR. gramm. VII 166, 11 summa... [Hay]

et -is nostra divisio. PRISC. gramm. III 474, 28 comparatio . . . non omnibus accidit adverbis; accidentia vero debent -ia esse et communia omnibus speciebus eius dictionis cui accidunt. 480, 23 comparatio non est -e accidens omni adverbio. 475, 17 v. p. 1775, 12. POMPON. dig. 8, 2, 23 verbo -i omne lumen significari. PAVL. dig. 24, 3, 56 -i commemoratione. MACER dig. 1, 21, 4 pr. ex . . . -i iurisdictione. TERT. spect. 7 p. 8, 21 reatus idololatriae. nat. 1, 10 p. 74, 17 accusatione. resurr. 50 p. 103, 25 confirmatur carnis resurrectio -is, cum specialis excipitur (PRISCILL. can. 82 p. 144, 1). adv. Marc. 1, 24 p. 324, 17 a proprietate -i hominis (opp. a partitione speciali, sc. in carnem et animam). 4, 8 p. 438, 24 repromissio. PORPH. Hor. carm. 3, 4, 65 sententia (epist. 2, 1, 260 DON. Ter. Ad. 894 al. OPTAT. 5, 3 p. 125, 7 opp. specialis. GAVDENT. serm. 11 p. 926^a al. AMM. 25, 3, 15 SERV. Aen. 2, 402 SCHOL. Hor. carm. 3, 4, 65 [cf. PORPH.]. AVG. civ. 5, 13 p. 218, 13 D. universalem -emque sententiam. c. Iul. op. imperf. 1, 141. 6, 26 al. LEO M. serm. 31, 3 SCHOL. Ter. p. 143, 12 GREG. M. in euang. 9, 6. cf. etiam p. 1775, 47). epod. 4, 11 elocutionis genus. CENS. 4, 2 p. 6, 23 prima et -is quaestio. FIRM. math. 5, 7, 3 malitiae atrocitas. 3, 13, 14 stellarum compositio. 6, 28, 2 explicatio. HIL. syn. 39 sacramentorum expositio. GAVDENT. praef. p. 836^a retributio. FILASTR. 120, 6 praevagationis iniquitatem communem carnis atque -em . . . descendente in omnes. 132, 2 omni humano generi velut -em docendo modum. AMM. 14, 11, 25 -i potentia partilibus praesidens fati. 28, 1, 1 exemplis -bus. SERV. georg. 1, 106 agricultura (opp. species). SCHOL. Cic. Bob. p. 100, 33 St. responsio. p. 164, 15 locus. CLAUD. DON. Aen. 1, 195 p. 46, 23 propositio (technice: CASSIOD. Didym. in I Ioh. 5, 14. 15 haec propositio -is, gr. τῆς καθόλου προτάσεως). 1, 525 p. 106, 12 petitio. 2, 45 p. 153, 21. 2, 770 p. 252, 2 al. (saepius opp. specialis, specialitas). FVLG. myth. 2, 6 p. 46, 24 anima munus . . . omnium -e. AMBR. hex. 1, 9, 34 dei . . . iudicium (opp. ex parte). Abr. 2, 11, 85 non . . . specialis haec, sed -is ratio est, nec partis, sed universitatis salus. AMBROSIAST. in Rom. 7, 1 haec lex (sc. naturae) -is est. nunc vero aliam proponit specialem (quamvis et ipsa -is est, sed, dum non recipitur ab omnibus, fit specialis). MAXIMIN. c. Ambr. 134 -e opus unius opificis (-fex cod.). HIER. epist. 52, 17, 2 disputatio. in Is. 14, 26 p. 181 -em . . . contra omnem orbem prophetiam. hom. Orig. in Ezech. 8, 2 p. 402, 16 B. duo . . . -ia peccata peccavit (FAVST. REL. grat. 1, 1 p. 11, 5). RVFIN. Basil. hom. 5, 6 prudentiam unam ex -bus esse virtutibus (Migne gr. 31, 397^c τὴν γενικὴν ἀρετὴν. AVG. bon. coniug. 24, 32 virtus [sc. obediencia]. HESYCH. in lev. 8, 4 sqq. p. 876^c opp. lapidibus partialibus quodammodo et specialibus. CASSIOD. Didym. in I Ioh. 2, 17 p. 48, 18 praesentata -i et actuali virtute. opp. species). Orig. in cant. prol. p. 75, 6 B. -es disciplinae (p. 76, 4 B., ubi additur: id est moralem, naturalem et inspectivam). 3 p. 189, 26 B. dilectio (opp. specialis). Adamant. 5, 18 elementa. ibid. p. 195, 4 B. horum omnium -e est istud caritatis vulnus. Orig. in num. 20, 2 p. 187, 33 B. -is illa fornicatio, in qua omne genus peccati continetur (cf. 20, 1 p. 187, 31 corporis fornicatio. 20, 2 p. 190, 14 opp. species). Orig. princ. 2, 9, 4 p. 168, 9 rationem . . . -em (opp. specialem singulorum). 3, 6, 7 duas -es naturas: . . . visibilem . . . et . . . invisibilem. AVG. civ. 1, 5 p. 9, 29 D. consuetudo. 7, 31 p. 314, 8 largitas (opp. proprie). 13, 6 p. 563, 6 mortis malum. 21, 18 p. 524, 18 per -em in genus humanum . . . dei miserationem. 22, 24 p. 611, 3 benedictio (cf. Dombar in adnot.). fid. et op. 21, 37 regula (PHYSIOGN. 31 CAEL. AVR. chron. 1, 4, 78 POMER. 3, 10, 4). nat. ben. 3 bona. in psalm. 84, 11 misericordiam dei super omnes. quaest. hept. 2, 72 'videre' solet pro -i sensu poni (in euang. Ioh. 121, 5). perf. iust. 5, 11 -is prohibitio . . . non concupisces. ibid. -is iussio: diliges (SVLP. SEV. list. 2, 42, 3). gest. Pelag. 18 p. 71, 14 vitium (haeresis. DRAC. laud. dei 2, 113 humanis vitium est -e catervis). SORAN. post p. 45, 10 in ecd. Bruz. -bus illis praedictis. 2, 17, 4 -ia schemata (opp. specialia). PS. SORAN. quaest. med. 6 -is pars disciplinae, cum generaliter aliquid de ipsa dicitur. Cod. Theod. 10, 3, 7 (a. 417) -is electio (opp. specialis ambitio). 10, 10, 12 (a. 380) al. VINCENT. LER. 2, 1 quasi -i ac regulari via. LEO M. serm. 38, 3 -bus . . . donis dei. SACS. Leon. p. 420 pro munere -i, quo vivimus, et pro singulis . . . subsidiis. RVSTIC. synod. (Conc. ed. Schwartz I 2, 4, 244) -e naufragium. PROSP. resp. ad Gen. 8 p. 197^b -i perditione humani generis. CAEL. AVR. acut. 1, 7, 52 -is quaedam . . . designatio morbi (opp. accidentium diversitas. supra: proprietas). 1, 8, 53 -em curationem. 1, 15, 153. 2, 3, 14 secundum -is temporis atque specialis differentiam. 2, 5, 24 summas atque -es passionis differentias (opp. specialem lethargi). 2, 10, 65 -bus congruas passionibus posuerunt curationes (ibid. particulariter curentur). 3, 15, 118 fieri . . . potest ut particulares vel speciales passionem novae fieri possint; -es autem vel principales . . . fieri nunquam possint (-unt?). FAVST. REL. grat. 1, 1 p. 11, 20 ut adveniret unica sanitas (Christus), -is exegit infirmitas. VICT. VIT. 3, 47 -is ista violentia (cf. ibid. ubique fuerant destinati, ut). SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 222, 16 -is hymnus (sc. omnis creaturae benedictio dominum). 5, 10 p. 282 -i . . . more hominis. ALC. AVIR. hom. 28 p. 150, 2. DRAC. laud. dei 2, 434 malum (opp. specialis hostis). BOETH. mus. 1, 8 sonum (opp. pthongos). ENNOD. epist. 4, 1, 3 p. 97, 17 necem. 4, 6, 1 p. 101, 10 bonis . . . -bus (8, 27 p. 249, 5 bonum. ibid. de communibus gaudiis).

7, 18, 1 p. 186, 23. 8, 38, 1 p. 225, 4 adsertio. dict. 10, 9 p. 457, 15 quid . . . -em facio gratiarum relationem, qui vix pro persona sufficio? 16, 7 p. 473, 10 prosperitas. 13, 7 p. 466, 8 pro -i calamitate (opp. pro communi securitate; cf. ibid. pro universitate bellantes). IVNIL. 2, 4 -is gubernatio in quot species dividitur (opp. specialis). CASSIOD. inst. div. 27 -is perfectaeque sapientiae. in psalm. 1, 1 p. 29^a -is complexio peccatorum. 49 concl. medela. IORD. Get. 187 mundi -e . . . servitium. NOVELL. iust. app. 8 -bus hominum difficultatibus. LEX Burg. lib. const. 52, 1 ut . . . specialis causa -em teneat aequitatem. VEN. FORT. vita Albin. 9, 25 beata unius actio -e fieret salvamentum. MAXIM. eleg. 5, 110 non fleo privatum, sed -e chaos. GREG. M. moral. 24, 1 -i pestilentiae -e subintulit remedium. epist. 5, 24 p. 305, 4 in -i causa utilitates proprias non attendant. EVGIPP. Sev. 40, 6 -is populi transmigratione (cf. 40, 4 omnes . . . emigrantes. capp. 40 tit. -em populi migrationem). INSCR. christ. Rossi II 217, 85, 7 praetulit . . . speciale bonum lucro -i (-e . . . speciali corr.).

2 vocabulum diversarum artium vel officiorum: a rhetoricae: CIC. inv. 1, 10 cum . . . qualis res sit quaeritur, quia et de vi et de genere negotii controversia est, constitutio -is vocatur (opp. coniecturalis, definitiva, translative). [1, 12 del. Weidner.] 1, 14. 2, 61. 109. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 18 (ad Cic. inv.) ut -is vocetur constitutio, id est qualitas. 2, 20 CASSIOD. rhet. 5 ISID. orig. 2, 5, 3. CIC. inv. 1, 32 diligentius inducitur descriptio (sc. partium); ut aperte intellecta -i partitione paucitas generum in partitione servari possit. QUINT. inst. 3, 4, 9 Anaximenes iudicalem et contionalem -is partes (rhetoricae?) esse voluit . . . septem . . . species (cf. PS. ARISTOT. rhet. ad Alex. 1 p. 12, 14 Hammer γένη . . . εἶδη). 3, 5, 9 haec quaestiones . . . quas infinitas voco, et -es appellantur: quod si est verum, finitae speciales erunt. in omni autem speciali . . . inest -is (3, 5, 13 -em tractasse quaestionem, . . . perveniri ad speciem. 3, 6, 21 -em quaestionem vel caput -e dicere [3, 6, 51. 3, 11, 3 opp. specialia]. 7, 1, 23 ut ab ultima specie . . . quaererem usque ad primam -em quaestionem eqs. 7, 1, 49. 58. 7, 2, 1. 7, 6, 12. 7, 10, 3. 10, 5, 13. 12, 2, 18 bis. IUL. VICT. rhet. 4, 1 p. 385, 37. 386, 1 [defn.]. al. FORTVN. rhet. 3, 1 RHET. min. p. 585, 17 [cf. p. 585, 19 res communiter quaeritur]. AVG. civ. 11, 25 p. 496, 16 D. MART. CAP. 5, 441. 486). QUINT. inst. 3, 6, 22 qui -es quive speciales sint status (3, 6, 38. 44. 66. 67. 86 proposita formaeque actionis, quae tum -es status vocabam. FRONTIN. grom. p. 25, 12. 19 AGENN. grom. p. 63, 25 al.). 6, 4, 4 in qualitate -i. 7, 1, 64 in (de corr.) -bus (causarum partibus?) scribere (loc. dub. trad.). FORTVN. rhet. 2, 15 inter vitia principiorum: vulgare sive -e (MAR. VICTORIN. rhet. 1, 18 p. 200, 30 principium [definitur]. EVGRAPH. Ter. Phorm. 263 defensionis . . . -e principium). 3, 1 -es modi dispositionis. IUL. RVF. rhet. 32 praemunitio velut -is locus et tractatus communis est. EMPOR. rhet. p. 5, 2, 19 -is gradus (definitur).

b dialecticae: SEN. epist. 58, 12 'quod est' (i. τὸ ὄν) genus primum et antiquissimum et, ut ita dicam, -e (opp. specialia). ibid. genus, quod est -e, supra se nihil habet. RVSTIC. c. aceph. p. 1181^c substantia -issimum genus est eqs. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 7 p. 17, 10 genera -issima. 1, 15 p. 42, 20 et saepe. cf. p. 1776, 67. SEN. epist. 58, 16 quod generaliter est, tamquam homo (i. q. notio hominis) -is, sub oculos non venit; sed specialis venit, ut Cicero et Cato. PRISC. gramm. III 130, 8 -em scit substantiam et qualitatem personae, specialem . . . desiderat (ut in 'homo' . . . 'Caesar'). AVG. pecc. mer. 1, 24, 34 p. 34, 13 ex persona -i ipsius hominis (opp. proprie de se). BOETH. c. Eut. 2 p. 192 nusquam in universalibus persona dici potest, sed in singularibus tantum atque in individuis. animalis enim vel -is hominis nulla persona est, sed eqs. LACT. epit. 28, 5 definitio -is est: omnes enim animantes vivunt. BORTH. herm. pr. 1, 3 p. 58, 11 accidentia . . . individua . . . -ia. propositio: v. p. 1773, 26.

c grammaticae: PROB. inst. gramm. IV 119, 27 sunt nomina -ia, ut puta 'homo' 'avis' eqs. (opp. specialia). DON. gramm. IV 374, 11 sunt alia nomina -ia, ut 'corpus' 'animal', alia specialia, ut 'lapis' 'homo' eqs. (ad q. l. CLEDON. gramm. V 37, 6 ut in rhetoricis -e et speciale est, sed species pendens de genere. EXPLAN. in Don. gramm. IV 536, 28). DOSITH. gramm. VII 396, 8 quaedam nomina -ia sunt, quibus multa continentur dissimilia, ut 'animal' 'arbor'. ex his nascuntur specialia, quae dividuntur et minuuntur originibus suis -bus (γενικά . . . ἰδια . . . ἀπὸ τῆς ἰδίας ἀρχῆς τῆς γενικῆς. CHAR. gramm. I 155, 24). SERV. gramm. IV 430, 23 sunt -ia, in quibus species continentur, ut 'animal'. POMP. gramm. V 148, 31 -ia dicuntur, quae multa in se significant, ut 'animal' (infra: speciale . . . quod partem retinet). CONSENT. gramm. V 341, 24 -ia nomina . . . ut 'corpus'. PRISC. gramm. II 59, 23 nomen -e speciale. 61, 28 nomen -e est quod in diversis species potest dividi. III 131, 10. 132, 3. aliter 376, 22 quae verba -i nomine 'neutralia' vocamus. GRAMM. suppl. p. 73, 20. ISID. orig. 1, 7, 5 -ia nomina . . . multarum rerum sunt, ut 'animal'. extra artem (cf. p. 1772, 74): LAVOL. dig. 50, 16, 115 'praedictum' utriusque . . . -e nomen est. VLP. dig. 2, 14, 1, 3 conventionis nomen -e est (50, 16, 131, 1² v. Momms. in adnot.). 32, 55 v. p. 1775, 50. MOD. dig. 1, 7, 1, 1. MACER dig. 1, 18, 1 opp. appellatio specialis APVL. mund. 15 AMM. 28, 5, 14. AVG. civ. 4, 20 p. 170, 2 D. in

nomine -i ipsius virtutis omnes *dei* coluntur. in psalm. 67,1. quæst. hept. 3, 57 nomen -e . . . omnium utensilium. anim. 4, 23, 37 p. 417, 2. 17 c. Pelag. 1, 16, 32. FAVST. REL. spir. 2, 6 p. 146, 17 nomen -e atque commune. POMER. 3, 18, 1 EVGRAPH. Ter. Hec. 238 COD. Iust. 4, 39, 9. VLP. dig. 2, 14, 13 conventionis verbum -e est ad omnia pertinens (9, 2, 27, 16. 12, 1, 1, 1). 42, 8, 1, 2 verba -ia sunt et continent in se omnem omnino alienationem. 50, 16, 19. 50, 16, 178, 2 *opp.* speciale. PAVL. dig. 2, 7, 4 pr. GRAMM. suppl. p. 73, 17 alia sunt -ia, quæ multarum rerum sunt vocabula. CHAR. gramm. I 116, 31 analogia . . . -is est. specialis vero est quæ *eqs.* PRISC. gramm. III 140, 4 duas -es declinationes . . . unam nominis, alteram verbi. 475, 13 nomen '*res*' cuius est speciei? appellativorum -is (*ibid.* 17 significationem habet -em). 500, 17 -em accentum servat dictionum (512, 18). DIOM. gramm. I 501, 16 formæ principalium metrorum . . . -issimæ duæ sunt inventæ, dactylica et iambica. PRISC. gramm. III 459, 8 -ia metra. PRISC. gramm. II 463, 6 formæ -es præteriti perfecti. Ps. PALAEM. gramm. V 542, 28 de ceteris (*verbis?*) dicemus istis catholicis et -bus explicatis. GRAMM. suppl. p. 36, 33 -es terminationes (*opp.* speciales). SERV. georg. 1, 186 -e . . . epitheton senectutis. AVG. civ. 14, 15 p. 37, 22 D. -e vocabulum omnis cupiditatis (anim. 4, 23, 37 p. 416, 20. MART. CAP. 9, 939 *loco corrupto*. GRAMM. suppl. p. 73, 17 *v. supra* l. 8). CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111* -es locutiones, hoc est schemata grammaticorum atque rhetorum (*cf. ibid.* peculiariter).

d *iurisprudentiæ et vitæ publicæ*: LABEO Gell. 10, 20, 2 lex est -e iussum populi aut plebis (GELL. 10, 20, 4 -ia iussa . . . de universis civibus). GAIUS dig. 1, 7, 2 pr. -is . . . adoptio (*infra*: species). 29, 2, 57, 1 ex -i edicto (VLP. dig. 43, 4, 1, 2 est . . . -e hoc edictum: pertinet enim ad omnes, qui. 47, 10, 15, 26 hoc edictum supervacuum esse . . . cum ex -i iniuriarum agere possumus. COD. Theod. 6, 31, 1 [*a. 365?*] AVELL. p. 36, 17 COD. Iust. 8, 40, 27 pr.) 4, 4, 25, 1 -e mandatum (PAPIN. dig. 23, 2, 34 pr. PAVL. dig. 3, 3, 60 EPIST. pontif. 379 Migne 50, 505^b [*γενικὴν ἐντολήν. ibid.* omnibus in commune mandavit]). inst. 2, 104 quæ testator specialiter . . . scripserit, ea videtur -i sermone nominare (SCAEV. dig. 32, 41, 3 VLP. dig. 39, 2, 15, 9). 4, 11 sacramenti actio -is erat; de quibus enim rebus ut aliter ageretur . . . cautum non erat, de his sacramento agebatur. inst. paraph. 26 p. XLVIII -e beneficium. SCAEV. dig. 32, 40, 1 -i capite testamenti (33, 2, 32 pr. 40, 4, 59 pr. MOD. dig. 31, 34, 6). PAPIN. dig. 2, 14, 40 pr. pactum (MOD. dig. 2, 14, 35). 33, 10, 9 pr. -i legato (VLP. dig. 32, 45). 20, 1, 1, 1 conventio (PAVL. dig. 20, 1, 29 pr.). CALL. dig. 46, 10, 15, 1 -em subscriptionem (MARCIAN. dig. 48, 10, 1, 8, *opp.* specialiter facta). VLP. dig. 46, 26, 1 ex -i clausula (MOD. dig. 4, 6, 33 pr.). 11, 4, 1, 2 -is epistula divorum Marci et Commodi. 20, 1, 6 obligatione -i rerum (20, 1, 8). 39, 4, 1, 4 non ex hoc edicto, sed ex -i vi bonorum raptorum. 47, 12, 3, 5 -ia rescripta (28, 5, 9, 2). 6, 1, 68 sententia -is est et ad omnia, sive interdicta sive actiones in rem, . . . locum habet (*cf. p. 1773, 12*). 8, 4, 10 -is receptio. 12, 1, 1, 1 credendi -is appellatio est (34, 2, 19, 10 *al. cf.* 32, 55 ligni appellatio [*app. del. Momms.*] nomen -e est). 29, 1, 15, 6 determinatio. 44, 4, 4, 33 *exceptio* (MOD. dig. 19, 1, 39). 28, 5, 4, 1 *definitio* (COD. Iust. 5, 20, 2). 39, 3, 1, 17 *actio* (*opp.* specialis). PAVL. dig. 50, 16, 80 in -i repetitione legatorum. 22, 6, 9, 6 initium constitutionis -e est (*ibid.* pars aequæ -is est). 17, 2, 38 pr. sive -ia sunt *bonæ fidei iudicia* . . . sive specialia. 22, 3, 25, 2 secundum -em regulam (COD. Iust. 6, 2, 21, 1 *sqq.*). coll. Mos. 2, 5, 5 lex (COD. Theod. 4, 22, 3 *a. 389 al.* COD. Iust. 6, 40, 2 pr. *al.*). MOD. dig. 19, 1, 39 adiectio (*ibid.* specialiter). MACER dig. 49, 16, 13, 3 missionum -es causæ. COD. Theod. 1, 1, 5 (*a. 429*) -ium constitutionum (COD. Iust. de cod. confirm. 3. 7, 72, 10 pr. *al.*). 2, 23, 1 pr. (*a. 423*) ex nostra -i auctoritate. 4, 17, 1 (*a. 374*) statutis -bus. 5, 12, 2 (*a. 415*) -i sanctione (11, 1, 37 *al.* COD. Iust. 4, 32, 26, 1 *al.*). 6, 35, 13 (*a. 386*) -e decretum (11, 21, 3 *a. 424*). 9, 37, 3 *a. 382* beneficium . . . -e (*opp.* specialis indulgentia). 11, 28, 11 (*a. 416*) -em indulgentiam (CONST. Sirm. 8 l. 22 ENNOD. opusc. 3, 135 p. 366, 2 COD. Iust. 9, 51, 4 [*Alex. Sev.*] *ibid.* 5 *syn.* communis. 9, 51, 7 [*Philipp.*] 9 [*Dioclet.*]). COD. Iust. 8, 16, 9, 1 hypotheca (8, 25, 11, 1 NOVELL. Iust. 112, 1). 3, 1, 16 ex -bus formis. 3, 33, 14, 1 -i interemptione usus fructus. 8, 39, 4, 3 devotio. de cod. comp. 2 super -i . . . robore *legum*. nomen -e et *sim. v. supra* p. 1774, 80 *sqq.*

e *geometriae*: MART. CAP. 6, 715 tropi -es ergasticorum schematum (6, 722).

f *somniorum interpretationis*: MACR. somn. 1, 3, 11 *somniorum* quinque sunt species: . . . proprium . . . alienum . . . commune . . . publicum . . . -e *eqs.* -e est, cum circa solis orbem . . . omnesve terras aliquid somniat innovatum.

g *physicæ*: nota PLIN. nat. 2, 130 de -bus ventis hæc. nunc de repentinis flatibus qui *eqs.* (*intelleguntur venti sollemnes, ordinarii*. AMPEL. 5, 1, 2). 2, 138 *fulmina* non illa -ia nec a sideribus venientia, sed ex proxima atque turbidiore natura. PHYSIOGN. 10 p. 16, 4 *signa* -ia . . . specialia.

h *ap. ecclesiasticos* (*ad totum orbem vel certe ad corpus quodlibet fidelium pertinens, καθολικός, οἰκουµενικός*): AMBROSIAST. in Rom. 9, 6 fidem . . . non iam specialem, sed -em (MAXIMIN. c. Ambr.

121 *al.*). MAXIMIN. c. Ambr. 89 spe -is tam orientalium quam occidentalium concilii (94 *et saepius*. AVELL. p. 312, 13). LEO M. epist. 15, 17 p. 692^a concilium synodi -is (43, 3 -em synodum. GREG. M. epist. 7, 5 p. 448, 20 *al.* [*ad* 9, 147 p. 146, 14 *cf. Hartmann in indice*]). 14, 11 *episcopis* cum dignitas sit communis, non est tamen ordo -is. 153, 1 ad metropolitanos episcopos -es litteras mitteremus (FAVND. defens. 12, 3 p. 841^c). QVODV. prom. 4, 5, 7 p. 841^b -i ecclesiæ communicans Christianus est catholicus (ALC. AVIT. epist. 34 p. 64, 23 ENNOD. opusc. 2, 111 p. 321, 16 GREG. M. epist. 3, 54 p. 211, 14 *al.*). GREG. M. epist. 3, 9 -i iudicio (*i. episcoporum concilio*) . . . absolutus. 5, 49 p. 349, 12 -i canonicaeve iurisdictioni. -is pater: *v. l. 20*.

4 *de personis*: CLEM. dig. 23, 3, 61 pr. sive -is curator sive dotis dandæ causa constitutus. MART. CAP. 2, 152 -is omnium præsul et specialis singulis mortalibus Genius. *ibid.* populi Genio, cum -is poscitur, supplicatur. ENNOD. dict. 14, 3 p. 468, 10 -em adversarium (*sc. omnium civium*). COD. Iust. 6, 49, 8 pr. -i fideicommissario (*opp.* speciali. *supra*: universitatis, *i. summae rei familiaris*). MAXIM. eleg. 1, 72 cunctis . . . formosus . . . videbar . . . et sponsus sic -is eram. GREG. M. epist. 5, 44 p. 343, 2 -is pater in mundo vocari appetis (*episcop. Cpolitanus*). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 12 *v. p. 1778, 62. similiter in loco vel mutilo vel non satis perspicuo* AMBR. Abr. 2, 11, 85 (*Sarra, i. ἄρχοντα*) mortalis, ista (*Sura, i. ἄρχη*) immortalis: illa specialis, ista -is. *de re pro persona*: PAVL. NOL. epist. 23, 1 p. 158, 2 Christus et -e initium est . . . et speciale fastigium, quia caput. *de pluribus*: AVG. civ. 19, 1 p. 347, 1 D. -ium sectarum. ENNOD. dict. 17, 8 p. 475, 19 peccandi vis per -e corpus exiret (*cf. supra*: propagantur impunitate vitia).

5 *nota significationes vocabuli a genere naturali* (genus I) *derivatas*: *i. q. cuius generi naturali proprius*: LYCR. 1, 590 volucres ut . . . ostendant maculas -is corpore inesse. *ad nativitatem pertinet*: ITALA Afr. ed. Soden Matth. 1, 1 (cod. k) liber -is Iesu Christi (*γενέσεως*. VVLG. generationis. *an recte traditum?* *v. Soden in adnot.*). *n. subst. generale*, -is (generalia -ium): *res* (*ratio, factum, dictum, sententia, nomen, al.*), quæ ad omnes vel omnia pertinet (GLOSS. *v. p. 1772, 53. 54*):

CELS. 6, 3, 1 caro excrescit (*in συνώσει*): et id quidem -e est. sub eo vero duæ species sunt. SCAEV. dig. 46, 3, 93, 2 quasi -e quid re obtinendum est, ut. PALLAD. 2, 13, 4 quæ in -bus dixi. QVEROL. p. 11, 1 ecce iterum -ia (*sc. crimina?* *cf. p. 10, 19 istud commune est*). AMBR. in psalm. 118 serm. 18, 31, 1 hæc -ia (*opp.* specialis . . . prærogativa). HIER. in Ier. 6, 38, 3 de -i transit ad speciale. hom. ORIG. in Ezech. 2, 3 p. 345, 1 B. -ia, id est καθολικά, non vident. PHYSIOGN. 44 quæ dicta sunt . . . sunt enim prope -ia. MART. CAP. 8, 855 illud -e septem omnibus *planetis* advertendum, quod. COD. Theod. 8, 4, 8, 2 (*a. 364*) hoc quasi -e conclusio legis amplectitur. Ps. PROSP. vocat. gent. 1, 11 *homines diversorum temporum* modo quodam et ipsi et non ipsi sunt . . . dum in aliquo specialia a -bus non dividuntur, in aliquo . . . a communibus separantur. SALV. gub. 1, 47 -e ferme est omni homini, ut . . . sit. ALC. AVIT. epist. 45 p. 74, 16 cum omnibus -e iustumque sit . . . ambire, illud singulariter accepisse me gaudeo. DRAC. laud. dei 2, 188 *tu, deus*, speciale iubet tamquam -e tueri. EVGRAPH. Ter. Ad. 31 (*dett.*) a -i ad speciale transit. SCHOL. Ter. p. 53, 6 'omnis' . . . -e, 'plerique' speciale est. VEREC. in cant. 4, 20 -e est omnium quaerere faciem dei. *in rhetorica de quaestionibus*: QVINT. inst. 3, 5, 10 nescio an . . . quidquid in quaestione venit qualitatis, -e sit. *ibid.* illa -ia: an causa sceleris odium *eqs.* 7, 1, 24 -e est an, quidquid optarit, accipere debeat. 7, 1, 28 communia -ia sunt (*opp.* propria). 7, 1, 64? 7, 2, 2 cum . . . in dubium venit . . . quid fiat, ut in -bus 'an atomorum concursu mundus sit effectus'. decl. 252 p. 29, 19 quaestio, quæ -bus constat duabus. *in dialectica et grammatica de notionibus*: QVINT. inst. 5, 10, 43 si illud -e 'tempus', hoc speciale 'tempora' vocarent. 7, 2, 39 hoc magis -e est rectorque divisio. GAIUS dig. 50, 17, 147 semper specialia -bus insunt. CLAUD. DON. Aen. 12, 580 p. 619, 17 -e hoc est. BOETH. Porph. isag. p. 29, 8 in uno quoque prædicamento sunt quaedam -issima (*γενικώτατα. opp.* specialissima). p. 29, 10 et p. 30, 21 (*defin.*). p. 43, 10 neque species fiet umquam -issimum neque genus specialissimum. ROMAN. Char. gramm. I 130, 27 aliud (*sc. Felix*) . . . proprium hominis, aliud (*ferox*) -e feritatis. EXPLAN. in Don. gramm. IV 539, 12 *v. p. 1772, 49*. SERV. ecl. 4, 34 specialia pro -bus posuit (*sc. 'Tiphyn' pro 'gubernatore'*) georg. 2, 4 'pater' . . . -e omnium deorum (*opp.* proprie Libero . . . cohaeret).

syn. opp. præter specialis, cuius permulta sunt exempla, supra dedi omnia.

deriv. generalitas.

*adv. *generaliter. generali modo, ex genere, secundum genus, generatim, universe.* non minus -r: AVG. civ. 13, 7 p. 564, 3 D. *in versu*: SEDVL. carm. pasch. 1, 355 PAVL. PELL. euch. 540 DRAC. laud. dei 2, 35. 748 CORIPP. Anast. 36 Iust. 2, 215. GLOSS. *γενικώς*, universaliter. *habetur ante* QVINT. quattuor tantum locis (*p. 1777, 1. 4. 61. 1778, 32*). *usitatissimum ap.* GRAMM. et ICTOS (*ap. hos saepe interpol. cf. Heumann-Seckel, Guarneri Citati, Indice, Roma 1923, s. v.*). [*corrupte*: SCHOL. Hor. carm. 2, 3, 10, *v. genialiter*.]

c. verbis dicendi cogitandi sim.: CIC. inv. 1, 38 'tempus' -r definire difficile est (IVLIAN. dig. 24, 2, 6 -r definiendum est... nullam habere licentiam uxores eqs. SCAEV. dig. 44, 3, 14 pr. COD. Theod. 9, 20, 1 a. 378). PAVL. FEST. p. 368 vestis -r dicitur..., vestimentum pars aliqua (*aliter* QVINT. inst. 5, 7, 3 -r... in testes dici. *v. etiam infra l. 19. 21. 36. 52*). QVINT. inst. 1, 5, 2 'verba' nunc -r accipi volo (5, 10, 42 tempus... -r et specialiter accipitur [*opp.* specialiter: 5, 11, 1 MARCIAN. dig. 20, 6, 8, 11]). 2, 1, 11 quibus quaestiones -r tractantur. 4, 1, 43 species consequi omnes non possumus, nisi -r comprehenduntur. 5, 10, 8 haec omnia -r *πίστεως* appellant. 7, 2, 31. PLIN. epist. 1, 8, 3 quaedam adnotasse, sed -r (*seq.*: non... universitati... attendas, verum... particulas... persequaris). 4, 20, 1 de universis -r iudicem. AGENN. grom. p. 90, 19 (p. 51, 1 Th.) quae -r pro veris afferuntur (*opp.* specialiter). CHAR. gramm. I 153, 1 quae -r communiterque dicuntur (DIOM. gramm. I 322, 6). 179, 20 participia semper -r, non specialiter feruntur, numquam enim certam personam notant. DON. gramm. IV 373, 6 nomina -r dicimus. EVTYCH. gramm. V 466, 26 VEL. gramm. VII 74, 11. CALL. dig. 48, 19, 28, 5 ut -r dixerim, omnes... debent (PAPIN. dig. 28, 7, 15 VLP. dig. 47, 20, 3, 1). PAPIN. dig. 6, 1, 62, 1 -r... constat animadverti debere. GAIUS dig. 21, 1, 24 -r dicendum est, quidquid... adquisitum est, ... reddi oportere (VLP. dig. 29, 1, 13, 2. 35, 3, 3, 8. 37, 11, 1, 9 hoc -r de omnibus... dicitur. 47, 10, 1 pr. TERT. spect. 3 p. 5, 20 *opp.* specialiter interpretari [*cf. ibid. l. 22*]. *adde infra l. 52*). inst. 4, 11 lex... -r de arboribus succisis loqueretur (*opp.* de vitibus succisis actio). VLP. dig. 39, 6, 37 pr. illud -r meminisse. 50, 16, 69 verba... -r comprehendunt omnem dolum. TERT. spect. 14 p. 16, 13. orat. 21 aut... virgines nominare specialiter aut compendio -r feminas. 22 p. 193, 12 *al.* adv. Marc. 3, 17 p. 405, 19. PORPH. Hor. carm. 1, 1, 27 *al.* CENS. 11, 2 p. 19, 6 ut supra memoravi -r. FIRM. math. 4, 16, 1 et partiliter et -r omnia explicasse. CHALC. comm. 179 lex -r iubet omnibus, quae. 222 speciem, qua formantur singula, -r Aristoteles entelechiam... vocat. 334 *opp.* specialiter. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 10 p. 189, 13. Ps. IVL. RVF. schem. dian. 1 p. 59, 3 cum omnes... quae... figurant, -r figurae communiterque dicantur, haec tamen proprie figura ac specialiter dicitur. DON. Ter. Eun. 601 *opp.* proprie. Ad. 7 *al.* PALLAD. 3, 18, 4 HIL. in psalm. 118 samech 11 p. 493, 20 GAVDENT. serm. 2 p. 858^b. TYCON. p. 41, 12 ita futurum -r ait: ... exiet gladius... super omnem carnem. AMM. 23, 6, 75 SERV. auct. georg. 1, 9 Aen. 1, 1 p. 7, 15. 2, 316. 6, 621. 8, 456 SCHOL. Hor. carm. 3, 24, 1 SCHOL. Cic. Gron. A p. 346, 8 St. Bob. p. 87, 8 *al.* Ps. ASCON. Verr. 2, 1 p. 230, 13 *al.* ADNOT. Lucan. 2, 149 *al.* FVLG. epist. 17, 15, 32 p. 471^b *al.* fid. pr. 2 p. 673^a quae... -r atque absolute ponentur (AVELL. p. 366, 21 -r et absolute pronuntiat). CLAUD. DON. Aen. 1, 270 *et saepe* (11, 415 *opp.* per species. 5, 110 *opp.* speciatim). AMBR. hex. 2, 4, 16 AMBROSIAST. in Rom. 10, 12 *al.* HIER. epist. 20, 5, 3 *al.* in Ier. 4, 1, 6 *al.* PELAG. in Eph. 6 p. 839^c RVFIN. Orig. princ. 1, 7, 1 p. 86, 1 *al.* AVG. civ. 1, 21 p. 36, 7 D. *al.* quaest. hept. 3, 7 genus delictorum... -r commemorare. 5, 4 in psalm. 67, 1 *al.* grat. Christ. 4, 5 ut -r universa complectar. Ps. SORAN. quaest. med. 6 generalis... est disciplina, cum -r aliquid de ipsa dicitur. MART. CAP. 5, 441 *al.* 9, 939 sonus pthongus vel speciatim vel -r appellatur. EVCHER. instr. 1 p. 81, 24 AVELL. p. 428, 20 SEDVL. carm. pasch. 1, 355 (*op.* 1, 31 p. 195, 18). *op.* 3, 27 p. 254, 3 *al.* EVGRAPH. Ter. Andr. 252 *opp.* per speciem. 625 *al.* Ps. BOETH. geometr. p. 402, 27 CASSIOD. in psalm. 113, 18. 134, 21 *opp.* speciatim. 150, 4. inst. div. 5 p. 1116^d quod... sermo... non specialiter ad unum, sed ad universos -r dirigatur. MVTIAN. Chrysost. hom. 18, 1 *opp.* specialiter (*γενικός... ιδιτικός*). INST. Iust. 1, 1, 2 his -r cognitis.

c. verbis actionis: LABEO dig. 32, 29, 3 servo -r legato (IVLIAN. dig. 33, 5, 9 *al.* POMPON. dig. 34, 2, 1 *opp.* specialiter. SCAEV. dig. 34, 1, 16, 2. 34, 1, 18 pr. -r omnibus libertis... legavit). QVINT. inst. 3, 7, 7 in deis -r primum maiestatem... venerabimur, deinde eqs. 12, 10, 67 quattuor ventos -r totidem mundi cardinibus... flare (*v. p. 1775, 77. 1778, 15*). CELS. dig. 2, 15, 12 qui -r in his, quae... relicta sunt, transegerit (*opp.* de eo solo... cogitasse, quod prima parte testamenti... legatum sit). IVLIAN. dig. 12, 6, 32, 3 qui 'hominem' -r promisit (*opp.* Stichum se promisisse). POMPON. dig. 30, 45, 1 heres -r dare damnatus (*sc. servum. opp. certus aliquis*). AFRIC. dig. 9, 4, 28 -r, si... dederis, eum summovere possum. 30, 110 si heres -r servum quem ipse voluerit dare iussus sciens furem dederit. CALL. dig. 1, 18, 9 -r... princeps ad praesides provinciarum remittit negotia. VLP. dig. 1, 3, 8 iura... -r constituuntur (*opp.* in singulas personas. COD. Theod. 11, 30, 3 [*a. 315*] -r constitutum est. 10, 10, 21 *a. 396 add.* in omnes. LEO M. epist. 106, 4 [*γενικός*]). 2, 1, 19 *al.* 26, 7, 5 pr. modus praefiniri -r non potest, cum... per singulos possit examinari. PAVL. dig. 15, 1, 45 permittere (*opp.* specialiter. *item* VLP. dig. 15, 4, 1, 1 *al.*). GAIUS dig. 21, 1, 32 si -r omnia mancipia... accedant venditioni (*opp.* nominatim adicitur... accessurum... Stichum. *item opp.* nominatim: inst. 4, 53^d, *ubi etiam specialiter*). inst. 2, 238. 3, 156 *al.* SCAEV. dig. 34, 3, 28, 2. VLP. dig. 29, 2, 25, 5 utrum -r (*mandabitur*): 'quaecumque... fuerit delata', an specialiter? 45, 1, 75, 1 hominem -r sine proprio nomine...

dari sibi stipulatur. 48, 18, 1, 21 non... specialiter interrogare, ... sed -r. 50, 17, 22, 1 -r probandum est, ubicumque... conferatur... habendum esse. FIRM. math. 3, 4, 18 -r Mars... biathanatos facit. 3, 5, 37 *al.* (*syn. platice*: 2, 14, 1 *al.*). GAVDENT. serm. 19 p. 992^b universi -r convocamur. FILASTR. 150, 7 SCHOL. Hor. carm. 3, 2, 1 *al.* FVLG. ver. praed. 1, 15, 33 p. 619^d. VVLG. Ier. 26, 20 propinavi cunctis gentibus... et regibus... Pharaoni... et omni populo eius et universis -r: cunctis regibus terrae Ausitidis eqs. RVFIN. Orig. in gen. 2, 2 in sex cubitos unus deputatur, si -r, vel in trecentos, si minutatim deducatur. Orig. princ. 1, 3, 6 p. 58, 2 *al.* AVG. gen. c. Manich. 2, 25, 38 *al.* c. Iul. op. imperf. 2, 135 qui -r moriuntur in Adam. BACHIAE. repar. laps. 15. AVELL. p. 349, 21 quid cuncti -r sequi debeant. p. 403, 10. 428, 2. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 22 -r cataplasmatis utimur. 2, 11, 128 *al.* EVSTATH. Bas. hex. 6, 4 p. 925^a ventorum seu per partes venientium seu -r ubique spirantium (*πνευμάτων... ἢ μερικῶν ἢ καθόλου. cf. p. 1775, 77. 1777, 65*). FAVST. REL. grat. 1, 16 p. 49, 6 ad omnes... vivificandos non ex parte, sed -r. PARTHEN. epist. l. 7. DRAC. laud. dei 2, 35 singula non partim, -r omnia nutrit. 2, 748 -r una mercedem iustis, iniustis munera... praerogat. ALC. AVIT. hom. 7 p. 116, 20 *al.* ENNOD. epist. 1, 3, 7 p. 6, 22 *al.* CASSIOD. in psalm. praef. 2 p. 14^c usus... ecclesiae... -r et immobiliter tenet, ut, quicumque... fuerit, ... non audeat. 15, 11 *al.* hist. 1, 11 p. 897^c omnem motum irrationalem fugit, -r passiones... devincit. IORD. Get. 252 Hunnis eos (*Gothos*)... -r optinentibus (*cf. 248 qui... cum ampla parte Gothorum Hunnorum imperio subiacebat*). COD. Iust. 2, 55, 5, 3 -r definimus (*ibid. 4 sancimus. aliter p. 1777, 2*). 3, 1, 14, 1 -r omnes omnino iudices... primordium accipere. 3, 28, 37, 1^a *al.* VEN. FORT. vita Hil. 7, 21. Ps. VEN. FORT. vita Remed. 2, 5 omnium -r votis ad pontificii culmen... electus. 9, 27 CORIPP. Anast. 36 Iust. 2, 215 GREG. M. epist. 1, 67. 9, 147 p. 144, 20 synodus... -r facta est. ISID. orig. 2, 4, 8 *opp.* specialiter.

c. verbis status: SEN. epist. 58, 16 cogitabile est, quod -r est, tamquam homo generalis. QVINT. inst. 9, 1, 3 species... distant, manente... -r illa societate. AGENN. grom. p. 64, 3 (p. 24, 24 Th.) quaecumque in artificio -r <e>veniunt (CASSIOD. Didym. in I Ioh. 4, 7 p. 68, 28 -r... omni... proveniet, ut). PRISC. gramm. III 152, 16 voci communi, id est ad omnes -r pertinenti (VENVL. dig. 45, 1, 137 -r causa... ad... pertinet. VLP. dig. 43, 16, 1, 4 -r ad omnes... pertinet. GREG. M. epist. 3, 13 p. 172, 23 omnibus -r ad eam [*sc. ecclesiam*] pertinentibus). PAVL. dig. 2, 14, 27, 7 si -r mihi 'homines' debeas (*opp.* Stichus). FLORENT. dig. 11, 7, 42 'memoria' -r res est... in posterum prodita (*opp.* sepulcrum). VLP. dig. 24, 1, 32, 23 -r universae donationes... valebunt. FIRM. math. 3, 11, 19 -r, quicumque... habuerint, homicidia... ipsorum... complentur. FILASTR. 140, 4 haec... celebremus -r exultantes. SERV. georg. 2, 6 'vindemiam' esse totius orbis -r, 'vindemias' singularum partium. FVLG. ver. praed. 3, 10, 16 p. 660^b -r omnes homines salvos fieri. AMBR. off. 3, 10, 66 -r in omnibus dolus abesse debet. HIER. epist. 14, 5, 2 quamquam -r adversus deum sapiat, quicquid... est... tamen... speciatim nominatimque determinat. in Ier. 6, 43 nullum -r absque peccato fuisse (*opp.* per partes). AVG. civ. 10, 11 p. 418, 27 D. omnes -r imprudentes esse. 12, 14 p. 532, 13 -r miracula... sunt. 19, 24 p. 400, 31 -r... civitas... caret... veritate. in psalm. 138, 16 grat. Christ. 31, 33. *nota* Ps. AVG. quaest. test. I 127, 35 est... quod omnino -r omnibus non liceat. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 45, 31 an... non -r, sed in quadam... parte veritas... versetur. CASSIOD. art. 3 p. 1169^a. var. 10, 14, 3 quae -r poterant expedire (*or. frg. p. 470, 14 -r omnibus*).

accedit adiectivis: SERV. gramm. IV 410, 8 alia dicuntur -r infinita. *ibid.* 10 -r infinita sunt, quae (EXPLAN. in Don. gramm. IV 500, 14). PRISC. gramm. III 139, 21 de -r infinitis vel relativis... nominibus. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 12 *deum* -r generalem... dicemus. FVLG. aet. mund. p. 143, 14 seminale commercium omnibus partibus -r gratum. PAVL. PELL. euch. 540 condicio instabilis semper -r aevi.

de differentia inter -r et generatim v. infra p. 1779, 84.

de syn. et opp. v. supra. adde DIFF. ed. Beck p. 60, 6 -r omnia complectitur, specialiter unum.

**generalitās*, -ātis *f. a* generalis. *vocabulum vergentis latinitatis, non ante med. saec. IV.*

res quaelibet generalis, genus:

1 *res incorporea* (*notio, vis -is et sim.*): *a absolute*: DON. Ter. Andr. 625 *a -e* (*i. sententia generali*) incipit. Phorm. 357 communis locus in avaritiam -e approbatur. HIL. in psalm. 13, 2 excluderet... omnem -s (*inscriptionis*) quaestionem. PACIAN. sim. carn. p. 119, 11 quod 'secundus ab Adam' dominus designatur, cum... -s (*nominis*)... discretionem specialitatis excludat. SYMM. epist. 2, 91 (90), 1 praefata -s (*i. praecedens generalis sententia*. ENNOD. epist. 2, 23, 1 p. 65, 24). 9, 40. TYCON. p. 76, 5 'abductos... non solvit'... in figuram -is facta et dicta sunt (*cf. 76, 1 in speciem convenire*). IVL. VICT. rhet. 4, 1 p. 386, 9 defluit -s ad speciem (*i. a generali quaestione pervenitur ad specialem*). GRILL. rhet. p. 600, 16 ut effugeret -em (*definitionis*), adiecit eqs. SERV. georg. 1, 21 'di... omnes': post specialem invocationem *Liberi Cereris al.* transit ad -em. Aen. [Hey]

1, 518 addi aliquid -i (*vocabuli*) et fieri specialitatem (*item opp. specialitas*: 2, 606. 5, 318. 6, 471. 8, 71). 3, 241. 5, 19 *opp. species* (*item* 10, 4). SCHOL. Cic. Bob. p. 171, 26 St. exilii sui mentionem . . . non specialiter nec nominatim, sed per hanc -em (*sc. verbo 'civis'*) intulit. CLAUD. DON. Aen. 1, 65 p. 26, 17 ait . . . 'gens', quae -s nomen speciale Aeneae suppressit. 1, 230 p. 52, 19 a specie transit ad -em dicendo *eqs.* 1, 255 p. 59, 30 enumerare specialiter . . . clausa -e. 1, 750 *al.* 3, 290 *opp. specialis* dictio. 6, 485 p. 570, 10 sub -e (*opp. nominatim*). 9, 10 p. 187, 4 in hac . . . infinita -e. 11, 645 p. 513, 23 -s . . . , quia nullis terminis clauditur, infinitam habet aestimationem. AVG. grat. Christ. 37, 40 sub ambigua -e quid sentiat abscondens. 39, 43 quacst. hept. 2, 71. 3, 7 serm. 71, 14, 24. *nota* in euang. loh. 124, 5 Petrus apostolus, propter apostolatui sui primatum, gerebat figurata -e personam. c. Iul. op. imperf. 4, 121 opere coniugali non iniquitatem, sed -em vir prudens voluit indicari (*supra*: universitatis iudicium). COD. Theod. 2, 2, 1 (a. 376) promiscua -e decernimus neminem sibi esse iudicem debere (*cf.* COD. Iust. 3, 5, 1 generali lege decernimus). 1, 1, 5 (a. 429) constitutiones . . . edictorum viribus aut sacra -e subnixas. NOVELL. Valent. 27, 3 cum -is designatio universa consumat (*opp. specialiter iussa*). EVGRAPH. Ter. Andr. 624 -e proposita ad speciem crimen adiungere. COD. Iust. 12, 16, 3 pr. (a. 432) v. *infra* l. 39. *huc videtur pertinere* THEOD. MOES. in Timoth. 1, 4, 15 ex -e (*i. generaliter?*) eum exhortans.

b *additur genet. attrib.*: HIL. in psalm. 52, 13 -s . . . sententiae. CLAUD. DON. Aen. 6, 365 petitionis. AMBR. Ioseph 1, 1 ex illa -e virtutum in ipsas species disciplinarum intendatis animum. AVG. grat. Christ. 10, 11 doctrinae. quacst. hept. 5, 48. c. Iul. op. imperf. 2, 135 unius partis. 2, 175 (*ad*: 'omnis populus') -e verbi huius nequaquam . . . apostoli *eqs.* . . . includuntur. *nota* 5, 15 (*col. 1446 sub fin.*) 'hominem' *supra* . . . gradientium -s (*i. generalis notio*) indicavit (*praecedit*: omnia . . . gradientia). 5, 20 naturae -e defenderemus . . . , quod . . . vocabas (*supra*: generaliter defendimus, quod). 5, 24 naturae humanae -s institutionum infra se locatarum genus quoddam est. epist. 169, 13 incorpoream substantiam a corporis -e discernunt. PS. AVG. *est tractatus* (Migne tom. VI p. 1227) de -e eleemosynarum (*i. omnibus, non tantum iustis, impertiendam esse misericordiam*). PS. AVG. cat. 6 definitio a genere incipiens depulsa . . . -e verborum ad proprium demonstrandae rei cubile tendit accedere. COD. Theod. 6, 23, 3 (a. 432 = COD. Iust. 12, 16, 3 pr.) non praecudicatura quacunque -e pragmatici (-ca Iust.). PROSP. resp. ad Vinc. 16 per -em vocationis. ad Gall. 1, 4 vocationis plenariam -em (*cf. infra*: ad omnes praedicatio missa). LEX Burg. lib. const. 74, 1 -em . . . legis . . . temperari (*supra*: emissa generaliter lege . . . constitutum). GRAMM. suppl. p. 206, 13 -s verbi in eo, quod pars est orationis, specialitas, quod.

2 *multitudo hominum* (*universitas civium, hominum, Christianorum, al.*): a *additur genet. personarum*: AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 15 v. *supra* l. 29. HESYCH. in lev. 16, 17 p. 998^A -i omnium hominum profuit . . . sacrificium. MART. CAP. 4, 348 cum . . . hominem 'animal visibile' dixerimus, . . . a ceterorum animantium -e discrevimus. LEO M. serm. 34, 3 Iesum puerum in nullo ab humanae infantiae -e dissimilem. AVELL. p. 403, 26 sanctorum. p. 516, 2. 517, 9. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 9 p. 661^A in electis et praescitis atque ab omnium -e (*sic codl.*) discretis specialis quaedam censeatur universitas. ENNOD. epist. 9, 32, 3 p. 256, 18 cum -e hominum nasci. opusc. 1, 72 p. 281, 4 Alamanniae -s.

b *absolute*: HESYCH. in lev. 16, 16 p. 996^B -em sive totam dicit hominum speciem. EPIST. pontif. 769 Symm. 16, 1 (Thiel) -is . . . iniuriam. CONC. Ephes. a. 431 (*ed. Schwartz vol. IV 1*) p. 5, 39 ad correctionem -is. p. 125, 8 pro -e. AVELL. p. 354, 2 -is quieti (p. 537, 7). p. 594, 3 animos. p. 595, 16 vota. p. 515, 20 a patribus constituta . . . -s servet. saepius. ENNOD. epist. 4, 10, 2 p. 106, 2 *al.* opusc. 3, 74 p. 310, 15 -is securitas (dict. 14, 7 p. 469, 4 emendatio. 15, 9 p. 471, 16 oculos). CASSIOD. in psalm. 12, 2 affectu -is. 30, 2. 50 praef. de unius . . . vulnere -s . . . sumeret sospitatem. 63, 9 -em (*sc. 'omnis homo'*) pro parte poni. 65, 3. 73 praef. *al.* var. praef. 1 *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 30, 1 p. 428 extr. communem salutem -is (τὴν κοινὴν . . . σωτηρίαν). COD. Iust. 1, 14, 3, 1 (a. 426) his, quae specialiter quibusdam concessa sunt civitatibus . . . , ad -is observantiam pertinentibus. GREG. M. epist. 3, 15. 54 p. 212, 19 *al.* in euang. 32, 5 professio -is (*cf. supra*: cunctos esse Christianos). ITIN. Anton. Plac. rec. A 10.

Hey.

generāmen, -inis n. a generare. *i. q. genitus, filius, nepos sim.*: CIVIL. 334 Tantaleae -n prolis Atrides. ITALIA Matth. 23, 33 (Lucif. Athan. 2, 21) serpentes, -a viperarum (ITALIA *ibid.* 22 et VVLG. genimina, gr. γενήματα). inde ORIG. in Matth. 18, 25 p. 1632^A viperarum . . . -a.

generāscō, -ere [a generare; ad notionem intransitivam conferas augesco: augeo, torresco: torreo. W.]. *i. q. ex generatione proli innatum esse*: LVCR. 3, 745 cur . . . sequitur volpes dolus et fuga cervos, et . . . cetera . . . membris ex ineunte aevo -unt ingenioque, si non, certa suo quia semine . . . vis animi pariter crescit cum corpore toto? Leumann.

*generātīm adv. [a genus. W.]. de differentia inter -m et

generaliter: SERV. georg. 2, 35 -m est per singula genera, generaliter autem est simul omnia, γενικῶς καὶ κατὰ γένος. [GLOSS. II Philox. G E 31—32 (unde Abav. G E 12?) γενικῶς, generaliter. Lindsay.] inde a CIC. et VARR. ap. poetas: LVCR. 1, 20. 227. 229. 563. 584. 597. 2, 347. 665. 1089. 4, 646. 6, 1113 VERG. georg. 2, 35 MANIL. 3, 511 CARM. de pond. 13. [loco lacunoso: ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 69.]

1 *i. q. separatim secundum singula genera*: VARRO ling. 5, 75 primum nomen . . . 'alites', alii 'volucres' . . . , deinde -m . . . pleraeque ab suis vocibus, ut haec: upupa, cuculus *eqs.* 5, 146 ubi quid -m venditur, . . . cognomen, ut forum 'bovarium', forum 'olitorium'. 7, 110 in . . . tribus libris . . . -m discretis (*sc. secundum verba locorum, temporum, poetarum*). 8, 9 ut -m ac summatim . . . informem. duo enim genera verborum *eqs.* 9, 7 ut -m comprehendam . . . quae. 9, 28 non in volucris -m servatur analogia? non ex aquilis aquilae, atque ut ex turdis . . . turdi, sic ex reliquis sui cuiusque generis? *ibid.* conchae inter se -m . . . similes. CIC. inv. 2, 18 si amicitiae quid causa factum dicitur, si . . . metus, si gloriae . . . , si denique, ut omnia -m amplectamur, alienius retinendi . . . commodi aut contra . . . devitandi . . . incommodi causa. Verr. II 2, 137 honores habent . . . homines -m, ut aratores . . . mercatores *eqs.* (*opp. publice*). II 2, 168 ab universa provincia -mque a singulis eius partibus. II 5, 143 de . . . suppliciis singillatim potius quam -m atque universe loquar? Pis. 86 quid avaritiae . . . summam nunc explicem? -m ea, quae maxime nota sunt, dicam. de orat. 1, 58 de iure . . . -m in ordines aetatesque discripto. 1, 186. 2, 142 ac. 2, 47. orat. 47 declamator percurrat omnis locos, utatur aptis, -m dicat. Att. 11, 6, 2 ut non nominatim, sed -m proscriptio esset informata. LVCR. 1, 20 efficit, ut omnes . . . -m saecula propagent. 1, 227 animale genus -m in lumina vitae reducit Venus. 1, 229. 553. 584. 597. *nota* 2, 347 unum quidvis -m (*i. secundum genus suum*) sumere perge. 2, 665. 1089. 4, 646. 6, 1113. CAES. Gall. 1, 51, 2 Germani . . . copias . . . -m . . . constituerunt paribus intervallis, Harudes, Marcomannos *eqs.* 7, 19, 2 (*v. app. crit.*). civ. 2, 21, 1. 3, 32, 1. SALL. rep. 2, 12, 2 omnia -m describere. VERG. georg. 2, 35 proprios -m discite cultus, agricolae (SERV. per singula genera). LIV. 5, 52, 6 ne omnia -m sacra omnesque percenseam deos. 45, 40, 1. MANIL. 3, 510 sua reddentur -m tempora signis. VITR. 1, 4, 5. 2, 8, 20. 5, 5, 6. 6, 3, 6 COLVM. 2, 14, 7. 12, 2, 3 suo quidque loco -m atque etiam specialiter nonnulla disponere. 12, 7, 2. 12, 10, 5 poma in melle custodiri, sed separata -m. nam si commisceas, alterum ab altero genere corrumpitur. arb. 18 disponere (= 5, 10, 2). PLIN. nat. 6, 96. 7, 170 et universis gentibus ingruunt morbi et -m modo servitiis, modo procerum ordini aliosque per gradus. 12, 1 animalium . . . naturae -m membratimque ita se habent (*i. disposita a scriptore secundum genera et membra. item* 25, 132). 31, 6. QUINT. inst. 5, 10, 100 has . . . sedes accepimus probationum in universum, quas neque -m tradere sat est . . . neque per singulas species exequi patitur natura rerum. SVET. Cal. 22, 3 phoenicopteri, pavones *eqs.* . . . -m per singulos dies immolarentur. FRONTO p. 212, 20 N. divisa -m argumenta (*opp. sine discrimine aggerata*). HYG. lim. grom. p. 73, 4 Th. POMPON. dig. 1, 2, 2, 41. S. C. de sumpt. lud. (Corp. II 6278) 35 quae (*munera*) -m distincta sunt. LACT. inst. 2, 10, 1 dedit . . . his omnibus -m deus alimenta. 4, 15, 5 opif. 6, 4 PALLAD. 3, 9, 13. AVG. conf. 10, 8, 13 ibi sunt omnia distincte -mque servata. gen. ad litt. 3, 12 p. 78, 23 ut sic dictum accipiamus 'secundum genus', ac si diceretur '-m', ut inter se similia distinguerentur a ceteris. 9, 12, 20 p. 282, 18 c. Pelag. 4, 1, 1 p. 520, 14 CARM. de pond. 13.

2 *i. q. ita ut totum genus spectetur, universim, generaliter*: VARRO rust. 1, 18, 5 modus mancipiorum -m est animadvertendus (*cf. ibid.* singula iugera quaternis operis . . . ad conficiendum satis esse). CIC. de orat. 2, 42 infinitum . . . id . . . , in quo aliquid -m quaereretur, hoc modo: expetendane esset eloquentia? *eqs.* COLVM. 3, 9, 9 haec de cura eligendi malleoli -m praecepimus. nunc illud proprie [*specialiter*], ut (*specialiter ut glossam del. Gesner*). PLIN. nat. 3, 139 nunc totum (*i. gentes ante enumeratae*) uno nomine Illyricum vocatur -m. 6, 4 nos intervalla locorum -m ponimus (*praecedunt exactae Ponti mensurae ex diversis auctoribus*). 6, 72. CONSENT. gramm. V 377, 17 tempora verbis -m accidunt tria . . . praesens praeteritum futurum. PAPIN. dig. 31, 66, 3 cum . . . -m 'homo' legatur (*non Stichus*). 36, 1, 57 (55) pr. SOL. 7, 29 hoc Boeotis proprium: quae communia sunt omnibus, -m persequemur. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 11 p. 190, 18 negotialis qualitas . . . , cum aliquid -m iure cautum ad speciem devocamus. NOVELL. Theod. 1, 2 pr. (a. 447) id . . . in alterius quoque principis regno vires proprias obtinere, quod -m constitutum esset. MART. CAP. 5, 503 -m, quibus mentes affectibus incitentur, nulla partium definitione signabo.

3 *singulariter de tempore (per genera, i. saecula)?* BOETH. cons. 3, 11 l. 67 non modo ad tempus manendi, verum -m quoque in perpetuum permanendi . . . machinas. Hey.

*generatio, -ōnis f. [a generare. W.]. de notione: HIER. in Eph. 4, 23. 24 p. 509^A creatio apud nos -o vel nativitas dicitur *eqs.* (*cf. IVNII. 2, 1 p. 25^A -em saeculi, id est creationem*). legitur non ante CELS. (p. 1781, 6) et PLIN. nat. (28¹⁰), deinde apud ECCLES.; usitatissimi [G. Meyer]

num VVLG. (ca. 250^{ca}) atque AVG. (e. g. civ. plus 100^{ca}). [ex errore interpretis: VVLG. Is. 38, 12 -o mea ablata est (LXX ἐξέλιπεν ἐκ τῆς συγγενείας μου, hebr. נִסְתָּרָה; debuit fere 'domicilium', 'aedes' [sc. animae] sim.).]

I de vi ac facultate generandi: A de hominibus:

1 de viris: CELS. 7, 22, 5 neque ad -em quicquam is confert (i. ramex in testiculo ortus). PLIN. nat. 1, 7, 12 ad quos annos -o hominum reperiatur (7, 62 usque ad LXXV annum). 20, 142 -em impediri hoc cibo (i. ruta). 20, 147 menta resistere... -i creditur eqs. 22, 91 condriion feminis et oculis -ique virorum contrariam.

2 de femina, i. q. fecunditas: VVLG. Is. 66, 9 si ego (loq. deus), qui -em ceteris tribuo, sterilis ero (hebr. הַיְיָ יִסְתֵּר, i. 'efficiens ut pariant'), LXX γεννώσθαι καὶ στείραν ἐποιήσα).

B de animalibus et plantis: PLIN. nat. 8, 187 (de ovibus) -o bimis utrimque ad novenos annos. 8, 212 apris maribus nonnisi anniculis -o. 11, 7 insecta habere sensum victus, -is, operis eqs. 18, 195 semen optimum anniculum... trimum pessimum, ultra sterile, etenim (Mayhoff, et in imo vel uno codd., edd.) omnium definita -o est (cf. Theophr. hist. plant. 8, 11, 5 βίος... ἐκείνους ὁρίσμενος εἰς γονήν).

II de actione generandi: A sensu stricto: i. q. γένεσις, γέννησις (cf. GLOSS. III 278, 40 γέννησις -o):

1 proprie: a praevallet activa notio procreandi sive propagandi: i. q. creatio, factura, propagatio sim. (i. q. partus: AMBR. vid. 13, 81 p. 259^D, v. infra l. 37): α hominum (tropice infra l. 64): PLIN. nat. 1, 7, 9 de conceptu hominum, de -e hominum (11, 170 in -e. CHALC. transl. p. 27^A usque ad genus hominum -emque [εἰς ἀνθρώπων φύσιν]. FILASTR. 43 vitam omnium hominum et -em [113, 2].

48, 2 AVG. nupt. et concup. 2, 27, 45 [= c. Iul. op. imperf. 2, 57] ab Adam -o utique hominum coepit, ut per -em doceret isse per omnes originale peccatum. 2, 32, 54. LIB. gener. chron. I p. 91, 26 liber -is [v. infra l. 48. p. 1783, 58. 76. 1788, 58] hominum. adde: FILASTR. 112, 6 hominis). LACT. inst. 1, 8, 16 diversitas sexus et coitio et -o (cf. RVFIN. Orig. in gen. 3, 6 p. 46, 26 B. officiis naturalibus coitus et -is). CANDID. gen. div. 1 p. 1013^C omnis -o... mutatio quaedam est (sim. ibid. bis). HIL. myst. 2, 2 p. 31, 10 coniugium atque -o.

Ps. HIL. libell. 6 p. 737^C ut... homini propter -em mulier pararetur. 11 p. 743^A. al. AMBR. vid. 13, 81 p. 259^D ergo laboribus et doloribus in -e (v. supra l. 23) filiorum addicitur nupta ([AVG. nupt. et concup. 2, 13, 26]. RVFIN. Orig. in num. 11, 7 p. 89, 4 B. filiorum -o. AVG. civ. 14, 23 p. 48, 3 D. ad opus -is [c. Pelag. 1, 16, 33]. 15, 13 p. 84, 27 aetatem idoneam -i. c. Pelag. 1, 5, 10 propter ordinatam -em [LVP. EUPHRON. epist. 2 p. 66^B de clericis]. al. aliter infra p. 1782, 37). HIER. epist. 64, 19, 1 ratio seminum et -is ad carnem pertinens.

hom. Orig. in Ezech. 1, 3 p. 323, 20 B. eos qui in -e versantur (cf. Orig. sel. in Ezech. 1, 26 οἱ ἐν γεννήσει τυγχάνοντες). 1, 3 p. 324, 1 -is... et libidinis opera (in Is. 20, 1 p. 259^C 'Asdod'... interpretatur ignis -is expugnatque dux regis Assyrii eos, qui -i et libidini servantur). VVLG. gen. 5, 1 hic est liber -is Adam (סָרִיס מִלְּיָדָה אָדָם, LXX γενέσεως ἀνθρώπων [v. supra l. 30; infra p. 1783, 58. 76. 1788, 58]).

RVFIN. Orig. in num. 4, 1 p. 20, 25 B. humani generis in carne -o... novem... mensibus continetur in vulva. 4, 1 p. 21, 5 mysterium humanae -is exponitur (AVG. civ. 14, 23 p. 49, 29 D. in explicandis... humanae -is [i. ἀνθρώπων φύσεως] effectibus. gen. ad litt. 6, 19 p. 193, 27 al. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 39 libri Moyseos, qui nativitates continent et humanae -is traditionem habent [gr. ἀνθρώπων φύσεως]. PASS. Petr. 13. aliter infra p. 1783, 28. 1787, 73). al. AVG. civ. 14, 24 p. 50, 4 D. ad -em prolis. IVL. Aug. nupt. et concup. 2, 4, 12 (= c. Iul. op. imperf. 4, 5) deus... maris creator et feminae convenientia -bus membra formavit. AVG. nupt. et concup. 2, 22, 37 serm. 243, 3, 3. 243, 7, 6 pudenda habemus vel ad egestionem vel ad -em. al. Ps. AVG. quaest. test. I 56, 2. PRAEDEST. 1, 46 p. 603^C Manichaei sic utuntur coniugibus, ut conceptum -emque devitent. RVSTIC. c. aceph. p. 1245^A carnis proprietates, -em dico et mortificationem (sim. 1245^C). et al.

nota tropum: GREG. M. moral. 16, 74 quem... libido gloriae ad loquendum trahit, voluptati magis quam -i operam impendit (i. fidelibus praedicatione generandis).

β de dis: ① generatim: MIN. FEL. 21, 11 cessavit ista -o deorum (cf. quae anteceditur). TERT. nat. 2, 3 p. 98, 23 elementa, quae deos et deorum parentes adversus negatam -em dei et nativitatem (i. veri Christianorum dei ingenti) frustra vobis credi proposuit Varro (v. et infra l. 73sq.). LACT. inst. 1, 5, 8 Hesiodus... deorum -em (i. Θεογονίαν) unius libri opere complexus est. AVG. civ. 4, 32 p. 187, 20. 22 D. dicit etiam Varro de -bus deorum magis ad poetas quam ad physicos fuisse populos inclinatos, et ideo et sexum et -es deorum... veteres credidisse Romanos (sim. 6, 6 p. 257, 14). 6, 8 p. 262, 21 deos esse simillimos (sc. hominum) formis aetatibus, sexu habitu, coniugiis -bus ritibus eqs. (alia infra p. 1782, 84).

② speciatim de Christi ex deo patre prolatione (paulo aliter sub β et 2, p. 1783, 3 sqq. 50 sqq.): TERT. adv. Prax. 5 p. 233, 6 dei dispositio... ante mundi constitutionem ad usque filii -em (TRACT. c. Arrian. p. 16, 3. RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 4 p. 32, 15 deum patrem in -e unigeniti filii sui). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 34 p. 1066^C D imago (i. substantia) ipsa dei filius est... in quo est ineffabili -e et maxime ingenerabili -e aut magis semper generante (v. p. 1796, 6) -e. HIL. c. Const. 12 p. 591^A

negantes (sc. qui anomoeusion defenderent) quidquam substantiae dei simile esse posse, neque de deo posse existere -em, sed esse Christum creaturam eqs. (cf. trin. 11, 8 p. 404^C Christus ex deo creatio potius sit quam -o). myst. 2, 9 p. 35, 4 post spiritalem eius -em nativitatem contestatam corpoream didicit. trin. 7, 41 p. 234^C. al. RVFIN. symb. 6 p. 346^A nec in numerum pluralem defluit incorporea -o nec in divisionem cadit eqs. AVG. epist. 153, 13 p. 410, 8 quae -o spiritalis (v. infra l. 55) ... etiam adoptio nominatur, ut distinguatur ab illa -e dei de deo (cf. in euang. loh. 40, 6 dei... -o non habet initium temporis). serm. 44, 3, 6 ecce una -o (opp. secunda ex matre; sic etiam 189, 4, 4 -o Christi a patre sine matre [opp. secunda ex matre sine patre facta, v. infra p. 1783, 15]). Ps. AVG. quaest. test. I 97, 9 ut voluntas cesserit pro nativitate et factura pro -e (cf. ibid. 13 p. 181, 1. 2 cum in deo neque -o sine voluntate fuerit neque voluntas sine -e, ipsa enim voluntas -o est. ALC. AVIT. hom. 5, 1 p. 107, 17 illum ut habeat pater filium, non praecessit voluntas -em [FVLG. RVSP. ad Monim. 3, 8 p. 204^D. p. 205^A]). I 97, 10 p. 179, 2 ut hoc praestiterit factura, quod datura erat -o (ibid. l. 6 non per -em, sed per facturam). 97, 13. 122, 19. MAR. MERC. Cyr. incarn. (Conc. 5 [5] p. 204, 31 -em ex patre (gr. p. 224, 13 γέννησιν). IVL. 2, 22 p. 38^A. FVLG. RVSP. contr. Arrian. resp. 1 p. 205^D vera patris -o et vera filii nativitas ad Thras. 2, 3 p. 247^D -o illa non aliquam separationem patris filii-que monstravit. al.

γ animalium: PLIN. nat. 1, 8, 62 de -e canum (1, 9, 74—77 piscium). 1, 8, 66 -o equorum (item: 1, 10, 73—80 avium [10, 143]. 1, 10, 82 serpentium. ibid. 83—87 terrestrium omnium [10, 170]. 1, 11, 29 araneorum). 1, 8, 68 -o in asinis. 1, 8, 70—71 de bubus. -o eorum. 1, 8, 72—75 pecorum (i. ovium) natura, -o eorum (1, 8, 76 caprarum natura et -o). 1, 9, 74—77 mira -um (de piscibus). 8, 176 nunc anniculae vaccae fecunditatem poscuntur, ... tauri -em (i. initum) quadrimi. 9, 157 nec satis est -i per se coitus piscium, nisi editis ovis... mares vitale adperserint virus. 10, 184 -o murium lambendo constare, non coitu dicitur. PALLAD. 12, 13, 1 mense Novembri agnorum prima -o est. PROB. Verg. georg. 1, 12 animalium materia liquore constat et ea (Keil, ei codd.) praecipue effusa in studium est -is naturae equestris eqs. AVG. gen. ad litt. 9, 10 p. 280, 3 deus apibus donavit, ut sic operentur -em filiorum, quemadmodum cerae speciem liquoremque mellis (v. supra p. 1781, 38. 80; infra p. 1783, 65). nota: EVOD. Aug. epist. 161, 2 p. 509, 3 (num partus et sine virili semine concipi et sine ulla integritatis violatione edi possit) potest tamen et in -e aliquid tale inveniri, quod sic edat partus, ut integritas naturae non violetur (exemplo est aranea).

b praevallet passiva vis oriundi, nascendi sim.: i. q. ortus, nativitas: α hominum (de spiritali -e v. supra l. 7; infra l. 55. 70): ITALA gen. 32, 9 (Aug. quaest. hept. 1, 102 p. 51, 29) recurre in terram -is tuae (LXX τῆς γενέσεώς σου, nationis Lugd., VVLG. nativitatis). ITALA Dan. 13, 42 (Hil. trin. 4, 8 p. 101^C Lucif. Athan. 2, 9 p. 164, 10) deus... sciens omnia (qui scis o: Lucif.) ante -em eorum (LXX πρὶν γενέσεως αὐτῶν, VVLG. antequam fiant). FILASTR. 120, 3 de naturali -e. 148, 2 de carnali... -e Melchisedech editum esse (AVG. epist. 91, 6 p. 431, 12 -is [pecc. mer. 2, 10, 15 damnatio. 2, 29, 47]. 157, 12 p. 459, 27 [opp. regeneratio spiritalis, sic etiam: pecc. mer. 1, 31, 60. 1, 33, 62. 3, 8, 15 pecc. orig. 38, 43. al. v. et infra l. 58sq.] pecc. mer. 1, 15, 19 p. 19, 15. 19 [opp. -o spiritalis, item 3, 2, 2. v. et supra l. 7]. 2, 29, 48 ex [opp. renascendo]. al. LEO M. serm. 95, 9 p. 465^C. al. cf. AVG. in euang. loh. 42, 7 de carnis -e. nupt. et concup. 1, 13, 15 non... populus dei propagandus est -e carnaliter, sed... regeneratione spiritaliter colligendus). AMBR. in psalm. 118 serm. 15, 20, 2 parentes nostrae -is auctores sunt (cf. AVG. serm. 216, 8, 8 per illos [sc. parentes] lamentabilis -o, per hos [i. deum, ecclesiam] optanda -o est). VVLG. I Ioh. 5, 18 omnis, qui natus est ex deo, non peccat, sed -o dei (v. supra l. 9) conservat eum (πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ et ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ). AVG. civ. 15, 16 p. 93, 33. 34 D. terrena civitas -e tantummodo, caelestis autem regeneratione opus habet, ut noxam -is evadat (sic opp. regeneratio [v. et supra l. 52. 58]: 15, 17 p. 95, 9. 16, 26 p. 168, 4. 22, 12 p. 588, 16 epist. 157, 12 p. 460, 1. 5. 27 in euang. loh. 106, 5 nupt. et concup. 2, 24, 39. 3, 9, 17 c. Pelag. 1, 13, 27 serm. 165, 6, 7. 189, 3, 3. et al. SACR. Greg. 125, 3. 200, 3 CASSIOD. Didym. in I Petr. 1, 23 p. 17, 27 Z. [syn. nativitas]. al.). epist. 140, 10 p. 161, 28 ab hac -e gratiae. nupt. et concup. 2, 27, 45 (= c. Iul. op. imperf. 2, 35). al. SACR. Leon. p. 325 in... Iohannis -e promenda. ALC. AVIT. hom. 7 p. 116, 40. BORTH. Porph. isag. p. 26, 9 (= in Porph. comm. sec. 2, 3 p. 174, 4) genus, quod est uniuscuiusque -is principium vel ab eo qui genuit vel a loco (v. infra l. 81), in quo quis genitus est (ἡ ἐκείνου τῆς γενέσεως ἀρχή. item ibid. l. 13 [= in Porph. comm. sec. 2, 3 p. 174, 10] etenim patria principium est uniuscuiusque -is quemadmodum pater [τῆς ἐκείνου γενέσεως]. ibid. l. 16 [= in Porph. comm. sec. 2, 3 p. 177, 8]. cf. in Porph. comm. pr. 1, 12 p. 32, 9 [de eadem re] uniuscuiusque nativitatis). in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 36, 12 lineae... ductum et loci -em (i. 'sec. locum'; v. supra l. 74. syn. l. 14 loci nativitatem). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 42 omnibus... mox ex prima -e Iudaeis (ἐκ πρώτης γενέσεως). al.

β deorum: ① in universum (v. et supra p. 1781, 67): [G. Mayer]

5

10

15

20

25

30

35

40

45

50

55

60

65

70

75

80

85

90

95

100

105

110

115

120

125

130

ARNOB. nat. 4, 21 p. 158, 14 his in lucem prodeunt -bus dii vestri, quibus asini porci canes. RVFIN. Greg. Naz. orat. 39, 3, 1 furtiva -o Iovis (gr. γοναὶ καὶ κλοπαί). (II) peculiariter de nativitate Christi (v. et supra p. 1781, 77 et infra l. 52, 55). cf. [ITALA (= VVLG.) Is. 53, 8 (Hil. trin. 2, 10 p. 58^c, al. [= VVLG. act. 8, 33]) -em... eius (sc. Messiae) quis enarrabit (מִי יְסַפֵּר אֵת מַעֲשֵׂהי, i. 'de aetate [seu 'aequalibus'] quis [seu 'nemo']... narrabit', locus neque in Gr. [v. Preuschen, Wörterb. z. N. T. s. v. γενεά] neque in Lat. satis perspicuus; attamen Latini 'ortum' vel 'originem' intellegi voluisse videntur: v. IREN. 2, 28, 6 HIL. ad loc. AVG. serm. 44, 3, 6 VICT. VIT. 2, 68 infra l. 20 LEO M. serm. 3, 1 p. 145^B et cf. supra p. 1781, 83). PRAEF. bibl. monarch. Matth. in -e Christi (VVLG. Matth. 1, 18 Christi autem -o sic erat [γένεσις]). PETR. CHRYS. Leo M. epist. 25, 1 p. 739^A [γέννησις] BOETH. c. Eut. 4, 106). IREN. 3, 19, 2 ea, quae est ex virgine, -e; opp. genitura a patre (BOETH. fid. cath. 47). HIL. in Matth. 1, 3 p. 921^A -is Christi ex virgine ratio simplex est (cf. EVOD. Aug. epist. 161, 3 p. 510, 4 de eius conceptione et -e ratio non redditur; syn. ibid. nativitate). trin. 1, 21 p. 39^B sequens liber (sc. 2, 8 sqq.)... sacramentum edocet divinae -is (VICT. VIT. 2, 68 modum vel qualitatem divinae -is... divina... -o inenarrabilis est [v. supra l. 11]. ALC. AVIT. hom. 12, 1 p. 122, 19 mysterium). PRISCILL. tract. 1, 38 p. 32, 4 -o domini (v. et infra p. 1786, 45). 3, 71 p. 55, 7. FILASTR. 36, 1 salvatoris. 127, 2 coniungenda est sempiternitas filii et -o cum sempiternitate copulanda (sim. ibid. 5, 6). RVFIN. Orig. in lev. 12, 4 p. 460, 20 B. dominus meus in hanc -em mundus ingressus est. AVG. civ. 15, 15 p. 90, 20 D. -em dominicae carnis (cf. EVCHER. form. 10 p. 60, 20 dominicae -is). serm. 196, 1, 1 veni mecum ad istam -em humanam (NOVELL. Iust. 40 praef. pr. in quo [loco] mundi creator dignatus est in humana constitui -e [aliter supra p. 1781, 52; infra p. 1787, 73]. cf. CYRILL. Leo M. epist. 165 p. 1188^A sustinuit -em carnalem [syn. nativitas, v. supra p. 1782, 50]). in euang. Ioh. 47, 14. al. LEO M. serm. 30, 4 p. 231^c est confitendum, quod haec -o... super omnem originem humanae creationis excellit. NICER. psalm. 6 p. 74, 2 B. ACT. Archel. 50 p. 74, 15. et al.

c i. q. origo: OP. imperf. in Matth. 3 p. 651 quid... prodest ei, quem sordidant mores, -o clara? aut quid nocet illi -o vilis, quem mores adornant? 54 p. 944 homo si ex humili generatur (v. p. 1790, 36) et deo praestante ad aliquam ascenderit dignitatem, erubescit -em suam audire. ENNOD. opusc. 2, 139 p. 330, 2 quis ante concinnationem mali... qui essetis, agnovit? diu fovistis secreta, quibus vos nox -is (i. obscura origo) abdiderat. CASSIOD. var. 8, 1, 5 (Athalricus rex) amplius mereor sinceritatis, cuius nec aetas videtur suspecta nec -o iam probatur extranea.

2 per prosopopoeiam et allegorice: TERT. adv. Val. 11 p. 190, 10 quod docebantur incomprehensibile quidem patris causam esse perpetuitatis ipsorum, comprehensibile vero eius -is illorum (sc. Aeonum, v. et s. generare, p. 1790, 25), et formationis esse rationem (item IREN. 1, 2, 5, gr. τῆς... γενέσεως). IREN. 1, 2, 3 in quam (i. substantiam) quum intendisset Sophia, ... contristatam propter inconsummationem -is (διὰ τὸ ἀτελὲς τῆς γενέσεως). 2, 28, 6 quia prolationem istam Verbi divini, sive -em sive nuncupationem... quis... vocaverit -em eius inenarrabilem (supra l. 20) existentem, nemo novit eqs. (cf. AVG. serm. 189, 3, 3 in principio Verbum, qui nisi haberet humanam [supra l. 28] -em eqs. [opp. regenerationem, v. p. 1782, 64]. MAR. MERC. Cyr. incarn. [Conc. 8 I 5] p. 204, 28 -em ex muliere passum esse dicitur Verbum dei [gr. p. 224, 10 γέννησιν σαρκικὴν]. RVSTIC. synod. 78, 9 [Conc. 8 I 4, 2 p. 6, 30] non ait Matthaeus [1, 1 v. infra p. 1788, 58] neque 'liber [l. 76] -is dei verbi' neque 'liber geneseos [v. p. 1804, 23] hominis'). HIL. in Matth. 24, 11 p. 1052^B Christus gallinae more congregare pullos (i. filios)... voluit, ut qui condicione nascendi editi iam fuissent, nunc alterius -is ortu... renati in coeleste regnum tamquam pennatis corporibus evolverent (cf. eandem synonymorum cumulationem p. 1784, 61). myst. 1, 3, 5 p. 6, 3 (ex I Tim. 2, 15 σωθήσεται δὲ [sc. ἡ γυνή] διὰ τῆς τεκνογονίας [VVLG. per filiorum -em], ubi HIL. ibid. p. 5, 25 procreationem [v. et p. 1787, 80]) ecclesia... ex publicanis et peccatoribus et gentibus est; solo suo secundo et caelesti Adam non peccante ipsa peccatrix per -em filiorum (supra p. 1781, 38) in fide manentium erit salva (sim. ibid. p. 6, 6). syn. 17 p. 494^B ait creatam se esse Sapientia, omnem in -e sua naturam passionis corporalis excludens (cf. RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 2 p. 29, 4 extra huius sapientiae -em).

3 translate: a de rebus naturae: α mundi, terrae, caeli sim.: CHALC. transl. p. 48^A mixta... mundi sensilis ex necessitatis intelligentiaeque costu constitit -o ([ἡ τοῦδε τοῦ κόσμου γένεσις]. comm. 272 p. 301, 25 ortum -emque. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 91, 25 liber [v. supra p. 1781, 30. 49; infra p. 1788, 58] -is mundi. LVNIL. 2, 2 p. 26^A sequere ordinem -is mundi). VVLG. gen. 2, 4 istae sunt -es coeli et terrae (וְהָאֵלֶּה הֵם, LXX γενέσεις). LIB. gener. chron. I p. 89, 1 a -e saeculi (i. mundi, cf. ibid. LIB. gener. a. 334. v. et supra p. 1780, 83). β pluviae: EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 899^A conglomeratis... vaporibus in altum, ... exhalationes... per mutuas accessiones guttae perficiuntur... haec est imbrum -o (αὐτῇ ἑτοῦ γένεσις).

h de variis rebus certarum disciplinarum atque ar-

tium propriis: α philosophiae (saepius de ipsa oriundi notione, v. e. g. l. 8. 13sq. 18. 20. 33sq.). TERT. nat. 2, 3 p. 98, 19 assignant elementis, quae deos volunt, -em, cum Stoici negent quicquam d(eo) nasci. IREN. 1, 4, 3 ex quali elemento substantia -em accepit (ἐκ ποίου στοιχείου ἢ οὐσίας τὴν γένεσιν εἰληγεν). FIRM. math. 1, 5, 10 animus caelestis cuncta regit... et propriae originis -e conceptus ad procreanda... omnia... perpetuatur. CHALC. transl. p. 27^p quid sit, quod semper est carens -e (γένεσιν... οὐκ ἔχον [cf. CIC. Tim. 3 ortum]). p. 28^c ea omnia... habent ex aliqua -e substantiam (γενόμενα καὶ γεννητά [cf. CIC. Tim. 5 ortum habere gignique]). p. 29^c quanto melior est essentia -e eqs. (πρὸς γένεσιν οὐσία [cf. CIC. Tim. 8 ad id, quod ortum est]). p. 52^p ante mundi... exornationem fuisse tria haec: existens, locum, -em (ὄν τε καὶ χώραν καὶ γένεσιν). ibid. igitur -is nutriculam... omniformem visu videri ([τὴν... γένεσος τιθήνην. comm. 308 p. 336, 19. 351 p. 374, 8]. cf. comm. 273 p. 304, 5 essentiam modo matrem, alias nutriculam, interdum totius -is gremium appellat). comm. 101 p. 171, 3 temporis -em. 228 p. 266, 9 rationem -is intelligibilis (310 p. 338, 7 possibilitas rationem... in se futurae -is nondum habet). 262 p. 294, 11 essentiae duae species intelliguntur, una -o, altera interitus (i. γένεσις καὶ φθορά. cf. 344 p. 368, 4 quia silva sine [infra l. 23] -e est et interitu [i. ἀγενής τε καὶ ἀφθαρτος]. v. et infra l. 34 sqq.). 275 p. 305, 16 eorum..., qui infectam sine -e silvam posuerunt ([i. fere ὕλην ἀγένητον]. cf. 286 p. 317, 20. 22 ipsa... silva non natura immortalis est ac sine -e, propterea quod necesse erat... subiacere aliquid antiquius, ex quo fierent et ad -em venirent [ex Aristot. natural. auscult. 1, 9 p. 192 a 28 sqq. ἀλλ' ἀφθαρτον καὶ ἀγένητον... πρὶν γενέσθαι]. 295 p. 324, 8 [v. et supra l. 21]). 337 p. 361, 6 esse silvam... subiectam rerum naturalium -i (BOETH. cons. 4, 6, 21 omnium). al. saepe. FILASTR. 41 Heracleon de... his duobus principiis -em multorum adserit principiorum (i. ἀρχῶν). BOETH. arithm. 2, 2 p. 80, 6 ad Platoniam in Timaeo animae -em theorema proficiens. herm. pr. 2, 13 p. 202, 28 mobilia vocat Aristoteles, quaecumque sunt naturalia et in -e et corruptione ([herm. sec. 3, 9 p. 220, 2. p. 245, 3. p. 247, 25 in Porph. comm. sec. 3, 8 p. 227, 2. al.]. herm. sec. 3, 9 p. 238, 4. in Porph. comm. sec. 4, 6 p. 257, 11 quicquid... irrationabile est corruptioni subiacens et -i [5, 11 p. 317, 2 supposita]. al.). 2, 14 p. 213, 26 hae autem ex his, ex quibus sunt -es; ex oppositis vero -es, quare etiam fallacia (vertit gr. p. 23 b 14 αὐταὶ δὲ εἰσιν, ἐξ ὧν αἱ γενέσεις. ἐκ τῶν ἀντικειμένων δὲ αἱ γενέσεις, ὥστε καὶ αἱ ἀπάται). β in medicina: CAEL. AVR. chron. 3, 8, 108 (de hydrope) secundum... aetates et annalia tempora... et eorum mediis temporibus et -es passionis (ibid. 110 secundum -em sive fabricationem). 5, 4, 63 morbus, quo vesica lapidum -e vexatur. γ in arithmetica de numerorum et figurarum formatione: BOETH. arithm. 1, 9 p. 18, 4. 6 (de numeris pariter paribus) horum autem -o talis est... praeter hanc -em ut nascentur aliter, impossibile est. 1, 11 p. 26, 15 in ipsa... propria -e (1, 23 p. 47, 23 cum... multiplicitas et submultiplicitas infinita sit, eorum quoque species per proprias -es... versantur). 1, 14 p. 31, 19 simplici -e formati numeri. 1, 17 p. 33, 19 -o ipsorum atque ortus. 1, 20 p. 42, 11 -o procreatioque. 1, 23 p. 48, 15 quadruplorum. 2, 23 p. 109, 5 hanc... pyramidum -em monstrat subiecta descriptio. al. c de peccatorum ortu: RVFIN. Orig. in num. 20, 2 p. 189, 30 B. (alludens ad filium Cham ob patris peccata maledictum) ne... generet... anima, quod maledicto dignum sit... quis... invenietur..., qui ab huiusmodi -e, id est peccandi voluntate, habeatur immunis?

B latiore sensu: i. q. παλιγγενεσία, regeneratio (cf. ITALA Tit. 3, 5 [cod. g] per lavacrum iterum -is [add. regenerationis; παλιγγενεσίας, ITALA cod. d et VVLG. regenerationis]). HIL. in Matth. 24, 2 p. 1049^A meminerint omnes... esse se... filios parentis unius et per novae nativitatis -em terreni ortus excessisse primordia [v. et supra p. 1783, 63]). ITALA Matth. 19, 28 (Gat.) quod vos qui sequuti estis me in hac -e (παλιγγενεσία, ITALA cod. e in resurrectione, VVLG. in regeneratione). IREN. 1, 14, 6 sensum... virtutem fabricationis et regenerationis habentem, manifestasse filiis luminis eam -em (re- praefert Stieren), quae facta est per eum (τὸν τοῦν... φανερώσαι... τὴν... γενομένην ἀναγέννησιν). CYPR. epist. 63, 8 p. 706, 12 electum genus dei, id est per -em baptismi filios dei factos (cf. RVSTIC. synod. 307 digna effici spero dominici -e baptismatis). CASSIOD. Didym. in I Petr. 1, 25 p. 18, 28 Z. quid eis (sc. haeretici iam ante semen se esse spirituales asserentibus) amplius -o praebebit utilius? (syn. regeneratio).

III de eo, quod procreatum sive propagatum est, i. q. γενεά, γένος, γέν(ν)ημα: A de hominibus: i. q. γενεά (cf. AVG. quaest. hept. 2, 50 p. 123, 27 [ad ITALA exod. 13, 18 quinta... progenie ascenderunt filii Israhel de terra Aegypti, ubi LXX πέμπτῃ... γενεᾷ, VVLG. recte armati sec. hebr. חֲמִישִׁית, v. HIER. epist. 36, 13, 2] has... dicit progenies latinus interpres, quas γενεαί Graeci appellant, quae in euangelio [Matth. 1, 17; infra p. 1786, 57] -es' appellantur eqs. in psalm. 104, 6 -o... quam Graeci γενεάν dicunt. GLOSS. -o γενεά. -es γενεαί. 1 de generibus ab uno homine oriundis, tam de omnibus, quae per totum aevum inde a conditore generis usque ad quamlibet posteritatem propagata sunt quam de certa unius saeculi prosapia, i. q. propago (opp. p. 1785, 52), progenies [G. Meyer]

(*opp. infra l. 45*), *genus. proles sim. (i. q. cognatio l. 8. 30. 62 sqq.; familia e. g. l. 17. 55 sq.; paulo audacius de fidelibus Ecclesiae matris filiis infra l. 54): cf. FIRM. math. 1, 5, 12 animus caelestis facit, ut divino animatae fomento perpetua -is propagatione vivescant omnia animantia (v. 1, 10, 5 omne animantium genus perpetua sibi generis propagatione succedit). a in universum: ITALA gen. 12, 1 (Mutian. Chrysost. hom. 25, 1 p. 389 med.) exi de terra tua et de -e tua (LXX συγγενείας, VVLG. cognatione). HIL. myst. 2, 13 p. 36, 17 -um ordo, Abrahae electio eqs. ([AVG. civ. 15, 15 p. 91, 3 D. 15, 20 p. 100, 26 *ibid.* p. 101, 26. *al.*]. AVG. civ. 15, 15 p. 89, 19 D. propter ordines -um. *ibid.* p. 90, 31 in ordine [15, 19 p. 98, 9]. 16, 10 p. 139, 28 ad... -um ordinem. *al.*]. FILASTR. 24, 3 ut est genus Graecorum..., ita ex parentibus suis omnis illorum emergerit progenies, ex uno nomine impia -o ut Bahalitae dicerentur. HEGES. prol. 3 a femoribus Iudae... -is eius successio. 1, 30, 9 p. 56, 2 Vss. inermos caedere et cum omnibus necessitudinibus et -e interficere coeperunt (*gr. 1, 311 αὐτοὺς σὺν γενεαῖς*). 1, 42, 6 multiplicem -em Herodis metuens Antipater (*gr. 1, 563 οὐσὴς... πολυπροσώπου τῆς γενεαῖς*). 2, 1, 2 p. 131, 8. 2, 17 cum omni -e sua (*gr. 2, 467 ἅμα ταῖς γενεαῖς*) urbe excederent ([GREG. Tvr. Franc. 3, 15 p. 125, 22 Leonem... absolvens cum omni -e sua]. *cf. HIER. in Jer. 3, 35, 3 prophetae... et populus uxoresque eorum et filii et filiae omnisque -o [VVLG. Tob. 14, 17 omnis... cognatio et omnis -o eius]. PAVL. MED. vita Ambr. 33 p. 38^c per omnem -em et progeniem suorum). HIER. epist. 51, 6, 6 -bus quae ex Adam erant ([AVG. civ. 15, 20 p. 99, 6 D.]. AVG. civ. 15, 17 p. 95, 24 D. ex Cain [15, 20 p. 99, 12]. RVFIN. Orig. in gen. 11, 2 p. 104, 3 B. -es, quae ex Chettura propagantur [AVG. civ. 15, 8 p. 72, 3 D. 15, 17 p. 95, 11. 16, 10 p. 139, 21]. *al.*]. VVLG. gen. 6, 9 hae sunt -es Noe ([10, 1 filiorum. AVG. doctr. christ. 3, 36, 53. *al.*]. 11, 10 Sem. *sim. passim*). gen. 10, 20. 31, 3 revertere... ad -em tuam (עֲדָרְךָ). num. 1, 20 (= 22. 24. 26 ad 42) de Ruben... per -es et familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt (עֲדָרְךָ). *al.* IV Esdr. 3, 19 ut dares semini Iacob legem et -i Israhel diligentiam. RVFIN. Orig. in gen. 11, 2 p. 104, 10 B. in -bus Israhel. AVG. civ. 15, 13 p. 83, 13 D. per tot -es (*ibid.* l. 24). 15, 15 p. 88, 17 -bus commemoratis (15, 17 p. 96, 10 commemoratarum. 15, 20 p. 99, 6. *al.* *cf.* 16, 12 p. 146, 13 enumeratis [ORIG. in I reg. 1, 2 p. 3, 26 B.]). 15, 15 p. 89, 5 duae series -um, una de Seth, altera de Cain ([16, 10 p. 139, 4. 6 nupt. et concup. 1, 11, 12]. 15, 20 p. 100, 13 seriem. 16, 10 p. 140, 9 in ista... serie [16, 14 p. 149, 4]). 15, 15 p. 90, 14 per successiones -um (CASSIAN. conl. 8, 21, 6). 15, 18 p. 97, 8 de patre -um in meliorem partem... separatarum (15, 19 p. 98, 11 *al.*). 15, 20 p. 101, 20 in -bus Seth. *ibid.* p. 101, 30 -um... contextu (*cf.* 16, 10 p. 139, 22 contextio). 15, 20 p. 102, 23 non mirandum est, si... non aequalis numeri -es habuit utraque progenies, sed per Cain septem, per Seth... decem (*sic opp. praeterea: ibid.* p. 103, 31 ista utraque progenies, quae distinctis -bus duas insinuat civitates eqs. 16, 10 p. 139, 1 tit. 16, 11 p. 143, 13). 15, 21 p. 105, 25. 16, 11 p. 144, 21 pauciores. 16, 43 p. 195, 32. 22, 30 p. 635, 12. *et al. saepe*. OROS. hist. 1, 3, 5 de praevagatione primi hominis et condemnatione -is vitaeque eius ([*opp. totius generis humani*]. *cf.* L'ASS. Petr. 14 mortua... erat -o eius [*sc. primi hominis*]). CASSIAN. conl. 8, 21, 3 illa -o, quae de Seth iusti propagine descendebat. LEO M. serm. 42, 5 p. 279^A vos autem, dilectissimi, catholicae matris sancta -o (*i. suboles, proles*). GALL. PLAC. Leo M. epist. 56 p. 861^c quod preciscis temporibus nostra -o custodivit, *gr. ἡ ὑπερέλα γενεά* (GREG. Tvr. Andr. 11 non est de civibus, qui digne copulatur -i nostrae. Franc. 7, 36 p. 316, 20; *syn. stirpe*). HYD. chron. II p. 27, 164 usque ad Valentinianum Theodosi -o tenuit principatum. *al.* GREG. Tvr. Franc. 3, 15 hic tali -e decem auri libras (*sic*) redimi debet. 4, 15 prima... et magna -o (*sc. Gregorii*). 7, 38 p. 318, 20. 8, 2 p. 327, 17 quod sic custodisti fidem -i tuae. 10, 4 p. 412, 29. vit. patr. 4, 3 de hac -e. 19, 1. LEX Sal. 58 (*var. lect. v. app. crit.*) super tres de -e matris et super tres de -e patris, qui proximiores sunt. *ibid.* alii qui de paterna -e veniunt (62, 1 parentes qui propinqui sunt tam de paterna quam de materna -e). 59, 4 de illis -bus quicumque proximior fuerit eqs. *et al. saepe*. b *speciatim: accedente num. ordinali de certo totius propagationis genere aut saeculo (paulo aliter infra p. 1786, 81):* HIER. epist. 36, 2, 4 vives usque ad septimam -em (*sc. Cain* [*cf. gen. 4, 15*]. 36, 4, 1. 2 *al.*). VVLG. gen. 50, 22 et vidit Ioseph Ephraim filios usque ad tertiam -em ([*i. ad 'pronepotes'*, *cf.* AVG. civ. 16, 40 p. 190, 9 D. -em quippe tertiam dicit filium, nepotem, pronepotem]. Tob. 14, 15 quintam. Iob 42, 16 usque ad quartam). exod. 20, 5 deus... visitans iniquitatem... in tertiam et quartam -em ([*deut. 5, 9*]. *cf.* num. 14, 18 qui visitas peccata... in tertiam et quartam -em. AVG. c. Adim. 7 p. 128, 12). Tob. 9, 11. *al.* AVG. civ. 15, 10 p. 76, 24 D. *ibid.* p. 77, 9 in sola nona -e, id est in annis Lamech. 15, 13 p. 84, 18. 15, 20 p. 100, 18. *al.* Ps. AVG. quaest. test. I 108, 2 ab Heber... septima -e natus est Habraham. CHRON. Gall. chron. I p. 632, 1 Adam... obiit -e v (*ibid.* 2 Seth... in -e vi. 3 Enos... in... v. *al.*). GREG. M. epist. 11, 56^a p. 335, 5 usque ad quotam -em fideles debeant cum propinquis sibi coniugio copulari. *ibid.* l. 11 necesse est, ut iam tertia vel quarta -o fidelium licenter sibi iungi debeat. *al.* nota: RVFIN. Orig. in exod. 8, 6 p. 231, 25 B. nascitur... ex Iuda -o tertia et quarta peccati.**

2 *de certo vel toto hominum genere, quod certa aetate vivit, i. q. saeculum, aetas sim. (nobis fere ubique 'Generation'):* a *generatim de quolibet hominum genere:* ITALA iud. 2, 10 (Rufin. Orig. in iud. 2, 2 p. 474, 1. 3 B., *cf.* Aug. quaest. hept. 7, 17 p. 460, 16) surrexit -o alia (LXX γενεά, VVLG. surrexerunt alii). ITALA psalm. 72, 15 (Hier. epist. 23, 1, 1 [= 39, 2, 2] Aug. serm. 48, 4, 5) -em filiorum (*supra p. 1781, 38*) tuorum (LXX τῇ γενεᾷ, VVLG. nationem). ITALA Phil. 2, 15 (Mar. Victorin. in Phil. 2, 14 p. 1212^c Epiphani. in cant. p. 31) in medio pravae -is (-is pr. Epiphani.) et perversae ([γενεᾶς σκο-
λιᾶς καὶ διεστραμμένης, ITALA cod. d = VVLG. nationis]. HIER. epist. 51, 3, 3 a -e perversa. VVLG. deut. 32, 5. psalm. 77, 8 prava et exasperans. Matth. 17, 16 incredula et perversa [Luc. 9, 41 infidelis]. act. 2, 40 a -e ista prava [*gr. ubique γενεά*]. AVG. epist. 124, 1 p. 1, 14 in hac -e tortuosa ac perversa. *al.*]. LACT. epit. 22 (27), 8 per singulas -es (*cf.* HIL. myst. 1, 27 p. 22, 18 per species et tempora et -es). IVVENC. 2, 695 polluta malis -o quaerit signa sibi. 4, 159 praesens -o saeculi. HIL. myst. 1, 42 p. 29, 27 in futuras -es. 2, 10 p. 35, 19 quodam -um circulo. VVLG. num. 32, 13 donec consumeretur universa -o (deut. 2, 14 omnis -o hominum bellatorum). deut. 1, 35 de hominibus -is huius ([Luc. 7, 31. 11, 31]. Matth. 12, 45 -i huic pessimae [Hebr. 3, 10]. 24, 34 haec [Marc. 13, 30 Luc. 11, 29 VITAE Patr. 5, 18, 8. *al.*]. *sim. passim* [*gr. semper ἡ γενεά αὐτῇ*]). Iob 8, 8 pristinam. psalm. 21, 32 -o ventura (70, 18 -i omni, quae ventura est. *cf.* ALC. AVIT. hom. 21 p. 137, 28 ge(ne)ratio successura). 77, 4 altera (77, 6. 101, 19. Iob 1, 3 alterae. *al.*). 94, 10. 108, 13 *al.* prov. 30, 12. eccles. 1, 4 -o praeterit et -o advenit (*cf.* AVG. civ. 12, 14 p. 532, 6 D. de -bus aliis euntibus, aliis venientibus). Sirach 14, 19 sic -o carnis et sanguinis (LXX γενεά). Ier. 7, 29 -em furoris sui. *et saepe in V. T.* Matth. 11, 16 -em istam (12, 41. 42 istā [Marc. 8, 38 Luc. 11, 50 act. 2, 40 v. *supra* l. 13]. Marc. 8, 12 ista. *ibid.* isti [Luc. 11, 30]. PAVL. NOL. epist. app. 1, 5 p. 433, 2 istius. *al.*). 12, 39 mala et adultera (16, 4). Luc. 11, 29 nequam. Ephes. 3, 5 quod aliis -bus non est agnatum (*cf.* RVFIN. Orig. princ. 3, 3, 1 p. 256, 26 sapientia, quae temporibus aliis et -bus non innotuit filiis hominum). *al.* RVFIN. Orig. in Ios. 11, 3 p. 364, 8 B. cum aetas ultimae -is advenerit. *al.* AVG. in euang. Ioh. 106, 1. c. Iul. op. imperf. 2, 107 nisi hoc peccatum (*i. Adae*) ad omnes -es transisse fatearis. RVSTIC. synod. 77, 4 -bus quae post nos erunt (ταῖς μεθ' ἡμᾶς γενεαῖς). LEO M. serm. 69, 3 p. 377^c in tot -bus. PROSP. epist. 2, 8 universarum -um. Ps. PROSP. vocat. gent. 1, 11 p. 663^b quasi de una et eiusdem aetatis -e dicatur. SEDVL. carm. pasch. 5, 297 -o fallax (op. pasch. 5, 25 p. 294, 3 -o fallaciae iam devota). *al.* b *speciatim in computandis sive numerandis generibus iis, quae inde ab Adam usque ad Christum vixisse traduntur:* IREN. 3, 22, 3 Lucas genealogiam, quae est a -e domini nostri (*supra p. 1783, 22*) usque ad Adam, septuaginta duas -es habere ostendit. VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 3 p. 4, 13 IIII -es populorum ab Adam usque ad Noe, a Noe usque ad Abraham, ab Abraham usque ad Moysen, a Moysen usque ad Christum. FILASTR. 112, 1 ab Adam usque ad diluvium decem... -es... a diluvio usque ad confusionem linguarum... quinta... -o... exinde usque ad Abraham... quinta... -o (PROSP. chron. I p. 386, 13 LIB. gener. chron. I p. 93, 39 LIB. gener. a. 334 chron. I p. 93, 38 CHRON. Alex. chron. I p. 91, 2). 112, 2. 121, 4. 5. 6. HIER. epist. 36, 5, 1 ab Adam usque ad Christum -es septuaginta septem. 36, 11, 3 a Caath usque ad Eleazar computantur -es quattuor (*cf. ibid.* 4 computa a Phares usque ad Naasson et invenies -es quinque). *al.* VVLG. Matth. 1, 17 omnes itaque -es ab Abraham usque ad David -es quattuordecim: et a David usque ad transmigrationem Babylonis -es quattuordecim: et a transmigratione Babylonis usque ad Christum -es quattuordecim ([*γενεαί*]. RVFIN. Orig. in num. 27, 3 p. 259, 24 B. adventus domini... in hunc mundum per quadraginta et duas -es adducitur. AVG. civ. 16, 43 p. 195, 30. 31 D. 22, 30 p. 635, 8 serm. 51, 8, 12 ad 51, 23, 23 LEO M. epist. 31, 2 p. 791^b. *al.*). AVG. div. quaest. 58, 2 *al.* PROSP. chron. I p. 385 tit. *al.* LIB. gener. chron. I p. 94, 46 -es v... ab Adam... -es xv (LIB. gener. a. 334 chron. I p. 94, 45 CHRON. Alex. chron. I p. 94, 23). p. 121, 269 ab Iesu usque quo conversus coepit David regnum... -es VIII... ab Adam autem -es XXXIII. p. 130, 301. *al.* LIB. gener. a. 334 chron. I p. 129, 174 ab Arfaxat usque ad Falech -es v. *al.* CHRON. Alex. chron. I p. 93, 15 -es sex. *al.* CHRON. Gall. chron. I p. 632, 11. 22 *al.* SALV. gub. 1, 34 per singulas post diluvium -es. *et al.*

3 *usurpatur ad circumscribendum id temporis spatium, quod inter hominis ortum mortemque intercedere fere solet (de aetatibus mundi v. sub c et cf. saeculum):* a *de finito per hominum vitam temporis spatio (metaphorice de una aetate hominum aequalium p. 1787, 4 sqq.):* MAXIMIN. c. Ambr. 14 ecce ante quantos annos, ante plurimas -es Cyprianus... unum... adseruit verum deum (*i. 'ante longum temporis spatium'*). *cf.* HIER. hom. Orig. in Is. 2, 1 p. 250, 11 B. de Salvatore, qui post -es multas venit [CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 253 ante, *gr. πολλὰς... γενεαῖς*]). HIER. epist. 51, 6, 3 Origenes nec in mea -e fuit (*i. aetate*). 51, 6, 7 in decima -e post annos CCCXII ([*hom. Orig. in Ezech. 10, 3 p. 420, 16 B. post diluvium*]. *item addito num.*: VVLG. gen. 15, 16 -e autem quarta revertentur hic [*i. post eo annos*]. Bar 6, 2 eritis... ibi usque ad -es septem [*i. LXX annos*]. [G. Meyer]

CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 299 *Joseph Chaeremon senior est Moyseos -bus quattuor* [τέσσαρες γενεαί]. v. et supra p. 1785, 68]. quaest. hebr. in gen. p. 12, 31 (ad gen. 6, 9 Noe perfectus fuit in -bus suis) iuxta -is suae eum iustum fuisse iustitiam ([AVG. civ. 15, 25 p. 114, 18 D. in sua -e perfecto]. VVLG. Luc. 16, 8 quia filii huius saeculi prudentiores filiis lucis in -e sua sunt [ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεάν τὴν ἑαυτῶν]. act. 13, 36 David ... in sua -e cum administrasset [ἰδίᾳ γενεᾷ]. VITAE patr. 6, 2, 5 secundum -em suam bonus est [opp. secundum antiquos, gr. κατὰ τὴν γενεάν αὐτοῦ]. VVLG. gen. 7, 1 in -e hac. AVG. epist. 31, 9 p. 8, 12 custodiet vos dominus ab ista -e in aeternum. **b de infinita annorum serie:** **a de universitate futuri temporis, i. q. omne aevum, aeternitas:** ITALA psalm. 44, 18 (Aug. c. Faust. 15, 11 p. 439, 8) in omni progenie et -e ([LXX ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ, VVLG. in omni -e et -em, v. l. 21sq.]. cf. PSALT. Rom. 48, 12 in omni -e et progenie [VVLG. in progenie et progenie]). ITALA psalm. 71, 5 (Hil. trin. 12, 34 p. 454^A) et ante lunam -es -um ([LXX γενεὰς γενεῶν, VVLG. in -e et -em]. sic praeterca per geminationem: VVLG. exod. 3, 15 in -em et -em [psalm. 78, 13. 88, 2. 5. 101, 13. 25. 118, 90. 134, 13 al. prov. 27, 24 Sirach 44, 14 Is. 34, 17 thren. 5, 19 Dan. 3, 100 Joel 3, 20. al.]. exod. 17, 16 a -e in -em [psalm. 10, 6. 76, 9. 89, 1 Is. 34, 10. al.]. psalm. 32, 11 in -e et -em [v. supra l. 14]. 60, 7 usque in diem -is et -is [Joel 2, 2 usque in annos -is et -is]. 99, 5 usque in -em et -em [Is. 13, 20 ad]. 144, 4 -o et -o laudabit opera tua [cf. PROSP. in psalm. 144, 4 p. 412^B. ibid. 13 p. 414^A. al.]. HIER. in Ier. 6, 37, 8 in mille -es (VVLG. deut. 7, 9 I par. 16, 15). VVLG. gen. 17, 7 statuam pactum ... post te in -bus suis (עֲרֵבָי; sic: 17, 9 exod. 12, 42. 31, 16 lev. 7, 36 I Macc. 2, 51. al.). 17, 12 in -bus vestris ([עֲרֵבָי; sic: 12, 14. 30, 10 lev. 6, 18. 23, 14. 31 in cunctis -bus et habitaculis vestris. num. 10, 8. 18, 23. et al.]. exod. 12, 17 in -es vestras [16, 33. 29, 42. 30, 8 lev. 10, 9 al.]. passim). exod. 16, 32 custodiatur in futuras retro -es. Sirach 24, 28 in -es saeculorum ([gr. aliter]. cf. Ephes. 3, 21 in omnes -es saeculi saeculorum [γενεὰς αἰῶνος αἰώνων]. PASS. Matth. 28 p. 258, 34 in -e et -e in sacculum [εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς]. aliter infra l. 37). et al. **β de omni tempore praeterito:** VVLG. Is. 51, 9 consurge sicut in diebus antiquis, in -bus saeculorum (cf. Col. 1, 26 quod absconditum fuit a saeculis et -bus [ἐκ τῶν αἰώνων καὶ ἐκ τῶν γενεῶν]). 58, 12 fundamenta -is et -is suscitabis (61, 4 instaurabunt civitates desertas, dissipatas in -em et -em). act. 14, 15 in praeteritis -bus. **c de aetatibus mundi:** PROB. Verg. ecl. 4, 4 Sibylla post quattuor saecula novam -em futuram cecinit. VEREC. in cant. 2, 7 mundus ipse quinque -um divisionibus dispertitur, prima usque ad diluvium currit eqs.

4 de iis, qui aut pietatem aut impietatem amplectendo tamquam ad certum genus congregantur (de daemonibus l. 60): HIL. myst. 1, 11 p. 12, 12 reservata ... a deo sanctorum (infra l. 57) -o et per successiones renovata intellegitur. GAVDENT. serm. 9 p. 909^C quoniam -es fuerint iustorum, quaeve iniquorum (AVG. c. Pelag. 3, 4, 8). VVLG. psalm. 111, 2 -o rectorum benedicetur. sap. 4, 1 o quam pulchra est casta -o cum claritate (i. fere 'casti homines', gr. prorsus aliter). RVFIN. Orig. in cant. 3 (4) p. 239, 28 B. vineas atque oliveta pessimae -is (sc. haereticorum) incendat Samson. PAVL. NOL. epist. 11, 2 p. 61, 8 ut nos Christus non solum a terra nostra, sed etiam a cognatione divulsos in sortem et -em (i. genus) suam (sc. fidelium) transferat. 50, 7 p. 410, 9 ex ipsis impiis ... -o ventura est electorum. AVG. epist. 140, 70 p. 217, 21 (ad VVLG. psalm. 21, 32, q. v. supra p. 1786, 23) -o adnuntiabitur ... domino ventura ... , -o scilicet piorum atque sanctorum (v. l. 46, item ibid. 71 p. 218, 14). ibid. opp. impiorum et sceleratorum -o non domino, sed sibi ventura. PASS. Matth. 14 p. 235, 15 daemon: omnem ... -em nostram exterminabit iste (Matthaeus) nominans Christum Iesum.

5 pertinet ad populum, i. q. gens: ITALA apoc. 15, 4 (cod. h) omnes -es venient (ἐθνη, VVLG. gentes). EVCHER. instr. 1 p. 73, 10. 11 -o illa (sc. Iudaei). ibid. -is ipsius ... exordia (i. populi initium). LEO M. serm. 26, 4 p. 214^D qui ... a -e Christi non metuunt abdicari (similiter: PROSP. in psalm. 101, 19 p. 282^C ad novi testamenti -em, hoc est ad populum, qui creandus erat in Christo. CASSIOD. in psalm. 23, 7 p. 174^A -i Christianae). PRAEDEST. 1, 34 p. 598^B (verba Dionysii) cum deo utique placuerit -o Hebraeorum. APRING. in apoc. 4, 3. GREG. Tvr. Franc. 2, 10 haec -o (de Francis).

6 spectat ad hominum universitatem: GAVDENT. serm. 8 p. 895^A fornicabatur omnis terra ... et ... innumeros sibi idolorum deos -o humana coniunxerat (CASSIOD. in psalm. 15, 8 p. 115^A renes ... per quos ... -o humana seminatur [aliter supra p. 1783, 28]).

7 translate: **a de anima, cogitatione, cupiditatibus sim.:** ARNOB. nat. 2, 37 p. 77, 22 quod si essent ... dominicae prolis et potestatis animae -o principalis (i. procreatae a principali potestate. cf. PRVD. apoth. 791 non tamen ipsa anima deus est, quoniam -o non est, sed factura dei est; i. non genita, immo facta a deo). RVFIN. Orig. in num. 20, 2 p. 189, 4 B. (ad I Tim. 2, 15; v. p. 1783, 64) istae sunt maledictae -es animae. ibid. l. 7 (animam semper generare) illa quidem benedicta -o est, quae de verbo dei concepta generatur (v. p. 1793, 44). ibid. l. 11 ad utrasque istas -es animae (l. 16 istae ... tales, i. maledicta, benedicta [syn. suboles, progenies]). Orig. in ind.

2, 2 p. 474, 13 B. huius ... operis, quod Iesus surrexit a mortuis, fieri posset oblivio, si -o peccatrix oriretur in corde. CASSIAN. conl. 10, 10, 11 ut nullas ... spiritualium sensuum -es parturire me sentiam (v. et sub generatrix, p. 1789, 48). ORIG. in I reg. 1, 18 p. 25, 13 B. si deo inserviamus, fecunditas probrosae huius -is exclusa est (sc. perversae carnis cupiditates [cf. l. 9 carnis nostrae numerosa progenies]). **b de omnibus omnino, quae nascuntur:** MART. CAP. 1, 85 quorum una (sc. Diana) virgo ferebatur, alia (Venus genetrix) -um (i. τῶν γιννομένων) omnium mater.

B de iis, quae terra et animalia procreant: i. q. γέν(ν)ημα: **1 de frugibus:** **a proprie:** ITALA lev. 26, 4 (Aug. serm. 47, 14, 25) et terra dabit -em suam (LXX τὰ γεννήματα αὐτῆς, om. Lugd. ut vid., v. Rob. p. CVIII ad l., VVLG. gignet germen suum). ITALA deut. 28, 4 (Monac.) benedicti nati uteris (sic) tui et -es terrae tuae ([LXX τὰ γεννήματα (ἐκγονα Alex.) τῆς γῆς σου, quae nata fuerint Lugd., VVLG. fructus]. ITALA deut. 28, 33 [Lugd.] -es terrae et omnes labores tuos [LXX τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου, VVLG. fructus terrae tuae]. v. et l. 31). PSALT. Rom. 64, 11 multiplicans -es eius (sc. terrae, VVLG. genimina). **β vitis:** ITALA Matth. 26, 29 (Rufin. Orig. in lev. 7, 1 p. 374, 1 B. [non codd.] = ITALA Marc. 14, 25 [codd. multi] = VVLG. Luc. 22, 18) non bibam de -e vitis huius ([vel de ista -e v.] ἐκ τούτου τοῦ γενήματος, VVLG. genimine [creatura vel genimine ITALAE codd. in Matth., fructu vel genimine codd. a, Gat. in Marc.]). **b in imagine:** ITALA Ier. 2, 3 (Lucif. Athan. 2, 1 p. 146, 10) sanctus (sc. erat) Israel domino, initium -um eius (LXX γεννημάτων αὐτοῦ, VVLG. frugum). VVLG. Sirach 1, 21 sapientia domum illius implebit a -bus, et receptacula a thesauris illius (ἀπὸ τῶν γεν(ν)ημάτων αὐτῆς). 6, 20 et cito edes de -bus illius (sc. doctrinae, γεν(ν)ημάτων). 24, 26 a -bus meis implemini (γεν(ν)ημάτων). **2 de animalium feturis:** **a proprie:** ITALA deut. 28, 4 (Aug. c. Adim. 18 p. 172, 18) et fructus terrae tuae (supra l. 18) et -es iumentorum tuorum eqs. (LXX aliter τὰ βοῦκόλια τῶν βοῶν σου, armenta boum Lugd. Mon., VVLG. fructusque iumentorum). ITALA Matth. 3, 7 (Aug. c. Faust. 22, 86 p. 691, 5 = ITALA Matth. 23, 33 [codd. plerique] = ITALA Luc. 3, 7 [codd. nonnulli]) -o viperarum (γεννήματα ἐχιδνῶν, VVLG. [et ITALAE codd. fere omnes] progenies [item 12, 34 cum ITALAE codd.]. 23, 33 [et codd. g¹, 1, Gat.] genimina [item Luc. 3, 7]. hinc: HIL. in Matth. 24, 9 p. 1051^B atque ideo et serpentes et viperina -o sunt [ORIG. in Matth. 18, 28 p. 1639^A serpentes, -o viperarum]). **b in imagine:** GREG. M. moral. 5, 79 ante nos quidam sapiens dixit: 'cogitationes iracundi viperae sunt -es, mentem comedunt, matrem suam'.

C i. q. genus sive species: Ps. APVL. herb. 130, 13 H.-S. ab omne -e serpentium ... tutus. CASSIOD. c. Ap. 2, 240 hos ... tamquam -es animalium alios quidem sub terra, alios in mari ... esse dixerunt (τῶν ζώων τὰ γένη). ANON. med. ed. Piechotta 164 anagallidis -o (requiritur plur.) sunt due, floribus discrepantiam (i. duae sunt species f. discrepantes, v. Piechotta p. VI l. 2. cf. Diosc. 2, 178, 1 διὰ τὸν ἑστὶν εἶδος, διαφέρων ἀνδρεί).

IV de generis recensione, i. q. γενεαλογία: **A gene-ratim:** PELAG. in I Tim. 1, 4 ('genealogiis') -bus antiquorum, in quibus sibi summam scientiae vindicant, si omnes ab initio -es (supra p. 1784, 81) enumerent. LIB. gener. chron. I p. 90, 22 gentium divisiones et parentum dinumeratam -em (cf. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 90, 21 patrum genealogiam). p. 103, 154 haec media Cham -o (cf. CHRON. Alex. chron. I p. 103, 127 haec est genealogia Cham).

B peculiariter de Christi generis linea (cf. VVLG. Matth. 1, 1 liber -is Iesu Christi [βίβλος γενέσεως], ubi licet dubitare, sitne cogitandum de ipsa 'genealogia' [quod equidem praetulerim] an laxius de 'rebus Christi' [sic Zahn alii]. v. commentt. et cf. supra p. 1781, 48. 1783, 58): PRAEF. bibl. monarch. Matth. principium ... in electionis tempus porrigens et ... in transmigrationis diem dirigens atque ... in Christum definiens decursam adventus domini ostendit -em. HIL. in Matth. 1, 1 p. 919^A recte ... -is Christi gradus ponitur. RVFIN. hist. 6, 14, 5 illa euangelia, quae de -bus continent, id est Matthaeus et Lucas (gr. τὰ περιέχοντα τὰς γενεαλογίας). FAVST. Aug. c. Faust. 2, 1 p. 254, 1 (citato Matth. 1, 1; v. l. 58) Marcus ... -em scribere non curavit, sed praedicationem ... filii dei (syn. l. 5 genealogiam non esse euangelium). ibid. l. 20 videris ... scire velle, non utrum euangelium accipiam, sed utrum -es.

V i. q. generalitas: ENNOD. epist. 5, 10, 2 p. 134, 1 superorum instituta sectantur, per quos -o recipit, quod persona condiderit (cf. unus ... plerisque p. 133, 24).

synonyma: ad II A: constitutio, creatio, fabricatio, factio (BOETH. top. Arist. 4, 4 p. 947^B, v. infra l. 81), nativitas, ortus, procreatio, prolatio. ad III A: cognatio, progenies, suboles. ad III B: creatura, fructus, genimen, progenies.

opposita: ad II A: corruptio, interitus; creatura, factura, genitura, nativitas, regeneratio. ad III A: factura (p. 1787, 79).

generativus, -a, -um a generare. **i. q. vim generandi in se habens, γεννητικός.** BOETH. top. Arist. 4, 4 p. 947^B et in -is vero et in corruptivis (gr. p. 124 a 24 ἐπὶ τῶν γεννητικῶν ... καὶ φθαρτικῶν). ibid. si -um est effectivum, et generari fieri (v. infra p. 1796, 75) et generatio factio (gr. l. 29 εἰ τὸ γεννητικὸν ποιητικόν).

[G. Meyer]

generātor, -ōris *m.* [*a* generāre. *W.*]. GLOSS.^L II Philox. GE 37 πατήρ, γεννήτωρ (vel γενέτωρ). inde a CIC.

1 *proprie: qui generat, i. q. genitor:* *a* de hominibus ac deis: *a* generatim: CIC. Tim. 38 nosse...-es suos optime poterant (sc. qui deorum se progeniem esse dicebant, gr. p. 40^v τοὺς θεοῦ πατέρας). PS. AVG. quaest. test. I 81, 1 quia -r (*i. pater*) sine dubio blasphemus est ac per hoc filius diaboli eqs. *β* *speciatim de deo Christi genitore:* PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1144^A -r, genitus, regenerans. HIL. syn. 22 p. 497^A neque quia indiscreta est nascentis a gignente divinitas, ... ipse est et -r et genitus. AVG. agon. 16, 18 p. 119, 22 sanctitatem, qua -r et generatur ineffabiliter sibi copulantur (*v. s. generare p. 1791, 33*). SERM. Caspari Anecd. p. 310 quomodo potest id esse genitus quod -r (*ex fide Arrianorum*). *ibid.* pater -r, filius genitus. *b* de animalibus: PLIN. nat. 8, 174 -r onagro et asina genitus omnes antecellit.

c de oppido, *i. q. altor:* VERG. Aen. 3, 704 arduus... Acragas..., magnanimum quondam -r equorum (*cf. ISID. orig. 14, 6, 33*).

2 *translate de actu non corporali: qui condit, creat, efficit, i. q. creator, conditor, opifex:* *a* de deo (*de homine l. 24, 29*): ARNOB. nat. 2, 54 p. 90, 15 deum mali esse consciuum -emque nullius. VVLG. sap. 13, 3 speciei (*dat.*)... -r (*sc. dominus*) haec omnia constituit. AVG. civ. 19, 23 p. 394, 12 D. in deum... -em et in regem eqs. gen. ad litt. 1, 6 p. 10, 19 verbum dei... et verbi -r... et sancta bonitas (*aliter de haeretico: MAR. MERC. Cyr. resp. [Conc. I 5 p. 147, 22] huiusmodi verborum prudentissimus -r [gr. Mansi 5 p. 96^r τὸν λόγον... πατήρ]*). EPIST. imp. Const. (Conc. IV 2 p. 102) 9 dominum deum... patrem... -em saeculi ipsius (*cf. Gelas. hist. eccl. p. 193, 1 L.-H. γονέα*). IOH. MAXENT. dial. 1, 3 quis enim aliquando alienae -r creditur esse substantiae? SERM. Caspari Anecd. p. 308 -r pater, -r et filius, -r et spiritus sanctus atque sanctificator. *b* de rebus: *a* de aqua: PAVL. NOL. epist. 32, 5 p. 279, 9 (*vers.*) hic reparandarum -r fons animarum... flumen agit. *β* de conchyliis muricem secernentibus: CASSIOD. var. 1, 2, 2 acervus ille Neptunius (*i. conchyliis*), -r florentis semper purpurae, ...imbrem aulicum (*i. umorem purpuratum*) flammeo liquore laxaverat.

f. generātrix, -īcis. plur.: l. 45. pro adi.: l. 53. 56. vocabulum praeter MELAM (*v. l. 40*) ecclesiasticorum. quae parit, creat, efficit, profert sim., *i. q. creatrix, genetrix, mater:* *a* de terra: MELA 1, 49 Aegyptus hominum aliorumque animalium perfecunda -x. *b* de animantibus: EPIST. Cyrill. Migne 56, 675^A confitemur sanctam et divinam -em dei virginem (*Mansi 5, 305^B τὴν ἁγίαν παρθένον θεοτόκον*); syn. 674^B genitricis. CASSIAN. c. Nest. 7, 5, 5 prode locustarum semina, prode ortus, prode -es (*antecedunt* genetricum, procreatrices). *c* de rebus: CANDID. gen. div. verb. 10 p. 1026^A anima propria virtute omnium nutrix est et vitae -x (*cf. CASSIAN. conl. 14, 9, 3 impossibile est... animam... -em spiritualium sensuum... fieri [cf. supra p. 1788, 3]*). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 60 p. 1085^D -x et effectrix substantia. AMBR. Noe 28, 106 passionem malam improbae passionis -em (CASSIAN. conl. 5, 6, 3 -em gastrimargiae passionem). AVG. civ. 15, 16 p. 93, 29 D. ut verecundia... ab ea (*i. propinquitate*) contineat, quamvis -em, tamen libidinem. PETIL. Aug. c. Petil. 2, 35, 81 p. 68, 3 nisi aqua (*i. baptismus*) purae conscientiae praecesserit -x (AVG. *ibid.* 82 l. 11 aquam... -em. *cf. PETR. CHRYS. serm. 146 p. 593^D populum, quem unda -x emisit in lucem*). CASSIAN. conl. 2, 4, 4 omnium... virtutum -x, custos moderatrixque discretio est. 18, 13, 1 (*de patientia et tranquillitate*) quae humilitatis, id est -is atque custodis suae, intrinsecus virtute fulcitur. SALV. eccl. 1, 12 si pietas -x libidinum est. ORIG. in Matth. 18, 36 p. 1649^D vitalis virtus terrae repente deficiens offocet fructus et omnes naturas arborum deficiens -x earum virtus.

generātōrius, -a, -um [*a* generātor. *W.*]. *i. q. ad generationem pertinens:* TERT. adv. Val. 27 p. 203, 14 quia delatus (*sc. Christus*) in virginem transmeatorio potius quam -o more processerit. inde generātōrium, -ī n.: *i. q. apparatus generandi:* *proprie:* AMBR. Noe 12, 40 non est dubium, quod irrationabile animae nostrae in quinque sensus dividatur, et vocem et -um, quae natura videntur esse feminea. *in imagine:* AMBR. in psalm. 118 serm. 18, 11, 2 percute ipsam vulvam impietatis -umque peritidae, ne partus formetur infelix.

generātūra GLOSS.^L I Ansil. GE 96 scelum (*i. saeculum*) posteritas.

genero, -āvi, -ātum, -āre [*a* genus. *W.*]. *de formis: inf. fut. pass. -turi:* LACT. inst. 4, 13, 18 (*cf. adn. crit. et Brandt, Archiv 2, 1885, 352; v. infra p. 1793, 5*). NOT. Tir. 28, 56 -at (*post genus*). *de notione:* GLOSS.^L II Abav. GE 13 -at patrat creat (*v. et infra p. 1790, 8*). *cf. ISID. orig. 9, 5, 13 gnatus dictus quasi -tus. de differentia inter -are et parturire intercedente:* ISID. diff. 1, 275 -are masculos dicimus, parturire feminas; ut puta: ille -vit, illa parturiit. extat inde ab ENN. (*p. 1790, 39*) et VARRONE per totam latinitatem (*sed vitatur omnino a CAES. SALL. TIB. PROP. LIV. al.*). [*francog. vet. gendrer, portug. gerar. M.-L.*] [*falso traditur:* CIC. Flacc. 64 (*loco varie correcto*). AMM. 29, 2, 5 procero -tus. corrupte: SEN. nat. 2, 26, 1 COMM. instr. 2, 39, 12. dubie:

SEN. nat. 3, 30, 8 omne... animal -bitur (*Fortun.*, gloriabitur *Φ*). PLIN. nat. 18, 143 antequam gen^{er}aret (*Strack sec. VARR. rust. 1, 31, 4 antequam genat siliquas; glaret codd. edd.; genicularet sive siliquaret Vrsinus*). *inc. interpret. vel corrupt.:* ORIBAS. syn. 2 add. p. 846 ypezocota, id est membrana qua -ant pleureticos (*Aa*, qui gerant pluriuticis *Ab*).]

1 *proprie: actu naturali ortum dare propagini, i. q. gignere, γεννᾶν (passive i. q. nasci, oriri):* GLOSS. γεννώ.

A sensu stricto: gignendo providere propagini, i. q. liberos procreare, progeniem edere sim.: **1** de hominibus et dis (*de re personata: pro subi.: infra l. 26. p. 1791, 35. 57. 71. 83; pro obi.: p. 1791, 12. 17sq. 58; de daemonibus infra l. 28*): *a* generatim: CIC. Tim. 39 Oceanum Salaciamque Caeli satu Terraeque conceptu -tos editosque memoremus (*gr. p. 40^E παίδας... ἐγενέσθην*). VAL. MAX. 5, 4, 1 felicibus auspiciis propagatae suboles, quae efficitis, ut et genuisse iuvet et -are libeat. SEN. benef. 3, 33, 3 -andi vulgare beneficium. PLIN. nat. 1, 7, 14 ratio -andi (*cf. AVG. gen. ad litt. 7, 22 p. 220, 26 in... homine... inest ratio -andi, quae non operatur nisi per concubitus atque conceptum*).

2 *de Troezenium vinum qui bibant, negantur -are (subaudi 'posse'.* *cf. PLAC. med. 16, 2 S.-H. equi spuma si puero investi pectinem linieris, ... non -at*). 26, 162 arsenogoni potu mares -ari eqs. 27, 65. TAC. hist. 5, 5 Iudaeis -andi amor et moriendi contemptus est. MIN. FEL. 18, 2 cupido -andi. TERR. adv. Val. 13 p. 192, 8 continet hic... ordo... professionem pariter et nascentium et nubentium et -antium Aconum (*v. s. generatio p. 1783, 46*). IREN. 1, 24, 2 nubere... et -are a Satana dicunt esse (*Epiphani. haer. 23, 2 γεννᾶν... γεννᾶν*). ARNOB. nat. 3, 9 p. 117, 14 dii ipsi perpetuo -ant. FIRM. err. 13, 4 daemones, qui diaboli procreatione -antur. FILASTR. 59, 1. AVG. civ. 14, 16 p. 39, 3 D. -andi voluntati (*opp. lasciviendi libidini*). 14, 23 p. 47, 6 tit. *ibid.* p. 47, 10 non fuisse coitueros nec -tuos (*sc. primos homines*). 14, 26 p. 53, 10 tit. -andi officium (15, 20 p. 100, 29). 15, 20 p. 99, 21. 23 al. PS. AVG. quaest. test. II nov. 44. CAEL. AVR. chron. 4, 9, 134 Parmenides eventu, inquit, conceptionis molles... seu subactos homines -ari (*frg. B 18 p. 163, 10 D.*). OP. imperf. in Matth. 54 p. 944 homo si ex humili -atur eqs. (*v. supra p. 1783, 37*).

b *speciatim: a* de patre (*cf. AVG. c. Fel. 2, 19 p. 848, 29 homo, cum filium facit, non facere proprie dicitur, sed proprie -are dicitur*): ENN. ann. 31 Capis... pium ex se Anchisen -at ([PROB. Verg. georg. 1, 30 Tethyn... -tam ex Oceano. AVG. civ. 15, 15 p. 89, 20 D. Cain et Abel... -tos ex Adam]. HOR. carm. 1, 12, 17 unde [*i. ex Iove*] nil maius -atur ipso. CVRT. 6, 5, 30 dignam Amazonum reginam, ex qua regni -ret heredes Alexander [10, 3, 13. PACIAN. sim. carn. p. 118, 12 ex Eva (*syn. genuit*). PROB. Verg. ecl. 6, 78 HIER. chron. a. Abr. 88 p. 24, 2 F.]]. CIC. carm. frg. 32, 2 Titanum suboles... -ta Caelo (*sic ablat.:* VERG. Aen. 6, 322 Anchisa -te. OV. met. 15, 19 Argolico -tus Alemone... Myscelus. SEN. Oed. 866 quo... patre? OCTAVIA 534 divo. SIL. 4, 542 [11, 371]. STAT. Theb. 5, 38 Thoante... Hypsipyle. HIER. chron. a. Abr. 1244 p. 151, 1 F. Remus et Romulus -antur Marte et Ilia. transl.: HIER. epist. 22, 1, 3 tali primum parente [*i. diabolo*] -ti nigri sumus). nat. deor. 3, 59 Minervam a Iove -tam (*sic ab: OV. fast. 4, 33 Tros est -tus ab illo [sc. Erichonio]*). TAC. hist. 1, 16 -ari et nasci a principibus [*opp. adoptari*]. AVG. serm. 51, 17, 27). VERG. Aen. 7, 734 Oebalus, quem -asse Telon Sebethide nympha fertur. 8, 141 Maiam... Atlas -at. PAVL. FEST. p. 96 Gneus... a -ando dictum esse et... ex Graeco γένεσθαι apparet. FEST. p. 250 pubes et qui pubem -are potest ([GAIVS inst. 1, 196 qui... pubertatem ostendit, id est eum qui -are potest. VLP. reg. 11, 28]. VLP. dig. 21, 1, 6, 2. PELAG. in Rom. 4, 18 Abraham in Sarra... facile potuit -are [*syn. genuit*]. AVG. civ. 15, 12 p. 81, 23 D. quis potest hac aetate [*sc. XI annorum*] -are? [16, 28 p. 171, 29]. 16, 43 p. 195, 33 incipit... posse [*in psalm. 104, 6*]. al. v. et infra p. 1792, 4. non posse -are: COLVM. 3, 10, 14 homines quosdam non posse -are... manifestum est. SVET. Claud. 23, 1. GAIVS dig. 1, 7, 2, 1 de spadonibus [*sic et inst. 1, 103 VLP. reg. 8, 6*]. VLP. dig. 1, 6, 6 al. FIRM. math. 3, 6, 23 steriles <et> qui -are non possint [4, 12, 1]). VAL. MAX. 8, 13 ext. 1 Masi-nissa veneris... usu ita... viguit, ut post sextum et octogesimum annum filium -ret ([item PLIN. nat. 7, 61]. ITALIA Marc. 12, 20 [cod. k] priusquam -ret filium [*gr. et VVLG. deest*]. HIER. epist. 36, 10, 4. VVLG. deut. 28, 41 filios -bis et filias [Ier. 29, 6]. act. 7, 29. PELAG. in Rom. 4, 18 Abraham de Cetura filios [AVG. serm. 51, 16, 26 de feminis]. AVG. civ. 15, 15 p. 88, 6 D. al. [*v. et p. 1791, 26. 28. 61. 70. 1792, 16. 1793, 49*]. CVRT. 7, 5, 27 liberos (PLIN. nat. 24, 165). 9, 2, 7. MART. 9, 41, 5 semel fuit, -ret Horatius ut tres. QVINT. decl. 346 p. 365, 28 de filio bene meruit non tantum -ando, sed etiam dando in adoptionem. PAVL. dig. 28, 2, 9 pr. ARGVM. Plant. Cist. 2 adulescens Lennius... gnatum -at nuptiis. ITALIA Luc. 20, 34 (codd. multi; Cypr. hab. virg. 22 p. 203, 8 al.; Aug. nupt. et concup. 1, 18, 20 al.) filii saeculi huius -ant et -antur (γαμοῦσιν καὶ γαμίζονται, VVLG. nubunt et traduntur ad nuptias). COMM. instr. 1, 10, 8 sic genuit -tus (Neptunus), qui fuit iam mortuus olim. PANEG. 7 (6), 4, 2. IVST. 3, 4, 8 iuventutis militum ad -andam subolem domum remittendae. AVSON. 345, 19 Ganymeden Tros. HIER. chron. a. Abr. passim. VVLG. passim et saepe al. VEN. FORT. vita Hil. 7, 23; opp. regenerare (*v. infra G. Meyer*)

p. 1793, 18). CARM. epigr. 429, 8 (*aevi Irontoniani*) filius, quem Iuppiter ... natos iubeat -are futuros. 567, 2 Aemilius Hermes hanc (*Plotiam*) -vit. *adde*: CARM. epigr. 1614, 2 <Pr>imula prima fui T<ity>ro (*abl. an dat.?*) -ta puella. *mystice de deo patre Christi filii* (*λόγον, sapientiae sim.; Iudaeorum, v. infra l. 24*) genitore (cf. *ITALA* psalm. 2, 7 [Tert. adv. Prax. 11 p. 243, 7 adv. Marc. 3, 20 p. 410, 23] filius meus es tu, ego hodie -vi te [LXX *γενένηκα*, VVLG. genui; v. *TERT.* adv. Prax. 11 p. 243, 10 sqq.]. *ITALA* psalm. 109, 3 [Tert. adv. Marc. 5, 9 p. 603, 7 al.] ante luciferum ex utero -vi te [LXX *ἐγέννησα*, VVLG. genui]: *ITALA* prov. 8, 25 (Tert. adv. Hermog. 18 p. 145, 23 adv. Prax. 6 p. 234, 25 al. *Rufin.* apol. Orig. 3 p. 564) ante omnes ... colles -vit (-at *Rufin.*) me (*sophiam*), prior ... abysso genita sum (LXX *γεννῶ με*, VVLG. ego parturiebar). *inde*: *TERT.* adv. Hermog. 18 p. 145, 21 statim *sophiam* condit deus et -at in semetipso ([adv. Prax. 6 p. 234, 26] cf. *RUFIN.* Orig. princ. 1, 2, 2 p. 29, 6 non potuisse deum ... -are sapientiam, antequam -ret [*syn.* genuerit. *ibid.* l. 9. 11 p. 30, 1]). *TERT.* apol. 21, 11 *spiritum* (*i. λόγον*) ex deo prolatum ... et prolatione (*i. προβολῇ*) -tum. adv. Prax. 7 p. 235, 18 *sermo* (*i. λόγος*) conditus ab eo (*i. deo*) ... in nomine sophiae ..., dehinc -tus ad effectum (7 p. 236, 15 sermo ... qui filius factus est dei, de quo prodeundo -tus est). 9 p. 240, 2 sic et pater alius a filio, dum filio maior, dum alius qui -at, alius qui -atur *eqs.* (cf. *HIL.* *syn.* 22 p. 497^B cum non possit nisi alius atque alius esse et -ans et natus). *pudic.* 8 p. 234, 24 Iudaei ... filii pronuntiantur, -ti, quidem et in altum elati a deo (*ex ITALA* Is. 1, 2 [Tert. adv. Marc. 3, 6 p. 384, 24 al. *Cypr.* domin. orat. 10 p. 273, 16 al.] filios -vi [genui *Cypr.* v. l.] et exaltavi [LXX *ἐγέννησα καὶ ὑψώσα*, VVLG. enutrivit]. al. *NOVATIAN.* trin. 31 p. 950^B pater -ans de se alterum filium (*RUFIN.* Orig. princ. 2, 2, 1 p. 111, 29 *AVG.* in euang. loh. 20, 8 [quinqies] *NICET.* fid. 3. 4 al.). *MAR. VICTORIN.* adv. Arrium 4, 10 p. 1120^C. *HIL.* c. Const. 23 p. 599^A (*ex fide Antiochena*) qui -tus est ex patre (*syn.* 29 p. 502^B; v. *et infra* l. 65). *Ps.* *HIL.* libell. 3 p. 734^D. *ibid.* p. 735^A ipse ... qui -ans et ipse qui -tus est (cf. *AVG.* *agon.* 16, 18 p. 119, 22 generator et -tus [v. *supra* p. 1789, 11]. *serm.* 217, 1 genuit ... fontem fons [*i. Christum deus*], sed et -ans fons et genitus fons: quemadmodum -ans deus et genitus deus unus est deus). al. *AVG.* *serm.* 196, 1, 1 -antem deum (*syn.* *ibid.* genuit). al. *FVLG.* *Rvsp.* ad Monim. 3, 8 p. 205^A (v. *supra* p. 1782, 17). *et al.* *β* de matre (*allegorice infra* l. 45; de ecclesia matre fidelium l. 70 sqq.): *i. q. parere*: *PAVL.* *FEST.* p. 97 praegnans velut occupata in -ando, quod conceperit. *COLVM.* 3, 8, 1 quibusdam genitibus numerosam -andi (pro- v. l.) subolem dedit <facultatem> (?) natura, <ut> Aegyptiis et Afris (*sc. mulieribus*). *TERT.* adv. Marc. 5, 4 p. 581, 19. 20 (*ex evang. Marcionis; v. Harnack, Marcion, p. 74**) duos liberos ..., unum ex ancilla ... alium ex libera ... quae sunt allegorica ... duo testamenta ... unum ... secundum legem -ans in servitutem, alium super omnem principatum -ans vim dominationem (cf. *Ephes.* 1, 21) *eqs.* (*ex Gal.* 4, 24 *εἰς δουλείαν γεννώσα* [VVLG. in servitutem -ans]. *AVG.* *civ.* 17, 3 p. 200, 13 D. 17, 7 p. 222, 23 al.). *CYPR.* *GALL.* lev. 38 femina ... si puerum -at (cf. *VVLG.* lev. 12, 2 pepererit masculum [LXX *τέκνη*]). *ITALA* gen. 6, 4 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 12, 22 Aug. *civ.* 15, 23 p. 110, 2 D.) ingrediebantur filii ... ad filias hominum et -bant eis (*i. filiis, sibi Aug.*) LXX *καὶ ἐγεννώσαν αὐτοῖς*, VVLG. illaeque genuerunt). *ITALA* gen. 11, 30 (Aug. loc. hept. 1, 37 p. 513, 14) et erat Sarra sterilis et non -bat (LXX *οὐκ ἐκτεκονοῖσι*, VVLG. nec habebat liberos). *ITALA* psalm. 47, 7 (Cas.) parturitiones ut -antis (LXX *ὠδῖνες ὡς τεκτόνης*, VVLG. parturientis). *IREN.* 1, 1, 1 *Sigen* suscepisse semen ... et praegnantem factam -asse Nun (*gr. ἀποκνήσασα Νουν*). *IVST.* 2, 4, 33 regina *Amazonum*, concubitu Alexandri ... ad subolem ex eo -andam obtento *eqs.* *AMBR.* vid. 13, 81 p. 259^D lex ... adstrinxit uxorem, ut in laboribus et tristitia filios -et (*HIER.* epist. 65, 1, 4 Anna ... -at filium *Samuel* [Orig. in I reg. 1, 5 p. 9, 9 B.]). *HIER.* epist. 52, 4, 2 cum *Abisag* cotidie -et semperque parturiat (*tropice, ut:* 65, 1, 3 *Rebecca* duos -at dissidentes, tu unum cotidie concipis, parturis, -as). *PELAG.* in Rom. 12, 10 quasi ex una matre -ti (Cod. Theod. 4, 6, 7 [a. 426] servos ... ex ancillae utero ipso iure gen(erari pat)et [cf. *NICET.* symb. 10 cum de matris suae utero -atur homo]. *VINCEN.* *LER.* 12, 17 p. 18 duos Christos ... unum qui ex patre [v. *supra* l. 31], alterum qui sit -tus ex matre [13, 19 p. 20, ubi genitus cod. *Paris.* 2785]). *RUFIN.* Orig. in gen. 6, 3 p. 69, 22 B. tales filios -at omnis ecclesia dei (*CASSIOD.* inst. div. 23 p. 1137^B ecclesia viros illustres [v. *et infra* l. 84]). *AVG.* *serm.* 51, 2, 3. *COD.* *Iust.* 6, 28, 4, 1 (a. 531) qui ... tales differentias (*i. inter filios filiasque heredes*) inducunt, quasi naturae accusatores existunt, cur non totos (*R.* tantos *C*) masculos -vit (*sc. natura, v. p. 1794, 12*), ut, unde -entur, non fiant (*i. feminae*). *ORIG.* in I reg. 1, 5 p. 9, 17 B. al. CARM. epigr. 495, 8 natos Castorea fratris (*i. 'geminos', ut videtur*) sub imagine ... -vit *Glyconis*. 647, 1 disce (*debuerat discite*) quisque pius pater es vel mater qu(a)e -asti (mater extra verum additum). *nota*: *ANON.* *Vales.* 14, 84 mulier *Gotha* quattuor -vit dracones. *γ* de parentibus (cf. *HIER.* epist. 22, 20, 1 laudo nuptias, laudo coniugium, sed quia mihi virgines -ant): *PLIN.* nat. 7, 57 alii aliaeque feminas tantum -ant aut mares, plerumque et alternant. *IREN.* 1, 8, 5 ex Logo ... et Zoe Homo -atur et Ecclesia (*gr. γίνετα*). *PELAG.* in Rom. 9, 10 *Ismahel*

et Isaac quamvis ex uno patre, diversa tamen matre sunt -ti. *AVG.* *civ.* 14, 22 p. 46, 14 D. masculum et feminam ita creatos, ut prolem -ando crescerent *eqs.* 16, 28 p. 170, 27 Abraham et Sarra cum ob unius sterilitatem, ob utriusque ... senectutem -are non possent (22, 24 p. 611, 15 al. [v. *et supra* p. 1790, 62]). gen. ad litt. 6, 6 p. 177, 20 parentibus -antibus. *serm.* 216, 8, 8. al. *δ* de partibus corporis: *COLVM.* 3, 10, 10 ne -andi quidem data est facultas manibus aut plantis. *HIL.* c. Const. 13 p. 591^B ad -andum naturalis machinula (*verba Eudoxii, episcopi Antiocheni. cf. AVG.* *serm.* 243, 3, 3 habemus pudenda ... ad -andum). *OPTAT.* 2, 10 p. 46, 19 quasi ipsae dotes videantur -are, non viscera. *AVSON.* 345, 8 quo -ta Venus (*i. Caeli membro*), Saturnia desecuit falx. *ε* de materia genituali: *PLIN.* nat. 7, 66 mulieres menstruo carentes non gignunt, quando haec est -ando homini materia. *AVG.* *civ.* 7, 18 p. 296, 29 D. numquam -atur ex semine (cf. *serm.* 51, 18, 28 antiqua ... res est ... , ut non sola origo seminis -et filium, sed et gratia voluntatis).

2 de animalibus et bestiis: *α* de masculo: *VERG.* *georg.* 3, 65 mitte in Venerem pecuaria primus atque aliam ex alia -ando suffice prolem. *COLVM.* 6, 24, 3 quem sexum -verit taurus. 6, 26, 3 iuvenus castratus -andi vim deposuit. *ibid.* ex eo posse -ari (*PALLAD.* 6, 7, 2 ab eis [*sc. vitulis*]). 7, 2, 6 erythraeo vel pullo ariete numquam -atur albus. *PLIN.* nat. 1, 11, 16 quomodo apes -ent (9, 157 quonam modo pisces). 8, 42. 163 -at mas equorum ad annos xxxiii (*Arist. hist. anim.* 5, 14 p. 545 b 15 *ὄχεύει*). cf. *CHIRON* 744 equus post annos xv non ... optime). 8, 164 ad -andum ... minor fertilitas equo (VLP. dig. 21, 1, 38, 7 mulus ... ad -andum numquam ... habilis). 8, 176 si a coitu in dexteram partem abeant tauri, -tos mares esse, si in laevam, feminas (cf. 8, 188 aries dextro teste praeligato feminas -at, laevo mares). 8, 200 capri (*Schnneider, -ae codd.*) ... ante trimos (*F.Ra, Sillig.*; -mas *Harduin, -mae vulg.*) minus utiliter -ant (*Arist. hist. anim.* 5, 14 p. 546 a 1 *ἡττον γόρυμοί εἰσιν*). 8, 206. 9, 76 Aristoteles (*hist. anim.* 5, 10 p. 543 a 4) zmyrum vocat marem, qui -et. 16, 221 al. *STAT.* *Theb.* 4, 215 Taenariis ... equis, quam dispare coetu Cyllarus ... -arat ... prolem. *β* de femina: *CIC.* *carm.* frg. 33, 41 tricipitem ... *Hydra* -tum canem (*ex Soph. Trach.* 1099 *δαίτης Ἐχίδνης θρόνμα*). *MELA* 3, 83 Phoenix ... non ... coitu concipitur partuve -atur. *PLIN.* nat. 8, 172 equa, quae non primo initu -are coeperit. 10, 189 in ... omnibus ... quae nec animal nec ovum ex sese -ant (*sic* animal [*i. ζῴοτεκεῖν*]: 11, 136. 156. 159. 206 [*ibid.* ova parientium]. 248. ova [*i. ζῴοτεκεῖν*]: 11, 175 -antium [11, 209]). *PALLAD.* 12, 13, 8 quod teneriores matres -ant (*sc. capreae*). *CHIRON* 746. *γ* de utroque sexu (de ipso coitu l. 52): *VARRO* *rust.* 3, 9, 19 gallinae ex iis (*i. Medicis*) -tae. *COLVM.* 6, 37, 3 mula ... ex asina et equo, itemque onagro et equa -atur (cf. *PLIN.* nat. 8, 174). 6, 37, 5 ex equo et asina concepti (*sim.* *PLIN.* nat. 8, 173). 7, 3, 12. 9, 9, 1. *PLIN.* nat. 2, 155 -antium (*sc. animantium*) noxa. 10, 11 vultures magni, qui omnino non -ant (*Arist. mir. ausc.* 60 p. 835 a 4 *εἰσιν ἄγοροι*. cf. *EVSTATH.* *Bas.* hex. 8, 6 p. 952^B vultures asserunt sine coitu -are [*gr. ἀσυνδυάτως τίκτειν*]). 10, 147. 175. 177 canes Laconicae octavo mense utrimque (*i. tam mas quam femina*) -ant (cf. *Arist. hist. anim.* 6, 20 p. 574 a 16 *ὄχεύει ... καὶ ὄχεύεται*). 11, 46 idem coitus (*apium*) imperfectos ... alios. al. *PALLAD.* 8, 4, 4 si masculos plures creari velis ... si feminas -ari velis (*de arietibus, ovibus*). al. *AVG.* *civ.* 15, 27 p. 119, 14 D. animalia, quae de quibusque rebus sine concubitu ita nascuntur, ut postea concumbant et -ent (*serm.* 8, 5, 6 etenim concumbere et -are etiam pecorum est).

3 de animantibus in universum: *VARRO* frg. *Pomp. comm.* gramm. V 159, 23 (*de nominum generibus*) Varro ait genera tantum illa esse, quae -ant (*i. masc. et fem.* *EXPLAN.* in *Don.* gramm. IV 492, 37. *CONSENT.* gramm. V 343, 10; v. *Funaioli ad frg.* 245 p. 270). *CIC.* *Tim.* 41 ut ... mortali condicione -entur illa tria animalium genera, vos suscipite, ut illa gignatis *eqs.* (*gr. p. 41^C θνητά τε ἦ*). *COLVM.* 10, 213 dum satiata Venus ... -et varias suboles. *Ps.* *APVL.* *Ascl.* 4. 14 ea quae carent fecunditate -andi, ita ut ex his nihil nasci possit (cf. *ibid.* quibus inest natura -andi, haec et generabilia [*i. γόρυμα*] sunt, de quibus nasci potest. *CENS.* 4, 4 orbem esse quendam -antium nascentiumque). *TERT.* *anim.* 4 p. 304, 3 omne, quod ... accipit esse (*i. οὐσίαν ἐνδέχεται*), -atur. *ARNOB.* nat. 7, 35 p. 269, 15 (*terrenae animantes*) quas coire, quas -are auctor voluit rerum *eqs.* *HIL.* trin. 7, 27 p. 223^C ex vivo -atur in vivum. *SYAGR.* reg. 7 p. 150, 22 K. eorum, quae vel -ant vel -antur. *VVLG.* *Sirach* 14, 19 alia -antur et alia deiciuntur (cf. LXX). *RUFIN.* Orig. princ. 1, 2, 4 p. 32, 17 alicui vel hominum vel aliorum animantium -anti. *MACR.* *Sat.* 1, 8, 8 (*syn.* gignerentur). *et al.*

B laxiore sensu: 1 de hominibus et dis: *α* in universum: *α* -ari dicuntur non modo filii, verum etiam nepotes, posterii *sim.* ita, ut genus condatur: *CIC.* *Phil.* 4, 5 a Marte populum Romanum -tum accepimus. *rep.* 2, 24 regem ... *Lacedaemoniis* habendum, qui modo esset Herculis stirpe -tus (*Brut.* 212 etenim istius genus [*sc. Laelii Sapientis*] est ex ipsius sapientiae stirpe -tum *eqs.* [*seq. avis, proavis*]). *HIER.* epist. 22, 11, 1 te nobili stirpe -tam. 49, 9, 2 sacerdotes de Aaron et Eleazar et Finees stirpe -tos. *VVLG.* I par. 20, 6 de Rapha). *NEP.* *Att.* 1, 1 Atticus, ab origine ultima stirpis Romanae -tus. *SIL.* 8, 221 (*Annae ad Hannibalem* [*G. Meyer*])

verba) vestri -ta e sanguine Beli (vers. primum leguntur in Ald. cf. CARM. epigr. 783, 12 Albinus claro -tam sanguine prolem). ITALA (Aug. civ. 16, 26 p. 167, 24 D.) et VVLG. gen. 17, 20 Ismael duodecim gentes (duces VVLG.) -bit (LXX ἰσμελὶ γεννήσεται). LACT. inst. 4, 13, 18 ex Davidis domo Christum -turi (v. p. 1789, 74). HIER. in Is. 16, 1 p. 270 Ruth, de qua -tus est Christus. AVG. in euang. Ioh. 115, 2. *β* spectat non ad conceptionem hominis, sed ad eius natiuitatem (v. etiam infra l. 51 sqq. 69): SIL. 3, 66 puer... -tus in ore Sagunti (17, 402 Libycis... in oris. VVLG. Ier. 16, 3 filios... qui -antur in loco isto. EPIST. imp. de Asia [Bruns fontes? p. 270] II 6 [a. 375] in minoribus municipiis -tis [gr. ibid. 20 τοὺς τεχθέντας]. AVG. in euang. Ioh. 16, 7 patria, in qua -tus est [opp. patria, quam regeneravit, infra l. 18 sqq.]. 4, 347 sacro -tus vertice montis et Liris nutritus aquis Massicus (cf. 13, 219 Tifata umbrifero -tum monte Calenum nutrierant). MART. 4, 55, 4 Argivas... inter urbes. TAC. ann. 15, 23 Antium... ubi ipse -tus erat Nero.

b peculiariter apud Christianos: *α* de carnali generatione, quae fit per Adam, peccatum sim. (opp. regenerare per spiritum, Christum sim.; v. et supra l. 13. p. 1790, 84. infra p. 1795, 17): TERT. adv. Marc. 1, 28 p. 330, 5 si regeneratio est hominis, quomodo regenerat, qui non -vit? AVG. anim. 1, 11, 13 ut nec baptisma regeneret male -tos. epist. 157, 11 p. 458, 6 homo qui praeter Adam carnaliter -etur..., praeter Christum spiritaliter regeneretur [(pecc. mer. 1, 16, 21]. pecc. mer. 1, 15, 19 -antur per Adam, ... per Christum regenerantur...; carne -ari... et... regenerari spiritu eqs. [3, 8, 15. 3, 9, 17 in carne... per spiritum al.]. cf. 1, 15, 20 -ante carne... regenerante spiritu [3, 2, 3 sicut eos spiritus in Christo regenerat fideles, sic eos corpus Mortis in Adam -verat peccatores]. al. saepe). serm. 189, 3, 3 Christus -tus est, non regenerandus (syn. natus, opp. renasci). 294, 16, 16 al. SACR. Leon. p. 411 ut ad terrena -ti ad caelestia renascantur. *β* de generatione spiritali, quae fit per fidem, doctrinam, evangelium sim. (cf. CASSIOD. in psalm. 131, 11 p. 971^B doctrina caelestis, de qua populus Christianus noscitur esse -tus. frequenter enim diximus institutione fidei quasi quodam ventre -ari posse credentes): TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 592, 23 Paulus ad filios scribens, quos in euangelio -verat (secundum ITALAM I Cor. 4, 15 [Tert. ibid. p. 598, 26] in euangelio... ego vos -vi [ἐγέννησα, VVLG. genui]. cf. AMBR. obit. Valent. 29 p. 1368^B quem in euangelio eram -turus, amisi). PELAG. in Rom. 1, 30 p. 18, 7 veri parentes... per semen verbi -ant in lucem filios ad vitam aeternam. RVFIN. Orig. in gen. 5, 6 p. 65, 9 B. si vis -are (supra p. 1790, 13), in spiritu -a (syn. seminat. cf. CASSIOD. Didym. in I Petr. 3, 6 p. 29, 21 Z. secundum spiritum). Orig. in num. 20, 2 p. 189, 7 (v. supra p. 1787, 80). AVG. serm. 216, 1, 1 CASSIOD. Didym. in I Petr. 1, 15—16 p. 17, 13 Z. pater genitorum -ans eos participio sanctitatis (gr. τῶν γεννητῶν γεννήσας). in I Ioh. 4, 7—8 p. 68, 27 Z. ex deo -ari. al. ARATOR act. 2, 365 ne... sacerdos tunc -are velit, cum necdum mente capaces cernit adesse greges. GREG. M. moral. 2, 48. ORIG. in I reg. 1, 5 p. 9, 2 B. de gratia filios -are. al.

2 de terra et aqua animantia gignentibus: *a* homines: VERG. Aen. 5, 61 Troia -tus Acestes ([SIL. 13, 364 Lanuvio -te]. sic praeterea de oppidis: SIL. 14, 197 Catane... -asse pios... celeberrima fratres. PHOC. carm. de Verg. 26 Maronem Mantua. CLAUD. DON. Aen. 11, 125. VVLG. Ezech. 16, 20 filias... quas -asti, Ierusalem, mihi [v. et supra l. 7 sqq.]). SEN. Phaedr. 274 diva non miti -ta Ponto (i. Venus). STAT. silv. 2, 7, 32 de Baetica: Senecam dedisse mundo... dulcem -asse Gallionem. ARNOB. nat. 4, 15 p. 154, 5 Minervam Aegyptiacam Nilus... aquis -vit ex liquidis. IVST. 2, 1, 6 de terris: -are homines. SCHOL. Hor. sat. 2, 2, 93 ex terra -ti traduntur heroes. CLAUD. DON. Aen. 5, 373 quasi Bebrycia fortis viros sit solita -are vel mittere (cf. 11, 431 natura fortes... quos Italia -at). CLAUD. carm. min. 30, 66 Hiberia... -at, qui cuncta regant.

b animalia: HOR. carm. 1, 22, 15 quale portentum... non Iubae tellus -at (syn. alit). CVRT. 8, 9, 16 India rhinoceros alit, non -at. MELA 2, 125. PLIN. nat. 5, 9 feris, quas -at Africa. 8, 35 -at dracones Aethiopia Indici pares (8, 72 lyncas... et sphingas). 8, 78 Cyrenaica basiliscum. 8, 125. 167 asinus non -atur in Ponto ([9, 149 spongeae... in Syrtibus. AMM. 22, 15, 21 hippopotami quoque -antur in illis partibus, i. Nilo]. cf. DRAC. laud. dei 1, 308 belua divinos inter -atur odores [i. in India]. v. et supra l. 9 sqq.). 9, 63 mustelas inter Alpes... lacus... Brigantinus aemulas marinis -at. 10, 201. SIL. 14, 25 solum Siculum cornipedem. IVST. 2, 1, 18. PALLAD. 1, 7, 4 pälus... animalia inimica. AVSON. 398, 39 ostrea -ta Propontidis acta (i. ἀκτῆ). EVSTATH. Bas. hex. 9, 2 p. 957^C mures et ranas ex terra -ari videmus (gr. μὺς καὶ βατράχους ἐξ αὐτῆς ἀναδίδωσιν [sc. ἡ γῆ]). al.

3 de inanimis animantia procreantibus: *a* temporis spatium auctori nascendi substituitur: OCTAVIA 395 dies supremus ille mundi... rursus... stirpem novam -et renascens. CARM. epigr. 1170, 7 quae me -verat hora, haec... vitae terminus hora fuit. *b* de animalibus ex inanimis sine propria generatione orientibus (cf. MELA 1, 52 adeo efficacibus aquis Nili ad -andum alendumque, ut... glaebis... infundat animas ex ipsaque humo vitalia effingat. PLIN. nat. 10, 189 quaedam gignuntur ex non genitis et sine ulla simili origine, ut... quaecumque aestas aut ver statumque tempus anni

-ant): OV. met. 15, 375/376 semina limus habet virides -antia ranas et -at truncas pedibus eqs. SEN. nat. 5, 6 animalia igne -ari (syn. ignis... creat). PLIN. nat. 9, 177 Lyco amne recedente ovibus relictis in limo -ari pisces. 10, 190 quae... per se -antur. 11, 113 quaedam insecta ex imbro -antur in terra (cf. 17, 230 pluviae austrinae... -ant druppae). 11, 115. 118 ficarios culices caprificus. 18, 304 hordeum, legumina sim. non -ant (supra: in tritico... nascuntur animalia). al. PALLAD. 1, 35, 5 ut olera animalia infesta non -ent.

II translate: A praevalet notio creandi, proferendi, edendi sim. (passive i. q. γίγνεσθαι, oriri): 1 de natura ac mundo eorumque principis, quae animare creduntur:

a generatim (COD. Iust. 6, 28, 4, 1 v. supra p. 1791, 75): VARRO rust. 2, 1, 3 sive... aliquod fuit principium -andi animalium, ut putavit Thales Milesius et Zeno Citieus eqs. frg. Prob. Verg. ecl. 6, 31 in eodem... libro (i. in logistor. Tuberone de orig. hum.) Varro interpretatur vitellum appellatum, quia -et vitalia. CIC. leg. 1, 61 caelum, terras... unde -ta..., quomodo obitura (cf. Tusc. 5, 69 indagatio... initiorum et tamquam seminum, unde essent omnia orta, -ta, concreta eqs.). nat. deor. 2, 22 (ex Zenone) nihil... quod animi... est expers, id -are ex se potest animantem conpotemque rationis; mundus... -at animantis compotesque rationis (cf. LACT. inst. 1, 11, 58 homines ex rebus sensu carentibus potuisse -ari. 2, 5, 29). 2, 37 praeter mundum cetera omnia aliorum causa esse -ta, ut... fruges... animantium causa eqs. ([off. 1, 22 homines... hominum]. cf. 2, 158 bestias hominum gratia -tas esse). 2, 75 ab animantibus principis (i. a dis) ea (i. omnia) esse -ta. 2, 127 quae... omnia eam vim seminis habent in se, ut ex uno plura -entur. 3, 18. TIM. 5 mundus semperne fuerit nullo -tus ortu an ortus sit (gr. p. 28^B γενέσεως ἀρχὴν ἔχων οὐδεμίαν. cf. 7 mundus... sic... -tus [p. 29^A γεγεννημένος]). 6 id quod (sc. exemplar) -tum ortumque dicimus (gr. p. 29^A τὸ γεγονός). ibid. -tum exemplum. 32 nox... et dies... -ta (p. 39^C γέγονεν). 36 quae sidera mutabili erratione labuntur, ita -ta sunt eqs. (p. 40^B κατ' ἐκείνα γέγονεν). MANIL. 1, 18 quae... mundus regat -etque suis animalia signis (item de siderum viribus: 2, 473 astra aliena... sede [i. ἀλλότρια, ἀόρνητα] inter se -ant [G, gerant LM] conjunctos omne per aevum. 2, 571 ratio [i. constellatio] quae... in... odium -at [Flor., -et GLM] partus et mutua bella [Housman, velle codd.]. 4, 507. 5, 96 hinc [i. sub Heniocho] mihi Salmoeneus... -tus possit haberi. 5, 116 Haedi pastorem... suum -ant. 5, 127 hos -ant Hyades mores. SEN. benef. 4, 24, 1 PLIN. nat. 2, 38. FIRM. math. 6, 30, 5 ex hac stellarum mixtura... -antur eunuchi. 7, 4, 15). SEN. nat. 3, 29, 5 ut de integro (sc. post diluvium) res humanae totae rudes innoxiaeque -entur. epist. 42, 1 ex intervallo magna -ari (veluti viros bonos); mediocria... saepe fortuna producit. 66, 3 quosdam... mihi videtur... tales natura -are, ut eqs. (PLIN. nat. 1, 16, 58—60 naturae... non omnia ubique -antis. 8, 219. 11, 3 IVST. 2, 1, 11. cf. HIL. syn. 17 p. 494^A ex natura... -ante naturam sumpsit genita natura). APVL. met. 11, 24 grypes Hyperboreos in speciem pinnatae alitis -at mundus alter. PS. APVL. Ascl. 2 quicquid de alto descendit, -ans est; quod sursum versus emanat, nutriendum. CENS. 4, 3 p. 7, 9 HIL. syn. 16 p. 492^B. al.

b speciatim de deo creatore: CIC. leg. 1, 22 animal hoc... quem vocamus hominem, praeclara quadam condicione -tum esse a supremo deo (cf. 1, 27 hominem... -vit et ornavit deus). TIM. 9 omnia sui similia -vit deus (gr. p. 29^E γενέσθαι ἐβουλήθη παραπλήσια αὐτῷ). SEN. benef. 6, 23, 4 di homines non per negligentiam genuere, quibus tam multa -bant (cf. SIL. 15, 55 quantas ipse deus laetos -vit in usus res homini). BVC. Eins. 1, 33 cum Phoebus laetus caede draconis docta repercusso -vit carmina plectro (v. et infra p. 1795, 4). APVL. met. 11, 2 Venus, quae... sexuum diversitatem -to amore (v. et infra p. 1796, 76) sociasti. CYPR. GALL. gen. 15 deus quarta die -at solis cum lampade lunam (cf. MACR. Sat. 1, 17, 38 λυκηγενεὶ [Hom. Il. 4, 101] significat τῷ γεννῶντι τὴν λύκην, id est qui -at exortu suo lucem). LACT. inst. 1, 5, 4 quod ante deum nihil sit genitum, sed ab ipso sint cuncta -ta (1, 7, 3 universa). 3, 9, 14 deus nos ideo -vit, ut ei serviamus (4, 28, 2 -anti nos deo). 6, 10, 3 deus... ea (i. cetera animalia) ab... periculo tutiora -vit. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 12 p. 1121^D quis est iste... quo et -ta sunt et -tura proveniunt: deus, sine dubio deus. HIL. myst. 1, 1 p. 3, 15 Christus ecclesiam. PS. HIL. libell. 2 p. 734^C al. AMBR. hex. 1, 8, 30 a domino deo nostro quattuor primum elementa -ta eqs. AVG. epist. 160, 3 p. 505, 1. 3 deus... rationem. in euang. Ioh. 39, 8 veritatem (syn. genuit). et al.

2 de animantibus: a de homine: α in universum: SCRIB. LARG. 104 bilem atram -antes, quos μεταλλολικῶς appellant (inde MARCELL. med. 20, 9. cf. FIRM. math. 6, 15, 18 hi... varia(s) sollicitudinum... acedias [Heraeus, audias codd.] -ant). AVG. serm. 290, 4, 4 Zacharias -turus vocem. GREG. M. moral. 15, 8 hypocrita per erroris sui pravitatem alios quoque ad suam... -at simulationem. ORIG. in I reg. 1, 5 p. 9, 7 B. unusquisque... nostrum... ex conversione -at opera iustitiae. al. *β peculiariter de eo, qui aliquid mente excogitatum profert:* QVINT. inst. 1, 12, 12 cum ad stilum secedet, cum -bit ipse aliquid atque componet. 10, 2, 5 an illi (sc. qui quid invenerint) rudes sola mentis natura ducti sunt [G. Meyer]

in hoc, ut tam multa -rent? FRONTIN. strat. 1 praef. unde illis (*i. du-*
cibus) excogitandi -andique *strategemata* facultas nutriatur. SVET.
Nero 52 *versus* quasi a cogitante atque -ante exaratos. AVSON. 393, 91
sunt et (*i. hendecasyllabi*), quos -at puella Sappho. *v. et infra*
l. 81. **b de animalibus:** VERG. georg. 4, 205 tantus amor
apibus florum et -andi gloria mellis ([LACT. inst. 3, 10; 4 -andi
mellis officium]. cf. PS. QVINT. decl. 13, 9 fieri... potest, ut quod nasci-
tur [*i. mel*], meum sit; quod -at [*i. apis*], alienum?). CAEL. AVR.
chron. 4, 3, 56 *caprae* procicolum comedentes lac -ant.

3 de terra eiusque singulis partibus (cf. DRAC. laud. dei 1, 579
quod -ant terrae, quod flammae, pontus et aer): **a -at terra:**

a plantas, herbas sim.: CIC. Cato 52 omnium quae -antur e terra.
nat. 2, 26 quae terra concipiat semina quaeque ipsa ex se -ta stir-
pibus infixae contineat (cf. QVINT. inst. 10, 3, 2 terra alte refossa
-andis alendisque seminibus fecundior fit). PREC. herb. 3 *herbas*
Tellus parens (PREC. terr. 25). PREC. terr. 2 Tellus rerum naturae
parens, quae cuncta -as et regeneras. PAVL. FEST. p. 11 area...
quasi exaruerit et non possit quicquam -are. SEN. Med. 707 quae-
cumque -at invius saxis Eryx. nat. 6, 16, 1 *terra* nisi multum ha-
beret animae tam multa... -antis et... educantis (*i. herbas*). COLVM.
10, 185 *lactucam* Gades. MELA 3, 80 silva... hebenum odoresque.
PLIN. nat. 2, 155 *terra* coacta -at, ... sponte fundit. QVINT. inst. 5,
10, 21 in terra non omni -antur omnia. 9, 4, 5 *rubos*. ITALIA gen.
3, 18 (Eucher. form. 3 p. 20, 8) *terra* spinas et tribulos -bit (germi-
nabit *SGM sicut* VVLG.) tibi ([*ἐνατελεῖ σοι*]). HIER. epist. 22, 3, 1
tribulos -at [germinat *K*] et spinas [22, 19, 2]). LACT. Phoen. 82
sucus et odores... terra Sabaea. FIRM. err. 2, 6 PS. HIL. libell. 5
p. 736^c. CLAUD. DON. Aen. 3, 705 *Selinus* palmas copiosissime. HIER.
epist. 49, 3, 1. VVLG. Hebr. 6, 7 et *terra* -ans herbam opportunam
illis (*gr. ἔλκροντα*). PS. RVFIN. in Os. 14, 5—8 p. 1033^a *vinum* opti-
mum in monte Libano -atur. **β lapides:** CET. FAV. 27 p. 306, 9
rubricae... multis locis -antur, sed optimae in Ponto... nascuntur
(*syn. procreantur. ibid. l. 17 sandaraca plurimis locis -atur, sed*
optima in Ponto). PLIN. nat. 37, 114 India et *prasios* -at et nilion.
γ ventos: PLIN. nat. 2, 115 montium... flexus crebrique vertices
... sine fine ventos -ant. **δ ignem:** IVST. 4, 1, 3 ignibus -andis
(*v. infra l. 56*) nutriendisque soli *Siculi*... naturalis materia.

b -ant aquae (cf. DRAC. satisf. 74 et -at pelagi concula divitias
[*syn. parit*]): GERM. 236 Deltoton... donum... Nili divitibus -tum
undis. SEN. Herc. O. 465 quas Pontus herbas -at aut quas Thessala
sub rupe Pindus -aluit (alit *Bentley, alia alii*). MELA 3, 8 Tagi...
amnis gemmas aurumque -antis (3, 51 flumina... gemmas margari-
tasque -antia). RVFIN. symb. 4 p. 342^a fons quomodo ex se -at flu-
vium (cf. IORD. Get. 17 unde [ex lacu] Vagi fluvius velut quodam
ventre -tus in Oceanum... evolvitur). cf. PRISC. perihieg. 503 flu-
vius, cuius -atur ad undas (*sc. Achates lapis*).

4 de naturalibus rebus naturalia sui generis proferenti-
bus: **a de plantis:** CVRT. 9, 1, 10 ut species esset non rami re-
surgentis, sed arboris ex sua radice -tae (*i. quae crevit*). COLVM. 3,
10, 8 illud *semen*, quod loco sterili... sine fetu <pro>cessit, falla-
cem fecunditatis imaginem praefert nec ullam -andi vim possidet
(3, 10, 16). PLIN. nat. 18, 143 *v. supra p. 1790, 2*. APVL. met. 4, 2 *rosae*
quas rubi felices beatæ spinæ -ant. HIL. in Matth. 6, 4 p. 952^b spinæ
uvæ... tribuli ficus non -ant. AMM. 24, 3, 13 -are feminas *palmarum*
seminibus inlitas marum. PS. APVL. herb. interp. 5, 30 et 6, 24 H.-S.

b de lapide, ferro: AETNA 436 et lapis adiutat -andis ignibus
(*supra l. 36*) aptus. PS. AVG. quaest. test. I 120, 1 sicut ferrum, nisi
usum fecerit, aeruginem -at. **c de ventis, aëre, imbris**
sim.: SEN. nat. 5, 13, 4 etiamnunc quidem venti diversos *ventos* ex
se -ant (APVL. mund. 10 cum impulsu frigidioris aeris venti -antur.
cf. SALON. in eccles. p. 1099^b per ventum et nubes saepe tempestas
-ari solet). APVL. mund. 8 ex hac *exhalatione* nebulae, rores, prui-
nae, nubila et imbres, nix atque grando -antur (*gr. 4 p. 394 a 15*
γίνονται). 11 aquilo... VII stellarum regione -atur. 16 aeris (cine-
ris *F*) meatu atque impulsu -tus ignis. MAR. MERC. Nest. serm.
(Conc. 9 I 5 p. 29, 29) hiemps pluvias. **d de urina, stercore,**
melle: PLIN. nat. 8, 137 lyncem amor... glaciatur... in gemmas
...lyncurium vocatas, atque ob id sucino a plerisque ita -ari prodito.
PALLAD. 3, 25, 4 *laetamen* bubulum creditur spissa et gravia poma -are.
ORIBAS. syn. 4, 1 mel... valde subtili constitutione est humorem -ans
(*gr. χυμὸν γεννητικόν*).

e de luce, flamma (*v. et supra l. 11*),
fumo sim.: RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 4 p. 33, 2 *dei* est... sempiterna
generatio (*v. p. 1781, 77*), sicut splendor -atur ex luce (cf. AVG. in
euang. Ioh. 20, 8 flamma... -at lucem...; coaeva est... flamma -ans
luci quam -at, nec praecedit tempore flamma -ans lucem -tam).
CASSIOD. in psalm. 101, 4 p. 708^b nec substantia *fumi* manet, quam-
vis ex corporali incendio -tus esse videatur.

5 de rebus incorporeis (plerumque de animi virtute, pas-
sione, voluntate sim.): VARRO frg. Roman. Char. gramm. p. 315, 10 B.
tale genus dictionis -at animi passionem. SEN. dial. 4, 21, 3 laudes in-
solentiam et iracundiam -ant. epist. 38, 2 multa invicem et ipsa mens
-bit (*similiter de ingenii creatione*: QVINT. inst. 1, 1, 36 in his... aeta-
tibus, quae nihildum ipsae -are ex se queunt. 6, 2, 3 cetera... in-
genii vena... -are atque ad frugem aliquam perducere queat [*v. et*

supra p. 1794, 81 sqq.). PLIN. nat. 22, 30 ad -anda praesidia. QVINT.
inst. 9, 4, 114 poema... et aurum mensura et... spatiorum observa-
tione esse -tum. 12, 5, 2 *verecundia* virtutes facillime. MIN. FEL. 16, 5
ingenium... cum ipsa mentis formatione -ari (cf. BACHAR. fid. 4
p. 1031^a animas ex transfusione -ari). MAR. VICTORIN. adv. Arrium
1, 34 p. 1066^p -ante generatione (*v. supra p. 1781, 84*). ZENO 1, 1, 3
tractatus, qui eas (*sc. fides*) genuit vel quotidie -at, adhuc potest
-are. VVLG. Iac. 1, 15 peccatum... -at mortem ([*ἀποκρίει, syn. parit,*
τίπτει). PELAG. in II Tim. 1 p. 889^c FAVST. REL. grat. 1, 1 p. 11, 7].
SVLP. SEV. epist. app. 2, 4 p. 229, 18 praevaricatio mortem). RVFIN.
Orig. princ. 2, 10, 4 p. 178, 14 tormenta quaedam ex ipsis peccatorum
noxiiis affectibus -antur. AVG. anim. 4, 19, 33 an quia non -ant ani-
mae? in euang. Ioh. 82, 3. COD. Theod. 15, 6, 2 (*a. 399*) ne ex nimia
ludicrorum restrictione tristitia -etur (cf. CASSIAN. conl. 5, 11, 8
tristitiae genus unum de inlato damno... -atur. *v. et infra p. 1797,*
45). CASSIAN. conl. 9, 15, 1 ex quibus... speciebus licet... soleant
occasiones supplicationum pinguium -ari (*sim. 16, 6, 4*). inst. 4, 43
(*syn. nascitur, procreatur*). al. CONC. Ephes. a. 431 Schwartz I 5
p. 279, 1 parem -antia blasphemiam (*Mansi 5 p. 133^a τὴν ὁδὴν ὁδὴ-*
νοῦντα δυσφημίαν. cf. MAR. MERC. Cyr. resp. [Conc. 9 I 5] p. 162, 25
parturientes). EVGRAPH. Ter. Andr. 375 p. 38, 10 (*rec. β*) malum et
seditio... inter patrem et filium. et al. (*plura sub C, l. 73 sqq.*).

6 certarum artium usu: **a in rhetorica:** FORTVN. rhet.
3, 3 p. 122, 15 exercitatio... non quidem -at verba, sed alit ac tuetur.
MAR. VICTORIN. rhet. 1, 38 p. 246, 18 ex *propositione*... semper -atur
adsumptio. **b in re nummaria, arithmetica:** LIB. de asse 2
assis... in duas partes sectus sex principales -at divisiones. FAV.
EVL. p. 9, 6 trias... -at sex (*syn. parit*). MART. CAP. 7, 738 omnes
numeri intra decadem positi aut gignunt alios aut gignuntur ab
aliis [aut procreantur] (*sic Barwick, Gnomon 2, 1926, 190 ex ISID.*
lib. num. 34 p. 186^a; aliisque gignuntur a. p. *Dick, varia codd.*):
<h>exas, octas (ogdoas *Dick*) -antur tantummodo, tetras... et creat
et creatur *eqs.* BOETH. arithm. 1, 20 p. 42, 3 *numeros* a nullo certo
fine -tos (*antea* procreati). mus. 4, 2 hic quadruplus ex duplicata
-BC- proportionem -atur. **c apud medicos:** VINDIC. med. 1 se-
men... ex sanguine -atur. 9 lapidem dixit Hippocrates in ve-
sica -ari (CAEL. AVR. chron. 5, 4, 63 lapidibus -tis. ORIBAS. syn. 2
add. p. 843). 12 tumor (31). CAEL. AVR. chron. 3, 2, 14 passioni-
bus -andis (3, 8, 105 -tā. ORIBAS. syn. 1, 14. 25 pessimam). 3, 8, 98
ex plurimis aliis partibus patientibus hydropes -antur. *ibid.* hyderon
ex renibus. 5, 2, 33 ut... digiti... -ent poros, quos nos transitus (*immo*
'callos' seu 'durities' [*πόρους, non πόρους*]) dicere poterimus. 5, 10, 91
de iis *emphyematibus*, quae in matrice -antur. 5, 10, 92. 93. 94 col-
lectionibus -tis (*ibid.* 95). al. ANTHIM. 25 turtures... melancholicum
humorem ([27]. 33 *isicium* bonos humores). 33 *isicium* corrupte-
lam ventris -at (36). 79 lapides a caseo -antur. al. ORIBAS. syn. 1, 16
quae... cum tumore sunt frigidis humoribus, -antur ex flegmate
(quod flegma educit *cod. Laud.*; *gr. τὰ δὲ σὺν ὀγκοῖς τῶν φλεγμα-*
τικῶν). *ibid.* ne catartici de subito tangendo eis submersionem -et *eqs.*
(*gr. ὁπὸς μὴ... ἢ δύναμις... ἐπιτετα τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς*).
1, 17 p. 820 si... vomit <t>a -entur (vomitus fiat *cod. Laud.*; *gr.*
ἐλ... ἔμετοι προσίσταντο). 1, 19 p. 824 *oleum andragni* solvit...
omnem ventositatem ex spiritus habundantia[m] -tam (*gr. γίνονται*
στροφοί κτλ.). *ibid.* tensiones. 2 add. p. 841 scibalas. al.

7 singulariter de tubae sono: PETR. CHRYS. serm. 92 p. 460^a
o quanta silenter vox nascitur! o quanta taciturnitate tuba saeculis
inclamatura -atur!

B fere i. q. fingere, formare sim.: **1 de homine eiusque**
indole (*passive tantum*): CIC. part. 82 quemadmodum quisque -tus,
... educatus, ... institutus moratusque fuerit. rep. 1, 39 est... genus
hoc *hominum*... ita -tum, ut *eqs.* ([off. 1, 103 a natura] cf. fin.
5, 43 est naturā sic -ta vis hominis, ut *eqs.* [5, 66 cum sic homi-
nis natura -ta sit, ut *eqs.*]). 6, 15 homines... sunt hac lege -ti,
qui *eqs.*

2 de rebus: **a generaliter:** MANIL. 1, 866 sive
... ratio praebentis semina terrae (*idem ac 'terra semina praebens'*) in
volucres ignes potuit (*Scal., posuit codd.*) -are cometas. MART. 6,
49, 4 de ligno mihi quolibet columna est, sed viva -ta de cupressu.

b specialiter de formandis vocabulis et versibus (cf. QVINT.
inst. 8, 6, 32 nihil -are audent ipsi; opp. ab antiquis ficta): ROMAN.
Char. gramm. p. 168, 4 B. *'reses, obses'* ex verbo -antur. TER. MAVR.
1019 syllaba prima brevi quemcumque pedem -bit. 1787 sic penta-
meter -tus. 2105 unde tibi tales -entur epodi.

C abit in significationem q. e. quoquomodo alicuius rei vel cau-
sam esse vel causam praebere, i. q. efficere, parare (*audacius*
p. 1797, 63) *sim. (passive i. q. fieri, existere)*: STAT. Theb. 5, 458
alios, Colchi, -atis amores (*i. Medeam facitis Iasoni desiderationem*
Hypsipyla. cf. CARM. epigr. 495, 6 *Glyconis* lusibus... suis -bat... amo-
re(m) [*i. parabat*]. *v. et p. 1794, 61*). SCAVR. Roman. Char. gramm. p. 173,
6 B. vocativus singularis generis masculini (*i. 'meus'*) multos dissiden-
tes... -at. MOD. dig. 25, 3, 7 nihil ei... ex hoc praeiudicium -are (-ari
edd. ante Mommsen) respondi (COD. Theod. 10, 19, 15 [a. 424 = COD.
Iust. 11, 7, 7] quod si quis... illud... fecerit, sciat nullum exinde
praeiudicium fisco esse -andum. COD. Iust. 2, 24, 5 [a. 294] nullo eis
praeiudicio per electionem -ando [6, 30, 21, 2 a. 531. 6, 61, 8, 1 a. 531
[G. Meyer]

filio. 7, 71, 8, 7 a. 531—32, al.]. 4, 21, 19, 1 [a. 529]. 7, 32, 4 [a. 290]. 11, 48, 20, 3 [a. 529] et saepius). CYPR. GALL. exod. 304 papulae gregibus -ant tormenta (cf. VVLG. exod. 9, 10 facta... sunt ulcera vesicarum... in hominibus et iumentis). PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 170, 8 ex una face si lumina plura succenderis, nullum damnum principali materiae -bis. p. 178, 18 nobis maerorem. ZENO 1, 1, 6 stultae quaestiones lites -ant (VVLG. II Tim. 2, 23 [γεννώσειν]). PS. PHOEBAD. fid. 5 p. 41^p). OPTAT. 1, 11 p. 14, 1 scisma (syn. nutritur, roboratur. GALL. PLAC. Leo M. epist. 56 p. 861^c). 3, 1 p. 68, 10 martyria. DAMAS. Hier. epist. 35, 2, 1 (= EPIST. pontif. 253) quo fit, ut et legenti fastidium -et longitudo epistulae (PETR. CHRYS. serm. 120 p. 529^b PAVLIN. Faust. Rei. epist. 4 p. 181, 14 GREG. TVR. Andr. prol. p. 827, 18 VEN. FORT. vita Hil. 2, 5 GREG. M. in Ezech. 1, 11, 1 CAES. ABEL. suggest. p. 307 al.). PRISCILL. tract. 8, 121 p. 88, 23. VEG. mil. 3, 2 p. 68, 7 malae aquae potus... pestilentiam bibentibus -at. PAL-LAD. Maximin. c. Ambr. 87 narratio fidei tibi... naufragium. HEGES. 4, 18 ut uvarum racemi edendi -ent spectantibus cupiditatem (gr. 4, 485 aliter). HIER. epist. 22, 27, 6. vita Hilar. 33 p. 46^c ne vobis molestiam -em ([AVG. epist. 202^a, 3, 7 p. 306, 8 molestias]). CHRON. pasch. Rufin. hist. 4, 13, 6 [a. 161] nihil... molestiae hominibus [μηδὲν ἐνοχλεῖν]. RVFIN. hist. 8, 7, 5 [ἀδιήσαντος]). PELAG. in Rom. 3, 13 sepulchrum... clauditur, ne... viventibus exhalatione sua -et pestem. in II Cor. 6, 6 nulli... amaritudinem. RVFIN. apol. ad Anast. 8 p. 628^a qui offendicula et dissensiones... fratribus -ant (cf. LEO M. epist. 45, 2 p. 835^b universa, quae offensionem -verunt; gr. πάντα ποιήσαντα τὴν πρόσκεινόν). apol. adv. Hier. 2, 37 p. 615^c scanda-lala ecclesiae -are (EPIST. pontif. 395 Migne 50 p. 612^c scandalum... et discordiam. LEO M. epist. 135, 1 p. 1096^b GREG. M. in Ezech. 1, 7, 4). apol. Orig. 5 p. 586 angustiam (VINCENT. LER. 11, 9). hist. 10, 12 p. 977, 4. hist. mon. 27 p. 449^b si aqua multa corpus infundatur, maiores phantasias -at. al. CLAUD. 26, 295 ingentes -ant discrimina magna triumphos. AVG. civ. 11, 32 p. 507, 20 D. plures... sententias. SVLP. SEV. chron. 2, 35, 1 periculum (VEN. FORT. vita Germ. 71, 189). COD. Theod. 8, 5, 33 pr. (a. 374) tarditas -atur. 9, 45, 4, 3 (a. 431) confusio (cf. DIONYS. EXIG. Cyr. epist. ad Succ. 2, 3 p. 301, 14 permixtio confusioque [gr. Migne 77 p. 241^c γενέσθαι. ACT. Archel. 48, 1]. COD. Iust. 12, 35, 18, 6 [a. 492] tantae... insidiae... tanta-que confusio). 12, 1, 181 pr. (a. 416) quaestio (cf. EPIST. pontif. 1054 a. 586 [Conc. IV 2 p. 106] 16 quaestio vel suspicio. COD. Iust. 10, 32, 54 [a. 416] GREG. M. in Ezech. 2, 5, 1 al.). al. CASSIAN. inst. 18, 16 causas (10, 7, 6. ENNOD. opusc. 1, 25 p. 268, 13 -ta est ab invalidis causa certandi. COD. Iust. 5, 20, 2 [a. 530]). al. EVCHER. instr. 1 p. 86, 20 regula... ignorantibus obscuritatem. LEO M. epist. 93, 1 p. 937^a (gr. ἐμποιεῖν). EPIST. pontif. 393 (a. 435) Migne 50 p. 610^b quo tibi tristitiam -emus (v. et supra p. 1796, 14). PROSP. c. coll. 6 p. 229^b cum in ipsa gratia bene velle (i. subst.) -atur. al. VICT. TONN. chron. II p. 203, 552, 2 calumnias (EVSTATH. Bas. hex. 3, 4 p. 894^a nobis calumniam; gr. παρεχέτωσαν). SEDVL. carm. pasch. 3, 97 peccata -ant augmenta malis (cf. op. pasch. 3, 8 p. 238, 15 malorum... radices). EVGRAPH. Ter. Andr. 957 p. 83, 6 ipsi (i. Charino) laetitia -ari possit ex cognitione (SERM. Caspari Anecd. p. 215, 6). Phorm. 580 p. 240, 19 res mihi magnam sollicitudinem. ENNOD. epist. 1, 8, 2 p. 17, 18 sermo caecitatem. 5, 3, 2 p. 126, 11 opusc. 1, 73 p. 281, 11 (syn. fieri). APON. 1, 8 p. 124 CASSIOD. Didym. in Ioh. 3, 6 p. 56, 28 Z. in psalm. 102, 17 p. 724^c al. COD. Iust. 1, 3, 54, 6 (a. 534) nullo eis (sc. heredibus) impedimento ex sanctimoniali conversatione -ando (4, 1, 12, 4^a [a. 529]). 2, 55, 5 (a. 531) exceptionem. 4, 49, 5 (a. 290) usuras. et alia. LEX Burg. lib. const. 79, 4 contentio. VEN. FORT. vita Albin. 15, 42 ac si pulvis eius (sc. defuncti) de se vincula -asset. GREG. M. moral. 28, 28 al. FACVND. defens. 4, 2 p. 615^a neque qui scribendi occasiones -ent, desunt vobis. ISID. eccl. off. 1, 34, 4 dierum... septimanae -ant eandem Pentecosten. CARM. epigr. 417, 7 (saec. I sec. Mommsen) <a>uratam (sc. statuam) faciunt -tis undique nummi<s> (i. 'collata pecunia' Buech.). 1199, 2 dolorem.

III i. q. **regenerare** (per baptismum): PS. DAMAS. epigr. 73, 3 (= INSCR. christ. Rossi II p. 139, 26) huc undis -te veni, quo sanctus... spiritus... te... vocat. VICT. VIT. 3, 34 quem (sc. Elpidoforum) Muritta... de alveo fontis susceperat -tum. ARATOR act. 1, 663 qui -atur aquis. v. et s. generatio IIB, p. 1784, 57 sqq.

grammatica quaedam notabilia: -anda, -orum n. vicem gerens part. fut. pass. pro subst. positi, i. q. τὰ γεννησόμενα sive τὰ τεχνησόμενα: MART. CAP. 9, 894 Genethliace... astabit, quae... pensa Lachesis... atque instantium saeculorum -anda denuntiat (sic RMB¹ [generenda], gerenda rell., quod quo audacius, eo minus apte esset dictum de Genethliace). -at intransitive, i. q. fit: ORIBAS. syn. 6, 29 p. 116 si ex ventositatem spiritus -ent dolores (fiunt cod. Laud., gr. τὰς διὰ φουσώδες πνεῦμα γινόμενας ὀδύνας). c. duplici obiecto: v. supra p. 1793, 28. 1794, 55. 68.

participia: praes. generāns, -antis m. pro subst.: v. p. 1792, 73. 1794, 75. 1795, 3. 1798, 9. perf. pass. generātus, -i m. i. q. filius, natus: v. supra l. 66 (i. q. regeneratus); p. 1790, 46. 1791, 33. 1793, 11. 22. 51. CHALC. comm. 153 p. 210, 6 (ex graeco translatus) cave (sc. Lai) vetatos liberum sulcos seras, -us ille te mactabit impie (gr. ὁ φύς). AVIEN. Arat. 217 ortu cuiquam -o Deu-

calioneo (i. fere 'mortali'). generātum, -i n. i. q. τὸ γενο- vós: CHALC. transl. p. 28^b ad nativum respiciens -umque contem-plans (eis τὸ γενορός; comm. 201 p. 242, 22 tam aeternis quam na-tivis -isque). p. 29^a quippe mundus -orum omnium speciosissimus (comm. 76 p. 144, 4 -orum et occiduorum [137 p. 198, 25 mutabilium -orumque]. 299 p. 327, 26). p. 51^a (τὸν γενορότος). AVSON. 336, 49 in physicis tria prima: deus, mundus, data forma; tergenus omni-genum: genitor, genetrix, -um. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 10 p. 1120^c conficiens atque confectum et generans atque -um (de deo patre et filio). DRAC. laud. dei 1, 685 virtute dei, qua cuncta creavit et -a vigent (cf. 2, 38 quaecumque creantur aut -a valent).

deriv.: generatio, generativus, generator, generatorius, genera-trix, generatura

compos.: aggenerare, con-, de-, in-, pro-, re-, supergenerare.

G. Meyer.

generositās, -ātis f. a generosus. qualitas, status, condicio ge-nerosi. gaen-: v. infra l. 35. inde a COLVM. GLOSS. εὐγένεια, nobilitas, pulchritudo.

I de hominibus: A de origine, sanguine, stirpe: 1 pro-prie: APVL. Socr. 23 p. 174 nihil laudibus Socratis... admisceo, nul-lam -em, nullam prosapiam, nullos longos natales. PORPH. Hor. carm. 4, 4, 36 honestas natalium -sque. epod. 8, 11. SERV. auct. Aen. 4, 365 et maternam et paternam -em Aeneae. RVFIN. Orig. in lev. 14, 1 Israelitici nominis -e gaudentem. in cant. 2 p. 114, 2 B. -em sibi Abraham et Isaac... ascribere. PS. AVG. quaest. test. I 109, 15 -em Melchisedech (opp. humilitas generis). NOVELL. Anth. 1, 2 splendore... senatoriae -is (supra: insignium familiarum... nobilitas). Valent. 2, 2, 1 muneribus (abl.) patriae suae nascendi -s debet esse. munifica. RVRIC. epist. 2, 26 p. 411, 16 -e prosapiae. Op. imperf. in Matth. 1 p. 130 -is dignitatem. MYTIAN. Chrysost. hom. 5, 2 p. 272 extr. -em... lu-daicam (εὐγένειαν). HIST. Apoll. 36 rec. A et B Tharsiam integrae (integerrimae B) virginitatis et -is (i. pulchritudinis? cf. supra l. 18 et IC). VEN. FORT. vita Hil. 3, 6 gratia -is ornatus (syn. nobilitatis lampade non obscurus). in inscriptione mutila: CORP. VIII 22675 <l>onga gaeneros<i>tate ornati. in inscriptione 'confusae orationis' (sic ed.): ibid. 27887 -i suae. INSCR. christ. Rossi II p. 171, 29, 5 -s... parentum. nota in circumlocutione: SIDON. epist. 1, 3, 2 mussi-tat... iuvenum nostrorum calcata -s. 2 in translationibus christianis: de fidelium, piorum, sanctorum statu: TERT. adv. Val. 30 p. 206, 9 Valentiniani de... diligentia delictorum -em suam vin-dicent. adv. Marc. 4, 5 p. 430, 21 sic et ceterarum ecclesiarum -s re-cognoscitur. 5, 4 p. 581, 25 Christianismi -em. CYPR. zel. 15 in acti-bus eius (hominis spiritaliter nati) divina -s praedictur (cf. supra: hominibus... gloriosum filios habere consimiles). ARNOB. nat. 2, 48 -s... principalis (i. a principe, sc. deo, veniens; cf. supra: dei prin-cipis prolem). HIL. frg. min. B I p. 229, 10 -em primae et beatae... creationis amissimus (in Adae offensa). AVG. nupt. et concup. 2, 25, 40 innocentem pronuntio qui nascitur ex -e seminum. SALV. gub. 5, 60 salubritas esset omnium, -s plurimorum. FAVST. REI. epist. 5 p. 192, 19 membra Christi... a -e filiorum flagitio operante degenerant. GREG. M. moral. 20, 42 stulti cognationem acceptae per imaginem -is per-dunt. ibid. dum terrena saperent, ab intima -e repulsi sunt (cf. supra: ignobiles). sim. de martyrio: TERT. scorp. 15 p. 178, 14 Paulus civitatis Romanae consequitur nativitatem, cum illic martyrii renascitur -e. de anima, sim.: NOVATIAN. trin. 25 (20) p. 935^c hanc habet -em immortalitatis anima in quovis homine, ut non possit interfici, multo magis hanc habet potestatem -s verbi dei (AVG. gen. ad litt. 11, 32, 42 suae -is index anima rationalis). HIL. in psalm. 119, 21 caelestis naturae (i. animae) captiva -s in corpore. 125, 4 v. infra l. 79. in Matth. 5, 4 solet animi -i... carnis vitiosa origo dominari. ARNOB. ad Greg. 2 p. 386, 6 pro tua -e, anima (ibid. duas... nobilitates tui generis). ibid. p. 387, 3 insigne -is, anima, ostende. de deo filio: TERT. carn. 9 p. 445 si quid in illa carne (sc. Christi) de caelesti -e radiasset. IREN. 2, 14, 5 Salvatorem a nemine... posse coinquinari propter -em. NOVATIAN. trin. 25 (20) v. supra l. 55. HIL. coll. antiar. B II 9, 6 Christum infinitatis... pa-ternae -e exspoliantes. in Matth. 12, 18. PS. AVG. quaest. test. I 97, 4 magnificentia... et nobilitas patris -s est veri filii. ARNOB. ad Greg. 2 p. 387, 4 superna -s. huc pertinet SERM. Caspari Anecd. p. 326, 8 deus vult consentire cum -e pretii (sc. redemptionis per Christum) dignitatem redempti. de rebus personatis: VVLG. sap. 8, 3 -em illius (i. suam) glorificat Sapientia contubernium habens dei (εὐγένειαν δοῦλε. AVG. mor. eccl. 1, 16, 28 ad h. l.: an... -s solet significare aliud quam parentes?). ARNOB. praedest. 3, 17 p. 659^b degener tu, illa (Gratia) summi imperii filia, et sua te -e nobilitat.

B de solis moribus (nullo respectu originis vel familiae): PS. SEN. ad Paul. 1 tanta maiestas est rerum (sc. a te dictarum) tantaque -e calens. ARNOB. nat. 2, 25 o viri plus quam satis est vobis ex aliena (sc. Platonis?) -e tribuentes. HIL. in psalm. 125, 4 religiosae ani-mae -s. PS. RVFIN. in Os. 9, 10 p. 1008^b Abraham Isaac et Iacob -is indicia praestiterunt. ibid. patrum laudata -s. 12, 3 p. 1022^b placita deo... -e. 12, 7 p. 1023^b insignia paternae -is. AVG. epist. 149, 27 incongruum et a -e vestrae libertatis alienum. SIDON. epist. 2, 10, 1 extollere... tantae diligentiae -em.

[Hey]

C de corporis habitu et facie (cf. GLOSS. pulchritudo): HIST. Apoll. 15 rec. A et B -s ... tuam (om. B) nobilitatem ostendit. 36? (v. p. 1798, 31).

II de bestiis (sc. de propriis generum virtutibus): A domesticis: COLVM. 6, 36, 3 aliquis (admissarius) -em suam natis exhibet. PLIN. nat. 8, 198 in ... ove satis -is ostenditur brevitatem crurum. 8, 181 tauris in aspectu -s, torva fronte etc. 8, 202 caprarum -is insigne. 10, 156 gallinarum. PELAGON. 163 -em equorum currulum. CHIRON 643. B feris: PLIN. nat. 8, 42 leoni praecipua -s. 8, 50. TERT. anim. 8 p. 309, 17 ut natorum suorum -em ... iudicent aquilae.

III de fructibus agri (sc. bonae indolis): A de vino etc.: COLVM. 3, 2, 23 haec (precia minor) -e vini ... commendatur. 3, 2, 28. 3, 6, 4 quadriennium virentium -em declarat. arb. 2, 1 manifestum est -is (-e unus cod., haud scio an recte) vitium (gen.?), non anni ubertate fructum provenire. 1, 3 vitis pretio parata certam -is fidem non habet. PLIN. nat. 14, 25 eugeniam (vitem) Tauromenitani colles cum -is cognomine misere Albano ... agro. 14, 61 Caecubo erat -s celeberrima. B de aliis frugibus: COLVM. 3, 4, 2 semina peregrina nec certam -is fidem pollicentur. PLIN. nat. 19, 90 siseris -s praecipua. PALLAD. 11, 3 surculorum. POTAM. tract. 1 p. 1412^c balsami -e melliflua. PS. RVFIN. in Ioel 2, 4 sqq. p. 1044^p quasi naturae -s interiret. in imagine: LEO M. serm. 81, 3 custodienda ... est omnium germinum seminumque -s, quam ex summi agricolae (i. dei) plantatione concepimus.

IV de metallis: RVRIC. epist. 1, 3 p. 356, 10 abstrusas lapidibus gemmas propriae reddere -i (ibid. amitterent nobilitatem).

***generosus**, -a, -um [a genus. W.]. SERV. Aen. 1, 359 a genere -us. non ante CIC. SALL. NEP., inde per totam latinitatem, tam ap. poetas quam ap. scriptores, ita tamen ut a nonnullis vitari videatur (deest CVRT. VAL. FL. TAC. PLIN. min. AVG. COD. Theod. Iust. al.). comp. -ior: HOR. sat. 1, 6, 2 al. OV. met. 9, 491 LIV. 38, 17, 13 VAL. MAX. 3, 7, 1^a COLVM. 3, 2, 6 al. PETRON. 118, 3 PLIN. nat. 3, 60 al. STAT. Theb. 6, 297 al. QVINT. inst. 1, 2, 30 IVV. 2, 145 TERT. resurr. 6 p. 34, 8. superl. -issimus: SALL. Iug. 85, 16 LIV. 21, 44, 1 VELL. 2, 125, 5 VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 al. SEN. dial. 4, 16, 1 al. COLVM. 3, 2, 13 al. PLIN. nat. 8, 48 al. QVINT. inst. 5, 11, 4. et saepius maxime -us: COLVM. 8, 2, 11. minime -us: CIC. Lael. 29. de significatione: NON. p. 118 -um: nobile vel forte (Cic. off. 3, 86). SCHOL. Pers. 2, 74 -i dicuntur qui propitio nascuntur genio, ideo honesti et benivolii. GLOSS. εὐγενής (SERV. Aen. 11, 657), γενεᾶς μεγάλης, GLOSS. II Philox. GE 30 εὐγενής ὁ ἐπὶ γένους, III Abstr. GE 8 nobilis, honestus. vocabulum primitus usurpatur de stirpe atque origine, deinde generalius etiam de indole qualitate pretio.

I de personis: A de origine (familia) nobili (insunt quae possis trahere ad B): 1 de singulis: CIC. off. 3, 86 certamen ... cum rege -o ac potenti (Pyrrho). parad. 20 petulans ... in aliqua -a ac nobili virgine (opp. in muliere ignota). NEP. Att. 1, 3 -i condiscipuli (cf. ibid. nobilis inter aequales). HOR. carm. 3, 1, 10 hic -ior descendat in campum petitor. translate de Castore et Polluce OV. am. 2, 11, 29 -a ... fecundae sidera Ladae. met. 14, 698 viderat a veteris -am sanguine Teucris Iphis Anaxareten, humili de stirpe creatus. fast. 2, 199 miles -us (de trecentis Fabiis. de isdem 2, 225 -a domus). nota LIV. 4, 55, 3 acerrimi viri -ique iam, ut inter plebeios. PAVL. FEST. p. 44 hominibus -is. VAL. MAX. 6, 8, 3 iuvenis (Gracchus). ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 13 Tarquinius natus ... matre -a, sed inopi. SEN. Tro. 872 Dardaniae domus -a virgo (Andromacha). dial. 1, 5, 11 adulescens (Phaethon). SIL. 5, 261 -e Volunx. HOMER. 238 proles -a Lycaonis ... Pandarus (cf. B 827 Ανάκτορος ἄγλαος νιός). 622 proles -a atque inclita. STAT. silv. 2, 1, 191 -i ... Blaesi. 4, 7, 41 infans. IVV. 2, 145 Gracchi filius gladiator ... Capitolinis -ior. 6, 124 -e Britannice. SVET. Tib. 49, 1 -issimam feminam Lepidam. APVL. met. 9, 17 uxorem -am et eximia formositate praeditam. ITALIA Luc. 19, 12 (cod. e) homo quidam -us (εὐγενής. VVLG. nobilis). PORPH. Hor. sat. 1, 5, 65 a -is pueris (ibid. servilibus natalibus). AMM. 15, 9, 6 Herculem ... coisse cum -is feminis. CLAUD. DON. Aen. 10, 200 Mantua -is et praecipuis maioribus fulta. RVFIN. hist. mon. 30 locupletibus et -is parentibus natus. OP. imperf. in Matth. 14 p. 711 med. degener filius ad opprobrium pertinet -i patris. VEN. FORT. vita Pat. 3, 9 iuxta saeculi ordinem -is parentibus exortus ... -ior moribus institutus. ORIG. in Matth. 13, 16 infantes ... -i similes ... pueris degeneribus (ἀγενεῖς ... εὐγενῆ). in I reg. 5 p. 8, 18 B. uxor nobilior et -ior (sc. gratia, tamquam Sara). CORP. VI 31187 M. Vlp(ius) Cresimus ... natione Parthus ex -is MHNA tur. Issi (sic. v. adnot. Momms. et INSCR. Dessau 2193). CARM. epigr. 676 ... -a michi colux <... 1435 Claudia nobilium prolis (sic) -a parentum. εὐγενῆς: IVV. 8, 224 -i principis (Neronis) artes. APVL. met. 4, 34 -um illum maritum meum (Psyches). dub. an ironice MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 1 o -e Candide (de Arriano). de deo: TERT. adv. Marc. 1, 11 p. 305, 24 alius deus potior et -ior creatore. PRVD. apoth. 257 nisi omnem vim maiestatis patriae -us haberet Filius. sim. de fidelibus: TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 332, 17 timet ... redundantiam subolis deus Marcionis, ne ... -iores habeat Marcionitas ex Marcionitis. de rebus personatis: PRVD. psych. 799 -a Fides (cf. 716 Virtutum regina). VEN. FORT.

carm. 1, 21, 1 laus tibi ... minor fuerat, -e Garonna. pro substantivo vel praedicativo: NEP. Them. 1, 2 pater Themistoclis ... -us fuit. Cim. 1, 3 Callias ... non tam -us quam pecuniosus. ATT. 12, 1 praeparet ... equitis Romani filiam -arum nuptiis. VERG. Aen. 10, 141 te ... Maeonia -e domo (cf. CARM. epigr. 1529 B1 antiqua -e domo). HOR. sat. 1, 6, 2 nemo -ior est te (Maecenate). 1, 6, 24 trahit ... Gloria ... non minus ignotos -is. OV. epist. 15, 171 coniugium -ae degener opto. met. 8, 848 dominum -a recusat (filia Erysichthonis). 9, 491 tu me vellem -ior esses. 13, 148 materno ... sum -ior ortu. trist. 4, 4, 1 nominibus cum sis -us avorum, exsuperas morum nobilitate genus. SEN. Ag. 289 Clytemestra nubet tibi (Aegistho) ... -a exuli? Med. 217. IVV. 7, 191 felix: et sapiens et nobilis et -us. APVL. met. 5, 29 Venus ad Amorem: praesumis ... te solum -um (fere i. q. genuinum, legitimum filium, cf. p. 1799, 77)? Socr. 23 p. 174 -us est? parentes laudas (MIN. FEL. 37, 18 nobilitate -us es? parentes tuos laudas). PORPH. Hor. carm. 2, 3, 21 opp. ignobilis. sat. 1, 6, 1 opp. humilis. 2, 5, 8 (ad: et genus et virtus) qui sit -us et fortis. ANTH. 446, 1 formosa es ... dives -a vetusta. DRAC. Romul. 9, 148 Priamo, -e, refunde cadaver Hectoris. IORD. Get. 5, 40 qui inter eos (Gothos) -i extabant. CARM. epigr. 843, 1 Gavia casta pudica decens sapiens -a probat(a). CARM. epigr. 2145 v. Onomast.

2 de corpore consanguineorum vel alia boni generis multitudine: CIC. carm. frg. 3, 49 civilem -a[m] stirpe profectam ... cladem (de coniuratione Catilinae. Brut. 213 o -am stirpem Scipionum. NEP. Eum. 1, 2 APVL. met. 1, 23). NEP. Dion. 1, 2 Dion ... praeter -am propinquitatem nobilemque maiorum famam (nobilem propinquitatem -amque ... famam codd.) ... alia ... habuit bona. OV. fast. 2, 225 -a domus (ibid. nobilitas). EPICED. Drusi 207 iuventus (464). LIV. 21, 44, 1 -issimarum gentium equites. VAL. MAX. 9, 14, 4 -issimum consulatus collegium. SEN. Med. 110 candida ... proles -a Lyaei (de choro bacchantium. Oed. 110 de Thebanis: Cadmi -a proles. de singulis v. p. 1799, 58. 59). HOMER. 625 nobilis est domus et fama -a propago (RVT. NAM. 1, 7). STAT. silv. 5, 3, 146 pubes. HIER. in psalm. 136 -a quondam caterva Iudaeorum. PRVD. perist. 3, 50 -a patrum turba.

3 de corpore (membris sim.) generosorum: OV. met. 9, 280 implerat ... uterum -o semine (SEN. Tro. 536 -a in ortus semina exsurgunt suos. AMM. 31, 2, 25 Halani -o semine procreati. aliter PRVD. apoth. 28 princeps -i seminis [i. populi] Abram). OV. met. 12, 234 -a ... pectora Thesei. 13, 457 -o sanguine (fast. 2, 839. LVCAN. 3, 723 iuvenis -i sanguinis [ADNOT. nobilis]. SIL. 12, 359). EPICED. Drusi 259 -a ... forma. LVCAN. 1, 604 tollens apicem -o vertice flamen. 8, 680 -a fronte decora caesaries Magni. 9, 216 -am ... ad umbram (eiusdem). SIL. 5, 274 degustat cuspis -um ... cruorem. DRAC. Romul. 9, 179 -o in corpore Hectoris mortui. 9, 214 -um cadaver. cf. TERT. adv. Marc. 2, 8 p. 345, 9 afflatus dei -ior spiritu materiali. ad originem divinam pertinens: PRVD. cath. 10, 21 dum -a (i. spiritus) caducis (i. corpore) ceu carcere clausa ligantur. 10, 128 hominis ... membra ... -a et fragmina credo terrae. perist. 3, 85 pectora ... -a Christianorum.

4 de variis rebus, quae ad generosos pertinent: a corporali-bus: OV. fast. 1, 591 dispositas -a (cinerosa R) per atria ceras. VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 -issimarum imaginum fetus (cf. ibid. humili loco nati). CYPR. GALL. gen. 1120 quos -is progenit thalamis genitor vel paelice serva. VEN. FORT. carm. 3, 6, 1 -i ... templi (Hierosolymitani). b incorporalibus: PROP. 4, 11, 61 emerui (Cornelia) -os vestis honores' (i. generosarum vestis, sc. stolae. cf. OV. hal. 66 [p. 1801, 65]). OV. epist. 6, 113 si te nobilitas -aque nomina tangunt, ... nata Thoante feror (sim. 19, 223. CARM. epigr. 520, 1 -o nomine miles). FLOR. Verg. p. 186, 6 civitas ... -issimis auspiciis instituta (Tarraco? sc. colonia Iulia victrix triumphalis). APVL. met. 3, 15 praeter -am natalium dignitatem. DRAC. Romul. 7, 6 emerito referens -as auspice laudes (cf. 7, 2 nobilium thalamis). ISID. reg. mon. 4, 4 ex -a et locuplete vita (opp. ex inopi vel servili condicione). nota CYPR. epist. 39, 3 familiae dignitas et -a nobilitas. n. pro subst. TERT. anim. 28 p. 347, 21 neque veritas desiderat vetustatem neque mendacium devitat novellatatem. teneo falsum, antiquitate -um. resurr. 6 p. 34, 9 aliquid origine -ius et de mutatione felicius. adv. Hermog. 18 p. 146, 8.

B de moribus, virtutibus (i. qui talem se praestat, quales bono genere nati esse vel solent vel debent. SCHOL. Pers. 2, 74 v. p. 1799, 38. in ironia v. p. 1799, 76): 1 de ipsis personis: SALL. Iug. 85, 15 naturam ... communem omnium existimo, sed fortissimum quemque -issimum (cf. 85, 17 ex virtute nobilitas coepit). LIV. 23, 35, 8 satis honestos -osque ducerent, quibus arma sua signaque populus R. commisisset. SEN. dial. 5, 7, 2 -o repulsa iram exprimet, languido inertique tristitiam. epist. 24, 25 -os atque acerrimae indolis viros (opp. ignavos iacentesque). 44, 5 quis est -us? ad virtutem bene a natura compositus. STAT. silv. 2, 7, 64 Lucanus coepta -ior iuventa. QVINT. inst. 5, 11, 4 quod est pomum -issimum? nonne quod optimum? ... quid equus? qui -issimus? nonne qui optimus? ... quid homo? nonne is -issimus, qui optimus? (5, 11, 5 est -issimus hominum, non qui claritate nascendi, sed qui virtute maxime excellet). IVV. 8, 30 quis ... -um dixerit hunc qui indignus genere et praeclearo nomine tantum [Hey]

insignis? SIDON. epist. 3, 10, 1 Theodorus, domi quidem nobilis, sed modestissimae conversationis, opinione -ior. VEN. FORT. vita Pat. 3, 9 v. p. 1799, 69. 2 *de eis quae generosorum, i. natura et indole proborum, sunt: nota* CIC. Lael. 29 humilem... relinquunt et minime -um, ut ita dicam, ortum amicitiae, quam ex inopia... natam volunt. Tusc. 2, 16 natura ipsa et quaedam -a virtus... respuit, ne... dolorem summum malum diceret. Brut. 261 rationem dicendi (Caesaris)... magnificam et -am quodammodo (SVET. Iul. 55, 1). Ov. trist. 3, 5, 32 faciles motus mens -a capit (SEN. Tro. 1064 DRAC. Romul. 8, 105. 341). SEN. contr. 9, 1, 2 non potest -us animus contumeliam pati (SEN. benef. 3, 15, 4 -i animi et magnifici. epist. 31, 4 al. 76, 39 -us... et indolis bonae. Ps. SEN. mon. 73 nobilitas est -us animus. QVINT. inst. 1, 2, 30 PHYSIOGN. 27 p. 42, 5 [I 319, 3 γενναία τὰ ἥθη]). SEN. suas. 7, 8 -a mors (-us amor codd.). VELL. 2, 125, 5 vir simplicitatis -issimae. VAL. MAX. 3, 2 ext. 9 patientiam... non... minus -o spiritu abundantem (3, 7 ext. 7. 7, 6, 1 SEN. dial. 1, 4, 12 epist. 24, 8 PETRON. 118, 3 PLIN. nat. 8, 55 al.). 3, 7, 1^a nihil hac fiducia -ius. 5, 1, 11 -issimae indignationis verba. SEN. Phoen. 334 -am indolem probate factis (filii Oedipodis. dial. 7, 13, 4 al.). clem. 2, 1, 1 vocem -am, magni animi, magnae lenitatis. dial. 7, 20, 2 -a res est... conari alta temptare (epist. 102, 21 de animo). epist. 9, 20 -a verba iactare. Ps. SEN. ad Paul. 13 -i muneris concessio. OCTAVIA 54 mentis... -us ardor. PERS. 2, 74 incoctum -o pectus honesto (i. honestate). QVINT. inst. 2, 4, 4 indoles laeta -ique conatus. APVL. met. 2, 2 Salviae matris -a probitas. 4, 21 -o vigore latronis. flor. 17 p. 82 vel tua -a modestia vel mea ingenua verecundia. TERT. adv. Hermog. 32 p. 162, 12 operatio divina... cum -ior[a] esset (generatio sola esset Oehler). VOPISC. Prob. 3, 7 seminario virtutum -iore concretus. Ps. RVFIN. in Os. 12, 7/8 -a beati Iacob facta (cf. p. 1798, 82). CYPR. GALL. iud. 496 virtus -a fiet nati (sc. Samsonis). PHYSIOGN. 71 p. 91, 1 -um et virile ingenium (I 355, 5 γενναία ἥθη <καί> ἀνδρεία). VEN. FORT. carm. 6, 1^a, 7 Sigiberthe potens, -is clare triumphis. 4, 4, 11 Gallus episcopus -o coepit ab aevo (i. ab aetate, quae virtutis est capax) militiae domini... arma pati. n. pro subst.: SEN. dial. 4, 15, 1 iram habere... -i aliquid (epist. 33, 8). PLIN. nat. 30, 14 Nero imperare dis concupivit nec quicquam -ius voluit. QVINT. inst. 1 pr. 24 quidquid est in oratione -ius. TERT. anim. 28 al. v. p. 1800, 65. BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 463, 4 quod... perfectum est, eo, quod est imperfectum, -ius et prius esse manifestum est (cf. ibid. p. 462, 25 nobilius).

II de bestiis (laudat virtutes earum proprias vel utilitatem):

A domesticis: pecus: VERG. georg. 3, 75 pecoris -i pullus. COLVM. 3, 9, 5 subole -i armenti. 6, 24, 5 -um pecus. 7, 2, 6 propria -i generis ovilli. 7, 3, 26. 7, 6, 7 -a proles. PLIN. nat. 11, 233 sues -ae... vulgares. SIL. 4, 813 hostia ab Ausonio veniat -a Quirino. equi, canes, sim.: Ov. hal. 66. 73 v. l. 65. 62. SEN. clem. 1, 24, 2 -i ac no(biles) equi. COLVM. 6, 27, 1 est -a materies, quae circo sacrisque certaminibus equos praebet, est mularis, quae pretio fetus sui comparatur -o (fetui), est et vulgaris, quae mediocres... progenerat. 6, 27, 3 al. 6, 27, 13 opp. vulgaris. STAT. Theb. 6, 297 neque... -ior umquam alipedum conlata acies. silv. 5, 2, 22 titulis -us avitis... equus. QVINT. inst. 5, 11, 4 v. p. 1800, 80. APVL. met. 8, 4 canes venationis indaginis -ae. 10, 18 -a suboles iumentorum. NEMES. cyn. 241 -a propago equorum. PALLAD. 4, 13, 1 -is equabus (4, 13, 5). 4, 13, 4 armentis equorum. 4, 14, 2 -ius nullum est huiusmodi animal [sc. mulus] quam quod asino creante nascetur. PROB. Verg. georg. 3, 43 optimi et -issimi equi. PELAGON. 302 CHIRON 754. PHYSIOGN. 51 canibus -is (I 375, 8 κυνῶν τοὺς γενναίους). aves: SEN. dial. 5, 20, 4 -ae... aves. COLVM. 8, 2, 8 -issimae gallinae. 8, 2, 11. 12 opp. vulgares. 8, 5, 25 (ibid. bonitas). apes: COLVM. 9, 8, 5 non sunt degeneres apes intermiscendae, quae infament -as (ibid. bonae... improbae). de actionibus: Ov. hal. 73 -o concita pulsu ungula equi. SEN. dial. 10, 18, 4 nobilium equorum -am pernecitatem. COLVM. 7, 12, 12 -am... indolem canum. APVL. met. 7, 14 daturus dominis equarum insensu -o multas mulas. cf. Ov. hal. 66 -us (pro: -orum) honos et gloria maior equorum.

B feris, rapacibus (etiam de animalibus generaliter): SEN. clem. 1, 5, 5 est... ferarum... et (ne) -arum quidem praemordere (Ps. QVINT. decl. 9, 18. PLIN. nat. 10, 47 leonibus, ferarum -issimis). dial. 4, 16, 1 animalia... -issima habentur, quibus multum inest irae (SEN. nat. 1, 17, 7. epist. 92, 9 animalis -issimi, i. hominis. PLIN. nat. 8, 48 leonis, animalis omnium -issimi. 8, 49. Ivv. 8, 57 animalia muta quis -a putet nisi fortia). STAT. silv. 4, 6, 10 cur Tuscus aper -ior Umbro. Ivv. 14, 81 leporem... famulae Iovis (i. aquilae) et -ae... venantur aves. de actionibus: PHAEDR. 1, 29, 9 aper cum vellet facere -um impetum. APVL. met. 4, 13 -a... damnatorum caput funera (de feris ad ludos conquisitis). DRAC. Romul. 5, 308 feritas -a leonum. C aliis: HOR. sat. 2, 4, 31 mare... -ae fertile testae (i. conchyliorum). COLVM. 8, 16, 9 -issimis piscibus. PLIN. nat. 32, 61 -a ostrea interpretantur calliblepharata (var. lect. codd.). de puero flexibus tortuosus saltante: APVL. met. 1, 4 diceret dei medici baculo... serpentem -um... inhaerere.

III de fructibus agri (sc. bonitate, utilitate insignibus): vitis, vinum: HOR. sat. 1, 15, 18 vinum -um et lene requiro (COLVM. 3, 2, 13 Aminea... -issimis vinis... proxima. PLIN. nat. 1 ind 14, 8 al.).

LYGD. 6, 5 madeant -o pocula Baccho (Ov. met. 4, 765). Ov. rem. 567 -ae fertilis uvae vinea. COLVM. 3, 2, 17 -ior... una vitis (3, 2, 30 ex Iulio Graecino: ubi... invitabunt... commoda, ut nobilem vitem conseramus, -am requiremus. 11, 2, 32 PLIN. nat. 17, 215 PALLAD. 3, 10, 1). 3, 9, 4 -as vineas et uberes. 4, 2, 1 -ae stirpis vitem. 4, 29, 5 -os et fecundos malleolos. 5, 5, 17 -i saporis vinum. 12, 28, 4 fecis -ae. PLIN. nat. 14, 64 -um acetum (ibid. nobilitas). MART. 13, 115 Caecuba... -a. alia: Ov. met. 13, 818 pruna... -a novasque imitantia ceras. fast. 5, 211 -o flore. LIV. 38, 17, 13 -ius in sua quidque sede gignitur; insitum alienae terrae in id, quo alitur, natura vertente se, degenerat. GRAT. cyn. 142 proceris -a stirpibus arbor. COLVM. 3, 21, 11 cacumina ficorum pitorumve... si -a sint. 5, 10, 18. 9, 4, 6 ter-tiae notae, sed adhuc -ae, marinus ros. arb. 16, 1 ulmus Atinia... -issima est et lactissima. PLIN. nat. 3, 60 oleae liquor. 15, 64 mala. 15, 85 sorba. QVINT. inst. 5, 11, 4 v. p. 1800, 79. 8, 3, 76 -ioris arboris. Ivv. 12, 40 -i graminis... natura. PALLAD. 3, 25, 2 semina. 3, 25, 16 poma (opp. vitiosus. 4, 10, 25). 4, 7, 3 sarmentis. HIL. trin. 5, 23 (in imagine) -i seminis tritico agri generosos fructus ferentes: Ov. met. 15, 710 Surrentino -os palmite colles. PAVL. FEST. p. 101 ab agro -o. COLVM. 3, 2, 6 loca collina... magis exuberant aquiloni prona, sed sunt -iora sub austro.

IV de metallis (sc. pretiosis), sim.: LAVS Pis. 225 -i vena metalli. MART. 14, 95 (dicit phiala aurea:) quamvis Callaico rubeam -a metallo. TERT. cult. fem. 1, 5 p. 707 -ior... auri et argenti substantia (opp. vilissimarum materialium). MAR. VICTOR aleth. 2, 120 terra... pandit -a ad munera venas. hinc, ut vid., VERG. Aen. 10, 174 Ilva... insula, inexhaustis Chalybum -a metallis (SERV. legens 'in exhaustis': quanto exhausta fuerit, tanto -ior. auct.: hoc est πολύγο-ros in hypallaga, puto, pro: I. inexhausta -is metallis).

singulariter: tamquam a generando ortum, non a bono genere, i. q. fertilis (πολύγονος): SERV. auct. Aen. 10, 174? v. supra l. 26. MACR. Sat. 7, 5, 26 herbarum, quibus Creta -a est. SCHOL. Bern. Verg. ecl. 1, 65 Africa ferarum -a est.

structurae: -us aliqua re: VERG. Aen. 10, 141 Ov. met. 13, 148 trist. 4, 4, 1 GRAT. 142? HOMER. 622. 625 STAT. silv. 2, 7, 64 (an abl. temp.?). 5, 2, 22 MIN. FEL. 37, 10 TERT. anim. 28 p. 347, 21 al. MACR. Sat. 7, 5, 26 (v. supra l. 32) CARM. epigr. 1529 B 1. ab aliquo: Ov. met. 14, 698 (v. p. 1799, 50). alicui rei: APVL. met. 8, 4 (p. 1801, 52). gen. v. supra l. 33.

synon.: bonus, nobilis (cf. PROB. app. gramm. IV 202, 19 nobilem -um significat; opp. novilis [sim. ISID. diff. 1, 396]. de differentia: CHAR. gramm. p. 397, 23 B. (= DIFF. gramm. VII 527, 8) nobilis a nobilitate rerum, -us qui graece εὐγενής appellatur: ita alter ex re, alter ex cognatione est. GRAMM. suppl. 277, 7 -us ex nobili genere nascitur, nobilis operibus vel opibus fit [sim. ISID. diff. app. 10]. DIFF. ed. Beck. p. 60, 5 -us boni generis est, nobilis opibus factus). opp. degener, humilis, ignobilis, ignotus, vitiosus, vulgaris.

deriv. generositas.

adv. generosē. ut generosum decet. HOR. carm. 1, 37, 22 Cleopatra -ius perire quaerens. SEN. epist. 67, 4 omnia quae bellorum necessitas affert, -e feram. Hey.

genesalia NOT. Tir. 58, 95 (anteced. genesis). [dubia forma, cf. Heraeus, Archiv 12, 1902, 56. Lindsay.]

genesco musscel (anglosax., germ. Muschel): GLOSS. V 298, 26 inter lemmata plane latina. de integritate glossae non constat. cf. genisculae.

geneseorum v. s. genesis. geneseus v. nom. propr. Genesius. genesiacus, -a, -um, γενεσιᾶκος. i. q. ad nascentium ortum pertinens: EVSTATH. Bas. hex. 6, 5 p. 926^B repertores... -ae rationis i. astrologi (antea syn. ad rationem genesis. gr. p. 128^B τῆς γενεθλια-λογίας). 6, 7 p. 929^C quando -a vis et decretio fatalis incumbit (gr. p. 133^C ὅπου ἐνάρχη καὶ εἰμαμένη κρατεῖ).

genesidium (-sīd-?), -ī n. per deminutionem graecam a genesis finxit FAVSTVS (cf. verbidium l. 69). i. q. liber s. libellus generationis: AVG. c. Faust. 2, 1 Faustus dixit: ... quid enim scripsit Matthaeus? 'liber generationis Iesu Christi'... quippe ubi et stella inducitur, quae confirmat genesim, ut recte '-um' hoc magis nuncupari possit quam 'euangelium'. 2, 6 tam elegans vocabulorum fabricator Faustus fuit, ut et... Iohannis exordium 'verbidium' nominaverit propter verbum, sicut illud Matthaei exordium propter genesim '-um' ausus est appellare.

*genesis, -is vel -eōs f., γενεσις. sing. gen. -is et -eos passim. acc. -im vel -in. abl. -i; -e p. 1803, 81. plur. acc. -is vel -es. nota gen. plur. -corum p. 1803, 76. 83. [dubium an nom. propr.: CARM. epigr. 657, 4.] v. Onomast.

I i. q. nativitas, fatum, genitura, horoscopus, sim. (nota: abest a FIRM. math. GLOSS. III Abstr. GE 15 fatum decretum; Corp. G 72 constellatio): PETRON. 39, 8 in Cancro ego natus sum... et ideo... nihil supra illum posui, ne -im meam premerem. Ivv. 6, 579 si prurit frictus ocelli angulus, inspecta -i collyria poscit. 14, 248 nota mathematicis -is tua. SVET. Vesp. 14 cavendum esse Mettium... quod... crederetur -im habere imperatoriam (Dom. 10, 3). CARM. adv. Marc. 1, 12 nascentum -es constringere... extorum inspicis. COMM. instr. 1, 16, 2 dicitis fata -is (acc. plur.) adscribere nobis. ibid. 5 si tribuunt fata -is. PORPH. Hor. [Leumann]

carm. 1, 11, 2 per quam (*astrologiam*) -is colligitur (QVEROL. p. 34, 12 Mars trigonus, Saturnus Venerem respicit...; collegi omnem iam -im tuam... mala fortuna te premit). 2, 17, 17 unam -im nos horum *horoscoporum* aequitate habere. CENS. 13, 1 septem... stellas... vagas quae mortalium -es moderantur. ZENO 2, 43, 2 sacri... horoscopi pandam secreta: ... -is talis est vestra: primum vos... non Aries, sed Agnus excepit *eqs.* SCHOL. Pers. 5, 46 non puto discordare -im nativitatibus nostris, sed ab uno sidere ambos nos procreatos praevalente in -i nostra. COMMENT. Lucan. 6, 608 scimus... fata de sideribus colligi; dicit... planetas quibus constat uniuscuiusque -is. PRVD. c. Symm. 2, 410 *anima urbis Romae* cur sibi praescriptum... fatum... putat, -is cur vincula fingit. EVSTAT. Bas. hex. 6, 5 p. 926^A quorundam discurrentium siderum complexionem... certam -im... perficere (*gr.* p. 128^B *γενέσεις ἀποτελεῖ*). 6, 5 p. 925^C ad rationem -is (*gr.* p. 128^A *τῆς γενεθλιαλογίας*). *ibid.* p. 926^B magna sit inter -im -imque distantia. p. 926^C huiusmodi nascentium -im disponentes (*gr.* p. 128^D *τὰς γενέσεις*). 6, 7 p. 928^C maxima... vis habetur in -i, ... si aut bona stella respexerit aut mala nascentem (*gr.* p. 132^C *ἐν ταῖς γενέσεσι*). p. 929^B reges quibus regnum non -is fato sed generis iure defertur (*gr.* *aliter*). p. 929^C mercator... cui... pecuniam -is apportasset (*gr.* p. 133^C *τῆς εἰσαγωγῆς... συναθροισθῆναι τὰ χρήματα*). FVLG. RVSP. praedest. 3, 12 praedestinationem... Paulus praedicavit... nec timuit ne videretur -im vel fatum aut constellationem introducere. HIST. Apoll. 38 si -is permisisset, ... filiam tibi reddidissemus. CORP. X 4022 me tibi tullit -is iniqua (INSCR. Röm. Limes in Öst. 12, 1914, p. 337 *saec. III*: quem *filium* mihi crudelis -is abstulit. CARM. epigr. 555, 4 invida fatorum -is mihi sustulit illam. 1968, 4 [a. 336, *christ.*] o prava -is, primum qui tulisti maritum). XII 11918 (*christ.*) decretum -i<s> conplevit. XII 2039 iniqua stella et -is mala. CARM. epigr. 1992, 5 o quit tribuat -is, qui separat convirginios. 2013 o -is, o dira dies suprema iacenti instetit. INSCR. *christ.* Diehl 3313 compari dulcissimo, qui... concessit -i die x *eqs.*

II *i. q. γένεσις sensu latiore.* A *i. q. generatio, saeculum hominum*: HERM. Pal. sim. 9, 15, 4 prima scripturae -is; *seq.* secundum saeculum iustorum virorum (*gr.* *γενεά* utroque loco). B *i. q. procreatio, status nascendi*: INSCR. Dessau 9279 (*saec. II*) *aram* -is invicti Mithrae (*sc. ex petra geniti*). IREN. 1, 3, 1 Christi... postrema (*i. posterior quam*) Aeonum -is (*gr.* *Χριστοῦ... μεταγενεστέρα τῶν Αἰώνων* -is). 1, 4, 2 inde omnem animam -in accepisse (*gr.* -in; opponitur initium, *gr.* *ἀρχή*). CENS. 14, 12 nocturnis -bus, ... diurnis (*i. hominibus noctu vel interdiu natis*). AVG. c. Faust. 2, 1. 6 v. p. 1802, 65. 68. PS. AVG. serm. 131, 4 duas nostras -es..., unam qua in carne nascimur, aliam qua in fide renascimur. MACR. sat. 1, 19, 17 ad genituram... hominum quae -is appellatur. MART. CAP. 7, 732 Dyas, quod sit prima procreatio, a nonnullis -is dicta. RVSTIC. c. aceph. p. 1214^A Christus dicitur genitus qui omnibus ad id ut sint praestat -im. p. 1243^B Christus carnalem dicitur sustinere genituram, ut suae carnis suificans -im. C *i. q. vis gignendi*: COMM. apol. 964 in illis iustis nec -is exercet impia (*'generatio impudica'* Dombart in indice; sed cf. Brewer, Kommodian p. 278, 1) vires.

III *liber primus veteris testamenti, qui nomen accepit a creatura mundi et hominis* (GLOSS. -is: initium terrae vel mundi): TERT. adv. Hermog. 25 p. 153, 23 apud -im. 32 p. 161, 24 in -i (orat. 7 p. 186, 8 resurr. 10 p. 38, 22 VICTORIN. PETAV. in apoc. 5, 5 ITIN. [Silv.] 20, 1. 10 vere... scriptum est. PS. HIL. libell. 8 FILASTR. 107, 7 *al.* HIER. epist. 30, 1 *al.* RVFIN. Adamant. 4, 4 Orig. princ. 4, 1, 3 p. 297, 20. 4, 3, 11 p. 340, 27 PELAG. in I Cor. 7 p. 736^B AVG. civ. 14, 21 p. 45, 19 D. serm. 3 EVCHER. form. 3 p. 17, 7 et saepe. PS. PROSP. prom. 1, 4—34 tit. *al. saepe*. adv. Marc. 4, 40 p. 561, 1 -is... inquit (AVG. serm. 52, 7, 18 loquitur). 5, 11 p. 610, 10 habes -im orat. 22 p. 193, 17 cum omnis scriptura divina, tum et illa -is. PRAEF. bibl. monarch. in Ioh. in principio canonis... principium in -i, et... finis... in apocalypsi. VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 1 in libro Moysi... qui -is appellatur. ITIN. [Silv.] 7, 7 in libro -is (MAR. VICTORIN. verb. script. 1 -eos [FILASTR. 94, 4 *al.* HIER. quaest. hebr. in gen. tit. p. 1, 1 quaestiones in libro -eos. in Ezech. 29, 17 p. 353 V. in Is. 21, 13 PELAG. in Gal. 3 p. 813^B in Rom. 9 p. 688^B AVG. civ. 8, 11 p. 337, 19 D. 11, 32 p. 507, 6 in summo exordio sancti libri -eos. 22, 19 p. 599, 17 c. Iul. 4, 9, 53 PAVL. MED. bened. 2, 3 PRAEF. pasch. 1 OP. imperf. in Matth. 1 p. 626 POMER. 3, 6, 6 CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111 B. in psalm. 68, 17. 103 praef. 103, 4 GREG. M. moral. praef. 1 ISID. eccl. off. 2, 20, 1. nota LIB. gener. a. 334 chron. I p. 89, 11 nomina patriarcharum a -eos (cf. a generatione p. 1783, 79. item a -eos, *sc. libro*: p. 90, 22. 132, 167). LIB. geneal. chron. I p. 177, 353 liber... -eorum (*sc.*). POTAM. tract. 1 p. 1411^C iuxta librum -is. FILASTR. 79, 4 libro -eos id est creaturae mundi [cf. 95, 3. 109, 2]. AVG. civ. 16, 29 p. 173, 27 D. in hoc -is libro. VICT. VIT. 2, 77 OP. imperf. in Matth. 1 p. 614 ISID. in exod. praef. 1. LVCVLENT. 11 p. 837^C in libro -i [ACT. Archel. 26, 4]. ITIN. [Silv.] 20, 3 lectus... locus de -i (21, 1). 46, 2 inchoans a -e... percurrat omnes scripturas. MAR. VICTORIN. adv. Arrius 1, 17 exemplum de -i inducit Paulus. verb. script. 2 quae lectio -eos doceat (cf. OPTAT. 5, 2 de -eorum lectione. CASSIOD. in psalm 80 praef. -is lectio). HIL. in Matth. 8, 4 secun-

dum prophetiam -is (10, 4). 10, 13. HILARIAN. pasch. 3 -eos scriptura (AVG. serm. 166, 11 quaest. hept. 1, 25 p. 14, 14 serm. 52, 4, 10 PROSP. chron. I p. 408, 384 adn. ISID. ord. creat. 9, 9. 10, 2. 4). HIER. epist. 33, 4, 2 Adamantius scripsit in -im libros XIII. 36, 10, 2 e vestigio -im exodumque percurrere repperi loca quae *eqs.* 53, 8, 1 -is in qua de creatura mundi, de exordio generis humani... scribitur. 53, 8, 16 ut apud Hebraeos ipsae partes (*i. Ezechiel*) cum exordio -eos ante annos triginta non legantur. in Ezech. 28, 11 p. 331 V. -eos... historia (FAVST. REL. grat. 2, 6 p. 75, 3. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 781^B historia -is). 29, 1 p. 341 V. principio -eos (in Ier. 1, 7, 2. 6, 27, 2 AVG. serm. 1, 5, 5). in Ier. 4, 36, 11 iuxta -in. prol. gal. primus apud eos (*Hebraeos*) liber vocatur Beresith, quem nos -im dicimus (cf. ISID. orig. 6, 1, 4). quaest. Hebr. in gen. p. 3, 29 in ipsa fronte -eos, quae caput librorum omnium est. DIDASC. apost. 3, 15 si vis legere initium generationis mundi, habes -im. PAVL. NOL. carm. 27, 607 epist. 24, 9 p. 209, 16. 46, 3. AVG. anim. 1, 18, 29 videamus illud de -i testimonium. civ. 11, 33 p. 509, 15 D. libro cui nomen est -is. epist. 55, 17 -im lege (un. eccl. 6, 11). gen. ad litt. 12, 1 p. 379, 2 ab exordio scripturae sanctae, quae inscribitur -is. serm. 270, 5 libri qui inscribitur -is. serm. ed. Mai 128, 1 in libro legis qui appellatur -is. 182, 7 in initio -is. CANON. Migne 56, 428^B canonicae scripturae: -is exodus *eqs.* (56, 871^A. 67, 191^A). 56, 504^C. 721^A -is mundi, exodus Aegypti *eqs.* RVSTIC. synod. (Conc. IV 2) 78, 9 v. p. 1783, 57. DECRET. Gelas. 56 ordo veteris testamenti: -is exodus *eqs.* CASSIOD. in psalm. 80. 104, 23 -is textus. 118, 160 inchoatio -is. 146, 4 -is locus. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 694^A in principio -eos (LEANDER hom. p. 896^B -is. ISID. ord. creat. 5, 1 -eos. praef. test. 39, 1 principium -is de mundi creatione). p. 749^D initium -is. p. 759^B in exordio -is. ORIG. in Matth. 18, 47 a primo initio creaturae mundi... id est a -i. LICINIAN. epist. 2 p. 693^D secundum illud -is (p. 694^A). ISID. orig. 6, 2, 3 -is liber inde appellatur eo quod exordium mundi et generatio saeculi in eo contineatur. NOT. Tir. 121, 73 -is.

deriv. genesiacus, genesidium, (genesalia?). Leumann.

genesta v. genista. genetālis v. genitālis.

35 genethliacus, -a, -um. γενεθλιακός. scriptura saepissime et varie corrupta in codd. (aliquot exempla v. infra). I adiective. ad nativitatem pertinens: ARNOB. nat. 2, 69 p. 104, 3 quando siderum motus aut ratio coepta est genet(hl)iaca sciri? II substantive: A m. genethliaci, -ōrum (*sing. non habetur*), i. qui circa rationem nativitatis versantur, mathematici, astrologi, Chaldaei, cf. AVG. quaest. Simpl. 1, 2, 3 astrologis... vel eis... quos -os appellant. qui de natalibus nascentium mores et eventa coniectant. doct. christ. 2, 21, 32 qui -i propter natalium dierum considerationes, nunc autem vulgo mathematici vocantur (ISID. orig. 8, 9, 23). GLOSS. V 415, 47 *al. v. infra l. 59*. VARRO frg. Aug. civ. 22, 28 p. 622, 11 D. -i quidam scripserunt esse in renascendis hominibus... παλιγγενεσίαν. GELL. 14, 1, 1 adversum eos, qui sese Chaldaeos seu -os appellant ac de motu deque situ stellarum dicere posse, quae futura sunt, profitentur. 14, 1, 35 deterrere... adolescentes a -is istis. CENS. 14, 10 p. 26, 20 -i... dixerunt. 18, 7 p. 38, 5 huic anno Chaldaico nomen est, quem -i... ad observationes alias habent accommodatum. AVG. civ. 22, 28 p. 622, 16 D. iste Varro... sive illi -i... aliquid dixerunt, quod... destruit. conf. 4, 3, 5 vir sagax cognovit libris genethliacorum esse me deditum (cf. 4, 3, 4 illos planos, quos mathematicos vocant). doct. christ. 2, 29, 46 -orum deliramenta. ISID. nat. 26, 13 (ex Suetonio, v. SVET. frg. 142 p. 221, 11 Reiff.) -i (CD, gentiliatici B, geneclatici A², gentiliaci E, om. A¹, Becker)... omnis stellas erraticas quibusdam temporibus cometas fieri dicunt. ex Isidoro GLOSS. Corp. G 56 genethliatici: gentiles.

60 B m. genethliacus (vel -os), -ī (*sc. λόγος?*). oratio vel carmen ad diem natalem celebrandum compositum. GLOSS. V 569, 36 genethleaticus: laus natalis. v. etiam infra l. 67/68. PANEG. 3 (11) tit. -us Maximiani Augusti (de codd. varia lectione v. W. A. Bährens, Mus. Rhen. 67, 1912, 312). SERV. ecl. pr. p. 3, 22 in -o Salonini (genethliatico A, geniti hiatico B, geneleatico M). 4, 1 cui (Salonino) nunc Vergilius -on dicit (genethliacon P, genitalia condicit AB, genetlia condidit H, genethliacon edidit h, genethliaticum, hoc est carmen nativitatis, condit R). AVSON. 323 tit. -os (*sc.*) ad Ausonium nepotem (*est carmen*). C n. genethliacon (*sc. carmen*): STAT. silv. 2 praef. 24 cludit volumen -on Lucani.

Genethliacē dea v. Onomast.

75 genethliologia, -ae f. γενεθλιαλογία. astrologorum scientia, nativitatis observatio (vel explicatio). ex Iocundi coniectura VITR. 9, 6, 2 propria est eorum -ae ratio (*ibid.* non e nascentia, sed ex conceptione -ae rationes explicatas. codd. utroque loco gentiliologiae). GENNAD. vir. ill. 22 quartus liber Nicetae continet 'adversus genethliologiam' (*sic plerique*, genealogiam, genocliam *al.*).

genethlius, -a, -um. γενέθλιος. ad genus procreandum pervinens. HIER. adv. Iovin. 1, 48 p. 318 V. Iovinem gamelium et -um (cf. p. 1688, 35).

genetilla, -ae? *i. q.* aspalathus: v. vol. II 798, 57.

genetivus v. genetivus p. 1805, 5. 6.

*genetivus, -a, -um [a gignere, genitus. W.]. derivatio: GRAMM. suppl. 88, 12 -us a gigno vel melius geno, quod... habet genetum [Hoy]

ire, et inde fit -us. 87, 8. 243, 11 *v. infra l. 54 sqq.* ISID. orig. 1, 7, 31 *v. infra l. 51.* *terminatio* -ivus: GRAMM. suppl. 88, 8 nominator... qui nominat, nominatus... qui... nominatur, ... nominativus... per quem nominatur: sic -us, non genitor vel genitus. VEL. gramm. VII 66, 24 sic (*i. per duo 'u'*)... scribitur... -us. GRAMM. suppl. 88, 19 *genetivus forma reprobatur.* *orthographia*: genetivus (*per e in altera syllaba*) procul dubio genuina et primaria scriptura est; nonnulla de ea attulit Lachmann ad Lucr. 1, 1 p. 15. in schedis nostris et in editionibus parum inveni adnotatum (*forma genetivus mihi primum obvia fuit ap. Ov. met. 3, 331 in parte codicum. de mss. SVETONI v. Ihm in praef. p. LIV.* certe in lapidibus unica haec est scriptio nominum virilium et muliebrium nec non coloniae Genetivae Iuliae (cf. LEX VRSON. [Corp. I² 594] 66 et 103 Genet. 126 Genetivus). *significatio*: GLOSS. Corp. G 61 (*aut corrupta aut contaminata*) -us ut color omnis nativa dicitur id est et -a. GLOSS.^L II Abav. GE 18 -um: naturalem. *de veriloquio et significatione* cf. Wackernagel, Synt. I¹ p. 18. NOT. Tir. 95, 42 genetivus (*geni- al.*) inter generalis et genetalis (*geni- al.*).

I generatim (*omnes dedi locos*): qui quomodocunque ad genus et originem pertinet, nativus, naturalis, originarius (GLOSS. v. supra l. 15. 16): Ov. met. 3, 331 forma prior rediit Tiresiae -aque venit imago. Pont. 3, 2, 107 (*de adoptione*) adiecti... -a ad nomina gentis Cottae (cf. AVSON. 470, 12 derivata nomina aliis [*sc. generibus*], nobis [Ausoniis] ab stemmate primo et non cognati [*gen.*], sed -a placent). SVET. Aug. 80 corpore traditur maculoso, dispersis per pectus... -is notis. EVSTATH. Bas. hex. 5, 3 p. 912^B *semen* quaedam -a fomenta suscipiens (*gr. p. 100 τὰ οὐκία καὶ σύμφυλα πρὸς ἐκτὸ ἐπι-σπᾶται*). 9, 3 p. 960^A novit ineffabilem diligentiam -a captare prudentia (*gr. p. 196 ἀρετὴν τινὰ κέκτηται τὴν πρὸς τὸ κατὰ φύσιν οὐκίωσιν*). *subst. genetivus*, -ī (*fere i. q. indigena*): ITALA (Lugd.) lev. 16, 29 omne opus non facietis et -us (-is *cod.*) et prosylitus (-is *cod.* ὁ ἀυτόχθων καὶ ὁ προσήλυτος. VVLG. indigena... ad-vena). 17, 15 in -is et prosylitis (LXX et VVLG. ut supra). *cogno-men Apollinis* (*gr. Γενέτω*) et coloniae Vrsonensis v. Onomast. *dubium an pro genetivus legendae GEN litterae singulares* CORP. II 5812 (*Segisamone, p. Chr. 239*) 13 sqq. Pub(licius) Martialis libertus gen., Pub(licius) Maritimus lib(ertus) gen., eqs. *ibid.* 24 Aevaristus ser(vus) gen. (cf. Ephem. epigr. II 248 [Mommsen] et Hübner in adnot., qui 'gentilis' explicat. Mommsen interpretatur: 'eo ipso loco natus', 'vernaculus'). *incertae significationis in fragmentis laceris* CARM. epigr. 1692, 8... genet(i)ui <...>

II speciatim in grammatica: alter casus, Varroni 'patricus' ex *gr. πατρική πῶσις*; inde a FESTO (*v. infra l. 64*) nobis genetivus nomine notus (*ex γενική πτ., falsa interpretatione; v. Wackernagel l. l.*): GELL. 13, 26, 3 casum interrogandi eum dicit Nigidius, quem nos -um dicimus. 20, 6, 8 casus interrogandi..., quem -um grammatici vocant. DIOM. gramm. I 301, 35 -us, quem quidam patrium vocant. PRISC. gramm. II 185, 14 -us, qui et possessivus et paternus appellatur, -us vel quod genus per ipsum significamus, ut: genus est Priami, vel quod generalis videtur esse hic casus -us, ex quo fere omnes derivatio-nes... solent fieri. ISID. orig. 1, 7, 31 -us casus, quia per eum genus cuiuscumque quaerimus, ut: huius magistri filius, vel quod rem significamus, ut: huius magistri liber (*inde GRAMM. suppl. p. 87, 15*). GRAMM. suppl. p. 243, 11 -us a generando vel quasi 'generis relati-vus', quia genus reportat ad memoriam. dicitur etiam 'paternus'. ... dicitur et 'possessivus'. p. 87, 8 -us quare dicitur? quia sensus gignendi et possidendi habet. CHAR. gramm. p. 15, 9 B. casus sunt sex: nominativus, -us eqs. DIOM. gramm. I 301, 35 EXPLAN. in Don. gramm. IV 495, 23. MAR. VICTORIN. gramm. VI 189, 21 (*cf. ibid.* 24 quo [*sc. quia nominativus proprie non potest dici 'casus'*] fit, ut a -o casus esse inci-piant). BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 54, 3. GLOSS.^L II Philox. GE 28 γενική (*sc. πῶσις*). BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 53, 15 inflexio... nominativi -us est (*cf. sec. 1, 2 p. 65, 2*). sec. 1, 2 p. 64, 22 -us... casus non aliquid, sed alicuius est.

A adiective: PAVL. FEST. p. 163 'neminis' -o casu... usus est. FEST. p. 246 per casum -um. PLIN. Char. gramm. p. 153, 29 B. casu -o. QVINT. inst. 1, 6, 14 -o casu. 1, 7, 18 cum in dati-vum vel -um casum incidissent. SVET. Aug. 87, 2 -o casu singulari. CHAR. gramm. p. 16, 23 B. al. 381, 26 idiomata -i casus. DIOM. gramm. I 303, 7 -us casus singularis. 310, 4. 311, 16 -is casibus. DON. gramm. IV 384, 27 -i casus formulam. Ter. Phorm. 154 al. EXPLAN. in Don. gramm. IV 553, 11 verba quae -um casum secuntur (POMP. gramm. V 172, 36 al.). PRISC. gramm. II 550, 4 PORPH. Hor. carm. 3, 8, 21 al. SERV. Aen. 2, 61 HIER. in psalm. 136 p. 94, 13 AVG. loc. hept. 1, 17 p. 510, 7 al. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1129^A. **B substantive** (*pas-sim ap. GRAMM., hic illic ap. alios auctores. dedi ex locis, quos in schedis habui, notabiliores propter iuncturas, auctores, sententias*): PAVL. FEST. p. 92 'furum' -us pluralis (PLIN. frg. Char. gramm. p. 159, 3 B. al. QVINT. inst. 1, 6, 26). FEST. p. 246 quorum (*sc. nomi-num in u*)... -us pluraliter geminat u. PLIN. Char. gramm. p. 169, 1 B. -o singulari ovis litteris nomina finientur Graeca (QVINT. inst. 1, 6, 25. VEL. gramm. VII 57, 23 -us... singularis. al. Ps. RUFIN. in Am. 5, 13 quasi -o singulari). p. 181, 14 B. ita -um... declinabant, ut. QVINT. inst. 1, 5, 63 -us 'Vlixii' et 'Achilli' fecit (*cf. CHAR. gramm. p. 19, 3 B. quorum -us i facit*). 1, 6, 14 cum nomina... per

varios exeant -os. 1, 6, 22 'u'... in -o servant (1, 6, 23 MARTYR. gramm. VII 177, 14). VEL. gramm. VII 57, 11 sic -um faciunt. RO-MAN. Char. gramm. p. 177, 9 B. <gene>ti<u>u<s>... 'omnium' i lit-teram... retinet. SACERD. gramm. VI 471, 19 'ae' diphthongo faciet -o participium. DON. Ter. Phorm. 359^A 'insimulo' -o iungitur (SERV. Aen. 1, 460). CHAR. gramm. p. 16, 8 B. quorum (*nominativorum*) -us. 17, 3 quod -us sit arbiter utriusque declinationis. 17, 7 per -um ov habent. 17, 14 in δος... -o exeuntia. 23, 12 -o Graeco. 25, 23 -is singularibus. 31, 14 -um in us facit (AVG. quaest. hept. 7, 47). DIOM. gramm. I 302, 6 per -um. 303, 17 prima declinatio -um singularem mittit in ae (POMP. gramm. V 190, 18 -us in 'um' mittit vocabulum. SERV. auct. Aen. 2, 445). 303, 16 declinatio -o i geminata... termi-natur. CLEDON. gramm. V 38, 2 si -o servit vocabulum, nomen est. POMP. gramm. V 253, 8 secundum -um fac 'in loco' (*i. locativum*). PRISC. gramm. II 272, 14 in ov... terminant -um Graeca. 360, 22 -um... in 'ium' desinentia. III 4, 4 inter... -os possessivorum et primitivorum (173, 21). 170, 11 cum -o possessoris. 215, 29 -o ad-iunguntur participialia. SERV. Aen. 2, 595 -us pluralis... antiquus et ex Graeco veniens. 5, 18 'pertaesus'... regit -um. AVG. quaest. hept. 3, 35 -us pluralis in graeca lingua ambiguus est. MART. CAP. 3, 242 duplicem -um (*i. sing. et plur.*). 3, 279 'as' finitus *nominati-vus*... in Graecis... brevis est cum [uni (*add. β*)] -us 'dos' fuerit terminatus. SCHOL. Ter. p. 63, 25 -us 'pluris'... communis trium ge-nerum.

geneto genito: GLOSS.^L II Abav. GE 19 ('error scribae tantum?' ed.). cf. gigno, genitus. Hey.

? **genetrice**, -ae f. v. sub genetrice.

genetrix v. sub genitor. **gengiva** v. s. gingiva.

geniālicius (*potius quam genialicus*), -a, -um. a genialis, Ge-nialia, ut compitalicius. PHILOCAL. fast. Febr. 11. 12 (Corp. I² p. 258): III id. Febr. -ci. c(ircenses). m(issus) XXIII. pridie id. Febr. ludi -ci. 'feriarum publicarum aetate extrema Genio factarum... in-stitutio coniuncta fortasse fuit cum Aureliani Genii populi Romani in foro dedicatione' Mommsen p. 309 (*cf. s. Genialia p. 1808, 5*).

* **geniālis**, -e [a genius. W.]. PAVL. FEST. p. 94, 11 *v. infra l. 74*. 95, 9 -es (*dei*) dicti a gerendo, quia plurimum posse putaban-tur, quos postea gerulos appellarunt (*cf. p. 1826, 57*). SERV. Aen. 6, 603 *v. l. 75*. *de notione*: v. p. 1806, 62. 70. 74. 1807, 30. 35. 40. 45. 80. 1808, 9. GLOSS. ingeniosus v. p. 1839, 71. *legitur inde a CIC., saepius apud Ov., STAT., APVL., ARNOB. nat., AVSON., PRVD., FIRM. math., non apud ENNOD., qui vocem genius in deliciis habet. in aliquot mss. scribitur: genealis*: CHAR. gramm. p. 37, 3 B. Exc. Bob. gramm. I 550, 4 COD. Theod. 9, 7, 2 GLOSS. II 262, 14. V 298, 24. genalis: SERV. Aen. 6, 603 GLOSS. IV 241, 23. -is et genialis in mss. hic illic permutantur; sic -italis pro potiore -ialis in parte codd.: STAT. Theb. 3, 300. 689 CHAR. gramm. p. 37, 3 B. CLAVD. 5, 96 COD. Theod. 9, 7, 2. cf. NOVELL. Mart. 4, 1, 1 congenitales pro cum -es. v. etiam AVSON. 71, 1 (*p. 1807, 32*). at -ialis corrupte pro -italis: GLOSS. II 581, 27 generans (*corr. Loewe in Thes. gloss.*). 262, 30 γεννητικός (*correxerit*). CARM. epigr. 742, 5. praeterea -is corrupt. in: gentilis: Ov. am. 2, 13, 7 PS (*contra recte gentilis*: STAT. Theb. 12, 618 *v. p. 1807, 63*). generalis: CASSIOD. var. 3, 14, cf. GLOSS. IV 588, 2 et p. 1808, 35. ingentialis: ALC. AVIT. carm. 1, 156. geniatas: v. infra l. 70. FIRM. math. 6, 25, 1 originalis (*codd.*, tori -is Kroll). *de mensura*: per synizesin trisyllabum (*genjalis*) CARM. epigr. 2107 A 4 v. p. 1808, 19. NOT. Tir. 28, 61. loco corrupto APVL. Plat. 2, 23. ex coni. STAT. silv. 2, 7, 82 v. p. 1807, 17. 132 v. s. genialis p. 1813, 6. AVSON. 71, 1 v. p. 1807, 32.

I adi.: A sensu strictiore i. q. ad Genium deum pertinens: CORP. X 8109 d(is) m(anibus) illius sodales -es p(osuerunt). cf. s. v. Genius p. 1836, 4 sqq. *de AVSON. 377, 23 et 381, 5 festa v. p. 1807, 60 sqq.* i. q. natalis: GLOSS. II 262, 14 γενέθλιος -is natalis -is (*v. supra l. 43*). huc, siquidem Annae templum fuit (*cf. PWK VII 1148, 20. I 2224, 64*), de die: Ov. fast. 3, 523 idibus est Annae festum -e Perennae (*cf. AVSON. 323, 22 p. 1841, 82*). CARM. epigr. 742, 5 v. s. genialis p. 1814, 58. PAVL. FEST. p. 95 -es deos dixerunt aquam, terram, ignem, aerem: ea enim sunt semina rerum, quae Graecorum alii στοιχεῖα, alii ἀτόμους vocant. duodecim quoque signa, lunam et solem inter hos deos computabant (*quae sequuntur v. supra l. 36*). GLOSS.^L II Philox. GE 36 ἐπίσημος (*videtur pertinere ad geniatas, v. p. 1808, 62*) γαμήλιος (*v. infra l. 80*) καὶ στοιχείον (*cf. l. 67*), τύχη (*v. s. v. Genius p. 1827, 65*). *de STAT. Theb. 12, 618 v. p. 1807, 63*. saepe i. q. nuptialis, coniugalis (*cf. s. v. Genius p. 1830, 67*): testi-monia: PAVL. Fest. p. 94, 11 -is lectus, qui nuptiis sternitur in honorem genii, unde et appellatus. SERV. Aen. 6, 603 p. 84, 14 -es tori... sternuntur puellis nubentibus, dicti a generandis liberis (= ISID. orig. 20, 11, 5, cf. 8, 11, 88 s. v. Genius p. 1828, 75). COM-MENT. Lucan. 2, 357 lectus -is genio nuptiali dicatus. GLOSS.^L I Ansil. GE 126 -bus lectis: -es dicti, quod Genii causa praeparantur. III Abstr. GE 12 -is lecti: coniugalis. GLOSS. II 261, 28 γαμήλιος -is (III 253, 22). al. loci: i. q. nuptialis: lectus (*possunt quaedam ad p. 1807, 23 sqq. referri*; de GLOSS.^L II Philox. LE 4 v. p. 1807, 49): CIC. Cluent. 14 HOR. epist. 1, 1, 87 in aula est (SCHOL. v. p. 1807, 34). SEN. contr. exc. 6, 6 opp. funebris. LAMPR. Alex. 13, 2 (lecti om. exc., cf. [Bulhart])

p. 1808, 14 sqq.). ARNOB. nat. 4, 20 -is lectuli sacramenta (4, 23 AVSON. 467, 2. SERV. Aen. 3, 324 'nec victoris eri tetigit cubile': ... non -em lectulum, sed cubile). CATVLL. 64, 47 pulvinar ... divae -e locatur. torus: VAL. MAX. 6, 1 pr. 2, 6, 14 SEN. Ag. 298. Med. 1 di coniugales tuque -is tori, Lucina, custos. QVINT. decl. 262 p. 73, 14. 291 p. 161, 21 TAC. ann. 15, 37 (= SVLP. Sev. chron. 2, 28, 2) PLIN. paneg. 8, 1 APVL. met. 2, 6. 9, 26 tori -is calcato foedere. 10, 34. NOVELL. Mart. 4, 1, 1 Constantinum, cum -es (v. p. 1806, 47) senatorios toros contaminari pollutarum mulierum faece prohiberet. ARNOB. nat. 6, 22. LACT. inst. 3, 22, 9 volucres ... nidos suos tamquam -es toros ... defendunt. FIRM. math. 6, 31, 82 al. VIR. ill. 57, 4. COD. Theod. 9, 7, 2 (a. 326; = Iust. 9, 9, 29, 2) maritum -is (v. p. 1806, 43. 47) tori vindicem. 9, 38, 6 DRAC. Orest. 24 CASSIOD. var. 2, 10, 1. PRVD. c. Symm. 2, 616 distantes regione plagae ... conveniunt ... per -ia fulcra externi ad ius conubii. v. etiam sub II p. 1808, 14. de aliis rebus (de hominibus Ov. l. 19) ad nuptias ipsas pertinentibus: STAT. silv. 2, 7, 82 taedis -bus (s. -italibus codd.). ANTH. 941, 83 pompae -is honorem. CLAUD. 5, 96 thalamis ... -bus (v. p. 1806, 46). rapt. Pros. 2, 327 epulis (aliter cena infra l. 37) ... -bus. Ov. ars 1, 125 ducuntur raptae, -is praeda, puellae. STAT. Ach. 1, 113 bellis -bus (sc. quae in nuptiis Pirithoi orta sunt). 2, 68 -ia ... pacta (sc. quae Tyndareos cum Helenae procis pepigit). silv. 1, 2, 224 quondam -is litora Naxi (ubi Bacchus nuptias cum Ariadna celebraverat). i. q. coniugalis (cf. p. 1806, 81 sq.): STAT. silv. 3, 3, 108 iura ... -ia cordi ei sunt et mentem vincere toris ac iungere festa conubia et fidos domino genuisse clientes (Theb. 3, 689 iura deum -ia [v. p. 1806, 46] testor. PRVD. perist. 13, 24 -e tori ius). Theb. 3, 300 -ia foedera Cadmi. PRVD. perist. 3, 105 -is honor. cath. 3, 144 quam (carnem Christi) ... non thalamo neque iure tori nec -bus inlecebris intemerata puella parit (SCHOL. Prud. ad l. libidinis). DRAC. laud. dei 3, 329 Tarquinius latro maritalis, -is praedo pudoris. nota: CASSIOD. var. 3, 14 matrimonii -is (v. p. 1806, 52) ... affectum. huc fort. etiam AVSON. 71, 1 praeter legitimi -ia (Baehrens, genitalia Z) foedera coetus repperit obscenas veneres vitiosa libido. perperam SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 87 μεταφορικῶς lectum -em uxorem dicit.

B sensu latiore: 1 i. q. genio indulgens: SCHOL. Verg. Bern. ecl. 5, 74 cenarum genera tria sunt, unum ... solemne, aliud viaticum ... tertium -e, quod genio nostro indulgemus (cf. s. v. genius p. 1838, 59): a i. q. liberalis, hospitalis: SANTRA frg. Non. p. 117 scis -es homines ab antiquis appellatos, qui ad invitandum et largius adparandum cibum promptiores essent (SCHOL. Verg. Bern. georg. 1, 302 'is hiemps' eo quod in hieme homines ingenio suo utuntur. -es homines ab antiquis appellati sunt, qui ad eqs. ut supra, nisi quod parandum pro adpar-). NON. p. 117 -is: hospitalis (GLOSS. V 642, 7). b voluptuosus, iucundus: GLOSS. V 552, 24 voluptuosa et GLOSS. II Philox. GE 39 εὐφραντική pertinent ad VERG. georg. 1, 302 agricolae ... mutua ... inter se laeti convivia curant. invitat -is hiemps curasque resolvit (cf. s. genius p. 1829, 59. SERV. ad l. -is h.: voluptuosa, convivalis [inde fort. GLOSS. II Philox. LE 4 lectus -is κλινὴ συμποσίον]: nam quotiens voluptati operam damus, indulgere dicimur genio. SCHOL. Verg. Bern. ad l. voluptuosa, convivalis. aliter supra l. 42. CARM. de mens. 1, 12 unde, December, amat te -is hiems. AVSON. 332, 19. 376, 12 tu -em hiemem, feste December, agis [sc. propter Saturnalia]. PRVD. perist. 3, 203 non caret his [sc. floribus] -is hiems). Ov. am. 2, 13, 7 Isi, Paraetionum -iaque (v. p. 1806, 51) arva Canopi quae colis. epist. 18, 9 rus -e colendo (fort. ad 2 infra l. 76). STAT. silv. 4, 4, 51 -e ... litus Neapolis. Ov. met. 4, 14 -is consitor urvae (cf. iucundae TIB. 2, 3, 63). 10, 95 platanus. APVL. met. 11, 9 ceteris unguentis et -i balsamo. SCHOL. Verg. (cenae genus) v. supra l. 36. huc potius quam ad A p. 1806, 61 pertinent AVSON. 377, 23 -ia festa December finit (381, 5 -ia festa porrigit ... bruma). de Ov. fast. 3, 523 v. p. 1806, 64. cf. etiam CARM. epigr. 1106, 9 p. 1808, 3 et Ov. met. 11, 95 p. 1808, 30. an huc pertinet STAT. Theb. 12, 618 mittit in arma manus -bus (v. p. 1806, 51) hospita divis (sc. Baccho et Cereri) Icarii Celeique domus? c i. q. festus, laetus: VERG. Aen. 6, 603 lucent -bus altis aurea fulcra toris, epulaeque ... paratae Ixioni Pirithooque (SERV. ad l. '-bus' veluti -bus: nam -es proprie sunt qui sternuntur puellis nubentibus). Ov. met. 13, 929 -ia certa. Ivv. 4, 66 -is agatur iste dies. SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 13 peragat diem festum cadentem dape, poculis, choreis -is apparatus. de APVL. met. 11, 9 v. supra l. 58. d i. q. hilaris (cf. s. geniatu p. 1808, 56, genius p. 1841, 8): Ov. am. 3, 15, 19 inbelles elegi, -is Musa, valete. ars 3, 327 -ia nablia. fere i. q. serenus APVL. met. 11, 14 sacerdos vultu -i et hercules inhumano (i. divino) in aspectum meum attonitus.

2 i. q. laetus, splendidus, uber, felix: PLIN. nat. 17, 53 abundante -i copia pecudum. 18, 197 in serendo sors (fors codd.) -is atque fecunda (pecuda codd.). cf. etiam rus l. 56 et s. v. genius p. 1839, 59.

3 i. q. quasi laetus (= uber) venustus pulcher (cf. s. genius p. 1839, 47, geniatu p. 1808, 53): GLOSS. II Abstr. GE 12 homo gratus. II Abav. GE 20 geniatu: -is gratus. APVL. met. 2, 27 maestus ... -em canitiem revellens senex (5, 22 Amoris -em caesariem). 4, 2 luci inter opaca secreta floris (sc. rosarum) -is regius nitor relucebat. ALC. AVIT. carm. 1, 156 erigitur pulchro -is (v. p. 1806,

53) forma decore (Evae creatae). CARM. epigr. 1106, (1 qui ... semper vivebat avarus, ... 3 hic accumbentem sculpi genialiter arte se iussit ...) 9 sed quid defunctis prodest -is imago? hoc potius ritu vivere debuerant.

II subst.: nomen festi Genio dicati Geniālia, -ium et -iōrum, n. de formis: CHAR. gramm. p. 50, 27 B. genitivum pluralem duplicem habent, tam ex secundo quam ex tertio ordine ... Saturnalia Saturnalium et Saturnaliorum ... -ia. CHAR. gramm. p. 37, 3 B. neutra semper pluralia ... -ia (v. p. 1806, 46) Τύχαια (Exc. Bob. gramm. I 550, 4). DON. Ter. Phorm. 44 'suum defraudans genium', ut contra '-ia curare' dicitur, qui vivit lautius. FERIA. Capuan. (Corp. X 3792) 4 (p. Chr. 387): III. idus Febr. -ia. GLOSS. V 298, 24 -ia (v. p. 1806, 43) festivitas. GLOSS. II Philox. GE 40 -ia τὰ τυχία. genialis, -is m. et geniāle, -is n. i. q. lectus -is (v. p. 1806, 81): LIV. 30, 12, 21 detractam eam (novam nuptam) -i mittere ad Scipionem conatus est. Ivv. 10, 334 dudum sedet illa parato flammeolo Tyriusque palam -is in hortis sternitur. PRVD. c. Symm. 1, 256 Liviae gravidae fulcrum et -e parantur (et eras. U). Ps. QVINT. decl. 10, 9 p. 196, 21 relictum torum desertumque -em. CARM. epigr. 2107 A 4 mortuam non inmerito magno dilexit amore (coniux), -is (v. p. 1806, 55) custos utpote quae fuerit. dub. LAMPR. Alex. 13, 2 (v. p. 1806, 84). plur. (vel poeticus vel matrimonium significans): ARNOB. nat. 2, 71 p. 105, 28 quis Iovem genuit? -bus Opis (-i Reifferscheid) adiunctus Saturnus. 4, 25 p. 161, 19 dum -bus insultat alienis (Mars), haesisse in laqueis involutum. 5, 31 p. 202, 12 illa furta dulcissima in alienis -bus perpetrasse.

opp.: funebris p. 1806, 84.

deriv.: genialicius, genialitas.

v. Onomasticon.

adv. genialiter: i. q. voluptuose, iucunde, cf. genialis p. 1807, 45: Ov. met. 11, 95 hospitis adventu festum -r egit per bis quinque dies. APVL. met. 10, 16 otiose ac satis -r ... calicem uno haustu perduxit. i. q. venuste, pulchre, cf. genialis p. 1807, 79: CARM. epigr. 1106, 3 v. supra l. 2. i. q. hospitaliter, cf. genialis p. 1807, 39: SCHOL. Hor. carm. 2, 3, 10 'umbram hospitalem' idest refugium propter aestum epulantibus -r (generaliter codd.) praestans.

geniālitās, -ātis f. a genialis. laetitia, festivitas: SYMM. epist. 4, 27, 2 quid si vos una ad mensae -em vocarem? nolles eodem cum fratribus toro accipi? AMM. 30, 1, 22 tantum reverentiae locum apud priscam illam iustitiam vel hostilis mensae -as (genitalitas V) obtinebat.

[genianam cod. L PLIN. nat. 37, 164 pro goniaeam (q. v.).]

?geniārius, -ī m. a genius. artifex qui geniorum simulacra facit (sic Orelli inscr. ad n. 4195): CORP. VI 363 (perit) Iunoni Piae M. Canuleius M. l. Philonicus geniar. (ingeniarius Scaliger, argentarius al.) post aedem Castoris. 9177 (perit) L. Canidius Euelpistus -us pos(t) aed. Cast. fecit L. Canidio Prisco patrono suo. [gemmarius prop. Stroux.]

geniātus, -a, -um. a genius; cf. venustus, laruatus, cerritus sim. superl. v. infra l. 64. in parte mss. pro -us est: gemmatus: CASSIOD. var. 1, 43, 4. 6, 22, 3. geminatus: CASSIOD. var. 5, 40, 3. 6, 20, 1. geminatus: CASSIOD. var. 6, 3, 5. genialis: v. p. 1806, 70. de notione: GLOSS. II Abav. GE 20 genialis, gratus. CAPITOL. Ver. 10, 6 fuit decorus corpore, vultu -us (i. q. venustus, cf. s. v. genialis p. 1807, 79, genius p. 1839, 47, Salmas. ad l. p. 107). CASSIOD. var. 1, 43, 4 regalem quin etiam mensam conviva -us ornavit, ibi se nobis studens iungere, ubi nos certum est posse gaudere (i. q. hilaris, cf. s. v. genialis p. 1807, 71). i. q. ornatus (cf. s. v. genius p. 1839, 56): CASSIOD. var. 6, 20, 1 imagines quin etiam regnantium -a obsequii pompa praemittit, ut ... dominorum reverentia cumulatus orneris. 6, 21, 2 -us indutus, vestis gratiosa. 6, 22, 3 redderis inter arma -us: processio tua procinctualis ornatus est. 6, 23, 3 considis -um tribunal (fort. i. q. honoratum). i. q. honoratus (cf. s. v. genius p. 1841, 31): GLOSS. v. p. 1806, 70. CASSIOD. var. 5, 40, 3 regalis praesentiae -issimum pondus. 6, 3, 5 officium (praefecti praetorio) plane -um, efficax, instructum et tota animi firmitate praevalidum. 6, 12, 1 magnum ... multis ... videtur esse et -um publicae utilitati probis actionibus occupari (v. q. seq.). 6, 23, 3 v. l. 61.

cf. congeniatus, degenio. v. Onom.

Bulhart.

genicē genitivus (γενική): CORP. IV 1364, 2. cf. ibid. 4 dotice. 5 onomastice.

genicium sim. v. gynaece.

genicōn (generale? Laistner) γενικόν: GLOSS. II Philox. GE 29. cf. ibid. 35 generale γενικόν et GLOSS. IV 588, 25 genica generalia vel multa.

Hey.

geniculāris adi. subst. f. [a geniculum. W.] Ps. Diosc. Vind. N 112^r C 211^r (Diosc. gr. 3, 100 p. 112, 11 W.) λυχνίς στεφανωματική ... Πομαῖοι γενικουλάρης (γενικουλὰς C, -λάρης, -λάρης al.), οἱ δὲ βαλλάρια. ISID. orig. 17, 9, 83 -is herba substernitur ob scorpionum vim repellendam. hinc GLOSS. I Ansil. GE 132 -is herba. cf. Sofer, Glotta 16 (1927), 7.

subst. n. geniculārium, -ī? i. q. genu? HIPPIATR. graec. I 327, 5 (cod. Paris. s. XI) χωλαίνει ... καὶ μείζον γίνεται ὁ καλοῦσι γένον-κλάριον.

geniculātīm adv. a geniculum. i. secundum genicula (v. geni- [E. Koch])

culum *IIB* et geniculatus 1). PLIN. nat. 21, 68 vicapervica semper viret in modum liniae (liliae, lillii *al.*; an milii? Mayhoff) foliis -m circumdata, topiaria herba.

geniculatio, -ōnis *f.* [a geniculāre. *W.*] actus geniculandi. GLOSS.¹ III Abstr. GE 14 -bus: adorationibus. TERT. bapt. 20 ingressuros baptismum orationibus crebris, ieiuniis et -bus et pervigiliis orare oportet. Scap. 4 p. 549 Oe. quando non -bus et ieiunationibus nostris etiam siccitates sunt depulsae? HIER. in Eph. 3, 14 p. 599 -es in oratione praeceptas.

? **geniculātor**, -ōris *m.* a geniculare. Ἐγγόνισιν *sidus*. in sententia, ut vid., corrupta vel interpolata: SCHOL. Germ. Bas. p. 78, 22 Aratus dicit (dicitur *al.*) super -em situm *Equum* (super Heliconā montem *Kießling ex Catast.* 18, 9 τὸν ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος). cf. geniculatus.

geniculātus, -a, -um. [a geniculum. *W.*] genuc- legitur. Ps. APVL. herb. interp. 59, 26 H.-S. γονατώδης, γόνατα ἔχων. 1 de herbis i. q. nodosus (v. geniculum *IIB*): CIO. Cato 51 viriditas culmo... erecta -o vaginis iam quasi pubescens includitur (cf. AMBR. hex. 3, 8, 34 [infra l. 56]. PLIN. nat. 18, 52 fastigantur... milium et panicum in culmum [culmen *E*] -um [Theophr. hist. 8, 2, 4 γονατοῦται. 8, 3, 2 καυλὸς... γονατώδης]). PLIN. nat. 12, 45 nardum Syriacum... caule... -o (13, 136 genus phyci radice -a et caule [Theophr. 4, 6, 6 τὴν ῥίζαν γονατώδη]. 16, 153 smilax densis -a caulibus [cf. Theophr. 3, 18, 11 παρὰ τοῦ καυλοῦ τὰ γόνατα]. 18, 144 medica... similis est trifolio caule foliisque, -a. 22, 19 eryngis caule -o. 19, 47 -us caulis rubiae [cf. Diosc. 3, 143, 1]. 24, 172 rodarum caulem habet virgae ficulneae modo -um. 25, 66 de centaurio. 25, 116 est... cissanthemos -is caulibus [Diosc. 2, 165 καυλὸς... γονατώδης]. 25, 151 caulis cicutae [cf. Diosc. 4, 78]. 27, 43 Actaea. 27, 108 odontitis cauliculis... -is). 13, 123 ferula... -is nodata scapis (cf. 16, 158 -a... gracilitas harundinis nodisque distincta [17, 152 vitium surculis et quarundam arborum... -i scaporum nodi intersaeipiunt medullam. 24, 150 totidem... -ae radice harundineae nodis, quot haberet annos totidemque esse folia. Ps. APVL. herb. interp. 78 H.-S. virgultis herbae graminis per terram serpentibus geniculosis, radicibus -is (Diosc. 4, 29 κλημάτια γονατώδη... προέμενα ῥίζας γονατώδεις). ISID. orig. 17, 8, 13 calamus aromaticus... gignitur in India multis nodis -us]. 23, 21 vitis albae sarmenta longis et exilibus internodiis -a scandunt [24, 178 gramen ipsum inter herbas vulgatissimum -is serpit internodiis. cf. Diosc. 4, 29, supra l. 35. Ps. APVL. herb. interp. 78 H.-S. v. l. 33]). 14, 10 vites maritas populos... complexae atque per ramos earum... -o cursu scandentes cacumina aequant. 16, 100 fit, ut prima cacumina (roborem *al.*) inPELLI secutis appareat, -o incremento (Theophr. 3, 5, 1 οὗτον γόνυ ποιησάμενα τὴν τοῦ πρώτου βλαστοῦ κορυφήν). 16, 163 radix harundinis natura vivax -a et ipsa (19, 98 hortensiorum radices -ae sunt, ut graminis [cf. Theophr. 1, 6, 7 αἱ δὲ (ῥίζαι) γονατώδεις ὥσπερ αἱ τῶν καλὰμων καὶ ἀγρόστων]). 21, 91 hippophaes spinis -um. 22, 79 elaphoboscon... -um digiti crassitudine (cf. Diosc. 3, 69 καυλὸς ἐστὶ... γεγονωτωμένος). 23, 19 labrusca... -a. 24, 84 clematida... repentem per arbores, -am et ipsam. 25, 122 thelyphonon herba... -a (cf. Theophr. 9, 18, 2 γόνατα ἔχει). 26, 36 ephedra... nascitur... folio nullo cirris numerosa, qui sint iunci -i, radice pallida (cf. Diosc. 4, 46, 1 γόνασι διεκλήμενα ἐμπεφυκόσι εἰς ἄλληλα). 26, 133 -is ramulis equiseti herbae. Ps. APVL. herb. interp. 59, 26 H.-S. herba confirma habens tyrum bicubitum -um (Diosc. 4, 10, 1 καυλὸν... δίσπηχυν... γωνιώδη). 127, 12. AMBR. hex. 3, 8, 34 ubi se -a... spica sustulerit, vaginae... frugi parantur (v. supra l. 18). 2 de fluvio inflexo in modum geniculi (v. geniculum *IIB*): AMM. 18, 9, 2 (urbs Amida) a latere australi -o Tigridis meatu subluitur. cf. Genucla.

geniculātus, -i *m.* sidus, quod Engonasin vocatur: VITR. 9, 4, 5 inter umeros custodis (i. Arcturi) et -i (S; genuclati HEG) corona est or(d)inata (cf. ibid. pes ingeniculati). cf. geniculator.

geniculo (-or), -ātus, -āre (-āri) [a geniculum. *W.*] CHAR. gramm. p. 472, 31 B. -o inter verba activa coniugationis I. DOSITH. gramm. VII 431, 8 inter deponentia -or γονυπέτω. GLOSS. -at: genuclat. GLOSS.¹ II Philox. GE 52 genuclat. γονατίζει. I Ansil. GE 131 -at: genibus fixis [flexis? Niederm.] adorat. II 264, 42 γονυπέτω -o -or. de structura DOSITH. gramm. VII 425, 3 -or parenti. CHAR. gramm. p. 383, 12 B. inter idiomata dativi casus: -o parenti (item DIOM. gramm. I 313, 21 -or victori). IDIOM. cas. gramm. IV 567, 24 -or tibi γονυπέτω σε. i. q. genu flectere, genibus flexis supplicare: ACT. Petr. 3 orando... plurima turba mulierum -antes rogabant... Paulum et osculantes pedes eius deduxerunt eqs. (cf. 2 genua flectentes).

derivata: geniculatio, geniculator. cf. geniculatus adi. compos. aggeniculor, ingeniculo.

geniculōsus a geniculum. γονατώδης, multis geniculis. Ps. APVL. herb. interp. 78 H. v. sub geniculatus l. 34.

geniculum, -i *n.* [a genu diminutive. *W.*] GRAMM. suppl. 70, 34 genu, -um. forma geniculum et sim. scriptae inveniuntur in codd. auctorum recentioris aetatis: FIRM. math. 2, 24 (at geni- 8, 4, 2. 3. 5). SCHOL. Germ. Sang. p. 225 (geni- G^aG^b) ANON. Vales. 9, 40 Ps. APVL. herb. interp. 59, 27 et 127, 12 H.-L. GREG. TVR. Franc. 2, 37 p. 101, 16 (ienucolum, gennucolum, genucolum *al.* geni-: glor. mart. 87 Mart. 3, 9 bis) LEX Sal. 44, 9 et 10 (geni H)

ORIBAS. eup. 2, 1 app. 26 p. 515 (at ibid. K 1 gene-). cf. Genucla. inter neutra: GRAMM. suppl. 70, 34. masc. geniculus: VITR. 8, 6, 6 (v. infra l. 37). f. genicula: ANON. Vales. 9, 40 (v. infra l. 19). ORIBAS. eup. 2, 1 app. 26 p. 515 in genucola tumores habentem iam diuturnos usus sum haec (gr. 2, 1, 65 ἐπὶ γόνατος ἔχοντος ὄγκον... ἔχονσάμην). primum ap. VARRONEM. [val. genunchiu, it. ginocchio, francog. genou, hisp. vet. hinojo. M.-L.]

I proprie i. q. genu (sensu diminutivo ap. Varr.): A ho-minum: VARRO ling. 9, 11 qui pueris in -is alligent serperastra. TERT. coron. 3 p. 423, 1 die dominico... nefas ducimus... de -is adorare (de om. aliq.). HIER. c. Lucif. 8 de -is adorare. VVLG. Nah. 2, 10 cor tabescens, et dissolutio -orum (cf. Sirach 25, 32 genua dissoluta. Hebr. 12, 12 soluta genua). MARCELL. med. 27, 34 si in aqua... pedes usque ad -a ponat. 36, 34 doloribus -orum. PHYSIOGN. 69 κνήμη... id est pars cruris quae sub -o est posterior id est infra suffraginem. 70 -a cum in se conversa sunt atque colliduntur, ad femineam speciem referuntur (cf. 98 qui genua collidit). PLIN. VAL. 2, 45 a vertebra coxae usque ad -um. PLAC. med. 10 rec. α 13 ad nervorum et -orum dolorem. ANON. Vales. 9, 40 qui (imp. Zeno) patellas in -a non habuisset, sed mobiles fuissent. GREG. TVR. Franc. 2, 37 percussus in -um claudicabat. glor. mart. 87 levatis usque ad -um vestimentis. Mart. 3, 9 inciso fuste ad mensuram -i, pelle superposita, ad ipsum -um extensum retrorsum pede, gressum... perficiebat. ORIBAS. eup. 2, 1 app. 26 v. supra l. 1. **B bestiarum**: VEG. mulom. 1, 56, 38 inflexione -orum atque gambiarum molliter vehit equus. 3, 3 ab armis ad -um nervi II, a -o usque ad basim nervi IV. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^c pedes eius (elephantis) nullis -orum coniunguntur articulis (gr. 201^a ἀδιάρθρωτοι αὐτῶ οἱ πόδες).

C in figuris sidereis (cf. FIRM. math. 2, 24 caput hominis in signo Arietis est, -a in Capricorno): FIRM. math. 8, 4, 2 XXI partes in -is Tauri sunt constitutae. 8, 4, 3 Geminorum. 8, 4, 5 sequentes tres partes Leonis permanent in -is. nota SCHOL. Germ. Sang. p. 225, 1 Br. eum qui in -o stat (inde SCHOL. Germ. Stroz. p. 108, 9. 18. cf. SCHOL. Arat. lat. p. 169 M. inter Cygnum... et ipsum Ingeniculo [ex 'Sphaera' 37 p. 158 M. Ἐγγόνασι]).

II translationes: A i. q. curvatura in modum genu, versura in fistulis aquaeductuum (geniculus *m.*): VITR. 8, 6, 6 quod si non venter aquaeductionis in vallibus factus fuerit nec substructum ad libram factum, sed -us erit, erumpet aqua. 8, 6, 8 in declinationibus libramenti ventris lapis est ex saxo rubro in ipso -o conlocandus. 8, 6, 9 nisi... aqua... in -is aut versuris alligationibus aut pondere saburra contineatur.

B i. q. nodus in arboribus et herbis: PLIN. nat. 16, 125 quae dividuis in ramo natura est, haec viti in oculo, harundini in -o ([Theophr. hist. 1, 9, 5 ἐν καλὰμῳ γόνυ]. 16, 163 superiore -o harundinis calamique. 16, 164 alia (harundo) spissior densiorque -is [Theophr. ibid. 4, 10, 11 πυκνὸς καὶ τῇ σαρκὶ καὶ τοῖς γόνασιν]. 24, 86 efficaciora -a harundinis). 18, 56 -a sunt tritico quaterna, farri sena eqs. (cf. ibid. in tertio genu). ibid. -orum numerum (de re cf. COLVM. 2, 11, 10, ubi syn. nodus. v. etiam Theophr. 8, 2, 4). 18, 122. 20, 174 densis -is (piperitis. 25, 38? v. app. crit.). 24, 180 -a VIII vel unius vel e duabus tribusve herbis... involvi lana suida (pro medicamento). 25, 38 l. 15 M. v. supra l. 50. l. 16/17 semine in -is dependente... mari iuxta -a stante et (stantia codd.) rariore. 26, 117 verbenaca... a tertio -o incisa (Diosc. 4, 60, 2 τὸ τρίτον γόνυ ἀπὸ τῆς γῆς). 26, 148 polycnemum... multis -is (cf. Diosc. 3, 94 καυλὸν πολυγόνου). 27, 62 crataegonon... multorum -orum (Diosc. 3, 124 βλαστοὶ γονατώδεις). 27, 71 -a eius (caulis) binis foliis amplectentibus (cf. Diosc. 3, 11). 27, 108. 113 polygonaton a frequentia -orum. ibid. marem... -is densiorem ([cf. Diosc. 4, 6]. 27, 115 tertium genus polygoni... densis -is. 27, 116 quartum genus polygoni nigris -orum ternis quaternisque articulis). PALLAD. 12, 11 surculos rosetae... cum -is suis... excidere. HIER. in Os. 2, 10 p. 108 genus herbae... per singula -a fruticem sursum et radicem mittit deorsum. ibid. eius (herbae)... pars, dummodo -um habeat, ... omnia replet gramine. AVG. civ. 4, 8 p. 155, 32 D. praefecerunt... -is nodisque culmorum deum Nodutum. ibid. p. 156, 16 qui (Nodutus) nec ad folliculum spicae, sed tantum ad nodum -i pertinebat. 7, 11 p. 289, 2 maiestate deorum recte videbatur indignum, ut in una spica alter ad curam -i, altera ad folliculi pertineret. Ps. APVL. herb. interp. 59, 127 H.-S. folia hirta herbae confirmae... cum adrationibus secundum -a tyrsi (Diosc. 4, 10, 1 ἔχει... παρὰ τὰς γωνίας ὁ καυλὸς ἔξοχὰς τινὰς κτλ.). 127, 12.

C i. q. gradus cognationis: LEX Sal. 44, 9 si nec ipse frater fuerit, qui proximior fuerit extra superius (superiores *al.*) nominatos... usque ad sextum -um. 44, 10 post sexto -um, si non fuerint, in fisco reipus... colligatur.

derivata: genicularis, geniculatim, geniculatus, geniculo(r), geniculosus. cf. Ingeniculo, -culus. E. Koch.

genicus? cf. genicon p. 1808, 72.

genimen, -inis *n.* [a gignere genitus. *W.*] GLOSS.¹ I Ansil. GE 133 -n: generatio. 134 -a: germina. Corp. g 77 -a: creaturae. 82 generationes. NOT. Tir. 61, 99^a -a. vocabulum S. Scripturae (gr. γέννημα); hinc apud christianos. significat quod procreatum est ab aliquo: progenies.

I de animantibus: tropice de hominibus dolosis, hypocritis: [Hey]

ITALA Matth. 3, 7 (cod. δ) *Ioannes baptista ad Phariseos al.*: progenies vel -a viperarum (γεννήματα ἐχιδνῶν. VVLG. progenies. idem dicit Iesus ad Phariseos: ibid. 12, 34 [gr. et VVLG. ut supra]). VVLG. Matth. 23, 33 *Iesus de Phariseis*: serpentes -a viperarum (ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν). item Luc. 3, 7. hinc ap. auctores christianos, ut TERT. anim. 21 p. 334, 26 adv. Hermog. 12 p. 139, 7 AVG. serm. ed. Mai 178 al. cf. PETR. CHRYS. serm. 137 p. 570^B -a patris (sc. viperae maris) concepta de caede eius per matrem viperam. HIER. in Is. 30, 6 p. 404 LXX: aspides et -a aspidum (ἐχιδνα ἀσπίδων. VVLG. vipera et regulus). de variis creaturis: TERT. anim. 23 p. 336, 19 *Platonis est in Timaeo*, quod -a dei (Tim. 42^E παῖδες. cf. CIC. Tim. 47 qui... erant ab eo creati) delegata sibi mortalium genitura... mortale ei (animae) circumgelaverint corpus. 34 p. 359, 8 *Helenam Simonis magi* angelicas potestates genuisse, ignaras patris artificis mundi huius; ab his... retentam, ne... alterius -a viderentur. 39 p. 366, 21 uteri (i. puerperae) infulis... redimiti -a sua daemoniorum candidata profitentur. adv. Val. 3 p. 180, 8 tot nomina Aesum, tot coniugia, tot -a (gemina pars codd.). FVLG. aet. mund. p. 135, 3 mors licet omni(a) mundi -a... possederit (in diluvio). HIER. in Nah. 3 p. 576 parva -a locustarum (gen. epexeg.), quae vocantur attelabi. in Matth. 24, 14 animabus (i. matribus), quae non in perfectum virum sua -a perduxerunt.

II de proventu terrae (vitis, vinum, frumentum, al.): ITALA Luc. 22, 18 (cod. d) de -e vitis (ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου. VVLG. de generatione vitis. Matth. 26, 29 non bibam... de hoc -e vitis [γεννήματος. item Marc. 14, 25. HIER. epist. 120, 2, 3 ad Matth. 26, 29: in sacrificiis de -e vitis verae... musta calcamus]). VVLG. Iob 31, 12 ignis... usque ad perditionem devorans et omnia eradicans -a (cf. 31, 8 progenies mea eradicetur). psalm. 64, 11 multiplica -a eius (terrae. τὰ γεννήματα αὐτῆς. psalt. sec. hebr. fruges). prov. 8, 19 melior est... fructus meus auro... et -a mea argento electo. Ezech. 36, 30 multiplicabo fructum ligni et -a agri. HIER. in Hab. 2, 3 p. 669 ficus in Aegypto non attulit fructum nec erant -a in vineis eorum. in Is. 29, 1 p. 387 LXX: congregata -a, annum super annum comedite (συναγάγετε γεννήματα. VVLG. discrepat). in Ezech. 45, 13 p. 566 (ex deut. 28, 3) benedictus tu in civitate... in agro... benedicti filii... et -a terrae tuae et fructus iumentorum tuorum (τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου. VVLG. deut. 28, 4 fructus terrae tuae). psalt. sec. Hebr. 107 (106), 37 plantabunt vineas, et facient fruges -a (germina al. fecerunt fructum nativitatibus VVLG.).

III in translationibus (ex II) ad non corporalia: VVLG. prov. 18, 20 de fructu oris viri replebitur venter eius (fratris) et -a laborum ipsius saturabunt eum. HESYCH. in lev. 23, 40 p. 1097^C spatulas palmarum, id est iuvenescencia iustitiae -a. GREG. M. past. 3, 18 inconstantes tunc... -a in se mutabilitatis arefaciunt, cum radicem levitatis absidunt. Hey.

?geniolus qui habet genium GLOSS.^L I Ansil. GE 137. scribendum esse videtur geniatas vel genialis; praeterea de geniosus cogitat Goetz. Bulhart.

?geniotelis nomen herbae mercurialis in GLOSS. (vol. III Goetz). scriptura variat: geniotiles (590, 71 al., -is: 546, 43), geneotolus (583, 23), genitolus (583, 7), gitiopilus (539, 37). interpretamenta: mercurialis (632, 21 al.), herba mercurialis (590, 71 al.), partiminion (i. παρθένιον? v. Diosc. 4, 189. 583, 7 partiminon. 682, 21 partemmo), gerante, germebota (583, 7, v. supra l. 52).

geniperus v. iuniperus.

genisculae muscellae: GLOSS. V 363, 19 (-as muscellas cod. Epinal.) inter interpretamenta anglosaxonica bestiarum grallus et glis. significationis incertae. cf. genesco. [Non diversum fort., sed rectius explicatum extat in Gloss. Leid. p. 49 Hessels in extremo piscium catalogo anglosax. sardinas: haringas; ginisculas: idem (sc. haringas), ut girr- vel gerriculas (v. ibi) subesse nescio quo modo his glossis putes. Heraeus.] Hey.

genista, -ae et genesta, -ae f. genus fruticis, quod etiam nunc 'Genista' docti vocant, sed et aliud huius simile ab eisdem 'Spartium iunceum' nominatum. cf. C. Fraas, Synopsis plantarum florae classicae, München 1845, p. 49 sq.; H. O. Lenz, Botanik der alten Griechen und Römer, Gotha 1859, p. 715 sq.; P. Ascherson und P. Graebner, Synopsis der mitteleuropäischen Flora, VI 2, Leipzig 1906—1910, p. 235 sqq.; Orth, PW. VII p. 1151 sqq. de etymologia: ad genus referre videtur PLIN., v. p. 1812, 41. [originis etruscae? cf. Herbig, Indogerm. Forsch. 37, 171. W.] de formis: apud COLVM. in cod. S et PLIN. nat. ubique -ista legitur; apud ceteros alias -ista alias -esta, ita ut ne ipsos quidem scriptores sibi constare putes; forma, q. e. -esta, praevallet apud posteriores; cf. V. Lundström, Eranos VII 74. -estum trad. GLOSS. III 428, 70. -estra v. p. 1812, 18. GLOSS. bolate, bolatis, bolleta. separdon (sparton?). μούριον, εἶδος πυροῦ. μούριξ. χαμαίληλον. brom (anglosax.). legitur inde a VERG. [it. ginestra, francog. genêt, hisp. hiniesta. M.-L.]

I generatim; species non discernuntur vel non significantur: PLIN. nat. 21, 51 florem esse dixerim -istas, namque et his decerpitur luteus (sc. flos ad coronas utilis). 21, 72 -istas circumseri alvaris gratissimum. 21, 82 alvorum inlini oportet exitus melissophyllo aut -ista tritis. PALLAD. 1, 22 porticus furcis sim. formatae tegentur

caricibus aut -estis (-istis pars codd.). 12, 8, 2 insuper alvos apium -estis (-istis un. cod.) vel aliis tegumentis similitudinem porticus imitemur.

2 speciatim (dubium an sit 'Genista silvestris innocua': GLOSS. III 542, 12 et 572, 42 palla, i. -esta alba [sc. floribus pallidis vel albis]): a videtur esse 'Spartium iunceum' (cf. Diosc. 4, 154; J. Berendes, Des Pedanios Dioskurides Arzneimittellehre übersetzt, Stuttgart 1902, p. 454; Ascherson und Graebner, p. 326): VERG. georg. 2, 12 aliae arbores sponte sua veniunt... ut molle siler lentaeque -istae (-estae codd. det.; inde sumptum videtur GLOSS. II 252, 5 αἰθροφύης spontanea naturalis, iniussus. viburnum, -ista. sim. III 264, 53, ubi -esta). 2, 434 salices humilesque -estae (sic codd. MPc, -istae R), aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt saepemque satis et pabula melli (cf. SERV. ad l., ubi -istae, -istas codd. mel., -estae, -estas dett.). GRATT. 130 de hastilium validorum dilectu: taxique pinusque Altinatesque -estae. 139 in ipsa curvantur stirpe -istae. COLVM. 1 pr. 28 prata et salicta -istaeque (sic cod. S; -estaeque codd. A et recc; -estreque cod. det.) et arundines... aliquam desiderant industriam. 4, 13, 2 vinculorum, quibus religantur semina, optima est... -ista (sim. de alligando vel nectendo: 4, 31, 1 perarida loca... -istam postulant. eius, cum sit satis firmum, tum etiam lentissimum est vinculum eqs. arb. 29, 1 salix humida loca desiderat, -ista etiam sicca, utraque... palmitibus idonea praebent vincula. PLIN. nat. 16, 176 et -istae... alligant (i. alligando aptae sunt). 19, 15 Asia e -ista facit lina ad retia praecipue in piscando durantia, frutice madefacto x diebus. 24, 65 -ista quoque vinculi usum praestat, floris apibus gratissimi. MART. 1, 43, 5 pira, quae longa pendent religata -esta. SERV. auct. georg. 1, 165 'vilis... supellex' quia <virgea>; nam de -istis vel iunco vel alba vite solent fieri [sc. quali, corbes sim.]). COLVM. 11, 2, 19 -estam (sic codd. opt.) semine vel plantis... deponere. arb. 29, 1 de salice et -ista (S; -esta A). salicem et -istam (S; -estam A)... vere... serito (inde PLIN. nat. 17, 136, ubi: -istae. cf. etiam infra l. 46, 47). CALP. ecl. 1, 5 vaccae molle sub hirsuta latus explicuere -ista (-esta codd. det.; inde PERVIG. Ven. 81 subter -estas explicant tauri [Pithoeus; aonii trad.] latus). PLIN. nat. 1, 24, 40 -ista. 18, 240 -istae serantur caedanturque. 24, 65 semen eius (-ae) in folliculis passiolorum modo nascens purgat. 24, 66 rami -ae, similiter fronde(s),... macerati... et tursi sucum dant ischiadicis utilem (inde: SER. SAMM. 698 tenerae gracili de fronde -estae arreptos caules eqs. PLIN. med. 2, 3 -estae rami. MARCELL. med. 25, 43 -istae rami). PLIN. nat. 24, 66 -ista tursa cum axungia genua dolentia sanat (inde CHIRON 50 -estam. MARCELL. med. 36, 34 semen -estae tunsum eqs.). GARG. MART. cur. boum 16 ad abundantiam sanguinis -estam viridem conterito eqs. SER. SAMM. 507 sementis scopulosa -estae miscetur mulsis eqs. PELAGON. 304 -estae sucum (inde VEG. mulom. 2, 77 -estae). PALLAD. 3 tit. 23 et 3, 23 tit. de plantis salicum vel -estae. 3, 23, 2 (cf. l. 31 sqq.) salicis plantas... vel -estae (-istae un. cod.)... obruemus.

b est 'Genista tinctoria': PLIN. nat. 16, 74 subeunt in montuosa tinguentis... vestibibus nascentes -istae.

synonymum: spartus, -i (DIOSC. 4, 149 et ISID. orig. 17, 103 e Diosc. 4, 154 σπάρτον [cf. supra l. 6 sqq.], ubi Ps. Diosc. σπάρτος). Brandt.

genitabilis, -e. [a gignere, genitus, cf. c. genitalis. W.] ad gignendum, procreandum aptus. LVCIL. 1 aetheris et terrae -e... tempus (cf. Marx ad l.; obloquitur Leo, Gött. Gel. Anz. 1906, 842. cf. Cichorius, Unters. z. Lucil. p. 232). LVCR. 1, 11 -is aura favoni (cf. AVIEN. orb. terr. 373 altera ora pulsatur -is ore favoni). AVIEN. Arat. 1835 sollers natura et rerum -is ordo... suis studiis affixit signa futuri. AVG. c. epist. fund. 30 p. 232, 4 -em ignem et vigentem opportunamque eius temperationem nascentibus (opp. corruptionem ignis). ARNOB. nat. 4, 28 -es habuisse partes deum Saturnum. AVIEN. Arat. 45 Iuppiter aethrae viscera et aeternos animat -is artus.

genitale, -ia v. s. genitalis.

genitalicius, -a, -um. [a genitalis (genitalia; cf. genialicius. Leumann). W.] ex coniectura Casauboni: CAPITOL. Pert. 15, 5 in honorem divi Pertinacis circenses et imperii natalis additi, qui a Severo postea sublatis sunt, et -i, qui (geniti aliqui codd.) manent. cf. CORP. I^a p. 302 ad h. l.

*genitalis, -e. [derivatum ab eodem substantivo, quod in nomine deae Genita Mana, osc. Genetai dat. sg., gr. γένετή 'partus' exstat; cf. c. gignere, genitus et c. natalis. W.]. PRISC. gramm. II 131, 2 genitus, geniti (gen.), -alis. ISID. diff. 2, 70 -ia, sicut ipsum nomen docet, a gignendo dicta. genetalis (-ia) legitur: CYPR. ad Don. 4 ENNOD. dict. 21, 24 p. 489, 23 (pars codd.) VEN. FORT. carm. 2, 4, 1 NOT. Tir. 95, 43 (genit-: 28, 62). de CORP. X 4725 v. p. 1814, 70. -is dicitur qui quomodocumque ad gignendum (genituram) pertinet, aptus est; gignendi proprius. GLOSS. γόνιμος. -e: originale (IV 241, 8 al.). II 262, 30 γεννητικός geni(t)alis. cf. etiam p. 1815, 59. vocabulum finxisse ENNIVS videtur, cf. p. 1813, 12 et CIC. de orat. 3, 154 sine coniunctione (i. per derivationem, non per compositionem) verba novantur, ut... 'di-es'. usurpatur ante aet. Aug. nonnisi a VARRONE (v. p. 1813, 81) et LVCR. (saepius, v. p. 1813, 21 sq. 24. 61 sqq. 82. 1814, 1. 1816, 36), deinde tam ap. poetas quam ap. scriptores pedestres, semel tantum [Hey]

ap. CELS. (v. p. 1815, 44) et SEN. (v. p. 1815, 65), saepe ap. COLVM., passim ap. PLIN. mai.; amat inferior aetas. [ex coniectura videtur legendum pro genialis: CARM. epigr. 742, 5 (v. p. 1814, 58) GLOSS. II 262, 30 (v. p. 1812, 79). 581, 27 v. p. 1806, 49. fortasse etiam habetur loco desperato MART. CAP. 2, 181 (v. app. crit.). locus dubiae interpretationis STAT. silv. 2, 7, 132 (in genethliaco Lucani) procul hinc abite, Mortes: haec vitae -is est origo (in genialis mutat pars edd.; v. Vollmer in comm.; de iunctura origo -is v. infra l. 64; nisi -is pro genet. accipias). STAT. silv. 2, 7, 82 quaeratur p. 1807, 17.]

I generaliter: ad quamvis procreationem spectans: A generando aptus, generandi potens, generationis protector: 1 de numinibus: significatione non plane perspicua: ENN. ann. 115 Romulus in caelo cum dis -bus aevum degit. inde AVSON. 424, 1 Iuppiter interea cum dis -bus una concilium cogit superum. cf. Bentley ad Hor. carm. saec. 16). CIC. de orat. 3, 154 v. p. 1812, 80.

i. q. di coniugales: INSCR. numm. Cohen III² p. 383, 15 sq. (Crispina) dis -bus (cf. Daremberg-Saglio III p. 183; Jessen, PW. VII p. 1155).

PORPH. Hor. carm. saec. 13 v. p. 1815, 41. de creatione mundi GLOSS. IV 604, 4 -is deus qui omnia fecit. 2 de variis corporibus,

sive ex se aliquid sui generis gignentibus, sive sua vi aliorum genituram adiuvantibus: LVCR. 1, 58 rerum primordia... quae nos materiem et -ia corpora... vocare et semina rerum appellare suemus et... usurpare corpora prima (1, 167. 2, 63 -ia materiai corpora. 2, 538 unius... rei). LVCR. 1, 632 ea quae debet -is habere materies. VERG. georg. 2, 324 vere tument terrae et -ia semina poscunt (SERV. -ia dicimus semina, quibus aliquid procreatur et gignitur. v. quae praecedunt. GLOSS. II Philox. GE 38 ad h. l. μήτρα [ridiculo errore, quasi ad genitalia nom. casu. L.]. COLVM. 10, 106 -ia semina bulbi. LACT. inst. 2, 11, 1 terram... semen -e retinentem. cf. infra l. 82 sqq.). OV. met. 15, 239 quattuor... -ia membra (i. elementa, v. q. seq.). COLVM. 3, 6, 1 partibus trunci..., quae et -es sunt et maxime fertiles. 3, 10, 8 non aliud semen... frugiferum esse ducimus, nisi quod in parte -i fructum attulerit (infra: generandi vim possidet). 3, 10, 12 membra -ia vitis conceptu ac fetu gravida. 3, 10, 14 -i loco virga nata. PLIN. nat. 2, 38 -i rore sideris. 16, 92 favonius -is spiritus mundi a fovendo. 18, 282 aer -em... su-

cum transmisit in terras. SIL. 13, 528 primo mundi -is ab aevo. TERT. adv. Hermog. 29 p. 157, 3 terra aquis tamquam munimento -is humoris obducta. anim. 27 p. 346, 16 in homine semen... secundum genus, sicut omni conditioni -i (i. cuius generanti) praestitutum est. PS. CENS. frg. 3, 5 Veneris stella -is et roscida et prospera et salutaris. CARM. poet. min. V 50, 9, 1 (= AVSON. 106, 1) emersam pelagi... -bus undis Cyprin. ARNOB. nat. 1, 38 p. 25, 17 ignibus solis -is fervor ascitus (3, 24 p. 128, 17). FIRM. err. 2, 6 fruges -is (-i coni.) terrae fomento conceptae. HEGES. 3, 26, 2 fontis..., qui... regionem -i irrigat infusione (IOS. bell. Iud. 3, 519 πηγῇ... γονιμωτάτη). 4, 16, 2 aquae sapor salsus et sterilis usus (-u?), Tiberiadis dulcis atque -is (IOS. 4, 456 ἀλμυρόδης καὶ ἄγονος... γλυκεία καὶ γόνιμος). 4, 17 p. 268, 11 Uss. aqua -is (IOS. 4, 463 γεννητικόν). MAR. VICTOR aleth. 1, 123 corporibus favet... liquor -is alumnis (i. mare piscibus). 1, 135 calidi -ia munera solis. 2, 7 -ia contigit arva... exul (homo e paradiso pulsus. arva quae ei fruges procrearent? an: quibus ipse procreatus erat?). sic de creatione mirabili: PLIN. nat. 9, 179 opere -is aquae (sc. Nili, qui per inundationem musculos gignere putabatur). SIL. 3, 381 grex... equarum... venerem occultam -i concipit aura. ARNOB. nat. 5, 10 p. 183, 10 necesse est credere et receptacula lapides habuisse -ia et iaculatam combibisse sementem. his adiungere liceat: VAL. FL. 4, 91 iam subeuntibus astris oceani -e caput ('caput videtur fontem significare' Langen. fons igitur quasi genitor Oceani?).

3 de actionibus, quae genituram rebus dant: LVCR. 1, 183 primordia quae -i concilio possent arceri eqs. 2, 228 graviora... corpora... plaga(s) gignere, quae possint -is reddere motus (2, 571 rerum -es auctificque motus). 2, 437 res in corpore nata <e>grediens -is per Veneris res. 5, 176 rerum -is origo (5, 318 terrarum. 5, 1212 mundi. adde p. 1814, 42, 44). ARNOB. nat. 5, 32 p. 203, 14 Proserpinam cum Orco... foedera -is conciliasse feturae. AMBR. in psalm. 118 serm. 16, 42, 2 -i opere naturae euglyphus topazon. EVSTATH. Bas. hex. 2, 6 p. 887^A nec -i potentia spiritus sanctus caret (gr. p. 44^B τῆς δημιουργικῆς ἐνεργείας). BOETH. in Porph. comm. 1, 13 p. 36, 16 quae omnia ad ortum -em cuiuslibet pertineant, una significatione generis contineri. sim. de temporibus: PLIN. nat. 9, 107 -is anni... hora. COLVM. 10, 196 -ia tempora mundi.

B ex genere (origine, ortu) veniens (originalis, naturalis): CALP. ecl. 2, 41 de institutione: induit arbos ignotas frondes et non -ia poma. HEGES. 3, 9, 5 saepio -i abscondita civitas (ibid. naturali vallo). CASSIOD. var. 7, 15, 3 marmorum iuncturas venas dicas esse -es. EVSTATH. Bas. hex. 2, 9 p. 884^B si neque -es sunt tenebrae neque ex deo factae (cf. gr. p. 37^C μήτε ἀγέννητον [τὸ σκότος]).

II specialiter: ad hominum et bestiarum genituram naturalem pertinens: A actum generandi perficiens (generando aptus): 1 de membris, corporis partibus: VARRO frg. Gell. 3, 10, 7 cum in uterum... mulieris -e semen datum est (LVCR. 5, 851 -ia... semina. GARG. MART. med. 3 FIRM. math. 1, 10, 14. 3, 1, 9 [= err. 5, 3]. HESYCH. in lev. 15, 4. 5 p. 970^d SORAN. epit. 34 DIOSC. 4, 14. aliter

p. 1813, 25 sqq.). LVCR. 4, 1044 semen ciet... partis -is corporis ipsas (6, 1207. VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 -i parte Mandanes. 7, 7, 6 amputatis... -bus corporis partibus. 7, 3 ext. 2 equae -em partem. COLVM. 6, 26, 2 -es partes vitulorum. PORPH. Hor. sat. 1, 5, 100 GARG. MART. med. 5 LACT. inst. 6, 23, 1 RVFIN. Orig. in lev. 3, 5 p. 309, 17 B. -ium partium motus. AVG. civ. 14, 19 p. 43, 12 D. al. CAEL. AVR. acut. 3, 18, 175). VERG. georg. 3, 136 ne luxu obtusior usus sit -i arvo equarum (SERV. pro muliebri folliculo. AVSON. 369, 11 AVG. civ. 14, 23 p. 49, 8 D.). OV. am. 2, 3, 3 qui... pueris -ia membra recidit (COLVM. 7, 11, 2 cutem, quae intervenit duobus membris -bus suis. ARNOB. nat. 3, 10 -ium membrorum foeditates. LACT. opif. 13, 1 HIER. epist. 54, 10, 4 al. AVG. civ. 14, 19 p. 43, 4 D. al. PALLAD. hist. mon. 1 11 p. 288^c aspidem... -bus membris... admovi [τοῖς γεννητικοῖς μὲν μορίοις. infra: in verendis]). COLVM. 6, 36, 2 injecta -bus locis equae... semina (7, 3, 16 locis -bus. 7, 7, 4 loca. 8, 11, 5 al. TERT. adv. Val. 7 p. 184, 18 -bus vulvae locis. VVLG. num. 25, 8). COLVM. 7, 9, 5 feminis subus... vulvae exulcerantur..., ne sint -es. APVL. Plat. 1, 16 venarum -e seminum humanitatis. TERT. anim. 19 p. 331, 10 anima... -bus feminae foveis commendata. 27 p. 345, 30 -e virus. NEMES. cyn. 124 -a viscera (i. uterus). LACT. opif. 12, 4 semen... ad venam -em confluere. AMBR. hex. 5, 3, 7 de piscibus: -i... alvo abscondere catulos (patr. 11, 51 de quo [sinu patris] tamquam ex -i alvo processit filius. EVGRAPH. Ter. Andr. 483 puerum -i alvo profusum). HEGES. 3, 12, 2 de intima sede secreti -is. RVFIN. symb. 12 per -es feminae... egressus (excessus al.). PRVD. ham. 589 -e venenum viperarum in coitu oris. AVG. ver. relig. 40, 74 per -es vias (gen. ad litt. 12, 15 p. 400, 12). serm. ed. Mai 72, 1 aditus -es. DIOSC. 2, 145 prest<r>u<it> iter -e (gr. 2, 159 ἀτόκιον... εἶναι δοκεῖ. 3, 36 = gr. 3, 34, 2 ἀσύνλη-ψίαν ἐργάζεται. 3, 63 = gr. 3, 58 γονὴν σβέννυσσι). RVT. NAM. 1, 388 gens Iudaeorum -e caput... metit. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 104 inflatio... folliculi -is. nota GERM. 558 Capricornus, Auguste, tuum -i corpore numen... in caelum tulit (i. corpore suo, quod, Augustus ut nasceretur, effecit, cf. E. Maass, Progr. Gryphisw. 1893, p. 4).

2 de actionibus, passionibus: LVCR. 4, 1233 nec divina satum -em numina cuiquam absterrent. PLIN. nat. 9, 2 in mari... accipiente causas -es <e> sublimi semperque pariente natura. TAC. ann. 6, 28 phoenicem struere nidum eique vim -em affundere, ex qua fetum oriri (aliter LACT. Phoen. 95 corpus -i morte [i. novam vitam dante] peremptum). TERT. adv. Val. 8 p. 186, 16 libido -is Aeonum. carn. 20 p. 458 sine vulvae -i passione. IVVENC. 3, 485 (de sterilibus, Matth. 19, 12) corpora... quae nulla gaudent -i lege tororum (i. coitu). HIL. trin. 10, 54 -ium originum Christi causam in virgine. AVSON. 71, 1 legitimi -ia (genitalia Bähr.) foedera coetus. RVFIN. Orig. in lev. 12, 2 p. 457, 2 B. ex -i origine corporis. CLAUD. rapt. Pros. 2, 364 Nox... tangens... cubile Ditis omina perpetuo -ia foedere sancit (cf. 370 oritur proles). AVG. vera relig. 37, 68 vitam -em idololatras colunt. CASSIAN. conl. 4, 15, 1 -i pollutione... immunes. 10, 10, 9 -em... fervorem (supra: titillatio carnis). EVSTATH. Bas. hex. 6, 8 p. 930^B animalia... -i calore stimulata. VEREC. in cant. 3, 7 -is vincula delicti (i. peccati originalis).

B ex genitura (per genus, originem) alicui accidens: 1 de locis, in quibus quis vel ipse natus est vel unde genus eius originem duxit: VELL. 2, 7, 7 potentiorum Tyro Carthaginem..., -i solo (VOPISC. Aurelian. 3, 2 bis. IVL. VAL. 3, 59 p. 166, 29 AMM. 17, 12, 21 CLAUD. DON. Aen. pr. p. 3, 2 al. AMRR. exc. Sat. 1, 6 HIER. epist. 60, 15, 3 al. PAVL. NOL. carm. 21, 397 AVG. civ. 10, 1 p. 402, 25 D. al. CYPR. GALL. exod. 933 ZACCH. 3, 8 COD. Theod. 5, 18, 1 (a. 419) al. SACR. Leon. 459. CARM. epigr. 742, 5 [sacc. V, christ.] geni<t>ali solo. ENNOD. dict. 13, 9 p. 466, 21 al. CASSIOD. var. 1, 3, 5 al. COD. Iust. 12, 1, 15 IORD. Get. 26, 138 EVGIPI. Sev. 27, 3 al.). IVVENC. 1, 236 quae sint -ia moenia Christo. 4, 465 -bus arvis (PAVL. NOL. carm. app. 4, 25 captivum patriae redde et -bus arvis. aliter, ut vid., MAR. VICT. aleth. 2, 7 v. p. 1813, 51). PS. AVR. VICT. epist. 47, 3 -es terras (AMM. 20, 4, 13 al. CLAUD. DON. Aen. 1, 15 p. 13, 20 al. HIER. in Ier. 5, 52, 3 terram. PAVL. NOL. carm. 21, 451). AMM. 22, 8, 19 ad loca revererat -ia (30, 2, 10. AMBR. in psalm. 38, 36, 2 incola est, qui... -em locum incolit [opp. advena]. HEGES. 5, 25, 2 IORD. Rom. 227). 22, 9, 2 -em patriam (26, 10, 2 CLAUD. DON. Aen. 2, 290 p. 186, 25 al. COD. Theod. 15, 1, 37 a. 398 [= Iust. 8, 11, 13, 1]. EVCHER. laud. her. 30 ALC. AVIT. epist. 11 p. 45, 2. CORP. X 4725, 3 [a. 367; lapis non extat] patriae nostrae genetalis). 25, 9, 2 pro -i sede. 28, 5, 7 -es revisere... lares. AMBR. hex. 5, 1, 3 ranunculae circa -es strepunt paludes (ISID. orig. 12, 6, 58). virg. 1, 5, 20 -e domicilium. PAVL. NOL. epist. 24, 6 p. 206, 19 in -em domum redūces (cf. ibid. 206, 18 in patriam restituti). NECTAR. Aug. epist. 103, 2 qui bene de -bus urbibus meruerunt. COD. Theod. 16, 10, 20 (a. 415) ad civitates... -es. 12, 1, 161 (a. 399) -em curiam deserentes (cf. ibid. peregrinos expeterent commeatibus. 12, 1, 159 a. 398 in originalibus... curiis). ENNOD. opusc. 3, 156 p. 371, 17 -bus glebis. cf. PRVD. cath. 10, 167 famulam tibi... mentem mortui -i in sede (i. in paradiso) sacrari ('unde genesis ortusque fuit' Dressel; cf. ibid. 169 exul).

2 de corporis qualitate: AMM. 22, 14, 7 Apis... diversis -ium notarum figuris expressus. 3 de statu, condicione, qualitate: AMM. 16, 12, 25 filium Agenarichum -i vocabulo dictitatum. COD. Iust. 7, 39, 5 (imp. Anast.) -em statum agnoscere [Hey]

compelli curiales. VEN. FORT. carm. 4, 25, 7 inclita nobilitas -i luce (i. splendore generis) coruscans. GELL. 4, 2, 10 mulier... -i sterilitate (opp. vitium ex valetudine). 16, 11, 2 Marsis ortis a Circae filio... vi quadam -i datum, ut... serpentium... domitores sint AMM. 28, 4, 26 -ium fatorum interpretes (sic Heraeus; de codd. discrepancia v. appar. crit.). CONSENT. gramm. V 395, 2 -ia (M, generalia rell.)... quarundam vitia nationum (item 395, 17. sed 392, 34 generalia codd., opp. specialia). INST. Iust. 4, 9 pr. -is... feritas quadrupedis. AMBR. hex. 4, 4, 19 si ad necessitatem -em, non ad instituta morum actus nostri referantur. *ibid.* sorte -i. 4 de temporibus (ad nativitatem pertinens): OV. trist. 3, 13, 17 liba... -e notantia tempus (i. diem natalem). STAT. silv. 2, 3, 62 -i luce (aliter v. supra l. 1). TAC. ann. 16, 14 dies -is eius (Antei). 6, 21 an suam... -em horam comperisset. hinc de genethliaco (ad diem natalem spectans): STAT. silv. 5, 5, 70 unctum puerum -i carmine fovi. 5 de personis: AMBR. in psalm. 36, 53 puer qui patrem -em reliquit (cf. Matth. 4, 22). HEGES. 1, 44, 8 p. 120, 8 Uss. qui non sunt patrum -ium parricidae (patr. -ium om. pars codd., del. Uss.; graec. non respondet). *ibid.* p. 120, 9 -em... patrem. VEN. FORT. carm. app. 6, 10 de genito et genita bis -is ava (Brunichildis). CORP. VIII 22672 supra -is civis affectum. in imagine de peccatis PRVD. ham. 573 nostra... diros... natos pectora-parturiunt eqs. depopulantur... parentum viscera et interitu -is stirpis aluntur.

C ad genitores pertinens: HEGES. 5, 40, 1 p. 382, 13 Uss. pietatis -is usu oblitterato (cf. Ios. bell. Iud. 6, 204 ἐπὶ τῇ φύσει ἐχώρει). ENNOD. epist. 4, 22, 1 p. 114, 7 sollicitudine -i... procedit pater. VEN. FORT. epist. (carm. 10, 4) 3 quod matri de illa (filia) -is causa contulerat (sc. affectum [ibid. 2]). opp. adoptivus amor).

D ad genitalia pertinens (de menstruo): PLIN. nat. 7, 61 mulierum maior... pars XL (anno) profluvium -e sistit (20, 143).

III regenerationis spiritalis proprius: CYPR. ad Donat. 4 p. 6, 3 undae -is (i. baptismi) auxilio. FAVST. REL. grat. 1, 14 p. 47, 16 -i... unda perfusi. ARATOR act. 2, 371 eloquium -e (i. prolem spiritalem de semine verbi generans, cf. 2, 369).

addo locum obscuriorem propter tituli mutilationem: ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32326) 22 saeculari(a)... im(minentia t)ot gen(it)alibus prosper(a) com(...) s(...).

comp. ante-, primogenitalis. (unigenitalis?)

f. subst. Genitālis, -is, cogn. Dianae: HOR. carm. saec. 16 Ithyia... sive tu Lucina probas vocari seu -is (Genetyllis Bentley. PORPH. *ibid.* 13 ad h. l. eandem... -em deam appellari. cf. SCHOL.).

n. subst.: sing. genitāle, -is. [GLOSS. IV 241, 8 al. v. p. 1812, 78].

1 corporis pars gignendi propria (tam masculorum quam feminarum): CELS. 4, 1, 11 p. 122, 25 D. vesica in feminis super -e earum sita est (unicum vocabuli ap. Cels. exemplum. pro -ia habetur naturalia). PLIN. nat. 7, 69 quasdam concreto -i gigni. 11, 246. 22, 162 cynomorion... a similitudine canini -is. 24, 62. 136. 151 contacto -i cuiusque feminini sexus. 28, 98 -e cervi (28, 150 testes cervi... inveterati vel -e vetus [eius codd.] maris). 28, 99 hyaenae. 28, 103 opitulari spasticis -e e maribus suffitu. 28, 164 cinere -is asini (-ni?). 28, 166 vulpis masculae. 28, 215 verrini -is cinere (MARCELL. med. 26, 128). 28, 262 al. 36, 204 -e... masculi sexus. 37, 157 utriusque sexus. APVL. met. 10, 22 mulier... vastum -e asini susciperet. ARNOB. nat. 5, 18 p. 190, 14 Ocrisiam... divos inseruisse -i suo. EPIST. pontif. 261 Migne 13 p. 1177^b (Siric. epist. 9) illud -e dominici corporis, illam aulam regis aeterni (supra: ex... utero virginali). AVG. civ. 14, 26 p. 54, 9 D. salva integritate feminei -is. 2 semen: PLIN. nat. 8, 168 incontinens uterus urinā -e reddit. 20, 227 -e non continentium.

plur.: genitālia, -ium. genet.: v. 1812, 74. GLOSS. μόρια (II Philox. GE 21 cod. μοῖρα, hinc Nettleship, Archiv 6, 1899, 149 μοῖρα genitura), μόρια τὰ αἰδοῖα, αἰδοῖα. sexus virilis et femineus. unde vir generat aut mulier creat. [in glossa corrupta II 461, 16: v. sub genium.] 1 generandi apparatus (masculorum feminarum, tam unius animalis quam plurium): PAVL. FEST. p. 95 sibi -ia incidere. SEN. nat. 7, 31, 3 alius -ia excidit. COLVM. 6, 24, 2 elicitur cupiditas odore -ium admoto naribus pecudum. 6, 30, 4 (loc. dub. trad.). 8, 2, 3 amissis -bus. PLIN. nat. 1 ind. 11, 109 de -bus animalium. 10, 173 quibus aversa -ia. 11, 261 retrorsa. 11, 263. 20, 39 -ium ulceribus (21, 118 al. 22, 143 exulcerationes. 23, 75). 20, 89 testium et -ium malis (23, 65 testibus et -bus. 28, 150 v. supra l. 48). 20, 180. 22, 112 -ium fistulae (dat.). 22, 140. 23, 74 curationem... -ium. 23, 108 al. 24, 36 in pruritu -ium. 24, 113 -ia exulcerata aut carbunculantia. 24, 117 al. 26, 80 -ium inflammationem. 26, 81 nomas (28, 67). 28, 61 principia. 28, 132 carbunculis. 28, 186 vitulorum. 28, 236. 29, 38 -ium vitiis (GARG. MART. med. 42). 32, 139. QVINT. inst. 1, 6, 36 quia Caelo Saturnus -ia absciderit (LACT. inst. 1, 12, 2 Ps. AVR. VICT. epit. 23, 3. AVG. civ. 7, 27 p. 310, 1 D. abscisione -ium). Ivv. 6, 514 mollia qui rapta secuit -ia testa. TAC. hist. 5, 5 circumcidere -ia instituerunt Iudaei. APVL. apol. 33 utriusque sexus -ia (TERT. resurr. 60 p. 121, 5). met. 1, 9 castor se praecisione -ium liberat. 7, 23 exsectis -bus asini. MIN. FEL. 9, 4 Christianos ferunt... sacerdotis colere -ia (ibid. parentis... adorare naturam). TERT. apol. 23, 3 -ia... prosecat. spect. 2 p. 3, 25. resurr. 61 p. 123, 7 steriles utriusque naturae infructuosus -bus structi. GARG.

MART. med. 41 SER. SAMM. 636. 679 TREB. Claud. 13, 7. SPART. Hadr. 14, 2 de Iudaeis: mutilare -ia. LAMPR. Heliog. 7, 2. ARNOB. nat. 1, 33 -bus matris (1, 36. 2, 39 feminarum). 4, 14 -bus... subrectis (de Mercurio). 6, 25 p. 236, 14 Priapi. LACT. inst. 1, 12, 7 caloris tamquam Solis. 1, 12, 8 al. 1, 13, 1 -ia... amputare. opif. 7, 4 ventri subnexa -ia. AVR. VICT. Caes. 28, 4 suis utero maris feminarum -ia apparuere. 5, 7 (Ps. AVR. VICT. epit. 5, 5). Ps. AVR. VICT. epit. 40, 4 consumptis -bus Galerii per morbum. 12, 8 demptis. HIER. epist. 22, 11, 2 viri mulierisque -ia (hom. Orig. in Ezech. 6, 4 p. 382, 13 B). 55, 2, 3 voluptas -ium. 64, 21, 3 ad -ia nostra et verecunda lex non mittit manum. 64, 21, 5 in Os. 2, 8 p. 81. virg. Mar. 18 per -ia virginis natum (ibid. virginis pudenda). in Ier. 1, 96, 2 AVG. civ. 14, 15 p. 37, 22 D. 14, 17 p. 40, 21 campestris, id est succinctoria -ium. 22, 8 p. 571, 32 D. pondere -ium. gen. ad litt. 12, 17 p. 404, 18 dolorem (MISC. Tir. p. 52, 10). c. epist. fund. 6 p. 201, 10 uterum virginalem et intacta -ia. c. Faust. 30, 4 p. 746, 14 al. anim. 4, 18, 26 virilia... -ia. 4, 20, 32 vulvam et -ia. 4, 20, 33 -ia masculina. serm. 186, 1, 1 visceribus fecundis et -bus integris Mariae. serm. ed. Mai 76, 4 -ia, ex quibus in mundum progredimur, portae dicuntur. MARCELL. med. 4, 46 -bus laborantibus. DIOSC. 3, 158 cannabus nimie comestus -ia stringet (gr. 3, 148 σβέννυσι γονήν). herb. fem. 29 -bus mulierum. MART. CAP. 2, 126 -bus Osiridis repertis. EVCHER. form. 6 p. 37, 2. CAEL. AVR. acut. 3, 18, 176 -ium tentigo. SIDON. epist. 3, 13, 8 parti -ium... pudendae. DRAC. laud. 2, 630 extinctus cecidit -bus Abrahae senis ignis. PASS. Thecl. epit. II a p. 146, 5 tauris ignita ferramenta ad -ia ligantur (syn. inguina, vires al.). 2 semen: PLIN. nat. 20, 147 resistere... generationi... cohibendo -ia densari. TERT. carn. 4 p. 430 spurcitas -ium in utero elementorum. DIOSC. 3, 67 -ia, id est semina, viris crescere facit (non in gr.). 3 peccata (sc. ex genitura venientia, originalia): COMM. instr. 2, 5, 8 cave ut non delinquas in ante: in baptismo tibi -i(a) sola donantur. 4 quaecumque generare possunt: TERT. adv. Marc. 1, 16 p. 311, 10 operatio dei (sc. mundus)... ex diversitatibus constat, ex corporalibus et incorporalibus etc.,... ex -bus et sterilibus. VEN. FORT. carm. 2, 4, 1 deus carne(m) effigians -ia limi vitali terrae compingit sanguine gluten.

adv. genitāliter. genitāli modo: LVCR. 4, 1258 ut semina possint seminibus commisceri -r apta (i. ut gignere possint). SERV. georg. 3, 346 'patriis... Romanus in armis': -r (i. ob genus et originem) sibi concessis, ac si diceret 'Martiiis'. AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 20 p. 1453 membra tantummodo utriusque sexus -r (i. generandi officio) naturalia, hoc est ad generandam creata naturam. FASTID. Fulg. Rusp. epist. 9 p. 212 alienis peccatis... obnoxios... ita -r (i. ut re-generentur) lotos latice baptismi iniquitatis indemnes... alienae, si.

genitium sim. v. gynaece.

genitivus v. genitivus.

genito γεννώ: GLOSS. II 262, 33. cf. geneto.

genitolus v. geniotelis.

*genitor, -ōris, m. [cf. c. ind. janitā 'genitor', gr. γενέτωρ, γενετήρ 'genitor', armen. cnaut 'genitor', et c. gignere, genitus. W.]. genitor: INSCR. christ. Hisp. 76 (a. 573). genitur: CARM. epigr. 614. -tōr ante vocalem in caesura: ENN. ann. 113 VAL. FL. 6, 305. GLOSS. γενέτωρ, πατήρ, γε(ν)νήτωρ, γενέτωρ, γεννητής. pater (cf. Plac. V 153, 23), generator. -r primitus est vocabulum poetarum vel sublimioris dictionis, cf. FORTVN. rhet. 3, 4 p. 125, 5 aliena verba... quae non sunt oratori accommodata, sed historico aut poetae, ut si -em et genetricem et gnatum dicamus. v. etiam p. 1822, 61. invenitur inde ab ENN. et ACC. (non ap. comicos), in prosa oratione his locis: CIC. Tim. 27. 47 (v. p. 1819, 26. 28) VAL. MAX. 5, 4 ext. 3 COLVM. 1 pr. 2. 3, 10, 10 PLIN. nat. 6^{ica} SVET. frg. p. 257 R. VLP. dig. 50, 16, 195, 4 PAVL. dig. 23, 2, 11 APVL. 7^{ica}. dehinc saepius. [dub. trad. Ov. met. 9, 415 N. ALC. AVIT. epist. 52 p. 81, 13 S, v. s. unigenitor.]

I de generatione per actum naturalem: A hominum:

1 ipse pater (sive verus sive putativus. de plurali v. p. 1818, 24): a in sententiis generalibus de quovis generante: CATVLL. 64, 401 hominum genere depravato optavit -r... funera nati. LVCR. 2, 615 v. p. 1818, 26. Ov. met. 7, 590 pro coniuge coniunx, pro gnato -r... animam finivit. potest huc trahi SEN. Med. 284 Creo: hos (Iasonis natos, vers. 283) paterno ut -r excipiam sinu. VAL. FL. 5, 24 (ibid. 22 parentem). VLP. dig. 50, 16, 195, 4 familiae... quae ab eiusdem ultimi -is sanguine profisciscuntur. PAVL. dig. 28, 2, 11 per quam notam distinguitur -r ab eo qui genitus sit. LACT. inst. 1, 11, 54 v. p. 1818, 32. AVSON. 153, 67 sim carus amicis, sim semper -r sine vulnere nominis huius. 203, 10 invidia fati non -r (i. orbis) moreris. AVG. civ. 15, 17 p. 94, 13 D. de duobus ex uno -e procreatis patribus (i. de Cain et Seth ex Adam). 16, 25 p. 165, 22 D. Abraham in Agar non... amatorem servum, sed liberum fuisse -em. COD. Theod. 5, 1, 3 a. 383. EVSTATH. Bas. hex. 9, 4 p. 960^c iuvenis deformat... canitiem -is (gr. p. 197^a γῆρας πατρός. ibid. pater [πατήρ]). DRAC. laud. dei 2, 629 Abraham senex officii -is iners. 3, 402. ENNOD. dict. 8, 9 p. 448, 14 -r fit deliciis, institutor laboribus (ibid. patris officium habet luxuriam comitem). nota vocabulum de utrolibet sexu usurpatum: COD. Iust. 5, 9, 8, 1 liceat... -i (i. vel patri vel matri) res... alienare. ibid. in testamento -is.

b in relatione ad singulas certasque personas: ACC. trag. 41 (Clutemestra ad Electram sec. Ribbeck, Röm. Trag. p. 462:) matrem ob (matre meo codd.) iure factum incilas, -em [Hoy]

iniustum approbas. 293 (*Alcmeo de Amphiarao*, cf. Ribbeck l. l. p. 491) nisi -em ullo (*i. ultus ero*, ulso Ribb.). CATVLL. 64, 117 linquens -is filia (*Ariadne*) vultum. CARM. epigr. 55, 18 reliqui fletum nata -i meo. VERG. Aen. 1, 677 accitu cari -is... puer (*Iulus*) ire parat. 1, 716 *Amor pro Iulo* falsi implevit -is amorem. 2, 560 *Aeneam* subiit cari -is imago. 2, 627. 699. 733 (*opp. natus*). 2, 804 sublato... -e (GLOSS. Plac. V 153, 23 portato patre). 3, 102 al. 6, 364 *Palinurus ad Aeneam*: te... per -em (*sc. tuum*) oro. 7, 72 iuxta -em adstat Lavinia virgo. 9, 270 *Ascanius*: -r (*sc. meus*)... dabit. 10, 416. 799 -r nati parma protectus. 10, 847 'tua, fili, ... -r per vulnera servor'. CIRIS 261 Ov. epist. 12, 109 met. 2, 40 al. 4, 691 -r lugubris et una mater adest (*item add. mater*: 6, 713. *opp. natus*: 7, 425). 10, 167 meus... -r. 10, 465 accipit... -r sua viscera lecto (10, 467 *syn. pater. item* 13, 186 [*opp. nata*]. trist. 3, 9, 29). 14, 170 si minus Aenean veneror -e (*sc. meo. item* trist. 4, 10, 77 complerat -r sua fata). fast. 4, 206 -r *Iovis Saturnus* (TERT. nat. 2, 13 p. 123, 6). SEN. Herc. O. 222. Med. 226 *Medea*: noster -r (*Aeetes*). 880 nata atque -r (Oed. 301). Oed. 15 ne mea -r manu perimatur. Phaedr. 245 al. 1273 (*syn. parens, opp. natus*). Phoen. 39 *Oedipus*: -r vocat me (*sc. Laius*). OCTAVIA 180 LVCAN. 9, 128 VAL. 1, 231 al. 3, 660 -r materque. 5, 393 *Aeetes* -r meus. SIL. 1, 104 al. 9, 157 (*syn. parens* [158. 161]. *opp. natus* [158], frater [160]). STAT. Theb. 7, 305 *opp. natus*. Ach. 1, 275 *app. nutritor*. silv. 5, 5, 11. nota Theb. 1, 591 pulsi ex animo -rque pudorque (*i. cogitatio -is*). MART. 4, 16, 3 vivo -e (*ibid.* 4 pater). AVR. VICT. Caes. 14, 11 soceri aut -is... gressus levantem. 42, 23 Ps. AVR. VICT. epit. 48, 18 AVSON. 179, 6 al. 322, 33 -rque tuus genetrixque. 214, 13 -e et matre. 319, 44 *Ausonius de se*: in -e suo mente animoque pater. 390, 31 ego primaevio genitus -e. 183, 7 al. 162, 7 frater geneticis et unanimis -is (*ibid.* 8 pater et genetrix). nota 390, 8 nomine te, pater, gemini iam -is amo (*sc. postquam per filium ipse pater factus sum*, cf. vers. 6 hoc nato nos sumus ambo patres). PS. AMBR. laps. virg. 4, 17. HIER. epist. 2, 2, 3 in imagine de filio prodigo. VVLG. Sir. 22, 4 filia, quae confundit, in contumeliam fit -is (*εἰς λυπὴν γεννήσαντος*). CLAUD. 10, 221 al. AVG. serm. 180, 6, 7 filius peierantis: te quidem habeo -em, sed plus... timeo Creatorem. COMM. apol. 726 (*opp. 721 filius*, 722 natus). CYPR. GALL. gen. 1350 ENNOD. epist. 2, 1, 6 p. 39, 20 al. dict. 18, 7 p. 477, 22 (*syn. lucis auctor*). IORD. Rom. 340 al. HIST. Apoll. rec. A 2 p. 4, 3 scelus -is (rec. B -is scelus et patris macula). al. CARM. epigr. 220, 1 -r Iunonem dedicat... Pompeiae. 409 de -e mihi domus Umbria, de genetrice Ostia. 682, 8 mater et -r. 1403, 22. 2101, 3. in rescriptis principum: COD. Iust. 4, 28, 33 (a. 293). 1, 3, 2, 1 (a. 357) divi principis, id est nostri (*Constantii*) -is. 3, 28, 33 al. COD. Theod. 8, 12, 7 (a. 355) -is mei. 16, 5, 25, 2 (a. 395) divae recordationis -is nostri. 4, 6, 5 (*Arcad. et Honor. a. 397*) -is nostri. 6, 26, 14 (a. 407) divi -is nostri. sic in allocutione: VERG. Aen. 1, 237 v. p. 1819, 10. 2, 657 *Aeneas*: mene efferre pedem, -r, .. posse... sperasti? 2, 717. 6, 698 al. nota 7, 360 (*Amata ad coniugem*: exulibusne datur... Lavinia... o -r? nec te miseret gnatae...? Ov. met. 1, 486 (485 patris). 2, 38. SEN. Herc. f. 626 *Hercules ad Amphitruonem*: unde iste, -r, squalor (622 *Amphitruo*: o nate. item 918. cf. p. 1819, 15). 1176 al. Herc. O. 1456 Oed. 323 al. Phaedr. 1256 chorus ad Thesea: disiecta, -r, membra laceri corporis... dispone. OCTAVIA 135 (*opp. nata*). VAL. FL. 1, 16 *Titus filius* tibi cultus... instituet, cum iam, -r (*Vespasiane*), lucebis ab omni parte poli. 2, 290. STAT. Theb. 3, 689 al. AVSON. 390, 35 mi -r. HIST. Apoll. 24 p. 45, 1 (B: 45, 2). nota ad absentes apostrophas: Ov. epist. 11, 99 *Canace*: his mea muneribus, -r, conubia donas? SEN. Herc. O. 212 *Iole*: quotiens, -r, quaerendus eras? Phaedr. 696 LVCAN. 9, 164 VAL. FL. 8, 10 STAT. silv. 5, 3, 3. 57. 73. 252. 274. accedit nomen proprium -is: VERG. georg. 4, 355 *Aristaeus Penei* -is ad undam stat (*Servi ad h. l. verba corrupta, ut vid.*). Aen. 1, 621 *Dido*: -r tum Belus... vastabat Cyprum. 3, 614 *Achaemenides*... -e Adamasto paupere. 3, 709 -em... amitto *Anchisen*. 5, 537 al. 9, 199 me -r, bellis adsuetus *Opheltes*, ... erudit. 9, 580 *Arcentis filius*... -r quem miserat *Arcens* (cf. SERV. ad h. l.). 10, 129 nec *Clytio* -e minor nec fratre *Menestheo*. 10, 319 al. PROP. 3, 7, 67 o centum aequoreae *Nereo* -e puellae. Ov. met. 11, 271 *Lucifero* -e satus. fast. 4, 828 *Romulus*: -r *Mavors* *Vesta*que mater, ades. MANIL. 5, 23 -r *Andromedae* cum coniuge *Cepheus*. SEN. Med. 933 scelus est *lason* -r et maius scelus *Medea* mater. LVCAN. 6, 814 VAL. FL. 1, 453 al. SIL. 8, 440 v. p. 1820, 17 AVSON. 317, 25. 406, 96. 100, 1 COD. Theod. 6, 5, 2 v. p. 1818, 5. CARM. epigr. 750, 5 *Nereus* -r genetrix(ue)... flevit. 614, 3 *Optatus* genitur (*sic*) et mater *Nemesia* deflet (*ibid.* 4 parentes). 670, 7. 888, 4 <...>anus -r (*opp. Sabi-nilla nata*). nota CORP. VIII 26939 *Iulio Felici patri* -i optimo (cf. p. 1822, 45). similiter cum significatione communi patris: Ov. lb. 565 avo -e creatus *Adonis*. STAT. Theb. 12, 61 rex -r. NEMES. cyn. 71 *Carine*... paene prior -e deo (*sc. Caro patre*). AVSON. 322, 44 proconsul -r. 8, 6 figulo -e. CENS. 2, 3 p. 5, 10 (*Apollo* -r) v. *Onomast.* accedit genet. natorum: Acc. trag. 669 (*de Hercule*, sec. *Prisc. gramm. II 321, 26*: quorum (*Hera-clidarum*) -r fertur esse ops gentibus. CATVLL. 88, 1 -r nympharum... Oceanus. HOR. carm. 1, 28, 7 *Pelopis* -r. Ov. met. 2, 381 *Phaethontis*. 6, 483? 15, 863 invicti -r, *Gradi*ve, *Quirini*. SEN. Ag. 568 *Pala-medis*. Herc. f. 1295 v. p. 1818, 17. Herc. O. 324 *Alcidae* (*Iuppiter*). LVCAN. 3, 727 *Argi*. VAL. FL. 1, 503 *Scythici*... nati (*i. Aeetae*). SIL. 6,

690 *Hamilcar*, ductoris -r (13, 738 v. p. 1820, 22). STAT. silv. 2, 1, 173 -r materque iacentis (*syn. parentes*). MART. 2, 91, 6 (*de iure trium li-berum*) permittit, *Caesar*... natorum -r credat ut esse trium. AVIEN. Arat. 704 CLAUD. 24, 122. 20, 68 -r... vocatur principis *Eutropius spado*. COD. Theod. 6, 5, 2 (a. 384) *Valentinianus* -r numinis nostri. SACR. Leon. p. 323. DRAC. laud. dei 1, 389 *Adam* non... ex coitu -r *Evae*, sed coniugis auctor. IORD. Get. 50, 266 patris mei -r... id est meus avus. CORP. VIII 4221 <pro salute> imp... Carini e<t Nu-meriani divi Cari> -is eorum. IX 333 *Flavio Theodosio*, -i domini nostri... principis *Theodosi*. nota vocabulum filii metonymice signi-ficatum: PETR. CHRYS. serm. 86 p. 441^b (*de Zacharia, Ioannis bapti-stae patre*: tacuit pater vocis, -r clamoris obmutuit (*de re v. Luc. 1, 20. de Ioannis vocabulis Ioh. 1, 23*).

2 laxiore sensu: pater adoptivus, altor, avus: Ov. ars 1, 197 v. p. 1820, 47. GERM. 2 nobis, -r, tu maximus auctor (*alloquitur Ti-berium patrum et patrem adopt.*). Ov. trist. 3, 4, 30 cepisset -r si *Phaethonta* *Merops*. SEN. Herc. f. 507 -r *Alcidae* (*Amphitruo*. 1296 *Her-culis*). 626 al. v. p. 1817, 49. 1264 *Amphitruo*: -e coram (*sc. te occides, Hercules*)? 1315 (*syn. pater*). Oed. 789 *de Polybo*. Acc. trag. 277 *Dio-medes ad Oeneas avum*, sec. Ribbeck, Röm. Trag. p. 524: adsum apud te, -r. SEN. Med. 33 *Medea Solem invocans*: committe habenas, -r (cf. 28 nostri sator Sol generis). AVSON. 390, 8 v. p. 1817, 29. PLIN. nat. 4, 42 v. l. 50.

ad IA: plur. genitores, -um. a de parentibus, i. patre et matre (cf. ISID. diff. 1, 274 -es nostri a quibus nati sumus): CATVLL. 63, 59 patria, bonis, amicis, -bus abero. LVCR. 2, 615 numen qui vio-larint matri<s> et ingrati -bus (*i. parentibus? an suo quique patri?*) inventi sint. VAL. MAX. 5, 4 ext. 3 isdem... manibus, fratres, *Paciae*-cis ultionem, *Etpasto* poenam, -bus nutrimenta... peperistis. HOMER. 980 *Hector*: concede meos miseris -bus artus (cf. *Il. 22, 341 παῖδες καὶ πότνια μήτηρ*). APVL. met. 5, 10 ut -bus... differamus praeconium (*supra*: parentibus). PLAT. 1, 2 ex isdem -bus... fratres. LACT. inst. 1, 11, 54 ut... isqui natus esset, ... potissimum -bus similis existeret (*ibid.* parentes). RVFIN. hist. 1, 2, 19 qui ex huiusmodi -bus (*i. Adam et Eva*) per orbem... diffusi sunt (cf. *gr. οἱ... ἀπὸ τοῦτον, sc. τοῦ πρώτου ἀνθρώπου*). PROSP. in psalm. 118, 21 primi hominum -es. VICT. VIT. 3, 50 ENNOD. dict. 19, 4 p. 479, 21. COD. Iust. 1, 4, 24 ab ingenuis -bus... procreatus. 1, 5, 19, 3 morientibus... -bus liberis providere. 5, 9, 10, 1 sqq. al. PS. VEN. FORT. vita Remed. 6, 16. CARM. epigr. 168, 2 quod facere fuerat gnatum par parentibus, -es eius acerba mors facere impulit. 1620, 3 (*christ.*) -bus... miseris rapta es, *Gerontia*. 1994, 7. CORP. IX 3449 filio... *Aelius* et *Ceionia* -es. INSCR. Dessau 9093, 11 (*saec. III*) contra vot(um) -r(um) vita privaverunt di filium. plur. de bestiis v. sub B. β de solis patribus: COD. Theod. 10, 19, 15 (a. 424) qui singulorum... filiorum probabuntur esse -es. GREG. Tvr. Franc. 7, 14 v. p. 1819, 84. COD. Iust. 12, 16, 5 (c. a. 500) *silentiarii* -um suorum in potestate... constituti. 6, 58, 13 pr. de emancipatis filiis, qui sacro rescripto patribus impertito hoc a suis -bus meruerunt. CORP. VIII 21517 (a. 329) *Primosus Cambus* -es (*sc. martyrum Rogati, Matenii al.*). γ singulariter de proavis: PLIN. nat. 4, 42 *Moriseni Sitonique*, *Orphei vatis* -es. cf. etiam p. 1820, 17/18. di -es v. p. 1819, 41.

B bestiarum: plur.: PLIN. nat. 8, 224 -es suos fessos senecta alunt *glires*. 10, 31 *de corvis*: -es suboli loco cedunt. 10, 99 *merops*... -es suos reconditos pascens (SVET. frg. p. 257 R. haec [*merops*] -es suos recondunt). 11, 91 qui (*scorpio*)... -es superne conficiat. sing. CLAUD. earm. min. 27, 69 *de ave Phoenix*: qui fuerat -r, natus... prosilit idem. sim. de fabulosa generatione equorum in Hispania: SIL. 16, 427 agitator ad equum currulem: -e, *Pelore*, te zephyro educ-tum nunc... ostendere tempus. cf. ISID. Goth. 1^b chron. II p. 267 tibi, *Spania* fons equi -r.

ad I: sensu generalissimo de quavis creatura naturali: AVSON. 336, 49 tergenus omnigenum: -r genetrix generatum.

II de procreatione, effectione generatim (creator, condi-tor): A animantium, mundi: 1 de Iove: ENN. ann. 456 o -r noster, *Saturnie*, maxime divum. Cic. carm. frg. 22 (div. 2, 63), 18 (*ex Hom. Il. 2, 318/9*) qui luci ediderat, -r *Saturnius* idem abdidit draconem (*Κρόνον πάϊς*). Cic. carm. frg. 3 (*de consul.*), 32 haec fore... ipse deum -r... canebat. CATVLL. 64, 27 *Iuppiter* ipse, ipse... divom -r. VERG. Aen. 7, 306 deum... -r. Ov. am. 1, 13, 45 ipse deum -r. met. 14, 91. trist. 2, 37 *Iuppiter* iure... -rque deum rectorque vo-catur. fast. 3, 285. PHAEDR. 3, 17, 10 deorum -r (*gentium PR*) atque hominum sator. 4, 18, 22 -r... deorum maximus. SIL. 5, 70 divum -r. 6, 618 -r divum. 17, 342. STAT. Theb. 1, 80 deorum ignavus -r. 2, 115 deum -r (3, 506). MART. 8, 49 (50), 3? (v. p. 1819, 7). 12, 77, 5 divom... -r. MART. CAP. 9, 911 omnigenum -r regna movens deum. aliter de *Caesare Domitiano*: STAT. silv. 1, 1, 74 salve, magnorum proles -rque deorum. de Oceano v. p. 1820, 11. VERG. Aen. 10, 667 *Aeneas orans*: omnipotens -r. SIL. 3, 2 non aequo superum -e. absolute: VERG. Aen. 8, 427 fulmen... toto -r quae plurima caelo deicit. 9, 627 caeli -r de parte serena intonuit (622 dicitur *Iuppiter* omnipotens). 11, 727 *Tyrrhenum* -r *Tarchonem* in proelia... suscitatur (cf. 725 ho-minum sator atque deorum). 12, 200 *Latinus*: audiat haec -r, qui foedera fulmine sancit. 12, 843 aliud -r secum... volutat. OCTAVIA

[Hoy]

245 Oct.: pro summe -r, tela cur frustra iacis? LVCAN. 9, 645 hoc monstrum timuit -r (SCHOL. id est Iuppiter. *aliter, ut vid.*, COMMENT., citans Verg. Aen. 7, 328). VAL. FL. 4, 415 nec Iovis . . . cessat manus. intonat alto . . . insurgens caelo -r. SIL. 4, 417 acies . . . -r . . . spectat Olympo. 6, 105 Serranus: si . . . nondum . . . damnasti sceptrum Quirini, . . . Italum res . . . aspice . . . -r. HOMER. 107 concilium . . . -r dimittit Olympi. MART. 8, 49 (50), 3 qua nocte bonus accubuit -r cum plebe deorum. CLAUD. rapt. Pros. 3, 18. ANTH. 141, 1 cygneas -r gestans . . . pinnas. 143, 3. ad I pertinent loci, in quibus Iuppiter certi alicuius dei vel herois pater dicitur: VERG. Aen. 1, 237 Venus ad Iovem: quae te, -r, sententia vertit? (SCHOL. Veron. -r melius quam pater, quia pater fit et adoptione, -r non nisi qui genuerit). 4, 208 Iarbas, Ammonis filius, orans: Iuppiter omnipotens, . . . aspicias haec? an te, -r, . . . nequiquam horremus? 10, 45. 465 -r natus (Herculem) . . . adfatur. Ov. met. 2, 836 sevocat hunc (Mercurium) -r (837 opp. natus). 14, 808 Mars affatur divumque hominumque parentem: tempus adest, -r, eqs. 15, 807 (opp. nata, sc. Venus). SEN. Herc. f. 122 Iuno: admittat illas (sc. Herculis) -r in caelum manus. 924 Amphitruo ad Herculem: finiat -r tuos . . . labores. Herc. O. 13 Hercules: quid astra, -r, . . . negas? 33 al. 1725 (syn. pater). VAL. FL. 1, 531 -r Solis (525 pater). 6, 742 Minerva: Perses, quem -r meus Colchis . . . imponere . . . statuit. SIL. 3, 558 al. HOMER. 537 Mavors saucius . . . magni -is iurgia suffert. STAT. Theb. 1, 303. 7, 176. silv. 2, 1, 94 cum . . . -r cessaret . . . , fluctivagus . . . comebat Persea Dictys. CLAUD. rapt. Pros. 2, 237.

2 de deo philosophorum mundi opifex, sim.: CIC. Tim. 27 quo (animo) nihil est ab optimo et praestantissimo -e melius procreatum (Plat. p. 37^a ὁπὸ τοῦ ἀπλοῦτος ἀπλοῦτος γενομένη τῶν γεννηθέντων). 47 qui . . . erant ab eo (sc. deo qui omnia genuit, v. ibid. 40) creati . . . imitantes -em et effectorem sui particulas . . . copulabant (Plat. p. 42^e μιμούμενοι τὸν σφέτερον δημιουργόν). COLVM. 1 pr. 2 primus ille mundi -r. 3, 10, 10 -r universi. APVL. apol. 64 summus animi -r . . . , assiduus mundi sui opifex . . . , sine opera opifex, sine propagatione -r. Plat. 1, 5 unus . . . aperimetros rerum . . . -r. mund. 24 sospitator quidem ille (Iuppiter) <et> -r est omnium (Ps. Aristot. mund. 6 p. 397^b, 21 γενέτωρ τῶν ὁπῶς δὴ ποτε). 31 deum -em virtutum ipsamque virtutem (gr. p. 399^b, 21 [θεοῦ] ἀρετῇ . . . κατὰ λόγον). LACT. ira 23, 8 Sibylla caelestium terrenorumque -em diligi oportere denuntiat (Orac. Sibyll. 5, 360 δαί στέργειν γενετήρα θεόν). similiter de Priapo mystico: CARM. epigr. 1504^e o Priape . . . ami<ce> . . . seu cupis -r vo<car> et auctor orbis aut physis eqs. di genitores quo potissimum pertineant non liquet. CORP. VI 31746 (= INSCR. Dessau 1078, aet. Antonin.) dis -bus (v. adnot. Dessau). item INSCR. numm. Cohen III^a p. 392 n. 16 (Pertinax, cum typo Cybeles). cf. etiam di genitales p. 1813, 13.

3 de deo Christianorum: a creatore mundi: ARNOB. nat. 1, 29 p. 20, 9 -r eius (lunae) et fabricator. 2, 15 p. 59, 26 animas -e illo (domino rerum) ac patre prolatae. 2, 45 p. 84, 10 animae oblatae unius se esse fontis, unius -is et capitis. IUVENC. pr. 4 -r rerum. AVSON. 419, 80 aeternae omnium -r, ipse non genite. SACR. Leon. p. 447 pater, mundi conditor, nascentium -r. 483 rerum -r aeternae . . . deus. ALC. AVIT. carm. 3, 27 al. CASSIOD. Didym. in I Ioh. p. 1791^b (syn. opifex mundi. cf. ibid. ex deo . . . habens nativitatem). p. 1798^a -em deum esse caritatem. p. 1802^b diligere -em (τὸν γεννησάντα). INSCR. christ. Rossi II 285 C 3, 1 omnipotens -r, rerum cui summa potestas. b mystico Christi patre: LACT. inst. 4, 25, 3 filius dei creatus est sine opera -is. habebat . . . spiritalem patrem deum. IUVENC. 1, 320 -r dominusque salutis (i. pater et filius). 1, 387 v. p. 1820, 58/9. 1, 390 mandatum summi -is. 2, 507 me (Iesum) pro -e supremo suscepisse. 2, 682. 3, 154 -r plantarum . . . noster (cf. Matth. 15, 13 plantatio quam . . . plantavit pater meus caelestis). HIL. hymn. 1, 42 ut -r . . . decus gloriae totum in unigenitum ediderit deum. FILASTR. 127 unus nobis pater -r et unus nobis filius unicus patris. AVSON. 153, 17 non genito -e deus (Christe). 153, 28 (opp. natus patris). 153, 49 (cf. 47 dei . . . unigenae . . . patrem). 417, 113 -r natusque dei. AMBR. serm. Sess. 1 p. 114^a opp. unigenitus. MAXIMIN. c. Ambr. 101 et 130 opp. filius. MEROB. Christ. 4 aequaeus -r (opp. verbum. item serm. 245, 2). SEDVL. carm. pasch. 1, 293 (opp. natus. 296 syn. pater). DRAC. laud. dei 2, 104 deus -r numquam sine pignore dictus. 2, 557 Christus consors -is. CORIPP. Ioh. 1, 286 omnipotens verbi -r rerumque creator . . . deus (1, 288 syn. factor). ARATOR act. 1, 917 -r natusque simul sanctusque . . . spiritus. INSCR. christ. Rossi II p. 109, 63, 17 spiritus huic (Christo) -rque suus . . . cohaerent. c patre hominum tamquam liberorum suorum: IUVENC. 1, 567 Iesus de deo: -r noster. 1, 674 indulgens hominum -r (673 opp. nati). 1, 705. 2, 310 magni -is iussa. DOCTR. apost. 5, 3 non scientes (impii?) -em suum (τὸν ποιήσαντα αὐτοῖς). PRISC. laud. Anast. 101 summi -is dextera.

4 de patre spirituali, patrino q. d. medii aevi: ENNOD. opusc. 3, 28 p. 337, 25 sq. cotidianis profectibus . . . cupidissime in oratione -is vota transcendat. erat enim -r, cuius eum per euangelium conceptum verbi caelestis semine feta alvus effuderat (cf. ibid. p. 337, 23 sanctus pater). dict. 13, 11 p. 467, 9 in animae eius secunda nativitate aut recreatione sum -r. GREG. TVR. Franc. 7, 14 p. 299, 22 non

. . . auditum est, unum hominem praeter spiritalem causam duos habere posse -es.

B rerum: 1 de opere deorum, hominum: de Mithra: CORP. III 4414 (Pannon. sup.) gen(itori?) lum(inis?) ('explicatio gen. lum. ut non improbabilis, ita nequaquam certa est' editor). 7728 (Dacia) <invic>to S<oli> deo ge<nitori>. 7729 Io(vi) S<oli> invi(cto) deo -i. de aliis dis: VERG. Aen. 1, 155 v. infra l. 32. Ov. met. 11, 202 cum . . . tridentigero . . . -e profundi. STAT. Ach. 1, 61 Thetis ad Neptunum: o magni -r rectorque profundi (cf. 1, 78). CARM. ad Oceanum Anth. 718 (= poet. min. III 24) -r maris, arbiter orbis, Oceane (cf. PANEG. 7 (6), 7, 2 -em . . . deorum . . . Oceanum). STAT. Ach. 2, 2 -r . . . coruscae lucis (Sol. AVIEN. orb. terr. 1309 Sol . . . astrorum -r. MACR. Sat. 1, 19, 17 Sol . . . humanae vitae -r et custos. APVL. mund. 31 v. p. 1819, 36. IUVENC. 3, 154 v. p. 1819, 60. SIL. 3, 126 bellorum -r (Mars, cf. Carter epith. deor. p. 64). MART. 8, 2, 1 fastorum -r parensque Ianus. de conditoribus: Ov. met. 15, 862 -r . . . Quirine urbis. SIL. 8, 440 Asculum Picus . . . statuit -r. NOVELL. Iust. 17 pr. a -bus rei p. nostrae (τοῖς προγόνοις τῆς πολιτείας). de artifice: AVSON. 58, 1 bucula . . . caelo -is facta Myronis . . . nec factam me puto, sed genitam (cf. Anth. Pal. 9, 726 οὐ πλάσεν, ἀλλ' ἔτεκεν). de malorum, bonorum effectoribus, auctoribus: PLIN. nat. 15, 19 Graeci, vitiorum omnium -es. SIL. 13, 738 o fraudum -r (Hamilcar, ut pater Hannibal). IUVIL. 1, 15 ipse . . . causa et -r beatitudinis nostrae. 2 de vi effectrice rerum: SIL. 12, 540 v. infra l. 39. STAT. Ach. 1, 138 -r tepet inlabentibus astris Pontus. AVSON. 297, 7 rapitur praeceps Rhodanus -e Lemanno (v. adnot. Souch.). HOR. epist. 2, 2, 119 vocabula, quae -r produxerit usus.

III nomen honoris (-r dicitur persona, cui ob aetatem dignitatem auctoritatem cultus tamquam patri debetur): . A di: ENN. ann. 113 populus R. post Romuli obitum: o . . . Romule die . . . , o pater, o -r . . . tu produxisti nos intra luminis oras (cf. CIC. rep. 1, 64 ad h. l.). VERG. Aen. 1, 155 pelagi cecidit fragor, . . . postquam . . . -r (Neptunus) . . . flectit equos (SERV. venerabilis, ut 'Thybrī pater'. ergo hoc nomen et ad verum patrem pertinet et ad honorem refertur. auct. sane veteres omnes deos patres dicebant). 5, 817 post verba ad Venerem facta iungit equos . . . -r (Neptunus). 8, 72 Aeneas: Nymphae Laurentes . . . tuque, o Thybrī tuo -r cum flumine (de SERV. v. supra l. 33. CLAUD. DON. ad l. p. 124, 18 -em Thybrim aut honorifice dixit, aut suum, quia eqs. SIL. 12, 540 serpit leniter . . . ad -em Anio . . . Thybrim). PETRON. 121, 103 Fortuna ad Ditem patrem: o -r, cui Cocytī penetralia parent. VAL. FL. 5, 403 dux ad Iasonem: Phoebi -is ad aras ventum (qui proprie regis pater). SIL. 10, 553 Hannibal . . . tibi, Mars -r, . . . arma electa dicat (Ov. fast. 4, 828 v. p. 1817, 67). 17, 238 quassans caeruleum -r caput (ibid. 238 Neptunus). 17, 285 Venus ad Neptunum: hoc satis irae . . . -r. cogn. Apollinis Delii v. Onomast. (cf. s. genetivus p. 1805, 33 sqq.).

B homines: Ov. ars 1, 197 induit arma tibi (C. Caesari, nepoti et filio adoptivo Augusti) -r patriaeque tuusque (Augustus). SIL. 7, 737 Minucius ad Fabium: sancte . . . o -r (cf. 735 inventus . . . Fabium . . . memorabant . . . 'parentem'. nota 9, 565 Hannibal ad Minucium: -r tibi, natus ab armis ille meis, ubi nunc Fabius?). CORIPP. Ioh. 4, 238 de viro aetate provecto et veneratione digno sec. Partsch (cf. 4, 232 pater ille bonus). item 7, 206.

iuncturae: -r est aliquis alicui: Ov. epist. 4, 157 quod mihi sit -r . . . Minos. met. 1, 517 mihi (Apollini) . . . Iuppiter. 10, 605. 13, 155 VAL. FL. 5, 126. SIL. 5, 9 Lydius huic -r. 15, 748. STAT. Theb. 5, 675 cui . . . -r . . . Thoas et . . . Euhā . . . avus. 11, 34. PHOC. carm. de Verg. 30 huic (Vergilio) -r figulus (cf. 34 figuli suboles). IUVENC. 1, 387 si deus est vere -r tibi. AVIEN. 277. 573 AVSON. 470, 1 SIDON. epist. 4, 8, 5 vers. 7. al. -e: creatum esse: Ov. met. 5, 145. 11, 295 Ib. 565 AVIEN. Arat. 576. satum esse: Ov. met. 11, 271. 319 AVSON. 8, 6. 100, 1 MEROB. poet. 112. -e aliquo (absolute): VERG. Aen. 3, 614 v. p. 1817, 61. PROP. 3, 7, 67 v. p. 1817, 65. DICT. 2, 35 Antiphus et Mesthles -e Talaemene (cf. ibid. Sarpedon Xantho genitus). a patre procreatus: v. p. 1818, 38.

epitheta: aequaeus: MEROB. Christ. 4 (deus). aequoreus: SEN. Phaedr. 942 (Thesi). aeternus (deus): AVSON. 419, 80. altithronus (deus): IUVENC. 3, 409 (cf. VVLG. Matth. 18, 10). armipotens: CLAUD. 28, 655 Honori. bonus (optimus): CIC. Tim. 27. MART. 8, 49 (50), 3 (v. p. 1819, 7). AVSON. 223, 1. carus: VERG. Aen. 1, 677. 2, 560 al. Ov. met. 1, 486 (superl.). HIST. Apoll. 24 rec. A et B CARM. epigr. 1525 C. 5 saec. I. divus: COD. Theod. 6, 26, 14 (a. 407?) al. (v. p. 1817, 44. divae recordationis: v. p. 1817, 43). dubius: Ov. met. 5, 145. falsus: VERG. Aen. 1, 716 Ov. met. 1, 754. SEN. Herc. O. 791 non false . . . -r. fatidicus: VERG. Aen. 7, 82 de Fauno, patre Latini. felix: CARM. epigr. 1148, 9. fortis: Ov. met. 11, 319. geminus: AVSON. 390, 8 (v. p. 1817, 29). grandior aevo: Ov. met. 6, 322. ignavus: v. p. 1818, 74. infelix: CARM. epigr. 1403, 22. ingenuus: v. p. 1818, 38. iniustus: ACC. trag. 41. longaevus: AVIEN. Arat. 576 (Atlas). lugubris: v. p. 1817, 11. magnus: SEN. Tro. 237 HOMER. 537 IUVENC. 2, 310 (v. p. 1819, 76). nobilis: ENNOD. dict. 11, 5 p. 460, 2. omnipotens: v. p. 1818, 79. 1819, 55. 70. omnituens: VAL. FL. 5, 246 (Sol). optimus: v. p. 1817, 74. pauper: v. p. 1817, 62. pius: HIST. Apoll. 3 PS. VEN. FORT. vita Remed. 6, 16. praestans: CIC. Tim. 27. sanctus: SIL. 7, 737 (v. l. 49). sublimis: IUVENC.

[Hey]

4, 134. summus: IVVENC. 2, 507 (*deus*). 4, 383. AVIEN. Arat. 277 (*Iuppiter*). PRISC. laud. Anast. 101. supremus: IVVENC. 2, 507 (*deus*). tantus: CLAUD. DON. Aen. 9, 200 p. 213, 31. Trinacrius: SIL. 14, 290 (*opp. Poeni matre genus*). venerabilis: SERV. Aen. 1, 155 ENNOD. opusc. 2, 30 p. 296, 20. versus: CLAUD. 24, 122.

synonyma: pater *passim*, v. *supra* (cf. SYNON. CIC. Char. gramm. p. 434, 15 B. senes patres -es antiqui eqs. de *differentia* ISID. diff. 1, 274), parens (v. p. 1819, 17. AVIEN. Arat. 277), sator (v. p. 1818, 73). fabricator (v. p. 1819, 47). *opponuntur*: filius, filia, genitus (SIL. 3, 105 (103), cf. PAVL. dig. 28, 2, 11), genus (AVIEN. Arat. 277), liberi, natus, nata, pignus (v. p. 1819, 69), proles (VAL. FL. 4, 502, AVIEN. Arat. 277), propago sanguinis (VAL. FL. 5, 126), suboles (v. p. 1820, 58), viscera (OV. met. 10, 465), unigenitus (v. p. 1819, 62). *varia consanguinitatis nomina* (ut mater, frater, vir, socer) *apposita supra invenies*.

composita: primo-, progenitor. uni-genitor? (v. p. 1816, 60). [auto-genitor est *graecum* αὐτογεννήτωρ, v. vol. II 1599, 75.]

v. Onomast.

fem. genetrix, -icis. [cf. c. ind. janitri 'genetrix, mater' gr. γενέτειρα et c. genitor, gignere. W.] PROB. gramm. IV 128, 13 quaeritur... qua de causa... 'monitrix' per i... 'genitor' per i et '-x' per e litteram scribitur (*rei explicatio ap. Probum non servatur*). forma per e in INSCR. nusquam non habetur, ubi lapides exstant; in schedis hic illic i traditur sine certo auctore, ut CORP. II 3270, 10. in codicibus auctorum forma per o longe praevallet; genetrix ex gr. legitur: VERG. cod. Palat. saepe, OV. fast. 1, 365 RV; 1, 647 codd. OCTAVIA 10 codd. HOMER. 464 al. STAT. Theb. 3, 151, 5, 715 al. (codd. plerique vel omnes). nota quod raro traditur ap. GREG. TVR. (v. Bonnet p. 116, 11). de re v. etiam K. Meister, Ztschr. f. vgl. Sprachf. 45, 1913, 183 sqq. de accentu nominativi (sc. genetrix) et casuum obliq. (-icis etc.): PS. PRISC. gramm. III 525, 35. genetrix in fine hexam.: CARM. epigr. 637, 4. genetricis: CORP. XI 3805. de terminatione in -x: GRAMM. suppl. 299, 16. 301, 6. genetrex saepe in codd. mel. traditur ap. VEN. FORT. (v. Leo in ind.). ? genetrica, -ae. PS. VEN. FORT. vita Remed. 1, 2 sanctus vir fecundissimae -ae concepturae (*gen. subst.?*) sobolis gaudia non-tiavit (*fort. mera corruptela dativi -i*). gen. plur.: infra l. 63 et p. 1822, 79. notatur per g et per gen: v. p. 1824, 23 et 26. GLOSS. μήτηρ, γενέτειρα, mater. de usu FORTVN. rhet. 3, 4 p. 125, 5 (v. p. 1816, 52). cf. etiam p. 1822, 61. primum occurrit ap. ENN., rarum semper in oratione pedestri; ante Arnobium, ubi septies, his tantum locis (omitto iuncturam sollemnem q. e. Venus -x): VARRO (2) frg. Serv. Aen. 5, 412 VAL. MAX. 1, 8 ext. 5. 5, 4, 7 PLIN. nat. 5, 112, 10, 63. 26, 4 APVL. Plat. 1, 9 mund. 1. [corrupte vel loco corr. MANIL. 4, 634 (v. Housman ad h. l.). fort. reponend. pro 'terrarum': LVCAN. 4, 595 (v. Ed. Fränkel, Gnomon 1926, 509). obscurius: HIER. in Is. 27, 2 p. 362.]

I proprie: femina quae peperit, sive mortalis sive dea (relata ad id quod natum est), mater (etiam quae paritura est, v. l. 60/1. 64. de bestiis v. p. 1822, 77): NON. p. 423 -x a matre hanc habet distantiam, quod -x semper quae genuerit nuncupatur, mater aliquando pro nutrice ponitur. 1 generaliter vel in sententiis generalibus: SERV. Aen. 5, 412 germanus est secundum Varronem... de eadem -e manans. OV. met. 6, 712 coniunx Boreae... -x facta est, partus enixa..., cetera qui matris, pennas genitoris haberent. 10, 332 gentes... esse feruntur, in quibus et nato -x et nata parenti iungitur. 10, 348 soror nati -xque vocabere fratris (*Myrrha*). SEN. Herc. O. 1848 -x ulla mortalis. OCTAVIA 188 nondum uxor est Poppaea. :: iam fiet et -x simul. STAT. silv. 5, 3, 65 quae... -x super aggere nati orba sedet. ARNOB. nat. 3, 23 p. 127, 21 Iuno... auxiliatur -bus fetis. 4, 26 p. 163, 15 -um pondera sustinere. LACT. opif. 17, 7 fetus vivit intra viscera -is. an huc pertinet AVIEN. Arat. 107 Iuppiter ur-sas rapt[o]r -is flore sacravit. CASSIAN. c. Nest. 7, 5, 4 nihil... -um viscera prolibus conferunt. DRAC. laud. dei 2, 330 ante mori -x quam nasci pignora cogit (2, 327 opp. noverca. 2, 328 syn. mater, opp. geni-ti). ENNOD. dict. 25, 2 p. 500, 19 (opp. suboles). 15, 8 p. 471, 7 -em munit securitas et sacramentum nominis sui (*supra: noverca et ma-ter*). magis de moribus: CLAUD. rapt. Pros. 3, 39 se (*Cererem*), quae -x mortalibus ante fuisset, in dirae mores transisse novercae.

2 in relationibus ad certas personas: SANTRA trag. 4 ex templo excit(a) evadit... -x (*Bacchi*, cf. Ribbeck, Röm. Trag. p. 617). VERG. georg. 4, 363 domum mirans -is Aristaeus (cf. 4, 321 mater, Cyrene mater). Aen. 1, 590 caesariem nato (sc. Aeneae) -x... et... oculis adflarat honores. 1, 689 paret Amor dictis carae -is. 4, 227 Aeneae. 8, 383 arma rogo -x nato. 9, 92 filius huic (*Cybelae*) contra... o -x, quo fata vocas? 9, 116 ite deae pelagi: -x iubet (sc. *Cybele*. item Aen. 10, 234 [CLAUD. DON. Aen. ad h. l. deum mater]). 9, 282. 295 erit ista (*mater Euryali*) mihi (*Ascanio*) -x nomenque Creusae solum defuerit. HOR. sat. 2, 3, 133 ferro... demens -em occidis. OV. epist. 15, 119 pater et -x Paridis. 15, 335 pater fraterque et cum -e so-rores. met. 1, 757 Phaethon Clymenen alloquitur: -x. 3, 310 Bacchus infans -is ab alvo eripitur. 4, 384 nato date munera vestro, et pater et -x. 5, 153 al. 6, 627 ut... accessit natus matrique salutem attulit..., mota... est -x. 10, 400 vivit -xque paterque. 10, 504 opp.

infans. 14, 605 Aeneae. EPICED. Drusi 81 nec -e tua fecundior ulla parentum. VAL. MAX. 1, 8 ext. 5 ex ipso -is rogo (*ibid.* in funere matris). 5, 4, 7 pietas... servandae -is... rationem invenit (*ibid.* matrem uberibus natae alitam). SEN. Ag. 979 opp. nata (*item* Med. 144 al. OCTAVIA 10). Phoen. 552 opp. pater (OCTAVIA 102). Tro. 768 Andromacha de Astyanacte: -is o spes vana. 1050 puer matri -xque nato Troiam... monstrans (Herc. O. 1970, syn. mater). Herc. O. 1498 Hercules ad matrem: o clara -x. OCTAVIA 259 al. 635 Agrippinae umbra ad Neronem: -is (i. mea) ira. VAL. FL. 1, 413. 3, 322. 4, 349 vates (*Orpheus*) admonita -e (sc. *Calliope musa*) refert casus. SIL. 2, 639 HOMER. 552 (opp. nati et coniux). STAT. Theb. 1, 121 suum -x... gremio... Palaemona pressit. 3, 151 hos... ego complexus -x, haec oscula, nati, vestra tuor? (cf. 3, 134 parens iuvenum, opp. nati: 11, 701 al.). 5, 715 al. 7, 384 (opp. pater. 11, 346 al.). 7, 506 Iocasta ad Polynicem: -x iubeoque rogoque: i mecum eqs. 9, 351 (350 ma-ter). 9, 794 non me... Thyias... -x famulata Lyaeo edidit. 9, 891 Parthenopaeus moriens Dorceo mandata dat: i..., solare parentem..., dic: 'merui, -x', eqs. Ach. 1, 144 al. 2, 35 (syn. mater). nota IVV. 16, 6 si nos Veneris commendet epistula Marti et Samia -x (sc. *Martis*) quae delectatur harena (SCHOL. id est Iuno). AVSON. 185, 8 al. 162, 7 (opp. pater. item 182, 13 al.). HYG. fab. 9 p. 42, 20 Niobe -x liberis orba. VVLG. cant. 3, 4 introducā illum in domum matris meae et in cubiculum -is meae (6, 8. 8, 5. utrobique apponi-tur mater. cf. RVFIN. Orig. in gen. 17, 2. patr. 2, 2 perfecta columba -xve. MEROB. carm. 1, 12 MART. CAP. 1, 1 vers. 15 (opp. pater). SACR. Leon. p. 327 -is sterilitatem conceptus absternit. DRAC. Romul. 2, 162 Hercules ad matrem Hylae: exulta, -x, ante parens hominis, modo numinis auctor. 10, 537 Orest. 729 al. ENNOD. opusc. 1, 43 p. 272, 22 Theodericus ad matrem: scis, -x, quod. carm. 1, 9, 93. 2, 15, 5 propriae -is in alvo dict. 23, 3 p. 497, 21 VITAE patr. 3, 154 GREG. TVR. Franc. 7, 17 p. 301, 11 al. COD. Iust. 11, 48, 21, 1. CARM. epigr. 59, 12 (aet. *Caes.*) pater mei et -x germana, oro... desinite luctu. 386, 2 Tertullam egregio de patre satam sancta -e. 428, 8 -is fratre crea-tus. 440, 1 hic nata et -x... sitae (*ibid.* 2 mater). 442, 4 quem genuit -x. 564, 5. 637, 4 superstitui natum miseranda -x. 670, 5 (a. 383, christ.) miserae -is. 1148, 1 (opp. natus). 1168, 10. 1370 (a. 525), 11. 1388 (a. 578), 11. 1550 A 1. voc. -x in apostropha ad absentem: SEN. Phaedr. 115 -x Pasiphae, tui me miseret (113 matris). OCTAVIA 10. 3 accedit nom. propr. genetricis: OV. met. 4, 219 versus in Eury-nomes faciem -is. 7, 380 -x Hyrie. MANIL. 4, 634? (v. p. 1821, 45). SEN. Oed. 615 -x adest furibunda Agaue. SIL. 16, 365 v. infra l. 82. MART. 5, 34, 1 tibi, Fronto pater, -x Flaccilla, puellam... commendo. CARM. poet. min. V 50, 35, 1 v. infra l. 53 ARNOB. nat. 4, 14 AVIEN. Arat. 1202 AVSON. 100, 1. 161, 1. CARM. epigr. 750, 5 v. p. 1817, 71. CORP. VIII 26939* matri Iuliae Prime -i optime (cf. p. 1817, 74). cf. VAL. FL. 6, 223 cadit... semidea -e Tages. 4 accedit ad-iectivum patrem vel patriam indicans: OV. met. 13, 162 -x Nereia (*Thetis*). STAT. Theb. 4, 565 -x Cadmeia. 12, 131 Thebana (SCHOL. Leucothea). 12, 708 Erymanthia (*Atalanta*). silv. 1, 2, 11 Aeneia. 5, 1, 33 Sipyleia. CLAUD. 18, 389 v. infra l. 80. VERG. Aen. 9, 282 Priami de gente. 5 accedit genetivus natorum: OV. met. 4, 205 Aeaeae -x pulcherrima Circes (*Perse*). 15, 762 aurea... Aeneae -x. OCTAVIA 722 coniugis... mei. SIL. 13, 633 Alcidae. CARM. poet. min. V 50, 35, 1 (= AVSON. 251, 1) viginti atque novem (sc. *liberorum*) -i Callicrateae (ex Anthol. Palat. VII 224, ubi τειχοῦσα). COD. Theod. 4, 6, 6 (a. 405 = Iust. 5, 27, 2) bonorum... unciam naturalibus filiis eorumque -i... relinquendi... potestatem. GREG. TVR. Franc. 10, 5 p. 413, 23 Magnatrudis matrisfamilias (sic), -x... puellae. CORP. VI 1134 He-lenae... Aug(ustae), -i d. n. Constantini. his addiderim iunctu-ran dei genetrix (sim.) de Maria, Iesu matre (cf. CLAUD. MAM. anim. 3, 6 p. 163, 2 matrem domini appellare mavis poetarum more -em): PRVD. psych. 384 dei -em. AVG. serm. 186, 1, 1 deus homo -i suae praestitit, ne desisteret virgo esse. 195, 2. 215, 3 SACR. Leon. p. 348. SACR. Greg. 1, 21 Mariae, -is dei et domini nostri Iesu Christi. 148 sancta dei -x. 155 dei -is et virginis. sim. saepius. CONC. I 4, 2 p. 5, 20 et passim. nota p. 5, 29 -em vel partricem. I 5 p. 335, 13 divinae -is virginis (Mansi 5, 304^E τῆς θεοτόκου παρθένου). p. 336, 8 sancta virgo divini est partus -x (Mansi 5, 305^D θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἀγία παρθένος). p. 253, 17 opp. hominis -em (Mansi 5, 88^E ἀνθρώπο-ποτόκον). FAVST. REL. epist. 3 p. 178, 15 dominicae... -is. ENNOD. carm. 1, 6, 25 -x... sine semine feta. FVLG. c. Fastid. 7 p. 515^C virginis -is. COD. Iust. 1, 1, 8, 14 ex sancta atque gloriosa virgine et dei -e Maria (sim. saepius). CORIPP. Iust. 2, 52 virgo creatoris -x sanctissima mundi. ACT. Archel. 38 (34), 6. INSCR. christ. Rossi II p. 71, 42, 3 tu (te codd.) -x ignara viri. INSCR. Notiz. degli scavi 1920 p. 228 s(an)c(t)a dei -x. INSCR. christ. Diehl 1630. deum -x, v. p. 1823, 58 sqq. 64 sqq. 6 de bestiis (volucris, feris, al.): CIC. carm. frg. 22 (div. 2, 63) 15 super tremulo -x clangore volabat (ex Il. 2, 315 μήτηρ... ἀμφεπο-τῆτο. cf. 17 mater. opp. pulli). PLIN. nat. 10, 63 ciconiae... -um se-nectam... educant. CLAUD. 18, 389 iam terribilem stabulis... crescere miratur -x Massyla leonem. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^A vulvam -is exulcerat catulus leonis (*ibid.* mater). SIL. 16, 365 -x... Harpe equa Pelori equi. NEMES. cyn. 151 catulorum (149 mater). in imagine HIER. in Ezech. 6 pr. hereditarii Scyllae catuli (i. haeretici) [Hey]

... -is antiquae (i. Scyllae) ... venena non deserunt. *addo de arbore*: AVIEN. Arat. 1786 ter fetum concipit arbor terque ... -x fructus alit.

ad I: epitheta laudativa et vituperativa: -x: aurea: OV. met. 15, 762. aspera: AVSON. 208, 2. cara: VERG. Aen. 1, 689. clara: SEN. Herc. O. 1448. fida: STAT. Theb. 9, 652. magna: VERG. Aen. 2, 788. mitis: COLVM. 10, 161. optima: STAT. Ach. 1, 144 CORP. VIII 26939^a. pulchra: VERG. Aen. 4, 227 *al.* (nota SERV. *ad h. l.* et 12, 554: epitheton perpetuum, sc. Veneris). sancta: CARM. epigr. 386. misera et sim. v. p. 1822, 35sq. *iuncturae selectae*: -x est alicui illa vel illa: VERG. Aen. 9, 282. 296 OV. met. 8, 120 STAT. Theb. 1, 681. 6, 166. AVSON. 470, 6 ab Aquis. CARM. epigr. 617, 3. -e: satus: AVSON. 100, 1. proditus: ARNOB. nat. 4, 14. -e aliqua aliquis (est): VAL. Fl. 6, 223. de -e satus: CARM. epigr. 386.

II translationes: A personae: 1 laxiore usu de non consanguineis: sic appellatur socrus: OV. met. 9, 326 Iole, Hylli coniunx, ad Alcmenen: te ... o -x, ... movet facies. STAT. Theb. 8, 64 Pluto: sectum -x (Ceres) mihi computat annum. altricem sic nominat mater: STAT. Theb. 6, 166 Eurydice ad Opheltem mortuum: illa (Hypsipyle) tibi -x semper (6, 163 nulla ex te gaudia matri).

2 nomen honorificum mulierum, quibus pietas tamquam matribus debetur: INSCR. numm. Cohen I p. 169 n. 3 (Romulae Hisp.) Iulia Augusta -x orbis (caput Liviae). CORP. II 2038 Iuliae Aug(ustae) ... <g>en<etrici> orbis. sim. de conditricis urbis SIL. 1, 81 sacrum -is Elissae manibus ... templum.

3 nomen dignitatis dearum (etiam Iovis [v. p. 1824, 4]) ob vim creandi vel fertilitatem: a Veneris (nolui separare auctorem gentis Romanae et matrem Amoris et Aeneae a dea fecunditatis): ENN. ann. 52 Ilia: te ... precor, Venus, ... -x patris nostri. LVCR. 1, 1 Aeneadum -x ... alma Venus (OV. trist. 2, 262 AVSON. 33, 2. 377, 7 CORP. IV 3072). VERG. Aen. 4, 227 -x pulcherrima Aeneae. 12, 412 Venus ... dictamaum -x ... carpit. OCTAVIA 697 -x Amoris ... Venus. HOMER. 464 Aeneam Venus ... -x ... caligine texit (Hom. Il. 5, 313 μήτηρ, ἥ μιν ... τέκε). STAT. silv. 1, 2, 69 Amor ad Venerem: o -x (1, 2, 84). ARNOB. nat. 4, 35 p. 170, 6 gentis illa -x Martiae, regnatoris et populi procreatrix ... Venus. AVSON. 325, 79. in iunctura sollemni Venus Genetrix (gr. v. infra l. 53/54 et Appian. civ. 2, 102. SERV. auct. Aen. 1, 720 [de nominibus Veneris] p. 200, 18 ipsa et Victrix et -x ex Caesaris somnio sacrata): LIV. perioch. 116 ante aedem Veneris -is (PLIN. nat. 8, 155. 35, 26. 136. 156. 37, 11 SVET. Iul. 61 *al.* CORP. XI 3805 ANN. Ost. [Notiz. degli scavi 1921] p. 241 a. 46 a. Chr.). PLIN. nat. 7, 126 in templo Veneris -is (TAC. ann. 16, 27 SVET. Iul. 84, 1). OBSEQ. 68 ludis (SEN. nat. 7, 17, 2. PLIN. nat. 2, 93 ludis, quos faciebat Veneri -i Augustus). PLIN. nat. 9, 116 thoracem ... Veneri -i ... dicavit. SERV. georg. 2, 380 Veneri -i ... id est Romanae (opp. Paphia). Aen. 7, 637 in Caesaris bello (sc. civili) tessera militaris fuit Venus -x (immo fuit Venus Victrix: Appian. civ. 2, 76). 8, 681 dum sacrificaretur Veneri -i. nota de statua: PLIN. nat. 35, 156 ab hoc (Arcesilao) factam Venerem -em in foro Caesaris. in inscriptionibus: FAST. ann. Iul. Pinc. Sept. 26 (Corp. I² p. 219) Veneri -i in foro Caesar(is) (Arv. Sept. 26 [ibid. p. 215] genetrix in foro <...>). CORP. II 3270, 10 signa Veneris -is. XIV 2903 Veneri Fortun<...> -i R<...> IX 1553 deae Veneri <g>enetric<i>. 2199. III 7157 Veneri -i Αρροδί<τρη> Γε<νέ<τρια> saepe in INSCR. numm. inde ab Hadriano, Cohen II² p. 226 n. 1444 sqq. Veneri -i (sic dat.: Hadr., Sabina, M. Aurel., Faustina min., Lucilla, Iul. Domna, Salonina. nom.: Faustina min., Lucilla, Sept. Sev., Iul. Domna, Orbiana, Mamaea, Magna Urbica. acc.: Salonina).

b Cybelae: VERG. Aen. 2, 788 magna deum -x. 9, 81 deum ... -x Berecynthia. OV. met. 14, 536 sancta deum -x. fast. 4, 319 alma ... -x fecunda deorum. SIL. 17, 3 caelicolum -em. 17, 36 caelicolum -x, numen, quod numina nobis cuncta creas (opp. proles). STAT. Theb. 10, 170 -x Idaea. ARNOB. nat. 5, 16 p. 188, 17 -x divum (p. 188, 14 deum matris). CLAUD. 20, 287. 24, 170 -x turrita. c Terrae: LVCR. 2, 599 Tellus, magna deum mater materque ferarum et nostri -x ... dicta est corporis. cf. 2, 708 omnia ... semini-bus certis certa -e creata conservare genus ... posse. SEN. Oed. 746 Tellus -x ... suo reddi gremio modo productos vidit alumnos. sim. COLVM. 10, 59 ista (Tellus) Prometheae -x fuit altera cretae, altera nos enixa parens (cf. 10, 65 sqq.). 10, 161 flagitat ... suos -x mitissima fetus (cf. ibid. 163 date ... matri pignora ... , viridi redimite parentem progenie). 10, 207. APVL. mund. 1 -x atque altrix animantium omnium ... tellus (Ps. ARISTOT. mund. 2 p. 391 b 13 φερέβιος ... γῆ, παντοδανῶν ζώων ἐστία τε οὐσα καὶ μήτηρ). NEMES. ecl. 1, 36 aether ... , liquores, corporis ... -x tellus, ... aer, accipite eqs. Ps. ALEX. c. Dind. coll. p. 175, 3 ossa ne -x terra complectenda recipiat. FVLG. myth. 3, 2 p. 62, 9 terram omnium -em. CLAUD. carm. min. 53, 13 (cf. 53, 1 Terra parens). CASSIOD. var. 9, 3, 3 v. p. 1824, 29. CORP. III 15188¹ (Pannon. sup.) terrae matri -i. huc etiam pertinere videtur ENNOD. opusc. 2, 135 p. 329, 2 prolem nostram aeterna -x rursus paritura nunc suscipit. aliter AVIEN. Arat. 1433 his (tonitribus, fulminibus etc.) -x tellus est.

d aliorum numinum: OV. met. 5, 490 o ... virginis ... et frugum -x (Ceres. cf. p. 1821, 68). SEN. Thy. 816 -x primae roscida lucis (Aurora). ARNOB. nat. 3, 23 p. 127, 17 Flora illa -x et sancta ... curat, ut arva florescant (aliter CARM. c.

pag. 113 Flora, ludorum turpis -x). huc potissimum quadrat AVIEN. orb. terr. 246 Scythia matrem ponti cognominat undam Maeotida: sola parens ponto, -x haec sola fluentost, hoc se fonte trahunt ... marmora ponti. e Iovis tamquam mundi vel divinitatis generalis: VAL. SORAN. carm. 4 (B. et M.) Iuppiter omnipotens rerum regumque deumque progenitor -xque deum, deus unus et omnes (-xque, deum deus, unus et o. Morel. cf. Aug. civ. 7, 9 p. 286, 30 D. sqq. ad h. l.; v. et Leo, Gesch. d. röm. Lit. I 432, 1). cf. Ps. MAR. VICTORIN. phys. 4 divinitas harum ... rerum (sc. mundi) -x.

B res: 1 quae gignunt (producunt) animantes (urbes sim.): CATVIL. 63, 50 patria o mei creatrix, patria o mea -x. SIL. 1, 659 per ... -is pignora Troiae, conservate pios, Romani. 17, 427 ambo Mantua ... -x dimiserat. STAT. silv. 3, 5, 108 Neapolis amborum (Statii et coniugis) -x altrixque. AVIEN. orb. terr. 583 Attica tellus belligeratorum -x ... virorum. MAXIMIN. c. Ambr. 139 tibi ... provincia est Italia, -x Roma. PRVD. perist. 4, 22 -x piorum Tarraco. RVT. NAM. 1, 49 Roma, hominum -x -xque deorum. CARM. epigr. 1945, 2 (saec. I v. II) Sabina est illi (famulae) -x, altrix Tiburtia tellus.

tropice TYCON. reg. 3 p. 18, 12 iugis ... fides fuit, ut -x filiorum Abrahae. ENNOD. epist. 1, 18, 4 p. 30, 9 illa inter aves sublimitas (sc. aquilarum) -x putatur esse victorum. in cultu Mithrae ex rupe nati (cf. Cumont-Gehrlich, Myst. d. Mithr. p. 116): CORP. III 4424 (Carnunti) petrae -i. 4543 (Aequinoct.) p(etrae) g(enetrici) d(omini). 8679 (Salon.). 14354³⁰ (Pannon. sup.). XIII 7369 (Germ. sup.) p(etram) -em (Mithras ex petra prodiens). fort. huc pertinet CORP. V 5020 (= Dessau 4249. Trident.) gen(etrici?) pro ge(nitura?) dei (cf. ibid. p. 1180 sub Mithras).

2 quae gignunt res: PLIN. nat. 5, 112 super xc urbium ... -x Miletus. AVIEN. orb. terr. 742 -x haec ora metalli. CASSIOD. var. 9, 3, 3 metalla a -e (sc. eorum) terra separant. de baptismo ARATOR act. 2, 140 gentiles ... lympa (sc. hominis spiritalis) -e sati meruere renasci. PLIN. nat. 26, 4 ex Aegypto, -e talium vitiorum. SIL. 15, 612 nox, somni -x. ARNOB. nat. 7, 26 -x et mater superstitionis Etruria. IVST. 20, 4, 10 velut -em virtutum frugalitatem. AVSON. 336, 76 -x modulorum musica. CLAUD. 1, 127 Roma legum -x. AVG. serm. ed. Mai 79, 1 rerum malarum -x avaritia. 152, 1 hic dies qualem noctem habuerit -em. MART. CAP. 7, 730 arithmeti-

cam suae (astrorum) multitudinis -em. PETR. CHRYS. serm. 41 p. 315^B fragilitas ... -x passionum. EVSTATH. Bas. hex. 2, 4 p. 883^B obscuritas ... est malitia sui -x (gr. p. 36 σότος ... καὶ ὁν ἀπογέννητον). SIDON. carm. 2, 34 Roma ... imperii -x. BOETH. arithm. 1, 7 p. 16, 26 unitatem ... -em pluralitatis. ENNOD. opusc. 6, 17 p. 407, 25 poetica, iuris peritia eqs. cum me (eloquentia) utantur quasi -e. VITAE patr. 5, 10, 8 fiducia -x est ... omnium passionum (gr. p. 373 γεννήτρια ... παῖδων).

obiecto generali subintelligendo MAXIMIN. c. Ambr. 130 in ostensione pot(en)tia -is per patrem. sim., ut vid. APVL. Plat. 1, 9 caelestem animam ... sapientissimam virtutem (-te MV Sinko, -tum Elmenh.) esse -em.

sensu generalissimo: AVSON. 336, 49 (v. p. 1818, 62). synonyma: auctor (p. 1822, 28), creatrix (supra l. 11), generatrix (CASSIAN. c. Nest. 7, 5, 5 *al.*), mater (passim, nota NON. p. 423, p. 1821, 50), parens (p. 1822, 2. 13. 17. 27. 1823, 71. 77. supra l. 3), partrix (p. 1822, 66), procreatrix (p. 1823, 35. adde CASSIAN. c. Nest. 7, 5, 4). comp. progenitrix.

*genitura, -ae f. [a gignere, genitus, cf. nātūra. W.] legitur inde a MANIL. an brevitur per ge? (cf. supra l. 26). GLOSS. γε<νέ<σις>. ¹III Abstr. GE 11 saeculi posteritas. ²I Ansil. GE 159 seminis materia, unde genus. [cf. ¹III Abstr. CO 24 coitio: -a, unde invertendo ²II Abav. GE 24 -a: coitio. Linds.] locorum ap. FIRM. (math.) et CHALC. dedi delectum, reliquos omnes.

I generatim de gignendo: A de ortu naturali animantium: 1 actio tam nascendi quam generandi (ortus vel generatio), etiam modus gignendi (v. infra l. 64. 70): PLIN. nat. 1, 10, 46 tempus avium -ae. 9, 107 origo atque -a conchae (cf. ibid. partum ... concharum esse margaritas). 11, 85 araneorum -a (i. modus generandi?). 18, 202 in alitum quadripedumque -a. TERT. anim. 23 p. 336, 20 delegatā geniminibus dei ... mortalium -a (in Timaeo, p. 29. 43). resurr. 61 p. 122, 26 in vita futura causas ... vacaturas cibi famem et potus sitim et concubitus -am. adv. Val. 14 p. 193, 2 devestiva (coni. alii alia, v. vol. V 857, 7. defectiva prop. Heraeus) et abortiva -a Aeonis.

22 p. 200, 4 angelorum et daemonum ... -as. SOL. 26, 3 -a (i. modus gignendi, cf. Plin. nat. 8, 126) par est quoquo loco genitis. 49, 10 cameli -ae cupidine efferantur. MACR. Sat. 1, 19, 17 argumentum caducei ad -am ... hominum, quae γένεσις appellatur, Aegyptii protendunt. RVSTIC. synod. (Conc.⁸ I 4, 2) 209, 4 sec. haereticum dei nomen significativum est -ae carnalis. 290 eam quae secundum nos est -am (cf. EPIST. pontif. 1066 [Conc.⁸ IV 2 p. 124] 91, ubi syn. nativitate). RVSTIC. c. aceph. p. 1183^B si ... perficit naturas hominum corruptio (i. mors), et contrarii ... contrarius est effectus: igitur -a naturas exterminat. 1243^B (ex epist. Cyrilli ad Nestor. 2) Christus carnalem dicitur sustinere -am, ut suae carnis suificans genesim (gr. Conc.⁸ I 1, 1 p. 27, 14 ὑπομείναι ... γέννησιν σαρκικὴν ὡς τῆς ἰδίας σαρκὸς τὴν γέννησιν οἰκισόμενος. in versione MARI MERC. Conc.⁸ I 5 p. 50, 34 nativitatem [bis], item in versione CONC.⁸ I 2 p. 38, 19. in vers. CONC.⁸ I 5 p. 339, 7 generationem ... nativita-

[Hey]

tem). *an huc pertinet* CORP. V 5020 (= Dessau 4249)? (v. p. 1824, 25). *de actu mystico dei patris*: TRACT. in Luc. 1, 33 perfectus pater perfectum filium genuit, ut in -a praestaret initium. RVFIN. Clement. 3, 8 genuit... deus, quod et facturam vocare didicimus, hoc ipsum ergo vocare et -am et facturam. *latiore sensu de inhumanatione Christi*: sic euang. Matthaei inscribitur: ITALIA Matth. 1, 1 (Tert. carn. 22) liber -ae Iesu Christi (γενέσεως. VVLG. generationis). cf. p. 1788, 57.

2 *vis vel impetus generandi*: PLIN. nat. 20, 196 cinis aneti oculos et -am hebetat. 20, 259 extinguere -am virorum. 21, 142 iris -am consumit. 25, 74 coitu -aque privari. *dub. interpr.* CARM. de Sod. 4 *Loth ad iuvenes impudicos*: ne vos... libido incendat... foedare iuventam luxu, quo -a vocat (-ant al.), quo semina, frustra.

3 *ipsum semen virile*: PLIN. nat. 20, 75 -a quibus valetudinis morbo effluat. 20, 77. 257 -ae abundantiam (GARG. MART. med. 12). 22, 83 *caucalis* datur... contra profuvia -ae. 23, 48 per somnos -a effundetur. 26, 94 radix... inhibet... affluentiam -ae. GELL. 4, 11, 10 *testiculos* *καύμους* appellatos, quod sint *αἰτίαι τοῦ καὶ* et -ae humanae vim praebeant.

4 *qui generatus, natus est (creatura)*: a *singula animalia*: ARNOB. nat. 1, 11 maledicas primordiis rerum, quod tam saeva prodigia -is spirantibus addiderunt. b *universitas (saeculum, generatio)*: TERT. nat. 2, 12 p. 120, 14 decima... -a hominum, ex quo cataclysmus... accidit (ex *Orac. Sibyll.* 3, 108, ubi *δενάτη γενή*). anim. 38 p. 365, 20 secundae (dat.) post diluvium -ae. ITALIA Luc. 9, 41 (Tert. adv. Marc. 4, 23 p. 496, 19) o -a incredula (*ὁ γενεὰ ἄπιστος*. VVLG. generatio infidelis). deut. 32, 20 (adv. Marc. 4, 31 p. 528, 13) quoniam -a perversa est (*γενεὰ*. VVLG. generatio).

5 *status vel dignitas genitoris*: FILASTR. 148, 6 'qui dixerunt patri et matri: non novimus vos, isti custodierunt mandatum meum', <cum> dicit dominus, non -am parentum odiendam..., sed impietatem eorum... spernendam... esse eqs. (*locus lacunosus*).

B *de ortu rerum*: 1 *actio (nativitas, origo)*: de *mundanis*: PS. APVL. Ascl. 26 haec <est>... mundi -a (regentura *prop. Rohde. supra*: senectus... mundi). CHALC. comm. 7, 1 de -a mundi (*opp. de ortu animae*). 276. 283. PS. HIL. libell. 4 ex quo mundus -ae suae, idem (*lege*: id est) nativitatis initium sumpsit (*ibid.* mundi fabrica). CHALC. transl. 38^c dei ratione... huiusmodi -am temporis volentis creari (*πρὸς χρόνον γενέσθαι* Plato; ad originem temporis CRO. Tim. 29). 39^c *stellarum* discursus... temporis esse -am (*gr. et Cic. aliter*). 48^b -am et substantiam eorum (*quae erroribus implicantur*). *ibid.* nullus... -am eorum indicavit (*γενέσθαι*). 53^b numerus... inlustratorum omnium -am sequebatur. *ibid.* ordinationem -amque eorum (*sc. elementorum. διδάσκειν αὐτῶν... καὶ γενέσθαι. nota comm. 355 ad h. l.* -am... appellat Plato ipsam formam et effigiem). comm. 22 -a secundi elementi. 26 aeternarum rerum -as (*ibid.* origo et ortus). 33 partium animae -am seu coagmentationem. 122 animalium. 117 solis extitisse -am. 140 animarum. 253 somniorum. 284 rerum -am et interitum (*cf.* 283). 324 gyris... -am eorum (*elementorum*) conversionemque procedere. 293 de existentibus -am fieri. EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 881^b *portionem stipis* rerum -ae... contulisse (*σὺς τὴν τῶν ὅρων γενέσθαι*). *fort. ad 2 pertinet* PS. APVL. Ascl. 32 p. 71, 20 ubi... quid temporum dimensione dinoscitur, ibi sunt mendacia; ubi -ae, ibi errores videntur. *in arithmetica (principium, caput)*: BOETH. arithm. 1, 2 p. 13, 7 par atque impar... ex una... -a profuunt, et in unam compositionem... iunguntur. 2, 18 p. 103, 9 nec hunc -ae ordinem eptagonorum procreatio refutabit (*syn. origo*).

2 *quod creatum est (creatura, mundus, universitas tam animantium quam inanimorum)*: TERT. patient. 2 p. 2, 21 temporum officia, elementorum servitia, totius -ae tributa. resurr. 45 p. 92, 3 exinde a benedictione -ae (*gen. 1, 22*). CARM. de resurr. 291 -a deum... laeta fatetur. CHALC. transl. 29^d rerum conditor fabricatorque -ae (*cf. gr. γενέσθαι καὶ τὸ πᾶν*). comm. 57 (ex *Plat. Phaedr.* 245 E) omne caelum omnemque -am labefactatam consistere (*πάντα τε οὐρανὸν πᾶσάν τε γενέσθαι. ibid.* ortus, initium, generatio). comm. 280 cum *Homerus* Oceanum et Tethyn dicat parentes esse -ae (*Il. 14, 201 et 302 θεῶν γενέσθαι*). de *singulis rebus, structura notabili*: CHALC. comm. 15 quae inter duas... formas inseruntur, -a est de isdem extimis.

II *speciatim de hora nativitatis fatorum per astra praedictrice, de siderum in illa hora positione et ordine, de eorum descriptione (nativitas, genesis)*: A *proprie*: 1 *hominum*: MANIL. 2, 342 non omnis habet -a trigonis... consensum signis. 3, 81 ut caperet -a novam per sidera formam (*i. ut novum σχῆμα γενέσεως in zodiaco fieret*). 3, 169 ne falsa. variet -a figura. SVET. Aug. 94, 12 reticere... -am suam. Cal. 57, 2 consulenti... de -a sua *Caligulae*... mathematicus... affirmavit. Nero 6, 1. Vit. 3, 2 -am eius praedictam a mathematicis. Vesp. 25 certum eum de sua suorumque -a... fuisse. Tit. 9, 2. GELL. 14, 1 (*adv. Chaldaeos*), 20 ex eorum (*parentum*) -a debuisse... prospici, quinam... futuri essent filii (*cf. supra*: certo... stellarum ordine). APVL. flor. 15 p. 57 (*loco lacunoso*) utrorumque varios effectus in -is hominum ostendere. TERT. anim. 25 p. 343, 17 astrologi -am hominis ab initio conceptus dirigebant (*digerebant B in marg., recte, ut vid.*). SPART. Hel. 3, 8 Hadrianum scivisse Veri

-am. Sept. Sev. 2, 8 tuam, non alienam pone -am. 3, 9 -as sponsarum requirebat. *ibid.* id -ae haberet, ut... iungeretur. Get. 2, 6. 7 nihil imperiale in -a *Getae* video. 3, 1 *Iuliam* in -a habere..., ut... esset. CAPITOL. Gord. 20, 1 mathematicum... consuleret de -a filii. LAMPR. Diad. 5, 1. 5 rumor de vi -ae illius (*Diadumeni*). Alex. 5, 4 cuius hanc -am esse..., ut. IVL. VAL. 1, 3 p. 3, 24 deprome vel tuam vel Philippi -am (*ibid.* constellationem exploraturus). FIRM. math. 2, 3, 2 quotiens in -is hominum maxima stellarum pars... altitudinum... signa possederint. 2, 3, 3 in oportunis -ae locis (*talisa saepe*). 2, 6, 1 -arum secreta. 2, 7, 2 in diurnis -is (2, 7, 3 in nocturna -a). 2, 15 *tit.* in cardinibus -arum (2, 15, 6 -arum ac decretorum... cardines). 2, 29, 10 in cuius -a Sol fuit in Piscibus. 3, 2, 23 dominum -ae, quem Graeci oecodespoten vocant (4 pr. 4. 4, 19, 1. *al. saepe*. 3, 6, 34 domina. *al.* 4, 19, 4 dominium. *al.*). 4, 23, 1 -a... masculina... feminina. 7, 3, 1 gemina est -a (*i. geminorum? v. app. crit.*). 2, 10, 5 materna. 4, 17, 7 felicem -am. 4, 17, 8 magnam et nobilem -am. 4, 17, 12 infelix misera et omni malorum... continuatione depressa. 2, 19, 2 totius -ae fundamenta. *ibid.* totius -ae compago atque substantia. 3, 3, 1 pro mensura -ae. 2, 29, 9 in ordinatione -ae. 5, 1, 36 omnium -arum ordines. 5, 4, 25 secundum -ae vires. EVTR. 7, 20, 3. ZENO 2, 43, 1 (*syn. signum*). AMM. 29, 1, 5 fatorum per -as interpretem. 29, 2, 27 in chartis... -a Valentis... inventa. SERV. Aen. 4, 610 si *Mars et Venus* radiis... ortum -ae pulsaverint. SCHOL. Hor. carm. 1, 3, 17 tres gradus mortis definiuntur: fato, casu, -a... -a, <ut> Aen. 10, 781. *ibid.* dicunt... Pythagorici -a hominem mori. 2, 17, 17. 19. SCHOL. Pers. 5, 50 malum -ae... signum Saturni. AMBR. hex. 4, 4, 14. 18. AVG. civ. 5, 3 p. 194, 18 D. serm. 199, 2, 3. SIDON. epist. 8, 11, 9 sanguinariae -ae schema (*ibid.* constellation).

2 *mundi (aliter p. 1825, 34)*: FIRM. math. 3 pr. 4 Petosiris <et> Nechepso... mundi -am... nobis tradiderunt (*cf.* 3, 1, 1. 2 *opp.* in singulis hominum -is). MACR. somn. 1, 21, 24. 27.

B *de ipso fato per sidera praedicto (sunt quae ab A huc trahere potes)*: SVET. vita Verg. p. 55 R. infantem adeo miti vultu fuisse, ut... spem prosperioris -ae iam tum daret. MIN. FEL. 36, 2 in nobis non -a plectitur, sed ingenii natura punitur (*ibid.* fatum).

C *de ipso homine, cuius est genitura*: FIRM. math. 2, 29, 10 in cuius -a Sol fuit in Piscibus eqs.... eius -ae pater... in exilium datus est. 7, 9, 1 pater istius -ae prior interibit (*aliter, ut vid.*, 6, 32, 5 invenies, qualis -ae [*gen. qual.*] pater fuerit). 6, 31, 18 mater -ae eius gladio... morietur. 7, 11, 3 mater eius -ae duos maritos sortitur.

ad II videtur pertinere locus dubii significatus: ITALIA Iac. 3, 6 (Ps. Aug. spec. 51 p. 525, 9) *lingua* inflammatur rotam -ae et inflammatur a -a (*sic. τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως... ὑπὸ τῆς γενέσεως*. VVLG. rotam nativitatis nostrae... a gehenna). hinc PRISCILL. tract. 1 p. 26, 21 *Iesus* destruens rotam -ae reparatione baptismatis diem nostrae nativitatis evicit. *cf. Clemen, Relig.-gesch. Erklär. d. N. T.* 2 p. 363.

genitus, -ūs m. [*a gignere genitus. W.*] actus gignendi, genitura. APVL. apol. 36 *Aristoteles, Theophrastus, al.* plurimos libros de -u animalium deque victu... reliquerunt. 38 ne <o>perose per animalium (*sc. piscium, aquatiliu Jahn*) -us (-a *cod.*) pergam (*cf. supra*: qui eorum [*piscium*] coitu progignantur, qui ex limo coalescant eqs.). Hey.

55

genium v. genius p. 1827, 5.

*genius (Genius), -ī m. (*de neutro v. p. 1827, 5*). [*cf. c. gignere; cf. got. kuni 'gens'. W.*] confert cum voce q. e. gerere: PAUL. FEST. p. 94, 16, v. p. 1828, 50 (*cf. p. 95, 9 s. genialis p. 1806, 36 et MART. CAP. 2, 152 p. 65, 11 D. quod praesit gerundis omnibus*); cum voce q. e. gignere: AVFVSTIVS Fest. *ibid.*, p. 1828, 52. VARRO frg. Aug. civ. 7, 13, v. p. 1828, 41. APVL. Socr. 15 p. 151 *daemonem* nostra lingua... poteris -um vocare, quod is deus... quodammodo cum homine gignitur. CENS. 3, 1 p. 5, 19 a genendo -us appellatur. MART. CAP. 2, 152 p. 65, 14 D. ISID. orig. 8, 11, 88. *cf. PRISC. gramm. III 478, 5 videtur etiam genus a gente derivari, unde et -us. de notione v. p. 1827, 7 sqq. 1827, 65 sqq. 1834, 39. 1839, 43. 1840, 39. 1841, 31. 52. 66.* de mensura: *γενίον* i. producta CORP. XIII 6631 (= INSCR. graec. Sic. et Ital. 2564) v. p. 1835, 66; *cf. INSCR. Röm. Limes in Österr. 12 (1914) p. 341 γενίον. scribitur: gaenius: RVFIN. hist. 11, 23 p. 1028, 18. ginius: CORP. III 592 (non VI 216 = 30718). geneus: CORP. IV 4198. per c (*cf. p. 1827, 42*): cinius: CORP. III 3951. VIII 17510. cenius: CORP. XII 5798. XIII 1362. 6686 a cenio genturiae. *γενίος, -ov eqs.*: CORP. IV 4218. 4198. XIII 6631 INSCR. graec. XIV 2519. Röm. Limes in Österr. 12 (1914) p. 341 *γενίον*. CASS. Dio 47, 2, 3. 50, 8, 2. de formis: *gen. sing. -ii*: PS. PALAEM. gramm. V 535, 20. sic in mss. semper (*praeter PAUL. FEST. p. 359, 15; sed idem p. 94, 11 -ii*), ex *gr.*: AVG. gramm. V 500, 35 AMM. 21, 11, 7 AVIAN. fab. apol. 33; praeterea in titulis: CORP. II 1133. XII 1814. -ii: VIII 2611. 14588. -i: 1548. contra -i in mss. apud solum PAUL. FEST., in titulis 19^{aa}. -i: CORP. II 2126, 7. III 10305. VI 213. X 1560. i cum n ligata: CORP. III 11485. vocat. sing.: -i: TIB. 3, 11, 9. -ius: AVSON. 298, 31 p. 1838, 70. [*acc. sing. -om falso attulerunt ex INSCR. Garrucci syll. 1152 = CORP. XV 6265, ubi recte legitur nomen.*] nom. plur.: -ii in mss. semper, in titulis: DECRET. decur. Foroclod. (Corp. XI 3303) 11 [*Bulhart*]*

(a. 18) -ii. -i: CORP. VIII 3311. *dat. plur.*: -iis: Ov. fast. 3, 58 APVL. mund. 35 CORP. III 12810. VIII 17624. 20251. 20827. V 5227 -iis. -is: CORP. III 8120. VI 449. 451. *ginibus, quod citatur ex* INSCR. Orelli 1729, *non huc pertinet, v.* CORP. XIII 8176. XII 4216. *abl. plur.*: -iis *quater in mss.* *de genere*: *neutrum* (cf. gr. δαιμόνιον, AVG. serm. 62, 6, 10 daemionium p. 1830, 63) *testantur*: CHAR. gramm. p. 33, 15 B. *inter 'neutralia semper singularia'*: hoc -um ἡ τύχη. Exc. Bob. gramm. I 548, 14. 554, 15 -um τύχη τόπον ἢ ἀνδρός (sed *inter masculina* CHAR. gramm. p. 32, 25 B. hic -us ἡ τύχη ἐκάστων. Exc. Bob. gramm. I 548, 4). GLOSS. II 461, 18. IV 522, 17 v. p. 1841, 31. GLOSS. I II Abav. v. p. 1840, 39. DIFF. ed. Beck p. 60, 4 v. p. 1841, 52. INSCR. numm. Cohen² I p. 232 n. 8 (Agrippinae) v. p. 1833, 7. 382, 200 (Vespasiani) v. p. 1832, 63. AVG. serm. 62, 6, 10 v. p. 1830, 57. CORP. III 4401 v. p. 1834, 65. CASSIOD. var. 6, 5, 4 (PFTAer) v. p. 1840, 59. 8, 10, 1 (cod. J) v. p. 1840, 84. VEN. FORT. carm. 2, 9, 18 v. p. 1839, 69. 5, 15, 3 v. p. 1841, 62. *de numero*: CHAR. gramm. p. 32, 25 B. singulariter tantum proferuntur... hic -us al. (p. 33, 15 DIOM. gramm. I 327, 18). PHOC. gramm. V 427, 26 in plurali numero deficiunt... -us (intellegunt nimirum -ios 'singulos singulorum' [VARRO frg. Aug. civ. v. p. 1831, 3]). *de compluribus singulari utuntur*: Ov. fast. 5, 145 v. p. 1831, 75. PLIN. paneg. 32, 3 sive terris divinitas quaedam sive aliquis amnibus -us. ita saepe in titulis (hic illic de -o societatis cogitari potest, cf. p. 1832, 46): CORP. III 1407 -o eorum. 4152 candidatorum. 4288 commercii et negotiantium. 6124 Iuliorum Ianuari, Capitonis, Epaphroditi n(ostorum)... Hermes ser(vus) vil(icus) p(osuit) [XII 619 Anniorum Macri et Liciniani Alphios ser. ex voto post lib(ertatem)]. 11540 pro salute Successi... et Proximiniae. V 4449 illius et illius (7469). VI 422 Forinarum (dearum. VIII 2345 Virtutum). VI 33840, 7 vestro. X 1561 Caesarum (III 11541 Augg. nn.). IX 32 decurionum et populi. al. INSCR. numm. Cohen² VII p. 64 n. 58 -o Augg. et Caesarum nn. (106, 39. 133, 18. 144, 15—17). *contra plurali*: PLAVT. Truc. 183 v. p. 1838, 55. Ov. fast. 3, 58 acceptus -iis... December. SEN. epist. 90, 28. PETRON. 62, 14 vestros (APVL. met. 8, 20 v. p. 1837, 28). PLIN. nat. 2, 16. TERT. apol. 32, 2 iuramus... per -os Caesarum. al. CORP. III 8120 -is illius et illius. VIII 17624 -iis Marti Vict(ori), Mercurio (17623). 20827. *de singulis civibus civitatis*: V 5227 Matronis et -iis Ausuciatium (VIII 20251 dis Mauris conservatoribus et -iis Satafis). *notatur*: GEN: CORP. et INSCR. numm. Cohen. GE: CORP. III 8662. II 2405. G: CORP. et INSCR. Rostowzew, tess. plumb. G: CORP. XII 658. 2914. 3050—3056. G: CORP. XIII 7611. C (cf. p. 1826, 71): CORP. XII 5699, 12d. XIII 4258. NOT. Tir. 28, 60. *in mss. aut omnibus aut aliquot scripta sunt falso pro -us*: raro locis pertinentibus ad IA: genus: NON. p. 119 (L¹ prob. L. Müller, Onions) v. p. 1828, 39 al. ingenium: TER. Andr. 289 (in versu turbato) quod ego te per hanc dexteram oro et i. tuom (i. codd., EVGRAPH., DON., -um DON.). SYMM. rel. 3, 8 (A²T) p. 1832, 49. ad IC: TAC. dial. 9 (ingenium codd., corr. Lipsius) p. 1838, 62. saepe locis pertinentibus ad IIA: genus: DIFF. ed. Beck p. 60, 4 (bis pro -us) p. 1841, 52. al. ingenium: PERS. 6, 19 (P) p. 1840, 30. ENNOD. epist. 5, 1, 2 (ALPRV) p. 1841, 12. opusc. 2, 36 (P) p. 1841, 36. dict. 9, 12 (T) p. 1840, 32. CASSIOD. var. 1, 4, 5 (K², gremium XE) p. 1841, 28. 6, 5, 4 (v. adn. crit.) p. 1840, 59. IORD. Get. 59 (AXYZ) p. 1840, 34. GREG. M. epist. 1, 72 (r1, R1) p. 1840, 50. ingenuus: ENNOD. opusc. 1, 77 (B) p. 1841, 36. *contra falso editur -os*: MAR. VICTORIN. in Gal. 4, 9 p. 1180^u ut... quosdam daemones aërios vocent, rursus alii (alios?) empirios, alii enydros, alii -os, id est terrenos, aquaticos, aërios, ignitos (lege geios, i. γῆιους). -us ex certa coniectura restituitur TER. Andr. 289 v. l. 45. TAC. dial. 9 v. l. 48. loci dubii: IORD. Rom. 363 v. p. 1841, 64. CORP. XIII 1362 [h]ara Caesaris per ceniu imperat(oris). III 3985. XI 6017. *notione propria, sc. dei, scriptores Christiani vocabulum non habent (neque est HERM. vulg. et Pal. mand. 6, 2, ubi leg. nuntii), nisi ubi paganorum religionem impugnant. cf. sub IG p. 1839, 27.*

I *deus tutelar*: τύχη: CHAR. gramm. p. 32, 25 B. 33, 15 (GLOSS. II 461, 18) Exc. Bob. gramm. I 548, 4 GLOSS. II 530, 22 al. v. etiam p. 1832, 30. δαίμων: APVL. Plat. 1, 12 daemonas, quos -os et Lares possumus nuncupare. Socr. 15 p. 151. SERV. georg. 3, 417 ἀγᾶθὸν δαίμονες, quos latine -os vocant. PAPYR. Amherst II 26 II 28 speculator -us malus (Babr. 11, 4 ἐπίσκοπος δαίμων). GLOSS. III 290, 54 ἀγᾶθὸς δαίμων bonus -us al. FIRM. math. 2, 19, 12 et 6, 32, 56 v. Onomast. cf. TERT. anim. 39 p. 1831, 6. ἦρως: APVL. mund. 35 v. p. 1828, 3. A *proprie de deo ipso* (cf. Otto, PWK VII s. v.). *dicitur deus*: VARRO frg. Aug. civ. 7, 2 in hos... deos selectos (cf. p. 1829, 3) Varro... commendat: Ianum, Iovem, Saturnum, -um, Mercurium, ... Solem... Lunam. 7, 13 p. 291, 3 D. HOR. epist. 2, 2, 188. SEN. epist. 110, 1 unicuique... paedagogum dari deum inferioris notae ex eorum numero, quos Ovidius ait de plebe deos eqs. singulis enim et -um et Iunonem dederunt (cf. p. 1828, 2). APVL. Socr. 15 p. 151 CENS. 3, 1 p. 5, 16 SERV. Aen. 3, 607 al. CARM. epigr. 1519, 7. CORP. II 1943 deo -i(o). VIII 20827 I(ovi)... -iisque diis immortalibus <Vict>oriisque imperatorum. X 1563 sanctissimo deo -o coloniae Puteolanorum (1564). 1567 deo magno -o c. P. INSCR. Dessau 3647 deo -o loci (Ephem. epigr. III 78 p. 122. 180 p. 313). numen(?):

CORP. VIII 19688 *potius ad p. 1836, 12 referend.* *distinguitur inter deos et -os*: SEN. epist. 90, 28 quid sint di..., quid inferi, quid Lares et -ii (cf. p. 1827, 79). APVL. mund. 35 p. 367 diis sacrificatur, -iis ministratur, obitis libatione profunditur (Aristot. περὶ κόσμου 6 p. 400 b 22 θεῶν... ἡρώων... κεκμηκότων). ARNOB. nat. 2, 25 p. 68, 18 anima... post deum principem rerum et post daemones et -os (pro d. et -os: mentes geminas cod.) locum optinens quartum. 4, 6 p. 146, 3 Lateranus... deus est focorum et -us. AVG. serm. 62, 6, 10 v. p. 1830, 57. *pro feminino est Iuno (an et Venus? v. Hübner ad CORP. II 4415)*: SEN. epist. 110, 1 PLIN. nat. 2, 16. CORP. V 5869 -o et Honori illius viri... et Iunoni Cissoniae Aphrodite eius. 5892 -o et Honori illius viri et Iun(oni). -iae male Mommsen) Publiciae... clientes. 6950. 7237 -o... Valeri... et Iunoni Valeriae... et -o... fili et Iunoni... fil(iae) Primus ser(vus). 7593 -o L(ucii) n(ostri), Iun. Clivanae n. Iun. Annaeae n. VIII 3695 -o... coniugis et Iunoni suae Horatia. XI 3076. XIII 1735. -us *de feminis mortalibus et deabus*: MART. 7, 12, 10 Famae. SERV. Aen. 8, 696 Isis autem est -us Aegypti, qui eqs. (cf. INSCR. numm. Cohen I² p. 232 n. 8 [cum imagine Fortunae] -um [v. p. 1827, 12] c(oloniae) I(uliae) C(orinthis). p. 261 n. 118 [cum imagine feminae] gen. col. Cor. [item p. 304 n. 369. p. 312 n. 1]. INSCR. graec. XIV 2519 [cum imagine Arethuse] GENIOC CIKIAI(Ω)THC). MART. CAP. 1, 53 Iunonis Hospitae. CORP. II 2407 c 2 Victoriae. 2991 Tutelae. VI 422 Forinarum (dearum). 2345 Virtutum. 17833 Pacis. CORP. VI 22770 -o Tarquitiæ Marcelle matri piissimae. III 8120 v. p. 1834, 45. 4152 v. p. 1838, 74. 11540 -o pro salute Successi n(ostri) et Proximiniae eius Primitivus lib(ertus). VI 18065 -o Primigenii... et Flaviae Primigeniae et ius (lege eius, sc. uxoris). VIII 18060 v. p. 1838, 75. XI 1820 Sanct(a)e. INSCR. Revue archéol. v. p. 1839, 23. *adde -um colonia-*rum, provinciarum, legionum, centuriarum, cohortium sim., v. p. 1832, 46 sqq. cf. CENS. 3, 3 p. 5, 24 nonnulli binos -os (sc. patris familias et matris) in his dumtaxat domibus quae essent maritae colendos putaverunt. -ii maritorum: v. p. 1830, 68. cf. Otto, PWK. VII 1157, 42 sqq. *de sexu -ii nota*: SERV. auct. Aen. 2, 351 in Capitolio fuit clipeus consecratus, cui inscriptum erat '-o urbis Romae, sive mas sive femina'. cf. ACT. Arv. a. 183 II 3 sive deo sive deae, in cuius tutela hic lucus locusve est.

I *generalia*: a *de vi et virtute dei* (cf. etiam sub C): SERV. auct. georg. 1, 302 -um dicebant antiqui naturalem deum uniuscuiusque loci vel rei aut hominis. LABER. mim. 54 (Non. p. 119, 26 -us generis [v. p. 1827, 44]. Laberius in Imagine) -us generis nostri parens (PAVL. FEST. v. infra l. 51). VARRO frg. Aug. civ. 7, 13 p. 291, 3 D. quid est -us? 'deus', inquit (Varro), 'qui praepositus est ac vim habet omnium rerum gignendarum'. p. 291, 7 v. infra l. 81. HOR. epist. 2, 1, 144 -um memorem brevis aevi v. p. 1829, 65. 2, 2, 187 cur vel fratres diversis moribus sint, scit -us, natale comes qui temperat astrum, naturae deus humanae mortalis, in unum quodque caput voltu mutabilis, albus et ater (v. Kiessling-Heinze ad l. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 183 est naturae deus humanae... sortis nostrae dominus habetur. 2, 2, 187 εὐδαίμονας et κακοδαίμονας dici, quia daimon -us intellegitur. cf. etiam 2, 2, 189. PERS. 6, 19 v. p. 1840, 29). PAVL. FEST. p. 94, 16 -um appellabant deum, qui vim optineret rerum omnium gerendarum (cf. l. 43). Aufustius '-us' inquit 'est deorum filius et parens hominum, ex quo homines gignuntur. et propterea -us meus nominatur, quia me genuit'. alii -um esse putarunt uniuscuiusque loci deum. SEN. epist. 110, 1 v. p. 1827, 77. APVL. Socr. 15 p. 151 quamquam sit immortalis, tamen quodammodo cum homine gignitur (CENS. v. l. 59). CENS. 3, 1 p. 5, 16 -us est deus, cuius in tutela (cf. l. 68) ut quisque natus est vivit. hic sive quod ut genamur curat, sive quod una genitur nobiscum, sive etiam quod nos genitos suscipit ac tutatur, certe a genendo -us appellatur. 3, 2 p. 5, 23 hunc in nos maximam, quin immo omnem habere potestatem creditum est (cf. MART. CAP. 2, 152 p. 65, 13 D. unusquisque gubernatori dependit obsequium. QVEROL. p. 33, 2 -ii sunt colendi, quoniam ipsi decreta fatorum regunt). 3, 5 p. 6, 7 ita nobis adsiduus observator adpositus est, ut ne puncto quidem temporis longius abscedat, sed ab utero matris acceptos ad extremum vitae diem comitetur (SERV. auct. Aen. 6, 743 cum unusquisque genitus fuerit, ei statim observatores deputantur). ARNOB. nat. 4, 6 p. 146, 6 ab officio tutelae (cf. l. 57: p. 1829, 13)... abscedet Lateranus -us. LACT. inst. 2, 14, 12 daemones sibi -orum nomen adsumunt... hos in suis penetralibus conservant, his cotidie profundunt et scientes daemones venerantur quasi terrestres deos et quasi depulsores malorum, quae ipsi faciunt et inrogant. SERV. Aen. 9, 182 ad omnia honesta impelli nos -o et numine quodam familiari, quod nobis nascentibus datur, prava vero nostra mente nos cupere (6, 743 v. p. 1829, 44). ISID. orig. 8, 11, 88 -um... dicunt, quod quasi vim habeat omnium rerum gignendarum, seu a gignendis liberis; unde et geniales lecti dicebantur a gentibus, qui novo marito sternebantur. PERS. 4, 27 hunc (avarum) ais, hunc dis iratis -oque sinistro (cf. atrum PORPH. Hor. epist. 2, 2, 189 et PLAVT. Truc. 183). *aperte ad philosophorum vel theologorum doctrinas pertinent*: AVG. civ. 7, 13 p. 291, 7 D. (Varro) cum -um dicit esse uniuscuiusque animum rationalem et ideo esse singulos singulorum, talem autem mundi animum deum esse, ad hoc idem utique revocat, ut tamquam universalis -us ipse mundi animus esse creda-

[Bulhart]

tur. hic est igitur quem appellant Iovem. . . restat, ut eum singulariter et excellenter dicant deum -um, quem dicunt mundi animum ac per hoc Iovem. 7, 16 p. 294, 27 omnes hos selectos deos (cf. p. 1827, 75) hunc esse mundum volunt, in quibusdam universum, in quibusdam partes eius; universum sicut Iovem, partes eius ut -um, ut Matrem Magnam, ut Solem et Lunam. 7, 23 p. 301, 34 hanc partem animae mundi dicit Deum, in nobis autem -um vocari. 7, 6 p. 282, 17 inter lunae gyrum et nimborum ac ventorum cacumina aeras esse animas, sed eas animo, non oculis videri et vocari heros et lares et -os. SEN. epist. 110, 1 maiores nostros . . . Stoicos fuisse: singulis enim et -um et Iunonem dederunt. APVL. Socr. 15 p. 151 est animus suus cuique (cf. p. 1828, 82). AMM. 21, 14, 2 sqq. putabatur -us esse quidam, tutelae salutis adpositus. *ex Etruscorum religione* (cf. Thulin, *Die Götter des Mart. Capella*, Gießen 1906): MART. CAP. 1, 49 corrogantur ex quinta regione . . . Ceres, Tellurus Terraque pater Vulcanus et -us. 1, 50 Mars Quirinus et -us. 1, 53 Iunonis . . . Sospitae -us. 2, 125 -orum . . . vultus. 2, 152 quoniam unicuique deorum superiorum singuli quique deserviunt, ex illorum arbitrio istorumque (*secundae beatitudinis numinum*) comitatu et generalis (cf. p. 1828, 84) omnium praesul et specialis singulis mortalibus -us ammovetur, quem etiam Praestitem, quod praesit gerundis omnibus, vocaverunt; nam et populi -o, cum generalis poscitur, supplicatur, et unusquisque gubernatori proprio dependit obsequium. . . hic tutelator fidissimusque germanus animos omnium mentesque custodit. 2, 168 inter priores igitur -os tua adhuc mortalis virginis diva consistet. 2, 154 *de specie et forma* -orum (cf. p. 1830, 76). Item FEST. p. 359, 15 Tages nomine -ii filius nepos Iovis (COMMENT. Lucan. 1, 636). *Iovis igitur filius -us putatur; sed* cf. PAVL. FEST. p. 94 p. 1828, 52. CENS. 3, 2 p. 5, 20 eundem esse -um et Larem multi veteres memoriae prodiderunt, in his etiam Granius Flaccus (cf. QVEROL. p. 7, 9 *Lar*: -um . . . *Queroli* esse me . . . confitebor. 34, 26 in sacrario [*domus sunt*] tria sigilla . . . Tutelae [*i. -ii*] unum, -orum [*i. Larum*] duo. cf. p. 1831, 65). VARRO frg. Arnob. v. p. 1834, 39. SERV. Aen. 6, 743 'quisque suos patimur manes' (*quae sequuntur v. l. 44*) 'manes' -os dicit, quos cum vita sortimur. auct. Aen. 3, 63 Apuleius de daemonio Socratis 'manes' inquit 'animae dicuntur melioris meriti, quae in corpore nostro -ii dicuntur' (*sequitur de Lemuribus, Larvis, Laribus familiaribus*). CENS. 3, 3 p. 5, 24 nonnulli binos -os in his dumtaxat domibus quae essent maritae colendos putaverunt (cf. ARNOB. nat. 2, 67 p. 102, 26 maritorum -os); Euclides autem Socraticus duplicem omnibus omnino nobis -um dicit adpositum, quam rem apud Lucilium in libro satirarum XVI licet cognoscere (cf. Marx, *Lucilius II* 193). SERV. Aen. 6, 743 cum nascimur, duos -os sortimur: unus est, qui hortatur ad bona, alter qui depravat ad mala . . . per quos aut vacationem meremur aut redditum in corpora. auct. Aen. 3, 63 sunt etiam qui putent (*recentioris Platonicae disciplinae asseclae*, cf. AVG. civ. 9, 11) manes eosdem esse quos vetustas -os appellavit duosque manes corporibus ab ipsa statim conceptione assignatos fuisse, qui ne mortua quidem corpora deserant consumptisque etiam corporibus sepulcra inhabitent. cf. HOR. epist. 2, 2, 187 sqq. (p. 1828, 44).

b de cultu (v. etiam p. 1835, 83 sqq. et Otto 1160, 56 sqq.): *de tempore*: PAVL. FEST. p. 94, 11 v. p. 1806, 74. ARNOB. nat. 2, 67 v. p. 1830, 66. CENS. 2, 2 p. 5, 7 die natali v. p. 1836, 19. p. 5, 15. 3, 3 p. 5, 29 DECRET. decur. Foroclod. (Corp. XI 3303) 11 v. p. 1832, 5. ACT. Arv. a. 55 l. 10 TIB. 1, 7. 2, 2 PERS. 2, 3 APVL. carm. frg. 4, 2. HOR. ars 210 v. p. 1838, 57. AMM. 23, 1, 6. [LACT. inst. 2, 14, 12 *Lares sunt intellegendi*, cf. epit. 23, 3]. *hieme* (cf. p. 1807, 48): OV. fast. 3, 58 HOR. epist. 2, 1, 140 (cf. SCHOL. HOR. carm. 3, 17, 16). *de loco*: QVEROL. p. 34, 26 v. supra l. 32. *de modo cultus*: *de oblationibus*: HOR. ars 210 vino v. p. 1838, 57 (epist. 2, 1, 144 v. l. 65. DECRET. decur. Foroclod. 11 v. p. 1832, 5). carm. 3, 17, 15 v. p. 1838, 56. TIB. 2, 2, 8 PERS. 2, 3 CENS. 2, 2 p. 5, 4 v. infra l. 75. COD. Theod. v. p. 1830, 68. HOR. epist. 2, 1, 144 piabant floribus et vino -um (v. PORPH. et SCHOL. HOR. ad l.). TIB. 1, 7, 52. 2, 2, 6 APVL. carm. frg. 4, 2 v. p. 1831, 16. COD. Theod. v. p. 1830, 71. MAECEN. frg. Sen. epist. 114, 5 cerei fila et crepacem molam. COD. Theod. v. p. 1830, 71. TIB. 1, 7, 54 tibi dem turis honores, liba et Mopsopio dulcia melle feram (2, 2, 8). MAECEN. molam v. l. 68. CALP. ecl. 5, 27 caespitem vivo (cf. ara p. 1832, 7) pone focum -umque loci Faunumque Laresque salso farre voca. TIB. 1, 7, 51 illius (*statuae -ii*) et nitido stillent unguenta capillo (2, 2, 7). TIB. 1, 7, 53 turis honores v. l. 69. 2, 2, 3. 3, 11, 9. DECRET. decur. Foroclod. v. p. 1832, 5. *colitur hostis*: CENS. 2, 2 p. 5, 4 merum fundendum -o, non hostia faciendum putavit (sc. PERS. 2, 3), quod . . . ut Varro testatur . . . maiores nostri . . . cum die natali munus annale -o solverent, manum a caede ac sanguine abstinebant, ne die, qua ipsi lucem acceperant, alii demerent. *sane videntur Romani suis ipsorum -iis die natali hostis non sacrificasse; nam* ACT. Arv. a. 55 l. 10 ob natalem imperatoris immolavit . . . -o eius vaccam (*l. taurum*) *ab alio immolatur; reliqui loci sunt*: HOR. carm. 3, 17, 15 v. p. 1838, 56 (*non de die natali cogitandum docetur v. 11*). VERG. Aen. 5, 96 -o loci. LIV. 21, 62, 9 (*ad a. 218*) -o (sc. publico vel populi Romani) maiores

hostiae caesae quinque. CALP. ecl. 5, 27 -o loci. PLIN. paneg. 52, 6 sq. LEX vic. Furf. (Corp. I² 2, 756) 16 (a. 58) sei quei ad hoc templum rem divinam fecerit Iovi Libero aut Iovis -o, pelleis coria fanei sunt. ACT. Arv. v. *indicem Henzeni*. CORP. VIII 9180 v. p. 1835, 27. TIB. 1, 7, 49 -um ludis (centum ludos *codd.*) -umque choreis concelebra. PERS. 6, 48 dis . . . -oque ducis centum paria (*gladiatorum*) . . . induco. FAST. ann. Iul. Amitern. Oct. 9 -o public(o) . . . ludi. CORP. I² 2269 -o oppidi columnam, pompam ludosq. coiraverunt. X 1574 (a. 56) l. o. m. et -o coloniae ludos fecerunt. CORP. VIII 26279 qua (*munificentia*) -um patriae statu is adornasset (cf. VI 4712). *colitur gestu*: SERV. Aen. 3, 607 physici dicunt esse consecratas numinibus singulas corporis partes . . . frontem -o, unde venerantes deum tangimus frontem. ecl. 6, 3. *nota*: CENS. 2, 2 p. 5, 11 illud *in die natali* observandum, quod -o factum neminem oportet ante gustare quam eum, qui fecerit.

una cum aliis dis colitur: cum Laribus: v. p. 1831, 65 sqq. *cum Manibus*: v. p. 1834, 47 sqq. *cum Penatibus*: v. p. 1832, 41. *cum Fauno*: v. p. 1829, 72. *cum aliis*: APVL. met. 8, 20 per Fortunas vestrosque -os (CORP. III 1008 Fortunae Aug(ustae) sacrum et -o canabensium. 1018 -o loci et F. magnae [4289. 4558]. 6671. VI 30718 v. infra l. 26. 31138 Iovi optimo maximo, Iunoni, Minervae, Herculi, Fortunae, Felicitati, Saluti, Fatis, -o sing(ularium) Aug(usti). XIII 5066 Iovi o. m., -o loci, F. reduci. 6442 l. o. m., -o loci et F., dis deabusque. 6747 Minervae, F. reduci et -o huius loci, ceteris dis deabusque. 8001. cf. X 1568 p. 1836, 45). CORP. II 4082 Laribus et Tutelae (III 4445 T. et -o loci. VI 30718 -o et Fortunae Tutelaeque huius loci cohortium praetoriarum. cf. p. 1829, 33). *cum dis triadis Capitolinae*: CORP. II 4076 l. o. m., Iunoni, Minervae, -o praetorii consularis (III 13443 ceterisque diis deabusque. VI 401. 31138 v. l. 21. XIII 8809). II 2634 I(ovi o(ptimo) m(aximo), Soli invicto, Libero patri, -o praetor(ii) (III 892 et diis deabusque [3903. VII 704. XIII 1745. 6638 al.]. III 3907 et n(umini) Aug(usti) [XIII 3652]. III 10841 Soli. 12679 Epon(a)e. 13518 al. VI 398 et Soli. 399 et deae Suriae. VII 302. VIII 4291. XIII 941. 5609 al. III 3617 et Iunoni reginae [XIII 6440 al. 6634 Mercurio. 6632 deabusq. omnib.]). XIII 6696 Iunoni reg. et -o loci. III 1356 Minervae . . . et -o . . . (VII 1035. XIII 5970. 6747 v. l. 24). Apollini: CORP. XI 804. deae Aventiae: XIII 5073. diis deabusque: III 3418. 3899. 892 al. v. l. 31. 10396. 11107. 11109. 13343. VII 704. XIII 7640. 6632. 6442. deo Entarabo: XIII 6632. deae Eponae: XIII 4630. 5622. III 12679. Herculi: VI 237. 31150. 31138. XIII 7819. Honori v. p. 1841, 50. *de iunctura* -o et Honori cf. SERV. Aen. 9, 182 p. 1828, 73. Lunae: VI 706. Libero: II 2634. Marti: VI 31151. XII 3081. XIII 7777. Matr(ibus) tribus campestrib(us): VII 510. Matronis: V 5227. Mercurio: XIII 6634. numini Aug.: III 3487. 3907. 3021. XIII 1318. Nymphis Aug.: V 3915. deo Robori: XIII 1112. Silvano: III 12815. VI 706. 31180. Soli: III 10841. VI 398. 706. II 2634. XI 5026. deae Suriae: VI 399. Veneri: V 8818. Victoriae: III 1365. Virtuti Romanae: III 1159. v. etiam p. 1836, 72 sqq. -orum *cultus a scriptoribus Christianis impugnatur*, -ii *daemones appellantur*: MIN. FEL. 29, 5 v. p. 1832, 33. TERT. apol. 32, 2 nescitis -os daemones dici et . . . daemonia? 32, 3 daemones id est -os adiurare consuevimus, ut illos de hominibus exigamus, non deierare, ut eis honorem divinitatis conferamus. idol. 22 p. 55, 26 si <cui> dederō eleemosynam . . . et ille mihi deos suos vel coloniae -um propitios imprecetur, iam oblatio mea . . . idolorum honor erit. anim. 39 p. 367, 1 v. p. 1831, 6. LACT. inst. 2, 14, 12 PRVD. c. Symm. 2, 375. 443 sqq. AVG. civ. 7, 2, 6. 13. 16. 10, 21. cf. AVG. serm. 62, 6, 10 'non est' inquit (*Christianus in idolio recumbens*) 'Deus, quia -um (*i. statua eius, an commune ingenium et voluntas civium quasi persona?*) Hey) Carthagini est'. quasi si Mars aut Mercurius esset, Deus esset. sed quomodo ab ipsis habeatur, attende, non quid sit. nam et ego tecum scio, quia lapis est. si -um (v. sub II A3) ornamentum est aliquod, cives Carthagini bene (*i. honeste*) vivant et ipsi erunt -um Carthagini; si autem -um daemonium est, audisti et ibi: 'quae immolant gentes, daemonibus immolant et non deo'. -ii maritorum *cultus in oblivionem venit*: ARNOB. nat. 2, 67 p. 102, 26 in mores alios transistis. numquid enim . . . cum in matritium convenitis, toga sternitis lectulos et maritorum -os admatris? *omnino omnium lege prohibitus est*: COD. Theod. 16, 10, 12 pr. (a. 392) nullus omnino . . . simulacris vel insontem victimam caedat vel secretiore piaculo larem igne, mero -um, penates odore veneratus accendat lumina, inponat tura, sarta suspendat. (*plurimi titulorum, de quorum aetate constat, sunt saeculi III; recentissimi sunt* CORP. XI 5996 [a. 375] p. 1838, 33, VI 248 [*quinti fere saec.*] p. 1832, 73, III 5159 [*extremae aetatis*] p. 1832, 83; *nummi recentissimi sunt Constantini Magni*, v. p. 1832, 67.)

c de specie atque forma: VERG. Aen. 5, 95 anguem in tumulo Anchisae apparentem Aeneas incertus, -umne loci famulumne parentis esse putet. SERV. Aen. 5, 85 'septem ingens gyros' loci -um per magnitudinem vult probare; nullus enim locus sine -o, qui per anguem plerumque ostenditur. AMM. 25, 2, 3 (*Iulianus*) vidit . . . speciem illam -ii publici . . . velata cum capite cornucopia (*i. et caput -ii et cornucopia, quam gerebat, velata erant*) per aulae tristius discedentem. PORPH. Hor. carm. 4, 14, 25 omnium fluminum -ii taurino vultu, etiam cum cornibus, pinguntur eqs.

[Bulhart]

2 *speciatim de variis -orum generibus: a -us hominum (feminarum v. p. 1828, 16):* Exc. Bob. gramm. I 554, 15 *τύχη... ἀνδρός* v. p. 1827, 8. *a vivorum:* ① *singulorum:* VARRO frg. Aug. civ. 7, 13 p. 291, 7 esse singulos singulorum (SEN. epist. 110, 1 singulis... et -um et lunonem dederunt. PLIN. nat. 2, 16. CHAR. gramm. p. 32, 25 B. hic -us ἡ *τύχη ἐκείνου*. TERT. anim. 39 p. 367, 1 omnibus -ii deputantur, quod daemonum nomen est. SERV. auct. Aen. 12, 538 singuli deos proprios habemus -os. MART. CAP. 2, 152 p. 65, 10). PLAVT. Aul. 724 meum (et Persa 263 v. p. 1838, 47. 53. PROP. 4, 8, 69 Lygdamus... latens eruitur -umque meum protractus adorat [cf. p. 1837, 25]. PAVL. FEST. p. 94, 11 propterea -us meus appellatur, quia me genuit. SEN. epist. 12, 2 v. infra l. 47. PETRON. 74, 14 v. p. 1837, 18. CORP. II 2407 c 2 -o meo. *aliter* p. 1839, 15). PLAVT. Capt. 977 per tuom te -um obsecro (Stich. 622 v. p. 1838, 53. PETRON. 37, 3 ignoscet mihi -us tuus, noluisse de manu illius panem accipere. APVL. carm. frg. 4, 2 florea sarta... et haec tibi carmina dono: carmina dono tibi, sarta tuo -o). 290 -o suo ubi quando sacrificat, ... Samiis vasis utitur, ne ipse -us surripiat (Truc. 183, TER. Phorm. 44, LVCIL. 618, TAC. dial. 9 v. sub C p. 1838, 55 sqq. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 144 qui indulgent -o suo (ad C). CORP. VI 31157 -o imp. Traiani Hadriani Aug. itemque suo cives Thraeces. cf. etiam p. 1835, 63). PETRON. 75, 2 per -um eius Gaium appellando rogare coepit. 62, 14 vestros v. p. 1837, 17 (APVL. met. 8, 20 v. p. 1837, 28. CORP. VI 33840, 7 [a. 227] acturus -o vestro gratias, si eqs.). ARNOB. nat. 2, 67 p. 102, 26 maritorum v. p. 1830, 66 (cf. familiae v. p. 1836, 76). -us *certorum hominum saepe in titulis, ex. gr.:* CORP. III 4782 -o Merc(uri) Aug(ustorum) <liberti> tabularii Aur(elius) Fortunatus lib. 6019, 15 (in anulo, cf. p. 1832, 69) -o Cassi signif(eri). 6124 v. p. 1827, 25. V 6950 G(enio) C. Enni Vibiani et Iun(oni) Lartid(iae) Priscinae M. Vibius Marcellus. 6951 v. p. 1836, 69. 7468 v. p. 1841, 50. 7469 v. p. 1827, 28. 7514 v. p. 1836, 69. VI 30886 g(enio) tab(ularii) coh. II et L. Rai Adventor f(ecit). VIII 3695 v. p. 1828, 15. XI 818 -o Q. Laeli Eutychi. XII 619 v. p. 1827, 26. 2914 G. L(uci) n(ostri) C. Valerius Germanus amicus. XIII 1735 -o P. Aeli Sereni... et Iunoni Orbiae Helladis ille amicis optimis de suo fecit. XII 98 v. p. 1835, 68. adde CORP. X 1560 ex imperio -i Alotiani ('fortasse ab Haloto quodam nomen ductum' Dessau 3659; cf. p. 1837, 31) Euaristus servitor deorum ex viso lib(ens) an(imo) posuit. nota *collocationem verborum* CORP. XII 5424 Hilarus Ge///// -o Quinti (cf. V 1868 l. 50). nota *collegium cultorum -ii hominis privati* CORP. IX 6320 (Sulmone) d(is) m(anibus). C. Aullio Amaranto filio) Amarantus pater nomine cultorum -i Britti Cordi. cf. VI 1833a (7366) l. 55. -us *domini vel patroni* (cf. p. 1836, 70) a servo vel cliente appellatus vel cultus (-o maledicitur: PETRON. 53, 3 Mithridates servus in crucem actus est, quia Gai nostri -o male dixerat): Hor. epist. 1, 7, 94 patrone... te per -um dextramque deosque Penates obsecro et obtestor. PROP. 4, 8, 69 v. supra l. 10. SEN. epist. 12, 2 (vilicus) iurat per -um meum se omnia facere. PETRON. 57, 10 et habebam in domo, qui mihi pedem opponerent... tamen -o domini gratias (cf. p. 1836, 23) - enatavi. CORP. III 11540 v. p. 1828, 25. V 1868 Ixus l(ibertus) -o domini (cf. XII 5424 l. 39). 5892 v. p. 1828, 11. 6502 -o illius ille libert. 7143 G(enio) Meropis n(ostri) Trophimus ser(vus). (7471. XII 658. 3052. 3055. [VI 258 v. p. 1838, 29]). 7237 v. p. 1828, 13. VI 257 <fere: pro salute illius> Phoebus ser. -o ipsius. 259 -o Similis familia. 1833a L. Volusio Himero... sacerdoti (cf. l. 40 sq.) -i L(uci) n(ostri)... Phyllis coniugi et patrono (7366). X 860 -o L. nostri Felix l. (XI 6806. XII 3050. 3051. 3054. 3056). XI 356 -o domnico Zoila vilic(a). XII 619 v. p. 1827, 26. 3051a G. Severi n. Cerialis cliens (XIII 4291. 4314 -o Piloxini patroni. 4315 -o patroni. adde XIII 6638, ubi vid. adnot. et VI 36754 -o C. Geruloni Ianuari Fortunatus decur(ialium) gerulorum ser(vus). *iurant servi per -um domini* (cf. p. 1832, 29): v. l. 47, cf. p. 1837, 22 sqq. et SCHOL. Iuv. 2, 98 'per Iunonem domini iurante ministro' ita... servi iurant, quomodo solebant ancillae matronis adulantes 'per Iunonem tuam'. -us *domini vel imperatoris cum Laribus domesticis vel compitalibus coniunctus* (cf. Mommsen, Röm. Staatsrecht II⁵ p. 757, Wissowa, Relig.² p. 172 sq. 177, Cesano in Ruggiero, Diz. epigr. III p. 459, Hild in Daremberg-Saglio p. 1491): CORP. X 861 -o M(arci) n(ostri) et Laribus duo Diadumeni liberti. 1235 -o et Laribus. II 1980 C. C. N. (nomen eri intellegit Hübner; an Cenio [cf. p. 1827, 41] Gai nostri?) Suavis l(ibertus) et Faustus vilic(us) Lar(es) et -um (sc. ii statuam) cum aedicula prim(i) in familia d(e) s(uo) d(onum) d(ant). 4082 Laribus et Tutelae, -o // L(uci?) n(ostri?) illi donum dederunt (v. adnot.). cf. IV 1679 habeas propitios deos tuos tres et QVEROL. p. 34, 26 p. 1829, 32. Ov. fast. 5, 145 mille Lares -umque ducis (Augusti; cf. p. 1830, 6)... urbs habet (i. permulta paria Larum compitalium, quorum cultum Augustus restauravit, et singulis paribus singulos Augusti -os adiunctos). CORP. VI 445 (a. Chr. 7) Laribus Augustis g(enis Caesaru)m sacrum. 449 (p. Chr. 83) Laribus Aug. et -is Caesarum (30958, 30960, 30961 ex suppl.). II 1133 ille magister Larum Augustor. et -ii Caesaris August. III 5158 -o Aug. et Larib. (14368⁵¹ Gen(io) Aug. et -i Lari(bus...)). -us *regum:* MIN. FEL. 29, 5 v. p. 1832, 33. CORP. VIII 9342 -o regis Ptolemaei. v. etiam p. 1832, 39. *imperatorum et Caesarum:* Ov. fast. 5, 145 v. l. 75. PERS. 6, 48 v. p. 1830, 6.

PLIN. paneg. 52, 6 v. p. 1836, 26. SVET. Aug. 60, 1. *saepissime in titulis; notabiliores:* CORP. X 1561 -o (cf. p. 1827, 20) Caesarum. II 3524 -o Augusti (5123. III 12013, 10 -o Aug. sacrum. X 816. XI 804 Apollini -oque Augusti Caesaris sacrum. 3076 -o Augusti et Ti. Caesaris, Iunoni Liviae. DECRET. decur. Foroclod. 11 ut natalibus (cf. p. 1829, 55 sqq.) Augusti et Ti. Caesarum... thure et vino -ii eorum ad epulandum ara numinis Augusti invitarentur). VI 251 -o Ti(berii) Caesaris (XIII 941 Iovi o. m. et -o Ti. Augusti sacrum). INSCR. numm. Cohen¹ I p. 286 n. 100 -o Augusti (Neronis) (III p. 250 n. 171—174 Gen(io) Aug. felic(i) (Commodi) [VII p. 251 n. 190/1 -o fel. Augg.]. V p. 374 n. 289. 291—293 -u(s) Aug. talia saepius). ACT. Arv. a. 55 l. 10 immolavit... -o eius (Neronis) taurum (a. 58 Oct. 13 l. 11. a. 63 II 10) al. CORP. VI 252 Nervae Traiani. 253 Hadriani ('dies dedicationis est natalis divi Augusti'. Henzen). 254 -o ac maiestati (cf. l. 18) imp. Antonini (31150 Herculi et -o. 31151 Marti sanctissimo et -o. III 3487 numini Aug. et -o). XIII 8001 I. o. m. et Fortune, -o loci et Antonini Pi. Aug. III 1646 -o leg(ionis) III... <et ed., pro salute Domaszewski>... Diocletiani (449 -o maiestatique, cf. l. 14). 1159 Virtuti Romanae et -o imperatoris Gordiani (VII 1030 G. d. n. et signorum coh. i eqs.). VIII 20827 (a. 254) I(ovi) op(timo) max(imo) -iisque diis immortalibus <Vict>oriisque (dominorum) (nostrorum) invictorum... ob barbaros cesos ac fusos. al. INSCR. numm. Cohen² VII p. 64 n. 58 -o (v. p. 1827, 20 sqq.) Augg. et Caesarum nn. (p. 106 n. 39. p. 133 n. 18. p. 144 n. 15—17. p. 249 n. 171. VI p. 507 n. 135 Caesaris (VII p. 146 n. 37—46). VI p. 507 n. 136/7 imperatoris (VII p. 107 n. 47—49. p. 146 n. 49—55. p. 193 n. 42—48. p. 145 n. 1 bono -o imperatoris [p. 232 n. 31/2]. p. 142 n. 2 bono -o pii imperatoris [p. 189 n. 1/2]). cf. CORP. VIII 814 -o imperi Philipporum. *iuratur (peieratur) per -um imperatoris* (cf. p. 1831, 61 sq.): gr. CASS Dio 44, 6, 1 τὴν τύχην αὐτοῦ (sc. Caesaris vivi) ὁμνῶναι... ἐνόμισαν. Act. Polycarp. 9 Apollon. 4, 6. SVET. Cal. 27, 3 multos honesti ordinis necavit... quod numquam per -um suum deierassent. APVL. met. 9, 41 adiurantes -um principis MIN. FEL. 29, 5 -um id est daemone[m] principum et regum implorant et est eis tutius per Iovis -um peierare quam regis. TERT. apol. 28, 3 Ra. citius denique apud vos per omnes deos quam per unum -um Caesaris peieratur. 32, 2. 35, 10 nat. 1, 17 p. 89, 1. 17 Scap. 2 p. 541, 5 Oe. VLP. dig. 12, 2, 13, 6 per -um principis. ACT. Scillit. 1 (Ruinart p. 131) per -um domini nostri imperatoris. *ibid.* per -um regis. LEX Salpens. (Corp. II 1963) 1, 31 per Iovem et divom Aug... et divom Titum Aug. et -um imp. Caesaris Domitiani Aug. deosque Penates. 2, 2 LEX Malac. (Corp. II 1964) 3, 16. INSCR. Dessau 7215 iurati per I. o. m. -umque imp. Caesaris eqs. 9059 testatus est iuratusque dixit per I. o. m. et -um sacratissimi imp. Caesaris Domitiani. hic usus duravit usque ad GREG. M. aetatem, sed notione vocis q. e. -us aperte mutata, v. p. 1840, 61. ② *complurium unum quoddam corpus efficientium* (cf. Otto, PWK. VII 1165, 29; cf. etiam p. 1827, 23): *populorum, civitatum, civium, provinciarum, terrarum* (familiae v. p. 1836, 76): SYMM. rel. 3, 8 ut animae nascentibus, ita populis fatales -ii (v. p. 1827, 47) dividuntur. PRVD. c. Symm. 2, 74 urbibus adfert hora diesque suum, cum primum moenia surgunt, aut fatum aut -um, cuius moderamine regnent. 373 sqq. MART. CAP. 2, 152 p. 65, 12 D. populi -o... supplicatur (CORP. III 154 [a. 196]. 12246 [Troade]. V 4911 Gen(io) pop. pag. IV [IV? Iul(i)?] benemer(enti). VIII 2600 [XII 5687, 44 in vase: -o populi feliciter. INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 19594/6 GPF. cf. p. 1836, 22]. 4193. 4575. 6948 statuam... posuit [17834. 20144]. IX 32 v. p. 1833, 64. INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 1600. 1602—5 GP. INSCR. numm. Cohen² VI p. 141 n. 116 -us populi). INSCR. numm. Cohen¹ I p. 150 n. 614 (saec. Aug., Italicae) gen. pop(uli) Rom(ani) (CORP. VI 397 [a. 63] I. o. m. et -o p. R. et venalici [v. p. 1835, 58]. INSCR. numm. Cohen¹ I p. 343 n. 366 [a. 68] -o p. R. n. 369 -us p. R. [379 al.]. ACT. Arv. a. 69 I 87 gen. p. R. INSCR. numm. Cohen² I p. 382 n. 200 [= Mattingly-Sydenham II p. 51 n. 307; Vespasiani] -um [nom.; v. p. 1827, 5] p. R. p. 436 n. 95 [Titi]. II p. 173 n. 796—800. 801 -us [p. 309 n. 405—410. IV p. 26 n. 209. V p. 377 n. 333—335. p. 433 n. 945—947]. *saepissime in numm. aevi Diocletiani; ex. gr.* VII p. 147. p. 193. p. 251 n. 195—235 (Constantini Magni). GPR: CORP. III 3650. INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 800. 1590—1593. GPRF(eliciter) (cf. p. 1836, 22; in lapidibus, tesseriis, lucernis): CORP. VI 30738. 33893. VIII 10478, 53. XII 5682, 125. 5699, 12 d. INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 1574—1589. 1573 GPR feliciter. CORP. VI 29944 quis hanc aram laeserit, habeat -um iratum populi Romani et numina divorum. 248 (quinti fere saec.) -us populi Romani. LIV. 21, 62, 9 v. p. 1829, 84). CORP. III 1775 -o plebis sac. illi IIII viri ob h(onorem) m(agisterii) M(ercurialis). VI 249 -o plebei. INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 1607 G Q(uiritium). INSCR. Dessau 9391 gentis Numidiae. CORP. XII 5073 deae Aventiae et gen. incolar(um) illi curatores col(oniae) (cf. p. 1833, 47 sqq.). publicus v. p. 1837, 39. ARNOB. nat. 1, 28 p. 18, 18 qui Fatuas civitatumque -os... reverentur (CORP. VIII 12059 -o civitatis Aug. sacr. 14808 v. p. 1838, 82. XIII 566 Augusto sacrum et -o civitatis Bit(urigum) Vir(isorum). 6482 v. p. 1838, 34. 6417 -o c(ivitatis) Ul(piae) S(ueborum) N(icretum). III 5159 (aetatis extremae) -o civitatis ordo Celens.). TERT. idol. 22 p. 55, 26 coloniae -um (fere 30^{ae} in titulis, ex. gr. [Bulhart])

CORP. II 4071. III 3951 [v. p. 1839, 4]. 4153 v. p. 1838, 26. 6671 <deae> Fortunae <et Ge>n(io) col(oniae) ille -um cum columnis eqs. fecit (cf. p. 1842, 60; cf. VIII 7960 -o... ille statuas duas, -um patriae n. et annonae Romae... posuit). V 4212. VIII 1206 -o col. Iuliae Hipp(oni) Diarr(hyti). 5693. 22845 v. p. 1839, 7. IX 1418. X 1236 v. p. 1836, 53. 7222. XII 5698, 1 (in lucerna, cf. p. 1832, 69). XIV 8. 373 v. p. 1836, 11. INSCR. numm. Cohen² I p. 232 n. 8 (Corinthe, Agrippinae, cum imagine Fortunae, item II p. 401 n. 1228; cf. p. 1828, 16 sqq.) -um (nom., v. p. 1827, 5) c. I(uliae) C. p. 261 n. 118 (cum imagine feminae; item p. 304 n. 369. p. 312 n. 1). IV p. 231 n. 857 -us col. Antioch. p. 284 n. 290. imprimis Puteolis in honore fuit: CORP. X 1562. 1563 sanctissimo deo -o (1564). 1565. 1567 deo magno -o c. P. et patriae suae. 1568 v. p. 1836, 45. 1591 Soli invicto -o. VIII 7959 (Rusicade) gen. col. Put. Aug. sac. ad X 1566 v. adnot. Mommseni. CORP. II 4072 -o conven(tus) Asturicensis. 4073. 4074. CORP. II 401 -o municipi templum (1362 [2069. III 2802. IX 2440. X 7223]. 2126, 7 v. p. 1836, 11. 3228. III 1908 v. p. 1836, 48. 11485 v. p. 1836, 8. V 7234. VIII 8390 v. p. 1838, 81. 8995. IX 2678 v. p. 1836, 9. XI 4170. XIV 2454. 2889. INSCR. Dessau 5471^b. 9422 v. p. 1836, 7). CORP. I² 2269 -o oppidi columnam pompam ludosq. coiraverunt (II 1346. 2193). CORP. II 2194 -o pagi Aug(usti). III 7847. V 3915 -o pag. Arusnatum. 4909 (cf. 4911 p. 1832, 53). CARM. epigr. 260, 4. CORP. XIII 4679. 4680. 5076. CORP. VIII 4188 -o patriae Aug(ustae) (4189—4192. 7960 v. supra l. 3. 11430, 13 v. p. 1839, 3. 26279 qua [munificentia] -um patriae statu adnasset. 26472 templum -i patriae... adornavit. X 1567 v. l. 12. V suppl. ital. 1286 patriae; an patrio? cf. p. 1834, 45 sq.). INSCR. Dessau 6865 statum -i patriae kast(elli) Elef(antariensis) cum base). CORP. XI 7556 imaginem -i praef(ecturae) Claudiae... cum base aerea... rei p. d. d. CORP. III 3943 -o provinciae P(annoniae) (4168 v. p. 1836, 4. 10396 dis et -o). CORP. VII 1113 -o terrae Britannicae. adde: SERV. Aen. 8, 696 Aegypti p. 1828, 17. CORP. III 993 Daciarum l. 41. INSCR. Dessau 9023 Illyrici (numm. Cohen² V p. 189 n. 43 et saepius). CORP. VIII 2604 -o vici (2605. 4194. 6352 ara(s) -o vici quinas. 26473. XIII 5967 -o vici canabar(um) et vicanor(um) canabensium. 6433. cf. 11726 p. 1838, 38. cf. INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 1613). CORP. XIII 3652 I. o. m. et num(ini) Aug(usto) et -o viciniae (INSCR. Dessau 9413 -o v. castellanæ Olbiensium). CORP. X 7014 -o splendidae urbis Catinae (SERV. auct. Aen. 2, 351 v. p. 1828, 33). adde: INSCR. numm. Cohen² IV p. 93 n. 903 (cum imagine Fortunae, cf. p. 1828, 16) gen. Antioch(iae). CORP. III 993 Caelesti... et Aesculapio... et -o Carthaginis et -o Daciarum (Avg. serm. 62, 6, 10 v. p. 1830, 57). VIII 2528 Lambaesis (2598 al. cf. 2600 p. 1832, 54). INSCR. numm. Cohen² III p. 419 n. 40 Lug(uduni). INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 1608—1610 R(omae). CORP. X 772 aedem -i Stabiarum restituit. al. nota plur.: CORP. VIII 20251 dis Mauris conservatoribus et -iis Satafis (sc. incolarum; cf. 8390 p. 1838, 81). cf. V 5227 infra l. 51. adde etiam: CORP. XI 354 Ariminensium. III 12815 Silvano et -o Epe tinorum. II 3377 deo Tutelae, -o Mentis(anorum). XIII 7777 Marti et -o Talliatium. VIII 22656, 4 (in tessera, cf. p. 1832, 69) Tusdritanorum. XIII 3565 (in vase) Turnacensium. al. nota plur.: CORP. V 5227 Matronis et -iis Ausuciatium, cf. VIII 20251 supra l. 46. senatus, ordinum, collegiorum, sim.: CORP. III 1365 Victoriae Aug(ustae) et -o collegii eius (3423 scaeniorum. 7905 v. l. 63. 8086 fabrum (XI 5023). 4211 iumentariorum. 7595 v. p. 1836, 58. V 8818 Veneri sacrum et -o c. Aug. Corinth. VI 240 tibicinum. 693 v. p. 1839, 7. VII 1035. X 1404 Philemonis histrionis imaginem... mag(istri) (posuerunt) gen(io) c(ollegii) histrionum. XI 668 cent(onariorum). XIII 6688 iuventutis vici Apollinesis (7424). 7754 v. p. 1838, 36. 8183 <l>ocariorum. 8808 peregrinorum (cf. 6451 l. 77). INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 1611 col(legium) cor(iariorum). G(enio) c(ollegii). 1612). CORP. XIII 1734 -o splendidissimi corporis fabrorum tign. itemque artificum tectorum (XIV 10 pellionum). CORP. III 7905 -o dec(uriae) XIII coll(egii) fabr(um) (VI 244. 245). CORP. IX 32 -o decurion(um) et populi. CORP. III 1425 -o ord(inis) v. p. 1838, 24 (VIII 4187 sanctissimo). CORP. VIII 15847 -o senatus (Siccensis) (11017 Romani [III 592 <S> P. Q. R.]. INSCR. numm. Cohen² II p. 309 n. 398—404 senatus. cf. curiae p. 1835, 18. de CASSIOD. var. 1, 4, 1. 3, 6, 2 v. p. 1839, 34). CORP. XIV 12 -o sevirum <Augustalium> Ost(iensium). CORP. VI 241 -o soda(lici) Iovis conservatoris cursorum Caesaris. adde: CORP. XIII 3641 arenariorum. III 4152 candidatorum. 1016 fabrum (cf. 7905 l. 63. 8086 l. 54). VI 239 familiae monet(alis) (cf. p. 1836, 76). XIII 6689 iuventutis (cf. 6688 l. 58). INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 852 Iunoni Reginae. -o iuvenum Tarquin(iensium). CORP. III 7906 lib(ertorum) et servorum p(ublicorum). 4288 commercii et negotiantium (XIII 6744 neg. pann(ariorum)). 4781 Noricorum (VI 250). XIII 6451 peregrinorum (cf. 8808 l. 60). centuriarum, cohortium, legionum, aliorum ad rem militarem pertinentium (cf. Domaszewski, Westd. Zeitschr. 14, 69 sqq.): CORP. VII 510 Matr(ibus) tribus camp(estr)ib(us) et -o alae primae Hispanorum Asturum. XIII 6127 b(e)nef(iciariorum) co(n)s(ularis) G(ermaniae) s(uperioris) et -o loci (et) Concord(iae) var(iarum) stat(ionum). 11979 (Dessau 9182) cap(sariorum). VI 230 (= 36748) -o sancto kast(rorum) per(egrinorum) totiusque exercitus (231. 36775. VIII 2529 -o castrorum leg. III.

XIII 5966 Argent(oratensium). XIV 7). CORP. III 1015 -o (centu-
riae) (4400 Albani. 11107 dis deabus et g 7. eius... ille optio.
11112. 14359^{26a}. VI 209 illi missi honesta missione (211). 210 v. p. 1836,
45. 213 signum -i c. cum aede... et ara. 214 -um [nominativus esse
videtur, cf. l. 65. p. 1827, 5] centuriarum. signum aram aed(em)... fecerunt.
217 v. p. 1838, 27. 220. 223. 30881 v. p. 1838, 30. VII 166 sancto (XIII
6692). VIII 2531 v. p. 1836, 49. IX 5573. XIII 6680. 6681. 6711 I. o. m.
et -o benemerenti. 7448 (7450. 7494 a. 7611). saepe. INSCR. Dessau 9102 a
v. p. 1839, 6. cf. Cesano, Rugg. diz. epigr. III 477 sq.). CORP. III 10306
I. o. m. pro s(alute) imp... et -o coh(ortis) miliariae Hem(esenorum)
Antoninianae (5935. VI 233 primae ille vir clarissimus praef. vigilibus.
VII 440. 1031 -o et signis coh. i eqs. (cf. 1030 l. 29). XIII 6687. cf.
VI 30718 -o et Fortunae Tutelaeque huius loci cohortium praetoriarum.
XIII 7736 <-o l>oci coh. vii <Raetor. eq>uit. Anton. cf. Domaszewski,
Westd. Zeitschr. 14, 1 sqq. 77 sqq.; Cesano, Rugg. diz. epigr. III 476).
CORP. VI 227 -o eq(uitum) sing(ularium)... et Herculi invicto (31180.
31138 al. 226 et 31181 v. l. 27). CORP. VI 3010 excubitorii v. p. 1836,
24. CORP. VI 234 -o exercitus (cf. Domaszewski, Westd. Zeitschr. 14,
96 sqq. CORP. VI 36748 v. p. 1833, 83. VIII 17621. INSCR. numm. Cohen²
VI p. 140 n. 112 sqq. et saepe. V p. 190 n. 48 sqq. -us e. Illyriciani).
CORP. XIII 8599 -o exp(loratorum) Trip(utiensium). 7751 et VII
1030 v. l. 29. INSCR. Röm. Limes in Österr. VI p. 159 Minervae et -o
imm(unium) sacr(um). CORP. II 5083 -o legionis VII (III 995
Dacis tribus et -o leg. XIII. 6577 -o sancto legionis et commanipu-
lorum bonorum. 7591 dis militaribus, -o, Virtuti, Aquilae sanc(tae)
signisque leg. i. 13443. 15208. VII 103 v. p. 1836, 56. VIII 2527. XIII
6690 v. p. 1838, 36). CORP. III 10976 mensur(um). CORP. VI 226
Herculi... sacr. -o num(eri) eq(uitum) sing(ularium) Augg. nn. (cf.
p. 1836, 72. VI 31175. 31181. VII 1030 -o d(omini) n(ostri) et signorum
coh. i Vardull(orum) et n(umeri) explorator(um) eqs. [XIII 7751]).
CORP. XIII 6566 opt(ionum). INSCR. Dessau 6178 saccariorum
salarior(um). CORP. III 876 -o scho(larum) beneficiarii libentes
(7626 v. p. 1836, 36. 7631 s<co>les ordinatorum. VIII 2601. 17628
v. p. 1836, 47). XII 144 stationis v. p. 1836, 57. INSCR. Dessau 9183
tectorum. CORP. III 10958 tur(mae) Herr(eni) (VI 224. 225.
31165. XIII 6569). XIII 7439 veredariorum. 7753 vexillar(ior-
um) et imaginif(erum). 7943 vexillationis.
β defunctorum: ARNOB. nat. 3, 41 p. 139, 9 sic traditur:
Varro... Larvas esse dicit Lares quasi quosdam -os effunctorum
animas mortuorum, quem locum alii aliter emendare student; cf. Löf-
stedt, Eranos 10, 14. SERV. auct. Aen. 3, 63 sunt etiam qui putent
(cf. Plotin. apud Aug. civ. 9, 11) manes eosdem esse quos vetustas
-os appellavit eqs. videtur a manibus distinguere: SEN. epist. 90, 28
et APVL. mund. 35 p. 367 (v. p. 1828, 2). Ov. fast. 2, 545 Aeneas
patris -o sollemnia dona ferebat. saepe in titulis: CORP. III 8120
-is Domiti(ae), vix(it) ann. LX, et Affuti Aristonis... parentibus
piissimis. V 246 Manibus et -o P. Vatri Severi. 7596 suppl. ital.
1286 v. p. 1833, 26. VI 260 (Dessau 5448) v. p. 1838, 29. 4307 dis
manibus -o (22196. 22322. 22523). 3684. 5739. 7806 -o. L. Iulio...
vixit annis xv (11429 Hypano. -o et dis manes illa fecit. 15157
-o dis manibus. Ti. Claudio Mystic(o), vixit ann. xxx). 7807 diis
manibus. ille... vixit annos VII... -o (h)uius. 8434 deis et -o
Rhodonis. 9005 (fere a. 40). 9385 al. 18065 v. p. 1828, 26. 23941 d.
m. ille posuit sibi et -o suo (cf. 4721 sibi et dis manibus et p. 1837,
80) et coniugi suae, quae eqs. (v. Otto l. l. 1163, 47). 28668 d. m. s.
illius reliquiae... consecratae Pietati et -o inferno ab... parentibus.
29109. 30883. VIII 3695 v. p. 1828, 15. 22770. IX 5794 d. m. illius et
-o eius.
b deorum (cf. Otto l. l. 1164, 46): CORP. IX 2628 (= I² 799) -o
deivi Iuli. XIII 6390 -o Apollinis (1318 num(inibus) Aug. et -o
Apollinis Atepomari). VII 165 Averni (cf. Thes. vol. II 728, 8 et
CORP. XIII 1462 p. 1838, 77). Lex vic. Furf. (Corp. I² 756) 16 (a. 58)
Iovis v. p. 1830, 2 (CORP. II 2407 a 10 sqq. Iunoni reginae, Miner-
vae... -o Iovis, -o Martis, Aesculapio... (c 2) Cereri, -o Victoriae,
-o meo. III 4401 -um [nom.; cf. l. 4] I. o. m. D(olicheni). cf. ARNOB.
nat. 3, 40 p. 138, 10 Caesius... Penates Fortunam arbitrat et Ce-
rerem, -um Iovialem ac Palem. 3, 43 p. 140, 17. aliter MART. CAP.
1, 92, v. p. 1840, 13). CORP. XI 357 -o Larum horrei Pupiani. III
8365 -o Liberi patris (V 326 Lib. Aug. [nisi est Libertatis]. cf. CARM.
epigr. 1519). II 2407 Martis v. l. 64 (XIII 6464. 6487). XIII 6425
Mercur(ii) Alauni. PETRON. 21, 7 Priapi -o pervigilium deberi. CORP.
II 1163 Baetis v. p. 1838, 23. dearum (cf. p. 1828, 16): MART. 7,
12, 10 iuro... per -um Famae. CORP. VI 422 (Dessau 4292) Forina-
rum. MART. CAP. 1, 53 Iunonis. CORP. VIII 17833 Pacis. XI 1820
Sanct(a)e (potest esse feminae mortalis). VIII 21567 B 8 -o summo
Thasuni... leones... f(erii). II 2991 Tutelae horreorum (cf. 3021
p. 1838, 73). 2407 Victoriae v. supra l. 64. VIII 2345 Virtutum (sed
XIII 8193 Iunoni Virtutis). CORP. XIV 3565 (= CARM. epigr. 1504)
-o numinis Pria(pi) (VI 151 fontis. VIII 5884 caput Amsagae [flu-
vi]). de Avson. 323, 22 v. p. 1841, 82.
c bestiarum: AVIAN. fab. apol. 33 habebat rusticus aucam
tanto -ii munere insignitam, quod singulis septimanis singula... ova
ponebat aurea (fab. 33 pretioso germine feta). de -o herbarum v.
p. 1835, 50.

d loci (cf. Otto, l. l. 1165, 28): *a generatim*: GLOSS. II 321, 19 *ὁ δαίμων ὁ ἐφορῶν τόπον τινα*. PAVL. FEST. p. 95, 2 (*quae antecedunt*, v. p. 1828, 50 sqq.) alii -um esse putarunt uniuscuiusque loci deum. SERV. Aen. 5, 85 v. p. 1830, 78. EXC. Bob. gramm. I 554, 15 v. p. 1827, 8. VERG. Aen. 5, 95 loci v. p. 1830, 76 (7, 136. CALP. ecl. 5, 26 v. p. 1829, 71. TERR. pall. 4 p. 937 Oe. *sacpissime in titulis; notabiliores*: CORP. II 3525 Ficariensis. III 3231 huius l. 4558 v. p. 1836, 55. X 378 -o Aug. h. loc. IV 1176 -us huius loci montis. XIII 8700 l. h. VI 247. 401 ipsius. 36779 v. *infra* l. 34. VII 235 -o loci feliciter. 265 feliciter sit -o loci. XIII 8001 -o loci et Antonini Pi(i) Aug. 8638 v. p. 1836, 27. INSCR. Ephem. epigr. III 78 p. 122 deo -o loci [180 p. 313]. VII 833 g(enio) s(ancto) huius loci). *β speciatim*: PRVD. c. Symm. 2, 446 cum portis, domibus (cf. l. 19), thermis (cf. *infra* l. 39), stabulis soleatis adsignare suos -os et -orum milia multa fingere, ne propria vacet angulus ullus ab umbra. CORP. XII 2370 aerar(ii), v. *infra* l. 53. VIII 6339 areae frumentariae v. p. 1839, 4. 16728 campi. INSCR. Dessau 6865 kastelli Elefant(ariensium). CORP. VI 706 cellae Groesianae. VIII 1548 curiae (XI 5996 v. p. 1838, 33. cf. senatus p. 1833, 66. III 6456 domus v. p. 1836, 52 (VIII 814 -o imperi... *Philipporum* totiusque domus divinae eorum. 2597 -o domi suae ille aram restituit. 6945. 18893. 21605. XII 2429. XIII 8016. cf. domesticus p. 1837, 32. adde SIDON. carm. 22, 21 p. 1839, 29). CORP. III 12417 empor(ii) Pire(tensium). X 543 fori vinari v. p. 1836, 6; cf. forensis p. 1837, 37 et VI 30884 p. 1838, 31. VI 235 horreorum (236 a -o conservatori h. Galbianorum. 237. 238. 36778. XIII 7749. cf. II 2991. XI 357). ENNOD. opusc. 1, 56 Lupercalis v. p. 1839, 31. CORP. II 2413 macelli. VI 334 montis, v. p. 1838, 84 (VIII 9180 -o montis Pastorianensis vim tempestatum... <arc>enti sci<phum> et victim<am>. 17763 -o MONIE? de 14588. 24514 v. *Onomasticon*). XIII 6691 -o p(edaturae? an plateae?) centuriae. 7336 platiae novi vici (7261. 7335. 7337 v. p. 1838, 39. cf. Cesano in Rugg. diz. epigr. III 474 a). III 215 praesidii et monimenti (i. munimenti. VII 644 v. p. 1839, 1). VII 634 praeten(tur)ae. II 2634 praetor(ii) (4076 consularis. III 1019 huius. VII 432. 703. 704). III 8173 stationis (VI 36779 loci et st. 36781 al. de VIII 17625 v. p. 1838, 82). VI 30886 tab(ularii) v. p. 1831, 31 (VIII 18060 v. p. 1838, 75. XIII 7752 [add. p. 132] ille librarius). X 3821 (*Capuae, supra anaglyph. Fortunae* [?] et serpentis) -us <the>atri (VI 55* *genuina sec. Hülsen, Röm. Mittheil. 14, 1889, 251*). VIII 8926 numini Mauretaniae et -o thermarum (cf. *supra* l. 13) gratias ago. X 7947 -o villas com villa (i. villae commune villaticorum? Mommsen).

e rerum: SERV. auct. georg. 1, 302 rei v. p. 1828, 38. STAT. silv. 4, 6, 32 mensae v. p. 1838, 66. MART. 6, 61 (60), 10 victurus -um debet habere liber (*notione ambigua*, v. p. 1842, 60). IVV. 6, 22 sacri -um contemnere fulcri (cf. nuptialis p. 1837, 38). PLIN. paneg. 32, 3 sive terris divinitas quaedam sive aliquis amibus -us, et solum illud et flumen ipsum precor. PORPH. Hor. carm. 4, 14, 25 fluminum (v. p. 1830, 83. CORP. VIII 9749 fluminis). CORP. VIII 4291 I(ovi)... et -o fontis exceptorium. APVL. met. 9, 41 miles militaris... sacramenti -um ob amissam spatham verebatur (INSCR. Syria 5 [1924] p. 108 n. 1 -o sacramenti veterani). ANTH. 369, 4 in herbis est -o praemedicante salus. ARNOB. nat. 4, 6 focorum v. p. 1838, 68. PRVD. c. Symm. 2, 386 murorum (i. urbium, cf. p. 1833, 39). in titulis: CORP. XII 2370 -o aerar(ii) Diarensium (v. *adn*). VIII 7960 annonae (Ann.: Dessau 5077) v. p. 1833, 3. III 3617 commercii (4288 c. et negotiantium. 7853). VIII 814 imperi v. *supra* l. 19 (aliter CLAVD. 28, 612, v. p. 1840, 66). 17833 pacis (vel Pacis). III 7434 p(ublici) p(ortorii). VII 1030 signorum v. p. 1834, 29. VI 376 Iovi custodi et -o thesaurorum. 396 venalic(ii) (397 v. p. 1832, 60; possunt referri ad loca, *supra* l. 12, cf. emporii *supra* l. 23).

f -us nude, sine ulla vel certa significatione eius, cuius custos habendus est, positus (cf. Cesano in Rugg. diz. epigr. III 479 a 33. 474 a). *ad aliquam specierum, quae sunt sub a, pertinere intelleguntur*: *ad α (I)*: CORP. II 6338 f -o (sc. s u o) Saturninus... v(otum) s(olvit) (III 8662. VII 10. 339 deo -o ille pro se et suis. X 1559 -o votum solvit. XII 657 (*ex ms.; corrupta?*) -o T. Iulius Augustus. 5221 add. p. 854 Verna l(ibertus) g. XIII 6631 σωθεις... εὐχόμενος ἀνέθηκα Γενίου εἰκόνα σεμνήν. non huc pertinent XIII 6569 [v. p. 1834, 36] et 6127 [v. p. 1833, 80]). CORP. XII 98 gen. pro salute illius (amici potius quam patroni, cf. p. 1831, 34. 51). (CORP. III 11540 v. p. 1828, 25. VIII 20827 v. p. 1832, 20). *ad α (II)*: Liv. 21, 62, 9 v. p. 1829, 84 (CORP. II 2192. IX 2629. XIII 5026, cf. p. 1837, 41). *ad p. 1833, 78 sqq.*: CORP. III 2706 l. o. m. et -o ille centurio. 7591 v. p. 1834, 25. 13544 ille imag(inifer)... -o. XIII (6566 v. p. 1834, 31). 7338 -o sancto ille mil. leg. VIII. 7446. *ad p. 1833, 53 sqq.*: CORP. III 10305 <signum et ar>am -i civib(us) R(omanis), qui consistunt illic. XIII 6540 -um cum basi veteranis et peregrinis. 7754 baioli et vexillari collegio Victoriensium signiferorum -um de suo fecerunt. *interpretationis incertae*: CORP. IV 3444. 4198. 4213. IX 1093. 1094. XIII 3642 -o et lunonibus (cf. 8622 l. o. m. et lunonib. omnib.). 6418 v. p. 1838, 34. 7422. 5026 Soli -o Lunae... pro salute Augustorum ille curator vikanor(um). 6740 a Marti -o Victoriae. adde titulos fractos: CORP. III 1356. 8661. VI 36782. VII 705. XI 1014. XIII 5075. 6535.

iuncturae ad I (plerumque ad cultum pertinentes): *a nomi-nales*: -ii aedes: p. 1833, 45. ara: p. 1836, 10. imago: CORP. X

7223. XI 7556. signum: CORP. III 11261 marmoreum cum aede. *sim.* 13545. VI 212. 213. XII 1814. statua: CORP. VIII 1548. INSCR. Dessau 6865. templum (*ναός*: CASS. Dio 47, 2, 3 al.): AMM. 22, 11, 7. 23, 1, 6 CORP. VIII 26472. collegium: CORP. III 4168 sign(um) Vic-tor(iae) illi mag(istri) col(legii) Gen(ii) p(rovinciae) P(annoniae) s(u-perioris), illi scri(bae) coll. d. d. X 543 q(uin)q(uennalis) colleg(ii) -i fori vinari. INSCR. Dessau 9422 collegius -i municipi. cultores: CORP. III 5157 -o Anigemio c. eius v. s. l. m. 11485 locus sepulturae cultorum -i municip(ii) Agunt(ini). IX 6320 v. p. 1831, 41. cf. IX 2678 cultores arae -i municipi. magister: v. p. 1831, 80. sacerdos: CORP. II 2126. VI 1833 a et 7366 v. p. 1831, 55. XIV 373. numen: CORP. VIII 19688. *b verbales* (v. etiam sub C p. 1838, 45 sqq.): -us adest: TIB. 2, 2, 5 ipse suos -us adsit visurus honores. CARM. epigr. 1519, 9. adnuit: TIB. 2, 2, 9 alicui aliquid. favet votis: TIB. 3, 11, 9. ignoscit: PETRON. 37, 3 v. p. 1831, 15. madet mero, satur est libo: TIB. 2, 2, 8. praecipit: CORP. VIII 20627 -o: fundere merum: PERS. 2, 3. immolare: ACT. Arv. a. 55 l. 10 al. maledicere: PETRON. 53, 3 QVEROL. p. 7, 9. ministrare: APVL. mund. 35 v. p. 1828, 3. munus annaleolvere: CENS. 2, 2 p. 5, 7. rem divinam facere: LEX vic. Furf. 16. sacrificare: PLAVT. Capt. 290 CENS. 3, 3 p. 5, 29. sacrificium instituere: SCHOL. Hor. carm. 3, 17, 16. supplicare: MART. CAP. 2, 152 p. 65, 12 D. (sit) feliciter: CORP. VII 265. 235. VIII 2600. XII 5687, 44. v. etiam p. 1832, 68. gratias (agere): PETRON. 57, 10 v. p. 1831, 48. CORP. VI 3010 gratas aga(m) -o escubitori et ceomanipulis suis in perpetuo. 33840, 7. VIII 8926 numini Mauretaniae et -o thermarum. X 6302 v. l. 75. adde PLIN. paneg. 52, 6 apud -um prin-cipis bonitati eius. constituere: CORP. XIII 8638 Quadrub. et -o loci... templum cum arboribus. dare: CORP. VIII 6945 arulam. dedicare: SVET. Aug. 60, 1 aedem Iovis Olympii Athenis aedificatam -o Augusti. CORP. VIII 6339 statuam. dicare: CARM. epigr. 1953, 4. donare: CORP. VIII 2601 arulas cum statunculis. XIII 5967 columnam et statuam d. d. 7753 signum eqs. d. d. d. exstruere: CORP. VIII 20144 exedram. facere: CORP. VI 223 aedem. 208 a aram. III 6671 -um cum <colu>mnis eqs. X 1574 ludos. VIII 16368 paganicum et porticum et caldarium et chorte(m). II 3228 signum argenteum cum domo. instituere: CORP. III 7626 templum. ponere: CORP. VI 422 signum et basim. 31165 columna(m) et lucerna(m) aenea(m). 31147 statuam (VIII 6947) X 6302 aram (XIII 5171). al. restituere: CORP. VIII 16367 paganicum. 2597 aram. VII 510 templum. *dedicationes verbo non addito factae (selectae)*: CORP. II 401 -o municipi templum ille ex patrimonio suo. VIII 4291 l. o. m. ... et -o fontis exceptorium. 9180 v. p. 1835, 27. X 1404 v. p. 1833, 57. XI 804 Apollini -oque Augusti Caesaris sacrum. ille puteum puteal laurus d(e) p(ecunia) s(ua). INSCR. Dessau 5471 b palmam. *nota statuas aliorum deorum -o dedicatas*: CORP. X 1568 Fortunam. VI 210 Herculem (cf. 31165) defensorem. 238 signum Aesculapi. *causae dedicatio-num*: *abl. abs.*: CORP. VIII 17628 Marti... -oque sancto scolae (beneficiorum) ille... exacta sta(tione). III 1908 -o m(unicipii) N(o-vensium) salvis civibus Novensibus. *partic.*: VIII 2531 -o (centuriae) ille optio dimissus. VI 209 missi honesta missione (210 v. l. 45. 31138 sqq. XIII 6631 v. p. 1835, 66. XIV 3565 (= CARM. epigr. 1504) somno monitus. III 6456 l. o. m. salutari et -o domus eius ille... gravissima infirmitate liberatus. *prae-pos.*: X 1236 -o coloniae et colonorum honoris causa (V 7142). X 1560 ex imperio -i. VI 401 ex viso (III 7853. VII 18893. X 1560. al.). III 4558 Fortunae... -oque huius loci in honorem illius tr. mil. ... ille cornicularius (VII 103 militum. XII 144 i. h. d(omus) d(ivinae) [XIII 2839. 5171. 5967. 6127. 6433. 6451. 6740 a. 7753 al.]) V 7595 in memoriam illius. III 1425 ob honor(em) ornam(entorum) dec(urionalium) v. p. 1838, 24 (1775. II 1362. V 2794. VIII 4187. 17834. 25512. IX 2440 al.). XIII 6740 a signif(eri) ob immunitatem omnem eis concessam a vicinis veteribus. V 7468 -o et Honor(i) illius collegium... patrono ob merita. VI 224 Herculi... sacrum. pro salutem imp(eratorum)... -o t(urmae)... ob reditum numeri. XIV 2087 (= VI 246) ob effecta sibi in hac statione annua centena. XII 619 ille ser(vus) ex voto post lib(ertatem). II 2634 pro salute sua et suorum (3952. VI 227. 235. VIII 18893. XII 98. III 1016. 3472. X 1567. XIII 7844. al.). III 1018 pro se et illo (3918. XIII 6681. VII 704. al.). al.: VI 36778 iussu -i sacri h(orreorum) S(eianorum). V 7514 -o illius illi amico optimo (XIII 1735). V 6951 -o illius sodalic(ii) iuventutis patrono (7468 v. l. 61. VI 1833 a. 9005. IX 2678. cf. V 7469 -o illius et -o illius patronorum. *nota binos dativos, dedicatione -o, consecratione aliis dis facta*: VI 224 Herculi invicto... sacrum. pro salute imp... -o t(urmae)... a(ram) ... fecerunt. 226. 236 a num(ini) dom(us) Aug(ustae) sacrum. -o conservatori horreorum Galbianorum. X 6302 Fortunae sacr(um). ille... gratias agens -o familiae aram posuit. *similia* VI 240. 422. III 5935. 1407. XIV 51. VI 220. INSCR. Dessau 9073 Iovi... votum retuli -o imp. Caes. M. Aureli Claud. *contra*: CORP. III 3423 -o collegio scaen-icorum ille... d. d. Victoriae Aug. et -o collegi eius. 10060 l. o. m. et -o loci ille... votum posuit... numini maiestatique eius... Diocletiano. VI 451 Laribus Augustis et -is Caesarum... Traiano... restituerunt. V 2795 -o domnor(um), Cereri. ille Laribus publicis dedit imagines... duas (sc. -ii, Cereris). *aliter bini dativi*: VI 252 -o imp... collegio d. d. 31165 -o turmae... turmalibus. *sim.* 36748.

[Buihari]

VIII 2601. XIII 7777. 5079. cf. 6540 p. 1838, 35. *rursus aliter* V 7514 al. p. 1836, 69.

-um: adorare: PROP. 4, 8, 69 v. p. 1831, 10. STAT. silv. 5, 1, 74. adornare: CORP. VI 4712. VIII 26279. advocare: ARNOB. nat. 2, 67 p. 102, 26. amare: STAT. silv. 5, 1, 187 v. p. 1841, 75. colere: CENS. 3, 3 p. 5, 25 QVEROL. p. 33, 2. concelebrare: TIB. 1, 7, 50. contemnere: IVV. 6, 22. curare: v. p. 1838, 56; cf. p. 1808, 11. defraudare: v. p. 1838, 48. exorare: QVEROL. p. 33, 4. implorare: MIN. FEL. 29, 5. inferre: STAT. silv. 3, 1, 28 templis nascentibus (*de Hercule, v. Vollmer ad l.*). invitare: DECRET. decur. Foroclod. (Corp. XI 3303) 11. piare: HOR. epist. 2, 1, 144 floribus et vino. placare: HOR. ars 210 v. p. 1838, 57. QVEROL. p. 33, 3 AVG. civ. 10, 21 p. 435, 8 D. precari: VERG. Aen. 7, 136. APVL. Socr. 15 p. 151 eae preces, quibus -um et genua precantur. revereri: ARNOB. nat. 1, 28 p. 18, 18. venerari: SERV. Aen. 3, 607 v. p. 1830, 11. vocare: CALP. ecl. 5, 27. habere: STAT. silv. 4, 6, 19 v. p. 1840, 45. IVV. 6, 562 v. p. 1839, 73. iratum vel propitium habere: PETRON. 62, 14 si mentior, -os vestros iratos habeam 74, 14 ita -um meum propitium habeam, curabo eqs. CORP. VI 29944 v. p. 1832, 71. cf. TERT. idol. 22 p. 55, 26 si ille mihi deos suos vel coloniae -um propitios imprecetur. adiurare -um *sim. et iurare sim.* per -um *principis* v. p. 1832, 29 sqq. praeterea: deierare: TERT. apol. 32, 3 v. p. 1830, 52. iurare per -um: SEN. epist. 12, 2 v. p. 1831, 47. MART. 7, 12, 10 v. p. 1834, 72. v. etiam p. 1831, 61 sqq. adde: PETRON. 62, 14. 74, 14 l. 17. alqm. per -um: appellare: PETRON. 75, 2 (*Scintilla*) per -um *Trimalchionis* eum appellando rogare coepit. obsecrare: PLAVT. Capt. 977. HOR. epist. 1, 7, 94 et obtestor v. p. 1831, 45. orare: TER. Andr. 289 v. p. 1827, 45. rogare: TIB. 3, 11, 8. adde: APVL. met. 8, 20 per Fortunas vestrosque -os, sic . . . veniatis, decepto seni subsistite. PPOP. 4, 8, 69 p. 1831, 10.

epitheta: Alotianus i. *Haloti cuiusdam* v. p. 1831, 36. Iaquini(n)s i. *civitatis cuiusdam*: CORP. II 2405. domesticus: CORP. III 11542 -o domestico Aug(usto) sac(rum). cf. domus p. 1835, 19. domnicus: v. p. 1831, 57. familiaris: SERV. Aen. 9, 182 v. p. 1828, 73. AMM. 21, 14, 5 *apud Homerum* non deos caelestes cum viris fortibus conlocutos . . . sed familiaris -os cum isdem versatos (cf. CORP. X 6302 -o familiae). forensis: CORP. XII 1283 cf. fori p. 1836, 7. nuptialis: COMMENT. Lucan. 2, 357 lectus genialis -o nuptiali dicatus. patrius (?): v. p. 1833, 27. publicus: FAST. ann. Iul. Amitern. (Oct. 9) -o publico (o) ludi. Arv. (Oct. 9) -i publici. CORP. XIII 5171 AMM. 20, 5, 10. 25, 2, 3. de Liv. v. p. 1829, 84. *huc pertinent etiam* CORP. II 2192. IX 2629. XIII 5026, *ubi -us nude positum est*, cf. p. 1835, 60. 71. socialis: CORP. V suppl. ital. 486. tribunicalis: INSCR. Dessau 9101 (*in dedicatione tribuni milit.*). albus: p. 1828, 47. amantissimus: CORP. XIII 10013, 17. appositus tutelae salutis: AMM. 21, 14, 2. ater: p. 1828, 47. Augustus: CORP. III 11542 domestico A. X 378 -o A. h(u)ius loc(i). INSCR. Dessau 9102^b (centuria) A. fere 25as in CORP. VIII: 2598 Lambaesis (2599. 18227). 4188—4192 patriae (9196). 4194 vici. 6945 domus. 7959 col(on)iae (7960. 14687). 12059 civitatis. 17834 populi. 6857. 18596. 20430. 19688. 27381. 27943. 15435. 15661. 6339 v. p. 1839, 4. v. etiam Thes. II 1395, 67. benemerens: CORP. V 4911 v. p. 1832, 53. XIII 6711. bonus: GLOSS. III 290, 54 ἀγαθὸς δαίμων. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 189 v. p. 1838, 15. FIRM. math. 2, 19, 12 appellatur . . . hic locus a nobis bonus daemon vel bonus -us, a Graecis agathos daemon. AVG. civ. 10, 21 p. 435, 7 D. Porphyrius . . . dicit bonum deum vel -um non venire in hominem, nisi malus fuerit ante placatus. INSCR. numm. Cohen² VII p. 142 n. 1 bono -o imperatoris. p. 189 n. 1. p. 232 n. 31. de CORP. X 5043 v. *adn. Mommseni*. conservator: CORP. III 4780 loci. VI 236 a horreorum. VIII 8390 v. p. 1838, 81. 17621 dis conservatoribus I. o. m., Mercurio, -o exercitus. fatalis (cf. p. 1838, 3): v. p. 1832, 49. fautor: CORP. VIII 17624 v. p. 1839, 5. felix: INSCR. numm. Cohen² III p. 250 n. 171 sqq. al. Rostowzew, tess. plumb. 1614. immortalis: APVL. Socr. 15 p. 151 v. p. 1828, 56. CORP. VIII 20827 v. p. 1832, 20. infernus: v. p. 1834, 56. invictus: CORP. VIII 22644, 5. lenis: AMM. 24, 2, 21 v. p. 1839, 20. magnus: AMM. 24, 2, 21 v. p. 1839, 20. INSCR. Ephem. epigr. VIII 358 m(agno) G(enio) col(on)iaeputeolan(or)um. malus: FLOR. epit. 4, 7, 8 Bruto . . . atra quaedam imago oblata . . . 'tuus' inquit 'sum malus -us'. SCHOL. Pers. 4, 26 diis iratis et malo -o natos. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 189 v. p. 1838, 15. AVG. civ. 10, 21 p. 435, 8 D. v. l. 55. manus: TIB. 3, 11, 9. mitis: STAT. silv. 5, 1, 74. mortalis: HOR. epist. 2, 2, 188 deus. mutabilis: v. p. 1828, 47. salutaris: v. p. 1839, 19. sanctus: TIB. 3, 11, 12. CORP. III 6577 legionis. 7626 scolae decurionum. *sim.* VIII 17628. VI 231 al. VII 166. saepe. VIII 4187 -o sanctissimo ordinis. X 1563 (= 1564) sanctissimo deo -o coloniae. INSCR. Ephem. epigr. VII 833 huius loci. sinister: PERS. 4, 27 dis iratis -oque sinistro (cf. SCHOL. supra l. 69). summus: CORP. VIII 21567 B 8. varus: v. p. 1840, 30. generalis, specialis, universalis: v. p. 1829, 20.

synon. et coniuncta: ego et -us meus: PLAVT. Curc. 628 serva me. : tamquam me et -um meum. CORP. VI 23941 v. p. 1834, 53. PLAVT. Aul. 724 et SEN. epist. 95, 41 v. p. 1838, 47. 58. **SYNON.** Cic. Char. gram. p. 425, 21 B. fors. fortuna. -us. fatum sors. genesis. eventus. Angelus: MART. CAP. 2, 153 v. vol. II 45, 65. con-

servator: v. *infra* l. 80, cf. p. 1837, 59. divinitas: v. p. 1835, 45. fatum: PRVD. c. Symm. 2, 373 'populis . . . inditur' inquit *Symmachus* 'aut fatum aut -us' (SYMM. rel. 3, 8 v. p. 1832, 49). cf. etiam PERS. 4, 27 'dis iratis -oque sinistro' cum IVV. 10, 129 'dis . . . adversis . . . fatioque sinistro'. gubernator: MART. CAP. 2, 152 p. 65, 13 D. honos: v. p. 1841, 50. maiestas: v. p. 1840, 63. manes: v. p. 1834, 42 sqq. Natalis (cf. Otto l. l. 1158, 53): TIB. 1, 7, 63. 2, 2, 1. numen: CORP. VIII 8926 v. p. 1836, 25. IX 1545 -o loci et numini Caereris. Praestes: MART. CAP. 2, 152. praesul: SIDON. carm. 22, 21 p. 1839, 30. tutela: l. 67. p. 1829, 33. umbra: p. 1835, 15.

opp.: manes: CARM. epigr. 1139. **adnom.:** -um et genua: p. 1837, 14.

in locutionibus sermonis vulgaris: PETRON. 37, 3 p. 1831, 15. 62, 14 et 74, 14 p. 1837, 17. 57, 10 p. 1831, 48. **proverbialiter:** PORPH. Hor. epist. 2, 2, 189 'albus et ater' proverbialiter, hoc est bonus et malus eqs.

B metonym. de statua dei: TIB. 1, 7, 51 v. p. 1829, 72. 2, 2, 6 cui decorent sanctas mollia sarta comas. Ov. fast. 5, 145 v. p. 1831, 75. PLIN. paneg. 52, 6 v. p. 1836, 26. RVFIN. hist. 11, 23 p. 1028, 18 v. p. 1839, 8. AVG. serm. 62, 6, 10 v. p. 1830, 57. CVRIOS. urb. reg. 8 p. 10, 5 forum Romanum magnum. continet Rostras III. -um p(opuli) R(omani) (REG. urb. p. 11, 7 aureum. ORIGO Rom. chron. I p. 148, 9. cf. CORP. VI 248). **in titulis:** CORP. II 1163 -um Baetis (cf. p. 1835, 45 sqq.), sig<num aere>um. 1980 v. p. 1831, 69. III 1425 -o ord(inis) (*Sarmizegetusae*), quem ille ob honor(em) ornam(entorum) dec(urionalium) promiserat, illi h(eredes) p(onendum) c(uraverunt). 4153 -um c(olon)iae . . . cum suo templo . . . d. d. 6576 posuit. 6671 v. p. 1833, 1. VI 217 cum base marmorea. 221, 5. 222, 4 aedicula facta cum -o. 247 -o loci restituto (cf. p. 1842, 60). 258 -um Clodi . . . ser. fecit. 260 (Dessau 5448) ille -um ('*intellege posuit*' Dessau) et ypaetrum stravit. 30881 dedit . . . in -um . . . ponendum pecuniam. 30884 collegium forensium ad -um loci n(ummos) cxx acceperunt. VIII 7960 v. p. 1833, 3. XI 5996 -um curiae dedicatum in istatuam in curia Aug. positum . . . posuit. XIII 6418 -um d(onum) d(ederunt). 6482 -um c(ivitatis) Alisin(ensis) . . . donavit. 6540 -um cum basi veteranis . . . posuerunt (cf. p. 1837, 1 et 6690 -um legioni(s?) . . . Honori Aquilae leg. 7754 baioli et vexillari collegio Victoriensium signiferorum -um de suo fecerunt. 11726 (Dessau 7101a) -um et ar(am) vicanis Grinar. platie Sumeloce<nnensis> ille). 7261 -um plateae [7335. 7337 plat(eae) praetoriae] aram qui et -um ille d. d.]. III 4401 v. p. 1834, 65.

C tamquam pars animi hominis vivificatrix et conservatrix (cf. Otto p. 1160, 19), *notione quodammodo media vel coniuncta dei et animi hominis, qui, dum sibi vel -o voluptates vel dolores parat, -o vel sibi parat:* SERV. georg. 1, 302 quotiens voluptati operam damus, indulgere (v. l. 59) dicimur -o. EVGRAPH. Ter. Phorm. 44 fraudare suum -um dicitur, si quis parcus vivit: at vero bene -o facit, si quis vitam largius colit. PLAVT. Aul. 724 egomet me (cf. p. 1837, 80) defraudavi animumque meum -umque meum (TER. Phorm. 44 quod ille . . . suum defraudans -um conpersit miser. LVCIL. 618 curet aegrotum amicus amicum, sumtum homini praebeat, -um suum defrudet, ali parcat. cf. etiam p. 1839, 45. male NON. p. 117 -um parsimoniam. inde GLOSS. V 642, 9 -um [v. p. 1827, 5] parsimonia). Persa 108 v. p. 1839, 43. 263 -o meo multa bona faciam. Stich 622 veni. : hucine? : immo in carcerem; nam hic quidem -um meliorem tuum non facies. Truc. 183 qui cum -iis suis belligerant parcipromi (cf. p. 1827, 32). HOR. carm. 3, 17, 15 -um mero curabis et porco bimenstri cum famulis operum solutis. ars 210 vino . . . diurno placari -us festis impune diebus coepit. SEN. epist. 95, 41 sibi hoc (*cenam sumptuosam*) et -o suo praestare. PERS. 5, 151 *Luxuria*: indulge -o, carpiamus dulcia (cf. PORPH. et SCHOL. Hor. epist. 2, 1, 144. SERV. georg. 1, 302 v. l. 44. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 5, 74 v. p. 1807, 36). TAC. dial. 9 se ipsum colere, suum [in]genium propitiare, suam experiri liberalitatem. FRONTO p. 225, 2 N. te . . . voluptarium locum . . . delegisse, . . . ut bene haberes -o (-um *Heindorfius*, faceres *He-raeus coll.* EVGRAPH. supra l. 45) utique . . . 'faceres animo volup'.

D de aliis dis tamquam tutelaribus: STAT. silv. 4, 6, 32 -us tutelaque mensae Amphitryoniades (*i. statua Herculis*). ARNOB. nat. 4, 6 p. 146, 3 Lateranus . . . deus est focorum et -us (4, 11 p. 149, 14 Lateranum -um focorum). AVSON. 343, 9 -us domuum . . . Lar. 298, 31 salve, urbis (*Burdigalae*) -us, . . . Divona . . . fons addite divis. QVEROL. p. 7, 9 (*Lar*) -um . . . *Queroli* esse me . . . confitebor. SERV. Aen. 8, 696 v. p. 1828, 17. SIDON. carm. 22, 21 v. p. 1839, 28. **saepe appositae in titulis:** CORP. II 3021 deo Tutelae, -o loci (3377 Mentetanorum). 5726 Fonti Saginies(i), -o Brocci. III 4152 -o candidatorum Ven(eri) Vict(rici) (cf. p. 1828, 16. *de dea etiam* VIII 18060 -o tabul(arii) princ(ipis) legionis, Minervae Augustae). sed XIII 5970 Minervae . . . et -o loci [*i. tabularii legionis*]). XIII 1462 -o Arverno (cf. Averni p. 1834, 61. Plutoni p. 1839, 7, inferno p. 1834, 56). XII 5798 cenio Acoro. III 5157 -o Anigemio. VIII 25512 Apollini (XIII 5079). VIII 7956 Attidi. 9014 Auzio deo, -o et conservatori col(on)iae (cf. 8390 g(enio) m(unicipii) S(atafensis) Marti Aug(usto) conservatori salutis. 14808 Herculi conservatori, -o civitatis. 17625 Gradivo patri, -o stat(ionis) Vazaivi(tanae), et diis conservatoribus. 20251 dis Mauris conservatoribus et -iis Satafis). VI 334 Caelio, -o Caeli-
[Bulhart]

montis. III 3617 -o Cinciaemo et -o commercii. VII 644 Cociaio, -o praesidi(i?) (sed INSCR. Ephem. epigr. IX 1177 p. 589 deo Cocidio -oq. huius loci). VI 31165 Herculi (VIII 14808 v. p. 1838, 82. 11430, 13). VIII 6339 Iovi (III 3951 I. o. m. cinio colon. 3952). VIII 8438 Marti (8890 v. p. 1838, 81. 17624 -iis Marti Vict(oriae) Mercurio, Vazaivitanorum) fautoribus. 6474 Marti Caturigi. INSCR. Dessau 9102 a. b). VIII 22845 Mercurio (17624 v. l. 5). VIII 26495 sq. Plutoni. VI 693 Silvano. X 1591 Soli. nota: de statua: RVFIN. hist. 11, 23 p. 1028, 18 putris ligni (simulacri Serapis) fumosum -um caedit.

E notione debilitata i. q. deus, daemon, numen: FLOR. epit. 1, 13, 14 ibi sedentes in curulibus suis praetextatos senes velut deos -osque venerati. AVG. gramm. V 500, 35 Lupercalia, quae sunt sacra illius -ii, qui Pan vocatur.

F de hominibus: ap. PLAVT. parasiti de patronis victum genilem praebentibus: Capt. 879 vidi... tuom gnatum et -um meum. CURC. 301 ecquis est, qui mihi commonstret Phaedromum, -um meum? MEN. 138 teneo dextera -um meum. AMM. (semper de Iuliano) 15, 8, 21 salutarem quendam -um adfuisse conclamatis negotiis arbitrata plebs Viennensis. -16, 12, 13 salutaris quidam -us ad dimicandum eos... incitabat. 24, 2, 21 salutarem -um adfuisse sibi clamitans plebs Caesarem, magnum et lenem. ENNOD. epist. 5, 12, 1 v. infra l. 32. nota: CORP. VIII 25916 Rufus... -us veritatis. pius vixit annis eqs. INSCR. Revue archéol. 20 (1912) p. 455, 146 (Sidi-Ain-Debba) memoriae Victoriae, -o (v. p. 1828, 16) concordiae, castitatis, industriae, frugalitatis supra quam cuiquam credibilest... amantissimae sponsae Sessius Honoratus. pia vixit an(nis)... h. s. e.

G apud scriptores Christianos non de deo pagano cogitandum, sed vox notione variis modis debilitata accipienda est: SIDON. carm. 22, 21 (de Baccho) pande igitur causas, Erato, laribusque (i. domui, cf. p. 1835, 19) sit ede quis -us; tantum non est sine praesule culmen. ENNOD. opusc. 1, 56 p. 276, 21 Lupercalis -ii sacra rudimenta. epist. 5, 12, 1 p. 135, 21 vix... (oculorum morbo depulso) respiro. et hoc ad absentiam tuam prolixior respicit, ut, quem -us suus de vicinitate deseruit, nil videret. CASSIOD. var. 1, 4, 1 ut Libertatis (i. senatus) -us (genus al.) gratiam videat turbam senatus. 3, 6, 2 ut ordinis (i. senatus) -um complectatur gratia senatorum.

II metonymice de rebus (inde metonymia retro versa de hominibus, q. v. p. 1841, 74. locos dedimus omnes. de titulis v. p. 1840, 63. 1841, 50. de librorum erroribus v. p. 1827, 49 sqq.): A de variis virtutibus et rebus (interpretatione multis locis, imprimis apud ENNOD. satis ambigua, quod hic illic significavimus): 1 i. q. voluptas: SCHOL. Ter. p. 128, 3 (ad Phorm. 44, v. p. 1838, 48) 'defrudans' diminuens, '-um' voluptatem. PLAVT. Persa 108 ecquid hallecis? : vah, rogas? : sapias multum ad -um potest referri ad IC. SIDON. carm. 23, 462 nil fraudans -ii sibi vel ulli. nota: MART. 7, 78, 4 ipse vilis cenas, cupedia mittis: habes nec cor (v. Thes. IV 973, 1), Papyre, nec -um (i. sensum vitae fruendae). 2 i. q. venustas, ὄρα (cf. s. v. genialis p. 1807, 79, geniatas p. 1808, 53; v. Salmas. ad CAPITOL. Ver. 10, 6; ceterum v. etiam sub 3 et 10): VOPISC. Car. 16, 1 adulter, frequens corruptor iuventutis... ipse quoque male usus -o sexus sui (sc. ut pathicus). SIDON. carm. 11, 83 tantus honor -usque genis puellae. ENNOD. opusc. 1, 89 p. 285, 24 ornamenta... decorata venerandi -o corporis (imperatoris) plus lucebunt (potest referri ad 8 p. 1840, 55). carm. 1, 4, 7 vere erigitur -o tellus tumefacta marito, turgida lascivis silva viret spoliis. adde ENNOD. carm. 2, 59, 1. 2, 18, 6 p. 1841, 7. 3 i. q. ornamentum, decus (cf. s. v. geniatas p. 1808, 57): AVG. serm. 62, 6, 10 v. p. 1830, 62. SIDON. carm. 15, 34 (loco ut videtur turbato) hoc steterat -o Minerva galea, clipeo ornata (? an oliva subiectum? ad huius fecunditatem refert Otto in plagulis; cf. s. v. genialis p. 1807, 76). ENNOD. opusc. 4, 42 p. 398, 10 ex luco coronam ferro stringente subripiens -um silvae, dum praesumit parva, non amovet. carm. 2, 10, 1 aedibus ad -um duo sunt concessa... si niteant crustis aut domini merito. 2, 45, 8 vernat... viridanti porticus umbra, cui fudit -um vitifer ipse deus. 2, 60, 10 advena casuris (tectis, tunc reparatis) porrigitur -us. 2, 91, 4 (de marmoribus opere sarsorio) partibus in crustam colligitur -us. nota de hominibus: ENNOD. opusc. 2, 132 p. 328, 7 honorum corona, orbis -us, flos Romanus (sc. senatus). VEN. FORT. carm. 2, 9, 18 (de clero Parisiaco) ecclesiae -um (nom.), gloria, munus, honor.

4 i. q. ingenium (cf. GLOSS. IV 596, 3; genialis ingeniosus (604, 5). de homin. v. p. 1841, 75): GLOSS. II 254, 6 ἀφύης: bargus, sine -o (cf. Thes. II 1752, 82). IVV. 6, 562 nemo mathematicus -um indemonstratus habebit, sed qui paene perit eqs. (i. recte vaticinari posse non putabitur nisi qui 'ob nimiam peritiam... fuerit damnatus' [SCHOL. Iuv. ad l.]). RVT. NAM. 1, 328 sive loci ingenio seu domini -o. SIDON. carm. 2, 79 Parthus conterritus haesit... ita vinxerat omnes legati -us (syn. 77 consilium). 5, 556 dignus, cui cederet uni Sulla acie, -o Fabius (item de bellatoribus: ENNOD. dict. 16, 2 p. 472, 4 bellatoris. DRAC. Romul. 5, 129 victoris -o sanie... litetur?). ENNOD. epist. 5, 7, 2 vers. 5 p. 130, 12 in epitaphio: sanguis, honor, -us, probitas... vicerunt... exitium (carm. 1, 4, 17. 2, 2, 3. 2, 8, 1). 5, 14, 1 p. 137, 8 ut fruatur -o suo (sc. doctoris discipulus), invitare doctorem. 6, 6, 2 p. 152, 27 nec tantum habet virium aut -ii sc. qui exemplum sequitur quam

qui dat. 6, 37, 1 p. 170, 25 artificis -ii. 7, 21, 3 p. 189, 20 scribendum sciatis nomen vestrum ad -ii mei purpuram. 8, 1, 5 p. 200, 14 plus erigor de -o et studiis sublimati (Boetii consulatum adepti). 9, 33, 5 p. 258, 3 libris -um relatione concilias. opusc. 6, 23 p. 409, 18 domnam Barbaram, Romani flos -ii quae testimonio vultus patefaciat lucem sanguinis et saporis. dict. 3, 7 p. 435, 9 devenustat institutoris -um, qui per solam gratiam vult placere. 12, 5 p. 462, 20 verticem meum coruscans luce vestra (Musarum) diadema nobilitat et... crescit ex -o. carm. 2, 104, 3 perfectus ubique. 2, 98, 5 v. p. 1841, 78. LVX. anth. 305, 2 felix marinis alitibus (quae ad dominum remeant) Fridamal, felix iuventa, prosperior -o. CASSIOD. var. 11, 1, 5 tantus est -us maternus (sequuntur laudes reginae). aliter MART. CAP. 1, 92 (loquitur Iuppiter) nam nostra Mercurius fides, sermo, benignitas ac verus -us, fida recursio interpretesque meae mentis, ὁ νοῦς sacer. i. q. artificium: ENNOD. epist. 1, 6, 2 p. 13, 25 linguarum (i. eloquentiae) -o terris merita tribuuntur (2, 10, 3 p. 50, 1 de litterarum... -o et splendore iudicare. 2, 13, 1 p. 52, 25 lex est in epistulis negligentia et auctorem -ii artifex se praebet incuria. 2, 28, 1 elicit ut stili -o). carm. 2, 111, 16 fetibus et -o horti panditur (i. declaratur) hic (rex) dominus. i. q. ingeniosum inventum (ironice): ENNOD. dict. 17, 1 p. 474, 1 id -ii sceleribus suis adsocians, ut esset patre incolumi parricida. 5 speciatim i. q. acumen ingenii, festivitas, ioci, lepores: MART. 6, 61 (60), 10 ingeniosa... Pompulli scripta feruntur. 'sed famae non est hoc... satis: quam multi tineas pascunt... diserti et redimunt soli carmina docta coci!... victurus -um debet habere liber' ('gratia et lepos natus' Budaeus. v. p. 1842, 60). SIDON. carm. 2, 191 quo -o Plantus placet. 10, 20 Hymen in nuptiis Thetidis canens non ingenio, fors placuit -o. 6 i. q. indoles: PERS. 6, 19 geminos, horoscope, varo (i. diverso) producis -o (cf. HOR. epist. 2, 2, 183 sqq.). ENNOD. epist. 3, 1, 4 p. 72, 4 duo sunt, quae mecum faciunt, negotii sinceritas et -us subplicantis. dict. 9, 12 p. 453, 13 discas iam nunc verborum luxuriam artis falce truncare... talis ad -um tuum redeas necesse est. IORD. Get. 59 Herculis -um formae quoque similitudinem (abl.) referebat Telephus. VEN. FORT. carm. 6, 1, 133 ambo pares -o. 7 i. q. animus (loci incertae interpretationis): ENNOD. epist. 3, 1, 4 v. supra l. 31. CARM. epigr. 278, 3 (Corp. VIII 18261) cum et in hoc -o sese provincia monstret (v. adnot. Büch.).

8 i. q. numen, maiestas, vigor, auctoritas: GLOSS. II Abav. GE (27 -us numen [i. deus]) 26 -um vigor, potentia. STAT. Ach. 1, 110 quem quisque deorum sacrauit accubitu -oque locum, monstrantur. silv. 1, 1, 58 (de statua Domitiani) vix sola sufficiunt et... subter anhelat humus; nec ferro aut aere: laborant sub -o. 4, 2, 26 Domitianus penates implet et ingenti -o iuvat (sc. impetum aulae, Vollmer). STAT. silv. 4, 6, 19 nox... memoranda diu -umque habitura perennem (i. vigore incunditatis in memoria haesura). SCHOL. Cic. Bob. p. 99, 22 St. humilitas personarum ne ullum -um publicae maiestatis obtineat. ENNOD. epist. 4, 23, 2 p. 115, 5 accessit ad -um meum, quod paginas imperasti (syn. vires). opusc. 6, 3 vers. 10 p. 402, 20 -us vigorque veri (aliter veritatis p. 1839, 22). GREG. M. epist. 1, 72 p. 92, 16 adeptae dignitatis (sc. primatus) meliori -o. CASSIOD. var. 10, 13, 4 non decet senatum corrigi, qui debet alios paternae exhortatione moderari. nam ex quibus habebunt -um (i. auctoritatem) mores, si parentes publicos minores contigerit inveniri? CLAVD. carm. min. 31, 48 quid non perficeret... vel -us (i. maiestas) regni vel pietatis amor. DRAC. Orest. 415 ipse sibi -um fastu facit (Aegisthus). ENNOD. opusc. 1, 89 v. p. 1839, 52. CASSIOD. var. 2, 41, 2 cede... -o nostro (imperatoris). 5, 3, 8 sub -ii nostri (imperatoris) luce. 6, 5, 4 quae auctoritas erit linguae, quae sub oculis regalem -um (v. adnot. crit.) possit implere? 11, 1, 11 -us socialis principis. nota: GREG. M. epist. 12, 7 p. 354, 16 iuratus dico per deum et salutem -umque imperatoris (cf. p. 1832, 29. 44). huc fort. pertinent CORP. III 449 <I. o. m. > et g<enio ma>iestatique... Diocletiani. VI 254 -o ac maiestati imp. Antonini (sed cf. p. 1841, 50 sqq.); certe aut huc aut ad 13 p. 1841, 66: VI 811 (a. 38) pro salute et pace et victoria et -o Caligulae. nota: de homine: CLAVD. 28, 612 o quantam populo secreti numinis addit imperii praesens -us (sc. Honorius)! quantamque rependit maiestas alterna (sc. populi) vicem, cum... plebis (imperatorem salutantis)... reboat fragor...! 9 i. q. gloria, splendor: RVT. NAM. 1, 16 conscripti patribus additi partem -ii, quem venerantur, habent. ENNOD. epist. 1, 18, 2 p. 29, 19 lapis (margarita) imperiis -ium conlaturus (sc. imperatores ornans). 4, 6, 1 p. 101, 13 privatus -us ad regni decora transivit (syn. lucem, fulgor, pompam). 5, 8, 2 p. 131, 4 taciturnitas... vobis dicendi abstulit -um. 5, 9, 2 p. 133, 8 datur culmini vestro per supplicantem -us, dum, quod usus exigit, precibus inploramus. 5, 21, 3 p. 143, 2 quae gloriae tuae potuerunt convenire, non tacui. facta est lux -ii vestri conscientiae meae demonstratio. 8, 15, 2 p. 210, 16 plura... promiseras, sed ad -um conscientiae tuae maiora praestitisti. 7, 2 p. 411, 15 ad -um claritatis proficit cum obscuritate conflictus (CASSIOD. var. 9, 2, 6 qui senatui comparatur, a nullo -o claritatis excluditur). dict. 4, 1 p. 436, 7 dare verbis -um (cf. ibid. linguam facundiae dotibus ornare). CASSIOD. var. 7, 20 ad -um dignitatis tuae credimus pertinere, si eqs. 8, 10, 1 auctus est... pacis -us. VEN. [Bulhart]

FORT. carm. 7, 7, 68 te veniente novo domus emicat alma sereno et reparant -um regia tecta suum. *nota: de homine: ENNOD. carm. 2, 86, 10 spes, decus et -us.* 10 *i. q. decus, gratia, χάρις* (cf. s. 2. 3): ENNOD. epist. 8, 37, 2 p. 224, 7 ad vos direxi... colloquium, quod ita respondi -o sublevastis, ut eqs. dict. 7, 2 p. 443, 17 Fescenninos sales hymenaeis dare -um consuetae professionis plausus hortatur. carm. 2, 59, 1 nobilibus tollis -um, male compte, lacernis. 2, 18, 6 naturae (dict. 8, 1 p. 446, 7). *i. q. hilaritas, gaudium* (cf. s. v. genialis p. 1807, 71, geniatus p. 1808, 56): ENNOD. epist. 7, 15, 1 p. 184, 15 devenustat secuturæ hilaritatis -um velox impetratio. 11 *i. q. virtus, meritum, pretium: ENNOD. epist. 2, 26, 1 depretiat -um suum muta amicitia.* 5, 1, 2 p. 123, 13 quod de proprio decerpit -o, laudati iunxit ad pretium. 5, 2, 3 p. 125, 12 deus ut det -um beneficiis, improvisum facit esse, quod tribuit (5, 4, 1. 5, 11, 4 p. 135, 13 ne perdas beneficiorum -um. 6, 38, 1 ut crescat beneficii -us [syn. pretium]. 6, 25, 1 salvo munerum vestrorum -o. 8, 37, 5 praestationi vestrae -um dono celeritatis infundite). 7, 19, 4 p. 187, 26 epistolae tuae sic est blanda de praesenti et tenera aetate praefatio, ut non subtrahatur virtus et -us de futura. 8, 5, 1 res plus suo placitura -o. opusc. 1, 15 p. 265, 21 fascies accepisti, non quo tibi accederet -us de curuli, sed ut de te pretium palmata mereretur. 4, 5 p. 384, 14 vos respiciet extortae aut culpa aut -us dictionis. dict. 12 praef. vers. 2 p. 461, 7 littera de proprio laudetur splendida censu: advena nam cultus nil tribuet -ii. *i. q. meritum: ENNOD. epist. 5, 21, 1 p. 142, 11 quasi... non -o suo defrudet, qui propositum diligentiae (i. amoris, amicitiae)... commutat.* 7, 25, 1 per effrenationem (sc. ultro scribendo) sortitur -um plus placendi. dict. 22, 6 p. 495, 8 si defrudatur -us laureati, ad paenitentiam rediet, quicquid... expetii. CASSIOD. var. 1, 4, 5 non habet distributionis (i. liberalitatis, munificentiae) -um, cui auctoritatem libera conscientia non ministrat.

12 *i. q. honos* (cf. s. v. geniatus p. 1808, 62): GLOSS. IV 522, 17 -um opinio vel honoris ordinatio. DIFF. v. infra l. 52. ENNOD. epist. 3, 24, 1 novo me -o infucata pectoris vestri ornavit diligentia. 7, 13, 1 taciturnitatis meae munus est, quod non inhumana loqui me posse credidistis. videte, quantum linguae -um vox pressa contulerit. opusc. 1, 77 p. 282, 12 quando litteris -us non dabatur. 2, 36 p. 298, 21 id ad defraudationem -ii pertinere papae. 2, 90 p. 315, 8 apostoli -o decerpi, si putatur caeli civis terrarum locis includi. 2, 97 p. 317, 8 cānum possessionis -um. 5, 26 p. 400, 9 habui de titulo -um. dict. 21, 34 p. 492, 22 me magnitudine nominis (sc. paterni) et -o parentis incessis, cum miserationem... despicias exhibere filio. CASSIOD. var. 1, 42, 2 sacrae amicitiae (sc. imperatoris). 4, 4, 5 nihil de -o vestro (senatorum) subtrahitur. GREG. M. epist. 4, 1 p. 233, 10 pallii honorem ac -um (9, 222 v. l. 46) ex humilitate vendicetis (sim. 9, 234 p. 229, 19). 8, 24 p. 26, 28 quicquid ad honoris vestri reverentiam vel -um praefatae ecclesiae pertinet (9, 222 p. 214, 5 pro -o et honore [cf. l. 43. 50] tuae... ecclesiae. 9, 177 p. 173, 2 vigoris ecclesiastici -um... servetis). 13, 29 p. 394, 7 extraneis sic vilis et despicibilis videtur, ut nihil in se habere episcopalis -ii vel reverentiae indicetur. cave huc referas CORP. V 4449 -o et hon(ori) illorum (7468 illius. XII 1815 utriculiorum) propter CORP. V 5892 gen. et hon. illius et lun(oni) illius (5869). *i. q. gradus dignitatis: DIFF. ed. Beck p. 60, 4 inter -um et -us: -um (genus cod.) ad honorem privatum refertur, -us (genus cod.) ad publicum (sed cf. VEN. FORT. l. 62).* SIDON. epist. 1, 9, 2 inter hos... varii mores et -ii potius quam ingenii similitudo... Avienus ad consulatum felicitate, Basilii virtute pervenerat (falso 'Anmut, Heiterkeit, Witz' Stangl, Rh. Mus. 65, 92). carm. 7, 474 v. l. 68. ENNOD. carm. 2, 32, 1 consulis. CASSIOD. var. 1, 43, 1 scitis, patres conscripti, vestrum esse -um culmina dignitatum. 6, 2, 3 qui (patricius) amplissimum -um pretiosae libertatis acceperat. 6, 6, 7. 6, 20, 1 secures et fascies, quos illi dicavit -o (sc. consulatus) antiquitas. 7, 24, 1 iudicis. 8, 11, 2 patriciorum. VEN. FORT. carm. 5, 15, 3 vir bone, ... pontificale caput, quem gradus et -um (sic) ... attolunt. *dub.: IORD. Rom. 363 Iustinianus... scep[tri]s -o (suscep[tri]s -o H, scep[tri]s regis [regiis L^b] L) a suo avunculo mancipatus est.* 13 *i. q. fortuna: GLOSS. V 298, 17 -um (sic) fortuna.* II 581, 17 -us fatum fortuna (videntur pertinere ad I; cf. CHAR. p. 1827, 6). CORP. VI 811 v. p. 1840, 65. SIDON. carm. 7, 474 tractare solebam res Geticas olim... tamen fortuna priorem abripuit -um; periit, quodecumque merebar, cum genitore tuo (fortasse ad 12 supra l. 52). LVX. anth. 293, 8 (de auriga Aegyptio, qui semper vincebat:) non quisquam, qui te superet, nascetur Achilles: dum Memnon facie es, non tamen es -o.

B de hominibus (ad A 4) *i. q. homo excellenti ingenio praeditus* (aliter de homin. p. 1839, 67. 1840, 66. 1841, 2): STAT. silv. 5, 1, 187 (de Domitiano) sacrumque latus -umque potentem... ama. DRAC. satisf. 300 doctus -o pronior ad veniam (i. cum ipse doctus esset, homini docto facilius ignovit). ENNOD. carm. 2, 98, 5 de artifice anuli variis feris ornati: cognoscit dominam -us famulante metallo. mitigat illa feras, dum plebem pascit egentem. *inc.: CARM. epigr. 278, 3 (Corp. VIII 18621), vid. adnot. Bücheleri.* C *i. q. dies natalis: AVSON. 323, 22 Idus alma dies, -iis quoque culta deorum: Sextiles Hecate Latonia vindicat Idus, Mercurius Maias ('celebrata etiam natalibus deorum' Souchay coll. MART. 12, 68 Maias Mercurium creastis Idus).*

ad II: iuncturae: nominales: -us: amicitiae: p. 1841, 42. apostoli: p. 1841, 37. beneficiorum: p. 1841, 15. claritatis: p. 1840, 81. conscientiae: p. 1840, 79. consulis: p. 1841, 58. corporis: p. 1839, 53. deorum: p. 1841, 82. dictionis: p. 1841, 22. dignitatis: p. 1840, 83. distributionis: p. 1841, 29. ecclesiae: p. 1841, 46. Herculis: p. 1840, 34. hilaritatis: p. 1841, 10. imperii: p. 1840, 67. institutoris: p. 1840, 6. iudicis: p. 1841, 62. laureati: p. 1841, 27. legati: p. 1839, 77. libertatis: p. 1841, 60. linguarum: p. 1840, 16. litterarum: p. 1840, 17. maiestatis: p. 1840, 48. munerum: p. 1841, 16. naturae: p. 1841, 8. orbis: p. 1839, 68. pacis: p. 1840, 84. pallii: p. 1841, 43. parentis: p. 1841, 40. patriciorum: p. 1841, 62. placendi: p. 1841, 26. possessionis: p. 1841, 39. principis: p. 1840, 60. responsi: p. 1841, 5. scep[tri]: p. 1841, 64. sexus: p. 1839, 50. silvae: p. 1839, 61. stili: p. 1840, 19. supplicantis: p. 1840, 32. vigoris: p. 1841, 47. cf. episcopalis: p. 1841, 49. maternus: p. 1840, 12. privatus: p. 1840, 73. Romanus: p. 1840, 5. -ii: auctor: p. 1840, 18. defraudatio (cf. defrudare p. 1841, 27): p. 1841, 37. flos: p. 1840, 5. lux: p. 1840, 58. 77. purpura: p. 1840, 2. id: p. 1840, 21. nihil: p. 1839, 45. 1841, 23. 49. pars: p. 1840, 71. tantum: p. 1839, 84. verbales: -us: accedit: p. 1841, 20. attollit: p. 1841, 63. cognoscit: p. 1841, 79. crescit: p. 1841, 15. vincit (vincere): p. 1839, 81. vincit (vincere): p. 1839, 77. -o: cedere: p. 1840, 58. decerpere (cf. p. 1841, 12): p. 1841, 38. defrudare (cf. p. 1841, 27. defraudatio p. 1841, 37): p. 1841, 24. mancipare: p. 1841, 65. -um: abripere: p. 1841, 69. accipere: p. 1841, 60. amare: p. 1841, 76. amovere: p. 1839, 62. augere: p. 1840, 84. colligere: p. 1839, 66. conciliare: p. 1840, 4. conferre: p. 1840, 72. 1841, 35. dare: p. 1840, 75. 82. 1841, 6. 13. 36. defrudare (cf. l. 23. fraudare p. 1839, 45 et sub I p. 1838, 48): p. 1841, 27. depretiare: p. 1841, 11. devenustare: p. 1841, 10. 1840, 6. facere: p. 1840, 56. fraudare: p. 1839, 45. fundere: p. 1839, 64. habere: p. 1840, 26. 46. 53. (71). 1841, 28. 39. implere: p. 1840, 60. infundere: p. 1841, 17. obtinere: p. 1840, 48. perdere: p. 1841, 14. porrigere: p. 1839, 65. reparare: p. 1841, 2. servare: p. 1841, 48. sortiri: p. 1841, 26. subtrahere: p. 1841, 18. tollere: p. 1841, 7. vindicare: p. 1841, 44. -o: frui: p. 1839, 82. ornare: p. 1841, 33. uti: p. 1839, 50. 1840, 19. ad -um: accedit: p. 1840, 48. proficit: p. 1840, 80. redire: p. 1840, 33. sapere: p. 1839, 44. de -o: decerpere (cf. p. 1841, 38): p. 1841, 12. subtrahere: p. 1841, 43. per -um: iurare: p. 1840, 61. epitheta: advena: p. 1839, 65. amplissimus: p. 1841, 60. artifex: p. 1840, 1. canus: p. 1841, 39. episcopalis: p. 1841, 49. ingens: p. 1840, 44. maternus: p. 1840, 12. melior: p. 1840, 51. novus: p. 1841, 33. nullus: p. 1840, 81. perennis: p. 1840, 46. perfectus: p. 1840, 9. potens: p. 1841, 76. praesens: p. 1840, 67. prior: p. 1841, 69. privatus: p. 1840, 73. regalis: p. 1840, 59. Romanus: p. 1840, 5. tantus: p. 1840, 12. varus: p. 1840, 30. verus: p. 1840, 14. coniuncta: honos: p. 1841, 46. 43. maiestas: p. 1840, 63. salus: p. 1840, 62. splendor: p. 1840, 17. studia: p. 1840, 3. vigor: p. 1840, 50. virtus: p. 1841, 18. synon., sim.: census: p. 1841, 23. consilium: p. 1839, 78. dignitas: p. 1841, 59. fulgor: p. 1840, 74. gloria: p. 1840, 77. gradus: p. 1841, 63. lux: p. 1840, 73. maiestas: p. 1840, 68. novus: p. 1840, 15. pompa: p. 1840, 74. pretium: p. 1841, 13. 15. 20. reverentia: p. 1841, 45. 49. sapor: p. 1840, 6. serenum: p. 1841, 1. vires: p. 1840, 49.

opp.: amor: p. 1840, 56. culpa: p. 1841, 21. doctrina: p. 1840, 26. carmina docta. eloquentia: p. 1840, 25. diserti. humilitas: p. 1841, 44. ingenium: p. 1839, 76. 1840, 28 (24 ingeniosa). 1841, 55. homoeoteleuton: ingenio... -o: p. 1839, 76. 1840, 28. 1841, 55. duae vel plures notiones uno loco coniunctae: CORP. VI 427 -o loci restituto... ab illo (intellegitur et deus ipse [IA] et statua eius [IB], item III 1425 v. p. 1838, 24). III 3617 -o Ciniemo et -o commercii: ID. A 2e. MART. 6, 61 (60), 10 victurus -um debet habere liber: IA 2e. II A 5. AVG. serm. 62, 6, 10 (v. p. 1830, 57): IB. G. II A 3.

derivata: Genialiculus, genialis, ?geniarius, geniatus, ?geniolus. v. Onomasticon. Bullhart.

?gen fort. *i. q. dat. vocis gennaeus* (γενναῖος) in inscr. CORP. III 6673 (Berytus): gen. do(mino) Balmarc(odi), cf. 6668 γενναῖος γενναῖος Βαλμαρκῶδι. Gennaeus v. nom. propr.

γενναῖος *i. q. gentiana: DIOSC. Vind. C 94^v N 35* (gentius Wellm.).

geno v. gigno. genpidion v. ginp-.

*gēns, gentis f. (masc. v. p. 1843, 7 sqq.). [cf. c. gignere et prope accedens ad avest. fra-zaintiś 'progenies', got. kindi- in kindins 'praefectus provinciae' et ad indic. jāti-h 'partus, gens'. W.] de orthographia: gentior (i. -ium): PAPYR. soc. Ital. I (saec. VI) 55, 6. cf. 55, 38 (p. 1861, 49). iurigentiois, iurigentiois: THEOPHIL. Inst. Iust. 1, 2, 1 al. brevitur per g: CORP. VIII 8826 (a. 247), v. p. 1851, 18. per gent.: CORP. II 5729. VIII 9835, v. p. 1851, 14. 1854, 66. cent. scriptum pro gent(is)? CORP. VIII 10335 (a. 216) respu(blica) cent. Suburbur(um); v. p. 1851, 27. de flexione: gen. et acc. plur. i habere, ut declinetur -ium, -is, docet VARRO ling. 8, 67. nom. plur. -is: VERG. Aen. 7, 238 cod. M, saec. V. PANEG. 10 (4), 35, 3 codd. (nisi W² -es). gen. plur. -um legitur ex coni. [G. Meyer]

parum certa in loco omnino corrupto: ACC. trag. 580 quaeve fat Graio tibi congenerat -um aut generum adfinitas? (-um Bothe, -ium Nonii codd., v. p. 1845, 81). acc. plur. -is saepius in optimis optimorum auctorum codd. (v. Neue-Wagener I³ 388). CORP. III 6151 (aevio Dioclet.) post debellatas hostium -is. de genere: GRAMM. suppl. 121, 28 haec . . . -s -is. DVB. NOM. gramm. V 579, 24. in plur. apud scriptores aevi inferioris generi masculino addicitur, ut idem fere quod 'homines', 'populi' intellegatur: ITALIA deut. 11, 23 (Lugd.) -ium maiorum et fortunatorum (an fortunat(i)orum legendum sec. LXX et VVLG.?). ITALIA Matth. 20, 25 cod. d al. (et VVLG.). ITALIA Rom. 9, 30 (Cassiod. compl. in Rom. 9, 30 p. 1328⁴) -es qui ([cod. Veron., quae Migne, VVLG. item: COMM. apol. 893 AMBR. in psalm. 39, 22 IORD. Get. 161 al.], COMM. apol. 348 apud quos. SPART. Hadr. 5, 8 p. 1850, 82). COMM. apol. 686 (v. Martin, Commodianae, 77 sq. et infra p. 1863, 6). TREB. Claud. 6, 4 v. p. 1850, 63. IORD. Get. 37. 246 (plura apud Werner, d. Latin. d. Get. d. Iord., diss. Halle 1908, 54). GREG. Tvr. Franc. 2, 9 p. 75, 15 aliorum (B2 C1, aliarum rell.). 2, 32 p. 94, 4 al. (v. Bonnet p. 519). v. et p. 1862, 32. de numero: pluralis praedicati per synesin in his: PAVL. NOL. carm. 6, 279 p. 1846, 62. IORD. Get. 21 alia . . . -s ibi moratur . . . quae . . . equis utuntur eximiiis. 134 -i necdum . . . fundatis. al. (v. Werner l. l. 55). CORP. VIII 12331 -s Bacchuiana templum sua pecunia fecerunt, id(em)que dedicaverunt (item 23195, v. p. 1851, 24). v. et Wackernagel, Syntax I 93. NOT. Tir. 28, 63. de notione (v. et Köhm, Altlat. Forsch. 16 sqq.): de differentia inter -em et genus aut nationem: AGROEC. gramm. VII 122, 25 genus familiae, -em regionis recte dicimus. GRAMM. suppl. 285, 10 inter genus et -em hoc interest, quod genus tam hominum quam ferarum est et ab uno capite descendit, -s ad congregationem plurimam pertinet: dicimus . . . 's Gallorum'. ISID. diff. 1, 270 -s nationis est, ut Graeciae . . . -es . . . familiae, ut Iuliae . . . genus . . . ad qualitatem refertur, ut pecoris pomi. diff. ed. Beck p. 60, 8 genus ad qualitatem refertur tam hominum quam ferarum vel pomorum; -s ad congregationem plurimam ab uno capite descendente, ut 's Germanorum'; -es ad domum . . . ut 'Flaviae -es'; nationes in regionibus, tamquam 'Hispaniae nationes' vel ceterarum regionum (v. et p. 1848, 54). respondent: ap. Graecos vel auctores vel imitatores: ἔθνος: tam usitatum (e. g. R. GEST. div. Aug. [Ancyrr.] gr. ubique), ut infra non adnotetur. γενεά: VERG. georg. 2, 537 ex Arat. 130, v. p. 1846, 39. ITALIA Luc. 17, 25 (cod. s) et alia p. 1846, 40 collata. λαοί (quod alioquin per 'populi' redditur): ITALIA psalm. 44, 18 (Cas.). 149, 7 (Cas.); v. p. 1853, 9. 10. φυλαί: ITALIA psalm. 71, 17 (Tert. adv. Marc. 5, 9 p. 604, 25), p. 1857, 38 (VVLG. tribus). ἑλλην(ες): ITALIA Rom. 10, 12 (Pelag. in Rom.), p. 1864, 48. VVLG. Ioh. 7, 35 p. 1865, 6. I Cor. 10, 32 p. 1863, 56 (v. et gentilis, p. 1866, 60). ἀλλόφυλοι: HEGES. 1, 17, 2 (Ios. bell. Iud. 1, 152) v. p. 1850, 68. πάντες: ITALIA Luc. 21, 17 (cod. s), p. 1862, 26. ἔθνη: ITALIA Matth. 18, 17 (cod. e), p. 1864, 41. in Hebraicis: frequentissime נַחֲשׁוֹן, quod eadem de causa qua ἔθνος infra transmittam. נַחֲשׁוֹן: VVLG. deut. 4, 27 v. p. 1848, 80. 14, 2 v. p. 1849, 84 (aliis locis sicut נַחֲשׁוֹן est 'populus'). GLOSS. v. p. 1844, 81. 1848, 49. vox obvia inde a NAEVIO (p. 1849, 51. 1851, 57), ENNIO (p. 1851, 58. 1857, 15. 26. 1858, 57. 69. 1860, 10), PLAVTO (p. 1851, 59. 1856, 54 sqq. 59. 61. 70 sqq. 1857, 11. 27. 1858, 31) legitur per totam latinitatem. a 'natione', vocabulo et cognato et magnam partem synonymo, ita scriptorum usu differt, ut gens ab auctoribus multo frequentius usurpetur quam natio (e. g. CIC. 252 -s, 160 n.; LIV. 542 -s, 11 n. [non in I^a decade], excepto uno CAES. qui 13 -s, 17 n. habet; quin etiam R. GEST. div. Aug. [Ancyrr.] semper -s, nusquam n. [populi plur. 5, 17]; itidem ecclesiasticis praeter TERT. -s multo usitator est); quod denique ad poetas adinet, 'nationem' ob structuram metro non aptam vitari et substitui cum -em tum 'populum' constat. [val. gint, it. gente, francog. gent, hisp. vet. yente. M.-L.]

[falso traditur: CAECIL. com. 268 (lege: dentibus). CIC. rep. 2, 9 (genitum). VAL. FL. 2, 361. perperam pro gentilis: TERT. nat. 2, 9 p. 110, 22 HIER. epist. 21, 40, 4 (recte Σ); v. s. gentilis p. 1866, 78. depravatur in gentilis: TERT. cult. fem. 2, 11 p. 730 Oe. (-ium recte A, gentilius rell.). CYPR. mort. 15 p. 306, 10 (gentilibus WGV, male). v. et p. 1863, 19. 27. 1864, 45. 46. var. lect.: VERG. georg. 2, 382 ingeniis (recte R, schol. Bern.; ingentis vel -es rell., pars test.). OV. Pont. 3, 4, 27 mentis (recte pars codd.). ex coniect.: satis certa: LIV. 41, 11, 7 SEN. dial. 12, 11, 4 STAT. Theb. 3, 246 v. p. 1846, 21. admodum dubia: VAL. FL. 6, 31 COMM. apol. 973 instr. 1, 11, 17. 2, 10, 8 al. corrupte: VARRO Men. 555 GRAT. 17 (centem A). PAVL. FEST. p. 198 († Volusinae -is; Volusi nepotis Aug.). notione incertae: HOST. carm. frg. 6 p. 33 M. per -is . . . aetherias (de avibus; i. 'genera'? an 'populos'?). CARM. de bello Aegypt. 60 (fort. i. q. 'populus'). ITIN. Alex. 49 ('nationum' an 'hominum, incolarum'?)].

CONSPECTVS MATERIAE

I i. q. γένος, γενεά:

A de hominibus ac deis: 1 apud Romanos: a technice: p. 1845, 2. b laxius i. q. familia: p. 1845, 63.

2 in aliis civitatibus sim.: a proprie, i. q. genus, stirps: p. 1845, 77. b metonymice (ap. poetas) de uno aliquo ex posteris: p. 1846, 28.

3 in universum de hominibus utpote eandem originem habentibus: a de certo saeculo, certa aetate: p. 1846, 37. b de toto hominum genere: p. 1846, 44.

4 de origine: p. 1846, 64.

5 translationes: a de secta, grege sim.: p. 1846, 84.

b de hominum deorumque inter se coniunctione: p. 1847, 10.

B de animalibus et bestiis: p. 1847, 16.

C iuncturae: 1 c. praep. originem indicantibus: p. 1847, 43.

2 structurae nominales (verbalis: p. 1848, 17): a pertinentes ad -es Rom.: a nomina -ium: p. 1847, 52. β epitheta: p. 1848, 3.

γ -em habere: p. 1848, 17. b ad varia variarum nationum genera: α nomina: p. 1848, 23. β epitheta: p. 1848, 43.

II i. q. populus, φύλον, ἔθνος:

A significantius: componitur c. synonym.: 1 apponitur 'natio': a -s totum, 'natio' pars: p. 1848, 55. b pari fere sensu collocantur: p. 1848, 66.

2 apponitur 'populus': a generatim: α distat a 'populo' eadem fere ratione qua gr. φύλον (ἔθνος) a δῆμος (πῶλε): p. 1848, 84.

β synonyma sunt: p. 1849, 31. b speciatim: α opp. populo Rom.: p. 1849, 47. β opp. Iudaeis: p. 1849, 77.

3 apponitur 'civitas' (cives sim.): a opp. civitati Rom. (civibus R.): p. 1850, 3. b de civitate -is alciis parte: p. 1850, 14.

c sine certo discrimine: p. 1850, 25.

B specialia quaedam: 1 spectat ex parte Romanorum ad nationes exteras, i. q. provinciales, peregrini, barbari: p. 1850, 32.

2 de civitatibus peregrinis (adiunctis quidem imperio R., non autem in municipiorum statum redactis): a ap. scriptores: p. 1850, 82. b in inscr.: p. 1851, 8.

3 in poetarum usu: a de diversis hominum (bellatorum) examinibus, catervis sim.: p. 1851, 29. b de mortuis: p. 1851, 41.

c de ventis: p. 1851, 47.

C generatim de qualibet natione: 1 occurrit in structuris diversissimis: p. 1851, 54.

2 refertur ad certum populi nomen: a per appositionem: p. 1853, 26. b ut -is nomen eodem casu ponatur quo -s est (exspectes genet. sim.): p. 1853, 47.

D praevalet notio loci, in quo qua -s collocata est: 1 -i adscribuntur eae res, quae aliquin terrae, regionis sim. sunt: p. 1853, 61. 2 refertur ad nomen terrae, regionis, urbis sim.: p. 1854, 5. 3 de ipsa patria, solo nativo: p. 1854, 24.

E iuncturae (ad A—D): 1 indicatur -is nomen: a per ethnici gen. plur.: p. 1854, 31. b per ethnici formam adiect.: p. 1855, 5. c per varia nomina: p. 1856, 1.

2 nominales: a acced. per abundantiam gen. plur.: α hominum -s: p. 1856, 21. β virorum: p. 1856, 23. b gen. -is, -ium: α pendens ex subst.: p. 1856, 25. β -ium c. adverbis abundanter: p. 1856, 52. c epitheta: p. 1857, 19.

3 verbales: a c. acc.: p. 1859, 24. b c. dat.: p. 1860, 41.

F ius -ium: 1 loci potiores: a definitur: p. 1860, 71.

b opp. civili, aequatur naturali sim.: p. 1860, 81.

2 de singulis rebus, quae iuris -ium sunt: a in bello gerendo, legatione: p. 1861, 13. b in successionis iure: p. 1861, 29. c in variis actionibus, negotiis sim.: p. 1861, 35.

G locutiones Christianae: 1 de populo dei: p. 1861, 53.

2 de populis quibusdam deo adversis: a proprie: p. 1861, 67. b allegorice: p. 1861, 76.

3 de animis in caelo degentibus: p. 1861, 84.

III -es i. q. homines: p. 1862, 4.

IV in Bibliis et apud Eccl.: i. q. pagani, ethnici, gentiles:

A plur.: 1 de iis qui veram religionem omnino non confitentur: a ex Iudaeorum parte (in V. T.): p. 1862, 47. b item Christianorum: α in universum: p. 1862, 68.

β ut aut nominentur pagani una c. Iudaeis aut illis opponantur: p. 1863, 51.

2 de iis qui ex ethnicis Christiani facti sunt: a generatim: α in N. T.: p. 1864, 10. β ap. Eccl.: p. 1864, 14.

b peculiariter de ecclesia ex -bus convocanda: p. 1864, 23.

B sing. -s: 1 collect. pro populo pagano: p. 1864, 38.

2 de homine ethnico: i. q. ὁ ἔθνικός: p. 1864, 40.

iuncturae: 1 nominales: p. 1864, 50. 2 verbales: p. 1865, 4. (cuncta dedi exempla s. IIB 2. E2b β. G, III, IV B; pleraque s. I, IIB 1. 3. D; graviora s. IIA. F; selectissima tantum s. IIC, IVA.)

I de universitate eorum, qui ab uno ac certo sanguinis principio (auctore) originem ducunt (tam de hominibus quam de aliis animalibus): i. q. γένος, γενεά (GLOSS. γένος. φύλον. -is generis subolis. -es γένη. cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 422, 19 B. domus . . . -s. genus . . . familia. origo. stirps eqs. CASSIOD. in psalm. 2, 8 p. 40⁴ -s . . . a genere vocitatur). A de hominibus ac deis (v. [G. Meyer]

p. 1846, 8. 12. 1848, 39; eccles. de daemonibus: p. 1846, 26):
1 apud Romanos: a technice: de coniunctione complurium familiarum, quae utpote ab eodem auctore oriundae communi nomine utuntur, ita ut -s totum sit, 'familia' vero (vel 'stirps' infra l. 19; 'domus' l. 21) pars (sic opp. alterum alteri infra l. 23. 24. 38. de re v. Mommsen, Röm. Staatsr. III³ 9 sqq.; Jur. Schr. I 411 sq.; Kübler, PWK VII 1176 sqq.; Ruggiero, Diz. epigr. III 482 sq.). de ipsa nobilitate: v. infra l. 26. 47. p. 1848, 19. de iure gentilitio: CIC. Balb. 56 infra l. 59. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 22 infra l. 61. PROCILIVS Varro ling. 5, 148 Curti corpus reliquisse -i suae monumentum (i. lacum C.). VARRO rust. 2, 4, 1 cognosce meam -em (sc. Tremeliam) suillum cognomen non habere (cf. 2, 4, 2 in -e nostra). CIC. dom. 34 sacra Clodiae -is cur intereunt eqs.? (cf. har. resp. 57. leg. 2, 55 extra sacra et -em. FEST. p. 245 privata sacra, quae pro singulis hominibus, familiis, -bus fiunt). 35 contaminatis -bus, et quam deseruisti, et quam polluisti (cf. 116 non suae -i Fonteiae, sed Clodiae, quam reliquit [127]). de orat. 1, 176 hominis hereditatem -e ad se (Claudios) redisse (opp. stirpe; v. Kübler l. c. 1190, 2 sqq.). top. 27 usus capionem, ... tutelam, ... -em, ... agnationem (v. infra p. 1847, 13). leg. 3, 21 non modo ulla in domo, sed nulla in -e. ibid. -es ... perturbandas. CAES. or. frg. Suet. Iul. 6 a Venere Iulii, cuius -is familia est nostra. SALL. lug. 95, 3 Sulla -is patriciae nobilis (gen.) fuit, familia prope iam extincta (v. infra p. 1848, 14). VERG. Aen. 7, 708 Clausus, Claudia nunc a quo diffunditur et tribus et -s. HOR. sat. 2, 5, 15 periurus ... sine -e, cruentus sanguine fraterno (SCHOL. ignobilis, sine nobilitate; laxius commentt.; sim. v. infra l. 47. p. 1848, 19). Ov. Pont. 2, 2, 109 vestrae (Valeriae) ... penetrabilia -is. LIV. 1, 26, 13 piacularia sacrificia ... -i Horatiae tradita (5, 46, 2 sacrificium ... statum ... -i Fabiae [VAL. MAX. 1, 1, 11]. FEST. p. 238). 2, 49, 2. 3, 11, 6. 4, 1, 2 contaminari sanguinem suum patres confundique iura -ium rebantur (cf. 4, 4, 4 nova imperia, sacerdotia, iura -ium hominumque. 7, 6, 11 iuro. v. et infra l. 84). 4, 2, 5 conluvionem -ium. 5, 14, 4 discrimina. 6, 40, 4 maiestas earum -ium, inter quas nos esse voluistis. 9, 29, 9 Potitii, -s, cuius ad aram maximam Herculis familiare sacerdotium fuerat (TAC. hist. 2, 95). 38, 58, 3 P. Scipio Nasica ... orationem ... habuit plenam ... decoribus non communiter modo Corneliae -is, sed proprie familiae suae. 39, 19, 5 ut Feceniae Hispalae ... -is enuptio, tutoris optio ... esset eqs. (v. Kübler, l. c. 1186, 42 sqq.). al. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 24 (a. 8—2). PAVL. FEST. p. 77 egens velut exgens, cui ne -s quidem sit reliqua (sim. ISID. orig. 10, 88). p. 87 princeps -is eius (sc. Foviorum. SVET. Tib. 1, 1). VELL. 2, 11, 3 VAL. MAX. 4, 4, 9. 8, 15, 5 optimi nominis -s (Valeria). al. SEN. dial. 12, 12, 5 qua die Claudium -s sua caelo adserat. LAVS Pis. 4 Romanas inter ... -es. PLIN. nat. 33, 143 Pompeium Paulinum, Arelatensis equitis Romani filium paternaque -e pellitum (i. pelle insignitum ut nobilem. v. supra l. 26; infra p. 1848, 19). al. SIL. 3, 596 bellatrix -s bacifero nutrita Sabino (i. Flavia). STAT. silv. 4, 3, 18 Domitianus -i patriae ... sancit lumina Flaviumque caelum (de templo -is Flaviae; cf. 5, 1, 240 aeternae ... sacraria -i condidit. MART. 9, 93, 6 sacrae nobile -is opus. v. et infra p. 1847, 64 sqq.). IVV. 8, 18 SVET. Tib. 2, 3. Nero 3 filium omnibus -is suae ... praeferendum. GELL. 9, 2, 11 AVR. VICT. Caes. 9, 9. AVSON. 181, 2 desinite ... Calpurnia nomina Frugi ut proprium ... vestrae -is habere decus. CORP. II 396 Iulia Modesta ... in honorem -is Sex. Aponi Scaevi Flacci mariti sui eqs. III 2963. XI 1362 (= INSCR. Dessau 935) <Sex> Appuleio ... Fabia Numantina nato, ultimo -is suae (v. Dessau ad l.). et al. nota de iure gentilitio: CIC. Balb. 56 praediorum nullam esse -em, emptionibus ea solere ... alienos homines (ad add. G E), ... non legibus tamquam tutelae pervenire. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 22 (a. 8—2) neque enim familiae -s ulla probari poterat, quae eqs. (v. Mommsen ad h. l., Jur. Schr. I 411, adnot. 2). **b** laxiore sensu: de una totius generis familia, i. q. familia, domus (in auxesi l. 66): VARRO rust. 1, 2, 9 eiusdem -is (sc. Stolonum) C. Licinius. CATVLL. 79, 2 quem Lesbia malit quam te cum tota -e, Catulle, tua (i. omnibus tuis. ibid. 3). Ov. Pont. 1, 2, 102 terra per ... manus huius ... -is (Caesarum) eat. EPICED. Drusi 337 gaudebunt ... avi Germanici suae merito cognomine -is (sc. Drusorum -is Liviae). LEX arae Aug. Narb. (Corp. XII 4333) 1, 10 (a. 11) imp(eratori) ... Augusto ... , coniugi, liberis -ique eius (item 2, 28 [a. 12/13]). LAVS Pis. 212 eximium ... tuae -is (Pisonum) decus (FLOR. epit. 2, 15, 12; v. et p. 1846, 17). PLIN. nat. 7, 51 in Lepidorum -e. 7, 62 <e> Cornelia Scipionum -is. SIL. 4, 495 -s Gracchorum inclita magno atque animosa viro (Ti. Sempronio Longo; de errore Silii v. Münzer, PWK II. A., 1430, 25 sqq.). MART. 7, 32, 1 Attice, facundae renovas qui nomina -is.

2 in aliis civitatibus, populis, regionibus, terris: **a** proprie de multitudine eorum, qui sanguinis nexu cohaerent, i. q. genus (opp. l. 81; syn. p. 1846, 27), stirps, domus sim. (cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 32 B. -s proles. soboles. propago. progenies). ACC. trag. 580 -um aut generum adfinitas (v. supra p. 1843, 1). CAES. Gall. 6, 22, 2 magistratus ac principes Germanorum in annos singulos -bus cognationibusque hominum ... agros attribunt. BELL. Alex. 78, 3 Mithridati tetrarchiam ... Gallograecorum iure -is et cognationis

(v. p. 1845, 83) adiudicavit Caesar (cf. LIV. 29, 29, 8 Masinissa magis iure -is quam [om. Σ] auctoritate [-is P] inter suos ... obtinebat regnum. 34, 26, 14. v. et p. 1845, 32). VERG. Aen. 1, 642 antiquae (-a v. l.) ab origine -is Didonis (Ov. epist. 4, 55. met. 6, 7 Arachne non ... origine -is clara, sed arte fuit. VAL. FL. 5, 382 SIL. 5, 563 STAT. Theb. 9, 514). 3, 105 -is Anchisae cunabula. 4, 4 -is (sc. Aeneae) honos (VAL. FL. 3, 514. 8, 459). 6, 767 Troianae gloria -is (SIL. 1, 88). 8, 36 o sate -e deum, Aenea ([STAT. Theb. 2, 686 Tydeu, sate -e superbi Oeneos]. VAL. FL. 3, 202 alta ... -e. STAT. Theb. 12, 475). PANEG. in Mess. 28 Ov. epist. 16, 173. met. 5, 190 Perseu, nostrae primordia -is (STAT. Theb. 1, 4 dirae). 5, 407 Bacchiadae, bimari -s orta Corintho. 6, 460. fast. 1, 707 fratres de -e deorum (i. Tib. ac Drusus). 3, 55 tantae nutrix Larentia -is (SEN. Herc. f. 724). al. LIV. 1, 1, 8 nobilitatem ... -is virique (sc. Trojanorum et Aeneae). 1, 32, 5 Numa ius ab antiqua -e Aequiculis ... descripsit. 5, 22, 5 quod ... signum Iunonis more Etrusco nisi certae -is sacerdos adtrectare non esset solitus. SEN. Thy. 662. VAL. FL. 2, 611 undarum decus et -is, Cretheia virgo (i. Helle. v. et supra p. 1845, 72). 4, 33 al. SIL. 15, 291 HOMER. 580. STAT. Theb. 1, 232 vix ... enumerare queam mores -em-que profanam (i. Cadmeam). 2, 462 crimina ... -is Labdacidarum (11, 734 silv. 5, 2, 90). 3, 246 (verba Iovis) arcem Thebarum, -is sacraria nostrae, testor (corr. Lachmann, mentis codd.). 7, 666 (Eunaeus & Thebanis) -s sacrata sumus. 12, 743. Ach. 1, 796 proavis et -e superba ... potens. al. IVV. 8, 273 ab infami -em deducis asylo (13, 207 quamvis longa deductis -e propinquis). TERT. apol. 22, 3 de angelis ... sua sponte corruptis corruptior -s daemonum evasit (syn. generis. AVG. serm. 12, 11, 11. v. et infra p. 1861, 67). CLAUD. 8, 21 -is seriem. et al. **b** metonymice (ap. poetas): de uno aliquo ex posteris homine, i. q. ἀπόγονος: VERG. Aen. 10, 228 vigilasne, deum -s, Aenea? (11, 305 bellum ... cum -e deorum invictis-que viris gerimus. SIL. 13, 862 ille deum -s [sc. Caesar]). SIL. 2, 185 -s extrema viri ... Eurydamas (i. ultimus de -e viri, sc. Eurydamantis Ithacensis). 7, 35 Tirynthia -s est (sc. Fabius Maximus). 7, 637 -s Cadmi Cleadas. 13, 466 -s o veteris pulcherrima Clausi (i. o Appi).

3 in universum de hominibus, utpote qui eandem originem habeant et ob id quasi cognationis quodam vinculo conexas sint: **a** de certo saeculo, certa aetate, i. q. γενεά (v. supra p. 1843, 39): VERG. ecl. 4, 9 toto surget -s aurea mundo (i. γενεά γενος). georg. 2, 537 impia ... caesis -s est epulata iuvenis. HOR. epod. 16, 63 Iuppiter illa piaae secrevit litora -i. ITALIA Luc. 17, 25 (cod. s) reprobari a -e hac (VVLG. generatione). ITALIA Hebr. 3, 10 (cod. d, Lucif. non conv. 10 p. 20, 29) operosa (perosa Lucif.) est mihi -s ista (mihi -s est Lucif., VVLG. generationi). VVLG. Sirach 44, 16 ut det -bus poenitentiam. 45, 31 in -em eorum aeternam. **b** de toto genere hominum (de omni creatura viva: LVCR. 1, 1033 v. infra l. 54): VARRO Men. 428 humanae (Scal., -arum codd. Nonii) quandam -em stirpis concoquit (Iun., conquit codd.) Prometheus. CIC. fin. 5, 65 totius complexu -is humanae ([HOR. carm. 1, 12, 49 -is humanae pater atque custos. PETRON. 111, 6]. LVCR. 5, 219 genus ... ferarum humanae -i infestum [SALL. rep. 2, 7, 3]. HOR. carm. 1, 3, 26 -s humana [SEN. epist. 104, 19 rem. fort. 1, 2 TERT. apol. 40, 10 FIRM. math. 1, 6, 2]. COMM. apol. 157 omnis [1010]. et al.). LVCR. 1, 1033 ut solis terra vapore fota novet fetus summissaque (Pontan., summaque codd.) -s animatum floreat (i. omnia, quae vivunt). 2, 595 -bus humanis (5, 161. aliter infra p. 1849, 66. 1860, 79). 2, 1076 et varias hominum -is et saecula ferarum ([MANIL. 1, 236 variae -es hominum atque ferarum, v. p. 1847, 18. 2, 607; alio sensu infra p. 1856, 21]. Ov. am. 2, 14, 10 -s hominum [SEN. Herc. f. 183 VAL. FL. 4, 65 SIL. 3, 144 TERT. apol. 26, 1 FIRM. math. 3, 1, 14]. al.). HOR. epod. 2, 2 prisca -s mortalium. STAT. Theb. 3, 554 -s avida et parto non umquam stare quieti (i. 'nos homines sumus genus a.'). PAVL. NOL. carm. 6, 279 das (deus) -i sensum, quo vel bona vel mala noscant (i. 'generi humano', 'Menschheit').

4 spectat non tam ad ipsam personam quam ad eius ortum, i. q. origo (γενεότης l. 73): cf. genus, natio. VAL. MAX. 9, 1 ext. 6 v. p. 1849, 22. nota titulum libelli Varroniani, q. e. de -e populi Romani: ROMAN. Char. gramm. p. 159, 23 B. ARNOB. nat. 5, 8 p. 181, 16 AVG. civ. 18, 2 p. 257, 23 D. al. CIC. Scaur. frg. 45^b copiis inops, -e fallax. LIV. 4, 3, 11 Tarquinium, non Romanae modo, sed ne Italicae quidem -is (sic 1, 40, 2 ne Italicae quidem stirpis. v. et l. 76 sqq.). VELL. 2, 15, 2 homines eiusdem et -is et sanguinis. 2, 112, 2 Messalinus animo ... quam -e nobilior (cf. VAL. FL. 3, 703 animis ... -e pares vos estis Herculi). LVCAN. 9, 906 pignora -is Psyllus habet eqs. (i. 'germanitatis'). STAT. Theb. 5, 447 pulchrae ... insignia -is Argonautarum. silv. 5, 3, 126 te (pater) de -e suum ... Graia refert Hyele. TREB. trig. tyr. 10, 8 fuit Regilianus -is Daciae (item: VOPISC. quatt. tyr. 15, 4 Gothicae. VICT. Vir. 1, 1 populus ille crudelis ... Vandolicae -is. v. supra l. 70; aliter infra p. 1849, 31). AVG. civ. 10, 32 p. 457, 4 D. -e Chaldaeus. ENNOD. carm. 2, 1, 1 p. 556 -e bonus, probitate nitens. 2, 69, 1 p. 579 testibus adseritur -s census vita, Tribune. CORP. III 3224 (inscr. corrupta) -e Undius.

5 translationes (praeter p. 1847, 9 ex technico apud Romanos usu sumptae): CIC. ac. 2, 126 Tusc. 1, 29 v. sub iuncturis p. 1848, 10. **a** de secta, grege sim. eorum, qui idem profitentur (confitentur) [G Meyer]

aut eodem officio funguntur ut philosophi, rhetores, Christiani, al.: CIC. fin. 4, 51 Xenocrates magister Polemonis philosophi et tota illa -s et reliqui, qui... adiungunt... aliquid virtuti. nat. deor. 1, 89 -s vestra (Epicureorum; cf. epist. 13, 1, 4). HOR. sat. 2, 3, 287 fecunda in -e Meneni (i. 'stultorum' sec. PORPH. in l.). PERS. 3, 77 aliquis de -e hircosa centurionum (v. SCHOL.). QVINT. inst. 12, 10, 17. Asiana -s tumidior... atque iactantior Atticis. AVG. epist. 118, 21 p. 685, 4 Platonicae -is philosophos (syn. secta). EPIST. pontif. Thiel Gelas. 42, 1 (a. 495/6) Antiochia primum nomen Christianorum novellae -is (i. sectae) exortum est. b de hominum deorumque inter se coniunctione: CIC. leg. 1, 23 quod in civitatibus... agnationibus familiarum distinguuntur status, id in rerum natura tanto est magnificentius... ut homines deorum agnatione (v. p. 1845, 20) et -e teneantur (cf. 24 ex quo... vel agnatio nobis cum caelestibus vel genus vel stirps appellari potest).

B de animalibus et bestis (de universitate ferarum: infra l. 36; praevalente 'populi', 'exanimis' sim. notione: l. 23. 26. 40): MANIL. 1, 236 v. supra p. 1846, 56. VERG. georg. 3, 73 equos in spem... summittere -is (3, 122 quamvis equus... Neptuni... ipsa deducat origine -em, sc. ab Arione. STAT. Theb. 6, 76 al.). 3, 158 vitulis notas et nomina -is inurunt. 3, 473 morbi... corripiunt... spemque gregemque... cunctamque ab origine -em pecudum (STAT. Theb. 8, 308). 4, 4 totius... -is apium mores... et populos (cf. 4, 162 spem -is, adultos... fetus [Aen. 1, 431]. COLVM. 9, 3, 3 -s universa totius alvei. 9, 9, 5 cum alteris quasi cum exteris [v. infra p. 1857, 45] -bus proeliantur [i. 'populis']. 9, 9, 6 PALLAD. 4, 15, 3). 4, 430 -s umida ponti (phocae). Aen. 7, 282 iugales illorum de -e, Soli quos... Circe... creavit ([SERV. ad l. -e... de equis abusive dixit, quod est hominum proprium]. SIL. 16, 583 Asturica rapidos de -e iugales). Ov. met. 3, 208 Spartana -e Melampus canis (cf. GRATT. 161 sed non Hyrcano satis est vehementia -is; i. 'generi suo insita'. 193 variis... -bus. MART. 11, 69, 5 Dictaea... de -e [NEMES. cyn. 108 humili]. CLAUD. 24, 297). fast. 2, 209 Libyca de -e leones. 4, 711 -s haec (vulpes). hal. 115 inmitis... suae conger (Sannazaro, cancer A) per vulnera -is (-i Vollmer). MANIL. 5, 701 tali sub tempore nati mansuetarii ferarum erunt placidasque regent commercia -is (sc. bestiarum, v. quae seq.; aliter Wageningen, comm. p. 317; perperam, opinor). STAT. Theb. 5, 331 adultae... -is (de iuvenis). silv. 2, 4, 24 aëriae celeberrima gloria -is psittacus. SEDVL. op. pasch. 4, 11 p. 262, 11 aquosi marmoris -es murali cinctas obsidione (i. pisces piscina inclusos; cf. carm. pasch. 4, 118 aquosis -bus). DRAC. laud. dei 1, 242 -s plumea (aves).

C iuncturae: 1 c. praep. originem indicantibus: a ex -e: SALL. Catil. 55, 6 Iug. 108, 1 LIV. 23, 41, 2 PLIN. nat. 8, 81. 15, 49 al. TAC. hist. 4, 83 SVET. Vesp. 23 VLP. dig. 50, 16, 195, 2 IVST. 28, 3, 4. et al. b de -e: v. supra l. 27. 29. 32. 33. p. 1846, 12. VERG. Aen. 6, 757. 875. 7, 220. 9, 282. 10, 349. 11, 331 al. HOR. carm. 2, 3, 23 Ov. epist. 7, 159. 16, 193 fast. 2, 240 al. SIL. 1, 72. 8, 347 STAT. Theb. 9, 829 TAC. ann. 12, 14 TREB. trig. tyr. 30, 2 AVSON. 232, 1. et al.

2 structurae nominales (verbalis: p. 1848, 17): a pertinentes ad -es Romanas: α adduntur -ium nomina: per adiect. (plerumque technice): Acc<i>ana: CORP. VIII 5656 (= 18916). Aelia: PAVL. FEST. p. 94 (Ae<mi>lia Lange). Aemilia: SALL. or. Phil. 6 PAVL. FEST. p. 23 VAL. MAX. 3, 1, 1 al. Antiana: CORP. VIII 7277. Claudia: v. p. 1845, 25. CIC. leg. 2, 56 LIV. 3, 58, 1. 6, 40, 3 al. VAL. MAX. 5, 5, 3 OCTAVIA 534 PLIN. nat. 15, 49 TAC. ann. 6, 51. et al. Clodia: p. 1845, 13. 17. CIC. Sest. 81 -s ista Clodia (fort. de P. Clodio eiusque fratre per despectum dictum; antecedit: manus illa Clodiana). ad Q. fr. 2, 11, 2. Cornelia: p. 1845, 38. LIV. 35, 10, 9 VAL. MAX. 2, 10, 5. 6, 2, 3 al. Domitia: TAC. ann. 15, 23. Epicadiana: CORP. III 14601. Fabia: v. p. 1845, 30. Ov. fast. 2, 240 Pont. 3, 3, 2 al. LIV. 2, 48, 8 al. VAL. MAX. 3, 5, 2 al. SIL. 7, 59. Flavia: p. 1843, 35. MART. epigr. 33, 1. 9, 1, 8 (de templo; sic et: SVET. Dom. 1, 1. 15, 1 al. TREB. trig. tyr. 33, 6 -bus Flaviis. v. Mommsen, Staatsr. II³ 819, adnot. 2 et supra p. 1845, 50). SVET. Vesp. 1, 1 EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 28. 43 (a. 333/37). et al. Fonteia: v. p. 1845, 17. Furia: LIV. 31, 48, 12. Horatia: p. 1845, 29. Iulea: Ov. Pont. 1, 1, 46 LVCAN. 1, 197. Iulia: p. 1843, 31. LIV. 1, 3, 2 VAL. MAX. 5, 5, 3 CONST. veteran. 10 p. 851, 18 (a. 71) TAC. hist. 2, 95 ann. 2, 41. 83 al. FLOR. epit. 4, 4, 2. Latiniana: CORP. III 14601. Licinia: PLIN. nat. 17, 7. Lutatia: VAL. MAX. 9, 2, 1. Manlia: CIC. Phil. 1, 32 LIV. 6, 20, 14 PAVL. FEST. p. 149. Minucia: CIC. Verr. II 1, 115 (bis). Octavia: SVET. Aug. 1, 1. Pinaria: Ps. AVR. VICT. orig. 8, 2. Popillia: CIC. leg. 2, 55. Porcia: PLIN. nat. 7, 100. Quinctia: LIV. 3, 12, 3. Romana: p. 1845, 45. 1846, 69. Romula: HOR. carm. saec. 47 carm. 4, 5, 2. Sempronia: VAL. MAX. 3, 8, 6. Tarquinia: LIV. 2, 2, 7. 11. Valeria: CIC. Flacc. 1. Verginia: LIV. 3, 58, 5 (sc. -i). per genet. plur.: Albinorum: CAPITOL. Alb. 13, 5. Caesarum: AVR. VICT. Caes. 3, 16. 8, 7 al. Ceioniorum: CAPITOL. Alb. 13, 5. Corneliorum: SALL. Catil. 55, 6. Fabiorum: MART. 6, 64, 1 FLOR. epit. 1, 12, 1. Iuliorum: CORP. II 396. Lepidiorum: CORP. VIII 7543. Lepidorum: p. 1845, 73. Postumiorum: CAPITOL. Alb. 13, 5. Scipionum: p. 1845, 73. Sulpiciorum: AVR. VICT. Caes. 6, 1. Tarquiniorum: CIC. rep. 2, 46. gen.

sing.: Aponi: v. p. 1845, 56. Augusti: SVET. Vesp. 23. Clausi: p. 1846, 34. Numitoris: IVST. 43, 2, 2. Quirini: SIL. 16, 76. Silviae: LIV. 1, 3, 10. β epitheta: -ium maiorum, minorum (de re v. Münzer, Röm. Adelsparteien, Stuttgart 1920, p. 98 sq.): CIC. rep. 2, 35 Tarquinius antiquos patres 'maiorum -ium' appellavit..., a se adscitos 'minorum' (cf. TAC. ann. 11, 25 familiae, quas Romulus 'maiorum' et L. Brutus 'minorum -ium' appellaverant). epist. 9, 21, 2 LIV. 1, 35, 6 (VIR. ill. 6, 6). 1, 47, 7 minorum... -ium patres. SVET. Aug. 2, 2 Octavia -s a Tarquinio Prisco... inter minores -is adlecta. hinc translate (v. supra p. 1846, 83): CIC. ac. 2, 126 Cleanthes... quasi maiorum est -ium Stoicus. Tusc. 1, 29 maiorum -ium di qui habentur (AVG. civ. 8, 5 p. 327, 30 D.). clarissima: SALL. Catil. 55, 6 PLIN. nat. 7, 186 al. PLIN. paneg. 69, 4. inclyta: v. p. 1845, 74. VAL. MAX. 9, 11 ext. 4. patricia: v. p. 1845, 23. SALL. hist. frg. 4, 1 LIV. 3, 27, 1. 3, 33, 10. 6, 11, 2 al. PAVL. FEST. p. 149 VAL. MAX. 4, 3, 4 PLIN. nat. 11, 244 IVV. 10, 332 (cf. Nagl, PWK III. A. 68, 60). SVET. Tib. 1, 1 GELL. 10, 20, 5 al. AVR. VICT. Caes. 39, 7. et al. γ -em habere (v. supra p. 1847, 51): LIV. 10, 8, 9 penes vos auspicia esse, vos solos -em habere (subaudi 'patriciam'. similia supra p. 1845, 26. 47). PAPIN. dig. 22, 3, 1 quotiens quaereretur, genus vel -em quis haberet necne, eum probare oportet (de re v. Kübler l. c. 1181, 20 sqq.).

δ spectantes ad varia variarum nationum genera: α nomina generum: adiective apposita: Aedua: AVSON. 470, 5. Asturica: p. 1847, 29. Barcina: LIV. 23, 41, 2. Cadmea: Sen. Oed. 30. Dacia: p. 1846, 76. Dictaea: v. p. 1847, 32. Gothica: p. 1846, 77. Herculea: Ov. fast. 2, 237 PANEG. 2 (10), 10, 2. Iliaca: VERG. Aen. 6, 875. Itala: VERG. Aen. 6, 757. Libyca: p. 1847, 33. Martia: STAT. Theb. 4, 556 (de Thebanis; aliter infra p. 1855, 54). Pygmalionea: SIL. 6, 532 (i. Carthaginenses). Sarrana: SIL. 1, 72. Saturnia: TERT. apol. 11, 6. Spartana: v. p. 1847, 30. Tegeaea: VERG. Aen. 5, 299 (v. adnot. crit.). Tirynthia: v. p. 1846, 33. Troiana: v. p. 1846, 7. et al. per genet. plur.: Aeacidarum: IVST. 11, 4, 5. 12, 16, 3. Arsacidarum: TAC. ann. 2, 1. 6, 31. Bardorum: PAVL. FEST. p. 34. Branchidarum: CVRT. 7, 5, 30. Cleopatrarum: TREB. trig. tyr. 30, 2. Eumolpidarum: TAC. hist. 4, 83. Ptolemaeorum: TREB. trig. tyr. 30, 2. per genet. sing.: Anthi: PLIN. nat. 8, 81. Arsacis: TAC. ann. 12, 14. Assaraci: VERG. Aen. 9, 640 SIL. 8, 347. Barcae: SIL. 1, 72. Boreae: VERG. Aen. 10, 349. Cadmi: p. 1846, 34. Iovis: VERG. Aen. 7, 220 MIN. FEL. 21, 3 (de ipsis deis). Latonae: IVV. 6, 176. Masinissae: SALL. Iug. 108, 1. Meneni: v. p. 1847, 5. Oeneos: p. 1846, 9. Priami: VERG. Aen. 9, 282. Rhoeti: VERG. Aen. 10, 387. Saturni: VERG. Aen. 7, 203. Veneris: SIL. 4, 133. 12, 324. et al. β epitheta: alta: p. 1846, 9. antiqua: p. 1846, 3. 15. dira: p. 1846, 11. profana: p. 1846, 20. pulchra: p. 1846, 74. regia: IVST. 28, 3, 4. sacrata: p. 1846, 23. suprema: VERG. Aen. 7, 220. 10, 349. vetusta: VERG. Aen. 9, 282. 10, 387. et al.

II de eorum universitate, qui non tam certae stirpis quam locorum, morum, linguae, rei p. sim. communi vinculo continentur: i. q. populus, ἔθνος, φύλον, δῆμος: GLOSS. ἔθνος φύλον. -es ἔθνη. GLOSS.⁴ I Ansil. GE 168 natio. 184 -bus nationibus. 186 -is nationi(s). cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 436, 9 B. -es populi. civitates. A significantius: componitur cum synonymis: 1 apponitur 'natio' (de differentia: CHAR. gramm. p. 397, 26 B. natio solum patrium quaerit, -s seriem maiorum explicat. CASSIOD. in psalm. 95, 7 p. 670^c. v. et supra p. 1843, 35): α -s totum significat, 'natio' partem: CIC. prov. 22 novis nominibus -ium, nationum, locorum. nat. deor. 3, 93 ne civitates quidem curat deus; non eas: ne nationes quidem et -is. off. 1, 53 eiusdem -is, nationis, linguae. VELL. 2, 98, 1 omnibus eius -is (sc. Thraciae) nationibus in arma accensis. TAC. Germ. 2 nationis nomen, non -is evaluisse (v. Norden, Urgeschichte, 314 adn. 2). 14 eas nationes, quae tum bellum... gerunt, quia... ingrata -i quies. ann. 2, 44 -is (i. Germanorum) adusuetudine... vis nationum (i. Sueborum, Cheruscorum)... in aequo. IORD. Get. 96. v. Dove, Stud. z. Vorgesch. d. dtsh. Volksnamens, Sber. d. Heidelb. Akad. 1916, 8. Abh. p. 36, adn. 3.

b pari fere sensu alterum alteri apponitur: RHET. Her. 4, 9, 13 omnes -es, reges, nationes (CIC. leg. agr. 1, 26 non rex, non -s ulla, non natio pertimescenda est. Rab. perd. 33). CIC. Verr. II 4, 108 ceterae -es nationesque (109. II 5, 76 har. resp. 19 VELL. 2, 110, 3 MIN. FEL. 33, 1 al.). II 5, 187 omnes -es ac nationes (Manil. 35. 56 ad Q. fr. 1, 1, 9 VELL. 2, 38, 1 FRONTO p. 145, 17 N. al.). Font. 35 exteris nationibus <et> -bus (GAIVS inst. 1, 79). Manil. 26. 31 omnes... orae, ... terrae, -es, nationes (H, exterae -es ac n. rell.). leg. agr. 2, 39 Sull. 33 Sest. 67 nat. deor. 1, 62. div. 1, 2 qua in natione (sc. Assyria) Chaldaei non ex artis, sed ex -is vocabulo nominati. VITR. 6, 1, 12 CVRT. 5, 2, 6. TAC. Germ. 27 singularum -ium (antea: omnium Germanorum) instituta... quatenus differant quaeque nationes... in Gallias commigraverint, expediam. MIN. FEL. 20, 6 PANEG. 4 (9), 20, 2. ARNOB. nat. 2, 54 p. 90, 20 cunctae -es universaeque nationes. al. IVST. 5, 11, 11. VVLG. deut. 4, 27 in omnes -es (v. supra p. 1843, 49), ... in nationibus. et passim.

2 apponitur 'populus' (prorsus aliter p. 1846, 77; p. 1850, 55. 1862, 29. 1864, 71): α generatim (de HIL. in Matth. 8, 4 p. 960^a v. p. 1849, 41): α -s et 'populus' aut respondent sibi quasi to- [G. Meyer]

tum ac pars (ex. gr. infra l. 15. 17. 23. 25. 28. 31) aut eo distant, quod -s potius pertinet ad homines sanguinis atque originis nexu in unum comprehensos, contra 'populus' ad eos, quos una eademque congregat res p. (ut infra l. 10. 11. 18): 'populi' epice i. q. λαοί: infra l. 13. cf. PAVL. FEST. p. 114 -s populi est magnitudo. VERG. Aen. 6, 706 p. 1851, 42. MART. 10, 9, 3 al. v. p. 1850, 54 sqq. CIC. dom. 73 populi Romani (v. sub b α) populorumque et -ium omnium eqs. Marcell. 5 leg. 2, 33. div. 1, 11 omnium populorum et -ium (QVINT. inst. 12, 2, 3). LVCR. 5, 1222 non populi -esque tremunt (SEN. benef. 5, 15, 3). VERG. Aen. 10, 202 -s illi (Mantuae) triplex, populi sub -e quaterni (cave de tribubus cogites ut SERV. ad l., alii). OV. met. 2, 215. 14, 463 (Tydeus:) nec se aut socii committere pugnae velle sui populos (i. λαοὺς epice) aut quos e-e suorum armet habere ullos (N, viros M). LIV. 4, 49, 3 Aequos... clades prohibuit Bolanis, suae -is populo, praesidium ferre (8, 37, 5 socios eius -is [Apulae] populos. AVIEN. orb. terr. 1332 nunc multae... -is [sc. Indiae] absolvam populos. al.). 4, 56, 5 utriusque -is populos. 5, 1, 4. 8, 5, 5 ex utraque -e (sc. Romana, Latina)... unum populum, unam rem publicam fieri. 29, 12, 5 in finitimis -bus populisque (37, 6, 6. 42, 30, 1 in liberis -bus populisque [opp. regibus]. SEN. clem. 1, 26, 1 benef. 7, 31, 4. al.). 42, 58, 12 al. VAL. MAX. 9, 1 ext. 6 -is Aegyptiae populus (i. Alexandrini; nisi de 'origine' dictum, v. p. 1846, 64). MELA 1, 116 Sauromatae, una -s aliquot populi eqs. (cf. CLAUD. 20, 242 Phryges -s una fuere tot quondam populi). PLIN. nat. 3, 124. 5, 146 -es... hae (sc. Tectosages, Teutobodiani), populi... ac tetrarchiae omnes numero CXCIV (cf. Strabo 12 p. 567 ἑξῆς... τετραρχίαι). al. QVINT. inst. 5, 11, 36. TAC. Germ. 4 qui Germaniae populos... propriam... et tantum sui similem -em exitisse arbitrantur. PLIN. paneg. 70, 9 VVLG. passim. RVFIN. Orig. princ. 2, 6, 1 p. 140, 23. ISID. Goth. 52 chron. II p. 289 Recaredus totius Gothicae -is populos ad fidem revocat. et saepe al. β discrimine evanescente synonyma fere sunt (cf. et p. 1850, 55): VERG. Aen. 7, 238 multi... populi, multae... -es. LIV. 42, 51, 9 tot populorum, tot -ium (LVCAN. 6, 443 AVIEN. orb. terr. 532 al.). 43, 5, 7. SEN. Herc. O. 1817 Thracias -es... Hebridae populos. 1824 Phoen. 616 al. LVCAN. 7, 207. 10, 36 al. PLIN. nat. 6, 24. 50 ultra sunt Scytharum populi. Persae illos Sagas... appellavere a proxima -e. TERT. apol. 21, 6 ARNOB. nat. 1, 42 p. 28, 17 al. LACT. inst. 2, 13, 8. IVST. 7, 1, 12 Caranus adunatis -bus variorum populorum veluti unum corpus Macedoniae fecit (nisi variorum p. pendet ex adunatis -bus, ita ut 'populus' latius pateat quam -s). HIL. in Matth. 8, 4 p. 960^A adiacebat... eis duobus -ium populis plebs ex Sem genere Sadducaeorum (nota pleonasmum; aliter infra p. 1864, 71). AMM. 23, 6, 7 HIER. epist. 60, 4, 1 al. VVLG. deut. 4, 6 saepe. AVG. civ. 10, 13 p. 423, 21 D. SIDON. carm. 7, 310 credent hoc umquam -es populi futuri? DRAC. laud. dei 2, 654. et al. saepe. b speciatim: α -s opp. populo Romano, i. q. natio externa, barbara sim. (opp. Persis: infra l. 76. v. et infra p. 1850, 3 sqq. 41 sqq.): CARM. Cic. Cato 61 (fin. 2, 116. elog. Atili Calatini) hunc... plurimae consentiunt -es populi primarium fuisse virum (cf. CIC. fin. ad l.; an -es i. q. 'homines'? v. infra p. 1862, 4). NAEV. carm. frg. 43 M. magnum stuprum populo fieri per -is (v. Cichorius, Röm. Studien p. 42 et p. 1851, 58). CIC. Cluent. 134 et populus Romanus et exterarum -es. Manil. 57 Catil. 3, 22. 4, 22. dom. 90 ille populus est... victor atque imperator omnium -ium ([SEN. contr. 2, 1, 5 SEN. benef. 5, 15, 6 al.]. Planc. 11 huius principis populi et omnium -ium domini atque victoris [Phil. 6, 12 PLIN. nat. praef. 16]. Phil. 4, 15 de orat. 2, 76 PLIN. paneg. 51, 3 FLOR. epit. 4, 12, 61. al.). Mil. 73. 98 Phil. 2, 65. 5, 38. 6, 19 populum Romanum... di... omnibus -bus imperare voluerunt (cf. SALL. rep. 2, 5, 5 populus... cunctis -bus imperitabat. LIV. 5, 48, 8). or. frg. A VII 31 (= 30 M.). div. 1, 1 off. 3, 83 SALL. Iug. 31, 20. or. Lep. 11 populus Romanus... -ium moderator. NEP. Hann. 1, 1. CORP. VI 30975 (a. 1 p. Chr.) imp(eratori)... Augus(to imperio) (?) eius, senati populi(que Romani) et -bus. LIV. 1 praef. 7 ea belli gloria est populo Romano, ut... tam et hoc (sc. Romanos Martem parentem ferre) -es humanae patiantur aequae quam imperium patiuntur (v. infra p. 1860, 79; aliter supra p. 1846, 55). 1, 9, 2. 8, 25, 3. 28, 11, 15 ea... tota -s (i. Lucani) in dicio nem populi Romani rediit (cf. 38, 38, 10). 39, 55, 2. 44, 15, 1 passim. CALIG. Suet. Calig. 35, 3 dominum -ium populum. LVCAN. 1, 82 nec -bus ullis commodat in populum... invidiam Fortuna suam (i. 'F. non praebet -bus exteris, quo populum R. perdant, quippe qui suis ipse civibus periturus sit'). PLIN. nat. 16, 4. 29, 11 al. PLIN. paneg. 32, 1 FLOR. epit. 3, 18, 7. 4, 2, 1 al. CAPITOL. Gord. 22, 5 TREB. trig. tyr. 8, 11. et al. passim. nota de Persis (v. supra l. 48): AMM. 18, 10, 1 rex Sapor cum populo suo -busque, quas ductabat. β opp. Iudaeis, qui tamquam populus deo adamatus e ceteris nationibus eliguntur (plane diversa p. 1862, 47 sqq.): cf. distinctionem: COMM. apol. 249 qualis obfult gloria -i Iudaeorum, ut fieret populus, populus qui non erat ante! HIER. in Ier. 1, 96, 4 postquam peccatis obligata est, nequaquam vocatur populus dei, sed -s, a qua recessit anima dei (sim. 2, 43, 2). VVLG. deut. 14, 2 deus te elegit, ut sis ei in populum peculiarem de cunctis -bus (v. supra p. 1843, 49). 32, 43 laudate -es populum eius. II reg.

7, 23 quae est... ut populus tuus Israel, -s in terra? (I par. 17, 21). Esth. 10, 10 al.

3 apponitur 'civitas' (civis): a opp. civitati Romanae (civibus R.; Graecis l. 11 sqq.): GAIUS inst. 3, 93 v. p. 1860, 75.

5 CIC. Flacc. 2 omnium... salus... non civium solum, verum etiam -ium (Sest. 38 ad Brut. 1, 9, 2. BELL. Hisp. 17, 3 [verba Caesaris] qualem -bus me praestiti, similem in civium deditione praestabo). Balb. 31 -es universae in civitatem sunt receptae. Mil. 19 non haec solum civitas, sed -es omnes. off. 3, 84 epist. 11, 5, 3 VITR. 1 praef. 6. VAL. MAX. 6, 6 pr. in nostra civitate... omnes -es. LVCAN. 1, 8. PANEG. 2 (10), 1, 4 dominae -ium civitatis. et al. de Graecis:

CIC. de orat. 3, 66 alia... et bona et mala videntur Stoicis et (i. ac) ceteris civibus vel potius -bus. VITR. 9 praef. 2 (an 'hominibus'? v. s. III p. 1862, 4). b de civitate -is alicuius parte: CIC.

10 Verr. II 5, 148 aliqua civitas exterarum -ium. orat. 97. leg. 3, 3 nec domus... nec civitas nec -s nec hominum universum genus. off. 3, 69 interior eorum societas est, qui eiusdem -is sint, propior eorum, qui eiusdem civitatis. CAES. civ. 3, 4, 6. 3, 34, 2 earum -ium (i. Thes-saliae, Aetoliae) civitates. LIV. 21, 2, 2 civitates (i. Roma, Carthago) -esque. 32, 29, 6 duae -is Ligurum civitates, Celeiates Cerdiciatesque. 33, 34, 5 civitatum -iumque Graeciae (cf. 35, 12, 4. 38, 37, 1). 35, 49, 5 civitates et -es. al. VELL. 1, 18, 1 ut corpora -is Graeciae separata sint in alias civitates, ingenia vero solis Athenis clausa existimes. QVINT. inst. 5, 10, 13. AVG. c. Faust. 1, 1 p. 251, 4 Faustus... -e Afer, civitate Milevitanus. et al. c sine certa differentia alterum

15 iuxta alterum collocatur: CIC. inv. 1, 101 maioribus nostris, regibus, civitatibus, -bus eqs. div. 1, 12 VAL. MAX. 7, 3, 1 al. TAC. Agr. 25. Germ. 13 nec solum in sua -e cuique, sed apud finitimas quoque civitates id nomen... est eqs. TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 639, 16. et al. (v. et infra p. 1856, 65 et vol. III 1237, 48 sqq.).

B specialia quaedam (praeter p. 1851, 34. 37. 47 plural. tantum): 1 spectat ex parte Romanorum (Graecorum l. 45; Iudaeorum infra l. 68; ap. CASSIOD. var. et R. et Gothorum) ad nationes externas, sive ad subiectas imperio R. sive ad eas, quae omnino extra rem R. stant: i. q. provinciales (infra l. 54 sq.; pro 'provinciis': infra l. 70), peregrini (e. g. infra l. 43. 46. 51. 57. 58. 65), barbari (e. g. infra l. 45. 48. 58 sqq. 71 sqq.): cf. AVG. civ. 20, 11 p. 434, 15 D. -es... istae... Gog et Magog non sic sunt accipiendae, tamquam sint aliqui in aliqua parte terrarum barbari constituti eqs. (v. Dove, l. c. 31, adnot. 1 et supra l. 3 sqq. p. 1849, 47 sqq.). CIC. Phil. 14, 32 ut Mars urbem hanc -bus, vos huic urbi genuisse videatur (cf. HOR. carm. 1, 2, 5 Iuppiter terruit urbem, terruit -is [an i. q. nobis 'Menschheit'? sic Heinze, alii. v. p. 1862, 14]). R. GEST. div. Aug. 5, 10 (v. Mommsen, p. 102). CVRT. 9, 7, 15 legatis -ium (supra: barbaris) regulisque (CASSIOD. var. 6, 3, 6). LVCAN. 1, 93 nec -bus ullis credite eqs. (hic et in seqq. subaudi 'exterarum', 'barbararum'). 1, 465 vos Germani Rheni... deseritis ripas et apertum -bus orbem (sc. Romanum nunc barbaris patentem; recte post Cortium Housman). 2, 47. 7, 233. 277 ite per ignavas -es famosaeque regna. 7, 421 omne tibi (Roma) bellum -es dedit. al. MART. 8, 61, 5 spargor per omnes, Roma quas tenet -es (cf. 12, 5, 7 [6, 5]. 12, 8, 1 terrarum dea -iumque Roma. FLOR. epit. 1, 1, 18. PANEG. 3 [11], 12, 1 domina. 10 [4], 35, 2 reginam. al. CLAUD. carm. min. 30, 58 MART. CAP. 6, 637. et al.). 10, 9, 3 notus -bus... Martialis et notus populus (12, 3 [4], 3 -bus et populus; i. provinciarum incolis. v. supra p. 1849, 32). TAC. Germ. 33 maneat... duretque -bus, si non amor nostri, at certe odium sui. HYG. mun. castr. 2 exercitum -bus imperatum (opp. legiones). FLOR. epit. 2, 7, 5 -ium reges eqs. (AMM. 16, 12, 69). 3, 10, 1 immanissimi -ium Galli atque Germani. 4, 10, 7 al. CAPITOL. Aur. 24, 3 inuitos ex -bus in Romano solo collocavit (TREB. trig. tyr. 5, 7; v. Klebs ap. Friedländer, Iuv. p. 604). LAMPR. Alex. 66, 3 more -ium (CASSIOD. var. 4, 1, 3. 4, 2, 2. cf. AMM. 14, 10, 16 -ium ritu). TREB. Claud. 6, 4 armatorum (sic, v. supra p. 1843, 15)... -ium. VOPISC. Aurelian. 34, 1 al. AMM. 20, 5, 4. 21, 5, 5. 25, 8, 13 fama per provincias volitabat et -es (i. per 'internos externosque'; v. Mommsen, Ges. Schr. VI 226, adn. 1; Grosse, Röm. Militärgesch. 82, adn. 6). 29, 5, 30 -ium turbulentia concussio. al. HEGES. 1, 17, 2 ingemuerunt Iudaei, ... quod... mysteria resecta -bus... sunt (gr. v. supra p. 1843, 45). CLAUD. 18, 202 subfixa... vestibulo pretiis distinguit regula -es (i. 'provincias'). NOT. dign. occ. 9, 46 interpretes omnium -ium (or. 11, 52 diversarum. v. Mommsen, Ges. Schr. VI 166). CASSIOD. var. 3, 1, 2. 3, 3, 2 leges -ium. 7, 4, 1 suspectis -bus assidere. passim (v. Traube, ind. III s. v.). IORD. Get. 156 ut solent -es. 160. Rom. 348, saepius (v. Mommsen, ind. IV s. v.). GREG. M. epist. 13, 34. et al.

2 de civitatibus peregrinis (vel foederatis, v. p. 1851, 5), quae etsi barbarae, imperio R. adiunctae sunt, sic tamen, ut in municipiorum statum non reductae propriis utantur institutis (de re v. Mommsen, Ges. Schr. VI 167. 226; Schulten, Rh. Mus. 50, 1895, 489 sqq. ['Gaugemeinden']; Stappers, Musée Belge 7, 1903, 200 sqq.; Ruggiero, Diz. epigr. III 483 sqq.; Grosse, Röm. Militärgesch. 81 sq.): v. gentilis. a ap. scriptores: SPART. Hadr. 5, 8 sublati -bus Mauris, quos (v. supra p. 1843, 13) regebat Lusius Quietus (v. Groag, PWK XIII 1875, 28). AMM. 29, 5, 21 Fericius -is praefectum (sc. in

Africa, v. infra l. 20). NOT. dign. occ. 34, 24 tribunus -is Marcoman-
norum (35, 31 -is per Rhaetias deputatae). COD. Theod. 5, 11, 7 (a. 365)
veteranis vel -bus. NOVELL. Theod. 24, 2 (a. 443) de Saracenorum...
foederatorum aliarumque -ium annoniis alimentis. 24, 3 limitaneo-
rum militum ac foederatarum -ium. COD. Iust. 1, 29, 5 partibus Armeniae
et Ponto Polemoniaco et -bus (nota provinciales gentilibus expresse op-
poni, v. Mommsen l. l. 226, adn. 1). 7, 63, 5, 1 (a. 529) Armeniis et -bus.

b in inscr.: CORP. II 365 (Conimbrigae) Valerius... Iturran<i>us
... de vico Baedoro -is Pinton(um). Ivs hosp. Zoelar. (Corp. II 2633)
4. 5 (a. 27) gentilitas (v. p. 1873, 15) Desoncorum ex -e Zoelarum
et gentilitas Tridiavorum ex -e idem Zoelarum (17. 18. 19 [a. 152]
ex -e Avolgorum... ex -e Visaligorum... ex -e Cabruagenigorum
[v. Schulten, l. c. 504]. CORP. II 2698 ex -e Abilicorum. 4192 Cantab-
riorum [4233]. 4233 Vaccaeor(um). 5729 ex gent(e) Pembelor(um).
5731 Ablaidacoru(m). 5736 Penioru(m). 5749 Ratrium). 5741 Segi-
samo -e Viromenicorum. 5749 -e Ketiano<r>um. VI 1800 Aureli
Canarthaе principis -ium Baquatium (VIII 7041 Florus... prin-
ceps... -is Saboidum. 8826 [a. 247] g(entis) N(umidarum). INSCR.
Dessau 9392). 31032 Ti. Claudius Pollio... praef(ectus) -ium in
África (VIII 5351 -is Musulamiorum. 10500 -is Cinithiorum. INSCR.
Dessau 9195 -is Numidar(um) [v. et supra l. 1]). VIII 883 (cf. 12386)
C. Iulio Regino... quinquennialicio -is Severi<...>. 8813 (8814).
9327 M. Pomponius Vitellianus... proc(urator) Aug(usti) ad curam
-ium (Caesareae Maur.). 12331 -s Bacchuiana (locum exscriptum habes
p. 1843, 22). 23195 -s Mus(uniorum) Reg(ianorum) fec(erunt) eqs.
(INSCR. Dessau 9393). INSCR. Dessau 9008 -s Mauror(um) Maccuum.
9380 gen<ti> Suburburum (9381. v. et p. 1842, 81). 9391 Genio -is
Numidiaе sacrum.

3 ex poetarum usu: a de diversis hominum catervis,
examinibus sim. (plerumque militum [cf. *laot*]; de viris unius civi-
tatis [opp. 'feminae'] l. 34; de matronis l. 37): VAL. FL. 1, 815 heu!
cunctae, quas misit in aequora -es Iason. 3, 248 si... lues... duras-
set... extinctum genus et solas per moenia matres vidisset stratam-
que dies in litore -em (i. 'viros bellatores'). 6, 519 cernere nec galeam
(sc. Absyrti) -es potuere minantem. SIL. 4, 45 armiferae quondam
prisca inter tempora -es (i. Galli cum Brenno) invasere Italiam.
7, 78 huc ades, o regina deum, -s casta precamur (syn. turba, de
matronis). STAT. Theb. 3, 219 Iuppiter prospectans... imbutas san-
guine -es, Martem acciet. 3, 445 Adrastus dubius, novos... -bus in-
cuteret stimulos. 3, 610 tot ferro accinctae -es. al. CORIPP. Ioh. 2, 6
implentur vallesque... collesque... -bus innumeris. et al. **b de**
mortuis (v. et p. 1861, 84): VERG. Aen. 6, 706 circum Lethaeum
amnem innumerae -es populi que volabant (cf. Hom. Od. 11, 632 *ἔθνε'*
ἄλγιστο μνηστὰ νεκρῶν). SEN. Herc. f. 367 subdita tectis face altus
sepultas obruet -es cinis (CLAUD. rapt. Pros. 2, 326 pallida laeta-
tur regio -esque sepultae luxuriant eqs.). DRAC. laud. dei 3, 414 pal-
lida -s Erebi. **c de ventis:** VAL. FL. 8, 323 volucrum -s tur-
bida fratrum erumpit.

C generatim de qualibet natione, tam de omnibus hominibus,
qui ad certam populorum universitatem adtinent quam de singulis civi-
tatibus aut unius regionis (urbis p. 1852, 82) incolis (ap. poetas inter-
dum iam ea significatio, q. e. 'homines', subaudiri potest: v. e. g.
l. 71. p. 1852, 16. 17. 34. 62 sqq. 73. 1853, 15 et cf. III, p. 1862, 4.
plura invenies s. E. iuncturis p. 1854, 30): 1 occurrit in struc-
turis diversissimis (plerumque sic, ut populi nomen ex ante-
cedentibus supplendum sit) sing. collective p. 1853, 7.

NAEV. com. 109 qui apud -es solus praestat (de Scipione, cf. GELL.
7, 8, 5). ENN. scaen. 366 per -es tesse (esse p. -es Guetus, Vahlen;
p. -es Asiae Buecheler) cluebat omnium miserrimus (PLAUT. Rud. 10
Iuppiter nos per -is alium alia disparat. Cic. leg. agr. 2, 99. div.
2, 148 superstitio fusa per -is. SALL. hist. frg. 2, 43 <illas> per -is
[TAC. ann. 12, 12. 13, 55]. VERG. Aen. 11, 847 Liv. 39, 36, 4 al. SEN.
benef. 3, 32, 2 per -es notescere. et al. v. et p. 1849, 52). TRAG. inc. 43
ubi (sc. Eleusine) initiantur -es orarum ultimae (pro 'ultimarum').
CATO ad fil. frg. 1 quandoque ista -s (i. Graeca) suas litteras dabit
(Cic. Font. 33. 45. Ov. epist. 12, 80. SIL. 2, 315 TERT. adv. Prax. 17
p. 259, 11. et al.). VARRO frg. Serv. auct. Aen. 8, 275 privati dei, quos
unaqueque -s colit. Cic. Arat. 236 simul magnos edemus -bus
orbes (cf. VERG. ecl. 3, 41 quis fuit... descripsit radio totum qui
-bus orbem? GRATT. 107 paudere -bus artes. SIL. 5, 13). carm. frg.
33, 24 (Tusc. 2, 21; verba Herc.) -es nostras flebunt miseras (ex Soph.
Trach. 1071 πολλοῖσιν οἰκτρόν). Manil. 41. Catil. 3, 9. 25 quale
bellum nulla... barbaria cum sua -e gessit (cf. VERG. Aen. 1, 47
una cum -e tot annos bella gero. 11, 113 CVRT. 7, 7, 5. et al.). Flacc. 69.
prov. 4. 33 quas regiones quasque -is. bar. resp. 19. Pis. 38 Mace-
doniam... tantae barbarorum -es attingunt (TREB. trig. tyr. 22, 6.
al.). Scaur. 41 non -is suae famam perhorrescent Poeni (cf. Liv.
30, 13, 2 magnitudini Syphacis famaeque -is. 31, 1, 7. 45, 7, 2). 44 cum
de vitiis -is Sardorum loquor (ibid. stirpis ipsius et -is vitia. Ivv.
3, 121). Mil. 30 de orat. 2, 154 Brut. 46 rep. 1, 56. 58 non quaeri-
mus -em, ingenia quaerimus. 6, 19. Tusc. 1, 101 fuit haec -s (i. Lace-
daemonii) fortis, dum Lycurgi leges vivebant. nat. deor. 1, 43 quae
est... -s aut quod genus hominum? (cf. ITALIA deut. 4, 7 [Aug. loc.
hept. 5, 6 p. 601, 21] quae est -s magna? [VVLG. natio]). div. 1, 35.

2, 45 PLANC. Cic. epist. 10, 4, 4. 8, 6 Cic. epist. 12, 19, 2. ad Q. fr. 2,
15, 4 quos mores, quas -es, quas pugnas... habes. LVCR. 2, 1036 al.
CAES. Gall. 2, 28, 1 prope ad internecionem -e ac nomine Nervio-
rum redacto (cf. SALL. Iug. 18, 12 victi omnes in -em nomenque im-
perantium concessere). 6, 32, 1 Segni Condusique, ex -e et numero
Germanorum (v. Norden, Urgesch. 382, adnot. 1). civ. 3, 47, 6 maxi-
marum... -ium victores (SEN. epist. 71, 37 CVRT. 6, 6, 3. al.). al.
SALL. Iug. 17, 1. hist. frg. 1, 112 metu -is (-s Serv. Aen. 11, 515) ad
furta belli peridonea<e> ([a. codd. Non., Serv.]. AMM. 28, 5, 15 -is
ante dictae [i. Burgundionum] metu). epist. Mithr. 22 latrones
-ium (cf. SEN. benef. 1, 13, 3 latro -iumque vastator Alexander). al.
NEP. Epam. 5, 2 al. VERG. georg. 2, 125. Aen. 1, 17 hoc regnum dea
-bus esse... tendit (sc. Iuno Carthaginem). 1, 248 Antenor -i Vene-
torum nomen dedit ([PLIN. nat. 13, 105]. SEN. Oed. 722 Cadmus no-
men... -i... de bove tradidit. al.). 3, 501. 7, 268. 12, 504 al. PREC. terr. 3
quod sola praestas -bus tutela (Ov. trist. 2, 235 quae -bus otia
praestas, Caesar). Ov. am. 3, 10, 5 te, dea (sc. Ceres), munificam -es
ubiquaque loquuntur. met. 1, 100 mollia securae peragebant otia
-es. 6, 323. 10, 331. fast. 2, 290 lunā -s prior illa fuit (i. *Ἀρξάδες*
προσέληνοι). 5, 581. Pont. 1, 7, 8 huius (sc. Geticae) notitiam -is ha-
bere. 3, 2, 48 trist. 4, 4, 59. passim. Liv. 2, 41, 6. 5, 37, 8 nata in va-
nos tumultus -s Gallorum (cf. 24, 42, 5 -s Poenorum nata instauran-
dis... bellis). 10, 10, 11 tam efferatae -is homines (21, 20, 6. 38,
26, 6 al.). 22, 46, 5. 28, 12, 8 mos... insitus -i Bruttiorum (cf. 28, 21, 3
insitae -i virtutis. 33, 32, 1. 38, 10, 5 insita -is Aetolorum tran-
quillitate. TAC. hist. 5, 23. al.). 30, 32, 2 Roma an Carthago iura -bus
daret ([STAT. Ach. 2, 165 silv. 5, 3, 185 CLAUD. 22, 65]. cf. SEN.
Herc. O. 1684 quis... -bus... dedit leges tyrannus? [Med. 64 foe-
dera. dial. 10, 4, 4 fortunam. epist. 90, 37 mores. LVCAN. 9, 94
bella]. MART. 11, 98, 18 e curuli iura -bus reddas. al.). 32, 34, 11 suis
... erga -em... meritis (33, 35, 10). 37, 34, 3. 39, 22, 7 ex auctori-
tate -is. 41, 27, 4 rabiem -is Aetolorum (cf. VAL. MAX. 3, 2 ext. 7
ferocitas. 9, 2 ext. 4 feritas). 42, 58, 6. 45, 18, 2 et saepe. MANIL. 1, 37
ut sentirent... deum -es quam maximus esset. 2, 86 ut vitas ac
fata ministrent signa -bus. al. VITR. 6, 1, 7 al. FEST. p. 198 al. SEN.
suas. 1, 10 al. VELL. 2, 97, 3. 109, 2 -bus hominibusque (SEN. dial.
10, 4, 4 PLIN. nat. 33, 21 al.). 2, 118, 3 al. VAL. MAX. 3, 2, 21. 5, 4 ext. 3.
8, 7 ext. 3 a sacerdotibus Aegyptiae -is. al. PHAEDR. app. 6, 7 audite
-es Delii monitus dei ([SIL. 2, 700]. cf. SEN. Herc. O. 871 coite, -es.
PETRON. 124, 283 sumite... arma. STAT. silv. 4, 3, 109 commeate).
SEN. apocol. 7. Phaedr. 577 testaris istud unicus -is Amazonum puer.
Thy. 45. clem. 1, 26, 4 in exitia (aescia NR) -ium (nat. 3 praef. 5
exitio). dial. 4, 9, 4 nat. 4, 2, 5. epist. 8, 5 varius lapis -is alienae. al.
OCTAVIA 236. 500 -ium domitor (APVL. apol. 22). CVRT. 3, 3, 13. 4, 9, 4.
5, 10, 6 occisuri erant Dareum et Bactra cum suarum -ium manu peti-
turi. 7, 6, 20. 9, 10, 21 Aspastes... satrapes -is Carmanorum. 10, 5, 17.
saepe. MELA 1, 24 haec summa nostri orbis... hae formae -esque
partium (fere i. q. 'incolae singularum regionum'). 1, 28. 3, 33 al. LVCAN.
1, 20 et -s siqua iacet nascenti conscia Nilo (v. p. 1853, 66). 3, 241
quanta est gloria -i Indicae (STAT. Theb. 4, 242. cf. TAC. hist. 4, 14
Civilis a laude gloriaque -is Batavorum orsus). 4, 223 non chaly-
bem -es penitus fugiente metallo eruerent. 5, 622. 8, 429 -s unica
mundi est eqs. (de Parthis. 9, 891 de Psyllis). 9, 158 evolam busto
iam numen -bus Isim. 10, 89 al. PLIN. nat. 2, 120. 3, 13. 4, 52. 6, 53.
115. 7, 28 Ctesias (frg. 57, 31 M.) -em ex his (i. Gymnetum), quae
appellatur Pandarae, in convallibus sitam tradit (v. p. 1853, 75).
8, 177. 11, 250 observatione -ium (18, 285). 12, 37 -es supra dictas
([Ivv. 15, 98 AMM. 29, 5, 13 ante]. cf. HIER. in Ier. 2, 84, 3 cum -bus
supra scriptis. al. v. et supra l. 10). 13, 63. 14, 4. 25, 11 a filio Circes
orta -e Marsorum. 28, 30 in portentis -ium. 32, 21 et saepissime.
VAL. FL. 2, 616 conserta... -bus arva (i. continuo tractu a populis
habitata). 4, 346. 5, 642 (loq. Mars) sola colimur si (i. 'quod') -bus
umbra (sim. de deis, qui verba faciunt de hominibus: SIL. 9, 536
[Iuno] ut noscant -es, immania quantum regna Iovis valeant. STAT.
Theb. 1, 266 [Iuno] quod si prisca luunt auctorum crimina -es.
3, 245 quod ni me [sc. Iovem] veterum poenas sancire malorum -bus
... sinitis eqs. al.). 6, 37 al. SIL. 2, 337 Hannan tollit sub sidera -em
Romanam. 5, 264 quid -bus auri numquam extincta sitis? 7, 106
fulmina -is, Scipiadae. 14, 31 promptae -s linguae (de Siculis). 15, 419.
17, 609 decedes... prius regnis, quam nomina -es aut facta Hanni-
balis sileant (exsecratur H. Iovem). al. HOMER. 210 al. STAT. Theb.
3, 161 aeterna... -bus ausi (cf. 11, 11 memoranda... facta relinquens
-bus). 3, 560 scopulis... satae vel robore -es (sec. Homericum ἀπὸ δρυὸς
... ἀπὸ πέτρης). 10, 469. 11, 369. 12, 281 Argia spes... augustissima
-is Argolicae (AMM. 19, 1, 11). silv. 1, 2, 183. 2, 7, 52 tu, Lucane, carus
Latio memorque -is. Ach. 1, 207 hospita Delos -bus. al. MART. 7, 52, 3
Celer meas -es et Celtas rexit Hiberos (i. Hispanas). 9, 65, 6 non te
(sc. Herculem) servire Eurystheo vidissent -es. al. QVINT. inst. 1, 5, 8
unum barbarismum accipimus -e... si quis Afrum vel Hispanum La-
tinae orationi nomen inserat. 7, 9, 2. 11, 1, 89 al. TAC. Germ. 10. 30
duriora -i Chattorum corpora. 37. 42 hist. 4, 28, 84. 5, 13 hanc ad-
versus urbem -emque (sc. Hierosolyma) Caesar Titus... certare sta-
tuit. ann. 1, 51. 2, 10 Arminius -is suae desertor et proditor. 12, 27.
14, 23 facilem mutatu -em Armeniorum. 15, 11 al. SVET. Tib. 36 al.
[G. Meyer]

FLOR. epit. 3, 4, 6 ad terminum -ium Tanain lacumque Maeotin (*i. fere 'mundi'*). *al.* FRONTO p. 209, 11 N. MIN. FEL. 31, 2 *al.* TERT. apol. 32, 2 nat. 1, 8 p. 72, 17. anim. 30 p. 349, 25 migrationes... in alios fines examina -is eructant. *adv.* Marc. 3, 12 p. 395, 13 *al.* ITALIA gen. 25, 16 (Aug. quaest. hept. 1, 71 p. 38, 9) secundum -es eorum (VVLG. tribuum). ITALIA deut. 4, 34 (Lugd., Aug. loc. hept. 5, 14 p. 603, 2) ut *deus* sumeret (accipere Aug.) sibi -em de media -e (VVLG. de medio nationum; *cf.* AVG. *ad l.*: de mediis -bus intelligendum est singulari posito pro plurali). ITALIA psalm. 44, 18 (Cas.) -es confitebunt (*sic*) tibi (VVLG. populi, *gr. v. p.* 1843, 41). *ibid.* 149, 7 (Cas.) ut faciat vindicta in -bus, correptiones in -bus (LXX *ἐν τοῖς ἔθνεσιν*... *ἐν τοῖς λαοῖς*, *v. p.* 1843, 41). VVLG. in nationibus... in populis). *al.* ANTH. 424, 1 PANEG. 3 (11), 16, 2. 5 (8), 19, 3 communi -ium voce. 7 (6), 10, 2 *al.* AVIEN. Arat. 502 ora 98. 252 orb. terr. 1014. 1062 saepe. AMM. 14, 11, 30 Dionysium -ium quondam terrorem. 24, 1, 13 astus -is Assyriorum *eqs.* 24, 3, 4 opimitas. 25, 1, 13. 27, 8, 9 diffusam variarum -ium plebem. 30, 6, 2. *passim.* VEG. mil. 3, 9 HIER. hom. Orig. in Ezech. 6, 3 p. 380, 9 B. in Ier. 2, 84, 3 *al.* VVLG. deut. 18, 14. 32, 28 Is. 14, 32 Ier. 18, 9 Joel 1, 6 saepissime. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 123, 13 B. iste alienigena et obscurae -is homo et degeneris (*de Abdimelech Aethiope*). CLAVD. 5, 149. 24, 159 Stikichoni debemus, quod cuncti -s una sumus. *al.* AVG. civ. 8, 10 p. 336, 15 D. 16, 3 p. 126, 27. 18, 6 p. 263, 10. *al.* saepe. COD. Theod. 16, 8, 24 (*a.* 418) illos... qui -is huius (*i. Iudaicae*) perversitati devincti... probantur *eqs.* COD. Iust. 1, 46, 4 (*a.* 443). *et frequentissime.*

2 *refertur ad certum populi nomen: a per appositionem:* VERG. georg. 2, 385 Ausonii, Troia -s missa, coloni. Ov. trist. 3, 10, 5 Sauromatae..., fera -s (*cf.* LIV. 10, 2, 4 Illyrii Liburnique et Histri, -es ferae et... infames). LIV. 1, 30, 4 Sabinis..., -i... secundum Etruscos opulentissimae. 1, 57, 1. 5, 35, 5 Gallos, novam -em. 7, 27, 7 Vulsci, ferocior ad rebellandum quam ad bellandum -s (*cf.* 36, 17, 5 Macedones Thraces... Illyrii..., ferocissimae [bellicosissimae M] omnes -es. VELL. 2, 106, 2 FLOR. epit. 1, 13, 4. AVIEN. ora 524 Indigetes..., -s ista dura [l. 40], -s ferox *eqs.*). 7, 29, 1 adversus Samnites, -em opibus armisque validam (21, 26, 6 TAC. ann. 15, 1 *al.*). 8, 22, 8 a Graecis, -e lingua magis strenua quam factis. 9, 15, 1. 21, 31, 5. 29, 1, 25 Ausetanos..., vicinam -em. 36, 17, 8 in Aetolis..., -e vanissima (*cf.* CVRT. 4, 1, 30 Aegyptii, vana -s *eqs.*). 40, 57, 6 *al.* SEN. nat. 6, 7, 1 Germanos, avidam belli -em. LVCAN. 3, 269 Lacedaemonii, moto -s aspera freno. 9, 439 Nasamon, -s dura (AVIEN. orb. terr. 250 Cimmerici. *v. et l.* 34). PLIN. nat. 4, 3 Dassaretas..., liberam -em. 5, 73 *al.* SIL. 1, 170 Poeni... saevis -s laeta. 1, 215. 3, 306 Autololes, levibus -s ignea plantis. *al.* STAT. Theb. 4, 299 Arcades..., -s una viris, sed dissona cultu. TAC. hist. 5, 2. ann. 13, 37 Moschi, -s ante alias socia Romanis. *al.* APVL. flor. 6 p. 19 Indi, -s populosa cultoribus et finibus maxima (AVR. VICT. Caes. 21, 2 Alamannos). AMM. 29, 6, 8. *et al.* b *ut nationis nomen -i attribuat eodem casu quo -s est (expectes potius ethnici vel gen. plur. vel formam adiect., v. s. iuncturis p. 1854, 31 sqq. 1855, 5 sqq.):* LIV. 5, 35, 2 prope antiquam -em Laevos Ligures. COLVM. 1, 3, 9 acutissimam -em Poenos. PLIN. nat. 4, 35. 38 -s Bisaltae. 4, 116. 5, 21 -s Macurebi... -s Nabales. 6, 14 -s Saltiae. 6, 21 -es Canthadas, Opharitas. 6, 64. 67 -s Andarae. 6, 73. 76 -s Pandae. 6, 79 Aspaganos -em. 6, 93. 94. 98 Ori -s. 6, 99. 148 -es Nochaeti, Zurazi, Borgodi *eqs.* 6, 149. 150. 153. 159. 178 -s Catadupi. *al.* AVIEN. ora 464 Gymnetes... -s. 700. orb. terr. 480 Cemsii -s agit (1345. *cf.* 870 -s aspera degit Eniochi). 513 prisca Locri (*nom. plur.*) -s. 536 Hylli. *al.*

D *praevallet notio loci, in quo una quaeque -s collocata est, i. q. terra, regio, urbs (e. g. l. 78. 81. 82. p. 1854, 2. 3. 7. 8. 9. 13. 14): cf. δῆμος.* 1 -i adscribuntur eae res, quae alioquin non populi, sed terrae sim. sunt (hic autem certi fines statui nequeunt, cum alteram notionem pro altera positam inveniri nemo ignoret; *v. e. g.* Housman *ad* MANIL. 4, 602 l. 73): Ov. met. 4, 209 -is odoriferae (*de oriente. cf.* MART. 14, 199, 2 ab auriferis -bus). 15, 829 -es... ab utroque iacentes oceano (NEMES. cyn. 251 -s ampla iacet trans Calpen. *cf.* AVIEN. ora 252 quidquid annem -is huius adiacet [*i. Hiberum*],... Hiberiam cognominant. *v. et p.* 1852, 49. 1854, 8). Pont. 4, 10, 22 -bus, obliqua quas obit Hister aqua. LIV. 34, 20, 2 Lacetanos, deviam et silvestrem -em. 44, 9, 4 bestiis omnium -ium circum complere (SEN. dial. 7, 11, 4 Nomentanum et Apicium, ... super mensam recognoscentis omnium -ium animalia). MANIL. 4, 602 laeva freti caedunt Hispanas aequora (M, -e GL) -is. 4, 835 cum patrias Phaethon temptavit habenas, arserunt -es *eqs.* VELL. 2, 120, 3 cis Rhenum (-o AP) sitarum -ium (FLOR. epit. 2, 3, 2. *v. supra p.* 1852, 56). SEN. Oed. 475 quasque Maeotis alluit -es (A, ordo turbatus in E)... quasque despectat... sidus Arcadium *eqs.* (*cf.* MELA 2, 6 Borysthenes -em sui nominis adluit. *al.*). dial. 6, 18, 6. MELA 3, 30 annium in alias -es exeuntium Danuvius et Rhodanus. PLIN. nat. 4, 79 Danubius per innumeras lapsus -es. 4, 83. 6, 154. 14, 8. 37, 65 nobilissimi smaragdi Scythici, ab ea -e, in qua reperiuntur, appellati. *al.* VAL. FL. 4, 133 fluvios -emque et litora (Colchidos)... explorare. 4, 713 Ponti... omne solum regesque (*i. 'regna'*) patent -esque repostae. STAT. Theb. 2, 181 -is..., quas

Doricus alligat intus Isthmos *eqs.* (Ach. 1, 410). ARNOB. nat. 1, 3 p. 6, 23 universas... -es saepenumero desolatas et viduatas suis esse cultoribus. 1, 16 p. 12, 15 quod habitarent... in eorum -bus Christiani (*item l.* 16. 19). AVIEN. ora 634 orb. terr. 941. *et al.*

2 *refertur ad nomen terrae, regionis, urbis:* CIC. Tusc. 5, 77 India..., in ea tamen -e. CAES. civ. 3, 80, 1 Gomphos pervenit..., quae -s... legatos miserat. NEP. praef. 5 in eisdem -bus (*supra:* tota... Graecia). DAT. 4, 1 Cataoniam..., quae -s iacet supra Ciliciam. MILT. 4, 2 Eretriam... omnesque eius -is cives. VERG. Aen. 1, 533 Italiam dixisse ducis de nomine -em (3, 166. *cf.* Ov. fast. 1, 237 -i mansit Saturnia nomen). 7, 671 Tiburtia moenia..., Tiburti dictam cognomine -em (11, 246 Diomedes urbem Argyripam patriae cognomine -is... condebat; *i. 'urbis'*, *sc. Ἀργυρὸς Ἰππύλον*). Ov. met. 3, 35 Tyria... de -e profecti. LIV. 36, 34, 9. frg. 22 ab Ilercaonia et Contestania..., utraque socia -e. VAL. MAX. 6, 4 ext. 1 Lusitania..., sola -is eius urbs Cinginnia. CVRT. 6, 2, 12 hinc in Parthienem perventum est, tunc ignobilem -em (9, 8, 28 in proximam -em Pataliam). MELA 1, 18 PLIN. nat. 2, 231. 6, 129. 142 Arabia -ium nulli postferenda. 7, 204. 13, 44 Archelaide et Phaselide atque Liviade, -is eiusdem (*i. Hiericuntis*) convallibus. 35, 101 Caunus, -is Rhodiis subiectae. 37, 175 *al.* MART. 10, 12, 1 Aemiliae -es et Apollineas Vercellas... qui petis (*i. 'regiones' viae A. adiacentes*). FLOR. epit. 2, 7, 1. AMM. 22, 15, 2 Aegyptum -em. *et al.*

3 *de ipsa patria, solo nativo:* PLIN. nat. 16, 197 est per se -ium quoque in abietibus differentia. 18, 63 tritici genera plura, quae fecere -es (*i. genera sec. terras, in quibus gignuntur, discreta sunt*). 19, 164 peregrinum et careum -is suae nomine (*i. Cariae*) appellatum. AMM. 19, 2, 1 urnam ossa filii continentem ad -em (*i. 'in patriam'*) humo mandandam portari statuerat rex Chionitarum.

E *iuncturae selectae (ad A—D):* 1 *indicatur -is nomen: a per ethnici genet. plur. (saepissime apud scriptores inde a CIC. CAES. SALL., raro apud poetas, quorum exempla dedi omnia, scriptorum selecta; v. et p. 1851, 9. 11 sqq. 20 sqq.): a sing. -s cum gen. epexeget. (partit.: infra l. 37. 56. 57. 61. 62. 67):* Achaeorum: LIV. 32, 19, 1. 41, 22, 8 *al.* Aegyptiorum: CIC. rep. 3, 14. *et al.* Aequorum: CIC. rep. 2, 36 LIV. 1, 55, 1. Aethiopum: PLIN. nat. 5, 16 (*partit.*) *al.* AVIEN. orb. terr. 738. Aetolorum: LIV. 35, 12, 1. 36, 26, 4 *al.* VAL. MAX. 4, 3, 7 STAT. Theb. 2, 371 (Aetolum). Amazonum: CVRT. 6, 5, 24 PLIN. nat. 6, 35 VAL. FL. 4, 603 (-idum). *et al.* Arabum: PLIN. nat. 6, 117. *et al.* Ausonum: LIV. 9, 25, 3. 9. Bessorum: AMM. 27, 4, 11. Byzeron: AVIEN. orb. terr. 945. Camaritarum: AVIEN. orb. terr. 886 (Tama- vel aba- *codd., corr. Vadian.*). PRISC. perihieg. 682. Cappadocum: PLIN. nat. 6, 6 *al.* AVIEN. orb. terr. 1152 Celtibero- rum: LIV. 28, 2, 13. Chaldaeorum: ISID. orig. 9, 2, 3. Chalybum: VAL. FL. 4, 611. *et al.* Cilicum: CIC. div. 1, 2 epist. 15, 1, 3 MANIL. 4, 799. Curictum: LVCAN. 4, 406 (-etum *v. l.*). Cynetum: AVIEN. ora 223. Danaum: VERG. Aen. 1, 96. Dardanidum: AVIEN. orb. terr. 1342. Dardanorum: LIV. 40, 57, 5. 44, 30, 4. Durateum: AVIEN. orb. terr. 946. Elesycum: AVIEN. ora 586. Epirotarum: LIV. 32, 10, 2 *al.* Etmanum: AVIEN. ora 300. Gallograecorum: FLOR. epit. 2, 11, 3. Gallorum: p. 1843, 30. SALL. Catil. 52, 24 SEN. nat. 3, 11, 3 LVCAN. 4, 10. *et al.* Germanorum: p. 1843, 34. 1852, 6. TAC. Germ. 44 ann. 1, 58 *al.* Gothorum: AMM. 26, 6, 11 AMBR. fid. 56. *et al.* Graecorum: LIV. 34, 48, 4. Hebraeorum: AMBR. fid. 76 *al.* Hiberum: AVIEN. ora 552. Hiernorum: AVIEN. ora 111. Idumaeorum: AVG. civ. 15, 8 p. 74, 11 D. *al.* Illyriorum: LIV. 33, 34, 11 (*partit.*). 44, 31, 6 *al.* Indorum: AVIEN. orb. terr. 1310. *et al.* Ionum: CIC. Flacc. 64 (*partit.*). Italum: VERG. Aen. 6, 92 SIL. 10, 492. 15, 394. Iudaeorum: CORP. VI 944 (*a.* 81). TERT. *adv.* Marc. 4, 1 p. 423, 21 *al.* CAES. AREL. grat. 29. *et al.* Lapithum: VERG. Aen. 7, 304. Latinorum: LIV. 1, 49, 8. Ligurum: LIV. 28, 46, 9 (*partit.*). 40, 34, 9 *al.* Macedonum: NEP. reg. 2, 1 LIV. 33, 34, 5 (*partit.*). 36, 8, 4 *al.* CVRT. 10, 6, 13 *al.* Macetum: STAT. Ach. 1, 202. Mariandinon: AVIEN. orb. terr. 960. Marsorum: GELL. 16, 11, 1 AVIEN. orb. terr. 523 (Marsum). Maurorum: *infra l.* 82. p. 1851, 26. PANEG. 3 (11), 17, 1. CORP. VIII 9835 (*a.* 508) pro sal(ute) et incol(umitate) reg(is) Masunae gent(is) Maur(orum) et Roman(um) (*v. Dessau ad 859*). Paphlagonum: MELA 1, 104 (*partit.*). Parthorum: TAC. ann. 12, 44 *al.* Persarum: CVRT. 4, 14, 24. Phrygum: VERG. Aen. 5, 785 SIL. 1, 106. *et al.* Punicorum: AVIEN. ora 346. Pygmaeorum: PLIN. nat. 6, 188 *al.* Romanorum: *v. supra l.* 66. LAMPR. Alex. 28, 7. *et al.* Sabinorum: CIC. Balb. 31. *et al.* Scytharum: CVRT. 4, 6, 3 *al.* Senonum: SIL. 11, 30. Sueborum: CAES. Gall. 4, 1, 3. Teucrorum: SIL. 17, 347. Thessalorum: LIV. 35, 16, 12 *al.* PLIN. nat. 8, 182. *et al.* Thracum: Ov. met. 13, 565 LIV. 45, 42, 9. *et al.* Tyrrhenorum: AVIEN. orb. terr. 490. Volsorum: CIC. Balb. 31 VERG. Aen. 11, 432 LIV. 2, 22, 1 *al.* *et alia.*

β *plur. -es cum gen. partit.:* Aethiopum: LVCAN. 9, 651. Arabum: LVCAN. 9, 518. Cappadocum: MART. 12, 26, 6. Colcho- rum: PLIN. nat. 6, 12. Gallorum: CIC. Flacc. 63. Germanorum: CIC. Pis. 81 LIV. perioch. 140 p. 121, 3. *et al.* Gothorum: AMM. 31, 3, 8 ORIGO Const. 6, 34 chron. I p. 11, 2. *et al.* Indorum: CVRT. 9, 4, 24. Italum: VERG. Aen. 6, 92. Massylum: VERG. Aen. 6, 60. Maurorum: TERT. *adv.* Iud. 7. Medorum: R. GEST. div. Aug. 6, 9. Nomadum: MART. 12, 29 (26), 6. Parthorum: R. GEST. div. Aug. 6, 9 PLIN.

[G. Meyer]

nat. 8, 191. 30, 103. Sarmatarum: PLIN. nat. 2, 246. 16, 160 TAC. hist. 1, 2. Scytharum: AMM. 22, 8, 42. 23, 6, 13 *al.* Silvorum: PLIN. nat. 6, 29. Sueborum: TAC. hist. 1, 2. Thraecum: TAC. ann. 4, 46. *et alia.*

*b per ethnici formam adiectivam (aut i. q. 'illi vel illi' aut '-s quaedam illorum', velut -s Gallica pro 'Gallis': SALL. Catil. 40, 1; contra pro '-e quaedam Gallorum': LIV. 21, 16, 6 TAC. Germ. 28 *al.* quae non discrevi):* Achaea: STAT. Theb. 6, 651. Achiva: OV. met. 14, 191 SEN. Med. 227. *et al.* Actaea: SEN. Phaedr. 1149 *al.* STAT. Theb. 12, 175. Aegyptia: *p.* 1849, 22. SER. SAMM. 139. Aequicula: VERG. Aen. 7, 746. Aetola: HOMER. 202 AVIEN. orb. terr. 592. Amorea: CYPR. GALL. num. 575. Apula: HOR. sat. 2, 1, 38. Aquitana: TIB. 1, 7, 3. 2, 1, 33 AVSON. 296, 6. Arabica: AVSON. 30, 6. Arcadia: STAT. Theb. 9, 792. Aremorica: AVSON. 200, 23. Argolica: VERG. Aen. 2, 78 STAT. Theb. 3, 462 MART. 4, 66, 9. *et al.* Ariana: PLIN. nat. 1, 12, 18 *al.* Armeniaca: PLIN. nat. 16, 41. Asiaca: AMPEL. 47, 5. Asia-tica: VAL. MAX. 1, 7 ext. 5. Attica: AVSON. 348, 5. Ausonia: OV. met. 15, 646 *al.* LAVS Pis. 230. *et al.* Ausonis: AVIEN. orb. terr. 309. Bacchiua: *p.* 1851, 24. Bastetana: LIV. 28, 3, 3 (*hispan-codd.*). Bebrycia: VERG. Aen. 5, 373. Bessica: CIC. Pis. 84. Cadmea: SIL. 1, 6, 17, 351. Cappadoca: COLVM. 10, 184. Caria: VAL. MAX. 4, 6 ext. 1. Caspia: PLIN. nat. 6, 40. 45 *al.* Cea: OV. met. 10, 120. Celtibera: MART. 1, 49, 1. Celtica: PLIN. nat. 4, 116. Cercetia: AVIEN. orb. terr. 866. Chaldaea: CLAUD. 3, 148 AVG. civ. 16, 13 *p.* 147, 25 D. Chal-daica: PLIN. nat. 6, 121. Colchis: VAL. FL. 5, 417 STAT. Theb. 9, 610. Dardana: HOR. carm. 1, 15, 11 TREB. Claud. 13, 2. Dardania: ACC. trag. 523 VERG. Aen. 1, 602. *et al.* Daunia: VERG. Aen. 8, 146. Epirotica: PLIN. nat. 4, 33. Essedonia: LVCAN. 3, 280. Etrusca: PROP. 2, 1, 29 OV. met. 15, 559 PAVL. FEST. *p.* 322 TAC. ann. 4, 65. *et al.* Euganea: PLIN. nat. 3, 133. Gaetula: PLIN. nat. 5, 17. Gallaica: PLIN. nat. 8, 166. Gallica: *v. supra l. 6.* LIV. 21, 55, 4 *al.* MELA 3, 23. *et al.* Germana: VELL. 2, 12, 2 TREB. trig. tyr. 3, 6. *et al.* Germanica: SVET. Claud. 24, 3. Getica: OV. trist. 5, 7, 13. Gothica: *p.* 1849, 31. ANON. Vales. 11, 49 CASSIOD. var. 8, 9, 8. *et al.* Graeca: COLVM. 12, 4, 2 PLIN. nat. 3, 50 *al.* Graia: LVCAN. 3, 3 OV. met. 4, 16 PLIN. nat. 34, 26 STAT. Theb. 3, 339. *et al.* Haemonia: OV. trist. 1, 10, 30. Hebraea: HIER. epist. 65, 17, 1 AVG. civ. 16, 11 *p.* 144, 2 D. *al.* Hectorea: VERG. Aen. 1, 273 (*de Romanis, item* SIL. 2, 342). Hibera: PETRON. 121, 112. Hispana: *p.* 1853, 73. LIV. 21, 16, 5 SIL. 1, 629. *et al.* Hylaea: VAL. FL. 6, 74. Idumaea: AVG. civ. 18, 47 *p.* 330, 25 D. Iliaca: MANIL. 2, 1. Illyrica: PAVL. FEST. *p.* 69. Illyriciana: TREB. Claud. 14, 2. Inachia: STAT. Theb. 2, 32. Isaurica: PLIN. nat. 5, 94. Israelitica: AVG. civ. 16, 21 *p.* 157, 28 D. *al.* Itala: LVCAN. 1, 119 VERG. Aen. 7, 85 *al.* PLIN. nat. 30, 12. *et al.* Italica: SALL. hist. frg. 1, 19 LIV. 35, 14, 9 *al.* MELA 2, 55 *al.* STAT. silv. 4, 6, 78 (*Italiae M.*). *et al.* Iudaea: COLVM. 3, 8, 2 TERT. adv. Marc. 4, 36 *p.* 545, 17 AVG. civ. 4, 31 *p.* 186, 25 D. *et al.* Iudaica: TERT. adv. Marc. 4, 14 *p.* 459, 23 *al.* Lapithaea: OV. met. 12, 530. Latia: OV. met. 14, 832 *al.* MART. 11, 53, 2 (*plebis pars codd.*). Latina: VERG. Aen. 8, 55 STAT. silv. 1, 2, 70. Libyca: VERG. Aen. 4, 320 LVCAN. 9, 511 *al.* MART. 2, 56, 1 *al.* TERT. anim. 49 *p.* 380, 11. *et al.* Lucana: SIL. 12, 476. Ly-cia: OV. met. 6, 382 PLIN. nat. 5, 97. Lydia: VERG. Aen. 8, 480 *al.* Maeonia: SIL. 8, 483. Marrucina: SIL. 15, 566. Marruvia: VERG. Aen. 7, 750. Martia: LIV. 10, 27, 9 (*i. 'Romani'*, AVG. civ. 4, 29 *p.* 182, 3 D. *aliter p.* 1848, 28). Massyla: VERG. Aen. 4, 483 SIL. 2, 108 *al.* Mas-syla: LVCAN. 4, 682. Maurica: AMM. 30, 7, 10. Maurusia: VERG. Aen. 4, 207. *et al.* Medica: TERT. pall. 4 *p.* 939 Oe. Moesica: PLIN. nat. 4, 3. Molossa: OV. met. 1, 226. Mysa: OV. Pont. 4, 9, 77. Paeonia: PLIN. nat. 4, 35. Palaestina: SIL. 3, 605. Palatina: OV. met. 14, 622. Paphla-gonia: PLIN. nat. 6, 5. Parthica: AMM. 14, 11, 4 *al.* Parthina: SVET. Aug. 19, 1. Pelasga: OV. met. 12, 7. Peliaca: STAT. Ach. 2, 165. Pel-laea: AVIEN. orb. terr. 374. Peloponnesiaca: MELA 2, 43. Pergamea: VERG. Aen. 6, 63. Persica: CVRT. 10, 1, 22 AMM. 15, 2, 2. Pharia: LVCAN. 10, 171 STAT. silv. 2, 5, 29. Pheraea: OV. Pont. 2, 9, 43 (*de Alexandro Phraeorum tyr.*). Phrygia: OV. epist. 16, 57 met. 6, 177 *al.* SIL. 2, 351. *et al.* Pontica: CVRT. 10, 10, 4 ORIGO Const. 6, 35 chron. I *p.* 11, 6. *et al.* Prasiaca: PLIN. nat. 6, 82. Pygmaea: PLIN. nat. 10, 58. Romana: VERG. Aen. 1, 33 OV. fast. 2, 687 *al.* LIV. 9, 3, 12 MANIL. 3, 23 SEN. contr. 10, 4, 3 LVCAN. 9, 1014 FRONTO *p.* 217, 3 N. *et pas-sim.* Romulea: CASSIOD. var. 8, 10, 11. Rutula: SIL. 1, 658. Sa-bina: CIC. rep. 3, 7 OV. met. 14, 832 *al.* Salentina: VARRO frg. Prob. Verg. ecl. 6, 31. Saracena: AMM. 14, 8, 5. Sarmatica: OV. trist. 5, 7, 13 MART. 8, 11, 3 TAC. hist. 1, 79. Scythica: OV. trist. 5, 10, 48 VAL. FL. 4, 10 AMM. 31, 5, 15. *et al.* semigermana: LIV. 21, 38, 8. Sequana: LVCAN. 1, 425. Sicana: VERG. Aen. 8, 328 SIL. 14, 258. Sicula: PLIN. nat. 21, 61. Sidonia: SIL. 2, 655 *al.* Sueba: TAC. ann. 2, 45. Syria: MANIL. 4, 750. Syrtica: SEN. epist. 90, 17 CVRT. 4, 7, 20. Taurica: AMM. 28, 4, 32. Taurisca: CATO orig. 37 (Plin. nat. 3, 134). Thermo-dontia: SEN. Herc. f. 246. Thessala: CLAUD. 8, 542. Thracia: *p.* 1849, 35. Threissa: PHAEDR. 3 prol. 56. Troiana: VERG. Aen. 4, 425. Troi-u-gena: LVCAN. 1, 465. Tyrrhena: CIC. carm. frg. 3 (*de consul.*), 34 OV. met. 15, 577. Tyria: *p.* 1854, 14. SIL. 13, 16 *al.* Vandalica: IORD. Get. 113 COD. Iust. 1, 17, 2 pr. (*a. 533*). Veneta: SIL. 12, 217. Volca: CIC. rep. 3, 7 VERG. Aen. 7, 803. *et alia.*

c additis nominibus variis: a terrae, regionis sim.:

-s (-es): Aemiliae: *p.* 1854, 21. Africae: LIV. 30, 44, 10 CVRT. 10, 10, 1. Arabiae: PLIN. nat. 6, 98. Asiae: MANIL. 1, 770 FLOR. epit. 4, 11, 7. Canopi: VERG. georg. 4, 287. Erebi: *p.* 1851, 47. Europae: PLIN. nat. 4, 40. Galliae: PANEG. 8 (5), 2, 4. Germaniae: PLIN. nat. 4, 106 *al.* TAC. hist. 3, 41 *al.* Graeciae: LIV. 33, 16, 1. 35, 12, 4 *al.* Hispaniae: NEP. Hann. 3, 2 VELL. 2, 5, 1. *et al.* Indiae: CVRT. 9, 4, 16 *al.* PLIN. nat. 2, 184 *al.* APVL. flor. 15 *p.* 56. Italiae: LIV. 10, 16, 6 TAC. ann. 11, 24. *et al.* Libyae: CORIPP. Ioh. 2, 40. Mace-doniae: LIV. 31, 40, 10. Mauretaniae (Caesar): PLIN. nat. 5, 52. Nu-midia: *p.* 1851, 28. Pyrenes: SIL. 16, 246. Syriae: CIC. prov. 15. Thraciae: PORPH. Hor. carm. 1, 35, 40 AMM. 26, 7, 5 *al.* *β maris, fluminis principalis sim.:* -s (-es): Eridani: SIL. 8, 589. Oceani: SIL. 2, 396. Rhodani: LVCAN. 6, 145. Tagi: MART. 12, 2(3), 3. *γ aucto-ris, ductoris, regis sim.:* -s: Abrahae: TERT. adv. Marc. 5, 9 *p.* 604, 5 *al.* Aeneadarum: TERT. apol. 25, 8. Amyci: VERG. Aen. 5, 373. Minyae: LVCAN. 6, 385 (*de Argonautis*). Pelopis: [VERG. Aen. 3, 204*] STAT. Theb. 7, 249. Priami: VERG. Aen. 3, 1. Romuli: PORC. LIC. carm. frg. 1, 2 *p.* 44 M. CATVLL. 34, 24.

2 iuncturae nominales: a accedit per abundan-tiam genet. plur.: α hominum -s (*aliter supra p.* 1846, 56): LVCAN. 1, 119 MANIL. 1, 378. 2, 607. 4, 724 PLIN. nat. 6, 55 FIRM. err. 15, 1 math. 1, 10, 7. 8 AVIEN. orb. terr. 1021. *β virorum (virum)* -s: VERG. georg. 3, 382 AVIEN. orb. terr. 274. 302. 352. *b gen.*

-is, -ium: α pendens ex subst.: caput: LIV. 21, 5, 4. 39, 4. 32, 30, 6 *al.* VAL. MAX. 7, 4, 5 PLIN. nat. 2, 184 TAC. ann. 3, 43. *et al.* (*aliter infra p.* 1862, 55). commercium: SEN. dial. 6, 26, 6 CVRT. 6, 10, 23 MELA 1, 102. concilium: LIV. 3, 2, 3. 6, 10, 7. 32, 19, 9. 39, 33, 8 *al.* consensus: BELL. Alex. 66, 3 LIV. 36, 5, 1 PLIN. nat. 1, 7, 58. 28, 26 *al.* TAC. ann. 1, 55. consilium: LIV. 35, 35, 5 (*conc-B*). 38, 1, 4 FLOR. epit. 4, 12, 60. conventus: LIV. 38, 30, 2. differentia: *p.* 1854, 25. PLIN. nat. 1, 2, 80. 27, 145. disciplina: LIV. 36, 6, 2 SEN. epist. 36, 7. diversitas: PLIN. nat. 1, 18, 47. 11, 271 SACR. Greg. 92, 1. *et al.* dux: NEP. reg. 1, 1. fines: CAES. Gall. 6, 25, 3 LIV. 38, 18, 12 COLVM. 1, 3, 12 ITALIA deut. 32, 8 (Caes. Arel. grat. 34) (VVLG. terminos po-pulorum). *et al.* lingua: VAL. MAX. 6, 1 ext. 2. 8, 7 ext. 16 PLIN. nat. 4, 94. 5, 53 PANEG. 9 (12), 26, 1. *et al.* litterae: VAL. MAX. 1, 1 ext. 2. 8, 7 ext. 2 CVRT. 10, 1, 14. mos: BELL. Alex. 24, 3 OV. epist. 15, 149 LIV. 21, 20, 1 *al.* VAL. MAX. 2, 6, 17 *al.* CELS. 7, 25, 1^a SEN. Med. 752 CVRT. 7, 8, 8 *al.* SIL. 16, 47 TAC. hist. 4, 15. *et al.* (*v. et p.* 1850, 62). nobilissimus: LIV. 27, 15, 3. 39, 49, 2 VAL. MAX. 4, 3, 1 CVRT. 7, 11, 28. nomen: *p.* 1852, 3. LIV. 35, 48, 5 SEN. dial. 11, 7, 5 CVRT. 4, 14, 3 COLVM. 10, 409 SIL. 9, 545 TAC. hist. 2, 89. *et al.* origo: TAC. Germ. 2 TERT. apol. 16, 2 (nat. 1, 11 *p.* 80, 26). praetor: LIV. 26, 24, 7. primores: CVRT. 8, 1, 9 TAC. hist. 4, 14 *al.* princeps: LIV. 31, 43, 5. 34, 23, 5. 44, 31, 9 *al.* PAVL. FEST. *p.* 158 VELL. 2, 118, 2 CVRT. 9, 8, 16 AMM. 31, 7, 8 VVLG. I Macc. 14, 47. *et al.* ritus: OV. met. 15, 5 Pont. 3, 2, 79 PLIN. nat. 30, 99 STAT. Theb. 7, 179 VVLG. gen. 34, 22. *et al.* (*v. et p.* 1850, 63). salus: CIC. fin. 2, 119 PANEG. 5 (8), 4, 3 (*aliter infra p.* 1864, 80). spolia: SEN. epist. 87, 41 CVRT. 10, 2, 23. *et al.* tributum: SEN. suas. 6, 7 SEN. Thy. 461. *et alia.* *β gen. -ium abundanter adverbis additur vi locali,*

ut idem fere sonet atque 'orbis terrarum', 'mundus' (cf. terra-rum [v. l. 80], πῶς γῆς): interrogativa: quo: PLAVT. Bacch. 831 sequere hac me, faxo iam scies. :: quo -ium? Rud. 824 non... quo hinc... -ium aufugiam scio. APVL. met. 6, 26. ubi: PLAVT. Epid. 678 ubi illum quaeram -ium? Pseud. 619 ubi tu me novisti -ium eqs? Rud. 469 ubi tu, Ampelisca, es -ium? Truc. 914 SALL. Iug. 54, 2 APVL. apol. 39. 59. ubinam: PLAVT. Merc. 433 quo vortisti? :: ad illum qui emit. :: ubinamst is homo -ium? CIC. Catil. 1, 9 ubinam -ium sumus? SIDON. epist. 8, 7, 1. unde: PLAVT. Asin. 90 face id (*argentum*) ut paratum iam sit. :: unde -ium? Cist. 668 Epid. 483. Pseud. 966 unde ego hominem hunc esse dicam -ium? TERT. pall. 4 *p.* 932 Oe. *generalia aut negativa:* alibi: APVL. flor. 16 *p.* 73 -ium et civitatum (*p.* 1850, 25). 18 *p.* 86. Socr. 15 *p.* 154 alius deus alibi -ium. longe: MARCIUS frg. LIV. 25, 12, 9 (= MACR. Sat. 1, 17, 28) hostis (-em Macr.), Romani, si expellere vultis, vo-mica (-cam Macr.) quae -ium venit longe, Apollini vovendos censeo (*c. v. Macr.*) ludos eqs. CIC. Att. 6, 3, 1. epist. 12, 22, 2 tyrannoctoni... absunt. nusquam: PLAVT. Amph. 620 sed quid ais? num ob-dormivisti dudum? :: nusquam -ium. 686 te... nusquam vidi -ium. Cas. 70 fit. Men. 262. Merc. 606 si neque hic neque Acherunti sum, ubi sum? :: nusquam -ium. Pseud. 402. 405. TER. Ad. 540 fratrem nusquam invenio -ium. HYG. Gell. 10, 16, 5 LIV. 40, 12, 5 TREB. trig. tyr. 3, 10 COD. Theod. 2, 4, 2 (*a. 322*). quoquo: PLAVT. Merc. 858 me usque quaerere illam, quoquo hinc abductast -ium. quovis: ACC. trag. 599 Tiresias iussit Vlixem proficisci exilium quovis -ium. TER. Haut. 928 immo abeat multo malo (potius multo A, malo om. p) quovis (qui- A, corr. Iov.) -ium. ubicumque: CIC. Verr. II 5, 143 ubicumque terrarum et -ium. nat. deor. 1, 121. ubique: SEN. contr. 2, 1, 12 caeduntur <ubi>que -ium (*Bursian, caedunturque O*) silvae. APVL. flor. 16 *p.* 73. 77. 18 *p.* 91 AVG. civ. 15, 14 *p.* 87, 12 D. ubi-ubi: PLAVT. Asin. 287 perii... nisi Libanum invenio iam ubiubi est -ium. Mil. 1879. ubivis: TER. Her. 284 quanto... praestabilis ubi-

vis -ium agere aetatem. undecumque: VOPISC. quatt. tyr. 14, 4. undique: FRONTO p. 120, 19 N. p. 145, 18 vinum... exterminatum. VOPISC. quatt. tyr. 5, 3 SIDON. epist. 3, 3, 2. uspiam: APVL. flor. 14 p. 48. usquam: PLAVT. Aul. 413. neque ligna ego usquam -ium praeberi vidi pulchrius. Mil. 685. Poen. 825 neque perior neque peior alter usquam est -ium. Pseud. 98. TER. Hec. 293 an quisquam usquam -iumst aequae miser? AVR. Fronto p. 47, 14 N. APVL. met. 2, 20 COD. Theod. 9, 45, 4, 2 (a. 431). v. et l. 16. minime -ium (propria significatione iam plane attenuata vim adverbii amplificat): cf. PAVL. FEST. p. 123 'minime -ium' dicebant pro eo, quod est omnium -ium iudicio minime esse faciendum. PLAVT. Merc. 418 quid si... reddatur illi unde emptum est? :: minime -ium. Poen. 690 illi dixerunt... te quaeritari a muscis. :: minime -ium. TER. Eun. 625. Phorm. 1033 merito[n] hoc meo videtur factum? :: minime -ium. APVL. met. 9, 17. umquam: ENN. scaen. 222 quis homo te exsuperavit umquam -ium impudentia? (opt. codd. Cic. Tusc. 4, 77; usquam Bentley, Vahlen, fort. et nonnulli codd. rec.; tutatur Skutsch, Kl. Schr. 305).

c epitheta: α adduntur pronominalia aut adi. ad indicandam quamlibet (certam sive indefinitam) populorum multitudinem: cunctae (i. q. 'omnes terrarum homines', 'mundus'): p. 1848, 79. 1849, 60. 83. 1851, 32. CIC. Flacc. 17. 63 dom. 132 p. red. ad Quir. 25 Pis. 23 AETNA 572 PREC. herb. 3 LVCAN. 7, 659 PLIN. nat. 3, 39 al. VVLG. ler. 46, 28 saepe. PS. AVG. quaest. test. I 115, 16. et saepissime. omnes (i. q. 'universitas hominum' aut 'totus orbis terrarum'): v. e. g. p. 1848, 70. 1849, 8. 55. 56. 59. 1850, 5. 9. ENN. frg. var. 48 PLAVT. Rud. 1 CIC. Verr. II 4, 115 Manil. 44 leg. agr. 1, 9. 18. 2, 22. 23. 33. 72 Catil. 4, 2. 11 Arch. 23 dom. 103. 143 p. red. in sen. 6 Balb. 16 Pis. 16. 29. 92 Scaur. 45^r Planc. 78 Mil. 90 Marcell. 9 Deiot. 15. 18 Phil. 2, 112. 11, 39. 13, 30 de orat. 1, 14. 15 rep. 3, 33 leg. 2, 42 fin. 2, 28. 118 Tusc. 1, 30 nat. deor. 1, 46. 62. 2, 12 off. 3, 25. 83 epist. 1, 9, 24. 3, 11, 3. 10, 10, 2. 15, 13, 3 CAES. Gall. 5, 54, 5. praeterea frequentissime. tota: p. 1849, 30. CIC. Flacc. 12 LIV. 34, 46, 4 al. SEN. Herc. O. 397 (plur., sic: dial. 5, 19, 5 nat. 6, 1, 7 LVCAN. 9, 651). IVV. 8, 115. et al. universa: p. 1850, 8. LIV. 1, 1, 3 al. SEN. dial. 7, 25, 4 COLVM. 1, 3, 6 PLIN. nat. 25, 82 al. QVINT. inst. 5, 7, 5 TAC. hist. 4, 21 al. MIN. FEL. 6, 3 TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 27 ITALIA psalm. 71, 17 (Tert. adv. Marc. 5, 9 p. 604, 25; VVLG. tribus, gr. v. p. 1843, 42). VVLG. et AVG. civ. passim. et saepissime.

β de situ populi: Alpina: CORP. V 7817 (Plin. nat. 3, 136), a. 7/6. LIV. 5, 33, 11 al. perioch. 53 p. 65, 17 SVET. Tib. 9, 2 FLOR. epit. 4, 12, 5. et al. arctoa: LVCAN. 5, 661 MART. 5, 68, 1 AMM. 31, 4, 2. circumcola: TERT. scorp. 3 p. 152, 9. circumscita: AMM. 29, 5, 33. 29, 6, 6. contermina: TAC. ann. 1, 60. continua: MELA 1, 11. eoa: STAT. Theb. 7, 186 silv. 5, 3, 185. extera: v. p. 1847, 25. 1848, 71. 1849, 54. 1850, 15. CIC. Verr. II 2, 2 Phil. 7, 2 div. 1, 121 LIV. 26, 49, 8 al. PAVL. FEST. p. 12 CELS. prooem. 1, 65 SEN. benef. 3, 28, 3 al. COLVM. 5, 4, 2 PLIN. nat. 22, 2 al. PLIN. paneg. 59, 3 SVET. Iul. 84, 5 POMPON. dig. 49, 15, 6. et passim (cf. et infra p. 1863, 3). externa: VERG. Aen. 7, 367 R. GEST. div. Aug. 1, 15 MANIL. 1, 898 al. SEN. Phoen. 587 al. STAT. Theb. 5, 273 VLP. coll. Mos. 15, 2, 1. et saepius. extima: AMM. 17, 5, 1. extranea: TERT. apol. 25, 3 al. FIRM. math. 7, 22, 1 CASSIOD. var. 9, 9, 1. extrema: CIC. Verr. II 5, 166 PROP. 1, 1, 29 Ov. fast. 3, 195 MANIL. 1, 227. finitima: p. 1849, 19. CIC. prov. 5 LVCR. 6, 643 R. GEST. div. Aug. 5, 10 LIV. 2, 53, 3 al. TAC. Germ. 15. et al. Hesperia: SEN. Herc. f. 231 LVCAN. 2, 318. 10, 387 al. Inalpina: SVET. Aug. 21, 1. longinqua: CVRT. 4, 9, 2 VVLG. Joel 3, 8. montana: PLIN. nat. 18, 178. occidua: AMM. 31, 10, 18. peregrina: GAIUS inst. 1, 197 CASSIOD. var. 12, 9, 1. propinqua: LIV. 29, 12, 3. proxima: p. 1849, 37. CVRT. 9, 1, 35 SPART. Hadr. 5, 4. et al. septentrionalis: VITR. 6, 1, 9. Transalpina: CIC. Phil. 8, 18 rep. 3, 16 TAC. hist. 4, 54. Transmarina: LIV. 26, 24, 4. Transrhenana: LIV. perioch. 141 p. 121, 8 TAC. hist. 4, 63. Transtigritana: AMM. 18, 9, 2. ultima: cf. p. 1851, 64. CIC. Verr. II 5, 166 Phil. 13, 27 epist. 15, 9, 1 (fort. et Balb. 9, v. app. crit.). CVRT. 4, 9, 1. et al. vicina: p. 1853, 37. VAL. MAX. 4, 1 ext. 9 PETRON. 111, 1 SIL. 13, 813 MEROB. poet. 15. et al.

γ de qualitate ac statu: acceptissima: IVV. 3, 58. acerima: SEN. epist. 83, 22. acutissima: p. 1853, 51. aeterna: SIL. 1, 128. agrestissima: CASSIOD. var. 7, 4, 2. amara: VVLG. Hab. 1, 6 CORIPP. loh. 2, 40. ambigua: TAC. ann. 2, 56. ampla: p. 1853, 67. AMM. 31, 2, 16. et al. antiqua: p. 1853, 50. CIC. leg. 3, 4 PROP. 2, 1, 29. -issima: PLIN. nat. 3, 112. apostatrix: VVLG. Ezech. 2, 3. ardua: LVCAN. 1, 435 AVIEN. orb. terr. 740. armifera: SEN. Phaedr. 909 SIL. 15, 172 et p. 1851, 35. aspera: p. 1853, 57. VERG. Aen. 5, 730 VAL. MAX. 7, 3, 6. et al. -errima: CAPITOL. Aur. 22, 2 AMM. 22, 12, 1. astuta: TAC. Germ. 22. atra: MELA 3, 67. aurifera: p. 1853, 65. avida: p. 1853, 39. LIV. 9, 38, 5 SIL. 16, 277. et al. -issima: LIV. 21, 20, 8 al. CVRT. 5, 1, 6. et al. avita: STAT. Theb. 4, 383. barbara: CIC. inv. 1, 103 Manil. 23 Pis. 91 Marcell. 8 Phil. 5, 5 div. 1, 2. 47. 90 Att. 11, 6, 2 VAL. MAX. 5, 4 ext. 5 al. SEN. dial. 8, 5, 2 al. OCTAVIA 43 QVINT. decl. 341 p. 347, 4 TAC. ann. 2, 88 PLIN. paneg. 56, 4 PANEG. 12 (2), 47, 2 al. TREB. Claud. 11, 3 al. CORP. III 247. 13734, 5 (a. 315/19) EDICT. imp. Diocl. 1, 3. et saepe. bellicosa: LIV. 45, 30, 5 CVRT. 5, 6, 17 AVR. VICT. Caes. 20, 19. et al. -issima: p. 1853, 32. CAES. Gall. 4, 1, 3 NEP. Hann.

4, 1 DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421), 11 (a. 4 p. Chr.). SEN. epist. 83, 22. et passim. belligera: Ov. trist. 3, 11, 13 SEN. Med. 64. callida: TAC. Germ. 22 FLOR. epit. 4, 10, 3. cervicosa: COMM. apol. 261 (de Iudaeis, i. σκληροτάτος). clara: SIL. 1, 634. colorata: MANIL. 4, 720. contumax: FLOR. epit. 2, 6, 35. copiosissima: ORIGO Const. 6, 34 chron. I p. 11, 2. crudelis: VERG. Aen. 6, 359. -issima: LIV. 21, 44, 5. cupidissima: FLOR. epit. 4, 12, 12. degener: p. 1853, 20. devia: p. 1853, 70. dira: VERG. Aen. 3, 235 LVCAN. 6, 507. et al. dissona: p. 1853, 44. LIV. 1, 18, 3 AMM. 31, 5, 13. di(vi)-tissima: CVRT. 10, 2, 11 PLIN. nat. 6, 162. dolosa: Ov. met. 14, 92. dura: p. 1853, 34. 40. VERG. Aen. 5, 730 al. -issima: AMM. 27, 4, 11. efferata: FLOR. epit. 4, 12, 48 FIRM. err. 15, 1. efferata: p. 1852, 23. VAL. MAX. 4, 6 ext. 2 AMM. 14, 6, 5. et al. effrena: VERG. georg. 3, 382 PANEG. 3 (11), 17, 1. effrenata: LIV. 21, 9, 3. egregia: VERG. Aen. 1, 445. erudita: SEN. dial. 6, 7, 3. -issima: LIV. 39, 8, 3. expers: SEN. Tro. 1106. fallax: BELL. Alex. 24, 1 LIV. 25, 41, 4 PANEG. 2 (10), 11, 4. et al. -cissima: CIC. Att. 11, 7, 3 AMM. 21, 13, 4. et al. fecunda: TAC. hist. 4, 50 PLIN. paneg. 31, 6. felix: PLIN. nat. 4, 88. fera: p. 1853, 28. CIC. Att. 8, 11, 23 Ov. fast. 3, 86 al. SEN. quae. 1, 2 OCTAVIA 681 MELA 1, 117 VAL. FL. 3, 643 SVET. Iul. 24, 3 PANEG. 2 (10), 7, 6 al. AMM. 15, 10, 2 al. et passim. ferox: p. 1853, 34. CIC. rep. 2, 36 Ov. met. 14, 450 LIV. 7, 23, 6. et al. -cior: p. 1853, 31. LIV. 21, 60, 4. 27, 30, 5. -cissima: p. 1853, 32. LIV. 21, 30, 5 al. VELL. 2, 98, 2 VAL. MAX. 2, 7, 11 al. SEN. dial. 12, 5, 5 CVRT. 7, 9, 18 al. TAC. ann. 3, 47 PLIN. epist. 2, 7, 2 VEG. mil. 3, 1. et saepe. fida: LVCAN. 5, 58 PLIN. nat. 25, 21 TAC. hist. 3, 46. -issima: LIV. 43, 17, 4. fluxa: SIL. 4, 50. foederata: p. 1851, 5. PLIN. nat. 7, 78 SVET. Iul. 24, 3 al. fortunata: VERG. Aen. 11, 252 CLAUD. 3, 46. frequens: VELL. 2, 95, 2. fugax: AVIEN. ora 139. funesta: AMM. 20, 7, 15. furva: IVV. 12, 104 (fulv. v. l.). ge-
mina: STAT. Theb. 11, 57. generosissima: LIV. 21, 44, 1. hiulca: PLAVT. Trin. 287 (de avaris hominibus). horrida: VERG. Aen. 7, 746 TAC. ann. 1, 17. hospita: SEN. Herc. f. 534. hostilis: TAC. ann. 3, 53. et al. ignava: p. 1850, 50. LVCAN. 4, 576. ignea: p. 1853, 43. igno-
bilis: p. 1854, 17. CVRT. 8, 10, 7. ignota: SEN. Phaedr. 930 benef. 7, 9, 5 al. MELA 3, 49 VAL. FL. 6, 678. et al. imbellis: LIV. 7, 32, 6 FLOR. epit. 4, 2, 60. immanis: VERG. Aen. 7, 304. et al. -issima: CIC. Pis. 81 AMM. 26, 5, 7. immensa: Ov. trist. 4, 9, 19. immunis: VELL. 2, 115, 2. impatiens: FLOR. epit. 2, 17, 8. impavida: LIV. 42, 59, 2. imperitis-
sima: CELS. 1 prooem. 1. impia: Ov. met. 10, 232 FLOR. epit. 3, 5, 30. impigra: AVIEN. orb. terr. 1152. incolumis: LIV. 28, 39, 11. incircum-
cisa: AVG. civ. 16, 23 p. 160, 16 D. incluta: VVLG. deut. 4, 8. incor-
rupta: CIC. rep. 3, 14. inculta: MELA 1, 110. indomita: LIV. 37, 1, 5 al. SEN. dial. 11, 7, 1 CVRT. 9, 4, 17. et al. infausta: SIL. 15, 13. infelix:
VERG. Aen. 5, 624 VAL. FL. 2, 595. infesta: LIV. 9, 26, 4 CVRT. 10, 8, 10 AMM. 16, 9, 3. et al. -issima: SALL. Catil. 52, 24 TREB. Val. 3, 3. et al. infida: TAC. ann. 14, 23. ingrata: COMM. apol. 195. inimica:
VERG. Aen. 1, 67 al. FIRM. math. 3, 5, 21. et al. inops: SIL. 4, 706. inquieta: LIV. 31, 28, 6 al. -issima: VOPISC. quatt. tyr. 7, 1. inscia:
SIL. 1, 215 AVIEN. orb. terr. 282. insociabilis: LIV. 37, 1, 5. intacta:
AMM. 26, 6, 11. integra: CIC. Manil. 26 VELL. 2, 115, 2. intonsa: PLIN. nat. 11, 130. invicta: VERG. Aen. 12, 191 PLIN. epist. 8, 4, 2. invisa:
SIL. 2, 526. invisitata: LIV. 5, 17, 8. iracunda: CASSIOD. var. 10, 19, 2. irrequies: AVSON. 342, 11. laeta: p. 1853, 42. SIL. 3, 575 al. TAC. hist. 4, 16. levis: PANEG. 9 (12), 22, 3. -issima: CIC. Scaur. frg. 45°
PLIN. nat. 26, 15. libera: p. 1849, 20. 1853, 42. LIV. 39, 37, 9 SVET. Aug. 44, 1 MIN. FEL. 10, 3. et al. lubrica: PANEG. 9 (12), 22, 3. ma-
gica: LVCAN. 9, 923. magna: p. 1851, 84. ENN. ann. 151 CIC. rep. 2, 36 LVCR. 3, 1028 al. Ov. met. 9, 442 SEN. nat. 3, 29, 9 al. VOPISC. Prob. 12, 5. et passim. maxima: p. 1852, 6. CIC. prov. 15 CAES. Gall. 4, 1, 3 DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421), 11 (a. 4 p. Chr.).
et al. magnanima: VERG. Aen. 10, 139. malefida: AMM. 31, 10, 11. misera: PROP. 3, 5, 45 SEN. Herc. O. 1901 VAL. FL. 1, 648 AVG. civ. 5, 12 p. 212, 26 D. et al. miserabilis: SEN. benef. 6, 31, 12. mitis:
LIV. 21, 20, 8. monstrosa: AVG. civ. 16, 8 p. 136, 6 D. nefanda: VERG. Aen. 3, 653 VAL. FL. 1, 779. nobilis: LIV. 42, 52, 16. et al. -issima: LIV. 37, 54, 17 CVRT. 6, 1, 7. numerosa: AMM. 19, 1, 8. ob-
litera: LAEV. carm. frg. 9 (Gell. 19, 7, 4). obnoxia: TAC. hist. 5, 13 AVIEN. orb. terr. 1348. obscura: p. 1853, 20. odorifera: p. 1853, 65. opinabilis: CASSIOD. var. 3, 3, 1. opulenta: ENN. ann. 151 VVLG. Zacch. 1, 15. -issima: p. 1853, 30. LIV. 1, 7, 10 al. pacatissima: CIC. dom. 23. pagana: CONC.^s Ephes. a. 431 (I 5) p. 294, 23. pallida: p. 1851, 45. paterna: STAT. Theb. 8, 286. patria: p. 1854, 13. STAT. Theb. 4, 93 MEROB. poet. 116 (i. 'patria' subst.). peccatrix: VVLG. Is. 1, 4. perfida: MART. 7, 7, 4. perfidabilis: AMM. 30, 7, 10. periura: VERG. catal. 9, 51 SIL. 16, 148 PANEG. 9 (12), 22, 6. pernicio: QVINT. inst. 3, 7, 21. pernix: AVIEN. orb. terr. 946. pervigil: AVSON. 342, 11. pla-
cida: SEN. dial. 6, 7, 3. plena(?) : CIC. Scaur. 43 (ambig.). populosa: p. 1853, 46. AMM. 16, 12, 6 al. potentissima: LIV. 2, 53, 3. 39, 50, 11. praeferox: TAC. ann. 14, 38. praepollens: LIV. 1, 57, 1. prisca: p. 1853, 57. AVIEN. orb. terr. 302. procacissima: VVLG. deut. 28, 50. prodiga: SIL. 1, 225. proiectissima: TAC. hist. 5, 5. prudentissima: IVV. 3, 86. pugnax: LIV. 22, 37, 8 TAC. Agr. 17. -cissima: CVRT. 3, 9, 3 QVINT. inst. 9, 3, 8. quieta: VERG. Aen. 10, 71 AVR. VICT. Caes. 15, 5. et al. rebellis: VVLG. Esth. 13, 5. recidiva: SIL. 1, 106. religiosa:
[G. Meyer]

CIC. Font. 30. reparabilis: AMM. 27, 10, 5. rixosa: TERT. nat. 2, 8 p. 110, 16. robusta: VVLG. deut. 26, 5 *al.* rudis: COMM. instr. 1, 2, 5 (*v. Martin, Commodianeae 25sq.*). saeva: CIC. carm. frg. 33 (Tusc. 2, 20), 16 VAL. FL. 2, 644 STAT. Theb. 5, 76. *et al.* -issima: VAL. FL. 4, 611. sancta: CIC. Font. 30 Iuv. 15, 10 VVLG. psalm. 42, 1 *al.* scelerata: VERG. Aen. 9, 135 DRAC. laud. dei 3, 565. -issima: SEN. frg. 42. segnis: TAC. ann. 14, 23. socia: p. 1853, 45. LIV. 38, 8, 6 VAL. FL. 6, 747 SVET. Aug. 44, 1. *et al.* solida: AMM. 23, 6, 35. sordidissima: CIC. Scaur. frg. 45°. strenua: p. 1853, 36. stulta: VVLG. deut. 32, 21. superba: VERG. Aen. 1, 523 LIV. 25, 18, 2 SIL. 17, 288. *et al.* -issima: LIV. 21, 44, 5. superstitiosa: MELA 3, 18. taeterrima: TAC. hist. 5, 8. tarda: VERG. georg. 2, 125. togata (*i. Romani*): LABER mim. 45 (*cf. MACR. Sat. 6, 5, 15*). VERG. Aen. 1, 282 (*citant*: IMP. AVG. Suet. Aug. 40 MART. 14, 124, 1). STAT. silv. 1, 6, 36 (*pl.*). GELL. 1, 2, 4. trepida: SIL. 15, 2. triplex: p. 1849, 11. truculentior: Ov. Pont. 2, 7, 31. trux: VELL. 2, 95, 2. turbida: p. 1851, 47. turifera: PLIN. nat. 12, 63. tutissima: VELL. 2, 95, 2. vaga: SEN. dial. 1, 4, 14 LVCAN. 8, 812 QVINT. inst. 3, 2, 4. *et al.* valida: p. 1853, 35. AMM. 21, 5, 3 CLAVD. 26, 134. -issima: TAC. Agr. 12 SVET. Vesp. 4, 1. *et al.* vanissima: p. 1853, 38. CIC. Scaur. frg. 45° LIV. 36, 17, 8 *al.* vernacula: TERT. nat. 1, 17 p. 89, 12. vesana: CLAVD. 26, 647. vetusta: LVCAN. 4, 9. -issima: LIV. 34, 58, 13 *al.* vidua: SEN. Herc. f. 542 (*i. Amazones*). vilis: FLOR. epit. 2, 6, 35. *et alia*.

3 structurae verbales: **a -em:** accidere: SIL. 8, 589. accingere: p. 1851, 40. adducere: CIC. Phil. 5, 5 LIV. 41, 25, 1. *et al.* adiungere: NEP. Tim. 2, 1 LIV. 9, 19, 5 *al.* adsciscere: TAC. hist. 3, 47. adunare: p. 1849, 39. advocare: VOPISC. Car. 20, 3. affligere: PANEG. 7 (6), 13, 1. agere: STAT. Theb. 5, 676 in arma. agredi: FLOR. epit. 1, 15, 1. agitare: VERG. Aen. 10, 71 -es... quietas alere: PLIN. nat. 2, 230 STAT. silv. 1, 6, 36. amittere: VVLG. Ezech. 36, 15. amplecti (*de locis*): LIV. 38, 59, 4 PLIN. nat. 6, 217 *al.* armare: PLIN. paneg. 12, 3. *et al.* aspergere: VVLG. Is. 52, 15 (*v. HIER. in Is. ad l. p. 505^A*). atterere: AVR. VICT. Caes. 37, 3. avocare: VELL. 2, 108, 2. benedicere: VVLG. gen. 22, 18 *saepe*. caedere: p. 1853, 73. TAC. Agr. 18. capere: STAT. Theb. 7, 56 VOPISC. Tac. 15, 2. captare: LIV. 42, 12, 5. ciere: STAT. Theb. 12, 720. cingere: CIC. Flacc. 63. circumcicere: LIV. 38, 3, 6 circumiectis -bus... tutos. citare: LIV. 45, 31, 12. coercere: LIV. 31, 43, 4 TAC. hist. 5, 9. cogere: R. GEST. div. Aug. 5, 49 LVCAN. 7, 360. *et al.* collocare: CIC. Catil. 4, 12. colustrare: CIC. rep. 3, 7. commendare: AVIEN. orb. terr. 1385. compingere: SIL. 17, 355. conciere: TAC. hist. 2, 12. conciliare: LIV. 1, 49, 8. 36, 11, 8 *al.* concitare: CIC. Manil. 23 LIV. 34, 46, 4 *al.* AMM. 26, 5, 7. *et al.* conculcare: VVLG. Is. 18, 2. condere: VERG. Aen. 1, 33 SIL. 1, 28. conservare: R. GEST. div. Aug. 1, 15. consternere: PANEG. 11 (3), 6, 4. consumere: LIV. 29, 33, 9 LVCAN. 8, 324. *et al.* contaminare: VVLG. lev. 18, 24. conterere: VVLG. Zacch. 12, 9. continere: CIC. rep. 3, 33. contrahere: QVINT. inst. 3, 7, 21. contundere: SIL. 4, 706 TAC. ann. 4, 46 SPART. Sept. Sev. 18, 3. *et al.* convellere: VVLG. Is. 18, 2. convolvere: LVCAN. 5, 622. damnare: STAT. silv. 3, 3, 118 magno -s est damnata triumpho. debellare: FIRM. math. 8, 29, 2 CORP. III 6151 (*v. p. 1843, 4*). dedere: CVRT. 6, 5, 21 *al.* TAC. hist. 4, 66 *al.* delere: LIV. 9, 25, 9 *al.* LVCAN. 2, 84 PLIN. nat. 3, 104. *et al.* (*v. vol. V 431, 19 sqq.*). deprehendere: PANEG. 5 (8), 17, 2. deputare: p. 1851, 2. desolare: p. 1854, 2. SIL. 8, 589. destruere: VVLG. act. 13, 19. devincere: R. GEST. div. Aug. 5, 44 COLVM. 8, 16, 5 SPART. Carac. 10, 6 AMM. 15, 12, 5. *et passim* (*alia vol. V 861, 55 sqq.*). diffundere: AVG. civ. 15, 13 p. 82, 12 D. discernere: TAC. hist. 4, 64 Rheno discreta -s. discindere: AMM. 15, 11, 3 a Belgis... -em (*sc. Gallos*) Matrona discindit et Sequana. disperdere: VVLG. deut. 11, 23 psalm. 43, 3 *saepe*. dissipare: SEN. nat. 5, 18, 4 VVLG. IV reg. 19, 17. distinguere: p. 1850, 70. ditare: COLVM. 3, 9, 1. dividere: TAC. ann. 4, 55. *et al.* domare: CIC. Sest. 67 prov. 31 Marcell. 8 Ov. fast. 3, 720 LIV. 3, 28, 11 *al.* R. GEST. div. Aug. 5, 28 OCTAVIA 681 CVRT. 5, 6, 19 *al.* LVCAN. 5, 661 *al.* MART. 8, 65, 8 TAC. Agr. 13 *al.* *et passim*. edomare: NEMES. cyn. 66. effundere: SEN. suas. 2, 7 AVIEN. orb. terr. 1378. eligere: RVFIN. Orig. in num. 11, 5 p. 86, 23 B. una... fuit electa -s Istrabel. emetiri: CVRT. 3, 12, 18. emollire: LVCAN. 8, 366. eripere: LVCAN. 7, 233 eripe victori -es. evellere: VVLG. Ier. 12, 17. evertere: VERG. Aen. 3, 1 CVRT. 8, 8, 10. evomere: VVLG. lev. 18, 28. excidere: R. GEST. div. Aug. 1, 15 VELL. 2, 12, 5. exciere: LIV. 28, 2, 13 *al.* AMM. 26, 4, 5. excindere: VERG. Aen. 4, 425. *et al.* excipere: VERG. Aen. 1, 276. exercere: STAT. Theb. 3, 180 vario... exercita ludo fatorum -s nostra fuit. exercitare: AVG. civ. 18, 22 p. 284, 8 D. armis -es exercitatae. exinanire: CIC. leg. agr. 2, 72. explorare: p. 1853, 83. expugnare: CLAVD. 28, 306. exsecrari: Ov. met. 14, 191. extinguere: PANEG. 5 (8), 5, 1. figurare: MANIL. 4, 724 Aethiopes... tenebris... figurant perfusas hominum -es (*v. p. 1856, 22*). firmare: TAC. hist. 5, 4. formare: Ov. Pont. 3, 4, 25 -es formatae mille figuris. MANIL. 4, 713 FIRM. math. 1, 2, 2. fovere: VAL. FL. 1, 555. frangere: STAT. Theb. 5, 76. fraudare: COLVM. 3, 8, 2. frenare: VERG. Aen. 1, 523. fugare: AMM. 28, 3, 2. fundere: TIB. 1, 7, 3. *et al.* gignere: FRONTO p. 217, 3 N. glorificare: VVLG. I Macc. 15, 9. haurire: SEN. dial. 11, 7, 3. hereditare: VVLG. Sirach 45, 27 *al.* humiliare: VVLG. Iudith 8, 20. illicere: LIV. 5, 33, 3. illigare: LIV.

31, 25, 8. imbuere: p. 1851, 38. impellere: LVCAN. 7, 718. infundere: VITR. 6, 1, 9. inundare: VAL. MAX. 1, 7 ext. 5. iungere: PLIN. nat. 3, 139 *al.* lacerare: SVET. Iul. 24, 3. lancinare: SEN. dial. 5, 19, 5. lustrare: VAL. MAX. 5, 1 ext. 1. miscere: LIV. 38, 13, 3 pedites mixtarum -ium. *al.* LVCAN. 7, 655 *al.* PLIN. paneg. 29, 2. *et al.* multiplicare: VVLG. Iob 12, 23 Is. 9, 3. mutare: TAC. hist. 5, 8. nobilitare: PLIN. nat. 31, 94. 35, 161. nutrire: VITR. 6, 1, 3. oblectare: ANON. Vales. 12, 72. occidere: SEN. epist. 95, 30. orare: VERG. Aen. 6, 92. ordinare: CVRT. 7, 3, 3. pacare: PLIN. nat. 18, 105 FLOR. epit. 4, 12, 61. parere: ENN. frg. var. 48 VVLG. Is. 66, 8. penetrare: VELL. 2, 5, 1. percellere: TAC. ann. 4, 26. percensere: LIV. 33, 32, 6. percurrere: AETNA 572 SEN. Phaedr. 930. perdere: LIV. 32, 22, 7 VVLG. Is. 30, 28 *al.* perdomare: SEN. contr. 7, 7 (22), 19 *al.* MART. 7, 84, 4 TAC. ann. 3, 47 PLIN. epist. 2, 7, 2. *et al.* perimere: STAT. Theb. 7, 179. placare: LVCAN. 10, 387. ponere (posita): ALBINOV. carm. frg. 18. porrigere (porrecta): PLIN. nat. 6, 154. praecingere: PLIN. nat. 5, 143 praecingitur *Halizonum* -s mari. praetexere: PLIN. nat. 6, 112 (*subi. montes*). premere: Ov. trist. 3, 10, 12 MANIL. 4, 775. prodere: SIL. 17, 445. progenerare: CENS. 4, 12. propagare: LIV. 34, 58, 13. propulsare: AMM. 16, 9, 3. prosternere: LVCAN. 7, 659 CORP. VIII 21486. purgare: LIV. 36, 32, 3 SIL. 12, 303. recensere: AMM. 31, 2, 17. regere: MART. 7, 52, 3. saturare: MANIL. 5, 278. scindere: AVIEN. orb. terr. 274. sollicitare: LIV. 21, 2, 7 *al.* AMM. 18, 2, 14. *et al.* spoliare: VVLG. Hab. 2, 8. subicere: SEN. dial. 12, 15, 5 PLIN. nat. 25, 6 TAC. ann. 2, 63 CYPR. GALL. Ios. 566. *et al.* subigere: LVCR. 1, 465 NEP. Hann. 4, 1 Ov. met. 11, 299 LIV. 7, 30, 8 *al.* CVRT. 5, 3, 16 SVET. Tib. 9, 2 CLAVD. 15, 98. *et passim*. subiugare: AVG. civ. 18, 45 p. 327, 20 D. subiungere: VERG. Aen. 8, 502. submovere: TREB. trig. tyr. 3, 6 *al.* AVR. VICT. Caes. 20, 19. *et al.* subvertere: VVLG. Luc. 23, 2. suffocare: VVLG. Ezech. 36, 13. superare: NEP. Hann. 1, 1 LIV. 2, 53, 3 VELL. 1, 11, 2 AMM. 16, 10, 2. *et al.* temptare: LIV. 32, 40, 7. terrere: SIL. 15, 402. tradere: SEN. epist. 83, 22 *al.* CVRT. 7, 5, 39. traducere: Ov. met. 15, 483 SIL. 17, 191. trahere: LIV. 43, 17, 7 LVCAN. 5, 253 *al.* triumphare: Ov. am. 1, 14, 46 fast. 1, 647 (*i. -s, de qua quis triumphavit*). trucidare: SEN. nat. 5, 18, 7. urere: SIL. 2, 351. vendere: CIC. Pis. 96. ventilare: TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 26 *al.* VVLG. deut. 33, 17. viduare: p. 1854, 2. vincere: VERG. Aen. 8, 722 *al.* HOR. carm. 2, 9, 21 LIV. 21, 30, 11 *al.* SEN. Tro. 773 *al.* TAC. ann. 1, 8 *al.* CAPITOL. Aur. 22, 2. *et saepe*. vindicare: VVLG. I Macc. 13, 6. vulnerare: VVLG. Is. 14, 12. *et alia*.

b -i: imperare: p. 1849, 60. NEP. Con. 3, 4 SEN. Herc. f. 542 TAC. hist. 4, 66 AVG. civ. 4, 9 p. 156, 29 D. *et al.* imperitare: p. 1849, 61. LVCR. 3, 1028 SALL. rep. 2, 5, 5 MELA 1, 65 TAC. ann. 12, 37. *et al.* instare: PANEG. 6 (7), 14, 1. moderari: SALL. Catil. 51, 25 rep. 2, 10, 9. obstare: VAL. FL. 1, 518. occurrere: AMM. 16, 12, 6. parcere: VERG. Aen. 6, 63. praeesse: TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 459, 23. servire: LVCAN. 5, 185. succurrere: STAT. Theb. 4, 756 KL. (749 Kohlman). *et alia*.

coniunguntur vel opponuntur: homines: v. p. 1852, 23. loci (loca): MELA 1, 1 QVINT. inst. 1, 4, 26 FLOR. epit. 3, 10, 6 RVFIN. Orig. princ. 4, 10 p. 338, 12. *et al.* oppidum: PLIN. nat. 1, 4 ind. (1, 5, 42. 1, 6, 39 *al.*). regnum: *infra l. 63*. MANIL. 4, 699 VAL. MAX. 2, 9 praef. (*opp.*) MELA 1, 29 (*opp.*). rex: p. 1848, 67. 1849, 20. CIC. Manil. 21 leg. agr. 2, 72. 98 Phil. 4, 13 Ov. met. 11, 299 fast. 6, 208 LIV. 9, 17, 4 (*opp.*, *sic et*: 28, 17, 4. 33, 34, 1. 38, 54, 7 *al.* SEN. benef. 7, 9, 1 AMM. 19, 1, 6. 21, 9, 3 *al.*). VAL. MAX. 4, 8, 4 LVCAN. 8, 508 TAC. Germ. 1 TERT. resurr. 21 p. 54, 15 SPART. Pesc. 12, 6 vers. 3. *et al.* terra: LIV. 21, 30, 2 COLVM. 3, 9, 1 PLIN. nat. 7, 1. 27, 2 FLOR. epit. 3, 5, 27. *et al.* urbs: CIC. rep. 3, 14. 17 HOR. carm. 1, 35, 10 LIV. 40, 10, 5 MANIL. 4, 699 VELL. 2, 101, 3 SEN. Phaedr. 561 dial. 3, 2, 1 *al.* PLIN. nat. 6, 58 *al.* SIL. 8, 354. *et al.* v. *et p. 1850, 41*.

geminatur: LIV. 31, 7, 9 quantum vel vir viro vel -s -i prae-stat. TERT. adv. Marc. 4, 39 p. 553, 3 et regnum super regnum (*supra l. 52*) et -em super -em (HIER. epist. 60, 18, 2). VEG. mil. 1, 2 -s -em praecedit bello. VVLG. I par. 16, 20 de -e in -em (Sirach 28, 10). Sirach 10, 8 a... in. Is. 2, 4 -s contra -em (Marc. 13, 8 Luc. 21, 10). Mich. 4, 3 -s adversus. Matth. 24, 7 -s in. *al.*

F ius -ium (fas: p. 1861, 19; lex: p. 1861, 39): *de re v. Weiss, PWK X 1218 sqq.*; Bögli, Beitr. z. Lehre vom i. g. bei d. Römern, Diss. Bern 1913; Karlowa, Röm. Rechtsgesch. I² 451 sqq.; *al.* 1 loci potiores: **a definitur:** GAIUS dig. 41, 1, 1 pr. iure -ium, quod ratione naturali inter omnes homines peraeque servatur, ... quia antiquitus ius -ium cum ipso genere humano proditum est *eqs.* ([*item fere inst. 1, 1 et INSR. Iust. 1, 2, 1*]. inst. 3, 154 *ius -ium* [cogentium *cod.*]... inter omnes homines naturali ratione consistit). inst. 3, 93 haec... obligatio 'dari spondes? spondeo' propria civium Romanorum est (*v. p. 1850, 3; p. 1861, 2*); ceterae (-a *cod.*)... iuris -ium sunt, itaque inter omnes homines sive cives Romanos sive peregrinos valent. VLP. dig. 1, 1, 1, 4 *ius -ium* est, quo -es humanae utuntur *eqs.* (*v. supra p. 1846, 55. 1849, 66*). INST. Iust. 1, 2, 2 ISID. orig. 5, 6.

b opponitur civili (legi sim.) aut assimilatur vel aequatur naturali (naturae sim.): CIC. har. resp. 32 hoc si minus civili iure perscriptum est, lege tamen naturae communi iure -ium sanctum est *eqs.* (*cf. off. 3, 23 non solum natura, id est iure -ium, sed etiam* [G. Meyer]

legibus populorum. PAVL. dig. 50, 17, 84, 1). de orat. 1, 56 de comuni civium, de hominum, de -ium iure (cf. BELL. Hisp. 42, 4 iure -ium civiumque Romanorum institutis cognitis. v. et p. 1860, 76). part. 130 (opp. legis). rep. 1, 2. off. 3, 69 (ter). TRYPH. dig. 12, 6, 64 nam libertas naturali iure continetur et dominatio ex -ium iure introducta est (cf. 16, 3, 31 pr. naturale et -ium ius [opp. civile ius et legum ordinem]. VLP. dig. 1, 1, 4. 6 ius civile... neque in totum a naturali vel -ium recedit nec per omnia ei servit). 16, 3, 31 pr. ad merum ius -ium... cum praecceptis civilibus et praetoriis (VLP. dig. 1, 1, 3). VLP. dig. 2, 14, 5 PAVL. dig. 18, 1, 34, 1. 19, 2, 1 frg. Vat. 47^a MARCIAN. dig. 1, 5, 5, 1. et al.

2 de singulis rebus, quae iuris -ium esse creduntur (fusus enarrant: HERMOG. dig. 1, 1, 5 ISID. orig. 5, 6): a in bello gerendo, in legatione sim.: CIC. Rab. Post. 42 cum omnia bella iure -ium conquiescant (sc. hieme). SALL. Iug. 22, 4 (log. Iug.) si ab iure -ium sese prohibuerit populus R. (i. vindicare Adherbalem). 35, 7 NEP. Them. 7, 4 LIV. 1, 14, 1. 2, 4, 7. 4, 17, 4 de legatorum caede ruptura ius -ium (SEN. dial. 5, 2, 5 violatae legationes rupto iure -ium. cf. TAC. ann. 1, 42 hostium... ius et sacra legationis et fas -ium rupistis [i. per amplificationem dictum pro 'legatos contra -ium i. violastis']). 4, 19, 3. 4, 32, 5 legatorum contra ius -ium interfectorum (5, 36, 6. 6, 1, 6. 9, 10, 10 illum legatum fetialem... contra ius -ium violatum [21, 25, 7 CVRT. 4, 2, 15]. 40, 27, 9 POMPON. dig. 50, 7, 17. et al.). 5, 36, 8 pro iure -ium violato (5, 51, 7 al. CVRT. 4, 2, 17 iura). 21, 10, 6. 38, 25, 8. 38, 45, 11 imperatoris nullo -ium iure bellum inferentis. al. POMP. TROG. Iust. 38, 5, 6 Cappadociam iure -ium victor occupaverat. CVRT. 10, 7, 2 QVINT. decl. 252 p. 30, 16. TAC. hist. 4, 32 (verba Civilis) pro illata mihi iniuria iure -ium poenas reposco. GAIUS dig. 41, 1, 5, 7 (INST. Iust. 2, 1, 17). et al.

b in iure successionis: LIV. 40, 9, 8 (Perseus ad Demetrium) huic spei (sc. regnandi) obstat aetas mea, obstat -ium ius eqs. (i. quo aetate maior regnare iubetur). 40, 12, 13 (de eadem re) maiore fratre (i. Perseo)... cuius iure -ium, more Macedonum... regnum est futurum eqs. 40, 17, 4 Masinissa regnum se et recepisse et habere -ium iure aiebat.

c in variis institutis, actionibus, negotiis sim.: SALL. or. Macri 17 discordiarum finem volens iure -ium res repeto. SEN. benef. 1, 10, 1 quae emeris, vendere -ium ius est. 3, 14, 3 aequissima vox est et ius -ium prae se ferens 'redde, quod debes' (cf. rem. fort. 2, 1 -ium lex est, quod acceperis, reddere). QVINT. inst. 7, 1, 46. GAIUS dig. 41, 1, 7, 1. 5 novus... alveus... est publicus iuris -ium (cf. PAPIN. dig. 41, 3, 45 pr. loca iuris -ium publica). inst. 1, 52 quae... potestas (sc. servos esse dominorum) iuris -ium est (cf. MARCIAN. dig. 1, 5, 5, 1 iure -ium servi nostri sunt, qui ab hostibus capiuntur aut qui ex ancillis nostris nascuntur [infra l. 45]). 1, 78 (1, 80, 86). 1, 82 ex ancilla et libero iure -ium servus nascitur (l. 44). 1, 83 iuris -ium regulam (1, 84, 85). al. SCAEV. dig. 43, 8, 4 PAPIN. dig. 39, 5, 29, 2 al. TRYPH. dig. 7, 1, 62 pr. VLP. dig. 2, 14, 7 pr. iuris -ium conventiones quaedam actiones pariunt, quaedam exceptiones (cf. PAPYR. soc. Ital. I 55, 38 [s. VI] iuri<s> gentio<v> εἶναι ἥτοι conventiones. v. supra p. 1842, 76). 43, 26, 1, 1. 46, 4, 8, 4. et al. v. et p. 1842, 77.

G singulares quaedam locutiones apud Christianos obviae: 1 de populo dei sim.: TERT. apol. 18, 6 ex Iudaeis... ad ipsos... prophetae peroraverant, scilicet ad domesticam dei -em (LACT. inst. 7, 26, 4 praeter solam -em dei [opp. genus impiorum]. PRISCILL. tract. 10, 34 p. 98, 11 ut Paulus in duabus -bus et duobus populis [supra p. 1849, 32], quid populus et -s dei, quid vitiorum populus esset, ostenderet. ALC. AVIT. carm. 5, 595 -s electa dei). COMM. instr. 2, 1, 24 illa est -s vera caelestis (sc. quos Christus elegit). ARNOB. nat. 1, 3 p. 5, 26 postquam -s nostra felicitate donari huius vocaminis (i. Christiani) meruit. RVFIN. Orig. princ. 3, 2, 4 p. 251, 27 universae... sanctorum -i (i. Iudaeis). PROSP. carm. de ingrat. 12 congenitae in Christo -is (SACR. Greg. 79, 2 omnibus in Christo -bus). CASSIOD. Didym. in I Petr. 2, 9 p. 22, 3 Z. -s sancta dicuntur vocati ab eo, qui sanctus est (ibid. p. 22, 17). INSCR. christ. Diehl 1513^a, 1 -s sacrae polis hic semine nascitur almo (de baptizandis).

2 de populis quibusdam deo adversis: a proprie: COMM. instr. 1, 36, 3 crux... stultitia<m> facit adulteri -i (i. 'diaboli', sic C; adulterae ed. I Rig., probantibus cum aliis tum Martino, Commodiane, 37). PRVD. ham. 946 ne cernat truculentum aliquem de -e latronum eqs. (i. daemonum, diabolorum). AVG. agon. 4, 4 p. 105, 5 Manichaei dicunt, ante mundi constitutionem fuisse -em tenebrarum, quae contra deum rebellavit (in euang. loh. 42, 10 serm. 12, 12, 12 bis). SVLP. SEV. epist. app. 1, 6 p. 223, 9 (die iudicii Christus loquetur) cur nullum in vobis bonum opus, -s viperae stirpis, invenio? (opp. boni, fideles, iusti). v. et p. 1846, 27.

b allegorice de vitiorum multitudine (syn. caterva l. 80; turba l. 84): cf. EVCHER. form. 9 p. 58, 8 -es: vitia (exemplo est VVLG. deut. 7, 1 -es multas' [CASSIOD. in psalm. 134, 10 p. 964^c ad 'qui percussit -es multas' -es dicit vitiorum noxias catervas, quae nos intus, velut barbarae nationes, semper affligunt]). PETR. CHRYS. serm. 166 p. 635^b nostri corporis terram... explorat... caelestis inspectio, ut expugnatis et expulsis vitiorum -bus regionem nostri cordis possideat turba virtutum.

3 de animis in caelo degentibus (aliter supra

p. 1851, 42): RVFIN. Orig. princ. 4, 3, 11 p. 339, 5 illis -bus animarum, quae in caelo isto... habitabant vel etiam nunc habitare putandae sunt.

III plur. -es i. q. homines (tam de toto genere humano [e. g. infra l. 14. 15. 16. 21. 23] quam de qualibet quorumlibet hominum multitudine [e. g. infra l. 19. 28. 29. 33. 37]): haec notio aevo antechristiano in prosa orat. nonnisi ap. VITR. invenitur (de poetis minus certe constat; v. s. IIC p. 1851, 52 et infra l. 14 sqq., i. q. nobis 'Menschheit': l. 14), postea vero occurrit, at raro ob id, quod ECCL. vocabulum pro 'paganis' (v. s. IV) frequentantur. cf. it. la gente, francog. les gens, nostrum 'Leute' et Cramer, Archiv 6 (1889), 341 sqq., qui tamen in locis et afferendis et interpretandis parum diligens fuit.

HOR. carm. 1, 3, 28 audax lapeti genus ignem fraude mala -bus intulit. 2, 13, 20 improvisa leti vis rapuit rapietque -is (v. et p. 1850, 42). PREC. terr. 17 tu illa vere -ium et divum parens (cf. ἀνδρῶν τε θεῶν τε). VITR. 1, 1, 18 cum... talia ingenia ab naturali sollertia non passim cunctis -bus, sed paucis viris habere concedatur eqs. 2, 1, 6 cum... natura non solum sensibus ornavisset -es quemadmodum reliqua animalia, sed etiam eqs. (cf. 8 praef. 1 Euripides professus est terram fetus -ium et omnium animalium in mundo procreavisse; cf. frg. 839 N^o). 6 praef. 7 opinans architecturae opus omnibus -bus non ingratum futurum ([cf. Praun, Bem. z. Synt. d. Vitr., Bamberg 1885, 105]. 9 praef. 1 Graecorum scriptores infinitas utilitates... omnibus -bus praestant [cf. et supra p. 1850, 13]. ITALIA Luc. 21, 17 [cod. s] eritis odibiles omnibus -bus [gr. v. p. 1843, 46; VVLG. odio omnibus]). 8 praef. 3 divina mens, quae proprie necessaria essent -bus, non constituit difficilia eqs. SEN. Tro. 1010 dulce maerenti populus dolentum, dulce lamentis resonare -es (aliter p. 1848, 82). LVCAN. 9, 856 -bus ablatum dederas serpentibus orbem. APVL. met. 4, 32 quavis -bus totis complacitam odit in se suam formositatem Psyche. CLEM. ad Cor. 58 in numero salvatorum (sic, v. p. 1843, 18) -ium per Christum (gr. aliter). COMM. apol. 904 videbitur... facula currens, nuntiet ut -bus ignem. OPTAT. 2, 1 p. 33, 16 si universas subducitis -es. ibid. p. 34, 3 tota est donata terra cum -bus. AMBR. epist. 27, 8 p. 1044^b quod mulier... vago... et meretricio -ium convenarum comitatu fulta conducitur. PAVL. NOL. carm. 19, 105 quia frugibus olim... coactis innumeras -es Aegypti ex ubere pavit Ioseph. HIST. Apoll. rec. A 2 horreo, ne (Riese, horreat AP) haec macula -bus innotescat (rec. B: ne hoc -bus pateat scelus). v. et supra p. 1849, 50. 1850, 43.

IV in Bibliis et apud ECCL.: transit in notionem q. e. ethnici, pagani, gentiles (v. p. 1869, 35): cf. hebr. גוֹיִם, gr. ἔθνη (supra p. 1843, 37. 48) et v. nationes. A plur.:

1 de iis, qui veram religionem omnino non confitentur (cf. LACT. inst. 2, 13, 12 aberrantes a notitia dei -es esse coeperunt; v. quae praecedunt): a ex Iudaeorum parte (in V. T.; huc revocavi eos quoque eccles. locos, qui manifesto ex exemplis bibl. hoc illo modo detorti fluxerunt): ITALIA psalm. 105, 47 (Cas.) salva nos deus noster et congregavis nos ex -bus ([VVLG. de nationibus]. VVLG. Ier. 3, 17 congregabuntur... omnes -es [I Macc. 5, 9. 10]. inde: VICTORIN. PETAV. in apoc. 19 [rec. Hier.] omnes animae -ium congregabuntur [rec. Victorin.: colligentur -es]. AVG. civ. 20, 21 p. 460, 5 D. et al.). VVLG. lev. 26, 38 peribitis inter -es. II reg. 22, 44 custodias me in caput -ium (psalm. 17, 44; v. et p. 1863, 65; aliter supra p. 1856, 25). psalm. 9, 6. 21, 28 adorabunt... universae familiae -ium (cf. COMM. apol. 744 dominum, quem -es adora[bu]nt [Domb., orabunt W. Meyer]. SEDVL. carm. pasch. 2, 92 [op. pasch. 2, 8 p. 207, 4]). 43, 15. 58, 6. 78, 1 venerunt -es in hereditatem tuam ([110, 7]. aliter: 2, 8 dabo tibi -es [i. 'populos terrae'] hereditatem, quem l. pro 'populis' intellegit TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 471, 21. 472, 2 al., pro 'paganis': COMM. apol. 380 pete, et dabo tibi, et habebis -es heredes. AVG. conf. 7, 9, 15 NICET. psalm. 6 p. 74, 3 B. et al.). Is. 11, 10 ipsum -es deprecabuntur. Ier. 10, 2. 18, 13 thren. 1, 3 Bar. 6, 3 Ezech. 5, 6. 36, 20 I Macc. 2, 40 (5, 57). 13, 41 ablatum est iugum -ium ab Israel. II Macc. 1, 27. 6, 9 ad instituta -ium. 11, 3. et saepissime.

b ex parte Christianorum: a in universum: in N. T.: VVLG. Matth. 6, 32 haec... omnia -es inquirunt. 20, 19 tradent Christum -bus ad illudendum (Marc. 10, 33 Luc. 18, 32). al. Luc. 21, 24 Ierusalem calcabitur a -bus. al. act. 11, 1. 13, 46 ecce convertimur ad -es (cf. 18, 6 ad -es vadam). Rom. 2, 14 -es quae legem non habent (cf. AVG. spir. et litt. 25, 43 p. 197, 1. 5). 9, 30 al. I Cor. 5, 1. 10, 20 Gal. 1, 16. 2, 2 euangelium, quod praedico in -bus (v. p. 1865, 8). Ephes. 3, 6 -es esse coheredes et concorporales (IREN. 1, 10, 3). al. apoc. 22, 2. et passim. loci eccles. (non BARNAB., v. Heer ed. p. XLVI sqq.): TERT. anim. 24 p. 340, 4 Plato... solus in tanta -ium silva. adv. Marc. 4, 29 p. 520, 13 -es incredulas (COMM. instr. 2, 4, 4 [?, cf. app. crit. et Martin, Commodiane p. 82]. AVG. civ. 21, 7 p. 503, 18 D.). cult. fem. 2, 11 p. 730 Oe. festos dies -ium (v. p. 1843, 67). coron. 7 p. 434 Oe. quod a -bus candidatis diaboli introductum... est (opp. homines dei veri). al. HERM. Pal. vis. 1, 4, 2 novissima verba iustis, priora autem -bus et qui praevicatores sunt (vulg. ibid. refugis et ethnicis, gr. τοῖς ἔθνεσιν καὶ τοῖς ἀποστάταις). IREN. 3, 21, 2. 4, 20, 12 in Aegypto, [G. Meyer]

id est in -bus (cf. HIER. epist. 21, 35, 1 pro luxurioso filio, id est pro -bus). 5, 29, 1. al. CYPR. epist. 63, 4 p. 704, 2 ex -bus colligi filios Abrahæ. 67, 6 p. 740, 20 exterarum -ium more ([cf. Watson, *Stil u. Spr. Cypr.* 287 et supra p. 1857, 45]). AVG. civ. 10, 17 p. 429, 26 D.). al. COMM. apol. 434 videte . . . quod -es in domini fuerint scriptura priores (i. iam in V. T. praeoptatae). 686 quid illi decipiunt -es puros (sic, v. supra p. 1843, 13) esse lavacris? instr. 2, 19, 20 vos ideo tales Christus cum -bus aequat? (2, 32, 11). al. VICTORIN. PETAV. in apoc. 20, 1 (deest rec. Hier.). LACT. inst. 4, 11, 7. 7, 24, 4. 7, 26, 3 ira dei adversus -es (epit. 67, 7). epit. 38, 7 mort. pers. 11, 1 al. FIRM. err. 1 p. 3, 8 in errore sunt . . . -es (v. p. 1864, 60). HIL. hymn. 3, 9 Feder *Satanas* gaudet caeli conditorem ignorari (-e A¹) -bus (<a> add. Gamurrini). myst. 1, 8, 3 p. 10, 12. 1, 16 p. 15, 19 figuram -ium (ISID. alleg. 192. cf. 1, 29, 2 p. 23, 7 forma). FILASTR. 29, 8 universarum -ium impiarum (155, 2). al. AMBR. in psalm. 36, 69 virg. 1, 4, 14 al. HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 11 p. 299, 16 B. quomodo dominus subverterit omnia -ium de idolis dogmata. 3, 2 p. 309, 8. al. Ps. HIER. epist. 19, 2 p. 189^c. PELAG. in Tit. 2, 5 ne . . . ipsi blasphemant, si -es sunt (-is V, gentiles Ps. *Primas*). RVFIN. Orig. in gen. 6, 2 p. 68, 9 B. in cant. 2 p. 132, 24. *passim*. PRVD. c. Symm. 1 praef. 1 Paulus . . . fera -ium primus corda . . . perdomuit. al. AVG. civ. 1, 31 p. 48, 33 D. nondum . . . fuerat declarata -bus superna doctrina. 7, 35 p. 318, 18. 18, 31 p. 298, 14. 20, 21 p. 460, 11 saepe. epist. 40, 4 p. 74, 7. mor. eccl. 1, 7, 12 -ium occupatione. c. Petil. 2, 86, 193 transacta -ium persecutione. serm. 47, 15, 28. 62, 2, 4 erat . . . iste (centurio) de -bus (cf. 77, 1, 1 haec mulier *Chananaea* erat ex -bus [PASS. Petr. Paul. long. 5, gentilibus v. l.]). serm. ed. Mai 48, 1. spir. et litt. 26, 46 p. 200, 24 quod de eiusmodi -bus dixit apostolus (29, 50 p. 205, 15 cum de -bus diceret). *passim*. SVLP. SEV. chron. 2, 11, 5. 2, 22, 1 templum eversum ab Antiocho profanatumque a -bus. ZACCH. 3, 7 p. 1159^B. CASSIAN. conl. 18, 5, 2 libertas, quae -bus propter infirmitatem primae credulitatis indulta est (sim. 18, 5, 3). RVSTIC. synod. (Conc. I 4, 2) 169, 1 inter -es ac barbaros. SACR. Greg. 17, 1. 79, 8 al. FAVST. REI. grat. 1, 8 p. 25, 19 al. Op. imperf. in Matth. 3 p. 648 -ium tortuosarum iustitiae. CORIPP. Ioh. 1, 477 tu -bus andes invictis inferre manum? (de Mauris paganis sicut: 2, 110. 112 miseras. 2, 192 nefandas. 2, 289. 348. 361. 385 ferae. 2, 407 effusis. al.). GREG. M. epist. 1, 16^A p. 18, 34 compressis -bus. 6, 51 valde est execrabile, ut quod a regibus -ium servatum est, ab episcopis dicatur ablatum (de *Gothis* cogitant Maurini; fort. *Franci* intelligendi sec. edd.). 7, 7 al. PASS. Lucian. 4. et saepe al.

hic addo titulos variorum librorum, q. s. adversus (sim.) -es: HIER. vir. ill. 29 p. 23, 30 R. Tatiani contra -es florentissimus . . . liber (38 p. 27, 9 adversum). 35 p. 25, 14 Irenaeus scripsit . . . contra -es volumen breve. 38 p. 27, 3 Clementis Alexandrini adversus -es liber unus. *ibid.* l. 13 Demetrium et Eupoleum, scriptores adversum -es. 39 p. 27, 27 (de Miltiade). 87 p. 45, 2 Athanasii adversum -es duo libri. GENNAD. vir. ill. 1 p. 61, 20 Iacobi adversum -es. 4 p. 62, 31 al. CASSIOD. inst. div. 14 p. 1125^c epistulae Petri ad -es.

β aut nominantur ethnici una cum Iudaeis aut illis ('populo' infra l. 55. 65. p. 1864, 4) opponuntur, quasi qui in eorum locum successerint (copulantur et Christiani infra l. 74 sqq.): in N. T.: VVLG. act. 21, 21 discessionem . . . eorum, qui per -es sunt, Iudaeorum. 26, 17 eripiens te de populo (λαόν) et -bus. Rom. 3, 29. 9, 24. I Cor. 1, 23 (opp. Iudaeis). 10, 32 Iudaeis et -bus et ecclesiae dei (gr. v. p. 1843, 45). Gal. 2, 15 nos natura Iudaei et non ex -bus peccatores. et al. ap. ECCL.: TERT. pudic. 10 p. 239, 30 cum -es sic adoptaverit dominus, dum Iudaei de patientia ludunt. adv. Marc. 3, 6 p. 384, 13 omnis spes Iudaeorum, ne dicam etiam -ium. CYPR. epist. 63, 12 p. 711, 3. 6 Christus . . . ostendens -ium populum (p. 1864, 71) succedere et in locum, quem Iudaei perdiderant, nos . . . pervenire eqs. (cf. LACT. inst. 4, 20, 11 nos, qui . . . ex -bus in Iudaeorum locum adoptione successimus [sim. epit. 43, 3]). testim. 1, 20 p. 52, 5. 1, 21 p. 55, 10 eritis -es in caput, incredulus autem populus in caudam (COMM. apol. 430 in caput eritis -es, nam increduli retro; ex deut. 28, 44 οὗτος ἔσται κεφαλὴ, ὃν δὲ ἔσθ' οὐρά [VVLG. advena in caput et tu . . . in caudam]. v. et supra p. 1862, 55). 1, 23 p. 58, 13 al. Ps. CYPR. mont. 7 p. 111, 20 duorum populorum malefactorum, -es . . . et Iudaeos eqs. (cf. HIL. in Matth. 14, 7 p. 998^c duo populi, circumcisionis [infra l. 84] et -ium. OPTAT. 3, 10 p. 95, 11. AVG. quaest. hept. 2, 154 p. 190, 12 in utrisque populis, id est -bus et Hebraeis). al. VOPISC. quatt. tyr. 8, 7 unus (nullus P, om. Σ) Aegyptiis deus nummus est. hunc Christiani, hunc Iudaei, hunc omnes venerantur et -es (cf. AVG. c. Faust. 31, 2 p. 757, 21 Iudaeos et Christianos et -es. PELAG. Aug. grat. Christ. 31, 33). HIL. in Matth. 15, 7 p. 1006^B. myst. 1, 10, 2 p. 11, 13 Iudaeis et -bus (FILASTR. 155, 10. HIER. epist. 21, 3, 3 et de -bus et de Iudaeis. PELAG. in Eph. argum. p. 344, 1 S. AVG. serm. 204, 2 PASS. Petr. Paul. long. 8. et al.). al. AMBR. virginit. 11, 65 MAXIMIN. c. Ambr. 139 HIER. chron. a. Abr. 2153 p. 283, 15 F. (= SVLP. SEV. chron. 2, 31, 6 PROSP. chron. I p. 424, 622) Hierosolymae primus ex -bus constituitur episcopus Marcus, cessantibus his, qui fuerant ex Iudaeis (v. p. 1864, 25). epist. 21, 30. 65, 18, 3 in Iudaea . . . in -bus 112, 5 Petrus princeps circumcisio-

nis . . . imperavit -bus (cf. PELAG. in Eph. 2, 11 -es praeputium, Iudaei circumcisio dicebantur. v. et p. 1863, 71). AVG. civ. 19, 23 p. 398, 11 D. dii (infra l. 52) non Hebraeorum, sed -ium. 21, 24 p. 536, 4. gen. c. Manich. 1, 23, 40 de -bus, . . . de populo Iudaeorum. mend. 5, 8 p. 422, 18 serm. 10, 3. 62, 2, 4. 88, 11, 10. 218, 6, 6 non solum Iudaeis, sed etiam -bus (PROSP. resp. ad Gall. 1, 9 p. 166^A). al. ALC. AVIT. hom. 9, 1 p. 120, 10 GREG. M. moral. praef. 20. et *passim*.

2 de iis, qui ex paganis Christiani facti sunt creduntque, i. q. proselyti (cf. TERT. adv. Iud. 2 p. 703 Oe. proselytos ex -bus et v. supra p. 1863, 82): a generatim: α in N. T.: VVLG. act. 15, 23 apostoli . . . fratribus ex -bus salutem. 21, 25 qui crediderunt ex -bus (infra l. 16). Rom. 11, 13 vobis . . . dico -bus (Ephes. 3, 1 pro). I Cor. 12, 2. Gal. 2, 12 Petrus cum -bus edebat (cf. IREN. 3, 12, 15 Petrus . . . manducans cum -bus). β exem-

pla eccles.: TERT. adv. Iud. 7 p. 713 Oe. in quem nos, -es scilicet, credituri adnuntiabamur (cf. IREN. 4, 7, 3 qui ex -bus credunt [PAVL. NOL. epist. 50, 11 p. 413, 1 AVG. spir. et litt. 26, 44 p. 198, 26; v. supra l. 12]. CYPR. testim. 1, 21 p. 38, 10 quod -es magis in Christum crediturae essent [AVG. civ. 18, 42 p. 321, 15 D.]. FILASTR. 36, 5 qui de -bus venientes credebant [HIER. hom. Orig. in Ezech. 11, 3 p. 428, 24 B.]. 104, 6. 156, 10 PAVL. NOL. carm. 19, 725. et al.). IREN. 3, 12, 15. HIL. myst. 1, 19 p. 17, 13 Rebecca camelos, id est -es Christo subditas, potat. et al. b speciatim de ecclesia ex

-bus convocanda (v. et sub iuncturis, infra l. 58 sqq.): IREN. 4, 20, 12 ea quae ex -bus est ecclesia (gr. ἡ ἐξ ἐθνῶν ἐκκλησία. 4, 30, 4 futura. HIL. myst. 1, 3, 5 p. 6, 1). CYPR. testim. 1, 20 p. 38, 8 quod ecclesia . . . plures filios habitura esset ex -bus. AMBR. hex. 3, 1, 3 ex haereticis et -bus repleta ecclesia est (cf. AVG. civ. 15, 27 p. 120, 8 D. iam . . . -es . . . ecclesiam repleverunt). in Luc. 1, 17 p. 21, 17 cum ecclesia ex -bus, hoc est ex peccatoribus, congregata sit (HIER. epist. 65, 16, 5 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 113, 25 B. RVRIC. epist. 2, 34 p. 418, 16. et al.). vid. 8, 47 surrecturae ex -bus ecclesiae. RVFIN. Orig. in gen. 15, 5 p. 133, 24 B. Orig. in num. 15, 3 p. 135, 6 B. ex -bus, si qui ingressus fuerit ecclesiam domini (cf. AVG. civ. 14, 9 p. 21, 20 D. qui in ecclesiam Christi ex -bus venimus [ISID. alleg. 82]). et al. nota: AVG. civ. 10, 32 p. 458, 12 D. praenuntiatio civitatis dei ex omnibus -bus congregandae.

B sing. -s: 1 collective pro populo ethnico: COMM. instr. 1, 33, 1 -s sine pastore ferox iam noli vagari (vix ad 2 pertinet). 2 de homine pagano, i. q. ὁ ἐθνικός: ITALIA Matth. 18, 17 (cod. e) si ecclesiam contempserit, sit tibi quasi -s aut publicanus (gr. v. p. 1843, 47; VVLG. ethnicus et p.; v. et s. gentilis, p. 1866, 69). COMM. instr. 1, 26, 24 -s et ego fui perversa mente moratus. 1, 34, 5 -s, homo, tu frater noli pecus esse ferinum. PELAG. in Rom. 10, 10 inter Iudaeum et -em (gentilem BH [excepto S], Scottus) credentes nulla discretio est (in Eph. 2, 15; gentilem RC, G corr. S. THEOD. MOPS. in Col. 3, 11 ultra non erit discretus Iudaeus et -s). fort. et ITALIA Rom. 10, 12 (Pelag. in Rom.) non . . . est distinctio Iudaei et -is (G, Graeci rell. cum VVLG.; gr. v. p. 1843, 44).

iuncturae: 1 nominales: -ium: apostolus: IREN. 4, 24, 1 VVLG. Rom. 11, 13 II Tim. 1, 11 FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 27, 11. et al. dei (dii): cf. supra l. 3. IREN. 4, 24, 2. VVLG. psalm. 95, 5 omnes dii -ium daemonia (AVG. civ. 1, 29 p. 46, 26 D. al. PASS. Felicit. 3). Is. 36, 18 al. AVG. civ. 4, 30 p. 183, 30 D. 6, 1 p. 243, 9 al. serm. 62, 6, 9 al. SVLP. SEV. chron. 1, 49, 5. et al. divi: PRVD. perist. 5, 15. doctor: AMBR. virg. 1, 5, 23 al. HIER. epist. 112, 5 VVLG. I Tim. 2, 7 AVG. civ. 14, 2 p. 6, 21 D. et al. (v. et vol. V 1775, 72 sqq.). doctrinae: AVG. in psalm. 73, 18. ecclesia: VVLG. Rom. 16, 4. aliter (v. s. 2, supra l. 25): RVFIN. Orig. in gen. 6, 3 p. 69, 13 B. in cant. 2 p. 169, 1. 3 p. 178, 21 al. AVG. civ. 18, 31 p. 298, 28 D. al. ISID. alleg. 58. et al. errores: RVFIN. Orig. in num. 11, 5 p. 86, 19 B. AVG. epist. 118, 21 p. 684, 18. historia: AVG. civ. 10, 18 p. 431, 9 D. 16, 4 p. 130, 2. 21, 6 p. 498, 19 al. idola: TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 298, 29 LVCI. non par. 5 p. 218, 21 VVLG. IV reg. 16, 3 SVLP. SEV. dial. 2, 14, 1. et al. insulae: VVLG. gen. 10, 5 Soph. 2, 11. lux: VVLG. Is. 42, 6. 49, 6. magister: HIER. epist. 15, 3, 1 al. VVLG. II Tim. 1, 11 PRVD. perist. 12, 24 PASS. Petr. Paul. long. 1. et al. multitudo: SACR. Greg. 130, 1. philosophi: AVG. civ. 8, 4 p. 326, 16 D. 18, 37 p. 312, 1. plebs: CYPR. epist. 63, 12 p. 711, 6 HIL. in Matth. 9, 10 p. 966^c. 14, 11 p. 1000^c. 15, 3 p. 1004^c al. plenitudo: HIER. epist. 36, 17 VVLG. Rom. 11, 25 AVG. civ. 16, 2 p. 122, 9 D. populus: CYPR. epist. 63, 12 p. 711, 3. 75, 2 p. 811, 10 HIL. in Matth. 33, 1 p. 1072^D GAVDENT. serm. 1 p. 847^A FILASTR. 151, 4 AMBR. epist. 18, 18 p. 977^B HIER. epist. 65, 18, 3 quaest. hebr. in gen. p. 13, 29 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 122, 17 B. al. AVG. civ. 17, 16 p. 240, 11 D. al. serm. 101, 2, 2 HESYCH. in lev. 7, 28 p. 868^B VEREC. in cant. 1, 8. et *passim* (v. et p. 1863, 61; aliter supra p. 1848, 82). praedicator: HIER. epist. 53, 2, 1 SVLP. SEV. epist. 1, 6. prophetae: AMBR. off. 3, 18, 106. rex: ITIN. [Silv.] 14, 3 VVLG. gen. 14, 1. 9 Ios. 12, 23 RVFIN. Orig. in num. 12, 2 p. 100, 11 B. al. sacra: PRVD. cath. praef. 40. salus: HIER. epist. 21, 41, 3 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 123, 5 B. 3 p. 196, 32 AVG. serm. 203, 3, 3 SACR. Greg. 82, 2 (aliter p. 1856, 49). simulacra: VVLG. psalm. 113, 4. 134, 15 HYD. chron. II p. 15, 18. et al. superstitio: AVG. civ. 18, 45 p. 326, 18 D. vocatio: TERT. adv. Marc. 4, 11 p. 451, 8 ex (HIER. epist. 21, 28, 1 de, sic et [G. Meyer])

AVG. civ. 16, 26 p. 167, 28 D. 18, 27 p. 291, 7 *al.*). RVFIN. Orig. in gen. 6, 3 p. 68, 29 B. *et al.* sic et PS. PROSP. in titulo operis: de vocatione omnium -ium. vocator: PRVD. perist. 2, 461.

2 *verbales*: -es: baptizare: CYPR. epist. 74, 2 p. 800, 15 PACIAN. epist. 3, 11 p. 67. *et al.* catechizare: IREN. 4, 24, 1. docere: CYPR. epist. 74, 2 p. 800, 15 FILASTR. 104, 7 VVLG. Ioh. 7, 35 (*gr. v. p. 1843, 44*). *et al.* formare: CYPR. patient. 2 p. 397, 20. iustificare: CYPR. epist. 63, 4 p. 703, 23. *al.* -bus praedicare: TERT. fug. 6 p. 472 Oe. HIER. hom. Orig. in Ier. 3, 2 p. 308, 30 B. SACR. Greg. 128, 5. *cf.* PASS. Petr. Paul. long. 2 quid tale praedicat Petrus in regno -ium? *cf. p. 1862, 74. et al.*

deriv.: genticus, gentilis.

G. Meyer.

gentiaca v. *infra* l. 27.

gentiana, -ae f. [*a nomine Gentii, regis Illyriorum, teste Plinio ducitur; quo iure nescitur. W.*] PLIN. nat. 25, 71 -am (*an sc. 'herbam'?* *cf. l. 56*) invenit Gentius rex Illyriorum, ubique nascentem, Illyrico tamen praestantissimam. DIOSC. gr. 3, 3, 1 *γεντιανή*: δοκεῖ μὲν ὑπὸ πρώτου εὐρεῖσθαι Γέντιδος τοῦ Ἰλλυριῶν βασιλέως, ἀπ' οὗ καὶ τὴν προσωνυμίαν ἔσχηκεν (*inde pessumdatum* DIOSC. lat. 3, 3). ISID. orig. 17, 9, 42 -a nomen sumpsit, ut medici memorant, ab inventore. *varia nomina*: PS. APVL. herb. 16, 3 H.-S. a Graecis dicitur aloe Gallica (*alon gallicae αλ, alum gallicum β, ἄλὼν Γαλλική* DIOSC. gr. 3, 3, 1 *rec. Vind.*), alii -a, alii narcin, alii Cironion (*necepromion et sim. codd., οἱ δὲ νάρκη, οἱ δὲ Χειρόνιον* DIOSC. l. l.), Dardani aloitis (*dardanos αλ, dardanon Tusci aloitis β, Δάρδανοι ἄλοῖτις* DIOSC. l. l.), Romani -a, alii comitalem (*v. et Wellmann ad Diosc. gr. l. l.*). DIOSC. 3, 5 gliciridia aut pontica radice aut gentiaca (*gr. γλυκύριζα, οἱ δὲ ... γεντιανήν*). 3, 6 centaurea maior, quam multi narcin aut -a dicunt. GLOSS. -a: alo(e) Gallic(a). aloites. basili[s]c(a). boriannus radix. -a gudica (*vel gutica*) herba. comitialis (Romani -am, Itali comitalem, *v. comitialis vol. III 1799, 50 sqq.*). dardanion (*et corrupte dasdamum. utrumque errore, v. l. 24/5*). herba montana. nicuspromium. HESYCH. lex. s. v. *γεντιανή*: ἔλξα τις οὕτω καλουμένη, χρήσιμος οὕσα εἰς τὰς ἀντιδόσεις (*cf. Immisch, Leipz. Studien 8, 1885, 341*). *primum legi videtur in antidoto Mithridatis, l. 41.*

herba, apud nos 'Enzian', de cuius facie et vi medica fusius PLIN. nat. 25, 71 PS. APVL. herb. 16 H.-S. DIOSC. 3, 3. 6. *v. Stadler, PW. VII 1201 sqq.* CELS. 5, 23, 3 (*antidotum Cassii medici*) -ae radix (PLIN. nat. 14, 111. 26, 137 CHIRON 821 PS. APVL. herb. 16, 3 THEOD. PRISC. log. 27. *cf. l. 47*). SCRIB. LARG. 170 (*antidotum Mithridatis*) -ae p(ondo) denarios II (*sim. 176 [antid. Cassii]. 177 [antid. Marciani medici]*). PLIN. nat. 1, 25, 34. 25, 100. 142 -ae suco (26, 137 CAEL. AVR. chron. 4, 8, 125. *cf. l. 47*). 26, 29. 32 stomachum corroborat... -a ex aqua pota. 26, 36 -a madefacta pridie contrita datur ad tussim eqs. 26, 74 -ae farina. 26, 140 illinitur... -a ulceribus..., radice tusa... vel suco. 26, 163 cutis vitia emendat -a. 32, 54. PELAGON. 5 to diapente: -ae, aristolochiae, bacarum lauri, murrae, rasurae eboris (VEG. mulom. 1, 10, 6. 1, 64, 1 *cf. 3, 8, 6 MARCELL. med. 20, 129 THEOD. PRISC. eup. faen. 74*). VEG. mulom. 1, 34, 6 -ae unc. I (*sim. 1, 59. 2, 88, 16. 2, 119, 7. 2, 130, 1 CHIRON 410. 817 bis. 833 al. MARCELL. med. 7, 18 centaureae aut -ae part. XII. 8, 196. 16, 30. 20, 19. cf. l. 42*). 1, 60 -ae... folia. CHIRON 819 -ae semen (MARCELL. med. 20, 115). 825 -am. MARCELL. med. 22, 29 -am ex passo decoques et ieiuno... bibendam dabis. 23, 41 -ae tunsae coeliarium dimidium. 24, 3 herbae -ae drağ. xx (24, 6 PS. APVL. herb. 16, 1. 3). PS. APVL. app. 16, 2 -ae virtutem. ANON. med. ed. Piechotta 193. CAEL. AVR. acut. 2, 29, 160 -am decoctam cum pulegio. chron. 2, 13, 165. ORIBAS. 2 add. p. 845 decoctio centauriae, -ae eqs. syn. 5, 40 (*gr. ἡ τε γεντιανή*). Schuster.

genticus, -a, -um. [*a gēns. W.*] GLOSS. II 581, 22 -us gentilis (*gentibus codd.*). IV 241, 31 -a gentilis.

a *adi.*: i. q. *pertinens ad nationem, nationis proprius sim.*: TAC. ann. 3, 43 adduntur e servitiis gladiaturae destinati, quibus more -o (*i. Aeduorum*) continuum ferri tegimen (6, 33 Sarmatarum sceptorum utrimque donis acceptis more -o diversa induere. AMM. 24, 4, 23 ex usu moris -i) TERT. anim. 39 p. 366, 28 pro -a, pro avita, pro publica aut privata devotione. b *pro subst.*: i. q. *indigena, ὁ ἐγγένιος*: AVIEN. ora 611 Taurum paludem... -i vocant Orani propinquam flumini. 645 rupis... latus (*in ortu Rhodani*)... -i cognominant solis columnam.

[*gentiliatus*] v. s. gentilis, p. 1866, 81.

gentilicius, -a, -um. [*a gentilis. W.*] -ilicus: v. p. 1866, 40. *neutr. sg. pro subst.*: c. copula: p. 1866, 7 sqq. *per elipsin*: p. 1866, 5. *de prosodia*: PRISC. gramm. II 135, 25 i... tam paenultima quam antepaenultima correpta: gentilis, gentili, -Icius. GLOSS. ἑθνοφύλαξ. *legitur inde a VARRONE (quater, v. l. 82. p. 1866, 15. 16. 19), CIC. (v. l. 83), LIV. (v. p. 1866, 1. 2) usque ad vergentem latinatatem.* [*pro gentilis*: CALP. decl. 24 gentilia BC, corr. 5; v. p. 1866, 2.]

1 *technice*: i. q. *pertinens ad gentem sive familiam Romanam*: a *in universum*: VARRO ling. 9, 59 quod in servis -a natura non subest in usu, in nostri(s) nominibus... necessaria. CIC. har. resp. 32 multi sunt... in hoc ordine, qui sacrificia -a...

anniversari(a) factitarint (*cf. LIV. 5, 52, 3 sacra, v. etiam CALP. decl. 24 p. 22, 21 [v. infra l. 77 et p. 1865, 79]*). LIV. 6, 20, 14 -a nota (*opp. publica*), quod gentis Manliae decreto cautum est eqs. (*v. s. gens, p. 1847, 72*). VELL. 2, 119, 5 Vari corpus -i... tumuli sepultura honoratum est (*cf. CORP. VIII 23126 -um Vlpi Sperati, sc. sepulchrum aut conditorium*). PLIN. nat. 19, 8 M. Varro tradit, in Serranorum familia -um esse feminas lintea veste non uti (*item* PLIN. epist. 6, 15, 1 -um hoc [*i. elegos scribere*] Passenno Paulo: est enim municeps Properti. SIDON. epist. 8, 3, 3 *perorandi flumen* non solum -um, sed domesticum tibi [*sc. Leoni ex Frontonis posteris*]). 35, 6 funera. SVET. Iul. 1, 2 hereditatibus. GAIUS inst. 3, 17 totum -um ius in desuetudinem abiisse (VLP. reg. 26, 1 -a iura). COLL. Mos. 16, 4, 1 intestatorum -orum hereditates (*cf. VLP. reg. 26, 1 intestatorum ingenuorum*). b *speciatim de nominibus -is* (*v. et s. gentilis, p. 1867, 16. 78*): VARRO ling. 9, 60 *praenomina*, quibus discernentur nomina -a. gramm. frg. 323 p. 331, 10 F. quia *nomine* gens cognoscitur ideoque dicitur -um *nomen* (*cf. DIOM. gramm. I 321, 5 nomen proprium est -um, ... quod originem familiae vel gentis declarat eqs. sim. Exc. Bob. gramm. I 533, 17*). *ibid. l. 12 -a nomina*... fuisse numero ∞. SVET. Claud. 25, 3 peregrinae conditionis homines vetuit usurpare Romana nomina, dumtaxat -a. DIOM. gramm. I 321, 4. 7 (Exc. Bob. gramm. I 533, 16. 18).

2 *sensu laxiore*: i. q. *ad populum referendus, populi cuiusdam proprius sim.*: GELL. 1, 9, 6 vulgus, quos -o vocabulo Chaldaeos dicere oportet, mathematicos dicit. OROS. hist. 6, 21, 20 Caesarem apud Hispaniam... supplex cum -o munere... Indus et Scythia... oravit. SIDON. epist. 4, 20, 1 Sigimerem, regium iuvenem ritu atque cultu -o ornatum.

3 *ecclesiast. usu*: i. q. *ethniscus, paganus*: AMBR. Cain et Ab. 1, 10, 44 ut eradices -um vitiorum omne consaeptum. epist. 18, 39 p. 982ⁿ -i ritus (*cf. 23, 4 p. 1027^c -o more [Cod. Theod. 11, 24, 6, 3 a. 415]. v. et infra l. 41; aliter supra l. 28*). PAVL. NOL. epist. 49, 2 p. 392, 3 -o... signo Valgius vocabatur, qui nunc Victor a domino dicitur. Cod. Theod. 16, 10, 12, 2 (a. 392) in qua possessione eum -a constiterit superstitione famulatum (CASSIAN. conl. 10, 5, 2 c. Nest. 2, 4, 1). 16, 10, 20, 2 (a. 415) professiones. CASSIAN. c. Nest. 7, 30, 1 absque ulla -ae persecutionis procella. FAVST. REL. grat. 2, 6 p. 71, 17 -ae persuasionis impietas (*cf. ibid. l. 8 gentilis decreti*). 2, 10 p. 84, 29 nationis.

gentilicus, -a, -um i. q. *gentilicius, paganus*: PS. AVG. alterc. p. 1135 tu, ecclesia rustica, ... dei legibus aliena, quae -o more vivebas (*v. supra l. 31*). PS. THOM. euang. 12, 1 primum doce ei litteras -as et postea hebraeas (*sic cod. Vat., litteras gentiliū [v. p. 1870, 51] Paris., τὰ Ἑλληνικά gr. rec. A 14, 1. v. et s. gentilitas, p. 1874, 50*).

†gentililogia v. s. genethliologia.

*gentilis, -e. [*a gēns. W.*] *de originatione*: GRAMM. suppl. 67, 29 vir virilis, civis civilis, ... gens -ilis eqs. *superl. -issimus*: HIER. in Ier. 4, 41, 4 p. 1869, 77. *adv. -iliter non ante ECCL. SOL., p. 1872, 53. scribitur*: -eilis: CORP. I² 1439, p. 1867, 45. -ili-: CORP. V 801, p. 1869, 27. *γεντιλίον*: INSCR. Princeton exped. Syr. A 223 (a. 208), v. p. 1868, 63. *κεντιλίον*: SVIDAS s. v., v. p. 1868, 51 (*dub. an huc pertineat MALALAS p. 327, 22 D. Γεντιλίους*). HESYCH. *γέντινοι οἰκιστοί, ubi γεντίλοι coni. Immisch, Leipz. Stud. 8, 1885, 352 coll. Du Cange s. v. γεντήλιοι*). *per compendia*: gent(ili)um: CORP. XI †1708. gentil(i)um: CORP. XIII †8331 (*v. p. 1868, 49. 52*). gentilib(us): CORP. II 8 CONST. veteran. 67 (Corp. III p. 1989), 10 (a. 158), v. p. 1867, 49. 1868, 60. NOT. Tir. 28, 64. *de notione*: GLOSS. v. p. 1867, 6. 73. 1869, 52. *reddidit Graeca haec*: Ἑλληνες pro usitato (*aliter gens, v. p. 1843, 43*): ITALIA I Petr. 2, 12 p. 1870, 52. HEGES. 3, 19 (Ios. 3, 409), p. 1870, 6. VVLG. in N. T. ubique (*praeter Marc. 7, 26 act. 17, 12: Ἑλληνίς, v. l. 66; act. 14, 5 Rom. 15, 27: Ἑβραῖα, v. l. 68*). RVFIN. hist. 6, 19, 7 p. 1870, 17. RVSTIC. synod. 169, 4 p. 1869, 44. VITAE patr. 6, 3, 16 p. 1871, 19. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 1 p. 336, p. 1872, 49. *al.* Ἑλληνικός: VVLG. II Macc. 4, 10 p. 1868, 13. RVFIN. hist. 4, 8, 5 p. 1870, 15. Ἑλληνίς: v. supra l. 62. VVLG. II Macc. 6, 8. Ἑλληνισμός: VVLG. II Macc. 4, 13 p. 1868, 31. Ἑβραῖα (-os): v. supra l. 63. VVLG. Tob. 1, 12 p. 1870, 76. III Esdr. 5, 9 p. 1868, 36. Ἑβραῖος: ITALIA Matth. 18, 17 (Gat.) p. 1871, 29 (VVLG. ethnicus; v. et gens, p. 1864, 40). RVFIN. Orig. in Ios. 23, 2 p. 440, 14 B., p. 1869, 75. ACT. Archel. 12, 4 p. 1872, 47. *et al.* ὁ μόνυμος: CIC. Tim. 41 p. 1867, 28. *ex Hebr. nil afferri potest, cum excepto Tob. 1, 12 (ubi exemplar hebr. deest)* HIER. vocem neque in libr. transl. adhibuerit neque in retract. extat inde a LEGE XII tab. (p. 1867, 32. 36) usque ad auctores postremos; *pro adi. non ante OV. fast. (p. 1867, 9) SIL. STAT. usurpatur. [traditur falso: LVCH. 274, v. s. Gentius. CALP. decl. 24 v. s. gentilicius, p. 1865, 79. restituitur pro gens: TERT. nat. 2, 9 p. 110, 22 v. p. 1868, 17. HIER. epist. 21, 40, 4 (recte Σ). falso confunditur c. gens: TERT. cult. fem. 2, 11 p. 730 Oe. CYPR. mort. 15 p. 306, 10; v. s. gens p. 1843, 67 sqq. pro gentiliatu: CIC. dom. 127 (codd.) v. p. 1867, 44. dubia: STAT. Theb. 12, 618 -bus hospita divis (genialibus BM, nisi trahi potest ad IIB 2a, v. p. 1868, 75) CORP. II 5812 v. s. genetivus p. 1805, 35. prorsus incerta: CORP.*

[G. Meyer]

I² p. 361 gen<...>, ubi gen<tilibus> Mommsen. INSCR. Notiz. degli scavi 1919 p. 232, 4 vernas qui hic cinele s (i. gentiles?). *ambiguae interpret.*: TER. MAVR. 1788 inter nostros -is oberrat ecus (fort. pertinet ad IB 2, v. l. 70).] (loci omnes adferuntur sub I—III, notabiliores tantum sub IV.)

I *pertinens ad genus, stirpem, domum* (GLOSS. II Philox. GE 43 -is οὐγενής. GLOSS. II 383, 12 οὐγενής -is [-es trad.]): A *sensu stricto: spectat ad gentem (familiam v. infra l. 13. 58) Romanam* (v. s. gens IA 1, p. 1845, 2): 1 *adi.*: Ov. fast. 2, 198 sumunt -es arma professa manus (i. gentis Fabiae). SIL. 8, 585 Cethegus humero exertus -i more parentum. STAT. silv. 3, 1, 152 ridet... Parthenope -e sacrum (i. gentis Polliae). TAC. ann. 2, 37 eloquentia, -e domus nostrae (sc. Hortensii oratoris) bonum. 11, 16 -e decus. SVET. Tib. 68, 2 capillus pone occipitium summissior Tiberio erat, ut cervicem... obtegeret, quod -e in illo videbatur (i. proprium gentis). Nero 37, 1 in vetere -i (dett., -is M G X) stemmate. 41, 1 nomen... -e ([SCHOL. Cic. Bob. p. 137, 23 St. SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 102; v. et s. gentilicium, p. 1866, 14 et aliter infra l. 77, ubi et gramm. exempla invenies]. cf. PORPH. Hor. epist. 1, 13, 8 cognomen). Nero 50 -i Domitiorum monumento. Vit. 1, 2 -i copia.

2 *pro subst.: de eo, qui certae gentis est: a loci notabiliores: a definitur* (cf. GLOSS. III 303, 19 οὐγενήσιν gentibus, ubi optime Buech. οὐγενήσιν -es. v. Cic. Tim. 41 l. 28): P. SCAEV. Cic. top. 29 -es sunt inter se, qui eodem nomine sunt... qui ab ingenuis oriundi sunt... quorum maiorum nemo servitutem servivit, ... qui capite non sunt deminuti (CINC. frg. Paul. Fest. p. 94 -es mihi sunt, qui meo nomine appellantur [sim. PAVL. FEST. ad l.]. cf. et Cic. Tim. 41 in quibus qui tales creabuntur, ut deorum immortalium quasi -es esse debeant, divini generis appellentur [gr. p. 41^c καὶ ὅσον μὲν αὐτῶν ἀθανάτοις ὁ μὲν νομὸν εἶναι προσήκει καὶ]. v. Kübler, PWK VII 1177, 20 sqq.). β *opponitur vocabulo 'agnati' quasi laxior notio strictiori*: LEX XII tab. 5, 5 (de hereditate) si adgnatus nec escit, -es familiam habento (respiciunt, referunt, tractant: RHET. Her. 1, 13, 23 si paterfamilias intestato moritur, familia pecuniaque eius agnatum -ium esto [Cic. inv. 2, 148]. GAIUS inst. 3, 17 [COLL. Mos. 16, 4, 2]. COLL. Mos. 16, 3, 3). 5, 7^a si furiosus escit, adgnatum -iumque in eo pecuniaque eius potestas esto ([citant: RHET. Her. 1, 13, 23 Cic. inv. 2, 148]. cf. VARRO rust. 1, 2, 8 [ex Catone] mente captus ad... adgnatos [v. adnot. crit.] et -es est deducendus [proverbii instar; inde COLVM. 1, 3, 1]. PAVL. dig. 50, 16, 53 pr. 'adgnatorum -iumque' pro separatione accipitur). b *loci reliqui*: VARRO ling. 8, 4 ab Aemilio homines orti Aemilii ac -es. Cic. Verr. II 2, 190 tuum paene -em Verrucium (dom. 127 tu rex disce a -i tuo [gentiliatu codd., v. p. 1866, 81]. Brut. 109 M. Iunius Pennus, tuus... -is, Bruto. v. et l. 53). CORP. I² 1439 (= XIV 2387, Bovillis, aetate Sullana non posterior) Vediovei patrei -eiles Iuliei. CATVLL. 68, 123 impia derisi -is gaudia. LIV. 3, 58, 1 cum -bus clientibusque. SVET. Tib. 1, 2. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 248 dicunt <Patavini> -es se Romanorum. CORP. II 8 in memoriam L. Atili Maximi... L. Atil(ius) Atilianus et Artullia... Severa ex -b(us) posuerunt. c *iocose* (cf. nostrum 'Namensvetter'): Cic. Tusc. 1, 38 fuit Pherecydes Syrus meo regnante -i (i. Servio Tullio). Att. 13, 35, 1 o rem indignam! -is tuus (supra l. 45) urbem auget, quam hoc biennio primum vidit (intellegendus aut Pomponius quidam aut architectus nescio quis Atheniensis, qui per iocum Attici -is vocari poterat). d *translate de servis dominorum nomina habentibus*: PLIN. nat. 33, 26 apud antiquos singuli Marcipores Luciporesve dominorum -es omnem victum in promiscuo habebant.

B *liberius: referendum ad quodlibet genus animantium*: 1 *de hominibus, i. q. certi generis proprius, patrius, insitus sim. (pro subst.: l. 62; aliter s. IIA 1, p. 1868, 8)*: SEN. Phaedr. 380 oculi Phaedrae nihil -e nec patrium micant (i. nil ardoris generi suo innati). Thy. 983 (Atrius ad Thyesten) poculum infuso cape -e Baccho. SIL. 2, 277 olim ductorem infestans odiis -bus Hannō. STAT. Theb. 1, 126 -isque animos subiit furor (Eteochlis et Polyn.). 6, 342 nomen avo -e Thoas (sc. alteri Iasonis ex Hypsipyla filio fuit). silv. 3, 2, 69 -es... terras (i. patriam). 3, 3, 60 Smyrna tibi -e solum (i. patria). 2 *de equis: i. q. generosus, nobilis*: NEMES. cyn. 260 sit tibi... sonipes, Maurusia tellus quem mittit: modo sit -i sanguine firmus. TER. MAVR. 1788 v. l. 3.

II *pertinens ad nationem, civitatem, populum*: A *in universum: i. q. ἑλληνικός, patrius, vernaculus, certae nationis proprius sim. (subst. neutr. sg. pro adv.: p. 1868, 2)*: GLOSS. II Philox. GE 43 -is ἑθνικός, ὁμοεθνής. GLOSS. II 284, 30 ἑλληνικός -is (sic ibid. 313, 7 ἐπιχρῆτος. 383, 44 ὁμόφυλος). II 534, 53 -e ἐντόπιον. 1 *adi.*: SEN. Herc. f. 913 te ramus oleae fronde -i tegat, Theseu. SIL. 4, 223 -ia lina Faliscorum. 5, 646 Acri nomen erat -e viro (i. sic apud Boios -es suos vocabatur; cf. quae ex GRAMM. affert PRISC. gramm. II 59, 21. 61, 3 -e nomen est, quod gentem significat ut 'Graecus', 'Latinus'. III 467, 10. 501, 29 al. aliter supra l. 16). 14, 438 nomen. 16, 50. 456 galeri. 16, 464 -e metallum Iberiae. 17, 412 -em... bibit tellus... cruorem (Poenorum in patria occisorum). STAT. Theb. 3, 141 Thessalidi sagae -e nefas hominem renovare canendo. 4, 155 leonum exuviae, -is honos (cf. 8, 706 fatiscit...)

umeris Tydei -is aper, i. pellis Calydonia). 4, 390 -bus armis (i. thyr-sis). 6, 151. 8, 429 Oebaliae turmae magnum et -e (subst. neutr. pro adv., v. p. 1867, 73) tumentes (i. sicut mos Spartanorum est). 9, 298. 10, 319 gramen. 11, 420 Ogygios monstra ad -ia manes Pluto iubet ire. 12, 395 solum (TAC. ann. 3, 59; aliter p. 1867, 67). silv. 2, 2, 9 trans -e fretum (i. Neapolin). 5, 3, 110 si tu, Parthenope, stirpe vacans (Baehrens, vetus vulg., aliter Vollmer) famaeque obscura iaceres nil -e tenens eqs. (i. nullum ex Graecia nobilem). FRONTIN. strat. 2, 5, 31 velocitate. IVV. 3, 64 tympana. TAC. ann. 6, 32 Pharasmanes -e imperium tenebat. 11, 1 nationes. 12, 14 levitate (SCHOL. Cic. Bob. p. 97, 9 St.). 12, 34 religione. AMPEL. 41 (opp. servile, civile; v. vol. II 1849, 8). MIN. FEL. 6, 1 ritus (cf. LAMPR. Heliog. 8, 2 cum Helio-gabalus ex cruciaret hostias ad ritum -em suum [VVLG. II Macc. 4, 10]. aliter infra p. 1870, 14). TERT. nat. 2, 1 p. 94, 21 (deorum genera) unum... physicum..., aliud myt(h)icum..., tertium -e quod populi sibi quique adoptaverunt (ibid. p. 94, 23. 2, 8 p. 108, 8. 2, 9 p. 110, 22 de physico genere, de poetico, de -i [Oehler, gentibus A, v. p. 1866, 78]). anim. 20 p. 332, 26 -ium proprietatum. SOL. 38, 5 candidum... cydnum -i lingua Syri dicunt (HIER. epist. 22, 31, 2. 22, 34, 1 RVFIN. Adamant. 1, 28 p. 59, 1 [gr. aliter]). IVL. VAL. 3, 38 opulentiae. 3, 39 apud -es barbaros meos (aliter p. 1869, 20. 1870, 30). FORTVN. rhet. 3, 4 p. 122, 21 sunt mala verba... -ia. -ia verba... sunt... propria... quarundam gentium eqs. AMM. 17, 13, 17 lembos. 23, 6, 38 aliam similem oleo... speciem naphtham (naitnam cod.) vocabulo appellavere -i Persae. 24, 6, 3 -es picturas (i. Persicas). 31, 6, 8 defletis -ium favillis aedium (i. 'paternarum'). 31, 7, 7 tessera data -i. 31, 16, 1 artes medendi. CLAUD. DON. Aen. 3, 335. HIER. vita Hilar. 39 p. 49^a -i sermone (in Ezech. 4, 9 p. 43. RVFIN. Basil. reg. 145 [quid est raca?] provincialis, id est -is illius sermo eqs. SEV. MINOR. p. 742^d. v. Behaghel, Beitr. z. Gesch. d. dtsh. Spr. u. Lit. 45, 1920, 131). VVLG. II Macc. 4, 13. 6, 8 (gr. v. p. 1866, 67).

2 *pro subst.: i. q. popularis*: GELL. 17, 17, 2 Mithridates lingua et oratione ipsius non minus scite quam si -is eius (sc. quem alloquebatur) esset, locutus est. TERT. apol. 9, 9 apud quosdam -es Scytharum. cult. fem. 1, 7 p. 709 Oe. Parthorum et Medorum ceterorumque -ium suorum. VVLG. III Esdr. 5, 9 numerus a -bus eorum ex praepositis eorum: filii Phares eqs. (gr. v. p. 1866, 69).

B *speciatim: refertur ex parte Romanorum (fort. Graecorum l. 75) ad gentem exteram seu barbaram, i. q. externus, peregrinus, barbarus* (cf. gentes II B 1. 2, p. 1850, 32 sqq. 76 sqq.): CORP. V 801. 884 v. s. III p. 1869, 23. 1 *usu technico de certis numeris militum e barbaris peregrinisve conscriptorum*: a *de equitum quodam numero palatino (inde a Constantino imp.)*: AMM. 14, 7, 9 scholis contentum palatinis et protectorum cum scutariis et -bus ([20, 4, 3]. 16, 4, 1 nec scutarios adesse... nec -es. 20, 2, 5 ex -ium <et> scutariorum tribuno. 20, 8, 13). 15, 5, 6 Malari-chus -ium rector. 27, 10, 12 Salvius et Lupicinus, scutarius unus, alter e schola -ium (NOT. dign. or. 11, 6 [= occ. 9, 7] scola -ium seniorum. or. 11, 10 -ium iuniorum. CORP. XI † 1708 [= INSCR. christ. Diehl 562] hic ia(cet) Murdilo sen(ior) sco(lae) gent(iliu)m. ibid. † 1711 [= 563 Diehl] Segetius d(e) scola -ium. SVIDAS s. v. κεντι-λίων σχολῆς εἶδος ἀξιωματός). CORP. XIII † 8331 (Coloniae) (= INSCR. christ. Diehl 505) hic iacit (sic) Emeterius c(e)nt(enarius) ex numer(o) gentil(iu)m. de re v. Humbert, Daremberg-Saglio III 1516; Liebenam, PWK VI 1621, 1 sqq.; Grosse, Röm. Militärgesch. 94.

b *de dediticiis copiis limitaneis, quae in colonias coactae fuisse videntur* (cf. laeti; de re ambigua v. Böcking, Not. dign. II 1082 sqq.; Humbert, l. c.; Liebenam, l. c. 1623, 48 sqq.; Mommsen, Ges. Schr. VI 166 sq. 226; Grosse, l. l. 210; E. Stein, Gesch. d. spätrom. Reiches I, 1928, 78): CONST. veteran. 67 (Corp. III p. 1989), 10 (a. 158) vexil(lariis) Afric(ae) et Mauret(aniae) Caes(ariensis), qui sunt cum Mauris -b(us) in Dacia superiore (v. adnot. et cf. s. gens, p. 1850, 83). INSCR. Princeton exped. Syr. A 223 (a. 208) Ἐπεμεναιόλον προκαποσίτον γεντιλίων ἐν Μοδανοῖς ἀναγερομένων. CORP. XIII 6592 (a. 232) exploratores Stū<...> et Brit(ones) -es (v. Mommsen, l. l. 166). NOT. dign. occ. 42, 34 (= 35) praefectus laetorum Batavorum et -ium Sueborum eqs. (42, 44). 42, 46 praefectus Sarmatarum -ium Apuliae et Calabriae (47. 49—70, nisi 65 Sarmatarum et Talfalorum [sc. qui dispositi per Italiam et Gallias sunt]). COD. Theod. 7, 15, 1 (a. 409) terrarum spatia, quae -bus propter curam munitio-nemque limitis atque fossati... fuerant concessa. 11, 30, 62 (a. 405).

2 *significatu liberiore: respicit ad quoslibet barbararum aut exterarum nationum homines* (de Gothis: l. 84 sqq. [opp. Ro-mani: p. 1869, 5 sqq. 12. 13]): a *apud script.*: a *pro adi.*: fort. huc pertinet: STAT. Theb. 12, 618 mittit... manus -bus hospita divis learii Celeique domus (i. quae Bacchum Cereremque peregrinos susceperant; v. supra p. 1866, 82). AMM. 16, 10, 16 Ormisila Persa respondit astu -i. 16, 12, 65 -i prece. 17, 12, 12 agminum. 18, 2, 13 epulis ad usque vigiliam tertiam -i more extentis (de Alamannis). 30, 3, 4. 31, 4, 4 legatorum. COMM. Bern. Lucan. 7, 528 eques -is Pompeianus. CLAUD. carm. min. 47, 13 Persarum -e decus. ENNOD. opusc. 3, 89 p. 353, 22 -e... mur-mur (dict. 10, 12 p. 458, 12). CASSIOD. var. 1, 46, 2 propositum. 2, 5, 2 -es introitus. 2, 16, 3 ferocitas (cf. 12, 28, 2 feritas). 5, 1, 1 pueros -i candore relucentes (cf. 8, 21, 6 Gothi relucet... gratia -i). 7, 4, 2

(bis). IORD. Get. 172 *Africam* a rei publicae Romanae corpus (sic) -is manus abstulerat. β subst.: AVSON. 419, 8 vocat(em) te Germanicum deditione -ium. COMM. Bern. Lucan. 7, 525 -es non verentes dedecus, si vincerentur. 7, 536 ('sufficiat cruor iste tuis' eqs.) utinam sufficiat tibi cruor -ium, non et Romanorum (sic opp.: CASSIOD. hist. 10, 24 p. 1182^a *Stilicho* habebat sub se Romanorum plurimos atque -ium). FRG. Vat. 34 p. 9, 4 M. nullum... ex -bus liberum adprobari licet (v. Mommsen, *Ges. Schr. VI* 168). CON. Theod. 3, 14, 1 (a. 365/373) nec ulli -ium provincialis femina copuletur. *ibid.* inter provinciales atque -es. 12, 12, 5 (a. 364) legati -ium. CASSIOD. var. 2, 40, 17 *Orpheus* cum dulci sono -ium fera corda domuerit. 7, 4, 4. 8, 11, 2 quando nemo -ium (*Gothorum*) in vobis (*Romanis*) putabit abiectum (*item* et 8, 17, 6 -es victu, Romanos sibi iudiciis obligabat *Odoacer*. v. Mommsen, *Ges. Schr. VI* 439 adn. 4). *de re v. etiam Dove, Stud. z. Vorgesch. d. dtsh. Volksnamens, Sitzber. d. Heidelb. Akad. 1916, 8. Abh., p. 32.* β in titulis: CORP. VIII 2615 (a. fere 260) Quinquegentaneis -bus Mauretaniae Caesariensis, item -bus Fraxinensibus... caesis fugatisque. III 12483 (a. 337/340) locum... limitis... -ium Gotho(ru)m <t>emeritati semper aptissimum... clausurunt. VIII 18219 (saec. IV) ob reportatam ex -bus barbaris gloriam (i. 'externis b.' an asyndet. pro 'peregrinis et b.'? *aliter supra p. 1868, 21; infra p. 1870, 30*).

III *adinet ad sodalicium, collegium sim., fere i. q. sodalis* (v. Egger, *Jahresh. d. Oesterr. arch. Inst. 18, 1915, 119 sqq.; Ruggiero, Diz. epigr. III* 486^a; minus certum. l. 29; cf. et gentilitas C, p. 1873, 54): CORP. III 4779 (*Viruni, saec. II med.*) Genio Aug(usti) sac(rum), iuventutis Manliensium -es, qui consistunt in Manlia. V 801 (*Aquileiae, saec. circ. III*) M. Valerius Venustus et Mulcedatia Tais -ilibus Artorianis lotoribus aram d(ono) d(ederunt) (*cogitare possis de sodalitate quadam lotorum 'in Artoria consistentium'; 'barbaros' [v. supra p. 1868, 72] intellexit Mo.; aliter Hula, Arch.-epigr. Mitt. aus Oesterr. 13, 1890, 100 sqq.*). V 884 (*Aquileiae ante Constantin.; post Const. falso A. Müller, N. Jbb. 29, 1912, 270*) locus sepultura(e) -ium veteranor(um) (i. collegii).

IV *Christianorum usu: qui extra veram sanctamque est ecclesiam, i. q. paganus, ethnicus* (cf. Ps. HIER. expos. in Matth. p. 547^c ethnici -es. EVCHER. instr. 2 p. 160, 10 ISID. orig. 8, 10, 3): v. et gens IV, p. 1862, 42 sqq.; gentilitas D, p. 1873, 59 sqq. *definitur*: AVG. serm. 17, 6, 6 ethnicus -is est: -is ille est, qui in Christum non credit (ISID. orig. 8, 10, 2 -es sunt, qui sine lege sunt et nondum crediderunt). componitur 'paganus': SERM. dominic. 2, 1 p. 645^b pagani... qui et -es vocantur (cf. AVG. epist. 184^a, 3, 5 p. 734, 27 istorum... infidelium, quos vel -es vel iam vulgo usitato vocabulo paganos appellare consuevimus. RVSTIC. synod. 169, 4 alii... istos paganos -busque deteriores appellant [*ἑλληνες καὶ ἑλληνων χείρους, v. supra p. 1866, 64*]). FILASTR. 111, 2 pagani, id est -es (cf. COD. Theod. 16, 10, 21 [a. 416] qui profano pagani ritus errore... polluuntur, hoc est -es eqs.). RVFIN. hist. 6, 19, 7 v. *infra p. 1870, 17*. AVG. op. monach. 11, 12 p. 550, 21. serm. 24, 6 paganorum et -ium. serm. ed. Mai 117, 3 natio infidelium: Iudaeorum, -ium, paganorum, ... Manichaeorum. RVSTIC. c. aceph. p. 1245^a. et al. GLOSS.^p Corp. S 422 sophista secta -ium.

A *adiect.*: TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 28 reus... -is idolatriae. 5, 17 p. 637, 14 deo (*Rhenan., dei codd.*), quem utrumque genus offenderat: et Iudaicum et -e (M., -em populum *Rhen., vulgo; v. et infra p. 1871, 53*). uxor. 1, 6 p. 677 Oe. pleraeque -ium feminarum (HIER. epist. 54, 1, 2). 2, 2 p. 685 in matrimonio -i (*ibid.* p. 686. 2, 7 p. 692). 2, 2 p. 686 in carne. 2, 3 p. 688 marito (PAVL. NOL. epist. app. 2, 26 p. 455, 2 maritis). cult. fem. 2, 1 p. 715 pudicitiae. 2, 4 p. 719 v. *p. 1870, 48. al. CYPR. GALL. num. 725 idola. deut. 104 viros. los. 491 -ia sacra... quaeritis (MAR. VICTOR aleth. 3, 328 venerans). iud. 95 -es venerata deos Iudaea inventus (FVLG. aet. mund. p. 159, 11 AVG. civ. 6, 11 p. 271, 2 D. 10, 16 p. 427, 16 DRAC. laud. dei 2, 589. et al.). iud. 112 populis -bus ac male suadis (GAUDENT. serm. 10 p. 914^c. HEGES. 5, 53, 1 populum [GREG. M. in Ezech. 1, 6, 3 ISID. alleg. 157]. HIER. epist. 12, 2 AVG. serm. ed. Mai 46, 2 SEDVL. carm. pasch. 4, 304 GREG. M. moral. 2, 48. et passim). iud. 290 templa. al. IREN. 2, 27, 1 -ium philosophorum quaestiones (RVFIN. Orig. in exod. 4, 9 p. 182, 15 B. Orig. in cant. 2 p. 119, 4). CYPR. epist. 55, 17 p. 636, 2 ad -es... vias et saecularia opera. COMM. instr. 2, 19, 7 -i more (*aliter p. 1868, 79*). HIL. in Matth. 5, 14 p. 950^b ultra sensum -ium aurium. 6, 2 p. 952^a duritiae (33, 8 p. 1076^a). 10, 3 p. 967^b ut opere et vita -is ignorantiae abstinerent apostoli (21, 1 p. 1035^a myst. 2, 4 p. 32, 21). trin. 3, 25 p. 94^b -i ineptia humanaque prudentia (PRVD. c. Symm. 2, 57). al. ZENO 2, 22, 2 p. 463^a -es homines ([RVFIN. Orig. in los. 23, 2 p. 440, 14 B., gr. v. p. 1866, 70. CHROMAT. beat. 7 p. 326^d]. LVCIF. Athan. 2, 24 p. 192, 10. HIER. in Ier. 4, 41, 4 Sexti Pythagorei hominis -issimi. AVG. epist. 75, 9 p. 297, 10 in psalm. 103 serm. 3, 7 [serm. 149, 6, 7]. GREG. M. moral. praef. 5. et al.). OPTAT. 6, 5 p. 152, 21 executio. GAUDENT. serm. 4 p. 870^a superstitio (RVFIN. Orig. in num. 19, 2 p. 181, 28 B.). 8 p. 894^b a turificatione -i. PRISCILL. tract. 3, 70 p. 54, 16 -es animae (cf. SVLP. SEV. Mart. 15, 4 animos). 10, 131 p. 96, 24 dæmonum. PS. DAMAS. epigr. 33, 2 vita (PAVL. NOL. epist. app. 2, 8 p. 442, 7). FVLG. Virg. cont. p. 97, 21 ex -i facundia. aet. mund.*

p. 163, 20 historias. al. TRACT. c. Arrian. p. 11, 16 si duos deos esse credant, -is est error (cf. HIER. epist. 65, 10, 1 -is... error deas virgines finxit armatas [RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 1, 1 error et temulentia]. PAVL. NOL. carm. 21, 225 FAVST. REL. symb. 2 [Caspari Anecd. p. 329, 3]. SEDVL. op. pasch. 4, 22 p. 272, 10 erroribus. VEN. FORR. vita Pat. 4, 14. et al.). HEGES. 3, 19 Caesaream... -bus referam inhabitantibus (gr. v. p. 1866, 61). HIER. in Am. 2, 5 p. 289 fabularum (DIDASC. apost. 3, 6 SIDON. epist. 6, 12, 6). epist. 7, 4, 1 ut ait -is poeta Vergilius (*item* 17, 2, 1. 16, 2, 1 de Horatio. tract. p. 407, 21 al. SEDVL. carm. pasch. 1, 17 [op. pasch. 1, 1 p. 176, 7]. et al.). 22, 30, 5 litterarum (hom. Orig. in cant. 1, 4 p. 34, 3 B. al. PS. RVFIN. in Ioel 3, 4 p. 1054^b). 52, 2, 1 de -i... litteratura. hom. Orig. in Ezech. 8, 2 p. 403, 28 B. al. VVLG. act. 16, 1 al. PELAG. in Eph. 4, 21 non -i ritu vivatis (VITA Vedast. 7 p. 410, 16. 18; *aliter supra p. 1868, 12*). DIDASC. apost. 3, 2 libros. RVFIN. hist. 4, 8, 5 a -i philosophia (gr. v. p. 1866, 66. AVG. civ. 18, 37 tit. p. 311, 25 D. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 8 p. 655^c). 6, 19, 7 Origenes... cum esset paganus et -bus, id est Graecorum studiis eruditus (*ἑλλην ἐν ἑλλήσιν παιδευθεὶς λόγοις, v. p. 1866, 63. 1869, 48*). hist. mon. 1 p. 393^c. Orig. in num. 13, 2 p. 109, 31 B. dogmatum (SEDVL. op. pasch. 1, 29 p. 194, 10). al. PRVD. ham. 106 -es... venerarier umbras. perist. 7, 78 stupor. 10, 464 vulgus. c. Symm. 1, 197 ut semel obsedit -ia pectora patrum vana superstitio. 1, 449 numina. al. AVG. epist. 119, 5 p. 702, 16 vanitate. serm. 10, 2 de... fornicatione. 201, 1, 1 magi. al. CASSIAN. conl. 10, 5, 3 blasphemiam. 17, 16, 1 tumor sapientiae -is. c. Nest. 3, 9, 2 al. LEO M. serm. 56, 1 p. 326^b Iudaica offensio... -is... irrisio. AVELL. p. 13, 32 sub persecutore -i (cf. NICET. appell. 2 p. 4, 9 B. persecutio aliqua -is). p. 30, 7 per -es scolasticos. al. PROSP. in psalm. 101, 7 p. 281^p FAVST. REL. grat. 2, 6 p. 71, 8 al. VICT. VIT. 1, 35 cui-dam -i regi Maurorum. 1, 36 -ium barbarorum (*aliter supra p. 1868, 21. 1869, 20*). PAVL. PETRIC. Mart. 2, 230 turba. DRAC. laud. dei 3, 148 -e genus (i. 'paganos'). CORIPP. Ioh. 1, 452 ut veteres aiunt -i carmine vates (*de gigantomachia*). 8, 646. ARATOR act. 1, 847 Cornelius... -i de stirpe satus. 2, 138 globi. PASS. Mar. Iac. 1 p. 47, 10 impetūs. 5 p. 52, 14 nequitia. al. PASS. Petr. Paul. long. 5 p. 123, 7 inter Iudaeos Christianos et -es (gr. μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων χριστιανῶν τε καὶ ἑθνικῶν). PASS. Rogat. 1 -i sub lege (opp. religionis catholicae). PASS. Saturn. 5 furor. et saepius. CARM. epigr. 1876, 11 (= INSCR. christ. Diehl 75, a. 529) Felix Liberius Ausoniae populis -es rite cohortes disposuit eqs. et al. saepe.

B *pro subst.*: I *generalia: a plur. (neutr. -ia: i. q. res quae -ium sunt. l. 47)*: TERT. orat. 15 p. 189, 21 illa affectata et coacta... eo coercenda, quod -bus adaequent. patient. 7 p. 12, 19 (syn. nationes). adv. Marc. 4, 13 p. 458, 19 ad deum tunc -es venisse (*ex psalm. 86, 4 allophyli; cf. TERT. ibid. l. 21*). uxor. 1, 5 p. 676 Oe. a -ium plerisque (HIER. in Ier. 2, 86, 5). 2, 3 p. 688 -em... observando (*se. maritum mulier*) -ia exhibebit: formam, exstructionem, munditias saeculares eqs. 2, 8 p. 695. cult. fem. 2, 1 p. 715 (*bis*). 2, 4 p. 719 quasi -bus vobis (*mulieribus*) dicam, -i et communi omnium praecepto alloquens vos (i. 'pagano et ap. omnes vigente' [*v. supra p. 1869, 59*]. *ibid. bis praeterea*). 2, 10 p. 729 -ium litterae (*v. et supra p. 1866, 43*). al. ITALIA I Petr. 2, 12 (Cypr. epist. 13, 3 p. 506, 16 al.) inter -es (gr. v. p. 1866, 60; VVLG. gentes). al. CYPR. epist. 38, 2 p. 581, 2 -ium multitudini (SVLP. SEV. Mart. 13, 9). 66, 1 p. 726, 12. 67, 6 p. 740, 18 praeter -ium turpia et lutulenta convivia. *passim*. VICTORIN. PETAV. in apoc. 13, 18 (*item* rec. Hier.) Teitan, quem -es Solem Phoebumque appellant. EPIST. syn. Sardic. or. (Hil. coll. antiar. A IV 1) 8, 2 Athanasius aliquos ex infidelibus constituebat episcopos... per pugnas et caedes -ium. *ibid.* 3 adductis -ium populis (HIER. hom. Orig. in Is. 6, 3 p. 273, 30 B. AVG. epist. 75, 14 p. 306, 17 EVCHER. form. 4 p. 27, 7 GREG. M. moral. 1, 21. et al.). al. PS. HIL. libell. 12 p. 744^c al. OPTAT. 5, 7 p. 133, 16. PRISCILL. tract. 1, 15 p. 14, 7. 11 deos -ium (*ibid. l. 18 deo. ZACCH. 1, 1 p. 1073^b*). FILASTR. 27, 1. 75, 1 insanis mentibus more -ium furentes (SVLP. SEV. chron. 2, 18, 6 vivere. VICT. VIT. 2, 98. 100 NICET. spir. 21 p. 36, 10 B. et al. *aliter supra p. 1868, 79*). 122, 2 al. AMBR. Iac. 2, 7, 34 omnis error -ium (serm. 8, 23, 1 LEO M. serm. 8 p. 159^c PASS. Saturn. 2. et al.). in psalm. 1, 41, 2. 118 serm. 5, 1, 1 -es non sunt et ideo non vivunt (cf. PS. AVG. quaest. test. I 33 p. 62, 1 -es... non habentur in numero vivorum). serm. 10, 25, 4 -es lignum adorant. al. HEGES. 1, 31, 3. 2, 10, 3 sacrificium -ium. HIER. epist. 21, 3, 3 in publicanis non tam -ium quam generaliter omnium peccatorum accipiuntur personae. 21, 21, 2. 39, 4, 8. 58, 3, 5 statua... Veneris a -bus posita. hom. Orig. in cant. 1, 1 p. 29, 17 B. in Is. 8, 2 p. 287, 6 ad conventus -ium. adv. Iovin. 1, 7 p. 219^b -ium fabulae (c. Ioann. 19 p. 371^a). quaest. hebr. in gen. p. 12, 8 impietas (CASSIAN. conl. 17, 20, 6). saepius. VVLG. Tob. 1, 12 cum omnes ederent ex cibis -ium (gr. v. p. 1866, 68. SVLP. SEV. chron. 2, 1, 3. 12, 6). Ioh. 12, 20 act. 21, 28 al. RVFIN. Adamant. 4, 2 p. 139, 18 tragoediis -ium (gr. tantum ταῖς τραγωδίαις). Greg. Naz. orat. 2, 6, 1. Orig. in gen. 7, 3 p. 74, 4 B. furore -ium (GREG. TVR. Franc. 1, 35 PASS. Mar. Iac. 2 p. 48, 10. et al.). in exod. 11, 6 p. 260, 8 si... invenimus aliquid sapienter a -bus dictum (cf. in num. 11, 7 p. 88, 20 ut... apud -es invenirentur aliqua opera digna deo. AVG. bapt. 6, 44, 87 ipsi -es, si quid divinum et rectum in doctrinis suis [*G. Meyer*]

habere potuerunt). in num. 10, 2 p. 72, 13 publicas -ium persecu-
tiones (AVG. epist. 108, 10 p. 621, 18). Orig. princ. 1, 8, 1 p. 97, 8
aris -ium (GREG. TVR. Franc. 5, 43). *al.* PRVD. perist. 10, 371 o mersa
limo caecitas -ium! PAVL. NOL. carm. 21, 237 *al.* AVG. anim. 3, 9, 12
ad -ium sacrilegia. civ. 5, 26 p. 240, 13 D. simulacra. 21, 25 p. 537, 30
in -ium superstitionem (conf. 6, 2, 2 epist. 149, 25 p. 371, 14 *al.*
CASSIAN. conl. 14, 11, 2 VITA Vedast. 7 p. 411, 10. *et al.*). epist. 82, 8
p. 358, 9 idolatriam. de mend. 5, 8 p. 423, 13. quaest. hept. 1, 172 p. 91, 8
in -ium consuetudine (CONC. Aurel. a. 541 p. 90, 21. Turon. a. 567
p. 126, 28). serm. 198, 3. *saepe*. PS. AVG. quaest. test. I 73, 2 p. 125, 25
tempus . . . praedicandi -bus (SVLP. SEV. dial. 2, 4, 5). II nov. 60
p. 445, 21 *al.* SVLP. SEV. Mart. 13, 1 -ium turba (13, 4 PASS. Montan. 17
PASS. Rogat. 3). 13, 9 -es stupere miraculo. epist. 1, 5 *al.* CASSIAN.
c. Nest. 1, 1, 2 falsitas. *al.* PROSP. chron. I p. 451, 1035 templa. POL.
SILV. fast. Mart. 25 crucimissio -ium. MAR. VICTOR aleth. 1, 407 a ni-
mum miseri -es. PRAEDEST. 1, 77 p. 614^A. CLAVD. MAM. anim. p. 125, 7
apud rudes veri gentium mentes -ium testimoniis *uti*. SERM. Corp.
Vind. 21, 8 p. 253, 5 Aethiopes, id est -es (cf. PS. VICT. VIT. Pass. 5
-bus, id est Mauris). ALC. AVIT. carm. 5, 235 *al.* APON. 1 p. 3. VITAE
patr. 6, 3, 16 sacerdos -ium (*gr. v. p. 1866, 64*). GREG. TVR. glor.
mart. 34 *al.* GREG. M. epist. 9, 102 a -ium cultu. 11, 50 p. 322, 1 ef-
fera corda -ium (cf. PASS. Rogat. 2 in -ium pectora). *al.* NICET.
symb. 9 p. 47, 3 B. PASS. Montan. 15. 19 -um verba. PASS. Petr. Paul.
brev. 12 inter procillas fluctuantes -ium. *et saepe al.*

b sing. (neutr. -e sensu abstracto, i. q. gentilitas: infra l. 47;
praeter eos locos, quibus accedunt vocc. q. s. Iudaeus vel haereticus vel
Christianus sim. [v. s. 2] haud ita usitatum): TERT. uxor. 2, 2 p. 684 Oe.
cum quaedam . . . -i coniungeretur. 2, 7 p. 693 vocatus ille de gentibus
terrori est -i. ITALIA Matth. 18, 17 (Gat.) sit tibi sicut -is et publi-
canus (*gr. v. p. 1866, 69*; VVLG. ethnicus). CYPR. epist. 73, 18 p. 791, 20
-em baptizatum remissionem peccatorum consequi posse. PS. ORIG.
tract. 18 p. 194, 9 Nabuchodonosor -is et barbarus (*sic post nom.*
propr.: GAUDENT. serm. praef. p. 832^B Abimelech -em. AVELL. p. 17, 6
Clementinus ille -is [p. 106, 12 Festus tribunus. FAVST. REL. grat.
2, 11 p. 89, 23 Balthasar. CASSIOD. compl. in act. 10, 1 p. 1388^C Cor-
nelius]. *et al. v. et infra l. 38*). LVCIF. Athan. 2, 24 p. 192, 12 -is
servavit aequitatis ius (*de Festo*). AMBR. fid. 12 si a te -is exige-
ret *eqs.* 13 utique -is fuit Demetrianus (*sim.*: VVLG. Marc. 7, 26
erat . . . mulier -is. act. 16, 3 pater. Gal. 2, 3 Titus . . . cum esset -is
[*gr. v. p. 1866, 61*]. EVCHER. pass. Acaun. 7 p. 171, 20 CEREAL. 7
p. 761^A PASS. coron. 2. *et al. v. et supra l. 32*). HEGES. 5, 2, 1 p. 297,
8 Vind. quod . . . templum -is intravit (*gr. aliter*). RVFIN. Orig. in num.
11, 7 p. 88, 24 B. AVG. bapt. 7, 16, 31 si quis . . . ad eum talis -is ve-
niret. PS. AVG. quaest. test. I 35 p. 63, 18. SVLP. SEV. Mart. 12, 1 -is
cuiusdam corpus. 15, 2. 17, 2 profani et -is domum. CASSIAN. conl.
4, 19, 4 carnalis quis, id est saecularis vel -is. LIB. pontif. p. 18, 15
quicumque hominum ex -e (*sic; i. 'gentilitate'*) veniens ut baptiza-
retur *eqs.* FAVST. REL. grat. 2, 10 p. 85, 17 VITA Cypr. 17 p. CVIII, 18.
et al.

2 significantiora: **a coniungitur, assimilatur, op-**
ponitur (*e. g. l. 62. 66. 71. 76. 77. 79. 80*) Iudaeis (*v. et supra*
p. 1870, 26): TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 636, 25 Christus fecit duo
num, Iudaicum scilicet et -em *eqs.* ([*sic M.*, scilicet populum et
-em R, *vulgo*; -e Kroyim. *vix recte*; *v. et supra p. 1869, 55*]. PS. HIL.
libell. 1 p. 734^B differentia Iudaeorum convertentium et -ium creden-
tium. MAXIMIN. c. Ambr. 140 et Iudaei et -es [AVG. civ. 21, 24
p. 535, 27 D.]. HEGES. 2, 8, 1 HIER. epist. 49, 8, 2. VVLG. Col. 3, 11 -is
et Iudaeus [*gr. v. p. 1866, 61*]. VINCENT. LER. 11, 16, 3. *et al.*). CYPR.
epist. 59, 2 p. 668, 1 -ium vel Iudaeorum minas (cf. LVCIF. Athan.
2, 31 p. 203, 3 -is aut Iudaeus). 69, 6 p. 756, 2. 73, 17 p. 791, 6 *al.*
FILASTR. 130, 5. 151, 3 quamvis . . . circumcidantur Iudaei ab his
qui ante erant -es. AMBR. Iob 1, 5, 13 -is veneratur, Hebraeus abi-
urat. serm. 2, 25, 2 *al.* TRACT. c. Arrian. p. 13, 12 Iudaeis atque
-bus (VVLG. act. 19, 10. 17 CONST. Sirmont. 14 [a. 409]. CASSIAN. c.
Nest. 3, 9, 3 LEO M. serm. 63, 2 p. 354^B ISID. alleg. 161. *et al.*). HEGES.
2, 8, 1 vindicantibus sibi Iudaeis . . . renitentibus -bus (*gr. aliter*).
HIER. epist. 21, 1, 2. 21, 3, 3. 21, 4, 2 in commune omnium pec-
catorum sive -ium sive Israel (VVLG. I Cor. 12, 13 sive Iudaei
sive -es. LEO M. serm. 26, 5 p. 215^C. IOH. MAXENT. ad Horm. 22
Iudaeos sive -es). 36, 16, 4. 45, 4, 2 *al.* RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 2, 3
Iudaei scandalum patientur, -es inrideant. 2, 8, 3 neque Iudaice
... dicentes neque secundum -es . . . oberrantes (cf. AVG. epist. 82, 9
p. 360, 16 nec Iudaeos . . . nec -es. NICET. symb. 12 p. 51, 20 B. vitam
aeternam nec -is habebit nec Iudaeus . . . possidebit). *al.* AVG. epist.
75, 17 p. 314, 4. 6. 7 (*quinquies*). IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 2, 155
qua . . . regula tu, Iudae, non putas ad consortium iustitiae perti-
nere -es? AVG. serm. 10, 2 Iudaei volebant persuadere -bus *eqs.* *al.*
PS. AVG. quaest. test. I 115, 14 p. 323, 3. II nov. 55, 2 p. 454, 16 si
apostolus se timore Iudaeorum a -bus segregasset. *al.* SVLP. SEV.
chron. 2, 10, 4 cum Esdra deprehendisset Iudaeos -ium conubiis per-
mixtos. CASSIAN. conl. 5, 22 c. Nest. 4, 13, 1 *al.* AVELL. p. 407, 23
tam -is quam Iudaei . . . persona. ALC. AVIT. carm. 4, 495 hinc -is
agit tumidos sine more furores, hinc Iudaea fremit. CASSIOD. Didym.
in I Ioh. 2, 5 p. 46, 12 Z. non Iudaei, sed -es. *et al.*

b opponitur Christianis, fidelibus sim.: TERT. patient. 15
p. 22, 25 fidelem delectat, -em invitat *patientia* (uxor. 2, 3 p. 687 Oe.
fideles -ium matrimonia subeuntes. VIRG. gramm. epist. praef. p. 107,
7 H. 3 p. 135, 30. *et al.*). cult. fem. 2, 4 p. 719 Oe. non isdem bonis,
quae -es bona putant, capimur. *ibid.* ex illa scelerata in nos opi-
nione -ium (cf. VITA Cypr. 15 p. CVII, 4 nobis . . . gloriosum, -bus
... dolendum). 2, 11 p. 731 secundum -ium an secundum dei pla-
citum incedere Christianos oportet? (cf. COMM. apol. 817 hi ta-
men -es [audi 'quamvis -es'] pascunt Christianos ubique. PS. HIL.
libell. 13 p. 745^A desinit esse -is et esse initiat Christianus [RV-
FIN. Adamant. 1, 13 p. 31, 19 ACT. Archel. 18, 1; *v. supra p. 1871, 38*].
HIER. epist. 59, 2, 1 Christiani . . . atque -es [PAVL. NOL. epist. app.
2, 8 p. 442, 17]. adv. Iovin. 1, 10 p. 223^C AVG. serm. ed. Mai 47, 3
PROSP. sent. 297. *et al.*). CYPR. epist. 13, 6 p. 508, 20 sive fratres nostri
sive -es (66, 3 p. 728, 9 *al.* EPIST. syn. Sardic. or. [Hil. coll. antiar.
A IV 1] 20, 3 post interfectiones fratrum extinctionesque -ium). *al.*
EPIST. syn. Sardic. occ. (Hil. coll. antiar. B II 1) 5, 2 p. 115, 5 <in>
ipsis actis -es et <catechumeni interrogati . . . , ex quibus> (*v. app.*
crit.) catechumenus interrogatus dicebat *eqs.* (Hil. coll. antiar.
B II 5, 3, 3 et catechumenus et -em. FAVST. REL. spir. 1, 10 p. 118, 1).
HIER. epist. 65, 6, 2. *et al.*

c adduntur vel coniunguntur haeretici, qui ut ethnici
verae fidei habentur adversarii: CYPR. epist. 76, 7 p. 833, 19
contra haeticorum iniurias et pressuras -ium. HIER. epist. 61, 4, 3
quisquam non dicam catholicorum, sed haeticorum sive -ium
(*sic opp.* catholicus: ALC. AVIT. epist. 7 p. 36, 4 cum catholicam man-
suetudinem calumnias haeticorum atque -ium plus deceat susti-
nere quam facere). HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 1 p. 408, 4 B. fratres
sumus haeticorum atque -ium. 10, 2 p. 419, 5. 8. hom. Orig. in Is.
7, 3 p. 283, 6 non solum . . . -es, sed et . . . haeretici. c. Lucif. 2 p. 156^A
nihil refert haeretici sint an -es. . . de haeretico sic loquendum
sicut de -i. *ibid.* p. 156^B *al.* RVFIN. Orig. in gen. 2, 5 p. 32, 14 B.
vel -bus vel haeticis (AVG. fid. et symb. 6, 13 vel impios -es vel
haeticos). AVG. civ. 21, 20 p. 525, 18 D. in aliquam haeresim vel
etiam in -ium idolatriam lapsi (CON. Theod. 16, 5, 63 [a. 425] omnes
haereses . . . omnia schismata superstitionesque -ium . . . insectamur).
COD. Theod. 16, 5, 43 (a. 408) omnia, quae in Donatistas . . . Mani-
chaeos sive Priscillianistas vel in -es . . . decreta sunt (*item* CONST.
Sirmont. 12 [a. 407]). *al.* VINCENT. LER. 10, 15, 2. CANON. Migne 56
p. 881^A episcopus -ium libros non legat, haeticorum . . . pro ne-
cessitate temporis. GREG. M. epist. 2, 4 -ium et haeticorum *exhor-*
tatione. et al.

d coniunguntur una et Iudaei et -es haeticique aut Christiani:
CYPR. epist. 59, 2 p. 667, 17 et -es et Iudaei . . . et haeticici ([AVELL.
p. 368, 1]. HIER. in Zacch. 2, 8, 11 sive ille Iudaeus sit, sive haere-
ticus, sive -is). FAVST. Aug. c. Faust. 9, 1 p. 307, 22 omnes . . . -es
nascimur, non Iudaei, non denique Christiani (cf. ACT. Archel. 12, 4
idem sunt Christiani et Iudaei et -es; *gr. v. p. 1866, 71*). MVTIAN.
Chrysost. hom. 15, 1 p. 336 ubi sacerdotes stabant, ubi Iudaei, ubi
proselyti et -es (*v. p. 1866, 64*) et Nazaraei *eqs.*

adv. gentilitate: **1 secundum gentis ritum, i. q. more, sermone**
patrio, vernaculo sim. (*de appellatione tantum, cf. p. 1868, 19.*
24. 28): SOL. 11, 8 Cretes Dianam . . . Britomarten -r nominantes,
quod sermone nostro sonat virginem dulcem. 20, 9 sucinum Ger-
mani -r vocant glaesum (IVL. VAL. 3, 36 arbores cypros, *sc. in regno*
Candaces). CAEL. AVR. acut. 2, 37, 211 *vina* ut sunt in Italia Sabina
et Tiburtina et -r Surrentina appellata.

2 apud ECCL.: *i. q. more ethnico*: ITALIA Gal. 2, 14 (Aug. epist. 28, 4 p. 108, 12. 180, 4
p. 699, 18; *item* VVLG.) -r et non Iudaice vivis ([*gr. ἐθνικῶς καὶ οὐκ*
Ἰουδαϊκῶς. inde: MAR. VICTORIN. in Gal. 2, 14 p. 1164^A. HIER. epist.
Gal. 2 p. 411 cum tu ipse natus Iudaeus -r vixeris. CYPR. epist. 55, 6
p. 627, 20. 57, 3 p. 652, 11 vivunt. COMM. instr. 2, 16, 19 vivere si
quaeris -r homo fidelis. OPTAT. 3, 3 p. 74, 11 PAVL. NOL. epist. 50, 8
p. 411, 9 ACT. Archel. 46, 12). COMM. instr. 2, 32, 7 non pudet infre-
nem -r plangere natos? PS. HIER. epist. 6 p. 75^B cogitare. RVFIN.
apol. adv. Hier. 2, 10 p. 593^A non solum -r, verum etiam super om-
nem gentilitatem (*v. p. 1873, 84*) . . . a te dictum probatur. Orig. in
num. 12, 2 p. 101, 8 B. ut . . . non -r, sed legitime agant (patr. 1, 6
p. 309^B agunt). AVG. c. Faust. 32, 7 p. 766, 16 sacrificasse. EVAGR.
alterc. 3 p. 48, 7 cibos . . . et vinum -r sumitis. FVLG. RVSP. c. Arrian. 4
p. 57 ne . . . deos -r colamus (FERRAND. epist. 4, 2 p. 171 tres deos
... inducere).

3 i. q. secundum originem, ortum?: PASS.
Mar. Iac. 8 p. 56, 7 nam . . . Aemilianus, quamvis equestris ordinis -r
haberetur, unus tamen in carcere *eqs.* (*verba omissa in cod. B*).

deriv.: gentilic(ius), gentilitas, gentilitus.

***gentilitas**, -atis *f. a gentilis*. *plur.* -es: p. 1873, 4. 5. 11.
20. *nota synesis*: p. 1873, 40. *gentil(itati)*: p. 1873, 55.

de sensu: ISID. diff. 1, 270 gens nationis est, ut Graeciae, Assy-
riae; hinc et -s dicitur (*sim. orig.* 9, 2, 1). *graece*: Ἑλληνισμός:
EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 965^B; *v. p. 1874, 5*. καὶ Ἑλλήνας (*sc.*
διὰ νοῦν): MAR. MERC. Nest. epist. Cyr. p. 49, 1 S.; *v. p. 1874, 6*.
utuntur VARRO (*quater*, p. 1873, 4. 9. 23. 25), CIC. PLIN. paneg. binis
locis, PLIN. nat. ter; frequentius recentiores (*exempla omnia habes*
s. A, B, C; pleraque s. D).

[G. Meyer]

A spectat ad genus, stirpem, familiam: 1 *sensu stricto: de complexu eorum, qui pertinent ad certam gentem Romanam, i. q. coniunctio gentium:* a *proprie de statu:* VARRO ling. 8,4 ut in hominibus quaedam sunt agnationes ac -es (CIC. de orat. 1,173 usucapionum, tutelarum, -um, agnationum eqs. . . iura). CIC. de orat. 1,176 nonne . . . fuit oratoribus de toto stirpis et -is iure dicendum? (v. s. gens I A 1, p. 1845, 18). PLIN. paneg. 37, 2 bonis, quae sanguine, -e, sacrorum denique societate meruissent homines. b *metonymice de ipsis gentilibus:* VARRO frg. Non. p. 222, 13 omnes Tarquinius eiecerunt, ne quam reditionis per -em spem haberent. PLIN. paneg. 39, 3 sparsas atque . . . laceras -es colligere. VIR. ill. 24, 8 -s Monlii Manlii cognomen eiuravit.

2 *latiore usu: i. q. propinquitas, affinitas, cognatio sim.:* a *generatim de hominibus ac deis:* IVS hosp. Zoelar. (Corp. II 2633) 4. 5 (a. 27) -s Desoncorum ex gente Zoelarum et -s Tridiavorum ex gente idem Zoelarum (ibid. 15 [a. 152] idem -s Desoncorum et -s Tridiavorum in eandem clientelam . . . receperunt eqs. v. s. gens IIB 2, p. 1851, 9). DIOM. gramm. I 321, 19 in eadem -e multi Dardanii sunt. ARNOB. nat. 3, 4 p. 114, 4 sit . . . ista plebs numinum, sint deorum innumerae -es. CORP. II 804 diis Laribus Gapticorum (Accurs., Capet- alii) -is. b *peculiariter de nominum affinitate (subaudiendum 'nominis': l. 26. 35):* a *in hominibus:* VARRO ling. 8,4 ut . . . ab Aemilio homines orti Aemilii ac gentiles (p. 1867, 42), sic ab Aemilii nomine declinatae voces in -e nominali eqs. rust. 3, 6, 1 Fircellius Pavo . . . secus siquid diceret de pavonibus, -is causa fortasse an tecum duceret serram. AMM. 14, 1, 1 Gallus Caesar -e etiam . . . Constantini nominis efferebatur in fastus (14, 9, 4 Epigonus et Eusebius ob nominum -em oppressi [ad rem v. 14, 7, 18]. 23, 6, 55 ad dicionem -emque . . . nominis sui. 25, 5, 6 -e prope perciti nominis, quod una littera discernebat [i. Iovianus-Julianus]). 31, 2, 13 ad -em sui vocabuli. b *in plantis, herbis:* PLIN. nat. 12, 51 cinnamomo proxima -s erat cum amomo, cardamomo. 23, 131 herbam quoque Graeci erinon (Mayh. ex Diosc. 4, 141 codd. RV, erinen. codd.) vocant, reddendam in hoc loco propter -em (sc. 'nominis'; agitur de gr. ἐρινός et ἐρινόν).

B *pertinet ad nationem, populum:* 1 *in universum:* i. q. patria (l. 38), gens (l. 40); i. q. nobis 'Nationalität' (l. 42sqg.): PLIN. nat. 15, 55 Coriolana, Brut(t)ia pira -is habent nomen (i. 'patriae', sc. Coriolorum, Bruttii; praecedat: patria). MIN. FEL. 10, 4 Iudaeorum sola et misera -s (i. 'gens') unum . . . deum . . . coluerunt (v. p. 1872, 77). TERT. anim. 24 p. 339, 13 magnae . . . ac multae differentiae corporum pro -e, pro magnitudine, pro habitudine eqs. 30 p. 350, 1 <Ab>origines nunc in suis sedibus permanent et alibi amplius -em faeneraverunt. virg. vel. 2 p. 885 Oe. ne qui -i Graecanicae aut barbaricae consuetudinem illam (i. virgines abscondendi) adscribat. 2 *speciatim de barbaria, i. q. barbari:* AMM. 31, 7, 11 Romani . . . voce . . . Martia concinentes . . . , quam -e appellant barritum, vires . . . erigebant (i. 'in barbarie' pro 'sermone barbaro'; cf. 26, 7, 17 quem fremitum barbari dicunt b. et v. supra p. 1872, 52). OROS. hist. 1, 16, 4 caeca -s cum haec Romana virtute gesta non videat (vix ad D pertinet). CASSIOD. var. 2, 41, 2 cede . . . genio nostro, quod sibi -s communi remittere consuevit exemplo. 3, 17, 4 -s . . . vivit ad libitum.

C *de sodalitate (v. s. gentilis III p. 1869, 23 et cf. Egger, Jahresh. d. Oesterr. arch. Inst. 18, 1915, 121):* CORP. V 4871 Profuturus . . . dedit . . . nomine Severae coniugis gentil(itati) Argensiae HS n. DC, ut ex reditu eor(um) Rosal(ia) et Parent(alia) om(n)i an(no) in pe(r)p(etuum) procurent (v. et Hülsen, PWK II 705, 8sqg.).

D *apud ECCL. (inde a LACT. l. 62): refertur ad paganorum vel universitatem vel certam multitudinem (cf. paganismus):* 1 *vi abstracta: i. q. status sive condicio ethnici (potius i. q. fides ethnica: l. 80. p. 1874, 14. 18):* LACT. inst. 2, 13, 13 priorem esse -em quam dei religionem. MAR. VICTORIN. in Gal. 5, 1 p. 1188^b antea vel legi serviebatis vel -i. ZENO 2, 22, 3 amaritudine -is exclusa (cf. PS. AMBR. serm. 13, 5 asperitatem). GAVDENT. serm. 8 p. 894^b magi illi ex -e venientes (cf. FAVST. REL. grat. 2, 10 p. 84, 15 Abraham . . . ex media -e progrediens. v. et infra l. 77). PACIAN. bapt. 1 p. 130. AMBR. hex. 3, 1, 3 vallis est haeresis, vallis est -s . . . , in haeresi et -e eqs. (HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 1 p. 408, 5 B. Op. imperf. in Matth. 9 p. 683. 32 p. 802. v. et infra l. 77). off. 1, 30, 145 -is vitia (GREG. ILIB. in cant. 1, 5 p. 140, 18 H.). in psalm. 118 serm. 1, 9, 2 circumcisio nihil est et -s nihil est, sed observatio mandatorum dei . . . auget gratiam (sic opp. Iudaea religio: HIER. tract. in Marc. p. 353, 30 inter -em et Iudaismum [AVG. epist. 149, 24 p. 369, 24 VIGIL. THAPS. c. Eutych. 5, 4 p. 136^b]. FAVST. Aug. c. Faust. 9, 1 p. 307, 23 EPIST. pontif. 937 [Conc. IV 2], 14 vel ex -e . . . vel ex Iudaeis vel ex haeresi [v. supra l. 67. 69]. GREG. M. in Ezech. 1, 12, 6. 2, 5, 1. 2, 6, 20 moral. 27, 4. et al.). al. PS. AMBR. serm. Sess. 1 p. 113^a AMBROSIAST. in I Cor. 3, 4. MAXIMIN. c. Ambr. 139 inter Christianos etiam -is cultores (cf. PAVLA Hier. epist. 46, 12, 2 -e calcata in sublime se . . . erigit vocabulum Christianum). HIER. epist. 65, 16, 2 veteris -is et idolatriae errore contempto (in Ier. 2, 45, 2. GENNAD. vir. ill. 22 p. 70, 17 Niceae de -is erroribus liber. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 10 p. 593^a v. p. 1872, 67.

Orig. in iud. 2, 3 p. 477, 10 B. SVLP. SEV. chron. 1, 49, 4 Mart. 6, 3 al. LEO M. serm. 22, 6 p. 198^b. et al.). in Gal. 4, 20 p. 468 ad Christi fidem de -e traducti (adv. Iovin. 1, 11 p. 226^b in Christum de -e credentes). PELAG. in Eph. 5, 32. VVLG. Iudith 14, 6 relicto -is ritu (EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 965^b; gr. v. p. 1872, 80). RVFIN. Orig. in Ios. 20, 5 p. 425, 13 B. -is sensus (MAR. MERC. Nest. epist. Cyr. p. 49, 1 S. errantis -is . . . sensus; v. p. 1872, 81). al. PS. RVFIN. in psalm. 41, 9. PRVD. perist. 14, 111 -is sordida nubila. AVG. quaest. hept. 1, 91 p. 47, 11 Lia adhuc -is consuetudinem retinebat (CASSIAN. conl. 18, 5, 2). serm. 10, 2 universam . . . -em idolorum cultui deditam (SEVLT. op. pasch. 5, 17 p. 287, 17 omnis -s idolorum cultibus occupata). PS. AVG. quaest. test. I 39 p. 66, 13. MAR. MERC. Nest. serm. p. 30, 5 S. excusabilis -s. SVLP. SEV. Mart. 5, 3 parentes quos adhuc -s detinebat. BACHIA. repar. laps. 10 p. 1047^a homines . . . in peccati sui errore et -e viventes (cf. COMPVT. cod. Col. prol. frg. 8 p. 232 Aegypti in sua -e. FAVST. REL. grat. 2, 10 p. 84, 27). EVCHER. instr. 1 p. 81, 23. AVELL. p. 718, 24 more profanae -is (GREG. M. epist. 5, 38). RVSTIC. synod. (Conc. I 2, 4) 312, 2 -em . . . , qua deorum pluralitas inducitur, refugio. VAL. CEM. hom. 10, 4 p. 724^c a superstitionis -is stultitia. SALON. in prov. p. 990^p fluxa opera -is. SALV. gub. 8, 10. CLAVD. MAM. anim. p. 125, 9 infidelitatis frigore in . . . glaciem durata -s. FAVST. REL. grat. 1, 3 p. 17, 14 GREG. TVR. virt. Iul. 6 GREG. M. in Ezech. 1, 6, 3. 1, 8, 27. moral. 2, 57 peccatrix -s. al. VITA Cypr. 3 p. XCIII, 8 stupore -is. ACT. Archel. p. 98, 30. et al.

2 *metonymice de ipsis gentilibus, i. q. ethnici:* AMBR. Iac. 2, 1 p. 52, 3 veritas ecclesiae . . . aures -is obstruxit. HIER. epist. 107, 2 solitudinem patitur et in urbe -s. vita Pauli 8 p. 23^b accolae eremi . . . -s Faunos Satyros . . . Incubos vocans colit (cf. FAVST. Aug. c. Faust. 13, 1 p. 377, 22 praefatores quos -s vates appellat). RVFIN. Orig. in exod. 8, 3 p. 222, 21 B. caelestium formas exprimere -s solet. PRVD. perist. 1, 94 iamne credis, bruta quondam Vasconum -s? 10, 1086 has ferre poenas cogitur -s. PAVL. MED. bened. 4, 2 p. 724^a -em . . . idololatriae cultum . . . sectantem. GREG. ILIB. in cant. 2, 15 p. 162, 18 haeresis blanditur, ut noceat, -s saevit, ut vincat. OROS. apol. 20, 2 universa -s dei notitiam non habebat (cf. CASSIAN. c. Nest. 4, 13, 2 Christum -s idolis occupata nescivit. sim. GREG. M. moral. 1, 1). ALC. AVIT. c. Arr. 18 p. 8, 24 deos nominare -s appetit. APON. 1 p. 4 quidquid . . . stulta impiaque -s opinatur (cf. CASSIOD. in psalm. 64, 12 p. 448^c arbitratur. 70, 24 p. 504^a putabat). CASSIOD. compl. in Rom. 11, 25 Hebraeorum populum . . . fuisse caecatum, ut ad fidem Christianam -s introiret (Rom. 11, 25 τὸ πλῆρωμα τῶν ἐθνῶν, cf. gens, p. 1864, 70). in psalm. 12 div. p. 101^a. 45, 9 p. 331^c. GREG. TVR. virt. Iul. 6 cum -s vellet . . . diis exhibere libamina. ibid. -em hanc, quae iacebat in tenebris. GREG. M. moral. 1, 21 domino cognito vitia sua -s deseruit. al. NICET. virg. laps. 30 B. aperuit in nos -s os suum. ISID. fid. cath. 2, 4, 1. nota attributi loco usurpatum: FAVST. Aug. c. Faust. 13, 1 p. 379, 1 (= 13, 7 p. 398, 15) aliorumque in -e vatium (i. 'gentilium'). ZACCH. 1 praef. p. 1072^c -is adhibere philosophum (i. 'gentilem'). PS. MATTH. euang. 31, 3 ego cum multa suavitate docebo eum -is litteras <et> Hebraeas (i. 'gentiles'; idem est ac gentilicas in PS. THOM. euang. 12, 1; v. p. 1866, 42).

gentilitas adv. a gentilis. i. q. κατ' ἐθνῶν: TERT. pall. 3 p. 931 Oe. varias indumentorum formas promulgare, quarum pars -s inhabitantur, . . . pars vero passivitas (i. 'passim') eqs. G. Meyer.

gentiunt anseres (-ris al.) GLOSS. IV 241, 32. 588, 30 (gingriunt Warren [sed cf. GLOSS. Corp. G 53 gentae wilde goos anglosax. Lindsay]). cf. ganta. Hey.

genū, -ūs n. [cf. c. ind. jānu 'genu', gr. γόνυ, got. kniu 'genu'. W.] ISID. orig. 11, 1, 108 -ua sunt commissiones femorum et crurum (PS. SORAN. quaest. med. 52 -ua . . . commissiones femorum sunt); et dicta -ua eo quod in utero sint genis opposita. cohaerent enim ibi sibi et cognata sunt oculis, lacrimarum indicibus et misericordiae. nam a genis -ua dicuntur (inde GLOSS. I Ansil. GE 194 -ua et genis [ex genis? ed.]). denique complicatum gigni formarique hominem, ita ut -ua sursum sint, quibus oculi formantur, ut cavi ac reconditi fiant. Ennius (frg. inc. 14): atque -ua comprimit arta gena. inde est quod homines, dum ad -ua se prosternunt, statim lacrimantur. cf. ISID. diff. 2, 56. 71. orthogr.: traditur ienua: CVRT. 7, 9, 2 (I) QVINT. decl. 251 p. 28, 28 VISIO Paul. 31 p. 28, 26. 35. 36 p. 30, 25. cenua: CORP. X 8249. de u producta et correpta: DIOM. gramm. I 308, 14 bipertita nominum forma casualis est quae alterna casuum productione et correptione variatur, ut -u al. . . in nominativo accusativo vocativo correpta u proferuntur, in genetivo dativo ablativo producta (sim. CHAR. gramm. p. 192, 4 B.). u accusativi pro longa in arsi: VERG. Aen. 1, 320 Ov. met. 12, 347 al.

de genere: CHAR. gramm. p. 40, 18 B. inter 'neutralia' (v. infra l. 81). p. 82, 29 u littera neutra tantum terminantur ut . . . -u. NON. p. 207 -u neutri est generis, Verg. (Aen. 5, 432), masculini Lucilius (162). de declinatione: FEST. p. 246 -u etc. . . quorum omnium genetivus pluraliter geminat u. CHAR. gramm. p. 40, 18 B. neutralia singulariter tantum monoptota, quae pluralibus casibus naturalem declinationem admittunt et appellantur heteroclita, velut . . . -u (p. 31, 21 DIOM. gramm. I 303, 22. EXPLAN. in Don. [E. Koch])

gramm. IV 541, 23 numero singulari monoptota... plurali... numero per omnes casus declinantur, ut... -ua *eqs.* GRAMM. suppl. 127, 6 sunt enim neutra rigida et monoptota in singulari numero, quae huic declinationi adsignantur propter pluralem numerum eorum, maxime autem propter genetivum pluralem in 'uum' de-inentem geminata 'u' littera, quod est proprium quartae declinationis). *cf.* Exc. Bob. gramm. I 547, 3 GRAMM. suppl. 43, 13. SERV. Aen. 1, 212 in numero singulari indeclinabilia... -u. PRISC. gramm. II 210, 16 in u nomina..., ut 'hoc...-u'... antiquissimi inveniuntur in 'um' quoque proferentes in eodem genere et in 'us' genere proferentes masculino et quartae declinationis (GRAMM. suppl. 127, 20). FRG. Bob. gramm. V 564, 24 haec antiqui etiam singulari numero sic ut masculina et feminina declinabant, dicentes huius -us... huic -ui. MART. CAP. 3, 293 quaeritur... de genetivo singulari... nec non dativo, quem alii in i agunt ut 'cornui, -ui', quidam veteres secuti ablativo similem faciunt 'huic cornu, -u', quoniam pluraliter '-ubus et cornubus', amissaque ultima syllaba relinquitur dativus singularis... et quomodo '-ibus' et 'cornibus' dicimus, i littera in locum u litterae transit *eqs.* sunt aliqui, qui genetivo casu '-uis' et 'cornuis' dicant, sed non debet genetivus plus (*sic*) habere syllabas quam dativus et ablativus. quamvis... dissimilia sint 'senatus' et 'exercitus', tamen sic '-us' et 'cornus' genetivo dicendum est, quem ad modum 'senatus' et 'exercitus'. praeterea quaecumque nomina... genetivo singulari in -is exeunt, dativo plurali syllaba crescunt, ut 'Catonis Catonibus', secundum quam rationem si esset '-uis', 'cornuis', '-uibis' fecisset, ut syllaba cresceret. 3, 295 'u -ibus'.

de singularis formis: sing.: nom.: -us: LVCIL. 162. -um: FRONTO p. 89, 19 N. gen.: -u: Ov. met. 10, 536. Hyg. astr. 3, 6 p. 83, 5 -u sinistri. inc.: GERM. 274 (C, -us *rell.*). -us: SERV. Aen. 3, 22 Cicero in Arato huius -us pro -u. GERM. 274 v. *supra* l. 29. PLIN. nat. 11, 250 FRONTO p. 78, 20 N. (-u *sec. m.*). 90, 5. 10 AVR. Fronto p. 92, 19 N. CHIRON 109. -oris: CARM. epigr. 1253, 5. dat.: -u: NEP. Chabr. 1, 2 VAL. FL. 6, 236. Hyg. astr. 3, 6 p. 83, 5 e regione sinistro (-stra *D' R.*). acc.: -us: CIC. Arat. 27 (Prisc. gramm. II 210, 21; *cf.* l. 38). 45. 46. 254. 375. 399. 403 frg. 22 (Prisc. gramm. II 211, 1). Ov. carm. fr. 1 (Prob. ad georg. 1, 138). ITALA Phil. 2, 10 (Cypr. testim. 2, 13) (A; -u *rell.*) CHIRON 108. -um: CIC. Arat. 27 (nat. deor. 2, 112; -u gramm. IV 223, 31; *cf.* l. 35). PLIN. nat. 32, 123 *pars codd.* ITALA gen. 48, 12 (Lugd.) HIL. trin. 9, 54 ITALA Is. 45, 23 (Wirc.) CHIRON 641. 693. -u: VERG. Aen. 1, 320 *et passim.* *cf.* l. 38. abl.: -o: VEN. FORT. spur. 1, 62 (-u *SG*). -u: PLAVT. Capt. 797 *et passim.* plur.: gen.: -uum: Ov. met. 2, 823. 8, 807 Hyg. astr. 3, 12. 13. 4, 12 p. 110, 12 CAEL. AVR. acut. 2, 32, 166. *cf.* NOT. Tir. 79, 18 -uum (*post femur, ante genualia*). -uorum: VITR. 9, 4, 1 CHIRON 111. 516. 576. 639 Ps. APVL. herb. 4, 5 H.-S. dat. (abl.): -ibus: ENN. ann. 351 PLAVT. Rud. 280. 695 *et passim.* -ubus: PELAGON. 263. -uis: CYPR. elem. 6 p. 378, 8 *cod. Sangall.* (-ibus *rell.*) SCHOL. Iuv. 6, 526 CHIRON 41. 46. 109. 412. 426. 445. 468. 576 (*idem* -ibus: 110. 111 *bis*. 118 *al.*). *de prosodia:* MAX. VICTORIN. gramm. VI 222, 5 quattuor syllabae breves pro spondeo poni possunt ut '-ua labant' (VERG. Aen. 5, 432 [TER. MAVR. 759]. 12, 905 SIL. 1, 529 STAT. Theb. 8, 156 v. p. 1878, 15. VEN. FORT. Mart. 1, 387 v. p. 1877, 44. *cf.* Maurenbrecher, *Parerga* p. 248 sq.). *legitur inde a* LEG. reg. *per totam latinatatem.* [*dubiae interpretationis:* ENN. frg. inc. 14 v. p. 1874, 67.] [*portuc.* geio 'Abhang'. M.-L.] i. q. γόνυ.

I hominum (commissio femorum et crurum, *cf.* p. 1874, 60): A generatim: LEX reg. Fest. p. 178 si hominem fulminibus occisit, ne supra -ua tollito (*de h. l. cf. Schwyzer, Rhein. Mus.* 76, 1927, 433 sqq. APVL. met. 3, 1 palmulis in alternas digitorum vicissitudines super -ua conexas. VVLG. iud. 16, 19 *Dalila* dormire eum [*Samson*] fecit super -ua sua [*ἐξολπισε... ἐπὶ τὰ γόνατα*]. IV reg. 4, 20 posuit eum illa [*filium mater*] super -ua sua [*ἐπὶ τῶν γονάτων*]. Is. 66, 12 ad ubera portabimini et super -ua blandientur vobis [*matres, cf. 16, 13*]. Dan. 10, 10 erexit me super -ua mea [*ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου*]. *cf.* p. 1877, 21). ENN. ann. 351 pinsunt terram -ibus (*cadentes? cf. scaen.* 411 [Varro ling. 5, 23]). PLAVT. Capt. 797 -u quemque icero (*Leo*, -u ad quemque icero *cod.*), ad terram dabo. Cas. 930 continuo in -ua ut astiti (u. a. Seyffert; astituti *codd.*), pectus mihi pedibus percutit. Curc. 282 fuge omnes..., ne quem in cursu capite aut cubito aut pectore offendam aut -u. LVCIL. 162 ut nobis (novis *codd.*) talus -usque est ('illorum [*sc. ossium*] opera et pedes et crura possunt flecti et moveri' Marx ad l.; *cf.* NOVIVS Atell. 60 -ibus magnis, talis turgidis. in metaphora a luctantibus sumpta: PLIN. epist. 1, 20, 15). CIC. Tusc. 2, 57 -u... M. Antonium vidi, cum contente pro se ipse lege Varia diceret, terram tangere. NIGID. Isid. orig. 11, 1, 72 truncus sustinetur coxis et -ibus cruribusque (CELS. 4, 30 coxis proxima -ua sunt). NEP. Chabr. 1, 2 obnixo... -u scuto (*cf. Polyæn. strateg.* 2, 1, 2 τὰς ἀσπίδας ἐς γόνυ προσερεσισμένους. VAL. FL. 6, 236 abies [*i. lancea*] obnixa -u. *cf.* p. 1877, 2. *aliter* p. 1876, 3 sq. VERG. Aen. 1, 320 *Venus venatricis specie* nuda -u. 3, 38 -ibus... adversae obluor harenae. 12, 303 impresso... -u nitens terrae applicat ipsam [CLAUD. DON. ad l. Ov. fast. 5, 507 -u nixus flammam exsuscitavit aura. LIV. 44, 9, 6 AMM. 17, 12, 10]. *cf.* PAVL. FEST. p. 96 gnitor et gnixus a

gen[er]ibus [*corr. Scaliger*] prisci dixerunt. LIV. 8, 9, 14 triarii -u dextro innixi nutum consulis ad consurgendum expectabant [VAL. MAX. 9, 12 ext. 1 innixus... -ibus compresso spiritu *mortuus est*]. VAL. FL. 7, 595 *Iason* obnixus... -u superat *tauros*. STAT. Theb. 9, 474. AMM. 16, 12, 37 obnixi -ibus quidam barbari peritissimi bellatores). HOR. epod. 13, 4 rapiamus... occasionem de die, dum... virent -ua (*cf. Theogn.* 977 ὄφε' ἔτ' ἐλαφρὰ γόνυατα). sat. 2, 7, 61 quid refert... turpi clausus in arca... contractum -ibus tangas (*cf. p. 1875, 76*) caput? PROP. 3, 9, 6 turpe est, quod nequeas capiti committere pondus et pressum inflexo mox dare terga -u (3, 15, 34 cadit inflexo lapsa puella -u. GREG. M. moral. 30, 74 reprobat... sunt, qui -ua, dum aquam biberent, inflexerunt. *cf.* Ov. met. 4, 340 flexo, v. *infra* l. 44. SEN. Herc. f. 1046 flexo -u iam totus ad terram ruit. STAT. Theb. 1, 420 flexo... -u vacua ilia tundit in pugilatu [SCHOL. duplicato quod Graeci διπλογόνασιν vocant]. SCHOL. Iuv. 6, 526 campum -uis flexis pertra<n>sit [*cf. p. 1880, 6*]. ITALA iud. 7, 5 [Lugd.] quicumque flectet -ua sua, ut bibat [ὅς ἐάν κλίνῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ πίνειν. VVLG. qui... curvatis -ibus biberint]. *ibid.* 7, 6. AVG. quaest. hept. 7, 37 [ad iud. 7, 5. 6] multi -u flexo [fixo *al.*] biberunt... pauci... non flexo -u se incurvaverunt [LACT. opif. 5, 10 ubi... curvari membra oportebat, ut in -ibus et cubitis et manibus ipsis. AMM. 17, 10, 3 pacem -ibus curvatis orabat. VAL. CEM. hom. 2, 3 [de eo, qui gravatur onere] flexo -u incedere. GREG. M. moral. 30, 74 [ad iud. 7, 5. 6] quicumque aquas flexis -ibus hauserunt. *ibid.* genuflexisse v. p. 1883, 2). Ov. am. 1, 1, 23 lunavit... -u sinuosum fortiter arcum (*cf. infra* l. 35). 3, 2, 24 tu..., qui spectas post nos in circo, tua contrahe crura... rigido nec preme terga -u ([S, manu P; *cf.* l. 35]. ars 3, 779 atrata premat -ibus... femina. met. 9, 61 tellus pressa -u. 12, 140 clipeo -ibusque premens praecordia duris. STAT. Theb. 6, 680 humi... pressus utroque -u... discum... super sese rotat. *aliter* 6, 890 de luctante: poplitibus -ua... premens). epist. 13, 24 succiduo... procubuisse -u (CVRT. 9, 5, 13 in -ua procumbit [FLOR. epit. 4, 10, 6]). ars 1, 158 respice..., post vos quicumque sedebit, ne premat opposito mollia terga -u (met. 5, 383 opposito... -u curvavit flexile cornum [*cf. supra* l. 26]. 12, 347 opposuit... -u costis. *cf.* 6, 346 accessit positoque -u Titania terram pressit [SEN. Herc. f. 546 victorem posito suspiciens (*corr. ψ; suscipiens EA*) -u. PETRON. 73, 4 ludentes restrictis manibus anulos de pavimento... tollere aut posito -u cervices post terga flectere. IVST. 12, 9, 12 in proelio sagitta sub mamma traiectus *Alexander* cum sanguinis fluxu deficeret, -u posito... proeliatum est. VEG. mil. 1, 20 triarii -ibus positus solebant inter scuta subsidere. 2, 16]). met. 2, 823 -uum iunctura (*cf. infra* l. 81) riget. 4, 340 flexu (*Lachm., flexo vel -a vel -um codd.*)... -u submitit (CVRT. 4, 6, 20. STAT. Theb. 6, 853 summissus tergo et -ibus vicinus harenae). 8, 807 -uum... tumebat orbis. 10, 536 fine -u vestem ritu succincta Dianae (CVRT. 5, 6, 19 vestis super -ua est [PETRON. 67, 13 aberrante tunica super -ua]. 6, 5, 27 nec... sinus vestis... infra -ua descendit [QVINT. inst. 11, 3, 138 ut tunicae prioribus oris infra -ua (*cf. p. 1877, 21. 52*) paulum... perveniant]. *cf.* VAL. FL. 3, 525 summo palla -u. LAMPR. Comm. 9, 6 ita ut a -ibus [gentibus M] de pannis et linteis quasi dracones tegerentur [*Petschenig; degerentur BP; deteg- M; quasi in dracones redigerentur Mommsen*]. QVEROL. p. 17, 16 aestum vestitis -ibus, brumam nudis cruribus... age. *cf.* HIER. epist. 64, 10, 1 lineae feminales sacerdotum usque ad -u et poplites veniunt [64, 10, 2 feminalia vel braciae usque ad -ua pertingentes]. *cf.* LIV. 26, 45, 8 septentrio... adeo nudaverat vada, ut alibi umbilico tenus aqua esset, alibi -ua vix superaret [CELS. 7, 26, 5^c in solium is (*aeger*) aquae calidae resupinus demittendus est sic, ut a -ibus ad umbilicum aqua teneat. *cf.* PLIN. nat. 31, 73 stagnum... altitudine -ua non excedens. VAL. FL. 5, 411 stat ferreus Atlans Oceano -ibusque tumens infringitur unda. VVLG. Ezech. 47, 4 traduxit me per aquam usque ad -ua (*ἐως τῶν μηρῶν*). *cf.* VISIO Pauli 31 p. 28, 26 vidi illic fluvium ignis ferventem et ingressus multitudo virorum et mulierum dimersus usque ad ienua. 31 p. 28, 35. 36 p. 30, 25. *cf. supra* l. 56]). LIV. 9, 10, 10 fetiali Postumius -u femur quanta maxime poterat vi perculit (9, 11, 11). 21, 36, 7 seu manibus in adsurgendo seu -u se adiuvissent. PAVL. FEST. p. 41 compernes nominantur homines -ibus plus iusto coniunctis (*cf.* VAL. FL. 4, 304 dat -ibus iunctis latus. v. *Langen ad loc.*). MANIL. 2, 464 Capricornus utrisque imperat et (*imperitat Benth., al.*) -ibus (*cf.* 4, 708 -ua... Capricornus amavit). SEN. dial. 1, 2, 6 etiamsi cecidit, de -u pugnat. epist. 66, 50 fortis... qui... succisis poplitibus in -ua se excepit nec arma dimisit (*aliter* VVLG. Iob 3, 12 quare exceptus -ibus? cur lactatus uberibus? [*cf. p. 1875, 62*]. HIER. interpr. Iob *eundem locum vertit ex LXX*: ut quid constiterunt mihi -ua (*mea? matris*)? quare ubera suxi? *ἵνα τί δὲ συνήντησάν μοι τὰ γόνατα*. *cf.* MART. 5, 14, 10 male receptus altero -u *eqs.*). CVRT. 7, 9, 2 clipeatos... in -ua subsidere, quo tutiores essent adversus ictus sagittarum. PLIN. nat. 11, 250 inest iis vitalitas. namque in ipsa -us utriusque commissura (*cf. supra* l. 43. *infra* l. 84), dextra laevaque, a priorie parte gemina quaedam buccarum inanitas inest, qua perfossa ceu iugulo spiritus fluit. 25, 20 qua (*aqua*) pota... compages... in -ibus solverentur. VAL.

[E. Koch]

FL. 7, 603 suscitatur ipse (*Iason taurum*) -u saevaue agit insuper hasta. SIL. 15, 684 sustentata -u ... pondera conti (cf. p. 1875, 79). STAT. Theb. 6, 417 nunc auidi prono iuga pectore tangunt, nunc pugnante -u (i. -u *clunes equorum lacescente*: Amar-Lemaire, cf. *infra* l. 8) [et] pressis duplicantur habenis. 11, 511 plaga sedentis (sc. *equitis*) laxato vitata -u. silv. 1, 1, 60 aeterna crepido *equi aenei* ... attrita -u durasset Atlantis. MART. 11, 100, 3 habere amicam nolo ... quae clune nudo radat et -u pungat. QVINT. inst. 1, 12, 10 illa per manus et -ua reptatio *infantium* (FRONTO p. 128, 22 N. milites aegre calce -u poplite repere). 11, 3, 159 -ua recta *sint*, sic tamen, ut non extendantur. TAC. ann. 4, 59 Seianus -u vultuque et manibus super Caesarem suspensus opposuit sese incidentibus *saxis*. APVL. met. 1, 19 complicitus in -ua adpronat se avidus (BOETH. in top. Cic. 5 p. 373, 24 quis enim finis esse potest, si manum extendam, si -ua complicem atque aliquid iacens humi tollam). met. 4, 24 *puella* inter -ua sua deposito capite sine modo flebat (VVLG. III reg. 18, 42). IREN. 1, 14, 3 in *figura Veritatis* sec. *Marcum gnosticum*: caput A et Q, collum ... B et P eqs. ... -ua I et II. TERT. pall. 1 p. 915 tunicae ... neque trans crura prodigae nec intra -ua inuerecundae. PORPH. Hor. epod. 8, 9 sq. nihil tam deforme est, quam crassiores pedes esse infra -ua quam supra. ARNOB. nat. 3, 13 explicandis gressibus et suggerendis anticipationibus itionum (-ua) (add. *Reifferscheid*) habent dei. LACT. opif. 13, 4 carnem paulatim deficientem in angustum -ua determinant, quorum decentes nodi flexuram pedibus ad gradiendum sedendumque aptissimam praebent. HIER. epist. 22, 13, 5 solutis -ibus fractus incessus. VVLG. Ezech. 7, 17 omnes manus dissolventur et omnia -ua fluent aquis (21, 7). CLAVD. rapt. Pros. 3, 175 sueverat ... -ibus ludentem (*natam*) aptare paternis. AVG. civ. 20, 21 p. 457, 23 D. (*ad Is. 66, 12, ubi ITALIA Aug. ibid. p. 456, 30 D. super umeros portabuntur et super -ua consolabuntur* [de VVLG. v. p. 1875, 63]) post labores aerumnarum ... mortalium consolabimur tamquam parvuli eius (*Hierusalem*) in umeris -ibusque portati. PS. SORAN quaest. med. 52 -ua ... commissiones femorum sunt (ISID. orig. 11, 1, 108 cf. p. 1874, 60. cf. 11, 1, 110 crura ... sunt ... sub -ibus usque ad suras). PHYSIOGN. 6 indicia corporis feminini ... corpus ab umbilico ad -ua prolixius ac plenius, a -ibus usque ad pedum ima deductus. 59 manus cum ita sunt prolixae, ut, cum demittuntur erecto corpore cetero, -ibus propinquent, habiles homines aperiunt et fortitudinis sunt indices. 87 *Aristoteles* dicit suras, cum retractae sunt ad -ua vel suffragines, indicare hominem qui ad coitum facilis sit et velox. 98 *androgynus* -ua collidit. VINDIC. gyn. p. 435^p gengivas eo dicitur, quod iuxta -ua in utero formentur. SIDON. epist. 1, 2, 3 maximus in minime rugosis -ibus honor *Theudorici regis Gothorum*. VEN. FORT. Mart. 1, 387 conruit ... senex sancta ad vestigia pronus -ua manus plantasque per oscula mollia lambens. GREG. M. moral. 30, 74 (*ad iud. 7, 5*) stante ... -u recta operatio designatur. *ibid.* omnes ... bibisse aquam, sed non omnes recto -u stetisse narrati sunt. CORP. X 8249 (= TAB. devot. Audollent 190, 12) dii i(n)feri vobis com(m)en(n)do ... ilius ... femina cenua crura talos eqs. I^a (add.) 2520 (= TAB. devot. Fox, *Americ. Journ. of Phil.* 33, 1 [1912] suppl. p. 17, 35) -ua do tibi, *Proserpina*. nota (per imaginem): SEN. benef. 2, 12, 2 *Caesar pedem senatori osculandum porrigens* invenit aliquid, infra -ua quo libertatem detruderet.

B speciatim: 1 de variis -uum infirmitatibus, *damnis, remediis, sim.*: PLAVT. Curc. 309 -ua inedia succidant (CVRT. 9, 5, 7 continuo labore gravata [P; gravia C] -ua succiderant. TERT. resurr. 55 p. 115, 2 v. p. 1878, 17). Epid. 670 dum te sequor, lassitudine invaserunt misero in -ua flemina. Merc. 123 -ua hunc cursorem deserunt (cf. VERG. Aen. 12, 747 -ua impediunt cursumque recusant. STAT. Theb. 5, 545 negantia cursum exanimis ... -ua aegra rapit). VERG. Aen. 5, 432 tarda trementi (*Anchisae*) -ua labant ([CLAVD. DON. nutabant -ua]. 12, 905 de *Turno saxum tollente* [CLAVD. DON. tantum dissolutus metu fuerat, ut firmitatem sui -ua eius perdidissent]. SIL. 1, 529 TER. MAVR. 759. cf. SEN. Thy. 436 pigris membra ... -ibus labant. PLIN. nat. 29, 86 *asterii* [*araneae*] morsus -ua labefactat). Aen. 5, 468 -ua aegra trahentem (STAT. Theb. 9, 43). Ov. fast. 3, 722 in ... tuum furiis acte, Lycurge, -u (cf. SERV. Aen. 3, 14, *ubi*: crura. *ceterum genus legitur in cod. A; quod et ipsum quadrat, nam sec. alios L. filium occidisse fertur*). 3, 758 percusso claudicat ille (*Silenus*) -u (cf. VVLG. deut. 28, 35 percutiat te Dominus ulcere pessimo in -ibus et in suris). CELS. 2, 2, 2 *signa adversae valetudinis*, si corpus dormientis ... insudat maximeque, si circa ... -ua (2, 2, 3 si -ua quasi fatigata sunt). 2, 6, 5 (*de ultimis signis mortis*) mors denuntiatur, ubi aegri supini cubantis -ua contracta sunt. 4, 30 cui -ua dolent (PLIN. nat. 24, 66 -ua dolentia. cf. FRONTO p. 78, 20 N. -us dolore arreptus sum [AVR. Fronto p. 90, 5 N. sedatis ... doloribus -us et inguinis. FRONTO p. 90, 10 N. -us dolorem sensi. p. 92, 5 in -u dolor est modicus. p. 92, 14 vexatus sum ... diffuso dolore per umerum et cubitum et -u et talum. AVR. Fronto p. 92, 19 N.]). 5, 26, 20^c fertur haec (*melitera, species sanici*) ... ex malis ulceribus, ubi nervi circa articulos laesi sunt, et inter haec loca maxime ex -ibus. 7, 26, 2^c (*de calculis extrahendis*) homo ... supinum ... eum (*aegrum*) et aversum, super -ua sua coxis eius collocatis, comprehendit. 7, 26, 2^d *aeger* super duorum -ua eodem modo

collocatur. 8, 20, 5 (*de femoris luxatione*) satis habena altera ab inguine, altera a -u intendi *membrum*. 8, 20, 7 rotundum aliquid super inguen ponendum, subitoque super id -u adducendum est. 8, 21, 1 -u ... et in exteriorem et in interiorem et in posteriorem partem excidere. SEN. dial. 5, 17, 4 callosis ... -ibus manibusque (cf. RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 2, 1 p. 210, 8 callus iam -ibus inerat [gr. or. 6, 2 p. 721: *τόλοι γονάτων*]). SCRIB. LARG. 162 *podagrosi* torpere pedem totum et tibiam usque ad -ua (PLIN. nat. 22, 120 correptus dolore *podagrae* mersit in triticum super -ua sese). PETRON. 129, 7 si idem frigus -ua manusque temptaverit tuas, licet ad tubicines (sc. *funebres*) mittas. PLIN. nat. 22, 153 -ua quoque degravat *ervum*. 24, 27 sphagnos ... -ibus et feminum tumoribus *utilis*. 28, 138 *axungia* -ibus ... adalligata. 32, 123 *sanguisuga* interemit ... Messalinum, ... cum ad -u (*sic vel -um codd.*) admisisset. STAT. Theb. 6, 798 defecti ... -ibus *pugiles*. 8, 156 fallunt ... ruentes -ua viros (cf. SCHOL. ad l.). SVET. Aug. 20 dextrum -u lapide ictus (Vesp. 4, 6. cf. TERT. resurr. 55 p. 115, 2 *Stephani* -ua lapidationi succiderant. v. p. 1877, 55). FRONTO p. 89, 19 N. -um mihi simul abrasum et ambustum est. APVL. met. 1, 18 spiritu deficior et -ua quatiore et gradu titubo. 10, 2 lassa -ua *novercae amantis*. TERT. resurr. 20 p. 53, 9 nec manus aridae et -ua dissoluta revaluerunt (adv. Marc. 4, 10 p. 444, 16 [ex Is. 35, 3, v. *infra* l. 30] -ua dissoluta, hoc erit paralysis, 'convalescite'. 4, 12 p. 456, 23 [VVLG. Sirach 25, 32 manus debiles et -ua dissoluta]. cf. 4, 24 p. 503, 9 invalescite, manus dimissae et -ua resoluta. VVLG. Hebr. 12, 12 remissas manus et soluta -ua erigite). AMM. 15, 8, 15 scuta -ibus inilidentes (29, 5, 39 *parmas* -ibus inilidentes. cf. VVLG. Dan. 5, 6 -ua eius [*Baltasaris regis*] ad se invicem collidebantur). 16, 12, 48 lassatis impressus -ibus. HIER. epist. 54, 14, 2 tremunt -ua. VVLG. psalm. 108, 24 -ua mea infirmata sunt a ieiunio. Is. 35, 3 -ua debilia roborate (cf. *supra* l. 22). CAEL. AVR. acut. 2, 32, 166 (*inter signa passionis cardiacae*) -uum gelidus stupor. chron. 2, 1, 21 cruribus paralysi vitiatis vertebis atque -ibus cucurbitae infingendae. 5, 2, 28 (*ἀρθρίτις*) -ua vel manus tenens *γονάγχα* aut *χειράγχα* dicitur. CARM. epigr. 1263, 5 volnus -oris.

2 -ua commemorantur in supplicando (SERV. ecl. 6, 3 Aen. 3, 607 [v. l. 43], in confessione humilitatis (EVCHER. form. 6 p. 37, 22), timoris; -ibus quaedam et religio inest (PLIN. nat. 11, 250 l. 82. cf. p. 1875, 59. 1881, 4). a -ua alterius hominis amplexi, tangere, -ibus manus tendere, sim.: LIV. ANDR. carm. frg. 19 utrum -ua amplexu tens virginem oraret (*Hom. Od. 6, 142 γούρων ... λαβών*. PLAVT. Cist. 567 anus ei amplexa est -ua, plorans, obsecrans [Rud. 274 tibi ampleximur -ua, egentes opum]. Mil. 1239 *app.* obsecro. VERG. Aen. 3, 607 -ua amplexus -ibusque volutans haerebat [SEV. physici dicunt esse consecratas numinibus singulas corporis partes, ut ... -ua misericordiae, unde haec tangunt rogantes. CLAVD. DON. -ibus nitebatur per terram et -ua ... retinebat amplexibus]. 10, 523 [CLAVD. DON. ad -ua *Aeneae* cum huiusmodi prece confugit *Mago*]. LIV. 30, 12, 17 [suppl. Gron.]. PETRON. 98, 3. STAT. Theb. 10, 625 humilis -ua amplexens. AVSON. 464, 1 AMM. 14, 11, 33. SVLP. SEV. Mart. 16, 4 eiulans senex -ua amplexitur. ENNOD. opusc. 3, 59 p. 91, 26. cf. VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 victorem victi hostis -ua complexi [SEN. dial. 4, 33, 5 QVINT. inst. 6, 1, 34 SVLP. SEV. chron. 2, 13, 8. epist. 2, 4 -ua complexus benedictionem flagitabam sancti Martini. dial. 1, 1, 2 complexi hominem amantissimum exosculatique -ua et pedes eius ... consedimus. 3, 2, 7]). PLAVT. Asin. 670 non feres, ni -ua confricantur (confringantur v. l.). : quidvis egestas imperat: fricentur. 678 -ua ni tam nequiter fricares. Curc. 630 per tua -ua te obsecro (Mil. 542 Most. 743 Poen. 1387 Truc. 827. cf. Rud. 627 optestor. SVET. Tib. 27, 1 per -ua orare). Poen. 1397 omite -ua. : mitto, si ita sententia est (Rud. 628). CIC. p. red. in sen. 17 tu meum generum ... , filiam meam ... a -ibus tuis reppulisti. Ov. epist. 4, 153 victa precor -ibusque tuis regalia tendo brachia (VAL. MAX. 6, 4, 4 supplices ad -ua iudicum manus tetendit [SEN. Herc. f. 1003 blandas manus ad -ua tendens. PLIN. nat. 11, 250 QVINT. inst. 6, 1, 42. TAC. ann. 1, 11 *patres* ad deos, ad effigiem Augusti, ad -ua ipsius (*Tiberii*) manus tendere. cf. PETRON. 17, 9 protendo ad -ua supinas manus petoque et oro. TERT. paenit. 10, 6 te ad fratrum -ua protendis]). met. 9, 216 dicentem -ibusque manus adhibere parantem. LIV. 30, 12, 13 si -ua, si victricem attingere dexteram licet (45, 7, 5 SEN. Med. 247 PLIN. nat. 11, 250. cf. SEN. dial. 10, 8, 2 aegros ... si mortis periculum propius admotum est, medicorum -ua tangentes [PETRON. 80, 5]. APVL. met. 2, 28 ipsa -ua contingens 'miserere' ait 'sacerdos miserere' [8, 19. 9, 40 ad com-movendam miserationem -ua eius velle contingere. 10, 6]). SEN. contr. 1, 3, 7 cuius -ibus submisit *virgo* manus? (VAL. MAX. 6, 8, 4 ut se *dextera* tremibunda *illius* -ibus summitteret). contr. 9, 6, 12 manus ad -ua dimitte. Thy. 521 a -ibus manum aufer meosque potius amplexus pete. CVRT. 8, 10, 35 *regina* -ibus regis parvo filio admoto ... impetravit (CLAVD. rapt. Pros. 1, 50 -ibus ... suas cum supplice fletu admove manu). PETRON. 101, 2 comprehendi Eumolpi -ua et 'miserere' inquam 'morientium' (cf. *supra* l. 73). PLIN. nat. 11, 250 -ua ut aras adorant, fortassis quia inest iis vitalitas (*quae sequuntur v. p. 1876, 80*). PS. QVINT. decl. 5, 10 pro duobus -ua tenui (VICT. VIT. 2, 50. cf. TERT. pudic. 13 p. 243, 29 omnium -ua de-

tinentem *moechum*). TAC. hist. 1, 66 arma, -ua, vestigia prensando flexere militum animos (2, 46 proximi *militum* prensare -ua *Othonis*. ann. 1, 21). TERT. orat. 23 p. 197, 3 ieiuniis . . . et stationibus nulla oratio sine -u et reliquo humilitatis more celebranda est. AMM. 28, 4, 10 adulatoribus offerunt -ua suavianda vel manus. CLAUD. DON. Aen. 11, 414 ut . . . inertes ad eorum (*hostium*) -ua dexterarum vertentur. b *ad -ua accidere, procumbere sim.*: ENN. scaen. 375 cum desubito me orat mulier lacrimansque ad -ua accidit (TER. Hec. 378 SEN. Tro. 691. SVET. Iul. 20, 4 sibi [Claud. 10, 2]. cf. LIV. 44, 31, 13 -ibus praetoris accidens [SEN. suas. 6, 3 supplex accadens -ibus deprecaberis? CVRT. 10, 5, 24. TAC. hist. 3, 38 filium *imperatoris* sinu complexus et -ibus accidens. ann. 15, 53 deprecabundus et -ibus principis accidens (accidens *codd.*) prosterneret incautum]. cf. SEN. contr. 7, 2, 12 *illum* facta proscriptione ad -ua . . . Antoni procidisse [*D*¹; prodidisse: *A(B)V*; procubuisse: *D*²; cf. 9, 4, 1 v. *infra* l. 38. VVLG. Luc. 5, 8 procidit ad -ua Iesu dicens: exi a me]). PLAVT. Rud. 174 ut prae timore in -ua in undas concidit! BELL. Afr. 89, 4 subito se ad -ua proiecit vitamque sibi . . . deprecatur (LIV. 26, 32, 8. FLOR. epit. 3, 10, 26 *Vercingetorix* supplex . . . sua arma ante Caesaris -ua proiecit. cf. QVINT. decl. 251 p. 28, 28 illo tempore, quo ad -ua iacebas [HYG. astr. 2, 6 p. 42, 9 supplicem ad -ua iacentem]). SALL. hist. frg. inc. 16 -ua patrum adolvebantur (TAC. hist. 4, 81 -ua *Vespasiani* advolvitur, remedium . . . exposcens. ann. 1, 13, 6, 49. 15, 71. cf. LIV. 8, 37, 9 -ibus omnium [28, 34, 4. 30, 12, 11. 34, 40, 2. 39, 14, 1 VELL. 2, 80, 4 VAL. MAX. 3, 8 ext. 4 SEN. Phaedr. 703 Phoen. 306 CVRT. 4, 6, 15. 8, 1, 48. PLIN. epist. 1, 18, 3 advoluta -ibus. CLAUD. 20, 66 advolvi -ibus. rapt. Pros. 3, 298 SVLP. Sev. chron. 2, 13, 7 Mart. 17, 2]. AVSON. 450, 3 cum supplex ad -ua regiae virginis advolveretur *Vlixes*. cf. VERG. Aen. 3, 607 p. 1878, 42. LIV. 34, 11, 5 legati . . . flentes ad -ua consulis provolvuntur [QVINT. decl. 260 p. 63, 31. 349 p. 376, 7. TAC. ann. 11, 30 Calpurnia . . . -ibus Caesaris provoluta. 12, 18. 14, 61 IVST. 11, 9, 14. HIER. epist. 22, 30, 5 ad praesidentis -ua provoluti. VVLG. Matth. 17, 14 accessit ad eum homo -ibus provolutus. SVLP. Sev. Mart. 9, 1 dial. 1, 4, 3. 2, 3, 9 HIST. Apoll. 12]. PORPH. Hor. epist. 1, 12, 28 cf. p. 1880, 3). OV. met. 13, 585 -ibus procumbere . . . Iovis (VAL. MAX. 6, 9 ext. 7. CLAUD. 15, 26. cf. LIV. 8, 35, 3 procumbere ad -ua et iram deprecari dictatoris [25, 6, 23 SEN. contr. 9, 4, 1 (cf. *supra* l. 16) VAL. MAX. 5, 1, 8 SEN. benef. 5, 19, 4 PETRON. 97, 9 QVINT. decl. 309 p. 216, 13. SVET. Tib. 24, 1 sibi]). SEN. contr. 10, 1, 1 ad tua -ua, dives, venissem. 10, 4, 4 ad quorum eas -ua, nescis. VELL. 2, 114, 4 *iuventutem* prosternentem se universam -ibus imperatoris. SEN. Phaedr. 667 en supplex iacet adlapsa -ibus regiae proles domus (SIL. 8, 74. cf. AMM. 21, 5, 12 ad -ua sua prolapsus imperator paludamento protexit). ASCON. Scaur. p. 28, 27 St. ad -ua iudicum, cum sententiae ferrentur, bifariam se diviserunt, qui pro eo rogabant. VAL. FL. 8, 203 puppe . . . summa . . . haeserat auratae -ibus Medea Minervae. HOMER. 19 *Chryses* -ibus . . . affusus Atridae (87. 1027 FLOR. epit. 4, 2, 56. cf. APVL. met. 4, 12 -ibus profusa nequissima illa deprecatur). HOMER. 1032 patris afflictus -ibus miserere precantis. PS. QVINT. decl. 2, 24 hominis, qui circum -ua vestra ducendus est. IVV. 10, 55 fas est -ua incerare deorum (PRVD. apoth. 457). TAC. ann. 12, 47 decidisse simulans -ua Mithridatis invadit. ITALIA gen. 48, 12 (Lugd.) eduxit eos (*filios*) Ioseph ad -um eius (*Iacob*) et adoraverunt in faciem super terram. SPART. Hadr. 25, 1 *mulierem* -ua *Hadriani* osculare (CAPITOL. Maximin. 28, 7 ENNOD. epist. 8, 21 p. 283, 15 PASS. Thom. p. 134, 11). SVLP. Sev. dial. 2, 4, 8 cuncti catervatim ad -ua beati viri ruere coeperunt. 3, 15, 5 *Brietia* ad Martini se -ua prosternit. c *-ibus niti, summitti, -ua ponere, flectere, curvare al.* (*Appel, de Roman. precationibus* p. 201); a *-ibus exsurgere v. l. 61*: PLAVT. Rud. 280 manus mihi date, exsurgite a -ibus ambae. 695 Venus alma, ambae te obsecramus, aram amplexantes hanc tuam lacrumantes, -ibus nixae (LIV. 26, 9, 8. 43, 2, 2 ACT. Iud. saec. Aug. [Corp. VI 32323] 126. 131 VAL. MAX. 2, 4, 5. SEN. Thy. 600 quem -u nixae tremuere gentes. SVET. Aug. 53, 1 FRONTO p. 47, 22 N. APVL. met. 6, 3 -u nixa. ACT. Iud. saec. Sept. Sev. 4, 12. PANEG. 11 [3], 7, 2 in miserabiles preces -u nixa barbaria. CYPR. elem. 6 p. 378, 8 -ibus nixus (-is *Ver.*) orasset. ARNOB. nat. 1, 31 *homo* cui tota conveniat vita -u nixo procumbere et continuatis precibus supplicare. DICT. 2, 13 nixis (*sic E.* -xi *rell.*) -ibus deprecantes. 3, 22 rex . . . nixis -ibus atque . . . caput dilanians . . . ait. AMM. 23, 3, 8 -ibus supplices nixi. CLAUD. DON. Aen. 3, 607 v. p. 1878, 45. cf. VELL. 2, 83, 2 cum fuisset humillimus adentator reginae et infra servos cliens *Planus* . . . cum -ibus innixus Glaucum saltasset in convivio. VAL. MAX. 5, 3, 3 accusatorem . . . opem -ibus adnixum orasse. MART. CAP. 2, 202 *Philologia* annixa -ibus . . . diu . . . deprecatur. LVCR. 1, 92 *Iphianassa* muta metu terram -ibus summissa petebat (cf. p. 1878, 75. *sim.* SIL. 15, 146 -ibus . . . salutant summissi augurium. RVT. LVP. 2, 7 orator hoc schemate aut vitia aut virtutes eorum, de quibus loquitur, deformat . . . summissis -ibus. OV. fast. 4, 317 summisso . . . -u vultus in imagine divae figit. SVET. Tib. 20, 1 se praesidenti patri ad -ua summisit. PANEG. 11 [3], 18, 6 in emendo videmus . . . eos . . . qui preces adlegant totis corporibus in -ua summitti. HIER. epist. 2, 3 necdum me ad genitoris -ua submisi. cf. SVET. Nero 13, 2 per

. . . pulpitem subeuntem admisit ad -ua adlevatumque dextra exosculatus est). HOR. epist. 1, 12, 28 ius imperiumque Phraates Caesaris accepit -ibus minor (PORPH. subtiliter dixit ad -ua devolutum). TIB. 1, 2, 85 non ego *dubitem* tellurem -ibus perrepere supplex (cf. SEN. dial. 7, 26, 8 cum aliquis -ibus per viam repens ululat. IVV. 6, 526 totum . . . agrum nuda ac tremibunda cruentis erepet -ibus [SCHOL. v. p. 1876, 15]). OV. met. 1, 730 *Io* positus in margine ripae procubuit -ibus (fast. 2, 438 pariter nuptaeque virique suppliciter posito procubuerunt -u [6, 448]. SEN. suas. 1, 2 quae *gentes* non Alexandrum posito -u adorant. SEN. Tro. 715. frg. 120 illis supplicant posito -u. CVRT. 4, 6, 28. 8, 7, 13 PETRON. 133, 2 QVINT. inst. 9, 4, 11. TERT. orat. 23 de -u quoque ponendo varietatem observationis patitur oratio per pauculos quosdam qui sabbato abstinent -ibus. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 8 PS. TERT. adv. Iud. 9 p. 722 *al.* VVLG. Marc. 15, 19 ponentes -ua adorabant eum. Luc. 22, 41 act. 7, 60. 9, 40. 20, 36. 21, 5. CLAUD. 28, 72 posito . . . tiaram submisere -u. ASSVMPT. Moys. 4, 1 *unus* et expandet manus et ponet -ua sua. PASS. Petr. Paul. long. 52. Theclae A 5 [p. 12, 1] ponentibus autem eis -ua ad orationem. 24 [62, 5] -ibus positus. C 5 [13, 1]. 24 [63, 11]. Thom. p. 117, 3 mox autem ut posuero -ua mea in terra. 157, 20 [*sic P.* terram *R.*]. cf. TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 407, 17 Moyses . . . in rebus tam attonitis magis utique -ibus depositis et manibus caedentibus pectus . . . orationem commendare debuisset). met. 2, 180 palluit et subito -ua intremuere timore (10, 458. cf. SEN. Oed. 289 tremulo tardus accelerat -u. dial. 4, 3, 3 signo pugnae dato ferocissimo militi paulum -ua tremuerunt. epist. 11, 2. VVLG. Iob 4, 4 -ua tremantia confortasti [cf. HIER. interpr. Iob aegros corroborasti sermonibus -ibusque infirmum validitatem praestitisti. LXX γόνασι ἐδυνατώθη θάλασσαν περιέθρησας]. VEN. FORT. carm. app. 1, 62 pronus adoravit . . . tremante -o [-u *al.*]). met. 3, 240 -ibus pronis supplex similisque roganti. trist. 4, 2, 2 Caesaribus Germania . . . victa potest flexo succubuisse -u (TAC. ann. 16, 4 *Nero* flexus -u. ITALIA Phil. 2, 10 [Hil. trin. 9, 54] donatur enim Iesu *nomen*, ut ei coelestia et terrestria et inferna -um [*sic codd.*] flectant. FIRM. err. 28, 11 ne prostratus huic *daemoni* flectas -ua. HIL. trin. 2, 27. AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 18, 4 ipsi -u corporis flecto, ipsi -u mentis inflecto, ipsum adoro, quem ante fugiebam [20, 49, 1. cf. VVLG. or. Man. flecto -u cordis. RVFIN. Orig. in iud. 2, 3 quid mihi prodest, si -ua corporis mei ad orationem veniens flectam deo et -ua cordis mei flectam diabolo. v. et *infra* l. 65. 69]. HIER. epist. 38, 4, 3. 65, 16, 5. VVLG. gen. 41, 43 ut omnes coram eo -u flecterent. II par. 6, 13 flexis -ibus contra universam multitudinem. Esth. 3, 2. 5. Dan. 6, 10 tribus temporibus in die flectebat -ua sua. Matth. 27, 29 Marc. 1, 40. 10, 17 Rom. 14, 11 Eph. 3, 14 Phil. 2, 10 [cf. HIER. in Eph. 3, 14 p. 598 alia esse exterioris hominis -ua, alia interioris. *ibid.* non ad -ua corporis, sed ad subiectionem mentis et inclinationem animae cordisque obsequium pertinet. *ibid.* flectant -ua terrestria]. RVFIN. hist. 2, 23, 6 iacebat super -ua sua orans, ut orando callos faceret in -ibus ad modum cameli semper -ua flectendo. Orig. in num. 5, 1 p. 26, 16 B. *al.* AVG. mor. Manich. 2, 8, 13 sol iste, cui -u flectitis. in epist. Ioh. 5, 4 lapidabatur Stephanus et -u flexo ait. SVLP. Sev. dial. 2, 4, 7 cum spectantibus cunctis -ua flexisset. BACHIAE. repar. laps. 14. DRAC. laud. dei 2, 755 pectore contritos, -ibus cum pectore flexos . . . audit *deus*. CORIPP. Ioh. 8, 337 -ibusque et corpore flexo. ENNOD. opusc. 3, 53 p. 90, 32 NICET. psalm. p. 82, 13 PALLAD. hist. mon. I 57 p. 341^a. ACT. Petr. 2 p. 47, 26 -ua flectentes commendate me domino. PASS. Barth. 2 p. 131, 12 Theclae D 5 p. 131, 29 Thom. 117, 9. 158, 6. cf. SEN. Herc. f. 410 ut in flexo -u regnantem adores. AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 18, 4. v. *supra* l. 35). SEN. dial. 9, 11, 9 horae momentum interest inter solium et aliena -ua. APVL. Socr. 151 preces, quibus genium et -ua precantur. TERT. orat. 29 p. 200, 6 orant . . . angeli . . . orat omnis creatura, orant pecudes . . . et -ua declinant (cf. ITALIA Is. 45, 23 [Wirc.] mihi inclinavit omne -um. AVG. civ. 22, 8 p. 580, 20 D. inclinatur ad -ua mea. APON. 1 p. 18 ut inclinet -ua cordis requirit [cf. *supra* l. 38]). pudic. 5 p. 227, 25 eisdem -ibus exorant *idololatrias*, *homicidas*, *moechos*. ITALIA Phil. 2, 10 (Cypr. testim. 2, 13) ut in nomine Iesu omnes -u (-us *A*) curvent ([curventur *M*]. Cypr. rebapt. 6. CLEM. ad Cor. 57 curvantes -ua cordis vestri. cf. *supra* l. 38. 66. VVLG. IV reg. 1, 13 qui cum venisset, curvavit -ua contra Eliam. I Esdr. 9, 5 Is. 45, 23 Mich. 6, 6 Rom. 11, 4 RVFIN. Clement. 3, 50 hist. mon. 7 p. 411^b AVG. civ. 17, 22 p. 253, 4 D. CASSIAN. inst. 2, 18 v. p. 1881, 10. VVLG. III reg. 19, 18 quorum -ua non sunt incurvata ante Baal [II par. 29, 30]). PANEG. 11 (3), 20, 4 demissi iacentesque vix capita supra eorum quos precabantur -ua tollebant (*codd. ant.*; -u attollebant *M*; -u(a) attollebant *Jaeger*; *clausula obstat*. cf. p. 1875, 59). OPTAT. 2, 25 p. 65, 6 nullus eorum, qui evaserunt . . . ut *episcopi lapsi* -ua figerent imperavit (HIER. vir. ill. 2 p. 8, 8 *Iacobus* fixis -ibus pro populo deprecabatur. VVLG. III reg. 8, 54 utrumque . . . -u in terram fixerat. AVG. serm. 211, 7, 6. 319, 4, 4 pro lapidatoribus suis cur -u fixo orat *Stephanus*. epist. 236, 2 civ. 20, 30. 22, 8 nobis ex more -ua figentibus atque incumbentibus terrae. VICT. VIT. 2, 50 fixis -ibus . . . benedixit. EVGIPI. Sev. 13, 1 vir dei -ibus humi fixis orabat attentius. PALLAD. hist. mon. I 23 p. 304^p. [E. Koch]

PASS. Paul. 16 Petr. Paul. brev. 10. Thom. 153, 4 fixis -ibus [flexis al.]. ASSUMPT. Moys. 11, 17 Moses habebat -ua sua infixa in terra. aliter: CORIPP. Ioh. 7, 344 hic -bus fixis, manibus bibit ille cavatis). d *superstitio circa -ua*: Ov. met. 9, 299 *Lucina* subsedit in . . . ara dextroque a poplite laevum pressa -u et digitis inter se pectine iunctis sustinuit partus *Alcmenae*. PLIN. nat. 28, 59 adsidere gravidis vel, cum remedia alicui adhibeantur, digitis pectinatim inter se implexis veneficium est; idque compertum tradunt Alcmena Herculem pariente peius, si circa unum ambove -ua; item poplites alternis -ibus imponi. CASSIAN. inst. 2, 18 a vespera sabbati, quae luscit in diem dominicum usque in vespeream sequentem apud Aegyptios -ua non curvari eqs.

II *bestiarum*: VARRO rust. 2, 5, 8 qui gregem armentorum emere vult, observare debet, ut sint pecudes . . . -ibus eminulis distantibus inter s(e) (cf. COLVM. 6, 1, 3 parandi sunt boves . . . palearibus amplis et paene ad -ua promissis . . . nec -ibus improbis [PALLAD. 4, 11, 2 palearibus boum novellorum largis et circa -ua fluentibus]. 6, 12, 3 oleo et sale -ua bovis poplitesque et crura confricanda sunt. 6, 12, 4 si -ua intumuerint . . . spongia . . . -ibus applicatur). rust. 2, 7, 5 pullus equi . . . -ibus rutundis ne magnis (COLVM. 6, 29, 3 pulli equini forma constabit . . . tereti -u parvoque neque introrsus spectanti. CLAUD. DON. Aen. 12, 364 equus -ibus fixis per cervicem lapsum equitem fudit). BELL. Afr. 84, 1 cum . . . elephans . . . militem sub pede subditum . . . -u innixus pondere suo . . . premeret (SEN. epist. 85, 41 elephantum . . . subsidere in -ua et ambulare per funem. CVRT. 8, 14, 39 procumbere . . . in -ua. PLIN. nat. 8, 3 regem adorant, -ua submitunt. 8, 20 pedibus confossis repit -ibus in catervas). HOR. carm. 1, 23, 8 sicut *Chloe*, *inuleus* et corde et -ibus tremit. Ov. met. 11, 355 pars . . . boum . . . -ua inclinarat harenis. SEN. Ag. 776 cadit flexo qualis ante aras -u cervice taurus vulnus incertum gerens. CVRT. 6, 5, 18 *Bucephalus* regem, cum vellet ascendere, sponte -ua submittens (cf. l. 27) excipiebat. PLIN. nat. 11, 260 solidipedes inter initia pasci nisi submissis -ibus non possunt. 12, 74 *ladanum* esse oesypum hircorum barbis -ibusque villosis inhaerens. 28, 180 *lichen* est . . . in equorum -ibus ac super ungulas (PELAGON. 2 talem . . . equum aut comparare aut e gregibus eligere . . . convenit, ut sit . . . tereti -u parvoque neque intorsum spectante. 263 tumor aut in articulis aut in -ubus. 347 sanguinabis eum iuxta -ua. VEG. mulom. 3, 14, 2 suffusiones vesicae . . . in -ibus vel articulis. 3, 14, 3). PLIN. nat. 34, 80 (*de signo*) Menaechmi vitulus -u premitur replicata cervice. CHIRON 41 vitio facto in -uis (468). 46 f(l)emina in -uis (105. 107. 109). 56 de marmore in -ibus (110. 576. 592). *ibid.* de mallonibus in -ibus (111 mallo fieri solet et a[d] profluvio sanguinis aut a contusione -uorum. 576). 108 (*loc. corr.*) cum usta ceciderint et -us et impetu tumoris siccaverit (*v. Oder add. p. XXXII et Niedermann, Proben aus d. sg. Mulom. Chir., Heidelb. 1910 p. 13. cf. 183 [signa farciminis] tumor . . . in -ibus*). 138 inducere . . . in aqua usque ad -ua iumenta febricantia. 147 -ibus et musculis tremens iumentum moriturum. 499 detrahes sanguinem de -ibus et perunges simul. 412 ambulans -uis claudicabit (*cf. 426. 516*). 445 si quod iumentum omentum tendiderit, . . . submisso capite stabit et . . . anhelant et -uis subsistant et ilia . . . ducit. 639 si quod iumentum pandatilia fecerit et -ua laxavit. *ibid.* saepius. 693 quodcumque iumentum gambosum fuerit . . . curato similiter ut -um. 641 -um longum (*cf. Ahlquist, Studien zur spätlat. Mulomed. Chironis p. 135 sq.*). PLAC. med. 1 rec. α 51 patella cervina, hoc est -u, si . . . habeas. 29, 66 pedes gallinae a -ibus excisos. HIER. epist. 24, 5, 1 *Marcellae* oculis durities de -ibus camelorum in illo sancto corpusculo per orandi frequentiam obcaluisse perspecta est (*cf. RVFIN. hist. 2, 23, 6 p. 1880, 47*).

III *animantium (et hominum et bestiarum)*: a *generatim*: PLIN. nat. 11, 249 homini -ua et cubita contraria, item ursis et simiarum generi, ob id minime pernicious. ova parientibus quadripedum, crocodilo, lacertis, priora -ua post curvantur, posteriora in priorem partem (1, 11, 102). b *speciatim (parientium)*: Ov. met. 9, 311 divam . . . brachia . . . in -ibus digitis conixa (*cod. Laur., conixa N*) tenentem. PLIN. nat. 10, 183 quadripedes gestantur (*in utero*) extensis ad longitudinem cruribus . . . homo in semet conglobatus inter duo -ua naribus sitis. 11, 248 quae animal generant, -ua ante se flectunt. VVLG. gen. 30, 3 ingredi ad illam (*famulam Balam*), ut pariat super -ua mea (*ἐπὶ τῶν γονάτων*). 50, 22 filii . . . nati sunt in -ibus Ioseph (*οἱ υἱοὶ . . . ἐτέχθησαν ἐπὶ μητρὶ Ἰωσήφ*). nota: PAVL. FEST. p. 177 Nixi di appellantur tria signa in Capitolio ante cellam Minervae -ibus nixa, velut praesidentes parientium nixibus eqs.

IV *in siderum figuris*: A *in figuris humanis*: CIC. Arat. 27 *Persei* propter laevum -us (*cf. p. 1875, 34. 38*) . . . locatas . . . Vergilias (*Arat. 254 ἄγχι . . . σκαίης ἐπιγόνυδος*. Ov. carm. frg. 1 [Prob. Verg. georg. 1, 138] *Pleiades* ante -us *Persei* radiare. AVIEN. Arat. 1249 *Perseus* pede . . . dextro adque -u liber mersatur cetera ponto [*Arat. 687 ἄτερ γονυός τε ποδός τε*]). 45 sq. *Fides* -us ad laevum Nixi delapsa resedit atque inter flexum -us et caput Alitis haesit (*[Arat. 272 sq. γονυῶν . . . σκαίῳ eqs.]*). 375 *Nixus* . . . laevum -us atque inlustrem linquit in alto plantam. 399 dextrum -us et . . . suram erigit . . . *Nixus*. 403. frg. 12^a [nat. deor. 2, 108] *Engonasin*

vocitant, -ibus quia nixa feratur [*Arat. 66 Ἐγγόνασιν καλέουσι τὸ δ' αὐτ' ἐν γονύασι κάμνον δαλάζοντι ἔοικεν. cf. l. 4*]. Ov. met. 8, 182 *Nixi* . . . -u. MANIL. 1, 315 *nixa* . . . species -ibus [5, 646 *nixa* -u species et Graio nomine dicta Engonasin. GERM. 627 *nixa* -u species]. VITR. 9, 4, 4 qui dicitur nixus [nessus *codd.*] in -ibus. GERM. 67 dextro . . . -u nixus. 74 succiduis -bus lassum [*Z; lapsum O*] et miserabile sidus. 274 summa -us [*v. p. 1875, 30*] subversa tenet, qua se Lyra volvit. 467 *nixa* -u facies. 608 quique -u posito defessus, conditur undis [AVIEN. Arat. 1107. 1109]. 673 innixusque -u. AVIEN. Arat. 185 subnixa. 1138. ANTH. 679, 2 -u . . . prolapsus [761, 48 AVSON. 370, 2]. HYG. astr. 2, 6 Hercules dextro -u nixus. 3, 5). CIC. Arat. 254 orbis alter . . . -us ardens in sese retinens Aurigae portat utrumque. 294 Anguitenentis (357 umeros usque a -ibus . . . recondit Anguitenens. 719 cum se -ibus demisit pars Ophiuchi. AVIEN. Arat. 1007 -ua . . . rigidi Ophiuchi. 1087 premit ab -ibus celsos Ophiuchum usque umeros Cancer. 1309 HYG. astr. 3, 13 [4, 12 p. 110, 12 MART. CAP. 8, 843]). VITR. 9, 4, 1 stella media -uorum (-orum *E*) Custodis Arcti: qui Arcturus dicitur. 9, 4, 3 Aquarii -ua. GERM. 486 fundentis latices (*i. Aquarii*) -ua. AVIEN. Arat. 363. 953 -ua Aurigae. HYG. astr. per libros 3 et 4 et SCHOL. Germ. *passim*. B *in figuris bestiarum*: CIC. Arat. 290 -u flexo *Taurus* conititur ingens (330. SERV. georg. 1, 138 '*Pleiades*' signum est ante -u Tauri. HYG. astr. 3, 20. 4, 3). frg. 22 (Prisc. gramm. II 211, 1) tertia stella sub cauda (*Arcti cf. Arat. 145*) ad -us ipsum lumina pandit. HYG. astr. et SCHOL. Germ. *passim*.

V *transl. i. q. nodus in arboribus et plantis (cf. geniculum)*: PLIN. nat. 13, 123 a -ibus *ferulae* exeunt folia. 18, 56 frumenta quaedam in tertio -u spicam incipiunt concipere. EUSTATH. Bas. hex. 5, 3 tamquam -ibus quibusdam stipula frumenti succingitur (*gr. p. 101* γόνυσι διαζώνονται ἡ καλὰ μνη*).

VI *iuncturae: coniungitur cum aliis corporis partibus*: cor: HOR. carm. 1, 23, 8 VVLG. or. Man. APON. 1 p. 18. coxae: NIGID. p. 1875, 76 CELS. 2, 2, 2. 4, 30. crura: NIGID. p. 1875, 76 TERT. pall. 1 p. 915 QVEROL. p. 17, 16 PS. APVL. herb. 4, 5 H.-S. femora: PS. SORAN. quaest. med. 52. internodia: ANTH. 931, 128 VEG. mulom. 3, 14, 3. manus: QVINT. inst. 1, 12, 10 TAC. ann. 4, 59 LACT. opif. 5, 10 AMM. 28, 4, 10 CAEL. AVR. chron. 5, 2, 28. pedes: PS. APVL. herb. 82, 4, 5 H.-S. poples: FRONTO p. 128, 22 N. ANTH. 931, 128. poplites: PLIN. nat. 1, 11, 102 QVINT. inst. 11, 3, 138 HIER. epist. 64, 10, 1. sura: CIC. Arat. 399. 403. surae: VVLG. deut. 28, 35. talus: LVCIL. p. 1875, 71 sq. et FRONTO p. 92, 14 N. tibia: VEG. mulom. 3, 14, 3 PS. APVL. herb. 4, 5 H.-S.

epitheta (selecta): ad I-IV: -u (-ua): aegra: VERG. Aen. 5, 468 STAT. Theb. 5, 545. 9, 43. alterna: PLIN. nat. 28, 59. alterum: MART. 5, 14, 10. ambo: PLIN. nat. 28, 59. callosa: SEN. dial. 5, 17, 4. cruenta: IUV. 6, 526. cuncta: VVLG. Ezech. 21, 7. debilia: VVLG. Is. 35, 3. dextrum: CIC. Arat. 399 LIV. 8, 9, 14 GERM. 67 SVET. Aug. 20 al. duo: PLIN. nat. 10, 183. dura: Ov. met. 12, 140. eminula: VARRO rust. 2, 5, 8. improba: COLVM. 6, 1, 3. laevum: CIC. Arat. 27. 45. 375. lassa: APVL. met. 10, 2. longum: CHIRON 641 (*cf. p. 1881, 54*). magna: NOVIVS Atell. 60. omne: VVLG. Is. 45, 23 Rom. 14, 11 Phil. 2, 10. omnia: VVLG. Ezech. 7, 17. pigra: SEN. Thy. 436. posteriora: PLIN. nat. 11, 249. priora: PLIN. nat. 11, 249. prona: Ov. met. 3, 240. recta: QVINT. inst. 11, 3, 159. rectum: GREG. M. moral. 30, 74. rigidum: Ov. am. 3, 2, 24. rugosa: SIDON. epist. 1, 2, 3. rutunda: VARRO rust. 2, 7, 5. sinistrum: AVIEN. Arat. 185 HYG. astr. singula: SCHOL. Germ. Bas. p. 63 Br. al. succiduum: Ov. epist. 13, 24. succidua: GERM. 74. summum: VAL. FL. 3, 525. teres: COLVM. 6, 29, 3 PELAGON. 2. tremulum: SEN. Oed. 289. utrumque: PLIN. nat. 11, 260 STAT. Theb. 6, 686 HYG. astr. 3, 10 p. 85, 18 al. SCHOL. Germ. *passim*. PASS. Paul. 16. villosa: PLIN. nat. 12, 74. ad V: tertium: PLIN. nat. 18, 56.

de iuncturis verbalibus et praepositionalibus v. supra

derivata: geniculum (*cf. GRAMM. suppl. 70, 34*), genualia, genuflectere, genuflexio.

genuālia, -ium n. a genu. γονατόδεσμοι: Ov. met. 10, 593 aura refert ablata (oblata al.) citis talaria *Atalantae* plantis, tergaque iactantur crines per eburnea, quaeque poplitibus suberant picto -a limbo. NOT. Tir. 79, 19 inter alias partes corporis post genuum.

genucl- v. sub genicul-

genuflecto, -xī, -xum, -ere. coaruit ex genu flecto, ut vocabulis q. s. genuflexio et genuflexus (*l. 84*) probatur. γονυκλίειν. coniunctim scribitur, certe scribi patitur his locis: I *de gestu venerationis*: HIL. trin. 2, 27 magi . . . posito in cunis -unt. VVLG. gen. 41, 43 ut omnes coram eo -rent. HIER. in Abd. 17/18 p. 380 omnia Christo -ent coelestium et terrestrium et infernorum. hom. Orig. in Ezech. 1 p. 895 quae salvanda sunt, -unt domino Iesu. *ibid.* quae . . . -unt domino Iesu, subiecta sunt ei. AVG. in psalm. 33 serm. 2, 14 quotidie ad basilicam surgo, quotidie -o, quotidie inquiri dominum. mor. Manich. 2, 8, 1, 3 sol . . . , cui -itis. PETR. CHRYS. serm. 6 p. 204^c in quo caelestis, terrestris, infernaque -it et diligit dominum deum creatura. 61 p. 370^b nomen Iesu omne quod in caelo . . . est, tremens, -xum. summisso vertice confitetur. ARNOB. in psalm. 64 non

est... nec tribus nec gens, ex qua non -etur domino Iesu Christo. CASSIOD. Didym. in I Petr. p. 1770^D. 2 *aliter*: GREG. M. moral. 30, 74 (*de militibus Gedeonis, iud. 7, 5; cf. p. 1876, 19, 24*) qui... dum aquas bibunt, -xisse perhibentur, a bellorum certamine prohibiti recesserunt. *ibid.* flexis genibus. *ibid.* genua inflexerunt. *exempla iuncturae* -u flectere, quae utrumque vocabulum propriam sequens syntaxin exhibent, v. p. 1880, 31 sqq.

hinc derivatum:

genuflexio, -ōnis f. i. q. γονυκλισία. APON. 12 p. 241 (*ad Phil. 2, 10, cf. p. 1880, 32*) caelestium, terrestrium, infernorum trina -o praefiguravit millesimum indivisibilem. E. Koch.

δουλογενής **genuiles** (sic) GLOSS. III 334, 29 (vernilis *Heraeus*, servilis *Büch.*).

1. genuinus, -i adi. (*nonnisi in iunctura -us dens, v. l. 16, 18, 51, 53. cf. l. 28, 36*) et subst. [*v. quae sub gena dicta sunt. W.*] *de originatione*: PAVL. FRST. p. 94 -i dentes, quod a genis dependent (*cf. infra l. 44*). GLOSS. I Ansil. GE 199 (= GLOSS. Ps. Plac. V 24, 14) -orum dentium: proprie ultimorum. II Philox. DE 330 dens -us: σωφρονιστής δδούς. GE 47 -i: σωφρονιστήρες (*cf. l. 35, 44*). 48 -um: δδόντα μόλην (μόλ-). *perperam* GLOSS. II 581, 24 -us: caninos dentes habens. GLOSS. I Ansil. GE 201 intimum (*sc. dentem edd., sed etiam ad 2. genuinus potes referre. cf. p. 1884, 61, 81*). *ad utrumque vocabulum pertinere videntur*: GLOSS. II Abav. GE 28 -um: intimum, interiore, domesticum. GLOSS. Corp. G 76 et 72 -um: intimum, tusc (*anglos.*), naturale (*cf. infra l. 84*). *legitur inde a Cic., apud Hier. 7ma sensu translato*.

I proprie: i. q. dens (*molaris*): CIC. nat. deor. 2, 134 intimi dentes escas conficiunt, qui -i vocantur. VERG. catal. 13, 36 fame... -i crepant. Ivv. 5, 69 mucida frusta farinae, quae -um agitent, non admittentia morsum. GELL. 3, 10, 12 ait Varro... -os adnasci annis fere bis septenis. TERT. anim. 10 p. 313, 9 exedunt tineae: demonstra mandibulas, deprome -os. pall. 4 (p. 936, 6) -i leonis ab Hercule occisi inter antias Omphales adumbrati (*sic liber Salmasii*, genitia A, gementia B). TER. MAVR. 119 I (*littera*) porrigit ictum -os prope ad ipsos. *nota*: i. q. σωφρονιστής, κραντήρ (*cf. l. 19, 44*): PLIN. nat. 11, 166 homini novissimi dentes, qui -i vocantur, circiter vicesimum annum gignuntur (*error vertentis ARISTOT. hist. an. 2, 4 φρονται δ' οἱ τελευταῖοι τοῖς ἀνθρώποις γομφίοι, οὓς καλοῦσι κραντήρας, περὶ τὰ εἰκοσὶν ἔτη*).

II in imagine et translate: de invidia, livore, calumnia (*cf. Thes. vol. V 542, 35 sqq.; Otto, Sprichwörter dens 1 p. 107*): PERS. 1, 115 Lucilius... -um fregit in illis (*i. Romanis, cf. SCHOL. ad h. l. Lucilius... fregit -um eorum [sic]. -us proprie dicitur dens, qui sub genis est [cf. supra l. 16] vel ultimus molaris est [cf. l. 19, 35], qui post vicesimum annum nascitur vel crescit [b 2... vel dentes mordentes vehementer -i dicuntur]*). HIER. chron. praef. p. 2, 31 Sch. fore qui... huic volumini -um (dentem add. PR) infigant (*v. epist. 50, 5, 2. 54, 3, 1 facessat invidia quam nomini Christiano maledicorum semper -us infigit [livor add. G, an glossa?]. interpr. Iob praef. 6. adv. Rufin. 1, 30 p. 421^A. PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 10, 4 in plerisque provinciis familiare est, ut -o dente se lacerent. HIER. epist. 108, 15, 1 ne apud detractatores et -o me semper dente rodentes (pro et - rodentes: quorum est -um [*v. infra l. 84*] insontes semper dente superbo rodere me aliquid B) fingere puter (fingere quisque putaret B). in Ier. 4, 1, 3 mihi ut vicem talionis et -um sui doloris illiderent, veteres magistrorum suorum calumnias concinnantes (*de Caelestio Pelagiano, cf. Zeitschr. österr. Gymn. 65, 1914, 604*). SIDON. epist. 1, 1, 4 si et hisce deliramentis -um molarem invidia non fixerit, actutum tibi... volumina... multiplicabuntur.*

2. genuinus, -a, -um adi. [*cf. gignere et ind. sajanú-h 'zugleich entstanden' et jánuh 'neutr. gen. 'Geburt, Ursprung'. W.*] a genu derivatum putat Meillet, Bull. soc. ling. 27, 1 (1926) p. 54 sq. et primitus significasse filium in genu patris familiae sublatum ideo, ut pro legitimo agnosceretur. sed obstant cum alia tum id, quod -us nusquam de hominibus usurpatur. *cf. etiam Stolz-Leumann p. 195. de etymologia*: GLOSS. I Abstr. GE 6 -um: naturale; de genere tractum. *grammatica*: deest comp. superl.; pro superl. maxime -us: v. p. 1884, 76. *de sensu*: GLOSS. I Ansil. GE 198 -a: originalis. 200 -os: a matre. 202 -um: naturale genere. 203 naturaliter factum. II Abav. GE 29 naturae initium (*lege: insitum*), id est insertum. GLOSS. ó εσώτερος φίλος. -um: naturam habens et effectum generandi, unde et -us calor (*cf. p. 1805, 14 sqq.*) appellatur incentivum naturale. *de usu*: legitur inde a Cic., frequentant APVL. (10ma), CHALC. (10ma), AMM. (21ma). [*loci dubii*: CARM. epigr. 2100, 5 CORP. VIII 23354 l. 9 (*frgm.*). in aliquot codd. hic illic -us in geminus depravatur; *cf. Hildebr. ad APVL. met. 3, 29, 5, 11. Hertz ad GELL. 2, 2, 9, 3, 3, 7. CHALC. comm. 6. Weber-Caesar ad HEGES. 3, 1, 2. ENNOD. dict. 21, 27 p. 490, 20. frustra autem -us pro geminus inducitur*: PANEG. 12 (2), 45, 3 (*E. Baehr.*), AMM. 27, 11, 2 (*Vales.*), SIGISM. Alc. Avit. epist. 94 p. 102, 12 currite via gemina (*genuina Peiper*)... operis unitate.]

I sensu strictiore: de qualitatibus, quae per genituram alicui accidunt: A innatus, naturae insitus, naturalis:

CIC. rep. 2, 29 non... transmarinis nec importatis artibus eruditos, sed -is domesticisque virtutibus. FLOR. epit. 2, 11, 4 illa -a feritas eorum (*i. Gallograecorum*) Asiatica amoenitate mollita est (*cf. APVL. met. 8, 17 AMM. 28, 1, 10. 31, 15, 3 RVFIN. hist. 4, 7, 14 AVG. serm. ed. Mai 4, 2*). VLP. dig. 43, 29, 3, 4 pietas... -a efficit sine dolo malo retineri filium. GELL. 2, 2, 9 in domestica re... inter filium magistratum et patrem privatum publicos honores cessare, naturales et -os (*v. p. 1883, 78*) exoriri. APVL. met. 3, 29 -o (*v. p. 1883, 77*) sermone nomen... Caesaris invocare (*de sermone patrio; cf. 9, 33 AMM. 30, 5, 10*). 4, 30 Cupidinem quamquam -a licentia procacem verbis quoque insuper stimulat. 5, 11 (*de Psyche*) pro -a (*v. p. 1883, 78*) simplicitate proque animi tui teneritudine. 8, 5 bestia -i vigoris oblita (*cf. AMM. 16, 1, 1*). 9, 15 saevitia... -am curiositatem in suos mores ampliaverat. 9, 19 nec a -a levitate descivit mulier. 9, 29 illa praeter -am nequitiam contumeliā... commota. 11, 10 manus sinistra, quae -a pigritia, nulla calliditate, nulla sollertia praedita videbatur aequitati magis aptior quam dextera. CYPR. ad Don. 3 p. 5, 9 ut... exuatur, quod vel -um (-o B) situ materiae naturalis obduruit vel usurpatum diu senio vetustatis inolevit. CHALC. transl. p. 25^c ut... intactos in sua -aque libertate servaret (*τοὺς μὴ πω δεδουλωμένους διεκάλυψε δουλωθῆναι. cf. EVGIPI. Sev. 9, 1*). MAR. VICTORIN. in Eph. 4, 16 p. 1277 B. membra nostra amore -o sibi cohaerentia. SYMM. epist. 1, 31, 1 verendum est -a in te bona tamquam affectata laudare. AMM. 16, 5, 13 delictorum vindictas -a lenitudine mitigabat (*cf. 25, 4, 9. 30, 8, 4*). 16, 12, 8 -a placiditate sermonis. 17, 5, 2 rex Persarum nusquam a -o fastu declinans (*cf. 17, 13, 5*). 19, 11, 1 Limigantes Sarmatas... vagari... licentius -o more (*cf. infra l. 46*). 29, 6, 3 Maximinus... -os mitigare nequiens flatus. 31, 5, 4 ille -a praevindendi sollertia venturos munens casus. 31, 6, 5 eo... adiumento praeter -am erecti fiduciam Gothi (31, 7, 15 *de iisdem*: rigore -o). FVLG. aet. mund. p. 159, 7 Salomo characteriavit in vita quidquid insitum traxerat de natura et libidinis cauterium -a feculentiae inustione signatum vitae picturavit in regnum. HEGES. 3, 1, 2 Gallias... ferocia -ae (*v. p. 1883, 79*) temeritatis in bellum relapsas. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 125, 26 B. infuscata corpora -i vitii successione permanent (*in lev. 6, 2 p. 361, 9 B. de peccato originali*). PRVD. ham. 286 heroes vetuli quaerunt vanissima quaeque... -a leves (*lues al.*) ut robora solvant (-at al.). AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 134 -a sanctitatis fulgere (*cf. SIDON. epist. 4, 6, 2*). SVLP. Sev. epist. app. 2, 2 spirituali conatu vim -ae oblectationis excludere. OROS. hist. 6, 1, 1 mens virtutibus -o favore, quamvis vitiis inclinetur, adsurgit. PETR. CHRYS. serm. 163 p. 629^B -ae infelicitatis conscius. SIDON. epist. 7, 14, 3 bestiis cornu, dens, unguis arma -a sunt. ELNOD. opusc. 5, 18 p. 398, 10 -i praesidii (*i. parentum*) tutela destitutum fovere. *nota*: de consuetudine iam naturae vim obtinente: AMM. 17, 11, 4 -o quodam more (*cf. supra l. 28*) caput digito uno scalpebat Pompeius (*cf. Otto, Sprichw. digitus 12 p. 117*).

B hereditarius: 1 *de morbis*: CAEL. AVR. chron. 4, 9, 135 -am dicunt esse passionem. 4, 9, 136 -ae seu adventiciae passionis corporibus infractae. 5, 2, 30 arthritis videtur... -o cursu in posteros migrare cum semine. 2 *de condicione*: COD. Theod. 14, 4, 10, 1 (*a. 419*) in abolitionem -ae functionis suariorum (*cf. 14, 4, 8 pr. originaria functio*).

II sensu latiore: de qualitatibus geniturae naturali non subiacentibus: A *proprius, suus*: CHALC. transl. p. 28^A ad immortalis... et in statu -o persistentis exempli similitudinem... formans operis effigiem (*πρὸς τὸ κατὰ ταῦτ' ἔχον βλέπων δει*). comm. 6 naturalis illius iustitiae... quae inscripta instituendis legibus... tribuit ex -a (*v. p. 1883, 78*) moderatione substantiam. *ibid.* 57 (*ex Plat. Phaedr. p. 245^D κινήσεως μὲν ἀρχὴ τὸ αὐτὸ αὐτὸ κινεῖν*) motus quidem initium est quod intimo et -o motu movetur. *cf.* 227. 282 (*syn. proprius*). 297. 300. *ibid.* 331 si habebit propriam qualitatem silva (*ῥήνη*), erit impedimento ceteris qualitatibus -a qualitas. *ibid.* 349 exempla -a... substantiā praedita. HIL. syn. 17 nativitas legitimae originis et -ae naturae perfectus profectus est. 57 naturae istud praestat -a proprietates, ut nomen (*sc. filii*), quod negatur ad numerum, debeatur essentiae. AMM. 22, 8, 26 Hypanis... -is intumescens aquis et externis (*cf. Ps. RVFIN. in Am. 9, 6 aquis a -a sal-sedine ipsa transfusione purgatis atque in dulcedinem potabilem transeuntibus*). 25, 6, 14 qui... flumina transmeare in regionibus -is a prima pueritia sunt instituti. 28, 6, 2 Austoriani... in discursus semper expediti... <ad> -os turbines revoluti sunt. 29, 1, 42 Maximus... Ephesum ad -am patriam ductus. 31, 2, 18 Halani quocumque ierint illic -um existimant larem. *nota*: de operibus recte nomen scriptoris ferentibus, de scriptis non adulterinis, i. q. γνήσιος: GELL. 3, 3, 7 comoedia Plauti omnium quidem maxime -a (*v. p. 1883, 68, 78*). AVSON. 400, 5 apud nos -a, apud te erunt adoptiva. Ps. RVFIN. praef. in proph. p. 962^A Hieronymus... quasi inter -as (*i. non subditi*) traditiones ire contentus.

B praevallet notio integritatis, puritatis, veritatis: GELL. 9, 9, 15 quod... gaudium gaudeat -um et intimum atque in ipso penitrali cordis et animae vicens. HIER. in Tit. 3, 1 p. 731 vera et -a et solida mansuetudo. SIDON. epist. 2, 2, 7 -o fucata conchylio... saxa. ALC. AVIT. carm. 5, 434 circumiectis... aestibus ignorat [*Blatt*]

-um turba calorem, sc. solis (cf. p. 1883, 73). ENNOD. dict. 21, 27 p. 490, 20 proficit ventoso (i. inani) munimini, quod -ae (v. p. 1883, 79) negatum est turpiter puritati. CARM. epigr. 1723, 2 (= INSCR. christ. Diehl 3425) <sedem ca>elestem in<iit vitae g>enuinae.

III ad ipsam genituram pertinentia: A de die ortus carnalis, ut distinguatur a die dignitatis initiae (v. du Cange s. 1. genuinum): COD. Theod. 6, 26, 11 (a. 397) -us natalis nostri dies. *ibid.* 6, 26, 17, 1 (a. 416). POL. SILV. fast. Iul. 2 natalis -us d. n. Valentiniani (opp. Oct. 23 natalis Valentiniani purpurae).

B de nomine, quod ortus carnalis dat: RVFIN. Orig. in gen. 3, 3 (p. 41, 21 B.) cum . . . -o vocabulo censeretur Abram (opp. post immutationem nominis sc. in Abraham). p. 42, 22 -a . . . nomina, quae ortus carnalis dederat, commutantur.

C de folliculo, qui una cum infante nascitur: MACR. somn. 1, 6, 63 in formando homine natura molitur, ut . . . folliculum -um circumdet humori.

syn.: intimus p. 1884, 61. 81; insitus p. 1884, 32; naturalis p. 1884, 7; originarius p. 1884, 53; proprius p. 1884, 62; verus p. 1884, 82. opp.: adventicius p. 1884, 48; adoptivus p. 1884, 77; affectatus p. 1884, 24; externus p. 1884, 68; publicus p. 1884, 7; transmarinus p. 1884, 1; ventosus (i. inanis) supra l. 2. adde supra l. 9.

?adv. genuinē i. q. sincere? (cf. 2. genuinus p. 1884, 80 sqq.). CIC. ad Q. fr. 2, 14, 2 petis, ut ad te nihil occultans, nihil dissimulans, nihil tibi indulgens -e (pars codd., cf. Sjögr. ad l.) fraterneque rescribam. *genuo v. infra l. 44.* Blatt.

1. genus, -eris n. [cf. c. ind. janah neutr. „genus“, gr. γένος, et c. gignere. W.] veterum derivationes: EXPLAN. in Don. gramm. IV 492, 37 Varro dicit -a dicta a generando. quidquid enim gignit aut gignitur (v. l. 37. 41. 43), hoc potest -s dici et -s facere. POMP. gramm. V 159, 23 Varro (ling. 11 frg. 8 Wilm.) ait -a tantum illa esse quae generant. illa proprie dicuntur -a. SERV. gramm. IV 407, 39 -a dicta sunt ab eo quod generant. CONSENT. gramm. V 343, 9 PRISC. gramm. II 141, 5 GRAMM. suppl. 234, 14. 251, 9. ISID. orig. 1, 7, 28 v. p. 1901, 11. cf. l. 41. 43. PAVL. FEST. p. 98 -s dictum putatur a terrae graeco vocabulo, quam γῆν dicunt. ISID. orig. 11, 1, 2 -s a gignendo dictum cui derivatum nomen a terra, ex qua omnia gignuntur; γῆν enim graece terra dicitur. PRISC. gramm. III 478, 5 videtur -s a gente derivari, unde et genius et generalis et generosus et composita indigena ingenuus degener. ISID. orig. 9, 4, 4 -s aut a gignendo et prognerando dictum aut a definitione certorum prognatorum, ut nationes quae . . . gentes appellantur. GRAMM. suppl. 82, 8 -s oritur a verbo genero vel gigno aut etiam genuo vel antique geno. traditur ienere: VISIO Pauli p. 35, 11. nom. alio genu: DIOSC. 1, 83. generis neutri dicitur: DVB. NOM. gramm. V 579, 22 AVDAX gramm. VII 325, 9. pro masc. COMM. instr. 1, 36, 8 -s . . . qui (v. p. 1897, 14). declinatur -s -eris: PRISC. gramm. II 273, 15 al. abl. in -i: CARM. epigr. 1580, 1 (v. p. 1888, 49). cf. p. 1886, 18. quasi compar. magis -s: v. p. 1903, 8 sq. de significatione generatim: MAR. VICTORIN. rhet. 1, 5 p. 171, 6 haec vox -is triplicem significantiam habet. est -s, id est patria, parentes, origo, sanguis, quo modo est illud: 'unde -s ducis?' est item -s, sub quo multa similia ex eodem descendencia continentur, ut animal -s; etiam homo, equus, piscis, animalia: sed horum omnium -s animal. est tertium illud -s, quo cuiuslibet rei qualitas indicatur: si dicas cuius -is vestis, cuius -is factura (sim. 1, 8 p. 180, 36. 1, 44. p. 251, 22). BOETH. Porph. isag. p. 26, 2 sqq. de genere (Porph. περί γένους). -s dicitur et aliquorum quodammodo se habentium ad unum aliquid et ad se invicem collectio (ἀθροῖσις), ut 'Romanorum -s' ab Romulo (Ῥωμανικῶν — Ῥωμανέως Porph.) . . . et multitudinis habentium aliquo modo ad se invicem eam quae ab illo est cognationem (οἰκειότης) secundum divisionem (κατατομήν) ab aliis -bus dictae. p. 26, 8 dicitur . . . aliter . . . -s, quod est uniuscuiusque generationis principium (γενέσεως ἀρχή) vel ab eo qui genuit vel a loco in quo quis genitus est. sic . . . Orestem . . . dicimus a Tantalo habere -s, Hyllum . . . ab Hercule, . . . Pindarum . . . Thebanum esse -e eqs. p. 26, 16 prius . . . appellatum est -s uniuscuiusque generationis principium, dehinc etiam multitudo (πληθος) eorum qui sunt ab uno principio, ut a Romulo; quam dividentes et ab aliis separantes dicebamus omnem illam collectionem (ἀθροῖσμα) esse Romanorum -s. p. 26, 19 v. p. 1902, 61 (de toto Porphyrii loco v. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 11 sqq.). GRAMM. suppl. p. 82, 1 -s est indicatio creandi corporum agnitorum et rerum agnitarum. GLOSS. γένος (significationes speciales v. p. 1887, 8. 1889, 13). definitiones ad grammaticam et dialecticam pertinentes v. p. 1901, 11. 79. 1902, 49 sqq. de significatione in commune notandum videtur, quod unumquodque -s alterius -is generalioris subalternum, i. species, est. hinc genetivus attributivus vocabulo additus modo pro explicativo modo pro partitivo accipi potest, ita ut ex. gr. '-s hominum' tam de universitate humana quam de certa qualibet parte (classe) usurpare liceat, cf. p. 1892, 58 sqq. cum p. 1895, 77. 79. 82 al. quae quoniam in exemplis infra allatis non ubique separare potui, hic de differentia praemonendum putavi. [francog. vet. giens. M.-L.] [corrupte? VITR. 8, 3, 13. locis mutilis: NAEV. carm. frg. 15 VAL. FL.

2, 317. locis corruptis: AFRAN. com. 55 LVCIL. 964 VARRO ling. 10, 70 CIC. Balb. 39 Phil. 5, 12 CIRIS 12 APVL. met. 11, 9. dubiae traditionis: VARRO rust. 2, 4, 9? (traditur ab suillo . . . -e pecore, ubi -e del. Keil. sed cf. Löfstedt ad Per. Aeth. p. 293, 1). CIC. Sull. 88 Flacc. 33 SEN. Phaedr. 900 VLP. dig. 8, 5, 8, 2? PS. APVL. herm. p. 281 COD. Theod. 3, 17, 4, 3.]

I de communione (nexu) sanguinis vel nativitatis: A de hominibus: 1 proprie de universitate eorum qui ab uno eodemque principe sanguinis sui originem ducunt, ita tamen, ut tam ad praeteritum tempus quam ad futurum spectet, h. e. tum maiores tum posteros tum utrosque significet (hic illic vocabulum ad ipsam originem possis referre, q. v. p. 1888, 33 sqq.): a loci notabiliores (saepius -s sensu eminentiore idem significat quod 'bonum genus' 'nobilitas'; cf. l. 29. 31. 38. 52. 55 al.). PLAVT. Amph. 820 Alcum.: istuc facinus . . . nostro -i non decet. Capt. 31 de summo loco summoque -e captum esse equitem (CIC. Verr. 4, 62 al.). 299 meam nobilitatem occultare et -s et divitias meas (412 Poen. 60 v. infra l. 22. 30. 55 al.). CURC. 23 te aut -e (-i codd.) indignum . . . tuo (TER. Ad. 409). Merc. 969 (loc. dub. trad.) bono . . . -e nati . . . ingenio malo suapte culpa -e sapiunt (cap. codd.), -s ingenio (-um codd.) improbant (-e natus sim. v. p. 1888, 35 sqq.). MIL. 680 uxorem dotatam -e summo ducere. 703 magno in -e et in divitiis maximis liberos . . . educare, -i monumentum et sibi. Persa 596 quo -e aut qua in patria nata sit aut quibus parentibus. Poen. 1140 facerent indignum -e quaestum corpore. 1186. Pseud. 77 -s nostrum (Pseudoli) semper siccoculum fuit. Rud. 1197 filiam de -e summo . . . dabo. Stich. 181. nota Trin. 675 tuom incendes -s (676 -s qui restinguas tuom. 678 -s qui congliscat tuom). ENN. scaen. 354 mihi fortuna magis nunc deficit quam -s TER. Haut. 194 inter bona: parentis, patriam incolumem, amicos, -s, cognatos, ditias. Phorm. 125 orbae, qui sint -e proximi, eis nubant. Ad. 297 talem, tali -e (ingenio Bentley) atque animo, natum ex tanta familia (DON. ad h. l. -s iam ad vivos [defunctos Köhm, Altlat. Forsch. p. 15] pertinet, familia etiam ad defunctos [vivos Köhm]. alii -s ad nobilitatem referunt, familiam ad copias. CIC. inv. 1, 19 al. v. Thes. VI 246, 2. adde SVET. Galba 3 TREB. Claud. 13, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 88, 33 St.). 651. ACC. trag. 208 matres conquinari regias, contaminari stirpem ac misceri -s. 272 non -s virum ornat, -i (-is?) vir forti(s) loco (i. decori, Non. 338). 580 gentum aut -um affinitas. LABER. mim. 53 genius -is nostri parens. TRAG. inc. 124 quod ipse a Tantalo ducat -s (VERG. Aen. 5, 568. 801. 834 Olympo. Ov. epist. 18, 148 al. PAVL. FEST. p. 74 CVRT. 4, 2, 3 al. PLIN. epist. 9, 22, 1. nota SYMPH. 270 de perna: nobile ducio -s . . . de gente Catonis. VIR. ill. 81, 1 AVSON. 194, 9 RVFIN. hist. 4, 8, 3. AVG. civ. 18, 47 p. 330, 30 D. ex gente Idumaea -s ducens. SVLP. Sev. chron. 1, 8, 4 -s . . . intra familiam suam ducere. BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 3 p. 175, 14 al. PALLAD. hist. mon. I 37 p. 325^c ex servili . . . origine. deducere: VELL. 2, 41, 1 SEN. Med. 210 CVRT. 4, 6, 29 AMPEL. 14, 1 FILASTR. 121, 7 AVSON. 449, 36). TRAG. inc. 103 qui nostrum . . . propagat -s (SEN. dial. 11, 13, 3 TERT. anim. 27 p. 346, 11 VIR. ill. 14, 6). ELOG. Scip. carm. epigr. 958, 1 virtutes -is meis moribus accumulavi (ibid. 3 maiorum . . . laudem). QVADRIG. hist. 7 -e et . . . virtute bellica nemini concedebat. GRACCH. or. frg. Cic. schol. Bob. p. 81, 23 St. ne a stirpe -s nostrum interiret. RHET. Her. 3, 6, 10 rerum extranearum sunt -s, educatio, divitiae eqs. 3, 7, 13. VARRO Men. 6 neque auro aut -e . . . sufflatus. CIC. inv. 1, 107 indigna esse aetate, -e, fortuna eqs. . . . quae. 2, 177 pecunia, affinitas, -s, amicitia eqs. S. Rosc. 15 -e et nobilitate et pecunia . . . primus. Verr. II 1, 64 -e, honore, copiis eqs. 2, 128 a matris . . . -e et nomine (Verr. II 2, 51. 4, 79 al. Caecin. 58 Sull. 32 epist. 15, 10, 1 VERG. Aen. 5, 621. 12, 225 HOR. carm. 1, 14, 13 Ov. epist. 2, 50 al. [cf. Vahlen op. acad. II 88] LIV. 2, 2, 6 al. VAL. FL. 2, 468 SIL. 10, 502 HOMER. 554 MART. 7, 96, 2 IVV. 8, 31 TAC. ann. 6, 24 SVET. Vesp. 4, 5 FLOR. epit. 1, 9, 3 PANEG. 2 (10), 1, 3 CARM. poet. min. V 81, 13 [= ANTH. 843]. alia v. l. 67. 68. 79. 80 al.). Verr. II 2, 121 -a . . . ex quibus . . . cooptari liceret. II 2, 127. 3, 159. 4, 50. 80. 82. 5, 31. 180 virtute, non -e . . . commendari (cf. p. 1887, 17). ibid. -is initium ac nominis ab se gigni et propagari. II 5, 182 quasi natura ac -e diiuncti sint. Caecin. 58 tuae familiae -e et nomine. Font. 23 Cluent. 32. 72 Staienus cognomen Paeti . . . delegerat, ne, si se Ligurem fecisset, nationis magis quam -is uti cognomine videretur. leg. agr. 2, 42 neque -e neque animo regio. 2, 95 -is ac seminis. Flacc. 72 -e, honore, existimatione, pecunia princeps. 108. dom. 34 in adoptione ratio -um ac dignitatis (SALL. Catil. 60, 6 VAL. MAX. 5, 9, 3 FLOR. epit. 4, 2, 10 COD. Iust. 9, 8, 4). p. red. in sen. 15 quam longe hunc Pisonem ab hoc -e (Pisonum) cognatio materna . . . abstulisset. 25. Sest. 57 eodem -e eisdemque maioribus. 69 cognomen . . . Aeliorum . . . arripuit, quo magis nationis eius esse quam -is videretur. 89. Balb. 5 -s suum ementitus. Pis. frg. 12 patriam . . . -s . . . nomen. 2 opp. homo. Planc. 14 cedat consulari -i praetorium, ne contendat cum praetorio nomine equester locus (supra: familia consulari). de orat. 2, 46. 342 rep. 3, 23 leg. 2, 3. div. 1, 97 et -a quaedam et nationes huic scientiae deditas (sc. divinationi. infra: familias). Lael. 70 ignorationem stirpis et -is. Brut. 62 cum homines humiliores in alienum eiusdem nominis infunderentur -s. [Hey]

transl. Brut. 212 istius (*Laeli*) -s est ex ipsius sapientiae stirpe generatum. part. 35 -s, amicitiae, liberi, propinqui *eqs.* Q. CIC. pet. 11 inferior... -e. 12 tam -e insignes quam vitis nobiles. CATVLL. 61, 227 talis... laus -s approbet 64, 229. CAES. Gall. 6, 15, 2 -e copisque amplissimus. frg. or. Suet. Iul. 6. SALL. Catil. 25, 2 mulier -e atque forma... fortunata (HOR. epist. 1, 6, 37 STAT. silv. 3, 3, 111. *cf. etiam p. 1073, 18 sqq. 1074, 14. 25. 1075, 45.* 54, 1 Iug. 10, 3 al. NEP. Epam. 1, 4 al. VERG. Aen. 1, 132 -is fiducia (GLOSS. I³ Abstr. GE 7 originis). 1, 526 parce pio -i. 3, 86 da, *Apollo*, domum, da moenia... et -s et... urbem (*cf. 3, 98 domus Aeneae... et nati natorum et qui nascentur ab illis.* 11, 340 -s huic [*Drauci*] materna superbum nobilitas dabat). 3, 184 al. 4, 230 -s... a sanguine Teucro proderet. 4, 606. 622 stirpem et -s omne futurum. 8, 51 -s a Pallante profectum. 8, 142 -s amborum scindit se sanguine ab uno. 8, 628 -s omne futurae stirpis ab Ascanio. 12, 530 per reges... actum -s omne Latinos. 12, 838 -s Ausonio mixtum quod sanguine surget. HOR. epod. 4, 6 fortuna non mutat -s *hominis*. sat. 2, 5, 8 et -s et virtus (PROP. 3, 18, 11 Ov. met. 7, 27 PHAEDR. 2 epil. 4 TAC. Agr. 29). carm. 1, 2, 35 neglectum -s et nepotes respicias, auctor (*generis, sc. Mars*). epist. 1, 20, 22 carm. 4, 7, 23. ELEG. in Maecen. 2, 30 tradant... -s *iuvenes*. PROP. 1, 22, 1. 4, 10, 41 -s hic (*Viridomarus*) Rheno iactabat ab ipso. 4, 11, 69 serie fulcite -s. Ov. epist. 4, 53. 8, 65. 12, 78 al. met. 1, 352 commune... -s et patruelis origo. trist. 4, 4, 2 exuperas morum nobilitate -s (*sim. Pont. 1, 2, 2*). fast. 4, 305 -s Clauso referebat ab alto. 6, 802 unde trahit Marcia... -s (8, 132 *de avibus*. STAT. Theb. 2, 575 Pentheum... trahens... Phaedinus... -s. SVET. Tib. 3, 1 ex hac stirpe. SCHOL. Cic. Bob. p. 88, 33 St. de Appi... familia). 6, 806. Liv. 1, 9, 4 sanguinem ac -s miscere (4, 4, 7 al. v. l. 39. p. 1888, 2. 22). 2, 10, 6 claros -e factisque (4, 28, 3 al.). 6, 37, 11 honorem, gloriam belli, -s, nobilitatem... liberis relinquenda. 29, 1, 3 principes -e et fortuna (35, 43, 1). perioch. 49 p. 60, 18 ignarum -is... sui (*ibid. origo*). p. 61, 2 *syn. stirps*. MANIL. 2, 27 quidam... signa in proprium cuiusque (*herois?*) -s causasque tulere. 3, 130 RVT. LVP. 1, 3. VITR. 6 pr. 6 a -e probatis... architectis. PAVL. FEST. p. 94 gentilis... ex eodem -e ortus. SEN. contr. 1, 6, 3 quidam ignobiles nati fecere posteris -s (*cf. p. 1888, 18. 1894, 55. 1897, 21*). 2, 1, 11 VELL. 2, 75, 3 al. VAL. MAX. 2, 7, 5 (*ibid. familia*). PHAEDR. app. 14, 2 SEN. Ag. 294. Oed. 587 vipereum -s fratrum (*Sparti*). 870 -is ac stirpis vices. Phaedr. 907. 911 al. OCTAVIA 291 fuit verum... -s Martis in illis sanguisque viris (*sc. Romanis*). 536. 544 al. CVRT. 3, 13, 15 al. (6, 2, 9 *syn. nobilitas*. item 9, 1, 26). LVCAN. 8, 284. 9, 1049 non mixti (*sc. cum Pompeio*) foedera tangunt te, *Caesar*, -is. PETRON. 74, 15 PLIN. nat. 3, 134. 7, 15 al. VAL. FL. 3, 247 extinctum -s (SPART. Sept. Sev. 12, 7). 3, 630 nec minus in sese -is (*i. nobilitatis*) esse quam in *Hercule*. 5, 194. 6, 468 -s... excindere. SIL. 2, 66 unde (a *Tritonide*) -s, proavumque Iovem regina ferebat. 4, 361 Marte probare -s. 6, 627 stirpe -s clarum *Fabio* caeloque affinis origo. 8, 293 -s admotum superis summumque per altos attingebat avos caelum. 8, 470 huic (*Galbae*) -s orditur Minos. 10, 175 (*ibid. origo. item 11, 48*). STAT. Theb. 1, 677 (*ibid. ordo sanguinis*). 2, 212 permixtum... -s. 3, 286 demissum... Iovis serie -s (HOR. sat. 2, 5, 63 v. p. 1890, 74. STAT. silv. 2, 1, 85). silv. 3, 3, 45 ingens supplevit fortuna -s. 3, 3, 144 mutavit... -s. MART. 5, 27, 1 moresque -sque... equitis. QVINT. inst. 5, 10, 24 decl. 306 p. 204, 4 al. IVV. 2, 129 al. 8, 131 a Pico numeres -s. TAC. hist. 2, 3 *syn. stirps*. 4, 55 (*ibid. origo*). ann. 13, 19. 15, 54 diversi -is ordinis aetatis sexus. 16, 7. PLIN. paneg. 69, 4 ut iuvenibus clarissimae gentis (*Romanae*) debitum -i honorem... offerres. FLOR. epit. 3, 14, 1 al. FRONTO p. 53, 1 N. al. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 413, 23 B. coniunctus -e (*syn. affinis, propinquus al.*). p. 427, 4 humilis *sim.*... -e abiectus ALF. dig. 48, 22, 3. PAPIN. dig. 22, 3, 1 -s vel gentem quis haberet necne (*transl. TERT. apol. 1, 2 veritas Christiana scit se... -s sedem spem etc. in caelis habere. cf. OPTAT. 3, 2 p. 69, 21 -s dei est non habere -us. adde infra l. 81*). PAVL. dig. 48, 18, 18, 4 iudex cum de fide -is instrui non potest (sent. 5, 16, 2). sent. 5, 25, 11 qui... -s parentesve... finxerit. VLP. dig. 40, 12, 1 pr. al. 50, 6, 1, 2 -i posterisque. CALL. dig. 50, 16, 220 pr. qui ex eodem -e orti sunt. LAEL. FEL. Gell. 15, 27, 5 cum ex -bus hominum suffragium feratur, curiata comitia esse; cum ex censu et aetate, 'centuriata'; cum ex regionibus et locis, tributa (*v. Mommsen, Staatsrecht III 9 adn. 2*). GELL. 19, 10, 1 doctrina aut -e aut fortuna nobilibus viris. APVL. flor. 8 p. 27 nobiles -e. 32. met. 4, 13 vir... -e primarius. PRAEF. bibl. monarch. Matth. p. 12. 13 quorum -s posuit *Matthaeus* (*sc. stirpis Christi; cf. ibid. in generatione Christi*). Marc. p. 15, 25. 16, 16. TERT. apol. 9, 17 alienati -is... memoriam. *ibid.* serpente -e. 9, 18. 10, 10 *filiorum terrae* -s in incerto est. uxor. 2, 8 et -e nobiles et re beatae. carn. 7 p. 441 recusato carnali -e (*i. familia*) a *Christo*. idol. 18 p. 51, 27 nativitatis insignia, non potestatis, -is *eqs.* nat. 2, 15 p. 120, 3 -is incertos terrae filios iactitamus. adv. Marc. 4, 19 p. 483, 9 -is et nativitatis negationem. PORPH. Hor. sat. 1, 5, 12 Valerius Laevinus <a> Valerio Publicola... -s habens. COD. Iust. 3, 8, 2 (a. 213) quaestio... -is (*syn. nativitatis*). PANEG. 3 (11), 19, 4 vestrorum (*Diocletiani et Maximiani*) -um caritatem. LAMPR. Heliog. 6, 2 sine discrimine aetatis, census, -is. Alex. 44, 3 -s eius a Metellis descendere. CAPITOL. Gord. 2, 2

originem... ex Gracchorum -e habuit. TREB. Valer. 5, 7 primus -e, nobilis sanguine. VOPISC. Car. 5, 2 *app. ordo*. ARNOB. nat. 6, 21 -is et cognationis unius. *nota* IVST. 18, 3, 19 -s... Stratonis inviolatum servavit... ut extirpato servili germine -s urbis ex integro conderetur. PS. AVR. VICT. epit. 1, 2 maternum -s ab Aenea... sortitus. EVTR. 8, 10, 1 -e inter se iuncti... et affinitate (*συγγένεια ἄλλη τε καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ γάμου*). FILASTR. 105, 3 -s eius pullulare. AVSON. 173, 6 unde -s clarae nobilitatis erat. 239, 4 AMM. 18, 10, 1. 21, 16, 8 sanguine et -e se contingentes (22, 9, 4 quem -e longius contingebat). VEG. mil. 1, 7 p. 11, 14 iuventus... et -e... et moribus debet excellere. 2, 6 -e atque institutione litterarum viros electissimos. HIER. hom. Orig. in Ezech. 12, 3 p. 435, 25 B. *syn. semen*. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 117, 27 B. uxorem... ex -e tuo et de domo Levi. VVLG. lev. 21, 15 ne commisceat stirpem -is sui (*sc. levitici*) vulgo gentis suae (*sc. Israel*). II reg. 21, 18 de stirpe Arapha de -e gigantum. CLAUD. carm. min. 25, 52 patriamque -sque pande. 1, 149 Gallis... -s fatale, Camillos. AVG. civ. 15, 21 p. 104, 13 D. *syn. propago*. quaeest. hept. 5, 35 *Ruth* -s fecisse (*sc. Christi*)... pariendo filios ipsi Booz (*cf. p. 1887, 35*). in euang. Ioh. 43, 16 per femur (*Abraham*): -s *significatur*. SVLP. Sev. chron. 2, 12, 6 -s et patriam occultavit. COD. Theod. 2, 1, 7 mulieres... maritorum -e nobilitamus. 3, 7, 1, 1 al. 5, 1, 7, 1 *syn. sanguis*. 7, 2, 1 domum -s... parentes (*ibid. natales*). 12, 1, 45 -is et originis. 10, 21, 3. 12, 1, 92 (a. 382) immemor libertatis et -is. 16, 10, 12 pr. humilis -e condicione fortuna (*opp. potens sorte nascendi*). DRAC. laud. dei 2, 634 Romul. 8, 70. CASSIOD. var. 8, 13, 6 *syn. stirps*. VITAE patr. 3, 14 puella ex -e et cognatione eius. *ibid.* ex -e et parentela (*cf. Salomius p. 418 ad h. l.*). IORD. Get. 314 coniuncta Aniciorum -s cum Amala stirpe. CORP. IX 2641 Innocenti... industria -e virtute praestantis. X 5409, 10 (*dub. trad.*) qui ex -e venit prosapia Flavi. XI 6335, 11 DECRET. centon. Ostr. (Corp. XI 5750) 10 CORP. V 8738. III 6744 Roma mihi tellus, -s inde. II 4332 INSCR. christ. Leblant 261. CARM. epigr. Notiz. degli scavi 1926 p. 284 (*Romae*), 6? *iuncturae per abl. genere quarum in nonnullis -s ipsam originem ac nativitatem demonstrare potest (alia v. p. 1886, 31 (bis) -52 al.)*: PLAVT. Aul. 212 dic mihi, quali me arbitrare -e prognatum?:: bono (Capt. 170 -e summo et summis ditiis. Epid. 107 al.). Aul. 778 -e quo sim gnatus (Capt. 295 natus. 319 Cist. 25 Epid. 170 Merc. 969 Most. 1141 Persa 596 al. Cato or. frg. 9 QVADRIG. hist. 15 MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8. CIC. Verr. II 3, 62 eodem -e ac loco. II 5, 180 nobili -e [GLOSS. V 298, 13 -e nobilis *ἐνγενής* graece]. Mur. 15 de orat. 2, 286 al. CAES. Gall. 4, 12, 4 SALL. Catil. 6, 1 *eqs. cf. PLAVT. Capt. 277 de -e*). GRACCH. or. frg. schol. Cic. Bob. p. 81, 20 St. -e summo ortus (BELL. Alex. 66, 4 NEP. Dat. 2, 2 FIRM. math. 5, 1, 37). -e *aliquis: de natione, patria (cf. etiam infra l. 52)*: SVET. gramm. 18 Crassicius -e Tarentinus. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Andr. 2 meretriculae -e Andriae. PS. TERT. haer. 6 p. 223, 3 Ponticus -e. CAPITOL. Aur. 20, 6 Pompeiano... -e Antiochensi. VIR. ill. 81, 1 FILASTR. 29, 1. VVLG. act. 4, 36 Cyprius -e (*τὸ γένος*). CARM. epigr. 1580 -i (*sic*) Parthus. *an i. q. natu?* ACC. trag. 596 ab draconis stirpe armata exor[*a*]tus -e antiquior (*de Haemone Creontis, maiore natu, sec. Ribbeck, Röm. Trag. p. 481*). *nota acc. (limit.) pro abl.* (ARVS. gramm. VII 476, 24 -s Italus pro -e): VERG. Aen. 5, 285 Cressa -s, Pholoe. 12, 25 nec -s indecores (SERV. auct. elocutio figurata de Graeco: *ἐνδοχίμορες τὸ γένος*). MORET. 32 Afra -s. Ov. fast. 4, 65 Graius uterque -s. SIL. 14, 288 fratres, Poeni matre -s. 17, 631 clari... -s Phoenissa inventa. STAT. Theb. 12, 548 non externa -s... turba. TAC. ann. 6, 9 clari -s. AVSON. 211, 27 liberi...ambo -s. *cf. VERG. Aen. 8, 114 qui -s (SERV. quo -e). PROP. 1, 22, 1 qualis et unde -s (acc.?). AVSON. 168, 23 v. p. 1889, 1.*
b *iuncturae (ad I A 1)*: *epitheta*: -s: amplum: CIC. Cael. 34 Brut. 331 CAES. Gall. 4, 12, 4 al. LIV. 4, 19, 1 al. antiquum: NEP. Dat. 2, 2 VERG. Aen. 6, 580 al. TAC. ann. 6, 15 SVET. Claud. 26 EVTR. 6, 23 NOVELL. Iust. 36 pr. auctius: LIV. 4, 19, 1. augustum: HOMER. 901. aureum: AVSON. 406, 27. bonum: PLAVT. Aul. 212 Epid. 107 al. CATO or. frg. 9 RHET. Her. 3, 7, 13 bis CIC. Mur. 15 FRONTO p. 215, 15 N. al. carnale: TERT. carn. 7 (v. p. 1887, 77. *cf. p. 1891, 35*). clarum (*cf. SIL. 2, 557 IVV. 2, 129 SVLP. Sev. dial. 1, 22, 1*): HOR. sat. 1, 5, 54 VAL. MAX. 5, 9, 3 OCTAVIA 496 SIL. 3, 106 QVINT. inst. 3, 8, 48 AVR. VICT. Caes. 32, 2 EVTR. 8, 8, 1 AVSON. 173, 1 al. consulare: CIC. Planc. 14. continens (*i. iuge*): CIC. fin. 2, 61. curiale: COD. Iust. 10, 32, 61 (*ibid. condicio*). decorum: TAC. ann. 6, 27. despectum: PAPYR. Oxyrh. I 30 r 5. dispar: CAES. Gall. 7, 39, 1 SALL. Catil. 6, 2. divinum: CIC. rep. 2, 4 Tim. 41 TREB. Claud. 10, 7 ARNOB. nat. 5, 2 p. 175, 12 FIRM. math. 5, 1, 37. *aliter* PRISCILL. tract. 10, 139 p. 101, 18. divum (*gen.?*): STAT. Theb. 6, 392. domesticum: NEP. Eum. 1, 3. durum: VERG. Aen. 9, 600 (*cf. p. 1892, 20. 1893, 12*). egregium: CARM. epigr. 1366, 1. electum: PRISCILL. tract. 10, 139 p. 101, 10 VVLG. I Petr. 2, 9. exitiale: STAT. Theb. 1, 243. falsum: CIC. Brut. 62 PANEG. 9 (12), 4, 4. honestum (*cf. SEN. dial. 2, 19, 3*): CIC. Sulla 25 NEP. Epam. 2, 1 Liv. 24, 24, 3 SVET. Vesp. 1, 3. honoratissimum: PLAVT. Capt. 278 TAC. ann. 6, 15. humile: RHET. Her. 3, 7, 13 CAPITOL. Gord. 29, 1 FIRM. math. 4, 24, 10 al. AMM. 27, 3, 2. ignobile (*cf. CAPITOL. Maximin. 20, 1*): FRONTO p. 21, 4 N. illustre (*cf. OCTAVIA 884*): TAC. hist. 2, 59. imperiale: GREG. M. epist. 11, 27 p. 293, 17. incertum:

[Hey]

Ov. Pont. 3, 3, 54. inclitum (cf. AVSON. 168, 23 *uxor* -s inclita): SEN. Herc. f. 339 titulis. 347. indecorum (cf. VERG. Aen. 12, 25): TAC. hist. 2, 50. infandum: SEN. Oed. 915. infaustum: SIL. 9, 164 TAC. ann. 4, 13. inferius: VAL. MAX. 6, 2, 7. infimum: CIC. Balb. 18 Mil. 92 SVET. Iul. 72. ingens: VERG. Aen. 12, 225. insigne (cf. SIL. 12, 470): TAC. ann. 2, 73? AMM. 26, 6, 1. invisum: VERG. Aen. 1, 28. lectum: APVL. flor. p. 102. liberale? CORP. VIII 22852. libertinum: TAC. ann. 2, 85 al. SVET. Aug. 44, 1 Ps. AVR. VICT. epit. 17, 5. magnum (cf. VIR. ill. 66, 1): PLAVT. Mil. 703 Ov. met. 4, 640 al. LIV. 4, 19, 1 VVLG. Tob. 5, 19. malum: RHET. Her. 3, 7, 13 Cic. de orat. 2, 286. mater- num: CIC. Sull. 25 Sest. 21 al. CAES. or. frg. Suet. Iul. 6. *et saepius*. medium: SVLP. Sev. chron. 1, 41, 2. miserum: *transl. de bestiis*, v. p. 1894, 63. mixtum: APVL. apol. 24. nobile (cf. GLOSS. V 298, 13 -e nobilis *σὺν* *ἐν*). CIC. Tusc. 1, 108 v. p. 1894, 67. AMM. 26, 10, 14 COD. Theod. 1, 9, 3): CIC. Verr. II 5, 180 Sull. 25 rep. 1, 51 SALL. Catil. 5, 1. *et saepius*. obliquum: STAT. Theb. 5, 222. obscurum: LIV. 26, 39, 3 al. VAL. MAX. 1, 7 ext. 6 SIL. 11, 66 EVTR. 9, 2, 1. oppidanum: TAC. ann. 6, 15. paternum: CIC. Pis. 53 al. CAES. or. frg. Suet. Iul. 6. *et saepius*. patricium: LIV. 6, 34, 11 al. perspicuum: AMM. 28, 1, 54. pium: VERG. Aen. 1, 526. plebeium: LIV. 4, 9, 4 VAL. MAX. 6, 1, 2 TAC. ann. 6, 15. pollens: PLAVT. Capt. 278. praeclarum: SVET. Otho 1, 2 COMM. instr. 2, 39, 12 (*ex coni.*). CASSIOD. var. 1, 4, 15. prae- potens: LIV. 10, 3, 2. praetorium: CIC. Planc. 14. regale: SEN. Oed. 835 HIER. epist. 64, 4, 2. regium: VARRO rust. 2, 1, 6 Cic. leg. agr. 2, 42 rep. 1, 50 (*aliter* 1, 69) BELL. Alex. 66, 4 HOR. carm. 2, 4, 15 LIV. 2, 2, 6 al. *saep.* sacerdotale: VVLG. lev. 6, 29 al. HIER. epist. 39, 4, 6 al. sacratum: AVSON. 194, 9. sacrum: STAT. Theb. 5, 659 CARM. epigr. 869. servile: FIRM. math. 3, 13, 13. sordidum: FIRM. math. 3, 5, 11. spectatissimum: HEGES. 2, 4, 1. splendidum: VELL. 2, 88, 2 SVET. Tit. 4, 2. stolidum: v. *infra l.* 52. sublime: STAT. Theb. 10, 225 al. CLAVD. 8, 217. summum: PLAVT. Capt. 31 al. Cist. 25 al. Mil. 680 Most. 1141 al. QVADRIG. hist. 10^b, 13 al. GRACCH. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 81, 20 St. Cic. dom. 110 off. 2, 50 epist. 7, 9, 3 NEP. Alc. 1, 2. al. superbum: VERG. Aen. 11, 340 SIL. 14, 95 STAT. Theb. 1, 445. tantum: Ov. met. 1, 761 LVCAN. 7, 589 STAT. Theb. 1, 582. vetus: EVTR. 8, 8, 1. vile: SIL. 11, 48. vulgare: STAT. silv. 3, 3, 115. infimae sortis: AMM. 26, 6, 20. sine luce: SIL. 8, 246 STAT. silv. 5, 3, 117. *ab ali-* quo: VERG. Aen. 1, 380. 5, 45 al. 6, 123 AVIEN. orb. terr. 115. *epitheta de nominibus propriis: personarum*: PLAVT. Aul. 554 *iocose de cocis furcibus*: quingentos . . . cum senis manibus, -e Geryona- ceo. Capt. 277 quo de -e natust illic Philocrates? : Polyplusio (v. *quae seq.*). VARRO ling. 9, 59 'Terentius' vir, 'Terentia' femina, 'Ter- entium' -s. LIV. 1, 7, 13 Pinarium -s. 2, 46, 4 Fabium. 10, 3, 2 Cil- nium. SEN. Phaedr. 126 Phoebeum. VAL. FL. 1, 770 -s Aeolium. STAT. Theb. 2, 576 Pentheum. TAC. ann. 6, 27 Aemilium -s (*ibid.* familia). 15, 48 Calpurnio -e (*ibid.* familias). SVET. Vesp. 12 Flavii -is. PANEG. 2 (10), 7, 6 Herculei -is. AMM. 27, 5, 1 -is Constantini. VVLG. num. 13, 34 de -e Giganteo. deut. 17, 9 Levitici -is. CLAVD. 1, 8 -s Auche- nium. CASSIOD. var. 8, 9, 7 Hamalo -i. *locorum*: SEN. Phaedr. 900 -is Achaei. STAT. Theb. 7, 191 Tyrium. TERT. apol. 25, 4 Troiani -is. *accedit: genet. (q. d. appositivus) personarum quae eius generis sunt*: ENN. ann. 180 stolidum -s Aeacidarum (Cic. off. 1, 38). ACC. trag. 163 Pelopidarum . . . per nos sanctescat -s. CIC. Verr. 3, 51 Marcellorum. Phil. 4, 7 Brutorum -s et nomen. leg. 3, 5 Titanum e -e. VERG. Aen. 1, 565 -s Aeneadum (v. SERV. in h. l. VAL. FL. 2, 573). LIV. 1, 7, 14 Potitiorum. QVINT. inst. 6, 3, 67 Lentulorum. SVET. Iul. 59 Corneliorum. CAPITOL. Gord. 2, 2 Gracchorum. TREB. trig. tyr. 32, 5 Caesoniorum. VOPISC. Aurelian. 34, 1 Amazonum. FILASTR. 24, 3 Graccorum (grec. *cod.*) . . . Aniciorum (CORP. XIV 2917. X 5651). PLAVT. Capt. 161 v. p. 1895, 73. *aliter (gen. part.)*: BELL. Alex. 66, 4. *nominis appell.*: ENN. scaen. 299 v. p. 1891, 12. TAC. ann. 6, 24 maiorum. AMM. 29, 2, 5 procerum -e natus (procero genera- tus VA). *nota familiae -us*: p. 1886, 68. stirpis: p. 1887, 15. urbis: p. 1888, 4. *genet. auctoris (principis -is)*: VERG. Aen. 5, 117 Mnestheus, -s a quo nomine Memmi (cf. SERV. auct. ad h. l.). HOR. carm. 3, 19, 3 Aeaci (cf. *etiam* p. 1891, 18 sqq.). ELEG. in Maecen. 2, 30 Caesaris. Ov. epist. 16, 54 fast. 6, 42 PLIN. nat. 10, 127. VAL. FL. 6, 468 Phoebi. SIL. 14, 95 Aeacidae (*ni nom. plur.*). STAT. Theb. 3, 271 Harmoniae. silv. 4, 8, 3 Menecratis. TAC. Germ. 42 Maro- bodui et Tudri. ITALIA Rom. 11, 1 (Aug. quaest. hept. 1, 104) Isra- helita ex -e Abraham (*ἐκ σπέρματος*. VVLG. ex semine). TERT. adv. Marc. 4, 1 p. 424, 25 ex -e David (HIER. epist. 20, 4, 1 de -e). Ps. TERT. adv. Iud. 9 p. 726 ex Iesse -e. VOPISC. Aurelian. 10, 2 Traiani. EVTR. 2, 11, 1 Achillis. 6, 25. HIER. epist. 36, 16, 6 Laban Syri. VVLG. act. 17, 28 ipsius (*dei*) . . . -s sumus (ARAT. 5 τοῦ . . . γένος). Philipp. 3, 5 ex -e Israel, de tribu Benjamin. COMM. instr. 1, 36, 16 Abel -s. *transl.* AVG. anim. 1, 19, 32 -s dei esse animas (2, 3, 5). *aliter*: CIC. Mur. 16 Murenas -s (*sc. maiores*). *adiectiva et genetivi pertinentia ad diversas nationes*: v. p. 1891, 46 sqq., *ad universum genus humanum*: v. p. 1892, 58. *gen. -is (-um) accedit substantivis: rerum*: affinitas: ACC. trag. 580 (gentum aut -um). amor: v. p. 1892, 46. amplitudo: AMM. 28, 4, 15. antiquitas: CIC. Font. 41 al. NEP. Milt. 1, 1 TAC. ann. 13, 3 TREB. Gall. 6, 9. apex: AVSON. 204, 7. caput: CIC. Planc. 18. claritas: ASCON. in Scaur.

p. 25, 15 St. QVINT. inst. 3, 7, 19 al., v. vol. III 1269, 41. claritudo: TAC. ann. 4, 13 al. cognomen: CIC. Cluent. 72. compago: TERT. nat. 1, 16 p. 87, 20. consortium: STAT. Theb. 1, 84. contextus: SCHOL. Cic. Bob. p. 86, 20 St. al. cunabula: STAT. Theb. 1, 582. dignitas: CIC. Mur. 15 al. PRISCILL. tract. 10, 139 p. 101, 10. donum: CLAVD. 8, 46. elogium: SVET. Galba 3. fama: CIC. inv. 1, 19 SIL. 12, 215. felicitas: COD. Theod. 6, 2, 13. fides: TERT. pudic. 1 p. 219, 4. foedus: v. p. 1887, 42. fons: CIC. Planc. 18. gloria: CIC. Flacc. 25 VAL. FL. 4, 469. gradus: Ov. fast. 2, 622 PAVL. sent. 2, 28, 2 TERT. carn. 21 p. 460 AVSON. 159, 8 al. COD. Theod. 9, 42, 2. honos: PANEG. in Mess. 21 STAT. silv. 1, 2, 109. humilitas: SALL. Iug. 73, 4 SVET. Vesp. 4, 5 CAPITOL. Maximin. 8, 9. ignobilitas: CIC. Mur. 17 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 114, 4 B. imago (-ines): VAL. MAX. 2, 10, 8 SVET. Galba 3. infamia: SCHOL. Cic. Bob. p. 95, 15 St. initium: CIC. Verr. II 5, 180. interitus: VAL. MAX. 7, 2 ext. 1. iunctura: Ov. epist. 4, 135. labes: TRAG. inc. 84 FIRM. math. 1, 7, 5. lex: SEN. Phaedr. 914. linea: COD. Iust. 8, 48, 5. minus: v. p. 1887, 44. multitudo: AVG. civ. 16, 39 p. 188, 26 D. mutatio: BELL. Alex. 66, 4. nexus: CLAVD. 15, 442 COD. Theod. 12, 1, 45 al. nitor: Ov. Pont. 2, 9, 17. nobilitas: CIC. inv. 2, 107 al. HIRT. Gall. 8, 45, 2 TAC. ann. 15, 29 SVET. Cal. 22, 1 CAPITOL. Max. Balb. 2, 7 TREB. trig. tyr. 8, 9 CORP. XIV 173, 9 al. *saepius. nota*: AVSON. 287, 12. novitas: CIC. Mur. 17. obscuritas: FLOR. epit. 3, 1, 13. ordo: SIL. 11, 295 AVSON. 377, 16 DECRET. fabr. Sent. (Corp. XI 5748) 12 COD. Iust. 10, 36, 1, 1. origo: SVET. Vesp. 12 TERT. nat. 2, 12 p. 116, 19 PANEG. 2 (10), 2, 3 Ps. AVR. VICT. orig. 12, 5. praerogativa: VOPISC. Car. 5, 1. prima (*n. plur.*)? TERT. nat. 1, 8 p. 71, 20 *loco dub. trad.* primordia: Ov. met. 15, 391 (*de avibus*). principium: VERG. Aen. 7, 219 ab Iove. Ov. fast. 4, 29 MELA 2, 11. privilegium: HIER. epist. 54, 1, 2. propagatio: FIRM. math. 5, 1, 37. propinquitas: AMM. 24, 3, 5. quaestio: COD. Iust. 3, 8, 2 a. 213. 4, 1, 6. qualitas: COD. Theod. 12, 1, 109. radix: TERT. carn. 21 p. 460. ritus: PERS. 6, 60. sacra: SEN. Herc. f. 1246. se- ries: STAT. silv. 2, 1, 85 MIN. FEL. 21, 9 PANEG. 6 (7), 2, 2 COD. Iust. 8, 48, 5. societas: VAL. MAX. 2, 7, 5. sordes: CAPITOL. Opil. 8, 1 FIRM. math. 1, 75. splendor: COD. Theod. 10, 20, 3 (*a. 365*). status: COD. Iust. 7, 19, 1 (*a. 223*). stemma: SPART. Hel. 2, 10. al. stirps: Cic. leg. agr. 2, 95 LIV. perioch. 50 p. 61, 21 CVRT. 10, 3, 12 VVLG. lev. 21, 15. sublimitas: CYPR. epist. 39, 3 p. 583, 21. successio: VAL. MAX. 2, 7, 6 COD. Theod. 14, 4, 7. trames: GELL. 13, 20, 15. turpitudine: QVINT. inst. 3, 7, 19. vetustas: TAC. ann. 4, 75 (*cf. a. 55*). virtus: ELOG. Scip. carm. epigr. 958 (*v. p. 1886, 51*). *persona*: -is: auctor: CIC. leg. agr. 2, 100 VERG. Aen. 4, 365 Ov. met. 4, 640 Pont. 2, 9, 19 GERM. 186 VELL. 1, 6, 5 SEN. Ag. 404 CVRT. 4, 7, 8 SIL. 15, 60 QVINT. decl. 388 p. 436, 1 SVET. Vitell. 2, 1 PANEG. 7 (6), 2, 3 LAMPR. Heliog. 35, 2 Ps. AVR. VICT. epit. 13, 1. PRVD. ham. 566 *de patre*. con- ditor: PANEG. 3 (11), 3, 2. consors: Ov. epist. 3, 46 al. corrup- tor: AVR. VICT. Caes. 17, 1. decus: SIL. 8, 227 AVSON. 173, 1 RVT. NAM. 1, 208 CARM. epigr. 869. deus: Ov. fast. 2, 631. 4, 60. dux: PAVL. FEST. p. 86. examen: TERT. apol. 10, 11. exitium: SEN. Herc. f. 358 (*Lycus*). familia: VVLG. Ios. 21, 10 al. femina: TAC. Agr. 16 SCHOL. Cic. Bob. p. 135, 35 St. filii: cf. VVLG. Ios. 21, 27. fons: TERT. anim. 43 p. 371, 27 (*Adam*). heres: COD. Theod. 12, 1, 74, 1. indoles (*i. suboles*): SEN. Thy. 492. infamia: HOMER. 258 (*Paris*). lues: SEN. Phaedr. 905 (*Hippolytus*). nomen: LVCAN. 7, 589 (*Brutus*). parens: LABER. mim. 53 (*v. p. 1886, 39*) Ov. epist. 8, 117 PANEG. 3 (11), 3, 2. pars: SEN. Thy. 238. posterii: PANEG. 5 (8), 19, 4. princeps (*cf. VERG. Aen. 3, 168*): Ov. fast. 1, 40 (*Venus*). PAVL. FEST. p. 86 SIL. 14, 465 TERT. nat. 2, 12 p. 121, 1 al. PANEG. 2 (10), 1, 3 al. TREB. Gall. 7, 1 trig. tyr. 27, 1 (*fem.*). proauctor: SVET. Claud. 24, 1. proles: COLVM. 9, 11, 4 (*de apibus*). TREB. Claud. 1, 3. propago: GRACCH. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 81, 23 St. COD. Theod. 16, 7, 6. propinquus: AMM. 27, 5, 1. prosapia: COD. Theod. 10, 20, 16. resti- tutor: CORP. XIV 2917. X 5651. socia: Ov. met. 1, 620. socius: Ov. met. 3, 259. solacium: CARM. epigr. 856, 9. spes: STAT. Theb. 2, 165 RVT. NAM. 1, 208. successio (*i. posterii*): VVLG. Iudith 14, 6. succes- sor: SEN. suas. 7, 3. vir: CIC. Sull. 32 clarissimus. VELL. 1, 6, 5 -is regii. EVTR. 6, 15. VVLG. III reg. 9, 5 de -e tuo.

2 *metonymice de singulis personis ex genere alicuius (patris, matris proavi, auctoris generis etc.)*: a *de una persona*: CATVLL. 61, 2 Vrania -s (*Hymen*). VERG. Aen. 4, 12 -s esse deorum Aenean. 6, 500 Deiphobe . . . -s alto a sanguine Teucris. 6, 792 Augustus Caesar, divi -s. 6, 839 Aeaciden, -s . . . Achilli. 7, 213. 556 egre- gium Veneris -s (*Aeneas*). 12, 127 -s Assaraci Mnestheus. 12, 515 HOR. sat. 1, 6, 12. 2, 5, 63 iuvenis . . . ab alto demissum -s Aenea. carn. 1, 3, 27 audax Iapeti -s. PANEG. in Mess. 62 Solis -s. ELEG. in Maecen. 1, 13 PROP. 2, 2, 9. Ov. am. 3, 6, 54 Iliia, ab . . . Laume- donte -s (*cf. ibid.* 65 propago). epist. 6, 1 (*om. pars codd.*). met. 4, 609 fast. 3, 722? (*v. s. genu, p. 1877, 67*). 6, 433 -s Adrasti (*Dio- medes*). GERM. 105 Astraei (*Iustitia*; *cf. infra l.* 84) SEN. Ag. 125 Leda -s (*Clytaemestra*. 162 caeli -s). Herc. f. 1068 Herc. O. 1034 al. Med. 179 VAL. FL. 1, 411 al. SIL. 9, 128. TAC. ann. 6, 31 -s Arsacis (*Phraates*). CARM. poet. min. V 82, 7, 1 sum -s Aeneadum Caius (*cf. ibid.* 48, 4 clemens -s inclita proles . . . Theodosius princeps . . . ius- sit eqs.). AVIEN. Arat. 279 *Virgo* patris Astraei clarum es -s (280 *[Hec]*)

proles). AVSON. 206, 8 ambo (*pater et mater*) -s procerum. SERV. georg. 3, 4 Eurystheus... Persei -s. VVLG. apoc. 22, 16 ego sum radix et -s David (τὸ γένος Δ.). PAVL. NOL. carm. 21, 219 prisco sanguine illustris puer, ... consulis primi -s. PROSP. epigr. 66, 13 regale -s (*Christus*). CARM. epigr. 1366, 1 -s egregium. PETRON. 42, 7 v. p. 1893, 82. APVL. mund. 4 v. p. 1893, 21. cf. LVCL. 534 (p. 1903, 81). nota CIC. leg. 1, 24 *animus* vel agnatio nobis cum caelestibus vel -s (*sc. caelestium*) vel stirps appellari potest. *aliter de animali ex duobus generibus, homine et bestia, composito*: VERG. Aen. 6, 25 mixtum... -s prolesque biformis Minotaurus. b *de pluribus (ita vero, ut de singulis, non de generis universitate cogitetur)*: ENN. scaen. 299 neque... in gremium extollas liberorum ex te -s. CATVLL. 64, 23 heroes... deum -s, o bona matrum progenies. VERG. Aen. 5, 45 Dardanidae magni, -s alto a sanguine divum. 6, 580 -s... Terrae, Titania pubes. 6, 648 -s antiquum Teucri, pulcherrima proles, magnanimi heroes... Ilus etc. 8, 51. 9, 600. 12, 198 Latonae... -s duplex (*sim.* SEN. Herc. f. 552 geminum, Tyn-daridae, -s). HOR. carm. 2, 14, 18 Danaï -s infame. 2, 18, 38 Tantalum atque Tantali -s. 3, 17, 4 priores... Lamias... et nepotum... -s. 3, 19, 3. PROP. 1, 20, 31 -s Orithyiae (*Zetes et Calais*). SEN. Herc. f. 268 Cadmea proles atque Ophionium -s (*Thebani*). 1135 infaustum -s, o pueri. Med. 845 Thy. 337. VAL. FL. 1, 562 Ledaë... -s (MART. 5, 38, 9 al.). 5, 504 deum... nos (*Argonautas*) -s... sensere. *de patria, non de patre dictum* 6, 547 (*Iason ad filios Phrixii*) macte... o nostrum -s et iam certa propago Aeoliae. *translate de libris* Ov. trist. 3, 1, 73 in -s auctoris... fortuna redundat (*ibid.* 74 dicuntur: 'nati'). nota plur.: EPIST. Paul. et Cor. II rec. A. 38 *homines sine deo*, qui sunt -a viperarum (γεννήματα. II B progenies). i. q. *auctor -is* (*sc. nobilitatis*): STAT. silv. 1, 4, 68 Gallicus -s ipse suis est permissaque retro nobilitas (*cf. Vollmer ad l.*).

3 *incorporaliter de ipsa origine, nativitate, generatione* (GLOSS. origo): *iuncturas* -s ducere, deducere, trahere, habere *sim.*: v. sub 1 p. 1886, 40. 47. 1887, 25. 61 al. -e aliquis: v. p. 1888, 44. alia quoque sub 1 allata huic parti assignare licet. TERT. adv. Marc. 3, 20 p. 411, 8 Christum... ex David deputatum carnali -e (*cf. p. 1888, 66*). HIL. trin. 6, 9 speciem terreni -is (*infra*: terrena nativitas, *sc. Christi*). RVT. NAM. 1, 574 Elide deductas suscepit Itruria Pisas nominis indicio testificata -s. FAVST. REL. spir. 1, 3 p. 106, 2 Christus conceptus... potentia, non substantia... virtute, non -e. *sim.* PRVD. apoth. 185 adimas, haeretice... decus Patris et -is vim. *translate* VERG. Aen. 8, 71 Laurentes nymphae, -s amnibus unde est. *cf.* VAL. FL. 2, 560 summi... tibi -s esse Tonantis.

4 *latiore notione de universitate eorum qui, cum conexum sanguinis inter se ignorent, tamen unius se stirpis atque originis praedicant*: a *de diversis gentibus, nationibus* (-e Phryx et *simil.* v. p. 1888, 44): PLAVT. Trin. 542 Surorum, -s quod patientissimum est hominum. 545 Campani -s... Surorum... antedit patientia. ENN. ann. 148 'ventum' perhibent Graium -s 'aera'. *huc pertinere videtur* CAECIL. com. 294 (*sec. alios* CAEL. hist. 5) bellum suscitare... contra bellos -s. CATO ad fil. frg. 1 nequissimum et indocile esse -s illorum (*Graecorum*). VARRO frg. Prisc. gramm. II 524, 2 si de -e (*sc. Psyllorum*) sit. CIC. div. in Caec. 28 Siculi, hominum -s... acutum et suspiciosum. VERR. II 2, 123 Agrigentorum duo -a: ... veterum, ... colonorum, quos. II 5, 169 nomini, -i, iuri civium hostia. leg. agr. 2, 9 libertatem... -is ac nominis vestri (*Quiritium*). 2, 95 Carthaginenses fraudulentum... non -e, sed natura loci. FLACC. 9 Graecorum (64 tria Graecorum -a, *sc. Iones, Aeolis, Doris*). SEANR. 42 fallacissimum -s esse Phoenicum. *ibid.* Afro-rum -e. Phil. 3, 29 libertatem Romani -is et nominis (4, 13 *virtus* Romani -is et seminis. de orat. 3, 44 vox Romani -is urbisque propria. SALL. hist. frg. 1, 4 COLVM. 1 pr. 14 PLIN. nat. 2, 53 al. QVINT. decl. 388 p. 436, 1 AMPEL. 19, 8 TREB. trig. tyr. 4, 2 LAMP. Alex. 65, 1 Ps. AVR. VICT. orig. 12, 5 AVSON. 377, 5 HIER. epist. 52, 3, 6 COD. Iust. 6, 58, 14 pr.). CATVLL. 66, 48 ut Chalybon omne -s pereat. LVCR. 1, 1411 silvestre -s... terrigenarum. CAES. Gall. 4, 3, 3 Vbio-rum (*v. app. crit.*). 7, 22, 1 Gallorum... ut est summae -s sollertiae atque... aptissimum. BRILL. Alex. 68, 2 ex -e civium suorum (*Deiotari*). SALL. Catil. 6, 1 Aborigines, -s hominum agreste. Iug. 46, 3 -s Numidarum infidum. 47, 1 Italici -is multi mortales (COLVM. 3, 8, 1 PANEG. 12 [2], 23, 2). 80, 1 al. NEP. Milt. 3, 4 qui Asiam incoherent Graeci -e. VERG. georg. 2, 167 Italia -s acre virum Marsos... extulit. Aen. 1, 6 -s... latinum (SERV. nomen Latinum). nota 1, 339 fines Libyci, -s intractabile bello (*sim.* 4, 40). 3, 675 -s... Cyclopum. 8, 321 Latinorum. 8, 724. 10, 201 non -s omnibus Mantuanis unum: gens illi triplex. HOR. carm. 4, 14, 10 Genaunos, implacitum -s. Ov. met. 6, 459. 7, 656. fast. 3, 102 Graecia, facundum, sed male forte -s. EPICUR. Drusi 17 -s Suevos acre. LIV. 1, 18, 4 Sabinorum, quo -e nulum... incorruptus. 2, 45, 4 in novitatem -is originisque (*Romano-rum*)... falsa... vera iacere. 8, 29, 4 erat -s omne... Samnitibus par, Marsi Paelignique et Marrucini. 21, 7, 2 Rutulorum quidam -is. 21, 21, 2 Hispani -is. 21, 22, 3 mixtum Punicum Afris -s. 22, 13, 2 al. 34, 17, 6 ferox -s (*Hispani. gens al.*). 36, 17, 5 Syri et Asiatici Graeci... vilissima -a hominum. 38, 17, 2 inter mitissimum -s hominum (*in Asia minore*) ferox natio (*Galli*). MANIL. 4, 719 Mars Gradivum

... -s miscens (*sc. Romanum*). 4, 733 al. VITR. 6, 1, 12 si ita est, uti dissimiles regiones... variis -bus sint comparatae, ut etiam naturae gentium disparibus animis... nascerentur *eqs.* (*infra*: nationum gentiumque). PAVL. FEST. p. 4 Marsi -is. p. 167 natio -s hominum, qui non aliunde venerunt *eqs.* p. 274. VELL. 2, 118, 1 natum... mendacio -s (*Germani*). SEN. Ag. 523 Doricum... -s. Herc. O. 40 ursae frigidum Scythicae -s. 319 Aetolum. 1699. 1884 Arcades... , nondum Phoebe nascente -s. Oed. 124 stirpis invictae -s. Phaedr. 232 -s Amazonium (*cf. p. 1889, 58*). nat. 4, 2, 15 -is aut sanguinis proprietate (*de Tentyritis*). CVRT. 5, 1, 40. COLVM. 12, 4, 2 nostri (*i. Romanorum*) -is (*opp.* Graecae gentis). MELA 1, 65 Phoenices, sollers hominum -s. 1, 83. 3, 60. 81 PLIN. nat. 3, 42. 104. 135. 4, 99. 105 Gallia Comata in tria populorum -a dividitur. 7, 9 al. 8, 211 primus togati -is... Fulvius Lippinus. SIL. 3, 41 -s deforme, bimembres Centauri. 3, 207 Idaei -is (*i. Romanorum*). 8, 17 vaniloquum Celtae -s. MART. 6, 61 (60), 3 leve flavorum... -s Vsiporum. QVINT. decl. 323 p. 273, 23. TAC. hist. 2, 4. 13. 5, 3. ann. 14, 59 Graeci... Tusci -is. nota 4, 55 urbes Asiae multum distantia... memorabant de vetustate -is. 14, 27 ex alio -e mortalium. SVET. Aug. 4, 2 proavum... Afri -is fuisse. Nero 37, 2 polyphago cuidam Aegypti -is. FLOR. epit. 2, 3, 4 Ligures, durum... -s. 3, 10, 6 al. CALP. decl. 2, 15 GRAN. LIC. p. 8, 6 F. APVL. apol. 26. met. 4, 6 -e Thracio proditus. GELL. 11, 18, 16 v. p. 1906, 56. ITALIA gen. 11, 6 (Aug. civ. 16, 4 p. 129, 21 D.) ecce -s unum (γένος. VVLG. populus). 17, 14 (Aug. civ. 16, 26 p. 167, 10 D.) interibit anima illa de -e eius qui (ἐκ τοῦ γένους. VVLG. de populo suo). Ios. 4, 14 (Lugd.) in conspectu omnis -is Istrahel (ἐναντίον... γένους. VVLG. coram omni I. Ps. HIL. libell. 1 -s Israel, *opp.* gentes). TERT. nat. 1, 8 p. 71, 27 Phryges primum -s... habentur (*cf. p. 1895, 67*). adv. Marc. 4, 25 p. 505, 21 hominum -a, id est... nationes. 5, 20 p. 648, 19 -is Hebraei. Ps. TERT. adv. Iud. 14 p. 739 omnes nationes terrae secundum -s. FILASTR. 108, 3 de -e gigantum. *sim.* 132, 7 Noe cum suis de -e sanctorum editi. IVST. 2, 3, 16. AVIEN. orb. terr. 146 Emathiam... sulcat -s acre virorum (*cf. p. 1891, 71*). 867 Cercetia gens est atque Toretarum propter -s. 918 Massagetiae... durum ab stirpe -s. AVSON. 183, 8 Vasatum municipale -s. AMM. 15, 12, 4 Galli vini avidum -s. 16, 10, 12 al. 31, 2, 12 expeditum... hominum -s (*Huni*. 31, 3, 8). 22, 6, 1. VVLG. gen. 28, 1 coniugem de -e Chanaan. Esth. 10, 3 Iudaici -is. II Macc. 8, 9 universum Iudaeorum -s (τὸ σύνπαν τῶν Ι.). CLAUD. 21, 162 in... tam vario vocum -isque tumultu (*in exercitu Stilichonis*, *cf.* 160 tot gentibus). AVG. civ. 18, 47 p. 330, 3 D. Israeliti cum -s. quae est. hept. 4, 3 'alienigena'... magis alterius -is hominem significat, id est ἀλλογενής (*opp.* alterius tribus, i. ἀλλόφυλος). EVAGR. alterc. p. 25, 9 al. COD. Iust. de cod. confirm. pr. felix Romanorum -s (*ibid.* nationes. 6, 58, 14 Romano -i). VEN. FORT. carm. 9, 1, 94 -um linguas. CARM. epigr. 1991, 10 amor -is (*sc. Iudaici*). nota genus dei et *sim.* de populo Israel: ITALIA Is. 42, 6 (Tert. adv. Marc. 3, 20 p. 410, 23 Cypr. testim. 2, 7) dedi te in testamentum (*dispositionem Tert.*) -is mei (*mei om. Tert.*), in lumen gentium (*in lucem nationum Tert.*, εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν. VVLG. in foedus populi). 43, 20 (Cypr. testim. 63, 8) -s meum electum, plebem meam quam adquisivi (τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν, λαὸν μου καὶ). VVLG. populo meo... populum istum *eqs.*). *translatio ad fideles*: CYPR. epist. 63, 8 p. 706, 12 electum -s dei, id est per generationem baptismi filios dei factos. *genus absol.*: VVLG. II Cor. 11, 26 fui (*Paulus*)... in... periculis ex -e (*sc. meo, Israel*), periculis ex gentibus. Gal. 1, 14 coetaneos meos in -e meo. b *de universo genere humano*: -s hominum (*hominum -s*): *generatim*: PLAVT. Poen. 1187 Iuppiter, qui -s colis alisque hominum. BIBAC. carm. frg. 12? CIC. S. Rosc. 91 dum hominum -s erit. p. red. ad Quir. 2 hominum -i. Balb. 26 post -s hominum natum. Rab. Post. 2. Marcell. 26 magnorum... in omne -s hominum... meritorum (VVLG. act. 17, 26 omne -s hominum [πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων]. COD. Iust. 11, 72, 1 omne hominum -s). Phil. 2, 51 de orat. 1, 17. 35 al. rep. 1, 1 al. leg. 3, 3 hominum universum -s (*nat. deor.* 2, 164, *opp.* singuli). off. 1, 149 totius -is hominum. epist. 15, 4, 16. LVCR. 3, 307 hominum -s. 6, 1092 SALL. Iug. 2, 1 (*cod. P*). HOR. epist. 2, 1, 7 TIB. 1, 10, 3 LYGD. 4, 9 MANIL. 4, 712 VELL. 2, 66, 5 PLIN. nat. 7, 32 al. VAL. FL. 4, 481 al. SIL. 2, 498 al. QVINT. inst. 1, 1, 8 SVET. Cal. 13, 1 TERT. nat. 1, 16 p. 87, 1 al. ARNOB. nat. 2, 63. 6, 26 (*alioqui saepe* -s humanum vel humanum -s). COMM. apol. 874 -s hoc hominum. TERT. scorp. 10 p. 166, 12 non... aliud hominis -s... praeter nos. *speciatim de uno saeculo, una generatione*: PLAVT. Trin. 293 ad hoc -s hominum duravi. ACT. Arch. 32, 4 p. 45, 13 hoc... ultimum -s hominum... quod a Tiberio est. *sim.*: TER. Ad. 304 hocine saeculum! o scelera! o -a sacrilega! CIC. nat. deor. 2, 159 ab illo aureo -e. LVCR. 2, 1170 anticum -s. LYDIA 78 miserum... -s, cui. OCTAVIA 407 tertium... -s (406 suboles). TERT. nat. 2, 7 p. 107, 6 in isto mythico -e. PSALT. Rom. 77, 8 ne fiant sicut patres eorum, -s pravum *eqs.* (γενεὰ σκολιά. VVLG. generatio). -s humanum: CIC. carm. frg. 41, 4 rep. 1, 3 al. TIM. 44 duplex... natura -is humani (διπλῆς... οὐσῆς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως). epist. 7, 1, 3. *passim per totam latinitatem*. collocatur humanum -s: ENN. scaen. 317. (v. p. 1893, 49). LVCL. 909 (*ex con. dubia* 964). CIC. de orat. 1, 60 al. nat. deor. 2, 79 [Hey]

humano in -e. *saepe. nota* TERT. nat. 2, 15 p. 128, 15 in omni -e humano et in omni gente. LVCR. 5, 1156 *al. v. infra l. 51 sqq.* *aliae iuncturae (de universa humanitate):* CIC. rep. 1, 39 non est... singulare nec solivagum -s hoc. 6, 21 vestrum -s. TIM. 52 mortalium -i (τῶ θνητῷ γένει. COLVM. 9, 9, 1 SCRIB. LARG. praef. p. 2, 4 PLIN. nat. 7, 73 TAC. ann. 13, 50 *al.* CHALC. comm. 137 ORIG. in I reg. 1, 14 p. 22, 13 B.). LVCR. 1, 254 nostrum -s atque ferarum. 1, 1015 mortale -s (OV. ars 3, 87 -s o mortale. met. 1, 188 *al.* GERM. 100 PHAEDR. app. 2, 1 SEN. Herc. f. 448 *al.* OCTAVIA 924 LVCAN. 3, 196 *al.* STAT. Theb. 11, 470 *al.* DRAC. laud. dei 1, 40 [*ibid.* gens hominum]). VERG. ecl. 8, 45 nec -is nostri puerum (*Amorem*) nec sanguinis. georg. 1, 63 homines..., durum -s (OV. met. 1, 414). OV. am. 2, 14, 11 -is primordia nostri. met. 1, 379. 15, 153 o -s attonitum... formidine mortis. SEN. contr. 2, 1, 10 homines..., placidum proximumque divino -s. SEN. Herc. O. 63 impavidum (*praed.*) -s (*sc. hominum*) fecisse. 760 -s totum. 1810 omne. 1862 advoca in planctus -s. epist. 95, 31 homines, mitissimum -s. OCTAVIA 393 -s impium (394 stirpem). COLVM. 10, 58 nescia plebs, -is matri (*sc. Terrae*) ne parcite falsae. VAL. FL. 6, 390 Pyrrhae -s. APVL. Socr. 3 p. 126 mansuetudine -is sui (*sc. humani*). p. 127 homines singillatim mortales, cuncti tamen universo -e perpetui. *nota* mund. 4 sapiens -s, homo (PS. ARISTOT. p. 392^b 18 τὸ σοφὸν ζῶον... ἀνθρώπος). PS. APVL. Ascl. 4. 5 TERT. test. anim. 3 p. 138, 6 *al.* adv. Marc. 2, 2 p. 335, 27 *al.* castit. 2 p. 739 ille princeps et -is et delicti Adam (*sim. absolute: 5 p. 746 -is fundamentum. 6 p. 746 seminarium (de concubitu). ibid. sementem. al.* IREN. 5, 15, 4 -s eius (*Adam*). ARNOB. nat. 3, 22 -s omne terrenum. FIRM. math. 1, 5, 6 -is nostri. *fort. huc pertinet* PRISCILL. tract. 3, 57 in principio -is. 6, 106 p. 78, 25 -s nostrum. FILASTR. 138, 4 nostri -is infirmitas. AVIEN. Arat. 326 parcite, vile -s. ora 673 -s omne nostrum. HIER. epist. 58, 4, 4 plena est civitas universi -is hominibus. CLAVD. 20, 491 AVG. civ. 15, 27 p. 117, 5 D. 20, 21 p. 460, 25 ex -e carnis et sanguinis. serm. ed. Mai 118, 1 (*de nuptiis in Cana*) Christus... munerator *nuptiarum* in origine, conviva factus in -e (*nostro?*). COMM. apol. 171 -s indocile. EVAGR. alterc. p. 30, 8 Maria ex -e terrigeno fuit. DRAC. laud. dei 1, 616 carnale. 2, 366 omne. CASSIOD. var. 2, 19, 3 homines parcere nequeunt, cuius se -s esse cognoscunt. ACT. Archel. 41, 12 p. 61, 21 linguae totius -is (*ibid.* homines). *de uno saeculo: v. p. 1892, 72.* *fort. hic adiungendus locus dubiae traditionis:* ITALIA Dan. 7, 14 et omnes reges terrae per -s... servient (*B, -ens rell.*) ei (*cf. LXX πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ καὶ γλώσσαι αὐτῷ δουλεύουσιν*). VVLG. omnes populi tribus et linguae ipsi servient. *cf. secundum [prp.] -s p. 1892, 31.* *ad genus humanum videtur spectare* CONC. Ephes. a. 431 (Conc.^s I 2 p. 62, 38) 17, 26^{xx} Christus pro se et -e... sacrificium afferens (*Mansi 5, 1205^p ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ συγγενούς. sim. CONC. Ephes. a. 431 [Conc.^s I 5] p. 278, 29, sed gr. Mansi 5, 132^p τοῦ γένους. cf. MAR. MERC. Nest. Eph. synod. 77 [Conc.^s I 5 p. 109, 7] pro suo -e [Mansi 4, 1205^p τοῦ συγγενούς]*).

B de aliis praeter homines animantibus: 1 *de dis, daemonibus, sim.*: ENN. scaen. 316 deum -s esse... caelitem, (317) sed... non curare, quid agat humanum -s. NIGID. frg. Serv. auct. ecl. 4, 10 deos et eorum -a. LVCR. 5, 1156 divom -s humanumque. OV. lb. 82 semideum... -s. HOMER. 112 humanum... -s... divumque. *cf.* APVL. Plat. 1, 11 aliud -s est, quale astra habent. Socr. 2 p. 121 deorum -s. 13 p. 148 daemones sunt -e animalia, ingenio rationalia, animo passiva *eqs.* (AVG. civ. 8, 16 p. 345, 7 D.). PS. APVL. Ascl. 4 -s... deorum ex se deorum facit species. *ibid.* daemonum -s. 4 divinitatis. 5. MIN. FEL. 21, 4 Saturnum... principem huius -is et examinis. 21, 9. TERT. apol. 22, 2 Satanam, principem huius mali -is. 22, 3 gens daemonum... cum -is auctore. 23, 10 nat. 1, 12 p. 83, 19. 2, 1 p. 94, 19. 2, 9 p. 110, 21 de physico -e, de poetico, de gentili. *ibid.* p. 111, 18 tertium illud -s hostilium deorum. adv. Marc. 1, 13 p. 307, 8 VVLG. Tob. 6, 8 Matth. 9, 28. AVG. civ. 4, 30 p. 184, 9 D. deorum -a coniugia cognationes. 8, 14 p. 341, 33 numinum. -s angelorum: TERT. carn. 6 p. 438 angelos... sui... -is esse. adv. Val. 12 p. 192, 4. 17 p. 196, 21 *al.* DRAC. laud. dei 2, 467 angelicum... -s. *sim.* HIL. trin. 5, 11 dispensationis est ordo, non -is, cum dei filius dicitur 'angelus dei' (*supra: nuncupatio... -is alieni*). *transl. christ.* CYPR. Demetr. 22 alienigenas... id est alienos a divino -s et profanos.

2 *de bestiis et de omnibus animantibus generatim:* c. epithetis (*cf. etiam p. 1894, 13 sqq.*): ENN. ann. 10 -s pennis condecoratum (*aves*). sat. 66 lanigerum (COLVM. 7, 4, 1). PLAVT. Epid. 18 v. p. 1895, 77. PACVV. praetext. 5 caprigeno -i (*sic Prisc. gramm. II 196, 8; pecori Macr. Sat. 6, 5, 14*). VARRO rust. 1, 2, 19 ex caprino -e. 2, 4, 9[?] (*v. p. 1886, 3*). 2, 5, 6 in bubulo -e. 3, 10, 1 -s, quod... vos philograeci vocatis amphibium. CIC. Tusc. 1, 108 v. p. 1894, 67. LVCR. 1, 162 squamigerum (*gen. plur.?*) -s. 1, 227 animale -s. VERG. georg. 3, 243 -s aequoreum. Aen. 7, 753 vipereo -i. OV. fast. 1, 442 innocuum... -s (*aves*). PAVL. FEST. p. 310 suillum. PHAEDR. 1, 2, 15 pavidum (*ranae*). 1, 31, 6 inerme (*columbae*). 5, 3, 8 contempti -is animal. SEN. Phaedr. 35 -s audax (*canes Spartani*). 338 aligerum. COLVM. 6, 7, 1 equinum (PELAGON. 139). 8, 5, 10 gallinaeo -i. 8, 17, 2 canino. PETRON. 42, 7 mulier, quae mulier, miluinum -s. NEMES. ecl. 4, 28 -s aerium, volucres. PALLAD. 12, 13, 3 ovillo -i. *pro epith. gen. qual.*: GRAT. 159 -s intractabilis irae (*canes Seres*). c. gen.

explic.: ENN. ann. 81 -s altivolantum. VARRO rust. 2, 1, 5 -a pecudum ferarum (CIC. nat. deor. 2, 131 hominum... pecudum -i. COLVM. arb. 28). 2, 3, 2 duo -a earum (*caprarum*). 3, 10, 1 de anserum -e..., fetura..., ovis *eqs.* CIC. leg. 1, 22 ex tot animantium -bus atque naturis (*fin. 4, 13 de omnium animantium -e ortu membrs eqs.* LVCR. 1, 4 -s omne animantum. 5, 431 -is... animantum. APVL. Plat. 1, 11 animantium -a in quattuor species dividuntur [*cf. ibid.* mortale -s corporum]. Socr. 16 p. 154. mund. 5 animantium terrena... -a [PS. Aristot. π. κ. p. 393^a, 5 ἐφημέρων ζώων]. *cf.* PS. APVL. Ascl. 2 terra... omnium... -um, quae accepit, restitutrix. 27 omne mortale -s. 35. TERT. nat. 1, 12 p. 83, 7 omne omnino -s censum ad originem refert. CIC. nat. deor. 1, 97 -a beluarum. [CATVLL. 114, 3 v. p. 1904, 35.] LVCR. 1, 163 -s omne ferarum (1, 254. 2, 597 montivago -i... ferarum. 5, 218 -s horriferum... ferarum humanae genti infestum. CAES. Gall. 6, 25, 5 multa... -a ferarum. VERG. georg. 3, 242 OV. epist. 10, 1 VAL. MAX. 7, 6 ext. 3. MELA 2, 1 *de grypis. al.* DRAC. laud. dei 1, 284 pecudum... ferarum). LVCR. 2, 374 concharum. 2, 536 quadripedum. 5, 801 alituum. 5, 862 -s acre leonum saevaue saecula (VERG. georg. 3, 264 -s acre luporum). VERG. georg. 3, 541 maris... prolem et -s omne natantum (AMM. 27, 11, 3). HOR. carm. 1, 2, 9 piscium. OV. met. 15, 387 -s omne avium. hal. 120 fecundum... -s maenae. LIV. 23, 29, 5 equorum. MANIL. 2, 236 fecundum est... cancri -s. VITR. 1, 4, 7 avium. 1, 4, 11. PAVL. FEST. p. 21 amian -s piscis. *al.* VAL. MAX. 7, 6 ext. 3 serpentum (SEN. Med. 705 MELA 2, 126). COLVM. arb. 15 -s est animalis, volucra appellatur (PELAGON. 139 aliud -s animalis). ARNOB. nat. 2, 17 -s omne mutorum. PAVL. NOL. epist. 32, 17 vers. 10 discors agnis -s haedi. *absol.: generatim* CIC. Tim. 41 tria -a... mortalia (Plato 41^p θνητὰ... γένη... τρία). LVCIL. 534 v. p. 1903, 81. VARRO ling. 5, 109 loco corrupto. frg. antiq. XVI 46^a (Aug. civ. 7, 24 p. 304, 24 D.) nullum -s... terrae tam remotum ac... ferum, quod non subigi conveniat. CIC. leg. 1, 25 virtus... in homine ac deo... neque alio ullo in -e. Att. 7, 7, 7 pecudes... dispulsae sui -is sequuntur greges. LVCR. 1, 160 si de nilo fierent, ex omnibus rebus omne -s nasci posset. 1, 190 crescentes... -s servant (*sim. 2, 709*). 1, 195 propagare -s. 5, 865 -s omne quod est veterino semine partum. VERG. georg. 4, 92 *al.* 282 si quem proles apium defecerit... nec -s unde novae stirpis revocetur habebit. *nota metonymiam* HOR. epist. 2, 1, 195 diversum confusa -s panthera camelo (*cf.* PAVL. FEST. p. 33 bigenera dicuntur animalia ex diverso -e nata, ut leopardalis). OV. fast. 2, 473. 4, 94 omne -s (*i. omnia animantia*). LIV. 24, 3, 4 *al.* GRAT. 190 *al.* MANIL. 5, 201. PAVL. FEST. p. 149 mulus... non suo -e, sed equis cretus. CELS. 2, 18, 9 p. 65 *al.* SEN. Phaedr. 470 Venus... supplet ac restituit exhaustum -s (*sc. animantium*). COLVM. 6, 36, 1 discordantem utero suo (*equae*) -is alieni stirpem. CALP. ecl. 6, 5 catulum dedit... laenae iuravitque -s (*i. nobilitatem?*). PLIN. nat. 7, 5 *al.* (*passim*). 10, 11 haliaeti suum -s non habent, sed ex diverso aquilarum coitu nascuntur. id... quod ex his natum est, in ossifragis -s habet. 10, 13 cognatum -s ossifragi. SIL. 3, 382. STAT. Theb. 6, 392 equorum divum... -s. QVINT. inst. 5, 11, 30 dissimilibus inesse simile, ut formicae et elephanto -s, quia sunt animalia. SVET. Aug. 94, 11. FRONTO p. 124, 20 N. -is insignia. GELL. 6, 8, 3 neque delphini amaverunt, quod sunt ipsi, -s, sed pueros. APVL. apol. 33 minus cogniti -is piscis. 38 SER. SAMM. 561. 852. *nota* SYMPH. 125 confusi -is, -i (*i. generando*) non apta propago (*mula*). SOL. 27, 13. *nota* LVST. 9, 2, 16 xx milia nobilium equarum ad -s faciendum... missa. PALLAD. 14, 31 fecundum... -s equorum... deleat heres (*mulus*). HIER. epist. 60, 12, 1 in... formica, culice... et istiusmodi -e. VVLG. gen. 1, 21. 24 (*ibid.* species. *item* 1, 25). *al.* lev. 11, 15 Matth. 13, 47. AVG. civ. 14, 2 p. 516, 15 D. *irrationalium* (*app. ordo. item* 14, 5 p. 11, 22). 15, 27 p. 119, 18 *al.* PHYSIOGN. 104 p. 126, 13. MART. CAP. 7, 735 quinque sunt habitatores mundi -bus (*i. secundum -a?*), ut homines quadrupedes reptantes natantes volantes. DRAC. laud. dei 1, 60. *nota* AVIAN. fab. 40, 4 pardus... his (*leonibus*) miserum credidit esse -s. *generum distinctio ex regionibus:* PLAVT. Merc. 525 ovem tam vetulam dabis? :: -is graecist. eam si curabis, perbonast, tondetur nimium scite. VARRO rust. 2, 5, 9 boni... generis in Italia plerique Gallici ad opus boves. 3, 12, 5 sq. CIC. Tusc. 1, 108 nobile... -s canum illud in Hyrcania. COLVM. 8, 11, 11 gallinae vernaculi -is. *cf. etiam p. 1897, 23.*

3 *de herbis:* PLAVT. Trin. 851 iocose de sycophanta: hic... fungino -est: capite se totum tegit. CARO agr. 6, 1 hoc -s oleae... conserito. 7, 4 alia -a pomorum. 40, 3 quot -a voles. *nota* 42 de eo fico quod genus esse voles, eximito, apponito in eum locum, unde... in alterum -s (*i. in arborem alterius generis*). 48, 1 suum quidquid -s talearum serito. 133, 2. 3. 157, 1 -a brassicae. VARRO ling. 9, 27 fructuum -a. rust. 1, 40, 6 meliore -e ut sit surculus. CIC. nat. deor. 2, 127 arborum. 2, 156 vario leguminum -e. LVCR. 1, 889 herbarum -a. 2, 372 frumentum... omne qui[d]que (*i. quoque*) suo -e inter se simile esse videbis. 2, 666. VERG. georg. 2, 20 -s omne silvarum fruticumque. 2, 83. CVLEX 400 violae -s omne. OV. ars 3, 694 tot -um frondes. LIV. 23, 19, 13 *al.* VITR. 8, 3, 9 pars sive harundinis sive alii -is. PAVL. FEST. p. 30 CELS. 2, 18, 2 p. 64 D. SEN. clem. 1, 8, 7 COLVM. arb. 1, 3. 2, 2 *al.* 3, 1, 4 neque est idem (unum *vulg.*) stirpis eius (*sc. vitis*) -s. 3, 1, 7 duorum -um vites. 3, 4, 2 exquisiti [*Hej*]

-is stirpem. 3, 9, 3 Bituri<ci> -is (sc. vitium) ... vineta. 3, 9, 2 al. 3, 21, 3 palmitibus vel -is albi vel flaventis. cf. 10, 38 Bacchi -s (de vite). PLIN. nat. 10, 76 al. nota 13, 50 pomi -e (i. nobilitate. opp. copia). 16, 6 glandiferi ... -is. 16, 113 in quodam -e ficorum Ciliciae. *ibid.* in Laconico -e. 16, 179 fructectosi -is. *ibid.* fungosi. 18, 52 hiberni (frumentorum). TERT. anim. 19 p. 330, 20 omnia paratura -is arborum quiescit. 20 p. 332, 12 -is cuiusque forma. LACT. Phoen. 29 hic -s arboreum ... surgens ... poma gerit. PALLAD. 14, 48 vitis ... amplexum pascit adulta -s. 14, 96. VVLG. gen. 1, 11 lignum pomiferum faciens fructum iuxta -s suum (cf. 1, 12 secundum speciem suam). INSCR. Dessau 9385* (in Libano) arborum -a IV, cetera privata (*idem* notatum 9385* G IV C P).

C de rebus generantibus: sic de elementis, sim.: CIC. Tusc. 1, 22 quattuor nota illa -a principiorum. 1, 42 horum quattuor -um, ex quibus omnia constare dicuntur. ac. 1, 25 quintum -s, e quo essent astra mentesque (Tusc. 1, 22. *ibid.* quintam quandam naturam). nat. deor. 2, 84 quattuor -a corporum. 2, 25 toto -e hoc igneo. APVL. mund. 1 elementum ... numero quintum, ... -e divinum. 12 ornithiae venti ... aquilonum -s, ex aere prosati (Ps. Aristot. π. κ. 4 p. 395*, 5 βορέαι ... τῷ γένει). CIC. Tusc. 5, 69 cuiusque -is vel inanimi vel animantis vel muti vel loquentis origo ... vita eqs. Tim. 41 v. p. 1894, 27. LYGD. 6, 7 ite ... , durum, Curae, -s, ite, Labores.

notandum ad I: -s diserte ad actum, non ad corpus refertur (i. g. origo, nativitas): MANIL. 1, 145 semper erit -s mundi in pugna (i. semper pugnabitur, disceptabitur de origine mundi; pugna ingeniis Housm.). sim., ut puto, 2, 49 omne -s rerum doctae cecinerunt sorores. 2, 224 Neptuno debere -s Cancrum et Pisces. de hominibus MANIL. 1, 558 mixtum ingenti -is discrimine fatum. 5, 236 a Cratere trahit quicumque -sque moresque. 5, 299. SYMPH. 125 v. p. 1894, 53. cf. etiam p. 1888, 33.

II de similitudine (universitas animantium vel rerum certa quadam notione [qualitate] ut principio generis inter se iunctorum): **A de hominibus (et aliis generantibus, ut infra l. 59):** **1 de sexu** (GLOSS. sexus): TER. Hec. 198 hoc -s (mulieres). TRAG. inc. 143 (Cic. inv. 1, 94) -s avarumst mulierum. VABRO rust. 2, 1, 24 quot utriusque -is suboles. LVCR. 5, 1355 muliebre -s. 5, 1356 -s omne virile. VERG. Aen. 9, 139 -s omne perosos femineum (plura v. p. 465, 48). LYGD. 4, 61 a, crudele -s nec fidum femina nomen. PROP. 3, 13, 23 hic -s infidum nuptiarum. Ov. ars 1, 646 ex magna parte profanum sunt -s puellae. met. 7, 745 -s omne ... virorum (LIV. 34, 2, 3). MANIL. 2, 151 astrorum ... est natura notanda ... per utrumque -s, ... mascula ... , diversi ... -is (cf. FIRM. math. 2, 1, 3 signorum diversa sunt -a, nam alia sunt ex his masculina, alia feminina. 2, 11, 1 al.). 2, 154. 380. 384 al. PHAEDR. 4, 15, 12 Prometheus ebrius in fingendo adplicuit virginali -i masculo. SEN. Phaedr. 564 Medea reddet feminas dirum -s. SCRIB. LARG. 16. PLIN. nat. 10, 189 neutrum est et ostreis -s (supra: neque est in iis masculum femininumve). VAL. FL. 2, 156 scis simile ut flammis simus -s (feminae). MART. 11, 47, 7. POMPON. dig. 31, 45 pr. et masculini -is et feminini liberis (TERT. virg. vel. 5 p. 890 -is feminini. ARNOB. nat. 1, 59 p. 40, 23 sexus femininis -bus masculinisque discretos. sim. 2, 16 p. 61, 5. plura v. p. 467, 84 sqq.). 3, 8 p. 117, 3 -is diversi sexus institutos esse. AVSON. 50, 6 grammatici vota in nuptiis amici: et masculini et feminini gignite -isque neutri filios. nota FAV. EVL. p. 4, 25 tria rerum -a. VVLG. exod. 34, 19 PHYSIOGN. 3 al. MAXIM. eleg. 5, 120 semine in coitu deficiente alternum (i. utrumque, Petschenig) fallax mortiferumque -s. COD. Iust. 6, 56, 7, 2 promiscui -is (*ibid.* sorores, fratres). cf. de herbis: PLIN. nat. 25, 38 duo eius (linozostidis) -a, masculus et femina. PALLAD. 9, 5, 2 radices feminini -is, quae. hic adiungere liceat iuncturam tertium -s (variis significationibus): de eunuchis: PLIN. nat. 11, 263 homini ... iniuria aut sponte naturae testes franguntur idque tertium ab hermaphroditis et spadonibus semiviri -s habent. LAMPR. Alex. 23, 7 tertium -s hominum eunuchos. de virginibus, ironice: TERT. virg. vel. 7 p. 892. de Christianis (Corssen, N. Jbb. 18, 1915, 158 sqq.): TERT. nat. 1, 8 p. 71, 16 tertium -s dicimur (p. 71, 19 edatis ... primum et secundum -s, ut ita de tertio constet). v. quae seq. *ibid.* p. 72, 18. 21 de superstitione tertium -s deputamur, non de natione. aliter 1, 20 p. 92, 10 tertium -s ... non de tertio ritu, attamen de tertio sexu. scorp. 10 p. 168, 15. aliter v. p. 1893, 78. 1893, 61. 1896, 74. in grammatica: v. p. 1901, 77. **2 de similitudine (vel communione) operis, condicionis, morum, fortunae, sim.:** PLAVT. Capt. 161 in ioco de cibus: multigeneribus opus est tibi militibus; primum opus est Pistorensibus; eorum sunt aliquot -a Pistorensium (sc. Panicei, Placentini eqs.). CURC. 499 item -s est lenonium inter homines ... ut muscae eqs. (Persa 582). Epid. 18 capreaginum hominum ... pantherinum -s. Most. 19 -s ferratile servorum. 626 danista ... , -s quod improbissimum est. 657 nullum ... -s est hominum taetrius ... quam danisticum. Poen. 831 quodvis -s ibi hominum videas ... equitem peditem libertinum eqs. (834 omnia -a). 1303 -s hoc mulierosumst tunicis demissiciis. Pseud. 153 plagigera -a hominum (leno ad servos). Rud. 920 id -s odi (sc. homines pigros). Trin. 1046 id -s hominum omnibus ... est adversum. TER. Andr. 629 id est -s hominum pes-

sumum, ... quis pudor paulum adest. Eun. 246 isti ... -i (scurris). 248 est -s hominum, qui ... volunt. Ad. 444 huius -is (i. bonorum) reliquias. VARRO Men. 210 -s φιλοθέωρον. CIC. Verr. I 36 huic -i hominum (sc. 'quos libidinis ... neque pudeat neque taedeat': I 35). II 1, 22. 45 ex quo -e hominem ... iudicetis. II 2, 17 cuiquam -i hominum sive Sicularum sive nostrorum. II 2, 77 al. 149 -s ... aratorum. 174 ab homine non nostri -is (i. equestris). II 3, 50 publicanorum. nota de una persona II 3, 86 Diognetum Venerium ... , novum -s publicani. II 5, 25 plura -a sunt imperatorum (cf. II 5, 29 iste novo quodam <ex add. aliq. codd.> -e imperator). II 5, 165 Caecin. 79. Font. 13 ex hac -um varietate. Manil. 28 varia et diversa -a et bellorum et hostium. 42 hostes omnes omnium -um. leg. agr. 2, 70 Catil. 2, 18 al. 2, 22 -s hominum ... -e ipso atque vita ... de eius (Catilinae) dilectu. Mur. 71 inferiori -i hominum. Sull. 29 boni omnium -um atque ordinum (sim. Sest. 25 Pis. 41. 52. 96. Phil. 1, 30 de orat. 1, 223 Att. 2, 19, 2 epist. 10, 12, 4 Q. CIC. pet. 34 FRONTO p. 117, 16 N.). Flacc. 50 cum universo -e configere (opp. ad singulos testes accedere). 66 de Asiatico -e testium. Sest. 124 omni -e hominum. Cael. 21. Phil. 3, 3 exercitum ex invicto -e veteranorum militum. 5, 13 ex iudicium -e et forma. 6, 4. 13, 2 paucos nominavi: -s infinitum. de orat. 1, 39 oratorum. rep. 2, 51 -s eius hominis (sc. rectoris civitatis). Tusc. 1, 3 poetarum. 2, 3 Atticorum. nat. deor. 1, 43 quae est ... gens aut quod -s hominum, quod (1, 62 omnium gentium -umque hominum). orat. 30 inauditum -s (sc. Thucydidiarum). CIC. liber inscribitur: de optimo -e oratorum (cf. opt. gen. 3. 5 oratores non -bus ... sed facultatibus different. 6). Att. 5, 20, 4 centurionem ... primi pili, nobilem sui -is Asinium Dentonem. 8, 11, 4 epist. 4, 7, 3 al. ad Q. fr. 1, 1, 6 al. 1, 1, 35 -s ipsum et nomen publicani. 3, 3, 3 odio ... omnium -um. ad Brut. 1, 10, 1 epist. frg. V 8? Q. CIC. pet. 3 al. PLANC. Cic. epist. 10, 9, 3. CATVLL. 63, 62 quod ... -s figuraest ... , ego non quod obierim? ego mulier ... adulescens eqs. LVCR. 4, 586 -s agricolum. CAES. Gall. 4, 24, 1 essedariis, quo ... -e ... uti consueverunt. 6, 13, 1 hominum, qui ... , -a sunt duo (druides et equites). civ. 2, 29, 3 al. 1, 20, 1 milites ... per ... honestissimos sui -is conloquuntur. BELL. Afr. 87, 2 incolae cuiusque -is aetatisque. Alex. 7, 3 (*ibid.* natio et natura). SALL. Catil. 39, 6 cuiusquemodi -s hominum. lug. 4, 4 quae -a hominum in senatum pervenerint. 48, 2 copias omnium -um. 56, 2 al. rep. 2, 12, 1 qui numerus in quoque -e (sc. iudicium vel iudiciorum) futurus sit. 2, 4, 2 importunissima -a hominum alicuius factionis. NEP. Milt. 1, 2 al. HOR. sat. 1, 2, 2 mimae, balatrones, hoc -s omne. epist. 2, 2, 102 -s inritabile vatium. PROP. 3, 16, 18 huic -i (sc. amatoribus). Ov. met. 13, 740 -s haud immite virorum. LIV. 1, 5, 2 ex eo -e Arcadum (sc. circa Pallantium incolentium). 1, 8, 2 -i hominum agrestis. 1, 47, 11. 2, 30, 14 omnium -um caede (7, 30, 21. 26, 9, 13 omnium -um atque aetatum. 26, 51, 7 al.). 3, 57, 9 militum. 4, 3, 13 al. 6, 34, 5 syn. corpus. 24, 32, 2 militare -s omne. 40, 51, 9 regionatim ... -bus hominum causisque et quaestibus tribus discripserunt (cf. Mommsen, Staatsr. III 185, 1 et 9, 2). 42, 58, 8 regii equites et, mixtum -s (sc. militum), delecta plurium gentium auxilia. 45, 31, 4 tria -a principum. perioch. 4 p. 8, 22 hoc -s magistratus (sc. tribuni mil.). MANIL. 4, 270 mite -s natorum sub Aquario. 4, 290 fecundum ... natis. 4, 376 -s externum referunt nati aliena per astra. nota VITR. 6, 1, 5 sonus vocis in -bus gentium dispares ... habet qualitates. 6, 5, 3 ad singulorum -um personas. PAVL. FEST. p. 14 al. nota 264 robur ... in carcere ... locus, quo praecipitatur maleficorum -s. SEN. contr. 10, 5, 25 VAL. MAX. 2, 7, 14 CELS. 3, 18, 24 p. 102 D. SEN. apocol. 12, 3 vers. 55 caudicis, venale -s. Ag. 732 reges, ... furtivum -s. benef. 3, 1, 3 -a ingratorum. 4, 21, 1 duo -a ... grati hominis. dial. 2, 9, 5 epist. 72, 10. 75, 10 al. frg. 36 CVRT. 8, 9, 31. 10, 8, 13 COLVM. 1, 8, 1 al. MELA 3, 62 India vario -e hominum ... scatet. PETRON. 124, 2. PLIN. nat. 2, 15 inferis quoque dis in -a discriptis (sc. e qualitate). 28, 85 magorum ... , -is vanissimi. 30, 13. LEX Malac. (Corp. II 1964) 1, 54 ex eo -e ingenuorum hominum, de quo. QVINT. inst. 1, 3, 3 illud ingeniorum velut praecox -s. 1, 4, 4. 2, 13, 4 al. FRONTIN. strat. 2, 5, 33 LIV. 7, 105. 15, 69 TAC. dial. 23 Agr. 41 hist. 1, 22. 2, 32 l. 13 ann. 4, 30. 6, 15 al. 16, 13 in qua urbe omne mortalium -s vis pestilentiae depopulabatur. PLIN. epist. 2, 3, 5 al. SVET. Iul. 27, 1 ex reliquo ... ordinum e. 35, 2 al. Cal. 34, 1 adversus <omne add. Madv.> omnis aevi hominum -s grassatus. 40 Nero 16, 2. FLOR. epit. 3, 6, 14 maritum -s (piratas). 3, 20, 1 servi quasi secundum hominum -s sunt. FRONTO p. 62, 22 N. v. p. 1903, 58. ALF. dig. 50, 16, 203. PROC. dig. 17, 2, 76 arbitratorum -a duo. POMPON. dig. 50, 16, 166. 246. VLP. dig. 1, 1, 4 iure gentium tria -a esse coeperunt: liberi ... servi et tertium -s liberti. 50, 16, 128 et al. Icti. APVL. flor. p. 20 varia colentium -a. p. 21. 28. mund. 26 officiorum -a (custodes ianitores etc.). GELL. 5, 3, 2 vecturas onerum ... factitasse, quod -s Graeci ἀγροφόρους vocant (sim. 6, 11, 2. 17, 3, 2). 12, 1, 6 imperfectum atque dimidiatum matris genus (de matribus quae natos suo lacte non nutriunt). TERT. apol. 37, 10 non molestum -s (Christiani). virg. vel. 4 p. 888. praescr. 36, 8 haereses de nostro (Christianorum) frutice, non nostro de -e. paenit. 1, 1. spect. 1 p. 1, 18 Christiani, expeditum morti -s. nat. 1, 2 p. 61, 18. 1, 8 p. 71, 16 sqq. 72, 21 al. v. p. 1895, 65 sqq. 2, 8 p. 109, 10 de -e sanctorum. scorp. 1 p. 145, 5 al. adv. Marc. 5, 17 p. 637, 13 utrum- [Hey]

que -s ... et Iudaicum et gentile. CYPR. Demetr. 22 p. 366 alienos a divino -e ... nec dei filios factos. CARM. poet. min. V 50, 18, 3 CAPITOL. Ver. 4, 5 al. LAMPR. Alex. 15, 1 al. TREB. trig. tyr. 10, 6 al. ARNOB. nat. 1, 50 opifices rusticanos atque id -s imperitorum. OPTAT. 2, 24 quattuor -a capitum in ecclesia. 3, 4 p. 83, 7. AVSQN. 140, 3 si qua -a civium sunt id -s. AMM. 28, 3, 8 arcanos, -s hominum a veteribus institutum. 28, 4, 33. 30, 4, 8 rapacissima -a hominum (*patroni?*). HIER. epist. 22, 34, 1 tria ... -a monachorum. VVLG. Sirach 23, 21 duo -a (*εἰδῆ*) abundant in peccatis. RVFIN. Orig. in Ios. 9, 9 p. 357, 6 B. Christianorum -s. PRVD. cath. 5, 12 nostris igniculis unde -s venit. CLAVD. 18, 332 hoc -s (*eunuchorum*). 15, 266 AVG. civ. 8, 2 tit. al. 15, 1 p. 58, 13 D. -is humani, quod in duo -a distribuimus, unum ... alterum. 15, 20 p. 99, 15 illud -s terrenae civitatis. 16, 2 p. 122, 10. COMM. instr. 1, 36, 8 -s iniquum increvit mundo, qui (*sic*) numquam transmutat animos. COD. Theod. 1, 10, 4 (= Iust. 1, 28, 4 a. 391) omnia corporatorum -a. 6, 24, 11 al. 12, 1, 14 ex -e curialium (12, 1, 90 curiali). 16, 5, 7 pr. e tali hominum -e et grege (*sc. haereticis*). CASSIOD. Didym. in I Petr. p. 1762^a -s electum atque probatum *fidelium*. fort. huc pertinet LEX Burg. Rom. 46 nec in ulla servile aut colonaria conditione corpus publicum -s faciat. *dub. interpret. vel trad.* CARM. epigr. 422, 19 vitam serves cunctis -isque (-ique? *Büch.*, generesque *Leo*) piorum (*v. Büch. in adnot.*). CORP. X 3680 ex -e sacerdotum. *similiter de bestiis*: POMPON. Atell. 119 omne piscati -s. VARRO ling. 5, 79 in hoc -e (*sc. „amphibiis“, ut rana anas mergus*). rust. 2, 9, 1 in quo -e (*sc. quod comite indiget ad se defendendum*) sunt ... oves. 3, 9, 1 gallinae ... -um trium: villiticae ... rusticae ... Africanae (3, 9, 19 tribus -bus gallinae). SALL. Iug. 17, 6 malefici -is ... animalia. PAVL. FEST. p. 4. COLVM. 6 pr. 6 duo -a quadrupedum: ... in consortium operum ..., voluptatis ... causa. PLIN. nat. 8, 166 in -e veterino. 11, 260 pumilionum -s in omnibus animalibus est. PALLAD. 1, 30, 1 de agresti -e ad domesticum transeunt anseres. AVG. civ. 12, 22 p. 549, 4 D.

B de rebus corporalibus: 1 *naturalibus* (*pellucet adhuc aliquantulum notio nativitatis, stirpis*): CATO agr. 46, 1 quam simillimum -s terrae eae, ubi (VARRO rust. 1, 6, 1 quo in -e terrae. 1, 9, 3 ab aliis -um discriminibus. CIC. div. 1, 79 terrarum -a. AETNA 388 PALLAD. 9, 8, 1). VARRO Men. 575 tria -a ... vini. ling. 5, 33 agrorum. 5, 36 id -s agrorum, ubi (rust. 1, 6, 2 tria -a ... a specie simplicia agrorum. 1, 25 in omne -s agri). 6, 64 olitor disserit ... cuiusque -is res. 9, 67 ea, natura in quibus est mensura, non numerus (*ut vinum*), si -a in se habe(n)t plura et ea in usum venerunt, a -e multo ... 'vina' ... dicta (*ibid.* alii -is ... vinum). CIC. Tim. 21 tertium materiae -s ex duobus admiscuit (*Plato 35^a τρίτον ... οὐσίας εἶδος*). LVCR. 2, 104 saxa et ferrum et cetera <de> -e horum. 2, 304 -s ullum materiali. 2, 430 faecula ... quo de -e *primordiorum* est (2, 447 in quo ... -e ... saxa). 2, 584 -e ex uno ... principiorum (2, 588). 4, 707 in odoribus atque saporum in -e est. CAES. civ. 3, 48, 1 -s radicis ... chara. BELL. Alex. 6, 2 al. VERG. georg. 2, 240 salsa tellus nec Baccho -s aut pomis sua nomina servat. 2, 262 AETNA 427. OV. met. 4, 766 locorum (trist. 1, 8, 34 ascitus ... in -s omne loci). MANIL. 2, 860 vincit ... natura (*sc. loci*) -s sideris (*i. proprietatem*). 5, 717 quartum quintumque -s stellarum (*i. stellae quartae ... classis*). CELS. 1, 3, 1 p. 15 D. corporum -a. 3, 21, 6 p. 107 D. cibus ... -is durioris (*cf.* 4, 12, 7 p. 137 D.). SEN. apocol. 5, 3 novi -is faciem. nat. 1, 1, 2 al. epist. 118, 16 quaedam amplificata in suo -e et in sua proprietate perdurant (in suo -e: epist. 124, 4. *v. etiam p. 1898, 64*). COLVM. arb. 1, 1 al. (*passim*). 6, 4 vinea ... -is boni (6, 5 mali -is). 7, 1 optimi -is sarmenta. PLIN. nat. 1 ind. 22, 58 farina per -a. 2, 88 et *passim*. 2, 138 fulmina undecim -um. nota 10, 131 nisi faucibus ... inesset alterius uteri -s (*i. quasi alter quidam uterus*). 16, 143 imbres ... certo fluunt -e (*sc. seminum*). 36, 54 celeberrimi -is marmora. FLOR. epit. 3, 10, 14 in saltus ac paludis -s omne. GAIUS inst. 4, 66 quod eiusdem -is et naturae est. dig. 23, 3, 42 eiusdem -is et qualitatis alias res. 44, 7, 1, 2 eiusdem -is et qualitatis vinum oleum etc. ALF. dig. 19, 2, 31 LAVOL. dig. 8, 3, 13 pr. nota VLP. dig. 2, 15, 8, 24 ut in -bus alimenta acciperet (*opp. in nummis*). MARCELL. dig. 45, 1, 94 certi -is certae quantitatis. *ibid.* -s et modum *tritici* destinare. APVL. met. 6, 10 separatim ... distributis ... -bus (*sc. seminum*). 10, 16 omne -s edulium. nota Plat. 1, 15 pulmones loco ac sui -e cordi plurimum consulunt. Socr. 11 p. 144. mund. 16 p. 152, 9 Th. multa eiusmodi imaginum -a (Ps. ARISTOT. 4 p. 395^b 11 παντασμάτων ιδέαι). TERT. adv. Val. 15 p. 194, 18 quantis lacrimarum -bus. cult. fem. 1, 5 p. 707 materialium ... terreni -is. virg. vel. 2 p. 886 oculorum. AVIEN. orb. terr. 546 aliud monstri -s (*de scopulis*). AVG. civ. 15, 27 p. 119, 23 D. COD. Iust. 5, 13, 31, 6 pro unoquoque -e dotatium specierum. 2 *non naturalibus* (*arte factis sim.*): SISENNA hist. 91 multa ... -a machinamentorum. VARRO ling. 5, 113 vestimenti. 5, 123 poculi. 5, 126 al. 5, 155 curiae duorum -um, nam et ... et. rust. 1, 8, 4 pedamentum fere quattuor -um. 1, 17, 1 instrumenti fundi -s vocale ... semivocale ... mutum (*sc. servi, boves etc., plaustra etc.*). 1, 22, 5 ferramenta -e et multitudine quasi sint. 3, 12, 1 sequitur ... actus (*i. tractatio*) secundum -is (*sc. leporarii, opp. ornithones et piscinae; v. Schneider in h. l.*). frg. Macr. sat. 6, 4, 8 id -s umbraculi. CIC. Verr. II 3, 85 in hoc ... frumentario -e praedae.

180 uno -e nummorum. CAEL. 77 purpurae -s. rep. 1, 22 hoc ... sphaerae -s. CAES. Gall. 7, 22, 2 omne -s cuniculorum. civ. 3, 29, 3 pontones ... -s navium Gallicarum. BELL. Alex. 18, 1 -s aedificiorum. SALL. Iug. 21, 3 machinis omnium -um. NEP. Ages. 8, 4 eiusmodi -a obsonii. VERG. Aen. 9, 508. OV. ars 3, 363 est -s *tabulae lusoriae*. LIV. 5, 45, 4 armorum. 24, 19, 8 al. MANIL. 5, 284 unum -s *alimenti* in multas variare figuras. nota VITR. 1, 2, 5 corinthio -e constitutae aedes (*sc. columnarum, architecturae*. 4, 1, 2. 4 pr. 2 ionici -is. 4, 1, 3 isdem -bus. 4, 1, 7 novi -is specie. 4, 3, 1 dorico -e. 4, 8, 4 tuscanicis -bus). 1, 2, 6. 1, 4, 3. 2, 12 al. 8, 4, 1 in vas Corinthium sive alterius -is. 10, 16, 2 in prioribus *libris* ... de singulis -bus et partibus (*intellige: architecturae*) comparavi. PAVL. FEST. p. 3 al. (*passim in definitionibus*). p. 328 *unguentum* pessimi -is. p. 331 parvissimi -is iacula. p. 340 sedilia antiqui -is. VAL. MAX. 8, 2, 2 legati -s (*sc. trecenta milia nummum expensa lata; i. „quasi legatum quoddam“*). CELS. 5, 26, 30 plaga ... -is tutioris. 7, 5, 3^a p. 270 D. -e quodam ferramenti. SEN. dial. 11, 7, 9 al. CVRT. 5, 1, 22 Babyloniorum ... artifices cum fidibus sui -is ibant. 6, 5, 13. COLVM. 1, 7, 7 talis -is praedium. 3, 3, 4 pessimi -is ... vineta. *sim.* 3, 3, 10. PETRON. 73, 1 novi -is labyrintho inclusi. PLIN. nat. 29, 90 decocunt ad emplastri -s (*i. quasi ad emplastrum quoddam*). 34, 45. 35, 114 id -s picturae (*an nom.? sed cf. Wölfflin, Arch. 5, 1883, 388*) grylli vocantur. MART. 4, 39, 1 LEX met. Vipasc. (Corp. II 5181) 36. SVET. Iul. 68, 2 -e panis ex herba. Aug. 31, 1 fatidicorum librorum Graeci Latinique -is. LABEO dig. 33, 7, 29. APVL. flor. p. 33 habebat ... balteum, quod -s ... coloribus variegatur. met. 3, 9 omne flagrorum -s. GELL. 2, 20, 5. 6, 12, 3. TERT. apol. 39, 5 arcae -s (mart. 4 p. 12). AMM. 15, 4, 8 telorum -e multiplici. VEG. mil. 2, 1 classis ... duo -a sunt, ... liburnarum ... lusoriarum. Ps. APVL. herb. 50, 3 radix ... quasi malagmae -s imposita. nota 126 herba malagmae -s (*i. quasi malagma; vice malagmae -s L*) imposita. 131, 18 facies quasi muscipuli -s (*i. muscipuli aliquid simile*). 76, 14. 19. frg. p. 220, 13 accipitur quasi pastilli -s.

C de rebus incorporalibus: 1 *generatim*: ACC. carm. frg. 15 varia -a poematorum. LVCIL. 1100 soloecismo(n) (-mo, -mos, -mum *codd.*) -a atque vocabula centum. EDICT. cens. de rhet. (Suet. gramm. 25) novum -s disciplinae. RHET. Her. 1, 2, 2 tria -a sunt causarum (1, 3, 5 al. *v. vol. III 689, 53 sqq.* 1, 4, 6 causae -s). 1, 4, 6 exordiorum duo ... -a. 1, 8, 12 narrationum tria -a. 2, 1, 2 constitutionum. 2, 20, 31 argumentationum. 3, 9, 16 al. 3, 22, 37 imagines ... in eo -e (*sc. rerum*) constituere oportet, quod -s in memoria diutissime potest haerere. 4, 1, 1 unius cuiusque -is (*elocutionum*) ... exemplum. 4, 2, 3. 4, 7, 10 quibus in -bus ... oratoria elocutio debeat esse. 4, 8, 11 sunt ... tria -a, quae -a nos figuras appellamus. 4, 11, 16 perveniunt ad confinii (-ium, -e al.) -s eius -is. 4, 19, 26. 4, 21, 29 in litterarum ... commutatione aut productione ... aut aliquo huiusmodi -e. 4, 37, 49 est ... quoddam -s in dicendo licentiae. VARRO Men. 541 alterum -s testamenti. ling. 7, 109 de hoc -e quod nimium multa [re]scripserim (-int *cod.*). 8, 5. 9, 10 duo peccati -a. 10, 11 principia prima (*analogiae*) duum -um sola arbitror esse ... unum ... in verborum materia, alterum ... in materiae figura. rust. 1, 6, 1 formae ... duo -a. 2, 1, 21. sent. 46 eluculentissimum ... edocendi -s. 70 virtutes ex tempore mutant -s. CIC. inv. 1, 5 dicendum de -e ipsius artis, de officio *eqs.* 1, 6 oratoriam facultatem in eo -e ponemus, ut eam civilis scientiae partem esse dicamus. 1, 7. 9. 10 *omnis controversia* aut facti aut nominis aut -is aut actionis continet quaestionem. 1, 12 -is est controversia, cum ... quale sit, quaeritur ... iustum an iniustum. 1, 44 -s argumentandi (2, 157 rerum expectandarum ... -a). 1, 82 quod confertur diversum esse -e, natura, vi, magnitudine *eqs.* (2, 151). 2, 8 unum ... est conflatum -s (*sc. artis oratoriae*) a posterioribus. 2, 62 vis et natura et -s ... negotii. 2, 110 causas -e et prima conformatione ... dissidere ... partibus aptas inter se. Quinct. 22 singulare -s fraudis. Q. ROSC. 24 al. Verr. II 1, 86 crimen ... avaritiae ... in suo -e non levius (leg. 1, 54 ac. 2, 54 Tusc. 5, 37 al. orat. 5. 36. *cf. etiam infra l. 79 et p. 1897, 56*). II 2, 18 -a furandi (II 2, 120 al.). II 3, 58 -a ... innumerabilium iniuriarum ... singulis nominibus profero, infinitam multitudinem iniuriarum praetermitto. II 3, 155 omne -s nequitiae. II 4, 57 nullo modo possum omnia istius facta ... consequi: -a ipsa cupio ... attingere. II 4, 129 tria ... signa Iovis uno in -e (*sc. artis*) ... facta. II 5, 61 ex ... -e navali (*sc. quaestus*). Font. 20 crimen ... -e ipso magnum (Cluent. 164 levia -e ipso). Manil. 6 -s est belli eiusmodi. Sest. 91 perspecto -e humanae docilitatis. Balb. 15 in omni -e ac varietate artium. 61 -e supplicationum amplissimo. Pis. 85 scelerum et crudelitatis ... -s universum (*opp. particula*). Phil. 1, 12 de supplicationibus referebatur, quo in -e senatores deesse non solent. or. frg. A VII 42 spectaculum ... re et tempore salubre ... -e <et> exemplo miserum. de orat. 1, 60 de omni rei publicae -e (*i. quavis parte*). 1, 104 in illo suo -e (*i. in philosophia*) omnium princeps (1, 130 in quo quisque artificio excelleret, is in suo -e Roscius diceretur. 3, 16. 25. 28. 31 al.). 1, 108 quae observata sunt ... haec ... verbis definita, -bus illustrata sunt. 1, 190 -um *iuris* quasi quaedam membra. 1, 248 artificem cuiusdam -is atque artis. 2, 110 -s quoddam ... ambigui. 2, 258 in hoc -s coiciuntur ... proverbialia. 2, 288 haec ... in -a discripsisse.

2, 348 res ... -e ipso singulares. 3, 114 *id* in quattuor -a dispartunt. rep. 1, 49 -s hoc totum liberi populi (*i. δημοκρατίας*). 2, 41 ex tribus -bus *rei p.* ..., regali et optumati et populari. 2, 56 potestatem -e ipso ac iure regiam. fin. 3, 65 sapientia est ex illo pertinenti -e. ac. 1, 9 omnium divinarum humanarumque rerum nomina -a officia causas. 2, 22 artium ... eiusmodi -s. 2, 50 visa differentium -um. 2, 85 omnia ... sui -is esse. Tusc. 5, 22 plerasque res ..., ut vires ... valetudinem *eqs.* ..., quae -e, non numero cernerentur. nat. deor. 1, 16 magnitudine et quasi gradibus, non -e differrent. Tusc. 5, 94 non -e aut loco aut ordine ... metiendas voluptates. fin. 3, 34. off. 2, 60 ratio ... largitionum -e vitiosa ..., temporibus necessaria. Tim. 14 quorumcumque -um (*Plato 31° δυνάμειον ὁρτυνόμενον*). 36 duo -a motus (40^a *κινήσεις* ... *δύο*). Brut. 198 officium partitione tertium, -e maxumum. orat. 94 nomine recte, -e melius ille, qui ... vocat. part. 29 -s naturamque causae. nota 65 illius ... -is ... duo sunt -a (-a *del. Friedrich*). Att. 6, 1, 15 <de> duobus -bus edicendum putavi, quorum unum est provinciale ..., alterum ... de ... possessionibus. LVCR. 2, 810 plagae quoddam -s. 6, 1246 leti. CAES. Gall. 1, 48, 4 pugnae (4, 33, 1 *al.*). civ. 2, 13, 2 indutiarum quodam -e. BELL. Alex. 49, 2 *al.* Hisp. 31, 3 ex utroque -e (*sc. clamore et congressu? v. 31, 2*) cum parem virtutem contulissent. NEP. Ages. 3, 3 in exercitationum -bus. VERG. Aen. 8, 487 tormenti -s (VAL. FL. 2, 195). HOR. sat. 1, 3, 60 vitae. 2, 3, 53. 301 Ov. epist. 13, 142 ars 3, 135. trist. 2, 310 veneris ... ad -s omne. Pont. 1, 7, 10 vita ... mortis habenda -s (*sim. 3, 4, 75*). Liv. 1, 14, 7 *al.* 34, 58, 1 -a iungendarum amicitiarum. 40, 45, 1 omni tempestatum -e. perioch. 48 p. 56, 9. 80 p. 88, 2 omni -e fraudis. MANIL. 3, 67 quodcumque -s rerum. 3, 35 operum. 3, 142 *al.* VITR. 5, 4, 3 -a ... modulationum. 5, 5, 5 in chromatico -e. PAVL. FEST. p. 3 *al.* (*passim in definitionibus*). SEN. contr. 1 pr. 23 *al.* 2, 4, 2 novi -is dementia. suas. 2, 18 decentissimi -is ... sententiam. VAL. MAX. 5, 1 ext. 2 robusti -is humanitas. 5, 6, 2 inauditi -is prodigium. 8, 7, 6 linguam Graecam in quinque divisam -a. PHAEDR. 4, 7, 2. 5, 7, 13. SEN. dial. 5, 40, 4 novi -is poenis. 6, 20, 3 cruces ne unius quidem -is. nat. 6, 21, 2 duo -a sunt ..., quibus movetur terra. epist. 95, 19 tam multo (nullo *codd.*) aegrotamus -e quam vivimus. CVRT. 8, 14, 16. COLVM. arb. 7, 1 propagationum -a. 9, 1 insitionis. 1 praef. 7 *al.* PETRON. 1, 1 *al.* PLIN. nat. 1, 26 ind. reliquae per -a medicinae. 2, 198 *al.* 16, 61 caesurae -e. 34, 166 visa ... erumpentia usque in -s morbi. 34, 66 austero -e (*sc. artis*) ... placere (*de generibus artis*: 35, 72. 128. 138 *al.*). SIL. 4, 41 solandi ... -s: ... ostentat ... viam. 6, 203. 7, 152 QVINT. inst. 1, 4, 5 *al.* 3, 6, 39 controversiam esse ... de qualitate (*facti?*), ... qualitatem aut in summo -e consistere aut in succedentibus (7, 4, 1). 7, 2, 50 de uno ... maximo -e ... controversiarum. decl. 247 p. 10, 22 infirmidae finitionis -s. 247 p. 13, 9 hereditas ... -s quoddam satisfactionis. PS. QVINT. decl. 17, 7 p. 307, 14. DECL. in Catil. 76 *id* -s ... cogitationis. TAC. Germ. 2 carminibus ... quod unum ... annalium -s est. 11 hist. 1, 20 *al.* PLIN. epist. 1, 6, 2 *al.* paneg. 43, 1 in eodem -e ponendum est quod. SVET. Iul. 26, 2 *al.* Tib. 61, 2 a crudeliter factorum, velut exemplaria saevitiae, enumerare (*opp. singillatim* ... exequi). ALF. dig. 33, 10, 6 pr. artificii -s. LABEO dig. 14, 2, 10, 1 *al.* IULIAN. dig. 10, 2, 51 pr. *al.* NERAT. dig. 33, 7, 23 CELS. dig. 12, 4, 16 *et al.* Icti. VLP. dig. 8, 5, 8, 2 ut tigna suscipiat, quod non est contra -a (regulas *Mommser*) servitutium. nota PAVL. dig. 41, 2, 3, 21 -a possessionum tot sunt, quot ... causae acquirendi *eqs. ibid.* unum -s est possidendi, species infinitae. v. q. seq. POMPON. dig. 40, 7, 5 pr. -e negotii huiusmodi. VENVL. dig. 21, 1, 65, 2 servum veteratorem non spatio serviendi, sed -e et causa aestimandum. SCAEV. dig. 46, 1, 60 cum ... -e novationis transeat obligatio, fideiussorem liberandum. GELL. 1, 3, 12 -s ipsum rei ... notavit. 1, 3, 22 -bus rerum (*opp. de unoquoque facto*). APVL. met. 10, 31. Plat. 2, 15 tyrannidis -s (tenus *codd.*; *opp. qualitas popularis*). PS. APVL. herm. p. 273 praedicativi -is (*i. propositionum?*) ... conclusiones. nota TERT. orat. 2 p. 182, 7 uno ... -e (*nominandi, sc. 'patrem'*) aut vocabulo ... deum cum suis honoramus. apol. 9, 7 *al.* monog. 9 p. 775. ITALIA (Tert. adv. Marc. 5, 8 p. 599, 20) *et* VVLG. I Cor. 12, 10 -a linguarum (*γέννη γλωσσῶν*). EPIST. imp. Gord. (Corp. III 12336) *subscr. id* -s qu(ae)-rellae. CYPR. ad Donat. 10 p. 12, 2 multiformi -e peccandi. Fort. praef. 2 p. 317, 23 *al.* epist. 15, 3 p. 515, 12 delictorum -a et qualitates. 28, 2 p. 547, 3. TREB. trig. tyr. 7, 4 novo -e ludorum, nova specie pomparum, exquisito -e voluptatum. VOPISC. Aurelian. 18, 6 in diverso caerimoniarum -e. nota OPTAT. 6, 5 in hoc -e (*fere i. q. in hac re*) ... damna fecistis. 4, 5 omnes modos, quibus ..., et omnia -a, quibus. AVSON. 336, 63 interdictorum trinum -s (*ibid.* 66 trinum dicendi -s. *cf. ibid.* forma). AMM. 17, 10, 1. FAV. EVL. p. 3, 1 par aut impar ..., quae sunt -a numerorum. CLAVD. DON. Aen. praef. p. 2, 11 miro artis -e. 11, 5 p. 406, 7 quidquid praefereudi -e dicitur. 12, 130 in populo ... non iudiciorum -e agitur. VEG. mil. 3, 20 depugnationum septem sunt -a vel modi. CHIRON 132 cum ... a labore febricitant aut frigore vel aliunde ..., -s (*febris*) per hanc rationem intelligimus. VVLG. Sirach 37, 31 non ... omnia omnibus expediunt et non omni animae omne -s placet (*ἐν παντί εὐδοκεῖ*). PHYSIOGN. 9 tria -a ..., quibus physiognomoniam exercuerunt. MART. CAP. 9, 964 fit ... transitus modulationis modis quattuor: per -s ...

per systema *eqs.* SALV. gub. 3, 46 *al.* BOETH. mus. 1, 2 p. 187, 19 tria musicae -a. 1, 1 p. 184, 4 -s chromaticum (4, 6 p. 318, 4 *diatonicum. ibid.* p. 320, 7 *enarmonium*). ENNOD. epist. 4, 33, 3 p. 121, 6 illud ordinis vestri aptum excusationibus -s: non recte ... postulari, vix ... posse descendere ... adhaerentes. S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 8 cruentissimo -e negotiationis. 41. INSCR. Bullett. arch. crist. 1875 tab. 8, 1 omni g<enere?> suavi. nota *iuncturam* -s est *alicuius rei aliquid; maxime in oxymoris, ut res ei generi assignetur, ad quod minime quadrare videtur*: SEN. contr. 10, 4, 6 (*Fuscus*) -s est rogandi rogare non posse. SEN. clem. 1, 22, 1 impunitatis -s est iam non habere poenae locum. benef. 2, 5, 3 misericordiae -s est cito occidere. 2, 23, 2 non est ista verecundia, sed infitiandi -s (*sim. 4, 40, 4 dial. 2, 17, 4. 3, 12, 6. 3, 16, 3 al.*). QVINT. decl. 248 p. 18, 23 imprudentis caedis damnari -s absolutionis est. *sim.* 306 p. 199, 25 *al. cf. inst. 8, 4, 7. PS. QVINT. decl. 11, 2 p. 208, 8 -s libertatis putabat odisse maiores.* PLIN. paneg. 70, 9 efficacissimum ... -s ... rogandi gratias agere. IVST. 10, 1, 6 ostenti prorsus -s, ubi ... sileri ... potuit. TERT. castit. 3 p. 742 *id* non tam bonum est quam -s mali inferioris. monog. 3 p. 764 praescr. 40, 10. AVSON. 350, 3 quod ... est potentissimum imperandi -s: rogabat, qui iungere poterat. HIER. epist. 1, 10, 3 pietatis est visum -s, ut paterentur occidi. *sim.* 14, 2, 3. 38, 5, 1. 52, 9, 3. COD. Theod. 14, 1, 6 -s esset iniuriae antiquitati aliquid sociare. CASSIOD. var. praef. 15 ut ... -s sit peritiae vitare, quod. 2, 2, 6 virtutis -s est propriam substantiam non amare. 7, 7, 3 praestigii -s est quod agitis. 9, 1, 1 parricidii -s est, ut ... vos ... misceritis. 10, 3, 3 *al.* SIL. 15, 574 hortandi -s ... habet praecedere ductor. MART. 12, 13, 1 -s ... lucri divites habent iram. Ov. Pont. 1, 7, 10 v. p. 1899, 24. *plura huiusmodi dat Morawski, Eos 2, 1895, 5. denique 's alicuius rei' interdum prorsus nil aliud est quam ipsa 'res', cf. ex. gr. p. 1899, 59. 77 sq. cf. etiam VAL. MAX. 8, 2, 2 p. 1898, 14. PLIN. nat. 10, 131 al. p. 1897, 60. cf. 1898, 20.*

2 *speciatim*: a in designandis oratorum vel scriptorum artibus (-s saepe absolute i. q. dicendi vel scribendi -s): CIC. Arch. 3 hoc uti -e dicendi, quod (*ibid.* inusitato. 18 p. red. ad Quir. 115 *al. v. infra l. 59*). de orat. 1, 12 a vulgari -e orationis (1, 81 *al.*). 1, 22 *al.* Brut. 285 in Attico -e. 286 non tam historico quam oratorio -e. 287 forense concertatorium iudiciale. orat. 29 tenui -e. 42 in ... epidictico -e. 230 -s abiectum ... versiculorum simillimum. part. 69 latum. opt. gen. 16 Thucydidio -e. Att. 1, 13, 2 consul ... cavillator -e illo moroso, quod. 2, 6, 2 Theopompio -e aut etiam asperiore multo. 12, 6, 1 habes Hegesiae -s. 16, 15, 3 in πολιτικῷ -e. epist. 15, 21, 4 -s quoddam sequebatur, in quo. ad Q. fr. 3, 3, 4 declamatorio -e. CAEL. Cic. epist. 8, 3, 3. NEP. praef. 1, 1 hoc -s scripturae (Liv. 25, 12, 8). frg. 26 -s latinarum litterarum. HOR. sat. 1, 4, 24 -s hoc scriptorum. 1, 4, 65 scribendi. ars 275 ignotum tragicarum -s ... Camenae. Ov. am. 2, 17, 21 carminis. trist. 2, 381 scripti. Ib. 58 RVT. LVP. 2, 6 *al.* SEN. contr. 1 pr. 12 hoc ... -s materiae. 1 pr. 22 belle, sed non vulgato -e dicentem. 1, 1, 25 rarissimo ... -e. 9, 2, 25 antiquo -e. 9, 5, 17 -e corrupto. suas. 7, 11. VAL. MAX. 8, 10, 3 orationis. PHAEDR. 2 pr. 1 Aesopi -s. 3 pr. 33 fabularum. 4 pr. 13 usus vetusto -e (*sc. fabulis*). SEN. epist. 114, 1 corrupti -is oratio. 114, 14. 15. 17 Arruntius ... fuit Sallustianus et in illud -s nitens. STAT. silv. 4 pr. stili -s. QVINT. inst. 1 pr. 22 eloquentiae. 1, 5, 29 loquendi -a, quas *διαλέκτους* vocant. 1, 8, 2. 2, 4, 25 deliberativum ... -s. 2, 5, 18 floridus. 2, 5, 22 praedulce. 2, 10, 11 demonstrativum. *italia* 3, 4, 13. 3, 5, 4. 3, 7, 4. 10. 3, 8, 8. 3, 10, 4 *et saepe*. 10, 1, 55 admirabilis in suo -e Theocritus. 10, 1, 89 recti -is voluntatem. 10, 1, 104 -a degustamus. 10, 1, 131. 10, 2, 17 *al.* 12, 10, 18 -s Rhodium. 12, 10, 20 Atticorum. 12, 10, 64. TAC. dial. 18 formas et -a dicendi. hist. 1, 90 orandi. PLIN. epist. 6, 21, 4 bis. 6, 22, 2. 7, 9, 15 SVET. Aug. 86, 1 Cal. 53, 2 gramm. 25 p. 122, 5 R. GELL. 6, 14, 1. 7. 9, 15, 6 controversiam ..., quod -s Graeci *ἄπορον* vocant. MIN. FEL. 14, 3 de toto -e disputandi. TERT. adv. Marc. 4, 19 p. 481, 3 hoc -s eloquii (*parabola*). PORPH. Hor. ars 281 *comedia* est -s maledicacissimum. FIRM. math. 1, 1, 1 multiplici orationum -e. FORTVN. rhet. 1, 8 p. 88, 14 rationale -s. AVR. VICT. Caes. 42, 23 SCHOL. Hor. Vind. ars 8. b in grammatica: a non technice: LVCIL. 1100 v. p. 1898, 35. VARRO ling. 5, 4 in quo -e verborum. 5, 12 quattuor -a prima rerum, totidem verborum. 5, 94. 6, 1 in hoc libro dicam de vocabulis temporum et earum rerum quae ... dicuntur cum tempore aliquo ... atque si qua erunt ex diverso -e adiuncta, ... geremus morem. 6, 55 verborum declinatum (-ivum *cod.*) -a ... quattuor. 8, 9 duo ... -a verborum, unum fecundum (*fer- cod.*) ... alterum ... sterile. 8, 20. 21 declinationum -a sunt duo, voluntarium et naturale. 8, 45. 47 *al.* 8, 61 vocabulorum. 9, 34 duo -a ... analogiae. 9, 65. 79. 83 *al.* 10, 21 nominatus ut similis sit nominatus, habere debet, ut sit eodem -e, specie eadem ...; -e, ut si nomen est quod conferas, cum quo conferas, sit nomen; specie *eqs.* 10, 22 directorum ordinum -a (*opp. transversorum* ... partes). 10, 28 naturarum -a. 10, 30 *al.* CIC. Balb. 36 verbi -s hoc: 'conservanto' ... imperantis est. de orat. 3, 40 verba sic et casibus et temporibus et -e et numero conservemus, ut. orat. 115 noverit ... vim, naturam, -a verborum et simplicium et copulaturum. part. 18 ne -bus numeris temporibus personis casibus perturbetur oratio. top. 12 eiusdem -is verba sunt, quae orta ab uno varie com-

mutantur, ut: sapiens sapienter sapientia. QVINT. inst. 1, 4, 26 in servis iam intercidit illud -s, quod ducebatur a domino, unde 'Marcipores'. 1, 5, 42 *dualis* in illo solo -e consistit. ROMAN. Char. gramm. I 120, 3. CHAR. gramm. I 171, 23 tertii ordinis (*i. declinationis*) duo -a esse. 253, 18 alterum -s impersonalium. DIOM. gramm. I 397, 32 impersonalis modus *verborum* a ceterorum impersonalium -e separatur. 506, 15 versuum -a praecipua sunt quinque. PAVL. NOL. epist. 32, 17 p. 292, 2 hoc verbi -s (*de abl.*). CASSIOD. inst. div. 15 p. 1127^a casus -aque nominum vel temporum. *cf.* MART. CAP. 3, 227 -a rerum... captabat *Grammatica*. *β* *technice de generibus nominum* (*de sexu generatim v. p. 1895, 35*): ISID. orig. 1, 7, 28 -a dicta sunt quod generent, ut masculinum et femininum. *grammaticorum inde a VARR. locos v. p. 1885, 29*. VARRO ling. 9, 37 figura verbi ut sit ea quae ex se declinatu -s prodere certum possit. 9, 57 tria -a... doctus et docta et doctum. 9, 62 in tribus -bus. 10, 65 -e nominum et numero et casibus. FRG. gramm. suppl. p. CCVI 3 potestatis nostrae est illis rebus dare -a, quae ex natura -s non habent. PAVL. FEST. p. 60 diverso -e. PLIN. gramm. Pomp. gramm. V 164, 13 principale -s (*i. genus nominis principalis, opp. diminutio. aliter v. infra l. 72*). QVINT. inst. 1, 4, 23 tradere in nominibus tria -a. 1, 5, 16 vitia per numeros aut -a. 1, 5, 35 *soloecismus* per -s (1, 5, 45 -e). 1, 5, 47 *al.* CHAR. gramm. I 269, 1 *soloecismus* per -a nominibus... 'timidi... dammae'. 291, 4. DIOM. gramm. I 327, 1 nominum -a... plurali mutantur (*ut intibus, plur. intiba*). 454, 2 per immutationem -is prothominum. PROB. inst. gramm. IV 131, 6 pronomini accidunt -s figura *eqs.* CLEDON. gramm. V 40, 3 quovis -e declinantur. 40, 14. PRISC. gramm. II 169, 7 confudisse -a. 341, 5 communio -is. III 182, 12 transitionem... ex alteris in altera... -a. PS. ASPER gramm. V 549, 24. TERT. adv. Val. 6 p. 182, 24 quorundam (*nominum*) nec de sexu -a conveniunt. AQUILA rhet. 37 DON. Ter. Ad. 6 SERV. auct. Aen. 1, 6 p. 13, 9 *sqq. al.* AVG. quaest. hept. 7, 49 masculinum -s pro quolibet sexu ponere. SCHOL. Ter. Eun. prol. 32 cum altero -e (*i. feminino*). *grammaticorum doctrinae de numero -um et de distinctivis (epithetis) eorum*: CHAR. gramm. I 17, 10 -a nominum sunt tria vel, ut quibusdam placet, quinque, masculinum... femininum... neutrum. est et commune aut duobus -bus... aut tribus -bus. adicitur quintum -s, quod Graece *ἐπίκοινον* dicitur, Latine promiscuum. 157, 28 -a pronominum sunt quattuor. DIOM. gramm. I 329, 12 -a pronominibus accidunt quattuor. PROB. inst. gramm. IV 52, 5 -a pronominum sunt quinque, masculinum, femininum, neutrum, commune, omne. DOSITH. gramm. VII 391, 6 EXPLAN. in Don. gramm. IV 492, 37 POMP. gramm. V 159, 23 *sqq.* GRAMM. suppl. p. 145, 14. *epitheta*: -s (*nominis*) dicitur: artificale: CONSENT. gramm. V 343, 27 GRAMM. suppl. 234, 23. certum: VARRO ling. 9, 37. commixtivum: VIRG. gramm. epit. 7 p. 63, 23. commune: PAVL. FEST. p. 6, 29 ROMAN. Char. gramm. I 124, 23. 128, 10 (*cf.* 136, 20) PROB. inst. gramm. IV 52, 5. 53, 10 MAR. VICTORIN. gramm. VI 191, 18 DON. gramm. IV 363, 18 CHAR. gramm. I 17, 10 DIOM. gramm. I 301, 9 *al.* SERV. gramm. IV 408, 5 EXPLAN. in Don. gramm. IV 493, 37 CONSENT. gramm. V 344, 16 PRISC. gramm. II 312, 21 *al.* GRAMM. suppl. p. 83, 8 EXC. Bob. gramm. I 534, 2 *al.* HIER. in Ier. 30, 20. *cf. vol. III 1978, 58 sqq.* dubium: de dubiis -bus scripserunt CAPER et PROBVS (*v. Gramm.* II 171, 14 *et add.* 212, 15). PRISC. gramm. II 141, 16 GRAMM. suppl. p. 237, 16. *ἐπίκοινον* (epicoenon): CHAR. gramm. I 17, 10 DIOM. gramm. I 301, 12 SERV. gramm. IV 408, 5 EXPLAN. in Don. gramm. IV 493, 37 GRAMM. suppl. p. 83, 22. femininum: PAVL. FEST. p. 8 *al.* ROMAN. Char. gramm. I 128, 10 CHAR. gramm. I 17, 10 *al.* *passim ap. GRAMM., cf. etiam p. 468, 75.* geminum (duplex): POMP. gramm. V 163, 15. incertum: POMP. gramm. V 163, 25 GRAMM. suppl. 83, 28. indistinctum: CHAR. gramm. I 77, 20. masculinum: CHAR. gramm. I 17, 10 *al.* *passim ap. GRAMM.* TERT. nat. 2, 12 p. 117, 13 *al.* ARNOB. nat. 3, 8 *al.* naturale: SERV. gramm. IV 408, 2 (*opp. ex auctoritate descendens*). CONSENT. gramm. V 343, 7. neutrum: VARRO ling. 10, 8 PAVL. FEST. p. 210 ROMAN. Char. gramm. I 218, 10 CHAR. gramm. I 17, 10. *passim ap. GRAMM.* GELL. 4, 1, 3 TERT. adv. Val. 34 p. 209, 18. AVSON. 50, 6 *v. p. 1895, 54.* omne: PROB. cath. gramm. IV 13, 7. 52, 5 *al.* DON. gramm. IV 355, 17 *al.* DIOM. gramm. I 302, 32 'felix'... -is omnis. 306, 9 *al.* EXC. Bob. gramm. I 534, 2 SERV. gramm. IV 408, 5 *al.* AVG. gramm. V 504, 3 *al.* EXPLAN. in Don. gramm. IV 546, 17 *al.* PHOC. gramm. V 416, 12 FRG. Bob. gramm. V 562, 4 AVDAX gramm. VII 344, 6 GRAMM. suppl. 83, 15 *al.* PAVL. dig. 33, 9, 4, 3 nomen... penus... omnibus -bus dictum (GELL. 4, 1, 2 variis -bus). AVG. quaest. hept. 2, 11. principale (*aliter v. supra l. 18*): DIOM. gramm. I 301, 4 SERV. gramm. IV 408, 1 EXPLAN. in Don. gramm. IV 493, 10 CONSENT. gramm. V 343, 25 PRISC. gramm. II 141, 4 GRAMM. suppl. 234, 22. promiscuum: ROMAN. Char. gramm. I 128, 10 CHAR. gramm. I 17, 10 EXPLAN. in Don. gramm. IV 493, 27 GRAMM. suppl. 83, 22. tertium: CONSENT. gramm. V 343, 25. totum: MART. CAP. 3, 235. virile: VARRO ling. 10, 8 GELL. 4, 1, 3. 11, 1, 4. 15, 9 *tit. et 4.* *γ* *technice de generibus verborum* (ISID. orig. 1, 9, 7 -a verborum ideo dicta, quia gignant): VARRO ling. 9, 95 verborum temporalium... partes quattuor: tempora, personae, -a, divisiones. QVINT. inst. 1, 4, 27 in verbis... quis est adeo imperitus, ut ignoret -a et qualitates et personas et numeros. CHAR. gramm. I 164, 21 verborum -a sunt quinque: activum... passivum... neutrum

... commune... deponens. 164, 27 verborum -a esse quattuor: agens patiens commune neutrum. 165, 18 quintum -s... simplex vel deponens. 165, 33 verborum -a esse tria, activum, passivum, habitivum. DIOM. gramm. I 334, 12 admittit... verbum... significationem sive -s. 334, 17. 337, 20 quae (*verba communia*) sub una specie -a diversa admittant. 399, 27 -s potius, non modum esse dixerunt *in impersonalibus*. SACERD. gramm. VI 429, 17 -s *verbi*, quod dicitur adfectus vel species vel significatio (429, 27. 435, 28 *al.*). 429, 27 dividitur in novem: activum, passivum, deponens, neutrum, commune, inchoativum, defectivum, frequentativum, impersonale. 431, 9. PROB. inst. gramm. IV 139, 1 octo sunt qualitates vel -a verborum... neutrale, activum, passivum, deponens, commune, inchoativum, frequentativum et defectivum (156, 10). DON. gramm. IV 359, 34 -a verborum quinque (*act. pass. neutr. depon. comm.*). 381, 27 verborum -bus vel significationibus (383, 1). SERV. gramm. IV 413, 35 (*ut* DON. l. 13). MACR. exc. gramm. V 599, 14 *accidit verbis* -s, quod apud Graecos diathesis nuncupatur (652, 5). 652, 10 discernendorum... adfectuum (*i. διαθέσεων*) notam -a vocitaverunt. EXPLAN. in Don. gramm. IV 507, 3. 548, 25 significatio verborum est, quam -s nominant. CLEDON. gramm. V 18, 33. CONSENT. gramm. V 367, 14 -a sive significationes quinque sunt. PRISC. gramm. III 267, 9 -s sive significatio verbi (483, 2). EVTYCH. gramm. V 465, 17. 470, 18 AVDAX gramm. VII 346, 6 GRAMM. suppl. 82, 9. 251, 9 DON. Ter. Ad. prol. 2 MART. CAP. 3, 309. *epitheta*: -s: activum: *v. p. 1901, 84 sqq.* *adde*: CHAR. gramm. I 165, 33 EXC. Bob. gramm. I 561, 32 *al.* agens: *v. supra l. 1.* commune: *v. supra l. 1 sqq.* *adde*: CHAR. gramm. I 166, 13 EXC. Bob. *ibid.* p. 561, 32. defectivum: *v. supra l. 10. 13.* deponens: *v. supra l. 1. 2. 9 sqq.* frequentativum: *v. supra l. 10 sqq.* habitivum: *v. supra l. 3.* impersonale: *v. supra l. 10.* inchoativum: *v. supra l. 10.* SERV. Aen. 2, 145. neutrale: *v. supra l. 11.* neutropassivum: PHOC. gramm. V 430, 26. neutrum: *v. p. 1901, 84 sqq.* DON. gramm. IV 359, 34 PHOC. gramm. V 438, 29 EXC. Bob. gramm. I 561, 32 MART. CAP. 3, 309. passivoneutrum: PHOC. gramm. V 430, 26. passivum: *v. p. 1901, 84 sqq.* patiens: *v. supra l. 2.* simplex: *v. supra l. 2.* supinum: PHOC. gramm. V 430, 26. *δ* *singulariter de numero*: HIL. in psalm. 122, 7 nusquam -e plurali... 'deos'... sermo propheticus nuncupavit. FOCAS (Cassiod. inst. div. 30 p. 1145^c = gramm. VII 212, 28) *scripsit* de differentia -is (*nominum? verborum?*). *ε* *in distinctionibus a dialectica petitis (i. q. universalitas, summa specierum vel singularium. syn. universale*: BOETH. herm. sec. 6, 13. universalitas: *ibid.* 2, 13 p. 204, 21. soliditas: *v. l. 53. definitiones v. l. 50. p. 1903, 21. 32 sqq.*): *huc pertinent talia*: VARRO ling. 8, 19 alia..., quod -s iam videtur, ... omitto. CIC. fin. 4, 8 de contrariis, a quibus ad -a formasque -um venerunt *Stoici* (*v. p. 1903, 31*). TIM. 10 nihil eorum quae natura cernerentur inintellegens intelligente in toto -e praestantius (*Plato 30^b οὐδὲν... ὅλον ὅλον καλλίον*). part. 12 -um distributiones. 41 definitio -e declaratur et proprietate quadam. opt. gen. 4 *opp.* gradu. top. 39 aqua pluvia ultimo -e ea est quae..., sed propiore, in quo. *opp.* species: CIC. de orat. 1, 189 -s... id est, quod sui similis communione quadam, specie autem differentis, duas aut pluris complectitur partes, partes autem sunt, quae -bus iis, ex quibus manant, subiciuntur. PS. APVL. Ascl. 4 soliditas -s, species -is particula (*ibid.* pars est -is). CHAR. gramm. I 152, 5 -s est dictio, qua plures continentur species. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 75, 15 B. logice..., quae verborum... videtur continere... -a... et species. MART. CAP. 5, 476 -s est... ad multas species differentiasque notio pertinens. BOETH. Porph. isag. p. 26, 25 -s esse *secundum philosophos*..., quod de pluribus et differentibus specie in eo quod quid sit praedicatur, ut animal (*Porph. τὸ κατὰ πλείονων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον. cf. p. 26, 19 -s...*, cui supponitur species). herm. sec. 2, 6 p. 119, 16 CASSIOD. art. 3 p. 1169^b. VARRO ling. 10, 21 *v. p. 1900, 75.* 10, 33 huius -is verborum cuius species exposui... quidque. rust. 1, 8, 1 -s vineae... species eius. 1, 22, 5 *al.* CIC. inv. 1, 40 cum -e idem sit, fit aliud quod parte quadam et specie... differat. orat. 16 -s et speciem cuiusque rei. 117 VITR. 4 pr. 1. CELS. 5, 26, 31 -s... ductum in species. SEN. epist. 58, 8 *sq.* 58, 12 'quod est' est -s primum et antiquissimum et, ut ita dicam, generale. cetera -a quidem sunt, sed specialia. *ibid.* *opp.* singuli. 58, 13 aliud -s magis principale (*Stoicorum; sc. τὸ τί*). 58, 18. 22 COLVM. 2, 2, 5. 5, 1, 13 PLIN. nat. 14, 150. 15, 111. 21, 45 -a... in species multas sese spargentia. QVINT. inst. 1, 5, 49. 2, 17, 42. 3, 5, 15 *al.* 5, 10, 33. 55 *sqq.* 6, 3, 66 *al.* decl. 262 p. 73, 26 TAC. dial. 25. CHAR. gramm. I 153, 8 SERV. gramm. IV 484, 25 PRISC. gramm. III 135, 10. 459, 4 GRAMM. suppl. 12, 27. LABEO Vlp. dig. 50, 16, 194 IULIAN. dig. 45, 1, 54 pr. GAIVS inst. 1, 188 in quot -a hae species diducantur (*ded- cod.*). 3, 183 conceptum et oblatum *furtum* species potius actionis esse... quam -a furtorum (*cf. Kniep, Comm. in Gaium, tom. III 437*). 4, 53^a (*ibid.* generaliter... specialiter). PAVL. dig. 12, 1, 2 pr. *et saepe*. PAPIN. dig. 33, 10, 9 pr. *al.* VLP. dig. 13, 6, 1, 1. GELL. 4, 1, 9 APVL. Plat. 1, 11 mund. 22. 36 per naturas omnium speciesque et -a (PS. ARISTOT. 6 p. 400^b 35 κατὰ τὰς φύσεις... κατὰ γένη τε καὶ εἶδη). PS. APVL. Ascl. 3. 4 TERT. spect. 3 p. 5, 26. 27 *al.* nat. 1, 12 in speciem sui -is. PORPH. Hor. carm. 1, 2, 39 MAR. VICTORIN. rhet. 1, 44 p. 251, 24 defin. [*Hey*]

p. 30, 3 SCHOL. Verg. Veron. 9, 363 SERV. georg. 1, 74 al. SCHOL. Stat. Theb. 6, 326. nota AMBR. Abr. 2, 11, 81 'homo' -s est, ... 'ullus' species. RVFIN. Orig. princ. 2, 5, 4 p. 137, 26 sqq. AVG. civ. 11, 9 p. 473, 21 D. sui -is species. doct. christ. 3, 34, 47. VICTRIC. 12 Adam ex specie -s effectum. MART. CAP. 5, 557. 7, 760 BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 458, 14 al. passim. nota in Porph. comm. pr. 1, 22 p. 66, 25 sqq. tale ... cuius, cum ipsum ceteris -s sit, aliud -s invenire non possumus, quod -s primum et magis -s et generalissimum nuncupetur (magis -s: *ibid.* p. 68, 3 al.). CASSIOD. art. 3 p. 1191^E. *epitheta*: antiquissimum: v. p. 1902, 68. extremum: BOETH. Porph. isag. p. 30, 12 al. generale: v. p. 1902, 68. supra l. 8. medium: BOETH. Porph. isag. p. 32, 24 al. posterius: BOETH. Porph. isag. p. 50, 14 al. primum: v. p. 1902, 67. 1903, 8 (p. 1902, 69 principale). prius: BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 4 p. 210, 24 al. (opp. inferius). speciale: v. p. 1902, 69. *superlat.*: BOETH. Porph. isag. p. 32, 26. subalternum: BOETH. in Porph. dial. 1 p. 17^B al. supremum: BOETH. Porph. isag. p. 31, 10 al. ultimum: BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 10 p. 162, 5. cf. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 5 p. 1116^C -a ... -um. *opp. pars*: VARRO ling. 10, 22 v. p. 1900, 78. CIC. inv. 1, 6 v. p. 1898, 54. 1, 12 eadem res alii -s esse alii pars potest, eidem -s esse et pars non potest. 1, 13 al. 1, 32 -s est, quod plures partes amplectitur, ut animal pars est, quae subest -i, ut equus (*sim.* 1, 42). v. quae seq. 1, 33 sqq. 1, 91 al. 2, 38 -a ... omnia, partes -um pleraeque. 2, 110 v. p. 1898, 61. de orat. 1, 71. 108. 189 (v. p. 1902, 49). 2, 83. 166 -a et partes -bus subiectas. 2, 168. 289 al. Tusc. 4, 16. 5, 71 -a partesque virtutum. fin. 2, 26. 3, 35 Tusc. 3, 24 off. 1, 96. Tim. 16 nulla pars huiusce -is (Plato 32^d μέρος οὐδέν). orat. 45 al. 116 eius -is sive formae sive partes. part. 7 -a partium -umve partes. 9 top. 14 MANIL. 3, 163 MAR. VICTORIN. rhet. 1, 28 p. 229, 13 RHET. min. p. 595, 25 SERV. Aen. 6, 724 p. 100, 9 BOETH. herm. sec. 2, 6 p. 124, 23 al. *particula*: v. p. 1898, 75. cf. p. 1902, 53. *opp. forma* (cf. p. 1902, 44): MART. CAP. 4, 344 -s est multarum formarum per unum nomen complexio, ut 'animal'. *ibid.* nonnumquam aliquae formae ita -i subiciuntur, ut etiam ipsae aliis sub se positae -s esse possint. v. quae seq. de ceteris exemplis cf. s. forma vol. V 1075, 45. *opp. differentia*: CIC. top. 31 -s est notio ad plures differentias pertinens. v. s. differentia p. 1068, 49 sqq. adde: CASSIOD. art. 3 p. 1169^B. *opp. proprietates*: v. p. 1902, 47. *opp. singuli*: CIC. Tim. 11 sive in singulis sive in universo -e (Plato 30^c καθ' ἑν καὶ κατὰ γέννη). PS. APVL. Ascl. 35. al. -s aliter in dialectica: v. p. 1899, 63.

III iuncturae: -s (nom. acc.) cum pron. sim. extra structu-ram (cf. Wölfflin, Archiv V [1883] 388—398; C. F. W. Müller, Akkus. p. 162 sqq.): id -s (i. talis): ad casus rectos: LVCI. 408 iaciendum huc aggerem et id -s rudus. 468 lucifugus, nebulo id -s sane. 1076 ut intubus aut aliquae (Onions; -qua et codd.) id -s herba. VARRO ling. 10, 84 si est natura neque ... usus, id -s ut. CIC. Att. 13, 12, 3 aliquid id -s. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 2 Laelios ... et id -s valentis. PLIN. nat. 35, 114[?] (v. p. 1898, 21). SVET. Aug. 75 FRONTO p. 62, 22 N. v. infra l. 58. GELL. 1, 2, 4. 10, 20, 3. 10, 22, 24. 13, 21, 8 cum id -s sis, ut. APVL. apol. 9 al. (saepe) PS. APVL. herm. p. 265 al. MACR. somn. 2, 3, 10 SYMM. rel. 14, 3. AMM. 15, 5, 37 id -s parum callentes. ad casus obliquos: VARRO Men. 338 de id -s rebus. ling. 8, 17 a 'longo', 'divite', id -s aliis. 10, 79 in id -s verbis, quae. 10, 84 in faba et id -s. rust. 1, 29, 2 al. SVET. Claud. 34, 2 de fabrorum ... atque id -s numero. GELL. praef. 4 in id -s libris. 1, 15, 12 al. APVL. apol. 3 p. 384 al. TERT. idol. 11 p. 42, 7[?] CENS. 12, 2. AVSON. 140, 3 -a civium ... id -s. AMM. 16, 7, 7 AVG. civ. 12, 26 p. 551, 27 D. al. MART. CAP. 1, 41 al. BOETH. cons. 4, 1 p. 89, 28. cf. FRONTO p. 62, 22 N. Novium et Pomponium et id -s. hoc -s: RHET. Her. 4, 52, 65 sunt ... sermocinationes consequentes hoc -s: 'nam eqs.'. VARRO ling. 6, 51 eorum (verborum) hoc -s (i. talia) videntur εἶναι. nota 8, 66 in patrico casu hoc -s (sc. verba) dispariliter dicuntur Civitatum ... et Civitatum. 9, 110 hoc -s omnia. 10, 44 rust. 1, 14, 3. 1, 16, 4 in hoc -s (i. in talibus. cf. C. F. W. Müller l. l. p. 162, 1). 2, 1, 23 hoc -s rebus. 3, 16, 15[?] HOR. sat. 2, 6, 44 concedere nugas hoc -s. dub. LIV. 1, 8, 3 apparitores [et] hoc -s. SVET. gramm. 4 alia hoc -s. AVR. Fronto p. 115, 3 N. mitte mihi aliquid ... vel tuum aut Catonis ... — χερσὶν ... ἀναπαύλης — et maxime hoc -s. GRAN. LIC. p. 33, 13 F. CELS. Vlp. dig. 33, 7, 12, 31 ceteros hoc -s servos. VLP. dig. 3, 2, 4, 2 mancipia hoc -s observantia in officina. GELL. praef. 19 nullas hoc -s vigilias. 1, 15, 20 al. APVL. flor. p. 16 al. 83 in auditorio hoc -s. MIN. FEL. 19, 12. TERT. apol. 2, 7 hoc -s (sc. homines, cf. Waltzing ad l.) inquirendos non esse. 27, 7 idol. 20 p. 54, 8 al. (anim. 46 p. 377, 10 oraculis hoc -s). TER. MAVR. 930. 2710 CENS. 1, 1 SOL. 15, 7 PS. SOL. add. p. 221, 7 SYMM. epist. 1, 11, 2. AVIEN. carm. ad Flav. 26 -s hoc arbor. SCHOL. Cic. Bob. p. 178, 27 hoc -s poetas. MACR. Sat. 1, 3, 14 al. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 5 p. 1116^C COD. Iust. 2, 11 (12), 15 (a. 239). cf. TERT. idol. 12 p. 44, 5 per spectacula et hoc -s. quod -s (i. q. cuius -is, qualis; velut, ut, exempli gratia): LVCI. 144 loco mutilo: crebrae ut scintillae, in stricturis quod -s olim, ferventi ferro. 534 ibat ... aries ... iam quod -s, quantis testibus! CATO agr. 40, 3 capito ... surculum, quod -s inserere voles, eum ... praeacuito. 41, 3 surculos ... quod -s esse voles ... artito. 42 bis. 52, 2. 101. RHET. Her. 1, 9, 14

rem breviter narrare poterimus, si ... ponemus ...: quod -s si dicam eqs. (2, 26, 45 vitiosum est ... putare alteram rem vituperare, cum alteram laudes, quod -s si quaeratur eqs. supra: vitiosum est ... disputare, ut si quis ... dicat. 3, 18, 31). 2, 13, 19 lege ius est id, quod ... sanctum est, quod -s: 'ut ... eas, si ...' (*ibid.* etiam bis. 2, 13, 20). 2, 30, 48 ad superiores, quod -s ii (hi codd.) sunt, a quibus. 2, 30, 49 taetrum facinus ... esse: quod -s iniuria mulierum eqs. (3, 16, 29 simulacra rei ... quod -s equi, leones etc. [aliter 3, 22, 37 in eo -e ... quod -s]. 4, 49, 62 nisi ... exemplum, quod -s est (esset M), ... demonstrassemus). VARRO rust. 2, 10, 1 quot et quod -s sint habendi pastores. CIC. inv. 1, 25 ab aliqua re ... incipere ... ex tempore quae nata sit, quod -s strepitu. 1, 27 historia est ... quod -s: '...'. 2, 35. 67. 157 bis. 162. 165. 172. LVCR. 2, 194 nec ... ignes ... sponte sua facere id ... putandumst, quod -s ... quom ... sanguis emicat eqs. 3, 221 animam ... perparvis esse necessest seminibus nexam ... quod -s est Bacchi cum flos evanuit (3, 597). 3, 266 quod -s ... est odor eqs., sic (*sim.* 3, 276. 327. 4, 271 [279]). 3, 431 anima imaginibus fumi ... movetur, quod -s, in somnis ... ubi cernimus ... vaporem eqs. 5, 478. 608. 663. 6, 890. 1058 pondere ... stant: quod -s aurum. AVR. Fronto p. 31, 21 N. caelum modestius, quod -s Tiburtinum. GELL. 1, 15, 17 quod -s homines ... κατὰ λῶσσοι appellantur (aliter 15, 30, 2 quod -s ... ille homo est). 11, 3, 1 quod -s est praepositio 'pro'. APVL. flor. p. 64 cum ... in tertio actu, quod -s in comoedia fieri amat, ... affectus moveret. IUL. VICT. rhet. p. 448, 33 quod -s apud M. Tullium multa sunt. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 5 p. 1116^C quod -s in exemplo est ὀντότης. MACR. Sat. 7, 14, 1 quod -s ... pleraque scitamentorum cernimus. dub. trad. CIC. Scaur. 21 est ... unum maximum ... crimen ... quod -s (genus del. Gaumitz) ... consensu omnium est confirmatum. nota GELL. 9, 13, 4 quis hostis et quid -s ... Q. Claudius ... descripsit. omne -s (cf. etiam omnigenus. Wölfflin et Müller l. l. [p. 1903, 42]): CATO agr. 8, 2 sub urbe hortum omne -s, coronamenta omne -s, bulbos Megaricos eqs. ... facito ut serantur. VARRO rust. 1, 29, 1 seminaria omne -s ut serantur. 3, 6, 3 pascuntur omne -s ... frumento, maxime hordeo. CATVLL. 114, 3 aucupium (-am codd.), omne -s piscis (acc.). LVCR. 1, 1026 omne -s motus (acc.) et coetus experiundo (5, 428). 2, 759 omne -s (omnigenus codd.) ... colores. 2, 821 quae constant ex illis (primordiis), ... sunt omne -s (omnigenus codd.) perfusa coloribus in -e omni. 4, 735 omne -s (omnigenus codd.) quoniam ... simulacra feruntur. 5, 428[?] 440 tempestas ... coorta omne -s de (omnigenus e, -is e codd.) principiis. PETRON. 71, 7 omne -s ... poma ... sint circa cineres meos. SVET. Tit. 7, 3 quinque milia omne -s ferarum. AVSON. Mos. 310 omne -s volucres. ITIN. [Silv.] 25, 8 ministerium ... omne -s aureum ... profertur. CHIRON 723 exiccato vulnus aqua berbenacia omne -s. [ANTH. 34, 1 quoddam -s herb(a)e videtur legendum, quamquam refragante metro; de ae correpta cf. *ibid.* 21, 109 Carm. de acgr. Perd. 139.]

alicuius -is (exempla antiquiora et selecta. cf. etiam Wölfflin, Archiv V [1883] 389): eius -is: RHET. Her. 3, 23, 39 quae eius -is erunt. VARRO ling. 8, 58. rust. 1, 4, 5 cetera ... eius -is diligentia. 1, 8, 4. 1, 9, 1. 2, 11, 12. 3, 5, 3 frg. Non. p. 334, 31 CIC. inv. 2, 52 de orat. 1, 165. 210. 2, 106 fin. 3, 58 al. epist. 13, 6, 3 CAES. Gall. 5, 2, 2 al. NEP. Hann. 5, 2 ALF. dig. 19, 2, 31 al. LABEO dig. 49, 15, 30 eqs. nota PAVL. FEST. p. 134 aut coci aut nautae aut eius -is. -is eius: LIV. 27, 16, 8 PLIN. nat. 9, 83. 11, 172. huius -is: VARRO ling. 6, 97 multas origines ... huius -is. 8, 55 huiusce. 8, 78 rust. 1, 57, 2 CIC. inv. 2, 65 Verr. II 4, 115 Caecin. 40 Rab. Post. 8 Phil. 10, 6. 11, 14 hanc et huius -is copiam. de orat. 2, 129 al. epist. 13, 27, 1 al. CAES. Gall. 4, 24, 4 al. LIV. 4, 36, 1 al. etc. istius -is: CIC. fin. 2, 23 al. ad Q. fr. 2, 8, 1 al. illius -is: AVG. civ. 14, 9 p. 24, 18 D. cuius -is: CIC. Sull. 42 al. ad Q. fr. 1, 1, 25 part. 64 al. CAES. Gall. 5, 2, 2 NEP. Milt. 1, 2 LIV. 21, 46, 3 PLIN. epist. 3, 2, 6 APVL. Socr. p. 150. omnis -is (cf. Wölfflin l. c. p. 395): CIC. dom. 75[?] CAES. Gall. 7, 41, 3[?] (v. app. crit.). LIV. 21, 12, 8 al. perioch. 115 p. 109, 23 VELL. 1, 8, 2 VAL. MAX. 1, 7 ext. 4[?] 4, 6 ext. 1. 6, 2, 4 SEN. apocol. 12, 1 benef. 4, 5, 2 nat. 1, 1, 7 (*ibid.* varius). epist. 2, 2 CVRT. 10, 1, 24 COLVM. 11, 2, 28 al. ASCON. p. 11, 16 St. PETRON. 60, 4 PLIN. nat. 6, 205 al. QVINT. inst. 10, 2, 27 SVET. Cal. 42 al. AT. PHILOL. Suet. gramm. 10 ALF. dig. 32, 60, 2 VENVL. dig. 42, 8, 25, 6 VLP. dig. 32, 70, 13 TERT. idol. 3 p. 32, 19 SPART. Hadr. 19, 6 IVST. 11, 7, 5 AMM. 21, 10, 1 al. VVLG. II Macc. 5, 3 omnis -is loricarum splendorem (παρατοίους θωρακισμούς). CORP. IX 4680. omnium -um: SALL. Iug. 21, 3 LIV. 37, 40, 11 COLVM. arb. 25, 2. 5, 10, 21 PLIN. nat. 5, 6. 10, 122. 141 al. QVINT. inst. 9, 4, 52 APVL. apol. 32 SCHOL. Cic. Gron. B p. 341, 16. universi -is: VVLG. II par. 32, 5. cuncti -is: VVLG. eccles. 2, 5. cuiusque -is (Wölfflin l. l. p. 396): VARRO ling. 6, 64 (v. p. 1897, 39). al. CIC. de orat. 1, 151 al. CAES. Gall. 5, 12, 5 al. BELL. Afr. 20, 1 al. SALL. Catil. 24, 3 al. NEP. Ages. 8, 3 LIV. 28, 45, 16 COLVM. 3, 21, 1 QVINT. inst. 1, 3, 11 TAC. ann. 13, 38 SVET. Nero 11 LEX de vill. Mag. col. (Corp. VIII 25902) 1, 24. 4, 26[?] cuiusquemodi -is: BELL. Afr. 19, 3. 23, 1 al. (cf. SALL. Catil. 39, 6 cuiusque modi -s hominum). cuius vellet -is: PAVL. dig. 33, 6, 4. cuiuslibet: POMPON. dig. 8, 3, 15 COD. Iust. 6, 21, 15 pr. (a. 334). cuiuscumque: VITR. 1, 1, 1 PLIN. nat. 8, 213 Exc. Apic. 8 (154)

p. 79, 8 AVG. civ. 5, 11 p. 210, 24 D. COD. Iust. 4, 41, 2 (ca. a. 450). nullius -is: AVG. civ. 14, 9 p. 24, 31 D. unius: VARRO ling. 9, 47 Cic. Cael. 17 VITR. 7, 13, 1. plurium -um: IAVOL. dig. 33, 10, 10. multorum: PLIN. nat. 36, 162. sui -is: LIV. 40, 32, 4 VITR. 4, 3, 9. 7, 3, 7 SEN. contr. 9, 2, 28 TERT. anim. 9 p. 309, 25 resurr. 7 p. 35, 6 carn. 11 p. 446 PALLAD. 1, 28, 3 AVG. civ. 14, 1 p. 4, 3 D. al. eiusdem -is: RHET. Her. 4, 40, 53 VARRO ling. 10, 8 al. rust. 3, 17, 4 Cic. inv. 2, 47 de orat. 2, 118 rep. 1, 53 fin. 5, 65 al. 5, 18 viris, pulchritudinem, cetera -is eiusdem. nat. deor. 1, 28 al. Tim. 27 quid sit eiusdem -is (Plato 37^a ταύτων). top. 48 cetera -is eiusdem. LVCR. 4, 819 CAES. Gall. 5, 18, 3 al. BELL. Afr. 18, 1 NEP. Dat. 8, 2 ALF. dig. 19, 2, 31 LIV. 26, 19, 9 VITR. saepe. PAVL. FEST. p. 131 SEN. contr. 7, 5, 9 etc. alterius: Cic. de orat. 2, 120 Tim. 28 LIV. 36, 40, 11 al. GAIUS inst. 1, 194 al. (aliorum -um: SVET. Cal. 54). utriusque: VARRO ling. 8, 12 al. TERT. spect. 6 al. diversi -is: VVLG. exod. 8, 21 AVG. civ. 19, 7 p. 366, 13 D. SVLP. Sev. chron. 1, 3, 2. varii -is: SVET. Iul. 39, 1 al. CORP. VIII 7969. novi -is: CAES. civ. 1, 85, 8 SEN. contr. 10, 2, 10 SVET. Aug. 26 al. FLOR. epit. 3, 21, 25. peioris -is: AVG. civ. 19, 7 p. 366, 28 D.

aliquo -e (i. modo. circumscribit saepe adverbium, ita ut ex gr. hoc -e sit i. q. ita): hoc -e: RHET. Her. 4, 15, 21 hoc -e si distinguamus orationem. VARRO ling. 10, 16 SEN. contr. 1, 8, 11 al. COLVM. arb. 26, 9 PLIN. nat. 28, 230 PAVL. dig. 11, 1, 20 pr. APVL. Plat. 2, 14 SPART. Sept. Sev. 11, 3 PALLAD. 1, 3 al. CLAVD. DON. Aen. 1, 45 p. 20, 29 al. AVSON. 44, 3 AMM. 26, 3, 5 al. VEG. mil. 1, 11 al. AVG. c. Fort. 22 p. 106, 23 hoc -e, quem ad modum. PHYSIOGN. 9 EVAGR. alterc. p. 17, 8 AVELL. p. 61, 1 EPIST. pontif. 212 Hil. coll. Antiar. A VII 5, 1. eo -e: Cic. Brut. 202 PLIN. nat. 7, 14 GAIUS inst. 2, 202 IAVOL. dig. 41, 3, 19 al. SPART. Hel. 2, 2 (ibid. eo modo). Carac. 7, 5 et al. SCRIPT. hist. Aug. PALLAD. 7, 11 eo -e et more. LVCIF. Athan. 1, 34 p. 126, 25. eodem -e: LIV. 39, 9, 5 SEN. epist. 86, 19 SCRIB. LARG. 122. 150? Ps. AVG. quaest. test. I 56, 3 al. COD. Theod. 5, 1, 1 lin. 13 (a. 321?). non eodem -e: APVL. mund. 28 (Ps. ARISTOT. 6 p. 398^b 29 κατὰ τὸ ἴδιον). quo -e: VARRO rust. 1, 38, 1 quae loca... stercoranda... et qui et quo -e... facias. 3, 4, 2 ornithones fructus causa, quo -e macellarii... in urbe... habent loca clausa. Cic. top. 37. cf. Verr. II 3, 224 LVCR. 3, 296. 4, 855. 5, 59 SEN. benef. 2, 10, 2 al. PETRON. 26, 8 PLIN. nat. 14, 78. 15, 63. 66 al. Ps. QUINT. decl. 11, 3 -e, quo. SCAVR. gramm. I 210, 20 GAIUS inst. 2, 197 al. POMPON. dig. 40, 7, 29, 1 MIN. FEL. 13, 3. TERT. nat. 1, 15 p. 85, 16 si quo -e. TREB. Gall. 15, 2. LVCIF. moriend. 3 p. 289, 12 quo -e... eo... modo. Athan. 1, 2 p. 68, 13 al. 2, 26 (syn. quomodo). cf. Archiv 3, 1886, 22. CASSIAN. conl. 1, 20, 3 ENNOD. epist. 8, 1, 7 p. 200, 26 COD. Iust. 8, 50, 17, 1 (a. 294). isto -e: QUINT. decl. 347 p. 367, 14 LVCIF. Athan. 2, 24 p. 191, 32. tali: LVCIF. moriend. 11 p. 307, 20. omni -e: SEN. contr. 9, 2, 12 SEN. benef. 2, 7, 3 FRONTIN. aq. 31 FLOR. epit. 1, 13, 4 LABEO IAVOL. dig. 41, 1, 26 TERT. resurr. 42 p. 87, 22 (ibid. omni sensu). al. CAPITOL. Aur. 13, 1 PALLAD. 3, 25, 8 al. DICT. 2, 9 (ibid. omni modo). MAR. VICTORIN. in Gal. p. 1190^b al. AMBR. in psalm. 7, 7 p. 131, 10 VVLG. II Macc. 3, 13 (πάντως). RVFIN. Adamant. 4, 5 al. (πάντως). Ps. AVG. quaest. test. I 59, 5 al. AVELL. p. 66, 20 COD. Iust. 11, 62, 6, 1 EVGRAPH. Ter. Eun. 1077. quocumque: PLIN. nat. 18, 73 COD. Theod. 7, 12, 1 (a. 323). quolibet: FIRM. math. 5, 3, 16 COD. Iust. 1, 5, 4, 5 al. 9, 16, 8 (a. 385) quolibet alio. quoquo: SCAEV. dig. 40, 5, 41, 11 HIL. myst. 1, 25. ne quo non: SVET. Vesp. 2, 3. quoque: CYPR. epist. 20, 3 p. 528, 19 (quoquo un. cod.). aliquo: FLOR. epit. 2, 8, 9. ullo: AMM. 18, 2, 13 COD. Theod. 2, 15, 1 al. nullo -e: SEN. epist. 30, 4. 57, 8 al. PETRON. 14, 7 FIRM. err. 7, 4 EPIST. syn. Sardin. (Hil. coll. antiar. A IV 1) 3, 4 AMM. 27, 10, 4 al. RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 112, 15 al. Ps. AVG. quaest. test. I 75, 1 al. MART. CAP. 9, 945 nullo -e aut lege. AVELL. p. 20, 13 MAR. MERC. Cyr. apol. p. 139, 8 S. (gr. Mansi 5, 73^d κατ' οὐδένα τρόπον). -e quodam (i. quodammodo): SCRIB. LARG. praef. p. 3, 26. 22. 84. 171 PLIN. nat. 10, 68 Ps. QUINT. decl. 3, 6 p. 46, 21 FLOR. epit. 2, 2, 35 IAVOL. dig. 41, 2, 51 al. RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 12, 5 (supra: quodammodo). nota IULIAN. dig. 41, 4, 10 -e (delend. cens. Momms.) quodammodo. alio -e: VITR. 7 pr. 10 SEN. contr. 2, 6, 5 CELS. 1, 8, 1 p. 24, 17 D. dig. 29, 7, 18 COLVM. 11, 2, 19 al. PETRON. 109, 2 PLIN. nat. 28, 104 QUINT. decl. 350 p. 377, 27 al. PAVL. dig. 8, 4, 18 (v. adnot.). 15, 1, 47, 1. alio quo: CORP. VI 8456. 20989. uno -e: Cic. Verr. II 2, 149 uno -e... circumscribere... -s hoc aratorum. SEN. dial. 8, 5, 3 al. PLIN. nat. 9, 180 al. TERT. orat. 2 (v. p. 1899, 65). PALLAD. 11, 18, 1. non uno: QUINT. decl. 308 p. 211, 6 COMM. instr. 2, 11, 1. utroque -e: PLIN. nat. 21, 61 VLP. dig. 29, 1, 3 PALLAD. 12, 7, 22. al. duplici -e: Ps. AVG. quaest. test. I 14, 2 al. triplici -e: AMBROSIAS. in Rom. 8, 4. multiplici -e: FIRM. math. 4, 7, 3 al. toto -e (-e toto): Cic. Brut. 64. 126 239 orat. 72. dissimili -e: Cic. de orat. 3, 25. simili: COLVM. 4, 3, 2. diverso: SEN. contr. 7, 2, 11 SVET. Aug. 86 al. vario: VOPISC. Prob. 13, 2 FIRM. math. 3, 4, 28. pari -e: HEGES. 3, 2 l. 22 EVAGR. alterc. p. 11, 6. varia: Cic. Att. 2, 20, 4 novo quodam -e in summam gloriam venit. SEN. contr. 2, 6, 8 sano -e. 7, 5, 15 mimico. PLIN. nat. 8, 26 tutiore. Ps. QUINT. decl. 10, 1 noto... publico. VLP. dig. 48, 5, 30 (29), 4 meretricio quodam -e. MOD. dig. 33, 2, 16 licito. COD. Theod. 2, 16, 2 pr. certo.

CASSIAN. c. Nest. 1, 5, 6 conflatili quodammodo -e (cf. p. 1905, 66). CLAVD. DON. Aen. 3, 594 honesto. aliter Cic. Balb. 33 sanctiones sacrandae sunt aut -e ipso (i. generatim?) aut obtestatione. c. gen. (i. q. 'ritu' sim.): LIV. 21, 11, 8 structurae antiquae -e. PLIN. nat. 8, 221 irenaceorum -e pungentibus pilis. sim. COD. Iust. 5, 35, 2, 3 (a. 390) cum tutor... suspecti -e (i. ut suspectus?) submoveatur. plur. -bus: dissimilibus: Cic. inv. 2, 64 (cf. MAR. VICTORIN. rhet. in h. l. p. 279, 27). variis: VITR. 10, 4, 1 SEN. contr. 1, 7, 8 SEN. epist. 77, 13 al. diversis: COD. Iust. 11, 62, 4. aliis: CELS. 1, 7. multis: dub. SEN. epist. 95, 29 (remediis con.). CHAR. gramm. I 289, 6 PAVL. dig. 39, 6, 35, 4 CLAVD. DON. Aen. 7, 535 p. 81, 9. duobus, tribus sim.: PLIN. nat. 9, 94 QUINT. inst. 7, 3, 23. 7, 6, 5. 8, 3, 58 decl. 347 p. 367, 6 FRONTIN. aq. 27 PALLAD. 2, 10, 1 APIC. 8, 372. pluribus: PLIN. nat. 17, 58 QUINT. inst. 1, 11, 10. compluribus: HERM. Pal. sim. 8, 8, 4 infitantes (ἀρνησάμενοι ποικίλαις ἀρνήσεσι). quibus: PLIN. nat. 1, 14, 24 QUINT. inst. 8 pr. 11 CASSIAN. inst. 10, 3 tit. his: CLAVD. DON. Aen. 1, 745 p. 143, 27 al. PALLAD. 4, 10, 34 per -a multa (ibid. hoc -e).

in -e aliquo: esse: VARRO frg. Non. p. 56, 27 Cic. inv. 2, 4. 30. 150 al. Verr. II 1, 110 al. Planc. 45 de orat. 2, 278 LVCR. 2, 535. 537. 4, 185 al. PAVL. FEST. p. 165 al. PLIN. nat. 16, 209 al. versari: Cic. Verr. II 3, 100 al. fit aliquid: Cic. de orat. 1, 97. 179. Caecin. 52 in omni -e (Placc. 13 dom. 116 de orat. 1, 15 al. rep. 2, 35 al. LVCR. 2, 821). de orat. 2, 245 in ipso -e. Verr. II 1, 86 in suo -e (v. p. 1898, 64. adde PLIN. epist. 4, 14, 7 PAVL. dig. 12, 1, 2, 1). COD. Iust. 9, 31, 1, 2 [a. 378] quo in -e. CATVLL. 68, 52 LVCR. 2, 447. nota COD. Iust. 3, 43, 1, 1 nulli liceat... ludere neque in specie neque in -e. per -a digerere: PLIN. nat. 28, 65. cetera de -e hoc (horum): LVCR. 2, 104. 3, 481. 744 al. HOR. sat. 1, 1, 13.

hypallagae et alia discinctioris sermonis propria (cf. Löfst. ad Per. Aeth. p. 293 sq.): epitheton ad -s aptius pertinens trahitur ad gen. attrib.: Cic. Caecin. 20 hoc novae litis -s. leg. agr. 2, 70 quasi de... sentina ac non de optimorum civium -e loqueretur. rep. 2, 51 -s eius hominis (= id -s hominis?). epist. 5, 20, 7 -s... horum beneficiorum. 7, 23, 2 -s... signorum omnium. CVRT. 5, 1, 35 amoenitatem naturae -e huius operis imitari. PETRON. 69, 8 omnium -a avium. PLIN. nat. 11, 137 in equis et omnium (omni Mayhoff) iumentorum -e (-a cod.). 18, 117. 24, 78. 27, 96. 28, 84? 30, 81 (cf. Mayhoff, vol. IV p. 483 ad 24, 78). SVET. Claud. 46 ex omnium magistratuum -e. Vitell. 10, 2 variarum coronarum -e. AVR. Fronto p. 47, 18 N. pro -e cuiusque voti. APVL. Plat. 1, 11 mortale -s corporum. ARNOB. nat. 1, 59 p. 39, 24 quorundam fructuum -a. 7, 3 p. 239, 14 (v. Löfstedt, Arnobiana p. 59). EVTR. 7, 21, 1 v. infra l. 61. SCHOL. Cic. Gron. p. 282, 13 St. -a dicit omnium (vitiatorum). CHIRON 631 eius -s vermiginis (v. adnot. crit. et Ahlquist, Studien p. 28. 41). PHILAGR. med. 1 p. 74 omnium aegritudinum -a. COD. Iust. 8, 45, 2 (a. 240) -s eius modi contractus... non adstringit. 9, 49, 7, 1 quarum artium -bus. VICT. VIT. 3, 27 excruciet me -bus omnium tormentorum. PASS. Mar. Iac. 11 v. infra l. 68. ORIBAS. syn. 4, 13 omnium... avium -s. eup. 2 pr. diversarum -a herbarum. VEREC. in cant. 2, 32 diversarum -a vinearum. permutatio gen. attrib. et subst. regentis (-s): BELL. Alex. 28, 3 variis -um munitionibus tegebatur locus. Ov. ars 3, 693 tot -um frondes. cf. Löfstedt, Beiträge p. 105.

structurae ad sensum, sim.: ENN. ann. 148 (v. p. 1891, 48). TER. Andr. 629 (v. p. 1895, 84). Eun. 248 (v. p. 1896, 1). VARRO ling. 6, 51 et 8, 66 (v. p. 1903, 61. 62). PLIN. nat. 35, 114 (v. p. 1898, 21). TERT. apol. 2, 7 (v. p. 1903, 72). GELL. 11, 18, 16 veteres Aegyptios, quod -s hominum constat... sollertes extitisse. AVIEN. Arat. 325 (v. p. 1893, 29).

locutionis abundantiae: -s alicuius rei circumscribere videtur vel ipsam rem vel aliquid huius rei simile: EVTR. 7, 21, 1 vir omnium virtutum -e mirabilis (ταῖς ἀρεταῖς ἀπάσαις). DICT. 1, 20 Nestor... persuadendi -e, in quo... iucundus... erat... prohibuit. VVLG. I Cor. 12, 10 discretio spirituum... -a linguarum... interpretatio sermonum (γένη γλωσσῶν). sim. 12, 28, sed 14, 10 tam multa... -a linguarum (ποσάυτα... γένη φωνῶν). TYCON. 3 p. 30, 16 Ismahel -e ludendi persecutorem dixit. AVELL. p. 9, 18 per exilia, per -a suppliciorum, per atrocitatem mortis. PASS. Mar. Iac. 11 p. 61, 2 nec deerat utriusque sacramenti -s (an i. q. quasi sacramentum quoddam?). CORP. VIII 14 (= 22673) puero... exhibenti (sic) voluptatum -a. VEN. FORT. vita Germ. 70, 186 nulla morborum -bus defuit medicina. CORP. VI 1751 (a. 371) ob insignia erga se remediorum -a. cf. NEP. Ages. 3, 3 in exercitationum -bus. pro abundanter dictis accipias etiam: -s eiusmodi: Cic. Manil. 6 NEP. Ages. 8, 4. huiusmodi: VARRO ling. 8, 47. cuiusquemodi: v. p. 1904, 81. istiusmodi: HIER. epist. 60, 12, 1.

syn. opp. v. supra. adde SYNON. Cic. Char. gramm. p. 422, 19 B. (v. s. gens p. 1844, 82).

de differentia inter gens et -s v. p. 1843, 26 sqq., inter familia et -s DON. Ter. Ad. 297.

derivata: generare (PRISC. gramm. II 274, 20), generatim, generalis, generosus.

composita: bigener, congener 1, cf. degener. omnigenus et permulta huiusmodi composita (cf. Gradenwitz, Laterculi p. 507 quinque- [Hej])

genus — origenus. caeligenus — aquigenus. saxigenus tergenus). multigeneris (-us).

2. genus v. s. genu p. 1875, 27.

geōdes, -is adi. subst. γεώδης. nom. -is l. 5. terrena i. solida potestate. ORIBAS. eup. 2, 1 B 2 balaustion... pacimeris et -is est. B 3 -em substantiam possident. C 20 coriandrum... habens... -es... non modice (opp. aquosa virtute). subst.: lapidis genus: PLIN. nat. 1, 36, 32 -es, medicinae ex eo III. 36, 140 -en ex argumento appellant, quoniam complexus est terram.

geōgraphia, -ae f., γεωγραφία. de notione cf. Norden, German. Urgeschichte p. 10, 4 et 13, 1; PWK. suppl. IV p. 521 sq.; Daremberg-Saglio s. v. i. q. terrarum descriptio: CIC. Att. 2, 4, 3 de -a dabo operam ut tibi satis faciam... curabo, ut huius peregrinationis aliquod tibi opus exstet. 2, 7, 1 de -a etiam atque etiam deliberrabimus. AMM. 22, 8, 10 -ae totius (i. omnium geographorum) ad-sensione.

geōgraphicus, -a, -um, γεωγραφικός. ad geographiam pertinens: AMM. 23, 6, 13 ut... -i stili formarunt. 31, 2, 12 -a perplexitate monstrata. MART. CAP. 6, 609 opinionem Ptolemaei in -o opere memoratam.

geōgraphus, -ī m., γεωγράφος. qui terras describit: AMM. 22, 15, 4 fabulantes poetae variantesque -ī (-grati V).

geōmantia, -ae f. ab geomantis. i. q. divinatio ex terra: GLOSS. III 513, 10 -a qui de terra divinant. ISID. orig. 8, 9, 13 Varro dicit divinationis quattuor esse genera: terram... hinc -am... dictam.

geōmantis, -is m. ab γῆ et μάντις (in litt. gr. non extat). i. q. divinator ex terra. SERV. auct. Aen. 3, 359 Varro quattuor genera divinationum dicit: terram, aerem, aquam, ignem: geomantis, aeromantis, pyromantis, hydromantis.

geōmeter, geōmetra v. geometres.

geōmetrēs, -ae m., γεωμέτρης. latine vertere abnuvit QVINT. inst. 2, 14, 4: certe et philosophos et musicos et -as dicam nec vim adferam nominibus his indecora in Latinum sermonem mutatione. geōmetres aut geōmetres (cf. p. 1909, 74): IVV. 3, 76 grammaticus rhetor geōmetres pictor aliptes. SIDON. epist. 4, 11, 6 vers. 9 tractator, geōmetra musicusque. de orthographia: geum-scribunt: GLOSS. (v. p. 1907, 46, 56) NOT. Tir. (v. p. 1907, 60) ORIBAS. (v. p. 1907, 62). gerometa: v. p. 1908, 58. de declinatione formarum in -es et -a: nom. -es optimi stili est; legitur CIC. ac. 2, 22 fat. 15 SEN. epist. 88, 10, 26. 27 QVINT. inst. 1, 10, 6 IVV. 3, 76 ARNOB. nat. 2, 19 RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 14, 8 p. 127, 3 Orig. princ. 1, 4, 1 p. 63, 20 AVG. soliloq. 1, 5, 11 MART. CAP. 3, 230 GLOSS. III 513, 11. in lapide: INSCR. Notiz. degli scavi 1922 p. 412, 14, v. p. 1908, 59. nom. -a exhibent: PS. AVR. VICT. epit. 14, 2 AMBR. hex. 5, 10, 26 SIDON. (cf. l. 36). CASSIOD. GLOSS. CORP. III 6041 GLOSS. IV 597, 28 (geometra). gen. sing. deest in schedis. dat. -ae: QVINT. inst. 1, 12, 18 (incertum 1, 12, 6, ubi codd. -e aut -i). EDICT. imp. Diocl. 7, 70. acc. -en: VAL. MAX. 8, 12 ext. 1 QVINT. inst. 1, 10, 4. -am: AMBR. hex. 5, 10, 26 SCHOL. Hor. carm. 1, 28, 2 CASSIOD. abl. -a: CAPITOL. Aur. 2, 2 CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 108, 8. nom. plur. -ae: passim. gen. -arum: COLVM. 1 praef. 5, 5, 1, 4. acc. -as: passim. dat. et abl. -is: VITR. 1, 1, 16 SEN. nat. 1, 4, 1 epist. 88, 42 QVINT. inst. 1, 10, 18, 40. forma geometer apud BOETH. occurrit, velut anal. pr. 1, 39 top. Arist. 1, 8 in Porph. comm. pr. 2, 8 p. 98, 25. inde acc. sing. -em: in Porph. comm. sec. 4, 15 p. 275, 6. geometer: GLOSS. V 205, 16. abl. -e: PS. BOETH. geometr. p. 414, 17. nom. plur. -es: BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 8 p. 99, 1 (-i K) PS. BOETH. geometr. p. 399, 9. gen. plur. -um: PS. BOETH. geometr. p. 373, 21. acc. plur. -es: VIRG. gramm. epit. 4 p. 22 H. geometrum: NOT. Tir. 90, 54. an corrupte?: ORIBAS. syn. 5, 21 infantes... ad grammaticus oportet tradere et geometricas (γεωμέτρως). de significatione: SEN. epist. 88, 10 metiri me -es docet, latifundia... numerare docet me (arithmetica add. s). ibid. 26 naturalium numeros mensurasque -es persequitur et supputat. COLVM. 5, 1, 4 praecepta mensurarum -arum magis esse quam rusticorum. SCHOL. Hor. carm. 1, 28, 2 mensorem: -am. GLOSS. -es terrae mensurator. -a γεωμέτρης, terrae mensor. subpulanti arte peritus. qui docet mensuras terrae. geometer mensor agri. -am medicum facit VIRG. gramm. epit. 4 p. 22 H.: geometrica est ars disciplinata, quae omnium herbarum graminumque experimentum enuntiat: unde et medicos hac fretos -es vocamus id est expertos herbarum. legitur inde a VARR. et CIC. versibus adaptatur bis (IVV. SIDON. v. l. 35, 36).

i. q. vir geometriae peritus, geometriae praeceptor, praevalente scientiae ac doctrinae notione: VARRO rust. 3, 16, 5 -ae hexagonon fieri... ostendunt eqs. CIC. ac. 2, 22 quo modo... -es cernere ea potest, quae... nulla sunt? 2, 116 -ae provideant, qui se profitentur non persuadere, sed cogere (SEN. nat. 1, 4, 1 rationes, quae non persuadent, sed cogunt, a -is adferuntur). Tusc. 5, 18 -ae cum aliquid docere volunt. fat. 15 -es non ita dicet... sed potius eqs. off. 3, 33 -ae solent non omnia docere, sed postulare, ut quaedam sibi concedantur. VAL. MAX. 8, 12 ext. 1 Plato conductores... ad Eucliden -en ire iussit (CASSIOD. var. 7, 5, 3 -am legas Euclidem). SEN. nat. 1, 5, 13 -ae... argumentis nihil dubii relinquentibus docent... esse.

epist. 88, 27 illud tibi -es potest dicere. PLIN. nat. 2, 248 nec de-fuere -ae, qui interpretarentur eqs. QVINT. inst. 1, 10, 40 reprehensi... a -is sunt historici. 5, 10, 7 apud -as γεωμετρικὰ ἀποδείξεις dicuntur evidentes probationes. GELL. 1, 20 tit. quid -ae dicant ἐπι-πεδον etc. 1, 20, 1 figurarum, quae σχήματα -ae appellant. APVL. Socr. 8 p. 139 ut -ae autumant. CENS. 10, 2 ipsis... sonis motuum modum mensuramque invenere -ae magis quam musici. 10, 7 Pythagoras -aeque. CAPITOL. Aur. 2, 2 usus est magistro... musico Androne eodemque -a. CHALC. comm. 32 quod nullas partes habet... -ae notam adpellant. AMM. 22, 15, 29 quae figura apud -as ideo sic appellatur, quod... SERV. ecl. 3, 41 'radio' id est virga philosophorum, qua -ae lineas indicant. georg. 1, 48. Aen. 6, 532 secundum chorographos et -as. AMBR. hex. 5, 10, 26 quis -a his divisit habitacula...? sed -am audivimus, thalassometram nunquam audivimus. 6, 2, 7 terrae mensura circuitus, quam -ae centum octoginta milibus stadiorum aestimaverunt (ISID. nat. 48, 3). HIER. in Ezech. 4, 1—2 p. 37 in abaci pulvere solent -ae γεωμῶδες id est lineas radiosque describere. RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 14, 8 neque... si quis unam γεωμῆν sciat, -es continuo iudicandus est. Orig. in gen. 2, 2 p. 29, 6 B. apud -as. AVG. civ. 13, 17 p. 578, 17 D. ab intimo terrae medio, quod -ae centron vocant. soliloq. 1, 5, 11 nullus autem -es deum se docere professus est. MART. CAP. 3, 230 miscet etiam utrumque -es, quippe formas theorematum cum rationibus certis efficit et cognoscit. CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 108, 8 a te scilicet novo -a. CASSIOD. art. 6 p. 1212^p Iovem suum in operibus propriis -am fuisse testantur. ibid. -a etenim, si fas est dicere, sancta divinitas est, quando creaturae... species... concedit... cursus stellarum... distribuit. 6 p. 1213^p. saepe geometres componitur cum aliarum artium peritis: VARRO ling. 10, 42 hoc poetae genere... utuntur multum, hoc acutissime -ae, hoc... grammatici. CIC. de orat. 3, 58 totos se alii ad poetas, alii ad -as, alii ad musicos contulerunt. fin. 3, 4 -ae... et musici, grammatici etiam more quodam loquuntur suo. fat. 15 quaerō, ... cur idem medici, cur -ae, cur reliqui facere non possint. VITR. 1, 1, 16 (loc. corr.) app. astrologi et musici. SEN. epist. 88, 42 invidere grammaticis, invidere -is. COLVM. 1 praef. 5 scholas rhetorum et, ut dixi, -arum musicorumque. QVINT. inst. 1, 10, 4 qui neque -en audierint nec musicos. 1, 10, 6 oratorem... non -es faciet aut musicus quaeque his alia subiungam. 1, 10, 18 psaltis se et -is multa dicit dedisse. 1, 12, 6 et 18. 12, 11, 20 -ae... et grammatici ceterarumque artium professores. IVV. 3, 76 (cf. p. 1907, 35). SPART. Hadr. 16, 10. ARNOB. nat. 2, 19 quovisquisque est musicus dialecticus et -es? PS. AVR. VICT. 14, 2 RVFIN. Orig. princ. 1, 4, 1 p. 63, 20 SIDON. epist. 4, 11, 6 vers. 9 (cf. p. 1907, 36). epist. (carm. 22) 2 -as, arithmeticos et astrologos. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 8 p. 98, 25. ibid. p. 99, 1 comm. sec. 4, 15 p. 275, 6. condicio ac professio indicatur: SCAEV. dig. 27, 1, 22 -ae a tutelis non vacant (FRG. Vat. 150). VLP. dig. 50, 13, 1 inter praeceptores studiorum liberalium rhetores continebuntur, grammatici, -ae. EDICT. imp. Diocl. 7, 70 <g>rammatico Graeco sibe (sic) Latino et -ae in singulis discipulis menstruos X ducentos. COD. Theod. 13, 4, 3 (= COD. Iust. 10, 66, 2 a. 344) mechanicos et -as et architectos, qui divisiones partium omnium incisionesque servant mensuris et institutis operam fabricationi stringunt, ... in par studium docendi adque discendi... perperillimus (cf. Daremberg-Saglio II 2 p. 1543). FIRM. math. 3, 7, 1 Mercurius in parte horoscopi partiliter constitutus... facit philosophos, grammaticae artis magistros aut -as. similiter ibid. 9 et 25. 8, 25, 7 -ae oligochronii. CASSIOD. art. 3 p. 1199^a studium ut -a. CORP. III 6041 L. Varronius Rufus -a fecit. V 8319 Epaphroditio geometrae (sic). INSCR. Notiz. degli scavi 1922 p. 412 n. 14 (Romae) Sex. Appuleius Archimedes -es.

geōmetria, -ae f., γεωμετρία. acc. plur. -as PETRON. 58, 16.

vox geometria in linguam latinam recepta: CIC. fin. 3, 5 quamquam ea verba, quibus instituto veterum utimur pro latinis, ut ipsa philosophia, ut rhetorica, dialectica, grammatica, -a, musica, quamquam latine ea dici poterant, tamen, quoniam usu percepta sunt, nostra ducamus. CASSIOD. art. 6 p. 1213^a -a latine dicitur terrae dimensio. ibidem Varronis sententia de causa huius nominis explicatur. GLOSS. terrae mensura, mensura terrae. legitur inde a CIC. cf. geometrica f. subst. p. 1910, 51 sq.

definitiones: BOETH. arithm. 1, 1 p. 9, 4 immobilis... magnitudinis -a notitiam pollicetur. p. 12, 1 mobilium astronomia, immobilium -a doctrina est. mus. 2, 3 p. 229, 5. CASSIOD. art. 3 p. 1203^c -a est disciplina magnitudinis immobilis et formarum (item 6 p. 1213^c). 6 p. 1212^p ad -am veniamus, quae est disciplina contemplativa formarum, documentum etiam visuale philosophorum. loci de partibus finibus argumentis -ae: CIC. de orat. 1, 187 omnia fere, quae sunt conclusa nunc artibus, dispersa et dissipata quondam fuerunt; ut... in -a liniamenta formae intervalla magnitudines. VITR. 1, 1, 4 circini tradit usum... normarumque et librationum et linearum directiones. QVINT. inst. 1, 10, 35 cum sit -a divisa in numeros atque formas. 2, 21, 19 orator circa mensuras et numeros non versabitur? dicamus has -ae esse partes. SERV. ecl. 3, 41 adhibiti sunt philosophi, qui lineis diviserunt agros. <inde (a quo Niedermann)> -a dicitur, cum non tantum terrae, sed et maris et caeli et aeris spatia

[Krohn.]

metiri consueverit. HIER. in Ezech. 4, 1—2 p. 37 exploratores... qui terram describerent, quae proprie vocatur -a. *sim.* 43, 10 p. 524. MART. CAP. 7, 746 -ae nota linea figura soliditas *finis vel limites sunt*. CASSIOD. art. 6 p. 1213^c -a dividitur in planum, in magnitudinem numerabilem, in magnitudinem rationalem et irrationalem, in figuras solidas. ISID. diff. 2, 151 -a est disciplina magnitudinis et figurarum notis lineamentisque propriis distincta vel formis. dicta autem -a a dimensione terrae, per quam uniuscuiusque termini delineari solent. *pars physicae*: ISID. diff. 2, 150 ad physicam pertinere aiunt disciplinas septem, quarum prima est arithmetica, secunda -a. *partes geometriae*: VITR. 1, 1, 4 -am dicit praesidia praestare architecturae per optice... per arithmetice. GELL. 16, 18, 1 pars quaedam -ae *ὀπτική* appellatur, ... pars altera... *ναυτική* vocatur. *inter artes ingenuas vel liberales habetur*: CIC. de orat. 3, 127 has artis, quibus liberales doctrinae atque ingenuae continerentur, -am musicam litterarum cognitionem et poetarum. TAC. dial. 30 non -ae, non musicae, non grammaticae, non denique ullius ingenuae artis scientiam ei (*Bruto*) defuisse. *comprehendit totam illam disciplinam quae pertinet ad numeros et artem computandi, metiendi*: CIC. de orat. 1, 217 ne philosophi quidem ipsi... dicere audent -am aut musicam philosophi esse. 3, 79 quid faciet in -a qui non didicerit? rep. 1, 16 numeros... et -am et harmoniam... Pythagorae more coniungere. fin. 5, 83 ut in -a, prima si dederis, danda sunt omnia. ac. 1, 6 adhibenda etiam -a est; quam quibusnam quisquam poterit enuntiare verbis? 2, 91 in -ane quid sit verum aut falsum, dialecticus iudicabit? (div. 2, 10). 2, 106 *Polyaenus* totam -am falsam esse credidit. Tusc. 1, 5 in summo apud illos (*Graecos*) honore -a fuit. 5, 113 *Diodotus* -ae munus tuebatur. nat. 3, 88 Pythagoras cum in -a quiddam novi invenisset. VITR. 1, 1, 3 *architectus* sit eruditus -a. VAL. MAX. 8, 7, 3 ext. -ae multiplices numeros. SEN. benef. 3, 5, 1 quaedam... non est satis didicisse... -am dico. epist. 88, 4 ad -am transeamus. 24 cum ventum est ad naturales quaestiones, -ae testimonio statur. 25 bis. 39 itane in -ae pulvere haerebo? 95, 10 *dogmata vel decreta vel scita vel placita*, quae... in -a... invenies. QVINT. inst. 1, 10, 34 in -a partem fatentur esse utilem teneris aetatibus. 36 ordo est -ae necessarius. *ibid.* ex prioribus -a probat insequentia, ex certis incerta. 39 falsa quoque veris similia -a ratione deprehendit. 46 quid quod se eadem -a tollit ad rationem usque mundi? 49 ut... nullo modo sine -a esse possit orator. 1, 12, 14 nec utique ad minutissima usque -ae opera descendat. GELL. 1, 9, 6 -am, gnomonicam, musicam... *μαθηματικά* veteres Graeci appellabant. 16, 18, 6 *principia* -ae. APVL. flor. 15 p. 56 -ae sollertissimas formulas. 20 p. 97 Athenis bibi... -ae limpidam *creterram*. PS. APVL. Ascl. 13 IREN. 2, 32, 2 LACT. inst. 3, 25, 11 SERV. georg. 1, 229. AVG. soliloq. 2, 18, 32 nihilne... de illa tua -a recordaris? MART. CAP. 8, 858 ab uno -ae concessio assertio est inchoanda. EVSTATH. Bas. hex. 8, 4 p. 950^A -ae affectatio (*τὰ τῆς γεωμετρίας ἐνδύματα*)... apibus comparata postponitur. BOETH. arithm. 2, 6 p. 91, 8 in Porph. comm. pr. 1, 11 p. 31, 20. *virī geometriae periti*: CIC. fin. 1, 20 Democrito... homini erudito in -aque perfecto. Brut. 175 *Sex Pompeius* praestantissimum ingenium contulerat ad... perfectam -ae... scientiam. off. 1, 19. PLIN. nat. 1, 7, 38 *excellentes* -a. 35, 76 *Pamphilus Macedo* (*pictor*) omnibus litteris eruditus, praecipue arithmetica et -a. APVL. apol. 16 Archimedes Syracusanus, vir in omni quidem -a multum ante alios admirabilis subtilitate. flor. 18 p. 90 Thales Milesius... -ae penes Graecos primus repertor. PORPH. Hor. carm. 1, 28, 1 Archytas... -ae peritus. SPART. Hadr. 14, 9 -ae... peritissimus. CASSIOD. var. 3, 52, 3 -am... Chaldaei primum invenisse memorantur. *in titulis librorum*: CASSIOD. art. 7 p. 1218^D Varro... in -ae volumine. MART. CAP. lib. VI *inscribitur*: de -a (*geometrica pars codd., sic et in subscriptione*). CASSIOD. art. 6 de -a.

iuncturae selectae: -am: tractare: CIC. de orat. 3, 132 *de Euclide et Archimede*. RVFIN. hist. 5, 28, 14. notam habere: VITR. 1, 1, 16 -am... ceterasque disciplinas penitus habere notas. discere: SEN. epist. 91, 17. APVL. Plat. 1, 3. COD. Iust. 9, 18, 2 (a. 294) artem -ae (*ibid.* exerceri. *opp.* mathematica damnavilis). *plur.* PETRON. 58, 7 -as. facere: LAMPR. Alex. 27, 7. *dat.*: devotus: TERT. anim. 31. *abl.*: imbui: TAC. dial. 31 veteres oratores... -a imbuebantur. RVFIN. Orig. princ. 1, 4, 1 p. 63, 13. in *c. abl.*: se contere: CIC. fin. 1, 72 an ille... se, ut Plato, in musicis, -a, numeris, astris contereret?

1. *geōmetricē*, -ēs *f. v.* geometricus p. 1910, 74.

2. *geōmetricē adv. v.* geometricus p. 1910, 41.

geōmetricus, -a, -um, *γεωμετρικός*. GLOSS. V 298, 12 -us, ut pes. *geōmetrica vel geōmetrica in hexam.*: AVSON. 408, 17 (*v. infra l. 81*). *geōmetricas in hendecasyll.* Phalaec: SIDON. carm. 23, 114 (*v. p. 1910, 23*). CIC. Tusc. 1, 57 pusionem quendam Socrates interrogat quaedam -a de dimensione quadrati. div. 2, 122 -um quiddam aut physicum aut dialecticum explicare. rep. 1, 29 in area -as formas quasdam esse descriptas (APVL. apol. 61 -as formas e buxo. CHALC. comm. 53 p. 121, 10 -ae formae in aliquo numero inveniantur necesse est. AVSON. 408, 17 (p. 244 P.) -a forma favorum. BOETH. arithm. 1, 1 p. 11, 4 cum aliquam -am formam dixerō. *ibid.* p. 11, 6 CASSIOD. var. 3, 52, 2 per -as formas. ARNOB. nat. 2, 19 p. 63, 10 homines pepererunt... as formulas). CIC. ac. 2, 117 quodsi

sapiens -is rationibus non est crediturus (VITR. 1, 1, 4 difficiles symmetriarum quaestiones -is rationibus et methodis inveniuntur. 1, 6, 9. 10, 11, 1. GELL. 5, 3, 5 ratione quadam quasi -a librari. CENS. 13, 2 p. 23, 4 Eratosthenes -a ratione collegit *egs.* CHALC. comm. 33 p. 99, 13 secundum rationem continui competentis, quae est ratio -a. 52 p. 120, 13 iuxta quasdam -as rationes. AMM. 20, 3, 2 in his minutis, quae -a ratio partium partes appellat. MACR. somn. 1, 20, 17 -is evidentissimisque rationibus probare. 1, 20, 32 -ae rationis examine. MART. CAP. 7, 737 quod -a ratione componitur). VITR. 6 praef. 1 -a schemata in litore descripta. PLIN. nat. 2, 85 ratio -ae collectionis nunquam fallacia. 2, 164 subtilitate -a. 7, 125 -ae ac machinalis scientiae testimonium. ARNOB. nat. 2, 11 p. 56, 12 -as res... explicare. CHALC. comm. 2 p. 70, 20 remediis -is. 11 p. 76, 14 -is... probationibus. 22 p. 88, 3 analogia... -a. 238 p. 273, 16 notae -ae comparant quod videtur. AVSON. 350, 7 (p. 208 P.) XIV figuras -as habent *ossicula* (*ludus*. AVG. soliloq. 2, 19, 33 BOETH. arithm. 2, 4 p. 86, 12). AMM. 22, 16, 17 nudatur ibi (*Alexandriae*) -o radio quiddam reconditum latet. AMBR. hex. 2, 2, 5 -is numeris et necessitatibus... probare. HIER. in Ezech. 4, 1—2 p. 37 funiculum -um ad Ierusalem metiendam (40, 1 sqq. p. 465 RVFIN. Orig. in num. 18, 3). in Agg. 2, 19—20 p. 771 *malogranatum habet* intertextis membranulis quandam -am compositionem. RVFIN. Orig. in gen. 2, 2 artem -am, quam praecipue Aegyptii callent (SIDON. carm. 23, 114 *geōmetricas ad artes*). 11, 2 -a doctrina vel ratio numerorum. AVG. soliloq. 1, 4, 9 scisne saltem in -a disciplina quid sit linea? (EVSTATH. Bas. hex. 1, 3 CLAUD. MAM. anim. 1, 25 p. 88, 6 BOETH. arithm. 1, 1 p. 11, 26 CASSIOD. in psalm. 1, 6 GROM. p. 371, 3 in titulo). 1, 4, 10 ut pilam illam -am nosti. util. cred. 6, 13 p. 17, 23 -as litteras Archimedis legere. quaest. hept. 1, 4 hanc quaestionem cubito -o solvit Origenes. *ibid.* cubitum... -um dicit tantum valere quantum nostra cubita sex valent. MACR. somn. 1, 6, 22 -i corporis... planities. MART. CAP. 8, 827 more -o. CLAUD. MAM. anim. praef. p. 19, 15 ex -is... regulis. 2, 8 p. 130, 4 in -is... libris (BOETH. herm. sec. 1 praef. p. 4, 5 -os... libros *Albini*). BOETH. arithm. 2, 4 p. 86, 18 quae omnia... -ae propriae considerationis sunt (2, 40 p. 137, 5). 2, 43 p. 140, 13 arithmetica vim -a... esse antiquiorem. 2, 49 p. 158, 18 haec proportionalitas -ae armoniae cognata est. armoniam autem -am cybum dicunt (*ibid.* p. 158, 23). *neutr. plur.*: PLIN. nat. 1, 2, 21 de mundo -a. GELL. 14, 3, 6 Socrates physica et musica et -a disserit. HIER. in Ezech. 4, 1—2 p. 37 *propheta* -a iubetur in latere arte describere.

adv. geōmetricē: GLOSS. I Ansil GE 347 *geometrica mensura, mensurate*. BOETH. elench. soph. 1, 10 p. 1020^B contentiosa *dialectica* disserendi modo captiose decipit, ut et pseudographa -o (ARISTOT. soph. elench. p. 171^b 35 *aliter*). *cf. etiam Quicherat, Add lex. lat. p. 113*.

m. subst. geōmetricus, -ī. *i. q. geometres*: CHALC. comm. 11 p. 76, 16 *quasdam* lineas parallelogrammas -i appellant. 18 p. 83, 2. HIER. epist. 53, 6, 1 taceo de... philosophis, -is, dialecticis. CASSIOD. in psalm. 1 div. p. 27^c -us... Euclides. ISID. orig. 3, 12, 1 quod centrum -i... nuncupant. 16, 26, 1 quod -i perscrutare audent.

f. subst. geōmetrica, -ae (*sc. ars*), *γεωμετρική*. *i. q. geometria*. *geom-scriptum*: GLOSS. IV 597, 27. GLOSS. mensura terrae; terrae mensuratio; quia docet mensuram terrae (V 298, 10). CIC. inv. 1, 36 occupatio... -ae. PAVL. FEST. p. 17 actus significat in -a minorem partem iugeri. PLIN. nat. 2, 248 *Dionysodorus Melius* -ae scientia nobilis. GELL. praef. 13 quaedam scrupulosa et anxiosa... ex -a. PS. CENS. frg. 5 -a est scientia digerendi (dirigendi *vulgo*) figuras. CHALC. comm. 32 p. 97, 8. 150 p. 208, 2. 228 p. 266, 6. 355 p. 379, 5 *al.* AMBR. Abr. 2, 11, 80 cybos -ae. HIER. vir. ill. 109 ut dialecticam... et -am usque ad perfectum didicerit. RVFIN. Greg. Naz. orat. 9, 4 p. 269, 20 absurdum est... lugenti -am ingerere. Orig. in num. 18, 3 p. 171, 6 B. in cant. prol. p. 72, 23 B. AVG. civ. 15, 27 p. 118, 3 D. Aegyptiorum, qui -am dilexerunt. quaest. hept. 1, 4 p. 5, 28. soliloq. 1, 4, 9 -am sensibus percipere. 2, 18, 32 quae in -a docentur. SIDON. epist. 5, 2, 1 -a metitur. CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 105, 10 iuxta -am. 3, 11 p. 174, 4 Hermophilus Theopompum -am sine radio docuit. epist. p. 204, 27 musicen... et -am atque arithmetica tres quasi furias despui. CASSIOD. art. 3 p. 1168^D -a est disciplina magnitudinis immobilis et formarum. gramm. VII 213, 23 mathematica, quae quattuor complectitur disciplinas id est arithmetica, -am, musicam et astronomiam. ISID. orig. 1, 2, 2 disciplinae liberalium artium septem sunt... sexta -a quae mensuras dimensionesque complectitur. VIRG. gramm. epit. 4 p. 22, 4 H. *v. sub geometres p. 1907, 69*. *graece declinatum*: ? *geōmetricē*, acc. -ēn: VITR. 10, 11, 2 *traditur*: qui geometricē non noverunt. *alii* -cen, *alii* -cam, *alii* -ce (*adv.*) scribunt.

n. pl. subst. geōmetrica, -ōrum. *fere i. q. geometria* (*aliter v. supra l. 38 sq.*). CIC. fin. 1, 20 si *Epicurus* a *Polyaeno*... -a discere maluisset. Tusc. 1, 57 ut *pugio* gradatim respondens eodem perveniat, quo si -a didicisset. CLAUD. MAM. anim. 1, 22 p. 81, 6 de -is *disserere*. MART. CAP. 9, 939 sonus... tanti apud nos (*Harmoniam*) loci est, quanti in -is signum. 9, 971 ut est in -is punctum. *Krohn*.

geōrgia, -ae *f.*, *γεωργία*. *i. q. agricultura*. SERV. georg. 1 pr. p. 129, 3 male... quidam georgicorum *Vergili* duos tantum esse ad-
[Koch]

serunt libros dicentes -am (PH. georgicam *rell.*) esse γῆς ἔργον, id est terrae operam, quam primi duo continent libri, nescientes tertium et quartum, licet -am (-an L. georgicam II) non habeant, tamen ad utilitatem rusticam pertinere (SCHOL. Verg. Bern. georg. praef. p. 840, 10. 11 et BREV. EXPOS. Verg. georg. praef. p. 194, 13. 14, *p. scripturae varietate*).

*georgicus, -a, -um, γεωργικός. *declinatio: sing. nom. acc. -um: COLVM. 7, 5, 10 (v. infra l. 15). SERV. georg. 3, 1 al. (v. infra l. 19 sqq.) PHILARG. Verg. ecl. 3, 40 rec. I et II (v. infra l. 22). acc. -ōn? v. l. 24. plur. gen. -ōn: QVINT. inst. 8, 3, 78 al. (v. l. 24. 36 sqq. 62). -ōrum: AVSON. 360 al. (v. infra l. 42). passim legitur ap. grammaticos et scholiastas, maxime Vergili, quorum multos omisi locos. praeterea occurrit: bis ap. FEST., ter ap. COLVM., singulis locis ap. QVINT. GARG. MART. CAPITOL. AVSON. VEG. MACR. SIDON.*

I *adi., i. q. ad agriculturam pertinens: COLVM. 7, 5, 10 -um carmen, sc. Vergili (10 pr. 3 -i carminis omissas partes. SERV. georg. 2, 541 Vergiliū dixisse hoc loco carmini -o finem se... facturum, quod duo sequentes libri pastorales sunt, non -i [SCHOL. Verg. Bern. georg. 2, 542]. 3, 1 aliud... carmen post completum -um. 3, 40. SCHOL. Verg. Bern. app. III p. 998 in II libro -i carminis. generaliter: SERV. georg. 4, 150 tragicum est et ultra carmen -um, si accipiamus '... exclamationem esse. PHILARG. Verg. ecl. 3, 40 rec. I et II Hesiodus -um carmen scripsit). COLVM. 11, 3, 2 (loco in S et A non extante) Democritus in eo libro quem -on (potius gen. plur. quam acc. sing.) appellavit (cf. Diels, *Pragg. d. Vorsokr. Democr. p. 358, 6. 395, 15. DOSTH. gramm. VII 428, 11 tres libri -i Vergili. cf. supra l. 18). SIDON. epist. 8, 11, 6 in -a materia sic rusticans multum, quod nihil rusticus Lampridius orator.**

II *pro subst.: 1 n. pl. geōrgica, -ōn vel -ōrum (sc. carmina). PROB. app. gramm. IV 196, 3 inter 'nomina generis neutri semper pluralis numeri': -a -is. tituli librorum ad agriculturam pertinentium. de Vergili opere: FEST. p. 306 Vergilius in -is (cf. p. 206 GELL. 1, 22, 12. 5, 12, 13 PORPH. Hor. epist. 1, 20, 1 DIOM. gramm. I 486, 2 SERV. Aen. 1, 71 al. PHILARG. Verg. ecl. praef. rec. II p. 6, 17 modus... moderatus in -is. CLAUD. DON. Aen. 6, 575 VEG. mil. 4, 41 ISID. nat. 10, 1). QVINT. inst. 8, 3, 78 in primo -on (GELL. 13, 21, 4. ROMAN. Char. gramm. I 119, 27 Maro -on III. 204, 32 al. PORPH. Hor. carm. 2, 6, 10 NON. p. 12, 8 et passim DIOM. gramm. I 487, 15 MACR. Sat. 5, 20, 1 PRISC. gramm. II 519, 7 al. EUTYCH. gramm. V 449, 22 in tertio libro -on. V 464, 25 et saepe. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 6, 26 -on carmen. georg. app. III p. 996 in fine -on. SVBSCR. Verg. georg. codd. Med. et Pal. AVSON. 360 l. 23 P. in tertio -orum. SERV. georg. 1 praef. p. 129, 2 v. p. 1910, 84. Aen. 1, 431 auct. 1, 744 SCHOL. Verg. Bern. georg. 1, 1. 2, 1 in ceteris -orum libris. app. III p. 996 [in calce paginae, cf. supra l. 41] in fine -orum. BREV. EXPOS. Verg. georg. inscribitur: -orum brevis expositio. praef. p. 194, 12 al. PHILARG. Verg. ecl. praef. rec. II p. 3). GELL. 1, 21, 1 versus... ex -is Vergili. DON. vita Verg. p. 5, 71 Br. p. 6, 89 Br. -a VII... perfecit annis. 6, 91 Augusto... per... quadriduum legit. 10, 178 recitante eo ex -is. SERV. Aen. 1 praef. p. 2, 9 al. PORPH. Hor. sat. 1, 10, 40 bucolica et -a Vergili (PROB. Verg. ecl. inscr. al. PHILARG. Verg. ecl. praef. rec. II p. 2, 9 ad 'pascua, rura, duces': bucolica, georgica, Aeneades). PROB. Verg. ecl. praef. p. 328, 28 -a quomodo pronuntiantur. DIOM. gramm. I 483, 3 didascalice (sc. species poematos)... -a Vergili et his similia. SCHOL. Verg. Bern. georg. 1, 2 ad quem (Maecenatem) fecit... -a. PHILARG. Verg. ecl. praef. rec. II p. 5, 19. rec. I p. 12, 20. p. 13, 1 credibile... Virgilium... -a ad secundum modum locutionum (sc. moderatum, v. supra l. 35) voluisse conferre. de aliorum auctorum operibus: CAPITOL. Alb. 11, 8 agri colendi peritissimus, ita ut etiam -a scripserit. SCHOL. Verg. Bern. georg. 3, 41 plures -a scripserunt, Nicander, Hesiodus (3, 291 -on libros. cf. 2, 260). GARG. MART. pom. 3, 7 Aristoteles in -is (sc. libro pseudepigrapho, cf. Aristot. frgg. p. 18 Rose). cf. etiam l. 24. 2 masc. plur. geōrgici, -ōrum (sc. libri): DIOM. gramm. I 482, 2 exegeticon poematos genus..., ut se habent tres -i et prima pars quarti. 3 f. sing. geōrgica, -ae (sc. poesis?): FVLG. Virg. cont. p. 83, 10 bucolicam -amque omisimus (fort. ex antecedentibus 'continentiam' supplendum; sed cf. p. 95, 20). Koch.*

gepanta vox german. IORD. Get. 95 lingua eorum (Gothorum) pigra -a dicitur. *ibid.* -a pigrum aliquid tardumque designat. cf. Gepidae. gequaria v. iequaria.

1. gera v. adarca vol. I 570, 71. 2. gera v. hiera. geraleon i. liquamen: GLOSS. III 564, 41. est gr. γαρέλαιον, adde s. garelaeum. Hey.

geramo, geranio(n) v. s. grus. geranion, (-ii) n. (v. p. 1912, 10. 16; f. scil. herba v. p. 1912, 6. 14. 22). a γεράνιον (-ιον). nomen herbarum. 1 fungorum genus: PLIN. nat. 19, 36 tuberis simile est... quod in Graecia vocant -on (cerarano, ceraranium, caeraramo, ceranio, ceranion v. ll.; ceranion vel ceranum ci. edd.; sed cf. 1, 19, 12 geranion. cf. Theophr. hist. plant. 1, 6, 5, ubi γεράνιον codd., sed γεράνιον Athen. 61 f.; et Theophr. hist. plant. 1, 6, 9, ubi codd. Theophr. longe alia exhibent, atque Athen. 62 a, qui affert τὸ ὕδρον, ὃ καλοῦσιν τινες γεράνιον, unde Eustath. Il. 1017, 19 γεράνιον).

2 herbarum floriferarum genera: -a -on est herba, quam 'Geranium tuberosum L.' nostrae aetatis viri docti nominant (syn. Ps. Diosc. 3, 116 Πομαίοι πολυλόγια, οἱ δὲ μικροτάδια, οἱ δὲ γροῖνα): PLIN. nat. 26, 109 alterum genus -ii foliis anemonis divisuris longioribus, radice mali modo rotunda, dulci, reficientibus se ab imbecillitate utilissima; et fere talis vera est. seqq. medicamina ex ea facta (cf. Diosc. 3, 116 et J. Berendes, *Des Pedanios Dioskurides Arzneimittellehre übersetzt; Stuttgart 1902, p. 341*). 26, 158 radix e -o... secundis inflationibusque volvarum conveniens. 26, 160 -on in vino albo potum profluvium sistit. Diosc. 3, 126 de geranion (geramon, gearamon var. ll.): geran(i)o eqs. b est 'Errodium malachoides L.' (syn. Ps. Diosc. 3, 116 Πομαίοι ἐχινάστρου): PLIN. nat. 26, 108 Graeci -on tradunt foliis paulo candidioribus quam malvae, caulibus tenuibus pilosis, ramosam ex intervallis, binum palmorum, et in his folia, inter quae in cacuminibus capitula sint gruum (cf. Diosc. 3, 116 et Berendes l. all). Diosc. 3, 126 dicitur et alteru gerani(u) eqs. c -on etiam ea, quam nos 'Myrrhis odorata Scop.' vel 'Scandix odorata L.' nuncupamus, vocatur herba (sed per errorem, ut opinor, v. l. 23): PLIN. nat. 26, 108 -on (geranion cod. E) aliqui myrrin, alii myrtidan (cf. 1, 26, 68 geranion sive myrrhis sive myrtis) appellant. similis est cicutae, minutioribus foliis et caule brevior, (radice?) rotunda, saporis et odoris iucundi. nostri sic eam tradunt (cf. Diosc. 4, 115 μυρρίς et Berendes p. 430; ad hanc herbam ut -ii nomen transferrent, errore quodam adducti videntur Romani, cum eodem vocabulo, q. e. μυρρίς, non solum haec, sed et ea appellaretur herba, quae a Diosc. 3, 116 sub nomine principali, q. e. γεράνιον [cf. l. 1 sqq.], descripta est, cf. Ps. Diosc. 3, 116 γεράνιον... οἱ δὲ μυρρίς). Brandt.

geranitis, (-is? -idis?) f. a γέρανος. voc. graec. non extat. gemma. PLIN. nat. 1 ind. 37, 72 -is (nom). 37, 187 cognominatur a gruis collo -is.

[altili geranopepā, quae vulgo pipizo nominatur. sic legebant viri docti in loco insanabilis corruptelae ap. Hier. epist. 22, 28, 5, vocabulum varie interpretantes (altilis γέρων vulgo πομπύζων nominatur Hilberg in ed.; altilis geron vulgo papitzo duo codd., similia *rell.*).

? gerarius, -a, -um: codd. CD PLAUT. Merc. 87 -am (i. cercurum). v. s. cercurus, p. 857, 66. de navi oneraria? [vocabulum nihili e mera corruptela ortum. Ed. Fraenkel.]

geras i. γῆρας. Ps. SORAN. quaest. med. 69 quid est -s? senex. †gerbaste (nomen herbae). sic falso scriptum ap. Ackermann. Ps. APVL. herb. 26 (= 25, 19 H.-S.); rectius ceruaste. quod quia sub C litt. omissum, afferetur in Addendis.

gerdius, -i (γερόδιος. latinum putat Ehrlich, *Zur idg. Sprachgesch.*, Königsb. 1910, p. 62). genus textoris. LVCIL. 1057 (Non. p. 118) curare domi sint -us, ancillae, pueri, zonarius, textor. FIRM. math. 8, 25, 9 in parte xxvii Librae quicumque habuerit horoscopum, erit textor -us eqs.

gerebon, gerobone, gerelion, gerolione et sim. v. s. plantago. geres v. gerres.

†gergo διοικητήρτα: GLOSS. II Philox. GE 53. gerinon i. lilium: GLOSS. III 564, 6 (-n idest lirium [sc. λείριον] III 539, 26). est κρίνον (crinon). v. s. lilium. Hey.

gerinus v. gerrinus. geriteū v. gero. geritio v. gestio. germanicia, -ae f. a germanus. probabiliter i. q. cognata, consanguinea: CANON. Migne 56 p. 818^A (nullo clerico licitum esse cum mulieribus commorari) nisi forte aut soror sit aut -a (vel) hae[c] personae tantum, quae fugiant suspicionem (ex interpret. antiq. canon. Nicaen., cf. gr. Mansi 2 p. 669^B = Hefele, *Conciliengesch.* I² 379 sq. πλήν εἰ μὴ... μητέρα ἢ ἀδελφήν ἢ θείαν, DIONYS. EXIG. p. 147^P matrem aut sororem aut amitam; sim. alii. quare -am intellegendam esse personam aliquam cognatione proximam velut matrem, amitam sim. licet coniciamus).

*germanitas, -tis f. a germanus. plur. non extat GLOSS. II Philox. GE 60 -s γνησιότης, ἀδελφότης. habetur inde a CIC. LIV. (binis locis), PLIN. nat. (ter); paulo frequentius apud posteriores. [corrupte: ARNOB. nat. 3, 34 p. 134, 8.]

A de fraternitate: 1 sensu stricto de coniunctione vel pietate eorum, qui naturali fratrum (sororum) conditione cohaerent, i. q. fraternitas: a proprie (de hominibus; de dis: p. 1913, 4; de civitatibus: l. 76; de animis: p. 1913, 2. de consobrinis: p. 1913, 28): CIC. har. resp. 42 P. Clodius scurrarum intemperantia expleta in domesticis est -is stupris volutatus. Lig. 33 moveant te (sc. Caesar) horum lacrimae, moveat pietas, moveat -s (antecedit: fraterne). LIV. 37, 56, 7 Argis et illos (Solenses), sicut sese (Rhodios), oriundos esse; ab ea -e fraternam sibi cum iis caritatem (BΦ, gratiam M) esse (sim. de civitate: Hier. in Abd. 21 p. 1116^C Ierusalem cum Ioseph in antiquam -em recepta. VVLG. Zach. 11, 14 ut dissolverem -em inter Iudam et Israel [hebr. יְהוּדָא וְיִשְׂרָאֵל]. Ps. RVFIN. in Os. 4, 15 p. 987^B professionem repudiatae -is inter Israel et Iudam). 40, 8, 10 subitum vobis (sc. Demetrio et Persco fratribus) aliquando -is memoriam. APVL. met. 2, 3 et familia Plutarchi ambae prognatae sumus (i. Salvia, Byrrrena)... et in nexu -is una coaluimus (AMM. 29, 2, 22 Festinus in nexum -is a Maximino dilectus). PANEG. 3 (11), [G. Meyer]

7, 6 non fortuita in vobis est -is usque ad imperium similitudo. ARNOB. nat. 2, 45 p. 84, 11 *animae* oblitae unius esse se fontis, genitoris et capitis, -is convellerent... iura (cf. 2, 71 p. 106, 3 *Picus* et *Iuppiter* -is sibi sociati sunt iure. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 30. Ios. 3, 13 *Ruben* et *Iudas* -is pia iura servantes. HEGES. 1, 7, 2 contra ius -is [gr. *aliter*]. RUFIN. Basil. hom. 4, 4 p. 1757^b *invidia* inter ipsa... fraternae [v. *infra* l. 17] -is iura grassatur). NON. p. 118, 14 v. p. 1914, 19 MAR. VICTORIN. in Phil. 2, 9 p. 1210^p. AMM. 14, 1, 2 *Galli* uxor (*Constantia imp. Constantii soror*) -e Augusti turgida. 30, 7, 4. PS. ASCON. div. in Caec. p. 195, 27 St. contra -is officium (*antecedit: fratris*. cf. SIDON. epist. 4, 11, 5 utrique ab alterutro [sc. *Claudianis Mamertis fratribus*]... -is officia restituebantur). CLAUD. DON. Aen. 4, 675 p. 419, 3 -is adfectus (7, 335 p. 54, 7 AMBR. Ios. 2, 5. Noe 26, 94 [*bestiae hominibus nocentes*] naturae iura non violant, -is non obliviscuntur adfectum. in psalm. 48, 13, 2 al. [*aliter infra* l. 65]). 11, 820 p. 533, 22 al. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 29 innocentiam et gratiam -is. Iac. 2, 1, 5 *fraterna*... -s (in psalm. 118 serm. 16, 12, 2. v. et *supra* l. 7). exc. Sat. 1, 37 obit. Valent. 36. 54 iugum... pia e -is (78 pia et pacifica. HEGES. 1, 29, 9; gr. *aliter*). PS. RUFIN. in Am. 1, 11—12 p. 1062^p. AVG. civ. 3, 13 p. 112, 23 D. iura nuptiarum, ... foedera -is, adfinitatis, societatis, divinitatis. PETR. CHRYS. serm. 28 p. 278^c Petrus et Andreas, Iacobus et Ioannes -s combinata. SIDON. epist. 4, 24, 7 qui tibi (*Turne*) -e coniuncti sunt (*de fratre ac sorore*, v. q. seq.). ENNOD. epist. 4, 4, 2 p. 100, 12 -is... fidele consortium. CARM. epigr. 2203 (= INSCR. christ. Diehl 3489) hic eacit (i. 'iacet') -s fratris adque sororis eqs. CORP. VIII 12355 *Raciliae Saturninae*... ob religiosum amorem -i debitum... frater. et al. nota de consobrinis (v. p. 1912, 71): IORD. Get. 306 Theodahadum consubrinum suum -is gratia accersitum (sc. ab *Amalasuentha*).

b metonymice de ipsis fratribus aut sororibus (laxius de subole, i. q. liberi: l. 35; de rebus personatis: l. 44): APVL. met. 5, 27 et altera *Psyche* soror fallacie -is (i. *Psyche* sororis) inducta eqs. (syn. soror). CYPR. idol. 8 p. 25, 18 *Thebanorum* -s rupta (i. *Eteocl. Polyn. fratres*; sim. et: SCHOL. Stat. Theb. 8, 250 *Oedipus* gaudebat quod dimicat adversum se ferro -s). ARNOB. nat. 7, 43 p. 276, 24 -s conficeretur innoxia (sc. *patris noxii liberi*; cf. l. 20. 22 extincta subole et *supra* l. 31). ZENO 1, 2, 3 haec fides in *Machabaeicae* -is exercitu sola vicit. 1, 5, 5 *Ioseph* invidiae -is impulsu in Aegyptum est delatus atque distractus a fratribus. HEGES. 1, 17, 3 *Antigonus* cum feminei sexus -e... deducti (gr. 1, 158 *ὁν... ταῖς ἀδελφαῖς*). 1, 40, 1 concordia -is (i. 'fratrum'). MART. CAP. 7, 733 *Pata Gratia* rumque -s... colligatur. 9, 895 *trigarium* supplicantis semper -is (sc. *Genethliace, Symbolice, Oeonistice*). SALV. gub. 6, 40 vitiositas et impuritas quasi -s quaedam est hominum Romanorum et quasi mens atque natura, quia ibi... vitia, ubicumque Romani (i. 'par sororum'). ENNOD. epist. 3, 15, 3 p. 83, 3 -em tuam (i. te sororem) respicit praefata concinnatio (*aliter infra* l. 71).

2 laxiore sensu (apud Christianos): de mutuo fraternitatis amore, quo alter alterum tamquam fratrem amplectitur:

a generatim: de fraterna pietate, quae omnes homines pariter inter se coniungit: ARNOB. nat. 4, 36 p. 171, 17 cum omnibus... solidae -is necessitudine copulatos (LACT. inst. 6, 10, 8 ob hanc necessitudinem -is docet nos deus malum numquam facere eqs.).

de Christianitate: PS. CYPR. singul. cler. 29 p. 205, 21 adversa -s (seq. falsos fratres). OPRAT. 4, 2 p. 104, 13 vides, frater *Parmeniane*, sanctae -is vincula inter nos et vos... rampi non posse (syn. p. 102, 13 fraternitatis. RVRIC. epist. 2, 4 p. 376, 3 morte disrump-tum est... vinculum -is nostrae; syn. caritatis). GAVDENT. serm. 19 p. 981^c Paule frater, carnis ac spiritus -e carissime. HIER. epist. 4, 2, 1 frater *Rufinus*... individua mihi -is caritate conexus est. in *Philem.* 1, 1—3 p. 607^c *Apphia*... sorori non habenti in se falsae aliquid et fictae -is. virg. Mar. 15 p. 198^c omnes... pari inter nos -e coniungimur *Christiani* (AVG. serm. ed. Mai 94, 1 nuper baptizatos vobis novella -e coniungi). in Os. 1, 2 p. 830^a haereticorum salutem -is optemus affectu (CONC. Arvern. a. 535 p. 68, 12 CONC. Matic. a. 583 p. 158, 3; *aliter supra* l. 13). PRVD. ham. praef. 41 *Marcione* quiescente pacem quietam diligit -s. AVG. c. Cresc. 4, 16, 18 (ex sententia conc. *Bagai. a. 394 habiti*) optata... pacis et concordiae est iuncta -s. SALV. ecl. 2, 48. et al.

b speciatim in allocutione: AVG. epist. 27, 6 p. 102, 16 (fratri *Paulino*) omnes... desiderant -em, beatitatem, humanitatem tuam (186, 39 p. 78, 19 tuae -is. EPIST. pontif. 306 Migne 20, 543^b [*Innoc. i Alexandro episc.*] saluto... tuam mihi in Christo -em. AVELL. p. 98, 1 [*Iohanni Innocentius*]. *ibid.* p. 98, 23 [*Aurelio Innoc.*] -s tua, frater karissime. RVRIC. epist. 1, 13 p. 366, 11 recepi apices -is tuae [*aliter supra* l. 46]). 173^a, 1 p. 648, 20 sciat -s vestra (EPIST. pontif. 297 Migne 20, 512^c [*Innoc. i Aurelio et Aug. episc.*] gaudere... vestram -em... cupimus. RVRIC. epist. 2, 7 p. 381, 21 [fratri *Elaphio*]. 2, 28 p. 413, 11 [*Eufrazio*] individuae mihi in Christo -i vestrae. 2, 46 p. 428, 22 al.).

B de affinitate, societate, similitudine sim. rerum: PLIN. nat. 6, 2 quaedam in dissocatione -s concors duobus *Bosporis* est. 14, 59 ex eodem lacu aliud vinum praestantius altero -em (acc. limit.) praecedere sive testā sive fortuito eventu (i. 'cognitionem' pro 'cognatis'). 15, 51 -is e causa cohaerentia et gemella mala no-

men traxere. GRAMM. VI 634, 7 constat esse quandam his versibus (sc. *hexam. et sen. iamb.*) inter se -em. ITIN. Alex. 4 materiae parilitas... et -s spei. LACT. opif. 13, 8 haec digitorum (in pede) speciosa -s. CHALC. comm. 23 p. 88, 9 de materiarum, ex quibus corpus mundanum constat, -e. 33 p. 99, 9 numerorum. 45 p. 111, 19 *Pythagoras concinentes sonos intellexit* habere aliquam cum numeris -em. HEGES. 1, 1, 4 virtutis similitudine... naturae -e (sc. *par fuit Iona-than Iudae*). IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 1, 97 quantum... ex dogmatum -e (sc. cum *Manichaeis*) monstratur. BACHAR. repar. laps. 13 p. 1050^c.

C de vera ac genuina rei alicuius condicione, i. q. status sincerus, veritas: TERT. adv. Val. 29 p. 205, 19 *animae* naturificatae iam spiritalis condicionis -e certam obtinebunt salutem. CHALC. transl. p. 49^b nulla est certa... proprietates corporum, quae cuiusque indicet naturalem -em (gr. *aliter*). comm. 21 p. 86, 22 utriusque elementi vis et -s adprime designatur. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 3, 30 quamvis sententiae ipsius aperta et intellectui omnium conciliata -s nullam obscuritatem admiserit eqs.

germanitus adv. a germanus. NON. p. 118, 14 (citato POMPON. l. 22) fideliter, dictum a germanitate. GLOSS. II 218, 25 ἀδελφότης -s german[a]e (v. p. 1920, 25). habent POMPON. AVG. POMER.

i. q. more germani, fraterne, Christiane sim.: POMPON. Atell. 147 si quis est amicus amici, gaudet si cui (*Schneider*, sicut *codd.* Non.) quid (*F. corr. F²*, qui *L.B⁴*) boni evenit, cui amicus est -s (v. *Leo*, *Plaut. Forsch.* 260). AVG. conf. 3, 2, 3 qui -s misericors est. epist. 186 p. 45, 2 (inser.) domino... in Christi visceribus -s amplectendo... fratri... *Paulino Alypius* et *Augustinus*. POMER. 3, 19, 2 p. 502^c temperantiae est, quod reverentiam senioribus exhibemus, aequales -s honoramus eqs. i. q. vere, probe, sincere: AVG. conf. 4, 4, 7 fidem veram non -s et penitus adulescens tenebat (cf. *anim.* 3, 14, 20 si non in labiis ista sonuisti, sed intus et -s in corde sensisti). epist. 140, 79 p. 227, 12 neque enim -s dixerunt stultae virgines eqs.

*germanus, -a, -um. [a germen? W.] de derivatione: PAVL. FEST. p. 95 germen est, quod ex arborum surculis nascitur; unde et -i, quasi eadem stirpe geniti (v. et *infra* l. 52). de comparatione: comp. -ior: HIER. Didym. spir. 7 p. 109^b, v. p. 1920, 5. superl. -issimus: CIC. ac. 2, 132 v. p. 1919, 58. HIER. epist. Tit. 1, 2 p. 560^c, v. *infra* l. 71. AVG. epist. 186, 39 p. 78, 11, v. p. 1919, 60 al. (v. p. 1919, 4. 11. 1920, 8). adv. -ē v. p. 1920, 24.

de notione sive de differentia, quam inter -um et fratrem intercedere docent GRAMM.: SERV. Aen. 5, 412 (ex *Varronis* lib. de gradibus) -us... de eadem genetrice manans, non ut multi dicunt, de eodem germine, quos tantum fratres *Varro* vocat (sim. *Isid. orig.* 9, 6, 6; v. *Norden*, *Berl. Sitzber.* 1918, 109, adnot. 1 et *infra* p. 1915, 19). CHAR. gramm. 5 p. 389, 15 B. frater aut ex alia matre aut ex alio patre potest esse, -us ex isdem parentibus sit necesse est (DIFF. ed. Beck p. 60, 3 ex utrisque parentibus maximeque ex eodem patre eqs.). GRAMM. suppl. 288, 21 -us est verus frater (ex eodem) patre et matre, frater vero ex diverso patre vel diversa matre (sim. *Isid. diff.* 1, 237). *Isid. diff.* 1, 273 soror... ab eodem germine...; -a vero ex utriusque manans germine (cf. GLOSS. I Ansil. GE 267 -i ex uno germine nati. III Abol. GE 18 eadem verba). al. GLOSS. I Ansil. GE 264 -us est ex utroque patre (parente?), frater ex altero.

268 -os a patre. et al. GLOSS. II Philox. GE 58 γνήσιος ἀδελφός. 59 -i ἀδελφοὶ ὁμογενήσιοι. GLOSS. -us ἀδελφός. γνήσιος. κασίγνητος. ἀδελφός γνήσιος, ἀδελφός ὁμοπάτριος. -a ἀδελφή γνήσια, ἀδελφή ὁμοπατρία. v. et *supra* l. 21. STRABO 7 p. 290 γνήσιοι... οἱ Γερμανοὶ κατὰ τὴν Ῥωμαίων διάλεκτον. PLVT. Rom. 3 χωρίον... Ἰερμανόν, ... ὅτι καὶ τοὺς ἀδελφοὺς γερμανοὺς ὀνομάζουσιν. cum idem sonet ac nom. propr. 'Germanus' (v. *Onom.*), ad verborum lusum efficiendum adhibetur CIC. Phil. 11, 14 p. 1916, 55; refertur ad nom. propr. 'Galli' in CARM. Vell. 2, 67 p. 1916, 58, SEN. apocol. 6, 1 p. 1919, 54; sed vix huc pertinet: CARM. epigr. 1355 praescr., ubi similem v. lusum agnoscere sibi visus est *Norden*, l. c. 98 adnot. 2 (v. *infra* p. 1915, 69).

Graeca reddit haec: ἀδελφός: p. 1915, 57. 60. 1917, 5. 1919, 32. ἀδελφός γνήσιος: v. p. 1915, 58. al. γνήσιος: p. 1918, 80. 1919, 5. 7. 1920, 17. 22. 29. 33. 39. adde: HIER. epist. Tit. 1, 2 p. 560^c γνήσιος... hoc potius sonat, cum quis fidelis et proprius et... legitimus sive... -us... appellatur. *ibid.* quod *Paulus*... haberet γνήσιους, id est -issimos sibi que coniunctos et de vero matrimonio ac de libera procreatos eqs. οἰκεῖος: v. p. 1920, 32. text. Hebr. habent: pro masc.: מִשְׁכָּן: gen. 27, 35 p. 1917, 35. pro fem.: מִשְׁכָּן: III reg. 11, 19 p. 1918, 29 (bis, ubi tamen altero loco HIER. variandi causa 'soror' posuit). extat inde ab ENNIO (ter, p. 1916, 41. 1918, 40), PLAVTO (20^{ia}, et 1 in v. l., *infra* l. 83; 1 argum.; v. p. 1915, 28. 74. 1916, 10. 33. 44. 51. 1917, 24. 1918, 12. 1919, 71), TER. (ter), ACC. et ATTA (sing. locis), CIC. (23, et 1 dub., v. p. 1915, 1; 1 in var. lect., l. 83) per totam latinitatem; non habent e. g. CAES. LVCR. SALL. HOR. TIB. PROP. MART. TAC. al. [francog. germain, it. sept. zermano 'Vetter', hisp. hermano, bergam. ermá 'Bruder'. M.-L.] [var. lect.: PLAVT. Mil. 474 (-a P, gemina A recte). CIC. p. red. in sen. 9 (-o P¹, dein del., Cinnano recte e, Cesonino al.). Ov. epist. 11, 61 fratri (-o

[G. Meyer]

120*

codd. nonnulli). in loc. corrupt., lacunosis: CIC. Att. 4, 19, 1 FRONTO p. 186, 19 N. interpret. ambig.: CARM. epigr. 733 subscr. (= INSCR. christ. Diehl 3536) hic requiescent . . . Agato, Yppolitus et Petronalis, ggg. fff. ('-i fratres tres' Diehl, cf. v. 5 p. 1916, 31; 'carissimi filii tres' Buecheler; v. infra l. 64). non perspicio: GROM. p. 326, 10 M quadra possessio est. super se colligit aquam et habet velut herbam -am.] ad Onom. relegavi iuncturas cepa -a, coclea -a, galla -a, ubi vocabulum ad Germanus nom. pr. respicere videtur.

I spectat ad fraternitatem:

A sensu stricto de iis, qui naturali fraternitatis vinculo continentur. plerumque de fratribus (sororibus), qui ex iis-dem parentibus orti sunt; sic cum in prisca tum in optima se-veraque latinitate (opp. patruelis: infra l. 39 sqq.), v. Köhn, Altlat. Forsch. 140 sq.; Norden, Berl. Sitzber. 1918, 109. contra de iis, quos idem pater, diversa tamen mater procreare: NEP. Cim. 1, 2 infra l. 83. Ov. epist. 9, 155 p. 1916, 64. met. 9, 382 p. 1918, 47. SEN. Herc. O. 278 p. 1916, 69; ap. Ictos i. q. 'consanguineus', ubi opp. ute-rinus: v. l. 54. p. 1916, 4. 1918, 6. de iis denique, qui ab eadem matre diversoque patre geniti sunt: VERG. Aen. 5, 412. INSCR. christ. Diehl 1707 p. 1917, 32. 1918, 10 (v. et supra p. 1914, 43 sqq.). de fratre adoptivo: p. 1916, 79. sed post ENN. ann. 47 (p. 1916, 41) inde a poetis aevi Aug. -us (-a) omnino pro 'fratre' ('sorore') usur-patur sive metri gr. sive, quod et posteris placet, ut quaedam dictionis per synon. efficiatur variatio (v. et p. 1914, 75).

1 pro adi. (de hominibus, l. 45 de deis; accedit hic illic ad vim artae coniunctionis notio mutui amoris, pietatis sim., v. ex. gr. l. 30. 32. 39. 54): a frater -us, i. q. γνήσιος ἀδελφός (plur. de fratre ac sorore: infra l. 63. 70): PLAVT. Capt. 1015 in-tus eccum fratrem -um tuum. Men. 232 fratrem quaesitum gemi-num -um meum (1102 fratres -os duos geminos. cf. PANEG. 3 [11], 6, 3 -i gemine fratres. v. et l. 76. p. 1916, 16. 45. 51. 1917, 24. 1918, 58). TER. Andr. 292 si te in -i fratris dilexi loco. FAST. cos. Capitol. a. u. 575 (Corp. I² p. 25) L. Manlius L. f. L. n. Aci-dinus Fulvianus, Q. Fulvius Cn. f. M. n. Flaccus . . . hei fratres -i fuerunt (v. Münzer, PWK. VII 247, 37). CIC. Verr. II 1, 128 Cn. Fannius, eques Romanus, frater -us Q. Titini (seq. fratri). Font. 46 (syn. fratris). dom. 118 cum se fratrem uxoris tuae fratri tuo -o antelatum videbat. Cael. 38. fin. 5, 1 Q. frater et T. Pomponius Lu-ciusque Cicero, frater noster cognatione patruelis, amore -us (Liv. 35, 10, 8 pro fratre -o, non patrueli se petere aiebat L. Quinctius Flamininus. VELL. 2, 8, 2 censura Metellorum patruelium, non -orum fratrum fuit). LIV. 27, 8, 5 C. Flaccus flamen . . . L. Flacco fratri -o cognatisque aliis . . . invisus. 41, 27, 2 L. Fulvi, qui frater -us Q. Fulvi Flacci censoris erat (v. Münzer, PWK. VII 210, 40 sqq.). VAL. MAX. 5, 5, 4. 9, 14 ext. 2. FRONTO p. 228, 18 N. Iovem . . . agitasse de suis -is fratribus unum praeficere. VOPISC. Prob. 23, 5 Tac. 14, 1 IVST. 28, 1, 1. AVSON. 41, 1 -i fratres sunt Chrestos, Acindynos alter. PS. DAMAS. epigr. 49, 5 (= INSCR. christ. Diehl 1985) -i fratres, animis ingentibus ambo (sc. Protus, Hyacinthus martyres). AMM. 18, 2, 15. 29, 2, 9 Eusebium et Hypatium -os fratres. HEGES. 2, 2, 4 al. HIER. comm. Matth. 14, 3-4 p. 97^B (de Herode et Herodiade) non licere fratre vivente -o uxorem illius ducere. al. AVG. civ. 15, 16 p. 93, 13 D. ipsi consobrini inter se propter tam propinquam consanguinitatem fratres vocantur et paene -i sunt. COD. Theod. 2, 19, 1 (a. 319) fratres uterini ab inoffi-ciosis actionibus arceantur et -is tantummodo fratribus . . . aditus reseretur (cf. interpret. et v. supra l. 17). 16, 7, 1 (a. 383). al. VITAE patr. 3, 18 erant duo fratres, secundum carnem quidem -i (gr. ἀδελφοί . . . ἀδελφοί). MYTIAN. Chrysost. hom. 3, 6 p. 261 med. (gr. γνήσιος υἱός ἀδελφός). PALLAD. hist. mon. II 4 p. 348^B Ammonius habuit duos fratres -os suos (gr. ἄμα τοῖς ἀδελφοῖς ἑτέροις). CORP. III 3987 Lucernio . . . et Gaudentianus frater ipsius -us. 6405 arca Viforini et Sextilite fratribus -is. IX † 2437 (= INSCR. christ. Diehl 3862) Importuna . . . Honesta . . . Decoratus . . . tres -i f(ratres) eqs. (a. 553, f(ili)?) Mommsen, v. et supra l. 5). XII † 1510 (= INSCR. christ. Diehl 3578). XIII 2577 L. Decmius Decem(b)ricus frater -<a>nus <e>t Decmia Decmia soror -a (v. sub b, infra l. 74) posuerunt. INSCR. Schöber, Die röm. Grabsteine v. Noricum u. Pannonien 108 (Österr. Limes 12, 1914, 321; saec. I ex.) Licinius Celer fratri -a(no). CARM. epigr. 1355 (= INSCR. christ. Diehl 266) praescr. (a. 442) epitafium Remo et Arcontiae, qui natione Galla -i fratres adalti (sic) una die mortui et pariter tumulati (v. p. 1914, 64). et al.

b soror -a, i. q. γνήσια ἀδελφή (aliter s. d., p. 1916, 41): -a puella i. q. gemella soror: l. 84; in pl. de sororibus uno partu editis: p. 1916, 3 CORP. XIII 2577 v. supra l. 65. PLAVT. Aul. 122 me<d> haec verba, frater, . . . tuai . . . rei causa facere, ut aequom est -am sororem. Mil. 238 sororem geminam -am alteram . . . advenisse (441. v. et supra l. 29). Trin. 690 -am meam sororem. Truc. 438 quae mihi credidit, -ae quod sorori non credit soror. CIC. Mil. 73 eum, quem cum sorore -a nefarium stuprum fecisse L. Lu-cullus . . . dixit (cf. SVET. frg. 89, 8 Crispus a Caesare interrogatus, haberetne . . . cum sorore -a consuetudinem eqs.). NEP. praef. 4 Ci-moni non fuit turpe, . . . sororem -am habere in matrimonio (Cim. 1, 2; sc. de eodem patre). IVST. 39, 3, 8 AVSON. 180, 3. Mos. 234 (virgo in speculo) -ae . . . putat formam spectare puellae (i. 'gemellae soro-

ris', v. p. 1915, 73; item de quattuor sororibus uno partu editis: CARM. epigr. 748, 19 [= INSCR. christ. Diehl 1714] mater letatur gradiens -is septa puellis, cf. vers. 14 et p. 1915, 73). COD. Iust. 6, 58, 15, 3 non fratris uterini et sororis -ae vel uterinae (p. 1915, 17) filium et filiam.

c app. variis subst. ad fratrum consuetudinem, amorem, mutuum statum sim. pertinentibus (nonnumquam adhibetur ad cir-cumscribendum genet. possess. 'fratris', v. ex. gr. l. 13. 19. 25. 30. 32): i. q. fraternus, sororius (de re personata infra l. 37):

10 a quod fratris sive sororis est (de certa persona): PLAVT. Bacch. 39 quid agunt duae -ae meretrices cognomines? APVL. met. 5, 13 -i complexus indulge fructum (i. sorores meas amplectendi). CYPR. GALL. gen. 1122 quia conspicuus -a in classe virebat Ioseph (i. inter fratres). iud. 390 Gedcon suos fratres -o in pectore versat. IVVENC. 2, 729 -a . . . corpora (ex Matth. 12, 49. 4, 20 ex Matth. 22, 25. VIGIL. TRID. ad Ioh. 7 p. 555^D praemissis in ignem geminis [v. p. 1915, 29] at-que -is corporibus duorum commartyrum). IVST. 27, 3, 12 fratres (Antiochus, Seleucus) quasi et -is casibus exules ambo . . . poenas luerunt. AVIEN. Arat. 592 -o . . . choro (i. sororum; ceterum vers. nondum sanatus). CLAVD. DON. Aen. 4, 30 p. 359, 10 -o amore Didus et Annae (v. et infra l. 35, aliter p. 1920, 11). FVLG. myth. 3, 6 p. 67, 22 so-rores Psyche . . . -um lugubri voce flagitabant vocabulum (syn. sororios. CLAVD. carm. min. 30, 109 addidit Theodosius et proprio -a vocabula nato, i. Honorium appellavit). PRVD. ham. praef. 16 fra-ter (Cain) . . . -a curvo colla frangit sarculo (i. fratris). CLAVD. 1, 6 -is . . . consulibus. 15, 237 in fratres medio discordia Mauro nasci-tur et mundus -aque dissidet aula? al. RVT. NAM. 1, 471 mutua -os iunxit reverentia mores (amores Bachr., v. supra l. 20). SEDVL. carm. pasch. 2, 239 odium (sc. Cain = op. pasch. 2, 17 p. 221, 15 san-guinis). DRAC. Romul. 8, 100 -a manus (i. turba fratrum Priamida-rum). CARM. epigr. 733 (= INSCR. christ. Diehl 3536), 5 o atra dies, a qua tumulus sus<c>epit funus -um (v. p. 1915, 4).

β ut fratres vel sorores decet (generatim): PLAVT. Cas. 615 nunc tu mi amicus es in -um modum (an 'verum'? v. p. 1919, 72). SYMM. epist. 1, 55 (ad amicum) scio -i amoris esse, quod suades (ARATOR act. 2, 1246 Petro et Paulo -us amor erat. v. supra l. 20). SALV. eccl. 1, 3 ava-ritia, cupiditas, rapina quaeque iis sociae et quasi -a unitate con-iunctae sunt. CARM. epigr. 706, 3 v. p. 1919, 1. 1403, 5 v. p. 1917, 22. et al.

40 d in allocutione poetica cum colore caritatis, fere i. q. ca-rus, dilectus: ENN. ann. 41 Ilia: postilla, -a soror, errare vide-bar (DAMAS. epigr. 10, 9 [= INSCR. christ. Diehl 1696] te, -a soror, . . . dederat mihi pignus honestum eqs.). scaen. 72 o lux Troiae, -e Hector. PLAVT. Cist. 451 Alcesim.: -a mea sororcula. Selen.: repu-dio te fraterculum. Men. 1125 mi -e gemine frater (v. p. 1915, 29). CARM. epigr. 59, 12 pater mei et genetrix -a, oro atque o<bsecro> eqs. (fort. -a additum, ne quis de 'noverca' cogitet).

2 subst. i. q. frater, soror: a de hominibus et deis (per imaginem de arietibus: p. 1917, 40): a masc. -us (plur. de fratre ac sorore: p. 1917, 22; v. et s. γ, p. 1918, 39 sqq.): abso-lute: PLAVT. Men. 1082 hi sunt gemini -i duo (cf. AVG. quaest. hept. 4, 44 p. 353, 9 Iacob et Esau, duorum -orum atque geminorum. v. et p. 1915, 29). TER. Ad. 957 nunc tu -u's pariter animo et cor-pore (D; aliter rell., v. app. crit.). VARRO ling. 5, 54 Germalum a -is Romulo et Remo. CIC. Phil. 11, 14 T. Annium Cimbrum, Lysidici filium, lysidicum ipsum . . . quoniam omnia iura dissolvit, nisi forte iure -um Cimber occidit (v. QVINT. inst. 8, 3, 29 et infra l. 82; cf. sim. verborum lusum: CARM. Vell. 2, 67 [a. 43] de -is, non de Gallis duo triumphant consules; de Lepido Plancoque, qui Paulum et Plo-tium fratres proscripserant; v. p. 1914, 63). part. 86 liberi, coniuges, -i, parentes. CATVLL. 64, 150 Ariadne: potius -um amittere crevi eqs. (sc. Minotaurum). VERG. Aen. 1, 341 Dido . . . -um Pygmalionem fugiens (1, 346. 4, 44). 9, 719. 12, 152 tu pro -o Turno si quid praesentius audes. al. CVLEX 257. Ov. epist. 9, 155 Deianira: exulat ignotis Ty-deus -us in oris (frater de eodem patre). met. 12, 240 ardescunt -i caede bimembres (Centauri). SEN. Ag. 914 Electra: -e, vultus veste furabor tuos. Herc. f. 379 patrem, . . . regna, -os, larem patrium (cf. Med. 982 sceptrum, -um, patrem. DRAC. laud. dei 2, 302 socerosque patresque -osque petunt saevo certamine fratres). Herc. O. 278 Deianira: Iole meis . . . -os dabit natis (i. de eodem patre). al. OCTAVIA 115. 182. VAL. FL. 3, 493 pulsus . . . -i (Aetiae) . . . manu . . . Perses (6, 75). SIL. 5, 324 (syn. 321 fratris). 9, 115 nobile . . . -i spoliū. 11, 516. 15, 328 ire sorori . . . -us . . . cogitur. 15, 751 Hasdrubal: me Baetis in oris aequant -o passae mea proelia gentes (syn. 749 frater). 17, 460 (syn. fratrem). al. HOMER. 414. 421. STAT. Theb. 1, 299 -um exilio fretum Argolicisque tumentem hospitibus Polynicen (sic: 2, 103. 117. 407. 4, 642. 11, 348 al.). 1, 318 tenet . . . cura Polynicen, si . . . decedere regno -um . . . cerneret (item de Eteocle: 3, 389. 11, 380. 542). 2, 639 al. AVR. VICT. Caes. 16, 7 M. Aurelius alterum frustum vcnenatum -o porrexit (L. Vero fratri adopt., syn. 16, 3 fratrem). AVIEN. Arat. 376 AVSON. 349, 9 et quod -o (i. 'fratri', v. VERG. catal. 2, 4 et Cice-ronis de Cimbro lusum, supra l. 57) mixtum male letiferum min [= Verg. l. c. 3, ubi μὴν valet, quod Auson. minii venenum inter-pretari videtur] Heraeus]. AMM. 14, 11, 6 (seq. sororem). 25, 1, 2

Maurus... frater... cum -i trucidasset interfectorem *eqs.* 29, 5, 28 (*ante: sorore*). *al.* FVLG. aet. mund. 2 p. 134, 20 *al.* AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 50, 3 Ioseph receptis fratribus et aduersito iunior -o... instaurat convivium. HEGES. 1, 1, 7 matrem atque -os (*supra: m. fratresque, gr. 1, 57 ἀδελφούς*). 1, 30, 11 (*syn. fratrem, gr. aliter*). HIER. in Abd. prol. 1098^A. in Am. 1, 1 p. 992^A Amulius expulso Numitore -o *eqs.* epist. 3, 4, 2 contempta matre, sororibus et carissimo sibi -o. 22, 14, 2 frater sororem virginem deserit, caelibem spernit virgo -um. 60, 19, 3 *al.* RVFIN. hist. mon. 23 p. 446^A hi... fratres (*sc. Euseb., Euthymius*) erant Ammonio non solum carne, sed etiam vita atque institutione... -i (*cf. apol. adv. Hier. 2, 12 p. 595^A Serapion et Menites viri natura... moribus... eruditione -i*). PRVD. psych. 471 (*syn. fratris*). AVG. civ. 3, 13 p. 112, 18 D. Romulus... -i consortis impatiens. 15, 5 p. 64, 3 tit. MARCELL. chron. II p. 64, 395, 3 Arcadius et Honorius -i. DRAC. Orest. 286 eripiens -um Electra. *al.* ENNOD. epist. 2, 1, 3 p. 38, 19 Ambrosius... decedentem -um... libello prosecutus est (*cf. dict. 21, 5 p. 484, 19*). dict. 21, 9 p. 485, 23 *al.* IORD. Get. 180 cum Bleda -o. 229, *saepius* (*v. Werner, Die Latin. d. Get. d. Jord., Diss. Halle 1908, 30*). CARM. epigr. 702, 8 (= INSCR. christ. Diehl 168^b, a. 528) hos (*sc. manes*) tibi -i tristis (*sic*) pro morte paterna imponunt (*v. Buech. ad l.*). 1403, 5 (= INSCR. christ. Diehl 727) Iustus et Theodosia sanguine -i, sed plus -a voluntas (*v. p. 1916, 38*) et... fulsit amor. et saepe *al.*

cum pron. possess.: PLAVT. Men. 71 hunc quaeritatum geminum (*v. p. 1915, 29*) -um suum (OV. epist. 14, 54 suis. PS. AVR. VICT. epit. 46, 1. SYMM. epist. 1, 69 suos. MARCELL. chron. II p. 93, 485 POMER. 3, 9, 2 p. 487^B. COD. Iust. 5, 30, 4 [a. 498] frater emancipatus, qui in -i sui vel sororis successionem *antecedit. al.*). TER. Ad. 269 o mi -e (SIL. 13, 674 meo. CALP. decl. 20 p. 18, 18 [*syn. frater*]). AVSON. 172, 1 Avitianum. SYMM. epist. 1, 46, 1 Titianus. AVELL. p. 73, 14 [Gall. Plac. de Honorio] domini -i mei Augusti principis. ENNOD. dict. 21, 25 p. 490, 4. *al.* VERG. Aen. 5, 412 haec -us Eryx quondam tuus (*Aeneas*) arma gerebat [*ex eadem matre, cf. SERV. et CLAVD. DON. ad l.; v. p. 1915, 19*]. SIL. 15, 799. HIER. epist. 54, 2, 1 Blésilla maritum suum, tuum secuta -um. VVLG. gen. 27, 35 Isaac ad Esau: venit -us tuus fraudulenter [*hebr. p. 1914, 74*]. CLAVD. 15, 256. *al.* COD. Theod. 6, 35, 13 (a. 386) secundum legem domini -i nostri (GREG. M. epist. 9, 200). DRAC. Romul. 8, 95 (*Paris:*) frater ego, fratrem cognoscite vestrum, -us sum vester ego. et *al.*

accedente genet. poss.: ACC. praetext. 23 (*in imagine*) Tarquinius: visum est in somnis... duos consanguineos arietes... eligi... alterum immolare me, deinde eius -um (*i. L. Iunius Brutus M. Iuni interfecti frater*) cornibus conitiet, in me arietare *eqs.* (AVG. civ. 15, 7 p. 69, 7 D. COD. Theod. 3, 12, 4 [a. 415] EVCHER. laud. her. 42 p. 193, 1 SALV. eccl. 3, 46 COD. Iust. 6, 61, 5 [a. 473]. PASS. Thom. p. 141, 11 [*unico vocis exemplo, alioquin non nisi frater*] et *al.*). VERG. Aen. 10, 125 -i Sarpedonis ambo, et Clarus et Thaemon. OV. fast. 4, 53 Numitor -us Amuli. MANIL. 3, 17 -os... patris (*Oedipodis*) referam matrisque nepotes (*i. Polyn, Eteoclem*). SEN. Oed. 210 Oed. ad Creonta: -e nostrae coniugis (*cf. CORP. XI 6125, 14 [saec. I] dicite: Maria, tibi bene sit, quae <f>e<mina> caru<m> coniugis habuisti -um eqs., v. Mommsen ad l., aliter Buech. CARM. epigr. 986*). SIL. 3, 239 Hannibal (13, 678. 15, 640). 3, 299 Asbytes... -us Acherras. 16, 58 ducis invicti (16, 576 de Scipione). ARNOB. nat. 3, 31 p. 133, 1 Neptunus... Stygii frater Iovis Olympique -us (*cf. AVSON. 343, 3 Iovis et Consi -us, Tartareus Dis*). IVVENC. 4, 18 huius (HIER. epist. 60, 15, 3). AMM. 28, 2, 10 Cerealis et Iustinae. HIER. epist. 22, 28, 6. AVELL. p. 688, 19 Epiphanius presbyter -us venerabilis Illustis episcopi. et *al.*

β fem. -a: *nude*: CATVLL. 91, 5 sed neque quod matrem nec -am esse videbam (*cf. COD. Theod. 16, 2, 44 [a. 420 = COD. Iust. 1, 3, 19] ut matres filias adque -as... contineant. CONC. Brag. a. 563 [Künstle, Antipriscill. p. 36], 15 praeter matrem aut -am. GREG. M. epist. 9, 110*). VERG. georg. 4, 377 manibus liquidos dant ordine fontis -ae Beroe et Clio. Aen. 1, 351 securus amorum -ae. 4, 501 non... Anna... praetextere funera... -am credit Didonem (4, 686 SIL. 8, 119). 9, 801 Iuppiter Irim demisit -ae haud mollia iussa ferentem (*sic de Iunone: STAT. Ach. 1, 591*). OV. am. 2, 5, 25 qualia non fratri tulerit -a severo (*cf. epist. 6, 159 quam fratri -a fuit miseroque parenti filia Medea. met. 7, 51 Medea: ergo ego -am fratremque patremque deosque... relinquam? 9, 510*). met. 2, 803 (*syn. sororis*). 6, 444 (*supra: soror*). 6, 523. 564. 8, 475 *al.* LVCAN. 9, 1068 quod si Phario -a tyranno non invisita foret (*sc. Cleopatra*). VAL. FL. 6, 587. SIL. 8, 167 Dido... has visa in somnis -ae effundere voces (*seq. soror*). 15, 449. ARNOB. nat. 5, 29 p. 201, 7 vultis, -ae (-is [*i. eras.*] *cod.*) iam fervidae (-i *cod.*) atque... fratres... Iovem accipiant... lectulos non esse aspernatum sororis? IVVENC. 4, 335 (*de Martha, Maria*). AVSON. 184, 3 -a genitus. AMBR. obit. Valent. 36 p. 1370^C. 37 p. 1371^A dignae tanto fratre -ae. HIER. in Ezech. 7, 23, 11 p. 217^C -ae fornicationem (*syn. sororis*). CLAVD. 28, 173 vestigia fratris -ae servant Hyades. PAVL. MED. vita Ambr. 9 p. 30^A. SIDON. epist. 3, 1, 3 superstes -a (*antecedit: sororiae hereditatis*). SEDVL. carm. pasch. 4, 275 (op. pasch. 4, 21 p. 271, 2) *al.* ALC. AVIT. carm. 6 prol. p. 275, 4 -ae sanctimoniali (*de sorore sua*). ENNOD. epist. 2,

15, 3 p. 56, 16 -ae fides (*sc. Euprepiae Ennod. sororis*). 5, 9, 1 p. 133, 4 Parthenius noster -ae Euprepiae filius (5, 10, 3 p. 134, 5). opusc. 3, 76 p. 350, 6 erat Epifanio -a natu minor *eqs. al.* IORD. Get. 129 fratres eius (*sc. Sunildae*) -ae obitum vindicantes, *saepius* (*v. Werner, l. c. p. 130*). COD. Iust. 6, 58, 14, 2 (a. 531). *ibid.* 4 secundum -ae observationem. *ibid.* 6 -ae consanguineae vel sororis uterinae filius et filia (6, 58, 15, 1 [a. 534]; *v. et p. 1915, 17*). *al.* PALLAD. hist. mon. I 29 p. 315^B (*syn. sororem, gr. aliter*). CORP. III 2603 arca Victorini et Sextillae <f>ratribus -<a>n(a). INSCR. christ. Diehl 1707 hic requiescent... sacra<s> virgines -as unius utere (*sic*) natus, Rufi<na> et Bonifatia (*saec. V, de eadem matre, v. p. 1915, 19*). et *al.* *cum pron. poss.*: PLAVT. Poen. 329 eamus, mea -a (ATTA com. 23 -as meas [*corr. Iunius, -us codd. Non.*]). SIL. 8, 82. AVSON. 176, 1 Herculanum genitum -a mea). VERG. Aen. 12, 872 quid nunc te tua, Turne, potest -a iuvare? (OV. ars 3, 336 epist. 5, 113 SIL. 8, 107). OV. fast. 3, 560 Anna... sororia linquit moenia; -ae iusta dat ante suae (ANON. Vales. 12, 68 Amalafridam -am suam [*Theoderici*]). 12, 70. AVG. serm. 179, 3, 3 cum... soror Mariae... a -a sua desertam se esse quereretur. PAVL. MED. vita Ambr. 23 p. 35^B FAVST. REL. epist. 12 p. 219, 10. ENNOD. opusc. 3, 99 p. 356, 13 venerabilem -am suam. IORD. Get. 93. 299. et *al.*). COD. Theod. 13, 1, 21, 4 (a. 418) si ad domum dominae ac venerabilis Augustae Pulcheriae -ae nostrae seu nobilissimarum sororum pietatis nostrae pertineat mercator, possessor. *cum genet.*: VERG. Aen. 12, 830 es -a Iovis ([APVL. met. 6, 4]. *cf. OV. epist. 9, 7 -a Tonantis. fast. 6, 17 sui -a mariti*). GERM. 653 Phoebi (CLAVD. 24, 334). SIL. 8, 47 -a... Elissae. STAT. Ach. 1, 350 (*Thetis ad Lycomedem*) hanc tibi... nostri -am... Achilles... tradimus (*de ipso Ach. in virginis habitum mutato*). AVSON. 178, 11 Sabinae. VVLG. III reg. 11, 19 ut daret Pharaon Adad uxorem sororem uxoris suae, -am Taphnes reginae (*hebr. v. p. 1914, 74*). DRAC. Orest. 86 plectriferi -a dei, Letoia Phoebe. Romul. 8, 367 Hesione... -a parentis (*sc. Priami*). ENNOD. epist. 9, 18, 2 p. 241, 22 Fausti -a es (*Stephania*). IORD. Get. 60 Priami. 223 principis. Rom. 328 cuius (*sc. Valentiniani*) -a Honoria (VEN. FORT. vita Leob. 23, 73; *sc. Caletrici*). *al.* CONC. Epao. a. 517 p. 26, 7 (= Turon. a. 567 p. 132, 20) si quis frater -am uxoris suae accipiat. COD. Iust. 6, 58, 14, 3 qua... ratione fratris filius ad successionem patris vocatur, -a autem eius... recluditur? CORP. II 1237 Samui -a... h(ic) s(ita) e(st). et *al.*

γ ap. poetas dactyl. in allocutionibus: *post tertiam arsin*: ENN. ann. 47 haec effatus pater, -a, repente recessit. *post alteram*: VERG. Aen. 4, 478 inveni, -a, viam: gratiare sorori. 4, 675 hoc illud, -a, fuit? LVCAN. 9, 123 dic, ubi sit, -e, parens (*supra: fratrem*). VAL. FL. 8, 271 SIL. 5, 372. 8, 161. HOMER. 273 o patriae, -e, decus. STAT. Theb. 2, 449. 11, 548 MEROB. poet. 71. *post quartam*: VERG. Aen. 4, 492 testor, cara, deos et te, -a, tuumque... caput. 12, 679 OV. epist. 9, 87. 12, 113 met. 5, 13. 6, 613. 9, 382 care vale coniunx et tu, -a, paterque (*verba Dryopes, Ioles ex eodem patre sororis*). LVCAN. 9, 127 SIL. 7, 302. 17, 348 STAT. Theb. 3, 369. 7, 78 (*Mars ad Mercur.*) neque enim hunc, -e, sub axem sponte venis. 9, 650. 11, 367 *al.* CLAVD. 20, 112. *post primam*: VERG. Aen. 4, 549 his, -a, malis (*cf. STAT. Theb. 3, 379 hunc, -e, tibi iugulum. 11, 76 [Tisiphone ad Megaeram] hac, -a, tenus eqs. [syn. soror]*). CARM. epigr. 1434, 9 [= INSCR. christ. Diehl 1700] haec, -a, tibi Theodorus frater et heres... dedi). 10, 606 o -a mihi atque eadem gratissima coniunx (*sc. Iuno*).

b de rebus personatis: *α corporeis et naturalibus*: NEMES. cyn. 38 sunt qui canant flentes semper -i funere silvas (*sc. Orphei*). CLAVD. rapt. Pros. 3, 374 tollebant geminae (*cf. p. 1915, 29*) capita... cupressus, ... -as adeo credas *eqs.* MART. CAP. 2, 183 cui (*navi Solis*) nautae septem, -i tamen suique consimiles, praesidebant (*fort. planetae, nisi de 7 hebdomadis diebus cogitandum*). *β incorporeis vel abstractis:* *in allegoria*: CLAVD. 22, 30 huic (*Clementiae*) divae -a Fides eademque sorori... delubra tenens sese... actis inserit. MART. CAP. 6, 577 amisisse mihi videris et huius matronae (*i. Philosophiae*) memoriam et iam eiusdem -am (*sc. Placidiae*) voluisse nescire. 6, 581 *peplum* in usum -ae ipsius Astronomiae (*sc. Geometriae*) crebrius commodatum. 7, 725. 732 *dias* Iuno perhibetur vel coniunx vel -a praecedentis *monadis* (7, 746 qua fit, ut numeros -ae praecedentis [*sc. Geometriae*] formis ac lineis concinnemus, *de Arithmetice*). 9, 900. 922 me (*Harmoniam*)... -am gemellamque (*v. p. 1915, 29*). *in comparatione*: EPIST. pontif. 309 Migne 20, 546^A (*Innoc. i*) ecclesia Antiochena... velut -a ecclesiae Romanae, diu se ab eadem alienam esse non passa est.

B laxiore apud Christianos usu de spiritali fraternitate, quae fit per fidem, caritatem sim. (*saepius in clerici ad clericum allocutione, v. l. 77. 80. p. 1919, 9. 16*). *cf. HIER. epist. 22, 26, 1 mi Eustochia, filia, domina, conserva, -a: aliud enim aetatis, aliud mariti, illud religionis, hoc caritatis est nomen eqs.* **1 pro adi., i. q. fraternus, fidelis, dilectus, carus sim.**: VVLG. Phil. 4, 3 rogo et te, -e compar (*gr. γνήσις σύνυγε. cf. PELAG. in Phil. 4 p. 851^A -us dictus est nomine, qui erat compar officii*). AVG. bon. coniug. 1, 1 p. 188, 3 poterat... esse in utroque sexu... amicalis quaedam et -a coniunctio. epist. 149, 34 p. 380, 11 conpresbyterum Paulinum... -o salutamus affectu (*serm. 23, 3, 3 -o et pio caritatis affectu*). [G. Meyer]

SIDON. epist. 2, 12, 1 si rite... moveris. CARM. epigr. 706, 3 [= INSCR. christ. Diehl 1052] *geminas sorores* sacer antistes Christo... -o adfectu instituit dominoque dicavit. v. et p. 1916, 38). op. monach. 15, 16 p. 557, 11 Timotheum... dicit *Paulus* -issimum filium (*I Tim. 1, 2 γρηγόριος, ubi* VVLG. dilecto, ITALIA cod. d carissimo, cod. g viscerali). MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 2 p. 385 extr. sicut amicus... -us (*gr. φίλος τις γρηγόριος*). et al.

2 loco substantivi. HIER. epist. 58, 9, 1 (*ad Paulinum*) audi... , mi conserve, amice, -e. adv. Iovin. 1, 26 p. 246^A 'sorores'... ostendit eas -as in spiritu fuisse, non coniuges. AVG. epist. 110, 4 p. 640, 6 quando laudor a -issimo et familiarissimo animae meae eqs. SVLP. SEV. epist. app. 5 p. 253, 15 dominus et -us meus. AVELL. p. 712, 21 vestrum -um et comministratorem. SACR. Leon. p. 328 (= Greg. 126, 1) *Iohannem et Paulum* eadem fides et passio facit (vere fecit Greg.) esse -os. ALC. AVIT. carm. 6 prol. p. 274, 1 domino sancto... piissimo -o Apollinari episcopo Alcimus Avitus frater in Christo. IVST. VIRGELL. epist. p. 962^B in Christo Iesu -um cordis mei.

II pertinet ad affinitatem, propinquitatem, similitudinem (de rebus, nisi l. 39 de hominum secta): i. q. affinis, propinquus sim., similis, par (l. 25): absolute: PANEG. 12(2), 39, 1 -a illa pictorum poetarumque commenta. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 177, 8 K. pelagus... fluctibus non ferire -am terram creditur, sed amplecti. AVIEN. Arat. 1504 donec -i luminis (i. solis) ignis accedat Phoebē (i. usque ad novam lunam). COD. Iust. 2, 7, 21 (a. 500) non tantum eas praefecturas, sed etiam... tuas sedis (praefecti pr. per Illyr.) -as esse potestates i. ceteris aequandas utpote eiusdem gradus). CARM. epigr. 1560^B, 3 (= INSCR. christ. Diehl 98^C, saec. IV) tu (*Basse fili*) medius (sc. inter parentes) gemma et -is clausa metallis eqs. (i. fere 'coniunctis', an 'paribus'?). pendet genet. (cf. infra l. 37): CHALC. transl. 45^C intimum... nostri corporis ignem utpote -um ignis perlucidi sereni et defaecati liquoris per oculos fluere... voluerunt divinae potestates (τὸ... ἀδελφὸν ὅν τούτου πῦρ). comm. 234 p. 270, 8 quod -a sustentetur anima vivificantis animae corpus universae rei. addito dat.: PACIAN. sim. carn. p. 122, 4 huic sensu (cod., sensui D. Morin) -a est illa sententia (seq. I Cor. 15, 47). PRISCILL. tract. 6, 97 p. 73, 5 natura corporis... terrenae nativitati... -a est. 6, 105 p. 78, 6 -a elementis caro. 10, 136 p. 99, 14 ira avaritiae (vix genet., v. supra l. 29) -a. TVRRIB. epist. 5 p. 694^D Manichaei et Priscillianistae vel quaecumque illis est secta -a eqs. BOETH. arithm. 1, 28 p. 60, 13 ut eorum (superbipartientis sim.) -a convenientiaque his nomina haec sint eqs. dub. an huc referendum: PETR. CHRYS. serm. 146 p. 593^C nomen Mariae prophetiae -um est.

III vi consanguinitatis plane abolita transfertur in notionem, q. e. verus (syn. vel coniunct.: l. 48. 62 sqq. p. 1920, 11 sqq.), sincerus (syn. l. 62), genuinus sim.: A de animalibus: 1 de hominibus (metonymice l. 65. 66): apponitur nomini propr. vel ethnico (v. et l. 59): CIC. Verr. II 4, 147 quantum inter hunc et illum Numidicum, verum ac -um Metellum, interesset. leg. agr. 2, 97 illi veteres -ique Campani. Cael. 26 fera... sodalitas... -orum Luperorum. orat. 32 cum mutila quaedam et hiantia locuti sunt... -os se putant esse Thucydidas. 90 summissi oratoris, sed magni tamen et -i Attici. Att. 7, 1, 9 diiungere me ab illo volo; merus est φραγής, -us Lartidius (i. nebulo quidam ignotus). SEN. apocol. 6, 1 ad sextum decimum lapidem natus est a Vienna Claudius, Gallus -us (nota lusum verb., v. p. 1914, 63). INSCR. christ. Rossi II p. 244 no. 3, 7 nempe Columbanī -i rite beati degens... rector in arce fuit (v. de Rossi ad l.). c. quibusvis subst.: CIC. de orat. 2, 160 hos -os huius artis magistros. ac. 2, 132 Antiochus erat... , si perpauca mutavisset, -issimus Stoicus. Att. 1, 18, 8 sub lustrum... censeri -i negotiatoris est. AVG. epist. 186, 39 p. 78, 11 ubi -issimus gratiae ipsius dilector et confessor appares. serm. 7, 7 esse verum, esse sincerum, esse -um non habet nisi qui non mutatur (cf. 353, 4 veri et -i estote Christiani. VINCENT. LER. 20, 25 ille est verus et -us catholicus eqs.). in metonymia (v. supra l. 46): PLAVT. Most. 40 Grunio obiurgatur -a inluyies, rusticus, hircus, hara suis. CIC. Att. 4, 5, 3 scio... et me asinum -um fuisse. 2 de pisce: TITIVS or. frg. Macr. Sat. 3, 16, 16 edimus turdum pinguem bonumque piscem, lupum -um.

B de rebus (fere ubique incorporeis; de terra: l. 74 sqq.; de vite Amminea: l. 79 sqq.; de vino: p. 1920, 22; de libro: p. 1920, 17 sqq.): PLAVT. Capt. 288 Theodoromedes fuit -o nomine (de versu tuendo v. Langen, Stud. p. 118). Cas. 615 v. p. 1916, 33. Poen. 137 nam tuae blanditiae mihi sunt, quod dici solet, gerrae -ae. Rud. 737 minus hasce (puellas) esse oportet liberas... atque eras tuas... atque ex -a Graecia (cf. CIC. leg. 2, 3 Arpinum mea et huius fratris mei -a patria [2, 5]). CIC. Brut. 296 haec -a ironia est. off. 3, 69 nos veri iuris -aeque iustitiae solidam et expressam effigiem (i. ἰδέαν) nullam tenemus eqs. Att. 12, 12, 1 insula Arpinas habere potest -am ἀποθέωσιν (rell. corrupta). COLVM. 3, 2, 8 Amineae vites, cum sint unius nominis, non unam speciem gerunt. duas -as cognovimus eqs. (3, 2, 11 materiam fructumque... non absimilem minori -a egerit [germina e. A] vitis gemina maior, sicut maior gemina minori [2, maiori Gesner, al.] -ae. PLIN. nat. 15, 21). APVL. met. 11, 29 religionis. TERT. anim. 2 p. 301, 15 -ae et ipso iam aevo pronatae propheticae.

41 p. 368, 19 bonum animae illud divinum atque -um et proprie naturale. adv. Marc. 1, 8 p. 300, 15 viva et -a divinitas. 4, 3 p. 428, 12. SYMM. epist. 1, 20, 2 laudis. 1, 29 sapientia. 1, 89, 2 -os colores (sc. in re oratoria). HIER. epist. 49, 17, 6 -ae et purae integritatis. Didym. spir. 7 p. 109^D honorabiliores... esse angelos hominibus, per -iorem (p. 1914, 37) ut ita dicam, et plenior trinitatis assumptionem. adv. Rufin. 2, 27 p. 450^D cum -a illa antiquaque translatio (i. LXX) corrupta sit. AVG. epist. 22, 5 p. 58, 10 litterae tuae, indices -issimae caritatis ([POMER. 3, 13 p. 493^C]. cf. in epist. Ioh. 6, 4 quia... -a dilectio est in nobis. ibid. -am... radicem caritatis. GREG. M. moral. 20, 47 -o amore. [aliter p. 1916, 20]). c. Faust. 13, 12 p. 392, 6 veram et salubrem et quodammodo -am atque radicalem christianam societatem (cf. pat. 28, 25 p. 689, 18 ecclesia dei una, vera, -a, catholica. serm. 264, 7 veram, -am, catholicam fidem). VINCENT. LER. 23, 30 veritate. COMPVT. Carth. 2, 10 concordia. ALC. AVIT. carm. 6, 17 -um... plectrum (syn. verax, opp. fallax). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 1 p. 5, 1 si... eius... -us propriusque liber est, quod γρηγόριον interpretari solet (cf. ibid. 1, 6 p. 15, 6 proprium -umque opus). ENNOD. epist. 7, 16, 1 p. 185, 4 quicquid boni facundis accesserit, -a gaudiorum per populos voce discurret. CASSIOD. Didym. in I Ioh. 4, 2-3 p. 65, 20 Z. voluntate -a (MVTIAN. Chrysost. hom. 34, 3 p. 453 extr., gr. προαιρέσεως γρηγόριος). var. 12, 4, 6 vinum colore quidem extraneum, sed sapore -um est. et al.

adv. germānē: comp. -ius: l. 35. 36. [falso pro genuine: CIC. ad Q. fr. 2, 15^b, 2, v. s. genuine p. 1885, 22.] GLOSS. II 218, 25 v. p. 1914, 20. i. q. fraterno more Christianorum; fraterne, fideliter sim.: ITALIA Phil. 2, 20 (Aug. epist. 78, 8 p. 344, 9; sim. Ps. Primas. in Phil. p. 633^C) neminem habeo, qui -e de vobis sollicitus sit (γρηγόριος, cod. d fidenter, VVLG. sincera affectione). AVG. epist. 108 p. 610, 5 (= gest. Pelag. 24, 48 p. 102, 10) ut prorsus -e dicamus. MVTIAN. Chrysost. hom. 9, 4 p. 303 init. circa sacerdotes -e se quis habeat (οὐκείως. 23, 1 p. 377 extr. animae... , quae se -e habet ad deum, γρηγόριος). i. q. vere, sincere, genuine sim.: AVG. civ. 2, 13 p. 68, 14 D. o animum civitatis laudis avidum -eque Romanum! in epist. Ioh. 8, 5 -ius amas felicem hominem eqs. (seq. purior amor et sincerior). un. eccl. 19, 51 p. 299, 6 ipsi -ius et distinctius possunt de meridie gloriari (sc. Tripolitani al.). MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 5 p. 401 init. adipiscimur bona, si de futuris -e et integre curam gesserimus (γρηγόριος).

deriv.: germanicia, germanitas, germanitus.

comp. deriv.: congermanescere.

G. Meyer.

*germen, -inis n. [a gignere ductum ut carmen a canere; cf. c. ind. jänman- 'origo'. W.] d. originatione: ISID. orig. 17, 6, 22 -n dicimus surculum praegnantem, a gerendo: unde et germinatio. de genere: DVB. NOM. gramm. V 579, 15 -n generis neutri, ut Iuvencus (1, 699 v. p. 1921, 22). GRAMM. suppl. 112, 30. de terminatione: GRAMM. suppl. 112, 30 in en correptam neutralia nomina terminantur, ut est hoc nomen, ... -n. NOT. Tir. 105, 65. de sensu: RVFIN. patr. 1, 2 -n... hic in Graeco βλαστόν dicitur, quod... ramus recte interpretatur. CHAR. gramm. p. 457, 54 B. βλαστός. GLOSS.⁴ Philox. GE 63 -n σπορά. GLOSS. βλαστός, βλάστημα, βλάστη, σπορά, φυτόν. II 257, 63 βλαστός pullulus, -n (cf. II 543, 61. III 278, 41. 429, 40). II 257, 62 βλάστημα -n, virgulum (cf. III 263, 35). IV 597, 6 -n initium floris βλάστη. II 474, 16 φυτόν, planta, -n, virgultum. 581, 29 -n flos vel stipula viridis. IV 604, 13 initium rei alicuius. 241, 20 -a semina (cf. 588, 29. 597, 7). legitur inde a CIC. (p. 1921, 80) et LVCR. (p. 1921, 82). habent (singulis locis, ubi nihil adnotatur) VERG. (bis? v. infra l. 65) MORET. (? v. infra l. 66) PRIAP. Ov. (? v. infra l. 67) MANIL. PAUL. FEST. COLVM. (loci: 8 [9? v. infra l. 68]) LVCAN. CALP. (3) PLIN. mai. (21) STAT. (9) PS. QVINT. IVV. FRONTO (2) APVL. (6) al., poetae inferioris aevi, ut IUVENC. AVSON. (4), CYPR. GALL. (10), CLAUD. (9), saepe VVLG. et hinc scriptores et poetae christiani. in scriptis ad naturam herbarum pertinentibus: FALL. (25) et PS. APVL. herb. (3). [loci corrupti, dubii, incertae interpretationis: CATO agr. 151, 4 v. sub germinasco. VERG. georg. 2, 332 v. s. gramen. MORET. 96 servatum gramine (gmine tres codd.), (in) gramine rell.; germine Schrader) bulbum. Ov. met. 9, 280 generoso -e (dett.; semine meliores). COLVM. 3, 19, 2 malleolus non... trigemmis dictus... quod plenus sit gemmarum (dett.; -um SA). CALP. ecl. 2, 46 recidere gramina (-a N, vix recte) morsu (aliter infra l. 83). IVV. 8, 60 v. s. gramen. AVR. Fronto p. 35, 6 N. in loco mutilo de arbore mirabili: in uno trunco omnia omnium ferme -a <...>. SYMPH. 155 (de viola) nec mihi -n (codd.; tegmen Baehrens). CLAUD. 3, 151 v. s. gramen). carm. min. 30, 193 gemino... e -e duxit agmina (locus dubiae traditionis et interpretationis, cf. Birt in praef. p. XXVII not. 4 et p. 517 s. germen). rapt. Pros. 2, 132 v. p. 1921, 50.] [it. germe, prov. germ. M.-L.]

I de rebus corporeis: i. q. progignitur: A de herbarum partibus: 1 usu stricto 'Keim', 'Sproß': COLVM. 4, 9, 1 ut vitis putata in terram potius devexa, quam in -n delacrumet. 4, 22, 4 plerumque... -n de cicatrice procedit. 4, 29, 1 surculum sine -e. 5, 11, 3 cum primum -a tumbunt (cf. arb. 26, 2). 5, 11, 11 caveto... ne laedas ipsum -n. [3, 19, 2? v. supra l. 68.] CALP. ecl. 5, 6 concidere -a (N, gramina GV) morsu (aliter supra l. 69). 5, 19 vernanti

[Schuster]

-e (*Burm.*, gramine *codd.*) silva pullat. PLIN. nat. 10, 81 densante se frondium -e. 15, 12 alternare fructus cogitur *olea* decussis -bus. 16, 98 serotino... -e *germinat* malus, tardissimo suber. 16, 100 robur et abies et larix... terna -a edunt. 17, 100 Vergiliana *inoculatio* quaerit sinum in nodo -e expulsi corticis. 17, 118 cortex... cum sui -is mamma. 17, 135 -a parturire. 17, 153 hoc vocatur... in cacumine ipso *vitis* -n (*opp.* oculus et gemma). 17, 222 *carbunculatio* adurit lactescentes -um oculos. 17, 226 vi tempestatum -bus ablatis. 18, 177 ne *boves* -um tenera praecerpant. 19, 144 praecisis -bus. 23, 99 palma elate sive spathe medicinae confert -a (*cf.* EDICT. imp. Diocl. 6, 40 -a palmae sive [= sive] elatae). 27, 95 lathyrus... habet... -a multa. STAT. Theb. 7, 226 emissa... lucent -a. silv. 2, 1, 205 obtunso pallentes -e flores. 3, 2, 140 -e... felices sudent opobalsama virgae. Ps. QVINT. decl. 12, 5 -a non exierunt. APVL. met. 11, 7 *arbores* -e foliorum renidentes. 11, 25 germinant semina, crescent -a. apol. 88 inter suboles herbarum et propagines vitium et arborum -a. TERT. anim. 19 p. 330, 19 folia formantur et -a inflantur virg. vel. 1 p. 884 Oe. inde (*sc. post ramos et frondes arbusculae*) -is tumor et flos de -e solvitur. SOL. 46, 6 (*ex* PLIN. nat. 12, 16) per industriam -is transferendi *malum Medicam usurpare*. VICTORIN PETAV. in apoc. 11, 7 (*in interpretatione Ezech. 31, 3*) '*cypressus* formosus in -bus': id est fortis in exercitibus. ARNOB. nat. 3, 33 *Proserpina* significat attollentia se -a (*cf.* AVG. civ. 4, 8 p. 155, 31 D. [p. 1926, 83]). LVVENC. 1, 699 arbor proprio vestitur -e pomi. PALLAD. 2, 15, 7 ne -n extinguat... mordacitas 3, 17, 8 ut *natura ligni*... superfluentem copiam suci -bus ministret alienis. 3, 25, 8 post solstitium... eum (*surculum piri*) figis, qui summum -n inclusit. 3, 33 donec -n novae frondis erumpat. 4, 1, 3 cum... -n ruperit (*ruperit -n E*, -n eruperit *G*) et aliquod ceperit incrementum. *ibid.* adolescentia molliissimi -is. 4, 10, 30 -is cacumina summa. 4, 10, 36 ut *arbores* -a miscere cogantur. *ibid.* -n adunatum. *al.* ZENO 1, 16, 10 genitale in -n exspirans *granum*. 1, 16, 13 -is adoptiva pinguedine assumptus *oleaster*. AVIEN. Arat. 738 *Sirio* decoctorum languebunt -a florum (AVSON. 361, 24 nascentia florum -a). SCHOL. Verg. Veron. georg. 2, 353 *canis stella* solet -a male operta torrere. HIER. in Zach. 2, 6 p. 827 *Iesus filius Iosedec ἀναφύη* sive βλάστημα nuncupatur, id est -n, quia ex se repente succrescet et ex radice sua in similitudinem -is pullulabit. epist. 22, 19, 5 (*ad Is. 11, 1*) '*virga*' mater est domini... pura... nullo extrinsecus -e cohaerente. VVLG. Ezech. 17, 9 siccabit omnes palmites -is eius (*vineae*). 17, 23 *arbor* erumpet in -n. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 193^A ubi primum -n ostenderint *vineae* (*opp.* flos). Orig. in num. 9, 8 p. 65, 11 B. *de virga Aaron*: cum... de solo -e fuisset promissum... non solum -n *produxit*, sed et frondes... et flores. 9, 9 p. 67, 6 B. in hoc sacerdotalis virgae -e. hist. mon. 9 p. 426^B in ipsis -um culmis. Ps. RVFIN. in Ioel 2, 4—11 gramina et -a. in Am. 4, 7—8 negatu pluviarum -a suffocasse. PRVD. cath. 8, 43 nec in prato pastoris boni -n sudibus perarmat carduus horrens. ham. 228 populator edet gemmantia -a bruchus. CLAVD. 8, 598 quis divitis algae -a... quaeavit? 20, 96 primi laxabant -a flores. carm. min. 20, 15 ingentem meminit parvo qui -e quercum aequaeumque videt consenuisse nemus. rapt. Pros. 2, 132 te... Hyacinthe... Narcissumque metunt... inclita -a (gramina *al.*) veris. PAVL. NOL. epist. 1, 4 purum boni seminis -n. AVG. serm. 29, 1, 1 -a herbarum et arborum. 213, 9, 9 -n educere in terram. 361, 11, 11 *sucus migrat a ramis* in -a, a -e in fructus et folia. civ. 11, 27 p. 499, 24 D. *arbusta fruticesque* ut in auras tutum cacuminis -n emittant, aliud terrae radicis (*sc. -n*) affigunt. 12, 26 p. 552, 29 D. *terra* -bus erumpentia promovet. BACHIAR. fid. 5 p. 1033^A egregium -n et ex effeta trunci radice procedens. MACR. sat. 1, 12, 14 cum arbores quoque nec minus cetera, quae continet terra, aperire se in -n incipiant. 3, 18, 7 *nuces et iuglandes -a atque flores agunt*. Ps. APVL. herb. interpol. 1, 78 *arnoglossa eptapleuros dicitur*... quod saepe adnata habeat -a... septem lateribus similia. interpol. 8, 22 *species herbae sceleratae* radice alba cum adnatis -bus erumpentibus tamquam in elleboro (*Diosc. 2, 175, 1 ἔχουσιν ἀποφύσεις ὡς ἐλλεβόρον*). interpol. 81, 15 *pastinacae silvaticae flores*... quorum in medio croceum -n purpurei coloris (*cf. Diosc. 3, 52, 1 ἐν μέσῳ μικρόν τι πορφυροειδὲς οἶον ἐκ ποικύδιον*). MART. CAP. 6, 635 Rhodanus... causas fertilitatis importat terrae -bus. CYPR. GALL. gen. 120 triticeae surget pro -e messis carduus. CARM. de resurr. 236 quidquid de -e floret. RVT. NAM. 1, 377 Osiris excitat in fruges -a laeta novas. OROS. hist. 5, 7, 14 vis -is madefactae frugis (*i. q. nos 'Malzkeim' vocamus*). PETR. CHRYS. serm. 106 p. 495^D *arbor ficus* pigrum proficit et prorumpit in -n. VAL. CEM. hom. 19, 2 pullulantia -a. SIDON. carm. 2, 131 protulit... sua -a palmes. CLAVD. MAM. anim. p. 72, 15 *arbori est ignis* in -e. p. 74, 9 tumores -um. SEDVL. op. pasch. 5, 17 p. 288, 1 -is inutilem... horrorem (*de oleastro*). OP. imperf. in Matth. 35 qualis radix, talia -a. DRAC. laud. dei 1, 634 ligna renascentur reduci sub -e. GREG. M. moral. 8, 77 herba... ad proferendum sui seminis -n aperitur, scirpus vero... sui secum seminis -n producit. *ibid.* scirpi more cum -e oritur. *in imagine*: CIC. fin. 5, 43 sunt... elementa naturae, quibus auctis virtutis quasi -n (*carm. codd.*) efficitur (PANEG. 10 [4], 3, 4 eruptionae virtutis tumens -n. GREG. M. moral. 6, 22 virtutis... -n ferat homo). LVCR. 4, 1083 rabies (*genet*) unde illaec (*illa haec vel ille codd.*) -a surgunt. FRONTO p. 102 N. indolem ingenii tui in -e... et in flore dilexi.

TERT. adv. Hermog. 13 p. 140 dabimus illi (*i. materiae*) aliquid... boni -is. CYPR. hab. virg. 3 p. 189, 12 *de virginitate*: flos... ecclesiastici -is. AVSON. 400, 3 ego ut palmes audacior in hibernas adhuc auras improbum -n egissem. HIER. adv. Rufin. 1, 27 orationis -a suffocantur (in Eph. 4, 16 p. 620 metaphora si... in aliam linguam transferatur ad verbum, ... quasi sentibus orationis sensus et -a suffocantur. *cf.* AVG. in psalm. 64, 7). hom. Orig. in cant. 2, 3 p. 46, 14 B. (*tropologia obscuriore*) initium est sermonis in -e et initium *κρητισμοῦ*, id est floritionis, in Verbo. GENNAD. dogm. 52 *haeretici* variaeque impietatis -a. RVFIN. apol. Orig. 5 p. 583 sive mens sive cor aut sensus de deo dicendus est (*filius?*), indiscussus permanens, -n proferens voluntatis factus est verbi pater. hist. 5, 11, 5 in nobis apostolici -is plantata sunt semina. Orig. in cant. 3 p. 175, 18 B. fidei... -n arefacere (PETR. CHRYS. serm. 58 p. 361^A pia fidei -a. 143 p. 584^A ut vitalibus partita stillicidiis tempora fidei rigarent -a). Orig. in cant. 4 p. 226, 23 B. -n spiritalis intelligentiae. Orig. in gen. 1, 17 p. 20, 24 B. ira et concupiscentia -n est corporis. in num. 9, 9 p. 66, 24 B. est... primum -n (*tamquam virgae Aaron*) prima hominis in Christo confessio. AVG. epist. 173, 10 ecclesia novello -e pullulabat. in psalm. 64, 7 ne crescendo sanctum -n offocent *spinæ*. pecc. mer. 1, 29, 57 quae *medicina* non ex peccati vulnere -n pia prolis emisit. 2, 24, 38 sanctum -n. serm. 6, 2 dilectio... semen concordiae, affectus -n est. 89, 1 novella -a sanctitatis, regenerata ex aqua et spiritu (*de neophytis*). OROS. hist. 2, 2, 5 futurae Romae seminis iacta est, etsi nondum -n apparet. 7, 5, 3 o beata -a temporis Christiani. 7, 6, 8 tenera Christianorum -a. LEO M. epist. 1, 4 eiusdem mali -n oriatur. SACR. Leon. p. 419 ut... caeleste semen oreretur et alimonia vitae mortalis expleta -n immortalitatis existeret. *cf.* p. 1923, 9. EPIST. pontif. 937 (Conc. IV 2) p. 138, 16 -bus... veritatis pingues efficeret oves. PROSP. carm. de ingrat. 64 ipsa (*Pelagius bestia*)... proprium -n (*i. suam ipse doctrinam*) damnando necaret. PETR. CHRYS. serm. 19 p. 251^B tota nequitiae... -a. ENNOD. epist. 4, 25, 1 p. 122, 16 dum gratiae -a fotu confabulationis animantur (ORIG. in I reg. 1, 5 p. 9, 19 gratiae -a procreare). epist. 5, 8, 1 p. 130, 21 iustitia principis... donavit te honorum -e. CASSIOD. in psalm. 34, 14 pectora eorum credulitatis -a reddiderunt. GREG. M. moral. 1, 49 bonarum cogitationum -a. 8, 77 -n... in ortu est remuneratio in inchoatione (*sc. boni operis*). 27, 18 more... nubium extensa super nos patrum vita tegimur, ut ad fructum secundi -is infundamur. ORIG. in I reg. 1, 5 p. 8, 24 prima iustitiae -a de actibus... procreamus (*ibid.* fructus... proferimus).

2 *i. q. frons, caulis, cauliculus, calamus* (*ing. interdum collective, ut infra l. 64. 72*): PRIAP. 61, 6 gemmas modo -e exeuntes. MANIL. 5, 260 viridem... in -e (*sic M, fere i. q. in germinatione; gramine LG*) collem PAVL. FEST. p. 95 M. -n est, quod ex arborum surculis nascitur. COLVM. 5, 11, 9 certam... spem -is habebit (*cf. arb. 26, 8*). PLIN. nat. 12, 73 -um caules praedulci liquore turgentes. 13, 58 *Cypria ficus* -n emittit sine ullis foliis radici simile. 17, 105 surculos petendos... -e -e novello. 17, 218 oculos -um exustos. 18, 94 ex uno grano... CCCC paucis minus -a. STAT. silv. 2, 3, 52 populus et nostrae stupeant tua -a pinus. RVFIN. patr. 1, 2 -n... hic in Graeco βλαστόν dicitur, quod... ramus recte interpretatur. PRVD. cath. 7, 139 *Ionas* tectus flagellis multinodis -is (*cf. Ion. 4, 5. 6*). SEDVL. carm. pasch. 5, 124 feralia -a vertat funditus *arbor*. *in imagine*: VVLG. Mal. 4, 1 non derelinquet eis (*improbis*) radicem et -n. *speciatim*: *i. q. propago, surculus, qui inseritur*: VERG. georg. 2, 76 huc aliena ex arbore -n includunt (SYMM. or. 3, 6 virentibus ramis *artifex rusticandi*... alienum -n includit). VVLG. Is. 17, 10 -n alienum seminabis. CASSIOD. in psalm. 79, 13 *arbores*, quae adhuc insitae de fructuoso -e non fuerunt. *in imagine*: VVLG. Is. 5, 7 Iuda, -n eius (*vineae, i. domus Israel*) delectabile. nonnumquam *i. q. herba*: PLIN. nat. 7, 64 exuruntur hortorum -a. AVSON. Mos. 203 stringunt attonsis pubentia -a (gramina *vix recte Boecking*) pratis. VVLG. Is. 61, 11 terra profert -n suum. *cf.* Ezech. 16, 7. -n agri. CLAVD. rapt. Pros. 3, 224 gelidi rubeant alieno -e menses. SVLP. SEV. dial. 1, 3, 4 nulla [ibi -a, sata nulla] (ibi satae nulla V) proveniunt. 1, 13, 7 cum alia ibi -a nulla succedant. 1, 16, 1 ignarus -is eligendi nociva plerumque carpebat. VINDIC. med. 4 *spiritus* nutritibilis -um atque animalium. CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 72, 23 radices arborum vel quorumpiam -um. CYPR. GALL. gen. 13 florea ventosis consurgunt -a campis. EVG. TOLET. carm. 37, 3 tertius *dies* undivagum mare dat cum -e terrae.

3 *i. q. fructus*: LVCAN. 9, 361 divitiis... graves et fulvo -e rami (*in Hesperidum horto*). STAT. Theb. 2, 280 flebile -n Hesperidum. TERT. apol. 22, 5 aurae latens vitium... *poma et fruges* in -e (*de fructu nascente*) exanimat (*Opp.* in flore et in pubertate). VVLG. Hab. 3, 17 non erit -n in vineis. CLAVD. 22, 465 *autumni* maturet -a Virgo. PAVL. NOL. epist. 43, 5 expectati -is dulcem cibum. MACR. sat. 3, 19, 3 *malum Persicum* licet iam dudum nostri soli -n sit. CYPR. GALL. gen. 77 dic... cur metuas felicia -a mali. CARM. de resurr. 136 pomi curvat ex -e ramos *arbor*. 220 virentes... gravant uberima -a ramos. ALC. AVIT. carm. 6, 421 *arborem* -e nudam. CORIPP. Anast. 11 nova maturis admiscens -a pomis. *in imagine*: FVLG. Virg. cont. p. 98 scandala, ebrietatis -a. HIL. in Matth. 5, 12 -n

[Schuster]

... est, quod virtutis suae flore dilapso ad calorem solis arescit. cf. 5, 11.

4 i. q. terrae fruges, frumentum: VVLG. lev. 26, 4 terra gignet -n suum 26, 20 non proferet terra -n nec arbores poma. deut. 11, 17 terra det -n suum (Ezech. 34, 27 terra dabit -n suum. Agg. 1, 10. Zach. 8, 12). VVLG. Os. 8, 7 -n non faciet farinam. Agg. 2, 20. Ps. RVFIN. in Os. 5, 6sq. tam -a quam fructus. AVG. in euang. Ioh. 40, 10 -a tua intrent in horreum (translate). i. q. semen: VAL. CEM. hom. 17, 1 conceptum sulco -n. cf. SACR. Leon. p. 419 (p. 1922, 27).

5 i. q. radicum fibrae: VVLG. Dan. 4, 12 -n radicum eius (i. arboris) in terra sinite (τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν). 4, 20 -n radicum... in terra dimittite. 4, 23. 11, 7 de -e radicum (ἐκ τοῦ ῥιζώους τῆς ῥίζης).

6 i. q. resina, arboris lacrimae: STAT. silv. 1, 2, 124 Clymenaea... -a. 3, 3, 34 Eoa -a... merge rogis. 5, 1, 214 Cinyrea... -a. 5, 3, 86 Heliadum ramos lacrimosae -a. speciatim: i. q. odores: APVL. met. 11, 4 spirans Arabiae felicia ge(r)mina.

B de diversis e natura rerum procreatis: 1 i. q. cornu: CLAVD. rapt. Pros. 1, 129 nondum... nova lunatae curvavit -a frontis vitula. 2 i. q. margarita: AVSON. Mos. 70 albescentes, concharum -a, bacas (cf. PLIN. nat. 9, 107 partum... concharum esse margaritas). CLAVD. carm. min. 31, 14 grues... ore legunt Rubri -a cara maris (i. uniones). 3 i. q. lanugo prima: CYPR. GALL. num. 745 pubes primaevae... flore virens iam -e molli vestibat vultus vicenos laeta per annos. 4 i. q. primus fulgor (solis orientis): ENNOD. carm. 1, 8, 3 -a dum lucis Titan dispergit in axem. similiter de nova luna: ZENO 1, 16, 8 luna, sua morte reviviscens, menstrualis ignis sollemni -e accenso sumit rursus de fine principium.

C de animalibus, maxime de homine: 1 i. q. progenies sive suboles hominis, filius, filia (interdum sensu spirituali, velut infra l. 48. 51. 53. 57. 74. 75. 79 al.): ITALIA gen. 49, 9 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 68, 2) catulus leonis Iuda: de -e, filius meus (fili mi al.), ascendisti. PANEG. 6 (7), 2, 5 non <per> plebeia -a (gemina M), sed imperatoria stirpe(m)... propagatis. IVST. 18, 3, 19 ut extirpato servili -e genus urbis ex integro conderetur. AVIEN. Arat. 1173 duri... -is aetas. SYMM. or. 1, 3 meruisti... ut de te sacra -a pullularent. AMM. 26, 9, 3 ut pro imperiali -e (i. Constanti filiola)... pugnarent audentius. AMBR. obit. Theod. 54 fles, Honori, -n augustum. HEGES. 1, 42, 3 parvulos hos infelicium -a patrum VVLG. Is. 4, 2 in die illa erit -n domini in magnificentia. 5, 24. 14, 22 perdam... reliquias et -n et progeniem. 61, 9. Ier. 23, 5 suscitabo David -n iustum. 33, 15. RVFIN. Orig. in exod. 2, 3 occultent -n masculinum. PRVD. apoth. 182 nec vocitare patrem potis es, quem -e fraudas (cf. 181 genitor... filius). cath. 12, 46 aequanda... stellis sua cognovit olim -a Abraham. psych. 384 vos nobile Iudae -n (cf. 385 sanguine). CLAVD. 10, 39 o patui -n, cui nominis heres successi. 22, 239 pulchro Mariae fecundat (-det codd.) -e regnum. rapt. Pros. 2, 77 celsa Tonantis -a per nostros dignantia ludere campos. PAVL. NOL. carm. 21, 61 emersere novi flores, duo -a Christi (Turcius et Suerius). 21, 285 flos geminus, Melani -n et Eunomia. 24, 498 tui propago (propage Hartel) -is. AVG. serm. 192, 1, 1 quod in utero non seminato -n prolis exortum est. 228, 2 vos ergo fratres, vos filii, vos novella -a matris ecclesiae (serm. Rev. Bénéd. 41 p. 152 l. 77). 271 vos... membra corporis Christi, -a unitatis, filii pacis. serm. ed. Mai 118, 2 a proprio -e (Christo) coepit exposcere vinum Maria. ZACCH. 2, 9 spem sublimissimi -is deputare. MART. CAP. 9, 913 verenda... caeli -a. OROS. hist. 6, 1, 14 Romani nominis. LEO M. serm. 82, 6 duo ista praeclara divini seminis -a (Petrus et Paulus). PETR. CHRYS. serm. 59 p. 363^B intra aeternum genitorem -n permanens in aeternum (sc. Christus). 71 p. 403^B ad divinum -n hodie designatus es, non promotus. 111 p. 506^A tota humanae stirpis -a tam pretiosa. EVSTATH. Bas. hex. 6, 1 p. 921^B primogenitum vetusti daemonis -n (de peccato, gr. p. 117^c τὸ πρωτότοκον ἔχονον τοῦ ἀρχεκάκου δαίμονος). SIDON. carm. 7, 155 maxima... stemmata complexum -n. CYPR. CALL. gen. 47 ut polus et plenae vestro sint -e terrae. 508 nobilibus thalamis mihi -a non sunt. 671 sublatum -is usum. exod. 32 pariant cum -a fetae (Hebraeae). 98 natarum -a septem. DRAC. laud. dei 1, 48 peccata parant horrenda in -a partus. 2, 656 numero benedicti -is. 3, 146 de -e iusto. Orest. 29 Troica -a matrum. 409 -is (i. Iphigeniae) ille sui... hostis (Agamemno). EVG. TOLET. carm. 14, 10 senectus, mortale -n ut noverca saucias. ENNOD. epist. 4, 9, 2 p. 104, 2 aliud est in eo, qui commendatur, tamquam nobile -n ita peregrinantia bona verbis inserere. 4, 10, 1 p. 105, 24 regiae stirpis -n. 4, 22, 1 p. 114, 9 adiutricem in adstipulatione -is paginam quaerit pater. 5, 2, 3 p. 125, 14 nutrit Liguria foro -a (quasi germina herbarum rhetores; cf. VEN. FORT. carm. praef. 3 pomposae facundiae florulenta -a). opusc. 3, 36 p. 339, 25 ubi nobilium -a... excreverant. GREG. TVR. Mart. 4, 11 nihil ex ea uxore -is merebatur accipere. VEN. FORT. vita Germ. 10 p. 380 quae causa modo mirabili (-le al.) profuit patri vel -i (-e al.). RVSTIC. c. aceph. p. 1195^c ut... -a irae intelligentur ii, qui peccant. BAYDON. 1 de regali progenie nobile -n erupit. de bestiarum fetu: NEMES. cyn. 146 canis feta conclusa videt sua -a flammis. AVIAN. fab. 33, 1 anser erat cuidam pretioso -e feta. MART. CAP. 7, 729 nonnulli terrestres silicolaeque divi Herculem conspicati sunt opinantes eam (i. Arithmeticam radiis circumfusam) hydro -e pullulare.

2 i. q. semen virile: SERV. Aen. 5, 412 germanus est secundum Varronem... de eadem genetrice manans, non, ut multi dicunt, de eodem -e (cf. p. 1914, 51 sqq.). PLIN. nat. 7, 66 -e (semine B) e maribus. COMM. instr. 2, 32, 12 -e zabolico... turbae pronatae (cf. Schwyzer, Kuhns Zschr. 56, 1928, 19, adn. 1). CHALC. comm. 23 conceptum animalium -n adolentium. OPTAT. 2, 10 p. 46, 4 sancto -e... procreari. RVFIN. hist. 1, 7, 3 quidam ex ipso -e... generati. symb. 11 eis impossibile videtur, quod... femina divinum -n... conceperit. PRVD. perist. 10, 1069 revulsa masculini -is vena. CARM. Cael. Aur. chron. 4, 9, 134 (ex Parmenide, frg. 18 Diels, Fr. poet. lat. ed. Morel p. 169) femina virque simul Veneris cum -a miscent. CYPR. GALL. gen. 136 binos e -e (G; bino seu -e et sim. rell.) fetus (factus codd.) Adam genitoris. CASSIOD. Ios. antiq. 7, 15 p. 214 eos... qui erant de -e Mosi (gr. 7, 367 τοὺς... ἀπογόνους).

D sensu generali: quidquid procreatur et crescit (creatura): VVLG. Is. 34, 1 audiat terra... orbis et omne -n eius. RVFIN. Orig. in gen. 2, 2 totius mundi reparanda -a. AVG. c. Faust. 20, 11 humor innamabilia -a edit et nutrit. ZACCH. 2, 16 p. 1138^A universorum -um fructus.

II de rebus incorporeis: A i. q. vis genitalis, germinatio, procreatio, progenies: APVL. met. 4, 28 novo caelestium stillarum (sc. Urani; stellarum φ) -e... terras Venerem aliam... pullulasse. met. 9, 8 lucrum promitti de glebae -e. CARM. epigr. 403, 2 bis tulit hic (puer) senos primaevi -is annos. HIER. in Dan. 11, 7—9 p. 705 Ptolemaeus Evergetes successit in regnum de plantatione et de -e radicis eius. VVLG. Ezech. 17, 10 vinea in areis -is sui arescet. RVFIN. hist. 1, 7, 10 quae (successio) velut adoptione quadam erga defunctos constat magis quam -is veritate. cf. 1, 7, 9. ZACCH. 1, 23 quo pacto ex radice vis -is scandit in spicas...? DRAC. laud. dei 2, 630 argente vapore -is exstinctus cecidit genitalibus ignis Abrahamae seni.

B i. q. origo, genus, gens: PACIAN. sim. carn. p. 126, 2 hic Manichaeorum virus terrestri -e Arrianorum divino... semine superandum est. HIER. epist. 66, 6 consulum pronepos et Furiani -is decus. PRVD. cath. 10, 24 ut... pars illa potentior exstet, quae -n ab aethere traxit. apoth. 418 Iesu, nate deo, nate sceptris et -e David (VEN. FORT. carm. 2, 4, 34). 1001 revoluto -e Lucas sursum versus agit seriem (sc. generationis Iesu). perist. 3, 1 -e nobilis Eulalia. AVG. epist. 160, 3 utrum... -n rationis deum dicamus an dei -n rationem. CARM. epigr. 111, 4 Agori, superbo qui creatus -e. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 27 Iulianus praecipit... accingi cunctam veterano e -e prolem. BOETH. cons. 3, 6 carm. 6 mortales... cunctos edit nobile -n. CARM. epigr. 1355, 8 puer Gallos claro -e traxit avos. 1361, 1 (= INSCR. christ. Diehl 3488) -e sublimi, Proba nomine, mente probata. Engström 353 (= INSCR. christ. Diehl 1516 = ANTH. 661), 3 fratres -e barbarico nati. INSCR. christ. Diehl 57 patricio clarus de -e consul. 811^b -n (i. natione) Daciscus. huc etiam pertinere videtur 3305, 4... quae -e vivi...

adiectivorum conspectus: -n dicitur: alienum: p. 1921, 25. 1922, 58. 59. 65. apostolicum: p. 1922, 13. augustum: p. 1923, 38. barbaricum: supra l. 46. beatum: p. 1922, 25. benedictum: p. 1923, 67. bonum: p. 1922, 2. carum: p. 1923, 21. celsum: p. 1923, 46. Cinyreum: p. 1923, 14. clarum: supra l. 43. Clymenaeum: p. 1923, 13. croceum: p. 1921, 65. delectabile: p. 1922, 61. divinum: p. 1923, 59. supra l. 8. durum: p. 1923, 35. ecclesiasticum: p. 1922, 2. egregium: p. 1921, 57. Eoum: p. 1923, 14. fecundum: p. 1922, 39. felix: p. 1923, 16. 1922, 80. ferale: p. 1922, 54. flebile: p. 1922, 74. florem: p. 1922, 70. florulentum: p. 1923, 75. fructuosum: p. 1922, 60. fulvum: p. 1922, 73. Furianum: supra l. 34. gemmans: p. 1921, 47. horrendum: p. 1923, 66. hydreum: p. 1923, 84. imperatorium: p. 1923, 33. imperiale: p. 1923, 36. improbum: p. 1922, 4. inclitum: p. 1921, 51. innumerabile: supra l. 18. iustum: p. 1923, 41. 67. lacrimosum: p. 1923, 15. laetum: p. 1921, 70. masculinum: p. 1923, 41. molle: p. 1923, 23. mollissimum: p. 1921, 29. mortale: p. 1923, 69. nascens: p. 1921, 33. nobile: p. 1923, 44. 71. 80. supra l. 43. nocivum: p. 1922, 68. novellum: p. 1922, 19. 23. 49. 1923, 51. novum: supra l. 21. 1922, 83. 1923, 18. obtunsum: p. 1921, 12. omne: supra l. 16. parvum: p. 1921, 49. patricium: supra l. 46. pigrum: p. 1921, 72. pium: p. 1922, 14. plebeium: p. 1923, 32. praeclarum: p. 1923, 56. pretiosum: p. 1923, 60. 82. primaevum: p. supra l. 24. primogenitum: p. 1923, 61. primum? p. 1921, 40. proprium: p. 1921, 23. 1922, 31. 1923, 53. pubens: p. 1922, 63. pullulans: p. 1921, 73. pulchrum: 1923, 46. purum: p. 1921, 52. redux: p. 1921, 77. sacrum: p. 1923, 36. sanctum: p. 1922, 20. 22. serotinum: p. 1921, 3. servile: p. 1923, 34. radici simile: p. 1922, 48. sollemne: p. 1923, 26. sublime: supra l. 44. sublimissimum: p. 1923, 54. summum: p. 1921, 26. superbum: supra l. 40. tardissimum: p. 1921, 3. tenerum: p. 1922, 26. cf. p. 1921, 9. terrestre: supra l. 33. totum: p. 1922, 32. Troicum: p. 1923, 68. tumens: p. 1921, 81. tutum: p. 1921, 55. uberrimum: p. 1922, 81. varium: p. 1822, 10. verendum: p. 1923, 55. vernans: p. 1920, 84. veteranum: supra l. 41. zabolicum: supra l. 4.

de synonymis. cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 9 B. herba, pabulum, -n, gramen, cespes, faenum, pastio, muscus. deriv. germinalis, germino, germinosus.

[Schuster]

germinābilis, -e a germinare: *qui germinare potest*.
DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 8 p. 356^D (= gr. 44, 144^D) herbarum . . . natura incrementis est tantum . . . accommoda, congruum praebens his qui ex ea paventur (*sic ed.*, gr. τῶν τροφόμενων) augmentum, quae et -is dicitur (ἡ φυσικὴ λέγεται). ISID. orig. 11, 1, 142 post plurimos . . . dies menstruos . . . semen non esse -e (*ita K*; generabile BCT).

germinālis, -e a germen: *qui pertinet ad germen*.
DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 8 p. 357^A post exanimem materiam primum velut crepidinem quandam hanc -em substantiam legislator expressit (*cf. gr. 44, 145^B τὴν φυσικὴν τὰν τὴν ζωὴν . . . ἐν τῇ τῶν φυτῶν βλάστη προὑποστάσαν*). 8 p. 358^A natura . . . sensibilis -em speciem (*gr. 148^B τὸ φυσικὸν εἶδος*) sine dubitatione complectitur. 30 p. 400^A anima primordialis seu potius -is (*cf. gr. 44, 240^A τὸ φυσικὸν τῆς ψυχῆς*). [*var. lect. ZENO 2, 44, 1: v. s. v. cremialis vol. IV 1154, 12 sqq.*] *deriv.*: congerminalis.

germināscō, -ere [a germinare. W.] *i. q. germinare incipere*: CATO agr. 151, 4 ubi semen -ere (*corr. Meurs. germen nascere cod.*) coeperit. AMBR. Cain et Ab. 2, 8, 26 liberalitatis ad-suetudine genitalis, qua facit sibi fetus et fructus varios -ere. *cf. K. Sittl, Arch. I (1884), 494.* *comp.* congerminasco.

germinatio, -ōnis f. [a germinare. W.] *plur. v. infra* l. 37, 53, 61, 64. GLOSS. -o βλάστησις. HIER. nom. hebr. p. 29, 16 Oziph -o.

1 sensu incorporali: i. q. actio germinandi: a de herbis: i. q. germinis emissio, pullulatio: COLVM. 4, 24, 18 palmas, quem mox in -e citaverit (*sc. vitis*), imbecillis ac minus fructuosus erit. 5, 6, 2 ulmus Atinia frondem prima -e edit. 11, 2, 79 arbusculae ficorum melius dum tenerae sunt, per -em pampinantur. PLIN. nat. 1, 16, 41 de -e. 16, 94 aliqua vivescencia e terra diutius grava partus gerunt, quod -o ideo vocatur. 16, 95, 98 quibusdam arboribus geminatur -o. 16, 98 in arboribus . . . nimia -o elactescit. 16, 100 arbores quaedam, ut primum coepere, continuant -em, robur et abies . . . intermittunt triperito. *ibid.* ter squamas corticum spargunt, quod omnibus arboribus in -e evenit. 16, 102 quaedam arbores . . . in -e florent. *ibid.* universa mori -o erumpit. 16, 106 pinus . . . et picea praeveniunt -e. 16, 108 post -em. 16, 221 abietem circa -es decorticatam. 17, 13 ut absumpto partu arborum sequatur protinus conceptus, id est -o. 17, 17 imbribus . . . -em antecedentibus. *ibid.* ante -em. 17, 105 ut praegnates surculi sint, hoc est -e turgentes. 17, 117 -is initia. 17, 134 tria tempora . . . -is. 17, 135 non protinus -o aufert vires. 17, 216 in -e aut flore. 17, 233 morbi genus detegitur statim in -e. 20, 264 radicibus prima -e incisis (*de radicum germinatione*). 21, 69 -o omnium florum. 23, 137 prima (*Mayh.; mira codd.*) -e. PALLAD. 4, 9, 12 ceteris annis avellendus (*evellenda E*) est asparagus, ut oculos ipsius (*suae E*) -is aperiat. AMBR. hex. 3, 6, 26 prima . . . -o est, quando nascentia videntur erumpere. AVG. gen. ad litt. 4, 33 p. 131, 27 fructum et arborum -o. EVSTATH. Bas. hex. 2, 1 p. 879° universarum -o plantarum (*gr. p. 29^A βλάστησις*). 3, 5 p. 896^B arborum -o (*gr. p. 65^B βλάστησις. sic et in rell.*). 5, 1 p. 909^C primum est in generatione nascentium -o. 5, 2 p. 910^D primo est . . . -o, deinceps herba. *speciatim: i. q. incrementum s. proventus*: RVFIN. Orig. in Ios. 23, 3 p. 444, 8B. non fortuito . . . illa virtus terrae vel arborum -bus praesit.

b de hominibus: AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 48 p. 1071 peccata (*sc. paterna*) iure seminationis atque -is et nostra sunt. HIER. in Is. 66, 13, 14 p. 811 (*de carnis resurrectione*) ossium -o subsequitur.

c de primordio rei: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 3, 1 quod inde (*e divino*) nascitur, imago, non scissio, . . . nec -o potentiae quam potentiae actio.

2 sensu corporali: i. q. corpus -e factum: a de herbis: i. q. germen, surculus: PLIN. nat. 17, 16 cum praecoces excurrere -es evocatae indulgentia caeli, secutis frigoribus exuruntur. 17, 124 ad-cumuletur . . . -o terrā, donec robur planta capiat. *speciatim: i. q. frumentum*: ITALA psalm. (Cas.) 64, 10 deus parabit -es eorum (*sc. inhabitantium. gr. ἡτοίμασας τὴν τροφήν αὐτῶν*). **b de animalibus**: ITALA (Aug. c. Faust. 12, 42. civ. 16, 41) gen. 49, 9 de -e filius meus ascendisti (*gr. ἐκ βλάστου . . . ἀνέβης. VVLG. aliter*). *deriv.* regerminatio.

germinator (nom. equi), v. Onom.

germinātus (-ūs), m. [a germinare. W.] *i. q. germinatio, frondis emissio. non nisi abl. -u*. PLIN. nat. 15, 34 oleam si lambendo capra linguā contigerit depaveritque primo -u, sterilesce auctor est M. Varro. 16, 102 serotino (*vulg., serotina libri*) quaedam arbores -u florent. *germineus v. germinosus. Schuster.*

[has (*falculas*?) phanclas germinisecae dicunt. *sic legebatur VARRO ling. 5, 137 fin., e coniectura prava Popmae*; Chermonesioe vel chermosioe *cod.* (Chermonesioe, *sc. Siciliae, O. Müller*). *de h. l. cf. Niedermann, Essais d'étym. et de crit. verbales p. 27 sqq.*] **H.**

germino, -āvi, -ātum, -āre a germen. *formae per syn-copam*: -asse: PLIN. nat. 16, 83 VVLG. num. 17, 8 PRAEDEST. 1, 24. -asset: VVLG. Ezech. 17, 6 EVANG. de nat. Mar. 7, 4. -assent: TERT. test. anim. 4 VVLG. cant. 6, 10 SALV. gub. 3, 37. -arunt: ITALA (Aug. c. Manich. 1, 13, 19) gen. 1, 11 AVG. gen. ad litt. 5, 4 p. 143, 7. *formae plenae*: -averunt: TERT. adv. lud. 2 VVLG.

Ioel 2, 22 *al. aliae* (*perf. et plusqp. ind. coni.*): COLVM. 4, 6, 5, 5, 13 PLIN. nat. 16, 230 ITALIA Matth. 24, 32 (*cod. e*). Marc. 13, 28 (*cod. k*) VVLG. lev. 13, 29 sap. 4, 4 RVFIN. apol. 2, 4 AVG. un. eccl. 25, 73 EVSTATH. Bas. hex. 6, 2. *part. futur. v. infra l. 59. gerundium v. infra l. 82. 1927, 4. part. praes. n. sing. plur. v. l. 41. 70. 1927, 1. 23. 24.* *de sensu*: GLOSS. βλαστάνω, βρώω, θάλλω. -at βλασταίνει, βούει. fructiferat, pullulat, seminat, virdicat. non legitur ante HOR. praevallet propria verbi significatio, quae est intransitiva; transitive usurpatur inde a PLIN. nat. [*legitur ex coni. probabili* PLIN. nat. 21, 104 lappa intra se -at (*seminat codd., se semen dat Salm.*). HIER. epist. 22, 3, 1 terra . . . tribulos -at (*un. cod., generat rell.*)]. [*francog. germer. M.-L.*]

1 intransitive: A proprie: I tam de herbis, arboribus sim. quam de terra, agro; i. q. germen emittere, pullulare: HOR. epod. 16, 45 -at . . . fallentis termes olivae. SEN. Herc. f. 698 non prata viridi laeta facie -ant. COLVM. 3, 6, 2 si vitis ex singulis gemmis compluribus materiis cum fructu -at. 4, 6, 5 quidquid . . . supra -verit. *ibid.* oculus, qui sequenti anno cum fructu -et. 4, 14, 1 priusquam malleoli -ent (COLVM. 4, 30, 6). 4, 27, 1 ante quam -ent (COLVM. 5, 9, 6 paulo ante, quam -ent. 5, 10, 9 [= arb. 20, 3 ante quam -are arbores incipiunt]. 11, 3, 46. PALLAD. 2, 15, 12 ante quam -ent surculi. 3, 25, 33. 4, 10, 6). COLVM. 4, 28, 2 tres esse motus . . . in omni surculo naturales: unum, quo -et. 4, 29, 11 cum truncus vitis -at (COLVM. 4, 31, 2 cum -vit salix perticalis. 5, 5, 13 cum deinde -verunt [-verint *var. lect.*]. 7, 6, 6 cum primum silvae nova -ant fronde. PLIN. nat. 16, 188 cum -ant arbores. 17, 235. 18, 245 cum folia . . . -ent. 18, 253 cum -are videris morum. 19, 103 cum -ent Ascaloniae). COLVM. 4, 33, 4 castanea vehementer -at. 5, 6, 12 palmitem -antem. 11, 3, 44 facile superposita terra spongiolae. arb. 5, 2 gemmae. 26, 9 spatio relicto, qua gemma libere -et. PLIN. nat. 13, 31 mas palmitis floret, femina citra florem -at. 13, 58 Cypria ficus fructus quaternos fundit, totiens et -at. 13, 129 eodem die -at, quo in-iectum est quod Babylone seritur in spinis. 16, 81 quercus non ante mediam aestatem -ans. 16, 83 arbores maturius -asse. *ibid.* utpote cum arbores quaedam primae -ent. *ibid.* cum morus novissima -et (-at E). 16, 97 bis. 16, 100 iterum -ant robur, abies, larix. 16, 102. 104 vites et oleae . . . -ant. 16, 125 ramorum aliqui caeci, qui non -ant. 16, 230 quippe cum ex olea . . . cardines . . . plantae modo -verint. 17, 10 arbores optime. 17, 78 populi et fraxini festinantius. 17, 253 pomiferae, quae -ant nec ferunt fructum. 18, 45 filicis -antis ramis baculo decusis. 18, 295 -antia nisi in solo luxurioso fodienda non sunt. 19, 115 ne -ent alium cepaque. 19, 146 asparagus altissime. 19, 159 menta. 21, 14 omnis rosa primo inclusa granoso cortice. 21, 21 -are incipiente calice rosae. 21, 65 -antibus uvis. 21, 101 cichorion. MART. 10, 94, 3 Nomentana securus -at hortus arbore. APVL. met. 9, 8 ut in futurum laeta -ent sata. 10, 29 pabulum . . . in ipso -bat aditu. 11, 25 tuo nutu . . . -ant semina. ITALIA gen. 2, 5 (Aug. gen. c. Man. 2, 1, 1) pabulum agri antequam -ret (*gr. πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι. VVLG. aliter*). Matth. 24, 32 (*cod. e*) cum iam . . . folia -verint (τὰ φύλλα ἐκφύη, VVLG. cum . . . folia nata). psalm. (Cas.) 91, 15 iterum -bunt (*gr. ἐξανθήσουσιν*) palma et cedrus in senectute. Sirach 39, 17 (Eucher. form. 3 p. 17, 15) sicut rosa -at super uvida fluentia (ὡς ῥόδον φλούμενον ἐπὶ δρύματος κτλ., quasi rosa plantata egs. VVLG.). CYPR. unit. eccl. 5 p. 214, 8 ab arbore frange ramum: fractus -are non poterit. SOL. 1, 55 contactae his (*mulierum profluvii*) fruges non -bunt (*cf. PLIN. nat. 7, 64 sterilescent fruges*). PALLAD. 2, 15, 10 de amygdalis. 4, 7, 4. 4, 10, 36 -antes oculos. 12, 7, 13 ut ossa prunorum cito -are cogantur. ZENO 1, 6, 2 -antibus pratis. 2, 45. AMBR. hex. 1, 8, 29 ornando . . . polo caeli -aturis terris pulchre spiritus superferebatur quia per ipsum habebant novorum partuum semina (*nom.? an acc., ut 'terrae' sit pro subi.?*). VVLG. exod. 10, 5 ligna, quae -ant (*eccles. 2, 6. HIER. hom. Orig. in Ezech. 12 p. 992 ut -ans [i. florens, pullulans] lignum*). DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 30 p. 400^A mortua ligna faceret -are [*gr. 44, 240^B εἰς βλάστην προήγετο*]. lev. 19, 23 poma, quae -ant. num. 17, 5 -bit virga eius (17, 8 -asse virgam Aaron in domo Levi [*cf. p. 1927, 34*]). AVG. quaest. hept. 4, 30 virga Aaron et florens et -ans). deut. 29, 23 nec virens quippiam -et. II reg. 23, 5 nec est quidquam quod non -et. Iob 14, 9 ad odorem aquae -bit arbor et faciet comam. psalm. 64, 11 in stillicidiis eius (*terrae*) laetabitur -ans (*i. q. herba*). cant. 6, 10 inspicere, si . . . -assent mala punica. sap. 4, 4 si in ramis . . . -verint. Is. 35, 2 solitudo -ans -bit. 42, 5. 44, 4. 55, 10 -are eam (*terram*) facit. Iob 2, 22 -verunt speciosa deserti. Ezech. 17, 6 cum-que -asset herba, crevit in vineam. Marc. 4, 27 semen -et (βλαστᾷ). PRVD. c. Symm. 2, 980 seminis . . . teneri turgens dum -at herba (VICT. VIT. 3, 56 -antis herbae . . . virorem. DRAC. laud. dei 1, 573). AVG. gen. ad litt. imperf. p. 485, 7 arbores . . . nasci non possent, nisi terra, in qua -rent, praecessisset. gen. ad litt. 4, 33 p. 132, 21 ut ea, quae radicibus pullulat terramque vestiunt, subter primitus -rent. 5, 4 p. 143, 7 tunc exorta sunt, cum semina -arunt. in Iob p. 513, 23 myrmicoleon frumenta . . . sublato oculo facit non -are. serm. 214, 2 quae . . . -ando erumpunt. 251, 6, 5 deus iussit -are terram. civ. 4, 8 p. 155, 31 D. praefecerunt . . . Proserpinam frumentis -antibus. 5, 7 p. 200, 27 multa grana in terram simul veniunt, simul

[Schuster]

-ant. OROS. hist. 1, 2, 86 omnia paene animantia vel -antia. 6, 17, 5 recidiva semina... -ant. EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 959^c incipiens -are *granum* (cf. gr. p. 196^a ἐκφύετες). DRAC. laud. dei 2, 224 -at arbor. APON. 2 p. 39 *deus* naturae constituit ordinem -andi. CASSIOD. Ios. antiq. 3, 1 p. 62 dum -are non possent *palmae* (gr. 3, 10 μὴ δυναμένων ἐκβλῦσαι). 3, 7 p. 72 floribus universis de terra -antibus variata *cortina* (gr. 3, 126 ἀνθεσι... δὲ γῆθεν ἀνέχεται). FVLG. RVSP. epist. 4, 5, 9 semina non -ant, nisi fuerint irrigata. MVTIAN. Chrysost. hom. 10, 4 p. 310 med. *agricola* repente undique videt fructus -antes (gr. βλαστάνοντες). GREG. M. in evang. 1, 3 ad hoc -at *mundus*.

2 *de hominibus partibusque corporis humani*: QVINT. inst. 11, 3, 29 nares... ac pectus eo tempore tument atque omnia velut -ant. TERR. carn. 21 p. 460 Ō. *fructus uteri*, qui non ex utero -vit, qui non in utero radicem egit. HIL. gen. 170 nascitur hinc proles peccati, -at inde deterior multo suboles. VVLG. Ezech. 16, 7 ubera tua intumuerunt et pilus tuus -vit. CASSIOD. compl. in apoc. 19, 17 multi martyres et confessores -bunt. Ios. antiq. 17, 2 p. 480 ex his (*uxoribus*)... proles nulla -verat (gr. 17, 19 τέκνον οὐδὲν ἐφύη). GREG. M. moral. 15, 48 ad Iob 21, 11 *egrediuntur quasi greges parvuli eorum* (sc. *divitum impiorum*): ut... multi -ent ad custodiendum (sc. *quae habent*. cf. 15, 47 fecunditas familiae).

3 *de aliis rebus*: VVLG. lev. 13, 29 in cuius capite vel barba -verit lepra. DAN. 3, 76 benedicite universa -antia in terra. CASSIOD. in psalm. 132, 3 per hunc (*rorem*) cuncta -antia coalescunt et in varios fetus temperationis munere perducuntur.

ad 1—3: *indicatur, unde aliquid -et*: COLVM. 4, 11, 4 gemmas relinquemus, ex quibus *vitis* -et. PLIN. nat. 13, 39 palmarum... silvae rursus -antes ab radice succisae (21, 101 *cichorion et sim.* -ant[ibus] ab radice post vergilias). VVLG. II reg. 23, 4 sicut pluvis -at herba de terra. sap. 19, 7 campus -ans de profundo nimio. Is. 42, 5 firmans terram et quae -ant ex ea *alia v. supra l. 13 sqq. infra l. 56. 60. 65/6. 72. p. 1928, 19. 27. 28. 31. 58. 61. indicatur, quo*: ITALIA num. 17, 8 (Aug. loc. hept. 4, 57 p. 590, 6) *virga* in domum Levi (v. p. 1926, 66). Ps. AVG. quaest. test. I 108, 4 (v. infra l. 62).

B *usurpatur per imaginem sive translate*: TERT. adv. Iud. 2 omnia praecepta legis... quae suis temporibus edita -verunt. test. an. 5 p. 141, 18 antequam litterae in saeculo -assent. AMBR. Noe 2, 5 *mentis cogitationes* quamdiu velut intus clausae sunt nec tamquam in herbis -ant. HIER. in Ier. 3, 73, 4 ut... cunctarum virtutum -et gratia. in Os. 3, 14 p. 160 cum... nos dominus suo rore resperserit... -bimus. VVLG. exod. 1, 7 quasi -antes multiplicati sunt *fili Israel*. prov. 11, 28 iusti... quasi virens folium -bunt. 14, 11 tabernacula... iustorum -bunt. Is. 18, 5 immatura perfectio -bit. 27, 6 florebit et -bit Israel. 66, 14 ossa vestra quasi herba -bunt. Ezech. 7, 10 floruit *virga*, -vit superbia. Os. 10, 4 -bit quasi amaritudo iudicium. 14, 6 ero quasi ros, Israel -bit sicut lilium. 14, 8 vivent tritico et -bunt quasi vinea (cf. Ps. RVFIN. in h. l.) Hebr. 12, 15 ne qua radix amaritudinis sursum -ans impediatur. RVFIN. apol. 2, 4 p. 586^c ut non tales... ex nobis saepius -verint fructus. Orig. in gen. 16, 6 fructus spiritus denis exponitur -are virtutibus. CLAUD. 24, 290 *cervorum* frons discolor auro -at. AVG. serm. 43, 6, 8 fides, quae -vit, irriganda... roboranda est. *ibid.* fidei -anti et adhuc tenerae. 47, 15, 28 -et, quod plantat deus, et extirpetur, quod seminavit haereticus. 216, 3, 3 semen verbi dei... iam -ans. 236, 1 resurrectione *Christi* -amus. bapt. 3, 2, 3 p. 198, 20 de qua terra -vit *ecclesia*? un. eccl. 25, 73 p. 319, 25 *ecclesiae Christi* iam -verant (v. infra l. 67). *ibid.* p. 319, 30 frumenta erant praedestinata... et alta radice feraciter -antia. c. Cresc. 3, 8, 8 quod infidelis colonus plantaverit, propter eius infidelitatem non -et. pecc. mer. 2, 32, 52 unde ipsa fides velut quibusdam primordiis lactescentibus -ret. in psalm. 51, 12 tanta radix (sc. *caritas*) tam simplex, tam -ans, in germina tam alte fundata. Ps. AVG. quaest. test. I 108, 4 *extr.* ut... fides in deum iterum coepta -ret in fructum. MART. CAP. 7, 730 *Arithmetica*: adveni super vestrum... nihil de dignata concilium, quamvis singulos vos universosque recenseam ex meis ramalibus -are (βA, -ari *pars codd.*, Dick). OROS. hist. 6, 22, 10 -antia tempora Christiana. 7, 9, 5 *ecclesia*... uberrime -ante. PETR. CHRYS. serm. 43 p. 322^b ieiunium non -at; si de misericordia non rigetur, siccatur ieiunium. SALV. gub. 3, 37 ne... convalescerent *cupiditates*... in anima, si -assent in visu. APON. 3 p. 50 quae disciplina... per quattuor evangelia... -vit. 6 p. 114 pectus... *ecclesiae*, de quo praedicta ubera -verunt. CASSIOD. in psalm. 12 praef. *caritas*... dei quaedam vernalis est pluvia virtutum, sub qua et beata voluntas -at. Didym. in Iudam 12/13 p. 96, 2 ut, cum secundo moritur (sc. *peccans*), eradicatus videatur, ut nullam spem habeat denuo -andi. GREG. TVR. Franc. 8, 13 radix discordiae -et. *ibid.* confestim inter nos scandalum -vit (-bit *var. lect.*). GREG. M. moral. 18, 16 supernae caritatis messem -are non posse. 29, 51 ut corda gentiliū... infecunda -rent. epist. 5, 44 p. 343 radix amaritudinis rursum -ans.

II *transitive* (passive v. l. p. 1928, 27. 28. 31. 58. 59. 61): A *proprie*: i. q. gignere, generare, emittere, effundere: 1 *de arboribus et herbis*: STAT. silv. 1, 6, 14 quod ramis pia -at Damascos. ITALIA Marc. 13, 28 (cod. k) cum... ramus... -verit folia

(gr. *δταν... ὁ κλάδος... ἐκφύη τὰ φύλλα*. VVLG. *aliter*). AMBR. hex. 3, 8, 34 cum se granum illud resolverit, herbam -at. VVLG. exod. 9, 31 quod... linum iam folliculos -ret. Is. 61, 11 hortus semen suum -at. EVANG. de nativ. Mar. 7, 4 virgula florem -asset. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 8 p. 356^d in his... quae -antur (gr. 44, 144^d ἐν τοῖς φρούτοις). *similiter in loco dubiae interpretationis*: ITALIA cant. 5, 13 (Epiphan. in cant. p. 66) maxillae eius sicut phialae aromatis -antis (-es?) unguenta (φιάλαι... ἀρώματος φρούσαι μυρεψικά. VVLG. *aliter*).

2 *de terra, agro, mundo*: ITALIA gen. 1, 11 (Aug. gen. c. Man. 1, 13, 19) -et terra herbam pabuli (gr. βλαστησάτω... βοτάνην. cf. MAR. VICTORIN. verb. script. 4. VVLG. *aliter*). ITALIA (Aug. gen. c. Man. 2, 1, 2) et VVLG. gen. 3, 18 spinas et tribulos -bit terra tibi (gr. ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι. AMBR. in psalm. 43, 15 terra nobis spinas... et sentes. FAVST. REL. grat. 2, 1 p. 61, 2 terram... nunc spinas et tribulos -antem, nunc fructus... proferentem. FVLG. RVSP. epist. 4, 5, 9). AMBR. hex. 1, 8, 29? (v. p. 1926, 59). PAVL. NOL. epist. 34, 8 ut terra -et tibi frugem fertilem. PRAEDEST. 1, 24 p. 595^a Severiani de semine Satanæ terram -asse asserunt vitem. EVSTATH. Bas. hex. 5, 1, 6, 2 p. 922^a tot herbarum milia -verat terra (gr. p. 120^c ἐκβλαστήσασα). 8, 1 p. 945^b. APON. 2 p. 32 terra... victum hominibus -are... probatur. CASSIOD. compl. in Hebr. 4, 1 terra amoenas herbas -at in decorem. GREG. M. in evang. 1, 3 ut, quaecumque -verit terra, cladibus consumat.

3 *de animantibus*: quae ex se -ant: PLIN. nat. 30, 101 *vermiculi*, ex quibus tabani fiunt, antequam pennas -ent. VVLG. I par. 5, 2 de stirpe eius (sc. *Iudae*) principes -ati sunt. Iob 8, 19 ut rursum de terra alii -entur. PLIN. nat. 7, 42 plurimum languoris in utroque sexu capillum (-lo E¹) -ante partu. quae aliud faciunt -are: *dub. interpr.* PLIN. nat. 17, 164 oculi in arborum surculis proprie vocantur, unde -antur *surculi* (i. ad germinandum coguntur; sc. ab insitoribus? -ant Paris. d. saec. XIII). ITALIA psalm. 103, 14 (Cas.) *deus* -ans faenum pecoribus (gr. ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι. VVLG. *aliter*).

B *translate sive per imaginem*: OPT. PORF. 18, 9 lege tuus tonso Rhenus tibi -at exul agmina. AMBR. in psalm. 43, 16 ut suum triticum -ret et fructum resurrectionis afferret *Christus*. in psalm. 118 serm. 12, 8, 2 de caelo vitae tuae imaginem cape: etiam quando non -as fructum, sere tamen semen ad fructum (v. infra l. 42). Ps. AMBR. serm. 28, 6 p. 664^a virgo, quae Christum velut florem integritate sui corporis -vit. HIER. epist. 22, 17, 2 irrigata humus spinas libidinum -at. in Gal. 5, 22 p. 510 ut arbor fructus -et spirituales (cf. infra l. 67). c. Ioh. 26 p. 433 *semina humana* in puncto horae mortuos -bunt. VVLG. deut. 29, 18 sit inter vos radix -ans fel. Is. 45, 8 aperiatur terra et -et salvatorem. 61, 11 dominus deus -bit iustitiam Ier. 33, 15 -are faciam David germen iustitiae. Ezech. 36, 8 vos... montes Israel, ramos vestros -etis. Zach. 9, 17 vinum -ans virgines. RVFIN. hist. 11, 9 p. 1014 *Cappadocia* Gregorium nobis cum Basilio -vit. *ibid.* p. 1014, 13 *Cappadocia* olivarum... domini -vit novellam. Orig. in cant. 4 p. 186^b incipient virtutes atque arbusta bonorum operum fructum -are. MART. CAP. 7, 730 *pars codd.* (v. p. 1927, 64). OROS. hist. 7, 33, 9 radix illa miseriarum... copiosissimas... frutices -vit. OP. imperf. in Matth. 3 p. 663 quod caro eius postea peiora ei -bit peccata. *obscurius* ENNOD. epist. 7, 26, 2 p. 193, 8 infitatio in hominibus nova (acc. pl.? nom. sing.?) non -at. APON. 3 p. 49 disciplina pacis nostrae... -ans fructum in virga Aaron. 3 p. 61 *ecclesia* medicinam corporibus ad multas passiones... -are monstratur. 3 p. 66 poma de arbore vitae... per doctrinam sunt -ata. 3 p. 67 per... amorem scientiae amor -atur vitae aeternae. 4 p. 78 ut possit *ecclesiae filius*... fructiferos bonae voluntatis palmites et fructus -are. 7 p. 126 illos... qui... de capite -ati *ecclesiae reperiuntur*. CASSIOD. hist. 4, 22 huiusmodi... crudelitates blasphemia Aarii -vit. EPIPHAN. in cant. 100 p. 54 (ad cant. 4, 5) *Christus* instar Libani intelligibilia et vitalia ligna sanctos verbi potentia -vit. MVTIAN. Chrysost. hom. 33, 4 p. 447 med. hanc (*gratiarum actionem*) labia nostra -ent (gr. ταῦτα τῶν χειλέων ὁ καρπός). VEN. FORT. carm. 5, 1 praef. 6 luxurians -et umbra fastidium. GREG. M. moral. 6, 2 ut spiritales fructus allegoria -et (cf. l. 42).

comp.: con-, e-, in-, prae-, pro-, regerminare. 70 ?germinōsus, -a, -um a germen. ISID. diff. 1, 223 *lucus* (*locus al.*) frondosus licet... abundet frondibus, non tamen de frondibus totus (i. frondeus); sic et gramineum et graminosum (germineum et -um al.). Schuster.

*gero, gessi, gestum, -ere [inc. orig. W.] de scriptura: scribitur per c: cesserit: LEX Bant. (Corp. I² 582, a. 133—118) 2, 7 v. p. 1950, 20. cessit: CORP. XI 6076 v. p. 1941, 47. c(eset): INSCR. column. rostr. (Corp. I² 25) 6 (suppl. Mo.) v. p. 1944, 35. in indic. perf. per unam s: ELOG. Scip. carm. epigr. 8, 1 gesistei v. p. 1930, 47. CARM. epigr. 718, 3 (a. 593) gesi v. p. 1935, 72. ex suppl. v. l. 76. gerre pro gerere: CORP. IX 3473, 8 v. p. 1941, 33. breviatur per g: FAST. cos. Capitol. a. u. c. 439 (Corp. I² p. 21) dict(ator) r(ei) g(erundae) c(aussa) v. p. 1944, 73. *ibid.* al. γερεε: GLOSS. iurisp. cod. Paris. gr. 1357^a. de formis: PRISC. gramm. II 532, 22 -o -ssi et uro ussi (III 527, 25 al. *fusius de formis*: III 503, 26). im- [I. Kapp et G. Meyer]

perat.: praes.: -e: RHET. Her. 4, 30, 41 al. fut.: -ito: LEX Bant. (Corp. I² 582) 3, 19 v. p. 1939, 15. CATO agr. 151, 4 v. p. 1933, 3. CIC. Att. 16, 2, 2 LEX. Iul. munic. (Corp. I² 593, a. 45) 90, 95 v. p. 1939, 24 bis. -itote: PLAVT. Bacch. 712 p. 1932, 76. -unto: CIC. leg. 3, 9 duella iusta iuste -unto consules. perf.: gesistei v. p. 1928, 78. fut. II: -ssero: TER. Andr. 641. Hec. 599 v. p. 1942, 52, 53. part. praes.: -entum: PLAVT. Truc. 223 v. p. 1946, 77. gerund.: -undus: TER. Eun. 188 (v. p. 1942, 68) p. 1942, 67. 1949, 82. et al. supin. II: -stu: PLAVT. Poen. 1109 v. p. 1936, 65. inf. praes. (forma graeco adaptata): γεσιτεύειν: GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A. THEOPHIL. inst. Iust. 2, 19, 7 proheredegeriteuōn. ibid. proheredegeriteuēin. al. v. p. 1942, 35 sqq. de prosodia: TER. Phorm. 772 verissime. :: ut stultissime quidem illi rem (v. p. 1943, 55) -sserimus (dub. -imus an -imus). de gēstum cf. GELL. 9, 6, 3 PRISC. gramm. II 466, 6 Ps. PRISC. gramm. III 527, 25. de notione: NON. p. 316, 25 -ere est habere (Verg. Aen. 2, 90, v. p. 1935, 67), ... ferre (ibid. 7, 455 p. 1932, 64; 7, 188 p. 1931, 19), ... facere (ibid. 9, 203 p. 1936, 81). VLP dig. 4, 4, 7 pr. -stum sic accipimus qualiter-qualiter, sive contractus sive quid aliud contigit (cf. 50, 1, 2 pr. -stum ... in re publica accipere debemus pecuniam publicam tractare sive erogandam decernere). diff.: inter -ere et facere (cf. p. 1950, 20) et agere: VARRO ling. 6, 77 tertium gradum agendi esse dicunt, ubi quid faciant; in eo propter similitudinem agendi et faciendi et -endi quidam error his qui putant esse unum. ibid. -ere in eo neque facit neque agit, sed -it, id est sustinet, tralatum ab his qui onera -unt eqs. LABEO Vlp. dig. 50, 16, 19 actum ... generale verbum esse, sive verbis sive re quid agatur ... contractum ... ultro citroque obligationem ... -stum rem significare sine verbis factam. inter -ere et ferre: ISID. diff. 1, 268 -imus nostra et veluti natura aliqua quae in nobis sunt; ferimus vero imposita nobis veluti onus (sim. DIFF. ed. Beck p. 60, 7). GLOSS. III Abstr. GE 20 -it agit aut portat. II Philox. GE 55 -is πράττεις χειρίζεις. 64 -itur βαστάζειται. cf. et p. 1939, 6. 1946, 25. 1948, 6. 1949, 52. NOT. Tir. 26, 61, 68. de usu: adhibetur in etymologiis: VARRO ling. 5, 125 (de vasis) a -endo cartibulum (sic: rust. 1, 48, 2 granum <a> -endo. frg. Char. gramm. p. 103, 10 B. Graccus CIC. nat. deor. 3, 52 Ceres a -endo [v. I 44 p. 1933, 71. 3, 62]. PAVL. FEST. p. 2 augur. p. 94 -stus participium. p. 95, 97 graculi ... a -endo [i. auferendo, v. p. 1931, 58]. al.). apud posteros -ere obiecto auctum non raro tali ratione usurpatur, ut haec periphrasis idem significet atque ipsum illud verbum (fere curandi, desiderandi sim.) quod uni cuique obiecto respondeat: e. g. curam -ere (acced. ne) pro 'curare' v. p. 1938, 69, desiderium pro 'desiderare' v. p. 1934, 82, fiduciam (ut) pro 'curare' v. p. 1934, 55, studium pro 'studere' v. p. 1934, 71. al. cf. in votis -ere c. inf. pro 'desiderare' v. p. 1934, 59. incolatum -ere pro 'incolere' v. p. 1936, 31. continentiam pro 'continere' v. p. 1936, 19. CALP. decl. 13 p. 13, 10 quam facile -unt persuasiones (i. persuadent). legitur inde a NAEVIO p. 1933, 9. 1942, 46. 1944, 35, ENNIO p. 1933, 34. 55. 63. 71. 1936, 49. 1942, 47. 1943, 6 56. 1944, 36 sqq. 1945, 55, PLAVTO; in inscr.: ELOG. Scip. p. 1930, 46. LEX Bant. (a. 133—118 a. Chr.) p. 1939, 13. 1950, 20. LEX agr. (a. 111 a. Chr.) p. 1939, 15 (de INSCR. column. rostr. v. p. 1928, 76); frequentatur imprimis a CIC., LIV. et habetur per totam latinitatem. [loci mendosi et var. lect.: alternantibus verbis: agere: PLAVT. Men. 825 (agere codd., gere Spengel). Trin. 842^a (agat -it A; om. P). TER. Ad. 863 (-ssit DGL). NEP. Dion 8, 4 (ageretur edd., -retur vel -etur codd.; sim.: Paus. 2, 4). Hann. 8, 3 (agendo codd.). HIER. epist. 43, 1 (-ssisse H). et al. ferre: PLAVT. Agroec. frg. 1 (gero Non., fero Paul. Fest.). VERG. Aen. 11, 552 (ferebat M¹). LYGD. 6, 2 (-as Itali). regere (v. p. 1935, 31. 1940, 71. et al.): CIC. rep. 2, 23 (-ret m¹, reget m², edd.). STAT. silv. 4, 3, 162 (regente Itali). TREB. trig. tyr. 3, 7 (-ret O sine auctoritate, reget PZ; sim.: VOPISC. quatt. tyr. 13, 1). HIER. epist. 107, 2 (-ret Itali). et al. falso traditur: CIC. dom. 56 (l. cessi). de orat. 2, 345 LYDIA 43. var. lect.: LIV. 35, 1, 3 (-sserat M, praecesserat B, praegesserant recc). PHAEDR. 4, 5, 42 (paret PR). restituitur: CATO or. frg. 1, 12 (Mo.; genere codd.). Ov. fast. 3, 200 (Heinsius; festa RV). TERT. anim. 28 p. 348, 11 (cessit cod.). et al. suppletur: CATO orig. frg. 117 nequid neg<oti publici ... gere>retur (v. p. 1946, 34). CARM. epigr. 18, 1. interpret. ambig.: COMM. instr. 1, 10, 7 vivere non poterat de suo, quod structura<m> -bat (Ludwig, structura -bat cod., merebat Oehl.; i. 'opus caementicium ferebat' v. p. 1931, 68; an 'exsequebatur' v. p. 1937, 32). HESYCH. in lev. 11, 13 p. 910^A quaedam (animalia) in domos ingredientia diripiunt quae repererint ne quidem -entium obsoniis parcentia. ARATOR act. 2, 849 mitissima sors est poenarum, quas vota -unt eqs. singulariter: AVG. serm. ed. Mai 80, 2 Iudaei usque ad tempus ... crucis viam malignitatis -unt (haec si sana i. q. 'ingrediuntur' [terunt? Heraeus]; cf. quae seqq.: viam ... malignitatis et perditionis ... ingressus est. an vi<t>am? v. p. 1941, 26). cf. et p. 1930, 64].

CONSPECTVS MATERIAE.

I i. q. ferre, portare, habere:

A praevalente notione portandi:

THESAURVS LINGVAE LATINAE VI 2.

- 1 corporaliter: a aliquid: α res corporeas: p. 1930, 44. β partes corporis: p. 1932, 9. γ res corporatas: p. 1932, 64. δ indicato eo, quo vel cui quid feratur: p. 1932, 74. b aliquem: p. 1933, 9.
2 i. q. prae se ferre: p. 1933, 33.
3 i. q. pati, tolerare: p. 1933, 55.
4 i. q. proferre, procreare: p. 1933, 63.

B praevalente notione habendi:

- 1 i. q. habere alqd. aut secum aut in se: a affectus sim.: α cum nudo obi.: p. 1933, 84. β acced. notione loc.: p. 1935, 8. b speciem, figuram sim.: p. 1935, 30. c nomen, famam sim.: p. 1935, 67. d res quae quasi corporaliter inclusae habentur, i. q. continere: p. 1935, 78.
2 transit in meram habendi notionem: p. 1936, 13.

II i. q. agere vel facere:

A i. q. facere, exercere, exequi (pass. i. q. fieri):

- 1 sensu laxiore: a obi. est pron. neutr.: p. 1936, 49. b obi. est subst.: α de quibushibet rebus: p. 1937, 32. β de scelere, i. q. committere: p. 1938, 24.
2 sensu strictiore: quasi tutorem curam adhibere alicui (tutelam, curam sim.): p. 1938, 46.
3 usu tecnico: a de administrando munere publico: p. 1939, 1. b de habendis conciliis: p. 1940, 56.

B i. q. dirigere, gubernare: p. 1940, 63.

C transit in certas verbi agendi locutiones:

- 1 personam sim.: p. 1940, 75. 2 vitam, annos sim.: p. 1941, 26. 3 festa, sollemnia sim.: p. 1941, 61. 4 varia: p. 1941, 75. 5 in usu absoluto (plerumque cum adverbis): p. 1942, 1.

D structurae certae:

- 1 morem: p. 1942, 41. 2 bellum: p. 1942, 83. 3 rem: p. 1943, 55. 4 negotium: p. 1946, 21.

III reflexive: p. 1946, 81.

part.: praes. -ens pro subst.: p. 1947, 75. perf. pass.: -a, -orum: p. 1948, 5. -um, -i: p. 1949, 52.

I de vi ac notione qualitercumque aliquid (aliquem p. 1933, 9 sqq.) sustinendi tam de motu quam de ratione portandi aliquid aut extrinsecus (corporaliter) aut in se (in animo, mente sim.) dictum et respiciens non solum in imperfectum ferendi statum, sed etiam in eum qui ad finem perducatur: i. q. ferre, portare, habere (usurpatur et de animantibus et de rebus sive corporeis sive incorporeis):

A praevalente notione portandi: 1 de motu vel ratione

corporaliter portandi: a aliquid: α res corporeas: vestem, indumenta, corporis ornamenta sim.: cum nudo obi. (cf. et p. 1931, 15. 1933, 59): ELOG. Scip. (c. a. 164 a. Chr.) Carm. epigr. 8, 1 quei apice(m) insigne Dial<is fl>aminis gesistei (PAVL. FEST. p. 28). PLAVT. Poen. 304 meretricem pudorem (v. p. 1934, 4) -ere magis decet quam purpuram. VARRO Men. 121 coronam ex auro et gemmis fulgentem. LABER. mim. 68 <du>rum vesti<t>um (cf. LVCR. 5, 1420 vestem [NEP. Dat. 3, 1. TIB. 2, 3, 53 vestes. Ov. epist. 13, 37 ars 3, 222. et al.]). VERG. Aen. 2, 156 vittae ... deum, quas hostia -ssi. TIB. 1, 7, 7 victrices lauros (2, 5, 117 laurus. et al. cf. Ov. met. 1, 565 frondis honores). Ov. am. 2, 15, 23 me -e (sc. anulum [PAVL. FEST. p. 82. et al.]). cf. LIV. 23, 12, 2 insigne equitum). met. 2, 28 Aestas ... spicea sarta -bat. LIV. 3, 58, 8 dona (i. ornamenta militaria) ... -ens in conspectu populi (cf. VAL. FL. 3, 177 galeam cristasque ... tua dona). 40, 12, 16 diadema (cf. 45, 19, 10 capitis insigne). 45, 44, 20 insignia ordinis libertorum -ere (sc. togam, pilleum, calceos. COD. Theod. 6, 22, 7 pr. [a. 383] qui insignia administrationis -sserint. v. et l. 55. 58. p. 1931, 23. 26. 38). PAVL. FEST. p. 25 armillas ... viri militares ... -unt. p. 122 v. p. 1933, 58. PLIN. nat. 11, 78 a lorica -enda. STAT. Theb. 2, 266 infaustos ... ornatus, Argia, -is dirumque monile Harmoniae. silv. 3, 1, 36 instratum ... umeris dimitte -entibus hostem (de pelle leonis; ingentibus Markland probabiliter). TAC. Germ. 17 ferarum pelles. ann. 11, 31 coturnos. PAVL. dig. 34, 2, 20 ut habiliter gemmae -i possint. COD. Theod. 11, 18, 1 (a. 409?) infulas dignitatis. et al.

additis corporis partibus, in quibus vestimenta -untur (de ipso indumento l. 78): CATVLL. 61, 9 niveo -ens luteum pede soccum. NEP. Dat. 3, 2 -ens in capite galeam venatoriam (VAL. MAX. 5, 2, 5 pilleum capite. SEN. benef. 6, 31, 12 capite tiaram. cf. TIB. 1, 7, 52 et capite et collo [infra l. 73] mollia sarta -at). TIB. 1, 3, 66 myrtea sarta comā (cf. LVCAN. 10, 140 colloque [v. supra l. 72] comisque divitias Cleopatra -it). VAL. MAX. 9, 6, 1 quae in sinistris manibus -bant (sc. armillas, anulos). CELS. 7, 8, 4 maiora pondera auribus (SEN. dial. 7, 17, 2 quare uxor tua ... censum auribus -it?). SEN. Ag. 880 Priami superbas corpore exuvias (v. p. 1931, 24) -ens. Herc. f. 828 frontibus laurum. LVSTR. 18, 7, 13 in purpura victoriarum mearum titulos -is. et al.

arma (de iis, quae armis parta sunt velut spolia sim. v. p. 1931, 31; effigies in scutis expressas v. p. 1931, 25). absolute: TRAG. inc. 50 arma ... qui -ssit (CIC. Tusc. 2, 37 VERG. Aen. 1, 315 v. p. 1935, 34. 5, 412. 12, 472 v. p. 1935, 36. Ov. epist. 13, 151. 14, 98. MANIL. 2, 540 astra privata -unt secretis hostibus arma. SIL. 7, 8 [I. Kapp et G. Meyer]

v. p. 1935, 83. et al. saepe. cf. MART. 6, 73, 6 inguinis arma [de Priapo]]. VERG. Aen. 1, 188 tela (9, 169 i. 'suggerunt'. TIB. 1, 10, 14. Ov. trist. 5, 7, 16 coryton et arcum telaque. PAVL. dig. 48, 6, 11, 2 telum. et al.). 7, 396 pampineas... hastas (12, 97 hastam dextrā. LIV. 8, 8, 5 hastam... gaesaeque. et al.). 7, 816 pharetram (cf. ANTH. 440, 9 Medus pila -et, pharetras Romana inventus). TIB. 1, 10, 66 scutumque sudemque (LIV. 7, 23, 9 scuta. et al.). Ov. met. 4, 782 clipeum. 12, 443 ramum prior ille bifurcum -sserat, hic iaculum. LIV. 1, 43, 7 fundas lapidesque missiles... secum -bant. 4, 38, 4 cuspidem (SEN. Herc. f. 904). MANIL. 4, 240 intenta -it curvato spicula cornu Sagittarius astrum. PAVL. FEST. p. 62 calones... clavas. SEN. Ag. 736 ferrum Amazonium. Herc. O. 324 fulmen Iuppiter (MIN. FEL. 23, 6). LVCAN. 7, 453 v. p. 1933, 13. VAL. FL. 2, 420 flammea... dona dei (i. ense). APVL. met. 8, 16 lanceam... venabulum eqs. VEG. mil. 3, 23 p. 115, 10 catafracti equites propter munimina (v. et p. 1930, 45), quae -unt, a vulneribus tuti. PRVD. perist. 1, 35 pro... ventosis draconum, quos -bant, palliis praeferunt insigne lignum (i. crucem). CLAUD. carm. min. 6, 4 pro telo -itur quicquid suggererit ira. et al. adiecto 'quo' vel 'ubi': VERG. Aen. 7, 188 laevā... ancile (12, 488 hastilia). 7, 664 pila manu saevosque -unt in bella dolones (11, 552 telum. Ov. Pont. 3, 1, 96 pelta -enda manu). 11, 735 tela... dextris (SEN. Herc. f. 800 victrix magnum dextera robur -ens. LAVS Pis. 154 fulmina). 11, 844 umerō... sagittas (12, 944 umeris inimicum insigne [i. spolia]). LIV. 42, 61, 9 spolia. cf. et p. 1930, 58). TIB. 2, 6, 2 collo... arma. VVLG. deut. 23, 13 paxillum in balteo. et al. imagines in scuto expressas: VERG. Aen. 7, 658 Aventinus clipeo... insigne paternum centum angues cinctamque -it serpentibus hydram (cf. CLAUD. DON. ad l. p. 99, 12). SIL. 2, 168 centum angues... Lernaenaeque monstra -bat in clipeo. 4, 153 Celtas umbone (STAT. Theb. 12, 667 centum urbes). 14, 211 caelata -bat taurum parma truncem. de spoliis (v. l. 24. p. 1930, 80): LIV. 1, 10, 5 spolia ducis hostium caesi suspensa fabricato ad id... ferculo -ens (4, 20, 2. et al.). 4, 19, 5 caput... abscisum victor spiculo -ens (v. s. gestare p. 1965, 24). sceptrum sim.: VERG. Aen. 1, 653 sceptrum Ilione quod -sserat olim filia Priami ([SEN. Herc. O. 874 sceptrā... reges. 1509 Iuno... aetherium... sceptrum. Med. 252. VAL. FL. 8, 15 sceptrā... tuta]. Aen. 12, 206 dextrā sceptrum [SEN. Herc. f. 399]. et al.). 12, 289 Messapus regem (v. p. 1941, 17) regisque insigne (SEN. Phoen. 40 regni). Ov. fast. 1, 177 baculo, quem dextra -bat (PLIN. nat. 24, 73 baculum... rustici. APVL. met. 1, 4). LIV. 45, 12, 5 virgam in manu (SER. SAMM. 481 virga myricae -atur). LVCAN. 6, 146 Latiam longo -it ordine vitem centurio. STAT. Theb. 9, 614 non tamen aut teretes thyrsos aut mollia -ssi pensa (nota zeugma; -ssi pensa: i. 'feci' v. p. 1937, 33). APVL. met. 11, 11 laevā caduceum -ens Anubis. et al.

varias res: nude: PLAVT. Amph. 341 quo ambulas tu, qui Vulcanum in cornu conclusum -is? Men. 757 consitus sum senectute, onustum -o corpus. Pseud. 1176 -ere crassas compedes (cf. Ov. met. 4, 681 cur vincla -as [SEN. Thy. 544. translate: PS. HIL. libell. 11 p. 743^A coniunctionis vinculum pudica... castitate -ere]). Rud. 1144 hic (in cistella) vos parentes conclusos -o (i. γυναικίσματα, quibus parentes agnosci poterunt). CIC. Arat. 319 Zodiacus signa. TIB. 1, 5, 34 epulas ipsa ministra -at. 1, 10, 28 myrto... canistra vincla. PROP. 2, 20, 32 Sisypheo saxa labore. 3, 22, 7 caelum omne Atlanta -entem (SEN. Herc. O. 282 de Hercule). Ov. met. 6, 228 medio... in pectore fixa tela -it (cf. 9, 206 venabula tauris corpore fixa -at. LIV. 38, 27, 1 inbaerentia corporibus -entes tela). PAVL. FEST. p. 24 sarcinas viatores. p. 97 iacta segetum semina plurimum -ant graculi (i. 'auferant', v. supra p. 1929, 38). p. 369 quod veterina bestia ad ventrem onus religatum -at. SEN. Ag. 213 Xanthus... corpora (mortuorum)... -ens. Herc. f. 18 mundus Ariadnes sarta... -it. 757 urnas... frustra Danaides plenas -unt. LVCAN. 4, 418 firma -endis molibus... contextunt robora. LAVS Pis. 228 ratis armamenta. PLIN. nat. 2, 154 terra monimenta ac titulos -ens. SIL. 6, 664 rostra -ens... columna. TAC. ann. 5, 4 populus effigies Agrippinae ac Neronis. APVL. met. 1, 12 lucernam lucidam. 7, 8 asello spicas hordeacias -enti (7, 20 lignum. 8, 27 deam... mihi -endam imponunt [9, 10]. 9, 10 simulacrum). 9, 34 mensa... reliquias prandii. TERT. adv. Marc. 2, 21 p. 364, 20 v. p. 1942, 11. COMM. instr. 1, 10, 7? v. p. 1929, 71. LAMPR. Comm. 2, 9 aquam -ssit ut lenonum minister. PALLAD. 4, 15, 3 curam -endi mellis exercent apes. AVSON. 325, 33 haec (herois) laqueum -it. 367, 6 plectra... Erato. indicato eo, 'quo' vel 'ubi' aliquid -atur: PLAVT. Asin. 277 omnem in tergo thesaurum (i. plagas) -it. Ov. met. 7, 625 grande onus exiguo formicas ore -entes. 9, 615 non in pectore ferrum aut adamantina -it. 11, 335 iuvenco spicula crabronum pressa cervice -enti (trist. 4, 2, 21 vincla... captivā reges cervice -entes). 14, 314 in vertice picum (PLIN. nat. 22, 93 boleti guttas in vertice albas... -unt). trist. 1, 1, 8 candida nec nigra cornua fronte -as, libelle (cf. 1, 1, 110 sua detecta nomina fronte -et liber). Ib. 177 (de Danaidibus) -unt umeris perituras Belides undas (LIV. 7, 37, 11 quantum umeris inter arma -i posset frumenti. GERM. 169 Capram Auriga umero. VAL. MAX. 1, 1, 11 manibus [v. ex sq.] umerisque sacra). LIV. 5, 46, 2 sacra manibus (PLIN. epist. 7, 27, 5 catenas. APVL. met. 11, 24 manu dextera -bam... facem. AVLEN. Arat. 887 Centaurus agrestem... manu praedam

-it [cf. Arat. 440 ἐληλαμένον διὰ χειρὸς θηρίων]. v. p. 1931, 82). VITR. 2, 3, 3 munerum datio (i. δῶρον) semper -itur per manus palmum. SEN. Ag. 410 hasta summo lauream ferro -it. 948 signa caedis veste. VAL. FL. 1, 157 aquila validis fixam -it unguibus agnam. FLOR. epit. 4, 12, 16 foculum... super cassidem. APVL. met. 9, 7 faber collo suo -ens dolium (LIV. 2, 6, 19 sarmenta). 11, 11 -bat alius... suo gremio... numinis... effigiem. PALLAD. 5, 7, 2 rubricam liquidam brevi vasculo infusam.

β partes corporis (aut ea, quae ipsi corpori inflicta sunt, ut vulnera sim.; exempla, quibus acced. praedicativ., ut l. 14. 15. 18. al., hinc non seclusimus, quia ipsa -endi notio non tangitur): sine additamento: VARRO ling. 5, 101 cervi, quod magna cornua -unt ([PAVL. FEST. p. 54]. Ov. met. 7, 364 qua Coae cornua matres -sserunt). CATVLL. 64, 295 Prometheus extenuata -ens veteris vestigia poenae. LVCAN. 6, 1145 principio caput incensum fervore -bant aegroti (VAL. MAX. 5, 10 ext. 1 caput... coronatum. et al.). VERG. Aen. 2, 278 squalentem barbam et concretos sanguine crines vulneraque illa -ens, quae eqs. 6, 772 umbrata -unt civili tempora quercu (Ov. met. 12, 380. 14, 645 fast. 1, 412. et al.). CVLEX 327 huic -it aversos proles Laertia voltus (cf. MANIL. 2, 575 adversos... -unt... septima signa visus v. et p. 1933, 36). HOR. sat. 1, 1, 110 quod... aliena capella -at distentius uber. PROP. 3, 13, 57 ut auratos -res, Eriphyla, lacertos. Ov. am. 2, 2, 47 compedibus liventia crura -entem (met. 5, 455 quae modo brachia -ssit, crura -it. 11, 752. al.). 2, 6, 22 rostra psittacus (SEN. Phaedr. 79 canes). met. 2, 585 neque iam palmas nec pectora nuda -bam (de Coronide. SEN. Herc. f. 977). 3, 216 substricta... ilia canis. 4, 135 ora... buxo pallidiora -ens (VAL. FL. 3, 590. 675. ARNOB. nat. 7, 34 p. 268, 13 ora, oculos, capita eqs. cf. p. 1933, 38). 4, 792 cur Medusa... -sserit alternis immixtos crinibus angues. 5, 161 tuta... terga (6, 124 modo accipitris pennas, modo terga leonis -sserit Phoebus). Ib. 547 trunca membra. Pont. 3, 3, 106 (transl.) tincta... mordaci spicula felle. fast. 2, 299 corpora nuda (TERT. patient. 8 p. 13, 4 animam ipsumque corpus in saeculo isto expositum... -imus. CYPR. GALL. gen. 124 unde [sc. e terra] -is corpus. AVG. civ. 5, 2 p. 192, 29 D. similia corpora. v. et p. 1931, 48. cf. VELL. 2, 74 Fulvia nihil muliebri praeter corpus. PRVD. apoth. 776 Christus ipse -it, quod struxit opus nec ferre pudescit factor, quod peperit. et al.). PAVL. FEST. p. 95 gemursa sub minimo digito pedis tuberculum, quod gemere faciat eum, qui id -at. SEN. Herc. f. 1106 colla... vincla catenis (Phaedr. 1036 caerulea taurus colla. CLAUD. 5, 447 quisquis nimium sublata secundis colla -it. al.). Oed. 812 (de Oedipode) forata ferro -sseras vestigia. COLVM. 6, 29, 5 pullus equi cavatos dentes. LVCAN. 10, 129 flavos... crines. 10, 132 refugos... a fronte capillos. PLIN. nat. 11, 96 insecta binas... pinnas. 11, 152 oculos cancri (APVL. met. 5, 24 caput amatores... oculos. allegorice: CHROMAT. beat. 6 p. 326^c sincerum oculum cordis). 11, 285 ursae mammas. VAL. FL. 5, 272 signa (i. vulnera). MART. 3, 93, 4 rugosiorē... frontem (APVL. met. 10, 3 tristitie striatam. LACT. inst. 4, 27, 3 signatam. cf. p. 1933, 45). APVL. met. 11, 6 deformem... faciem. CAPITOL. Gord. 27, 5 cervices iam nexas Persico ferro -bant. LACT. inst. 4, 15, 2 peccata carnis, quam -bat (4, 24, 17). opif. 11, 12 vinclam linguam. AMM. 22, 15, 16 cutem validam -it crocodilus. et alia. cum additamentis (local.): TIB. 2, 1, 62 molle -it tergo lucida vellus ovis (cf. SEN. nat. 4, 2, 14 delphini spinas dorso eminentes). Ov. am. 3, 4, 19 centum fronte oculos, centum cervice -bat Argus (met. 13, 773 lumen... fronte -is media, Polypheme. 15, 596 cornua [hal. 3 GERM. 175]. et al.). met. 3, 16 nullum servitii signum cervice -entem iuvencom (SEN. Ag. 777. v. et supra l. 55). 5, 427 inconsolabile vulnus mente -it Cyane. Ib. 254 vulnera crure. COLVM. 6, 37, 7 pilos asinus in palpebris aut auribus (PALLAD. 4, 14, 3). 9, 10, 1 apes capillum... in ventre. PLIN. nat. 8, 116 indicia... aetatis in illis (sc. cornibus) -unt cervi. de ovis: COLVM. 8, 11, 8 in promptu -unt ova pavones, quibus... partus appropinquat.

γ res per se incorporeas corporatas: VERG. Aen. 7, 455 bella manu letumque -o. MANIL. 5, 302 sortem in pharetra Troiae bellumque. CVRT. 4, 14, 25 in dextris... libertatem, opem, spem... -itis. APVL. met. 11, 12 fata salutemque ipsam meam -ens sacerdos adpropinquat (sc. coronam). AVSON. 325, 4 Heroides... sua quaeque... leti argumenta -bant (v. vers. 18. 20). PAVL. NOL. carm. 7, 23 signum salutis non -entes frontibus. 26, 200 deus... hominum -ssit peccata. AVIAN. fab. 7, 18 nequitiae testem... -is inde (sc. ex aere, i. nota) sonum. DRAC. laud. dei 3, 588 reatus quantos... -o culparum pondere pressus.

δ indicato eo, quo vel cui aliquid -atur: i. q. afferre, perferre (audacius sine additamento: i. q. offerre, p. 1933, 8): MELA 2, 9 v. p. 1936, 34. PLAVT. Bacch. 712 -itote amicis vestris aurum corribus (sic c. dat.: LVCAN. 3, 433 nam dubio procul hinc [Diels, p. haec d. codd.] nobis simulacra -untur [codd., genuntur Lambin., feruntur Creech; i. 'apporantur'; an 'fiunt, oriuntur'? v. p. 1937, 33]. PS. QVINT. decl. 5, 6 p. 94, 9 ignotis cadaveribus humum -imus [ω, in- vel con- edd.]. v. et infra l. 84). Pseud. 102 non pluris refert quam si imbrem in cribrum -as (VARRO ling. 5, 168 gradus dicitur, quod -it in inferiora superiorem. LIV. 28, 19, 13 propugnantibus tela ministrant, saxa in muros munientibus -unt

[37, 5, 1 saxa... in muros]. SEPT. SER. frg. 9 -itque intus in oppidum anhelos Panopae greges [*i. pisces*]. CATO agr. 151, 4 si non habebis unde inriges, -ito inditoque leniter *aquam*. LVCR. 3, 17 totum... per inane -i res (*i. corpora*. 3, 27). APVL. met. 11, 27 qui thyrsos et hederas... -ens ad ipsos meos lares collocaret. AVG. un. eccl. 18, 47 p. 293, 6 si... adversus paleam nostram talia documenta -retis (*i. afferretis*). *nota* (v. p. 1932, 75): LEO M. epist. 21, 3 p. 717^B *libellus* a me -stus... non tamen susceptus (*syn. oblatus*).

b *aliquem* (*animantia; de re pro 'homine'*: l. 14): NAEV. trag. 18 alte iubatos angues in sese -unt (*Maenades?* cf. Ribbeck, *Röm. Trag.* 58). SEN. Oed. 60 portat hunc... parens... ad ignem, mater hunc... -it... in... rogum. Tro. 1082 hunc pinus, illum laurus, hunc fagus -it (*sc. spectantes*). LVCAN. 7, 453 similes fratrum gladios patrumque -enti Thessaliae (*v. supra* l. 9). TAC. ann. 1, 40 uxor parvulum sinu filium -ens. APVL. met. 8, 15 (*de asinis*) -bamus infantulos et mulieres, -bamus pullos anseres, haedos catellos. FIRM. err. 14, 2 p. 34, 18 ut de faucibus *diaboli*... quem -bat hominem liberaret *Christus*. PRVD. c. Symm. 1, praef. 30 *viperam* haerentem... pendentemque -ens Paulus inhorruit (*cf. act.* 28, 4). MART. CAP. 2, 149 quid... campi animantum -ant.

de gravidis: FEST. p. 340 quem utero -bat *Lavinia* (TRYPH. dig. 49, 15, 12, 18 AVG. civ. 7, 2 p. 275, 6 D.). CELS. 2, 7, 16 quod intus -it (2, 10, 2 quid in corpore intus -atur). 2, 10, 1 feminis uterum non -entibus (PLIN. nat. 8, 151 *canes* -unt uterum sexagenis diebus). PLIN. nat. 7, 37 mares... in dextera fere -i parte, in laeva feminas. 7, 38 et pariendi et partus -endi tempus (8, 187 *oves* -unt partum diebus CL. VLP. dig. 29, 2, 30, 6. *sic de plantis*: PLIN. nat. 16, 94). 8, 219. APVL. met. 5, 14 quantum... boni... in ista -is perula, *Psyche*. 5, 16 deum nobis praegnatione ista -it. TERT. uxor. 1, 5 p. 676 Oe. quid gestiamus liberos -ere. PRVD. c. Symm. 1, 255 conceptum... viri subolem paritura -bat *Livia* (PAVL. NOL. carm. 6, 142 puerum paritura -bat). PAVL. NOL. carm. 6, 106 sanctum... -unt... viscera pondus.

2 *de ratione aliquid portandi sic, ut ab altero conspici vel sentiri possit, i. q. prae se ferre, ostendere*: ENN. scaen. 12 amicitiam atque inimicitiam in frontem promptam -o (*aliter* p. 1932, 55). LIV. 42, 62, 11 in adversis vultum secundae fortunae -ere (VAL. MAX. 6, 6 ext. 1 Fidem... maestum -ssisse vultum. SEN. Ag. 748 incertos... vultus. cf. AVSON. 322, 25 truculenta... ora magister. cf. et p. 1932, 27). VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 quid... tantam confusionem in vultu -ret (*cf. SEN. Phaedr.* 830 regium... decus -ens. ARNOB. nat. 3, 14 p. 121, 15 discrimen in vultibus. PS. HIL. libell. 19 p. 718^A quantum audaciae..., quantum constantiae). PHAEDR. 1, 13, 7 quantum decoris corpore et vultu (SEN. Herc. f. 329 saevus ac minas vultu -ens [*v. l. 40*]). Med. 386 furoris ore signa (OCTAVIA 705 habitu atque ore laetitiam. STAT. Theb. 1, 188 minas). PHAEDR. 432 turbidam frontem (*cf. p. 1932, 48*). CLAUD. DON. Aen. 4, 315 p. 398, 21 tantum fidei oculi -unt.

prae se -ere: CIC. inv. 2, 30 affectionis... ratio perspicuam solet prae se -ere coniecturam. 2, 157 *rerum expetendarum genus unum* prae se quandam -it utilitatem. BELL. Afr. 10, 3 animum... altum. LIV. 1, 26, 2 spolia. APVL. Plat. 2, 4 *malitia* disparilitatem... inconcinnitatem. AVG. civ. 1, 9 p. 15, 21 D. spem supernae patriae. epist. 11, 3 p. 26, 30 substantia quae non in se habeat haec tria et prae se -at (*cf. seqq.*). MACR. Sat. 1, 6, 9 *bullam* in triumpho.

3 *i. q. pati, tolerare*: ENN. ann. 45 o gnata, tibi sunt ante -endae aerumnae. CIC. Phil. 6, 17 partis honoribus eosdem in foro -ssi labores quos petendis. LIV. 8, 11, 6 ceteram pro victis fortunam... illos -ere. PAVL. FEST. p. 122 militem... dictum... eo quod nihil molle, sed potius asperum quid -at (*nisi de veste cogitandum* [*v. p. 1930, 62*]). LVCAN. 3, 350 subire, obsessum Poeno -ssit quod (quae *al.*) Marte Saguntum (*aliter* ADNOT.: fecit). COMM. apol. 416 patienter omnia -ssit.

4 *i. q. proferre, procreare*: ENN. sat. 11 testes sunt lati campi, quos -it Africa terra politos. LVCR. 1, 717 insula quem (*sc. Empedoclem*) triquetris terrarum -ssit in oris. 6, 790 semina rerum... permixta -it tellus discretaque tradit. VERG. georg. 2, 122 India lucos. TIB. 2, 4, 56 quidquid... herbarum Thessala terra -it (OV. met. 2, 15 terra viros urbesque -it silvasque ferasque *eqs.* SEN. Herc. O. 1842 matres. HOMER. 875 silvas... monstra *eqs.*). OV. met. 9, 230 arbores Oete. *de plantis, herbis, arboribus (de Cerere*: l. 71): ENN. frg. var. 50 quod -it fruges, Ceres (CIC. nat. deor. 2, 67 a -endis frugibus. FIRM. err. 17, 3 p. 41, 15. *v. etiam* p. 1929, 36). VARRO rust. 1, 48, 2 id (*granum*) ut -at spica, seritur frumentum, non ut glumam aut aristam -at (*ibid.* ferat). VERG. georg. 2, 70 platanos malos. OV. met. 11, 615 silva... frondes. COLVM. 3, 1, 2 arbores silvestres ac ferae sui cuiusque ingenii poma vel semina -unt (LACT. Phoen. 30 genus arboreum... mitia poma). 3, 2, 13 *vitis* uvas ([PLIN. nat. 14, 40]. 3, 21, 7 folium notabile. *al.*). 4, 24, 18 *gemma* ramus arboris. 4, 30, 4 *salix* gracilem virgam et rutilam -it. PLIN. nat. 16, 115. 24, 173 ramuli exsurgunt sua capitula -entes. 27, 98 *lithospermon* -it... singulas veluti barbulae. *et al.*

B *praevalente notione habendi*: 1 *i. q. habere aliquid aut secum aut in se*: A affectus aliasque res ad mentem pertinentes: a cum nudo obi. (nonnulla ex exemplis p. 1934, 16. 22. 24.

50. 51 *allatis pertinere possunt etiam ad II A p. 1937, 32; sc. 'exercere' sim.*: PLAVT. Asin. 257 qui ad eri fraudationem callidum ingenium -unt. Capt. 439 cave fidem fluxam -as (LIV. 8, 24, 6 mutabilem. *et al.*). Poen. 304 v. p. 1930, 48. 813 plumbeas iras -unt (Pseud. 449 iram in promptu. TER. Hec. 310. *et al.*). TER. Hec. 311 *animum* infirmum (TRAG. inc. 210 vos... iuvenes animum -itis muliebrem. CIC. parad. 37 animum laude dignum. SALL. lug. 43, 5 advorsum divitias invictum animum. 54, 1 parem. 107, 1 *al.* VERG. Aen. 9, 309 animumque -ens curamque [*aliter* p. 1938, 63 sqq. 1939, 69] virilem [VAL. MAX. 8, 3, 1]. LIV. 1, 25, 3 animos. 1, 28, 9 ancipitem. 2, 12, 10 in te... hos animos -ssi. 6, 18, 11 adversus externos tantum animorum. *al.* DICT. 1, 9 bonum. AVG. anim. 3, 14, 20 p. 376, 1 si animum catholicum -is. *et al. saepe*). ACC. praetext. 33 *Brutus* sapientia munitum pectus egregium -at (SEN. Herc. O. 652 pectora pauper secura. CARM. epigr. 908, 10 pectora munda. cf. SIL. 11, 203 multa feta -ens ira praecordia. *et al.*). RHET. Her. 3, 7, 14 inimicitias -undis (CIC. div. in Caec. 66. Font. 33 quin insitas inimicitias istae gentes et habeant et -ant. Cael. 32, 77 vel in suscipiendis vel in -endis inimicitias. Balb. 60 Deiot. 30 *al.* CAES. civ. 1, 3, 4 qui veteres inimicitias cum Caesare -bant. NEP. Att. 11, 5 LIV. 40, 46, 5 SEN. contr. 9, 5 [28], 9 VAL. MAX. 4, 1, 8. *et al.*). *ibid.* qua fide, benivolentia, officio -sserit amicitias (4, 47, 60 *al.* CIC. epist. 3, 8, 5 NEP. Dat. 10, 3. *et al.*). CIC. Quinct. 13 qui magna fide societatem -rent. ANTON. Cic. Att. 14, 13^A, 2 patere... te pro re publica videri -ssisse simultatem cum patre eius (*sc. Clodii*. ASCON. Corn. p. 52, 1 St. QVINT. inst. 4, 1, 18 SVET. Vesp. 6, 4. ARNOB. nat. 2, 39 p. 79, 24 *animae* simultates atque inimicitias [*v. l. 16*]. *et al.*). CIC. carm. frg. 35 iuravi lingua, mentem iniuratum -o (*ex Eur. Hippol.* 612 ἡ... φρενὴν ἀνόμενος. LVCR. 3, 1049 sollicitam... mentem. AVG. bapt. 7, 13, 24 p. 351, 26 adulterinam). off. 3, 82 immanitatem... beluae. HOR. carm. 3, 21, 2 seu tu querellas sive -is iocos, seu rixam (*v. p. 1943, 40*) et insanos amores, seu facilem, pia testa, somnum (*v. p. 1941, 75*). OV. met. 7, 655 mores quos ante -bant *Myrmidones*, nunc quoque habent. 13, 363 vires sine mente (*sc. Ajax*). LIV. 2, 35, 6 hostiles... spiritus (SEN. Herc. f. 384 altos. TAC. hist. 3, 66. 4, 85. SVLP. Sev. dial. 1, 25, 4 invictum). 9, 29, 8 pertinaciam. 10, 17, 5 pro virtute spes (CARM. epigr. 787, 53 spem. *et al.* cf. LIV. 10, 25, 4 plus fiduciae ac spei *exercitus*. RVFIN. hist. 5, 1, 3 p. 403, 11 fidem et spem, *gr. ἐχουσι*). 28, 22, 2 *Astapae urbis incolae* extra necessitates belli praecipuum in Romanos -bant odium (SEN. Herc. f. 362 odia. PLIN. nat. 8, 68 *cameli* odium adversus equos... naturale. PHYSIOGN. 78 p. 105, 2 odia -entem omnibus; *gr. p. 406, 19 μισάνθρωπον. et al.* cf. MANIL. 2, 469 *astra* aut odium foedusve -unt). VAL. FL. 4, 158 diversa... regi corda -ens (MART. 10, 103, 12 aspera. CYPR. GALL. Ios. 425 coniuncta. CORP. XIII 1656 [= INSCR. christ. Diehl 1340], 5 Vistrigilde... semper <de>(o)m) temens [*sic*] puru(m)que co<r> <ge>rebat. INSCR. christ. Diehl 1769^A, 13 lucida corda. *et al.*) PS. QVINT. decl. 10, 10 p. 197, 16 desideria... quae de unico -it. TAC. ann. 11, 37 *Messalina* tantum... superbiae -bat (*Bezzenger*, superbia egebat *cod.*). TERT. patient. 11 p. 18, 7 patientiam (HIER. epist. 63, 3. *et al.*). adv. Marc. 2, 24 p. 368, 29 paenitentiam (ITALA Luc. 11, 32 [cod. e]; *μετάνοιαν*, VVLG. egerunt. ITALA apoc. 2, 22 [Cypr. epist. 55, 22 p. 640, 2]; *μετάνοιαν*, VVLG. egerint *et al.* cf. FILASTR. 107, 12 paenitentiam [CLAUD. DON. Aen. 4, 690 p. 420, 19]. *et al.*). PANEG. 3 (11), 1, 2 fiduciam (LACT. inst. 6, 25, 12. COD. Iust. 3, 26, 9 [a. 365] fiduciam -ant, ut *eqs. al. v. et p. 1935, 27*). 10 (4), 38, 5 ut obtinendae potius felicitatis votum -amus quam augendae cupiditatem (AVIAN. fab. 1, 4 inrita vota -ens *lupus*. PROSP. carm. de ingrat. 686. COD. Iust. 4, 44, 8 [a. 293] votum -entes [7, 62, 6, 1; *Diocl.*]. cf. LVCIF. Athan. 2, 31 p. 150, 7 in votis -rent, in suis considerare sedibus [*i. desiderarent*]. *et al.*) ARNOB. nat. 6, 11 p. 223, 7 neque alias -ere super numinum figuratione sententias (CLAUD. DON. Aen. 8, 110 p. 131, 4 contrariam). LACT. inst. 4, 26, 27 scientia futuri quam -bat (*cf. ZENO* 1, 1, 3 p. 284, 31 pravi... notitiam [COD. Iust. 5, 37, 22, 2, a 326 mancipia qui totius supellectilis notitiam -unt]. COD. Theod. 16, 2, 43 [a. 418 = COD. Iust. 1, 3, 18 pr.] curandi... experientiam. *et al.*). 5, 22, 9 nihil tumoris atque insolentiae. mort. pers. 48 4 voluntatem. IVST. 17, 1, 11 imperii... cupiditatem (*cf. l. 57*). CLAUD. DON. Aen. 1, 535 p. 107, 26 violentiae studium (RVFIN. hist. 4, 18, 6 p. 365, 24 cum... immensum studium erga philosophorum -sserit disciplinae, *gr. ἐπιστήματα*. Greg. Naz. orat. 2, 13, 1 p. 100, 4 adterere atque elimare malitiam studium -batur [*i. studebatur*]. MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4 p. 242^{init.} ne accusandi mutuo -amus studium, *gr. διαβάλλωμεν. et al.*). 5, 765 p. 514, 7 quid doloris. 6, 520 p. 576, 6 quid formidinis. HYMN. Ambros. I 3, 6 innoxium sensum. VVLG. Tob. 7, 14 noli dubium -ere. RVFIN. hist. 4, 14, 8 p. 335, 14 qui... salutis... sollicitudinem -it (*φροντιστοντες*. Orig. in gen. 1, 8 p. 10, 20 B. terrenas sollicitudines -unt *animantia. et al. sensu diverso* p. 1940, 40). 4, 18, 9 p. 359, 13 pessimam de morte opinionem -bat (*ἐδεδία*). 4, 18, 1 p. 365, 6 amorem doctrinae et scientiae (*φιλομαθεῖς*). hist. mon. 9 p. 427^B duplicem laetitiam (*cf. PAVL. NOL. carm. 19, 115 gaudia... vana*). Greg. Naz. orat. 6, 1, 2 p. 193, 20 utique desiderium -unt videre *eqs.* (*i. desiderant*). AVG. bapt. 1, 1, 2 p. 146, 22 sacramentum... ordinationis suae -unt ordinati (civ. 1, 35 p. 51, 21 D. cuius [*sc. dei*] sacramentum -unt. *aliter* [I. Kapp et G. Meyer]

p. 1937, 76). 4, 13, 20 p. 245, 20 intus hostes dei, *qui tamen* -unt spiritalia et divina. 6, 8, 12 p. 307, 8 malam conscientiam. bon. coniug. 26, 35 p. 230, 13 ut de... praemio certam securitatem -ant. civ. 14, 9 p. 23, 11 D. infirmitatem. PETIL. Aug. c. Petil. 2, 68, 151 p. 99, 11 cordis... caecitatem. SVLP. SEV. dial. 1, 14, 7 lupa pudorem -ssit errati. VINCENT. LER. 4, 6 (*de Arianis*) nullum boni et veri -ere discrimen.

β accedente notione locali: PLAVT. Bacch. 509 sed satine ego animum mente (*an notione modali?*) sincera -o qui ad hunc modum... fabulor? (LVCAN. 9, 564 tacita quem [*sc. deum*] mente -bat. 10, 100 tumores. STAT. Theb. 2, 418 illum [*Polynicem*] mente -ens Tydeus). CATVLL. 64, 54 indomitos in corde -ens Ariadna furores. SEN. Ag. 127 tumido feroces impetus animo -is (CASSIOD. Didym. in lud. 4—5 p. 89, 15 Z. quidam eorum -entes in animo quam... habuerant voluntatem, *gr. φέροντες. v. infra l. 20*). LACT. inst. 4, 26, 38 non quia cruor pecudis tantam in se vim -bat. CLAVD. DON. Aen. 2, 745 p. 248, 19 tantus apud me uxoris... -batur affectus. 3, 245 p. 299, 14 -ere pectore, quod animum... torqueat (MEROB. carm. 1, 20 suboles... mystica... pectore sacra -it). 10, 90 p. 305, 22 iniuriam... in sensibus. animo -ere *i. q. in animo habere, cogitare*: SALL. Iug. 72, 1 rex aliter atque animo -bat... respondit. DICT. 3, 14 decretum... animo -bat... uti *eqs.* CLAVD. DON. Aen. 1, 528 p. 106, 24 hoc si -remus animo. 2, 620 p. 231, 22 quid pessimi studii animo -rent *al.* RVFIN. hist. 5, 1, 49 p. 423, 5 quid animi (animo *PF*) -ret. *v. et supra l. 13.* nota omissio animo: AVG. epist. 18, 1 p. 45, 7 nosse cupio quid de illis -itis (*fort corrupt.*): -ere aliquid in altero, *i. q. ponere*: ZENO 1, 1, 6 in solo... deo fiduciam -at (RVFIN. hist. mon. 7 p. 415^A plurimum fiduciae in viribus cuiusdam latronis -bat).

b speciem, figuram, odorem sim.: ACC. trag. 254 formae, figurae nitiditatem... -is (regis *codd.*). TITIN. com. 183 Tarentinorum hortorum odores qui -is (PLIN. nat. 13, 20 odorem). CIC. off. 3, 16 similitudinem... speciemque sapientium. LVCR. 4, 52 speciem ac formam similem -it eius imago cuiuscumque *eqs.* VERG. Aen. 1, 315 virginis os habitumque -ens et... arma (*inde CARM. epigr. 1590, 2, a. c. 160. cf. Ov. met. 5, 553 ora. 13, 733. v. l. 37.* 12, 472 cuncta -ens vocemque et corpus et arma (*v. p. 1930, 83*). LVCR. 2, 735 *principia colorem*. NVX 82 qualem... figuram sidus et in Graecis littera quarta -it (*cf. AVSON. 348, 14 non formam, at vocem Deltae -o Romuleum D.* VAL. MAX. 5, 1 ext. 4 cultum et animum (*v. p. 1934, 5*) regium. SEN. Herc. f. 723 *Pluto fratrum... speciem* (COLVM. 3, 2, 8 *vites non unam speciem. 3, 17, 2. 8, 2, 13 paternam.* LACT. inst. 7, 14, 12 diei magni. AMBR. c. Aux. 8 p. 1009^C *apostoli angelorum speciem. et al. v. l. 33 bis. 62*). OCTAVIA 795 *effigies ora Poppaeae -ens* (MART. 9, 65, 2 *statua Caesaris ora*). COLVM. 1 praef. 23 *caelum et anni non semper eundem... habitum -unt* ([TER.] Haut. prol. 8 *servolae. cf. l. 35*). LVCAN. 4, 342 interque priorem fortunam casusque novos -it omnia victi, sed ducis. CYPR. elem. 17 p. 386, 26 Helias... typum Christi -ens (PS. ORIG. tract. 7 p. 77, 3 GAUDENT. serm. 8 p. 887^B ecclesiae. AVG. civ. 16, 42 p. 193, 5 D. *et al.*). PS. ORIG. tract. 3 p. 27, 6 figuram (*syn. portabat. ibid. p. 27, 20 carnis. al. LACT. inst. 1, 20, 1. 4, 17, 12 Christi. 4, 26, 16 spiritalium. v. et l. 59. et al.*). ARNOB. nat. 7, 35 p. 269, 16 hominum similitudinem (LACT. inst. 2, 5, 41. 2, 12, 3 mundi homo. 5, 17, 1 quomodo iustitiae similitudinem stultitiae -at. *et al. v. supra l. 32*). LACT. inst. 1, 11, 54 eam formam -ret quam parentes sui non habebant (3, 25, 5 humanam. HIL. myst. 1, 20, 3 p. 18, 16 populi. PRVD. perist. 1, 59 dei. *et al. cf. supra l. 33. 59*). 4, 13, 4 substantiam. 5, 11, 3 lineamenta et summam figuram (LVCR. moriend. 5 p. 295, 13. 15). HIL. myst. 1, 16 p. 15, 20 Sem... Israelitici populi personam -it (PROSP. in psalm. 136, 7 p. 392^B omnes filii promissionis personam -unt Iacob; *syn. figuratur. aliter p. 1940, 75*). AVSON. 87, 1 dodra vocor... novem species -o *eqs.* 182, 1 qui nomen (*infra l. 68*) voltumque patris, Pauline, -bas. HEGES. 5, 21, 3 p. 344, 8 Vind. macie confecti imaginem mortis -bant (*gr. aliter*). PRVD. cath. 3, 139 deus ipse -ens hominem. GREG. M. moral. 16, 5 p. 1122^C *Iob significationem sanctae ecclesiae -ere.*

c nomen, famam sim.: VERG. Aen. 2, 90 et nos aliquod nomenque decusque -ssimus. Ov. met. 8, 576 insula nomen quod -it (*-at v. l.*) illa, doce (LIV. 45, 19, 10 nomen regium. MART. 1, 117, 14. FRONTO p. 204, 12 N. hostile. TERT. adv. Val. 36 p. 210, 16 nomina. TER. MAVR. 457 CAPITOL. Opil. 14, 2 vers. 2 EVG. TOLET. carm. 30, 2 CARM. epigr. 718, 3 [*a. 593*] nomen... gesi. INSCR. christ. Diehl 1195, 11 Deusdedit nomen. *v. et supra l. 63*). SEN. epist. 91, 17 falsum... cognomen. SIL. 14, 48 *Zancle famam*. COD. Theod. 9, 3, 6 (*a. 380* = COD. Iust. 9, 4, 5, 1) tantum titulum -entem *iudicem* (*cf. CARM. epigr. 1357, 4 [= INSCR. christ. Diehl 166] sublimes gessit> san-* cuinis haec titulos).

d res, quae quasi corporaliter inclusae habentur, i. q. continere: LVCR. 6, 539 *terram multos... lacus multasque lacunas in gremio -ere eqs.* 6, 847 *terra calorem*. SEN. Phaedr. 918 o vita fallax, abditos sensus -is. epist. 94, 29 omnium honestarum rerum semina animi -unt. COLVM. 4, 20, 2 rectus truncus similem sui medullam -it. SIL. 7, 8 *Fabius in sese cuncta arma* (*p. 1930, 84*) virosque -bat. MART. 1, 44, 2 leporum cursus lususque leonum quod maior

nobis charta minorque -it. 4, 88, 6 testa... cottana parva (*sic de vasis sim.*: 7, 94, 1 unguentum... quod onyx... parva -bat. APVL. met. 8, 11 oenophoro, quod immixtum vino... -bat venenum. PRVD. cath. 3, 66 mulctra -unt niveos... latices). 12, 31, 6 quae... -it similes candida turris aves (*i. columbas*). 14, 186, 2 Vergili vultus prima tabella -it (*cf. 14, 192, 2 carmina Nasonis quinque decemque -it tabella*). SER. SAMM. 990 glomeramina *stercoris*, quae -it intus... aries. PANEG. 10 (4), 7, 3 humanae mentes profundos... cogitationum recessus. AVG. pecc. orig. 26, 30 p. 190, 9 quemadmodum vivendum esset, scriptum -batur in cordibus. DRAC. laud. dei 2, 44 quem cuncta -unt (*sc. deum*). EVG. TOLET. carm. 8, 3 *bibliotheca quinque priora -it veneranda volumina Legis*.

2 vi portandi plane attenuata transit in meram habendi notionem: COLVM. 4, 25, 1 *falsx* rectam -it aciem (ZENO 2, 13, 5 gladius duas acies). 6, 1, 1 pecudes pro regionis caelique statu et habitum corporum et ingenium animi et pili colorem -unt. ZENO 1, 13, 10 tantum potestatis -it *circumcisio*. 2, 13, 1 duo testamenta -ens *gladius*. 2, 13, 2 calamus... duos... vertices. AVSON. 11, 4 vocem... sine mente (*sc. Echo*). RVFIN. hist. 3, 10, 2 p. 225, 2 *libri* continentiam -unt. 5, 14 p. 459, 17 nihil usquam otii -it (*gr. φιλονόμιος [sic] ὄν.* DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 14 p. 366^C sensus [*acc.*] otium -ere vaporum transgressione detentos). hist. mon. 31 p. 458^A silentium -ere instituit (*syn. ibid.^B silerem*). AVG. bapt. 4, 20, 27 p. 254, 27 nec... deteriore baptismum -it *deterior* (*aliter p. 1937, 83*). MART. CAP. 4, 327 v. 10 Carneades... parem vim -at helleboro. 9, 947 *soni ὁμόφωνοι* qui vocis... aliam significationem -unt, tamen *eqs.* SEDVL. op. pasch. 4, 18 p. 268, 9 undam desiderabat *Iesus*, qua materiem -bat corporis epotandum (*cf. carm. pasch. 4, 225 qua corpus erat*). BOETH. arithm. 2, 31 p. 124, 27 quadrati... aequam latitudinem longitudini -unt. CASSIOD. Didym. in I Petr. 2, 7—8 p. 20, 19 Z. initium non credendi -ens. in psalm. 118, 54 p. 854^B incolatum -imus (*ex ITALIA psalm. 118, 54 [e g. Cas.]: in loco incolatus mei, ubi VVLG. peregrinationis meae*). in certis locutionibus vocis habendi *propriis* (*pro 'uti' l. 35*): MELA 2, 9 *Essedones capita*, ubi fabre expolivere, auro vincta pro poculis -unt (*an i. q. 'offerunt', 'ministrant'? v. p. 1932, 75*). CLAVD. 26, 506 quid mihi nescio quam proprio cum Thybride Romam semper in ore -is? (PAVL. NOL. carm. 19, 221 Felix... verbum... mendendi ore -ens. 21, 699 -o nomen in ore). CANON. Migne 56 p. 894^A de vasis... sacris ita -endum est. PS. ARNOB. conflict. 1, 14 p. 263^A sicut... certum -is, quod... non sit (*iterum ibid.*). ENNOD. epist. 5, 11, 2 p. 135, 3 sublimitatem tuam -ens ante oculos (*supra: sufficit vos videre*).

II de notione quomodocumque aliquid agendi aut faciendi:

A i. q. facere, exercere, exsequi (passive i. q. fieri, γίγνεσθαι. cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 416, 15 B. accidit, evenit... actum est... factum est, -stum est. nonnulla quae huc pertinent, invenies sub D 3 b et 4 p. 1944, 31. 1946, 21. vide etiam p. 1933, 84).
1 sensu laxiore: a obi. est *pron. neutr.*: ENN. ann. 327 Romanorum induperator quod quisque in bello -ssit cum rege Philippo (CIC. Verr. II 1, 158 referendo in tabulas... quod -stum non esset. MANIL. 4, 428 quod... per has -itur partes. PLIN. epist. 7, 11, 1 quaeris an quod -ssit *servus* ratum *servem* [7, 11, 6]. *et al.*) PLAVT. Bacch. 940 ego sum Ulixes, cuius consilio haec -unt (RHET. Her. 2, 7, 11 haec... eo modo exponi, quo modo re vera sint -sta. CIC. S. Rosc. 20 Verr. II 3, 175 Cluent. 66. Manil. 21 haec omnia [Catil. 3, 18 *al.*] Mil. 54 si haec non -sta audiretis, sed picta videretis. *et al. saepe*). Capt. 313 est profecto deus, qui quae nos -imus auditque et videt (ASELL. hist. 2 in bello. CIC. inv. 1, 39. 58 consilio. 1, 59 ea quae [Verr. II 4, 107 dom. 2. *et al. saepe*]. Verr. II 2, 81. 161 Catil. 3, 17 dom. 30. part. 82 quae quisque senserit, dixerit, -sserit. leg. 2, 15 off. 1, 61. LVCR. 4, 1012 quae... in somnis faciuntque geruntque. LACT. inst. 1, 9, 1 quae magna et mirabilia -ssit *Hercules*. HIL. c. Const. 11 p. 587^B. *et al. saepissime*). Persa 595 quantum est adhibere hominem amicum, ubi quid -as. Poen. 1109 quo illud -stu[m] (-stum A) faciat facilius. ASELL. hist. 2 ea. TRIVS or. frg. Macr. Sat. 3, 16, 15 quid in foro -stum sit (CIC. Verr. II 3, 85. Att. 11, 4, 2 novi. *et al.*). RHET. Her. 1, 9, 15 ut quicquid primum -stum erit (PVBIL. M 12 male -itur, quicquid -itur fortunae fide). 3, 14, 24 quo quidque pacto -stum sit (CIC. inv. 1, 29. LVCR. 1, 129 qua vi quaeque -antur in terris; *syn. fiant* [1, 568]. 2, 166 ut videant, qua quicque -atur cum ratione. 5, 84 qua ratione quaeque -i possint [6, 60]. *et al.*). CIC. inv. 1, 48 quod insciente collega in censura nihil -ssit (dom. 34. LIV. 43, 9, 1 memorabile. RVT. LVP. 1, 11 p. 8, 9. *et al.*). Verr. II 2, 106. 5, 15 quem ad modum dom. 53 non omnia per servos latronesque -ssisses (68 per vim, per furorem. Sest. 85 vi. PS. APVL. Ascl. 39 omnium, quae -untur. *et al.*). *ibid.* quicquam iure -stum videri potest, quod per vim -stum esse constet? (LVCR. 5, 167 ut nostra quicquam causa -ere adgrediantur). fin. 2, 62 nos ipsi ea -ssimus, ut omnibus potius quam ipsis nobis consuluerimus 5, 57 aliquid. VERG. georg. 4, 305 hoc -itur. Aen. 9, 203 talia. FRONTO p. 102, 5 N. ante -stum, post relatum, aiunt qui tabulas sedulo faciunt (*cf. CIC. de orat. 2, 280, ubi factum*). IVLIAN. dig. 29, 2, 44 rata haberi... quaecumque pupillus bona fide -sserit (*sim. al. ap. Ictos*). CORIPP. Ioh. 4, [I. Kapp et G. Meyer]

438 quantum . . . *fortuna* secundo Marte -at . . . Romanis subdere mundum (*i. contendat, ut*). *et al.* in *certis enuntiatis ad comprehendenda* (transgressionis fere causa) ea, quae alicubi facta sunt, maxime apud rerum scriptores (*cf. p. 1945, 4*): dum aliquid alicubi -itur: CIC. Quint. 28 haec dum Romae -untur. CAES. Gall. 1, 46, 1 dum haec in colloquio -untur, Caesari nuntiatum est. 3, 17, 1 in Venetis. 4, 32, 1 ea. 7, 37, 1 ad Gergoviam (7, 42, 1). civ. 3, 112, 11 dum apud hostes. *al.* BELL. Afr. 36, 1 ad Ruspianam. VERG. Aen. 7, 540 ea per campos aequo dum Marte -untur (*cf. Ov. met. 3, 316 dumque ea per terras fatali lege -untur*). 9, 1 atque ea diversa penitus dum parte -untur. LIV. 1, 11, 1 dum ea ibi Romani -unt. 21, 60, 1 in Italia. 28, 30, 3 ad Baetim fluvium *et persaepe*. *similiter per cum*: CAES. civ. 3, 57, 1 haec cum in Achaia atque apud Dyrrachium -rentur. LIV. 35, 8, 1 cum haec in Hispania -bantur (*M. -rentur var. lect.*). 45, 34, 10 cum haec in Macedonia . . . -sta sunt. *et saepe*. in *enuntiatis rel. vel interrogationibus obl.*: CIC. Att. 8, 11, 1 ea quae in agro Piceno -sta erant, cognovi. 10, 8, 1 quid in Hispania -atur. PLANC. Cic. epist. 10, 4, 4 quid in Gallia citeriore, quid in urbe mense Ianuario -atur. BRVT. Cic. epist. 11, 11, 1 scripsi tibi, quae hic -rentur CASS. Cic. epist. 12, 11, 1 quae Romae. 15, 19, 4 quid in Hispaniis. *al.* CAES. Gall. 7, 77, 1 quid in Haeduis. 7, 85, 1 quid quaque in parte. LIV. 22, 33, 4 quae in Bois atque Insubribus -rentur. 42, 4, 5. *et al. saepe*. haec in *sententia primaria*: CAES. Gall. 6, 35, 1 haec in omnibus Eburonum partibus -bantur (LIV. 9, 30, 10 *al.*). LIV. 2, 8, 9 haec post exactos reges domi militiaeque gesta primo anno (10, 9, 14 haec Romae -sta. 24, 39, 13 in Sicilia usque ad principium hiemis. 24, 43, 1 haec in Hispania Q. Fabio M. Claudio consulibus -sta. 30, 26, 1 eo anno in Africa. *et saepe al.*). *nota -stum est, ut pro 'factum est'*: SVLP. SEV. chron. 2, 42, 3 dei nutu ita -stum, ut *eqs.* PASS. Desid. 14 p. 634, 20.

b obi. est subst. (et adi. pro subst.): *α de quibuslibet rebus* (LVCR. 3, 433 p. 1932, 77. STAT. Theb. 9, 614 v. p. 1931, 42. *Ictorum exempla v. p. 1938, 2*): ASELL. hist. 1 annales libri . . . quod factum quoque anno -stum sit . . . demonstrabant (*ibid.* non modo . . . quod factum esset, id pronuntiare, sed etiam quo consilio quaque ratione -sta essent demonstrare [*sc. facta*]). CYPR. epist. 13, 4 p. 507, 14 factorum, quae ille -ssit. AVG. civ. 19, 4 p. 358, 4 D. *impetu -untur* . . . insanorum . . . motus [*v. infra l. 50*] et facta. VICT. VIT. 1, 19. *et al.*). HOR. ars 183 non . . . intus digna -i promes in scaenam (*sc. quae digna sunt, ut domi fiant*). PROP. 3, 18, 13 per maternas omnia -a manus (*i. quaecumque per m. m. gessit*). MANIL. 2, 140 nec ullis per iter socios (*adi.*) commune -entibus actus (*i. ἐλάσεις. aliter [πράξεις]*: VVLG. I Macc. 13, 34 actus omnes Tryphonis per direptionem fuerant -sti. CLAVD. 15, 291 ut silean varios mecum quos -sserit actus. PAVL. NOL. carm. 10, 129 si displicet actus, quem -o agente deo. CASSIOD. Didym. in I Petr. 1, 6 p. 12, 29 Z. *et al. cf. p. 1938, 11*). 2, 467 propriis inter se legibus astra conveniunt, ut certa -ant commercia rerum (*cf. p. 1938, 18*). 3, 477 astra praecipuos . . . -unt varianda ad tempora motus (*v. supra l. 39*). 4, 327 legem (*syn. facit*). VELL. 2, 106, 1 quanti voluminis opera . . . sub duce Tiberio Caesare -ssimus (LVCAN. 10, 490 Caesar obsessus . . . -it . . . expugnantis opus. FLOR. epit. 1, 1 praef. 1 populus Romanus . . . tantum operum pace belloque -ssit). LVCAN. 2, 649 sic fatur et omnes iussa -unt (STAT. Theb. 2, 2 *Mercurius iussa -ens* . . . Iovis. CLAVD. DON. Aen. 12, 575 p. 618, 26 fiebant . . . iussa . . . et celeriter -bantur). STAT. silv. 5, 2, 56 mandata. TER. MAVR. 12 tale exercitii genus . . . solus -ret domi. ITALIA Io. 12, 2 (cod. e) -unt illi cenam (*ἐποίησαν*, VVLG. fecerunt). CYPR. unit eccl. 27 p. 232, 28 ad observanda et -enda domini praecepta vigilemus. domin. orat. 16 p. 278, 17 in spiritu et in carne voluntas dei -itur (*cf. RVFIN. hist. 5, 8, 12 p. 449, 12 ad Ptolemaeum, in quo . . . dei voluntas et consilium -batur; gr. ποιήσαντος τοῦ θεοῦ, ὅπερ ἡβούλετο*). epist. 70, 2 p. 769, 5 spiritalia (73, 15 p. 789, 13). COMM. instr. 2, 22, 16 verba -is tanta vana (*cf. CLAVD. DON. Aen. 1, 188 p. 42, 17 merito dictum -bat*). CAPITOL. Pius 6, 12 visus est . . . cum privatis vestibus et domestica quaedam -ens. CLAVD. DON. Aen. 2, 202 p. 176, 10 ut . . . Neptunus sacerdotem suum sacrorum sollemnia -entem in ipso . . . actu constitutum . . . non iuverit (PAVL. NOL. carm. 33, 83 sacerdos . . . pio -ssit sollemnia cultu. *aliter v. p. 1941, 61*). FVLG. myth. 2, 1 p. 37, 5 quia bonum nemo -it, nec nasci bonum licet. RVFIN. hist. 5, 5, 3 p. 437, 1 miracula (PAVL. NOL. carm. 18, 207 quanta -it Felix miracula numine Christi). 5, 7, 5 p. 443, 6 singularum virtutum, quae . . . in ecclesiis dei -untur (*ἐπιτελεῖ*). CLAVD. 22, 109 futile ne quid infirmumque -as. AVG. bapt. 3, 17, 22 p. 214, 9 per columbae . . . gemitum magnum -itur sacramentum et . . . dispensatio misericordiae dei (*cf. SEDVL. op. pasch. 5, 12 p. 284, 18 magni -bantur sacramenta mysterii. aliter p. 1934, 83*). pecc. mer. 2, 13, 20 p. 93, 18 ambulatio . . . non . . . pedibus . . . , sed . . . vitae moribus -itur. perf. iust. 20, 43 p. 46, 6 ad -endam perficiendamque iustitiam. quaest. hept. 4, 25 p. 334, 2 *curationem*. SACR. Leon. 324 lavacri ministerium. SEDVL. carm. pasch. 1, 142 medium . . . per aequor ingrediens populus rude iam baptismum -bat (ARATOR act. 2, 598 plenum baptismum -i. *aliter p. 1936, 24*). ENNOD. epist. 3, 16, 2 p. 84, 13 circa me -i prospera.

APRNG. in apoc. 1, 9 passionis, quae eo tempore -batur. *apud Ictros*: PAVL. FEST. p. 165 nexum est, ut ait . . . Aelius, quodcumque per aes et libram -itur (GAIVS inst. 3, 173 si quid eo nomine debeatur, quod per aes et libram -stum sit). p. 345 sacramentum dicitur, quod iurisiurandi sacratione interposita -itur. IULIAN. dig. 10, 2, 52, 1 ex rationibus, quas patri familias -ssisset servus (40, 7, 13, 2 si duo servi . . . separatim rationes -ssissent. *al.* COD. Iust. 7, 2, 4 [a. 215]. *et al. v. et p. 1946, 66*). LEX. colleg. Aesc. et Hyg. (Corp. VI 10234, a. 153), 8 ex decreto, quod -stum est in templo divorum . . . conventu pleno (*ibid.* 23 hoc decretum . . . placuit in conventu pleno, quod -stum est in templo divorum). VLP. dig. 28, 3, 6, 5 ad actum -endum pretiumve participandum (50, 16, 99, 3 qui actum -ssit. MARCIAN. dig. 39, 4, 16 pr. is servus, qui actum domini -ssisse diceretur. COD. Theod. 4, 8, 6, 3 [a. 323] venundati actum. *al. aliter p. 1937, 43*). CHAR. dig. 50, 4, 18, 20 susceptores . . . vini per provinciam Africam patrimonii munus -unt. AMM. 22, 3, 4 acta super eo -sta non sine magno legebantur horrore. PS. RVFIN. in Am. 8, 4—6 p. 1093^D quae honeste -i potuissent commercia (VICT. VIT. 3, 57 nullum -stum est tempore illo commercium. *aliter p. 1937, 49*). COD. Theod. 16, 2, 27 (a. 390) bona sua idoneis . . . -enda committere. COD. Iust. 2, 3, 19 (a. 290) donationis . . . mortis causa -stae. 4, 32, 26, 2 (a. 528) licitam negotiationem. 5, 16, 15 pr. (a. 291) contractum. 11, 68, 2 (Const.) ratiocinia -enda. 12, 20, 5 (Leo) quodlibet mercimonium. *β de scelere et rebus iniquis, fere i. q. committere*: SEN. Phoen. 454 hoc primum nefas . . . -itur (DRAC. laud. dei 2, 475. Orest. 370. *cf. CLAVD. DON. Aen. 1, 567 p. 112, 29 apud nos nefarium*). TERT. cult. fem. 2, 2 p. 717 Oe. latrocinium. ITALIA psalm. 9, 24 (Aug. c. Parm. 2, 1, 3 p. 46, 11) qui iniqua -it, benedicetur (*ὁ ἀδικῶν*, Cas. nocens [item PSALT Rom.]; VVLG. iniquus OPTAT. 2, 21 p. 59, 3 iniqua . . . -entes. VVLG. psalm. 25, 4 Is. 26, 10). 118, 78 (Veron.) iniquitatem (*ἀδικίαν ἡνόμουν*, VVLG. i. fecerunt). CYPR. ad Donat. 6 p. 8, 20 virtus vocatur, cum homicidium publice -itur (*cf. mort. 12 p. 304, 8 Abraham -ere parricidium non recusavit*). 7 p. 9, 3 scelus non tantum -itur, sed docetur (CLAVD. DON. Aen. 7, 590 p. 88, 29. 11, 300 p. 457, 17). LVCR. reg. apost. 1 p. 38, 8 pepercit eis et iam post haec -entibus idololatriam (6 p. 48, 31). non parc. 35 p. 283, 9 ipsa per te crudelitas -itur, sic saevus . . . in eos, qui tuo funesto edicto resistunt. VVLG. deut. 9, 18 peccata . . . quae -ssistis eccles. 4, 1 calumnias . . . quae -untur. II Cor. 12, 21 impudicitia, quam -sserunt (*ἀσχηλὰ ἢ ἐπαράται*). RVFIN. hist. 5, 1, 19 p. 409, 30 nihil apud nos mali -itur (*γίνεται*). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 269 impietatem -ere praesumebant. Ios. antiq. 2, 5 p. 42 velut ipsi furtum sub calliditate -ssissent (*gr. 2, 120 ὡς αὐτοὶ τι κενανουργηκότες*). PS. AVG. quaest. test. I 62 p. 110, 24 stupro . . . quod -sserant. VICT. VIT. 1, 51 persecutionis . . . -stae. DRAC. laud. dei 3, 592 facinus. satisf. 148 crimina.

2 sensu strictiore: in vita privata quasi tutorem curam sim. adhibere alicui (vel homini vel rei): tutelam (*cf. et p. 1939, 77*): PLAVT. Trin. 870 ecquis his foribus t. -it? (*cf. Truc. 254 ecquis huic t. ianuae -it?*). 1058 meo tergo t. -am. CAECIL. com. 184 ibo ad forum et pauperii t. -am. MANIL. 5, 362 sub Arcitenente nati t. . . -ant populi PAVL. FEST. p. 16 arculus . . . deus, qui t. -ret arcum. SEN. epist. 14, 1 huius (*i. corporis*). 95, 50 (*de deis*) humani generis APVL. met. 6, 2 tu . . . rerum mearum. *sensu iuridicali* (*cf. LEX frg. Atest. [Corp. I² 600, a. 49] 2 mandati aut tutelae . . . quodve ipse earum rerum quid -ssisse dicitur*): LIV. 39, 9, 3 vitricus, quia t. ita -sserat, ut rationem reddere non posset (*cf. QVINT. decl. 346 p. 365, 20*). LAVD [Turiae] (Corp. VI 1527, a. 8/2) 1, 39 tuae fortunae. VAL. MAX. 6, 6, 1 ad pueri t. -endam. QVINT. decl. 346 p. 365, 22 tutelae male -stae (AFRIC. dig. 16, 1, 19 pr. *al.*). 355 p. 386, 16 LAVOL. dig. 26, 2, 33 IULIAN. dig. 26, 3, 3. VLP. dig. 26, 7, 5, 3 si quis t. mandaverit -endam -staque fuerit *eqs.* 26, 7, 5, 8. 26, 10, 2 PAVL. dig. 26, 7, 27. *et al. saepe*. curam (*cf. p. 1939, 69*), officium (*cf. p. 1939, 83*) *sim.*: VERG. Aen. 12, 48 quam pro me curam -is, hanc precor . . . deponas (ARNOB. nat. 2, 13 p. 58, 18 pro *animarum* -itis incolumitatis curas LACT. opif. 3, 6 pastus sui *pecudes*. ira 17, 4 mundi. PS. HIL. libell. 9 p. 741^B PAVL. NOL. epist. 34, 8 p. 309, 11 tui et pauperis [CARM. epigr. 699, 5 pauperum]. AVG. civ. 10, 7 p. 412, 20 D. doctr. christ. 1, 24, 24 suae valetudinis. COD. Theod. 1, 16, 14 [a. 408 = COD. Iust. 1, 40, 11] curam -ere iubemus, ne *eqs.* [*i. curare*]. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 257^B [*gr. ἐφορνῆς*]. *et al. saepe*. *apud Ictros*: SCAEV. dig. 27, 1, 22, 1 TRYPH. dig. 23, 2, 67, 3. *et al.* QVINT. inst. 7, 4, 35 male -stae procurationis (*v. p. 1939, 62*). ARNOB. nat. 4, 9 p. 148, 11 custodiam liminum -ere (GREG. Tvr. Mart. 3, 58). FIRM. math. 3, 12, 14 sollicitudinem *v. p. 1947, 83* (BENED. reg. 27 ne). CLAVD. DON. Aen. 10, 225 p. 322, 23 gubernandae navis . . . -bat officium (CLAVD. MAM. anim. 3, 6 p. 164, 1 pars una quaeque membrorum qualitati suae conveniens -ssit officium. CARM. epigr. 304, 1 [= INSCR. christ. Diehl 1981] Nereus et Achilles martyres militiae . . . saevum . . . -bant officium. INSCR. christ. Diehl 2142, 5 [*de vidua*] officium nato patris matrisque). AVG. civ. 7, 14 p. 291, 24 D. Mercurius . . . sermonis . . . deorum potestatem -it. COD. Iust. 4, 29, 6 pr. (a. 228) cum mater filiorum suorum -ret patrimonium. 5, 37, 28, 3 (a. 531) res quarum gubernationem -unt (*sc. tutores vel curatores*). 11, 10 (9), 5, 1 (a. 439) sociorum actibus quandam speculam.

[I. Kapp et G. Meyer]

3 in vita publica (fere t. t.): a potestate quadam praeditum certa munera publica exsequi, i. q. administrare (de re p. Romana inde de rebus eccl.] exceptis p. 1940, 48 sqq., quos locos ob id adnexuimus, quod hoc dicendi genus procul dubio ex isto usu sollemni fluxit). translate: PLAVT. l. 7 et l. 12.

GLOSS. II 325, 46 ἡγεῖν ἀρχήν -ssit magistratum (III 275, 43): PLAVT. Epid. 25 iam tu autem nobis praeturam -is (CIC. Verr. II 1, 140 non te pudet, Verres, eius mulieris arbitratu -ssisse praeturam eqs. II 2, 63 ut non tam suam praeturam -ere quam istius praeturam retexere videretur Metellus. II 2, 154. 3, 156. 4, 136 Mil. 24 bis. NEP. Att. 6, 4 POMPON. dig. 50, 7, 18 [17]. CAPITOL. Gord. 4, 1 nobilem. et al.). Stich. 353 sine suffragio populi tamen aedilitatem hic quidem -it (ASCON. Scaur. p. 22, 9 St.). LEX Bant. (Corp. I² 582) 3, 19 (a. 133/118) <qu>ei ex h(ace) l(ege) non iouraverit, is magistratum imperiumve nei petito neve -ito neve habeto (LEX agr. [Corp. I² 585, a. 111] 41 <magistratum...> petere capere -ere habere. CORP. I 1² p. 189 nr. 5. CIC. Verr. II 1, 34 magistratum -endorum et rei publicae administrandae. II 3, 208 placet ita -i magistratus ut -untur? Font. 34 leg. agr. 2, 11 Rab. perd. 27. 28 p. red. in sen. 29 Sest. 79 Planc. 8. Phil. 5, 52 magistratus petere capere -ere. Tusc. 5, 112 ex magistratibus et ex rebus -stis. Cato 10. 20 Att. 5, 11, 2. 6, 2, 5 LENT. Cic. epist. 12, 14, 3 al. CAES. Gall. 7, 32, 3. 4. LEX Iul. munic. [Corp. I² 593, a. 45] 90 neve... mag(istratum) petito neve capito neve -ito. item 95. LEX Vrson. [Corp. I² 594, a. 44] 64, 10 [= 69, 28]. SALL. rep. 1, 5, 8 NEP. Tim. 3, 1 Liv. 3, 35, 4. 7, 33, 3. 39, 39, 4 PLIN. epist. 10, 79, 4. et saepe al.). RHET. Her. 3, 7, 14 quem ad modum habuerit in potestatibus -undis animum (CIC. Verr. II 2, 138 leg. 3, 11. LEX Vrson. [Corp. I² 594, a. 44] 125, 15 qui... magist<r>atus imperium potestatemve colonor(um) suffragio -et eqs. SALL. lug. 63, 5 potestatem. TAC. ann. 3, 57 tribuniciam. CHAR. dig. 1, 11, 1 pr. COD. Theod. 6, 22, 7 pr. [a. 383] qui vicarias -sserint potestates. 15, 1, 35 [a. 396] iudiciariam. et al.). CIC. Verr. II 1, 101 quaesturam (II 3, 177 hereditariam. Liv. perioch. 97 p. 97, 17 SPART. Hadr. 3, 1. CAPITOL. Gord. 3, 5 magnificentissimam. CORP. V 5304, 4 ob quaesturam fideliter ac liberaliter -stam. et al.). Verr. II 2, 112 Sthenius... omnis honores... amplissime ac magnificentissime -ssit (Liv. 3, 69, 3. 4, 6, 10. 22, 35, 7. 25, 6, 8 al. ORAT. imp. Claud. [Corp. XII 1668, a. p. 48] 1, 15. CALL. dig. 50, 4, 14, 3 de honoribus sive muneribus -endis [50, 13, 5 pr.] al. CASSIOD. los. c. Ap. 1, 189 [gr. τετευχώς τῆς τιμῆς]. PAVL. NOL. carm. 21, 374 fascigerum. COD. Iust. 7, 16, 11 [a. 293] civiles. CORP. VI 29942, 2. VIII 14611 C. Otidio... sacerdoti provinc(iae) Afric(ae)... qui primus ex colonia sua hunc honorem -ssit. v. infra l. 55. et al. saepe). Font. 37 in imperiis -endis (v. supra l. 15. 29. epist. 3, 7, 5 et cepi et -ssi maxima imperia. SALL. lug. 85, 1 plerosque... imperium... petere et... -ere. or. Macri 18 NEP. Epam. 7, 5. Liv. 9, 34, 2 male parta, ... -sta, ... retenta. SVET. Galba 14, 1. Otho 7, 1 suscipere imperium vi coactus -sturusque... Palatium petit. SPART. Hel. 5, 12 aequale. et al. saepe) leg. agr. 1, 25 ita -ere consulatum, quo uno modo -i graviter et libere potest (Mur. 3 Sest. 37 Pis. 3 bis. epist. 15, 13, 1 al. R. GEST. div. Aug. 6, 24. Liv. 3, 11, 7 omnes dictaturas consulatusque -ens. et al. saepe [alia v. vol. IV 575, 40 sqq.] cf. CLAUD. 28, 656 quos annos [sc. consulatus; aliter p. 1941, 40]... genitor retroque priores diversis -ssere locis). Sest. 19 Capua, in qua... imaginis ornandae causa duumviratum -bat (VLP. dig. 50, 3, 1 pr. cf. CORP. XII 59 ob honores II virat(us) et flamoni(i) bene -stos. INSCR. Notiz. degli scavi 1921 p. 220, nr. 3 III vir(atum)). Mil. 33 qui tuo arbitrio tribunatum -ret (Phil. 13, 30 Brut. 100 Liv. 3, 54, 12. 3, 65, 4. COD. Theod. 7, 20, 10 [a. 369] si praepositus Rom(anae) legionis vel cohortis -sserit tribunatum. et al.). Brut. 161 censuram (epist. 3, 10, 3 Liv. 4, 24, 9. 9, 34, 16. 21 al. VAL. MAX. 6, 5, 3 SVET. Claud. 16, 1 LAMPR. Alex. 41, 2. et al.). off. 1, 85 procuratio rei publicae ad eorum utilitatem, qui commissi sunt... -enda est (v. p. 1938, 72). 3, 112 ad dictaturam -endam (Liv. 7, 40, 9 eodem tenore haec imperiosa dictatura -etur. v. supra l. 51. VAL. MAX. 4, 5, 2. et al.). VITR. 2, 8, 9 ei qui civitatis -it sacerdotium (cf. 8 praef. 4 qui sacerdotia -unt. COD. Iust. 1, 2, 16 [a. 477] ecclesiarium sacerdotium. CORP. VIII 20686 Herennia... Tertulla... Cereis... sacerdotium -ssit). PAVL. FEST. p. 13 aedilis... dictus est magistratus, qui aedum... sacrarum et privatarum curam -bat (p. 49 curia locus est, ubi publicas curas -bant. COD. Theod. 8, 5, 1 [a. 315] cursus publici curam. 11, 30, 28 [a. 359] fiscalis commodi. ADDIT. Prosp. Havn. a. 475 chron. I p. 309 externorum praesidiorum. CORP. III 8753. V 5305 [Comi], 10 L. Valerio Amanti vi viro et Aug(ustali)... ob curam integre ac liberaliter -stam. XIV 284, 7 cannoforum. v. et p. 1938, 62). p. 49 in Calabria curia... ratio sacrorum -batur. VAL. MAX. 8, 13, 2 Metellus... pontifex maximus creatus tutelam (aliter p. 1938, 47) caerimoniarum... -ssit. QVINT. inst. 4, 4, 5 cum legatio male -sta obicitur Aeschini (7, 4, 36 male -stae legationis. CORP. II 4055 ob legationes... prospere -stas). PLIN. epist. 3, 9, 2 Caecilius Classicus... proconsulatum... sordide -sserat. POMPON. dig. 1, 2, 11 senatus non perinde omnes provincias probe -ere poterat (CAPITOL. Pert. 2, 11 bene -stis... provinciis. 9, 6). MARCIAN. dig. 23, 2, 57 qui in provincia officium aliquid -it ([34, 9, 2, 2]. MOD. dig. 4, 6, 33, 2 militum medici... officium. COD. Theod. 6, 33, 1

[a. 416 = COD. Iust. 12, 26, 1] primiceriatus. INSCR. christ. Diehl 1135, 6 presbyteri. cf. p. 1938, 62. et al.). CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 decaproti... tributa exigentes et corporale ministerium -unt (CONC.^s Ephes. a. 431 [I 4] p. 75, 24 sacerdotii ministerium, gr. ἱεροπονησία. COD. Iust. 1, 51, 5 [a. 415] domestici vel cancellarii ministerium). HERMOG. dig. 27, 1, 41, 1 qui praefecturam annonae vel vigillum -unt (AVR. VICT. Caes. 20, 34 praefecturam praetorio [22, 1]. cf. COD. Theod. 6, 4, 12 [a. 361] qui... praefecturae -sserint dignitatem). LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298, s. I) 1, 2 <cui magisteriu>m ex h(ac) l(ege) capere -ere licebit (COD. Theod. 6, 7, 2 [a. 380] magisterium equitum peditumque). LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112, a. 136) 2, 21 quinquennialitatem. CYPR. epist. 67, 1 p. 735, 17 episcopatum (AVG. un. bapt. 14, 23 p. 23, 12 inlibatum. SVLP. Sev. chron. 2, 28, 4. et al.). CAPITOL. Maximin. 20, 1 plurimas dignitates (AVSON. 195, 30 vagus per omnes dignitatum formulas meritisque plura quam -ens. COD. Theod. 6, 22, 7, 1 [a. 383] praesidialis administrationis. ibid. qui... suscepas) in provinciis consularitatis -sserit dignitates. COD. Iust. 1, 40, 7 [a. 386] ordinariam. et al.). LAMPR. Alex. 31, 1 relegendibus cuncta librariis et his, qui scrinium -bant. TREB. trig. tyr. 10, 1 Regilianus... in Illyrico ducatum -ens (LIB. gener. chron. I p. 116, 250. p. 117, 254. p. 118, 261 al.). AVR. VICT. Caes. 5, 2 dominatum. PS. AVR. VICT. epit. 1, 29 et in adipiscendo principatu oppressor libertatis fuit et in -endo cives sic amavit, ut eqs. (COD. Theod. 1, 29, 3 [a. 368?] qui principatus culminis vestri vicarior(um)que -sserunt. 8, 15, 5, 1 [c. a. 370] officiorum. LIB. gener. chron. I p. 119, 266). AVSON. 205, 18 honore -sti praesidatus inclitus (COD. Theod. 6, 28, 2 [a. 380]. PASS. Petr. Paul. brev. 1 p. 223, 6). 261, 3 breve ius regni sola trieteride -stum (a C. Iulio Caesare) perculit... factio. AVG. c. Petil. 3, 30, 35 p. 190, 6 unde tam multi reprobi post tempus -stae dispensationis huius inventi sunt (cf. antea p. 189, 27 dei fidelem dispensatorem). COD. Theod. 6, 22, 8 pr. (a. 425) qui eundem locum positus in potestate -ssisset. 6, 30, 5 (a. 383 = COD. Iust. 12, 23, 5) militiae Palatinae quam -sserant (8, 4, 30, 1 [a. 436] si quis -ssit militiam aut coeptam dudum etiam nunc -it. 12, 1, 188 [a. 436] CARM. epigr. 698, 9 [p. a. 515]. in imagine: CASSIAN. inst. 2, 3, 2 tirocinii novitatem se -ere in Christi militia recognovit). 9, 34, 7 (a. 365? = COD. Iust. 9, 36, 2, 2) si quis devotionis suae ac salutis publicae custodiam -it (12, 10, 1 [a. 373? = COD. Iust. 12, 52, 2] horreorum). NOT. urb. Const. 2, 21 curatorem... qui totius regionis sollicitudinem -at (COD. Iust. 1, 49, 1, 2, a. 479 publicam. cf. et p. 1938, 74). COD. Iust. 1, 4, 21 (a. 528) administrationem in provinciis. 3, 21, 2 (a. 423) eius numeri, in quo militavit vel quem ipse -ssit (i. cui praefuit. sic: INSCR. Dessau 9073 Aelius Dubitatus mil. coh. VIII pra<et>. ce(nturia) Etrii, annis VIII <g>easi stationem Ven(eria) <R>usic(ade). cf. p. 1947, 16. 27, i. q. ducere). CARM. epigr. 252, 2 Laetus cum -rem fasces. 1391, 8 Bonifatius pontificale sacrum... bene -ssit opus. 1394, 20 Romam aspexit Petri mystica dona -ens. hinc extra rem Romanam (v. p. 1939, 3): TIB. 1, 9, 80 flebis, cum me vinctum puer alter habebit et -et in regno regna superba tuo ([Ov. am. 2, 9, 52 Cupido in deserta meo pectore regna -e]. SEN. Oed. 264 per regna iuro quaeque nunc hospes -o et quae reliqui. PAVL. NOL. carm. 19, 162 coluber taetrum -it aëre regnum). VAL. MAX. 8, 9 ext. 2 Pericles sine armis tyrannidem -ssit. VVLG. III Ioh. 9 qui amat primatum -ere (gr. ὁ φιλοπρωτεύων. AVG. civ. 16, 4 p. 130, 7 D. Babylo civitatum ceterarum. PROSP. in psalm. 108, 2 p. 311^c inimicorum). b de habendis conciliis: CIC. leg. 3, 45 quod comitia (edd., amicitia codd., v. Vahlen ad l.) illa essent armis -sta servilibus (AVSON. 419, 42 tributa ista comitia quod in urbe Sirmio -untur, ... dicentur?). EPIST. syn. Arim. (Hil. coll. antiar. A VI) 2, 1 p. 87, 20 in eo loco, ubi synodus -sta est. AVG. c. Cresc. 3, 53, 59 p. 464, 21 cum... in ecclesia Bagaiensi concilium -remus (item 4, 10, 12 p. 513, 7).

B i. q. dirigere, gubernare sim.: CIC. nat. deor. 2, 75 ab natura sentiente omnia pulcherrime -i (2, 81 omnia... ab ea [natura] pulcherrime -i). 2, 97 quae (sc. astra sim.) quanto consilio -antur eqs. Ov. met. 11, 489 antemnae dum sine lege -untur, aspera crescit hiems. SEN. suas. 3, 1 sive ita natura disposuit (ut aestus et imber invicem temperarentur) sive, ut ferunt, luna cursu -it. AVSON. 178, 8 non... exprobrans... marito, quod -ret totam femina sola domum. ROETH. cons. 4, 6, 53 manifestum est immobilem simplicemque -endarum formam rerum esse providentiam (i. regendarum, v. Löfstedt, Komm. z. Peregr. Aeth. p. 276. sic ibid. 55 quae divina simplicitas -enda disposuit).

C plane transit in certas verbi agendi locutiones (plerumque cum obi, sed sub 5 p. 1942, 1 in usu absoluto): 1 personam sim. (hanc structuram primitus proprio sensu, de ferendo faciei integumento fuisse adhibitam verisimile est [v. Schlossmann, Persona u. Προσωπεῖον im Recht u. im christl. Dogma, Kiel 1906, p. 19 sqq.], sed cum iis locis, quibus legitur, primaria notione iam plane abolita usurpetur, hic afferendum esse duximus. de re v. Löfstedt, Syntactica I, 1928, 193): CIC. off. 1, 115 ipsi... -ere quam personam velimus, a nostra voluntate proficiscitur (1, 124 est... proprium munus magistratus intellegere se -ere personam civitatis. CLAUD. DON. Aen. 2, 144 p. 166, 11 odiosam utpote hostis

-ere personam. 12, 610 p. 623, 18 mariti... et regis. *al.* AVG. bapt. 3, 18, 23 p. 214, 27 ecclesiae. civ. 1, 21 p. 35, 25 D. personam -entes publicae potestatis. *al.* COD. Theod. 8, 18, 1, 3 [a. 319?] dominium [v. p. 1940, 22] et personam... legitimam. PROSP. in psalm. 131, 16 p. 381^B summi pontificis [CASSIOD. Didym. in I Petr. 2, 4 p. 19, 21 Z.] et mediatoris. *aliter* p. 1935, 60; v. et p. 1942, 34). LIV. perioch. 25 p. 31, 6 ingentem virum. SEN. suas. 6, 12 idiotam. VAL. MAX. 4, 1, 4 qualem consulem. 9, 1, 9 eodem animo... civem -ens quo patrem egerat (CLAUD. 28, 59. cf. 8, 294 civem patremque). SEN. Tro. 715 -e captivum. dial. 6, 5, 5 cogita non esse magnum rebus prosperis fortem -ere. STAT. Theb. 9, 13 quisquamne Pelasgis mitis adhuc hominemque -it? PLIN. paneg. 44, 2 privato iudicio principem -is. FLOR. epit. 1, 1, 3 (? v. p. 1947, 67). APVL. met. 1, 24 annonam curamus... et aedilem -imus. 11, 8 militem. TERT. anim. 34 p. 359, 23 Simon hominem e mentitus in Iudaea quidem filium, in Samaria vero patrem -sserit adv. Marc. 4, 23 p. 499, 3 iudicem. IVST. 32, 3, 1 nec heredem regni, sed regem. LVCIF. non parc. 11 p. 233, 13 vis eos... vicem -ere mercenariorum? SERV. Aen. 2, 541 'in hoste' id est cum hostem -ret, cum ipse hostis esset. CLAUD. 10, 32 procum. rapt. Pros. 3, 417 o decus..., o grata superbia matris, qua -ssi florente deam. PAVL. NOL. carm. 19, 331 christicolam. epist. 23, 1 p. 159, 8 in ipso illo homine, quem -ssit Christus (AVG. civ. 9, 21 p. 396, 22 D.). OROS. hist. 1, 4, 4 virum animo, habitu filium -ens Samiramis. SIDON. carm. 7, 225 amicum plus quam Romanum -ere. ENNOD. opusc. 3, 151 p. 370, 6 gubernatorem... ecclesiae.

2 *vitam, annos sim.*: VARRO ling. 5, 141 oppidum... quod opus est ad vitam -endam (PETRON. 63, 3 a puero vitam Chiam -ssi. FVLG. myth. 2, 1 p. 36, 11 contemplativam. *ibid.* p. 36, 16 vita activa sollicita -itur. VVLG. Tob. 4, 23 pauperem. AVG. civ. 21, 24 p. 531, 18 D. vita in corpore male -sta. gen. ad litt. 7, 7 p. 206, 15 beatam. pecc. mer. 1, 22, 32 p. 31, 11 proprias vitas -ssisse animas hominum. SVLP. SEV. epist. app. 2, 11 p. 241, 3 immaculatam. CORP. IX 3473, 8 [= CARM. epigr. 186, 4] vitam bonam -<e>re, v. p. 1928, 80. XIII 2354 [= INSCR. christ. Diehl 1703, a. 431] Leucadia... qui [sic] vitam suam prout proposuerat -ssit. CARM. epigr. 110, 3. 1788, 4. *et al.*). SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 3 ut cum aliquo adulescente primario coniuncta aetatem -ret (AMBR. los. 10, 58 p. 110, 6 maturam canae fidei. AVG. anim. 1, 13, 16 de animis. civ. 16, 24 p. 162, 19 D. tertiam aetatem -ens ille populus. cf. CARM. epigr. 781, 4 castum... aevum). VAL. FL. 6, 695 impubem... -ens sterilemque iuventam. STAT. silv. 4, 3, 149 annos perpetua -es iuventa (PS. AVR. VICT. epit. 44, 4 annos -ens proxime quadraginta. RVFIN. hist. mon. 1 p. 391^A nonagesimum annum. CORP. VI 19659 coniunx... ann(os) xxx cum eo -ssit et -et. CARM. epigr. 511, 4 annos L minus uno. 756, 4 octavo(m) etatis... -sseram anno(m). 1552^B, 19 [s. II] opto Secunde -as multos feliciter annos. INSCR. christ. Diehl 1218, 5 [a. c. 600] ter denu[s] [sic] et lustra sic -sserat annus. cf. CORP. XI 6076 qui -ssit [v. p. 1928, 76] annis XIII. *et al.* *aliter* p. 1939, 52). SVET. Dom. 1, 1 primae adulescentiae tempus tanta inopia... -ssisse fertur (CALP. ecl. 5, 96 nunc age, vicinae circumspice tempora brumae qua ratione -as. AVSON. 263, 2 Nero prima iuventae tempora laudato -ssit in imperio). SEDVL. carm. pasch. 2, 141 sex quasi lustra -ens (VEN. FORT. carm. 4, 3, 5. ARATOR act. 1, 246 octo lustra -ens. INSCR. christ. Leblant I 3, 5). CORP. XII 4057 (= INSCR. christ. Diehl 1598) <matrim>onio(m) ges<serunt i>nter se. *nota omissa per ellipsin obiecto* (cf. et l. 47): COMM. instr. 2, 21, 7 ipsius est tempus et nos in utrumque -entes (sc. sive in pace sive in bello vitam agentes). DRAC. satisf. 174 vir sine morte -ens. CORP. XIII 2016, 17 qui -ssit in Canabis sine ulla macula (i. vixit, *aliter* Löfstedt, Beitr. z. Kenntn. d. spät. Lat., 1907, p. 104. cf. p. 1942, 31).

3 *festā, sollemnia, i. q. celebrare*: PORPH. Hor. carm. 3, 8, 1 testatur se diem festum Martiarum kalendarum -ere. CYPR. epist. 51, 2 p. 615, 16 ubi res ipsa et praesens laetitia sub oculis omnium -batur. ARNOB. nat. 7, 32 p. 266, 6 Aesculapi -itur celebraturque vindemia. ZENO 2, 61 p. 516, 12 legitimum -ere... pascha (2, 68 p. 522, 10. 14. 17. cf. RVFIN. hist. 5, 25 p. 499, 4 eadem... die paschae sollemnitas -itur; gr. ἀγῶνι). GAVDENT. serm. 9 p. 904^A nuptiae (cf. DRAC. Romul. 6, 34 publica magnifice per moenia vota [i. nuptiae] -untur [sic et 10, 288. 449]). RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 3, 1 p. 88, 18 nobis sollemnitas (cf. l. 67) -itur. MACR. Sat. 1, 10, 5 quo die... Saturnalia -rentur eqs. SACR. Leon. 308 sollemnitas (*aliter* p. 1937, 68). 311 (= 327) festa. MARCELL. chron. II p. 77, 430, 1 Theodosius imperator tricennalia -ssit. SERM. (Journ. Theol. Stud. 16 p. 167) 3 l. 23 natalis nunc, fratres, -itur totius mundi.

4 *varia*: HOR. carm. 3, 21, 2 somnum, v. p. 1934, 32. LIV. perioch. 45 p. 51, 18 cum de eo quaereretur, ut Rhodiis bellum indiceretur, causam in senatu patriae suae legati -unt ([<e>gerunt non necessario Rosseb.]. t. t. iurid., cf. causam agere vol. I 1394, 23 sqq., III p. 692, 33 sqq.; sic et olim: SCHOL. Cic. Bob. p. 112, 5 St. ex coniect. -endam causam [= 61, 17 Hild.], hinc vol. III p. 693, 80; sed necendam cod. recte. *aliter*: CLAUD. DON. Aen. 6, 185 p. 534, 6 licet esset tristis, quoniam causa funeris -batur [i. agebatur de f.]). APVL. met. 11, 26 gratiarum -endarum (PAVL. NOL. epist. 42, 1 p. 359, 6 neque notitiae tuae prius gratiam -sseramus).

5 *usu absoluto, qualis verbo agendi peculiaris est* (sunt qui his locis verbum -endi intellegant pro reflex. [-ere pro se -ere, v. s. III p. 1946, 81 sqq.]; v. Löfstedt, Beitr. z. Kenntnis d. späteren Latin., Stockholm 1907, 104 sq.; Bachrens, Glotta 5, 1914, 96; Weyman, Beitr. z. Gesch. d. christl.-lat. Poesie, München 1926, p. 58. at, si excipis l. 25 [v. et p. 1947, 39], nullum habes exemplum, quod necessario pro reflex. interpreteris, immo unusquisque locus meri 'agendi' verbi usu potest explicari): cum adverbis sim.: VAL. MAX. 6, 5, 6 nec aliter L. Crassus in eodem iustitiae experi-

mento -ssit. SEN. apocol. 11, 4 si honeste inter vos -ssi (me post h. add. Bücheler). TERT. adv. Marc. 2, 21 p. 364, 20 qui... arcam sabbatis circumtulera[n]t, impune -sserunt (v. Löfstedt, Zur Sprache Tert. 1920, 50 adnot. at possis cogitare etiam de transit.: sc. arcam, v. p. 1931, 68). ITALIA Dan. 9, 5 (Pacian paraen. 10) peccavimus, impie -ssimus ([gr. ἡδίκησαμεν, VVLG. egimus]. VVLG. III reg 8, 47 inique egimus, impie -ssimus [Bar. 2, 12]. psalm. 17, 22. AVELL. p. 36, 19 similiter impie -ssit, ut -ssit et Apollonius, nisi quia atrocius -ssit Theodorus). CYPR. epist. 62, 2 p. 699, 7 quibus possumus elaborare viribus et velociter -ere, ut eqs. NOVATIAN. cib. Iud. 6 p. 237, 3 quia liberalius nobiscum euangelium -ssit (cf. LACT. opif. 3, 2 natura cum mutis tam liberaliter -sserit, ... ut eqs.). COMM. apol. 602 sapiens... etsi prave -at, dum sit modo victor, aegrotat. HERM. vulg. sim. 7 p. 95, 6 si ita illi -sserunt, ut eqs. (gr. τοιαῦτα ἐργάσαντο, Pal. 7, 3 ita add. ex vulg.). Pal. sim. 6, 3, 6 opera..., in quibus nequiter -sserunt (gr. ἐργα ἃ ἐπραξαν πονηρά. vulg. 6, 3 nequiter se). PS. HIL. libell. 8 p. 740^c ut remunerentur, qui bene -sserunt secundum voluntatem eius. LVCIF. non parc. 5 p. 219, 10 ut non prout mihi placitum est, -am. SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 14 St. infideliter in societate. RVFIN. hist. 2, 23, 22 p. 173, 19 velut contra legem -ere (gr. παρανομήσαντων). ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 75, 15 (rec. g.) quis inique -ssit. CORP. XIII 2016 v. p. 1941, 58. *vix huc pertinet*: COMMENT.

Lucan. 3, 524 p. 115, 22 Hermon ei (i. Parmenoni) substitutus est, quia Parmeno prius male -ssisset (rem add. Usener, probabiliter. v. p. 1944, 31 sqq.). *pro aliquo agere* (cf. p. 1940, 82): GAIUS inst. 2, 166 nec quicquam proficit, si pro herede -at, id est, si rebus hereditariis tamquam heres utatur (POMPON. dig. 29, 2, 27 VLP. dig. 29, 2, 10. 29, 2, 20 pr. pro herede -ere, qui aliquid quasi heres -it. al. et saepius. COD. Iust. 2, 38, 1 [a. 198]. v. et supra p. 1929, 11). AVR. VICT. Caes. 40, 17 apud Poenos Alexander pro praefecto -ens.

D *structurae certae*:

1 *morem* (-es infra l. 64; negotium infra l. 74) -ere, i. q. voluntati alci. obtemperare, indulgere (cf. morigerari): cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 421, 13 B. dicto audiens, ... obtemperans, obsequens, morem -ens. *sim.*: p. 437, 10. SCHOL. Ter. Hec. 599 p. 146, 19 'm. -ssero' obsecundabo. a *accedente dativo* (passive infra l. 66): NAEV. trag. 1 ne mihi -ere morem videar lingua, verum lingula. ENN. scaen. 207 quae tibi in concubio verecunde et modice m. -it. PLAVT. Amph. 131 pater... suo animo. 277 -e patri m. meo. Capt. 404 bene... ero -ssisse m. in tantis aerumnis (Stich. 361 erae). Cist. 84 obsecutast -ssit m. [oranti] morigerae (-re al.) mihi. Curc. 149 -ite amanti mihi m. (Mil. 136). Men. 787 viro. Most. 189. 200. 577. 578 Persa 605 Stich. 95. 742 vobis. TER. Andr. 641 molestus certe ei fuero atque animo m. -ssero (FRONTO p. 224, 3 N.). Hec. 599. Haut. 947 sine me in hac re -ere mihi m. VARRO ling. 6, 1 potius cognationi verborum quam auditori calumnianti -emus m. RHET. Her. 1, 1, 1 industria nostra tuae... voluntati (2, 31, 50). 4, 30, 41 parenti. CIC. inv. 1, 85 bis. Quinct. 9 studio et cupiditati. Verr. II 1, 24. Cluent. 145 homini. 149 Cluentio. Mur. 67 candidatis. Flacc. 82. Phil. 8, 32 quibus. de orat. 2, 363. 367 te m. nobis esse -stutum. rep. 3, 8 Tusc. 1, 17 nat. deor. 2, 3 Att. 3, 20, 3. 13, 42, 1. 15, 26, 1 Leptae. epist. 2, 17, 7. 6, 8, 3 al. NEP. Dion. 3, 1. PROP. 2, 28, 31 fato -e saucia m. Ov. am. 2, 2, 13 suo... amoris. LIV. 3, 62, 5. SEN. contr. 4 praef. 9 ille in hoc scholasticis m. -bat. SEN. clem. 1, 7, 4 irae suae. STAT. silv. 3, 2, 87 quos tibi currenti praeceps -at Hadria mores. VLP. dig. 10, 2, 16 pr. APVL. met. 2, 16 ut mihi m. plenius -sseris. et al. saepe. *passive*: PLAVT. Asin. 40 fiat, -atur mos tibi (Pseud. 559). Most. 226 soli -undum censeo morem (sic c. gerund.: TER. Eun. 188 mos -undust Thaidi. CIC. Balb. 4 Cornelio. Phil. 12, 18 quibus. de orat. 1, 105 adolescentibus. Att. 13, 7, 1 epist. 12, 18, 2 IVLIAN. dig. 10, 2, 51, 1. COD. Theod. 9, 38, 4 [a. 368] decretis). Pseud. 22 mos tibi -etur. Truc. 961 utrique. TER. Ad. 214 adolescenti morem -stum oportuit. CIC. Cluent. 90 populo. Mur. 46 -stus est mos et voluntati et dignitati tuae. Brut. 233. Att. 2, 16, 3 utrique a me mos -stus. et al. *eodem fere sensu negotium alicui -ore* (*aliter* p. 1946, 21): SEN. clem. 1, 3, 5 manus, pedes, oculi negotium illi (sc. corpori) -unt. TERT. resurr. 7 p. 34, 17 quando in hoc tractav[er]it limum, ut postmodum caro fieret ex limo, carni utique negotium -ssit. adv. Marc. 4, 25 p. 505, 2 si deus Marcionis ea, quae a creatore abscondita... fuerant patefecit, ergo iam creatori negotium -ssit.

b *omisso dativo*: PLAVT. Bacch. 417 morem -as. Epid. 693 mos -atur. Most. 723. TER. Ad. 431 ut homost, ita morem -as. 708 CIO. de orat. 3, 148. fin. 2, 27 -endus est mos. Att. 8, 10. et al.

2 *bellum* (proelia, pugnas *sim.* v. p. 1943, 38) -ere (*proprie et translate, cf. etiam* p. 1929, 5. 1947, 76). pacem -ere (*non nisi per zeugma* [I. Kapp et G. Meyer])

v. *infra* l. 32. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 27 B. bellum agit, proelium -it). bellum -ere saepissime, cf. *sub* bellum vol. II, praecipue p. 1836, 65 (*ubi corrigas* l. 70 lug. 46, 8 pro 47, 8) sqq. *afferimus pauca exempla eaque vetustiora, quatenus ad illustrandam locutionem istam valeant, omittentes singillatim adscribere utrum l. l. iam memorata sint necne*: ENN. scaen. 81 (= trag. 64 R. v. vol. II 1823, 29). PLAVT. Stich. 82 quid mi opust decurso aetatis spatio cum <m>eis -ere bellum? (COM pall. inc. 26 ea est seditiosa, ea cum viro b. -it. QVADRIG. hist. 74 b. quod cum his -stum erat. RHET. Her. 4, 9, 13 Cic. Verr. II 2, 159 Font. 12. 30 cum ipsis dis immortalibus. 49 cum . . . sacris delubrisque. Manil. 9. 14. 33 leg. agr. 2, 90 Catil. 2, 1. 3, 25 Mur. 31. 32 Sull. 83. Flacc. 98 cum fugitivis. dom. 19 p. red. in sen. 23 Sest. 4. 58 al. R. GEST. div. Aug. 4, 50. MANIL. 4, 590 *venti* secum . . . -unt per inania bella. CORP. I² p. 194 nr. 15 cum rege <Per>se. *ibid.* p. 195 nr. 18 cum Iugurtha rege Numidiae. *et saepe al.*). CAEL. hist. 7 cum iure sine periculo b. -i poteratur. CATO or. frg. 7 Antiochus epistulis b. -it, calamo et atramento militat. VARRO Men. 64 ita. frg. Non. p. 529, 16 nullum nisi pium. Cic. inv. 1, 95. 2, 69 inter se (LVCR. 5, 1245 inter se b. silvestre -entes. *al.*). Verr. II 1, 55 in Asia (II 5, 84 in Sicilia. Font. frg. 9 in Hispania. leg. agr. 1, 6 agros in quibus. *et al.*). II 4, 103. Font. 13 a populo Romano (Manil. 9 a binis hostium copiis b. terra marique. *al.*). 14. 30 in bellis -endis. 36. 41 usu . . . bellorum -endorum. 43 belli -endi peritissimos. Manil. 6. 11. 20. 28 bis. leg. agr. 1, 12. 2, 59 Catil. 3, 27 Mur. 12. 33. Flacc. 6. 30 maritimum. Lig. 22 contra hanc urbem (25 Caesarem. *al.*). Phil. 3, 11 pro populo Romano (VERG. Aen. 1, 24 SEN. Herc. O. 299 pro me. *al.*). *et saepe*. Ov. epist. 13, 84 bella -ant alii. 14, 118. 16, 254 *al.* LIV. 1, 32, 5 nec -rentur solum sed etiam indicerentur bella aliquo ritu (3, 10, 12. 42, 47, 5 *al.*). DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421, a. 4) 11. MANIL. 4, 224 nunc hominum, nunc bella -unt violenta ferarum. LVCAN. 7, 502. *et saepe*. inimicitias *sim.*: v. p. 1933, 84. 1934, 16. pacem (cf. p. 1942, 84): SALL. lug. 46, 8 ut Iugurtha absens an praesens pacem an bellum -ens perniciosior esset *eqs.* VERG. Aen. 7, 444 bella viri pacemque -ent, quis bella -enda. 9, 277 seu pacem seu bella -am. Ov. am. 3, 8, 58 hi pacem crudaque bella -ant. MANIL. 2, 620 (*coni. Postgate, parcit codd.*). *et al.* nota: STAT. silv. 1, 1, 16 ora . . . mixta notis belli placidamque -entia pacem. proelia, pugnas *sim.*: CATVLL. 66, 14 nocturnae portans vestigia rixae, quam de virgineis -sserat exuviis (HOR. carm. 3, 21, 2 v. p. 1934, 30). HOR. carm. 4, 4, 67 -et . . . proelia coniugibus loquenda (Ov. epist. 17, 38 mecum. trist. 1, 2, 30 Notus adversa proelia fronte -it. LIV. perioch. 64 p. 76, 19 LVCAN. 1, 285. *et al.*). STAT. silv. 5, 1, 8 ingens certamen cum morte -it (CYPR. epist. 10, 1 p. 490, 15. 28, 1 p. 545, 9 spiritale. Ps. HIL. libell. 14 p. 745^D pacis certamina. *et al.*). CYPR. mort. 4 p. 299, 11 pugna adversus diabolum cotidie -itur (epist. 37, 3 p. 578, 10 PANEG. 10 [4], 30, 2. IUL. VICT. 3, 15 p. 385, 18 quaestiones . . . pugnam . . . et contentionem. *et al.*). epist. 10, 4 p. 493, 17 hunc . . . agonem . . . per apostolos -stum. 19, 2 p. 526, 15 acies adhuc -itur. VEG. mil. 3, 6 p. 75, 17 itineraria provinciarum, in quibus necessitas -batur (cf. l. 12 regionum in quibus bellum -itur). FVLG. aet. mund. 9 p. 160, 14 ducum -batur excursus. CASSIOD. los. c. Ap. 2, 69 nullam seditionem adversus nos (*gr. deest*). AVG. civ. 18, 16 p. 276, 7 D. *excidium*. MARCELL. chron. II p. 103, 503 laborem contra Medos . . . -stum.

3 rem (res) -ere (v. p. 1946, 75, *aliter* p. 1940, 71): a *generatim de quibuslibet rebus*: ENN. scaen. 209 luppiter tibi summe tandem male re -sta gratulor ([*per parodiam*, cf. *Fraenkel, Plautin. im Plaut.* p. 238]. PLAVT. Aul. 248 per metum male rem -it. Truc. 728 animo bono male <rem> -it. Cic. Tusc. 3, 17. Cato 22 quem ad modum nostro more male rem -entibus patribus bonis interdici solet. HOR. sat. 2, 3, 37 male re -sta. 2, 3, 74. *et al. saepe*). scaen. 260 multi suam rem bene (v. l. 66) -ssere et publicam patria procul ([VLP. dig. 25, 4, 1, 13 rem et publicam et suam -ens *servus*. v. p. 1944, 39]. PLAVT. Trin. 139 suam melius rem -sserit). PLAVT. Amph. 784 aedum exsolve cistulam. : . . . obsignatast recte, res -sta est bene (Bacch. 212 rem bene -stam audis. Capt. 498. Cas. 87 valete, bene rem -ite *eqs.* Curc. 527. Epid. 212 Hercle rem -stam bene [Stich. 379]. Men. 417 -itur. Mil. 936 bene ambula, bene rem -as. Stich. 402. 411. 507. Trin. 773. 901. 1182. Truc. 965 bis. TER. Ad. 775 Cic. Att. 4, 8, 2 epist. 1, 8, 7 *al.* HOR. epist. 1, 8, 1. CARM. epigr. 11, 3 bene rem -as. *et al. saepe*). Asin. 881 aucupemus ex insidiis clanculum, quam rem -ant. Aul. 54 ne me observare possis, quid rerum -am (117 quid agam, quid rerum -am. Men. 788 ne id observes, quo eat, quid rerum -at. Mil. 397 timeo, quid rerum -sserim. Persa 513 Rud. 897. 1068. TER. Eun. 923 reviso, quidnam Chaerea hic rerum -at. CATVLL. 28, 4. Ov. met. 12, 62. *et al. cf. TER. Phorm.* 145 quid rei -it?). 412 scio, quam rem -am (826 Mil. 577). Bacch. 110 expectans, quas tu res . . . -as. 287. 291 sentio, quae res -retur. 477 ita . . . oportet rem mandatam -ere amicis sedulo (Cic. S. Rosc. 111 in privatis rebus siqui rem mandatam . . . -ssisset). 752 mea fiducia opus conduxi et meo periculo rem -o. 795 nescio, quam rem -at. Capt. 424 ut erga hunc rem -as fideliter. 484 rem de compecto -i. Cas. 971 hac lupi, hac canes: lupina scaeva fusti rem -it (*proverbialiter*). Cist. 147. 197. 555 animus audire ex-

petit, ut -sta res sit (Men. 519 rem . . . , uti sit -sta eloquar. Merc. 213. Rud. 64 narrant, ut res -sta sit [TER. Ad. 513 ut res -stast, narrabo]. TER. Hec. 468 omnem rem scio, ut sit -sta. Ad. 630 utut. TVRPIL. com. 14 ab initio ut res sit -sta, enoda mihi. RHET. Her. 1, 9, 15 exponemus . . . , ut -stae res erunt aut ut potuisse -i videbuntur [Cic. inv. 1, 29]. Cic. Tull. 13 rem ipsam, ut -sta sit, . . . attendite. *et al. saepe*). 719. Men. 8 omnis res -stas esse Athenis autumant. Mil. 358 hanc (Persa 198 Pseud. 195). 613. 747. 867. 1152 haec res apud summum puteum -itur. Persa 503. Pseud. 48. 1102. 1235 ita (Stich. 518). Rud. 1072 hoc modo. Stich. 310. Trin. 592 re -sta pessume (cf. p. 1943, 57) -stam probe. Truc. 415 pulchre. TER. Phorm. 28 parasitus, per quem res -etur maxime. CAEL. hist. 47 CATO or. frg. 51. RHET. Her. 2, 5, 8 quo in loco res -sta dicitur (Cic. inv. 1, 38. *cf. LVCR.* 1, 472 nec locus ac spatium, res in quo quaeque -untur [1, 955]. 1, 482 corporis atque loci, res in quo quaeque -antur [1, 505]). 2, 23, 36. 3, 7, 13 ut quaeque quove tempore res erit -sta. Cic. inv. 2, 39 in ipsa re -enda. Quint. 11 ut . . . res, quem ad modum -sta et contracta sit, cognoscatis (S. Rosc. 14). Tull. frg. 1 vi hominibus armatis rem -stam esse. Verr. II 2, 34. 116. II 3, 149 palam. Font. 5 ante oculos. Cluent. 92 de orat. 2, 201. div. 2, 128 rerum, quas vigilans -sserit aut cogitaverit *animus. al.* LVCR. 1, 328 corporibus caecis igitur natura -it res. 1, 442 in eo (*sc. inani*) res esse -ique. 1, 478. 1, 631 conexus pondera (*sim.*) . . . , per quae res quaeque -untur. 1, 988 nec res ulla -i . . . posset. 2, 242 motus, per quos natura -at res. 5, 194 rerum . . . summa. 5, 1439 certa ratione -i rem. HOR. epist. 1, 8, 13 quo pacto rem -at et se (v. p. 1947, 12). Ov. ars 1, 415 quae . . . die redeunt rebus minus apta -endis . . . festa. LIV. 5, 23, 7 his divinis humanisque rebus -stis. PAVL. FEST. p. 15 arbitrium cum adhuc res apud arbitrum -itur. IULIAN. dig. 27, 8, 5 ob rem, quam non -ssit, cum -ere deberet. Icti. *saepe et al. frequentissime*.

b *speciatim de publicis rebus, quae vel domi vel militiae -untur* (saepius i. q. administrare, cf. A 3 a p. 1939, 1. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 413, 14 B. administrat, tuetur, curat, rem -it): INSCR. column. rostr. (Corp. I² 25, 6, a. u. c. 494) <r>em navebos marid consol primos c<eset> *eqs.* (v. p. 1928, 77). NAEV. com. 108 qui res magnas manu saepe -ssit gloriose. ENN. ann. 268 pellitur e medio sapientia, vi -itur res. 296 de muris rem -it Opiscus. 547 Romanus homo tamenetsi res bene -stast . . . trepidat. scaen. 17 qui rem cum Achivis -sserunt statim. 260 rem . . . publicam (v. p. 1943, 62 sq. PLAVT. Amph. 196 ut -sserit r. p. ductu, imperio, auspicio suo. 524 <ut> . . . scires r. ut -ssisset p. Curc. 552 quis [tabellis] res publica et privata -itur. Cic. inv. 1, 4. Verr. II 3, 185 optime [Rab. Post. 23]. Manil. 62 bene [Catil. 3, 15. 4, 20 dom. 1. 28 Sest. 67 Att. 2, 1, 6 epist. 15, 4, 11 *al.* LIV. 23, 11, 3 DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421, a. 4), 11. CORP. X 1795, 9. *et al.*]. p. red. ad Quir. 21 Planc. 66 de orat. 3, 136 rep. 1, 12. 2, 1 domi et militiae. off. 1, 72 CAES. civ. 1, 7, 6 cuius imperatoris ductu . . . r. p. felicissime -sserint [*i. bella rei p. causa susceperint*]. Liv. 2, 64, 5 egregie. *et saepissime*). PLAVT. Amph. 239 nec recedit loco, quin statim rem -at. 417. 655 re -sta bene, victis hostibus (Pers. 754). Most. 776 Alexandrum magnum atque Agathoclem aiunt maximas . . . res -ssisse (Cic. Verr. II 4, 82 *al.*). TAB. triumph. Gracch. 5 re felicissime -sta. ASELL. hist. 1 qui res -stas a Romanis (v. p. 1945, 17) perscribere conati essent. QVADRIG. hist. 48 praeclariter. CATO mil. frg. 2 ob rem bene -stam . . . , re male -sta. Cic. inv. 2, 52 C. Flaminius . . . consul rem male -ssit bello Punico secundo. S. Rosc. 137 in rebus -endis. 146 in eis rebus, quas L. Sulla -ssit. Verr. II 3, 193. 5, 25. Caecin. 40 res . . . armis -sta. Font. 16 earum rerum, quae M. Fonteio praetore -rentur in Gallia. Manil. 61 quid tam novum quam adulescentulum . . . rem optime ductu suo -ere? -ssit. Catil. 3, 27 Mur. 11. 20 Sulla 27. 32 res eas . . . quas me consule omnes boni pro communi salute -sserunt. 34. 83 Arch. 23. 28. Sest. 12. 38 bis. 47 bis. prov. 15 res in Sardinia . . . -sta. Balb. 50. Pis. 38 quas res -ssisti imperio, exercitu, provincia consulari? quas res -sserit quaero. Phil. 13, 9 magnas res bellicas -sserat (Liv. 44, 1, 5 *al.*). off. 3, 108 cum iusto et legitimo hoste res -batur. Att. 5, 20, 3. 7, 1, 4 si . . . castris res -etur. 16, 9 palam. epist. 15, 4, 11 res quas . . . consul in urbe -ssisset. *saepe*. CAES. Gall. 5, 44, 11 gladio comminus rem -it Vorenus (7, 88, 3. SALL. Catil. 60, 2 gladiis. Liv. 2, 30, 12. 31, 35, 5 *al.*). civ. 1, 85, 10 *al.* BELL. Afr. 10, 1 cum Sulpicio et Vatinio rem -sserant. FAST. cos. Capitol. a. u. c. 296 (Corp. I² p. 16) dict(ator) rei -undae caussa (*item* 386 *ibid.* p. 20 *al.* 439 p. 21 dict(ator) r(ei) g(erundae) c(aussa). *al. saepe*. [v. et p. 1928, 82]. Liv. 8, 29, 9). VERG. Aen. 9, 157 laeti bene -stis corpora rebus procurate viri. HOR. carm. 1, 6, 4 quam rem cumque ferox navibus aut equis miles te duce -sserit. epist. 1, 17, 33. Ov. met. 13, 104 inermis rem -it. Pont. 4, 7, 44 fero . . . comminus ense -i. fast. 1, 570 rem . . . ferox saxis stipitibusque. LIV. 3, 3, 7 egregie. 5, 12, 4 prospere. 36, 41, 4 imperatorem rei -endae causa. 37, 52, 4 terra marique (44, 18, 4. R. GEST. div. Aug. 1, 25 ob res a <me aut per legatos> meos auspiciis meis terra marique prospere -stas). 38, 6, 4 ferro ignique -sta res. *saepe*. R. GEST. div. Aug. 2, 38. TAC. ann. 16, 25 Cornulo militum atque hostium . . . gnarus -endae rei praeficitur. PAVL. dig. 35, 1, 97 municipii res. MIN. FEL. 17, 2 rem civilem. AMM. 26, 6, 3 summae rei

-endae. 31, 13, 19 ad internecionem res legitur -sta. CORP. III 2830 (a. 127) ob res in <lu>daea prospere -<st>as (CORP. III 14416. VII 940. XIV 3605, 5. 3613). CARM. epigr. 3, 3 ob hasce res bene -stas. *et frequentissime*. his rebus gestis *sim.* (cf. p. 1937, 4): CIC. Caecin. 22 his rebus ita -stis (epist. 15, 4, 8. BELL. Afr. 23, 3 ita re male -sta. LIV. 7, 37, 1 ita rebus -stis). ATT. 8, 1, 1 de rebus in Piceno -stis (CAES. civ. 1, 15, 4 quae res in Piceno -rentur). CAEL. Cic. epist. 8, 1, 1 rerum, quae domi -antur. CAES. Gall. 2, 35, 1 his rebus -stis (*item*: 3, 7, 1. 4, 38, 5 civ. 2, 26, 1 *al.* BELL. Afr. 17, 2. *et al. saepe*). civ. 2, 17, 1 cognitis iis rebus, quae sunt in Italia -stae. BELL. Afr. 51, 1 hac re per equites -sta. BELL. Alex. 26, 3 inde re bene -sta. 30, 1 Caesar re praeclarissime -sta... victor ad castra regis pertendit. *et al. saepe*.

c res gesta (-sta res: l. 25. 61. 69. 79): α de eo, quod quavis ratione factum est, i. q. factum (apud rhetores fere t. t. in narratione rei quae facta est, e. g. l. 21. 23; in rebus conscribendis res gestae i. q. historia [ἡ περί τὰς πράξεις ιστορία, cf. P. Scheller, De hellenistica historiae conscribendae arte, diss. Lips. 1911 p. 18 sq.], e. g. l. 25 sqq. 38; cf. etiam p. 1944, 53): VARRO ling. 6, 51 narratio, per quam cognoscimus rem -stam (RHET. Her. 1, 3, 4 narratio est rerum -starum aut proinde ut -starum expositio. 3, 13, 23 Cic. inv. 1, 27). RHET. Her. 1, 8, 12 cum exponimus rem -stam (CIC. Mil. 23 rem -stam vobis dum breviter expono. de orat. 1, 90. *et al. cf. opt. gen. 15 explicare res -stas narrando*). 1, 8, 13 historia est -sta res, sed ab aetatis nostrae memoria remota (CIC. inv. 1, 27). 3, 3, 4 quippiam, cuius rei -stae aut praesentem aut auditam memoriam poterimus habere (cf. SALL. Jug. 4, 1 magno usui est memoria rerum -starum. 4, 6. LIV. 1 praef. 3 iuvabit... rerum -starum memoriae principis... populi... consulis. *et al.*). 3, 5, 9 rerum ante -starum exempla proferre (4, 9, 13 de rebus ante -stis. *et al.*). CIC. inv. 1, 30 ipsius rei -stae expositio. *ibid.* partes rei -stae. Verr. II 1, 88 qui... Milesiis... rem -stam renuntiarat. Font. 41 generis antiquitatem in monumentis rerum -starum incisam (LIV. 1 praef. 6 incorruptis rerum -starum monumentis. *et al.*). Marcell. 9 non modo in -stis rebus, sed etiam in fictis. de orat. 2, 61 qui res -stas aut orationes scripserunt suas (SALL. Catil. 3, 2 arduum videtur res -stas scribere. *et al.*). Brut. 287 Thucydides... rerum -starum pronuntiator. orat. 30 res -stas et bella narrare. ac. 2, 2 in rebus -stis legendis *tempus consumere*. epist. 2, 7, 3 ut meis litteris totius aetatis res -stas ad senatum perscriberem (SALL. Catil. 4, 2 res -stas populi Romani carptim... perscribere. *et al.*). 5, 12, 6 tuis scriptis, in quibus perpetuam rerum -starum historiam complecteris. ad Q. fr. 2, 11, 4 hodierni diei res -stas Luper calibus habebis *al.* LVCR. 3, 673 cur... vestigia -starum rerum nulla tenemus? 5, 1444 carminibus cum res -stas coepere poetae tradere. HIRT. Gall. 8 praef. 2 Caesaris... commentarios rerum -starum Galliae. HOR. epist. 2, 1, 251 res componere -stas. OV. am. 2, 18, 12 res... domi -stas et mea bella cano (cf. LIV. 2, 1, 1 populi Romani res pace belloque -stas). LIV. 3, 64, 7 memor militiae rerum[que] -starum. RVT. LVP. 1, 10 p. 7, 26 rerum... -starum <rationem>. SEN. contr. 7, 1 (16), 4 haec est summa rerum -starum. SEN. dial. 12, 8, 2 formandi condendique res -stas. *et saepe*.

β de iis rebus, quas aliquis ipse fecit, tam de singulis hominibus quam de populis (plerumque de factis laude et gloria [v. infra l. 75] dignis): ENN. frg. var. 2 columnam, quae res tuas (sc. Scipionis) -stas loquatur. CIC. Verr. II 1, 56 P. Servilius vir clarissimus maximis rebus -stis *eqs.* II 1, 97 volumen eius rerum -starum maximum. II 3, 185. 210 tantis rebus -stis. II 4, 78 P. Africani viri fortissimi rerum -starum gloriam... Verrem sustulisse (Sulla 83 Flacc. 25 div. 2, 91 DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 2. IVL. VAL. 2, 1 p. 66, 10 ad gloriam -arum rerum et -endarum. *al.*). II 4, 82. II 5, 32 furta, rapinas... scelus, audaciam rerum -starum. Font. 24 rerum -starum ornamentis. Manil. 10. 43 cuius res -stae pares? 58. 68 Servilius cuius tantae res -stae terra marique extiterunt. leg. agr. 2, 64 homines... honoribus populi rebusque -stis... ornatos. Rab. perd. 16. Sulla 8 propter meas res -stas. 26 rerum -starum vacatio. 27. 67. Arch. 31 qui populi Romani res -stas semper ornavit. dom. 74 de meo consulatu ac de meis rebus -stis. 93 non tam sum existimandus de -stis rebus gloriari quam de obiectis confiteri. 113. p. red. in sen. 37 desiderium mei nominis... et rerum -starum memoriam (p. red. ad Quir. 10 *al. cf. supra l. 27*). p. red. ad Quir. 16 rerum mearum -starum auctores *eqs. al.* R. GEST. div. Aug. tit. rerum -starum divi Augusti (HOR. epist. 1, 3, 7). HOR. ars 73 res -stae regumque ducumque et tristia bella. *et saepissime*.

coniunguntur vel apponuntur gloria, honos, laudes *sim.* (SYNON. Cic. Char. gramm. p. 436, 29 B. virtutes, praemia, laudes, tituli, res -stae, facta fortia): CIC. div. in Caec. 69 P. Africanus, homo virtute, fortuna, gloria, rebus -stis amplissimus. Verr. II 5, 73 haec... est -sta res, haec victoria praeclara. Font. 23 quorum virtuti, generi, rebus -stis fidem et auctoritatem... derogavit. 43 C. Marius... P. Crassum, non litteris homines ad rei militaris scientiam, sed rebus -stis ac victoriis eruditos. Catil. 4, 21 Pompeius cuius res -stae atque virtutes... continentur. p. red. in sen. 5 virtute, gloria, rebus -stis Cn. Pompeius omnium gentium... princeps. p. red. ad

Quir. 6 ipsius summa dignitas maximaeque res -stae. Sest. 142 quis Carthaginensium pluris fuit Annibale consilio, virtute, rebus -stis? Pis. 82 non naturae praesidio, sed victoria sua rebusque -stis. Phil. 6, 12 quis umquam tantis opibus, tantis rebus -stis fuit? de orat. 1, 1 qui in optima re publica, quom et honoribus et rerum -starum gloria florent (Brut. 9 cum auctoritate rerumque -starum gloria, tum... sapientiae laude. *et al.*). 2, 201 honoribus, ... rebus -stis. parad. 11 rebus -stis atque virtutibus. ac. 2, 125 nominibus, honoribus, rebus -stis, ingeniis, formis, aetatibus. off. 1, 90. epist. 15, 10, 1 meae res -stae lausque et honos. BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16, 11 vel ingenio vel rebus -stis vel studio atque efflagitatione omnium. *saepe*. LIV. 38, 52, 11 ad id fastigium rebus -stis, honoribus populi Romani P. Scipionem... pervenisse. QVINT. inst. 3, 8, 50 fortunam, dignitatem, res -stas. *et saepissime*.

sic et in titulis librorum, e. g.: R. GEST. div. Aug. tit. v. p. 1945, 72. GELL. 1, 12, 16 L. Sulla rerum -starum libro secundo (20, 6, 3 *al.*). 2, 13, 2 Asellionis (4, 9, 12 *al.*). RVF. FEST. tit. brevium rerum -starum. EPIT. Alex. Alexandri Magni... epitome rerum -arum. PRISC. gramm. II 487, 1 Marcellinus rerum -starum XIV. v. et p. 1949, 49.

4 negotium -ere (v. et p. 1942, 74; infra l. 75): tam de quolibet munere privato et publico (e. g. infra l. 30. 34; de re bellica e. g. infra l. 52) quam strictius de alterius hominis negotiis sine mandatu aut aliqua obligatione susceptis (infra l. 55 sqq.): GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357 A νεγοτιόουμ γε(σ)τόουμ: PLAVT. Men. 115 rogitas quo ego eam, quam rem agam, quid negoti -am (Persa 714 ille... iam scit, quid negoti -sserit. CIC. Quinct. 42 -itur. Verr. II 4, 25 tu quid ego privatim negoti -am, interpreta-bere. cf. LEX Tarent. [Corp. I² 590, a. 89—62 a. Chr.] 23 is quoi ita negotium datum erit negative quid publice -sser(it)). Most. 1016 quod me apse hic tecum filius negoti -ssit (Truc. 383 quod tu hic me absente novi negoti -sseris. v. et l. 34). LEX Tarent. (Corp. I² 590, a. 89—62) 22 quod... <quoi>que neg<otium pub>lice inu<uni-cipi>o... datum erit negative publice -sserit (CATO v. p. 1929, 69. CIC. Phil. 2, 63. LIV. 43, 16, 13 quidquam publici negotii -sturos. QVINT. inst. 8, 4, 8. *et al.*). RHET. Her. 2, 14, 21 negotium -stum de aliqua probabili causa. 2, 30, 49 omnia quae in negotio -undo acta sunt (CIC. inv. 1, 104). *ibid.* agi res et -i negotium. 4, 55, 68. CIC. inv. 1, 37 negotiis... quae sunt attributa... partim -stum negotium consequuntur (*sim.* 2, 42). *ibid.* in ipso -endo negotio quid actum sit, deinde quid postea factum sit. 2, 45 -sti negotii et suam et adversarii narrationem. Q. Rosc. 32 tu tuum negotium -ssisti bene; -e et tu tuum bene. 34 praeclare suum negotium -ssit Roscius. Verr. II 2, 6 libenter. II 3, 55. 112. II 5, 157 haec negoti -endi spes. Caecin. 57 qui negoti nostri aliquid -ant (58). Font. 4 quibus in terris -stum negotium est? 11 nemo Gallorum sine cive Romano quicquam negotii -it. Cluent. 149. Catil. 2, 20 partim inertia, partim male -endo negotio. Sulla 58 cuius aes alienum... non libidine, sed negotii -endi studio... contractum. dom. 23. part. 121 narratio... accusatoris erit quasi membratim -sti negotii suspiciosa explicatio. Lael. 86 qui suum negotium -unt otiosi. ATT. 13, 3, 1 *al.* CAES. Gall. 3, 18, 5 conclamant omnes occasionem negotii bene -endi amittendam non esse (*sim.* civ. 3, 97, 1). LEX Vrson. (Corp. I² 594, a. 44 a. Chr.) 80, 12 quibus... diebus it negotium -ere desierit (sc. publicum in colonia). LIV. 3, 26, 3. LABEO dig. 3, 5, 42 (43) negotiorum -storum actio (IVLIAN. dig. 3, 5, 29 [30] AFRIC. dig. 3, 5, 45 [46], 1. GAIUS dig. 3, 5, 2 si quis absentis negotia -sserit... nascitur actio, quae appellatur negotiorum -storum. VLP. dig. 3, 5, 5, 9. 10. 11. 12 *et saepe. sic per ellipsin*: AFRIC. dig. 3, 5, 45 [46] pr. agemus inter nos negotiorum -storum sc. actione. *ibid.* agerem cum Titio negotiorum -storum. SCAEV. dig. 3, 5, 34 [35] pr. negotiorum -storum non tenetur. *sic saepe*). FEST. p. 371 negotii -endi causa. CELS. 7, 4, 4^a negotia SEN. benef. 4, 27, 5 malus pater familiae... qui negotiorum -storum damnato patrimonio sui curam mandaverit. LEX Malac. (Corp. II 1964, a. 81—84) 5, 24 negotium... quod commune municipum eius municipii -sserit tractaverit. 5, 27 diebus quibus ea negotia easve rationes (v. p. 1938, 6) -ere tractare desierit. QVINT. inst. 7, 4, 35. IAVOL. dig. 3, 5, 27 (28) mandati vel negotiorum -storum nomine obligatus. *ibid.* cui mandavit aliena negotia -enda (IVLIAN. dig. 17, 1, 31 si negotia mea mandavero -enda ei *eqs. et al.*). GAIUS dig. 3, 5, 21 (22) sive hereditaria negotia, sive aliena -ens... poterit... iudicio negotiorum -storum consequi (27, 3, 14. *et al.*). PAVL. dig. 12, 2, 28, 4 ob actionem (v. supra l. 55) mandati negotiorum -storum societatis. COD. Theod. 5, 3, 1 (a. 434). *et saepe al.*

rei (v. p. 1943, 55), negotii (v. supra l. 21) gerens (cf. Löfstedt, Syntactica I p. 116): PLAVT. Truc. 145 plerique idem quod tu facis faciunt rei male -entes. 223 piaculumst miserere nos hominum rei male -entum. CIC. Quinct. 62 eques Romanus locuples, sui negoti bene -ens. Sest. 97 sunt municipales rustique Romani, sunt negotii -entes *eqs.* Vatin. 12 homines... negotii -entes.

III reflexive se -ere: acced. ita *sim. cum correlativis*: CIC. Verr. I 46 observant quem ad modum sese unusquisque nostrum -at in retinenda religione conservandisque legibus (II 1, 128 in sartis tectis..., quem ad modum se -sserit. leg. 3, 18 isti se -ant

[I. Kapp et G. Meyer]

atque -sserint. off. 1, 98 nos adversus homines -amus. Att. 2, 17, 3. CELS. 2, 15, 5. *et al.*) Verr. II 3, 213 ita se in isto infinito imperio M. Antonium -ssisse, ut *eqs.* (II 4, 49. 72. II 5, 39 tu te . . . -ssisti Catil. 3, 25 me -ssi. Sull. 15 65 Arch. 11 *v. infra l. 43.* Sest. 96 Cael. 49 Pis. 82 Planc. 75 Lig. 4. Phil. 8, 32 non . . . ita -imus nos . . . consulares. Tusc. 5, 55. div. 2, 6 neque ego me abdidi . . . neque ita -ssi *eqs.* Lael. 19 ita se -unt, ita vivunt, ut *eqs.* Att. 1, 20, 5. 2, 22, 3. BELL. Afr. 54, 5 ita vos. HOR. sat. 2, 5, 19 haud ita Troiae me -ssi. *et al. saepe.* leg. agr. 1, 26 sic me in hoc magistratu -am . . . , ut *eqs.* (2, 53. Att. 5, 17, 2 sic in provincia nos. NEP. Cim. 4, 3 sic se -endo. EPICED. Drusi 57. Liv. 28, 27, 8 sic me . . . adversus hostes. APVL. met. 5, 9 sic se -bat ferebatque. *et al.*) Sest. 75 quo se pacto -unt? (Att. 7, 12, 3 quo me pacto [15, 5, 3]. HOR. epist. 1, 8, 13 *v. p. 1944, 25.*) or. frg. A IX 8 ut te illic -sseris (*ibid.* 24. Att. 4, 18, 1 ego me. SALL. Iug. 54, 2 ut *Iugurtha* sese victus -ret, *explorare.* 55, 1 ut *Metellus* seque et exercitum [*v. p. 1940, 45*] more maiorum -ret). div. 2, 21 quoquo . . . modo nos -sserimus (epist. 11, 27, 5 in maximis rebus quonam modo -rem me adversus Caesarem). SEN. epist. 74, 26 utcumque fortuna se -ssit. *et al. cum adverbis (cf. p. 1942, 8):* Cic. leg. agr. 2, 13 truculentius se -bat quam ceteri. Sest. 96 in *republica* se excellentius -ere studerent. rep. 1, 67 servi se liberius. Tusc. 2, 48 si turpissime se illa pars animi -et. off. 1, 90 ut quanto superiores simus, tanto nos -amus submissius. Att. 4, 8, 2 male si se -ssere. 4, 8, 4 ut . . . *πολιτικῶς* me -am. 9, 2*, 2 qui hic potest se -ere non perdit. ad Q. fr. 1, 2, 13 te sanctissime. ad Brut. 2, 4, 3 taeterrime. BELL. Afr. 54, 3 dissimiliter SALL. Iug. 85, 47 socius periculi vobiscum adero meque vosque (*v. p. 1940, 45*) in omnibus rebus iuxta -am. NEP. Paus. 2, 2 elatus. Cim. 2, 5 contumacius. Eum. 6, 3 crudelissime. Att. 14, 2 parum se splendide. Liv. 41, 10, 5 inconsultius. Liv. perioch. 1 p. 3, 17 impotenter se -endo. 3 p. 7, 24 modesto. POMP. TROG. Iust. 38, 5, 5 acerbius. PAVL. FEST. p. 377 vinnulus dicitur molliter se -ens. VELL. 2, 101, 1 tam varie. VAL. MAX. 6, 5, 1 cautius (COMM. instr. 2, 25, 10 caute). 7, 2, 6 quam . . . se prudenter in rege Masinissa -ssit (SVET. Tib. 21, 5 non potuisse quemquam prudentius -ere se quam tu -sseris). CELS. 3, 18, 4 violentius. SEN. epist. 66, 1 inique . . . se natura -ssit. QVINT. inst. 2, 17, 42 alius se inartificialiter, alius artificialiter. PLIN. epist. 3, 7, 3 sapienter . . . et comiter. PAPIR. dig. 50, 8, 12, 1 (9, 4) si neglegenter in distrahendis bonis se (*del. F²; v. p. 1942, 6*) -sserint. SPART. Pesc. 3, 5 honeste. CAPITOL. Aur. 12, 7 cum se Marcus . . . erga omnes senatores atque homines moderatissime -ssisset. GREG. M. moral. 2, 15 p. 362^c innocenter. PASS. Petr. 1 p. 2, 1 pudice et continenter. *et al. se pro aliquo:* Cic. Arch. 11 ita (*v. supra l. 4*) se iam tum -ssisse, pro cive *eqs.* (*loco varie temptato, cf. C. F. W. Müller, adnot. crit. p. CIII.* ASCON. Corn. p. 54, 16 St. cum pars eorum pro civibus Romanis se -ret P; regeret SM). Ov. epist. 3, 99 nec me pro coniuge -ssi. Liv. 32, 2, 6 quosdam non sui generis pro colonis se -ere. CVRT. 4, 16, 28 pro victore. POMPON. dig. 46, 3, 19 pro libero se (GAIVS dig. 40, 12, 11. *al.*) MOD. dig. 48, 10, 27, 2 se pro milite. DON. Ter. Eun. 805 p. 445, 4 qui se pro domino -ssit in civem. *et al. cum subst. aut in abl. positus aut ex praep. pendentes:* SALL. Iug. 56, 5 tanta mobilitate sese Numidae -unt. Ov. epist. 4, 31 quo (*sc. candore*) me sine crimine -ssi (RVT. LVP. 2, 3 p. 14, 9 sine noxa). CELS. 3, 18, 10 -ere se pro cuiusque natura (*cf. SEN. clem. 1, 19, 9 qui se ex deorum natura -it.*) SCRIB. LARG. praef. p. 3, 4 quemque secundum ipsius propositum se -entem. TRAIAN. Plin. epist. 10, 78, 3 si qui . . . se contra disciplinam meam -sserint. HIL. in Matth. 9, 2 p. 962^B *publicani* relictis legis operibus -ere se usu communi et publico (*an dat. comm.?*) maluerunt. *et al. cum acc. dupl.:* HOR. carm. 3, 6, 5 dis te minorem quod -is, imperas. Liv. 2, 27, 3 medium se -endo. VAL. MAX. 2, 9, 6 quo se blandiorem in administratione rei publicae -ret. 4, 1, 6 paene tantum se in recusandis honoribus -ssit, quantum egerat in emerendis. SEN. dial. 6, 1, 2 qualem te in persona patris tui -sseris. epist. 44, 3 si te illis -is dignum. VAL. FL. 7, 416 *ne* similem te, virgo, parenti -sseris. PS. QVINT. decl. 9, 18 p. 184, 8 et calamitatis auctori criminis causa vulgaris <s>e -ret odiosum (egereret ω). FLOR. epit. 1, 1, 3 lupa matrem . . . se -ssit (*NL [se del. Wölfflin, v. p. 1941, 13]; egit B.*) HERM. vulg. sim. 9, 22 sublimes . . . se -unt (*gr. ἐπαινοῦσι . . . ἐαυτοῦς*, Pal. 9, 22, 2 laudant). PAL. sim. 7, 4 humilem se (*gr. ταπεινοφρονῆσαι*). ANTH. 684, 9). LACT. inst. 5, 15, 6 minorem se. FIRM. math. 20, 3, 15 si te purgatum et memorem divini seminis -is. PS. RVFIN. in Am. 8, 4—6 p. 1094^A vos . . . humanitatis inimicos. SVLP. SEV. chron. 2, 37, 6 catholicos se. COD. Theod. 1, 6, 6 (*a. 368*) indignum . . . se. *et al. part. praes. gerens, -entis fere pro subst. (v. et p. 1929, 75):* Cic. Brut. 45 nec enim in constituentibus rem publicam nec in bella -bus . . . nasci cupiditas dicendi solet (Liv. 31, 46, 3 tantum . . . numerum bellum -bus adversus Philippum debebat. QVINT. inst. 12, 9, 1. *v. p. 1942, 83.*) off. 1, 73 rem publicam -bus; *opp.* quietis (*v. p. 1944, 39*). SEN. nat. 2, 49, 1 *consulatum* -bus (*v. p. 1939, 49*). CALL. dig. 27, 1, 17, 5 -bus honorem (*v. p. 1939, 36*) vacationem tutelarum concedi placuit. CHAR. dig. 50, 4, 18, 1 personalia sunt, quae . . . sine aliquo -is detrimento perpetrantur. FIRM. math. 3, 12, 14 p. 185, 11 alienarum facultatum sollicitudinem -es. LVCIF. non parc. 23 p. 260, 27

ex eo quod -s sis (*i. -as, agas*). VVLG. psalm. 25, 4 cum iniqua (*v. p. 1938, 28*) -bus non introibo. COD. Theod. 3, 17, 4, 2 (*a. 390*) tutelam (*v. p. 1938, 47*) -is. 8, 15 tit. administrantibus vel publicum officium (*v. p. 1939, 83*) -bus. *et al. cf. et p. 1946, 75.*

5 *part. perf. pro subst.:* gesta, -ōrum (*fem. -ae, -ārum v. infra l. 61*): GLOSS. II Philox. GE 77 -a *πεπραγμένα, χειροθέντα, ὑπομνήματα*. cf. 74 -ssi (-stis?) *ἐπὶ πράξεως, ὑπομνημάτων*. GLOSS. habita. scripta. *ὑπομνήματα*, acta. 1 *de iis rebus, quae quavis ratione factae sunt, i. q. facta, τὰ γεγονότα vel πεπραγμένα*: CATO orig. frg. 1 si ques homines sunt, quos delectat populi Romani -a describere. SISENNA hist. 127 nos una aestate in Asia et Graecia -a litteris . . . mandavimus. CIC. Mil. 87 omnium ordinum consensu pro salute rei p. -a resciderat. Phil. 1, 21 armis . . . -a numquam . . . in iudicium vocabuntur. NEP. Timoth. 4, 6 obscuriora . . . eius -a pleraque. Hann. 13, 3 huius belli -a. Ov. epist. 9, 105 fortia -a recense. Liv. 6, 1, 4 urbis -a domi militiaeque. 8, 40, 5 singulorum (*opp.* publica monumenta). 23, 48, 4 haec -a perscripsimus. SEN. exc. contr. 4, 8 per vim metumque -a irrita sint (*exc. contr. 9, 3*). VAL. MAX. 1 praef. quis . . . omnis aevi -a modico volumine comprehenderit (*cf. AMM. 29, 1, 10 -orum . . . volumine imperatori recitato*). SEN. dial. 6, 26, 5 iuvabat unius me saeculi facta componere . . . et inter paucissimos -a. SIL. 12, 288 non degener . . . -orum QVINT. inst. 9, 4, 25 ante -a . . . levioribus superponenda sunt. Ivv. 15, 28 nos miranda . . . -a . . . referemus (CYPR. GALL. gen. 1063 -a referrent). TAC. Agr. 8 nec Agricola umquam in suam famam -is exsultavit. hist. 4, 34 clara voce -a patefecit. FRONTO p. 124, 7 N. nisi perperam -a reprehendat (*opp.* bene facta laudet). CARM. adv. Marc. 2, 16 -a priora Christi (PRVD. cath. 9, 2 insignia. *al.*) PS. ORIG. tract. 5 p. 44, 10 relatione -orum (AMM. 28, 6, 28 relatio -orum pandens plenissimam fidem. *al. cf. ibid.* 15, 5, 13 imperator doctus -a relatione fideli). COMM. instr. 2, 12, 2. 2, 39, 22 ostenduntur illis et leguntur -a de caelo. PANEG. 11 (3), 8, 1. 10 (4), 2, 9 -orum ingentium. 10 (4), 15, 6. SPART. Carac. 2, 2 *Alexandri* -a. 9, 6 *porticus* -a illius (*sc. patris*) contineret (Sept. Sev. 21, 12 extat . . . Romae Severi porticus -a eius exprimens). LAMPR. Alex. 11, 4 post magna -a. VOPISC. Tac. 6, 6 vitam, merita, aetates, familias, -a. 17, 5 insignia. DON. Ter. Ad. 288 p. 66, 4 tragoedia in tria dividitur: expectationem, -a, exitum. ITIN. [Silv.] 20, 13 p. 68, 3 de scripturis dei aut -a monachorum maiorum (*cf. p. 67, 28 sanctis viris -sta*). HIL. hymn. 1, 71 -a quae tua (*Christe*) sunt loqui. myst. 1, 3, 2 p. 4, 27 -orum fidem (*al.*) 1, 6, 1 p. 7, 26 -a Cayn et Abel. in psalm. instr. 20 p. 16, 11 fidelium operum et religiosorum -orum *eqs.* PRISCILL. tract. 3, 68 p. 52, 20 spiritum sanctum . . . et hominum et rerum -a retinentem cor electi hominis intrasse. 8, 118 p. 82, 5 -orum ordinem (AMM. 14, 8, 15. *cf.* 29, 3, 1 ordo seriesque. *al.*) 10, 138 p. 101, 5 dum sanctorum -a cognoscimus (*al.*) AVSON. 367, 1 Clio . . . -a canens. AMM. 15, 1, 1 cognitioni -orum. 15, 5, 38. 19, 13, 1 -a quae superior continet textus (*cf.* 20, 8, 11 -orum hic textus est. 25, 10, 6 aperiunt). 21, 16, 15 arcus . . . titulis -orum adfixis. 25, 8, 12 seriem (25, 8, 15. 27, 9, 3. 28, 1, 22 CLAVD. 21, 139 *al. cf. supra l. 45*). 24, 5, 11 spectator probatorque -orum. CLAVD. DON. Aen. 1, 425 p. 89, 27 theatri -a. AMBROSIAS. in Rom. 6, 16 p. 103^P ne, cum dei servi dicimur, -is servi diaboli inveniamur. HIER. chron. a. Abr. 1829 p. 219, 9 F. huius temporis -a. hom. Orig. in Ezech. 6, 10 p. 388, 12 B. post -a iustitiae. RVFIN. Orig. in gen. 6, 3 p. 69, 26 B. patrum -a (*al.*) CLAVD. 5, 481 cum -a superni curriculi totosque diu perpexerit actus. AVG. civ. 3, 30 p. 142, 23 D. -a Sullana. gest. Pelag. 6, 20 p. 72, 17. c. Fel. 1, 20 p. 827, 2 *v. p. 1949, 22*. PS. AVG. quaest. test. I 102, 12 p. 209, 5 -a dominica. I 109, 21 p. 268, 18 in -is domini. *ibid.* -a . . . spiritus sancti. I 127, 10 p. 402, 18 salvatoris. COD. Theod. 9, 40, 10 (*a. 366*) rerum atque -orum. GENNAD. vir. ill. 38 p. 75, 10 -a . . . martyrum (LIB. pontif. p. 7, 5 qui -as martyrum . . . diligenter perquireret [*sic et p. 26, 4. p. 27, 6.*] *et al.*). LEO M. serm. 35, 2 p. 250^B mysticorum forma -orum. SACR. Leon. 379 sacramentorum tuorum -a recolentes (*i. quae per sacramenta -ssisti*). *et al. saepe.*

2 *de iis rebus, quae quomodo factae sunt, sic certa relatione in tabulis perscribuntur, i. q. acta (ὑπομνήματα, v. infra l. 77), contractum (συνάλλαγμα, p. 1949, 4); de iis, quae in certo concilio (senatu, synodo sim.) aguntur (e. g. p. 1949, 26. 37):* EPIST. syn. Sardic. or. (Hil. coll. antiar. A IV 1) 11, 2 p. 57, 1 -orum fidem. *ibid.* 26, 2 p. 65, 15 omnium conciliorum iuste . . . actorum decreta firmanda maiorum nostrorum -a consignant. GEST. Nicaen. (Hil. coll. antiar. A V 3) 1, 1 p. 85, 20 tit. -a, ubi praevaricati sunt episcopi legati a fide vera, incipiunt. HIL. coll. antiar. B VIII 2, 1, 2 p. 175, 22 -a omnia edocent. EPIST. syn. Sardic. oc. (Hil. coll. antiar. B II 1) 5, 2 p. 115, 13 (*cod. W*) in ipsis -is gentiles et catichumeni interrogati sunt (*antecedit: acta; gr. ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, codd. rell.: actis*). *ibid.* 6, 2 p. 118, 13 (*cod. W*) protulit -a apud Antiochiam confecta ([*gr. et rell. codd. ut l. 77*]). AVG. c. Pelag. 2, 3, 5 p. 464, 1 -is de hac causa . . . confectis. COD. Theod. 7, 16, 3 [*a. 420*]. 8, 12, 8, 1 [*a. 415*] -a confecta. *ibid.* 2 -a . . . confici. COD. Iust. 1, 2, 14, 7 [*a. 470*] qui . . . donationum vel contractuum -a confecerint. *et al.*) PRISCILL. tract. 2, 50 p. 40, 23 -a rerum (*i. relationem*). QVEROL. p. 32, 2 -a quae vos dicitis. SYMM. epist. 4, 5 (4), 1 -orum curialium. rel. 16, 2 p. 292, 11

-a litteris conexas monstrabunt (19, 9 p. 294, 19 ut -a monstrabunt. 23, 11 p. 298, 13). 23, 11 p. 298, 18 ego ordinem tenebo -orum. 24, 3 p. 299, 15. 25, 4 p. 300 9 litteris sociata -a. *al.* VVLG. I Macc. 13, 42 in tabulis et -is publicis (*gr. v. p. 1948, 68.* AVG. c. Cresc. 3, 45, 49 p. 456, 16 publicorum testificatione -orum. 3, 60, 66 p. 472, 18. *et al.*). AVG. bapt. 1, 3, 5 p. 24, 13 sicut ecclesiastica -a testantur ([1, 5, 10 p. 29, 11]. epist. 43, 6 p. 89, 13 gest. Pelag. 10, 22 p. 76, 9 *al.* CANON Migne 56 p. 473^A -a ecclesiastica facta esse. *et al.*). coll. c. Don. 2, 3 p. 49, 11 -orum conscribendorum... custodes. *ibid.* l. 13 ut sibi conscripta -a ederentur. l. 20 de -orum editione. 3, 4, 5 p. 55, 3 praefectoria (*item* p. 55, 12. 18). 3, 5, 6 p. 55, 20 obtulerunt... Donatistae -a proconsularia et vicariae praefecturae (epist. 43, 4 p. 88, 8. 43, 6 p. 89, 9. 108, 14 p. 627, 14 -is proconsularibus... municipalibus. *et al.*). 3, 17, 32 p. 81, 9 tunc Donatistae protulerunt martyrum -a (adv. Don. 14, 18 p. 115, 30. *et al. aliter p. 1948, 61.* epist. 43, 25 p. 107, 9 non chartis veteribus, non archivis publicis, non -is forensibus aut ecclesiasticis (*v. supra l. 6*) agamus (108, 14 p. 627, 25. un. eccl. 12, 31 p. 270, 18 ex forensibus vel municipalibus. *al.*). 53, 4 p. 155, 21 certis documentis et responsionibus testium et recitatione -orum. 88, 11 p. 418, 5 -is iudicialibus et municipalibus (un. eccl. 25, 73 p. 319, 24. *et al.*). 139, 3 p. 153, 1 brevis -orum. 141, 7 p. 241, 13 episcopalia (175, 4 p. 658, 6. *al.*). c. Fel. 1, 20 p. 827, 2. 4 his in ecclesia coram populo -is subscripsi (2, 22 p. 852, 27 CANON Migne 56 p. 875^B. *cf. p. 1948, 57.* c. Parm. 1, 12, 19 p. 41, 6 sicut iudicium -a testantur. pecc. orig. 10, 11 p. 173, 27 ne pigeat lectorem ad ipsa -a recurrere. 14, 15 p. 177, 18 de -is Palaestinae synodi (LIB. pontif. p. 116, 7 *bis*). c. Pelag. 2, 3, 5 p. 463, 19 contra... sententiam suam, qua -is catholico dogmati affuerant. c. Petil. 1, 21, 23 p. 18, 17 municipalibus (Cod. Theod. 12, 1, 151 [a. 396]. *v. supra l. 13. 18. 20. et al.*). 2, 97, 224 p. 142, 18 *al.* Cod. Theod. gest. in sen. tit. -a senatus Romani. 1, 10, 8 (a. 428) adiutoris suggestio -is expressa teneatur. 8, 12, 8, 1 (a. 415) -orum... confectionem 9, 16, 10 (a. 371) cum -is omnibus praesentibus atque praeteritis. 11, 30, 31 (a. 363) -a transmitti. *ibid.* transmissio -orum. 12, 3, 2, 1 (a. 423) sine -orum testificatione (12, 6, 28 [a. 401] sub [14, 16, 1, a. 409. 15, 1, 41, a. 401. Cod. Iust. 1, 4, 19, a. 505]. *v. supra l. 5. et al. saepe*). LEO M. epist. 30, 1 p. 767^A synodali -orum textus; *gr. τῶν πεπραγμένων* (EPIST. pontif. 349 [Bonif. I.] Migne 20 p. 757^B. AVELL. p. 236, 12 synodalibus codicibus atque -is. *et al.*). AVELL. p. 231, 17 in omnibus -is Calchedonensis concilii. p. 438, 28 -is ecclesiae. CONC. I 4 p. 68, 20 in ipsis -is. *al.* CANON Migne 56 p. 599^A notarius legebat factum sub cognitione -orum. p. 599^B legatur omnis actio -orum. ADDIT. Prosp. chron. I p. 495 passionis -a. SIDON. epist. 1, 7, 4 cum -is decretalibus. CASSIOD. var. 7, 24, 2 -a... totius actus... complentur. CONC. Massil. a. 553 p. 60, 18 -a quae... facta sunt. Cod. Iust. 1, 2, 14, 7 (a. 470) ius -orum habentibus. 1, 57, 1 (a. 469) -orum series. 5, 37, 28, 2^a (a. 531) in ipsis -is. GREG. M. epist. 3, 12 p. 171, 11 documenta, id est -a et petitiones. PASCHAS. epist. 4 -a sanctorum (*aliter p. 1948, 45.* in titulo libri (*v. p. 1946, 15.* HIER. vir. ill. 66 p. 38, 1 Cornelii de -is synodi epistula. AVG. gest. Pelag. *al.*

sing. gestum, -i n. (gesta, -ae f. v. l. 64): GLOSS. I Ansil. GE 322 -um actum (*an acc.?* v. p. 1969, 40). GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A γέστον· πράγμα. *cf. ibid.* γεστόριον· πεπραγμένον· πράγμα: SEN. contr. 1, 6, 9 totum hoc -um. VENUL. dig. 42, 2, 25, 7 ex ante -o (PAPIR. dig. 42, 7, 4 PAPIN. dig. 38, 1, 40 *al.*). COMM. instr. 1, 27, 8 oblivitos esse mortuos de -o priore (*i. actione*). 2, 11, 10 sit tibi post peccare desistere -um immensum. SOL. 33, 14 Phoenix... publicatus est, quod -um... actus urbis continetur. IVST. 2, 6, 1 ultra -i fidem. GAVDENT. serm. 9 p. 898^B historiam -i. RVFIN. hist. 5, 1, 38 p. 417, 19 quasi nihil prius -i fuisset (*προπεπονδότες*). PALLAD. hist. mon. II 9 p. 355^D aliud... refertur eius -um continentiae. DIFF. ed. Beck p. 34, 60 -um monumentis publicis inserere. PASS. coron. 7 renuntiavit -um Diocletiano. 9 actuarius -am (*v. l. 52*) scripsit (*sic et in cod. subscr.*). PASS. Petr. Paul. brev. 2 p. 225, 6 -um rei (*i. rem -am*).

coniuncta et apposita (ad gesta): actus: CLAUD. DON. Aen. 6, 565 p. 583, 10. 10, 600 p. 369, 19. HIER. hom. Orig. in Ezech. 7, 3 p. 394, 7 B. actus apostolorum et prophetarum -a. RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 6, 2 p. 175, 2. *cf.* CLAUD. DON. Aen. 11, 15 p. 408, 10 dixit -a et agenda pronuntiat. *cf. p. 1950, 11; aliter p. 1937, 43. 1938, 11.* dicta: HIL. in Matth. 12, 17 p. 989^B. 15, 1 p. 1003^C *al.* facta: HIER. chron. a. Abr. 841 p. 100, 17 F. facta... cum -is comparare *al. cf.* CLAUD. DON. Aen. 8, 155 p. 138, 15 -a veteris facti. *v. p. 1948, 21.* tractatus: CLAUD. DON. Aen. 9, 10 p. 185, 16.

gerenda, -orum n. pro subst.: quae fieri oportet: CLAUD. DON. Aen. 11, 305 p. 459, 9 -a curare. MART. CAP. 1, 23 impigrum -orum... Cyllenium. 2, 152 praesesse -undis omnibus. 6, 575 -orum inconscius. *quae fiunt, i. q. τὰ γινόμενα:* CLAUD. DON. Aen. 7, 615 p. 92, 16 aversus a conspectu -orum. GREG. M. moral. 3, 55 p. 625^C quae bene ab amicis -sta sunt, male ab haereticis -enda significat. *gerundium, -ii v. p. 1953, 50. 1954, 16.*

per adnominationes: CIC. Pis. 81 -ssisset -retque. Rab. Post. 41 -it atque -ssit. Phil. 3, 7. leg. 2, 15 -antur... -i. 3, 11 neve

-enda neve -sta potestate (*v. p. 1939, 27.* 3, 18 se -ant atque -sserint (*v. p. 1946, 81.* epist. 4, 2, 3 quae -untur quaeque iam -sta sunt. 15, 11, 2. LIV. 29, 27, 2 -sta sunt, -untur postque -entur. 37, 45, 12 SEN. epist. 95, 31. PANEG. 12 (2), 31, 4 colligamus -enda -stis (*v. p. 1948, 8.* IVL. VAL. 2, 1 p. 66, 10 *v. p. 1945, 60. et al.*

coniunguntur vel apponuntur: synonym.: ad I: habere: FIRM. err. 24, 1 p. 60, 6 bonum animum (*v. p. 1934, 5*) -ere, ... fiduciam... habere. MAR. VICTORIN. in Phil. 2, 20 p. 1214^B vestri curam (*v. p. 1934, 9*) -at, sollicitudinem... habeat. *al.* *ad II: administrare:* BELL. Alex. 65, 1 LIV. 24, 8, 7 VLP. dig. 15, 3, 3, 1. 26, 7, 1 pr. ARNOB. nat. 3, 23 p. 127, 2 *al.* agere: *v. p. 1937, 47. 1947, 63. 1949, 71.* CIC. Pis. 40 quid... actum aut -stum. SEN. exc. contr. 5, 8 quidquid egi, quidquid -ssi. *ibid.* 6, 1 EDICT. imp. Claud. de Annon. (Corp. V 5050, a. 46) 35 VAL. MAX. 7, 7, 6. 9, 1, 9 (*v. p. 1941, 8.* LEX de imp. Vesp. (Corp. VI 930, a. 69) 29 acta, -sta, decreta, imperata. VLP. dig. 1, 19, 1 pr. acta -staque. APVL. Plat. 1, 12 MIN. FEL. 28, 5 QVEROL. p. 25, 15 PAVL. NOL. epist. 23, 7 p. 164, 11 COD. Theod. 11, 30, 24 (a. 348). COD. Iust. 4, 22, 4 (a. 234). *et al. saepe cf.* CAPITOL. Gord. 27, 5 quae... -sta sunt, quaeque... sunt actitata. *facere:* p. 1929, 21. 1936, 71. 1937, 56. LEX Bant. (Corp. I² 582, a. 133—118 a. Chr.) 2, 7 (sei)... senator... fecerit -sseritve. CIC. Quinct. 28 -stum... recte, ordine factum. de orat. 2, 242 -i illa fierique (SALL. Iug. 85, 12 -ere quam fieri tempore posterius). Att. 14, 17^a, 3 de facto ac de re -sta. LVCR. 4, 1012 faciuntque -untque. SEN. benef. 3, 29, 7 FRONTO p. 124, 7 N. (*v. p. 1948, 26.* GAIVS dig. 50, 16, 58 licet inter -sta et facta videtur quaedam esse subtilis differentia, attamen κατὰ φύσιν οὐδὲν nihil inter factum et -stum interest. VLP. dig. 42, 7, 2, 1 TERT. ad Prax. 16 p. 256, 9 PANEG. 3 (11), 5, 4 VOPISC. Aurelian. 6, 2 AVG. serm. 362, 7, 7 EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866, a. 69 Diocl.?) 23. *et al. saepe cf.* LVCR. 2, 1069 -i... et confieri res. LIV. 31, 15, 11 belli -sti perfectique (CYPR. testim. praef. p. 36, 14 -sserit... perfecit). ARNOB. nat. 1, 47 p. 31, 14 -sta... et factitata. *committere:* CIC. S. Rosc. 113. implere: CYPR. elem. 6 p. 377, 22 -stae et impletae rei. regere: CIC. Att. 16, 2, 2 ita -ito, regito, gubernato. sustinere: CIC. nat. deor. 2, 77 ad Q. fr. 1, 1, 2.

deriv.: gero, gerulus, gerundium; gestare, gestire, gestor, gestus. *compos:* adgerere, con-, de-, di-, e-, in-, inter-, ob-, prae-, pro-, re-, sub-, super-, trans-; accon-, adin-, recon-, superingerere.

compos. in -ger: aliger, armi-, astri-, auri-, barbi-, belli-, caeli-, carni-, clavi-, coni-, corni-, crini-, crist-, ensi-, falci-, fasci-, flamm-, flori-, flucti-, fraudi-, freni-, hami-, hederi-, honori-, lani-, lauri-, libri-, lini-, liti-, lymphi-, mundi-, navi-, palmi-, penati-, penni-, pharetri-, pini-, pinni-, pistri-, plancti-, plectri-, plumi-, rori-, saeti-, sagitti-, saluti-, sceptri-, securi-, sereni-, silvi-, sistri-, soni-, spini-, spumi-, squami-, thyrsi-, tridenti-, triumphi-, turri-, urni-, veli-, votiger. *in -gerus:* armigerus, morigerus.

2. gero, -ōnis m. v. gerro et egero.

gerolus v. gerulus.

geromeas? GLOSS. III 591, 9 -s titimalus (612, 51 -s id est titimullus). 624, 49 geronuas id est titimalis.

[gerometa v. geometres p. 1907, 38.]

gerontēa, -ae f. a gr. γερωντεία nom. herb., i. senecio(n): Ps. APVL. herb. 76, 22 H.-S. a graecis dicitur -a, alii erigeron, ... Itali senecion. GLOSS. III 591, 13 -uncia sinicion (624, 53 -untia). 612, 32 -oncia i. sinicion.

gerontēum, -i n. a gr. γερωντεῖον. NOT. Tir. 114, 13 giron-teum.

gerontocomium, -i n. a gr. γερωντοκομῆιον. GLOSS. IV 241, 35 gerotochomium locum venerabile in quo pauperis (nom. plur.) et propter senectute sola infirmi hominis curantur vel pascuntur (*item* V 522, 26 gerontochomium). COD. Iust. 1, 2, 22 pr. (a. 529) res ad... ecclesias... vel monasteria vel ptochotrophia vel brephotrophia... vel -a... descendentes [GREG. M. epist. 11, 2 p. 261, 20 hiero-, q. v.].

gerontocomus, -i m., γερωντοκόμος. qui senes curat: NOVELL. Iust. 7, 12 p. 62, 18 (a. 535) abbas aut xenodochus aut nosocomus aut ptochotrophus aut orphanotrophus aut -us. *ibid.* p. 62, 36.

I. Kapp et G. Meyer.

geror? v. s. gerro p. 1952, 1.

1. gerra, -ae f. piscis, v. s. gerres p. 1951, 43.

2. gerra, v. s. gerro. p. 1951, 80.

3. gerra, -ae f. i. q. cratis (*cf. vol. IV 1111, 67 eqs.*). vocabulum a VARRONE, ut videtur, formatum (*v. infra l. 77.*) apud posteriores ad explicandas voces q. s. gerrae (*v. p. 1951, 3.* gerro (*v. p. 1951, 7. 75.* gerres (*v. p. 1951, 43.*) falso adhibetur.

a sing. [e plurali numero graeci γέρρον ductum videtur. W.]: VARRO ling. 7, 55 congerro a -a, hoc graecum est et in latina cratis (gratis F). SCHOL. Ter. p. 126, 8 v. p. 1951, 13. [GLOSS. V 569, 38 +gerari: maceria vel saepe[s] vocabulum q. e. gerra subesse putavit Schöll, sed legendum est Gerar (nom. loc. hebr. גֶּרָר, cf. Wutz, Onom. sacr. p. 22) i. maceria eqs.] b plur. (*cf. p. 1951, 16 sq.*): CHAR. gramm. p. 35, 27 B. -ae: πλεῖστά τινα (= GLOSS. II Philox. GE 70 cf. GLOSS. II 409, 20) τὰ προσφερόμενα τείχεσιν (*cf. Exc. Bob. gramm. I 549, 13.*) quod inter feminina semper pluralia affertur (CHAR. gramm. [Blatt])

p. 35, 6 B.), *spectat potius ad vocabulum q. e. gerrae significans nugas* (v. *infra* l. 29 sq.), *sed confusio orta videtur, quia vocabulum gerrae a graeco q. e. γέρρον falso derivatum est* (v. l. 5). PAVL. FEST. p. 94 -ae: crates vimineae. Athenienses, cum Syracusas obsiderent et crebro -as poscerent, irridentes Siculi -as clamitabant. unde factum est, ut -ae pro nugis et contemptu dicantur (*confusio cum voce q. e. gerrae, cf. l. 2*). EVGRAPH. Ter. Haut. 1033 tractum hoc (i. gerro, gerrae pisces, cf. *infra* l. 79) . . . est a Syracusanis, qui omnia machinamenta, quae a Marcello (metallo *codd.*) adversus civitatem fiebant, <ut> magno impetu eam deiceret, eadem -as appellabant (*unde fluxit* SCHOL. Ter. p. 126, 6 sq. gerro nominatur insulsus insipiens fatuus; -a enim dicitur piscis nullius saporis, non aptus cibis. aliqui dicunt -a machinamentum bellicum, quo quondam usi sunt Romani [sic] ad expugnandos muros, sed nihil proficere potuerunt). cf. PAVL. FEST. p. 40 (v. *infra* l. 71).

gerrae, -arum f. [*e Siculorum vocabulo γέρρα 'αἰδοῖα' mutuatum, quod ipsum originis semiticae est, v. Sonny, Archiv 10 (1898) 377 sqq. W.*] NON 118 -ae: nugae ineptiae. et sunt -ae fascini, qui sic in Naxo insula Veneris ab incolis appellantur (cf. PAROEM gr. Bodl. 278 Gaisf. [= I p. 390 L-Sch.]): Γέρρα Νάξια γέρρα Σικελὸι λέγουσι τὰ ἀνδροῖα καὶ γυναικῖα αἰδοῖα: ἦν δὲ ἐν τῇ Σικελικῇ Νάξῳ τέμενος ἐπιθαλάσσιον Ἀφροδίτης, ἐν ᾧ μεγάλα αἰδοῖα ἀνέκειτο. cf. Hesych. s. v. γέρρα. de origine vocabuli falso iudicavit PAVL. FEST., v. *supra* l. 3. de numero: v. p. 1950, 84 sq. GLOSS. V 654, 13 -ae: nugae et ineptiae, unde et gerrones dicuntur (cf. ANTH. 19, 3 = GLOSS. V praef. ad Gloss. Plac. p. V antistat -as meas anitas + diributa eqs.), cf. *infra* l. 71 sq. legitur nonnisi apud comicos, inde a PLAVTO, et apud antiquitatis imitatores.

i. q. nugae, ineptiae: PLAVT. Asin. 600 audin hunc opera ut largus est nocturna? nunc enim esse negotiosum (est negotiosus *codd.*) interdus videlicet Solonem, leges ut conscribat, quibus se populus teneat. -ae! Epid. 233 (*cum verborum lusu*) cumatile aut plumatile, garinum aut gerrinum (v. *infra* l. 67) — -ae maxumae! Poen. 137 tuae blanditiae mihi sunt, quod dici solet, -ae germanae, αἱ δὲ κολλῶσαι λύραι. Trin. 760 potin est ab amico alicunde exorari argentum? :: potest. :: -ae! e coni. Palmeri Truc. 509 -ae (ere *cod.*)! nullus quintus natus ille quidem est. CAECIL. com. 191 cur (fur Rostius, Kiesslingius), depopulator (-to Nonii F¹ L!) -ae! AVSON. 335 p. 197, 13 P. misi . . . ad te haec frivola -is Siculis vaniora (cf. *supra* l. 20). [plur. gerrae aliter v. p. 1950, 81].

deriv. gerro.

gerres, -is m. [*inc. orig. W. v. autem Sütterlin, Indog. Forsch. 29 (1911/12), 128*]. formae: gerra v. *supra* l. 7. 12 (*cum falsa originatione*). gerris v. *infra* l. 55. girres v. *infra* l. 49. girris v. *infra* l. 46. GLOSS.^L II Philox. GE 66 -es: γερρίδες (γαιν-). GLOSS. III 318, 32 (= 529, 17) girris: γερρί(κ)ός. v. Hesych. s. v. legitur inde a PLIN. nat. piscis parvi pretii (v. H. Blümner, Röm. Privataltertümer, 1911, p. 182): PLIN. nat. 32, 148 inter alia piscium nomina: -es (*codd.* girres). MART. 3, 77, 7 te . . . iuvant -es et pelle melandrya cana, resinata bibis vina, Falerna fugis. 12, 32, 15 fuisse -es aut inutiles maenas (cf. *supra* l. 45) odor impudicus urcei fatebatur. ARNOB. nat. 5, 44 proverbialiter (cf. Otto, Sprichwörter p. 153): addidistis, ut dicitur, garo ger(r)em, cum deorum nominibus appellavistis res turpes (v. p. 1700, 7). POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 13 inter nomina natanum: gerris. [ital. gerro, francog. jarre. M.-L.].

deriv. gerricula. gerrinum?

gerricula, -ae f. a gerres diminutive. GLOSS. γερρίδες. cf. GLOSS. III 187, 28 chaldices (scr. chalcides): corricule, v. vol. IV 1032, 55 et vol. III 497, 61 (carriculi). cf. GLOSS. III 257, 7 οἱ γερρίδες (sic): corriculae genus limacae. PLIN. nat. 32, 148 draco (piscis) . . . -ae (sic Bd, geri-, garri- al. [cf. *supra* l. 59]) amplae (B, om. rell.) similis. v. Archiv 2 (1885) 438. cf. s. v. genisculae.

gerrinum, n.? videtur a gerres iocose ductum. PLAVT. Epid. 233 vestei quotannis nomina inveniunt nova: tunicam rallam . . . subparum . . . ricam . . . exoticum, cumatile aut plumatile, garinum (P; carinum al., cerinum Non. 549) aut gerrinum (AP; gerinum al., gelinum Non. 549) — gerrae maxumae (garum et gerres proverbialiter coniuncta v. *supra* l. 52).

? στενηὶὼ γερρίο (γαιρῖο)? Lindsay in schedulis, gestio: GLOSS. II 438, 59. i. q. superbio sec Brandt, Fleckeisens Jbb. 117 (1878), 373.

gerro, -ōnis m. [a gerrae. W.]. PAVL. FEST. p. 40 cerrones ('an gerrones? Festi enim lemma congerrones fuisse videtur' Lindsay. cerrones errore scribarum pro gerrones [i. congerrones] irrepsisse ideoque in gerrones mutandum non esse recte putat Niedermann. v. vol. III 879, 4): leves et inepti, a cratibus dicti (falso, cf. Sonny, Archiv 10 [1898], 377 et *supra* l. 25) quod Siculi adversus Athenienses cratibus pro scutis sunt usi, quas Graeci γέρρας (corr[h]as *codd.*) appellant. APPEND. Prisc. gramm. II 193, 1 -o: οὐδαμινός, ἀπὸ τοῦ γέρρων. GLOSS. ἀγρησίμος. μυθολόγος. nugator dictus a gerris. cf. *supra* l. 25. GLOSS.^L II Philox. GE 65 gerra (-o Lindsay): οὐδαμινός (cf. *supra* l. 78). 67 -ones: [χειριστά πρᾶκτῆρες.] (perdita interpr., forsitan οὐδαμινός? Lindsay). cf. etiam p. 1952, 5. [dub. et corrupt.: PLAVT. Truc. 552 foras gerronis (egerones Bugge, al. everrones Ussing.). GLOSS.^L III Abol. GA 3 garro (an legendum gerro?

cf. TER. Haut. 1033): garrulus, verbosus. GLOSS. V 458, 50 geror: exemplum exolethri ceterarum rerum (gerro et exoletarum Buecheler coll. APPEND. Prisc. gramm. II 193, 1. v. p. 1951, 78)].

TER. Haut. 1033 -o (gero A), iners, fraus, helluo, ganeo, damnosus (cf. EVGRAPH. ad loc. -o: iners, levis. SCHOL. p. 126, 6 v. p. 1951, 11). FVLG. serm. ant. 49 congerrones dicuntur, qui aliena ad se congregant, unde et apud Romanos -ones (gerones PD, congerrones B) Brutiani sunt dicti. Blatt.

gersaula, -ae f. nom. avis (i. q. herodio?): ISID. in lev. 9, 9 p. 326^c quando noctuam (lex interdicat manducare), odit lucifugas vanitates quando charadrium et -am, nimiae linguae intemperantiam (cf. FVLG. lev. 11, 19 comedere non debetis herodionem et charadrium . . . upupam quoque eqs.).

gerula v. gerulus.

gerulifigulus, -i m. [a gerulus et figulus. W.] nomen iocose fictum, fere i. q. administer: PLAVT. Bacch. 381 adfines tuos tua infamia fecisti -os flagiti. cf. Langen, Beiträge 166 sqq.

? **gerulo**, -ōnis m. [a gerulus. W.] i. q. baiulus: APVL. met. 3, 28 sed gestaminum modus numerum -onum excedit (sic *cod.*, gerulorum vulg. recte, ut vid., v. *infra* l. 35. 36).

gerulus, -a, -um. [a gerere. W.] scribitur: -olus: SEDVL. carm. pasch. 3, 316 (*codd. plerique, v. p. 1953, 20*). cer-: CORP. VI 30882, v. p. 1953, 8. γερούλων: INSCR. graec. Rom. Cagnat I 143 (= CORP. VI 2179), 3 v. p. 1953, 12. de formatione: PRISC. gramm. III 503, 38 ab eo (sc. gero) alia derivativa: -us, unde componitur nugigerulus. CONSENT. gramm. V 340, 21 a verbo venientia: legulus . . . bibulus . . . -us. GRAMM. suppl. 74, 22 inter nomina ab indic. praes. oriunda: gero -us. NOR. Tir. 26, 77 (post gestat) -us. de notione: GLOSS.^L I Ansil. GE 280 -us baiulus. III Abstr.

GE 17 portitor aut suasor negotii. II Philox. GE 71 ἀγροφόρος. v. et p. 1953, 35. de usu: usurpatur fere pro subst. (masc., fem., neutr. v. p. 1953, 20); pro adi. accipere potes exempla *infra* l. 59. p. 1953, 17 allata. legitur apud PLAVTVM, HOR., PAVL. FEST., COLVM., SVET. singulis locis; SEN. philos. et PLIN. nat. binis; APVL. sexies (v. et *supra* l. 18); deinde paulo saepius. [iure fort. restituitur: APVL. met. 3, 28; v. *supra* l. 20. suppl. incerta: CORP. VI 32394, 3 gerul<us> Mo.; gerul<us> Hirschfeld, Dessau. XV 7946 (in sigillo) Evus(?) ger(ulus)? (sic Mo.).]

A qui aliquid portat (saepius de onere), i. q. baiulus, gestator: I de animantibus (de asino, iumento sarcinario: *infra* l. 53. 61; singulariter de apibus: *infra* l. 59): a generatione de quarumlibet rerum gestatoribus: a absolute (de servis, maxime de iis quibus officium baiulandi est, praeter l. 53. 61): PLAVT. Bacch. 1002 ne ille alium -um (sc. tabularum, v. vers. 984) quaerat, si sapiet, sibi. HOR. epist. 2, 2, 72 festinat calidus mulis -isque redemptor (SCHOL. Hor. ad l.: -i sunt, qui portant ea, quae necessaria sunt ad fabricam). SEN. benef. 3, 28, 5 quo . . . ab istis -is raperis cubile istud tuum circumferentibus? nat. 3, 18, 2 -is cum anhelitu et clamore properantibus. COLVM. 10, 310 (de hortulano) multo madefactus Iaccho aere sinus -us plenos gravis urbe reportet. PLIN. nat. 36, 43 signa permutasse -i traduntur (sc. in aede Iovis aedificanda). SVET. Cal. 40 ex -orum diurnis quaestibus pars octava exigebatur. APVL. met. 9, 39 asellus tam caducus . . . , ut non rebus amplioribus idoneus videatur -us. SCHOL. Iuv. 3, 240 (ad 'dives . . . ingenti curret . . . Liburna') lectica magna liburnatos (-ta Heinrich, Buech.) nec -os liburnos (aut -o liburno Schopen, aliter alii; v. *infra* l. 64 et s. liburnus). SIDON. epist. 9, 13, 4 v. 54 -i . . . epulas umeris ferant onustis. nota de apibus (v. *supra* l. 41): PLIN. nat. 11, 24 -ae apes secundos flatus captant (v. et p. 1953, 29 sqq.).

β acced. genet.: rerum corporearum: APVL. met. 8, 28 non nullis hordeum deae -o (sc. asino) donantibus. 11, 16 sacrorum -i (i. ἱεραφόροι. cf. PS. VICT. VIT. pass. 15 Salutaris et Muritta -i reliquiarum adfuerunt. v. et p. 1953, 17). SCHOL. Iuv. 6, 477 nuntius aut . . . lecticiarius aut -us lecticae. incorporearum: APVL. apol. 77 it ille ad matrem verborum Rufini -us. met. 4, 16 iubet nobis protinus gaudii sui . . . -is decem aureos . . . adnumerari. 6, 20 Psyche: inepta ego divinae formositatis -a (quam in pyxide inclusam gero). infantuli (v. p. 1953, 34 sqq.): HIER. epist. 147, 6, 4 angelus . . . infantis Christi -us.

b speciatim: de eo, qui litteras vel scripta (acta v. p. 1953, 4) transfert, i. q. tabellarius, portitor: α de privatorum tabellariis: SIDON. epist. 2, 11, 2 -os litterarum de disciplinae tuae institutione formatos . . . admisi (6, 6, 1. 6, 10, 1. 7, 4, 4 commendando [8, 13, 3]. RVRIC. epist. 2, 22 p. 407, 6 redeuntibus . . . -is litterarum [2, 51 p. 432, 28]. CASSIOD. var. 3, 2, 4 praesentium -is litterarum [10, 25, 2]). 3, 9, 2 epistularum. 4, 5, 1 apicum meorum . . . -us (syn. portitorem). CASSIOD. hist. 7, 16 p. 1081^B huius praeceptionis. per ellipsin (sc. litterarum, tabularum. PLAVT. Bacch. 1062 v. *supra* l. 44): ENNOD. epist. 1, 20, 6 p. 33, 2 -um praesentium Bassum . . . suscipite (CASSIOD. var. 12, 22, 7). CASSIOD. var. 9, 5, 2 praesentibus scilicet harum -is (supra: portitores). absolute: RVRIC. epist. 1, 10 p. 363, 26 -o festinante (cf. *ibid.* p. 363, 6 baiuli. 363, 11 tabellariis). VEN. FORT. carm. 8, 17, 3 nunc tamen, est quoniam -us mihi, porrigo verbum. β de magistratum ministris (de re

[I. Kapp et G. Meyer]

v. Mommsen, *Röm. Staatsr. III*³ p. 366; Schulten, *PWK VII* 1284, 36 sqq. praeter l. 5. ubique in usu absoluto): CON. THEOD. 8, 11, 4 (= COD. IUST. 12, 63, 1, 1, a. 383) -um iubemus esse castissimum. 11, 30, 29 (a. 362) dies quo -is gesta tradantur, fideliter designetur. 11, 30, 31 (a. 363) contingit, ut -is litterarum... tarditatis obstaculum videatur adferri. CORP. VI 360 (a. 166) Fortunatus decurialium -orum dispensator (1096 [aetate Gordianorum] decuriales -i et h(onore) u(s)i. 9439 dec(urialis) -us. 30882 Fortunatus decurialium <g>eru<l>orum [scriptum CERVI-] ser(vus). cf. X 5917, 8 decuriali decuriae lictoriae popularis denuntiatorum itemq(ue) -orum. XIV 2045 P. Aelio... decuriali decuriae viatoria consularis decuriali -orum. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 143 [= CORP. VI 2179], 3 <II> Αἰλῖος Πορκιανὸς... <δ>εκουρίας γερούλων. VI 1937 p(ater) viat(or) III vir(um) III vir(um) et -us. 9189 C. Luccei Phyladis L. Felicis -i. 9438 <iu>ssu imp. Caesari<s> Augusti -is ped(um) III S=.

v. et p. 1952, 36. 37.
2 de rebus corporeis: SOL. 1, 126 navis a Phrygia -a sacrorum (v. p. 1952, 61). 20, 5 taurina cornua in tantum modum protenduntur, ut... ob insignem capacitatem inter regias mensas potuum -a fiant (inde ISID. orig. 12, 1, 34). SEDVL. carm. pasch. 3, 316 hamum ferre iubet Christus -olum (v. p. 1952, 21) didragmatis aurei (op. pasch. 3, 26 p. 252, 7 portitorem).

B de eo, qui aliquid perficere posse videtur, fere i. q. rei gerendae idoneus, πρακτικὸς: PAVL. FEST. p. 95 geniales... dicti a gerendo (cf. p. 1929, 35), quia plurimum posse putabantur, quos postea -os appellarunt. inde GLOSS.² II Philox. GE 68 -i <χειριστάι> πρακτικῶς (cf. gerro, v. p. 1951, 81). GLOSS. ἀντίτης διοικητής χειριστής.

f. gerula, -ae. 1 quae aliquid portat, fere i. q. ministra: MART. CAP. 6, 579 illud quippe quod -ae (sc. Mercurii ministras) detulerunt, abacus nuncupatur. 7, 725 altera tunc etiam -arum accire iubetur germanam doctae... sororis (sc. Arithmeticam). de apibus v. p. 1952, 58.

2 speciatim: de ancilla, cui iuxta nutricem parvulorum cura commendata est: GLOSS.² III Abstr. GE 18 -a nutrix, comportatrix. SEN. v. infra l. 44. TERT. anim. 19 p. 331, 21 nutricem spiritu exanimat et -am spiritu agnoscit infans. 46 p. 376, 21 Ciceronis... dignitatem parvuli etiamnunc -a iam sua inspexerat. adv. Marc. 3, 13 p. 396, 16 de nutricis aut -ae suae collo sive dorso (adv. Iud. 9 p. 721 Oe.). HIER. epist. 14, 3, 2. 54, 5, 1 cave nutrices et -as et istius modi vinosa animalia. 107, 4, 7 nutrix... non sit temulenta... non garrula, habeat modestam -am, nutricium gravem. 128, 1, 2 -ae vultus. c. Ioh. 21 p. 372^B parvulis cibum poscentibus ludicra... offerunt -ae. adv. Iovin. 1, 47 p. 277^B (ex Sen. de trim., frg. 51) honoranda nutrix uxoris et -a. hom. Orig. in Luc. 9 p. 237^D in sinu -ae. VVLG. Ruth 4, 16 Noemi in nepote nutricis ac -ae fungebatur officio.

deriv.: gerulo? comp.: nugigerulus, potius ad gero, v. p. 1950, 39.

geruncia (-uncia) v. gerontea.

*gerundi (-endi: l. 78. p. 1954, 14. 15) (modus) et gerundium, -ii n. [a gerundus, gerere. W.] nomen gerundii legitur primum apud SACERD. p. 1954, 21, DON. v. p. 1954, 30, MACR. exc. p. 1954, 28; praeterea apud PRISC. v. et p. 1954, 24. formatum esse videtur ex analogia vocis participii, cf. Wackernagel, Syntax I p. 276 sq. appellationi -undi eam notionem verbi 'gerendi' q. e. 'perficere', 'exsequi' (v. p. 1936, 45) subesse licet conicias. cf. CLEDON. gramm. V 19, 32 -undi: ideo dicitur -undi, quod nos aliquid gerere significat, ut... legendi causa veni... nimio lectu fatigatus sum. v. et infra l. 63. perperam de vi 'portandi' cogitat E. Lerch, Roman. Forsch. 33 (1914), 449.

t. t. gramm.: 1 de coni. hortat. (I pers.): DIOM. gramm. I 352, 7 quidam putant 'amemus' imperativum esse pluralem in prima persona: nos -undi sive hortandi (sc. modum, cf. ibid. l. 5) appellamus (item 353, 26).

2 de quinque iis formis, quas nos et gerundii et supini nominibus amplecti solemus (v. Jeep, Redeteile p. 234 sqq.; de mero gerundio p. 1954, 22. 27, de 'supino' p. 1954, 8. 13; nusquam de 'gerundivo'. syn. supinum: l. 71. p. 1954, 22): a gerundi modus. v. et p. 1954, 39: DIOM. gramm. I 352, 35 modo participiali 'amandi, amando, amandum, amatum, amatu', haec -undi sunt apud quosdam, quae Probus supina appellat (354, 17. PHOC. gramm. V 436, 22 in -undi vel participialibus, quae supina alii dicunt. cf. p. 1954, 18). 355, 19 -undi participialia verba 'docendi' eqs. (356, 13. 35 -undi vel participiali modo 'legendi' eqs. MACR. exc. gramm. V 648, 26 -undi modum vel participialem. v. et p. 1954, 24). 361, 23. PROB. inst. gramm. IV 156, 3 modus impersonalis, -undi (163, 29. 181, 13 modi impersonalis et -undi novissimum [i. 'supinum', v. l. 81] sive participium GRAMM. suppl. 151, 3 impersonalis et -endi [ibid. 24]). 161, 31 -undi sunt haec: 'probandi... probatum'. 180, 38 -undi tria, quae sunt superiora (i. ex quinque gerundi formis, sc. gen., dat. [= abl.], acc.; v. supra l. 65. 69) 181, 23 quoniam omnia verba ex -undi novissimo ultimam syllabam in 'tor'... convertunt (e. g. cantum supin., cantor. ibid. 29. v. supra l. 77). SERV. gramm. IV 412, 18 -undi... modum plerique negant eum modum esse, sed dicunt participiorum...

declinationem, sed est modus, quia in u desinit ultimo tempore suo (v. l. 5)... et significationem habet tam agentis quam patientis (ex. m. affert: 'cantando tu illum' Verg. ecl. 3, 25 pro act., et 'cantando rumpitur anguis', ibid. 8, 71 pro pass. item SERV. Aen. 1, 713). 430, 27 (doctor, lector sim.) oriuntur a -undi modo ultimo tempore... ut 'amatu, amator' eqs. (CLEDON. gramm. V 37, 14 POMP. gramm. V 149, 3. v. l. 1). ecl. 8, 71 georg. 3, 215. auct. georg. 4, 483 'ventu' verbum -undi est... fit enim -undi sic: 'ventum, ventu' Aen. 2, 786. 10. 628 per -undi modum... 'petendum mihi est equum' eqs. 'petendus est codex' non per -undi modum, sed participialiter loqueris (sim. 11, 230). CLEDON. gramm. V 17, 25 -undi... ideo modi non sunt, quia videntur quasi significationem habere participii. 217, 27 MACR. exc. gramm. V 624, 1 -undi modo (de supino). 626, 28. 646, 1 al. MAR. VICTORIN. gramm. VI 199, 22 -endi modus. GRAMM. suppl. 73, 27 a -endi modo. et al.

b gerundium (sing. infra l. 26. 29, praeterea plur.): DON. v. infra l. 30. PRISC. gramm. II 173, 7 si deficiat personis verbum, deficit etiam numero, qualia sunt infinita, impersonalia, -a vel supina (410, 13. 450, 1 infinita... et impersonalia et -a vel supina carent personis naturaliter. III 324, 7 Romani -a vel supina invenerunt: 'dicendi' eqs. 510, 31. SACERD. gramm. VI 436, 1 impersonalia sive supina 'amandi, -do, -dum'. haec a quibusdam -a appellantur [v. l. 27]. cf. p. 1953, 69). 409, 5 (de differentia 'gerundii' et 'gerundivi'. 410, 13). 549, 2 -a vel participialia (III 499, 29 GRAMM. suppl. 210, 4. cf. p. 1953, 73). 596, 23. III 226, 5 Graeco... more infinita pro -i genetivo proferuntur. 234, 5 (de casibus). 366, 10. 472, 3 -a... tria (cf. p. 1953, 79) a participio futuri (sc. 'docendus' sim.) nascuntur eqs. (sim. 488, 5). al. MACR. exc. gramm. V 645, 16 omne futurum activum per societatem participii seu -i addito 'ire' conformatur DON. Ter. Phorm. 250 et supra verba -a (i. 'molendum', 'vapulandum') et infra participia (i. 'habendae compedes', 'opus... faciendum'). et al.

gerundivus, -a, -um, a gerundus. pro subst.: m.: infra l. 37; n.: infra l. 41. GRAMM. suppl. 210, 5 gero i. porto. inde us modus dicitur a gerendo, eo quod aliquid portat. i. q. gerundi modus: EVGRAPH. Ter. Andr. 684 p. 61 (rec. α interpol.) 'curabo adventum et adductum'. hoc est: curabo tibi inventum adducere, nam -i (i. 'supina') sunt pro infinitivis. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 14, 33 participia verba cognata sunt, vel quod a -o (gerundi F'E; v. p. 1953, 68) modo veniant, vel quod tempus... contineant GRAMM. suppl. 210, 13 quid distat inter participia et -a? ibid. 14 quando -i modi sunt eqs. ibid. 25 Priscianus... haec verba -a dixit esse nomina, quod separatam praepositionem recipiunt eqs. (cf. PRISC. gramm. II 412, 16, ubi tamen vox -i non invenitur).

gerusia, -ae f., γερούσια. 1 i. q. senum conventus (GLOSS.² I Ansil. GE 284 -uria [i. -usia] senatus. GLOSS. V 458, 51 quo[d] seneces [sic] conveniunt publice): a proprie: CORP. III 6079 (= 12254, Ephesi) Ti Claudio... geru(sia ho)noris causa su(a pecunia) (gr. ἡ γερούσια ἐπέμνησεν κτλ.). INSCR. christ. Diehl 4937 (v. infra l. 71). b personatus: CORP. III 14195⁴ (Ephesi), 6 C. Vibius Salutaris imagines argenteas duas, unam urbis Romanae et aliam ae sua pecunia fecit. ibid. 7 in sortition(em) -ae consecravat sestertia tot. 2 de aedificio, quo senes convenire solent (cf. PAVL. FEST. p. 94 -a curia ab aetatis vocabulo dicta; cf. supra l. 47): VITR. 2, 8, 10 Croesi domus quam Sardiani civibus ad requiescendum aetatis otio (civibus... otio ut glossam del. Krohn) seniorum collegio -am dedicaverunt (PLIN. nat. 35, 172 Croesi domus quam -a(n) [-a VR, edd. vett.; gerusta B] fecere).

gerusiarchēs m., γερούσιάρχης et gerusiarchōn, -ontis, γερούσιάρχων. gen. ierusiarchontis: l. 66. abl. -arche: l. 71. i. q. seniorum apud Iudaeos praefectus (v. Schuerer, Gemeindeverfassung d. Juden in Rom, Leipzig 1879, p. 18 sq. et Gesch. d. jüd. Volkes, Leipzig 1898, III p. 46 sq.; Vogelstein Rieger, Gesch. d. Juden in Rom, Berlin 1896, I p. 42): CORP. IX 6221 (= INSCR. christ. Diehl 4884) hic pa(n)sad (sic) Faustinus pat(er), nepus (sic) Fa(u)stini pat(ri)s, filius Viti ierusiarchontis (cf. IX 6213 οὗδε κτε Φλ. Φαυστίνος γερούσιάρχων, i. -όν). X 1893 (= 4885 Diehl) Ti. Claudius Philippus, dia viu (i. διὰ βίον) et (sic) -es maceriam duxit. INSCR. christ. Diehl 4937 Iudaeorum... qui compara(verunt ex conlat)ione locum C. Iulio Iusto <-ae ad m>unimentum struendum, ... Livio Dionysio patre et <...>no -e et Antonio... consen(tiente) ge(rus(ia)) (v. supra l. 49) <C. Iul. I>ustus -es feci eqs.

[gervī plur., vox ficta. VARRO ling. 5, 101 cervi quod magna cornua gerunt, -i; g in c mutavit ut in multis.]

gēs, γῆς (et genet. et nom., cf. Hatzidakis, Einl. in d. neugriech. Gramm., 1892, p. 277). gēs ampelitis, γῆς ἀμπελίτις. g. nus terrae: MARCELL. med. 7, 18 resinae Colophonae part. l., ges ampelidos part. XXI. 7, 19 ges ampeliten (P. -em L.) similiter tritam. ibid. ges ampelites (nomin.) vera difficile invenitur. gēs astēr (gesaster p. 1955, 2 3), γῆς ἀστῆρ: species terrae Samiae (v. p. 1955, 4): GLOSS. III 195, 29 creta cimolia ges asteres. cf. 539, 35. 564, 17. SORAN. p. 70, 3 pessariis quae habent gallam et mannā turis et chalcitin et ges asterā. p. 112, 6 gallarum pulvere et ges astere... vino soluto linienda est. THEOD. PRISC. eup. faen. 12 ges aster (edd., gerasteros B, [I. Kapp et G. Meyer])

iera teres b, gera teris r) et nitrum cum oleo facit. CASS. FEL. 39 p. 88, 11 gesaster et amyllum cum posca propinatur. *ibid.* l. 14 gesasteros et amyli partes singulas al. v. vol. II 946, 73 sqq. et infra p. 1956, 35.

gēs Samia, γῆς Σαμία. i. q. gesaster (v. p. 1954, 80): ORIBAS. syn. 1, 19 p. 825 lactem iniciendi sunt caprum aut bovinum cum lycio LII aut gessamia LIII. CORP. XIII 10021¹⁰ (in signac. ocular.) M. A. (...) C (...) diage(ssamias) (i. διὰ γῆς Σαμίας, sic etiam: *ibid.* 1^a diage(ssamias). *ibid.* 4²⁰ Ti. Cl(audi) ... dia(g)es(s)ami(as) ad epipho(ras). *ibid.* 1⁵⁶ Procliani diages(s)am(ias) ad lip(pitudinem)). GLOSS. III 624, 71 gēs Samia, id est pulvis alba sicut cerussa (v. et vol. II 946, 69). cf. etiam: VEG. mulom. 3, 13, 4 gessemantium (?).

gēs entera (gesentera), γῆς ἔντερα. gis-: l. 13. -enterus: l. 17. i. vermiculi genus: DIOSC. 2, 46 de gisentera, id est vermis longa (gr. 2, 67 γῆς ἔντερα). CASS. FEL. 28 p. 44, 16 ad dolorem aurium gesentera, id est vermiculos de arrugia aut araneas eqs. (item 30 p. 61, 4 ges entera [gesentera p, gescentero c]). GLOSS. III 495, 61 lumbricus terrae gesenterus. **gēs omfalos**, γῆς ὀμφαλός: i. herba q. e. cotyledon: PS. APVL. herb. 43, 6 H.-S. a Graecis dicitur cotyledon, alii cepos Afrodites, alii ges omfalos (v. Diosc. 4, 91 RV).

geseoreta, -ae f. navigii nomen inc. orig.: GELL. 10, 25, 5 (inter 'navium appellationes') prosumiae vel -ae vel oriolae.

geseria v. gizeria.

gessarum gestarum. GLOSS. I Ansil. GE 287. cf. etiam GLOSS. Plac. V 71, 23 et Thes. gloss. s. v.

gesta v. gero.

gestābilis -e. a gestare. qui portari potest: CASSIOD. var. 1, 45, 7 caelum -e (sc. in machina astronom.). 5, 42, 8 alter se -i muro cannarum contra saevissimum animal ... includit (cf. infra: consutili crate praecinctus).

gestāmen, -inis n. a gestare. sg. gen. -is: v. infra l. 81. dat. -i: p. 1956, 19. plur. gen. -um: infra l. 77. GLOSS. II Philox. GE 78 -n στήπρον (ad Iuv. 2, 99 l. 51? sic Pithoeus. sed v. Goetz ap. Friedlaender, p. 106). GLOSS. II 33, 31 φόρημα. σχήμα. χρήμα. consolatio (? fort. comportatio, Lindsay). quicquid portatur. legitur inde a VERG. Aen., Ov.; in prosa oratione ap. SEN. benef., PLIN. nat., TAC. ann., APVL. al.; plural. v. l. 44. 45. 46. 47 al.

A passive id, quod portatur (sc. ab animantibus; a mensa infra l. 75):

1 de rebus (de serpente infra l. 83. -n cum in appositione poni soleat, interdum etiam per se specialiter ipsam rem significat, quae portatur: e. g. pro 'clipeus, -n illius vel illius' etiam invenitur '-n' i. 'clipeus', v. l. 47 bis, cf. et l. 49. 53): a de armis:

VERG. Aen. 3, 286 clipeum, magni -n Abantis (Ov. met. 15, 163 cognovi clipeum, laevae -a nostrae). Ov. met. 1, 457 ista decent umeros -a nostros (antea: armis). 13, 116 tarda futura tibi est fuga -a tanta trahenti. VAL. FL. 1, 760 ferrumne capessat ... atque aevi ... -a primi (i. clipeum. SIL. 5, 349 proprio tectum -e). 6, 649 saxum ... prehensum illius et dextrae -n et illius (sc. heroici) aevi. SIL. 1, 529 genua labant Hannibalis fessique humeri -a laxant. 9, 381 Caralim ... erepta volentem induere excelso caesi -a trunco. inde per ironiam: Iuv. 2, 99 ille tenet speculum pathici -n Othonis (cf. l. 33. 43).

b de vestibis, ornamentis, dignitatis insignibus (cf. et infra l. 79) sim. (significat et ornamentum ipsum [v. l. 40]: e. g. l. 61. 62. 65. 67):

VERG. Aen. 7, 246 hoc Priami -n erat, ... sceptrumque sacerque tiaras ([cf. CLAVD. DON. ad l. p. 40, 3 sqq.]. VAL. FL. 3, 344 scepra manu veterum retinet, -n avorum. PRVD. psych. 884 huius forma fuit sceptri -n Aaron floriferum). PLIN. nat. 32, 23 haruspices ... vatesque ... religiosum id -n (bacas curalii) amolendis periculis arbitrantur (cf. SOL. 2, 41 excluduntur ex coralliis multa -a). 33, 8 Prometheo ... ferreum anulum dedit antiquitas vinculumque id, non -n (i. ornamentum) intellegi voluit. 37, 111 (de gemma callaina). VAL. FL. 6, 671 sua virgo deae -a reddit (sc. monilia). STAT. Theb. 5, 417 Iason Palladios oleae Mopsi -a ramos extulit. 6, 82 ignibus ... damnat atrox sua ... ipse parens (Lycurgus) -a ferri (cf. 6, 80 insignia regni). 10, 643 vatium -a (i. vitta). SILV. 2, 1, 128 quas vestes, quae non -a mitis festinabat erus. APVL. flor. 9 p. 32 indumenta, quibus indutus, et calciamenta, quibus erat inductus et -a, quibus erat conspicatus. met. 11, 9 mulieres candido splendent amicumine, vario laetantes -e, verno florentes coronamine. apol. 22 pera et baculum non sunt ... Platonicae sectae -a, sed Cynicae familiae insignia. MACR. Sat. 1, 6, 9 praetexta magistratum ... bulla -n erat triumphantium. CORIPP. Ioh. 3, 70 nectebant flavis -n aristis agricolae (i. coronam). CARM. epigr. 1348^A, 1 (a. 406) consimiles fratrum trabeis -a honorum tertia, quae derant, addidimus titulis. de ornamento mensae: STAT. silv. 4, 6, 45 quanta experientia docti artificis curis ... -a mensae fingere.

c de variis rebus, oneribus sim.:

APVL. met. 3, 28 (de sarcinis) -um modus numerum gerulorum (v. p. 1952, 18) excedit. 7, 21 de asini onere. 8, 28 arrepto ... flagro, quod semiviris illis proprium -n est (v. supra l. 52). 11, 4 -a Lunae longe diversa. ... dextrā ... ferebat aereum crepitaculum ... laevae ... cymbium dependebat ... pedes ... tegebant soleae. AMM. 16, 5, 4 -is lapsi (sc. pilae argenteae) tinnitus. MART. CAP. 4, 328 cui (sc. Dialecticae) -n in manibus fuerat inopinum ... in laeva ... serpens ... in dextra ... formulae tenebantur. 8, 838 eorum (signorum in caelo) -a ...

ut Capram, quae eqs., aut Haedos eqs. aut Pantheram, quem Centaurus gestat. ISID. orig. 19, 29, 3 v. l. 32.

2 de animantium corporibus eorumque partibus: SEN. benef. 3, 37, 1 vicit Aeneas patrem, ipse eius <in> infantia leve tutumque -n eqs. ARNOB. nat. 1, 62 p. 43, 6 mors illa (sc. Christi), quam dicitis, adsumpti[o] hominis fuit, non ipsius: -is, non gestantis (v. p. 1965, 69. cf. *ibid.* p. 42, 21 homo quem induerat et secum ipse portabat). CHALC. transl. p. 44^E ut homini tenendi ... resistendique usus ... praesto foret eminente divino capitis -e (cf. Plato l. l. τὴν τοῦ θεοτάτου ... φέρον ὀκνηοὺν ἐπάρωθεν ἡμῶν).

B active, id quod portat: 1 de actione portandi: VAL. FL. 6, 72 cerva ante aciem celsi vehitur -e conti (de signo militari cervae effigie ornato). MAR. VICTORIN. gramm. VI 187, 5 artes corporis: iaculatio, saltus, velocitas, oneris -n (inde AVDAX gramm. VII 320, 12). IVL. VAL. 2, 36 quibus aureae coronae -n et amictus purpureus est permissus. AMBR. hex. 6, 9, 57 membra circumferunt illud (sc. caput) servili -e sicut numen. PRVD. apoth. 4 deus Christum detrudit in artum corporis humani -n. psych. 614 de tunicae alterius -e providus. MACR. Sat. 7, 13, 6 digitis non huic -i (sc. anuli) deputatis. SEDVL. carm. pasch. 4, 297 sed lento potius -e vilis aselli rectori sufficit honos (i. gestante asello. op. pasch. 4, 22 p. 272, 4. cf. CARM. poet. min. V 65, 13 cornipedum ... fulti -e; v. vol. V 1503, 81). GREG. TVR. Franc. 1, 4 p. 36, 6 (arca i. ecclesia) nos ab imminentibus malis materno -e fovens. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 3, 3 p. 231^B Christus filius materni uteri -e vectus.

2 de ea re, quae aliquid portat (i. q. vehiculum, v. infra l. 29): TAC. ann. 2, 2 Vonones accendebat dedignantem Parthos ... quotiens per urbes incederet, lecticae -e fastuque erga patrias epulas. 11, 33 Narcissus in eodem (ac Vitellius, Caecina) -e sedem poscit assumiturque. 14, 4 Agrippinam ... -e sellae Baias pervectam (pro t. t. 'sella gestatoria', v. p. 1957, 70; sic etiam: 15, 57 cum ad eosdem cruciatus retraheretur -e sellae). ISID. orig. 19, 29, 3 calathum leve -n ex lino vel canna ... factum, in qua vel pensa ponuntur vel leguntur flores.

†gestasaron id est nasu GLOSS. III 564, 10. gestas serosi nausu *ibid.* 539, 29 (γῆς ἀστέρος latere putat Buech. coll. Cass. Fel. p. 237', Goetz). cf. p. 1954, 79.

gestatio, -ōnis f. a gestare. GLOSS. II Philox. GE 72 εἴσα (ἀλόγα v. p. 1957, 6 et cf. gestio p. 1959, 30). *ibid.* 88 γν<μ>νασία. inde a CELS. (sing. et plur., v. l. 53). [-o restituendum videtur in loco corrupto: PS. SORAN. epit. p. 132, 13 sive gestauo (i. 'motus', gr. fuerit fere ἀλόγα) fuerit corporis (sc. mulieris) eqs., fit conceptio. G. Meyer.]

1 active: de actione gestandi: LACT. inst. 3, 22, 10 lanam et telam viris et infantium -es assignare. CLAVD. DON. Aen. 9, 225 p. 218, 3 armorum -o. SORAN. p. 10, 10 concepti pecoris intra uterum -o et partus. CASSIAN. inst. 1, 8 p. 13, 23 baculi. 1, 10 p. 15, 6 melotae.

2 passive: de motione, qua quis vehiculo, nave, equo (delphino v. infra l. 82), lectica vehitur sive ad corpus recreandum (praecipue ap. med. de corporis exercitatione) sive ad delectationem et voluptatem (singulariter de divini spiritus super aquas incubatione p. 1957, 17): CELS. 2, 9, 2 demitur materia sanguinis detractio, ... vomitu, frictione, -e omnique exercitatione corporis (3, 15, 6 si imbecillitas occupavit, pro exercitatione -o est, si ne hanc quidem sustinet ... frictio. 3, 22, 13 frictiones -esque similiter adhiberi. 4, 12, 5 exercitatio, -o, navigatio, frictio. 4, 14, 4 -e, frictione uti. cf. 2, 14, 1 huius [frictionis] et aquae et -is. 3, 12, 6 -o et frictio [frictio J. PLIN. nat. 26, 13. THEOD. PRISC. log. 65 unctio-

nibus et -bus vel fricationibus]). 2, 15, 1 -o ... longis ... morbis ap-tissima est. *ibid.* -e ... utendum. 2, 15, 3 genera ... -is plura sunt ... lenissima est navi vel in portu vel in flumine; vehementior (vehemens: 3, 27, 2^c) vel in alto vel lectica; ... acrior vehiculo eqs. (inde ORIBAS. syn. 1, 3 p. 803). 3, 6, 13 concussisse vehementibus -bus corpus (3, 21, 12 concutiendum ... multa -e corpus est). 3, 6, 15 leni -e corpus agitandum (7, 3, 4. v. l. 62). 3, 18, 15 confert. aliquid ad somnum ... -o post cibum et noctu maximeque suspensi lecti motus. 3, 20, 5. 4, 12, 6 -o, navigatio (v. supra l. 57). 4, 20, 4 vitare oportet balneum, ambulationem, -em ceterosque corporis motus (5, 28, 4^p -o ... et ambulatio ... et balneum. SEN. epist. 15, 6 [opp. ambulatio].

PLIN. nat. 26, 13. 28, 54 ambulatio, -o et ea pluribus modis, equitatio stomacho et coxis utilissima. cf. MARCELL. med. 14, 47 -es, deambulationes [THEOD. PRISC. log. 69 CAEL. AVR. chron. 1, 4, 117. 2, 6, 93]). SEN. dial. 10, 12, 6 qui sella se et lectica huc et illuc ferunt et ad -um suarum ... horas occurrunt. epist. 29, 6 Aristo in -e disserebat. 55, 1 a -e cum ... venio non minus fatigatus quam si tantum ambulassem, quantum sedi. 104, 18. MART. 5, 20, 8 (inter labores cotidianos) -o, fabulae, libelli, campus, porticus eqs. PLIN. epist. 9, 15, 3 aliquam partem praediorum, ... pro -e percurro eques. SVET. Claud. 33, 2 solitus ... in -e ludere alea. Vesp. 21 -i et ... quieti vacabat. PAVL. dig. 43, 24, 16, 1 propter voluptatem et -em. GELL. 6, 8, 4 delphini (v. supra l. 50) amantis et pueri non abhorrentis consuetudines, lus, -es, aurigationes. SORAN. p. 16, 22 ne nimis -e pecus iam perfectum foris excutatur (cf. p. 16, 18 gestari iubeantur). p. 17, 7.

[I. Kapp et G. Meyer]

p. 34, 12 si lassa est *mamma*, resumenda est exercitiis et -bus universi corporis. MARCELL. med. 17, 17 -es... per viam myrteam prosunt *spiritu laboranti*. THEOD. PRISC. log. 12 lectus eorum (sc. *febricitantium*) suspendendus et ad vicem -is agitandus ([ORIBAS. syn. 8, 2]. cf. CAEL. AVR. acut. 2, 6, 31 utendum... domestica molli ac pensili -e. cf. *αἰώρα*, p. 1956, 39 et v. p. 1956, 67). 52 palaestra vel -bus. 82 -es, cursus et ceteros labores. PROSP. chron. I p. 484, 1375 *Valentinianum* ludo -is intentum... confoderunt. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 161 adhibenda -o primo ex lectulo pendenti, tum etiam fertoria sella. 1, 5, 162 v. *infra* l. 75. 1, 5, 163 corporis immodicae -es. 2, 6, 93 varia -o. 2, 7, 106. ex errore interpretis: CHIRON 426 alii quidem ab igne et -e uti et fumigatione (*Hippiatr. gr. I 288, 4 Oeder-Hoppe ἀπὸ τοῦ πυρὸς χρῶνται ἀλλὰ καὶ καπνοῦ. ubi pro ἀλλὰ auctorem ἐλασίᾳ vel ἀπελασίᾳ legisse suspicatur Oeder [an corrupt. ex 'et aestuatione'? Heraeus]). acced. genet.: AVG. doctr. christ 1, 4, 4 si amoenitas itineris et ipsa -o vehiculorum nos delectaret. singulariter (v. supra p. 1956, 52): TERT. bapt. 5 p. 205, 19 sine ullo sacramento immundi spiritus aquis incubant adfectantes illam in primordio divini spiritus -em (cf. LXX gen. 1, 2 πνεῦμα... ἐπεφέρετο). hinc:*

3 metonymice: de aedium privatarum eo loco qui -i exercendae destinatus est (de re v. Blümner, *Privatalt. p. 86*): PLIN. epist. 1, 3, 1 quid illa mollis et tamen solida -o? 2, 17, 13 *tricladium* hortum et -em videt, qua hortus includitur. *ibid.* 14 -o buxo aut rore marino... ambitur. 15 adiacet -i interiore circumitu vinea tenera et umbrosa. 18 -is hortique... partem. 5, 6, 17 -o in modum circi. 9, 7, 4 recta -o longo limite super litus extenditur. VLP. dig. 7, 1, 13, 4 praedium viridaria vel -es vel deambulationes... opacas... habens. SIDON. epist. 2, 9, 1 domicilia..., quibus interiecta -o peditem lassat neque sufficit equitatu. CORP. VI 29774, 1 -o circini exterior a di(a)eta Apollinis ad di(a)eta(m) eandem in circuitu eqs. *ibid.* 8 -o interior eqs. 29775 in hoc pomario -is per circuitum itum et reditum quinquens efficit passus mille.

gestatiuncula res minuta GLOSS. V 71, 24 (cf. V 298, 7 gestatio ipsa res). v. gestiuuncula p. 1963, 1; gestita p. 1962, 53.

gestator, -ōris m. a gestare. cest.: *infra* l. 59. 60. inde a MART. v. l. 62. 1 notione activa: qui quid portat, i. baiulus, gerulus: a proprie: cum genet. (rei incorporeae l. 49): PLIN. epist. 9, 33, 8 delphinum -em conlusoremque puerorum. ARNOB. nat. 2, 69 p. 104, 4 Atlantem... -em, baiulum, tibicinem illum ac destinam caeli. 4, 22 p. 158, 26 Mercurius... -r adfabilium colubrarum. CLAUD. DON. Aen. 12, 885 p. 634, 20 non hastam, sed eius -em laudat, qui sub teli nomine portabat arboris magnitudinem. RVFIN. Orig. in lev. 5, 8 p. 349, 22 B. ligni caesores, ... aquae -es (cf. de *Aquarii signo*: ANTH. 617, 6 iuvenis -r aquae). PRVD. apoth. 933 *Christus* innocui -r corporis. perist. 10, 149 aquilā ex eburna sumit adrogantiam -r eius (i. consul). AVG. c. Pelag. 3, 4, 6 p. 492, 8 homines dei secundum distributionem temporum veteris quidem testamenti dispensatores et -es, sed novi demonstrantur heredes. LEO M. serm. 59, 4 p. 339^c dominus... supplicii sui iussus est esse -r (postea: lignum portare). GREG. TVR. glor. mart. 43 p. 518, 1 -es... pignorum (cf. Mart. 1, 11 p. 595, 35 reliquiarum). absolute: ZENO 1, 12, 7 pulmo... exesus... omnia -is sui ossa denudat. CLAUD. DON. Aen. 8, 445 p. 181, 16 clipeum, quo posset -r occurrere. 10, 575 p. 366, 22 contenta... hasta ingens ipse -r... stetit. GREG. TVR. vit. patr. 7, 3 p. 688, 25 -es non sustinentes feretrum solo deposuerunt (*ibid.* p. 689, 11).

b metonymice de pertica, qua arca sacra portabatur; v. gestatorium p. 1958, 9: ITALA exod. 39, 15 (Wirc.) attulerunt arcam testimonii <et> cestator<e>s (διωστήρας, VVLG. aliter). *ibid.* 40, 18 imposuit cestat<ores> sub arcam (τοὺς διωστήρας, Lugd. bastactores; VVLG. subditis... vectibus).

2 vi passiva de eo, qui lectica, curru sim. vehitur: MART. 4, 64, 19 illinc Flaminiae Salariaeque -r patet essedo tacente.

inde f. gestatrix, -icis. i. q. portatrix: VAL. FL. 4, 605 quanta viris insultat Enyo divaque Gorgonei -x innuba monstri (i. Pallas).

gestatōrius, -a, -um. [a gestare. W.] NOT. Tir. 91, 73 -uria sella v. l. 78. GLOSS. v. l. 84. inde a SVET.

1 adi.: quo aliquid portatur: SVET. Nero 26, 2 interdu... clam -a sella delatus in theatrum eqs. (Vitell. 16 abstrusus -a sella... Aventinum et paternam domum clam petit. TEST. Galli [Corp. XIII 5708, s. I] 2, 25 instrumentum cremari cum... lecticis [spatium in cod.], sella -a eqs. AMM. 29, 2, 3 ad supplicia sellis -<at>oriis ducebantur. VVLG. II Macc. 3, 27 in sella -a positum [sic φορεῖον ἐνθέντες]. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 162 motum... gestationis [v. supra l. 10] adhibendo: et primo -a sella, tum vehiculo manibus acto eqs. ENNOD. opusc. 2, 134 p. 328, 21 ad -am sellam apostolicae confessionis. NOT. Tir. v. l. 67. cf. et p. 1956, 30). de re, quae portatur: VEN. FORT. vita Leob. 26, 84 quidam de circumstantibus, dum virga -a frequentiam populi irrupentis prohiberet eqs.

2 pro subst.: a f. gestatōria, -ae. i. q. sella gestatoria: SIDON. epist. 8, 8, 3 eboratas curules et -as bratteatas et fastos... purpurissatos. b n. gestatōrium, -ii. dat. plur. -is pro -iis: p. 1958, 12. α i. q. ferculum (GLOSS. IV 597, 17 -um: ferculum

vel feretrum. 604, 23 ferculam geretrix [b, ferculum feretrum recte al]: ITALA cant. 3, 9 (cod. G [Rev. Bénéd. 36, 1926, 100] et Ephiph. in cant. p. 48) -um sibi fecit rex Salomon ex lignis Libani (φορεῖον, VVLG. ferculum. cf. AVG. serm. ed. Mai 163, 6 cum ecclesia utique -um vel ferculum apud Salomonem dicatur eqs. IVST. VRGELL. in cant. 64 p. 975^p nomen ferculi magis instrumentum, in quo aliquid deferatur vel sicut alia editio habet -um eqs.). VVLG. II Macc. 9, 8 humiliatus ad terram in -o portabatur (ἐν φορεῖῳ). β de pertica, qua arca foederis portabatur (v. p. 1957, 57): ITALA exod. 38, 4 (Monac.) anulos omnes latos -is ad tollendam arcam ([ἐφόεις τοῖς διωστήρασι, VVLG. 37, 3 vectes]. item 38, 10 anulos... latos gestatoris [sic] ad tollendam de eis mensam [ἐφόεις ὥστε αἰρεῖν τοῖς διωστήρασι ἐν αὐτοῖς, VVLG. 37, 13 vectes]). *ibid.* 38, 17 -a arcae et mensae fecit (διωστήρας, VVLG. 37, 15 vectes). AVG. quae. sept. 2, 104 p. 161, 21 anuli in angulis ponuntur, quo inducantur subportatoria vel -a eqs. γ singulariter de actione portandi (?): AVG. de bapt. c. Don. (Rev. Bénéd. 1912 p. 158, 43 = Ps. FVLG. RVSP. serm. 45 p. 911^A) accusat te illa columba (Noe) una (uno Migne) contenta -o rami frondentis (an de ea re, quae ore portatur?).

gestatrix v. p. 1957, 64.

gestatus, -ūs m. a gestare. PLIN. nat. 15, 103 Iunianis cerasis gratus sapor, sed paene tantum sub arbore sua, adeo teneris, ut -um non tolerant (i. portari vehique nequeant). [13, 123 v. sub gestare p. 1963, 60].

[gestauo v. p. 1956, 41].

?gesticula, -ae v. p. 1959, 28.

gesticulanus v. gesticularius.

gesticulārius, -iī m. i. q. pantomimus, saltator (GLOSS. V 458, 56 gesticulamus [sic vel -anus] orchistis' [ὀρχηστῆς], hoc est lascivus. cf. etiam l. 66. 70): AMM. 24, 3, 26 mutum puerum... suscepit -um, multa, quae callebat, nutibus venustissimis explicantem.

f. gesticulāria, -ae. GELL. 1, 5, 3 cum... non iam histrionem eum (*Hortensium*) esse diceret, sed -am Dionysiamque eum notissimae saltatriculae nomine appellaret eqs.

gesticulatio, -ōnis f. a gesticulari. PRISC. gramm. III 503, 40 (de originatione), v. *infra* l. 72. 1 de iis gestibus, quos arte quadam faciunt histriones, oratores, saltatores sim.:

VAL. MAX. 2, 4, 4 Livius Andronicus adhibito pueri ac tibicinis concentu -em tacitus peregit. QVINT. inst. 11, 3, 183 reprehenditur pronuntiatio vultuosa et -bus molesta et vocis mutationibus resultans. APVL. met. 10, 31 puella varios modulos... concinente tibia procedens quieta et inadfectata -e nutibus honestis pastori pollicetur eqs. *ibid.* citato et intorto genere -is. TERT. spect. 21 p. 22, 7 ut ipse filiam in theatrum ad illas voces -esque deducat. SOL. 2, 26 *Hirpi* -bus religiosis impune insultant eqs. DON. Ter. Ad. 265 p. 60, 12 'men quaerit' cum quadam -e et subsaltatione pronuntiari oportet. Eun. 232 p. 315, 15 'di immortales' admirantis exclamatio est cum parasi -e. Hec. 267 p. 239, 24 'eho... accusat virum' -o quaedam secretiora quaerentis. MART. CAP. 2, 132 Musis ammixtae Charites etiam -es consonas atque hymeneia dedere tripudia. CASSIOD. in psalm. 136, 5 p. 976^A ut psalmodiae verba in locis profanis atque spectaculis -e nefandissima (v. *infra* l. 61) canere debeamus. var. 1, 20, 5 quae (ars, sc. pantomimus) ore clauso manibus loquitur et quibusdam -bus facit intellegi. 2 de corporis motibus non artificialibus (de aribus *infra* l. 59): SVET. Tib. 68, 3 incedebat Tiberius non sine molli quadam digitorum -e. SOL. 1, 94 altera corporis pars -bus promptior est, altera oneri ferundo accommodatior. SERV. georg. 1, 387 ut homines verbis laetitiam suam exprimunt, ita aves corporis -e. CASSIOD. in psalm. 105, 22 p. 761^B ante vitulum aureum vidit populum nefanda (v. supra l. 53) -e gaudentem. i. q. vectio (-is vocabulo quodam modo confuso cum eo q. e. gestatio): CASSIOD. in psalm. 32, 17 p. 230^D 'equum' ponit pro felicitate mundana, quae homines sic portat, tamquam si equinis -bus (i. 'gestationibus per equos') pervehantur.

gesticulātor, -ōris m. a gesticulari. i. q. pantomimus (GLOSS. V 298, 20 quic[?] quid ostendit, saltator; cf. supra l. 30): COLVM. 1 praef. 3 oratorem... vocis et cantus modulatorem nec minus corporis -em eqs.

?gesticulātus (-ator? -arius?) pantomimus GLOSS. V 298, 23.

gesticulator (gesticulo p. 1959, 15), -ātus sum, -ārī. [a gestire diminutive. W.] de derivatione: PRISC. gramm. III 503, 39 inde (a gero) est etiam -or, -aris vel -are, -atur et ipsa res gesticulatio. part. praes.: p. 1959, 2. 9. part. perf. pass. -tus: p. 1959, 15. NOT. Tir. 26, 78. inde a PETRON. i. q. gestus facere:

1 ex artis disciplina: a intransit.: PETRON. 36, 6 processit... scissor et ad symphoniam -tus laceravit obsonium. 59, 7 *Aiax* modo versa, modo supina -tus mucrone frusta collegit (*audi 'manu'*; at pro acc. plur. neutr. sumit C. F. W. Müller, *Syntax d. Nom. u. Acc. p. 82, quod vix accipias. v. p. 1959, 3*). SVET. Dom. 8, 3 quaestorium virum, quod -andi saltandique studio teneretur, movit senatu. VLP. dig. 48, 19, 8, 11 *damnati* instituuntur venatores aut pyrricharii aut aliam quam voluptatem, -andi vel aliter se movendi gratia. APVL. flor. 18 p. 83 histrio -atur ceterique omnes ludiones

[I. Kapp et G. Meyer]

ostentant populo eqs. DON. Ter. Ad. 920 p. 174, 6 'quid tu ais' . . . loqui eos, qui ab his interrogant -ante vultu, quid sentiant de consilio suo, quos sciunt approbaturus esse. **b transitive:** i. q. *modificatis gestibus aliquid exprimere vel imitari* (PETRON. 59,7 v. p. 1958,78): SVET. Nero 42 iocularia in defectionis duces carmina lasciveque modulata . . . etiam -tus est. TERT. spect. 17 p. 18, 23 de spurcitia . . . quam Atellanus -atur, quam mimus . . . per muliebres <res> repraesentat. anim. 45 p. 374, 6 gladiatorem sine armis vel aurigam sine curriculis -antes omnem habitum artis suae.

2 generatim: i. q. *quoslibet gestus facere: intransitive:* FRONTO p. 156, 16 N. oleas alter pudice pranderit, alter labellis -tus erit. *transitive:* CHALC. transl. p. 46^B motu facto corporis ex adverso partis eius, unde motus fit, -atur motus imago (sc. in speculo; gr. *deest*). *passive:* SOL. 27, 60 *simiae* quas vocant satyros, facie admodum grata -tis motibus inquietae (inde ISID. orig. 12, 2, 33).

gesticulōse adv. a gesticulus. i. q. *cum crebris gestibus:* DON. Ter. Eun. 903 totum garrule et -e (sc. *agendum*), ut puellam cum adolescente fabulari videas.

gesticulus, -i m. [a gestus, -ūs W.]. i. q. *gestus minutus:* TERR. apol. 19, 5 cum digitorum subputatoris -is. NON. p. 32, 26 gestire significat laetum esse, dictum a -is facilioribus. MAR. VICTORIN. gramm. VI 93, 25 anaclomena appellant, quod retrorsum inclinatur, ut in quibusdam saltationum -is nostra corpora pone pandantur.

neutr gesticulum chironomia GLOSS. V 458, 55. *huc pertinere videtur:* IUL. VAL. 1, 9 p. 19, 26 *Bucephala* pedes priores extenderat et -a (T; -am *rell.*) mansuetudinis luserat et supplicii quodam motu blanditus est (i. *gestibus se mansuetum esse expresserat*; an pro subst. fem. -a, -ae accipiendum? cf. *aditula f.*, vol. I 692, 83).

1. *gestio, -onis f. [a gerere. W.]. GLOSS. II Philox. GE 85 -o καρόβιος (pro gerro? [gurgustio? Heraeus]) GLOSS. II 221, 44 αλόγα -o (pro gestatio?, v. p. 1956, 39). [suppl. Mommsen: TEST. Dasum. (Corp VI 10229) 83 <-e improba et ini>qua v. et l. 47] **1 active:** i. q. *actio: t. t. rhet.* -o negotii (syn. administratio): CIC. inv. 1, 37 negotiis . . . quae sunt attributa, partim sunt continentia cum ipso negotio, partim in -e negotii considerantur eqs. 1, 38 in -e . . . negotii, qui locus secundus erat de iis, quae negotiis attributa sunt, quaeretur locus, tempus, occasio, modus, facultas. 2, 39. DON. Ter. Ad. 723 'scio' ad negotii totius -em rettulit eqs. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 26 p. 222, 14 (et *ibid.* in seqq. saepius). CASSIOD. art. 3 p. 1199^B (*ibid.* in seqq. complures). rei -o: DON. Ter. Andr. 132 quia tribus rebus inducitur in alicuius rei -em persona: affectu, facto, dicto. Ad. 406 quam oratorie narrat -em rei, quae nusquam facta est (i. fere *'rem gestam'*). t. t. iur. pro herede -o (cf. Jörs, *Römisches Privatrecht*, 1927, p. 234; *Siber, Röm. Privatrecht*, 1928, p. 384. v. etiam s. gero p. 1942, 35): VLP. dig. 11, 7, 14, 8 plerique filii cum parentes suos funerant, vel alii qui heredes fieri possunt, licet ex hoc ipso (i. *funere*) neque pro herede -o (corr. Mo., geritio F) neque aditio (sc. *hereditatis*) praesumitur (cf. Cod. iust. 6, 30, 19, 1 [a 529] nec aliquid gesserit, quod aditionem vel pro herede -em inducit).

2 passive: id quod geritur: ISID. orig. 1, 44, 1 ephemeris . . . appellatur unus diei -o (fort. vice perfecti de eo, quod gestum est).

2. *ges'io, -ivī et -iī. (-itum), -ire [a gestus, -ūs W.]. *de originatione:* PRISC. gramm. III 503, 37 fit a gesto -o. *de coniugatione:* enumeratur inter verb. coniug. IV: CHAR. gramm. p. 478, 19 B. GLOSS. Plac. V 23, 31 sic declinatur quomodo audio, amico, amicibam. est enim -o neutrale verbum. *de formis:* -ibat: GELL. 15, 2, 1 (-iebat QO³, -abat Z) v. p. 1961, 71. -ibant: PLAVT. Asin. 315 p. 1961, 33. -ierunt: VELL. 2, 7, 1. -istis: v. p. 1961, 20. *formae a supino -itum derivatae in schedis non extant.* *de notione:* GLOSS. I Ansil. GE 310 -iamus: cupiamus, delectemur. 311—12 -iens gaudens cupiens obtans (= III Abstr. GE 23). 314 -o profero (prop? Lindsay), nitor. 315 exulto, cupio, desidero. GLOSS. γαυριώ. ἐπιθυμῶ καὶ ὑπερβολήν. κισσῶ δ' ἐστὶν ἐπιθυμῶ. ἐλίσσονται. στερνιῶ. gr. v. praeterea p. 1960, 31 43. 1961, 7. 18. 20. 76. 77. 82. 1962, 37. NOT. Tir. 26, 75. *legitur significatione q. e. 'gestus facere' (IA) non ante GELL. sensu autem 'laetandi' (IB) et 'cupiendi' (II) ante a PLAVTO (v. p. 1960, 13. 1961, 32. 41. 46. 1962, 1); dedimus omnia fere exempla quae habuimus exceptis iis, quae occurrunt in tritissimo illo usu sub II B 2 (p. 1 61, 46 sqq.) allato. [dub.: SORT. Sangall. 28, 7 magis<tr>ati (genet.) ge<stis>] (cf. desidero vol. V 706, 61). SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 3, 1, 40 v. 430 'dolet dictum'. vehementer -o hoc dixisse.]*

I i. q. gestus facere, corporis motibus affectus significare: A de quilibet corporis motibus affectum significantibus (acced. abl. l. 77): GELL. 1, 26, 8 quid . . . tibi irasci videor? . . . neque pudenda dico . . . neque omnino trepido ira et -o. 11, 13, 10 cum homines insigni deformitate ac facie deridicula imitantur histriones et -iunt. APVL. met. 10, 32 coepit Venus . . . tibiarum sono . . . respondere gestibus et nunc mite coniventibus, nunc acre comminantibus -ire pupulis. VEG. mil. 2, 23 p. 57, 18 saltus . . . facere . . . adsuercant milites, insurgere tripudiantes in clipeum rursusque subsidere, nunc iendo (cf. p. 1961, 22) provolare cum saltu, nunc cedentes in terga resilire (de certis motionibus, quae ad arma-

turam' pertinent, fort. cogitandum; v. s. gestus p. 1972, 18. cf. etiam p. 1961, 8).

B de iis corporis motibus, quos laetitia subita vel hilaritas ciet, i. q. exultare, laetari (PAVL. FEST. p. 96 -it, qui subita felicitate exhiaratus nimio corporis motu praeter consuetudinem exultat [PRISC. gramm. III 503, 37 -o . . . id est motu corporis significo gaudium. DON. Ter. Eun. 555 v. infra l. 84]. NON. p. 32, 26 v. p. 1959, 20. DON. Ter. Hec. 78 σιγρῶσαι quod est -ire et ludere. SERV. georg. 1, 387 v. infra l. 81 SCHOL. Ter. p. 105, 3 [ad Eun. 555] '-iam' id est plaudam vel velim [M, cf. p. 1961, 38; gaudeam G; saltando eam E]): **1 hominum (rerum v. infra l. 29. 58; naturae infra l. 40; fortunae infra l. 73): a absolute:** PLAVT. Most. 812 inridere ne videare et -ire admodum. TER. Eun. 555 quid -iam aut quid laetus sim? (cf. supra l. 7). 558 quid est quod sic -is? (syn. quid est quod laetus es?). CIC. fin. 3, 35 ἡδονήν . . . laetitiam appellare, quasi -ientis animi elationem voluptariam. Tusc. 3, 7 misereri, invidere, -ire, laetari haec omnia morbos (i. πᾶθη) Graeci appellant. 3, 23 laetitia, quae est voluptas animi elata et -iens (3, 24 voluptas -iens, id est praeter modum elata laetitia; opp. libido. 3, 25. 4, 20. cf. infra l. 49). 4, 8 restant duae perturbationes, laetitia -iens et libido ([5, 43 libidoque]. 4, 13 illa laetitia -iens vel nimia dici potest. 4, 36. 66 exultans -iensque. PANEG. 10 [4], 1, 1. 11 [3], 27, 4. cf. CIC. Tusc. 4, 12 laetitia, ut adepta iam aliquid concupitum, eferatur et -iat. SYMM. epist. 1, 13, 1 solet laetitia . . . -ire. cf. infra l. 44 sqq.). 4, 61 talis . . . nec maerens, nec timens, nec cupiens, nec -iens esse quisquam potest. 5, 16 elatus ille levitate inanique laetitia exultans et temere -iens. nat. deor. 2, 148. SEN. dial. 4, 21, 5 quotiens puer . . . dignum aliquid laude fecerit, attolli, non -ire patiamur. 12, 9, 3 animus . . . ex diutino carcere emissus . . . -it (cf. MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 3 p. 388^{mod.} qui ex carceribus . . . clari et -ientes prosiliunt; gr. λαυροὶ καὶ γαυροί). MART. 12 praef. l. 19 abiecta ab indignante me, quae a -iente fieri solebant (sc. carmina). SVET. Cal. 6, 1. FRONTO p. 78, 14 N. facio delicias, quod . . . evenit, quibus quod cupiunt, tandem in manu est: differunt, affluunt, -iunt; ego vero etiam fastidio (opp?) omnia. MAR. VICTORIN. gramm. VI 158, 14. GELL. 5, 1, 1 si -iunt qui audiunt philosophum disserentem. *ibid.* exagitantur et -iunt. 11, 7, 9 iactans et -iens. PARIS 5, 3, 4 Popilius Ciceronem -iente mucrone confodit. SERV. Aen. 12, 337. MART. CAP. 1, 88 tunc etiam omnium garrula puellarum . . . levitate pernix desultoria -iebat (sc. Tyche). DRAC. laud. dei 3, 556 natura . . . -it (A; gessit B) servile pavens (syn. v. 552 exultans). MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 4 p. 381^{extr.} quantum exultat nunc et diabolus et -iens laetatur (gr. μέγα φροεῖ . . . γαυροῦται καὶ χαλρεῖ).

b acced. ablat. causae: CIC. fin. 2, 14 quorum alter laetitia -iat (LACT. inst. 6, 14, 9 p. 536, 2 sapiens . . . nec laetitia -iet; opp. terribitur. 6, 16, 3 p. 540, 6 non est . . . nimia laetitia -iendum, sed modice et temperate. AVG. soliloq. 1, 9, 16. cf. supra l. 21 sqq.). Tusc. 4, 37 alacritate futili -iens (5, 42 insolenti. APVL. Socr. 12 p. 147 nulla). off. 1, 102 voluptate nimia (ARNOB. nat. 7, 15 p. 249, 16 corporeā. cf. supra l. 18 sqq.). CATVLL. 51, 14 otio exultas nimiumque -is (cf. LIV. 6, 36, 1 Veliterni coloni otio -ientes). LIV. 45, 19, 8 secundis rebus. VAL. MAX. 2, 10, 2 spectaculo praesentiae suae latronum -ientes oculos vidit. 4, 6, 3 fati consortione. 4, 7 ext. 2 ne alienis malis . . . laetentur et -iant. QVINT. inst. 10, 5, 16 historiae nonnumquam ubertas in aliqua exercendi stili parte ponenda et dialogorum libertate -iendum. APVL. met. 5, 12 futuri pignoris gloria -iebat Psyche (syn. gaudebat). 7, 10 risu laetissimo. 11, 7 tanta . . . hilaritudine . . . -ire mihi cuncta (v. supra l. 11) videbantur (syn. gaudere). MIN. FEL. 3, 5 pueros videmus certatim -ientes testarum in mare iaculationibus ludere (abl. vix ad ludere pertinet). ARNOB. nat. 2, 1 p. 47, 15 libidinum cupiditatibus. AVSON. Mos. 204 puppibus et proris alacres -ire magistros in certamine. HIER. epist. Rev. Bénéd. 27 (1910), 3 p. 4, 11 quo . . . ille . . . -isset gaudio (epist. 133, 1). in Is. 24, 13—15 p. 285^A iusti hinc in equorum similitudinem, laetitiae magnitudine -ientes. PRVD. c. Symm. 1, 545 exultare patres videas . . . conciliumque senum -ire Catonum candidiore toga.

c seq. inf. (l. 70. 71) aut acc. c. inf.: AVG. pecc. mer. 2, 5, 6 p. 76, 20 eam (sc. iustitiam) publicano . . . sitienti . . . se . . . praeferre -iebat pharisaeus. c. Petil. 3, 16, 19 p. 177, 11 me in eis (sc. episulis) comprehendisse se -iat confitentem. SALV. gub. 1, 8 lugere -iunt, . . . infirmitate laetantur. GREG. Tyr. Thom. 118, 9 -o ipsum (sc. Iesum), quem desideravi, videre.

d acced. praepos.: in c. abl.: PLIN. nat. 30, 14 fortunā rerum humanarum summā -iente in profundis animi vitiis. GELL. 5, 1 tit. Musonius . . . reprehendit . . . laudari philosophum . . . a vociferantibus et in laudando -ientibus. TERT. pudic. 9 p. 238, 19 si in hoc -it diversa pars, ovem . . . peccatori configurare. de: ENNOD. epist. 3, 4, 3 p. 75, 5 bona, de quibus -o.

e impersonaliter (cf. iuvat, delectat): ROMVL. fab. Aesop. 65 (rec. v), 11 -it me (i. canem v. l. 81) sub tecto cubare.

2 bestiarum (v. et l. 80 SERV. georg. 1, 387 [v. supra l. 9] laetitiam suam corporis habitu significare: nam ut homines verbis laetitiam suam exprimunt, ita aves corporis gesticulatione. DON. Ter. Eun. 555 -ire <est> motu corporis [cf. supra l. 6] monstrare quid

[I. Kapp et G. Meyer]

sentias. hoc autem constat a pecudibus ad homines esse translatum. -ire est sensum corporis gestu indicare, quod magis animalium est mutorum): **a absolute:** COLVM 8, 15, 4 cum apricitate diei -iunt aves. PLIN. nat. 8, 60 *panthera* laeta atque -iente. VAL. FL. 3, 634 -it aper... cum sese... tigris abstulit. PALLAD. 8, 4, 1 *vaccas* post vernam pinguedinem -ientes. AVIEN. Arat. 1858 mures, cum -ire solo, cum ludere forte videntur, *gr. ἐξολογίσαν*. QVODV. cant. 3, 3 p. 681^B si... iumento insideres, quod te -iundo vellet praecipitare (cf. p. 1959, 83). DRAC. laud. dei 2, 164 ut... belua -iat ingens (Romul. 7, 150 summas -ire per undas). Romul. 8, 408 vident... per campos -ire pecus.

b c. abl. causae: CIC. nat. deor. 1, 77 cur non -iret taurus equae contrectatione. VERG. georg. 1, 387 *varias volucres* nunc currere in undas et studio incassum videas -ire lavandi. APVL. met. 7, 16 asinus laetus et tripudians graduque molli -iens. LACT. opif. 3, 1 p. 10, 3 *animalia* ut sunt edita ex utero, protinus in pedes suos erigi et -ire discursibus. *de montibus (in bestiarum similitudine):* ITALA psalm. 113, 4 (Veron.) montes -ierunt velut arietes et colles velut agni ovium (*ἐξολογίσαν*, VVLG. exultaverunt). 113, 6 (Veron. sim. Itin. Theod. 22 p. 146, 22; Aug. in psalm. 113, 1) montes, quare -istis velu[n]t arietes (*ἐξολογίσαντε*, VVLG. exultastis). ITIN. Theod. 22 p. 147, 2 quando dominus ad baptismum descendit, ipsi montes ante ipsum ambulant -iundo et... velut saltantes videntur.

C de fetu utero matris incluso: AVG. civ. 16, 35 p. 180, 29 D. -iebant gemini *Esau et Iacob* adhuc in utero *Rebecca* inclusi. quæst. hept. 1, 72 p. 38, 11 cum -ient puerperia in utero *Rebecca* (cf. AMBR. Isaac 4, 18 exultabant infantes in utero eius [HIER. quæst. hebr. in gen. 25, 21 RVFIN. Orig. in gen. 12, 1 p. 107, 2 B.]). SACR. Leon. 327 Iohannes... adhuc clausus utero ad adventum salutis humanae prophetica exultatione (cf. p. 1960, 44 sqq.) -ivit.

II spectat ad voluntatem intentam aliquid faciendi (sensu gestus faciendi praeter exempla s. A congesta plane abolito): **A fere i. q. prurire:** PLAVT. Amph. 323 -iunt pugni mihi. Asin. 315 dudum scapulae -ibant mihi, hariolari quæ ceperunt, sibi esse in mundo malum. Bacch. 596 dentifrangibula haec meis manibus -iunt.

B i. q. vehementer cupere (NON. p. 317, 7 -ire est cupere. EVGRAPH. Ter. Phorm. 260 '-o'... cupio et desidero [SCHOL. Ter. ad h. l. p. 131, 4 '-o' desidero, opto]. SCHOL. Ter. Eun. 401 p. 102, 7 'in oculis -ire' [at gestare TER., v. p. 1966, 33] id est cupiebat te habere in oculis, scil. gestibus oculorum voluntatem innuere *eqs.* Eun. 555 p. 105, 3 v. p. 1960, 9. **fere de animantibus; de rebus ex. gr. infra l. 47. 54. 60. 67):** **1 absolute:** PLAVT. Mil. 1214 at -o (*sc. te impetrare*). Most. 877 -is aliquo (*sc. ire*). MIN. FEL. 15, 2 cum... liceat responsionem Ianuarii nostri iam -ientis (*sc. respondere*) audire. PANEG. 8 (5), 1, 2 id (*gratiam agere*) non potest civitas: -it animo.

2 accedit infinitivus (v. p. 1959, 69): PLAVT. Cas. 471 iam osculari -o. Men. 486 adibo ad hominem, nam turbare -o. Mil. 8 *machaera* misera -it fartem (*Skutsch*; et fratrem *sim. codd.*) facere ex hostibus. 1398 iamdudum -it moeche hoc abdomen adimere. Pseud. 116 -o promittere. Trin. 325 dare iam veniam -o. LVCL. 1008 quantum (cf. p. 1962, 23) haurire animus Musarum ex fontibus -it. CIC. Arat. 53 haec (*avis*) dextram Cephei dextro pede pellere palmam -it. prov. 35 si in Capitolium invehi victor... -iret. Pis. 83 securibus... cervices subicere -iret. Marcell. 10 parietes... tibi gratias agere -iunt. Phil. 4, 14 senatum... delere -it. de orat. 2, 23 nostri animi negotiis forensibus... deferri -iant (-iunt *al.*) ac... cupiant. fin. 4, 8 quod Zeno commutare -iret. 5, 48 narrare -iant. Att. 2, 7, 4 -iat animus aliquid agere in re publica. 4, 11, 1 -o scire ista omnia. epist. 6, 20, 1 nihil est... cur adventibus te offerre -ias. LVOR. 4, 1055. 6, 1047 usque adeo fugere a saxo -ire videtur *ferrum in ramenta* minutum. HOR. carm. 3, 3, 54 visere -iens *Roma*, qua parte *eqs.* 3, 16, 24 divitum partes linquere -o. 4, 12, 15 epist. 1, 1, 77. 1, 20, 5 quo descendere -is. 2, 1, 175 -it... nummum in loculos demittere. ars 159. TIB. 2, 1, 72 fixisse puellas -it *Cupido*. OV. met. 4, 130. 6, 664 egerere inde dapes immersaque viscera -it. VELL. 2, 7, 1. SEN. Herc. f. 148 pinnae... tradere soli -it... Thracia paelex (*lusciniæ*). dial. 6, 23, 2 *al.* PERS. 1, 127 PLIN. nat. 16, 94 18, 185 faba runcari non -it. SIL. 15, 347 STAT. Theb. 3, 73. silv. 1, 2, 15 *Venus* novâ -it minor ire maritâ. PLIN. epist. 9, 28, 5 paneg. 15, 4 *al.* FRG. Paris. gramm. VI 630, 9 latini comici... -iunt comoedias ad sermonem vitae vocare. GELL. 15, 2, 1 quispiam... Platonium sese philosophum dicebat et viderier -ibat (cf. p. 1962, 3). *al.* APVL. met. 1, 4 *saepe*. MIN. FEL. 20, 5. 24, 2 TERT. apol. 1, 11. patient. 3 p. 3, 12 adultus non -i[e]t agnoscere (adv. Marc. 4, 8 p. 439, 11 nihil [v. p. 1962, 25] magis -isset *Christus* quam agnoscere). *saepe*. ITALA II Cor. 5, 9 (Tert. resurr. 43 p. 89, 12) -imus... placibiles deo esse (*φιλοτιμούμεθα*, VVLG. contendimus). PANEG. 6 (7), 8, 7 *al.* IVL. VAL. 3, 34 in complexu... irruere -iebant (*Ps. Callisth. 3, 21 ἐμελλόν... περιπλέκεσθαι*). LACT. inst. 2, 1, 2 p. 95, 13 *al.* IVST. 7, 6, 8 *al.* AVSON. 288, 1 *al.* AMBR. Abr. 1, 5. 36 p. 530, 10 HEGES. 1, 32, 3 p. 60, 16 Vind. *al.* HIER. epist. 46, 13, 1 *al.* RVFIN. hist. 2, 17, 19 sapientiae studiis semet -iunt... consecrare (*gr. aliter*). 3, 28, 4 adquirere... -iebat (*gr. ἐκλήσαντα*). *al.* AVG. civ. 1, 28 p. 44, 20 D. *al.* SVLP. Sev. epist. 2, 6 *al.* MACR. Sat. 1, 2, 13 *al.* COD. Theod. 5, 15, 20 (a. 366 = COD. Iust. 11, 65, 4) solutionem facere -ienti. *et al. passim.*

3 pendet acc. c. inf.: PLAVT. Asin. 788 equidem illam moveri -o. TER. Phorm. 260 ipsum -o dari mihi in conspectum. HOR. sat. 1, 4, 37 omnes -iet a furno redeunt scire. GELL. 15, 2, 1 v. p. 1961, 70. APVL. met. 2, 8 *puellae* pulchritudinem suam praebere se -iunt. TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 462, 4 se illum repraesentare -ivit. IVST. 2, 9, 4 neminem ait superasse, quem amplius mori -iat. SCHOL. Cic. Bob. p. 147, 32 St. HIER. epist. 54, 1, 1 -it affectus hoc te cupere... quod *eqs.* ENNOD. epist. 5, 22, 1 p. 143, 12.

4 accedunt praep.: ad: PETRON. 87, 7 ephibus plenae maturitatis et annis ad patiendum -ientibus. LACT. ira 7, 9 p. 79, 4 cum ad lusum -iunt *animalia*. HIER. in Am. 3, 6 p. 1067^A -iunt ad libidinem. in Dan. 7, 4 p. 528^C leaenas... semper -ire ad coitum (in ler. 3, 24, 3 p. 172, 7 equarum more, quae ad coitum -iunt). in c. acc.: APVL. met. 3, 24 in avem similem -iebam. ARNOB. nat. 3, 10 p. 118, 7 *deos* quadrupedum ritu in libidinum furias -ire (cf. 7, 4 p. 240, 8 *deos*... -ire in libidinis gaudium). 4, 35 p. 170, 11 Dindymene in bubulei unius amplexu<m> flagitiosa fingitur adpetitione -ire. DON. Ter. Eun. 304 alacritas est mutatio quaedam vultus -ientis in spem aliquam. HIER. adv. Iovin. 1, 36 p. 260^A ut -iamus in naturalem copulam. AVG. conf. 2, 3, 6 p. 33, 9 ubi... pater... vidit pubescentem *filium*... quasi iam... in nepotes -ret. DRAC. laud. dei 2, 384 pelagus vastas -ret in undas.

5 aliquid (cf. quantum p. 1961, 50): APVL. met. 3, 18 aditum -ientes. 8, 13 nescioquod scelus -iens. TERT. apol. 1, 2 *veritas* unum -it interdum, ne (*v. infra l. 37*) ignorata damnetur. adv. Marc. 4, 8 p. 439, 11 v. p. 1961, 73. SCHOL. Cic. Bob. p. 87, 3 St. quasi hoc... consequi posset, quod ipse rapinarum meditatione -iret. PRVD. perist. 2, 136 aurum... -iens. CHROMAT. beat. 4 p. 326^A qui caliginem noctis emensus est, iam -it proximam lucem (*syn. concupiscit, desiderat*). COD. Theod. 9, 45, 4 pr. (a. 431) ad extremas fores ecclesiae, quas oratum -iens populus primas ingreditur. ENNOD. dict. 8, 2 p. 446, 11 humanitatis est non tacere, quod -ias. epist. 2, 26, 2 p. 68, 13 prior quid -irem patefecit. CASSIOD. var. 1, 40, 1 -iunt vituli certamina. *alcis rei: v. p. 1959, 71.*

6 seq. enuntiatum: quatenus: RVFIN. hist. 6, 21, 3 *Mamaea*... summo nisu -ire coepit, quatenus sibi *Origenis* praesentia fieret (*gr. περί πολλοῦ ποιεῖται... ἀξιοθῆναι*). ne: TERT. apol. 1, 2 v. l. 25.

III i. q. gestare: ANON. de mach. bell. 9 *clipeocentrus* interdum... operit -ientem, nonnumquam in fronte tichodifri oppositus, vel in temone suspensus munit inferius latentes. GREG. TVR. Mart. 1, 2 p. 589, 1 signa apostolica -ientes *duodecim lapides*. glor. conf. 75 p. 793, 13 neque... in sinu ignem quis -iens (-ans *cod. 4*, v. p. 1963, 22) non cremabitur.

coniuncta vel synonyma: ad IB: desiderare: p. 1960, 72. ecferrari: p. 1960, 24. exagitari: p. 1960, 37. exsultare: p. 1960, 22. 27. 41. 42. 50. 65. gaudere: p. 1960, 57. 58. iactare: p. 1960, 37. laetari: p. 1960, 17. 43. 54. 71. laetum (esse): p. 1960, 14. 15. 57. 1961, 4. 14. ad IIB: cupere: p. 1961, 56. 1962, 7. concupiscere: supra l. 29. desiderare: supra l. 29.

opposita (ad IB): fastidire(?): p. 1960, 35. indignari: p. 1960, 32. terreri: p. 1960, 46.

[*gestita* iocularis minuta GLOSS. V 458, 54. 502, 25 (*gestatiuncula* res minuta? Goetz, v. p. 1957, 34 et p. 1963, 1). cf. p. 1959, 4.]

gestito, -avi (-atum), -are. [a gerere. W.] GELL. 9, 6, 3 *inter frequentativa*: gero, gestus -ito. *habet ENN. v. infra l. 79, PLAVT. 8um; deinde rarissime usurpatur, nisi quod MART. CAP. quinque locis exhibet.*

1 i. q. vel secum vel in se gerere consuevisse (*frequentativa notione tamen plerumque evanida, v. e. g. l. 69*): **a res corporeas** (*partes corporis infra l. 66. 73; delphinus hominem infra l. 67*): PLAVT. Cist. 746 illius mater quæ hæc *crepundia* -vit (749 mea hæc erilis -vit filia. cf. 750 mentiris, nam mea -vit, non tua. 752 ubi ea est quæ -vit). CURC. 602 rogita, unde istunc habeat anulum. pater istum meus -vit. MIL. 7 *machaera* lamentatur, quia se iam pridem feriatam -em. POEN. 398 itaque iam quasi ostreatum tergum ulceribus -o propter amorem vestrum. SOL. 12, 9 delphin... impositos frequenter -vit. ITIN. Alex. 20 milites iussos, quisque secum alphita esui potuive -ret, ea cuncti conferrent. TREB. trig. tyr. 14, 6 qui Alexandrum expressum vel auro -ant vel argento. ARNOB. nat. 5, 7 p. 179, 17 *fistulam* instigator ipse *Attis* -bat insaniae. QVEROL. p. 8, 13 tridentem istum -o (*ibid. l. 15* hunc). HIER. adv. Iovin. 2, 21 p. 315^C callosam opere -ans manum. MART. CAP. 1, 7 Delius... ramale laureum -at. 6, 575 feminarum, quæ decentem quandam... velut mensulam -antes... procedunt. sed quæ istae sunt quidve -ent... non adverto. 6, 580 feminam... radium dexterâ, alterâ sphaeram solidam -antem. 9, 909 dextra... quoddam gyris... circulatum... velut clupeum -bat *Harmonia*.

b rem incorpoream, i. q. prae se ferre, habere: ENN. scaen. 302 ea libertas est, qui pectus purum et firmum -at. PLAVT. Amph. 326 volucrum vocem -o. **2 i. q. proferre fruges:** SOL. 32, 34 ficus Aegyptia... poma non ramis tantum -ans.

3 i. q. facere (cf. gerere p. 1936, 45): PAVL. NOL. carm. 24, 641 ut quod parentes -arunt corpore, nos actitemus (*syn.*) spiritu (cf. 639 sq. gesta... in actum scripta).

gestiuncula res minuta GLOSS. v. *gestatiuncula* p. 1957, 34.
***gesto**, -āvi, -ātum, -āre. [a gerere. W] de formis: inter verba
 primae coniug.: CHAR. gramm. p. 472, 31 B. pro depon. (v. p. 1968, 22):
 CHAR. gramm. p. 479, 16 B. glorior, ... gratulor, grassor, -or. AVG.
 gramm. V 513, 41. -andus: PLAVT. Trin. 596 *infra* l. 29. TER.
 Ad. 709 p. 1966, 31. Ov. met. 2, 366 *infra* l. 40 al. -tu: PLIN. nat. 13,
 123 *infra* l. 60. -ancia (sic): APRING. in apoc. 4, 8 p. 1964, 48.
 de notione: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 435, 27 B. cogit, compellit,
 -at, aestuat, satis agit eqs. GLOSS. I Ansil. GE 309 -atur portatur
 geritur (III Abstr. GE 21). et al. βασιάζω. v. et p. 1968, 26 sqq.
 81. Nor. Tir. 26, 76. de sensu in universum notandum est, vim
 frequentativam excepto PLAVT. p. 1968, 69 prorsus esse aboli-
 tam. de usu: absolute raro ponitur: praeter eos locos qui per-
 tinent ad IC, fere non nisi in part. praes pro subst. (v. p. 1969,
 8 sqq.) adhibito; in gerundio p. 1964, 22; denique v. p. 1966, 66. 69.
 legitur inde a PLAVTO, v. *infra* l. 27. p. 1964, 53. 1966, 1. 1967, 19.
 1968, 69; TER.; semel CIC. (p. 1965, 24); bis LIV., saepius inde a VERG.
 Ov. [var. lect.: CIC. Arat. 457 lustrans (-ans D). Ov. met. 2, 366
 v. *infra* l. 39. LVCAN. 9, 70 portas (-as G). STAT. Theb. 12, 90 lae-
 tanda (-anda B M). v. et p. 1964, 17. confunditur: c. gustare:
 Ov. Pont. 2, 5, 67 v. *infra* l. 41. PLIN. nat. 7, 65 gustatas recte. CYPR.
 patient. 14 p. 407, 24 p. 1967, 35. c. gestire: v. p. 1962, 43. loco
 lacunoso: FRONTO p. 127, 4 N. ... > operam -antes <...> dubie:
 CLAVD. 17, 279 -are curules in versu a solo cod. V trad.]

I i. q. **portare, ferre** (habere v. p. 1966, 79. 1967, 13. 15.
 16): A corporaliter: I de animantibus (de re personata:
 p. 1964, 31): a res corporeas: a cum nudo obiecto: PLAVT.
 Pseud. 10 quid est, quod tu... hos multos dies -as tabellas tecum?
 Rud. 1081 quae olim parva -vit crepundia. Trin. 596 -andus peregre
 clupeus, galea, sarcina (CLAVD. DON. Aen. 7, 655 p. 98, 20 -ans
 clipeum cum hydrae serpentibus. CLAVD. rapt. Pros. 3, 219). Truc. 274
 -as tecum ahenos anulos (PLIN. nat. 33, 25 unum *anulum*. TAC.
 Germ. 31 fortissimus quisque ferreum... *anulum* velut vinculum -at.
 hist. 4, 3 APVL. flor. 9 p. 36. et al.). VERG. Aen. 1, 336 virginibus
 Tyriis mos est -are pharetram (STAT. silv. 5, 1, 130 CLAVD. rapt.
 Pros. 2, 242 MEROB. poet. 136). 12, 211 *sceptrum*, syn. gerere (SEN.
 Herc. O. 559 tu fulva nigris sceptris -antem poli. Tro. 772 Iliaca non
 tu sceptris regali potens -bis aula. CLAVD. 5, 442 -anda). HOR. sat. 1,
 2, 83 adde huc quod mercem sine fucis -at eqs. Ov. met. 2, 366 elec-
 tra... quae... amnis excipit et nurbus mittit -anda Latinis
 (spectanda var. lect.). 12, 411 candentia lilia. Pont. 2, 5, 67 thyrsus
 ... vobis, -ta (gustata A) est laurea nobis. MANIL. 1, 344 Iovis ales
 fertur in altum... volitans -et ceu fulmina mundi (SIL. 10, 109
 -anda ad fulmina. 15, 404). FEST. p. 237 penatores qui penus -ant.
 CVRT. 3, 3, 20 hastas... auro praefixas -bant. 3, 10, 9 praedam, non
 arma -antem (8, 2, 36 LVCAN. 8, 598 SIL. 1, 626 ARNOB. nat. 4, 16
 p. 154, 20 AMM. 23, 6, 6. COD. Theod. 6, 24, 2 [a. 364] armis -andis et
 procinctibus bellicis idoneus [8, 7, 12, a. 372. 12, 1, 32, a. 341]. 12, 1,
 35 [a. 343] armis -andis habiles. al.). 4, 2, 24 saxa. 6, 6, 5 ille se
 quidem spolia Persarum -are dicebat (SIL. 9, 114 nobile... germani
 spoliū. LACT. inst. 2, 4, 35. cf. SIL. 17, 298 tibi pugnacis -antur
 opima Marcelli. v. et p. 1967, 1). 8, 14, 11 id (sc. *Herculis simulacrum*)
 maximum erat bellantibus incitamentum, et deseruisse -antes (pro
 subst.) militare flagitium habebatur. MELA 1, 26 *parmam* ab Antaeo
 -tam. ASCON. in tog. cand. p. 69, 25 St. Mari Gratiadiani quod caput
 -rit (-ret *cod.*), obicit (*ibid.* l. 26. DRAC. Romul. 10, 551 caput iuve-
 nis... -bat Agaue). LVCAN. 1, 137 exuvias veteris populi sacrataque
 -ans dona ducum. 1, 164 cultus... decoros. 2, 96 nulli -anda daban-
 tur signa ducis. PLIN. nat. 9, 114 margaritas. 13, 123 nulli fruticum
 levitas maior (*quam nartheciae*); ob id -tu (*supin. II, non subst., v.*
p. 1958, 22) facilis baculorum usum senectuti praebet. 15, 124 vir-
 gae... -tae (MART. CAP. 5, 433. 434 qui -bat virgulam, Tisias dic-
 tus). 35, 5 Epicuri voltus per cubacula -ant ac circumferunt secum.
 37, 44 feminis monilium vice sucina -antibus. 37, 118 totus... oriens
 pro amuleto -are eas (*i. iaspides*) traditur. 37, 154 chalcophonos la-
 pis... tragoedis... -anda. VAL. FL. 1, 453 (*de clipeo*) orbis, quem
 genitor -bat Abas. 2, 653 aurea... pocula (APVL. met. 11, 8. AVIEN.
 Arat. 833 *Ganymeden*, pocula quem divum mensis -are loquuntur).
 6, 53 phalanx... celata... -at tegmina (*i. scuta. cf. SIL. 12, 208* quae
 non sine crimine vester... -ret tegmina ductor). 6, 134 tympana.
 8, 177 longos... sibi -ta per annos Phrixiae monumtae fugae. SIL.
 8, 549 tela. 8, 671 -at Agenoreus nostro de more secures consulis.
 9, 449 lorica Mars. 15, 424 Aeoliis -tum insigne tyrannis (TAC.
 Germ. 45 *Aestiorum* gentes insigne superstitionis formas aprorum
 -ant. ann. 15, 7 equus qui consularia insignia -bat. PORPH. Hor.
 serm. 2, 3, 255. CLAVD. DON. Aen. 10, 324 p. 335, 3 *Herculis* insigne.
 cf. SIL. 16, 241 regni... insigne vetusti -at laeva decus). 17, 621 po-
 suit -tas belua (*elephas*) turris. TAC. Agr. 29 sua quisque decora
 -antes. Germ. 46 scuta (AMM. 24, 6, 8. 26, 9, 7 cum vexillis scuta
 perversa -antes. CLAVD. DON. Aen. 10, 545 p. 363, 16 al.). ann. 13, 35
 miles qui fascem lignorum -bat. 15, 53 pugionem (AMM. 17, 4, 4
 pugione, quem aptatum femori dextro -bat). SVET. Iul. 37, 2 quadra-
 ginta elephantis dextrā atque sinistrā (*adv. loc.*) lychnuchos -antibus.
 45, 2 ius laureae coronae perpetuo -andae (*cf. PROB. Verg. ecl. 6, 42*

coronam et anulum [v. p. 1963, 32] -anda). 84, 3 bina iacula. Cal. 52
 triumphalem... ornatum (APVL. apol. 22). Tit. 5, 3 diadema (AMM.
 20, 4, 19). FRONTO p. 4, 17 N. litteras mecum -bo (*cf. AVG. gest. Pelag.*
 11, 25 p. 79, 1 -ans... epistolam... martyris Cypriani). p. 122, 6 da-
 duchis Eleusinae faces -antibus. APVL. apol. 19 *tunicam*. flor. 9 p. 34
 ampullam... oleariam, quam -bat. 21 p. 101 fruticem, quem verbe-
 rando equo -ant. met. 2, 18 gladiolo... cinctus altrinsecus ipse salu-
 tis meae praesidia -bo. 10, 13 me (*asinum*)... ad vasa illa compluria
 -anda praedestinarant. TERT. apol. 16, 12 librum -ans. idol. 18 p. 52, 4
 fascies et purpuras. scorp. 14 p. 177, 8 quia non sine causa gladium
 -et [*cf. Rom. 13, 14 τὴν μάχαιραν φορεῖ*, VVLG. portat] MACR. Sat.
 5, 19, 4). virg. vel. 10 p. 897 Oe. nihil -antes, quod et ipsos faceret
 illustres (*sc. ornamenta nulla*). carn. 5 p. 433 Oe. carnem (*v. p. 1965, 69*)
 -are an crucem (ITALA Ioh. 19, 17 [cod. a] -ans sibi crucem [*βασι-
 ζων*, codd. fqr portans, cod. e ferens; VVLG. baiulans]). SER. SAMM.
 195 (*contra lippitudinem*) viventis... nepae lumen -atur amicum.
 852 (*contra serpentis morsum*) genere ex ipso dentem -bis (portabis
 B A¹) amicum (*sc. cervi*). CARM de pond. 157 pondus (*cf. CLAVD. DON.*
 Aen. 11, 5 p. 406, 2 -andis omnibus, quae magni ponderis fuerant).
 SOL. 27, 37 a quocumque *heliotropium* -bitur. LACT. inst. 7, 1, 20 magna
 onera -antes (*subst. AVG. civ. 13, 18 p. 580, 10 D. sicut onera in*
*-ando sentire consuevimus. cf. VEG. mil. 1, 20 p. 23, 1 etiam si one-
 rosa -verit*). IVVENC. 4, 213 olei... partem, prudentes secum quod
 tunc -are videbant *stultae virgines*. PALLAD. 12, 22, 3 cineris...
 quantum manus utraque -bit. Ps. HIL. libell. 6 p. 738^D vestem.
 AVIEN. Arat. 623 *chelyn*. 899 spirarum medio -at cratera coruscum
Hydra (Arat. 447 μέσση δὲ σπείρη Κρητῆς). AVSON. 53, 4 *scyphum*.
 326, 6 vetus verbum iubet compedes, quas ipse fecit ipsus ut -et
 faber. AMM. 19, 1, 3 aureum capitis arietini figmentum... pro dia-
 demate -ans. 22, 9, 1 mundanam cornucopiam Fortuna -ans. 25, 1, 15
 cultros. 25, 10, 2 Maximiani statua... amisit... sphaeram aeream,
 quam -bat. 28, 2, 8 milites... humum... <gest>antes. 29, 1, 31 ver-
 benas felices arboris -ans. CLAVD. DON. Aen. 6, 815 p. 611, 13 olivae
 ... ramum... et sacra. 7, 245 p. 39, 17 quod Aeneae pater habuit et
 socer -vit (*cf. gestamen p. 1955, 54*). VEG. mil. 1, 3 p. 7, 12 ferrum.
 HIER. in Abd. 17, 18 p. 1113^B πνεφρόρον qui -are possit igniculum.
 PRVD. cath. 9, 69 -at... suum per urbem laetus aeger lectulum.
 CLAVD. rapt. Pros. 3, 407 non tales -are tibi, Proserpina, taedas spe-
 rabam. 18, 464 iam non umbracula -ant virginibus *eunuchi*. AVG.
 civ. 1, 13 p. 23, 23 D. quaelibet indumenta. EVAGR. alterc. p. 49, 10
 arcam testamenti. MACR. Sat. 3, 14, 4 crotala -antes saltare discebant.
 Ps. APVL. herb. 23, 5 H-S. *herbam camemelon* adligatam secum -et.
 MART. CAP. 1, 23 siquid pulchritudinis ornatusque -ret *Psyche*. 3, 223
 teres quoddam... ferculum. 6, 581 *Geometria* crepidas... contri-
 tas viatrix infatigata -bat. SIDON. epist. 1, 2, 5 *arcum*. carn. 5, 439
 vestigia turpis adhuc probrosa fugae (*i. vulnera in tergo*). 22, 55 *ni-
 veas bacas*. DRAC. Romul. 2, 96 pellem. APRING. in apoc. 4, 8 qua-
 tuor animalia thronum dei -ancia. PASS. Paul. 6 p. 29, 8 *Paulus* con-
 suetudinarias sibi pro Christi nomine -ans catenas. in *ima-
 gine*: VEN. FORT. vita Pat. 3, 9 iugum dominicae culturae monachi-
 cus -turus. cf. et p. 1967, 57.

β indicato quo vel ubi aliquid geratur: adduntur par-
 tes corporis: M. LAEL. augur (?) v. p. 1965, 16. PLAVT. Epid.
 617 in manibus -ant copulas secum simul (LACT. inst. 7, 1, 15
 [proverbialiter] ne si solem quidem ipsum -emus in manibus eqs.
 55 AVG. un. eccl. 18, 46 p. 291, 5 in manibus documenta -amus, quibus
 docemus eqs. in euang. Ioh. 40, 1 de sancto euangelio secundum
 Ioannem, quod -are nos videtis in manibus. MART. CAP. 8, 811 -bat
 in manu cubitalem... mensuram, in alia librum *Astronomia* [APRING.
 in apoc. 20, 1]). VERG. Aen. 7, 687 pars spicula -at bina manu (HOR.
 carn. 1, 35, 19 clavos trabalis et cuneos manu... aena. SEN. Ag. 10
 superba sceptris. Phoen. 364 Agaue facinus horrendum manu, qua
 fecerat, -vit. benef. 7, 27, 2 spolia. VAL. FL. 2, 211 singultantia... ora
 [i. capita recens abscesa]. SIL. 5, 340 missile. STAT. Theb. 2, 578 *ia-
 cula*. Ach. 1, 654 tibi pensa manu, tibi mollia -o tympana. MART.
 5, 55, 2 fulmina. SVET. Aug. 94, 8. FRONTO p. 122, 5 N. orationes am-
 bas cum dextra laevaue manu mea -rem. APVL. met. 6, 18 offas...
 ambabus... manibus [v. p. 1965, 10. 13]. 11, 6. AMM. 21, 14, 1 *sphae-
 ram*. 26, 6, 15 MACR. Sat. 1, 17, 3. 7, 13, 7. MIRAC. Theclae 3 p. 171, 16
 puellam... duo sidera praefulgida manu -antem). Ov. met. 7, 33
 ferrum et scopulos -are in corde (v. et p. 1966, 25). 13, 347 Telamone
 creatus -asset laeva taurorum tergora septem (VAL. MAX. 9, 6, 1
 arma laevis. SIL. 11, 533 *anulum equitum* laeva. CLAVD. DON. Aen.
 7, 185 p. 29, 10 ancile. MART. CAP. 1, 82 cratera somnificum. cf. SEN.
 Tro. 155 aurea dextrā vincula -ans [LVCAN. 8, 675]). LIV. 27, 48, 16
 vix arma umeris -bant (P, gerebant Σ. SEN. Herc. O. 1605 tela
 [VAL. FL. 1, 110 tela... facilesque arcus]. Thy. 7 *lapidem*. TAC. ann.
 14, 61 Octaviae imagines. FRONTO p. 73, 14 N. onus grave umero
 -antibus [*subst.*]. VVLG. Is. 46, 7 portant illum [*deum conflatilem*] in
 umeris -antes. ISID. alleg. 71 botrum). PAVL. FEST. p. 113 inarcum
 virgula erat... quam regina sacrificans in capite -bat (CLAVD.
 DON. Aen. 2, 175 p. 172, 18 vittas... in capite. VEG. mil. 1, 20 p. 24, 2
 aliquid [*i. galeam*]. MART. CAP. 1, 79 dominandi sertum. cf. SVET.
 Tib. 69 coronam lauream capite [Dom. 4, 4]. APVL. met. 9, 16. v.
 [I. Kapp et G. Meyer]

infra l. 10. MART. CAP. 1, 40 *Pallas pepulum rutilum circum caput* -bat). VAL. MAX. 7, 6 ext. 2 artus et membra trucidatorum corporum sinu suo -antes (cf. PALLAD. hist. mon. I 8 p. 279^D collectos intra suum sinum . . . lapillos, gr. *ψηφία* . . . *ἐν τῷ κόλπῳ κατέχον*). SEN. Herc. O. 411 viva (cf. Carlsson, *Zu Sen. Tragg.* p. 30) tergo spolia -antem ferae (LACT. inst. 4, 18, 19 onera. cf. CVRT. 4, 2, 20 illos armis inclitos dorso sicut iumenta onera -are. SIL. 9, 240 propugnacula dorso belua nigranti -ans). PLIN. nat. 2, 21 digitis deos -ant (2, 158 digito . . . gemma. GELL. 10, 10 tit. anulum). 9, 105 *margaritas sim.* manibus (v. p. 1964, 68), auribus (v. l. 11), capite (v. p. 1964, 84) totoque corpore. 11, 136 in oriente . . . et viris aurum eo loci (sc. *in auribus*) -are decus existimatur (cf. APVL. Plat. 1, 4 auri tantum . . . in auricula -vit. v. l. 10). 12, 2 quoniam parum erat manibus (v. p. 1964, 68), collo, crinibus -ari (SPART. Carac. 5, 7 damnatis et qui remedia quantanis tertianisque collo adnexa -arunt [AMM. 19, 12, 14]. AVG. serm. 164, 7, 10 sarcinam . . . collo. cf. MACR. Sat. 1, 6, 14 [ex M. Laelio augure, v. p. 1964, 53] togam praetextam et lorum in collo pro bullae decore). 33, 39 mulierum pedibus aurum -tum (LACT. Phoen. 121 *pullus ossa, cineres sim.* in formam conglobat . . . , quam pedibus -ans contendit Solis ad urbem). MART. 5, 12, 2 quod nutantia fronte per-ticata -at pondera Masclion. SVET. Nero 6, 4 *serpentis exuvias aureae armillae* . . . inclusas dextro brachio -vit. APVL. Socr. prol. 111 *corvus praedam ore* -bat.

caput (truncum corpus l. 28) hasta, pilo sim. suffixum: CIC. Phil. 11, 5 cervicibus fractis caput abscidit idque adfixum -ari iussit in pilo. LIV. 10, 26, 11 equites pectoribus equorum suspensa -antes capita et lanceis infixas. VELL. 2, 27, 3 abscisum caput ferro figi -ari-que circa Praeneste. VAL. MAX. 9, 2, 3 Carbonis Arvinae truncum corpus patibulo adfixum -tum est. LVCAN. 2, 160 colla ducum pilo trepido -ta per urbem (9, 137 quantum -ta per urbem ora ducis, quae transfixo sublimia pilo vidimus). SIL. 2, 204 *hastā* . . . caput. TAC. hist. 1, 44 praefixa contis capita *Galbae et Pisonis* -bantur. HIER. epist. 60, 16, 1 Rufini caput pilo Constantinopolin -tum est (v. et s. gerere, p. 1931, 33). *varias res variis rebus:* SEN. Herc. O. 660 monili -at pelagi dona rubentis. CVRT. 4, 7, 24 hunc (sc. *umbilicum*) . . . navigio aurato -ant sacerdotes. 7, 5, 10 duo occurrunt utribus aquam -antes. SVET. Vit. 2, 5 socculum . . . *Messalinae* inter togam tunicasque -vit assidue. APVL. apol. 14 imaginem suam . . . non uno loco conditam, sed quoquo velis parvo speculo promptam -are. 63 simulacrum alicuius dei inter libellos conditum -are. AVR. VICT. Caes. 38, 8 clausum lectica cadaver specie aegri -batur (cf. p. 1968, 30). CLAUD. DON. Aen. 7, 660 p. 98, 27 Aventinus . . . hydram -bat in clipeo. 11, 170 p. 431, 27 nullus qui Pallanteae virtutis testem non -ret in ligno.

γ res incorporeas quasi incorporatas: EPICED. Drus. 382 Caesar . . . -at . . . invicta prospera bella manu (SEN. Ag. 631 *equus Troianus* cavernis conditos reges [v. p. 1966, 56] bellumque -ans. SIL. 2, 384 bellum . . . sinu pacemque). VAL. MAX. 2, 8, 5 clarissimos solidae veraeque virtutis auctores umeris suis salutem patriae -antes. AMM. 14, 10, 8 qui (*Agilo, Scudilo*) tunc ut dextris suis -antes rem publicam colebantur.

δ partes corporis (vulnera sim. l. 60. 72; fere i. q. trahere l. 58): TITIN. com. 113 quasi hermaphroditus fimbriatum frontem -as (MIN. FEL. 23, 5 Janus frontes duas). HOR. carm. 1, 8, 10 livida -at armis brachia. SEN. Herc. O. 1239 feram radiante clarum fronte -antem caput (ARNOB. nat. 3, 13 p. 120, 16 caput deos -are tereti rotunditate colli erectum). VAL. FL. 6, 555 sanguinis ille globos. effusa-que viscera -at barbarus (i. fere *'trahit'*. cf. *Hom. Il. 20, 418 πῶρτι ὁ δ' ἔλαβ' ἔντεσσι χερσὶ λασθεῖς*). MART. 14, 52, 1 -vit modo fronte me (sc. *cornu*) iuventus. TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 584, 6 stigmata Christi in corpore suo. cult. fem. 2, 5 p. 721 Oe. quam indigna nomini Christiano faciem fictam -are. carn. 3 p. 429 *angelos* tantam corporis -asse veritatem (i. *verum corpus*: ZENO 2, 8, 2 *Christus* resplendens corpus sine umbra -bat. AVG. civ. 1, 13 p. 23, 23 D. corpora quae . . . -amus [v. p. 1964, 40]. 13, 20 p. 584, 19 animalia corpora terrena [opp. spiri-talia. sic et: pecc. mer. 1, 2, 2. 2, 22, 36]. 22, 29 p. 629, 21. serm. 241, 2, 2; opp. animum. 277, 10, 10. cf. ARNOB. nat. 1, 62 p. 43, 6 mors illa . . . adsumpti hominis fuit non ipsius, gestantis [v. p. 1956, 6], non corpus -antis). 5 p. 433 carnem (v. p. 1964, 13. *ibid.* p. 435. PACIAN. sim. carn. p. 117, 18 *peccati carnem*. cf. TERT. carn. 8 p. 443 terrenam carnis substantiam). CARM. adv. Marc. 3, 287 Cerdo nova vulnera -ans (cf. LACT. inst. 5, 13, 9 aeterna poenarum insignia et impressas visceribus suis notas). CLAUD. DON. Aen. 5, 565 p. 488, 12 equo . . . album colorem primis in pedibus et fronte -ante (cf. 7, 190 p. 29, 16 *Circe* ex viro . . . avem fecit -antem in pinnis varietatem colorum). 6, 250 p. 542, 29 animal . . . quod primam lanam -et. 6, 285 p. 548, 3 *Gorgo* pro capillis -ans in capite serpentum turbam (7, 340 p. 55, 21 serpentes). PRVD. apoth. 775 ut verus summusque deus mortalia (i. *corpus humanum*) -et. perist. 10, 520 ut mens supersit libera nec -et ultra, quod tyrannus amputet. 10, 606 congressa mors est membra -anti deo. EVCHER. instr. 2 p. 157, 20 rinoceron . . . ge-mina in naribus -ans cornua. CARM. epigr. 709, 6 (= INSCR. christ. Diehl 1053) *Flavianus speciosa(m) procera(m)que compta(m) forma(m)* (aliter p. 1967, 81) -antem (pro -ans?).

ε animantia: α speciatim de fetu gerendo: PLAVT.

Stich. 159 illa (sc. *mater*) me in alvo menses -vit decem, at ego illam (sc. *famem*) in alvo -o plus annos decem (MACR. Sat. 5, 19, 18 *infantes*). 161 illa (*mater*) puerum me -vit parvulum. 163 ego non pauxillulam in utero -o famem (VARRO frg. Char. p. 103, 11 B. Graccum . . . a gerendo, quod mater eius XII mensibus utero eum -verit. PLIN. nat. 8, 28 decem annis -are in utero vulgus existimat *feminas elephantorum*. PAPIN. dig. 29, 5, 4 mulier, quam in utero nihil -are constabat. TERT. carn. 21 p. 460 Oe. Maria non filium, sed hospitem in utero -bat Iesum. ARNOB. nat. 1, 37 p. 24, 25 *eos* uteris esse -tos. CLAUD. DON. Aen. 7, 320 p. 50, 31 solent . . . Troia-norum feminae mali ominis utero -are progeniem. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 8 incarnatum verbum . . . in utero). SEN. dial. 6, 11, 2 (*ad matrem*) putre ipsa fluidumque corpus . . . sperasti tam im-becillā materiā solida et aeterna -asse? PLIN. nat. 10, 175 diutius -antur, quibus longiora sunt vitae spatia. 10, 183 quadripedes -antur extensis . . . cruribus et alvum suam adplicatis. APVL. met. 5, 11 adhuc infantilis uterus -at nobis infantem. SOL. 1, 60 *Her-cules et Iphicles* -ti eodem onere. 1, 63 alter sexus . . . concepta femina -antis (*subst.*) vultum pallore inficit. PALLAD. 3, 26, 2 partūs onera. HIER. hom. Orig. in Luc. 6 p. 230^C aliquid maius esse homine, qui -batur a virgine. VVLG. ls. 46, 3 qui portamini a meo utero, qui -amini a mea vulva. AVG. civ. 22, 13 p. 590, 23 D. *corpora humana* intra viscera materna (in psalm. 142, 3 -bat visceribus masculum paritura). virg. 3, 3 p. 237, 19 nisi *Maria* felicius Christum corde (v. p. 1964, 71) quam carne -asset. v. et p. 1967, 82.

β generatim (translate l. 31. 33): PLAVT. Stich. 161 v. l. 2. TER. Ad. 563 quem ego modo puerum tantillum in manibus -vi meis (SVET. Claud. 27, 2 parvulum . . . manibus suis -ans. AVG. pecc. mer. 3, 4, 8 p. 134, 23 ad Iesum . . . piis -antium manibus ferri). 709 (*transl.*) hic non amandus? hicine non -andus in sinust? (VELL. 2, 75, 3 filium . . . sinu *in fuga*. HIER. epist. 14, 11, 2 matris -tus sinu). Eun. 402 (*transl.*) rex te ergo in oculis . . . -are (i. *dilectum habet*; cf. et p. 1961, 38). HOR. sat. 2, 3, 214 si quis lectica nitidam -are amet agnam; v. p. 1968, 25. TIB. 2, 3, 17 illo vitulum -ante per agros. MANIL. 5, 387 totam . . . per urbem qui -ant caveis volucres ad iussa paratas. VAL. MAX. 5, 7, 1 quem ipse parvulum triumphis suis -verat (CALP. decl. 24 p. 22, 26 o manus . . . quae me parvulum saepe -asti. HIER. hom. Orig. in Luc. 15 p. 252^A. VVLG. deut. 1, 31 par-vulum filium [*syn.* portavit]. AVG. anim. 2, 12, 17 p. 352, 18 a qui-bus -antur *parvuli* [sc. *baptizandi*. v. l. 42]. nupt. et concup. 1, 20, 22 p. 235, 21 per corda et ora -antium *parvulos*. pecc. mer. 1, 34, 64 p. 64, 2. v. l. 41). CVRT. 7, 6, 8 pedites . . . cum saucios commilitones ipsi -are adsuevissent. *ibid.* cum rex -andus esset. LVCAN. 8, 732 ut Romana suum -ent pia colla parentem. PLIN. nat. 8, 216 *simiae* -ant catulos. 9, 21 *delphini* -ant fetus infantia infirmos. PORPH. Hor. carm. 2, 19, 19 Bisthoni Thraces . . . angues et capite et [in] manibus -ant. SER. SAMM. 692 sanguine . . . ricini, quem bos -verit ante. LACT. inst. 1, 21, 46 deos ipsos . . . -are umeris (PS. AVR. VICT. orig. 9, 1 Aeneas . . . prae se deos penates patremque Anchisen umeris -ans). CLAUD. DON. Aen. 11, 545 p. 497, 16 infantes tergo. CLAUD. 26, 494. carm. min. 30, 96 -bat Honorius arto te pater amplexu. AVG. pecc. mer. 1, 19, 25 p. 25, 1 fidem per verba -antium . . . profitentur (sc. *eorum*, qui *sponsores baptizandum gerunt infantem*; sic *ibid.* l. 2 per eorum-dem verba -antium. v. et l. 41). *de rebus personatis:* SEN. Ag. 631 v. p. 1965, 46. Phaedr. 1162 (*de mari*) quidquid intimo Tethys sinu extrema -at, sc. *animalia*. ANTH. 37, 2 carmen . . . tuum duplex Victoria -at. MART. CAP. 8, 838 (*de astris*) Pantheram, quam Cen-taurus -at.

2 de rebus (i. q. habere: p. 1967, 11, syn. continere: p. 1967, 15): SEN. Thy. 1007 agnosco fratrem, sustines tantum nefas -are Tellus? (*de terra*: MIN. FEL. 21, 12 ut *deos* . . . nec caelum contineret, nec aer caperet, nec terra -ret; v. et *infra l. 81*). dial. 1, 1, 2 hanc inoffensam velocitatem procedere aeternae legis imperio tantum re-rum terra marique -antem. nat. 2, 6, 3 pondera per magnum spatium ablata -ante vento (5, 18, 14 dedit ventos . . . , non ut legiones equitemque -rent. STAT. Theb. 7, 626 ventus . . . lenis adhuc frondes-que et aperta cacumina -at *eqs*. PANEG. 12 [2], 39, 3 negant *militēs* se suis vectos esse corporibus, sed . . . praeuisse -antibus ventis *otiosa membra*. cf. SIL. 4, 323 fert Boreas, Eurusque refert, molem-que profundi . . . flamine -ant). 3, 25, 6 (*in libra*) *graviora (pondera)* descendunt, leviora -antur. 6, 6, 2 propter quas (sc. *causas*) existimat gravissimam partem mundi non posse spiritu tam tenui fugacique -ari (cf. PS. APVL. Ascl. 39 ipse . . . mundus ordine -atur vel totus constat ex ordine). LVCAN. 5, 463 Apso -are carinas causa palus (*sic de flumine, mari sim.*: 6, 308 Nilus . . . cadaver. SIL. 14, 276 cum *pontus* . . . nidos . . . natantis immota -at . . . undā. MART. CAP. 1, 14^{an} alius amnis quandam undarum originem -ans . . . errabundus spu-mabat). ANTH. 101, 2 basterna . . . patulum -at (i. *'habet'*) utrumque latus. IUVENC. 1, 316 semita quae domini digne vestigia -et (1, 539 quae vestigia -at terra [v. *supra l. 63*] dei). VEG. mil. 3, 41 p. 160, 5 laetus orbis *lunae* ac lucidus serenitatem navigiis repromittit, quam -at in vultu. PRVD. cath. 10, 40 cum . . . calor ossa revisat animata-que sanguine vivo habitacula pristina (i. *corpus*) -et. CLAUD. rapt.

[I. Kapp et G. Meyer]

Pros. 3, 350 abies... Enceladi... opima. MEROB. carm. 1, 3 aeternas ubi festa dapes convivia -ant. AVG. civ. 14, 11 p. 28, 4 D. iuxta id... quod homo speraverat vel naturalium causarum ordo -bat (i. fere 'secum ferebat'; cf. CANON. Migne 56 p. 644^A [incorp. v. l. 18 sqq.] error... execrationem sui -at et poenam). MART. CAP. 1, 16 urnae Apollinis singulae... rerum quaedam semina elementaque -bant. ARATOR act. 1, 510 culta haec (ecclesia) quam cernimus arvis (sc. terrestres)... firma est quam nubila -ant (i. caelestis). GREG. M. moral. 9, 47 p. 884^B (in allegoria) dies comparantur navibus, quia decurrunt, et recte poma portantibus, quia electos... quos ante redemptoris praesentiam -verunt, ... valuerunt... refovere. i. q. habere: BOETH. arithm. 2, 25 p. 112, 17 quoniam XVI tetragonus IIII unitatum latus habebat, totidem LXIII cybus in latere -bit unitates. CASSIOD. in psalm. praef. 4 p. 15^B psalterio citharae positio videtur esse contraria, dum quod ista in imo continet, illud conversa vice -at in capite. 150, 3 p. 1052^C psalterium buccas... quasdam sonoras ligni -at in capite.

B incorporaliter: 1 *animus vel ea, quae animi, mentis sunt, fere i. q. in se habere:* PLAVT. Amph. 1083 haec sola sanam mentem -at mearum familiarium. Bacch. 375 egone ut haec (sc. quae asperxi) conclusa -em clanculum? Merc. 572 tu quidem meum animum -as: scis quid acturus siem (cf. LVCAN. 4, 285 saucia maiores animos ut pectora -ant. APVL. apol. 40 si queat in primori fronte animum -are). LYDIA 45 secum sua gaudia. MANIL. 1, 783 Corvinus... -at in alite Phoebum (i. numen dei). VAL. MAX. 7, 2 ext. 3 pectore... illa (sc. bona) -bat Bias, non umeris ([v. p. 1966, 49] STAT. Theb. 7, 541 pacem egregiam et bona foedera -o pectore in hoc. IVV. 13, 198 testem. VVLG. exod. 28, 30 iudicium filiorum Israel in pectore suo. EVG. TOLET. carm. 4, 3 mens... quae Christum pectore -at). SEN. epist. 104, 19 quamdiu malorum -veris causas. 123, 8 pessimum genus horum hominum videbatur, qui verba -rent (sc. delatores; pertinet ad II A 1, p. 1968, 71): sunt quidam, qui vitia -ant. TERT. carn. 10 p. 445 Oe. per illam animam, quam -vit Christus. ibid. illam quoque, quam -vit, nostram -asse debuerat. 18 p. 455 quas (sc. substantias, aliter p. 1965, 71) et ipse -at. CYPR. patient. 14 p. 407, 24 nec iustitiae dicata innocentia contagio fraudis inficitur, nec post -tam (WGV, gustatam S) eucharistiam manus gladio et cruore maculatur. ZENO 1, 1, 4 fieri potest, ut quis aliud -et in labiis, aliud in penetralibus cordis (cf. AVG. bapt. 3, 3, 5 p. 201, 13 aliud ore protulisse quam corde -bat. c. Don. 13, 17 p. 114, 23 crasam noctem in corde [16, 19 p. 118, 8 tenebrosa nocte... quam vestri episcopi corde -bant]. doct. christ. 1, 13, 12 verbum [serm. 187, 3, 3]. serm. 24, 3 titulum dei non in lapide legimus, sed in corde -amus. 37, 6, 7. ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 56 [rec. g] livorem. POMER. 3, 6, 6 p. 483^B desideria. CASSIOD. in psalm. 131, 9 p. 950^C. LVCIF. non parc. 34 p. 280, 11 <si> aliquid es hominis -ans. DICT. 4, 20 maximam animo fiduciam -antes. AVG. civ. 13, 13 p. 572, 20 D. nati sumus trahentes originem mortis et... contentionem eius sive victoriam de prima praevicatione -antes. c. Cresc. 2, 15, 18 p. 377, 22 sacramenta (un. eccl. 14, 35 p. 277, 20; aliter infra l. 71. p. 1969, 1). gen. ad litt. 9, 6 p. 274, 24 Enoch et Helias... mortis... propaginem in carne -antes. pecc. mer. 3, 1, 1 p. 129, 12 peccatum originale. ZACCH. 1, 31 p. 1100^B caelestes sensus intra corpora terrena. MART. CAP. 1, 32 mente -as quicquid instabit deis (CASSIOD. in psalm. 33, 1 p. 233^D quidquid... vel loquimur vel mente -amus. INSCR. christ. Rossi II p. 170 no. 26, 15 humili -bat mente caelestia dona). CARM. epigr. 709, 10 (= INSCR. christ. Diehl 1053) insignem -ans opem morib(us) patientiae arcem. v. et supra l. 4.

2 *nomen, speciem, figuram sim.:* SIL. 16, 608 satis inclita nomen -at fama meum (TERT. nat. 1, 5 p. 65, 31 omnes nomen de professionibus -ant, sed ducunt [seducant A] nomen... qui eqs. IVVENC. 4, 719 hic ab Arimathia nomen -bat Joseph [Matth. 27, 57 nomine I.]). TERT. resurr. 49 p. 102, 8 ut... caelestis (sc. conversationis) imaginem -emus in nobis (AVG. divers. quaest. 58, 1 prophetiae. CASSIOD. in psalm. 48, 12 p. 344^D dei. ISID. alleg. 49 ecclesiae). adv. Marc. 4, 22 p. 496, 9 'in visione loquar ad eum, in specie' (num. 12, 8) — utique hominis, quam erat -turus (ISID. alleg. 138). PS. ORIG. tract. 12 p. 129, 23 Raab meretrix ecclesiae virginis sacramenta umbramque (v. infra l. 80) futurarum... rerum... -bat (CASSIOD. in psalm. praef. 1 p. 12^C Esau et Iacob, qui futurarum rerum sacramenta -bant. cf. ibid. p. 9^A quod magni sacramenti -at arcanum. aliter supra l. 50. p. 1969, 1). LACT. inst. 5, 8, 4 homo... figuram dei -at (AVG. civ. 17, 10 p. 229, 10 D. pecc. mer. 2, 13, 19 p. 91, 14. 2, 21, 35 p. 106, 24. c. Pelag. 3, 4, 8 p. 494, 22 Sarra... ipsius liberae matris prophetiam figuramque -bat. serm. 270, 2 ecclesiae. ISID. alleg. 3, 47. et al.). PACIAN. sim. carn. p. 116, 16 nulla... species similitudinem propriae naturae -at alienam (p. 117, 18). AVG. epist. 147, 32 p. 306, 12 -vit... Moyses typum populi Iudaeorum (CASSIOD. in psalm. 118 p. 901^A ecclesiae. ISID. alleg. 20). OROS. hist. 7, 42, 10 cum idem Attalus umbram -ret imperii (v. l. 69). PROSP. epigr. 103, 20 nec formam veteris -et imago novi (aliter p. 1965, 83). PETR. CHRYS. serm. 82 p. 432^B Maria... non feminam (v. p. 1966, 1), sed ecclesiam -ans. CASSIOD. in psalm. 89, 1 p. 644^C ecclesiae, quam praefiguratione -bat Moyses. 132, 2 p. 956^B Aaron,

qui Christi speciem praeferens iam ipsum in sacerdotio suo sub quadam imaginatione -bat.

3 *hominem, personam sim., i. q. imaginem et naturam alicuius in se habere (aliter sub gerere II C 1, p. 1940, 75):* TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 533, 22 Christus... prohibens divortium et patrem tamen -ans eum, qui marem et feminam iunxit eqs. carn. 14 p. 450 Oe. angelum... -vit Christus (ibid. ut angelum -ret. ibid. cui... rei angelum quoque -vit, nisi ut eqs. ibid.). ibid. eadem... est et causa, ut hominem -ret Christus (ibid. dum. PRVD. apoth. praef. 1, 8 edere... verbum patris est, at cetera verbi, adsumptum -are hominem, reparare peremptum. PHOEBAD. c. Arrian. 18 p. 27^A in terris hominem -bat). PS. HIL. hymn. 1, 18 corpora secum deum -antia. PACIAN. sim. carn. p. 122, 6 quis est ille caelestis? ille... qui eum quem -bat in baptismo, fecit audire eqs. AVG. divers. quaest. 58, 1 Ioannes Baptista creditur prophetiae -are personam (c. Don. 22, 37 p. 138, 25 ipsius ecclesiae -are personam [in psalm. 108, 1 serm. 243, 2, 2. 295, 2, 2]. nupt. et concup. 2, 1, 1 p. 253, 3 inter militiae tuae curas et illustis personae, quam pro meritis -as eqs. serm. 6, 1, 1 angelum... personam dei -antem. MVTIAN. Chrysost. hom. 30, 2 p. 429^{init.} discipuli videtur -are personam [gr. aliter]).

C *de motu corporis: i. q. vehere, movere (cf. gestatio p. 1956, 49 sqq.). plerumque passive -ari (sc. pro depon. [v. p. 1963, 3] praeter: infra l. 39. 49. 50 bis), i. q. vehi; active pro intransitivo (quo rettulimus etiam 'gerundii' formas) infra l. 56 sqq.; raro autem pro transit. (v. infra l. 63; HOR. sat. 2, 3, 214 v. p. 1966, 34. cf. et p. 1965, 41). cf. CHAR. gramm. p. 465, 2 B. -or ἐφορμαί -tus sum (DOSITH. gramm. VII 431, 7 grassor λωποδύω, -or ἐφορμαί. GLOSS. II 321, 49 -andi ἀλωπεδοῦμαι). GLOSS. II Philox. GE 80 -atur γυνάσεται (v. infra l. 54). sim. 82. 86. 87.*

passive: acced. ablat. instr., quo quis vehitur (abl. modi: l. 36): PAVL. FEST. p. 15 arcirma genus plaustrum est modici, quo homo -ari possit. CELS. 3, 22, 9 nave... non longe -ari. MART. 1, 12, 8 cum mole sub illa -tus biugis Regulus esset equis. 4, 52, 1 -ari iunctis nisi desines... capris. PLIN. epist. 9, 36, 5 non vehiculo, sed... equo -or (SORAN. p. 41, 2 sella et vehiculo). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 78 nutricem... deambulationibus atque exercitio levi -ari. 3, 6, 88 raptorio machinamento. VITA Caes. Arel. 2, 47 sella famulantium manu -ari. absolute: CELS. 1, 10, 1 -ari, ambulare sub divo. 2, 15, 2 ex toto numquam -ari corpus dolens debet. 3, 22, 5 -ari, ungi, perfricari. 3, 27, 1^C vel -etur vel motu lecti concutitur. 4, 14, 2 v. infra l. 63. 4, 19, 3 -ari, navigare. 4, 31, 3 mane -ari debet, deinde ferri in ambulationem. 4, 32, 1 -ari diu, multa frictione uti. 5, 28, 15^D (opp. ambulare atque exerceri). SEN. benef. 3, 16, 3 non sufficit dies omnibus adulteris uxoris, nisi apud alium -ta est, apud alium mansit. epist. 122, 9 nunc exerceamur, nunc -emur (om. B A), nunc prandeamus. 122, 16 PLIN. nat. 28, 127. MART. 1, 82, 5 tectis... Regulus sub illis -tus fuerat recesseratque. 7, 76, 4 -ari iuvat et iuvat lavari (12, 17, 3; v. l. 59). IVV. 7, 179 porticus, in qua -etur dominus quotiens pluit. COMM. instr. 1, 18, 18 simulacrum dei. SORAN. p. 16, 18 -ari... inbeantur gravidae. p. 40, 16 quando -andus est infans (p. 40, 19 quomodo et qua re -andus est infans? naucella pensilis sit ita, ut primo leviter moveri incipiat). adde:

ORIBAS. syn. 4, 1 p. 4 pullorum qui -antur non prohibeo utere (sic A a; gr. p. 157, 28 τοῖς ἀλεκτροῖσι δέ, εἰ γυνάξοιτό τις, οὐ κωλύω κερχεῖσθαι, La: gallinarum, quae exercentur, non prohibeo manducandas).

active: intransitive: SVET. Galba 8 ne ad -andum quidem umquam iter ingressus eqs. Dom. 11, 1 familiari cuidam... simul -anti...: vis, inquit eqs. GAIUS dig. 40, 2, 7 cum aut lavandi (v. l. 48) aut -andi aut ludorum gratia prodierit praetor (inst. 3, 196). VLP. dig. 7, 8, 12, 1 deambulandi... et -andi ius. 34, 1, 14, 3. SORAN. p. 53, 5 hac... diligentia, cum validudo in melius profecerit, etiam sella vel basterna eas -are (bl, -ari h) iubemus. transitive i. q. vehere: CELS. 4, 14, 2 tum, si satis valet -ando aegrum digerere, si parum, intra domum tamen dimovere (an intrans.? v. supra l. 56). SEN. Herc. f. 765 hunc servat amnem cultu et aspectu horridus pavidosque manes squalidus -at senex (Charon).

II *singularia:* A *ex usu ferendi (cf. etiam gerere IA 1 ad; 2. 3, p. 1932, 74. 1933, 33. 55):* 1 fere i. q. circumferre: PLAVT. Pseud. 427 homines qui -ant quique auscultant crimina... omnes pendeant (nota frequent. et v. gestor, p. 1969, 22; cf. etiam famigerator vol. VI 234, 71). SEN. epist. 123, 8 verba (v. p. 1967, 31).

2 *prae se ferre:* VAL. MAX. 2, 7, 11 ut trunca prae se brachia -antes captivi metum defectionis reliquis inicerent.

3 *i. q. apportare, afferre (acced. dat. commodi: l. 75. 76; cf. etiam p. 1963, 68):* TAC. Germ. 7 matres et coniuges cibos et hortamina pugnantis -ant (nota zeugma). hist. 2, 62 ex urbe atque Italia irritamenta gulae -bantur. ANTH. 452, 13 ne cessate, precor, longos -are susurros (sc. mihi dormienti).

4 *i. q. perferre, tolerare:* AVSON. 417, 23 nec tam promptum -ta duobus (i. quae a duobus tolerata sunt) unum

deficiente pari perferre sodalem. B *transit in eam notionem q. e. facere, agere (GLOSS. II Philox. GE 79 -at παρέρ. v. gerere II p. 1936, 45):* i. q. administrare (cf. gerere p. 1939, 1): COD. Theod. 12, 6, 5 (a. 365) susceptores et praepositi horreorum... qui per diversa officia militiae

[I. Kapp et G. Meyer]

sacramenta (*aliter* p. 1967, 50. 68 sqq.) -runt. CARM. epigr. 520, 3 (*aevi Gordiani*) Vlp(ius) Optatus... qui... regens virgam, decus et virtutis honorem -vit (*i. centurio et praefectus fuit*). PROSP. epigr. 46, 5 aliquid plerumque boni pars impia -at (*i. 'impii faciunt', v. gerere* p. 1936, 49). CARM. epigr. 387, 11 nati <tres sunt flo>rentes iuveni robore vitae <et virgo ten>era -ans aetate iuventam (*i. 'agens', cf. gerere* p. 1941, 26).

part. praes. gestans, -tis pro subst.: v. p. 1963, 53. 1964, 21. 79. 1965, 69. 1966, 20. 42. 53. PANEG. 9 (12), 18, 1 nec desitum... suffixum hasta... caput... foedari, cum interim... rideretur -tis iniuria eqs. CLAUD. DON. Aen. 10, 700 p. 380, 25 virtutem... -tis (*sc. saxum*). 12, 85 p. 562, 25 quod... bene aptatur et apte fertur -tem relevat. AVG. civ. 13, 18 p. 580, 14 D. aliis -bus. *de eo, qui sponsor baptizandum portat: p. 1966, 42. 53. 55. gestatum, -i n. v. p. 1968, 79.*

deriv.: gestabilis, gestamen, gestatio, gestator, gestatorius, gestatus.

gestor, -ōris m. [a gerere. W.] de derivatione: PRISC. gramm. II 536, 4 a 'pinso'... 'pistum'..., unde 'pistor' nomen verbale, ut... 'gestum -or'. GLOSS. II Philox. GE 81 γουναστής. GLOSS. II 476, 28 χειριστής.

1 i. q. delator: PLAUT. Pseud. 429 omnes pendeant -es linguis, auditores auribus. *cf. p. 1968, 69.* *2 i. q. actor (negotiorum; cf. gestio p. 1959, 33):* SCAEV. dig. 49, 1, 24 pr. negotiorum -r (-orum *F*²) vel tutor vel curator (COD. Iust. 5, 6, 8 [a. 469] pro tutore seu pro curatore vel negotiorum -e). COD. Iust. 2, 18, 24 (a. 530) negotiorum -r habeat aliquam adversus dominum actionem.

gestuōsus, -a, -um. [a gestus, -ūs. W.] qui pulchre gesticulatur: GELL. 1, 5, 2 manus... eius (*sc. Hortensii*) inter agendum forent argutae admodum et -ae. APVL. met. 10, 29 puelli puellaeque virenti florentes aetacula, forma conspicui, veste nitidi, incessu -i. 11, 11 simulacrum... umeris suis proferebat unus e ministerio beato gressu -u(s) (-u *cod.*, in -o *corr. m*²).

**gestus, -ūs m. [a gerere. W.] PROB. app. gramm. IV 193, 22 enumeratur inter nomina appellativa generis masculini, quae ablativo singulari u littera terminantur. desunt ex formis: dat. sg., gen. plur. de notione:* PAUL. FEST. p. 94 -us quo indicatur, quid geratur, praeter participium quod a gerendo deducitur. SYNON. CIC. Char. gramm. p. 426, 21 B. gaudium... hilaritas. voluptas animi, corporis. lus. -us. iocus. risus eqs. GLOSS. I Ansil. GE 322 -um actum. 323 habitum. 324 -us motus corporis (III Abstr. GE 24, v. et l. 52). GLOSS. (s)ιδέα. κίνησις. rell. v. p. 1971, 35. 42. *legitur inde a TER. TITIN., frequentat QVINT., deest cum VERG. HOR. LVCAN. SIL. STAT. poetis tum CAES. SALL. NEP. LIV. aliisque scriptoribus. [corrupte: CIC. part. 54. falso pro gustus: COLVM. 3, 2, 24. ex con. parum certa: VIRG. gramm. p. 71, 14 bis (estu, aestentur P). OV. met. 14, 219 (var. lect.) v. p. 1970, 22. FEST. p. 326 (suppl.) v. p. 1971, 65. LAVS Pis. 187 (restit.) v. p. 1972, 9.]*

I de motu ac habitu: A sensu liberiore de corporis eiusque partium (maxime manuum) quolibet motu (*cf. PORPH. Hor. ars 214 p. 171, 7 motum nunc -um dicit. SCHOL. Ter. Phorm. 5, 7, 7 p. 139 -us motus corporis. GLOSS. V 298, 6 motus corporis in quolibet animali, quando quid agit. v. et supra l. 41):* *1 hominum (de totius corporis habitu, l. 59. p. 1970, 7 al. num. sing. collective infra l. 83. 84 al. -us fere i. q. 'habitus decorus': p. 1970, 8):*

a in universum: TER. Phorm. 890 nunc -us mihi vultusque est capiendus novus (SEN. dial. 3, 2, 4 vultu, -u, ardore. epist. 66, 5 modestus incessus et... probus vultus et conveniens prudenti viro -us. AMM. 17, 13, 3 -bus... et vultibus). TITIN. com. 117 itum, -um, amictum qui videbant eius. CIC. Rab. Post. 36 umeris -um agebant Alexandrini eqs. (v. p. 1970, 58. 1971, 48). de orat. 2, 242 extento brachio paulum... de -u (*sc. eius, quem depravata imitatione ridebat Crassus*) addidit (*cf. PROP. 2, 22, 5 molli diducit [de- codd.] candida -u brachia. OV. am. 2, 4, 29 illa placet -u numerosaque brachia ducit. APVL. met. 11, 9 -u brachiorum flexuque digitorum*). ac. 2, 145 hoc (*sc. neminem scire ullam rem nisi sapientem*)... Zeno -u conficiebat. nat. deor. 2, 145 in corporum... motione atque -u (*cf. QVINT. inst. 9, 3, 100 ridiculum... quaerere habitum -umque sine corpore. cf. p. 1970, 21. 31). off. 1, 130 in -u motuque (LVCR. 4, 367 aera motus hominum -umque sequentem. TAC. ann. 15, 37 -us motusque obsceni). NIGID. frg. Gell. 10, 4, 4 quasi -us quidam oris et spiritus naturalis. LVCR. 4, 343 simulacra... credas -um imitari (sim. 4, 772. 791. cf. 4, 365 umbra videtur... -um... imitari). OV. ars 3, 275 exiguo signet -u quodcumque loquetur. 3, 755 carpe cibos digitis: est quiddam -us edendi (*cf. IUV. 5, 124 quo -u lepores et quo gallina secetur*). met. 4, 560 quo quaeque (*ex Inus comitibus*) in -u deprensa est, haesit in illo, *sc. saxa facta* (5, 183). 11, 673 -um... manu(s) Ceycis habebat (SEN. apocol. 62 [gen.] illo -u solutae manus). VAL. MAX. 6, 2, 9 directis in Pompeium... manibus... tragoedus nimiae... potentiae reum -u perseveranter egit. SVET. Nero 39, 3 histrio senatum -u notarat. APVL. met. 2, 17 lubricis... -bus... spinam quatiens (*cf. Ps. RVFIN. in Os. 9, 10 p. 1008° mulieres... meretricio habitu -uque processerunt. v. et supra l. 71). 3, 25 humano -u simul et voce privatus. AMM. 14, 2, 17**

miles... proximos iam -u terrebat (16, 12, 43 terrentes. *cf. 29, 5, 38 scuta... in formidabilem moventibus -um*). al. CLAUD. 5, 345 colla... femineo solvebat mollia -u Rufinus. 10, 321. SIDON. epist. 1, 11, 8, 3, 13, 7 frontem, quae foedissimo -u entem plicat. SEDVL. op. pasch. 3, 17 p. 245, 20 mulier -u tremula, gemitibus anhelata (*carm pasch. 3, 200 tantum: tremebunda*). POMER. 3, 6, 5 p. 482° alterius feminae placet ornatus, -us alterius. ENNOD. carm. 2, 52, 1 vir facie, mulier -u. 2, 77, 7 Ambrosius instituit populos -u, probitate, pudore (*audi 'decoro, honesto'; an i. q. 'actus'?* v. p. 1972, 21). CARM. epigr. 1302, 1 docta lyra, grata et -u, formosa puella. et al.

b significantius: verborum instar (aut per se ipsi aut verbis comitantibus) -ūs exprimunt sive quid quis fieri velit sive qua sit animi mentisque condicione: CIC. Vatin. 35 de -u intellego quid respondeas. Balb. 14 gratificatur mihi -u accusator. de orat. 3 216 omnis... motus animi suum quandam a natura habet vultum et sonum et -um. LVCR. 5, 1022 vocibus et -u cum balbe significarent (FRONTIN. strat. 2, 7, 14 signum voce -uque dare. 4, 1, 33 SVET. Tit. 8, 2. *cf. PLIN. epist. 8, 14, 20 ubi quisque remanere, quo transgredi debeat, non tantum... verbis, sed manu -uque demonstrat [AMM. 19, 11, 9]. 5, 1031 protrahit ad -um pueros infantia linguae. OV. met. 6, 579 -u rogat (CLAUD. DON. Aen. 3, 590 p. 340, 5 -u corporis et manibus ostendens, quid rogaret). 14, 219 oravi... fugam -u (codd. rec., gemitu vel nutu rell.). trist. 5, 10, 36 per -um res est significanda mihi. SEN. dial. 5, 12, 6. SVET. lul. 82, 1 renuenti... et -u[m] in aliud tempus differenti. TERT. scorp. 15 p. 178, 19 cum vincula Paulo Agabus -u... prophetasset. AVSON. 367, 9 signat cuncta manu, loquiturque Polymnia -u. SERV. Aen. 7, 251 'intentos volvens oculos' cogitantis est -us. SCHOL. Cic. Bob. p. 172, 22 St. furiosi hominis. CLAUD. DON. Aen. 3, 600 p. 341, 10 -u corporis se supplicem esse demonstravit (HIER. in Gal. 3 praef. p. 400^B notarius frontem rugat et se frustra adesse toto -u corporis contestatur. *cf. in Matth. 15, 19—20 p. 109^B ex corporis habitu et -bus aestimare, quid versemus intrinsecus. v. etiam l. 21. p. 1969, 68*). MEROB. poet. 182 veniam... poscere -u.*

2 bestiarum: PAUL. FEST. p. 1 augustus locus sanctus ab avium -u, id est quia ab avibus significatus est ([*sim. SVET. Aug. 7, 2*]. *ibid.* augur ab avibus gerendoque dictus, quia per eum avium -us edicatur). TERT. scorp. 1 p. 144, 6 unus omnium scorpionum violentiae -us (*i. 'motus'*), de cauda nocere (B, n. d. c. A). PAUL. NOL. carm. 20, 349 sus vestigia lambit... domini et -u subgrunnit alumnus.

B sensu limitato de eo motu sive habitu, qui ad certas pertinet artes: *1 pro t. t. rhet.: -us pars est pronuntiationis vel actionis, quae constat ex his tribus: -us, vox, vultus (cf. MART. CAP. 5, 540 pronuntiationis vel actionis partes sunt tres: vox, vultus, -us [v. et l. 53]; omisso vocabulo 'vultus' [at cf. CIC. orat. 55 l. 69]: CIC. Brut. 141 actio si partienda est in -um atque vocem. QVINT. inst. 11, 3, 14 actio... in duas divisa est partes, vocem -umque):*

cf. σχῆμα, σχηματισμός. a de corporis (eiusque partium; aliter p. 1971, 42 sqq.) motu: *cf. FORTVN. rhet. 3, 22 p. 133, 22 -us motu corporis constat. α in universum:* RHET. Her. 1, 2, 8 pronuntiatio est vocis, vultus, -us moderatio (3, 15, 26 motus est corporis -us et vultus moderatio quaedam. MART. CAP. 5, 442). 3, 11, 19 de voce et vultu et -u (SERV. auct. Aen. 2, 41 omnis affectus tribus rebus ostenditur: vultu, voce, -u). 3, 15, 26 vultu quandam... hilaritatem significare sine commutatione -us (CIC. de orat. 2, 188 dolor oculis, vultu, -u, digito... significari solet). 4, 52, 54. CIC. Quinct. 77 dixi mihi videri ore durissimo esse, qui praesente Hortensio -um agere (v. p. 1969, 60. 1971, 48) conarentur (antea: causam perorare). div. in Caec. 46 ne ille non modo verbis te obruat, sed -u ipso ac motu corporis praestringat aciem ingenii tui. de orat. 1, 18 actio motu corporis... -u... vultu... vocis conformatione ac varietate moderanda est. 1, 125 qui semel in -u peccavit, non continuo existimatur nescire -um. 1, 252 bis. 3, 214 oculis, voce, -u. 3, 220 omnis... hos motus subsequi debet -us, non hic verba exprimens scaenicus (v. p. 1971, 47), sed eqs., non ab scaena et histrionibus, sed ab armis aut etiam a palaestra (*cf. Brut. 141 -us erat non verba exprimens, sed cum sententiis congruens: manus, umeri, latera, supplisio pedis, status, incessus omnisque motus cum verbis sententiisque consentiens. sim. QVINT. inst. 1, 11, 16). orat. 55 -u, cum quo iunctus est vultus. 59. 74 in vultu... et -u et incessu. SEN. contr. 9 praef. 2 illos ad omnem -um plausus excipere (cf. GELL. 11, 13, 10 ut... gressibus... ipsis orationis et -bus plauderetis). VAL. MAX. 8, 10, 2 foro petitos -us. QVINT. inst. 1, 5, 36. 1, 11, 6 ut -us ad vocem, vultus ad -um accommodetur (9, 4, 139. 11, 3, 14 voci). 4, 5, 24 suus et in -u modus. 11, 3, 1 pronuntiatio a plerisque actio dicitur, sed prius nomen a voce, sequens a -u videtur accipere. 11, 3, 65 -us voci consentit (*cf. 11, 3, 165 ubi non dissidens a voce permittitur -us. FORTVN. rhet. 3, 22 p. 133, 21 -um voci competere et animo debere*). 11, 3, 67 si -us ac vultus ab oratione dissentiat (*cf. 11, 3, 164 consentientem orationi... -um*). 11, 3, 69. 70. 84. 88. 135. 143 qui de -u scripserunt... Plotius Nigidiusque. 11, 3, 179 dextro latere facere -us. 12, 5, 5; saepius. PLIN. epist. 2, 3, 9 altius... in animo sedent, quae pronuntiatio, vultus, habitus, -us etiam dicentis adfigit (2, 19, 2). 5, 7, 6 (*opp. epistula*). 5, 20, 3 memoria, vox, -us, [I. Kapp et G. Meyer]*

tempus. paneg. 2, 6 *al.* FRONTO p. 188, 23 N. non eloquentia sola, sed etiam vultu eius et -u laetatus es. FORTVN. rhet. 3, 22 p. 133, 21 de -u... praecepta. PS. IVL. RVF. schem. dian. 8 p. 61, 27. MART. CAP. 5, 428. 9, 971 in -u per incipientem corporis motum, quod schema diximus (*cf. infra l. 42*), invenitur *tempus. et al.* *β indicatur qualitas -us:* CAEL. or. frg. Quint. inst. 11, 1, 51 ne cui vestrum... mens aut vultus molestior aut vox immoderatio... aut... iactantior -us fuisse videatur (*cf. QVINT. inst. 2, 12, 9 iactatione -us*). RHET. Her. 3, 15, 27 paulo tardiore et consideratio -u. *ibid.* sedato et constanti. CIC. de orat. 2, 225 coniectis oculis, -u omni et (*om. L*) imminenti. Brut. 203 -us et motus corporis ita venustus, ut... ad forum, non ad scaenam institutus videretur (272. v. l. 23). 225 tam solutus et mollis in -u, ut saltatio quaedam nasceretur. 238. 303 motus et -us... plus artis habebat, quam erat oratori satis. QVINT. inst. 3, 3, 3 indecora vel voce vel -u pronuntiatio. 6, 3, 26 vultu -uque ridiculo. *ibid.* adspectus et habitus oris et -us non inurbanus. 11, 3, 67. 83 -um... humilem atque servilem. 11, 3, 134 elatior. 11, 3, 159 modestissimo (11, 3, 161). *al.* SVET. Iul. 55, 2 *pronuntiabat* ardenti motu -uque, non sine venustate (v. l. 23). MART. CAP. 5, 543 nec mollius agitari sunt -us. *γ distinguitur a -u histrionum, mimorum, saltatorum (cf. infra l. 47 sqq.):* CIC. de orat. 1, 251 v. *infra l. 57*. 3, 220 v. p. 1970, 63. Brut. 203. 225 v. l. 11. 12. RHET. Her. 3, 15, 26 in -u nec venustatem (v. l. 11. 19) conspiciendam nec turpitudinem esse, ne aut histriones aut operarii videamur esse. CIC. de orat. 1, 128 vox tragoedorum, -us paene summorum actorum est requirendus. 1, 251 nemo suaserit studiosis dicendi adolescentibus in -u discendo histrionum more elaborare (*cf. infra l. 47*). QVINT. inst. 1, 11, 3 ne -us quidem omnis ac motus a comoedis petendus est (*cf. 11, 3, 125 qui tamen comicus magis quam oratorius -us est*). 1, 11, 19 neque... -um oratoris componi ad similitudinem saltationis volo (*sim. 1, 12, 15. 11, 3, 89*). 6, 3, 29 oratori minime convenit distortus vultus -usque, quae in mimis rideri solent. 11, 3, 71 *al.* MART. CAP. 5, 543 ad summam -us non is oratori tenendus est, quo scaenae placere videntur actores.

h de -u oratoris, qui sola manu fit (GLOSS. χειροθεσία. -u χειροθεσία): QVINT. inst. 1, 11, 17 chironomia, quae est, ut nomine ipso declaratur, lex -us. 11, 3, 92 est... -us ille maxime communis, quo medius digitus in pollicem contrahitur, explicitis tribus *eqs.* (*sic -us iste quid significet aut qua ratione adhibendus sit describitur his locis: 11, 3, 93. 100 sqq. 105 sq. 108 ad 111. 114 sq. 117 sq. 122. 131. 138. 142*). *c de figurato habitu ipsius orationis (GLOSS. σχῆμα):* CIC. orat. 83 luminibus, quae Graeci quasi aliquos -us orationis σχῆματα appellant. QVINT. inst. 9, 1, 13 si habitus quidam et quasi -us sic appellandi sunt, id demum hoc loco accipi schema oportebit *eqs.*

2 in re scaenica (cf. supra l. 20 sqq.): nota: histrionicus -us i. q. actio scaenica: p. 1972, 7 sq. VARRO ling. 6, 41 agit -um tragoedus (CIC. de orat. 2, 233 in scaena. ARNOB. nat. 7, 33 p. 266, 27 MACR. Sat. 3, 4, 12. *cf.* VITR. 5, 6, 2 spectare... omnium agentium -us. PAVL. FEST. p. 23 si accessit -us et vultus quidam decor, ut cum scaenici agere dicuntur. *in verborum lusu:* CIC. Q. Rosc. 24 si hos quaestus [*sc. quos Roscius facere noluit*] recipere posses, Fanni, non eodem tempore et -um et animam ageres? [*i. 'tam cupide histrionis munus subires, ut prae labore vel ipsam animam efflares'*]. v. et p. 1969, 60. 1970, 58). CIC. Sest. 121 omisso -u verbis poetae et studio actoris (auct. *codd.*)... plauderetur. de orat. 1, 251 Roscii -um et venustatem (TAC. dial. 20 si quis in scaena Roscii aut Turpionis Ambivii exprimere -us velit. FRONTO p. 146, 14 N. Tasurci -u potius quam Roscii). 3, 83 negarem... posse *histrionem* satis facere. in -u, nisi palaestram, nisi saltare didicisset. 3, 102 numquam agit hunc versum (*sc. Trag. inc. 30*) Roscius eo -u quo potest. parad. 26. off. 1, 114. 130 histrionum nonnulli -us ineptis non vacant (Att. 6, 1, 8 illud de -u histrionis. QVINT. inst. 10, 5, 6 TAC. ann. 16, 4 SVET. Cal. 54, 1). MANIL. 5, 479 tacito -u. 5, 484. FEST. p. 326 (*ex suppl. Urs. al.*) <cum -bus ob>scaenis (*cf. MART. 6, 71, 1 edere lascivos ad Baetica crumata -us. AVG. civ. 2, 26 p. 93, 1 D. impudicos. VAL. MAX. 2, 4, 4. 8, 7, 7 Roscius nullum... spectante populo -um, nisi quem domi meditatus fuerat, ponere ausus est. SEN. epist. 121, 6 (de saltantibus). COLVM. 1 praef. 15 attoniti... miramur -us effeminatorum eqs. (cf. PLIN. paneg. 54, 1 effematis vocibus, modis, -bus. TAC. ann. 14, 15 usque ad -us modosque haud viriles. LACT. inst. 6, 20, 29 inhonestis). LAVS Pis. 238 tragico quatientem pulpita -u... Varium poetam. MART. 5, 31, 7 nec trepidant -us pueri in tauri dorso saltantis. QVINT. inst. 6, 3, 65 pantomimis duobus, qui alternis -bus contendebant. Iuv. 6, 72 Urbicus exodio risum movet Atellana<e> -bus Autonoes (SCHOL. ad l. quando Autonoen saltat). PLIN. epist. 7, 24, 7. FRONTO p. 123, 25 N. imperarent imperatores -u... ut histriones. p. 147, 18 tragicus Aesopus... pro personae vultu -um sibi capessere ac vocem. GELL. 6 (7), 5, 1. APVL. met. 10, 32 delicatis... -bus. mund 27 qui in ligneolis hominum figuris -us movent (*gr. 6 p. 398^b, 16 aliter*). *al.* MIN. FEL. 37, 12 vanis -bus et nutibus. TERT. pudic. 8 p. 235, 16 histriones, cum allegoricos -us accommodant canticis. spect. 10 p. 12, 26. 17 p. 19, 9*

v. *infra l. 39*. CYPR. epist. 2, 1 p. 468, 5. ANTH. 487^a, 19 (*epitaph. Vitalis mimi*) o quotiens imitata meo se femina -u vidit. DON. Ter. tract. p. 8, 13 R. comoedia... in -u et pronuntiatione consistit. Andr. 206 dum hoc -u ac sermone agit ac disputat secum *sim.* Ad. 325). Hec. 443. Phorm. praef. 1, 7 -um... scaenicum. *saepe.* AMM. 30, 4, 19 brachiis... histrionico -u formatis (*cf. de ipso spectaculo et v. p. 1971, 47: 14, 6, 18 histrionici -us instrumenta. 18, 7, 7 pro histrionicis -bus*). SIDON. carm. 23, 269. *et al.*

3 varia: de -u pila ludentis: LAVS Pis. 187 geminare pilam... revocare cadentem... non sperato fugientem reddere -u (*caestu codd.*). *computantis:* QVINT. inst. 1, 10, 35 si digitorum... incerto aut indecoro -u a computatione dissentit actor. APVL. apol. 89 posses videri computationis -u errasse (*ibid. digitorum -u*). *psallentis:* APVL. flor. 15 p. 53 dextra psallentis -u <p>u<l>sabulum (*Lipsius, suo sabulum cod., temptata sunt multa*) citharae admoveat. *de motionibus, quae pertinent ad certum exercitium militare:* VEG. mil. 1, 4 p. 9, 7 milites armaturae numeros omnes omnesque -us docere (v. l. 34. p. 19, 0, 66 et vol. II 607, 24 sqq.).

II de actione vel ratione aliquid gerendi sive faciendi (v. et p. 1970, 9): A absolute sensu iuridicali (ap. VLP.): fere i. q. administratio: VLP. dig. 3, 5, 5, 13 nec possit, quod alii acquisitum est ipso -u, hoc tuum negotium videri. 26, 7, 5, 2 quod si posteaquam tutelam gessit, tunc se -u abstinuit tutor, etiam suspecti postulatio succedit (26, 10, 3, 9 possit tutor suspectus postulari ex eo -u, quem administravit). 26, 10, 3, 10 ex priore -u. 27, 3, 1, 13 si forte quis ex facto alterius tutoris condemnatus praestiterit vel ex communi -u.

B acced. genet. obiect.: i. q. actus: POTAM. tract. 1 p. 1411^c cum Lazarus quadragenariae voluntatis (aetatis *Baller.*, vitae *Sparav.*) -u carnis detrimenta pensasset. HIL. trin. 5, 19 p. 141^b (*in apostrophe ad Iacob*) tenes in -u luctae tuae hominem infirmum (*supra: a gestis corporis tui*). VEG. mil. 3, 4 p. 71, 18 milites ad armaturae -um... sunt frequentissime detinendi (*aliter l. 18*).

rei -us fere i. q. res gesta, gestum: GAVDENT. serm. 9 p. 903^b ministros... non illos secundum rei (*sc. convivii*) -um solos accipio, qui *eqs.* (*opp. iuxta spiritalis convivii rationem*). IORD. Get. 125 rei -um edocent (*rem gestam XYZ*).

III de ipsa re gesta, i. q. factum, opus: TERT. spect. 17 p. 19, 9 ipsae illae meretrices pudoris sui interemptrices de -bus suis... semel anno erubescant (*an strictus de ipsarum in 'scaena' actione? cf. p. 19, 2 et v. p. 1971, 84*). ITALIA Dan. 13, 23 (Rufin. Orig. in lev. 1, 1 p. 281, 13 B.) sed melius est, me sine ullo -u incidere in manus vestras quam *eqs.* (*μη πράξασαν, VVLG. absque opere*).

coniuncta et apposita: ad IA: habitus: p. 1969, 68. 83. 1970, 31. incessus: p. 1969, 58. itus: p. 1969, 59. motio: p. 1969, 67. motus: p. 1969, 69. vox: p. 1969, 84. 1970, 16. vultus: p. 1969, 56. ad IB: habitus: p. 1970, 83. incessus: p. 1970, 68. 70. modus: p. 1971, 72 bis. motus: p. 1970, 60. 61. 64. 1971, 11. 14. 28. nutus: p. 1971, 83. oculi: p. 1970, 56. 63. 1971, 10. pronuntiatio: p. 1970, 83. 1972, 3. verbum: p. 1970, 59. vox: p. 1970, 44 sqq. 53 sqq. 61. 63. 76. 77. 1971, 15. 25. 72. 80. vultus: p. 1970, 44 sqq. 53 sqq. 56. 61. 70. 79. 83. 1971, 2. 7. 15. 32. 51.

deriv.: gesticulus, gestire, gestuosus. I. Kapp et G. Meyer. lonchitis ramos habet, in quibus flores sunt similes pelisquis, sed forma eorum ut fgetefimulrium est: DIOSC. 3, 156 (gr. 3, 144 p. 154, 1 ἀνθη ὁμοία πικίσκοις, τῷ τύπῳ δὲ κομικοῖς προσωπειοῖς κεχρησμένοι. cf. PLIN. nat. 25, 137 capitula personis comicis similia, parvam exserentibus linguam). Getae servi typus inesse videtur [timirium autem idem esse patet quod GLOSS. III 172, 59 prosopa: personae; charitin: fimirium (fimarium var. lect.), unde Buecheler ibid. VII 679 s. v. χαρίτιν interpr. φιδάριον, recte, siquidem φιδάριον, demin. a φιδός i. fiscella (corbula ad bestiarum os alligata), facillime potuit abire in notionem q. e. προσωπειόν. hinc autem emendare nunc demum licet GLOSS. V 317, 21 oscilla (ad Verg. georg. 2, 389?): simaria (sic cod.) id est graece persona. ut fimarium nunc suo loco Thesaurus inserendum sit. etiam charitin typum comicum Χαρίτι(ο)ν ostendere videtur. ceterum cf. Mus. Rhen. 1931. Heraeus in pl. gulis].

*geth (i. hebr. גֶּת): torcular sive pressura: GLOSS² Corp. 6 51. H. gethium et getion, getium n. ceparum genus (an duo genera?) nomina graeca γήθιον et γήτειον e Theophrasti hist. plant. a PLIN. recepta. 'Allium fistulosum L'?, an potius 'Allium schoenoprasum L'?'; cf. Stadler PW XII 986 sqq. PLIN. nat. 19, 100 folia maxime concava sunt cepae, getio (getyo, gethon *al. codd. mel.*; gethyo *cod. det.*; cf. THEOPHR. hist. plant. 1, 10, 8 γήτειον). 19, 105 unum genus cepae condimentariae, quam illi getion (getin vel getyn *codd.*), nostri pallacanum vocant. 19, 107 getium (gentium vel genium *codd.*; cf. gr. 7, 4, 10 γήτειον) paene sine capite est, cervicis tantum longae et ideo totum in fronde, saepiusque resecatur, ut porrum *eqs.* 19, 117 getium (getim, getym *codd.*; cf. gr. 7, 1, 3 γήθιον bis.) satum nascitur decimo aut duodecimo die. 19, 118 semina recentia maturius gignunt in... gethyo (gr. 7, 1, 6 γήθιον). *ibid.* quaedam saepius pariunt sicut... gethium (gr. 7, 1, 7 γήθιον). 19, 121 radix diuturna et*

5
10
15
20
25
30
35
40
45
50
55
60
65
70
75
80

[Brandt]

[Brandt]

[Brandt]

[Brandt]

[Brandt]

[Brandt]

[Brandt]

[Brandt]

fruticosa est... gethyi (gr. 7, 2, 2 γήθις). 19, 181 minime... durat gethyum (getym pars codd.; gr. 7, 5, 5 γήθιον). 19, 183 in tralatione... desinunt sentire iniurias, ut gethyum (gr. 7, 5, 3 γήθιον). loco dubio: Exc. Apic. p. 77, 11^{a-v}. caepa gentima (getia vel gethya Salmasius). Brandt.

getion, getium v. gethyum.

?geuge. PETRON. 58, 3 bene nos habemus, a[u]t isti -e, qui tibi non imperant (nugae edd.; geuge subst. [i. q. ludatores] ex acclamatione εὐγ' εὐγε quasi per aphaeresin ortum tutatur Salonijs, d. Griechen u. das Griech. in Petr. 1927 p. 23. at cf. G. Meyer, Gnomon 5 [1929], 148).

geum v. gaeum.

geuma, -atis n. γεῦμα. i. q. specimen, gustatio. abl. plur. -atis. PLAUT. Poen. 701 te replebo usque unguentum -is (eg- P, cheumatis Ritschl).

geusia, -arum f. [orig. certe peregr. J.]. de significatione ambigitur, cf. Liechtenhan, Sprachl. Benkn. z. Marcell. Emp. p. 93 sqq. [ubi adde GLOSS. Corp. Christ. M. 121 (Linds.) malas, gebsias. Heraeus], qui faucium labra (Rachenränder) intellegi vult. certe partem aliquam oris interioris notat. MARCELL. med. 11, 37 anthera... ad eminentias quasi callosas circa angulos -arum et radices dentium facit. 12, 19 ad sedandum dolorem dentium et gingivarum et -arum adhibentur. 15, 90 orificia -arum et fauces intrinsecus perficabitis. [lothar. zöh 'maxilla'; it. dial. gos 'guttur'. M.-L.]

geusis f. γεῦσις. PS. SORAN. quaest. med. 72 inter quinque sensus: geusis. addit: nos... gustum... dicimus. 76 quid est -s? gustus.

gi syllaba. GRAMM. suppl. 182, 19 a chi et a gi syllabis auferetur accentus in... Graecis, ut... 'Amalechita' 'Ariopagita'. v. q. seq. in tachygraphia: NOT. Tir. 17, 12 inter ges et gis. 19, 13 inter fis et gis. H.

gibātus (-a, -um) adi [a gibbus. W.] i. q. dorsum habens gibba deformatum, gibberus, gibberosus (aliter, coll. francogall. gibet, Ascher, Germ.-Rom. Monatsschr. 8 [1920] p. 107). ANTH. 204, 12 (loco admodum obscuro) -us (sc. medicus)... transire nolebat (sic Lehmann, l. l.; volebat codd.).

gibba, -ae subst. v. sub 2. gibbus, p. 1975, 20.

1. gibber, -era, -erum adi. [cf. c. gibber, -eris et c. gibbus. W.] CAPER gramm. VII 110, 3 -r vitium, homo gibberosus. NON. p. 452 -um pro extanti et eminenti. 1 in altitudinem curvatus, elatus i. q. eminens: VARRO Men. 156 item tragici prodeunt cum capite -o, cum antiqua lege ad frontem superficies acced[eb]at

(Buech., accedere debeat Her.). MAECEN. carm. frg. 4 M. tuber adstrue -um (sc. tergo). 2 speciatim de eo, cuius dorsum tubere incurvum est: de hominibus: PLIN. nat. 34, 11 Clesippus fullo -r et praeterea et alio foedus aspectu. SVET. Galba 3, 2 brevi corpore atque etiam -r. gramm. 9 Murena -r erat. pro subst.: MART. 14, 182 tit. sigillum -i fictile. de bestiis: VARRO rust. 2, 5, 7 ut sint... pecudes (sc. boves)... compressis malis subsimae, ne -ae (subsimi ne gibberi codd.), spina leviter remissa (SERV. georg. 1, 138 qui boves sunt -i [-es L]). 3, 9, 18 gallinae Africanæ sunt... variae, -[i]ae (Plin. nat. 10, 74 Africae hoc est gallinarum genus [sc. Meleagrides], -um).

2. gibber, -eris [cf. gibbus, cf. tuber. W.]. subst. masc. et neutr. masc.: CHAR. l. 56; neutr.: SERV. l. 61; de ceteris locis non liquet. CAPER gramm. VII 110, 3 v. supra l. 37. CHAR. gramm. p. 107, 14 sq. B. -r, ut Verrius (uerq. cod.) ait, ipsum vitium dicitur, ut tuber, gibberosus habens -em ut tuberosus... sed Plinius gibbus vitium ipsum, ut ulcus, maluisse consuetudinem tradit, quod mihi displicet. SERV. georg. 1, 138 Pleiadas signum est ante genu Tauri, quod Graeci ὄβον dicunt, id est petimen quidam autem non omnium boum ὄβον, sed eorum tantum, qui sunt, ita ut Cyprii, gibberi (-es L), sicut Aristoteles quoque refert, sed et -r ipsum ὄβον nominat. [GLOSS. III 591, 12 -r artemisia erba (mutilatum videtur ex gingiber, cf. III 535, 17. 630, 62 et vol. I 682, 45).]

i. q. dorsum tumore incurvum, tuber a tergo eminens i. q. 2. gibbus, gibba: LVCIL. 1179 -e magno. APVL. flor. 47 cum interscapulum... Crates retexisset, quod erat aucto -e (sic cod., Helm; auctum, auctus, acuto, alto sim. coni). PLIN. nat. 8, 179 Syriaci bubus non sunt palearia sed -r in dorso.

deriv.: gibbero (p. 1974, 47) gibberosus. v. etiam Onom.

gibberō-us, -a, -um [a gibber, -is W.]. magna est scripturae varietas in GLOSS. et in codd., maxime auctorum sequioris aevi. praeter giber-, quod persaepe occurrit ap. diversos: gibver-, GLOSS. II Philox. GI 3. givver-: GLOSS. II Philox. GI 2. gipor-: GLOSS. V 72, 1. gybber-: FIRM. math. 4, 11, 7 (P) EVAGR. alterc. p. 2, 7 (C) SORAN. p. 77, 19 (b). gypb-: SORAN. p. 77, 19 (b). gypp-: GLOSS. V 106, 15. gimb-: GLOSS. III 620, 74 V 493, 23. adde: gembrosus: p. 1734, 62 sqq. (cf. p. 1975, 15 sqq.). CAPER gramm. VII 110, 3 gibber vitium, homo -us. CHAR. gramm. p. 107, 15 B. v. supra l. 54. GLOSS. II Philox. GI 2 -vverosus (gibb-): κνρτός, δικνρτός (cf. GI 3 p. 1974, 46). GLOSS. κηλήτης; curvus, gippus (gibb-). V 493, 23 bombosus (bumb- cod.): strumosus, gimberosus (gibb-). cf. GLOSS. Pith. Iuv. 10, 809 (p. 1974, 10).

i. q. sinuatus, incurvus. A proprie: 1 de eo, cuius dorsum gibbere curvatum est: SVET. gramm. 9 (de artificio suo a

Varrone Murena interrogatus respondit Orbilius) -os se de sole in umbram transferre, quod Murena gibber erat (de eodem usu verborum Orbili v. etiam MACR. Sat. 2, 6, 4 v. infra l. 64). GAIUS dig. 21, 1, 3 vel protervi vel -i vel curvi. FIRM. math. 7, 21, 2 Mars stella aut os aut contortos aut claudos... efficiet (sim. saepe, ita ut pars codd. gibbosos praebeat). SCHOL. Hor. app. sat. 1, 2, 123 p. 388 K. (ad: 'recta... sit') -a (explicatio, ut vid., per oppositum). SORAN. p. 77, 197 qui infans... aut hydropicus sit vel -us vel languidus. GEST. Pilat. 1, 1 iste... claudos et -os (B, gibbosos A, curvos alii codd.; κνρτός), caecos, paralyticos... curat in sabbato. GLOSS. Pith. Iuv. 10, 309 strumosum -um (cf. p. 1975, 2). allegorice (de viribus): ITALIA III reg. 20, 11 (Max. Taur. hom. 117; Euagr. alterc. p. 2, 7) non sic gloriatur -us sicut rectus (LXX κνρτός; VVLG. ne gloriatur accinctus aequae ut distinctus. v. etiam infra l. 24 sqq.). 2 de herba incurva: DIOSC. 3, 168 camepytis (χαμείπυς)... erba est sparsa super terram et -a (gr. 3, 158 ὀρόκνρτός; cf. PLIN. nat. 24, 29 incurvae similis). B translate: FRONTO p. 148, 8 N. (loco lacunoso) sermones -os retortos (i. perplexos et tortuosos).

gibbōsus, -a, -um. [a gibbus, -i W.] i. q. curvus, gibber, gibberosus. 1 de homine, qui gibberem in dorso habet (in codd. saepe -us et gibberosus variant [cf. FIRM. supra l. 4. GEST. Pilat. 1, 1 v. supra l. 8]; item -us et gibbus [cf. VVLG. lev. 21, 20 infra l. 61]. per allegoriam dicitur in sequentibus exemplis): ITALIA III reg. 20, 21 (Ambr. serm. 39, 2) non gloriatur -us sicut rectus (Hesych. in lev. 21, 16—23 p. 1063^B quid operatur -us sicut rectus? cf. etiam supra l. 11 sqq.). ISID. in lev. 13, 1 sqq. (ad Vulg. lev. 21, 20 [cf. infra l. 61]) iubetur... sacerdotibus, ut nulla debilitate insignes sint, ne caecus... ne -us... quae omnia referuntur ad animae vitium... -us sacerdos est, quem terrenae cupiditatis pondus deprimit. 2 de coma plantae: DIOSC. 4, 58 iaquintu... coma viride habet et -a (i. aristam florum in coni modum sursus sinuatam; gr. 4, 62 κνρτήν). Häfner.

gibbula, -ae f. [a gibba diminutive]. excrementum quoddam iumentorum (ἐξόστωσις). VEG. mulom. 2, 22, 1 ossicaesorio -am (sic C. Hoppe, Abh. aus d. Gesch. d. Veterinärmedizin, 1925, p. 63, gibbulam A, gingivulam rell., gibbulum Lommatzsch p. 319) vel cartilagineum vel os, quod excrecere coepit, caedito. recte explicavit Hoppe coll. forma vulgari q. e. gimb-: CHIRON 86 (sic in codice se legisse indicavit Hoppe per litteras, gumb- Oder) et coll. scriptura gimberosus, cf. s. v. 1. gibbus et gibberosus. de gimb-, gemb-, gumb- v. Meyer-Lübke, Rom. etym. Wb. s. v. gibberutus et gibbus. Heraeus.

1. gibbus, -a, -um [sunt qui e gr. κνρτός, productione consonantis hypocoristica, mutuum esse opinentur W.] scribitur varie in codd.: gibb-, gybb-, gipp-. nota gimb-: SCHOL. Arat. 258, 1 GLOSS. V 516, 6. MARTYR. gramm. VII 179, 3 -us κνρτός (191, 6 -o). GLOSS. II Philox. GI 1 gib(b)us: κνρτήν (-ών) (Iuv. 6, 109?). 3 -bbus et gibvero<us> (gibb-): κνρτός. GLOSS. Plac. gibbi: gibberosi. [portug. gebo; it. gobbo (= 1. et 2. gibbus). M.-L.]

curvus, in altum sinuatus. A technice de partibus corporis: i. q. in exteriorem partem curvus, quod 'convexus' hodie dicimus; opp. concavus: CELS. 4, 1, 5 iecur... intrinsecus cavum, extrinsecus -um. 8, 1, 1 calvaria... ex interiore parte concava, extrinsecus -a. 8, 1, 18 umerus est leniter -us et in priorem et in exteriorem partem (sic Marx sec. codd.). 8, 1, 23 coxarum os ab exteriore parte -um, ad spinam resupinatum, a lateribus... sinus rotundus habet (sic Marx). 8, 1, 24 femina sunt ab exteriore parte -a. 8, 10, 7 vulsella... inicienda est... ab ea parte, qua sima est, ut ea parte, qua -a (cibra, crebra codd.) est, eminens os in suam sedem compellat. B de homine: dorsum tubere curvatum habens; idem q. gibberosus: FIRM. math. 3, 2, 23 Saturnus stella faciet... paralyticos... -os... incurvos (sim. 3, 5, 30). VVLG. lev. 21, 20 homo... qui habuerit maculam, non... accedet ad ministerium dei, si caecus fuerit, si claudus, si -us, si lippus (gibbosus cod. R. cf. HESYCH. ad h. l. p. 1063^B -us est grave ferens peccatorum pondus et hoc non videns, quia retro est gibborum congeries). pro subst.: LAMP. Comm. 11, 2 duos -os retortos in lance argentea sinapi perfusos exhibuit (an metonymice a subst. 2. gibbus?). MACR. Sat. 2, 6, 4 Orbilius ad Galbam gibbo informem (v. p. 1975, 4) de arte sua: in sole -os soleo fricare (v. p. 1973, 84 sqq.). cf. Onom. Gibbus, Gibbo.

2. gibbus, -i m. de etymologia et de variis scripturis v. supra s. 1. gibbus. GLOSS. II Corp. G 93 hoir (anglosax.). eminens tumor, quo pars corporis curvatur et deformatur. notio deformitatis deest: AMBR. hex., v. l. 75. [AMM. 20, 3, 11 (de lunae cornibus) v. p. 1975, 23]. A generatim: Iuv. 6, 109 mediis... in naribus ingens -us (10, 294 v. infra l. 83 sqq.). AMBR. hex. 6, 9, 60 p. 251, 4 frontis malarum -i (sibi codd.) extuberantes (-antem, -ant et sim. codd.). in Ceto sidere: SCHOL. Arat. p. 258, 1 super cauda a gimbo usque ad crunes (Catast. 36 τῆς οὐρᾶς τοῦ κνρτώματος ἕως τοῦ κενεῶνος). SCHOL. Germ. Stroz. p. 173, 16 a cauda usque ad -um eius (cf. SCHOL. Bas. p. 98, 4 a cauda usque ad flexus [flexum SCHOL. Arat. rec. interp. p. 257] eius. HYG. astr. 3, 30 usque ad reliqui corporis curvaturam). B speciatim de tubere dorsuali (LAMP. Comm. 11, 2 v. supra l. 65). Iuv. 10, 294 cuperet Rutilae Verginia -um accipere atque suum (codd. deter. suam) Rutilae dare (suum: sc. tergum, quasi

per zeugma intellegendum? de gibbo mammato pectoris cogitat Buecheler, osque pro atque coni. Weidner). 10, 309 puerum strumosum atque utero pariter -oque tumentem (cf. p. 1974, 10). ANTH. 315, 4 (in gibberosum) prodesse -o forte quid putas tuo? MACR. Sat. 2, 4, 8 Galbae informe -o erat corpus. ENNOD. opusc. 3, 15 p. 334, 22 ne fractura manus... aut -us indignum altaribus reddat antistitem. de camelis: VVLG. Is. 30, 6 portantes super umeros iumentorum divitias suas et super -um camelorum thesauros suos ad populum. OP. imperf. in Matth. 33 p. 810 -us cameli qui videtur esse erectio sublimitatis corporis eius, ipse est magis depressio eius et deformitas: ideo nec collum eius sursum erigere potest -o depressus (sim. ibid. p. 811). ibid. ipse -us cameli sarcinam tenet in se, aptus est enim ad pondera baiulanda. tropice: AMBR. serm. 39, 2 (ad Matth. 19, 24) -us... quidam est animae turpe quid vel cogitare vel facere: ac mentis quaedam deformitas. OP. imperf. in Matth. 33 p. 810 gentium animae assimilatæ sunt tortuosis camelis, in quibus -us idolatriæ... erat (de sententia cf. gembrosus). ibid. idolatria, quasi -us, retinet in se universa peccata. HESYCH. in lev. 21, 20 p. 1063^B -orum congeries (v. p. 1974, 65). deriv. gibbosus, gibatus(?).

f. subst. gibba, -ae. de variis scripturis v. sub 1. gibbus. 1 proprie: i. q. tumor dorso inhaerens: SVET. Dom. 23, 2 Domitianum ferunt somniasse -am sibi pone cervicem auream enatam. 2 translate: i. q. prominens pars rei corporeae: AMM. 20, 3, 11 luna figuram monstrat amficyrti, utrimque prominentibus -is (fort. a gibbus). 23, 4, 4 axes scorpionis vel onagri curvantur mediocriter ut prominere videantur in -as. deriv.: gibatus(?), gibbula. cf. Onom.

23. gibbus (-eris) n. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. p. 107, 18 B. v. p. 1973, 56. Häfner.

+gibridialem acc., nomen corruptum herbae. PS. APVL. herb. 7, 10 (add. in β) herbam pedeleonis vocant... Romani cibiclinalis (-em B). cf. PS. DIOSC. Vind. 3, 36 p. 109, 3 κοβιλία μαρίνα [unde patet cibiclinalis esse cubile maris idque prius esse, gibridi-magis corruptum esse. Heraeus in plagulis].

giddi v. git. gleminarum v. gymnasium. ?gigas [nomen herbae]. quinquies in GLOSS. cum interpretamento: tunica (tonica, zonica, III 564, 75 corium) serpentis. III 583, 24 scribitur gyras. γῆρας prop. Buech., σῶφας Goetz.

gigans, giganteus, gigantomachia v. nom. propr.

gigarone. orig. inc. nomen herbae. GLOSS. III 591, 5 -e alabardan (612, 49. 624, 45). 616, 41 alabardan id est -e (543, 20 adabartane. 587, 8 gigarote).

gigarta (-ōrum?). cf. gr. γίγας. scriptura varie corrupta ap. GALEN. alfab. 3 (v. l. 46). GLOSS. III 546, 37 -a semen uvæ. 564, 40 -a i. venetia (sc. vinacea). PALLAD. 12, 20, 4 uvæ excrementa, quæ Graeci -a vocant. GALEN. alfab. 3 granola interiora uvæ, quæ... greci nuncupant agigardas (sic cod. Pal., gytrata, gicarta, gegarta, gegasta rell.). CASSIOD. in psalm. 8 praef. ponderibus pressae uvæ durissimis -is comminutis foliisque vacuatis... vina profundunt. [non est corruptela, sed vocabulum privativum agigarta (-ōrum?), quod legitur ap. COLVM. in marg. cod. S ad arb. 9, 2 (agigarata cod. A). cf. ἀγίγας et COLVM. l. l. in textu: uvæ sine vinaceis.]

gigarus (-ī) [voc. gallicum esse videtur. W.]. MARCELL. med. 10, 58 herba proserpinalis, quæ graece draconteum, Gallice -us appellatur. GLOSS. III 562, 70 eviscalis (i. hibisc-) i. -us. H.

gigas v. nom. propr.

giger nomen herbae graecum, a Romanis pastinaca silvatica, a nobis 'Daucus Carota L. var. silvestris' appellatae. PS. APVL. herb. 81, 8 a Graecis dicitur stafilin agrian, alii giger (gige, gyge, cicer var. II), alii eggon, alii udon aulion, Itali pastinaca silvatica (cf. Diosc. gr. 3, 52 et Berendes, Des Pedanios Dioskurides Arzneimittel-lehre übersetzt, Stuttgart, 1902, p. 298 sq.). Brandt.

gigeria v. gizeria.

gigidia v. gingidion.

?gignarus delirus: GLOSS. in glossario arabico-latino ap. Vulcanium, Thes. utriusq. ling. (1600) p. 705, 53. [aliter (sc. i. q. 'gnarus') bis ap. Aethicum Istrum, cf. Goetz, Sitz.-Ber. Sächs. Ges. d. Wiss. 48, 1896, p. 72. v. etiam s. ninnarus et Schuchardt Vok. II 365, 13. III 276, nec non s. galear p. 1675, 47.] H.

n. gignibile a gignere. i. quod gigni potest: MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 30 p. 36 Woehrer necesse est a deo nihil esse generatione -e.

*gigno (geno), genui, genitum, gignere [cf. c. gr. γίγναι, sanscr. jānati 'gignit', ags. cennan 'gignere' etc. W.]. de origine: VARRO ling. 6, 96 -itur a γίγναι. MACR. exc. gramm. V 629, 18 -ni ex quo themate venit nullus scit, licet Varro (v. p. 1982, 58) dixerit 'genunt.' (idem fere 654, 26). in originationibus veterum: v. benignus (vol. II 1901, 59), genus (p. 1885, 30 sqq.), genetivus (p. 1804, 84), genius (p. 1826, 63), terrigena (EVTYCH. gramm. V 454, 19), primogenitus (p. 1978, 66). de formis: CHAR. gramm. p. 477, 11 B. inter verba 'tertiaie coniugationis.' PRISC. gramm. II 528, 25 in 'no' o vel g antecedentibus per 'ui' divisas faciunt praeteritum, ut... gigno genui, pro quo geno vetustissimi protulisse inveniuntur — Varro in andabata (v. p. 1982, 58) '... —, cuius infinitivum passivum Lucretius in III

[797, v. p. 1978, 4] protulit geni. traduntur: stirpis gen-: praesentis [cf. c. ind. jānati 'gignit', gr. γένοντι, et c. gignere. W.]: geno: ap. GRAMM. praeter PRISC. (p. 1974, 81): EVTYCH. gramm. V 454, 19 gigno vel antique geno. GRAMM. suppl. 82, 9 gigno... genuo vel antique geno. 88, 13 genetivus a gigno vel melius geno, quod antiqui in usu habuerunt. genit: VARRO rust. 2, 2, 19 (p. 1986, 10). genunt: VARRO Men. 35 (p. 1982, 58). genat: VARRO rust. 1, 31, 4 (p. 1985, 37). genitur: in formula testamenti: CIC. inv. 2, 122 al. (infra l. 45 sqq.). CENS. 3, 1 (p. 1977, 45. ibid. genamur et genendo). ARNOB. nat. 4, 21 (p. 1984, 13). genuntur: VARRO rust. 2, 6, 3 (p. 1984, 3) LVCR. 4, 159 (p. 1987, 77 ger-codd.). 3, 433 (p. 1987, 72 ger-codd.). genamur: v. supra l. 9. genantur: LVCR. 4, 143 (p. 1987, 76). genendum (-di, -do al.): VARRO rust. 1, 40, 1 bis (p. 1985, 39. 40). CENS.: v. supra l. 9. PAVL. FEST. p. 94 (p. 1990, 25 ger-codd.). geni: LVCR. 3, 797 (p. 1978, 4). perfecti cett.: genui, genitus eqs. passim inde ab ENN. (ann. 27 al. p. 1978, 69) PLAVT. (Pseud. 907 p. 1990, 10) ACC. (trag. 242 p. 1981, 38). nota: genetivus: CARM. epigr. 770, 1 (p. 1983, 39). gentos (i. genitos): dub. trad. CORP. XII 5675. [corruptum, ut vid., genitissimus: VEREC. in cant. 8, 13, v. infra l. 37].

stirpis gign-: passim. nota inf. gignier: LVCR. 3, 623 (p. 1987, 77). 6, 246 (p. 1988, 13). 6, 807 (p. 1986, 68). gignitus: HIL. coll. antiar. B II 11, 2 (p. 1980, 39). SOL. 20, 9 (p. 1986, 4). COMPVT. Carth. 2, 1 (p. 1991, 62). CORP. VIII 1978 (infra l. 36). gigniturus (passive): ZENO 2, 8, 2 (p. 1980, 36). gignens et gignendi passive: v. p. 1992, 35. 61. -entum: PRVD. ham. 571. formae gerund. in -undus: LVCR. 1, 204 et saepius (p. 1987, 9. 11. 14 al.). GELL. 5, 19, 6 (infra l. 84). NOT. Tir. 91, 41. de significatione: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 29 B. -it. generat. procreat. AVG. quaest. hept. 5, 23 p. 389, 5 -ere... est γένναι. GLOSS. -o: γένναι. γένναι. -it: γένναι.

procreat. nascit. generat. pullulat. nutrit. germinat. creat. -itur: nascitur. -itus: γέννηθης. γέννηθης. γέννηθης. γέννηθης. editus. creatus. natus. enixus. vox usitata per totam latinitatem inde a PLAVT. et ENN. [loci dubii vel corrupti: ENN. ann. 24 legend. vid. tenere pro genere. RHET. Her. 4, 6, 9 Triptolemus, cum <a> se hominibus semen -retur (sic Marx cum M, cum h. s. largiretur rell.) Ov. trist. 3, 13, 1 quid... fuit utile nasci (gigni G¹ s). CORP. VIII 1978 sancta pietate gignita (cognita Wilmanns). VEREC. in cant. 8, 13 apud genitissimum genitorem. falso traditur: AFRAN. com. 208. SIL. 8, 615. PLIN. nat. 2, 189 (aliq. codd.). APVL. apol. 38. HIL. in Matth. 14, 15.]

I de generatione naturali corporum (corporalium): i. q. parere, edere, procreare; pass. i. q. nasci. A sensu strictissimo: sui generis progeniem edere: 1 de hominibus et deis:

a generatim: in testamenti formula: VARRO Men. 543 si quis mihi filius unus pluresve in decem mensibus -antur eqs. (ibid. quod si quis undecimo mense... natus est. CIC. inv. 2, 122 si mihi filius genitur unus pluresve. de orat. 2, 141. IULIAN. dig. 34, 5, 13, 6 si quis mihi filius aut filia genitur. VLP. dig. 30, 17, 1 INST. Iust. 2, 13, 1 quicumque mihi filius -itus fuerit). aliter: CVRT. 10, 6, 21 Roxanes filium, quandoque -itus erit (SPART. Sept. Sev. 21, 4 sed ut omitamus adoptivos filios... veniamus ad -itos [cf. AVSON. 275, 4 adsciti quantum praemineant -itis. inde translate CVRT. 10, 3, 13 -itos esse vos mihi, non adscitos milites]. AVG. civ. 14, 21 p. 45, 11 D. nisi... per libidinem... non potuisse -i filios. 15, 13 p. 83, 31 de maturitate pubertatis, qua idonea filii -erentur;... -endis filiis... habilem... aetatem [v. infra l. 83. p. 1978, 50];... post -itos filios). CIC. fin. 3, 62 ut eos, quos -uerimus, amemus. div. 2, 92 omnis omnium ortus, quicumque -antur in omni terra, quæ incolatur (2, 93 vim caelestem ad eos, qui in terra -untur, pertinere. MANIL. 2, 642 in terris -iti. SEN. benef. 4, 18, 3 terris -itum. cf. Ov. Pont. 4, 14, 33 -itus terra... in illa. LIV. 21, 53, 4 solo patrio terraque, in qua -iti forent. 28, 35, 10 in qua terra... -itus educatusque... esset. 29, 23, 10. 38, 17, 9). LVCR. 2, 922 v. p. 1984, 16. 2, 1082 hominum -itam prolem ([cf. 1980, 7. 1982, 51]. AVSON. 273, 4 imitatur adoptio prolem, quam legisse iuvet, quam -uisse velit. AVG. civ. 3, 17 p. 124, 32 D. proletarii... quod proli -endae vacabant). 3, 681 tum, cum -imur et vitae cum limen inimus. VERG. Aen. 12, 708. Ov. met. 1, 615 Io e terra -itam. 10, 522. fast. 2, 289 ante Iovem -itum. 5, 535 puer sic -itus (534 ortus erat). trist. 1, 8, 37. 4, 10, 9 genito sum fratre creatus, qui tribus ante quater mensibus ortus erat. Pont. 3, 2, 101. LIV. 1, 4, 8 ita -iti itaque educati. 1, 6, 1 ut -iti, ut educati nepotes (PLIN. nat. 7, 58 divus Augustus... neptis suae nepotem vidit -itum. SVET. Claud. 12, 1 natalem... -iti nepotis. Vesp. 5, 2 nepotem ei Caesarem -itum. VEN. FORT. carm. 10, 8, 21 v. p. 1983, 35). 23, 5, 13. 26, 2, 11 honeste -itos, liberaliter educatos. 30, 12, 15. 35, 38, 4. 40, 38, 4 sedem, in qua -iti essent (SEN. apocol. 7, 1 vers. 1 sede qua -itus cluas. SIL. 17, 404 Ausonia -itus... sede). PAVL. FEST. p. 148 Minotaurus... -itus, cum Pasiphae... dicitur concubuisse cum tauro. 184 Opiter... quod obitu patris -itus sit. VAL. MAX. 1, 1 ext. 3. 1, 8 ext. 16. SEN. Herc. O. 1184 Scythico sub axe -ita... Amazon. dial. 6, 20, 2 fortuna... aequo iure -itos alium alii donavit. 11, 5, 1 bona conditione -iti sumus. CVRT. 7, 4, 30 v. p. 1984, 38. 9, 1, 26 -itos liberos non parentum iudicio (PLIN. nat. 7, 14. 26, 19 medicamenti, quo pulchri bonique et fortunati -antur liberi. GELL. 5, 19, 6 aetas [cf. supra l. 55]... liberis... -undis idonea). MELA 1, 36. 3, 66 in illa (Nysa urbe)

-itum, in huius (*Meri montis*) specu Liberum . . . nutritum. PERS. 3, 67 quidnam victuri -imur. PLIN. nat. 2, 55 non suae necessitati mortales -itos (11, 143 alii -itorum mortalium). 3, 1 minime mirum est hominem -itum non omnia humana novisse (7, 37 homo toto anno et incerto -itur spatio. 7, 46 capite hominem -i mos est [cf. *infra* l. 20 et p. 1985, 5]. 7, 47 auspicatus enecta parente -untur. 10, 211 homo -itus premitur somno per aliquot menses. 11, 185 hirtio corde -i quosdam homines. QVINT. inst. 3, 2, 1 sermonem ab ipsa rerum natura -iti protinus homines acceperint. AVG. civ. 12, 12 hominum genus prius sine hominibus -entibus extitisse. 13, 3 p. 559, 18 D. homo . . . homini -endo parens). 3, 4. 4, 28. 5, 36. 6, 141 hoc in loco -itum (MART. 12, 21, 2 -itam nostris . . . locis). 6, 187 animalium hominumque monstrificas effigies (cf. p. 1984, 66) circa extremitates eius (*Aethiopiae*) -i. 7, 12 in Albania -i quosdam glauca oculorum acie. 7, 33 -untur et utriusque sexus quos Hermaphroditos vocamus. 7, 37 feminas celerius -i quam mares (20, 263. 25, 39). 7, 39 in Aegypto . . . octavo mense -i. 7, 40 quo mensum numero genitis. 7, 45 'Agrippas' ut 'aegre partos', qualiter et M. Agrippam . . . -itum. *ibid.* in omnibus ad hunc modum genitis. 7, 46 Neronem . . . pedibus -itum (cf. *supra* l. 5). 7, 50 ex integris truncos -i (IVV. 14, 40 ex nobis. AVSON. 255, 3 -itus . . . e nihilo sum). 7, 51 obducta membrana oculo -itos. 7, 56. 62 -itum post LXII annum patris. 7, 69 quasdam concreto genitali -i. *ibid.* aliqui vice dentium continuo osse -untur. 7, 75 sesquipedales -i. *nota* 7, 84 annos VIII -itum (i. VIII annorum). 7, 128 hominis in servitio -iti. 7, 136. 161 non fere ita genitis LIII annum excedentibus. 7, 165 pariter . . . domini ac servi -untur, reges et inopes. 10, 171 bipedum solus homo animal -it. 11, 130 Myconii carentes eo (*capillo*) -untur. 11, 158 septimo mense genitis. 17, 96 homines terrae causa -iti. 17, 122. 19, 87. 23, 45 liberaliter genitis. 29, 4. 34, 53 diversis aetatibus -iti. 35, 79. 36, 9. 37, 40 principi loco . . . Athenis. SIL. 4, 367. 7, 487 <in> furto *Iovis* -itus (*Scipio*). 14, 287. STAT. Theb. 2, 167. silv. 3, 4, 78 -itus si tardius esses. MART. epigr. 13, 2 sic -itum numen credite (sc. *Bacchum*, cf. 13, 1 satum materno funere): nata fera est sic. 9, 39, 3. 9, 60, 1. 12, 60, 6 qua sum -itus, vivere luce volo. QVINT. inst. 10, 1, 109 Pindarus . . . dono quodam providentiae -itus. IVV. 10, 129 dis . . . adversis -itus fatoque sinistro. TAC. hist. 2, 22. 3, 8. 4, 17 multos adhuc in Gallia vivere ante tributa -itos. 4, 61. ann. 1, 41 *Caligula* in castris -itus, in contubernio legionum eductus. 3, 61. 11, 1. 12, 27. SVET. Aug. 94, 3 ne quis illo anno -itus educaretur. 100, 3 hoc mense -itus Augustus, illo defunctus. Tib. 5 antecedente anno . . . -itum *Tiberium*. Cal. 8, 1. Vesp. 3. FRONTO p. 233, 5 N. similes quam plurimos -i. GELL. 16, 10, 13 subolis . . . -endae copia civitatem frequentarent proletarii (cf. p. 1976, 64). APVL. Plat. 1, 1. ITALIA ls. 49, 21 (Tert. adv. Marc. 4, 13 p. 458, 26) quis istos -uit mihi, . . . hos quis mihi educavit (VVLG. enutrivit)? CENS. 3, 1 hic *deus* sive quod ut genamur curat, sive quod una genitur nobiscum, sive etiam quod nos -itos suscipit ac tutatur, certe a genendo genius appellatur. LAMPR. Alex. 1, 2. VOPISC. Aurelian. 3, 2 Moesia -itum (cf. 3, 1 ortus . . . Sirmii). ARNOB. nat. 1, 28 *dei* nativi et -iti (3, 22 *dei* immortales et -iti nunquam). LACT. inst. 1, 9, 1 *Hercules* adulterio -itus Alcimene. FIRM. math. 1, 10, 13. INSTR. 8, 5, 12 tecta, in quibus -iti erant quibusque -uerant. FILASTR. 120, 4 se dicebat David . . . in peccato -itum (*psalm.* 50, 7). AVSON. 170, 6 *Pastori* *nomen* casus dederat: quia fistula primum pastorale melos concinuit genito. 200, 49. 204, 3 aevo . . . -itus functusque recenti. 323, 25 Octobres olim -itus Maro dedicat Idus. AMM. 19, 12, 10. 21, 11, 2. 23, 6, 2 Arsacis obscure -iti. 28, 4, 3. 28, 6, 21. CLAUD. DON. Aen. 8, 117. AVG. civ. 13, 3 p. 559, 25 D. quod (*pron.*) homo factus est, non cum crearetur, sed cum peccaret et puniretur (sc. *peccator*), hoc (*acc.*) -uit. 15, 20 p. 103, 5. 16, 11 p. 144, 28. MART. CAP. 2, 152 Genius, quoniam, cum quis hominum -itus fuerit, mox eidem copulatur. 7, 739. GREG. M. epist. 4, 6 p. 237, 27 de provincia Lucania -itam. CORP. I² 1214 nata . . . antecessi, -ita post, leti diem *genitoris*. XIII 3684. 8371. CARM. epigr. 646, 4 -itus brebiter (i. iam *puer defunctus*). sic de *generatione non naturali*: HIL. myst. 1, 3 obsopito Adam ex latere eius atque osse Eva -itur. dis genitus, *de heroibus et Romanorum imperatoribus*: VERG. Aen. 6, 131 pauci . . . dis -iti. 6, 394 accepisse *Charonem* . . . Thesea Pirithouque, dis quamquam -iti . . . essent. 9, 639 (642) dis -ite et -iture deos (SEN. dial. 6, 15, 1 *Caesares* dis -iti deosque -ituri). Ov. met. 10, 89 vates. VAL. FL. 3, 505 reges (TAC. dial. 12 diis -itos sacrosque reges). 4, 438 divis -iti. QVINT. inst. 1, 10, 9 *Orpheum et Linum*. PANEG. 3(11), 2, 4 *Caesares*. AVG. civ. 3, 4 p. 101, 38 D. CORP. III 710 diis -itis et deorum creatoribus . . . Diocletiano et <Maximiano . . .>. cf. p. 1989, 32 sqq. bis genitus *varie usurpatum: proprie*: Ov. met. 3, 317 bis -iti . . . *Bacchi* (cf. *Eur. Hipp.* 560 *διγόνιο Βάκχου*). trist. 5, 3, 26. COMM. instr. 1, 12, 1 Liberum. AVSON. 336, 35. *de postliminio*: SALL. or. Cottae 3 bis -itus ego (sc. *reversus ab exilio*). *mystice de Christo*: INSCR. christ. Rossi II p. 109, 63, 19 bis -itus, sine matre opifex, sine patre redemptor. *de corpore hominis (bestiarum p. 1978, 23) eiusque partibus; adiunxi de anima, mente sim. nascentibus*: CIC. Tusc. 1, 80 si tanta vis est ad habitum mentis in iis quae -untur in corpore, *velut bilis atra*. LVCR. 3, 337 corpus per se nec -itur umquam nec crescit eqs. 3, 445 -i pariter cum corpore et una crescere . . . pariterque senescere

mentem (3, 616 cur animi numquam mens consiliumque -itur in capite aut pedibus manibusve . . . si non certa loca ad nascendum reddita cuique sunt?). 3, 457 *animam et corpus* -i pariter pariterque . . . crescere (3, 797 *animam atque animum* posse extra corpus durare genique. APVL. Socr. 15 p. 151 *Genius*, qui est animus suus cuique, . . . quodammodo cum homine -itur. RVFIN. Orig. in exod. 1, 3 p. 148, 14 B. non puto quod quilibet hominum possit animam -ere). CELS. 8, 1, 3 crassissimum . . . os post aurem est, qua capillus (cf. l. 18) . . . ob id ipsum non -itur. 8, 1, 9 ultimi *dentes*, qui sero -i solent (LABEO Gell. 4, 2, 12 cum infantibus non simul dentes -untur. PLIN. nat. 7, 68 editis *infantibus* primores septimo mense -i dentes. 7, 72 hominem prius quam genito dente cremari mos gentium non est. 11, 167 dentis homini . . . in palato -iti. GELL. 3, 10, 12 dentes . . . -i . . . et cadere annis septimis et genuinos adnasci annis fere bis septenis). PLIN. nat. 7, 63 *molae* simile quiddam et viris in ventre -itur, quod vocant scirron. 10, 148 primum in omni corpore id (*cor*) -i. *ibid.* *molae* . . . -i . . . ubi mulier non ex mare, verum ex semet ipsa tantum conceperit. 11, 230 pili (cf. *supra* l. 9) in homine partim simul, partim postea -untur. hi castr<at>is non nascuntur (*ibid.* quibusdam post -iti[s] [sc. *pili*] viris, [-ituri *Mayhoff coll. Aristot. hist. anim.* 3, 11 p. 518^b 3] sponte non -untur). 29, 35 *oesypo* in Atticis ovibus genito. MART. 11, 22, 10 divisit natura marem: pars una puellis, una viris -ita est. SIDON. epist. 7, 14, 3 -endis artibus animalium ceterorum.

ad a: *translationes: personae -enti tempus vel causa -endi substituitur*: PLIN. paneg. 92, 4 qui *dies* principem abstulit pessimum, dedit optimum, meliorem optimo -uit. AVG. civ. 15, 2 p. 61, 24 D. uterque (*Isaac et Ismael*) . . . de semine Abrahae; sed illum -uit demonstrans consuetudo naturam, illum . . . dedit promissio eqs. 15, 21 p. 105, 4 hominem (*Seth*), quem . . . occisi (sc. *Abel*) resurrectio -uit. *obi. res personata*: AFRAN. com. 298 *Sapientia*: Vsus me -uit, mater peperit Memoria (cf. p. 1982, 43). OCTAVIA 562 animi calor Amor est: iuventa -itur, luxu . . . nutritur (cf. 560 *Amorem* -itum *Venere*, *Vulcano satum*). MART. CAP. 6, 579 ut . . . *Daedalus* eam (*Geometriam*) credendus sit -uisse. *syntactica (quae in hac parte separatim dantur, infra reliquis intermixta habes, ita tamen, ut loci in singularum partium capitibus notentur)*: c. nomine praedicativo: CIC. nat. deor. 2, 34 qui natura boni sapientesque -untur. VELL. 1, 5, 3 *Homerum* caecum -itum. PLIN. nat. 2, 189 *Aethiopas* . . . adustus . . . similes -i. 7, 91 animi vigore praestantissimum . . . -itum *Caesarem*. QVINT. inst. 3, 7, 9 laudandum in quibusdam, quod -iti immortales. AVSON. 187, 4 quae -ita est mihi paene soror. GELL. 13, 2, 5 quae *ingenia* dura et acerba nascuntur eqs. . . sed quae -untur statim vieta et mollia. *absolute, i. obi. generali (incerto) supplendo*: CIC. leg. 2, 28 (*incertae lectionis*) *Fortuna Primigenia*, a -endo comes. VAL. MAX. 2, 9, 1 natura *hominibus* . . . quemadmodum nascendi, ita -endi legem scribit. PLIN. nat. 7, 57 inter se steriles, ubi cum aliis <se> iunxere, -unt. 11, 230 homo . . . *nisi pubescit*, sterilis in -endo est, seu mas seu femina. CENS. 11, 4 senarius fundamentum genendi est. AVG. civ. 15, 13 p. 84, 12 D. aetas (cf. p. 1976, 55) apta . . . ad -endum. 15, 16 p. 91, 12 ut -endo multiplicaretur *genus humanum*. 16, 28 p. 171, 24 quamvis . . . possit . . . senior . . . de adulescentula -ere. *ibid.* p. 172, 7 centenarius . . . senex . . . de nulla potest femina -ere. 15, 20 p. 101, 25 puberes habilesque ad -endum. 16, 8 p. 135, 14 vicibus . . . inter se coeundo et -ere et parere *androgynos*. 16, 28 p. 172, 3 donum -endi *Abrahae* etiam post obitum mansit uxoris. cf. *etiam* p. 1977, 9. 10. pecc. mer. 2, 9, 1 quasi ex hoc quisque carnaliter -at, quod iustus est (cf. *ibid.* in quantum . . . sunt filii dei, carne non -unt, quia spiritu et ipsi, non carne nati sunt). MART. CAP. 7, 739 pubertatem . . . -endique possibilitatem.

b *speciatim*: a de patre (de semine virili v. p. 1979, 3. 47 c. dupl. acc.: p. 1979, 70. AVG. quaest. hept. 5, 23 p. 389, 2 quae-
rendum utrum primogenita in his tantum intellegenda sunt [*sic*],
quae nascuntur ex matribus; ipsa enim proprie pariuntur potius
quam -untur. parere quippe est *παῖσιν*, quod est ex femina, . . . -ere
autem est *γεννᾶν*, unde proprie latine primogenitus dicitur. ex femi-
nis autem dabantur primitiva, id est quae prima pariebantur, non
quae prima -ebantur a viris, si forte ex viduis, quaeiam pepere-
rant, -rentur): ENN. ann. 27 Saturno . . . , quem Caelus -uit. ELOG.
Scip. carm. epigr. 958, 2 progeniem [i] -ui. ACC. trag. 653* Iuppiter
Dardanum -uit, Dardanus Troum . . . Capis ex Assaraco satus . . .
Laomedon Priamum et Anchisem edidit (CIC. nat. deor. 353 *Iuppiter*
-uisse *Minervam* dicitur). TRAG. inc. 85 *Telamo*: ego cum -ui, tum
morituros scivi. CATO agr. praef. 4 ex agricolis et viri fortissimi
et milites strenuissimi -untur (SALL. lug. 5, 7 *Micipsa* Adherbalem
et Hiempsalem ex sese -uit. 85, 16 *patres Albini aut Bestiae* mene
[*Marium*] an illos ex sese -i maluerint. PAVL. FEST. p. 95 *Genius*
. . . est . . . parens (cf. p. 1979, 27. 46) hominum, ex quo homi-
nes -untur. et propterea *Genius* meus nominatur, quia me -uit.
SEN. Phoen. 287 *Oedipus*: esse -itos *Eteoclen et Polynicen* nemo
non ex me sciat. CVRT. 8, 3, 3 tres adulti erant liberi ex eo -iti.
HOMER. 431 e *Strophio* -itum *Scamandrium*. TAC. ann. 1, 58 ex me
[*Segeste*] -ita est *Thusnelda* [opp. ex Arminio concepit]. 15, 72 *Nym-
phidius* matre libertina ortus . . . ex C. Caesare se -itum ferebat.

[Geisler-Hey]

FRONTO p. 177, 17 N. 181, 15 qui ex te -iti sunt eruntque. VLP. dig. 1, 9, 10 qui -iti ex ipsis senatoribus exve liberis eorum dicantur Ps. TERT. haer 3 Christum non ex virgine Maria natum, sed ex semine Ioseph hominem tantummodo -itum. nota LACT. inst. 1, 12, 10 si... Saturnus Caeli est filius, quomodo potuit tempus e Caelo -i? IVST. 38, 2, 5 DICT. 1, 9 13. sim. -i ab aliquo: MART. 1, 81, 1 a servo scis te -itum. PAVL. dig. 38, 1, 37 pr. qui libertinus duos pluresve a se -itos natare in sua potestate habebit. GELL. 13, 20, 15 prognati... ab eo aliquanto posteriores fuerunt, quam qui a maiore fratre eius -iti erant. IVST. 35, 1, 7 cf. CIC. Verr. II 5, 180 cum ipse Cato sui generis initium ac nominis ab se -i et propagari vellet. CIC. carm. frg. 1. rep. 6, 16 ego pater qui te -ui. nat. deor 3, 42 hic Hercules, ex Alcmena quem Iuppiter -uit (item de matribus: Ov. met. 9, 330 me pater ex alia. CVRT. 8, 4, 29 e captiva -iturus Alexander, qui victoribus imperaret TAC. ann. 3, 23 Scaurus filiam ex ea. 4, 3 SVET. Vitell. 2, 1 ex muliere vulgari... equitem R. IVST. 2, 4, 24. HIER. chron. a. Abr. 100. SVLP. Sev. chron. 1, 11, 9. cf. AVG. civ. 3, 5 utrum potuerit Venus ex concubitu Anchisae Aeneam parere vel Mars ex concubitu filiae Numitoris Romulum -ere). Tusc. 3, 30 (= 3, 58) Anaxagoras nuntiata morte filii: 'sci-bam me -uisse mortalem'. SALL. Iug. 10, 1 liberis, si -uissem (10, 8 ne ego meliores liberos sumpsisse videar quam -uisse. PLIN. nat. 6, 89 regem... liberos non habentem, ... si postea -at, abdicari. COLL. Mos. 6, 4, 3 non legitimos... liberos..., nefaria coniunctione. VLP. dig. 1, 6, 8 pr. PANEG. 7 (6), 23, 2) VERG. Aen 7, 679 Volcano -itum (sic aliquo sc pater: Ov. met. 5, 74 Metione. 5, 187 Nileus... Nilo. 6, 221. 6, 666. 11, 346. Liv. 27, 44, 6 GERM. 284 parente [cf. p. 1978, 78] caelifero [i. Atlante. CVRT. 3, 12, 21 eodem parente. IORD. Get 78]. VELL. 1, 12, 3 Paulo -um, adoptatum a Scipione Africani filio. VAL. MAX. 2, 5, 2 libertino patre [8, 15 ext. 4. SEN. Herc. f. 438. Med. 635 Aquilone natos, patre Neptuno -itum. OCTAVIA 249. PLIN. nat. 33, 17. TAC. ann. 4, 1. 13, 12. 13, 45. 15, 2. PLIN. paneg. 9, 2 patricio et consulari et triumphali patre. GELL. 13, 20, 6. FIRM. err. 16, 1. Ps. AVR. VICT. epit. 35, 1. IORD. Get. 267]. VAL. MAX. 3, 4, 2. SEN. Herc. f. 118 Hercules Iove [CVRT. 8, 10, 1 Alexander. VAL. FL. 6, 621 PLIN. paneg. 14. de Hercule AVSON. 233, 1 DICT. 1, 1] nota praesens: Ag 294 Aegisthus: auctore Phoebus -or. CVRT. 6, 2, 7, 9, 8, 22, 10, 7, 2 10, 7, 9. SIL. 2, 59. 11, 311. 17, 11. STAT. Theb. 4, 573. Ach. 1, 501. QVINT. inst. 3, 7, 5 praeside bellorum deo [IVST. 2, 4, 13 Marte] TAC. ann. 1, 3 Agrippa [SVET. Tib. 7, 2]. 1, 33. 4, 55. 5, 10. 6, 15 Germanico [12, 1. 42 imperatore Germanico. 11, 11 imperatore Claudio. SVET. Nero 5, 2]. 6, 46. 11, 21. PLIN. epist. 8, 18, 2. APVL. flor. 3 p. 11. LACT. inst. 1, 5, 7 AVR. VICT. Caes. 41, 6. AVSON. 207, 9. 208, 1. 255, 1. 390, 31 primaevus... genitore [cf. infra l. 83] 419, 72. DICT. 1, 14. AMM. 30, 7, 7. ORIGO Const. 4, 12. INSCR. christi. Diehl 982, 3 1515, 2). VERG. Aen. 10, 848. HOR. carm. 3, 10, 12 non te Penelope... Tyrrhenus -uit parens (cf. p. 1978, 78). Ov. met. 1, 748 Epaphus magni -itus de semine... Iovis (14, 617 de quo [Tiberino]. GELL. 13, 4, 3 de Iove. cf. p. 1980, 67 sqq. 1981, 5, 8 al.). 2, 570. 5, 302. 6, 117 tu Neptune... -is Alodias. 15, 758 tantum -uisse virum. trist. 3, 1, 66 quos suos optaret non -uisse pater (SEN. Herc. f. 1158. benef. 3, 29, 8. 30, 1 non esset, si non -uisset cum pater. ibid. non enim -uisset me pater, nisi. QVINT. decl. 256 p. 48 ipse ego pater, qui -ueram, qui educaveram. 278 p. 184 ideone honoratum putamus patrem, quod -uerit?). Liv. 1, 34, 2 Demaratus duos filios -uit (VAL. MAX. 5, 6, 6 animo suo respondentem filium. SEN. benef. 3, 31, 5. VVLG. gen. 5, 4 Adam... filios et filias [HIER. epist. 54, 6, 3 filiam Christo MARCELL. chron. II p. 75, 422, 1]. AVG. civ. 5, 5 p. 197, 15 D. qua hore cum uxore concumberet, unde filium mirabilem -ret. 5, 7 p. 199, 19 non erat... ita natus, ut haberet admirabilem filium, sed ita potius, ut contemptibilem -ret. 15, 8 p. 73, 7. 17, 12 p. 233, 27 David tunc -iturus erat filium). SEN. contr. 1, 7, 2 -ui, inquit pater, <te>, educavi. 2, 1, 3 9 tres -uit pater, quattuor abdicat. 2, 1, 38. exc. 3, 4. 7, 7, 2 (exc. 7, 7) et ducem -uisti et dux esse voluisti. 9, 3, 1 (exc. 9, 3). exc. 9, 1 dignus... talem -uisse qualem redemit. 10, 2, 12 utrum pugnasses felicius an -uisses. VAL. MAX. 2, 7, 6 quem ad generis penetraliumque sacrorum successionem propagandam -ueras. 5, 8, 5 non se Catilinae illum adversus patriam, sed patriae adversus Catilinam -uisse. 5, 9, 3. SEN. Herc. O. 850 -itus Alcides tibi (Iovis). Oed. 640 fratres sibi. Phoen. 3 nata, quam tanti est mihi -uisse vel sic. dial. 6, 15, 3 quem -uerat et quem adoptaverat. benef. 3, 31, 2 me expertem rationis -uisti. 3, 31, 3 iniuria erat -uisse. 4, 30, 3. PLIN. nat. 6, 76 unam Herculi... -itum. 85, 152 Demaratus in Etruria Tarquinium. VAL. FL. 6, 641. SIL. 4, 406 has dexteras (i. Poenos hostes) capti -uere parentes (i. patres). STAT. Theb. 1, 76 quos -ui quocumque toro. 7, 315. 11, 37 quem -uisse iuvat. silv. 2, 1, 81 -uisse putavit dominus delicatum. 3, 3, 110 iungere... conubia et fidos domino -uisse clientes. 5, 3, 221. QVINT. decl. 278 p. 134. 288 p. 155 tyrannos -ui. 298 p. 177 te mihi -ui. 346 p. 366 Iuv. sat. 10, 236 illos quos -uit, quos eduxit TAC. ann. 16, 17. PLIN. paneg. 7, 7 nihil interesse..., -ueris an elegeris;... aequiore animo ferunt homines quem princeps parum feliciter -uit quam quem male elegit (89, 2). 94, 5 quem -uerit, quem formaverit. CALP. decl. 53 amo... iuvenem, quia non -ui meo sanguine, sed redemi. PAVL. dig. 28, 2, 11 per quam notam (sc. 'familias') distinguitur genitor (cf. supra l. 43) ab eo qui -itus sit. COMM. inst. 1, 10, 6 Cyclopem Neptunus. 1, 10, 8 sic

-uit generatus (i. deus genitus, non aeternus). PANEG. 7 (6), 14, 4. 12 (2), 6, 1. SPART. Sept. Sev. 20, 2 ille filios per adoptionem, hic per se -itos rectores... daret ibid. Getam de Iulia -uerat (LACT. epit. 8, 4 Mercurius... de stupro [cf. p. 1981, 84] Veneris -uit androgynum. 5 AVG. civ. 16, 28 v. p. 1978, 51). AVSON. 277, 4 Marcus Antoninus successore... solo patriae, quod -uit (sc. eum), nocuit. HIER. epist. 60, 8, 1 AVG. civ. 4, 21 p. 171, 2 D. 5, 6 p. 198, 16 ille numerosam prolem -uit (cf. p. 1976, 62. 15, 15 nihil prolis. 16, 38 p. 187, 30 -endae prolis officio). 16, 3 p. 126, 5 gigantem... post nepotes suos natos -uit. 19, 12 p. 374, 1. CARM. epigr. 646, 1 -itus nomenque Valerius (i. Valerius Valerii filius). 10 ad a: translationes christianae de actu patris (-ere varie sensu mystico vel spiritali): de deo patre Christi: TERT. adv. Prax. 7 p. 235, 22 sqq. Christus primogenitus, ut ante omnia -itus, et unigenitus, ut solus ex deo -itus, proprie de vulva cordis ipsius (GERMIN. epist. ad Ruf. [Hil. coll. antiar. B VI] 2. VINCENT. LER. 13, 19 Christus ex patre ante saecula -itus... in saeculo ex matre generatus. NICET. symb. 2 p. 40 B. pater ante omne omnino tempus ex se -uit filium). 15 adv. Prax. 14 p. 252, 24 filius -itus a patre (TERT. apol. 21, 7. HIL. myst. 1, 5. PHOEBAD. c. Arrian. 9 p. 19ⁿ Christus -itus... ab ingenito. BACHIAE. fid. 3 p. 1026^A. NICET. appell. 1 Verbum dicitur Christus, quod impassibiliter [cf. infra l. 72] -itus sit a deo patre). 20 ITALIA psalm 2, 7 (Cas, Sang, Ver.; Psalt. Rom., Tert. adv. Prax. 7, 11 cod. F. al. Cypr. testim. 2, 8 codd. plurimi, Lact. inst. 4, 15, 3 al.) filius meus es tu, ego hodie -ui te (item VVLG., generavi te Tert. 25 adv. Prax. 11 codd. PM, adv. Marc. 3, 20 p. 410, 7. Cypr. testim. 2, 8 cod. L). psalm. 109, 3 (Cas, Sang.; Tert. adv. Prax. 7, Psalt. Rom. Cypr. 20 testim. 1, 17 codd. plurimi, al.) ex utero ante luciferum -ui te (item VVLG., generavi Veron., Tert. adv. Marc. 5, 9 adv. Prax. 11 Cypr. 30 testim. 1, 17 cod. V). MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1144^A ingenitus, unigenitus, idest (an legendum a deo?) procedens -itus... generator, -itus regenerans. 1144^B ex aeterno ingenite, ex aeterno -ite, ut omnia aeterna sint -ite. HIL. hymn. 1, 20 dignus qui -itus est filius in deum (1, 30 ipsum, quod deus est, ... -i vellet in alterum transformans se, 35 ut est, vivam imaginem. 1, 50 deus ex se se placidus -ret in deum. ZENO 2, 8, 2 p. 413^A deus dei filius... in hominem gigniturus). 1, 70 te -itum concinimus deum. in Matth. 31, 3 eandem... aeternitatem esse et -entis et -iti. coll. antiar. B II 11, 2 Christus factus a deo, non -itus (gignitus cod. A) de deo, id est non de substantia pat- 40 ternae aeternitatis (SYMB. Germin. [Hil. coll. antiar. A III] Christum... de vero deo patre... ante omnia -itum, ... perfectum de perfecto -itum. AVG. civ. 14, 11 p. 28, 19 D. quam naturam creavit ex nihilo, non quam uit creator de semetipso, sicut -uit Verbum. epist. 170, 4 hunc... de sua substantia -uit, non ex nihilo fecit. NICET. fid. 3 filium aliunde 45 et de nullis exstantibus dicit Arrius factum esse potius quam -itum; ... non autem vere esse filium, qui de patre sit -itus. 4 VIGIL. THAPS. c. Arrian. 1, 16 p. 191^C). SERM. Arrian. frg. I 17 p. 623^B deus filium sibi creavit fundavit -uit fecit. FILASTR. 66, 3 filius... -itus, quia de ipso natus est proprie sempiternus. AVSON. 419, 80 aeternae omnium genitor, ipse non genite. Ps. AMBR. sacr. 5, 4, 19 illum (Christum) solum -uit 50 deus, nos creavit. TRACT. c. Arrian. p. 15, 28 sqq. quomodo deus pater vel qualiter filium -uit? ... quibus non sufficiat scire quod -uit, nisi ut ausi sint etiam quemadmodum -uerit perscrutari... -uisse tantum patrem legimus, qualiter vel quomodo -uerit, omnino non legimus. RVFIN. Clement. 3, 8 p. 12*6^A -uit ergo deus Christum, quod et fac- 55 turam vocare didicimus. hoc ipsum ergo vocare et genituram et fac- turam... illud quod sine schemate constat genitoris specimen... permittit. Orig. princ. 1, 2, 3 semper patrem fuisse et -uisse Verbum (AVG. civ. 11, 24 p. 494, 15 D. quod pater -uerit Verbum. 14, 11 v. supra l. 43. in evang. Ioh. 39, 6 p. 1684 Verbum deus apud deum, aequalis patri, coaeternus -enti. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 4, 20 p. 131^A si ita- 60 que Verbum dei seipsum replasmavit, plasmatus ergo antea, non -itus fuit. NICET. appell. 1 v. supra l. 21). PRVD. apoth. 253 qui pater es, -endo pater (opp. filius auctore -itus... patre summo). 895 ingenitus -itusque deus, pater et patre natus. AVG. civ. 11, 10 p. 474, 24 sqq. D. a deo omnia bona sunt creata... id est facta, non -ita. quod enim de simplici bono -itum est (i. Christus), pariter simplex est et hoc 65 est quod illud de quo -itum est. serm. 214, 6 p. 1069 Christus natus de spiritu sancto et virgine Maria, ut unum eorum pertineat non ad -entem, sed ad sanctificantem, alterum vero ad concipientem at- que parientem. epist. 170, 8 homo cum passione generat, deus... sine passione (cf. supra l. 22) -uit filium. EVAER. alterc. p. 17, 15 Chri- 70 stum deum, dei filium, ore dei prolatum, Verbo -itum et ex virgine natum. PRAEDEST. 1, 41 p. 599^C pater... ingenitus, filius -itus, spi- ritus sanctus procedens ex patre. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 1, 16 p. 192^A nec potest... ingenitae substantiae patris aut -ita filii aut creata spiritus sancti conferri natura. ACTA Achat. 4 non... deus filium ex muliebri coitu (cf. p. 1979, 18) -uit. ad trinitatis mysterium etiam 75 pertinent: ORIENT. carm. app. 3, 11 genitore... illo, quem -uit nullus, per quem -entia cuncta. Ps. BOETH. fid. cath. 23 spiritum sanctum nec -itum nec generantem, sed a patre quoque procedentem vel filio. de deo deorum hominumque creatore: ARNOB. nat. 2, 35 ut hi omnes quos opinatio credit deos esse mortalium aut ab eo [sc. uno rerum patre ingenito] sint -iti aut eo iubente prolati: si 80 [Geisler-Hey]

sunt prolati et -iti *eqs.* ITALA Is. 1, 2 (Tert. orat. 2 Cypr. testim. 1, 3 *codd.* AB Ps. Cypr. ad. Ind. 3, Lucif. non parc. 19 *al.*) filios -ui (Cypr. testim. 1, 3 *codd.* LM generavi, VVLG. enutriv). HIL. trin. 6, 23 p. 174^c *deus* -uerat . . . eos (*Iudaeos*) sibi per divisionem gentium et plebem hereditatis in filios. FILASTR. 66, 3 non . . . est homo aut angelus de deo proprie ac naturaliter, id est de . . . patris substantia -itus, sed facti sunt ex nihilo. 127, 2. AVG. civ. 12, 16 p. 537, 22 D. *creaturam* non de ipso -itam, sed ab ipso de nihilo factam. 15, 23 p. 111, 7 *angeli* filii deorum, quoniam diis -iti erant. gen. ad litt. 7, 28 p. 228, 7 ut *anima* . . . sit . . . spiritus, non de substantia dei -itus . . . sed factus a deo. epist. 147, 44 imago eius (*interioris hominis*) non de illo (*deo*) -ita, sed ab illo creata. 153, 13 filii dei non natura -iti, sed gratia facti. VVLG. deut. 32, 18 deum, qui te -uit, dereliquisti. CASSIOD. Didym. in 1 Ioh. p. 1798 A *qui habet caritatem*, natus ex deo est *eqs.*, qui -uit (*eum*), . . . caritas est. *de deo Sapientiae genitore*: ITALA prov. 8, 25 (Tert. adv. Hermog. 18 p. 145, 24 *cf.* 32 p. 161, 7 *ad h. l.* et Cypr. testim. 2, 1, *ubi* -uit) ante omnes . . . colles generavit me (*Sophiam*), prior autem abisso -ita sum (VVLG. ante omnes colles ego parturiebar). RVFIN Orig. princ. 2, 6, 1. AVG. gen. ad litt. 1, 17 p. 24, 2 quae non est facta, sed -ita Sapientia Ps. PHOEBAD. fid. 2 p. 36^b Sapientia . . . vel condita vel -ita vel creata describitur. p. 36^c creata ergo est Sapientia, immo -ita. *de diabolo*: AVG. in epist. Ioh. 4, 10 neminem fecit diabolus, neminem -uit, neminem creavit (*paulo post*: filius diaboli, imitando, non quia creavit te aut -uit te. 5, 2 neminem creavit diabolus neque -uit). *de eis qui liberos non carnales* (*sc. credentes, fideles*) *per evangelium sim. adquirunt*: AMBR. off. 1, 7, 24 p. 30^c vos diligo quos in evangelio -ui. Ps AMBR. sacr. 5, 4, 19 p. 451^A *pater* qui te per lavacrum -uit. HIER. epist. 65, 14, 6 patres tui . . . , qui te evangelica -uere doctrina. VVLG. Iac. 1, 18 voluntarie . . . *deus* -uit (*gr. ἀπεχόντων*) nos verbo veritatis. 1 Cor. 4, 15 in Christo Iesu per evangelium ego vos -ui (*gr. ἐγέννησα*). PELAG. in II Tim. 3 p. 893^A doctoribus, qui eos per evangelium -uerunt. MAXIM. epist. p. 3 filiolas meas, quas ego per evangelium -ui). *cf.* PETR. CHRYS. serm. 2 (p. 1982, 64).

β de matre (*absolute*: v. p. 1982, 11 sqq. c. acc. dupl. v. l. 37. 53 p. 1982, 3): PLAVT. Mil. 1077 meri bellatores -untur, quas hic praegnatis fecit. ACC. trag. 241 o Dionyse . . . Semelā -itus, euhie (SALL. epist. Mithr. 9 *Nicomedis* filius Nysā. VERG. Aen. 1, 297 Maiā CARM. de mens. 2, 32 Latonā. Ov. met. 4, 462 sorores . . . Nocte. 9, 432. SEN. Herc. f. 527. Med. 625 vocali . . . Camenā. LIV 1, 3, 3 Ascanius . . . quacumque matre -itus, certe natum Aenea constat. [9, 36, 2 matre eadem. 38, 9, 8. VELL. 2, 29, 2. SEN. Oed. 866 quo . . . generatus patre, qua matre -itus? : coniuge est -itus tua. CVRT. 6, 5, 4 IVST. 39, 2, 10] 40, 9, 2 paelice. OCTAVIA 560 -itum . . . Venere, Vulcano satum. VELL. 2, 59, 2. PLIN. nat. 18, 6 Acca Larentia nutrice sua -itos. 19, 24. 29, 5. 35, 19. STAT. Theb. 7, 756. TAC. hist. 4, 70. 5, 20. ann. 3, 68 Silani . . . Atia [*cod. alia*] parente [*cf. p. 1982, 5*] -iti. 4, 44. 12, 22. 12, 29. 12, 64. SVET. Aug. 17, 5 maiorem de duobus Fulvia -itis. AVSON. 176, 1. 184, 3). VARRO ling. 7, 16 *Dianam* -uit . . . Lato; ea . . . Coe(o) creata Titano. CIC. Font. 47 feminae . . . sibi praesidia (*cf. p. 1982, 26*). Tusc. 1, 102 (*verba Lacaenae cuiusdam*) idcirco . . . ueram, ut esset, qui *eqs* nat. deor. 3, 58 *Diana* Cupidinem -uisse dicitur. VERG. georg. 4, 324 mater, . . . quid me . . . invi-um fati -uisti? Aen. 1, 618 *Aeneam* Anchisae . . . Venus . . . -uit (*alicui [patri] aliquem*: CIRIS 67 [*vers. corr.*] illam [*Scyllam*] monstro -uit Echidna [*gravena sim. codd.*] biformi. SEN. Herc. O. 482 MART. 9, 103, 1). 5, 39 Criniso conceptum flumine mater quem -uit. Ov. met. 1, 439. 10, 297. CARM. inc. Char. gramm. p. 364, 12 B. (*per imaginem de glacie et aqua*) mater me -uit, eadem mox -itur ex me (LIV. 39, 53, 3 ex vulgato corpore -itum. CVRT. 8, 2, 19 duobus ex sua matre filiis -itis. 8, 10, 36 puero . . . ex ea utcumque. TAC. ann. 6, 34. LAMPR. Comm. 7, 5. Ps LACT. mort. pers. 50, 2 ex concubina. HIL. myst. 2, 2 ex fornicaria. CLAVD. DON. Aen. 1, 382 615 *Aeneas* ex dea. 7, 219. SVLP. SEV. chron. 1, 10, 2). PAVL. FEST. p. 63 fortes viros -ituras *matronas*. VAL. MAX. 7, 7, 4 spernis quos -uisti, nubis effeta. CELS. 2, 1, 14 eae . . . quae -unt, inbecillos . . . edunt. SEN. Herc. O. 1509 quid tale Iuno -uit? OCTAVIA 336 CVRT. 10, 5, 23. LVCAN. 4, 593 nondum post -itos Tellus effeta gigantas. *per imaginem*: PLIN. nat. 5, 76 Tyros . . . insula . . . partu clara, urbibus -itis Lepti *eqs.* 7, 23 in quadam gente Indiae feminas semel in vita parere -itosque confestim canescere. 7, 39. 49 gemino partu alterum marito similem, alterumque adultero -uit. 7, 57. 58 aliis *feminis* semel in vita datur -ere; quaedam non perferunt partus, quales, si quando . . . vicere, feminam fere -unt. VAL. FL. 8, 163 SIL. 4, 798. STAT. silv. 3, 4, 40 *Venus*: nil . . . tam dulce . . . aut vidi aut -ui. 4, 8, 13 *nepotes* sibi -itos putat . . . Polla *avia*. Ach. 1, 650 -itum quem caerulea mater Peneis silvis . . . immisit alendum *per imaginem*: MART. 9, 99, 4 Marcus . . . Tolosae gloria, quem -uit Pacis alumna Quies. TAC. hist. 2, 64 a se (*Sextilia*) . . . Vitellium -itum. ann. 12, 2 *Lollia* nullos liberos. 12, 3 *Domitium Agrippina* ex Cn. Ahenobarbo (APVL. apol. 68 Pudentilla . . . ex quodam Sicinio . . . filios. CORP. XIII 2035, 11 <e> quo -uit coniunx filium *eqs.*). AVR. Fronto p. 27, 9 N. quae me -uit atque aluit. APVL. met. 5, 29 meliorem filium. TERT. anim. 34 p. 359, 6 *Helenen* angelicas potestates -uisse. LACT. epit. 9, 1 Ceres . . . Proserpinam . . . de stupro (*cf. p. 1980, 4*) -uit. inst. 1, 17, 9 *Venus*

ex . . . Martis stupro -uit Harmoniam. AVSON. 56, 3. 242, 2. 244, 4 tot duxi mater funera, quot -ui. AMM. 16, 10, 19 *Eusebia* cum marem -uisset infantem. HIER. epist. 7, 6, 1. 39, 2, 2 mater . . . quid me -uisti virum? 54, 4, 2 Cornelia . . . Gracchos . . . se -uisse laetata est. 54, 15, 3 liberos. CLAVD. carm. min. 53, 4 Terra parens (p. 1981, 48) . . . invisum -itura nefas (*i. gigantes*). PAVL. MED. bened. 10, 14 p. 730^B more iam -itorum ubera materna lambentibus. MART. CAP. 9, 922 *Harmonia personata*: dum me . . . -uisset Immensitas. CARM. epigr. 617. 1 una die -iti eandemque (*sic*) hora creati, una fuit genetrix. INSCR. christ. Diehl 2326 b casta me mater -uit.

ad β: absolute: PHAEDR. 3, 15, 15 cuius (*matris*) potestas nulla in -endo fuit. PLIN. nat. 7, 58 v. p. 1981, 71. 7, 61 mulier post quinquagensem annum non -it. 7, 66. HIER. epist. 22, 41, 3 laetabitur mater, quod -uit. CHRON. Alex. chron. I p. 92, 13 *filiae hominum* -uerunt. ap. *christianos de partu virginis*: IUVENC. 1, 71 tibi (*Mariae*) . . . puerum -i. HIL. hymn. 1, 9 te -uit virgo puerpera (RVSTIC e aceph. p. 1171^A deum et hominem -uit virgo. VICTORIN. Christ. 2 protulit hunc partus -itum de virgine feta). SACR. Greg. 148 sancta dei genetrix, quae filium tuum . . . de se -uit incarnatum. *de ecclesia*: OPTAT. 1, 12 p. 14, 10 haeretici . . . bene fuerant -iti a matre ecclesia (4 2 p. 104, 1 quos . . . una mater ecclesia -uit. 4, 5 p. 107, 5. HIER. epist. 52, 6, 2 mater . . . ecclesia, quae illos -uit, nutrit et pavit).

γ de parentibus (*subi. actus pro persona: infra l. 50. acc. dupl.: infra l. 35*): CIC. carm. frg. 9 quasi vos sibi dedecori -uere parentes (Phil. 14, 34 parentibus, quod tanta rei p. praesidia [*cf. p. 1981, 51*] -uerunt. SALL. rep. 2, 13, 1 patria atque parentes . . . dicerent 'nos te -uimus' [PLIN. nat. 30, 18 quam patriam quibusque parentibus -itum]. VERG. Aen. 1, 606 qui . . . uere parentes? [10, 956 HOMER. 621] VELL. 2, 10, 2 septem ante hunc . . . fuere singuli[s] omnino parentibus -iti. TAC. ann. 4, 16 patricios confarreatis parentibus -itos). CATVLL. 90, 3 magnus ex matre et gnato -atur oportet (SEN. epist. 90, 4 ex his. TREB. Claud. 13, 2. CLAVD. DON. Aen. 7, 681. CORP. VI 10239, 10 qui . . . ex vobis [*i. te et conlibertis tuis utriusque sexus*] -iti -erunt). NEP. Iph. 3, 4 pater . . . Thraecem me -uit, . . . mater Atheniensem. (LIV. 44, 30, 2 patre Plenrato . . . et matre Eurydica -itus. VAL. MAX. 3, 4 ext. 1 CAPITOL. Maximin. 1, 5 *Marminus* barbaro . . . patre et matre -itus). VERG. Aen. 7, 47 *Latinus* Fauno et nymphā -itum *sim.* SIL. 3, 103). Ov. met. 4, 322 qui te -uere, beati. STAT. silv. 2, 1, 87 natos -uisse necesse est, elegisse iuvat (*anted.* parentum). TAC. hist. 1, 14 SVET. Aug. 4, 1 FLOR. epit. 1, 1. 1. *in imagine* GELL. 13, 8, 1 eximie . . . Afranius . . . de -enda comparandaque sapientia opinatus est, quod eam filiam esse Uisus et Memoriae dixit (*cf. p. 1978, 31*). LACT. inst. 1, 11, 6 FILASTR. 120, 3. 14^A, 1 sine patre, sine matre *Melchisedech* fuisse -itum. AVSON. 50, 5 et masculini et feminini -ite, *novi mariti*, generisque neutri filios. DICT. 1, 1 2, 3. AVG. civ. 14, 21 p. 45, 26 D. *Adam et Eva* ad -endos filios coierunt eosque -uerunt. 18, 12 p. 270, 22 inde (*sc. a Xantho et Europa*) -iti Radamanthus etc. 20, 26 p. 475, 10. pecc. mer. 1, 36, 67 p. 68, 7 *Adam* nesciens . . . a quo creatus, ex quibus -itus sit. Aug. civ. 14, 23 p. 47, 22 illae nuptiae . . . diligendam prolem (*cf. p. 1976, 62*) -erent. SVLP. SEV. chron. 1, 2, 8 cum diversae inter se naturae (*i. angelicae et humanae*) permixtio monstra -ret. *absol.*: CIC. div. 2, 94 seminum vim, quae ad -endum procreandumque plurimum valeat. top. 60 non . . . in parentibus causa fuit -endi. SEN. benef. 6, 23, 5 multi *parentes* non, ut -rent, coierant. VAL. MAX. 5, 4 pr. efficitis, ut et -uisse iuvet et generare libeat.

δ de genitalibus: VARRO Men. 35 loca *genitalia* aliquid genunt. *in imagine* VAL. MAX. 1, 8 ext. 17 amicitiae societatem . . . Concordiae sinu -itam, nutritam et finitam. 9, 15, 2 Octaviae utero se -itum (SEN. Herc. O. 1679 uterum . . . qui me -uit. PLIN. nat. 7, 33 septenos uno utero simul -i. ISID. Goth. 19 chron. II p. 275 nullus de utero eius extitit -itus). LVCAN. 3, 604 fratres . . . quos eadem . . . -uerunt viscera (*per imag.* PETR. CHRYS. serm. 2 p. 188^B [*ad Luc.* 15, 20] patris viscera iterum filium -itura per veniam). VVLG. Luc. 23, 29 ventres, qui non -uerunt (*gr. ἐγέννησαν*). TERT. adv. Prax. 7 *cf. p. 1980, 13*.

ε de montibus, mari, bestiis sim. homines portentose edentibus (*orto hoc argumento, ut vid., ab Homer. Il. 16, 33 sqq.*): VERG. Aen. 4, 366 nec tibi diva parens, generis nec Dardanus auctor, . . . sed duris -uit te cautibus horrens Caucasus *eqs.* LYGD. 4, 85 te nec vasti -uerunt aequora ponti, nec flammam volvens ore Chimaera fero, nec canis . . . nec te conceptam saeva leaena tulit . . . nec *eqs.* SEN. Herc. O. 143 quae cautes Scythiae, quis -uit lapis? 1252 quis te sub axe frigido pontus Scythos, quae pigra Tethys -uit *eqs.*? SIL. 1, 638 quem insana freta aut coetus -uere ferarum . . . Hannibalem. *cf.* QVINT. inst. 2, 4, 19 serpente, quo Scipio traditur -itus.

ζ de patria, domo, sanguine, proavo al. gignentibus (*cf. etiam sub I B 6*): CIC. Phil. 14, 32 ut idem deus (*Mars*) urbem hanc gentibus, vos (*militis legionis Martiae*) huic urbi -uisse videatur (*cf.* FRONTO p. 217, 3 N). rep. 1, 8 neque enim hac nos patria lege -uit aut educavit (*leg. 2, 5 patria quae -uit [opp. quae excepit]*). SALL. rep. 2, 13, 1 v. *supra* l. 27. PLIN. nat. 30, 18 v. *supra* l. 28). LVCAN. 6, 5 *Athenae* -uere virum (*Epicurum*). INSCR. christ. Rossi II p. 170, 26, 11 quos [*Gottaler-Hey*]

sinus enutrit Liguriae et -unt quosquos Athenaea rura. *aliter* p. 1988, 40 sqq.). EPITAPH. Verg. 1 Mantua me -uit (*hinc similia saepe in inscr. sepulcr.*, v. p. 1988, 65). Ov. lb. 474 sanguine natus eodem, quo -ita est *Callisto* (met. 2, 90 nostro ... sanguine. epist. 15, 197 OCTAVIA 89). PAVL. FEST. p. 95 germani quasi eadem stirpe -iti (CVRT. 6, 2, 8 regia stirpe. 9, 6, 22. 10, 7, 8. VAL. FL. 5, 500 nostra ... de stirpe nepotes. AVSON. 210, 4 stirpe Novempopulis. COD. Theod. 12, 1, 178, 2 curiali genere, origine vel stirpe. IORD. Get. 233). VELL. 2, 35, 2 -itus proavo M. Catone. 2, 41, 1 nobilissima Iuliorum -itus familia (2, 59, 2 equestri familia. TAC. ann. 2, 85. 13, 12). PLIN. nat. 3, 102 novem adulescentes totidemque virgines ab Illyriis sedecim populos -uere. MART. 4, 55, 8 nos Celtis -itos et ex Hiberis (10, 65, 4). *nota* TAC. ann. 3, 76 Iunia ... Catone avunculo -ita. 4, 8 Augusti pronepotes clarissimis maioribus -itos. *transl.* 16, 22 *Stoicorum* secta Tuberones et Favonios ... -uit. ITALA Hebr. 11, 12 (Mutian. Chrysost. hom. 23, 2 *sub fin.*) idcirco etiam ex uno (*i. Abraham*) -iti sunt (*ἐκ γένεθης* VVLG. orti) omnes. CAPITOL. Ver. 2, 1 hac prosapia -itus *Verus*. Maximin. 1, 5 alter e Gothia, alter ex Halanis -itus. GALLICAN. Avid. 1, 1 per matrem ... avo -itus Avidio Severo. VVLG. deut. 4, 25 si -ueritis filios ac nepotes (*cf.* AVG. loc. hept. 5, 11 p. 602, 15 'si ... -ueris filios et filios filiorum tuorum'. notanda locutio est, ubi et avos nepotes dicit -ere). AVG. civ. 15, 8 p. 74, 12 D. gentem Idumaeorum ... quam -uit ... Esau. COD. Theod. 12, 1, 149, 4 civitas ... quem -uit, non amittat. ALC. AVIT. c. Arr. 28 p. 11, 23 de patriarcha -itum *Christum*.

ad 1: *subst. genitus*, -a *i. q. filius*, -a: Ov. trist. 5, 5, 55 Peliae (-a *D²O*) -ae. OCTAVIA 141 -am ... fratris. HIL. hymn. 1, 57 patri ... -us paret. PRVD. cath. 5, 157 per Christum, -um, summe pater, tuum. DRAC. laud. dei 2, 328 minus ... noverca audet in externos -os quam mater agit rem. 3, 544 *deum* nos -os vocitare suos. APON. 3 p. 59 *animas* non dei, sed diaboli ... -as nuncupari. VEN. FORT. carm. 8, 1, 12 Italiae -um. 8, 3, 341 si vivat -us, genitrix ... requirit. 9, 2, 101 David ... -um ... amisit amatum. 9, 10, 9 -ae reddunt tibi pectore grates. 10, 6, 41 viduae -o laqueato. 10, 7, 63 de -a ut videas genitrix, ut dulcius optas (*sic*). 10, 8, 21 ex -o -is-que nepotibus amplis altera progenies ... detur avae. 10, 12^a, 5 -am flens impie demptam. 10, 12^b, 7. 10, 12^c, 6. 10, 14, 8 floreant ... rex Childeberethus ... cum -is, populo. 10, 15, 2 nobilitas generis nobilior -is *Machabaeae*. CARM. epigr. 770, 1 in seipsum -etum ... quem ... parentes *eqs.* *de bestia* v. p. 1984, 26. *subst. geniti*, -orum *i. q. mortales, homines*: PLIN. nat. 7, 190 quae ... -is quies, si ... sensus animae manet? 25, 5 Mithridates ... omnium ante se -orum diligentissimus vitae. PACIAN. sim. carn. p. 119, 6 in carne -orum substantiae ... heredem *Christum*. VEREC. in cant. 2, 4 nemo de -is est, qui non impie gessit. AVG. civ. 16, 14 v. *infra* l. 49. CASSIOD. Didym. in I Petr. p. 1760^p filius ... pater -orum (*τῶν γεννητῶν*). *subst. gignentēs*, -ium *i. q. parentes*: CIC. div. 2, 94 vis et natura -entium (*supra*: parentibus). QUINT. inst. 2, 9, 3 hominis ortus ex utroque -entium confertur. AVG. civ. 16, 14 p. 149, 9 D. decessione -entium et genitorum successione. *in imagine*: PRVD. ham. 571 natos (*i. peccata*) -entum (*pectorum*) vivere poenis.

2 de animantibus in universum (sic etiam de herbis sim.): CIC. rep. 2, 9 quod ubique -itum est, ut ad eam urbem, quam incolas, possit adnare. nat. deor. 2, 42 quod animal in eo (*sc. aethere*) loco -atur (*ibid.* animal -i nullum *in aethere*. LVCR. 2, 870 ex insensibilibus ... animalia -i). *ibid.* quae pars (*sc. aether*) sit ad -enda animantia aptissima (*cf.* FIRM. math. 1, 5, 12 cunctas animantes quae terrena conceptione -untur. 1, 8, 7). 2, 49 omnium quae terra mari-que -untur initia. 2, 58 ut ceterae naturae suis seminibus quaeque -untur, si natura mundi *eqs.* div. 1, 94 in quibus agris multa propter fecunditatem fingi -ique possunt. off. 1, 22. leg. 1, 25 ea quae -untur, donata consulto nobis, non fortuito nata. 2, 16 ea quae -untur nobis ad fruendum. LIV. 38, 17, 13 generosius in sua quidque sede -itur. SEN. dial. 2, 7, 1 neque enim magna et excedentia solitum ac volgarem modum crebro -untur. 11, 7, 5 nihil eodem loco mansisse quo -itum est. MELA 3, 102 Fortunatae insulae abundant sua sponte genitis. PLIN. nat. 17, 216 quid ... -itum caret his malis (*i. morbis*). 25, 94 quicquid in Creta nascatur, infinito praestare ceteris eiusdem generis alibi genitis. 33, 67 montes Hispaniarum, aridi sterilesque et in quibus nihil aliud -atur. 36, 1 omnia ... quae ... tractavimus, hominum -ita causa videri. PLIN. paneg. 29, 2 gentes ita commercio miscuit, ut, quod -itum esset usquam, id apud omnes natum esse videretur. VLP. dig. 50, 16, 38 ostentum ... omne contra naturam cuiusque rei -itum factumque. FIRM. math. 1, 10, 5 omnium, quae -untur, ortus et occasus (*antecedit*: omne animantium genus). AVG. civ. 12, 28 p. 556, 2 D. neque enim ... si usitato naturae curriculo -erentur, prodigia dicerentur. quid autem sub ... gubernatione divinae providentiae ... frustra -itur? MART. CAP. 1, 80 *Dis* eorum, quae -untur, conquisitionibus opulentus. COD. Theod. 13, 1, 3, 5 quae in his terris, quas *rusticani* incolunt, atque in eodem rure -untur. 13, 1, 10, 2. *obi. suppl.*: CIC. nat. deor. 2, 119 luna ... graviditates et partus adferat maturitatesque -endi. AVG. civ. 11, 16 p. 483, 18 D. praeponuntur ... ea quae habent vim -endi vel ... appetendi his quae isto motu carent. *genitum*, -i (*genita*, -orum) *pro subst.* v. l. 66. 69.

3 de bestiis (absolute: v. infra l. 12. 19. 21. 39. 43. 62. 71. 82. 84. nota p. 1985, 21/2. acc. dupl.: v. infra l. 79): VARRO rust. 2, 6, 3 *onagri* similes parentum genuntur (PLIN. nat. 8, 174 generator onagro et asina -itus [COLVM. 6, 37, 8 asellum, cum est a partu statim -itus. PLIN. nat. 8, 168 *asina* -it tota vita]). 3, 8 cum *turturum* pulli plurimi -untur. CIC. nat. deor. 1, 97 ea genera beluarum, quae in rubro mari Indiave -antur (AMM. 22, 15, 8 pisces [v. l. 15 sq.] et herbae et beluae ... per eas paludes -untur). 2, 81 ut ... possint *in suo quaque genere* ... ex sese similia sui -ere. 2, 124 bestiis aquatilibus is quae -untur in terra (2, 128 *mammās* paucas habent eae bestiae quae paucae -unt [-untur *al codd.*, *Plasberg*]. fin. 2, 109 bestiae multa faciunt ... indulgenter vel cum labore, ut in -endo. ARNOB. nat. 4, 21 p. 158, 16 quibus *generationibus* immunda haec omnis conceptatur et genitur terrenarum proluvies bestiarum). 2, 129 pisces ... ova (*cf. infra* l. 57) cum -uerunt, relinquunt (PLIN. nat. 9, 178 *pisces* -i sine coitu. AMM. 22, 15, 8 v. l. 7). LVCR. 2, 922 ut nequeant homines armenta feraeque inter sese ullam rem -ere conveniundo (PLIN. nat. 7, 3 feras ... inter nos -itas. AVG. civ. 19, 12 p. 374, 26 D. saevissimae ferae ... genus ... custodiunt, coeundo, -endo, pariendo *eqs.*). 5, 908 talia ... potuisse animalia -i (VAL. MAX. 9, 14 pr. ceteris animalibus ... quae fere -entibus similia nascuntur. PLIN. nat. 6, 187 v. p. 1977, 12. 7, 21. APVL. mund. 36 omnium animalium agrestium et cicurum ... natura -itur [*gr. γίγνεται*], nutritur, absumitur). LIV. 27, 4, 14 Tarquiniiis porcum cum ore humano -itum (*cf.* PLIN. nat. 8, 212 sues ferae semel anno -unt [11, 234 primis genitis in quoque partu sues primas *mammās* praebent ... et suam quisque novit in fetu quo -itus est ordine. *deinde*: *mamma* quae -ito suis *alumno* fuerat attributa. AVSON. 396, 16 quot -uit fetus Albana ... sus]). GRAT. cyn. 265 parentes, qui -uere (*ten- codd.*) sua pecus hoc immane (*i. metagonta canem*) iuventa. VAL. MAX. 1, 8 ext. 18. CELS. 5, 27, 10 maxime ... *haec genera serpentium* aestuosis locis -untur (PLIN. nat. 10, 137 quarum *avium* confuso sanguine serpens -atur. SIL. 6, 152 monstrum ... ira Telluris -itam. *cf.* SEN. Herc. O. 1256 [*verba Herculis qui venenata veste tabescens secretae cuiusdam serpentis morsus suspicatur*] numquid cruore es -ita Lernaee ferae? APVL. apol. 85 vipera ... ex suo utero ... proserpit atque ita parricidio -itur. PLIN. nat. 10, 188 anguem ex medulla hominis spinae -i). CVRT. 7, 4, 30 qua mitior terra est, ingens hominum equorum-que multitudo -itur (PLIN. nat. 8, 163 duodecimo mense -unt *equae*. 8, 164. 165 triduo proximo quam sit -itus *equus*. 8, 166 in Lusitania ... equas ... animale concipere spiritum, idque partum fieri et -i perniciissimum ita. *deinde*: celdones *equi* minore forma appellatos asturcones -unt). COLVM. 6, 22, 1 vetustate quae vaccae -ere desiderunt (*cf.* MELA 1, 58 dies ... quo *Apis* *bos* -itur [PLIN. nat. 8, 177 quidquid *boum* ante -itum. *deinde*: *boves* -unt raro geminos]. AVSON. 58, 2 *bos Myronis*: bucula sum ... nec factam me puto, sed -itam [*Anth. Pal. 9, 726 & δὲ Μύρωνος χεῖρ οὐ πλάσσει, ἀλλ' ἔτεκεν*). COLVM. 9, 2, 3 crabronibus et sole -itas apes (PLIN. nat. 11, 11 apibus solis ex eo [*insectorum*] genere hominum causa genitis. 11, 18 olivae proventu plurima *apium* examina -i. 11, 29 *tuberculum* in *regiis apium* *eminens* si exprimatur, *imperatores* non -untur [suboles *del. Mayhoff*]. VEREC. in cant. 9, 22 sine corruptione carnis filios -ens *apis*). MELA 3, 98 catoblepas ... apud hos (*Aethiopes*) -itur. PLIN. nat. 1, 8, 17 de leonibus, quomodo -antur (8, 136 *leontophonon* non aliubi nascens quam ubi leo -itur. GELL. 13, 7, 3 Homerus ... leones ... pluris -ere atque educare catulos dicit). 1, 10, 73 quae praeter aves ova -ant (10, 143 et quadrupes ova -unt. 10, 145 feminam edunt ova quae rotundiora -untur. 10, 187. 212 quae ova -unt [*opp.* quae animal pariant]. 11, 204 ova -entibus. 11, 208. 232. 264 omnibus ... et animal et ova -entibus. CENS. 4, 3 cum ... ovum sine ave et avis sine ovo -i non possit. *ovum gignit animal*: PLIN. nat. 10, 151 concuti ova ... vetant, quoniam non -ant confusis vitalibus venis. 10, 160 *columbarum* feminae ... pariunt ... ova inrita, ex quibus nihil -itur). PLIN. nat. 1, 10, 87 quae nascantur ex non genitis; quae nata nihil -ant. 2, 7 quoniam inde (*e caelo*) deciduis rerum omnium seminibus innumerae ... -antur effigies (*cf.* p. 1977, 13). 2, 155 *terrae* necesse est semina *pestiferorum animantium* excipere et -ita sustinere, sed in malis pestiferantium noxa est. 5, 9 in quo *flumine* crocodilos -i (APVL. apol. 8). 6, 81 elephantos ibi (*in Taprobane*) maiores bellicosioresque quam in India -i (8, 28 Aristoteles existimat elephantos non amplius quam semel -ere pluresque quam singulos [*verba* semel ... quam *del. Harduinus*; *desunt* Aristoteli *hist. anim.* 5, 14 p. 546^b 11; *habet* SOL. 25, 8]. 10, 175). 6, 205 papyrus ... et siluros in amnis *insularum Fortunatarum* -i. 8, 44 ne quid usquam -itum *bestiarum* ignoraretur ab Aristotele. 8, 108 hyaenae plurimae -untur. 8, 131 in Africa ursum non -i. 8, 137 lyncum umor ... ubi -untur, glaciatur. 8, 148 primo et secundo fetu nimis feroces *canes* putant -i (8, 151 *canes* -unt caecos. *ibid.* *canis*, quae sit feminā ex primiparā -ita. 10, 177. 178 omnes *canes* mares aut omnes feminas -i. *cf.* NEMES. cyn. 230 Libyes in finibus acres -untur catuli). 8, 171 ex asino et equā mula -itur *eqs.* 8, 172 equo et asina -itos. 8, 173 ex duobus diversis generibus nata non -ere in omni animalium genere. 8, 217 *callithrix simia* negatur vivere in alio quam Aethiopiae, quo -itur, caelo. 8, 218 *lepores* sine mare aequae -ere. 9, 154 adeo ...

nihil non -itur in mari, ut etiam . . . *pulices et pediculi* (cf. l. 13) existant (30, 85 non -i pulices, ubicumque spargatur *remedium quoddam*). 9, 162 quaedam *bestiae marinae* tempore anni -untur. 10, 121 ex fetu *corvorum* supra Castorum aedem genito. 10, 175 ocissime pariunt quae plurimos -unt. 10, 183 quaecumque animal pariunt, in capita -unt (cf. p. 1977, 5). 10, 185 ex una *mure* -itos CXX. 10, 186 obituris *muribus* vermiculum in capite -i (10, 190 *nonnullae bestiulae* generant quidem aliquid coitu, sed . . . ex quo nihil amplius -atur, ut vermiculos muscae. 11, 108 plurima insectorum vermiculum -unt. 17, 230. 18, 152 -untur *vermiculi* et in grano. cf. COLVM. 2, 10, 3 v. infra l. 50). 10, 189 quaedam nihil -unt, ut salamandrae. 11, 65 papilio . . . relinquit excrementa, e quibus teredines -untur. 11, 115 -untur *pediculi* (cf. l. 1) . . . et vestis genere. 11, 116 numquam hoc (sc. *ricinus*) in iumentis -itur. 28, 111 primo partu -itae *oves* (30, 149). 30, 73 cocleae nudae . . . in Africa. 31, 36 *taeniae* in fonte. 31, 124 quae (*spongeae*) ab aquilone sint -itae. 32, 59 -untur *ostreae* . . . in petrosis. VVLG. lev. 11, 9 quae *piscium genera* -untur in aquis. AVG. civ. 12, 26 p. 553, 5 D. ut pecora colore varia -rentur (cf. EVG. TOLET. hex. 168 -itur [promitur DRAC.] omne genus pecudum). 15, 27 alia . . . quae commixtione diversi generis genus aliquod -unt. quae est hept. 3, 38 *vivificantia* quae vivos fetus -unt. nota signif. passivam: EVSTATH. Bas. hex. 9, 2 p. 957^p *anguillae* de limo -endi (i. nascendi) sortiuntur originem (gr. p. 192^a ἐκ τῆς ἰλῆος οὐνισταμένας). cf. ITIN. Alex. 49 *India* gentium est ferax, praecipue beluarum inter odora -entium (i. nascentium? cf. PETRON. frg. 31, 3 DRAC. laud. 1, 308).

B latiore sensu: 1 de rebus naturalibus ex se aliquid procreantibus ut partem sui (sim. de morbis sub a et c): a corpus eiusque partes gignunt (apes mella: l. 323): LIV. 24, 18, 2 vitia (acc) . . . diutinis morbis aegra corpora ex sese -unt CELS. 8, 1, 1 cute capillum -ente. PLIN. nat. 7, 138 ipso corpore . . . supplicia (i. pediculis) sibi -ente. 9, 115 pina (*conchae genus*) -it uniones. 21, 77 in Perside eqs. . . venenati favi -untur. 22, 107 fabricata est natura . . . huic (melli) -endo animal. ISID. orig. 11, 1, 54 gingivae a -endis dentibus nominatae.

b herbae et arbores folia fructus sim. gignunt (absol. p. 1986, 4. cf. 8): PLAVT. Trin. 934 *Arabia*, ubi tus -itur (cf. 935 fit. PLIN. nat. 12, 60). VARRO rust. 1, 31, 4 antequam genat siliquas *ocimum* (PLIN. nat. 20, 119 *ocimum* tritum, si operiatur lapide, scorpionem -ere). 1, 40, 1 semen quod est principium genendi (*ibid.* quaedam semina . . . ad genendum prona [Keil, propensa al., propterea codd.]). Ov. epist. 12, 45 semina . . . populos -itura . . . spargere iubetur Iaso. PLIN. nat. 19, 106 sequenti . . . anno . . . semen *cepa* -itur. 19, 118 recentia semina maturius -unt in porro eqs., deinde: *betae semen* non . . . totum [-a codd.] eodem anno -it. 27, 30 *anagyros herba* . . . semen in corniculis non brevibus -it. cf. etiam l. 54 et 57). SEN. Med. 719 quicumque tortis sucus in radicibus causas nocendi -it. epist. 84, 4 quod mel aut ros illius caeli aut ipsius arundinis umor dulcis et pinguior -at. 95, 64 ipsae radices iis, quae -uere, adiuvantur (PLIN. nat. 1, 21, 52 quae radices nihil supra terram -ant. PALLAD. 3, 23, 2 in *cannetis* si quae -endi oculos non habent). COLVM. 2, 10, 3 *umor in lupini fructu* vermes -it MELA 3, 58 vicini populi quae -untur in *Talpe* (sc. fructus) attingere nefas . . . habent (PLIN. nat. 16, 28 robur praeter fructum plurima et alia -it. 16, 95 fici al. . . protinus . . . fructum pro flore -unt [25, 45 *Teucrion herba* . . . numquam flore[nte] neque [nec quae N] semen -it. SIDON. epist. 4, 13, 4 *rubum* de rosis natum rosasque parientem et genitis -entibusque floribus medium. DRAC. satisf. 232 floribus . . . genitis fructus inest subito?). 16, 117. 148. 17, 178 *vitis* semina [cf. l. 45] mavult quam fructum -i. 19, 61. 31, 3. TAC. ann. 16, 2 v. p. 1986, 83. APVL. apol. 23 arbor . . . fructum ex sese). PLIN. nat. 1, 16, 52 in quibus arboribus plura rerum genera -antur. 11, 17 *erithace* -itur . . . rore verno et arborum suco cummum modo. 12, 26 *arbores* piper -unt. 12, 30 in *Indica* loto id (*caryophyllon*) -i. 12, 72 *Chia mastiche* e lentisco traditur -i cummum modo (14, 128 *mastiche* in Ponto bituminis similis). 12, 107 *hammoniaca* -itur arbore, quam metopon appellant, resinae modo. 12, 135. 13, 47 *pomum palmae Aethiopicae* -itur . . . in frutice ramis cubitalibus. 13, 95 quae *tubera* superne -untur . . . in ramis. 13, 135. 14, 33 vino . . . quod -uit vitis *helvenaca* (14, 53. 60. 63. 66. 69. 94. 17, 199 nobilia vina non nisi in arbustis -i. 19, 53 *vina* ante se -ita. 23, 36). 15, 79 vel e putrescentibus *caprificis* -atur aliquid. ergo culices parit. 15, 98 *unedo* pomum simul e (simile codd.) frutice terraeque -itur (15, 111 quae *poma* in Aegypto diximus -i. AVG. civ. 21, 5 p. 496, 9 D.). 15, 123 si non siccentur bacae, oleum -i. 16, 18 folium *fagi* . . . media parte plerumque -ens superne parvolam bacam. 16, 29 -unt et alae ramorum eius (*roboris*) pilulas (cf. p. 1986, 1). deinde: pumices -it . . . et e foliis convolutas pilulas et in foliorum venis aquosos nucleos. paulo post: *cachrys* -itur et in abiete eqs. 16, 31 boletos suillosque . . . qui circa radices -untur. 16, 38 *arbores* picem -unt. 16, 73 *arbores* e quibus resina -itur (17, 238. 24, 32). 16, 108 *arbores* cummum. 16, 120 multae *arbores* plura -unt . . . inter quas (quae codd.) laurus uvas suas, maximeque steriles, quae non -it aliud (17, 153 sic *vitium* palmites, nepotes, uvae, folia, pampini -untur, mirumque firmiora esse in dextera parte -ita). 18, 55 ex uno grano *mili* sextarii terni -untur. 19, 15 cucurbitis in arboribus . . . -itis. 22, 45 *chamaeleon* viscum -it album

sub alis foliorum. 24, 121 genus rubi, in quo rosa nascitur, -it pilulam (cf. p. 1985, 75). 25, 109 quinquefolium . . . fraga -endo commendetur. 37, 34 arborem, quae -at *sucinum* (SOL. 20, 9 pinum . . . unde sit gignitum *sucinum*). IVST. 36, 3, 1. absol. PLIN. nat. 13, 34 sine maribus non -ere feminas *palmas*. 17, 73 mas *cupressus* . . . non -it. AVG. civ. 11, 27 p. 500, 12 D. in arbustis hoc simile est sensibus, quod aluntur et -unt. gignens pro adi. fere i. q. *frugifer*: PLIN. nat. 16, 112 -entium *arborum* . . . quaedam . . . cacuminibus ferunt.

c cibi, medicamenta, fimus, calor, al. efficiunt, ut aliquid proveniat, existat (absolute: l. 13. 14): VARRO rust. 2, 2, 19 cytisum et medica . . . genit lacte ovis. CIC. nat. deor. 2, 28 calidum . . . atque igneum ita in omni fusum esse natura, ut in eo insit procreandi vis et causa -endi (cf. SEN. nat. 2, 10, 4 sterile frigus est, calor -it). COLVM. 3, 11, 4 non -it *stercus vetustum* herbas (cf. PLIN. nat. 17, 54 multas . . . -at herbas *fimus gravior*). PLIN. nat. 11, 41 -it id (*mel ericeum*) maxime arcturi exortus. 11, 115 cum . . . cerae . . . -ant . . . animalium minimum (sc. *'acarum scabiei'* L.). 11, 118 alia genera culicum acensens natura -it. 11, 119 -it aliqua *animalia* et contrarium naturae elementum (i. ignis). 14, 99 uva incocta *labruscae* fastidium -it uvas adpetendi *gallinis*. 14, 137 *vinum* furorem -at (21, 178 drachmae . . . pondere *trychni* lusum furoris [pudoris codd.] -i [supra: insaniam facit]. cf. 14, 180. 21, 77 genus . . . mellis *insaniam* [25, 35]). 20, 57 *alium* sitim. 20, 113 *apium* vermiculos. 20, 160 *cuminum* pallorem -it bibentibus. 20, 198 e nigro papavere sopor -itur (cf. 21, 132 odor somnum). 20, 219 -i ex eo (*atriptice*) morbos, . . . idem lentigines et papulas -ere. 22, 84 aquae calculos hominibus. 23, 73 *oliva nigra* . . . pusulas *ambustis* -i prohibet. 26, 74 peucedani sucus . . . ructus -ens. 26, 97 *satyrii* radices inferior pars mares -it edentibus, superior . . . feminas. 29, 97 quae vitia e cibo piscium -untur. 29, 115 cerebrum cornicis in cibo sumptum palpebras -ere dicitur (30, 136). 31, 14 Aleos amnis pilos -it in corporibus. 31, 114 nitrum nihil . . . -it aut alit. MART. CAP. 1, 75 *Hydatidem*, *Adamantem*, *Crystallum lapides* Hiemps undosa -uerat.

2 de arboribus et herbis passive, incerto subi. gignendi. i. q. fieri, nasci. cf. sub 1b): in imagine CIC. orat. 48 ut segetes eqs., sic interdum ex illis locis (sc. communibus oratorum) aut levia quaedam aut causis aliena aut non utilia -untur. fin. 4, 13 quae res -untur e terra (sc. herbae [opp. omnium animantium genus. item 5, 10]). 5, 26. ac. 1, 26. Tusc. 5, 99 quam multa ex terra arboribusque -untur. nat. deor. 2, 29 33. 120. off. 2, 11). SALL. lug. 48, 3 aliis . . . generibus arborum, quae humi arido atque harenoso -untur (CVRT. 9, 10, 11 ibi sola ea arbor -itur. COLVM. 3, 1, 2 quae non ope humana -untur, silvestres ac terae arbores. PLIN. nat. 12, 26 AVG. civ. 21, 5 p. 496, 19 D.). hist. frg. 2, 81 nemore, in quo crocum -itur (CVRT. 3, 4, 10). frg. 4, 72 amomum. CVRT. 8, 10, 13 multa hederam vitisque toto -itur monte (PALLAD. 9, 8, 4 edera ceteraque . . . umore). COLVM. 2, 2, 16 non . . . aut in solo limosae paludis eqs. . . -i posse laeta frumenta (6 pr. 3). 2, 16, 3 faenum, quod suapte natura sucoso -itur solo. 3, 11, 3. arb. 1, 1 *surculorum* genus alterum sua sponte -itur. PLIN. nat. 5, 16 -i herbam ibi (24, 171 super fimeta ruris. 25, 72. 28, 46. 31, 114 AMM. 22, 15, 8 v. p. 1984, 8) 6, 205 v. p. 1984, 73. 12, 23 *ficus arbor* -itur circa Aesinen maxime amnem. 12, 66. 89. 104 calamus et iuncus odorati -untur (16, 166). 12, 128. 129. 13, 9. 18. 27 nulla *palma* est in Italia sponte -ita deinde: -itur levi . . . terra. 13, 139 per solitudines nihil -i praeter spinam. 14, 105 quae in hortis -untur. 15, 45. 102 *cerasi* in Aegypto nulla cura potuere -i. 16, 32. 39. 142 *cupressus* in Creta . . . nisu (nisi codd.) naturali[a]. 16, 244 quaedam . . . in terra -i non possunt et in arboribus nascuntur. *ibid.* oleastro . . . deputato quod -atur, vocant *†phaunos*. 16, 249. 17, 72 e t[i]am parvo grano -i arbores. 17, 249 de vitibus: siccis locis -ita non expetunt umorem. 18, 124 ciceris natura est -i cum salsilagine. 19, 6 nihil -itur facilius *lino*. 19, 20 byssino mulierum maxime deliciis . . . in Achaia genito. 19, 26. 33. 42 in ea tellure laserpicium -i solitum. 19, 46. 155. 20, 197. 21, 57. 22, 118 non nobis -untur tam longe nascentia. 24, 83 alterum genus *milacis* culta amare et in his -i. 24, 162. 25, 117. 27, 4. 26. 131. 32, 21. AMM. 22, 8, 28. 23, 6, 25 *Euphrates* arva . . . -endis arbustis habilia facit.

3 de lapidibus sim.: LVCR. 6, 807 terra . . . sulphur in ipsa -ier et taetro concrecere odore bitumen. PLIN. nat. 31, 73 sal omnis aut fit aut -itur, utrumque pluribus modis, sed causa gemina, coacto umore vel siccato (31, 74 aliud genus *salis* ex aquis maris sponte -itur). 31, 108 diebus, quibus -itur nitrum (31, 113 acervorum fermento -i *spumam nitri*). 34, 10 quod ibi -eretur *aes Aegineticum*. 34, 156 in Lusitania -i *plumbum* et in Gallaecia summa tellure. 34, 178 *bitumen* (35, 179). 35, 184 *alumen*. 36, 54 cotes in Cypro insula -itae. 36, 55 *marmora* in lapicidinis. 36, 136 *lapis molaris*. aliter 36, 200 igni ferrum -itur ac domatur, igni aurum perficitur. 36, 201 eadem . . . materia (terra metallica) aliud -it primis ignibus, aliud secundis, aliud tertiis. 37, 33 *electrum* (MART. CAP. 6, 666). 37, 40 *sucinum* in Numidia ex limo (vino codd.) -i (37, 42. TAC. Germ. 45 quae natura quaeve ratio -at *sucinum*). 37, 100. 114. 132. 153. 183. TAC. hist. 4, 53 argenti aurique stipes et metallorum primitiae, nullis fornacibus victae, sed ut -untur (ann. 16, 2 non . . . solitas tantum fruges nec confusum metallis aurum -i, sed eqs.). AMM. 23, 6, 16

[Geisler-Hey]

hic et naphtha -itur (23, 6, 38). 23, 6, 88 *margaritas* etiam in Britanici secessibus maris -i legique. AVG. civ. 21, 5 p. 496, 15 D. in... Perside -i... lapidem seleniten.

4 *de elementis aliisque generalibus mundi vel viribus vel substantiis* (absol. infra l. 8, pass. c. dupl. nom. l. 62): a *active de procreando*: CIC. ac. 1, 39 ignem esse ipsam naturam quae quidque -ret et mentem atque sensus (nat. deor. 2, 57 naturam... ignem esse artificiosam ad -endum. LVCR. 2, 1, 14 ignis... mundum -uit). LVCR. 1, 707 principium -undis aera rebus (SEN. nat. 3, 15, 7 ut <aer>... -at humorem). CIC. Tusc. 1, 40 naturam... quattuor omnia -entium corporum. LVCR. 1, 204 materies... rebus reddita certast -undis (2, 63 quo motu genitalia materialia corpora res varias -ant -itasque resolvant. CLAVD. rapt. Pros. 1, 60 quidquid ubique -it materies). LVCR. 1, 778 primordia -undis in rebus oportet naturam... adhibere (2, 855 primordia... non adhibere suum -undis rebus odorem eqs.). 2, 759 e quibus *formis principia* omne genus -unt variantque colores (2, 808 *colores* quodam -untur luminis ictu. AVG. civ. 8, 2 p. 322, 20 D. rerum principia... innumerabiles mundos -ere et quaecumque in eis oriuntur). SEN. benef. 3, 29, 4 semina omnium rerum causae sunt et tamen minimae partes sunt eorum quae -unt (cf. AVG. civ. 12, 26 p. 553, 7 D. seminales causae -endis rebus adhibeantur). nat. 2, 26, 1 in nubibus... est... aer spissus ad -endam aquam prae-paratus. TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 307, 11 elementorum, quae omnibus -endis alendis... conspirant. PS. APVL. Ascl. 16 omnem rerum substantiam totamque -entium creantiumque materiam. MART. CAP. 7, 73 *Arithmetica*: rebus mundanis... quas -ui (e *Pythagoricorum doctrina*, cf. 7, 29). SEN. nat. 2, 25, 15 quomodo... *nubes* possunt -ere ignem. PLIN. nat. 2, 131 *flatus* si late... rupere nubem, procellam -unt (cf. *ibid.* fulgura edunt). AVG. epist. 170, 4 *flamma* splendorem. ZACCH. 1, 10 p. 1078^d *ventus* ex iisdem (sc. *aquis*) nivem.

b *passive de proveniendo*: CIC. orat. 10 Plato eas (*ιδέας*)... -i negat. rep. 6, 27 (= Tusc. 1, 54) nec... esset id principium, quod -retur aliunde. ac. 2, 55 ex illis individuis, unde omnia Democritus -i adfirmat (2, 118 infinitatem naturae... e qua omnia -rentur. cf. SEN. dial. 8, 4, 2 materia, ex qua cuncta -untur. LACT. ira 10, 9 ex his [*atomis*] arbores et herbae... oriuntur, ex his animalia et aqua et ignis et universa -untur). ac. 2, 118 quae ex eo (*infinito aere*) orerentur, definita esse; -i autem terram etc., tum ex iis omnia. nat. deor. 1, 26 *aera deum* -i esseque immensum eqs. (LVCR. 5, 279 *aer* haud... cessat -i de rebus et in res recidere. APVL. mund. 5 *aer* ex aqua -itur [*gr. aliter*]). Tim. 3 quid est quod semper sit neque ullum habeat ortum, et quod -atur (*Plato 27^d τὸ γινόμενον... ὅτι*) nec umquam sit? *ibid.* omne... quod -itur, ex aliqua causa -i (28^a *πάν... τὸ γινόμενον ὑπ' αἰτίου τινός... γίνεσθαι*). *ibid.* quod... totum opinabile est, id -itur et interit (*γινόμενον καὶ ἀπολλόμενον*). 4 eam quae -itur *speciem* (28^a *τὸ γεγονός*). 5 sensus... moventia... ortum habere -ique, nihil autem -i posse sine causis (28^c *γινόμενα καὶ γεννητὰ ἐφάνη· τὸ δ' αὖ γεγονός... ὑπ' αἰτίου τινός ἐνάγκην εἶναι γενέσθαι*). 16 unde alter *mundus* -retur (32^d *γένοντ' ἄν*. PLIN. nat. 2, 1 mundum et... caelum... numen esse... aeternum immensum, neque -itum neque interiturum umquam. cf. APVL. Plat. 1, 6 per quas [*οὐράς*]... cuncta... mundusque ipse. ARNOB. nat. 2, 56 *mundum* esse natum et -itum. AVG. civ. 8, 2 p. 322, 22 D. mundos modo dissolvi, modo... -i. 11, 5 p. 467, 10 motibus *atomorum* -i et resolvi). Tim. 21 *materia* ex corporibus dividua -itur (35^a *τῆς... περὶ τὰ σώματα γινόμενης μεριστῆς οὐσίας*). 27 quae -antur... quae sint semper eadem (37^b *τὰ γινόμενα... τὰ κατὰ ταῦτα ἔχοντα εἶναι*). LVCR. 1, 150 nullam rem e nilo -i... umquam (1, 264 nec ullam rem -i patitur *natura* nisi morte adiuta aliena;... res... non posse creari de nilo neque... -itas ad nil revocari. 1, 511 genitis in rebus inanest. 1, 778 v. supra l. 14. 2, 566 et res progigni et -itas pro-crescere posse. 2, 721. 1078 ut... res nulla sit una, unica quae -atur. 5, 181. AVG. civ. 12, 25 rebus quae -untur in mundo). LVCR. 1, 172 nequeunt ex omnibus omnia -i. 1, 344 *quae moventur, sine inani* -ita omnino nulla ratione fuissent. 1, 544 quod -itum est, ad nil revocari (*opp.* creari de nilo). 1, 767 *primordia* et res alternis -untur. 1, 837 ossa... e... ossibus... et de... visceribus viscus -i sanguenque creari sanguinis... coeuntibus guttis. 2, 188 flammaram corpora sur-sus... versus -untur. 2, 300 quae consuerint -i, -entur eadem condi-cione. 2, 855 v. supra l. 15. 2, 888 ex insensilibus... sensibile -i. 2, 901 corpora materialia... conciliantur ita ut debent animalia -i. 2, 938 ante ipsam -itam naturam animantis. 3, 433 (*loco non satis plano*) in somnis... cernimus... altaria ferre... fumum — nam procul hinc (*Bentl.*, haec *codd.*) dubio nobis simulacra genuntur [*ger-codd.*, fer- *Heinze*]. 4, 131 sunt *simulacra*... quae sponte sua -untur. *opp.* ab rebus... recedunt. 4, 143 quam facili... ratione genantur [*ger-codd.*]. 4, 159 brevi spatio... genuntur [*ger-codd.*]). 3, 623 neque flamma creari fluminibus solitast neque in igni -ier alior. 5, 250 umorem... aurasque perire atque eadem -i rursusque augescere. AETNA 538 nihil insuperabile -i (v. *app. crit.*). SEN. epist. 89, 16 ea corpora quae faciunt et quae ex his -untur: -untur autem elementa (v. supra l. 23). cf. p. 1988, 2. PERS. 3, 83 -i de nihilo nihilum (v. supra l. 58). APVL. Plat. 1, 6 secundae substantiae esse omnia quae informan-tur quaeque -untur (*ibid.* originem ducunt). TERT. anim. 6 p. 307, 26

nihil... ex alio est nisi dum -itur. nat. 2, 5 p. 102, 16 nihil... <sine suffra>gio illorum (*elementorum*) -i ali provehi. MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 9 quae in *ἐλγ* -untur et regnuntur. SYAGR. reg. 1 p. 142 K. omne quod est, aut ingentum est aut -itum aut factum. AVG. civ. 8, 8 p. 322, 13 D. mundum et quae in eo -untur. CIC. nat. deor. 2, 39 *sidera* ex mobilissima purissimaque aetheris parte -untur. 2, 42 cum in aethere astra -antur. LVCR. 5, 749 certo tempore luna -itur et certo deletur tempore rusus. SEN. nat. 7, 12, 4 si *cometae* duarum stellarum conventu -rentur. PLIN. nat. 2, 95 Hipparchus... novam stellam in aevo suo -itam deprehendit. LVCR. 1, 784 ignem se vertere in auras aeris, hinc imbrem -i terramque creari. 5, 662 solis nova semper lumina -i. 5, 978 alterno tenebras et lucem tempore -i. 6, 239 *fulmina* quo pacto -antur (6, 246 *fulmina* -ier e crassis... nubibus. APVL. mund. 8 e *nube umida et egelida* nebulae, rores eqs... generantur; de illa superiore... venti [atque flamina, [aquae flammae *codd.*] et fulmina atque aliae ignitorum telorum -untur plurimae species [*gr. γίνονται*]). PLIN. nat. 2, 111 *nubes*... li-quore egresso in sublime aut ex aere coacto in liquorem -i. 2, 112 cum... in nubem perveniunt *ignes stellarum*, vaporem dissonum -i. 2, 114 ventos vel potius flatus... arido... anhelitu terrae -i (AVG. civ. 15, 27 p. 117, 15 D. ubi venti nebulae imbresque [cf. l. 11] -untur). 2, 152 grandinem conglaciato imbre -i et nivem eodem umore mol-lius coacto. DRAC. satisf. 79 nubibus aggestis pluviae... -untur.

5 *de iis quae non vi insita gignentis, sed causa extrinsecus veniente (casu, sim.) existunt*: sic *opificio vel arte*: LVCR. 5, 1352 textile tegmen post ferrum (sc. *inventum*) est, quia ferro tela paratur, nec ratione alia possunt tam levia -i insilia ac fusi eqs. PLIN. nat. 9, 138 sic (*i. e. talibus medicaminibus*) -itur... pallor *conchylii coloris*. MART. 13, 106, 1 Gnosia... -uit vindemia... hoc (*passum*) tibi. FILASTR. 156, 5 e *ferro gladius* -itur. *aliis de causis*: GERM. 221 *Pegasus* fontes... pedis ictibus hausit; inde liquor -itus eqs. CVRT. 10, 10, 16 veneni quod in Macedonia -itur (sc. *Stygis fontis*). COLVM. 2, 14, 8 purgamenta... quae colluvies cohortis et aedificii quotidie -it. PLIN. nat. 4, 79 ex eodem alveo *Histri*... lacus -itur. 11, 37 de *melle aestivo*: medicamenta, non mella -untur, ... dona caelestia. 29, 61 illa con-cordiā rerum aut repugnantia medicinae -untur. AVIEN. orb. terr. 78 primus in orbe sinus vasti maris aequora -it.

6 *de terra et aqua, quippe quae condiciones utcumque praebeant gignendi (sim. v. p. 1982, 81 sqq. absol. p. 1989, 9. 27. dupl. acc. in-fra l. 59. 64. 82)*: CIC. Flacc. 62 *Athenae urbs* ipsa ex sese suos cives -uisse dicatur (cf. p. 1982, 84). fin. 5, 33 ea quae terra -it (*arbores al.* 5, 39 quas *res* terra -it. nat. deor. 1, 4. 2, 37. 130. 156 terra *fruges et legumina*... hominum causa. LIV. 2, 40, 6 hanc terram, quae te -uit atque aluit. SEN. Herc. O. 15 omne... malum, quod terra -uit, pontus, aer, inferi. 1350 quis feram mundus novam, quae terra -uit? dial. 11, 9, 1 *haec terra* nihil -it, quod aliae gentes pe-tant. CVRT. 3, 2, 16. COLVM. 9, 1, 6 cibus quos suapte natura terra -it. PLIN. nat. 2, 146 quae terra -untur. 2, 156 terra miserita -uit *vene-num* [18, 2]. 2, 157 nobis malorum remedium. 2, 159 ad noxam... aliqua. 13, 31 omnibus, quae terra -at. 18, 162 nec terra ipsa herbas -it. 22, 93. 28, 159. PLIN. paneg. 29, 4 quod terra -uit, quod sidus aluit. VVLG. lev. 26, 4 terra -et germen suum. HIER. epist. 64, 18, 2. AVG. civ. 7, 19 p. 297, 25 D. quodammodo devorat quae -uerit; paulo post: *semina* sponte -bat. CORP. XIII 8699 quam -ui<t> terra Maure-tania). CIC. div. 1, 79 partes agrorum aliae quae acuta ingenia -ant, aliae quae retensa. LVCR. 2, 1156 -uit tellus *mortalia saecula* (OV. met. 13, 395 de caespite florem. Pont. 1, 3, 47 qua -itus fueram tellure. SEN. Herc. O. 28 quodcumque tellus -uit infesta. 1188. 1544 *Herculem* parem tellus -uit Tonanti. LVCAN. 7, 819 capit omnia tel-lus, quae -uit. PLIN. nat. 18, 1. 25, 1 medicinae tantum -ente eas herbas tellure. CORP. III 6618, 3 quam *puellam* -uit tellus Maurasia. XII 5026 barbara... tellus). SALL. hist. frg. 100 quas duas insulas... suapte ingenio alimenta mortalibus -ere. PANEG. in Mess. 48 non Pylos aut Ithace tantos -uisse feruntur Nestora vel... Ulixem. PROP. 1, 22, 10 Umbria... me -uit (cf. EPITAPH. Verg. 1 [p. 1983, 2] et multa in CARM. epigr.; collegit Armini, Eranos 26, 1928, 256. v. etiam supra l. 44. 54. 61. 62. p. 1989, 12 bis. 21). OV. met. 10, 217 nec -uisse pudet Sparten Hyacinthon. 10, 221 an -uisse velit Propoeti-das *Amathus*. 10, 307 regionibus illis, quae tantum -uere nefas. trist. 5, 10, 33 -iti Graia... ab urbe. LIV. 21, 30, 7 Alpibus... -ere atque alere animantes (PLIN. nat. 10, 56). VAL. MAX. 5, 3 ext. 2 ne-minem Lycurgo... utiliore virum Lacedaemon -uit. CVRT. 5, 4, 8 -endae... herbae *aptus amnis*. 6, 4, 21 uberrimum -endis uvis solum (PLIN. nat. 31, 108 soli naturam esse, quae -at *nitrum*. SVLP. SEV. dial. 1, 13, 6 quod [*sc. palmas in eremo inveniri*] an soli natura -at). COLVM. 1, 5, 6 *palus* infestis aculeis armata -it animalia (AVG. quaeest. hept. 1, 160 *paludes Aegyptiae* feracius pascua [cf. p. 1989, 15]). MELA 1, 52. LVCAN. 4, 108 mundi pars ima... sterili non quidquam frigore -it. 8, 477. PLIN. nat. 2, 226 in Asphaltite Iudaeae lacu, qui bitumen -it (5, 72). 3, 78. 5, 44. 8, 38 paucissima animalia Scythia -it. *deinde*: cum id animal (*i. urum*) -at Africa (8, 45 quos *leones* Africa aut Syria -ant [12, 124. 127]. 8, 80 inertes hos [*lupos*] par-vosque Africa et Aegyptus -unt [19, 14. 24, 142]. 8, 120. 13, 104). 9, 64 septentrionalis tantum hos (*mullos*) et proxima occidentis parte

-it oceanus (TAC. Agr. 12 -it et oceanus margarita [cf. p. 1987, 1]. Germ. 17 quas *beluas* exterior oceanus atque ignotum mare -it [cf. GELL. 15, 21, 1 tamquam e mari -itos Neptuni filios dixerunt Cyclopa et Cercyona]). 13, 115. 117. 14, 68 Massilia . . . condiendis aliis *vinis* pinguius -it, quod vocant sucosum. 21, 43. 31, 80 omnis locus in quo reperitur sal, sterilis est nihilque -it (VVLG. num. 20, 5). 33, 78. 34, 142. 36, 191 quingentorum est passuum non amplius litoris *Beli fluminis* spatium, idque tantum . . . -endo fuit vitro. 37, 76. 203 *Hispaniam* squalidam ex parte, verum, ubi -it, feracem frugum *eqs.* SIL. 1, 289 coloni, insula quos -uit *eqs.* 3, 404 Phorcys . . . et Arauricus . . . -uit quos ubere ripa . . . Baetis. 8, 512. 12, 396 *Ennium* Rudiae -uere vetustae. STAT. silv. 2, 2, 96. MART. 13, 33 Trebula nos (*caseos*) -uit. 13, 118 vina. TAC. ann. 13, 57 flumen -endo sale fecundum. 15, 42 neque enim aliud umidum -endis aquis occurrit quam Pomptinae paludes. Germ. 5 nullam Germaniae venam argentum aurumve -ere (AVIEN. orb. terr. 453 hic dices venae niveum -unt crystallum). SOL. 9, 22. 20, 3. 52, 41 aquae . . . -unt miracula non minora *quam terra*. AVIEN. orb. terr. 777 insula Taprobane -it taetros elephantos. 1115 -it humus casiam (VVLG. lev. 25, 5 quae sponte -et humus. 25, 19 -at vobis humus fructus suos. num. 18, 13. II par. 31, 5). ora 45 Pausimachus . . . , prisca quem -uit Samos. AVSON. 296, 9. 328, 12 ambiguum modo lingua facit, modo forma puellam: haec Rheno -itam praedicat, haec Latio. RVFIN. hist. mon. epilog. 2 p. 461^A convallis . . . humorem ex semetipsa -ens salsum. 3 p. 461^A. CLAUD. carm. min. 17, 44 Trinacria . . . noverit hoc maius se -uisse nihil. MART. CAP. 6, 667. *in imagine de fertilitate agri*: PANEG. 11 (3), 22, 3 imperatoris nostri . . . liberalitas non fit effe[c]ta -endo (*i. honores sim. deferendo*; cf. I B 1 b).

I *fere i. q. facere aliquem v. aliquid non actu naturali seu corporali*: A *de astrorum vi fatali*: *passive c. abl., quem potes pro instrumentali accipere*: MANIL. 2, 541 Lanigero -itis bellum est cum Virgine natis. 2, 612 Leone . . . -itos et te, Centaure, creatos. *aliter* 4, 57 Caesar caelo -itus caeloque receptus, cf. p. 1977, 66. 4, 213 non alio . . . -itus . . . astro. 4, 776 (*vs. spurius sec. plerosque*) qua (*Libra*) -itus Caesar (Remus *al.*). 4, 885 nostrum . . . parentem pars sua perspicimus -itique accedimus astris. 4, 896 an cuiquam -itos nisi caelo credere fas est esse homines? *sim.*: MANIL. 2, 547 in Canero -itos. 2, 634 Scorpis et Cancer fraterna in nomina ducunt ex semet -itos; nec non et Piscibus orti *eqs.* 4, 548 aequato -itus sub pondere Librae. 5, 97 hoc -itum . . . de sidere (*i. Heniocho*) Bellerophontem. *active*: 5, 126 *Hyades* fidum Laertiadae -uere syboten. hos generant Hyades mores *eqs.* *sim. de fati*: Ov. Pont. 4, 9, 9 si fati -itus melioribus essem. MANIL. 4, 391 conaris . . . fata . . . fatali -itus cognoscere lege. SIL. 7, 36 Tirynthia gens est, quam si fata tuis -uissent . . . oris *eqs.*

B *de rerum natura utpote causa generali omnium quae gignuntur (principium praebendo generandi)*: 1 -it natura: CIC. Cael. 41 multa . . . nobis blandimenta natura ipsa -uit *eqs.* fin. 1, 23 ad maiora . . . quaedam nos natura -uit et conformavit. cf. 4, 34 non . . . ipsa sapientia -uit hominem, sed accepit a natura inchoatum. 5, 59 corpus . . . hominis. ac. 2, 118 v. p. 1987, 37. Tusc. 5, 87 natura quicquid -uit, non modo animal, sed etiam quod ita ortum esset e terra, ut *eqs.* nat. deor. 2, 64 caelestem . . . naturam . . . igneam . . . per sese omnia. 2, 131 tam multa ad vscendum tam varia et tam iucunda -et. 2, 152 res violentissimas (*i. mare et ventos*). 2, 160 *sue* nihil -uit natura fecundius. div. 1, 116 aurum . . . argentum *al.* . . . frustra. off. 1, 51 *res* ad communem hominum usum. VAL. MAX. 1, 8 ext. 19 penes quam (*naturam*) infinitus cuncta -endi labor consistit. SEN. dial. 8, 5, 1 natura nos ad utrumque -uit, et contemplationi rerum et actioni. 11, 8, 4 mundus hic, quo nihil . . . ornatus rerum natura -uit. benef. 1, 1, 11. nat. 2, 59, 5 quae *animalia* ad fugam. 6, 32, 6 rerum natura te, quae -uit, expectat. epist. 22, 15 (*loquitur natura*:) sine cupiditatibus vos -ui, sine timoribus *eqs.* 95, 52 natura nos cognatos edidit, cum ex isdem et in eadem -ret. OCTAVIA 386 quo (*caelo*) nihil maius parens natura -uit. LVCAN. 6, 670 fetu . . . sinistro. PLIN. nat. 1, 29, 17 (*inde etiam* 1, 30, 8—53) nihil sine usu. 7, 1 *hominis causa* . . . cuncta alia. 7, 18 ferarum morem . . . in homine. 8, 87. 10, 46 *gallos* excitandis in opera mortalibus. 10, 153 *ova* citra incubitum sponte. 14, 115 ut biberentur, . . . frutices. 16, 62 materiae . . . causa . . . arbores. 16, 138. 18, 5 plures bonos *homines* . . . ut fruges. 21, 2 reliqua usus alimentique gratia -uit, . . . flores . . . in diem -it. 21, 78. 22, 1 nihil ab rerum natura sine aliqua occultiore causa -i. 22, 117 23, 2 (*verba naturae*:) ego sucum vini, liquorem olei -o. *deinde*: plus . . . utilitatis causa. 24, 117 rubos ad maleficia. 29, 28 ista (*cimices sim.*), *opp.*: hominem. STAT. silv. 3, 4, 76 gavisia . . . solos quos -uit (*i. intactos mares, vers. 75*) natura videt. QVINT. inst. 12, 11, 12 nos ad mentem optimam. GELL. 12, 5, 7. APVL. Socr. 8 p. 138 animalia . . . in igni. ARNOB. nat. 7, 9 p. 244, 3 primordiis iisdem . . . me (*app. informavit*). AVR. VICT. Caes. 3, 5 crebro . . . malos e bonis. *c. dupl. acc.*: CIC. Tusc. 2, 11 te natura taleum quandam . . . et altum et humana despicientem -uit. 3, 2 tales nos. Ov. Pont. 4, 6, 27 lenem te miseris. SEN. dial. 8, 5, 3 spectatores nos tantis rerum spectaculis. epist. 94, 56 nulli nos vitio natura conciliat: illa integros ac liberos -uit. 102, 18 me amantem omnium. rem. fort. 9, 2. *absol.*: CIC. nat. deor. 1, 35 Strato . . . omnem vim divinam in natura sitam esse cen-

set, quae causas -endi augendi minuendi habeat. LACT. ira 10, 1 naturam . . . habere in se vim -endi et minuendi). 2 *rerum natura intellegitur*: CIC. Tusc. 1, 118 quaedam vis (*sc. naturae*), quae generi consuleret humano nec id -ret aut aleret, quod *eqs.* PLIN. nat. 27, 2 omnium parentem . . . -uisse haec (*herbas*). 29, 64 nihil parens illa rerum omnium sine ingentibus causis -uit. STAT. Theb. 8, 306 o hominum divumque aeterna creatrix, quae fluvios silvasque animarum et semina mundo cuncta *eqs.* . . . -is.

C *de deis numine suo homines, res, mundum al. creantibus (dupl. acc. v. l. 10. 11. 18)*: PLAUT. Pseud. 907 di immortales te adiutorem -uerunt mihi tam doctum hominem atque astutum. ENN. ann. 112 o Romule Romule die, qualem te patriae custodem di -uerunt. CIC. nat. deor. 2, 62 utilitatum . . . magnitudine constituti sunt ei di, qui utilitates quasque -bant. Tim. 9 *deus, quod probitate praestabat*, omnia sui similia generavit. haec nimirum -endi mundi causa (*Plato 29^e γενέσεως ἀρχήν*) iustissima (ARNOB. nat. 1, 12 p. 11, 7 vobisne sit -itus et fabricatus mundus. cf. l. 31). 21 deus . . . et ortu et virtute antiquiorem -uit (34^c *συνοστήσατο*) animum *quam corpus* (26 animum . . . quom ille procreator mundi deus ex sua mente et voluntate -isset [36^d *ἐπελ . . . ἡ τῆς ψυχῆς οὐστάσις ἐγγένητο*]). 37 terram . . . antiquissimam deorum omnium voluit esse eorum, qui intra caelum -rentur (40^c *γεγονάσιν*). 40 is deus qui omnia -uit (41^A *ὁ . . . γεννήσας*). *ibid.* *deus homines alloquitur*: tum cum -bamini (41^B *ἐγγίνεσθε*; *antecedit*: quando omnes . . . creati sunt). 41 vos, *dei*, suscipite ut illa (*mortalium genera*) -atis (41^c *τρέπεσθε . . . ἐπὶ τὴν . . . θνητοφυγίαν*). PAUL. FEST. p. 94 genium . . . deum, qui vim obtineret rerum omnium genendarum (*ger. cod.* AVG. civ. 7, 13 p. 291, 5 D. genius deus qui praepositus est ac vim habet omnium rerum -endarum). SEN. benef. 6, 23, 5 nec di eos (*homines*) per negligentiam -uere, quibus tam multa (*sc. alimenta sim.*) generabant. frg. 16 ministros regni sui deus -uit. BVC. Eins. 1, 30 divina potestas, quae -uit mundum. PLIN. nat. 2, 26 nec ideo proximum *hominem* illi (*deo*) -itum, ut *eqs.* TERT. adv. Hermog. 32 abyssum, cf. p. 1981, 19. CENS. 4, 10 primos homines ex solo adminiculo divini ignis, id est dei providentia, -itos. AVIEN. Arat. 36 ne[c] desit genitis pater (*summus deus*) . . . rebus. VVLG. Iob 38, 28 quis -uit stillas roris, et gelu de coelo quis -uit? PRVD. apoth. pr. 1, 6 deus edidit ex se per quod semper erat -enda ad saecula verbum. AVG. serm. 46, 13, 30 absit a misericordia ipsius *Christi*, ut non eos (*bonos pastores*) -at atque constituat.

D *de hominibus proferentibus aliquid*: 1 *ingenio vel arte (excogitare, invenire, fingere, pangere, sim.)*: RHET. Her. 4, 1, 1 *rheto- res* artificiose -ere exempla (*opp.* ab oratore . . . sumptum ponere exemplum). 4, 3, 5 -is novas nobis praeceptiones. CIC. de orat. 3, 154 novantur . . . verba, quae ab eo, qui dicit, ipso -untur ac fiunt. Brut. 255 qui non illustravit modo, sed etiam -uit in hac urbe dicendi copiam. Ov. Pont. 3, 9, 12 nec quidquid -ui (*sc. carmina*), protinus illud amo. QVINT. inst. 5, 1, 1 quas *probationes* ex causa traheret ipse *orator* et quodammodo -ret. APVL. Socr. 9 p. 140 mente formemus et -amus animo id genus corporum texta. TER. MAVR. 1807 hoc *metrum* doctum Archilochum . . . -uisse. LVCIF. moriend. 3 p. 290, 25 quae cuncta (*maleficia*) dura mens tua et . . . feritas in necem suae -it salutis. HIER. epist. 52, 11, 4 pinguis venter non -it sensum tenuem (*Com. frgg. Kock vol. III n. 1234 παχὺς γαστήρ λεπτόν ὀ τίκτει νόον*). AVG. civ. 11, 25 p. 497, 10 D. si . . . natura nostra esset a nobis, profecto et nostram nos -uissemus sapientiam nec eam doctrina . . . percipere curaremus. *nota* fid. et symb. 3, 4 non -imus sonantia verba, sed facimus (*opp.* deus . . . verbum -uit). epist. 13, 4 quod cogitando -ueris, ut noverim cures. CONC.^s Ephes. a. 431 I 5 p. 256, 12 qui haec (*sc. verba praecedentia*) -uit (Mansi 5, 93 B *ὁ ταῦτα γεννήσας*). ORIG. in Matth. 12, 12 haeresiarcharum auctorum qui aliquam falsi nominis scientiam -uerunt. *obi. suppl.*: RHET. Her. 4, 4, 7 cum *rheto- res* parere et ipsi -ere et proferre debent. CIC. nat. deor. 2, 57 artis maxime proprium esse creare et -ere. *sim. de excitatione affectuum*: CIC. de orat. 3, 118 quae . . . in officii dis- ceptione versantur . . . aut in animorum aliqua permotione aut -enda aut sedanda tollendave. *sim.* top. 86. cf. part. 67 ad . . . animi motus . . . vel -endos vel concitandos. 2 *voluntate, studio, opera (parare, conquirere, sibi conflare)*: TAC. hist. 2, 92 odiis, quae . . . fecunda -endis inimicitii civitas auxerat. PACIAN. sim. carn. p. 112, 25 mortales -imur, meritum -imus. PETR. CHRYS. serm. 66 p. 389^c *Lazarus mendicus* (*Luc. 16, 20*) *ad divitem in inferno*: pa- tere et me sentire quod -ui (*i. consolationem?*) et tu patere quae fecisti.

E *de variis causis efficientibus rerum*: 1 *subiecta sunt*: a *locus, tempus*: CIC. leg. agr. 1, 18 qui locus propter . . . abundan- tiam . . . rerum omnium superbiam et crudelitatem -nisse dicitur. AVG. civ. 6, 8 p. 261, 27 D. quod longinquitas temporis, quae Saturni nomine significatur, quidquid -it ipsa consumat. b *fatum, astra sim.*: v. p. 1989, 30. 42. c *causae speciales, velut studia, opi- niones, vitia hominum; condiciones, nexus rerum, al.*: CIC. S. Rosc. 75 in urbe luxuries creatur, ex luxuria existat avaritia necesse est, ex avaritia erumpat audacia, inde omnia scelera ac maleficia -untur. *sim. ibid.* in rusticis moribus, in victu arido, in hac horrida inculta- que vita istius modi maleficia -i non solere. inv. 1, 118 quaestio est

[Geisler-Hey]

ea, quae ex confictione causarum -itur controversia. 2, 161 naturae ius est, quod opinio -uit. de orat. 2, 322 multa principia orationum ex eo genere (sc. captatione benevolentiae) -antur. 2, 358 facultatem ... exercitatio dabit, ex qua consuetudo -itur. 3, 88 tractatio et quae-stio quotidie ex se -it aliquid, quod. 3, 125 rerum ... copia verbo-rum copiam. 3, 155 modum transferendi verbi ... necessitas. rep. 1, 41 quae causa -uit civitatem. 1, 68 ex ... maxima libertate tyrannus -itur et ... servitus. ac. 1, 23 hinc (ex descriptione agendi?) -batur fuga desidia voluptatumque contentio. fin. 5, 38 virtutes volunta-riae ex ratione -untur. div. 1, 125 ordinem seriemque causarum, cum causae causa nexa rem ex se -at. Lael. 20 haec ipsa virtus amici-tiam et -it et continet. 35 eorum querella ... odia ... -i sempiterna (opp. familiaritates exstingui). 78 ex quibus (inimicitias) iurgia male-dicta contumeliae -untur. off. 2, 18 in perspicendo ... ex quo quae-que -antur, quae cuiusque rei causa sit. LVCR. 2, 228 graviora ... corpora ... incidere ... levioribus atque ita plaga(s) -ere (2, 241 ic-tus ... per se). 4, 604 ex aliis vocibus aliae ... untur. HOR. epist. 1, 19, 48 ludus ... -uit trepidum certamen et iram, ira truci inimi-citias et funebre bellum (cf. APVL. Plat. 2, 13 inimicitiarum ... vitia -untur ex malivolentia eqs.). TAC. ann. 2, 57 sermo ... qualem ira et dissimulatio -it. 15, 20 leges egregias ... ex delictis aliorum -i. PLIN. paneg. 23, 5 dies qui hunc diem -uit. 55, 7 regnum ipsum quaeque alia captivitas -it. FRONTO p. 8, 10 N. amorem ... tuum fortuna po-tius quam ratione -itum. APVL. Plat. 2, 21 egestatem ... non abs[ti]n[ti]entia pecuniae, sed praesentia immoderatarum cupidinum -it. PS. AVR. VICT. epit. 16, 4 mundi lex seu natura taliudve quid ho-minibus incognitum -it. HIL. myst. 1, 34 p. 19, 4 murmurationem, quae ex contumacia -itur. FILASTR. 109, 1 paganitatem vitiorum causa et facinorum -endorum ... excogitatum. AVSON. 339, 13 ius -itum pietate hominum. AMM. 22, 14, 1 vilitas non numquam ... inopiam -ere solet et famem. AVG. civ. 15, 18 p. 96, 21 D. civitas dei ... -itur ex fide resurrectionis Christi (cf. *ibid.* l. 25). soliloq. 2, 8, 15 p. 891 non ... mihi facile quidquam venit in mentem, quod contrariis causis -atur. ZACCH. 3, 4 p. 1155^A eo tantum utebatur *ad vescendum*, quod electae conversationi nec inferret luxuriam nec -ret sumptum. MART. CAP. 1, 32 cuius (Iovis) ... nutu -itur necessitas. *passive incerto subiecto gignendi, i. q. fieri absol.*: TAC. Agr. 1 quibus temporibus virtutes facillime -untur. PS. CIC. exil. 9 pax et concordia extra-neis (dat.) -etur (LVCR. 5, 1024 nec ... omnimodis poterat concordia -i. TAC. ann. 14, 39 inter legatum procuratoremque concordiam -i). VAL. MAX. 4, 3 pr. quo istae ... pestes penetrarunt ... , bella -untur. FILASTR. 53, 2 post fidem Christi paucorum catholicae fidei -enda electio. COD. Theod. 16, 2, 40, 9 nulla pontium instauratio, nulla trans-lationum sollicitudo -atur. cf. APVL. Plat. 2, 12 p. 115, 19 Th. *sollici-tudo et labor* si adversum naturam turpissimarum (rerum) causa -rentur. 2, 13 amicitiae genera ... , quarum pars voluptatis -itur causa. *c. nom. praedic.*: FILASTR. 132, 4 veluti suus accusator at-que iudex ... -itur Cain. *pro subi. enuntiatum?* FILASTR. 101, 3 hoc (*abl.?* *nom.?*) -itur (*i. γίγνεται*), ut a malis mali consumantur. *d. positiones, decreta, numeri, sim., e quibus per rationem logi-cam (concludendo) aliquid efficitur*: PS. APVL. herm. p. 275 (187, 28 Th.) cur ... solus quartus modus conclusionum duos -uerit, ceteri singu-los, illa ratio est, quia eqs. *ibid.* (p. 188, 2) fiet coniunctio noni modi, quam ... ostendimus ex quarto -i. *ibid.* (p. 188, 10) *modi con-clusionum* tam ... manifesti, ut demonstratione non egeant adeo, ut ipsi ceteros -ant. AVG. mus. 2, 5, 7 unitatem ipsam longae sylla-bae ... debere ordinem -ere, ut eqs. MART. CAP. 7, 733 perfectus nu-merus ternarius, quod perfectos -it senarium novenariumque. 7, 737 senarius harmonias. 7, 738 omnes numeri intra decadem positi aut -unt alios aliisque -untur aut procreantur (*ibid.* generatur. creat et creatur. *tum*: heptas ... nihil -it). COMPV. Carth. 2, 1 diem unum, quem ... ex detrimentis lunaribus gignitum esse docemus. BOETH. arithm. 1, 32 p. 67, 10 ut ex sesquialtero nascatur superbipartiens, supertripartientem sesquitercius -at (*infra*: procreetur). 2, 4 p. 88, 3 semel ... unum (sc. unitus) nihil aliud ex se -it quam ipsa est. 2, 4 p. 88, 4 quod intervallo caret, etiam vim -endi intervalla non recipit. in Porph. comm. 5, 14 p. 327, 13 species ... speciei non com-ponitur, ut -at (*gr. p. 19, 1 ὅστε ἀπογεννησθαι*) aliam aliquam speciem.

2 obiecta sunt affectus, vitia, damna, qualitates sim. (de hominibus affectus artificiose excitantibus v. p. 1990, 47. *pass., in-certo subi. gignendi, v. l. 72. 76/7. 79. 84. p. 1992, 5 al.*): CIC. Tusc. 41 (ex Epicuro) quae ... voluptates in toto homine -untur. 4, 22 aegri-tudines et metus et reliquae perturbationes omnes -untur ex ea (sc. intemperantia TAC. ann. 12, 31 primis eventibus metum aut fidu-ciam -i). 4, 29 morbus et aegrotatio ex totius valetudinis corporis conquassatione et perturbatione -untur (cf. LVCR. 6, 1115 elephas morbus ... propter flumina Nili). nat. deor. 2, 70 quae res -uit falsas opiniones erroresque turbulentos (Tim. 28 opiniones adsensiones-que firmas veraeque -untur [Plato 37^c γίγνεται]). AVG. civ. 10, 23 p. 437, 12 D. ne verborum licentia etiam de rebus, quae ... impiam -at opinionem). Lael. 32 naturā -i sensum diligendi et benivolentiae caritatem. LVCR. 2, 893 non ex omnibus omnino, quaecumque creant res sensilia, extemplo ... -i ... sensus (2, 930 -i posse ex non sen-silibus sensus). 3, 173 mentis ... -itur aestus. 4, 306 semina possidet

ignis multa, dolorem oculis quae -unt insinuando (FILASTR. 92, 7 dei ... passio et dolor ... in divinitate eius -batur). SEN. epist. 18, 14 immodica ira -it insaniam. PLIN. nat. 17, 225 scabies arboribus -itur roribus lentis post vergilias. 21, 93 mordacitas non protinus cum ipsa herba -itur. 26, 4 aliqua -i repente vitia terrarum in parte certa membrisque hominum certis eqs. APVL. mund. 36 (p. 172, 11 Th.) sic faciles vitium lapsus, et palmarum ardua, persicarum rubor, lēvitas mali -itur, dulcitas fici (Ps. Aristot. p. 401^a, 7 aliter; cf. *ibid.* 401^a, 9 γίγνεται). HIL. myst. 1, 33 p. 25, 14 lignum ... ut amaritudinem aquae aboleret, ut dulcedinem -ret? AMM. 19, 4, 2 nimietatem frigo-ris aut caloris ... pestilentias -ere. AVG. civ. 10, 17 p. 430, 21 D. nu-merosarum ... pulchritudinum, quae non solum in corporibus ani-malium, verum in herbis etiam faenoque -untur. ZACCH. 2, 19 p. 1144^B expostulatio multiplex taedium -it. SALON. in prov. p. 975^c perfidia haereticorum ... molestiam illis (bonis doctoribus) -it et lacrimas. GREG. M. moral. 1, 33, 47 bona facta dum laetitiam mentis pariunt, quandam etiam securitatem -unt.

iuncturae de consilio ac fine gignendi (partem exemplorum supra exscriptam habes): -ere: ad aliquid: CIC. fin. 1, 23 off. 1, 51 leg. 2, 16 nat. deor. 2, 131 SALL. or. Lep. 3 MANIL. 2, 659 SEN. dial. 4, 31, 7. 6, 17, 1. 8, 5, 1 nat. 2, 59, 5 epist. 65, 21 rem. fort. 2, 4 VAL. MAX. 2, 7, 6 CVRT. 10, 7, 6 PLIN. nat. 2, 159. 7, 3. 173. 14, 139. 24, 117 SIL. 4, 708. 15, 88 QVINT. inst. 1, 1, 1. 12, 11, 12 TAC. ann. 13, 17 PS. AVR. VICT. epit. 14, 6. *alicui rei*: CIC. leg. 2, 16 Phil. 14, 32 carm. frg. 9 SALL. hist. frg. 3, 3 MANIL. 4, 896 VELL. 2, 102, 1 SEN. clem. 1, 3, 2 dial. 8, 5, 3 epist. 84, 4 LVCAN. 2, 383 PLIN. nat. 2, 55. 4, 31. 8, 71. 10, 46. 12, 82. 13, 99. 15, 94. 19, 20. 21, 1. 22, 118. 23, 9. 25, 1. 30, 7 SIL. 6, 82 STAT. silv. 5, 2, 27 CORP. XII 5675. *alicui per-sonae*: v. p. 1979, 66. 71. 1981, 75. in aliquid: VELL. 2, 116, 2 SEN. benef. 4, 4, 3. 7, 1, 7 dial. 3, 5, 2. 4, 13, 1. 5, 42, 1. 10, 1, 1. 2 epist. 95, 62 CVRT. 3, 11, 24. 4, 14, 22 PLIN. nat. 21, 2 HIL. hymn. 1, 61 LVCIF. moriend. 3 p. 290, 25. ut: CVRT. 10, 7, 15 PLIN. nat. 2, 26. 14, 115 MAR. VICTORIN. hymn. 3. SALL. hist. frg. 1, 16 -itos esse, qui ... habere possent. LVCAN. 6, 485 animal -itum nocere.

part. praes. n. plur. pro subst. gignentia, -ium. i. q. nascentia, τὰ γινόμενα, plerumque de herbis: SALL. lug. 79, 6 loca ... nuda -ium (AMBR. hex. 1, 8, 28 terra. Cain et Ab. 2, 8, 26 locus. in psalm. 118 serm. 5, 14, 1 harenosa et nuda -ium. HEGES. 4, 16, 2 mons. 5, 25, 2 solum). 93, 4 in altitudinem ... cuncta -ium natura fert. APVL. mund. 23 pars (rerum naturalium) -ium, alia adolescentium, cetera occidentium vices sustinent (Ps. Arist. p. 397^b, 2 γίγνεται ... ἀναίσει ... φθίσεται). Plat. 1, 6 -ium ... omnium ... formas et figuratio-nes (1, 9 animam ... omnium ... -ium esse seniore. ISID. Goth. I^a chron II p. 267 Hispaniam omnium ubertate -ium ... natura dita-vit). PS. CENS. frg. 3, 5 hac (luna) universa -ia crescente pubescunt (AMBR. hex. 3, 16, 66 ut non ... seminibus utantur universa -ia). SOL. 30, 7 P amphagis esca est ... omnia fortuitu -ia. ITIN. Alex. 34 pelli-bus subtendere ... -ium frivola aridaque (*dub. interpr.* 49, cf. p. 1985, 24). LACT. inst. 1, 12, 7 Soli, in quo est natura et causa -ium (AMBR. Abr. 2, 8, 50 aeris ... spiritus ... , causa -ium). ira 13, 10 in-ibus et in numero animalium. AMM. 23, 6, 56 pleraeque partes ... humi -ium fertiles. 23, 6, 68 Seres apud se tradentes -ia (opp. ad-venticium) AMBR. Abr. 2, 8, 45 decimas iuxta terrae -ia in fructibus solvat. Noe 23, 82 ea quae sunt -ia (*ibid.* quae temporibus suis ... -untur). AVG. civ. 11, 7 p. 470, 22 D. omnium ... -ium, quae radici-bus continuata sunt terrae (de herbis et arboribus, gen. 1, 11). gen. ad litt. 5, 6 p. 149, 9 fecisse deum illa -ia. quae est. hept. 2, 21 p. 103, 6 nec agricolae segetum vel arborum vel quorumque in terra -ium creatores dicendi. ORIENT. carm. app. 3, 11 cf. p. 1980, 79. *ac-tive*: PS. APVL. Ascl. 16 (v. p. 1987, 24).

gen. gerund. gignendi passive: v. p. 1985, 21.

subst. -entes, -ium (i. parentes): p. 1983, 47. -itus, -a (i. filius, -a): p. 1983, 26. -iti, -orum (i. mortales): p. 1983, 40. -itum, -i (φύλον): p. 1983, 84. *adi. -itus, -a, -um?* v. p. 1987, 60 (mortalis?).

synonyma: creare (v. p. 1993, 4. 6): p. 1976 (= '76), 68. '80, 48. '82, 9. '87, 25. 60. 66. 68. 78. '88, 11. '89, 32. '90, 24. 63. 81. '91, 60. 82. edere: '78, 72. '81, 66. '87, 29. '89, 63. '90, 37. fabricare: '90, 17. facere (v. p. '93, 7): '83, 74. '86, 22. 70. '87, 81. '90, 44. 74. generare (v. p. '93, 2. 5): '80, 1. 25. 29. 71. 81. '81, 3. 18. '82, 57. '85, 7. '88, 15. '89, 41. '90, 15. 30. '91, 60. parare: '88, 26. parere (v. p. '93, 3): '77, 18. '81, 70. '85, 5. 55. '90, 62. *supra* l. 16. procreare: '82, 54. '86, 13. '91, 60. 64. proferre: '80, 73. 84. '82, 18. '90, 62. pro-gignere: '87, 61. serere (v. p. '93, 5): '77, 34. '78, 34. 71. '81, 45. *ad pass.*: existere: '90, 81. nasci (v. p. '93, 4. 5): '76, 45. '77, 34. 63. '78, 2. 19. 43. 46. '79, 30. '80, 9. 49. 65. 69. 74. '81, 42. '83, 62. 69. 72. '85, 55. '86, 1. 58. '87, 53. '91, 63. originem ducere: '87, 84. oriri (v. p. '93, 4): '76, 69. '87, 19. 36. 38. '89, 35. 51. ortum habere: '87, 74. pro-cedere: '80, 31. 75. 81. *ad -itus*: prognatus: '79, 8. *adiuncta ob affirmatam notionis*: alere: '81, 76. 82. '86, 7. 32. '87, 24. '88, 2. 44. 57. 71. '90, 4. conformare: '89, 48. educare: '76, 61. 70 bis. 74. '77, 40. 45. '79, 52. 61. '82, 82. '84, 56. educere: '77, 39. '79, 78. enutrire: '77, 45. '83, 1. formare: '79, 81. '90, 48. informare: '89, 78. nutrire: '77, 1. '78, 33. '82, 23. 60. '84, 23.

opposita: gene-

rati: adoptare: '79, 28. 69. legere: '76, 64. eligere: '79, 79. 80.

[Gaisler-Hey]

'82, 40. sumere: '79, 21. *ad* -itus: adoptivus: '76, 50. adscitus: '76, 50. 52 *cum* -o *de* *patre* dicitur, *opp. de matre*: generare: '80, 17. parere: '78, 32. 55. 64 sqq. '79, 18. '84, 20. 63. *ad pass.*: nasci: '79, 3. '80, 74. oriri: '78, 84. *vicissim de patre*: creare: '81, 50. generare: '81, 43. serere: '81, 45. *ad pass.*: nasci: '81, 42. *de actu non corporali vel naturali*: condere: '81, 22. creare: '80, 42. 51 '81, 12. 22. 24 sqq. facere: '80, 38. 44. 45. 66. '81, 7. 9. 13. 21. 24. '84, 46. '88, 4. '90, 57. fundare: '80, 48. plasmare: '80, 62.

derivata: gignibilis. genimen et germen, genitor, genitura, genitus -ūs. genius. gens. 2. genuinus. genus. *a* -itus: genetivus, genitabilis, genito? *composita*: e- (ex-)?, in-, per-?, prae-, pro-, regnare. ingenium. indigena et huiusmodi (*ad quorum formam etiam* Cadmo-, Troin-, Graiugena *al. e graecis in* -γενής *assimilata sunt*). beni-, mali-, privignus, *fort. etiam* aprugnus. celerum *cf. Stolz-Schmalz, Gramm.* p. 206 s. B, p. 202 s. 2b. *vix huc pertinet* indigetes. ingentus *neg.* Geissler-Hey.

gigonis, gigo(-is) *sim. v. s. serpyllum et s. zyg-* (zig-).

gilarus (-um?), -ī. MARCELL. med. 11, 10 serpullum herbam, quam Galli -um dicunt (*cf. PLIN. VAL. 1, 33 serpullum ... herbam, quae Gallice laurio dicitur*).

gilbula v. gibbula. gilbus v. gilvus.

giler genus ligni: GLOSS. II 581, 34 (*siler Nettleship, Archiv 5 [1888] 414*).

gileria v. gizeria.

[DIOSC. 4, 64 *hyoscyami genus*, cuius folia pingua <sunt> et mollia et **gillii** (gelii G, chili, i. chyli, Stadler) plena (*gr. 4, 68 λιπαρὸς καὶ ἀπαλὸς καὶ χυώδης* [pro quo vocabulo χυώδης interpretem legisse *Stadler*]).]

[CAEL. AVR. chron. 4, 3, 53 succus ptisanæ cum adipe caprino ... vel gummi aut **gillirici** ('ali gallici, i. symphyti maioris' Amman in *mg.*) radice.] H.

1. **gillo v. gello.**

2. **gillo**, -ōnis m. GLOSS. culmo gill[i]one. culmis -onibus. segetes -ones. *cf. Theander, Eranos 23 (1925), 61.* Geissler.

? **gillus** cinagris: GLOSS. II 511, 23 (*κυναργία b in marg.; gryllus κυναργίς prop. Her.*).

gilus v. gilvus infra l. 39.

gilvus, -a, -um [*orig. inc., cf. c. helvus, fulvus, flavus. W.*].

gilbus forma hic illic in *codd.*, ut PALLAD. 4, 13, 3. **gilus v. infra l. 53, cf. Niedermann, Essais, p. 63.** *de significatione*: SERV. georg. 3, 82 v. *infra l. 47*. ISID. orig. 12, 1, 50 -us ... melinus color est subalbidus. GLOSS. III Abol. GI 2 color in equo. medius inter album et rufum. Corp. G 191 color ferrugineus. II Philox. GI 4 σποδιατός. *breviatur per gil*: v. *infra l. 55*.

de equis: VARRO Men. 358 equi colore dispares ... hic badius, iste -us, ille murinus. VERG. georg. 3, 82 honesti (sc. equi) spadices glaucique, color deterrimus albis et -o (SERV. -us ... est melinus color. multi ita legunt 'albis [-bo Vrs.] et -o', ut non album vel -um, sed albogilvum vituperet [auct.: quod falsum est]). PALLAD. 4, 13, 3 colores equorum hi praecipui: badius, aureus, ... -us (*opp. colores 'sequentis meriti'*). CHIRON 960 certa nomina coloris equorum haec (hoc *cod.*) erunt: primus albus, secundus rufus, eqs. ... octavus gilus. ISID. orig. 12, 1, 48 *inter colores equorum*: -cervinus, gilvus, glaucus. CORP. VI 10047*, 6 (*in titulo agillatoris*) equis his vici ... Germinatore ... Silvano ... Nitid(o) gil(vo) Af(ro). *de tellure?* CORP. VIII 5305 (*Numid. procos.*) telluri gilvae Aug., sed potius epitheton proprium territorii cuiusdam Africani.

gimberosus v. gibberosus.

gimel subst. indecl. i littera hebraica. AMBR. in psalm. 118 serm. 3, 1 tertia littera secundum Hebraeos -l, quae latine retributio dicitur. HIER. in Ier. 5, 27, 2 apud Hebraeos ... est ... tertium -l. epist. 30, 5 -l: plenitudo. 30, 2, 1 quo ... ex -l idem numerus versuum compleretur. in psalm. I 111 p. 206, 15 tertius versiculus psalmi alphabetis ex -l scribitur. 119 p. 219, 18 a littera, quae vocatur -l, alii octo versus incipiunt.

gincla v. gingla.

gindan (GLOSS) v. s. hyoscyamus.

? **gineum** (gynaeceum Löwe; cinifum? Büch.), quo(s) dicit vulgus ecinemes (ichneumones? Goetz; gynaecones Stowasser Arch. 2, 1885, 607): GLOSS. V 635, 1. [*latetne nomen herbae?* geranium quo(d) dicit vulgus anemones? *cf. PLIN. nat. 26, 109. Heraeus.*]

ginga, -ae f. (gingan). nomen herbae. SORAN. p. 69, 20 de herbis haec epithimata fiant, hoc est portulaca -a herba pulicari, zenzur eqs. (gynga h [gingin Pal. et Cant.], nigra l). Ps. APVL. herb. 4, 26 H.-S. (*interpol.*) herbam symphoniacam (Graecorum hyoscyamum) vocant Punici -an (sigan V). H.

gingiber v. zingiber.

gingidion, -ī n. herbarum nomen graecum scil. γιγγίδιον (*locis graecis adde* SCHOL. Hor. serm. 2, 8, 51 inulas [scil. 'Inula Helenium L.']) ... quidam γιγίδια, alii ὀβυλάχαρα appellant). 1 est 'daucus gingidium' L. (*cf. Diosc. 2, 137 et Berendes, Dioskuri-des übers., Stuttg. 1902, p. 228*): PLIN. nat. 1, 20, 16 gingidion (gingidion *plerique codd.*). 20, 33 Syria ... simillimam staphylino herbam serit, quam alii gingidion (gingidion *codd. det.*) vocant eqs. (*syn.*

Ps. Diosc. 2, 137 'Ρωμαῖοι βίς ἀκούτου; *cf. vol. II 2008, 62*). DIOSC. 2, 122 de gingizin: gingitium (de gingioni: gingizio *cod. Paris.*) eqs. 3, 54 stafilinus folia similia gingitio (gingizio *cod. Paris.*) habens. ORIBAS. syn. 4, 15 rec. Aa cacocyma sunt omnia, quae silvatica (agrestes *rec. La*) sunt olera, qualia sunt ... gingidia (gegidia *rec. La*). 4, 18 rec. Aa sunt apta stomacho: gingidia (ginsidio *rec. La*) cocta. GLOSS. III 564, 57 gingidion i. pastinaca (ginpidion i. rastinaca *trad.*). 2 est 'lepidium sativum' L. (*cf. Diosc. 2, 174 et Berendes p. 250*): DIOSC. 2, 160 lepidium, quem multi gingi<di>on adpellant. Brandt.

PETRON. 73, 4 convivae circa labrum manibus nexis currebant et gingilipho ingenti clamore exsonabant. *de significatione non constat, fort. ipsum vocabulum corruptum. v. Buech. et Her. in edd. [vox onomatopoeica, fort. graecae originis. W.]*. H.

gingin grandis, **gingiralis**, **ginguarales** (GLOSS.) v. sub hyoscyamus.

gingion, gingitium v. gingidion.

gingīva, -ae, saepius plur. **gingīvae**, -ārum. f. [*orig. inc., ad conformationem cf. saliva. W.*]. *cf. etiam Schwyzer Zeitschr. vergl. Sprachf. 57 (1930) 260 sqq.* LACT. opif. 10, 18 dentes deus ... -is mollibus, quae a gignendis dentibus nominantur ... honestavit (ISID. diff. 2, 60 orig. 11, 1, 54). VINDIC. gyn. p. 435^p gengivas dicitur eo quod iuxta genua in utero formentur. *inter semper pluralia*: CHAR. gramm. p. 35, 27 B. 459, 44 DIOM. gramm. I 328, 1 EXC. Bob. gramm. I 549, 12 GLOSS. II 389, 42. *sing.*: nom.: CELS. 7, 12, 1^{AD} SCRIB. LARG. 61 SOL. 27, 26 GLOSS. *gen.*: CELS. 6, 13, 4. 7, 12, 1^C DIOSC. 5, 7. *acc.*: CATVLL. 39, 19 CELS. 6, 13, 2. *abl.*: PLIN. nat. 11, 164. 30, 26 IVV. 10, 200. *scribitur geng- in codd.*: PELAGON. 69 SORAN. p. 36, 18. 43, 11. 17 VINDIC. gyn. p. 435^p. 460^d GREG. Tvr. vit. patr. 5, 1 Misc. Tir. 55, 7. *scriptura varie corrupta est in codd. infimi aevi* (gingib-, gingif-, gyngiv-*sim*, *cf. p. 1995, 37*). *nota in glossis*: gingila (GLOSS. II Philox. GI 7). gincula (GLOSS. II 496, 69), gingulae (*plur.*, GLOSS. II 389, 42), gengibiae (GLOSS. II Philox. GE 20) *cf. gingivula*. GLOSS. II Philox. GI 7 -a οὐλον ὀδόντος.

6 -ae οὐλα, γόμφοι. haec, ut vid., ex CHAR. gramm. p. 459, 44 B. οὐλα (IDIOM. gen. gramm. IV 581, 54). EXC. Bob. gramm. I 549, 12 hae -ae τὰ οὐλα τῶν ὀδόντων. *inde a CATVILLO* (AFRAN. v. l. 39) et CELS.; frequentant medici. CELS. 22^{ia} PLIN. nat. 46^{ia}. NOT. TIR. 67, 98 -(a)e post dens. *ex con. Iunii legitur*: AFRAN. com. 58 spurca [gingivast] mulier (gingivestigia et *sim. codd. Non.*). [*val. gingie, ital. gingiva, francog. gengive, hisp. encia. M.-L.*]

i. q. οὐλον, caro dentes in ore continens: 1 hominum: CATVLL. 39, 19 Celtiberia in terra, quod quisque minxit, hoc sibi solet mane dentem atque russam defricare -am (affert APVL. apol. 6 ubi pumicare pro defricare. PLAC. med. 3 rec. α 77 si ex eo [medicamento] -as infantibus defrices. *cf. PLIN. nat. 29, 31 confricatis dentibus atque -is* [SORAN. p. 36, 18]. PLIN. med. 1, 14 lacte caprino ... -ae perfricantur. CHIRON 543 [v. p. 1995, 57] -as fricato [MARCELL. med. 11, 15. SORAN. p. 43, 17 infantum dentientium. ANON. med. ed. Piechotta p. 187. ORIBAS. syn. 5, 9 et malaxare]). 97, 6 dentes os sesquipedales, -as vero ploxeni habet veteris. CELS. 2, 1, 18 dentientium -arum exulcerationes (PLIN. nat. 34, 115. *cf. MARCELL. med. 11, 9 exulceratis labiis et -is*). 2, 7, 21 quibus magni lienes sunt, his -ae malae sunt. 4, 11, 1 exit sanguis modo ex -is (4, 11, 5), modo ex ore. *ibid.* sine ulcere, sine -arum ullo vitio (7, 12, 1^A PLIN. nat. 24, 14 in -arum labrorumque vitiis [PLIN. med. 1, 12 Ps. APVL. herb. 88, 16 H.-S.]. 27, 116. 32, 97. *cf. p. 1995, 29*). 5, 27, 3^C ne quod in -is palatove ... ulcus habeat (6, 11, 3 haec ulcera a -is incipiunt, deinde palatum totumque os occupant. 6, 13, 3 ulcera in -is ... oriuntur. 6, 13, 4 ex -ae ulcere, sive παρὸντις fuit sive non fuit. 6, 15, 3. MARCELL. med. 11, 18 ulcere -arum). 6, 13, 1 solent ... iuxta dentes in -is tubercula ... oriri dolentia, παρὸντιδας Graeci vocant. 6, 13, 2 in maiore ... inflammatione ... mollis linamenti paulum ... demittendum inter dentem et -am. 6, 13, 4 si ... a dentibus -ae recedunt (CAEL. AVR. chron. 2, 4, 71 tumore cogente). 6, 15, 4 -arum ... ossa, quae hebetia sunt, in perpetuum ustione nudantur. 7, 12, 1^A dentes ... moventur ... propter -arum arescentium vitium (*cf. GREG. Tvr. vit. patr. 5, 1 ex quo [sale] ... arentes -as ... inficeret*). *ibid.* candens ferramentum -is admove, ut eqs. adustae -ae melle illinendae et mulso eluendae sunt (SER. SAMM. 1033 teneras cerebro -as inline porci [A, *sim. B.*] PLIN. nat. 30, 139 ovis cerebrum -is illitum [PLIN. med. 1, 14 MARCELL. med. 11, 17]). *ibid.* dens ... circumradi debet, ut -a ab eo resolvatur. 7, 12, 1^C forfex, cum dentem ... frustra comprehendat, os -ae prehendit et frangit. 7, 12, 1^D (bis) incidi -a debet. 8, 1, 4 superiorum (superioribus *var. lect.*) dentium -is. SCRIB. LARG. 56 auriscalpium lanā oleo ferventi tincta involutum ... denti ... deinde proximis -is superponitur. 61 solent -ae quorundam fluore infestari quas praegna[n]tes vocant (*inde MARCELL. med. 11, 26*). *ibid.* παρὸντιδας ... id est, ubi ex transverso -a suppuravit (*cf. PLIN. nat. 26, 46 -arum suppurationi*). PLIN. nat. 1, 34, 56. 20, 91 brassicam dentibus et -is nocere (20, 99. 174. 23, 106 dentes -asque laedunt. 23, 111 -is et dentibus medentur. 25, 165 confirmat. 29, 31 *al.* PLAC. med. 9 rec. β 80). 20, 211 ulcera oris tumoremque -arum (31, 100. MARCELL. med. 11, 32 ad -arum nimium tumorem et fetorem. PLAC.

med. 9 rec. α 40 VINDIC. gyn. p. 460^d. 461^p. cf. *etiam infra l. 26*). 21, 123. 23, 59 acetum scillinum ... -as adstringit, dentes firmat (*inde* PLIN. med. 1, 13, *ubi*: stringit. MARCELL. med. 12, 27 constringit). 23, 69 -arum inflammationibus. 23, 74. 79. 87 adstringit, indurat, medetur -is, dentium dolori. 23, 89 oleum *illud* repurgat ... -as. 23, 132. 24, 9. 42 lentisci decoctum ... -as colluit (cf. SER. SAMM. 245 gelidā -as collue lymphā). 24, 117. 126 sanat ... -as (27, 18. DIOSC. 5, 51 *illud* fauces et -as gargarismo sanat [*gr.* 5, 29 *πρὸς οὐλὰ*]). 25, 165 si sanguine -ae putrescant (ORIBAS. syn. 4, 41. cf. CAEL. AVR. chron. 2, 4, 71 computrescunt. 3, 4, 46 -arum putredo. 3, 4, 52 -arum putrefactione et defluxione). *ibid.* 28, 7 vi interempti dente -as in dolore scariphari (28, 121. 30, 26 *sing.* 32, 79 *bis.* 32, 82. CAEL. AVR. chron. 2, 4, 74 -ae scarificandae vel circumseparandae a dentibus ferramento). 28, 257 infantibus nihil butyro utilius ... et in dentitione et ad -as et ad oris ulcera (28, 259 cerebro leporum perunctae -ae faciles dentitiones faciunt). 29, 37 *illa* prosunt ... -is ... si carcinoma serpat. 30, 24. 32, 137 infantium -is dentitionis usque. *ibid.* dente -ae tangantur (PLIN. med. 1, 14 PLAC. med. 11, 19). 34, 118 -as uvam tonsillas farinā compescere (GARG. MART. med. 46 aqua ... -as et uvam et ... toxillas ab omni querela ore colluendo defendit). IVV. 10, 200 frangendus misero *seni edentulo* (SCHOL. *ad l.*) -a panis inermi (HIER. in Am. lib. 2 praef. p. 263/4 senectutis mala ... nudi -is dentes et inter cibos cadentes). FRONTO p. 182, 8 N. (*de infante*) aut lingua lambere uvam aut labris saviari ac -is lacessere ac ludificari. SER. SAMM. 232 apta rubus -is. PALLAD. 1, 28, 6 infantibus tumentes -as denticuli aperire nituntur (MARCELL. med. 11, 28. 12, 27. cf. CHIRON 543 p. 176, 13 si iumento ... dentes doluerint ... -ae intumescunt [ORIBAS. syn. 5, 9]. VINDIC. gyn. p. 460^d obtumescunt. cf. p. 1994, 83). MARCELL. med. 11 *tit.* vitiis labiorum et -is et ... oris ulceribus ... remedia. 11, 27. 28. 30. 31 -as umidas et fetentes. 11, 32. SORAN. p. 43, 11 signa, quando infans dentire incipit: -arum prurigo erit, fervor vero maxillarum (cf. ORIBAS. syn. 5, 9 dum prurent -ae *ibid.* pruritus ... -arum. PHYSIOGN. 87 super -as. PLAC. med. 9 rec. α 42 caninus dens ... appositus -is infantium (impositus β 42). *ibid.* rec. α 46 *illud* -as reprimit (β 46). THEOD. PRISC. eup. faen. 49 -as ... dolentes *hoc modo* ... mitigabis. VINDIC. gyn. p. 460^s humores -arum et dentium denudationes. p. 461^p incarnescunt giginves. DIOSC. 3, 4 -as et dentes a putredines (*sic*) purgat (*gr.* 3, 4, 5 *σμήχειν* ... *οὐλὰ καὶ ὀδόντας*). 5, 7 vulneribus oris et -ae. *ibid.* reuma -arum et vulnera (cf. CASS. FEL. 32 p. 63, 16 reumatizantibus -is). 5, 35 -is sanguinatis (*gr.* 5, 13, 1 *οὐλὰ ἀφαιστώτα καὶ αἰμορροούντα*). 5, 131 motas -as et dentes confirmat (cf. *gr.* 5, 106, 4 *οὐλὰ πλεθῶντα στέλλουσι*). MISC. Tir. p. 55, 7 CAEL. AVR. chron. 2, 4, 71. 74. 3, 4, 63 quorum -ae sudaverint sanguinem. 5, 11, 140. CASS. FEL. 32 p. 63, 21 ut ... dentes ... ex ipsis -is, quibus continentur, ... cadant. SIDON. epist. 3, 13, 6 os ... -is purulentum, dentibus buxum. 4, 13, 2 incorruptae lactea dentium compage -ae. CASSIOD. anim. 9 p. 1297^a triginta duobus dentibus -arum ... ordo clavatus. ORIBAS. syn. 4, 41 lactes dentes laedunt ... et -as erodit. 5, 9 vulneraverit masticando -as.

2 *bestiarum*: PLIN. nat. 8, 107 *corocotta* nullis -is, dente perpetua (*inde* SOL. 27, 26 *ubi sing.*: in ore -a nulla). 11, 164 viperis dentes -a conduntur. APVL. met. 8, 23 -as ... meas (*asini*) putidis scalpebat digitis. VEG. mul. 2, 32 si iumento loculamenta dentium, i. -ae, vel dentes doluerint (cf. CHIRON 543 p. 176, 11. PELAGON. 69 si dentes aut -ae doluerint equo). CHIRON 139 ne asperitudo fructuum incitet -as iumentis febricitantis. 543 v. *supra l. 27. ibid.* -as (?) melle ... temperato, tertia die -as fricato (v. p. 1994, 48). *ibid.* si cui capite malignus humor in -as destillaverit.

iuncturae: apponuntur: compages dentium: SIDON. epist. 4, 13, 2. dens: CATVLL. 39, 15. 97, 6 CELS. 6, 13, 1. 2. 4. 7, 12, 1^a. 8, 1, 4 PLIN. nat. 1, 34, 56. 8, 107. 11, 164. 20, 91. 99. 174. 23, 59. 74. 79. 87. 106. 111. 25, 165. 28, 7. 121. 29, 31. 37. 30, 26. 32, 82. 97. 137 APVL. apol. 6 SOL. 27, 26 LACT. opif. 10, 18 PLIN. med. 1, 13. 14 HIER. in Am. lib. 2 praef. p. 263/4 MARCELL. med. 12, 27 PLAC. med. 11, 11. 12. 19 VINDIC. gyn. p. 460^s DIOSC. 3, 4. 5, 131 CAEL. AVR. chron. 2, 4, 71 CASS. FEL. 32 p. 63 SIDON. epist. 3, 13, 6 CASSIOD. anim. 9 p. 1297^a ORIBAS. syn. 4, 41. 5, 9 ISID. diff. 2, 60 orig. 11, 1, 54 NOT. Tir. 67, 98. fauces: MARCELL. med. 11, 34 DIOSC. 5, 51. labia: PLIN. nat. 24, 14. 34, 115 FRONTO p. 182, 8 N. PLIN. med. 1, 12 MARCELL. med. 11, 9 PHYSIOGN. 87 MISC. Tir. 55, 7. lingua: SORAN. p. 36, 18. maxilla: SORAN. p. 43, 11 ORIBAS. syn. 5, 9 os (oris ulcera, *sim.*): CELS. 2, 7, 21. 4, 11, 1 PLIN. nat. 20, 174. 21, 123. 23, 59. 74. 79. 24, 9. 27, 18. 28, 257. 34, 115 SOL. 27, 26 DIOSC. 5, 7. palatum: CELS. 5, 27, 3^c radices (*dentium*): VINDIC. gyn. p. 461^p CASS. FEL. 32 p. 63 tonsillae (toxillae): PLIN. nat. 21, 123. 23, 132. 24, 117. 126. 27, 18. 34, 118 GARG. MART. 46 MARCELL. med. 11, 18. uva: PLIN. nat. 1, 34, 56. 23, 132. 24, 9. 34, 118 GARG. MART. med. 46.

epitheta: incorruptae: SIDON. epist. 4, 13, 2. inermis: IVV. 10, 200. malae: CELS. 2, 7, 21. molles: LACT. opif. 10, 18. nulae: cf. *supra l. 50*. proximae: SCRIB. LARG. 56. russa: cf. p. 1994, 44. tenerae: SER. SAMM. 1033. umidae: MARCELL. med. 11, 31.

derivatum:

gingivula, -ae, f. a gingiva deminutive. APVL. carm. frg. 2 (apol. 6), 5 munditias dentium ... nobilem pulvisculum, com-

planatorem tumidulae -ae. GLOSS. ? (cf. p. 1994, 32 sq.). [VEG. mulom. 2, 22, 1 v. s. gibbula.]

gingiziu v. gingidion.

1. gingla (-cla) παρωτίς GLOSS. II 399, 30. 2. gingla v. s. cingulum p. 1068, 14.

ginglitus v. gingritus.

gingria spon (anglosax.): GLOSS. ^L Corp. G 100 [cf. ital. ghinghero. Lindsay].

? gingriator, -ōris m. a gingrire? PAVL. FEST. p. 95 gizeriator (*sic vel* gizeriatur *codd.*, corr. O. Müller): tibicen.

gingrina, -ae f. [cf. *gr.* γίγγρος, γίγγρον, γίγγρια etc. ap. Waser, P.-W. VII 1365 sq.; v. gingriator. W.]. PAVL. FEST. p. 95 unde (a 'gingrire') genus quoddam tibiarum exiguarum -ae. SOL. 5, 19 sive -as (sc. tibias) facias, quae, breviores licet, subtilioribus tamen modis insonant. cf. P.-W.-K. sub Gingras. huc etiam pertinere videtur GLOSS. ^L II Philox. GI 11 gingriba (-ina O. Müller): εἶδος φωνῆς σάλπιγγος.

gingrio, -īre [vox onomatopoeica. W.]. PAVL. FEST. p. 95 -ire anserum vocis proprium est. GLOSS. ^L II Philox. GI 5 -iunt χήνες ἐν βοῶσιν. cf. s. v. gentiunt. v. etiam Goetz, GLOSS. I p. 92, 93.

gingritus, -ūs m. [a gingrire]. vox gingrientis. ARNOB. nat. 6, 20 p. 232, 7 custodiam Capitoli ... in anserum ponere ... -ibus (gingl- *cod.*). cf. gingrum.

gingriva (-ba) v. gingrina.

gingrum φωνὴ χήνης: GLOSS. ^L II Philox. GI 10.

gingula v. gingiva.

ginisculae v. genisculae.

ginnus, -ī m. γίννος (γῆνος). 1 i. q. nanus (homo)? MART. 6, 77, 7 non aliter (sc. quam pauper in hexaphoro) monstratur Atlans (i. gigas) cum compare -o (Scriber.; gibbo [gybbo] C⁴; mulo ex glossa, ut vid., B⁴. cf. Heraeus in ed. p. XXXII et Mus. Rhen. 74, 1925, 321. Immisch, Sitz.-Ber. Heidelb. Ak. d. W., phil.-hist. Kl. 1924/5, Abh. 2 p. 31). 2 i. q. genus muli: PLIN. nat. 8, 174 in ... Graecorum est monumentis cum equa muli coitu natum esse, quod vocaverint -um (innum vel hinnum *codd.*), id est parvum mulum (cf. Aristot. hist. anim. 6, 24 p. 577^b, 21 gen. anim. 2, 8 p. 748^b, 33. 35 sqq.).

gips- v. gyps-.

gipterias. nomen corruptum herbae. GLOSS. III 590, 68 -s (κῆτινοι ῥοιάς? Goetz) flos mali granatae. *sim.* 612, 20 et 624, 33. 564, 63 -s i. balaustium. 583, 15 gipuras i. balaustia. cf. III 620, 45 coptonorotas (κῆτινοι ῥοιάς Goetz) idest flos mali granati (557, 2 coptonorotas).

a gir- incipientia, quae hic desideras, quaere sub gyr-.

girba, -ae f. [voc. semiticum, v. Gross et Helmreich, Archiv 1 (1884), 327 sq. W.]. i. q. mortarium. GLOSS. V 298, 32 pila ubi tessene (i. tisanae) piscantur (pistantur Goetz). CASS. FEL. 31 p. 65, 5 in -a contusis et diligenter simul commixtis (sc. murra, ture, cett.). 33 p. 70, 20 omnia ... in -a mittes. 72 p. 174, 5. 76 p. 186, 6 in -a mittes et tundes. DIOSC. 1, 34 mundum quod remanserit, in -a tundes (*gr.* 1, 32 *ἐμβαλλε εἰς ὄλκον*). 2, 74 misso in -a tunditur leviter (*deest in gr.*).

[INSCR. Anz. f. Schweiz. Altertumskd. N. F. 27 (1925), 12 <V>arissatio Luciano qui est in girece (grege? Her.) Vindoinsa. -e nomen lusorium 'castrorum' putat editor (de Vindoinsa nom. propr. v. Corp. XIII 4665 in adnot.).]

? girgalus, -ī. v. sub crabro p. 1096, 70.

girgillus (-ī) m. [orig. inc.; Cuny, Mém. soc. ling. XIX 199 confert. hebr. גִּרְגִּיל, גִּרְגִּיל. 'rota'. J.]. i. q. haustum machina: ISID. orig. 20, 15, 2 -s (girgilus al.), quod in giro vertatur: est enim lignum in transversa pertica mobile, ex quo funis cum situla vel utre in puteum dimittitur auriendae aquae causa. *ahter?* GLOSS. V 620, 3 -s est mergus. H.

girginaria. nomen herbae obscurum: GLOSS. III 539, 42 hibirode. pisce. girginaria. Brandt.

girijs. γῆσιος. GLOSS. III 590, 66 -s farina parietis in molino. *sim.* 624, 31. item 612, 18, sed lemma firius. cf. III 563, 66 fyreos flos farine volacae (bolacae? Goetz). III 562, 61 enias gireos farina orde. 622, 68 cireos idest de mola.

gironia v. ironia. giront- v. geront-.

girres et girris v. gerres.

gisentera v. s. ges p. 1955, 12. gisiarius v. cisiarius.

gissium v. gissus.

gissus et gissus. γείσος (γείσον). HIER. in Ezech. 40, 43 p. 487 ubi nos diximus: et labia earum (mensarum?) palmi unius, Septuaginta transtulerunt 'et -um palmi habentes dolatum' (LXX: *καλαστήν ἐξουσι γείσος λελαξενμένον*) ... quod verbum utrum hebraeum an Graecum sit scire non possumus, nisi hoc tantum, quod pro -o Symmachus et Theodotio 'labia', Aquilae prima editio ἐπιστάσεις ..., secunda 'labia' transtulerunt, pro quo in hebraeo habetur 'asephathaim' (v. adnott. a et b ad h. l. in edit. Mign.). 43, 13 p. 526 interpret. LXX: et -us eius (altaris) per circuitum gyrans illud dimidio cubito (*gr.* καὶ γείσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν σπιθαμῶν. VVLG. definitio eius usque ad labium eius et in circuitu palmus unus). *ibid.* p. 527 definitio ..., pro quo Aquila al. ... posuerunt 'termi-

[Hey]

num', Septuaginta rursum 'gisum' interpretati sunt. *infra*: definitio sive -us. *ibid.* p. 529 corona ... pro qua rursum Septuaginta -um interpretati sunt. EVCHER instr. 2 p. 149, 19 gissus: definitio. *H.*

git n. semen herbae, quae vocatur 'nigella sativa' *L.* (cf. *infra* l. 27 sqq. et J. Berendes, *Dioskurides übers.*, Stuttg. 1902 p. 316) et ipsa herba (cf. *infra* l. 36). *de origine: e lingua punica collato* Ps. DIOSC. 3, 63 *χορίαννον* ... *ἄρροι γοῖδ* et hebr. *גַּר* 'coriander', quae similis est herba, fluxisse putat Hehn, *Kulturpflanzen und Haustiere*⁸ 1911, p. 209 sq. *de i longa v infra* l. 65.

neutrum singulare tantum indeclinabile esse testantur: VARRO frg. 23 Char. gramm. p. 167, 3 B. git: Varro ... per omnes casus id nomen ire debere commemorat. PROB. cath. gramm. IV 31, 21 (*unde* SACERD. gramm. VI 482, 28). IV 32, 2 (*unde* SACERD. gramm. VI 483, 7). CHAR. gramm. p. 38, 20 B. semper singularia ... hoc git monoptoton *μελάνθιον* (*unde* EXC. Bob. gramm. I 551, 17). EXC. Bob. gramm. I 546, 36. MART. CAP. 3, 307 (*unde* CASSIOD. art. 1 p. 1154⁹). PHOC. gramm. V 412, 5. 6 PRISC. gramm. II 167, 8. 214, 6 GRAMM. suppl. p. 123, 31. 124, 3 GLOSS. II 366, 52. *de scribendi ratione q. e. gith v. infra* l. 28. 41 sqq. 54 (*at in t desinere confirmant*: CHAR. gramm. p. 130, 1 B. PRISC. gramm. II 167, 8 al.). *formae vulgares et posteriores*: gitti (cf. CHAR. gramm. p. 167, 5 B. git ... vulgo hoc gitti dicunt. itaque ut Plinius sermonis dubii libro VI <...>) *sim. v. infra* l. 53. 54. 63. gididi (gid var. l.) PALLAD. 10, 13, 3. gitte GLOSS. III 632, 36. cf. *infra* l. 67. gittis, gyttis *v. infra* l. 68. 72. 73. gitter (gittyr, gyttir) *v. infra* l. 67 sqq. GLOSS.¹ II Philox. GI 14. gittus (gyptus, gytus) GLOSS. GLOSS. genus herbae. olus. *μελάνθιον* (*μελάσπερον*) esse docent: PLIN. nat. 1, 20, 71. 20, 182 git (gyth cod. det.) ex Graecis alii melanthion, alii melaspermon (cf. GLOSS. III 569, 39 milis spermon) vocant. CHAR. gramm. p. 38, 20. 40, 10 B. EXC. Bob. gramm. I 546, 36 MARCELL. med. 1, 28. 22, 8 PRISC. gramm. II 167, 8. 214, 6 ORIBAS. eup. 2, 1 M 5 syn. 9, 1. 7. 34 GLOSS. cf. etiam l. 42. 50. 67. 68. 69. 72. 74. 75. 76. *legitur inde a VARRONE.*

1 *de seminis herbaeque proprietatibus et natura* (cf. etiam l. 66): PLIN. nat. 20, 182 optimum quam excitatissimi odoris et quam nigerrimum. 20, 184 sucus eius (scil. herbae) ... largior venenum est. 27, 121 *pelecinon* semen in siliquis fert corniculorum modo aduncis ternis quaternisque, quale git novimus, amarum, stomacho utile. PROB. cath. gramm. IV 31, 21 hoc git, genus seminis nigri, quo panis conditur. AVSON. 344, 8 est inter fruges morsu piperaequiperans git. VVLG. Is. 28, 25. 27 seret gith. ... non ... in serris triturbatur gith, sed in virga excutietur gith (*ἄρροι γοῖδ* *μελάνθιον* ubique. cf. HIER. in Is. 28, 27 gith et cuminum, quae infirmiora sunt semina eqs.).

2 *de usu seminis*: a *est condimentum* (cf. l. 39 sq.): PLIN. nat. 19, 167 git (gyt, gip, gyp var. *ll.*) pistrinis, anesum et anetum culinis ... nascuntur. 19, 168 inferiorem crustam panis rustici apium gitque cereali sapore condiunt. 20, 184 cum semen gratissime panes etiam condiant. b *est medicamentum* (cf. GLOSS. III 614, 51 melancium id est gythus panacus [*intellege panaces; falso paniceus ci. Stadler*]): CELS. 2, 33, 5 *calfaciunt* oleum ... iunctaque oleo sal, nitrum, git. 4, 27, 1^c *ad vulvae duritiam* dandum etiam potui ... git (*inde* Ps. SORAN. dol. matric. 130, 2, ubi gitti vel gytti trad.). 5, 28, 18^b *in papulas*, Myronis: ... gitti (gith cod. det.) cyathos III 3. COLVM. 6, 34, 1 remedium *fastidii ciborum* est genus seminis, quod git (gis cod. rec.) appellatur (*inde* PALLAD. vet. med. ed. Sv. 26, 1, ubi trad. git). SCRIB. LARG. 69 *ad anginam* git fricti p. X II (MARCELL. med. 15, 3). 70 (MARCELL. med. 15, 6). 109 (MARCELL. med. 20, 16). 131 *ad lienosos impositum* git cyathi duo (MARCELL. med. 23, 5). 145. PLIN. nat. 20, 182—184 plenissime. PALLAD. vet. med. ed. Sv. 49, 3 si non appetet, ... gyt cyathos tribulas duos eqs. MARCELL. med. 1, 28. 10, 77 git calidum tostatum in linteolo conligatum eqs. 22, 8. 25, 34 (*unde* Ps. THEOD. PRISC. add. p. 290, 28, ubi alter cod. git, alter gitti; et p. 29, 25, ubi git vel gita codd.). MARCELL. med. carm. 53 resinam lepidum euforbium git atque pyrethrum. ANTIDOT. BRUX. 160 *ad auriginem*: git, quod nascitur in segete, frigis eqs. ORIBAS. eup. 2, 1 M 5 rec. Aa melanthion id est gypte, (gitter dicitur rec. La), calefacit eqs. 4, 85 *ad dentes*: gitter (gittis v. l.; *μελάνθιον*) frigis eqs. syn. 1, 21 *purgatorium capitis* gitter (*μελάνθιον*). *ibid.* rec. La gitter usus est Criton auctor. *ibid.* rec. La gitter ~ I. syn. 2 add. p. 848 B—D. absentio aut gitter aut semen coriandri. *ibid.* asphaltus cum gitter tritus. 5, 9 *medicamenta*, qualia sunt ... gyttis (gitter rec. La; *μελάνθιον*) eqs. 7, 38 tollit thymia gitter (gittis v. l.) cum acito. 9, 1 nares dirivandae sunt odoramentis de melantio, id est gitter. ... oportet ... in nares gitter ... infundere. 9, 7 *asthmaticos iuvat* melantius id est gitter (gittyr, gyttir var. *ll.*; *μελάνθιον*). 9, 34 *ad pneumatosin*: melantiu gitter.

syn.: Ps. DIOSC. 3, 79. *μελάνθιον* ... *Ῥωμαῖοι παπᾶβερ νίγρον μ.* gitiopilis v. geniotelis. gitlis v. s. serpyllum. gitter, gitti, gittis v. git. gizeria, gigeria n. pl. [*e forma orientali vocabuli iecur, ἥπαρ, ind. yakrt, hodierno persico vocabulo džigar simili fluxisse videtur Hugoni Schuchardt, Zeitschr. f. roman. Philologie* 28 (1904), 444 sq. W.]

an e lingua punica sumptum et conferendum cum hebr. *סִגְרִי* 'segmenta hostiae'? *de littera tertia* cf. Gröber, *Archiv* II 438; Schuchardt l. l.; Heraeus, *Sprache des Petron* p. 17. *de e litterae quantitate v. l. 5 et Gröber l. all.* [*francogall. gésier, francog. orient. žizi, norm. žizié, bearn. žizé. M.-L.*]. LVCIL. 309 gizēri(a) ni sunt (gizēria insunt ci. Lachmann) sive adeo hepatis. PAVL. FEST. p. 95 gizeria ex multis obsoniis decerpta. PETRON. 66, 2 gizeria optime facta. NON. 119 gigeria: intestina gallinarum [*conciisa et ita*] (Heraeus; conhisetita trad.; cum isiciis ci. I. Doussa) cocta. APIC. 4, 2, 21 (141 Sch.) gizeria (cizeria, cizema codd. opt.) pullorum coques. 4, 5, 1 (181 Sch.) gigeria (ci. Humelberg; gingibera cod. V; ia vel la, omisso giger [vel sim.], cod. E) pullorum, aucellas, isicia coques. 5, 3, 8 (200 Sch.) gizeria pullorum in caccabum mittis. GLOSS.¹ II Philox. GI 12 gileriis (*pro gileriis i. gizeriis scriptum putat Heraeus l. all.*) gallinarum τῶν ἀκρῶν τῶν ὀρνίθων. III 488, 11 ἀκρὰ τῶν ὀρνίθων (akraton cod.; *correx. Heraeus*) geseria. Brandt.

gizeriator v. gingriator.

† **glabator** lectio corrupta PLAVT. Poen. 530. v. s. grallator.

glabellus, -a, -um adi. a glaber deminutive. GLOSS. lēvis.

levis, pilis vacuus: *naturaliter*: APVL. met. 5, 22 ceterum (*i. praeter pinnas*) corpus Amoris -um et luculentum. flor. 3 p. 14 quod Apollo esset ... corpore -us (*opp. pectore hirsutus*). MART. CAP. 2, 132 Charitum una deosculata Philologiae frontem illic, ubi pubem ciliorum discriminat -a medietas. *arte depilatus*: APVL. met. 2, 17 Photis -um feminal rosea palmula ... obumbrans (cf. CARM. epigr. 230 p. 1999, 8).

glaber, -bra, -brum [*cf. theod. glat 'glaber, splendidus', slavon. gladukū 'glaber', lituan. glodūs 'strictae adiacens' (e. g. de capillis). W.*]. *traditur*: clab-: PLAVT. Aul. 402 BV². *de* GLOSS. II 576,

16 *v. infra* l. 37. glav-: GLOSS. saepe. gab-: PORPH. Hor. sat. 1, 8, 49 (galb- P). GLOSS. IV 521, 45. *gr. γλαβρός, v. p. 1999, 14.*

m. nom. glabrus (*per retrogradam q. v. derivationem e casibus obliquis formatum*): HERM. vulg. sim. 9, 1, v. p. 1999, 33. *comp.*:

-brior: PLAVT. Aul. 402 (*infra* l. 84) FVLG. serm. ant. 17 (*infra* l. 75). GLOSS.¹ II Philox. GL 1 -er: ψιλόν (-ός). III Abstr. GA 5

-er: calvus, lenis, levis, tener (cf. p. 1999, 7). GLOSS. Plac. V 24, 10 rasus. GLOSS. ἀβρός, λείος. dub. II 576, 16 daber (*pro claber*), tonsor, rator pro tonsus, rasus; *vix* cf. vol. IV 1096, 54 [craber]].

legitur inde a PLAVTO CAECIL. TVRPIL. [*dubiae lectionis*: AMM. 14, 5, 6 Paulus ... notarius, ortus in Hispania glaber (V, glabro Gelen., coluber Bentl., Novák, al.) quidam sub vultu latens.] [*it. gabbro. M.-L.*]

I *proprie: i. q. levis, a pilis vacuus, nudus, calvus, tonsilis, rasilis*: A *de bestiis, quae calvae sunt*: 1 *pravitatem vel vitio corporis*: PLAVT. Trin. 541 oves scabrae sunt, tam -ae ... quam haec est manus. VARRO rust. 2, 2, 6 (*in prisca formula*) quod pecus ovillum recte sanum est extra luscum surdam minam, id est ventre -o (cf. 2, 2, 3). PAVL. FEST. p. 25 apica dicitur ovis, quae ventrem -um habet. COLVM. 7, 3, 7 eliges ovem bimam ... lanosi et ampli uteri. nam vitandus est -r et exiguus. COLVM. 6, 14, 7 ne ... colla boum calvescant, quae non aliter -a fiunt, nisi eqs. PELAGON. 176 calidum (sc. medicamentum) corpori -o equi imponitur. 2 *proprietate generis*: VARRO rust. 2, 3, 2 videndum ... corpus leve ut habeant caprae, crebro pilo, nisi si -ae sunt (duo enim genera earum). COLVM. 1 praef. 26 nec eundem -ae sues densaeque caeli flatum quaerunt. 7, 9, 2 si regio frigida ... est, quam durissimae densaeque ... setae grex suillus eligendus est; si temperata ... -um pecus. PLIN. nat. 11, 231 quadrupedum dorsa pilosa, ventres -i. SOL. 30, 26 polypus et chamaeleon -a sunt. 3 *vellicatione*: PLAVT. Aul. 402 v. l. 84.

B *de hominibus, deis*: 1 *naturaliter*: a *calvus propter defluvium capillorum*: VARRO Men. 490 se circumspexi atque invenisse se, cum dormire coepisset tam -er quam [Socrates, calvā] (Socrates galbum, Socratis calvum codd.) esse factum ericium e pilis albis. PORPH. Hor. sat. 1, 8, 49 quasi ... Sagana, quod -a fuisset, calandrum ... habere consueisset. CELS. 6, 4, 1 peius est id (*in VP, om. FT*) genus avsonum in capite, quod densam cutem ... et ex toto -am fecit.

NOTA ARSON. 72, 1 in triviis inhumati -a iacebat testa hominis, nudum iam cute calvitium. b *imberbis et in reliquo corpore pilis nudus* (*aut propter impuberem aetatem aut propter pravitatem corporis*).

VARRO frg. Non. p. 530 v. p. 1999, 1): ARNOB. nat. 6, 12 p. 224, 5 uterque (sc. Sol et Mercurius) ... a vobis -er atque ore compingitur levi. 6, 21 p. 232, 23 facinus esse dicebat indignum, ex Apolline procreatum patre levi et -o simillimoque inpuberi ita barbatum filium (sc. Aesculapium) fingi, ut eqs. FVLG. serm. ant. 17 Apuleius in asino aureo ... dicit 'quovis puero pumiliorem et cucurbita -iorem'. pumilos enim dicunt molles atque enervos, -um vero lenem (sic) et imberbem (at APVL. met. 5, 9 cucurbita calviorem). AVG. civ. 6, 1 p. 246, 4 D. si malas cultorum suorum speciosius et festivius Fortuna barbata vestiret, a quibus autem sperneretur, -os aut male barbatos videremus.

2 *depilatione, inprimis in barba et pube, ad corporis faciem molliorem et libidiniosorem reddendam sive volsella vulsus sive novacula rarus sive psilothris depilatus* (cf. H. Blümner, *röm. Privataltertümer* p. 438 sq.): PLAVT. Aul. 402 tu istum gallum ...

[Häfner]

-iorem reddes mihi quam volens ludiust (lydius *codd.* NON. p. 530 quod ludis pueri praesules essent -i ac depilis [-es *L*²] propter aetatem, quos antiqui Romani Lydios appellabant, ut est in lib. I Varronis de vita populi R., ideo Plautus in Aulularia 'tu istum eqs.'). VARRO rust. 1, 2, 26 si quem -um facere velis. SEN. epist. 47, 7 vini minister militari habitu -er retritit pilis aut penitus evulsis tota nocte pervigilat (*schol. in marg. L* lenis, calvus, levis, *cf. p. 1998, 36*). CARM. epigr. 230 (*Pompeis*) futuitur cunnus <pil>ossus multo melius <qu>am -er. MART. 12, 38, 4 ore tener, latus pectore, crure -er. *fort. huc pertinet*: PLAUT. Sat. frg. 3 -er erat tamquam rien. *hinc substantive: puer delicatus adhuc imberbis et impubes aut, si pubes, depilatus et levatus (quales adhibebant et ad ministeria conviviorum [cf. H. Blümner, l. l. p. 396] et ad libidinem. Milne, Cat. Lit. Pap. Brit. Mus. 1927 Nr. 228, 18 ὁ γλαβρός οἰκονόμος) v. Ell. (v) ἔστιν*. CATVLL. 61, 142 diceris male te a tuis ... -is ... abstinere. CORP. VI 8817 Liarius Antoniae Drusi -er a cyato. 8956 a Diopantius Ti. Caesaris ornator glabr(orum) (glabr(arius) *al.*, *vix recte*). INSCR. Not. d. scavi 1899 p. 78 Apollonius Antoni paed(agogus) -orum. PHAEDR. 4, 5, 22 mater seponit moechae ... mundum muliebrem ... eunuchos, -os. SEN. dial. 10, 12, 5 qua celeritate ... -i ad ministeria discurrant. AMM. 14, 5, 6? *v. p. 1998, 39. nota pro convicio usurpatum (i. q. pathicus, cinaedus): CORP. IV 1816 (Pompeis) Epaphra -er es. HYG. fab. 274 p. 150, 14 eum (sc. Agnodicen, quae vir putabatur) -um esse et corruptorem feminarum.*

C de re (i. q. tonsilis, *cf. Bergk, Philol. 17 [1861] p. 39*): CAECIL. com. 285 et TVRPIL. com. 217 -um tapete.

II translate: 1 de plantis: a foliis, aristis nudus: PAUL. FEST. p. 367 teres ramus desectus ex arbore, nec foliis repletus nec nimis -er. PLIN. nat. 18, 75 in Baetica ... genus ex quo tisana fiat, hordei -um appellat Turanius (*ut videtur, quia aristas non habebat*). *inde adv. in imagine usurpatum de levi genere dicendi, v. infra l. 43.* 2 de locis: *herbis nudatus, calvus:* HERM. vulg. sim. 9, 1 p. 115, 7 secundus mons -brus (*v. p. 1998, 32*) sine herbis erat (*gr. ὄρος ψιλὸν βοτάνας μὴ ἔχον*). *cf. glabrosus. neutr. glabrum, -i pro subst.: locus lapidosus, herbis nudus. fere i. q. saxetum: FVLG. Virg. cont. p. 86, 9 tu telluris -o solidior (asperitate durior interpr. codd. UL) adipatum quidpiam ruptuas.*

synonyma et iuxta posita: calvus, depilis, imberbis, lenis, levis, tonsilis, male barbatus. opposita: barbatus, densus, hirsutus, lanosus, pilosus.

derivata: glabellus, glabraria, [glabretum?], glabrio, glabritas, glabrosus. glabro, glabresco.

adv. glabrē: ARNOB. nat. 7, 59 quid ... officit ... utrumne quid -ē an hirsuta cum asperitate promatur? *de significatione v. supra l. 31.*

Glaber nom. propr. v. Onom.
glabrāria, -ae f. a glaber. amatrix glabrorum i. hominulorum levatorum et comptorum (cf. supra l. 11 sqq.): MART. 4, 28, 7 vae -a, vae tibi misella.

glabrēscō (-ēre) a glaber. levem, calvum fieri, calvescere: COLVM. 2, 19, 2 dum a pecudibus legumina proculcantur, herbae etiam ungulis atteruntur atque ita -it (clabr- *R*, clarescit *SA ad*¹, -at *t*, durescit *s*) et fit idonea frumentis area.

? *glabrētum, -i n. a glaber i. q. locus glaber, pars agri sterilis:* COLVM. 2, 9, 9 salsa et amara uligo sine ulla stirpe seminum areas reddit. eam glaebam (*sic SA et pars codd. recc.*, eam glabreta, ea in glabreta, eam glabretas, ea glabreta reliqui) ... notari convenit.

glabrio (-ōnis) m. a glaber. GLOSS. V 502, 35 -o: faciei disceptor (569, 33 disceptor). is qui pilos evellit. Glabrio nom. propr. v. Onom.

glabritās, -ātis f. a glaber. habitus eius, qui calvus est, calvitium: ARNOB. nat. 3, 14 p. 121, 23 deos hos esse capillorum intortionibus crispulos, calvitiis alios et -bus rasos.

glabro (-āvī, -ātum, -āre) a glaber. [vel. ghieurā. M.-L.] glabrum facere i. pilos deradere: COLVM. 12, 55, 4 sues vel aqua candente, vel ex tenuibus lignis flammula facta -antur (-brata *codd.*), nam utroque modo pili detrahuntur. *compositum: deglabrare.*

glabrōsus, -a, -um adi. a glaber, cf. pilosus, lanosus. i. q. calvus, herbis nudatus: HERM. vulg. sim. 9, 19 p. 143, 17 de monte -o (*pars codd. scabroso, scabioso. gr. ἐκ ... τοῦ ὄρους τοῦ ψιλῶς*). Pal 9, 19, 2 arido; *cf. etiam l. 33*).

glabrus v. glaber p. 1998, 32. Häfner.

glacia v. glacies.
glaciālis, -e a glacies. glati-: PRISC. periheg. 287 *cod. A*. GLOSS. IV 521, 17. *abl. sing. -e:* VEN. FORT. Mart. 1, 52 *v. p. 2000, 55*. NOT. Tir. 91, 38. GLOSS. II Philox. GL 2 -is παγώδης. GLOSS. II 400, 6 παγώδης -is. IV 443, 50 is hiems niv[e]alis, glacia plen(a) (*ex Verg. Aen. 3, 285, v. p. 2000, 6*). *cf. et p. 2000, 42. inde a VERG. (semel) et Ov. vox imprimis poetica; in prosa orat. inde a COLVM. PLIN. APVL. [corrupte: GERM. frg. 4, 99 extremum autumnus superent (superans Baehr.) † glaciaterrore (glaciante rigore Baehr., Breysig; glacialia terrae vulg.). ARNOB. nat. 2, 42 p. 82, 9 (glacilia *cod.*, corr. Meursius) v. p. 2001, 5. AMM. 27, 1, 1 (correct.) v. p. 2000, 37. COLVM. 3, 1, 10 v. s. nivalis.]*

I is qui aut glacie adstringitur aut glaciem affert (plerumque de frigore et gelu, quae glaciem solent efficere): i. q. gelidus, rigidus, frigidus (i. q. glacie obiectus: infra l. 20. 21. 22. 24. 26. 51 al.): A proprie: 1 de rebus naturae et naturalibus (acc. sg. neutr. pro adv.: infra l. 38):

a de anni temporibus, hieme sim.: VERG. Aen. 3, 285 -is hiems aquilonibus asperat undas (CARM. de resurr. 286 HEGES. 1, 30, 7 p. 54, 29 [*gr. aliter*]. *cf. in personatione:* Ov. met. 2, 30 stabat ... -is Hiems canos hirsuta capillos [SIL. 12, 1 terrā -e caput ... condebat Hiems. v. etiam infra l. 43]). PS. QVINT. decl. 13, 5 p. 251, 5 brumae -is penetrabilis rigor (ORIENT. comm. 1, 533 -is frigora brumae). AVSON. 333, 6 in hibernum -i fine Decembrem. SALON. in eccles. p. 1009^c -i tempore (SEDL. op. pasch. 1, 2 p. 180, 16 si velis -bus segetes ... florere temporibus, *syn. l. 17* hiems [carm. pasch. 1, 88 mediis ... pruinis]).

b de terris, regionibus, montibus: Ov. epist. 2, 113 qua patet umbrosum Rhodope -is ad Haemum. met. 8, 788 est locus extremis Seythiae -is in oris. COLVM. 3, 1, 3 omni ... regione et omni declinatione mundi, nisi ... -i vel praefervida. SIL. 14, 206 e tumulis -bus Acrae. STAT. Theb. 6, 720 Aloidae ipsum -e ferebant Pelion (*vs. spurium censet Klotz, Hermes 40 [1905], 363 sq., at cf. CLAUD. 21, 12 promptius imponam -i Pelion Ossae [rapt. Pros. 2, 257 Ossa pruinosa vexit -is Olympum]*). silv. 1, 3, 1 Tibur -e. 4, 4, 15 nemus ... -e Dianae (*sc. Ariciae*). AVSON. 298, 7 nec Arctoo domus est -is in Haemo. AMM. 20, 8, 8 homines adsueta -bus terris. ANON. de mach. bell. 19 per -es ... plagas. CLAUD. 8, 33 Scottorum cumulos flevit -is Hiverne. carm. min. 53, 68 gigantem armat -is Athos.

c de caeli tractibus, sideribus, polo: Ov. met. 2, 173 quaeque polo posita est -i proxima serpens (SEN. Herc. f. 6 Arctos alta parte -is poli ... classes ... Argolicas agit. Herc. O. 89 -em [*opp. fervidam partem*]. 336. *cf. Herc. f. 129 signum celsi -e poli*). SEN. Herc. f. 1140 sub ortu solis an sub cardine -is ursae sum? (Herc. O. 1584. Phaedr. 288 Parrhasiae -is ursae. *cf. LVCAN. 5, 23 Hyperboreae plastrum -e sub Vrsae. STAT. Theb. 1, 693 hyperboreae -is portitor ursae [i. plastrum]*). Herc. O. 1289 vincit ... facies solis adusti -e iubar. SIL. 1, 590 -i ... ab Arcto. FIRM. math. 1, 10, 8 p. 36, 1 quae ... partes -bus adjacent zonis eqs. (*opp. zonae adustae*). AMM. 27, 1, 1 cum per -es tractus (clavale stractus *V*) hiemis ... inhorrisceret sidus. n. pro adv. (*v. supra l. 5*): CLAUD. 22, 458 non inter geminos Anguis -e Triones sibilet.

d de ventis et aquis (*de ictu grandinis infra l. 52*): GERM. 483 Aegoceros metas hiemis -bus austris tenet. LVCAN. 1, 18 bruma astringit Scythico -em (Scythicum -i *V*) frigore pontum (*inde GLOSS. I Ansil. GL 8*). STAT. Theb. 7, 349 (*in personatione, v. supra l. 8*) Cephisi -e caput. Ivv. 2, 1 fugere ... -em Oceanum (*i. septentrionalem*. AMM. 31, 2, 1 ultra paludes Maeoticas -em oceanum accolens. SVLP. Sev. dial. 1, 26, 2. PRISC. periheg. 287 Oceani rumpens -is litora Rhenus, *gr. 297 ποτὶ χεῖμα βορείας ἀμπεριτρέψης*). CARM. poet. min. V 70, 8 Boreas -i turbine mugit. PALLAD. 4, 11, 8 propter flatum -es (AMBR. hex. 2, 4, 16 -bus ventorum flatibus). HIER. epist. 77, 8, 1 ab ultima Maeotide inter -em Tanain. CLAUD. 21, 176 -e ... fretum. 26, 338 Rhenus et Danuvius -ia secti terga rotis. PAUL. PETRIC. Mart. 6, 332 iacula ... liquoris saxea et adstrictae -ia verbera lymphae (*sc. grandinis*). Op. imperf. in Matth. 49 p. 914 aeres -es (*opp. temperati*). ENNOD. opusc. 3, 147 p. 369, 5 Martius ... -es fluminibus frenos imponebat (VEN. FORT. Mart. 1, 52 cum undas tristes hiems freno -e [*v. p. 1999, 75*] ligasset).

e de frigore (*v. et infra l. 70*): APVL. mund. 3 aeri permixtus ... -is rigor (Ps. Aristot. 2 p. 392 b, 6 ὁ ἀήρ ... ζοφώδης ὢν καὶ παγετώδης κτλ. CASSIOD. in psalm. 118, 23 p. 863^c uter -i rigore contrahitur. GREG. TVR. Franc. 8, 15 p. 334, 22 urebar). 23 tepores frigus -e mitificant (5 p. 397 b, 1 αἱ φλόγες ... τὸ παγετώδες πάλιν οὖν [ἡπιαίν- *O*]). CLAUD. carm. min. app. 2, 125. GILD. Britt. 8 chron. III p. 30, 21 -i frigore rigenti insulae. CASS. FEL. 10 p. 18, 6 PAUL. PETRIC. Mart. 1, 63. 4, 23 EVGIPI. Sev. 3, 3). SOL. 29, 1 fons mirus interdum -i algu inhorrescit (*opp. ignito vapore*). AMBR. in psalm. 118 serm. 11, 14, 1 in asperitate ... positus -i (*aliter infra l. 81*). DRAC. mens. 24 -e gelu (*nom.*). f de elementis: APVL. mund. 19 elementis mundi aridis atque fluxis, -bus et ignitis (4 p. 396 a, 34 ψυχρῶν τε καὶ θεσμῶν). HIPPOCR. aer. 7 p. 258, 13 K. v. p. 2001, 19.

2 de hominum corporibus: de frigore parentis: Ov. met. 9, 582 pavet obsessum -i frigore corpus Byblidis (*aliter supra l. 56*). moribundi vel mortui: PAUL. PETRIC. Mart. 1, 340 afflatu ... animae pectus -e tepescit (2, 251 spirare exiguum -i a pectore flatum [3, 192]). 2, 669 flatu -ia membra tepenti percurrit ... anhelitus. 3, 199 oraque et artus perfudit croceus -i corpore pallor (*sc. morientis*). 4, 272 mater querulum immergens labris -bus (filii mortui) uber. de praecordiis torpentibus: SIDON. epist. 4, 1, 4 bestialium rigidarumque nationum corda cornea fibraeque -es ... emollirentur egelidarentur eqs.

B translate de rebus incorporeis: AMBR. in psalm. 118 serm. 12, 24, 1 exturbatur ab ecclesia perfidiae -is asperitas (*v. supra l. 65*). HIER. in Tit. 2, 2 p. 579^b caritas frigans ... et -is et gelida (*opp. calida*). BACHAR. repar. laps. 9 p. 1045^b lubrica est via saeculi huius, -i iniquitate constricta.

[G. Meyer]

II i. q. speciem glaciei prae se ferens (seu de albore vel splendore seu de soliditate vel duritia): PLIN. nat. 2, 189 adversā plagā mundi candida atque -i cute esse gentes (*opp. homines adusti*). ARNOB. nat. 2, 42 p. 82, 9 isicia castellamentā lucanica summatam cum his carnem et -ia (v. p. 1999, 82) conditione tucceta (*i. fere 'glaciata'*). AMBR. hex. 3, 15, 62 ut aqua sole percussa exaestuēt, nivibus inrigata -i umore canescat. AVG. epist. 140, 55 p. 201, 17 angeli in... invidiam... progressi velut -i duritia torpuerunt. gen. ad litt. 2, 5 p. 39, 15 aquarum naturam... non... vaporali tenuitate, sed -i soliditate pendere. SVLP. SEV. chron. 1, 16, 5 *siliquarum* species in modum coriandri seminis -i albitudine erat. SIDON. epist. 2, 13, 7 cum *in cena Damoclis* spumarent Falerno gemmae capaces inque crystallis calerent unguenta -bus.

neutr. plur. pro subst. glaciālia, -ium: APVL. mund. 21 *natura* humidis arida et -bus flammida, velocibus pigra... confu[n]-dit eqs. (*gr. 5 p. 396 b, 26 θερόν... ψυχρόν*).

† **glaciaterrore** v. p. 1999, 81.

[? **glaciātus**, -ūs m. a glaciare. i. q. gelu. ex con. admodum incerta Kühleweinii: HIPPOCR. aer. 7 p. 258, 13 K. (= p. 11, 22 G.) aquae... glaciales (aq. ... graciles *cod.*, hieme... glaciali *Niedermann, Rev. de Phil. 41, 1917, 225 sq.*) et frigida(e) et turbulenta(e) de nive et -u (*Kühl.*; gluttantur *cod.*, gluttinatur *m²*) eqs. (*gr. p. 40, 20 K. = 10, 27 G. υπό τε χιόνος καὶ παγετῶν, quod ceteris locis per gelu(m) redditur. v. Niedermann, l. c.*)]

glaciēs, -ēi f. [*cf. c. gelidus, gelu: derivatio adhuc non satis perspicua. W.*] **glacia**, -ae (*cf. roman., l. 58*): COMPVT. *cod. Col. prol. 4 p. 231 v. p. 2002, 81. GLOSS.¹ II Philox. GL 3 v. infra l. 48. GLOSS. IV 443, 50 al. v. s. glacialis p. 1999, 77. de originatione: ISID. orig. 13, 10, 6 -s a gelu et aqua quasi 'gelaquies', id est gelata aqua. de orthographia: glati-: AMM. 15, 10, 5 (V) v. p. 2002, 66. Ps. AVG. quaest. test. I 103, 6 p. 236, 7 (MC, gladies vel gladius *rell.*). GLOSS. II 496, 7. III 169, 13. GRAMM. suppl. 297, 27 renes penes dies -s... haec omnia per e et s ad novissimam syllabam scribendum. de declinatione: GRAMM. suppl. 45, 2 sic (*i. ad exempl. voc. 'facies'*) declinandum est acies... -s. 117, 8 nomina... quintae declinationis i ante s semper observant ut... -s eqs. (*sim. 131, 10*). de formis: sing.: nom. -s, acc. -em, abl. -e saepe. genet. -ei: CHAR. gramm. p. 45, 24 B. AVG. p. 2003, 47. dat. -ei omnino deest. plur.: nom. -es: VVLG. Dan. 3, 70 p. 2003, 71 (*fort. et DRAC. laud. dei 2, 214 v. p. 2002, 83*). genet. -erum: SIDON. epist. 4, 6, 4 p. 2002, 82. acc. -es: VERG. georg. 4, 517 p. 2002, 15. AMBR. hex. 1, 4, 13 bis. EVSTATH. Bas. hex. 6, 8 p. 930^A PAVL. PETRIC. Mart. 3, 111 DRAC. laud. dei 1, 713. 3, 305 mens. 3. ablat. -ebus: HIPPOCR. aer. 8. 9 p. 2003, 71. de genere: CHAR. gramm. p. 454, 6 B. haec -s ὁ κρύσταλλος (GLOSS. II 355, 55 κρύσταλλος haec -s. 540, 48 al.). NOT. Tir. 45, 40. de notione: GLOSS.¹ I Ansil. GL 9 -e gelu. 10. GLOSS. IV 412, 10 nix durata al. GLOSS.¹ II Philox. GL 3 -s et -a (v. supra l. 27) κρύσταλλος, πάχνη. v. et supra l. 45. vertuntur Graeca haec: κρύσταλλος: v. p. 2002, 45. 47. 2003, 70. 73. κρυσταλλοειδὲς γένος: v. p. 2002, 1. κρυμός: v. p. 2002, 61. 2003, 75. παγετός: v. p. 2002, 4. πάγος: v. p. 2002, 44. πάχνη: v. p. 2002, 68. 2003, 69. χιών: v. p. 2002, 9. 33. hebraice: קָרָר v. p. 2002, 71. ex errore interpretis: psalm. 148, 8 קָרָר 'nebulae', 'vapores' (κρύσταλλος et LXX), v. p. 2003, 69. legitur inde a VARRONE (l. 69. 81) et LVCR. (l. 83. p. 2003, 41) per totam latinitatem. vocabulum imprimis poetarum est (VERG. 10^{ies}, Ov. 15^{ies} et semel ex con., v. l. 63); deest CIC. CAES. SALL. aliis. [*val. ghiatā, it. ghiaccia, francog. glace. M.-L.*]*

[**loci suspecti:** VARRO rust. 1, 27, 3 v. s. gelu p. 1733, 70. LIV. 21, 36, 7 uta (*del. Madv., via Sauppe, ita alii*) lubrica -e eqs. (-e *del. Müller*). MANIL. 4, 501 (*vers. del. Fay, Wageningen*). var. lect.: SEN. nat. 4, 3, 6 -em (ϑλΔ), grandinem (ϑL² recte). ex con.: Ov. rem. 492 frigidior -e (*Heinsius, dominae codd., v. p. 2002, 23*) fac videre tuae.]

I proprie de liquoribus frigore concretis, i. q. κρύσταλλος (sed potius i. q. nix vel pruina: p. 2002, 9. 32. 51. 68 al.). adhibetur imprimis de terra et aquis gelu constrictis, sed etiam de algidis caeli plagis (v. p. 2002, 6. 7. 34. 35. 40 al.). respicitur non tam materies -ei quam eius color et splendor: p. 2002, 29. 35. 64. 69; de frigore quod -ei inest: p. 2002, 22 sqq. (*in comparatione; nota SEN. Med. 736 de herbis venenatis, quae corpus rige faciunt: p. 2003, 2*). cf. definitiones: APVL. mund. 9 -em dicimus humorem sereno rigore concretum (*Ps. Aristot. 14 p. 394^a, 25 κρύσταλλος δὲ ἀθρόον ὕδωρ ἐξ αἰθρίας παπηγός*). MAR. VICTORIN. ad Iust. 10 p. 1005^c -s... ex aqua est, sed aeris rigore constringitur. *ibid.* p fit in -em liquor, quod gelascit. cf. etiam HIER. tract. in psalm. 147 p. 304, 22. 23 crystallum naturam hanc habet, si quando aquae congelantur, quod nos -em dicimus. Inter crystallum ergo et aquam hoc interest, quod est inter aquam et -em (v. p. 2003, 18).

a generatim: VARRO rust. 1, 27, 3 v. supra l. 59. 2, 4, 6 non prius... quam pruina evanuit ac conliquefacta est -s (*cf. Ov. met. 2, 808 liquitur ut -s incerto saucia sole*). LVCR. 6, 878 aqua gelum... mittit et exsolvit -em nodosque relaxat (*cf. 6, 903 sol -em dissolvit [VVLG. sap. 19, 20 facile*

dissolvebatur sicut -s; *gr. εὐτηκτον κρυσταλλοειδὲς γένος*). LVCAN. 10, 224 soluta... -s [PLIN. nat. 2, 152 CLAVD. carm. min. 28, 25 AVG. serm. 12, 12, 12]. *in similitudine:* VVLG. Sirach 3, 17 sicut in sereno -s, solventur peccata tua [*ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῶν*]. VERG. ecl. 10, 49 a, tibi ne teneras -s secet aspera plantas (CLAVD. carm. min. 53, 24 asperrima). georg. 1, 236 *zonae extremae* -e concretae atque imbribus atris ([FIRM. math. 1, 10, 4 p. 35, 5]. Ov. trist. 3, 12, 29 nec mare concrecit -e [Pont. 4, 7, 7 vides... -e concrecere Pontum]. LIV. 21, 36, 8 in dura et alte concreta -e [*i. 'nive', χιών ap. Polyb.*]. CVRT. 5, 6, 14 per nives et concretam -em. PETRON. 122, 150 -e concreta rigent [-ens, -et *codd.*] hiemisque pruinis). georg. 1, 310 cum nix alta iacet, -em cum flumina trudent. 3, 298 -s... frigida (LVCAN. 10, 205). 3, 365 *per hiemem Scythicam* totae solidam in -em vertere lacunae (*vini*). 4, 136 cum hiems -e cursus frenaret aquarum. 4, 517 Hyperboreas -es Tanaimque nivalem *lustrare*. Aen. 4, 251 -e riget horrida barba. 12, 740 mureo, -s ceu futilis, ictu dissiluit. HOR. carm. 2, 9, 5 stat... iners. PANEG. in Mess 156 *unda durata* riget densam in -emque nivemque (*cf. SEN. dial. 1, 4, 14 durata -e stagna. PLIN. paneg. 12, 3 Danuvius... duratus... -e. AVG. civ. 3, 17 p. 125, 20 D. Tiberis*). PROP. 4, 3, 48 cum pater altis adstricto (*Africus vel sim. codd.*) in -em frigore nectit aquas. Ov. epist. 1, 22 frigidius -e pectus amantis erat (*sic in comparatione: 10, 32 frigidior -e semianimis fuit. rem. 492 v. p. 2001, 63. Pont. 3, 4, 33 pectora sint nobis nivibus -eque... frigidiora*). ars 1, 374 fragilis. met. 1, 120 ventis -s adstricta pependit (*cf. CYPR. GALL. Ios. 540 dum... unda stringitur in -em [RVFIN. hist. mon. epil. 2 p. 461^A humorem hiemalis pruina in -em... stringit]. CLAVD. 26, 60 Aquilo -e constringat harenas [EVCHER. instr. 1 p. 101, 18]. DRAC. laud. dei 1, 192 -s destricta*). met. 13, 795 *Galatea* lucidior -e (*v. p. 2001, 69*). trist. 3, 10, 21 sonant moti -e pendente capilli. 3, 10, 37 vidimus ingentem -e consistere pontum. 3, 10, 49. Pont. 1, 7, 9. 3, 1, 15 -e freta vineta. 4, 9, 86. LIV. 21, 36, 6 per nudam infra -em fluentemque tabem (*i. 'nivem', v. Polyb. 3, 55, 1 τὴν... χιόνα*). *ibid.* 7 v. p. 2001, 60. 2002, 9. *ibid.* in levi... -e tabidaque nive. MANIL. 2, 419 *ex parte brumae* rigor et -s nivibusque albertia rura. 4, 412 *partes* -e rigidas (*opp. quas exusserit ignis*). 4, 501 v. p. 2001, 61. SEN. nat. 4, 3, 1 grandinem hoc modo fieri... quo apud nos -s fit. 4, 3, 6 grando nihil aliud est quam suspensa -s, nix eqs. CVRT. 5, 6, 14 rex dolabra -em perfringens (*cf. STAT. Ach. 2, 118 -em... levi non frangere planta. Ivv. 6, 522 fracta -e*). LVCAN. 4, 109 *zona nivalis* -e medios signorum temperat ignes. 5, 437. 7, 867 vel solis iniqui limite vel -e. PLIN. nat. 2, 223 *luna* -em *refundit*. 8, 103 *vulpem* aure ad -em adposita coniectare crassitudinem gelus (*cf. Plut. soll. anim. 13 p. 969^A τῆς τοῦ πάγου σπέρσεως, Ael. nat. anim. 6, 24 p. 150, 24 παραβάλλει τὸ οὖς τῷ κρυστάλλῳ*). 9, 177 in Ponti regione adprehendi -e piscium maxime gobiones (*ex Theophr. frg. 171, 8 W. ὅταν περιλαμβάνονται τῷ κρυστάλλῳ*). 10, 188. SIL. 3, 480 cuncta... gelu... tecta aevi (*cui O*) -em (*S, -e rell.*) cohibent in *Alpidibus* (14, 67 *Aetna* cohibet... vicinam flammis -em). 3, 520. 549 paulatim -s cedit tepefacta cruore. 4, 741 horrebat -e... Appenninus. 15, 49 -em Arctoam (*opp. ardorem Cancr.*). 17, 489. STAT. Theb. 1, 405 *Tydeus* infusam tergo -em... gerit (*i. nivem pruinamque*). MART. 7, 95, 11 cuius livida naribus caninis dependet -s rigetque barba. Ivv. 4, 42 -s Maeotica. 5, 104 aut -e aspersus maculis Tiberinus *piscis* (*vers. male perspicuus, v. Housman ad l.*). 14, 186 quem non pudet alto per -em (*i. hiemem, glaciale tempus*) perone tegi. TAC. ann. 13, 35 obducta -e humo. FLOR. epit. 3, 4, 5 per perfidum -e flumen. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 291, 13 liquores ignibus (nivibus *Engelbr.*) redeunt, amnes -e negantur eqs. CYPR. GALL. Ios. 107 laxatur -s solis mollita tepore. ANTH. 475, 5. 709, 1 Thrax puer adstricto -e cum luderet Hebro (*Anth. Pal. 7, 542, 1 Ἐβρον χειμερίοις... κρημοῖσι δαθέντος*). SOL. 47, 1 saxa... exundant umorem... qui constrictus vi caloris velut in aestivam -em incorporatur. PALLAD. 6, 11, 1. 11, 4. HIL. in psalm. 148, 6 p. 863, 20 (*de splendore, v. p. 2001, 69*) natura ignis, nivis candor, crystalli -s eqs. (*vix de 'rigore', v. p. 2003, 40*). AMM. 15, 10, 5 per spatia planā -e (*v. p. 2001, 30*). CLAVD. DON. Aen. 9, 600 p. 266, 11. AMBR. hex. 1, 4, 13 p. 11, 7 post hibernas -es (*cf. VVLG. sap. 16, 29 ingrati... spes tamquam hibernalis -s tabescet, gr. πάχνη*). HIER. in Is. 15, 2 p. 232^A manna, quod videtur quasi -s super faciem terrae, non praeterfluit (*comparantur splendor et albor, v. p. 2001, 69*). VVLG. Iob 38, 29 de cuius utero egressa est -s? (□□□). PRVD. praef. 27 prima dies mihi quam multas hiemes volverit et rosas pratis post -em reddiderit, nix capitis probat. CLAVD. 1, 170 -e... niger damabitur Indus. 7, 150 Rhiphaea... in -e. 8, 347. 20, 165 exsanguem -e timor alligat Histum (*syn. gelu*). 21, 128 curvatas -e silvas. 26, 346 -e labente. rapt. Pros. 1, 70 -e... nivali. 1, 168 durescit -s *Aetnae*. 2, 176 Alpina (SIDON. epist. 2, 2, 1 -s Alpina deletur. v. et p. 2003, 25). 3, 321 Rheni -s. Ps. AVG. quaest. test. I 106, 3 p. 236, 7 firmamentum... -s est aquarum eqs. ZACCH. 1, 10 p. 1078^D *spiritus mundi* aquas vertat in -em. COMPVT. *cod. Col. prol. 4 p. 231* post tantas frigoris arsuras et -as (*v. p. 2001, 26*) immensas. SIDON. epist. 4, 6, 4 crustis... -erum (*v. p. 2001, 41*). DRAC. laud. dei 1, 145. 713 -es... aquarum. 2, 214 -s (*plur.?, v. p. 2001, 40*) nimbiue. 3, 305 inter serpentum -es atque aëris aestus. 3, 317 hiemis -s aeterno frigore [*G. Meyer*]

tristis (mens. 3 -es). *nota de venenis corpora rigeficientibus* (v. p. 2001, 71): SEN. Med. 736 his rapax vis ignium, his gelida pigri frigoris -s inest.

b de usu. *inter potiones:* CELS. 2, 18, 12 aqua levis-sima pluvialis est... tum ex flumine, tum ex puteo; post haec ex nive aut -e eqs. PLIN. nat. 31, 32 *medici* et nives praeferunt nivibus-que etiam -em... leviora enim haec esse et -em multo leviolem aquā. *adhibetur ad potionem (maxime vinum) refrigerandam (de ipso vino refrigerato l. 12):* SEN. epist. 78, 23 quia non vino nivem diluit? quia non rigorem potionis suae... renovat fracta insuper -e? PLIN. nat. 19, 55 hi nives, illi -em potant. MART. 9, 90, 5 (de vino, v. supra l. 9) pertundas (perfundas *pars codd*) -em triente nigro. PANEG. 12 (2), 14, 1 nisi hibernae poculis rosae innatassent, nisi aestivam in gemmis capacibus -em Falerna fregissent. PAVL. PETRIC. Mart. 3, 111 rapuere ministri cenae inclusas auro es lymphasque nivales (i. 'frusta -ei', quae potionem refrigerant aut ipsa 'aqua frigida').

c de crystallo (cf. SEN. nat. 3, 25, 12 *κρύσταλλον*... adpellant aequae hunc... lapidem quam illam -em, ex qua fieri lapis creditur. PLIN. nat. 37, 23 *crystallum* -em... esse certum est, unde nomen Graeci dedere): PLIN. nat. 36, 2 vas petitur in nubila caeloque proxumae rupes cavantur, ut bibatur -e (i. e. poculis crystallinis). CLAUD. carm. min. 33, 1 (de crystallo cui aqua inerat) possedit -s naturae signa prioris eqs. 34, 6 (item) interior -s quo liquefacta Noto? 35, 1 (item) solibus indomitum -s Alpina (v. p. 2002, 77) rigorem sumebat. 39, 3 (item) informis -s, saxum rude, nulla figurae gratia. cf. et p. 2001, 77.

2 metonymice de frigore, hieme sim. -em proferentibus: VERG. georg. 3, 318 omni studio -em ventosque nivalis... avertes. MIN. FEL. 17, 8 ne hiems sola -e ureret aut sola aestas ardore torreret (SER. SAMM. 1051 quod... rigens ussit -s, axungia simplex mulcet. cf. PRVD. c. Symm. 2, 978 culpam gelidi -s aquilonis inurit segeti; i. 'frigus'). CARM. de resurr. 23 arbor ut in -em (-e W) nigris pubescat olivis (cf. v. 5 hiemis... laudavi semper olivas). FIRM. math. 8, 32, 1 p. 359, 18 cum frigoris -s (i. fere 'frigus asper-rimum' per abundantiam; cf. sqq.) igniti ardoris fuerit flagrantia temperata eqs. PRVD. c. Symm. 1 praef. 23 torpebat -e pigra... viper. 2, 983 -e sidente. ENNOD. carm. 2, 111, 14 quod tetigit princeps, ver habet in -e (i. hieme).

3 translate de rigore: rerum corporearum: LVCR. 1, 493 tum -s aeris flamma devicta liquescit. HIL. in psalm. 148, 6 p. 863, 20 v. p. 2002, 63. CLAUD. 3, 168 (de auro) sed postquam riguisse dapes fulvamque revinctos in -em vidit latices *Midas eqs. animi peccatis sim. durescentis:* cf. EVCHER form. 2 p. 11, 9 -s durities peccatorum. AVG. bapt. 5, 6, 7 p. 268, 7 contra calorem veritatis suae duritiae rigorem -emque contegere. in psalm. 147, 26 solvatur homo... -e stultitiae. *ibid.* duritiem -ei dissolvere. soliloq. 2, 14, 26 antiqua -e duratus animae stupor frigusque pellatur. PROSP. in psalm. 125, 4 p. 371^B sicut aquae... gelu... ligatae... laxantur, ita ipsi... resoluta -e peccatorum... ferantur. 147, 17 p. 421^A gratia dei anno-sam -em (i. corda lapidea infidelium) facit superno igne fervere. CLAUD. MAM. anim. p. 125, 8 infidelitatis frigore in quandam -em durata gentilitas. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 15 -em cordis Martini oratio solvat. ENNOD. carm. 1, 6 dict. 8 p. 522, 2 das pellere afflictionis -em. *de rigore senectutis:* ENNOD. carm. 2, 97, 2 (de anu) annorum -s cum siccatur pabula vulvae.

4 singulariter de strue quadam tuberculi albicante: CHIRON 99 atheroma est tuberculum, in quo invenitur farinosa -s (cf. VEG. mulom. 2, 30, 1 in quo farinosa congeries reperitur).

coniunguntur (aut opponuntur): frigus: supra l. 35. 52. gelu: l. 49. p. 2001, 59. 83. 2002, 43. 47. grando: p. 2002, 36. 37 (v. et infra l. 70). imber: p. 2002, 6. nimbus: p. 2002, 83. nix: v. p. 2002, 10. 12. 18. 24. 34. 35. 38. 58. 73; supra l. 6. 10. 11 (opp.); cf. CHAR. gramm. p. 396, 18 B. (= DIFF. gramm. VII 526, 8) -s est quae ex coitu aquae constagnat, nix ventorum ritu cadit. *adde haec:* SEN. nat. 4, 5, 4. 4, 13, 8 ne nive quidem contenti... sed -em... exquirunt (opp.). PLIN. nat. 31, 33. APVL. mund. 3 nivibus... et -e inhorrescit aer (Ps. Aristot. 2 p. 392^b, 10 *χιόνες τε καὶ πάχυνται*). PANEG. 3 (11), 9, 1. VVLG. psalm. 148, 8 ignis, grando, nix, -s (hebr. v. p. 2001, 54). sap. 16, 22 (*κρύσταλλος*). DAN. 3, 70 benedicite, -es et nives, domino. HIPPOCR. aer. 8 p. 260, 8 K. (= p. 17, 21 G.) aquae de nivibus et -ebus (9 p. 260, 22 K. = p. 19, 7 G.; gr. p. 15, 22 K. = p. 16, 24 G. *ἀπὸ χιόνος... καὶ κρύσταλλον* [item p. 46, 15 K. = p. 18, 8 G.]). EVSTATH. Bas. hex. 6, 8 p. 930^A pluvias et nives -esque (gr. p. 137 *δρυφῶν... καὶ κρυμῶν καὶ νιφάδος*). pruina: p. 2001, 81. 2002, 11. 27. SEN. nat. 4, 3, 6 inter pruina et -em. PETRON. 123, 185 prima... -s et canā vineta pruina non pugnavit humus. AMBR. hex. 1, 4, 13 p. 11, 19 inter hibernas (v. p. 2002, 67) -es et hiberales pruinas. rigor: supra l. 25. 46 (opp.). p. 2002, 34.

deriv.: glacialis, glaciatus?, glaciēscere, glaciare. glaciēscō, -ere a glacies. i. q. in glaciem concreescere, obdurescere: PLIN. nat. 20, 230 mirum aquam radice ea (sc. *althaeae*) addita addensari sub diu atque -ere (TQ Sillig., clacte- F, lacte-

rell. Gelen., elacte- vulg.). EPRIT. Alex. 25 cum frigore omnis humor terrae coiret ac -ret, ut tabernacula ac vestimenta militum rigida obdurescerent.

glacio (-āvi), -ātum, -āre a glacies. inde a Q. CIC. (infra l. 32), HOR. SEN. COLVM. singulis locis; PLIN. nat. 10^{ia}.

in glaciem convertere, i. q. gelare (passive i. q. concreescere, adstringi): 1 transitive: a aquam, umorem sim.:

active: HOR. carm. 3, 10, 7 et positas ut -et nives puro numine Iuppiter. VAL. FL. 4, 722 (absolute) Boreae cedens -antibus auris Pontus. *passive:* SEN. nat. 4, 5, 2 quicquid circa Soythiam et Pontum et septemtriones -tum et adstrictum est, relaxari. PLIN. nat. 2, 105 alia sidera fecunda sunt concreti in pruinas umoris aut co-acti in nives aut -ti in grandines (cf. 8, 137 lyncum umor... -atur arescitur in gemmas. 36, 161 umorem... terrae quadam anima cry-stalli modo -ari et in lapidem concreescere). 4, 87 -to freto. 14, 132 ruptis vasis steterē -tae moles (sc. vini). 24, 116 flore *aquifoliae* aquam -ari Pythagoras tradit (cf. Theophr. hist. plant. 9, 18, 1 *πη-γνύναι* [item 24, 156]. 37, 180 species aquae -tae). 37, 25 si ad vada usque -entur amnes. LACT. opif. 17, 6 esse caelum... Empedocles ait aerem -tum (cf. A 51 p. 209, 8 D. *ἐξ ἀέρος συμπλεγέντος ὑπὸ πυ-ρός κρύσταλλοειδῶς*). MAR. VICTORIN. phys. 18 p. 1305^B aurae mun-diales pluvias... in stillicidiis ita constringunt, ut in ipsis lapsibus -entur. MART. CAP. 2, 116 v. 5 tunc candens tenero -atur rore pru-ina.

b sanguinem, i. q. frigesfacere: CHIRON 658 hiberno... calda fomentabis propter stuporem -ti sanguinis. PAVL. NOL. carm. 15, 219 vacuis fessi senis hausta medullis frigora pellebant -to san-guine vitam. **c de caseo spissando, i. q. coagulare:** COLVM. 7, 8, 2 nec dubium, quin fici ramulis -tus caseus iucundissime sa-piat.

d translate de terrore animum rigefaciente: STAT. Theb. 10, 622 stupet anxius alto corda metu -ante pater (cf. et p. 2000, 71).

2 intransitive, i. q. glaciēscere, obdurescere: Q. CIC. carm. frg. 1, 12 bruma gelu -ans iubar est spirans Capricorni (i. 'frigore obdurescens', vix transitive i. q. 'glaciem constringens'). PLIN. nat. 29, 56 fit... hieme adeps, quoniam aestate non -at nisi accepta cera (i. coit, concreescit). COMMENT. Lucan. 5, 441 'orbita migrantis scindit Maeotida...' ita... in Bosporo et in M<a>eotide -at, ut iter Bessis migrantibus pr<a>estet. G. Meyer.

gladiantēs, -tium. i. q. gladiatores? CARM. epigr. 1319, 7 Martios ancantu stimulans -es in arma vocavi. cf. gladius.

gladiarius, -i m. [a gladius. W.]. GLOSS. ξιφοποιός. σπαθο-ποιός. μαχαιροποιός. III 529, 79 mekantopoiōs (μαχαιροποιός? con-tam. cum μηχανον? Goetz). glad (-iarius? -iator?). CORP. I² 1605.

1 ad gladium pertinens: CORP. XIII 6677 negotiator -us. **2 gladiatorum artifex:** CORP. VI 1952 Felix -us. 9442. IX 3962. XI 7125. XIII 11504. INSCR. Not. d. scavi 1892 p. 352 M. Citius et M. Dimosius -ii. cf. Blümner, Technol. IV 362, Privat-altt. p. 597, 12; Marquardt - Mau, Privatl. p. 715. **3 an i. q. latro?** SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 11 sq. B. homicida latro par-ricida percussor sicarius gladiator (12) -us sanguinarius.

***gladiātor, -ōris, m. [a gladius. W.].** QVINT. decl. 302 p. 191, 6 ex quo (sc. gladio) nomen -is ductum est. PRISC. gramm. II 442, 3 a gladio gladius, ex quo -r. *notatur per:* glad.: INSCR. Dessau 5059. 5062. 5145. 5146. INSCR. Not. d. scavi 1914 p. 106 bis. gla.: INSCR. Dessau 5062. gl.: *ibid.* 5143. NOT. Tir. 77, 33 post gladius, inter alia arma. *de signif.:* QVINT. decl. 302 p. 191, 7 -r... est, qui in harena populo spectante pugnavit. GLOSS. -es qui in specta-culis mutua se caede trucidant. *μονομάχος* (ad CIC. Catil. 2, 7, ut vid.). -es ξιφῆεις. cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 11 B. v. supra sub gladius. cf. condones (vol. IV 154, 69) et gladius. inde a TER. per totam latinitatem [dub. INSCR. 17. Ber. d. röm. germ. Komm. 1929 p. 66 n. 202 (Mogont.) Messor -to(r?)]. *de gladi-atoribus v. K. Schneider, P. W. K. suppl. III 760-784.*

I i. q. μονομάχος: A proprie ludorum publicorum causa habitus (auctoratus): LVCIL. 152 Aeserninus... spurcus homo... cum Pacideiano componitur, optimus multo post homines natos -r qui fuit unus (SEN. dial. 1, 3, 4 ignominiam iudicat -r cum inferiore componi. QVINT. inst. 2, 17, 33 saepe -es sub eodem magistro [v. p. 2006, 50] eruditi inter se componuntur. GELL. 6, 3, 31 -i compo-sito ad pugnandum. cf. CIC. epist. 2, 8, 1 -um compositiones). CATO mil. frg. 14 quam -r disciplinatus. VARRO frg. Plin. nat. 36, 203 licet videre -es, cum deluserunt, hac iuvare potione eqs. RHET. Her. 3, 7, 14 corporis commoda, quae casu et natura tamquam quilibet -r habu-erit. CIC. Quinct. 69 quem sic instituisses, ut nobili ne -i quidem faveret. Catil. 2, 26. Sull. 54 -es emptos esse... ad caedem ac tu-multum (55 off. 2, 58 Milo -bus emptis rei publicae causa... omnes P. Clodi conatus... compressit). *ibid.* interpositi sunt -es, quos testa-mento patris deberi videmus (aliter or. frg. A IX 12, v. p. 2008, 29). Sest. 78 -es tu novicios pro expectata aedilitate suppositos cum si-cariis e carcere emissis... immittas. 80 num, ut -bus imperari solet, ferrum non recepit? 85 -es ex praetoris comitatu comprehensi. 126 non modo -es, sed equi ipsi -orum... sibilis extimescebant praetore con-specto. 134 quin eos (hos codd.) -es induceret (v. p. 2005, 51. 2008, 15), quorum esset ipse pulcherrimus. 135 v. p. 2008, 1. Vatin. 37 illius tui

certissimi -is similem tribunum plebis. 40 ut... Milonem... -bus et bestiariis obsedis rem publicam (ad Q. fr. 2, 5, 3 vindex -orum et bestiariorum. TERT. anim. 57 p. 397, 10 -em vel bestiarium. SCHOL. Cic. Bob. p. 114, 11 St.). Mil. 65 ictu -is. Phil. 2, 74 tam bonus -r (sc. M. Antonius) rudem tam cito? (sc. accepisti. TERT. spect. 21 -i atroci petat [sperat trad.] rudem et pilleum praemium conferat). 3, 31 L. Antonius ex myrmillone dux, ex -e imperator quas effecit strages. 3, 35 quod -es nobiles faciunt, ut honeste decumbant (Tusc. 2, 41 turpiter). 5, 20 L. Antonius, -r Asiaticus, qui myrmillo Mylasis depugnatat ([7, 17]. cf. Att. 4, 4*, 2 -es audio pugnare mirifice [LEX lul. munic. (Corp. I² 593) 138. Liv. 39, 46, 2. SEN. contr. 9 praef. 4 -es gravioribus armis discunt quam pugnant. 9, 6, 1 inter -es quoque victoris condicio pessima est cum moriente pugnantis (contr. exc. 9, 6 in -bus). QVINT. decl. 302 p. 191, 7 v. p. 2004, 51. FLOR. epit. 3, 20, 14 sub -e duce... sine missione (v. p. 2008, 9) pugnatum est. LAMPR. Comm. 5, 5 inter cubicularios -es (-r Salmasius) pugnavit. 15, 5. Heliog. 25, 7 -es ante convivium pugnantes. AVG. civ. 3, 14 p. 114, 30 D. pugnant -es, vincunt. v. et p. 2006, 11]. PLIN. nat. 36, 117 -um... proelia edebat [cf. TAC. hist. 2, 35 AVSON. 385, 33. adde SALL. hist. frg. 3, 90. nota DIFF. Suet. p. 313, 33 Roth quare... -es dicimus proelios? quia etiam noxiae virtuti honestius nomen imponimus]. Ov. Pont. 1, 5, 37 saucius eiurat pugnam -r [PLIN. nat. 1, 35, 33 -um pugnae pictae. 37, 64 Nero... -um pugnas spectabat in smaragdo. SVET. Aug. 45, 4 -um pugnas severissime semper exegit. APVL. apol. 98 v. p. 2006, 69. TERT. praescr. 2, 7. PORPH. Hor. sat. 2, 3, 310 Turbo -r fuit... animosus in pugna[t]. CAPITOL. Ver. 4, 9 -um... pugnas in convivio habuit. AVR. VICT. Caes. 10, 3 v. p. 2006, 35]. SVET. Iul. 26, 3 -es notos, sicubi infestis spectatoribus dimicarent, vi rapiendos reservandosque mandabat [FLOR. epit. 3, 12, 5 dimicasse domi cum... mancipiis -bus. SERV. Aen. 10, 519 placuit -es ante sepulchra dimicare, qui a bustis bustuarii appellati sunt (cf. p. 2007, 67). SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 97 -r, dum dimicat, extendit suum poplitem]. nota Phil. 7, 17 Gracchorum potentiam maiorem fuisse... quam huius -is futura sit. quem -em non ita appellari, ut interdum etiam M. Antonius -r appellari solet (v. p. 2007, 70 sqq.), sed ut appellant ii, qui plane et Latine locuntur. 11, 11 sexta palma urbana etiam in -e difficilis (PORPH. Hor. epist. 1, 1, 4 Vesan(i)us nobilis -r post multas palmas consecratis Herculi Fundano armis suis in agellum se contulit. v. p. 2007, 59). or. frg. A IX 28 Licinium -em iam immisisse capillum (lapillum S) Catilinae. de orat. 2, 84 ars ipsa ludicra armorum et -i et militi prodest aliquid ([SEN. contr. 9 praef. 4 v. supra l. 11. QVINT. inst. 2, 12, 2 armorum inscius. 10, 5, 20 quod in -bus fieri videmus, decretoriis armis exerceatur iuvenis, qui rationem eloquendi accipit. TERT. anim. 45 p. 374, 5 concipe -em sine armis]. cf. TAC. ann. 1, 22 fratrem iugulavit per -es suos, quos in exitium militum habet atque armat [SPART. Did. 8, 3 -es Capuae iussit armari. CAPITOL. Aur. 21, 7 armavit... -es, quos obsequentes appellavit]. orat. 228 athletas nec multo secus -es videmus nihil nec vitando facere caute nec petendo vehementer. opt. gen. 17 -um par nobilissimum inducitur (HOR. sat. 2, 3, 85 -um dare centum... populo paria [PORPH. ad h. l. populo exhibent]. Liv. 23, 30, 15 M. Aemilio Lepido... filii tres... ludos funebres et -um paria duo et viginti... dederunt. QVINT. decl. 317 p. 248, 23. SVET. Tib. 34, 1 paribus... -um ad certum numerum redactis. TERT. apol. 14, 2. CAPITOL. Gord. 3, 5, 33, 1 -um fiscalium. VOPISC. Aurelian. 33, 4 Prob. 19, 8 CORP. II 1305. III 607. 5835*. IV 1193. 1196. 1200. 1201. 3881. 3882. 3884. IX 2350. 2351. 4168. X 6012 dextr. 3. XI 6357. XIV 3663. 4546 [Ostiae] -um pp[aria]. INSCR. Dessau 1401. 5053. 5145. 5146). Tusc. 2, 41 -es aut perdit homines aut barbari quas plagas perferunt. ibid. quis mediocris -r ingemuit, quis vultum mutavit umquam? ibid. ferrum recipere iussus collum contraxit. ibid. crudele -um spectaculum et inhumanum (cf. Liv. 28, 21, 2 -um spectaculum fuit non ex eo genere hominum, ex quo lanistis comparare mos est eqs. 28, 21, 10 huic -um spectaculo ludi funebres additi [R. GEST. div. Aug. 6, 39 <spec>tacl<a scaenica et munera> -um at<que> athletas et venationes et naum-> ach<iam> (εἰς θέας καὶ ναυμαχίας κτλ.)). PLIN. nat. 2, 96 Germanico Caesare -um spectaculum edente [10, 50 gallorum... ceu -um. TAC. hist. 2, 67. 71. 3, 32. 12, 57. 13, 5. 31 spectaculum -um aut ferarum aut quod aliud; v. p. 2008, 8]. nat. 11, 198 in proeliis -umque spectaculis. TAC. hist. 2, 94 circum -um ferarumque spectaculis opplere. ann. 3, 31. 4, 62 spectaculum... celebraret [11, 22]. 15, 32 habuit. SVET. Tit. 9, 2 -um spectaculo [abl. temp.]. Dom. 4, 2). off. 2, 55 -um muneribus... pecunias profundere (Liv. 41, 20, 11 -um munus... dedit. 41, 28, 10. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 185/6 ferarum -umque munera. CORP. XI 5265, 20 ludos schenicos et -um munus exhibeant. INSCR. Dessau 5186 in edendo munere -um. cf. FLOR. epit. 3, 20, 9 de -e munerarius fuisset [CORP. V 563 Constantius munerarius -bus suis propter favorem muneris munus sepulcrum dedit]. Att. 4, 8, 2 scribas ad me velim de -bus, sed ita, bene si rem gerunt, non quaero, male si se gesserunt. 7, 14, 2 -es Caesaris. 8, 2, 1. epist. 7, 1, 3 opp. athletae. CAES. civ. 1, 14, 4 -es... quos... Caesar in ludo habebat (alii loci ad 'ludum -um' pertinentes: SALL. hist. frg. 3, 90 Liv. perioch. 95 p. 96, 8 VAL. MAX. 2, 3, 2 PLIN. nat. 11, 144 SVET.

frg. p. 345, 4 GELL. 12, 5, 13 APVL. apol. 98 TERT. spect. 19 OROS. hist. 5, 24, 1). BELL. Afr. 71, 1 Caesar... ut lanista tirones -es condocefaceret (cf. Liv. 28, 21, 2 [p. 2005, 63]. APVL. apol. 98. cf. PANEG. 12 [2], 45, 5 duobus an tribus furiosi -is [i. Maximi tyranni] lanistis in belli piaculum caesis. OROS. hist. 5, 24, 3 lanistae -um potius quam militum principes). 76, 1 in oppido Considius per id tempus fuerat cum grandi praesidio cohorteque sua -um. SALL. hist. frg. 3, 90 Spartacus princeps -um (cf. supra l. 5). Ov. Pont. 2, 8, 53 Caesaris adventu tuto -r harena exit (cf. trist. 2, 17 CELS. 1 proem. 43 STAT. silv. 2, 5, 26 Ivv. 2, 144 ANTH. 415, 27. AVG. civ. 3, 14 p. 115, 4 D. si in harenam procederent pugnaturo... -es. nota: SEN. epist. 22, 1 vetus proverbium est -em in harena capere consilium). Liv. 9, 40, 17 Campani ab... odio Samnitium -es... eo ornatu armarunt Samnitiumque nomine compellarunt (cf. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 98 metafora a Samniticis -bus). 41, 20, 13 ab Roma magnis pretiis (praedis cod.) paratos -es accersere. PAVL. FEST. p. 62 caelibari hasta..., quae in corpore -is stetisset abiecti occisique. p. 185 ornatus dicitur... miles aut -r. p. 366 Thraeces -es appellantur a similitudine parmularum Thraciarum. SEN. contr. 4 praef. 1 app. histrio (sic QVINT. decl. 382 p. 427, 11. cf. TAC. dial. 29 histrionalis favor et -um equorumque studia). 9, 6, 2 abscisa missione -r quem armatus fugerat, nudus insequitur (exc. contr. 9, 6). VELL. 2, 58, 2 Brutus et Cassius... stipati -um D. Bruti manu Capitolium occupavere (TAC. hist. 2, 34. 43 SVET. Aug. 14 Vit. 15, 1. AVR. VICT. Caes. 42, 6 armata... -um manu. OROS. hist. 7, 29, 11). 2, 91, 3 Egnatius... -i quam senatori propior. VAL. MAX. 2, 3, 2 doctoribus -um. CELS. 3, 23, 7 iugulati -is calido sanguine epoto (cf. SCRIB. LARG. 13 cultro. 17 ex iecinore. PLIN. nat. 28, 4 sanguinem... -um bibunt. TERT. apol. 9, 11). SEN. benef. 1, 12, 3 nemo... monendus..., ne cui -es... iam munere edito mittat. 2, 34, 3 dicimus... -em fortem virum (dial. 2, 16, 2 quod inter -es fortissimos interest. QVINT. inst. 2, 12, 2. CALP. decl. 52 vir fortis -r). dial. 3, 2, 4. 3, 11, 2 -es... ars tuetur, ira denudat. 9, 11, 4. epist. 30, 8 -r tota pugna timidissimus iugulum adversario praestat et errantem gladium sibi attemperat (SVET. frg. p. 345, 4. AVR. VICT. Caes. 10, 3 petito... ex industria -is, quorum pugnae visebantur, gladio). SCRIB. LARG. 101 contusio frequenter -bus accidere solet. 203 emplastro viridi utebatur etiam in -bus (207. 208 -um... ad periculosa vulnera). ASCON. Mil. p. 31, 12 St. PETRON. 45, 11 dedit -es (v. p. 2008, 1) sestertiaros iam decrepitos, quos si sufflasset, cecidissent. 117, 5 tamquam legitimi -es domino corpora animosque religiosissime addicimus (SVET. Cal. 38, 4 tredecim -es sestertium nonagies ignoranti addicerentur). PLIN. nat. 18, 72 antiquissimum in cibis hordeum... apparet... -um cognomine, qui hordearii vocabantur. 26, 135 sideritis... recenti -is vulnere illigata (cf. QVINT. decl. 279 p. 137, 21 GELL. 12, 5, 13 al. LAMPR. Comm. 16, 6. cf. etiam supra l. 38, infra l. 70). 35, 52 -um ministrorumque omnium veris imaginibus. 36, 120 Curio victores e -bus suis produxit (cf. CORP. XIII 8831 Marti Vict(ori) -es c(lassis) G(ermanicae) p(iae) f(idelis)). STAT. silv. 2, 5, 26 notus... -r. MART. 5, 24, 3 Hermes et -r et magister (v. p. 2004, 68). QVINT. inst. 5, 13, 54 -um manus, quae secundae vocantur, fiunt et tertiae... et quartae. 8, 5, 20. decl. 302 p. 190, 19. 26. p. 191, 2. 13. 29. 305 p. 198, 13 ut pessimum -um genus perire iussisti miseros. Ivv. 6, 110 Sergiolus... -r erat. TAC. hist. 2, 11 deforme... auxilium, duo milia -um, sed per civilia arma etiam severis ducibus usurpatum. 2, 23. 3, 57. 76 bis. 77. ann. 1, 23 -es... e servitio Blaesi. 11, 21 Curtium Rufum -e genitum. 13, 25 Nero... milites sibi et plerosque -es circumdedit. 15, 46. PLIN. paneg. 33, 3 odisse -em. 33, 4 -es venerari. ibid. idem -es suos, quod se, putabat Domitianus. 54, 4 de ampliando numero -um (SVET. Iul. 10, 2 al.). SVET. Cal. 26, 5 vilissimos senioque confectos -es. 35, 3 populum... plus honoris -i tribuentem quam consecratis principibus. Claud. 21, 5. frg. p. 345, 4 -is in ludum emissi gladius. FLOR. epit. 3, 20, 2 cum servi militaverint, -es imperaverint. 3, 20, 8 ille de milite desertor, inde latro, deinde in honore<m> virum -r. 3, 20, 9 v. p. 2005, 77. 4, 10, 10 mortem a -e suo flagitasset egregius imperator. AMPEL. 45, 3. GELL. 12, 5, 13 ferum... -em. GAIVS inst. 3, 146 si -es ea lege tibi tradiderim, ut in singulos, qui integri exierint, pro sudore denarii xx mihi darentur, in eos vero singulos, qui occisi aut debilitati fuerint, denarii mille: utrum eqs. APVL. apol. 98 -um... pugnas et vulnera. met. 4, 18 -es... famosae manus, venatores... probatae pernicitatis (cf. 10, 18 famosos... -es. FIRM. math. 7, 26, 2. 8, 7, 5). S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 30 qui... ad LX (milia) usque munus edent, is -es tripertito praebeantur numero pari. 31 trifariam coetus -um divisus sit. 32 primi ordinis -is summum pretium sit (34 infimi -is. 46. 47 ampliora -um pretia). 35 haec sit summo ac formonso -i definita quantitas. 45 praecipuum mercedis -r sibi quisque paciscatur. 60 sacerdotes... -es a prioribus sacerdotibus susceptos vel sibimet auctoratos recipiunt (cf. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 36. SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 59 auctoratio... dicitur venditio -um). TERT. apol. 9, 11. 15, 5 -um cadavera (cf. LAMPR. Comm. 19, 3 -is [sc. Commodi] cadaver unco trahatur, -is cadaver in spoliario ponatur). nat. 1, 10 p. 80, 12 -um exsequias. mart. 1 p. 3 -es perfectissimos... magistri et praepositi... adhortantur. pall. 6 p. 956 Oe. nat. 1, 10 p. 80, 6 in -um cavea (cf. [Koch]

PORPH. Hor. epist. 2, 1, 185/6). praescr. 2, 7 pugilum et -orum. spect. 19 p. 20, 24 -es innocentes . . . publicae voluptatis hostiae. 21 p. 22, 13 -em ad homicidium flagellis et virgis compellat (cf. PORPH. Hor. sat. 2, 7, 58) 25 p. 25, 28 ex ore, quo Amen in Sanctum protuleris, -i testimonium reddere. resurr. 16 p. 46, 9 calicem . . . f<r>icticis vel archigalli vel -is aut carnificis spiritu infectum. PORPH. Hor. sat. 1, 7, 19/20. 2, 7, 96. CAPITOL. Aur. 19, 2. 3. 19, 4 natum . . . Commodum -em esse, non principem (19, 11). LAMP. Comm. 1, 8 scurram . . . et -em perfectum ostenderet Commodus. 2, 9. 11, 10 gladiatorium (B, -um P) certamen subiit et nomina -um recepit . . . gaudio. 16, 6. 18, 3 sqq. in acclamationibus senatus, de Commodio mortuo (cf. p. 2006, 81) -r in spoliario lanietur . . . -em in spoliario. talia saepius. GALLICAN. Avid. 6, 4 exercentur athletae, venatores et -es. CAPITOL. Aur. 23, 5 cum sustulisset ad bellum -es. TREB. Gall. 8, 3 -es pompabiliter ornati cum auratis vestibus matronarum. Claud. 5, 5 inter -es bonis propugnatoribus hoc nomen (sc. Aureoli) appositum. FIRM. math. 3, 4, 23 Mars cum Luna positus . . . -es facit, . . . qui. 7, 8, 7. 8, 10, 4. 8, 23, 4. 8, 24, 7 -r publicis voluptatibus deputatus. AVR. VICT. Caes. 11, 8 -is more funus Domitiani ferri (Ps. AVR. VICT. epit. 11, 13). 27, 2 per -um familias. SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 58 nihil interest inter -em et adulterum (moechum *ibid.*); nam -es ita se vendunt eqs. (sequitur formula). *ibid.* qui -es emunt. epist. 1, 18, 19 app. pantomimi. 1, 18, 36 Thraex -r retium. SCHOL. Iuv. 3, 158 de pinnis -um. SCHOL. Cic. Bob. p. 140, 12 St. de apparatu -um (cf. *infra* l. 32). p. 122, 33 -es adhibuisset. p. 105, 17. ADNOT. Lucan. 4, 285 metaphora a -bus translata. VEG. mil. 1, 11 AVG. civ. 3, 14 p. 115, 9 D. 3, 26 p. 138, 14. 4, 5 tit. de fugitivis -bus (5, 22 p. 234, 2 bellum . . . fugitivorum -um. OROS. hist. 7, 5, 4). *ibid.* p. 152, 6 -es, qui servilis conditionis vincla ruperunt. serm. ed. Mai 74, 3. VAL. CEM. hom. 10, 3 *parasiti* -um more pascuntur. PRISC. gramm. II 347, 15 *virga* -es donati cessabant gladiatura. CORP. VI 33896 (*mutila*) <... Caes>aris Aug(usti) <...> et -r. INSCR. Dessau 5058 diem -um et omne apparatum pecunia sua edidit (cf. *supra* l. 24). loco *incertae significationis*: Ps. AVG. serm. ed. Mai 149, 2 (*de infantum per Herodem interfectione*) latior erat machaera, quam vulnera, ut -r haberet crimen et non innocentiam.

B latiore significatione non tam de arte quam de conditione et de moribus -um (homo infimae notae, sordidus, vilis, intersector, sicarius, latro): 1 *generatim*: CIC. S. Rosc. 8 postulare homines sicarios atque -es . . . ut supplicia vitent. Verr. II 3, 61 tempestivo -um (*i. convivarum Apronii*) convivio. Catil. 2, 7 quis tota Italia veneficus, quis -r, quis latro, quis sicarius, quis parricida eqs. . . inveniri potest, qui. 2, 19 id se cupere, quod si adepti sint, fugitivo alicui aut -i concedi sit necesse (cf. Sull. 15 -um ac fugitivorum tumultu). Sull. 62 et -es et omnis ista vis . . . comparabatur. dom. 6 scio me . . . et tibi et -bus tuis instaurandae caedis potestatem non fecisse. 48. Phil. 14, 14 in aliquem -em aut latronem aut Catilinam (VLP. dig. 28, 2, 3, 1 si cum convicio dixerit . . . 'latro' -r). APVL. met. 4, 24 inter tot . . . latrones et horrendum -um populum. cf. *infra* l. 72. 80). Q. CIC. pet. 10 cum histrionibus et cum -bus ita vixit, ut alteros libidinis, alteros facinoris adiutores haberet. SEN. contr. 1, 2, 4 interroga . . . archipiratam, interroga -em, an . . . pepercerit. 1, 2, 10 intraverunt cellam tuam (*prostitutae*) -es, . . . iuvenes, . . . ebrii. APVL. met. 4, 26 irruptionis subitae -um <fit> impetus ad belli faciem saeviens. AVG. fid. et op. 18, 33 publicanum turpitudinum et scelerum professores, hoc est meretrices, lenones, -es.

2 *de singulis certisque personis, conviciose*: CIC. Quinct. 29 Alfenus, Quincti procurator, . . . Romae cum isto -e vetulo (sc. Naevio) cotidie pugnabat. S. Rosc. 17 T. Roscius Magnus plurimarum palmarum vetus ac nobilis -r habetur. Verr. II 3, 146 Alba, qui a scurris semper potius -r quam scurra appellatus est. Catil. 1, 29 unius usuram horae -i isti (*Catilinae*) ad vivendum non dedissem (*de eodem*: 2, 24 -i illi confecto et saucio consules . . . opponite. Mur. 50 illius nefarii -is. 83 ille importunissimus -r, hostis rei publicae). dom. 81 ille -r (*Clodius*. item: har. resp. 1 impetum -is ferociamque. 15 contra vim nefariam huius -is. p. red. in sen. 18. Sest. 55. 88. 106 a -e sceleratissimo. Pis. 19 cum illo bustuario -e . . . decertandum fuisset. 28 Gabinius erat ipse sceleratus, erat -r; cum scelerato tamen et cum pari -e [*Clodio*] pugnabat). Phil. 2, 7 contentio erat cum uno -e nequissimo (*M. Antonio*. sic et: 3, 18. 5, 10 audacia -is amentis. 5, 32 scelerati -is amentiam. 6, 3. 7, 17 v. p. 2005, 33. 13, 16 furiosus -r cum taeterrimorum latronum manu. 13, 20? [v. C. F. W. Müller in adnot. p. CXXV]. 13, 25 crudelissimi -is amentiam. epist. 12, 22, 1 cum homine -e omnium nequissimo . . . bellum gerimus). or. frg. A IX 14 C. Antonium in exercitu Sullano praedonem, in introitu -em, in victoria quadrigarium (ASCON. tog. cand. p. 69, 1 St. -em pertinet ad invidiam proscriptionis) PETRON. 9, 8 (*Ascylltos ad Encolpium*: non taces . . . -r obscene, quem de ruina harena dimisit (*ibid.* nocturne percussor). LVCIF. non parc. 25 p. 265, 3 non . . . Christianum . . . sed plane latronem vel -em (*Constantium imp., persecutorem catholicorum*). EPIST. pontif. Thiel p. 181, 8 (a. 476) haec . . . a tanto -e (sc. *Timotheo Aeluro haeretico*) fuisse tentata (cf. p. 180, 10 parricidam).

II metonymice: -es i. q. ludi gladiatorii: TER. Hec. 40

datum iri -es ([CIC. Sest. 133. 135 se non -es, sed unum -em dare. Vatin. 37 ex testamento praestituta die. *ibid.* in ipsa petitione. MART. 3, 16, 1. SVET. Tit. 7, 3 -es atque . . . quinque milia . . . ferarum. VOPISC. Aurelian. 34, 6 datae sunt populo voluptates ludorum scaenorum, ludorum circensium, venationum, -um, naumachiae. CORP. IX 5855 ludos fecit, -es dedit, cenam sexviralem primus dedit. paulo aliter 1703 gladiator(es) d dedit. XIV 2121 -es dedit, lumina, ludos]. TAC. hist. 2, 95 editis . . . vicatim -bus [ann. 1, 76 edendis -bus, quos . . . obtulerat, Drusus praesedit. 13, 49. SVET. Aug. 45, 3 -es sine missione (v. p. 2005, 15). Dom. 4, 1 venationes (v. l. 5) -esque. OROS. hist. 6, 17, 4. cf. p. 2005, 68]. LVCIL. 677 rediisse ac repedasse, ut Roma<m> vitet, -bus (*abl. temp.*; sic et: CIC. Mur. 67 -bus vulgo locus tributim et . . . prandia . . . data. Phil. 1, 36 -bus clamores innumerabilem civium moveri. Att. 2, 24, 3 ut in foro [cum] -bus Gabini Pompeium adorirentur. 4, 11, 1 -bus . . . , antequam inducerentur (v. p. 2004, 83). 6, 3, 9 fuit Laodiceae, -bus. POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 -bus Fadum quendam . . . defodit in ludo). VARRO ling. 5, 142 *pinnas* milites in galeis habere solent et in -bus Samnites. 9, 71 -es Faustinos (*ibid.*: Faustianos). CIC. Mur. 77 fructus . . . ludorum, -um, conviviorum (Sest. 106 contione, comitiis, ludorum -umque consessu. Phil. 9, 16 locum ludis -busque . . . habere. Att. 1, 16, 11 et ludis et -bus . . . *ἐνισυναχίας* . . . auferebamus. LEX Urson. [Corp. I² 594] 5, 9 ludos -esque inter decuriones spectare. VITR. 10 praef. 3 munera a magistratibus foro -um scaenisque ludorum dantur. SEN. dial. 11, 17, 1 ludis . . . aut -bus animum occupamus. PLIN. epist. 1, 8, 10 non ludos aut -es . . . pollicebamur. cf. *supra* l. 6). Sest. 126 cum cotidie -es spectaret (epist. 16, 20. SVET. Aug. 44, 2 promiscue . . . ex superiore loco. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 21 SPART. Hadr. 19, 8. cf. *supra* l. 23). 135 lex scripta de -bus. Phil. 2, 97 -um libellos palam venditent. or. frg. A IX 12 ut . . . -es populo non debitos polliceretur (cf. p. 2004, 78). Att. 2, 1, 1 eunti mihi Antium et -es M. Metelli cupide relinquenti. 2, 1, 5 Siculis locum -bus dare. 2, 19, 3 populi sensus . . . theatro et spectaculis perspectus est; nam -bus qua dominus qua advocati sibilis conscissi. 13, 37, 4 de -bus . . . facies me . . . certiore. PLIN. nat. 8, 22 *elephantii pugnare* in consummatione -um (*i. in fine*; aliter vol. IV 595, 48). COD. Iust. 11, 44 (a. 325) de -bus penitus tollendis. cruenta spectacula . . . non placent. quapropter omnino -es esse prohibemus.

III i. q. gladiatorius: TARR. PAT. dig. 50, 6, 6 quibusdam aliquam vacationem munerum graviorum condicio tribuit, ut sunt menses, optio valetudinarii, medici, capsarii al. . . , -es.

deriv.: gladiatoricius, gladiatorius, gladiatrix, gladiatura.

f. gladiatrix, -icis. SCHOL. Iuv. 6, 251 vere vult esse -x, quae meretrix.

gladiatōricius, -a, -um. a gladiator. AVG. serm. 20, 3 animo quodam -o (gladiatorio *cod. Victor.*; sed cf. *Hauler, Archiv 4, 1887, 323*) quoniam vitam desperat, quidquid potest facere ad satiandam cupiditatem et libidinem suam facit, tamquam devotus ad victimam (cf. p. 2010, 14). OROS. hist. 5, 24, 18 -um (gladiatorium al.) bellum inhorruit. MARCELL. med. 16, 104 herbae -ae succus (cf. p. 2010, 29). *vocem iam Petroni temporibus in usu fuisse ex voce familia lanistia* (Petron. 45, 5) *efficere vult Leumann, Glotta 9, 134*.

gladiatōrius, -a, -um. a gladiator. *gen. sing. -ri*: CORP. II 2473. IX 2565. X 6090. XII 1585. XIV 3014, 7. -rii: XI 5265, 33. -ri: X 1785. *breuiatur per*: gl.: CORP. IV 1186, 6. gladi.: CORP. III 249. 6753. 14192¹². IV 1184. 1186, 3. 1187. V 8659. IX 2237. 2249. X 1685. 6012. INSCR. Dessau 9014. INSCR. Röm. Mitteil. 1908 p. 73 PAPYR. Florent. 278 lat. 14, 1. gladiat.: CORP. VI 3756. 10089. VIII 7969. IX 327. gladiator.: CORP. III 6994. XI 6357. GLOSS.¹⁴ II Philox. GL 6 -um *μνομαχία*. *legitur inde a CAECIL. per totam latinitatem, sed deest poetis praeter CAECIL. com. 38 et TER. Phorm. 964*.

i. q. qui ad gladiatorem (-es) pertinet.

1 *proprie*: CIC. Catil. 2, 9 nemo est in ludo -o paulo ad facinus audacior, qui se non intimum Catilinae esse fateatur (Att. 1, 16, 5 servum . . . ex -o ludo [VELL. 2, 30, 5 fugitivi. SVET. Dom. 17, 2 COD. Theod. 15, 12, 3 a. 397]. SEN. dial. 4, 8, 2. PLIN. nat. 7, 81 in -o ludo Samnitium. SVET. Iul. 31, 1 ludum -um . . . aedificaturus. APVL. apol. 98 in ludo . . . -o . . . nomina gladiatorum . . . puer ab ipso lanista docetur. met. 11, 8 e ludo . . . -o procedere. PORPH. Hor. ars 32 ludus -us . . . nunc Polycleti balineum est. CYPR. ad Donat. 7 p. 8, 23 paratur -us ludus. COD. Theod. 9, 18, 1, 7 a. 315 liber . . . in ludum datur -um. CORP. XIV 3014, 12. *plur.*: MIN. FEL. 37, 11 in ludis -is quis non horreat homicidii disciplinam? SPART. Hadr. 9, 9 socru . . . honores . . . impendit ludis -is ceterisque officiis. TREB. GALL. 3, 7 ludos circenses al. . . ludicram . . . venationem et ludos -os dedit. RVEIN. hist. 3, 7, 2 alii . . . ludis -is, alii . . . ad bestias traderentur [*φθαρσομένους ἐν τοῖς θεάτροις σιδήρῳ καὶ θηρίοις*]). Mur. 73 *virgo Vestalis* locum suum -um concessit Nattae. Sest. 115 theatrales -ique consessus (124). 125 nullum tempus esse frequentioris populi quam illud -um. 134 familiam -am . . . nactus est speciosam, nobilem, gloriosam (CAES. civ. 3, 21, 4 -ae familiae reliquias. SALL. Catil. 30, 7 CORP. IV 1183. 1189. 1190. 1192. 1192^a. 2476. V 3471 <famil>ia -a. VI 10170 secunda rudis familiae -ae Caesaris ludi magni [cf. X 1685 ludi famil. gladi.]. IX 465 <f>amilia gladia<...>. 2249 edent<...> . . . muner. famil. gladi. [X 4760 ex voluntate populi munus familiae [Koch]

-ae ex pecunia sua... ediderit]. XII 727. INSCR. Röm. Mitteil. 1908 p. 73 proc. fam. glad. per Aem(iliam). Not. d. scavi 1926 p. 313 n. 1 familia glad. cf. etiam Ruggiero, *diz. epigr. s. -us*). *ibid.* 134 ex ergastulis emptos nominibus -is ornavit (COD. Theod. 15, 12, 2 a. 357 palatii dignitas a -o detestando nomine vindicetur). Mil. 92 in -is pugnis (Phil. 5, 20 in illa -a pugna. GELL. 6, 3, 30 neque humanae vitae negotia... similia esse pugnae -ae. PORPH. Hor. sat. 1, 7, 19 CAPITOL. Aur. 19, 5 mille prope pugnas... -as imperator exhibuit. CAPITOL. Opil. 4, 5). Phil. 11, 16 *Dolabella* -o generi mortis addictus. de orat. 2, 317 in ipso illo -o vitae certamine, quo ferro decernitur (cf. LAMPR. Comm. 11, 10 -um... certamen subiit et nomina gladiatorum recepit *eqs.* ARNOB. nat. 6, 12 pugna... -ii obeunda certaminis). phil. frg. VIII 11 in Tusculanum mihi nuntiabantur -ii sibili. epist. 5, 13, 5 casus... -ii (*nom. pl.*). BELL. Afr. 93, 1 Considius... Thydrae cum familia sua, -a manu Gaetulisque praerat (EVTR. 10, 11, 2 per -am manum. SCHOL. Cic. Bob. p. 125, 13 St. armatorum manum -am. p. 140, 16 omnem hanc manum -am. MACR. somn. 1, 8, 13 et servilis... et -a manus). LIV. 39, 42, 9 sub ipsum spectaculum -um (39, 42, 11. epit. Oxyrh. 668, 54 [*ex suppl.*]). TAC. ann. 14, 17 caedes orta... -o spectaculo, quod... edebat [SCHOL. Cic. Bob. p. 137, 24 St. editum -um spectaculum... in honorem funebrem Q. Metelli. CORP. XI 6357. v. *infra* l. 49]. APVL. met. 1, 7 voluptatem -ii spectacula. CAPITOL. Aur. 11, 4 -a spectacula omnifariam temperavit. v. *infra* l. 65). 44, 9, 5 -um armorum usum (CAPITOL. Aur. 8, 12 armisque se -is et venatibus exercuit. SPART. Did. 9, 1 Hadr. 14, 10 LAMPR. Comm. 15, 3 CAPITOL. Pert. 15, 8 arma... -a gemmis auroque composita. PS. AVR. VICT. epit. 17, 4 -is armis... in amphitheatro *dimicare*. EVTR. 8, 25. OROS. hist. 7, 16, 2 in ludo depugnavit). TAC. hist. 2, 88 -am saginam. SVET. Aug. 43, 3 ad scenicas... et -as operas (Cal. 27, 2 -am operam promiserat. FRG. Vat. 72). FLOR. epit. 2, 19, 3 servilia bella... et... -a (HIER. chron. a. Abr. 1944 bellum -um). 3, 12, 10 -i adversus dominos suos exercitus. CALP. decl. 52 neque... condicione -a quicquam est humilior in vulgo (CAPITOL. Aur. 19, 7 condiciones sibi et nauticas et -as elegisse). S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 61 neque singulatim aliquem rei -ae causa vendat *eqs.* TERT. nat. 1, 10 p. 79, 5 de illis *deis* favore diversis -a quodammodo paria composuit *Homerus*. pudic. 7 p. 232, 22 spectaculum quadrigarii furoris et -ii cruoris. CAPITOL. Pert. 8, 4 maceras (*i. μαχαίρας*) Herculeas et torques -as. LAMPR. Comm. 12, 11 tantum palmarum -i arum confecisse (gladiatorum *Büch.*, *qui transp. voc. ad seq. enunt.*, ut sit: ut mille gladiatorum contingeret). 17, 10 titulum more solito subscripsit, ita ut illum -um et effeminatum non praetermitteret. ADNOT. Lucan. 4, 708 -um ponit exemplum. ENNOD. opusc. 1, 85 p. 284, 16 Rutilium et Manlium... -um conflictum magistrante populis providentia contulisse. CORP. VI 3756 libertus a veste gladiat(oria). VI 10089 vestium scaenic. et gladiat.

iunctura tritissima munus -um: CIC. har. resp. 56 munera contra leges -a parantes. LIV. 28, 21, 1 munus... -um... mortis causa patris... edendum (perioch. 16 p. 21, 13 *al.* VAL. MAX. 1, 7, 8 TAC. ann. 4, 63. 15, 34 SVET. Iul. 39, 1 Cal. 18, 1 Claud. 2, 2 Nero 11, 1 Tit. 8, 2 proposito -o munere... ad spectantium arbitrium editurum se professus. APVL. met. 4, 13 SPART. Sept. Sev. 14, 11 edito -o munere et congiario populo dato. CAPITOL. Aur. 6, 1 -um quasi privatus quaestor edidit munus. OROS. hist. 5, 24, 3. CORP. II 5523 edito ob honorem flaminis munere -o et duabus lusionibus). VIII 7969 v. p. 2010, 4. INSCR. Dessau 1901?). LIV. 31, 50, 4 ludi funebres... et munus -um datum (VITR. 5, 1, 1 a maioribus consuetudo tradita est -a munera in foro dari [VAL. MAX. 2, 4, 7]. R. GEST. Aug. 4, 31 ter munus -um dedi meo nomine [*μνο*]μαχ[*ία*ν] *ἐδω*]κα]. PLIN. nat. 35, 52 [-orum B, ut 35, 12. 37, 45 [r]; cf. *infra* l. 78]. SVET. Tib. 7, 1 in memoriam patris Nero 4. CAPITOL. Max. Balb. 8, 4 datis ludis scaenicis ludisque circensibus, -o etiam munere. 8, 5 munus -um et venatus. CORP. XI 4575 [*aevi fere Augustei*]). VELL. 2, 56, 1 magnificentissimis -ii muneris (TAC. ann. 12, 3 magnificentia), naumachiae et equitum peditumque, simul elephantorum, certaminis spectaculis (2, 100, 2. APVL. met. 10, 18 munus -um triduanum spectacula pollicitus. CORP. XI 5265 spectaculum tam scaenicorum ludorum quam -ii muneris exhibere. cf. PS. ASCON. div. in Caec. p. 201, 18 St. spectare munus -um [gladiatorum trad., sed cf. Stangl, *Pseudoasconiana* p. 51. OROS. hist. 7, 4, 11]). VAL. MAX. 9, 11 ext. 1 Scipione Africano patris... memoriam -o munere... celebrante. SEN. dial. 10, 16, 3 dies muneris -ii edictus est. ASCON. Mil. p. 30, 20 St. largitiones impensasque ludorum scaenicorum ac -ii muneris (SPART. Hadr. 9, 9 v. p. 2008, 72. COD. Theod. 15, 12, 2 [a. 357]. cf. CAPITOL. Pius 12, 3 sumptum muneribus -is instituit [Aur. 27, 6 -ii muneris sumptus modum fecit]) PETRON. 29, 9 Laenatis -um munus (*argumentum picturae*. cf. PLIN. nat. 35, 52 pingi... -a munera). PLIN. nat. 8, 4 Germanici Caesaris munere -o. 15, 78 -o munere divi Iuli, quod novissime pugnavit in foro. 19, 23. 37, 45 Iuliano curante -um munus Neronis principis (cf. CORP. X 1785, 6 cur(atoris) muneris -i quadriduo [XII 1585]. X 6090 -i muneris publici curam susciperet). PLIN. epist. 6, 34, 1 -um munus Veronensibus... promisisti. SVET. Iul. 10, 2 adiecit... -um munus, sed... paucioribus... paribus. Tib. 37, 3 extorta pecunia... heredibus ad -um munus. 40. Cal. 26, 5. Claud. 21, 4 -a munera plurifariam ac multi-

plicia exhibuit (SPART. Hadr. 7, 12 CORP. XI 5265 v. p. 2009, 66). 24, 2 collegio quaestorum... -um munus iniunxit. 34, 1 FLOR. epit. 3, 3, 21. CAPITOL. Ver. 3, 6 studiosius... circensium haut aliter quam -ii muneris. CORP. I² 1578. II 2473. V 7637. VIII 7969 munus gladiat(orium) et venat(ionem)... promisit edidit. IX 326 *invir* de munere -o. 327. 981, 7 <mu>neris gladia<tori>. 2565 splendor muneris -i. X 6012. XI 6377. XII 1585. XIV 376, 12.

2 *translate et per comparisonem i. q. qualis gladiatorum vitae vel moribus convenit*: CAECIL. com. 38 haec caterva plane (plena *codd.*) -a, cum suum sibi alius socius socium sauciat. TER. Phorm. 964 -o animo ad me adfectant viam ([SCHOL. Ter. Bemb. desperato. cf. EVGRAPH. ad h. l.]. LVCIF. moriend. 8 p. 300, 12 *sanc-tos martyres* tuus interfecit -us animus, cum saevieris. AVG. in psalm. 70 -serm. 1, 1 habens quasi -um animus. cf. p. 2008, 44. DECL. in Catil. mentem illius plus quam -am). RHET. Her. 3, 3, 6 quam ille fortitudinem nominavit, eam nos -am et inconsideratam appellabimus temeritatem (cf. 4, 25, 35 temeritas est cum inconsiderata dolorum perpensione [perpensione *al.*] -a periculorum susceptio). CIC. Phil. 2, 63 -a totius corporis firmitate (SEN. suas. 6, 3 QUINT. inst. 8, 4, 16. 9, 4, 23). Tusc. 4, 48 an vero vir fortis, nisi stomachari coepit, non potest fortis esse? -um id quidem. 4, 49 sine hac -a iracundia... progredientem... Aiacem multa cum hilaritate. PLIN. nat. 8, 5 *elephantos in harena* inter se -os congressus edere. FLOR. epit. 3, 21, 1 in... foro quasi harena cives cum civibus suis -o more concurrerent. AMPEL. 15, 18 Chabrias... -a arte pugnare militem docuit. APVL. met. 2, 15 -ae veneris antecenia. PANEG. 12 (2), 35, 4 hostes... -a desperatione pugnare nec gradu cedere, sed in vestigio stare vel cadere.

f. *subst. gladiatōria*, -ae. 1 *nomen herbae* (cf. p. 2008, 49): DIOSC. Vind. 4, 100 p. 256, 12 *ποταμογείτων έτερος*... *Ρωμαίοι βηται-φόλλιον* (cf. vol. II 1942, 40), *οι δε γλαδιατώρια* (*acc.*), *οι δε πλαν-τάγω, οι δε έρβάγω, οι δε άρουνδινάλης μίνορ*. 2 *ars gladiatoris*: SCHOL. Iuv. 2, 143 ed. Höhler ut -am et piscatoriam exerceret.

n. *subst. gladiatōrium*, -i. a i. q. *munus* -um: ASCON. tog. cand. p. 68, 22 St. Q. Gallius, quod in aedilitate... bestias non habuerat, dedit -ium (gladiatorum *al.*). cf. VARRO fig. Char. gramm. p. 170, 20 B. Spartaco innocente coniecto ad gl<...>um (gl<adiatori>um *Keil*, -<um lud>um *Niebuhr*). b i. q. *auctoramentum*: LIV. 44, 31, 15 tribuno militum traditus, vix -o accepto, decem talentis. [CIC. Tusc. 4, 48 v. *supra* l. 20.]

adv. *gladiatōriē*: LAMPR. Comm. 15, 4 habuit praeterea morem, ut omnia quae turpiter, quae impure, quae crudeliter, quae -e, quae lenonie faceret, actis urbis indi iuberet.

gladiatūra, -ae, f. [a gladiator. W.] i. q. *munus gladiatorum, vita gladiatoria*: TAC. ann. 3, 43 e servitiis -ae destinati. PRISC. gramm. II 347, 15 *virga* gladiatores donati cessabant -a. SERV. Aen. 1, 248 solent missi militia sive -a quibuslibet templis arma suspendere. SCHOL. Iuv. 6, 105 ut requiem -ae haberet. SIDON. carm. 2, 238 ad -am tu Spartace vincte. v. etiam p. 2009, 40.

gladiātus, -a, -um [a gladius. W.]. PRISC. gramm. II 442, 2 a gladio -us, ex quo gladiator. VIRG. gramm. epist. 5 p. 165, 20 *inter participia, quorum verba non tam usitata sunt*: togatus, ..., calciatus, -us etc. GLOSS. II 378, 12 *ἐπιθήνης* (*var. lect. gladiosus*).? GLOSS. II Philox. GL 14 *μνουδός* (*lege gladiator*). i. q. *gladio armatus*. GREG. TVR. Franc. 7, 29 reseratisque ostiis turba -orum (*i. armatorum*) ingreditur (v. Bonnet p. 461, 1). *hinc fictum verbum gladio* (-or?), -are. VIRG. gramm. epist. 5 p. 165, 27 quomodo illud Aeneae *grammatici* stabit: ... quis -bitur in bello?

gladiolus (-um), -i m. (n.). a gladius *deminutive*. de genere et formis: *nom. sing.*: -us: COLVM. 9, 4, 4 PLIN. nat. 1, 21, 38. 21, 65. 108. 115 PALL. 1, 37, 2 ISID. orig. 17, 9, 83 MISC. Tir. 67, 19 GLOSS. *saepius* (*de pisce*, v. p. 2011, 40). -um: PS. APVL. herb. 79 *tit.* GLOSS. II 378, 15 (v. *infra* l. 76), *al. plur. (?) -a*: MESSALA sec. Quint. inst. 1, 6, 42. *acc.* -um: SCRIB. LARG. 82 (*masc.*, v. p. 2011, 13). PLIN. nat. 21, 111 (v. *app. crit.*). GELL. 10, 25, 3 ITALIA iud. 3, 22 (Lugd.). MARCELL. med. 19, 52. 26. 96. 15, 99 (*neutr.*, v. p. 2011, 28). PS. APVL. herb. 79, 3. 6. 15. 17 DIOSC. 4, 22 Vind. 4, 20 p. 185, 17. 186, 13. MISC. Tir. p. 54, 13 (cf. Moore, Arch. 10, 1898, 263). *rell. casus*: -i (*gen.*): PLIN. nat. 21, 107 PLIN. med. 2, 13 HYMN. Ambr. II 72, 20 MARCELL. med. 15, 13. 25, 29. 30, 70 PS. APVL. herb. 79, 11. -o (*abl.*): FEST. 210 APVL. met. 2, 18. 3, 5. cf. MISC. Tir. 51, 10 GLOSS. -is (*abl.*): CAPITOL. Alb. 8, 1. *nota fem.*: PLIN. VAL. 1, 13 *sub fin.* -a e. *dub.* DIOSC. Vind. 1, 1 p. 6, 13 *γλαδιόλα, γαλδιόλα codd.* (*γλαδιόλου Wellmann*). GLOSS. v. *infra* l. 76. p. 2011, 7 sqq. 40. [ital. ghiaggiuolo, francogall. glaieul. M.-L.]

1 *proprie i. q. gladius parvus*: GLOSS. II 378, 15 *ἐπιθίδιον* -um. FEST. p. 210 Livius in -o (*sc. palliata* = LIV. ANDR. com. 1 [*Εγχειρίδιον, quo titulo inscribuntur Menandri Philomenis aliorum, ut videtur, comoediae, contulit Duentzer. Fraenkel*]). GELL. 10, 25, 3 lingulam veteres dixisse -um oblongum in speciem linguae factum. APVL. met. 2, 18 -o solito cinctus altrinsecus ipse salutis meae praesidia gestabo. 3, 5 latrones... -o, qui me propter huius modi pericula comitabatur, armatus fugare... aggressus sum. ITALIA iud. 3, 22 (Lugd.) concluderunt adipēs... -um cum manubrio (cf. gr. 3, 21 *τὴν* [Koch])

μάχαιραν. VVLG. ferrum). CAPITOL. Alb. 8, 1 validissimi eum intermerent -is infra vestem latentibus. HYMN. Ambros. II 72, 20 carcerem minatur, inter necem -i sententia.

2 translationes de forma: a folii genus: COLVM. 9, 4, 4 mille ... semina ... flores amicissimos apibus creant, ut sunt in irriguo (virgineo codd.) solo frutices amelli, caules acanthini, scapus asphodeli, -us narcissi. b herbae genera (iris al.): GLOSS. ξεις. iri[u]s. iris Africa (Africae). iris Illyrica: xifio. xifis. xifa(?). mazerofollo et maberobillo (i. μάχαίροφύλλον). idios. eracion. sigitale. amelos id est irius sive ius (i. iris): -um mellacaria: -o. -o segetali (reg- trad.), id est sifion (ξίφιον). solago. -us hortensis: iris ilirica (v. supra l. 8). iri[u]s. -us paludensis: agoro. agaro. aguro. SCRIB. LARG. 82 cypiri radice, quem nos -um appellamus (hinc MARCELL. med. 15, 99, v. infra l. 27. PLIN. nat. 21, 107 cypiri, hoc est -i, radicem [Theophrast. hist. plant. 7, 12, 3 τοῦ φασγάνου καλουμένου]. 21, 111 -um alterum, quem cypirum vocant, et ipsum palustrem, Iulio mense toto secari iubet ad radicem tertioque die in sole siccari, donec candidus fiat. 21, 115). PLIN. nat. 1, 21, 38 -us, hyacinthus (21, 65 inter flores veris -us comitatus hyacintho [cf. Theophr. hist. plant. 6, 8, 2 τὸ ξίφιον]. PALLAD. 1, 37, 2 hyacinthum [iancinthum sim codd.], qui iris vel -us dicitur similitudine foliorum). 21, 108 -us habet folium simile nomini (cf. Theophr. l. l. 7, 13, 1 τὸ ... φάσγανον ὑπὸ τινῶν ... καλούμενον ξίφος. ISID. orig. 17, 9, 83 -us, quod sit foliis gladii similibus, thyrsu cubitali, floribus purpureis. PS. APVL. herb. 78). PLIN. med. 2, 13 hederæ et -i sucus ... potui datur. MARCELL. med. 15, 13 -i folium medium divisum et ... in se conexum ac ... circa collum habitum tosillas sedat. 15, 99 xiphii radice, quod nos -um appellamus (cf. PS. APVL. herb. 47, 78. DIOSC. VIND. 4, 20 p. 185, 16. 17 ξίφιον ... Ρωμαῖοι γλαδίων). 19, 52 ut livorem de facie tollas, -um herbam palustrem harundine aut osse acuto radicitus avelles observans prorsus, ne ferro eam contingas 25, 29 -i radix contusa cum sulphure vivo et adipe ursina lumbis imposita plurimum prodest. 26, 96 ad vesicæ dolorem et urinae difficultatem herbam -um diligenter fodito (PS. APVL. herb. 79, 1). 30, 17 -i radicem longitudine ac plenitudine digiti pollicis. PLIN. VAL. 1, 13 radix -ae (v. p. 2010, 72) cocta et trita. DIOSC. 4, 22 xeris ... Romani -um dicunt (cf. gr. 4, 22 ξεις ... Ρωμαῖοι ... γλαδίων). DIOSC. gr. 1, 1 p. 6, 13 ξεις ... Ρωμαῖοι ... γλαδία (sic codd., v. p. 2010, 73. MISC. Tir. p. 67, 19 irius, id est -us hortolanus). MISC. Tir. p. 51, 10. 54, 13. c genus piscis: GLOSS. III 187, 20 xifios -us. 257, 5 ὁ ξίφιας -us (cf. II 378, 14 ξίφιας ὁ ἰχθύς). 437, 29 ξίφιον -us.

gladiōsus, -a, -um. GLOSS. II Philox. GL 10 -us ξιφίης (var. lect. gladiatus).

gladiunculus, -i m. a gladius, cf. pugiunculus. i. q. gladiolus. PASSIO Polycarp. 16, 1 -um sancto corpori inicere (παράβουσαι ξιφίδιον).

*gladius (-um), -i m. (n.) [voc. gallicum, i. q. cambr. clēddyf 'gladius', v. Vendryes Mélanges Saussure 310 sq., Walde, Lat. etym. Wb. 343. W.J. de etymologia et notione: VARRO ling. 5, 116 -um c in g commutato a clade, quod fit ad hostium cladem -um (cf. GRAMM suppl. 245, 19 -us quasi 'cladius' a clade, quam facit). plura invenies s. v. ensis. de scriptura: gradus: v. p. 2014, 25. 32. de genere: VARRO ling. 9, 81 hoc -um et hic -us. QVINT. inst. 1, 5, 16 '-a' qui dixerunt, genere exciderunt. NON. 208 -us masculini generis. neutri Lucilius (1187, v. infra l. 58). CAPER gramm. VII 101, 14 inter masculina: hic -us. GRAMM. suppl. 46, 23. -um neutr. habetur: LVCIL. 1187 (p. 2018, 49). VARRO ling. 8, 45 -um pro exemplo vocabuli. rust. 1, 48, 3 (p. 2015, 27). ITALIA iud. 7, 20 (Lugd., p. 2012, 49). psalm. 43, 7 (Cas., p. 2019, 8). Luc. 22, 38 (cod. b) ecce -a duo. Rom. 8, 35 (cod. d). ? Eph. 6, 17 (Ambr. in psalm. 118 serm. 13, 6, cf. p. 2013, 42). ACT. Petr. 22 (p. 2013, 81). DIFF. gramm. VII 529, 31 (p. 2012, 38). GLOSS. saepius: nota GLOSS. II Philox. GL 5 -a ξίφη [corrupte: SEN. clem. 1, 11, 3 cod. R]. de formis: gen. sing. -di: CORP. VIII 2582 INSCR. Dessau 9200, 22 (saec. I ex.). -bus: ITALIA Luc. 22, 52 (cod. l) cum -bus et fustibus. GLOSS. ξίφος, μάχαιρα, δορυ, φάσγανον romphea, telum, ensis. cf. s. aclydes, anceps et p. 2014, 25. NOT. Tir. 77, 32 inter alia arma. inde ab ENN. et PLAVT. per totam latinitatem; de usus frequentia ap. diversos auctores cf. sub ensis. de Plauti usu v. Leo, Gesch. d. röm. Lit. (1913) p. 140. [fort. corrupt. HOMER. 751 (iaculo Vollmer). an delend. CIC. Cluent. 123?]. [ital. ghiado; francogall. glai. M.-L].

1 i. q. ensis, μάχαιρα (de re v. Fiebigel P. W. VII 1372 sqq.): a proprie: PLAVT. Cas. 307 -um faciam culcitam eumque incumbam. ENN. ann. 253 deducunt (i. procedunt, fabricantur) habiles gladios filo gracilento sc. Hispani (v. Norden, Enn. u. Verg. p. 119; Pasquali, Gött. Gel. Anz. 1915, 607). SISENNA hist. 70 iaculis celeriter consumptis ad -os certationem revocaverunt. CIC. Phil. 11, 7 cum ... prius latronum -os videret, quam quæ res esset audisset. SALL. lug. 94, 1 super terga -ii et scuta (sc. erant escensuris). OV. met. 14, 651 Vertumnus miles erat -o sumpto. LIV. 1, 43, 2 inter arma classis primæ -us. 22, 46, 5 Gallis Hispanisque ... erant dispares ac dissimiles -ii, Gallis praelongi ac sine mucronibus, Hispano, punctim magis quam caesim adueto petere hostem, brevitate habiles et cum

mucronibus. SEN. contr. exc. 4, 7 -us inter duos fortioris est. contr. 7, 1, 9 laqueus, -us etc. ... aliae mortes insidiantur ... animae. VAL. MAX. 2, 6, 7 a condita urbe -us est ibi (Massiliae), quo noxii iugulantur, rubigine exesus et vix sufficiens ministerio, sed index ... omnia antiquae consuetudinis monumenta servantium. SEN. Herc. O. 153 in nudo -us corpore Herculis frangitur, et saxum resilit. Tro. 284 quidquid indignum aut ferum cuiquam videri potuit, hoc fecit ... -us ... felix, cuius infecti semel vecors libido est. clem. 1, 8, 2 possum in qualibet parte urbis solus incedere sine timore, quamvis ... nullus ad latus -us. dial. 2, 18, 3 plurimum ... undique publicas ac privatas iniurias ulciscientium -orum ingestum est. 4, 35, 1 arma nobis expedita prospicimus, -um commodum et habilem. 5, 18, 2 res p. et hostium et vindicum -os reciperet. epist. 76, 14 -um bonum dices non cuius auratus est balteus nec cuius vagina gemmis distinguitur, sed cui et ad secundum subtilis acies est et mucro munimentum omne rupturus. CVRT. 8, 14, 29 copidas vocabant Persae -os leviter curvatos, falcibus similes, quis appetebant beluarum manus. LVCAN. 1, 320 -ii cum triste micantes iudicium insolita trepidum cinxere corona. PLIN. nat. 7, 200 galeam -um hastam Lacedaemonii invenerunt. 9, 3 rerum ... simulacra inesse mari licet intellegere intuentibus uvam, -um al. QVINT. inst. 8, 6, 20 (de synecdoche) prosa ... 'mucronem' pro -o ... recipiet ... et ... pro -o 'ferum' (cf. 10, 1, 14 [de significatione] nec ut 'mucro' -um sic mucronem '-us' ostendit) decl. 281 p. 146, 4 abdicatus ... habet -um, instrumentum parricidii. 296 p. 171, 7 -us in triclinio. 302 p. 191, 5 non ludum ... nec armorum scientiam complexa est lex de gladiatore, sed -um. Ivv. 10, 164 finem animae ... non -ii ... dabunt, sed eqs. TAC. Agr. 36 Britannorum -ii sine mucrone complexum armorum et in arto pugnam non tolerabant. Germ. 44 gentium (Rugiorum, Lemoviorum al.) insigne rotunda scuta, breves -ii. dial. 5 non ... -us in acie firmiter munimentum quam reo et periclitanti eloquentia. hist. 1, 79 neque conti neque -ii, quos praelongos utraque manu regunt, usui Sarmatis. ann. 2, 14 nec ... immensa barbarorum scuta, enormis hastas inter truncos arborum ... perinde haberi quam pila et -os et haerentia corpori tegmina. SVET. Cal. 49, 3 alteri libello '-us', alteri 'pugio' index erat; ambo nomina et notas continebant morti destinatum. frg. p. 345, 4 cuiusdam gladiatoris in ludum emissi -us. DIFF. gramm. VII 529, 31 familiaricum, quod servo competit, ut sagum, -um. GAIUS dig. 50, 16, 41 'armorum' appellatio non utique scuta et -os significat, sed et fustes et lapides (cf. inst. 4, 155). APVL. Socr. 18 p. 159 speculatores ... Vlixes cum Diomede deliguntur veluti ... mens et manus, animus et -us. TERT. nat. 1, 18 p. 90, 21 contemptu ... mortis -us de maioribus (fabulas fecit). patient. 3 p. 4, 11 ne unius quidem discentis (sc. Petri) -um ultorem probavit Iesus. resurr. 16 p. 45, 29 nec -um (sc. ut reum) ad bestias pronuntiari, si quis eo latrocinium fuerit operatus. 16 p. 46, 12 -um ... latrocinii ebrium quis non a domo tota ... relegabit? scorp. 15 p. 178, 5 in Actis carceres ... vincula ... -ii al. ... interpretem non habent. ITALIA iud. 7, 20 (Lugd.) invocaverunt milites hostem opprimentes: '-um domini et Gedeon' (VVLG. -us domini et Gedeonis). I reg. 14, 20 (Vind.) ecce -us viri super alienigenas (ἐγένετο δορυφαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ κτλ. VVLG. versus fuerat -us ... ad proximum suum). 21, 8, 9 (Hier. epist. 29, 3, 7) vide, si est ad manum tuam lancea aut -us (δόρυ καὶ δορυφαία), quoniam -um et vasa (σκεύη) mea non sustuli in manu mea (VVLG. si habes ... hastam aut -um, quia -um ... et arma ... non tuli mecum). psalm. 58, 8 (Veron.) -us in labiis inimicorum (item VVLG.; δορυφαία ἐν τοῖς χελέσιν αὐτῶν). cant. 3, 8 (Hier. epist. 65, 10, 4 Epiphani. in cant. p. 45) vir [et] (om. Epiph.) -us super femur eius (-us eius in femore ipsius Epiphani., ἀνὴρ δορυφαία αὐτοῦ κτλ., VVLG. unius cuiusque ensis). Luc. 22, 38 (multi codd.) domine, ecce duo -ii (de cod. b v. p. 2011, 60). PORPH. Hor. carm. 1, 27, 5 acinacis: -us Parthicus, sed nunc pro omni -o positum. PANEG. 9 (12), 11, 4 servarent deditos -ii[s] sui (sc. in claustra mutati. ibid. 12, 2 -us ille ... ipse domini sui manus tenuit et paratus ad caedem custos factus est ad salutem). VOPISC. Aurelian. 31, 5 non oportet ulterius progredi militum -os. HIL. in Matth. 10, 23 -us telorum omnium telum acutissimum est. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 7, 665 dolo dicitur -us acutissimi et tenuissimi ferri. SERV. auct. Aen. 9, 503 harpen id est curvum -um in modum falcis. CLAUD. DON. Aen. 7, 743 mirandum non est ex aere fuisse -um. VEG. mil. 2, 15 saepius. VVLG. I reg. 15, 33 fecit absque liberis mulieres -us tuus. psalm. 149, 6 -ii ancipites in manibus sanctorum (ITALA fra-mae bis acutae, v. p. 1240, 33). I par. 21, 12 -um Domini. 21, 30 Angeli Domini. Iudith 6, 4 militiae. prov. 5, 4 meretrix acuta quasi -us biceps. 22, 5 arma et -ii in via perversi. 25, 18 iaculum et -us et sagitta acuta homo, qui loquitur contra proximum suum falsum testimonium. Ier. 6, 25 nolite exire ad agros ... quoniam -us inimici pavor in circuitu. 50, 35 -us ad Chaldaeos (cf. 50, 36. 37). Ezech. 7, 15 -us foris et pestis et fames intrinsecus. 14, 17 dixero -o: transi per terram. 21, 14 duplicetur -us ac triplicetur -us interfectorum: hic est -us occisionis magnae. Zacch. 11, 17 -us super brachium eius et super oculum dexterum eius. AVG. serm. 4, 31, 34 qui se dividunt, ipsi habent -um divisionis (cf. vol. V 1628, 76). civ. 1, 21 adminiculum -us utenti. GREG. M. epist. 11, 31 saevientis inimici ... -us.

[Koch]

DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 7 animatus -us nostris est usibus attributus.

b in imagine, proverbialiter, metaphorice (cf. Otto, Sprichw. p. 153 sq., s. v.; Woelfflin, Sitz.-Ber. bayr. Ak. 1888 I p. 206 sqq. saepe ap. eccl., cf. HIER. in Agg. 1, 11 p. 749 licet omnis plaga, quae propter peccata hominibus inferatur, possit pro -o accipi): PLAVT. Cas. 344 v. p. 2023, 23. Merc. 613 v. p. 2021, 41. Trin. 129 dedistine hoc facto (sc. argento) ei -um, qui se occideret (cf. TERT fug. 13 p. 2020, 8) TER. Ad. 958 suo sibi -o hunc iugulo (LACT. inst. 3, 28, 20 pereunt [cf. AMBR. off. 1, 3, 15 tolerabilius est alieno -o quam nostro perire]. cf. CIC. Att. 1, 16, 2 cum illum plumbeo -o iugulatum iri in iudicio diceret Hortensius). CIC. Caecin. 82 v. p. 2023, 64. Mur. 30 cedat ... otium militiae, stilus gladio. Pis. 21 v. p. 2018, 21. HOR. sat. 2, 3, 276 ignem -o scrutare i. *furorē instiga* ([PORPH. Πυθαγορικὸν est πῦρ μάχαιρον] <ι> μὴ σκαλεῖν). cf. HIER. adv. Rufin. 3, 39 ignem -o ne fodias. iratum videlicet et tumidum. animum verbis maledicis ne lacesas). OV. ars 3, 589 ponite iam -os hebetes: pugnetur acutis. APVL. met. 5, 19 destrictis -is fraudium simplicis puellae paventes cogitationes invadunt. ITALA (Mar. Victorin. in h. l., Ambrosiast. in h. l.) et VVLG. Eph. 6, 17 *assumite* -um spiritus, quod est verbum dei (τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶν ῥῆμα θεοῦ. cf. TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 20 Paulum ... assumere iubentem scutum fidei ... et galeam salutaris [sic] et -um spiritus, quod est eqs. AMBR. fid. 2, 16, 136. BACHIAR. repar. laps. 8 defuit ei ... salutis -us spiritus, quibus armantur milites Christi. PETR. CHRYS. serm. 108 p. 500^c accipe -um spiritus. NICET. vigil. 8 criminum caput diabolus -o spiritus vulneratur. ORIGEN. in I reg. 16. cf. AVG. serm. 202, 2, 2 debellaturus ... Christus -o spirituali per universum orbem. PAVL. MED. adv. Cael. 1 spiritali -o ... interimantur. 5 resecatur *haereticus*. VINCENT. LER. 21, 3 haereseon ... novitates velut quodam spiritali -o ... truncandae sunt. CAPREOL. epist. 2, 12 acuto spiritali -o ferietur). LACT. inst. 3, 4, 9 (*de philosophis tamquam spartis*) v. p. 2021, 12. HIL. in Matth. 10, 23 dei ... verbum nuncupatum in -o: qui -us missus in terram est, id est, praedicatio eius hominum corporibus infusa. 32, 2 non humano, sed oris sui -o (HIER. adv. Rufin. 3, 41 ne -o oris tui amputares caput meum. GREG. M. moral. 6, 35 potest per oris -um accusantium Hebraeorum lingua signari. 6, 39 -us namque oris est iniquitas persuasionis). in psalm. 63, 7 *linguae* -os ... metuit (OPTAT. 2, 23 p. 61, 1 linguas acutis in -os. 2, 24 p. 61, 4. 2, 25 p. 65, 22 dei episcopos linguas -o iugulastis. VVLG. psalm. 56, 5 dormivi ... et lingua hominum -us acutus [ITALA framea]. cf. 63, 4 exacerunt ut -um linguas suas). OPTAT. 110 p. 13, 16 in te ... convertisti sententiae -um. AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 6 nisi ... sumat sibi -um, quod pro Christi nomine non refutet vel quo corporalia a spiritalibus, umbram a veritate distinguat. *ibid.* dei verbum, -um bis acutum (PRAEDEST. 1, 16 p. 592^b singulos -os dei verbi de vagina divinae legis eiciens. cf. PROSP. epist. 4 haereseos invicto verbi -o debellaret. Ps. PROSP. carm. de prov. 610 -o verbi fideique umbone potenti vincebant arcus tenebrarum. SIDON. epist. 4, 11, 6 v. 11 verbi -o secare sectas. cf. HIER. in Nah. 3, 1 sqq. p. 565 habet ... sermonis -um, exacutum cote dialecticae et rhetoricae artis oleo levigatum [AVG. civ. 20, 21 p. 459, 21 D. sermonem dei (v. supra l. 33) dicit scriptura -um bis acutum. EVCHER. form. 1 p. 8, 13 -us: vindicta vel sermo domini. OP. imperf. in Matth. 8 p. 678 -us dicitur sermo divinus quia sicut -us carnes praecidit, sic et sermo divinus concupiscentias carnales. CASSIOD. in psalm. 149, 7 anceps -us est sermo domini salvatoris]). HIER. epist. 65, 10, 1 virginitatem -um habere pudicitiae. in Is. 7, 1 p. 102 argumentorum et dialecticae artis -is dimicare. adv. Rufin. 3, 1 accusationis tuae -os pertimescam. VVLG. deut. 33, 29 dominus scutum auxilii tui, -us gloriae tuae. II par. 20, 9 -us iudicii. Iob 5, 15 salvum faciet egenum a -o oris eorum. prov. 12, 18 quasi -o pungitur conscientiae: AVG. serm. 359, 9 -us vindictae dominicae. epist. 104, 7 unde illud proverbium: nec puero -um (cf. Diogen. Laert. 6, 46 μὴ παιδί μάχαιρον). c. Parm. 1, 8, 13 iuridico -o feriuntur. GENNAD. dogm. 26 districto -o veritatis (PROSP. in psalm. 135, 10 nulla pars mundi est quam non percutiat -us veritatis. CLAVD MAM. anim. p. 142, 5 multimodo veritatis -o cerviculam ... concipilari. FERRAND. epist. 3, 1 cadaver exanime -o veritatis infici). PROSP. c. coll. 21, 2 v. p. 2025, 83. PRAEDEST. 1, 19 p. 593^c -o sunt anathematis amputati. FAVST. REI. grat. 2, 3 p. 64, 14 -um cruentae mentis exacuit. VICT. VIT. 3, 47 ubi eos (catholicos) fallacis aquae (i. baptismi Ariani) -o peremissent Vandali, indicium eis ... tradebant. CASSIOD. inst. div. 11 patres ... inventores novarum haeresum pertinaces divino -o perculerunt. VITAE patr. 5, 12, 5 quando cogitatio contraria in corde venerit, ... -um lacrimarum exacue. GREG. M. epist. 4, 23 p. 258, 1 quod modo in nos humanus modo divinus -us saeviat. moral. 8, 2 -is amoris accincta mens sancti. 9, 5 se -o contradictionis frangit. 9, 53 insidiantis cul-pae evadere -um nequeunt. moral. 6, 57 qui occupati bene humanis usibus viverent, -o suae quietis extincti sunt. 8, 57 a -o se tantae animadversionis abscondunt pii. ACT. Petr. 22 veni, verum -um nostrum, Iesu Christe, et non tantum caput eius praecidas daemonis, sed et omnia membra eius concide. INSCR. christ. Diehl 4739 demisit nobis -um usque die mortis nostre. *metonymice de quovis homi-*

num genere, quod -um gerit: CIC. Phil. 2, 106 Mustelam et Laconem, quorum alter -orum (i. gladiatorum? armatorum?) est princeps, alter poculorum epist. 4, 9, 4 v. infra l. 66 LVCAN. 3, 323 v. p. 2017, 40 7, 81 v. p. 2019, 59. 7, 503 civilia bella una acies patitur, gerit altera; frigidus inde stat -us, calet omne nocens a Caesare ferrum. PANEG. 9 (12), 13, 1 v. p. 2019, 24. fere i. q. bellum, pugna: ITALA et VVLG. Matth. 10, 34 v. p. 2021, 35. VVLG. iud. 7, 22 v. p. 2021, 45. SCHOL. Cic. Bob. p. 111, 24 St. v. p. 2027, 21. sim. de caede: SEN. dial. 12, 13, 4 v. p. 2020, 64. LVCAN. 5, 282 v. p. 2026, 82. VVLG. I Macc. 8, 23 -us et hostis procul sit ab eis. PASS. Matth. 31 v. p. 2018, 40. fere i. q. poena mortis, supplicium sim.: AMM. 30, 4, 19 ut ab insonte -us vel calamitosa detrimenta pellantur. AVG. civ. 20, 21 p. 459, 3 D. igne ... tempestate ... -o poenam iudicii significat. cf. etiam sub iunct. ad -um, p. 2027, 14 sqq. i. q. gladiatura: SEN. contr. exc. 10, 4 v. p. 2027, 12. SEN. epist. 87, 9? (v. p. 2027, 13). LACT. inst. 6, 12, 39 v. p. 2027, 20. *plura huiusmodi habes in iuncturis.*

2 translationes variae de forma, usu, ministerio gladii:

a i. q. stamen in machina textoria? PROP. 4, 3, 34 Tyria in -os (radios s) vellera secta suos (v. Rothstein ad l.). cf. ENN. ann. 258 (p. 2011, 75). **b i. q. vomer**: PLIN. nat. 18, 172 eodem ... -o scindens solum et acie laterum radices herbarum secans. **c i. q. rupes**: VICT. VIT. 2, 36 per -os acutos petrarum hic caput contere-batur, alibi latera findebantur. **d -us piscis** (Plin. nat. 1, 9, 21. GLOSS. III 89, 33 *inter pisces*: gradus ξιφίας): PLIN. nat. 9, 54 *ara-neus* se ... ei, qui -us vocatur, crebro delphini magnitudinem ex-cedenti, sub pinna adfigit. 32, 15 Niger xiphiam, id est -um rostro mucronato esse tradit (SID. orig. 12, 6, 15 -us dicitur eo quod rostro mucronato sit). 32, 145 *inter beluas marinas*: -ii, serrae. AMBR. hex. 5, 10, 31 quid -os loquar aut serras aut canes maritimos aut balae-nas eys? POL. SILV. nom. anim. chron I p. 544, 6 *inter nomina natan-tium*: gradus. cf. PLIN. nat. 9, 3 (p. 2012, 20). **e pars Orionis (sideris)**: PLIN. nat. 18, 246 III non. April. ... Aegypto Orion et -us eius incipiunt abscondi. 18, 255 Orionis -us occidere incipit (18, 256. 313). 18, 256 exoritur. HYGR. astr. 3, 33. SCHOL. Germ. Bas p. 94, 7 balteus eius et -us Sang p. 163, 12. CLAVD 28, 176 -o ... tremendum ... Oriona. *iuncturae (ad 1)*: **A nominales**: **1 per substantiva**: **a apponitur gen. gladii** (orum): acies: PLAVT. Truc. 492 PLIN. nat. 15, 52 ITALA et VVLG. Hebr. 11, 34 CLAVD. DON. Aen. 6, 290. adiutorium: ITALA et VVLG. psalm 88, 44 (βοήθεια τῆς ὁμπλάς). animadversio (i. poena): LACT. mort. pers. 22, 3. artifex: TREB. trig. tyr. 8, 13. assultus: GREG. TVR Iul. 5. atrocitates: TERT. anim. 56 p. 391, 4 suppliciorum, crucis dico ... et -ii etc. auxilium: CLAVD. DON. Aen. 12, 378. caedes (i. per -um): RVFIN. hist. 3, 5, 7 (gr. διὰ ξιφούς). SIDON. epist. 3, 3, 5 hebetatorum ... -orum. capu-lus: OV. met. 7, 422. PAVL. FEST. p. 61 capulum et manubrium. VAL. MAX. 1, 8 ext 9 LVCAN. 3, 749 SVET. Aug. 26, 1. 49, 1. cicatrices: HIL. op. hist. frg. 2, 3 v. p. 2015, 8. contemptus: SEN. epist. 95, 71 periculorum -[at]orumque. conturbatio: VVLG. Ezech. 21, 15. crepitus: BELL. Hisp. 17, 2. facies: VVLG. Is. 21, 15 a facie ... -orum fugerunt, a facie -ii imminentis. sim. 31, 8. Ier. 25, 16. 27. 32, 24. 46, 16, 50, 16. thren. 5, 9 (cf. p. 53, 47). facinus: LVCAN. 5, 206. fines: CIC. Pis. 38 ut ... imperatoribus idem fines provinciae fuerint qui -orum (V; gladiatorum E). forma: PLIN. nat. 4, 83 paeninsula ad formam -ii. fulgor: SEN. epist. 48, 11 (opp. auri). fulmen: SER. SAMM. 825. ictus: BELL. Hisp. 17, 2 SEN. dial. 6, 26, 2 Ps. AVR. VICT. epit. 5, 7 AMM. 15, 4, 11. 15, 5, 31. 16, 12, 44. 18, 8, 12. VVLG. II Macc. 12, 22 (ξιφὼν ἀκμαῖς). CASSIOD. var. 4, 27, 2. impetus: CAES. Gall. 1, 52, 4. impunitas: CIC. Phil. 1, 27 -orum (i. gladiatoribus utendi). sim. epist. 10, 2, 1 VELL. 2, 3, 3. 2, 125, 2. ius (-i, i capite puniendi): VLP. dig. 1, 18, 6. 8 LAMPR. Alex. 49, 1 FIRM. math. 3, 4, 13. 26 33 SVLP. SEV. dial. 3, 11, 9 COD. Theod. 9, 41, 1. 12, 1, 74. PASS. Perp 6 (gr. ἐξουσία μάχαιρας). CORP. II 484 (fere saec. III). VI 1151 (a. 337—341). VIII 2582. 2744 (ca. a. 176). 20996 (saec. III in.). XIV 135. INSCR. Dessau 9200 (saec. I ex.). libido: SEN. Tro. 284. licentia: CIC. epist. 4, 9, 4 -orum, i. armis potentium. VELL. 2, 22, 2. FIRM. math. 4, 21, 2 Mars dat ... licentiam -ii. limus(?): TERT. resurr. 16 p. 47, 4. mactatio: ITALA Hebr. 11, 37 (cod. d, e, g, r. ἐν φόνῳ μάχαιρας; VVLG. occisio). manubrium: PAVL. FEST. p. 61 v. supra l. 46. manus: VVLG. Iob 5, 20 psalm. 62, 11 Ier. 18, 21 Ezech. 35, 5. (tot) milia: SEN. clem. 1, 1, 2 -orum. mucro: VARRO ling. 7, 107 lingula. BELL. Hisp. 32, 2 VELL. 2, 70, 5 PLIN. nat. 21, 42 SVET. Vit. 17, 1 FIRM. math. 6, 31, 60. multitudo: CIC. Mil. 64. nitor: PLIN. nat. 2, 89. numerus: CIC. Catil. 3, 8 Liv. 1, 51, 6. 42, 61, 2. occasio: CLAVD. DON. Aen. 4, 680 -ii (i. utendi -o). occisio: ITALA num. 21, 24 (Lugd.) in -ne (φόνῳ, cf. supra l. 68; VVLG. in ore). VVLG. Hebr. 11, 37 (v. supra l. 68). oppressiones: GREG. M. epist. 13, 28. opus: TERT. patient. 3 p. 4, 12. os (in ore): ITALA et VVLG. Ios. 6, 21. 8, 24. 10, 28. 30. 32. 35. 37. 39. iud. 1, 8. 25. 4. 16. 18, 27 exod. 17, 13 num. 21, 24 (v. supra l. 75/6). deut. 13, 15. 20, 13. 17 Ios. 19, 47 iud. 20, 37. 21, 10 I reg. 15, 8. 22, 19 his II reg. 15, 14 IV reg. 10, 25 Iudith 2, 16. 7, 17. 15, 6. Sirach 28, 22 (ἐν στόματι μάχαιρας). Ier. 21, 7. I Macc. 5, 28 (ἐν στόματι ὁμπλάς). 5, 51 Luc. 21, 24 RVFIN. Orig. in Ios. 8, 7. periculum: CORP. VI 1770 sub -i (i. sup- [Koch])

plicii) periculo. plaga: HIL. op. hist. frg. 2, 3 v. *infra* l. 8. VVLG. apoc. 13, 14. poena: VLP. dig. 47, 14, 1 PAVL. coll. Mos. 11, 7, 3. 11, 8, 3. VVLG. Iudith 6, 6 ut dignas mei -ii poenas exceperint. potestas (sc. *supplicii*): VLP. dig. 1, 16, 6, 1. 2, 1, 3. 50, 17, 70 FIRM. math. 1, 7, 32. 3, 4, 29. 6, 24, 10. 8. 28, 1. princeps: v. p. 2014, 2. prosecutus: APVL. met. 8, 28. *ibid.* ictus flagrorum. rotatus: HIER. epist. 50, 5, 3. rubigo: CVRT. 10, 2, 23. sanguis: VVLG. IV reg. 3, 23. signa: HIL. op. hist. frg. 2, 3 -orum signa, plagas et cicatrices. similitudo: PALLAD. 6, 7, 4 VEG. mil. 3, 4. species: PLIN. nat. 25, 138. vagina: SEN. epist. 76, 14. PLIN. nat. 8, 214 sunt ibices... onerato capite vastis cornibus, -orum ceu vaginis. vis: LIV. 1, 51, 2. vocabula: GELL. 10, 25, 2. usus: LIV. 38, 21, 5. b -us coniungitur cum *partibus suis*: acies: CIC. Sest. 24 -us possit acie sua et viribus ferri vulnerare. balteus: SEN. epist. 76, 14 AVSON. 427, 3 VVLG. I reg. 18, 4. cf. p. 2014, 35. capulus: additur gen. -ii: v. p. 2014, 45. PLAVT. Cas. 909 dum -um quaero ne habeat, arripio capulum (*obscaene de membro virili*). capulo tenus: VAL. MAX. 9, 9, 2 -um... demisit. APVL. met. 1, 13 per iugulum... demergit. CLAVD. DON. Aen. 2, 553 usque ad capulum. HIER. epist. 1, 8, 2 ad capulum -us reflectitur. VVLG. iud. 3, 16 -um... habentem in medio capulum. MACR. somn. 1, 10, 16 a capulo de filo pendentem. manubrium: v. p. 2014, 69. mucro: LVCIL. 1187 v. p. 2018, 49. VARRO ling. 7, 107 mucro -i lingula. CIC. Catil. 3, 2 Lig. 9. BELL. Hisp. 32, 2 in -orum mucronibus capita hominum ordinata. LIV. 44, 34, 8 SEN. epist. 109, 18. LVCAN. 6, 237 recto -um mucrone prementem (tenentem, trementem *al.*). QVINT. inst. 8, 4, 27. cf. p. 2014, 71 sqq. vagina: VARRO rust. 1, 48, 3 in vagina latet conditum -um (PORPH. Hor. epod. 7, 1 OPTAT. 3, 8 p. 90, 1 CLAVD. DON. Aen. 9, 303. cf. CIC. inv. 2, 14 in vaginam recondidit). CIC. inv. 2, 14 e vagina... eduxit (2, 15 CYPR. GALL. deut. 269 DICT. 2, 49 CLAVD. DON. Aen. 6, 260. 10, 475 VVLG. I reg. 17, 51 Ezech. 21, 5). Marcell. 17 -um vagina vacuum. nat. deor. 2, 37 vaginam... -ii causa... esse generatam. CAES. Gall. 5, 44, 6. LIV. 21, 62, 5 e vagina raptum (MACR. somn. 1, 10, 16). VAL. MAX. 1, 6, 5 lupum vigili e vagina -um abstulisse. 3, 2, 16 vagina -us eius elapsus decidit. 8, 9, 2 vaginis reddere (AMPEL. 30, 2). SEN. nat. 2, 31, 1 manente vagina -us ipse liquescit. epist. 92, 13 nec bonum nec malum vagina -um facit. QVINT. inst. proem. 15 -o condito atque intra vaginam suam haerenti. CLAVD. DON. Aen. 4, 645 exclusit vagina -um. VVLG. I par. 21, 27 convertit -um suum in vaginam. Ezech. 21, 3 eiciam -um manu de vagina (cf. PRAEDEST. 1, 16 p. 592^B, v. p. 2013, 46). 21, 4 egreditur -us meus de vagina. Ioh. 18, 11 mitte -um tuum in vaginam. CLAVD. 5, 234 siccum -um vagina recusat. 10, 192 -osque tegat vagina minaces. c -us componitur cum aliis armis sim.: arcus: PLIN. nat. 7, 200 TAC. ann. 6, 35 VEG. mil. 2, 15. VVLG. gen. 48, 22 (ITALA sagitta). Ios. 24, 12 (ITALA sagitta). I reg. 18, 4 IV reg. 6, 22 II Esdr. 4, 13 Iudith 5, 16 psalm. 7, 13. 36, 14. 15. 43, 7. 63, 4. 75, 4. Is. 21, 15. Os. 1, 7. 2, 18 Zach. 9, 13 MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 1 LIB. iubil. 23, 20. arma: CIC. Pis. *inter arma* (item NEP. Iph. 1, 3). Phil. 12, 8 LIV. 1, 25, 4. 22, 48, 2. 44, 34, 8 VELL. 2, 125, 2 VAL. MAX. 3, 1, 1 QVINT. decl. 302 p. 191, 5 Ivv. 8, 123 TAC. hist. 1, 80. 4, 23 TREB. trig. tyr. 8, 13 CAPITOL. Maximin. 6, 2 CLAVD. DON. Aen. 11, 30 HIER. in Is. 3, 3 VVLG. I reg. 21, 8 psalm. 56, 5 prov. 22, 5 I Macc. 3, 3 II Macc. 5, 3. bucculae: LIV. 44, 34, 8. caetra: TAC. Agr. 36 SVET. Cal. 19, 2. clamis: SVET. Cal. 19, 2. clipeus: CIC. nat. deor. 2, 37 NEP. Iph. 1, 3 Ov. met. 12, 466 LIV. 1, 43, 2 CVRT. 4, 4, 11 9, 7, 19 FLOR. epit. 13, 20, 6 APVL. mund. 30 CLAVD. DON. Aen. 10, 565 VVLG. I reg. 17, 45 Ezech. 26, 8. 38, 4 GREG. M. moral. 8, 2. contus: Ivv. 10, 20 TAC. hist. 1, 79 ann. 6, 35 VEG. mil. 1, 17. crista: PLIN. nat. 7, 200. crux: TERT. nat. 1, 3 p. 63, 11. 1, 18 p. 89, 24 patient. 13 p. 21, 10 anim. 56 p. 391, 4. culter: SEN. epist. 87, 9 TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 2, 23. cuspis: LIV. 30, 18, 7 SIL. 7, 704 SER. SAMM. 825. ensis: cf. s. v. ensis. faces: CIC. Mil. 91. v. *etiam* p. 2016, 67. ferrum (*synon. pro -o*): CIC. de orat. 2, 170 VERG. Aen. 10, 512 VELL. 2, 125, 2 LVCAN. 7, 503. 574 QVINT. inst. 2, 16, 6 FLOR. epit. 3, 10, 12 APVL. met. 8, 12 ARNOB. nat. 4, 37 FIRM. math. 8, 26, 5. flagellum: SEN. epist. 82, 7 TERT. scorp. 15 p. 178, 5 (cf. APVL. met. 8, 28 flagrum). framea: TAC. Germ. 18, 24 VLP. dig. 43, 16, 3. frena: CIC. Mil. 64. fundae: PANEG. 9 (12), 5, 5. fustis: v. p. 2016, 74. gaesum: VARRO frg. Non. p. 555, 9 qui gladiis cincti sine scuto cum binis gaesis essent. galea: CIC. Tusc. 2, 37 v. p. 2016, 28. Ov. trist. 4, 1, 73 LIV. 1, 43, 2. 42, 61, 2. 44, 34, 8 LVCAN. 7, 159 PLIN. nat. 32, 23 Ivv. 8, 123 PAVL. dig. 49, 16, 14 GAIUS inst. 4, 155 APVL. mund. 30 TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 20 (v. p. 2013, 21). CAPITOL. Maximin. 6, 2 VEG. mil. 2, 16 VVLG. Eph. 6, 17 INST. Iust. 4, 15, 6. hasta: CIC. Cato 19 v. p. 2023, 71. NEP. Iph. 1, 3. 4 VERG. Aen. 12, 789 Ov. rem. 27 LIV. 1, 43, 2. 31, 35, 5. 38, 21, 13 CVRT. 4, 4, 11. 7, 11, 14. 8, 11, 16. 9, 7, 19 PLIN. nat. 7, 200 SIL. 4, 176. 392 TAC. ann. 2, 14. 12, 35 VLP. dig. 43, 16, 3 PANEG. 9 (12), 5, 5. 12 (2), 36, 1 AMM. 15, 4, 11. 31, 5, 9 CLAVD. DON. Aen. 7, 505. 12, 342 VVLG. I reg. 7, 45. 47. 21, 8 Iob 41, 17 Ezech. 38, 4 Mich. 4, 3 Nah. 3, 3. iaculum: SISENNA hist. 70 v. p. 2011, 77. RHET. Her. 4, 52, 65 cum sago, -o succinctus, tenens iaculum. LIV. 44, 35, 12 HOMER. 444 Ivv. 8, 123 SVET. Iul. 84, 3 GELL. 10, 25, 1 VVLG. prov. 25, 18 DRAC. laud. dei 2, 805.

lancea: CVRT. 9, 7, 19 TAC. Germ. 6 hist. 1, 79. 80. 2, 36 APVL. met. 4, 19. 7, 11 VVLG. I reg. 13, 19 II Esdr. 4, 13 Is. 2, 4 Ios. 3, 10 TEST. Gall. (Corp. XIII 5708) 2, 23. lapides: CIC. Sest. 27 Mil. 41 *al.*, v. *infra* l. 84. lorica: LIV. 1, 43, 2. 22, 48, 2 -os occultos sub lorice habentes. 31, 41, 12. 44, 34, 8 PLIN. nat. 7, 200 TAC. dial. 5 CALP. decl. 50 PAVL. dig. 49, 16, 14 APVL. mund. 30 CAPITOL. Maximin. 6, 2 VVLG. I Macc. 3, 3. machaera: TERT. Scorp. 13 p. 174, 17. missilia: CATO orig. 83 p. 56, 16 LIV. 9, 35, 3. 26, 39, 12. 42, 61, 2. 44, 35, 12 VEG. mil. 2, 15. 16. 17. 3, 16. cf. VERG. Aen. 12, 278 ferrum missile. mucro: CIC. Catil. 3, 2 QVINT. inst. 8, 6, 20. 10, 1, 14. ocreae: LIV. 1, 43, 2 PLIN. nat. 7, 200 APVL. mund. 30 VEG. mil. 2, 15. parma: LIV. 31, 35, 6. pharetra: VVLG. Is. 49, 2. pilum: CIC. Pis. 38 Mil. 64 epist. 6, 1, 5 v. p. 2024, 13. CAES. Gall. 1, 52, 4. 7, 88, 3. civ. 3, 93, 1. 2 pilis... missis ad -os redierunt. SALL. Catil. 60, 2 LIV. 6, 12, 9. 7, 16, 5. 9, 13, 2. 37, 41, 3. 37, 42, 5 LVCAN. 7, 159. TAC. hist. 1, 79 missile (v. l. 8). 2, 42. 3, 20. 4, 23 ann. 2, 14. 3, 46. 12, 35. 14, 36 FLOR. epit. 2, 7, 9. 4, 2, 46 PANEG. 11 (3), 24, 4 AMM. 26, 9, 7. 27, 7, 3. pugio: PAVL. FEST. p. 3 SVET. Cal. 49, 3. romphaea: MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 1. sagitta: LIV. 44, 35, 12 PLIN. nat. 7, 200 (*bis*) FLOR. epit. 2, 7, 9 ITALIA gen. 48, 22 Ios. 24, 12 (v. p. 2015, 46). SER. SAMM. 825 CLAVD. DON. Aen. 9, 37 (*bis*) VEG. mil. 2, 15 VVLG. deut. 32, 42 Iudith 5, 16 psalm. 56, 5 prov. 25, 18 Is. 49, 2 AVG. civ. 17, 16 p. 238 D. DRAC. laud. dei 2, 805. sagum: RHET. Her. 4, 52, 65 v. p. 2015, 82. VVLG. iud. 3, 16 (cf. VAL. MAX. 3, 2, 21 sagulum). sarisa: Ov. met. 12, 466 SER. SAMM. 825. scutum: QVADRIG. hist. 10^B Gallus quidam nudus praeter scutum et -os duos. *ibid.* scuto pedestri et -o Hispanico cinctus. VARRO ling. 8, 45. frg. v. p. 2015, 70. CIC. Caecin. 62 Pis. 73 Mil. 64 Phil. 2, 108 Tusc. 2, 37 scutum -um galeam in onere numerare. Att. 4, 3, 3. SALL. Iug. 94, 1 super terga -i et scuta. Ov. epist. 12, 96 trist. 4, 1, 73 LIV. 3, 53, 9. 4, 37, 10. 7, 10, 5. 9, 41, 18. 28, 2, 6. 34, 46, 10. 38, 17, 3. 44, 34, 8 PAVL. FEST. p. 3 CVRT. 10, 2, 23 PLIN. nat. 32, 23 Ivv. 8, 123 TAC. Agr. 36 Germ. 18. 44 ann. 2, 14 FLOR. epit. 3, 10, 13 PAVL. dig. 49, 16, 14 GAIUS dig. 50, 16, 41 inst. 4, 155 CAPITOL. Maximin. 6, 2 LACT. inst. 3, 4, 9 CLAVD. DON. Aen. 2, 444. 10, 568. 570 VEG. mil. 2, 14. 15. 16. 3, 16 VVLG. deut. 33, 29 (v. p. 2013, 60). I par. 5, 18 Iudith 5, 16 psalm. 75, 4 II Macc. 5, 3 INST. Iust. 4, 15, 6. securis: TAC. hist. 2, 42. 3, 29 FLOR. epit. 2, 5, 3 VLP. dig. 48, 19, 8, 1 APVL. met. 8, 27 TERT. anim. 56 p. 391, 4 AMM. 19, 6, 7 VVLG. Bar. 6, 14. sica: CIC. Catil. 3, 8. 10 PAVL. FEST. p. 3. spathae: TAC. ann. 12, 35. spiculum: FLOR. epit. 2, 7, 9. sudas: TAC. hist. 4, 23 FLOR. epit. 3, 10, 25. tegmina: TAC. ann. 2, 14 (cf. VVLG. I Macc. 4, 6 tegumenta). telum (-a): CIC. Catil. 3, 8 *inter tela*. CAES. civ. 1, 46, 1 BELL. Hisp. 17, 2 -orum ictus telorumque missus. NEP. Alc. 10, 5 Ov. fast. 3, 225. 4, 925 LIV. 1, 43, 2. 1, 53, 7. 6, 13, 2 missilia (v. *supra* l. 8). 9, 39, 6. 22, 48, 2. 38, 21, 5 PAVL. FEST. p. 3 VAL. MAX. 3, 1, 1 SEN. Tro. 1174 CVRT. 9, 7, 22 LVCAN. 7, 81. 495. 574 FLOR. epit. 3, 20, 6 VLP. dig. 9, 2, 7, 1. 48, 6, 3, 5. 48, 19, 8, 1 PAVL. coll. Mos. 1, 6, 3 GELL. 10, 25, 1 APVL. met. 10, 11 TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 20. PANEG. 9 (12), 5, 5 missile. 9 (12), 9, 6. 17, 2 CAPITOL. Maximin. 14, 2 HIL. in Matth. 10, 23 AMM. 21, 4, 8. 31, 7, 13 VEG. mil. 3, 20 VVLG. II Macc. 5, 3. thorax: VVLG. Iob 41, 17. umbones: CVRT. 3, 10, 6 TAC. ann. 14, 36 Ps. PROSP. carm. de prov. 610 (v. p. 2013, 48). verrutum: AMM. 19, 11, 11. volsillae: VARRO ling. 9, 33 v. p. 2023, 25. d apponuntur aliae notiones utut affines: bellum: *saepe. notabiliora*: HIL. in Matth. 10, 22 HIER. epist. 28, 6, 3. 57, 3, 3 VVLG. Iob 5, 20 psalm. 75, 4. 88, 44 cant. 3, 8 Is. 22, 2 Bar. 6, 14 Os. 1, 7. 2, 18 Ios. 3, 10 RVFIN. hist. 3, 5, 7 GREG. M. epist. 8, 22 p. 23, 26. bestiae (cf. *ferae infra* l. 72): VLP. dig. 28, 3, 6 capite damnatus vel ad bestias vel ad -um. TERT. nat. 1, 3 p. 63, 11. 1, 18 p. 89, 24 patient. 13 p. 21, 10 resurr. 16 p. 46, 1 scorp. 1 p. 146, 12 VVLG. Ezech. 5, 17. 14, 21 apoc. 6, 8. 13, 14. caedes: VELL. 2, 12, 6. 2, 47, 3 TAC. ann. 15, 58 VVLG. Is. 65, 12. cf. p. 2014, 44. captivitas: VVLG. I Esdr. 9, 7 Ier. 15, 2. 43, 11 LIB. iubil. 23, 13. cruor: Ov. met. 7, 333. VAL. MAX. 6, 8, 3 -um cruore domini manantem. 8, 9, 2 cruore vacuos. SIL. 14, 460. CALP. decl. 3 cruore tinxisti (cf. sanguis: p. 2017, 16). dextera: CLAVD. DON. Aen. 10, 901. faces: CIC. Sull. 28 Att. 4, 3, 3 SEN. Tro. 1174 APVL. met. 3, 28. falx: Ps. RVFIN. in Ios. 3, 9—12 in -os falces... mutarunt. CLAVD. 21, 223 flexos... in falcem curvet -os. fames: VVLG. II par. 20, 9 et pestilentia (Ier. 29, 18. 32, 24 Ezech. 5, 17 *al.*). Is. 51, 19 Ier. 5, 12. 14, 12 et pestis (21, 7. 9. 24, 10 *al.* Ezech. 5, 12. 6, 11 *al.*). et *saepe*. *ferae* (cf. *bestiae supra* l. 58): TERT. anim. 56 p. 391, 4. flamma (cf. ignis l. 78, pyra p. 2017, 15): CLAVD. DON. Aen. 2, 665. 7, 296 VVLG. Dan. 11, 33. furor: SEN. Tro. 284 LVCAN. 5, 206. fustes (cf. p. 1658, 60): COM. pall. inc. 71 clamor, lapides, fustes, -i. CIC. Sest. 79 VLP. dig. 48, 19, 8, 1. 9, 2, 7. 43, 16, 3 (*bis*) GAIUS dig. 50, 16, 41 inst. 4, 155 APVL. met. 4, 19 VVLG. Dan. 14, 25 Matth. 26, 47. 55 Luc. 22, 52 INST. Iust. 4, 15, 6. hostis: VVLG. I Macc. 8, 23. ignis (cf. flamma l. 73; pyra p. 2017, 15): CIC. top. 52 Ov. met. 8, 77. 78 VAL. MAX. 3, 2 ext. 7 SEN. epist. 24, 14 LVCAN. 10, 489 TERT. scorp. 1 p. 146, 12. 5 p. 154, 26 AMM. 30, 8, 6 VVLG. gen. 22, 6 Eath. 16, 24 II Macc. 12, 6 Hebr. 11, 34 AVG. civ. 20, 21 p. 459, 3. 9 D. Cod. Theod. 9, 15, 1, a. 318. INST. Iust. 4, 18, 6. insidiae: SEN. nat. 6, 32, 5. lapis, *plur.*: COM. pall. inc. 71 v. *supra* l. 75. CIC. Sest. 27 Mil. 41

[Koch]

SEN. nat. 2, 59, 9 MEN. dig. 49, 16, 6, 6 GAIUS dig. 50, 16, 41. 43, 16, 3 inst. 4, 155 VVLG. Ezech. 16, 40 INST. Iust. 4, 15, 6. cf. VVLG. Ios. 10, 11 lapides grandinis. laqueus: SEN. contr. 7, 1, 9 VLP. dig. 48, 19, 8, 1 APVL. met. 4, 25 PANEG. 12 (2), 28, 4 FIRM. math. 1, 9, 1 TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 2, 23. ligna: VVLG. Marc. 14, 43, 48. manus: VLP. dig. 9, 2, 7, 1 APVL. met. 4, 23. 7, 6 VVLG. gen. 22, 10 Ier. 19, 7. morbus: VELL. 2, 21, 4 SEN. nat. 6, 32, 5. mors: VVLG. Ier. 43, 11 apoc. 6, 8 LIB. iubil. 23, 13. opprobrium: VVLG. Iudith 5, 18. pavor: VVLG. deut. 32, 25 foris vastabit eos -us et intus pavor. Iob 39, 22 Ier. 6, 25 Ezech. 30, 4. pax: VVLG. Matth. 10, 34 non veni pacem mittere, sed -um. periculum: SEN. epist. 95, 71 v. p. 2014, 48. VVLG. Rom. 8, 35 (*ibid.* persecutio). pestilentia: cf. p. 2016, 70; VVLG. I par. 21, 12 GREG. M. epist. 5, 44. pestis: cf. p. 2016, 71; VVLG. exod. 5, 3. plaga: SEN. contr. 7, 5, 4. praeda: VVLG. Iudith 5, 18. pyra (cf. flamma p. 2016, 73; ignis p. 2016, 78): FLOR. epit. 4, 12, 45. rapina: VVLG. Iudith 8, 19. sanguis: LIV. 35, 51, 3 VELL. 2, 3, 3 SEN. epist. 114, 7. LVCAN. 7, 560 qui toti sanguine manent; cf. p. 2016, 65. QVINT. decl. 322 p. 269, 10 -um illum cruentum stillantemque sanguine. CLAUD. DON. Aen. 10, 570 ut -us eius sanguinis calore tepuisset. VVLG. Is. 34, 6 -us domini repletus est sanguine. Ier. 46, 10 -us... saturabitur et inebriabitur sanguine. 48, 10 prohibet -um suum a sanguine. Ezech. 5, 17 PASS. Mar. Iac. 8 (cf. cruor: p. 2016, 64). saxa: TERT. scorp. 15 p. 178, 5. venenum (-a): LIV. 40, 13, 4 SEN. exc. contr. 6, 4 contr. 7, 1, 9 SEN. clem. 1, 25, 3 benef. 5, 15, 4 dial. 5, 33, 1 TERT. fug. 13 LAMPR. Comm. 14, 8. vomer: VVLG. Is. 2, 4 conflabunt -os suos in vomeres. Mich. 4, 3 concident.

2 *epitheta*: a *appellativa*: acutus (cf. acuere p. 2019, 45): OV. ars 3, 589 (v. p. 2013, 17). TAC. ann. 1, 35 acutior. ITALA Ios. 5, 3 (Lugd.) iud. 3, 16 (Lugd.) apoc. 19, 15 (Apring.) et VVLG. PANEG. 9 (12), 12, 4. HIER. epist. 14, 2, 1 bis acutus (*ex apoc. 1, 16, ubi ex utraque parte acutus*). 18^A, 14, 3 VVLG. psalm. 56, 5 sap. 18, 16 Is. 49, 2 Ezech. 21, 15 AVG. epist. 36, 24. civ. 20, 21 p. 459, 21 D. (*ex Hebr. 4, 12, ubi anceps*). CAPREOL. epist. 2, 12 CASSIOD. comp. in apoc. 1, 9. anceps: VVLG. iud. 3, 16 psalm. 149, 6 Hebr. 4, 12 (cf. *supra* l. 32). PRVD. cath. 6, 86 CASSIOD. in psalm. 149, 7. apostolicus: PROSP. c. coll. 21, 2 (v. p. 2025, 83). chron. I p. 477, 1336. assertor: v. p. 2022, 77. aureus: LAMPR. Heliog. 33, 4 VVLG. II Macc. 15, 15. barbaricus: LAMPR. Alex. 62, 2, 5. biceps: HIER. epist. in Agg. 1, 11 p. 749 VVLG. prov. 5, 4. bonus: SEN. epist. 76, 14. 92, 13. brevis: TAC. Germ. 44. coactus: LVCAN. 3, 323 ut -is (*ferre i. q. militibus*) egeant civilia bella coactis (*i. invitis*). commodus: SEN. dial. 4, 35, 1. cotidianus: GREG. M. epist. 13, 41 p. 404, 16 -nis -is et... incursionibus Langobardorum... premimur. cruentus: RHET. Her. 1, 11, 18 CIC. inv. 2, 14. 15. 43 Sest. 76 Mil. 77 de orat. 2, 170 top. 52. LIV. 40, 39, 9 ex recenti caede hostium. SEN. contr. 1, 7, 5 LVCAN. 7, 560 QVINT. inst. 4, 2, 13. 6, 1, 30. 48 decl. 322 p. 266, 1. 269, 10 TAC. hist. 1, 35 TERT. resurr. 16 p. 46, 19 ANTH. 463, 17 HIER. epist. 57, 12, 5. curvus: SERV. auct. Aen. 9, 503. dictatorius: CIC. Cluent. 123 (v. *app. crit.*). dispares et dissimiles: LIV. 22, 46, 5. distinctus: CLAUD. DON. Aen. 4, 260 gemmarum copia. divinus: CASSIOD. inst. div. 11 GREG. M. epist. 4, 25. domesticus: TERT. scorp. 3 p. 151, 19. durus: VVLG. Is. 27, 1. ebrius: TERT. resurr. 16 p. 46, 12 latrocinii (v. p. 2012, 46). enormis: TAC. Agr. 36. felix: SEN. Tro. 284 CARM. epigr. 1525^B, 1. flammeus: VVLG. gen. 3, 24. fortis: VVLG. Is. 27, 1. frigidus: PLAVT. Cas. 910 -us esset frigidus (*sc. si -us vere esset*). LVCAN. 7, 503 v. p. 2014, 4. fulgens: CIC. Tusc. 2, 59. 5, 62 APVL. met. 8, 13. grandis: VVLG. Is. 27, 1. habilis: ENN. ann. 253 v. p. 2011, 75. LIV. 7, 10, 5 ad propiorem... pugnam. 22, 46, 5 SEN. dial. 4, 35, 1. hebes: OV. ars 3, 589. hostilis: VAL. MAX. 3, 2 ext. 9. humanus: HIL. in Matth. 32, 2 (*opp. oris*). GREG. M. epist. 4, 23 v. p. 2013, 76. immanis: APVL. met. 8, 27. impius: SEN. Thy. 144. infestus: PANEG. 11 (3), 13, 3. ingens: TAC. Agr. 36. integer: PANEG. 9 (12), 12, 4. iuridicus (*i. iudicis*): AVG. c. Parm. 1, 8, 13 v. p. 2013, 65. letalis: PETR. CHRYS. serm. 116 p. 519^D. levis: TAC. hist. 1, 79. longus: LIV. 37, 40, 12. cf. l. 71. 78. magnus: VVLG. apoc. 6, 4. malignus: ITALA et VVLG. psalm. 143, 10. malus: SEN. epist. 92, 13. militaris: SEN. dial. 6, 26, 2 TAC. hist. 3, 77. minax: FIRM. math. 6, 30, 11. 6, 31, 6. 60. 8, 7, 5 AMM. 14, 2, 16 CLAUD. 10, 192. minor: FLOR. epit. 2, 7, 9. minutus: NEP. Iph. 1, 3 cum *Athenienses*... minutis -is uterentur, ille (*Iphicrates*)... -os longiores fecit. multimodus: v. p. 2013, 67. nefarius: CIC. Pis. 21. nudus: APVL. met. 1, 12. 7, 6. 8, 13. 10, 31 CYPR. GALL. deut. 269 AMM. 31, 2, 23 CLAUD. DON. Aen. 9, 555. 11, 711. oblitus sanguine: SALL. Iug. 101, 6. omnis: VVLG. Hebr. 4, 12 PORPH. Hor. carm. 1, 27, 5. petrinus: ITALA Ios. 5, 3 (Lugd.) fecit Iesus -os petrinus acutos et circumcidit filios Istrahel. 21, 40. 24, 30. planus: APVL. met. 8, 30. plumbeus: v. p. 2013, 11. poenalis: AMM. 14, 5, 9. praelongus: LIV. 22, 46, 5. 38, 17, 3 TAC. hist. 1, 79 PANEG. 9 (12), 9, 6. rigidus: CLAUD. DON. Aen. 12, 303 hoc est satis acutus. robiginosus: FRONTO p. 147, 8 N. sanctus: VVLG. II Macc. 15, 16. siccus: CLAUD. 5, 234. spiritalis et spiritualis: cf. p. 2013, 28 sqq. splendidus: FRONTO p. 147, 8 N. temporalis: LACT. inst. 6, 4, 22 (v. p. 2025, 59). tenuis: LIV. 37, 40, 12. totus: LVCIL. 1187 LVCAN. 7, 560 APVL. met. 1, 13 CLAUD. DON. Aen.

10, 815. 12, 950. tristis: CLAUD. 17, 167. vacuus: cf. p. 2015, 31/2. 2016, 65. udus: IUV. 8, 243 caedibus assiduis. versatilis: VVLG. gen. 3, 24. verum: v. p. 2013, 81. vibrans: VERG. Aen. 9, 766 VAL. MAX. 8, 9, 2. victor: v. p. 2026, 19. vindex: LVCAN. 5, 206 FIRM. err. 6, 9. 29, 2. COD. Theod. 14, 17, 6 legum. PRAEDEST. 1, 85 p. 616^B. vitalis: PETR. CHRYS. serm. 108 p. 501^A. ultor: TERT. patient. 3 p. 4, 11 VVLG. Iob 19, 29 COD. Theod. 2, 1, 1 et *saeptus*. GREG. M. epist. 13, 50. b *propria*: Gallicus: QVADRIG. hist. 10^B (*Gell. 9, 13, 17*). Hispanicus: QVADRIG. *ibid.* (cf. LIV. 31, 34, 4 Hispaniensis. 38, 21, 13. et 7, 10, 5 Hispanus). Molossus: IUV. 14, 162. Parthicus: PORPH. Hor. carm. 1, 27, 5. Pellaeus (*i. Aegyptius*): LVCAN. 9, 1074. Thraecidicus: AVSON. 278, 2.

B *verbales*: 1 *subiectum*: -us: accedit: CIC. Sest. 24 ad... corpus. accidit: VVLG. exod. 5, 3 nobis (ITALA [Lugd.] occurrit nobis mors aut occisio). adhaeret: cf. haeret. affligit: COD. Theod. 9, 42, 2 (cf. FIRM. math. 6, 30, 11 gravia vulnera minax contendendum -us infligit). agit: CIC. Lig. 9 quid... in acie... agebat? apprehendit *aliquem*: VVLG. Iob 41, 17. cf. *infra* l. 25. cadit: ITALA psalm. 62, 11 (Hier. epist. 18^B, 2 (18), 6) in manu ([VVLG. tradentur in manu; *παράδοθησονται εἰς χεῖρας*]). decedit: v. p. 2015, 35. excidit: in *imagine* CIC. Pis. 21 illi nefarii -ii de manibus crudelissimis exciderant [*i. animi mitigati sunt*]. sim. Phil. 12, 8 excident -i, fluent arma de manibus). cessat: de bello VVLG. I Macc. 9, 73 ex Israel. coepit: VVLG. Os. 11, 6. comedit: FILASTR. 112, 8 VVLG. Os. 11, 6 Nah. 2, 13. comprehendit: VVLG. Ier. 42, 16 vos. concidit: AMM. 20, 7, 15 -ii, quicquid inveniri poterat, concidebant (cf. SEN. epist. 87, 30 occidit [TERT. nat. 1, 18 p. 90, 3 VVLG. Am. 9, 4]. FIRM. math. 1, 7, 41 Pompei... cervices... -us nefario genere mortis incidit. OP. imperf. in Matth. 8 p. 678 carnes praecidit). consumit: AMM. 14, 5, 9 VVLG. II reg. 11, 25 Os. 11, 6. convenit: cf. s. venit. custodit: v. p. 2019, 25. decedit: v. s. cadit. delabitur: APVL. met. 1, 18 (elabatur v. p. 2015, 35). demit: SIL. 7, 114 annos Fabio. dependet: v. s. pendet. desaevit: v. s. saevit. descendit: VVLG. Is. 34, 5 super Idumaeam... ad iudicium. CLAUD. DON. Aen. 2, 410 super arma. detruncat: PROSP. chron. I p. 477, 1336 haeresim. devorat: v. s. vorat. egreditur: CASSIOD. compl. in apoc. 1, 9 ex ore... -us bis acutus. cf. p. 2015, 41. elabatur: cf. l. 32. errat: SEN. epist. 30, 8. est: PLAVT. Rud. 841 quin occidisti? :: -us (claud. *codd.*) non erat. :: caperes... fustem *eqs.* VVLG. I Macc. 8, 23 v. p. 2014, 9. PASS. Matth. 31 -us (*i. caedes*) ultra non -erit in vobis (*gr. πληρὴν συμφοράς*). exaequat: SEN. Phoen. 631 duos. excidit: v. s. cadit. facit: SEN. Tro. 284 hoc. VVLG. I reg. 15, 33 v. p. 2012, 71. PS. AVG. quaest. test. 77, 2 -us missus pertransiens iuxta hominem timorem facit, non tamen percutit. ferit: v. p. 2019, 25. fert: VVLG. Ezech. 83, 6 de eis animam. fulget: LIV. 1, 25, 4. cf. fulgens p. 2017, 56. fulgurat: PRVD. cath. 6, 86 utrumque. furit: LVCAN. 6, 301. grassatur: GREG. M. epist. 5, 37 quis ferocissimae gentis -us in necem fidelium tanta crudelitate grassaretur. haeret: LVCIL. 1187 haerebat mucro -um<que> in pectore totum. STAT. Theb. 3, 583 situ. QVINT. inst. pr. 15 v. p. 2015, 37 (cf. LVCAN. 4, 248 dextrae iusti -us dissuasor adhaesit [COMMENT. non patitur eos servare iustitiam]). iacet: TAC. ann. 3, 15 humi. imminet: VOPISC. quatt. tyr. 10, 2 VVLG. Is. 21, 15. SVLP. Sev. dial. 3, 13, 2 cervicibus. MACR. somn. 1, 10, 16 inter epulas. impendet: v. s. pendet. incidit: v. s. cadit. infligit: v. s. affligit. interficit: VVLG. thren. 1, 20 foris. LIB. pontif. p. 145, 15. interimit: COD. Theod. 2, 1, 1. irruit: VVLG. II par. 20, 9 super nos. it: OV. epist. 10, 88 per latus... meum (cf. VVLG. lev. 26, 6 non transibit terminos vestros. Luc. 2, 35 tuam... animam pertransibit [ITALA cod e framea]. Iudith 6, 4. cf. *supra* l. 44). iuvenescit: v. p. 2022, 16. latet: v. p. 2015, 27. liquescit (*sc. fulmine*): SEN. nat. 2, 31, 1. lucet: CYPR. GALL. deut. 269 fulgore (*sic*) candidus corusco. manat: cf. p. 2016, 65. 2017, 18. marcescit: HIER. epist. 1, 7, 2. metit: HIER. epist. 14, 2, 1 obvia quaeque. micat: LIV. 1, 25, 4. 2, 30, 13 ante oculos. 6, 12, 9 SEN. dial. 2, 6, 2. epist. 76, 33. 82, 7. 109, 18 circa me. LVCAN. 1, 320 triste micantes (minantes *al.*). HIER. epist. 1, 7, 2 VVLG. Nah. 3, 3. minatur: PRVD. cath. 6, 86 duplicem... ictum. nitet: LVCAN. 7, 560. nocet: CIC. Sest. 24 impetu suo. occidit: v. *supra* l. 27. occurrit: VVLG. Is. 51, 19. pendet: LIV. 39, 42, 12 super caput. VOPISC. quatt. tyr. 10, 2 -ii saeta pendentes (v. *app. crit.*). cf. p. 2015, 20 (PAVL. FEST. p. 3 *inter arma ab 'armis' i. umeris dependentia*. VVLG. II reg. 20, 8 -o dependente usque ad ilia. CIC. Tusc. 5, 62 ut impenderet... cervicibus). pensat: TERT. resurr. 16 p. 46, 19 laudem suam consecratione. perarmat: PRVD. cath. 6, 86. percutit: HIER. in Agg. 1, 11 p. 749. *adde supra* l. 44/5. permovet: PANEG. 10 (4), 26, 2 te. pertransit: v. s. it. pervenit: VVLG. Ier. 4, 10 usque ad animam. petit: SEN. nat. 2, 59, 9 (repetet Φ). 6, 32, 5. portat: VVLG. sap. 18, 16 insimulatum imperium tuum. premit: LVCAN. 7, 781. probat: TERT. scorp. 1 p. 146, 12 Christianos. procedit: ITALA apoc. 19, 15 (Apring.) de ore. HIER. epist. 14, 2, 1 ex regis ore. proficit: CLAUD. DON. Aen. 2, 410 nihil... iactus ex parte superiore. progreditur: VOPISC. Aurelian. 31, 5 non oportet ulterius progredi militum -os. properat: CLAUD. DON. Aen. 9, 560. radit: VVLG. Ezech. 5, 1 pi- [Koch]

los. rapit: DRAC. Romul. 4, 36 *Hercules de hydra*: saevos -us (-os cod.) mihi suggerit hostis, non rapit ecce meus, sed proelia victa reformat. recedit: VVLG. II reg. 12, 10 de domo tua. reformat: v. *supra* l. 3. resecat: GREG. M. epist. 11, 31 p. 301, 27 quos . . . verba non corrigunt. revertitur: VVLG. II reg. 1, 22 inanis. robiginat: v. l. 13/14. saevit: GREG. M. epist. 4, 23 in nos. 5, 44 per mundum (cf. HIL. in Matth. 10, 22 desaevis). salvat: ITALIA (Cas.) et VVLG. psalm. 43, 7 me (-um Cas., v. p. 2011, 60). secat: DAMAS. epigr. 13 (= INSCR. christ. Diehl 959), 1 pia viscera matris. separat: VVLG. Rom. 8, 35 a caritate Christi. sequitur: SEN. clem. 1, 25, 3 virum a tergo. LVCAN. 2, 115 mortis nova signa. PANEG. 12 (2), 38, 3 nec animus sequitur manus nec manus -us. VVLG. Ier. 48, 2. servat: v. l. 25. splendescit: APVL. flor. 17 p. 79 usu (opp. robiginat). stat: LVCAN. 7, 503 v. p. 2014, 4. stillat: sanguine, v. p. 2017, 19. stringit: SEN. benef. 2, 6, 1 et stringit et transforat. sufficit: APVL. met. 8, 14. suggerit: v. *supra* l. 2. superest: CLAUD. DON. Aen. 2, 655. tenet: PANEG. 9 (12), 12, 2 domini . . . manus (acc.). tepet: cf. p. 2017, 20. transit: v. s. it. transforat: v. *supra* l. 15. trucidat: GREG. TVR. vit. patr. 15 prol. tutatur: PANEG. 9 (12), 12, 4. vastat: VVLG. deut. 32, 25 v. p. 2017, 9. venit: VVLG. Ezech. 21, 19. 20. 30, 4 in Aegyptum. 32, 11. 33, 3 super terram. 33, 4. 6 (bis). AVG. serm. 359, 9 (cf. SEN. rem. fort. 3, 1 multi in te -ii convenient). versatur: VVLG. I par. 21, 12 in terra. vibrat: v. vibrans p. 2018, 3. vincit: PANEG. 9 (12), 13, 1 tibi vincunt -ii, tibi servant, te pugnante ferunt, te ignoscente custodiunt. ulciscitur: SEN. dial. 2, 18, 3 iniurias. volat: VVLG. Ezech. 32, 10 super facies. vorat: VVLG. II reg. 18, 8 (ITALA devorat). Is. 31, 8. cf. deut. 32, 42 devorabit (Is. 1, 20 Ier. 2, 30. 12, 12 ab extremo terrae usque ad extremum eius. 46, 10. 14 Nah. 3, 15). vult aliquid: CIC. Mil. 10.

2 *obiectum*: -um (-os): abdere: v. s. dare. abicere: LIV. 23, 9, 13 trans maceriam. 28, 3, 11 VELL. 2, 193 VAL. MAX. 5, 9, 4. TAC. ann. 14, 7 inter pedes. adicere: FEST. p. 372 ad pondera. CVRT. 4, 9, 3 *alicui*. conicere: CAES. civ. 3, 99, 2 -o in os adversum coniecto interfectus est. deicere: VVLG. Ezech. 30, 22 de manu. eicere: ITALIA Ios. 5, 13 (Lugd.). de vagina: v. p. 2015, 40 (eiectare: AMM. 16, 12, 36). subicere: LVCAN. 7, 574 manu (subigere *pars codd.*, *ibid.*: tela ministrat). abscondere: v. s. condere. abstergere: VAL. MAX. 2, 8, 7. accingere: ITALIA psalm. 44, 4 (Veron.) circa femur (VVLG. v. p. 2023, 11. 20). accipere: LVCIL. 155 in os. PS. QVINT. decl. 3, 7 pro pudicitia . . . coniugum. ITALIA Ios. 21, 40 (Lugd.). VVLG. II Macc. 15, 16 munus a deo. Matth. 26, 52. i. q. *interpretari*: AVG. serm. 4, 30, 33 in bono. *item* civ. 20, 21 p. 459, 17 D. (recipere: SEN. dial. 5, 18, 2 epist. 57, 5 AMM. 31, 13, 3). accommodare: LVCIL. 157 dextrae. acuere (cf. acutus p. 2017, 26): LIV. 44, 34, 8 CLAUD. DON. Aen. 8, 386 VVLG. deut. 32, 41 (cf. *εταcuere*: HIER. adv. Rufin. 3, 3. VVLG. psalm. 63, 4 ut -um linguas [*ἡρόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσσας*]). Ezech. 21, 9. 11 FAVST. REI. grat. 2, 3 p. 64, 14 GREG. M. epist. 5, 37). addere: v. s. dare. adducere: v. s. ducere. adicere: v. l. 33. adigere: v. s. agere. admovere: v. s. movere. adornare: PLIN. nat. 32, 23 *curatio*. afferre: v. s. ferre. agere: VAL. MAX. 6, 8, 3 per sua . . . praecordia. SIL. 14, 460 in pectus (adigere: SEN. contr. 7, 5, 2 in . . . praecordia. 7, 5, 4 alte. LVCAN. 4, 561 FLOR. epit. 4, 2, 46. HIL. trin. 10, 28 [transadigere: APVL. met. 4, 11 per medium pectus ictu fortissimo]. exigere: PS. QVINT. decl. 3, 7 per pectus . . . et in latus. FLOR. epit. 4, 2, 68 per viscera. *aliter* LVCAN. 10, 31 *Alexander* per omnes gentes). agnoscere: DRAC. Orest. 843. alienare: PAVL. dig. 49, 16, 14. alligare: ITALIA iud. 3, 16 (Lugd.). amittere: v. s. mittere. applicare: VVLG. Iob 40, 14. arcere: LVCAN. 7, 81 mundi -os a sanguine Caesaris (COMMENT. 'mundi -os' *ἀντὶ τοῦ* auxiliorum quae adsunt de toto mundi). apponere: v. s. ponere. arripere: v. s. rapere. assumere: v. s. sumere. attemperare: SEN. epist. 30, 8 gladiator . . . errantem -um *adversarii* sibi attemperat. attollere: v. s. tollere. auferre: v. s. ferre. capessere: APVL. met. 4, 25. carpere: *de robigine* Ov. fast. 4, 925. circumspicere: CAPITOL. Maximin. 6, 2 (circumspectare: AMM. 21, 4, 8 VVLG. Iob 15, 22. inspicere: LVCAN. 7, 560 [conspicere V]). cogere: v. p. 2017, 40. collidere: PANEG. 9 (12), 12, 4 (inlidere: 10 (4), 26, 2). collocare: VVLG. gen. 3, 24 ante paradisum voluptatis . . . ad custodiendam viam ligni vitae. comminari: APVL. met. 10, 5 HIER. adv. Rufin. 3, 21. committere: v. s. mittere. compingere: AMM. 16, 7, 10 in viscera sua. complecti: QVINT. decl. 302 p. 191, 5 *lex* non ludum, nec arenam . . . complexa est, sed -um. condere: VARRO rust. 1, 48, 3 in *vagina* (v. p. 2015, 27). SEN. exc. contr. 6, 5 contr. 7, 8, 1 SEN. benef. 5, 16, 5 dial. 3, 18, 4 CVRT. 10, 9, 5 LVCAN. 1, 376 pectore . . . iuguloque . . . pleneque in viscera partu coniugis. PLIN. nat. 35, 129 QVINT. inst. 8 p. 15 TAC. hist. 4, 66 OPTAT. 3, 7 p. 89, 20 CLAUD. DON. Aen. 10, 815 (abscondere: CIC. Phil. 2, 108. recondere: Ov. met. 12, 483 lateri . . . duro. fast. 2, 697 HIL. in Matth. 32, 2. PS. AVG. quaest. test. 104, 1 in thecam suam. *adde* p. 2015, 29). concidere: v. p. 2017, 26. conflare: v. p. 2017, 26. confringere: VVLG. psalm. 75, 4. congerere: v. s. gerere. conicere: v. *supra* l. 34. consecrare: SVET. Cal. 24, 3. contegere: v. s. tegere. contemnere: CIC. Phil. 2, 118 IVV. 10, 123. conterere: VVLG. Os. 2, 18

de terra. convertere: v. s. vertere. convocare: VVLG. Ezech. 38, 21 adversus eum in cunctis montibus. cruentare (cf. p. 2017, 43): LIV. 38, 46, 5 in acie. curvare: CVRT. 8, 14, 29 leviter. SVET. frg. p. 345, 4 ex acie recta. v. p. 2016, 69. dare: PLAVT. Trin. 129. CIC. Sest. 24 parvo puero aut . . . imbecillo seni. *ibid.* cum hominibus enervatis . . . consulatus tamquam -us esset datus. NEP. Dion. 9, 6 per fenestram. Ov. ars 3, 672 in mea fata. QVINT. decl. 304 p. 193, 22. 305 p. 194, 13 inter se. 305 p. 198, 4 PAVL. dig. 48, 19, 38, 11. TERT. fug. 13 venenum aut -um mortem desideranti daturus. ITALIA exod. 5, 21 (Lugd.; VVLG. praebere). CLAUD. DON. Aen. 9, 305 VVLG. I reg. 22, 10. 13. Iudith 9, 2 in defensionem. Ezech. 30, 24. 25 in manu. 32, 20 II Macc. 15, 15 apoc. 6, 4 (abdere: LIV. 1, 51, 8. SEN. suas. 6, 2 in pectus? penitus? [ponitur *codd.*]). VAL. MAX. 7, 4 ext. 2 inter tunicas et loricas. TAC. ann. 5, 7 sinu. addere: LIV. 5, 48, 9 ponderi. FLOR. epit. 1, 13, 17. condere [abscondere, recondere]: v. p. 2019, 73. dedere: PASS. Mar. Iac. 12 cervicibus. reddere: cf. p. 2015, 35. tradere: CIC. Tusc. 5, 60 adulescentulo. VAL. MAX. 3, 2, 21. 5, 9, 4. SEN. dial. 5, 33, 1 tam percussoribus quam legionibus. MART. 1, 31, 1 QVINT. decl. 305 p. 196, 8. VVLG. psalm. 62, 11 in manus. vendere: CIC. Rab. Post. 7). deducere: v. s. ducere. deferre: v. s. ferre. defigere: v. s. figere. deicere: v. p. 2019, 35. demergere, demittere: v. p. 2015, 15. 16 et s. mittere. deosculare: APVL. met. 4, 11. deponere: v. s. ponere. deprehendere: CIC. Catil. 3, 10 de -is ac sicis, quae . . . erant deprehensa. LIV. 1, 51, 7. destringere: v. s. stringere. detrahere: SVET. Vit. 8, 1 delubro Martis. CLAUD. DON. Aen. 9, 303 umero (extrahere: QVINT. inst. 4, 2, 13 e vulnere. protrahere: LIV. 1, 51, 8 ex omnibus locis). derigere: v. s. regere. disponere: v. s. ponere. ducere: CIC. Catil. 3, 6 (educere *al.*). FIRM. err. 29, 2 per . . . membra (adducere: VVLG. Ezech. 29, 8 super te. deducere: ENN. ann. 253 v. p. 2011, 75. *aliter* GELL. 5, 9, 2. educere: CIC. inv. 2, 14 e vagina [2, 15]. Catil. 3, 6 Mil. 29 -is eductis. Att. 4, 3, 3 CAES. Gall. 5, 44, 8 SALL. Catil. 51, 36 in *imagine*: ubi . . . per senatus decretum consul -um eduxerit. SEN. benef. 3, 23, 5 militi ipsi. ITALIA psalm. 36, 14 [Veron.; VVLG. evaginare]. VOPISC. Car. 13, 2 AVR. VICT. Caes. 39, 13 OPTAT. 3, 8 p. 90, 1 DICT. 2, 40 AMM. 28, 5, 7. CLAUD. DON. Aen. 7, 526, 9, 423. 10, 785. 895 super terrorem educti -ii. 12, 288 VVLG. iud. 8, 10. 20. 20, 15. 17. 25. 35 II reg. 24, 9 IV reg. 3, 26 I par. 21, 5 Marc. 14, 47. Ioh. 18, 10 SVLP. SEV. chron. 1, 7, 2 CASSIOD. var. 4, 27, 5. v. p. 2015, 29. inducere: ITALIA Agg. 1, 11 [Cypr. Demetr. 6] inducam -um super terram et super frumentum [VVLG. vocavi siccitatem super terram *eqs.*]. VVLG. lev. 26, 25 super vos. Ezech. 5, 17. 6, 3. 11, 8. 14, 17. 33, 2. producere: SERV. auct. Aen. 9, 503. VVLG. Sirach. 22, 26 ad amicum. reducere: PS. QVINT. decl. 3, 7 GELL. 5, 9, 3. subducere: NEP. Alc. 10, 5). educere: v. l. 30. efferre: v. s. ferre. eicere: v. p. 2019, 36. eiectare: AMM. 16, 12, 36. elevare: v. s. levare. emere: VVLG. Luc. 22, 36 (eximere: ITALIA iud. 8, 20 [Lugd.; VVLG. educere, v. l. 36]. 9, 54 [Lugd.; VVLG. evaginare]. Marc. 14, 47 [cod. g, ff², b; *σπασάμενος*; VVLG. v. l. 37]. act. 16, 27 [cod. g] exemit -um, ut se interficeret [VVLG. evaginato -o]. VVLG. Matth. 26, 51 [*ἀπέσπασεν*]). eripere: v. s. rapere. evadere: CLAUD. DON. Aen. 2, 665 VVLG. I par. 21, 12 II par. 36, 20 GREG. M. moral. 9, 53. evaginare (cf. p. 2015, 29. 33. 34. 39): ITALIA iud. 8, 10. 20, 15. 17. 25 (Lugd., VVLG. v. l. 37). IVST. 1, 9, 8 VEG. mil. 1, 17 VVLG. exod. 15, 9 lev. 26, 33 num. 22, 23. 31 (ITALA stringere). Ios. 5, 13 iud. 9, 54 I reg. 31, 4 I par. 10, 4, 21, 16 psalm. 36, 14 (*ἐσπάρσατο*). Ezech. 5, 12. 12, 14. 30, 11 act. 16, 27 Lex Visig. 6, 4, 2. exacuere: v. s. acuere. excludere: v. p. 2015, 39. excutere: SEN. benef. 3, 9, 2 morituro. exigere: v. s. agere. eximere: v. s. emere. exinanire: ITALIA Ezech. 28, 7 (Weing.) super te (VVLG. nudare). expedire: AMM. 28, 2, 8 agiler. exserere: VOPISC. Aurelian. 6, 1 -ii exserendi cupidus. HIL. in Matth. 32, 2 bis. trin. 10, 28 AVG. c. Petil. 2, 88, 198 in corpus persecutoris. COD. Theod. 14, 17, 6 (exsertare: AMM. 14, 2, 16 [v. *app. crit.*]). inserere: TAC. ann. 2, 31 ANTH. 398, 3 altius). exsolvere: LVCAN. 7, 262 -os (-o, -is *al.*) exsolve culpa (-as, -am *vg.*). exspectare: SEN. dial. 12, 13, 4 -um, i. *caedem*. extendere: IVV. 15, 168 nescierint primi -os extendere (extundere, excudere *al.*) fabri. extorquere: v. s. torquere. fabricari (-e): CIC. Rab. Post. 7 QVINT. inst. 2, 16, 6 militi. 3, 2 CLAUD. DON. Aen. 8, 446. facere: VARRO ling. 5, 116. NEP. Iph. 1, 4 longiores, v. p. 2017, 70. FLOR. epit. 3, 20, 6 e . . . ferro ergastulorum recocto -os ac tela. ITALIA Ios. 5, 3 (Lugd.) v. p. 2017, 75. TREB. trig. tyr. 8, 7 VVLG. I reg. 13, 19. ferre: Ov. met. 15, 801 in templum. SEN. exc. contr. 4, 7 secum. CLAUD. DON. Aen. 8, 110 VVLG. I reg. 17, 51. 21, 8. DRAC. Orest. 537 in bella domestica. i. q. *tolerare*: LIV. 6, 13, 2 (afferre: PLAVT. Pseud. 349 RHET. Her. 4, 19, 26 in illo genere *dicendi* ex remotione brachii et contortione dextrae -us ad corpus adferri . . . videtur. VAL. MAX. 5, 4, 3. 5, 9, 4 QVINT. decl. 386 p. 432, 22 [*codd. referre*]). VVLG. III reg. 3, 24 coram rege. auferre: LIV. 21, 62, 5. PETRON. 94, 3 mihi. VVLG. I Macc. 3, 12 [*ἔλαβε*]. cf. p. 2015, 34. deferre: LIV. 40, 39, 9 ad triumphum. efferre: APVL. met. 2, 32. inferre: HIER. in Agg. 1, 11 p. 749 super montes elevantes. offerre: TAC. ann. 1, 35. 43. proferre: QVINT. inst. 6, 1, 48. referre: VAL. MAX. 2, 8, 7 in castra. transferre: CVRT. 4, 6, 15 in dextram). figere: Ov. fast. 3, 697 in principe. AMM. 31, 2, 23 humi. CLAUD. DON. Aen. 10, 414 in iugulum (defigere: [Koch])

RHET. Her. 4, 52, 65 illi . . . in latere. LIV. 1, 25, 12 superne iugulo. HIER. adv. Rufin. 3, 3 in iugulum. VVLG. II reg. 2, 16 in latus contrarii. infingere: CIC. Tusc. 4, 50 hosti in pectus. SEN. dial. 1, 2, 11 pectori). flagitare: APVL. met. 9, 25. formidare: VVLG. Ier. 42, 16 GREG. M. epist. 8, 22 (reformidare: COD. Theod. 9, 34, 10). fugere: Ov. trist. 3, 2, 25 VVLG. lev. 26, 36 *sonitum folii* quasi -um. III reg. 19, 17 *bis*. Ier. 44, 28. 51, 50 Ezech. 6, 8. gerere: LVCAN. 7, 453 tot similis fratrum -os . . . gerenti Thessaliae. TAC. Agr. 36 APVL. met. 1, 12 (congerere: APVL. met. 4, 21 de proximo. gestare: TERT. scorp. 14 p. 177, 7 sine causa). habere: PLAVT. Cas. 660. 691. 749. 909. 910 CIC. inv. 2, 43 Mil. 10. Ov. epist. 12, 96 miles habet. LIV. 31, 35, 6. 37, 40, 12 VAL. MAX. 6, 2, 10 SVET. Cal. 29, 1. LACT. inst. 3, 4, 9 philosophi *tamquam sparti* . . . invicem iugulant *eqs.* . . . -um habent, scutum non habent. CLAVD. DON. Aen. 4, 260 circa se. 10, 700 VVLG. num. 22, 29. I reg. 17, 50 in manu. 21, 8 ad manum. prov. 30, 14 generatio, quae pro dentibus -os habet. Dan. 13, 59 I Macc. 4, 6 SVLP. SEV. chron. 1, 33, 5. hebetare: LIV. 37, 41, 3. PLIN. paneg. 18, 3 incuria. SIDON. epist. 3, 3, 5 caede. iacere: v. p. 2018, 82. imbuiere: CIC. Phil. 5, 20 scelere. 14, 6 imbuti -i sunt . . . legionum . . . vel made- facti potius . . . proelio. immittere: v. s. mittere. imprimere: v. s. pre- mittere. incassare: VVLG. Is. 34, 6 adipe de sanguine agnorum *eqs.* incumbere: PLAVT. Cas. 307 v. p. 2011, 74. inducere: v. s. ducere. inebriare: VVLG. Is. 34, 5 in caelo. inferre: v. s. ferre. infingere: v. s. figere. inserere: v. p. 2020, 62. inspicere: v. p. 2019, 67. instringere: v. s. stringere. intentare: LIV. 9, 6, 2 plerisque. SVET. Iul. 14, 2 usque eo . . . ut. ARNOB. nat. 6, 11. AMM. 30, 1, 20 destrictum (v. p. 2022, 52). involvere: VVLG. I reg. 21, 9 pallio. levare: VVLG. Is. 2, 4 non levabit gens contra gentem -um (elevare: HIER. epist. 1, 7, 2). liberare: APVL. met. 2, 32 sinu. librare: HOMER. 597 alterni librant -os et vulnera miscent. TERT. pudic. 22 p. 271, 24 sub -o iam capiti (-te *cod.*) librato. limare: VVLG. Ezech. 21, 9. 11. 15. madefacere: v. imbuiere, l. 19. metuere: VVLG. Ezech. 11, 8. mittere: LVCAN. 3, 749. ITALA Ioh. 18, 11 (codd. a, e, q) in thecam (codd. ff², b. VVLG. vaginam, v. p. 2015, 42; codd. a, e remittere). ITALA (multi codd.) et VVLG. Matth. 10, 34 non veni pacem mittere in terram, sed -um (*i. bellum, discordiam* [*βελῆν . . . μάχαιραν*]. HIL. in Matth. 10, 22. 23. HIER. epist. 22, 4, 2 super terram. CASSIOD. in Iac. 4, 4 p. 8, 15 -um et divisionem]). CLAVD. DON. Aen. 9, 441. VVLG. Ier. 9, 16 post eos (*ἐπ' αὐτοὺς*). 24, 10 in eis. 25, 16. 27. 29, 17. 49, 37. Ps. Avg. quaest. test. 77, 2 (amittere: CIC. dom. 6. committere: SEN. clem. 1, 11, 3 nulli umquam citius. demittere: PLAVT. Merc. 613 in imagine: in iugulum [*sc. nuntio tuo*]. CIC. Tusc. 5, 62 e lacunari saeta equina aptum. Ov. met. 12, 440 in ima ilia. VAL. MAX. 9, 9, 2 v. p. 2015, 16. INSCR. christ. Diehl 4739 [= CORP. VIII 23592] v. p. 2013, 83. immittere: VVLG. iud. 7, 22 immisit . . . dominus -um in omnibus castris et mutua se caede truncabant. Ezech. 14, 21 *inter IV iudicia dei pessima*). movere: SEN. clem. 1, 9, 1 (admove: SEN. epist. 4, 8 iugulo. CVRT. 6, 7, 12 strictum. AMM. 21, 5, 10 cervicibus. remove: CIC. Phil. 2, 104 Ov. fast. 3, 225). mutare: TERT. scorp. 13 p. 174, 17 stilo (*cf. p. 2025, 47*). PANEG. 9 (12), 13, 5 in manicas. nudare (v. p. 2017, 72): Ov. fast. 2, 693 LIV. 28, 33, 5 TAC. hist. 1, 80 AMM. 20, 4, 21 CLAVD. DON. Aen. 7, 526. VVLG. Ezech. 5, 2 post eos. 28, 7 super *aliquid*. oblinere: v. p. 2017, 74. obruere: NEP. Dat. 11, 2 compluribus . . . locis separatim. observare: v. s. servare. obtundere: PANEG. 12 (2), 42, 2 CLAVD. 17, 167 (retundere: CIC. Catil. 3, 2 v. p. 2022, 45). oculare: LIV. 22, 48, 2 (v. p. 2016, 4). TAC. ann. 16, 27 SVET. Aug. 27, 4. HIER. epist. 57, 12, 5 philosophorum voluminibus ac non arborum truncis occulant (*occultant al.* occultare: CVRT. 8, 3, 9 veste). offerre: v. s. ferre. ostendere: SALL. Iug. 101, 6 SEN. epist. 24, 14 QVINT. inst. 6, 1, 30. decl. 322 p. 269, 10 (ostentare: CIC. Phil. 5, 18. TAC. hist. 1, 35 *de speculatore*). parare: Ps. QVINT. decl. 1, 3 paratum . . . habere. IVV. 10, 131 incude et luteo Vulcano. APVL. met. 7, 22 cotis attritu. LAMPR. Heliog. 33, 4. CLAVD. DON. Aen. 9, 423 ad feriendum (11, 711. 12, 378). 12, 288 ad necem. CLAVD. 8, 85 (praeparare: LIV. 40, 13, 4 in comisationem. SVET. Cal. 24, 3 in necem). pati: IVV. 14, 162. pellere: AMM. 30, 4, 19 v. p. 2014, 11. perhorrere: AMM. 29, 2, 4. pertimescere: v. s. timere. ponere: PLAVT. Cas. 706 Ov. ars 3, 589. LIV. 1, 51, 9 in medio (VAL. MAX. 3, 2 ext. 7). 23, 9, 9 SEN. benef. 5, 16, 5. epist. 24, 6 ad caput. IVV. 8, 195 finge . . . -os (*sc. instrumenta supplicii*) inde atque hinc pulpita poni. ITALA exod. 32, 27 (Lugd. Monac. Wirc.) in femore (VVLG. super femur). Ios. 24, 30 (Lugd.) in monumento. iud. 7, 22 (Lugd.) *dominus* -um viri in proximum suum in omni castra (*ἐθνε . . . τὴν ὁμπαλίαν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ*). VVLG. v. supra l. 45). VVLG. Ezech. 32, 27 sub capitibus. Is. 49, 2 posuit (*i. fecit*) os meum quasi -um acutum. Zach. 9, 3 te quasi -um fortium. SVLP. SEV. chron. 1, 34, 5 in templum (apponere: CIC. inv. 2, 14 -um propter appositum. deponere: CIC. off. 3, 95 apud te. SVET. Cal. 48, 1. disponere: LVCAN. 8, 603). porrigere: v. s. regere. portare: CLAVD. DON. Aen. 10, 651 strictum (v. p. 2022, 43). VVLG. gen. 22, 6 in mani- bus. I par. 5, 18 Rom. 13, 4. postulare: HIER. epist. 29, 3, 7. prae- bere: VVLG. exod. 5, 21 praeuistis ei -um, ut occideret nos. prae- parare: v. s. parare. premere: CLAVD. DON. Aen. 12, 950 in pectus. v. p. 2015, 25 (imprimere: SEN. contr. 1, 7, 5 privato tyranno. TAC.

hist. 1, 41. CLAVD. DON. Aen. 12, 303 lateri). producere: v. s. du- cere. proferre: v. s. ferre. prohibere: v. p. 2017, 22. protrahere: v. p. 2020, 26. quaerere: PLAVT. Cas. 909 PETRON. 94, 10. APVL. apol. 32 qui -um *quaesierit*, sicarius *erit*. quater: AMM. 26, 9, 7. rapere: LIV. 21, 62, 5 v. p. 2015, 33. SEN. contr. 1, 2, 18. VELL. 2, 30, 5 ex . . . urbe. APVL. met. 9, 38. ITALA Marc. 14, 47 (cod. k; VVLG. educere). CLAVD. DON. Aen. 8, 110. 12, 278. DRAC. Orest. 615 pro te (arripere: PLAVT. Capt. 915 APVL. met. 2, 32. 8, 13 CAPITOL. Maxi- min. 17, 2 Gord. 13, 4. VVLG. gen. 22, 10 arripuit -um, ut immolaret filium. 34, 25 iud. 19, 29 I reg. 31, 4 Ezech. 38, 4 PETR. CHRYS. serm. 108 p. 500^c. eripere: PLAVT. Cas. 629 isti. CIC. dom. 6 CVRT. 9, 7, 22 PANEG. 9 (12), 13, 3 adversariis tuis). recipere: SEN. dial. 5, 18, 2 epist. 57, 5. 6 v. *infra* l. 83 AMM. 31, 13, 3. recondere: v. s. condere. recurrere: STAT. Theb. 3, 583 haerentesque situ (v. p. 2018, 50) -os in saeva recurant (*recurrant al.*) vulnera et attrito cogunt iuvenescere saxo. recusare: TERT. nat. 1, 18 p. 89, 24. v. *etiam* p. 2015, 43. reddere: v. s. dare. reducere: v. s. ducere. referre: v. s. ferre. reflectere: v. p. 2015, 18. regere: TAC. hist. 1, 79 utra- que manu (dirigere: CVRT. 4, 9, 5 HIER. epist. 49, 18, 2 VVLG. Ezech. 38, 21. porrigere: *per imaginem* CIC. Mil. 9 -um nobis ad hominem occidendum ab ipsis legibus porrigi. SVET. Vit. 8, 1 in prima gratu- latione. VLP. dig. 9, 2, 7, 6 furenti). relinquere: IVV. 8, 123. remo- vere: v. s. movere. replere: v. p. 2017, 20. retegere: v. s. tegere. retractare: PETRON. 89, 61. retundere: v. *infra* l. 46. revocare: v. s. vocare. rotare: CYPR. GALL. deut. 269 per trepidos . . . hostes. satiare: CLAVD. DON. Aen. 12, 357 morienti . . . in iugulo (saturare: v. p. 2017, 21). sentire: Ps. QVINT. decl. 6, 2. servare: SEN. epist. 24, 7 usque in illum diem ab omni caede purum (observare: VVLG. II reg. 20, 10). sistere: LVCIL. 155 in stomacho . . . ac pulmonibus *sc. hosti*. stringere: CIC. Phil. 2, 21 -o stricto (stricto *add. cod. D*). CAES. civ. 3, 93, 1. VERG. Aen. 12, 278 manibus. Ov. met. 7, 333. 15, 801 LIV. 1, 26, 3. 1, 58, 2. 7, 16, 5. 8, 24, 13. *et saepe*. 22, 53, 12 in *aliquem*. SEN. contr. 1, 7, 9 contr. exc. 6, 5 (*bis*). 7 (*bis*). VAL. MAX. 2, 10, 6. 3, 2 ext. 7. 5, 6, 7. 8, 7 ext. 7 super caput. 9, 13 ext. 3 PHAEDR. 5, 2, 5. SEN. clem. 1, 1, 2 ad nutum meum. dial. 2, 6, 7. 5, 30, 5 epist. 24, 7. CVRT. 3, 11, 4 impigre. 6, 7, 12. 8, 3, 9. 9, 7, 22 LVCAN. 7, 781 PETRON. 9, 5. 59, 7. 62, 9. 63, 6. 80, 1 parricidal manu. HOMER. 616. MART. 1, 13, 1 de visceribus. 5, 69, 3 QVINT. decl. 281 p. 145, 7. 21. 291 p. 160, 5 *al.* TAC. hist. 2, 36 ann. 1, 35 SVET. Iul. 14, 2 Otho 6, 3 Vit. 8, 1 FLOR. epit. 3, 21, 23. 4, 2, 71 MARCIAN. dig. 48, 8, 1, 3 APVL. met. 10, 29 ITALA num. 22, 23. 31 (Lugd.; VVLG. v. p. 2020, 53). PORPH. Hor. epod. 7, 1 FIRM. math. 1, 7, 3 IVST. 9, 7, 4. 31, 8, 6 AMM. 20, 11, 22 CLAVD. DON. Aen. 10, 651 (v. p. 2021, 80). 10, 900. 12, 378 CLAVD. 21, 322 cognatos . . . -os. SVLP. SEV. Mart. 15, 1. DRAC. Romul. 5, 191 (destringere [*distr-*]: CIC. Catil. 3, 2 -os in rem publicam destrictos rettudimus. Sest. 76 destrictis -is [CAES. Gall. 1, 25, 2 in eos impetum fecerunt (civ. 1, 46, 1). 7, 12, 6 civ. 1, 47, 3]. Mil. 41 Lig. 9 off. 2, 25 destricto -o. 3, 112 CAES. civ. 1, 75, 3 HIRT. Gall. 8, 23, 6 LIV. 27, 13, 9 VAL. MAX. 3, 1, 1. 2, 23. 5, 4, 3. 5, 4 ext. 7. 7, 4 ext. 2. 8, 9, 2. 9, 2, 1 adversus mulieres. TAC. hist. 4, 50 ann. 1, 32. 44. 15, 58 SVET. Cal. 56, 1 APVL. met. 4, 5. 12. 5, 19 PANEG. 9 (12), 9, 2. 20, 4 LAMPR. Comm. 4, 3 AMM. 16, 12, 49. 24, 4, 4. 30, 1, 20. 31, 13, 5 VVLG. II Macc. 5, 3 GENNAD. dogm. 26 SVLP. SEV. chron. 1, 19, 6. instringere: PAVL. coll. Mos. 1, 6, 3). subducere: v. s. ducere. sub- icere: v. p. 2019, 37. subire: *de supplicio* COD. Theod. 7, 18, 4 de- generi morte. sumere: SEN. exc. contr. 8, 4 CVRT. 7, 11, 14 TAC. ann. 6, 2 APVL. met. 4, 11. ITALA iud. 3, 21 (Aug. loc. hept. 7, 11 p. 622, 9) desuper femore (VVLG. sicam). 19, 29 (Lugd.; VVLG. v. supra l. 10). AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 6 VVLG. Ezech. 5, 1 Mich. 4, 3 (assumere: VVLG. Ezech. 5, 1 Eph. 6, 14). suspendere: PORPH. Hor. carm. 3, 1, 17 super *Damoclem* . . . saetā. AMM. 17, 12, 16 a iugu- lis. CLAVD. DON. Aen. 10, 901. tegere: LIV. 9, 25, 7 veste. 26, 15, 15 VAL. MAX. 5, 4, 3 CVRT. 4, 6, 15 clipeo. v. *etiam* p. 2015, 43 (con- tegere: APVL. met. 2, 32 veste. retegere: AMM. 19, 11, 11). tenere: CIC. Mil. 77 VAL. MAX. 2, 10, 6 LVCAN. 6, 301 QVINT. decl. 305 p. 197, 24 supra cervicibus. SVET. Vit. 8, 1 ITALA cant. 3, 8 (Hier. epist. 65, 10, 4). CLAVD. DON. Aen. 2, 444 sinistris manibus. 9, 555. 12, 378 VEG. mil. 1, 17 HIER. epist. 14, 3, 4 PAVLA Hier. epist. 46, 2, 4 VVLG. Ios. 5, 13 II Esdr. 4, 17 cant. 3, 8 Ezech. 30, 21. timere: *per imaginem* CIC. Att. 9, 1, 4 Caesaris. LVCAN. 7, 495 IVV. 10, 20. PANEG. 12 (2), 28, 3 cum immitis tyranni et stilus timeretur et -us. CLAVD. DON. Aen. 2, 434 (pertimescere: CIC. Cluent. 123 Phil. 2, 108). tingere: CVRT. 9, 8, 20 veneno. v. et p. 2016, 66. tolerare: TERT. patient. 13 p. 21, 11 constantissime. tollere: CIC. inv. 2, 15 (attollere: APVL. met. 8, 27). torquere: SEN. contr. 1, 2, 18 in pectus (extorquere: CIC. Sull. 28 horum . . . faces eripere de manibus et -os extorquere. SEN. contr. exc. 4, 7 tyranno. 6, 7 mihi. SEN. epist. 13, 14 -um, assertorem liber- tatis. QVINT. decl. 322 p. 268, 32). tradere: v. s. dare. trans- adigere: v. s. agere. transferre: v. s. ferre. vertere: PLAVT. Cas. 344 v. p. 2023, 23. VVLG. I par. 21, 16 contra Ierusalem (convertere: VAL. MAX. 4, 7, 2 in se. VVLG. Matth. 26, 52 in locum suum. v. et p. 2015, 39). vibrare: ITALA et VVLG. psalm. 7, 13. videre: CIC. Sest. 77 nimium . . . saepe. Phil. 2, 46 *al. nota*: SEN. epist. 57, 6 -um facilius recipiunt quam vident. 76, 33. LVCAN. 7, 781 -os Pharsalia. [Koch]

HIER. epist. 1, 8, 1 oculi -um non videntes. vincere: GREG. M. epist. 5, 40 malitia -os Langobardorum vicit. visitare: VVLG. Ier. 15, 3 ad occisionem. vitare: VELL. 2, 75, 3. vocare: VVLG. Ier. 25, 29 super omnes habitatores (convocare: VVLG. Ezech. 38, 21 adversus eum in cunctis montibus. revocare: SEN. epist. 13, 11 ab ipsa ceruice. 30, 4 CLAVD. DON. Aen. 9, 348).

3 *ablativus: pendet e verbo vel adiectivo: a abl. instr. vel modi*: ENN. ann. 437 v. p. 2027, 36. 505 succincti -is ([RHET. Her. 4, 52, 65. LIV. 23, 8, 10 latus succinctum -o nudat. SVET. Iul. 84, 3 ITALIA psalm. 44, 4 (Tert. adv. Marc. 5, 18 p. 639, 19. HIER. epist. 65, 10, 1) super femur (*περίξωσαι τὴν ὀμφάλαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου*. VVLG. accingere). AMM. 19, 6, 7] QVADRIG. hist. 10^b cinctus [v. p. 2016, 25. VARRO frg. Non. p. 555, 9. LIV. 7, 10, 5 cingitur. 8, 5, 7. 38, 21, 13 VAL. MAX. 1, 7 ext. 4. 6, 5 ext. 4 CVRT. 6, 7, 29. 9, 7, 19 ASCON. Mil. p. 31. PETRON. 82, 1 latus. QVINT. decl. 386 p. 432, 9 TAC. hist. 3, 77 SVET. Cal. 49, 1 FLOR. epit. 3, 21, 10. 4, 5, 2 AMM. 23, 6, 75 CLAVD. DON. Aen. 7, 640 VEG. mil. 3, 8 VVLG. I reg. 17, 39. 25, 13 *bis*, *ibid.* ense. 20, 8. II Esdr. 4, 18 renes]. LIV. 40, 13, 2 accincti [M; cincti Φ. VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 TAC. ann. 4, 21 APVL. mund. 30 VVLG. iud. 3, 16 psalm. 44, 4 v. l. 10. VEG. mil. 2, 15 scutati plumbatis -is et missilibus accincti. HIER. epist. 65, 10, 1 accinctum Christi -o. 65, 13, 6 GREG. M. moral. 8, 2 ORIGEN. in I reg. 16. v. p. 2019, 39]. APVL. met. 8, 13 se... incingere). PLAVT. CAS. 344 necessum est vorsis -is depugnarier (cf. VARRO ling. 5, 89 principes qui a principio -is pugnabant [9, 33 qui ita faciunt, pugnant volsillis, non -o. CAES. Gall. 1, 52, 4 comminus. Ov. ais 3, 589. SEN. dial. 4, 36, 5 et pugnare parati et incumbere (v. p. 2026, 11). VEG. mil. 1, 20 cum ad pila... venit et manu ad manum -is pugnatur. HIER. epist. 60, 17, 2]. LIV. 9, 39, 6 -is pugna coepit. QVINT. inst. 9, 3, 8 singulari pluralis subiungitur: '-o pugnacissima gens Romani'. CLAVD. DON. Aen. 12, 890 pugna non pedibus est gerenda, sed -is). CAS. 691 (693) altero -o te occisurum ait ([Trin. 129 CALP. decl. 44 SIL. 4, 176 ITALIA exod. 22, 24 (Wirc.). Ios. 11, 10 VVLG. percutiam]. apoc. 13, 10. 19, 21 (Primas.) *bis* [VVLG. in -o]. LAMP. Heliog. 33, 4. FIRM. math. 3, 4, 23 occiditur aut -o percutitur. PACIAN. paraen. 5 p. 108 si quis -o occiderit, -o morietur [VVLG. exod. 21, 12 qui percusserit hominem volens occidere, morte morietur]. CLAVD. DON. Aen. 10, 325 VVLG. Ios. 13, 22 III reg. 2, 32. *et saepius*. PETR. CHRYS. serm. 108 p. 501⁴. CIC. inv. 2, 14 cuius -o occisio erat facta, 2, 59 cuidam... -o manum praecidit [CLAVD. DON. Aen. 6, 460 vitae suae cursum -o praecidisset. COD. Theod. 1, 16, 7 manus... praeceduntur]. CAES. Gall. 5, 42, 3 caespites circumcidere [RVFIN. Orig. in gen. 3, 6 *bis*]. BELL. Afr. 84, 3 proboscidem elephantis... caedere [VAL. MAX. 7, 4 ext. 2 poplites pugnantium Romanorum. SEN. dial. 3, 2, 3 caesas -o contiones. 4, 23, 1. LVCAN. 10, 518 cervix male caesa. PETRON. 62, 9 umbras. AMM. 19, 6, 4 portas. VVLG. Ezech. 26, 11 populum. SVLP. SEV. chron. 1, 19, 6. cf. TAC. ann. 14, 36 stragem caedemque continuarem]. LIV. 37, 42, 5 nervos incidere. LVCAN. 8, 607 tibi colla recidit. PETRON. 59, 7 concidit [FLOR. epit. 3, 10, 25. VVLG. Ezech. 5, 2 *partem pilorum* in circuitu. 23, 25]. 80, 1 abscidam [CLAVD. DON. Aen. 12, 382 caput... abscidit. VEG. mil. 3, 24 manum]. SIL. 16, 67 dextera... decisa est). CAS. 751 -um... qui (*instr.*) me... interimat ([CIC. Rab. Post. 7 VAL. MAX. 5, 5, 4. 6, 3, 6 CVRT. 8, 11, 16 HIER. epist. 21, 35, 1 PAVL. MED. adv. Cael. 1 LIB. pontif. p. 145, 15 ANON. Vales. 11, 55]. FIRM. math. 3, 4, 23 ab hominibus -o perimitur [6, 31, 63 HIL. in Matth. 32, 2 *bis* (v. infra l. 76). CLAVD. DON. Aen. 9, 812. 10, 906 VVLG. II Macc. 12, 6 SVLP. SEV. chron. 2, 51, 3 VICT. VIT. 3, 47]]. Pseud. 349 quid opust -o? (Ov. met. 8, 78 LIV. 3, 53, 8 CVRT. 3, 10, 6 GALLICAN. Avid. 14, 6). TER. Ad. 958 hunc iugulo (v. p. 2013, 9; CIC. Att. 1, 16, 2 VAL. MAX. 2, 6, 7 CLAVD. DON. Aen. 12, 357). CATO orig. 83 perfossi -is (cf. VELL. 2, 22, 3 confossus est [SVET. Cal. 59 perit... a centurione confossa. VVLG. Ier. 18, 21. 23, 47]. SEN. benef. 3, 37, 4 hoc te -o transfodiam. LVCAN. 4, 295 fodere [TAC. hist. 1, 79 comminus. HIER. adv. Rufin. 3, 39]). *in imagine* CIC. Caecin. 82 aut tuo, quemadmodum dicitur, -o aut nostro defensio tua conficiatur necesse est (cf. *ibid.* 62). Mur. 79 plus... erunt vestris sententiis quam suis -is consecuti (cf. IVST. 9, 7, 4 consecutus. CIC. Phil. 2, 21 illum -o stricto insecutus est [CAES. Gall. 2, 28, 1]. SEN. contr. exc. 6, 4 contrarias partes... persecutus est [PRISCILL. tract. 1, 26, 28]. SEN. benef. 5, 15, 4 beneficia sequimur). Sest. 79 adoriuntur. Mil. 10 si uti illis nullo pacto liceret (Cato 19 eminus hastis aut comminus -is uteretur. CAES. Gall. 2, 25, 2 NEP. Iph. 1, 3. LIV. 30, 18, 7 comminus. VAL. MAX. 3, 2 ext. 2 timidius. 5, 8, 4 fortius adversus semet quam adversus hostes. SEN. epist. 70, 21 PS. QVINT. decl. 1, 3 TAC. Germ. 6 TERT. bapt. 20 p. 217, 27 ITALIA Matth. 26, 52 [cod. ff¹]. VOPISC. Prob. 14, 4. HIL. in Matth. 32, 2 qui -o utens, -o peribit [v. supra l. 55]. CLAVD. DON. Aen. 9, 749. RVFIN. hist. 2, 6, 7 in seditiosos. GREG. M. moral. 8, 2 *bis*). Mil. 65 percussus esse ([HIRT. Gall. 8, 23, 5 gravior... primo ictu... caput percussit (vulneravit al). BELL. Afr. 85, 7 brachium -o percussus. LIV. 39, 42, 12 VAL. MAX. 1, 8 ext. 6. 4, 6, 2 pectus suum. SVET. Cal. 58, 2 cervicem -o caesim graviter percussisse. FLOR. epit. 2, 5, 3. 4, 2, 71 stricto -o revelatum pectus semel iterumque percussit. VLP. dig. 47, 10, 7 caput percussus est. VVLG. exod. 22, 24 Ios. 10, 11. 11, 10. ITALIA IV reg. 10, 25 (Vind. VVLG.

in ore -ii). Matth. 26, 52 (cod. g¹ Aug. serm. 4, 31, 34) qui -o percutit, -o peribit. VOPISC. Car. 13, 2. FIRM. math. 1, 9, 1. 3, 4, 23 occiditur aut -o percutitur. 6, 31, 18 -o percussa morietur. OPTAT. 3, 8 p. 90, 4 PRISCILL. tract. 1, 18 AMM. 29, 2, 28 CLAVD. DON. Aen. 10, 680 HIER. epist. 13, 1. 49, 13, 2 VVLG. iud. 20, 48 II reg. 12, 9 *et saepius*. RVFIN. Orig. in Ios. 8, 7 AVG. serm. 180, 7, 8 GREG. M. moral. 15, 29]. VELL. 2, 12, 6 *tribunorum* -is... et caede comitia discutientium. PLIN. nat. 25, 42 *aeruginem* ex cuspide decutiens -o [34, 152]. TAC. Agr. 36 missilia... vitare vel excutere). Mil. 91 contionem... disturbare (cf. LVCAN. 7, 322 vultus -o turbate [*i. confundite*, v. Housm. in l.]. SIL. 7, 715 agmina deturbat). nat. deor. 3, 70 vomica eius aperuit (PETR. CHRYS. serm. 112 p. 509^c velut apostema longi temporis). Att. 1, 16, 2 *iugulare* v. p. 2013, 11. epist. 6, 1, 5 pilis et -is, non consiliis neque auctoritatibus nostris de iure publico disceptari. 7, 2, 2 iudicio malo *laetari* quam -o. ad Q. fr. 1, 4, 5 non... -is tecum, sed litibus agetur (cf. PRAEDEST. 1, 85 p. 616^b vindice -o agerentur). CASS. Cic. epist. 15, 19, 4 nos rustice -o *ἀντιμνηστικῶς* (= SEN. suas. 1. 5). Q. CIC. pet. 10 vivo stanti collum -o sua dextera secuerit ([AMM. 19, 6, 9 SIDON. epist. 4, 11, 6 v. 11]. HIL. c. Const. 5 non caput -o desecat [SVLP. SEV. chron. 2, 29, 4 cervix -o desecta]. AVSON. 84, 6 viscera dissecuit. PAVL. MED. adv. Cael. 5 resecatur). CAES. Gall. 5, 42, 3 v. p. 2023, 41. 5, 44, 11 comminus rem gerit ([7, 88, 3. SALL. Catil. 60, 2 res geritur. LIV. 2, 30, 13. 9, 41, 18 -is geritur res (*ex Ennio?* cf. Woelfflin, Rh. Mus. 50, 1895, 152). 26, 39, 12. 28, 2, 6. 31, 35, 5 comminus. 33, 8, 13. 34, 46, 10. 44, 35, 12. VAL. MAX. 6, 3, 6 patriae rem bene gesserat. CVRT. 9, 7, 19 ASCON. Mil. p. 31]. cf. LVCAN. 8, 386 bella gerit). civ. 1, 72, 2 consilio superare quam -o (AVG. civ. 17, 5 p. 216, 3 D. ultore -o nemo inde superaverit). 2, 35, 2 umerum apertum -o appetit ([CVRT. 4, 6, 15 -o... in dextram translato cervicem... regis. 8, 14, 29 CAPITOL. Gord. 33, 4 AMM. 31, 7, 13]. Ov. met. 5, 185 pectora... petit [LIV. 42, 59, 3 <gla>diis hastas petere pedites. HOMER. 750 VLP. dig. 9, 2, 7 APVL. met. 8, 12 AMM. 24, 4, 4 VVLG. II Macc. 14, 41 CLAVD. 22, 83 SVLP. SEV. Mart. 15, 1]). BELL. Afr. 94, 2 sibi... -o traicere pectus (BELL. Alex. 52, 3 lictorem. Ov. epist. 2, 140 VAL. MAX. 1, 7, 8 traiectionem -o Haterium interemit [cf. p. 2023, 52 sqq.]. 6, 8, 2. 9, 11, 5 PETRON. 79, 10 GRAN. LIC. p. 20, 5). SALL. Catil. 45, 4 -o se a multitudine defendit (cf. p. 2023, 65). 49, 4 Caesar -o munitarentur (AMM. 20, 4, 21. APVL. met. 8, 30 minantes. IVST. 31, 8, 6 fugientibus). NEP. Dion. 9, 6 interfectus est (AMPEL. 30, 2 HIER. epist. 141, 2 ITALIA Ios. 10, 11 (Lugd.) morientes... interfecerunt... -is in bello [VVLG. percusserunt, v. p. 2023, 84]. Ezech. 26, 11 [Weing.; VVLG. caedet, v. p. 2023, 46]. LAMP. Comm. 14, 8 VVLG. num. 31, 8 II reg. 12, 9 *et saepius*. Ezech. 32, 20 in medio interfectorum -o cadent. 32, 21. 24 interfecti ruentesque -o. 32, 25 incircumcisi interfectique. 35, 8 interfecti -o cadent. Soph. 2, 12 I Macc. 12, 48 act. 16, 27 evaginato [v. p. 2020, 55] -o volebat se interficere. apoc. 6, 8). VERG. Aen. 9, 769 Lyncea... occupat. 10, 312 huic... -o... per tunicam... latus haurit apertum (CVRT. 7, 2, 27 latus -o haurit... deinde iugulum ferit. TAC. hist. 1, 41). 10, 512 proxima quaeque (*i. hostes*) metit -o (SEN. Phoen. 563 BVC. Eins. 2, 27. HOMER. 485 terga. CLAVD. DON. Aen. 10, 514). Ov. rem. 27 dimicet (QVINT. decl. 305 p. 194, 13 dimicare inter se, datis -is. FRONTO p. 147, 8 N. VEG. mil. 2, 14. 17. 23 comminus. 4, 44 manu ad manum... comminus. HIER. in Is. 7, 1 p. 102, v. p. 2013, 58). met. 12, 130 parmam -o galeamque cavari. 12, 466 conspicuus. Pont. 1, 6, 41 finire dolorem. LIV. 1, 26, 3 transfigit (2, 46, 4 per pectus. 26, 15, 15. 37, 46, 5 se. VELL. 2, 6, 6. *et saepius*. CVRT. 6, 5, 9. SIL. 10, 200 transfixus... occidit. SPART. Hadr. 24, 8 SVLP. SEV. chron. 2, 29, 6). 4, 37, 9 micare (44, 34, 8). 6, 12, 8 dextras armemus (CVRT. 7, 11, 4 TAC. hist. 3, 71 APVL. met. 4, 18. 19. 22 TERT. anim. 33 p. 357, 6 FIRM. math. 6, 31, 6. HIL. in Matth. 32, 2 turba autem omnis adversus dominum -is armata processerat. CLAVD. DON. Aen. 7, 505. HIER. epist. 54, 16, 3 armatam -o manum. AVG. epist. 36, 24 BACHAR. repar. laps. 8. COD. Theod. 9, 7, 3 armari iura). 7, 16, 5 in hostem impetum facit (QVINT. decl. 281 p. 145, 21). 22, 60, 17 ni strictis (v. p. 2022, 30) -is viri fortissimi inertes summovissent (SEN. dial. 1, 3, 8). 28, 29, 10 ad scuta concrepuit. 31, 34, 4 detruncata corpora (AVG. c. Iul. 3, 1, 4. cf. APVL. met. 7, 13 obtruncatos. TERT. scorp. 3 p. 151, 19 AMM. 28, 2, 8. 28, 5, 7. 31, 13, 3 VINCENT. LER. 21, 3). 38, 21, 12 trucidabantur (FLOR. epit. 4, 2, 52 VVLG. Ezech. 16, 40 AVG. civ. 18, 52). 40, 14, 11 quattuor -is domus tua capi et expugnari potuit. SEN. contr. 1, 2, 20 multum potest ad rectum quoque pudici animi propositum hostis -o (<cum> -o *prop.* Thomas): non succumbet, ... pudicitiam vindicabit. *ibid.* temptantem reppulit. 1, 8, 5 cuneos -is diducere (deducere O). VELL. 2, 21, 4 voluptas... repensata est. 2, 117, 3 domari. 2, 125, 4 his ipsis militum -is, quibus obsessus erat, obsidentis coercuit. VAL. MAX. 3, 2, 13 praecordia sua transverberavit (5, 5, 4 VVLG. Iudith 5, 28). PHAEDR. 3, 10, 27 pectus transigit ([transfigit *codd.*]. TAC. ann. 2, 68. 14, 37). SEN. Thy. 144 exceptus -o pavidus impio (CVRT. 9, 5, 8). benef. 2, 18, 8 tuber quidam tyranni -o divisit (CVRT. 8, 4, 27 panem). CVRT. 3, 1, 18 -o... ruptis omnibus loribus (TAC. hist. 2, 42 galeas loricasque perrumpere). 4, 4, 11 comminus... impulsos. 4, 6, 16 manum barbari lapsam amputat (8, 1, 20. SIL. 15, 469 cervicem. APVL. met. 4, 5 poplites. FIRM. math. 8, 26, 6. CLAVD. DON. Aen. 10, 545 sinistram manum. HIER.

[Koch]

epist. 1, 7, 1 caput. adv. Rufin. 3, 41. VVLG. Iudith 9, 12 superbia amputatur. PRAEDEST. 1, 19 p. 593^c. 4, 9, 25 caput dempsit. 6, 7, 29 graviter se vulnerat (MEN. dig. 49, 16, 6, 6 IVST. 1, 9, 8 femore vulneratus occubuit. AMBR. off. 1, 3, 15 NICET. vigil. 8). 8, 8, 11 in possessionem -o inducimur. LVCAN. 5, 252 Caesar apud Dyrrachium -o... relictus paene suo, qui tot gentis in bella trahebat. 5, 388 de Caesare simul dictatore et consule: Ausonias... -is miscere secures (SIL. 14, 521 -o terrestria proelia). 7, 159 aether capulos... solutis (sc. igne) perfudit -is. 7, 641 vincitur his -is (i. clade Pharsalica) omnis... aetas. 8, 518 crimen habemus purgandum -o. 8, 541 Achilles exiguum sociis monstri -isque carinam instruit (APVL. met. 3, 28 CLAVD. DON. Aen. 12, 760). 8, 557 viscera... scrutaris. 10, 489 aditus -is... arcet. PETRON. 112, 6 ius dicturum ignaviae suae. PLIN. nat. 25, 50 melampodium circumscribitur (25, 148). VAL. FL. 1, 438 medios -o bonus ire per hostes. 6, 249 ferit ultima teli (SIL. 1, 401 cristatae cassidis aera. HOMER. 444 comminus. PANEG. 12 (2), 36, 1 urguere eminus, comminus -is, hastis punctim caesim ferire. OPTAT. 2, 25 p. 64, 12 quid interest an -o ferias an lingua percutias. VVLG. IV reg. 11, 15 Avg. c. Parm. 1, 8, 13 v. p. 2013, 65. COD. Theod. 1, 32, 1. 7, 4, 1. 9, 6, 3. 14, 3 EVCHER. pass. Acaun. 3 CAPREOL. epist. 2, 12 GREG. M. epist. 13, 50). SIL. 4, 176 letum tulit. 4, 392 cadit (ITALA num. 14, 43 [Lugd., VVLG. corructis]. Ezech. 17, 21 [Weing.] et VVLG. PANEG. 9 (12), 17, 2 VVLG. lev. 26, 8 num. 14, 3 II reg. 3, 29 Is. 3, 25 Ier. 39, 18 Ezech. 11, 10. 24, 21 al. I Macc. 7, 46. 10, 85). 7, 604 -o Sapharum -oque Monaesum prosternit ([COD. Theod. 9, 16, 4]. cf. CLAVD. DON. Aen. 9, 702 stravit [COD. Theod. 16, 10, 4 sternatur]). 7, 704 ora rapit. HOMER. 434 Hypsenora fundit. Ivv. 4, 96 mors... -is... festinata. 8, 243 quantum... campis... abstulit. 13, 25 partos -o vel pyxide nummos. TAC. hist. 2, 88 inermem... populum in vasere (ann. 1, 32 in centuriones. cf. hist. 2, 36. VEG. mil. 3, 20 invadatur. BOETH. mus. 1, 1). 3, 20 perfringere ac subruere muros (3, 29 securibus -isque portam perfregit). 4, 23 -is et armorum incussu praecipitati. ann. 6, 35 Sarmatae... contis -isque ruerent ([ITALA Is. 10, 33 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466, 19) elati comminuentur et ruent -o sublimes (πεσοῦνται... μάχαλας). cf. VVLG. num. 14, 43 corructis, v. l. 22 [Is. 8, 24 corructibus. II reg. 1, 12 II par. 29, 9. Is. 37, 7 corructe eum faciam -o in terra. Ier. 20, 4 Ezech. 6, 12]). 12, 35 sternebantur. SVET. Cal. 19, 2 insignis... -o aureaque chlamyde. FLOR. epit. 2, 7, 9 vulnera adacta -is ultra mortem patebant. 3, 10, 13 Romani super scuta hostium salientes in iugulos -is descendeabant. 4, 9, 4 ne veniret... -o (claudio codd.) impetravit. 4, 12, 45 barbarus... oppressus -o et pyra... Caesari satisfacit. CALP. decl. 44 ipso illo -o perire ([PANEG. 12 (2), 28, 4 LAMPR. Alex. 62, 2. 5 LACT. inst. 3, 28, 20 HIL. in Matth. 32, 2 AMM. 26, 6, 8 CLAVD. DON. Aen. 4, 680 AMBR. off. 1, 3, 15 VVLG. Esth. 16, 24 Nah. 3, 15 Matth. 26, 52 Avg. serm. 4, 31, 34 DRAC. laud. dei 2, 805]. cf. FIRM. math. 3, 4, 20 interire [4, 6, 3. 4, 19, 27 VVLG. Iudith 6, 3]). 50 muta stilum -o (v. p. 2021, 50). VLP. dig. 48, 19, 8, 1 in eum animadvertatur. APVL. met. 4, 23 latrones sine alia praeda tantum -is... manibus... cunctis viribus unicam virginem... advehebant. 8, 13 singulos abigens. *ibid.* deorsus ad meum Tlepoleum viam quaeram. 10, 11 nefas inchoatum perficeret. 10, 31 insultantes. TERT. apol. 5, 3 ferocisse. nat. 1, 3 p. 63, 11 punienda sunt nomina (COD. Theod. 10, 10 LIB. pontif. p. 144, 4 INST. Iust. 4, 18, 4). resurr. 16 p. 45, 29. ITALA exod. 17, 13 (Monac.) fugavit... exercitum... in caede -o (ἐν φόβῳ μάχαλας. VVLG. in ore -ii). Am. 7, 17 (Weing.) decident (VVLG. in -o cadent). PANEG. 9 (12), 5, 5 obsessio inchoata est. SPART. Carac. 4, 1 -o te exsequi oportuit meum iussum. Geta 6, 3 -o res peracta. ARNOB. nat. 4, 37 plurimum -is et potestate valeret ferri. LACT. inst. 6, 4, 22 ut provincias temporali -o regant. FIRM. math. 4, 9, 5 se extinguunt (GREG. M. moral. 6, 57 v. p. 2013, 79). 4, 14, 7 latrones... -o severa iudicis animadversione plectuntur. 6, 31, 6 abactores... insequentibus hominibus... resistentes. 7, 23, 3 -o mors inferetur aut a latronibus aut *eqs.* 8, 7, 5 moriantur (8, 26, 5 PACIAN. paraen. 5 p. 108 VVLG. Ier. 21, 9 al. Ezech. 7, 15). AVSON. 157, 7 in sanguinea -o grassamur barena. 278, 2 bella movens (cf. Avg. serm. 202, 2 debellaturus [PROSP. epist. 4]). 427, 3 Hector Aiace -o... muneratur. AMM. 16, 12, 46 loricae -is fidebantur. 16, 12, 49 hostium latera perforabat ([31, 5, 9 CLAVD. DON. Aen. 2, 553 VVLG. Iudith 13, 28]. cf. 27, 2, 3 forati pilis et -is cecidere). CLAVD. DON. Aen. 8, 112 munitus. 9, 325 aggreditur. saepius. 12, 342 hostem comminus, hoc est... -o, ... deiecit (VVLG. IV reg. 19, 7. Iudith 9, 11 cornu altaris. I Macc. 4, 33). PS. AMBR. laps. virg. 4, 15 omnes quasi uno -o... graviter sauciasti. HIER. adv. Rufin. 3, 8 terres me -is tuis. VVLG. gen. 31, 26 filias... captivas -o (cf. IV reg. 6, 22 cepisti). Ios. 10, 37 cuncta... consumens -o (Ier. 14, 12. 16, 4. 44, 18. 27 COD. Theod. 9, 18, 1). prov. 12, 18 pungitur. Ier. 5, 17 conteret urbes munitas... -o. 19, 7 subvertam. Ezech. 29, 10 terram... -o dissipatam. PRVD. perist. 8, 18 evectus -is alter et alter aquis (de fidelibus, cf. vers. 3 sanguine). CLAVD. 26, 563 Alpinum -is abolete pudorem. Avg. civ. 20, 21 v. p. 2014, 12. COD. Theod. 9, 15, 1 neque -o... neque... alia... poena subiugetur (cf. INST. Iust. 4, 18, 6, ubi: subicietur. CORP. V 2781, 15 ex suppl.). LIB. pontif. p. 134, 2 totam Italiam -o perdere. PROSP. c. coll. 21, 2 Cyrillo... ad exsecandam... impietatem apostolico auxiliatus est -o pontifex. MARCELL. chron. II p. 95, 501, 3 saxis -is-

que... amissos... deflevit (cf. *ibid.* 1 enses saxaque). CASSIOD. inst. div. 11. LEX Visig. 6, 4, 2 si quis evaginato -o... in domum alienam intraverit. GREG. M. moral. 9, 5 v. p. 2013, 78. epist. 5, 44 barbarorum -is premor. 9, 175. 13, 41. ASSUMPT. Moys. 6, 3 elidit principales. b abl. compar.: ITALA Hebr. 4, 12 (cod. d) vivum... verbum dei et validum et acutum: omni -o acutissimum (VVLG. penetrabilior omni -o ancipiti: τομάρτος ἡπὲρ πᾶσαν μάχαλας δίστομον). AMM. 22, 4, 6 graviora -is pocula. COD. Theod. 9, 42, 13 -o acerbiorum stilum passi. c abl. separ.: CLAVD. DON. Aen. 11, 735 cur non exoneratis dexteris -is? LVCAN. 3, 323 v. p. 2017, 40. 4 dativus: RHET. Her. 1, 11, 18 incubuit (VAL. MAX. 3, 2 ext. 1 SEN. dial. 4, 36, 5 [v. p. 2023, 26]. 9, 16, 1 LVCAN. 4, 278. 500 TAC. ann. 5, 7 SVET. Otho 10, 1 ANTH. 463, 17 SVLP. SEV. chron. 1, 36, 2). CIC. Sest. 27 eos... operarum suarum -is et lapidibus obiecit. 80 num defuit -is Sestius? Phil. 2, 46 -is confideres. Ov. trist. 4, 1, 73 latus... subicio (VAL. MAX. 3, 2 ext. 9 nutrix puellam... hostilibus -is subiecit. 4, 7 ext. 1 -o cervices subiectas habuerat; eidem caput suum subiecerat. cf. 6, 8, 5 iugulum... -is militum obiecit. HIER. epist. 14, 8, 3). VAL. MAX. 4, 7, 4 demissam cervicem victori (victoris *recc.*) -o praebuit (cf. VAL. MAX. 9, 13, 3 eam praebere, opp. cervicem -o subtraxit. Ivv. 10, 345). SEN. dial. 2, 6, 7 strictis -is nuda pro pecunia corpora opponunt. epist. 114, 7 pepercit. LVCAN. 4, 561 nec volnus adactis debetur -is. 7, 108 permittere mundi discrimen. 7, 139 nec -is habuere fidem (v. *infra* l. 36). 8, 492 sublatus... modus -is (-ii al.). 9, 1074 Caesar: ergo in Thessalicia Pellaeo fecimus arvis ius -o? (cf. p. 2018, 11). FLOR. epit. 3, 10, 12 corpora... -is ferroque patuerunt. TERT. nat. 1, 18 p. 90, 22 vitae amore -o vos... auctoratis. resurr. 7 p. 35, 24 perspectae ferruginis -is vaginarum adaeques dignitatem. AMBROSIAS. in Gal. 1, 4 ereptus -o... se vendat lanistae (CLAVD. 5, 146). VVLG. Iob 39, 22 nec cedit -o. Is. 41, 2 quis... dabit quasi pulverem -o eius. Ier. 25, 31 impios tradidi -o (Ezech. 21, 12. GREG. M. epist. 5, 43 barbarorum -is tradita terra). Am. 9, 4 mandabo. CLAVD. 8, 85 oblatis -is summittunt colla paratis. SVLP. SEV. chron. 2, 51, 4 damnati... -o. epist. 2, 10 -o deputatus inter alias... victimas. PROSP. chron. I p. 462, 1187 addictus. utrum dat. an abl., dubium: CIC. Phil. 2, 46 -is confidens (cf. VERG. Aen. 12, 789 fidens). TERT. anim. 33 p. 356, 24 si anima praefugerit ultimo -o, ne corpus quoque evaserit ferrum. 5 praepositiones: in c. acc.: LVCIL. 601 an in -um incumbat (CIC. inv. 2, 154 bis. VELL. 2, 70, 3 VAL. MAX. 3, 2, 14). VELL. 2, 47, 3 in -os caedisque civium furente ambitu. SEN. benef. 7, 26, 4 caeca ambitione et in -os irruente ([VVLG. I par. 10, 5] CLAVD. DON. Aen. 12, 25 ruere. cf. *infra* l. 76). LVCAN. 9, 850 in -os iurata manus (ADNOT. qui nos -orum periculis voverimus). ARNOB. nat. 7, 9 quis in -um formavit ferrum? CLAVD. DON. Aen. 7, 635 omne ferrum vertebatur in -os. VVLG. I Esdr. 9, 7 traditi sumus... in -um (III Esdr. 8, 78 regibus terrae in -um et captivitatem et depraedationem. cf. *infra* l. 74. Iudith 5, 18 dati sunt [8, 19 Ier. 15, 9 Mich. 6, 14]). Iob 33, 18 eruens... vitam illius, ut non transeat in -um. Ier. 43, 11 percutiet... quos in -um, in -um. Ios. 3, 10 concidite aratra vestra in -os. PS. RVFIN. in Ios. 3, 9—12 v. p. 2016, 68. PETR. CHRYS. serm. 116 p. 519^p vitam ipsam in -um letalem convertit. c. abl.: Ov. fast. 2, 517 plus erat in -o quam curvo laudis aratro. MARCIAN. dig. 48, 8, 1, 3 si -um strinxerit, et in eo (aut telo Momms., coll. VLP. coll. Mos. 1, 6, 3) percusserit (VVLG. Am. 1, 11, 4, 10 Luc. 22, 49). ITALA num. 31, 8 (Lugd.) occiderunt in -is (VVLG. v. p. 2024, 43 [VVLG. III Esdr. 1, 53 apoc. 13, 10 bis. 19, 21]. psalm. 77, 64 sacerdotes eorum in -o ceciderunt [Is. 13, 15. 31, 8 Ier. 44, 12 thren. 2, 12 Ezech. 5, 12. 39, 23 Os. 7, 16 I Macc. 2, 9. 4, 15. 7, 38]). ITALA reg. 2, 33 (Aug. civ. 17, 5 p. 212, 30 D.) decident in -o virorum (πεσοῦνται ἐν ζούπαλα. VVLG. aliter. Os. 14, 1 [Weing.] decident [VVLG. pereant]. cf. VVLG. Ier. 44, 12 cadent). AMM. 23, 5, 19 natio... cuius in -is nondum nostrae propinquitatis exaruit cruor. VVLG. gen. 27, 40 vives (Avg. serm. 4, 31, 34 v. *infra* l. 72). 48, 22 Sicimam... tuli de manibus Amorreorum in -o meo. Ios. 24, 12 eiecit illos. I reg. 17, 47 salvat dominus (Os. 1, 7). psalm. 43, 4 possederunt terram. 77, 62 conclusit in -o populum suum. Iob 27, 14 si multiplicati fuerint filii eius, in -o erunt. Is. 27, 1 visitabit dominus (Ier. 27, 8. 44, 13). 65, 12 numerabo vos. 66, 12 in igne dominus diiudicabit et in -o suo ad omnem carnem (cf. Avg. civ. 20, 21 iudicabitur [bis]. *ibid.* poenam iudicii significat). Ier. 11, 22 iuvenes morientur (34, 4. 44, 12 Bar. 2, 25 Am. 7, 11. 9, 10. Avg. serm. 4, 31, 34 et in -o suo moriuntur et in -o vivunt. cf. *supra* l. 64). 14, 15 consumentur. 29, 18 persequar eos. 32, 36 tradetur in manus regis (v. *supra* l. 47). Ezech. 31, 12 in -is fortium deiciam multitudinem tuam. 33, 26 stetit in (LIB. iubil. 23, 20). Dan. 11, 33 ruent (v. *supra* l. 43). Am. 7, 9 consurgam super domum. 9, 1 novissimum... interficiam. Mich. 5, 6 pascent Assur. Agg. 2, 23 descendent equi et ascensores eorum, vir in -o fratris sui. OROS. comm. 1 castigavit. LIB. iubil. 30, 5 ut pugnent in -o adversus Sychem. 30, 6 eradicent eos. praeter: QVADRIG. hist. 10^b p. 137, 33 v. p. 2016, 25. LIV. 35, 30, 9. 38, 21, 5 nec tela iam alia habebant praeter -os. LVCAN. 5, 282 sit praeter -os aliquod sub Caesare fatum (v. p. 2014, 9). sub: c. acc.: QVADRIG. hist. 10^b p. 138, 17 eo pacto ei (hosti) sub Gallicum -um suc-

cessit, ne eqs. SEN. dial. 3, 21, 3 libido... sub -um mariti venit morte contempta. c. abl.: SEN. clem. 1, 12, 2 conclamationem tot milium sub -o gementium. PLIN. nat. 35, 105 fama, quod eam *tabulam* Protopogenes sub -o (*i. in oppugnatione urbis*) pinxerit. TERT. Scap. 4 estis. pudic. 22 v. p. 2021, 30. CLAVD. DON. Aen. 10, 898 positus. 10, 900 hostem diu cruciare. HIER. in Is. 3, 3 p. 49 cum militandi sub -o et arma portandi non habeant potestatem *Iudaei*. ad: CIC. facet. dict. 12 (Macr. Sat. 2, 3, 3) quis generum meum ad -um alligavit (*cf. vol. I 1680, 54*). LIV. 2, 46, 3 pugna iam in manus, iam ad -os... venerat (VVLG. Ier. 33, 4. cf. CVRT. 6, 9, 20 linguae temeritas pervenit ad -os). SEN. contr. 1, 4, 3 tam frustra ad filium quam ad -um cucurrit. contr. exc. 10, 4 lanista, qui iuvenes cogit ad -um (*verba desunt in SEN. contr. 10, 4, 11*). SEN. epist. 87, 9 dubitat, utrum se ad -um locet an ad cultum. VLP. dig. 28, 3, 6, 6 damnatus... ad -um (29, 2, 25, 3). 47, 14, 1 pr. (= coll. Mos. 11, 7, 1). coll. Mos. 11, 7, 4 bis. CORP. II 6278, 58. PAVL. sent. 5, 17, 2 ad -um dantur. 5, 18, 2 (= coll. Mos. 11, 2, 1). VLP. coll. Mos. 11, 7, 2. PAVL. coll. Mos. 4, 3, 2 auctoramento rogatus est ad -um. 11, 6, 1 ad -um tradantur. CAPITOL. Opil. 12, 10 servos, qui dominis fugissent, reppertos ad -um ludi deputavit. LACT. inst. 6, 12, 39 unde homines ad -um comparas, hinc innocentes mortuos sepeli. SCHOL. Cic. Bob. p. 111, 24 St. *ex iurgiosa certatione* ad -os usque processum. VVLG. Ier. 15, 2 qui ad -um egredietur, ad -um egreditor. 34, 17 praedico vobis libertatem... ad -um. AVG. civ. 3, 28 p. 140, 14 D. producebantur ad -um (*cf. PASS. Mar. lac. 6 duci*). LIB. pontif. p. 134, 3 totam Italiam ad -o (*sic*) extingere. p. 134, 12 ad -o perderet. p. 136, 17 ad -o mitterentur. ab: CIC. S. Rosc. 118 ille lanista omnino iam a -o (*Madvig*; gladiator *codd.*; gladiatura? *Heraeus*) recessisse videtur. LIV. 40, 9, 11 nihil a -is nocte periculi (-lum *codd.*) mihi <futurum> fuisse. LVCAN. 6, 242 pacem -o si quaerit ab isto. ITALIA psalm. 21, 21 (Barnab. 5, 13) parce animae meae a -o (*ῥῶσαι ἀπὸ φόμπαίας*; VVLG. erue a framea animam meam). VVLG. Iob 5, 15 v. p. 2013, 61. Ier. 21, 7 derelicti... a peste et -o et fame (Ezech. 12, 16 relinquam). 31, 2 remanserat. Ezech. 33, 8 terram, quae reversa est. GREG. M. epist. 5, 45 defendi ab inimicorum -is. 6, 58 quanta... a Langobardorum -is... patimur (8, 2). moral. 8, 57 v. p. 2013, 80. cum: ENN. ann. 437 tecti <cum *add. Bähr.*> -is, sub scutis (<pro>tecti -is *Columna*, cf. VVLG. I Macc. 3, 3 protegebat castra). CIC. Caecin. 62 si... cum scuto et -o impetum in me fecisset (*cf. Phil. 2, 114 appetentem*). Catil. 1, 32 obidere cum -is curiam. 3, 5 adulescentes... cum -is miseram. Mur. 52 Sest. 28. 78 Mil. 91 Phil. 2, 8. 15. 108. 112. 114. 7, 13. de orat. 2, 170 cum -o cruento comprehensus. Ov. fast. 2, 101 quid tibi cum -o (SEN. contr. exc. 6, 5)? VELL. 2, 19, 3 ad *Marium* interficiendum missus cum -o servus. QUINT. inst. 4, 2, 13 inventum... corpus inimici cum -o cruento. 6, 1, 48 decl. 291 p. 162, 3. TAC. Germ. 18 *inter munera dotis* scutum cum framea -oque. SVET. Iul. 86, 1 custodias Hispanorum cum -is <adinspectantiam>... removisse. VLP. dig. 47, 14, 1, 1 qui cum -o abigunt, non inique bestiis obiciuntur (PAVL. coll. Mos. 11, 8, 4). 48, 6, 3, 5 qui in incendio cum -o aut telo rapiendi causa fuit vel prohibendi dominum res suas servare. APVL. met. 1, 12 infit illa cum -o: '...'. PANEG. 11 (3), 24, 4 iuvenes cum -is atque pilis. SPART. Hadr. 12, 5 servo in se... cum -o furiosius irruente. CAPITOL. Pert. 14, 1 hominem cum -o infestantem. Maximin. 14, 2 instantes cum -is et cum omni genere telorum. OPTAT. 2, 25 p. 63, 8 repressit cum -o manum. 3, 5 p. 86, 4 levavit cum -o manum. AMM. 28, 2, 13 domum... cum -is obsederunt. VEG. mil. 1, 11 tiro cum crate illa et clava velut cum -o se exercebat et scuto. 2, 15 sagittarii cum... -is. 2, 16 triarii. 3, 16 singulos... pedites. VVLG. I reg. 17, 45. II reg. 23, 10 donec... manus... obrigesceret. II Esdr. 4, 13 statui... populum in ordinem. Matth. 26, 47 venit... cum eo turba multa cum -is et fustibus ([Marc. 14, 43. 48. Luc. 22, 52]. cf. 26, 55 tamquam ad latronem existis cum -is et fustibus comprehendere me). TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 2, 23 volo... omne instrumentum meum... mecum cremari cum lanceis -ei<s> cultris etc. de: ITALIA Ios. 21, 40 (Lugd.) -os..., de quibus circumciderat filios Istrahel. Ezech. 12, 16 (Weing.) relinquam ex eis viros numero de -o et de fame (VVLG. a -o, v. supra l. 33). psalm. 143, 10 liberas... servum tuum de -o maligno (VVLG. redemisti). apoc. 13, 14 (Primas) habet plagam de -o (VVLG. plagam -ii). VVLG. exod. 18, 4 eruit me de -o Pharaonis (ITALA manu). RVFIN. Basil. hom. 3, 2 quos de carceribus, de vinculis, de -o profusa pecunia liberasti. GREG. M. epist. 5, 42 quantas... in hac terra tribulationes de Langobardorum -is... patior. per: Ov. epist. 16, 246 ibit per -os ([met. 8, 77 DRAC. Orest. 813]. cf. LVCAN. 6, 124 exire... quaerit. VVLG. Iob 36, 12 transibunt). 19, 37 placitas rapuere puellas. ars 1, 260 parta... per -os regna nocente manu. TERT. scorp. 5 p. 154, 26 licebit et deo in vitam aeternam per... -os... curare. PANEG. 11 (3), 13, 3 per infestos -os praesentesque mortes imperium petivistis. HIL. in Matth. 32, 2 -o utentibus mors solet esse per -um. AMM. 30, 8, 6 poenas per ignes augebat et -os. HIER. epist. 1, 9, 2 muliercula absoluta per -um (*sc. innoxium*) est. AVG. serm. 180, 5, 5 per -um mortuus est... id est... faciente -o. inter: Ov. met. 7, 345 inter tot medius -os... braccia tendens. LIV. 1, 53, 7 elapsam. SEN. Tro. 1174 -os inter quaesita mors. dial. 2, 6, 2 uni homini pax fuit. SIL. 7, 270 invidiam

-os inter lituosque timere. TAC. Germ. 24 nudi iuvenes... inter -os se... saltu iaciunt in *spectaculis*. SVET. Otho 6, 3 inter faustas acclamationes strictosque -os ad principia devenit. APVL. met. 7, 6 inter ipsas custodientium militum manus et -os nudos... aerumnas assiduas ingenio masculo sustinebat. 7, 11 scortari tibi libet. PANEG. 9 (12), 9, 6 versere. CLAVD. DON. Aen. 7, 296 transierunt (v. p. 2027, 75). 11, 30 in senium durare. HIER. epist. 57, 3, 3 inter bella et -os sanctum est. CLAVD. 20, 139 nulla virilis inter tot -os sexum reminiscitur ira. SVLP. Sev. Mart. 4, 8 servare militem licet inter hostium -os et tela. GREG. M. epist. 5, 36 quaequae inter Langobardorum -os... patior. 5, 39. 7, 23. 8, 22 inlaesi... servamur. 12, 16 podagrae doloribus... affligor (13, 45). pro: LIV. 24, 15, 5 in dextris militum pro -is humana capita esse. VEG. mil. 1, 11 clavas ligneas... pro -is tirionibus dabant. sine: LIV. 31, 41, 12 ut sine -is quidam equitum exirent. PETRON. 80, 7 sine -o in lectulum decidi. QUINT. inst. 6, 3, 90 militi sine -o decurrenti. TERT. idol. 19 p. 53, 21 in pace militabit. ITALIA iud. 7, 14 (Lugd.) non est sine -o (VVLG. non est hoc aliud nisi -us Gedeonis). HIL. c. Const. 8 iugulare. VVLG. Iudith 7, 9 interficies eos. absque: VVLG. Iudith 5, 16 Dan. 14, 25. super (acc.): LVCAN. 7, 748 ire. ITALIA gen. 27, 40 (Lugd.) vives (VVLG. v. p. 2026, 64). HIER. in Agg. 1, 11 p. 749 sermo dei... acutus super omnem -um bicipitem. VVLG. I reg. 31, 4. 5 irruit. adversum: TAC. ann. 3, 46 restantibus lamminis adversum pila et -os. tenus: TERT. Scap. 4 p. 549 vexatur hoc nomen, sed -o tenus. prae: VVLG. Ier. 14, 16 populi, quibus prophetant, erunt proiecti in viis Ierusalem prae fame et -o. syn.: ensis, ferrum, mucro. deriv.: gladiarius, gladiator, gladio, -are (gladius), gladiolus (-um), gladiosus, gladiunculus. Koch.

gleba v. gleba. glaesarius v. Onom.

gleaum, glēsum. [voc. germanicum, i. q. anglos. glær 'resina' et cf. c. theod. glās 'gleaum, vitrum'; hib. glass 'caeruleus, viridis'. W.] i. q. sucinum: PLIN. nat. 37, 42 certum est gigni sucinum in insulis septentrionalis oceani et ab Germanis appellari glaesum (B, Sillig, glassū a, glessum rell., vulg.). TAC. Germ. 45 et mare scrutantur Aestii ac soli omnium sucinum, quod ipsi glēsum (*sic codd.*) vocant, inter vada atque in ipso litore legunt. de re v. Blümmner, Technol. II p. 383, adnot. 1 et commentt. ad Tac. locum.

[? glagalōpēx suspicatur Renn (Bl. f. d. bayr. Gymnas.-Schulw. 13, 1877, 212 sqq.) in MART. 7, 87, 1 aurita gaudet glagalopecce Flaccus, interpretans 'Milchfuchs' (lagalopecce vulg. inde ab ed. Rom. 1473, lagalopecce B⁴, lagopecce C⁴, deest A⁴; cf. clagalopes SCHOL. Iuv. 11, 138 vol. III 1245, 76 et Heraeus, Rh. Mus. 74, 1925, 325 adn. 3, qui de glagalōps cogitat formato ad analogiam vocum q. s. νυκτάλωψ, ἀνθόλωψ, κεράλωψ).]

glāma, -ae f. [e graeca lingua derivatum, cf. γλάμων, γλαμῶν, γλαμνός. J.] i. q. λήμη: PAVL. FEST. p. 96 gramiae oculorum sunt vitia, quas alii -as vocant [unde GLOSS.² II Philox. GR 17 gram<i>a</i>, <glama> λήμη. Lindsay]. v. grama et Bücheler, Kl. Schr. II 370; J. Oeler, d. Ausdrücke f. d. körperl. Gebrechen in d. idg. Spr., Diss. Marburg 1916, 51.

glamantes v. glarans.

[glancion semen feniculi aut pastenaca GLOSS. III 546, 46. glacon i. semen fenicula III 583, 19. i. 'daucion' (δαυκιον), v. vol. V 42, 30, ubi 'Ps. APVL. herb. 80' removendum. Heraeus.]

glandāris, -e a glans. i. q. glande vascens: PLIN. nat. 1, 10, 59 picae -es (fort. i. q. nobis 'Hüher'; cf. 10, 119 picae quae glande vescantur, v. p. 2032, 76).

glandārius, -a, -um a glans. glandi-: v. l. 64. [val. ghindar 'quercus', prov. aglandier. M.-L.] i. q. glandes proferens, glandifer: CATO agr. 1, 7 (de agris) septimo loco est silva caedua, octavo arbustum, nono -a silva (VARRO rust. 1, 7, 9 nonus ager, ubi -a silva). GLOSS. Plac. V 4, 8 (= GLOSS. V 45, 20) aesculus arboris nomen e(s)t glandiarie (v. supra l. 59), ab esca dicta, quod ante usum frumenti haec arbor victum mortalibus praebibat. inde

glandāria, -ae f.: nomen avis (glande vascens? [it. ghiandaia. M.-L.], cf. l. 57): POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 26 cordolus. antus. -a. ciconia. orcilus eqs. v. et s. clandarius vol. III 1261, 15.

glandia v. grandia.

glandicula, -ae f. a glandula diminutive: Exc. Bob. gramm. I 535, 23 inter diminutiva generibus, unde oriantur, dissonantia: rana ranunculus, glandium -a, beta betaceus (item DOSITH. gramm. VII 395, 13; rell. gramm. 'glandula' afferunt, v. p. 2029, 73 sqq.).

glandifer, -a, -um a glans et ferre. cland-: PLIN. nat. 3, 147 (a, claud- DF¹R). GLOSS. II 255, 35 clandifer βαλανηφόρος. grandifer: COLVM. 9, 4, 3 -a robora (sed PALLAD. 1, 37, 2 glandi- codd. praeter Q [grandi-], ita ut potius de 'glans' cogitandum sit quam de 'grandis' adi.). PLIN. nat. 22, 94 RE. EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 917^B v. p. 2029, 13. similia v. s. glandula p. 2029, 73 sqq., glans p. 2030, 76 sqq. legitur inde a CIC.

i. q. glandes ferens: 1 pro adi.: CIC. leg. 1, 2 qua re '-a' illa quercus, ex qua eqs. ([epitheto ex Mario carmine, ut vid., petito, cf. carm. frg. 18 B. = 6 M.]. LVCR. 5, 939 -as inter curabant corpora quercus. Ov. met. 12, 328 quercum. HIER. in Is. 2, 13 p. 50^D). [G. Meyer]

COLVM. 9, 4, 3 silvestrium *arborum* commodissime faciunt grandifera (v. p. 2028, 76) robora (PALLAD. 1, 37, 2 pomiferae... arbores... silvestria... -a robora). PLIN. nat. 16, 6 -i maxime generis omnes *quercus sunt*. 16, 33 Galliarum -ae maxime arbores agaricum ferunt (SERV. ecl. 1, 1 'sub fago...' quasi sub arbore -a, quae fuit victus causa. SCHOL. Verg. Veron. georg. 2, 291 'aesculus' arbor -a. LEX Visig. 8, 3, 1 si quis... arborem inciderit: si... -a maior est, duos solidos det; si minor, det solidum unum, opp. pomifera. 8, 4, 27). 22, 94 radicis fere -ae (v. p. 2028, 78). HYG. lim. grom. p. 168, 15 Th. silvae -ae, silvae vulgaris (SERV. auct. Aen. 3, 466 altera columbarum fatidicarum provolvit in Dodonae -am silvam. LEX Burg. lib. const. 23, 4 in vineis pratis ac messibus cultis et silvis -is). EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 917^B exustae vel incisae pinus in nemus -um se transformant (p. -um transformant vel p. in n. grandiferum [v. p. 2028, 78] se tr. vel p. in -um se tr. codd.; gr. p. 109^c εἰς δρυμῶνα μεταίσασθαι, i. 'in dumeta').

2 pro subst.: a glandifera, -ae f. (sc. arbor): PLIN. nat. 1, 16, 3—13 de -is. 1, 24, 7 pilulis -arum. 16, 1 proximum erat narrare -as, quae primae victum mortalium aluerunt. 16, 33 e -is sola quae vocatur aegilops (aegops codd.) fert pannos arentes. 16, 36 scandula e robore aptissima, mox e -is aliis fagoque. 16, 106. 117. 120 ut diximus in -is. 16, 129 maxima radix est platani, roboris et -arum. EVG. TOLET. carm. 70, 6 (sec. Verg. ecl. 1, 1) atque Bv- -ae recubant sub tegmine -BVLCI (sc. bu-bulci). b glandifera, -ōrum n. (sc. loca): PLIN. nat. 3, 147 inde -a (v. p. 2028, 74) Pannoniae, quae eqs.

?glandina, -ae f. v. p. 2030, 53.

ciradas (i. χοιράδες) glandiolae, quae circa collum et in inguinibus nasci solent GLOSS. III 598, 27 (v. s. glandula, p. 2030, 4. 6).

glandiōnida, -ae. [graecissans pro glandium. W.] i. q. glandium. PLAVT. Men. 210 aliquid scitamentorum de foro opsonarier, -am suillam, laridum pernonidam (nota voces iocose patronymicorum exemplo fictas).

glandis v. s. glans.

glandium, -ii n. [a glans. W.] grand- v. l. 44. CHAR. gramm. p. 42, 14 B. hoc -um haec glandula (p. 197, 2 rana raniculus, unguis ungula, -um glandula. PRISC. gramm. II 115, 18 Probus etiam ponit 'hoc -um haec glandula'. [pars est intestinorum, [om. P]. v. et s. glandicula p. 2028, 72). [grandias offas carnis GLOSS. V 635, 5, ubi glandia ci. Loewe.]

-um significat partem quandam tuberosam et callosam corporis animalis, praecipue eam q. e. in cervice vel faucibus apri et suis: a habetur inter cibos lautiores: NAEV. com. 65 praecisum, omasum, pernam, callus, gliris, -a ([grandia codd. Non., v. l. 35]. PLAVT. Curc. 323 pernam, abdomen, sumen sueris, -um. 366 atque aliquid... ob(s)trudamus, pernam, sumen, -um. Pseud. 166 pernam, callum, -um, sumen facito in aqua iaceant. Stich. 360 alii pisces depurgate..., pernam et -um deicite. Carb. 1 ego pernam, sumen sueris, spe[c]tile, callum, -a. Pago 1 honos syncerasto perit, pernis, -o [Pius, gladios ex gradios F Varro ling. 7, 61]). PLAVT. Capt. 915 deturbavit... carnarium: arripuit gladium, pertruncavit tribus tegoribus (terg- P) -a. PLIN. nat. 8, 209 hinc censoriarum legum paginae interdictaeque penis abdomina, -a, testiculi, vulvae, sincipita verrina. b generatim: PLIN. nat. 16,

185 quibus arboribus in carne sunt tubera, sicut (sic codd.) sunt in carne -a, in iis nec vena eqs. 17, 42 spissior ubertas in ea (sc. marga) intellegitur et quidam terrae adipis ac velut -a in corporibus ibi densante se pinguitudinis nucleo. cf. Blümner, d. röm. Privat-altertümer, p. 174.

glando, -inis f. de derivatione v. Leumann, Lat. Laut- u. Formenlehre, p. 260. i. q. glans. GLOSS. II Philox. GL 12 gla(n)dine βάλανω (gla(n)d[ine] Lindsay). [COLVM. 7, 3, 25 -em A, glandiginem S; v. s. gravedo]. AVIEN. orb. terr. 285 cibus aspera -o omnibus palantibus sc. Massyliis est. 1188 quem ramis aesculus altis inlicit et pingui dependens subere -o. [fort. etiam legendum: TEST. porcelli p. 269, 1 do lego dari -is (DH, R ut vid.; glandis rell., edd., v. p. 2032, 48) modios xxx. GELL. 4, 1, 8 etiamne... milium et panicum et glans (A ut vid., glande(m) rell., i. glando?) et hordeum 'penus' est? (v. p. 2032, 48 et cf. Heraeus, Archiv 15, 1908, 548). CARM. de resurr. 226 aeternumque virent solae sine grandine silvae ('fort.' glandine. Hartel).]

glandula, -ae f. a glans per deminutionem (a glandium derivant veteres GRAMM., v. p. 2028, 73 sqq.). grand- per dissimilationem (cf. Schopf, d. konsonant. Fernwirkungen, p. 89): PALLAD. 3, 26, 1 PQi. PELAGON. 59 p. 48, 12 v. p. 2030, 40. 70 p. 49, 29. 30 v. p. 2030, 41. 42. GLOSS. II 477, 42 v. p. 2030, 4 (v. et l. 84, ubi -ovra). -ola: CHIRON 155 v. p. 2030, 45. GLOSS. III 606, 8 v. p. 2030, 7. de numero: plur. ubique praeter p. 2030, 3. 28. 32. 53. de genere: glandula, -ōrum n.: PELAGON. 70 p. 49, 29 ad glandula (-as propter sequens -as, v. p. 2030, 42, ed.), v. p. 2030, 41. HIPPIATR. I p. 90, 8 O.-H. τὰ λεγόμενα γλάνδουλα. II p. 38, 1 εἰ γλάνδουλα σὺν τῶν σιαγόνων, v. p. 2030, 39 (procul dubio et I p. 90, 6 ἐὰν συμβῇ ἕως ἔχειν παρωτίδας ἢ χοιράδας, ἀπερ τινὲς ἰδιώτερον γλάνδουρα προσαγορεύουσιν [ἄσπερ... γλάνδουλας sine necessitate edd.]).

GLOSS. V 652, 18 tubera sive -a. GLOSS. I III Abstr. AN 18 angina -ae. de notione: DIOSC. 4, 61 p. 215, 16 W. [RV ἀσπράγγος] Πομαῖοι πίονα λιπούβριον, οἱ δὲ φίλον... οἱ δὲ γλάνδουλα κτλ. GLOSS. II 477, 42 χοιράς ἵππον -a (v. p. 2029, 76). III 218, 40 caliceas -as (cf. 233, 40 κίχλας, γαλίχλας turdos -as. 653, 11). 501, 64 parotides strume vel -e. 598, 9 bisane (βομβάνες Buech.) -olas. 600, 35 eoratas (i. choeradas) glandolas (gl- a). 606, 8 scruas (i. scrofas) unde -olae nascuntur. al. v. etiam s. glandiolae p. 2029, 28. [val. ghindură, it. ghiandola, hisp. landre. M.-L.] [dub.: MAR. AVENT. chron. II p. 238, 571 hoc anno infanda infirmitas, quae -a, cuius nomen et pustula... innumerabilem populum devastavit (aut desunt aliqua aut cum Momms. quae -a dele).]

1 de convoluta carnis quadam duritie, quae in similitudinem parvae glandis formata circa collum faucesque aut in inguine oriri solet, i. q. ἀδήν (de ἀδένας tumore l. 23; de tonsillis seu naturalibus [l. 20] sive inflammatis et tumefactis l. 19. 25 sqq.):

GLOSS. v. supra l. 4. 5. 6. 7. a hominum: CELS. 2, 1, 19 ubi aetas paulum processit, -ae et vertebrarum... aliquae inclinationes (i. 'tonsillarum tumores', cf. Hippocr. aphor. 3, 26 παρίσθμια). 4, 1, 2 in ipsis cervicibus -ae positae sunt, quae interdum cum dolore intumescunt (i. 'tonsillae', v. supra l. 16). 5, 28, 7^A in struma subter concreta quaedam ex pure et sanguine quasi -ae oriuntur (8, 4, 2 et in cervicibus -ae oriuntur, i. 'tumor -arum', v. supra l. 15). MARCELL. med. 7, 20 si fauces angina vel -ae et parotides occupaverint. 15 tit. ad anginam... et -as vel tosillas (v. supra l. 16. 36, 72 ad -as. 36, 74 ad -as et parotidas et strumas). 15, 100 -is facies remedium sic eqs. ibid. inline et super -as pone. 15, 101 carmen mirum ad -as sic: 'albula -a nec doleas nec noceas' eqs. ibid. hoc ter novies dicens spues ad terram et -as ipsas pollice et digito medicinali perduces. 15, 102 -as mane carminabis. ibid. pollice continens eas dices 'novem -ae sorores, octo -ae sorores et sic deinceps usque ad: duae -ae sorores, una -a soror; novem fiunt -ae, octo fiunt -ae eqs. postremo: una fit -a, nulla fit -a'. 32, 19 omnem inguinum vel -arum molestiam prohibebis (v. supra l. 14).

b in bestiis: PLIN. nat. 11, 175 tonsillae in homine, in sue -ae. PALLAD. 3, 26, 1 legendi sunt verres rotundi..., ventre et clunibus magnis, ... cervice -is (v. p. 2029, 74) spissa eqs. (ad rem cf. glandulosus, l. 60). PELAGON. 56 p. 47, 22 si equus -as habuerit inter maxillas (61 p. 48, 23 HIPPIATR. II p. 38, 1 O.-H. v. p. 2029, 81). 59 p. 48, 12 faecaceus spissus umor a glandulis (HIPPIATR. I p. 422, 24 πικρότεραι [sc. μύξαι]... ἐκ τῶν γλάνδουλων κατέρχονται). 70 p. 49, 29 ad glandula (v. p. 2029, 80). ibid. l. 30 glandulas foris aut fauces perunges. HIPPIATR. I p. 90, 5. 8 v. p. 2029, 81. 82. CHIRON 89 quodcumque iumentum -as habuerit. 90 cum exemeris -as, curato causam... eas -as uri oportere. 155 a tolibus et -olis (v. p. 2029, 77) et arteriis (item VEG. mulom. 1, 38, 3). VEG. mulom. 2, 24, 1 -ae... animalibus... molestae sunt. 3, 14, 5 ad curam... -arum (-aris ed. pr., -are A).

2 i. q. glandium (cf. p. 2029, 43): MART. 3, 82, 20 partitur apri -as palaestritis (7, 20, 4 ter poscit apri -as, quater lumbum). APIC. 4, 117 pulpas pulli, -as haedinas, caseum vestinum. 4, 173 testiculos caponum, -as porcellinas. 3 de ipso inguine (v. s. glans, p. 2033, 82): FVLG. aet. mund. p. 157, 21 fervet adhuc innocentis cadaver interfectum... et -a (-ina PR) libidin(os)i adulteri alieno grassatur in lecto.

deriv.: glandicula, glandulosus.

glandolaria id est morella GLOSS. III 612, 25. 624, 43 (591, 3 glandolasia).

glandulōsus, -a, -um a glandula. i. q. glandularum plenus: COLVM. 7, 9, 1 verres probandi sunt rotundi..., ventre promisso, clunibus vastis..., amplae et -ae cervicis (v. et supra l. 37). CHIRON 981 morbo farciminoso et -o, qui in toto corpore collectiones et tubera faciunt. CASS. FEL. 18 p. 26, 18 si forte musculosis in locis aut -is... fuerit tumor (26 p. 42, 19 cum -is in locis in utraque gutturis parte fuerint natae scrofae). 60 p. 148, 19 quotiens -a praeter aliqua ulcera fuerint ipsa inguina (v. app. crit.).

glanis et glanus, -ī m. [a graec. γλάνις. J.] nomen piscis: PLIN. nat. 1, 9, 67 torpedo, pastinaca, scolopendrae, -is. 1, 32, 45 ex -o (BdT, cla- rell.; ab -us, -ī, ut: 32, 128 verrucas tollit -i iocur inlitum). 9, 145 cautius qui -is vocatur, aversos mordet hamos nec devorat. 32, 148 glauciscus, -is, gonger, gerres (girres codd.), galeos eqs.

*glāns, glandis f. [cf. c. slavon. želadъ 'glans' et c. gr. βάλανος 'glans', armen. kafin 'glans', lituan. gile 'glans'. W.] de litterarum nexu: pro exemplo monosyllabi, in quo muta et liquida antecedant vocalem a liquida et muta exceptam (sicut 'frons') affert TERR. MAVR. 976—978. scribitur per gr- in codd. maxime saec. IX—XI: Tib. 2, 1, 38 A s. XIV. FEST. p. 115 cod. I s. X/XI. PLIN. nat. 15, 28 M s. V. 15, 92 Fa s. XII. 16, 15 DG (s. XI), d (XIII), E (X/XI). SER. SAMM. 686 fs (s. IX/X). ARNOB. nat. 2, 21 p. 65, 18 P s. IX. AMM. 31, 7, 14 V s. IX. GLOSS. III 541, 51. 572, 23 al. cf. et s. glandula, p. 2029, 73. de genere et formis: nom. sg. glans: VARRO rust. 3, 2, 12. 13, 1 v. p. 2032, 59. 60. CELS. 7, 5, 4^A cod. V, v. p. 2033, 48. PRISC. gramm. II 281, 25 -s glandis (III 478, 2. 503, 19; v. et p. 2031, 11. 16). nom. sg. glandis: NON. [G. Meyer]

p. 553, 16 -is est plumbum in modum <-is> informatum (cf. p. 2033, 44). GLOSS. II 495, 54 -is βάλανος. III 542, 20 lingua (lignum Stadler; iligna?) claudis, id est quercu(s). 564, 39 avellana -is pontica. praeterea locus VERG. georg. 4, 81 de concussa tantum pluit ilice -is (v. infra l. 63) grammaticis causa erat disceptandi, utrum -is pro nom. esset accipiendum necne: PRISC. gramm. II 282, 5 nam quod apud Virg. in III georg. invenitur '-is', in dubium venit, utrum nominativus sit an figurate genetivus: potest enim 'tantum -is' intellegi τοσοῦτον βάλανου. III 506, 23 -s -is, cuius... similem genetivo quidam protulerunt nominativum (item 515, 11). PROB. cath. gramm. IV 6, 16 quidam addunt -s -is, sed haec -is nominativo posuit Verg. (item 21, 24. SERV. georg. 4, 81 erit nominativus 'haec -is'). DVB. Nom. gramm. V 580, 3 -is generis feminini ut Virgilius (immo Tib. 2, 1, 38) 'querna...-e' (v. p. 2032, 32). PHOC. gramm. V 412, 2 inter monosyll. feminina tertii ordinis: -s [vel glandis]. PRISC. gramm. II 319, 11 haec -s huius -is (GRAMM. suppl. 121, 6). de numero: generaliter inter sing. et plur. ita distinguitur, ut ille collective 'frugem' (esculentam) significet, hic in 'telorum' multitudine per fundas missorum adhibeatur. contra discrepant ab hoc usu haec exempla significantiora: poetarum: plur. (de fruge, ubi sing. expectes): nom.: LVCR. 5, 965 (ante vocalem, sic et: VERG. georg. 1, 148. 2, 67). 5, 1363 Ov. am. 3, 7, 33 met. 1, 106 (in sexto pede; sic: 7, 586. 8, 759. 11, 159). dat.: SVLP. sat. 17 (ante voc.). acc.: VERG. georg. 1, 305 Ov. ars 3, 149 fast. 4, 402 (ante voc. ut 4, 509). CALP. ecl. 4, 24 CLAUD. rapt. Pros. 3, 43 (VI° pede). abl.: Ov. met. 10, 94 (ante voc.; sic et: MART. CAP. 9, 907). sing. pro plur. (de 'telo'): acc.: SIL. 1, 314 (VI° pede). aliter vero se habent ii loci, quibus -s pro exemplo vel pro genere adhibetur, velut LVCR. 6, 179. 307 Ov. met. 14, 826 (v. et P. Maas, Archiv 12, 1902, 504. 517. 528; Bednara ibid. 14, 1906, 553). scriptorum: de 'fruge' (plur. pro sing. collect.): COLVM. 11, 2, 83 -bus et ceteris seminibus. ARNOB. nat. 2, 21 p. 65, 18. 2, 66 p. 101, 26 SERV. ecl. 1, 1 georg. 1, 8 al. (recte sing. georg. 1, 349). et alii ex posteris. de 'telo' (sing. pro plur.): SALL. lug. 57, 4 LIV. 38, 20, 1. 38, 21, 7. 42, 65, 10 (pro genere) al. AMM. 20, 6, 6. 24, 2, 15. 31, 7, 14. NOT. Tir. 104, 97. de notione: GLOSS. II Philox. GL 12 v. p. 2029, 61. 13 -es βάλανοι. Corp. G 101 -es ab eo quod est -s quae sunt nuces rusticae. legitur inde a PLAVTO (infra l. 53. p. 2032, 49), CATONE (p. 2032, 50), VARRONE (fort. vel inde a LEGE XII tab., v. p. 2033, 16) per totam latinitatem. [val. ghindă, it. ghianda, francog. gland, port. lande. M.-L.]

I proprie de fruge: A sensu stricto de fructu arborum tam earum, quae per se ad genus quernum adtinent (i. quercus, ilicis al., q. v. infra l. 47 sq.), quam fagi (cuius frugem Theophr. non βάλανον, immo καρπὸν vocat; cf. hist. plant. 3, 8, 2). cf. PLIN. nat. 1, 16, 6—8 -ium genera XIII. (7) de fago. (8) de reliquis -bus. 16, 19 -em quae proprie intellegitur, ferunt robur, quercus, aesculus, cerrus, ilex, suber. rariora: de '-e Aegyptia' (gr. βάλανος Αἴγ., μυροβάλανος, μυροεικής), i. q. 'Moringa aptera Gaertn.' (Moringa arabica Pers.): l. 75. 78. p. 2032, 83. de haliphloeis: infra l. 81. i. q. iuglans: p. 2033, 10 (cf. etiam p. 2033, 34. 38). de -e arte facta: p. 2032, 3. de re v. Olck PW V 2047, 32 sqq.

1 generatim (maxime de generibus ac virtutibus): PLAVT. Rud. 1324 (proverb.) quadringentos nummos :: tramas putidas :: quingentos :: cassam -em (cf. usitatum illud 'cassam nucem'). VARRO ling. 5, 102 + pinus iuglans, quod cum haec nux antequam purgatur, similis -is, haec -s optima et maxima a love et -e iuglans est appellata (PLIN. nat. 15, 91). VERG. georg. 1, 305 quernas -es tum stringere tempus (cf. COLVM. 9, 1, 5 saltus feracissimi querneae -is et iligneae nec minus cerreae. PLIN. nat. 16, 16 alia fageae -i figura, quernae alia et ilignae [16, 25 -s fagea... iligna... querna, ... gravissima et ipsa -ium atque dulcissima]). 4, 81 nec de concussa tantum pluit ilice -is ([v. supra l. 4. Ov. ars 3, 149 met. 7, 586]. Ov. am. 3, 7, 33. met. 10, 94 curvata... -bus ilex [cf. Zingerle, Kleine philol. Abhandl. II 93 sq., Innsbruck 1877]. PLIN. nat. 16, 19 ilicis duo genera... -s utriusque brevior et gracilior, quam Homerus aculon appellat eoque nomine a -e distinguit [Od. 10, 242 ἀκύνλον βάλανόν τε]. FRONTO p. 154, 21 N. AVIEN. Arat. 1782 [Arat. 1046 ἀκύνλον]). Ov. met. 8, 759 contremuit... Deoia quercus: et... pallescere -es coepere (11, 159. PLIN. nat. 16, 20 -s optima in quercu. ibid. 21 sqq.). PAVL. FEST. p. 115 legimus (v. p. 2032, 77) scriptum aut oleam -emve. COLVM. 4, 33, 5 -em magis quam castaneam (PLIN. nat. 15, 92 nuces vocamus et castaneas, quamquam adcommo-datiores -ium generi. PS. AVG. categ. 1 p. 1420). 10, 364 vel teretis mali vel tectae cortice -is. PLIN. nat. 1, 16, 10—13. 12, 100 myrobalanum nomine... indicatur et -em esse ([cf. Theophr. hist. plant. 4, 2, 6 ἡ δὲ βάλανος ἔχει... τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ καρποῦ]). 12, 101 sunt qui Aethiopicam Aegyptiacae et Syriacae praeferant, -em nigram nec pinguem. 15, 28. v. supra l. 48). 13, 137. 15, 92. 95 -es inter poma numerari non possunt. 15, 112. 16, 18 fagi -s. 16, 24 haliphloeis rara -s et... amara (16, 34 suberi -s pessima, rara; cf. Theophr. hist. plant. 3, 17, 1 καρπὸν... βάλανηρόν). 16, 31 tot res praeter -em pariunt robora. 17, 231 sunt... culicum genera aliquis molesta, ut -bus, fico (cf. Theophr. hist. plant. 4, 14, 10 ἐγγίνονται...

κύνες ἐν τισι τῶν δένδρων, ὥστε ἐν τῇ δουὶ καὶ τῇ σικκῇ. an de 'quercu'? v. p. 2033, 31). al. MART. CAP. 9, 907 vidit rigidas -bus ire comas Ismaros (sc. Orphei cantu). de -e manu facta (v. p. 2031, 52): CORR. VIII 6981 (Cirtae in inventario sacro) Iovis Victor argenteus in Capitolio habens in capite coronam querceam folior(um) XXX, in qua -es n. xv eqs.

2 de usu: a pro alimento (cf. AVSON. 344, 3 olim communis pecori cibus atque homini -s. MART. CAP. 9, 928 -em... mes-sesque. cf. et infra l. 43): a hominum: inter cibos deli-catiores: VARRO Men. 403 ostrea... Tarenti..., scari Cilices, nuces Thasiae, palma Aegyptia, -s Hiberica. PLIN. nat. 16, 15 -e opes nunc quoque multarum gentium... pace gaudentium constant... emolitur farina spissaturque in panis usum... et hodie... per Hispanias secundis mensis -s inseritur. dulcior eadem in cinere tosta. pro cibo miseri: Ov. met. 14, 216 Achaemenides -e famem pellens (v. infra l. 32) et mixta frondibus herba. inter dyspep-ta: ORIBAS. syn. 4, 17 p. 20 sesamus... castanea, -es, mela eqs. (gr. p. 170, 7 κάστανα, βάλανοι). speciatim cibus fuisse puta-tur priscorum illorum hominum, qui ante inventas Cereris fruges vixerint (cf. O. Apelt, d. Ansichten d. grch. Philosophen ü. d. Anfang d. Cultur, Progr. Eisenach 1901, p. 14 sq.): VARRO rust. 2, 1, 4 ut arboribus ac virgultis [ac] decarpendo -em, arbu[s]tum, mora, poma colligerent ad usum (LVCR. 5, 965 pro pretio amoris -es atque arbita vel pira lecta [VERG. georg. 1, 148]. ARNOB. nat. 2, 66 p. 101, 26). CIC. orat. 31 quae... in hominibus tanta perversitas, ut inven-tis frugibus -e vescantur? (PLIN. nat. 7, 191 Ceres frumenta in-venit, cum antea -e vescerentur. LVST. 2, 6, 5 SERV. ecl. 1, 1 georg. 1, 8 al.). LVCR. 5, 1363 bacae -esque caducae. 5, 1416 odium... -is. VERG. georg. 1, 8 vestro (sc. Liberi, Cereris) si munere tellus Cha-oniam pingui -em mutavit arista (cf. 2, 67 Chaonii... patris -es). HOR. sat. 1, 3, 100 animalia (i. prisci homines)... -em atque cubilia propter... pugnabant. TIB. 2, 1, 38 vita... desuevit querna pellere -e famem (Ov. fast. 1, 676 querna... -s victa est utiliore cibo). 2, 3, 68 -s alat (ibid. 69 -s aluit). Ov. am. 3, 10, 9. met. 1, 106 et quae deciderant patula Iovis arbore -es. fast. 4, 399 bis. 402 Ceres muta-vit -es utiliore cibo (v. supra l. 33). 4, 509 ille domum -es excussa-que mora rubetis portat. CALP. ecl. 4, 24. IVV. 6, 10 uxor saepe hor-ridior -em ructante marito (CARM. inc. Isid. orig. 17, 7, 26 mortales primi ructabant gutture -em). 13, 57 licet ipse videret plura domi fraga et maiores -is acervos. SVLP. sat. 17 -bus et purae rursus pro-cumbere (-currere PV) lymphae. APVL. met. 11, 2 (de Cerere) -is ferino remoto pabulo, miti commonstrato cibo (cf. CLAUD. rapt. Pros. 3, 43 pecudum... more... si frangunt communia pabula, -es. v. et supra l. 8). ARNOB. nat. 2, 21 p. 65, 18 cibus sit, ut saecula imitemur antiqua, ex cinere caldo -es aut eqs. CLAUD. rapt. Pros. 1, 30. SIDON. carm. 22, 177 populis hominum -em linquentibus. et al.

β animalium (praecipue boum, suum): in convivio de homine: infra l. 66. TEST. porcelli p. 269, 1 v. p. 2029, 66. GELL. 4, 1, 8 v. p. 2029, 67 (cf. et supra l. 7. 43). PLAVT. Truc. 646 ut bubus -em prandio depromerem (CATO agr. 54, 1 bubus... -em parari legique oportet. 54, 3 bubus modium -is aut vinaceorum dato [60 -is modios CCXL. COLVM. 6, 3, 8. 11, 2, 83. 101 bis]. COLVM. 6, 3, 5. 11, 2, 83 -s... paleis immiscenda est. ibid. [v. p. 2031, 31]. PLIN. nat. 18, 232). VARRO rust. 2, 1, 17 cum sues faenum vitent et quaerant -em (CIC. phil. frg. XII M. ut sues quasi caprae ex ramis quercuum -e pascantur. VERG. georg. 2, 72 -em... sues fregere sub ulmis. 2, 520 COLVM. 7, 9, 8. HIER. adv. Iovin. 2, 7 p. 294^c -e, casta-neis, radicibus filicum et hordeo). 2, 4, 6 hoc pecus (i. sues) alitur maxime -e. 3, 2, 12 hic aprum glas (v. p. 2030, 82) cum pascit emp-ticia eqs. (3, 13, 1 cum... apris effunderetur glas. HOR. sat. 2, 4, 40 Umber... iligna nutritus -e... aper. MART. 7, 27, 1 Tuscae -is [an i. q. 'quercus'? v. p. 2033, 31] aper populator et ilice multa iam piger. MACR. Sat. 1, 21, 4). 3, 15, 1 in glirario arbusculas esse oportet, quae ferant -em. ibid. intra maceriam iacere oportet -em et castaneam (cf. 3, 15, 2 addunt -em aut nuces iuglandes aut casta-neam). CIC. har. resp. 5 (in convivio de Aelio Ligure, v. supra l. 47) pecudem ac beluam, pabulo inimicorum meorum et -e corruptum. VERG. ecl. 10, 20 uvidus hiberna venit de -e Menalcas (cf. SERV. auct. ad l.). COLVM. 7, 6, 5. 8, 15, 6 ubi copia est, etiam -s et vinacea praebentur anitibus. PETRON. 40, 7 videte, quam porcus ille sarvati-cus (i. aper in cena) 'lotam' comederit '-em' (sc. thebaicas, caryo-tas. PALLAD. 3, 26, 3 porcis praebenda sunt pabula -is. LEX Visig. 8, 5, 1 tit. de porcis in -e... missis. 8, 5, 1 qui porcos in silva sua tempore -is invenerit. 8, 5, 2 tit. de porcis... ad -em in communi fructu susceptis [8, 5, 2 al.]. al. PS. VEN. FORT. vita Med. 8, 23 p. 70, 21). PLIN. nat. 10, 42 aves vescuntur et -e (10, 119 v. p. 2028, 57. APVL. flor. 12 p. 44 psittacus). PALLAD. 12, 1, 14 de -bus legendis (12, 14 -is legendae ac servandae. cf. 12, 14 tit. de -bus colligendis. SERV. auct. ecl. 10, 20 de collectione -is. v. p. 2031, 71. 2033, 19. 20). LEX Visig. 8, 5, 2 de -bus... orta contentio. 8, 5, 4 pro -bus decimam consequatur.

b in medicina: CELS. 5, 18, 4 si lienis torquet, -is, quam βάλανον μυροεικήν Graeci vocant (v. p. 2031, 49), cortex et nitrum... contunduntur. PLIN. nat. 1, 24, 3 medicinae ex -bus XIII. 24, 7 -s [G. Meyer]

intrita *cacoethe* cum . . . axungia sanat (MARCELL. med. 4, 52). *ibid.* dysintericis et inlinitur vel ipsa -s *eqs.* (CHIRON 430 -is id est ilicis arboris corticem *eqs.* MARCELL. med. 27, 12 -es quercinae *eqs.* 27, 26). 24, 13 cerri folia et cortex et -s siccatur collectiones sup-
purationesque, fluctiones sistit (MARCELL. med. 18, 26 ad par-
anychium et suppuraciones unguiculorum -em tritam cum sapone
adpone). 24, 14 calculis -is fagineae cinis inlinitur, item cum melle
alopeciis (MARCELL. med. 6, 18 -is . . . fagineae). MARCELL. med. 7, 10.
CAEL. AVR. chron. 2, 1, 42 (ad paralysin) danda . . . amygdala . . . ac
nucis, avellanae primo, tum etiam -es (i. 'iuglandes'; v. p. 2031, 51).

B latiore apud Ictos sensu: de qualibet fruge arborea:
definitur: IAVOL. Gaius dig. 50, 16, 236, 1 '-is' appellatione omnis
fructus continetur, ut Iavolenus ait, exemplo Graeci sermonis,
apud quos omnes arborum species ἀρόδρα appellatur. VLP. dig.
43, 28, 1, 1 -is nomine omnes fructus continentur. PLIN. nat. 16,
16 cautum est praeterea lege XII tabularum, ut -em in alienum
fundum procidentem liceret colligere (EDICT. praet. Vlp. dig.
43, 28, 1 pr. -em quae ex illius agro in tuum cadat, quo minus illi
tertio quoque die legere auferre liceat [VLP. dig. 10, 4, 9, 1 de -e
legenda, ut mihi tertio quoque die legendae -is facultas esset. DIG.
43, 28 tit.]. POMPON. v. l. 23. VLP. dig. 10, 4, 9, 1 -s ex arbore tua in
fundum meum decedit, eam ego immisso pecore depasco *eqs.* [19, 5,
14, 3]. POMPON. Vlp. dig. 10, 4, 9, 1 si dolo pecus immisi, ut -em com-
ederet: nam et si -s extaret *eqs.* [VLP. *ibid.* sive -s extet sive con-
sumpta sit]]. LABEO dig. 18, 1, 80, 2 quaerebatur, cum -s decidisset,
utrius (sc. emptoris silvae an venditoris) esset. *ibid.* Servium respon-
disse . . . si in obscuro esset, quaecumque -s ex his arboribus quae
caesae non essent, cecidisset, venditoris esse. GAIUS dig. 50, 16, 30, 4
'-s caduca' est, quae ex arbore cecidit.

II metonymice: A de ipsa arbore: 1 i. q. *quer-*
cus: PLIN. nat. 17, 231 v. p. 2031, 83. MART. 7, 27, 1? v. p. 2032,
61. LIB. iubil. 32, 30 et sepellierunt (sic) *Deboram* sub -e in torren-
tem et vocaverunt . . . quercum 'Quercum luctus Deborae' (cf. VVLG.
gen. 35, 8 subter quercum). 2 i. q. *καρύα:* PLIN. nat. 16, 98
vere coepturo *germinant* aquifolium, terebinthus, paliurus, castanea,
-es *eqs.* (cf. Theophr. l. c. 3, 4, 2 *καλίονος, τέκρινθος, καρύα*). cf. et
p. 2031, 51.

B audacius de veste castaneae colore tincta:
OV. ars 3, 183 (inter vestes diversi coloris) nec -es, Amarylli, tuae nec
amygdala desunt (i. 'castaneae', sc. vestes castaneae colorem habentes;
cf. 2, 267 sq. quas Amaryllis amabat, — at nunc castaneas non
amat illa! — nucis et v. p. 2031, 51).

III translate de rebus, quae -is formam habent: A de
certo teli genere, quod funda mittitur (de re v. Fougères, Daremb.-
Saglio II 2, 1608 sqq.; Liebenam, PWK VII 1377, 1 sqq.). NON.
p. 553, 16 v. p. 2031, 1. LVCR. 6, 179 plumbea . . . -s etiam longo
cursu volvenda liquescit ([quiescit *codd.*, at v. *infra* l. 67]. OV. met.
14, 826 latā plumbea fundā missa solet medio -s intabescere caelo.
CELS. 7, 5, 4^a [inter telorum genera] plumbea glas [v. p. 2030, 82].
cf. VERG. Aen. 7, 686 pars maxima -es viventis plumbi spargit. SIDON.
carm. 23, 347 plumbea -ium procella). 6, 307 fervida fit -s in cursu.
CAES. Gall. 5, 43, 1 Nervii ferventes [fusili ex argilla] (varie temp-
tatum; at potius omnino del.) -es fundis (om. β, recte probab.) et
[fervefacta iacula] (α, iac. f. β) in casas . . . iacere coeperunt. 7, 81, 4
fundis librilibus sudibusque . . . ac -bus Gallos proterrent. BELL. Afr.
20, 3 -es fundere, sudes comparare (cf. SIL. 1, 314 crebram fundit
Baliari verberare -em [STAT. Ach. 1, 436]). BELL. Hisp. 13, 3 (pro nun-
tio) -s missa est inscripta (18, 6. cf. 18, 4 indicium -e scriptum
misit). SALL. lug. 57, 4 eminus -e aut lapidibus pugnare (cf. TAC.
hist. 5, 17 saxis -busque. AMM. 24, 2, 15 saxis et -e ceterisque telis).
OV. met. 7, 777 exutae (excussae Itali, vulgo; cf. l. 65) contorto ver-
bere (v. *supra* l. 56) -es. LIV. 36, 18, 5 -is et sagittas . . . ac iacula
ingerebant (38, 20, 1. 21, 7 sagittis, -e, iaculis. 38, 21, 11 aculeus
sagittae aut -is abditae. AMM. 20, 6, 6. 26, 8, 8). 38, 29, 6 ne fluxa
habena volutetur in iactu -s, sed *eqs.* (LVCAN. 3, 711 Tyrrhenum . . .
excussa [M², -ae ω] Balearis tortor habenae -e petens). 42, 65, 10
excussum spiculum velut -s emicabat (ex Polyb. 27, 11, 6 *καθ'απερεί*
μολυβδῆς). SEN. nat. 2, 57, 2 liquescit excussa -s funda (cf. LVCAN.
7, 513 calido liquefactae pondere -es. v. *supra* l. 46). STAT. Theb.
7, 338 -bus et torta zephyros incidere funda. 8, 417. 10, 533 arsuras
caeli per inania -es. TAC. hist. 2, 21 faces et -es et missilem ignem.
ann. 13, 39. AMM. 31, 7, 14 -e fundis excussa (CLAUD. 7, 50 -es . . .
spargere funda).

B t. t. med. de parte anteriore membri virilis (cf. βάλανος):
CELS. 6, 18, 2^a ubi . . . -s contexta est, . . . clystere inter eam cutem-
que aqua calida inserenda est (7, 25, 2 si -s ita contexta est, ut nudari
non possit). 6, 18, 2^c *ulcera* in -e. 6, 18, 2^j interdum . . . per ipsa ul-
cera coles sub cute exestur ((h)exest *FF*, exaesus *J*) sic, ut -s excidat.
6, 18, 2^k. *ibid.* tubercula . . . , quae φύματα Graeci vocant, circa -em
oriuntur. 6, 18, 4 in summa -e. 7, 25, 1^a (in infibulatione) in cole si
-s nuda est *eqs.* *ibid.* cui viro -s parva est. 7, 25, 1^b cutis circa -em
prehenditur et extenditur (7, 25, 1^c). 7, 25, 1^c sub circulo -is. *ibid.*
super -em (7, 25, 2 bis). 7, 25, 2. 26, 1^c condita -e. per iocum
ambigue (cf. p. 2032, 56. 59 et MART. 2, 51, 6): MART. 12, 75, 3 pas-
tas -e natis habet Secundus.

C de ulcere in inguine orto, i. q. glandula (1a, v. p. 2030,
14): SER. SAMM. 686 sin . . . existet duratis -bus inguen, proderit
induci cocleas cum melle minutas.

epitheta: ad I: cerrea: p. 2031, 60. fagea: p. 2031, 60.
5 fagina: p. 2033, 8. faginea: p. 2033, 7 (de fem. subst. fagina, -ae,
sc. glans: v. vol. VI 171, 65). iligna: p. 2031, 61. 2032, 61. ilignea:
p. 2031, 60. quercina: p. 2033, 3. querna: p. 2031, 58. 61. 2032,
32. 33. querneae: p. 2031, 59. Chaonia: p. 2032, 29. Hiberica:
p. 2032, 11. ad IIIA: plumbea: p. 2033, 45 sqq.
10 notabiliores iuncturae verbales: ad I: -em: colligere:
p. 2032, 23. 78. 2033, 17. legere: p. 2031, 71. 2032, 77. 78. 2033,
19. 20. depascere: p. 2033, 22. -e: pasci: p. 2032, 56 (cf.
p. 2032, 59); nota p. 2033, 83. vesci: p. 2032, 26. 76. ad
IIIA: -em: excutere: p. 2033, 60. 65 sqq. 71. fundere: p. 2033,
15 55 sqq. iacere: p. 2033, 53. mittere: p. 2033, 57. spargere:
p. 2033, 49. 72.

coniunguntur et iuxta ponuntur: ad I: amygdal-
um: p. 2033, 9. arbutum: p. 2032, 22 sqq. baca: p. 2032, 28.
castanea: p. 2031, 72. 2032, 17. 65. fragum: p. 2032, 40. malum:
20 p. 2031, 75 (cf. et p. 2032, 17). morum: p. 2032, 22. 37. nux:
p. 2031, 73. 2032, 65. 2033, 10. pirum: p. 2032, 24. pomum:
p. 2032, 23. ad II: amygdalum: p. 2033, 39. castanea:
p. 2033, 40. v. etiam p. 2031, 84. ad IIIA: fax: p. 2033, 70.
iaculum: p. 2033, 53. 61. 62. lapis: p. 2033, 58. sagitta: p. 2033,
25 61 sqq. saxum: p. 2033, 59.

deriv.: glandaris, glandarius, glandifer, glandina?, glandium,
glandula.

glanus v. glanis.

? *glarāns*, -antis [inc. orig., cf. grāmīae, γλάμων. W.] GARG.
30 MART. med. 15 p. 148, 10 (= PLIN. VAL. 4, 4) caro *peponis* imposita
fronti . . . glarantes oculorum epiforas miro modo mitigat (gla-
reantes *Rose*, glamantes [v. p. 2028, 52] sive gramiantes *Heraeus*,
Wschr. f. klass. Phil. 34, 1917, 704).

glārea, -ae f. [orig. inc. W.] glaria: LIV. 41, 27, 5 *cod.*, v.
35 p. 2035, 37. ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (Corp. VIII 18042) frg. B^b,
p. 2035, 10. HIER. epist. 119, 11, 4 *cod. τ a. c. m²*. v. et l. 55. gle-
ria: GROM. p. 361, 32 v. p. 2035, 9. num. plur. his tantum
locis: GROM. p. 361, 32 v. p. 2035, 9. PANEG. 12 (2), 28, 2 p. 2035, 5.
PALLAD. 4, 11, 8. 9, 8, 2 (plerique *codd.*, cf. *Widstrand*, *Pall. stud.*
40 1926, p. 38), v. *infra* l. 71. p. 2035, 31. CET. Fav. 3 p. 289, 30 *infra*
l. 72. 8 p. 295, 2 *infra* l. 69. VVLG. Iob 21, 33 p. 2035, 19. GILD. Brit. 3
chron. III p. 28, 20 v. p. 2035, 24. SIDON. epist. 1, 5, 7 p. 2035, 25.
GREG. M. moral. 15, 71 v. l. 46 et p. 2035, 45. Not. Tir. 94, 93.

de notione: COMMENT. Lucan. 4, 301 '-a' lapillosa vel arenosa terra
(v. *infra* l. 81). GREG. M. moral. 15, 71 p. 1119^a (ad Iob 21, 33; v.
45 p. 2035, 19) -as . . . lapillos fluminum appellare consuevimus, quos
aqua defluens trahit (unde GLOSS.^L I Ansil. GL 22). 20, 23 p. 151^c
(ad Iob 30, 6; v. p. 2035, 20) -am quippe illos minutissimos lapides
dicimus, quos aqua fluvialis trahit (unde GLOSS.^L I Ansil. GL 23).
50 GLOSS.^L III Abstr. GA 3 -a stricta glutinosa. I Ansil. GL 21 terra[m]
conpugimenta (compaginata?), id est condensa. II Philox. GL 9 τόπος
χέρσος, λιθάδης, ἄσπερος, ἐν τῷ β' τῶν Γεωργικῶν (sc. 212, v. *infra*
l. 64). II Abav. GL 2 lapilli parvi arenae maris mixti. GLOSS. II 354, 34
κόχλας ὁ λίθος. III 190, 46 ψηφίδες [δαγίς] gloria [rima]. 312, 49
55 claria χάλις ἄσπερος. al. ex negligenti aut falsa vocis hebr.
translatione: VVLG. Iob 21, 33 pro חֲלִי (potius 'glebae'; sed et
LXX χάλικος). 30, 6 plane erratum (C² *q* 'cava rupium'; cf. LXX
τρωγλαί πετρῶν). legitur inde a CATONE (p. 2035, 28), CIC. (p. 2035,
31), VERG. TIB. LIV. singulis locis. [correct. ex gal(l)eam: PLIN. nat.
60 17, 147.] [it. ghiaja, prov. glaira, hisp. vet. glera. M.-L.].

genus quoddam harenae crassioris ex minutis lapillis
constantis, qualis invenitur et in ripis aquarum et in sterilibus terrae
locis (de arena aurifera: p. 2035, 4): 1 *proprie:* a *gene-*
ratim: VERG. georg. 2, 212 ieiuna . . . clivosi -a ruris vix humi-
65 lis apibus casias . . . ministrat (PALLAD. 1, 5, 1 ne ieiuna sit -a.
AMBR. Iac. 2, 6, 27 terram . . . serpentum infusam venenis aut ieiuna
infelicem -a). VITR. 2, 4, 2 si non erunt harenaria, unde *harena* fo-
diatur, tum de fluminibus aut e -a erit excernenda (PALLAD. 1, 10, 2.
CET. Fav. 8 p. 295, 2 de -is). 8, 1, 2 (de aqua) -ā (abl., de loco) . . .
70 mediocres et non certae venae (sc. aquarum) reperiuntur (PLIN.
nat. 31, 48 -a incertae venas promittit. PALLAD. 9, 8, 2 [cf. *supra* l. 39].
CET. Fav. 3 p. 289, 30 -ae . . . incertae venas habent). COLVM. 2, 2, 10
lapides minutos vel nudam -am (4, 22, 8 terreno carens ac nuda -a.
5, 8, 6. 11, 3, 12 aut nudae -ae aut . . . solutissimae arenae *adhibere*
75 *stercus*. PALLAD. 3, 18, 4). *ibid.* si nec lapis erit nec -a *eqs.* 3, 11, 7
solutam -am calculosumque agrum et mobilem lapidem (PALLAD.
2, 13, 3). 5, 8, 6 aptissimum genus terrae est oleis, cui -a subest.
5, 9, 9 (de arbore plantanda) ingerendi in scrobem minuti lapides vel
-a mixta pingui solo (arb. 17, 2 PALLAD. 3, 18, 3. cf. PLIN. nat. 17,
82 -a substrata inter utramque sententiam fuerit; sc. eorum qui testas
aut lapides rotundos sternendos esse putant). LVCAN. 4, 302 impulsā levi
80 turbatur -a vena (cf. *supra* l. 44). CALP. ecl. 6, 64 obest arguti -a rivi.
PLIN. nat. 17, 147 castanea recusat . . . -am (v. *supra* l. 59), rubricam,
cretam *eqs.* (GARG. MART. pom. 4, 5 PALLAD. 12, 7, 19). 18, 47 *fossas*
[G. Meyer]

(*in agro*) silice vel -a sterni (cf. PALLAD. 6, 3, 1 usque ad medietatem lapidibus minutis replentur sulci aut -a). 33, 68 *aurum puteis effossum* canalicium vocant, alii canaliense, marmoris -ae inhaerens (*sic de arena aurifera* [v. p. 2034, 63]: PANEG. 12 [2], 28, 2 aurum, quod de montium venis aut fluminum -is quaesitor Bessus aut scrutator Gallaicus eruisset. HIER. epist. 119, 11, 4 de fluviorum alveis splendens profertur -a eqs. RVT. NAM. 1, 356 Tartesiaci -a fulva Tagi). 33, 72 terra ex quodam argillae genere -ā mixtā, gangadiam vocant. GROM. p. 361, 32 glerias (v. p. 2034, 37) fluminales. ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (Corp. VIII 18042) frg. B^o fossam -ia (p. 2034, 35) duram scabram<que> recte percussistis. PAVL. dig. 39, 3, 11, 6 Trebatius existimat... si... vi fluminis ag<g>er deletus sit aut -a iniecta aut fossa limo repleta eqs. GARG. MART. pom. 2, 12. PALLAD. 3, 18, 5 -a... ubi lapides defuerint, misceatur et stercus. 3, 24, 5 argillam et -am timent caules (cf. 9, 5, 1 tofum et -am reformidant rapa). AVSON. Mos. 67 lucetque latetque calculus et viridem distinguit -a muscum. AMBR. Iac. 2, 1, 3 *ager* infecunda -a, saxosus aut hiulcus. HIER. vita Hilar. 19 p. 36^c litus cohaerescens sibi -a. VVLG. Iob 21, 33 dulcis fuit malus (v. 21, 30) -is Cocyti (v. p. 2034, 56. *infra l. 44*). 30, 6 habitabant... in cavernis terrae vel super -am (v. p. 2034, 47. *infra l. 46*). GILD. Brit. 1 chron. III p. 25, 12 quippe cui (sc. populo Iudaeorum) iter levissime stratum profundi -a maris rubri (i. fere q. 'sabulo'). 3 *ibid.* p. 28, 20 fontibus lucidis crebris undis niveas veluti -as pellentibus. SIDON. epist. 1, 5, 7 *Rubico* originem nomini de -arum colore puniceo mutuabatur. 2, 2, 1 sqaulet -a in vadis, limus in ripis eqs. ANTHIM. 43 anguillae... quae in -a aspera vel in saxosis locis nascuntur. b de usu: *adhibetur ad pavimentum sternendum*: CATO agr. 18, 7 pavimenta ad hunc modum facito: ubi libaveris, de -a et calce harenato... corium facito eqs. COLVM. 6, 23, 1 stabula sunt optima saxo aut -a strata (PALLAD. 4, 11, 8 -is). ad vias sternendas: CIC. ad Q. fr. 3, 1, 4 eo loco pulvis, non -a iniecta est (sc. viae). CORP. I² 808 (= VI 3824 add. p. 849), 9 <via gla>rea sternenda af mil(iario) <LXXVIII et per A>p<e>nninum munien<da>. TIB. 1, 7, 59 (de via Latina, quam Messalla sternendam curaverat) nam... opibus congesta tuis hic -a dura sternitur, hic... iungitur... silex. LIV. 41, 27, 5 censores vias sternendas silice in urbe, -a (v. p. 2034, 34) extra urbem substruendas marginandasque... locaverunt. VLP. dig. 43, 11, 1, 2 in viam terrenam -am inicere aut sternere viam lapide, quae terrena sit. CORP. X 6824 (tit. a. 101 erectus) imp. Caesar Nerva... viam a Tripontio ad Forum Appi ex -a silice sternendam sua pecunia incohavit. AVSON. 399, 15 iteratarum qua -a trita viarum fert... ad Blaviam.

2 *allegorice*: cf. GREG. M. moral. 15, 71 p. 1119^B (ad Iob 21, 33; v. p. 2034, 45. *supra l. 19*) per '-as Cocyti'... reprobi designantur; qui... contra voluptates huius saeculi stare fortiter nolunt, -ae Cocyti fiunt. 20, 23 p. 151^c (ad Iob 30, 6; v. p. 2034, 47. *supra l. 20*) doctores igitur perversorum dogmatum super -am habitant, quia illas hominum mentes trahunt, quae eqs. PRVD. c. Symm. 2, 1044 extirpamus enim sentos de pectore vepres, ... -a ne tenuis ieiunis siccet arenis marcentem sub corde fidem eqs. AVG. civ. 22, 8 p. 579, 8 D. ista (*miracula dei*) nec... innotescunt neque, ut non excedant (excident v. l.) animo, quasi -a memoriae, crebra lectione tunduntur. *deriv.*: glareosus.

[crepida glareae GLOSS. IV 436, 13 (crepido ripa glareosa Bueh., calcearia res ci. Heraeus).]

glareosus, -a, -um. a glarea. glari- (glori-): LIV. 21, 31, 11 C. M. PLIN. nat. 22, 133 R. E. (gloriosis *rell.*). PLIN. nat. 26, 88 glabri- Vd T, glabi- R, glori- *rell.* inde a LIV. VITR. i. q. glarea abundans: a pro adi.: LIV. 21, 31, 11 ad hoc saxa -a (v. l. 56) volvens *Druentia* nihil stabile nec tutum ingredienti praebet. VITR. 2, 6, 5 nonnulla loca sunt terrena, alia sabulosa itemque -a (COLVM. 2, 10, 23 -is sabulosisque arvis). COLVM. 4, 33, 5 dumosi -ique montes. 5, 10, 9 ficus loca aprica, calculosa, -a, interdum et saxeta amat (arb. 21, 1). PLIN. nat. 17, 31 -um oleis solum aptissimum in Venafrano. 26, 88 tsilaus nascitur -is (v. l. 57) et perennibus rivis. PALLAD. 4, 10, 19 mespila proveniunt sabulone pingui aut -a terra. 12, 7, 14 locis lapidosis et -is. cf. etiam *supra l. 54*. b plur. pro subst. -a (sc. loca): PLIN. nat. 22, 133 sesamoides nascitur in -is (v. l. 57).

glari v. glatri. glaria v. glarea.

?glaris μυθολόγος GLOSS. II Philox. GL 14 (v. l. gerro). garulus? Goetz.

glās v. glans.

glastum. [voc. gallicum teste Plinio (v. l. 77) ir. glass 'caeruleus', 'viridis'. W.] nomen isatidis herbae, cuius suco Celtae se oblinebant (cf. Holder, altcelt. Sprachsch. s. v.; Blümner, Technol. I p. 244 adnot. 2 et s. v. vitrum): PLIN. nat. 22, 2 (barbarorum feminas faciem inlinere) simili (Mayh., sc. herba; similes codd.) plantagini -um in Gallia vocatur - Britannorum coniuges nurusque toto corpore oblitae... nudae incedunt. v. etiam Cotte, Rev. des ét. anc. 21, 51.

glatio v. glattio.

glatri, i. clatri. PROB. app. gramm. IV 199, 12 glari (glatri Leo, cf. Archiv 11, 1900, 329) non cracli, cf. DON. gramm. IV 376, 26 cancelli tragli (sic L., om. *rell.*). v. vol. III 1295, 81.

glattil(1)o, -āre v. *infra l. 5*.

glattio (glatio: l. 5, 7), -īre. [vox onomatopoeica. W.] [it. ghiattire, francog clatir, hisp. latir. M.-L.] de catulorum voce: SVET. frg. 161 p. 250, 1 vulpium est gannire, catulorum glattire (sic V, glatire AG; glat(t)il(l)ant vel sim. *rell.*; unde PHOC. apud GLOSS. I Ansil. vo 167, cf. Goetz, Gloss. I p. 92). ANTH. 730, 6 quod glattit catulus, quod miccit... hircus (glatt- scribendum esse putat Specht, Zeitschr. f. vgl. Sprachf. 55, 1927, 7 adn. 2). v. glaucito.

glattito v. glaucito.

glauca, -ae f., γλαῦκα (a γλαῦξ, sc. ex acc. γλαῦκων per retrogradam q. d. derivationem conformatum, ut bupaeda, q. v. vol. II 2245, 39). ITALA lev. 11, 16 (Wirceb.) non edetis <g>laucam (γλαῦκα, VVLG. noctuam). huc attinere videtur: MART. CAP. 6, 571 -am dant volucrum, quod lumina concolor igni es (Minerva), tuque ignis flos es, cluis et γλαυκῶπις Ἀθήνη.

glauce i. mustos GLOSS. III 583, 20 (i. γλέυκη. v. l. 24, 41).

glaucēum v. glaucium.

?glauceus, -a, -um. [a glaucion. W.] SCRIB. LARG. 22 p. 13, 15 (= MARCELL. med. 8, 3) collyrium dia glauciu componitur: croci p. X v, sarcocollae p. X x, -i suci p. X xx eqs. (an potius a subst. glauceum, -ī, sc. forma vulg. pro glaucium? nam cf. MARCELL. med. 8, 19, 76 de eodem collyrio, ubi glauci: p. 2037, 27).

glauchos v. 2. glaucus.

glauca. 1. glauca, -ae f., a gr. γλαῦκος (cf. glaucinus, *infra l. 40*): DIOSC. 1, 62 oleum... cui addes... aspalatu et mellilotu et -a sive costu (gr. 1, 57 ἐκ... ἀσπαλάθου καὶ μελιλότου καὶ κόστου καὶ γλεῦκους, sc. γλεῦκινον σκενάζεται). 2. glauca, -ae f. v. glaucium, p. 2037, 10. 3. saria (psaria Stadler) i. glauca GLOSS. III 576, 68. tauricolla i. -a maritima III 577, 51. 4. glauca i. viola v. 1. glaucus, p. 2038, 68.

glaucomāns, -antis. [a glaucus et coma, comare. W.]

i. q. glaucam comam habens: IVVENC. 3, 623 proxima tum Solymis conscendit culmina montis, ordinibus lucent quae -is olivae (cf. et 1. glaucus, p. 2039, 27 sqq.).

glaucina, -ōrum n. [a glaucion. W.] i. q. unguenta ex herba glaucio composita: MART. 9, 26, 2 audet... qui carmina mittere Nervae, pallida donabit -a, Cosme, tibi. POMPON. dig. 34, 2, 21, 1 valetudinis unguenta, qualia sunt commagena, -a, crina, rosa, muracolum, nardum purum.

glaucinus (gleucinus), -a, -um, a gr. γλεῦκινος. scribitur glauc-: COLVM. 12, 53, 1 cod. S. VEG. l. 55. THEOD. PRISC. log. 19 r. b. 29 b g (Gel.), glaucio VB. 38 codd. 41 r b B (g). 54 codd. 58 r b B. PLIN. VAL. *infra l. 64*. DIOSC. 1, 62. CAEL. AVR. l. 60. gleuc-: COLVM. 12, 53, 1 cod. A v. l. 50. PLIN. nat. v. l. 51. 52. 53. MARCELL. *infra l. 61*. THEOD. PRISC. log. 19 VB Gel., l. 56. 29 r. 41 et 58 V. 117 codd. DIOSC. 3, 83. leuc-: PLIN. nat. 23, 91 cod. E s. X/XI. DIOSC. 3, 140 v. l. 68.

i. q. musteus: de oleo (unguento *infra l. 66*) -o in medicina adhibito (supplendum 'oleum': l. 51. 52. 56. 57. 68): COLVM. 12, 53, 1 quamvis non erat huius temporis olei gleucini compositio, tamen eqs. PLIN. nat. 1, 23, 46 medicinae ex oleo cyprino... gleucino i. 15, 29 gleucino oleo mustum incoquitur vapore lento. 23, 91 adstringit gleucinum oleum et refrigerat eqs. VEG. mulom. 3, 22, 2 (compositio synchrismae) storacis unc. III, ... oleum laurinum unc. III, olei glaucini unc. III, olei cyprini unc. III eqs. (cf. THEOD. PRISC. log. 19 commixto opobalsamo aut gleucino aut laurino. 29 ex oleo laurino... cyprino... gleucino [58]. 41 laurinum... irinum... gleucinum [117 oleo amaracino aut irino vel laurino vel gleucino. CAEL. AVR. acut. 3, 3, 24]. CAEL. AVR. chron. 4, 7, 100 cerotaria ex oleo sabino vel cyprino... vel glaucino aut amaracino). MARCELL. med. 20, 69 oleum nardinum aut gleucinum illic adice (THEOD. PRISC. log. 38 utimur... cerotario ex [e Gel., et BV] nardino oleo... aut glaucino... temperato). THEOD. PRISC. log. 54 unguenta ex... oleo glaucino. PLIN. VAL. 3, 12 olei glaucini quantum sufficit. DIOSC. 1, 62 de glaucinu. oleo glaucino conficis sic eqs. (gr. 1, 57 γλεῦκινον δὲ σκενάζεται κτλ.). 3, 83 confectionibus gleucini miscendum est (gr. 3, 75 μείγνυται... καὶ τῷ γλευκίνῳ χρίσματι, γλαυκ- N). 3, 140 miscetur confectionibus oleorum et maxime leucino (3, 129 μείγνυται καὶ... τῷ γλευκίνῳ). v. s. 1. glauca, *supra l. 24*.

glaucio, -īre. [vox onomatopoeica, sonorum quadam affinitate c. glōcīre coniunctum. W.] PHYSIOGN. 115 p. 134, 13 molles..., quos Graeci κιναιδούς dicunt, ... iunctos habent pedes, qui cum loquuntur, (Foerster, cum l. qui LA) -iunt aliquatenus ut oves.

glaucion v. glaucium.

glauciscus, -ī m., γλαυκίσκος. nomen piscis: PLIN. nat. 1, 32, 46 medicinae ex glano i, -o i eqs. 32, 129 mulieribus lactis copiam facit -us e iure sumptus. 32, 148 -us, glanis, gonger, gerres eqs. cf. 2. glaucus.

glaucito, -āre. voc. onomatop. ad catuli vocem significandam (cf. glattire, glattitare). ANTH. 762, 60 -at (H, gluttitat *rell.* [glut-N]; glattitat Baehr.) et catulus ac lepores vagiunt.

glaucium (-ēum), -īi (-ēi) et glaucion n. [γλαῦκινον. W.] de scriptura et formis: glaucium: nom.: SCRIB. LARG. 22 p. 13, 24 H. (= MARCELL. med. 8, 3). DIOSC. 4, 60 p. 33, 13 (-iu). [G. Meyer]

genet.: -ii: VEG. mulom. 3, 28, 31 CAEL. AVR. chron. 2, 7, 108.
-i: PELAGON. 371 *codd.* (-ii *edd.*). MARCELL. med. 8, 19, 76. *acc.*:
DIOSC. 4, 61 THEOD. PRISC. eup. faen. 21 (*excepto r* glaucia; *pro acc.*
plur. n. an -a(m) f. sg.?, v. l. 12). CASS. FEL. 24 p. 41, 3 (glatium,
glac- *codd.*, sed γλαύκιον Galen.). -io: DIOSC. 4, 60 -o miscentes
(gr. 4, 64, 5 γλαύκιον μειγνύσας). *ablat.*: -o: PLIN. nat. 1, 20, 78
(Hard., -ion *codd.* [-ium a]). glaucēum, -ei?, v. p. 2036, 21.
glaucēum: *acc. plur.* -ēa: COLVM. 10, 104. glaucion: PLIN.
nat. 1, 27, 59. 27, 83 (*pro nom.*). 20, 206 (*acc.*). glaucius (m.):
Ps. APVL. herb. 74, 26 H.-S. v. *infra* l. 34. glaucia, -ae f. (*cf.*
p. 2036, 27): DIOSC. 3, 96 *ter* (*pro abl., nom. et acc. sing., v. infra*
l. 31. 37; gr. 3, 86 γλαύκιον). THEOD. PRISC. eup. faen. 21 *cod. r* (?)
v. *supra* l. 3. *de notione*: GLOSS. III 624, 74 -um id est <a>eru-
gine (*cf. viola: lōs et lōv confusa*). dia glauciu *sim. v. infra*
l. 42. [*ex errore interpretis*: ORIBAS. syn. 5, 9 p. 51 cytisi folia in
vino nigro aut cum ptyisanas gyttis glaucio et annetu (Aa; La:
ptyisanas, gitter, glaucio; gr. 5, 4 p. 201, 7 κυτίσου φύλλα ἐν οἴνῳ
μέλανι ἢ πτυσίανη καὶ μελάνθιον ἐν γλυκεῖ καὶ ἀνηθόν, *ubi inter-*
pres ἐν γλεῦκει pro ἐν γλυκεῖ legisse videtur, cf. p. 2036, 16. 24. 40).
1 de herba q. e. γλαύκιον (chelidonium glaucium L.), quae seri-
tur in hortis adhibeturque in medicina (praecipue in comparandis
collyriis): COLVM. 10, 104 suco... salubri -ea et profugos vinc-
tura papavera somnos spargite. SCRIB. LARG. 22 p. 13, 15 v. p. 2036,
19. *ibid.* l. 24 (= MARCELL. med. 8, 3) teritur... crocum... deinde
adicitur sarcocolla, -um, opium, tragacanthum (MARCELL. med.
8, 19 xerocollyrium ad epiphoras: croci & [scripula] II, sarcocollae
& II... -i & I. 8, 76). PLIN. nat. 1, 20, 78 *medicinae ex papavere*...
sive -o (v. *supra* l. 6) sive paralio (20, 206 quidam hoc genus -on
vocant, alii paralium). 1, 27, 59 -on III: collyrion, medicinae II.
27, 83 -on in Syria et Parthia nascitur, humilis herba eqs., *sequi-*
tur descriptio (ex Diosc. gr. 3, 83. cf. DIOSC. 3, 96 de -a. -a sucus
est <h>erbae, nascens in... Syria). PELAGON. 371 -i (v. *supra* l. 2)
uncias II (VEG. mulom. 3, 28, 31 -ii... binas uncias). Ps. APVL. herb.
74, 26 H.-S. a Graecis dicitur celidonia, alii peonia... alii -us (v.
supra l. 9) eqs. THEOD. PRISC. eup. faen. 21 si vulneratae aures fu-
erint, -um (v. *supra* l. 3) cum aceto contritum infundes. DIOSC. 3, 96
quam cum coxerint, ex<s>ucant et -a faciunt, quae colliriis misce-
tur (gr. 3, 86 γλαύκιον). 4, 60 v. *supra* l. 5. *ibid.* sic intellegitur
-u eqs. (gr. 4, 64, 5 ὁ μὲν ἐκ τοῦ γλαυκίου). 4, 61 multi... falsi di-
xerunt -um exinde fieri pro similitudine foliorum (gr. 4, 65, 2 ἐκ ταύ-
της τὸ γλαύκιον γίνεσθαι). CASS. FEL. 24 p. 41, 3 -um (v. *supra* l. 4)
cum aqua solutum inlines. *hinc diaglaucium, -eum coalitum*
ex gr. διὰ γλαυκίου. de formis: dia glauciu: SCRIB. LARG. 22
(= MARCELL. med. 8, 3) *cod. L* (-ium R), v. l. 48. PLIN. nat. 27, 83
(*corr. Detlefsen*; glaucia, v. *supra* l. 10, *codd.*). diaglaucium: INSCR.
ocul. v. l. 53. 54 bis. -glaucium (-aeum): v. l. 52. 55. -glaucen
(*an erratum pro -eu(m)?, cf. l. 46*): l. 51. *de certo collyrio*:
SCRIB. LARG. 22 p. 13, 12 quo nomine etiam quod dia -u (v. l. 44)
dicitur probo in initiis (*item MARCELL. med. 8, 3*). PLIN. nat. 27, 83
hinc temperatur collyrium, quod medici dia -u (v. l. 45) vocant.
INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) 24^a M. C(laudi?) diaglaucen (i. -e<u>)(m)?
v. l. 47). 81^c Hirpidi Polytimi... diaglaucen(m). 181^c Dionysi dia-
glauciu(m) ad lippitudinem (186^c C. Val(eri) Valentini diaglau-
c(ium) post imp(etum) lip(pitudinis)). 210^a diagla(ucium). 218^c Attici
diaglaucacum ad omnes dolores f(aciens?). v. *etiam vol. V* 939, 26,
ubi deleas 'PLIN. nat. 27, 59'.

2 de herba q. e. pulegium: CAEL. AVR. chron. 2, 7, 108 gar-
garismata ex decoctione -ii, quod nos pulegium vocamus, thymi, ori-
gani, hyssopi.

1. glaucius, -ii m., nomen piscis (*cf. 2. glaucus*): DAMIG. la-
pid. auct. 64 p. 645 sculpis avem, id est upupam, et sub pedes eius
piscem -um eqs. 2. glaucius v. s. glaucium (*supra* l. 9).

2 glaucivids. GLOSS. Vatic. Reg 203 ed. Merchie (Musée Belge
26, 264), 53 -us est clarus (glauciv<ri>dus *coni. Fohalle, Musée Belge*
28, 1924, 58; *rectius Heraeus in plagulis cft. noctividus, ita ut glauci-*
vidus i. q. 'glaucis oculis intuens' [cf. p. 2039, 65] significet.
v. et multi-, stultividus).

glaucōma, -atis n. et -ae f., γλαύκωμα. traditur: glaucū-:
PLAVT. Mil. 148 v. p. 2038, 52. GLOSS. V 364, 5. clauc-: SER. SAMM. 220
cod. A. CHIRON ubique (clauconia saepius cod.). DIOSC. 2, 9 ORIBAS.
syn. 8, 53 p. 257; v. et l. 72. clauca: ORIBAS. syn. 8, 53 p. 257 *rec. Aa*
(clauco- La, v. l. 69). lauco-: DIOSC. 2, 88. 3, 94 (*hic pro gr. λεύ-*
κωμα, v. p. 2038, 46). *de genere et formis*: *sec. decl. ter-*
tiam: *sing. nom. acc.* -a: CHIRON 806 MARCELL. med. 8, 152. et
al. abl. -ate: PRVD. ham. 85. *plur. nom. acc.* -ata: PLIN. nat. 28,
95. 117 *al.* *gen. -atum*: PLIN. nat. 34, 114. *dat. -atis*: PLIN. nat.
29, 126 p. 2038, 17. PLAC. med. 9 *rec. α* 128 H.-S. p. 2038, 41. *hinc,*
ut vid., -atas acc. (v. infra l. 81). *sec. primam*: *sing. gen.*
-ae: CHIRON 67. *acc. -am*: PLAVT. v. p. 2038, 52. VEG. mulom. 3,
28, 10 CHIRON 71. 529. 798. 805. 809. 810. *abl. -ā*: CHIRON 520.
v. et p. 2038, 3. *plur. acc. -as*: DIOSC. 2, 9. *nota -atas acc.*
plur., quasi a glaucomata f. sing. prim. decl. formatum: DIOSC. 1, 86.
2, 152 v. p. 2038, 43. 45. NOT. Tir. 91, 83. *de notione*:
GLOSS. V 364, 5 (-uma vel -oma) -a offusio oculorum, id est nebula.

legitur inde a NAEVIO (*in tit. fab., v. l. 3*), PLAVTO *infra* l. 52,
PLIN. nat. [*incertum proprio sit accipiendum sensu an translato*:
NAEV. tit. com. Prisc. gramm. II 524, 8 N. in Glaucoma (v. p. 2037, 80);
cf. Alexidis Ἀπὸ γλαυκωμένους et ea, quae Kockius conguessit Com. Att.
frg. II p. 301. cf. etiam l. 52].

1 proprie de morbo oculorum: a de eo vitio, quo aut
naturalis color oculi in glaucum mutatur autumor crystal-
linus transformatur, i. q. γλαύκωμα (*in exemplis l. 21 sqq. allatis*
ob accedentia 'album', 'albugo' sim. dubitare possis, utrum re vera
de 'glaucmate' cogitandum sit an potius de 'leucomate'; v. s. b,
infra l. 42): PLIN. nat. 28, 95 -ata sanari iocineris recentis inassati
sanie cum despumato melle inunctis. 28, 117 felle chamaeleonis -ata
et suffusiones corrigi... creditur (34, 114 contra initia -atum et
suffusionum. CHIRON 529 si quod iumentum -am aut suffusionem
humorem [-um?] temptavit. *cf. 67 ad suffusionem -ae. v. et infra*
l. 32). 28, 171 contra -ata. 29, 117. 126 ova perdicum... decocta cum
melle ulceribus et -atis (p. 2037, 76) medentur. 29, 130 viridem la-
certam comburunt et... epiphoram inungunt, item -ata (32, 33
-ata inungui. CHIRON 809 inunxeris... -am quae in oculo est).
SER. SAMM. 220 si... horrendum ducent -ata (v. p. 2037, 69) plum-
bum. PELAGON. 428 oculare ad albores sive ad -ata (*cf. VEG.*
mulom. 2, 22, 8 album sive -ata [3, 28, 10 ad oculorum album sive
-am sic facies]. CHIRON 805 ad oculos albos et ad -am <x>erob-
talmion. MARCELL. med. 8, 115 ad carbunculos crustasque oculo-
rum et -ata atque albugines detergendas. v. *supra* l. 9). VEG.
mulom. 3, 27, 6 vetera -ata. CHIRON 71 novam... -am sic intelliges:
in oculo primo super ipsam pupillae diffusionem vitreo similem
cum candore leve natam (806 -a si habuerit in media pupilla, quo-
modo vitrium). 81 -a pungenti. 520 tit. 9 de -a. *ibid.* 11 de recenti
-a. 796. 798 bis. 810 ad -am, quae in oculis erit. PRVD. ham. 85 nemo
duos soles, nisi sub -ate, vidit. MARCELL. med. 8, 142. 152 qui -a
patitur. 8, 153. 154 adversum -ata et ypochysis... uteris (*cf. ORI-*
BAS. syn. 8, 53 p. 257 -a et ypochyma antiqui unam existimabant...
passionem. quod nunc... -ata cristalloides... passionem... di-
cunt eqs. ibid. est autem clauca [v. p. 2037, 71] omnino insanabilis,
ypocima autem sanari potest eqs. [sic Aa; La: sunt... omnes -ata
insanabiles; gr. 8, 49 p. 452, 10 γλαύκωμα καὶ ὑπόχυμα, ibid. l. 11
γλαυκώματα, p. 453, 4 ἔστι δὲ πάντα τὰ γλαυκώματα ἀνίατα]. v. et
supra l. 13). PLAC. med. 4 *rec. α* 43 H.-S. ad argema, nefelion et -ata
et pterigas. 8 *rec. α* 16. 17. 9 *rec. α* 127 ad -ata oculorum. 9 *rec. α*
128 si dexter oculus -atis (v. p. 2037, 76) laborat. DIOSC. 2, 9 cali-
gines et -as (gr. 2, 11 *aliter*). b i. q. λεύκωμα: DIOSC. 1, 86
-atas (v. p. 2037, 81) et cicatrices inuncta limpidat (gr. 1, 77, 2 καὶ
λευκώματα καὶ οὐλὰς σμήχει). 2, 12 -ata hominum (gr. 2, 21 λευκώματα
κτηνῶν). 2, 152 caligines et -atas et terrigia (i. pterygia) detergit
(gr. 2, 166, 4 πρὸς νιφελία καὶ λευκώματα καὶ ἀχλὺς. 3, 94 laucmata
[v. p. 2037, 72] oculis detergit; gr. 3, 84, 3 τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς λευ-
κώματα). c de corneae vitio, i. q. σταφύλωμα: DIOSC. 2, 88
dolores oculorum et laucmata (v. p. 2037, 72) curat (gr. 2, 105, 2
ὀφθαλμῶν προπτώσεις καὶ σταφύλωματα).

2 in imagine et translate: NAEV. v. *supra* l. 3. PLAVT.
Mil. 148 ei... facietis fabricis et doctis dolis -umam (p. 2037, 69) ob
oculos obiciemus... ut, quod viderit, ne viderit. *de obcaecatione*
mentis: PRVD. ham. 90 sunt animis etiam sua nubila... est -a,
aciem quod tegmine velat aquoso, libera ne tenerum penetret medi-
tatio caelum eqs.

glaucōmaticus, -a, -um, a glaucoma. non nisi per cl- scrip-
tum (*cf. et p. 2037, 70*). NOT. Tir. 91, 84. qui glaucmate af-
fectus est: CHIRON 520 tit. 7 <de> oculis -is (534 si iumentum
oculum -um [-niticum *cod.*] habuerit et vetus). GLOSS. nom. Löwe
p. 120 glau<co>matici dicuntur qui oculos aptos habent et non vident.
glaucōpis, γλαυκῶπις. dat. -i. CORP. VI 1424 -i Veneri Gel-
liae Agrippianae c(arissimae) p(uellae) Aurelia Soteris et Mussius
Chrysonicus nutritores lactanei.

1. glaucus, -a, -um, γλαυκός. clauc- trad. CHIRON (v. p. 2040,
9. 69. 74) et GLOSS. (*infra* l. 68. 73). glauc[i]a (*cf. p. 2036, 29*):
GLOSS.² II Abav. GL 3 -[i]a viridis (*cf. l. 69*). GLOSS. III 544, 46
alia clauc[i]a. NOT. Tir. 91, 82. 99, 1 (-um). *de notione*:
GLOSS.² I Ansil. GL 24 -a viridi[a] (*[ex Verg. Aen. 6, 416 v. p. 2039,*
23]). 29 -us viridis aut nebulosus. GLOSS. IV 242, 25 -o viridi presso.
similia v. apud Fohalle, Musée Belge 28, 1924, 56). GLOSS.² III
Abol. GL 1 -a flava aut rubea. GLOSS. II 356, 18 καυοῦν caerulum
ferrugineum claucum. Virgilius lib. VIII (33) 'o velabat amicto'
(v. p. 2039, 67). *cf. et p. 2040, 1. 49*. fusius GLOSS.² IV Plac.
G 2 -us color interdum pro viridi ponitur et qui admixtum habet
virori alborem. nam Vergilius hoc sciens 'as salices' (georg. 4,
182 v. p. 2039, 22) et 'olivas -as' (*cf. catal. 2, 9 p. 2039, 26*) dixit.
item in equis (v. p. 2040, 50) aut hominibus 'i oculi' pro 'splen-
didi' (v. p. 2040, 3 sqq.) ponuntur. legimus nonnumquam et maris
colorem -um dici (*cf. p. 2039, 40 sqq.*), sed tum quando canescit flucti-
bus eqs. *habetur inde ab ACCIO (p. 2039, 17), LVCR. (p. 2039, 41),*
VERG., in sermone pedestri inde a COLVM. (p. 2040, 4) et PLIN. nat.
[dub.: AVIEN. orb. terr. 917 Massagetae -i succedunt flumen Araxis
(rauci Schrader). CHIRON 806; v. et p. 2040, 74.] cf. Onom.
[G. Meyer]

I de colore: A respicitur color caeruleus, cui admixtum est viride quoddam, qualis est aqua marina. haec notio propria vocabuli esse videtur (aliā dico ac gr. γλαυκός, 'caesius' sive 'splendidus'); cf. usum sollemnem ad plantas (infra l. 16) et aquas (infra l. 40) spectantem et v. MIN. FEL. 23, 5, ubi γλαυκῶπις Ἀθήνη per vocem q. e. 'caesius' vertitur, -us vero de Neptuni oculis adhibetur (v. infra l. 63). a 'caeruleus' eo praecipue distat, quod non de ipso caelo usurpatur (at cf. p. 2040, 67, ubi pupillae color caelo assimilatur et ob id -a vocatur). unde efficitur, ut -us non purum quendam ex uno sibi constantem significet colorem, sed eum, cui caeruleo per se alterius coloris vis ac species accedit. de re v. Blümner, d. Farbbez. bei d. röm. Dichtern, Berl. Stud. 13, 3 (1892), p. 144 sqq.; Goetz, Archiv 15 (1908), 538 sq. MART. CAP. 6, 571 v. s. glauca. glaucum, -i pro subst.: p. 2040, 44 sqq., -a acc. neutr. plur. pro adv.: infra l. 65.

1 de herbis, foliis, frugibus sim. (de loco arboribus consito, qui -am faciem praebet l. 32): ACC. trag. 257 Bacchides ab iugulo pectus -o pampino obnexae obtegunt (obnoxae obtexunt Cledon.). VERG. georg. 2, 13 populus et -a canentia fronde salicta (VAL. FL. 3, 436 Mopsus -as... comis praetexere frondes imperat. SIL. 4, 659 -a fronde revinctum... caput Trebiae, v. infra l. 61. CORIPP. Iust. 3, 65 -ae frondes... olivae). 4, 182 arbuta... et -as salices casiamque (AVIAN. fab. 26, 6). Aen. 6, 416 informi limo -aque... in ulva (sc. paludis Stygiae). 10, 205 velatus harundine -a Mincius (v. infra l. 61. CORIPP. Ioh. 6, 475 amnis arboribus saeptus variis et arundine -a). catal. 2, 9 (= PRIAP. 85 Buech., 2 Vollmer) ponitur mihi -a oliva duro cocta frigore ([v. app. crit., falso Birt, Jugend-verse p. 30]. STAT. Theb. 2, 99 -ae... innexus olivae vittarum provenit honos. CLAUD. 20, 271. MEROB. poet. 40 -a cinem praecingit oliva. CORIPP. Ioh. 1, 534. 3, 256 -am veniens grando destringit olivam. cf. ITIN. Alex. 21 loci facies offertur consita... hic floribus picta, -a hic oleis, hic palmis... caesariata [v. supra l. 16]. CLAUD. 22, 228 -is... Minervae nexa comam foliis eqs. carm. min. 31, 40 -a pinguis oliva coma. cf. glaucicomans, p. 2036, 33). COLVM. 10, 332 -is... salictis. PLIN. nat. 25, 106. ramuli utriusque hierobotanes plures, tenues... folia minora quam quercus... divisuris maioribus, flos -us eqs. (cf. Diosc. 4, 60, 1 ὑπόγλαυκα). VAL. FL. 6, 296 -o tempora nectuntur ramo. INC. vers. Mar. Victorin. gramm. VI 62, 4 (= 130, 15) caduca popli coma -a iam per agros (v. app. crit.).

2 de aqua eiusque incolis: a de ipso liquore (cf. etiam infra l. 81): LVCR. 1, 719 aequor Ionium -is aspargit virus ab undis (AVIEN. orb. terr. 942 ab Colchis et -is [-i Heins.] Phasidis undis). CIRIS 452 -o in gurgite (AVIEN. orb. terr. 1283 -i... gurgitis aestum). GELL. 2, 30, 11 austris spirantibus mare fieri -um et caeruleum (SIDON. carm. 7, 371). CYPR. GALL. gen. 272 per -a vehendus salsa. exod. 761 -a... fluitantis marmora ponti (Ios. 411 DRAC. laud. dei 1, 704). CARM. ad Ocean. Anth. 718, 18 -um... profundum. AVIEN. Arat. 307 -i vada turgida ponti (orb. terr. 247). orb. terr. 432 Rhenus urget aquas -oque rapax rotat agmine molem gurgitis. 535 Ionii freta -a sali (719 DRAC. laud. dei 1, 150. 2, 295 Romul. 7, 146). 967 ora Asiae, -us pelagi quam subluit aestus. 1076 aequoris. 1091 Orontes. AVSON. 298, 30 salve, fons ignote ortu, sacer, alme, perennis, vitree, -e, profunde eqs. Mos. 189 cum -us opaco respondet colli fluvius (i. clivum umbrosum repercutit). 349 -a fluenta (SEDL. carm. pasch. 3, 227 -is... fluentis circumfusa sacras lambebat marmora plantas Christi. cf. op. pasch. 3, 19 p. 247, 8 sacra... vestigia miti pelagus alluvione lambebat). PRVD. apoth. 664 per vada -a. CLAUD. carm. min. 26, 36 cum spargitur aer -aque fumiferae terga serenat aquae.

b de deis marinis: α de corpore eorum (maxime de oculis), de vestitu atque apparatu sim. (allegorice de virga Mercurii v. l. 74. VERG. Aen. 10, 205 v. supra l. 24. SIL. 4, 659 supra l. 20): VERG. georg. 4, 451 Proteus ardentis oculos intorsit lumine -o (cf. MIN. FEL. 23, 5 Neptunus -is oculis, Minerva caesiis [v. supra l. 5], bubulis Inno [i. βοῶπις]. AVSON. Mos. 170 agrestes satyros et -a [i. -is oculis, v. supra l. 15] tuentes Naidas. CLAUD. 1, 214 Tiberino -a nitent hirsuto lumina vultu. cf. et p. 2040, 1). Aen. 8, 33 Tiberinum tenuis -o velabat amictu carbasus eqs. (12, 885 Iuturna caput -o contextit amictu... et se fluvio dea condidit alto. STAT. silv. 1, 3, 71 Anien -os exutus amictus eqs. CLAUD. 28, 166 Eridani. aliter p. 2040, 60). CIRIS 395 quae piscibus aequor et -o bipedum curru metitur eorum Leucothea. STAT. Theb. 4, 108 Achelous -o... caput submersus in antro maeret. CLAUD. rapt. Pros. 1, 103 Nereia -o Neptunum gremio complectitur Amphitrite. singula-riter (v. supra l. 60): MART. CAP. 2, 176 subter quaedam praenitens virga Mercurii, cuius caput auratum, media -a, piceus finis extabat (cf. Homer. χερσόρραπις, hic autem notari videntur eius per caelum, mare, inferos ministeria; cf. 126).

β pro epitheto dearum (l. 81 dei): STAT. Theb. 9, 351 at genetrix (sc. Ismenis nymphe) -arum cincta sororum... exsiluit (silv. 3, 2, 34 officio careat -arum nulla sororum, i. Nereidum). silv. 4, 2, 28 Syene et Chios et -ae certantia Doridi ('mari', -de cod.) saxa eqs. SIDON. carm. 7, 27 -us, Glauce, venis. c de bestiis marinis: VAL. FL. 2, 499 Sigeae pestis, i. monstri marini stellantia -a lumina nube tremunt. STAT. Ach. 1, 224 (de delphino) nullis vada per Neptunia -ae tantus honos formae eqs.

3 de animantium oculis (cf. DON. Ter. Hec. 440 'caesius' -is oculis, quasi felis oculos habens et -os. ISID. orig. 12, 1, 50 -us... est veluti pictos oculos habens et quodam splendore perfusus. nam -um veteres dixerunt. cf. etiam l. 54): a generatim: COLVM. 7, 12, 4 probatur canis nigris vel -is oculis acri lumine radiantibus (PLIN. nat. 7, 24 hirtis corporibus, oculis -is, dentibus caninis [Arist. hist. an. 2, 1 p. 501^a, 24 δμνα γλαυκόν]. 8, 75. 9, 141 [Arist. l. c. 1, 10 p. 492^a, 6 γλαυκοί]. 11, 143 divo Augusto equorum modo -i fuere oculi. CHIRON 753 quodcumque iumentum unum oculum claucum habent et alterum limpidum, scito eos non de ambobus oculis videre [Hippiatr. gr. I 77, 13 οἱ ἑτερόφθαλμοι τῶν ἵππων οὐ τὸ αὐτὸ βλέπονσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, cf. Arist. hist. an. 5, 1 p. 779^b, 4; vix i. q. 'glaucomate' affectus, v. infra l. 68]. PHYSIOGN. 5 p. 8, 4. 22 p. 36, 7. 23 p. 38, 6 [gr. I 311, 10 γλαυκοί]. 23 p. 38, 8. 12. 24 p. 39, 4. 5. ibid. p. 40, 1. 6. 7. 32 p. 49, 5. 35 p. 52, 6. 81 p. 108, 14. ibid. p. 109, 1. 5. 85 p. 114, 10 qui alterum ex oculis habent -um. ibid. p. 115, 3. THEOD. PRISC. eup. faen. 40 -os... oculos si denigrare volueris. ibid. v. et p. 2039, 63; aliter infra l. 68). PLIN. nat. 7, 12 in Albania gigni quosdam, -a oculorum acie (i. 'pupilla'). 11, 148 aliis oculis nigri, aliis ravi, aliis -i coloris orbibus circumdati. AMBR. hex. 5, 24, 86 (de noctua) magnis et -is oculorum pupillis (PHYSIOGN. 24 p. 40, 12 cum -ae et variae fuerint pupillae). PHYSIOGN. 27 p. 42, 10 guttulae (in oculis)... perpallidae... et aliae -ae (gr. I 319, 6 κέγχροι ὄχραι... καὶ ἑτεραι γλαυκαί). SIDON. epist. 8, 9, 5 v. 31 -is Herulus genis vagatur, imos Oceani colens recessus algoso prope concolor profundo (i. 'oculis', v. vol. VI, 1767, 63 sqq., ubi hunc l. addas. de Herulis 'fucatis' vix recte Blümner, l. c. 145; Goetz l. c., dum Sidonio errorem de pigmentorum usu apud solos Celtas, non ap. Germanos noto imputant).

b speciatim: -us per se significat eum, qui -is oculis est: AMM. 15, 12, 1 uxore apud Gallos multo fortiore et -a. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 25 p. 124, 17 si quis... sit -us vel crispus vel candidus eqs. in Porph. comm. sec. 5, 22 p. 343, 13 quod Socrates calvus... simus... -us... propenso ventre fuit.

4 de rebus naturalibus: PLIN. nat. 13, 66 cummim optimam esse ex Aegyptia spina convenit, vermiculatam, colore -o, puram (31, 47 terra aquas promittit, candicantibus maculis aut tota -i coloris. 37, 185 Zamilampis gemma in Euphrate nascitur, Proconnesio marmori similis, medio colore -o. PRISC. periheg. 936 Babylon fert berylli lapidem liquidum -ique coloris [cf. Dionys. periheg. 1012 ὄρης βηρύλλον γλαυκὴν λίθον et Blümner, PW III 320, 40]). 37, 67 Cyprii smaragdi varie -i. AVIEN. orb. terr. 1821 -a... iaspis (Cuspinian, lapis cod.). MART. CAP. 7, 725 sic abacum perstare iubet Minerva, sic tegmine -o pandere pulvereum formarum ductibus aequor (i. 'arenam fluvialem'). inde glaucum, -i pro subst.: PLIN. nat. 9, 127 conchyliis virus grave in fuco, color austerus in -o et irascenti similis mari. 37, 115 smaragdo similem Indi (sc. iaspidem ferunt), Cypros duram -oque pingui.

B accedit ad vim caerulei ea notio q. e. fuscus, nigricans sim. (cf. ISID. orig. 19, 28, 7 -us color est ferrugineus, subniger. v. etiam p. 2038, 73): **1 de equi colore** (ISID. orig. 12, 1, 48 color equi gilvus, -us, scutulatus eqs. v. p. 2038, 78. cf. nostrum 'Blauschimmel' et v. Blümner, Farbbez. p. 146): VERG. georg. 3, 82 honesti equi sunt spadices -ique, color deterrimus albis et gilvo (falso de 'oculorum splendore' cogitat SERV. ad l. eadem fere usus explicatione, qualem DON. supra l. 1 [v. et p. 2038, 78] adhibet; item P. d'Hérerville, Rev. de philol. 45, 1921, 234 sqq. et Musée Belge 33, 1929, 47 sqq. pro 'viridi' [v. p. 2038, 69] accipiunt: GELL. 2, 26, 18 SERV. auct. ad l., PROB. ad l.). GRAT. 503 consule talem equum, patriae quem conspexere Mycenae -um. **2 de vestimento, i. q. pullus:** PRVD. cath. 7, 148 Ninivitarum maerentium -os amictus induit monilibus matrona demptis proque gemma... crinem... sordidus spargit cinis (MART. CAP. 1, 70 Saturnus gressibus tardus... incedit -oque amictu tectus caput; an 'caesio' de caeli colore? v. infra l. 67. aliter p. 2039, 67).

C fere i. q. caesius (MART. CAP. 1, 70? v. supra l. 62): IVL. VAL. 1, 7 p. 12, 19 altero (dat.) Alexandri oculo admodum nigra quasi pupilla est, laevo vero -a atque caeli similis (cf. p. 2039, 9).

II de morbo oculorum: i. q. glaucomate affectus: CHIRON 741 tit. 8 de clauco equo. PRVD. apoth. 20 quod (sc. specimen patris) quamvis hebes intuitus speculamine (i. 'pupilla') -o humenti-que acie potuit nebulosus adire (v. s. glaucum, p. 2038, 54). probabiliter i. q. leucomate laborans (v. glaucoma 1b, p. 2038, 42): CHIRON 750 quicumque equus habuerit in oculum album (obi.), quod non erit plaga factum, sed naturaliter -us (v. p. 2038, 65), eorum admissura non erit utilis (Hippiatr. gr. I 78, 8 τῶν ἐχόντων ἐν τῷ ὀφθαλμῷ λεύκωμα τι οὐχ ὑπὸ πληγῆς, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτομάτου B, ἐφ' ὅτι γλαυκώματα M; cf. p. 2038, 84. supra l. 12).

2. glaucus, -i m., γλαυκός. piscis: ISID. orig. 12, 6, 28 -us a colore dictus eo quod albus sit. Graeci enim album γλαυκόν dicunt (GLOSS. I Ansil. GL 33 -us piscis). GLOSS. III 187, 11 -c[h]os pelorus. ENN. var. 39 apriculum piscem scito primum esse Tar-enti, Surrenti elopem fac emas -umque apud Cumas (v. Vahlen ad l., Leo, Plaut. Forschg. 2, p. 252). Ov. hal. 117 numquam aestivo con-spectus sidere -us (inde, ut vid. PLIN. nat. 32, 153 -um aestate num- [G. Meyer]

quam apparere. cf. 9, 58 quidam... aestus impatientia mediis furoribus sexagenis diebus latent, ut -us, aselli, auratae). PLIN. VAL. 5, 9 *qui oculis laborant, mitiores cibos accipiant*: orphas et alios pisces duriores carnes habentes, -um, ciridiam e<t> ipsis sicciore. ORIBAS. syn. 4, 15 p. 17 (*inter cacochyma*) aranea, mustela, scorpius..., -us (*La*: clauce; *gr.* p. 167, 10 γλαυκοί). cf. glauciscus, 1. glaucius.

[*glaudiginem* COLVM. 7, 3, 25 *cod. S*, v. s. glando, p. 2029, 62.]

[*glanem* i. sirocolam GLOSS. v. glutinum.]

glaux, γλαῦξ. nomen herbae: PLIN. nat. 1, 27, 58 -x i. 27, 82 -x (*sic edd. vett.*, *glaux codd.*) antiquitus eugalacton vocabatur.

G. Meyer.

glēba (glaeba), -ae f. [cf. c. theod. klāftra hodie klāfter, klāpf 'mons saxosus', island. klafi 'uugum in collo vaccarum, clitellae', sued. klomp 'glebula, glomus', theod. klumpen, klimpfen 'arte constringere, premere', klampfer 'confibula', lituan. glėbiu, glėbin 'amplector', vet. pruss. poglabū 'amplexus sum', polon. głobić 'comprimere' et c. globus; fortasse etiam c. galba, q. v. W.] utraque scriptura in usu fuisse videtur, ita ut in VERG. *cod. M* modo gleba modo glaeba legatur. in CIC. LVCR. aliorumque usque ad AMM. scriptorum libris mss. fere formam gleba, in PLIN. nat. *codicibus plerumque glaeba inveniri* Georges est auctor (*Wortformen* p. 302). OPT. PORF. *carm.* 18 in *schemate litterarum* v. 23 litt. 30 — v. 18 l. 35 GLAEBEA. GLOSS. gleba exhibent; graece γλέβα: LYD. mag. 1, 34 bis HESYCH. 433, 29; γλα<i>βας: GLOSS. III 481, 50. MARTYR. gramm. VII 186, 8 (CASSIOD. *ibid.*) gleba inter ea verba ponunt, quorum paenultima non longa sit. pro exemplo copulationis gl- apud TER. MAVR. 863 affertur. MART. CAP. 3, 241 littera L plenum... sonum habet cum ei praeferuntur... PGCF, ut in... glebis eqs. gleva legitur: ORIBAS. syn. 9, 85. gliba: IORD. Rom. 119 VITA S. Vedasti 9. adde eliba: vol. III 1341, 76. NOT. Tir. 91, 85. CHAR. gramm. p. 454, 8 B. βῶλος (unde GLOSS. II Philox. GL 11 glaevo βῶλος). GLOSS. βῶλος γῆς; ὁ, ἡ βῶλος; ὁ ὑμῆν. GLOSS. III Abstr. GE 1 caespes durus cum herba levatur (cf. vol. III 110, 49—57). LYD. mag. 1, 34 γλέβαν τὴν λείαν γῆν ἀντὶ τοῦ τὴν κάρπιμον οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι. HESYCH. 433, 29 γλέβα: ἀξίωμα συγκλήτων (v. p. 681, 70). legitur inde ab ACC. et CATONE, praesertim apud rei rusticae scriptores; deest apud PLAVT. TER. TIB. PROP. [loco corrupto COLVM. 2, 9, 9 (v. glabretum). LVCAN. 5, 279 glebam v. l. in M pro galeam (cf. p. 1673, 17). ex con.: CALP. ecl. 5, 34 implebis codd., in glebas tempt. Schenkl. PLIN. nat. 30, 67 e nido hirundinum glaebam dilutam (Mayhoff collatis PLIN. med. 2, 17 et MARCELL. med. 26, 12; grillum dilutum codd.). SYMPH. 31 glaeba mihi corpus (Baehrens; terra m c. libb.). [it. ghiova, prov. gleva, portug. leiva. M.-L.] de vocabuli historia et usu scripsit Martroye, Bulletin d. l. soc. nationale des antiquaires de France 1923, p. 238—244.

I *proprie*: compacta alicuius rei massa. A terrae:

1 *generatim*: CIC. nat. deor. 2, 82 -am aut fragmentum lapidis aut aliquid eius modi nulla cohaerendi natura. LVCR. 6, 553 ubi... -a vetustate e terra provolvitur ingens. OV. met. 11, 111 contigit et -am Midas: contactu -a potenti massa fit. LIV. 35, 17, 7 Persas... -a terrae et haustu aquae eguisse. VITR. 2, 1, 3 luteas -as arefacientes struebant parietes. CVRT. 4, 6, 11 corvus -am, quam unguibus ferebat, subito amisit. COLVM. 2, 2, 18 perexigua conspergitur aqua -a (2, 2, 20 PALLAD. 1, 5, 3. CAEL. AVR. chron. 3, 2, 23 terrae -a aqua calida infusa). 10, 152 aggere praeposito cumulatiss area -is emineat. LVCAN. 4, 309 pinguis manus utraque -as exprimit. PLIN. nat. 10, 103 *perdix* in sulco resupina -a se terrae pedibus adprehensā operit (cf. p. 2044, 68). GAIUS inst. 4, 17 veluti ex fundo -a sumebatur. TERT. *carn.* 9 p. 443, 23 Oe. considera... musculos ut -as, ossa ut saxa. PALLAD. 1, 35, 14 sic testudinem ponat in terra, ut -as dorsi eius obiciat curvaturae. 2, 14, 2 *lactuca nascens* -a prematur aut testa. VVLG. Iob 38, 38 et -ae compingebantur (GREG. M. moral. 30, 22 ad h. l. -ae... ex humore coagulantur et pulvere. similiter moral. 18, 52 ad Vulg. Iob 28, 6 [v. p. 2042, 57]). AVG. civ. 7, 19 p. 297, 5 D. (ex Varrone) Saturno pro Iove -a obiecta est devoranda. *ibid.* p. 297, 12 et saepius. pro telo est: CIC. Caecin. 60 si -is aut saxis aut fustibus aliquem de fundo praecipitem egeris. *ibid.* non esse arma caespites neque -as. OV. met. 11, 29 hae -as, illae directos arbore ramos, pars torquent silices. QVINT. inst. 8, 2, 5 -arum testarumque iactus non habet nomen. HIER. vita Hilar. 26 cum lapidibus et -arum iactu... deterrent. i. q. caespes: LIV. 12, 85 mollis ornate focos -amque virentem.

2 *speciatim*: a in agricultura (interdum anticipato effectum, ut l. 81): ACC. trag. 496 ut... -as... arvo ex molli excitent (VARRO rust. 1, 29, 2 prima aratione -ae grandes solent excitari. COLVM. 2, 4, 7 excitatae maiores -ae). LVCIL. 1044 -as... proscindere ferro (VARRO ling. 7, 74 'valentes glebarii' qui facile proscindunt -as. cf. p. 2042, 32). CATO agr. 48, 2 glebas... comminuito (91). VARRO rust. 1, 27, 2 -is a (claevis ac AP) sole percalefactis. 1, 29, 2 siquae in porcis relictas grandiores sunt -ae. 1, 31, 1 occare... ne sit -a (1, 32, 2). 1, 32, 1 offringi oportet, id est iterare, ut frangantur -ae. prima enim aratione grandes -ae ex terra scinduntur (VERG. georg. 1, 94 rastris -as qui frangit inertes. 2, 399 -aque versis aeternum frangenda bidentibus. 3, 161 campum horrentem fractis invertere -is. COLVM. 2, 10, 26 -as offringito. 11, 2, 60 cum omnis -a in vineis refringitur, et resolvitur in

pulverem. PALLAD. 10, 10, 2 -is ubique confractis. 12, 1, 2 -as non esse frangendas. VVLG. Iob 39, 10 confringet -as vallium. AVG. serm. 361, 8, 9 *semen* fracta -a sepelitur. 362, 2, 2 similis est -am frangenti). CIC. Verr. II 2, 45 -am commosset in agro decumano Siciliae nemo (HOR. epist. 1, 14, 39 rident vicini -as et [ut?] saxa moventem). leg. agr. 2, 84 illi miseri... -is subigendis exercitati (cf. nat. deor. 2, 159 cum terrae subigerentur fissione -arum). CATVLL. 64, 41 non -am prono convellit vomere taurus. LVCR. 1, 211 nos fecundas vertentes vomere -as (5, 210. OV. met. 1, 425 plurima cultores versis animalia -is inveniunt. 5, 477 vertentia -as... aratra. CLAUD. DON. Aen. 5, 142 ager... vomeris vias -is inversis ostendit. cf. etiam infra l. 16). 1, 888 -is terrarum saepe friatis. VERG. georg. 1, 65 -as... iacentes pulverulenta coquat maturis solibus aestas (PLIN. nat. 18, 242). 2, 236 -as cunctantes crassaque terga expecta. 2, 261 ante supinatas aquiloni ostendere -as (TER. MAVR. 1117). HOR. *carm.* 3, 6, 39 ligonibus versare -as. OV. met. 5, 341 prima Ceres unco -am dimovit aratro. LIV. 42, 2, 5 sub existentibus -is pisces emersisse. VAL. MAX. 4, 4, 4 vastissimas -as plurimo cum sudore dissipabant (PALLAD. 2, 3, 2 -ae omnes dolabris dissipandae sunt). COLVM. 2, 4, 5 pluvia superiorem partem -arum madefecit. 2, 4, 6 ponderibus -arum... vomis a sulco repellitur. 2, 10, 6 extantes -ae. 2, 15, 6 *lupinum*, quo<d> solidiores -as... sustineat, convertitur, ... ut eae solibus aestivis vaporatae resolvantur (11, 3, 11 aestivis solibus -a solvatur. 2, 17, 4 -as sarculis resolvemus). 3, 13, 10 quod est durum, summis -is obtega[n]tur. 6, 37, 11 campus gravi -a robora boum deposcit. 10, 88 mox bene cum -is vivacem cespitis herbam contundat. PLIN. nat. 17, 33 quae terrae rastros aut vomeres ingentibus -is onerent. 18, 179 -ae ne exultent. PLIN. epist. 5, 6, 10 tantis -is tenacissimum solum, cum primum prosecatur, adsurgit, ut eqs. CLAUD. 21, 136 offenso quantae sub vomere putres dissiliant -is galeae. SIDON. epist. 3, 12, 2 supra antiquum sepulchrum -ae recentes. CORIPP. Iust. 2, 241 pars (colonorum) scindit -as. VIRG. gramm. epit. p. 77, 15 -ae gignunt, fruges ferunt.

-in aratione fabulosa: OV. met. 3, 106 sparsis serpentis dentibus -ae coepere moveri. 15, 554 cum Tyrrhenus arator fatalem -am mediis adspexit in arvis... moveri. VAL. FL. 7, 612 bellatrix tunc -a quati. in proverbio pusillam vel minimam agri partem significat (cf. Otto, Sprichw. p. 154): CIC. Verr. II 2, 28 iniquos decumanis esse aiebat omnis qui ullam agri -am possiderent. 109 in agro Leontino praeter unam Mnasistrati familiam -am Leontinorum possidet nemo. leg. agr. 2, 71 ante pecuniae coguntur et coacervantur quam -a una ematur. 2, 82 vobis... -a nulla de paternis... possessionibus relinquetur. 3, 3 non adimi cuiquam -am de Sullanis agris. LIV. 4, 11, 4 ut... nec ulli... Romano ibi... -a ulla agri assignaretur. VAL. MAX. 7, 1, 2 magis probare paucas -as pavoris expertes quam pinguissima Lydiae arva metu referta. FLOR. epit. 1, 9, 7 quippe cum patri soli -a nulla <esset> (IORD. Rom. 119).

b in sepultura (cf. Marquardt-Mau, Privat. p. 375 sq.): VARRO ling. 5, 23 <si> in sepulcrum eius abiecta -a non est. CIC. leg. 2, 57 (loco dubiae traditionis) prius quam in os iniecta -a est, locus ille, ubi crematum est corpus, nihil habet religionis; iniecta -a tum et illis (H, tumulis et AB) humatus est et -a vocatur (con. alii alia. syn. *ibid.* humus iniecta). PAVL. FEST. p. 223 M. qui mortuo iusta non fecisset, id est -am non obiecisset.

B ex alia materia: LVCR. 3, 327 e thuris -is (STAT. Theb. 6, 60 incana... -is tura). CAES. Gall. 7, 25, 2 sevi ac picis... -as. OV. met. 11, 145 arva rigent auro madidis pallentia -is (IVST. 44, 3, 5 aratro frequenter -as aureas excidunt. VVLG. Iob 28, 6 -ae illius aurum sunt. *ibid.* aureae... -ae). MANIL. 5, 295 et calamum nervis -as et mittere virgis (de vimine viscato sec. Skutsch, Rh. Mus. 65, 1910, 62, qui confert Plaut. Poen. 481 'visci grandiculos globos'; aliter interpretantur Breiter et Wageningen). 5, 532 coquet argenti -as. VITR. 7, 2, 1 -ae calcis. *ibid.* -a parum... cocta (PLIN. nat. 36, 177 et 181 AVG. civ. 21, 4 p. 493, 10 et 19 D. CAEL. AVR. chron. 5, 1, 17). VITR. 7, 6 -ae marmoris (PLIN. nat. 36, 14 et 50). 7, 11, 2 -a silis. PS. CELS. 4, 22, 5 minii -a cum salis hemina contrita (totum locum ut spurium cum Targa, al. del. Marx). PLIN. nat. 12, 70 murras probatio est minutis -is. 71 murras adulteratur lentisci -is. 107 hammoniacum quam minimis -is probatur. 17, 46 marga columbina -is excitatur. 24, 127 lycii indici differentia -is extrinsecus nigris, intus rufis, cum frigeris, cito nigrescentibus. 31, 73 omnis e stagnis sal minutus atque non -a est. 77 pondus magnum -is salis, quas micas vulgus appellat. 79 sal Hammoniacus est longis -is. 80 caeditur -is paene translucentibus sal. 35, 31 Sinopidis terrae -is suus color. 194 pnigitis... grandioribus Eretriae -is. 36, 143 Phrygiis lapis... est... -a pumicosa. 191 nitri. 37, 46 sucini (MART. 5, 37, 11 sucinorum rapta de manu -a). 37, 150 boloe (i. βῶλοι)... -ae similitudine. 171 Lesbias -as imitatur. 194 cochlides... fiunt... repertis ingentibus -is (cf. Blümler, Technologie III 303). NEMES. ecl. 3, 69 in niveas lac astrictum cogere -as. ITALIA Iob 38, 28 (Candid. epist. 2 et Aug. in Iob p. 609, 26) qui peperit -as roris (βῶλους ῥόσους. VVLG. stillas). VVLG. IV Esdr. 2, 9 quorum terra iacet in piceis -is. CLAUD. 10, 92 -is redolentibus area dives. THEOD. PRISC. eup. faen. 44 -as sanguinis (ORIBAS. syn. 9, 85). speciatim: de certo -arum genere: VITR. 7, 8, 1 foditur in agris Cilbianis... -a quae dicitur, antequam tractationibus ad

minium perveniant, vena uti <ferrum, sed> ferro magis subrufo colore eqs. (7, 8, 2, 7, 9, 1 et 4). PLIN. nat. 35, 175 alterum genus *sulpuris* appellant -am (ISID. orig. 16, 1, 10).

II translate: A i. q. *solum, terra, humus* (praecipue cum de qualitate agitur): VERG. georg. 1, 44 cum ... zephyro putris se -a resolvit (COLVM. 10, 7 pinguis ager putris -ae. SIL. 8, 392 putri pinguis ... Anagnia -a. PALLAD. 1, 5, 1 ne alba et nuda sit -a. opp. -a putris et fere nigra). VERG. Aen. 1, 531 et 3, 164 terra antiqua, potens armis atque ubere -ae (Hom. Il. 9, 141 οὐθαὶ ἀρούρης. SEN. Oed. 156 non rura virent ubere -ae. LVCAN. 3, 68 ubere vix -ae superat ... Libye. DRAC. laud. dei 3, 312 si tellus fecunda foret nimis ubere -ae. cf. infra l. 21 sq.). VERG. Aen. 7, 747 duris Aequecula -is. AETNA 261 -arum expendimus usum. HOR. epod. 16, 55 pingua nec siccis urantur semina -is (Ov. rem. 617 loca ... siccis arentia -is. cf. AMM. 23, 6, 50 -ae macie internecante sementes). Ov. met. 4, 254 per -as sensim radicibus actis. 6, 220 mollierat subiectas ungula -as. 14, 659 -ā ... incurva resedit anus. Pont. 1, 8, 50 -a colenda (APVL. met. 11, 2 tu Ceres ... quae ... nunc Eleusiniā -am percolis). trist. 5, 2, 66 -a ... canenti semper obusta gelu. MANIL. 5, 524 -as inter deprendere gazam. GERM. frg. 4, 49 faciles -as astringit frigore verno alma Venus. COLVM. 1, 2, 3 agrum ... uberi -a (OPT. PORF. carm. 17, 20 Aonii frutices, pietas iuvat ubere -a. RVFIN. patr. 5, 1 -ae uberis et feracis agricola. ENNOD. dict. 8, 6 p. 447, 22 quotiens -is uberibus manus adhibetur. cf. RVFIN. hist. 2, 17, 8 ad uberis patriae -am.). COLVM. 3, 11, 7 si tamen haec pingui -ae permixta sunt (PALLAD. 2, 13, 3). 10, 107 Sicca ... Gaetulis obruta -is. LVCAN. 3, 204 nimium -is exilis Arisbe (cf. infra l. 44). 9, 425 (terra Libyae) nullo -arum crimine pura. PLIN. nat. 31, 48 oporteat ... fodientibus umidiore adsidue respondere -as. SIL. 3, 673 dices sine vomere -as (AVIEN. orb. terr. 1137 -ae ditis Cletavenus). 7, 263 Massicus uviferis addebat nomina -is. 12, 533 frugiferis Cerealis Anagnia -is. MART. 3, 65, 7 -a ... aestivo leviter cum spargitur imbre. 5, 13, 7 magna ... Niliacae servit tibi -a Syenes. 9, 22, 3 ut Setina meos consumat -a ligones. PS. QVINT. decl. 13, 2 agellus ... ieiunae modo -ae (AVIEN. orb. terr. 1146 -as abrodunt more ferarum ieiunas herbae, nec amicas frugibus ullis. ENNOD. epist. 1, 6 p. 13, 23 ieiuna cautibus -a). APVL. met. 6, 2 deprecor per ... -ae Siculae sulcamina (AVIEN. orb. terr. 1349 -am sulcant). 9, 8 lucrum promitti de -ae germine. apol. 16 si ... non modo campo et -is, verum etiam abaco et pulvisculo te dedisses. 88 super fecundam -am (AMM. 23, 6, 66 incolunt fecundissimam -am variae gentes). CYPR. Demetr. 7 p. 355, 24 si vix ... pallidas herbas sterilis -a producat (PALLAD. 1, 6, 13). ARNOB. nat. 5, 32 -is oculimus semina (ENNOD. dict. 1, 7 p. 425, 5 vita segetum -is sepulta hiemalibus). PALLAD. 11, 4 contra exilitatem -ae. AVIEN. orb. terr. 541 Cadmi sustentat -a sepulchrum barbara. 674 Creta ... -am ferax. CLAUD. 15, 151 sitiens attollat -a cerastas. 17, 179 quae -a faveret frugibus. rapt. Pros. 2, 89 zephyrus -as fecundo rore maritat. ITALIA Iob 7, 5 (Aug. in Iob p. 522, 18) infundo -as terrae (βόλακας γῆς). AVG. serm. 361, 8, 9 attendens -as et terram, messem autem non videns. MACR. Sat. 1, 18, 23 sol et luna fertilitatibus -ae moderantur. RVT. NAM. 1, 352 Norica -a. SIDON. epist. 3, 3, 2 istius (patriae) tibi reptatas caespitis -as. DRAC. laud. dei 1, 158 in -am pars (humi) membra ligat. 2, 423 pinguis ... in cineres putrescit -a solutos. 3, 300. ENNOD. op. 3, 147 p. 369, 7 concretas algore -as (9, 11 p. 418, 21). 3, 156 p. 371, 18 tu sine pretio redde genitalibus -is captivos. epist. 1, 3 p. 5, 5 feturam ... parturit -a. in imagine: RVFIN. Clement. 6, 3 p. 148 G. ignis quidam ... consumtis ... radicibus pessimae voluptatis ... semini verbi dei fecundioris cordis praeparat -am. PS. RVFIN. in Os. 10, 11—12 -am pectoris sui studiis religionis edomans. ENNOD. dict. 12, 6 p. 463, 1 vos (sc. litterae) fecundas de sterilitate ingeniorum -as efficitis.

B i. q. *regio, plaga, fines*. APVL. met. 1, 1 Hymettos ... Isthmos ... Taenaros, -ae felices. AVIEN. orb. terr. 23 Phariorum ubi (hic codd.) -a recumbit (477. 1000). 81 ubi laetam ... pandit Pamphylia -am. 321 tergo Gaetulia -am porrigit. 482 medio se limite -a Ausonis effundit (1228). 496 hi(n)c Campanus ager -am iacit. 962 propter Bithynia -am exierit. 974 ab tergo tendit Bebrycia -am (1285). 1093 Orontes praestringens undis Apamenae iugera -ae. 460 immodicae ... sola (loci codd.) pingua -ae. 989 prolixus Ionum ... ager -am protenditur. ora 310 insula diffusa -am. 56 procul sitam in usque -am proruit mare nostrum 157 serpens vacuum -am nominis fecit sui. 206 Ana amnis ... sulcat -am. 568 hoc Sordiceneae ... -ae solum est.

C i. q. *fundus, praedium, ager*: COD. Theod. 6, 4, 17 (a. 365) -am paternae substantiae cognoscere. 11, 1, 12 (a. 365 = Iust. 11, 48, 3) ad integram -ae (terrae cod. Iust., cf. Martroye l. l. p. 240) professionem. 11, 24, 6, 2 (a. 415) -am inutilem. 12, 1, 72 (a. 370) pecuniae usum in -ae commodum conferendo. 12, 1, 74 pr. (a. 371) -ae substantia. 12, 1, 186 (a. 429 = Iust. 11, 59, 16) municipem pro -a propria conveniri (synon. territorii). 13, 11, 13 (a. 412) ut nec idonea praedia alterius -ae sarcina praegraventur. 14, 3, 10 (a. 368?) ut -ae, ex qua lucrata ea sunt corpora, nullum praedictum comparetur. SIDON. epist. 6, 10, 2 debitum -ae canonem. COD. Iust. 11, 48, 15 colonos -is inherere praecipimus. NOVELL. Valent. 18, 1 tam privatae

quam emphyteuticae -ae possessor. ad significandum totum agrum: IAVOL. dig. 8, 3, 13, 1 quae servitus ita diffusa est, ut omnes -ae serviant. PAVL. dig. 41, 2, 3, 1 omnes -as circumambulare. cf. LYD. mag. 1, 34 οἱ κτήσιν εὐφορον κειτημένοι, ὅθεν τὸ γλέβης προσέλαβον ὄνομα (seq. definitio, q. v. p. 2041, 33).

D i. q. *collatio glebalis* i. pensio praedii senatoris incumbens (cf. Seeck, P.-W. IV 365. Kübler, Gesch. d. röm. Rechts p. 374. HESYCH. v. p. 2041, 34): SYMM. epist. 4, 61, 2 quaesitores -ae senatoriae protinus adfuturos. 10, 46, 1 quid reverendo ordini ... -ae excusationibus detrahatur. COD. Theod. 5, 13, 4 neque ad -am senatus neque ad conlati ones ... iidem ... tenebuntur. 6, 2, 17 (a. 397) quibus onerosa -ae adfirmatur e(esse exactio). 6, 2, 21 (a. 398) -am possessionum non personarum esse. 6, 2, 24 (a. 417) a praestatione -ae senatoriae ... alienum esse. 6, 3, 3. 12, 1, 74, 1. 12, 1, 138. COD. Iust. 12, 2, 2 -am vel follem sive septem solidorum functionem ... iubemus aboleri (cf. 12, 2 tit.). SVBSCR. pass. coron. censualis a -a actuarius nomine Porphyreus.

E substantiam sive materiam terrenam significat: LVCAN. 2, 897 quarum nil rerum in lignis -isque videmus. 5, 142 putribus in -is terrarum (subiunguntur ignis aqua aether). 5, 255 pars etiam -arum ad diluvium revocatur. MELA 1, 52 ut ... -is etiam infundat animas Nilus. TERT. adv. Marc. 3, 5 p. 382, 17 ut de -is credas te umquam placentas et Samias coacturum. ARNOB. nat. 1, 33 arbores, -ae, saxa. POTAM. tract. 1 p. 1412^a vere quia de terrena labe confectus, patris -a marcesceret. ALC. AVIT. epist. 87 p. 97, 14 (iocose de vasis instituendis) intra quod spatium fossilis -ae scrobis ... coctilis caeni glutinum lentari possit.

F de corpore mortuo: GREG. TVR. Franc. 1, 48 adpraehensam sanctissimi corporis -am, alii per fenestram eiciunt, alii a foris suscipiunt. VITA S. Vedasti 9 in qua (feretro) gliba corporis sancti iacebat.

deriv. glebalis, -arius, -atim, -atio, -o (subst.), -osus, -ula, -ulentus.

glēbālis, -e a gleba. GLOSS. -is summa ἡ τῆς γλαβῆς ὀλκή. 1 i. q. ex glebis effectus: AMM. 23, 5, 15 aggere -i adsistens ... talia ... dissertit. 2 i. q. ad fundum (senatorium) pertinens (cf. gleba II D): COD. Theod. 6, 2, 12 (a. 377) -is necessitas auferatur. 6, 2, 22 (a. 401) a conlatione -is auri (6, 26, 14 pr. a. 407?). 6, 2, 26 (a. 428) -es tantum functiones agnoscant (6, 2, 19 a. 397). 6, 23, 1 (a. 415) descriptio -is (13, 3, 16 a. 414). 6, 23, 4 (a. 437) nec -i onere praegravandi (6, 2, 15 a. 393). 11, 28, 4 (a. 408) -em pensionem. 12, 13, 2 (a. 364) -em praestationem (6, 2, 14 a. 384). 13, 3, 19 (a. 428) a -i conlatione ... innumes sint.

glēbārius, -i m. [a gleba. W.] VARRO ling. 7, 74 e quis (bubus) ... dicti 'valentes glebarii' qui facile proscindunt glebas.

glēbātīm adv. a gleba. i. q. per glebas: PS. LACT. mort. pers. 23, 2 agri -im metiebantur, vites et arbores numerabantur.

glēbātio, -ōnis f. a gleba. i. q. collatio, praestatio, pensio glebalis (cf. gleba II D et glebalis 2): COD. Theod. 6, 2, 23 (a. 414) nulla penitus functione vel -e senatoria ... fatigetur.

glēbo (-ōnis) m. a gleba? GLOSS. III Abstr. GE 2 rusticus, arator (corrupte GLOSS. V 364, 8 glebra arator lingua gallica). v. p. 2041, 31.

glēbōsītās, -ātis f. a glebosus. de terrena corporis mortui compositione: POTAM. tract. 1 p. 1412^c ne fieret divortio recedentis spiritus lutea moles et pigra -as.

glēbōsus (glebosus), -a, -um. a gleba. i. q. ex glebis constans, glebis permixtus: comp. PLIN. nat. 35, 191 altera terra Samia -ior (opp. glutinosa). CASS. FEL. 39 p. 86 sanguis si nigellus fuerit et veluti -us, quem Graeci thrombomenon vocant. neutr. plur. pro subst.: APVL. met. 1, 2 postquam ardua montium et lubrica vallium et roscida cespitem et -a camporum emersi.

glēbula (glebula), -ae f. a gleba diminutive. glevola legitur ORIBAS. syn. 9, 85. adde etiam clibula vol. III 1343. GLOSS. βωλάκου. [sard. leura. M.-L.]

1 proprie: i. q. parva gleba: de terra: VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 Phocion post obitum nullam Atticae regionis, quae ossibus eius iniceretur, -am invenit (cf. gleba I A 2 fin.). COLVM. 1, 6, 23 eadem frumenta ... lapillis carent et -is, quas per tritum fere terrena remittit area. SOL. 7, 32 perdes resupinati -as pedibus attollunt (cf. p. 2041, 56). PALLAD. 11, 11, 3 ne malvae cito erigantur in caulem, in medio earum -as constitues aut lapillos. ZENO 1, 15, 6 vicinarum possessionum omnes -as (glebas al.) lapillos et surculos nostis. MARCELL. med. 1, 65 -as de limine vel ipso cardine erasas. ex alia materia: VITR. 8, 3, 13 murrae. SCRIB. LARG. 199 nivis. PLIN. nat. 29, 101 -a ex hirundinum nido (PLIN. med. 2, 17 MARCELL. med. 26, 12). PLIN. epist. 10, 74, 3 -am misi quam se ex Parthico metallo attulisse dicebat. ARNOB. nat. 8, 12 pauper ... odoris alicuius unam concremet -am. CHIRON 395 remittit stercus durum tanquam -as. RVFIN. hist. 11, 4 p. 1006, 5 umore resolvens -am (sc. luti aridi, unde paries oblitus videbatur). CASS. FEL. 64 p. 157 -a multa de pariete aqua frigida perfusa. 30 p. 61 -as sanguinis, quas Graeci thrombos appellant (ORIBAS. syn. 9, 85. cf. globus II B 1 d).

2 translate: i. q. agellus: PETRON. 57, 6 -as emi, lamellulas paravi. IUV. 14, 166 saturabat -a talis patrem ipsum turbamque caesae. APVL. met. 9, 35 aliquem -is exterminare.

[Krohn]

glēbulentus, -a, -um a gleba. i. q. *glebae similis*. APVL. Socr. 8 p. 138 in terra -a animalia natura gigneret (opp. aëria, flammida, fluxa).

glēchōn (-ōnis?) f. γλήχων. i. q. *puleium*: PS. APVL. herb. 93, 54 H-S. a Graecis dicitur glicon. interp. 93, 61 -n alia memoratur masculus album generans florem, alia femina flore purpureo (cf. Diosc. gr. 3, 31, 1 p. 40, 13, Vind. p. 41, 15).

i. q. *mentastrum*: PS. APVL. herb. 91, 9 H-S. a graecis dicitur calaminte, alii -n agria, alii osmitis eqs. (cf. Diosc. gr. 3, 35, 1 p. 47, 3, Vind. p. 47, 12 [aliter de dictamno 3, 32, 1 p. 41, 14, Vind. p. 42, 10]). GLOSS III 562, 41 eleco (sic) agrion mentastrum. *variae vocabuli* -n (glechonus) *corruptelae videntur esse, quae pulei nomen reddunt, ut gleon, gligonus, glicon, geclen etc.* v. s. *puleium*.

glēchōnites: a glechon. γλήχωνίτης. GLOSS. III 624, 59 gleocinidis id est mustus. DIOSC. 5, 74 vinu(m) calametiten et gleconiten (gleg- PG). ex con. legitur COLVM. 12, 35 vinum absinthiten et... et -en (glicorizen SA et pars recc.). *ibid.* vocatur... vini nota -es (glicorizes codd. omnes).

glen(n)o, -āvi, -ātum, āre [vocabulum celticum, cf. hibern. di-glaim 'spicilegium, collectio', Pedersen, Kelt. Gramm. II 539. J.]. i. q. *spicilegium facere*. LEX Sal. capit. 6, 10 si quis messe aliena -are praesumserit. si quis in messem alienam sine consilio -averit, ... iudicetur. [francog. glaner. M.-L.]

gleoconidis v. glechonites.

†**glepas** dissensiones: GLOSS. V 548, 16 (i. χλεύας? Büch.).

gleriae v. glarea p. 2035, 9. **gles-** v. s. glaes-.

gleucinus v. glaucinus.

gleucon i. mustus: GLOSS. III 563, 70. cf. τὸ γλεύκος.

glic- cf. etiam s. glyc-.

glicanus, gliconus, gliganus et sim. v. s. *puleium* (GLOSS.).

gliccio, -ire [vox onomatopoeica; sonorum quadam similitudine c. glaucire, glōcīre et c. glattīre congruit. W.] SVET. frg. p. 251, 3 (de naturis animantium) anserum est -ire vel scingere. anatum tetrissitare. v. etiam Goetz Gloss. I p. 92.

†**glidium** γλῆδης GLOSS. II Philox. GL 17 (gelidum Büch., Linds; gelicidium? Niederm.).

glifia, -ae. a glifus? VIRG. gramm. epist. 3 p. 137, 12 H. verba vitioso consuetu a scriptoribus inserta... propter ipsam -am, ut scilicet lectores impediunt.

glifis? v. p. 2046, 10. **glifosus** v. glyph-.

glifus, -ī m. i. q. *griphus*? VIRG. gramm. epitom. 13 p. 77, 10 H. scinderatio... literarum... a -is sensuque subtilibus recipitur.

†**glimerit** (GLOSS.) v. glomero p. 2058, 75.

glinos (-on?), -ī m. γλείνος vel γλίνος. PLIN. nat. 16, 67 acer campestre... quod -on (alimon codd.) vocant (cf. THEOPHR. hist. plant. 3, 11, 1 ἢν [sc. σφένδαμνον]... ἐν... τῷ πεδίῳ γλείνον [καλοῦσιν]. 3, 11, 2 τὴν... πεδινήν [σφένδαμνον]... καλοῦσι... ἔνιοι γλείνον). cf. Hehn, Kulturpflanzen⁸ p. 609. H.

glipsis v. eclipsis. **gliquiritia** v. glycyrriza.

glir v. glis infra l. 72.

glirarium, -ī n. a glis. i. q. *locus, ubi glires nutriuntur*: VARRO rust. 3, 15, 1 -um... dissimili ratione habetur, quod non aqua, sed maceria locus saepitur. cf. Orth, PWK VII 1425.

glirea(?) taurina caro GLOSS. III 564, 58. v. etiam Thes. gloss. emend. s. taurina.

gliris v. glis l. 75. **gliritia** v. glycyrrhiza.

glirius? v. s. 1. glis p. 2046, 38.

gliron v. glycyrrhiza. **glis**, glidis. v. p. 2046, 63.

1. **glis**, gliris m. (f.: v. infra l. 84) [inc. orig. W.] originem ducunt a glisco: FEST. p. 278 (loco mutilo). SERV. Aen. 12, 9 (v. p. 2046, 34). ISID. orig. 12, 3, 6. scribitur per: cl-: PLIN. med. 1, 6 cod. g, s. X. gler- (vel cler-): GREG. TVR. Franc. 8, 33 p. 349, 31 et 350, 1 (bis) cod. B₂, v. p. 2046, 24. 26. per metathesin quam vocant: gril- (vel grill-): PLIN. nat. 8, 223 codd. praeter F², v. p. 2046, 30. 30, 79 v. p. 2046, 54. LAMPR. Heliog. 22, 2 cod. P, s. IX, v. p. 2046, 22. PLIN. med. 3, 19 v. p. 2046, 55. PLAC. med. 19 tit. et 1. 2. 3 H-S. (aliquot codd. s. IX-XI). de i littera producta: MART. CAP. 3, 302 altera species (sc. eorum quae per gen. syllaba crescunt) i litteram producit in nominativo, ut -s..., quam et in obliquis similiter conservat, et in genetivo plurali i ante um syllabam dicimus (cf. SERV. gramm. IV 452, 12). de formis: nom. sing. (glis formam testantur VARRO Roman. Char. gramm. p. 167, 15 B. NON. p. 119, 20. adde infra l. 74): glir: POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 12. cf. CHAR. gramm. p. 113, 20 B. -is nominativus est hic -s, non glir, ut quidam volunt (cf. p. 167, 15). gliris: MARCELL. med. 16, 68 mus gliris (nisi est gen. epeex.). GREG. TVR. Franc. 8, 33 p. 349, 31 (duo codd.; glirus, glerus, glis al., cf. Bonnet, Lat. d. Grégoire p. 367), v. p. 2046, 24. GLOSS. III 18, 58. 189, 44. 431, 48. 469, 42 NOT. Tir. 109, 7. cf. CHAR. gramm. p. 49, 4 B. et gliris nominativo dicitur. PROB. app. gramm. IV 198, 19 glis non gliris (cf. Heraeus, Arch. 11, 318). glirus: GREG. TVR. Franc. 8, 33 p. 349, 31 v. supra l. 76. [glitis v. p. 2046, 60] de gen. sing. tractant: CHAR. gramm. p. 49, 4. 10 B. PRISC. gramm. II 249, 8. de gen. plur. -ium: MART. CAP. 3, 302 (v. supra l. 69). CHAR. gramm. p. 52, 5 B. de genere: fem. legitur: GLOSS. II

518, 52 haec -s (hic b in marg.). inter verba feminini generis enumeratur: GRAMM. suppl. 117, 17. de significatu: GLOSS. μνωξός, μνωξός, ὁ μῦς ὁ εἰς τὰ δένδρα (cf. HIER. in Is. 66, 17 p. 816 murem, quem nos -em vocamus, vel iuxta Orientis provincias μνωξούς. CHAR. gramm. p. 49, 10 B. Exc. Bob. gramm. I p. 546, 21). εἰσιός? v. infra l. 59 (cf. Aristot. hist. anim. 8, 17 p. 600^b, 11; Schneider ad Varr. rust. 3, 15; Blümner ad Edict. Diocl. 4, 38). GLOSS² I Ansil. GL 48 -em: animal in arboribus nutrit(um) simile muri latine.

legitur inde a PLAVTO, v. l. 13. [vix legend. loco corrupto: NAEV. com. 65 pernam, callus, glifis (clifis al., gliris, -es, glisis con.), glandia] [it. ghiro, francog. loir. M.-L.]

animal muri simile (sciurus glis Linn.): PLAVT. frg. inc. 31 -ium (glivium L) examina. CATO orig. 120 -s. VARRO frg. Char. gramm. p. 113, 22 B. in silva mea est -s nullus (cf. PLIN. nat. 8, 225 in Mesia silva... non nisi in parte reperiuntur hi -es). rust. 3, 2, 14 vidi greges magnos... -ium. 3, 3, 3 extra villam quae sunt, ut apes cochleae -es (3, 3, 4 quaedam adumenda in villam sine retibus aucupis venatoris piscatoris, ut -es cochlias gallinas. 3, 14, 1). 3, 12, 2 habere solent... dolia, ubi habeant conclusos -es. PLIN. nat. 1, 29, 14-40 remedia ex mure... mure araneo... -e... sorice... mustela (item 1, 30, 8-53). 16, 18 fagum muribus gratissimum est... -es quoque saginat LAMPR. Heliog. 22, 2 decem -es (griles codd.)... in sorte habuit. GREG. TVR. Franc. 8, 33 p. 349, 31 aiebat... hanc urbem quasi consecratam fuisse... ut non ibi... serpens, non -is (nom. v. p. 2045, 75. cf. etiam p. 2045, 62. 76. 80) apparuisset. *ibid.* p. 350, 1 -em aereum... -es apparuerunt (de scriptura v. p. 2045, 62).

ad somnum hibernum spectant: LABER. mim 5 et iam hic me optimus somnus premit, [ut premitur] (opprimitur codd. praeter F²) -s. PLIN. nat. 8, 223 saurices... hieme condi, auctor est Nigidius, sicut -es (v. p. 2045, 64), quos censoriae leges... cenis ad-emere. MART. 13, 59. 3, 58, 36 somniculosos ille porrigit -es. AVSON. 151, 5 dormiunt -es hiemem perennem; sed cibo parcunt. 347, 9 dic, cessante cibo, somno quis opimior est? -s (cf. SERV. Aen. 12, 9 a gliscere i. crescere -es dicti sunt, quos pingues efficit somnus. sim. ISID. orig. 12, 3, 6). HIER. c. loh. 20 non possumus animam incorporealem et aeternam in modum -ium immobilem torpentemque sentire (sim. adv. Rufin. 3, 30. ex his locis Sonny [Archiv. 12, 1902, 126] ortam esse putat GLOSS. V 614, 32 glirium torpentem stupidum).

fuit in deliciis cenarum: PETRON. 31, 10 ponticuli... ferruginati sustinebant -es melle ac papavere sparsos. PLIN. nat. 36, 4 exstant censoriae leges Claudianae in cenis -es... adponi vetantes (cf. 8, 223 v. supra l. 30). AMM. 28, 4, 13 poscuntur... in convitiis aliquoties trutiniae ut... ponderentur... -es, quorum magnitudo... laudatur. HIER. in Ezech. 13, 44 p. 556 condemnat sacerdotes, qui in turdis, ficedulis, -bus... haec (i. morticinum non comedere) aviditate gulae non custodiunt. adde de apparatu -ium: APIC. 8, 408 ex omni membro -ium trito. *ibid.* farcies -es. adhibetur in medicina ad aurium vitia, oculorum claritatem, paralysin, al.: SCRIB. LARG. 39 prodest et -is pingue ([sic M; pinguis R]. PLIN. nat. 30, 86 pinguis -ium decoctorum. PLIN. med. 3, 31 MARCELL. med. 9, 34). PLIN. nat. 1, 29, 14 et 1, 30, 8 v. supra l. 20. 29, 118 inunctis... -is aut muris silvestris cinere (30, 109 MARCELL. med. 34, 16 cf. PLAC. med. 19, 2 H-S.). 29, 135 -is detracta pelle (cf. PLIN. med. 1, 6 MARCELL. med. 9, 125). 30, 79 -ium (grillium codd.) crematorium favilla. PLIN. med. 3, 19 adipe -is (d, grilis g saec. X, grillis rell.) frontem lini et dormit (PLAC. med. 19, 1 H-S. *ibid.* 3. 4). MARCELL. med. 16, 68.

deriv.: glirarium.

2. **glis** (glis?) nomen piscis: GLOSS. II Philox. GL 15 glis (glis): ἰππουρος. GLOSS. II 333, 5 ἰππουρος ὁ ἰχθύς: eliris. III 320, 50 εἰσιός (aίλιος cod.), ἰππουρος: glitis. (de εἰσιός cf. supra l. 5).

3. **glis diversis generis formis et notionibus**: GLOSS. Vatic. Reg. 203 ed. Merchie (Musée Belge 26, 264) 31 -s gliris animal, -s glitis terra tenax (cf. glittus [cf. c. glūs. W.]), -s glidis cardus (ort. cf. GLOSS. Corp. G 104, anglosax. egle), -s glisis incrementum.

gliscerae(?) mensae gliscetes, id est crescentes, per instructionem epularum scilicet PAVL. FEST. p. 98. [an fuerat ap. FEST. gliscere m. dicuntur, i. (eqs)? Lindsay.]

glisco (-i?), -ere. [conferunt c. ind. jri 'invado, incurro', uru-jri 'late fluens', jrayas- 'area', avest. zrayō 'mare'; v. reglescit. W.] de orthographia: clisc-: LIV. 29, 2, 2 cod. P, s. VI vel VII. GREG. TVR. Franc. 6, 38 (v. p. 2047, 80), al. glesc-: SER. SAMM. 545 (v. p. 2048, 1), al. clesc-: GLOSS. V 627, 6. glis-: PAVL. FEST. p. 98 duo codd. s. X/XI. gliss-: APVL. met. 11, 21 cod. F, em. φ (v. p. 2047, 82), al. de formis: PHOC. gramm. V 436, 24 -o... nullum habet praeteritum. legitur passivum in modum depo-

50 nentis: TVRPIL. com. 191, v. p. 2048, 28. ASELL. hist. 4 (NON. ad h. l. p. 481, 3 -itur pro -it), v. p. 2047, 38. inter verba activa enumeratur ap. CHAR. gramm. p. 477, 11 B. de notione: GLOSS. I Ansil. GL 51-57 -ere: crescere, ferverescere. -et: crescit. -it: ardescit, increscit, inoluit vel crevit, crescit, augmentatur aut quod ex tota virtute procedit. II Abav. GL 5 -it: pinguescit, crescit. 6^a -it: increscit. II Philox. GL 18 -it: αὐξάνω. III Abatr. GI 3-4 -ere: crescere. -it ardescit. adle ex GLOSS. ed. Goetz -o αὐξάνομαι. αὐξάνω. αὐξω. προβαίνω ὃ ἐστὶν αὐξω -it adolescit. ascendit (accen-

[Burckhardt]

ditur *Nettleship, Journ. of Phil.* 17, 121). -ere adolere. PAVL. FEST. p. 98 -ere crescere est (cf. ISID. orig. 12, 3, 6). SYNON. CIC. Char. gramm. 426, 30B. gignit eqs. . . -it, crescit. NON. p. 22, 10 -it est congelascit (concalescit Müller) et colligitur, vel crescit, vel ignescit. seq. exempla ex Turpil. (p. 2048, 28), Acc. (p. 2048, 26), Pacuv. (l. 35), Sall. (l. 23), Verg. (infra l. 47), Cic. (infra l. 41), Plaut. (infra l. 34). NOT. Tir. 92, 47 gliscit. de usu: legitur ap. poetas inde a PLAUT. (v. infra l. 34), in pedestri oratione inde ab AELL.; frequentant LIV. (8^{ies}) SIL. (15^{ies}) TAC. (23^{ies}). deest TER. CATVLL. CAES. HOR. TIB. PROP. OV. al. de usu et notione cf. etiam F. Sommer, Krit. Erläut. p. 56 sqq. [loco corrupto: ACC. praetext. 13 (v. p. 2048, 26). ex coniectura: PLAUT. frg. inc. 20 LVCR. 6, 870, ubi traditum miscente tutatur Diels. ALC. AVIT. epist. 50 p. 79, 6 at gliscientior pro adolescentior temptavit Peiper (at olescentior Stangl, Wschr. f. kl. Phil. 1910, 1171 A. 2). corrupte: STAT. Theb. 3, 73 codd., praeter P, et SCHOL. ad h. l.; P recte: gestis, cf. Weyman, Glotta 3, 195.]

I i. q. crescere, augeri (inest vis incipiendi, e. g. infra l. 34. 37. LIV. 33, 43, 2. praevallet notio q. e. latenter augeri, e. g. infra l. 29. 53. 55, cf. SERV. Aen. 12, 9 infra l. 48): A spectat ad vim, magnitudinem, potentiam: 1 de rebus naturae (in imagine infra l. 27): SALL. hist. frg. 3, 56 aucto mari et vento -ente. VAL. FL. 5, 371 illum (Sirium) tanto non -ere caelo vellet ager (i. ardorem magis intendere). SIL. 5, 512 Vulcanus arenti robore aesculi -ens verticibus saevis (cf. 7, 353 -ente malo i. igne. 14, 308 Vulcanus -entem . . . trahens turre per viscera labem. PORF. Hor. sat. 1, 5, 98. CLAUD. DON. Aen. 9, 535 incendium. in comparatione et imagine: CIC. phil. frg. V 74 v. l. 41. LVCR. 1, 474 ignis [i. amor] . . . sub pectore -ens). 13, 26 calculus in aquam iactus tremulum vibrans motu -ente liquorem multiplicat . . . orbes. ANTH. 490^a, 5 Maius hinc -ens herbis generat nigra bella (vela Buecheler de umbra arborum cogitans). singulariter de re ad supellectilem pertinente: PAVL. FEST. p. 98 v. s. gliscerae. 2 de rebus incorporeis (de morbis infra l. 82 sqq.): PLAUT. Asin. 912 pulchre hoc -it proelium. Capt. 558 -it rabies. PACUV. trag. 294 animi horresco (horrescit libri) et -it gaudium (LVCR. 5, 1061 saecula ferarum dissimilis solent voces . . . ciere, cum metus aut dolor est et cum iam gaudia -unt). AELL. hist. 4 ut maior invidia Lepido -retur ([cf. p. 2046, 75]. LIV. 2, 23, 2 invidiam . . . sua sponte -entem insignis unius calamitas accendit. TAC. ann. 15, 64 APVL. met. 5, 9). CIC. phil. frg. V 74 ad iuvenilem lubidinem, copia voluptatum -it illa (sc. libido; cf. infra l. 61), ut ignis oleo (exptic. Halm, Sitz.-Ber. bay. Acad. 1862, 2, 36; aliter Plasberg, De Cic. Hortensio, Diss. Berlin 1892, 68). LVCR. 1, 474 v. supra l. 29. 3, 480 hominem cum vini vis penetravit . . . clamor singultus iurgia -unt (AVSON. 421, 6 -ens iurgium . . . lenitur). 4, 1069 inque dies -it furor (sc. amoris) atque aerumna gravescit (SIL. 9, 393 DAMAS. epigr. 18, 4). VERG. Aen. 12, 9 accenso -it violentia Turno (SERV. ad l. -it crescit et latenter . . . veteres 'gliscit' incremento ignis ponebant [cf. supra l. 19. 24 sq.]). DIRAE 6 ante conversa retro rerum discordia -et (TAC. ann. 4, 17 CYPR. epist. 45, 1 p. 600, 3 -ente [crescente F] et in peius recrudescente discordia. cf. AMM. 26, 9, 9 discordiarum civilium -entes turbines sepelivit). LIV. 2, 19, 2 nec ultra bellum Latinum, -ens iam per aliquot annos, dilatum (29, 2, 2. 33, 43, 2. 38, 42, 8 in dies magis). 6, 14, 1 -ente in dies seditione (42, 2, 2). 27, 3, 1 novum in occulto -ens per indicium protrahit est facinus. PLIN. nat. 8, 181 taurus stat ira -ente alternos pedes priores [replicans] ([replicans orbes F²]. SIL. 2, 239). SIL. 4, 6 fama -it gressu (6, 63 TAC. hist. 2, 8. 83 ipso spatio. sim.: SIL. 10, 578 fama . . . -ente sono iam sidera adibat). 4, 111 nec finis satiesve, novi sed sanguinis ardor -ere (12, 402 AMM. 21, 5, 8). 7, 216 Ausoniis . . . pugnandi prava libido -bat. 10, 598 -unt adversa metu (cf. ibid. 597 dura inter pavidos alitur fortuna). 11, 543 -ens gloria (cf. infra l. 74). 13, 26 v. supra l. 29. 15, 577 Roma adversi tantum [et] (om. V, del. Bauer al.) mala -ere belli accipiens. STAT. Theb. 9, 781 menti tumor atque audacia -it. TAC. hist. 4, 25 -bat iracundia legionum. 4, 43 cum -ret certamen . . . , consumptus per discordiam dies. ann. 1, 1 -ente adulatione. 3, 19 alii . . . audita pro conperitis habent, alii vera in contrarium vertunt, et -it utrumque posteritate. 3, 69 minui iura (minutura cod.), quotiens -at potestas. 4, 16 ut . . . -ret dignatio sacerdotum. 4, 35 punitis ingeniis -it auctoritas. 6, 19 quantum . . . saevitia -ret, miseria arcebat. 12, 54 -ente perniciem. 14, 15 inde -ere flagitia et infamia. 15, 10 nec a Corbulone properatum, quo -entibus periculis etiam subsidii laus augeretur (15, 23 unde gloria egregiis viris et pericula -bant. CLAUD. 20, 393). 16, 3 -bat . . . luxuria spe inani. FRONTO p. 30, 17N. quid dico 'idem' (sc. esse desiderium)? immo id cottidie novatur et -it. APVL. met. 4, 20 -ente adhuc illo tumultu. 8, 3 novae . . . atque -entis affectionis firmissimum vinculum. 9, 42 -it violentior utrimquesecus contentio (GREG. TVR. Franc. 6, 38 diuturna intentione [i. 'contentione', cf. Bonnet, Lat. de Grégoire 284] -ente [cliscod. A₁]). 11, 21 in dies mihi magis magisque accipiendorum sacrorum cupido -bat. SER. SAMM. 496 tum lymphae interius vitio -ente tumescit (i. hydropis progrediente. aliter ITIN. Alex. 41 Alexander curam corporis recipit, vitium tamen -it). 545 sin immane malum (i.

dysenteria) multo iam tempore -et (-it B; gliscit [sup. scr. crescit] A). 763 de igni sacro: unguen, quo -ens deponet (B; -it A) flamma furorem. IVL. VAL. 3, 7 cum . . . pervideret . . . consuetudinem . . . -ere fidei negligentibus. 3, 40 indignatio. IVST. 12, 15, 12 quae res -entem amicorum dissensionem sedavit. EDICT. imp. Diocl. I 9 (a. 305) -entis avaritiae. AVSON. 468, 5 -entibus odiis, et maiore . . . tumultu expectato. SYMM. epist. 1, 34, 1 nisi . . . exculpere a te aliquid litterarum pergo, -et oblivio. 1, 67 in eum (Anysium) sancti animi tui -at adfectio. AMM. 21, 12, 4 in immensum obstinatione -ente. 25, 4, 25 at in Galliis [barbarorum terrore] (Mommson; vervorum tenore V) -ente. CLAUD. DON. Aen. 2, 245 magis -ente amentia. ANTH. 193, 12 ne foedet -ens otia segnitiae. singulariter i. q. oriri: GREG. TVR. Franc. 6, 6 nullus iustitiae fructus nullatenus -it (crescet B₁; cf. Bonnet, Lat. de Grégoire 268, 4). 3 de animantibus: TAC. ann. 2, 33 qua (sc. re publica) tenui angustas civium domos fuisse, postquam eo magnificentiae venerit, -ere singulos (i. dlescere). 16, 22 frustra Cassium amovisti, si -ere et vigere Brutorum aemulos passurus es. PRVD. ham. 561 friget fera (i. diabolus) futille frendens, humani generis ni per suffragia -at.

B spectat ad numerum, multitudinem: TAC. ann. 3, 25 multitudo periclitantium -bat. 4, 5 sociae triremes alaeque et auxilia cohortium cum . . . -rent numero et aliquando minuerentur. 4, 27 multitudo familiarum -bat immensum minore in dies plebe ingenua. 11, 22 -entibus negotiis duo quaestores additi. significatione minus perspicua: ACC. praetext. 13 summa ubi (tibi codd.) perduellum est? quor(s)um aut quibus [se] a partibus -unt?

II i. q. efferri, exsultare (fere de personis): TVRPIL. com. 191 cum te salvum video, ut volui, -or gaudio ([v. p. 2046, 75]. SYMM. epist. 1, 43, 1 -o. 9, 72 [67] mihi animus -it gaudio). VAL. FL. 2, 278 Hypsipyle flatu non inscia (sc. furoris Baccharum) -it anhelio. STAT. Theb. 8, 755 Tydeus spectat atrox hostile caput, -itque tepentis lumina torva videns (SCHOL. ad l. -it: irascendo in maius accenditur). 12, 639 hos ubi velle acies et dulci -ere ferro dux videt (non recte SCHOL. ad l. -ere: cum furore cupere. cf. Weyman, Glotta 3, 195 et p. 2047, 15 sq.). PETR. CHRYS. serm. 147 p. 595^c amor -it ardore. ANTH. 196, 3 vario fugienda malo cum belua (i. elephantus) -at.

III i. q. pinguescere, tumescere: COLVM. 2, 5, 1 exilem terram stercorare conveniet, nam eo quasi pabulo -it (2, 13, 2). 7, 1, 1 asellus paleis etiam -it. 8, 9, 1 volatura turturum per hiemem . . . difficulter -it ([crescit var. l.]. opp.: aestate . . . sua sponte . . . pinguescit). STAT. Theb. 1, 107 suffusa veneno tenditur ac sanie -it cutis. GELL. 20, 8, 5 eadem autem ipsa, quae crescente luna -unt (e. g. ostrea, echini, mures), deficiente contra luna deficiunt. ARNOB. nat. 3, 10 havet animus . . . videre deas gravidas, deas fetas -entibusque per dies alvis. in imagine: VAL. FL. 3, 632 vana -unt praecordia lingua.

deriv.: gliscerae?

compos.: congliscere, reglescere.

Burckhardt.

glisomarga, -ae f. [voc. gallicum. W.] genus margae. PLIN. nat. 17, 46 tertium genus margae candidae -am vocant. est autem creta fullonia mixta pingui terra. sequitur de qualitate et usu. [francog. glaise. M.-L.] H.

glittus, -a, -um [v. quae sub glutem dicta sunt; quoad significationem, conferas theod. hod. kleber 'infirmus, gracilis' a kleben. W.] i. q. tenax, bene cohaerens (cf. 3. glis p. 2046, 63): CATO agr. 45, 1 locus bipalio subactus siet beneque terra tenera siet beneque -us siet (cum γλιττόν confert Keil, sed cf. PLIN. nat. 17, 125). PAVL. FEST. p. 98 -is: subactis, levibus, teneris. Blatt.

glius, -i? [est gr. γλοιός. Heraeus.] DIOSC. 1, 32 de gliu. sorditias in valneo collectae idest gliu virtutem calidam gerit (gr. 1, 30, 6 ὁ . . . ἐπὶ τοῖς βαλανείοις συναϊρόμενος <ἐύπος add. Wellm.; γλοιός Her. in plagulis> δύναται θερμαίνειν). H.

glis? v. 2. glis.

1. globa, -ae f. origo incerta. pars tunicae rusticae sive pellis (cf. l. 71): LYD. mag. 1, 12 p. 17, 18 σάρακας (i. sarecas, saricas; v. Ducange s. v. sarica et I. D. Fussii ad C. B. Hase epistolam, Leodii 1820 p. 15) . . . ἐξ ὧμων ἄνωθεν ἕως κνημῶν ἐξηρημένους περιετίθεντο, κοσμοῦντες αὐτῶν τοὺς λεγομένους ποδιῶνας καὶ γλόβας αὐτοὺς (i. ποδιῶνας) ὀνομάζοντες οἷον δὲ δοράς, ὅτι γλοβάρε (i. glubare, v. s. glubo) τὸ ἐκδεῖραι Ῥωμαίοις ἔθος καλεῖν. neque cum 2. globa neque cum gluma conferendum est γλόβα, quod vocabulum de tota tunica dictum esse defendit Fussius l. l.

2. glōba, -ae [fortasse comparandum c. polon. globić 'premere, coniungere', čech. hlobiti 'conectere, palum defigere' etc. cf. gleba. J.] GLOSS.¹ III Abol. GL 9 (= GLOSS. III 495, 75. 513, 26) -a: iunctura (glossam fictam esse putat Lindsay ab homine qui sequentem glossam 'glomeratur: adiungitur <a> globo tractum' sic intellexerit: 'glomeratur a iunctura globo tractum', ideoque eius auctoritatem cadere. sed cf. Gundermann, Berl. phil. Wochenschr. 21 (1901) 974; Meyer-Lübke, Wiener Studien 25 (1903) p. 100 et Litbl. f. germ. u. rom. Phil. 37 (1916) 316.

globatim [a globus. W.] GLOSS.¹ III Abol. GB 4 gregatim: -m. i. q. per globos: AMM. 27, 9, 6 -m per vicina digressi praedones (cf. p. 2055, 70).

[Blatt]

globatio, -ōnis *f. a* globare. *i. q. materies coacervata*: CEREAL. 20 p. 766^c deus spiritus est, non caro; intellectus est, non est -o; internum lumen est, non materies circumfusa.

globellum, -ī *n.* *vocabulum vix recte fictum* (globellus ex-
pectes) *ab Isid. dum explicare vult quam originem habuerint voces*
*hisp. et port. a *globellus derivatae, v. Meyer-Lübke, Wiener Studien*
*25 (1903) p. 102. *globellus glomus parvum significasse videtur.*

ISID. orig. 19, 29, 6 gubellum (lubellum *U*) corrupte a globo dictum
per diminutionem quasi -um. [gall. mer. grubeu. hisp. ovillo. *M.-L.*]

globeus, -a, -um *a* globus. *i. q. globosus, rotundus*: CHALC.
comm. 75 mundi... constitutio... ad motum aeternitati convenien-
tem directa motuique proprio similem formam praeferens -am. *cf.*
p. 2050, 43.

globo, -āvi, -ātum, -āre *a* globus. GLOSS. -at: colligit. rotun-
dat. GLOSS.^L III Abstr. GO 2 -at: acervat. I Ansil. GL 63 -ta agmina:
inunata (*cf. Ducange s. v. inunare*). 64 -tos: in unum congregatos.
65 -tum: glotinum (glu-). III Abol. GL 12 <globos flammaram>
glubatis (*i. globatos*) ignis, *cf. p. 2056, 55. non legitur ante PLIN.*
nat.; cf. Thes. IV 283, 12.

i. q. in globum cogere: 1 *proprie: a de mundo* (*v. p. 2052,*
25. 2050, 2): PLIN. nat. 2, 5 formam mundi in speciem orbis abso-
luti -tam esse, nomen docet. MART. CAP. 8, 814 mundus... ex quat-
tuor elementis... in sphaerae modum -atur. *b de aqua rotundam*
formam accipiente (*cf. infra l. 81*): PLIN. nat. 2, 163 dependentes
ubique guttae parvis -antur orbibus. 2, 164 ad miraculum redit, quo-
nam modo etiamsi -etur extremum non decidat mare. *c de plan-*
tis: PLIN. nat. 18, 130 rapa aut... in latitudinem fundi, aut in ro-
tunditatem -ari. 19, 34 crescant tubera anne vitium id terrae... ea
protinus -etur (-entur *T*) magnitudine, qua futurum est, et vivat
(vivat *al.*) necne, non facile arbitror intellegi posse (*cf. ibid. 35*).

d de hominis corpore (*v. p. 2053, 27*): VICTRIC. 18 corpus... velut
sanguinis fermento -tum. *e de nubibus* (*v. p. 2056, 78*) PLIN. nat.
18, 344 nubes -buntur (*cf. ibid. 355*).

2 *translate a de apibus* (*v. p. 2055, 42*): PLIN. nat. 11, 53 totum
examen circa... eum (*i. regem*) -atur (*cf. Aristot. hist. an. 9, 625^b, 7*
αἱ λοιπαὶ περὶ τοῦτον συνεσπειραμέναι φαίνονται). *b de avi-*
bus (*v. p. 2055, 46*): SOL. 11, 21 coturnices ubi terram persentiscunt,
coeunt catervatim, deinde -tae (conglobatae *I*)... properant.

syn.: glomero *v. supra l. 33. deriv.* globatio. *comp.*: con-
globo *v. supra l. 38. circumglobo.*

globositas, -ātis *f. a* globosus. *i. q. rotunditas, forma*
globosa: CHALC. comm. 60 p. 128, 22 -s terrae liquido adparet (MACR.
somm. 1, 15, 16 -s terrae habitationes omnium aequales sibi esse non
patitur. 1, 16, 6). 62 p. 130, 9 invenimus aquae placidae et quiescentis
-em (*cf. p. 130, 3 obsistente... marina incurvitate*). MACR. somm. 1,
19, 23 ἀλσθητικόν id est sentiendi natura de sole, φυνικόν autem id
est crescendi natura de lunari... -e perveniunt. 1, 22, 8 latera qui-
bus in terra -s sphaeralis efficitur. EVSTATH. Bas. hex. 3, 4 p. 893^c
quomodo... aqua semper... ad inferiora delubricans poterat in -e
curvati firmamenti consistere? (*gr. πῶς ἂν ἐδυνήθη ἐπὶ τῆς κρυτῆς*
περιφρασίας τοῦ στερεώματος ἰδρυνθῆναι sc. τὸ ὕδωρ). *synon.*
incurvitas, v. supra l. 45.

globosus, -a, -um *a* globus (*cf. Archiv 5 [1888] 216 sq.*).
formae: globosus GLOSS. V 364, 9, *cf. l. 61. glovosus* COLVM.
10, 383 *S.A.*, *cf. p. 2050, 82. GLOSS. στρογγύλος. GLOSS.^L III Abol.*
GL 6 -us rotundus. II Philox. GL 21 -um: σφαιροειδής. respondet
apud Graecos: σφαιροειδής, v. p. 2050, 34 (cf. p. 2051, 19). στρογγύ-
λος, v. supra l. 55 (cf. p. 2061, 10). σφαιροειδής, v. p. 2051, 5. 7 et
supra l. 56. legitur inde a PACUVIO (v. p. 2051, 11) et ACCIO (v.
p. 2050, 13). [e coniectura satis certa: PACUV. trag. 367 For-
tunam... saxo... instare in globosso praedicant volubili (*Salmasius,*
Buecheler. in globos posse dicant M. saxique instar -i esse dicunt C.
saxeoque instare globo praedicant E, cf. p. 2051, 39). ISID. orig. 19,
10, 13 pallidus silex in caemento raro utilis... -us contra iniurias
fortis (globus *codd., sed cf. p. 2050, 18*).

1 *i. q. formam globi praebens, rotundus: A speciatim*
et strictiore sensu: 1 de luna aliisque caeli sideribus (*cf.*
p. 2051, 66. 2052, 11). CIC. rep. 6, 15 stellae -ae et rotundae (*cf. MACR.*
somm. 1, 14, 22). QVINT. inst. 7, 2, 6 quaeritur... an... luna -a an
plana an acuta. LACT. inst. 3, 3, 4 utram... luna -a sit an concava.
FIRM. math. 1, 5, 11 stellarum ignes, qui -ae rotunditatis specie for-
mati circulos suos... perficiunt. MART. CAP. 1, 66 duo -os orbes...
corripuit Iuppiter. 2, 169 de luna: -um quoddam tenerumque corpus
e superni roris levitate compactum. 2 *de terra* (*cf. p. 2052, 17;*
aliter p. 2050, 30): CIC. nat. deor. 2, 98 terra... solida et -a et undi-
que ipsa in sese nutibus suis conglobata (CHALC. comm. 59 p. 127, 5
terram... -am in medietate mundi sitam). MART. CAP. 6, 590 for-
mam totius terrae non planam... sed rotundam, -am... Dicaearchus
asseverat. 6, 595 -am rotunditatis flexibus habendam esse tellurem
(VEREC. in cant. 7, 5 ut mobilitas aquaticae levitatis in durtiam
verteretur -ae telluris). *nota: de aqua rotundam terrae superficiem*
operiente: CHALC. comm. 62 p. 129, 24 maris... et totius aquae
forma et species adparet -a. AVG. gen. ad litt. 1, 12 p. 18, 21 cum
... totam terram adhuc aqua tegeret, nihil impediabat, ut aquosa

et -a moles ex una parte faceret diem lucis praesentia, ex alia
noctem lucis absentia (*cf. ibid. p. 130, 24*). 3 *de mundo* (*v.*
p. 2052, 25): CIC. nat. deor. 2, 49 mundi volubilitas nisi in -a forma
esse non posset. 2, 116 mundus -us est (Tim. 17 *animantem mun-*
dum -um deus est fabricatus, quod σφαιροειδής Graeci vocant).

CHALC. transl. 33B mundo formam... dedit deus congruam... -am
et rotundam (σφαιροειδής... κυκλωτέας). comm. 13 mundi corpus
solidum esse... et -um. 59 p. 127, 5 mundi formam rotundam esse
et -am. *ib. p. 127, 10 quatenus... est mundi forma teres et -a?*
93 p. 164, 19 mundi corpus sphaerae simile et -um. 4 de
parva terrae vel mundi figura (*v. p. 2052, 45*): PACUV. trag. 367
v. p. 2049, 60.

B *generatim et sensu latiore*: ACC. trag. 397 -os turbines
existere ictos *sc. saxo*. LVCR. 2, 469 corpora esse -a... cum squalida
constent, provolvi simul ut possint et laedere sensus. LIV. 38, 29, 4
funditores a pueris... saxis -is... funda mare... incessentes exer-
cebantur. COLVM. 10, 383 -i corporis cucurbita (*opp. longior 382*).
PLIN. nat. 36, 169 pallidus silex in caemento raro utilis, -us contra
iniurias fortis (*cf. p. 2049, 64*). 36, 187 -um lapidem. 37, 176 Oritis
-a specie a quibusdam et sideritis vocatur. APVL. apol. 4 p. 389
Oud. capillus... stuppeo tomento adsimilis et inaequaliter hirtus et
-us et congestus, prorsum inenodabilis diutina incuria. 16 p. 425
cur in planis... speculis... pares... imagines videantur, tumidis
(in tumidis *edd. vix recte, cf. PLIN. nat. 7, 171*) vero et -is omnia
defectiora, at contra in cavis auctiora. SOL. 15, 25 smaragdi... -i.
CHALC. comm. 235 erat... impossibile motu capitis naturali, hoc est
-a decursione, terras obiri. HIL. in psalm. 67, 3 fumus... -us et
crassus (*cf. p. 2057, 33*). MART. CAP. 2, 140 de poculo immortalitatis:
quandam -am animatamque rotunditatem sumit (*quasi ovum*).

II *i. q. globo similis (quomodo haec notio orta sit, v. l. 10)*:
CHALC. comm. 63 non... terram globum, esse, ... sed -am.

III *i. q. globis plenus*: CAEL. AVR. chron. 4, 3, 56 eligendum
quod sit albidius lac... neque -um, hoc est frustis coagulatis
variatur, quod Graeci σφαιροειδής (*cf. p. 2057, 16*) appellant.

iuncturae quaedam notabiliores: corpus: *p. 2049, 73. supra l. 14.*
7. 10. 17. forma: p. 2049, 77. l. 6. 3. moles: l. 1. orbis: p. 2049, 72.
rotunditas: p. 2049, 71. l. 29. saxum: p. 2049, 61. l. 16. species:
p. 2049, 83. l. 20. terra: p. 2049, 74. apponuntur: aquosus:
p. 2049, 84. crassus: l. 28. rotundus: p. 2049, 68. 78. supra l. 7. 8.
solidus: p. 2049, 75. l. 8. tener: p. 2049, 73. teres: l. 8, cf. p. 2054, 40.
tumidus: l. 23. opponuntur: acutus: p. 2049, 70. cavus: l. 25.
concavus: p. 2049, 70. longus: supra l. 17. planus: p. 2049, 70. 78.
squalidus: supra l. 14. syn. conglobatus: p. 2049, 76. globeus:
v. p. 2049, 12. rotundus: v. p. 2049, 78.

deriv. globositas.

globulus, -ī *m. a* globus *deminutive. formae*: globulus: PE-
LAGON. 392 R. APIC. 8, 398 EV. *legitur inde a CATONE* (*v. infra*
l. 50). [de MARCELL. med. 20, 145 *v. p. 2052, 84*.]

A *proprie: 1 speciatim: a in re culinaria i. q. globus* (*v.*
p. 2051, 55): CATO agr. capp. 88 -os sic facito. *b in re medici-*
nali i. q. pilula (*v. p. 2051, 62*): SCRIB. LARG. 13 oportet... sumere

... coagulum et arefacere... atque inde dare pueris viciae magni-
tudinis -um. 59 farinae hordeaciae sextarium conspergere oportet
aceto cum melle mixto et subigere diutius atque ita in -os dividere
sex (*cf. MARCELL. med. 13, 1*)... tunc terere oportebit eos -os. 74 fa-
bae magnitudine -um (*cf. MARCELL. med. 14, 6. SCRIB. LARG. 139.*
cf. MARCELL. med. 30, 8. VEG. mulom. 2, 111, 8 mixturae laseris Cy-
renaici -um ad magnitudinem fabae. MARCELL. med. 14, 46. 20, 130.
26, 121. 28, 6. 28, 7 quantum fabae Aegyptiacae magnitudo est. 28, 8.
30, 21. 23. 33, 47). SCRIB. LARG. 77 -i ciceris amplitudinis (cf.
MARCELL. med. 17, 3. 9, 58. 16, 27 -os... ciceruli magnitudine). 129.
138 -i mirifice purgantes (cf. MARCELL. med. 30, 7 synon. pilulae).
139 -i, qui... cenatis dantur et efficiunt mane dei, quod satis sit
(cf. MARCELL. med. 30, 8). PELAGON. 392 -os facies in modum nucis
(cf. MARCELL. med. 33, 46 -os... ad formam nucis Avellanae). APIC.
8, 398 postea -um condimentorum mittes. MARCELL. med. 25, 25. 30,
18. 28. vi deminutionis imminuta: MARCELL. med. 23, 3 fiunt -i
parvi (ex SCRIB. LARG. 129, qui: fiunt -i). 27, 128 -os parvulos
facies. c de oculo (*v. p. 2052, 70*): PAVL. NOL. carm. 23, 174
oculo vulneratus clausum cum lumine ferrum continet... ut laben-
tem excipiat -um (*ibid. 182 globus*). *d i. q. glomus parvum*
(GLOSS. ἀγαθίδιον. *v. p. 2052, 79*): MARCELL. med. 28, 3 -us staminis
adpositus ano iuvat (*cf. SCRIB. LARG. 142 glomus: v. p. 2061, 33*).

2 *generatim*: PLIN. nat. 33, 89 chrysocollae duo genera: elutam
quae servatur in lomentum, et liquidam -is sudore resolutis. AVSON.
393, 19 albentes sevi -os.

B *in imagine de nimia suavitate orationis* (*cf. A 1 b*): PE-
TRON. 1 mellitos verborum -os et omnia dicta factaque quasi papa-
vere et sesamo -sparsa.

synon. globus: *v. supra l. 50. 71. glomus: l. 73. pilula: l. 62.*
globus, -ī m. [v. quae sub gleba dicta sunt. W.] formae:
glovus: AMM. 15, 13, 4. 26, 4, 5 V. CORIPP. iust. 2, 320 M. APPEND.
Probi v. p. 2051, 14. glomis (i. glovus): LIV. 8, 32, 13 MPFO.
gobus: DRAC. laud. dei 1, 79 B. CASSIOD. var. 8, 21, 3 H. cf. gubel-
[Blatt]

lum. glombum: v. *infra* l. 6, cf. *Baehrens, App. Probi* p. 100. *de genere*: n. globum? (cf. *infra* l. 35): GLOSS. V 298, 42 -um: collectio multorum. 541, 2 -um: rotunditas. IV 605, 7 -a: vertex. GLOSS. IV Plac. G 4 -us dicitur genere masculino lunaris, ut Vergilius 'lucentemque -um lunae' (Aen. 6, 725; cf. *infra* l. 67). globum autem [et glombum] et glomera neutro genere pensa mulierum (glomus autem eqs. Goetz). Not. Tir. 110, 38 globus. *de sensu*: voces globus et glomus forma et usu tam affines grammaticis pro uno fere vocabulo sunt, cf. PRISC. gramm. II 170, 2 neutra... quaedam solebant veteres etiam masculino genere proferre vel ex contrario 'hic' et 'hoc guttur', 'murmur', 'globus' quod etiam 'hoc glomus' dicitur, v. p. 2061, 16. per affinitatem fit, ut tam a librariis quam ab ipsis scriptoribus invicem permulentur, quod reprobatur APPEND. Probi 71 glovus non glomus (v. p. 2052, 79. 2061, 29; cf. *Heraeus, Archiv* 11 [1900] 311. glomus non globus *Baehrens*, quia glomus nusquam occurrit, ubi -us malis, globus autem saepius fines vocabuli q. e. glomus invasit). respondent: apud Graecos: γρόφος, v. p. 2057, 13 (fortasse propter similitudinem sonitus et notionis). θρόμβος, v. p. 2057, 16 (cf. p. 2050, 34. 2061, 12). κρόννοι, v. p. 2956, 59. κύκλος, v. p. 2053, 58. περίοδος, v. p. 2054, 6. σφαῖρα, v. *infra* l. 50. 53. in Hebraicis: כִּדְרָא v. p. 2055, 38. כִּדְרָא v. p. 2055, 39. GLOSS. (adde supra l. 2) ἄθροισμα. σύστημα, σφαῖρα. GLOSS. I Ansil. GL 61 globas (leg. -os): omnia nimirum in rotundo sive ignis in gyro. 67 coniunctiones. 68 coadunationes. 69 vertex, congregationes. 73 convolutum. III Abstr. GO 1 rotundus acervus aut volumen vel agmen. Corp. G 110 pila, rotunditas. II Philox. GL 20 κλῶμα. συστροφή. legitur primum apud PLAVTVM (Poen. 481), deinde apud CATONEM (agr. 79. 80. mil. frg. 11) et VARRONEM (ling. 5, 107); apud CIC. 7^{ies}, LVCR. 5^{ies}, SALL. bis (Iug. 85, 10 hist. frg. 3, 84), NEP. semel, VERG. 7^{ies}. CICERONEM et VERGILIUM, quorum alter σφαῖραν (cf. *infra* l. 53), alter κρόνον Pindari (cf. p. 2056, 59) hoc vocabulo interpretatus est, sequitur usus posterioris aetatis; maxime enim doctae et poeticae linguae est (sic PLIN. nat. 19^{ies}, SIL. 27^{ies}, STAT. 14^{ies}); rerum gestarum quoque scriptores vocabulum frequentant (e. g. LIV. 11^{ies}, TAC. 16^{ies}). [it. sept. ghiōva, francog. mer. glovo, cf. p. 2053, 24. supra l. 2. M.-L.]

[falso traditur: PACVV. trag. 367 Fortunam... saxo... instare in -os posse dicant volubili (in globosso praedicant *Salmasius, Buecheler*; v. globosus p. 2049, 60. cf. *Schlachter, Der Globus, Etymologia VIII* p. 91. v. etiam p. 2052, 50). ISID. orig. 19, 10, 13 v. globosus. e coniectura: satis certa: CARM. epigr. 2041 <condecorans ecce> Odeum g<l>o<bus> Atl<an>t<eus> <cognata excelsum> tollit in astra caput (suppl. *Housman, Class. Rev.* 41 [1927] 61). admodum dubia: IVL. VAL. 1, 5 hunc filium post ambitum mundani [laboris] (globi foris *Ausfeld*)... occasu celeri periturum (Ps. *Callisth.* 1, 11 τὸν δλον κόσμον)].

I proprie: A corpus solidum undique rotundum. utrum haec notio an notio sub B allata vetustior sit, pro certo dici non potest: anteposui hanc notionem, quia inde a primis temporibus eam inveni. GLOSS. σφαῖρα, rotunditas condensa, volumen. NON. 432 -us soliditas undique versum rotunda, ut est sphaera et staminum glomera. cf. CIC. nat. deor. 2, 47 cum... duae formae praestantes sint, ex solidis -us, sic enim σφαῖραν interpretari placet, ex planis autem circulus aut orbis.

I speciatim: a in re culinaria (cf. p. 2041, 46) cum de placentis manibus depstis ideoque plus minusve rotundis tum vane-scente rotunditatis sensu de qualibet massa compacta (l. 60 sqq.; cf. p. 2053, 41): CATO agr. 79 -os sic facito (cf. p. 2050, 50). 80 encytum ad eundem modum facito uti -os. VARRO ling. 5, 107a -o farinae dilatato, item in oleo cocti, dicti [a -o] -i. MORET. 115 in... -um distantia contrahit unum. APIC. 8, 334 tritūrae -um mittis. 8, 398 tritūram colligis et facies -um ex ea (cf. p. 2050, 50 sqq.). fere i. q. globulus (v. p. 2050, 50): PS. THEOD. PRISC. add. p. 322, 21 ternos -os... bibe.

b de terra et caeli corporibus (cf. p. 2053, 55; interdum haud facile discernitur utrum sidus an sphaeram significet): α de luna (v. p. 2053, 81): LVCR. 5, 69 lunai... -um. 5, 722 versando... -um lunae. VERG. Aen. 6, 725 lucentem... -um lunae (cf. SERV. ad loc. -um... ideo, quia dicitur luna σφαῖροειδής esse). MANIL. 1, 210 -us lunae obliquos totus non accipit ignes. APVL. mund. 21 caelum solis orbe et lunae -o... ornavit (cf. 29). CHALC. comm. 72 p. 140, 4 citium... terrae esse lunae -um. 200 p. 241, 21 quod... in lunari -o consistant homines (cf. *ibid.* p. 242, 3 AMM. 20, 3. 4 FAV. EVL. p. 5, 28 CLAVD. rapt. Pros. 2, 298 MACR. somn. 1, 3, 11 CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 149, 5 DRAC. Romul. 5, 327 ENNOD. opus. 3, 137 p. 366, 13. 7, 2 p. 411, 16. cf. p. 2053, 83). AMBR. hex. 1, 3, 10 p. 9, 8 -us lunae (cf. 4, 6, 25^{ies}). CLAVD. 7, 164 -um lunae ingredi. AVG. civ. 10, 11 p. 418, 23 D. daemones in aëre esse sub luna atque in ipso lunae -o. epist. 55, 6 p. 175, 15 incrementa et decrementa lunaria ex conversione -i eius coniecerunt. EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 p. 933^A luna nunc... perfecta... in -o, nunc semiplena (ἀπρωτισμένη τῷ κύκλῳ... μειομένη). nota plur.: DRAC. satisf. 242 lunae... -os. ENNOD. opus. 3, 137 p. 366, 13 -is lunaribus (cf. p. 2054, 2). β de sole: SEN. benef. 7, 31, 3 alius solem... fortuitorum ignium -um... appellat. MELA 1, 95 lux cogit se ac rotundat et fit ingens -us. PLIN. nat. 2, 180 circuitu

-i alia aliis detegente et occultante. 2, 181 oppositu -i solis (aliter *infra* l. 23) noctem aut ambitu diem adferente. SIL. 1, 258 candenti... -o solis medius coquit aethera fervor. SOL. 52, 25 *gymnosophistae rimantes secreta* in -o igneo solis (cf. 36, 3). CHALC. comm. 64 p. 132, 9 terra... adversum solis -um comparata. PS. RVFIN. in Am. 5, 7-8 p. 1076^D solis -us cum explicaverit gyros. PRVD. perist. 10, 537 cadet rotati solis in terram -us. c. Symm. 1, 313 solem... tereti... -o per inane volantem. SEDVL. op. pasch. 3, 17 p. 246, 4 -um... solis ardentem (cf. carm. 3, 204 solis... orbem). DRAC. laud. dei 1, 208 solis... -um. 2, 5 sidereus... -us. IORD. Get. 69 solis... -um igneum (acc.), quantum terreno orbe in mensura excedat ostendit *Dicineus*. γ de stellis (cf. p. 2053, 56): CIC. rep. 6, 16 stellarum... -i terrae magnitudinem... vincebant. VAL. FL. 5, 46 Pleiadum... -os. APVL. mund. 2 Phaenonis -us, quem appellamus Saturnum. FIRM. math. 1, 10, 14 tu Iuppiter... qui mundum... laetificas et secundi (post Saturnum) -i possides principatum. AVIEN. Arat. 479 vasto -us aestuat orbe (synon. 478 fax sc. stella). δ de terra: CIC. rep. 6, 15 illum -um, quem in hoc templo medium vides, quae terra dicitur. TVSC. 1, 68 -um terrae eminentem e mari. PLIN. nat. 2, 56 -o terrae obstante (cf. 2, 160. 162. 166. 170. 245. 18, 210). SIL. 11, 456 telluris... -um. 14, 347 cur... hunc... -um Tethys (sc. terram mare) circumliget. CLAVD. 26, 236 telluris subeunte -o luna obscuratur. MART. CAP. 6, 593 quis... dubitet... -i devexioris oppositu alia inconspicua fieri atque alia velut sphaerae curvationibus eminere. 6, 594 ad fidem -i rotundioris. ε de mundo (cf. p. 2053, 68): MANIL. 1, 139 mundi struxere -um elementa. CHALC. transl. p. 33B levem... -um (i. mundum) undique versum expolivit deus (λεῖον δὲ δὴ κύκλῳ ἔξωθεν ἀπρωτισβοῦτο). *ibid.* p. 33C ut ageret et pateretur... omnia mundi -us. ζ de variis sideribus: LVCR. 5, 472 solis lunaeque -i. APVL. Plat. 1, 10. 11. RVFIN. Orig. princ. 2, 3, 6 p. 122, 22 quidam volunt -um lunae vel solis ceterorumque astrorum, quae πλανήτας vocant, per singula mundos nominari. PRVD. cath. 9, 15 sub alto solis et lunae -o. 12, 30 signorum -i. perist. 10, 327 -os dierum noctiumque praesides. AVG. civ. 13, 17 p. 578, 33 D. fugiant dii eorum de -is siderum. MART. CAP. 1, 27 superi... -i orbesque septemplex... harmonicis tinnitibus concinebant. 8, 831 neque... ulla caelestis -i portio... incognita *Astronomiae*. CLAVD. MAM. anim. 1, 12 p. 52, 16 lunae vel solis -os incorporeis... spiritibus... vegetari.

nota: de -is fabulosis *Manichaeorum* (de re v. *Flügel, Mani* p. 93 sq., 100 sq.): AVG. c. Secundin. 10 p. 922, 4 cum corruptibile hoc induerit incorruptionem, non fabuloso illo -o vestro (cf. c. epist. fund. 15). 20 p. 936, 22 horrendi... -i aeterna supplicia (cf. 24 p. 942, 25 dicit Manichaeus aeterno supplicio animas in illo horribili -o damandas.)

ε de parva terrae vel caeli figura (*Schlachter* [v. p. 2051, 39] p. 29, 51. 57. v. etiam p. 2051, 41). OV. fast. 6, 278 (de *Archimedis machina ad imitandas sphaerae conversiones facta*) arte Syracosia suspensus in aëre clauso stat -us, immensi parva figura poli (versus *del. Peter*, sed cf. *Vahlen, opusc.* 2, 98). PAVL. NOL. epist. 16, 4 p. 118, 5 Fortuna lubrico male nixa -o fingitur (cf. p. 2049, 60). MART. CAP. 6, 583 (vers.) nam -us et circi zonaeque ac fulgida signa nexa recurrebant arte locata pari.

δ de meteoris quae vocamus aliisque ostentis in caelo animadversis vel de caelo delapsis (cf. p. 2056, 52 sqq.): CIC. div. 1, 97 in caelo sunt animadversi -i. OBSEQ. 54 sub ortu solis -us ignis... cum ingenti sono caeli emicuit (cf. OROS. hist. 5, 18, 3). *ibid.* colore aureo -us ignis ad terram devolutus (cf. OROS. hist. 5, 18, 6). SEN. nat. 1, 1, 2 Aristoteles (meteor. 1, 4 p. 341^b 3) -um ignis appellavit capram. 1, 1, 5 nascuntur trabes et -i et faces et ardores. 7, 26, 2 quis... tibi concedit cometas longos esse? quorum natura quidem ut ceterorum siderum -us est, ceterum fulgor extenditur. PS. AVR. VICT. epit. 43, 8 visus ingens -us caelo labi. SERV. Aen. 10, 272 p. 422, 30 -us ei (i. cometae) modicus dicitur et tamens. RVFIN. hist. 10, 40 -us ignis... emicuit et per medium plateae percurrens... ultro citroque ferebatur. MART. CAP. 8, 810 et ecce -us quidam lucis aetheriae et concava perspicui ignis aggestio (congestio B)... illabitur. nota: de barba cometae: MANIL. 1, 839 -us ardentis sequitur sub imagine barbae (glomus *Bentleius, Housman*; sed cf. SEN. supra l. 60 sq.).

ε de oculo (cf. p. 2050, 69): CHALC. comm. 238 p. 273, 15 teres et levis oculi -us... lineam visus facile contorquet. i. q. oculus vel potius bulbus oculi: CHALC. comm. 246 p. 280, 8 esse... semitas, quae a cerebri sede... ad oculorum cavernas meent, naturalem spiritum continentes. quae cum... perveniant ad oculorum concavas sedes... -os complent. PAVL. NOL. carm. 23, 182 si forte gravi morbo disrupta vel ictu... male dissiliat membrana fluentis ocelli, prosilit iste -us (cf. v. 174 globulus). CASSIOD. inst. div. 5 p. 1116^B dexter... -us vitreo colore confusus... infructuosus nisibus volvebatur.

ζ i. q. glomus apud scriptores vergentis latinitatis (cf. p. 2051, 8 sqq. 2061, 26): GLOSS. II 215, 26 ἀγαθὸς -us, glomus. 550, 3 τολύπη, κοβάριον (cf. *Ducange, Glossarium mediae et infimae Graecitatis* s. v. κοβάρι, κοβάρι). HIER. epist. 130, 15, 2 neta... in -um collige. MARCELL. med. 20, 145 per -um lanae stomacho quod sufficiat, infundes (globulum *Cornarius*, cf. p. 2050, 72). CLAVD. carm. min.

app. 5, 43 vellera lanae ... in ... -os teretes coeuntia. CARM. epigr. 492, 6 fila ... -o Parcarum revoluta cuncta gubernant.

2 *generatim de quolibet corpore rotundo et solido*: PLAVT. Poen. 481 in fundas visci indebant grandiculos -os. LVCR. 5, 665 dispersos solis ignis ... coire -um quasi in unum et conficere orbem. 5, 720 -us ... pilai. FEST. p. 242 antiqui ... offam vocabant abscisum -i forma ut manu glomeratam pulsem (cf. p. 2051, 55). PLIN. nat. 2, 177 terrae figuram -o similem ... iisdem intellegitur argumentis (cf. LACT. inst. 3, 24, 7). LACT. opif. 8, 4 hanc eius aulam (i. hominis caput) deus non obductam porrectamque formavit ... , sed orbi et -o similem. CHALC. comm. 60 p. 129, 5 sphaerae (gen.) -o (secl. Wrobel, sed cf. infra l. 80). 63 p. 131, 4 non ... terram -um esse dicimus, sed globosam, nec pilam, sed similem pilae. 93 p. 165, 9 demus ... corpori nostro quaedam ... additamenta ad tumorem -i (p. 165, 6 in effigie pilae; cf. infra l. 31). SYAGR. reg. 8 p. 153, 9 K. in -o ignis vel stilo. nota: de animis rotundam siderum formam accipientibus: HIER. epist. 108, 24, 4 -os mihi Stoicorum ... confingis (cf. Chrysipp. frg. 815 *Arnim ψυχὰς σφαίροειδείς*). PS. DIOSC. herb. fem. p. 591, 5 in capite eius (sc. herbae) -i quidam spinosi echino marino similes.

B *solidum corpus, moles compacta sphaerali forma carens* (v. p. 2051, 48). cf. MACR. somn. 1, 14, 22 solida sphaera ... nec ex -o, si rotunditas desit, nec ex rotunditate, si -us desit, efficitur.

1 *speciatim*: a *de gleba*: GLOSS. βῶλος. FEST. p. 181 occatorem Verrius putat dictum ab occaendo, quod caedat grandis -os terrae. AMM. 22, 8, 46 limum -osque (glebasque Clark, al.) adgerente multitudine ... fluentorum. b *de hominis corpore deformi, de homine nondum animato sive exanimato*: OV. fast. 1, 111 Ianus: fueram -us et sine imagine moles (cf. ibid. 106 acervus. 108 massa). LVCAN. 9, 801 de homine a prestere percusso: informis -us et confuso pondere truncus (cf. 792 pereunte figura per tumorem). VAL. FL. 5, 431 de corpore Phaethontis adusto: ater ... -us ibat in amnem. STAT. silv. 1, 6, 59 pumilos nodosum ... in -um natura ligavit. POTAM. tract. 1 p. 1413^B recedente anima in -um corporis viduati. CLAVD. carm. min. 27, 73 auctorem ... -um (sc. cinerem paternum). GREG. M. in Ezech. 2, 8, 8 ex patris semine et matris sanguine parvus ac liquidus -us.

c *de corporis partibus* (cf. p. 2057, 19): LVCR. 4, 119 quid cordis -us putandumst? cf. LACT. opif. 14, 4. AVG. serm. ed. Mai 37, 3 Christus: sustinui -os uteri vaginalis. DRAC. laud. dei 1, 264 pennantur membrata ova -is.

2 *generatim de qualibet massa compacta* (cf. p. 2051, 57): SEN. nat. 7, 4, 4 -us aëris ... , quem turbinem dicimus. PLIN. nat. 2, 33 ne convolutus aer eandem in partem aeterna mundi vertigine ignavo -o torpeat. 2, 160 terrae -um in formam orbis ... mundi volubilitate cogente. 2, 161 intervenit sententia ... , inaequali -o, ut si sit figura pineae nucis, ... terram undique incolit. 33, 101 alabaster fissuris ... , non -is dehiscens. 34, 136 in fornacibus -os lapidis, qui coquatur, ferruminari (cf. APVL. flor. 21 p. 99). VAL. FL. 3, 135 spicula ... per piceos accensa -os (i. per unguen piceum). STAT. silv. 4, 9, 28 prunorum -us atque cottanorum. CLAVD. DON. Aen. 11, 80 praeda in -um collecta. CLAVD. carm. min. 39, 1 (de massa crystalli) marmoreum ... -um. MACR. Sat. 7, 12, 24 aqua ... obsita -is nivium.

C *notione soliditatis vanescente i. q. orbis*. GLOSS. periferia, rotunditas.

1 *speciatim*: a *de orbibus vel sphaeris caeli, gr. ἀψίς* (cf. p. 2051, 64): α *de orbibus quibus affixi feruntur planetes* (cf. b): APVL. mund. 2 p. 292 stellae affixae diversis -is (cf. Ps. Aristot. mund. 2 p. 392^a, 15 ἐν ἐτέροις καὶ ἐτέροις κύκλοις). CHALC. comm. 72 p. 140, 2 ordinem conlocationis -orum vel etiam orbium, quibus conlocati feruntur planetes. 78 p. 146, 2 planetes in -is suis consistentes (cf. 83 p. 154, 11). 113 p. 179, 23 planetes ... in -os proprios redacti. AVG. civ. 13, 16 p. 576, 10 D. neque Platoni concedendum est, -os istos luminum sive orbiculos ... propriis animis vivere. MACR. somn. 1, 1, 3 circulos orbes -osque describere. 1, 18, 1 illi septem -i, qui subiecti sunt caelo. MART. CAP. 2, 118 (vers.) quantos orbita curva (sc. extimum caelum) -os ambiat. β *de eisdem cum orbe caeli et terra*: CIC. rep. 6, 17 novem tibi orbibus vel potius -is conexas sunt omnia. FIRM. math. 1 pr. 5 novem illi -i. γ *de supremo caelo sive firmamento, σφαῖρα ἀπλανής*: PLIN. nat. 2, 104 pugna elementorum immenso rerum causas (i. sidera) -o ostendit. APVL. Plat. 1, 11 p. 203 -orum ... caelestium ... supremum esse eum cuius amplexu ceteri coërceantur. CHALC. transl. p. 33^C cunctis intra -um visibilibus regestis. comm. 69 p. 136, 13 sol ... et luna et ceteri quinque ... planetes una quidem maioris -i conversione rapiuntur. 92 p. 163, 13 circulus, ... qui in aplanis -o summus est. ibid. p. 163, 15 aplanis -i effigiem delineare. 104 p. 173, 4 similes eius -i motui, qui aplanis vocatur. 120 p. 186, 3 ait Plato deum ... coruscum quoddam animal et formatum in modum sphaerae infixisse ... aplanis -o. RVFIN. Orig. princ. 2, 3, 6 p. 122, 24 quem dicunt ἀπλανή -um. MART. CAP. 2, 198 ipsius caelestis sphaerae -um. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 144, 20 sphaeroidis -o mundus includitur. δ *de sphaera lunae*: CHALC. comm. 73 p. 141, 12 primum se a terra transmississe lunae -um. RVFIN. Orig. in gen. 14, 3 p. 124, 8 providentiam eius supra lunaris (cf. p. 2051, 71) -i spatia cohiberi. MART. CAP. 2, 151 infra solis meatum usque lunarem -um secundae

beatitatis numina. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 3 p. 8, 22 quicquid sub lunari -o beatiore animo ... valet. nota plur. (cf. p. 2051, 81): DRAC. laud. dei 2, 49 lunares ... amplexa -os dominatur virtus dei (Romul. 9, 20). ε *de sphaera solis*: CHALC. transl. p. 39^B ignivit lucem ... deus ... e regione secundi a terra -i, quam lucem solem vocamus (gr. ἐν τῇ πρὸς γῆν δευτέρῃ τῶν περιόδων). b i. q. *circulus sive semita sideris* (cf. α α): CHALC. comm. 74 p. 143, 1 cum per proprios orbes ferantur seu -os idem planetes. 79 p. 148, 4 illius -i, per quem sol movetur. ibid. p. 148, 10 solis -o superiore existente dies erit perpetua. ibid. p. 149, 2 vehi planetas ... epicyclis, hoc est a terra separativis nec imminentibus -is. 81 p. 151, 13 per epicyclos -os fertur sol. 112 p. 178, 11 adfirmant Plato alique aliquanto quam solis esse elatiorem Luciferi -um. AVG. gen. ad litt. imperf. 12, 37 p. 486, 10 syn. circulos. VAL. CEM. hom. 1, 1 p. 692^C cursum solis lunaeque -um. c *de circulis caelestibus* (cf. circulus vol. III 1109, 14 sqq.): ANTH. 761, 3 haec pictura docet quicquid recitavit Hyginus ... describens sidera ... ad caeli terraeque -os in mole rotundos.

2 *generatim*: APVL. met. 5, 22 genas Amoris pererrantes crinium -os. SEDVL. carm. pasch. 1, 133 in inमितem virga ... animata draconem, per flexos sinuata -os (cf. op. pasch. 1, 8 p. 183 sinuoso flexa volumine). BOETH. mus. 1, 14 saxum undarum -os spargit.

iuncturae ad I: nominales: accedunt epitheta:

altus: v. p. 2052, 32. aplanis: v. p. 2053, 75 sqq. ardens: v. p. 2052, 8 (cf. p. 2055, 49. 2057, 29). caelestis: v. p. 2052, 36. 2053, 71 (cf. infra l. 41). candens: v. p. 2052, 2 (cf. p. 2057, 30). devexus: v. p. 2052, 23. dexter: v. p. 2052, 77. divinus: PLIN. nat. 2, 170. epicyclus: v. supra l. 10 sqq. fabulosus: v. p. 2052, 41. flexus: v. supra l. 20. grandiculus: v. p. 2053, 4. grandis: v. p. 2053, 25. horrendus: v. p. 2052, 42 (cf. p. 2057, 35). horribilis: AVG. c. Secundin. 24 p. 942, 25. ignavus: v. p. 2053, 43. igneus: v. p. 2052, 4. 10. (cf. infra l. 44. p. 2057, 49). imminens: v. supra l. 11 (cf. p. 2056, 33). inaequalis: v. p. 2053, 45. informis: v. p. 2053, 30. ingens: v. p. 2051, 84. 2052, 62 (cf. p. 2055, 61). levis: v. p. 2052, 26. 2052, 71. liquidus: v. p. 2053, 36. lubricus: v. p. 2052, 50. lucens: v. p. 2051, 67. lunaris: v. p. 2051, 71. 2053, 83 sqq. (cf. infra l. 47). marmoreus: v. p. 2053, 51. modicus: v. p. 2052, 63. nodosus: v. p. 2053, 33. parvus: v. p. 2053, 36. piceus: v. p. 2053, 49. rotundus: v. p. 2052, 24. supra l. 16. separativus: v. supra l. 10. sideris: v. p. 2052, 10 (cf. infra l. 50). superi -i: v. p. 2052, 35. suspensus: v. p. 2052, 48. 2057, 40. teres: v. p. 2052, 7. 70. tumens: v. p. 2052, 63. accedunt genitivi: aëris: v. p. 2053, 42. caeli: v. supra l. 16 (cf. supra l. 24). cordis: v. p. 2053, 37. corporis: v. p. 2053, 34. cottanorum: v. p. 2053, 50. crinium: v. supra l. 18. farinae: v. p. 2051, 59. ignis: v. p. 2052, 56. 57. 58. 2053, 15 (cf. supra l. 30. p. 2057, 49). ignium: v. p. 2051, 83. lapidis: v. p. 2053, 47. Luciferi: v. supra l. 13. lucis: v. p. 2052, 65. luminum: v. p. 2053, 63. lunae: v. p. 2051, 66 sqq. (cf. p. 2052, 29). 2053, 81 sqq. supra l. 17 (cf. supra l. 35). mundi: v. p. 2052, 25 sqq. nivium: v. p. 2053, 52. oculi: v. p. 2052, 71. pilai: v. p. 2053, 6. prunorum: v. p. 2053, 49. siderum: v. p. 2052, 34 (cf. supra l. 38. p. 2057, 55). signorum: v. p. 2052, 33. solis: v. p. 2051, 82 sqq. (cf. p. 2052, 29). cf. supra l. 9. sphaerae: v. p. 2053, 11. 2053, 80. stellarum: v. p. 2052, 12 sqq. (cf. p. 2052, 29. 2057, 55). telluris: v. p. 2052, 20. 22. terrae: v. p. 2052, 17 sqq. supra l. 16. triturae: v. p. 2051, 61. undarum: v. supra l. 21 (cf. p. 2057, 57). uteri vaginalis: v. p. 2053, 39. -i (-orum) conlocatio: v. p. 2053, 59. conversio: v. p. 2053, 74. effigies: v. p. 2053, 75. forma: v. p. 2053, 6. incrementa: APVL. mund. 29. motus: v. p. 2053, 76. oppositus: v. p. 2052, 1. aliter p. 2052, 23. portio: v. p. 2052, 36. principatus: v. p. 2052, 16. punctum: CHALC. comm. 79 p. 148, 5. spatia: v. p. 2053, 83. supplicia: v. p. 2052, 42. tumor: v. p. 2053, 14. variatio: CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 149, 5.

verbales: -um: adgerere: v. p. 2053, 26. alere: VERG. Aen. 6, 725. ambire: v. p. 2053, 66. amplecti: v. supra l. 3. bibere: v. p. 2051, 63. caedere: v. p. 2053, 25. circumligare: v. p. 2052, 21. cogere in formam orbis: v. p. 2053, 45. complere: v. p. 2052, 75. confingere: v. p. 2053, 17. describere: v. p. 2053, 64. devolvere: v. p. 2052, 57. dilatare: v. p. 2051, 60. efficere: PLIN. nat. 2, 162. expolire: v. p. 2052, 27. ferruminare: v. p. 2053, 48. fundare: LVCR. 5, 69. pati: DRAC. Romul. 9, 20. struere: v. p. 2052, 25. vegetare: v. p. 2052, 38. versare: v. p. 2051, 66. volvere: v. p. 2052, 78 (cf. p. 2057, 65). -us (-i) aestuat: v. p. 2052, 16 (cf. p. 2057, 67). concinunt: v. p. 2052, 36. emicat: v. p. 2052, 56. 64 (cf. p. 2057, 70). illabatur: v. p. 2052, 66. labitur: v. p. 2052, 62. nascitur: v. p. 2052, 59. obstat: v. p. 2052, 19. prosilit: v. p. 2052, 76. stat ... suspensus: v. p. 2052, 46 sqq. subit: v. p. 2052, 22. vivit: v. p. 2053, 63. in -um (-os) coire: v. p. 2053, 1. 5. colligere: v. p. 2052, 82. 2053, 50. contrahere: v. p. 2051, 61. ligare: v. p. 2053, 33. recedere: v. p. 2053, 34. redigere: v. p. 2053, 61. -o (-is) conecere: v. p. 2053, 67. dehiscere: v. p. 2053, 47. obserere: v. p. 2053, 52. torpere: v. p. 2053, 44.

II *translationes*: A *de animantibus, i. q. manus, multitudo*. GLOSS. III Abol. GL 3 -um: multitudinem. 11 collectio multorum (v. p. 2051, 2). GLOSS. πληθος. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 417, 32 B. inter varia synonyma ut: caterva, turba, grex, [Blau]

multitudo, manus, numerus, factio, conventus, frequentia, ala, cuneus, falanx.

1 *de hominibus: a sensu strictiore t. t. militaris* (cf. Grosse, *Röm. Militärgeschichte* p. 256 et Kretschmer, *Glotta* 6 [1915] p. 31): CATO mil. frg. 11 (p. 82) sive ... opus sit cuneo aut -o aut forcipe aut turribus aut serra, uti adoriare. GELL. 10, 9, 1 vocabula ... militaria ... frons ..., cuneus, orbis, -us, forfices. AMM. 24, 4, 9 equestres turmae divisae per -os. 27, 8, 7 divisas plurifariam -is adortus est vagantes hostium ... manus. 31, 16, 5 Saracenorum cuneus ... congressurus barbarorum -o. VEG. mil. 3, 16 scire dux debet contra quos drungos, hoc est -os, hostium quos equites oporteat poni (cf. 3, 19 cavendum ... ne ... circumveniantur tui ... a vagantibus -is quos dicunt drungos). 3, 19 -us ... dicitur, qui a sua acie separatus vago superventu incursat inimicos, contra quem alter populosior vel fortior inmittitur -us (cf. 3, 17, 4, 18).

b *sensu latiore de caterva tam armata quam inermi, pari studio iuncta* (v. l. 18, 19): SALL. hist. frg. 3, 84 alii ... occultam fugam sparsi, <pars> -is eruptionem temptavere. Iug. 85, 10 ex illo -o nobilitatis. NEP. Att. 8, 4 ille consensionis -us huius unius dissensione disiectus est. VERG. Aen. 9, 409 hunc sine me turbare -um. LIV. 8, 32, 13 extrema contio et circa Fabium -us increpabant ... dictatorem (cf. TAC. ann. 1, 35 extrema et conglobata inter se pars, v. Andresen, *Wochenschr. f. klass. Phil.* 1916 p. 211). VELL. 2, 58, 2 hi una cum coniurationis -o ... Capitolium occupavere. LVCAN. 4, 780 densatur ... -us. SIL. 4, 73 vestros (nostros OV) rupisse -os. 4, 311 vertisse -os (i. fugere). 4, 461 cessere -i. 5, 31 inserti ... -o (sc. equitum) pedites. 7, 53 -o densi (opp. dispersi). 10, 137 vadis liventis Averni demitti -us ille cupit. STAT. Theb. 1, 661 illum ... dispelle (depelle dett.) -um. 4, 670 me -us iste (sic PDs; manus ista ω) ... excindere ... apparat. 6, 414 evolvere -um. 9, 165 ubi plurimus (proximus al.) ille pulvis, ubi ille -us. 10, 417 lea turbare -os ... queat. TAC. hist. 3, 22 permixta vexilla, ut quisque -us capta ex hostibus huc vel illuc raptabat. ann. 2, 11 Chariovalda ... hortatus suos, ut ingruentes catervas -o <per>fringerent. PANEG. 12 (2), 36, 1 -o fugere. CAPITOL. Pert. 11, 4 -us ille in Palatium pervenit. AMM. 14, 2, 5 -is confertos (opp. dispersos). 27, 2, 2 ad alterius -i perniciem. 31, 15, 15 nullo ordine iam, sed per procursus pugnabatur et -os. VVLG. num. 16, 11 omnis -us tuus (hebr. כָּל; cf. LXX πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἡ συνθηρομένη). IV reg. 9, 17 speculator ... vidit -um Iehu venientis et ait: video ego -um (hebr. רָאִיתִי; LXX falso κοινοτόν). CORIPP. Iust. 2, 320 fertque refertque -um moles condensa virorum. 2 *de bestiis*: SEN. Oed. 602 cum examen arto (alto codd.) necitur -o (cf. PALLAD. 7, 7, 7 -os apium frequentiores). PLIN. nat. 9, 75 ut in excipulis ... singulorum milium (sc. anguillarum) reperiantur -i. STAT. Theb. 3, 534 -um nivei gregis (sc. cygnorum). OROS. hist. 5, 11, 2 locustae in -os coactae. MAR. VICTOR. aleth. 3, 515 -us ... ater ... volucrum. SALV. eccl. 3, 48 scattentes vermium -i.

iuncturae ad IIA: nominales: accedunt adiectiva vel participia: anhelus: SIL. 7, 706 (cf. p. 2057, 28). ardens: AMM. 16, 12, 49 (v. p. 2054, 23. 2057, 29). armatus: SIL. 15, 370 (v. infra l. 78). artus: v. supra l. 42. ater: v. supra l. 46. p. 2057, 30. Ausonius: SIL. 17, 425 (rogus OV). barbaricus: AMM. 28, 2, 8. 28, 6, 10 (cf. infra l. 81). circumstans: LIV. 10, 29, 2. concitus: SIL. 11, 232. confixus sagittis: AMM. 26, 8, 8. confragosus: IORD. Get. 214. consertus: VAL. CEM. hom. 18, 3. coruscus: AMM. 19, 2, 2. daemonicus: SEDVL. carm. pasch. 4, 145 (op. pasch. 4, 13 p. 263, 20). densus: VERG. Aen. 10, 373 (cf. SIL. 4, 519 TAC. ann. 4, 50 PANEG. 9 (12), 9, 3. v. p. 2056, 22. 2057, 31. cf. supra l. 26). dispersus: AMM. 31, 11, 5. expeditus: AMM. 21, 4, 8. fortis: VEG. mil. 3, 19. frequens: CVRT. 10, 7, 1 PALLAD. 7, 7, 7. gentilis: ARATOR act. 2, 138. hostilis: CLAVD. 21, 103 (cf. p. 2056, 4). ingens: VERG. Aen. 9, 515 (cf. p. 2054, 33). ingruens: DICT. 2, 40 (cf. p. 2056, 37). innumerus: STAT. Theb. 9, 71. integer: TAC. ann. 12, 14. intentus: AMM. 31, 11, 5. intorquens: SIL. 5, 535 (cf. p. 2057, 64). latrocinialis: AMM. 31, 5, 17 (cf. p. 2056, 8). magnus: TAC. Germ. 13 (cf. Ps. QVINT. decl. 3, 19). medius: SIL. 1, 450. 10, 4, 14, 406 AMM. 19, 11, 16 CLAVD. DON. Aen. 1, 245 p. 56, 16 (cf. p. 2057, 38). minax: STAT. Theb. 12, 434 ITIN. Alex. 14. omnis: VAL. MAX. 7, 4, 1 VAL. FL. 6, 299. v. supra l. 37. Parthicus: AMM. 25, 3, 4. plures: TAC. ann. 3, 74. populosus: VEG. mil. 3, 19. praeceps: PRVD. perist. 13, 85. praedatorius: AMM. 14, 6, 16. 15, 13, 4. 26, 4, 5. 27, 5, 4. 31, 10, 4. proprius: TAC. ann. 13, 25. reliquus: TAC. hist. 3, 84. robustus: AMM. 31, 7, 12. Romanus: PRVD. c. Symm. 2, 508. scattens: v. supra l. 46. singuli: TREB. Gall. 8, 7. subitus: STAT. Theb. 7, 622 (cf. AMM. 15, 5, 31). subsidialis: AMM. 29, 5, 47 (cf. 31, 7, 12). <truce>s -os: MEROB. poet. 75. vagans: VEG. mil. 3, 19. vastatarius: AMM. 19, 9, 7. 31, 9, 3. accedunt generativi: -us (-i) adulatorum: AMM. 14, 11, 2. 25, 7, 10. advocatorum: LIV. 3, 47, 8. apium: PALLAD. 7, 7, 7. armatorum: LIV. 4, 61, 6 CVRT. 10, 7, 1 TAC. ann. 1, 25 AMM. 15, 5, 31 VEG. mil. 3, 24. 4, 18 RVFIN. hist. 11, 15 p. 1021, 12 (cf. supra l. 50). auxiliorum: AMM. 21, 4, 8. barbarorum: DICT. 2, 40 AMM. 31, 16, 5 (cf. supra l. 52). Bulgarum: CASSIOD. var. 8, 21, 3. cataphractorum: AMM. 25, 3, 4. circumfremantium: AMM. 31, 15, 5. cohortium armatarum: AMM. 20, 5, 1. 25, 1, 16. coniurationis: v. supra l. 23. consensionis: v. supra l. 19. discipu-

lūm: SEDVL. carm. pasch. 5, 337. equitum Romanorum: FRONTO p. 195, 12 N. Eumenidum noctisque: VAL. FL. 3, 217 (cf. Langen ad l.) Gothorum: IORD. Get. 214. gregis nivei: v. p. 2055, 44. hominum: LIV. 2, 29, 2 AMM. 28, 2, 13. hostium: VAL. MAX. 5, 6 ext. 1 Ps. QVINT. decl. 3, 19 ITIN. Alex. 14 PANEG. 9 (12), 9, 3 CLAVD. DON. Aen. 1, 245 p. 56, 16. 10, 370 p. 341, 14 (cf. p. 2055, 60). VAL. CEM. hom. 18, 3. Iehu venientis: v. p. 2055, 39. invenum: LIV. 1, 5, 7. 1, 12, 9. 2, 47, 6. 4, 29, 1 TAC. Germ. 13. latronum: TAC. ann. 2, 64. 12, 54 APVL. met. 3, 28 (cf. p. 2055, 64). legionum: PRVD. psych. 172. militum: TAC. ann. 12, 43. 14, 61. 15, 60. mortis (i. mortuorum): PAVL. NOL. carm. 24, 183. mulierum: LIV. 3, 47, 8. nobilitatis: v. p. 2055, 18. noctis: v. supra l. 2. nostrorum: AMM. 31, 5, 9. obsidentium: AMM. 26, 8, 8. optatum: AMM. 16, 12, 49. partis diversae: CLAVD. DON. Aen. 10, 375 p. 341, 30. peregrinorum: AMM. 15, 12, 1. Persarum: AMM. 19, 9, 7. proeliantium: VAL. MAX. 3, 2, 16. pugnantium: LIV. 22, 5, 5 VAL. MAX. 7, 4, 1 SIL. 1, 349 (pugnantum). Talassii: LIV. 1, 9, 12. togatorum: TAC. ann. 16, 27. tuorum: SIL. 13, 493. turmae: SIL. 5, 185 AMM. 19, 2, 2. vermium: v. p. 2055, 47. virorum: VERG. Aen. 10, 373 (virum). SIL. 1, 449. volucrum: v. p. 2055, 46.

verbales: -um (-os): artare: SIL. 4, 519. circumfundere: VEG. mil. 3, 24. <cogere>: MEROB. poet. 75. configere: AMM. 26, 8, 8. densare: v. p. 2055, 24 (cf. p. 2055, 56). discidere: ITIN. Alex. 14. discicere: v. p. 2055, 24. dispellere: v. p. 2055, 28. dispergere: AMM. 31, 15, 5. emittere: TAC. ann. 14, 61. evolvere: v. p. 2055, 29 (cf. p. 2057, 65). fundere: SIL. 15, 370. immittere: v. p. 2055, 15. TAC. ann. 2, 64. 12, 54. implicare: PRVD. perist. 13, 85. imponere: SIL. 1, 349. invadere: STAT. Theb. 3, 534. irrumpere: SIL. 5, 185 AMM. 31, 5, 9. lustrare: VAL. FL. 6, 299. mittere subsidio: STAT. Theb. 3, 10. occultare: AMM. 29, 5, 47. percurrere: VAL. MAX. 7, 4, 1. per-rumpere: SIL. 7, 706. prosternere: CLAVD. 21, 103. quaerere in unum: AMM. 28, 2, 13. rumpere: v. p. 2055, 25. CLAVD. DON. 10, 375 p. 341, 30. turbare: v. p. 2055, 20. vertere: v. p. 2055, 25. -us: adortus: AMM. 25, 3, 4. apparat me excindere: v. p. 2055, 29. cedit: v. p. 2055, 26. circumvenit: TAC. ann. 12, 14. egreditur: VEG. mil. 4, 18. erumpit: AMM. 15, 5, 31 (cf. p. 2057, 71). exilit: AMM. 16, 12, 49. imminet: VERG. Aen. 9, 515 (cf. p. 2054, 31). incursat: AMM. 31, 5, 17. ingruit: Ps. QVINT. decl. 3, 19 MAR. VICTOR. aleth. 3, 515. instat: AMM. 25, 7, 10. invadit: LIV. 2, 47, 6 SIL. 11, 232 APVL. met. 3, 28. irrumpit: SIL. 17, 425. offert se: TAC. hist. 3, 84. prosilit: AMM. 28, 2, 8. sternit: STAT. Theb. 9, 71. stupet: ARATOR act. 2, 138. supervenit: AMM. 28, 6, 10. terret: CASSIOD. var. 8, 21, 3. urget: VERG. Aen. 10, 373 (cf. p. 2057, 74). in -os: cogere: v. p. 2055, 45. confercire: AMM. 31, 10, 4. per -os: dividere: v. p. 2055, 8. incursare: TAC. ann. 3, 74. pugnare: v. p. 2055, 37. vexare: AMM. 15, 13, 4. -o (-is): circumdare: TAC. Germ. 13. configere: STAT. Theb. 7, 622. firmare: TAC. ann. 4, 50. fugere: v. p. 2055, 34. nectere: v. p. 2055, 42. <per>fringere: v. p. 2055, 33. perrumpere: TAC. ann. 12, 43. saepire: TAC. ann. 15, 60. temptare eruptionem: v. p. 2055, 18.

B *de inanimitis, tum multitudinis tum densitatis notione praevalente:*

1 *de rebus corporeis: a de nube ignea, saepe de flammis e montibus eruptione* (cf. GLOSS. I Ansil. GL 70 -os igni(s) eructuant [i. -ans]: densitates ignis evomens. III Abol. GL 12 <globos flammis> glubatis [i. globatos] ignis): VERG. georg. 1, 473 vidimus ... Aetnae flammis -os liquefactae volvere saxa. Aen. 3, 574 Aetna ... attollit ... -os flammis et sidera lambit (= ANTH. 7, 4. cf. GELL. 17, 10, 15 '-os' quoque 'flammis', quod ille [i. Pindarus, Pyth. 1, 47] πορροὺς dixerat, duriter et ἀνύκως transtulit Vergilius. v. GLOSS. [Verg.] IV 443, 53 glovos: vertigines = GLOSS. II Abav. GL 9). SEN. Phoen. 3, 15 de monte tellus igneos volvens (solvens codd.) -os (cf. p. 2057, 65). SIL. 5, 514 torquet Vulcanus anhelos (-o al.) cum fervore -os flammis. Ps. QVINT. decl. 2, 2 p. 22, 19 undique coeuntis incendii redditus -is. AVSON. 302, 38 flamma ... volvens in altum fumidos aestu -os. SVLP. SEV. dial. 2, 2, 1 -um ignis de capite illius vidimus (de splendore viri sancti; cf. VEN. FORT. carm. 1, 5, 14. 10, 6, 10 Mart. 3, 55). Ps. VICT. VIT. pass. 14 extinguebantur rogi -i (-o dett.) flammis (an delendum rogi? cf. p. 2055, 52). MAR. VICTOR. aleth. 3, 748 undante -o. SALV. eccl. 3, 52 exundantes ignium -os. SIDON. carm. 22, 190 ardentis perit unda -i. PAUL. PETRIC. Mart. 2, 351 qua -us igne domum nimio densissimus urget (cf. VEN. FORT. Mart. 1, 283 qua ... -us igneus ibat). CASSIOD. in psalm. 101, 4 dies peccatorum -is fumiferis exaequantur (cf. Ios. antiq. 12, 7 p. 349 -is fumiferis suffocati, gr. ἐμπνιγντες). b *de nube pulvereae*: VERG. Aen. 9, 36 quis -us ... caligine volvitur atra? SIL. 9, 503 ventus candentis ... torquet in ora -os Italum. 16, 326 erigitur -us. STAT. Theb. 7, 124 pulvereo stant astra -o. CLAVD. DON. Aen. 12, 445 -um pulveris. c *de nubibus caeli, de undis, aliisque aquae densitatibus*: SEN. Ag. 462 exigua nubes sordido crescens -o. Phaedr. 1031 inhorruit concussus undarum -us. nat. 2, 28, 3 ictu ... totum -um nubium semel dissipante opus est. LVCAN. 4, 74 vititae transcurrere nubes densos involvere -os. SIL. 4, 441 tempestas nigrantis ... -os torquens (cf. 6, 322). 12, 657 nimborum ... -us. TAC. ann. 2, 23 atro nubium -o effusa grando. GELL. 19, 1, 3 fumigantes -i nubium. [Blatt]

TERT. adv. Marc. 3, 10 p. 392, 26 creator meus per rubum... et ignem, idem postea per nubem et -um cum homine congressus est (i. per -um *nubis*, cf. exod. 14, 19. v. *infra* l. 11). CARM. de Sod. 103 -os intexere caelo. de Iona 30 -us pariter cum sole cohaesit (-um pariens al., cf. 28 *nubes*). AVIEN. Arat. 1593 hic -us ater item liventia nubila cogit. AMM. 17, 7, 2 concreti nubium -i nigrantium. 20, 3, 8 luna nigrantibus involvitur -is (cf. 20, 11, 30). PRVD. psych. 662 suspensos... -os... teneri (cf. 654 mons... pendentis aquae). VIRG. gramm. epist. 1 p. 120 H. caelum aput veteres neutraliter nubium -um significat. nota: ITALIA Ezech. 34, 12 (Weing.) in die cum est -us (Sang.: cum est -us et nubes... in die nubes -i. cf. DIDASC. apost. 17, 2 in die nubis et -i [cf. *supra* l. 3]. VVLG. in die nubis et caliginis. LXX ἐν ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου, v. p. 2051, 18). d de sanguine: OV. met. 12, 238 sanguinis... -os... ore vomens (cf. VAL. FL. 6, 555 et VERG. Aen. 11, 668 sanguinis... vomens rivos). ITALIA Luc. 22, 44 (Iren. 3, 22, 2) nec sudasset -os sanguinis (gr. ἰδρώσε θρόμβους αἵμα-τος. VVLG. guttae sanguinis. cf. p. 2050, 34). AVG. in psalm. 85, 1. AVELL. p. 240, 28 -is sanguinis similis sudor. PRVD. perist. 10, 844 ut palpitantis oris exciperet -um (vix de capite, cf. p. 2053, 9. 2053, 37 v. et *supra* l. 14). e de armorum acervo: VAL. FL. 6, 381 telorum immanis in unum it -us. f de stellarum agmine: SIDON. epist. 8, 11, 9 clementem planetarum siderum -um. CORIPP. Iust. 2, 291 stellarum fugiente -o.

2 de incorporalibus: AVR. Fronto p. 253, 16 N. argumentorum -is. ARNOB. nat. 1, 53 aer -is involutus est tenebrarum. OROS. hist. 2, 18, 4 non magis explicui actus operum quam implicui -os miseriarum. 3, 23, 3 horrendi... bellorum -i conluserunt.

iuncturae ad IIB: nominales: epitheta: anhelus: v. p. 2056, 62 (cf. p. 2055, 49). ardens: v. p. 2056, 70 (cf. p. 2054, 23. 2055, 49). ater: v. p. 2056, 84. l. 5 (cf. p. 2055, 51). candens: v. p. 2056, 76 (cf. p. 2054, 25). clemens: v. *supra* l. 22. densus: v. p. 2056, 71. 2056, 82 (cf. p. 2055, 56). flammeus: VEN. FORT. carm. 10, 6, 10 (cf. *infra* l. 43). frigidus: HIER. epist. 1, 9, 1. fumidus: v. p. 2056, 65. fumifer: v. p. 2056, 73 sqq. fumigans: v. p. 2056, 84. horrendus v. *supra* l. 27 (cf. p. 2054, 29). igneus: v. p. 2056, 61. 72 (cf. *infra* l. 49. p. 2054, 30). immanis: v. *supra* l. 21. indefessus: PACIAN. paraen. 11 p. 125. inusitatus: ANIAN. Chrysost. hom. 4, 10. medius: PS. QVINT. decl. 2, 23 p. 39, 22 (v. p. 2055, 66 sqq.). metuen- dus: AMM. 23, 1, 3. nigrans: SIL. 6, 322 (v. *supra* l. 6). pulve- reus: v. p. 2056, 77 (cf. *infra* l. 54). sordidus: v. p. 2056, 79. sus- pensus: v. *supra* l. 7 (cf. p. 2054, 39). teter: ZENO 2, 70 p. 523, 21. validus: GREG. TVR. Franc. 8, 33. accedunt genetivi: argu- mentorum: v. *supra* l. 24. bellorum: v. *supra* l. 27. flammaram: v. p. 2056, 56. 57. 63. 68. CYPR. GALL. Ios. 249 SOL. 5, 9 ARNOB. nat. 2, 14 p. 59, 10 IVVENC. 1, 341 PACIAN. paraen. 11 p. 125 AMM. 23, 1, 3 AMBR. Iac. 2, 11, 50 HIER. epist. 1, 9, 1 ANIAN. Chrysost. hom. 4, 10 p. 1018 M. SVLP. SEV. epist. 2, 9 Mart. 14, 1 MART. CAP. 2, 109 APON. 3 p. 67 GREG. TVR. Franc. 8, 33 CORIPP. Ioh. 4, 214 LAVRENT. eleem. p. 113^A VITA Caes. Arel. 1, 22 (cf. *supra* l. 32). ignis (-ium): v. p. 2056, 65. 70. *supra* l. 35. p. 2054, 44. VEN. FORT. Mart. 3, 55 GREG. TVR. glor. mart. 83 p. 545, 7. incendii: ZENO 2, 70 p. 523, 21. v. p. 2056, 64. miseriarum: v. *supra* l. 27. nimborum: v. p. 2056, 83. nubium: v. p. 2056, 84. *supra* l. 6. AMM. 20, 11, 30. oris: v. *supra* l. 19. pulveris: v. p. 2056, 78 (cf. *supra* l. 39). sanguinis: v. *supra* l. 13 sqq. siderum: v. *supra* l. 22 (cf. p. 2054, 50). stellarum: v. *supra* l. 23 (cf. p. 2054, 52). telorum: v. *supra* l. 21. tenebrarum: v. *supra* l. 25. undarum: v. p. 2056, 80 (cf. p. 2054, 54 et *infra* l. 73). -i unda: v. p. 2056, 70. verbales: -um (-os): attollere: v. p. 2056, 57. concitare: AMM. 20, 11, 30. dissipare: v. p. 2056, 81. erigere: v. p. 2056, 76. excipere: v. *supra* l. 19. extinguere: AMBR. Iac. 2, 11, 50. v. p. 2056, 67. figere: VITA Caes. Arel. 1, 22. gestare: VAL. FL. 6, 555. implicare: v. *supra* l. 26. intexere: v. *supra* l. 4. involvere: v. p. 2056, 82. prohibere: SALV. eccl. 3, 52. restinguere: HEGES. 5, 42, 5. sudare: v. *supra* l. 16. torquere: v. p. 2056, 62. 76. 83. SIL. 6, 322. volvere: v. p. 2056, 56. 61. 64. 75 (cf. p. 2054, 70). CORIPP. Ioh. 4, 214 LAVRENT. eleem. p. 113^A. vomere: CYPR. GALL. Ios. 249 AVIEN. Arat. 840. v. *supra* l. 14. -us (-i): aestuat: ZENO 2, 76 p. 526, 29 M. (cf. PACIAN. paraen. 11 p. 125). v. p. 2054, 71. attollit se: SOL. 5, 9. cogit: v. *supra* l. 6. cohaeret: v. *supra* l. 4. conlucet: v. *supra* l. 27. destillat: AVG. in psalm. 85, 1. emi- cat: VEN. FORT. Mart. 3, 55 (v. p. 2054, 72). erumpit: AMM. 23, 1, 3 (cf. p. 2056, 35). exundat: v. p. 2056, 69 (cf. *supra* l. 57). fervet: SIL. 12, 657. inhorret: v. p. 2056, 80. it: v. p. 2056, 72. undat: v. p. 2056, 69 (cf. *supra* l. 57). urguet: v. p. 2056, 72 (cf. p. 2056, 42). -is involvere: v. *supra* l. 7 (cf. *supra* l. 65).

synonyma: ad IA: fax (i. stella) p. 2052, 17 (aliter p. 2052, 59). globulus p. 2051, 63. 2052, 77. glomus p. 2052, 79. ad IB: massa p. 2053, 29. moles p. 2053, 29. ad IC: circulus p. 2054, 16. orbiculus p. 2053, 63. orbis p. 2053, 64. 67. 2054, 8. ad IIA (v. p. 2054, 84): drungus p. 2055, 11. ad IIB: caligo v. *supra* l. 12. gutta v. *supra* l. 17. nubes v. *supra* l. 11. rivus v. *supra* l. 15. oppos. ad IIA: cuneus p. 2055, 5. forceps p. 2055, 6. serra p. 2055, 6. turris p. 2055, 6.

derivata: globatim. globeus. globo. globosus. globulus.

glōchio v. glocio.

glōcido, -āre [a glōcīre. W.]. [vulgaris scriptura pro glocito, quod ap. Fest. fuisse videtur. Niederm.]. cf. crocitare a crocīre. i. q. glōcio: PAVL. FEST. p. 98 glutire (i. glocire, v. *infra* l. 10) et -are gallinarum proprium est, cum ovis incubiturae sunt.

glōcto, -īre [vox onomatopoeica; similia sunt gr. κλώσσω, κλώζω 'glōcio', theod. klucken, glucken 'glōcīre', ross. kloktát 'glōcīre, gra- cillare', v. etiam glaucīre, gliccīre. W.]. cf. Hehn, Kulturpfl. u. Haus- tiere⁸ p. 612. de scriptura: glōchio, v. *infra* l. 16. propter similitudinem sonitus glut(t)io pro -o in libb. evaluit, v. *infra* l. 15. 17. *supra* l. 4 et cf. HIER. epist. 69, 4, 1, ubi glucientes pro glut(t)ien- tes in codd. est. [val. glutsire, francoq. vet. glocir. M.-L.]

de gallinarum sono, i. q. gracillare: PAVL. FEST. p. 98 v. su- pra l. 3. COLVM. 8, 5, 4 quam recentissima ova supponantur -enti- bus (glut(t)ientibus codd. SA, v. *supra* l. 10): sic enim appellant rustici aves eas quae volunt incubare. GLOSS. glochiunt gallinae. GLOSS.^L II Philox. GL 29 gluttit: κροκιά δρις. de Gundermann ad h. gl. coniectura v. Archiv 12 (1902), 414.

glōcito v. s. glocido.

gloctoro v. glottoro.

gloditatus v. glucidatus.

gloma v. s. gluma.

[glomerābilis v. *infra* l. 27. 31.]

glomerāmen, -inis n. vocabulum a glomero finxisse vide- tur LVCR.

1 corpus quasi glomeratum i. rotundum et soli- dum (cf. p. 2051, 47): LVCR. 2, 454 retinentur... inter se -a. 2, 686 dissimiles... formae -n in unum conveniunt. MANIL. 4, 522 Taurus aversus venit in caelum divesque puellis, Pleiadum parvo referens -e sidus (glomerabile codd., corr. Gronovius, v. l. 31; v. v. Wageningen ad loc.). 2 praevalente notione densitatis, fere i. q. globus: LVCR. 5, 726 luna aufert luciferam partem -is atque pilai (cf. 720 globus... pilai).

3 praevalente notione rotunditatis, fere i. q. rotunditas: MANIL. 1, 221 te testem dat, luna, sui -is orbis terrae (glomerabilis codd., corr. Gronovius, v. l. 27). 4 de oesypo conglobato (cf. MAR- CELL. med. 8, 180): SER. SAMM. 990 -a quae gerit intus clausa aries inter gemini coxendicis umbras (cf. Norden, Ennius u. Vergil, p. 29).

†glomerarius: SEN. contr. 1, 8, 13 detrahare illum operibus suis †-um (sic codd. corrupte, gloriam temerarium coni. Faber, al.), san- guinarium, quem nec pater possit retinere nec lex dimittere.

glomerate v. glomero.

glomeratim a glomus. inter adverbia quae in im finiuntur:

DIOM. gramm. I 407, 4. cf. Funck, Archiv 8 (1893), 109. 1 i. q. con- globatim de inanimis: AETNA 199 pellitur exhaustae -m (-atur al.) nimbus harenae (cf. p. 2056, 75. 2060, 77). SCHOL. Hor. carm. 4, 11, 11 flammae rotantes fumum: -m mittentes vel volubiliter evomentes (cf. p. 2056, 52 sqq. 2059, 34). 2 i. q. catervatim de hominibus (cf. p. 2055, 3): CYPR. epist. 5, 2 p. 479, 10 caute hoc (i. visitare con- fessores sim.) et non -m nec per multitudinem semel iunctam puto esse faciendum. MACR. Sat. 6, 4, 3 vomitoria in spectaculis di- cimus, unde homines -m ingredienti in sedilia se fundunt.

glomeratio, -ōnis f. a glomerare. GLOSS.^L I Ansil. GL 92 (-es?): constipationes.

1 i. q. densitas: a de inanimis: POTAM. tract. 1 p. 1413^A inde est, quod... in unam -em compacta omnis membrorum natura torpescit. CLAUD. DON. Aen. 9, 33 p. 191, 7 in modum nubium -o taetra (cf. p. 2059, 42). EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934^A nubium -es (νεφῶν κλονουμένων καὶ συμπιπτόντων ἀλλή- λους). b de animantibus: IVVENC. 2, 577 vestrae -o turbae. EVSTATH. Bas. hex. 7, 4 p. 941^A pisces densissima -e consertos (τοὺς ἰχθύς ἡνωμένους). 2 de motus iteratione, fere i. q. gradus (cf. p. 2060, 5 sqq.): PLIN. nat. 8, 166 asturcones..., quibus non vulgaris in cursu gradus, sed mollis alterno crurum explicatu -o.

glomero, -āvi, -ātum, -āre [a glomus. W.]. de origine:

GLOSS.^L III Abol. GL 10 -atur: adiungitur. <a> globo tracto (i. -tum).

inter verba activa coniugationis primae: CHAR. gramm. p. 472, 31 B. respondet apud Graecos συναθροίζω: EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 912^A. 6, 4 p. 925^A, v. p. 2059, 82. 83. GLOSS.^L I Ansil. GL 87 -antur: colliguntur acervatim congregantur. 88 -ant: con- citant. 96 -at: coniungit. II Philox. GL 22 -antur: σ[υ]στρέφονται. 23 -a ἀθροίσαι. III Abol. GL 2 -are: condensare, in unum colligere. 5 -at: convolvit.

legitur inde a VARRONE, maxime in hexa- metris. habent in versibus LVCR. ter (v. p. 2059, 57 sqq.), CIC. bis (v. p. 2059, 54 sqq.), VERG. 16^{ies}, OV. 8^{ies}, MANIL. 5^{ies}, LVCAN. ter, VAL. FL. bis, SIL. 14^{ies}, STAT. 6^{ies}, CYPR. Gall. ter, AVSON. 6^{ies}. in soluta oratione: VARRO (v. p. 2060, 30), LIV., PAVL. FEST., CELS., TAC. singulis locis, COLVM. quater, PLIN. nat. quinquies, EVSTATH. et GREG. M. trinis locis. [rom. nyommerare. M.-L.]

[e coniectura: GLOSS.^L II Philox. GL 16 glomerat (glimerit traditur): προστιθῆσθαι.]

1 i. q. colligere, contrahere varias res ita ut corpus plus minusve rotundum vel densum efficiant (pro obiecto sunt res quae colliguntur; cf. C. F. W. Müller, Syntax des Nom. u. Akk. p. 37. quaedam exempla *infra* allata, e. g. p. 2059, 65. 68 ad notio- nem IV trahi, quaedam sub IV allata, e. g. p. 2060, 34. 41 huc trahi possunt).

A sensu strictiore de lana sim. (cf. p. 2061, 33): 1 proprie: OV. met. 6, 19 rudem primos lanam -bat in orbes. MANIL. 4, 130

nunc -are rudis, nunc rursus solvere lanas, AVSON. 325, 31 licia fert -ta manu ... Ariadne. 2 in imagine: VEN. FORT. vita Pat. 13, 39 ancillae morbo contrahente se manus conlegerant nec poterant devolvere, nam fila erant digitorum -ta.

B sensu latiore: 1 *speciatim*: a *adunare in globum* (i. manum, cf. p. 2054, 81) *animantia*: a *de dis et hominibus*: VERG. Aen. 1, 500 -antur oreades. 2, 727 -ti ... Grai (cf. GLOSS.² III Abol. LO 1 <g>lomerati: circumfusi). 9, 440 circum Volcentem -ti hostes. 9, 539 se -ant Troes. 9, 689 iam collecti Troes -antur eodem (in unum R, v. p. 2060, 65). VAL. FL. 6, 86 Sindi -ant ... turmas (SIL. 3, 225 prodite ... quas ... -arit ... turmas ... Libye). SIL. 14, 445 quos fuga ... partem -arat in unam (cf. l. 17). STAT. Theb. 2, 585 densi -antur in unum Oxygidae. TAC. hist. 3, 31 legiones in testadinem -bantur. CYPR. GALL. gen. 650 dum se -ant hostes Lot (cf. VVLG. gen. 19, 10 miserunt manum). PANEG. 12 (2), 34, 3 quorum se fugae impervius ripis amnis obiecit, trepidando collecti et alterum quisque complexi per abrupta -antur (cf. l. 12; vergit in notionem opprimendi). IVVENC. 2, 721 adsociat septem similes -ando furores (i. daemones) vis inimica. 3, 581 extima quos (sc. viros) operis -vit portio (syn. 576 coniunxerat) ruri. 3, 756. 4, 158. EVAGR. vita Anton. 14 cum patientium infinita se caterva -ret (conglomeraret edd.). CLAUD. 19, 29 innumeri -antur eri (cf. infra l. 31. 80). CORIPP. Iust. 2, 386 turmae -antur in unum. GREG. M. past. 3, 23 sequaces Antichristi in bonorum ... nece -antur.

β de bestiis: ① *speciatim*: de apibus: VERG. georg. 4, 79 magnum mixtae -antur in orbem. COLVM. 9, 9 2 iuventus in ipso domicilii vestibulo -ta consistens (cf. 9, 12, 2). 9, 9, 8 iis partibus quibus ... videris apes -ari. PLIN. nat. 11, 64 plebes ... tristi ... murmure -atur (-antur pars codd.). CLAUD. 5, 461 pastoris in ora commotae -antur apes. de avibus: VERG. Aen. 6, 311 multae -antur aves. LVCAN. 5, 715 grues ... -antur in orbem. CORIPP. Iust. 3, 53 innumerae -antur aves (cf. l. 22 et infra l. 80).

② *generatim*: PLIN. nat. 9, 75 anguillae fluctibus -tae volvuntur. 29, 52 v. p. 2060, 50. CYPR. GALL. exod. 333 auster ... -at ... locustas.

b de flammaram globis (cf. p. 2056, 52; subest notio volvendi): VERG. georg. 2, 311 -at ... incendia ventus. MANIL. 1, 844 artos ... capellas mentitur parvas ignis -tus in orbem (sic Housman, alii aliter; variae corruptelae in codd.; de re cf. p. 2052, 59). SIL. 14, 450 Stygios -bat Mulciber aestus. similiter de rebus ex igne quasi coagmentatis: PAVL. NOL. carm. 6, 78 de curru quo Elias in caelum vehitur: igneus ... currus flammantur rapido nisu -tus equorum. PETR. CHRYS. serm. 69 p. 397^A ad Moysen igneus deus -atur in rubo.

c de nubibus, de aquarum collectionibus (cf. p. 2056, 78): OV. am. 1, 8, 9 toto -antur nubila caelo. met. 9, 222 ferunt Epicurei nivibus ... molle rotatis adstringi et spissa -ari grandine corpus (i. in spissam grandinem). 15, 251 tellus -ta cogitur unda. SEN. Phaedr. 737 nubes -ante Coro. STAT. Theb. 6, 408 -antur ... imbres. Achill. 1, 59 delphini spumiferos -ant a pectore fluctus (cursus P, sed cf. DRAC. laud. dei 1, 140). AVIEN. Arat. 859 ut -ent ... feta pruinarum se vellera. AVSON. Mos. 340 Mulciber ... inclusum -ans vaporem. cum colore rotundandi: SEN. nat. 4, 3, 3 quare ... rotunda sit grando ... scire poteris, cum adnotaveris stillicidium omne -ari.

2 *sensu generali i. q. colligere contrahere tam corporaliter quam incorporaliter* (v. l. 55. infra l. 82; temporaliter v. infra l. 75, cf. p. 2060, 5 sqq.): CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 35 omnia quae providit haruspex fixa tuus -ans determinat annus. ibid. frg. 32 (Tusc. 2, 25), 25 haec vetusta saeculis -ta horridis luctifica clades ... infixa est corpori Promethei. LVCAN. 3, 497 semina vocis ... ore foras -ta feruntur (cf. 4, 871 -ta ... vaporis corpora). 3, 541 animam -ari in corpore morientium. VERG. Aen. 3, 577 Aetna ... liquefacta ... saxa sub auras cum gemitu -at (cf. GELL. 17, 10, 19 quod saxa ... et scopulos ... liquefieri et gemere atque -ari sub auras dixit Vergilius, hoc, inquit Favorinus, nec a Pindaro scriptum nec umquam fando auditum et omnium quae monstra dicuntur monstruosissimum est). CIRIS 317 ut tibi Corycio -rem flammea luto. OV. met. 1, 35 deus terram magni speciem -vit in orbis (cf. p. 2052, 17).

8, 401 -ta ... sanguine multo viscera (cf. CELS. 7, 22, 1 venae inter se implicatae -antur). 13, 604 atra favilla volat -taque corpus in unum densetur. 14, 212 frusta mero -ta. MANIL. 1, 214 tellus -ta manens mundumque refugit imaque de cunctis mediam tenet undique sedem. PLIN. nat. 7, 66 germine e maribus coaguli modo sanguinem menstrualementem in sese -ante. 12, 73 ladanium -ari pulvere. SIL. 6, 226 draco immensum attollit corpus tergoque residens cetera sinuatis -at sub pectore gyris (cf. p. 2060, 3). SER. SAMM. 585 resinas ex ... terebintho in speciem erviliae parvas -bis in orbem. AVSON. 336, 13 cornicem -antem saecula (i. longaevam; aliter CLAUD. 22, 447 illic -antur ahena saecula, sc. illius aevi gentes). 419, 19 nec Ulixes contortius eloquetur, qui cum sensibus verba -vit (i. multa verba dixit; cf. Ilias 3, 222. v. p. 2061, 2). PRVD. cath. 3, 134 fasque nefasque simul -ans. ham. 8 bina boni atque mali -at discrimina ... hic mundus. CLAUD. 3, 28 -antur in unum innumerae pestes Erebi (cf. supra l. 22. 31). rapt. Pros. 1, 172 quae tanta cavernas Aetnae vis -at? EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 912^A -atur formido (συναρπάζεται φόβος). 6, 4 p. 925^A in quibus regionibus fuerit -tus aer (συναρπάζεται). COD. Iust. 1, 17, 2, 7° omnia interdicta -ta sunt in quibusdam libris digestorum. HIST.

Apoll. rec. A 11 in sese -atur hiems (deest in rec. B). GREG. M. moral. 13, 12 ex unanimitate -antur membra diaboli contra ecclesiam. 17, 51 antiquus hostis ... quasi ... coluber tortuosus sinus astutiae colligendo -vit (cf. p. 2059, 72).

II *notione colligendi, cumulandi ad tempus relata: accelerare, festinanter repetere, iterare*: A *pro obiecto sunt subst. actionis*: 1 *plur.*: VERG. georg. 3, 117 Lapithae ... equitem docuere ... gressus -are superbos (SIL. 12, 518. cf. MACR. Sat. 6, 9, 8 -are gressus equi constat esse, non equitis. v. infra l. 12). MANIL. 5, 167 ictus -are lacertis. 5, 637 -bit equo gyros ... rector. VAL. FL. 6, 187 hinc barbarici -antur ovatus, hinc gemitus (cf. Langen ad loc.). huc pertinet SIL. 3, 336 parvus sonipes ... -at vestigia (i. gressus, cf. supra l. 9). 2 *sing.*: SIL. 2, 221 apes ... -ant ad limina murmur. 10, 461 rapidum -ans cursum Cloelii equus. STAT. Theb. 7, 145 viderat Inachias rapidum -are cohortes Bacchus iter. BOETH. cons. 3 carm. 9, 15 p. 71 P. quae cum secta duos motum -vit in orbem.

B *pro obiecto sunt res moventes*: CYPR. GALL. iud. 331 videbatur (in somnio) panem sibi visere volvi ... <et va>rios -are modos volvendo (cf. VVLG. iud. 7, 13). AVSON. 157, 25 quae porta fornice eburno semper fallaces -at super aera formas.

III *praevalente notione spissandi, densandi oritur significatio obscurandi, abscondendi*: TERT. pat. 15 p. 23, 9 sedet in throno spiritus eius mitissimi et mansuetissimi, qui non turbine -atur, non nubilo livet, sed est tenerae serenitatis (imagine de nubibus contractis petita). CARM. adv. Marc. 2, 2 -ta dolis emersit pestis operta.

IV *i. q. colligendo facere corpus plus minusve rotundum vel spissum* (pro obiecto sunt res quae densatione efficiuntur. cf. C. F. W. Müller, Synt. d. Nom. u. Akk. p. 37; quaedam sub I allata huc trahi possunt, v. p. 2058, 80). A *sensu strictiore in re culinaria* (cf. p. 2051, 55): VARRO rust. 3, 5, 4 cibatum avium offae -antur ex ficis et farre mixto. PAVL. FEST. p. 242 antiqui ... offam vocabant abscisum globi forma, ut manu -tam pultem.

B *sensu latiore*: 1 *globum animantium efficere varios colligendo* (cf. p. 2054, 81): a *hominum*: VERG. Aen. 2, 315 -are manum ... ardent animi (cf. CLAUD. DON. ad loc. p. 190, 10 ut -tam sociorum manum quae-rerem bello). LVCAN. 7, 530 -ta ... nubes equitum (pubes pars codd.) in sua ... ruit agmina. b *bestiarum*: VERG. Aen. 4, 155 agmina cervi pulverulenta fuga -ant (cf. SERV. ad loc. '-ant' pro 'involvunt', alias pro 'in unum contrahunt'. CLAUD. DON. p. 373, 16 ordinatio enim sic est; agmina -ant cervi fuga pulverulenta). COLVM. 9, 9, 7 agmen apium -tum in proximo ... ramo consederit. 2 *nubem* (v. p. 2059, 42): a *proprie*: VERG. Aen. 9, 33 nigro -ari pulvere nubem (cf. CLAUD. DON. ad loc. p. 190, 30 atri pulveris nubem ... -ari. CORIPP. Ioh. 6, 551 -ari pulvere nubem). b *in imagine*: SER. SAMM. 41 desinet ... -ari farrea nubis (nom.) cessabitque gravis crebrae porriginis imber.

syntactica notabilia: se -are: VERG. Aen. 9, 539 CYPR. GALL. gen. 650 AVIEN. Arat. 859 EVAGR. vita Anton. 14. -ari reflexive: v. p. 2059, 7. 9. 13. 22. 23. 24. 25. 30 (bis). 31. 43. 47. 59. supra l. 2 etc. -are pro refl.? cf. Aldhelm. epist. 9 (Mon. Germ. XV 501, 15): PLIN. nat. 29, 52 angues ... artificii complexu -ant; urinum appellatur ovum (refl. sec. Mayhoff, sed -ur excidere potuit per haplographiam). inter se -are: v. p. 2059, 66. in sese -are: v. p. 2059, 71. supra l. 1.

iuncturae selectae: -are agmen (-ina): v. supra l. 37. 40 bis. corpora: v. p. 2059, 58. fluctus: v. p. 2059, 48. gressus: v. supra l. 8. lanam (-as): v. p. 2058, 84 sqq. manum: v. supra l. 34. 35. nubem: v. supra l. 36. 41 sqq. nubes: v. p. 2059, 46. saecula: v. p. 2059, 75. terram: v. p. 2059, 65. turmas: v. p. 2059, 10. -are manu: v. p. 2059, 2. supra l. 32. mero: v. p. 2059, 68. pulvere: v. p. 2059, 71. sanguine: v. p. 2059, 66. -are in nece bonorum: v. p. 2059, 23. in orbem magnum: v. p. 2059, 25. cf. infra l. 64. in orbem: v. p. 2058, 84. 2059, 30. 36. 74. supra l. 16. in partem unam: v. p. 2059, 12. infra l. 65. in sese: v. supra l. 53. in speciem magni orbis: v. p. 2059, 65; cf. supra l. 61. in testudinem: v. p. 2059, 13. in unum: v. p. 2059, 10. 13. 23. 80.

synon. adstringere: v. p. 2059, 44. conglomerare: v. p. 2059, 21. conligere: v. p. 2059, 3. 16 (cf. supra l. 3 colligendo -vit). coniungere: v. p. 2059, 20. contraho: v. supra l. 39. involvere: v. supra l. 38. opp. devolvere: v. p. 2059, 3.olvere: v. p. 2059, 1.

70 *deriv. comp.* glomeratio. conglomerare. glomeramen.

part. perf. glomeratus, -a, -um hic illic vicem adiectivi gerit. i. q. spissus, densus: LIV. 1, 31, 2 grandinem venti -am in terras agunt (cf. GERM. frg. 4, 64). LVCAN. 6, 296 -o pulvere (cf. supra l. 42) victus miles (cf. SIL. 9, 500. 13, 158). SIL. 1, 521 -a mole feruntur. 3, 523 -as ... Corus in media ora nives agit (cf. AVSON. 346, 4 non denso ad terram lapsu -a fluit nix). 3, 657 tumulum ... construxit turbo impacta -us harena. 4, 319 Poeni Romane equites texunt alterno -a volumina cursu (cf. p. 2058, 83). DRAC. laud. dei 1, 140 -is fluctibus (fontibus G Eug, sed cf. p. 2059, 48).

80 *nota enallagen participii*: MANIL. 1, 159 ultima subsedit -o pondere tellus. COLVM. 10, 237 cinara surgit -a corymbo (i. -o corymbo?; de re v. PWK I 1457, 11). STAT. Theb. 3, 544 hic cycnus nimbo -us obit (nisi est i. q. oppressus, cf. e. g. p. 2059, 17).

adv. comp. glomeratius i. q. dictione magis glomerata: [Bian]

(v. p. 2064, 69. 2065, 65). **A generalia:** 1 **significatio-
nes:** a **definitiones et distinctiones:** Cic. inv. 2, 166 -a
est frequens de aliquo fama cum laude (*hinc* AVG. in evang. loh.
100, 1 p. 1891. 105, 3 p. 1905). Marcell. 26 -a est inlustris et perva-
gata magnorum vel in suos [civis] (*del. A. Klotz*) vel in patriam vel
in omne genus humanum fama meritorum (*cf. Phil. 1, 29 est... -a*
laus recte factorum magnorumque in rem publicam fama meritorum,
quae cum optimi cuiusque tum etiam multitudinis testimonio con-
probatur). Sest. 139 bonam famam bonorum, quae sola vere -a no-
minari potest, expetunt (Cic. Tusc. 3, 3 -a est consentiens laus bono-
rum, incorrupta vox bene iudicantium de excellenti virtute, ea virtuti
resonat tamquam imago [-ae]; *hinc* AVG. civ. 5, 12 p. 214, 29 D.).
off. 2, 31 -a constat ex tribus his: si diligit multitudo, si fidem
habet, si cum admiratione quadam honore dignos putat (*cf. SEN.*
epist. 102, 12 -am... latius fusam intellego, consensum enim multo-
rum exigit). *distinguntur a -a:* fama: ENN. scaen. 8 sum-
mam tu tibi pro mala vita famam extolles, [et] pro bona par[am]tam
-am: male volentes famam tollunt, bene volentes -am (*sic Ribb.*
ISID. diff. 1, 218 *ad h. l.* -a quippe virtutum est, fama vero vitio-
rum). bona fama: Cic. fin. 3, 57. honestas: Cic. leg. 1, 32.
fin. 5, 69; v. et Tusc. 3, 3. claritas: SEN. epist. 102, 17 -a multo-
rum iudici[um] constat, claritas bonorum. v. AVG. in evang. loh. 100, 1
p. 1891. decus: CHAR. gramm. p. 400, 24 B. decus est instrumen-
tum cuiusque, -a quasi honoris merces. *de -a vera et falsa:*
Cic. Tusc. 3, 3 sq. off. 2, 43. *cf. etiam p. 2069, 54 sqq.*

b **sententiae, iudicia, proverbialia sim.:** a **de natura**
-ae: immortalis est (*et sim.*): Cic. Rab. perd. 30 exiguum nobis
vitae curriculum natura circumscipit, immensum -ae (*cf. Sest. 47*).
Sest. 143 corpus virorum fortium... esse mortale... virtutis -am sem-
piternam. SEN. suas. 2, 2 -ae nullus finis est. SEN. Herc. O. 1988 iter
ad superos -a pandit. *caduca, cito interitura est:* PVBIL. H 1
quam difficilis -ae custodia est! SEN. epist. 123, 16 -a vanum et
volucre quiddam est aurique mobilis. CVRT. 9, 6, 14 cito obsolescit.
PLIN. nat. 28, 39 Fortuna -ae carnifex est. CLAUD. DON. Aen. 5, 190
p. 446, 2. 7, 3 p. 5, 27 *caduca est et habet finem.* *fugientes sequi-
tur* (*cf. Otto, Sprichw. p. 155²*): SALL. Catil. 54, 6 LIV. 2, 47, 11. 22,
39, 19 SEN. benef. 4, 32, 4. 5, 1, 4 PLIN. epist. 1, 8, 14. *umbra vir-
tutis est* (*cf. Otto, Sprichw. p. 155¹*): Cic. Tusc. 1, 91. 109 SEN. epist.
79, 13 PANEG. 10 (4) 16 p. 169, 18 HIER. epist. 108, 3, 4 AVG. civ. 5, 12
p. 215, 3 D. *cf. et Cic. Tusc. 3, 3.* β **de speciebus, gradi-
bus -ae:** Cic. Mur. 29 -a militaris formulis iurisconsultorum
et actionibus antependa est (off. 2, 45 prima est adulescenti com-
mendatio ad... -am, si qua ex bellicis rebus comparari potest. *cf.*
SALL. Catil. 3, 2 haudquaquam par -a sequitur scriptorem et actorem
rerum). Planc. 60 (v. p. 2065, 74). PVBIL. S 47 superari a superiore
pars est -ae. SALL. Cat. 1, 4 divitiarum et formae -a fluxa atque
fragilis est, opp. virtus. TIB. 1, 4, 77 (*subironice*) -a cuique sua est.
SEN. dial. 1, 3, 9 quanto plus tormenti, tanto plus erit -ae (*cf. 1, 4, 4*
quod passura virtus est, -ae pars est). QUINT. inst. 1, 10, 14 Romana
in bellis -a ceteris praestat. PLIN. epist. 4, 12, 7 vel magis homines
iuvat -a lata quam magna. γ **quanti aestimatur:** numera-
tur: inter bona: PLAVT. Trin. 274 al. inter respuenda: Cic. Tusc. 1,
109 al. inter summa bona: Cic. Phil. 5, 49. inter bona cum honestate
coniuncta: Cic. part. orat. 24, 87. inter aestimabilia: Cic. fin. 3, 51.
inter bona externa: Cic. fin. 4, 49 Tusc. 5, 22. 45 Lael. 84 off. 2, 88
AVG. civ. 8, 8 p. 333, 26 D. quem gradum inter bona externa teneat:
Cic. off. 2, 88. inter commoda: Cic. off. 1, 83. inter res inanes: Cic.
Lael. 49 ECCL. antepositur aliis rebus: divitiis: Cic. top. 22, 84
(*cf. off. 2, 88 SALL. Iug. 85, 40 Catil. 7, 6*). vitae: RHET. Her. 4, 44,
57 Cic. Arch. 23 (de orat. 3, 116) Tusc. 1, 116 LIV. 2, 13, 13 SEN.
contr. 1, 82 VELL. 1, 2, 2 TAC. ann. 4, 50 AVSON. 192, 32 CLAUD. DON.
Aen. 9, 205 p. 214, 17. 12, 675 p. 626, 16 praestat cum -a mori quam
cum ludibrio superesse. pluris aestimatur quam liberum esse dolo-
ribus sim.: Cic. Tusc. 2, 59. 65 bis. 5, 79. minoris aestimatur:
quam virtus: v. p. 2076, 80. quam facta: Cic. off. 1, 65. quam vita:
TAC. ann. 4, 50. opp.: bonum publicum: v. p. 2065, 55. commoda
praesentia: p. 2067, 9. δ **de cupiditate -ae (scriptis de ea**
VAL. MAX. 8, 14. *cf. et p. 2085, 15 sqq.*): signum iuvenalis et
magni animi: Cic. Pis. 82 (SEN. epist. 74, 21) Cato 82 off. 1, 26. 65
ad Brut. 1, 15, 9 TAC. ann. 15, 16. *cf. et Cic. leg. agr. 2, 91 Lael.*
34. vituperatur nimia -ae cupiditas: Cic. inv. 1, 91. p. 2064, 72.
damnatur ut morbus aut seditio animi: Cic. fin. 1, 59 Tusc. 4, 25. 79
off. 1, 68. rep. 1, 60 TERT. mart. 5 p. 13. laudatur -ae contemptus:
Cic. Tusc. 1, 109 LIV. 22, 39, 20 PLIN. paneg. 56, 4 TERT. virg. vel. 3
p. 887 AVG. civ. 5, 19 p. 229, 18 D. magna virtus est contemnere -am.
MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 2 contemne -am et eris gloriosus (κατα-
φρόνησον δόξης καὶ ἔση ἐνδοξος). quaeritur expetendane sit -a: Cic.
de orat. 2, 172. 3, 116 (top. 22, 84). *cf. Tusc. 5, 104 epist. 15, 4, 13 Inv.*
10, 133. 187. nota: ap. ECCL. 'cupiditas -ae' spectat ad -am terrenam,
saecularem (*ex gr. VVLG. Gal. 5, 26 non efficiamur inanis -ae cupidi,*
κενόδοχοι. RVFIN. Basil. reg. 146); de -a caelesti' semel tantum adhibe-
tur NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 p. 552, 20, v. p. 2083, 65. ε **de -a**
parianda: praemium propriae virtutis est: Cic. Mil. 97 Arch. 28
(Phil. 5, 35) Pis. 57 al., *cf. et SALL. rep. 2, 7, 7 (v. Otto Sprichw. p. 38*

s. v. 'ars' s) Ov. fast. 3, 389 MACR. somn. 2, 10, 2 virtutis fructum
sapiens in conscientia ponit, minus perfectus in -a; v. et p. 2076, 80.
PVBIL. Q 38 quidquid fit cum virtute, fit cum -a. SALL. Iug. 1, 3
ad -am virtutis via grassatur animus. non a maioribus ad nepotes
redundat: PHAEDR. 2 epil. 4 SEN. epist. 44, 5 (*cf. AVSON. 311, 6*).
a Fortuna tribuitur: PHAEDR. 1, 7, 3 CVRT. 8, 10, 18 (*cf. et p. 2063,*
34); aliter Ps. SEN. mon. 165 a dis augetur: *cf. CVRT. 7, 7, 28.*
a scriptoribus datur: *cf. Cic. Tusc. 1, 34 Ov. Pont. 3, 2, 36 SEN. epist.*
21, 3. ζ **invidia -am sequitur** (*cf. Otto Sprichw. p. 176*):
SALL. Iug. 55, 3 NEP. Chabr. 3, 3 AMM. 17, 11, 2.

ε **loci sel.:** α **de hominibus et heroibus** (*de dis v. p. 2066,*
33); plerumque de singulis, sed et de pluribus, quasi de uno corpore
(*ex. gr. de militibus, gentibus, senatoribus al. de plurali v.*
p. 2067, 48 sqq.): ENN. scaen. 8 p. 2063, 16. ann. 372 p. 2075, 61. 391
-a maxima sese nobis ostendit, si vivimus sive morimur. PLAVT.
Amph. 1140 Hercules suis factis te, o Amphitruo, immortalis adficiet
-a (*cf. SEN. benef. 3, 32, 5 illos filiorum -a e tenebris erisset*). Aul.
541 pro re nitorem et -am pro copia... habent (*opp. copia: Liv. 2,*
16, 7; aliter Cic. de or. 3, 130). Mil. 1245 nisi perdere istam -am
vis quam habes (VELL. 2, 26, 3 PLIN. paneg. 4, 5 CYPR. epist. 56, 2
p. 649, 7 et al.). Stich. 281 nunc tibi potestas adipiscendist -am
laudem decus (*adp. laus: RHET. Her. 4, 22, 31 Cic. Verr. II 4, 80. 82*
Catil. 1, 23 Mur. 31 Arch. 19 dom. 64 Sest. 102. 138 Pis. 41 [*de 44*
v. p. 2062, 25]. Marcell. 4 Phil. 14, 32 Tusc. 1, 109 al. Ov. epist. 20, 115
Pont. 1, 7, 20 SIL. 15, 275 CORP. III 6587; passim ap. LIV. VAL. MAX.
SEN. CVRT. QUINT. TAC. et al.). Trin. 272 boni sibi haec expetunt,
rem fidem honorem -am et gratiam (*adp. gratia [v. p. 2075, 66]*):
CATO orig. 83 p. 83 Cic. Mur. 41 Sest. 70 Phil. 5, 2 de senatoribus.
Brut. 281 orat. 141 ac. 1, 21 off. 2, 51 -a paritur et gratia defensio-
nibus. 2, 85. 3, 85. epist. 4, 13, 2 gratia auctoritate -a florimus. 10,
5, 3. 10, 19, 2 LIV. 4, 12, 8 PLIN. nat. 21, 66 MACR. Sat. 3, 14, 13).
Trin. 629 *adp. fama* (Cic. Rab. perd. 30 Arch. 23 SALL. Iug. 4, 6 rep.
2, 12, 5 bona fama. Ov. epist. 5, 143 [145] VELL. 2, 26, 3 SEN. epist.
102, 13 CVRT. passim. QUINT. decl. 343 p. 365, 12. TAC. dial. 18, 2
PLIN. epist. 6, 29, 3 paneg. 10, 6 al. TERT. apol. 50, 4 et al.). Trin. 656
ut rem patriam et -am maiorum foedarim meum (ELOG. Scip. carm.
epigr. 8, 5 facile facteis superases -am maiorum. SALL. Iug. 4, 6. 85, 23
maiorum -a posteris quasi lumen est eqs. orat. Cottae 13 NEP. Milt.
1, 1 cum et antiquitate generis et -a maiorum floreret *Miltiades*. TERT.
nat. 1, 18 p. 90, 11. *cf. SALL. rep. 2, 11, 3 CVRT. 4, 14, 25 STAT. silv.*
1, 2, 108 -a patrum et generis... honos). 828 hanc tuam -am iam
ante auribus acceperam, seq. nobilest... te parcere solitum (*cf.*
TER. Hec. 797 *adp. nobilitas*). CATO agr. 3, 2 et rei et virtuti et
-ae erit (L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 225). or. inc. frg. 19 -a
atque honore uti oportet, quomodo sibi quisque struxit, non com-
muniter (*adp. honos: Cic. Verr. II 2, 143 Catil. 3, 28 Mur. 12 part.*
24, 87 bonorum alia sunt quasi cum honestate coniuncta ut honos,
ut -a. 25, 90. 26, 91. Lael. 34 honoris certamen et -ae. 49 inter res
inanes. TAC. dial. 12, 15. 41, 13. PLIN. epist. 2, 7, 7 defunctorum ima-
ginibus illorum... honor... et -a refertur. paneg. 70, 8 patet... om-
nibus honoris et -ae campus. AVG. civ. 8, 8 p. 333, 26 D. inter bona
externa. et al.). TER. Ad. 814 -am tu istam optine (PLIN. nat. 19,
13 CLAUD. DON. Aen. 11, 305 p. 459, 3). Eun. 399 labore alieno...
partam -am verbis saepe in se transmovet (CVRT. 8, 1, 29). CARM.
epigr. 8, 3 honos fama virtusque -a atque ingenium. ACC. scaen. 368
summam -am evorti sines, *adp. tropaea*. 447 remanet -a apud me,
opp. exuviae (*cf. Cic. Rab. perd. 33 -am sempiternam manere voltis*).
548 pinnigero in corpore tela exercentur haec, abiecta -a (*vix i. q.*
cupiditas -ae, *cf. Cic. epist. 7, 33, 1*). TRAG. inc. 93 Telamo, quem -a
ad caelum extulit, quem aspectabant omnes (*cf. VERG. catal.*
3 [12] 1. LVCR. 6, 8 ad caelum -a fertur, ut gr. κλέος οὐρανὸν ἔξαι.
SIL. 1, 1 armis caelo se -a tollit Aeneadum. FLOR. epit. 2, 19, 3 bellis
caelum ipsum -a ascendit. v. et Cic. Phil. 2, 114 -a, quae vix caelo
capi possit. SVET. Aug. 71 benignitas... mea me ad caelestem -am
efferret). POMPO. scaen. 191 nisi nos pauci retineamus -am antiquam
Atticam. RHET. Her. 4, 25, 34 Africano virtutem industria, virtus -am,
-a aemulos comparavit (*idem exemplum gradationis* QUINT. inst. 9,
3, 56). 4, 44, 57 amisit animam Decius, potitus est -am ([*-a Hld*]).
SEN. Thy. 538 -a). 4, 50, 63 fragile falsae choragium -ae (Cic. Pis.
56 opp. iusta. Tusc. 2, 12. AVG. in evang. loh. 100, 2 p. 1891 est
... falsa -a, quando laudantes errore falluntur). Cic. inv. 1, 69
Thebanorum -a. 1, 91 stultitia est inmensa -ae cupiditas (*cf.*
p. 2063, 71). 2, 18 -ae causa aliquid facere ([*ac. 2, 70*]. inv. 2, 20
committere. Verr. II 3, 3 accusare [APVL. apol. 60]. Flacc. 13 susce-
pit res. rep. 1, 27 adpetere [TERT. mart. 4 p. 11]. off. 3, 87 expe-
tere imperium. SEN. contr. 1, 8, 10 SEN. epist. 9, 11 SVET. gramm.
25 praesidii causa et -ae. APVL. apol. 17. Cic. Tusc. 5, 79 -ae
gratia). inv. 2, 70 eam... ex bello -am virtute peperimus, ut eius
aeterna insignia posteris nostris relinquere vellemus (epist. 10, 13, 2
magis iudicio bonorum quam insignibus -ae delectari. FIRM. math.
3, 8, 6 al.). div. in Caec. 69 homo virtute fortuna -a rebus gestis
amplissimus (*cf. off. 1, 90*). Verr. II 2, 144 -ae studiosum ac monu-
mentorum. II 4, 82 putare omnis bonos alienae -ae defensionem
ad officium suum pertinere (epist. 9, 14, 4. LIV. 2, 40, 11. 42, 61, 9
[Knoche])

accensi. CVRT. 6, 1, 18). 88 imperi nostri, -ae, rerum gestarum monumenta evertere (Catil. 3, 26 LIV. 6, 20, 12 PLIN. nat. 36, 31. cf. et CIC. Phil. 14, 34 -ae munus optimis... civibus monumenti honore persolvitur). II 5, 25 de militari eius -a (Mur. 29 v. p. 2063, 41 Pis. 44 SALL. Iug. 7, 1 adpetens -ae militaris. LIV. 26, 39, 3 militari -a inlustis. 39, 40, 5. VAL. MAX. 2, 7, 7. AVSON. 419, 16). II 5, 97 populi Romani invicta... -a... navalis (Manil. 54 adp. disciplina. VAL. MAX. 8, 14 ext. 1). II 5, 173 adp. amplitudo (Manil. 47 Phil. 1, 33 epist. 1, 9, 2 epist. frg. III 12). Manil. 7 semper adpetentes -ae... atque avidi laudis fuistis, o Romani (cf. LIV. 22, 39, 9). 19 -a nominis Romani (LIV. 45, 38, 10 PLIN. nat. praef. 16 TAC. hist. 5, 16 FRONTO p. 218, 12 N.). 27 Pompeius... eorum hominum, qui nunc sunt, -am... virtute superavit, adp. antiquitatis memoriam (cf. p. 2064, 37; v. et CIC. off. 1, 90). 57 expers... -ae (LIV. 8, 16, 11 VAL. MAX. 4, 1, 14 TAC. hist. 3, 52). Q. CIC. pet. 14 ad Cn. Pompei -am augendam (CIC. Mil. 34 part. 74 ac. 2, 6 opp. minuere. leg. 3, 9 populi. epist. 12, 7, 2. ad Q. fr. 1, 1, 2 virtute [NEP. Timoth. 1, 1 virtutibus]. 2, 43, 11. LIV. 3, 10, 1 subi. praeda. 3, 21, 7. 25, 40, 1 adp. maiestatem p. R. 28, 9, 11. VELL. 2, 44, 2 cedendo Pompei -ae. TAC. ann. 15, 28, 71 PLIN. paneg. 14, 1 SVET. Aug. 21 bellicam. Cal. 6, 2). pet. 28 eximia, adp. dignitas ac rerum gestarum magnitudo (CIC. rep. 2, 17 Att. 1, 19, 6 LIV. 6, 20, 12 CVRT. 8, 10, 18). CIC. leg. agr. 2, 54 aliquid de eius... -a detrahi posse (de orat. 1, 35. cf. et SEN. contr. 7, 6, 3 servo abstinentiae -am. suas. 5, 8 dixit -ae nihil detrahi). Catil. 4, 21 sit aeterna -a Marius (Mur. 22 epist. 10, 14, 1 rep. 6, 23 opp. diuturna. VELL. 1, 2, 2 VAL. MAX. 3, 3, 1 cum aeternae -ae cognomine. PLIN. nat. 2, 18 ad aeternam -am via. FRONTO p. 120, 14 N. VVLG. Sirach 31, 10). Mur. 20 in communicanda -a (Verr. II 5, 5 Tusc. 5, 56 HIRT. Gall. 8, 19, 5). Sulla 9 -ae pars, opp. oneris (PUBLIL. S 47. SALL. hist. frg. 2, 70, 4 [cf. SEN. epist. 13, 14]. LIV. 6, 11, 5. 23, 44, 3 SEN. dial. 1, 4, 4 PLIN. epist. 5, 11, 2 VVLG. num. 27, 20. VAL. MAX. 4, 7, 5 portio). Arch. 23 minorem -ae fructum putat ex Graecis versibus percipi quam ex Latinis (LIV. 8, 30, 9. 33, 33, 3). 24 milites dulcedine quadam -ae commoti (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). 26 ipsi... philosophi etiam in iis libellis, quos de contemnenda -a scribunt, nomen suum inscribunt (off. 1, 71 LIV. 22, 39, 9 opp. adpetere. SEN. epist. 109, 18 et al.). 28 amor -ae (QVINT. decl. 315 p. 241, 25 syn. cupido laudum. CLAUD. DON. Aen. 9, 612 p. 267, 26 POMER. 2, 24, 1 turpis amor -ae popularis). Flacc. 25 Flaccus, quam maxime florere in generis sui -a viderat, laudem adamavit. (OV. met. 4, 639 PORF. Hor. serm. 1, 7, 33 cf. et CIC. Verr. II 4, 80 ut... generi tuo laudem -amque restituas). Flacc. 28 adp. splendor (off. 1, 43 TAC. hist. 1, 84 senatorii ordinis). 29 minuis... -am Pompei (ac. 2, 5. 6 VAL. MAX. 6, 5 ext. 1). 75 cupidus es -ae (Tusc. 2, 12, 3. 73 -ae cupidos gloriosi reprehendunt. off. 1, 43 splendoris et -ae. SALL. Iug. 95, 3 SEN. contr. 1, 8, 13 adp. bellicosus. 10, 2, 1 VAL. MAX. 2, 8, 5 SEN. epist. 95, 73 QVINT. inst. 4, 5, 25. PANEG. 11 [3] 22, 5 inanis -ae cupidissimus [VVLG. Gal. 5, 26 v. p. 2063, 80; cf. RVFIN. Basil. reg. 146 Orig. in cant. prol. p. 72, 17 B. passim]). dom. 86 ad immortalitatem -ae plus adfert desideratum esse a suis civibus, quam omnino numquam esse violatum (Vatin. 8 ITIN. Alex. 4. cf. CIC. Cato 82 ad immortalitatem et -am [PLIN. paneg. 63, 1]). dom. 95 duplicata -a (cf. ad Q. fr. 1, 2, 16 multiplicata). p. red. in sen. 5 Pompeius virtute, -a, rebus gestis princeps (cf. p. red. ad Quir. 16). Sest. 37 opp. salus rei publicae (38; sim. LIV. 28, 41, 1 opp. bonum publicum. PLIN. paneg. 20, 5 utilitas communis). 143 praesentis fructus neglegamus, posteritatis -ae serviamus (p. red. ad Quir. 21 Tusc. 5, 9 ad Att. 14, 17^a 6 epist. 9, 14, 6 PLIN. epist. 2, 5, 3). *ibid.* inmortalem -am consequi (Pis. 63 Att. 1, 19, 6 eximiam atque inmortalem. PLIN. epist. 6, 16, 1). Vatin. 47 aut de salute aut de -a dimicaret? (opp. salus: SALL. Iug. 94, 5. 114, 2 CVRT. 4, 14, 9 TAC. Agr. 26). 76 de ardore mentis ad -am (cf. CLAUD. DON. Aen. 9, 640 p. 270, 26 ardebat ad -am). prov. 29 adp. triumphus (cf. CAEL. Cic. epist. 8, 5, 1). Pis. 2 mihi ista licet de me vera cum -a praedicare (Phil. 5, 49. 50 res vanas anteferre verae, gravi, solidae -ae [ad Brut. 1, 3, 2 PLIN. paneg. 16, 3] epist. 15, 4, 13 SALL. Iug. 41, 10 opp. iniusta potentia. OV. epist. 16, 243 LIV. 22, 39, 20. 25, 39, 16 SEN. dial. 10, 13, 3 CVRT. 8, 14, 48 admiratio verae laudis et -ae. QVINT. inst. 10, 1, 94 TAC. hist. 2, 91 PLIN. paneg. 55, 8 vera... sempiterna [*ibid.* honores]. AMM. 14, 6, 8 ascensus verae -ae longos et arduos. CLAUD. 28, 403 verior. AVG. civ. 22, 30 p. 631, 13 vera -a erit, ubi laudantis nec errore quisquam nec adulatione laudabitur. in evang. Ioh. 100, 2 p. 1891 opp. falsa. et al.). Planc. 60 honorum gradus... sunt pares, -ae dispares (CYPR. epist. 56, 1 p. 648, 14 AMM. 14, 10, 14). 67 virtutis cursus ad -am (cf. epist. 10, 3, 3). Rab. Post. 39 novum genus hoc -ae concupiscit (SEN. contr. exc. 5, 2 vanum. SCHOL. Cic. Bob. p. 107, 19 St.). Mil. 34 hic exercitationem virtutis, ... fontem perennem -ae suae perdidit, sc. Clodium (QVINT. inst. 8, 6, 7). 35 Clodium, segetem ac materiem... -ae Milonis (cf. TAC. ann. 2, 26. *materia*: LIV. 4, 24, 3, 6, 7, 3 hostis est... materia virtutis -aeque. 28, 41, 2 SEN. epist. 78, 21 de patientia morbi. PLIN. nat. 2, 174 de terra: haec est materia -ae nostrae, haec sedes). Marcell. 7 Fortuna in istius se societatem -ae non offert (cf. CYPR. Fort. 11 p. 340, 28). Phil. 12, 26 -am

sperabit a latronum gregibus et praemia, opp. poena (cf. ad Q. fr. 1, 1, 43. LIV. 28, 41, 6 magis partem quam speratam -am). Brut. 255 hanc -am testimoniumque Caesaris... triumphis multorum antepono (cf. Mur. 29 off. 2, 88 divitiis [v. top. 22, 84 et de re SALL. Iug. 85, 40 Catil. 7, 6]. SALL. Iug. 41, 10 iniustae potentiae). rep. 6, 25 quanti... est ista hominum -a, quae pertinere vix ad unius anni partem exiguum potest? (affertur inter 'praemia humana' opp. verum decus). leg. 1, 32 propter honestatis et -ae similitudinem beati qui honorati sunt videntur, miseri autem qui sunt inglorii. Tusc. 1, 34 Ennius mercedem -ae flagitat ab iis, quorum patres adfecerat -a (v. p. 2064, 16. CIC. epist. 13, 83 adp. laetitia). 3, 3 adumbratam imaginem -ae, opp. eminentem effigiem virtutis (SEN. dial. 10, 7, 1 vana -ae imagine. cf. et CIC. epist. 10, 12, 5 haec omnia, quae habent speciem -ae, ... contemne). 5, 9 corporibus exercitatis -am et nobilitatem coronae petunt. Cato 44 tantum licentiae dabat -a (sim. NEP. Eum. 8, 2 phalanx Alexandri inveterata cum -a, tum etiam licentia). off. 2, 48 contentio orationis maiorem vim habet ad -am quam sermo. Att. 5, 17, 2 omnes mirifice συμφοροδοξοῦσιν -ae meae. CAES. civ. 2, 39, 3 adp. praeda (LIV. 7, 29, 6. 21, 21, 4. 6. TAC. hist. 1, 51 ann. 13, 39. 15, 8 TERT. apol. 50, 2 VOPISC. Aurelian. 13, 2). SALL. Catil. 54, 1 Caesari et Catoni genus aetas eloquentia prope aequalia fuere, magnitudo animi par, item -a, sed alia alii (cf. CVRT. 9, 2, 31). Iug. 1, 5 homines pro mortalibus -a aeterni fierent (cf. SEN. contr. 1, 8, 5 SEN. Herc. O. 1988). 41, 2 neque -ae neque dominationis certamen inter civis erat (cf. p. 2064, 48 Catil. 7, 6 frg. hist. 1, 7 LIV. 30, 40, 8). Ps. SALL. in Tull. 3 civitatis incommoda in -am suam ponit (c. abl.: CIC. Phil. 11, 37 LIV. 26, 37, 6 al.). NEP. Ages. 5, 2 afit ab insolentia -ae. HOR. carm. 3, 26, 2 militavi non sine -a (litotes, sicut SPART. Hadr. 12, 5 al.). TIB. 1, 5, 2 -a fortis abest. CARM. de bell. Aeg. 26 -a mendax. PROP. 1, 8^b 46 ista meam norit -a canitiem. 3, 11, 60 Pyrrhi ad nostros -a fracta pedes. OV. epist. 16, 169 iuvat, opp. damno est (QVINT. inst. 1, 3, 6 MART. 10, 103, 3 PLIN. epist. 4, 12, 7). met. 1, 465 Amor ad Apollinem: minor est tua -a nostra (de dis: PLIN. paneg. 8, 2). 8, 427 Meleager ad Atalantam: in partem veniat mea -a tecum (TREB. Valer. 3, 1). 11, 320 obest... -a multis. 12, 617 vivit totum quae -a compleat orbem, opp. cinis Achillis mortui (cf. CIC. carm. 24, 3 p. 75 M. mea semper -a vivet [ex Hom. η 91]. Balb. 40 EPICED. Drusi 265 CLAUD. 1, 32 Probi. 8, 316 AMM. 28, 4, 3). 13, 96 coniuncta... -a nostra est, sc. Aiakis et armorum Achillis. trist. 5, 1, 75 nulla mihi captatur -a, syn. fama (sim. VELL. 2, 129, 1 SEN. benef. 4, 11, 1 TERT. apol. 46, 7 praescr. 42, 2 HIER. epist. 50, 5, 3 de me. FACVND. defens. 8, 2 p. 713^b ex mala diffamatione venerabilium nominum puerilem -am). 5, 12, 41 non est mihi -a curae, adp. nominis et famae fulgor. fast. 3, 389 merces mihi -a detur (SIL. 9, 194 bellandi merces sit -a). LIV. 2, 7, 8 superstitem -ae suae, opp. crimen, invidia. 3, 24, 11 consulum (28, 40, 8). 4, 57, 8 opp. felicitas. 7, 1, 10 Camillus titulo tantae -ae fuit (SEN. contr. exc. 4, 7 VAL. MAX. 3, 2, 8). 9, 40, 1 pari... periculo -aeque eventu (TERT. virg. vel. 15 adp. laudis). 21, 20, 2 verbis extollentes -am virtutemque p. R. (28, 44, 17 cf. PHAEDR. 1, 11, 1 virtutis expers verbis iactans -am et p. 2063, 16). 24, 22, 17 incohata vestra -a, nondum perfecta est (VAL. MAX. 3, 2, 4). 26, 20, 3 obstaret -ae suae (CVRT. 4, 13, 9). 30, 30, 21 non tantum... -ae adieceris, quantum <dempseris add. Wölfflin, ademeris >, cf. CVRT. 6, 1, 18; v. et AVR. VICT. Caes. 20, 23). 35, 47, 4 aemulatione -ae (TAC. ann. 2, 44). 38, 53, 11 Punici... belli perpetrati... praecipuam -am tulit, i. q. cepit (SEN. Phaedr. 422 de Luna. CVRT. 5, 11, 9 SCRIB. LARG. pr. p. 1, 20 ex eadem causa. PLIN. nat. 35, 67). frg. 55 Catonis -ae neque profuit quisquam laudando nec vituperando nocuit (SCHOL. Cic. Bob. p. 108, 5 St.). SEN. contr. 1, 8, 8 adulescentem insatiabilem -ae (cf. VELL. 2, 11, 1 inmodicus). 10, 4, 8 ambitio -ae (TAC. ann. 15, 16 adp. certamen virtutis, felicitum hominum adfectus). VELL. 2, 34, 2 huius... usura -ae (usurae -a codd.). VAL. MAX. 3 pr. ad summum -ae cumulum perventuri (cf. SVET. Tib. 17, 1 Moys. Cypr. epist. 31, 1 p. 558, 5. CLAUD. DON. Aen. 7, 41 p. 10, 30 Aeneae cumulabatur -a). 3, 4 ext. 1 Socrates... ad clarissimum -ae lumen excessit (cf. 6, 2, 3 Africanum... summò cum -ae fulgore venientem. PANEG. 11 [3], 3, 1 -ae... splendor [*ibid.* 5, 1. 11, 1. VOPISC. quatt. tyr. 13, 3. FIRM. math. 4, 12, 2 erunt nobiles -ae splendore fulgentes; cf. et CLAUD. 26, 587]). 4, 1, 9 Livi Salinatoris in Hasdrubale opprimendo -ae particeps fuerat (FRONTO p. 46, 1 N. AMM. 16, 12, 40). 8, 14, 4 -ae vestigium (TAC. hist. 5, 17). 9, 1 ext. 1 sopita -a in infamiam convertitur. 9, 12, 4 Catuli mors maximus Marianae -ae rubor (i. ignominia) extitit. SEN. Herc. O. 416 nec illum -ae stimulat decor (unde fort. cod. E Med. 226 gloriae, v. p. 2061, 70). dial. 5, 41, 4 -ae memor. benef. 6, 38, 3 miles bellum optat, si -am (liv. 10, 187). Ps. SEN. mon. 160 inter animi tormenta. CVRT. 3, 6, 18 opp. temeritas (8, 13, 15). 4, 10, 24 Alexander reginam non libidinis habuerat invitamentum, sed -ae. 6, 2, 18 ex medio -ae spatio revocari se conquestus est (9, 6, 18 opp. aetatis. cf. et 7, 7, 13 fallitur qui terminos -ae nostrae metitur spatio). 9, 9, 4 iam nihil -ae (dat.) deesse. CVRT. 10, 5, 36 vitae... finem eundem illi quem -ae statuit (v. supra l. 80 QVINT. inst. 8, 3, 12; cf. et SEN. suas. 2, 2). LVCAN. 10, 377 communis -a nobis, fere i. q. par. BVC. Eins. [Knoche]

1 14 iudicis e gremio victoris -a surgat (CLAUD. DON. Aen. 11, 42 p. 413, 8. 11, 415 p. 479, 13). PLIN. nat. 7, 186 artificis (35, 91. 118). 22, 6 praemiis ... -ae (cf. TERT. nat. 2, 7 p. 106, 13). 35, 80 aliam -am usurpavit (PLIN. paneg. 81, 3). SIL. 12, 205 o miseri, quis -a summa dedecori est (opp. dedecus: TAC. ann. 3, 21. 4, 35). 17, 550 obstat mea -a divis. STAT. silv. 4, 4, 103 cedit tibi -a fidi Theseos (aliter CVRT. 6, 1, 18). Theb. 10, 711 opp. verus honos, adp. ventosum ... decus titulique in morte latentes. 10, 824 -a praeceps, fere i. q. ardua, modum egressa. MART. 1, 25, 8 cineri -a sera venit (de re cf. 5, 10, 12 si post fata venit -a, non propero. IUV. 7, 81). QVINT. inst. 1, 10, 14 Romana in bellis -a ceteris praestat (VOPISC. Prob. 18, 2 cf. infra l. 35). 12, 11, 28 an Pollio et Messala ... parum in vita dignitatis habuerunt, parum ad posteros -ae tradiderunt? (cf. LAMPR. Alex. 12, 5). TAC. Agr. 41 Agricola simul suis virtutibus, simul vitiis aliorum in ipsam -am praeceps agebatur. hist. 4, 4 is ... dies Helvidio magnae offensae initium et magnae -ae fuit. 4, 78 Gallos pro libertate, Batavos pro -a, Germanos ad praedam instigantes. PLIN. epist. 3, 7, 3 ex proconsulatu Asiae -am reportaverat Statius (paneg. 16, 3. COD. Theod. 9, 27, 6, 7 [a. 386]). INSCR. Dessau 2999 ex ... barbaris). 3, 16, 6 adp. aeternitas (3, 21, 6). 9, 3, 1 qui ... cum futura -a vivit. 9, 19, 8 uterque ad -am pari cupiditate, diverso itinere contendit. paneg. 8, 2 sibi ... -am illam dii vindicaverunt (de re cf. VAL. MAX. 1, 6, 12. CVRT. 7, 7, 28). 85, 5 in eo, quod ... honestissimum est, tota -a tua est (CLAUD. DON. Aen. 2, 370 p. 198, 18). FLOR. epit. 1, 3, 6 facinus infra -am fuit. CALP. decl. 15 p. 15, 11 nec veniam sustinere possum post -am (opp. venia: PANEG. 4 [9], 3, 1. ECCL. passim). FRONTO p. 208, 18 N. Lucius -ae suae dispendio redimere cupivit pacem incruentam (de re cf. p. 208, 19). TERT. nat. 2, 2 p. 96, 2 accedente libidine -ae (cf. apol. 47, 3 -ae libidinosi [virg. vel 13]). CYPR. hab. virg. 3 p. 189, 11 quo sublimior -a est virginum, maior et cura est. PANEG. 12 (2), 27, 5 lucratur ... -am imperator, cum det pecuniam reversuram. FIRM. math. 4, 7, 1 -ae substantia et ... principatus (aliter VVLG. II par. 1, 11 substantiam et -am). 4, 13, 9 adp. felicitas (AVR. VICT. Caes. 34, 6. CLAUD. DON. Aen. 6, 775 p. 607, 14. AVG. civ. 3, 20 p. 130, 34 D. tutores ... Romanae felicitatis et -ae). 4, 21, 7 ex ipso actu magnae -ae nomen accipit. AMM. 29, 4, 6 magna -a defraudatos (31, 13, 16). 30, 4, 6 summis -ae honoribus fruebantur. CLAUD. DON. Aen. 9, 340 p. 233, 29 opp. ludibrium (12, 675 p. 626, 16). 10, 365 p. 340, 8 ne desertam -ae paterentur pompam. HIER. hom. Orig. in Ezech. 8, 3 p. 404, 9 B. anima ... congregat mercedes fornicationis suae, -am, divitias et reliqua, fort. sensu latiore, honores, bona terrestria? v. p. 2083, 4 (cf. ibid. 8, 3 p. 404, 7 peccando -am in saecularibus comparare). VVLG. Sirach 45, 28 Phinees tertius in -a est. CLAUD. 3, 339 si laetior adsit -a, i. -a belli. AVG. civ. 5, 22 p. 234, 24 D. Romani non diligebant -am propter iustitiam, sed iustitiam propter -am. 8, 6 p. 309, 24 philosophi, quos ceteris ... fama atque -a praelatos videmus. nota plur. (sensu nonnumquam latiore, fere i. q. τιμή): RHET. Her. 3, 6, 10 inter res externas (sim. 3, 7, 14). SALL. lug. 41, 7 penes paucos aerarium provinciae magistratus -ae triumphique erant. TERT. coron. 13 p. 452 laudes vanae, -ae turpes. PANEG. 4 (9), 6, 4 ipsarum quas appetunt -arum templa. 7 (6), 15, 5 ille ... -as vestras iuste sibi vindicat. 9 (12), 15, 1 tot victoriarum -ae. 10 (4), 36, 3 velox virtus ... pueriles annos -iis triumphalibus occupavit. 11 (3), 8, 1 factorum. FIRM. math. 2, 19, 9 magnificas potestatum -as et nobilitatis ornamenta. 3, 4, 12 Mars faciet -as maximas. 3, 5, 28 adp. principatus (sing.). 5, 4, 4. 6, 23, 4 hos ad omnes -as bonae famae testimonium ... insinuat. CLAUD. DON. Aen. 5, 370 p. 465, 24 ne ... eius -ae minuerentur (11, 665 p. 516, 30). 6, 815 p. 611, 19 filius perditurus -as patris. 10, 508 p. 357, 23 partes -arum. 11, 55 p. 414, 27 triumphos et -as meas. AVG. civ. 15, 21 p. 105, 17 D. vanas ... -as famosi in terra nominis non requirat.

β de locis (oppidis, regionibus, terris sim.), quibus homines, opera, casus al. nomen fecerunt: PLAVT. Bacch. 13 neque haut subditiua -a oppidum (Praeneste, ut vid.) arbitror. CIC. Verr. II 5, 100 ludibrio esse urbis -am, populi Romani nomen (de urbe Roma: CIC. Mur. 22 adp. nomen. VAL. MAX. 4, 3, 14. de aliis urbibus: LIV. 25, 24, 12 de Syracusis. VAL. MAX. 3, 2 ext. 5 de Lacedaemone). Manil. 11 de Romanorum imperii dignitate atque -a (12. Sest. 101 [har. resp. 51]. off. 1, 38 ea bella, quibus imperii proposita -a est. SALL. lug. 39, 1 PANEG. 7 [6], 13, 1. AVG. civ. 3, 10 p. 106, 25 D. Romanum imperium ... posset ... tam grandi -a diffamari. 5, 19 p. 230, 12 D.). Flacc. 64 Graecia, quae fama, quae -a ... floruit (cf. 16). Sest. 104 rei publicae -a (CIC. rep. 5, 8 [ad Att. 8, 11, 1] RVT. LVP. 2, 13 VERG. mil. 3, 10 p. 90, 9 INSCR. numm. saec. IV passim). rep. 3, 44 -a civitatis Athenarum (sim. VAL. MAX. 9, 2 ext. 8 QVINT. decl. 339 p. 338, 21 AVG. civ. 18, 2 p. 258, 3 D. AVG. civ. 1, 35 p. 51, 29 D. civitatis dei. 3, 14 p. 113, 29 D. Syracusarum). Cato 8 illum patriae -a splendorem adsecutum esse (PLIN. epist. 2, 5, 3). SALL. lug. 6, 2 virtutem Iugurthae regno Micipsae -ae fore (cf. 10, 2 LIV. 1, 31, 1 VAL. FL. 4, 469 regni generisque. HOMER. 1022 TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 605, 9 FILASTR. 120, 4 de regno David. AVG. civ. 17, 10 p. 228, 22 D. regis et regni). VERG. Aen. 6, 65 Dardaniae. LIV. 8, 13, 16 materiae crescendi per summam -am (de re Romana. cf. PANEG. 5 [8], 17, 3).

PLIN. nat. 5, 60 de Aegypto: antiquitatis -am (cf. 25, 11). 15, 8 satis -ae in messibus fecit natura Histriae et Baeticae. 32, 62 ne fraudentur -a sua litora. SIL. 17, 430 Pellae. STAT. silv. 5, 2, 142 Caledonios attollet -a campos. PLIN. epist. 5, 6, 46 loci. PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 3, 4 totius provinciae -a metropoli vindicatur.

γ de animalibus et bestiis (nonnisi ap. poetas et PLIN. mai.).

Ov. hal. 66 a celeritate pedum generosus honos et -a maior equorum (GRATT. cyn. 228 quadrigam -a patrum excitat et primae spes ... coronae [de re cf. PLIN. nat. 8, 159 equi ad cursum iuncti ... intellectum adhortationis et -ae fatentur]. PLIN. nat. 8, 156 STAT. Theb. 6, 530 -a mansit equo). GRATT. cyn. 156 magna ... diversos extollit -a Celtas, sc. canes (206). PLIN. nat. 8, 48 indignam leonis -a praedam. 8, 88 de ichneumone. 10, 18 [est percelebris] (cf. app. crit.) ... aquilae -a. 10, 46 -am sentiunt et galli gallinacei. 10, 108 columbis inest quidam et -ae intellectus. STAT. Theb. 5, 331 penes taurum et saltus et adultae -a gentis.

δ de rebus; '-a alicuius rei' interdum accipi potest pro -a alicuius hominis ob eam rem laudandi, ut infra l. 65. 73. 83; cf. et iunct. c. gen. obi. p. 2071, 6 sqq.

① de rebus corporeis: PLAVT. Rud. 524 o scirpe, scirpe, ... semper servas -am aritudinis, deridet genus loquendi grande (item de plantis et de rebus ex plantis factis: PLIN. nat. 13, 4 de unguentis (13, 5. 13). 14, 16 uvarum fabrilium (14, 25). 14, 69 longinquiora vina non carent -a (14, 73 AVSON. 398, 21). 15, 8 Licinae ... olivae. 19, 10 de linteis. 25, 11 -am herbarum Aegypto tribuit. 25, 84 de betonia. 25, 97 de radice). CIC. Verr. II 2, 143 statuarum honore et -a (cf. SIL. 14, 655 picturae). SALL. Catil. 1, 4 divitiarum ... -a, opp. virtus (TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 465, 20. 4, 28 p. 519, 12). VERG. Aen. 12, 135 neque nomen erat nec honos aut -a monti (VAL. MAX. 5, 4 ext. 5 Aetnaei montis. cf. LVCAN. 3, 278 Herculeis aufertur -a metis). PROP. 3, 9, 18 quibus in celeres -a nata pedes (cf. IUV. 13, 98). VAL. MAX. 2, 8, 7 postes Augustae domus sempiterna -a triumphant. 5, 6 ext. 4 inclyti portus. 8, 1 absol. 1 dexterarum (SIL. 15, 510 MART. 1, 21, 7). PLIN. nat. 5, 72 aquarum (cf. MART. 4, 63, 3 MART. CAP. 6, 640 Padus nulli -ae nobilium amnium cedens). PLIN. nat. 11, 241 Bithyni casei. 34, 4 aeris (34, 8). 34, 144 ferri. 37, 80 gemmarum (de lapidibus pretiosis: PLIN. nat. 37, 107. 115 TERT. cult. fem. 1, 7 p. 709). STAT. Theb. 4, 161 casae (AVG. civ. 18, 45. 48 VVLG. Agg. 2 v. infra l. 54). MART. 7, 97, 10 paratur libro (cf. FRONTO p. 20, 7 N. SVLP. SEV. Mart. 1, 3 scriptorum). 14, 171, 1 parvi ... sigilli. PLIN. epist. 10, 41, 1 opera -a digna (PRISCILL. tract. 11, 145 p. 105, 17). TERT. cult. fem. 1, 5 p. 707 -a est auro et argento (2, 10 p. 729). anim. 31 p. 351, 16 clipeorum consecratorum. adv. Marc. 4, 35 p. 543, 4 silicis. CYPR. epist. 38, 1 p. 580, 13 vulnere (39, 2 p. 583, 1 adp. cicatricum. cf. CLAUD. 26, 587). PROB. Verg. ecl. 6, 31 p. 333, 14 mellis. PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 5, 3 sepulchri. corporea metonymice pro incorporeis: VELL. 2, 16, 2 domestici sanguinis, i. originis (TAC. Germ. 28). VAL. MAX. 1, 1, 10 triumphalis currus, i. triumphus. PLIN. nat. 35, 60 Apollodorus -am penicillo (i. picturae) ... contulit (ibid. 61). 36, 20 Praxiteles marmoris -a superavit etiam semet. SIL. 4, 525 Maeoniae ... -a linguae (AVSON. 294, 4 Attica facundiae cuius mera -a linguae). STAT. silv. 2, 2, 61 Getici plectri. TERT. cult. fem. 1, 3 domus suae. PRISCILL. tract. 2, 41 p. 34, 11 apostolicae sedis, i. dignitatis. 6, 108 p. 79, 29 in -am crucis, i. passionis, Christi. VVLG. Agg. 2 de -a novae et prioris domus, i. testamenti (v. supra l. 38). COD. Theod. 6, 26, 14, 2 (a. 407) scriniorum, i. officii scriniariorum.

② de rebus incorporeis et de factis: CIC. Mil. 38 facti illius -am (CIC. Phil. 3, 26 honestissimi facti. VERG. Aen. 12, 322 insignis ... facti. VAL. FL. 2, 564 parva tuis ... -a factis [plur.: PRISCILL. tract. 11, 145 p. 105, 4]. APVL. flor. 16 p. 72. CONST. Sirmund. 16, 12 [a. 408] boni facti. cf. et CIC. epist. 1, 9, 2 illius actionis amplitudinem et -am. SALL. rep. 2, 1, 6 faciundo quae -a digna essent [cf. LIV. 31, 31, 5]). Marcell. 26 virtus admirationis plus ... habitura quam -ae (VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 infinitam -am bellica virtus Alexandri meruit. LACT. inst. 5, 17, 22 FIRM. err. 28, 6 p. 76, 11. CYPR. epist. 28, 1 p. 545, 4 -am fidei et virtutis ... cognoveram). Tusc. 1, 110 pugnae Leucticae -a (LIV. 31, 37, 5 praesentis ... certaminis [AVG. civ. 13, 4 p. 561, 5 D. adp. victoria]). 2, 12 verendum est, ... ne philosophiam falsa -a exornes. 2, 59 nobilitas mortis et -a (SIL. 10, 8. AVSON. 315, 2 mortis -a non moritur. LVCAN. 4, 479 -a leti [5, 656 SIL. 6, 26]). div. 1, 38 oraculi Delphici. SALL. lug. 94, 7 Mari temeritas -am ex culpa invenit. CVLEX 301 -a sortis. LIV. 28, 17, 3 consummatam ... eius belli -am. 37, 58, 7 victoriae (PANEG. 2 [10], 4, 4 opp. oblivio. 2 [10], 5, 4. AMM. 16, 12, 33 ne futurae victoriae -am violetis. et al.). MANIL. 4, 114 hominum meritis tanto sit -a (gratia Bentley, sed cf. Housman) maior (cf. AVSON. 311, 6 maiorum meritis -a non datur. CLAUD. DON. Aen. 12, 950 p. 642, 2). VELL. 2, 47, 3 honoris -a. VAL. MAX. 2, 8, 1 -a triumphorum, adp. decus (HIER. epist. 65, 4, 3). SEN. benef. 3, 13, 2 eius officii. epist. 90, 7 nec illi fabricae adseram -am (cf. PLIN. nat. 9, 174 artis). LVCAN. 6, 805 nec -a parvae sollicitet vitae. PLIN. nat. 7, 146 morum -ae ... accedat ... audaciam ... fuisse. 30, 8 litterarum claritatem -amque (cf. PLIN. epist. 9, 22, 3 AVG. civ. 8, 10 p. 336, 20 D.). SIL. 13, 858 culpa. STAT. Theb. 12, 136 ingentis -a coepti. QVINT. inst. 10, 1, 104 ornat aetatis nostrae -am vir saecu-

[Knoche]

lorum memoria dignus (CYPR. epist. 6, 4 p. 484, 7 temporis nostri. OPT. PORF. 8, 6 CLAUD. 1, 275). CARM. epigr. 1991, 11 (= INSCR. christ. Diehl 4933) coniugii meritum, cuius tibi -a curae (cf. TERT. uxor. 1, 4 nuptiarum. AVG. civ. 14, 21 p. 45, 7 D. conubii). PLIN. epist. 6, 10, 3 *Rufi Vergini* memoria orbem terrarum -a pervagetur. 7, 9, 10 *carminum levium*. PAVL. dig. 22, 6, 9, 5 *opus alienae liberalitatis* -am repraesentet. TERT. mart. 4 p. 12 -am castitati *parere*. praescr. 14, 4 *exercitationis*. adv. Marc. 5, 11 p. 611, 20 *novum testamentum* manet in -a. CYPR. laps. 2 p. 238, 13 *geminata militiae suae* -a. eleem. 21 p. 389, 23 muneris. epist. 6, 3 p. 482, 23 confessionis (43, 2 p. 591, 21. 46, 1 p. 604, 18. 54, 1 p. 621, 7. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 196, 22 B. passionis). 13, 1 p. 505, 2 ecclesiae -a (40 p. 585, 11 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 156, 10 B.). 28, 2 p. 547, 1 virium. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 2 p. 550, 12 *de -a fidei*, *adp.* honores (CYPR. epist. 60, 3 p. 693, 23 dilectionis ac fidei. 67, 8 p. 742, 12 *opp. ruina*). CYPR. epist. 55, 20 p. 628, 15 pudicitia tenorem -ae suae servat. PANEG. 2 (10), 8, 5 ad certam iudicii -am. 3 (11), 19, 6 *digna est hac* . . . -a vestra pietas. 5 (8), 5, 2 contenta sit voce -ae suae etiam proxima illa ruina Carporum. 9 (12), 20, 2 clementiae tuae. FIRM. math. 2, 30, 2 ne istius divinae scientiae (*i. mathematices*) -am ignobilis pecuniae cupiditas infamet (cf. BOETH. mus. 1, 34 p. 224, 13 F. rationis). AVSON. 340, 7 et ridiculis data -a. HIER. epist. 52, 12, 2 *ieiunium* -am non habet. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 132, 16 B. Iudaicae institutionis. AVG. civ. 22, 8 p. 566, 33 D. *miraculorum*, *adp.* claritas. CLAUD. 17, 141 transmissae -a vitae. SVLP. SEV. dial. 2, 10, 4 virginitatis. COD. Iust. 1, 17, 1, 14 in . . . nostri imperii vestrique ministerii -am.

d res notabiliores aut singulares: *α de -a animata vel personata, fere i. q. Gloria numen (pro re naturali quodammodo animante accipitur p. 2072, 23. 24. 26. 31. 36. 43 al.). a poetis ut femina aut dea depingitur; sed de cultu dubitatur (cf. Boehm, P. W. K. VII 1431), cuius unicum testimonium videtur esse CORP. VIII 6449 in ara: -ae Aug. sacrum (cui fort. addendum est CORP. VIII 25377 [post a. 408] pro -a . . . Honori et Theodosi ubique vincentium; sed res ambigua est).* VERG. Aen. 11, 708 *ventosa* ferat cui -a fraudem (HOR. epist. 2, 1, 177 AVG. civ. 5, 20 p. 232, 9 D.). HOR. sat. 1, 6, 23 fulgente trahit constrictos -a curru non minus ignotos generosis (*sim.* epist. 2, 1, 177). CARM. 1, 18, 15 tollens vacuum plus nimio -a verticem. OV. trist. 4, 3, 74 ardua per praeceps -a vadit iter. Pont. 4, 2, 36 immensum -a calcar habet. fast. 1, 303 perfusa . . . fuco (cf. SIL. 6, 614). MANIL. 2, 812 *medium mundum* capit excelsa sublimem -a sede. SEN. Herc. f. 192 alium multis -a terris tradat. VAL. FL. 1, 77 tu sola animos mentesque peruris, -a (cf. CARM. poet. min. V 118, 70, 1 aliis urit praecordia flammis -a). SIL. 15, 98 laeto -a vultu, *adp.* Honor, Laudes, Decus, Victoria. MART. 10, 50, 4 mitte coronatas, -a maesta, comas. DRAC. satisf. 199 -a bellorum . . . armipotens (EVG. TOL. omnipotens). *his adiungas licet* VERG. catal. 3 (12), 1 aspice quem valido subnixum -a regno altius et caeli sedibus extulerat (cf. p. 2064, 59). PETRON. 120, 66 *iron.*: hos -a reddit honores. LVV. 10, 159 o -a. RVFIN. Orig. in gen. 5, 6 p. 65, 2 vana -a et maior soror eius superbia. *in inscriptionibus nummorum*, cf. Boehm, P. W. K. VII 1431. **β in titulis librorum:** *de Ciceronis libris testimonia:* CIC. off. 2, 31 nunc dicamus de -a, quamquam ea . . . de re duo sunt nostri libri (cf. et Att. 15, 27, 2. 16, 2, 6. 16, 6 4). PAVL. FEST. p. 202 Cicero libro I de -a. GELL. 15, 6, 1 in libro M. Tulli, qui est secundus de -a. CHARIS. gramm. p. 102, 8 B. Cicero de -a [in] II. p. 170, 1 Cicero de -a II. DIOM. gramm. I 382, 26. PHILARG. Verg. ecl. 2, 63. *de testimonio Hieronymi* cf. Souter, the earliest Latin comm. on the epistles of St. Paul p. 127. GREG. TVR. ca. a. 590 librum scripsit miraculorum in -a martyrum (confessorum) beatorum.

2 iuncturae et structurae: **α epitheta:** admirabilis: CIC. Phil. 3, 26 Att. 2, 21, 5. aequalis: SALL. rep. 2, 13, 5. aeterna: p. 2065, 25. alia: p. 2067, 3. aliena: p. 2064, 83 sqq. amplissima: CIC. prov. 39. antiqua: p. 2064, 65. ardua: p. 2069, 39. CLAUD. 26, 12. armipotens: p. 2069, 46. Attica: p. 2064, 65. avita: CIC. Brut. 126 Liv. 1, 22, 2. 1, 32, 2. bellica: CIC. off. 1, 61. 116 TAC. ann. 1, 52 SVET. Aug. 21. caduca: p. 2063, 34. caelestis: p. 2064, 64. certa: p. 2069, 17. clara: p. 2075, 64. classica: VAL. MAX. 3, 2, 23. communis: p. 2066, 84. coniuncta: p. 2066, 39. divina: CIC. Flacc. 30 ad Brut. 1, 15, 4 PANEG. 10 (4), 32 p. 181, 3. diuturna: p. 2065, 26. domestica: Liv. 2, 20, 1 VAL. MAX. 3, 5, 1. dulcis: OV. epist. 3, 122. duplicata: p. 2065, 53. duplex: Liv. 10, 28, 7 VAL. MAX. 5, 4, 2. egregia: Liv. 27, 40, 9. 41, 3, 7 legionis. CVRT. 5, 11, 9 FRONTO p. 22, 13 N. PORPH. Hor. carm. 1, 1, 31. eminens: SCHOL. Cic. Bob. p. 143, 21 St. enormis: TERT. virg. vel. 15. equestris: Liv. 23, 46, 12. excelsa: TAC. Agr. 4. eximia: p. 2065, 21. falsa: p. 2064, 69. 2068, 68. felix: SIL. 3, 87. ficta: CIC. off. 2, 43. fidelis: SEN. epist. 21, 3, *adp.* stabilis. fluxa: p. 2063, 46. fortis: p. 2066, 29. fragilis: p. 2063, 46. geminata: p. 2069, 9. grandis: p. 2067, 72. 2075, 68. gravis: p. 2065, 65. hostica: SPART. Pesc. 10, 2. humana: TERT. nat. 2, 7 p. 106, 13 adv. Marc. 4, 9 p. 442, 23 AVG. civ. 1, 28 p. 44, 22 (*ibid.* divina gratia). 5, 16

p. 221, 19. 5, 17 p. 222, 21 D. *et al.* inanis: p. 2065, 48. COLVM. 2, 6, 2 AMM. 22, 7, 3 PRISCILL. tract. 1, 2 p. 5, 3 *et al.* infelix: BVC. Eins. 2, 32 Sullae. SIL. 2, 613. infinita: p. 2068, 63. ingens: SALL. Catil. 7, 6 VERG. Aen. 2, 326. 6, 65 Liv. 2, 16, 7. 2, 22, 6 *al.* SEN. contr. 9, 4, 17 SEN. Thy. 538 epist. 95, 42 PLIN. paneg. 64, 3 TAC. Germ. 37 *et al.* inlustris: CIC. Att. 5, 17, 5 VAL. MAX. 8, 15, 6 PANEG. 4 (9), 4, 1 MIN. FEL. 20, 1. inmanis: STAT. silv. 5, 3, 132. haut inmerita: Liv. 4, 12, 8. immortalis: p. 2064, 16. 2065, 59. inopina: STAT. Theb. 8, 284. insignis: Liv. 22, 31, 11 CVRT. 9, 5, 1. insolita: CIC. Brut. 282. integra: Liv. 7, 13, 5. 34, 22, 12. cf. TAC. ann. 15, 2 in integro est. inveterata: NEP. Eum. 8, 2. invicta: p. 2065, 7. Liv. 10, 14, 11. iusta: CIC. Pis. 57 LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 et merita. Laconica: TERT. nat. 1, 18 p. 91, 5. laeta: p. 2067, 45. MART. 10, 103, 3. lata: p. 2063, 50. non levis: SEN. rem. fort. 9, 1. longa: PLIN. paneg. 10, 3, *adp.* aetas. maesta: p. 2069, 46. magna: CIC. Phil. 1, 10 ad Q. fr. 2, 14 (13), 1 SALL. Iug. 89, 6 NEP. Thras. 4, 1 Liv. 1, 31, 8 *et pass.* (maior: PLANC. Cic. epist. 10, 11, 3 Cic. ad Brut. 1, 11, 12 Ov. trist. 2, 67 Liv. 3, 10, 1 SEN. benef. 6, 25, 4 STAT. silv. 5, 3, 219 [cf. comm. Vollmeri]. QVINT. inst. 8, 4, 20 CYPR. Fort. 13 p. 346, 16 potior et maior, *et al.* maxima: ENN. ann. 391. CIC. div. 1, 51 cum m. -a [Liv. 2, 25, 6 VELL. 2, 120, 2]. Lael. 25 NEP. Epam. 8, 5 *et al.* matura: Liv. 2, 7, 7. non mediocris: SCRIB. LARG. praef. p. 1, 20. memorabilis: CVLEX 38. mendax: p. 2066, 30. militaris: p. 2065, 4. minor: p. 2066, 33. PLIN. nat. 7, 115 AVSON. 417, 42. modica: Liv. 28, 40, 1. mortalis: CASIOD. Didym. in Iac. 1, 1 p. 1, 7 (2). muliebris: CIC. Cael. 34. multiplicata: p. 2065, 54. navalis: p. 2065, 7. nimia: Liv. 2, 48, 3. nobilis: RVT. NAM. 1, 90. nova: Liv. 7, 13, 4. 45, 37, 5 STAT. Theb. 4, 247. nulla: OV. trist. 1, 5, 23 SEN. clem. 1, 17, 3 TAC. ann. 13, 41 AVG. civ. 5, 17 p. 222, 6 D. *et al.* numerosa: PLIN. paneg. 28, 1. occulta: CYPR. epist. 61, 4 p. 698, 2. omnipotens: p. 2069, 47. operosa: EPICED. Drusi 265. opima: VAL. MAX. 4, 4, 10. par: p. 2063, 44. Liv. 22, 30, 8 CVRT. 9, 4, 20 PLIN. epist. 1, 16, 6 paneg. 64, 3. parva: VERG. Aen. 11, 431 nec parva, *in litote. v. et p. 2068, 58.* paterna: CIC. Brut. 126 NEP. Phoc. 1, 3 Liv. 10, 38, 1 APVL. met. 7, 8 CLAUD. DON. Aen. 9, 175 p. 211, 15. cf. NEP. Timoth. 1, 1 a patre acceptam. percelebris: p. 2068, 13. perennis: AVSON. 216, 6. perfusa fuco: p. 2069, 41. perpetua: Liv. 3, 62, 6 INSCR. numm. saec. IV. plena: Liv. 34, 22, 12 HIER. epist. 18^a, 5, 1. popularis: CIC. ac. 2, 4 Tusc. 3, 3, 5, 104 AVG. civ. 2, 29 p. 95, 21 D. in epist. Ioh. 6, 2. POMER. 2, 41, 1 turpis amor -ae popularis. praeceps: p. 2067, 8. praecipua: p. 2066, 56. praestans: CIC. p. red. ad Quir. 7 Balb. 5. prior: Liv. 40, 40, 13 SEN. dial. 10, 4, 3. SIL. 4, 746. pristina: CIC. epist. 1, 5^b, 2 PANEG. 4 (9), 14, 4. publica: Liv. 3, 68, 6, *adp.* privata. APVL. met. 10, 18. puerilis: p. 2066, 42. Punica: VERG. Aen. 4, 49. rara: PLIN. nat. 14, 146. recens: Liv. 3, 12, 5. 35, 10, 4. 40, 56, 3. reliqua: CIC. ad Quint. fr. 1, 1, 43 PLIN. nat. 34, 162. Romana: p. 2067, 11. saecularis: TERT. idol. 9 p. 38, 27 HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 1 p. 409, 12 B. *et al.* sempiterna: p. 2063, 29. 2064, 57. 2065, 70. 2067, 83. sera: p. 2067, 9. singularis: CIC. Sest. 38 SACR. Leon. 311. solida: p. 2065, 65. VAL. MAX. 5, 6, 3. sollemnis: PHAEDR. 3 pr. 61. stabilis: CIC. off. 2, 43 SEN. epist. 21, 3. subdita: p. 2067, 64. sublimis: p. 2067, 30. summa: ACC. trag. 368 CIC. Verr. II 5, 180 cum s. -a (Phil. 1, 35 rep. 1, 38 Att. 2, 21 VAL. MAX. 5, 2, 4. 5, 7, 1 *et al.*). rep. 1, 12 Att. 2, 20, 4 epist. 2, 10, 3 SALL. Iug. 31, 9 Liv. 8, 13, 16 VELL. 2, 13, 2 PLIN. nat. 14, 47 *et al.* superior: CAES. Gall. 5, 29, 4. tenuis: VERG. ecl. 4, 6. terrena: TERT. mart. 4 p. 13 AVG. civ. 5, 18 p. 228, 19 D. *et al.* testata: VAL. MAX. 3, 7 ext. 6 longo experimento. tota: p. 2067, 24. vana: Liv. 22, 39, 18 *et p. 2069, 51.* ventosa: p. 2069, 35. vera: p. 2065, 65. vetus: CIC. rep. 3, 44 LVCR. 6, 8 CAES. Gall. 3, 24, 2 belli (7, 1, 8). Liv. 3, 62, 6. 45, 37, 5 (cf. CVRT. 4, 13, 12) PLIN. epist. 8, 24, 3 CLAUD. carm. min. 17, 39 *et al.* vetusta: Liv. 9, 43, 5 gentis. unica: APVL. flor. 7 p. 23.

β accedit gen. *α subiectivus (passim inde ab ENN. ann. 372 per totam Latinitatem. exempla dedi perpaucis):* amici: CIC. epist. 7, 2, 2. artificis: p. 2067, 2. Caesaris: CIC. prov. 27 VELL. 2, 55, 2 VAL. MAX. 1, 6, 12 QVINT. inst. 8, 4, 20 AVG. civ. 1, 23 p. 38, 21 D. civitatis: p. 2067, 76. civium: CIC. Sest. 144. Constantini *al.*: INSCR. numm. saec. IV. consulis: p. 2066, 46. ducis: Liv. 22, 31, 11. exercitus: CIC. Manil. 57. INSCR. numm. saec. IV *passim.* filiorum: p. 2064, 17. generis: p. 2065, 40. 2067, 81. gentis: Liv. 9, 43, 5 TAC. hist. 4, 14. heroum: SIL. 15, 276. maiorum: p. 2064, 36. Nisi: OV. trist. 1, 5, 24 STAT. Theb. 10, 448 -a Nisi, *i. q. Nisus (imit. AVSON. 417, 42).* nominis: CIC. dom. 86 Balb. 16 Mil. 72. 98 ac. 2, 143 DOLAB. Cic. epist. 9, 2 TAC. Agr. 23 CYPR. epist. 13, 1 p. 504, 17 COD. Theod. 6, 4, 15, 7 (*a. 359*). cf. *et* PLIN. paneg. 10, 3. nominis Romani: p. 2065, 11. orbis (terrarum): INSCR. numm. saec. III *et* V. ordinis equestris: Liv. 10, 14, 11. TAC. hist. 1, 84 senatorii. patriae: p. 2067, 78. patris: PLIN. epist. 6, 6, 4 paneg. 14, 1 CLAUD. DON. Aen. 7, 655 p. 98, 21 MEROB. poet. 111. patrum: p. 2064, 40. 2068, 8. populi: CIC. Verr. II 5, 97 Romani (Manil. 6 Arch. 19 Liv. 7, 13, 5. 21, 20, 2) leg. 3, 9 sui. principis: PLIN. paneg. 3, 3. 55, 8 VORISC. Tac. 6, 9. provinciae: p. 2068, 5. pugilum: TER. Hec. 33 [Knoche]

(nota DON. ad l. p. 199, 8 W. *περίπρασιν ἀντὶ τοῦ* pugiles. v. q. seq., cf. app. crit.). regis: SIL. 11, 505 TAC. ann. 12, 24. regni: p. 2067, 81. rei publicae: p. 2067, 74 Romanorum: AVG. civ. 5, 18 p. 227, 29 D. INSCR. numm. saec. IV *passim*. cf. et PLIN. nat. 7, 114. saeculi, novi saeculi: INSCR. numm. saec. I. superiorum: CIC. ac. 2, 1, cf. et Deiot. 12. victoris: p. 2067, 1. urbis: p. 2067, 66. *β explicativus (inde a CIC.): nudus (subst. aut adi. aut partic. aut gerundii):* abstinentiae: CIC. Att. 5, 17, 5 SEN. contr. 7, 6, 3. aequi: CLAUD. 20, 205. amicitiae: CIC. Lael. 5. gratorum animorum: LIV. 22, 29, 10. moderati animi: LIV. 26, 26, 9. antiquitatis: TAC. ann. 4, 55. aitudinis: p. 2068, 19. armorum: AVG. civ. 3, 14 p. 115, 3 D. belli: CIC. Phil. 11, 18 rep. 1, 18 CAES. Gall. 1, 2, 5, 3, 24, 2, 7, 1, 8 HIRT. Gall. 8, 6, 2 SALL. Catil. 53, 3 NEP. et LIV. *passim*. LVCAN. 4, 716 SIL. 4, 705 TAC. ann. 1, 27 et al. (bellorum: CIC. Deiot. 12 IVST. 14, 3, 3. b. Cimbrici: VELL. 2, 22, 4. b. Pannonici: MART. 8, 15, 1). beneficii: CIC. dom. 101. caedis: CLAUD. 28, 115. carminum: TAC. dial. 5, 11 ann. 12, 28. castitatis: FIRM. math. 6, 13, 3 AVG. civ. 1, 19 p. 33, 29 D. celeritatis: PLIN. paneg. 91, 1. clementiae: TAC. hist. 1, 75 MARCIAN. dig. 48, 19, 11 pr. concordiae: PLIN. paneg. 91, 6. confessionis: TAC. ann. 15, 67. *aliter* CYPR. domin. orat. 26 p. 286, 25. constantiae: CIC. Sest. 37 TAC. ann. 16, 19 PLIN. epist. 6, 22 5. consulatus: VELL. 2, 12, 6. criminis: SEN. contr. 1, 1, 20. cursus: SIL. 16, 460 PANEG. 5 (8), 14, 2. dedicationis: AVG. civ. 5, 18 p. 226, 12 D. deluctationis: MART. CAP. 5, 436. dicendi: Q. CIC. pet. 2 CIC. de orat. 1, 58 Brut. 23, 92, 301, 314 QVINT. inst. 12, 10, 17. disciplinae: CIC. Tusc. 1, 110 publicae. VAL. MAX. 2, 7, 5 militaris. divinae dignationis: CYPR. epist. 43, 1 p. 490, 13. donandi: IVV. 5, 111. edendi: CLAUD. 20, 328. egestatis: SEN. benef. 2, 17, 2. eloquentiae: CIC. de orat. 3, 11 TAC. ann. 12, 58 FRONTO p. 115, 8 N. HIER. epist. 33, 5. eruditionis: PLIN. nat. 19, 2 HIER. epist. 60, 10, 8. facinoris: TAC. ann. 11, 1. facti (cf. p. 2068, 57): CIC. epist. 12, 2, 1 vestri. VELL. 2, 26, 3 nobilissimi. CLAUD. DON. Aen. 9, 200 p. 213, 14. facundiae: GELL. 15, 2, 2. fandi: AVSON. 204, 7. fati: MART. 1, 51, 5 ingentis. favoris: SEN. Thy. 209 veri. felicitatis: FIRM. math. 6, 32, 14 bis. fidei: AVG. pecc. mer. 2, 54 p. 124, 14. fortitudinis: CIC. off. 1, 62 CYPR. mort. 16 p. 307, 16. fraternitatis: PANEG. 8 (5), 3, 2 Romanae. gravitatis: CIC. ac. 2, 72 PLIN. paneg. 46, 5. honesti: Ov. trist. 2, 91. honorum: FIRM. math. 7, 25, 22. humilitatis: PLIN. nat. 35, 112. ignoscendi: COD. Theod. 16, 2, 31, 17 (a. 398). CONST. Sirmond. 14, 44 (a. 409). imperii: CIC. Cato 59 PLIN. epist. 10, 14. industriae: TAC. dial. 2 COD. Theod. 8, 8, 5, 6 (a. 395). ingenii: CIC. Arch. 4, 10 ad. 2, 72 off. 1, 116 epist. 5, 12, 6 PLIN. nat. 7, 107 ingeniorum. inimicitiarum: TAC. dial. 40. inventi: Ov. rem. 466. inventionis litterarum: PLIN. nat. 5, 67. solidi iudicii: AVSON. 470, 28. iuris civilis: CIC. Mur. 22. iustitiae: CIC. Att. 5, 17, 5. laboris: TAC. dial. 2. legum: CIC. Tusc. 1, 110. facundae linguae: AVSON. 294, 4. liberalitatis: AVSON. 419, 22. luxuriae: PLIN. nat. 9, 122. Martis: CLAUD. 21, 16. martyrii: AVG. in euang. Ioh. 124, 3 p. 1971. memoriae: CIC. Balb. 40 PLIN. nat. 7, 88. militiae: TAC. ann. 2, 73. ministerii: TAC. ann. 16, 9. primae mortis: STAT. Ach. 1, 495. necessitudinis: TAC. ann. 4, 31. obsequii: TAC. ann. 6, 8 PLIN. paneg. 9, 5, 83, 7. operis: TAC. hist. 3, 72. orationum: TAC. dial. 11, 13. pacis: LIV. 1, 35, 1. partus: SIL. 3, 87. peccati: Ov. ars 2, 290. pietatis: PLIN. epist. 5, 17, 5. futuri pignoris: APVL. met. 5, 12. primogenitorum: GREG. M. moral. 30, 60. prosapiae maiorum: APVL. met. 9, 35. pudicitiae: MIN. FEL. 31, 1. pugnae: LIV. 26, 29, 10 secundae. SIL. 2, 228 magnae. 14, 501. quietis: PLIN. paneg. 86, 2 (cf. *ibid.* 86, 6). recusandi: SVET. Iul. 79. regni: LVCR. 2, 38. rei: CIC. Manil. 67 militaris (Mur. 22 Rab. Post. 2 CAES. Gall. 5, 29, 4 LIV. 35, 10, 4). LIV. 44, 23, 6 navalis (PLIN. nat. 9, 55). CVRT. 8, 1, 23 tantae rei, sc. *victoriae*. TAC. ann. 3, 54 eius rei, i. *accusandi vitia*. PANEG. 12 (2), 8 p. 96, 6 bellicae (PORPH. Hor. carm. 3, 2, 6). rerum: CIC. div. 2, 22 maximarum (cf. CLAUD. DON. Aen. 4, 275 p. 390, 2 tantarum). Ov. met. 15, 748 EPICED. Drusi 265 LIV. 10, 24, 2, 35, 30, 12 TAC. ann. 13, 11 levium. non rescribendi: Ov. epist. 16, 2. sanctitatis: VAL. MAX. 6, 1 ext. 1. sapientiae: CIC. de orat. 3, 133 Tusc. 1, 100 FRONTO p. 115, 8 N. scaenae: PLIN. nat. 35, 19. scientiae: FAV. EVL. p. 21, 32 HIER. epist. 33, 5. sententiae: CIC. Tusc. 5, 34. severitatis: MARCIAN. dig. 48, 19, 11 pr. falsae stirpis: TAC. hist. 4, 55. studiorum: APVL. met. 11, 27 PORPH. Hor. serm. 1, 6, 42. superbiae: TERT. nat. 1, 10 p. 78, 10. thalami: MART. 10, 63, 7. triumphi: VAL. MAX. 9, 3, 1. velificationis: PANEG. 5 (8), 14 p. 241, 32. verborum: CIC. fin. 3, 11, 4, 60. victoriae: CIC. Verr. II 5, 5 Tusc. 5, 56 HIRT. Gall. 8, 19, 5 LIV. 33, 11, 8 VAL. MAX. 3, 8, 1 IVST. 18, 1, 7; v. et l. 62. vincendi: CLAUD. DON. Aen. 5, 390 p. 468, 4. virginitatis: CYPR. hab. virg. 11 p. 195, 9 PRISCILL. tract. 10, 139 p. 101, 10 NICET. virg. laps. 5 p. 113, 18 al. virtutis: CIC. Catil. 3, 28 Sest. 143 Phil. 14, 31 rep. 2, 17 Tusc. 1, 100, 110 bellicae. VAL. MAX. 6, 5 ext. 1 FRONTIN. strat. 1, 11, 3 PLIN. epist. 10, 8, 8 et al. virtutum: TREB. trig. tyr. 19, 1 civilium. *accedit ad genetivum participium perf. pass. vel gerundivum:* captae urbis: LIV. 25, 29, 5. Hannibalis fugere coacti: VAL. MAX. 1, 6, 9. condendae urbis: TAC. ann. 15, 40. conservati regis:

CVRT. 5, 11, 9. urbis deletae: SIL. 15, 586. depositi imperii: PLIN. paneg. 8, 4 (86, 6 officii). excogitatae rationis: PLIN. nat. 11, 76. famulandae libertatis: TERT. apol. 39, 16. finiti belli: CAPITOL. Aur. 9, 5. belli gesti: LIV. 35, 15, 11. rei gestae: LIV. 8, 31, 7. rerum gestarum: CIC. Sull. 83 Flacc. 25 de orat. 1, 1. Brut. 9 div. 2, 91 (90) DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 2 NEP. reg. 2, 1 LIV. 4, 11, 2 CVRT. 10, 2, 25 VAL. MAX. 9, 3, 7 IVST. 6, 2, 8, 16, 2, 7. pecuniae inlatae in aerarium: LIV. 10, 46, 6. innovandae urbis: SVLP. Sev. chron. 2, 91, 1. occisi Sabini: TAC. hist. 1, 37. pacatae Italiae: LIV. 30, 24, 1 (cf. pacati Rheni: CLAUD. 22, 246). concordiae partae: LIV. 7, 40, 4. patratii remedii: TAC. hist. 4, 81 (cf. VELL. 2, 30, 6). aquae perductae: FRONTIN. aq. 6. prolati imperii: ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 39. Turni pulsi: Verg. Aen. 10, 144 (cf. LVCAN. 3, 48). reciperatae provinciae: TAC. Agr. 5 (cf. IVST. 1, 10, 1). servati civis: LAVS Pis. 30. spreti honoris: LIV. 3, 21, 7. *nota: pro gen. expl. praepositio:* QVINT. decl. 278 p. 135, 16 illa -a de eximia virtute (PELAG. in Rom. 2, 14 p. 23, 14, 11, 33 p. 93, 5 S.). *γ simul gen. subi. et explic.:* CIC. Verr. II 4, 78 P. Africani, viri fortissimi rerum gestarum -am, memoriam virtutis, monumenta victoriae C. Verrem sustulisse. IVST. 29, 3, 9 vetus Macedonum devicti Orientis -a. *c iunct. verbales:* α -a subiectum est: abest: p. 2066, 29. aderescit: TREB. Claud. 5, 3. adtolit alqd.: p. 2068, 4. VERG. Aen. 4, 49 se. aemulos comparat: p. 2064, 67. radices agit: CIC. off. 2, 43. cedit alicui: p. 2067, 6. claret: p. 2075, 61. contingit: LVCAN. 10, 284 LAVS Pis. 30, 69. crescit: LIV. 5, 26, 3, 28, 40, 8 SIL. 7, 111 CYPR. epist. 10, 1 p. 490, 9. curae est: p. 2066, 44. 2069, 3. damno est: Ov. epist. 16, 169. dilatatur: CIC. rep. 6, 22. effert alqm.: p. 2064, 60. 2069, 48. excitat: p. 2068, 8. extollit: p. 2068, 11. fit alicuius: LIV. 10, 41, 7. fraudem fert: p. 2069, 35. gliscit: SIL. 11, 543 TAC. ann. 15, 23. calcar habet: p. 2069, 40. habitat: CIC. Mil. 98. illustrat alqm.: CLAUD. carm. min. 17, 39. iuvat: p. 2066, 32. labitur: SIL. 4, 746. latet: CALP. decl. 15 p. 15, 12. ludibrio est: p. 2067, 66. lumen est posteris: p. 2064, 38. manet: CIC. Rab. perd. 33 STAT. Ach. 1, 894. Theb. 4, 720 nym- pham. non moritur: p. 2068, 69. nascitur: CIC. epist. 15, 4, 13. cf. et p. 2068, 30. obest: p. 2066, 36. obsolescit: p. 2063, 33. ob- stat: p. 2067, 6. se ostendit: p. 2064, 15. perit: SEN. epist. 82, 18. perurit animos: p. 2069, 43. provenit: CLAUD. DON. Aen. 11, 420 p. 480, 1 Troianis. reddit honores: p. 2069, 50. redit: PLIN. paneg. 43, 4 ad te. redundat: VAL. MAX. 8, 14 ext. 4 -a viri illu- stris ad ipsum. remanet: p. 2064, 56. CYPR. epist. 54, 2 p. 622, 11. revirescit: STAT. silv. 2, 3, 77. salva est: CIC. Pis. 76. sequitur alqm.: SALL. Catil. 3, 2, 12, 1 divitias. VERG. Aen. 6, 757, 11, 431 delectos. et al.; cf. et p. 2063, 35. sollicitat: p. 2068, 80. surgit: p. 2067, 1. tollit verticem: p. 2069, 38. tradit alqm. multis terris: p. 2069, 42. trahit alqm.: p. 2069, 37. turbat: STAT. Theb. 8, 284. vadit: p. 2069, 39. venit: SALL. Iug. 8, 2 ultro Iugurthae. VERG. Aen. 11, 421 Troianis. p. 2067, 9 sq., v. et p. 2066, 35 in partem. versatur: CIC. Mil. 98. vivit: p. 2066, 36. *β -ae (genet.):* LIV. 28, 41, 3 paenitebit te, P. Corneli, -ae tuae. *γ -ae (dat.):* accedere: *pro subi. acc. c. inf.:* PLIN. nat. 7, 146. *enuntiatum per quod:* QVINT. decl. 333 p. 312, 24 TAC. ann. 14, 36 SCHOL. Cic. Bob. p. 86, 19 St. per si: LAMPR. Hel. 35, 7; cf. et p. 2075, 11. addere: PLIN. nat. 22, 12 superbum cognomen. FRONTO p. 178, 23 N. *pro obi. quaestio obliq.* adicere: LIV. 30, 30, 21; v. et p. 2075, 12. adstruere: VELL. 2, 55, 2 vix quidquam. cedere: VELL. 2, 44, 2 CVRT. 6, 1, 18. v. et p. 2068, 34. consulere: SCHOL. Cic. Bob. p. 110, 7 St. datur: PLIN. nat. 7, 186 SIDON. epist. 8, 15, 1. se dedere: SEN. benef. 1, 13, 2. deesse: p. 2066, 82. demere: CVRT. 6, 1, 18. *ex coniectura* LIV. 30, 30, 21. detrahare (cf. p. 2065, 23 et 2075, 26): SEN. suas. 5, 8 nihil. se devovere: CVRT. 9, 6, 21. -ae esse sim.: GRACCH. or. Gell. 11, 10, 6 Graecus tragoedus -ae sibi ducebat (cf. IVST. 43, 3, 5 -ae habebatur), seq. acc. c. inf. (accedit alter dat.: CIC. Planc. 89 Metello. epist. 5, 12, 7 ars alicui. 10, 5, 2, 14, 1, 4 ei. SALL. Iug. 6, 2 Iugurtha regno. LIV. 27, 20, 9 Fabio Tarentum. SEN. contr. 9, 1, 15 sibi carcer. QVINT. inst. 6, 1, 12 iudicibus damnatio rei. et al. PLIN. epist. 3, 8, 3 mihi -ae fore, si). absolute: LIV. 6, 16, 5, 40, 15, 5 COLVM. 1 pr. 13 SEN. clem. 1, 3, 3 HIER. epist. 65, 1, 4 et al. favere: CIC. Lig. 8 epist. 12, 7, 1 LIV. 9, 18, 6, 10, 24, 11. VAL. MAX. 1, 6, 12 Caesaris -ae. PLIN. epist. 9, 13, 5. lenocinari: SEN. contr. 1, 1, 18. locum facere: SEN. Herc. f. 36 (cf. CVRT. 9, 6, 24). militare: CVRT. 8, 12, 10. nocere: p. 2066, 59. obstare: p. 2066, 53. obtrektare: LIV. 36, 34, 3 SVET. Nero 18. officere: TAC. hist. 3, 53. prodesse: p. 2066, 59. re- fragari: CVRT. 9, 5, 21. restare (i. resistere): PANEG. 5 (8), 10, 4. satisfacere: CIC. prov. 35. servire: p. 2065, 58. studere: CIC. de orat. 2, 225 fin. 1, 60 AVSON. 326, 18. subtrahere: VELL. 2, 16, 2. *συνφιλοδοξῖν:* p. 2066, 18. *δ -am (obi.):* abicere: p. 2064, 58. accersere: CVRT. 8, 13, 25 periculo. accipere auribus: p. 2064, 41. addere: SALL. Iug. 18, 12 VVLG. Sirach 45, 25. adfectare: PLIN. nat. 25, 75. adferre: CIC. epist. 10, 3, 3; cf. VAL. MAX. 5, 1 ext. 6. adicere: CIC. off. 1, 116. adimere: CVRT. 8, 1, 23. adipisci: PLAVT. Stich. 281 Cic. Marcell. 6 part. 18, 63 off. 2, 43 veram. 2, 52. SALL. Catil. 54, 3 nihil largiundo. NEP. Iph. 2, 3 facto. LIV. 26, 26, 9 PLIN.

nat. 7, 88. 14, 47 summam. APVL. flor. 7 p. 23 *et al.* adpetere: p. 2065, 9. adquire: VAL. MAX. 3, 3 ext. 6 QVINT. decl. 345 p. 363, 24 sibi. PANEG. 7 (6), 3, 3. adrogare: PORPH. Hor. carm. 3, 30, 14 sibi. adsequi: CIC. rep. 6, 23. adsignare sibi: PORPH. Hor. epod. 6, 1. alere: CIC. Brut. 32. amittere: AMM. 28, 4, 3. amplecti: LIV. 28, 41, 6 magis partam (paratam Σ) quam speratam. amplificare: CIC. ac. 2, 5. antepone: p. 2066, 3. auferre: secum: CIC. Mil. 63. alteri: PLIN. nat. 14, 147 *et p.* 2068, 39. augere: p. 2065, 16. calcare: RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 60, 17. capere: CIC. Lael. 25 NEP. Epam. 3, 4 de re publica. LIV. 26, 29, 10. 27, 40, 9 ex hoste (VAL. MAX. 9, 3, 1). captare: p. 2066, 40. carpere: TERT. cult. fem. 2, 3 p. 719 de his. cognoscere: p. 2068, 65. collocare (ut pecuniam): CIC. off. 2, 42. communicare: p. 2065, 28. comparare: p. 2063, 43. 2067, 43. CIC. Brut. 301. concedere: CIC. Mil. 34 huic. PLIN. nat. 35, 68 Parrhasio. concupiscere: CIC. Phil. 1, 29 VELL. 2, 33, 3. 2, 46, 2 SEN. dial. 6, 5, 5. consequi: CIC. Sest. 143 prov. 39 Phil. 1, 10. 2, 5. 114. 5, 2. 14, 31 *al.* NEP. Them. 6, 3 Epam. 5, 5 SEN. contr. 1, 8, 10. SEN. epist. 95, 42 inter suos. *passim.* conservare: AVG. civ. 5, 18 p. 227, 29 D. contemnere: p. 2063, 75. 2065, 36. corrumpere: VAL. MAX. 9, 3, 7 QVINT. decl. 369 p. 405, 18. cumulare: p. 2066, 66. dare: CIC. Pis. 63 LIV. 25, 29, 5. FLOR. epit. 2, 17, 17 hosti. VVLG. Sirach 49, 7 SIDON. epist. 3, 12, 3; *v. et p.* 2068, 76. 2069, 22. deducere in pulverem: VVLG. psalm. 7, 6. defensare: SALL. rep. 2, 10, 5. deformare: LIV. 37, 54, 9. demere: SEN. contr. 7, 6, 3 AVR. VICT. Caes. 20, 23 (*cf.* CVRT. 8, 1, 18). detrectare: TAC. dial. 12, *v. et p.* 2072, 73. differre: PLIN. paneg. 56, 4. eripere: CIC. ad Brut. 1, 16, 11 (*cf.* AMM. 29, 5, 55). evortere: p. 2064, 56. excolere: CVRT. 9, 6, 21. exoptare sibi: SALL. Catil. 11, 2. expectare: CIC. rep. 6, 20. expetere (sibi): p. 2064, 26. Cic. de orat. 2, 172. 3, 116 top. 22, 84 Tusc. 5, 103. 104 epist. 15, 4, 13. extinguere: CAES. Gall. 5, 29, 4 SIL. 4, 746 TERT. pudic. 1. extollere: p. 2066, 50. facere: APVL. met. 1, 2 originis... fundamenta... -a<m> nobis faciunt. ferre: p. 2066, 57. foedare: p. 2064, 36. frangere: p. 2066, 31. habere: PLAVT. Mil. 1245 SEN. exc. contr. 6, 3 LIV. 38, 17, 20 45, 38, 10 HIER. epist. 22, 38, 2 CASSIOD. Didym. in I Ioh. p. 1776^B; *cf. et p.* 2069, 23. iactare: p. 2066, 51. imminuere: CIC. dom. 86 Phil. 2, 86 (*cf. et* epist. 10, 25, 2). implere: CLAVD. DON. Aen. 5, 330 p. 459, 27. inanire: ITALIA I Cor. 9, 15 (Tert. pudic. 14 p. 247, 16. VVLG.: evacuare). incohare: p. 2066, 51. infamare: p. 2069, 20. intendere: TAC. ann. 4, 26. interciperre: CVRT. 8, 1, 29. 8, 8, 17. interrumpere: SEN. epist. 24, 10. invenire: SALL. Iug. 70, 2 *et p.* 2068, 71. laedere: VAL. MAX. 2, 7, 7. lucrari: p. 2067, 31. maculare: CYPR. epist. 14, 3 p. 512, 12, *cf.* VVLG. Sirach 47, 22. merere: LIV. 2, 1, 3 VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 PLIN. epist. 3, 11, 4. minuere: p. 2065, 43. negligere: CIC. off. 1, 71 VAL. MAX. 8, 14 ext. 3. obtinere: p. 2064, 52. occupare: VAL. MAX. 4, 3, 8 PLIN. nat. 36, 37. optare: p. 2066, 77. ornare: p. 2068, 84. parare: *v. p.* 2068, 38. parere: *c. abl.*: TER. Eun. 399 labore alieno (*cf.* SIL. 5, 169). CIC. inv. 2, 70 virtute. Ov. epist. 3, 122 bellando. LIV. 37, 54, 9 VAL. MAX. 8, 7, 1 SIL. 10, 445 QVINT. inst. 3, 7, 13. *et al.* *c. dat.*: CIC. ad Brut. 1, 15, 4 LIV. 6, 25, 6. *et al.* *c. dat. et abl.*: Ov. met. 12, 292 SIL. 10, 573. 15, 653. *ex*: CIC. inv. 2, 70 ex bello. LIV. 27, 45, 5. VAL. MAX. 4, 3, 6 ex Samnitibus. VIR. ill. 72, 2. *per*: LIV. 22, 60, 21 per virtutem (FRONTO p. 132, 18 N.). *absolute passim inde a* Cic. de orat. 2, 210. ad Q. fr. 1, 1, 43 non de reliqua et sperata -a iam laborare, sed de parta dimicare (LIV. 28, 41, 6 *v. supra l.* 6). LIV. 28, 9, 15 opp. spreta. 28, 40, 9 -ae belli domique partae. 28, 40, 13 (parata Σ , *sic et* 28, 41, 6). peragere: SEN. Thy. 539 tua... peracta -a est, restat mea. perdere: p. 2064, 19. perficere: p. 2066, 51. CLAVD. DON. Aen. 5, 189 p. 444, 28. petere: CIC. Tusc. 5, 9 Ov. ars 2, 390. LIV. 6, 22, 6 ex errore (SEN. contr. 2, 1, 28 PLIN. nat. 12, 2). 30, 40, 7 SEN. Thy. 209 CVRT. 9, 3, 14 SIL. 16, 613. PLIN. epist. 9, 25, 2 *adp.* oblectationem. portare (*i. auferre*): VVLG. Zach. 6, 13. potiri: p. 2064, 68. praeflorare: LIV. 37, 58, 7. praeripere: VAL. MAX. 8, 7 ext. 12. CLAVD. DON. Aen. 5, 195 p. 446, 7 victori. ORIG. in Matth. 16, 8 sibi. propagare: MACR. somn. 2, 10, 3 late. proponere: CIC. fin. 2, 56, *seq. si.* quaerere: CIC. Rab. Post. 21. off. 1, 38 bello (LIV. 4, 24, 3. SEN. exc. contr. 6, 3 per arma). 2, 42 ratione (*cf.* SALL. Catil. 1, 3 ingeni... opibus). Att. 15, 19, 2 novam. ad Q. fr. 1, 1, 44 tibi soli. VERG. Aen. 9, 276 meis... rebus. Ov. met. 9, 55 ficta voce mihi. Pont. 2, 7, 47 artibus ingenuis. LIV. 9, 31, 10. 21, 21, 4 ex aliis gentibus (28, 41, 2. AVG. civ. 15, 5 p. 64, 17 D. de... rei publicae institutione). LIV. 36, 40, 8 -ae satis (*cf.* PLIN. nat. pr. 16 SEN. suas. 1, 8). PLIN. nat. 14, 144 virtute. 36, 93. HIER. epist. 22, 27, 4 fugiendo. *et al.* recuperare: CAES. Gall. 7, 1, 8 TAC. hist. 2, 24. 3, 24. reddere: Ov. trist. 2, 91 (*versu spurio*). renovare: CIC. Vatin. 28 LIV. 40, 40, 13. reparare: CYPR. epist. 56, 2 p. 649, 14. reponere: VAL. MAX. 8, 7 ext. 7. reportare: p. 2067, 18. repraesentare: p. 2069, 6. restituere: p. 2065, 42. revereri: PLIN. epist. 8, 24, 3. sequi (sectari): CIC. epist. 10, 26, 3 CYPR. patient. 13 p. 406, 17. RVT. LVP. 16 sectabar. servare: p. 2068, 20. CYPR. epist. 14, 3 p. 512, 6 PANEG. 12 (2), 23, 4. sopire: p. 2066, 73. spargere: SVLP. Sev. dial. 3, 17, 2 per populos. sperare: p. 2066, 1. spernere: LIV. 2, 47, 11 spreta -a... cumulator rediit (10,

46, 6. 28, 9, 15 AVSON. 303, 15). 22, 39, 20. subsequi: VAL. MAX. 3, 2, 23. sumere: SEN. clem. 1, 21, 3. superare: p. 2065, 13. trans-movere in se: p. 2064, 54. tribuere: p. 2068, 24. tueri: CIC. Verr. II 4, 82. NEP. Phoc. 1, 3 paternam. LIV. 38, 58, 7 Scipionum. velle: SALL. Catil. 7, 6. vertere in se: LIV. 21, 53, 6. vincere: CIC. ac. 2, 1 -am superiorum. Ov. epist. 15, 146 (148) CAPITOL. Maximin. 10, 3. vindicare: p. 2067, 22. 2068, 5. violare: CIC. har. resp. 46. usurpare: p. 2067, 4. ϵ - $\bar{a}$: adficere: p. 2066, 10. aeternum fieri: p. 2066, 23. carere: CIC. Tusc. 1, 110 (*cf.* VAL. MAX. 4, 8, 4), *v. et p.* 2068, 23. cedere: VAL. MAX. 3, 2, 20 (*cf. p.* 2075, 10). clarere: p. 2075, 62. defraudare: p. 2067, 37. egere: CIC. off. 2, 31. *alga*. - $\bar{a}$ esse: CIC. Sest. 142 tanta... in Graecia, apud nos (de orat. 2, 75 LIV. 22, 30, 8). Catil. 4, 21 aeterna. Att. 2, 21, 5 admirabili. SALL. hist. frg. 1, 88 magna. NEP. Epam. 2, 1 non minore... in musicis. *et al.* exuere: SALL. or. Lep. 11. florere: p. 2064, 30. 39. 2067, 73. Cic. de orat. 1, 1. 3, 130 TAC. dial. 1, 2 PLIN. epist. 7, 20, 4 SPART. Geta 5, 3 AVG. civ. 18, 41 p. 318, 7 D. fraudare: p. 2068, 2. VELL. 2, 12, 6 PLIN. nat. 6, 76 QVINT. decl. 306 p. 201, 4. invitari: CIC. ad Brut. 1, 15, 9 (*cf.* SEN. epist. 65, 6). moveri: CIC. Tusc. 1, 7. orbem pervagari: p. 2069, 5. potiri: p. 2064, 68. superare: p. 2068, 49. CIC. off. 1, 90. tangi: SEN. epist. 21, 3. vincere: CIC. Deiot. 12. uti: p. 2064, 45. d gen. -ae pendet ex substantivis (gen. tam obi. quam subi.): adfectus: VAL. MAX. 8, 14, 3. admiratio: p. 2065, 69. adpetentia: Ps. AVR. VICT. epit. 15, 6. aemulatio: p. 2066, 55. aestus: CIC. Brut. 282. ambitio: p. 2066, 62. amor: p. 2065, 37. amplificatio: CIC. off. 2, 42. ardor: Ps. AVR. VICT. epit. 14, 6. ascensus: p. 2065, 71. avaritia: CVRT. 8, 2, 9 (*adp.* insatiabilis cupiditae). aviditas: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 45. campus: p. 2064, 51. carnifex: p. 2063, 34. certamen: p. 2066, 25. choragium: p. 2064, 69. cognomen: p. 2065, 27. commoda: FIRM. math. 6, 22, 2. concupiscentia: TERT. spect. 14 p. 16, 10. cumulus: p. 2066, 64. cupiditas: CIC. inv. 1, 91. p. 2063, 71. Verr. II 3, 48 propter -ae cupiditatem (Tusc. 2, 65 off. 1, 74). leg. agr. 2, 91 (*cf.* Sest. 134 Pis. 59 Att. 13, 28, 2 CAES. Gall. 7, 50, 4 SCRIB. LARG. praef. p. 5, 3 QVINT. inst. 7, 2, 24). Cael. 74 Pis. 82 p. 2063, 69. Brut. 239 rep. 1, 60. 5, 9 (*cf.* SEN. epist. 78, 16 COD. Iust. 10, 44, 2). ad Q. fr. 1, 1, 38 off. 1, 26 LIV. 28, 43, 5 VAL. MAX. 8, 14 ext. 5 sacrilega. PORPH. Hor. carm. 1, 1, 1. *et al.* cupido: SALL. Catil. 7, 5 (AVG. civ. 5, 12 p. 212, 15 D.). SEN. epist. 74, 21. CVRT. 10, 5, 29 laudisque. TAC. Agr. 5. *et passim.* FRONTO p. 144, 9 N. APVL. apol. 66. Ps. AVR. VICT. epit. 43, 8 flagrantior. curriculum: p. 2063, 28. custodia: p. 2063, 32. decor: p. 2066, 75. defensio: p. 2064, 83. desiderium: CLAVD. DON. Aen. 5, 140 p. 441: 26. dispendium: p. 2067, 27. dulcedo: p. 2065, 34. eventus, p. 2066, 49. exitus: PANEG. 10 (4), 5, 6. fervor: TERT. cult. fem. 1, 9 p. 712. finis: p. 2066, 82. fons: p. 2065, 78. fragor: VAL. MAX. 8, 1 absol. 11. fructus: p. 2065, 32. fulgor: p. 2066, 67. genus: p. 2065, 76. gradus: p. 2065, 74. hereditas: CIC. epist. 9, 14, 4 alienae -ae. honores: p. 2067, 38. iactura: CIC. off. 1, 84 VAL. MAX. 9, 6 ext. 1. imago: p. 2066, 11. immortalitas: p. 2065, 50. incitamentum: CVRT. 4, 14, 1. incrementa: LIV. 29, 26, 5. initium: p. 2067, 16. insignia: p. 2064, 79. insolentia: p. 2066, 28. intellectus: p. 2068, 9. 15. invitamentum: p. 2066, 79. libido: p. 2067, 29. lumen: p. 2066, 67. materia (-es): p. 2065, 80. merces: p. 2066, 10. monumenta: p. 2065, 1. munus: p. 2065, 3. nomen: p. 2067, 37. obtrectatio: LIV. 2, 40, 11 alienae -ae. ornamenta: FIRM. math. 5, 1, 3. 8, 19, 3. pars: p. 2063, 45. 49. 2065, 29. pompa: p. 2067, 40. portio: p. 2065, 32. praemia: p. 2067, 3. rubor: p. 2066, 74. satietas: LIV. 37, 34, 3 (*adp.* magnitudo animi). CVRT. 6, 3, 1 TAC. ann. 12, 11. similitudo: p. 2066, 8. societas: p. 2065, 83. spatium: p. 2066, 80. species: p. 2066, 14. spes: SVET. Claud. 20, 2. splendor: p. 2066, 68. studium: CIC. Sest. 128 Vatin. 15 off. 1, 61 bellicae -ae. APVL. met. 10, 18 publicae. TERT. adv. Marc. 4, 2 p. 426, 11 AVR. VICT. Caes. 33, 23. substantia: p. 2067, 33. suggillatio: VAL. MAX. 2, 3, 1. tenor: p. 2069, 16. terminus: p. 2066, 81. titulus: p. 2066, 47. vestigium: p. 2066, 72. voluptas: PLIN. nat. 8, 1 amoris *et* -ae. vox: p. 2069, 18. usura: p. 2066, 63. *adde gen. -ae pendentem ex adverbis*: abunde: SVET. Iul. 86. parum: p. 2067, 13. plus: p. 2068, 62. satis: LIV. 6, 23, 7 FRONTO p. 86, 1 N. (*cf. et* SIL. 10, 366). -ae causa (gratia): p. 2064, 73. e pendet ex adiectivis: α per gen. -ae (*sive dat.*, *v. l.* 80 sq.). avidus: CIC. Att. 14, 17^A, 2 SALL. Iug. 63, 2. 94, 6 hist. frg. 2, 43, 8 SEN. contr. 10, 2, 6 CVRT. 4, 7, 29 (*opp.* capax). 9, 1, 3 PLIN. nat. 21, 145 QVINT. decl. 377 p. 419, 28 TAC. hist. 3, 8. capax: l. 74. cupidus: p. 2065, 44. expers: p. 2065, 14. LIV. 8, 16, 11 VAL. MAX. 4, 1, 14 TAC. hist. 3, 52. immodicus: p. 2066, 61. insatiabilis: p. 2066, 61. libidinosus: p. 2067, 30. memor: p. 2066, 76. munifica: APVL. apol. 18 paupertas. particeps: p. 2066, 71. plenus: LIV. 3, 68, 6, *cf. p.* 2075, 4. studiosus: CIC. Verr. II 2, 144. superstes: p. 2066, 46. β per abl. - $\bar{a}$: amplius: CIC. div. in Caec. 69 rep. 5, 8 Att. 8, 11, 1. auctus: SEN. Ag. 400^{*}. clarus: p. 2075, 63. conspicuus: VAL. MAX. 5, 4, 2. contentus: CIC. epist. 9, 14, 1 LIV. 28, 40, 1 VVLG. IV reg. 14, 10. dignus: CIC. Planc. 60 Tusc. 5, 34

[Knoche]

epist. 12, 2, 3 SALL. rep. 2, 1, 6 LIV. 31, 31, 5 PLIN. nat. 34, 67 PLIN. epist. 1, 16, 6. 7, 31, 4 *et p.* 2068, 40. 61. 2069, 17. fretus: LIV. 7, 32, 10 VITR. 10, 2, 13. industris: *p.* 2065, 5. insignis: LIV. 10, 38, 1. locuples: AMM. 24, 3, 5. nitens: LIV. 3, 12, 5. plenus (*v. p.* 2074, 79): VVLG. I par. 29, 28 plenus dierum et divitiis *et -a.* praeditus: CIC. Deiot. 27. praelatus: *p.* 2067, 47. princeps: *p.* 2065, 55. refertus: VAL. MAX. 4, 3, 6.

f coni. c. praepositionibus: *iunct. verbales:* a (ab), -a: abesse: CIC. Tusc. 5, 104. avocare: PLANC. Cic. epist. 10, 24, 6. discedere: CIC. Brut. 314 *v. et p.* 2074, 10. refrenare: CIC. Cael. 76. ad -am: accedere (*cf. p.* 2072, 54): LIV. 1, 48, 8 (*cf. et* CIC. Lael. 12). adicere (*cf. p.* 2072, 56): TERT. nat. 2, 14 p. 126, 5. ardere: *p.* 2065, 63. contendere: *p.* 2067, 22. devocare: CIC. prov. 29. efferri: VOPISC. Prob. 13, 6. grassari: *p.* 2064, 4. hortari: SEN. contr. 10, 2, 12. niti: CIC. Cato 82 PLIN. epist. 3, 18, 2. pertinere: CIC. off. 2, 36 SEN. contr. 9, 1, 10 QVINT. decl. 331 p. 305, 15 PLIN. epist. 6, 17, 4. *et al.* pervenire: VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 expedita *et* compendiaris via. VOPISC. Aurelian. 44, 5 AVG. civ. 5, 15 p. 220, 12 D. properare: CAES. civ. 2, 39, 3. rapi: CLAUD. DON. Aen. 9, 350 p. 235, 16. redundare: COD. Iust. 1, 14, 8, 1 (*a.* 446) referre: TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 597, 25. spectare: CIC. Sest. 37. tendere: SEN. dial. 10, 13, 3. vim habere: *p.* 2066, 17. urgere: CLAUD. DON. Aen. 10, 240 p. 352, 22. aliter SERV. Aen. 1, 71 ad maiorem Aeneae -am laudat... Turnum. *de -a:* non cogitare: PLIN. nat. 2, 25. concedere: TAC. hist. 3, 64 (*cf. supra l.* 10). controversiam facere: SEN. dial. 5, 14, 3. detrahare (*cf. p.* 2072, 61): *p.* 2065, 22. dimicare: *p.* 2065, 61. CIC. ad Q. fr. 1, 1, 43 *al.* in -am: agi: *p.* 2067, 15. cedere (*cf. p.* 2072, 57): PLIN. nat. 35, 91. esse: SEN. benef. 6, 37, 3 *non in -am est*, incendium extinxisse quod feceris. PLIN. nat. 37, 119. ponere: *p.* 2066, 27. reputare: VVLG. II par. 26, 18. vertere: CVRT. 9, 10, 28 PLIN. epist. 8, 18, 10 TAC. Agr. 32. in -a: esse *sim.*: CIC. div. 1, 31 Attus erat in magno nomine *et -a.* 1, 38 Att. 14, 11, 1 NEP. Epam. 2, 1 LIV. 2, 22, 6 PLIN. nat. 5, 67. 37, 8. *et al.*; *v. et p.* 2067, 44. *sim.*: PLIN. nat. 31, 60 in -a ducunt plurimis horis perpetui calorem. florere: *p.* 2065, 40. manere: *p.* 2069, 8. numerare: SALL. or. Lep. 19 facta. ponere: *p.* 2066, 27. infra -am: *p.* 2067, 25. post -am: *p.* 2067, 26. pro -a: SEN. dial. 4, 9, 3 pro -a habita, quae... scelera sunt (*cf.* IVST. 43, 3, 5 quod illis temporibus -ae habebatur); *passim* 'pro -a alqd. facere, certare' *sim.*; *ex. gr.* SEN. contr. exc. 5, 3 CVRT. 8, 2, 8. 8, 7, 4 TAC. ann. 1, 42. *iunct. nominales:* ardor mentis ad -am: *p.* 2065, 63. commendatio ad -am: *p.* 2063, 42. cursus ad -am: *p.* 2065, 75. via ad -am: *p.* 2065, 27. in bellis -a: *p.* 2063, 50. *iuncturae modales:* cum -a (*fere i. q. gloriose*): RHET. Her. 4, 22, 31 Alexandri virtutes per orbem terrae cum laude *et -a* vulgatae sunt. CIC. Verr. II 5, 180 summa cum -a vixit (Phil. 1, 35 rep. 1, 38 Att. 2, 21, 6. 4, 3, 4 ad Q. fr. 1, 4, 3 VAL. MAX. 5, 2, 4 QVINT. inet. 4, 5, 15). Phil. 12, 30 mors oppetatur cum -a (*cf.* Tusc. 1, 116 MELA 3, 65 CLAUD. DON. Aen. 12, 675 p. 626, 16 LIR. pontif. p. 137, 5). ac. 2, 1 magna c. -a (LIV. 6, 10, 6. 7, 39, 12 SCHOL. Cic. Bob. p. 80, 28 St. SALL. Catil. 59, 6 c. m. -a. maiore: PLANC. Cic. epist. 10, 11, 3 LIV. 3, 10, 1. 31, 47, 5 VAL. MAX. 4, 3, 14. maxima: CIC. div. 1, 51 LIV. 2, 25, 6 VELL. 2, 120, 2). PVBLIL. Q 38 fit cum -a *aliquid*. CVRT. 8, 13, 15 abire cum -a. talii *passim* (*sic et abl. nudus, ex. gr.*: CIC. Mur. 34 tantā [PORPH. Hor. epod. 9, 23 VOPISC. Tac. 13, 4]. Sest. 49 mea. Mil. 40 maxima [NEP. Epam. 8, 5]. LIV. 24, 49, 6 ingenti. AVG. civ. 2, 3 p. 56, 11 D. ea). *pro subst.* *p.* 2077, 1. sine -a (*cf. p.* 2062, 15): CIC. rep. 2, 17 sine eximia virtutis -a. SEN. dial. 1, 3, 4 benef. 4, 14, 3 epist. 113, 32. CLAUD. DON. Aen. 5, 390 p. 468, 4 sine -a vincendi, *et passim.* non sine -a: *p.* 2066, 29.

g adnominatioes (*cf. et l.* 83): ENN. ann. 372 viri... -a claret (AVG. civ. 8, 4 p. 324, 30 D. -ā clariuit Plato. *cf.* Cic. de orat. 2, 154 -ā clariores [LIV. 10, 24, 2. AVG. civ. 1, 36 p. 52, 23 D. excellentissima -a clari sunt]. OV. Pont. 3, 2, 36 clara:... erit... -a vestra [VAL. MAX. 1, 1, 14]). PLAVT. Capt. 689 ut Acherunti clueas -a. fort. *et* PLAVT. Trin. 274 -am *et* gratiam (*cf.* Wölfflin, d. allitt. Verbd. d. lat. Spr. p. 61. AVG. civ. 22, 30 p. 633, 22 D. in -am gratiae Christi; *v. et p.* 2076, 14). FIRM. math. 3, 6, 21 grandis -a (IVVENC. 1, 19 AVG. civ. 3, 10 p. 106, 25 D.; *alio sensu p.* 2086, 48).

h iuncturae abundantes (*cf. l.* 61sq.): CIC. Planc. 89 -ae laus (Lig. 37 [*v. et p.* 2061, 25]. ITALA [Tert. adv. Marc. 5, 17 p. 633, 14] *et* VVLG. Eph. 1, 12 [*εἰς ἑκατον δόξης*]). FIRM. math. 1, 2, 6. aliter VVLG. Ephes. 1, 6, 14). epist. 2, 4, 2 laudum -am (laudis -a: MART. epigr. 28 (27), 11 IVST. 7, 2, 6 AVG. civ. 5, 19 p. 228, 28 D. ROMVL. fab. Aesop. 22, 7 Th. DRAC. satisf. 206 CARM. epigr. 610, 5). VERG. Aen. 2, 83 nomen Palamedis incluta famā -a (famae -a: MART. epigr. 15, 1. fama -ae: PLIN. nat. 36, 113). PROP. 2, 7, 17 meruit mea -a nomen. CYPR. epist. 39, 5 p. 585, 5 -ae dignitas (epist. 58, 8 p. 663, 20 ITALA Rom. 8, 4 [Filastr. 80, 6]). 58, 8 p. 663, 14 honoris -a (FIRM. math. 7, 25, 22 honorum. AMM. 30, 4, 6 summis -ae honoribus; *aliter* VELL. 2, 47, 3). PANEG. 4 (9), 4 p. 250, 21 esset inlustrior -a (*v. p.* 2070, 6). AMM. 29, 2, 16 maiorum claritudini -ae fuit. VVLG. I Macc. 14, 29 -a magna glorificaverunt gentem suam.

i adp. et syn.: amplitudo: *p.* 2065, 8. auctoritas: CIC. rep.

1, 12. benevolentia: CIC. off. 1, 84. 3, 88. commendatio: CIC. epist. 13, 64, 2. copia: CIC. de orat. 3, 130. corona: CIC. Tusc. 5, 9 TERT. scorp. 6 p. 156, 23; *cf.* CYPR. epist. 10, 5 p. 495, 7. decus: CIC. fin. 3, 28 SEN. clem. 1, 3, 3. STAT. Theb. 10, 711 ventosum decus. TAC. ann. 1, 67. 12, 36 PLIN. paneg. 83, 5. dignitas: Q. CIC. pet. 14 CIC. Sest. 51. 144 har. resp. 46 Att. 14, 17^a, 6 (epist. 9, 14, 6). epist. 1, 5^a, 2 pristina. 10, 3, 3 summa. 12, 7, 1 ad Q. fr. 2, 13, 1 ad Brut. 1, 12, 2 LIV. 37, 54, 16 CYPR. hab. virg. 20 p. 201, 17. *et al.* divitiae (*saepius inter commoda externa*): CIC. fin. 3, 51. 4, 49 (Tusc. 5, 22. 45) SALL. Catil. 20, 14 (58, 8) Iug. 31, 9. 87, 2 VVLG. III reg. 3, 13 I par. 29, 28. *et al.* dominatio: SALL. Iug. 41, 2. fama: *p.* 2064, 32. felicitas: *p.* 2067, 34. fortuna: CIC. Rab. Post. 43 Marcell. 19; *cf. et* LIV. 3, 68, 9 fortunae. fructus: CIC. Brut. 23 epist. 10, 5, 2 SVET. gramm. 24. gratia: *p.* 2064, 27. 2075, 66. honestas: CIC. Lael. 84 epist. 5, 8, 4. honos: *p.* 2064, 46 (honores: CIC. Balb. 18 ad Q. fr. 3, 5 [6], 3. TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 466, 20 honorum sublimitas. FIRM. math. 3, 5, 33 *al.*). imperium: CIC. Verr. II 4, 88. 5, 98 Manil. 53 Flacc. 16. Sest. 142 decertare de (SALL. Iug. 94, 5 LIV. 28, 19, 7 FLOR. epit. 1, 9, 7). de orat. 1, 105 SALL. or. Lep. 11 VIR. ill. 7, 14. *et al.* industria: CIC. Lig. 8. immortalitas: *p.* 2065, 52. iudicium honorum: CIC. Phil. 5, 50 epist. 10, 13, 2. laus: *p.* 2064, 22 (laudes: CIC. Catil. 4, 21 epist. 6, 23 Att. 14, 17^a, 1. 4 PROP. 2, 21, 9 LIV. 5, 30, 2 SEN. Phoen. 335 PLIN. paneg. 4, 6 CYPR. epist. 61, 1 p. 695, 16 PANEG. 12 [2], 7, 1 *et al.*). libertas: CAES. Gall. 7, 1, 8 SALL. frg. hist. 1, 7 rep. 2, 1, 4 TAC. ann. 1, 59. magnitudo: *p.* 2066, 22. maiestas: LIV. 44, 41, 1. nobilitas: CIC. Tusc. 5, 9 CLAUD. DON. Aen. 9, 175 p. 211, 15. nomen: CIC. fin. 2, 74 div. 1, 31 SALL. Iug. 18, 19 SEN. clem. 1, 21, 2 TAC. hist. 2, 37 PLIN. epist. 2, 3, 8 SVLP. Sev. dial. 3, 17, 2. opes: SALL. Iug. 70, 2 LIV. 44, 25, 2. ornamenta: FIRM. err. 21, 4 p. 56, 1. palma: CLAUD. DON. Aen. 5, 470 p. 477, 21. *et passim.* potentia: CIC. epist. 1, 9, 11 SVET. Iul. 86. praeda: *p.* 2066, 19. praedicatio: PLIN. epist. 1, 8, 6. praemium: CIC. rep. 1, 27 CLAUD. DON. Aen. 5, 473 p. 477, 26. res: *p.* 2064, 43. TER. Haut. 112 Hec. 797 LIV. 7, 13, 5 (res gestae: CIC. off. 1, 90 LIV. 22, 31, 11). reverentia: LIV. perioch. 28 p. 33, 28. splendor: *p.* 2065, 43. triumphus: *p.* 2065, 64. victoria: COD. Iust. 9, 27, 4 (*a.* 386). virtus: *p.* 2064, 43. CIC. div. in Caec. 69 p. red. in sen. 5 (p. red. ad Quir. 16) p. red. ad Quir. 21 Planc. 60 Sest. 89 Cael. 34 (Phil. 11, 18) Mil. 73 de orat. 2, 225 SALL. Catil. 3, 2 Iug. 64, 1 atque alia optanda bonis. VERG. Aen. 11, 444 LIV. 22, 12, 4 SEN. contr. 1, 8, 11 QVINT. inst. 4, 5, 15 TAC. ann. 4, 33. 11, 23 VLP. dig. 9, 2, 7, 4 CYPR. epist. 13, 6 p. 509, 1. *et al.* vita: FIRM. math. 3, 4, 26.

k opposita: aerumna: CIC. Sest. 49. aes: VAL. MAX. 4, 3, 6. aetas: CVRT. 9, 6, 18 SIL. 16, 605. calamitas: CIC. epist. 7, 2, 2. 15, 4, 13. clades: VAL. MAX. 4, 45, 6. copia: *p.* 2064, 18. crimen: LIV. 40, 15, 5. 8 LVCAN. 7, 112 EVGRAPH. Ter. Ad. 9 p. 171, 7. culpa: PLIN. epist. 8, 18, 10. dedecus: *p.* 2067, 5. divitiae: CIC. top. 84 off. 2, 88 SALL. Iug. 85, 40 Catil. 7, 6. exitium: AVR. VICT. Caes. 24, 3. facta: CIC. off. 1, 65. fama: *p.* 2063, 16. CVRT. 8, 1, 1. 9, 10, 24. felicitas: *p.* 2066, 47. flagitium: SALL. Iug. 15, 3. fortuna: APVL. flor. 9 p. 32. gratia: *p.* 2075, 66. CIC. Phil. 2, 48 LIV. 6, 22, 6. 37, 54, 10 SVET. Otho 1, 3. honestas: *p.* 2066, 8. ignobilitas: CIC. Tusc. 5, 104 AVG. civ. 11, 18 p. 485, 28 D. (*cf.* VVLG. II Cor. 6, 7). ignominia: CIC. off. 1, 71 PVBLIL. C 10 SEN. epist. 95, 54 PAVL. NOL. epist. 24, 15. infamia: CIC. off. 1, 71 LIV. 6, 25, 6. 22, 39, 20. 45, 38, 10 VAL. MAX. 9, 1 ext. 1 SEN. dial. 5, 41, 4 TAC. ann. 14, 56 CALP. decl. 15 p. 15, 12. 20. iniuria: PLIN. nat. 35, 91 VLP. dig. 9, 2, 7, 4. invidia: *v. p.* 2064, 9. CIC. Catil. 1, 29. 3, 29 Balb. 16 Mil. 40. 82 part. 63 SALL. Iug. 10, 2 (PLIN. nat. 7, 138). NEP. Thras. 4, 1 VERG. Aen. 11, 336 LIV. 2, 7, 7 (26, 40, 5). 3, 14, 4. 3, 21, 7 *al.* (*passim*). VELL. 2, 44, 2 VAL. MAX. 4, 8, 5 TAC. Agr. 8 hist. 3, 60 CYPR. epist. 30, 2 p. 550, 19. iustitia: AVG. civ. 5, 22 p. 234, 24 D. labor: CIC. de orat. 3, 14 SALL. Iug. 85, 34 VELL. 2, 40, 1 TAC. Agr. 8. libertas: *p.* 2067, 17. libido: *p.* 2066, 79. licentia: *p.* 2066, 15. ludibrium: *p.* 2067, 40. CLAUD. DON. Aen. 9, 340 p. 233, 29. molestia: CIC. rep. 1, 7. odium: LIV. 2, 43, 11. onus: CIC. Sulla 9 opprobrium: SVET. gramm. 24. palma: SEN. contr. 10 pr. 13. pecunia: CIC. Rab. Post. 21 de orat. 2, 172 Tusc. 5, 9 VAL. MAX. 4, 3, 8 CVRT. 4, 11, 14 APVL. apol. 18. periculum: CIC. Mil. 82 Att. 14, 11, 1 LIV. 9, 40, 1 CVRT. 8, 13, 25. 9, 4, 20 TAC. ann. 15, 23 VEG. mil. 3, 11 p. 94, 2. *et al.* poena: CIC. Phil. 12, 26 SEN. epist. 66, 51 CYPR. zel. 7 p. 423, 21 dom. or. 26 p. 286, 16. possessiones: CIC. div. 1, 27. praeda: LIV. 3, 10, 1. 9, 31, 10. 31, 47, 5 VAL. MAX. 6, 5 ext. 1 CVRT. 9, 2, 27. probrum: CIC. Pis. 32 CVRT. 9, 10, 28. pudor: LIV. 34, 58, 7. quae-stus: PLIN. nat. 34, 5. reprehensio: CIC. Phil. 12, 25 PLIN. epist. 3, 20, 1. res publica: *p.* 2065, 55. CIC. prov. 35. salus: *p.* 2065, 61. LIV. 22, 60, 13 QVINT. inst. 9, 3, 77 TERT. praescr. 14, 5. sanguis: VAL. MAX. 3, 2, 14. scelus: CIC. off. 3, 87 SALL. Iug. 15, 3 AVG. civ. 3, 14 p. 114, 25 D. temeritas: *p.* 2066, 78. venia: *p.* 2067, 26. victoria: LIV. 7, 40, 4. virtus: CIC. Tusc. 3, 3 SEN. epist. 113, 32. vita: *p.* 2063, 59. vituperatio: CIC. Phil. 12, 25.

B specialia: 1 *sensu latiore fere i. q. honor, dignitas, τιμή (nonnullis locis subaudiri videtur et notio insignium honoris, i. pompae, splendoris)*: PLAVT. Curc. 286 nec demarchus [Knoche]

nec comarchus nec cum tanta -a (sc. *quisquam. de magistratibus*: CARM. epigr. 876 *de eo qui honorem agit*: te tua -a servet. HIER. hom. Orig. in Ezech. 10, 1 p. 417, 24 B. *adp.* pristinus gradus, sc. *honoris*. SACR. Greg. 2, 4 pontificalem -am). CIC. rep. 5, 9 principem civitatis -a esse alendum, *seq.* honor. CARM. epigr. 55, 6 cum ... crescente ... aevo -am conscenderet. CORP. XI 6335, 13 (a. 256) patronum ... adscribi -ae. *ibid.* 22 perpetua -a ornare. ITALIA I reg. 2, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 4 p. 460, 13) in thronis -ae, *utique regulibus; aliter p. 2084, 33* (cf. ITALIA Matth. 19, 28 [Victric. 13]; VVLG. in sede maiestatis. VVLG. Sirach 47, 13 sedem -ae [AVG. civ. 17, 4 p. 203, 25. 208, 22 D.]. Is. 22, 23 solium -ae). TERT. praescr. 41, 6 ut -a eos obligent, *opp.* veritas. CLAUD. rapt. Pros. 3, 15 senibus Fluvii concessa sedendi -a. VVLG. psalm. 72, 24 cum -a suscepisti me (AVG. civ. 10, 25 p. 440, 21 D. LIB. pontif. p. 134, 24. 137, 5). 111, 9 cornu *virii iusti* exaltabitur in -a. prov. 11, 16 mulier grata inveniit -am (I Cor. 11, 15 mulier ... si comam nutriat, -a est illi. SVLP. SEV. dial. 2, 11, 7 habet ... *mulier* -am suam, si pudicitiam viro absente servaverit). Sirach 33, 24 ne dederis maculam in -a tua. 35, 13 non est apud deum -a personae, *fere i. q. auctoritas, acceptio*. Luc. 14, 10 erit tibi -a coram simul discumbentibus. COD. Iust. 1, 17, 2, 9 *syn.* bona opinio; *ibid. syn.* optima opinio.

2 ap. *christianos*: a de gratia honore felicitate, tam terrena quam aeterna, quae fidelibus ut merces meritorum a deo redduntur. cognata est notio de qua egi p. 2083, 51 sqq. (*opp.* poena, perditio *sim.*): TERT. mart. 3 p. 10, 5 bonum agonem subituri estis, in quo agonothetes deus vivus est, ... -a in saecula saeculorum (*imago certaminis subest etiam* CYPR. epist. 58, 8 p. 663, 20. cf. epist. 6, 4 p. 484, 16 ad coronae caelestis -am pervenire [10, 4 p. 493, 5]. HIER. epist. 52, 7, 4 [cf. VVLG. I Petr. 5, 4] percipiatis immarcescibilem -ae coronam [epist. 65, 4, 5 hom. Orig. in Ier. 3, 3 p. 313, 12 B. VVLG. I Cor. 9, 25]. CASSIOD. Didym. in Iacob. 1, 12 p. 3, 23 Z. coronam iustitiae et -ae [*graece στέφανος ζωής*. cf. HIER. hom. Orig. in Ezech. 13, 2 p. 446, 20. 447, 22 B.]. mart. 4 p. 13 modicae sunt istae passionis ad consecutionem -ae caelestis et divinae mercedis, *opp.* terrena -a (CYPR. epist. 39, 1 p. 582, 8 FILASTR. 92, 6. cf. 135, 3 in triumpho immortalis -ae et caelestis meriti). virg. vel. 2 p. 885 a deo non ab hominibus -a captanda est. ITALIA II Cor. 1, 24 (Pelag. in h. l. p. 238, 6 S.) cooperarii ... vestrae -ae (VVLG. gaudii. LXX: χαράς). 10, 13 (Ps. Cypr. singul. cler. 22) ad mensuram -ae quam nobis mensus est deus (*spectat ad gratiam divinam*. VVLG. secundum mensuram regulae. LXX: *κατόνος*). IREN. 4, 13, 3 p. 597 quanto ... plus eum dilexerimus, hoc maiorem ab eo -am accipiemus. CYPR. hab. virg. 10 p. 195, 1 ad gratiam -ae. 23 p. 204, 10. unit. eccl. 21 p. 228, 15 confessio exordium -ae est (*item de gradibus huius -ae*: CYPR. epist. 28, 2 p. 545, 22). 21 p. 228, 22 per evangelium -am consecutus a domino. p. 229, 21 -ae praemium. laps. 3 p. 238, 23. 20 p. 252, 22 cuius et spes et fides et virtus et -a omnis in Christo est (HIER. epist. 6, 2, 2. AVG. civ. 5, 14 p. 218, 17 D. in deo). Fort. 11 p. 341, 17. Demetr. 24 p. 368, 13 fidei -a, *opp.* poena perfidiae (ITALIA Phil. 1, 25 [Mar. Victorin. in Phil. p. 1201^c] profectum habeatis ad -am [VVLG. gaudium] fidei. cf. HIL. trin. 6, 37 supereminentem -am beatae fidei suae confessione promeruit [v. HIL. trin. 6, 36 beatae confessionis -am]). eleem. 26 p. 394, 3 operantium -a. patient. 13 p. 407, 8 in medio laudis et -ae itinere (*de imagine* cf. CYPR. epist. 13, 3 p. 505, 24. 51, 1 p. 615, 1). epist. 6, 7 p. 481, 8 nemo ... temporariam poenam cogitet, sed -am sempiternam (HIL. hymn. 1, 44 aeternae decus -ae [VVLG. I Petr. 5, 10 NICET. hymn. 4, 21 p. 86 B.]. cf. et CYPR. epist. 6, 3 p. 484, 2 libertatis et securitatis aeternae [-am Q] -am cogitarent. 58, 1 p. 656, 20 -am vitae aeternae). 16, 3 p. 520, 1 per calorem -ae, *i. per cupiditatem -ae aeternae*. 31, 5 p. 561, 4. 37, 2 p. 577, 8 *ad martyras plus anno in carcere detentos, opp.* dignitas magistratum. p. 577, 19 vos qui -am seminastis, frugem -ae metitis. 57, 4 p. 653, 13 *de martyre* habituro -ae suae pacem et accepturo maiorem de domini dignatione -am. 58, 4 p. 660, 2 martyrii -a. LVCIVS Cypr. epist. 78, 1 p. 836, 17 sumus ad -am provocati. FIRM. err. 19, 1 p. 47, 10 non poteris ad te alienae felicitatis transferre -am; *adp.* caelestis luminis splendor. OPTAT. 6, 8 p. 156, 2 *sciunt* se -am consecutos. PRISCILL. tract. 5, 88 p. 66, 7 *opp.* poena (SVLP. SEV. dial. 2, 10, 6 ut coniugium pertineat ad veniam, virginitas spectet ad -am, fornicatio deputetur ad poenam. Mart. 11, 4 BENED. reg. pr. l. 17 L. et al. *opp.* perditio: MAXIMIN. c. Ambr. 112 p. 43, 5). HIER. epist. 21, 41, 2 licet salutis pro labore diversa sit -a. RVFIN. Orig. in num. 9, 2 p. 57, 14 pericula conferunt -am dei, *i. apud deum*. AVG. civ. 19, 13 p. 379, 9 D. accipiat ... immortalitatis pacem eique convenientem -am et honorem in vita aeterna. VINCENT. LER. 15, 21 p. 23 divinae gratiae privilegiis et speciali -a fraudare (cf. SACR. Greg. 135, 1). CASSIOD. Didym. in I Petr. 1, 6 p. 12, 8 Z. arbitrantur se incomparabilem -am possidere, quando Christi nomine tribulantur. in Iud. p. 1815^a divinam -am. *plur.*: CYPR. laps. 4 p. 239, 9 has confessorum -as spirituales, *adp.* caelestes coronas. 20 p. 252, 19; *adp.* coronae. Fort. 11 p. 340, 18. epist. 28, 2 p. 547, 3 bonorum militum laudes et -as spirituales ... distribuit. 37, 1 p. 576, 21 -as vestras non trahitis, sed augetis. 37, 3 p. 578, 6. 76, 1 p. 828, 15 vos ... dominus ad -arum sublime fastigium *provenit*. PRISCILL. tract. 10, 134

p. 98, 18 qui ... sequens Christum in caelestes se -as consecraret. 10, 140 p. 102, 3 dignum tabernaculis Christi et -iis futurae resurrectionis habeatur. FILASTR. 150, 3 diversae dignitates et -ae. RVFIN. Orig. in Rom. 4, 8 pro capacitate mentium dispensat deus etiam magnitudines -arum. AVG. civ. 22, 30 p. 632, 2 D. qui futuri sint pro meritis praemiorum etiam gradus honorum atque -arum. serm. 277, 1, 1 praestitit deus sanctorum corpora ecclesiis suis ad memorias orationum, non ad -as martyrum.

b de fama et laude, quae fidelibus ob merita a ceteris Christianis redduntur: de martyribus et confessoribus: TERT. scorp. 9 p. 163, 26 hoc ipsum sufficere eis ad -am debet, aequari passionibus domini. CYPR. epist. 6, 3 p. 483, 2. 28, 2 p. 547, 5 -am vestram nostram -am computamus (cf. 51, 1 p. 615, 10). 39, 3 p. 583, 20 *adp.* corona. 39, 4 p. 584, 9 in quantum -a sublimes, in tantum verecundia humiles, *adp.* divina dignatione promoti. 51, 1 p. 615, 9 confessorum -am suam conservantes. 73, 21 p. 795, 1 *martyribus falsis* -am et coronam passionis adsignant. AVG. pecc. mer. 2, 54 p. 124, 6 martyr -a (2, 9. GREG. TVR. librum inscripsit in -a martyr. *idem alium* in -a confessorum). SVLP. SEV. dial. 2, 13, 7 Martinus nequaquam apud nos tanta -a praeditus haberetur. epist. 1, 8 *adp.* dignitas. de sanctis: SACR. Greg. 130, 2 quod pro illorum -a celebramus, nobis prosit ad veniam (*sim.*: 130, 3. 152, 2. 184, 4).

c de honore et laude, quae deo et Christo ab hominibus sive ab omni creatura datur; non ubique distingui potest a notione glorificationis, de qua v. p. 2086, 12 sqq. α de deo patre: TERT. anim. 8 p. 309, 3 ut sint corporalia ... multa in dei -a (sic Ursin. adv. Val. 8 p. 185, 20 in patris -am. 12 p. 191, 19 in honorem et -am patris. VVLG. deut. 26, 19 gentes, quas creavit in laudem et nomen et -am suam [cf. Ier. 13, 11 in laudem et in -am; LXX: *σις καὶ ὄνομα καὶ δόξα*. ἱεροῦ; Phil. 1, 11]. Is. 43, 7. Rom. 3, 7 veritas dei ... abundavit in -am ipsius [II Cor. 4, 15]. I Cor. 10, 31. NOVELL. Iust. 11, 6 in dei ... -am et nostri numinis sempiternam recordationem). TERT. fug. 1 p. 463 ad -am dei pertinet. uxor. 1, 1 p. 670 deus ... cui sit honor -a claritas dignitas et potestas nunc et in saecula saeculorum (*formulae similes*: ITALIA apoc. 7, 12 [cod. g] benedictio et -a deo in s. s. [PRIMAS. et VVLG. claritas. gr. *δόξα*]. VVLG. psalm. 103, 31 *adp.* honor [VVLG. I Tim. 1, 17; cf. apoc. 5, 13 RVFIN. hist. mon. epil. 8 p. 462 SACR. Greg. 1, 30]. Rom. 11, 36. 16, 27 Galat. 1, 5 Ephes. 3, 21 Phil. 4, 20 II Tim. 4, 18 Hebr. 13, 21. I Petr. 5, 11 *adp.* imperium, *καὶ ὄνομα* [apoc. 1, 6; cf. Iudas 25]. II Petr. 3, 18 ipsi -a et nunc et in diem aeternitatis. de Christo v. infra l. 75). adv. Hermog. 45 p. 175, 6 maior est -a dei, si laboravit (VVLG. psalm. 137, 5). CYPR. epist. 73, 11 p. 786, 10 gratiam ... et -am dei fidei devotione defendimus. VVLG. num. 14, 21 implebitur -a domini universa terra (cf. VVLG. Sirach 36, 16. 42, 16 -a domini plenum est opus eius [VVLG. Is. 6, 3. v. etiam HIER. epist. 18^a pr. 3. 18^a, 6, 1. 7, 7 NICET. hymn. 4, 6 p. 84, 6 B.]). I par. 29, 11 *adp.* potentia, victoria. Iudith 7, 25 dabit -am nomini suo deus (LXX *aliter*; VVLG. psalm. 113, 1 [cf. HIER. psalm. sec. hebr. 115, 1]. Dan. 3, 43). psalm. 56, 6 exaltare super coelos, deus, et in omnem terram -a tua (*sim.* 56, 12 [cf. AVG. civ. 18, 32 p. 300, 20 D.]. 107, 6. 112, 4 super coelos). 78, 9 -am nominis domini (SACR. Greg. 32, 1. 78, 18). 144, 5 magnificentiam -ae sanctitatis tuae. Is. 42, 8 -am meam alteri non dabo (48, 11). 63, 14 ut faceres tibi nomen -ae, *i. nomen gloriosum*. Ioh. 11, 4. II Cor. 8, 19 *gratia* ministratur a nobis ad dei -am (MAXIMIN. c. Ambr. 44 p. 16, 40 [ex Phil. 2, 11?]. CASSIOD. Didym. in I Petr. 3, 22 p. 33, 7). AVG. in euang. Ioh. 100, 1 p. 1891 -ae meae per totum mundum dabitis odorem, *adp.* honor. CYPR. GALL. exod. 508 *adp.* honor (cf. deut. 164). CONC. Ephes. (a. 431) S. I 2 p. 61, 26 -a ... patri adhibetur (*εὐδοξία περιήπται*). CASSIOD. Didym. in I Petr. 3, 15^a p. 30, 19 de -a eius dicendum est (cf. gr. *τὸ τῆς δόξης*). NICET. fid. 4 p. 14, 4 B. habet deus ... incorruptelam -am et aeternitatem. β de Christo: TERT. resurr. 39 p. 81, 23 in -am Christi (pudic. 6 p. 229 in -am Christi a Christo deducere disciplinam. adv. Marc. 5, 13 p. 621, 20). ieiun. 10 p. 287, 26 Christi -am celebrat. adv. Marc. 4, 38 p. 552, 11 ad -am ... Christi (RVFIN. Orig. princ. 2, 61 p. 140, 12 salvatoris). PRISCILL. tract. 10, 138 p. 101, 3 -am Christi in homine triumphantis. VVLG. Hebr. 2, 7 -a et honore coronasti eum (2, 9. cf. et TERT. adv. Prax. 16 p. 257, 21. 23 p. 272, 4 adv. Marc. 3, 7 p. 387, 12 Ps. TERT. adv. Iud. 14 p. 739). 3, 3 amplioris ... -ae iste prae Moyse dignus. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 167, 18 B. Orig. princ. 2, 6, 1 p. 140, 10 libri scribentur de -a ... et maiestate filii dei. AVG. civ. 2, 3 p. 56, 11 D. NICET. symb. 14 p. 52, 21 B. Christus, cui -a in saecula saeculorum; cf. supra l. 36 sqq.

II pertinet ad id quod gloriari licet, fere i. q. causa vel materia laudis (aut gloriandi). A spectat ad facta, incepta *sim.* laude atque honore digna sive laudata; maxime in militia, etiam Christiana. 1 pluralis: PLAVT. Truc. 889 ita sunt -ae meretricum, *i. artes quibus gloriantur*. TAC. ann. 3, 45 memorare veteres Gallorum -as (IVL. VAL. 2, 19 priscarum memoriae -arum). CASTRIC. Gell. 2, 27, 5 Philippus artus prodigendos daret quaestu atque compendio -arum (ex Demosth. cor. 67, cf. Gell. 2, 27, 1). CYPR. epist. 37, 3 p. 878, 10 comitum -as secuturi pugnam diu geritis. 39, 3 [Knoche]

p. 583, 4 titulus -arum (AVG. epist. 102, 7). VITA Cypr. 7 p. XCVII per omnes ordines -arum transire. PS. CYPR. singul. cler. 3 p. 176 super nos -as dominus operetur (PRISCILL. tract. 3, 70 p. 54, 10 dei -as). SOL. 1, 105 beatus tot suffragiis -arum Sergius. ITIN. Alex. 4 Alexandri. PANEG. 9 (12), 25 p. 309, 3 -arum gradus. 10 (4), 36 p. 185, 7 -iis triumphalibus. IVL. VAL. 1, 46. 2, 10 exemplis feliciū -arum. PRISCILL. tract. 5, 81^B p. 62, 3 forma divinis ad praedicandum -iis corporata. AMM. 16, 10, 3 -as suas posteritati commendare. 16, 11, 7 -arum Iuliani obtrectator. 22, 10, 6 -arum cursus (25, 3, 19). 22, 12, 2 ornamentis inlustrium -arum. 25, 3, 13 Catilina claras -arum adoras sempiternis maculis obumbravit. 28, 9, 15 *amplitudo* -arum et generum. SCHOL. Cic. Bob. p. 131, 30 St. *Cicero exilii patientiam* inter -as suas computat. CLAUD. DON. Aen. 6, 395 p. 609, 25 ultra solis vias triumphos suos -asque perducere (cf. 7, 473 p. 71, 10. 10, 370 p. 340, 24). 6, 855 p. 614, 31 enumerare -as Marcelli. 7, 170 p. 26, 26 alienae palmae vel -ae. 7, 182 p. 28, 12 tantarum illi -arum fuerunt (7, 190 p. 29, 15. 23). 11, 140 p. 427, 30 *adp. victoriae*. 11, 780 p. 529, 18 -as de Troianis factas. SVLP. SEV. dial. 3, 17, 5 Martini non invidus -arum Paulinus.

2 *singularis*: a -a (nulla, magna, egregia *sim.*) est (c. *gen. v. infra l. 22. 34 sqq. 44 al. c. dat.: l. 27*): a *inf. pro subi.* (acc. c. *inf. v. l. 22 et passim*): CIC. Flacc. 30 est -a divina Pompei... praedones... redactos esse... in <p. R.> potestatem. TIB. 1, 6, 3 an -a magna est insidias homini composuisse deum? (maior: OV. am. 2, 9, 6 LIV. 22, 25, 15. *et al.* maxima: LVCAN. 8, 110 STAT. silv. 1, 4, 91 CLAUD. DON. Aen. 5, 371 p. 465, 30). PROP. 3, 9, 9 -a Lysippo est animosa effingere signa (*de dativo cf. LVCAN. 3, 241 genti.* 8, 110 SIL. 16, 672 QVINT. decl. 305 p. 198, 20). OV. epist. 2, 64 fallere credentem non est operosa puellam -a (*cf. infra l. 48*). SEN. epist. 83, 24. COLVM. 11, 1, 12 non minima. PLIN. nat. 9, 114 SIL. 7, 396. STAT. Theb. 5, 20 cui (*i. Hypsipylae*) -a tanta - venimus... fatum (*sc. vitam*) debere. MART. 12, 36, 13 nulla est -a praeterire asellos (CLAUD. DON. Aen. 6, 490 p. 570, 24 nonnulla). TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 614, 21 -a dei est in fictilibus vasis tantum thesauri haberi, *cf. II Cor. 4, 6* (5, 11 p. 614, 23 *al.*). CYPR. epist. 57, 3 p. 652, 22 episcopatus nostri honor grandis et -a est pacem dedisse martyribus (HIER. epist. 52, 6, 2). 58, 10 p. 665, 10 patient. 5 p. 401, 2 COMM. instr. 2, 12, 11 VOPISC. Tac. 6, 9 CLAUD. DON. Aen. 6, 620 p. 589, 18. *et al.* CLAUD. DON. Aen. 8, 360 p. 166, 11 magna Euandri -a extitit in paupertate regnasse (*cf. infra l. 60*). -a putatur, existimatur *sim.*: PLIN. nat. 33, 5 vera luxuriae -a existimata est, habere *eqs.* VEG. mil. 4 pr. maiorem... putaverunt (AVG. civ. 6 pr. p. 242, 17 D.). β *enuntiatum pro subi.*: *enunt. prim.*: PROP. 2, 16, 41 Caesaris haec virtus et -a Caesaris haec est: ... condidit arma. SIL. 7, 400 hos (*militēs*) nobis - erit haec [*se*] (*tibi dett.*, sat *Lef. coll.* 16, 672) -a - redde. PLIN. paneg. 36, 4 quae praecipua tua -a est: saepius vincitur fiscus. *pendet si*: OV. met. 3, 654 quae -a vestra est, si puerum... fallitis? (*cf. supra l. 29*). LIV. 32, 17, 7 -am... egregiam rati, si... tuerentur. SEN. epist. 20, 1 TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 437, 9 ITALIA I Petr. 2, 20 (Tert. scorp. 12 p. 172, 9) PRISCILL. tract. 6, 96 p. 72, 6. 10, 130 p. 95, 23 CLAUD. DON. Aen. 11, 825 p. 534, 14 SORAN. 29 p. 18, 8. *pendet quod*, quia: SEN. contr. 7, 6, 6 gener, cuius haec una -a est, quod... frugalior est. PLIN. paneg. 56, 1 MIN. FEL. 36, 3 TERT. castit. 13 p. 755 CYPR. ad Donat. 7 p. 9, 5 Fort. 11 p. 342, 18. AVSON. 24, 3 quod veheris *super arma tua*. CLAUD. DON. Aen. 1, 1 p. 8, 10. 11, 385 p. 473, 28 quia non nosti pugnantes. TERT. cult. fem. 1, 6 p. 708 quodsi concha illa aliquid intrinsecus pustulat, vitium magis eius debet esse quam -a. *adde*: CLAUD. DON. Aen. 5, 412 p. 471, 2 non... parva extitit certantis -a, quod contra Alciden... stare ausus est (*cf. supra l. 40*). b *aliae structurae et iunct.*: LIV. 6, 24, 9 Camillus in utraque vestra fortuna suam -am videt. 10, 17, 12 sunt qui... consulum hanc -am faciant (CLAUD. DON. Aen. 7, 495 p. 76, 7). VELL. 2, 92, 5 *factum* cuilibet veterum consulum -ae comparandum. VAL. MAX. 2, 6, 15 -ae *Indicarum mulierum* Punicarum feminarum... dedecus subnectam. PHAEDR. 4, 25, 10 auctoritatem similis referens -ae, i. *vincendi pugilatu*. SEN. dial. 4, 9, 3 pro -a habita quae... scelera sunt. QVINT. inst. 11, 2, 16 non taciturnus de tanta sua -a. PS. FRONT. gramm. VII 523, 10 'glorior' unius est -ae. TERT. adv. Marc. 3, 19 p. 408, 25 Christi... canentis... -am suam, i. *passionem* ([Ps. TERT. adv. Iud. 10 p. 730]. *cf. et HIL. trin.* 4, 42 corruptionem carnis humanae -a corporis sui perimens). adv. Prax. 25 p. 276, 20 post... devictae -am mortis (*item c. gen. explic.*: CYPR. dom. orat. 20 p. 282, 11 dominicae passionis [mort. 26 p. 314, 2]. 24 p. 285, 13 sanguinis sui. epist. 12, 1 p. 503, 13 martyrii [55, 4 p. 625, 25]. 25 p. 528, 7 dominicae confessionis. PRISCILL. tract. 2, 41 p. 34, 4 catholica fides... credendi -am potius expetit quam loquendi. AVG. civ. 5, 18 p. 224, 27 D. hostis occisi. 20, 30 p. 482, 7 D. resurrectionis [serm. 221 SACR. Greg. 31, 4. 225, 2]). CYPR. epist. 76, 6 p. 882, 20 quas... ad caelestem coronam -a gemina provexit. AVR. VICT. Caes. 42, 2 quae -a, *sc. Magnentium imperio deiecis*, *Constantio* processit eloquio clementiaque. SVLP. SEV. dial. 3, 16, 4 *ironice*: videant -am suam. *de clarificatione corporis v.* p. 2082, 47.

B *de animantibus*: 1 *de hominibus et heroibus*: *plerumque apud poetas* (ort. ex formula Graeca κῆδος Ἀχαιῶν?), *rarius* (inde a VAL. MAX.) *in orat. soluta*. *de pluribus v. infra l. 14. 21. 25 al.* *coni. saepe cum gen., cum dat. infra l. 8. 11. 12. 23. 25 al.* 5 *in allocutione infra l. 33 sqq.* VERG. Aen. 6, 767 Procas, Troianae -a gentis (OV. am. 3, 15, 8 Paelignae dicar -a gentis ego. met. 12, 530 SIL. 1, 88 CORIPP. Ioh. 6, 140). TIB. 2, 1, 34 *de Messalla*: magna intonsis -a victor avis (EPIST. Sapph. 94 aevi... tui, *syn. decus* [*v. infra l. 28*]). OV. epist. 12, 76 tibi servatus -a maior ero [LVCAN. 8, 78]. Pont. 2, 11, 28 maxima Fundani -a, Rufe, soli [ANTH. 405 avo vel... patri, *cf. infra l. 36*. CLAUD. carm. min. 30, 49]). PROP. 2, 1, 74 et vitae et morti -a iusta meae, *sc. Maecenas*. 2, 3, 29 -a Romanis una es tu, o *Cynthia*, nata puellis. 3, 15, 39 Dirce. OV. epist. 15, 271 o decus, o praesens geminorum -a fratrum (*v. supra l. 3*. VAL. FL. 4, 163, *cf. adnot. Langen*). Pont. 4, 8, 70 -a Pieridum summa futurus eras (-a *est aliquis* [*v. l. 9*]): MART. 8, 82, 5 nos -a dulcis, nos tua cura prior deliciaeque sumus. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 6, 11 vir... -a et imago dei est, *cf. I Cor. 11, 7* [TERT. virg. vel. 7 p. 893. 8 p. 894]. HIER. epist. 52, 7, 5 patris. *nota*: APVL. met. 2, 12 -am... me futurum, *sc. mihi ipsi*). EPICED. Drusi 122 -a conspectae... parentis filius (*cf. 124 matris*. LVCAN. 3, 603 *de geminis fratribus*. STAT. Theb. 6, 340). 366. VAL. MAX. 4, 3, 3 Germanicum, eximiam Claudiae familiae -am; *adp. ornamentum*. SIL. 12, 216 sacro... Timavo -a. HOMER. 180 *Schedius et Epistrophus*, -a Myrmidonum. 25 STAT. Theb. 10, 24 omnis -a Lerna. silv. 1, 2, 261 dulcis... solo... -a nostro, *Violentilla*. MART. 2, 90, 2 -a Romanae, Quintiliane, togae. 2, 91, 1 terrarum -a, Caesar (*cf. CLAUD. 7, 175*. OPT. PORF. 12, 1 mundi). 4, 55, 1 Luci, -a temporum tuorum, *cf. supra l. 8*. 4, 75, 2 *Nigrina*, inter Latias -a prima nurus. 5, 24, 14 Hermes, -a Martis universi. 9, 99, 4 Marcus... non infitianda Tolosae -a. 10, 53, 1 Scorpis, ... -a Circi. 10, 64, 3 *Lucanus*, Heliconis -a nostri. 12, 21, 7 peregrini -a partus (*cf. PASS. Mar. Iac. 13 p. 62, 14*). FRONTO p. 24, 20 N. vale, ... mea... -a (*sic in allocutione*: AVR. Fronto p. 29, 1 N. FRONTO p. 78, 6 N. immortalis. AVR. Fronto p. 254, 17 N. MACR. somn. 1, 1, 1 *adp. dulcedo*). ANTH. 409, 13 tua (*Cordubae*) -a, *vates*. RVT. NAM. 1, 168 Rufus, ... -a viva patris, *cf. supra l. 11*. VVLG. Iudith 15, 10 *Iudith* -a Ierusalem, Ἰψάμα. II Cor. 1, 14 -a vestra sumus, sicut et vos nostra, καὶ ἡμεῖς (*cf. I Thess. 2, 20*). 8, 23 *apostoli*, -a Christi. CLAUD. 7, 146 Romani... regni. rapt. Pros. 1, 284 NICET. virg. laps. 15 p. 117, 4 *pluralis*: MART. CAP. 4, 335 Varronis mei inter Latiares -as celebrati, i. *inter celebres Latinos*.

2 *de animalibus et bestiis*: *non nisi apud poetas*: PANEG. in Mess. 208 tardi pecoris... -a taurus (OV. ars 1, 290 armenti). OV. am. 2, 6, 20 *de psittaco*: avium -a (STAT. silv. 2, 4, 24 aerae... gentis). STAT. Theb. 9, 195 *de leone*: antiquo seu pendet -a luco (MART. 8, 53 [55], 13). MART. epigr. 18, 2 tigris, ab Hyrcano -a rara iugo. 13, 85, 2 *de ceracino*. AVSON. 345, 3 caedis Adoneae mala -a... sus (CLAUD. rapt. Pros. 2 pr. 36 Erymanthei -a montis, *aper*). VICTORIN. leg. dom. 55 *de praeda*: venatus -a.

3 *de numinibus et dis*: *apud paganos*: OV. epist. 16, 59 *de Iove*. fast. 1, 714 *de dea Pace*. LVCAN. 4, 595 terrarum -a Typhon. CLAUD. rapt. Pros. 2, 36 -a matris, *Proserpina*. *ap. Iudaeos et Christianos*: *de Christo*: CYPR. idol. 11 p. 28, 6 *Christus* est virtus dei, hic ratio, hic sapientia eius et -a (*gratia V*). AVSON. 153 (= PAUL. NOL. carm. 5), 81 Salvator, ... mens, -a, verbum. VVLG. Luc. 2, 32 INSCR. christ. de Rossi I 315 (a. 382). *de deo patre*: VVLG. psalm. 3, 4 tu... domine... -a mea (δόξα μου, כְּבוֹדִי *cf. AVG. civ. 14, 28 p. 56, 30 D*). 88, 18 -a virtutis eorum tu es (καὶ ἡμεῖς, ἡμεῖς). ITALIA Ier. 2, 11 (Ps. Tert. adv. Iud. 13 p. 736) *et* VVLG. populus... meus mutavit -am suam *in idolum*. CORIPP. Iust. 3, 360 imperii deus est virtus et -a nostri. Ioh. 7, 88. *de sancta virgine*: CORIPP. Iust. 2, 62.

C *de rebus, quae gloriam vel adferunt vel testantur, nonnumquam fere i. q. decus, ornamentum, ornatus, virtus* (v. l. 78. p. 2081, 29 sqq. 2082, 56 al.). 1 *res corporeae et sensibus percipiendae* (*genet. -ae pendens ex substantivo pro attributo 'gloriosus'*: p. 2081, 33 sqq. *de summa rerum aut virtutum laude dignarum v. p. 2083, 4 sqq.*): a *generalia* (*primo poetice*): *de rebus hominum arte confectis*: AETNA 597 *de signo*: -a viva Myronis, vacca (PHAEDR. app. 4, 15 propriae... artis -am, i. *statuam quam ipse fecerat Prometheus*. MART. 9, 43, 5 non est fama recens nec nostri -a caeli statua; *de iunct. v. infra l. 76*. 10, 89, 1 Iuno labor *Polycleti* et -a felix. DRAC. Rom. 5, 49). OV. Pont. 4, 1, 29 Venus *picta* artificis labor est et -a Coi. VITR. 6, 8, 9 opus fuerit -a architecti. STAT. Theb. 8, 707 ardua coni -a, i. *crista*. silv. 1, 2, 180 *de exuviis* (*cf. CLAUD. DON. Aen. 2, 505 p. 217, 26*). MART. 14, 93, 1 non est ista recens nec nostri -a caeli poculum; *de iunct. v. supra l. 71*. ITALIA Is. 3, 18 (Cypr. hab. virg. 13) *de ornatu vestium*: auferet dominus -am vestis filiarum Sion (*adp. ornamenta*. LXX: τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ. VVLG. ornamenta calceamentorum. hebr.: מְדִבֵּי הַמְּדִבֵּי). VVLG. exod. 28, 2 facies... vestem... Aaron fratri in -am et decorem [*cf. 28, 40 Sirach 50, 14*]. Esth. 15, 4 *Esther* circumdata est -a sua. *cf. de ornatu*: I Macc. 14, 9 iuvenes induebant se -am et stolas belli). PS. TERT. adv. Iud. 10 p. 729 *de cruce Iesu*. HIER. epist. [Knoche]

65, 10, 1 (*ex psalm. 44, 5 text. hebr.*) accingere gladio tuo . . . -a tua et decore tuo (*fort. etiam de ornatu. VVLG. specie tua et pulchritudine tua*). VVLG. Iudith 1, 4 in -a quadrigarum (*cf. Is. 22, 18*). Esth. 14, 9 extinguere -am templi et altaris (*cf. Agg. 2, 4. 8. 10*). II Macc. 5, 16 ornatum loci et -am. *de rebus naturae*: VERG. georg. 1, 168 te digna manet divini -a ruris (*sc. si dignus esse cupis, qui bonus agricola voceris. item de plantis sim.*: SEN. Phaedr. 28 si quem tangit -a silvae [*v. l. 14. VVLG. Is. 10, 18 -a saltus. de arboribus*: STAT. Theb. 12, 51 lucorum -a magna trabes. silv. 5, 1, 151 silvarum -a pinus. VVLG. Is. 60, 13 AVSON. Mos. 478]. *de floribus, coronis, foliis sim.*: STAT. Theb. 7, 226 informes ornat sua -a virgas, i. folia et flores. MART. 6, 80, 6 de rosis: Paestani -a ruris. 9, 60, 4 de floribus sertis: Campani -a ruris. Ivv. 7, 118 virides, scalarum -a, palmae. CARM. poet. min. V 77, 41 odora . . . vernantis -a silvae, i. decus florum; *de iunct. v. supra l. 8*. HIER. epist. 65, 2, 1 de corona triumphantis. *in imagine*: PS. TERT. adv. Iud. 9 p. 726). PHAEDR. 4, 16, 4 sinite capreas -a vana frui, i. barba (*cf. STAT. Theb. 5, 510 auratae crudelis -a fronti [-is BM] prominet, i. crista serpentis*. CARM. adv. Marc. 3, 124 -a . . . capitis, i. caesaries Samsonis). PLIN. nat. 37, 111 de Callaina gemma. MART. 7, 50, 2 de fonte: -a conspicuae delictum-que domus (CLAUD. carm. min. 26, 28 de Apono fonte). *pertinet ad speciem et habitum corporis*: ITALIA Is. 52, 14 (Tert. adv. Marc. 3, 17 p. 404, 12) sine -a erit ab hominibus forma tua. 53, 2 (Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 386, 14) non est species eius neque -a (VVLG. decor. *cf. TERT. adv. Marc. 3, 17 p. 404, 8 adv. Prax. 11 p. 244, 23 PS. TERT. adv. Iud. 14 p. 739 AVG. civ. 18, 29 p. 294, 24 sqq. D.*). VVLG. II Macc. 3, 26 duo iuvenes . . . optimi -a. 15, 13. I Petr. 1, 24 omnis -a carnis tamquam flos foeni (HIER. epist. 60, 13, 1. *cf. et PRVD. perist. 2, 370 oris corusci*). VVLG. Iob 39, 20 -a narium equi (*i. hinnitus. item de sonitu*: VVLG. Is. 30, 30 auditam faciet dominus -am vocis suae). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 124, 25 B. pellium -am et pulchritudinem.

hebraismus: res -ae, i. q. res gloriosa, res quae -am habet (*in se*). talia sunt: amictus -ae: CASSIAN. inst. 1, 2, 1. corona: VVLG. Sirach 47, 7 Is. 28, 5. 62, 3 I Thess. 2, 19 I Petr. 5, 4; *de usu translato cf. p. 2077, 30*. currus: VVLG. Is. 22, 18 (*cf. LXX: ἄρμα σου τὸ καλόν*). equus: VVLG. Zach. 10, 3. nebulae: VVLG. Sirach 50, 8. solium: VVLG. I reg. 2, 8 Ier. 17, 12. stola: VVLG. Sirach 6, 30. 32. 15, 5. 45, 9. vasa: VVLG. Ezech. 23, 26 I Macc. 2, 9. vestimenta: VVLG. Is. 52, 1. vestis: VVLG. II Macc. 8, 38. zona: VVLG. Sirach 45, 9.

h sensu speciali: *pertinet ad virtutem rerum fulgentium, i. ad splendorem, claritatem*. nonnisi ap. ECCL. (*graece plerumque δόξα*). α *de sideribus et flammis*: ITALIA I Cor. 15, 41 (Tert. resurr. 52 p. 108, 23) alia solis -a . . . et alia lunae . . . et alia stellarum (VVLG. claritas. *ex Italia pendent*: TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 606, 14 RVFIN. Adamant. 5, 23 PS. AVG. spec. 27 p. 428, 11. CASSIOD. Didym. in Iudam 12—13 p. 96, 27 sancti resurgentes . . . cum incorruptibili et spiritali corpore solis et lunae et siderum -ae comparantur. *v. p. 2082, 23 sq.*). *ibid.* (Tert. resurr. 52 p. 108, 25) stella . . . a stella differt in -a; VVLG. in claritate (*cf. TERT. resurr. 49 p. 101, 26 adv. Marc. 5, 20 p. 649, 8 scorp. 6 HIL. in psalm. 64, 5 AVG. c. Adim. 12 p. 141, 16 spir. et litt. 24, 41 p. 194, 27. 28, 48 p. 203, 20*). VVLG. Sirach 43, 10 species caeli -a stellarum, δόξα ἀστέρων, i. pulchritudo caeli in splendore stellarum est. SEDVL. carm. pasch. 5, 92 labitur invalidae deformis -a flammae.

β de claritate corporum naturae fines egressorum:

① *de divina natura dei et Christi (de spiritu sancto cf. infra l. 76)*; *accedit ad notionem maiestatis divinae l. 78. p. 2082, 11, de qua cf. etiam p. 2084, 17 sqq.* TERT. scorp. 12 p. 172, 9 Christus effigiem -ae suae revelavit Petro Iohanni (*cf. ITALIA I Petr. 4, 13 [Tert. scorp. 12 p. 172, 21] et VVLG. in revelatione -ae Christi [subintellegi videtur et adventus novi regni, v. p. 2083, 56]*). EPIPHAN. Hier. epist. 51, 7, 4. VVLG. Is. 40, 5 domini. *cf. et TERT. praescr. 22, 6 Christus discipulis -am suam exhibuit. mart. 2 p. 8, 9 demonstravit*. ieiun. 6 p. 281, 3 vidit oculis dei -am (*dei patris*: HIER. epist. 3, 4, 2. VVLG. II par. 7, 3 *adp. ignis*. Is. 26, 10. 66, 18 act. 7, 55 RVFIN. Orig. in num. 7, 2 p. 40, 12 B. AVG. civ. 20, 21 p. 460, 6 D. *Christi*: ITALIA Ioh. 1, 14 [Tert. adv. Prax. 15 p. 254, 15] et VVLG. [*ex Italia* TERT. adv. Prax. 21 p. 264, 7. *et al.*]. TERT. adv. Prax. 15 p. 255, 19 *opp. pater*. COMM. apol. 1047 VVLG. Ioh. 12, 41. *et al.*). resurr. 47 p. 98, 3 Iesus transfigurabit corpus nostrae humilitatis conformale corpori -ae suae (*cf. ITALIA Phil. 3, 21 [Tert. resurr. 55 p. 115, 9 Pelag. in Phil. 3, 21 p. 410, 9 S. Mar. Victorin. in Phil. p. 1225^p]. VVLG. corpori claritatis suae*). adv. Marc. 4, 22 p. 493, 1 homo -am dei conspiciat (*cf. VVLG. Tob. 3, 24 Sirach 49, 10. NICET. symb. 7 p. 46, 3 in spiritus sancti -am etiam angeli prospicere concupiscunt*). ITALIA (Tert. adv. Marc. 4, 22 p. 496, 1) et VVLG. exod. 33, 18 ostende mihi -am tuam, ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν, אֶרְאֶה-כְּבוֹדְךָ (ITALA deut. 5, 24 [Aug. quaest. hept. 5, 10]; VVLG. maiestatem et magnitudinem. PRISCILL. tract. 7, 112 p. 82, 6 VVLG. Sirach 45, 3). exod. 33, 19 (Tert. adv. Marc. 4, 22 p. 496, 2) ego praecedam -a mea, *fort. contaminatio cum vs. 14 subest*. apoc. 21, 23 (cod. g) -a dei illuminat eam civitatem (VVLG. claritas. *cf. COMM. apol. 249 obfultit -a genti*). Is. 6, 1 (Hier. epist. 18^a praef. 1) plena

domus a -a dei (*interpretatur*: HIER. epist. 18^a 5, 1. in Is. 6, 1 p. 89 ea quae sub pedibus eius erant, implebant templum; *deest haec sent. in tract. in Is.*; *cf. et VVLG. Ioh. 12, 41. eundem locum respicit* HIER. epist. 18^a 4, 1. 6, 2. 8, 2. *similia*: VVLG. exod. 40, 32 -a domini implevit tabernaculum testimonii [III reg. 8, 11 II par. 5, 14 Ezech. 10, 4. 43, 5. 44, 4]). HIER. epist. 53, 4, 4 ut . . . revelata facie dei -am contemplerur (*interpr. psalm. 118, 18 considerabo mirabilia de lege tua, cf. HIER. epist. 65, 4, 2. VVLG. II Cor. 3, 18 nos . . . revelata facie -am dei speculantes [HIER. epist. 38, 4, 1 RVFIN. Orig. princ. 2, 6, 7 p. 147, 11 AVG. civ. 22, 29 p. 628, 12 D.]*). 65, 10, 4 -a . . . et decore suo sive specie et pulchritudine divinitatis suae carnis opera mortificans. VVLG. exod. 16, 10 -a domini apparuit in nube (VVLG. lev. 9, 6. 23 *adp. ignis*. num. 14, 10. 16, 19. 43, 20, 6. psalm. 16, 15 [AVG. civ. 21, 24 p. 535, 1 D. manifestabitur]. RVFIN. Orig. in num. 9, 2 p. 57, 6. 8 B.). 24, 17 erat species -ae domini quasi ignis ardens super verticem montis. Marc. 10, 37 ut sedeamus in -a tua, i. in splendore corporis divini (*an in regno tuo?*). RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 7 p. 37, 19 Christus capaces homines efficit ad suscipiendam -am lucis, i. dei (1, 2, 8 p. 39, 2). ② *de angelorum natura*: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 18 satanas excultus omni -a angelica (*de re cf. CASSIOD. Didym. in Iudam 9 p. 92, 9*). FILASTR. 134, 4 futuram angelorum -am. VVLG. apoc. 18, 1 terra illuminata est a -a angeli.

③ *de sanctis et fidelibus clarificatis (non semper diligenter distinguitur a notione honoris caelestis, v. infra l. 37 et p. 2081, 50)*: TERT. resurr. 38 p. 81, 16 non . . . in -am nec in incorruptibilitatem sed in mortem aliam suscitabantur (*cf. 53 p. 110, 3*). 52 p. 108, 25. 109, 4. 6 de differenti -a resurgentium. ITALIA I Cor. 15, 43 (Tert. resurr. 52 p. 109, 10) corpus seminatur in ignobilitate, resurgit in -a (*similia VVLG. AVG. civ. 13, 23 p. 589, 29 D. opp. contumelia*). TERT. resurr. 55 p. 115, 6 habitudinem corporis etiam in -a perseverare docuerunt Moyses et Elias (*sc. corpore clarificato*). 57 p. 116, 20 demutamur in -am, *adp. incolumitatem* ([HIER. epist. 59, 3, 2]. *cf. ITALIA II Cor. 3, 18 [Aug. c. Parm. 2, 4, 9] transformamur de -a in -am, VVLG. claritas [PELAG. in II Cor. 3, 18 p. 250, 1 S. HIER. epist. 38, 4, 1. 65, 4, 2. CLAUD. MAM. anim. 1, 13 p. 56, 14 si humanum corpus . . . in id -ae transformabitur, ut fiat de carnali spiritale. et al.]*). FILASTR. 80, 7 transeuntia . . . erunt elementa, i. homines, ad maiorem -am (80, 8). RVFIN. Orig. princ. 2, 10, 3 p. 176, 16 resurgentibus -a corporis et dignitas dabitur gradatim. 3, 6, 8 p. 289, 26 omnis qualitas corporis illa sola erit, quae in illa inenarrabili -a fulgebit, quae spiritalis corporis futura esse sentienda est. ④ *de clarificatione Moysis viventis*: TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 612, 20 Moyses transfigurabatur a -a domini in -am, *cf. II Cor. 3, 7. HIER. epist. 64, 1, 1 loquitur Moyses glorificato vultu et populus loquentis -am ferre non sustinuit (ex VVLG. exod. 34, 35; cf. supra l. 30)*.

γ *cogitari videtur de transformatione corporis carnalis in corpus spiritale, fere i. q. clarificatio, glorificatio*: TERT. adv. Marc. 5, 20 p. 648, 19 -am carnis in nota circumcisionis (*cf. VVLG. Phil. 3, 3. 5*). PRISCILL. tract. 3, 69 p. 53, 19 suam de quo profetatum fuerat -am . . . non omisit. SVLP. SEV. dial. 2, 6, 3 de fidelium -a. epist. 3, 19 tam erat sancta de illius -a exultatio, quam pia de morte tristitia (*nisi potius -a pertinet ad mortem*). COMM. apol. 797 quam -a <m> mirans fidelis homini provenisse sic inquit.

⑤ *de rebus incorporeis*: PROP. 2, 12, 22 haec mea Musa levis -a magna tua est. PHAEDR. app. 1, 2, 6 -am tauri truceis (*sc. vires. cf. CARM. de Iona 35 de viribus sive vi ventorum: fluctus, quos -a ventorum . . . turbine miscet*). TERT. Scap. 5 p. 549 crudelitas vestra -a est nostra. adv. Marc. 1, 28 p. 330, 14 de sanctitate. 3, 17 p. 404, 18 accingitur ense sermonis, qui vere species et decor et -a ipsius est (*cf. HIER. epist. 65, 10, 1*). 5, 6 p. 589, 1 de sapientia (*cf. ibid. l. 10. 12. 15 p. 590, 22 RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 10 p. 41, 10 sqq.*). PRISCILL. tract. 6, 102 p. 76, 14 de acumine mentis. PRVD. c. Symm. 2, 256 de fide: fluxit mea -a in artus et lux vera dei. AVG. civ. 3, 16 p. 120, 24 D. etiamne ista est -a . . . Bruti detestanda iniquitas? 13, 6 p. 563, 22 mors . . . fit -a renascentis. *sic de virtute et potentia dei patris, filii, spiritus sancti (v. infra l. 76. aliter de maiestate [p. 2084, 17 sqq.] et de splendore dei [p. 2081, 58])*: ITALIA Is. 35, 2 (Tert. adv. Marc. 4, 10 p. 444, 15 sqq.) videbit . . . populus sublimitatem domini et -am dei (VVLG. exod. 16, 7. psalm. 62, 3 *adp. virtus*. 96, 6 Is. 26, 10. 66, 18. 19 Ioh. 11, 40. SVLP. SEV. dial. 1, 15, 6 Christi). PS. TERT. adv. Iud. 13 p. 734 Christum facientem virtutes in -a patris, i. per virtutem dei (VVLG. Rom. 6, 4 Christus surrexit a mortuis per -am patris [AVG. civ. 20, 10 p. 433, 4 D.]). TERT. carn. 16 p. 453 neque ad propositum Christi faceret . . . neque ad -am, i. ad divinam virtutem. CYPR. sent. episc. 29 p. 448, 1 ut possint spiritus sancti -a (gratia Av) reformari, i. baptismatis gratia (AVG. civ. 8, 24 p. 360, 29 D.). VVLG. exod. 15, 7 in multitudine -ae tuae deposuisti adversarios tuos. I par. 16, 24 narrate in gentibus -am domini, *adp. mirabilia* (psalm. 18, 2 *adp. opera manuum eius*. 95, 3 annuntiate inter gentes -am eius, *adp. mirabilia* [Is. 66, 19 AVG. civ. 10, 25 p. 441, 24 D.]). psalm. 101, 16 timebunt . . . reges -am tuam (Is. 59, 19). Ezech. 26, 20 dederō -am in terra viventium (*cf. 39, 21*). Habac. 2, 14 cognoscere -am domini. Ioh. 2, 11 manifestavit -am suam Christus. HIER. epist. [Knoche]

64, 31 CARM. epigr. 304, 8. *de daemonibus*: AVG. civ. 5, 23 p. 236, 9 D. ne ad infirmorum animos evertendos -a daretur daemonibus.

3 collective: a de bonis terrestribus; praevallet interdum notio singulorum bonorum (ut potentiae, divitiarum sim.), sic tamen, ut semper summa quaedam bonorum terrestrium simul intellegatur; fere i. q. felicitas saecularis.

α de bonis singulorum hominum: COMM. apol. 177 hanc -am, sc. peccatis partam, stulti prosequuntur. VVLG. gen. 45, 13 Ioseph: nuntiate patri meo universam -am meam. III Esdr. 8, 4 dedit Esdrae rex -am (Esth. 16, 3. Dan. 2, 37 adp. regnum et imperium. 5, 18). Iob 19, 9. 22, 29 qui... humiliatus fuerit, erit in -a (cf. prov. 15, 33). 36, 11 complebunt annos suos in -a, syn. in bono. psalm. 7, 6 -am meam in pulverem deducant. 20, 6 adp. magnum decorem. prov. 3, 35 -am sapientes possidebunt. Sirach 1, 24 -am tenentium se exaltat. 40, 28 Is. 22, 24 Dan. 5, 20 -a eius ablata est. 11, 39 adp. potestas. Habac. 2, 16 opp. ignominia. I Macc. 11, 42 -a illustrabo te. Matth. 6, 29 Salomon in omni -a sua (v. et Luc. 12, 27 [II par. 17, 5]). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 124, 2 B. AVG. civ. 10, 14 p. 424, 26 D. ALC. AVIT. c. Arr. 2 p. 2, 15). Phil. 3, 19 -a in confusione eorum qui terrena sapiunt, i. confusio illis pro summo bono est (cf. HIER. epist. 64, 2, 2).

praevallet notio: divitiarum: ITALA psalm. 48, 17 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466, 23) cum abundabit -a eius; VVLG. cum multiplicata fuerit -a domus hominis. 48, 18 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466, 25) nec descendet cum moriente -a sua. FIRM. math. 3, 2, 20 dabit... substantias maximas, magnam -am et... hereditates. 3, 6, 21 adp. fortuna maxima. 3, 6, 23 maximae potenti(ae possess)ores et -ae. HIER. epist. 3, 5, 1 adp. opes (VVLG. Sirach 9, 16). hom. Orig. in Ezech. 9, 5 p. 413, 28 B. iactatio -ae. VVLG. psalm. 111, 3 adp. divitiae (prov. 3, 16, 8, 18. 22, 18 et vita). Is. 10, 3 ubi derelinquetis -am vestram? potentiae: ITALA Dan. 7, 14 (Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 4) omnes nationes terrae... et omnis -a. VVLG. Is. 8, 7 regem Assyriorum et omnem -am eius (10, 16). I Macc. 2, 62. 14, 4 potestas Simonis et -a eius (15, 32. 36). 14, 5.

pompae quasi signi potestatis: LAMPR. Alex. 57, 4 cum ingenti -a... Palatium conscendit (VVLG. I Macc. 10, 60 11, 6). VVLG. I Macc. 10, 58 fecit nuptias in magna -a (10, 86).

β de bonis terrae (i. de oppidis, gentibus sim.), nec non et de universa terra: ITALA Dan. 7, 14 (Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 556, 7 Ps. Tert. adv. Iud. 14 p. 739) -a omnis serviens illi ([VVLG. sec. graeca: omnes populi tribus et linguae ipsi servient]. cf. et Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 4. VVLG. Is. 61, 6 in -a gentium superbietis [Is. 66, 12 AVG. civ. 20, 21 p. 456, 29 D.]. Matth. 4, 8 satanas ostendit Christo omnia regna mundi et -am eorum [cf. Luc. 4, 6]. I Cor. 15, 40 alia caelestium -a, alia... terrestrium [cf. RVFIN. Orig. princ. 2, 3, 6 p. 122, 10]). VVLG. Esth. 1, 4 divitias -ae regni sui. Is. 16, 14 auferetur -a Moab (25, 11 Ier. 48, 18). 17, 3 -a filiorum Israel (17, 4 -a Iacob. Os. 14, 7 erit quasi oliva -a Israel. Luc. 2, 32). 21, 16 auferetur omnis -a Cedar. 66, 11 de Ierusalem: deliciis affluatis ab omnimoda -a eius (I Macc. 1, 42 opp. ignominia).

b de summa bonorum caelestium, i. q. regnum caelorum, eius splendor, virtutes, beatitudo sim.; attingitur notio honoris caelestis (p. 2077, 22 sqq.), ex gr. infra l. 64. 72. TERT. scorp. 6

p. 156, 10 invitare ad -am (syn. salus). 7 p. 159, 2 respondet vita (cf. CYPR. patient. 1 p. 397, 10 epist. 4, 5 p. 477, 14). ITALA I Cor. 8, 18 (Tert. scorp. 13 p. 175, 4) -a quae in nos (nobis A) habeat revelari (cf. p. 2081, 61 sqq. et TERT. resurr. 40 p. 84, 15 adv. Marc. 4, 22 p. 496, 4 HIER. epist. 14, 10, 4 et al.). II Cor. 4, 17 (Tert. scorp. 13 p. 176, 5) et VVLG. aeternum pondus -ae, βάρος δόξης (TERT. resurr. 40 p. 84, 3). TERT. bapt. 11 p. 210, 24 nondum adimpleta -a domini (adp. gen. subi.: NICET. psalm. 6 p. 74, 10 PASS. Perp. 21 cf. Labriolle, Bull. d'anc. litt. 3, 1913, p. 131. PRVD. perist. 10, 474 patris [NICET. fid. 7 p. 17, 15 B. al.]. NICET. psalm. 7 p. 74, 17 B. creatoris). adv. Marc. 3, 19 p. 408, 13 novae -ae. 3, 24 p. 422, 11 caelestis -a, opp. terrena (CYPR. epist. 6, 1 p. 480, 15. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 p. 552, 20 ardentior caelestis -ae cupiditatem. CYPR. epist. 80, 1 p. 839, 11 divinam et caelestem -am. HIL. hymn. 1, 113 FILASTR. 92, 6 et al.). CYPR. patient. 19 p. 411, 16 opp. ruina. epist. 6, 2 p. 482, 18 claritatis -am cogitantes. 39, 5 p. 584, 16 praeconium -ae, i. regni futuri (cf. HIER. epist. 22, 35 cum... de regno Christi, de futura beatitudine, de -a coeperit adnuntiare [AVG. civ. 20, 21 p. 460, 11 D.]). 58, 11 p. 666, 4 opp. poena. PRISCILL. tract. 11, 142 p. 103, 5 immensurabilis -ae extendens mensuras. VVLG. Col. 1, 27 est Christus in vobis spes -ae. I Thess. 2, 12 vocavit vos in suum regnum et -am (cf. HIER. epist. 22, 35, 3 AVG. civ. 9, 21 p. 396, 10 D.). II Thess. 2, 14 in acquisitionem -ae domini. Hebr. 9, 5 super eam erant Cherubim -ae (fort. i. q. gloriosi. cf. p. 2081, 33). PRVD. cath. 12, 4 in alto licebit visere signum perennis -ae. PAVL. NOL. carm. 7, 25 turba non resurget -ae (dat., sc. deputanda). SACR. Greg. 9, 8 unigenitum... in tua tecum -a sempiternum... confitentur (cf. 17, 4).

c sensu generalissimo: de summa bonorum cum terrestrium tum caelestium: TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 492, 18 cum eis -am suam communicare, a quibus dominus -ae nuncupabatur (graece κύριος τῆς δόξης, hebraismus ut vid., cf. p. 2081, 33. TERT. adv. Marc.

5, 6 p. 590, 7. 10. 15 MAXIMIN. c. Ambr. 107 p. 40, 40 VVLG. I Cor. 2, 8 de Christo). ITALA psalm. 24, 7 (Tert. scorp. 10 p. 167, 17) intrabit rex -ae ([בֶּן־הַמֶּלֶךְ, βασιλεὺς τῆς δόξης; idem vocatur 'rex claritatis': ITALA psalm. 23, 9 Cas., cf. Capelle, le texte du psautier lat. en Afrique p. 62]. TERT. fug. 12 p. 482 coron. 14 p. 455 adv. Marc. 4, 26 p. 509, 22. 5, 17 p. 633, 27 [ibid. ITALA psalm. 23, 10] ITALA psalm. 23, 7 [Cas.] FIRM. err. 24, 4 p. 62, 10. 24, 5 p. 62, 14 HIER. epist. 18^A, 7, 5. 6 al. VVLG. psalm. 23, 7. 8. 9. 10 SACR. Leon. 314 NICET. hymn. 4, 14 p. 84, 20). ITALA Eph. 1, 17 (Tert. adv. Marc. 5, 17 p. 633, 26) pater -ae, πατήρ τῆς δόξης. PRISCILL. tract. 6, 94 p. 71, 19 deus -ae, θεὸς τῆς δόξης (VVLG. act. 7, 2 [AVG. civ. 16, 15 p. 151, 9. 16, 16 p. 153, 18 D.]). nota: FIRM. err. 25, 1 p. 65, 13 Adam promissae sibi -ae perdidit dignitatem.

d de summa quadam virtutum et bonorum, quibus non desunt externa insignia dignitatis, fere i. q. pondus, gravitas, auctoritas, maiestas (δόξα, דְּבָרָה); saepe in periphrasi pro ipsa persona: α generalia: ① de maiestate dei et Christi

(cf. et p. 2081, 58 sqq. et p. 2082, 66 sqq.): TERT. resurr. 44 p. 90, 5 ad illuminationem agnitionis -ae suae, i. dei, in persona Christi ([cf. VVLG. II Cor. 4, 7 claritatis]. TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 613, 26). ITALA II Thess. 1, 9 (Tert. adv. Marc. 5, 16 p. 630, 11. 23) a facie domini et a -a valentiae eius, i. a maiestate fortis dei (VVLG. -a virtutis eius, LXX ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ). ITALA Hab. 3, 4 (Firm. err. 21, 4 p. 56, 12) constabilita est virtus -ae domini, VVLG. fortitudo eius. ITALA psalm. 71, 19 (Veron. Aug. Sang. Tert. adv. Marc. 5, 9 p. 605, 2) nomen -ae ([ITALA Cas. claritatis. VVLG. maiestatis. בְּהוֹרָה, בְּהוֹרָה]. VVLG. II Esdr. 9, 5 Dan. 3, 52 Greg. M. moral. 14, 28). Ier. 23, 9 (Epiphan. in cant. ed. Foggini 1750 p. 14) a facie decoris -ae domini (ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ. VVLG. a facie verborum sanctorum eius). VVLG. exod. 24, 16 -a domini habitavit super Sinai (VVLG. psalm. 84, 10; cf. et 25, 8). 29, 43 sanctificabitur altare in -a mea, i. maiestate mea praesente (quasi pro prima persona: VVLG. exod. 33, 22. Is. 46, 13. 66, 18. 19). Ier. 14, 21 solium -ae tuae, aliter p. 2077, 8 (17, 12. cf. ITALA Matth. 19, 28 [Victric. 13 Act. Andr. Matth. p. 86, 19 B.] in throno -ae suae. VVLG. maiestatis). Ezech. 2, 1. 3, 12. 23 [8, 4]. Rom. 1, 23 mutaverunt -am... dei in similitudinem imaginis... hominis (cf. AVG. civ. 8, 10 p. 335, 22. 23 p. 356, 17 D. et al.). COD. Theod. 16, 1, 3, 3 (a. 381) episcopi, qui unius maiestatis adque virtutis patrem et filium et spiritum sanctum con-

fitentur eiusdem -ae, claritatis unius, nihil dissonum profana divisione facientes (de re cf. CONC. Ephes. I 5 p. 350, 13 Christus aequalis -ae sit cum deo et patre etiam in carne, ἰσοκλής τῷ θεῷ. NICET. symb. 9 p. 47, 11 B.). nota plur.: PRISCILL. tract. 1, 6 p. 8, 4 opera et formarum detestabilitas natura daemoniorum, non divinarum veritas -arum est. ② de hominibus: VVLG. gen. 49, 6 Iacob: in coetu illorum non sit -a mea. Esth. 15, 16 conturbatum est cor meum prae timore -ae tuae, sc. regis. prov. 25, 27 scrutator maiestatis opprimetur a -a, puto 'regis'; lat. discrepat a graec. et hebr. I Macc. 10, 64 ut viderent... -am eius, sc. Jonathan qui rex factus est (δόξαν).

β usus specialis in allocutione hominum auctoritate et dignitate insignium (i. gloriosorum. cf. s. v. gloriosus. gr. ἡ σὴ ἐνδοξότης [NOVELL. Iust. 8 epil.]): Caesaris: AVELL. 503, 2 -a vestra. CASSIOD. var. 10, 1, 2. regis: ALC. AVIT. c. Arr. 30 p. 14, 36 epist. 4 p. 30, 1. 6 p. 34, 2. 79 (70) p. 93, 20

55 EVG. TOLET. hex. praef. pros. 14 GREG. Tvr. hist. Franc. 4, 46. magistri militum: COD. Iust. 1, 27, 2, 36 tua. GREG. M. epist. 1, 74 p. 94, 15. 22. 2, 7 p. 106, 3. 6. 2, 32 p. 128, 20 et passim. CORIPP. Iust. 1, 25 rediviva... -a Petri... Theodorus (mag. offic.).

III spectat ad praeconium quasi propriorum meritorum et ad vanam ostentationem rerum haut semper laude dignarum; fere i. q. ostentatio, studium placendi, vanitas, tumor, superbia: de bestiis v. infra l. 79: A plur.: PLAVT. Mil. 22 periuriorem hoc hominem... aut -arum pleniorum quam illic est. GELL. 1, 2, 6 has ille inanes -as cum flaret. ITALA exod. 33, 5 (Aug. loc. hept. 2, 135 p. 566, 6) deponite stolas -arum vestrarum et cultum (VVLG. deponite ornatum tuum. LXX: τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν. וְעָשָׂה דָּוָר בְּרַחֲמֵי יְהוָה מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֶיךָ). B sing.: RHET. Her. 4, 51, 64 quae singulis diebus efficiat -a atque ostentatione (CIC. Rab. Post. 38 genus... ostentationis et -ae. CLAUD. DON. Aen. 2, 435

70 p. 208, 13. MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 5 non erit hoc humilitas neque confessio, sed ostentatio et vana -a, i. q. κενοδοξία. v. et TERT. orat. 22 p. 195, 26). CIC. har. resp. 17 me... efferret... ad -am... animi quidam dolor (cf. CAES. civ. 3, 79, 6 Allobroges... -a elati). BELL. Afr. 31, 10 -am exultationemque hostium pati (cf. BELL. Hisp. 14, 3). SALL. rep. 2, 7, 6 -a honorem..., virtutem opulentia vincit. HOR. epist. 1, 18, 23 -a quem supra vires et vestit et unguet. SEN. exc. contr. 3, 4 audite filii mei -am, i. id quod gloriatur. SEN. epist. 95, 28 adp. iactatio. PLIN. nat. 3, 42 Grai, genus in -am suam (sui al.) effusissimum. 10, 43 de pavonibus. 10, 180 equas -a superbire. 18, 37 agros... coemendo colendoque in -am. QVINT. inst. 11, 1, 18

75 opp. defensio. decl. 322 p. 267, 4 quod -ae loco pro contione dixit (PLIN. epist. 5, 13, 6). PLIN. epist. 6, 8, 6 studia... ad voluptatem... et -am exercet. TERT. orat. 20 p. 192, 21 vestium -am et auri superbiam. 22 p. 196, 1 facile eluditur quod affectione -ae assumitur.

[Knoche]

anim. 2 p. 300, 26 *publicum sensum* nacta philosophia ad -am propriae artis inflavit prae studio eloquii. cult. fem. 1, 2 p. 703 mulieris -ae, i. *vanitatis*. 2, 3 p. 718 omnis -a vana et stuporata (pall. 4 p. 938 adv. Marc. 1, 8 p. 300, 4 RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 195, 13 B. BENED. reg. 49, 20). *ibid.* -a exaltationis ingenium est (cf. 2, 9 p. 727). 2, 11 p. 730 *adp.* luxuria. virg. vel. 16 p. 907 *deo* nihil... operosius -a et studio hominibus placendi, *opp.* modestia. adv. Marc. 1, 8 p. 300, 9. 4, 15 p. 464, 28 *adp.* superbia, saeculi studia, dei incuria. AVSON. 37, 1 laudet Achaemenias orientis -a telas. CLAVD. DON. Aen. 7, 660 p. 98, 26 Aventinus... -ae causa hydram gestabat in clipeo. HIER. epist. 52, 9, 1 -am redolet (cf. MACR. Sat. 7, 2, 8 *de fortibus factis militum*: id genus narrationum habet quendam -ae saporem). VVLG. sap. 17, 7 *apposita erat sapientiae* -ae correptio (τῆς ἐπὶ φρονήσει ἀλαζονείας).

I *pertinet ad adfectum, fere i. q. laudis decorisque spes, amor, cupiditas (de bestiis v. infra l. 52 sqq. -a tamquam persona alqd. agere vel habere dicitur: infra l. 48. 58. 60 al. epitheta non solum pertinent ad cupiditatem [ex. gr. infra l. 56. 73], sed etiam ad genus laudis petita [ex. gr. infra l. 43. 65 et al.]. con. c. gen. obi. inde a VERG. apud ECCL. saepe i. q. cupiditas vanae -ae):* RHET. Her. 1, 1, 1 non... spe quaestus aut -a commoti venimus ad scribendum (cf. SALL. or. Macri 26 non -a move-mini neque flagitio. VERG. Aen. 4, 272. Ov. Pont. 3, 9, 55 *scriptorum* non -a nobis causa, sed utilitas officiumque fuit). CIC. Verr. II 5, 130 lacrimis... huc, non -a inductus accessi (Cluent. 11). Font. 35 vestris civibus, qui maxime -a ac laude ducuntur (Arch. 26 optimus quisque maxime -a ducitur, *syn.* studium laudis. Tusc. 2, 46 pueri ferunt dolores -a ducti, *opp.* pudor, metus. off. 1, 44. QVINT. decl. 271 p. 112, 8 non tam me ducit -a militaris [cf. infra l. 43] nec fama victoriae [PLIN. epist. 4, 12, 6]. CLAVD. DON. Aen. 5, 230 p. 449, 18 al.). Arch. 29 virtus, quae... animum -ae stimulus concitat (cf. Ov. Pont. 4, 2, 36 p. 2069, 40). Cael. 76 adulescentes refrenandi potius a -a quam incitandi fuerunt (cf. CIC. de orat. 2, 337 *animos* ad cupiditatem aut ad -am *concitare* [RVFIN. Orig. princ. 3, 2, 2 p. 248, 19 cum nulla eos ad resistendum virtutis -a concitarit]. fin. 5, 69 *homines* excitantur... -a [SALL. Cat. 58, 2 quem neque -a neque pericula excitant, nequiquam hortere]. STAT. Theb. 6, 835 *luctandi iuvenes animosa citavit* -a. CVRT. 4, 14, 1 *spei* -aeque incitamenta). Pis. 59 fertur ille vir... -a. Marcell. 25. Tusc. 1, 4 omnes... incenduntur (accenduntur AVG. civ. 5, 13 p. 218, 14 D.) ad studia -a (VERG. Aen. 4, 232 si nulla accendit tantarum -a rerum. 4, 272. IVST. 15, 2, 8 non odiis sed dignitatis -a accensos; *aliter* VAL. MAX. 8, 7 pr.). 2, 39 est intemperans militaris in forti viro -a (cf. *supra* l. 29). 2, 65 *illum dolorem... tulerant... studio... et -a, opp.* ratione, sapientia (SVLP. Sev. Mart. 1, 1). epist. 7, 13, 1 *ad Trebatium*: moriar ni, quae tua -a est, puto te malle a Caesare consuli quam insurari; *fort. iocosa ambiguitate dictum, ita ut etiam de Trebati vanitate accipi possit*. 13, 15, 2 hominem perustum etiamnum -a volunt incendere (SEN. Herc. O. 620 urit miserum -a pectus). LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 si... aliqua -a iusta et merita provocabimur. BELL. Afr. 22, 2 -a et animi magnitudine elatus (BELL. Hisp. 23, 8 LIV. 31, 24, 13 *opp.* ira). VERG. georg. 3, 102 *de equis*: quis cuique dolor victo, quae -a palmae. 4, 205 *de apibus*: tantus amor florum et generandi -a mellis. Aen. 5, 394 non laudis amor, nec -a cessit pulsa metu (cf. CLAVD. DON. *ad h. l.* p. 468, 19). 11, 154 haud ignarus eram, quantum nova -a in armis et praedulce decus primo certamine posset (cf. CLAVD. DON. *ad h. l.* p. 429, 30). HOR. sat. 2, 3, 179 ne vos titillet -a. PANEG. in Mess. 29 non tua maiorum contenta est -a fama. PROP. 3, 12, 3 tantine ulla fuit spoliati -a Parthi? (cf. Ov. met. 10, 547). 4, 10, 3 dat mihi -a vires (*sim.* Ov. trist. 5, 12, 37, *ubi syn.* laudis amor). Ov. fast. 1, 303 nec levis ambitio perfusaque -a fuco magnarumque fames sollicitavit opum (SIL. 6, 614 blando popularis -a fuco). Pont. 1, 5, 57 -a vos acuat. VAL. MAX. 5, 1, 3 potentissimi adfectus, ira atque -a (*v. supra* l. 52 et SIL. 13, 173 CVRT. 5, 8, 12). 8, 7 pr. forensis -a accenditur. 8, 14 ext. 2 angusta homini(s) possessio -ae fuit, quae deorum omnium domicilio sufficit (s. *add.* Gertz, v. et Vahlen *opp.* ac. II 144). SEN. dial. 9, 9, 2 discamus... -am temperare. benef. 1, 13, 2 homo -ae deditus. epist. 7, 9 non est quod te -a publicandi ingenii producat in medium. 94, 65 -a et ambitio et nullus supra ceteros emineendi modus. LVCAN. 4, 376 ambitiosa fames et lautae -a mensae (ENNOD. carm. 2, 42, 4). SIL. 3, 122 tibi -a soli fine caret. 6, 333 fax mentis honestae, -a. STAT. Theb. 6, 435 ambitiosa... conludit -a fratres. 6, 653 plures agitabat -a (Ach. 2, 153). 9, 717 hortatrix animosi -a leti. QVINT. inst. 11, 1, 75 *iudex* erit -a infandus. IVV. 10, 143 *adp.* laudis titulique cupido. PLIN. epist. 2, 9, 8 habet... -a... quiddam *ἀκοινώνητον*. 5, 17, 6. APVL. Plat. 1, 2 verae laudis -am, *opp.* humilitas cupidinis. TERT. anim. 1 p. 299, 10 philosophus, -ae animal. pall. 4 p. 939 *Alexandrum* sola -a minorem. patient. 10 p. 15, 10 *adp.* malitia. EPIST. imp. de Asia (Bruns, fontes⁷ 97^B, 6 [a. 375]) quos popularis animi -a maior attollit (cf. *gr.* [ib. 21] *ἐπὶ δῆμον φαντάζοντες*). CLAVD. DON. Aen. 5, 400 p. 469, 7 *opp.* pretium. HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 8 p. 297, 18 inebriamur... amore, concupiscentiis et vana -a. *adp.*

et syn.: ambitio: p. 2085, 62, 70. amor laudis: p. 2085, 54, 61. cupiditas: p. 2085, 34. cupido cruoris: SIL. 13, 173; v. et p. 2085, 77. decus: p. 2085, 56. fama: p. 2085, 30. fames magnarum opum: p. 2085, 62. fax mentis honestae: p. 2085, 72. hortatrix leti: p. 2085, 74. ira: p. 2085, 64. laus: p. 2085, 26. VERG. Aen. 4, 232. animi magnitudo: p. 2085, 51. ostentatio: CIC. Cluent. 11. spes quaestus: p. 2085, 21. studium: p. 2085, 44. studium laudis: p. 2085, 27. *opp.*: dolor: p. 2085, 53. flagitium: p. 2085, 22. invidia: SIL. 6, 614. lacrimae: p. 2085, 25. natura: CIC. off. 1, 44. odia: p. 2085, 42. pericula: p. 2085, 36. pretium: p. 2085, 83. utilitas officiumque: p. 2085, 24.

V *spectat ad actionem laudandi, glorificandi, unde fere i. q. glorificatio, benedictio, frequentata laudatio. raro ap. auctores gentiles. hic illic dubites, utrum actus laudandi accipiendus sit an ipsa fama, ex. gr. infra l. 26 sqq. 40. 43 sqq. CAEL. Cic. epist. 8, 15, 1 hanc meam -am, quae ad me nihil pertinet, derideas. SALL. hist. frg. 2, 70 Metellus in... Hispaniam... regressus magna -a concurrentium... per vias et tecta visebatur. TIB. 3, 19, 7 procul absit -a vulgi (i. laudatio vulgi; minus bene alii: iactantia, fama apud vulgus; cf. Lachm.-Dissen ad h. l.). SEN. contr. 9, 4, 15 ego... non laudo: alterius ista -a est. CARM. epigr. 2053 (Pompeis) si qua verecunde viventi -a danda est, huic iuveni debet -a digna dari. SVET. vita Lucani p. 51 R. multus in -a tyrannidarum. TERT. adv. Marc. 3, 22 p. 416, 5 fratres Christi... -am fore deo relatueros (v. psalm. 21, 23. TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 478, 2 creatori. NICET. spirit. 18 p. 34, 27 B.). 4, 14 p. 460, 10 -am deo reddens (TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 541, 25. VVLG. Sirach 35, 10 [δόξασον τὸν κύριον]). patient. 1 p. 2, 12 etiam vanas saeculi disciplinas ad laudem et -am ipsius promovet *patientia*. resurr. 56 p. 115, 27 quomodo -am deo dicam? quomodo canam illi novum canticum? (ITALA [Cas. et Afr.] et VVLG. psalm. 28, 9). TER. MAVR. 1439 creticus... optimus pes... pedestri -ae. ITALA apoc. 7, 12 (cod. g) benedictio et -a deo; PRIMAS. et VVLG.: claritas; δόξα. CYPR. laps. 1 p. 237, 11 benedictiones eius et laudes... cum -a praedicemus (cf. SCHOL. Cic. Bob. p. 80, 28 St.). HIL. hymn. 3, 19 deo audit in excelsis nuntiari -am (cf. HIER. epist. 20, 2, 3 [ex Luc. 19, 38] pax in caelo et -a in excelsis [cf. VVLG. Luc. 2, 14]. LIB. pontif. p. 12, 10 *de doxologia*: hymnus diceretur angelicus, hoc est: -a in excelsis deo et cetera [SACR. Greg. 1, 1 et passim]. NICET. psalm. 9 p. 77, 3. CORP. VIII 23041 in excelsis. 24067). VVLG. I par. 16, 28 afferte domino -am et imperium; δόξαν καὶ ἰσχύν (psalm. 28, 2 bis. 95, 7 δόξαν καὶ τιμὴν; יְהוָה יִשְׁבַּח. 95, 8. cf. ALC. AVIT. c. Arr. 2, 13 angelis... -am ferre debemus). 16, 29 date domino -am (I reg. 6, 5. psalm. 67, 35. Sirach 50, 22 εὐλογήσατε τῷ θεῷ. 51, 23 ἀνέσω αὐτόν. Ier. 13, 16. et al. cf. et VVLG. Is. 42, 12 ponent [δόξασον] domino -am). psalm. 29, 13 cantet tibi -a mea (107, 2 psallam in -a mea. 107, 3 exurge, -a mea). Sirach 47, 9 in verbo -ae. INSCR. christ. Leblant 460^A scripsimus non grandem -am (i. titulum gloriosum), sed dolum (i. dolorem) filiorum. SACR. Greg. 6, 3 ymnum -ae tuae canimus (7, 6. 111, 3. GREG. M. moral. 2, 32). *notanda*: plur.: HERM. vulg. vis. 1, 3 revoluta libro *femina* legebat -as *dei* (Pal. laudes dei; δόξας). MART. CAP. 1, 126, 19 lingua fert -as per aevum. *de doxologia*: *passim* in BENED. reg.: 9 l. 5 cui versui subiungendus est tertius psalmus et -a. *ibid.* 12 duo responsoria sine -a. et al. nota 13, 14 canticum Deuteronomium, qui dividatur in duas -as, i. in duas partes, quarum utraque exit in doxologiam; cf. 18, 13 ut nonus psalmus et septimus decimus partiantur in binos (binas -as *codd. interpol.*); *de tota re v. et Löfstedt, Syntactica I (1928) p. 65¹*.*

V *pertinet ad fidem (sc. Christianam), i. q. (ὁρθή) δόξα (assumit graecae vocis, cui alioquin respondet, significationem primitivam, q. e. 'sententia' 'opinio'; cf. ISID. orig. 7, 14, 5 δόξα -a est. hoc est orthodoxus vir rectae -ae. cf. 10, 195):* PRVD. perist. 9, 30 plebem dicatam Christianae -ae (*nisi forte spectat ad honores caelestes*). MAR. MERC. Nest. serm. p. 40, 26 S. rectam fidei -am sequens (cf. Cyr. epist. Nest. 1 p. 52, 22 S. rectam apud omnes de religione -am tenentes, seq. fides [ὁρθήν παρὰ πάντων δόξαν ἔχοντες]. CONC. Ephes. [a. 431] 17 l. 2 p. 46, 17 S. rectae -ae amator [ὁρθῆς δόξης]. RVSTIC. synod. [Conc.^S I 4, 2 p. 74, 14; v. Abh. d. Bayer. Akad. 30, 8 p. 17] rectae -ae dogma [ὁρθοδοξίας]; *latine qui textum vertit saepe vocem 'orthodoxia' posuit, ex. gr. 123, 5 p. 76, 2*). MAR. MERC. Nest. serm. p. 46, 20 S. haeticorum pravam -am declinantes; *opp.* dogma pietatis (cf. Cyr. epist. cler. p. 55, 3 S. in pravitate inanis -ae).

deriv.: gloriola. glorior. gloriosus. glorius. glorificus. c. *deriv. comp.*: inglorius. ingloria subst. Knoche.

gloriabilis *καυχνηρίας* GLOSS.⁴ II Philox. GL 27. **gloriabundus**, -a, -um a gloriar. fere i. q. *gloriandi plenus, cum gloriatione*. GELL. 5, 5, 4 Antiochus rex contemplatione tanti... exercitus -us Hannibalem aspexit et '...' inquit *eqs.* (MACR. Sat. 2, 2, 2). LACT. inst. 5, 13, 15 virtus, quam philosophi quoque -i non re, sed verbis inanibus iactant, disserentes... esse. mort. pers. 30, 4 prosilit -us ac proficitur quid admiserit. HIER. in Zach. 1, 2 p. 796 qui... -us dixerat: 'in caelum ascendam *eqs.*'. hom. Orig. in Ier. 7 p. 811 vis gloriari et -us non audire? confundimini a gloriatione vestra (cf. p. 2087, 32). in eccl. 8 p. 449 quid boni homini dederit [H.]

deus, quasi -us enumerat. in Abd. 12 p. 375 per portam Ierusalem -us incedes. AVG. civ. 14, 20 p. 43, 28 D. hoc (sc. concubitus in publico) aliquando -um fecisse Diogenem. SIDON. epist. 9, 7, 1 oppido -us quidam, quippe perceptis tot voluminibus.

glōriatio, -ōnis f. a gloriari. **actus gloriandi**. **vocabulum fictum**, ut vid., a Cicerone. CHAR. gramm. p. 459, 46 B. **καύχημα** (IDIOM. gen. gramm. IV 581, 55 GLOSS. II 498, 64. 545, 46). GLOSS. II 347, 6 **καύχημα** exultatio haec -o. cf. etiam l. 36. plur. v. l. 31.

CIC. fin. 3, 28 quaero, quis aut de misera vita possit gloriari aut de non beata. de sola igitur beata. ex quo efficitur -e, ut ita dicam, dignam esse beatam vitam. 4, 50. 51 si... virtus digna est -e.

ap. christianos: in s. scriptura: ITALA Ezech. 16, 12 (Hier. in l.) v. infra l. 35. VVLG. Sirach 9, 22 in timore dei sit tibi -o (gr. 9, 16 ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. v. infra l. 25). Rom. 3, 27 ubi est -o tua? (**καύχῃς**). I Cor. 5, 6 non est bona -o vestra (**καύχημα**). II Cor. 7, 4 multa mihi -o pro vobis (-o). 7, 14 -o nostra, quae fuit ad Titum (ἡ -oις ἡμῶν ἐπὶ Τίτῳ). 11, 10 quoniam haec -o non infringetur in me (ἡ -oις ἥδε οὐ φραγέσεται εἰς ἐμέ). de materia gloriandi: VVLG. Sirach 1, 11 timor domini gloria et -o et laetitia (δόξα... καύχημα... εὐφροσύνη). ITALA Ier. 17, 14 (Aug. c. Faust. 13, 16) -o mea tu es (**καύχημά μου**. VVLG. laus). **ap.**

eccl.: HIL. in psalm. 2, 25 iactantia et -o spontaneae professionis effugitur, dum Iesus non nisi interrogatus se filium dei profitetur. in Matth. 2, 3 -o sanctificati patris (Abraham) eis (Pharisaeis) inhibetur. HIER. epist. 3, 5, 1 mihi -o omnis in Christo est (ex Rom. 15, 17 habeo... gloriam... in Christo. **καύχῃσιν**. AVG. serm. 160, 7 -o in cruce sit Christi [opp. humilitas]. spir. et litt. 10, 17 -em... laudabilem, quae in domino est [opp. vitiosam de superbia venientem]. cf. etiam supra l. 13). hom. Orig. in Ier. 9 p. 830 Paulus habuit materiam -is (elationis al.), habens... visiones eqs. **ibid.** haec omnia materiae erant -um. in Ier. 9, 24 p. 127, 7 ista est sola -o, ut sciat eqs. 12, 13—15 p. 158, 23 confundimini... a -e vestra... sive ab opprobrio (ex Vulg., ubi: confundemini a fructibus vestris. cf. p. 2086, 83). p. 159, 10. in Ezech. 16, 12 p. 156 'et coronam decoris in capite tuo': LXX et coronam -is super caput tuum. ... in Hebraeo thophherth (תפחרת)... in reliquis translatoribus **καύχῃς** -o dicitur (cf. infra l. 39). PELAG. in I Cor. 1, 26 p. 135, 16 S. non prodest -o carnalis ad fidem. 1, 29 carnalis est ista -o. 4, 8 p. 148, 1 falsa -e decepti. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 90, 2 p. 67, 17 corona -is in confusionem facta est mihi. AVG. epist. 216, 5 o inanis -o miserorum! spir. et litt. 13, 21. 22. 32, 56. c. Parm. 3, 2, 5 ad... inanis -is corruptionem. un. eccl. 15, 39 p. 283, 16 in Pharisaeo et publicano figurantur superba -o honorum operum et humilis confessio peccatorum. c. Faust. 31, 1 extincta... est Danihelis... illa ac trium puerorum -o. CASSIAN. inst. 11, 10, 1 Ezechias rex vanitatis -e superatur. OP. imperf. in Matth. 5 p. 669 victoria tentationis et expletio alicuius operis magni -em operatur et fit causa iactantiae. 13 p. 704 ubi... res agitur gloriosa, ibi facilius locum invenit -is occasio. ORIGEN. in Matth. 12, 27 habentes -em (**καύχημα**) in cruce domini. PS. PRIMAS. in I Cor. p. 510^A istorum trium (sapientis, fortis, divitis) -o arguitur. PRIMAS. in apoc. p. 903^A acrior... erit -is eius insana potentia.

nota gen. rei (personae), quae gloriandi causa est: supra l. 22. 24. 43. **gen. inhaerentiae q. d.**: infra l. 45. **epitheta**: carnalis: supra l. 37. 38. falsa: supra l. 38. inanis: supra l. 40. 41. adde VAL. CEM. hom. 7, 2. superba: supra l. 42.

glōriator, -oris m. a gloriari. **qui gloriari solet, gloriosus**. CHAR. gramm. p. 392, 16 B. (de differentia inter glorius, -r, gloriosus) -r non habet causam gloriandi, sed tamen gloriatur. APVL. flor. p. 77 magis... sum tantae amicitiae cupitor quam -r (supra: gratiam tuam... malo quam iacto).

? **glōriatus**, -a, -um (gloriatior) v. s. glorior p. 2093, 11.

glōrificatio, -ōnis f. a gloriificare. **actus gloriificandi, status gloriificati**. AVG. in euang. Ioh. 104, 3 a gloria -o derivatur. plur. v. infra l. 74.

I exaltatio, honorificatio: exempla distribui sec. obiecta gloriificandi. sic fit -o: 1 **dei patris**: IREN. 3, 16, 1 Salvatorem esse in -em patris missum. 4, 20, 7 filius, qui... patris -em... ostenderet humano generi. AVG. in euang. Ioh. 106, 1 illam clarificationem sive... -em... qua filius... gloriificat patrem. 106, 3 -o patris, quae... circa apostolos facta est. EVSTATH. Bas. hex. 3, 9 p. 900^C consideratio -em perficit creatoris (gr. p. 76^B λόγος... συμπληρωτικός ἐστὶ τῆς δοξολογίας τοῦ κτίσαντος). 2 **Christi**: AVG. serm. 263, 1 -o domini nostri Iesu Christi resurgendo et ascendendo completa est (idem serm. ed. Mai 44, 1). 265, 8 duae sunt -es Christi secundum... hominis formam: una, qua surrexit..., alia, qua ascendit eqs. epist. 140, 14, 36 passione, resurrectione, -e Christi. 142, 1 huius capitis (i. Christi). in euang. Ioh. 32, 6 post resurrectionem..., quam dicit evangelista -em. 40, 2 exaltationem... dicit passionis, non -is. 52, 7. 63, 2 (ibid. clarificatio. item 105, 3 al.). 103, 3 PS. AVG. serm. 223, 1. LEO M. serm. 21, 2 ut Christus... tanto foedere naturam utramque consereret, ut nec inferiorem consumeret -o nec superiorem minueret assumptio formae servilis. SACR. Leon. 341. ORIGEN. in Matth. 118, 113 ut comparatione -is istius (Iesu) vultus illius (Moysis) -o destruat. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 711^A quae -o sive

clarificatio (sc. Christi per patrem). PASS. Petr. 6 v. infra l. 25.

3 **hominum**: a generatim (maxime de vita aeterna): HIER. Didym. spir. 38 filius... pandens sublimitatem (propriatatem al.) -is. AVG. c. Faust. 12, 46 magnum aliquid latet ad iustificationem et -em nostram. serm. 261, 1 ascensio domini, -o nostra (PS. AVG. serm. 177, 1). 305, 4 qui te praedestinavit, ... vocavit, ... iustificavit..., qui tibi -em sempiternam promisit (cf. in euang. Ioh. 26, 15 praedestinatio..., vocatio, iustificatio..., -o). grat. Christ. 12, 13 p. 136, 11 vocatos ad summam perfectionem -emque perducit. LEO M. serm. 91, 2 sic deitatem homini impertiens deus, ut eam -e non consumeret, sed auget. 124, 7 ditanda erat humana humilitas tantae -is augmento (165, 8. gr. ἐκ τῆς ἐπαινήσεως τῆς τοσαύτης δόξης). FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 10 accepimus gratiam -is aeternae pro gratia iustificationis indebitae (1, 11 -is gratia... futura servatur). **ibid.** gratia -is iustae. 1, 11 iustificationis et -is opus. PS. PRIMAS. in Rom. p. 460^D exspectamus -em in resurrectionem futuram corporis nostri. **sensu saeculari**: VITAE patr. 5, 15, 54 si gaudes in adversarii tui -e (opp. contristaris in minoratione eius). CASSIOD. Ios. antiq. 18, 7 p. 579 Paulina magnam sibi ex hoc (sc. concubitu Anubis, ut putabat) -em reputans provenisse. b **speciatim de martyrio**? LEO M. epist. 119, 2 Petrum in suae -is domicilio (i. Romae) praeminentem. SACR. Leon. 299 de magnorum filii tui -e membrorum. 328 laetitia... quae <de> beatorum Iohannis et Pauli -e procedit (sequitur: quos fides et passio facit esse germanos. SACR. Greg. 126, 1). PASS. Petr. 6 dominus patitur in electis misericordiae compassione et -is celebritate. c **de dignitate sacerdotali**: SACR. Leon. 422 ornamentis totius -is instructos episcopos caelestis unguenti fluore sanctifica (SACR. Greg. 2, 5). 4 **rei**: AVG. in epist. Ioh. 3, 4 in -e membri cetera membra congaudent (ex Paul. ad Cor. I 12, 26). HIER. in Ezech. 27, 25 p. 320 (ad: glorificata es) quae -o (sc. Tyri) fuit aggravatio possidentis (de loco cf. vol. I 1314, 84).

II fere i. q. confessio. sic in iunctura recta o - i. ὁρθή δόξα, ὁρθοδοξία: RVSTIC. synod. (Conc. I 4) p. 27, 30 nota... rectae -is est fides. p. 40, 27 -tae -is fidem (τῆς ὁρθοδοξίας πίστεως. p. 106, 18). p. 216, 30 -tae -is confessio. p. 291, 10. p. 86, 30 Theodorum... -tae -is magistrum. huc etiam trahas: CONC. I 3 vers. Tur. p. 34, 21 unam ei (Emanuel) -em adhibet (δοξολογίαν. **ibid.** una adoratione honorificat. p. 48, 30 putaberis... quae facta sunt, dure quidem..., omnino tamen pro gloria [-e Rustic., δόξης] fecisse). MAR. MERC. Cyr. epist. syn. p. 183, 19 S. una supplicatione veneratur Emmanuel unamque ei -em dependit (Cyr. contrad. p. 75, 33 [ibid. reverentia veneratur]). Cyr. resp. p. 156, 37 -em deputat (ibid. veneratione colit). Cyr. apol. p. 137, 35 omnia ad ipsius (Christi) -em... offerentes. Nest. exc. p. 55, 35 unigeniti -o aliquando... patri deputatur. RVSTIC. synod. (Conc. I 3) p. 128, 32 Nestorius... fructus malae -is (vanae gloriae vers. Tur.) suae decerpsit. an huc pertinet VICT. VIR. 2, 100 una est religio, una -o trinitatis, ut audiamus apostolos.

eucharistice idest **glōrificativē**: GLOSS. cod. v Hor. carm. 1, 10 tit.

glōrificātor, -ōris m. a gloriificare. **qui glorificat**. LEO M. epist. 47, 2 Christus, naturae nostrae susceptor et -r. CONC. I 5 p. 292, 34 ut admissa temptatione et victor et -r ostenderetur Christus. GREG. TVR. vit. patr. 8, 12 -r sanctorum suorum deus (ibid. patefecit esse plurimis gloriosum).

glōrificātorius, -a, -um a gloriicator. **glorificatoris proprius**. EVSTATH. Bas. hex. 4, 7 vocibus -iis ad deum fuis (gr. non respondet).

***glōrifico**, -āvi, -ātum, -āre [a gloria et facere. W.]. in mss. saepius confunduntur clarifico et -o, ut verba facie similia, significatione fere paria (cf. vol. III 1266, 19 sqq. et infra l. 63). **defin.** FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 16 non est aliud -are nisi gloriosos facere. GLOSS. II 280, 15 δοξάζω -o (cf. etiam p. 2092, 61 bis). HIER. in Mal. 1 p. 947 (ad Ioh. 17, 1) apud Graecos δόξαον legitur, id est '-a'. cf. epist. 106, 12. 30. AVG. in euang. Ioh. 82, 1 (ad Ioh. 15, 8) sive -tus sive clarificatus dicatur, ex uno graeco verbo utrumque translatus est, quod est δοξάζειν. 105, 3. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 715^B v. p. 2092, 59. in exemplis infra allatis ubi nil adnotatur de graeco exemplari, puta illud exhibere δοξάζειν. de hebraeis v. HIER. nom. hebr. p. 50, 9 Ioach... confitens sive -ans. 61, 28 Iudas confitens vel -ans (74, 15 EVCHER. instr. 2 p. 141, 14). NOT. Tir. 70, 72. est vocabulum s. scripturae (IT. et VVLG.), hinc passim adhibetur ap. auctores christianos. locos biblicos dedi omnes.

I gloriam (i. splendorem, sublimitatem, maiestatem) creare vel tribuere proprio opere et actu: A -at divinitas: 1 **deus pater** (spiritus sanctus, p. 2089, 34 al.): a maiestatem, potentiam suam: ITALA Ioh. 12, 27 (Tert. orat. 3 p. 182, 14 al.) pater, -a nomen tuum (VVLG. clarifica. δόξαον). Ioh. 12, 28 (cod. d, Tert. adv. Prax. 23 p. 271, 17 al. Mar. Victorin. adv. Arr. 1, 10 p. 1046^A) -vi et -bo [rursus] (deest in aliquot locis. et -vi et rursus -o Mar. Victorin. et clarificavi et iterum clarificabo VVLG.). VVLG. Sirach 36, 7 deus, -a manum et brachium dexterum. sic passivum reflexive videtur accipiendum in his: ITALA exod. 15, 6 (Ambr. hex. 2, 1, 3 p. 43, 9 dextera manus tua, domine, -ta est (VVLG. magnificata. δεδοξασται). Mal. 1, 11 (Tert. adv. Marc. 3, 22 p. 416, 12 al. Aug. epist. 93, 20) nomen meum -tum est in nationibus (-tum est in nat. nom. m. var. [H.]

lect. Tert., in gentibus Aug.; τὸ ὄνομα μου δεδοξασται. VVLG. magnum est nomen meum in gentibus). LVCIF. epist. 1 -atur dei nomen in ruina Simonis. **b se ipsum (pass. refl.):** ITALA exod. 15, 1 (Rufin. Orig. in h. l. 6, 1 p. 192, 2) gloriose... -tus est dominus (VVLG. magnificatus est). VVLG. exod. 14, 4 deus ad Moysen: -bor in Pharaone et in omni exercitu eius (14, 17, 18. cf. Kaulen, Hb. z. Vulg. p. 194). lev. 10, 3 in conspectu omnis populi -bor. Is. 24, 14 cum -tus fuerit dominus. 24, 23 cum... in conspectu senum suorum fuerit -tus. 26, 15. 66, 5 -etur dominus. Ezech. 28, 22 -bor in medio tui, Sidon. 39, 13 Agg. 1, 8? Pass. Matth. 27 gloria tibi, qui -tus es in caelo eqs. (δόξα σοι, ὁ δεδοξασμένος). **c Christum (addidi locos, in quibus Christus ipse pro se -ante accipi potest):** ITALA (Gaudent. serm. 9 p. 901^A) et VVLG. Ioh. 7, 39 Iesus necdum fuerat (nondum erat Vulg.) -tus. ITALA (Tert. adv. Prax. 22 p. 269, 5) et VVLG. Ioh. 8, 54 v. p. 2092, 20. ITALA Ioh. 13, 31 (cod. d, e, Tert. adv. Prax. 23 p. 273, 15) nunc -tus est filius hominis et deus -tus est in eo (honoratus... honorificatus cod. a, honorificatus bis codd. l, q, clarificatus al. codd. et VVLG.). 13, 32 (cod. d, e, cf. Tert. adv. Prax. 23 p. 273, 19) si deus -tus est in eo et deus -vit eum in semetipso et statim -vit illum (al. codd. ut in antecedenti, item VVLG., sed continuo pro statim). ITALA Ioh. 12, 23 (Gaudent. serm. 8 p. 893^A) venit hora, ut -etur filius hominis (clarificetur VVLG.). Ioh. 16, 14 (Conc. I 3 vers. Tur. p. 32, 18) ille (spiritus) me -bit (VVLG. clar.); ad h. l. cf. CONC. I 3 vers. Tur. p. 32, 22 sqq. 34, 23. p. 32, 19 syn. gloriam accipere. Ioh. 17, 1 (Mar. Victorin. adv. Arr. 1, 14) -a filium, ut filius -et te (VVLG. bis clarif.). 17, 5 (Mar. Vict. ibid.) -a me, pater, apud te ipsum gloria (VVLG. clarifica... apud temetipsum claritate eqs.). 17, 10 (Rufin. Orig. princ. 1, 2, 10 p. 43, 18) omnia mea tua sunt et tua mea et -tus sum in eis (clarif. VVLG.). VVLG. Ioh. 12, 16 quando -tus est Iesus (Italae codd. glor. et clar.). act. 3, 13 deus -vit filium suum. pass. refl.: II Thess. 1, 10 cum venerit Christus -ari in sanctis suis (ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις). TERT. resurr. 47 p. 98, 4 nec... Christus -tus est ante passionem. adv. Prax. 15 p. 254, 16 filii (gen.)... -ti a patre invisibili. monog. 2 p. 763 Paracletus... Christum (MAXIMIN. c. Ambr. 136 RVFIN. Greg. Naz. orat. 4, 13, 2 MAR. MERC. Cyr. apol. [Conc. I 5] p. 130, 38). HIL. trin. 1, 33 ut in persona Christi homo noster in deum -andus ascenderet. PELAG. in II Thess. 1, 10 p. 441, 14 S. Christus in suis -andus est membris, quae solis splendore fulgebunt. HIER. Didym. spir. 38 pater... -at unigenitum suum ostendens eqs. (ibid. filius tribuens spiritum... -at illum [patrem]). ibid. -at... filium spiritus sanctus ostendens eqs.). RVFIN. Orig. in exod. 6, 1 p. 192, 11 B. al. 12, 3 p. 265, 20 totus -tus ascendit ex monte. AVG. perf. iust. 35 p. 36, 7 dominus... secundum formam servi... non... -tus nisi resurrectionis gloria. in euang. Ioh. 104, 3 ut... mediator... resurrectione clarificaretur vel -retur. 105, 7 pater caput nostrum -vit. serm. 265, 7, 8 Iesus bis -tus, resurgendo et ascendendo. 265, 10, 12. 267, 1, 1 botrus (i. Christus) calcatus et -tus. 62, 11, 16 pati venit, sed et -ari; contemni... exaltari; mori... resurgere. CONC. I 3 vers. Tur. p. 155, 27 divine -tus (cf. ibid. 155, 26 ad divinam gloriam elevatus). LEO M. serm. 30, 6 -ans et -tus, exaltans et exaltatus ita sibimet inhaeserunt, ut. MAR. MERC. Cyr. apol. (Conc. I 5) p. 133, 15. **d homines:** **α bonis saecularibus:** ITALA I reg. 2, 30 (Aug. civ. 17, 5) v. p. 2091, 30. Is. 52, 13 (Aug. civ. 18, 29 p. 294, 22 D.) intellegit puer meus et exaltabitur et -bitur valde (συνήσται... ὑψωθήσεται... δοξασθήσεται σφόδρα. VVLG. exaltabitur... elevabitur... sublimis erit valde). VVLG. I par. 17, 18 David: cum ita -veris servum tuum (i. me). psalm. 14, 4 timentes dominum -at (opp. ad nihilum deductus est... malignus). 90, 15 cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum et -bo eum. Sirach 45, 3 -vit illum (Moysen) in conspectu regum (cf. p. 2092, 48). 47, 7 in decem millibus -vit eum (David deus). Is. 49, 5 -tus sum in oculis domini. 55, 5 gentes... ad te current propter dominum... et Sanctum Israel, quia -vit te. 60, 9 -vit te, Ierusalem, sanctus Israel. Ier. 30, 19 populum. Ps. AVG. quaest. test. I 44, 8 p. 76, 15 per quam (fidem) -tus est Abraham (cf. LIB. iubil. 13, 14). **β bonis caelestibus (maxime de vita aeterna):** ITALA Rom. 8, 17 (Tert. scorp. 13 p. 175, 3 Lucif. moriend. 3 Pelag. in h. l. p. 65, 3 S.) siquidem compatimur Christo, uti et cum illo -emur (simul -emur Lucif., Pelag., conglorificemur VVLG. συνδοξασώμεν). VVLG. Rom. 8, 30 quos deus... praedestinavit, hos et vocavit, et quos vocavit, hos et iustificavit, quos autem iustificavit, illos et -vit (hinc AVG. civ. 21, 24 p. 536, 6 D. al., passim. PROSP. resp. ad Gall. 2, 8). CLEM. ad Cor. 32 omnes (sacerdotes, levitae, al.) -ti sunt et magnificati... propter voluntatem dei (ἐδοξάσθησαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν. ibid. nec in modica gloria sunt). IREN. 4, 26, 1 hominem ex auditu loquelae eius (dei) in tantum -ari, ut reliqui non possint intendere in faciem gloriae eius (cf. Dan. 12, 13). CYPR. epist. 69, 3 p. 752, 13 quem praeter sacerdotii honorem martyrio quoque dominus -vit. HIL. in psalm. 56, 8 compatiendi et commoriendi fides nos -at in Christo. EPIST. Euseb. (Hil. coll. antiar. A II) 2, 1 in regno caelorum -ari. LVCIF. Athan. 1, 44. AVSON. vers. rhopal. 40 (p. 19 P., non ap. Souch.) fac iungar numero redivivo -tus. HIER. epist. 36, 15, 4 Helisaeus duplici -tus est spiritu. PELAG. in Rom. 5, 10 p. 45, 1 S. in eius (Christi) -abimur vita, si. AVG. serm. 93. 15 tunc -ta cum Christo ecclesia. 151, 8. SVLP. SEV.

dial. 3, 10, 5 Christus sanctum suum... -ans diversarum munera gratiarum in unum hominem conferebat. SACR. Leon. 295 dominus confessores... tanta festivitate. ORIENT. comm. 1, 482 per dominum -andus homo. MAX. TAVR. hom. 10 p. 243^A non ut deus vacuaretur in hominem, sed ut homo -retur in deum. VICT. VIT. 2, 65 Christus nos... sua ascensione. POMER. 3, 7 ALC. AVIT. c. Arr. 26 p. 10, 27. VITAE patr. 5, 15, 56 qui non fuerit ab hominibus honoratus, hic desuper -bitur. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 8 iustum iuste -at pius (sc. deus). GREG. TVR. vit. patr. 11 pr. miraculis. 19, 2 signis. glor. mart. 41 o Laurenti beatissime, appositus (-to?) igni -te. GREG. M. in Ezech. 1, 5, 11 spiritus sanctus electos ostensa virtute. moral. 8, 87 deus despectum simplicium -ando eriget (ad Iob 8, 20: non proiciet simplicem). sic et daemones -are dicuntur tamquam ministri dei: Ps. AMBR. serm. 55, 11 daemones corpus martyris -ant in sepulcro (MAX. TAVR. serm. 88). AVG. civ. 10, 21 tit. potestatis daemonibus datae ad -andos sanctos per tolerantiam passionis. **ο varias res:** **α quae ipsius dei sunt (aliter I A 1 a):** VVLG. Is. 60, 7 domum maiestatis meae -bo. 60, 13 locum pedum meorum. **β quae hominum sunt:** HIER. epist. 64, 1, 1 v. p. 2092, 48. EPIST. Timas. et Iac. Aug. gest. Pelag. 24, 48 incolumem beatitudinem tuam... misericordia dei... -et in aeternum. LEO M. serm. 51, 2 in ipso (Christo) humanam -tam esse naturam. 71, 6 illam... -andae carnis resurrectionem. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 786 Christus -ans clarum... nomen Martini. GREG. TVR. vita patr. 8, 5 nec distulit divina pietas beatos artus Niceti moriui -are signis (i. miraculis). CORIPP. Iust. 4, 289 deus illud -vit opus. CARM. epigr. 1374 membra... in adventu -anda dei. huc licet etiam trahere: ITALA I Cor. 12, 26 (cod. d, Pelag. in h. l. p. 200, 7 S. Aug. c. Faust. 21, 8) [si quid] (sive Aug.) patitur unum membrum, compatiuntur (-antur d) omnia membra, sive -etur (-atur Pelag. Aug., gloriatur Vulg.) unum membrum, congaudent omnia membra. **2 Christus:** **a deum:** ITALA (codd. d δ) et VVLG. (Amiat. Fuld.) Ioh. 14, 13 quodcumque petieritis patrem in nomine meo, hoc faciam, ut -etur pater in filio. IREN. 1, 12, 4 secundum gnosticos universum Pleroma bene sensit per eum (Salvatorem) -are patrem. HIER. Didym. spir. 38 v. p. 2089, 39/40. adde: imago invisibilis dei (i. filius)... -at patrem. AVG. in euang. Ioh. 106, 1 filius clarificat vel -at patrem. Ps. AMBR. epist. de fid. p. 1160^C Christus assumptam naturam beatificans, ut -ta in -ante permaneat. **b se ipse:** v. s. I A 1 c. **E -ant homines:** **1 homo hominem:** ITALA I reg. 2, 29 (Aug. civ. 17, 5 p. 212, 19 D.) -asti (Heli) filios tuos super me (sc. deum. ἐδόξασας. VVLG. magis honorasti quam me). VVLG. I Macc. 10, 88 Alexander... addidit adhuc -are Jonathan et misit... fibulam auream eqs. 14, 29 Simon et fratres gloria magna -verunt gentem suam. 14, 39 Demetrius... fecit eum (Simonem) amicum suum et -vit eum gloria magna. 15, 9 cum... obtinuerimus regnum nostrum -bimus te et gentem tuam et templum gloria magna. IV Esdr. 8, 49 humiliasti te... ut inter iustos plurimum -eris. HIER. hom. Orig. in Luc. 32 p. 289^A. CASSIOD. var. 6, 5, 6 (in formula quaesiturae) sic ore nostro (i. regis) -tus eloquere, ut. Ios. antiq. 7, 2 p. 186 Isboseth vos... multa providentia et honore -vit (gr. 7, 51 ὑμᾶς... διὰ πολλῆς ἐνβολῆς καὶ τιμῆς ἐσχηκότα). pass. refl.: VVLG. I Macc. 3, 14 princeps exercitus: faciam mihi nomen et -bor in regno et debellabo Iudam. **2 deum (sc. opere):** ITALA (Tert. resurr. 16 p. 47, 12 al.) et VVLG. I Cor. 6, 20 -ate [tollite] (et portate Vulg.) deum in corpore (gr. solum: δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν κτλ.). TERT. fug. 9 p. 478 exire... in martyriis, ut -etur, qui est passus pro vobis. **3 rem (exaltant, exornant):** VVLG. I Esdr. 7, 27 ut rex -ret domum domini, quae est in Ierusalem. Ezech. 27, 25 de Tyro: repleta es et -ta nimis in corde maris (cf. p. 2088, 30). I Macc. 14, 15 sancta -vit Simon. **C -ant res (i. causae vel argumenta sunt gloriae):** **1 Christum:** ITALA (codd. d δ) et VVLG. (Amiat. Fuld.) Ioh. 11, 4 infirmitas... est... pro gloria dei (propter gloriam dei Is.), ut -etur filius dei per eam. TERT. bapt. 16 p. 214, 18 ut Christus aqua tingeretur, sanguine -retur. **2 homines:** PRVD. ham. 966 lux immensa alios et tempora vineta gloriosus... -tus est passione discipulus. SACR. Leon. 294 quos iustificabat fides, -ret finis (300 al.). CASSIOD. var. 6, 11, 1 illum... honores -ant, quem commendat... vita. 6, 17, 5. 8, 22, 1 certantes in stadio... corona -at (ibid. palma nobilitat. item: gloriosior efficitur). VVLG. prov. 4, 8 -beris ab ea (Sapientia), cum eam fueris amplexatus. **3 rem:** AVG. epist. 55, 23 dies octavus... non aufert illam requiem, sed -at. EVSTATH. Bas. hex. 2, 8 p. 890^B qui (dies dominicus) resurrectione -tus est salvatoris (τῇ ἀναστάσει... τετιμημένῳ). **II gloriam agnoscere vel testari verbis (sim.), i. q. laudare, praedicare:** **A -ant homines (bestiae: p. 2091, 30):** **1 divinitatem: deum:** loc. bibl.: ITALA Is. 25, 1 (Conc. I 3 vers. Tur.) p. 147, 3 domine deus meus, -bo te (δοξάσω. VVLG. exaltabo). ITALA Luc. 2, 20 (Iren. 3, 10, 4) pastores revertebantur -antes deum in omnibus quae audierant eqs. (reversi sunt... -antes et laudantes... deum VVLG. δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες). act. 3, 8 (Iren. 3, 12, 3) claudus ambulans [H]

et saliens et -ans d. (exiliens et laudans d. VVLG.; αἰνῶν). I Petr. 4, 11 (Bened. reg. 57, 15) ut in omnibus -etur deus (honorificetur VVLG.). VVLG. exod. 15, 2 in carmine Moysis: iste deus meus, et -bo eum (ibid. exaltabo eum. cf. 15, 1 magnificatus est deus. Tob. 11, 16. dub. an huc pertineat psalm. 88, 8 deus, qui -atur in consilio sanctorum [Hier. psalt. sec. Hebr. inclytus in arcano sanctorum. LXX ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ]). Dan. 3, 51 -bant et benedicebant deum in fornace. 5, 23 Matth. 9, 8 Luc. 13, 13. 23, 47 act. 11, 18. Rom. 1, 21 deum non sicut deum -verunt (hinc AVG. spir. et litt. 12, 19 p. 172, 19 al.). II Cor. 9, 13 -antes deum in obediencia confessionis. I Petr. 2 12 (4, 16 v. infra l. 24). ap. eccl.: TERT. idol. 22 p. 55, 29 ut... deus potius -etur et daemonia non honorentur. ieiun. 7 p. 283, 14 deus -atur, Daniel honoratur. HIER. epist. 18^A, 10, 3 iusti reges. Ozia al., qui... per captivitates -are audeant deum. hom. Orig. in Is. 4, 2 p. 259, 11 B. deum conversatione. hom. Orig. in Ezech. 4, 4 p. 366, 6 AVG. civ. 22, 8 p. 571, 17 D. serm. 68, 3, 5 hoc est ergo -are deum: gratias agere deo? hoc sane (sim. serm. ed. Mai 126, 6). 273, 1, 2 -amus in illis (martyribus) deum. PALLAD. hist. mon. II 2 p. 259^C gratias agens deumque -ans (gr. tantum: εὐχαριστήσας τῷ θεῷ). RVSTIC. c. aceph. p. 1203^B -o deum, quia... omne venenum tuum... vomuisti. nota CASSIOD. Didym. in I Petr. p. 30, 2 neque, dum -atur deus, ei extrinsecus culmen sublimitatis adfertur. Ios. antiq. 12, 10 p. 352 deum... laudibus et psalmis (gr. 12, 323 τιμῶν). **dominum**: ITALA (Tert. scorp. 12 p. 172, 26) et VVLG. I Petr. 4, 16 ne (non Tert.) erubescat, -et autem dominum in nomine isto. VVLG. I par. 16, 4 levitae -rent atque laudarent dominum. psalm. 21, 24 (ibid. laudate). Sirach 43, 32. Is. 24, 15 in doctrinis. TERT. anim. 26 p. 344, 17 -at dominum Maria. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 966^B -etur dominus... in saecula saeculorum. GREG. Tvr. mir. Andr. 23. **aliae iuncturae**: loc. bibl.: ITALA I reg. 2, 30 (Aug. civ. 17, 5 p. 212, 24 D. al.) dicit dominus: ... -antes me -bo (VVLG. quicumque -verit me, -bo eum). psalm. 49, 15 (Cypr. testim. 1, 16 al. Aug. civ. 10, 5 p. 409, 11 D.) eripiam (eximam Aug.) te et -bis me (VVLG. eruam te et honorificabis me. cf. etiam Capelle, le texte du psautier latin en Afrique p. 30. 43. 95. 96). VVLG. Is. 29, 13 labiis suis -at me populus. 43, 20 -bit me bestia agri (cf. 43, 21 laudem meam narrabit populus). 43, 23 victimis tuis non -asti me. 60, 21 populus Ierusalem... opus manus meae ad -andum (me? sim. 61, 3). Dan. 4, 31 viventem in sempiternum laudavi et -vi. 4, 34 laudo et magnifico et -o regem caeli. Matth. 5, 16 ut homines... -ent patrem vestrum, qui in caelis est. ap. eccl.: TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 478, 5 creatorem (AVG. c. Pelag. 4, 3, 3). HIER. hom. Orig. in Is. 3, 2 p. 255, 1 B. -are... Iesum Christum. sim. saepius. RVFIN. hist. 4, 15, 35 martyr: et laudo... te, benedico te et -o te (αἰνῶ... εὐλογῶ... δοξάζω). 5, 8, 14 al. AVG. serm. 276, 1, 1 in his... dominus agnoscendus... -andus... laudandus. SACR. Leon. 306 te in tuorum... confessione sanctorum. EVSTATH. Bas. hex. 8, 7 conditorem. MAR. MERC. Cyr. apol. (Conc. I 5) p. 138, 17 hoc magis -atur verbum (i. Christus) quasi perperum carnalis dispensationis humilitatem. cf. IREN. 2, 1, 5 unaquaeque conditio suum fabricatorem -bit. 2 hominem, populum, sim.: VVLG. exod. 33, 16 ut -emur (Iudaei) ab omnibus populis. prov. 13, 18 qui... acquiescit arguenti, -bitur. 18, 12 antequam conteratur, exaltatur cor hominis, et antequam -etur, humiliatur. 27, 18 qui custos est domini sui, -bitur. Sirach 45, 19 factum est illi (Aaron)... habere laudem et -are populum suum in nomine eius (Moysis; gr. 45, 15 εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ). I Macc. 3, 14 -bor in regno. 11, 51 -ti sunt Iudaei in conspectu omnium... et nominati sunt in regno. FILASTR. 147, 6 gentiles, qui Mosen, Paulum, Barnabam deos appellaverunt, non sunt maledicendi, sed modis omnibus conlaudandi atque honorandi et -andi. AVG. civ. 5, 15 p. 220, 24 D. serm. 54, 3 se... voluit -ari, non deum. LIB. pontif. p. 143, 5. EXC. barb. p. 238, 14 Fr. Hermem terbeatissimum... -bant sapientes Aegyptiorum pro eo, quod. PALLAD. hist. mon. II 9 p. 357^C multis praeconiis collauda et -a eos. ACT. Archel. 46, 10 Moyses -bitur ab iis... qui... conservati sunt. 3 rem: ITALA (cod. g. Pelag. in h. l. p. 447, 12 S.) et VVLG. II Thess. 3, 1 orate... ut sermo dei currat et magnificetur vel -etur, (clarificetur Vulg.). ITALA(?) Dan. 11, 36 (Tycon. 1 p. 5, 23) in deum... locus eius (regis) -bitur, idest clarificabitur (cf. LXX μεγαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν. VVLG. magnificabitur adversum omnem deum). Rom. 11, 13 (Aug. c. Faust. 9, 2 p. 308, 9) quamdiu... ego sum... apostolus, ministerium meum -bo (honorificabo VVLG.). VVLG. psalm. 85, 9 gentes -bunt nomen tuum (ib. adorabunt. POSSID. vita Aug. 15 -vimus sanctum eius [dei] nomen et benediximus). 85, 12. Is. 58, 13 -veris eum (sanctum domini, se. diem?), dum non facis vias tuas. act. 13, 48 gentes... -bant verbum domini. thren. 1, 8 omnes qui -bant eam (Ierusalem), spreverunt illam. RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 8, 4 p. 94, 22 sancta sanctorum, quae Seraphin... -ant trinis sanctificationibus.

B -at res: deum: ITALA psalm. 49, 23 (Aug. c. Faust. 20, 21 Nicet. psalm. 7) sacrificium... laudis -bit me (VVLG. honorificabit. cf. Capelle l. l. p. 49). HIER. epist. 54, 17, 4 duo minuta viduae (Marc. 12, 43) sunt duo seraphin ter -antia trinitatem. rem: VVLG. sap. 8, 3 Sapientia generositatem illius (i. suam?) -at contubernium habens dei (εὐγένειαν δοξάζει συμβίωσιν θεοῦ ἔχονσα).

III latiore significatione: veritatem agnoscere testando verbis glorificis, confiteri (cf. hebr. Ioach, Iudas [p. 2088, 68]. similiter in verbo q. e. 'praedicare' notio inest tam laudandi quam affirmandi. nota VINCENT. LER. 16, 22, 8 confessio, quae unum dominum trina sanctificatione -at [ibid. unitatem Christi praedicat]. EVCHER. instr. 1 p. 103, 5 'confitebor' interdum ponitur pro 'laudabo' vel pro 'gratias agam' vel pro '-bo dominum': c. acc.: CONC. I 3 vers. Tur. p. 159, 16 unum eundemque -bant deum. RVSTIC. synod. (Conc. I 4) p. 204, 35 dominatorem Christum -antes persistimus. p. 291, 18 deum... tantum et hominem -amus, nihil alterum praeter unitas agnoscences naturas. CONC. Ephes. a. 431 (Conc. I 5) p. 309, 32 nos..., qui similia -amus dogmata. COD. Iust. 1, 1, 8, 12 contradicere... adversus ea, quae ab omnibus sacerdotibus... recte tenentur et -antur atque praedicantur. absol.: RVSTIC. synod. (Conc. I 4) p. 233, 12 unitum vocat Christum non sicut nos -amus (δοξάζομεν). p. 263, 7. CONC. Ephes. a. 431 (Conc. I 2) 14, 15 p. 40, 22 consentio similiter illis -ans in nomine patris eqs. (ὡσαύτως ἐκείνοις δοξάζω). 14, 17 p. 40, 32. COD. Iust. 1, 1, 8, 14 omnes... sacerdotes... uno consensu confitentur et -ant, praedicantes dominum nostrum eqs.

iuncturae: se -are: ITALA (Tert. adv. Prax. 22 p. 269, 5) et VVLG. Ioh. 8, 54 si ego me ipse -em (-o me ipsum Vulg.), nihil est gloria mea (gl. m. n. est Vulg.); est qui me -et pater (est pater meus, qui -at me. ἐὰν ἐγὼ δοξάσω ἑμαυτὸν... ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με). VVLG. apoc. 18, 7 quantum -vit se Babylon et in deliciis fuit. HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 5 p. 415, 22 B. si quis... conscius puritatis suae se ipsum -verit. MYTIAN. Chrysost. hom. 8, 2 quomodo... non se ipsum -vit, qui se ipsum exinanivit? CASSIOD. Ios. antiq. 19, 7 p. 569 semetipsum immensā arrogantia (gr. 19, 318 σεμνόνων ἑαυτὸν ἀμείτως). sim., ut videtur, passive: CONC. I 3 vers. Tur. p. 169, 21 mos est... vobis ita magnis existentibus in omnibus -ari (εὐδοκίμειν. de archiepiscopo). gloriose -ari: v. p. 2089, 4 et s. gloriosus. -are in aliquid: v. p. 2090, 5.

part. gloriatus, -a, -um pro adi., de statu manente (fere i. q. in gloria constitutus): de incorporeis: ITALA (Act. Archel. 45, 3 et VVLG. II Cor. 3, 10 neque (nec Vulg.) -um est, quod gloriosum factum est) (claruit Vulg.) in hac parte propter eam quae supereminet gloriam (excellentem gloriam Vulg. οὐ δεδοξασται τὸ δεδοξαμένον... εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. cf. HIER. epist. 65, 7, 3 si..., quod destructum est [sc. lex], -um est). VVLG. I Petr. 1, 8 credentes... exultabitis laetitia inenarrabili et -a (ἀνεκλαλήτω καὶ δεδοξαμένῃ). RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 10 p. 43, 26 sapientia... dei -a tamquam aporhoea... gloriae. de corporeis: HIER. in Is. 51, 4 p. 588 corpora amputantur in -am substantiam. RVFIN. apol. 1, 4 cum... carne -a ascendit ad caelos Christus (PAVL. NOL. epist. 45, 6 p. 384, 24 manentibus... -ae carnis omnibus membris [= AVG. epist. 94, 6. cf. GREG. M. in I reg. 1, 40]). POMER. 1 ind. cap. 11 de qualitate -orum corporum. HIER. epist. 64, 1, 1 Moyses loquitur -o vultu et populus loquentis gloriam ferre non sustinet (Ps. AVG. quaest. test. I 111, 7 p. 280, 14 vultum Moysi -um... videre non poterant. EVCHER. laud. her. 3). GREG. Tvr. vit. patr. 7, 3 Gregori mortui beata facies ita erat -a... ut. de personis: AVSON. vers. rhopal. 40 v. p. 2089, 81. AVG. in psalm. 63, 16 fin. resurrexit Christus et -us (glorineatus ed. Mign. perperam; gloria renatus?) ascendit in caelum. serm. 75, 7 videt -um deum ambulare super... tumores maris. c. Iul. op. imperf. 6, 37 congregatio omnis -a sanctorum. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 10 ex gratia datur iustificatis vita bona... -is vita aeterna. ORIENT. carm. app. 3, 61 Christus participans famulos, conformans -os.

de syn. et opp. v. supra. adde: ad: clarificare et honorificare: Ps. PRIMAS. in Hebr. p. 715 B. -o honorifico clarifico tria quidem sunt verba unum sensum habentia, quod graece pro latino positum habetur δοξάζω. honorificare: GLOSS. II 280, 15. magnificare: HIER. comm. in psalm. 14. epist. 106, 12, 2 (ad psalm. 21, 24) ubicumque in Graeco (i. in translatione ex LXX) '-ate' scriptum est, Latinus interpret 'magnificate' transtulit. GLOSS. II 280, 15. nobilitare: GLOSS. II 280, 15. ad opp.: adde spernere: ITALA I reg. 2, 30 (Aug. civ. 17, 5 p. 212, 24 D.), ubi VVLG. contemnere.

comp.: conglorificare.

glorificus, -a, -um [a gloria et facere. W.]. i. q. gloriae plenus, gloriosus: HIL. in psalm. 128, 9 in... -o corpore Christi. SERM. Arrian. frg. II 7 p. 634^A multam ac variam escam spiritalem et caelestem, incorruptam, -am. COD. Iust. 2, 7, 26, 2 (Iustinus) -ae tuae (i. praefecti urbis) sedis. n. pro subst.: HIER. interpr. lob 5, 9 deus, qui facit magna et investigabilia, -a et ingentia (item fere 9, 10. gr. μέγала καὶ ἀνεξίτηλα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία. VVLG. 5, 9 magna et inscrutabilia, mirabilia absque numero. sim. 9, 10). i. q. glorificans: ORIENT. carm. app. 3, 163 -um in caelo osanna... audis, deus.

[glorineatus v. s. glorifico supra l. 53.]

glorio v. s. glorior.

gloriola, -ae f. a gloria diminutive. plur.: p. 2093, 1. pusilla gloria. CIC. epist. 5, 12, 9 ut et ceteri viventibus nobis ex libris tuis (sc. Luccei) nos cognoscant et nosmet ipsi vivi -a nostra perfruantur. 7, 5, 3 hisce eum (Trebatium) ornes -ae insignibus (sc. praefectura, tribunatu). AVSON. 200, 43 -am exilem et patriae et ca-

[H.]

thedrae perdidit *Anastasius*. *HIER.* epist. 58, 6, 2 rumusculos et -as et palantes adulatores quasi hostes fuge. *PAVL. PELL.* praef. 1 gesta... splendida, de quibus aliquam possim captare -am. *i. q. gloriolae cupido; ambitio: HIER.* adv. *Rufin.* 1, 20 nisi... redoleret -am, iam nunc tibi ostenderem eqs.

***glōrior, glōriatus** sum, -ārī. *de prosodia:* glō-: *CARM.* epigr. 587, 7. *de formis:* ind. -are: *TER.* Haut. 765 (-aris: *CIC.* *Verr.* II 3, 174 et *passim*). *part.* -ans: *inde a CIC.* (-antibus: *Planc.* 103. -ans: *Tusc.* 1, 101 et *al.*; *v. et infra l. 11*). *part. perf.* -atus: *CIC.* *Planc.* 91 et *saepe*; *v. et infra l. 11. compar. pro adi.* -atior? *IVL. VAL.* 2, 28 p. 98, 5 *Solem* consessorem sibi dixerat -ior (gloriantior *Kroll, recte*). *part. fut.* -urus: *SVET.* *Tit.* 10, 2. *gerund.* -andus: *inde a CIC.* *Cael.* 45, *v. p. 2098, 73 sqq.* gloria-bundus *v. suo loco*. *forma activa glorio:* *ITALA* act. 4, 21 (*cod. e*) omnes...-bant deum (ἐδόξαζον. an glori<fic>abant?); clarificabant *cod. d et VVLG.*; honorificabant *LVCIF.* non *perc.* 16 p. 244, 2. *VICT.* *Vit.* 3, 51 p. 97, 16 *P. inf.* -are (-ari *dett.*). *BAVDON.* 16 -aret (*ibid.* 22, 28 *depon.*). *GLOSS.* II 252, 16 glorio αἰχῶ. *VIRG.* *gramm.* *epist.* 3 p. 147, 29. [*SORT.* *Sangall.* 9, 10 -veris est -beris.] *glorior passive v. p. 2099, 10.* *de notione:* *SYNON.* *CIC.* *Char.* *gramm.* p. 430, 14 *B.* *inter alia ad voc.* inclinat. p. 438, 34 *B.* *ad voc.* proficitur. *MVTIAN.* *Chrysost.* *hom.* 33, 4 -or... hoc est complacito. *cf. et PAVL. FEST.* p. 201 ostentas: saepe ostendis -andi causa. *AVG.* *civ.* 14, 15 p. 37, 33 *D.* libido -andi, quae iactantia nuncupatur. *FRONTO* p. 178, 20 *N.* ut... de tuis virtutibus gloriose praedicaret; *in margine:*... virtutibus -atur. *respondent graeca* (quae in *GLOSS.* II extant, numeris paginarum tantum signavi): ἀγαλλῖομαι (*GLOSS.* III 127, 15 agalliume). ἀγαλλομαι (*cf.* III 127, 16. 17). ἀλαζονεύομαι (II 224, 34). αἰχῶ. δόξαζω (280, 15). δόξαζομαι. ἐγκανχῶμαι. ἐνδοξαζομαι. ἐπαίνομαι. κανχῶμαι (347, 7). μεγαλανχῶ (365, 45). μεγαλύνομαι. μέγα φρονῶ. παρρησιάζομαι (*infra l. 75*). σεμνύνομαι (430, 40). *legitur inde a TER.* per totam Latinitatem, passim in oratione soluta, apud poetas his tantum locis: *TER.* Haut. 765 *HOR.* *epod.* 11, 23 *PRIAP.* 51, 14. *OV.* *quater* (*in carm. heroico unice met.* 6, 176, *v. p. 2095, 44*). *PHAEDR.* 1, 3, 1. 3, 8, 7. *STAT.* *silv.* 1, 6, 50 (*in oratione soluta silv.* 1 pr. 26). *MART.* 5ta *CARM.* *epigr.* 587, 7. [*corrupte* *SEN.* *nat.* 3, 30, 8 *codd.* gloriabitur (*lege:* generabitur). *loci mutili:* *CIC.* *dom.* 133 *EXC.* *barb. chron.* I p. 238, 2 *Fr.* *loci dubii:* *LIV.* 22, 39, 16 p. 2095, 80. *APVL.* *met.* 7, 16 *v. p. 2095, 15*.]

I gloriam sibi (vel suis) vindicare et actu et verbis; plerumque fere i. q. gloriose loqui, imprimis de se, sed et de aliis, quorum laus ad gloriantem aliquo modo pertinet. (*v. p. 2095, 58. 2096, 32 sqq. al.*). nonnunquam respicitur et causa gloriose loquendi, unde vergit ad notionem gaudendi, gratulandi sibi (*p. 2094, 70. 2096, 23*), ita vero, ut praevaleat notio extollendi gloriam verbis.

A gloriantur homines: 1 additur de qua re: a seq. infinitivus (vel acc. c. inf.) aut enunt. secund.: α acc. c. inf.: *CIC.* *Verr.* II 3, 90 *Verres* -atur non *Turpioni* lucrum datum esse, sed *Petrinis* pecuniam ereptam. *Sest.* 49 ut me... fratre... sine dolore caruisse -er. *prov.* 12, 44 *v. p. 2095, 49*. *Planc.* 91 te esse in re publica liberum es -atus. 103 inimicis *Ciceronis* -antibus vos, o iudices, ... salutis eius... hostis extitisse. *Lig.* 25 -emini... vos provinciam fuisse *Caesari* tradituros. *Phil.* 4, 15 se similem esse *Catilineae* -ari solet. de orat. 2, 258. 3, 127 -atus est *Hippias*... nihil esse... quod ipse nesciret. *fin.* 2, 106. *Tusc.* 5, 104 *nat. deor.* 1, 72 bis rep. 1, 11 off. 2, 59 *parad.* 32. ad *Brut.* 1, 17, 2 sustinuisse <se> (*add. Lambinus ex sollemni usu Cic.*) mihi -atur bellum *Antonii* togatus *Cicero* noster. *CAES.* *civ.* 1, 4, 2 *Lentulus* se... alterum fore *Sullam* inter suos -atur. *BELL.* *Alex.* 41, 2 *Pharnaces* nullo defendente paternum regnum -ans se recepisse. 74, 3. *OV.* *Pont.* 1, 5, 63 -or *Histrum* ingenio nullum maius habere meo. *LIV.* 1, 28, 11. 10, 18, 13. 26, 15, 12 (*inde VAL. MAX.* 3, 2 ext. 1) saepius. *VAL. MAX.* 3, 7 ext. 1 quidam poeta se centum versus scripsisse -retur. 5, 3 ext. 3. 8, 7 ext. 13. *CELS.* 4, 21 id medicamentum se reperisse *Cassius* -batur. *SEN.* *epist.* 18, 9. *clem.* 1, 11, 3 magno animo -tus es nullam te... stillam crucoris... misisse. *CVRT.* 4, 6, 29 -ante *Alexandro* *Achillen*... imitatum se esse. 7, 8, 19 te -aris ad latrones persequendos venire. *STAT.* *silv.* 1, 6, 50 se... convivam ducis esse -atur. *QVINT.* *inst.* 2, 11, 3 impetu dicere se... -antur. 2, 17, 21. 12, 8, 3. *PLIN.* *epist.* 6, 20, 17 possem -ari non gemitum mihi... in tantis periculis excidisse. *SVET.* *Aug.* 28, 3 ut iure sit -atus *Augustus* marmoream se relinquere urbem. *Cal.* 12, 3 -atum... assidue in commemoranda sua pietate... introisse se cum pugione cubiculum *Tiberii*... et... recessisse. 29, 2. *gramm.* 23. *ITALA* *prov.* 20, 9 (*Cypr.* *elem.* 3) quis -bitur (κανχῶται) castum se habere cor aut quis -bitur (παρρησιάζεται) mundum se esse a peccatis? *PORPH.* *Hor.* *carm.* 3, 30, 12 *CYPR.* ad *Donat.* 14 p. 15, 1. *Fort.* 13 p. 346, 7 *Paulus* *Christum* vidisse se -atur. *PANEG.* 5 (8), 17, 3 -are, o *Caesar*, alium te orbem terrarum repperisse. 10 (4), 15, 1 *IVST.* 17, 2, 2 *al.* *LAMPR.* *Diad.* 7, 1 *HIL.* c. *Const.* 15. c. *Aux.* 4 diligere se -atur a mundo. *TRACT.* c. *Arrian.* 13, 5. *OPTAT.* 2, 14 p. 49, 12 hoc nos fecisse non solum non negamus, sed etiam -amur. *HIER.* *epist.* 53, 3, 2 *Paulus*... legem et prophetas didicisse se -atur. *al.* *VVLG.* *sap.* 2, 16 -atur patrem se habere deum (ἀλαζονεύεται πατέρα θεόν, *cf. p. 2094, 30*). *AVG.* *civ.* 1, 15 p. 27, 10 *D.* homines, qui

-antur se talem habuisse civem. in *epist.* *Ioh.* 5, 12 quomodo te -aris esse *Christianum?* et alia *passim*. *COD.* *Theod.* 11, 16, 14, 12 (*a. 382*) hi adesse sibi competentia privilegia -entur. *NICET.* *spir.* 22 p. 37, 2 *Christus*, cuius vocabulo se nominari -antur. *acc. subiecti omittitur* (olim apud poetas tantum): diverso subiecto: *TER.* Haut. 765 -are (*ind.*) evenisse ex sententia? *communi subiecto:* *HOR.* *epod.* 11, 23 -antis quamlibet mulierculam vincere mollitia amor *Lycisci*. *PRIAP.* 51, 14 non brassicarum ferre -or caules (fero gloriosior *codd.*). *OV.* *fast.* 4, 382 sub quo (*Caesare*) meruisse tribunus -or. *EPIST.* *Constant.* ad *Euseb.* *Migne* 117, 565^B nos... qui esse dei famulos -amur. *vix huc pertinent:* *CIC.* ad *Brut.* 1, 17, 2 (*cf. p. 2093, 56*). *LIV.* 10, 18, 13 minime consentaneum est... huc (*hic codd. mel.*) te ad opem ferendam aliis -ari venisse; potius iungendum huc te venisse quam hic te -ari; de structura *v. vol. IV 395, 21*. *SEN.* *epist.* 18, 9 *Epicurus* -atur non toto asse <se> (*add. Muretus suo iure, quia opp. 'Metrodorum'*) pasci, *Metrodorum*... toto. *ellipses verbi substantivi* (non apud poetas; *v. et p. 2095, 64*): *CIC.* *Sest.* 135 *Caesarem* sua lege... armatum solet -ari *Sestius*. *Pis.* 2 is... -atur se omnis magistratus... adsecutum. *fragm.* 13 *Placentia*, unde se is ortum -ari solet. *Phil.* 13, 40 (*verba Antoni*) deceptum *Caesarem* -atur. *HIRT.* *Gall.* 8, 50, 4. *LIV.* 27, 17, 10 -anti *Indibili* transitionem... raptam. *SEN.* *benef.* 5, 6, 1 *STAT.* *silv.* 1 pr. 29. *QVINT.* *inst.* 6, 3, 75. 9, 2, 54 *legem* *Clodius* a se inventam -atur. *SVET.* *Galba* 19 militi... occisum a se *Othonem* -anti. *FLOR.* *epit.* 1, 13, 21 *Gallus*, qui incensam a se *Romanam* urbem -aretur. *APVL.* *apol.* 74. *MIN.* *FEL.* 38, 6 -amur nos consecutos quod illi... invenire non potuerunt. *IREN.* 2, 14, 3 semetipsos inventores... huiusmodi fictionis -antes. *PORPH.* *Hor.* *carm.* 4, 9, 3 -atur se... lyrica carmina... ausum scribere. *sat.* 1, 6, 89. *ITALA* *sap.* 2, 16 (*Cypr.* *test.* 2, 14 p. 79, 18 *Lact.* *inst.* 4, 16, 8) -atur patrem deum (dominum *Lact.*, *VVLG.* *v. p. 2093, 84. sim.*: *PAVL.* *NOL.* *epist.* 23, 41 qui *Abraham* patrem corpore magis quam spiritu -antur [*cf. Matth.* 3, 9 *Luc.* 3, 8]. 50, 2 p. 405, 13 nolite -ari patrem *Abraham* [*v. et HIL.* in *Matth.* 2, 3 neve *Abraham* patrem habere se -entur]). *LACT.* *epit.* 48, 8 conservatorem te hominis -ari. *ira* 1, 3 ut comprehensam nostro ingenio veritatem -emur. *IVST.* 11, 9, 5. 42, 4, 11 *Orodes*, pater *Pacori*, qui... victorem... *Pacorum Romanorum* -batur, tamquam ipse victoriae auctor. *HIL.* in *Matth.* 31, 9 *Petrus* non se scandalizatum fuerat -atus. *HIER.* *epist.* 58, 2, 2 pauperem te... -aris. 60, 12, 4. *SIDON.* *epist.* 1, 7, 2 se adversa perperum -batur. *HIST.* *Apoll.* 3 rex maritum se filiae -batur. *NICET.* *vig.* 7 p. 64, 12 functum se vigiliis multis -atur. *nota structuram:* *CONC.* I 3 vers. *Tur.* p. 46, 24 esse eorum discipulus et ipse et omnes nos -amur (σεμνυνόμεθα).

β seq. quod (quia *al.*): plerumque cum subiunctivo, indicativus *infra l. 53. 54. 56. 58. 60.* *CIC.* *Tusc.* 1, 48 non pudet philosophum in eo -ari quod haec non timeat. 5, 40 -anti... mercatori quod multas navis... dimisisset. *epist.* 2, 16, 3 -ari solitum esse... *Hortensium*, quod numquam bello civili interfuisset. *BELL.* *Alex.* 70, 2 ne... nimis eo -retur beneficio, quod auxilia *Pompeio* non misisset (*item c. abl. [cf. l. 46]*: *BELL.* *Hisp.* 14, 1 falsa... opinione *Pompeius*, quod. *LIV.* 37, 53, 14 eo, quod. 45, 22, 5 principiis bellorum, quod. *PANEG.* 5 [8], 11, 4 hoc uno). *LIV.* 22, 60, 7 cum prope -ti sint, quod se... dediderint. *SEN.* *contr.* *exc.* 4, 4. *contr.* 9, 1, 4 non tam -or, quod filius sum *Miltiadis*. *PETRON.* 140, 14 *Socrates*... -ari solebat, quod nunquam in tabernam conspexerat. *QVINT.* *decl.* 296 p. 171, 24 *R.* -eris licet, quod non... habeas. *TERT.* *resurr.* 6 p. 33, 3 -antem, quod illa pusillitas... in manus dei... pervenit. *adv.* *Marc.* 2, 4 p. 338, 24. *PANEG.* 10 (4), 14, 5 -bantur, quod tibi militabant. *HIL.* *myst.* 2, 15 p. 28, 8 *Paulum* -antem, quod ex *Hebraeis* *Israelita* sit. *OPTAT.* 2, 25 p. 64, 4 -amini, quod... aliqui homines mori potuerunt. *SCHOL.* *Cic.* *Bob.* p. 174, 17 *St.* *HIER.* *epist.* 52, 9, 1 *RvFIN.* *Greg.* *Naz.* *orat.* 5, 3 p. 170, 17. *AVG.* *epist.* 79 p. 346, 7 tu -aris quia non times hominem (61, 2 p. 224, 7 *v. p. 2098, 37*). *nupt.* et *concup.* 1, 8 p. 220, 2. *MVTIAN.* *Chrysost.* *hom.* 2, 3 p. 248 eum in hoc maxime -ari, non solum quoniam... sumus..., sed etiam in eo, quod... fuerit. γ seq. enuntiatum interrogativum vel potius exclamativum: *SVET.* *Cal.* 38, 3 -tus... est..., quantum egisset, dum *Caesoniam* meridiaret.

β sequuntur casus: α ablativus (in orat. soluta et ap. *OV.* *PHAEDR.* *MART.*). accedit ad notionem gaudendi, fruendi l. 77. 84. p. 2095, 12. 19. ① abl. nudus aut per adi. sive gen. subi. definitus: *CIC.* *Flacc.* 74 -ari... laudatione *Pergamenorum*. *Lig.* 20 rebus (*LIV.* 10, 14, 12 rebus in *Etruria* gestis. 23, 42, 7 secundis rebus. *SEN.* *benef.* 5, 6, 1 eadem re). *Phil.* 3, 17 materno genere (*cf. Ps.* *SEN.* *mon.* 74 maioribus suis). *parad.* 38 *murenarum* copia. *lin.* 1, 17 *physicis* *Epicurus* maxime -atur. *orat.* 169. *CAES.* *Gall.* 1, 14, 4 sua victoria (*cf. VITR.* 1 pr. 1 triumpho victoriae tuae. *AVG.* *civ.* 3, 15 p. 118, 8 *D.*). *BELL.* *Alex.* 70, 2. *BELL.* *Hisp.* 14, 1 falsa opinione. *OV.* *fast.* 6, 28 fratre aut viro. *LIV.* 30, 14, 5 continentia libidinum. 38, 48, 15 virtute (42, 47, 5 *LACT.* *inst.* 5, 14, 10. *Ps.* *RvFIN.* in *Am.* pr. p. 1057^C virtutis eminentia). *VITR.* 2, 1, 3 inventionibus. 7 pr. 3 invidis moribus. *SEN.* *contr.* 1, 2, 6 homicidio. 7, 5 (20), 5 ultione patris. 9, 1, 7 carcere. *passim.* *VAL. MAX.* 2, 7 ext. 2 felicioribus exemplis. 6, 6, 1 tutorum maiestate. 7, 1, 2 fulgore fortunae. *PHAEDR.* 1, [Knoche]

3, 1 ne -ari libeat alienis bonis (cf. SEN. epist. 41, 7 Ps. VARRO sent. 125). *aliter* SEN. clem. 1, 11, 3, v. p. 2093, 65. dial. 1, 4, 4 volneribus. 7, 12, 5 vitio (cf. epist. 28, 10 TAC. hist. 1, 30). 11, 10, 10 cum immensis epulis non delectaretur tantum, sed -retur. epist. 68, 3 -ari otio iners ambitio est. 77, 20 senectute longa. 79, 11 oculis. 87, 23 adulterio. 88, 14 caelestium notitia. *al.* PLIN. nat. 31, 60 plurimo potu. 35, 20 *al.* MART. 2, 86, 1 nec carmine -or supino. 12, 36, 11 cursu pedibusque. *al.* QVINT. inst. 5, 7, 24 simplicitate. 11, 2, 22 vanitas... fuit atque iactantia circa memoriam suam potius arte quam natura -antis *Metrodori*. decl. 305 p. 194, 17 sceleribus (MIN. FEL. 9, 2). 327 p. 285, 15 prudentia sapientiaque (LACT. ira 1, 7 doctrina). 388 p. 438, 27 iudiciis (PLIN. epist. 10, 4, 6 CAPITOL. Max. Balb. 17, 7). PLIN. paneg. 75, 2. 90, 5 isdem amicis. APVL. flor. 17 p. 77 adfectata amicitiae specie, *al. nota* met. 7, 16 ut, quod aiunt, domi forisque fortibus factis adoriae plenae (plenis?) -arer (adoriae ne cum *Oud. a* -arer putes pendere). MIN. FEL. 37, 10 fascibus et purpuris (CYPR. epist. 37, 2 p. 577, 6). TERT. apol. 5, 3. CYPR. ad Donat. 7 p. 9, 9 malis suis (IVST. 19, 3, 4). hab. virg. 6 p. 192, 8 carne. CORP. XI 6335, 10 plurimo numero filiorum. PANEG. 5 (8), 2, 1 stipendiis. 8 (5), 2, 4 consanguinitatis nomine. LACT. inst. 1, 23, 5 sacrorum vetustate. 3, 23, 1 pecuniae contemptu. 5, 14, 10. EDICT. imp. Diocl. S II 7 quodam affluentiae privilegio. IVST. 2, 6, 2 origine. 30, 4, 15 occidentis imperio. Ps. AVR. VICT. epit. 1, 19 isto -ans dicto *Augustus*. Ps. VARRO sent. 148 auditis, non disquisitis. HIL. coll. antiar. B I 3, 2 familiaritate regia. in Matth. 3, 1 morte et calamitatibus. LVCIF. non parc. 12 -amini argento et auro (cf. I Macc. 2, 18, *ubi* VVLG. amplificatus). SCHOL. Hor. sat. 2, 2, 31 subtilitate palati. CLAVD. DON. Aen. 5, 164 p. 443, 15. 8, 440 p. 179, 12 hoc honore (AVG. civ. 3, 6 p. 103, 14 D.). HIER. in Ier. 5, 61, 3 p. 346, 14 mendacio. RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 5 p. 90, 15 ornamentorum splendore. AVG. civ. 8, 1 p. 329, 23 D. nomine philosophi (16, 2 p. 122, 22 D. Christiano vocabulo [IORD. Get. 151]). 15, 5 p. 64, 20 D. volebat dominando -ari. *et al.* SVLP. SEV. epist. 1, 7 periculis. PHYSIOGN. 131 coma. MART. CAP. 8, 803 AVELL. p. 43, 10 SACR. Greg. 9, 2 *al.* COD. Iust. 5, 27, 3, 2 (a. 443) sacratissimae urbis ubere. 12, 3, 3, 1 consularium editione munerum. 12, 40, 10, 1 consulu. (II) *accedit part. perf.*: CIC. Phil. 1, 24 leges, quibus latis -batur. LIV. 22, 27, 2 Hannibale victo. 27, 13, 7 caesis legionibus. 27, 44, 7 itineris... celeritate... et concitatis ad arma Gallicis gentibus. 28, 41, 6 Italia bello liberata. 42, 47, 1 decepto rege. SEN. contr. 7, 2, 7 -etur revocato Annibale Scipio, Pyrrho Fabricius, Antiocho... Scipio (cf. *app. crit.*). SEN. benef. 7, 11, 1 *summa* non accepta. QVINT. inst. 3, 6, 93 occiso malo cive. ITIN. Alex. 41 *bestia* strata. IORD. Get. 252 tribus editis liberis. (III) *abl. duplex*: Ov. met. 6, 176 socero... -or illo, *i. Iove*. SEN. suas. 2, 5 Hercule -amur de(o) *Lacedaemonii*. VELL. 1, 6, 5 *Alexander* paterni generis auctore Hercule. VAL. MAX. 7, 5, 2 quo (*Scipione Nasica*) principe senatus. SEN. epist. 86, 13 odore tamquam suo -antur. β seq. *accusativus (de gerund. v. p. 2098, 73 sqq.)*: (I) *pronominis (adi. v. infra l. 61)*: CIC. prov. 44 si mihi... non licet ista -ari me dolorem meum rei publicae concessisse (v. p. 2093, 50; *item* seq. acc. c. inf.: NEP. Att. 17, 1 SEN. clem. 1, 11, 3). nat. deor. 1, 117 superstitione, quod -ari soletis, facile est liberari. Cato 32 idem... quod Cyrus. Ps. SALL. in Tull. 6 ea quae -aris. LIV. 1, 12, 9 in eum haec -antem Romulus impetum facit. SEN. contr. 7, 2, 12 habet quod -etur (*adp.* quod defendat non habet). APVL. Socr. 11 p. 145 quod Plautinus miles super clipeo suo -atur. VOPISC. quatt. tyr. 12, 6 taceundum non est quod et ipse -atur in quadam sua epistola. HIL. in Matth. 6, 5 agamus potius quod vult, quam quod potest -emur. TYCON. 19, 25 nihil est quod ex nobis -emur. VVLG. II Cor. 11, 30 quae infirmitatis meae sunt -bor. 12, 5 nihil. VVLG. II Cor. 11, 16 modicum quid, *quasi vi adverbiali (v. et p. 2097, 16. 2099, 7)*. (II) *substantivi (v. p. 2099, 3. 4. 8)*: VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 p. 2097, 81. VOPISC. quatt. tyr. 12, 8 -atur... rem ineptam. HIL. myst. 1, 10, 2 caedem iuvenis. ITALIA psalm. 51, 3 (Hil. in psalm. 51, 5 p. 99, 19) quid -aris... iniquitatem tota die? (cf. *ibid.* 51, 3 p. 100, 15. 51, 6 p. 100, 21. p. 101, 18: *ubique acc. in opt. codd.* VVLG. -aris in malitia. LXX $\tau\acute{\iota}$ $\epsilon\gamma\kappa\alpha\nu\chi\acute{\alpha}$ $\epsilon\nu$ $\kappa\alpha\tau\acute{\iota}\kappa\alpha$). SCHOL. Cic. Gron. 426, 20 St. libertini... interposita ferme patronum nomina -antur. *nota: accusativi duplicis certa exempla desunt; nam quae huc trahere possis, potius referuntur ad acc. c. inf. detractioe verbi substantivi inminutus (v. p. 2094, 17 sqq.), ex. gr. PAVL. NOL. epist. 23, 41. cf. p. 2094, 31.*

c seq. *structurae praepositionales*: de (*accedit ad notionem magnificandi p. 2096, 4 sqq., gaudendi p. 2096, 1. 2. 6. 15. 16. 18. 21*): CIC. dom. 93 non tam sum existimandus de gestis rebus -ari, quam de obiectis confiteri (cf. AVG. pecc. orig. 14, 15 p. 177, 18). Vatin. 29 de tuis divitiis... -aris (HIER. epist. 22, 27, 5). Planc. 20. parad. 15 de bono (TERT. cult. fem. 2, 3 p. 718 de bono corporis. AVG. nupt. et concup. 2, 14 p. 266, 4). fin. 3, 28 de... beata vita. Cato 82 de me (LIV. 22, 39, 16 ne adversus te quidem <d>e [add. *Als.*, cf. 38, 49, 6] me -bor. HIL. in Matth. 12, 9 cf. p. 2098, 76. SCHOL. Cic. Bob. p. 167, 29 St. de semet ipso [AVG. c. Pelag. 2, 7, 15 p. 476, 27]. VVLG. II Cor. 7, 14 de vobis [9, 2. 3]). DECRET. decur. Aquil. Ital. (Corp. V 875) 16 (a. 105) de eo viro publice -emur. TERT. anim. 58 p. 395, 5 de

... cruciatibus corporis et -ari et gaudere. cult. fem. 2, 3 p. 718 de carne (cf. CYPR. hab. virg. 6 p. 191, 21). adv. Marc. 4, 7 p. 437, 12 de candida salutis gloria. *al.* CYPR. hab. virg. 5 p. 191, 15 de... pulchritudine (*ibid.* 6 p. 191, 21). epist. 75, 17 p. 821, 16 de episcopatus sui loco. LACT. ira 22, 6 Apollodorus... de civi ac populari sua -atur. CLAVD. DON. Aen. 7, 210 p. 32, 28 ut Troiani... de adfinitatis fiducia -rentur. *al.* HIER. epist. 16, 1, 2 de Christi vinculis. 39, 2, 7 de dei in adversis clementia. in Ier. 6, 19, 11 p. 413, 5 de tua virtute et inpeccantia (VVLG. Iudith 6, 15 AVG. civ. 2, 29 p. 95, 25 D.) *al.* VVLG. Iudith 8, 17 de nostra humilitate -emur. II Cor. 10, 8 de potestate nostra (BOETH. cons. 3, 5, 19). RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 14 p. 184, 8. AVG. civ. 4, 3 p. 149, 10 D. de imperii latitudine et magnitudine. 8, 10 p. 335, 26 D. de sapientiae nomiae. spir. et litt. 26, 44 p. 197, 20 *Iudaei*, qui de lege dei -bantur (cf. Ps. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 3 p. 482). un. eccl. 19, 51 p. 299, 6 de meridie. gest. Pelag. 30, 54 p. 107, 14 de iudicio... tamquam de victoria. in euang. Ioh. 123, 5 de honoribus. serm. 43, 1, 3 de... fide... -andum est. *talia passim*. SACR. Greg. 201, 6 de tuis beneficiis. Ps. CASSIOD. Ios. antiq. 9, 4 p. 263 Syri de regum antiquitate -antur. 17, 6 p. 489 super eorum morte velut de rebus -bare magnificis. CASSIOD. var. 11, 5, 6 p. 334, 32 in domino de promerita ubertate -entur. orat. p. 468, 19 de sententia boni principis. *sic al.* in (*accedit ad notionem gaudendi, gratulandi sibi: infra l. 30. 65. 67. 70 al.*): CIC. Lig. 25 in hoc... -emini per me licet vos provinciam fuisse Caesari tradituros. fin. 4, 51 illi... non dabunt fortasse vitam beatam habere, in quo possit iure -ari. Tusc. 1, 48 p. 2094, 45. off. 2, 59 in hoc. nat. deor. 3, 87 in virtute. epist. 2, 16, 3 p. 2094, 47. MAT. Cic. epist. 11, 28, 3 in facinore. SVET. Cal. 12, 3 p. 2093, 72. ITALIA II Thess. 1, 4 (Tert. scorp. 13) -emur in vobis in ecclesiis dei pro tolerantia vestra ($\epsilon\nu$ $\upsilon\mu\acute{\iota}\nu$ $\epsilon\gamma\kappa\alpha\nu\chi\acute{\alpha}\sigma\theta\alpha\iota$). TERT. cult. fem. 2, 3 p. 719 -abatur Christianus etiam in carne. ITALIA Ier. 9, 23 (Tert. adv. Marc. 4, 13 p. 466, 8) ne -etur dives in divitiis suis, et qui -atur, scilicet in deo -etur (*eundem locum respiciunt: LVCIF. Athan. 2, 2 VVLG. II Cor. 10, 17 AVG. civ. 17, 4 p. 209, 14 sqq. D. v. et HIER. in Ier. 3, 22, 3 p. 170, 22. in deo: ITALIA I Cor. 1, 31 [Tert. adv. Marc. 5, 5. p. 587, 25] qui -atur, in deo -etur [hinc RVFIN. Adamant. 1, 22. AVG. civ. 18, 32 p. 303, 21 D. al.]*). CYPR. testim. 3, 10 p. 102, 15 in ipso deo -andum. VVLG. psalm. 5, 12 -bantur in te, domine, omnes [יְהוָה]. Rom. 2, 17. AVG. civ. 17, 4 p. 205, 26 D. in se, non in domino, -antibus adversariis. c. Pelag. 1, 2, 5 spir. et litt. 13, 22 p. 175, 21. serm. 183, 6, 10 non in deo sed in homine. LEO M. serm. 5, 1 p. 153 *et al.* in nomine dei: ITALIA Zach. 10, 12 [Cypr. testim. 2, 6], *hinc* Ps. AVG. spec. 2 p. 304, 11 VVLG. Sirach 50, 22. in Christo: AMBR. Iac. 1, 6, 21 VVLG. Phil. 3, 3 AVG. c. Pelag. 3, 7, 22 LEO M. epist. 165, 9 in filio dei non sit Christianis erubescendum, sed constantissime -andum. *et crebro*. ITALIA I Cor. 3, 21 (Tert. adv. Marc. 5, 6 p. 592, 7) nemo -etur in homine, cf. *supra l. 41* (VVLG. in hominibus. gr. $\kappa\alpha\nu\chi\acute{\alpha}\sigma\theta\omega$ $\epsilon\nu$ $\alpha\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\iota\varsigma$). IREN. 1, 30, 6 exultantem Ialdabaoth in omnibus his, quae sub eo essent, -atum et dixisse. HIL. in Matth. 19, 5 in lege (32, 3 VVLG. Sirach 39, 11 Rom. 2, 23 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 114, 28 AVG. c. Pelag. 1, 8, 13 p. 433, 15 *et saepius*). PRISCILL. tract. 1, 2 p. 4, 8. AMBR. hex. 4, 8, 31 in viribus corporis aut pulchritudine (*adp.* in potestate... nos... iactemus). ITALIA II Cor. 12, 5 (Ambr. parad. 1, 1) pro me non -bor, nisi in infirmitatibus meis (RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 55 p. 45, 15. 1, 56 p. 46, 19 AVG. civ. 14, 9 p. 21, 19 D.). AMBR. Noe 22, 81 in criminibus. Iac. 1, 6, 21 in operibus meis, *opp.* in Christo (HIER. epist. 22, 37, 4 APRING. 3, 17). CONC. I 3 vers. Tur. p. 95, 19 in orthodoxo dogmate -antes ($\sigma\epsilon\mu\upsilon\nu\acute{\nu}\omicron\mu\epsilon\nu\omicron\iota$). *ibid.* Rustic. p. 141, 24 in hoc ($\phi\iota\lambda\omicron\tau\iota\mu\omicron\acute{\upsilon}\mu\epsilon\nu\omicron\iota$). HIER. in Ier. 3, 22, 3 p. 171, 2 in suis virtutibus. VVLG. Gal. 6, 14 in cruce... Christi (*hinc* HIER. epist. 17, 3, 3 NICET. fid. 7 p. 17, 8). HIER. epist. 21, 34, 7 id in quo filius senior -atur. 147, 1 -aris in [carne et] confusione tua. *et saepius*. PELAG. in I Cor. 11 p. 749^p mulieres... -antes in crinibus. VVLG. Iudith 9, 9 in lanceis. psalm. 48, 7 in multitudine divitiarum (יְהוָה). 51, 3. 96, 7 in simulacris. 105, 47 -emur in laude tua, domine. Sirach 3, 12 ne -eris in contumelia patris tui ($\mu\eta$ $\delta\omicron\varsigma\acute{\alpha}\zeta\omicron\nu$ $\epsilon\nu$ $\acute{\alpha}\tau\iota\mu\acute{\iota}\alpha$ $\pi\alpha\tau\rho\acute{\varsigma}$ $\varsigma\omicron\nu$). 11, 4 in vestitu. 17, 8 in mirabilibus dei. Is. 43, 14 detraxi... Chaldaeos in navibus suis -antes (יְהוָה). Ier. 50, 38 *Babylonii* in portentis -antur. Bar. 6, 58 in vase. Rom. 5, 2 -amur in spe gloriae filiorum dei. II Cor. 10, 15 in alienis laboribus. 10, 16 non in aliena regula in iis quae praeparata sunt -ari. 11, 12 in quo. Gal. 6, 13 in carne vestra; *et passim*. RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 17 p. 106, 9 in hac sollemnitate. AVG. perf. iust. 33 p. 34, 13 in sua iustitia, non in ipsius iudicis misericordia -ari. SVLP. SEV. dial. 1, 10, 4 discerent potius deo in humilitate servire, non in signis et virtutibus -ari. AVELL. 679, 8. APRING. in apoc. 3, 17 in scientia aut fide. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 3 p. 248. PASS. Petr. 8 ignoras... gloriam in qua -or. *ibid.* scis me ignorare in quo -aris. ex: TRACT. in Luc. 1, 6 ut... victores... -rentur ex actibus. AVG. spir. et litt. 29, 50 p. 205, 3 nemo... -etur ex eo quod videtur habere. COD. Theod. 16, 2, 16, 3 (a. 361) audere... et -ari ex fide semper volumus. super: APVL. Socr. 11 p. 145 p. 2095, 55. VVLG. Iudith. 10, 8. AVG. in epist. Ioh. 8, 8 super se. Ps. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 6 p. 489 *supra l. 20.*

2 *additur quomodo* (per adverbia sim., ablativos): RHET. Her. 4, 4, 6 continuo. CIC. Vatin. 29 intolerantissime. har. resp. 16 nimis (BELL. Alex. 70, 2). Lig. 25 vel cum mendacio. parad. 15 honeste. nat. deor. 3, 87 recte (cf. fin. 4, 50. 51 iure). Tusc. 2, 30 re succumbere non oportebit verbis -antem (HIL. in Matth. 21, 6 verbis inanibus. cf. et Ps. AVR. VICT. epit. 1, 19 isto dicto. v. et infra l. 19). Att. 1, 16, 8 insolenter (CAES. Gall. 1, 14, 4 HIRT. Gall. 8, 50, 4). NEP. Att. 17, 1 vere (cf. PANEG. 9 [12], 19, 5). LIV. 22, 27, 2 inmodice inmodesteque. SEN. epist. 93, 8 audacter. QVINT. inst. 11, 1, 21 aperte. CORP. V 875, 16 publice. SVET. Cal. 12, 3 assidue. APVL. flor. 17 p. 77 falso. apol. 74 intemperantissime. SCHOL. Cic. Bob. p. 77, 3 St. aequaliter (cf. VVLG. III reg. 20, 11 ne -etur accinctus aequae ut discinctus. Sirach 48, 4 similiter tibi, *Elia*). p. 110, 9 St. honestius. VVLG. Zach. 12, 7 magnifice (II Macc. 15, 32). II Cor. 10, 12 non in inmensum, sed secundum mensuram (cf. II Cor. 11, 18 secundum carnem). Ps. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 15 p. 505 magnum, v. et p. 2095, 61.

3 *additur apud quem, contra quem, ubi, quando, pro quo*: in aliquo loco (vergit interdum ad notionem modalem, cf. supra l. 6): CIC. Verr. II 3, 174 in multis epistulis ad amicos tuos -aris ([SPART. Carac. 5, 9 missis ad amicos litteris. VOPISC. Aurelian. 47, 1 quadam epistula]. Cato 26 Solonem versibus -antem videmus. AVG. civ. 2, 12 p. 66, 24 in... disputatione). CAES. civ. 1, 4, 2 inter suos. BELL. Alex. 15, 4 in conspectu nostro (cf. ITALA I Cor. 1, 29 [Rufin. Adamant. 1, 22] coram ipso, sed VVLG. in conspectu eius). VVLG. Sirach 30, 2 in medio domesticorum (30, 3). Ier. 15, 17 -tus sum a facie manus tuae, i. coram manu tua. Ps. VARRO sent. 107 in publico. apud, adversus aliquem, sim.: CIC. off. 1, 78 licet... mihi, Marce fili, apud te -ari (CAES. civ. 3, 45, 6 dicitur eo tempore -ans apud suos Pompeius dixisse. GRAN. LIC. p. 11, 11 apud milites. Ps. VARRO sent. 107 apud se). accedit ad: supra l. 20. CIC. Tusc. 5, 26 contra Fortunam (VVLG. iud. 7, 2 contra dominum). LIV. 22, 39, 9 nec -andi tempus adversus unum est. accedit dativus: CIC. Pis. 2 is mihi etiam -atur, seq. acc. c. inf. SEN. benef. 6, 23, 7 p. 2098, 40. quando: TERT. spect. 29 ad martyrum palmas, i. quando palmas accipient. VVLG. prov. 27, 1 ne -eris in crastinum. pro aliquo: VVLG. II Cor. 5, 12 occasionem damus vobis -andi pro nobis (*καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν*). II Cor. 12, 5, cf. p. 2096, 54.

4 *absolute*: CIC. dom. 92 hic tu me etiam -ari vetas (*ibid.* de me praedicare). har. resp. 8 quomodo ipse -ari solet (Phil. 2, 5 POLLIO Cic. epist. 10, 32, 2 QVINT. inst. 2, 11, 7). fin. 2, 51 tu ipse mihi -ari videbare. Cato 11 Salinatori... -anti atque ita dicenti, seq. orat. recta. Tusc. 1, 101 cum Perses... dixisset -ans (cf. supra l. 30. SALL. Catil. 23, 3). SALL. Ing. 53, 8 in victoria vel ignavis -ari licet, adversae res etiam bonos detrectant. PHAEDR. 3, 8, 7 nec -antis sustinet fratris iocos soror. QVINT. decl. 351 p. 387, 29 in qua parte etiam -ari potest, ut dicat se odisse etiam aliena scelera. TAC. ann. 14, 2. TERT. nat. 1, 1 si denotatur, -atur (apol. 1, 12; cf. *ibid.* damnatus -atur). ITALA (Tert. orat. 22) et VVLG. I Cor. 4, 7 quid -aris... quasi non acceperis? (*τί καυχᾶσαι*; hinc TERT. pudic. 14 virg. vel. 13 p. 903 AVG. civ. 17, 4 p. 209, 22 D. et al.). TERT. orat. 22 p. 195, 27 periclitari amittere, si -aris. carn. 2 p. 429. PORPH. Hor. epod. 17, 74 iactare umeros solent qui -antes incedunt. VOPISC. Car. 13, 3 -are, Aper! HIL. in Matth. 19, 5 populus insolens et -ans. CLAUD. DON. Aen. 9, 450 p. 249, 8 -bantur... pro magno aestimantes. CONC. I 3 vers. Tur. p. 40, 19 magne... sapiant atque -entur omnes... episcopi (*σεμνύνεσθαι*). p. 89, 13 non... putetis, quia elatus... sum aut -tus (*ὑπεραίρόμενος... καυχόμενος*). HIER. epist. 22, 19, 1 -entur nuptae. 38, 2, 2 apostoli. VVLG. Iudith 1, 4 -batur *Arphaxad* quasi potens in potentia exercitus sui. psalm. 31, 11 -amini omnes recti corde (sim. INSCR. Revue archéol. 4 sér. XII 1908 p. 444). 73, 4 -ti sunt qui oderunt te, domine. 93, 3 usque quo peccatores -buntur? prov. 20, 14. Sirach 10, 30 melior est qui operatur et abundat in omnibus, quam qui -atur et eget pane (*δοξάζομενος*). 43, 30 -antes ad quid valebimus? (*δοξάζοντες*). II Cor. 12, 1 si -ari oportet. Ephes. 2, 9 ne quis -etur.

5 *nota* -ari sibi (cf. *Svennung, Orosiana* p. 66): AVELL. p. 18, 1 (a. 383 vel 384) dives, qui sibi de conditis vanissime -batur. Ps. RVFIN. in psalm. 3, 4 ne quis sibi de se -etur. BACHAR. repar. laps. 17 qui... de Israelitica sibi solum stirpe -atur. OROS. apol. 16, 6 sibi... dogmatum... titulis -atur. CASSIAN. inst. 12, 27, 1 cum sibi vel de nobilitate natalium -atur vel inflatur de saeculi... dignitate. SIDON. epist. 4, 1, 2 quam sibi hinc patres nostri -bantur. CARM. epigr. 587, 7 spectantes, sc. pater atque avus, magnum patriae columnenque futurum puerum... -ari sibi laetamque senectam (-ari sibi *ἐπεξηγερτικῶς positum*; 'sibi' ἀπὸ κοινῶν). se (acc.) -ari? IVL. VAL. 2, 17 ego nomine hoc participato me -er (at me potius abl. cf. H. Stengel, de Iul. Val. usu pronominum, Marburg 1909 p. 17).

B *gloriantur civitates, terrae, tribus, sim.*: VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 viderint Athenae, utrum Alcibiadem lamententur an -entur (de structura v. p. 2095, 62. 4, 3, 6 Athenae doctrina sua -entur. 8, 12 ext. 2 -antur Athenae armamentario suo). SEN. dial. 6, 21, 1 urbes quae vetustate -antur (cf. VVLG. Is. 23, 7 insula Tyri

-batur... in antiquitate sua). PLIN. nat. 8, 174 pullis *onagrorum* ceu praestantibus sapore Africa -atur. 12, 73 Arabia... ladano. 14, 69 Campania... Trifolinis *vinis*. MART. 1, 61, 11 te, Liciniane, -bitur nostra nec me tacebit Bilbilis. 10, 92, 2 *Mario* -atur Atina. PLIN. paneg. 30, 1 Aegyptus alendis augendisque seminibus (AVG. civ. 18, 39 p. 31, 5 D. *Aegyptus* solet falso et inaniter de suarum doctrinarum antiquitate -ari). APVL. met. 6, 4 *Samus* sola partu vagituque et alimonia *Iunonis* -atur. PANEG. 4 (9), 4, 1 civitatem istam... fraterno populi Romani nomine -tam (cf. 7 [6], 22, 4). 12 (2), 4, 5 terra Cretensis parvi Iovis -ta cunabulis. HIL. in Matth. 19, 8 divitem se... Israel... legis fiducia -batur (VVLG. iud. 7, 2 Is. 44, 23 Ier. 11, 15 [hinc HIER. in Ier. 2, 108, 1. 146, 3 al.]). HIER. in Ier. 2, 84, 3 p. 128, 3 non... debet -ari Iuda. VVLG. Iudith 10, 8 Ierusalem. Is. 23, 12 in *imag. de Sidone*: virgo filia Sidonis. Ier. 48, 42 *Moab* contra dominum -tus est. 49, 4 de terra *Ammonitarum*: quid -aris in vallibus? AVG. civ. 14, 28 p. 56, 27 D. *terrena civitas* in se ipsa, *caelestis* in Domino -atur.

C *gloriantur res* (quasi personis substitutae): 1 *incorporeae*: VITR. 10, 1, 2 de *machinae* genere: scansoria ratio non arte sed audacia -atur. VAL. MAX. 4, 4, 6 virtutis... exemplum, quo omnis aetas Romana -bitur. MIN. FEL. 9, 2 eorum vana... superstitio sceleribus -atur. TERT. apol. 1, 3 hoc magis -bitur potestas *legum*, quod... inauditam damnabunt veritatem. CYPR. epist. 10, 1 p. 490, 5 in vobis mater ecclesia -atur. PANEG. 10 (4), 27, 6 -andum est virtuti tuae..., quod eum viceris. VVLG. Sirach 24, 1 sapientia... in medio populi sui -bitur (*καυχῆσθαι*. 24, 2). RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 9 p. 95, 21 de *intellectualis spiritus*: nostra... haec secundae derivationis splendore -antur. AVG. civ. 16, 23 p. 160, 16 D. ne circumcisio -retur. LEO M. serm. 3, 4 p. 147 de profectu dominici gregis -atur cura pastoris. COD. Iust. 12, 23, 14 pr. iustum... videtur isdem utrumque officium privilegiis -ari.

2 *corporeae*: MART. 14, 95, 2 loquitur *phiala*: -or arte. TERT. resurr. 60 p. 121, 24 *navem* conspeximus etiam titulo restitutionis -antem. ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 5 p. 587, 24) et VVLG. I Cor. 1, 29 ne -etur omnis caro (cf. RVFIN. Adamant. 1, 22). VVLG. Is. 10, 15 numquid -bitur securis contra eum qui secatur in ea. Rom. 11, 18 tu... oleaster... noli -ari adversus ramos, sc. *olivae* cui insertus es (cf. AVG. epist. 61, 2 p. 224, 7 non... debent -ari sarmenta, quia... sunt eqs.). Ps. RVFIN. in Os. 14, 10 agri... floribus -antis.

D *gloriantur numina, di al.*: SEN. benef. 6, 23, 7 natura nihil habet quo magis -etur aut certe cui -etur *quam hominem* (de struct. v. p. 2097, 34). CLAUD. DON. Aen. 7, 545 p. 83, 8 quantum Furia -atur, quantum sese extollit (7, 550 p. 83, 22). RVFIN. hist. mon. 29 p. 454^A si hoc verum esset quod -tus est daemon. de deo (fort. i. q. glorificari): CYPR. epist. 39, 5 p. 584, 15 in talibus servis laetatur dominus, in eiusmodi confessoribus -atur. VVLG. Is. 49, 3 dixit... dominus: in te, *Israel*, -abor (*ἐνδοξασθήσομαι*. אָרָא). de ovibus, i. de Christianis: AVG. serm. 47, 10, 16 quae sunt fortes? de sua iustitia -antes.

adposita et synonyma (ad I): efferri: p. 2097, 58. sese extollere: CLAUD. DON. Aen. 7, 545 p. 83, 8. exultare: SVET. Cal. 41, 2 MIN. FEL. 23, 1 VVLG. psalm. 31, 11. prae se ferre: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 438, 34 B. gaudere: LIV. 34, 7, 9 MIN. FEL. 23, 1 TERT. anim. 58 p. 395, 5 AVSON. 405, 1 Ps. VARRO sent. 51 COD. Theod. 16, 2, 16, 3 (a. 361) BAVDON. 28. gratulari: CYPR. epist. 54, 2 p. 622, 6. se iactare: PHAEDR. 3, 8, 7 SPART. Carac. 5, 9 AMBR. hex. 4, 8, 31. iactitare: HIER. epist. 61, 3, 1. inflari: ORIG. in Matth. 18, 81. insignem incedere: CLAUD. DON. Aen. 10, 20 p. 294, 23. insolentem esse: HIL. in Matth. 19, 5. insultare: SEN. benef. 6, 4, 6. loqui: elata: CYPR. test. 3, 4 p. 116; excelsa: AVG. civ. 17, 4 p. 205, 20 D.; sublimia: VVLG. I reg. 2, 3 (cf. et magna eloqui: MIN. FEL. 38, 6). mendacem esse: VVLG. Iac. 3, 14. ostentare factum: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 438, 34 B. praedicare: AVG. nupt. et concup. 2, 14 p. 266, 9. profiteri: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 438, 34 B. magne sapere (*μέγα φρονεῖν*): p. 2097, 57. superbire: ORIG. in Matth. 18, 81. opposita: defendere: CIO. Cael. 45. dolere: MAT. Cic. epist. 11, 28, 3. erubescere: SEN. dial. 7, 23, 2 epist. 87, 4. 23 AVG. civ. 2, 26 p. 92, 15 D. nupt. et concup. 1, 8 LEO M. epist. 165, 9. excusare: SEN. contr. 1, 1, 16. exerceri: SEN. contr. 4 pr. 2. frui: MIN. FEL. 31, 5. haud negare: SVET. Tit. 10, 2; cf. OPTAT. 2, 14 p. 49, 12. paenitet: LIV. 10, 23, 5. pudet: LIV. 8, 4, 3. uti: SEN. epist. 74, 18.

gerundium: gen.: CIC. Cael. 45 defendendi haec causa, non -andi loquor (LIV. 45, 22, 15 PAUL. FEST. p. 201). LIV. 22, 39, 9 tempus v. p. 2097, 33. 38, 49, 6 cupiditas -andi de me. QVINT. inst. 11, 1, 21 genus. HIL. in Matth. 12, 9 de se iactantiam. PRISCILL. tract. 8, 119 fiducia. VVLG. II Cor. 5, 12 occasionem, v. p. 2097, 37. AVG. civ. 14, 15 p. 37, 33 D. libido (syn. iactantia). 18, 41 p. 317, 11 studium. cf. et p. 2099, 34. abl.: CIC. parad. 15 -ando se et praedicatione ecfert. ad Brut. 1, 17, 5 -ando... insectari dolores nostros. nota: Ps. CASSIOD. Ios. antiq. 18, 7 p. 519 ad amicos -ando denun- tiat. in -ando: CIC. Brut. 71 nec mentitur. gloriandus, -a, -um: is de quo gloriari licet, qui gloria dignus est (cf. p. 2095, 48 sqq.): CIC. Tusc. 5, 49 nec in misera vita quicquam est

[Knoche]

praedicabile aut -andum (*ibid.* est in aliqua vita praedicabile aliquid et -andum ac prae se ferendum [*ibid.* 5, 50]. AVG. nupt. et concup. 2, 14 p. 26, 69 *inguina* quae prius pudenda non fuerunt, sed tamquam dei opera praedicanda et -anda). VAL. MAX. 8, 15, 5 alterum *decus* summo subiungit[ur] *gens* ornamento tam celeritate quam principio -ando (*coniunge cum 'ornamento'*). AVG. civ. 2, 26 p. 92, 15 D. tamquam honesta erubescenda sint et inhonesta -anda. nupt. et concup. 2, 52 p. 308, 20 est ... -anda concupiscentia spiritalis qua concupiscitur sapientia.

II sensu passivo: gloriam et honorem accipere, i. q. glorificari, honorificari (forsitan vel gaudere [*v. infra l. 28*], *laudari* [*v. infra l. 14 sqq.*]): ITALA prov. 8, 12 (Greg. M. moral. 16, 29) antequam -etur, humiliatur (VVLG. glorificetur. LXX: *πρὸ δόξης*). psalm. (Cas.) 22, 12 -etur omnis iurans in domino (VVLG. laudabuntur. LXX: *ἐπαινεθήσεται*). 104, 3 -amini in nomine sancto eius (VVLG. laudamini. LXX: *ἐπαινεσθε*). CYPR. epist. 11, 8 p. 502, 1 fortis et stabilis perseverantium fiducia -etur, *adp.* persequentium blasphemiam retundatur, lapsorum paenitentia reformetur. 56, 2 p. 727, 21 iudicio ... dei non probantur tantum, sed etiam -antur. SORT. Sangall. 2, 3 in multo[s] -aris. 3, 4 in nullo -aris. 4, 5. 5, 6 in bono -aris feliciter (*cf. Astramps. orac. 18, 10 προκόψεις ἐπὶ καλῶ καὶ δόξασθῆσιν*). 6, 7 si taceas, poteris -ar(i). 9, 10 in magno honore -averis (*i. -aberis*). VVLG. Sirach 10, 33 pauper -atur per disciplinam (*δοξάζεται δι' ἐπιστήμην*) et timorem suum (*adp.* honorificatur). 10, 34. Is. 44, 23 redemit dominus Iacob et Israel -abitur (LXX: *Ἰσραὴλ δόξασθήσεται*. יִשְׂרָאֵל יִתְקַדֵּשׁ, *i. aut 'Israel gloriam habebit' aut 'Israel exultabit propter virtutem domini'*). 49, 3 *v. p. 2098, 46*. I Cor. 12, 26 sive -atur (*δοξάζεται*) unum membrum, congaudent omnia membra. Rom. 5, 11 -amur in deo per Christum. APRING. 3, 21 quid est in throno dei sedere, nisi quiescere et -ari cum deo (*cf. BAVDON. 22*)? 20, 15 quid semper videbunt, nisi se torqueri et alios -ari? VIRG. gramm. epist. 3 p. 147, 24 Donati ... exemplum proferunt dicentis: gaudetur et -atur ... in urbibus rege ... redeunte. *nota* RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 3 p. 239, 10 corona -andi (*v. et p. 2098, 79*), *i. q. corona gloriae*.

***glōriōsus**, -a, -um. *a gloria. de etymologia:* AVG. in euang. Ioh. 105, 3 gloria, qua -i homines dicuntur (*cf. infra l. 59*). *aliter* ISID. orig. 10, 112 -us a frequentia claritatis dictus, pro *co* littera commutata. *ibid.* -us alaurea dictus quae datur victoribus. *de orthographia:* -ōsus: VIRG. gramm. suppl. p. 180, 16 si una s, vocalis producitur, ut -us, visus. -osse: PLAVT. Stich. 277 *cod. B*; *cf. NAEV. com. 108* (Gell. 7, 8, 5 *ubi cod. Vat. -ose ex -asse*); *v. et Arch. 5 (1888) 197*. *clorioso:* INSCR. christ. Silvagni 1550, 5.

notatur in titulis: gl(oriosissimus): PAPYR. Marini 74, 7, 12. INSCR. Dessau 9217^{ab}. gloriosiss(imus): INSCR. Dessau 831. GLRSMVS (saec. sexto): *cf. Wiener Stud. 24 (1902) p. 297. de compendiis in codd. cf. Lindsay, Notae Latinae p. 80, 84, 96, 104, 430, 68 al.* NOT. Tir. *passim*. *de notione:* *ad I:* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 447, 30 B. vanus, vecors, inanis, -us. PORPH. Hor. epod. 15, 18 *ad 'superbus incedis':* tibi placens ac -us (*cf. et SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 21*). SCHOL. Ter. Bemb. Eun. prol. 31 -us iac<ta>ns verbosus. DIFF. ed. Beck p. 28, 4 -us est bonorum suorum nimis ostentator (*eadem fere GLOSS. II Abav. GL 12*). *respondent graeca et hebraica haec:* ἀλαζών: PLAVT. Mil. 87 (GLOSS. II Philox. GL 26. *cf. et VVLG. prov. 25, 6 ne -us appareas [μὴ ἀλαζονεύου. אִל-אֶל-הַתְּהוֹרָה]*). VVLG. prov. 25, 14 vir -us (ὁ καυχώμενος. הַיִּשְׁתַּחֲוֶה אֶל-אֵל). *ad II:* DIFF. ed. Beck p. 42, 9 -us quasi prae ceteris clarus (*cf. supra l. 38 et AVG. in euang. Ioh. 100, 1*). GLOSS. Vat. Reg. 203 (ed. Merchie), 88 cleos graece, gloria latine. inde inclitus -us.

respondent graeca haec: δόξαζόμενος p. 2101, 37. 2104, 14. δόξαζοις. ἐνδοξος p. 2101, 13. 19 al. ἐν δόξῃ p. 2104, 59. ἐρικυδής APVL. apol. 4. εὐδοξος. εὐκλής p. 2103, 18. κύδιος GLOSS. III 236, 27. τίμιος p. 2101, 18. *hebraica quae respondent suis locis adferuntur.* *nota:* ISID. orig. 7, 6, 52 vertit nomen Aoth per -us (*recte, nam inesse videtur radix אֹת*). 7, 10, 6 vertit Herodes: pellicens, -us. *differentiae:* distinguitur a -o: honestum: CIC. ac. 2, 140 fin. 2, 48 Tusc. 5, 43. indifferens: SEN. epist. 82, 10/11. gloriosus: CHAR. gramm. p. 392, 16 B. (= DIFF. gramm. VII 523, 11) gloriosus unius est gloriae ..., -us pluribus ex causis esse cogitur.

de usu: *in oratione soluta passim occurrit inde a RHET. Her. (non ap. VARR. CAES.), sed apud hos tantum poetas:* PLAVT. NAEV. (*adv. v. l. 41 et p. 2107, 1*). TER. PHAEDR. MART., *utpote dactylo repugnans.* *comparativus:* inde a CIC., *plerumque in structuris* -ius est, putatur *sim.*; *circumscribitur:* PLAVT. Mil. 22 gloria-rum plenior. *superlativus:* inde a CIC., *circumscribitur:* CYPR. eleem. 15 p. 385, 8 multum beata et -a. EXPOS. tot. mundi 30 p. 110 valde -us (31 p. 111). *de adverbio cf. p. 2106, 80.* [*dub. trad.:* HIL. hymn. 3, 1 VVLG. Is. 45, 2. *substituitur in codd. pro glareosus:* PLIN. nat. 22, 133.]

I gloriarum plenus, gloriator, is qui gloriatur, i. qui sua ipsius facta, virtutes ostentat; pertinet et ad fastidium, superbiam. **A de animantibus:** 1 *de hominibus:* PLAVT. Bacch. fragm. 12 Praenestinum opino esse, ita erat -us. Capt. 58 hic ... nec meretrix mala est neque miles -us (*de milite:* PLAVT. Curc. 633 ut fastidit

-us. Mil. 87 *infra l. 6*. 89 miles meus erus ... -us, impudens, stercoreus, *eqs.* TER. Eun. 31 parasitus colax et miles -us [*cf. 38 parasitum edacem, -um militem. plur.:* CIC. Lael. 98. AMM. 28, 9, 12 ut *parasiti* sufflant milites -os]. CIC. off. 1, 137 imitari militem -um. FRONTO p. 121, 19 N. num ego tibi videor -um militem erudisse?

de titulo comoediae Plautinae: PLAVT. Mil. 87 Alazon Graece huic nomen est comoediae: id nos Latine -um dicimus. *hinc* Gloriosum [*pro subst.*] *titulum fuisse putant A. Fleckeisen [praecunte G. E. Lessing] mus. Rhen. 14, 628 et Th. Birt, Kritik und Herm. p. 153. sed codices ita tradunt:* <mi>les gloriosus exp<...> A. incipit miles -us B D. *plenum titulum testantur* FEST. p. 305 M. Plautus in Milite -o. GRAMM. *passim.*, v. VII ind. p. 614. DON. Ter. Phorm. pr. 1, 11 apud Plautum in Milite -o; *respicere videntur eundem titulum nonnulli eorum auctorum quos supra laudavi [ex. gr. supra l. 3 sq.], certe et FRONTO p. 178, 19 N.* PLAVT. Curc. 471 qui mendacem et -um *convenire volt*, apud Cloacinae sacrum *quaerito*. Pseud. 674 me ut -um faciam et copi pectore. 794 *coquom* multiloquom -um insulsum inutilem. Truc. 157 *de meretricibus:* vos <ne>-quam et -ae. RHET. Her. 4, 51, 65 totam ... naturam cuiuspiam ponunt ante oculos aut -i ... aut invidi aut tumidi aut avari. CIC. Phil. 14, 13 iniuriae dolor facit me praeter consuetudinem -um. de or. 3, 115 avari species (*i. χαράκτηρ*), seditiosi, -i (*cf. 2, 250 genus morosum, superstitiosum, suspiciosum, -um, stultum*). Tusc. 2, 33 si nulla est patientia, quid exornamus philosophiam aut quid eius

nomine -i sumus? 3, 69 Aristoteles ... ait veteres philosophos aut stultissimos aut -issimos fuisse. epist. 11, 14 crede mihi, homini non -o (*cf. LIV. 35, 49, 7. GELL. 13, 31, 1 homo inepte -us*). PETRON. 56, 4 lana oves nos -os faciunt, *i. efficiunt, ut nobis lana vestitis gloriari liceat*. 75, 11 non sum -de -is. PLIN. nat. 35, 69 *Parrhasius ostendebat (pingendo) demon Atheniensium -um (modestum addi vult Mayh.)*, excelsum humilem. PLIN. epist. 4, 2, 5 *Aquilus Regulus* in summa infamia -us est (*an i. q. gloriae cupidus? v. p. 2106, 73*). GELL. 1, 2 in quendam iactantem et -um iuvenem. AVSON 335, 5 ne me ne scias -um: coeptos inter prandendum versiculos ante cenae tempus absolvi. 419, 33 in tanti te oratoris fastigium -us attollis. TERR. adv. Marc. 4, 36 p. 545, 2 -issimus ille observator praeceptorum (*adulescens, Matth. 19, 20 al.*). VVLG. prov. 25, 6 p. 2099, 55. 25, 14 p. 2099, 56; *adp.* promissa non complens.

2 de animalibus: *de pavone:* PLIN. nat. 10, 44 -um ... animal. *de gallo gallinaceo:* v. p. 2107, 11. **3 de numinibus:** MART. 12, 8, 7 *dea Roma praeside -a tali, sc. Traiano. fort. huc pertinet CLAUD. DON. Aen. 7, 541 p. 82, 9 dea -a de malis alienis (i. exultans, triumphans, cf. ibid. l. 10, 16).*

B de actibus et rebus: 1 *de incorporeis:* CIC. Flacc. 52 ubi illa magnifica et -a ostentatio civitatis? (*fin. 4, 68 -a ostentatio in constituendo summo bono. FIRM. err. 4, 2 p. 10, 15. cf. et APVL. Plat. 1, 18 inperitiae morbum ex -a iactatione contingere*). NEP. Tim. 4, 2 nihil ... umquam neque insolens neque -um ex ore eius exiit. VAL. MAX. 8, 14 ext. 1 dulcedinem gloriae, paene adieci -am. PLIN. epist. 1, 8, 5 *de quadam oratione:* *genus materiae* est paulo quasi -ius et elatius. TERT. cult. fem. 1, 1 p. 701 *de laeto habitu*. FRG. epist. Pelagian. (ed. Morin, Rev. Bénéd. 34, 1922, 267) I 30 superbia ... et -a ... elatio. **2 de epistulis:** PLIN. epist. 3, 9, 13 miserat ... epistulas Romam ... iactantes et -as. **3 de civitate:** VVLG. Soph. 2, 15 haec est civitas -a habitans in confidentia (*intellego 'civitas sibi placens' [gr. ἡ πόλις ἡ φανλιστοία]; si verba hebraica respicias [עֲבָרָה], spectet ad urbem frequentem, bene habitatam, v. p. 2104, 33*).

II gloriae plenus. *dicitur et de eo qui gloriam habet et de eis rebus quae gloria dignae sunt vel alicui gloriam adferunt, praecipue cum dativus accedit.* **A sensu generali:** pertinet ad claritatem et bonam famam; inde a saec. II sensu paulo latiore spectat et ad laudem et honorem (*v. infra l. 75*); ab ECCL. non raro de eis dicitur qui apud deum aut fratres Christianos gloriam et honorem habent (*v. infra l. 83 sqq. p. 2101, 15, 23, 43 al.*). inde a saec. IV attribuitur et eis hominibus rebusque, de quibus ceteri loquuntur quaecumque ob causam, ita quidem ut accedat ad notionem verborum 'dives' 'nobilis' aliorumque, quibus singula bona externa significantur (*v. infra l. 76. p. 2101, 21*).

1 de hominibus: **a pro adiectivo:** PLAVT. Epid. 301 magnus miles Rhodius, raptor hostium, -us (*item de milite:* SEN. clem. 1, 13, 1 TERT. nat. 2, 9 p. 112, 2 coron. 1 in deo. CYPR. epist. 46, 2 p. 605, 3. 51, 2 p. 616, 2 Christi miles. FIRM. math. 4, 11, 4). CIC. Sest. 134 familiam gladiatoriam ... speciosam, nobilem, -am. VAL. MAX. 2, 2, 3 litterarum -issimum contemptorem *Marium*. APVL. met. 9, 24 *de femina* (CYPR. eleem. 15 p. 385, 18 multum beata mulier et -a. FIRM. math. 6, 32, 29 uxores -as et divites. AVG. serm. 37, 2, 2 mulierem [*adp.* conspicuam]. SVLP. Sev. dial. 2, 12, 5 virginem. *de titulis v. p. 2102, 24*). MIN. FEL. 38, 5 p. 2105, 79. TERT. anim. 30 Aborigines ... -i, sc. ob victoriam. ieiun. 11 *ironice:* -issimam ... multitudinem psychicorum. adv. Marc. 4, 29 p. 519, 27 Salomon -issimus. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 48 'egregius exul': hoc est -us. CYPR. laps. 2 p. 237, 15 confessores virtutis ac fidei laudibus -os (epist. 14, 2 p. 510, 20. 52, 2 p. 618, 5. 55 p. 630, 21). mort. 26 p. 313, 27

[Knoche]

apostolorum -us chorus (NICET. hymn. p. 84, 7 B.). epist. 6, 4 p. 484, 7 senem. 16, 3 p. 519, 12 servos dei. 39, 1 p. 581, 21 martyribus -is (FILASTR. 149, 4. AVG. civ. 8, 19 p. 349, 22 D. martyres nostri... noverant se fieri salvos et -issimos in aeternum. 20, 13 p. 437, 30 D. serm. 280, 5, 5. 334, 1. 334, 2 o -e martyr. SACR. Greg. 133, 1. *de singulis martyribus*: AVG. civ. 22, 8 p. 574, 23 D. *de Stephano* [ibid. p. 577, 17. 579, 32. in euang. loh. 95, 3]. c. Pelag. 4, 8, 21 *de Cypriano* [4, 8, 24. 4, 10, 27. 4, 11, 29. 4, 12, 32. gesta Pelag. 25 p. 79, 2]]. 40 p. 586, 9 sacerdotibus. 73, 10 p. 785, 10 -i ducis (AMM. 31, 5, 19 Claudio Augusto -o ductore. SCHOL. Cic. Bob. p. 167, 27 St. ducibus). MOYS. Cypr. epist. 31, 5 p. 561, 17 -o episcopo. PANEG. 11 (3), 15, 2 collega. FIRM. math. 3, 3, 7 nobilem patrem et -um (6, 12, 11; cf. et VVLG. Sirach 44, 1 laudemus viros -os et parentes nostros, ἐνδοξούς). 4, 10, 8 criticos bonos benignos -os. 4, 11, 4 athletas (4, 12, 10. AVG. civ. 14, 9 p. 21, 27 athletam Christi). PS. HIL. libell. 1 David. 10 Paulo (21). CLAUD. DON. Aen. 6, 689 p. 597, 26 filium. VVLG. I Esdr. 4, 10 Asenaphar magnus et -us (ὁ μέγας καὶ τίμος. אֲסַנַפְאֵר מֶלֶךְ; fort. titulus Assyriorum). Esth. 12, 6 Aman... erat -issimus coram rege, ἐνδοξός. AVG. civ. 2, 24 p. 89, 15 D. victor civium. SVLP. SEV. dial. 1, 18, 6 discipulus... merito -us. COD. Theod. 14, 9, 3 (a. 425) adulescentiam -am, i. filios nobilissimorum. SALON. in prov. p. 977^c frater... -us, id est clarus doctrina et eruditione Scripturarum (opp. idiota et simplex). OP. imperf. in Matth. 5 p. 664 -iores filii dei. CASSIOD. in psalm. 23, 9 '-i' enim possunt et terrarum principes dici; 'rex gloriae' nemo potest nisi solus altissimus inveniri. 49, 8 doctor. MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 2 adp. admirabilis. COD. Iust. de cod. confirm. 1 electis viris -issimis tam doctrina legum quam experientia rerum... pollentibus (cf. de emend. cod. 4). *b ponitur pro substantivo* (cf. etiam p. 2105, 43): PAVL. FEST. p. 3 -um eum putabant esse antiqui, qui farris copia abundaret. ITALA Is. 10, 33 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466, 17) dominus virtutum conturbabit -os, adp. elati. CLEM. ad Cor. 3 exsurrexerunt... non -i supra -os (οἱ ἁδοξοὶ ἐπὶ τοῖς ἐνδοξοῖς). CLAUD. DON. Aen. 5, 238 -us extitero. 9, 614 p. 268, 13. VVLG. prov. 12, 9 -us et indigena pane, opp. pauper (τιμὴν ἑαυτοῦ περὶ πτωχῶν). Sirach 11, 6 -i traditi sunt in manus alterorum. supra: multi potentes. 25, 7 speciosus est -is intellectus et consilium (δεδοξασμένοι). 48, 6 confregisti... -os, o deus. Is. 5, 14 descendunt... sublimes -ique... ad infernum. 45, 2 -os terrae humiliabo; אֲנִי הִוָּהוּ אֶת־הָאָרֶץ; discrepat gr.: ὅσην ὁμάλω (PAVL. NOL. epist. 45, 3 p. 381, 21 -us terrae, opp. Christi perfectus imitator. GREG. M. epist. 3, 33). MART. CAP. 5, 448 laudibus prosequi -um. MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 2 contemne gloriam et eris -us (ἐνδοξός). *c pro titulo* (saepe in allocutione); inde a temporibus Diocletiani. primitus Augustorum fuisse videtur titulus, mox ab episcopo Romae altisque episcopis usurpatus. deinde datur omnibus eis hominibus, quibus et appellatio 'gloria vestra' tribuitur. postremo dicitur de diversis personis aliqua dignitate vel auctoritate insignibus. legitur plerumque gradu elativo. *de principe*: CORP. VIII 20989 (a. 311/2) Maxentio... invicto et -issimo semper Aug(usto) (cf. EPIST. syn. Arim. [Hil. coll. antiar. A VI] p. 87, 4 [a. 359] domino merito -issimo ac victoriosissimo Augusto Constantio. HIL. ad Const. 1, 2 -issime Auguste. EPIST. pontif. 212, a. 353/4 [Hil. coll. antiar. A VII] p. 89, 5). RVF. FEST. 1 -issime princeps (AVR. epist. p. 1011^A -issimorum principum Christianorum... auctoritas. ALC. AVIT. epist. 9 [9] p. 43, 6. 48 [43] p. 77, 24. 93 [83] p. 100, 3. COD. Iust. 1, 1, 83 -issime principum). AVX. Hil. c. Aux. 13 beatissimis et -issimis imperatoribus (de iunctura v. infra l. 68. dicitur de Christianis tantum imperatoribus. EPIST. syn. Arim. [Hil. coll. antiar. A V 1] p. 78, 13, a. 359. EPIST. conc. Aquil. Migne 13, 587^B). EPIST. syn. Arim. (Hil. coll. antiar. A VI] 3 p. 88, 19 (a. 359) divina pietas -issimum te semper faciat vindicem, o imperator (cf. FAVSTIN. MARCELL. 34 p. 107^c. CANON. 49, 4 [636] -e imperator. COD. Iust. 1, 1, 8, 25). CANON. 62 [724] consulum -issimi Honorii. ALC. AVIT. hom. 26 p. 146, 28 -issimus praesul. CASSIOD. var. 10, 10 litterae Amalasvinthae ad clementissimum et -issimum principem (COD. Iust. 1, 1, 8 tit. [a. 534]. 1, 1, 8, 39). *de episcopo*: NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 8 p. 556, 16 beatissime ac -issime papa (POTAM. epist. ad Athan. p. 1416^c fratri -issimo ac beatissimo Athanasio episcopo; de iunct. cf. supra l. 58). CORP. VIII 21570 (a. 422) sancti semperque -i patris nostri Nemessani. ALC. AVIT. epist. 41 (87) p. 69, 7 de papa: in Christo -issimo. *de diversis hominibus gradu quodam honoris conspicuis*: *de praefecto*: CORP. VI 32051, 3 (s. IV) praetorio. COD. Iust. 1, 3, 53, 2 (a. 533) urbis (cf. L. M. Hartmann, Unters. z. Gesch. d. byz. Verw. [1899] p. 44. 47. COD. Iust. 5, 70, 7, 6. 9, 13, 1, 1^c vir -issimus, praefectus urbis. GREG. M. epist. 7, 34 [a. 597]). v. et COD. Theod. 1, 1, 6 (a. 435) Antiochus amplissimus adque -issimus praefectorius ac consularis (COD. Iust. 1, 17, 2, 9. GREG. M. epist. 9, 125 [a. 599] ad Gregorium expraef. -e fili. et passim). *de patricio*: INNOC. de coll. 5 p. 169 -issimo patricio Strategio. GREG. M. 3, 33 (a. 593) de patricio Galliarum. 5, 6 de exarchis. 7, 26 (a. 597) de exarcho mortuo. 9, 38 (a. 598) -o Venantio patricio (de eodem 9, 119 [a. 599]; maritus patriciae erat, fortasse ipse quoque patricius). 13, 47 (a. 603) de Comitolo, qui patri-

cus et mag. mil. erat, v. et 13, 49. *de Belisario*: IORD. Get. 171. 214. 215. 254. 262. - *de Narse*: INSCR. Dessau 832 Narses vir -issimus. *de Smaragdo, qui exarchus fuit*: GREG. M. epist. 1, 16^A -us chartularius. *de magistro militum* (cf. Hartmann l. l. p. 35): INSCR. Dessau 831 gloriosiss. et excell. magistro militum. 9217^A. COD. Iust. 8, 53, 36, 1 (a. 531). INSCR. christ. Rossi II 8, 14 Iohannes. GREG. M. epist. 8, 12 *Maurentius* (9, 133 et passim). 9, 16 *Apollo-nius*. 9, 102 (a. 599) *Aldius, mag. mil., qui et 'vir magnificus'*. *de senatoribus*: COD. Iust. 1, 14, 8 pr. (a. 446) -issimo coetu vestro, patres conscripti. NOVELL. Iust. 62, 2. app. 7, 27 viros -issimos ac magnificos senatores. *de officialibus in aula Augusti aut regum muneribus fungentibus*: CONC. I 3 Rustic. p. 50, 35 per magnificentissimum et -issimum Candidianum comitem domesticorum (p. 52, 16 de eodem: -o viro, gr. ἐνδοξοτάτω). vers. Tur. p. 59 3. p. 57, 20 magnificum et -um comitem eqs. p. 114, 8 *de Iohanne comite* (superl.). COD. Iust. de cod. comp. 1 (a. 528) -issimum quae-storem sacri nostri palatii et ex consule (cf. ibid. 2. 6, 28, 4, 3 [a. 531]. NOVELL. Iust. 35, 7. 10. 114 tit.). GREG. M. epist. 3, 7 *de Sebastiano cancellario*. 7, 23 -os eunuchos. CASSIOD. chron. II p. 160. p. 1358 *Eutharicus*. GREG. M. epist. 9, 230 *de Claudio apud Reccaredum regem amplissimos honores optinente*. *de consulibus*: COD. Iust. 2, 7, 23, 5 (a. 506). 11, 43, 8, 1. *de gradu honoris non satis constat*: NOVELL. Iust. app. 7, 1 Liberio viro -issimo (senatori?). GREG. M. epist. 2, 27 -um dominum Appionem. *de feminis nobilibus*: GREG. M. epist. 7, 8 (a. 596) de -a... Maria patricia (9, 83 *de Rusticana*. 11, 25). 7, 27 *de uxore praef. urb.* (7, 34). 8, 22 *de filia patricii*. 9, 101 *de uxore scholastici*. *de regibus*: CORP. V 6418 dominus Atalaricus, rex -issimus. ALC. AVIT. epist. 34 (31) p. 64, 27 -issimo viro Theoderico. CASSIOD. in psalm. 1. ANTHIM. praef. p. 7, 3 -issimum Theudericum regem Francorum. CORP. XII 2097 -issimi Dagoberti. VEN. FORT. vita Leob. 18, 60 *de Childeberto*. EVG. TOLET. hex. praef. pros. 2 -o... domino Chindasvinto. GREG. M. epist. 1, 141 (a. 591) filium -issimum Reccaredum (cf. inscriptionem mutilam CORP. XII 5345 [a. 593]). 11, 35 (a. 601) *de rege Anglorum*.

2 *de rebus incorporeis, actibus, eventibus, condicionibus*: CIC. Sest. 27 o diem illum, ... mihi... ad posteritatis memoriam -um! (Lig. 37 ille dies tibi -issimus, populo Romano gratissimus fuit. Phil. 14, 3 D. Bruto. TAC. hist. 5, 17 opp. ignominiosus. PRISCILL. tract. 4, 75 p. 57, 14 *de Pascharum die* [cf. AVG. serm. cod. Guelf. ed. Morin 5, 1 p. 19, 2 diem quem fecerat Christus moriendo luctuosum fecit resurgendo -um]. VVLG. Is. 58, 13 *de die sabbati*). Sest. 130 Metelli casum vel -um vel gravem. Cael. 18 mihi quidem molestam, sibi tamen -am victoriam consecutus (LIV. 5, 53, 4 nobis ac posteris nostris. 37, 54, 10 adp. dives. 45, 22, 13 -ior est. VAL. MAX. 2, 7, 6 -am victoriam et speciosa spolia referentem [9, 3, 4]. SVET. Tib. 52, 2. PANEG. 7 [6], 6, 3 imperatoris... vulnere. TREB. Claud. 6, 3 ut... eius... fieret -ior toto orbe victoria. ARNOB. nat. 7, 49 adp. inlustris. VEG. mil. 2, 24 p. 59, 14. AVG. serm. 284, 5 -issima et plena victoria. al. cf. CLAUD. MAM. anim. p. 134, 13 -um victoriae genus). Deiot. 40 monumenta clementiae, si in privatis -a sunt, multo magis commemorabuntur in regibus. Phil. 2, 25 -issimi facti (fin. 1, 37 de clarorum hominum factis inlustribus et -is. CLAUD. DON. Aen. 10, 371 p. 340, 21 opp. ludibria. ACT. Achat. 1 servorum dei. AVSON. 437, 2 ad ostentationem -i facinoris [SCHOL. Cic. Bob. p. 82, 24 non... crinosum, sed -um et militare facinus]). Phil. 2, 32 quae res est gesta -ior, quae commendatior hominum memoriae sempiternae? (cf. Att. 4, 16, 8 LIV. 45, 19, 14. SEN. benef. 3, 7, 3 non est -a res gratum esse, nisi tutum est ingratum fuisse). 3, 16 nobilitatem generis -am (cf. FIRM. math. 8, 24, 5). 8, 10 promissa honesta, integra, -a, plena laetitiae, plena pietatis. 9, 11 memoria vitae -ae (FIRM. math. 4, 19, 10 adp. notabilis. VAL. CEM. hom. 13, 6). 14, 32 in fuga foeda mors est, in victoria -a (fin. 2, 97 opp. fuga turpis. Tusc. 1, 116 clarae... mortes... non solum -ae rhetoribus, sed etiam beatae videri solent. div. 1, 51 *Decii* mors. SEN. epist. 82, 9 nullum malum -um est. mors autem -a est: mors ergo non est malum [cf. et 82, 10, 21]. CALP. decl. 19 p. 18, 10 opp. necessaria. FIRM. math. 4, 19, 19 adp. notas. HIL. op. hist. frg. 2, 11 martyrio -am mortem extitisse [item de morte Christianis gloriosa: CYPR. patient. 10 p. 404, 20 HIL. c. Const. 7 SVLP. SEV. chron. 2, 82, 4 et al.]. AMM. 22, 11, 10 VVLG. II Macc. 6, 19 -issimam mortem magis quam odibilem vitam complectens [τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον]. sim. CYPR. unit. eccl. 14 p. 223, 9 exitus [epist. 9, 1 p. 489, 2. 12, 1 p. 502, 17 exitu mortis. AMM. 19, 2, 4 vitae exitus]). CIC. de or. 1, 193 ista praepotens et -a philosophia, sc. moralis (cf. Tusc. 3, 8 ironice: ista -a sapientia [AMM. 22, 16, 22]. Brut. 2 consortem -i laboris [cf. fin. 2, 67 COD. Theod. 6, 35, 7, a. 367 COD. Iust. 2, 7, 26, 4, a. 524]. or. 145 in magna arte et -a). de or. 2, 135 exempla... vel cum periculo -a (CAES. AREL. epist. de hum. 1). parad. 29 reditum mihi -um iniuria tua dedit (div. 1, 59 adp. celerem [epist. 6, 6, 2]. AMM. 23, 2, 4). fin. 2, 77 opiniones (aliter POMER. 2, 21, 2 desiderium -ae opinionis). 3, 11 -am memorabilemque virtutem. 4, 51 voluptates. div. 1, 59 fuga nobis -a, patriae calamitosa. off. 2, 47 accusatione nobili et -a. Att. 4, 15, 9 parantur [Knoche]

orationibus indices -i. 8, 12, 5 ut non solum -is consiliis (*i. quae gloriam adferunt*) utamur, sed etiam... salubrioribus (11, 7, 4). epist. 3, 11, 2 nec tam -um exitum tui iudicii extitisse. SALL. lug. 88, 4 quae postquam -a modo neque belli patrandi cognovit. NEP. Mil. 6, 2 honores... -i. LIV. 5, 53, 4 haec migratio nobis misera ac turpis, Gallis -a est. VAL. MAX. 5, 4 ext. 3 fata. 6, 4 ext. 4 illa vox Lacedaemoniorum -ior quam optabilior. 8, 7 ext. 12 -um... certamen (CYPR. epist. 10, 1 p. 490, 21. 55, 4 p. 625, 19. FIRM. math. 6, 24, 6. AMM. 26, 3, 5 navalis rei. MAXIMIN. c. Ambr. 140 *adp.* salutaris. AVG. civ. 3, 14 p. 115, 6 D. *et passim*. SVLP. SEV. chron. 2, 32, 4 a martyribus -a in certamina ruebatur. cf. CYPR. epist. 58, 8 p. 663, 16 agon... coronae caelestis praemio -us). VAL. MAX. 8, 14, 5 militis -um spiritum. PHAEDR. 4, 24, 10 est -us... convictus deum. SEN. epist. 82, 11 nihil *indifferentium* per se -um est (cf. 82, 12). 82, 17 non est... -um quod ab invito et tergiversante fit. 95, 30 bella et occisarum gentium -um scelus. PLIN. epist. 2, 7, 5 solacia (CLAUD. DON. Aen. 1, 96 p. 32, 28). paneg. 68, 1 capis... salutis tuae -issimum fructum (VVLG. sap. 3, 15 -us εὐκλείης). APVL. Plato 2, 12 voluptas honesta nec pudendis rebus, sed -is actibus veniat (FIRM. math. 5, 1, 20. 5, 3, 18 *adp.* claris. AMM. 16, 12, 70. 21, 5, 2. 29, 5, 45). met. 1, 23 tibi specimen -um adrogaris (cf. 4, 29). 3, 1 illam mihi -am peregrinationem fore. 6, 29 dignitas (FIRM. math. 6, 12, 1. SACR. Leon. 308 Petri apostoli). 11, 30 patrocina. TERT. uxor. 1, 8 p. 681 -ior continentia (AVG. contin. 1, 1). adv. Jud. 13 resurrectio (FILASTR. 55, 5 SACR. Leon. 314 *al.*). CYPR. hab. virg. 3 p. 189, 16 ecclesiae matris -a fecunditas (ISID. Goth. 1 chron. II p. 267 Geticae gentis). laps. 2 p. 237, 20 spectaculum (epist. 60, 2 p. 693, 9). 31 p. 260, 7 -a virtutum suarum martyria (epist. 67, 8 p. 742, 3. 68, 5 p. 748, 16 Avx. Maximin. c. Ambr. 59 PASS. Mar. Iac. 3 p. 50, 4). mort. 10 p. 302, 26 -a misericordiae praeconia. epist. 5, 1 p. 478, 17 -a voce dominum confessi (6, 1 p. 480, 10. 12, 1 p. 502, 7. cf. et 38, 2 p. 580, 23). 5, 2 p. 479, 9 -is initiis (cf. epist. 28, 2 p. 545, 17 confessionis exordia -a). 6, 3 p. 483, 3 -a confessione (60, 2 p. 693, 14 PS. LACT. mort. pers. 1, 1. 16, 5 HIL. in Matth. 10, 26 PAVLA et EYSTOCH. Hier. epist. 46, 8, 1. RVFIN. hist. 5, 1, 29 -am martyrii confessionem. SACR. Leon. 312 fidei [SACR. Greg. 132, 1. 175, 1]). 10, 5 p. 494, 15 conscientia -a. MOYS. Cypr. epist. 31, 2 p. 558, 11 -is et condignis laudibus (PANEG. 11 [3], 21). p. 558, 14 -os... martyrum triumphos. 31, 5 p. 561, 5 -um dei conspectum. 31, 8 p. 564, 10 martyres -as animas ponunt. CYPR. epist. 37, 1 p. 576, 6 -is congressibus (congressionibus *al.*). 39, 3 p. 583, 18 de origine -a, *i. stirpe*. 43, 7 p. 596, 12 stabilitatem. 48, 4 p. 608, 4 innocentia. 52, 1 p. 616, 9 laetitia. 55, 10 p. 631, 10 -um nomen infament (FIRM. err. 14, 3 p. 35, 13 honestam -i nominis dignitatem. AVSON. 415, 3 CASSIOD. inst. div. 8 p. 1119^c; cf. et HIER. epist. 22, 38, 7 sciunt virginalis vocabulum -um). 55, 20 p. 638, 13 continentiae propositum -um (AMM. 30, 2, 3). 60, 1 p. 691, 9 virtutis... testimonia -a. 68, 5 p. 748, 12 martyrum... honor -us. 73, 22 p. 796, 1 qui baptizentur -issimo et maximo sanguinis baptismo. 76, 3 p. 830, 18 sacrificium. CORP. XI 5748, 20 (*a. 260*) -am esse relationem bonorum virorum. LACT. inst. 1, 1, 8 -a professio. PS. LACT. mort. pers. 16, 10 -issimas pugnas (AVG. civ. 3, 19 p. 128, 27 D. pugnae... Hannibali Romana clade -ae). FIRM. math. 3, 6, 32 potestates. 3, 7, 2 sacris et -is stemmatibus. 5, 3, 23 laetum et -um... tempus. 5, 3, 37 -a negotia. 6, 4, 1 -ae licentiae potestates (6, 23, 1). IVSTIN. 12, 11, 7 -am militiam. 41, 6, 9 -a senectute decedit. 42, 2, 11 *expeditio*. AVR. VICT. Caes. 35, 12 soli... Romulo interregni species obvenit, longe vero -ior (cf. HIL. in Matth. 22, 4). FILASTR. 134, 5 fides Christi. AMM. 16, 1, 4 bellorum -is cursibus (cf. 14, 8, 13 -o Marte, *v. et p. 2102, 44 et supra l. 7. 51*). 19, 1, 6 ne a -is descisceret coeptis (CLAUD. DON. Aen. 9, 355 p. 236, 8). 26, 8, 12 matronae destinatio -a. 29, 6, 2 studio. SCHOL. Cic. Bob. p. 144, 20 St. exilii -am patientiam. PS. RVFIN. in Am. 5, 25-27 sub tempore -ae... passionis Stephani (AVG. serm. 284, 2 CASSIOD. in psalm. 10 praef. NICET. symb. 14 p. 52, 11 Christi). AVG. civ. 19, 12 p. 372, 17 D. ad -am... pacem bellando cupiunt pervenire. ZACCH. 3, 4 p. 1154^a servitus -a monachorum. COD. Theod. 6, 35, 10 (*a. 380?*) qui e palatio -a administratione perfunctus sit (*item de maioribus muneribus*: COD. Iust. 5, 70, 7, 6 [*a. 530*] apud -issimam urbiariam praefecturam [NOVELL. Iust. 11, 2]. 12, 7, 2 pr. -is obsequiis nonnihil rei publicae commoditatis adferunt. cf. et 2, 7, 17, 1 [*a. 474*] Paulo pp. per Illyricum: tuae... -issimae sedis causidicis). SACR. Leon. 302 sanctorum festivitas (310). 303 exercemus... -a commercia. SACR. Greg. 22, 1 Fabiani... intercessio -a (cf. 104, 1). 150, 1 Agapiti precibus -is. VAL. CEM. hom. 14, 5 p. 737° humilitas... in divite -a est. SIDON. epist. 1, 9, 8 paginam -o... fine concludere. POMER. 3, 3, 2 introductio -a virtutum. 3, 13 p. 493^c caritas -a est in perseverantibus, victoriosa in martyribus. APRING. in apoc. 5, 6 spiritum sanctum... -um manere in domo nostro Iesu Christo. CASSIOD. in psalm. 1 advenit homini -a redemptio. 78, 5 ubi semper fit -a conversio. inst. div. praef. p. 1109^b psalterium et prophetas et epistulas apostolorum mihi visi sunt... quasi arcem totius scripturae divinae atque altitudinem -issimam continere. 6 p. 1117^d praeclarum patientiae -umque documentum. 13 p. 1125^a libri competens et -a perfectio. 15 p. 1126^c negotium -um (*adp.* pulcherrimum).

16 p. 1131^b esuries -a beatorum. 17 p. 1134^c -a disceptatione. 23 p. 1137^o -i magisterii. 30 p. 1145^a spectaculum... -um. GREG. M. epist. 3, 57 (*a. 593*) -issima sanitas. *in circumscribenda persona* (cf. p. 2101, 43. 2103, 67 sqq.): CONC. I 3 vers. Tur. p. 180, 32 tua... auctoritas -a... praecipiat.

3 de personis divinis (non nisi ap. ECCL.); subauditur nonnumquam notio splendoris divinae naturae proprii [de qua notione v. p. 2105, 8] (*infra l. 19. 24*): ITALIA Iudith 5, 7 (AVG. civ. 16, 13 p. 148, 11 D.) noluerunt sequi deos patrum suorum qui fuerunt [-i] (*om.* VVLG. et LXX) in terra Chaldaeorum. TERT. praescr. 34 ironice: creatorum angelum Apellis nescio quem -um. HERM. Pal. vis. 3, 3, 5 -i nominis dei, ἐνδόξον ὀνόματος (*de nomine dei*: HIER. epist. 18^a, 7, 6 ineffabile et -um. VVLG. deut. 28, 58 -um et terribile [הַיְהוָה הַנּוֹרָא]. Dan. 3, 26 laudabile et -um, δεδοξασμένον). VVLG. Dan. 3, 45 tu es dominus deus solus et -us (*item de deo patre*: VVLG. Dan. 3, 52 laudabilis et -us, αἰετός [3, 56 in saecula]. CEREAL. 4. de Christo: cf. TERT. carn. 14 p. 450. SACR. Leon. 295 tu es -us in sanctis tuis. FAVST. REL. epist. 3 p. 178, 4 -i... redemptoris nostri [PASS. Petr. 13]). de sancta Virgine: CONC. I 3 vers. Tur. p. 153, 1 virgo paradiso (*abl. compar.*) -ior facta est (ἐνδοξότερα). SACR. Greg. 1, 21. 32. 6, 4. 87, 4 GREG. TVR. glor. mart. 1 COD. Iust. 1, 1, 8, 12. 14. 17. 1, 27, 1, 9. de angelis: supra l. 11. CASSIOD. in psalm. 23, 11 sunt quidem donante deo et angeli -i.

4 de locis, imperiis, societatibus sim.: TERT. adv. Marc. 3, 23 p. 418, 25 honestiore et -iore regni sui regione violata. ITALIA exod. 8, 22 (Aug. loc. hept. 2, 46 p. 549, 24) -am faciam in die illo terram Gessem (VVLG. mirabilem). CYPR. epist. 81 p. 841, 11 honor ecclesiae nostrae tam -ae (SVLP. SEV. dial. 2, 8, 7). EXPOS. mundi 30 p. 110 Neapolis... civitas -a et valde nobilis (31 p. 111, 1). AMM. 14, 6, 7 patriam... -am. CONC. I 3 vers. Tur. p. 153, 1 de paradiso, v. supra l. 20. VVLG. Is. 13, 19 erit Babylon illa -a in regnis (בָּבֶלְיָהּ... מַלְכֵּיהֶם). Dan. 11, 41 terram -am (בְּרָאִתָּהּ הַיְהוּדָה). fort. Soph. 2, 5, sed v. p. 2100, 55. AVG. civ. 1 pr. p. 3, 10 D. de civitate dei (cf. 2, 18 p. 76, 15. 5, 18 p. 228, 6. 10, 18 p. 431, 15 et passim). 5, 18 p. 228, 2 imperium... virorum... tantorum virtutibus praeclarum atque -um.

5 de rebus corporeis: a proprie: CIC. Verr. II 5, 97 Carthaginiensium -issimae classes. VAL. MAX. 5, 7, 1 auctor -ae... pompae. PS. APVL. Asclep. 25 de mundo: -a constructio (cf. VVLG. Sirach 11, 4 mirabilia opera Altissimi solius et -a, gr. tantum θαυμαστά). TERT. resurr. 7 p. 35, 16 habes et limum de manu dei -um et carnem de adflatu dei -iorem (8 p. 37, 19 *adp.* beatissima). pudic. 22 p. 273, 17 cicatrices (GARG. MART. med. 30). adv. Marc. 2, 18 p. 360, 7 non -is escis, opp. lautioribus. cult. fem. 1, 5 p. 706 aurum et argentum... terra sunt plane -ior. ITALIA iud. 18, 21 (Lugd.) ordinaverunt... substantiam -am. CYPR. Fort. 11 p. 338, 26 ora martyrum -a (cf. epist. 39 p. 584, 25 -os vultus). epist. 10, 2 p. 491, 19 -o cruore (10, 5 p. 495, 1 -us martyrum sanguis. HIER. epist. 21, 35, 1 de sanguine Christi, fere i. q. divinus). 39, 2 p. 582, 23 lucent in corpore -o clara vulnerum signa. PANEG. 8 (5), 9 de lacrimis. FIRM. math. 6, 10, 1 -a honorum... insignia. err. 21, 5 p. 56, 15 de cruce: en -i operis divina compago (PRISCILL. tract. 4, 79 p. 60, 5 patibulum -ae crucis). MAR. VICTORIN. ad Iustin. 2 p. 1000^d -us siderum chorus (*ibid.* sol praeclarus; notio splendoris subesse potest, v. p. 2105, 18). AMM. 31, 2, 22 exuviis -is. CLAUD. DON. Aen. 11, 40 p. 412, 17 non pudendo vulnere, sed -o (AVG. civ. 22, 19 p. 599, 32 D. COD. Theod. 7, 20, 12 [*a. 400*]). HIER. epist. 58, 2, 1 nec pleno marsuppio -as sordes adpetis. VVLG. Sirach 40, 3 a residente super sedem -am (ἐπὶ θρόνον ἐν δόξῃ). Is. 11, 10 erit sepulcrum eius -um (יְהוָה יִפְתָּח וְיִפְתָּח). AVG. in euang. Ioh. 81, 3 ligna... vitis sunt... -iora, opp. contemptibilia. CORP. III 9586 -i fontis, sc. baptismatis, gratiam consequi.

b translate, allegorice: CYPR. epist. 10, 5 p. 494, 17 ad dominum -o itinere venerunt (76, 2 p. 829, 22). 36, 2 p. 573, 24 -a confessionis corona (61, 4 p. 698, 1. AVG. nupt. et concup. 2, 29, 51. serm. 281, 1, 1 ibi est corona -ior, ubi sexus infirmior. in euang. Ioh. 51, 13 SVLP. SEV. dial. 1, 12, 3). AVSON. 419, 4 sedes honoris, sella cupulis, -a pompis imperialis officii. AMM. 21, 16, 14 victoris animi tropaeum erexit -um. 28, 4, 21 amicitiarum aleariae, quasi -is quaesitae sudoribus. VVLG. Ier. 48, 17 confractus est baculus -us (מִקְלֵי הַיְהוּדָה. ῥάβδος μεγάλωματος). AVG. civ. 18, 45 p. 325, 28 D. domus aedificatur dei... longe -ior, quam templum illud fuit (cf. ARNOB. in psalm. 95 p. 464^a). gen. ad litt. 11, 6 p. 339, 16 palma -ior (serm. ed. Mai 169, 1 -iore martyrii palma glorificaberis).

6 de equis: COD. Theod. 15, 7, 6 (*a. 381*) quidquid illud est, quod palmarum numero -um et celebratis utrimque victoriis nobile congregatur.

ad IIIA: neutr. plur. et sing. pro subst.: glōriōsa, -ōrum: CIC. fin. 5, 72 est... philosophia non tam -a quam vera quarentis, fere i. q. 'speciosa', 'res quae gloriam adferunt'. VEIL. 2, 110, 3 tum necessaria -is praeposita. ITALIA psalm. 86, 3 (Cas.) -a loquuntur in te, civitas dei (VVLG. -a dicta sunt; δεδοξασμένα). CYPR. epist. 76, 1 p. 828, 5 cum de carissimis meis tam multa et -a cognoscam. AMM. 22, 9, 1 ei Fortuna cuncta -a deferebat et prospera. 23, 5, 14 imperatori -a coeptanti. 24, 4, 31 post quae tam -a.

[Knoche]

PAVL. NOL. carm. 24, 481 te decorum -is saeculi (Op. imperf. in Matth. 5 p. 670 -a mundi). SACR. Leon. 333 cum ... non de -is humilia, sed de humilibus -a penderent. **glōriōsum**, -i: ALC. AVIT. hom. 25 p. 146, 12 illud -um. cf. CIC. p. red. in sen. 25 quid ego -ius meis posteris potui relinquere. AMM. 31, 7, 6 aliquid -um (HIER. epist. 22, 41, 5 quotiens in mundo aliquid videris -um). cf. et infra l. 25.

B specialia: 1 *pertinet ad splendorem naturae hominum modum egressae, i. dei, sanctorum, resurgentium (v. et p. 2104, 8):* HIL. hymn. 2, 37 resurgens -o corpore, i. clarificato. RVFIN. Orig. num. 7, 2 p. 40, 29 de Moyse glorificato: ut non nobis deformis vultus Moysis, sed -us et decorus appareat (Ps. AVG. quaest. test. I 8, 1 p. 32, 9 cum honorificentia descendit de monte Moyses, facie -a [praecedit: vultum splendidum habuit et intolerabilem], *ibid.* -a facta est facies Moysis ita ut non possent aspicere filii Israel vultum eius. *ibid.* Moyses ... -us apparuit). CASSIOD. Didym. in I Petr. 1, 10—12 p. 13, 28 secundam et -am Christi praesentiam, i. quae est in gloria, non in humilitate. 2 *pertinet ad splendorem siderum (cf. p. 2104, 54):* AMBROSIAS. in II Cor. 3, 11 sicut ... vespere stellae -ae sunt, oriente autem sole evacuatur earum claritas. 3 *spectat ad decus, ornamentum, speciem, non sine notione sollemnitatis:* VVLG. II reg. 6, 20 quam -us fuit hodie rex Israel (δεδοξασται. 733). Iob 40, 5 esto -us et speciosis induere vestibus (δόξαν τε καὶ τιμὴν ἀμφίβου).

structurae: -um (-ius, -issimum) putare sim.: *subject. enuntiatum per si:* RHET. Her. 4, 4, 6 NEP. Ages. 4, 3 Ps. HIL. libell. 14. *subi. acc. c. inf.:* CIC. Sest. 58 Phil. 1, 33 Att. 7, 1, 6. NEP. Alc. 7, 4 -ius existimans. LIV. 28, 42, 21 -um censes esse. TAC. dial. 36 pulchrum et -um habebatur. *subi. inf.:* IVSTIN. 11, 6, 9 -ius ratus repellere bellum quam non admittere. -um (-ius, -issimum) est: *subi. inf. (c. acc.):* CIC. Flacc. 31 hoc est ... -ius quam ... triumphasse (*item comp.:* CIC. Brut. 3 certare. epist. 13, 68, 2 Asiae praeesse. LIV. 42, 47, 7 fallere hostem). Phil. 1, 33 diligi -um est (CIC. orat. 142 docere. SEN. benef. 2, 9, 1 epist. 82, 17 PLIN. epist. 5, 30, 11. 6, 6, 1 et al.). Phil. 2, 27 fuisse tam multos (Att. 14, 17^A, 2 [= epist. 9, 14, 2] te ... florere laudibus. CORP. XI 6335, 7 et al.). quid (nihil) est -ius quam (*accedit inf.:* SEN. contr. 10, 2, 9 SEN. dial. 4, 34, 4 AVG. serm. 303, 2. *pro quam abl. comp.:* SEN. clem. 1, 20, 3 CYPR. laps. 19 p. 251, 15 AVG. serm. 280, 1, 1. 2, 2. *subi. enuntiatum per ut:* CIC. div. 2, 5 CYPR. Fort. 13 p. 346, 14 CLAUD. DON. Aen. 2, 433 p. 207, 7. *per quod:* SEN. contr. 7, 6, 3 contr. exc. 7, 6 TERT. nat. 2, 9. *per cum:* PLIN. paneg. 56, 5. *per si:* PASS. coron. 5. -us facio (*patior*) aliquid, *pro 'cum gloria, in gloria':* PETRON. 78, 2 -us volo efferr. APVL. met. 9, 6 vives in mea tutela -us (9, 35 AVG. civ. 5, 18 p. 225, 21 D.). TERT. adv. Val. 8 p. 186, 8 venio ad vos ... -us. adv. Marc. 2, 10 p. 250, 8 sustinens hominem -iorem in paradisum ... regressurum, i. diabolo victo (cf. CYPR. epist. 51, 1 p. 615, 1 ut, unde ad gloriam processerant, illuc -i redirent. CLAUD. DON. Aen. 9, 200 p. 213, 17 non vis tu -us remeare [10, 371 p. 341, 5. 10, 865 p. 398, 6]). PORPH. Hor. carm. 4, 9, 40 *animus tuus* -us ex hostibus victoriam reportavit. CYPR. Fort. 13 p. 347, 8 exire ... -um. AMBROSIAS. in II Cor. 5 ut -i appareamus (*de iunct. v. Souter, a study of Ambrosiaster 1905 p. 109.* in Phil. 11 in II Tim. 12 Ps. AVG. quaest. test. I 8 p. 32, 9 al. VVLG. II reg. 6, 22 -ior apparebo [אֲרָאָה]. AVG. epist. 55, 28, *aliter p. 2099, 55).* PELAG. in II Cor. 3 p. 779^D permanet -um *testamentum*. **locutiones:** -um facere aliquem: CIC. fin. 4, 51 ITALIA exod. 8, 22 p. 2104, 27. deut. 28, 19 (Lugd.). *aliter* FIRM. math. 3, 3, 1. 3, 6, 3. 3, 10, 1. 3, 14, 6 et *passim*. PORPH. Hor. carm. 1, 37, 30 -iorem honestioremque (AVG. in psalm. 39, 4). SCHOL. Cic. Bob. p. 131, 8 St. CLAUD. DON. Aen. 10, 500 Turnus hoc spolio arbitrabatur factum se esse -um (VVLG. Is. 43, 4 AVG. civ. 8, 19 p. 349, 22 D.). cf. PLAVT. Pseud. 674. -um efficere: FIRM. math. 6, 22, 11 CLAUD. DON. Aen. 7, 285 p. 46, 27 APRING. in apoc. 21, 24—26 CASSIOD. Ios. antiq. 4, 6. -um reddere: SACR. Greg. 10, 2. -ae memoriae, *sim. (de mortuis):* EPIST. syn. Arim. (Hil. coll. antiar. A V 1) 1 p. 79, 8 (a. 359) una cum -ae memoriae Constantino, μετὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου. CASSIOD. var. 8, 11, 3 GREG. TVR. hist. Franc. 4, 12. NOVELL. Iust. 35 pr. (a. 535) temporibus Thomae -issimae recordationis. *sim.* CLAUD. DON. Aen. 11, 166 p. 431, 13 esset ... occisi -a memoria.

iuncturae: *accedunt casus:* *genetivus:* v. p. 2101, 39 sqq. supra l. 1 sq. *dativus (commodi):* *passim inde a* CIC. Sest. 27 (v. p. 2106, 11), *plerumque in iunctura* -um est, *praeterea* CIC. Lael. 18 mihi ... molestam, sibi ... -am victoriam consecutus est. div. 1, 59 SALL. rep. 1, 8, 7 LIV. 5, 53, 4 TAC. hist. 2, 76 PLIN. paneg. 56, 5 PANEG. 8(5), 9 CYPR. eleem. 26 p. 394, 19 et al. *ablativus:* CIC. Phil. 2, 117 fama (fin. 2, 48 populari fama [circumscribitur ac. 2, 140 quod -um sit in volgus]. APVL. met. 9, 24 femina ... secundo rumore -a. cf. et MIN. FEL. 38, 5 Socrates ... testimonio ... fallacissimi daemonis -us. AVG. civ. 3, 21 p. 133, 23 D. ipsorum opinione). CYPR. epist. 14, 2 p. 511, 4 voce. *ibid.* p. 511, 5 moribus (39, 1 p. 582, 3). 66, 7 p. 732, 3 cicatricum memoria. PANEG. 7(6), 6, 3 p. 2102, 47. FIRM. math. 4, 11, 9 variis generibus. RVF. FEST. 26 victoria (CYPR. epist. 38, 1 p. 580, 5 AVG. civ. 2, 20 p. 78,

2 D.). HIL. op. hist. frg. 2, 11 martyrio (cf. AVG. c. Pelag. 4, 8, 21 p. 543, 5). in Matth. 10, 29 apostolatus nomine. 12, 14 gentium dominatu. CORP. VI 32051, 3 (s. IV med.) felicitate. AVSON. 419, 31 scholam variando. CLAUD. DON. Aen. 8, 204 p. 145, 11 pompa. AMBROS. in psalm. 118. serm. 7, 35, 2 Christi tribunalibus. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 15, 7 Paulo. PELAG. in II Thess. 1 p. 872^A virtutibus (AVG. civ. 5, 18 p. 228, 3 D.). EPIST. ed. Morin (Rev. Bénéd. 34) 1 l. 85 nobilitate aut opibus. AVG. civ. 3, 19 p. 128, 27 D. clade. 5, 15 p. 221, 2 litteris et historia. SVLP. SEV. dial. 2, 8, 7 COD. Theod. 15, 7, 6 (a. 381) IORD. Get. 164. *abl. loci:* TREB. Claud. 6, 3. *accedunt praepositiones:* ad: CIC. Sest. 27 diem ... mihi ad domesticum maerorem gravem, ad posteritatis memoriam -um. har. resp. 49. leg. 3, 21 ad immortalitatem memoriae. apud: CIC. Flacc. 31 LIV. 42, 47, 7. de: CYPR. epist. 59, 2 p. 667, 27. in (c. abl.): SEN. contr. 7, 6, 3 in quo nihil est -ius (contr. exc.: cui). CYPR. epist. 59, 13 p. 681, 5 VVLG. Is. 13, 19 p. 2104, 32. I Macc. 2, 64. AVG. civ. 14, 9 p. 21, 26 D. in Christo (c. Pelag. 4, 10, 27 p. 554, 5. 4, 12, 32 p. 568, 16 ALC. AVIT. epist. 41 [87] p. 69, 7 ACT. Petr. 33). VAL. CEM. p. 2103, 74. inter: TAC. hist. 5, 17.

adposita et synonyma: admirabilis: MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 2. amplius: LIV. 28, 42, 21 VAL. MAX. 9, 3, 4; cf. TERT. adv. Val. 8 p. 186, 8 ampliatus. beatus: APVL. met. 11, 6. clarus: FIRM. math. *passim*. dives: LIV. 37, 54, 10 et al. egregius: CIC. leg. 3, 21. elatus: p. 2100, 50. felix: MOYS. Cypr. epist. 31, 3 p. 559, 1 FIRM. math. 4, 3, 1. grandis: CYPR. eleem. 21 p. 389, 20. gratus: CIC. Lig. 37 Phil. 2, 117 Att. 4, 16, 8 epist. 10, 16, 1 VAL. CEM. hom. 14, 5 p. 737^C. honestus: SEN. epist. 82, 12 APVL. apol. 36 TERT. adv. Marc. 3, 23 p. 418 PORPH. Hor. carm. 1, 37, 30 FIRM. math. 4, 19, 9. honoratus: AVG. in psalm. 39, 4. honorificus: ITALIA (Lugd.) deut. 26, 19. illustris: CIC. fin. 1, 37 ARNOB. nat. 7, 45 AVG. civ. 8, 12 p. 339, 4 D. integer: CYPR. epist. 76, 7 p. 833, 17. laetabilis: CIC. Tusc. 1, 49; cf. 5, 43. laetus: LIV. 23, 42, 7 CYPR. zel. 15 p. 430, 4 FIRM. math. 5, 3, 23. laudabilis: CIC. fin. 2, 77 (cf. Tusc. 5, 43). VVLG. Dan. 3, 26. 52. 56 AVG. civ. 5, 12 p. 212, 16 D. VRAN. epist. 11 p. 866^A. lautus: CIC. epist. 15, 14, 4. magnificus: MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 3. magnus: CIC. Flacc. 31 Phil. 2, 32 orat. 145 VVLG. p. 2101, 17. AVG. contin. 1, 1 VAL. CEM. hom. 1, 7 SALON. in eccles. p. 993^C. memorabilis: CIC. fin. 3, 11 CLAUD. DON. Aen. 9, 316 p. 230, 27. mirabilis: VVLG. Sirach 11, 4 MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 3 al. nobilis: CIC. Sest. 134 off. 2, 47 p. 2104, 30. FIRM. math. 3, 3, 1 al. notabilis: p. 2102, 62. potens: VVLG. Sirach 11, 6. praeclarus: AVG. civ. 5, 18 p. 228, 2 D. CASSIOD. p. 2103, 82. praedicandus: Ps. HIL. libell. 14. praepotens: p. 2102, 75. prosper: AMM. 22, 9, 1. pulcher: TAC. dial. 36 PLIN. paneg. 56, 5 CASSIOD. inst. div. 15 p. 1126^C. rectus: CIC. Att. 7, 1, 6. salutaris: MAXIMIN. c. Ambr. 140. salvus: AVG. civ. 8, 19 p. 349, 22 D. speciosus: p. 2100, 74. tutus: cf. CIC. Att. 11, 7, 4. SALL. or. Lep. 8 (v. epist. Mithr. 1). SEN. contr. exc. 8, 4 VELL. 2, 115, 5 SEN. benef. 3, 30, 3 PORPH. Hor. epist. 1, 17, 33. victoriosus: POMER. 3, 13.

opposita: calamitosus: p. 2103, 83. contemptibilis: AVG. in euang. Ioh. 81, 3. crinosus: SCHOL. Cic. Bob. p. 82, 84 St. deformis: TAC. dial. 36. difficilis: PLIN. epist. 6, 6, 1. foedus: p. 2102, 63. gravis: CIC. Sest. 27. 130. humilis: SACR. Leon. 333. ignobilis: HIER. epist. 52, 5, 3 RVFIN. apol. 1, 9. ignominiosus: p. 2102, 39. indecorus: SALL. epist. Mithr. 1 (cf. CLAUD. DON. Aen. 10, 450 p. 350, 11). inglorius: AVG. civ. 5, 12 p. 212, 1 D. iniuriosus: Op. imperf. in Matth. 25 (26) p. 761. invidiosus: CIC. Cael. 21 VAL. MAX. 3, 4, 2. laboriosus: NEP. Att. 12, 5 RVF. Lvp. 2, 2. luctuosus: CIC. har. resp. 49; p. 2102, 42. ludibriosus: CLAUD. DON. Aen. 5, 230 p. 449 (cf. 10, 371 p. 340, 21). miser: LIV. 5, 53, 4 al. molestus: p. 2102, 44. necessarius: VELL. 2, 110, 3 et p. 2102, 68. pauper: p. 2101, 35. pudendus: APVL. Plat. 2, 12 CLAUD. DON. Aen. 11, 40. qui reprehensionem est: PLIN. epist. 5, 3, 11. taeter: CIC. off. 3, 83. terribilis: VELL. 2, 49, 4. turpis: p. 2102, 64. LIV. 5, 53, 4 APVL. apol. 36. vanus: SALON. in eccles. p. 993^C. verus: p. 2104, 78.

III gloriae cupidus, ambitiosus; spectat magis ad adfectum gloriae: 1 *de hominibus:* CIC. Flacc. 80 -us fuisti: voluisti magnum agri modum censer. fin. 5, 72 nec pro nihilo putare ea quae secundum naturam illi ipsi -i esse fatebantur. Tusc. 3, 73 avari avaros, gloriae cupidos -i reprehendunt. SEN. contr. 10, 2, 17 -us sit pater (cf. 10, 2, 16 quantam ego cupiditatem gloriae in patre meo vidi!). PLIN. epist. 4, 2, 5 v. p. 2100, 32. SVET. Cal. 8, 2 ut ad laudes iuvenis -ique principis aliquid ... ex urbe Herculi sacra sumeret PORPH. Hor. epist. 2, 1, 177 transit ad -um poetam (2, 1, 182). 2 *de rebus incorporeis:* SEN. benef. 3, 36, 1 naturā ... -a virtus est et anteire priores capit. epist. 104, 23 magnanimos nos natura produxit et ... nobis -um et excelsum spiritum dedit. SVET. Claud. 1, 4 fuisse ... creditur non minus -i quam civilis animi.

adv. glōriōse: *de formis gloriosae, cloriose v. p. 2099, 41 sqq.* gloriosae saepius in codd. graece: ἐνδοξως, μετὰ δόξης. legitur inde a NAEV. PLAVT. comparativus: inde a CIC. dom. 93, v. p. 2107, 5 et l. 25 sq. superlativus: inde a CIC. Att. 14, 4, 2, v. p. 2107, 18. loci mutili: LIV. 40, 52, 5 MAXIMIN. [Knoche]

5
10
15
20
25
30
35
40
45
50
55
60
65
80

5
10
15
20
25
30
35
40
45
50
55
60
65
80

5
10
15
20
25
30
35
40
45
50
55
60
65
80

5
10
15
20
25
30
35
40
45
50
55
60
65
80

c. Ambr. 130. **1 spectat ad ostentationem:** PLAVT. Pers. 307 subnixis alis me inferam atque amicibor -e. Stich. 277 -e (-sso B) ... proloqui (cf. Cic. fin. 2, 89 -e loqui [Tusc. 3, 51 in sinu gaudeant, -e loqui desinant. v. et PLIN. epist. 7, 4, 10 quid ego tam -e?]). Cic. Mil. 72 mentiri -e dom. 93 quod solere me dicas de me ipsum (sic Mueller; ipsam aut ipso codd.) -ius praedicare (Cic. Att. 2, 1, 6 de meis rebus. FRONTO p. 178, 20 N. de tuis virtutibus -e praedicaret). de or. 2, 31 exorsus es ... non -e. SALL. epist. Mithr. 8 Eumenis amicitiam -e ostentant. PANEG. 9 (12), 3 iactanter et -e probare. SCHOL. Cic. Bob. p. 81, 15 St. -e in hunc locum decurrit orator. *nota:* PHAEDR. app. 16, 2 hunc, sc. gallum gallinaceum, -e vulpes ... vidit vehi. **2 spectat ad claritatem, i. q. cum gloria et honore:** NAEV. frag. 108 res magnas manu saepe gessit -e (LAMPR. Alex. 27, 10. AMM. 17, 12, 20 post haec -e gesta. 17, 13, 26. 23, 6, 3 multa -e et fortiter gesta. v. et SCHOL. Cic. Bob. p. 108, 3 St. -e multa confecit [v. l. 19]. CLAVD. DON. Aen. 9, 186 p. 212, 11 aliquid -e perficere). Cic. Brut. 8 armis uti -e. Att. 14, 4, 2 nostri ... ἡρώες quod per ipsos confici potuit -issime et magnificentissime confecerunt; de iunctura v. l. 16 (superl.: VELL. 2, 3, 2 vitam degere. VOPISC. Aurelian. 35, 4 vicerat. HIER. chron. a. Abr. 1938 triumphavit [v. l. 22]. AVG. serm. 284, 1 p. 1288 pati. CASSIOD. in psalm. 78, 6). epist. 2, 12, 3 satis -e triumpharem (v. l. 21 et APVL. met. 9, 38 de prostratis ... civibus. VIR. ill. 39, 4). CAEL. Cic. epist. 8, 15, 1 -e omnia. SALL. hist. frg. 1, 88 reliqua -ius retinebat (compar.: LIV. 38, 21, 10 pugnare. VAL. MAX. 3, 3 ext. 4 occidit -ius quam vixit. APVL. flor. p. 91 praedico [SACR. Greg. 87, 3; v. et infra l. 40]. TERT. anim. 34 Helena de Troia -ius eruitur quam de lupanari. CYPR. Fort. 11 p. 339, 5. PANEG. 11 [3], 19, 1 declaratus. VEG. mil. 4 pr. p. 129, 9 possideret imperium. AVG. civ. 3, 12 p. 109, 25 D. artē exerceret. SACR. Greg. 12, 4 operari. SIDON. epist. 8, 7, 3 posteri ... numerantur. PASS. Mar. lac. 8 p. 58, 4 coronantur [cf. infra l. 42]). VITR. 1, 1, 5 Graeci per victoriam -e bello liberati. VAL. MAX. 2, 6, 11 -e et feliciter vita excessuri. 9, 13, 1 opp. turpiter (cf. FLOR. epit. 4, 12, 21 Germania magis turpiter amissa est quam -e adquisita). QVINT. decl. 369 p. 405, 28 -e spoliarent Iovem. ITALA psalm. 72, 24 (Cas.) -e suscipies me, μετὰ δόξης; VVLG. cum -a (VVLG. I Macc. 14, 40 susceperunt legatos ... -e. 14, 23 excipere viros [utroque loco: ἐνδόξως]). PORPH. Hor. carm. 1, 8, 11 discum et iaculum misisse. 3, 7, 25 -e in exercitio inter aequales versatur. CYPR. hab. virg. 5 p. 190, 23 -e et sublimiter praedicare (cf. supra l. 26). epist. 30, 4 p. 552, 3 confessoris fides in confessione iam -e semel coronavit (v. supra l. 32 et VICT. TONN. chron. II p. 189, 479, 1 -e martyrio coronatur; cf. EXC. barb. chron. I p. 354, 25 -e [ἐνδόξως] martyrizavit). 33, 2 p. 567, 10 -e et granditer operati sunt. VIR. ill. 47, 7 absolutus. RVF. FEST. 22 Xerxem vicit. AMM. 16, 7, 9 quod (sc. fidem) ... monstravit. 17, 1, 14 oppetere dimicando -e (19, 7, 1). 24, 2, 9 negotio -e perfecto. 26, 2, 7 id utiliter <et> -e complestis. SCHOL. Cic. Bob. p. 95, 20 St. confiteri. p. 97, 10 bene cognitum et -e probatum L. Flaccum. CLAVD. DON. Aen. 1, 90 p. 32, 15 occumbere (HIER. chron. a. Abr. 2084). AVX. Maximin. c. Ambr. 53 in episcopatu florens. 62 mire et -e honorari. CONC. I 3 vers. Tur. p. 157, 27 si -e natus fuisset (ἐπιδόξως). HIER. vir. ill. 67 rhetoricam docuit. chron. a. Abr. 1911 principatum gerit. VVLG. exod. 15, 1 v. infra l. 60. Luc. 13, 17 quae -e fiebant a Christo (cf. BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 421, 7 -e factum). AVG. epist. 69, 2 opp. ignominiose. 153, 25 opp. impune. CASSIOD. in psalm. 63, 11 a Christo -e et desideranter audire: venite. 78, 15 dominus -e vindicatus agnoscitur. 118, 69 -e vincuntur. PASS. Thecl. B 43 -e ac decenter in sepulchro suo collocata est. *nota figur. etymol.:* ITALA exod. 15, 1 et 21 (Rufin. Orig. in exod. 6, 1 p. 192, 2 B. al.) cantemus domino, -e enim glorificatus est (honorificatus est pars codd. p. 192, 3. 8, item Nicet. psalm. p. 70, 9. ἐνδόξως ... δεδόξασται. VVLG. -e ... magnificatus est. sic HIER. epist. 54, 13, 5 AVG. serm. dub. 363, 2 p. 1635. RVFIN. l. l. p. 192, 9 videtur mihi quod aliud sit glorificari, aliud -e glorificari. **3 spectat ad splendorem:** VVLG. Sirach 43, 9 de luna: in firmamento caeli resplendens -e (LXX: κάλλος οὐρανοῦ, δόξα ἄστρον, κόσμος φωτίζων, ἐν ὑψίστοις κύριος). **4 spectare videtur ad fidem Christianam:** CANON. apost. 78, 31 haec ... cum gratia et fide recta -e cum audiantur (cf. 80, 30 haec si cum gratia et fide recta accipiuntur); *Hauler adverbium ex margine irrepsisse suspicatur.*

ellipsis verbi: v. supra l. 4. 24.

Knoche.

glōrius, -a, -um [retrograde ex inglorius fictum. Her.]. CHAR. gramm. p. 392, 16 -us unius est gloriae (opp. gloriator [v. p. 2087, 57] et gloriosus [v. p. 2099, 68]). CARM. epigr. 506, 1 (saec. III) erat hic primus, genitor ut -us essem. ACT. Andr. Matth. p. 69, 6 (ed. Blatt, Beiheft XII zur Zeitschr. f. d. neutest. Wissensch.) per magnum triumphum -ae tuae praedicationis. *H.*

1. glōs, -ris f. [cf. c. gr. γαλώς, γάλως 'soror mariti', slav. zŭlŭva, arm. tal eiusdem significationis. W.] cf. E. Hermann, Nachr. d. Gött. G. d. W. 1918 p. 222. *de originatione:* PAVL. FEST. Gloss. IV p. 818^b (p. 98 M.) v. p. 2108, 10. *de scriptura:* galos v. p. 2108, 12. *de formis et de genere:* PRISC. gramm. II 161, 23. 254, 3 haec -s, -ris. VIRG. gramm. epit. 5 p. 36 nomina quibus nomi-

nativus et accusativus et vocativus ut -s, -em, o -s. ceteri casus deesse videntur. inter nomina monosyllaba feminini generis: CHAR. gramm. 49, 23 B. -s ἀνδρὸς ἀδελφῆ, -is. EXC. Bob. gramm. I 546, 28. GRAMM. suppl. 117, 33 inter nomina feminina in os.

5 GLOSS. II Philox. GL 28 ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφῆ, γάλως, ἀδελφῆ γαμετῆ παρὰ Πλαύτω (cf. Gundermann, Archiv 12 [1902] 414). **V Abba GRO 7** glos[ia]: viri soror. adde GLOSS. I p. 247 ἀνδραδελφῆ. legitur inde a PLAVTO. v. infra l. 13.

a soror mariti, γάλως: testimonia: PAVL. FEST. l. l. (p. 2107, 81) -s viri soror a Graeco γαλώως. MOD. dig. 38, 10, 4, 6 viri soror -s dicitur, apud Graecos γάλως. NON. p. 557 -s appellatur mariti soror. ISID. orig. 9, 7, 17 viri soror galos (sic codd., glos edd.) appellatur. adde supra l. 3. 5. loci: PLAVT. frg. inc. 62 -s (v. supra l. 6). AVSON. 345, 13 Aeacidæ ad tumulum mactata est Andromachæ -s (sc. Polyxena, Hectoris soror).

b aliae notiones a grammaticis vel traditae vel fictae: fratris uxor: NON. p. 557 -s appellatur ... fratris uxor. GLOSS. II 261, 26 γαμετῆ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἀνδρὸς. dubiae, medii aevi ut vid.: soror uxoris: GLOSS. V 502, 43. patris soror: GLOSS. IV 605, 5. nurus: GLOSS. V 620, 2.

2. glōs, -ris f. retrograde ab ingloris i. inglorius fictum? (cf. Ducange s. v. 1. glos et Vitam S. Wilfridi Auctore Fridegoda vers. 1227 ed. J. Raine, The historians of the church of York, vol. I p. 152, London 1879: pignere sanctorum multa quoque -re venustus deserit Ausonias ... oras Wilfridus). significatio satis obscura [fort. i. q. gloriosus. Leumann]. VIRG. gramm. epit. 14 (p. 87, 13 H. cod. Amiat. ap. Stangl, Virgiliana p. 65, 19) gloria ex eo dicitur quia alti quique, ut sunt dii, apud philosophos -res dicuntur.

glosa- v. glōssa-

glōssa, -ae f. γλῶσσα. *de originatione:* ISID. orig. 1, 30, 1 v. infra l. 52. *de scriptura:* glosa in codd. passim, cf. Archiv 2 (1885) 439. adde Grusoglossus (Onom. II 423, 83). GLOSS. V 584, 15 -a, lingua: quidam Latinorum glosam per unum s, sed corrupte, graecum siquidem est ideoque melius per duo s profertur. NOT. Tir. 115, 62^a. GLOSS. -a (an leg. grossa? i. ficus) de arbore fructus. GLOSS. V Abba GRO 2 congregatio sermonum. Corp. G 128 lingua. extat inde a VARRONE. [ital. chiosa. M.-L.]

1 in arte grammatica (de re v. Goetz, PWK VII 1433, 5 sqq.)

a i. q. vocabulum sensus obscuri (ideoque saepe de voce graeca, ut l. 43. cf. glossula), interpretatione indigens (cf. Aristot. rhet. 3, 10 p. 1410b, 12. poet. 21 p. 1457b, 4 v. p. 2109, 1): GRAMM. suppl. 177, 34 'vador' ... quia subobscura -a (glosa cod.) est, planius aperiendum censeo. PROB. Verg. ecl. 6, 31 Ἀιδωνεύς: Ditem ... patrem -a significat.

b vocabulum obscurum accedente interpretamento (cf. QVINT. inst. 1, 1, 35, v. etiam p. 2109, 6): VARRO ling. 7, 10 'tesca' aiunt sancta esse qui -as scripserunt. ROMAN. Char. gramm. p. 297, 24 B. 'ast' apud antiquos variam vim contulit vocibus ... ut in -is antiquitatum legimus scriptum. ibid. p. 315, 25 in -is veterum. **c de interpretamento vocabuli obscuri:** GRAMM. suppl. 185, 14 interdum ab auctoribus difficilior -a ponitur, quam sit ipsum quod exponitur, ut Hieronymus 'terrenus id est cholcus (leg. choicus, χοϊκός, cf. HIER. in Dan. 2, 29 p. 633). ISID. orig. 1, 30, 1 -a graeca interpretatione linguae sortitur nomen. hanc philosophi 'adverbium' (ad verbum Arev.) dicunt, quia vocem illam de qua requiritur uno et singulari verbo designat. cf. 1, 5, 4.

in titulo traditur GLOSS. I 423 -ae proprietatum.

2 ambiguitate obscena oscillans inter proprium sensum vocabuli graeci q. e. γλῶττα et notionem glossematis: AVSON. 127, 2 uxoris gravidæ putria inguina lambis, festinas -as non natis tradere natis.

3 in nomine herbae: GLOSS. III 566, 7 cervi -a, iscolopendria (syn. cervi lingua, v. vol. III p. 954, 81 sqq. et PS. APVL. herb. 79, 15 H.-S.). cf. PS. APVL. herb. 1 l. 77 H.-S. ad 'arnoglossa': Graeci arnon agnum vocant, -am linguam.

syn. ad 1: glossema. ad 3: lingua.

glōssarium, -i n. *γλῶσσάριον, demin. gr. vocis γλῶσσα. i. q. glossa futilis (cave cogites de latina derivatione in ārius; neque enim significat collectionem glossarum, quam notionem 'Glossar' posteriores perperam e Gelli loco elicerunt. cf. Goetz, Corp. Gloss. I 1): GELL. 18, 7, 3 vos philosophi ... -a (glosaria codd., v. supra l. 31) ... conligitis et lexicidia, res taetras et inanes et frivolas.

glōssēma, -tis n. γλῶσσημα. glosema: VARRO ling. 7, 34 PAVL. FEST. GLOSS. IV p. 284^b. 296^b (p. 166. 181 M.). cf. supra l. 31. glosima: GLOSS. V 364, 7. *de formis:* PLIN. dub. serm. Char. gramm. p. 167, 7 B. -ta ut ... poemata et his similia ... Varronis regula dativo et ablativo plurali in bus derigit, quia singularis ablativus 'e' littera finiatur (cf. infra l. 79). PS. PROB. inst. gramm. IV 121, 13 -a, -tis, -ti, -te, -ta, -tum, -tibus. *gen. plur. glossematorum:* PAVL. FEST. l. l. (supra l. 71) *dat. abl. plur. glossematis:* ROMAN. Char. gramm. p. 167, 11 sqq. B. melior tamen ratio (quam supra l. 73 sqq. allata) est quam sub littera 'a' dedi; et ideo haec ... ex alia formula genetivum pluralem et ex alia dativum sumunt: horum -tum (sed cf. supra l. 76), his glossematis. *de genere:* PROB. app. gramm. IV 195, 16 inter nomina generis neutri, quae nominativo ... singularis 'a' littera terminantur. GLOSS. III Abstr. GO 4 -a, interpretatio sermonum. extat inde a VARRONE.

[Blatt]

1 *i. q. vocabulum obscurum interpretamento indigens* (cf. p. 2108, 39; huc fortasse pertinent quaedam sub 2 allata, v. l. 7): VARRO ling. 7, 34 camilla(m) qui -ta interpretati dixerunt administram. 7, 107 sub hoc -a (sc. persibus) 'callide' subscribunt. QVINT. inst. 1, 8, 15 circa -ta... id est voces minus usitatas. CHAR. gramm. p. 3, 53 B. -ta idem significantia. 2 *vocabulum obscurum accedente interpretamento* (cf. p. 2108, 44; nonnulla infra allata, e. g. l. 12, etiam ad 1 trahi possunt): GALL. epigr. Suet. gramm. 22 p. 116 R. in Pompon. Marcellum ex pugile grammaticum: qui 'caput ad laevam' didicit, -ta nobis praecipit. PAVL. FEST. p. 166 -torum... scriptores. p. 181 Ateius Philologus in libro -torum refert. CHAR. gramm. p. 3, 51 B. -ta per litteras Latinas ordine composita. MARTYR. gramm. VII 174, 10 'bam'... in prima syllaba nullius nominis... nisi in -tibus bamma ὀξύγαρον atque bambalo ὁ ψελλιστής. 175, 4. 176, 14. 177, 10. 3 *de vocabulis non quidem obscuris, tamen scrutatione indigentibus*: MARTYR. gramm. VII 167, 9 in diversis cottidianis -tibus: batiola ποτήριον, basus φαλλός... haec nos quoniam lecta non invenimus, inscrutata relinquimus.

syn.: glossa.

glössematicōs adv. γλωσσηματικῶς. *i. q. obscure, de vocabulis interpretatione egentibus*: PORPH. Hor. epist. 2, 1, 15 praesenti: viventi, sed splendidius hoc est, quia -s. PROB. Verg. georg. 4, 14 partitionem vocis, quam iidem (Graeci) ὄπα dicunt -os (gloss- V, glos- P). Ps. PLAC. Gloss. IV L 22 lucens nominativus -s lucunt.

glössematicus, -a, -um. γλωσσηματικός. DIOM. gramm. I 440, 2 inter 'genera locutionum': historicum, -m, commune.

glössis subst. f. γλωσσίς. nomen morbi esse videtur, fere *i. q. linguae inflammatio*: CAEL. AVR. acut. exc. p. 482 inter stegno-pathias, *i. strictas valetudines*: encausis, -s, lethargus (cf. Hippiatr. Berol. 130, 138 πρὸς γλωσσίδα).

glössopetra, -ae f. *γλωσσοπέτρα. *gemma quaedam humanae linguae similis*: PLIN. nat. 1, 37, 59. 37, 164 -a, linguae similis humanae, in terra non nasci dicitur, sed deficiente luna caelo decidere. hinc pendent SOL. 37, 19 ISID. orig. 16, 15, 17.

glössula, -ae f. a glossa deminutive. glosula: sic Jahn SCHOL. Pers. 1, 94. GLOSS. λέξις. *vi deminutiva debilitata i. q. glossa, glossema* (v. p. 2108, 31): CHAR. gramm. p. 408, 25 tit. B. -ae multifariae idem significantes. DIOM. gramm. I 426, 26 enarratio est... exquisitio per quam uniuscuiusque rei qualitatem poeticis -is exsolvimus. SCHOL. Pers. 1, 94 robur latinitatis eviravimus, linguae intermiscendo graecas -as. MAR. MERC. Conc. I 5 p. 52, 40 etiamsi non posuit illud concilium -am hanc (sc. θεοτόκος; gr. εἰ καὶ μὴ ἐμνήσθη ἡ σύνοδος τῆς λέξεως. syn. illius locutionis).

glöttis, -idis f. γλωττίς. *avis quaedam (de qua v. D. W. Thompson, A glossary of Greek birds p. 47)*: PLIN. nat. 1, 10, 33 coturnices, -des, cychramus, otus. 10, 66 abeunt... una... -is et otus et cychramus (cf. Aristot. hist. anim. 8 p. 597b). 10, 67 -is praelongam exserit linguam, unde ei nomen (cf. Aristot. l. l.). POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 24 inter nomina volucrum: -is.

glöttoro [cf. c. glöcīre. W.]. *de sono ciconiae*: ANTH. 733, 7 ciconia... -at. 762, 29.

glubeo, -ēre [-u potius quam -ū. Leumann], intransitivum verbi *q. e. glubo, -ere. i. q. corticem deponere*: CATO agr. 17, 1 quae materies semen non habet, cum -ebit, tempestita est. 31, 2 glubeo (<bit>).

glūbo, -ere [*i. q. theod. klioban 'findere', cf. c. gr. γλύφω 'sculpo'. W.*] glumo: GLOSS. V 654, 18 (Goetz, Festschr. f. Kluge 1926 p. 42). *coniugatione permutata: γλοβᾶρε*: LYD. mag. 1, 12 p. 17, 19. gluvavit excoxiavit: GLOSS. I Ansil. GL 121. cf. vol. III 1349, 77. GLOSS. I Ansil. GL 122 -it: excoxiat (= Abol. GL 4, cf. supra l. 60). II Abav. GL 13 -ere: cutem detrahare vel excoxiare. GLOSS. V 569, 46 glovere: decoriare.

i. q. decoriare: a *arbores, herbae sim. cortice sive grani folliculo exui dicuntur*: CATO agr. 33, 5 salictum suo tempore caedito, -ito. VARRO rust. 1, 48, 2 videtur vocabulum *q. e. gluma* etymum habere a -endo, quod eo folliculo deglubitur granum. 1, 55, 2 durities... non solum stringit bacam, sed etiam ramos -it (GLOSS. V 642, 21 -ere: dstringere). PAVL. FEST. p. 98 gluma hordei tunica dictum quod -atur id granum. b *pecus pelle spoliatur*: PAVL. FEST. p. 98 pecus -i dicitur, cuius pellis detrahitur. LYD. mag. 1, 12 γλοβᾶρε τὸ ἐκδεῖραι Πωμαίοις. c *notione ambigua inter obscenam et translata (q. e. bonis spoliare)*: CATVLL. 58, 5 Lesbia nunc in quadriuiis et angiporis -it magnanimi Remi nepotes (v. Baehrens ad loc.; synon. AVSON. 71, 1 deglubit, cf. Athen. 663d λέπειν).

comp. deglubere.

glucidatus, -a, -um [de etymologia v. s. elucidatum]. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 161* (p. 55 M.) cluoidatum dulce et suave dicebatur. FEST. ibid. p. 219* (p. 98 M.) glucidatum suave et iucundum. Graeci etenim γλυκύν dulcem dicunt. GLOSS. II Philox. GL 32 (sed s. glu-) gloditatus: ἡδύς.

Ps. APVL. herb. interpol. 65 p. 121 adn. H.-S. inter synonyma herbae peoniae: Romani rosa sativa, consonigo, gludum (Ps. Diosc. non respondet).

gluma, -ae f. [-ū potius quam -u-. Leumann] [cf. c. glübere. W.]. v. Sommer, Laut- u. Formenlehre p. 231. *de originatione* VARRO rust. 1, 48, 2: v. infra l. 15. *formae*: cluma (infra l. 19). gloma (l. 7). v. gruma. GLOSS. II Philox. GL 30 -a (glumea trad.): λέπυρον κριθῆς <χλωρεῖς>, cf. Gundermann, Archiv 12 (1902) 414. GLOSS. V 654, 17 -as: segetum manipulos. vix huc pertinet: GLOSS. II Philox. GL 19 gloma: ἕαφίς.

ea spicae pars, quae ut folliculus granum continet (de re v. PWK. VII p. 1696, 57): ENN. frg. var. 146 v. infra l. 14. VARRO rust. 1, 48, 1 tria habet spica continentia, granum -am aristam... granum dictum quod est intimum soldum, -a qui est folliculus eius, arista, quae ut acus tenuis longa eminet e -a, proinde ut grani apex sit -a et arista. 1, 48, 2 arista et granum omnibus fere notum, -a paucis. itaque id apud Ennium solum scriptum scio esse in Euhomeri libris versis. videtur vocabulum etymum habere a glubendo, quod eo folliculo deglubitur granum. itaque eodem vocabulo appellant fici eius, quam edimus, folliculum. ibid. granum... ut gerat spica, seritur frumentum, non ut -am aut aristam gerat. PAVL. FEST. p. 55 clumae: folliculi hordei. p. 98 -a hordei tunica. NON. p. 118 -am Varro folliculum grani frumentarii dici putat. SERV. auct. georg. 1, 267 a -a sua separatum triticum.

cf. 1. globa.

glumo v. glubo.

glunio, -ire. imitatur vocem columbae. ROMVL. fab. Aesop. 74, 10 rec. vet. -ire accepit columba (rec. gall. grunn-, rec. W. grun-nit columbus. sed cf. Thiele ad l.).

glurus v. clura.

glūs, -tis f. [cf. c. glüten. W.]. n. glüten, -inis ad exemplum vocis sanguis, -inis flexionem glūtis, -inis et genus masc. accepisse videtur, deinde a nomin. glūtis flexio glūtis -is orta est (v. p. 2117, 67), unde retrograda derivatione glūs -tis gen. fem.; v. Niedermann, Neue Jahrb. f. Altert. u. Pädag. 29 (1912) 325. *formae obliquae, quarum de genere nihil certi constat, e. g.* PELAGON. 492 MARCELL. med. 36, 52 PAVL. PETRIC. visit. nepot. 52, etiam ad glut(t)is, -is trahi possunt, ubi solum formas masc. gen. attuli. GLOSS. I Corp. G 116 glus(?): freenis (anglosax., fere *i. q. voracitas*). de usu et de differentia inter -s, gluten, glutinum, glut(t)is v. infra l. 73. primum ap. AVSON. inter hexametros in monosyllaba desinentes. [franco-gall. glu. M.-L.] [vix recte inducitur SEN. nat. 6, 22, 3 adsiduus umor... illam ut ita dicam -em (cutem codd.), qua continetur lapis, abradit].

i. q. gluten: 1 *proprie* (cf. p. 2111, 22): a *de glutine fabrilis*: AVSON. 347, 10 tergora die clipei accommoda quae faciat? -s. b *in re medicinali*: PELAGON. 85 adiungis... -em taurinam (430. cf. VEG. mulom. 2, 130, 2 MARCELL. med. 27, 82), v. p. 2111, 34. 2113, 54. 2116, 41. 492 visci pondera duo, -is uncias tres. MARCELL. med. 36, 52 farinam... concoques ad modum -is.

2 *in imagine*: EVSTATH. Bas. hex. 8, 5 p. 951^B surculos inter se luto appposito velut quadam -e coniungens suos educat pullos hirundo (gr. τὰ κάρφη ὅλον κόλλη τινὶ τῷ πηλῷ συνδῆσασα). PAVL. PETRIC. visit. nepot. 52 non tam perneci suspendunt sucina saltu fistucam faeni vicini -e vaporis quam eqs. (de re cf. MARCELL. med. 8, 188). syn. v. supra l. 37.

glüten, -inis n. [cf. c. glūs, -tis, glīs, -tis, glittus et c. lit. glitūs 'glaber, glutinosus', theod. kleta, kletto, hod. Klette 'lappa', alban. ng'it 'glutino'; brevior radice forma inest in gr. γλία, γλίνη 'gluten', γλοιός 'umor glutinosus', γλοιός 'umidus, glutinosus', hibern. glenim 'adhaereo', theod. chlenau (kl?) 'agglutinare, oblinere', kleben 'adhaerere', klister, hod. Kleister, lett. gliwe 'mucus, pituita', glīst, glidēt 'pituitosum fieri', slavon. glēnū 'pituita'. W.] *grammatica*: inter nomina quae apud Romanos neutralia, apud Graecos feminina: EXC. Bob. gramm. I 554, 16. CHAR. gramm. p. 110, 11 sqq. B. v. infra l. 76. PROB. gramm. IV 9, 11 n littera terminata nomina tertiae sunt declinationis; nam omnia genetivo nis faciunt... neutri generis multa reperiuntur en in nominativo correpta, in genetivo e in i mutata, ut hoc... -n, -is. PHOC. gramm. V 415, 6 neutri... generis procul dubio et tertiae... declinationis... -n, -is. orthographica: geminatur t in nonnullis codd., e. g. PRVD. c. Symm. 1, 437 cod. C saec. IX-X, DPO saec. X. cath. 3, 43 cod. U saec. IX. AVG. conf. 4, 10. 15 cod. B saec. X, W saec. XI. MARCELL. med. 1, 26 bis. VEN. FORT. plerumque, sed carm. 2, 4, 2 simplex t ludo litterarum confirmatur. NOT. Tir. 110, 47. GLOSS. κόλλα. III 623, 64 -n: exiricula (i. ξηροκόλλα. v. Blümner, Technol. 2 1 p. 292).

de usu et de differentia inter -n, glutinum, glutis, glus (cf. Niedermann, Neue Jahrb. f. Altert. u. Pädag. 29 [1912] 325): CHAR. gramm. p. 49, 24 B. glus glutis κόλλα: glutinis; alii hoc -n dixerunt. p. 110, 11 sqq. (= 167, 19) -n Vergilius dixit (cf. p. 2111, 63)... qua declinatione usus est et Varro de bibliothecis (v. p. 2111, 31)... est enim -n ut stamen, subtemen, et facit ab hoc -e <ut> stamine, subtemine, sed glutinum in Scauro (v. p. 2116, 17), quam declinationem Sallustius sequitur (v. p. 2116, 73). cf. CAPER gramm. VII 110, 3 glutinum non glus; Virgilius -n dixit (v. supra l. 76).

conspectus formarum, exceptis iis quas praebent singulis locis scriptores vergentis latinitatis (post CYPRI):

	gluten	glutinium		gluten	glutinium
LVCIL.	—	1	ARNOB.	—	2
VARRO.	1	1	PLIN. med. . . .	4	1
LVCIL.	1	—	CHIRON.	2	—
SALL.	—	1	AMBR.	—	3
VERG.	2	—	HIER.	9	—
VITR.	—	4	PRVD.	3	1
CELS.	5	—	AVG.	8	—
SCRIB. LARG. . .	2	—	VICTRIC.	—	2
PLIN. nat.	3	30	MARCELL. med. .	2	2
TERT.	—	2	THEOD. PRISC. .	5	—
CYPR.	—	3	VEN. FORT. . . .	5	—
PS. CYPR.	1	—			

praeterea ap. MARCELL. med. formae glus et glut(t)is occurrunt, binis exemplis. de SEN. nat. 6, 22, 3 v. p. 2110, 39. apud scriptores solutae orationis et -n et glutinum legitur, in hexametris solum -n inveni, cf. e. g. infra l. 44. 63. 68. 78. 79. 81. 83. [-n falso introducitur PLIN. nat. 13, 77, v. p. 2116, 6].

I proprie: materia inter se cohaerens (viscosa) aliasque res coniungens (de re v. Blümner, Technol.² 1, 292. cf. p. 2116, 15): **A de usu -is speciali:** 1 in fabrica materiaria (cf. p. 2113, 42. 2116, 16): i. q. ξυλόκολλα: LVCR. 6, 1069 v. infra l. 44. CELS. 8, 5, 1 grandis pinna cummi vel fabrili -e inlita. PLIN. nat. 16, 215 valvas in -is compage quadriennio fuisse (gen., non abl., ut Birt, Buchwesen p. 231). PLIN. med. 3, 30 p. 104, 3 modus est ut fiat crassitudo -is (glutis qd) fabrilis. LEX port. Zarait. (Corp. VIII 4508), 20 (a. 202) -is p(ondo) x. v. infra l. 49 sq. 2 in chartarum fabricatione (de re v. Blümner l. l. 1, 313 sqq.): VARRO frg. Char. gramm. p. 110, 14 B. -e et citro reficit (v. vol. III p. 1208, 25 et PW. III 1825; Hehn, Kulturpflanzen⁸ 448). VOPISC. quatt. tyr. 3, 2 exercitum se alere posse papyro et -e. 3 in re medicinali: CELS. 5, 2 glutinant vulnus... ovi album, -n, ichthyocolla, vitis alba etc. 5, 5, 2 v. infra l. 46. 7, 7, 8^p ut -n quo vinctus est pilus, non resolvatur. 8, 5, 1 v. supra l. 26. SCRIB. LARG. 254 teruntur omnia praeter -n. PLIN. med. 1, 18 p. 33, 10 v. infra l. 69. 2, 11 p. 54, 11. 3, 9 p. 84, 17 CHIRON 674 MARCELL. med. 1, 26 bis THEOD. PRISC. eup. faen. 56. 57. 58 bis CAEL. AVR. chron. 2, 13, 188 (v. infra l. 58). 194. 4 in aucupio: GRAMM. suppl. 267, 16 -n res tenacissima est unde aves capiuntur. cf. infra l. 70.

B -is compositionum genera: 1 i. q. ταυροκόλλων (cf. GLOSS. III 273, 48. 194, 60): LVCR. 6, 1069 -e materies taurino iungitur uno (-a codd.), ut vitio venae tabularum saepius hiscant quam laxare queant compages taurea vincla. CELS. 5, 5, 2 purgant... cornu cervinum, -n taurinum, mel crudum etc. SCRIB. LARG. 254 -is taurini p. X II, nitri p. X I. PLIN. nat. 26, 60 simillimum taurino -i scamonium. PLIN. med. 2, 11 p. 54, 11. 3, 9 p. 84, 17 -n taurinum remissum sicut solet a fabris remitti... optimum est ex auribus taurorum et genitalibus. PLIN. VAL. 1, 26 -n (-m ed., procul dubio per errorem) taurinum liquabis cum aceto. CHIRON 674 recentis -is taurini ex aqua soluti p. 5 (cf. VEG. mulom. 2, 130, 2 glutis taurinae semuncia). 851 lines (lenes cod.) -n taurinum semis libra. MARCELL. med. 1, 26 bis. THEOD. PRISC. eup. faen. 56 taurinum -n adhibetur. 57. 58 bis. 87 -n solutum in aqua. DIOSC. 4, 165 scamonia colore et tactu simile habet ad -n taurinum (gr. 4, 170 ταυροκόλλωδης). CAEL. AVR. chron. 2, 13, 188 Diocles taurinum -n bibendum dicit. 194. 2 i. q. ιχθυόκολλων: GLOSS. III 195, 36 piscium -n. 3 -n naturale:

a de umore viscoso quem gignunt cochleae: CAEL. AVR. chron. 2, 13, 160 cochleae habent... quiddam -is naturalis et compaginandi virtutem. **b de umore glutinoso, quem plantae excernunt:** VERG. georg. 4, 40 apes... collectum haec ipsa ad munera -n et visco et Phrygiae servant pice lentius Idae (SERV. ad l. fucus est genus ceræ qua pro -e abutuntur. cf. VARRO rust. 3, 16, 23 erithacen vocant quibus favos extremos inter se conglutinant, quod est aliut melle propoli; itaque in hoc vim esse inlitiendi). 4, 160 pars apium Narcissi lacrimam et lentum de cortice -n prima favis ponunt fundamina. PLIN. med. 1, 18 p. 33, 10 ibisci radix cum -e lupino ex aceto decocta (cf. p. 2116, 41). PRVD. cath. 3, 43 inlita -e corticeo vimina (cf. supra l. 41). **c de bitumine:** AVG. civ. 15, 27. p. 118, 12 D. lignum ligno per... -n bituminis... potest adhaerere, ut fabricetur arca. c. Faust. 12, 14 p. 345, 2 est enim bitumen ferventissimum et violentissimum -n significans dilectionis ardorem (cf. un. eccl. 5, 9 p. 241, 11 ISID. in gen. 7, 4).

C generatim ad solam cohaesionis vim spectat: CELS. 8, 5, 6 id (sc. simila et turis fuligo mixtae)... corpori quasi -n inhaerescit. PRISC. periheg. 473 corporibus lapis hic ceu -e tactus adhaeret (cf. SOL. 3, 4 p. 2116, 77). PRVD. c. Symm. 1, 437 mollis si bractea gypsum texerat, infido rarescit -e sensim. apoth. 1025 qui... inertis -e limi impressoque putres sub pollice duceret artus. VEN. FORT. carm. 2, 4, 2 deus carne (= carnem) effigians genetalia limi vitali terrae compingit sanguine -n. Mart. 3, 140 seu liquefacta novo se -e terra ligasset. 4, 267 solidantur -e rivi. 4, 503 lapides lento se -e

solvunt. ISID. orig. 19, 17, 18 sarmentum uvae nigrae vino optimo tinctum posteaquam siccitate aruerit (sic B¹, -rint rell.), si exuras et conteras adiecto -n (sic T, glutē K), nitorem Indici reddet (ex Cet. Fav. 27, v. p. 2116, 19).

II translate et in imagine: A apud christianos cum de vinculo amoris quod coniungit fideles deo tum de visco voluptatis quo homines aucupatur diabolus (cf. p. 2111, 41): PS. CYPR. singul. cler. 10 omnis inconueniens sodalitas mulierum -n est delictorum et viscum toxicatum quo diabolus aucupatur. AVG. in Iob 1, 38 dominus... cohaereat eis tamquam -e caritatis. in psalm. 6, 2, 17 ubi est ipsum -n? ipsum -n caritas est. caritatem habe, quo -e agglutinetur anima tua post deum. conf. 4, 10, 15 non eis infigatur -e (glutino pars codd.) amore (amoris maior pars codd.). c. Iul. op. imperf. 6, 14 cum ad pudicitiam voluerit subvolare, -n et viscum voluptatis obscenae de perustis visceribus experitur. serm. 349, 2, 2 omnia... ista nomina habent necessitudinis vinculum et -n quoddam modo caritatis. B in rebus grammaticis: PS. APVL. herm. 267 adverbia... et coniunctiones et id genus cetera... in universa compage orationis vice clavorum et picis et -is deputanda (cf. p. 2111, 71). C de ipsa orationis humanae compage: VEN. FORT. carm. 3, 4, 3 sofo Pindarico compactus tetrastrophos pedestri -e (i. sermone pedestri) suggillatus (cf. A. Funck, Archiv 4 [1887] p. 235).

iuncturae: 1 nominales: epitheta: corticeum: v. p. 2111, 70. fabrilis: v. p. 2111, 26. 29. ferventissimum: v. p. 2111, 73. infidum: v. p. 2111, 80. lentum: v. p. 2111, 68 de cortice. p. 211, 84. lupinum: v. p. 2111, 69. naturale: v. p. 2111, 61. novum: v. p. 2111, 83. pedestre: v. supra l. 21. recens: v. p. 2111, 52. taurinum: v. p. 2111, 43. violentissimum: v. p. 2111, 74. accedit genitivus: amoris?: v. supra l. 13. bituminis: v. p. 2111, 72. caritatis: v. supra l. 10. 17 (nota adv. appos.). delictorum: v. supra l. 8. piscis: v. p. 2111, 59. terrae: v. p. 2111, 83. voluptatis obscenae: v. supra l. 14. -is: compages: v. p. 2111, 27. crassitudo: v. p. 2111, 29. 2 verbales: -n (nom.): glutinat: v. p. 2111, 35. purgat: v. p. 2111, 46. -n (acc.): adhibere: v. p. 2111, 55. adicere: v. supra l. 3. bibere: v. p. 2111, 58. colligere: v. p. 2111, 63. compingere: v. p. 2111, 83. coquere: THEOD. PRISC. eup. faen. 58. experiri: v. supra l. 15. infundere: PLIN. med. 2, 11 p. 54, 11 R. linere: v. p. 2111, 53. cf. THEOD. PRISC. eup. faen. 87. ponere: v. p. 2111, 68. remittere: v. p. 2111, 49. resolvere: v. p. 2111, 36. cf. PLIN. med. 2, 11 p. 54, 11 THEOD. PRISC. eup. faen. 57. solvere: v. p. 2111, 52. 55. cf. THEOD. PRISC. eup. faen. 58. terere: v. p. 2111, 37. ungere: THEOD. PRISC. eup. faen. 58. -e: agglutinare: v. supra l. 11. alere exercitum: v. p. 2111, 34. cohaerere: v. supra l. 10. compingere: v. supra l. 21. ducere artus: v. p. 2111, 81. infigere: v. supra l. 12. inlinere: v. p. 2111, 26. 70. iungere: v. p. 2111, 44. se ligare: v. p. 2111, 83. rarescere: v. p. 2111, 80. reficere: v. p. 2111, 32. se solvere: v. supra l. 1. solidare: v. p. 2111, 84. suggillare: v. supra l. 22. tangere: v. p. 2111, 78. vincire: v. p. 2111, 36. -i commiscere: MARCELL. med. 1, 26.

gluterix, -icis? f. [cf. c. gluttio, pro *glutetrix aut glutitrix, aut dissimulatione natum — cf. obsetrix ex obstetrix — aut falso scriptum. J.] DIDASC. apost. 33, 17 talis est vidua non diligens pecuniam neque turpilucrum amans nec avara nec -x. Blatt.

[glutglut interiectio, tradita non nisi ap. Burmann, Anthol. vet. lat. tom. II p. 405 epigr. 129, 16 (in carmine medii sine dubio aevi, v. Riese, Anth.¹ fasc. 2 p. XLIII sq.) sonum imitatur vini e lagoena fracta fluentis: -t murmur et unda sonans.] H.

glutinamentum, -i n. a glutinare. GLOSS. II 352, 20 κόλλημα. cf. infra l. 64. PLIN. nat. 13, 81 in chartis papyraceis deprehenditur... lentigo oculis, sed inserta mediis -is taenea, fungo papyri bibula, vix nisi littera fundente se. de significatione dubitatur, v. Blümner, Technol.² 1, 320 sqq.

glutinarius, -i a gluten. i. q. κολλεψός, is qui gluten conficit: CORP. VI 9443 Metrodorus -s.

glutinatio, -ōnis f. a glutinare. GLOSS. III 449, 78 κόλλημα. [huc fortasse pertinet PLIN. nat. 33, 64 glutini ratione composita, ubi legendum puto glutinatione. cf. supra l. 58]. 1 proprie i. q. κόλλησις (v. infra l. 80): a in fabrica materiaria: PLIN. nat. 16, 226 magna... -o propter ea quae sectilibus laminis aut [in] alio genere operiuntur (cf. 16, 225 abies maxime sociabilis glutino).

b in re medicinali (de coeunte vulneris sim.?): CELS. 7, 27, 7 (neque) desperari debet solida -o vulneris (CAEL. AVR. chron. 2, 9, 117 sunt... quae conventum sive -em vulnere impediunt). CHIRON 446 oleum... omni -i... repugnat. ibid. huic... cibum dare debetis magis intubos, qui -em praestat. 471 ab ambulationibus... eum abstineto propter -em venae [et] quae interius ruptionem passa est (VEG. mulom. 2, 74, 2 v. p. 2114, 15). CAEL. AVR. chron. 2, 12, 141 quo facilis -o fieri solet. 142 eius (i. eruptionis)... factae -es alterius passionis initium referunt. 2, 13, 171 conicimus -em non fuisse perfectam divisurae. 178 quoad fiet -o perfecta. ibid. utrum -o fecerit retentionem sanguinis. CASS. FEL. 19 p. 29 collesin futuram significat, id est -em. c in corpore animali (de spissitudine vel tenacitate materiae): ORIBAS. syn. 4, 1 p. 4 selacion (piscis)... propter -em flegme in eo habundantis nociva est (rec. La propter quod glutinosa est et flegmatica, gr. γλισχρόν). 2 translate: i. q. [Blatt]

amor? (cf. p. 2112, 5): APON. 9 p. 179 desiderium suum in nullis mundialibus actionibus nisi in sola verbi dei -e poneret.

syn.: conventus: v. p. 2112, 72. collesis: p. p. 2112, 80.

glutinātīvus, -a, -um a glutinare. i. q. *glutinatorius*, *glutinans*: Ps. APVL. herb. interpol. 73, 20 H.-S. folia sunt virtutis -ae recentium vulnerum. 78, 17 foliis... dulcibus atque virtutis -ae.

glutinātor, -ōris m. a glutinare. clut- v. *infra* l. 19. -ū: LVCIL., v. l. 11. GLOSS. κολλητής. κολλιστής. *servus aut libertus, qui glutinandis chartis operam dat cum plagulas papyri tum ipsam papyrum glutine coniungens (de re v. Blümner, Technol.² 1, 322; Marquardt-Mau, Privatleben p. 157, 2): LVCIL. 793 praeterito (a 'praetero') tepido -r glutino (v. Marx ad l.). Cic. Att. 4, 4^a velim... mittas de tuis librariolis duos aliquos, quibus Tyrannio utatur -ibus, ad cetera administris, iisque imperes, ut sumant membranulam, ex qua indices fiant. INSCR. Ephem. epigr. IX 699 p. 417 (Tusculum) a. 8 p. Chr. (cf. Bull. comm. di Roma 1902 p. 99) Parhedrus glutin(ator). CORP. X 1735 Mannio Stichio Tiberii Caesaris -i. FAST. ann. Iul. Antiat. a. 38 p. Chr. (Corp. l² p. 247 = X 6638) B l. 4 Eros clutina(tor). *ibid.* l. 5 Aphrodisius clutinat(or).*

glutinātorius, -a, -um. cf. glutinare, glutinator. GLOSS. II 352, 22 κολλητήριον -um. i. q. κολλητικός, *glutinans*: 1 *accidente substantivo*: CASS. FEL. 39 p. 89 habent... colleticam virtutem id est -am. ORIBAS. eup. 2, 1 A 12 desiccativa[e] sunt virtute et -a. 2, 1 A 41 desiccatoria sunt virtute et glutin(at)oria. 2, 1 P 7 in foliis... ambarum arborum virtus est gluttinaturia[m] plagarum (sic La; gr. δόναμις... κολλητική τραυμάτων). 2, 1 S 21 decoctio -a est magnis vulneribus cruentis (gr. τὸ... ἀφένψμα αὐτῶν... κολλητικὸν ὀπάρχει μεγάλων τραυμάτων). 2 *substantive per ellipsin*: PELAGON. 84 -a (sc. potio) ad volsos (Hippiatr. Paris. 563 κολλητικὸν πρὸς βουλούς), cf. p. 2115, 78.

glutineus, -a, -um a gluten. i. q. *glutinosus*: RVT. NAM. 1, 610 Harpyias... quae pede -o quod tetigere trahunt (de imagine cf. CATVLL. 25, 9).

glutino, -āvi, -ātum, -āre a gluten. glutt- saepe in codd., e. g. CELS. (cod. F saec. IX) 5, 19, 6. 5, 20, 1. 5, 28, 12ⁿ. 7, 19 (cod. V saec. IX, P saec. X). 5, 26, 27 MARCELL. med. 27, 127. 28, 49. Ps. SORAN. epit. 53 COMPVT. Carth. 2, 12 VEN. FORT. vita Germ. 72 cod. saec. X ex. GLOSS. κολλῶ. [corrupte HIPPOCR. aēr. 7, v. p. 2001, 19]. legitur inde a CELS. (46tes), ap. SEN. nat. semel, ap. PLIN. nat. 14tes; deinde passim.

1 *proprie de coniunctione corporali per certum glutini genus*: A *speciatim*: 1 *in fabrica materiaria*: PLIN. nat. 1, 16 ind. auctor. de -anda materia. AVG. c. Faust. 12, 14 p. 344, 22 quod bitumine -antur arcae ligna... ut in compage unitatis significetur tolerantia caritatis.

2 *in fabricatione chartarum*: PLIN. nat. 22, 127 (= PLIN. med. 1, 24) farina qua chartae -antur. cf. Diosc. 2, 85 W. ἐψηθὲν (sc. τὸ... ἐν τῶν στανίων πυρῶν ἄλευρον) κόλλης τρόπον. ISID. orig. 6, 10, 2 papyri tegmen decerptum -atur.

3 *in feruminatione*: PLIN. nat. 1, 33 ind. auctor. mirabilia naturae -andis interesse et perficiendis metallicis rebus. CASSIOD. in psalm. 44, 11 deauratum... dicimus, quando superducta species auri in aliqua materia -atur.

4 *in re medicinali tam sensu strictiore de ea vulneris concretionem, quae per medicamenta fit, quam sensu latiore de concretionem naturali (v. e. g. p. *infra* l. 78):* a *transitive* i. q. coalere, efficere ut aliquid coalescat: a *absolute ponitur* (cf. p. 2115, 4): CELS. 5, 19, 6 est compositio quam ῥάπτουσιν a -ando vocant. 7, 4, 1 medicamentum quo -etur (7, 19, 5). *ibid.* -antia medicamenta superdanda sunt (7, 6, 4. 8, 6, 1). 7, 7, 8 extr. -ans emplastrum (7, 31, 3). VEG. mulom. 1, 46, 2 curabis clysteriis colleticis id est quae -ent, ut foramina illa sanentur. THEOD. PRISC. eup. faen. 63 continuo... -at et colligat murrue pulvis. 65 -antia... adiutoria haec sunt (cf. log. 66). 85 hic pulvis nobis... experimentum dedit ad omnes syringas et purgando et -ando. CAEL. AVR. chron. 2, 13, 172 ea ordinare, quae -are valent. *in aliqua re*: ORIBAS. eup. 2, 1 S 21 hutiliter... in plagis -at stybes, si cum vino coquatur. β *aliquid*: CELS. 5, 2 -ant vulnus myrrha, tus, gummi etc. (5, 19, 1 enhaema -ant vulnera. 5, 20, 1 pastilli... ad recentia vulnera -anda sanandaque apti. *ibid.* ubi vulnus -andum est. 5, 26, 23 bis. 5, 26, 27 bis. 7, 9, 5 quod ita sutum est vulnus septimo die -atum est. PLIN. nat. 28, 240. 29, 41 aiunt et vulnera candido ovorum -ari [-are VR¹, v. p. 2114, 22]. 30, 118. 31, 125 PLIN. med. 3, 2. 3, 3 Ps. MVSA herb. Vett. 37 H.-S. CAEL. AVR. chron. 2, 13, 171). 5, 26, 23 in iis... quae -antur duplex curatio est. 5, 26, 28 si -andum est membrum (THEOD. PRISC. eup. faen. 63). 5, 28, 12ⁿ celerius id (linamentum) -atur (-at Marx, sec. Vm²), quam impletur. 6, 6, 1^c fit ut palpebra cum oculo -etur (cf. Hippocr. prorrh. II 18 IX p. 44 Littré τὸν ὀφθαλμὸν συμψῆσαι. CELS. 7, 7, 4 ne cicatrice inter se palpebrae -entur). *ibid.* bis oculum -ari non patitur (-are Vm¹ P, cf. p. 2114, 22). 6, 6, 3 gummi... hoc maxime praestare, ut ubi collyria facta inaruerunt, -ata sint neque frientur. 7, 7, 3. 8^c medicamentum quo foramen -etur (cf. 7, 8, 1. 4). 7, 9, 4 neque enim... -atur cartilago (cf. 8, 6, 1). 7, 16, 1 interdum -atur intestinum (cf. MARCELL. med. 27, 127. 28, 49). 7, 19, 8 ne parum

-entur orae (cf. 7, 28, 1 et *infra* l. 21). 7, 20 inter se tunicae -antur. 7, 25, 1^c ut inferior pars -etur. 8, 4, 12 ossa si qua inter se non cohaerebunt, eodem callo -antur (8, 9, 1^b THEOD. PRISC. eup. faen. 63). 8, 5, 5 si quod fragmentum... cum ceteris non -bitur. 8, 10, 4 quodsi... quid fractum sit, -are id vinciendo alienum est. PLIN. nat. 22, 145 -at palustris lens cum polenta interanea procidentia. 32, 120 nervos... praecisos purpurarum callum -at (35, 181 Ps. MVSA herb. Vett. 119 H.-S. cf. *infra* l. 24). 33, 105 cicatricibus... -andis. PLIN. med. 3, 3 radix... efficax... ad plagas -andas, ut etiam carnes cohaerescant, quae cum ea coquantur (Ps. APVL. herb. 34, 14 H.-S. Misc. Tir. p. 56, 24 ORIBAS. eup. 2, 1 A 2). VEG. mulom. 2, 130, 1 vulsos -are. Ps. SORAN. epit. 53 laesa arteria -ari et sisti bis (leg. vix?) possunt. ORIBAS. syn. 4, 37 non conspissantur, si agitetur, neque -atur (sic. sc. ova, cf. rec. alt. indurantur). 6, 6 cibi qui... constipant et infrigant aut -ant porus, nocit nimium. nota VEG. mulom. 2, 74, 2 ab ambulatione abstinendus est, ut -et venam quae interius rupta est (an impersonaliter? nisi potius 'iumentum' pro subi. accipiendum, ut -are sit fere i. q. -ando non officere, glutinationem adiuvare. -etur vena ed. pr., AP, cf. CHIRON 471).

b *reflexive*: CELS. 7, 27, 8 quodsi, antequam vesica purgata est, orae se -arunt. cf. *infra* l. 73.

c *intransitive sensu reflexivo* i. q. coalescere, concreescere: CELS. 7, 7, 6 sanescendo... quod diduci potuit... -vit. PLIN. nat. 25, 43 hac herba etiam praecisos nervos -are (-ari edd.), cf. *supra* l. 7. CHIRON 65 fibulas non rumpes, nisi iam -abit et cicatrix esse coeperit. 66 si fibulis figas velocius cum sanguine -at. 95 vulnus coire non potest nec -are (cf. VEG. mulom. 2, 27 fistula nulla ratione sanari potest nec aliquando coire nec solidari). 649 curato medicamentis aptis et malagma ficuranea superimponito donec bene -et. 671 si tarde -bit, costam rades donec -et. 673 donec cutis cohaereat et -et. et cum -verit et cohaeserit, fibulas praecides. SORAN. 2, 68 collectiones si soliditatem habent quae -are (-i l) potest, simpliciter dividantur (cf. Medert, Quaestiones crit. et gramm. ad Gynaec. Must. 1911 p. 27).

B *generatim de qualibet corporali coniunctione*: 1 *nude ponitur*: PLIN. nat. 35, 180 bitumen sistit discutit contrahit -at (cf. Diosc. 1, 73, 2 W. δόναμιν... κολλητικήν). 2 *aliquid*: SEN. nat. 6, 26, 2 pinguis et limosi soli est Aegyptus nec ulla intervalla in se habet, sed crevit in solidum arescente limo; cuius pressa erat et sedens structura, cum partes -rentur nec quicquam inane intervenire poterat. PLIN. nat. 29, 51 candidum ovorum admixtum calci vivae -at vitri fragmenta (= ISID. orig. 12, 7, 81). 37, 197 ut sardoniches e ternis -entur gemmis (= ISID. orig. 16, 15, 27). FIRM. math. 6, 31, 48 naturale mulieris incorrupto aditu -tum. 8, 10, 6 qui infecundis arboribus fecundos inserens surculos -et. PALLAD. 1, 5, 1 gleba... quae etsi rara sit, tamen pinguis soli adiunctione -etur. 9, 11, 3 antequam fictilibus tubis aquae cursus admittitur, favilla per eos mixta exiguo liquore decurrat, ut -are possit (sc. favilla) si qua sunt vitia tubulorum. QVEROL. 17, 14 sume laneos coturnos, semper refluos carceres (laceros Peiper, campagos Havet), quos pluvia solvat, pulvis compleat, caenum et sudor -et. AVG. epist. 108, 6 (= c. Cresc. 3, 22. 59. 4, 5. 15. 39 c. Gaud. 2, 7) qui funesto opere perditionis vas sordidum collecta faeculentia -arunt. VEREC. in cant. 6, 27 ut pulverem favillatim cum digitis conspicias -ari. CORIPP. Ioh. 5, 517 in manibus... virum concretos -at enses aspersus super arma cruor.

II *in imagine et translate de qualibet arta coniunctione*: A i. q. coniungere: 1 *de coniunctione locali rerum corporalium*: FIRM. math. 4, 16, 6 si luna ad ipsos radios Solis accesserit et ipsi orbi eius quodammodo -ta fuerit. COMPVT. Carth. 1, 5 in columna... bissextili, quae cancellis lunaribus -ta certo limite sociatur (cf. Krusch p. 152). 2, 12 cum horum... circulorum lunare in tui pectoris sensum -beris (= -veris) cursum, tunc invenies. 2 *de arta societate hominum*: ZENO 1, 6, 8 Christo tu (i. patientia) apostolos -asti. AMBR. hex. 3, 16, 69 sicut... duplici corde viri... vitiosissimis -antur. HIER. in Is. 41, 7 p. 498 (v. p. 2116, 51) bonum est, ut timore domini -eris et iungaris ei. RVFIN. Orig. in exod. 8, 4 nisi... tota fide permanes cum viro tuo et toto ei amore -eris. VICTRIC. 4 quibus te interioribus brachiis, Eustachi, sensui meo -em. GREG. M. epist. 9, 227^a p. 221, 17 (a. 596—99) solet... quos spatia terrarum sine maria dividunt, Christi gratia ceu visibiliter -are. 3 *de complexionem incorporalium*: APON. 3 p. 66 ecclesia non... scientiae aut intelligentiae credit sufficere summam... nisi -entur ei apostolorum exempla. 6 p. 108 ecclesiae corpori -atur. VEN. FORT. vita Germ. 72, 192 nec si totius populi vox in uno se -et. 4 *de creatione hominis et de incarnatione filii dei*: PRVD. cath. 11, 52 te creator... spiravit et limo indidit sermone carnem -ans (SCHOL. ad l. -ans: ligans). psych. 78 verbum... caro factum non destitit esse quod fuerat verbum, dum carnis -at usum (fere i. q. sibi agglutinare, adiungere). GREG. TVR. virt. Mart. 3, 16 qua die pater verbum carni -ans mundo salutem invexit.

iuncturae notabiliores: -are aliquid alicui rei: v. *supra* l. 58. 59. 62. 64. 65. 66. 67 71. 72. -are aliquid cum aliqua re: v. p. 2113, 77. *supra* l. 4. 26. 53 -are aliquid in aliqua re: v. p. 2113, 53. in aliquid: v. *supra* l. 61. inter se -ari: v. p. 2113, 79 et *supra* l. 1 se -are: v. *supra* l. 21. 73. apposita et syn.: coire: v. [Blatt]

p. 2114, 26. 28 cohaerere: v. p. 2114, 30. 31. colligere: v. p. 2113, 63. iungere: v. p. 2114, 65. ligare: v. p. 2114, 76. sanare: v. p. 2113, 69. 2114, 27. solidare: v. p. 2114, 28.

part. praes. n. **glutināns** substantive i. q. **medicamentum** -ans: 1 plur.: CELS. 5, 28, 12^N imponenda -antia sunt (7, 2, 7. 7, 16, 5. 7, 19, 9. cf. 7, 4, 1^B). 2 sing.: CELS. 7, 11 extr. suturam... inlini vel spuma argenti vel alio -ante (J, glutinamento FV. cf. 7, 6, 4. 8, 6, 1).

comp. ad-, con-, de-, dis-, reglutino.

glutinōsus, -a, -um a gluten. per -tt- scribitur in nonnullis codd., e. g. CELS. (cod. F saec. IX) 2, 22, 1. 4, 28, 2. 5, 26, 20^A (cod. V saec. IX) al. MARCELL. med. 16, 8 (sed cf. 20, 3). 30, 24. 36. 39. 33, 29 ORIBAS. eup. 4, 78 rec. La. compar.: cf. l. 29. 32. superl.: infra l. 41. reddit Graeca haec: γλίσχος: CELS. 2, 4, 9 et 2, 8, 22 (v. infra l. 26 et 27). ORIBAS. syn. 1, 16. 25. 4, 1. 4 (infra l. 67). 23. 6, 40. κολῳδης: PLIN. nat. 27, 11 (v. infra l. 48). PELAGON. 368 (v. infra l. 73). CASS. FEL. 34 p. 73 (v. infra l. 37). δλκμος: PLIN. nat. 11, 39 (v. infra l. 45). περίγλισχος: CELS. 2, 4, 3 (v. infra l. 22). συναφές εαντῶ: PLIN. nat. 11, 39 (v. infra l. 45).

A i. q. **viscosus**, **tenax**: 1 *speciatim de umoribus corporis humani*: a *adjective*: CELS. 2, 4, 3 umorem -um dentibus inhaerentem (Hippocr. aphor. 4, 53 ὁκόσοισι δὲ ἐπὶ τῶν ὀδόντων... περίγλισχρα γίνεται. cf. CELS. 5, 28, 3^B. 13^{A-B} CAEL. AVR. acut. 3, 3, 18. ORIBAS. syn. 1, 16 pinguis et spissi vel -i humoris. 1, 25. 4, 4 quae glyscron id est -um humorem generant. 4, 23. 6, 40 si... -i et viscosi aut spissi sunt umores. al.). 2, 4, 9 id quod excernitur, si est... -um (Hippocr. progn. 11 p. 88, 19 γλίσχρον). 2, 8, 22 sive cruentum sive album sive -um sc. sputum (Hippocr. progn. 14 p. 92, 8 γλίσχρον). 5, 26, 20^A sanies est tenuior sanguine, varie crassa et -a...; pus... -ius et sanguine et sanie. ibid. 20^B melicera... est -ior. ibid. 20^C optimus sanguis... non -us. ibid. 20^D sanies... -a. ibid. 20^E hidros... -us. 6, 3, 1 ex duro ulcere exiguum quiddam et -um exit. SCRIB. LARG. 23 cum... pituita ipso calore oculorum -ior visa fuerit (= MARCELL. med. 8, 4. cf. GARG. MART. med. 32). MARCELL. med. 30, 39 in pectore liquores -i subsistunt. VINDIC. med. 7 semen... est grave tractuosum, -um et non facile solubile neque fistulosum. CAEL. AVR. acut. 2, 13, 18 sudores frigidi et -i. CASS. FEL. 34 p. 73 -um flegma quod Graeci collodes vocant. b *substantive*: SCRIB. LARG. 94 (= MARCELL. med. 16, 8) qui difficulter -a excreant. 96 (MARCELL. med. 16, 10). 99 (= MARCELL. med. 20, 3). MARCELL. med. 30, 36 aqua mulsa... ventrem movet, extenuat -a. 2 *generatim*: CELS. 6, 7, 9^A specillum lana involutum in resinam quam -issimam... demittendum. COLVM. 1 praef. 25 in Asia Mysiaque densa et -a terra... exuberat (3, 11, 10 -issima). 2, 2, 18 si -a est glaebe (PAL-LAD. 1, 5, 3 si gleba -a est et adhaeret). PLIN. nat. 11, 39 ut sit... -um mel (cf. Diosc. 2, 82 W. ὀλκμον. Geopon. 15, 7, 2 συναφές εαντῶ). 20, 177 primum heraclii genus -um. 22, 136 fit tisana ex tritico -ior. 24, 11 optimum viscum quod sine cortice...: nihil est -ius. 27, 11 radices Aethiopis -as gustu (Diosc. 4, 107 W. γενομένης κολλώδεις). 32, 73 ichthyocolla appellatur piscis, cui -um est corium. 35, 191 linguae... -a terra Samia (Diosc. 5, 153 W. ἐν τῷ θιγεῖν τῇ γλώσση κρατούμενης ἐχκολλῶς, cf. ISID. orig. 16, 1, 7 terra Samia... -a... et linguae lenis). 35, 194 pnigitis... -a (Diosc. 5, 157 τῇ δὲ γλώσση μά-λιστα κολλᾷται). APVL. met. 1, 4 mollitie cibi -i faucibus inhaerentis (aliter infra l. 70). SOL. 1, 56 bitumen in Iudaea... lentum molli- tie -a (AMM. 16, 12, 59. 20, 11, 25. 22, 16, 9). 23, 6, 16 naptha picea specie -a. CHIRON 209 perfrictio partem humoris et liquorem ex fri- gore coagulat et -um faciendo retinet in parte intestinorum (VEG. mulom. 1, 40, 2 pars humoris coagulat ex frigore et fit congluti- nosa [glutinosa F'P] in praecordiis). 897 (bis) emplastrum -um. VEG. mulom. 2, 74, 1 asfodeli... herbae radix teretur et cum vini albi dulcis duabus cotulis per os infundetur, ut -a videatur. MARCELL. med. 30, 24 adversus liquores -os et spissos per ventrem digerendos. 33, 29 ut medicamen -um facias. CASS. FEL. 34 p. 73 decoctio -a. SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 51 oleumque nescientes adipisque -os... lucernae.

B i. q. **glutine plenus**: 1 *adjective*: CELS. 2, 20 omnis pinguis caro, omnis -a (cf. 2, 22. 3, 12, 6. 4, 28. ORIBAS. syn. 4, 1 bis [gr. γλίσχα, γλίσχρον]. ibid. rec. La. ex quibus est anguila et alia plurima quae sunt mollis habentes carnes, propter quod -a est et haemastica est [rec. Aa propter glutinationem, gr. τὸ γλίσχρον]). 3, 21, 13 cibus valens esse debet et -us maximeque caro (4, 12, 5. 7, 26, 2^B PLIN. med. 1, 25 p. 40, 1 VEG. mulom. 2, 106, 1, aliter supra l. 53. cf. infra l. 76). PELAGON. 368 potio -a (Hippiatr. Berol. 129, 45 πόμα κολλώδες. cf. CHIRON 556. 557). v. l. 78. 2 *sub- stantive*: CELS. 2, 23 crassiorem pituitam faciunt... omnia... -a (3, 7, 1^A). 3, 25, 3 cibus sine pinguibus, sine -is, sine infantibus. 5, 28, 4^U in omni... sacro igni neque lenibus et -is [cibis]... utendum est (cf. supra l. 53). 6, 18, 7^B liquida lenia pingua -a meliora sunt. 3 *elliptice*: PELAGON. 463 -a (sc. potio) ad vulsos. cf. p. 2113, 29.

-us in interpretamentis glossarum: glarea: v. p. 2034, 50. lysis: GLOSS. V 571, 56 lysis: -us quod retinere non potest (λύγξ singultus, quod retineri non potest prop. Buech. an lynx [lynxis?]: glutti sonus? Her.).

glutinum, -i n. v. gluten. masc.: VIRG. gramm. epit. 3 p. 11, 5 H. syllabae sunt glutini literarum. scribitur littera t saepe

geminata, ut SOL. 3, 4 cod. RS saec. X. HIER. epist. 53, 11 i H saec. VIII-IX. in Ier. 6, 35, 3 VP saec. IX. CASS. conl. 24, 26, 2 F saec. IX. SIDON. epist. 1, 5, 6 MFP saec. X-XII. MART. CAP. 3, 296 cod. A saec. X. GLOSS.² Corp. G 102 -um: coniunctio. cf. quae sub voce glutum allata sunt.

de usu et de differentia inter gluten, -um, glus, glut(t)is v. p. 2110, 73. [dub. et corrupt.: PLIN. nat. 13, 77 textitur omnis charta madente tabula Nili aqua; turbidum li- quoris -um praebet (Dziatzko, Mayhoff; turbidum liquorum glutinis praebet M, turbidus liquor in -is praebet rell., turbidum liquorum in -is praestat coni. Birt minus probabiliter. turbidus liquor vim glutinis praebet vulgo, cf. Blümner, Technol.² 1, 317). ibid. 33, 64 marmori et iis quae candefieri non possunt, ovi candido inlinitur aurum, ligno -i ratione composita (re composita vel composito May- hoff; an legendum glutinatione? v. p. 2112, 65).]

I *proprie i. q. materies lenta et vi compaginandi prae- dita* (cf. p. 2111, 22). A *de usu speciali*: 1 *in fabrica mate- riaria*, i. q. ξυλόκολλα: VARRO frg. Char. gramm. 167, 26 B. -um Dae- dalum invenisse (cf. infra l. 25). VITR. 7, 10, 2 reliquum fuliginis tectores -um admiscentes in parietibus utuntur (cf. CET. FAV. 27 p. 279, 30 Kr. pictores... -um miscent, ut eqs. adde ibid. p. 279, 32 taedarum carbones cum -o attriti. p. 280, 3 sarmenta... si... aruerint... addito -o... indici atramenti suavitatem monstrabunt). 7, 10, 3 sarmenta... comburantur... deinde in mortario cum -o terantur. 7, 10, 4 faex vini... contrita cum -o in opere inducitur. PLIN. nat. 7, 198 fabricam materiariam Daedalus invenit et in ea... serram, asciam, perpendiculum, terebram, -um, ichthyocollam. 13, 82 fabrilis. 16, 158 coma harundinis... -o tenacior rimisque explendis fidelior pice. 16, 225 abies... maxime sociabilis -o. 16, 226 lacunosa et crispa... -um abdica(n)t. quaedam... insociabilia -o, sicut robor (cf. Theophr. hist. pl. 5, 7, 2 οὐχ ἀπτεται δὲ οὐδὲ κατὰ τὴν κόλλησιν). 35, 43 cf. VITR. 7, 10, 2. TERT. apol. 12, 4 ante plumbum et -um] (-i F, sed v. Walt- zing ad l.) et gomphos sine capite sunt dei vestri, cf. infra l. 52. ARNOB. nat. 6, 14 p. 226, 10 commixtum -um gypso. 2 *in fabri- catione chartarum*: LVCIL. 793 M. praeterito tepido glutinator -o (v. Birt, Buchwesen p. 236). PLIN. nat. 1, 13 ind. auctor. de -o char- tarum. 13, 82 -um vulgare e pollinis flore temperatur... nam fabrilis cummisque fragilia sunt... omne autem -um nec vetustius esse de- bet uno die nec recentius. postea... -o percurritur charta (cf. Diosc. 2, 85, 3 W. κόλλα δὲ ἡ γινόμενη ἐκ τῆς σεμιδάλεως καὶ γύρεως πρὸς τὴν τῶν βιβλίων κόλλησιν). MARCELL. med. 16, 83 -um quo charta glutinatur... prodest.

3 *in re medicinali*: PLIN. nat. 26, 21 hibisci radix cum -o (cf. PLIN. med. 1, 18 p. 33, 10 glutine lupino. MARCELL. med. 19, 3 cum lupino). 28, 235 sine cicatrice sanare dici- tur -um (cf. PLIN. med. 3, 9 p. 84, 17 gluten taurinum). 28, 176 auri- bus fractis prodest -um e naturis vitulorum factum. 28, 195 v. infra l. 54. 209 v. infra l. 54. 243 v. infra l. 56. 244 v. infra l. 56. PLIN. med. 1, 18 p. 33, 14 -um factum ex genitalibus vitulorum liquatur ex aceto (glutinium al., an e gluttinum? v. supra l. 1. 45 MARCELL. med. 16, 83 v. supra l. 40). 4 *in feruminatione*: HIER. chron. a. Abr. 1325 Glaucus Chius primus ferri inter se -um excogitavit. VVLG. Is. 41, 7 -o bonum est (יֵשׁוּעַ בְּיָדָא, cf. LXX σύμβλημα καλόν ἐστιν). huc fortasse pertinet TERT. apol. 12, 4 v. supra l. 32.

B *de diversis compositionibus*: 1 *i. q. ταυρόκολλον*: PLIN. nat. 1, 28 ind. auctor. de -o taurino (28, 195. 209 [cf. PLIN. med. 2, 11 p. 54, 11 gluten taurinum. MARCELL. med. 27, 82 glus taurina]. 243. 244. 32, 73 fieri dicunt ichthyocollam ut -um taurinum. 34, 133 [cf. Diosc. 5, 75 p. 45, 1 W. ταυρείαν κόλλα]. MARCELL. med. 19, 13 -um taurinum aceto remissum). 11, 231 boum coriis -um excoquitur taurorumque praecipuum (cf. Aristot. hist. an. 3, 10 p. 517^b γλίσχρο- της μυξώδης... ἐξ ἧς ποιοῦσι τὴν κόλλην). 28, 176 v. supra l. 44. PLIN. med. 1, 18 v. supra l. 47.

2 *i. q. λχθνοκόλλη*: PLIN. nat. 32, 73 ichthyocolla appellatur piscis cui glutinosum est corium; idem no- men -o eius. 3 *i. q. χρυσόκολλα*: PLIN. nat. 33, 93 -um fit auro et septima argenti parte ad supradicta additis. 33, 94 auro -um est tale. 35, 36 hoc est -um auri. 4 *varii umores viscosi quos exclu- dunt*: a *animalia*: PLIN. nat. 9, 162 ova eius (i. seipae) -o atra- menti ad speciem uvae cohaerentia. 10, 98 surculo super bina ova imposito ac feruminatione alvi -o... deportant alio (cf. p. 2110, 47 sqq.). GREG. Tvr. Mart. 2, 29 duo caeci... arefactis palpebris et -o con- iunctis ad pedes... domni decubabant. b *viridia*: PLIN. nat. 11, 14 melligenem faciunt apes e lacrimis arborum, quae -um pariunt. 13, 82 cummis (gen.). 26, 21 v. l. 41 sq.

C *generatim de sola cohaesionis vi*: SALL. hist. frg. 3, 103 co- ria recens detracta quasi -o adolescebant (i. coalescebant?). VITR. 7, 2, 2 circa id ferramentum uti -um haerens calx... probabit se esse temperatum (cf. PLIN. nat. 36, 176 ut macerata calx ceu -um [-a B] haereat). SOL. 3, 4 ei (i. lapidi, qui catochites vocatur) inest velut de -o lentiore nescio quid par atque gummi (cf. PRISC. perihg. 473). PALLAD. 3, 17, 6 viscum non temperatum in ipsa plaga... mer- gamus quasi -o quodam sucos materiae utriusque mixturum. SIDON. epist. 1, 5, 6 cum... lentati languidus lapsus umoris nauticis cuspi- dibus foraminato fundi -o (glutino MFP) sordidaretur. ALC. AVIT. epist. 87 p. 97, 15 qui, nobis... intra quod spatium... coctilis caeni -um lentari possit, instituat.

II in imagine et translate de arta coniunctione, saepe i. q. vinculum: PS. APVL. Ascl. 39 εἰμαρμένη et necessitas ambae sibi invicem individuo conexas sunt -o. TERT. pudic. 5 concorporavit nos scriptura divina, litterae ipsae -a nostra sunt. CYPR. epist. 66, 8 cohaerentium sibi invicem sacerdotum -o copulata ecclesia. 68, 3 corpus... sacerdotum concordiae mutuae -o atque unitatis vinculo copulatum (sim. unit. eccl. 23). ARNOB. nat. 2, 32 rei dissociabilis -um. ZENO 2, 18, 3 haeserant confessionis suae -o intrepidae martyris manus (VICTRIC. 13). AMBR. hex. 3, 16, 68 distantibus licet mensuris pari adsurgat -o pinea. Noë 7, 19 sordes... quae infra eosdem gignuntur amfractus velut quodam -o auditum ligant. in psalm. 118 serm. 4, 22 hereditarium iniquitatis -um mentibus inhaesit humanis. HIER. epist. 3, 3, 1 -o caritatis haerentem impia distrahit avulsio. 5, 1 ne... amicitias, quae Christi -o cohaeserunt, aut temporis aut locorum magnitudo divellat (cf. 53, 1, 1. AVELL. p. 114, 7). in Eph. 4, 16 (= RVFIN. apol. 1, 42 p. 581^A) quodam -o partibus restitutis. in Gal. 4, 19 semen iacitur informe, ut sulcis et fundo eius quasi quodam -o adhaereat. in Ier. 6, 35, 3 malae conscientiae norunt sibi -o (glutino VP, glutine al.) copulatos. adv. Iovin. 1, 21 dissecans -um nuptiarum. PS. AVG. serm. 276, 6 nisi quisque de peccatorum -o... animae suae pennas contenderit expedire (cf. EVCHER. form. 3 p. 13, 18). 368, 4 extr. ad usum assumenda sunt ista, non eis vinculo amoris quasi -o haerendum est. VICTRIC. 19 carnem dicimus -o sanguinis contineri. CASSIAN. conl. 24, 26, 2 fratres ei spiritali -o conligantur. EPIST. pontif. 388 (= CONC. I 2 p. 97, 6) maiore ligantur -o foedera vitiorum (gr. κόλλη). ENNOD. opusc. 9, 6 p. 417, 9 in quo lumine species trino compaginatae consortio societatis propemodum mysticae -o coniunguntur. APON. 12 p. 221 haeretici ita diabolo -o perversionis suae uniti sunt, ut ab eo penitus separari non possint. ISID. orig. 1, 12, 1 haec (i. coniunctio)... per se nihil valet, sed in copulatione sermonum quasi quoddam exhibet -um. *nota abundanter usurpatum (i. e. gen. q. d. inhaerentiae):* POTAM. tract. 2 p. 1416^A callosae -um cutis (quae sequuntur dubiae interpretationis sunt). PRVD. cath. 4, 102 cerneret... ossa nervos et medullas -o cutis tegi. ACT. Archel. 2, 7 vocis meatum, arescente linguae -o, praepediri.

iuncturae: 1 *nominales:* epitheta: fabrilis: p. 2116, 26. individuum: v. supra l. 3. hereditarium: l. 12. lentum: p. 2116, 78. par: supra l. 10. spiritale: supra l. 24. taurinum: p. 2116, 53 sqq. tepidum: p. 2116, 34. vulgare: p. 2116, 36. accedit genetivus: alvi: p. 2116, 68. atramenti: p. 2116, 66. auri: p. 2116, 65. caeni: p. 2116, 83. caritatis: v. supra l. 13. chartarum: p. 2116, 35. Christi: supra l. 14. concordiae: supra l. 6. confessionis: supra l. 8. conscientiae (malae): v. supra l. 18. cummis: p. 2116, 37. cutis: supra l. 33. 34. ferri: p. 2116, 50. fundi: p. 2116, 82. iniquitatis: supra l. 12. linguae: v. supra l. 35. nuptiarum: supra l. 19. peccatorum: supra l. 20. perversionis suae: v. supra l. 28. rei dissociabilis: supra l. 7. sacerdotum: supra l. 5. sanguinis: v. supra l. 23. societatis: v. supra l. 27. -o (abl., nisi dat.) sociabilis: p. 2116, 28. insociabilis: p. 2116, 29. tenacior: p. 2116, 27. 2 *verbales:* -um (nom.): arescit: v. supra l. 35. inhaeret: v. supra l. 12. prodest: p. 2116, 41. 45. sanat: p. 2116, 43 cf. PLIN. nat. 28, 243. -um (acc.): abdicare: p. 2116, 29. admiscere: p. 2116, 19. bibere: PLIN. nat. 28, 195. commiscere: ARNOB. nat. 6, 14. dissecare: v. supra l. 19. excogitare: p. 2116, 50. excoquere: p. 2116, 58. exhibere: l. 31. foraminare: p. 2116, 82. infundere: PLIN. med. 2, 11 p. 54, 11. invenire: p. 2116, 18. 25. lentare: p. 2116, 84. liquefacere: PLIN. nat. 28, 243. 244. liquare: p. 2116, 47. parere: p. 2116, 71. remittere: p. 2116, 58. resolvere: PLIN. nat. 28, 209. solvere: PLIN. nat. 28, 243. temperare: p. 2116, 36. -o (abl.): adhaerere: v. l. 18. adolescere: p. 2116, 74. adsurgere: v. l. 10. astringere: VICTRIC. 13. cohaerere: p. 2116, 67. supra l. 14. conectere: v. l. 3. coniungere: p. 2116, 69. supra l. 28. conligare: v. supra l. 24. continere: v. supra l. 24. copulare: supra l. 5. 7. 19 cf. HIER. epist. 53, 1, 1. ferminare: p. 2116, 68. glutinare: p. 2116, 40. haerere: v. supra l. 8. 23. ligare: v. supra l. 11. 25. miscere: p. 2116, 80. percurrere: p. 2116, 38. praeterere: p. 2116, 34. restituere: v. supra l. 16. tegere: v. supra l. 34. unire: supra l. 29.

glūtis (gluttis), -is m. de formis v. s. glus (p. 2110, 28 sqq.). GLOSS. II 352, 19 -is κόλλα. de usu v. p. 2110, 73 sqq. cf. Archiv 8 (1893) 473. i. q. **gluten:** MARCELL. med. 1, 26 taurinus gluttis cum aceto ad ignem solvitur. 19, 28 glutem vitulinum aceto remissum... inlines. cf. p. 2111, 43. 2116, 53.

gluto v. glutto.

exiricula (i. ξηροκόλλα): **gluttenum** GLOSS. III 590, 28. cf. 591, 20 v. p. 2120, 25.

gluttinatus v. s. gluttitus.

1. gluttio, -ivi, -itum, -ire [vox onomatopoeica ab interiectione glutglut derivata; cf. slavon. glŭtati, ross. glotat 'devoro' et v. Specht, Zs. f. vgl. Sprachforschung 55 (1927) 6 sqq. J.] de *originatione*: CAPER gramm. VII 110, 4 gluttus et -ire et ingluvis <a> gula; cf. s. v. glut(t)o et SCHOL. Verg. Bern. georg. 3, 431. de *orthographia*: v. Specht (l. l. supra l. 78); in *optimis codd. littera t semper geminatur*. glutio legitur: PLIN. nat. 9, 145 cod. R saec. XI. ITALA II reg. 20, 19. 20 (Legion. marg.). Iob 20, 18 (Aug. in Iob 20 p. 551, 22). Matth. 23, 24 (Aug. c. Faust. 16, 32

cod. CM. RVFIN. Greg. Naz. orat. II 70 p. 55, 13 OAV. AVG. civ. 7, 8 p. 284, 8 D. dett.). cum voce q. e. glöcire confunditur (v. p. 2058, 10): PAVL. FEST. p. 98 M. COLVM. 8, 5, 4 GLOSS. I Philox. GL 29. cf. HIER. epist. 69, 4, 1 glucientes pro glutientes. NOT. Tir. 94, 18.

GLOSS. I Ansil. AB 208 abligurriri: -ire, sorbere vel devorare, cf. vol. I p. 106, 10 sqq. et IVV. 4, 28. *respondent:* graece: γεύομαι: v. infra l. 43. ἐγκάπτω: v. infra l. 24. καταπίνω: v. infra l. 29. 32. 35. 43. 58. 59. 63. 76. p. 2119, 16. 32 (cf. ἀκατάποτος infra l. 27). καταπο[ν]τίζω: p. 2119, 27. 28. καταβόρῳμαι: v. infra l. 60 *hebraice:* שָׁבַב: v. infra l. 18. 41. 69. *grammatica:* vi mediopassiva fortasse usurpat vocabulum DIOSC. 3, 5 (v. infra l. 60) et GREG. M. epist. 5, 33^A, 3 p. 356, 34, ubi tamen nomin. c. inf. accipere potes. cf. supra l. 5. legitur inde a PLAVTO (v. infra l. 21), frequentant medici (v. infra l. 44) et christiani. [neap. lyottere. friaul. gloti. M.-L.] [e coniectura dubia: HIER. epist. 64, 2, 1 totum quod gluttimus (Vallarsi, ligurrimus Hilberg; currimus codd.) quod voramus.]

I sensu strictiore, i. q. devorare, cum de liquidis (v. e. g. l. 21. 25. 27. 35. 58. 59. 64), tum de duris (v. e. g. l. 23. 28. 36. 37. 51. 57):

A proprie: i. q. avido et celeri haustu et sine dentium morsu statim per gulam in alvum demittere: 1 *generatim:* PLAVT. Persa 94 nihil<i> sunt crudeae collyrae, nisi quas madidas -ias. PLIN. nat. 9, 145 vulpes marinae... -iunt amplius (sc. hamum) usque ad infirma lineae. IVV. 4, 28 qualis... epulas... -isse putamus induperatorem (cf. GLOSS. I Philox. GL 34 -it: ἐγκά[μ]πτει. v. p. 2119, 78). FRONTO p. 88, 5 N. micularum minimum cum vino destillatum -ivi. ITALA Iob 20, 18 (Aug. in Iob 20 p. 551, 22) quod mandi non potest nec -iri (LXX ἀμάσητος, ἀκατάποτος. VVLG. aliter). Ion. 2, 1 (Weing.) praecipit dominus ceto magno ut -ret Ionam (LXX καταπίειν. VVLG. deglutiret. cf. EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 29 Ionas... caeto -tus est [rec. B devoratus]. AVG. gen. ad litt. 9, 14 p. 286, 1. v. infra l. 74 sqq.). ITALA psalm. 123, 3 (Cas.) vivos -issent nos (LXX κατέπιον. VVLG. [= psalt. Rom.] deglutissent. hebr. שָׁבַב). SERV. auct. Aen. 3, 104 Rhea lapidem -endum Saturno dedit. PALLAD. 1, 30, 4 cavendum est... ne pulli eorum setas -iant (cf. Geopon. 14, 22, 5 καταπίνουσιν). CHIRON 141 ne fleumata -iat. HIER. vita Hilar. 3, 9 dracones tam grandes, ut boves -ire soleant. adv. Iovin. 2, 7 p. 401 Bickel coge Syrum... ut vermes Ponticos -iat (cf. p. 402, 1 devorare). AVG. serm. frg. p. 1722 extr. non sic oremus, ut, cum esca compluta fuerit super os nostrum, dicamus etiam: 'deus -iat de nobis' (expectes pro nobis). PAVL. MED. vita Ambr. 47 ubi -vit domini corpus, emisit spiritum. LIB. geneal. chron. I p. 177, 354 Balac, id est -tus' (cf. supra l. 28). VITAE patr. 5, 4, 10 ut vel sic possem -ire (gr. γεύσασθαι). 5, 18, 17 cervi... serpentes... -iunt (gr. καταπίνουσιν).

2 speciatim: a *de medicamentis sim.:* PLIN. med. 2, 1 additur... mel optimum et pilulis -itur. CHIRON 543 (= VEG. mulom. 2, 32) ordeum solidum -iet iumentum. MARCELL. med. 11, 10 serpul-lum herbam... diu commanducet... et -iat. 20, 106 coeliaria duo... laboranti -enda dabis. 26, 19 renes leporis crudos... -iat, sin minus, coctos transmittat ita ut dentibus eas non contingat (syn. devoro). 26, 116 bacas ternas... -iat. 27, 128 globuli saepius -ti. 28, 49 lana... -enda... data. PS. APVL. herb. 93, 36 herbam puleium -iat. PLAC. med. 3 rec. β 12 leporis renes... si crudi -iantur, emendat, sed caveat dum -it, ne dentem tangat (cf. rec. α 10 renes... si crudos -iant). 4 rec. α 16 cerebrum caprae... si dederis infanti -ire (cf. rec. β 12 deglutendum). PS. MVSA herb. Vett. 66 H.-S. vettonicae herbae dragmas III... -iat. THEOD. PRISC. eup. faen. 53 quod emaduerit -iant rauci. ANTIDOT. Brux. 71 grana bina... -iat. DIOSC. 2, 17 si cimices... -iantur (κόρσις... καταπινόμενοι). 2, 104 sucus... -tus... purgat (χυλοῦ καταπινόμενον. 2, 115 sucus... -tus morsu<m> stomachi tollet [καταβόρῳμενος]. 3, 5 diu sub lingua retentus -ire [sic] debet [glutinari pars codd., v. supra l. 10]. ORIBAS. syn. 1, 18 Aa non solum sucus eorum accipiendi sunt, sed ipsis granum -endi sunt [ὅλους τοὺς ὄγκους κατέπινε. La totus granus simul -iant]). b *de saliva:* SCHOL. Pers. 5, 112 gulosi[s] visis deliciis salivam -iunt. AVG. civ. 7, 8 p. 284, 8 D. propter... salivas colatur Ianus, quibus partim -endis partim expuendis sub caelo palati utraque panditur ianua. reddit locutionem proverbialem hebraicam: VVLG. Iob 7, 19 nec dimittis me ut -iam salivam meam (i. momentum temporis sec. F. Hitzig, Das Buch Hiob, Heidelberg 1874 p. 58. hebr. הָרַבַּרְבָּרָה. LXX καταπίνω. cf. ITALA [Aug. in Iob 7 p. 524, 13] deglutiam. huc pertinet: GREG. M. epist. 5, 53^A, 3 p. 356, 34 quis... nesciat salivam facilius posse -iri quam cibum? qui itaque se sumere cibum denuntiat, incredibile est valde, quo ordine -ire posse salivam negat).

B in imagine et comparatione ap. script. christianos:

1 pro subiecto sunt animantia: ITALA (cod. I, Aug. c. Faust. 16, 32) et VVLG. Matth. 23, 24 camelum... -entes (gr. καταπίνοντες. cf. HIL. in Matth. 24, 7 irridet eorum in colandis culicibus diligentiam, quorum in -endis camelis esset incuria, peccata videlicet levia vitiantium et grandia devorantium. ZENO 1, 9, 1 HIER. epist. 69, 4, 1 in Matth. 7, 3—5 p. 34 PELAG. in Rom. 11, 7 p. 86, 19 RVFIN. Greg. Naz. orat. II 70 p. 55, 13. GREG. M. moral. 1, 21 camelum... -ierunt Iudaei, quia Christum... extinguere clamando conati sunt. ORIG. in Matth. 18, 19 -ire... i. e. committere maxima delicta, quae nominavit camelos. ACT. Archel. 24 p. 35, 27). HIL. in Matth. 16, 2 in [Blatt]

explicatione signi Ioniae (v. p. 2118, 28): *Christus a morte tamquam maris monstro -endus*. AVG. in psalm. 68 serm. 1, 6 qui... -iri a marino ceto dignatus est. Ps. AVG. serm. 64, 3 ideo panis *spiritualis* dicitur, quia laborando et disserendo discitur et ita quasi mandando -itur. EPIST. pontif. 322 (= AVG. epist. 182, 7) ne... hostis... faucibus -iantur. GREG. M. moral. 1, 29 scriptura sacra... cibis est... quia quasi... mandendo -itur. 6, 6 *divina eloquia* quasi mandendo -imus. 15, 23 venter... iniqui avaritia est, quia in ipsa colligitur quidquid perverso desiderio -itur. 25, 8 quasi hamus... fauces -entis tenuit. in Ezech. 1, 10, 3 in rebus... obscurioribus... scriptura sacra cibis est, quia quidquid exponitur ut intelligatur, quasi manditur ut -iatur. in rebus vero apertioribus potus est. potum enim non mandendo -imus. *infra*: pertracta et intellige, id est prius mande et tunc degluti. NICET. virg. laps. 51 p. 130 B. ne lupus crudelis -iat me. 2 *pro subiecto sunt inanima*: VVLG. Sirach 23, 22 ignis... non extinguetur, donec aliquid -iat (*καταποθῇ*). OP. imperf. in Matth. 49 p. 913 aperiat se terra et -iat nos (CORIPP. Ioh. 6, 769 dominum... -vit hiatu terra... fero). ISID. in num. 15, 3 filii Core... terrae voragine -iuntur (cf. VVLG. num. 16, 32 terra devoravit illos).

II *nonnisi ad sonum, qualis devorando efficitur, spectat* (cf. p. 2117, 76): PLIN. nat. 10, 33 corvi -iunt vocem velut strangulati.

III *sensu latiore i. q. delere*: CARM. adv. Marc. 2, 268 -tam mortem... victoria Christi. ITALA II reg. 20, 19 et 20 (Legion. marg.) ut quid -itis benedictionem domini? ... non contingat mihi, ut -iam aut exterminem (LXX *ἐὰν τί καταποντίζεις κληρονομίαν κυρίου*; *ἡλέως μοι, ἡλέως μοι, εἰ καταποντίζῃς καὶ εἰ φθέρῃς* [videtur interpres latinus καταπο[v]ρίζω legisse. Leumann]). VVLG. quare praecipitas hereditatem domini? ... non praecipito neque demolior. prov. 21, 20 (Aug. c. Faust. 6, 7) thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis, vir autem stultus -it illum (LXX *καταπίπτει*. VVLG. dissipabit). CASSIOD. in psalm. 78, 8 'comedi' significat eos qui lege domini derelicta impia superstitione -ti sunt. 129, 1 non... -tus est in escam, sed in requiem possidendam.

IV *debilitato sensu i. q. (avide) accipio*: EPIPHAN. in cant. 1 p. 11 principes apostasiae -entes illud osculum, unde obmutuerunt, confusionis tabe fluxerunt.

syn. devorare: v. supra l. 19. *opp.* mandere: p. 2118, 27. *deriv.*: cf. subgluttio subst. (DIOSC. 3, 4). *comp.*: de-, in-, subglutture.

2. *gluttio*, -ōnis m. *a glutture*. qui gluttiendo (*singultu*) laborat? DIOSC. 3, 146 stranguriis et -bus (subgl- ed. Coll. 1478) et ictericis medetur (gr. 3, 134, 2 *βονθῇ στραγγουρία καὶ λυγμῶ καὶ ἰκτέρω*. Leumann in schedulis hunc locum ad gluttitio trahit [cf. Walde, Lat. Et. Wb.² s. v. dens: dentio i. q. dentitio], et significationem 'singultus' proponit. cui Heraeus adstipulatur. propter nomen personae q. e. ictericus iuxta positum etiam persona singultans accipi posse videtur).

gluttis v. glutis.

gluttitio, -ōnis f. *a glutture*. Ps. SORAN. quaest. med. 59 quid est cataposis? -o cibi et potus ab ore transvoratus (cf. Ps. Galen. def. 98 *κατάποσις ἐστὶν ὁλὴν στερεοῦ καὶ ὕγροῦ ἀπὸ στομάχου εἰς κοιλίαν γινόμενην*. v. q. seq. et supra l. 44).

gluttito v. glaucito.

gluttitus, -ūs m. *a glutture*. i. q. *actio gluttiendi, haustus*: DIOSC. 5, 39 confectio suprascripta... fetorem oris tollit, -u vero gula(m) confirmat (gr. *καταδόφούμενον δὲ τὸν... βρόγχον στερεὸν... ποιεῖ*). SCHOL. Verg. Bern. georg. 3, 431 glutture... per ingluviem aliquid demittere; nam et glutti[n]a]tus est quasi gulae ictus [na ex voce nam eiusdem enuntiati falso irrepsisse censet Niedermann].

1. *glutto*, -ōnis m. [*a glutture sive a gluttus*. J.] *de originatione*: PAUL. FEST. p. 112 M. hinc (*a gula*) et ingluviusus et -o, unde fort. ISID. orig. 10, 114 -o a gula, id est gulosus. *de scriptura*: in quibusdam codicibus dett. legitur gluto, v. infra l. 74. 76. 80. 81. cf. p. 2117, 80. *de declinatione et genere*: AVG. gramm. V 502, 4 ad hanc formulam (*i. hic et haec latro... -onis*) declinabis homo ganeo... belluo, qui et -o (*hinc fort.* GLOSS.^L V Abba HE 23 belluo: -o). GLOSS.^L II Philox. GL 33 -o: *λιμρός*. GLOSS. II p. XLVI citius manducans. II 358, 10 *λαίμαργος*. III 179, 30 *καταπότης*. V 502, 44 lugo, manduconem, luxuriosus. v. s. vv. ardalis. comestor. molleolus. [ital. ghiottone. francogall. glouton. M.-L.]

i. q. *helluo, homo vorax, edax*: ANTH. 206, 1 parce, rapax, epulis vehemens, Perpetue, -o (gloto B) mensarumque vorax. SCHOL. Hor. app. sat. 2, 2, 92 (*Hauthal, non ap. Kell.*) edax: vorax, -o (glutio libri). 2, 7, 38 ventre levem: -em (-t- codd.). 2, 8, 22 umbras: parasitas, quia -es sunt quasi umbrae. SCHOL. Iuv. 4, 17 divites -es. 4, 29 Neronem dicit -em, ut Domitianus sub Neronis nomine lateret. Ps. AMBR. trin. 16 p. 529^c -es et ebrii servi sunt ventris atque libidinis. serm. 30, 2 amat -o (-t- codd.) porcellum ut comedat. act. Seb. 3, 10 ipsa vita fugitiva dat edacitatem -bus (-t- codd.). SCHOL. Ter. p. 109, 27 frugi es: ironicos, utilis es GE; id est parvus quasi non, sed procax et -o DM. p. 126, 14 helluo: -o vorax. ENNOD. carm. 2, 68 tit. de quodam -e.

Blatt

2. *glutto*, -āre² i. q. *glutinare, densare*? HIPPOCR. aer. 7 p. 11, 23 G. aque... graciles et frigida et turbulenta de nive et -antur (gluttinatur m²) et (ut?) fleumatica sit eqs. (τοῦ... χειμῶνος παγετώ-δεά τε καὶ ψυχρὰ καὶ τεθολωμένα ὑπὸ τε χιόνος καὶ παγετῶν, ὥστε φλεγματοδέστατα εἶναι. hinc Niedermann, Revue de philol. 41, 1917, 224: hieme... glacialis... de nive et gelu, ita ut fleumatica sit eqs.). cf. 10 p. 21, 5 quod... retinetur, et condensatur et congluttatur (conglutinat Am²). v. etiam s. glaciatus. H.

1. *gluttus*, -ūs m. [*a gluttio retrograde derivatum esse putat E. Liechtenhan, Sprachl. Bemerkungen zu Marcellus Empiricus p. 55; fortasse recte. cf. Brender, Die rückläufige Ableitung p. 41. J.*] *de originatione*: CAPER gramm. VII 110, 4 -us inglutture et ingluvis (<a> gula. v. p. 2117, 79. abl. plur. gluttis: MARCELL. med. 30, 34. cf. infra l. 21. GLOSS.^L II Philox. GL 35 βρόγχος (sed βρόχθος GLOSS. III 449, 79. 469, 45. 476, 45. 490, 76). III Abstr. SI 14 singultum (= -im): qui loquitur per gluttu[o]s (per singultum I Ansil. SI 436). v. s. v. suggluttium. guttur. [francogall. vet. glot. M.-L.]

1 i. q. *haustus*: PERS. 5, 112 -u (glutto pars codd.) sorbere salivam Mercurialem ('avide devorare' Némethy ad loc.). AVG. c. Iul. 4, 14, 71 inter ipsos ciborum morsus et potionum -us... colloquimur.

2 *mensura quaedam*: MARCELL. med. 30, 34 ex mulsae gluttis v. ANTIDOT. Brux. 62 mittis mellis coclearia duo et aceti -um unum.

2. *gluttus* v. glittus. [gluttus v. supra l. 16.]

? *glutum* (an leg. glutinum? GLOSS. II 352, 19 (= 530, 36) -m: κόλλα. III 591, 20 -m: exiricula (i. ξηρόκολλα, cf. p. 2117, 73). huc pertinere videtur GLOSS. III 583, 21 glavem i. sirocolam.

Blatt.

glycia, -ae f. *a γλυκεία*. nomen medicaminis: MARCELL. med. 22, 22 -a pota et ventrem laxabit et iocineri proderit... quam -am sic facies: aceti sextarium i, mellis p. ii eqs. ALEX. TRALL. 2, 37 adiutorium magnum est glycia (gr. 2 p. 281 extr. P. τὸ γλυκὲν λεγόμενον φάρμακον), cuius confectio recipit haec (fere eadem, quae supra l. 30). *ibid.* nullum sicut glycia adiuvat.

glycis v. glycy-side.

glycomaris v. glycy-maris.

? *glycyancōn*. nomen herbae, quae et 'habrotonum' vel 'apsinthium ponticum': DIOSC. 3, 25 abrotonon, quem multi eracliam dicunt aut gliciaconan (glitiatōn, glicocomon var. ll., gr. 3, 24, 1 γλυκὴν ἀγκῶνα).

glycy-maris (glycom- v. l. 43), -idis f. *γλυκυμαρίς*. concharum edulium genus: PLIN. nat. 32, 147 chemae -es (glycyamridis, glyciamaridis, glyciamarides, clycyamridis var. ll.), quae sunt maiores, quam pelorides. MACR. Sat. 3, 13, 12 cena haec fuit: ante cenam... sphondylos, glycomaridas eqs.

glycyrr- (glicor-) cf. glechonites.

glycyrrhiza, -ae f. *γλυκύρριζα*. nomen herbae et radice eius; cf. Stadler, PW. VII 1473 sqq. formae a graeca discrepantes notabiliores: glyceriza: MARCELL. med. omnibus praeter unum locis; sim. v. infra l. 77. 79. p. 2121, 10 cl-: v. infra l. 50. 59. 64. 70. 76. 77. liquiritia sim.: l. 51. 62. 68 bis. 73. 74. p. 2121, 1. 3. 4. 6. 7 (cf. requilicia infra l. 84. p. 2121, 1). nota GLOSS. III 538, 18 cliriza (cf. infra l. 55) idest liquiritia. reliquias formas infra suo quamque loco ascriptas invenies. [it. legorizia regolizia, francog. vet. recolice, hisp. regaliz. M.-L.] 1 herba (GLOSS.^L I Ansil. GL 46 gliciriza: genus herbae. confusa videtur cum glycy-side [v. p. 2121, 19 sqq.]. GLOSS. V 620, 6 gliritia est peonia, quia gliron [i. e. γλυκὴ] graece, latine dulce, eo quod dulce sit; quae et aliae flos, [legendum aglaofotis? cf. p. 2121, 36; adipos ci. Stroux] dicitur: SCRIB. LARG. 75 -ae radice p. X VIII (MARCELL. med. 14, 7 glycyrrizae, clycyrrizae trad. ORIBAS. syn. 1, 21 glycyrrizae). PLIN. nat. 1, 21, 54 glycyrriza. 1, 22, 11 glycyrriza sive adipso. 21, 91 quaedam spinosa foliata sunt, ut carduus... -a (glyciriza, gliciriza, gely[zi]cyrici, lycyricia, licyricia codd.) 22, 24 alii eryngen falso eandem putavere esse et -am (glyzyrrizam codd.). DIOSC. 3, 5 de cliquiridia: gliciridia (gliquiritia, glicoriza var. l.) aut pontica radice eqs. Ps. DIOSC. herb. fem. 42 glyciriza (glyciritia alter cod.) ex eo dicta, quod dulcem radicem habeat, eadem adipos, quia sitim sedat (inde ISID. orig. 17, 9, 34 glycyrriza).

2 *radix* (GLOSS. III 592, 4 liquiritia pimenta dulcis [sim. 613, 33. 625, 48 lique-]): SCRIB. LARG. 75 -am contusam et cribratam mortarioque... tritam... aspergere. 86 -ae (glycyrrizae cod. opt.) suci [est autem radix dulcis] p. X V (= MARCELL. med. 17, 25. sim. 11, 36. 14, 46 [glucerizae var. l.]. 14, 47. 20, 108. 26, 63. SORAN. p. 45, 10 gliquiritiae [-icie var. l.]. PHILAGR. med. 1 p. 76 liquiritiae. THEOD. PRISC. eup. faen. 53 glycyrrizae. log. 93 glycyrrizae [glycyridie, gliquiriciae, liquiriciae var. ll.]. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 100. cf. etiam l. 80 p. 2121, 8. 10). PLIN. nat. 11, 284 famem ac sitim sedant... glycyrrhiza (glyciriza, clyzyrica, clyzica var. ll.). 28, 97 (glyceriza, glizeriza, cliceriza codd.). GARG. MART. med. 45 (glycyrrhizae, glycirizae, glizyrrizae, glyryreco codd.). FOR- TVN. rhet. 3, 18 p. 131, 25 glycerizia (glucyrriza, lyciridia var. ll.)... vel... suci eius. PALLAD. 11, 14, 5 glyciridia (gliciridia, liquiriscie var. ll.) siccae. 11, 14, 8 (glycyridiae, glyciridia, glycuridia, gliciridia, liquiricie codd.). PELAGON. 367 glycyrrize. 450 glycyrrigiae. 454 glycirizae. VEG. mulom. 1, 59. 2, 134, 1 (lycirice, gliceris in die trad.). 2, 134, 2 (glycerizia var. l.). 3, 9, 6 (requilicie var. l.). 3, 13, 2

[Brandt]

(gliquiritiae, licirigiae, requiliciae var. *ll.*). MARCELL. med. 14, 36. 16, 103. 17, 41 glycerizae surculum parvum sub lingua habeto (20, 108. THEOD. PRISC. log. 64 [glycyrizae, gliciridiae, gliquiriciam, liquiritie, liquiritie *codd.*]). MARCELL. med. 20, 19. 29, 11. 30, 24. THEOD. PRISC. eup. faen. 45 massare... his... conveniet... glycyrizam (gliciridia, lyciridiam, liquiriciam var. *ll.*). 46 glycyrizae (lyciridiae, liquiritie, liquiricia var. *ll.*). 110 glycyrizae. CAEL. AVR. chron. 2, 6, 92. 2, 13, 175 -a vel eius succo. CASS. FEL. 33 p. 71 (gliquiritiae, elincie, liq̄r *codd.*). 34 p. 72 (gliquiriciae, gliciricie, liq̄r *codd.*). ORIBAS. eup. G 6 rec. Aa glizariza: glizarizae sucus eqs. rec. La gliciriza: glicirizae eqs. syn. 1, 21 rec. Aa lycirizia. rec. La glyciriza.

syn.: Ps. Diosc. Vind. 3, 5 p. 9, 16 'Ρωμαῖοι δουλικράδιξ.

derivatum: glycyrrhizeticus.

glycyrrhizeticus, -a, -um. a glycyrrhiza. DIOSC. 5, 84 vinu acoroticu et glicirizeticu (gliurizeticu var. *l.* cf. gr. 5, 63 ὁ ἀπὸ γλυκῆς ῥίζης).

glycys, -eos m. γλυκὺς (sc. οἶνος). i. q. mustum. PLIN. VAL. 1, 51 confectio dyameron: ... gliceos cotilam i.

glycysidē, -ae et -ēs f. γλυκυσίδη. nomen herbarum, quae nostris sunt 'paeonia officinalis L.' et 'paeonia corallina Retz.' (cf. Berendes, Dioskurides, übers., Stuttg. 1902, p. 355). de formis: declinatio in -a (gen. -ae) non legitur nisi apud SCRIB. LARG., v. infra l. 31 et GLOSS. v. infra l. 30 sq. PLIN., qui bis affert, altero loco (v. infra l. 34) recte, altero (v. l. 32) errans glyciodes vel sim. ipse scripsisse videtur, cf. infra l. 27. formam q. e. glycys per errorem ortam v. infra l. 38. reliquas v. infra suo quaque loco attributas.

GLOSS. pionia (III 546, 42 glicisidīs. 564, 59 gliciodēs. 564, 62 glicis-eris. 583, 18 glice sedis. 591, 17 gliciscidis. 612, 52 glicifidia. 624, 58 glicissidis. cf. etiam l. 40). hastula, quae nocte lucet (cf. Ps. APVL herb. 65 H.-S. GLOSS. III 590, 70 glicissida. 612, 22 glissis sida. 624, 35 glisisida). SCRIB. LARG. 166 -ae nigrae seminis, quam paeoniam Graecorum quidam appellant. PLIN. nat. 25, 29 paeonia..., quam quidam pentorobon appellant, alii -en (cyclidēm, -en *codd.*, cf. 1, 25, 10, ubi glyciodes, glyciodes *codd.*; seq. descriptio). 27, 84 -e (describitur. inde 1, 27, 60). Ps. APVL herb. 65, 2 H.-S. a Graecis dicitur pentorobon, alii gliciside, alii aglaofotis, Itali peonia. DIOSC. 3, 152 (gr. 3, 140) de gliciside. glicisiden eqs. ORIBAS. eup. G 7 rec. La glycys id e[st], quae et pionia (rec. Aa gleucis id e[st] peonia: gleucis, qui et pionia. gr. Γ 24 p. 608 γλυκυσίδης ἢ ῥίζα, τῆς καὶ παωνίας. cf. GLOSS. III 564, 8 glici. i. pionia). ISID. orig. 17, 9, 48 paeoniam quidam -em (glesidem *codd.*) vocant.

syn. Ps. Diosc. Vind. 3, 140 p. 149, 14 'Ρωμαῖοι κάστα.

glyōdēs, -is adi. γλυτώδης. i. q. glutinosus. ORIBAS. eup. 2, 1 A 40 sucus habrotani... glyodes (gliodis var. *l.*) est. 2, 1 D 4 rec. Aa teris cum melle, donec glutinosa sit pinguedine mellis, quam Greci glyodes (gliotis var. *l.*) appellant.

glyphopoeos m. a γλυφή et ποιέω, cf. ἀνδριαντοποιός (*γλυφοποιός apud Graecos non legitur). PORPH. Hor. carm. 4, 8, 6 Parrhasius Athenis pictor clarus fuit, Scopas glyfopoeos, id est signorum marmoreorum scilicet, (del. Petschenig; sculptor pro scilicet ci. Meyer).

gl̄ys (glis) pro glaux (cf. p. 2041, 9) trad. DIOSC. 4, 133 de glys: glys (glis: glis var. *l.*) aut quitis (sc. κύτιος) folia similia lenticulae habet eqs. (cf. gr. 4, 138 γλαῦξ). Brandt.

gnaphalium, -ī n. γναφάλιον. genus herbae. PLIN. nat. 27, 88 -m aliqui chamaezelon vocant, cuius foliis albis mollibusque pro tomento utuntur (cf. 1, 27, 61). DIOSC. 3, 127 de gnafalione. -on, cuius folia... pro tomento utuntur eqs. (cf. gr. 3, 117 c. app. crit.). v. etiam SCRIB. LARG. 121 herbam incoctam..., quam Graeci γναφαλίδια dicunt.

gnarē v. s. gnarus.

gnārigatiōnum (gnaric- trad.) sermonum, conloquii: Ps. PLAC. Gloss. IV G 10.

gnāriō, -āvi, -āre [a gnarus. W.] PAVL. FEST. Gloss. IV p. 215^b (p. 95 M.) -vit apud Livium (sc. Andr.) significat narravit.

gnārio, -īvi, -īre [a gnarus. W.] PAVL. FEST. l. l. (v. supra l. 63) -visse narrasse. GLOSS. II Philox. GN 15 -itur: γνῶρίζεται. cf. gnoritur.

gnāritās, -ātis f. a gnarus. status gnari, scientia. GLOSS. V 641, 80 (Gloss. Non., cf. NON. 116, 25) scientia. cf. II 264, 12 γνῶσις notitia nota scientia notio -s. SALL. hist. frg. 3, 84 (Non. 116, 25) alii fiducia -is locorum... fugam... temptavere (cf. p. 2122, 42. AMM. 16, 2, 10. 27, 10, 9. 30, 1, 12). DON. Ter. Eun. 136 prudentia naturalis est, -s extrinsecus venit. Ad. 397 ideo 'nare' dictae a naritate, quia nos odoratu doceant... prope esse, quod oculi adhuc non vident.

[? **gnārōsus**, -a, -um a gnarus.] adv. gnārōsē: prudenter, sapienter GLOSS. V Aa G 164 (var. lect. gnarosae: prudentes sapientes).

gnarrat narrat διηγείται: GLOSS. II Philox. GN 1 p. 161. 'an gnarrit? an gnarrurat? unde tota glossa (GN 9) elicitur: gnarrurat: narrat γνῶρίζει Lindsay in adn.; v. p. 2122, 5

gnāruris, -e [a gnarus. W.] i. q. gnarus. GLOSS. II Philox. GN 11 -em γνῶριον. Ps. PLAC. Gloss. IV G 4 gnarus sciens. c. acc. PLAVT. Most. 100 -es vos volo esse hanc rem mecum. sine obi. PLAVT. Poen. 47 ad argumentum... volo remigrare, ut aequē me-

cum sitis [i]gnarures. dub. ARNOB. nat. 3, 22 cur deos esse dicatis in aliis <alios> perceptionibus [-es] (ignaro res *cod.*, gnariores Sab., ignarures Meursius). AVSON. 415, 19 non cultor instans, non arator -is. comp. ignaruris.

gnārurat γνῶρίζει: GLOSS. II Philox. GN 9. de vocabulo cf. Bücheler, Kl. Schr. II 59. 170 et Stolz-Leumann p. 143. v. etiam s. narro.

gnārus (nārus), -a, -um [cf. c. ignārus, ignārurēs 'ἀγνοῦντες', gnāruris, narrāre, quod mihi, umbr. naratu 'narrato' consideranti, potius e *gnārāre, quam e gnārurāre ortum esse videtur, ignōrāre et c. nōsco; suffixi similitudine etiam c. gr. γνῶριμος congruit. W.].

de formis (MAR. VICTORIN. gramm. VI 9, 7 <quaedam> nos paucioribus litteris scribimus quam antiqui scribebant, ut 'narus'): GRAMM. suppl. 293, 15 gnarus, quod est sciens, per g et n. TER. MAVR. 902 g tamen, mox tertia uda (i. n) rarius componitur, quando... dicere... -um voles. cf. gignarus. narus legitur: VARRO ling. 6, 51 (v. p. 2123, 75). CIC. orat. 158 'noti' erant et 'navi' et 'nari', quibus cum 'in' praeponi oporteret, dulcius visum est 'ignotos ignavos ignaros' dicere (hinc Stangl orat. 15 et 36 nar- contra *codd.*). MAR. VICTORIN. aleth. 2, 282 *codd.* adde: MAR. VICTORIN. gramm. VI 17, 12 uno r scribendum narat, narus. de comparatione:

-ior: IVLIAN. Aug. c. Iul. op. imperf. 5, 11 (p. 2123, 5). ARNOB. nat. 3, 22? v. supra l. 2. -issimus: SOL. 51, 1 (p. 2123, 53) VIRG. gramm. epit. 5 p. 30, 2 (p. 2123, 60). magis, maxime -us et sim. p. 2123, 82. de significatione: FEST. Gloss. IV p. 215 (p. 95 M.) -us... significat id quod sciens, peritus. CASSIOD. (ex Papiriano) gramm. VII 159, 9 -us dicitur qui scit et accipit (-epit?), quid loqui debeat. inst. div. 15 p. 1129^a a -o... id est scito seu perito venit nominis (q. e. 'narratio')... compositio. ISID. orig. 10, 112 -us sciens (DIFF. Suet. p. 310, 6 Roth). GLOSS. γιγνώσκων ἰδὼν εἰδήμων ἐπιστήμων ἐμπειροῦς. sciens (V 106, 25 add.: cui contr<arius> ignarus nesciens), peritus, doctus, sciens, eruditus, sapiens, perfectus, (an corrupt. ex peritus?). -i ἐπιστάμενοι. Ps. PLAC. Gloss. IV G 7 -orum qui peritiam primae veritatis insinuant. vocabulum praecipue adamaverunt TAC. AMM. CLAVD.-DON. [locis lacunosis: FRONTO p. 208, 6 N. MEROB. poet. 177. incert. trad.: TAC. ann. 14, 7. 12, 45? (v. p. 2123, 68)].

I active: qui aliquid scit, alicuius rei peritus est (GRAMM. et GLOSS. ad hanc solam notionem pertinent): A obiectum sciendi exprimitur: 1 per gen. (abl. p. 2123, 10, in: p. 2123, 13): PLAVT.

Asin. 551 (loco mutilo. loquitur servus de virgatoribus) indoctores (inductores *vg.*, indict- Linds.)... acerrimos -osque nostri tergi. Rud. 210 nec loci -a sum (SALL. hist. frg. 3, 99 unus... -us loci. Liv. 22, 31, 4 [ab locorum -is ignari] circumvenirentur [Gron., ad locorū et ignari gnaris P]. 38, 12, 6 -um locorum hominumque [cf. p. 2123, 41]. VAL. Fl. 4, 208 necdum mens -a locorum. TAC. Agr. 37 (ex con.). hist. 2, 13. 85, 5, 6 ITIN. Alex. 38 AMM. 29, 5, 37. CLAVD. DON. Aen. 1, 595 p. 118, 1 loci et temporis et personae optime -us. VEG. mil. 3, 6 p. 75, 20 a prudentioribus ac locorum -is. SIDON. epist. 4, 4, 2 locorum... et temporum). CIC. Brut. 228 L. Sisenna doctus vir... bene Latine loquens, -us rei publicae. orat. 36 qui eius rei -us esset (SEN. epist. 102, 26 tener... adhuc et nullius rei -us. SIL. 7, 422 rerumque metusque. ARNOB. nat. 2, 24 p. 67, 25 adolescentulum -um rerum. MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 30 Iesum -i rerum dicunt... filium. AMM. 18, 5, 7. 23, 5, 10 haruspices... prodigialium rerum [25, 10, 1]). SALL. hist. frg. 1, 110 numeri... Metellus per litteras -us. Liv. 10, 20, 8 Oescae linguae (26, 6, 11). 21, 50, 7 secundum... pugnam, nondum

-is eius, qui Messanae erant, ... consul... venit. COLVM. 1 pr. 4 ad-vocent, qui navigia mari concedere velint, gubernandi peritos, qui bella moliri, armorum et militiae -os. 4, 25, 1 vinitor -us... iis (partibus falcis) utendi. PLIN. nat. 9, 30 multitudo temporis (sc. eruptionis mugilum) -a. VAL. FL. 4, 405 -a futuri... alta (i. mare. CLAVD. DON. Aen. 1, 10 p. 12, 13 futurorum Iuno. RVRIN. hist. 1, 3, 8 PRVD. ham. 8, 40). SIL. 4, 530 Murranum et Phalantum -os belli veteresque laborum. 8, 69 non caeli, non illa soli, non -a colentum Sidonis. STAT. silv. 2, 6, 68 -a dolorum Invidia infelix... vidit laedendi... vias. Theb. 2, 92 pro -a nihil mortalia fati corda sui! TAC. Agr. 6 Agricola -us sub Nerone temporum (v. supra l. 47. 49. 60). hist. 2, 56 milites regionum -i (AMM. 14, 10, 7. 19, 9, 4). 3, 46 Mucianus... Cremonensis victoriae -us. 4, 29 miles periculi. 4, 83 Ponti et externorum. ann. 1, 36 Romanae seditionis... hostis. 2, 67 necessitatis. 3, 32 deligendum pro consule -um militiae. 3, 74 solitudinum. 6, 28 cogitationum eius (CLAVD. DON. Aen. 12, 580 dei humanarum cogitationum). 6, 38. 11, 27 in civitate omnium -a. 14, 41. 15, 25 militum atque hostium tot per annos -us. 15, 54 coniurationis (sim. 15, 56). APVL. Plat. 2, 22 qui sit -us (I. ign- vell.) bonorum, cupitorem quoque eiusmodi rerum esse. TERT. adv. Val. 22 p. 200, 5 diabolum... superiorum magis -um. SPART. Get. 1, 5 somnii. 2, 6 geniturae illius. TREB. trig. tyr. 30, 21 Zenobia Latini sermonis (-ibus *codd.*) non usquequaque -a (ignara *vg.*, Eys., Momms. AMM. 14, 1, 9. 18, 2, 2). OPT. PORC. carm. 6, 17 factorum -um... vatem (CLAVD. DON. Aen. 1, 350 p. 76, 31 facti). IVST. 11, 7, 7 artis. AMM. 14, 6, 1 forensium negotiorum (Epist. pontif. 350, Migne 20, 760^c huiusce negotii). 14, 9, 6 legum (NOVELL. Valent. 32, 6 -os iuris et legum [syn. causidicos et indices]). 16, 9, 2 fallendi. 17, 3, 2. 18, 3, 1

prodigiorum (23, 5, 10 prodigialium rerum [25, 10, 1]). 29, 9, 5 itine-
rum. CLAVD. DON. Aen. 9, 150 p. 208, 26 -os exitii sui. VVLG. gen.
25, 27 Esau vir -us venandi. III reg. 9, 27 viros nauticos et -os ma-
ris (*sim.* II par. 8, 18). PS. RVFIN. in Os. 13, 1/2 manus opificum fin-
gendi -a. CLAVD. 20, 331 avis loquendi. IVLIAN. Aug. c. Iul. op. im-
perf. 5, 11 Mantuanus poeta naturalium -ior quam philosophaster
Poenorum. AVG. soliloq. 2, 14, 25 *disciplinae*. CLAVD. MAM. anim. 2, 7
p. 123, 9 -um verborum, ignarum esse causarum. INSCR. christ. Rossi II
p. 109, 63, 2 virgo parens... -a puerperii, nescia coniugii. *singu-
lariter c. abl., si recte traditur*: IORD. Get. 200 blandus alloquio, do-
lis -us (HPVL, -is ignarus AO; doli ignarus BXY. *at exemplum
fort. trahendum ad II, cf. infra l. 74*). TREB. trig. tyr. 30, 21² v.
p. 2122, 78. in *alqa. re*: VIRG. gramm. epit. 15 p. 91, 4 Assianus...
in fisis satis -us et in computatione lunae et mensuum sagacissi-
mus. *pro gen. adv.*: TAC. hist. 1, 75 omnibus invicem -is (*i. alter
alterius*). 2 *per quaest. obliquam*: CIC. orat. 15 Periclen uberem
et fecundum fuisse -umque, ... quibus orationis modis quaeque ani-
morum partes pellerentur. LIV. 29, 3, 9 nec quot naves vidissent nec
quanta manus agros popularetur, satis -i. 31, 33, 6 parum -us, quam
partem petisset. 33, 11, 1. TAC. ann. 12, 42 *Burru* -um, cuius sponte
praeferetur. SVET. Cal. 46 nemine -o aut opinante, quidnam coep-
turus esset. CLAVD. DON. Aen. 3, 230 p. 297, 29 *harpyia* -a, quod vi-
tium haberet. 11, 710 p. 522, 5. *sim.* OPT. PORF. 5, 14 Aethiopes -i,
rapido cum lumine surgit... Titan. 3 *per acc. c. inf.*: SALL.
hist. frg. 3, 98 inc^olae... -i ex f^ouga finit^oumorum fugi^otivos ad
se a^odvntare. LIV. 23, 28, 5 Hasdrubal... satis -us Hannibalem trans-
itus... pretio mercatum nec auxilia... habuisse. 33, 5, 4 satis -us
... in Thessalia regem esse, nondum comperto, quam in regionem
venisset, ... iubet. CVRT. 3, 1, 21. 9, 2, 21. 10, 2, 10. LVCAN. 3, 55 *Cae-
sar* -us et irarum causas et summa favoris annona momenta trahi.
PLIN. nat. 8, 10 fibri... ob hoc (*sc. testiculorum causa*) se peti -i.
8, 134. 9, 110. TAC. hist. 2, 20 -us, ut initia... provenissent, famam
fore. 2, 29. 65. 83. 5, 19 ann. 3, 2. 4, 60 Seianus... -us praeferocem
et insidiis magis opportunum (*sc. Drusum esse*). 4, 71. 12, 31. 14, 23
-us facilem mutatu gentem. VLP. dig. 36, 1, 44 si... fideicommissa-
rius -us (*ign- trad.*) sit adcrevisse portionem. APVL. met. 6, 29 ego
-us latrones illac... commeasse. PROSP. epigr. 67, 3 MAR. VICTOR
aleth. 2, 282 CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 120, 10. PAVL. PELL. 362 -us
... Gothos... mihi dira minari. *de re*: PAVL. PELL. 62 -am... cu-
ram insinuare mihi morum instrumenta bonorum. 4 *duplici
structura*: LIV. 38, 12, 6 Eumenen... -um... hominum (*cf. p. 2122, 44*)
... et cuius interesset frangi Gallorum opes. TAC. ann. 4, 31 -um
meliorum et quae fama clementiam sequeretur. AMM. 28, 1, 7 Sar-
dum... eliciendi animulas... et praesagia sollicitare larvarum
perquam -um.

B *obi. suppl. vel absolute*: STAT. Theb. 6, 84 -i monitis... au-
guris (*Amphiarai*. SCHOL. conscii praeceptorum). TAC. ann. 16, 5 *de
plausoribus factionum theatralium rudibus*: cum manibus nesciis fa-
tiscerent, turbarent -os. TERT. pall. 3 p. 926 'chamaeleontem' qui
audieris, haud ante -us, iam timebis aliquid amplius cum 'leone'.
nat. 1, 20 p. 92, 25 haec est iniquitas, ut -i ab ignaris, absoluti a
reis iudicemur. *adv.* Val. 25 p. 201, 6 Achamoth in... Demiurgo *semen
spiritali*... sequestraverat, ne hoc quidem -o. SOL. 51, 1 inter hos
(*Hyperboreos*) et Indiam -issimi Ciconas locaverunt. AMM. 17, 13, 4
stagna invia nisi perquam -is (27, 5, 3 montes inaccessos nisi per-
quam -is. *sim.* 29, 5, 37). VVLG. deut. 1, 13 viros sapientes et -os.
COD. Theod. 10, 1, 9 (a. 365) ne quid... violetur, nisi prius comes...
fuerit -us. 13, 11, 12 (a. 409) ab hominibus -is administrabuntur
munia. SALV. gub. 6, 23 diabolo deservimus, et hoc -iac scientes,
de consilio et industria. VIRG. gramm. epit. 5 p. 30, 20 a plerisque
-issimis viris. 12 p. 76, 14 (*opp. stulti*). 15 p. 92, 21 vir satis -us et cla-
rus vultu. epist. 1 p. 111, 1 a -is et prudentibus philosophiae artificibus.

II *passive: de quo aliquid scitur (notus)*: TAC. hist. 3, 79
aedificia al. -a Vitellianis, incompta hostibus. 5, 17 campos ma-
dentes et ipsis -os. ann. 1, 5 -um (c. navum *cod.*) id Caesari (*sim.*
1, 51. 3, 6. 6, 46. 11, 32 -a Claudio cuncta. 15, 61). 1, 63 in paludem
-am vincentibus, iniquam nesciis. 6, 35 *duces* dum... dubitantibus
subveniunt, conspicui eoque -i. 12, 45 nihil tam ignarum barbaris
quam machinamenta; [at nobis ea pars militiae maxime -a est,
(*del. Ritter al.*). APVL. flor. 16 p. 65 cuncti... iam prioribus (*neutr.*)
-is sequentia expectare. apol. 12 illa... Platonica rarissimo cui
piorum -a (*dett., ignara F, Helm*), ... profanis incognita. *huc puto
trahendum* HIER. vita Hilar. 2 *Hilarion* carus omnibus et loquendi
arte -us (*cf. supra l. 12*).

iuncturae, syntactica: -um facere (fieri): VARRO ling. 6, 51
FEST. Gloss. IV p. 284^b (p. 166 M.) TAC. ann. 6, 38 LACT. mort. pers.
41, 1 CLAVD. DON. Aen. 2, 780. 8, 10 EPIST. pontif. 350 Migne 20
p. 760^c SIDON. epist. 4, 4, 2. efficere: CLAVD. DON. Aen. 1, 375.
reddere: RVFIN. hist. 1, 3, 8. -um esse: VLP. dig. 36, 1, 44 (*c. inf.*).
COD. Theod. 10, 1, 9. *nota* SYNON. Cic. p. 443, 4 B, *ubi synonyma*: scio.
novi. memini. non me fugit. non sum inscius. non sum ignarus (*et sim.*).

insigne est adiectivum additis adverbis graduum. sic: im-
pendio -us: AMM. 14, 1, 9. magis: TAC. ann. 15, 56. 61 TERT. adv. Val.
22 p. 200, 5. maxime: TAC. ann. 12, 45 (*cf. supra l. 69*) nihil: STAT.

Theb. 2, 92 (*v. p. 2122, 66*). oppido: AMM. 14, 6, 1. optime: CLAVD.
DON. Aen. 1, 595. parum: LIV. 31, 33, 6 TAC. hist. 4, 83. perquam:
AMM. 17, 13, 4. 18, 2, 2. 27, 5, 3. 28, 1, 7. 29, 5, 37. sat: SIL. 7, 422. sa-
tis: LIV. 23, 28, 5. 29, 3, 9. 33, 5, 4. 33, 10, 2 CVRT. 3, 1, 21. 9, 2, 21.
10, 2, 10 VIRG. gramm. bis (*p. 2123, 14 et ibid. 61*). *cf. pergnarus
et p. 2122, 21*.

nota consonantias: carus — us: HIER. vita Hilar. 2 (*p. 2123, 73*),
-us — clarus: VIRG. gramm. epit. 15 p. 92, 21 (*p. 2123, 61*).

syn. opp. (exempla habes supra): peritus, vetus. ignarus, in-
compertus, nescius, stultus.

compos. ignarus, pergnarus.

adv. gnārē. GLOSS. II Philox. GN 10 -e ἀρχαίως ἐντρέχῳς.

comp. prognare.

gnāscor, v. s. nascor.

gnāticidium, -i n. a gnatus et caedere, cf. paricidium. GLOSS.
II 452, 44 gnatici<di>um τεκνοκτονία.

gnāto, -āre a gnatus. GLOSS. II Philox. GN 13 -are παιδο-
ποιῆσαι. GLOSS. II 452, 45 -o τεκνῶ.

gnātūra v. s. natura. *gnātus v. s. nascor.*

gnav- v. s. nav-. *gnecos? v. s. cnecos p. 1364, 72.*

gnephōsus, -a, -um v. cnephosus (FEST. Gloss. IV p. 156^b). *adde*
FEST. Gloss. IV p. 215 gnephosum obscurum videlicet ex Graeco
quod est κνέφας. GLOSS. II Philox. GN 14 gnetonsum: ἀμαιρόν
(sic), σκοτ(ε)νόν.

[*γνιακάφους corruptum ex γενικονλάτα κάρδους*: Diosc. gr.
3, 19. v. vol. III p. 447, 34.]

gnīsius, -a -um. γνήσιος. CHALC. comm. 346 legitimos filios
Graeci -os vocant. H.

gnītor, gnīxus v. nit-. *gnob- v. nob-.*

gnōmē, f. abl. -e, acc. pl. -as. *γνώμη, sententia.* FRONTO
p. 48, 16 N. tu -as egregie convertisti. *ibid.* 42 ut fecisti in illa -e
brevicula. *Graece scriptum* p. 49, 12. 92, 24. 93, 3 et 11 (*ex coniectura
add. Meyer PORPH. Hor. ars 219*).

gnōmīcus, neutr. -on. *γνώμικός, sententialis.* FORTVN. rhet.
3, 12 p. 128, 14 in -o genere *enthymematis* gravi (*sc. structura uten-
dum est*). IVL. VICT. rhet. 11 p. 412, 23 -on enthymema. *ibid.* 31 sq.
tertium (*enthymema*) -on: nam -on est sententia... sed enthymema
-on hoc a sententia differt, quod ibi tantum simpliciter sententia
pronuntiatur, hic autem simul et ratio sententiae redditur. *Graece
scriptum* FORTVN. rhet. 2, 15 p. 110, 7 et 2, 29 p. 118, 34. *adv. γνώ-
μικῶς legitur* DON. Ter. Ad. 164.

gnōmōn, -onis m. γνώμων. nom. in -on apud veteres servatur
(*cf. Neue-Wagener 1, 254*), in -o legitur BOETH. categ. 4 p. 290^d PS.
BOETH. geom. p. 378, 12 grom. p. 376, 2. *accus.* gnomona (*sic codd.*):
MACR. somn. 2, 7, 15. GLOSS. linea qua fabricalis opera dirigitur.
umbilicus (*ex Plin. nat. 2, 182²*). GLOSS. Corp. G 135 horologii genus.

1 *umbilicus sive stilus erectus*: a ad deprehendendam um-
brae longitudinem: VITR. 1, 6, 6 conlocetur aeneus -n, indagator um-
brae qui graece σκιοθηρής (*sciotheres codd.*) dicitur (1, 6, 12 reposito...
-e. HYG. lim. grom. p. 189, 17 loco plano -em constituemus. *ibid.*
190, 7). VITR. 1, 6, 6 -is umbra ter. 1, 6, 9 et 12. 9 praef. 18. 9, 1, 1.
ibid. -um. 9, 6, 1. 9, 7, 1. 2. 3. PLIN. nat. 2, 182 umbilici, quem -em
appellant, umbra (6, 212). *ibid.* dimidiam -is mensuram. *et*: nona
pars -is. *et*: umbra -i par fit. 6, 214. 215. 216. 217. 218. b in

horologio solario ex umbra horas indicans (*cf. Hultsch, PW. VII
1500, 38 sq.; Daremberg-Saglio s. v. horologium p. 256; Blümner, Röm.
Privataltertümer p. 377*): PLIN. nat. 1, 36, 15 de eo (*obelisco*), qui pro-
-e in campo Martio est. 36, 73 urbis tremoribus... -e intorto. CHALC.
comm. 64 acie verutorum, qui -es adpellantur a mechanicis, ad fa-
ciendam solariis umbram, qua declarantur horae. *ibid.* horum ipso-
rum -um mucrones. MACR. somn. 2, 7, 15 stilus hemisphaerii mon-
strantis horas, quem -a vocant. MART. CAP. 6, 581 *peplum Astrono-
miae* illitum... -um stilis. 6, 595 vasa, quae horoscopa vel horologia
memorantur, ... alio... -e ultra quingenta stadia discernuntur. 6, 597
scaphia horarum ductus stili in medio fundo siti proceritate discri-
minant, qui stilus -n appellatur. in horoscopia: FIRM. math. 8, 18
integer... horoscopi (-us *codd.*) -n ponendus est. 2 *linea quae-
dam in analemmatis descriptione*: VITR. 9, 7, 2 linea describatur
in planitia et e media <alia> προς ορθῶς erigatur [ut sit ad nor-
mam] quae dicitur -n. *ibid.* in linea -is. 9, 7, 3 ad -is centrum.

3 i. q. *groma (gruma)*: VITR. 1, 6, 13 his confectis inter angulos
octagoni -n ponatur, et ita dirigantur angiporum divisiones (*cf.
s. v. groma*: FEST. Gloss. IV p. 217^a [= p. 96 M.]). 4 t. t. *geo-
metriae, quo significatur parallelogrammi supplementum nor-
mae speciem habens* (*cf. Hultsch, PW. VII 1501, 19*): CASSIOD. art. 6
p. 1215^b -n... parallelogrammi spatii est eorum quae circa eandem
sunt diametrum quodlibet unum duorum cum supplementis duobus
(*similiter* PS. BOETH. geom. p. 378, 12 grom. p. 386, 2). PS. AVG. categ.
21 si tetragono addas -em qui hemicycli specie ponitur. BOETH.
categ. 4 p. 290^d si quadrato... addatur gnomon, crescit quidem qua-
dratus, non tamen commutatur.

gnōmonica, -ae et gnōmonicē, -ēs f. ars horologia instituendi
(*cf. Hultsch, PW. VII 1500, 52*): VITR. 1, 3, 1 partes ipsius architec-
turae sunt tres: aedificatio, -e, machinatio. PLIN. nat. 2, 187 umbra-
[Krohn]

rum hanc rationem et quam vocant -en invenit Anaximenes. GELL. 1, 9, 6 geometriam, -am, musicam... *μαθηματικά* veteres Graeci appellabant. HYG. lim. grom. p. 147, 19 Th. advocandum est nobis -es (al. -ae)... elementum.

gnōmonicus, -a, -um. *ad gnomonem, ad horologia pertinet* (cf. *Hultsch, PW. VII 1500, 58*): VITR. 1, 1, 16 res organicas <et> -as. 8, 6, 15 de -is... rebus et horologiorum rationibus... perscribam. 9 praef. 18 de -is rationibus... explicabo. CET. FAV. p. 288, 11 ferunt... Eratosthenen... per -as umbras orbis terrae spatia esse metitum. MART. CAP. 6, 596 ab Eratosthene doctissimo -a subputatione discussum, sc. *de circulo terrae*. *neutr. plur. absolute*: PLIN. nat. 1, 2, 74 -a de ea re (terra ci. *Detlefsen*). *subst. gnōmonicus*, -ī, m. *vir gnomonices peritus*. PLIN. nat. 1, 2 ind. auctor. Serapione -o. SOL. 37, 3 -ī... contendunt.

βρόνθον θαλάσσιον... *Ῥωμαῖοι γνωμονοσύλλον* (v. l. *γνωμενσύλλον*, *γνωμονοσύλλον*): DIOSC. Vind. 4, 98 p. 255, 16. *corruptum iudicat Wellmann. cf. etiam Archiv 10 (1898) p. 98.* Krohn.

gnoritur cognitum sive compertum est: PS. PLAC. Gloss. IV G 15 (*Liv. Andron. Lindsay. gnaritur cum O. Müll. et Linds. videtur legendum*). cf. etiam *Deuerling, Arch. 2 (1885) 629.*

gnōsco v. nosco. **gnosochomium** v. nosocomium. **gnōsticē** (-ēs?) f. *γνωστική*. FVLG. myth. 3, 10 p. 78, 2 in medicinis prima ars -e est, secunda dinamice.

gnōtu *γνωστὸν διὰ γνώσιν*: GLOSS. II Philox. GN 6. cf. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 216^b (p. 96 M.).

gnotus, -a, -um. i. q. *gnarus*? VIRG. gramm. epist. praef. p. 106, 22 prudenti et -o (ignoto N, ignito? *Huem.*) corde concoquens obscurissimas... quaestiones.

gōbio v. gobius. **gobios** herba v. cobios. **gōbius**, -ī m. et **gōbīo**, -ōnis m. [*κωβίος* W.]. CAPER gramm. VII 106, 7 -us piscis, nonnumquam legitur -o (GLOSS. V 569, 43, *ubi -os, non -us*). PRISC. gramm. II 255, 8 -o... dicunt pro *κωβίος* abiecta s (20, 20 -o *κωβίος*. *item passim in GLOSS.*) PLIN. nat. 32, 146 *inter nomina piscium per c incipientia*: -o (*sed in libris per g scriptum*). traditur c-: LVCIL. 938 (corium, v. *infra l. 41*). COLVM. 8, 17, 14 (SA). GLOSS. III 186, 37 al. cubius: v. *infra l. 38*. cubilum: GLOSS. III 318, 22. 526, 54. gubio: GLOSS. III 526, 51. nota II 354, 17 cubius: *κωβίος ὁ ἰχθύς*. [*prov. gobi (gobius). franco-gall, goujon (gobio). M.-L.*]

genus pisciculi (cf. *Blümner, Röm. Privataltert. p. 182*): LVCIL. 938 thynno capto -um (corium *codd.*) excludunt foras. OV. hal. 130 lubricus et spina nocuus non -us ulla. COLVM. 8, 17, 14 exiguus... -o. PLIN. nat. 9, 175 capita eorum (sc. *generis piscium circa Baby-lona*) esse ranae marinae similia, reliquas partes -onum (-orum *E*). 9, 177 in Ponti regione adprehendi glacie piscium maxime -es. 32, 146 *inter pisces 'peculiares maris'*: -o (*de scriptura v. l. 34*). MART. 13, 88 *tit. -i. ibid. 2 principium cenae -us esse solet*. IVV. 11, 37 ne mullum cupias, cum sit tibi -o (*i. pretium -onis*) tantum in loculis. AVSON. Mos. 132 -o, non geminis maior sine pollice palmis, praepinguis, teres, ovipara congestior alvo propexique iubas imitatus, -o, barbi. CASS. FEL. 1, 7 piscem tenerum, ut est turdus -o aut asellus. *quasi adiective*: CAEL. AVR. acut. 1, 17, 176 -onum piscium pulmentum. 1, 17, 178 pisces... -es dare (2, 24, 139). chron. 2, 13, 181 adhibita drimphagia ex pisce -e.

goela (-ae?) *obscurae originis*. VIRG. gramm. epitom. 2 p. 9, 7 cum e sequatur *littera o*, diptongi loco ponetur, ut 'coena' 'foedus' '-a'. 5 p. 28, 2 Samminius... quia -a erat matri suae, hoc est lectuosus, Goelanus usque hodie vocitatus.

goerus v. s. gyrus. **goētia**, -ae f. *γοητεία*. AVG. civ. 10, 9 p. 415, 11 D. nefariae curiositatis arte..., quam vel magian vel detestabiliore nomine -an vel honorabiliore theurgian vocant. *ibid. l. 14 damnabiles et maleficos ad -an pertinere dicunt.*

gogiles: lappa maior GLOSS. III 564, 4 (*γογγυλῖς*? Goetz. cf. III 539, 25 gugilis, id est rapa, id est napo maiore. v. et s. rapa).

golala, -ae f. *χελώνη*, testudo. GLOSS. III 189, 60 cheloni golai (*sic*). 539, 34 golala, id est galapago (v. p. 1670, 1) marino sive riano (marina sive terrena? *Büch. an fuit riano var. lect. superscripta voci mariano? Her. rivana? Niederm., coll. infra l. 77/8 amnicae*). 564, 16 et 16 golala i. galapago ma[g]rinos sive [fino] [creta]. V 516, 41 testudo, quam vulgo guleiam vocant, est in mari; alia est quadrupedum in terra. GLOSS. III Abstr. TE 47 testudo, quam vulgo golaiam vocant. I Ansil. TE 616 testudinem, quam vulgo golia dicunt. DIOSC. 2, 59 l. 15 magna... virtus est (sc. *in felle*)... calionimi piscis et golalae maritime (*cod. P galaie. gr. 2, 78, 2 χελώνης θαλασσίας*). *ibid. l. 30 galage (P, colagie rec. alph., cum lacte M)*... sinanticis... singulare presidium est. 2, 60 l. 9 golale (*gulage rec. alph.*) amnice (sc. *sanguis*) bibit(us) dicitur epilepticis (*sic*) esse prode (*gr. 2, 79, 2 τὸ ... τῆς χερσαίας χελώνης ποθὲν ἐπιληπτικοῖς ... ἐρμό-ξεν*)..., maritime vero sanguis... morsibus... accurrit (*sic*). cf. *Glossar. du Cange s. vv. golia et golola.*

paruspi(des) **gollati** INSCR. *in catino fictili Germania 7 (1923) p. 64 sq. (Blickweiler in Palat. occident.), sec. editorem i. q. 'parop-sides colati'*. v. s. 1. colo p. 1669, 79.

gomia v. gumia.

gomor indecl. n. *γομόρ*. vox hebr. *גומר* (*chomer*). est mensura quaedam liquidorum al., significans tam quantitatem et pondus quam ipsum vas (v. l. 36. 37). *testimonia de quantitate*: ITALA (Monac.)

et VVLG. exod. 16, 36 -r... [decima pars trium mensurarum est] (decima pars est ephi *Vulg.*; τὸ... *γομόρ τὸ δέκατον τῶν τριῶν μέτρων ἦν*. EVCHER. instr. 2 p. 159, 13 decima pars oephi. EPIPHAN. de mensur. 13 -r... decima pars est mensurae maioris, id est artabae). METROL. p. 142, 8 (= GROM. p. 376, 12) tres medimnae -r complent. EVCHER. instr. 2 p. 159, 10 -r mensura est Attica habens conices (*i. χοίνικας*) tres. ISID. orig. 16, 26, 6 sextarius duarum librarum est, ... qui... quinquies complicatus quinarum sive -r facit. EPIPHAN. de mensur. 2 xv modiorum quantitas -r maius vocatur (*cf. gr. p. 260, 23 δύο ... εἰς γόμορ, μέγα καὶ μικρόν*. ISID. orig. 16, 26, 17 -r quindecim modiorum onus appendit. METROL. p. 133, 10 modii x[iv] -r reddunt). POL. SILV. pond. mens. chron. I p. 549, 7 v sextarii -r sunt (GLOSS. IV 598, 10 gomer mensurae modus paulo minus a quinque sestariis). METROL. p. 142, 9 (= GROM. p. 376, 12) duo -r chorum reddunt. ITALA Ezech. 45, 14 (Wirc.) v *infra l. 22*. HESYCH. in lev. 19, 1 p. 1020^b v. *infra l. 43*. GLOSS. II Abav. GO 3 -r mensurae modus. AMBR. epist. 7, 7 -r... mensura est, et mensura vini. *loci*: ITALA Ezech. 45, 14 (Wirc.) modius iustus sit vobis mensurae. et modius similiter unus erit ad accipiendam decimam -r. <omisit interpretentiam unam > ad -r erit aequale (*cf. LXX τὸ δέκατον τοῦ γομόρ χοίνιξ καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομόρ πρὸς τὸ γομόρ ἔσται τὸ ἴσον*. VVLG. ut capiat decimam partem cori batus eqs.). 45, 13 sq. delibatio, quam segregabitis: sextas de mensura de -r tritici (*ἀπὸ τοῦ γ. τοῦ πυροῦ*) et sextas mensurae a -r (*τοῦ οἴφι ἀπὸ τοῦ κόρου*) hordei (14) et praeepta olei cotulam unam olei quia decem cotulae sunt -r (*sim.*

HIER. in translatione LXX ad comm. in l. p. 449^b, ubi addit: hic locus iuxta LXX non cohaeret et penitus intellegi non potest, dum non solum numeros mensurarum, sed etiam nomina commutarunt. v. q. seq.). VVLG. exod. 16, 16 colligat unusquisque ex eo (*man*) quantum sufficit ad vescendum: -r per singula capita. 16, 18 mensi sunt ad mensuram -r. 16, 22 collegerunt... duo -r per singulos homines. 16, 23 imple -r ex eo (*man*) et custodiatur in futuras... generationes. 16, 33 sume vas unum et mitte ibi *man*, quantum potest capere -r (*cf. ITALA Aug. quae est in hept. 2, 61 accipe vas... et mitte illud plenum -r manna*). CYPR. epist. 69, 14 -r singulis aequaliter colligebatur. HIL. in psalm. 131, 16 -r mannae (myst. 1, 42, 1 *cf. l. 38, 3*). AMBR. epist. 7, 5 mensuram fecerunt -r. *ibid.* collegerunt per singula capita -r, id est mensuram vini (7, 7). SVLP. SEV. hist. 1, 16, 8 reservasse Moyses -r plenum in vase aureo dicitur. HESYCH. in lev. 19, 1 p. 1020^b *vetabat* plus de -r per singula capita colligi; mensura autem haec apud Iudaeos erat, quae poterat unumquemque nutrire hominem. *de re v. Hultsch, PW. III 2370 et Metrol. p. 448.*

gomphus, -ī m. *γόμπος*. i. q. *clavus*. gonfus *cod. Matrit.* STAT. silv. 4, 3, 48, *recte, ut vid., cf. Souter, Class. Rev. 44 (1930) 116. cf. etiam l. 52*. STAT. silv. 4, 3, 48 in aedificanda via Domitiana labor... umbonibus hinc et hinc coactis et crebris iter alligare -is. TERT. apol. 12, 4 ante plumbum et glutinum et -os sine capite sunt dei vestri (*sic P, corephos F, couphos Br*). CHALC. transl. 43^a in creatione hominum filii dei ea, quae acceperant conglutinabant non isdem quibus ipsi continebantur nexibus, sed aliis ob incomprehensibilem brevitem invisibilibus -is (*ἀόρατοις γόμπος*). CIO. Tim. 47 crebris quasi cuneolis. CHALC. comm. 203 invisibiles... conjunctiones -os appellat Plato. *ibid.* quorum omnium [corporum] quendam nodum concatenationemque dicit esse in minutis solidisque corpusculis, quae -os cognominat). PS. AMBR. act. Sebast. 23, 88 invenies corpus meum pendens in -o (unco *pars codd.*). [*francogall. gond. M.-L.*]

genua vel manus tenens *arthritis gonagra* (*sic ed. princ., γον-άγρα ed. Amm.*) aut chiragra dicitur: CAEL. AVR. chron. 5, 2, 28.

gondecorant v. s. condecoro l. 33.

gonger et gongrus, gongrī m. habes sub conger. adde: ad locos: PLIN. nat. 82, 148 (in enumeratione piscium marinorum per ordinem alphabetum:) glauciscus, glanis, -r (conger B, ganger R), gerres eqs. ORIBAS. syn. 4, 17 inter pisces 'molles habentes carnes': -i (rec. Aa, gogori rec. La). *ad grammaticorum testimonia*: PRISC. gramm. II 26, 26 vetustissimi etiam in principalibus mutabant syllabis: [gungrum] pro gongrum eqs. (cungrum GL, congrum A, congruum K). [congrus pro quam grus con]. Lachm. ad LVCIL. 168; *sed lectionem codicum servat Marx*.

gongilidus (gonciledas, gongilia, gungulas *sim.*) in gloss. botan., i. q. *γογγύλη*, v. s. rapa.

gongyllis (-dis?) f. *γογγυλῖς*. brassica rapa. COLVM. 10, 421 seritur... -is, illustri quam mittit Nursia campo.

gōniaea, -ae f. *γωνιαία*, a gr. *γωνιαῖος*. nomen gemmae. PLIN. nat. 1, 37, 59 glossopetra, Gorgonia, -a, heliotropion eqs. 37, 164 -am (goniteam B, genianam L, -anen vg.) eadem vanitate inimicorum poenas efficere promittunt.

gonlegium v. s. collegium p. 1591, 19 et 59.

gonorroea, -ae f. *γονόρροια*. scribitur gonorrhea (-rea): l. 84. p. 2127, 5. 7. 9. 12. 15. GLOSS. III 601, 29 gonoria quae sine volun-

[H]

tate defluunt sperma<ta>. FIRM. math. 3, 6, 16 mors... illi per -am, id est per deflectionem seminis, ... infertur. SORAN. p. 47, 10 quae valitudo sunt, quae per fluxum ventris fiunt? ipsius sanguinis fluxus et -a. p. 72, 14 (tit.) de fluxu seminis mulierum, quem Graeci gonorriam dicunt. THEOD. PRISC. log. 32 satyriasis, -a vel priapismus. -a sine veretri extensione vel usus desiderio spermatis affluensissima sub effusione corpora debilitat. gyn. 32 de -a (-rria, -rrea al.), idest spermatis effusione. *ibid.* effusione... spermatis spontanei et importuni feminae fatigantur, quod in graecis nostris -am (var. lect. ut supra l. 7) appellavimus. CAEL. AVR. acut. 3, 8, 178 -a, quam nos seminis lapsum vocamus. chron. 2, 1, 13 sine ulla tentigine involuntarius fit seminis lapsus et vocatur haec passio -a (sim. ORIBAS. syn. 9, 67). 5, 7, 83 parva -a affectos. acut. exc. prooem. p. 480 gonorria. p. 483 gonorgia. ORIBAS. eup. 2, 1 T 5 semen... eius (thridacis) potus reprimat gonorrian (rec. Aa, seminis fluxum La).

gonorroicus, -a, -um. γονορροϊκός. per gonorroeam factus: FIRM. math. 7, 23, 19 -as mortes. subst.: qui gonorroeam laborat: FIRM. math. 3, 12, 13 morientur... aut spastici aut -i (corroici codd. [haemorroici (ēor-)? Heraeus]) aut apoplecti aut frenetici.

gonos (γόνος) aliquotiens occurrit ap. Ps. APVL. herb. in enumeranda varietate nominum, quae herbis induntur. sic: 41, 12 H.-S. de bovis lingua: profetae (sc. appellant) -s aeluru (gonoselu, gonu-sculo glossa var. lect.). cf. Diosc. 4, 127 p. 273, 10. 91, 10 de mentastro: profetae -s Apollonos. cf. Diosc. 3, 35 p. 47, 14 γόνος Ἀπόλλωνος. 109, 17 de tithymallo: profetae -s Areos (non ap. Diosc. 4, 164). 10, 17 de artemisia monoclonio: alii -s Efaestu (non ap. Diosc. 3, 113). 18, 27 de herba proserpinaca: profetae -s eroos (gonosereno L, gonoserono β). cf. Diosc. 4, 4 p. 171, 12. 91, 11 (add. codd. interpol. ad synonym., ex Diosc. 2, 47, 12) de mentastro: profetae -s Horu. cf. Diosc. 3, 35 p. 47, 14. 45, 29 de marrubio: alii -s Oru (sic). cf. Diosc. 3, 105 p. 116, 14 (GLOSS. III 564, 27 gonossuro i. marrubium). 49, 9 de heliotropia: profetae -s scorpiu. cf. Diosc. 4, 33 p. 194, 13. 4, 190 p. 338, 15. 17.

gonossuro v. supra l. 31.

goracinus, -a, -um. significationis obscurae. DIOSC. 2, 144 de erisimo, idest eruca -a. [erisimon] nascitur intra civitates eqs. (erisimon, quam alii erucam goratinam dicunt ed. Colle, gorgonam Sim. Ian.). an 1. coracinus?

gorgo v. corgo. **gorgonius**, -a, -um v. nom. propr.

goridus (pro horridus? l. 41) rigidus: GLOSS. Corp. G 141.

gorrionus v. s. horrionus].

gortia, -ae f. DIOSC. 4, 139 murta agrestis. ... Beoti... -am dixerunt (cf. Diosc. gr. 4, 144 p. 287, 19 γορτιάκη... Βοιωτοί... γορτυνίας Wellm., γορτυνίας, γορτυνίας trad.).

gōrūtus v. corytus. de significatione adde Blümner, Berl. Philol. Wschr. 1917, 1121 sqq., de genere GLOSS. II Philox. GO 1 et 6 goruthum βελοθήκη.

gossypium, -ī n. (non ap. Graecos). genus arboris vel fruticis, unde lana q. d. 'arbores' (carbasus) petitur. PLIN. nat. 1, 12, 21 Persici maris insularum arbores. -um arbor. 12, 38/39 Tyli insulae excelsiore suggestu lanigerarum arbores eqs. (39) arborem (-es codd.) vocant -um. 19, 14 superior pars Aegypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui gossypion vocant, plures xylon et ideo lina inde facta xylina. de re v. Blümner, Röm. Privatalt. p. 247. Marquardt-Mau, Privatl. d. Röm. p. 482 not. 1. H.

gossypion v. supra l. 53.

grabātarius, -a, -um. a grabatus. ad grabatum aptus: cf. ENIC. Diocl. 19, 5 ἐνδρόμιος καλλίστη καὶ βαττάριον λευκή. v. Blümner ad l. pro subst. **grabātarius**, -ī m. a faber lectarius: GLOSS. III 367, 28 -taris (sic) κληροποιός. b aeger moribundus (cf. p. 2128, 81 sqq.): CONC. Autiss. Mon. Germ. leg. III 1 p. 181, 9 illos, quibus mors vicina est, quos -os (gravat-, gravatt- var. II.) dicunt.

grabātulus (-attulus), -ī m. a grabātus diminutive. non nisi APVL. met. et fere per -tt- scriptum. grav- trad. 1, 13; correctum in grab-: 1, 12. 13. 22. 2, 15. [it. carabattolo. M.-L.]

i. q. lectus parvus: 1 ad dormiendum factus: APVL. met. 1, 11 -o... pone cardine(s) supposito. *ibid.* -us... breviculus et uno pede mutilus ac putris. 1, 12 -ī sollertia munitus. *ibid.* humi prostratus -o succubans. 1, 13 ut -us... succussu meo inquietus super dorsum meum palpitando saltaret. 1, 16 cum telum mortiferum Fortuna... mihi -um (scil. restim, qua erat intextus) subministraret. *ibid.* -e... carissime, qui mecum tot aerumnas exanclasti conscis et arbiter eqs. *ibid.* ascenso -o. 2, 15. 2, 17 inscensio -o. 2 tricliniaris: APVL. met. 1, 22 accubantem exiguo admodum -o. 1, 26.

grabātus (grabattus), -ī m. et **grabātum** (-ttum), -ī n. a κράββατος, κράββατος, κράββατος (SID. orig. 20, 11, 2 -tum graecum est). de genere: masc. v. p. 2128, 32. 35. 37. 38. 41. 48. 2129, 4. S. neutr. v. l. 76. 80. 81. 84 et p. 2128, 20. 28. 73. 82. de prosodia: PROB. app. gramm. IV 197, 8 inter nomina cum accentu producto: -um. cf. p. 2128, 32. 38. 39. 45 sqq. 2129, 12. 14. de formis: DVB Nom. gramm. V 573, 19 crebattum (quod nusquam legitur et potius senioris Graecitatis est, cf. A. Thumb, Die griechische Sprache im Zeitalter des Hellenismus, p. 17 sqq. 196 sq., et supra l. 58) antiqui. nunc grabattum (grabatum cod. det.) generis neutri (cf.

Lindsay, Archiv 8, 442). grabatus legitur apud melioris aetatis scriptores (de VARRONE, apud quem ling. 8, 32 tt trad., et de SEN. [v. adn. crit.] dubitari potest), e. g. CIC. div. 2, 129 (ubi gravatos codd.). CATVLL. 10, 22 MORET. 5 PETRON. 92, 3. 95, 2. 97, 4 bis. 98, 4 MART. 1, 92, 5. 4, 53, 5. 6, 39, 4. 11, 56, 5. 12, 32, 11. forma posterioribus usitator est grabattus vel -um (in CYPR. et VVLG. traditio ambigua est; cf. supra l. 2): APVL. met. 3, 1 ITALIA ubique codd. mel. TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 587, 17. al. formae notabiliores, quae praeter has apud posteriores vel in codd. det. leguntur (bb et c e graeco, v secundum elocutionem vulgarem. ITALIAE et VVLG. codd. maxime variant. cf. etiam p. 2127, 81): grabbat-: ITALIA Marc. 2, 4 (cod. b). IREN. 2, 22, 3. 5, 17, 2 PS. RVFIN. in Am. 3, 12 p. 1069^c et hic illic in codd. VVLG. al. (LVCIL. 251 codd. pleriq. contra metrum). gravat-: COMM. apol. 650 PS. SORAN. epit. 62. 63 ACT. Petr. 27. 32 al. et ITALIA codd. f. ff². VVLG. codd. Hispanici. al. (CIC. div. 2, 129 codd.). gravatt- et gravvat- hic illic in codd. VVLG. grabat-: ITALIA cod. q. VVLG. codd. raro. grabatt-: SCAEV. dig. 33, 7, 20, 8 ITALIA loh. 5, 11 (cod. q). act. 5, 15 (cod. c). VVLG. codd. hic illic. grabbat- ITALIA Marc. 2, 4 (cod. q). cravat- VVLG. Marc. 6, 55 duo codd. NOT. Tir. 101, 25 -um. GLOSS. III 321, 7 κρίπων. legitur inde a LVCIL. per totam latinitatem. [puschlar. grat M.-L.] cf. etiam J. Loth, Les mots latins dans les langues brittoniques, Paris, 1892, p. 153: armor. cravaz (i. lectus portatorius) eqs.

loco obscuro: VVLG. Am. 3, 12 sic eruentur filii Israel, qui habitant in Samaria in plaga lectuli et in Damasci -o (in Damasco -i cod. Amiat. שָׁמָרָא דַּמַּשְׁקָא. cf. HIER. in Am. 3, 13 p. 261 in hebraico... legitur 'ares', quod Aquila interpretatus est '-tum'. PS. RVFIN. in Am. 3, 12 p. 1069^c -o Damasci, cuius quasi funibus febribusque tenebantur).

A sensu strictiore: lectus vilioris vel minoris generis:

1 lectus vilis pauperum: LVCIL. 251 tres a Deucalione -i restibuntenti. BIBAC. carm. frg. 5 M. VARRO ling. 8, 32 neque potius delectaremur supellectile, distincta quae esset ex ebore..., quam -is, qui ἀνὰ λόγον ad similem formam plerumque eadem materia fiunt. CIC. div. 2, 129 deos... concursare (circum add. C.F.W. Müller) omnium mortalium... non modo lectos, verum etiam -os. CATVLL. 10, 22 fractum... veteris pedem -i. MORET. 5 membra... vili sensim demissa -o. SEN. epist. 18, 7 -us ille verus sit et sagum et panis durus ac sordidus. 20, 9 magnificentior... sermo tuus in -o videbitur et in panno. 20, 11 leve argumentum est bonae voluntatis -us aut pannus. PETRON. 92, 3 se in -um reiecit. 95, 2 (cf. 94, 9 lectum). 97, 4 -um subiret annecteretque pedes et manus institis, quibus sponda culcitam ferebat. *ibid.* extensus infra -um. 98, 4. MART. 1, 92, 5 si nec focus est nudi nec sponda -i (4, 53, 5 cynicus, cerea quem nudi tegit uxor abolla -i. 11, 56, 5 teges et cimex et nudi sponda -i). 6, 39, 4 liberi in -is (sc. servorum lectis) tegetibusque concepti. 12, 32, 11 (inter paupertatis indicia) tripes -us. APVL. met. 3, 1 -um cossim insidens. ITALIA psalm. 40, 4 (Aquila Pont. ap. Ambr. in psalm. 40, 12) super -um miseriae (VVLG. et AMBR. super lectum doloris. ἐπὶ κλίνης ὀδύνης).

2 lectus portatorius: a aegrorum (cf. supra l. 23):

a loci biblici et inde pendentes (ubi graecum non affertur, subest κράββατος, κράββατος): ITALIA Matth. 9, 6 (cod. a) surge et tolle -um tuum (cf. *ibid.* 9, 2 in lecto. κλίνην VVLG. lectum). Marc. 2, 3 (cod. e) portantes in -o paralyticum (φέροντες... παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων VVLG. ferentes paralyticum, qui a quattuor portabatur). ITALIA (codd. plur.) et VVLG. Marc. 2, 4 summiserunt -um, in quo paralyticus iacebat. 2, 9 tolle -um tuum. 2, 11. 12. 6, 55 coeperunt in -is eos, qui se male habebant, circumferre. ITALIA Luc. 5, 25 (codd. a e) sustulit -um suum (cf. *ibid.* 5, 18 lectum. ἄρας ἐφ' ὃ κατέκειτο. VVLG. lectum). ITALIA (codd. plur.) et VVLG. loh. 5, 8. 9. 10. 11. 12. ITALIA (cod. c) et VVLG. act. 5, 15 ut in plateas eicerent infirmos et ponerent in lectulis et -is. ad Marc. 2, 4 sqq. respiciunt: CYPR. epist. 69, 13. IREN. 5, 17, 2 -um, super quem iacebat. PRVD. apoth. 967 AVG. in psalm. 100, 4. serm. 362, 13, 14 paralyticus -o portabatur. HESYCH. in lev. 19, 25 p. 1035^A paralyticum portantem super humeros -um. SEDVL. carm. pasch. 3, 98. ad Ioh. 5, 5 sqq. pertinent: COMM. apol. 650 -um in collo ferentem. IREN. 2, 22, 3. AVG. in euang. loh. 17, 9 per -um, rem quandam stolidam et insensatam, proximus commendatur. in psalm. 73, 23. β ceteri loci: CAEL. AVR. acut. 2, 37, 195 lecto mutato (sc. cum aegri ex lecto in alium lectum transferuntur) ad -a (ad pro abl. instr., cf. Hofmann, Syntax p. 438) aegros transferendo; augetur enim solutio meatu quolibet. GREG. Tyr. Mart. 3, 40 iacebat paralyticus unus in -o. ACT. Petr. 32 qui eum (Simonem laesum) tollerent in -o (κράββατον) extra Romam Aricia. b mortuorum, i. q. ferculum, feretrum: GREG. Tyr. Andr. 7 efferebatur mortuus in -o. ACT. Petr. 27 adfertur et viduae filius mortuus in -o.

B sensu latiore: cuiusvis generis lectus: 1 generatim: a proprie (plerumque de aegrorum lecto; cf. p. 2127, 61): SVET. frg. p. 319, 4 (Origo Rom. chron. I p. 144, 12) Numa adinvenit -a, mensas, sellas, candelabra. TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 587, 17 (ad lev. 15, 4, ubi gr. κλίτη, VVLG. stratum) -orum purgatio. VVLG. act. 9, 33 [Brandt]

invenit Petrus hominem ab annis octo iacentem in -o, qui erat paralyticus. SORAN. p. 111, 18 in inferioribus pedibus -i (xλίτης) fulcire, ut altiores renes mulier habeat. Ps. SORAN. epit. 62 quare duobus (sic) -os mulier habeat? 63 si sella obstetricalis non fuerit, tunc etiam in -o solet fetus provocari. GREG. TVR. Andr. 13 aegrotus surrexit... a -o. VEN. FORT. Mart. 3, 92 aeger recubans... -o. GLOSS. IV 447, 5 et V 601, 47 instituae -i (-e, -ae var. II.) resticulae. lectus pretiosus: SCAEV. dig. 33, 7, 20, 8 -us argento inaurato tectus... in horreis... conditus... quo tutiore loco haberetur. b metaph.: APON. 5 p. 101 quasi mutato -o (syn. lectum, lectulo) spiritum sanctum..., qui requieverat super Eliam..., super Eliseum requievisse. VEN. FORT. Mart. 4, 6 fulta... gramineo iacuerunt membra -o (sc. in prato). 2 speciatim: lectus ferreus tormentis aptus: PRVD. perist. 5, 207 extrema omnium igni, -o et lamminis exerceatur quae-stio (cf. ibid. 217 serrata lectum regula dente infrequenti exasperat eqs.). Brandt.

grabra v. crabro p. 1096, 66.

gracito, -āre [cf. c. graculus, gracillare, theod. chragil 'garrulus', slavon. grakati 'crocire', grükati 'minurrere'; brevior radice forma inest in theod. kräen, hod. krähen 'canere (de gallo)', chrön 'garrulus', slavon. grajati 'crocire', lituan. gróti 'crocire'; consonantium similitudine cum aliis vocibus onomatopoeicis congruit. v. garrire, grūs. W.]. de voce anseris ANTH. 762 (medii aevi?), 19 -at im-probus anser.

graculus v. graculus.

? **grace** adv. [cum 'grácos' confert Buech.] GLOSS. V Abba GRA 3 grace: f(o)ede (olidae, putidae add. Vat. 1408). <in>gratae: foede, ad Verg. ecl. 1, 34? Heraeus]. Häfner.

gracilēns (gracilāns), -ntis et **gracilentus**, -a, -um [a gracilus, gracilis, c. macilentus. W.]. utrumque vocabulum affert NON. p. 116, 2 inter alia lemmata huius stirpis; codd. plerique habent sic: gracilitudo et gracilens pro gracilis et gracilentum pro gracili et graci-lium pro gracilitas. locum perturbatum varie transponendo et cancellando sanare voluerunt viri docti.

1 **gracilens** (forma recentior): LAEV. (nevis codd.) carm. frg. 17 M. (inter exempla Noniana) -enti colorem dum ex hoc -ens (ed. Ald., -ans codd.) fit (gracilenticolorem pro uno vocabulo composito Leo, sed cf. Housman, Class. Rev. 1928 p. 78. 'color et gracilens nullo modo coeunt. itaque fort. legendum: gracilenti corpore nudum. verba quae sequuntur sine dubio non Laevio sed Nonio vel lectori cuidam Nonii debentur: ex hoc [sc. abl. gracilenti] nomin. gracilens fit.' Leumann.) ex coni. PACIAN. sim. carn. p. 120, 2 si modo... eos sensus a domino... accipiam, qui et -entia (Morin, gratilentiam cod., s. l. corr. gratiam) commendent, et prolixius disputata evangelici salis adspersione concilient, illa de macie, haec de raucido vindicantes, ut nec illis plenitudo, nec istis modus defuisse videatur. 2 **gracilentus** [LAEV. carm. frg. 17 M. v. supra l. 36]: GLOSS. V A a c 1141 cracilenti: graciles. ENN. ann. 253 deducunt habiles gladios filo -o (cf. Norden, Ennius u. Vergil p. 119 sq.). CATO or. frg. Gell. 4, 12, 2 equum. AMM. 22, 16, 23 homines... Aegyptii plerique sunt -i. MART. CAP. 1, 37 (de Philologiae labore) haec Philologia -a quadam afflixione consuevit. 2, 140 -a perit macies. de voce (cf. gracilis p. 2132, 11): AMM. 21, 16, 16 Constantius spadonum -is vocibus... nimium quantum addictus. ad synonym. spectant: GELL. 19, 7, 3 'obesum' hic (ap. Laevium) notavimus proprie magis quam usitate dictum pro exili atque -o. NON. p. 411, 19 tenerum significat -um.

? **gracilentia**, -ae f., v. supra l. 43.

gracilentus v. gracilens.

gracilēscō, -ere [a gracilis. W.]. -lisco: AMM. 17, 4, 7. 22, 15, 29 (-liocit sic V). i. q. gracilem, tenuem fieri: AMM. 17, 4, 7 obeliscus... -ens paulatim. 22, 8, 4 mare Aegaeum hinc -ens paulatim. 22, 15, 29 pyramidum magnitudo quoniam in celsitudinem nimiam scandens, -it paulatim. i. q. gracilem esse: AMM. 20, 3, 10 exortus... lunae adhuc -ens, primitus mortalitati videtur, cum ad secundum relicto sole migraverit signum.

gracilipēs, -edis. i. q. pedes graciles habens: PETRON. 55, 6 vers. 4 ciconia.

gracilis, -e [v. q. sub cracens dicta sunt. W.]. de orthographia: crac-: TVRPIL. com. 13 codd. Non. FL, s. IX (v. p. 2130, 30). grat-: SEN. epist. 27, 8 cod. P, s. X. PLIN. epist. 2, 3, 1 cod. V, s. IX (v. p. 2132, 45). al. grace-: CARM. epigr. 1339, 11 (v. p. 2130, 62 [ibid. 15 nemis. 18 concepis]). de formis: fem. gracila: TER. Eun. 314 (v. p. 2130, 29) testibus DON. et EVGRAPH. ad l., PROB. cath. gramm. IV 23, 26 omnia nomina Latina 'lis' terminata communia sunt generum duorum, ut... hic et haec -is. sed Terentius nove 'ut -ae sient', nominativo singulari haec -a (sed -es codd. TER.). LVCIL. 296 (sec. NON. p. 489, 22, qui: -a est pro -is est) v. p. 2130, 34. cf. PRISC. gramm. III 21, 4 quaedam inaequalitas in omnibus partibus orationis invenitur, ut in nominibus... -is, -a. masc. gracilus non exstitisse videtur (de TVRPIL. com. 13 v. infra l. 83). cf. Stolz-Leumann, Gramm. p. 204. abl. sing. ubique -i, nisi TVRPIL. com. 13 codd. LH¹ -e pro qua -o prop. Quich., cf. supra l. 81, c. p. 2130, 30. cf. CHAR. gramm. 167, 1 B. -e, ab hoc

Gracile, si sit hominis nomen; -i. si de re dicas (cf. e. g. PLIN. nat. 1, 3 ind. auct. et 3, 3 auctore Turrano Gracile [-i H]). acc. plur. -is: MANIL. 4, 154, v. p. 2132, 30. COLVM. 10, 8, v. p. 2131, 2. CALP. ecl. 1, 9 codd. interpol., v. p. 2131, 37. MART. 2, 86, 7, v. p. 2131, 61. comp. -ilior inde a VITR. 1, 2, 5 v. p. 2131, 17. superl. -illimus: SVET. Nero 51, v. infra l. 49. praeterea ap. GRAMM.: CHAR. gramm. 146, 3 B. (EXC. Bob. gramm. I 556, 28). GRAMM. suppl. 81, 13. -ilis-simus: NOT. Tir. 40, 76. vetat BEDA gramm. VII 274, 9. de notatione: GLOSS. ἰσχυρός, καθαρός (III 180, 36), λεπτακινής, λεπτός. anglosax. smael. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 22 B. exilis tenuis macer exiguus. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 158^b (p. 53 M.) cracentes: -es. p. 466^b (p. 379 M.) vesculi: male curati et -es homines. de Graecorum vocabulis in scriptorum latinorum exemplaribus v. l. 33. 68. 76. p. 2131, 5. 35. 40. 46. 2132, 1. 6. 11. 15. 41. legitur apud poetas inde a TER., in pedestri oratione inde a LIV.; deest e. g. CATVLL. LVCR. SEN. rhet. VELL. VAL. MAX. CVRT. PERS. TAC. [francogall. grêle. M.-L.] [de loco corrupto NON. p. 116, 2 v. p. 2129, 32. Ov. trist. 5, 6, 39 insititium verum exhibet cod. C: v. Owen in ed. praef. p. LXX et infra p. 2131, 54. dub.: ANTH. 920, 14, v. p. 2131, 74. ex coni. CARM. epigr. 865, 5 v. infra l. 61.]

1 spectat ad externam speciem: A de animantibus (tam de totis corporibus quam de singulis corporis partibus): i. q. non pinguis, non crassus. in bonam partem: figura naturae conveniente, non deformis vel sine gratia, excludens maciem: e. g. infra l. 29. 34. 38. praevalet notio q. e. infirmus, debilis: e. g. infra l. 32. 44. 53. 1 de hominibus (de umbra mortuorum: infra l. 41): TER. Eun. 314 matres student virgines demissis umeris esse, vincto pectore, ut -ae sient. TVRPIL. com. 13 nosti quam sit -i corpore (CIRIS 151 Ov. Pont. 1, 4, 52. 1, 5, 52. 1, 10, 21 CELS. 2, 1, 5 PLIN. nat. 34, 65 SVET. frg. p. 33 FIRM. math. 4, 19, 28. MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 3 p. 423 corpus -e facis... fortitudinem eius debilitas [gr. p. 207 ἐξίτηλον ποιεῖς... τὴν ἰσχυρὴν λυμᾶνῃ]. cf. p. 2131, 54). LVCIL. 296 quod puella -a est (Ov. ars 2, 660 sit -is' macie quae male viva suast [opp. plenam]. 3, 267 rem. 328 MAXIM. eleg. 1, 85). HOR. sat. 1, 5, 69 Messius Sarmentum rogabat cur umquam fugisset, cui satis una farris libra foret, -i sic tamque pusillo. carm. 1, 5, 1 puer (PORPH. ad l. 'tener'). TIB. 2, 3, 9 sol -es exureret artus (Ov. am. 2, 10, 23). Ov. epist. 20, 15 quam tibi nunc -em (Cydippen, sc. aegrotantem) vix haec rescribere... putas? trist. 4, 10, 86 -is structos effugit umbra rogos. LIV. 35, 11, 7 Numidarum equi (v. infra l. 64) hominesque paululi et -es (SEN. epist. 27, 8 appos. aegrum, pallidum. 66, 24 non... magis amares virum... robustum et lacertosum quam -em et languidi corporis. AMM. 15, 6, 1 -is et morbosus. PHYSIOGN. 130 quicumque ad pavi speciem referuntur <homines>, erunt -es). VITR. 4, 1, 8 virginis (-es codd.) propter aetatis teneritatem -ioribus membris figuratae. FEST. Gloss. IV p. 400^a (p. 301 M.) <Plautus in de>scribendis mulie<rum> cruribus> -bus (SVET. Nero 51 Nero fuit -illimis cruribus). CELS. 1, 3, 13 alii -es, alii obesi sunt. 1, 3, 19 inutilis vomitus est -bus ([opp. plenis]. item pro subst.: 2, 1, 23 SEN. nat. 4^b, 13, 10 ORIBAS. syn. 1, 6 -ioribus [opp. pinguioribus]). SEN. apocol. 12, 2 iuriconsulti... pallidi, -es, vix animam habentes. FRONTIN. strat. 1, 10, 1 iuvenis (opp. robustus. ibid. equus praevalidus, opp. exilis). IVV. 6, 466 Indi. TERR. cult. fem. 1, 9 de auriculis infimis: -es aurium cutes. AMM. 23, 6, 75 de Persis: -es paene sunt omnes (cf. 24, 8, 1 captivos Persas -es suapte natura... et macie iam confectos). SORAN. p. 37, 9 partes corporis infantium ita formare, ut... quae... -ia (sic h; -ia sunt lb), constringantur, quae exstantia, adducantur (v. Medert, quaest. crit. et gramm. ad Gynaecia Mustionis pertinentes, p. 43). CARM. epigr. 865, 5 -es (Haupt, ciacius aut giacus lapis)... nervi convalescentis. 1339, 11 (= INSCR. christ. Diehl 3330^b, 1) hic Probina iacet -is cito rapta marito ('Gracili vg., dum Gracilem pro marito habent' Bücheler).

2 de bestiis (LIV. 35, 11, 7 v. supra l. 42; de Ov. trist. 5, 6, 39 v. p. 2131, 54): CIRIS 498 de Scylla in Cirim mutata: -i mentum producere rostro (PLIN. nat. 10, 89 halcyon -i ac procero <rostrum>, ex Aristot. hist. anim. 9, 14 p. 616^a, 18, ubi ὄψυχος... μακρόν... καὶ λεπτόν). Ov. am. 1, 14, 7 pede... -i deducit aranea filum. met. 1, 299 capellae. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 221^b (p. 100 M.) herbilis anser... -ior est quam frumento altus. COLVM. 9, 3, 2 nonnulla[s] examina minimas -esque apes habent. AMM. 14, 4, 3 cameli. CHIRON 39 de plantis et genibus: loca exilia... et -ia (466). 344 statim a corpore -is fiet iumentum (sim. 169. 364). 345 nervi <a> -ia ('sic legendum videtur' Her.). 493 quod... cervix eis -is fiat. 683 venam comprehendito... vel -em (radicem propos. Oder) praecidito. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^c si -ia elephantii fuissent crura (gr. p. 201^a χαῖνα, i. mollia, dissoluta).

B de rebus: 1 i. q. tenuis: a in universum: PS. VERG. Aen. 1, 1 v. p. 2132, 28. PRIAP. 9, 11 quis Bacchum -i vestem praetendere thyrsos... vidit? Ov. am. 1, 14, 23 -es... et lanuginis instar... comae (v. p. 2131, 37). met. 4, 176 Vulcanus -es ex aere catenas... elimat. 6, 54 Pallas et Arachne -i geminas intendunt stamine telas. MANIL. 4, 154 v. p. 2132, 30. SEN. Phaedr. 546 non erat -i levis armata ferro cornus. 815 tam longe... non mittent -em Cretes harundinem (i. sagittam). Thy. 1063 -i... traiectas (F, -o A) veru... [Burchard]

fibras. benef. 4, 6, 2 tenues crustas et ipsa, qua secantur, lamna -iores. COLVM. 10, 8 pinguis ager... fossus -is imitatur harenas. LVCAN. 5, 546 luna... non -i surrexit... cornu (cf. EVSTATH. Bas. hex. 6, 4 p. 925^B si -is luna et minime cornibus obtusis appareat [gr. p. 125^c λεπτή... καὶ καὶ ἀπαρά]). PETRON. 126, 17 (de ornatu) auri -e vinculum. CALP. ecl. 2, 87 -i (fragili w) digitos lanugine fallo? PLIN. nat. 34, 118 chalcitis -i venarum discursu (34, 178). 37, 88 Arabicae sardoniches excellunt... circulo... non -i. VAL. FL. 1, 123 pinus -i dissolvere lamna (i. serra). HOMER. 882 Apollo lyrae -es... chordas percurrit. STAT. silv. 3, 2, 80 fugit ratis tot -i ligno complexa timores (cf. infra l. 57). MART. 5, 18, 2 ligulae. PLIN. epist. 5, 6, 36 aqua -i marmore continetur. NEMES. ecl. 1, 3 v. p. 2132, 30. CHIRON 84 fistulam -em vel cicutam (cutilam cod.) in... caverno naris... subiciat (VEG. tenuis). IVVENC. 4, 396 fascia. CLAUD. rapt. Pros. 3, 144 ales cogitat, ne -em (-i ex -em corr. A, fragilem Gesner) ventus decusserit arbore nidum. in architectura de columnis sim. aut earum mensuris: VITR. 1, 2, 5 -iora... opera facta augere videbuntur iustum decorem. 3, 3, 11 angulares columnae crassiores faciendae sunt... quod... -iores videntur esse aspicientibus (sim. 4, 1, 1. 8. 4, 4, 2. 3 PLIN. nat. 36, 178). 4, 6, 4 ancones habeant in fronte crassitudinem ex antepagmenti tribus partibus, imo (Krohn, in imo codd., Rose) quarta parte -iore quam superiora. b speciatim de plantis, herbis sim. (de specie sed et de infirmitate: e. g. infra l. 30. 32): VERG. ecl. 10, 71 poeta -i fiscellam texit hibisco. MORET. 88 Simylus comas apii -is (-es codd. praeter Voss. 81) vellit. OV. am. 1, 7, 55 leni Zephyro -is vibratur harundo (COLVM. 4, 32, 3 MELA 2, 82 PETRON. 135, 10. PLIN. nat. 16, 169. aliter p. 2130, 83. 2132, 30). OV. epist. 14, 39 aristae. met. 10, 140 de Cyparisso in compressum mutato: -i spectare cacumine caelum coepit. SEN. epist. 112, 2 vitis infirma -isque (COLVM. 3, 1, 5. 5, 6, 26 PLIN. nat. 14, 32. 17, 206 si -is sit vitis aut terra [v. p. 2132, 5]. PALLAD. 3, 9, 2). COLVM. 3, 2, 15 natura ubertatem -bus et exilibus uvis praebere valet (PLIN. nat. 15, 25). 4, 30, 4 Amerina salix -em virgam... gerit. 5, 6, 25 -ioribus ramis (opp. plenioribus) pauciores palmites imponantur (PLIN. nat. 13, 55 [Theophr. hist. plant. 3, 18, 5 οὐ παχύς]). 10, 245 cumino. 10, 382 cucurbita -i capitis vertice pendet. CALP. ecl. 1, 9 -es ubi pinea denset silva comas (cf. p. 2130, 79). 3, 68 -i[s]... fiscella salicto textitur (cf. supra l. 24). PLIN. nat. 12, 101 nucleo. 13, 107 caulis provenit similis fabae... foliis... tantum... -ioribus (Theophr. hist. plant. 4, 8, 9 οἱ πέτασοι... λεπτότεροι). 16, 19 glans. 16, 39 tibuli. 16, 49 paniculis. 16, 50 taxus. 16, 71 buxus. 16, 204 (de ligno) hebeus et buxus, -es natura. 17, 173 viveradix. 18, 141 secale -i stipula. 19, 5 tam parvo semine nasci linum... tam -i avena (aliter p. 2132, 28), tam non alte... tolli. 19, 171 -e genus sinapis. 21, 66 heliochrysus cauliculum... -em habet ([Theophr. hist. plant. 9, 19, 3 καυλὸν... λεπτόν]. cf. 25, 172). 24, 155 radicem. MART. 8, 33, 13 minus -i crescunt colocasia filo. SER. SAMM. 698 tenerae -i de fronde genestae. SOL. 30, 30 de cinnamo: quod -ius provenerit eximium magis ducitur. PALLAD. 4, 10, 13 talea. CHIRON 201 (sim. 813) titymallum -em ('radicem Oder utrobique, illic nisus Vegetio, at v. Hippiatr. 1, 385, 17 τιβύμ. λεπτόν'. Her.).

2 fere i. q. angustus, parvus (metonymice v. infra l. 72, translate v. infra l. 74): OV. trist. 5, 6, 39 -i... ferre limite formicae grana reperta solent ([cod. C versu interpolato: -i... ferre corpore... pondera magna student]). SEN. Med. 308 audax... qui... potuit tenui fidere ligno (i. rati) inter vitae mortisque vias nimium -i limite ducto, v. supra l. 10). MANIL. 1, 851 ardua (arida libri) cum -i tenuatur semita filo (cf. p. 2132, 36). SEN. Herc. O. 589 quom... -is... serperet fluvius. Thy. 113 Isthmos vicinā -i dividens terrā vada (LVCAN. 1, 101 Isthmos). PLIN. nat. 3, 132 de latitudine: Alpes nec LXX implent reliqua sui parte -es. MART. 2, 86, 7 per -is vias petauri. 8, 24, 1 si quid forte petam timido -ique libello (13, 3, 1). IVV. 12, 87 -es... parva coronas accipiunt... simulacra. PLIN. epist. 9, 20, 2 vindemias -es quidem, uberiores tamen quam exspectaveram, colligo (8, 15, 1). GROM. p. 319, 29 ipse casalis fines -es habet (fort. i. q. fundum angustum). APVL. apol. 21 vivo -i lare (i. in parva domo). met. 4, 15 iuncturae rimam, licet -em, setae circumfluentis densitate saepimus. AMM. 22, 8, 41 -e litus Ἀχιλλέως vocant indigentiae δρόμον (de quo PLIN. nat. 4, 83 paeninsula ad formam gladii... porrecta. STRABO p. 307 χερσόνησος... ταῖνα τις. v. PW. s. v. Ἀχ. δρόμος). PRVD. perist. 11, 221 adduntur -es... recessus in templo Hippolyti martyris (223 opp. via latior). metonymice: APVL. met. 9, 5 is -i pauperie laborans (i. angusta egestate). fort. huc pertinet ANTH. 920, 14 at presso -is (vacuis Baehrens) Cura manet pede. translate: TER. MAVR. 72 ne discretio falsa sit rerum tam -i modo (cf. 70 ne... subtiles fugiant notae). IVVENC. 4, 291 Iesus (cf. Matth. 25, 43): nec... mihi... tegmina de magnis -i pro parte dabantur.

II spectat ad interiorem qualitatem: A de rebus naturalibus: 1 corporeis: a de terra, solo sim., i. q. infecundus, macer: SEN. Phaedr. 13 per -es (glac. cod.)... Ilisos (sic E; Maeander super inaequales A) labitur agros (PLIN. nat. 17, 187). COLVM. 2, 4, 11 -es clivi non sunt aestate arandi (PALLAD. 10, 1, 1). 2, 9, 15 -i solo ([opp. laeto]. 2, 15, 6. 5, 6, 11 [opp. pingui]. PLIN. nat. 14, 28. 17, 186. 236. 18, 242. 19, 176 [Theophr. hist. plant. 8, 8, 5 ἐν ταῖς

λεπταῖς sc. χώραις]. 21, 29. 26, 52 PALLAD. 10, 4. 10, 10, 2. 10, 13, 2). 3, 1, 3 vitis provenit... in densa non minus quam in resoluta, saepe etiam -i... materia (sic in SA fuisse videtur; terra vg.). 3, 2, 13 arvum (5, 6, 15). 7, 2, 3 situs. PLIN. nat. 17, 41 iniecta (intecta DE) ... -i terra... super... praepinguem ([Theophr. caus. plant. 3, 20, 3 μίγειν τὴν λεπτὴν τῇ πικρῇ]. 17, 206 w. p. 2131, 31. 18, 175. 191 PALLAD. 4, 10, 25). PALLAD. 3, 13, 2 locus (12, 7, 9). b de variis, i. q. non spissus: PLIN. nat. 24, 33 larix -em resinam fundit (opp. sicus, pinguis). PLIN. epist. 10, 39, 2 lapis... -is et putris. CHIRON 350 distillatio narium humida et -is, aquae similis. VVLG. sap. 5, 15 spuma -is (πάχυν... λεπτή). 2 de voce, sono sim. (neutr. sing. pro adv. v. infra l. 25): i. q. ἰσχνόφωνος, tenuis, exilis (opp. sonorus infra l. 19): ITALIA exod. 4, 10 (Lugd. item fere 6, 30 [Lugd., Aug. loc. hept. 2, 30 p. 546, 14]) dixit Moyses: -i... voce... sum ([LXX ἰσχνόφωνος... ἐγὼ εἰμι, VVLG. impeditioris... linguae sum et circumcisis labiis sum; quos versus respiciunt vel referunt: CLEM. ad Cor. 17 gr. ἰσχνόφωνος. AMBR. in psalm. 118 serm. 19, 8 p. 62, 5 HIER. in ler. 1, 3, 1 p. 8, 1. RVFIN. Orig. in exod. 3, 1 p. 161, 20. 23 B. opp. sonorae vocis. p. 162, 12 Orig. in Rom. 2, 13 AVG. quaest. hept. 2, 10 p. 96, 12. 2, 16 p. 100, 1. 4 ENNOD. carm. 1, 9, 32]. LACT. opif. 12, 12. IVVENC. 1, 169 Christum puerum... implentem -i praesepia voce. IVST. 1, 2, 2 SCHOL. Iuv. 3, 90 [ad 'vocem angustam']. ACT. Petr. 4). COMMENT. in Don. gramm. V 327, 29 i littera post c habet pinguem sonum, post t -em. MART. CAP. 9, 932 modulatio. HIST. Apoll. rec. A 26 -e spirare (rec. B spiramentum -em). VEN. FORT. carm. 6, 1, 7 apis -i blandita susurro. B de rebus quae arte fiunt: 1 de carminum genere: i. q. tenuis, subtilis (opp. gravis, grandis): PS. VERG. Aen. 1, 1 -i modulatus avena (aliter p. 2131, 43) carmen (cf. MANIL. 4, 154 mollius e Geminis studium est... per varios cantus... et -is calamos. NEMES. ecl. 1, 3 habes -i sub arundine carmen compositum). CVLEX 1 lusimus... -i modulante Thalia. CIRIS 20 quamvis interdum ludere nobis et -em molli liceat pede claudere versum. PROP. 2, 13, 3 Amor me tam -es vetuit contemnere Musas. OV. Pont. 2, 5, 26 dum tamen in rebus temptamus carmina parvis, materiae (aliter v. supra l. 3) -i sufficit ingenium. COLVM. 10, 227 Calliope iubet secum -i conectere carmina filo (cf. p. 2131, 58). LAVS Pis. 242 Maecenas Ausoniam... chelyn -is patetecit Horati. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 6, 5 deductum carmen: tenue -e subtile, quale Bucolicis co(n)venit). 2 in arte rhetorica: i. q. ἰσχνός, subtilis, tenuis: VARRO frg. Gell. 6, 14, 2 tres esse dicendi χάρακτῆρας: ἀδρόν, ἰσχνόν, μέσον, quos nos 'uberem'... '-em'... 'medio-crem' vocamus (cf. 6, 14, 3. 5 QVINT. inst. 12, 10, 66). QVINT. inst. 12, 10, 36 non possumus esse tam -es quam Graeci, simus fortiores: subtilitate vincimur, valeamus pondere. PLIN. epist. 2, 3, 1 praefationes Isaei tersae, -es. FRONTO p. 113, 16 N. in poetis... -is est Lucilius (v. p. 2133, 10). DIOM. gramm. I 471, 10 aures in compositione verborum aestimare debent, quid -e, quid ubertum... sit. FIRM. math. 5 praef. 6 da veniam, Sol, quod -is sermo meus ad numinis tui secreta pervenit. MACR. Sat. 5, 13, 1 dicam in quibus mihi visus sit Vergilius -ior auctore (i. Homero). C singulariter de animo (i. q. debilis): CYPR. epist. 43, 3 ut -ia (NQ; -lium B, gratiali ex gratia P, fragilia LV) fratrum corda... praevaricatione veritatis averterent.

deriv.: gracilens?, gracilentus, gracilesco, gracilitas, gracilitudo. comp.: per-, praegracilis, gracilipes. cf. Onom.

adv. graciliter. comp. -ius: v. infra l. 61. i. q. λεπτός: GROM. p. 67, 6 (p. 27, 22 Th.) illud genus lineamenti... -r... per supplementum aëris conspicitur (sensu non plane perspicuo). APVL. met. 3, 3 vasculo... in vicem coli -r fistulato. in arte rhetorica (cf. gracilis supra l. 39 sqq.) i. q. ἰσχνός: QVINT. inst. 9, 4, 130 quis dubitat... alia ornatius, alia -ius esse dicenda?

gracilitas, -atis f. a gracilis. pluralis: CIC. Brut. 64, v. p. 2133, 11. voc. legitur apud VARR. CIC. VITR. SEN. COLVM. PLIN. QVINT. inst. PLIN. epist. SVET. GELL. APVL. al., deest poetis. [de NON. p. 116, 2 v. p. 2129, 33. de CHIRONE 20 v. infra l. 77].

1 spectat ad externam speciem: a de animantibus et eorum partibus, i. q. macies, tenuitas (in bonam partem magis ad gratiam quam ad exilitatem corporis spectans, e. g. infra l. 76): VARRO frg. Char. gramm. p. 103, 11 B. Graculus a -e corporis (CIC. Brut. 313 summa -s et infirmitas corporis. CHIRON 351. cf. PLIN. nat. 24, 35). SEN. dial. 2, 16, 4 iocatus est in crurum -em (SVET. Cal. 3, 1. 50, 1 Caligula -e maxima cervicis et crurum fuit. Dom. 18, 1). PLIN. nat. 11, 87 Apollodorus auctor est mares scorpionum intellegi... -e et longitudine (Ma, -em et longitudinem FRD). PLIN. epist. 2, 11, 15 me vehementius putavit intendi, quam -s mea perpeti posset. APVL. met. 2, 2 inenormis proceritas, succulenta -s. CHIRON 15 asinus non facile sitit per -em venarum. 20 venae in ipsa -e inferius articuli ('fere pro concreto: in parte gracili cruris'. Leum.) tribus digitis superius a corona. MART. CAP. 2, 109 artubus... macilenta -e siccatis. b de rebus, i. q. tenuitas:

VITR. 4, 1, 7 speciem aedis ad muliebrem transtulerunt -em. 4, 1, 8 Corinthium genus columnarum virginalis habet -is imitationem (cf. gracilis p. 2131, 16 sqq.). COLVM. 4, 16, 4 -s vitis (PLIN. nat. 17, 212 -e [d, vulg. -es rell.] singularum vitium firmata circumligatis hastilibus). PLIN. nat. 13, 46 dactylis, praelonga -e curvatis interim. 13, 71 pa-

pyrum (nom.) decem non amplius cubitorum longitudine in -em fastigatum. 14, 40 dactylides digitali -e. 16, 140 coercita ... -e *cupressi*. 16, 158 geniculata ... -s *harundinum*. 17, 96 rubi ... curvati -e. 19, 89 hibiscum a pastinaca -e distat. 21, 5 corollis ... propter -em nominatis.

2 *spectat ad interiorē qualitatem: a in arte rhetorica* (cf. *gracilis* p. 2132, 39) i. q. *ἰσχυρότης*, subtilitas (in imagine, propria notione servata Cic. Brut. 64, v. infra l. 11): GELL. 6, 14, 6 exempla ... M. Varro (frg. 80 Wilm.) esse dicit ubertatis Pacuvium, -is Lucilium, mediocritatis Terentium. Cic. Brut. 64 *Lysias* habet ... certos sui studiosos, qui non tam habitus corporis opimos quam -es consecretur (cf. QVINT. inst. 12, 10, 24 similemne *Periclea* credimus *Lysiacae* -i?). QVINT. inst. 1, 9, 2 *pueri* eandem -em stilo exigere condistant. 4, 3, 2 pressae illi ... narrationis -i. b *de voce sim.* i. q. *exilitas*, subtilitas (cf. *gracilis* p. 2132, 11): GELL. 13, 21 (20), 6 *turrim* *securim* (sc. per i) iucundioris -is sunt, quam si ... per e litteram dicas. AMM. 18, 4, 4 *cubicularii* -e vocis semper puerilis et blandae (AVG. quaest. hept. 2, 10 p. 96, 20 de vocis autem -e nihil ei [i. *Moysi*] praestare dominus voluit. 2, 16 p. 100, 3).

gracilitudo, -inis f. a *gracilis*. de NON. p. 116, 2 v. p. 2129, 31. i. q. *forma gracilis*: ACC. trag. 88 tamen et staturae (*Gebhardus*, statuariae et libri) -o ... facit, ne dubitem. Burckhardt.

graculus, -i m., sero *gracula*, -ae f. [v. q. sub *gracito* dicta sunt W.]. de *originatione*: VARRO ling. 5, 76 ab eo *graguli* appellati sunt, quod gregatim volitant, ut quidam Graeci greges γέγραφα. QVINT. inst. 1, 6, 37 Varro *graculosi* (grag- A), quia gregatim volent, dictos Ciceroni persuadere voluit, ... cum ... sit manifestum duci ... nomen ex vocibus avium. ISID. orig. 12, 7, 45 -us (grag- BT) a garrulitate nuncupatus; non, ut quidam volunt, pro eo, quod (ut al.) gregatim volent; cum sit manifestum ex voce eos nuncupari. est enim loquacissimum genus et vocibus inportunum (cf. etiam p. 2134, 6). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 218* (p. 97 M.) -i a sono oris vocati, sive a gerendo dicti, quod iacta segetum semina plurimum gerant, vel quod ex olivetis cubitum se recipientes duas pedibus bacas, tertiam ore ferant. de genere: CHAR. gramm. p. 71, 27 B. inter masculina: -gulus *κολοιός*. fem. -a: AMM. 22, 6, 2 (p. 2134, 4). QVEROL. p. 46, 14 (infra l. 82). SALV. epist. 4, 13 (p. 2134, 17). GLOSS. (infra l. 50). v. et l. 53. de prosodia: grāc-: infra l. 57. 67. 69. 75. 78. 80. 81. 2134, 8. 9. 12. grāc-: ANTH. 762, 28 p. 2134, 1. varietates scripturae (quas infra suo quamque loco notavi): crac-, crag- (? v. p. 2134, 4), galg-, gracc- (ter), gracch- (bis), grag- (saepe et, ut vid., omnino antiquior, certe Varroniana scriptura [v. l. 24. 26. 58], ut iam praebent INSCR. numm. Babelon. I p. 146 n. 2 sqq. (L. Antestii Graculi, ca. 124 a. Chr.), ubi tam Grag [Gragu] quam Grac legitur, cum imagine cornicis vel graculi. adde GLOSS. III 89, 69. 188, 32. 319, 19. 360, 50), grallus, grargulus, graulus, greculus, gregulus, gracchus. nomin. -gulis legitur POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 18. GLOSS. II Philox. GR 6 -us *κολοιός*. 57 gra(c)ulus *κολεός* (-οιός). Corp. G 154 grallus hrooc (anglosax.). GLOSS. III 435, 51 *κολεός* grallus. GLOSS. III 450, 1 -a *κολοιός* (477, 51). legitur inde a VARRONIS aetate. de nummo v. supra l. 43. [falso traditur PLIN. nat. 15, 50 patrias nobilitavere amerina poma et Graecula (sic edd., grac- codd.). *graculae* fort. legend. LAMPR. Alex. 41, 5. v. 2. galbulus p. 1671, 77.] [t. gracchio, -a, francog. graille, hisp. graja. M.-L.]

avis e genere corvorum, quam nostra lingua 'Dohle' dicimus. CARM. Gell. praef. 19 vetus adagium est: ni[c]hil cum fidi-bus -os(t) (grec- P), nihil cum amaracino sui (Varronis esse putat O. Ribbeck, com. 2 coroll. XLIX). VARRO rust. 3, 16, 4 quod (i. ut gregatim vivant sicut homines et apes) si in hoc faciunt etiam -guli (PAB, gracc- v), at non idem, quod hic (apud apes) societas operis et aedificiorum, quod illic (apud -os) non est. PLIN. nat. 10, 77 nec octavum citra lapidem ab eo (i. *Lario lacu*) imensa ... examina permeant -orum (grag- FR, galg- a) [monedularum] (et mon- C, -arumque G), cui soli avi furacitas argenti aurique praecipue mira est. EVSTATH. Bas. hex. 8, 3 p. 948^c aves communi-ter viventes sicut columbae, sturni, grues et -i (gr. *κολοιοί*). PRIAP. 61, 10 non sturnus mihi -usve raptor aut cornix ... aut corvus no-cuit. 83 (Tib. 2), 12 abegimus ... voce saepe, cum tibi senexve corvus impigerve -us sacrum feriret ore corneo caput. PLIN. nat. 8, 101 -i (grag- F², grarg- F¹, greg- R, gracc- a) ... lauri folio annum fastidium purgant. 11, 106 *Lemni* -os (grag- MF² R) ... ob id colunt adverso volatu occurrentes earum (*lucustarum*) exitio. 11, 201 ceterae aves fere carent eo (*altero sinu*), sed gula patientiore utuntur, ut -i, corvi, cornices. 256 ungues *inyngi* grandes ceu -is. MART. 1, 115, 5 quan-dam *puellam* volo nocte nigriorem, formica, pice, -o (grag- γ), cicada. VLP. dig. 19, 2, 15, 2 vim, cui resisti non potest, ... ut puta flumi-num -orum sturnorum et si quid simile acciderit. Ov. am. 2, 6, 34 pluviae -us auctor aquae. PLIN. nat. 18, 363 -i sero a pabulo rece-dentes hiemem praesagiunt. AVIEN. Arat. 1715 agmine cum denso circumvolitare videtur -us (gracch- A) ... convenit instantes prae-noscere ... imbres. 1760 innumero si cantu -us (gracch- A, grag- I) instat ... mox tempestates ciuntur. QVEROL. p. 46, 14 si recinenti ac monenti credidisse -ae (gloss. in Rp, *fatue*: nomen uxoris suae). SVET. frg. p. 252 -orum est fringulire (al. fringulare, frin-

gultire, fringillunt). ANTH. 762 (med. aevi?), 28 fringulit et -us. GELL. 1, 15, 11 *Homerus* verba ... illius (i. *Thersitae*) multa et *ἄνομα* stre-pentium sine modo -orum (grag- V) similia dicit (cf. Il. 2, 212). AMM. 22, 6, 2 principem ... -arum (eragularum [crag-?] V) more strepentes interpellabant incondite. ISID. orig. 10, 114 sumtum nomen *garrulus* a -is avibus, qui importuna loquacitate semper strepunt.

EVG. TOLET. carm. 49, 2 psittacus et corvus, cornix et garrula pica, -us (grag- M) et sturni verba referre solent. de *Aesopi* -o, qui se pavonis pennis ornavit: PHAEDR. 1, 3, 4 tumens inani -us (grag- P) superbia (ROMVL. fab. Aesop. rec. gall. 45, 1 -cculus [crac-F¹ M], rec. ω garulus, rec. vet. grac-). 1, 3, 10 male mulcatus (multa-tus P) -us redire ... coepit ad proprium genus. TERT. adv. Val. 12 p. 191, 23 *Iesum cognominant* Graculum (Grag- PMF) Aesopi, Pan-doram Hesiodi eqs. SCHOL. Hor. epist. 1, 3, 18—20 fabula Aesopi, et est abusive cornicula pro -o (graccho α). in *blanditiis de puella usurpatur*: SALV. epist. 4, 13 illa ego vestra (i. parentum) Palladia, vestra -a (grag- C), vestra domnula. cf. nom. propr. Häfner.

gradabilis, -e [a gradus. W.] is super quem homines gradi possunt: IVL. VAL. 2, 26 p. 92, 2 *Strunga fluvius* adeo ... conge-lascit, ut instar saxi viabilem sese transeuntibus viris ... praebeat, atque ex hoc ingenio sui tunc -is foret.

gradālis, -e. [a gradus. W.] DIOM. gramm. I 477, 16 *Dau-nius, dux Apulorum* primus ... i pugna suos dimicare instituit, ut conlato pede, adsequenti paulatim dextero distentoque et progredi-enti laevo, et brevi successu et longo distentu gradus simul et nisus firmaretur. unde non inmerito melum hunc iambicum -em quidam nuncupant Gradivoque Marti augurant, quod gradariae pugnae huius effectum moveantur. n. pro subst. gradāle, -is: sing.: ea pars Missae Romanae, quam vocabant *'responsorium'*, *'cantum responsorium'*, *'responsum'*, nunc *'Graduale'*: SACR. Greg. 1, 1 -e seu Alleluia (cf. Wetzer u. Welte, Kirchenlex. V 981 sqq. VIII 1322 sqq.). plur. (de cantibus graduum, i. psalmis 119 sqq. [v. *'gradi'* p. 2157, 16 sqq.], שִׁיר הַמַּדְרָשׁ, אֲדָמָה τῶν ἀναβαθμῶν): CASSIOD. in psalm. 125 concl. p. 927^a septimus iste -ium. 126 pr. p. 927^c octavus usque ad finem -ium est. adiective: CASSIOD. in psalm. 131 concl. p. 954^b in sequentibus -ibus psalmis (150 concl. p. 1055^b de quindecim psalmis -ibus).

gradārius, -a, -um. [a gradus. W.] NOT. Tir. 44, 45. is qui gradatim et lentiore gressu procedit. proprie: LVCH. 476 ipse ecus, non formonsus, -us, optimus vector (interpr. NON. p. 17 -us est molli gradu et sine succussatura nitens). DIOM. gramm. I 477, 20 -ae pugnae (v. supra l. 23 sqq.). translate: SEN. epist. 40, 11 Cicero quoque noster, a quo Romana eloquentia exiit, -us fuit (i. *'cuius oratio gradatim, βᾶδην, progrediebatur'*).

gradatim adv. [a gradus. W.] de notione: GLOSS. βᾶ-δην, βᾶδμηθόν, κατὰ βᾶδμόν. GLOSS. V Aa G 172 paulatim. SCHOL. Prud. cath. 11, 11 -m, per gradus. legitur inde a VARRONE NIGID. Cic., non ap. poetas praeter PRUD. cath. 11, 11 et c. Symm. 2, 280. [ergo non probanda coniectura Merrilli, Am. J. Ph. 21 (1900) 187, qui legit *'gradatim'* pro *'gravatim'* LVCR. 3, 387].

I refertur ad gradus per quos ascenditur: A de rebus in similit. graduum factis vel dispositis: 1 pertinet ad inter-valla locorum. de rebus corporeis: VARRO rust. 3, 5, 4 perticis inclinatis ex humo ad parietem et in eis transversis -m modicis inter-vallis perticis adnexis ad speciem cancellorum scenarum ac thea-tri. 3, 5, 13 intra interiores columnas pro pariete rete aviarium est obiectum. inter has <et> exteriores -m substructum ut theatridion avium. VITR. 2, 1, 4 item tecta recedentes ab extremo transtra, traiciunt -m contrahentes (6, 8, 6). PLIN. nat. 33, 76 sternuntur fossae -m ulice. APVL. mund. 2 stellae septem ... orbibus adlixae sunt et -m sibimet superlatae. LACT. opif. 14, 7 *digiti pedis* iuncti et breves et -m compositi. AMM. 26, 8, 9 tertiis -m inclinatis summis, sc. mi-litibus (agitur de testudine). AVG. gen. ad litt. 12, 29 p. 424, 2 in ipso uno carlo ... multos -m esse confirmant. serm. 242, 6, 8 terra, aqua, aer, aether: quatuor nempe ista quasi -m construxerunt et aedifica-verunt mundum. sim. VITR. 5, 3, 7 vox et in latitudine progredi-ter et in altitudinem -m scandit. 2 translate: de ordine rerum secundum pretium, dignitatem, sim.: a generaliter:

VARRO rust. 1, 7, 9 -m praeponens alium alio agrum meliorem dicit esse in novem discriminibus. Cic. off. 1, 160 ut prima officia dis-inmortalibus, secunda patriae, tertia parentibus, deinceps -m reli-quis debeantur. PLIN. epist. 2, 6, 2 -m amicos habet. 8, 2, 8 quos non una, ut dicitur, pertica, sed distincte -mque tractavi (AVG. ver. relig. 24, 45 p. 141 animae medicina ... -m distincteque pulcherrima est). GELL. 14, 7, 9 singulos ... debere consuli in senatu -m. TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295, 23 omnibus -m ... de magnitudinis summa expressis et exclusis. Ps. HIL. libell. 3 ut ordinata et -m disposita universa pro suo gradu et honore obsequerentur. ZENO 2, 21, 1 p. 459, 13 -m pro meritis ... totius humani generis iudicium de-signavit. AVG. c. Parm. 2, 15, 34 p. 88, 15 spiritum sanctum ... acci-pere, non quasi -m, sed sicut ... exposuit dicens: seq. verba Joh. 16, 15. BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 385, 9 -m haec omnis est consequen-tia. b speciatim. apud Ieros, maxime de necessitudinis gra-

[Knecht]

dibus (cf. 'gradus' p. 2158, 61 sqq. 2160, 4 sqq.): PAPIN. dig. 44, 3, 10, 1 possessionem ab omnibus repudiatam qui -m petere potuerunt. VLP. dig. 37, 8, 1, 7 liberos . . . non omnes simul vocat praetor, sed -m (cf. dig. 38, 8, 1, 10 -m . . . admittuntur cognati ad bonorum possessionem). PAVL. dig. 29, 2, 70 pr. hoc -m consequitur, ut prius ex testamento delatam, deinde legitimam repudiet. COD. Iust. 6, 38, 5, 1 et hoc videlicet -m fieri, ut post eos, sc. filios, generum, nurum, liberti veniant. 7, 2, 15, 4^a illo, sc. qui primus venit, cessante hoc facere alii -m secundum tempora petitionis succedant (cf. NOVELL. Iust. 23, 4).

B i. q. per gradus eundo, accedente significatione temporis:
1 proprie et in imagine: VITR. 10, 13, 1 in obsidione capite tigni . . . summum murum . . . pulsantes summos lapidum ordines deiciebant, et ita -m ex ordine totam communionem dissipaverunt. 9, 8, 14 (descriptio horologii:) orbiculi foramen revertendo et -m corripiendo spatia contrahit horas (cf. 'gradus' p. 2161, 75 sqq.). PRVD. cath. 11, 11 scandit -m denuo iubar (i. sol) priores lineas ('unum quippe gradum in diem', Dressel; sc. inde a bruma). AVG. serm. 168, 3 Gabrihel, cum per crassas nubium quodam modo densitates et per astriferas . . . regiones quasi -m . . . pervolasset. **2 translate: de actionibus et processibus, i. q. paulatim servatoque ordine procedendo:** **a generaliter:** VARRO rust. 2, 1, 3 necesse est humanae vitae ab summa memoria -m descendisse ad hanc aetatem . . . et summum gradum fuisse naturalem (LACT. ira 4, 13 ita cum -m descendisset in disputando, in extremo gradu restitit. CASSIOD. psalm. 101, 8 -m poenitudo descendens primo loco grandis est, secundo mediocris, tertio . . . tolerabilis). VARRO frg. Non. p. 465, 25 propter amorem imperii magistratus -m seditionibus sanguinolentis ad dominatus quom aspeirarent. VITR. 2, 1, 6 homines e fabricationibus aedificiorum -m progressi ad ceteras artes (2, 1, 8 quibus rationibus origines aedificiorum enutritae et progressae sint -m ad hanc finitionem. cf. GREG. TVR. hist. Franc. 4, 42 p. 175, 11 ex hoc . . . -m proficiens ad maius culmen effectus [evectus?] est). 7 pr. 1 ut cogitata . . . -m pervenirent ad summam doctrinarum subtilitatem (AVG. civ. 14, 11 p. 29, 33 D. a parte . . . inferiore illius humanae copulae incipiens loqui, ut -m perveniret ad totum. 16, 3 p. 127, 2 ad Sem quippe -m generationum istarum pervenit a minimo exorta narratio). 10, 1, 4 utilia studiis -m augenda doctrinis curaverunt. CLAVD. DON. Aen. 1, 285 -m . . . Troiani generis stirpem ad felicitatem plenam memorat esse venturam (2, 175 usque ad ipsum simulacrum -m ventum. AVG. pecc. mer. 1, 22, 31 p. 29, 19 quod animae . . . -m atque paulatim ad suorum meritorum corpora veniant. CLAVD. MAM. anim. 1, 20 ad rationalem quoque vitam ordinatim -mque veniamus). 3, 248 -m ad id tendere. AMROSIAS. in Rom. 7, 1 -m vult tradere veritatem. PRVD. c. Symm. 2, 280 damnare -m. AVG. gen. ad litt. 4, 2 p. 97, 23 numerus -m partibus suis in trigonum surgit (cf. MART. CAP. 7, 734 decas his quattuor numeris -m plicatis integratur, id est uno, duobus, tribus, quattuor). 7, 9 p. 207, 23 nisi forte quod velut -m fieri conceditur compendio posse deum facere quisquam negabit. serm. 356, 9 egit de diaconis et subdiaconis: restant presbyteri. sic enim ad eos -m ascendere volui. ISID. sent. 2, 36, 3 homo a modicis virtutibus -m ad excelsa contendit.

b speciatim: de voce et sonoribus (cf. 'gradus' p. 2158, 23 sqq.): NIGID. Gell. 13, 26, 1 in casu vocandi summo tonost prima syllaba, deinde -m descendunt. CIC. de or. 3, 227 in omni voce . . . est quiddam medium, sed suum quoque voci. hinc -m ascendere vocem . . . suavest. FAV. EVL. p. 20, 24 cum . . . ex alia parte acutum personet mundus, ex alia grave, temperantur haec mediis et ita -m universa miscentur, ut sit in caeteris vis duorum, acuti scilicet atque gravis.

de cursu honorum (cf. 'gradus' p. 2152, 61 sqq.): CIC. p. red. ad Quir. 5 honores quos eramus -m singulos assecuti (MODEST. dig. 50, 4, 11 pr. ut -m honores deferantur. APVL. met. 10, 18 -m permensis honoribus. COD. Theod. 12, 1, 75, 2 qui ad sacerdotium provinciae et principalis honorem -m et per ordinem muneribus expeditis . . . et labore pervenerint). COD. Theod. 12, 1, 77, 3 decursis -m curiae muneribus (12, 1, 77, 7 post munera et magistratus -m patriae persolutos). **subest imago gradiendi (opp. saltu):** EPIST. pontif. 333 Migne 20, 669^a -m per ecclesiastica stipendia venientibus. 351 *ibid.* 763^b eum non indebito saltu, sed ad summum -m venisse fastigium (385 [Conc. I 2 p. 99, 24] quibus -m stipendiis ad fastigium sacerdotale pervenit). **de quaestionibus philosophorum, quae perducunt ad conclusionem (cf. 'gradus' p. 2157, 80 sqq.):** CIC. ac. 2, 49 cum aliquid minutatim et -m additur aut demitur. 2, 93 cum Chrysippus -m interrogetur . . . tria pauca sint anne multa. Tusc. 1, 57 ut pusio -m respondens eodem perveniat (nat. deor. 1, 89 quid opus erat te -m istuc pervenire? sumpsisses tuo iure. quod autem est istuc -m? nam a beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te venisse gradibus. CLAVD. MAM. anim. 2, 2 p. 101, 3 quo modo philosophi mundi indagaverint veritatem -mque ad deum usque pervenerint). 2, 164 licet universitatem generis humani -m ad pauciores, postremo deducere ad singulos. AVG. civ. 5, 6 p. 200, 24 D. ratiocinatio, quae -m accessibus medicis eos a muscis ad camelos elephantosque perducit. BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 405, 9 eum hac -m proficiscente expositione communicat. 6, 14 p. 498, 17 -m indefinitam propositionem ad

similitudinem universalis adduxit. **in arte rhetorica (praecipue de figura quae vocatur κλίμαξ. cf. 'gradus' p. 2158, 34 sqq.):** CIC. orat. 135 cum -m sursum versus reditur. part. 54 augent etiam . . . ea verba quae ascendunt -m ab humilioribus [verbis] ad superiora (SERV. Aen. 2, 365 -m ascendit, sc. dictio: vias, modos, templa. CASSIOD. in psalm. 118, 170 -m ascendit sancta petitio. nam qui ante dixerat 'appropiet' nunc dicit 'intret'). DON. gramm. IV 400, 4 metalepsis est dictio -m pergens ad id quod ostendit. Ter. Ad. 84 -m ἀξήνοις oratoria processit (cf. SCHOL. Cic. Bob. p. 93, 21 St. -m fieri augmenta. 129, 5 -m procedentibus augmentis). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 11 p. 1121^b in animam fontemque animae -m veniens. CLAVD. DON. Aen. 2, 365 ut relationis invidiam -m faceret graviolem. **i. q. secundum gradus:** SCHOL. Cic. Bob. p. 344, 18 St. totum si -m consideres, ἀξήνοτον est (HIER. epist. 57, 8, 4 considera -m). **de tempore, i. q. paulatim:** PLIN. epist. 2, 14, 14 initium est -m desinendi. IREN. 1, 12, 3 octonationem non -m alterum ab altero Aconem emissum dicunt, sed simul et in unum (ὁ καὶ ὑπόβατον). FIRM. math. 3, 2, 6 Saturnus tarde et -m augmenta patrimonio dabit. 3, 6, 5 quibus -m felicitas conferatur. 3, 6, 23 circa substantiam -m crescentes. 3, 12, 12 qui -m processu aetatis grandes honores . . . consequantur (cf. 4, 3, 2 qui -m et processu temporis crescant [5, 1, 20]). 5, 4, 22 -m omnia prospera pro locorum potestate decernit. AVG. serm. 286, 1, 1 dona . . . Dei . . . aliquando -m in anima nutriuntur. GREG. TVR. Mart. 2, 43 p. 625, 3 videres palientes genas -m . . . rubescere. ISID. sent. 2, 36, 4 p. 637^p arbores . . . -m ad profectum perveniunt (opp. velociter, celerius).

II refertur ad gradus pedum (i. q. βάδην, pedetemptim, gressibus, non cursu): **1 proprie:** VARRO rust. 3, 11, 1 quo anates -m descendere possint. MIN. FEL. 27, 7 exiliunt daemones statim vel evanescunt -m (CYPR. idol. 7 p. 25, 9). HIER. hom. Orig. in Ier. 2 p. 761^c 'fugite de medio Babylonis'. nec -m, non pedetentim, sed cum velocitate, cum cursu fugite (*ibid.* 761^p). **2 in imag. et transl.:** CIC. epist. 9, 14, 7 pedetemptim et -m . . . accessus a te ad causam facti. AVG. serm. 249, 3 proficiendo tanquam -m pervenietis ad dexteram. SIDON. epist. 4, 3, 9 dum . . . novum scribendi morem -m appeto et veterem saltuatim dedisco. MYTIAN. Chrysost. hom. 1, 2 p. 239 in aliquis infantulum . . . in excelsum quemdam locum . . . volens paulatim sensimque erigere, -m hoc faciat (ἡρέμα καὶ κατὰ μικρὸν τοῦτο ποιεῖ).

gradatio, -ōnis f. [a gradus. W.]. derivatur ab antiquis a voce gradus, v. infra l. 65. GLOSS. κλίμαξ. legitur ap. RHET. Her. (semel). CIC. (sem.). VITR. (5tes). QUINT. (bis). GRAMM. RHET. min. AVG. IOH. MAXENT. CASSIOD. MYTIAN. ISID. [IVL. RVF. rhet. 26 p. 54, 26 ex Ruhnkeni conjectura -e ap. Halm. legitur (gratulatio ed. pr., gradatio Steph.)]. **1 proprie: i. q. gradus, ordo graduum; spec. de gradibus theatri: VITR. 5, 3, 3 insuper fundamenta . . . -es ab substructione fieri debent. 5, 3, 8 theatrorum -es. 5, 6, 4 in summa -e (*ibid.* ad summas -es). 5, 7, 2 -es scalarum inter cuneos et sedes contra quadratorum angulos dirigantur. **2 translate:** **a sensu latiore i. q. ordo rerum per gradus distinctarum:** AVG. in psalm. 109, 5 aetatum -o. c. adv. leg. 1, 4, 6^{ext.} in rerum bonarum inaequalitate ipsa est iucunda -o (v. q. seq.). IOH. MAXENT. dial. 2, 19 p. 39, 28 S. in numero . . . ordo est primi et secundi, in ordine vero maioris minorisque -o. sed neque ordo neque -o potest accidere trinitati. **b sensu strictiore de figura rhetorica, quae vocatur κλίμαξ:** **de notione:** RHET. Her. 4, 25, 34 -o est, in qua non ante ad consequens verbum descenditur, quam ad superiora conscensum est. QUINT. inst. 9, 3, 54 -o quae dicitur κλίμαξ apertiore habet artem et magis adfectatam, ideoque esse rarior debet (= DIOM. gramm. I 449, 1]. DIOM. gramm. I 448, 12 climax est quam nostri -em vocant, adiectio repetens quae dicta sunt. AVG. doctr. christ. 4, 7, 11 figuram, quae climax graece vocatur, latine vero a quibusdam -o, quoniam scalam dicere noluerunt. CASSIOD. compl. in Rom. 8, 24 hoc argumentum dicitur climax, id est -o. in psalm. 3, 2, 93, 4. ISID. orig. 2, 21, 4 climax est -o, cum ab eo verbo, quo sensus superior terminatur, inferior incipit ac dehinc quasi per gradus dicendi ordo servatur). **de usu:** CIC. de or. 3, 207 est etiam -o quaedam (= QUINT. inst. 9, 1, 34). AVG. gen. ad litt. 3, 6 p. 462, 6 in illa -e apostolus mulierem tamen non dixit caput alicuius. CASSIOD. in psalm. 134, 14 vides quid profecerit -o illa. MYTIAN. Chrysost. hom. 1, 2 p. 240 in -bus (ἀναβαθμοῖς). **syn.:** κλίμαξ, ascensus, scala, gradiculi: AQVILA rhet. 40 p. 34, 18. gradatus: IVL. RVF. rhet. 19 p. 52, 29 (v. p. 2137, 1).**

1. gradatus, -a, -um [a gradus. W.]. i. q. in similit. graduum factus vel dispositus: proprie de rebus corporeis: PLIN. nat. 13, 29 densis -isque corticum pollicibus palmarum. PLIN. epist. 5, 6, 17 maceriam -a buxus operit. **in imag.:** AVG. epist. 101, 3 p. 541, 20 consideratio quibusdam quasi -is itineribus nititur ad superna intima veritatis. gen. ad litt. 4, 3, 7 p. 98, 27 adpareat quasi -a (grata S) distinctio. **transl.:** ZENO 1, 6, 2 p. 313, 23 piscium . . . cum suis sibi ductoribus -ae aetatis . . . cunei. BOETH. arithm. 2, 25 p. 114, 22 -a distributione dispositae medietates sunt, sc. inter cybos et parallelepipedos positi sunt scaleni. Ps. MARTH. euang. 31, 2 triangulos multos -os.

2. gradātus, -ūs m. [a gradus. W.] in arte rhetorica (i. q. gradatio): IVL. RVF. rhet. 19 p. 52, 29 latine haec figura (κλίμαξ) dicitur -us (cf. gradatio p. 2136, 72). in stereometria: BOETH. arithm. 2, 25 p. 114, 7 haec... forma Graeco nomine scalenos vocatur. nos vero -um possumus dicere quod a minore velut gradibus crescat ad maius (ibid. syn. spheniscos, lat. cuneus, et bomiscus, lat. arula).

gradibilis, -e [a gradi. W.] i. q. in quo quis gradi potest: ITIN. Alex. 33 Caucasum saxis incondite arduum neque -em. i. q. qui ambulare potest (sic Quicherat, Add. lex. lat. s. v. ['per quod ambulari potest' Leumann]): PACVV. praetext. 5 qua vix (via codd.) caprigeno generi -is (sic Prisc., grandior Macr., gradilis coni. Hermann) gressio est. cf. gradabilis et gradilis.

† **gradibo** codd. PLAVT. Aul. 49 v. s. grandio.

? **gradibundus**, -a, -um v. gredinunda.

gradiculus, -ī m. a gradus diminutive. AQVILA rhet. 40 p. 34, 18 malo κλίμακα (sc. figuram rhetoricam, quae vulgo vocatur gradatio) ascensum quam scalam aut -os... dicere.

gradilis, -e [a gradi. W.] -ilis, non -īlis: Leumann, Adj. auf -lis, p. 15. 1 gradibus ornatus: AMM. 23, 1, 6 -ile Genii templum. 2 in gradus distributus (de pane cotidie publice dato, cf. Marquardt-Mau, Privatl. d. Römer p. 418 et s. 'gradus' p. 2150, 53 sqq.): COD. Theod. 14, 17 tit. de annoniis civicis et pane -i. 14, 17, 2 (a. 364) panis -is in alium gradum translatio inhibeatur. ibid. 3 (a. 368) universi panem -em de gradibus adipiscantur, opp. de pistrino. ibid. 4 (a. 368) ne quid super -i pane fraudis oriretur, iussimus omne illud, quod populo penditur, palam in gradibus, non clam a pistoribus ministrari. SCHOL. Iuv. 7, 174 submolam (sic fere trad., summula Iuv.) significat medium (i. medullam, cf. Chiron 427 [Her.]) -is panis. coni. alii alia per ellipsin substantive: COD. Theod. 14, 17, 6 (a. 370) si quis... -em... perceperit.

* **gradior**, gressus sum, gradi [cf. c. avest. aiwi-gerōdmahi 'ingredimur, incipimus', libern. ingrennim 'persequor', slavon. gredo 'venio', fortasse goth. grid acc. 'βαδύον' et c. gradus, grallae. W.] de formis: 1 stirpis praes.: de vocali: 2 testantur: DIOM. gramm. I 379, 4 carpo, decerpo, gradior, ingredior. PRISC. gramm. II 438, 21. e inventur: IVL. VAL. 1, 4 p. 5, 29 gredientem cod. Taur., gradi- cett. (2, 27 p. 94, 28 et 3, 22 p. 130, 25 codd. gradi-, sed utroque loco Taur. deest). HIER. epist. 82, 5, 2 greditur F (ex cred-), Z a. c., egreditur J a. c., grad- rell., v. p. 2138, 19. (47, 1, 1 idem. FJ: grad-). 49, 8, 1 grederetur D (idem grad-: 52, 13, 1. 58, 9, 1. 134, 2, 1). 134, 2, 1 grediuntur J. EXPOS. fid. Caspari anecd. p. 310, 5 grediens (corrupte pro egred-, quod subsequitur, v. p. 2141, 66). GLOSS. IV 412, 16 greditur: discedit (ex GLOSS. III Abstr. DI 88 digrediens: discedens?). NOT. Tir. 44, 46 graditur (gredi-cod. Guelf. m. 2) aliter LVCR. 4, 887 in tmesi: inque gredi. infin. praes. gradi: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 217^b (p. 97 M.) v. infra l. 62. LACT. inst. 4, 10, 7 (transgredi B) v. p. 2139, 60. LVCIF. non parc. 32 p. 277, 10 v. p. 2141, 49. imper. gradere: PLAVT. p. 2138, 2. PACVV. p. 2138, 45. OV. p. 2138, 46. SEN. p. 2138, 47. 73. VVLG. p. 2139, 42. etsaeptus.

fut. graditurus: ARATOR 2, 163. nota: gradientum: OROS. hist. 4, 20, 35 (-ium RD, v. p. 2140, 2) inf. paes. forma activa gradere: LVCVLENT. 11 p. 837^d v. p. 2141, 33. 2 stirpis perf.: de vocali: CHAR. gramm. p. 467, 8 B. gradior gressus sum. gressus non nisi ap. VERG. Aen. 6, 633 (v. Norden ad l.), grass- non iam legitur, quam formam extitisse probatur voce grassari, v. Bren-der, d. rückl. Ableitg. i. Lat., diss. Basel 1920 p. 69. part. fut. gressurus ITIN. Alex. 3 (in habiles res eidem -o cod. vix recte; inhabiles... <in>gressuro Haase). nota gressit: incessit GLOSS. IV 605, 38.

3 de coniugatione: tertiae coni. exempla certa inde a PLAVT. sec. quartam flecti videtur: GREG. TVR. glor. conf. 60 p. 783, 5 -iretur (cf. Bonnet, Latijn de Grég. p. 427). de notione: PAVL. FEST. Gloss. IV 217^b (p. 97 M.). -i... ambulare est, unde tractum grassari, videlicet ab impetu -endi. GLOSS. βαδίζω. -itur: βαδισι. ambulat incedit vadit. legitur per totam latinitatem, raris in serm. pedestri usque ad GELL. et APVL. exemplis (VARRO 1, CIC. 3, PAVL. FEST. 4, COLVM. 2 [+ 1 in vers.], PLIN. nat. 5). frequentat AMM. et VVLG. (V. T., deest in N. T.). legitur e coni. certa: DRAC. Romul. 8, 622 v. p. 2138, 64. verum e graecis sensu cassis: ITALA Iob 29, 20 (Hier. interpr. Iob; Aug. in Iob p. 571, 17) arcus meus in manu mea -etur (ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύεται [sic AC]. in exemplari hebraico fuisse videtur קָדַם pro קָדַם; VVLG. instaurabitur).

1 proprie: A sensu strictiore: gradibus uti, i. q. vadere, incedere; graviter, cum dignitate, magnis videlicet certisque passibus ambulare. subest color quidam sollemnitatis, qui tamen, ut videtur, evanescere incipit a MANIL. (p. 2139, 17). porro in quibusdam notio progrediendi subauditur (velut infra l. 84. p. 2138, 1 sq. 74).

1 de hominibus (cf. et B 1 p. 2139, 16 sqq.) a generatim: a de singulis: PLAVT. Bacch. 980 (cant.) congregere. :: -or (congregior B perperam). Poen. 632 nunc vos mihi amnes estis; vos certum est sequi. si bene dicetis, vostra ripa vos sequar; si male dicetis, vostro -ar limite ('utcumque locuturi sint, eorum cursum se sequi velle dicit.' Leo). Pseud. 859 (leno monens servum, ut cocum conductum semper observet:) si quo hic -etur, pa-

riter progredimino. 1236 si -rere tantum, quantum loquere, iam esses ad forum. Truc. 124 (cant.) fer contra manum et pariter -ere. CATVLL. 11, 9 sive trans altas -etur Alpes. COLVM. 10, 363 femina cum lustravit -ens areolas et hortum. SIL. 6, 166 (Marius:) imprudens tantae pestis -bar. 12, 279 Marcellus -itur comitante triumpho maior. APVL. met. 2, 2 mulierem... ibidem -entem accelerato vestigio comprehendendo. 2, 30 in exanimis umbrae modum ultroneus -ens. CARM. epigr. 748 (= INSCR. christ. Diehl 1714), 19 genetrix quattuor virginum casto choro... letatur -ens germanis septa puellis. LACT. inst. 6, 16, 3 non esse currendum concitate, sed -endum quiete. at potest et qui -itur errare et qui currit rectam viam tenere (v. infra l. 34. p. 2139, 20). AMM. 22, 7, 1 humilior Iulianus visus est, in officio pedibus -endo cum honoratis. 28, 1, 13 inter altaria celsius -entes... Brachmanas ([opp. saltare, syn. incedere]. cf. CLAVD. 21, 47 quacumque alte -reris in urbe [i. Stilicho]). 28, 4, 23 <cer>vice tumida -ens (-entes MV). CLAVD. DON. Aen. 9, 383. 393 nulla -endi facilitas. 11, 248 'congregi' est hoc loco quod occurrerunt Diomedi -endo. 11, 525 ingressus faucium atque egressus difficiles... -entibus. HIER. epist. 82, 5, 2 quasi super aristas -itur (de forma v. p. 2137, 38; de re v. Otto Sprichw. p. 37. VVLG. Is. 27, 4 -ar [sc. in proelio] super spinam et veprem [syn.: truculentus incedam HIER. in Is. ad l.; LXX et hebr. aliter.]). VVLG. iud. 3, 27 descenderunt cum Aod filii Israel, ipso in fronte -ente. (אֲדָם בְּרִיחַ אֲדָם בְּרִיחַ אֲדָם בְּרִיחַ; ITALA Lugd. et ipse ante illos). I reg. 12, 2 et nunc rex -itur ante vos. II reg. 16, 13 Semei... per iugum montis ex latere contra David -batur. CLAVD. MAM. anim. 1, 18 p. 65, 2 in -endo utique pes unus figendus est. DRAC. laud. dei 3, 183 de viris in fornace: pruna... conculcata... totiens -entibus illis (cf. VVLG. Dan. 3, 24 ambulabant in medio flammae). BOETH. cons. 5, 6, 107 nulla... necessitas cogit aliquem

incedere -entem, quamvis eum tum, cum -itur, incedere necessarium sit (syn. 102 ambulare). 5, 6, 123 sol oriens et -ens homo. β de hominum multitudine: SEN. Herc. f. 849 pars turbae tarda -itur senecta, tristis (an coniung. senecta tristis?) et longa satiata vita; pars adhuc currit (supra l. 10. 14. p. 2139, 20) melioris aevi. SIL. 7, 76 maesto suffusae lumina vultu femineus matres -itur chorus. 15, 230 plano -ens... campo miles (v. p. 2139, 71). COMM. apol. 966 qua -itur populus summi cum terrore caelesti. VVLG. III reg. 8, 5 rex... Salomon et omnis multitudo Israel... -batur cum illo ante arcam (egred- Amiat. אֲמִיָּא). b significanter de grillatoribus: VARRO Men. 323 ut grillatores qui (instrum.) -untur, perticae sunt ligna πύλας ἀνίστα (cf. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 218^a [p. 97 M.] grillatores... adiectis perticis furculas habentibus atque in his superstantes, ... -bantur utique propter difficultatem consistendi).

2 de heroibus vel hominibus gravitate et proceritate insignibus: a generatim: PACVV. trag. 47 -ero atque atrocem coerce[re] confidentiam (v. p. 2137, 48. cf. OV. met. 1, 775 [Clymene ad Phaethontem:] -ere et scitabere ab ipso. SEN. Thy. 106 [Furia ad Tantali umbram] -ere ad infernos specus amnemque notum [v. infra l. 59]). VERG. Aen. 1, 312 classem... occulit, ipse (sc. Aeneas) uno... -itur comitatus Achate ([exiturus cum solo Achate CLAVD. DON. cf. 9, 223 ipse Euryalus comes Niso -itur [ierunt pares CLAVD. DON.]). 1, 411 at Venus obscuro -entis (i. Aeneam sociosque) aere saepsit (iuxta pos. 410 gressum tendit, 418 corripuere viam [euntes CLAVD. DON.]). 3, 664 Polyphemus -itur... per aequor iam medium, v. p. 2141, 10 ([ambulabat in medio mari, quasi -eretur in terra CLAVD. DON.]). 6, 663 Aeneas ac Sibylla pariter gressi per opaca viarum [direxerunt iter CLAVD. DON.]. OV. met. 9, 205 Hercules per... altam saucius Oeten haud aliter -itur quam... taurus transfixus venabulis). Aen. 8, 546 post hinc ad navis -itur Aeneas (cf. supra l. 48 et p. 2141, 23. 11, 535 -itur bellum ad crudele Camilla [it CLAVD. DON.]. cf. p. 2140, 82. [STAT. Theb. 10, 253 Amphiarauus novi -ens furta ad Mavortia belli. v. et infra l. 80.] VAL. FL. 4, 628 ipse viros -ens ad primi litoris undam prosequitur Phineus caecus. DRAC. Romul. 8, 622 Paris ad patrem Priamum -ens [gaudens N v. p. 2137, 68.]) Aen. 10, 572 Aeneas longe -entem (i. μακρὰ βιβάντα). OV. met. 13, 778 aut -ens ingenti litora passu degravat Polyphemus. SEN. Ag. 717 nunc levat in auras altior solito caput -iturque celsa (Cassandra). Thy. 885 Atreus: aequalis astris -or et... superbo vertice attingens polum; v. p. 2141, 67 sqq. VAL. FL. 8, 238 Medea -itur... oblita malorum (opp. 8, 204 residens... flebat). AMM. 15, 10, 9 Hercules... lenius -ens ad Geryonem extinguendum (lentius Benth., sed cf. p. 2139, 76. 82. 2140, 84).

b peculiariter in scaena: SEN. Ag. 979 Aegisthe, -ere. Herc. f. 204 tardusque senio -itur Alcidae parens. Phaedr. 583 sed Phaedra praeceps -itur. fort. huc pertinet PACVV. trag. 47, v. supra l. 45. 3 de dis et numinibus Graecorum, Romanorum: LVCR. 5, 738 Veneris praenuntius (Amor) ante pennatus -itur. 5, 743 inde Autumnus adit, -itur simul Euhius Euan. VERG. Aen. 1, 501 Diana... -ens... deas supereminet omnis. 4, 147 Apollo ingis Cynthi -itur. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 217^b (p. 97 M.). Gradivus Mars appellatus est -endo in bellum ultro citroque (v. supra l. 60 sqq.). PETRON. 124, 279 Discordia alta petit -ens iuga nobilis Appennini. SIL. 2, 548 Mors -itur (de Tisiphona). 7, 459 sonabat omne nemus -ente dea (Venere). AVSON. Mos. 210 Liber... cum per iuga... Gauri perque vaporiferi -itur vineta Vesevi. CLAVD. rapt. Pros. 2, 130 haec

(i. *nympha ex cohorte Veneris*) -itur stellata rosis, haec alba lignis. 4 de deo (creatore, cf. p. 2140, 3 sqq.): VVLG. II reg. 5, 24 sonitum -entis in cacumine pirorum (I par. 14, 15. *hebr. utroque loco* *עָלָה עָלָה* 'incessus'). Iob 9, 8 -itur super fluctus maris, v. p. 2140, 6 (HIER. interpr. Iob: ambulat. *hebr.* *עָלָה עָלָה עָלָה עָלָה* paulo aliter *infra* l. 24). Am. 4, 13 -ens super excelsa terrae (*עָלָה*).

5 de animalibus et bestiis: VERG. georg. 3, 59 vacca, quae -ens ima verrit vestigia cauda. Ov. met. 11, 179 lente -entis aselli. PETRON. 119, 17 tigris et aurata -ens vectatur in aula (i. carea). PLIN. nat. 10, 47 et plebs (i. gallinae) tamen aequae superba -itur ardua cervice. GELL. 18, 5, 9 equus sub homine -ens (cf. AVSON. 252, 8 in titulo sepulchrali equi: et -ere Elysios praepes ad alipedes). AVSON. 408, 13 accipe tot Philippos (i. aureos), quot pedibus -untur apes et versus Homeri, sc. sex (v. p. 2141, 78 sqq.).

B laxiore sensu: pedibus uti, ambulare, pedibus iter emetiri (v. p. 2140, 22): 1 de hominibus: a de singulis personis: MANIL. 1, 658 vagae... vestigia plantae has modo terrarum, nunc has -entis in oras. IUL. VAL. 3, 22 p. 130, 25 ut procella homines quoque stantes -entesque prosterneret. LACT. inst. 4, 15, 7 Christus claudis... non modo -endi, sed etiam currendi (v. p. 2138, 9, 34) dabat facultatem ([4, 26, 9. AVSON. 132, 1 insidens caeco -itur pede claudus utroque [133, 1 ambulat]. cf. CLAUD. carm. min. app. 21, 17 -itur paralyticus. ARATOR 2, 163 v. p. 2141, 37). AVSON. 157, 8 in somniis per mare navifragum -or [pedes] (v. *infra* l. 58) et freta cursu transilio ([*ibid.* 7 grassamur]. cf. HEGES. 2, 9, 1 p. 149, 8 U. Xerxes in terris navigantem, in fluctibus -entem [Ios. bell. Iud. 2, 358 διὰ θαλάσσης ὁδεύσαντα]. cf. p. 2138, 54. 2139, 4. 2140, 4 sqq.). CLAUD. DON. Aen. 2, 737 loca, qua -endi usus hominibus fuit (cf. LACT. opif. 10, 10 pedes... et... manus non tantum ad utilitatem... usumque vel -endi vel faciendi valent. cf. p. 2140, 44). HIER. epist. 3, 2, 3 nec... fervor aestatis nec... mare pia festinatione -enti valuisse obsistere. 21, 25 necubi coluber insidians plantam -entis (ingredientis al.) invaderet, ut super scorpiones... ambularet. VVLG. gen. 18, 16 Abraham simul -batur ([*עָלָה*, LXX συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν, ITALA Aug. c. Maxim. 2, 25, 5 ambulabat cum illis. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 43 comitabatur cum eis]. 33, 12 -amur simul [eamus recta ITALA Lugd. sec. LXX]). Ios. 14, 11 fortitudo... perseverat tam ad bellandum quam ad -endum (introire et exire ad bellum ITALA sec. LXX; *hebr.* *עָלָה עָלָה עָלָה עָלָה*). Esth. 4, 2 usque ad fores palatii -ens (*עָלָה*, LXX ἤλθεν). prov. 7, 8. Ezech. 10, 11 cum... ambularet Cherubim, in quattuor partes -bantur (ibant ITALA Sangerm.). Am. 7, 12 -ere, fuge in terram Iuda (*עָלָה*, βάδιζε). AVG. civ. 22, 22 p. 606, 8 D. quae mala patiuntur terrena itinera -entes ([*opp.* navigantes]. cf. HYG. fab. 38 p. 68, 22 qui iter -iebatur, ... eum... in mare praecipitabat. VEN. FORT. carm. 1, 21, 23 forte viator iter -ens non invenit haustus [7, 8, 11]. 5, 14, 1 cum -rer festinus iter. 7, 14, 1 fessus iter -or [v. p. 2141, 46]. FAVST. REL. symb. 1 [Caspari anecd. p. 317, 10] sive in domo sedentes sive in itinere -entes [SID. reg. monach. 12, 3 sive dum fratres -untur in itinere vel proficiscuntur ad urbem. cf. p. 2140, 48; in *sim.* p. 2141, 41]). CAEL. AVR. chron. 5, 1, 4 de ischiadicis et psoadicis: ambulant quidam capitibus digitorum -entes, sc. prae dolore [de abl. instr. cf. l. 13. p. 2140, 31 al.]. CLAUD. MAM. anim. p. 108, 18 ut -endi scientiam a formica quaereremus [*ibid.* *syn.* ambulandi cura. cf. VVLG. prov. 6, 6]. SIDON. carm. 5, 545 (Maiores per Alpes agmen ducens:) num Pegasus alis adiuvit quidquid -or? GREG. TYR. glor. conf. 60 cum -iretur (v. p. 2137, 60), perlata est vox in ore eius. CONC. Matiscon. a. 585 p. 170, 29 si... clericus pedes -itur, et seculares (sic) vehitur equo (cf. *supra* l. 24).

b de agmine vel hominum multitudine: a generaliter: LACT. inst. 4, 10, 7 ut populus Hebraeorum per siccum -i (transgredi B) posset (7, 15, 2. VVLG. exod. 14, 16. cf. SALV. gub. 1, 41 siccatur pelagus, Israhel -itur, ... liberatur [nota simplex ob figuram rhetoricam, v. p. 2137, 77]). VVLG. exod. 2, 5 puellae eius (i. filiae Pharaonis) -bantur per crepidinem alvei (*עָלָה*, LXX παρεπορεύοντο, ITALA Lugd. inambulabant). num. 20, 17 -emur via publica ([via regali ibimus ITALA Lugd. sec. LXX]. cf. VVLG. deut. 2, 27 [ἐν τῇ ὁδῷ πορεύεσθαι LXX, perambulabo ITALA Lugd.]. num. 20, 19 per tritam... viam [LXX παρελευσόμεθα, ITALA Lugd. circa montem transiemus]. num. 21, 22 via regiā [v. p. 2141, 30. ITALA Lugd. per viam rectam ibimus.]). β speciati de militibus (v. p. 2138, 36. 2141, 19): AMM. 16, 12, 37 cornu sinistrum artius (Petsch., alt. V) -ens. 17, 1, 7 miles libere -ens (27, 10, 7 sensim -ens miles, cf. et p. 2141, 78). 17, 1, 9 ideoque -entes cautius (v. *infra* l. 80 sq.) retro (*opp.* progredi) ([29, 5, 29 Theodosius -ens retro paulatim... abscessit. 31, 13, 9 Victor -ens retro discessit. cf. p. 2141, 73]. 24, 6, 12 acies... Persarum leni ante, <de> -in concito gradu retrorsus -ens propinquam urbem petebat, cf. p. 2140, 45). 21, 8, 4 tutius. 23, 3, 8 Iulianus cum armigera -ens manu. 23, 6, 78 Persae inter hostiles hortos -entes... et vineta. 24, 1, 2 excursatores... sensim praecire disposuit Iulianus, qui cautius -entes... prospectabant (v. *supra* l. 74. 31, 6, 5 per Thraciarum latus caute). 24, 2, 1 protinus -entes Romani (24, 2, 6 -ens prosus). 24, 8, 4 lenius (v. p. 2138, 70). 25, 8, 4 incuriosius (v. p. 2140, 57). VVLG. Ios. 2, 7 locustae quae... viri in viis suis -entur ([*עָלָה*, LXX πορεύ-

εται]. PS. RVFIN. in Os. 2, 3 p. 972^c virorum militari aetate -entium). OROS. hist. 4, 20, 35 enormitate ponderis et concussione -entum concrepans gelu (v. p. 2137, 50 et *infra* l. 58). 2 de deo creatore (v. p. 2139, 2 sqq.) et Christo: LACT. inst. 4, 15, 21 Christus pedibus mare ingressus consecutus est discipulos tamquam in solido -ens (cf. VVLG. Matth. 14, 25 ambulans super mare [περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν]. v. et VVLG. Iob 9, 8 deus, qui -itur super fluctus maris [περιπατῶν ὡς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης]. DAMAS. epigr. 9, 1 qui -ens pelagi fluctus compressit amarus [quod imitatur INSCR. christ. Rossi II 170, 27, 1 qui mare -ens undas planavit tumentes]. v. et p. 2139, 4). VVLG. exod. 34, 9 obsecro, ut -aris nobiscum (*עָלָה*, LXX συνεπορεύητω; comitetur dominus nobiscum ITALA Lugd. Wirc.; ambulat... nobiscum ITALA Aug. loc. hept. 2, 136). Is. 51, 14 cito veniet -ens ad aperendum (*hebr.* et *gr.* aliter. HIER. ad l. cito veniet filius meus -ens et conculcans adversarios tuos, ut aperiat tibi viam victoriae). 3 de animalibus (cf. CHALC. comm. 222 p. 259, 14 corpora habent translative ex loco ad locum motum, ut cuncta -entia): CIC. nat. deor. 2, 122 alia animalia -endo, alia serpendo ad pastum accedunt, alia volando, alia nando. (Tusc. 5, 38 nam... alias bestias nantis... esse voluit natura, alias volucres..., serpentis quasdam, quasdam esse -entis [*sim.* GELL. 10, 26, 5, ubi: qui -untur et pedibus iter emetiuntur. MACR. Sat. 7, 16, 6 MART. CAP. 4, 346. 353]. cf. AVG. civ. 11, 29 p. 503, 23 D. in terra -entium atque repentium [serm. 214, 2 -entia, reptilia, eqs.]. APVL. Socr. 7 p. 137 animalia, in aethere volantia, in terra -entia [QVODV. prom. 1, 1, 3]). COLVM. 6, 2, 10 seu constitit piger iuven-cus, duobus -entibus etiam invitatus obsequitur (AVIAN. fab. apol. 18 cum quatuor iuveni... semper simul ad pascua -rentur). 6, 37, 11 uterque sexus mulorum viam recte -itur (AVG. civ. 10, 17 p. 430, 11 D. iuvencae viam pertinaciter -entes, v. *infra* l. 48 sqq.). PLIN. nat. 8, 132 de muribus Aegyptiacis: binis pedibus -untur, prioribusque ut manibus utuntur (ex Theophr. frg. 174, 8 W., ubi βάδιζουσιν [sic et Aristot. hist. anim. 6, 37 p. 580 a 3, Aelian. nat. anim. 15, 26]). 9, 175 pisces Babylonios exire ad pabula pinnulis -entes (ex Theophr. frg. 171, 2 W. τούτους δ' ἐξίόντας... νέμεσθαι καὶ βάδιζειν ἐπὶ τῶν πτερυγίων). 11, 253 omnia animalia a dextris partibus incedunt, sinistris incubant; reliqua ut libitum est -untur (i. βάδιζουσιν, cf. Aristot. hist. anim. 2, 1 p. 498 b 7). IUL. VAL. 1, 4 p. 5, 24 draconem... innoxie -entem ([v. *supra* l. 18 sqq.]. VVLG. gen. 3, 14 Deus ad serpentem: super pectus tuum -ieris [ITALA Greg. M. moral. 21, 2, 5 pectore et ventre repes]. lev. 11, 42 de quadrupede: super pectus... -itur [ITALA Lugd. incedit. Mon. ambulat. Wirc. incedit ambulando]. lev. 11, 20 quod -itur volucres super quatuor pedes [ITALA Lugd. incedunt; Mon. ambulant; LXX πορεύεται.]). LACT. opif. 5, 4 -endi flectendique se facultatem. 5, 8. AMM. 19, 7, 7 elephantos... -entes... retrorsus (v. p. 2139, 74) regere magistri non poterant (cf. 24, 6, 8 elephantum -entium collum specie). HIER. in Is. 1, 3 p. 12 asinus hominum in -endo laborem temperat. VVLG. I reg. 6, 12 vaccae itinere uno -bantur (inde AVG. civ. 10, 17, v. *supra* l. 29). prov. 30, 29 tria sunt, quae bene -untur (πορεύεται), ... leo... gallus... aries (*syn.* incedit, διαβαίνει). Ezech. 1, 9 unum quodque animal ante faciem suam -batur (*syn.* incederent). 1, 12 (*syn.* ambulare). ROMVL. fab. Aesop. 65 rec. vet. 1 canis et lupo -bantur una (-entes per iter [ortum ex pariter] E, cf. 16 ambulantes pariter). adde: VVLG. Ezech. 29, 11 neque pes iumentum -etur in ea (antea transit, *hebr.* utroque loco *עָלָה*, item LXX διέλθη). de grege sive multitudine animalium: AMM. 25, 8, 4 p. 2139, 83. VVLG. Ios. 2, 7 p. 2139, 84. OROS. hist. 4, 20, 35 *supra* l. 2 (de multitudine equorum).

II in imagine et translate: i. q. ambulare, ire, meare, incedere (sensu sollemniori e. gr. l. 63. 65. 67): A de hominibus: 1 in universum: a de hominibus vitam vel rem agentibus: CIC. Tusc. 1, 110 fidenti animo, si ita res feret, -etur ad mortem (cf. NAEV. trag. 44 ad mortem meant. SEN. nat. 2, 59, 8 ad mortem eamus). APVL. Plat. 2, 20 qui... fidenti et securo gradu virtutis via -retur (cf. AVSON. 322, 43 ad nepotem: hac -are via, qua nos praecessimus). TER. MAVR. 79 dum certo -imur pede, ipsi ne trepidant pedes. AMM. 22, 16, 22 ex his fontibus per sublimia -ens sermonum amplitudine Iovis aemulus (Platon... militavit sapientia gloriosa (cf. SIDON. epist. 7, 9, 6 per suspiriosas voragines et flagitiorum volutabra -enti). VVLG. deut. 12, 1 diebus, quibus super humum -ieris [ITALA Lugd. quibus vivitis super terram [ἐστὶν, *עָלָה*]]. nota singulariter dictum pro 'decedere': DECL. in Catil. 103 Hortensius longe -itur a sententia mea. b de iis, qui quasi viatores per doctrinam aut scriptum ambulant: HIL. trin. 1, 20 p. 39^A nos... quaedam -endi initia ordinantes arduum hoc intelligentiae iter clivo... molliore lenivimus (cf. quae praemittuntur). HIER. epist. 58, 9, 1 ausculta..., quo in scripturis sanctis calle -aris. c. loh. 3 p. 357^B per epistolae huius -ere vestigia (cf. PS. BORTH. geom. p. 411, 2 aliam insuper haec vestigia -enti normam... proponere curamus). c de vectoribus: α de equite: VERG. Aen. 11, 535 p. 2138, 60. IUL. VAL. 2, 27 p. 94, 28 aliquanto cunctantius regi -enti (*syn.* p. 95, 13 equitare). AMM. 18, 6, 15 praelucere faciem duci lenius (lentius Bentley, sed cf. p. 2139, 82) -enti. CORIPP. [Knoche]

Ioh. 6, 743 laevum *latus* -ens umbone tuetur tergaque. *β de eo qui curru vehitur*: Ov. met. 2, 80 per ... adversi -ieris cornua Tauri [*de Phaethonte*]. VVLG. IV reg. 9, 20 praeceps ... -itur Iehu (יְהוֹנָדָב בֶּן-נָחֻמְיָהוּ, LXX ἐν παραλλαγῇ ἐγένετο). *γ de nauta*: VEN. FORT. Mart. 3, 15 rursus in Oceanos videor mihi tendere fluctus, maius iter -ens (v. p. 2139, 44), ubi se vada glauca relidunt.

2 *speciatim in V. T. et apud EccL. de iis, qui aut fidei aut pravitatis via ambulant* (v. vol. I 1875, 28 sqq.): CYPR. unit. eccl. 15 p. 223, 20 nisi recti ... itineris observatione -atur quisque. patient. 20 p. 412, 12 tenere ... viam Christi, dum per eius tolerantiam -imur (Fort. 11 p. 337, 1 cum *Christiani* ... per pressuras ... angustii itineris difficultate -antur. patient. 9 p. 403, 13 al. hab. virg. 21 p. 202, 12 syn. pergunt, eunt. LACT. inst. 4, 26, 9 iter veritatis ..., per quod -rentur homines ad dei gratiam consequendam [HIER. in Is. 2, 3 p. 32 vias ..., per quas -amur ad eum. SACR. Greg. 28, 1 ut ... per *Agathae* ad te exempla -amur. 146, 1. APON. 11 p. 213 per quae opera -endum sit ad requiem regni coelorum]. cf. HIER. epist. 47, 1, 1 per ima -entes ad summa nos scandere. 52, 13, 1 per bonam et malam famam ... Christi miles -itur. VVLG. III reg. 6, 12 per *mandata domini*. PAVL. MED. bened. 6, 12 per angustam domini semitam [CASSIOD. in psalm. 63, 10 p. 442^b per rectas semitas domini]). CYPR. epist. 76, 7 p. 833, 5 *servi Christi* per vestigia et vias suas ad regna aeterna (VVLG. prov. 15, 12 *pestilens non* ad sapientes -itur. BENED. reg. 5 ad vitam aeternam -endi amor). ARNOB. nat. 1 38 p. 25, 9 *deus nos* velut caecos ... ac sine ullo rectore -entes ab eruptis ... locis planioribus reddidit. LACT. inst. 4, 26, 25 iustitiae viam ..., qua -ens homo ... ad vitam aeternam perveniret (epit. 54, 3. VVLG. psalm. 31, 8 in via hac, qua -ieris [*πορεύσῃ*]. ITALA Casin. profacies (sic). HIER. psalt. sec. hebr. ambules]. HIER. epist. 49, 8, 1 [= adv. Iovin. 1, 14] via regia [FAVST. REL. epist. 1 p. 161, 13; v. p. 2139, 70]. VVLG. prov. 14, 2 infami -itur via [syn. ambulans]. 28, 18 perversis ... viis [opp. ambulat simpliciter. LVCULENT. 11 p. 837^b non prospicit sibi viam, quare (qua?) -ere debeat, cf. p. 2137, 51]. Is. 65, 2 in via non bona [AVG. civ. 10, 32 p. 459, 30 D. sancti homines in ista universali animarum liberandarum via -entes]. FVLG. RVSP. rem. pecc. 1, 19 p. 543^a non caeli viam -itur, sed inferni [cf. incarn. 21 p. 573^a ambulet iustitiae viam. ARATOR 2, 163 bene, claude, iacebas, has primum -iture vias, v. p. 2139, 20]. LACT. inst. 6, 4, 9 *boni* difficili et arduo itinere -untur ([HIER. in psalm. I p. 33, 14 gentes, quae ante non recto pede -bantur, fecisti eas ut ambulant in via tua. GREG. M. moral. 34, 3 *Iudaea* in pravis itineribus]. cf. SVLP. SEV. epist. app. 2, 10 p. 239, 11 *pedes sponsae Christi* arduum magis et angustum iter [SEVUL. carm. pasch. 2, 294 dextrum ... aut laevum iter. cf. op. pasch. 2 p. 230, 11 vel dextrum teneamus tramitem vel sinistram. EPIPHAN. in cant. praef. 1 iter inculpabile -amur. VEN. FORT. carm. 8, 3, 286 qua -aris iter, Iob tibi signa dabit. v. p. 2139, 46 sq.]). COMM. apol. 971 hi (*quibus angelus praemittitur*) sine labore leviter -untur euntes. LVCIF. non parc. 32 p. 277, 10 velim te -i secundum apostoli praeceptum. AMBR. bon. mort. 6, 22 impedire recta (recte al.) -entes (cf. VVLG. Mich. 2, 7 qui recte -itur [ITALA Weing. recta abierunt]). HIER. epist. 134, 2 Eustochium et Paula et genere suo et exhortatione tua digne -untur. hom. Orig. in Luc. 2 p. 253 in iustificationibus domini -imur (VVLG. Is. 63, 1 in multitudine fortitudinis suae. Dan. 4, 34 in superbia [ITALA Sangerm. euntes]). VVLG. Iob 34, 8 qui -itur cum operantibus iniquitatem ([syn. ambulat. מִשְׁלָּח. *κοινωνήσας*]. prov. 13, 20 cum sapientibus [*συμπορευόμενος*]). prov. 2, 7 -entes simpliciter (28, 26 sapienter). 6, 12 ore perverso (PRVD. c. Symm. 2, 907 *de Christianis*: spem sequimur -imurque fide [cf. PELAG. in Gal. 5, 7 *currebatis bene*: fidei gressibus et moralibus disciplinis]. APRING. in apoc. 2, 1 virtutibus [syn. ambulat, spatiatur]). GREG. M. moral. 2, 28 *verae philosophiae deditus* inter utraque (sc. *insensibilitatem et nimiam sensibilitatem*) -atur.

B de rebus: 1 *personatis*: a *naturalibus*: α *de aëre, aquis*: LVCR. 6, 1122 aer inimicus ... ut nebula ... omne, qua -itur, conturbat. [EXPOS. fid. Caspari anecd. p. 310, 5 *lege*: de fonte egrediens (est grediens cod.) flumen, ut in versu sequenti]. β *de astris et sideribus*: CET. FAV. p. 311, 2 in horologio solis *radius* per maioris circuli spatia -etur (cf. AVIEN. Arat. 1053 que(m) [*Grote, que V, quae A, ed. princ.*] cum signiferi -itur sol aureus orbem [cf. Arat. 550 *ἥλιος φέρεται*]. HYMN. Ambr. II 52, 6 iam sol ... occasum suum -itur). PLIN. nat. 2, 76 *Mercurii stella* ab altitudine descendit retroque (v. p. 2139, 74) -itur ab occasu vespertino usque ad exortum matutinum (syn. 61 retrogadi. 69. 70. 75 retroire. 74 retro cursum agere. cf. gr. ἀναποδίξαι). *de astris gradientibus v. et p. 2138, 68.* b *de libellis*: MART. 12, 2 (3), 9 vel si malueris, *liber*, prima -iere Subura (cf. 12, 2 [3], 1 ibis ... Romam). SIDON. carm. 24, 8 sed sensim (v. p. 2139, 73) -ere. c *de versibus* (AVSON. 408, 13 v. p. 2139, 13): MAR. VICTORIN. gramm. VI 71, 3 anapaesti per syzygias -untur (cf. FORTVN. gramm. VI 281, 4 hi sunt ... qui gressibus alternatis quasi incedunt). 2 *de variis rebus incorporeis*: LVCR. 4, 529 foras -ens ... clamor. LACT. inst. 3, 12, 24 ipsa igitur cogitatio per ordinem -ens et universa considerans perducit nos ad ... bonum. VVLG. prov. 6, 22 cum ambulaveris, -an-

tur tecum *praecepta*. Sirach 1, 16 timor dei cum electis feminis -itur (creditur *Amiat.*). Ezech. 20, 16 post idola cor eorum -batur (syn. ambulare. ITALA Sangerm. post cogitationes cordis sui abierunt). PETR. CHRYS. serm. 139 p. 574^c septimus numerus per dies -ens sabbatum facit (*sequuntur* currere, properare, circuire). EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 p. 945^a venit praeceptio passim -ens (ὁδὸν βεδίζων). nota: ARATOR 1, 800 -ente fide sua vincula proicit orbis (*quasi paralyticus sanatus*). APRING. in apoc. 1, 4 *ecclesiam* semper ad superna -entem (interpret. verba *'Asia: elevata sive gradiens'*). sic HIER. nom. hebr. p. 73, 26; cf. Wutz, *Onom. sacr.* p. 111).

10 *syntactica*: nota appositionem subiecti pro adv.: celsa p. 2138, 67 (adv. v. p. 2138, 13). comes p. 2138, 51. fessus p. 2139, 47. pedes p. 2139, 24. 58. praeceps p. 2138, 74. 2141, 3. praepes p. 2139, 12. ultroneus p. 2138, 7. -i ab alqa. re: p. 2140, 74.

15 *gradiens pro subst.*: p. 2140, 24 al.

syn. et adiuncta: ambulare, pedibus iter emetiri, grassari, incedere, ire, proficisci, spatiari, transferri e loco ad locum, vadere.

20 *opp.*: claudicare, currere, natere, navigare, sedere, serpere, vehi equo, volare.

deriv. (v. et s. vv. gradus, grallae, grassari, gressus): gradibilis, gradilis, gradipes?, graditudo, gradivicola, gradivus (v. p. 2138, 80), grallae, grallator, gressus (v. RVFIN. 36, hom. 4, 1), grassari (v. p. 2137, 62).

25 *comp.*: adgredior, ante-, circum-, con-, de-, di-, e-, in-, indu-, intro-, per-, prae-, praeter-, pro-, re-, se-, sub-, super-, transgredior. supergredior, retrogredior.

? *gradipes* v. bradypus, vol. II 2162, 81.

graditudo, -inis f. a gradus. *vis gradiendi*: SERV. Verg. Aen. 3, 35 *Mars Gradivus* a -e, quod huc et illuc gradiatur.

30 *gradus* v. gladius p. 2011, 53.

gradivus v. *Onom.*

? *graduatio*, -onis f. lectio vulgata CASSIOD. compl. in apoc. 12, 7 p. 1411^c secuta est bonorum facta -o (gratulatio cod. V, Campagnola, Stangl [Cassiodoriana I p. 586], recte, puto). de voc. cf. et Du Cange IV p. 92.

35 ? *gradulātum* adv. i. q. per parvos gradus? COMM. instr. 2, 19, 11 lunatis, *matronae*, comulas -m (gratulatim trad., gradulatim Dombart [cf. gradus p. 2151, 72 sqq.], granulatim vg.) fronte depinctas (devinctas Martin, Commod. p. 45).

40 *gradum* v. s. gradus.

* *gradus*, -ūs m. [cf. c. gradior. W.] *quartae declinationis*: PS. ASPER gramm. suppl. 44, 13. 125, 17. 47, 17 hic -us ... huius -us, huic -ui. *secundae declinationis*: infra l. 48. 49. 55. *gen. sing.*: -uis: VARRO frg. Non. p. 494, 12. -us: LIV. 2, 1, 10 SEN. Herc. f. 523 COLVM. 3, 13, 10. 9, 1, 5 STAT. silv. 4 pr., *deinde saepius*. *dat. sing.*: -u: LVCIL. 965. -ui: HIER. epist. 14, 8, 1. 54, 5, 4 AVG. civ. 15, 16 p. 93, 6 D. CHROMAT. beat. 2 p. 325^b COD. Iust. 6, 58, 15, 3. 12, 17, 4. *acc. sing.*: -u: CORP. XIV 1357. *abl. sing.*: -o: CORP. VI 13267 ORIBAS. eup. (cod. Sangall.) 2, 1 A 8 al. *nom. plur.*: -i: ITIN. Burdig. p. 2149, 80 sqq. GLOSS. III 190, 64 al. *gen. plur.*: -uum: VITR. (7^{ae}) TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295, 18 VEG. mil. 4, 3 HIER. hom. Orig. in Ezech. 5, 4 p. 374, 4 B. COD. Theod. 6, 27, 4, 1. 9, 42, 9, 1 POMER. 1, 4, 3 p. 422^c INST. Iust. 3, 6, 9; *praeterea in iunctura* 'canticum, psalmus -uum'. -um: CORP. XIV 3857 (= Dessau 8350).

55 *acc. plur.*: -os: PACVV. trag. 171 CORP. I² 817 ITALA act. 12, 10 (cod. d) ITIN. Theod. p. 2149, 81 sqq. SVLP. SEV. Mart. 19, 4 SERM. Arrian. fragm. 4, 606^b IORD. Get. 15, 87 GREG. M. epist. 2, 10 CORP. III 167 GLOSS. IV 598, 15. *nota barbarismum grada* (nom.-acc. plur.): PS. ASPER gramm. suppl. 47, 12 cavendum est ne quis dicat grada, curia, aquaeducta. CORP. XII 1753 M. lun. Secundus *alique* grada d. s. d.

60 *orthogr.*: cradibus: INSCR. Röm. Quartalschr. 22, 1908, p. 104. γράδος: INSCR. Rev. Arch. IV 10, 1907, p. 423, 12. INSCR. Schr. d. Balkankomm. Ant. Abt. 4, 1906, p. 322, 2. 4. NOT. Tir. 44, 43. GLOSS.: βράδος (sic et CHAR. gramm. p. 55, 2 B. [p. 45 K.]), βήμα, -um: inessum vel ordinem (-u: ordine). -u suo: honore privato (V 413, 41 in interpr. serm. de regulis). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 25 B. -u. ordine. officio. fastigio. honore. potestate. *legitur inde ab ENN. PLAVT.; non apud CATVLL. CAES. TIB. PERS.; semel tantum apud TER. LVCR.* [loci corrupti mutili dubii: MANIL. 5, 717 SEN. contr. 2, 5, 15 STAT. Ach. 1, 632 TAC. Agr. 36, 18 (coni. Rhenan.). FRONTO p. 127, 13 N. (cf. Wiener Studien 45, 131). p. 139, 5 TERT. adv. Marc. 4, 37 p. 548, 15.] [ital. hisp. grado. M.-L.]

70 *I actus gradiendi, i. q. βάσις, gressus, dimidium passus*: A *proprie de pedibus passis*: 1 *de gradientibus, cum de animalibus* (cf. p. 2143, 1. 7. 23. 32. 46. 76. 79. 2144, 40. 42 et al.), *tum de hominibus; sing. tamquam collectivum de pluribus gradiendi motibus plerumque usurpatur, rarius de uno* (v. p. 2143, 40. 42 et saepius al.): a *genera-liter*: NON. p. 316 -us: pedum gradientium vicissitudo. DIFF. ed. Beck p. 60, 9 inter -um et gressum: -us naturae, gressus virium.

75 ENN. scaen. 13 quo nunc incerta re atque inorata -um regredere conare? (cf. PACVV. trag. 400 paulum repeda, gnate, a vestibulo -um). 213 procedo, -um proferre pedum nitere, cessas, o fide (senex)? (POLLIO epist. Gell. 10, 26, 4 'transgredi' ... a pedum -u appellatum). PLAVT. [Knoche]

Aul. 49 testudineum istum tibi ego grandibo -um (cf. Cist. 378 nimium is vegrandi -u. Curc. 120 grandiore -um ... fac ad me. Epid. 13. Truc. 286 properas grandi -u. PACVV. trag. 37 praegrandi -u). Aul. 813 congregiar. : contollam -um (Bacch. 535 adibo contra et contollam [tollam *cod. P*] -um; *sim. v. s. iunct. p. 2247, 17 sqq.*) Men. 754 -um proferam, progredi properabo (v. p. 2147, 51). 888 move formicinum -um (SEN. Thy. 420 moveo nolentem -um, *opp.*: corpus referre. STAT. Theb. 12, 541 promovere -um). Merc. 882 contra pariter fer -um et confer pedem (SEN. Med. 186 STAT. Theb. 2, 547; cf. et p. 2147, 27 sqq.). Pers. 80 aperiantur aedes: remorandus -us (cf. LVCIL. 965 quoniam vox ... meo -u remoram facit?). Pöen. 513 iste quidem -us succretust cribro pollinario; nisi cum pedicis condiciatis isto grassari -u. 522 modico ... -u ire, *opp.*: festinantem currere (ACC. trag. 239 agite, *Bacchae*, modico -u. LIV. 30, 5, 3 modico -u ad castra ... perventum est). Poen. 530 vinceretis cervom cursu vel grillatorem -u (v. VARRO ling. 7, 69 ad h. l.). Pseud. 1048 quin hinc metimur -bus militariis? (VEG. mil. 1, 9 militari ... -u viginti milia passuum horis quinque dumtaxat aestivis conficienda sunt. 1, 19. 1, 27). Rud. 241 consequamur -u vocem. Trin. 623 celeri -u eunt uterque (ACC. trag. 23 celebri -u gressum adcele[bi]rasse; cf. et p. 2147, 74). Trin. 1010 adde -um, adpropera (LIV. 3, 27, 7 adhortationes erant: adderent -um, maturato opus esse. 10, 20, 10 *opp.* pars stare incerti. 26, 9, 5 LVCAN. 4, 759 de equis. PLIN. epist. 6, 10, 12). TER. Phorm. 867 ad fores suspensio -u placide ire perrexi (Ov. fast. 1, 426 vestigia furtim suspensio digitis fert taciturna -u. 6, 338 Ps. QVINT. decl. 1, 7 -u suspensio ponere certa vestigia. AMM. 24, 4, 23 HIER. vit. Paul. 9; cf. et SEN. nat. 7, 31, 2 tenero et molli incessu suspendimus -um). PACVV. trag. 172 omnes tetinerim -os (*sic*, v. p. 2142, 55). trag. 273 trepidante -u nititur (OCTAVIA 160 trepidos -us. SIL. 13, 303 STAT. Theb. 3, 634). trag. 341 me occide, illinc (illa hinc *codd.*) si [ne] usquam prohibitam (*Steweck*, provideam *codd.*) -um. LVCIL. 1278 qui (*equus*) campos collesque -u perlabitur uno. ACC. trag. 183 per matutinum lumen tardo prorepens (*Bothe*, properantem *codd.*, procedens *Usener*) -u derepente aspicio ex nemore ... properantem egredi. TRAG. inc. 229 -us eliminat (cf. QVINT. inst. 8, 3, 31). VARRO Men. 306 -u tolutili te ... cito relinquat (*h. e. 'tolutilim incedens'*, cf. PLIN. nat. 8, 166). 437 per tellurem propero -um (cf. SEN. Herc. f. 772 properantem -um. Oed. 919. AMM. 29, 6, 12 properato -u). CIC. Verr. II 1, 154 quis a signo Vortumni in circum maximum venit, quin is uno quoque -u de avaritia tua commoneretur? de orat. 2, 249 -um facies (PVBILL. F 26, et p. 2147, 26). fin. 3, 45 ut interit ... -us unus in ea via, quae est hinc in Indiam. Tim. 19 conversionem caeli, quae pedibus et -u non egeret (cf. gr. 34^a οὐδὲν ποδῶν δέον). BELL. Alex. 74, 4 Pharnaces eodem -u quo in proclivem descenderat vallem, ascendere adversus ... collem ... coepit. VERG. georg. 3, 191 equus carpere mox gyrum incipiat -busque sonare compositis (VVLG. Is. 3, 16 de feminis impudicis: ambulabant pedibus suis et composito -u incedebant, אֲרִיִּסְתָּם יָרְדוּ בְּרַגְלֵיהֶם). Aen. 4, 641 illa -um ... celerabat (cf. p. 2147, 13). 6, 128 revocare -um (VAL. FL. 4, 305 STAT. Theb. 12, 203 CORIPP. Ioh. 6, 443). 6, 465 siste -um (v. p. 2147, 59). CIRIS 152 retinere -um cursusque morari. PRIAP. 12, 5 infirmo -u solet huc venire unus quaedam (APVL. met. 8, 15). PROP. 2, 4, 16 ibat et expenso planta morata -u (*de notione* cf. PETRON. 126, 2). Ov. fast. 2, 502 rettulit ille -us (v. p. 2147, 53). 6, 398 obstipui tacitus sustinuique -um (cf. STAT. Theb. 10, 393 cohibete -um). met. 3, 36 lucum infausto tetigere -u. 3, 609 specto cultum faciemque -umque. 4, 338 -u discedere verso (STAT. Theb. 8, 138 verte -um, fuge. 10, 38; cf. et HOMER. 818 huc converte -um. STAT. silv. 2, 3, 21 citatos advertit Diana -us). met. 8, 692 nostros comitate -us (*sequitur*: ite simul. cf. STAT. Theb. 3, 117 quos densa -u comitantur euntes milia). Pont. 2, 10, 36 plura ... verba fuere -u (*sc. colloquentium in itinere*). LIV. 5, 46, 3 constanti vultu -uque. 25, 37, 15 sedato -u in castra abeunt. 28, 14, 17 milites citato -u in hostem ducebant (*sic citare -um dicitur tam de currentibus quam de celeriter gradientibus* [v. p. 2144, 78]: LIV. 8, 6, 2. 35, 36, 1 SEN. dial. 3, 1, 3 Med. 891 Phaedr. 989 CVRT. 4, 16, 6. LVCAN. 6, 82 de equis. SIL. 3, 183 STAT. silv. 2, 3, 21 Theb. 6, 588 LVST. 11, 2, 5 AMM. 24, 7, 3. CLAVD. carm. 28, 510 si voce in maiore citasset; et *passim*. concitare -um: SEN. epist. 114, 3 [HIER. cit in Matth. 28, 8]. Phoen. 403 perge ... et concita celerem -um. concitus -us: p. 2147, 81). LIV. 37, 25, 7 ab se (*Antiocho*) -um in Bithyniam fore Romanis. FEST. Gloss. IV p. 408^a (p. 313 M.) 'pedem struere' (XII tab.): alii putant significare retrorsus ire, alii in aliam partem: alii fu<ge>re, alii -um augere, alii minuire. VELL. 2, 114, 1 nemo e nobis -umve nostrum aut praecedentibus aut sequentibus imbecillus fuit. PHAEDR. 2, 7, 6 mulus quieto sequitur et placido -u. app. 21, 3 cepit -um (citatur v. d. Mey, vix probabiliter). SEN. dial. 4, 35, 2 velocitas placet, quae a cursu ad -um reduci potest. 9, 1, 11 pecoribus fatigatis velocior domum -us est (cf. p. 2148, 46). 10, 19, 3 ad alienum ambulat -um. epist. 29, 6 de Aristone philosopho in gestatione disserente: nescio ... quid de -u faciat (*h. e. 'nescio placeatne ambulans, pedibus gradient'*). 83, 21 incertos oculos -um errantem (APVL. met. 5, 27 errabundo -u). Ag. 587 celso -u. 1004 vestros ... praecedam -us. Herc. f. 474 parum forti -u. 523 sonitus Herculei -us. 678

-um ... retro flectere (VAL. FL. 3, 416. SEN. Phoen. 4 deflectis ... -um). Herc. O. 46 terra defecit -um (*sc. meum*). 702 fertur rapido (medio *cod. E*, perperam) regina -u (SEN. Oed. 1004). Med. 69 incede -u ... ebrio. 675 attonito -u evasit. 738 sonuit ... vesano -u. Oed. 648 funesto -u. 1050 lubricos ponens -us (CVRT. 8, 11, 13 instabili et lubrico -u). Phaedr. 367 soluto labitur moriens -u. 431 seniles ... moliris -us (cf. STAT. Theb. 5, 293 -u nitente). Phaedr. 1000 infesto -u. Thy. 490 perge non dubio -u (SEN. Tro. 522 dubio -u vultuque). Tro. 1088 sublimi -u incedit Ithacus ... nec -u segni puer ad alta pergit moenia. CVRT. 3, 11, 6 promovebant -um (VLP. dig. 21, 1, 17, 9 ad fugam). 7, 11, 16 quos instabilis -us fefellerat (cf. TAC. ann. 1, 64 locus ad -um instabilis, et supra l. 5). LVCAN. 6, 206 -bus fessis (STAT. Theb. 3, 325 fesso -u; cf. et SIL. 4, 40 fessa -um; *sic recte Sangall.*, -u perperam Col.; de structura cf. SIL. 2, 529 turbata -um. AVIEN. Arat. 287 certa -um). PETRON. 136, 10 reduxi ... -um (cf. FLOR. epit. 4, 2, 81 -um retro dedit). PLIN. nat. 18, 197 manus utique congruere debet cum -u. VAL. FL. 2, 545 ovante -u (cf. APVL. met. 11, 15). 3, 441 tacitos egere -us (STAT. Theb. 11, 355 AMM. 29, 5, 54). 8, 131 praecipites agit ille -us (cf. p. 2148, 29). SIL. 3, 499 spectantur superi Herculem ... intemerata -u ... saxa domantem. 3, 529 erexere -um. 4, 372 iunxere -us. 6, 565 remeantum ... servat turba -us (cf. 13, 803 Aiakis ... -um et ... Nestoris ora miratur. STAT. Theb. 12, 238). STAT. silv. 1, 3, 57 expavere -us (*sc. mei, solum calcantes*). 2, 2, 44 suffecere oculi, vix ... suffecere -us. 2, 5, 22 piger ille (*sc. leo*) -u (cf. PAVL. NOL. carm. 24, 29). Theb. 2, 142 -um corripuere (cf. 3, 465 raptos -us. *aliter* Theb. 2, 4). 2, 383 arva -u Teumesia ... intrat. 4, 311 tremuere -us (cf. Ov. met. 14, 143 tremulo -u. CLAVD. 26, 483). 7, 798 hortantur ... -us (*i. in gradu ut stent*). 9, 182 (*in zeugmate*) Tydeus ... sive -us seu frena effunderet. 9, 325 levat unda -us Crenaci. MART. 5, 22, 6 vincenda est semita clivi et numquam sicco sordida saxa -u. APVL. flor. p. 100 cohibent cursum, relevant -um, retardant equum. met. 4, 1 de iumentis quadrupedis incurvo -u rursum erectus in hominem (cf. AMM. 14, 2, 2 per anchoralia quadripedo -u ... repentes). TERT. pall. 2 p. 927, 5 Oe. -um magis demonstrat quam explicat chamaeleon. PANEG. 9 (12), 25, 2 Alpes -u et classibus portus Italicos occupasti. PALLAD. 1, 9, 2 ne -us ambulantium tremor fabricae titubantis excutiat. AMM. 14, 2, 16 represso -u ... steteret (DICTYS 3, 4). VVLG. Iob 31, 37 per singulos -us meos pronuntiabo illum. CLAVD. 10, 321 potestatis species ... non alto simulata -u, non improba gesta. 28, 636 discreto revoluta -u torquentur in orbis agmina. CARM. epigr. 1950, 2 quamvis festinante -u carpas iter.

b specialiter: *a in sermone castrensi:* HIRT. Gall. 8, 9, 1 cum repente instructas velut in acie certo -u legiones Galli viderent (LIV. 42, 59, 6 et p. 2147, 78). SALL. Iug. 98, 4 cunctos pleno -u in collem subduxit (*de notione*: VEG. mil. 1, 9 pleno -u, qui citatior est quam militaris -us, horis quinque XXIII milia peragenda sunt. LIV. 4, 32, 10 aciem ... pleno -u in hostem inducit. 9, 45, 14. 34, 15, 3. 34, 16, 2. Ps. QVINT. decl. 3; 2 miles Marianus ibit ad poenam pleno -u. AMM. 20, 4, 20 pleniore -u. VEG. mil. 2, 23. CLAVD. 26, 559, et al.). SALL. hist. frg. 3, 96 milites ducit ... ad castra fugitivorum presso -u (LIV. 28, 14, 14 DICTYS 2, 45; cf. et p. 2148, 31). LIV. 1, 14, 8 cum pedes referret -um (2, 47, 2. 2, 64, 6. 2, 65, 4. 30, 18, 12 sensim [AMM. 25, 6, 11], al.; SIL. 10, 18 abscessere retro pavidique in terga relatos abduxere -us. AVSON. 433, 3 AMM. 16, 12, 27 Severus stetit impavidus nec referre -um nec ulterius ire temptavit al.; cf. et p. 2147, 53). LIV. 2, 65, 5 audent ultro -um inferre (9, 40, 14. 30, 34, 3. 35, 1, 9 acius. SEN. Phaedr. 722 tutissimum est inferre, cum timeas, -um. TAC. hist. 3, 25; cf. et p. 2147, 41). LIV. 7, 33, 11 consul cum quo forte contulit -um, obtruncat (SIL. 12, 382 TAC. ann. 2, 20 hist. 2, 42 AMM. 16, 12, 6; cf. et p. 2147, 17). VAL. FL. 7, 559 fixerat ille -us totoque ex agmine solus stabat (TERT. fug. 11 p. 481 Oe. ad -um in acie figendum suadere. AMM. 15, 8, 13 fixo -u consiste. 16, 12, 37 equites fixerunt ... -um. 29, 5, 48. 31, 3, 4; cf. p. 2147, 38). SIL. 7, 695 Latinos collegisse -um videt (cf. p. 2146, 35). STAT. Theb. 12, 9 proferre -um (CYPR. GALL. Ios. 151 in proelia ... fidenter proferre -um; cf. p. 2147, 51 et al.). TAC. ann. 12, 35 irrumpere ferentarius gravisque miles, illi telis adsultantes, hi conferto -u (APVL. met. 8, 29).

β in sermone gromaticorum, techn. pro mensura: BALB. grom. p. 94, 14 inter mensurarum XII appellationes: pes, cubitus, -us, passus, eqs. (cf. Ps. BOETH. geom. 2 p. 401, 19. 426, 1). GROM. p. 371, 12 maiores passus in -bus, -us in cubitis diviserunt (Ps. BOETH. grom. p. 407, 9 in -us). p. 372, 2 pedes duo et semis gressum sive -um, duo gressus passum faciunt (*similia ibid.* p. 95, 5. 96, 3. 245, 11. 339, 8). Ps. BOETH. geom. 2 p. 402, 9 decempeda pedes x colligit, passus v, gradus ii, cubitus i pedem habere dinoscitur.

2 de currentibus (v. p. 2143, 64), saltantibus, *sim.*: SEN. Phaedr. 1062 praepeti cursu evolat, summam citato vix -u tangens humum (Tro. 999 citato Pyrrhus accurrit -u). SIL. 16, 396 nitentem opponere curvos aut aequare -us Cynrum post terga relinquit Panchates equus. STAT. Ach. 2, 113 ipse -u me praepete Chiron ... campis admissus agebat. 2, 140 caput aerii scandentem prendere montis, quo fugitur per plana -u (cf. p. 2143, 44 sq.). STAT. Ach. 1, 831 multiplicant ... -um (cf. 827 movent gressus). CORIPP. Iust. 3, 70 plaudunt pedibus, mol-

[Knoche]

lique reponunt crura -u. SEN. Oed. 1004 rapido saeva prosiluit -u locasta vaecors. ROMVL. fab. Aesop. 71, 2 rec. gall. *vulpes ad uvam* pervenire volebat alto -u se excutiens (v. Thiele ad l. p. 243. cf. CARM. poet. min. IV 440, 119 *de capra*: culmina de facili peragrans super ardua gressu).

3 de stantibus: a *generaliter*: NON. p. 317 -us: firmitas standi. PVBLIL. N 55 ni -us servetur, nulli tutus est summus locus. STAT. Theb. 9, 473 stant terra fugiente -us in *flumine pugnantis* (11, 554. Ach. 1, 536 hic nutante -u stetit). Ach. 2, 148 Chiron Achillem stare iubet contra tumidosque repellere fluctus, quos vix ipse -u totiens obstante tulisset. Theb. 1, 414 *de Polynice et Tydeo*: celsior ille -u (SCHOL.: pedibus longior). hic liceat adiungere duo exempla, in quibus -us significare videtur certum locum certis hominibus ad stationem assignatum: VVLG. II Esdr. 8, 7 populus stabat in -u suo (עָמְדוּ בְּמָקוֹמָם, ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ). Dan. 8, 18 statuit me in -u meo (עָמְדָה בְּמָקוֹמִי; ἐστήσῃ με ἐπὶ πόδας). b *speciatim*: de *positione militum comminus pugnantium, i. stantium, ne loco moveantur, pedibus passis*: BELL. Alex. 76, 2 copiae celeriter -u pulsae (SEN. Ag. 549 Phoebea nec me tela pepulerunt -u; v. et p. 2147, 68). Ov. met. 9, 43 in... -u stetimus (*Achelous et Hercules*. SEN. dial. 2, 16, 2 alter gladiator... stat in -u. Liv. 8, 38, 11 in suo quisque -u obnixi, urgentes scutis... pugnabant. COLVM. 7, 12, 7 *de canibus villaticis*: plus... comminus et in -u quam eminus et in spatio cursu facere debent. PANEG. 10 [4], 28, 3. VEG. mil. 3, 22 in suo -u manere; v. et p. 2147, 69). Liv. 2, 10, 10 cum ille... obstinatus ingenti pontem obtineret -u. 6, 12, 8 stabili -u impetum hostium excipere (34, 39, 3 TAC. hist. 2, 35 AMM. 31, 7, 10 BOETH. cons. 1. CARM. 1, 22; cf. et TAC. ann. 1, 64 locus uligine profunda, idem ad -us instabilis, procedentibus lubricus. *praeterea*: p. 2148, 37). 7, 8, 3 primum -u moverunt hostem, deinde pepulerunt (SEN. Herc. f. 817 HEGES. 5, 20, 3 Liv. 6, 32, 8 hostes -u demoti. TAC. ann. 4, 37 legio -u in mota [cf. VAL. MAX. 3, 2, 23 solus immobilem stationis -um retinens]; v. et p. 2147, 69). 27, 18, 14 aliquid aequi loci, ubi firmo consisterent -u (QVINT. decl. 246 p. 9, 16 non mente, non -u constiti. LAVS Pis. 179 si forte in... -um clausis libuit consistere membris). SEN. Ag. 515 felix vocatur, cadere qui meruit -u, i. *pugnans*. PETRON. 80, 2 composui ad proeliandum -um. VAL. FL. 3, 100 restitit ille -u. STAT. Ach. 1, 883 inmanisque -u... stat medius Achilles. Theb. 6, 603 Maenalius, quem deinde -u premit horridus Idas. FRONTO p. 127, 13 N. locus incertae lectionis, v. p. 2142, 71. PANEG. 12 (2), 35, 4 gladiatoria desperatione pugnare nec -u cedere, sed in vestigio stare vel cadere. *de iunctura* '-um figere' cf. p. 2147, 38.

B in similitudine et translate: dicitur et de rebus personatis et de variis motibus, qui sine pedibus fiunt: 1 *generaliter*: de *rebus quasi personatis*: a *corporeis*: de *stellis sim.*: VITR. 9, 1, 10 Iovis stella placidioribus -bus scandens contra mundi versionem. SEN. benef. 4, 23, 4 ex his (*dis sive stellis*)... plerique obscuro -u pergunt et per occultum aguntur. nat. 7, 1, 3 sol totidem, ut ita dicam, -us quot dies habet. STAT. Theb. 3, 24 portus... linquere amicos purior Olenii frustra -us impulit astri. *de flumine*: SEN. Herc. O. 589 cum iam tumidas vere peracto poneret undas gracilisque -u serperet aequo. b *incorporeis*: de *rhythmo clausulae*: CIC. orat. 216 spondius... habet... stabilem quandam et non expertem dignitatis -um. *de morte*: HOR. carm. 1, 3, 17 quem Mortis timuit -um. 1, 3, 33 necessitas leti corripuit -um. LVCAN. 2, 100 quanto... -u mors saeva cucurrit. cf. et CARM. epigr. 1406, 2 dura... frangit parvorum morte parentes condicio rapido praecipitata -u. *de numinibus, sim.*: Ov. met. 14, 143 tremulo... -u venit... Senectus (SEN. Herc. f. 698). STAT. Theb. 6, 2 multivago Danaas perlabitur urbes Fama -u (cf. Ov. trist. 3, 12, 44). silv. 3, 3, 86 toto intravit Fortuna -u (cf. PVBLIL. F 26). VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 lento... -u ad vindictam sui divina procedit ira (cf. PSALT. Rom. 47, 4). *de tempore*: MANIL. 3, 445 menses non paribus per sidera cuncta procedunt -bus. SEN. Herc. f. 291 quidquid... tot per annorum -us abscondit aetas (Herc. O. 390 aetas citato senior eripuit -u. Tro. 385 aetas Pegaseo corripit -u). AMM. 25, 10, 12 Iovianum celeri -u praescriptus vitae finiendae dies exegit. *de vita procedente*: QVINT. decl. 306 p. 203, 24 non eundem -um ultima aetas facit, nec decedit suprema vita, sed corrumpit. *de oratione et sermone*: VAL. MAX. 2, 4, 1 proximus <a> militaribus institutis ad urbana castra -us faciendus est (QVINT. inst. 3, 6, 8 ut ea quibus minus confidimus... omittamus, interim ad ea quae sunt potiora -um ex iis fecisse contenti. IVL. RVF. schem. lex. 19 κλίμαξ est, cum ex re in rem -um tibi sententiae faciunt. SCHOL. Cic. Bob. p. 88, 19 St. CLAUD. MAM. anim. 5, 4, 138, 4). QVINT. inst. 10, 7, 10 non minus prospectu procedamus quam -u. PANEG. 12 (2), 8, 1 ad ea proferamus -um quae tibi debes (12 [2], 21, 1). HIL. trin. 7, 13 hic... secundus ad demonstrationem -us est. SCHOL. Cic. Bob. p. 100, 34 St. hic primo -um figit. *de cursu honorum*: LIV. 27, 6, 17 ex aedilitate -um ad censuram fecit. VAL. MAX. 3, 4, 4 miro -u Varro... ad consulatum conscendit. PANEG. 3 (11), 7, 5 ad summum fortunae fastigium pari -u tenditis. ANATOL. Leo M. epist. 132, 2 Andreas non proventus a nobis, sed -u faciente archidiaconi dignitate fuerat honoratus.

de virtute et malitia: VAL. MAX. 2, 1, 5 proximus... intemperantiae -us. SEN. clem. 1, 1, 7 malitiae. dial. 7, 15, 5 virtutis. 7, 25, 7 virtutes diligentiores, quae suspensum -um ponunt et pondus suum sustinent. NOVATIAN. cib. Iud. 3 p. 231 loquitur de firmo -u innocentiae iustitiae omnisque virtutis (trin. 19 ISID. in lev. 9, 3; v. et HIL. in Matth. 4, 21 fit innocentiae -us celsior et profectum fides sumit). *de schismate*: EPIST. pontif. 292 Migne 20, 486^B schisma latius in dies serpere et citatiore -u incedere fama proloquitur. *de gloria mundi*: HIER. in Ezech. 3, 23 p. 35 mundi huius gloriam praeterfluere et -um stabilem non habere. *pro mensura*: VVLG. I reg. 20, 3 uno tantum, ut ita dicam, -u ego (Saulus) morsque dividimur (בְּכֶפֶץ שֶׁכֶּן יֶהְיֶה יְהוָה בְּכֶפֶץ שֶׁכֶּן יֶהְיֶה).

2 *speciatim*: a *in actionibus mentis vel animi*: α *de diversis actibus animi*: PROP. 1, 13, 8 primo lapsus abire -u incipis (sc. in via amoris). LIV. 6, 35, 2 conando agendoque iam eo -um fecisse plebeios, unde... pervenire ad summa... possent. VELL. 2, 1, 1 non -u, sed praecipiti cursu a virtute descitum. SEN. dial. 1, 5, 4 boni viri... non trahuntur a fortuna: sequuntur illam et aequant -us. SER. SAMM. 1070 si nequit infandum praevertere cautio virus, proximus ille -us data pocula pelleret cura. PANEG. 10 (4), 10, 3 -um ex nequitia protulerunt. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1129^D inoffense -u per sensus ire sanctissimos. β *de progressu in disciplina philosophica, in doctrina, in vita religiosa*: SEN. benef. 5, 2, 2 etiamsi voluntatem illam alius -u velociore antecessit, non, ut in certaminibus ad spectaculum editis, meliorem palma declarat. epist. 20, 2 nec hoc dico sapientem uno semper iturum -u, sed una via. 37, 4 una ad libertatem fert via et quidem recta: non aberrabis; vade certo -u. APVL. Plat. 2, 20 fidenti et securo -u virtutis via gradior. HIL. trin. 7, 3 non meis... sed apostolicis scando -bus. MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1241. HIER. epist. 48, 4, 1 concito -u ad optata coeptaque pervenies (in Is. 30, 15; cf. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 102, 18 animae... currunt post ipsum... non leni -u nec tardis passibus, sed rapido cursu et tota properatione festinant). epist. 58, 6, 1 non... expedito pergis -u. 58, 7, 2 firmo pergeres -u. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 83, 14 B. proficientis animae -us colligens. AVG. soliloq. 2, 4, 5 non... parvum -um ad animae immortalitatem factum esse video. BACHAR. fid. 3 p. 1026^A aequali -u nostri cordis intrare. VAL. CEM. hom. 17, 6 his -bus ad paradisum tenditur. γ *in metaphora ex sermone militari (cf. Hoppe, Synt. und Stil des Tertullian p. 207)*: de *gressibus animi quasi gradientis*: TREBON. Cic. epist. 12, 16, 2 illum paratum... et ingressum pleno -u (cf. p. 2144, 36) cohortari non intermitteremus. SEN. dial. 6, 6, 6 ne summiseris te, immo contra fige (cf. p. 2144, 61) stabilem -um (TERT. ieiun. 11 adeo indifferenter hanc partem defendo illis offerens in quo velint -um figere. adv. Marc. 4, 2 p. 426, 21. 5, 10 p. 605, 25 adv. Prax. 8 p. 237, 25. 22 p. 270, 2. virg. vel. 10. LVCIF. non parc. 9 fixo -u stare contra tuam rabiem immobiles. VVLG. Habac. 2, 1 super custodiam meam stabo et figam -um super munitionem [עָמְדָה עַל-מִצְדֵּי]. HIER. epist. 53, 8, 11]. HIER. c. Lucif. 10 valenter et fixo -u me repellis). SEN. dial. 9, 4, 1 nec ego negaverim aliquando cendum studioso virtutis, sed sensim relato -u et salvis signis, salva militari dignitate (v. p. 2144, 53). TERT. anim. 26 in nostras (Christianorum) lineas -um colligam (cf. RVFIN. Orig. in cant. prol. 83, 14 B.). ieiun. 13 movistis igitur -um excedendo traditionem. adv. Marc. 3, 2 p. 378, 1 hinc... -um consero, an debuerit eqs. nat. 2, 1 -um conferens (adv. Iud. 2 p. 703. 7 p. 712 [-ser- Fuld.] HIER. adv. Rufin. 1, 15). virg. vel. 15 si tentationibus -um obstruxerit (apol. 27, 1 praescr. 15, 3). HIER. epist. 6, 1, 2 aequo -u certamina concitare. 49, 2, 4 presso -u pugno. *'gradus' sunt singuli congressus quasi dimicantium (sumptum ex sermone gladiatorio?)*: TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 292, 6 alius libellus hunc -um sustinebit. 1, 19 p. 314, 5 satis erit ad praesentem -um. 3, 5 p. 381, 20 his proluserim quasi de -u primo adhuc et quasi de longinquo (anim. 24 secundo). 4, 6 p. 432, 12 alium... inimus -um. 4, 29 p. 524, 16 eodem -u occurrere. pudic. 7 decedam... de -u isto. 21 in hunc... -um decurram. anim. 6 sed nec hic -us stabit. *de positione (habitu) animi quasi in gradu stantis (v. p. 2145, 16)*: CIC. off. 1, 80 fortis... animi... est non perturbari in rebus asperis nec tumultuantem de -u deiici (Att. 16, 15, 13. BELL. Alex. 54, 3 permansit in sententia legio... nec ullo timore de -u deiecta est. SEN. dial. 2, 19, 2 non deiectus, ne motus quidem -u [TERT. resurr. 2 p. 27, 20]). VAL. MAX. 4, 3 ext. 4 Alexander Diogenem -u suo divitiis pelleret temptat (TERT. apol. 2, 6 damnatis quibusdam Christianis, quibusdam de -u pulsus [adv. Marc. 4, 9 p. 444, 6 HIER. epist. 14, 8, 1]. cf. NEP. Them. 5, 1 Xerxes iterum a Themistocle -u depulsus est). SEN. dial. 12, 6, 2 utrumne statim percussus arma summiseris an in -u steteris (TERT. ieiun. 13 state in isto -u. VVLG. Dan. 10, 11 sta in -u tuo; עָמְדָה עַל-מִצְדֵּי. cf. TERT. pudic. 10 quid itaque in -u totus es? CYPR. epist. 28, 2 p. 546, 1 stare firmo -u). SEN. Oed. 85 quo... sit dubius magis status et cadentis imperi moles labet, hoc stare certo pressius fortem -u. SIL. 16, 21 corda virum mansere -u. QVINT. inst. 5, 7, 11 velut in -um reponantur (TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 300, 28 age igitur, ad lineas rursum et in -um!). TERT. adv. Marc. 5, 1 p. 570, 20 isdem et hic dimicabimus lineis, in ipso -u provocabimus praescriptionis. [Knoche]

5, 16 p. 631, 27 Marcion de -u cedat (praescr. 9, 1). scorp. 8 unum
... -um insistimus. praescr. 18, 2 aequo -u negandi et defendendi.
RVFIN. Orig. princ. 2, 1, 2 certior post victoriam reparati -us statio
teneretur. **b de progressu in semita vitae:** VAL. MAX. 8, 8, 1
Scipio et Laelius... ut actuosae vitae iter aequali -u exequantur.
SEN. dial. 6, 11, 2 ista turba dispari -u vadit ad mortem (cf. dial.
10, 11, 2 non cunctabitur sapiens ire ad mortem certo -u). dial. 6,
20, 3 licet uno -u ad libertatem (*i. ad mortem*) transire. 10, 9, 5 hoc
iter vitae... quod vigilantes dormientesque eodem -u facimus.

iuncturae selectae: verbales: -um (-us): accelerare: LIV.
2, 43, 8 CLAUD. carm. min. 17, 6. addere: p. 2143, 21. advertere:
p. 2143, 59. aquare: p. 2144, 80. 2146, 18. agere: p. 2144, 19. augere:
p. 2143, 74. capere: p. 2143, 77. celare: p. 2143, 49. SIL. 16, 78.
STAT. Theb. 8, 158 de equis. APVL. met. 6, 14 AMM. 14, 11, 16. citare:
p. 2143, 59. cohibere: p. 2143, 56. colligere: p. 2144, 65. 2146, 35. 53.
comitare: p. 2143, 60. componere: p. 2143, 47. 2145, 37. concitare:
p. 2143, 69. conferre: PLAVT. Men. 554 propera, Menaeche, fer pe-
dem, confer -um. Pseud. 707 confer -um contra pariter, porge...
bracchium. v. et SYMM. epist. 1, 10, 1; praeterea p. 2146, 56. cf. p. 2144,
68. conserere: p. 2146, 55. continere: VERG. Aen. 3, 598 haesit con-
tinuitque -um. CORIPP. loh. 6, 490. 583. contollere: p. 2143, 4. con-
vertere: p. 2143, 59. corripere: p. 2144, 25. deflectere: p. 2144, 1.
dirigere: SEN. Phoen. 62 inviti -um. efferre: OCTAVIA 160. 667 tectis
-us. SEN. Med. 891 SIL. 11, 112 STAT. Ach. 1, 919 PANEG. 10 (4), 16, 5.
et al. effundere: p. 2144, 29. eliminare: p. 2143, 35. erigere: p. 2144,
21. explicare: p. 2144, 35. facere: p. 2145, 69. 72 sqq. 2146, 16. 36.
ferre: PLAVT. Merc. 882 contra pariter fer -um et confer pedem
(contra: SEN. Med. 186 STAT. Theb. 2, 547). TRAG. inc. 25 concitum
tetuli -um. Ov. fast. 1, 638. 6, 338 Priapus, furtim accedens, fert
suspensos... -us. met. 7, 185 fert... vagos... per muta silentia noc-
tis... -us (8, 39 per agmen hostile. LVCAN. 8, 718 per umbras. SIL.
12, 531 per iuga celsa). ars 3, 304 ingentis varica fert... -us. rem.
342 ad dominam. SEN. Tro. 1151 retro. VAL. FL. 5, 395 hac... duce
ferte -us. SIL. 4, 95. 17, 29 procul hinc... ferte -us. 17, 519 in cer-
tamina (SALV. gub. 6, 23 in nubes). STAT. Ach. 1, 339 sic... -um,
sic ora manusque... feres. NEMES. cyn. 178 (imitatus, ut videtur,
VERG. georg. 3, 169) de canibus: consuescant colla ligari concordēs
et ferre -us. PANEG. 12 (2), 37, 3. et al. figere: p. 2144, 61. 2145, 80.
2146, 43 sqq. firmare: CVRT. 4, 9, 18 -um. STAT. Theb. 2, 261. 586. QVINT.
inst. 9, 4, 129. frangere: SALV. gub. 7, 83 cum... viri magis quam
mulieres -um frangerent. grandire: p. 2143, 1. inferre: SEN.
Oed. 548 sacerdos intulit... -um. OCTAVIA 74 PLIN. paneg. 81 CYPR.
GALL. exod. 1261, et in sermone castrensi: p. 2144, 57. inire: p. 2146,
64. iungere: p. 2144, 21. minuere: p. 2143, 74 et QVINT. inst. 2, 3, 8.
APVL. met. 5, 22 pensilem -um pullulatim minuens. mirari: p. 2144,
22. moderari: PANEG. 11 (3), 30, 2. moliri: p. 2144, 7. movere:
p. 2143, 6. 2146, 54. multiplicare: p. 2144, 83. obstruere: p. 2146,
57. ponere: SEN. benef. 6, 34, 1 intra domum. Ag. 773. Oed. 1050
lubricos -us. LVCAN. 9, 395 PAVL. NOL. carm. 19, 487 et p. 2146, 3.
praetardare: HOMER. 917. premere: VAL. FL. 2, 454 et p. 2148, 31.
probitere: p. 2143, 31. proferre: ENN. scaen. 213. p. 2142, 83. 2145,
77. 2146, 21. promovere: p. 2143, 8. 2144, 10. properare: p. 2143,
37. rapere: p. 2144, 26. reducere: p. 2144, 15. referre: Ov. fast. 2,
502. SEN. Oed. 708 ad penates regios. Thy. 429. APVL. met. 10, 30.
et saepius in sermone castrensi: p. 2144, 56. 2146, 51. relevare:
p. 2144, 31/2. remorari: p. 2143, 10. removere: CORIPP. loh. 8, 98. repe-
dare: p. 2142, 82. retinere: p. 2143, 51. retrahere: STAT. Theb. 11,
548. retro dare: p. 2144, 16. retro flectere: SEN. Herc. f. 678. revo-
care: p. 2143, 50. servare: p. 2144, 21. sistere: VERG. Aen. 6, 465.
PROP. 4, 10, 36 plano sistit uterque -um. Ov. epist. 13, 102 LIV. 9,
2, 10 SEN. epist. 40, 7 CVRT. 4, 6, 13 SIL. 10, 367 HOMER. 1063 BOETH.
cons. 1 carm. 1, 26 CORP. IX 3071, 1. suspendere: p. 2143, 24. susti-
nere: p. 2143, 55. tardare: STAT. Theb. 2, 671. tenere: p. 2143, 28.
tollere: SYMM. epist. 1, 8, 1. vertere: p. 2143, 57. **nom. -us:**
stat: p. 2145, 8. 2146, 66. tremescit: p. 2144, 27. **-u:** cedere:
p. 2145, 41 (de -u: p. 2146, 65. 2147, 1). deicere: p. 2146, 70 (de -u:
p. 2146, 68). demovere: p. 2145, 31. depellere: p. 2146, 75. movere:
p. 2145, 30. 2146, 70. pellere: p. 2145, 19. 2146, 72 (de -u: p. 2146, 70).
in -u: esse: p. 2146, 78. stare: p. 2145, 15. 2146, 66.

epitheta: -us dicitur: aequalis: p. 2146, 37. 2147, 5. aequus:
p. 2145, 53. 2146, 58. 2147, 2. agilis: AMM. 23, 5, 1. alacer: AMM. 20, 4, 12.
altus: p. 2144, 40. 2145, 3. anceps: CLAUD. 11, 23. apertus: STAT.
silv. 1, 2, 35. apostolicus: p. 2146, 29. attonitus: p. 2144, 1. beni-
gnus: STAT. silv. 5, 1, 35 Theb. 7, 577. caecus: STAT. Theb. 12, 286.
celeber: v. p. 2143, 20. celer: v. p. 2143, 19. adde MACER hist. 24.
Ov. epist. 13, 102. rem. 342 VAL. MAX. 8, 7 ext. 1 SEN. Phoen. 403
Tro. 1188 HOMER. 289 APVL. met. 4, 3, 9, 19. et al.; cf. et p. 2145, 67.
celsus: p. 2143, 53. 2146, 6. certus: 2144, 44. 2146, 28. 80. 2147, 7.
citatus: p. 2143, 64. 2144, 78. 2145, 66. 2146, 8. PRVD. perist. 5, 209.
clemens: AMM. 19, 2, 2. coactus: AMM. 30, 5, 14. compositus: p. 2143, 47.
concitus: TRAG. inc. 25 concitum tetuli -um. PHAEDR. 3, 2, 11 de pan-
thera. APVL. met. 4, 18. 21. 22. 5, 31 de Venere. 9, 40. AMM. 24, 6, 12 lemi
ante, dein concito -u. 29, 5, 11. VVLG. II reg. 17, 18 concito -u ingressi
sunt domum (יָצְאוּ מִן הַבַּיִת בְּרַגְלָם). HIER. in Is. 30, 15 p. 408 in Maith.

28, 6/7 p. 241. VAL. CEM. hom. 10, 4 plagis -u concito equorum; v. et
p. 2146, 30. concordēs: NEMES. cyn. 178 de canibus. conferto -u:
p. 2144, 68. constans: LIV. 5, 46, 3. dispar: p. 2147, 6. dubius:
p. 2144, 8. ebrius: p. 2144, 4. entheus: SEN. Tro. 674. errabundus:
p. 2143, 83. errans: p. 2143, 82. expeditus: p. 2146, 31. expensus:
p. 2143, 53. fessus: p. 2144, 13. festinans: p. 2144, 41. fidens: p. 2146,
28. firmus: p. 2145, 34. 2146, 4. 34. 79. fixus: FIRM. math. 4, 19, 10 et
p. 2147, 38. formicinus: p. 2143, 7. fortis: p. 2143, 84. funestus: p. 2144, 5.
grandis: infra l. 49. Herculeus: p. 2143, 84. humanus: APVL.
met. 11, 12 narrat asinus: placido ac prorsus humano -u... sensim
inrepo. incertus: PELAGON. 291. incurvus: p. 2144, 33. infaustus:
p. 2143, 56. infestus: p. 2144, 7. infirmus: p. 2143, 52. ingens: Ov.
ars 3, 304 Pont. 4, 7, 33. inoffensus: p. 2146, 21. insonus: AMM. 29,
5, 54. instabilis: p. 2144, 5. 11. intrepidus: SEN. dial. 11, 8, 5. la-
bens: STAT. silv. 5, 5, 16. laboriosus: MART. 7, 39, 7. lenis: LIV. 38,
21, 3 APVL. met. 1, 2, 4, 10 AMM. 24, 6, 12. 31, 12, 3. et p. 2146, 32.
lentus: SEN. dial. 5, 13, 2. PLIN. epist. 7, 27, 10 lento -u ire. PORPH.
Hor. serm. 1, 3, 10. VVLG. Tob. 11, 3 lento -u sequantur iter... fami-
liae; et p. 2145, 62. lubricus: p. 2144, 5. magnus: VARRO ling. 7, 69
gralator a -u magno dictus. Ov. met. 9, 787 sequitur maiore -u.
STAT. Ach. 2, 103 PLIN. paneg. 10. militari(u)s: p. 2143, 17. mirus:
p. 2145, 81. mobilis: SEN. Oed. 378. modicus: p. 2143, 13. mollis:
APVL. met. 7, 16 asinus tripudians -uque molli gestiens. CORIPP. Inst.
3, 70 v. p. 2144, 84. multivagus: p. 2145, 60. nimius: STAT. Theb.
10, 646 produnt... deam nimii -us. obscurus: p. 2145, 48. obuius:
APVL. met. 9, 4. ovans: p. 2144, 17. par: p. 2145, 64. 82. parvus:
p. 2146, 36. pensilis: APVL. met. 5, 20. piger: AMM. 22, 9, 4 pigriore
-u. placidus: PHAEDR. 2, 7, 6 mulus quieto sequitur et placido -u. APVL.
met. 11, 12 de asino. v. et p. 2145, 47. plenus: p. 2144, 47. 2146, 41. prae-
ceps: SEN. Herc. O. 254 LVCAN. 1, 496 VAL. FL. 8, 131 v. p. 2144, 19.
praegrandis: infra l. 51. pressus: p. 2144, 51. 2146, 59. properans:
p. 2143, 38. properus: SEN. Oed. 919. purus: STAT. Theb. 3, 24. qua-
dripedus: p. 2144, 34. quietus: supra l. 28. rapidus: p. 2144, 2. 2145
1, 58. rectus: PS. QVINT. decl. 1, 3. reparatus: p. 2147, 3. repressus:
p. 2144, 37. securus: p. 2146, 28. sedatus: p. 2143, 63. segnis:
p. 2144, 9. senilis: p. 2144, 6. siccus: p. 2144, 31. solutus: p. 2144, 6.
stabilis: p. 2145, 26. 54. 2146, 10. 43. sublimis: p. 2144, 9. succi-
dū -us: STAT. Theb. 4, 663. suspensus: p. 2143, 24. 2146, 3. 2147-
30. tacitus: p. 2144, 18. tardus: Acc. trag. 183 p. 2143, 33. Ov.
met. 11, 357 de iuvenis. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 10 tardissimo -u am-
bulare. CLAUD. 15, 21. cf. et STAT. Theb. 2, 671. testudineus: p. 2143, 1-
titubans: COLVM. 10, 309 APVL. met. 7, 20 (cf. ibidem 1, 18 -u ti-
tubo). tolutilis: p. 2143, 36. tremulus: p. 2144, 27. 2145, 59. trepi-
dans: p. 2143, 29. trepidus: p. 2143, 30 et OCTAVIA 160. vagus:
p. 2147, 30. vastus: SEN. Ag. 408 vasto... -u properat. Herc. O. 509:
vegrandis: infra l. 49. velox: p. 2143, 79. 2146, 24. vesanus: p. 2144, 4.
virginis: Ov. met. 8, 39.

iuncturae propter adnominationem insignes: PLAVT. Aul. 49.
grandire. Cist. 378 vegrandis. Curc. 120 grandis (Epid. 13 Truc. 286).
Men. 754 progredi. Poen. 514 grassari. 530 iuxta legitur gralator
(cf. VARRO ling. 7, 69). PACVV. trag. 23 adp. gressus. 37 praegrandis.
SEN. Herc. O. 589 iuxta legitur gracilis. v. et ENN. scaen. 13 -um
regredere. **adposita et opposita selecta:** cultus: p. 2143, 57. cur-
sus: p. 2143, 52. 2144, 31 (opp.: p. 2143, 78. 2146, 17. 33. v. et PLAVT.
Poen. 522 currere). facies: p. 2143, 57. gestus: p. 2144, 40. gressus:
p. 2142, 80. manus: p. 2144, 16. oculi: p. 2143, 82. 2144, 24. ora:
p. 2144, 22. pes, pedes: PLAVT. Merc. 882. p. 2143, 48. et al. pro-
spectus: p. 2145, 76. vultus: p. 2143, 63.

**II partes scalarum, super quas gradimur ascendentes et de-
scendentes:** **A proprie:** **I generaliter:** de diversis sca-
lis ad usum gradiendi factis: **a de partibus earum scalarum,**
per quas ascenditur ad aedificia, monumenta, plateas, res-
que in similitudinem monumentorum factas: **de significatione:**
NON. p. 316 -us consuetudine sunt per quos ad altiora domorum et
aedificiorum scanditur. GRAMM. suppl. 76, 30 in scala -us dicitur
etiam infirmus ex quo ascenditur super alios -us (189, 26 in -bus
per quos descendimus illum etiam qui in summo est -um dicimus.
CLAUD. DON. Aen. 7, 49). **a de -bus per quos scanditur ad aedi-
ficia:** **ad templa:** CIC. dom. 54 -us Castoris convellisti ac
removisti (Sest. 34 Pis. 23). Phil. 5, 18 -us aedis Concordiae con-
plebantur (Phil. 7, 21. cf. Jordan-Hülsem, Topogr. 1, 2, 336). TIRO
Gell. 10, 1, 7 aedem Victoriae... cuius -us vicem theatri essent.
CORP. I² 817 (= Dessau 5562) Barba aed. cur. -os refecit. in inscr.
mutila VI 62 aedicul(am?) -us. VIII 12111 (= Dessau 5422) cellam
cum -bus. VERG. Aen. 1, 448 templum Iunonis, aerea cui -bus sur-
gebant limina (cf. PROP. 4, 1, 9 qua -bus domus ista Remi se su-
stulit). Ov. epist. 20, 105 in templum redeo -bus sublime Dianae
(met. 7, 587. cf. et trist. 3, 1, 59 -bus sublimia celsis templa). Pont.
3, 2, 50 per... quater denos itur in illa templa -us. LIV. 8, 6, 2 lap-
sus per -us templi Iovis Maximi (PLIN. paneg. 52 GELL. 2, 10, 2).
VITR. 3, 4, 4 -us in fronte constituendi ita sunt, uti sint semper in-
pares... crassitudines autem eorum -uum ita finiendas censeo, ut
neque crassiores dextante nec tenuiores dodrante sint conlocati
(ibid. retractationes autem -uum nec minus quam sesquipedales nec
[Knoche])

plus quam bipedales faciendae videntur. item si circa aedem -us futuri sint, ad eundem modum fieri debent). 4, 8, 2 sin autem peripteros ea aedis constituetur, duo -us et stylobata ab imo constituantur. GREG. M. epist. 2, 10 ante -os sanctae Sabinae. cf. et 'canticium -uum' p. 2157, 17. fortasse huc pertinet CORP. IX 5047 murum -us crepidinem faciendam curavere.

de domibus sive publicis sive privatis quibus ut templis aditus per gradus est: CIC. Font. 4 paucos aerarii -us ascendere. ad Q. fr. 2, 1, 3 a graecostasi et -bus (sc. Curiae) clamorem... sustulerunt (Liv. 1, 48, 3 [inde VIR. ill. 7, 18]. v. et Liv. 1, 36, 5 statua Atti... in comitio in -bus ipsis ad laevam curiae fuit, cf. Jordan-Hülsem l. l. 1, 2, 262⁹⁴, 264⁹⁵). SEN. epist. 84, 12 praeteri istos -us divitum et magno adgestu suspensa vestibula. TAC. hist. 3, 74 pro -bus Palatii (SVET. Nero 8 Vitell. 15. PANEG. 11 [3], 26, 4 nemo -u pulsus, nemo aditu prohibitus, nulli palatii fores clausae sunt). fort. huc pertinet PSALT. Rom. 44, 9 a -bus eburneis (VVLG. rectius domibus, LXX: ἀπὸ βάρων, ἡρώων). de gradibus porticus: VITR. 5, 11, 3 uti -us sint in descensu <a> marginibus sesquipedem ad planitiem, quae planities sit non minus pedes XII. CORP. VIII 15497 (= Dessau 5553) porticum ascensus fori cum spiritis (sic) et -bus et capitibus. VIII 14346 (= Dessau 5556) porticum adque ascensus g<raduum?>. VIII 23280 porticum... cu<m> gradib(us) VII. VVLG. Ezech. 40, 49 octo -bus ascendebatur ad eam (ἡβύσσος). de gradibus, per quos pervenitur ad portam, ingressum: PROP. 1, 16, 42 osculaque impressis nixa dedi -bus. VVLG. Sirach 6, 36 -us ostiorum (sc. sensati)... exerat pes tuus (βαθμοὺς). Ezech. 40, 6 venit ad portam... et ascendit per -us eius (ἡβύσσος; 40, 22, 26, 31, 34, 37). INSCR. Dessau 5569 (= CORP. VIII 1320, 14851) arcum a fundamentis cum -bus et statua (CORP. VIII 23749). in basilica christiana (cf. s. v. 'gradalis'): AVG. civ. 22, 8 p. 581, 1 D. in -bus exedrae. MIRAC. Theclae 7 p. 172, 25 ante -us chori. de ascensu ad murum oppidi: LIV. 42, 15, 6 post maceriam se abdiderunt -bus adstructis, ut ex ea velut e muro tela... conicerent. VEG. mil. 4, 3.

β de gradibus per quos ascenditur ad monumenta: ad aram: OV. met. 15, 685 -bus nitidis delabitur deus (anguis). VVLG. exod. 20, 26 non ascendes per -us ad altare meum (ἡβύσσος). HIER. epist. 64, 10, 1). Ezech. 43, 17 -us altaris versi ad orientem (ἐλικοκλήτης). CORP. VIII 10564 (= Dessau 4461) aram cum -bus (IX 3079. cf. CORP. VIII 14381). ad sepulcrum: CORP. XIV 3857 (= Dessau 8350) locum... cum ascensu -um (sic) VII et cippis inscriptis VII. CORP. VIII 20757. adde CORP. VI 62 (mutila) aedicularum? -us <...> tect(um) focum. de gradibus qui sunt ante simulacrum dei: CORP. X 5159 (= Dessau 3784) basim, -um, aram (Concordiae), de singulari v. p. 2150, 67 sqq. APVL. met. 11, 17 dea -bus haerebat argento formata.

γ de gradibus qui perducunt in diversa suggesta: ad tribunal: CIC. Cluent. 93 -us illi Aurelii (Flacc. 66. cf. Jordan-Hülsem l. l. 1, 2, 405). CVRT. 5, 2, 13 summum -um throni (VVLG. III reg. 10, 19 thronus Salomonis habebat sex -us, ἡβύσσος. 10, 20. II par. 9, 18, 19). VARRO ling. 5, 168 duplicata scansio, qua scanditur in lectum, -us dicitur (LYCAN. 2, 356 -busque adclinis eburnis stat torus). PASS. Mar. Iac. 6 p. 54, 1 catasta non... uno tantum ascensibilis -u, sed multis ordinata -bus et longo sublimis ascensu. BOETH. cons. 1, 1, 20 in vestimento Philosophiae in utrasque litteras (sc. Π et Θ) in scalarum modum -us quidam insigniti videbantur, quibus... esset ascensus. δ de gradibus per quos acceditur ad aquam, cisternam, flumen: LIV. 41, 27, 8 censores -bus... ascensum ab Tiberi in emporium fecerunt (v. Jordan-Hülsem l. l. 1, 1, 431). VITR. 5, 10, 4 alvei... latitudo inter parietem et pluteum ne minus sit pedes senos, ut -us interior (inferior Rose) inde auferat et pulvinus duos pedes. COLVM. 8, 15, 3 ora lacus... non in -us oportet erigi, sed paulatim clivo subsidere. PALLAD. 1, 18, 1 ad calcatorium -bus tribus fere ascendatur. huc pertinere videtur et nom. prop. AMM. 15, 11, 18 sinus, quem vocant 'Ad gradus'.

ε de gradibus per quos ascenditur in plateam, viam, fere i. q. crepido: CORP. XIV 2623 (mutila) -us circa eam aream (v. ed. ad h. l.). VIII 1320 (= Dessau 5569). 14851. VICT. VIR. 2, 13 pro -bus plateae novae (INSCR. Nouvelles arch. des miss. scientif. et litt. XIV, 1907, 2 p. 146 plateam cum -bus III).

ζ de gradibus per quos ascenditur in montem, collem in inser. ad scalas hodieque extantes: CORP. VIII 703 (= Dessau 5564), in ascensu rupis Regulus... -us propter commodum populi s. p. f. VIII 28066 IX 3359. VARRO ling. 5, 164 porta Romanula habet -us in novalia ad Volupiae sacellum (nova via Scaliger, recte ut vid., cf. Jordan-Hülsem l. l. 1, 3, 45). FEST. p. 263 porta Romana instituta est... infimo clivo Victoriae, qui locus -bus in quadram formatus est, v. Jordan-Hülsem l. l. 1, 1, 176. VELL. 2, 3, 1 Capitolii summis -bus insistens. PLIN. nat. 8, 145 in -bus gemitoriis (i. in scalis Gemoniis, Jordan-Hülsem l. l. 1, 2, 324. v. et p. 2151, 31). TAC. hist. 3, 71 qua Tarpeia rupes centum -bus aditur (v. Jordan-Hülsem l. l. 1, 2, 130). PAVL. dig. 8, 2, 20, 1 -us vel clivos... facere. ITIN. Burdig. p. 587, 3 ascenduntur ad summum montem -i numero CCC (ITIN. Theod. 7 p. 141, 1 per -os scalatur (Gildem., collocatur sim. codd.) Anton. 17 p. 170, 19 al.). HIL. trin. 1, 20 nullus per praerupta consensus est, nisi substratis paulatim -bus feratur gressus ad

summa (GREG. M. epist. 9, 218). VVLG. II Esdr. 3, 15 -us qui descendunt de civitate David (12, 36. ἡβύσσος). β de gradibus qui perducunt ad tabulata superiora: CORP. XIV 3463 faciendum curavei (sive -vet) gradu(s? -m? cf. p. 2151, 15). X 5192 (= Dessau 5565) -us et epimedia. OV. Ib. 485 neve -us adeas Elpenore cautius altos (v. MART. 11, 82, 4 et SVLP. SEV. Mart. 19, 4 per confragosos scalae -us decidens). PLIN. nat. 36, 88 de scalis labyrinthi Heracleopolitani. IVV. 3, 200 -bus trepidatur ab imis, sc. si ardet domus meritoria. VVLG. II par. 9, 11 fecit rex de lignis... -us in domo domini et in domo regia (ἀραβάζεις). COD. Theod. 15, 1, 45 SIDON. epist. 2, 2, 11.

ε de axiculis scalarum portabilium sim. (cf. VARRO ling. 9, 69 'scalas', quod... singulos -us scanderent, potius pluraliter appellari): CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 3 scalarum -us si alios tollas, alios incidas, nonnullos male haerentis relinquant. VERG. Aen. 2, 443 haerent parietibus scalae, postisque sub ipsos nituntur -bus (item in re militari: STAT. Theb. 10, 841). CELS. 8, 15, 5 p. 356 D. brachium deligatum super scalae gallinariae -um (cf. COLVM. 8, 3, 16 ascensus... avibus ad tabulata... datur iunctis parieti modicis asseribus, qui paulum formati -bus exasperantur). PETRON. 53, 11 baro puerum... iussit per -us scalarum... saltare. de clavis qui figuntur, ut praerupta montium ascendi possint: LIV. 28, 20, 4 clavos per modica intervalla figentes cum velut -us fecissent. CVRT. 7, 11, 15 cum cuneos inter saxa defigerent <ut> -us, subinde quis insisterent.

2 specialia: α de sedibus theatri, circi sim.: amphitheatri Flavii: CORP. VI 32363 (= Dessau 5049) passim. 32089 (= Dessau 5633) reparatis spectacula -bus. XII 1241 (= Dessau 5655. Arausione in theatro) eq(uitum) g(radus) III. CORP. IX 3173 (= Dessau 5642) theatrum aluendum (v. vol. I 1788, 52. adlevandum Heraeus coll. vol. I 1674, 71 sqq.) -us faciendos curavit. HOR. sat. 1, 6, 40 Novius... -u post me sedet uno (item de certis -bus, qui diversis ordinibus servantur: LIV. perioch. 99 ut in theatro XIV -us equitibus adsignarentur [cf. PORPH. Hor. epist. 1, 1, 62 p. 319, 2 lex Roscia est qua cavetur ut proximis ab orchestra XIV -bus spectent quibus census est HS. CCCC. ibid. p. 319, 12. SCHOL. Iuv. 14, 324 'bis septem ordinibus': id est -bus equitum R. AVSON. 304, 5 tu, qui orchestrae proximus -bus propinquus in XIV sedes. QUINT. decl. 302 p. 190, 19 eques gladiator factus in XIV -bus ne sedeat. ibid. p. 190, 24]. MART. 5, 14, 1 sedere primo solitus in -u semper). OV. ars 1, 107 in -bus sedit populus de caespite factis. VITR. 1, 1, 9 vasa aerea quae in cellis sub -bus... collocantur concentum et sonitum dant (cf. 5, 5, 1). 5, 3, 4 in theatro linea... omnia cacumina -uum angulosque tangat. 5, 6, 3 -us spectaculorum ubi subsellia componantur [-us] ne minus alti sint palmo, <ne plus> pede et digitis sex eqs. 5, 6, 5, 7. CALP. ecl. 7, 25 emensi... -us spectaculorum et clivos leno iacentes venimus ad sedes. MART. 5, 41, 4 theatra loqueris et -us et edicta. TAC. ann. 14, 13 spectaculorum (TEXT. spect. 10). 14, 20 subitariis -bus. SVET. Cal. 35, 3 praeceps per -us ire. TERT. spect. 20 deus etiam extra cameras et -us... oculos habet. SPART. Hadr. 19, 5 balsama et crocum per -us theatri fluere iussit. CLAUD. 28, 614. MARCELL. chron. II p. 97, 507, 2 -us circi septentrionalis... incensi conlapsique.

β de eis aedificiis (horreis?), unde panis gradilis distribuit (v. s. v. 'gradilis', et Marquardt-Mau, Privatleben p. 418): PRYD. c. Symm. 1, 582 quem panis alit -bus dispensus ab altis. 2, 949 quae regio -bus vacuis ieiunia dira sustinet. COD. Theod. 14, 17, 2 panis gradilis in alium -um translatio inhibeat. 14, 17, 3 universi panem gradilem de -bus adipiscantur. ibid. omnia ea -bus distribuant, non ex officinarum conductoribus promant. 14, 7, 4 iussimus panem gradilem palam in -bus non clam a pistoribus ministrari. 14, 17, 5. CASSIOD. var. 9, 5, 2 ut sive in -u sive in aliis locis frumentorum condita potuerint invenire.

ε pro tabulatis: RVFIN. Orig. in gen. 2, 3 p. 31, 14 de arca Noe: per singulos habitationum -us (ARATOR 2, 805 secundum pecudes -um tenere). nota: CORP. VI 4893 (= Dessau 7916) de columbario: Flaccus vendidit... Philagro ollas II -u tertio ab imo.

δ agitur de uno tantum gradu: α i. q. fundamentum, basis (nonnullis locis dubitari potest, an singularis pro plurali dictus sit, i. pro scalis, v. p. 2151, 13): CORP. I² 680 (= Dessau 5561) murum ab -u ad calcidic(um)... emendum <et f>aciendum coeravere (= X 3781). INSCR. Rev. arch. IV sér. 10, 1907, p. 423, 12 τὴν πυραμίδην ὅν τὸ ἐπὶ τοῦ πρώτου γράδου. INSCR. Schriften der Balkankommission Abt. 4, 1906, p. 322, 2 τὴν σφοδρὴν ὅν τὸ γράδου (322, 4 τὴν σφοδρὴν ἢ τὸν γράδου). CORP. XI 1352 (= Dessau 5563: 'lapis marmoreus in sellae modum conformatus') -um dedit maceriamque refecit.

β suggestum oratorium: VVLG. II Esdr. 8, 4 stetit... Esdras... super -um ligneum, quem fecerat ad loquendum (ἡβύσσος-ἡβύσσος: de iunctura cf. IV reg. 23, 3 stetitque rex super -um, ἡβύσσος-ἡβύσσος. II par. 23, 13). II Esdr. 9, 4 surrexerunt... super -um levitarum Iosue alique (ἡβύσσος-ἡβύσσος). γ in re rustica est id quod efficitur pala semel in terram inmissa, item lira (unde pendere videtur notio lineae, de qua v. p. 2162, 11): COLVM. 3, 13, 9 secundo vel tertio -u pervenire ad destinatam pastinationis altitudinem (cf. 4, 1, 3 semper in plano refusus egesta humus tumidior est quam

[Knecht]

-us soli crudi). 3, 13, 10 per omne spatium -us aequaliter movenda linea est optinendumque, ut eadem latitudo in imo reddatur quae coepta est in summo. 11, 3, 10 abunde est -um effodere tribus pedibus, ut in quattuor consurgat regestum. CALL. dig. 47, 21, 3 pr. terminos statutos extra suum -um finesve *movere* dolo malo. PALLAD. 2, 14, 4 in eisdem -bus surculo punctis... semina... deponunt. INSCR. Bolletino di arch. e storia Dalmata 1906 p. 212 fossam reficiendam et gradum pl². nota: VITR. 7, 1, 4 cum pavimenta extracta fuerint et fastigia sua extructiones habuerint, ita fricentur, uti si sectilia sint, nulli -us in scutulis aut trigonis aut quadratis seu favis extent, sed coagmentorum compositio planam habeat inter se directionem.

e singularis pro plurali, i. q. scalae (v. p. 2150, 69, et M. Hoffmann, index gramm. ad Africae... titulos latinos, diss. Argent. 1878 p. 153): CORP. XIV 3463 v. p. 2150, 3. INSCR. Dessau 3784 basim, -um, aram sua pecunia facienda coer. CORP. VIII 1318 (= Dessau 5422^A) ad ampliacionem templi et -us. NOT. urb. Const. passim, ut 1 -us IV (i. κλίμακες). 20 -us CXVII. al.

B in imagine: 1 tamquam de singulis partibus scalarum: CIC. dom. 75 Italiae decreta... quibus tamquam -bus mihi videor in caelum ascendisse (Mil. 97 gloriae -bus etiam in caelum homines videntur ascendere [cf. VITR. 9 pr. 16 mentes memoriarum -bus ad caelum elatas]. parad. 11 quibus... Romulus -bus escendit in caelum, sc. rebus gestis atque virtutibus). CIC. Deiot. 27 Deiotarus multis... -bus officiorum erga r. p. nostram ad hoc regium nomen ascendit (VAL. MAX. 5, 1, 1f his -bus officiorum iacentem ad regium fastigium erexit). SEN. contr. 7, 2, 8 nolo per illos reum -us ducere, <per> quos potest tutus evadere. VAL. MAX. 5, 4, 1 victoriarum suarum -bus aditum iuxta moenia urbis Volsco militi struxit. TERT. adv. Val. 36 p. 210, 12 meliores qui... nullum Aeonem voluerunt alium ex alio per -us re vera Gemonios (v. p. 2149, 77) structum. PANEG. 9 (12), 25, 1 gloriarum tuarum, Constantine, -bus ascendit Constantius. COD. Theod. 12, 1, 138 curiales qui -u meritorum usque ad honorariam pervenerint dignitatem. GREG. M. moral. 3, 12 p. 605^A quaeritur... a diabolo in hanc arcem (sc. virtutum)... quibus -bus ascendatur (app. scala). nota: cum gen. obiect.: NEP. Them. 2, 1 primus -us fuit capessendae rei publicae bello Corcyraeo. PANEG. 10 (4), 27, 5 hic primus fuit liberandae urbis -us et ad victoriam facilis ascensus.

2 quasi primus gradus (i. fundamentum, ἀπορρή), unde aditus ad altiora fit: CIC. Verr. II 2, 3 maioribus nostris in Africam ex hac provincia (Sicilia) -us imperi factus est (cf. VAL. MAX. 7, 6, 1 Siciliam et Sardiniam -us <et> stabilimenta bellorum dimisit). leg. agr. 2, 38 habetis unum venditionis genus... hunc quasi -um quendam atque aditum ad cetera factum intellegitis. Mur. 15 hoc (quod honoribus perfunctus est) faciliorem huic -um consulatus adipiscendi reliquit pater (cf. Liv. 6, 42, 2 creati... quinque plebis tribuni; -uque eo iam via facta ad consulatum videbatur). CIC. Att. 7, 23, 2 quasi hunc -um mei reditus esse, quod mulieres revertissent. VAL. MAX. 1, 6, 4 quae victoria futurae eius amplissimae potentiae -us et fundamentum extitit. 1, 8, 6 clamitans factum victoriae -um, sc. vallo conscenso. 4, 3 pr. regnum aeterno in -u facile steterit. SEN. epist. 110, 3 magna gratulatione excepta res -um sibi struxit in praiceps (Herc. f. 209 finis alterius mali -us est futuri). TERT. monog. 8 p. 773 Ō ecclesia super Petrum aedificata omnem -um ordinis sui de monoganis erat collocatura. VVLG. I Tim. 3, 13 qui... bene ministraverint, -um bonum sibi acquirunt (βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιῶνται. Hier. epist. 14, 8, 7). PAVL. NOL. carm. 10, 18 elegi fecere versibus iambicis heroicisque... -um. ALC. AVIT. c. Arr. 26 p. 10, 28 cui (ascendenti ad regnum caeleste) solide substratus est aëris -us.

C translate: 1 de rebus corporeis, in quibus est similitudo quaedam graduum: de montibus: MELA 2, 73 Alpes... primo ad septentrionem magno -u excurrunt, deinde verso impetu in orientem abeunt. 2, 89 de monte Iovis: eminentia cotium, quae inter exigua spatia ut -us subinde consurgunt, scalas Hannibalis appellant (cf. PLIN. nat. 6, 115 Climax Megale appellatur locus, arduo montis ascensu per -us, introitu angusto; v. P. W. K. XI 846). SEN. Ag. 344 cum montes montibus altis super impositi struxere -us trucibus monstris, sc. Titanibus (cf. LVCIAN. Char. 3 p. 494 κλίμακα καὶ πρόσβασις ἐπὶ τὸν ὄρεον. SEN. Herc. f. 972 videat sub Ossa Pelion Chiron suum, in caelum Olympum tertio positus -u perveniet. Tro. 830 Pelion... tertius caelo -us). de comis (v. s. v. gradulatum): QVINT. inst. 1, 6, 44 comam in -us frangere (cf. SVET. Nero 51 comam semper in -us formatam). 12, 10, 47 caput in -us atque anulos comptum, opp. intonsum. MART. CAP. 4, 328 crines... crispatis et nexiles videbantur, qui tamen deducti per quosdam consequentes -us... formam... capitis circabant. DRAC. Romul. 2, 86 -u coma fluctuat. MAXIM. eleg. 5, 25 grande erat inflexos -bus numerare capillos. de illa figura, quae vocatur πύργος in tabula lusoria (cf. Marquardt-Mau, Privatleben p. 848, 1): AVSON. 191, 28 excisi per cava busta -us. in mulomedicina: de eis rugis quae in palato iumentis sunt: CHIRON 11 p. 7, 19 sanguinem eis detrahimus de palato, hoc est despumabimus tertio -u dentibus caninis, ut possit lingua subpremere; de notione cf. HIPPIATR. 37, 21 διακόπτειν δεῖ

τὴν ἐν τῇ ὑπερώῳ... φλεβόδῃ ἐξοχὴν (v. et VEG. mulom. 1, 22, 11. similia: CHIRON 126 p. 40, 21 tertio -u de palato sanguinem emit-tito [inde VEG. mulom. 1, 32]. 131 p. 41, 27). VEG. mulom. 3, 2, 1 in palato -us sunt XII. de corporis humani quasi straturis: MACR. somn. 1, 6, 79 septem sunt -us in corpore qui dimensionem altitudinis ab imo in superficiem complent: medulla, os, nervus, vena, arteria, caro, cutis; app. partes (cf. Harder, Mus. Rhen. 48, 442).

2 de rebus incorporeis: gradus est mensura incrementi et deminutionis: a de maiore et minore pretio rerum:

α de gradu dignitatis, auctoritatis, honoris quem consequuntur homines potestate aut factis meritisque aut origine splendidiore conspicui: ① generalia: LABER. mim. 128 summum ad -um cum claritatis veneris. CIC. Cluent. 150 altiore -um dignitatis... consecutus (cf. p. 2163, 75. CIC. dom. 98 praecipitari ex altissimo dignitatis -u [Lael. 12 ex tam alto. GELL. 15, 4, 1 FIRM. math. 5, 1, 4. 5, 1, 28. 5, 3, 21 Hier. epist. 60, 16, 1]. Mur. 30 in amplissimo -u dignitatis [epist. 10, 6, 2 VAL. MAX. 5, 3, 1. 7, 5, 3 PANEG. 11 (3), 20, 1]. Mur. 47 omnes et dignitatis et gratiae [Flacc. 81 off. 2, 65; de iunctura v. Planc. 32]. rep. 1, 43 ipsa aequabilitas est iniqua, cum habet nullos -us dignitatis [cf. ibid.: Athenienses distinctos dignitatis -us non habebant]. Liv. 1, 42, 4 inter -us dignitatis fortunaeque. VAL. MAX. 4, 1 ext. 3. 7, 8, 5 honestum dignitatis -um et amplissimum patrimonium consecutus. APVL. flor. 73 FILASTR. 89, 5. RVFIN. Orig. princ. 1, 8, 4 pro meritis suis -um dignitatis huius adepti. CASSIOD. var. 1, 4, 3). CIC. Mur. 18 quod renuntiatio -us habeat, dignitas... sit... eadem omnium. Sull. 82 neminem esse ex illo honoris -u (Sest. 49. Mil. 24 honoris, i. praeturae, -um. Phil. 10, 4 summus. epist. 2, 18, 2 neminem honoris -u superiorem. 3, 11, 3 honoris vel aetatis. Liv. 7, 30, 4 app. vetustas. Ps. QVINT. decl. 3, 13 p. 52, 21 ad altiore... honorum -um extenditur. VLP. dig. 50, 4, 3, 15 munerum honorumque. et al. cf. et Cic. S. Rosc. 136 honorem et -um. RVFIN. hist. mon. 1 p. 394^B -us sui honorem). CIC. Planc. 14 servari necesse est -us: cedat consulari generi praetorium eqs. rep. 1, 69 in suo quisque est -u firmiter collocatus (ac. 2, 6). NEP. Phoc. 2, 3 eum quem tenebat ascenderat -um. Ov. fast. 1, 605 nec -us est supra Fabios cognominis ullus. Liv. 1, 43, 10 suffragium... omnibus datum est, sed -us facti. 40, 9, 3 si -um, si caritatem filii apud te haberem. VAL. MAX. 3, 5, 4 summum auctoritatis atque eloquentiae -um (6, 9, 5 Catuli auctoritas excelsum -um optinuit; cf. et ARNOB. nat. 1, 39 -bus atque auctoritatibus). VAL. MAX. 5, 2, 6 cives Romanos servientes in pristinum -um restituerat (cf. CENS. 15, 4 p. 29, 12 -um provincialium supergressus). STAT. silv. 4 pr. Grypo, maiorem -us iuveni (cf. FRONTO p. 134, 5 N. maiorem -u atque natu senatorem. MARCELL. dig. 23, 2, 49 de conubio hominum inferioris et antecedentis -us infra l. 57 sqq., inde NOVELL. Iust. 62, 2, 3). STAT. Theb. 2, 225 quis propior de rege -us est (cf. TAC. ann. 15, 2 tertius potentiae -us. SVET. Tib. 10, 1 Tiberium loco et quasi possessione usurpati a se diu secundi -us... cessisse; v. et TAC. Germ. 13 -us... comitatus habet). VLP. dig. 47, 9, 12, 1 (= coll. Mos. 12, 5, 1) si humiliore loco sint... si in aliquo -u id fecerint. TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295, 18 ob subiectionem ceterorum -uum. VOPISC. Aurelian. 9, 2 ordinis sui -um (RVFIN. apol. 2, 12 p. 595^C -um et ordinem. COD. Theod. 6, 27, 5 -u vel ordine). CLAUD. carm. min. 30, 200 nec -us aetatisque pudor senioribus obstat. COD. Theod. 6, 10, 3 parem -um cum consularibus. COD. Iust. 1, 3, 53, 5 cuiuscumque condicionis vel -us vel dignitatis (9, 13, 1, 3^A).

② specialia: in re publica, fere i. q. ordo civium (cf. supra l. 32/3): CIC. Manil. 61 senatorius -us (SEN. contr. 2, 1, 17 SEN. epist. 47, 10). Liv. 2, 1, 10 equester -us (VELL. 2, 118, 2. PLIN. epist. 2, 13, 4. 3, 2, 4 se in equestri -u tenuit, cum facile posset ascendere altissimum [PORPH. Hor. sat. 1, 6, 98]. SVET. Galba 14, 2). MOD. dig. 48, 8, 16 qui secundo -u sunt (COD. Theod. 6, 37, 1). PLIN. nat. 7, 170 ingruunt morbi... modo servitiis modo procerum ordini aliosque per -us. in cursu honorum: de gradibus magistratuum (haud raro fere i. q. locus, honor, magistratus), dicitur etiam pro persona, quae munere quodam fungitur (ex. gr. p. 2153, 5): CIC. Catil. 1, 28 populus Romanus te... ad summum imperium per omnes honorum -us extulit (Planc. 60 bis. Brut. 156 pares honorum -us. Liv. 32, 7, 10 per honorum -us... tendere ad consulatum [cf. VAL. MAX. 8, 5, 1]. OCTAVIA 501. PORPH. Hor. carm. 3, 1, 9 p. 87, 7 studia... et -us honorum et mores. AVSON. 419, 24. CORP. III 167 [= Dessau 1234] per singulos honorum -os [v. III 6587]. et al. cf. et Cic. leg. 3, 7 ad honoris amplioris -um... ascensus [COD. Theod. 6, 27, 3 pr.]). CIC. Rab. Post. 16 amplissimus civitatis -us (epist. 6, 10, 2 LEX colleg. cornic. 34 [Corp. VIII 2557]. cf. et Cic. epist. 1, 7, 9 optinere summum atque altissimum -um civitatis [NEP. Con. 3, 2 secundum -um imperii]). CIC. off. 3, 99 consularis dignitatis -um (de eodem -u: ad Brut. 2, 1, 2 eo in quo ego sum -u senatus populi iudicio collocatus [sim. Phil. 2, 6, 6, 18]. p. red. in sen. 2 in altissimo -u dignitatis... collocati sumus [cf. Phil. 1, 14]. GELL. 14, 7, 9 in senatu singulos debere consuli gradatim incipere a consulari -u). Liv. 9, 6, 1 ut quisque -u proximus erat (STAT. silv. 3, 3, 64). EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 1 per eosdem articulos et -us producendus est (VLP. dig. 3, 5, 44 pr. VOPISC. Car. 5, 4 per civiles <et> militares -us.

[Knoche]

FIRM. math. 5, 3, 54. CLAVD. carm. min. 25, 66 per cunctos iit ille -us, sequitur: tenuit summae fastigia sedis. COD. Theod. 6, 22, 8 pr. et al. nota: COMM. instr. 1, 32, 5 per -u(m). STAT. silv. 5, 2, 166 omnes perferre -us (cf. COD. Theod. 12, 1, 4). MOD. dig. 50, 1, 36, 1 succedentes -us (magistratus Cuiacius; sed de persona dicitur -us etiam CYPR. GALL. exod. 701 ut lecti fierent de plebe tribuni atque alii... -us, v. et p. 2164, 69). TERT. virg. vel. 9 p. 896 Oe. praerogativa virilis aut -us aut officii. scorp. 6 cum terrena quoque officia in -us aestuent (i. in bonum, amplum locum, cf. COD. Theod. 6, 27, 7 quisquis... adipiscitur -um, hoc honore contentus... non labore). CYPR. idol. 5 p. 22, 15 -us summus in Romanis honoribus consulatus. SPART. Sept. Sev. 18, 11 cum eum... ad imperium plurimis -bus fortuna duxisset. Geta 2, 4 primi -us vel honoris auspiciu (AMM. 26, 6, 1 COD. Theod. 6, 35, 7). HIER. epist. 52, 5, 8 in omni -u et sexu. hom. Orig. in Ezech. 10, 1 p. 417, 24 revocantur in pristinum -um et gloriam (VVLG. gen. 40, 13 Pharaon restituet te in pristinum -um; עֲשֵׂה לְךָ מִלְּךָ). RVT. NAM. 1, 591 me -bus non degenerasse parentis. COD. Theod. 8, 7, 22 quae vel in militia vel -bus actibusque nutum... desiderant principalem. 12, 1, 21 sequentis meriti et -us homines (CORIPP. Iust. 4, 190). CASSIOD. var. 11, 17, 2 quem loci ordo postulat, -bus promotionis accedat. 11, 30. de certis magistratibus: in rebus publicis: CIC. Verr. I 11 quaestura, primus -us honoris, (del. Halm, Kayser, habet Diom. gramm. I 467, 26. har. resp. 43 AVSON. 408, 3). NEP. Con. 3, 2 de chiliarcho: secundum -um imperii Persarum tenebat (CVRT. 4, 6, 4 de Besso. AMM. 29, 1, 8 de notariis). SVET. Galba 3, 3 praeturae (Otho 1). DECRET. decur. Terrest. (Corp. V 532 = Dessau 6680) 2, 6 aedilitatis. AVSON. 419, 17 quartum, i. consulatum (RVFIN. hist. 1, 5, 4 consulatus). COD. Theod. 1, 6, 12 primicerius adiutorum tuae sedis officii per biennium, quod in eodem -u... emeruit, curam insuper personarum suscipiat. 6, 8, 1 qui sacri cubiculi nostri fuere praepositi vel... quos postea sors ad ascendendi huius -um fastigii devocarit. de schola agentium in rebus: COD. Theod. 6, 27, 4, 1 ter, al. COD. Theod. 11, 30, 13 iudices inferioris -us (EPIST. pontif. 300 Migne 20, 575^A). NOVELL. Iust. 35, 1 in aliis... duobus scriniis, id est epistolarum et libellorum, in secundum -um venientibus et melloproximatum ingredientibus. in re militari: CIC. Tusc. 2, 58 de dignitatis -u demoveri (cf. MOD. dig. 49, 16, 3, 1 militiae mutatio, -us delectio, ignominiosa missio [ibid. 5 -u militiae deicitur. COD. Theod. 7, 12, 3 -us deminutione punire]. 49, 16, 3, 9 -u pulsus [ibid. 14. 49, 16, 5, 1]. MOD. dig. 48, 3, 14, 2 in extremum -um militiae datur [AMM. 29, 5, 20 omnes contrahit ad infimum militiae -um]. COD. Theod. 1, 6, 12 militiae -um amisisse). VELL. 2, 101, 3 militiae -um (i. tribunatum)... auspicatus Tiberius. CVRT. 6, 11, 1 ad eum -um... promotus (SVET. Otho 1 in ampliorem -um; cf. et CORP. III 14416 [= Dessau 7178] -us promotionis). SVET. Aug. 49, 2 pro -u... et temporibus militiae. CORP. XI 5693 (= Dessau 2666) per -us militiae (XI 5694 = Dessau 2666^A). MEN. dig. 49, 16, 2, 1 dignitate, -u, specie militiae. 49, 16, 5 pr. -us militiae vel loci. PANEG. 7 (6), 3, 3 stipendiis in ordinem meritis et militiae -bus emensis. COD. Theod. 1, 9, 21 -u ceteros antecedit. 7, 3, 2 pari eiusdem -us niteretur auspicio. 13, 1, 7 stipendiorum -u. CASSIOD. var. 11, 6, 1. IORD. Get. 15, 87 plures militiae -os centuriamque. hinc in analogia de officiis aulae Caesarum: AMM. 22, 7, 5 si eis -us militiae redderetur. RVFIN. Bas. hom. 1, 6 quae... regalis aula, ... quis non militiae -us! PRVD. praef. 19. COD. Theod. 6, 33, 1 primum militiae -um. 8, 4, 25 altioris militiae -um. 8, 7, 21 in suo ordine et -u militiae (8, 7, 22, 23). COD. Iust. 3, 28, 30, 2 -us eiusdem militiae. fortasse huc pertinet CORP. VI 31836 omnibus militiae -bus perfuncto. in rebus quae pertinent ad cultum deorum et de honoribus ecclesiasticis: ORAT. imp. Claud. (CORP. XIII 1668) 2, 12 fruuntur... primo sacerdotiorum -u (CORP. VI 32414 [= Dessau 4930] sacerdotii [VI 32416 HIER. epist. 51, 6. RVFIN. Orig. in num. 4, 3 p. 23, 8 sacerdotii ordinem -umque. VRAN. epist. 7 p. 863^A CONC. Lugd. a. 516—23 p. 33, 12]. MAXIMIN. c. Ambr. 125 sacerdotali [SACR. Greg. 3, 3]. BENED. reg. 61 sacerdotum vel clericorum. cf. et HIER. epist. 54, 5, 4 qui venerationi habet sacerdotes Christi et non detrahit -ui, per quem factus est Christianus). CORP. XII 1324 (= Dessau 4266) ob -um Persicum dedicavit Mithrae. CYPR. epist. 12, 1 p. 502, 10 loci et -us mei condicio. 38, 2 p. 580, 20 merebatur... clericae ordinationis ulteriores -us et incrementa maiora (39, 4 p. 584, 3). 55, 8 p. 629, 11. 630, 2. HIL. op. hist. frg. 2, 8 hos... deiecit sancta synodus de episcopatus -u (AVG. c. Fel. 1, 12 p. 813, 15 episcopalis). PALLAD. hist. mon. I 57 p. 339 -u lectoris (II 19 ISID. eccl. off. 2, 11, 2; cf. PAVL. NOL. carm. 15, 109). HIER. epist. 64, 81 Leviticum -um (hom. Orig. in Ezech. 9, 2 p. 409, 14 sacerdotalis ordo et Leviticus -us. cf. 13, 44 p. 544 Levitae autem, hoc est sacerdotalis -us). HIER. hom. Orig. in Ezech. 10, 1 p. 417, 15 proici de diaconatus -u (HIER. epist. 14, 8, 5 EPIST. pontif. 333 Migne 20 p. 669^A; fortasse et PAVL. NOL. carm. 15, 109). RVFIN. hist. 5, 4, 2 officii -us (Eusebius: τόπος). AVG. epist. 142, 4 officia quae ad vos pertinent pro -bus vestris (COD. Theod. 12, 1, 172, 1. CONC. Aurel. a. 511 p. 6, 6 secundum -us. ISID. reg. mon. 12, 1 prout cuiusque aetas -usque expostulat). CONC. I 3 vers. Tur. p. 84, 17 et saepius (gr. παρῳς). COD. Theod. 11, 39, 10 -um vel

ordinem (SACR. Greg. 79, 6. GREG. M. epist. 3, 32 in tui... ordinis -u. ibid. in tui -us ordine. 5, 48 in alio -u ordinari. 5, 59 -us et diversos... ordines). COD. Theod. 16, 2, 44 cuiuscumque -us sacerdotio fruuntur vel clericatus honore censentur (cf. CONST. Sirmond. 10). CANON. tit. 34, 1 si episcopum de -u suo deiecerint (cf. GREG. M. epist. 12, 3. CONC. Paris. a. 573 p. 147, 35 de -us ipsius dignitate deponi). GREG. M. epist. 2, 50 proprio -u privatus. PETR. CHRYS. serm. 173 p. 651^A sive cum dicimus de -u isto, sive cum de sacerdotali sede tractamus. CONC. Aurel. a. 538 p. 83, 12 clericus cuiuslibet -us. CARM. epigr. 1838, 5 nullum linquens officii -um divinum. VEN. FORT. carm. 5, 15, 3 quem -us et genium... attollunt. inde etiam de honoribus in regno caelorum: CYPR. epist. 56, 1 p. 648, 14 a -u gloriae... diutinis cruciatibus excidisse. ARNOB. nat. 2, 15 animas domino rerum... -u proximas dignitatis. HIER. epist. 14, 9, 3 tenere -um iam cum Christo regnantium. RVFIN. Orig. princ. 2, 9, 5 -um... celsiorem spectabilioremque. AVG. civ. 22, 30 p. 632, 2 D. -us honorum atque gloriarum. ZACCH. 1, 31 Lucifer factura et -u ceteris praeeminens. POMER. 2, 2, 1 p. 445^B in aula regis aeterni dividuntur -us et officia singulorum. ISID. eccl. off. 2, 8, 3 qui sublimiori -u caeteris proximi circa aram Christi... assisterent. notione paullo latiore: fere i. q. condicio: PETRON. 127, 2 habes tu quidem fratrem... sed quid prohibet et sororem adoptare: eodem -u venio, sc. necessitudinis (cf. p. 2159, 60), sensu nempe amatorio (de iunctura cf. NEP. Eum. 1, 6 infra l. 39). VLP. dig. 29, 1, 44 omnes, ... qui eius sunt -us (condicionis v. l.), ut iure militari testari non possint. COD. Theod. 7, 1, 5 eis quoque eorum stipendiorum copiam deferamus, qui alterius -us militia salutarem maxime rei publicae operam persequuntur (8, 4, 8 pr. liberi... eorum, si ab ineunte aevo alterius -us sacramenta meruerint). COD. Iust. 4, 65, 35, 1 non sit regressus militibus ad pristinum -um. 12, 19, 12, 3^a eorum qui... militiam -u vocante iam deposuerunt (cf. 12, 19, 12, 6 qui militiam... memorialium -u soluto deposuerunt). VEN. FORT. carm. 4, 1, 10 inde -u iudex, hinc pietate pater (cf. 4, 8, 9. 9, 28). nota: pro summo -u, fastigio: AMM. 21, 16, 14 potestas in -u (i. potens in summo -u constitutus). CONC. Aurel. a. 554 p. 119, 15 clericum in -u dicitur de re: CAEL. AVR. acut. 1, 16, 161 quamquam sit adhuc passio in -u constituta (ibid.: quippe cum adhuc passio suae magnitudinis teneat summitatem).

β de amicitis magis minusve arte coniunctis: NEP. Eum. 1, 6 eodem -u fuit apud Alexandrum (antecedit: locum tenuit amicitiae apud Philippum). LIV. 35, 18, 2 Alexander Acarnan in eum -um amicitiae regis, ut consiliis quoque arcanis interesset, acceptus erat (VAL. MAX. 5, 1 ext. 2 CVRT. 5, 10, 10. 6, 7, 32. 7, 1, 28. cf. 9, 1, 6 ceteris quoque pro portione aut -u(s) quem in amicitia optinebant aut navatae operae honos habitus est). VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 Dionysius rogavit, ut se in societatem amicitiae tertium sodalicium -um mutua cultorum benivolentia reciperent.

γ de gradibus fortunae, felicitatis: CIC. Balb. 18 ex infimo genere et fortunae -u (CVRT. 6, 10, 25 in illo fortunae -u positum. PANEG. 10 [4], 29, 2). har. resp. 61 unus est inferior -us aut interitus aut servitutis (HOR. carm. 1, 35, 2 imo tollere de -u). off. 2, 61 ut altiore -um ascendat. RVT. Lvp. 1, 13 quod tam excelsum boni -um homo... escenderit (cf. ANTH. 21, 247 -bus malorum). SEN. epist. 118, 6 istud quod tu summum putas, -us est felicitatis (CYPR. epist. 59, 13 p. 681, 21. FIRM. math. 4, 8, 2. 5, 3, 44 ad summum -um felicitatis accesserint). CYPR. unit. eccl. 21 p. 228, 18 -us est, quo ad fastigium salutis ascenditur, non terminus. laps. 3 p. 239, 1 secundus ad gloriam -us (opp. primus... titulus. epist. 28, 2 p. 545, 23 gloriae vestrae sublimis -us). AMM. 14, 10, 14 gloriae. CLAVD. 17, 60 fati. PS. QVINT. decl. 9, 12 p. 178, 14 enumerare calamitatum... -us: piratam, lanistam, patrem.

δ de gradibus virtutis et malitiae (dicitur tam de unius eiusdemque virtutis gradibus inter se comparatis quam de variis virtutibus non pari pretio aestimatis; item de pravitate): CIC. Verr. II 3, 173 quot vultis esse in uno furto peccatorum -us? Brut. 122 reliquorum oratorum aetates... et -us persequamur (186 eosdem -us oratorum vulgi iudicio et doctorum fuisse. cf. et 285 et -us et dissimilitudines et vim et varietatem Atticorum. opt. gen. 4 id fit non genere dicendi, sed -u [similis antithesis: nat. deor. 1, 16]. VAL. MAX. 5, 10 ext. 2 Xenophon... proximus a Platone felicitis ac beatae facundiae -us. TAC. dial. 26 quibus -bus fracta sit et deminuta eloquentia). CIC. fin. 5, 84 hunc appellas beatum. — etiam beatissimum? — quippe, inquiet, cum tam docuerim -us istam rem non habere quam virtutem, in qua sit ipsum etiam beatum (cf. SEN. epist. 71, 18 quod summum bonum est, supra se -um non habet. 85, 20). SEN. dial. 12, 11, 4 non finis erit cupiditatis, sed -us (cf. infra l. 79). epist. 75, 8 infra sapientem nulli -us sunt? 75, 15 secundus occupatur -us (sapientiae): sed ne hic quidem contemnendus est color tertius. Thy. 747 sceleris hunc finem putas? -us est OCTAVIA 159 per -us scelerum. ENNOD. dict. 15, 5 p. 470, 14 quantis -bus et profectu scelerum). TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 321, 22 sqq. discernit duos -us bonitatis, sc. in proximum et in extraneum (sim.: p. 322, 1. 4. 4, 16 p. 471, 13. 14). fug. 11 p. 480 Oe. si quem -um in... tolerantia ascenderit. castit. 1 p. 738 tertius -us (sanctificationis) mono-

gamia (*opp.* prima species). VOPISC. Aurelian. 11, 10 qui non a prima aetate -bus virtutis ascenderit (*cf.* ARNOB. nat. 7, 36 p. 270, 15 LACT. inst. 5, 14, 18 PELAG. in I Cor. 15 p. 769^A PROSP. epigr. 69 [66] APRING. in apoc. 5, 6). HIER. hom. Orig. in Ezech. 5, 4 p. 375, 4 pro modo -uum (*sc. peccati*) unusquisque torquebitur. RVFIN. Orig. princ. 1, 8, 4 hos in malitia sortiti sunt -us. HESYCH. in lev. 27, 9/10 p. 1164^B oblationes nostras quosdam habere -us et differentias legislator exposuit. ZACCH. 2, 12 has perfidiae divisiones -usque. VAL. CEM. hom. 20, 10 p. 756^B vitare scelera ... per singulos -us forte difficile est. BOETH. trin. 1, 12 Arriani ... -bus meritorum trinitatem variantes. ENNOD. dict. 9, 17 p. 455, 1 tot pietatis suae species, tot misericordiarum -us. 16, 4 p. 472, 16 quantis -bus exercitatum facinus pervenit ad hoc, ut vitia laudibus mercaretur. BENED. reg. 5 primus humilitatis -us est oboedientia sine mora (7 enumerantur XII -us humilitatis, comparati cum scala Iacob: his omnibus humilitatis -bus ascensis monachus mox ad caritatem dei perveniet). *nola de virtutibus medicamentorum*: ORIBAS. syn. 2 praef. (A a) de virtutibus simplicium medicamentorum diximus. nunc de -bus eorum tradimus. eup. 2, 1 A 8 (A a) acacia frigida est et terrestris natura, admixtum habens aliquantum aquosa substantia; sic (sicca La; rectius, *cf.* 2, 1 A 39) est enim tertio -u (-o Sang., sic et in seqq.); secundo vero -u est frigida lavata, non lavata autem tertio est -u (*gracc.* 2, 1 A 14 *ξηραίνει ... σφοδρῶς ... ἰσχυρῶς ... μετρίως*). 2, 1 A 40 tertio quidem -u ponitur (2, 1 B 1. B 5, *al.*; Sangall. fere semper grado sive grato).

ε de gradibus naturarum plus minusve perfectarum (nonnumquam fere i. q. εἶδος, μέρος, ex. gr. infra l. 43. 50/51): de creaturis: CIC. nat. deor. 2, 34 enumeratis gignentibus in terra, animalibus, hominibus: quartus ... est -us et altissimus eorum qui natura boni sapientesque gignuntur, *sc. di (ex Cleanthe, frg. 529)*. similiter 2, 35, quibus subiungit (2, 36): is autem est -us in quo rerum omnium natura ponitur. RVFIN. Orig. princ. 2, 9, 5 ut deus naturas rationabiles creans ... celsiores alios faceret, alios secundo aut tertio et multis iam inferiores -bus deterioresque procrearet. AVG. civ. 11, 16 tit. p. 483, 15 D. de -bus et differentiis creaturarum, quas aliter pendit usus utilitatis, aliter ordo rationis (*cf.* CLAUD. MAM. anim. 20, 4 per differentium creaturarum -us. 116, 5 sic equidem transscenso inferioris creaturae -u sublimiorem cerne creaturam). 12, 2 p. 514 deus naturas essentialium -bus ordinavit. CLAUD. MAM. anim. p. 161, 19 contiguus videlicet -us est, ut ab iniuria similitudinis dei feraris in deum. ARNOB. nat. 2, 28 p. 71, 15 animae quem teneant in rebus -um, quo sint ordine a deo patre discretas. HIER. in Ezech. 3, 10, 8 p. 103 uno per -us ordine. *de anima eiusque partibus a philosophis gradatim dispositis*: AVG. civ. 7, 23 p. 301, 22 D. Varro ... tres esse adfirmat animae -us in omni universaque natura, i. μέν (TERT. anim. 15 summus in anima -us vitalis et sapientialis, quod ἡγεμονικὸν appellant). *de qualitate variarum rerum corporalium*: VARRO rust. 1, 9, 4 alia terra est valde lapidosa, alia mediocriter, alia prope pura: sic de aliis generibus reliquis admixtae terrae tres -us ascendunt eosdem (*syn. ternae species*). COLVM. 3, 2, 25 tertium -um facit vitium Celsus, quae fecunditate sola commendantur (*cf.* 3, 2, 19 secundae notae vites. 3, 2, 28 pergulanam vitem et irtiolum ferreolamque non facile adseverem, quo -u habendae sint). AVG. serm. 50, 3, 5 ut aurum atque argentum per se natura et genere suo bonum sit ... et pro -u sui ordinis (pro -us sui ordine alii) laudabilem conditorem universitatis ostendat. civ. 8, 15 p. 344, 27 D. non eundem ordinem tenendum, cum agitur de meritis animorum, qui videtur esse in -bus corporum.

de -bus elementorum: AVG. civ. 8, 15 p. 344, 21 D. animalium merita non pro elementorum -bus aestimare (9, 18 p. 393, 25). CLAUD. MAM. anim. p. 72, 22 aer tanto -u igni cedit, quanto ipse aquis eminet. *de -bus sexus*: TERT. orat. 21 quod apostolus non virgines nominatim, sed mulieres designaverit velandas esse, nec sexum, ut diceret feminas, sed -um sexus, dicendo mulieres (*ibid.* apostolus cum unum -um sexus nominat, alium, *sc. virgines*, tacendo secernit. 22 quid est mulier? ... iam inveniunt sexus esse nomen, non -um sexus. *ibid.*: deus Evam cognominavit feminam, qua sexus generaliter, mulierem, qua -us sexus specialiter. virg. vel. 5 p. 889 Oe.). castit. 9 de summo ... virginis -u ... recidis (*ibid.* in secunda statione. *cf. infra l. 72/73*). Ps. CYPR. pudic. 4 in omnibus gloriosa est cum -bus suis pudicitia, i. in virginitate, in continentibus, in uxoribus. HIER. epist. 49, 9, 3 tres -us virginis viduitatisque et continentiae et coniugii facere. 22, 15, 2 secundum pudicitiae -um, i. viduitatem (49, 10, 2 de secundo et tertio -u sexus, pudicitiae. 49, 11, 2 nuptias ... in -u tertio poneremus. 49, 11, 3 secundum pudicitiae -um scandere). AVG. serm. 116, 2 nullus -us (*sc. virginum, viduarum, coniugum*) praetermissus est, *syn. genera*.

h de gradibus per quos fit mutatio, et de ordine, quo res in progressu temporis sese excipiunt: *a de gradibus temporis, aetatis, vitae*: *de aetatibus singulorum hominum*: CENS. 14, 2 Varro quinque -us aetatis aequabiliter putat esse divisos, unumquemque scilicet praeter extremum in annos XV (*cf.* CENS. 14, 3 Hippocrates medicus in septem -us aetates distribuit. 14, 4

Solon ... Hippocratis -um tertium *eqs.* ... bifariam divisit. AVG. serm. 216, 8, 8 enumerat sex articulos vel -us aetatis). CENS. 14, 2 (*lex Varrone*) primo -u pueri dicuntur (FIRM. math. 1 pr. 5 a primo aetatis -u. 1, 7, 5. 1, 10, 13 *al. passim*). *ibid.* in tertio -u qui erant, *sc. iuvenes*. *ibid.* quintum -um factum, *sc. senum*. NON. p. 523, 23 (*ex Varr.*) cum in quintum -um pervenerant atque habebant sexaginta annos. VARRO frg. Non. p. 494, 12 *adulescentes* cum maiorem partem eius -us aetatis stipendia facerent (CIC. Flacc. frg. schol. Bob. p. 96, 10 St. ex hoc aetatis -u. de orat. 3, 83 omnis -us. LVCR. 2, 1123 -us aetatis scandere adultae. VELL. 2, 36, 2 direptos -bus aetatis. TAC. dial. 28 per singulos aetatis -us [SVET. Aug. 79, 1 Tit. 3, 1 ARNOB. nat. 2, 8 p. 53, 24 CARM. poet. min. V 101, 1, 6; *cf.* PLIN. nat. 29, 6 per aetatum -us]. CENS. 14, 1 de -bus aetatis humanae. FIRM. math. 6, 15, 18. IVST. 3, 3, 9 maximum honorem non divitum et potentium, sed pro -u aetatis senum esse voluit. HIL. in Matth. 19, 7 cum adolescentia intra iuventutem sit et posterior aetatis -us non possit intra priores terminos contineri. *cf. et VITR.* 2 pr. 3 ad vitae crescentis -us perducit). SEN. benef. 4, 6, 6 in robustiorem -um transcurrentem (dial. 6, 20, 1 pueritiam ante duriores -us revocat). epist. 49, 3 in quam angusto quodam quot -us posuit natura! Phaedr. 452 propria descripsit deus officia et aevum per suos duxit -us (HIER. epist. 52, 4, 3). ARNOB. nat. 7, 44 annorum -bus ad eum finem ascendisset aetatis (ZACCH. 2, 18 p. 1142^A). AVG. civ. 1, 9 p. 15, 31 D. qui superiorem vitae -um tenent. *de diversis partibus vitae humanae*: SEN. benef. 3, 30, 2 primum ad omnia -um, i. ortum infantis. dial. 9, 14, 10 in ultimo illo -u positus, i. moriens (*cf.* epist. 120, 18 ille -us ... in quo deficiamus). epist. 12, 6 unus ... dies -us vitae est. VAL. MAX. 9, 12, 6 Herennius Siculus praematura morte absumptus uno -u supplicio manuque carnificis ceterior. *de aetatibus animalium*: VARRO rust. 2, 5, 6 in bubulo genere aetatis -us dicuntur quattuor: prima *eqs.* *de gradibus temporis*: VARRO rust. 1, 37, 4 temporum divisio sexpartita, quod omnis fere fructus quinto denique -u pervenit ad perfectum (39, 1 sationis ... -us secundus. 44, 3 de tertio -u, de nutritionibus. 62 de ... sexto -u animadvertenda pauca). TERT. monog. p. 765 Oe. ad deducendam disciplinam in ... veritatem per -us temporum. PALLAD. 3, 9, 13 pro generum diversitate per -us accedente vindemia. 4, 10, 16 comperi ... per -us quosdam sibi semper poma succedere. PRVD. c. Symm. 2, 436 tot rerum -bus totiens variatis consiliis aegre ... pervenit ad illud, quod probet. DRAC. laud. dei 1, 542 -us ... temporis interest inter peccatum Evae et Adae, ... causa ... communis. *huc pertinet videtur VAL. MAX.* 3, 6, 1 opportunum quaerendo -um (*sc. temporis*).

nola: de aetatibus generis humani et populi Romani (ut singulorum hominum): VARRO rust. 2, 1, 3 humanae vitae ... summum -um fuisse naturalem. 2, 1, 5 tertio denique -u a vita pastoralis ad agriculturam descenderunt, in qua ex duobus -bus superioribus (*sc. vita naturali et pastorica*) retinuerunt multa (*cf.* 1, 2, 16 a pastoribus inferiore -u aetatis susceptam agri culturam). FLOR. epit. 1, 1 pr. si quis ... populum Romanum quasi unum hominem consideret totamque eius aetatem percenseat ... quattuor -us processusque eius inveniet.

β de illis gradibus, per quos progressus fit in disciplina, doctrina, vita certo modo ordinata: imago quae olim subest talibus locis cognoscitur: MANIL. 4, 120 ordine certo caelestis fabricare -us, qui ducere flexo tramite prudentem valeant ad sidera vatem (*i. aditum dare lectoribus ad caelum per us' v. Wageningen*). SERM. Arrian. frg. 4 p. 606^B velut -os tradet mandata, quoniam ... per -os ascendere videtur (HIER. tract. in psalm. 77 p. 63, 13 quasi per quosdam -us debemus ad maiora conscendere). HIL. trin. 1, 20 arduum intelligentiae iter ... non iam -bus incisum. *loci selecti*: CIC. fin. 5, 40 animus multis -bus ascendit, ut ad summum perveniret. acad. 2, 30 ratio ... his -bus ad sapientiam pervenit. Brut. 232 -us tuos et quasi processus dicendi ... cognoscere (*cf.* TAC. dial. 30 Cicero sua initia, suos -us, suae eloquentiae velut quandam educationem refert). VITR. 1, 1, 11 architectos se iuste profitentur, qui ab aetate puerili his -bus disciplinarum scandendo, scientia plerumque litterarum et artium nutriti, pervenerint ad summum templum architecturae. PETRON. 4, 3 laborum rhetoris -us. IVV. 11, 46 hi plerumque -us, per quos nebulo ad exitum perducitur. TERT. monog. 2 p. 763 Oe. cuius -us prior est (*sc. fidei quam disciplinae*), eius corruptela antecedit. HIL. in psalm. 132, 1 per omnem doctrinae ordinem -bus scanditur. trin. 1, 24 p. 40^B iisdem -bus, quibus id ipsum negabatur, docentes. 6, 9 per hunc naturae nostrae -um (*sc. comparando*) ad intelligentiam divinae magnificentiae provehi. PRISCILL. tract. 5, 90 p. 67, 20 secundo in -u (*sc. vitae Christianae*) positus (*cf.* GREG. M. epist. 1, 18 revertendi lapsis ad -um priorem ... suspicio). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 171, 9 B. per profectus quosdam et -us (*cf.* 2 p. 171, 21 B. per singulos hos profectuum -us incedere [Orig. princ. 1, 3, 8]). 3 p. 216, 7 ratio fidei ... primus habeatur salutis -us, secundo vero in loco operum perfectio ... memoretur. Orig. princ. 1, 6, 3 eruditionibus primo angelicis, tum deinde etiam superiorum -uum virtutibus. AVG. fd. et symb. 10, 24 -bus (*i. gradatim*) ducendus est ad fidem (*cf.* INSCR. christ. Rossi II p. 127, 6, 6). CHROMAT. beat. 1 sqq. p. 324^C sqq. ostendit octo -us evangelicos esse, per quos ascen-

datur quasi gradatim ad regnum caelorum. CLAVD. MAM. anim. p. 143, 16 catholicae fidei doctrina... intersito -u ab imis ad media, a mediis ad summa conscendit. POMER. 1 prol. 3 quot modis vel -bus... virtus possit impleri. ALC. AVIT. epist. 18 p. 53, 17 probati in secundo -u (cf. Goelzer, *St. Avit, Par.* 1909 p. 570). BOETH. arithm. 1, 1 p. 10, 2 sunt quidam -us certaeque progressionum dimensiones, quibus ascendi progredique possit. herm. sec. 2, 3 p. 79, 15 quendam quodammodo ordinem filumque et dispositione disciplinarum -us ediderunt. 4, 10 p. 251 sunt... -us (*prolixitatis*) apud nos. PS. BOETH. geom. p. 392, 10 ut animus lectoris ad enodationis intelligentiae accessum quasi quibusdam -bus perducatur. ENNOD. dict. 4, 2 p. 436, 11 qui nullis -bus (*i. subito*)... ad messam perfectionis ascendit. 20, 6 p. 482, 10 -bus ad fastigia execrandi erroris accedere (epist. 5, 14 p. 137, 22). opusc. 2 p. 319, 6 multis -bus recursus est ad salutem.

nota: verba hebraica שִׁיר הַמַּעֲלִילִים (*šîr ha-ma'ălîlîm*) *red-*
duntur verbis canticum -uum = VVLG. psalm. 119—133. quid
significetur verbis hebraicis non satis constat; HIER. quidem (v. infra)
refert xv cantica -uum ad xv templi Hierosolymitani -us (cf.
p. 2148, 69), in quibus levitae stabant et sacerdotes, unusquisque secun-
dum ordinem cantantes illa carmina. hoc vero templum caelestis tem-
pli figuram esse idem credit, unde iam — et posteri secuntur —
hos -us ut -us perfectionis Christianae interpretatur, per quos
ascenditur ad regnum caelorum: HIER. tract. in psalm. 119 p. 221, 1
levitae... et sacerdotes unusquisque secundum ordinem stabat in
-bus templi. verbi causa qui pontifex erat, stabat in primo -u, hoc
est in quinto decimo -u sursum. in secundo vero -u stabant sacer-
dotes... in tertio rursum minores stabant... quicumque erat extre-
mus, ille in novissimo -u erat. considerate quoniam terrenum hoc
templum caelestis templi figura est. 119 p. 219, 23 propterea...
vocantur -uum psalmi, ... quoniam -bus quibusdam ad maiora con-
scendimus. nunc non est temporis de omnibus -bus disputare et
dicere quomodo per singulos psalmos -us fiant, et ad summa venia-
mus (*plura habes ibid. 119 passim. 133 passim. 133 p. 252, 17 nunc*
benedicite in ultimo -uum psalmo, quia in summitate virtutum con-
gregati estis. ante ergo quam perveniretis ad quintum decimum
-um, hoc est ad excelsum, non poteratis benedicere dominum. epist.
7, 3, 1. 53, 8, 7. 8 et al.). HIL. in psalm. instr. 16 RVFIN. Orig. in
cant. prol. p. 79^{c. d} Greg. Naz. orat. p. 173, 6 AVG. psalm. 89, 10.
119, 1, 120, 5 homo... ascendens (*ad perfectionem*) et cantans can-
ticum -uum. EVCHER. instr. 1 p. 100, 10 hi *quindecim* psalmi -uum
inscriptione signantur, quod nos per quosdam profectus ad sublimia
perducant (form. 9 p. 56, 14 -us: spiritualis ascensus). PROSP. in
psalm. 119 *init.* nomine -uum significatur ascensio, qua proficientes
quique a temporalibus ad aeterna... provehuntur. CASSIOD. in psalm.
119 pr. quapropter cum -us audimus in psalmis, non terrenum aut
corporeis gressibus subeundum nobis aliquid suspicemur, sed mentis
accipiamus ascensum.

γ de condicionibus animi, gradatim quasi se mutantibus:
Ov. ars 1, 482 quae voluit legisse, volet rescribere lectis: per nume-
ros venient ista -usque suos. met. 4, 59 notitiam primosque -us vi-
cinia fecit: tempore crevit amor (rem. 654 perque -us molles emo-
riatur amor [cf. EPICED. Drus. 400 non ex praecipiti dolor in tua
pectora venit, sed per mollitos ante timore -us]). Pont. 3, 7, 23 pro-
ximus *spei*... -us est bene desperare salutem. trist. 3, 11, 5 quis -us
ulterior, quo se tua porrigat ira, restat? COLVM. 6, 37, 4 per -us in-
fracta feritate *onagri*. QVINT. inst. 11, 3, 166 -us accendi iudicis.
fort. huc pertinet QVEROL. p. 29, 9 istis licet rerum omnium species
... vertere. sed quot -bus et transfusionibus?

c technice in variis disciplinis: *α in logica et theo-*
logia: ① *in partitione, partibus alia super aliam quasi eminen-*
tibus; fere i. q. classis (cf. p. 2155, 26 sq.): VARRO ling. 5, 7 sqq.
singulorum verborum origines expediam, quorum quattuor expla-
nandi -us: infimus, [in] quo populus etiam venit... secundus, quo
grammatica escendit antiqua... (8) tertius -us, quo philosophia
ascendens pervenit... quartus, ubi est adytum et initia regia (-is cod.)
... (9) quodsi summum -um non attigero, tamen secundum praeteribo.
6, 77 tertium -um agendi esse dicunt, ubi quid faciunt; *priores sunt*
agitatus mentis et actus dicendi (cf. 6, 41). 8, 32 ad tricliniarem -um
(*i. speciem vel modulum*). rust. 3, 10, 1 ita greges comparavit anse-
rum, ut hos quinque -us observaret, quos in gallinis dixi. CIC. part.
101 in omnibus... causis tres sunt -us *efficaciter defendendi*. VITR.
1, 2, 9 -us distributionis. TERT. anim. 6 si huius definitionis -um ex-
clusero. MACR. somn. 1, 8, 5 Plotinus... -us *virtutum* et naturali di-
visionis ratione compositos per ordinem digerit (*de termino cf. SEN.*
epist. 89, 16). EVSTATH. Bas. hex. 5, 5 p. 914^B per omnes crescendi
-us (*πᾶσαν ἰδέαν ἀξίως διεξιθεῖσα*). APRING. in apoc. 1, 11 his
-bus ecclesiae divisa sunt nomina. COD. Iust. 6, 58, 14, 7 successio
non ad stirpes sed in capita dividatur et is -us in ordinem legiti-
mum transferatur. ② *in conclusionibus:* CIC. fin. 4, 50 quod
bonum sit, id esse optabile; quod optabile, id expetendum; quod
expetendum, id laudabile; dein reliqui -us. nat. deor. 1, 89 a beatis
ad virtutem, a virtute ad rationem video te venisse -bus.

③ *in distinguendis tribus personis trinitatis divinae:* TERT.

adv. Prax. 2 p. 230, 1 *personae* tres... non statu, sed -u, nec sub-
stantia, sed forma, nec potestate, sed specie *eqs.* (cf. 19 p. 262, 28
inseparatum filium a patre... nec statu, sed -u alium. apol. 21, 13
ita de spiritu spiritus et de deo deus, modulo alter, numerum -u,
non statu fecit). *ibid.* p. 230, 4 unus deus, ex quo et -us isti et for-
mae et species... deputantur. 8 p. 239, 11 trinitas per consertos et
conexos -us a patre decurrens (cf. nat. 1, 12 cum tertius -us se-
cundo adscribitur, aeque primo secundus, sic tertius redigetur ad
primum transmissus per secundum [adv. Prax. 4 p. 232, 5. 9 p. 240, 8.
30 p. 288, 9 tertium nomen divinitatis et tertium -um maiestatis.
MAXIMIN. c. Ambr. 50 HIER. praef. Vulg. euang.]). TERT. adv. Hermog.
7 p. 134, 11 divinitas -um non habet utpote unica (cf. VICTRIC. 11
divinitas -um respuit). MAXIMIN. c. Ambr. 130 sicuti et apostolus
nunc differentiae memor servato -u unum auctorem... rettulit
(136 alter alteri custodito -u antepositur... id est filio pater).
HIER. epist. 41, 4, 1 *deum*, quia per duos -us mundum salvare nequi-
verit, ad extremum per spiritum sanctum in Montanum... descen-
disse. AVG. in euang. loh. 100, 4 (*ad 16, 14*) quasi filius 'accipiat'
a patre et spiritus sanctus a filio quibusdam -bus naturarum. PETR.
CHRYS. serm. 60 p. 366^B qui credit patrem et filium, aetates non
sentiat, -us non cogitet. PRAEDEST. 1, 58 p. 607^B de aequalitate
divinitatis -us statuunt *Metangismonitae*.

β in arte rhetorica et musica: *de voce et sonis:* CIC.
de orat. 3, 227 tamquam sonorum -bus descenditur (orat. 59 omnis
sonorum tum intendens tum remittens persequetur -us. cf. OPT.
PORF. 20 B 15 *de sonis lingularum in organis:* perque modos -bus
surget fecunda sonoris aere cavo et tereti). SEN. contr. 1 pr. 16
vocem per -us paulatim ab imo ad summum perducere (SEN. epist.
15, 7 *vocem* per -us et certos modos extollere). QVINT. inst. 11, 3, 15
inter has extremitates *vocis* mediae sunt species et ab ima ad sum-
mam ac retro sunt multi -us. cf. 12, 10, 68 *musici* in cithara...
plurima... varietate complent spatia illa *quinque* nervorum, atque
his, quos interposuerunt, inserunt alios, ut pauci illi transitus mul-
tos -us habeant. *in figura, quae dicitur gradatio:* QVINT. inst.

2, 4, 34 si quis *divisionem* per -us augeat (8, 4, 4. 7. 26. RVFIN. Orig.
in cant. 2 p. 171, 4). 8, 4, 3 *incrementum* aut uno -u fit aut pluribus
(cf. 8, 4, 4). 8, 4, 9. 28 totidem sunt ascendentibus quot descendentibus
-us. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 5 p. 261, 5 hos -us dat primos:
'commodi retinendi'... deinde 'adipiscendi'. SCHOL. Cic. Bob. p. 113,
3 St. tertio -u in hunc exitum desinit. AVG. in Iob p. 519, 23 -us
fecit de monte ad petram, a petra ad lapides, a lapidibus ad are-
nam.

de gradibus orationis: QVINT. inst. 5, 7, 20 animum
eius... ad id responsum... per -us ducet (QVINT. decl. 388 p. 438,
22 LACT. epit. 64 [69], 6 HIER. epist. 60, 8, 1. cf. EMPOR. rhet. p. 572,
18 -us per quos eundem sit, scire conveniet. sunt autem hi -us
quinque: generalis, proprius, personalis, causalis, coniecturalis).
5, 10, 116 secundo -u, non potuisse donari a victore ius, *opp. ibi-*
dem 114 in primis (cf. AQUILA rhet. 40 *Cicero* in tertio -u contentus
fuit dicere *eqs.*). TAC. dial. 19 multarum divisionum ostentatio et
mille argumentorum -us. EMPOR. rhet. p. 565, 17 in eo -u qui a
consilio vocatur... praeteritum tempus attingitur. HIL. in Matth. 3, 5
responsio... dignum de superioribus -um fecit.

de gradibus
variarum figurarum (in arte rhetorica): QVINT. inst. 5, 11, 7 con-
firmatio eosdem -us habet. 8, 3, 61 *ornatus* primi sunt -us. 8, 6, 38
est... haec in metalepsi natura, ut inter id quod transfertur et id
quo transfertur, sit medius quidam -us, nihil ipse significans, sed
praebens transitum. 9, 4, 67 velut occulti -us, *sc. rhythmici* (cf. MART.
CAP. 9, 973 -us quidam et ordo). MAR. VICTORIN. rhet. 2, 24 p. 282, 9
-us tangi potest *comparandi* (cf. p. 282, 19. HIER. epist. 49, 17, 6).
FORTVN. rhet. 2, 27 cum per hypophoram -um facimus nostrae pro-
positionis (v. MART. CAP. 5, 563). CLAVD. DON. Aen. 7, 50 *Saturni*
novissimum fixerat -um in *enumerando*. MART. CAP. 7, 760 procedere
... multiplicatio potest per eosdem... -us.

γ in sermone iuris peritorum: ① *de -bus consanguine-*
orum, i. agnatione aut cognatione vel linea sive ascendente sive
descendente sive transversa sese contingentium: de significa-
tione: PAVL. dig. 38, 10, 10 -us *cognationis*... dicti a simili-
tudine scalarum locorumve proclivium, quos ita ingredimur, ut a
proximo in proximum, id est in eum qui quasi ex eo nascitur trans-
eamus. GAIVS dig. 38, 10, 1 pr. -us *cognationis* alii superioris ordinis
sunt, alii inferioris, alii ex transverso sive a latere. superioris or-
dinis sunt parentes *eqs.* (cf. PAVL. dig. 38, 10, 9 sent. 4, 11, 1^a). *IBID.*
orig. 9. 5 *tit. de adfinitatibus et -bus (cf. p. 2159, 75).* *loci*
selecti: septem -us cognationis enumerant GAIVS dig. 38, 10, 1, 2 sqq.
PAVL. dig. 38, 10, 10 sqq. sent. 4, 11, 1^a sqq. LEX Visig. 4, 1, 1 sqq.

PAVL. sent. 4, 11, 7 sq. septimo -u qui sunt cognati recta linea supra
infraque propriis nominibus non appellantur... (8) successionis id-
circo -us septem constituti sunt, quia *eqs.* (cf. MOD. dig. 38, 10, 4 pr.).
de octavo -u: PAPIN. dig. 38, 8, 9 pr. octavi -us agnato possessio
defertur. PAVL. dig. 38, 10, 10 pr. iuris consultus cognatorum
-us et <adfinis et nomina cognatorum et> adfinium nosse debet
(MOD. dig. 38, 10, 4, 5 -us... adfinitati nulli sunt). *libros de*
-bus consanguineorum scripserunt Varro et Paulus, cf. haec:
SERV. Aen. 5, 412 'germanus' est secundum Varronem in libris de
[Knoche]

-bus de eadem genetrice manans. DIG. 38, 10, 10 tit. idem (*Paulus*) libro singulari de -bus et adfinibus et nominibus eorum (*cf. PAVL. sent. 4, 11, 1^a et al.*) *de usu: de -u liberorum et parentum:* CALL. dig. 50, 16, 220 pr. non personis certis, non quibusdam -bus praestatur *aliquid*. SVET. Cal. 38, 1 *negabat* intellegi debere 'posteror' ultra hunc -um, *sc. filiorum*. GAIVS inst. 1, 99 sive primum -um liberorum obtineant, qualis est filius et filia, sive inferiorem, qualis est nepos neptis, pronepos proneptis ([dig. 1, 7 pr.] VLP. dig. 37, 5, 1, 1 liberorum parentumve [COD. Theod. 9, 42, 9, 2 secundi ... -us parentes]. COD. Theod. 9, 42, 9 pr. tertii -us liberos. 9, 42, 9, 1). VLP. reg. 5, 9 inter parentes et liberos infinite cuiuscumque -us sint conubium non est ([= coll. Mos. 6, 2, 1; *cf. et* GAIVS dig. 23, 2, 53]. COD. Iust. 5, 27, 9, 3. 7, 15, 1, 3 INST. Iust. 3, 2, 3^a. VLP. dig. 11, 7, 6 pr. liberis ... cuiuscumque sexus vel -us [COD. Iust. 6, 22, 11 pr. 6, 61, 8, 1. INST. Iust. 2, 16, 1. 3, 7, 3]). *de septem -bus cognationis* (*v. p. 2158, 74*): GAIVS dig. 1, 7 pr. sive primum -um liberorum obtineant (inst. 1, 99 MOD. dig. 31, 32, 6 VLP. dig. 38, 8, 1, 10 CLAVD. DON. Aen. 1, 250). COD. Theod. 9, 42, 9 pr. secundum (16, 5, 40, 2 COD. Iust. 6, 58, 15, 2, 3^a. *cf. AVG. civ. 15, 16 p. 93, 6 D. fraterno -ui*. PAPIN. dig. 36, 1, 59, 2 -u nepotum [COD. Theod. 5, 1, 1]). VLP. reg. 5, 6 tertio (18 [*inde* COD. Iust. 6, 51, 1, 1^b]. COD. Theod. 9, 42, 4. 9, 42, 9 pr., *et passim*). GAIVS dig. 23, 2, 17, 2 quarto (VLP. reg. 5, 6 COD. Theod. 3, 10, 1). PAPIN. dig. 38, 12, 2 quinti (PAVL. dig. 38, 10, 10, 17 INST. Iust. 3, 7, 3. 3, 9, 6. *cf. PAVL. frg. Vat. 299* quinque). GAIVS dig. 38, 10, 3 pr. sexto (VLP. reg. 16, 1. frg. Vat. 399. *cf. 216 sex* [PAVL. frg. Vat. 301]). GAIVS dig. 38, 10, 3, 1 septimo (VLP. dig. 38, 8, 1, 3 frg. Vat. 216 MOD. dig. 38, 10, 4 pr. SERV. Aen. 2, 81). PAPIN. dig. 38, 8, 9 pr. octavo (*v. p. 2158, 79*). *ed -bus generis, agnationis, cognationis:* CIC. off. 1, 59 necessitudinum -us (VLP. frg. Vat. 210 -um necessitudinis et ius cognationis. PAPIN. coll. Mos. 6, 6, 1). OV. epist. 3, 28 -u ... sanguinis (MANIL. 2, 681 ARNOB. nat. 5, 29 CLAVD. DON. Aen. 3, 107 POMER. 3, 15, 2). met. 13, 142 *Ulixes*: nostri quoque sanguinis auctor Iuppiter est, totidemque -us distamus ab illo *quot Ajax* (*cf. LACT. inst. 1, 23, 3*). fast. 2, 622 generis (AVSON. 165, 1 COD. Theod. 9, 42, 2. AVSON. 159, 8 ut -us aut mortis postulat aut generis. HIL. in Matth. 1, 1 p. 668 -um quem Matthaeus in ordine regiae successionis ediderat, Lucas in sacerdotali origine computat, *i. gentis lineam, ibid.* generationis -us). fast. 4, 27 Venerem -bus multis in gente receptam. MANIL. 2, 671 idecirco adfines signant -busque propinquis accedunt. FEST. Gloss. IV p. 395^b (p. 297 M.) idem -us in sobrina quoque sunt. SEN. contr. 1, 1, 12 si -u cognationis attingat (PLIN. paneg. 39, 1 primum. PAVL. dig. 38, 10, 10, 18 ultimi. NOVELL. Iust. 36, 2 agnationis seu cognationis -us [agnationis: GAIVS inst. 3, 10 PAVL. dig. 5, 4, 3 COD. Theod. 4, 4, 7, 2 INST. Iust. 3, 6, 8]). QVINT. inst. 7, 4, 39 si orbae nuptias indicant pares -u (*cf. TAC. ann. 13, 19 Rubellium Plautum per maternam originem pari ac Nero -u a divo Augusto*. MARCIAN. dig. 48, 9, 3 pari propioreve -u [48, 11, 1, 1]. VLP. dig. 38, 16, 3, 9. GAIVS inst. 3, 7 -u proximior [PAVL. sent. 1, 21, 13 AVG. serm. 74, 3, *et al.*]). SVET. Aug. 4, 1 Pompeium artissimo contingebat -u (Galba 2 nullo. VLP. frg. Vat. 216. AVG. serm. 74, 3 deus te ... proximiori -u contingit *quam* propinqui). GAIVS inst. 1, 60 personae quae ex transverso -u cognatione iunguntur (VLP. reg. 5, 6 PAVL. dig. 38, 10, 10, 8, *et al.*). inst. 3, 14 consanguineorum -um (3, 23, 29 VLP. reg. 26, 6 BOETH. in top. Cic. 4 p. 335, 1). GAIVS dig. 26, 4, 9 si eodem -u plures sint (inst. 3, 28 VLP. reg. 26, 5 PAVL. sent. 4, 8, 7 [= coll. Mos. 16, 3, 17]. frg. Vat. 305 dig. 5, 4, 3. 26, 4, 8. 38, 10, 10, 15 [*v. PAVL. dig. 22, 5, 4 qui priore -u sint*]). GAIVS dig. 38, 10, 1, 2 qui eiusdem -us sint [VLP. dig. 28, 16, 2, 2. 38, 16, 2, 4 duo pluresve ab eodem -u venientes; *similiter p. 2154, 22*]. PAVL. frg. Vat. 301 qui in eo -u est. VLP. frg. Vat. 217 ad eundem -um). PAPIN. dig. 5, 3, 51 pr. sequentis -us cognato (PAVL. dig. 37, 4, 4, 1 sent. 4, 11, 2 VLP. reg. 26, 5). 38, 9, 2 inferioris -us cognatus (VLP. dig. 26, 4, 1, 2 agnato [INST. Iust. 3, 5, 1]. VVLG. Ios. 21, 26 filiis Caat inferioris -us *יְהוֹשֻׁעַ*. 21, 34. *cf. et* GAIVS dig. 38, 10, 3, 2 quam rationem scilicet in omnibus deinceps -bus supra infraque sequemur). VLP. frg. Vat. 216 supra scriptum -um (COD. Theod. 16, 5, 40, 5 COD. Iust. 6, 58, 15, 3^b). PAVL. frg. Vat. 301 longiore (INST. Iust. 3, 6, 12 longissimo. AVG. quaest. hept. 5, 46 consanguineus tam longinquo -u). PAVL. dig. 23, 2, 68 ex -u ascendentium vel descendantium (*cf. dig. 38, 10, 10, 16 ad singulas personas -u descendamus sic*. PRVD. apoth. 1006). 38, 10, 10, 17 per singulos -us (GELL. 14, 1, 21 CLAVD. DON. Aen. 1, 730, *et passim*). VAL. CEM. hom. 12, 6 p. 730^c -um parentelae aut necessitudinem consanguinitatis. COD. Iust. 1, 17, 2, 7 quod de -bus et adfinitatibus descendit. 6, 58, 15, 1 unum -um ex cognatis (6, 58, 14, 6 INST. Iust. 3, 2, 4). INST. Iust. 3, 6, 9 post narrationem -uum (*ibid.* perfectissimam -uum doctrinam). NOVELL. Iust. 36, 1 -um superiorem. *in analogia de stirpe animalium et plantarum:* COLVM. 7, 2, 5 speciem ... per nepotum -us mitigata feritate redisse. PALLAD. 14, 30 si velocis equae pigro miscetur asello ardor, ut in sterilem res cadat acta -um 14, 98 persicus ... pruno scit sociare genus ... et tali discit fortior esse -u. *de -bus successionum* (*in imperio*): AMPEL. 16, 3 *Philippus* post Alexandrum Macedonem septimo -u Macedoniae re-

gnavit. IVST. 16, 5, 18 multisque annis per -us successionis Hera- cleenses regnum tyrannorum fuere. RVFIN. hist. 4, 20 post quem quinto -u Heros successerat (*πέντε βασιλεῖς*).

② *de -bus heredum, sive testamento institutorum sive hereditatem intestati ineuntium secundum praerogativam petendi bonorum possessionem:* *de significatione:* VLP. reg. 28, 7 intestati datur bonorum possessio per septem -us: primo -u liberis, secundo legitimis heredibus, tertio proximis cognatis, quarto familiae patroni, quinto patrono patronae ... , sexto viro uxori, septimo cognatis manumissoris ... , et si nemo sit, ad quem bonorum possessio pertinere possit, aut sit quidem, sed ius suum omiserit, populo bona deferuntur ex lege Iulia caducaria (*cf. reg. 28, 11 dig. 38, 6, 1, 1 MOD. dig. 38, 15, 1 pr.*). MARCIAN. dig. 28, 6, 36 pr. potest quis in testamento plures -us heredum facere, puta: 'si ille heres non erit, ille heres esto' et deinceps plures (*cf. IULIAN. dig. 28, 5, 37 pr. VLP. dig. 28, 5, 28. 28, 6, 2, 6. 28, 6, 10, 7*). VLP. reg. 22, 33 heredes aut instituti dicuntur aut substituti: instituti qui primo -u scripti sunt, substituti qui secundo -u vel sequentibus heredes scripti sunt (PAVL. sent. 3, 4^b, 4 MOD. dig. 28, 6, 1 pr.). *loci selecti:* IULIAN. dig. 28, 6, 25 duos -us (VLP. dig. 28, 2, 3, 4, 5. 28, 6, 10, 7). dig. 38, 2, 20, 4 primo -u heredem instituit ([AFRIC. dig. 28, 2, 14, 1 VLP. dig. 25, 4, 1, 14. 38, 2, 12, 6]. AFRIC. dig. 28, 2, 14 pr. primo -u scriptos *heredes* [GAIVS inst. 2, 176 SCAEV. dig. 42, 8, 43 VLP. dig. 28, 3, 4, 7. 37, 4, 8, 1, 4. 37, 11, 2, 4. 38, 2, 12, 6 si patroni filius priore -u sit heres scriptus]. AFRIC. dig. 28, 2, 14 pr. a primo -u exheredatus [VLP. dig. 28, 3, 3, 6 *et al.*]. VLP. dig. 28, 2, 3, 5 ut a primo -u filium praeteriret [dig. 28, 3, 5. 37, 4, 8, 5]. 28, 2, 3, 5 perempto primo -u [*cf. 28, 3, 7 primus -us irritus fiet*]. 28, 3, 3, 6 primus -us valet, secundus ruptus est [*cf. 28, 3, 5*]. 32, 1, 9 primo -u ei succedere potuit. 37, 5, 10, 2 siquidem aliquis ex primo -u vivit). IULIAN. dig. 38, 2, 20, 4 ad secundum -um hereditatis pertinet (AFRIC. dig. 28, 2, 14 pr. a primo -u exheredatus, a secundo praeteritus; *ibidem*: secundum -um vitiari placet. 28, 2, 14, 1 filius secundo -u exheredatus [VLP. dig. 28, 3, 5 a secundo. 37, 4, 8, 4]. GAIVS inst. 2, 154 secundo vel etiam ulteriore -u. 3, 27 agnatos ... capite deminutos non secundo -u post suos heredes vocat, id est non eo -u vocat, quo per legem vocarentur, si capite deminuti non essent, sed tertio proximitatis nomine. VLP. dig. 15, 1, 3, 1 secundo tertiove -u substitutus [COD. Iust. 6, 27, 4 pr. PAVL. dig. 31, 87, 2 duos -us substitutionis. VLP. dig. 28, 3, 4 secundo -u scripti. 37, 5, 12 instituti]. VLP. dig. 37, 4, 8, 4 hereditas in secundo -u versatur, non in primo [*cf. 37, 5, 10, 2 neque ex primo -u neque ex secundo*]. 28, 3, 5 sequentem -um [MARCIAN. dig. 29, 5, 15 PAPIN. dig. 38, 2, 42, 24 VLP. dig. 28, 5, 4, 2. 32, 1, 9. 37, 11, 2, 4. 38, 2, 12, 6]). SVET. Aug. 101, 2 *heredes instituit primos ... , secundos ... , tertio -u propinquos amicosque compluris* (TAC. ann. 1, 8 primores civitatis scripserat [IULIAN. dig. 28, 6, 30 AFRIC. dig. 28, 2, 14 pr. VLP. dig. 29, 2, 69]. IULIAN. dig. 28, 6, 30 coloniam ... substituit. MARCELL. dig. 28, 5, 54 *hos heredes instituere*. *cf. et* POMPON. dig. 38, 8, 5 -u cognatorum ... vocantur [COD. Theod. 9, 42, 9, 3. 6, 24, 11 agnatorum]). INST. Iust. 3, 9, 5 sublata ... quinta bonorum possessione in -um eius sextam antea bonorum possessionem reduimus. QVINT. decl. 249 p. 24, 11 matrimoniis ... contineri ... -um hereditatum (*cf. COD. Theod. 12, 1, 49 legitimae successionis* [VAL. CEM. hom. 4, 6 p. 705^a. INST. Iust. 3, 1, 15 -um et ordinem successionis. COD. Theod. 14, 17, 9 successionum]). TAC. Germ. 20 proximus (COD. Theod. 3, 7, 1, 2 *et passim*). PLIN. paneg. 39, 5 remotus ... iamque deficientis affinitatis -us. LABEO dig. 28, 7, 20, 2 quo -u ... heres institutus sit (POMPON. dig. 28, 6, 13 VLP. dig. 40, 7, 2, 4). IAVOL. dig. 35, 1, 39 pr. ad eum ... -um (VLP. dig. 37, 9, 1, 7). POMPON. dig. 37, 1, 9 plures -us ... possessionis admittendae (GAIVS inst. 2, 174. 176. 3, 33 *et al.*). GAIVS inst. 2, 133 filius -u praecedit (3, 15 dig. 28, 3, 13). inst. 3, 28 eodem -u ... vocari (3, 30, 31. PAPIN. dig. 31, 67, 2 eodem vel dispari. PAVL. sent. 4, 8, 17 COD. Theod. 9, 42, 9, 3. 6, 24, 4, 1 in eodem -u; *cf. et* PAPIN. dig. 31, 69, 3 si non sit eiusdem -us [31, 77, 29 COD. Theod. 3, 5, 6 pr.]. PAVL. dig. 28, 6, 43, 2 ab eo -u [VLP. dig. 37, 4, 8, 13 si eo -u heres scriptus sit, *et al.*]). SCAEV. dig. 28, 6, 48, 1 utrum unus -us sit an duo. VLP. dig. 28, 2, 3, 2 erit a toto -u sum-motus (28, 2, 3, 5 ab utroque). 28, 3, 3, 2 inter -us exheredari possunt. 28, 3, 4 -u ... rupto et infirmato (*cf. 28, 3, 3, 6. 28, 3, 5*). 28, 3, 6, 3 si -us ille valeat (*cf. supra l. 29 et* VLP. dig. 28, 3, 3, 6 PAVL. dig. 28, 6, 43, 2). 40, 4, 2 alio -u. COD. Theod. 3, 5, 2, 4 ex reliquis -bus. 12, 1, 107 testamento -uve successerit. COD. Iust. 3, 2, 3^b vocari secundum -us sui praerogativam (6, 58, 14, 4). INSCR. Dessau 8299 ex -u hereditario (CORP. XIV 523. suppl. Ost. 4862 ex -us (*sic*) hereditario). VI 13267 ex grado hereditario. XV 1357 per -u hereditario). CORP. XIV 1620 ad quem per <grad>us possessionum ius <huius m>onumenti pertinuit).

③ *de maiore et minore potestate quae datur certis personis iure et lege:* GAIVS inst. 1, 170 eum qui ... secundum -um in ea tutela habuerit (INST. Iust. 3, 2, 7 cum in onere ... tutelarum et primo -u deficiente sequens succedit). PAPIN. dig. 36, 1, 59, 2 propter -us fideicommissi praescriptos. VLP. dig. 40, 9, 30, 4 *patroni*, si sint eiusdem -us. *hinc etiam de praescriptis:* GREG. M. epist. 2, 50

[Knoche]

excommunicatio quae tamen interposita condicione -u secundo vel tertio iam, ut ita dicam, ex necessitate subiuncta est.

¶ *in sermone grammaticorum:* ① *de -bus comparationis:* GRAMM. suppl. 231, 21 -us i. ascensiones. 76, 29 idcirco comparationis tertius -us est positivus, quoniam graditur ex eo in comparativum; nam et in scala -us dicitur etiam infimus, ex quo ascenditur super alios -us (cf. 80, 22 comparativus autem -us velut quaedam medietas scalaris et positivo altior et superlativo humilior est). CHAR. gramm. p. 144, 1 B. de -bus comparationis sive conlationis: comparationum sunt ordines duo, secundus et tertius. dividuntur autem singuli in tres -us, et est primus absolutus, quem et primitivum dixerunt, secundus comparativus, tertius superlativus (-us *comparationis*: DON. gramm. IV 374, 15. 386, 28. 539, 24. DIOM. gramm. I 324, 16 et *passim*. ISID. orig. 1, 7, 27 *comparationis* -us tres sunt: positivus *eqs.* -us *collationis*: EXC. BOB. gramm. I 536, 18 PROB. gramm. IV 153, 26 et *al.*). CLEDON. gramm. V 38, 31 quattuor sunt -us *comparationis*, sc. absolutus, comparativus, praelativus, superlativus (*similia praebet* POMP. gramm. V 151, 18). *de singulis -bus comparationis:* PRISC. gramm. II 374, 7 positivus -us dicitur, qui absolutus per se ponitur non egens alterius coniunctione ([GRAMM. suppl. 76, 23. 27]. cf. PROB. gramm. IV 151, 20 SERV. gramm. IV 415, 28 [GRAMM. suppl. 154, 30]. et *passim*. EXC. BOB. gramm. I 550, 32 absolutus, quem primitivum dixerunt [VIT. SYLL. gramm. IV 248, 34 absolutus -us, quem alii positivum vocant. 249, 7. primitivus: *supra* l. 12. 23]. EXPLAN. in DON. gramm. IV 539, 24 primus tantum -us invenitur [suppl. 40, 2. 55, 4. 71, 1]. DON. gramm. IV 374, 17 comparativus -us generis est semper communis ([PS. ASPER. gramm. suppl. 39, 10. 12. 40, 4. 55, 2 *al.*]. DON. gramm. IV 492, 9 comparativus -us tribus casibus iungitur [cf. GRAMM. suppl. 77, 35. 172, 4]. v. et DON. gramm. IV 374, 22 pro secundo -u [CONSENT. gramm. V 342, 11]. GRAMM. suppl. 80, 12 superlativus -us (222, 20 SERV. Aen. 1, 96 CLAUD. DON. Aen. 6, 478. 12, 142 et *al.*). GRAMM. V 517, 36 adverbio accidunt significatio figura -us. *notanda:* *singularis pro plurali:* GRAMM. suppl. 76, 23 positivus primus ponitur in comparationis -u. *in imagine:* HIER. hom. Orig. in Ezech. 10, 2 p. 419, 17 *comparantur Sodoma Samaria Hierusalem:* tertio... -u hoc dicitur ad Hierusalem (cf. *supra:* in comparatione... minima).

② *ad exemplum comparationis de -bus diminutivorum, frequentativorum, numeralium, eorumque verborum quae sequuntur analogiam:* *de diminutivis:* CONSENT. gramm. V 346, 27 plerumque diminutiva nomina genus quod in prima positione, id est in absoluto -u, obtinent in diminutione non servant, ut ecce positivo -u hoc scutum dicis, si diminuas scutella facis. VARRO ling. 9, 74 ubi magnitudo animadvertenda sit in unoquoque -u (sc. *deminutionis*), ut est cista cistula cistella, et canis catulus catellus. DIOM. gramm. I 325, 27 *deminutivorum* tres sunt -us (DON. gramm. IV 373, 15 CONSENT. gramm. V 340 25 sq.). *de frequentativis:* DON. gramm. IV 382, 5 frequentativa saepe in tres -us ducunt verbum, ut curro, curso, cursito, saepe in duos tantum, ut volo, volito (cf. MACR. gramm. V 626, 2. 651, 14). *de numeralibus:* VARRO ling. 9, 86 numeri antiqui habent analogias, quod omnibus est una [non] novenaria regula, duo actus, tres -us, sex decuriae, qua(e) omnia similiter inter se respondent. 9, 87 -us singularis est in utroque actu ab uno ad novem, denarius -us <a> decem ad nonaginta, centenarius a centum <ad> nongenta. ita tribus bus sex decuriae fiunt, tres miliariae, tres minores. *de eis verbis quae sequuntur analogiam:* VARRO ling. 10, 83 in quibus debeat quaeri analogia, fere totidem -us debent esse coniuncti (*syn.* 10, 79 genera). 10, 83 sq. de primo -u, quod natura subest et multitudinis et singularis, didicimus 'hi asses, hosce asses, hic as, hunc assem'... secundo -u, si est natura neque est usus, id genus ut sit discriminandum.

③ *de flexione et declinatione:* DIOM. gramm. I 301, 32 casus sunt -us quidam declinationis (MAR. VICTORIN. gramm. VI 189, 16 AVDAX gramm. VII 341, 15). AVG. gramm. V 551, 25 praeteriti -us sunt tres: imperfectus... perfectus... plusquamperfectus. 551, 27 futuri -us sunt duo: perfectus... plusquamperfectus. cf. et CIC. part. 4, 12 aut temporum servant -us aut generum distributiones (QVINT. inst. 5, 10, 46 isdem temporum -bus defensor utetur). TERT. apol. 20, 5 quid delinquimus... futuro quoque credentes, qui iam didicimus illi per duos -us credere, i. per tempora praesentia et praeterita. (iv) *syllabarum -us:* MACR. exc. gramm. V 602, 21 numquam accentus in huiusmodi verbis (ut *réfero*) apud Graecos in tertium -um syllabarum recedit.

III *certa pars epipedi (plani) aut sphaerae, lineis inclusa* (c. p. 2150, 80): A *generalia:* NVX 83 *trianguli figura*, ubi distincta est -bus (per lineas parallelas; de ludo, cf. Marquardt-Mau, *Privatl.* p. 840). *in astronomia et mathematica:* tam certa pars orbis, lineis inclusa, quam spatium, quod inter istas lineas interest: MANIL. 1, 581 quattuor... -bus sua fila reducit (tertius circulus, cf. 575) ab aestu (i. *puncto solstitiali*), Housman; cf. GEM. 58, 25 ὁ δὲ ἰσημερινὸς ὥφ' ἐκτέττον τῶν τροπικῶν ἐξηκοστὰ τέσσαρα). 2, 770 per partes ducenda fides et singula rerum sunt -bus tradenda suis (i. *eis partibus zodiaci, ad quas singulae res pertinent*). 3, 120

quintus coniugio -us est, i. quinta pars eius circuli in XII partes partiti, quo continentur athla sive sortes. 3, 268 *lucis tenebrae* -bus (i. spatii) per sidera certis impulsae (cf. FIRM. math. 8, 3, 5 neque enim certo ordine et certo -u haec duodecim signa collocata sunt. BOETH. arithm. 2, 25 p. 114, 5 per inaequales spatiorum -us). VITR. 9, 1, 5 stellae ut per -uum ascensionem percurrentes... pervagantur (cf. et 9, 8, 14). FIRM. math. 6, 11, 12 stella Martis recto partium -u pergens. *nota:* nullo loco 'gradus' pro cccclxxa parte circuli adhiberi videtur, quam notionem H. Dressel (*Lexikal. Bemerkgg. zu Firmicus Maternus, Zwickau 1882 p. 27*) apud FIRM. math. 2, 32, 31 extare censet: sed verba quae affert spuria sunt. B *notione speciali:* *de -bus solarii:* VVLG. IV reg. 20, 9 vis ut ascendat umbra decom lineis an ut revertatur totidem -bus? (פִּיזְרָה; *ibid.* 10. 11 Is. 38, 8 HIER. in Is. 38, 4 p. 469; *vocabula hebraica, item graeca* [βαθμοί], *via pertinent ad lineas solarii, sed, ut videtur, ad gradus corporeos*, cf. Schiaparelli, *Astronomie im A. T.*, 1904 p. 87 sqq.).

iuncturae selectae (ad II et III): *verbales:* -um (-us): adipisci: p. 2152, 24. 2153, 10. adire: p. 2150, 5. adstruere: p. 2149, 32. amittere: p. 2153, 43. ascendere: CIC. Mur. 55. p. 2149, 8. 81. 2152, 35. et *passim*. attingere: p. 2157, 67. capere: PAVL. NOL. carm. 15, 109. collocare: p. 2148, 83. complere: CIC. Phil. 5, 18. Att. 4, 1, 5 -us templorum ab infima plebe completi erant. coniungere: p. 2161, 58. consequi: CYPR. epist. 31, 2 p. 558, 21. constituere: p. 2148, 81. 2158, 78 et *al.* convellere: p. 2148, 69. cupere: COD. Theod. 6, 26, 6. custodire: p. 2158, 15. dare: p. 2150, 75. 2158, 38. distinguere: p. 2152, 20. dividere: p. 2156, 1. effodere: p. 2151, 3. escendere: p. 2154, 53. evadere: VERG. Aen. 4, 685 SIL. 8, 154. extere: p. 2149, 25. fabricare: p. 2156, 54. facere: p. 2149, 71. 2150, 3. 9. 31. et *passim*. figere: p. 2158, 62. formare: p. 2150, 20. habere: p. 2149, 47. 72. 2152, 20. 37. et *passim*. incidere: p. 2150, 15. infirmare: p. 2160, 70. interserere: p. 2157, 2. observare: p. 2157, 71. obtinere: p. 2152, 39. 75. occupare: p. 2154, 78. perferre: p. 2153, 4. ponere: VITR. 10, 13, 3 his tunc primis -bus positus ad id genus machinationis. v. et p. 2156, 20. reficere: p. 2148, 73. reparare: p. 2150, 28. respuere: p. 2158, 13. retentare: EPIST. pontif. Migne 20 p. 498^A. revellere: CIC. Pis. 23. rumpere: p. 2160, 29. 70. servare: p. 2152, 33. 2158, 14. solvere: p. 2154, 32. statuere: p. 2158, 22. struere: p. 2151, 53. 68. substernere: p. 2149, 84. 2151, 59. tangere: p. 2158, 59. tenere: p. 2150, 65. 2152, 35. 2154, 15 et *al.* tollere: p. 2150, 14, et CIC. Sest. 34. u (-bus): accedere: p. 2157, 13. adire: p. 2149, 79. antecedere: SEN. clem. 1, 18, 2 et p. 2153, 50. ascendere: p. 2149, 22. 61. 2150, 21. 2151, 21. 32. 35. et *passim*. conscendere: p. 2157, 3. 31 et AVG. serm. 108, 3. degenerare: p. 2153, 17. -u deicere: p. 2153, 39. delabi: p. 2149, 34. descendere: p. 2158, 24. 2159, 71. dividere: p. 2157, 78. ducere: p. 2153, 12 et *al.* escendere: p. 2151, 23 et GELL. 10, 15, 29. esse aliquo -u: p. 2152, 62. 2154, 40. 2159, 56 (cf. eiusdem -us: p. 2154, 25. 2159, 59. 2160, 84). expellere -u: TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 306, 16. fluctuare -u: p. 2151, 78. haerere: p. 2149, 44. inflectere: p. 2151, 78. insistere: p. 2149, 77. pellere -u; p. 2149, 14. 2153, 40. perducere: ENNOD. epist. 7, 7 p. 177, 11. pervenire: p. 2151, 33. 2155, 12 et *al.* privari -u: p. 2154, 7. progredi: p. 2157, 7. scandere: p. 2156, 66. 72. surgere: p. 2148, 75. 2158, 27. se tollere: p. 2148, 76. venire -bus: p. 2157, 83. venire eodem -u: p. 2154, 22; cf. et p. 2159, 56. per praepos.: ad eum -um promotus: p. 2153, 44. de -u: deicere: p. 2153, 72. 2154, 5 et COMM. instr. 2, 7, 9. demovere: p. 2153, 37. proicere: p. 2153, 78. tollere: p. 2154, 51. in -us (-um): aestuare: p. 2153, 8. comere: p. 2151, 74. erigere: p. 2149, 60. formare: p. 2151, 74. frangere: p. 2151, 73. restituere: p. 2153, 16. revocare in pristinum -um: p. 2153, 15. in -u (-bus): collocare: p. 2152, 34. 80. consistere: RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 8. constituere: p. 2154, 36. ponere: p. 2154, 49 et *al.* sedere in -bus: p. 2150, 39 et *passim*. stare in -u: p. 2151, 51. 2157, 25. et saepius. se tenere: p. 2152, 60. per -us (saepi i. q. gradatim, cf. p. 2157, 52. 54. 2158, 28 et *al.*): accedere: p. 2156, 37. ascendere: p. 2149, 26. 35. augere: p. 2158, 35. complecti: OV. met. 2, 354. conscendere: p. 2156, 59 et ENNOD. opusc. 4, 23 p. 388, 19. crescere: SEN. nat. 4, 2, 25 de Nilo flumine (cf. IVL. HON. cosmogr. A 45). currere: HIL. c. Const. 23 per -us praecipites. decidere: p. 2150, 7. deducere: p. 2151, 76. deicere: LIV. 1, 48, 3. descendere: p. 2148, 67. ducere: p. 2151, 27. 2156, 21 et *al.* emori: p. 2157, 52. evehi: CORP. VI 1730 (= Dessau 1277). extollere: p. 2152, 68. 2158, 29. fluere: p. 2150, 51. infringere: p. 2157, 56. ire: p. 2148, 79. 2150, 49. 2153, 1. et saepius. labi: p. 2148, 80. perducere: p. 2158, 28. pervagari: p. 2162, 6. procedere: p. 2158, 62. producere: p. 2152, 83. provehi: p. 2156, 74 et VAL. MAX. 8, 5, 1. ruere: MART. 11, 82, 4. scandere: p. 2148, 65. succedere: p. 2156, 38 et VAL. CEM. hom. 20, 5 p. 755^C. succurrere: SCRIB. LARG. praef. p. 3, 11 quasi per -us quosdam medicina laborantibus succurrit (sc. *ratione ciborum, medicamentis, secundo urendoque*). tendere: p. 2152, 69. trahere: ENNOD. opusc. 2, 20 p. 293, 25. venire: p. 2157, 51. 54. super: ascendere super -us: p. 2148, 66. 2161, 7. stare super -um: p. 2150, 76. surgere: p. 2150, 79.

epitheta: absolutus: p. 2161, 11. 23. aeternus: COD. Theod. 8, 7, [Kriech]

10 et p. 2151, 51. 2154, 68. alti -us: VERG. Aen. 4, 685 Ov. Ib. 485. cf. et p. 2150, 6. 44. 55. 2152, 13. et saepius. amplus: p. 2152, 16. 74 et al. antecedens: MARCELL. dig. 23, 2, 49. artissimus: p. 2159, 51. bonus: p. 2151, 56 et al. (melior: COD. Iust. 1, 27, 2, 9^B et al.). caelestes -us: p. 2156, 54. celsus: SIL. 8, 154 COD. Theod. 7, 3, 19 et al. centenarius: p. 2161, 55. certus: p. 2162, 4. NOVELL. Iust. 36 rubr. usque ad certum -um. civilis: p. 2152, 84. comparativus: p. 2161, 27 et al. confragosi -us: p. 2150, 7. connexi: p. 2158, 7. consequentes: p. 2151, 76. conserti: p. 2158, 7. consularis: p. 2152, 81. contiguus: p. 2155, 40. denarius: p. 2161, 54. dispertitus: AVSON. 411, 49. divinus: p. 2154, 10. durus: p. 2156, 19. eburneus: p. 2149, 16. 50. ecclesiasticus: POMER. 2, 7, 2 PELAG. in I Cor. 19 p. 760^D CONC. Aurel. a. 511 p. 7, 14 CONC. Matiscon. a. 585 p. 170, 26. episcopalis: p. 2153, 73. equester: p. 2152, 59. evangelicus: p. 2156, 84. excelsus: p. 2152, 39. 2154, 52 et al. extremus: p. 2153, 41 et al. facilius: p. 2151, 45. felix: TERT. patient. 13 p. 20, 19. gemitorii -us: p. 2149, 77. gemonii: p. 2151, 31. hereditarius: p. 2160, 75. honestus: p. 2152, 22. imperfectus: p. 2161, 66. imus: p. 2150, 8. 2154, 51. inaequales -us: p. 2162, 5. inferior: p. 2149, 59(?). 2153, 34. 2154, 50. 2155, 34. 2156, 48. et passim. infimus: p. 2148, 66. 2161, 6. et passim. inpressi: p. 2149, 24. interior: p. 2149, 59(?). leviticus: p. 2153, 75. ligneus: p. 2150, 77. longinquus: p. 2159, 70. longi -us: MART. 11, 82, 4 (longior -us: p. 2159, 68). magnus: p. 2151, 63 (maior: p. 2152, 43 et al.). medius: p. 2158, 56. militaris: p. 2152, 84. minor: HIER. hom. Orig. in Ier. 7 p. 809. mollis: p. 2157, 52. mollitus: p. 2157, 54. naturalis: p. 2156, 45. novissimus: p. 2158, 62. occulti -us: p. 2158, 57. ordinarius: p. 2154, 2. par: p. 2152, 54. 68 et al. perfectus: RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 8 in summo perfectoque constiterunt -u; v. et p. 2161, 66. 67. Persicus: p. 2156, 68. plusquamperfectus: p. 2161, 66. 67. pontificalis: AVG. epist. 82, 23. positivus: p. 2161, 19. potior: AMM. 20, 5, 7 COD. Theod. 7, 3, 1 GREG. M. epist. 5, 16. praeceps: HIL. c. Const. 23. praelativus: p. 2161, 18. primitivus: p. 2161, 24. principalis: TERT. carn. 21 p. 460, 15 Oe. VLP. dig. 45, 1, 75, 2. prior: p. 2159, 58. 2160, 25. pristinus: p. 2152, 41. 2153, 15 et al. propinqui -us: p. 2150, 37. 2159, 40. propior: p. 2152, 46 et al. proximus: p. 2157, 54. 2160, 56 (-ior: p. 2159, 49). rectus: p. 2162, 7. reliqui: p. 2157, 82. 2160, 72. robustior: p. 2156, 18. sacerdotalis: p. 2153, 65. 77. sacri -us: Ov. met. 8, 713. sapientialis: p. 2155, 47. senatorius: p. 2152, 58. sequens: p. 2159, 62. 2160, 43 et COD. Theod. 12, 1, 21. singularis: p. 2161, 53. singuli: p. 2150, 64. 2155, 9. sordidi: SEN. benef. 3, 28, 2. spectabilis: p. 2154, 16. splendidus: SEN. benef. 3, 28, 2 COD. Theod. 10, 20, 10 pr. statuti: COD. Theod. 6, 32, 2. sterilis: p. 2159, 81. subitarii: p. 2150, 48. sublimis: p. 2154, 19 et al. succedentes -us: p. 2153, 5. summus: p. 2152, 12. 28. 38. 75. et passim. superior: p. 2156, 24. 2159, 78. et passim. superlativus: p. 2161, 12. 31. totus: AVSON. 286, 2. transversus: p. 2159, 53. tricliniaris: p. 2157, 69. vitalis: p. 2155, 46. ulterior: p. 2153, 70. 2157, 56. 2160, 35. ultimus: HIER. epist. 41, 3, 2 et p. 2156, 26.

accedunt genitivi: -us: adfectionis: CARM. epigr. 1869, 8. adfinitatis: p. 2160, 57. honorariae aditionis: COD. Theod. 6, 22, 7, 2. aedilitatis: p. 2153, 27. aedis Victoriae: p. 2148, 72. aerarii: p. 2149, 8. aëris: p. 2151, 60. aetatis: p. 2152, 29. 2155, 82. 2156, 13. et passim. agendi: p. 2157, 68. agnationis: p. 2159, 44. agnatorum: p. 2160, 50. amicitiae: p. 2154, 22. animae: p. 2155, 45. annorum: p. 2156, 22. argumentorum: p. 2158, 50. artium liberalium: PLIN. nat. 35, 77 ut recipereetur pictura in primum -um artium liberalium. ascendentium: p. 2159, 70. Atticorum: p. 2154, 68. auctoritatis: p. 2152, 38. audaciae: VAL. MAX. 9, 15, 2. beneficiorum: VAL. MAX. 7, 1, 1. fraternae benevolentiae: VAL. MAX. 5, 5 pr. bellorum: p. 2151, 43. bonitatis: p. 2154, 82 et VLP. dig. 45, 1, 75, 2. Castoris: p. 2148, 69. chori: p. 2149, 30. circi: p. 2150, 52. civitatis: p. 2152, 74. 76. civitatis David: VVLG. II Esdr. 3, 15. claritatis: p. 2152, 13. clericatus: COD. Theod. 16, 2, 36 (cf. CONSR. Sirm. 10 clericatus honore). clericorum: p. 2153, 66. cognationis: p. 2158, 67 sqq. 2159, 42. cognatorum: p. 2158, 80. 2160, 49. tertiae comitvae: COD. Theod. 6, 26, 17, 1. 11, 16, 14. 13, 3, 19. comparationis: p. 2161, 5 sqq. Concordiae: p. 2148, 70. coniugii: p. 2155, 73. conlationis: p. 2161, 9. 15. consanguineorum: p. 2159, 54. constantiae: VAL. MAX. 4, 7, 1 AMM. 14, 9, 5. 16, 12, 3. consulatus: p. 2153, 28. continentiae: p. 2155, 73. contumeliarum: PLIN. paneg. 47, 5. conversionis: AVG. serm. 108, 3. corporum: p. 2155, 59. creaturarum: p. 2155, 37. crescendi: p. 2157, 76. cupiditatis: SEN. dial. 12, 11, 4. curialium: COD. Theod. 8, 11, 1. 12, 1, 49, 1. decemprimatus: COD. Theod. 6, 24, 7. 8. 9. declinationis: p. 2161, 64. definitionis: p. 2157, 73. descendendum: p. 2159, 71. diaconatus: p. 2153, 78. dicendi: CIC. Brut. 232. dignationis: CYPR. epist. 31, 2 p. 558, 21. dignitatis (-um): p. 2152, 15. 77. 2154, 14. CALL. dig. 50, 4, 14 pr. FIRM. math. 3, 6, 10. 6, 16, 2 COD. Theod. 6, 4, 18. 6, 5, 1 dignitatum. 8, 1, 10 CASSIOD. var. 4, 25 et al. consularis dignitatis: p. 2152, 77. diminutivorum: p. 2161, 46. disciplinarum: p. 2156, 66 et al. discipulorum: MVTIAN. Chrysost. hom. 9, 1. dispositionis: HIL. trin. 7, 16. distributionis: p. 2157, 73. divitum: p. 2149, 12. domus: TAC. hist. 1, 29. elementorum: p. 2155, 60. eloquentiae: p. 2152, 39. episcopatus: p. 2153, 72. equitum: p. 2150, 29. exedrae: p. 2149, 30. explanandi: p. 2157, 63. facundiae: p. 2154, 71. fati: p. 2154, 60. felicitatis: p. 2154, 54. fideicommissi: p. 2160, 83. filii: p. 2152, 37. fortu-

nae: p. 2152, 21. 2154, 49. generationis: p. 2159, 39. generis: p. 2159, 35 et PAVL. sent. 2, 28, 2. gloriae (-arum): p. 2151, 21. 32. 2154, 17 et al. gratiae: p. 2152, 18. habitationum: p. 2150, 64. hereditatis: p. 2160, 31. 53. heredum: p. 2160, 14. honoris: p. 2152, 27. 2153, 22. honorum: p. 2152, 30. 67 et al. humilitatis: p. 2155, 14. illustratus: COD. Iust. 3, 1, 13, 8. imperii: p. 2152, 77. 2153, 24 et al. indulgentiae: ZACCH. 2, 18 p. 1142^B. 1144^A. iniuriae: CIC. Verr. II 3, 220. insolentiae: VAL. MAX. 9, 5 ext. 1. iustitiae: PANEG. 10 (4), 15, 3 VAL. CEM. hom. 7, 1. laborum: p. 2156, 68. laterculensis: COD. Iust. 12, 19, 15, 1. 4. lectoris: p. 2153, 74. levitarum: p. 2150, 79. liberorum: p. 2159, 7. 17. loci: p. 2153, 49. magistratum: CIC. Brut. 281. maiestatis: p. 2158, 10. mali: p. 2151, 53. 2154, 53. martyrii: CHROM. beat. 9 p. 327^C. memoriarum: p. 2151, 22. meritum: p. 2151, 33. militiae: p. 2153, 41. 54 sqq. et al. ministrorum: SACR. Greg. 4, 4. misericordiarum: p. 2155, 11. moderationis: VAL. MAX. 4, 1, 7. mortis: p. 2159, 36. munerum: p. 2152, 31. naturae (-arum): p. 2156, 73. 2158, 19. necessitudinis: p. 2159, 29. nepotum: p. 2159, 20. 80. nequitiae: RVFIN. Orig. in gen. 16, 5. numerariorum: COD. Theod. 8, 1, 17. nuncupationis: AVSON. 419, 58. observantiae: ZACCH. 3 pr. 3, 3 p. 1153^C al. officii (-orum): CIC. Quinct. 61 off. 1, 160 GELL. 5, 13, 1 et p. 2153, 80. 2154, 10. oratorum: p. 2154, 66. ordinariorum: COD. Theod. 8, 4, 16 pr. ordinis: p. 2152, 52. 2154, 1. 2155, 56. ornatus: p. 2158, 54. ostiorum: p. 2149, 25. Palatii: p. 2149, 13. parentelae: p. 2159, 74. parentum: p. 2159, 9. partium: p. 2162, 7. villaticae pastionis: VARRO rust. 3, 3, 6. corporalis patientiae: TERT. patient. 13 p. 20, 19. peccatorum: p. 2154, 65. perfidiae: p. 2155, 8. periculi: SCHOL. Cic. Bob. p. 95, 2 St. perventionis: AVG. civ. 9, 15 p. 388, 33 D. petitionis: CIC. Phil. 5, 47. plateae: p. 2149, 66. poenarum: CALL. dig. 48, 19, 28 pr. capitalium poenarum. 48, 19, 28 13 sq. pontificii: ZACCH. 2, 18 p. 1143^A. possessionum: p. 2160, 77 (possessionis admittendae: p. 2160, 61). potentiae: p. 2151, 50. potestatum: AMM. 28, 1, 42. praefecturae: COD. Theod. 10, 32, 67, 2. praeturae: p. 2153, 26. presbyterii: RVFIN. hist. 5, 15. Epist. pontif. 333 Migne 20 p. 669^A presbyterii vel diaconatus (cf. et COD. Theod. 12, 1, 49 pr. presbyterorum. LEO M. epist. 1, 5 presbyteratus). profectum: p. 2156, 78. promotionis: p. 2153, 21. 45. propinquitatis: AVG. civ. 15, 16 p. 93, 5 D. propositionis: p. 2158, 60. provincialium: p. 2152, 42. proximorum: COD. Theod. 6, 26, 17 pr. pudicitiae: p. 2155, 74 et al. redditus: p. 2151, 48. regnantium: p. 2154, 15. religionis: PASS. Mar. Iac. 10 p. 59, 6. sanctae Sabinae: p. 2149, 4. sacerdotii: p. 2153, 62. sacerdotum: p. 2153, 65. salutis: p. 2156, 79. sanctitatis: POMER. 1, 4, 2 p. 422^C. sanguinis: p. 2159, 31. sapientiae: MAT. Cic. epist. 11, 28, 2. sationis: p. 2156, 33. scararum: p. 2150, 14. 21 (scalae gallinae: p. 2150, 18). sceleris (-erum): p. 2154, 79. secundocerii: COD. Iust. 12, 17, 4. sexus: p. 2155, 64. societatis: CIC. off. 1, 53 AVG. civ. 19, 7 p. 366, 5 D. sodalicii: p. 2154, 46. soli crudi: p. 2151, 1. sonorum: p. 2158, 24. sophiae: TERT. orat. 1. spatiorum: p. 2162, 5. spectabilium: COD. Theod. 12, 1, 187. spectaculi (-orum): p. 2149, 28. 43. 46. 48. speculatorum: COD. Theod. 8, 4, 16 pr. vel ordinariorum. spei: p. 2157, 55. stipendiorum: p. 2153, 51. successionis: p. 2160, 54 et al. syllabarum: p. 2161, 72. templi: CIC. Sest. 34 Att. 4, 1 Ov. met. 1, 375. 2, 99 STAT. Theb. 2, 267, et al. temporis (-um): p. 2156, 40. 2161, 68. theatri: p. 2149, 51. throni: p. 2149, 47. victoriae (-arum): p. 2151, 28. 51. viduitatis: p. 2155, 73. virginitatis: p. 2155, 72. virtutis: p. 2155, 2. vitae: p. 2156, 24. 27. 44 (vitae crescentis: p. 2156, 17. vitae spiritualis: AVG. doctr. christ. 3, 17, 25). vitium: p. 2155, 51. **genetivus -us (-uum) pendet ex substantivis:** ascensio -uum: p. 2162, 6. ascensus: p. 2149, 21. 39. auspicium: p. 2153, 51. cacumina: p. 2150, 43. canticum -uum: p. 2157, 17. crassitudo: p. 2148, 82. delectio -us: p. 2153, 38. deminutio: p. 2153, 39. dignitas: p. 2154, 6. doctrina -uum: p. 2159, 77. honor -us: p. 2152, 32. librationes -uum: VITR. 9 pr. 7. 8. modus -uum: p. 2155, 5. narratio -uum: p. 2159, 77. nomen -uum: p. 2157, 44. ordo -us: p. 2154, 2. 2155, 56. praerogativa -us: p. 2160, 74. psalmi -uum: p. 2157, 31. retractiones -uum: p. 2148, 84. subiectio ceterorum -uum: p. 2152, 51. virtutes superiorum -uum: p. 2156, 81.

in -u, per -us sim. pendet ex substantivis: ascensus per -us: p. 2151, 67. potestas in -u (similiaque): p. 2154, 34. regressus ad pristinum -um: p. 2154, 30. translatio in alium -um: p. 2150, 57.

-us in metonymia de hominibus usurpatur: Ov. trist. 3, 12, 44 quisquis is est, . . . fieri famae parsque -usque potest. adde p. 2153, 5. 2154, 70 al.

nom. propr. Ad -us: v. Onom.

Knoche.

graeg- v. s. greg-.

graex v. s. grex.

graf- v. etiam sub graph-.

graflo, -ōnis m. vox germanica legis Salicae, cf. nostrum 'Graf'. est officialis iudicis vel iudex, cf. Geffcken, Lex Sal. p. 176. de formis: per unam f LEX Sal. codd. pleriq. (garacod. 5 H hic illic), per ff cod. 4 H ubique, al., per ph cod. 6 H ubique, 5 H, al., gravio 10 H ubique, al. nom. -on: v. l. 80. acc. -num: LEX Sal. cod. 2 H. GLOSS. V 260, 62 actionarius -on. 619, 46 -o nis (sic) [vel] causidicus est <vel> advocatus. [lectio dubia: LEX Sal. 54, 2 si quis sacebarone aut obgrafionem (grafionem, grafionem, gravionem var. ll.) occiderit, qui puer regius fuit.] LEX Sal. 32 add. 3 si quis ligatum . . . ad graphione tulerit. 45, 2 rogat [Brandt]

-em, ut accedat. 50, 3 ambulet ad -em loci illius, in cuius pago manet. *ibid.* tu, -o. *ibid.* -o collegat secum septem rachineburgius idoneos. *ibid.* tertia parte -o frito ad se recolligat. 50, 4. 51, 1. 51, 1 add. 2. 53, 2. 4. 6. 54 tit. 54, 1. 4. 56 add. capit. 1, 7 iudici, hoc est comite aut -ne, roget (*sim.* 1, 9).

grāfo, -ōnis *m.* forma vulgaris vocis q. e. crabro, *v. vol.* IV 1096, 55 sqq. ORIBAS. eup. 2, 1 C 21 iubat... ad apium, -um (grafunum *rec. Aa*; *gr. non resp.*) et vesparum ictus. Brandt.

graganica (GLOSS. III 632, 56) *v. Onom.* (s. Graecanicus).

gragulus *v. graculus.* **grai-** *v. Onom.*

grallae, -arum *f.* [e *grad-la ortum, cf. c. gradior. W.]

GLOSS. IV Ps. Plac. G 11 <grallis> perticis, ad quas cruribus colligatis ambulantes grillatores (gravatores *opt. codd.*) dicuntur. NON. p. 115 gralatores (glada-, gladi-, glara- *codd.*) sunt colobatharii (*v. vol.* III 1693, 65): gralae (gralare, glarale *pars codd.*) enim sunt fustes, quis innituntur. Marquardt-Mau, *Privatl.* p. 837 not. 9.

VARRO Men. 323 ut, grillatores (glada- *sim. codd.*) qui (*i. quibus*) gradiuntur, perticae sunt ligna *ῥύσει ἀκίνητα*, sed ab homine eo qui in is <s>tat agitantur, sic il<l>i animi nostri sunt -ae (galeae *sim. codd.*), crura ac pedes nostri, *ῥύσει ἀκίνητοι*, sed ab animo moventur.

grallator, -ōris *m.* [a grillae. W.] gralator et *sim. per unam l. v. l.* 14. 15. 18. 30. 32. GLOSS. II Philox. GR 71 -es (grull- *cod.*) *Παυλά φροδοῦντες* (cf. Fay, *Amer. Journ. Phil.* 35, 1814, 259). PAVL. FEST. GLOSS. IV p. 217^b (p. 97 M.) -es appellabantur pantomimi qui, ut in saltatione imitarentur Aegipanas, adiectis perticis furculas habentibus atque in his superstantes ob simulationem crurum eius generis, gradiebantur, utique propter difficultatem consistendi. Plautus (*Poen.* 530): *eqs.* VARRO ling. 7, 69 (*prolato versu Plautino, Poen.* 530) gralator a gradu magno dictus. NON. p. 115 *v. supra l.* 13. PLAVT. *Poen.* 530 vinceretis cervum cursu (cursu cervas Paul. Fest. l. l. *supra l.* 25) vel (et Paul. F.) gralatorem (Varro ling. 7, 69, gralia- Paul. Fest., glaba- vel claba- vel clava- *codd. Plaut.*) gradu. VARRO Men. 323 *v. supra l.* 17. ARNOB. nat. 2, 38 quid prodest mundo... hic esse... pugiles... desultores, -es (gall- *cod.*), funiambulos *eqs.*

grallus *v. graculus.*

1. **grāma** (*immo* gramia), -ae *f.* [cf. esse videtur c. slavon. grū-mězdī 'gramiae', goth. grammīpa 'lūpās', island. krammr 'umidus' (de nive). W.] cf. etiam cramum. formae: glama: *v. suo loco.* gramia: PAVL. FEST. GLOSS. IV p. 216^b (p. 96 M.). gremia: *v. infra l.* 49. GLOSS. IV Ps. Plac. G 7 (*v. l.* 46). *testimonia*: PAVL. FEST. l. l. (*v. l.* 41) -ae oculorum sunt vitia, quas alii glamas vocant. NON. p. 119 gramiae: pituitae oculorum (*hinc* GLOSS. V 642, 22). GLOSS. II Philox. GR 17 grama (*sic*) λήμη (cf. GLOSS. Cyrill. 360, 19 λήμη glama). GLOSS. IV Ps. Plac. G 7 gramis gremis, quae sunt pituitae oculorum. PLAVT. Curc. 318 grammarum (Buech., *v. Kl. Schriften II* 369; os amarum *codd.*) habeo dentes plenos, lippiunt fauces fame. PLIN. nat. 25, 155 cremnos agrios gremias tollit oculorum. TERT. adv. Val. 24 p. 201, 5 si... liquor... omnis de Sophiae fletibus fluxit, sequitur, ut limum ex pituitis et gramis Sophiae constit[ui]sse credamus, quae lacrimarum... sunt faeces, sicut aquarum quod desidet limus est. cf. etiam gloss medic. in indice Cass. Fel. p. 210 R. s. λήμη.

deriv. gramians? *v. p.* 2034, 32. grammosus [forma gramiosus nusquam legitur].

2. **grama**. *declinatio et notio incertae sunt.* VIRG. gramm. epit. 4 p. 17, 21 inter artium studia principalia: poema, rhetoria, -a (pro 'grammatica'?), leporia *eqs. ibid.* p. 19, 11 -a est litteraturae pervidatio, quae quasi quaedam totius lectionis semitula est.

grambas: ἀραστρία GLOSS. II Philox. GR 58. 'gravitas ἀραστρία' con. Scaliger, crambas ἀραστρία Buecheler ap. Goetzius tradita interpretatur, probabilis, ut videtur. [qua de re in Glottae tom. XXI p. 133 disputavit Heraeus]. H.

grāmen, -inis *n.* [cf. esse videtur c. theod. gras 'gramen', *v. Sommer, Krit. Erläuterungen p.* 60, Walde, *Wochenschrift f. kl. Philol.* 1915, 792. W.] *etymologia*: ISID. orig. 17, 9, 104 -n a situ potius dictum, quod plurimorum (*vulg.*, plurimis: *Guelferb.* 1) agrorum sit. unde illud Graeci ἄγρωσιν dicunt: licet omnis herba -n vocetur ab eo, quod germinetur (-et *vg.*). *genus*: GRAMM. V 579, 18 -n generis neutri, ut Virgilius (*Aen.* 2, 471) 'mala -a pastus'.

declinatio: GRAMM. suppl. 42, 18 sic (ut 'nomen') declinandum est -n, fundamen *eqs.* *significatio*: HIER. in Os. 2, 10 p. 108 ἄγρωσις, quam Latine in '-n' vertimus. PS. APVL. herb. interp. 78, l. 11 H.-S. herba gramen a Graecis dicitur agrostis epamelotos, alii aegicon, alii amaxitin, ... Itali -n, alii assefolium, alii viniola (cf. Ps. Diosc. Vind. 4, 29 p. 192, 10 ἄγρωσις ἡ ἐπαμίλωτος ... Ρωμαῖοι γράμεν κτλ. 4, 30 p. 192, 14 καλαμάγρωσις ... Ρωμαῖοι γράμεν). CHAR. gramm. p. 43, 20 B. (p. 38 K.) -n ἄγρόσσης -is. p. 461, 58 (= DVB. NOM. gramm. IV 583, 37) hoc -n ἄγρωσις βοτάνη. cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 9 B. herba. pabulum. germen. -n. caespes *al. cf. etiam* GLOSS. I p. 295. NOT. Tir. 105, 66. [loc. dub. aut corrupt: OV. met. 14, 44, ubi rectius Hecateia carmina (Hecateia -a: *pars codd.*) MANIL. 5, 260, ubi in germine M, Wageningen *al.*, in

gramine LG, Housman. CALP. ecl. 5, 19 vernanti germine (*ita Burm.*; *gramine codd.*). PLIN. nat. 9, 141 rubens granum (*gram libri vet.*)]. vox poetis adamata. legitur post CATONEM (agr. 151, 2) inde a LVCR. et VERG. (*gramineus tantum Cic.*). [sard. ramene, hisp. grama. M.-L.]

I i. q. πόα, graminis calamus s. graminis herba; interdum numeratur in herbis inutilibus agro infestis (*infra l.* 10. 26/27. 59/60. 62/63 *al.*): A singulae herbae s. singuli calami: 1 fere non nisi pluraliter: CATO agr. 151, 2 depurgato terram ab herba -busque (COLVM. 4, 4, 5 omnes... herbas et praecipue -a exstirpare). LVCR. 2, 660 tondentes -a... pecudes (CVLEX 50 tenero viridantia -a morsu. AVIEN. Arat. 1837 ore. CYPR. GALL. gen. 1250 pubentia -a. cf. *infra l.* 57. NEMES. ecl. 1, 6 detondent). VERG. ecl. 10, 29 nec -a rivis... saturantur. georg. 1, 56 *v. p.* 2167, 34. 3, 174 equis -a... carpentes pro pabulo (OV. trist. 4, 8, 20 in pratis -a carpit equus. SIL. 7, 299 MART. 3, 65, 4. AVIEN. Arat. 1758 -a... seme[n]sa... anser. *v. etiam infra l.* 53. CALP. ecl. 5, 8 decerpere. NEMES. ecl. 1, 34). georg. 3, 325 dum -a canent pruina (cf. ANTH. 241, 3 vitreaque aspergine lucent -a). Aen. 7, 809 Camilla vel intactae segetis per summa volaret -a *eqs.* (SIL. 4, 587 prensat -a summa manu). CVLEX 47 velabant -a colles. AETNA 355 arida sorbet Aetna -a (GLOSS. IV 521, 36 *al.*). HOR. carm. 4, 7, 1 redeunt iam -a campis. PROP. 4, 2, 26 nostrā -a secta manu. OV. met. 2, 407 dat terrae -a Iuppiter, frondes arboribus. 9, 656 Byblis... umectat lacrimarum -a rivo. trist. 5, 1, 32 mollia quot Martis -a campus habet. 5, 4, 10 nec frondem in silvis nec aperto mollia prato -a. Pont. 4, 14, 13 -a cultus ager odit. SEN. nat. 3, 27, 5 iam nec -a aut pabula laeta aquis solum sustinet. COLVM. 1, 6, 22 spinarum vel -um semina. 2, 16, 5 aquarum... penuria -bus... est exitio. 2, 17, 6 impetus aquarum... nudatis... radicibus -a non patitur coalescere. 6, 10, 1 -a concisa. 9, 1, 5. LVCAN. 6, 81 exhaustae praebenda ad -a terrae. 9, 182 depastis summittere -a campis. PETRON. 131, 8 circum -a... ac molles violas. CALP. ecl. 2, 46 primo... recidere -a morsu (cf. 5, 6 concidere). 4, 129 ter pede lenta ferire -a. 6, 51 equus -a... libavit dentibus. SIL. 13, 4 laedens... -a. STAT. Theb. 4, 257 tenero signantem -a passu. 5, 527 si quid viridantia sudent -a. 10, 99 nova marcent -a. NEMES. ecl. 2, 29 nulla... tetigerunt -a vaccae. ARNOB. nat. 2, 22 p. 66, 16 herbae aut -a. PALLAD. 4, 7, 1 -um radices... exstirpandae sunt. AVIEN. orb. terr. 998 lactis adsurgunt -a campis. 1124 ver habuere suum nova -a. AVSON. 361, 7 vidi concretas per -a flexa pruinās. AMM. 25, 8, 7 cum ne -a quidem invenirentur. CLAUD. DON. Aen. 9, 353 equi... non errarent per -a. VVLG. deut. 32, 2 quasi stillae super -a. CLAUD. rapt. Pros. 2 pr. 12 aequali tendit per -a passu. DRAC. Romul. 5, 312 -a non tangunt, feriunt sed fulmina quercus. 2 singularis collective: VERG. ecl. 5, 26 bos -is attigit herbam (OV. met. 10, 87 -is herbae. LIV. 1, 24, 5. CLAUD. 26, 147 Itali per -is herbas... sonipes... cucurrit). georg. 2, 219 suo semper viridi se -e vestit terra (OV. fast. 1, 402 -e vestitis accubere toris. COLVM. 2, 2, 8 *v. infra l.* 63. 8, 15, 5 -e ripae vestiantur. PALLAD. 6, 3, 1 ager silvis aut -e... vestitus. CLAUD. rapt. Pros. 3, 231 acterno vestitos -e colles [*dub.* SEPT. SER. carm. frg. Wissowa, N. Jbb. 1918, 449 insula... -e vestita. cf. Teuffel, Röm. Lit. § 353, 5]. cf. PETRON. 127, 8 terram vario -e indutam). Aen. 9, 351 carpere -n equos (OV. met. 1, 299. fast. 4, 397 primi mortales carpebant vivax et caespit -n. cf. l. 14 et 80). HOR. carm. 1, 15, 30 cervus... is immemor. OV. am. 2, 6, 50 udaeque perpetuo -e terra Elysii viret (HIER. epist. 3, 4, 4 nullo... -e). ars 3, 249 turpis sine -e campus. rem. 178 tondentes fertile -n oves (cf. *supra l.* 11). met. 4, 215 ambrosiam pro -e habent Solis equi. 5, 486 lolium tribulique fatigant triticeas messes et inexpugnabile -n. 14, 646 desectum poterat -n versasse (*vg.* versare optimi) videri (cf. PROP. 4, 2, 26). 15, 84 pecudes armentaque -e vivunt. Pont. 4, 8, 41 agna... -e pasta Falisco. trist. 5, 12, 24 nil nisi cum spinis -n habebit ager. COLVM. 2, 2, 8 locus iunco... et -e vestitus (2, 2, 13 iunci et -is perniciēs repastinatio est). 2, 2, 20. 6, 30, 5 viride -n (*sc. desectum*), tum vetus faenum. 8, 5, 12 *v. p.* 2167, 20. 10, 9 natura soli, quae -e laeto parturit. 10, 379 gelidas per -is umbras. 10, 390 coluber nodoso -e tectus. LVCAN. 4, 412 spoliabat -e campus miles. 9, 976 in alto -e ponebat grassus. CALP. ecl. 2, 32 mihi Flora comas pallenti (*sc. desecto*, parienti *codd.*, *corr. Rooy*) -e pingit. 5, 55 matutinae lucent in -e (germine N) guttae. PLIN. nat. 1, 24, 118 -n XVII. 24, 181 decoctum ex vino -n. 27, 91. 30, 125 inveniuntur et in -e (*desunt in T, H*) vermiculi. STAT. Theb. 4, 99 si quis per -n hianti angui obviat. 4, 787 in... alto -e. 10, 319 -n gentile metentes... terrebat equos. QVINT. inst. 8 pr. 23 ficta atque composita sensus obumbrant et velut laeto -e sata strangulant (*inde* HIER. epist. 57, 6, 1). IVV. 12, 40 generosi -is ipsum infecit natura pecus. APVL. met. 10, 29 pabulum laetissimi -is... libens adfectabam. ITALIA deut. 32, 2 (Lugd.) descendant... verba mea sicut imber super -n (ἐπ' ἄγρωσιν). SYMPH. 165 herba fui... viridi de -e terrae. ANTH. 467, 3 taurus amat -n mutata carpere valle (cf. *supra l.* 14. 53). PALLAD. 1, 5, 1 gleba... ad tegendam se -is sui crate sufficiens. 1, 5, 2 iuncum, calamus, -n, trifolium. 3, 26, 5 immissi porci vineis... -e persecuto diligentiam fossoris imitantur. 6, 3, 3 iuncus et -n et filices frequenti aratione vincentur. 8, 1 novellae vites... effodi

[Schuster]

debent et averso -e pulverari. 8, 5 *tit.* de exstirpando -e. 8, 5 *init.* -n ablatum. 8, 5 *extr.* erutum -n exstingui. 12, 13, 4 -is teneri suavitate. PELAGON. 27 -n, quod in terra nascitur. 204 cibus ei (*equo*) -n erit. 211 pro cibo -n accipiat. CLAUD. DON. Aen. 3, 537. 11, 566. VEG. mulom. 1, 38, 10 -n diligenter (diligentissime *P*) lotum atque concisum. 1, 56, 25 -is radices (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 143 CASS. FEL. 44 p. 111 R). 2, 55, 4 -n decoques cum oleo. 4, 7, 1 -n... concisum tunsumque. VVLG. Is. 37, 27 facti sunt sicut... -n pascuae. 42, 15 omne -n eorum (*sc. collum*) exsiccabo. CLAUD. 28, 182 nec iam cornipedem Thybrino -e pascis (*cf. infra l. 65*). MARCELL. med. 8, 24 -n, quod in summo trisuleum habebit, ... auspicante lippitudine ad collum subliga. 12, 20 dentium dolorem sedabit, si quis -n mastice. SEDVL. carm. pasch. 3, 250 (*in imagine*:) gentis... in sentibus ortam *mulierem Chananaeam* (*Matth. 15, 26*) compulit Hebraei de -e vescier agri (*cf. op. pasch. 3, 21* Hebraei -is... introire per pascua).

3 usus notabiles: **a i. q. calamus:** Ov. Ib. 401 pro -n habentibus herbis. PLIN. nat. 24, 183 -n capiti circumdatum (*scriptura incerta*: 15, 30 *fit oleum* e raphani semine aut -e *herba* quod chortinon vocant (*herbae al., v. Mayh. in app. crit.*)). **b i. q. faenum:** COLVM. 8, 5, 12 plurimi... infra cubilium stramenta -is aliquid... subiciunt. **c in religione:** LIV. 1, 24, 5 fetialis ex arce -is herbam puram (*i. sagmen, cf. Liv. 30, 43, 9*) attulit. PLIN. nat. 22, 5 -n ex arce cum sua terra evolsum (*sagmina sive verbenae*). **d in re militari:** FEST. Gloss. IV p. 217^b (p. 97 M.) Gradivus Mars appellatus est, ... quia -e sit ortus, quod interpretantur, quia corona graminea in re militari maximae est honorationis (*cf. SERV. Aen. 12, 119* Marti..., cui -n est consecratum). p. 305^a (p. 190 M.) *corona obsidionalis* fit ex -e viridi fere ex eo loco decerpto, in quo erant inclusi (PLIN. nat. 22, 8 dabatur haec viridi e -e decerpto inde, ubi obsessos servasset aliquis). SCHOL. Cic. Bob. p. 164, 32 St. coronam civicam..., quam traditur de -e fieri solitam.

B collect. i. q. pratum, rura 'Rasen', 'Wiese' (ubi pecudes pascuntur, pastor se sternit, sim.). subest significatio loci.

1 pluraliter: VERG. georg. 1, 56 iniussa virescunt -a. 2, 200 gregibus... non -a derunt. 4, 19 fugiens per -a rivus (Aen. 6, 684 tendentem... Aenean. 7, 655). CVLEX 47 lurida qua patulos velabant -a colles. HOR. carm. 4, 1, 39 per -a Martii campi (Ov. Pont. 1, 8, 37 -a nunc campi mihi subeunt). Ov. epist. 15, 66 divae... -bus teneros imposuere pedes. Pont. 1, 6, 52 pecudes -a vitare incipient. CALP. ecl. 6, 62 -a linquamus ripamque volubilis undae. SIL. 12, 446 aequoream rota ducebat per -a puppim. 13, 660 tumulus... Mavortis geminus surgit per -a campo. 15, 380 labens... impresso signavit -a mento. STAT. Theb. 2, 520 horrent vicina iuvenci -a. 4, 402 avita -a communemque... defendere montem. 4, 819 homines proruta turbant -a. 5, 612 prono vexantem -a cursu. 6, 312 equus Amphitryoniaden alto per -a sulco duxerat. 10, 299 stagnant nigrantia tabo -a. 12, 284 lubrica tabo -a. Ach. 2, 115 me exhaustum... vago per -a passu laudabat. NEMES. ecl. 2, 22 purpureos alitis, *Naidēs*, per -a flores. CLAUD. DON. Aen. 9, 353. CLAUD. carm. min. 25, 3 *Venus densa*... sidereos per -a fuderat artus. rapt. Pros. 2, 104 *fontes* roscida mobilibus lambabant -a rivis. CYPR. GALL. gen. 852 sagax mutat celeri nova -a passu (*opp. colles*). SIDON. epist. 3, 3, 2 haec... -a incessu... fregisti. CORIPP. Ioh. 1, 363 putres... per -a prorae iacuerunt. CARM. Corp. XI 258 (*sacc. V, cf. carm. epigr. 320 adnot.*) huius (*dei*)... nitid(ae) per -a vaccae.

2 singul. collect. (nonnullis locis fere i. q. campus, cf. l. 59, 62, 70, 76 al.): LVCR. 2, 29 prostrati in -e molli (= 5, 1392). VERG. ecl. 5, 46 quale sopor fessis (*lassis P*) in -e georg. 2, 525 in -e laeto. 3, 144 viridissima -e ripa. Aen. 3, 537 equos in -e vidi tondentes campum. 12, 664 currum deserto in -e versas. CVLEX 69 super tenero prosternit -e corpus *pastor*. HOR. epod. 2, 24 iacere... in tenaci -e (Ov. am. 1, 14, 22 in viridi -e... iacet). carm. 2, 3, 6 in remoto -e... reclinatum. 3, 7, 26 -e Martio. 4, 12, 9 dicunt in tenero -e... carmina fistula *pastores*. ars 162 gaudet... aprici -e campi. Ov. met. 1, 633 terrae non semper -n habenti. 2, 841 quodque procul montano -e pasci armentum... vides (SEN. Ag. 843 quem *gregem* non Strymonii -e fluminis Hebrive ripis pavit tyrannus. VAL. FL. 2, 487 votivo in -e pascit cornipedes. CLAUD. 28, 182. *aliter* rapt. Pros. 2 pr. 12 Diomedeos -e pavit equos. *cf. supra l. 10*). met. 3, 411 -n erat circa, quod proximus umor alebat. 10, 557 requievit humo pressitque... -n. fast. 3, 297 in medio *luco* -n. 6, 237 ludos in -e *Campi* aspicere. 6, 328 iacet et molli -e membra levat. Pont. 1, 6, 52 pecudes -a *vitabant*. EPIS. Sapph. 148 de nostro curvum pondere -n erat. SEN. Oed. 493 garruli -n secuere rivi. *nota* COLVM. 10, 284 arguto fugientes -e fontes. LVCAN. 9, 291 gaudet in Hyblaeo... -e pastor. PETRON. 127, 10 in hoc -e... compositi. PLIN. nat. 4, 31 Penius... circa ripas -e *amoenus*. SIL. 4, 498 positus... in -e castris. 7, 289 proiectus -e campi. 15, 51 mensas saepe cruento -e compositas. STAT. Theb. 2, 324 *taurum* pulsum solito... -e. 3, 414 pars... vertunt ad molle iugales -n. silv. 1, 4, 105 *virus*, quod Amphrysiaco... de -e carpsi[t]. 2, 1, 181 in anguiferae ludentem -e *Lernae*. 5, 3, 24 *Lethaei* secreto in -e campi... accolis. MART. 9, 90, 1 in -e florido reclinis. IVV. 8, 60 quocumque venit de -e *equus* (SCHOL. de quo venerit armento). APVL. met. 5, 1 in ipso toro roscidi -is. CLAUD. DON. Aen. 12, 664. CYPR. GALL. gen. 1119 servabat patrias herboso

in -e fetas. **C i. q. caespes:** CLAUD. DON. Aen. 8, 176 ipse... conlocavit omnes Troianos sedilibus structis ex -e. 12, 119 aras stuebant ex -e. 12, 283 -a, quibus fuerant instructae *arae* (*cf. 11, 566*).

II i. q. herba: **A generatim (i. peculiari specie non distincta):** VERG. georg. 2, 332 in... novos soles audent se -a... credere. CIRIS 300 ageres ad -a nota capellas. Ov. epist. 5, 153 -bus tellus fecunda creandis (*creatis E*). COLVM. 1, 6, 22 spinarum vel -um semina. PETRON. 127, 8 terram vario -e indutam. PLIN. nat. 13, 136 -i simile. 17, 32 in *campis Rosiae* perticas pridie relictas -n operiret. 17, 46 nullum aliud -n emittit *glisomarga*. 17, 89 necat -a et pinus. 17, 90 *platani umbram iucundam* esse licet -i credere non sub alia (*arbore*) laetius operienti toros. 24, 182 sunt qui et aculeatum -n vocent trium generum. VAL. FL. 3, 528 tellus... teneris summittit -a plantis. MART. 3, 65, 4 -a... redolent, quae modo carpissit ovis. NEMES. 4, 21 perdunt et -a flores. REPOS. 37 vilia non illo surgebant -a luco. ARNOB. nat. 1, 48 herbarum aut -um sucos superponere inquietantibus causis. IVST. 36, 4, 3 hortos fodiebat, -a serebat. AVIEN. Arat. 492 -e odore (-re *cod.*) explevisse famem. AVSON. Mos. 64 inclinata tremunt viridi... -a fundo. CLAUD. rapt. Pros. 2, 132 inclita -a (*germina al.*) veris. SVLP. Sev. chron. 2, 48, 3 gravidam partum sibi -bus abegisse. dial. 3, 18, 2 suave redolentibus... -bus. PETR. CHRYS. serm. 7 p. 207^A (*in imagine*) abscindens gulae -a atque eradicans luxuriae sentes. EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 910^D nec calamus nec -n (*ἀργαῖς, sic et infra l. 25*) nec menta nec crocus. 5, 3 p. 912^A crocus et -n. HIL. gen. 101 herbarum varia consurgunt -a campis. SEDVL. op. pasch. 1, 1 p. 178, 14 iucunda florei -is (*germinis H*) prata. DRAC. satisf. 277 fulmina non ferunt reptantia -a terris. VEN. FORT. Mart. 3, 474 florebant -a. CARM. epigr. 688, 14 divitias, paradise, tuas, flagrantia (*i. fragrantia* Büch.) semper -a et halantes divinis floribus hortos.

B speciatim (in GLOSS. -n est pro interpretamento vocabulorum plerumque barbarorum: amaxitis [amasatis, amecistis]. egi-con [-gon]. geniculata. iscopiem (?). iual. paracia. dacipartia. <a>ssefol[l]ium. quicae vel quiquae anglosax.): VERG. georg. 4, 63 cernithae ignobile -n (*cf. COLVM. 9, 8, 13*). Aen. 12, 415 (*de dictamno*) non illa feris incognita capris -a. PROP. 2, 29, 17 adflabunt tibi... Arabum de -e odores (*de murra Arabica*). COLVM. 10, 119 serpentia -a mentae. PLIN. nat. 18, 259 herba optima in prato trifoli, proxima -is (*i. poa pratensis L.*). 19, 98 quorundam hortensiorum *radices* geniculatae sunt, ut -is (*sc. triticum repens L.*). 24, 85 -e aut apii semine. 24, 178 -n ipsum inter herbas vulgatissimum. 24, 181 quod e -um genere VII internodia habet (*inde SERV. SAMM. 13* quae septenis censentur -a nodis. MARCELL. med. 26, 66 herba quae -n dicitur, nodorum XXVII). 27, 113 non attollitur *polygonum* a terra foliis rutae similis -i (-e *R*, -is *V*, *E*). STAT. Theb. 7, 569 *tigres* Indum -n olentes. silv. 2, 1, 160 munera -is Indi. 2, 4, 35 Arabum respirant -e plumae *psittaci*. 2, 6, 88 (*de balsamo*) Assyrio manantes -e sucos. 5, 3, 142 Achaea mereri praemia... -e *Lernae* (*sc. apio*). AMPEL. 8, 10 Minerva habet hastam de -e (*de harundine, ut videtur. cf. p. 2169, 67*). SERV. SAMM. 18 tritac -a mentae. 205 chelidonio... -e. 515 -e Mercuriali. 747 -n hyoscyami. 1002 -a... rutae. SERV. Aen. 12, 119 -n... herbae species est. CLAUD. DON. Aen. 12, 415. CYPR. GALL. exod. 401 pallentis -n hysopi (num. 478). HIER. in Os. 2, 10 p. 108 ἀργαῖς, quam Latine in 'gramen' vertimus (*sequitur descriptio*). CLAUD. 1, 216 crispo densantur -e (*i. 'Seegras'*) colla.

C herba letali vel magica vel medica vi imbuta: VERG. Aen. 2, 471 coluber mala -a pastus ([*cf. Hom. Il. 22, 93 sq. δαίμων... βεβρωκὸς κατὰ φάρμακα*]). DRAC. satisf. 37 bos. CORIPP. Ioh. 6, 357 quadrupes). PROP. 2, 1, 53 mihi Circaeο pereundum est -e. 2, 4, 18 non Perimedee (*Itali*; per Mede[a]e *O*) -a cocta manus. Ov. am. 1, 8, 7 quid -n... valeat. medic. 37 nec vos -bus... credite. rem. 261 quid te Phasiacae invenerunt -a terrae? met. 7, 137 neve parum valeant a se (*Medea*) data -a. 7, 152 hunc... sparsit Lethaei -e (*carmine al.*) suci. 7, 228 Eridani (*Apidani vg.*) placuerunt -a ripis. 7, 232 carpsit et Euboica vivax Anthedone -n. 13, 936 -e contacto coepit mea praeda moveri (*sc. vi magica, cf. 941 sqq.*). *nota figuram* 14, 34 -e (*N*, *carmine M*) cum tantum, tantum quoque carmine possim (*carmine... -e vg.*; MARCELL. med. carm. 17 *eadem figura*). 14, 44 Hecateia -a (*carmine pars codd., fort. rectius*) miscet. 14, 266 -a disponunt *Nereides nymphae*. fast. 6, 749 -a... oculis depromit eburnis *Aesculapius*. SEN. Med. 717 quodcumque -n flore mortifero viret. 731 mortifera carpit -a. COLVM. 10, 19 semihominis vesano -e feta *natura soli*. VAL. FL. 7, 357 nutrita... -a ventis. 7, 450 Titania... -a. SIL. 8, 498 mala -a... monstravisse. STAT. Theb. 4, 418 -bus... novis *regem*... purgat. Ach. 2, 160 sucos et auxiliantia morbis -a. QVINT. inst. 5, 8, 1 gustu cuiusdam apud Lotophagos -is. NEMES. ecl. 4, 53 Sardorum -a (*de ranunculi venenato quodam genere*). PANEG. 12 (2), 25, 4 qui degustato Sardorum -um suco feruntur in morte ridere). ARNOB. nat. 1, 43 sine herbarum et -um sucis. 1, 52 quidquid malefici -is nutricant terrarum sinus. AVSON. Mos. 277 -a... exitialia Circes. VVLG. IV Esdr. 4, 30 (*in imagine*) -n seminis mali seminatam est in corde Adam. CLAUD. 3, 151 herbarum quidquid letali -e (*sic A. Birt; germine rell.*) pollens Caucasus et Scythicae vernant in -a (-e *pars codd., quod 'inter alias herbas' inter-* [Schuster])

pretatur Buecheler) rupes, quas legit Medea *eqs.* 15, 174 adhuc ignota novercis -a. *carm.* min. 26, 98 pocula nec tristi -e mixta bibunt. *SVLP. SEV. Mart.* 6, 5 helleborum, venenatum, ut ferunt, -n. *PETR. CHRYS. serm.* 6 p. 204^B (*in imagine*) errantes oves et letali -e sauciatus. *COD. Theod.* 9, 38, 6 noxiis quaesita -bus *venena composuit*. *VINCENT. LER.* 25, 35 mala -a ... medicaminum vocabulis praecolorant. *SIDON. carm.* 5, 260 novit si -a Colchus. *BOETH. cons.* 4 *carm.* 3, 30 nec potentia -a, ... quae ... corda vertere non valent.

deriv., comp.: gramineus, graminosus; egraminatus, ingraminare.

gramia v. 1. grama.

? **gramiāns** a 1. grama. v. p. 2034, 32.

grāmineus, -a, -um a gramen. *grammatici distinguunt inter* -us et graminosus: v. l. 17. 20sq. *GLOSS. γλωσσος.* inde a *CIC. (infra l. 66); amant hexametrici. [it. grāmīna. M.-L.]*

I i. q. **gramine** consitus s. vestitus: *VERG. Aen.* 5, 287 -um in campum (*SERV. ad l. graminosum; Cicero [v. l. 66] de hastis bene 'etiamne -as hastas'. addit auct.: quia -um est ex gramine, graminosum gramine abundans [cf. ISID. diff. 1, 223 frondeum est totum factum de frondibus ... frondosus vero est locus (vol. VI 1346, 1) ... sic et -um et graminosum. orig. 1, 34, 4 proprium est graminosum dicere campum, non -um. at cf. infra l. 71sq.].* *CLAUD. DON. ad l. -um ... hoc est vacuum ab omni fructu. Ov. fast.* 3, 519 -o ... campo sc. *Martio [cf. gramen p. 2167, 37]. SIL.* 6, 217 *GREG. TVR. Franc.* 1, 6). *VERG. Aen.* 6, 642 in -is ... palaestris. 7, 106 -o ripae religavit ab aggere classem (*SERV. auct. Aen.* 8, 176 *ad h. l. v. infra l. 58. GLOSS. in prato.* 11, 566 -o ... de caespite [*cf. CLAUD. DON. ad l.].* *Ov. am.* 2, 16, 10 -us ... caespes. *trist.* 5, 5, 9 ara ... -o viridis de caespite fiat. *CLAUD. 1, 114 victor caespite -o consederat.* *CVLEX 393 -am [ut] viridi foderet de caespite terram. Ov. am.* 3, 5, 5 area -o suberat viridissima prato. *epist.* 4, 44 in -a ponere corpus humo (*VAL. FL.* 4, 339 -a sternuntur humo *Argonautae*). *Ov. met.* 3, 162 fons ... margine -o patulos succinctus (incinctus, distinctus al.) hiatus. *STAT. Theb.* 6, 259 -ae frontes (frondes al.) sinuataque caespite vivo mollia ... fastigia. 7, 335 -o de litore. 9, 492 stabat -ae producta crepidine ripae ... fraxinus. *AVSON. Mos.* 26 salve ... amnis ... consite Baccho, consite -as ... ripas. *AMM.* 18, 7, 8 per valles -as incedebant (24, 8, 7 in valle -a ... metatis tutius quievimus castris). *CLAUD. carm. min.* 30, 93 purpura surgebat violae, factura cubile -um. *CYPR. GALL. gen.* 185 pastor in arvis -is laeta pecudes pascebat in herba. *SEDL. carm. pasch.* 5, 223 flore perenni -us blanditur ager.

II i. q. e **graminibus** compositus sim. A de corona -a obsidionali (*cf. Fiebiger, P.-W. IV 1637, 44*). *LIV.* 7, 37, 2 legiones -am coronam obsidalem (obsidionalem *codd. det.*) ... Decio imponunt (*FEST. Gloss. IV p. 217^b (p. 97 M.) corona -a in re militari maximae est honorationis. PLIN. nat.* 1, 22, 4 de corona -a. *nat.* 22, 6 corona quidem nulla fuit -a nobilior. 22, 7 -a [*Gelen., -am libri*] sc. corona numquam nisi in desperatione suprema contigit. *GELL.* 5, 6, 9 ea corona -a est [*obsidionalis*]. 5, 6, 10 hanc coronam -am senatus populusque Romanus Q. Fabio Maximo dedit). B de aliis coronis variisque rebus: *PLIN. nat.* 22, 78 est vero causa, quare venena monstremus inter -as coronas (i. in hoc conspectu herbarum?). *VAL. FL.* 8, 255 -is ... toris discumbitur (*STAT. Theb.* 1, 583 -os ... toros. *IVVENC.* 3, 84 discumbere plebem -isque toris iussit componere membra. *AVSON.* 391, 15 -os nunc frango toros). *STAT. Theb.* 6, 57 in rogo proxima -is operosior area sertis. *CLAUD. carm. min.* 27, 75 velox (*Phoenix*) alienum pergit in orbem portans -o clausum velamine funus.

III i. q. e **caespite** factus: *VERG. Aen.* 8, 176 -o ... viros locat ipse sedili (*SERV. auct. ad l. -o hic 'de gramine facto', alibi -o pro graminoso, ut '...' [7, 106, v. supra l. 24].* *CLAUD. DON. ad l. sedili ... -o, quoniam in nemore convivium fuit). Aen.* 12, 119 dis communibus aras -as parabant (*SIL.* 4, 701 *Poenus ... -as undis statuit [stravit al.] socialibus Trebiae aras. 15, 434 Hasdrubal -as pacem superum poscebat ad aras). LVCAN.* 4, 199 -i luxere (*M¹Z.* duxere G) foci (tori v. l.). *STAT. silv.* 1, 3, 43 quae -a suscepta crepidine fumant balnea (*nisi rectius pertinet hic locus ad II B*).

IV i. q. **harundineus** (ex *harundine constans*): *CIC. Verr.* II 4, 125 etiamne -as hastas ... concupisti? *cf. PLIN. nat.* 16, 161 *AMPEL.* 8, 10.

n. plur. pro subst. **grāminca**, -ōrum: *AMM.* 31, 2, 18 cum ... *Halani* ad -a venerint.

grāminōsus, -a, -um a gramen. i. q. **graminis** plenus s. *herbosus*: *COLVM.* 1 praef. 25 ager ... umidus (tumidus S) et -us (7, 9, 8 ager opimas reddit sues, cum est -us). 6 praef. 1 solo ... novali -oque. *PALLAD.* 3, 26, 3 maxime locis -is ... nutriuntur porci. *VICT. VIT.* 3, 56 -us cespis (-pes al.). *SERV. Aen.* 5, 287 et auct. 8, 176: n. s. gramineus l. 16 et 58. *ISID. diff.* 1, 223 et orig. 1, 34, 4 v. *ibid.* l. 18 et 20. *Schuster.*

gramma, -tos (v. l. 81) n. γράμμα. *GRAMM. suppl.* 108, 21 in a ... desinentia nomina in tertia declinatione Graeca sunt et neutra, ut hoc schema ... -a et cetera. *PRISC. gramm.* II 70, 3 etiam a derivativis derivantur ... possessiva nomina, ut ... -tos grammaticus. *GLOSS. -a littera. [ANTH. 199 in subscriptione: liber <epi>-grammaton potius legendum.]* *PS. APVL. herb.* 107, 10 tyrsos ... veluti scripturis notato, quas Graeci -ta vocant. *apud metro-*

logicos pondus scripulo respondens (Hultsch, P.-W. VII p. 1708): *CARM. de pond.* 9 obolus quem pondere duplo -a vocant, scriplum nostri dixere priores. 25 uncia fit dragmis bis quattuor; unde putandum -ta dicta, quod haec viginti et quattuor in se uncia habet; tot enim formis vox nostra notatur. *ISID. orig.* 16, 25, 12 scrupulus ... apud Graecos -a vocatur. *ex con. Peiperi AVSON.* 368, 23 quineunx tibi nullus erit, si -a (*prama codd.*) revellas.

[**grammaritium** v. s. tamarice.]

grammateus, (-eos) m. γράμματεὺς. acc. -ea: v. *infra l. 21. dat. -eo: l. 18. -i: l. 15. dub. l. 16.* *GLOSS. litteratus, grammaticus. cf. V 569, 34 grammetus (sic) qui per paginas legere potest. ibid. l. 35 grammatus (-<ic>us?) qui initium sumit legendi. de munere γράμματεως cf. Daremberg-Saglio II 2 p. 1646 sq. P.-W. VII p. 1708 sq. Ruggiero III p. 564. Grosse, Röm. Militärgesch. p. 307 adn. 3. 316 adn. 1. CORP. III 6833 AED Q GRAMMATI II VIRO. XII 1921 (in marg. tituli) GRAMMATI (quod esse γράμματεὺς putat Allmer, pro signo genetivo casu posito habet Mommsen). INSCR. christ. Diehl 4903 Alexus -s. 4909 Elius Appulicus grammaeus. 4910 Castricius -s. 4911 Deutero -eo benemerenti. cf. 4912 (-ήov gen.). de re cf. Müller-Bees, Inscr. d. jüd. Katakomben am Monverde zu Rom, adnot. ad n. 3. in Isidis cultu: *APVL. met.* 11, 17 unus, quem cuncti -ea dicebant.*

? **grammatias** m. [*in gr. vocabulum non videtur extare. sed cf. Gloss. Hesych. δ 886 γράμματιος περιεπαρέωνος: in interpretamento corrupto nescio an iaspidis nomen lateat.*] *addubitatum iaspidis cuiusdam nomen: PLIN. nat.* 37, 118 quae ex iis (*iaspidibus*) smaragdo similis est, saepe transversa linea alba media praecingitur et -as vocatur (*sic FL, sed monogramma B, unde nunc editores monogrammos. formam grammatias retinet Blümner, Technologie III 257 adn. 3*). *IIER. in ls.* 54, 11. 12 p. 525^A iaspidium multa sunt genera: alius ... vocatur -as (*sed ibid. in adn.: in Ambrosiano non grammatias, sed Graecis litteris ΑΜΑΘΟΥCΙΟC scribitur*).

grammatica v. s. grammaticus.

grammaticālis, -e a grammaticus, -a. *ad grammaticam pertinet:* *SERV. gramm.* IV 448, 3 figura -is. *opp. ad oratores pertinet (SIDON. epist.* 7, 9, 1). *MACR. exc. gramm.* V 632, 6 Nigidius in commentariis -ibus. *SIDON. carm.* 23, 212 quicquid -is ... palaestrae est. *MAR. VICTORIN. rhet.* 1, 30 p. 239, 16 haec quidem nos exempla -ibus artibus supposuimus. *ad grammaticos pertinet:* *SIDON. epist.* 2, 9, 4 videre te crederes aut -es pluteos aut Athenaei cuneos aut armaria extructa bybliopolarum. *adv. grammaticāliter ritu grammaticali:* *TREB. trig. tyr.* 10, 5 coepit quasi -r declinare et dicere rex regis regi Regilianus.

1. **grammaticē** subst. et 2. **grammaticē** adv. v. s. grammaticus.

grammaticomastix, (-igis) m. γράμματιουμάστιξ, *grammaticorum flagellum; vox ad similitudinem nominis Ουρρομάστιξ formata: AVSON.* 349 in lemm.

***grammaticus**, -a, -um. γράμματικός. *graece declinatur CARM. epigr.* 481 artis -es doctor morumque magister. *anceps an adi. DIOM. gramm.* I 421, 10 artium genera sunt plura, quarum -e sola litteralis est. *compar.:* -ior: v. p. 2171, 25. plus -us: v. p. 2171, 28. *abbreviatur:* *gramm:* *CORP. VI* 33859 (v. p. 2173, 16). II 2236 (v. p. 2171, 21). *grammat:* *CORP. V* 5278 (v. p. 2173, 17). *NOT. Tir.* 6, 32. *GLOSS. -a litteralis. -ae γράμματικῆς. legitur inde a BIBAC. (subst.) et RHET. Her. (adi.).*

I **adjective:** A *instructura usitatissima ars -a (-a ars): habent: RHET. Her. VARRO frg. VITR. PLIN. nat. QUINT. (inst.* 1, 5, 54 neque enim artem -am componere adgressi sumus). *GRAMM. FIRM. AVSON. HYG. ECCL. INSCR.:* 1 in definitionibus: *MAR. VICTORIN. gramm.* VI 4, 5 ut Varroni placet (= *VARRO gramm. frg.* 91 *Wilm.* 234 *Funaioli*), ars -a, quae a nobis litteratura dicitur, scientia est <rerum> quae a poetis historicis oratoribusque dicuntur ex parte maiore. eius praecipua officia sunt quattuor, ut ipsi placet, scribere legere intellegere probare. *DOSITH. gramm.* VII 376, 3 ars -a est scientia emendati sermonis in loquendo et scribendo poematumque ac lectionis prudens praeceptum ... artis -ae officium constat partibus quattuor, lectione emendatione enarratione iudicio. *EXPLAN. in Don. gramm.* IV 486, 15 ars -a praecipue consistit in intellectu poetarum et in recte scribendi loquendive ratione. *grammatica ἀπὸ τῶν γράμμάτων dicta est. unde et Latini a litteris appellaverunt litteraturam. MAR. VICTORIN. rhet.* 1, 4 p. 170, 29 ut puta si dicam: -a ars est gnara partium orationis, gnara syllabarum, gnara litterarum; per hanc discimus omnia vitia devitare. *reliquas huius artis definitiones quaere s. subst. -a, ae (p. 2173, 40) et -a, -orum (p. 2174, 7).* 2 in tit. librorum, al.: *PRISC. gramm.* II 262, 18 Plinius Secundus in 1 artis -ae (*sed PLIN. ipse nat. praef.* 28 libellos, quos de grammatica edidi). *MART. CAP. III inscr. et subscr. de arte -a. al. EXPLAN. in Don. gramm.* IV 486, 4 artis -ae latores. *plur.:* *GRAMM.* VI 427 M. Claudii Sacerdotis artium -arum liber I.

B *aliae iuncturae:* 1 c. rebus: *NIGID. scripsit commentarios -os, cf. GELL.* 3, 12, 1 P. Nigidius in -is commentariis (10, 4, 4. 13, 6, 3 in commentariis -is. 13, 26, 1 al. 19, 14, 4 in commentariis ... quos -os inscripsit. *NON. p.* 144. al.). *HOR. epist.* 1, 19, 40 v. p. 2171, 17. *QUINT. inst.* 9, 3, 2 possis illud schema (sc. loquendi rationem) -um. hoc rhetoricum magis dicere. *IVV.* 7, 216 quis gremio Celadi docti-

que Palaemonis adfert quantum -us meruit labor? SVET. gramm. 8 M. Pompilius ... desidiosior in professione -a (-ae *duo codd.*) habebatur (PORPH. Hor. epist. 2, 1, 124). 11 P. Valerius Cato scripsit praeter -os libellos etiam poemata. GELL. 1, 16 tit. ratione certa et proba -ae disciplinae. 5, 21, 11 in ea epistula Sinnius Capito rationes -as posuit, per quas docet *eqs.* 13, 21, 1 non finitiones illas praerancidas neque fetutinas -as spectaveris. 13, 21, 22 secundum legem -am. AVSON. 136, 4 excessit -os canonas. AMM. 22, 16, 16 Aristarchus -ae rei dumis (domis V) excellens. SERV. Aen. 4, 697 -ae responsioni ... sufficere. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 10* p. 592^A addatur, quod ... partes -as exsecutus sit et Maronem suum ... puerulis exponebat. AVG. c. Cresc. 6, 7 p. 506, 25 sine timore -arum ferularum (*cf. p. 2172, 71*). MART. CAP. 2, 122 -a regula. 4, 367 sapientia -a. FAVST. REL. spir. 2, 6 p. 146, 9 doctrina -a. ENNOD. epist. 1, 5, 10 p. 12, 4 -ae instructionis repagula. VEN. FOR. Mart. 1, 29 parvula -ae lambens refluamina guttae. 2 c. *hominibus*: [HOR.] sat. 1, 10, 8 -orum equitum doctissimus (*Orbilius*). epist. 1, 19, 40 non ego ... -as ambire tribus et pulpita dignor. SVET. gramm. 9 reliquit filium Orbilius et ipsum -um professorem. frg. p. 353 qui numerus *praepositionum* inter omnes criticos -os ... convenit. AMM. 22, 10, 7 arcebat docere magistros rhetoricos et -os (25, 4, 20. CORP. II 2236 magister grammaticus) Graecus. MART. CAP. 4, 349 homo est animal -um (BOETH. in Porph. comm. 2, 1 p. 170, 19. 171, 2 et 4). COD. Iust. 1, 27, 1, 42 (8) -is hominibus duobus ad annonas x et ad capita v, ad solidos lxx. *comparativus*: BOETH. categ. 3 p. 256^D -ior enim alter altero dicitur et iustior et sanior. p. 257^C ipsi sub comparatione cadunt, ut iustior et sanior et -ior. p. 257^D ut Donatus grammaticus plus erat aetate iam provecta -us, id est litteratus, quam cum primum ad huiusmodi studia devenisset.

adv. grammaticè i. q. ratione grammatica: QVINT. inst. 1, 6, 27 quare mihi non invenuste dici videtur, aliud esse Latine, aliud -e loqui.

II substantive: A *grammaticus, -i m. GLOSS. *γραμματικός*, doctor liberalium litterarum, scolasticus vel litteratus. i. q. *vir artis grammaticae peritus et poetarum interpres, speciatim grammaticae Latinae aut Graecae professor, qui pueros a litteratore primis litterarum elementis institutos ad perfectiorem eruditionis statum provehit* (*cf. Blümner, Röm. Privataltert. p. 323 sq. et 616. Marquardt-Mau, Privatl. d. Römer p. 92. 105. 831*). saepe rhetor opponitur.

1 de nomine: SVET. gramm. 4 appellatio -orum Graeca consuetudine invaluit; sed initio litterati vocabantur. *sequitur de 'litterato' et 'erudito'*. deinde: 'litteratos' appellandos poetarum interpretes, qui a Graecis -i nominentur. *ibid. infra*: sunt qui litteratum a litteratore distinguant, ut Graeci -um a grammalista, et illum quidem absolute, hunc mediocriter doctum existiment. DIOM. gramm. I 421, 11 -us Latine litterator est appellatus. EXPLAN. in Don. gramm. IV 487, 2 Latini a litteris appellaverunt ... -um litteratorem. AVG. c. Cresc. 1, 13, 17 -us a veteribus dictus est litterator. PRISC. gramm. II 434, 6 '-us' et 'philosophus' ... Graeca sunt. GRAMM. suppl. 69, 29 *inter derivativa in 'cus' exeuntia*: -us (*item* 191, 21). 2 de munere et officio: SEN. epist. 88, 3 -us circa curam sermonis versatur et, si latius evagari vult, circa historias, iam ut longissime fines suos proferat, circa carmina. QVINT. inst. 1, 2, 14 -us quoque si de loquendi ratione disserat, si quaestiones explicet, historias exponat, poemata enarret *eqs. fuse* 1, 4—9. SVET. gramm. 4 veteres -i et rhetoricam docebant. APVL. flor. p. 97 prima cratera litteratoris rudimento eximit, secunda -i doctrina instruit, tertia rhetoris eloquentia armat. LACT. inst. 3, 13, 5 nos non de -o aut oratore, quorum scientia est quomodo loqui debeat ... disserimus. DOSITH. gramm. VII 376, 4 -us est qui unius cuiusque rei vim ac proprietatem potest explanare loquela. POMP. gramm. V 96, 10 qui inchoat artem, debet inchoare ab octo partibus orationis. qua ratione? quia qui artem istam scribit, -us dicitur. CONSENT. gramm. V 369, 26 vocum ... tantum regulas -us sequi debet. CASSIOD. var. 9, 21, 3 prima ... -orum schola est fundamentum pulcherrimum litterarum. *ibid.* dispositis congruenter accentibus metrum novit decantare -us. *ibid.* 5 successor scholae liberalium litterarum tam -us quam orator nec non et iuris expositor. GRAMM. suppl. 180, 24 schemata dianoeas ad oratores pertinent, ad -os lexeos. 286, 30 rhetores non per partes, sicut -i, sed per sententias schemata faciunt. AVG. ord. 2, 14, 40 ratio iudices in eos (*poetas*) -os esse permisit. SVLP. SEV. dial. 2, 7, 2 quid tu non vides, quod solent docere -i: locum tempus et personam? in *tit. libr.*: SVET. *librum scripsit* de -is et rhetoribus. GRAMM. V 547, 3 *cod. G. al.* ars Aspri -i. in *subscr. SOL. cod. Monac. 6384 G.* Iuli Solini -i. 3 *ampliore sensu (ad doctrinam, dignitatem, auctoritatem pertinentia)*: BIBAC. carm. frg. 1 Cato -us, latina Siren, qui solus legit ac facit poetas. frg. 2 *de eodem* unicum magistrum summum -um, optimum poetam. VARRO ling. 10, 55 oratio cum ex litteris constat, tamen eam -i de litteris ostenderunt. 10, 75 non obscurius quam de re simili definitiones -orum sunt. CIC. div. 1, 34 quorum omnium interpretes, ut -i poetarum, proxime ad eorum, quos interpretantur, divinationem videntur accedere. 1, 116. fat. 3, 4 geometrae ... et musici, -i etiam more quodam loquuntur suo. orat. 72 hunc locum (*sc. τὸ πρῶτον*) ... philosophi solent in officiis tractare ... -i in poetis

de orat. 1, 10 huic studio litterarum, quod profitentur ei, qui -i vocantur. 1, 44 missos facio mathematicos, -os, musicos. 1, 212 ut iam ad leviora artium studia veniam, si musicus, si -us, si poeta quaeratur *eqs.* Pis. 73 quoniam te non Aristarchum, sed Phalarin -um habemus. Att. 7, 3, 10 sed, quoniam -us es, si hoc mihi *ζήτημα* persolveris *eqs.* epist. frg. Diom. gramm. I 410, 8 propius -o accessi (*cf. Keilii ad h. l. adn.*). HOR. ars 77 quis ... elegos emisit auctor, -i certant. VITR. 1, 1, 13 non ... debet nec potest esse architectus -us, uti fuit (fuerit *GH*) Aristarchus. 1, 1, 17. VELL. 1, 17, 4 idem evenisse -is, plastis, pictoribus, [sculptoribus] (*gloss. ad plastis?*), ... sc. eminentiam cuiusque operis artissimis temporum claustris circumdatam. SEN. epist. 27, 7 v. *infra l. 42*. 88, 42 *philosophi* quoque ad syllabarum distinctiones et coniunctionum ac praepositionum proprietates descenderunt et invidere -is, invidere geometris. 95, 9 -us non erubescet soloecismo, si sciens fecit; erubescet, si nesciens. 95, 65 -i, custodes Latini sermonis. 108, 24 qui -us futurus Vergilium scrutatur, non hoc (*sc. philosophico*) animo legit illud 'fugit inreparabile tempus'. *ibid.* 28. 30. 32. 35. 120, 4 hoc verbum (*sc. analogian*) cum Latini -i civitate donaverint. PLIN. nat. praef. 28 audio et Stoicos et dialecticos, Epicureos quoque (nam de -is semper expectavi) parturire adversus libellos, quos de grammatica edidi. 35, 13 perversa -orum subtilitas. MART. 2, 7, 4 bellus -us ... es. 5, 56, 3 omnes -osque rhetoresque devites (10, 70, 12). *nota sensum ambiguum* 10, 21, 6 mea carmina ... -is placeant, ut sine -is. 14, 120 quamvis me ligulam dicant equitesque patresque, dicor ab indoctis lingula -is. QVINT. inst. 1, 4, 3. 7. 10 *et passim*. SVET. Aug. 88 formulam rationemque scribendi a -is institutam. Tib. 70 -os, quod genus hominum praecipue ... appetebat. gramm. 21 C. Melissus ... Maecenati pro -o muneri datus est. *al.* GELL. 14, 5, 3 'o ... egregie -e'. 14, 6, 3 *de disputatione*, quo nomine fuerit, qui primus '-us' appellatus est. GRAMM. *passim*. APVL. mund. 20 -orum artes vide quaeso, ut *eqs.* AVSON. 44, 2 doctum et -um te ... putas? 210, 7 tu, *Staphyli*, ... -ead Scaurum atque Probum? *al.* HIER. in Ion. 4, 6 p. 426 timuimus -os, ne invenirent licentiam commentandi. PELAG. in Rom. 6, 14 p. 52, 5 S. *opp.* orator. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 180, 7^B melius est, ut offendamus -os, quam *eqs.* AVG. util. cred. 13 p. 18, 20 quibus *quaestionibus* -i agitari et perturbari solent. catech. rud. 6, 10 boni qui habentur ... -i. ENNOD. opusc. 6, 16 p. 406, 7 formatos -orum fornace enses.

4 *artiore sensu (de officio mercenario vel servili instruendi pueros et indoctos, de egestate, de vitiis sim.)*: CIC. Tusc. 2, 12 si -um se professus quispiam barbare loquatur. SEN. epist. 27, 7 suasit illi (*diviti stulto*) Satellius ... ut -os haberet analectas. 48, 11 ad -orum elementa descenditis. 58, 5 ut ostendam, quantum tempus apud -um perdiderim. MART. 7, 64, 7 non rhetor, non -us ludive magister ... esse potes, *tonsor, eques facte*. 9, 73, 8 at me litterulas stulti docuere parentes: quid cum -is rhetoribusque mihi? QVINT. inst. 2, 1, 1 et rhetores utique nostri suas partes omiserunt et -i alienas occupaverunt (*v. q. seq.*). *passim*. IVV. 3, 76 -us rhetor geometres pictor aliptes ... omnia novit Graeculus esuriens. 6, 438. SVET. gramm. 3 pretia ... -orum ... mercedesque. 4 audiebam etiam, memoria patrum quosdam e -i statim ludo transisse in forum. GELL. 7, 6, 12 cum etiamtum ad -os itarem. TERT. pall. 6 p. 955 Oe. primus informator litterarum et primus enodator vocis ... et -us et rhetor et sophista. carn. 20. CAPITOL. Maximin. 30, 4 cum -o daretur. MAX. Balb. 5, 6 operam -o <ac> rhetori non multum dedit. LAMPR. Alex. 3, 3 -um *habuit* in patria Graecum Ne[h]jonem, ... Romae -os Scaurinum *eqs.* (*sic saepius apud Script. hist. Aug. traditur, quibus grammaticis imperatores usi sint*). 44, 4 rhetoribus, -is, medicis ... salaria instituit et auditoria decrevit. AVSON. 270, 26 Augustam subolem -us docui. 470, 18 nomen -i merui. *al. nota lusum de paupertate grammaticam docentium*: 136, 1 sq. Felix (*felix*) -us non est ... nec quisquam est felix nomine -us (*v. quae seq.*). CLAUD. DON. Aen. 1 praef. p. 4, 27 intelleges Vergilium non -os, sed oratores praecipuos tradere debuisse. HIER. epist. 49, 19, 5 -orum scholas eis faciam conclamare *eqs.* CLAUD. carm. min. 23, 6 sic non Tartareo Furiarum verberare pulsus irati relegam carmina -i. AVG. serm. 178, 7, 8 tam pauper, ut proscholus esset -i. conf. 1, 13, 20 adamaveram ... latinas *litteras*, non quas primi magistri, sed quas docent qui -i vocantur. c. acad. 1, 6, 18 -i scholam ... transiens. serm. ed. Morin 1, 11 non habemus ferulas et virgas -orum. beat. vit. 4, 31 -orum formidine liberabimur. SIDON. epist. 1, 11, 1 cui ... -um vel salutanti Calaber ille non dixit: si *eqs.* (*Hor. sat. 2, 1, 82*)? ORIBAS. syn. 5, 13 deinde (*a septimo anno*) puerus (*sic*) vel puellas in scola magistro (*gr. γραμματιστῆς*) tradendi sunt ... infantes duodecimo vero anno ad -us oportuit tradere et geometricas.

5 *in legibus et ap. Ictos*: VLP. dig. 50, 13, 1 liberalia ... studia accipimus, quae Graeci *ἐλευθέριαι* appellant: rhetores continebantur, -i, geometrae. FRG. Vat. 149 philosophis quoque et medicis et rhetoribus et -is ... vacatio a tutelis datur. MOD. dig. 27, 1, 6, 6 philosophi, oratores, -i, qui publice iuvenibus prosunt, excusantur a tutelis. CHAR. dig. 50, 4, 18, 30 -is et oratoribus et medicis et philosophis, ne hospitem reciperent ... fuisse immunitatem indultam. EDICT. imp. Diocl. 7, 70 -o Graeco sibe (*sic*) Latino et geometrae ... X *tot.* COD.

[Krohn]

Theod. 13, 3, 1 (a. 321/4, cf. Iust. 10, 53, 6 pr.) medicos, -os et professores alios litterarum immunes esse cum rebus, quas... possident, praecipimus et honoribus fungi. *seq. plura de commodis eorum.* 13, 3, 11 (a. 376) rhetores... et -os Atticae Romanaeque doctrinae (*syn. praeceptores*). *ibid.* -is Latino vel Graeco duodecim annorum... numerus... praestetur. *infra*: -o Latino, Graeco etiam. 11, 16, 15, 7 (a. 382 = COD. Iust. 10, 48, 12, 1) rhetores atque -os. 11, 16, 18, 5 (a. 390) rhetoribus adque -is institutionis utriusque. 13, 3, 16 (a. 414 = Iust. 10, 53, 11 pr.) -os oratores adque philosophiae praeceptores. 14, 9, 3, 1 (a. 425 = Iust. 11, 19, 1, 2) quos Romanae eloquentiae doctrina commendat, ... decem... -os; qui facundia Graecitatis pollere noscuntur, ... -i aequae decem. 6, 21, 1 (a. 425) -os Graecos Helladium et Syrianum, Lati(num) Theofilum... placuit honorari *eqs.* COD. Iust. 10, 53, 2 -os seu oratores decreto ordinis probatos, si non se utiles studentibus praebeant, ... reprobari posse. CORP. VI 33859 Mylacus gramm(aticus). V 5278 Septiciani grammat(ici) Latini. *titulos ad grammaticos pertinentes composuit Ruggiero III 565.*

f. subst. grammatica, -ae vel -ē, -ēs. *nom.* -ē: QVINT. inst. 1, 4, 4. 1, 10, 17. 2, 1, 4. 2, 14, 3. CHAR. gramm. p. 78, 5 B. -e... *latine* facit -a (DIOM. gramm. I 421, 10 v. *infra* l. 41). MART. CAP. 3, 326. 4, 333. MAR. VICTORIN. gramm. VI 4, 8. 187, 5. *gen.* -ēs: QVINT. inst. 1, 4, 6. 1, 5, 1. 1, 8, 12. 2, 1, 8 [SVET. gramm. 24 *nonnulli codd.*]. *acc.* -ēn: QVINT. inst. 1, 10, 17. 2, 1, 6. CAPITOL. Pert. 1, 4. AVSON. 470, 15. MART. CAP. 3, 326. *abl.* -ē: SEN. epist. 87, 15. QVINT. inst. 1, 7, 54. 1, 10, 1. 8, 1, 2. MART. CAP. 5, 508. *vox in linguam Latinam recepta*: CIC. fin. 3, 5 quibus *verbis* instituto veterum utimur pro Latinis, ut... -a. *de origine vocabuli*: AVG. c. Cresc. 1, 14, 17 a litteris denominata est -a, quoniam Graece grammata litterae dicuntur. *doctr. christ.* 3, 29, 40. AVDAX gramm. VII 321, 7. CASSIOD. gramm. VII 214, 15. MAR. VICTORIN. gramm. VI 188, 2. ISID. orig. 1, 5, 1. *latine* litteratura: PS. ASPER gramm. V 547, 7 -a est scientia recte scribendi *eqs.*..., quam Terentius [et] Varro primum ut adhuc rudem appellatam esse dicit litteraturam. QVINT. inst. 2, 1, 4 -e, quam in Latinum transferentes litteraturam vocaverunt. 2, 14, 3 -e litteratura est, non litteratrix... nec litteratoria. DIOM. gramm. I 421, 12 -a litteratura, quae formam loquendi ad certam rationem dirigit. AVG. ord. 2, 11, 37. AVDAX gramm. VII 321, 8 cui (-ae) nomen latinum a quibusdam litteratura vel litteralitas datum est. *definitiones*: AVG. soliloq. 2, 11, 19 est autem -a vocis articulatae custos et moderatrix disciplina. DIOM. gramm. I 421, 12 v. *supra* l. 21. 426, 13 -a est specialiter scientia exercitata lectionis et expositionis eorum quae apud poetas et scriptores dicuntur. AVDAX gramm. VII 321, 6 -a quid est? scientia interpretandi poetas atque historicos et recte scribendi loquendique ratio. CASSIOD. gramm. VII 214, 19 -a... est peritia pulchre loquendi ex poetis illustribus oratoribusque collecta. var. 9, 21, 4 -a magistra verborum, ornatrix humani generis. MAR. VICTORIN. gramm. VI 3, 15 -a... ars quae est? spectativa orationis et poematos. 4, 8 ut Aristoni placet, -e est scientia poetas et historicos intellegere, formam praecipue loquendi ad rationem et consuetudinem dirigens. VI 188, 1. PS. ASPER gramm. V 547, 7. ISID. orig. lib. 1 agit de -a. 1, 5, 1. 1, 2, 1 -a, id est loquendi peritia. *de officiis et partibus*: DIOM. gramm. I 426, 21 -ae officia, ut adserit Varro, constant in partibus quattuor, lectione enarratione emendatione iudicio (AVDAX gramm. VII 322, 4. MAR. VICTORIN. gramm. VI 188, 6). *fuse* QVINT. inst. 1, 4 - 9. DIOM. gramm. I 426, 15 -ae partes sunt duae, altera quae vocatur exegetica, altera horistica. CASSIOD. gramm. VII 214, 20 officium eius (-ae) est sine vitio dictionem prosalem metricamque componere; finis vero elimatae locutionis vel scripturae inculpabili placere peritia.

loci: VARRO ling. 5, 7 secundus (*gradus in expediendis verborum originibus*) quo -a descendit antiqua, quae ostendit quemadmodum *eqs.* CASSIOD. gramm. VII 153, 1 Varro in libro qui est de -a. SEN. epist. 87, 15 et in -e et in arte medendi... bona humillimis quibusque contingere. FLIN. nat. praef. 28 libellos, quos de -a edidi. 7, 123 *app.* astrologia et medicina (cf. 1, 7, 37 c. *app. crit.*). 35, 199. QVINT. inst. 1, 10, 17 -e quondam ac musice iunctae fuerunt. 2, 1, 6 aliquem ex his qui -en profiteantur. TAC. dial. 30 non geometriae, non musicae, non -ae, non denique ullius ingenuae artis scientiam ei (*sc. Ciceroni*) defuisse. 31 veteres oratores... -a musica geometria imbuebantur. SVET. gramm. 1 -a Romae ne in usu quidem olim, nedum in honore ullo erat. 2 primus... studium -ae in urbem intulit Crates Mallotes. *al.* GELL. praef. 13 quaedam scrupulosa et anxiosa... ex -a. PAVL. dig. 17, 2, 71 duo societatem coierunt, ut -am docerent. ITALIA Wirc. Dan. 1, 17 illis quattuor pueris dedit dms intellectum et prudentiam in omni -a et sapientia (LXX *ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ*). VVLG. in omni libro et sapientia. AVSON. 335, 49 totam -am *neglego*. AVG. soliloq. 2, 11, 20 quid ipsa -a? nonne si vera est, eo vera est quo disciplina est? ord. 2, 11, 37 poterat... perfecta esse. 2, 11, 38 *al.* 2, 17, 45 -ae paene divinam vim naturamque. 2, 14, 39 *app.* dialectica et rhetorica. MART. CAP. 3, 223 *sqq.* -a ut persona adhibetur (cf. 3, 229). 4, 360 in -ae tropis. CLAUD. MAM. epist. p. 204, 23 video... -am (*Romanam*) uti quandam barbaram barbarismi et soloecismi pugno et calce propelli. SIDON.

epist. 5, 2, 1 in libro Claudii Mamerti de statu animae -a dividit, oratoria declamat *eqs.* ENNOD. opusc. 6, 11 p. 405, 23 quasi nutricem ceterarum (*virtutum*) anteponunt -am. in *seq.* p. 406, 16 *Grammatica loquens inducitur*. GRAMM. suppl. 180, 16 qui solummodo -am angustam et artam artem scit (*opp. rhetorica*). GREG. M. epist. 11, 34 -am... exponere.

n. plur. pro subst. grammatica, -ōrum. *fere i. q. f. sing. grammatica*. CIC. de orat. 1, 187 omnia fere, quae sunt conclusa nunc artibus, dispersa et dissipata quondam fuerunt; ut... in -is poetarum pertractatio, historiarum cognitio, verborum interpretatio, pronuntiandi quidam sonus. *masc. forsitan accipias, quamvis vocabula aliarum artium et antecedant et sequantur*: LACT. inst. 3, 25, 10 -is... non parum operae dandum est, ut rectam loquendi rationem scias. CLAUD. MAM. anim. 1, 22 p. 81, 5 in hac (*memoria*) mihi reposita quodam modo sunt et -a, cum de dialecticis dissero, et rhetorica, cum de geometricis *eqs.*

grammatistēs, -ae *m.* γραμματιστής. SVET. gramm. 4 sunt qui litteratum a litteratore distinguant, ut Graeci grammaticum a -a, et illum quidem absolute, hunc mediocriter doctum existiment. 24 Probus legerat in provincia quosdam veteres libellos apud -am.

grammatophylacium, -i *n.* γραματοφυλακείον vel γραματοφυλάκιον. VLP. dig. 48, 19, 9, 6 eo loci... quo in publico instrumenta deponuntur, archio forte vel -o.

1.2 *grammatus*, -a, -um. LIB. col. I grom. p. 250, 1 terminus -us (*num est grammis i. e. lineis notatus? an scr. grammatus?*) Lachm. in ind., v. p. 1688, 81).

2. *[grammatus corrig., ut vid., in grammaticus vel grammateus]*: GLOSS. V 569, 35 -us qui initium sumit legendi].

grammē, -ēs *f.* γραμμή. *de declinatione v. infra.* i. q. *linea*. GELL. 1, 7, 20 *linea*... a nostris dicitur, quam γραμμήν (*s. grammen pleriq. codd.*) Graeci nominant (1, 20, 9 *litt. graec.*). RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 14, 8 p. 127, 3 neque... si quis γραμμήν (*s. grammē*) grammen R, gramen OAV) sciet, geometres continuo iudicandus est. PS. AVG. categ. 10 longitudo sine latitudine mensurae subiecta γραμμή dicitur (*ibid.*: *nom.* -e saepius. *gen.* -es medio. *dat.* -ae... contrarium est nihil. *acc.* in eius medio -en ponat. *abl.* divisā -e. in gramme). MACR. somn. 1, 5, 7 haec superficies... lineis terminatur, quas suo nomine γραμμάς (*sic codd.*) Graecia nominavit. CLAUD. MAM. anim. 1, 25 p. 89, 5 longitudo cum fuerit puncto inchoata punctoque finita, a Graecis γραμμή (*grama M, gramma rell.*), a nostris *linea* dicitur.

grammicus, -a, -um. *adi.* γραμμικός. i. q. *linealis*. VITR. 3 praef. 3 venti... qui sint et e quibus <regionibus> singuli spirent, deformationibus -is (*grammaticis EGH*) ostendi. 9 praef. 6 hac ratione duplicatio (*quadrati*) -is rationibus ab Platone, uti schema subscriptum erit, explicata est.

grammō(n)sus, -a, -um a grama. GLOSS. III Abol. oc 7 oculi grammosi: crassa pituita obsiti (V 508, 26). CAECIL. com. 20 grammosis (-osis *deteriores*) oculis ipsa, atratis dentibus. *formam in -onsus nec non vocabulum ipsum defendunt Schönwerth-Weyman (Archiv 5 [1888], 195) contra Mercieri et Spengelii coniecturas, formam in -osus praefert Landgraf, Archiv 9 [1896], 403. Krohn.*

grānārium, -i *n.* [a granum. W.] *de originatione*: VARRO ling. 5, 106 -um, ubi granum frumenti condebant. NOT. Tir. 105, 54. *de sensu*: SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 53 gloss. Γ repostoria (*v. infra* l. 77). GLOSS. σιτοβολών, ὁσπριοθήκη. σιτοβόλιον. ubi triticum colligitur tritum. VLP. dig. 33, 7, 12, 1 v. p. 2175, 1. NON. p. 47 v. p. 2175, 9. *ex coniectura legitur* CIC. fin. 2, 84 (*v. infra* l. 69). *saepius num. plurali*. [val. grānar, it. granaio, francog. grenier, hisp. granero. M.-L.]

i. q. *locus, ubi frugum grana ex indumentis excussa reponuntur*. cf. Orth, P.-W. VII 1812 sq.

a. i. q. *horreum* (-um pensile v. *infra* l. 67. 69. 73. 81 *al.*; -um in terra positum v. *infra* l. 68 sq., cf. VARRO rust. 1, 63): PLAVT. Truc. 523 magis oppletis tritici opust -is (-i P). CATO agr. 92 -um totum oblinito crasso luto. VARRO Men. 184 vel decem messis (*Momms., mensis libri*) ubi una saepiant -a (*nom., de plur. cf. Buech. Kl. Schr. I p. 555 not.*). rust. 1, 57, 1 triticum condi oportet in -a sublimia. 1, 57, 2 quidam -a habent sub terris speluncas. 1, 57, 3 supra terram -a in agro quidam sublimia faciunt. 3, 2, 6 vidit... in -o messim. CIC. fin. 2, 84 si tua sint Puteolis -a (*N², gramana vel gramina libri*). HOR. sat. 1, 1, 53 cur tua plus laudes cumeris -a nostris (SCHOL. Γ v. *supra* l. 55).

VITR. 1, 4, 2 -a, quae ad solis cursum spectant, bonitatem frumenti cito mutant. 6, 6, 4 -a sublimata et ad septentrionem aut aquilonem spectantia disponantur. COLVM. 1, 6, 10 -a... scalis adeantur. 1, 6, 13 lacibus (-ubus *pars codd.*) distinguuntur -a, ut separatim quaeque legumina ponantur. 2, 10, 1 lupinum repositum in -o. 2, 10, 12 fabam excussam... in -um conferto. 2, 20, 6 frumenta -o inferri. 12, 52, 3 horreum tabulatum simile esse debet -o. PERS. 5, 110 iam nunc adstringas, iam nunc -a laxes. 6, 25 -a... emole. PLIN. nat. 15, 67 sunt, qui uvas suspendi procul malis protinusque in -is iubeant. 18, 302 alibi... suspendunt -a lignea columnis et perfari undique malunt, atque etiam <a> fundo. alii omnino pendente tabulato extenuari granum arbitrantur et, si tegulis subiaceat, confervescere. IAVOL. dig. 19, 1, 18 -a quae ex tabulis fieri solent. SCAEV. dig. 32, 93, 4 quaero,

an...-a legata essent. VLP. dig. 33, 7, 12, 1 -a, quia in his fructus custodiuntur. ITALIA (?) loc. inc. (Ps. Cypr. aleat. 2) -a plena, de quo... populus... saturetur. PALLAD. 7, 3, 2 si -a... adflaverit fumus adsiduus. PRVD. c. Symm. 2, 943 Romana nec horrea rumpat Sardorum congesta vehens -a classis. SIDON. epist. 6, 12, 6 -is tuis duo... flumina... complesti. OP. imperf. in Matth. 3 p. 655 sicut triticum mundum in -is, sic sancti probati in regnis caelestibus reponantur.

b i. q. cella horrei (plur.: cellae singulae singulis frugum generibus recipiendis destinatae): NON. p. 47 -a: loca in horreis, servandis seminum granis. PALLAD. 1, 19, 2 si terrae pauperes minora promittunt, vel craticis podiis erunt discernenda -a vel eqs. *ibid.* factis -is amurca luto mixta parietes linuntur (-entur S). *sed cf.* COLVM. 1, 6, 13 (p. 2174, 74). *synon.* horreum, sarrarium.

granarius, -a, -um a granum. *i. q. granis recipiendis destinatus*: PAPYR. Marini 80 (a. 564) col. II 8 butte -a... arca -a minore ferro legata. II 13 butticella -a. *v.* granarium.

granāscō, -is, -ere a granum. *i. q. granum fio, in granum commutor*: AVG. serm. 223, 2 (translate) non sit sterilis in vobis ager dei: ergo revirescite, -ite, maturascite! *granescō*: PALLAD. vet. med. ed. Sv. 3, 2.

granāticius, -a, -um [a (malum) granatum. W.]. *i. q. e malis granatis factus*: CASS. FEL. 47 polentam... dabis cum vino melino, id est -o. 64 p. 157, 21 polenta cum vino -o resoluta et potata.

granātium, -i n. a granum (granarium). *i. q. vectigal e granariis collectum*: GREG. M. epist. 1, 42 p. 63 dicens tantam pensionem unumquemque debere persolvere, inibi abiectis siliquis, oneribus vel -is.

granātīm adv. a granum. *i. q. per singula grana*: APVL. met. 6, 10 summo... studio singulae formicae -im totum digerunt acervum (*cf. ibid. supra*: discerne seminum congeriem singulis... granis rite dispositis).

***1. grānātus**, -a, -um a granum. *granit-*: CHIRON 543. [*it.* granato, *hisp.* granada, *hisp. vet.* malgranado. M.-L.] *i. q. granis instructus sive repletus*. **1 accedit ad substantiva**: malum -um (φοινικοῦν μᾶλον. Hehn, Kulturpfl. u. Haust. 244): COLVM. 12, 42, 1 dulcia -a, quae Punica vocantur. 12, 46, 5 lino vel sparto ligata. SCRIB. LARG. 41 incoquantur. 62 aquā... corticis mali -i (63. 142 mali -i corticis usti... p. x tot. PLIN. nat. 13, 9 cortice. CHIRON 543 al.). 85 balaustium, quod est flos mali -i (PHYSIOGN. 73 capilli rubicundi... ut flos mali -i). 104 -orum... malorum sucus (*cf.* PLIN. nat. 20, 149 MARCELL. med. 30, 62 THEOD. PRISC. eup. faen. 38). 111 recentia. 234 mali -i corium (CHIRON 471 Ps. ORIG. tract. 12 p. 137, 2 *v. infra* l. 78. ANON. med. ed. Piechotta 152 *v. infra* l. 54). PLIN. nat. 13, 90 folliculus -i modo mali. 26, 49 inmaturo. CYPR. GALL. num. 330 quae mala lapidosa vocantur seu -a magis. Ps. ORIG. tract. 11 p. 121, 9 IVL. VAL. 3, 33 PALLAD. 3, 29, 3. 4, 10, 10 vinum de malis -is conficies. 4, 15, 1 mali -i grana. 5, 4, 4 (*de arbore*) mala -a ponuntur ea ratione... et inseruntur (AMBR. lac. 2, 1, 4 in hoc agro florent mala -a; *v. etiam infra* l. 76 sq.). VEG. mulom. 2, 49, 3 pulvere mali -i. 2, 90, 3 contundunt et... per os digerunt. HIER. epist. 78 mansio 16 quae mansio interpretatur Graeco nomine φοῖνιξ ἀποκοπή, latine mali Punici divisio, quod alii malum -um vocant. VVLG. num. 13, 24. cant. 8, 2 mustum malorum -orum. MACR. Sat. 7, 6, 13 mala seu simplicia seu -a. ANON. med. ed. Piechotta 152 in male -e (*cf. infra* l. 65 sq.) corium. MARCELL. med. 20, 126 mali -i expressi sextarius. 9, 35 mala -a duo, quibus coriarii utuntur (*syn.* rhoas oxias). 26, 35 mali -i dulcis. THEOD. PRISC. eup. faen. 50. 64 mali -i folia (90 foliis... tunsis). 65 grana... cocta... terimus. 79. 85. 88. APIC. 1, 12, 2 (18) p. 9, 16 ut... diu durent. CASSIOD. in psalm. 113 (*in imagine*) luxerunt nobis quasi -i mali minuta pulcherrima, quae historiae corio revelata dulcissima mella sudaverunt. ORIBAS. syn. 4, 13 nutriunt modice. syn. 2 add. p. 844 mali -i tunicas (p. 846). PALLAD. hist. mon. II 7 portabat... mala -a (*gr. ῥόας*). EDICT. imp. Diocl. 6, 71 maxima. GLOSS. III 558, 24 mali -i flosculus. *huc pertinere videntur* GLOSS. flos mala -a (*passim, v. Thes. gloss.*). *fem.* mala -a (*nisi acc. pl. pro casu generali, sed cf. supra* l. 55): ORIBAS. syn. 4, 30 de mala -a et pira eadem existimandum erit, quod et de melis. 4, 32 de pira et de mala -a (*cf. ibid.* de peris et mela -is). GLOSS. *passim*. PLIN. nat. 16, 84 -um... pomum. *malus -a*: flos mali -ae, balaustia (*cf.* SCRIB. LARG. 85). GLOSS. *passim*. **2 elliptice**: a neutr.: *sing. et plur. de malo -o* (*cf.* PLIN. nat. 13, 112 Puniceum malum aliqui -um appellant): COLVM. 12, 46, 3 sereno caelo -a leguntur. 12, 47, 1 multi eadem ratione, qua -a, ... servant cydonea. PLIN. nat. 15, 39 mala appellamus... et -a. 20, 149 mentae sucus vomitiones sistit cum succo -i. *plur. de nucleis mali -i*: PLIN. nat. 15, 114 quaedam alvo (alio libri) continentur, ut -a. *plur. de arbore*: PLIN. nat. 16, 86 folia -is et amygdalis rubentia. *cf. supra* l. 47 sqq.

b fem.: *sing. et plur. de malo -o*: Ps. ORIG. tract. 12 p. 137, 2 genae... ut corium -ae dicuntur. CASS. FEL. 20 corii -ae tunsae et cretae (*dragma*) i. *ibid.* mittes in fistula ex pulvere -ae modicum. 36 corticis de -a sicca. 48. 64. 72 -as acidas *propinare oportet*. 82. *sing. de arbore mali -i*: ITALIA Lugd. num. 20, 5 locus, ubi non seritur neque ficus neque vitis neque -a (*gr. οὐδὲ ἀμπέλοι οὐτε ῥόαι*. VVLG. nec... gignit... malogranata). GILD. Brit. 83 chron. III

p. 73, 1 -a et palma et malum et omnia ligna agri arefacta sunt. *v. p. 2175, 47*. GLOSS. III 15, 55. 191, 49 -a ῥόαι. *ceterum cf. etiam s. malogranatum.*

deriv. granaticius. *comp.* malogranatum.

2. grānātus, -ūs m. a granum. *i. q. granorum collectio*: CATO agr. 60 -ui videto, uti satis viciae seras (*cf. Bennett Synt. II 173*). *Schuster.*

grandaevitās, -ātis f. a grandaevus. **1 i. q. prorecta aetas**: PACVV. trag. 162 -s. Pelei. ACC. trag. 68 quia nec vos nec ille impune intrideret meam -em. 245 neque vetustas neque mos neque -s. ARNOB. in psalm. 134 p. 537^c maiori defectum minatur -s et pollicetur aetas minori profectum. GREG. M. dial. 3, 1 p. 216^c quorum (*i. seniorum*) me necesse fuit -i credere. **2 gravitas morum** (*cf. vol. III 261, 17*): GREG. M. moral. 19, 26 senes... non eos scriptura sacra vocare consuevit, qui sola quantitate temporum, sed morum -e maturi sunt (*v. VVLG. sap. 4, 8*).

grandaevus, -a, -um a grandis et aevum, *v. p. 2180, 29*. *cf. μακράων. comparativus: l. 43. superlativus deest.* GLOSS. *γηραιός, γηραιός, πρεσβύτερος*. senex vel longae aetatis. senex longa aetate. valde senex. grandis senex aut senior. longaevus, senior, anticus aut senes (*sic*). *respondet ap. Graecos: γηραιός, v. supra* l. 18, *infra* l. 53. *γηραιός, v. infra* l. 58. *supra* l. 19. *vocabulum poeticum quod e tragodia Pacuvii sumptum esse videtur, cf. grandaevitas. primus habet* LVCIL., *legitur et apud poetas et scriptores vergentis latinitatis.* [*in* GLOSS. II Philox. GR 24 grandellus: γέρον, πολυετής lemma certo ex grand(a)evus corruptum.]

I proprie de aetate: A pro adi.: **1 de personis** (*cum de senibus, tum de adultis, v. e. g. l. 42*): **a de singulis**: LVCIL. 1108 Tiresia... -us. VERG. georg. 4, 392 -us Nereus. Aen. 1, 121 -us Aletes (*cf.* 9, 246 annis gravis). Ov. epist. 13, 25 -us Acastus. met. 5, 99 -us... Emathion. 7, 160 -i... patres (met. 8, 520 fast. 2, 815 PETRON. 123, 230 STAT. Ach. 1, 50 ENNOD. dict. 17, 1 p. 473, 22). SEN. Ag. 377 -i lassique senes (Oed. 838 LVCAN. 3, 518 SIL. 4, 29 TAC. hist. 3, 33). Herc. O. 1859 -a anus defecta. OCTAVIA 14 -a... Clotho (*cf. infra* l. 53 et Soph. Antigona 987 Μοῖραι μακράωνες). PLIN. nat. 2, 17 alios deos esse -os semper canosque. VAL. FL. 1, 736 -a... Thessalis. 1, 796 -a Furcra Poena parens (*cf. l. 40*). 2, 36 Tethys -a. 5, 356. 8, 150 mater Medae: hunc petii -a diem. SIL. 1, 687 -us... magister navis. 16, 124 -a... mater (AVG. bon. viduit. 23, 29). APVL. mund. 34 -os parentes (CLAUD. carm. min. 17, 7). CYPR. GALL. exod. 593 dux -e (*de Moyse*). NEMES. ecl. 1, 68 -a Pales. CAPITOL. Aur. 20, 6 -o equitis Romani filio. Maximin. 6, 5 *luctamine* quinos... iam... us (idem quindenos Σ)... prosternens. EVTR. 8, 16 Pertinax... -us. 10, 10 bis. VIGIL. TRID. ad Ioh. 3 p. 553^c Sisinnius utroque -ior (*i. maior*). AMM. 19, 6, 2 mulieres... -ae. 19, 12, 12 Demetrius... philosophus -us quidem, sed corpore durus et animo. HIER. epist. 52, 2, 2 -us calescit David. hom. Orig. in Ier. 1 p. 750 scio... infantiliter loqui et... iam -us cum pueris sermocinari. VVLG. I reg. 4, 18 Heli senex... erat vir et -us (LXX: βαρὺς). *ibid.* 17, 12 (LXX: πρεσβύτερος). RVFIN. Orig. in gen. 11, 2 p. 103, 29^b Abraham -us et, ut scriptura dicit, 'senex et plenus dierum'. hist. 6, 42, 3 cum -a coniuge (MART. CAP. 1, 71). 2, 17, 19 -ae... virgines (*γηραιάι*). CLAUD. 20, 288 Lachesis -a (longeva *dett.*, *cf. l. 35*). AVG. civ. 5, 25 p. 238, 10 D. Constantinus -us aegritudine et senectute defunctus est. 17, 24 p. 254, 20. 22, 8 p. 568, 9. MART. CAP. 1, 3 -os pontifices. ENNOD. opusc. 3, 37 p. 340, 3 usque ad hoc tempus vixi et -us et debilis (*cf. 4, 30 p. 340, 15*). 4, 35 p. 391, 15. CASSIOD. var. 9, 24, 5 -is proceribus. hist. trip. 6, 28 p. 1048^c quos -os iuvenulus ipse conspexi. Ios. antiq. 18, 13 p. 530 in hoc honore senis -us defungitur Thaumastus (*gr.* 194 γηραιός). GREG. TVR. Franc. 4, 12 -i... hominis. MAXIM. eleg. 2, 55 -us ego... tu... alba capillis. 5, 48 -o... viro. CARM. epigr. 1109, 23 Minos... -us. 1410, 5 (= INSCR. christ. Diehl 204) sumpsisti... iam -us honorem.

b cum substantivis sensus collectivi: LVCAN. 7, 371 -um... senatum. VAL. FL. 3, 267 effusi -um (*n. sing.*) ad litora vulgus Cyzicenorū. SIL. 16, 652 -a manus (*de senatu*). **c dicitur de parte corporis pro ipsa persona**: SIL. 16, 603 -a... Fabius pater ora resolvit.

2 de bestiis: VERG. georg. 4, 178 -is apibus oppida curae. PROP. 2, 25, 6 -i... negant ducere aratra boves. CASSIOD. var. 2, 14, 3 donec in pristinum vigorem ales -a redierit. **3 de incorporalibus et de rebus personatis**: PANEG. 11 (3), 14, 4 -um iam imperium videbitur. AVG. serm. 192, 2, 2 in Anna Christum viduitas parvum -a cognovit. COD. Theod. 7, 22, 7 (a. 365) -am... senectutem (= 12, 1, 83). SEDVL. carm. pasch. 1, 108 viscera Sarrae... -o consumpta situ (= op. pasch. 1, 4 -o situ sanguis extinctus). *nota iuncturas*: -a aetas: AVR. VICT. Caes. 13, 11. Ps. AVR. VICT. epit. 41, 25. -us aetate: AMM. 25, 4, 2 EPIST. pontif. 255 Migne 13 p. 1143^a SIDON. epist. 4, 17, 3. **4 in imagine**: ENNOD. opusc. 2, 135 p. 329, 3 -is fetibus alvus ecclesiae regeneratricis impletur.

B pro subst.: HOMER. 1043 -um (-us trad.)... Achilles allevat (*sc. Priamum; cf. Vollmer, Zum Homer latinus, München 1913 p. 137*). CYPR. GALL. Ios. 362 -osque necat pueris nec defuit ensis. NON. p. 314 grave: -um (*ad* VERG. Aen. 5, 387 gravis Entellum dictis castigat Acestes, quasi non 'gravibus i. duris dictis' significaret lo-

[Blatt]

cutio). PRVD. Symm. 2, 417 regius... habuit status urbem non sine -is curarum in parte locatis. CLAVD. 3, 248 -us nato moriente superstes. AVG. gen. ad litt. 8, 1 p. 230, 11 et -a et sterilis. anim. 4, 24, 39 venire tibi non sit onerosum non tamquam discipulo ad magistrum, sed primaevio ad -um. MART. CAP. 1, 40 suadet deos maritos dearumque -as... conduci. EPIST. pontif. 329 Migne 20 p. 652^A *Susanna* per -os fingitur impudica. 339 Migne 20 p. 672^B si maior iam et -us accesserit. SIDON. epist. 6, 1, 3 -orum corda puerascant. 7, 2, 4 -os obsequiis, aequaeuos officiis obligare. ENNOD. epist. 1, 5 p. 11, 20 quod -us de impetratione numquam certus optavit. opusc. 3, 45 p. 342, 9 -os et presbyteros. 4, 38 p. 392, 15 mixtus -is et praecipuis. HIST. Apoll. rec. A 12 vidit quendam -um (rec. B: quendam robustum senem).

II translate de maturitate animi: 1 *adjective*: SEDVL. epist. 1 p. 10, 7 habet germanam... aevo teneram, probitate -am. CASSIOD. var. 7, 41, 1 minor nascendo -us cupis esse consilio. GREG. M. dial. 3, 18 p. 268^A aetate iuvenis, sed moribus -us. 2 *substantive*: GREG. M. moral. 19, 26 vigorem ecclesiae... immaturi formidant, -i glorificant (*supra*: iuvenes... senes). 28, 37 persecutores sanctae ecclesiae... non -a, sed puerilia sapiunt.

nota iuncturam iam -us: p. 2176, 46. 61. ENNOD. 4, 35 p. 391, 15. *syn.* gravis. longaevus *cf.* p. 2176, 51. *adde* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 434, 12 B. maior natu, senior, grandis natu, magno natu, longaevus, annosus, senilis. *ibid.* alia plura. *apponuntur*: canus, senex. *cf.* p. 2176, 36. 47. debilis: p. 2176, 55. *opponuntur*: primaevus, aequaevus, puerilis. *v. supra* l. 5. 9. 20.

deriv. grandaevitas.

? *grandellus* *v. p.* 2176, 25.

grandesco, -ere *a* grandis. DIOM. gramm. I 344, 5 nec tamen omnia inchoativa habent primam positionem: albesco enim non habet albo... item -o, vilesco *etc.* (MACR. exc. gramm. V 650, 29. *cf.* Archiv 1 [1884] p. 482). GLOSS. V 508, 31 olevit crevit grandevit (*i. grandivit?*).

I spectat ad quantitatem: A *de corporeis, i. q. crescere, augescere, maturescere*: 1 *de frumentis, arboribus, herbis* (*cf.* p. 2182, 13): CIC. progn. frg. 8 lentiscus triplici solita -ere fetu. LVCR. 2, 1160 *pabula* vix nostro -unt aucta labore (*cf.* 1163 augent). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 428^A (p. 337 M.) quasi... fruges -ere possint. COLVM. 2, 2, 23 arborum... fetus -unt. 2, 11, 10 omne... frumentum... octo diebus deflorescit ac deinde -it diebus quadraginta (*cf.* PALLAD. 6, 1, 1). *ibid.* diebus XL florent simulque -unt. 2, 20, 2 ut potius in area quam in agro -ant frumenta. 12, 52, 18 oleum... -ere. arb. 28, 4 cum semen *cytisi* -ere incipiet (= 5, 12, 5). PLIN. nat. 15, 10 cum... lignum... intus -at. 15, 54 colorantur magis sole -untque *pira*. 17, 65 *amygdala*. 17, 260 *poma*. 18, 157 (*cf.* VERG. georg. 1, 193). 18, 308. 19, 84 *de raphanis* (PALLAD. 9, 5, 3 maiores fieri. *Theophr. caus. plant.* 5, 62 γίνονται θανμασταί τῷ πάχει). 19, 112 -unt, quo saepius sariuntur (PALLAD. 12, 6, 1 plus crescent). CYPR. patient. 4 p. 399, 12 -ere copias messium. PALLAD. 2, 15, 2 ut... -at planta. 3, 4, 7, 2, 1. 15, 121 *ficus* se... miratur pingui -ere suco. CLAVD. rapt. Pros. 3, 24 incultis ne sponte seges -ret arvis. AVG. gen. ad litt. 5, 11 p. 155, 6 germina... -ere, virescere, arescere. 6, 13 p. 188, 13 in ea (*i. uva*) -ente vinum fit aqua terrae. 2 *de hominibus vel de semine humano*: GELL. 3, 16, 16 ut longiori tempore fetus ex eo (*Neptuno*) -ret. AVG. conf. 7, 6, 8 famula pariter utero -bat. epist. 20, 3 parvulum tuum... opto -ere (99, 3). in psalm. 73, 2 -enti *puero*. gen. ad litt. 6, 9 p. 181, 8 qua (*vita propria*) -ens aetatis accessu posset vivere *Hieremias*. serm. 311, 17, 14 ubi *pueros* -ere viderint *matres*. MACR. Sat. 1, 8, 15 decimo mense semen in utero animatum in vitam -ere. ARNOB. in psalm. 139 p. 550^C qui maior est, senescit et deficit, qui minor est, iuvenescit et similiter -it. EVG. TOLET. carm. 7, 3 stomachum qui facit dape ciborum, ... decrescit sensu, -it corporis auctu. in *imagine*: AVG. in psalm. 73, 2 ut aliquid utilius daret -entibus, *sc. intellectu* (*cf. supra* l. 57). 3 *de bestiis sim.*: PLIN. nat. 9, 108 si *conchae* tempestive satientur rore, -ere et partus. 32, 59 -unt *ostrea* sideris... ratione maxime. SOL. 53, 26 -entibus *conchis*. AVG. in psalm. 68. serm. 2, 16 vitulos pubescentes et in taurinam audaciam -entes. 4 *de quavis re naturali*: LVCR. 1, 191 ut noscere possis quicque sua de materia -ere aliquo. 2, 1122 quaecumque vides hilar(o) -ere adauctu paulatimque gradus aetatis scandere adultae. FAV. EVL. p. 10, 22 *epiphania* si... duplicatione -at, octavo numero quadrantal illud absoluit. PRVD. apoth. 728 'nil' id procedere et esse atque novum fieri, mox et -ere iussum est. AVG. epist. 137, 4 in minutias deteri et -ere in molem nonnisi corporum est. MACR. Sat. 7, 10, 14 ubera... -unt.

sim. de scripto per abusionem i. q. longiorem fieri: EVG. TOLET. carm. 98, 3 ne longifluo -at epistola tractu. **B de incorporeis et inanimis, i. q. maiorem fieri**: TERT. anim. 19 p. 330, 21 omnis paratura generis... partibus promota -it. Ps. RVFIN. in Os. 1, 10 ut gaudia... -ant. AVG. epist. 150, 1 est uberior fecundiorque felicitas non ventre gravescere, sed mente -ere (*gravescere* P, *v. p.* 2180, 17. ENNOD. opusc. 6, 12 p. 406, 4 usu... virtus nutrita -it. CASSIOD. in psalm. 72, 3 pax ista non intellegitur, sed videtur aspectus nostros eludens, sed in sua nece -ens. 128, 2 crescit

... persecutionibus improborum suaque contritione -it *ecclesia*. 148, 2 omnia quae coelestis militiae dignitate -unt. *de ambitu corporali*: MACR. Sat. 7, 14, 2 -it imago *solis* tamquam in speculo visatur. MART. CAP. 8, 886 altitudo... cuius (huius β) circuli in Scorpionis signo -it. PETR. CHRYS. serm. 42 p. 318^A aula regis... -it spatiis.

II spectat ad qualitatem: i. q. sublimiorem fieri: CASSIOD. in psalm. 131^{concl.} licet ab initio cantica graduum universa -ant. *i. q. efficacior fieri*: CASSIOD. in psalm. 43, 18 dicendo 'haec omnia' ad unum colligunt, quae tractu superiore dixerunt, ut, si dispersa levius acciperentur, in unum cumulum congregata -erent.

† *grandias* *v. p.* 2029, 39.

grandiculus, -a, -um *a* grandis *deminutive*. *cf.* grandiusculus.

GLOSS. V 534, 40 grandicule (*lege*: -a): nobilis (*pro* nubilus, *cf.* TER. Andr. 814). CONSENT. gramm. V 340, 24 deminutiva... non solum a positivo, sed etiam a comparativo gradu interdum veniunt, nam ut grandis -us facit, sic grandior grandiusculus. *i. q. satis grandis*: PLAVT. Poen. 481 in fundas visci indebant -os globos. HIER. epist. 107, 7, 1 postquam -a esse coeperit filia (grandiuscula *pars codd.*). *huc fortasse pertinet* TER. Andr. 814 grandi[us]cula iam profecta est illinc *Glycerium* (*cf. supra* l. 12. *v. Austin, Classical Quarterly* 19 [1925] p. 104. *Ritschl opusc.* 2, 603. grandiuscula defendit *Hauler, Archiv* 5 [1888] 294. *v. EVGRAPH. et DON. ad loc.*).

grandifer, -era, -erum *a* grandis et ferre. *vox poetica?* *v. Norden, Die antike Kunstprosa I* (1909) p. 191, 1. [*vix recte trad.*: COLVM. 9, 4, 3 *cod. Q, v. p.* 2028, 76]. *i. q. grandes fructus ferens*: 1 *proprie*: CIC. Phil. 2, 101 hae quondam arationes... in populi Romani patri-monio -ae et fructuosae ferebantur (*cf.* MART. CAP. 5, 511). ITIN. Alex. 21 loci facies offertur consita... glauca hic oleis, hic ebria Libero, hic palmis arboribus -a et caesariata. 2 *translate*: PANEG. 10 (4), 3, 4 facta -a et contra rationem aetatis maximorum[que] fructuum (*sc. virtutis*) matura perceptio.

grandiflous, -a, -um *a* grandis et facere [*fictum ad variandam vocem q. e. magnificus. Leum.*]. *cf.* Skutsch, *Kleine Schriften* p. 6. *i. q. nobilis, qui grandia facit*: AMM. 18, 6, 22 rex aetate quidem media rugosisque membris, sed mente quadam -a.

grandiloquium *a* grandis et loqui. *cf.* p. 2186, 24. *i. q. ὑψος*: IVL. SEV. rhet. 23 p. 369, 16 in argumentis... enucleata diligentia, in adfectibus -um quaeritur.

grandiloquus, -a, -um. *a* grandis et loqui. -locus, *v. l.* 61.

GLOSS. V 641, 77 -i: eloquentes, *cf.* NON. 115, ubi laudantur CIC. or. 20 Tusc. 5, 89. 1 *spectat ad dicendi genus, quod grande vocatur* (*v. p.* 2185, 52). *i. q. μεγαλοπρεπής*: CIC. orat. 20 perpauci in omnibus generibus dicendi floruerunt: ... -i, ut ita dicam, fuerunt cum... sententiarum gravitate et maiestate verborum. QVINT. inst. 10, 1, 66 Aeschylus... sublimis et gravis et -us saepe. SERV. vita Verg. p. 4, 8 *sqq.* est... stilus qui constat alto sermone magnisque sententiis. *ibid.* tria esse genera dicendi: humile medium -um (ISID. orig. 2, 17, 1). ecl. p. 2, 1 tres... sunt characteres: humilis, medius, -us. *ibid.* Vergilius in Aeneide -um habet. SCHOL. Hor. ars 295.

2 *i. q. tumidus, superbus* (*cf. p.* 2186, 37. 47): CIC. Tusc. 5, 89 qui tandem isti -i Stoici contra haec duo... melius se habent quam Epicurus? AVG. c. Cresc. 4, 16, 19 aspides, viperae, parricidae... et quidquid aliud in eos Bagaiensi concilio, ... ore -o declamatum est. epist. 108, 15 -a illa sententia concilii Bagaiensis. CASSIOD. in psalm. 17, 44 ubi est illa lingua -a et ventosa superbia? 3 *i. q. eloquens, sublimis*: APVL. apol. 7 dares nunc aliquem similiter -um. MART. CAP. 5, 436 Tullius meus, qui... in foro senatu rostrisque -ae facultatis maiestate tonuerit. CASSIOD. in psalm. praef. p. 11^A tubarum sonitus -is clamoribus reddunt. ARATOR ad Flor. 9 inter -os... libros. CARM. epigr. 1411, 4 (= INSCR. christ. Diehl 103) omnia complevit scrinia -us (-locus *traditur*).

syn. grandis, *v. supra* l. 42. 50.

Blatt.

grandineus, -a, -um. *a* grando. *i. q. ex grandine constans*: ALC. AVIT. carm. 3, 329 tunc primum... ingratos hominum castigatura labores -os pavidis fuderunt nubila nimbos. 5, 190 (*de septima plaga Aegyptiaca*) coniungitur... -um flammis ferventibus aëre frigus.

grandino, (-āvi,)-ātum, -āre. *a* grando. CHAR. gramm. p. 472, 32 B. *inter verba activa coniugationis primae*. GLOSS. II Philox. GR 33 -at καλαζοκοπεῖ (*i. χαλ-*). 34 -tum καλαζοθέν (*i. χαλ-*). GLOSS. III 244, 67 συρρήγνυται ἡ χάλαζα. *inde a* PACVV., *v. infra* l. 79. [*val.* grindinā, *it.* grandinare. M.-L.].

I intransit. imperson.: *de grandine e caelo cadente*:

SEN. nat. 4, 4, 1 quaeritur... quare hieme ningat, non -et, (<et> vere iam frigore infracto grando cadat. APVL. mund. 9 -are vero tum dicis, cum aqua nubem lapidoso pondere et festinante perrumpit eqs. (Ps. Arist. 394^b, 1 χάλαζα... γίνεται). VIR. ill. 73, 7 huic legi multi nobiles obrogantes, cum tonuisset, clamarunt: iam... nisi quiescetis, -bit. in *similitudine* (*cf.* l. 83; *add. abl. instr.*): PACVV. praetext. 4 (3) nivit sagittis, plumbo et saxis -at.

II transit. passive: *i. q. grandine feriri, deleri*: A *proprie*: AVG. in psalm. 37, 13 p. 404^A alius gemit, quia -ta est vinea (49, 22 p. 579^A. 129, 8 p. 1701^C). in *similitudine* (*v. l.* 79 *sq.*): ZENO 2, 17, 1 p. 447^B Paulus... insani populi furibunda tempestate [*I. Kapp*]

lapideis imbribus... -atur (Ps. AVG. serm. 279, 1 legimus... alios martyres... duris saxorum imbribus -tos). *B translate: i. q. castigari* (ex grandine illa, quae septima plaga Aegypti fuit, translatio orta esse videtur; cf. p. 2190, 46): AVG. serm. coll. Morin. p. 178, 4 qui suo malo desiderio forinsecus furantur, iusto dei iudicio intrinsecus -antur. *ibid.* l. 14 -aris. serm. 47, 10, 17 p. 306^{vis} dicere, quemadmodum -tus sis?

grandinōsus, -a, -um. a grando. i. q. grandine abundans: COLVM. 3, 1, 6 non ignorabit dominus loci plus posse qualitatem caeli frigidam vel calidam, siccā vel roscidā, -am ventosāque vel placidā *egs.* 3, 1, 7 statu caeli... -o. BREV. EXPOS. Verg. georg. 1, 336 stella. *I. Kapp.*

grandio, -īre a grandis. inde a PLAVTO, v. infra l. 19. 1 *transitive: i. q. grande facere* (NON. 115 -ire est grande facere = GLOSS. V 641, 74): a de frumento (cf. p. 2182, 13 v. infra l. 21): PACVV. trag. 142 nec -iri frugum fetum posse nec mitiscere. VARRO frg. Non. p. 115, 1 cum humus aut semina recipere non possit aut recepta non reddat aut edita -ire nequeat. b de spatio (cf. p. 2184, 4): PLAVT. Aul. 49 testudineum istum tibi ego -ibo gradum (gradibo BDE). 2 *intransitive: i. q. grandem fieri*: CATO agr. 141, 2 uti tu (Mars) fruges frumenta vineta virgultaque -ire beneque evenire siris. cf. p. 2177, 35. Grandio v. nom. pr.

? **grandiōsus**. MART. 11, 37 lemm. de Zoili -is anulis (L. grandibus Q).

? **grandipēs**. ISID. orig. 12, 7, 13 dett. pro gradipes. v. bradypus.

* **grandis**, -e [orig. inc. J.] de originatione: PRISC. gramm. III 479, 16 hinc (i. a voce gravis) et -is et grando et verbum gravo. -is et grandio antiquis cognationem cum vocabulo q. e. gradus habuisse videntur (v. l. 19. p. 2184, 4). de formis: acc. sing. masc. grande: CLEM. ad Cor. 14 SORT. Sangall. 15, 1 CORP. IX 648. acc. sing. neutr. grandem: ANTHIM. 14, 25 (cf. Baehrens Philol. Wochenschr. 46 [1926] 853). abl. sing. grande passim legitur apud scriptores vergentis latinitatis, e. g. ITIN. Silv. 5, 10 Anton. Plac. rec. A 42 p. 188, 4 LORD. Get. 46 GREG. TVR. Franc. 4, 28 p. 164, 3 stell. 15 p. 863, 1. in TER. MAVR. 1780 -ē munus de industria citiose fictum vid. de comparatione: CHAR. gramm. p. 198, 30 B. (p. 156 K.) quaedam nomina quamvis qualitatem significant, gradus tamen collationis non recipiunt, ut... sobrius, rudis, -is; non enim fit... -ior (EXC. Bob. gramm. I 536, 28 DOSITH. gramm. VII 399, 9). sed ut -ior sensu vere comparativo de aetate bis solum habetur (v. p. 2181, 7), ita comparativi et superlativi formae per totam latinitatem extant: comp.: e. g. PLAVT. Aul. 159 Cure. 120 VARRO rust. 1, 29, 2 CIC. inv. 1, 35 Phil. 5, 47 de orat. 2, 131 al. lin. 3, 19 Tusc. 5, 46 Brut. 77 Att. 13, 13, 1 LVCR. 2, 944 VERG. georg. 1, 195 etc. deest apud PETRON. HIER.; VVLG. pro μέγας semper maior ponit. cf. etiam horum usum: PELAGON. (-is 5us; -ior, -issimus deest. magnus 5us, maior 10us, maximus 5us), SEDVL. (-is 14us, -ior, -issimus deest; magnus 19us, maior 9us, maximus 6us). superl.: VARRO rust. 1, 52, 1. PLIN. nat. 10, 1. 110. 11, 37. 15, 15 APVL. met. 7, 18. 9, 15. 10, 16 etc. [CIC. Verr. II 4, 97 falso]. GLOSS. -is: μέγας. ἀδρός. βασις. magnus, vastus. -e: μέγα. βαρύ. κρηδές. σιβαρόν. -ia: magna, ampla. diff.: DIFF. gramm. VII 525, 9 -em et magnum et immanem: -e <in> incremento, magnum in amplitudine, immane praecipuae amplitudinis. ISID. diff. 1, 277 inter -e et maximum: -e ad corpus pertinet, maximum ad animum. 1, 362 inter magnum et -em: magnum ad animum referimus, -em ad corpus (sim. DIFF. ed. Beck. p. 68. v. Saloniū, Vitae patrum p. 408 sqq. Löfstedt, Beitr. z. Kenntnis der späteren Latinität p. 80). -is inde a PLAVTO et CATONE per totam latinitatem ita legitur, ut apud priscos scriptores usus certis terminis circumscriptus esse, apud posteros latius patere videatur. vocabulum habent PLAVT. et TER. 22us (novies de aetate [cf. grandaevus], quinquies in alliteratione; praevalet tamen magnus cum de quantitate corporali, e. g. PLAVT. Amph. 1103 Poen. 1112 Pseud. 1219. TER. Hec. 440, tum vero de qualitate animi, e. g. PLAVT. Mil. 775 Most. 775 [cf. magnanimus]). CIC. voce q. e. -is primus de illo genere dicendi usurpat, quod vocatur τὸ ἀδρόν (23us; de aetate 17us, in re nummaria 20us). AVCT. bell. Afr. in iis quoque iuncturis habet, ubi CAES. magnus praefert (v. p. 2185, 25). Apud poetas aureae et argenteae aetatis notionem qualitatis accipit: HOR. (lethargus -is, v. p. 2187, 8), OV. (-e nomen, v. p. 2186, 64), MART. (-is reus, v. p. 2186, 52). frequentant MART. (43us) et saturarum scriptores (PERS. 8us, magnus 9us. IVV. 22us, magnus 79us). cotidiani sermonis fuisse linguae derivatae ostendunt, quamquam apud cotidiani quoque stili scriptores fere semper praevalet magnus. VVLG. -is centies, magnus fere sescenties exhibet (de comp. et superl. v. supra l. 35 sqq.). Hic illic pro magnus versio quae dicitur ITALA -is ponit — e. g. ITALA exod. 3, 3 (Cypr. testim. 2, 19 p. 86, 22). 32, 31 (Cypr. testim. 1, 1 p. 39, 3 Fort. 4) —, at saepius pro -is, quod legitur in versione HIERONYMI, ceterae versiones magnus ponunt: ITALA Ios. 24, 26 (Cypr. testim. 2, 16 Firm. err. 20, 3) lapidem magnum (pergrandem VVLG.). Dan. 2, 31 (Cypr. testim. 2, 17 Firm. err. 20, 4) imago... magna (statua... -is VVLG.). Is. 27, 1 (Firm. err. 26, 8) gladium... magnum (gladio... -i VVLG.). deut. 4, 7 (Aug. loc. hept. 5, 6 p. 601, 21) gens magna (natio tam -is VVLG.). SORT. Sangall. semel -is, novies magnus habent. VEGET. vocem nostram „vulgarem“ non minus frequentat quam CHIRON (semel pro -is, quod legitur apud CHIRONEM,

magnus inveni apud VEGETIVM, id quod studio novandi potius quam corrigendi ascribendum esse censeo). apud MARCELL. med. -is 17us, magnus 36us legitur, ap. ORIBAS. (vers. vetust.) -is 19us, magnus 24us (recc. -is 9us, magnus 25us), v. H. Morland, lat. Orib. Übers. Oslo 1932, p. 134; neque GREG. TVR. -is saepius habet quam magnus. Raro -is praevalet sicut in ITIN. [Silv.] (v. Löfstedt, Peregr. p. 72: -is vicies, magnus quater in certis iuncturis; at in VITA Caes. Arel. -is nisi in iunctura cum -i fere non legitur: VITA Caes. Arel. 1, 62 p. 483, 4. 9. 2, 14 p. 489, 18. 2, 42 p. 498, 30 etc.), apud SORAN. (magnus deest, -is 16us), CASS. FEL. (8us, magnus bis). Hinc effici potest vocabulum q. e. magnus ante saeculum e consuetudine communi non penitus abiisse, sed potius ad certas significationes redactum esse, id quod et testimonio veterum grammaticorum (v. p. 2179, 51) et linguis agrimensorum -is non inveniri nisi in libello qui vocatur casae litterarum (-is 52us, magnus semel).

in codd. -is cum gravis confunditur, ex. gr. PANEG. in Mess. 96. PLIN. nat. 16, 220. cf. p. 2188, 25. 35. [loci mendosi, var. lect. sim.: falso inrepsit: Naev. com. 65 pro glandia (p. 2030, 76). PACVV. praetext. 5 pro gradibilis (q. v.) in codd. Macrobi. CIC. leg. agr. 2, 93 vegrandi legend. pro ut -i (pleriq. codd.). AMM. 30, 1, 15 in fide -i, (Haupt pro fiderandi). in locis suspectae vel corruptae memoriae: SISENNA hist. 105 VITR. 7, 3, 6 ANTH. 205, 13 AVG. epist. 120, 7. incertae interpretationis: HIL. hymn. 1, 25, cf. W. N. Myers, The hymnus of St. Hilary of Poitiers p. 40]. [ital. grande, francogall. grand, hisp. grande. M.-L.]

I *proprie de quantitate* (i. de iis quae spatio loci aut temporis metiri possumus): A de hominibus bestiis bestiolis:

1 *de aetate hominum i. q. adultus* (DON. Ter. Ad. 673 -em ad aetatem veteres rettulerunt, non ad corpus, et in parte aetatis dicitur -is non in tota vita nisi si additur natu, ut 'grandis natu parens adductus ad supplicium' [CIC. Verr. II 1, 76]. ex Phorm. 362: et -is infans et -is puer et -is ephebus et -is virgo recte dicitur): a pro adi.: a de persona ipsa (1) i. q. pubes, maturus (semper nude ponitur): PLAVT. Aul. 191 virginem habeo -em (Trin. 374 syn. adulta. TER. Ad. 673 an sedere oportuit domi virginem tam grandem [v. l. 29]. MART. 3, 58, 40. 8, 3, 16). VARRO ling. 5, 14 filiam... -em (CIC. Cluent. 11 syn. nubilis. MART. 7, 10, 14). CIC. Verr. II 3, 159 -em praetextatum filium (AVG. pecc. mer. 1, 36, 68). Cluent. 179 puero non -i (Pis. 87 MART. 2, 48, 5. 12, 49, 13 -es non pueros sed uniones). frg. inc. 14 -es praetextatos (de Hirtio et Pansa). HOR. epod. 13, 11 Centauri alumno (sc. Achilli). MART. 11, 43, 4 Iuppiter -i cum Gany-mede iacet. IVV. 7, 210 iam -is Achilles. DON. vita Verg. p. 57 R. parentes iam -is amisit Vergilius. TERT. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 10 semel -is Christus (opp. diu infans). HIER. epist. 36, 10, 4 tam -em iuvenem, sc. decem et octo annorum, matris sedisse cervicibus. VVLG. Hebr. 11, 24 Moyses -is factus (μέγας γενόμενος; opp. natus). AVG. in evang. Ioh. 18, 7. nota ellipsin: MART. 7, 62, 1 reclusis foribus -es (sc. pueros) percidis. (2) i. q. proventus aetate, cum de ea quae media vocatur (e. g. PLAVT. Aul. 159), tum de senectute: nude: PLAVT. Capt. 1019 ego hunc -is -em natu... ad carnificem dabo. TER. Phorm. 362 homo iam -ior. CIC. Cato 10 Q. Maximus bella gerebat ut adulescens, cum plane -is esset. *ibid.* 16 ex quo intellegitur Pyrrhi bello Ap. Claudium -em sane fuisse. LVCR. 2, 1164 -is suspirat arator. 3, 935 -ior hic... seniorque. IOH. DIAC. epist. 14 quamquam ille -is, hic parvus, quae sunt accidentium vocabula, non naturae. ENNOD. epist. 1, 5, 6 p. 11, 2 tu per duratum proavorum avorumque Scipionum (i. consulum) tramitem iam -ior. CARM. epigr. 1845, 2 occidit haec (nutrix)... -is. cum additamentis: natu (GLOSS. V 299, 13 -is natu: parens, senex): PLAVT. Aul. 159 est -ior natu: media est mulieris aetas. Capt. 1019 TER. Ad. 930. RHET. Her. 4, 39, 51 -is natu parens ([ibid. senectus et adulescentia]. CIC. Verr. II 1, 76. PLIN. epist. 8, 23, 7). CIC. inv. 1, 35 consideratur puer an adulescens, natu -ior an senex sit. Verr. II 5, 16. 128. 129 Q. Rosc. 44. Cato 10 Q. Maximus non admodum -em natu, sed tamen in aetate pro-
50
55
60
65
70
75
80
fectum. 63 Brut. 77. RVT. LVP. 1, 16 vir -is natu (CAPITOL. Alb. 14, 2). HOR. epist. 1, 7, 49. SEN. dial. 9, 3, 8 -is natu senex. 10, 20, 2. SVET. Aug. 53 -ior iam natu (-i iam ornatu codd.). 89 Nero 34. POMPON. dig. 1, 2, 2, 50 iam -is natu et fere annorum quinquaginta. CAILL. dig. 50, 2, 11 GELL. 15, 16, 2. CAPITOL. Alb. 7, 1 natu ia<m> -ior et maior Pescennio Nigro. Gord. 15, 2 filium... iam natu -iorem, quadraginta et sex annos agentem. Max. Balb. 2, 1 HIER. epist. 52, 3, 5. aetate: CIC. Q. Rosc. 44 senatores aetate -es natu. AVG. nat. et grat. 1, 4, 4 nec infantes nec aetate -es. aevo: OV. am. 1, 13, 37 longo... -ior aevo (cf. *ibid.* 41 marcet ab annis). met. 6, 321 iam -ior aevo impatiensque viae. trist. 4, 10, 43 STAT. Theb. 3, 176. TAC. ann. 16, 30 -is aevo parens, contra filia intra vicissimum aetatis annum. CYPR. GALL. gen. 867 pater longo iamdudum -ior aevo. lev. 191 -ior aevo (cf. VVLG. lev. 20, 32 coram cano capite). *ibid.* 299 seu -ior aevo seu puer aut virgo nondum pubentibus annis (cf. VVLG. lev. 27, 3 masculus a vigesimo anno usque ad sexagesimum annum). β additur vocabulo aetatis: PLAVT. Aul. 214 aetatem meam scis? :: scio esse -em item ut pecuniam. CIC. Phil. 5, 47 OV. met. 6, 28. 7, 665 GELL. 13, 2, 2 CYPR. GALL. num. 8 AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 215. [Blatt]

LVCR. 2, 1141 -i cibus aevo defit. **b pro subst. (aliter MART. 7, 62, 1, v. p. 2180, 48):** VVLG. Ier. 16, 6 et morientur -es et parvi (HIER. in Ier. 3, 61, 3 et -es et parvi pariter interibunt). AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 126 peccata parvulorum ... -iorum (2, 131). persev. 16, 40 parvulis ... -bus (retract. 1, 13, 5 pecc. mer. 1, 38, 70. 2, 2, 4). *nota compar. in ipsa comparatione:* AVR. VICT. Caes. 7, 1 haud multo sine adolescentiae -ior. 41, 11 quorum cum natu -ior ... occidisset.

2 de magnitudine corporis: **a de hominibus (v. infra l. 58):** **a dicitur de ipsa persona:** PAVL. FEST. Gloss. IV p. 132^{ab}, (p. 32 M.) -es pueros *βούπαιδες* appellant. SEN. suas. 2, 17 nam et servos nolebat habere nisi -es (sc. Seneca Grandio). *ibid.* insistens summis digitis ... quo -ior fieret. PERS. 5, 186 -es galli (cf. IUV. 6, 512 ingens semivir). MART. 5, 12, 3 -is Ninus (Linus *pars codd.*) ... septem ... pueros levat vel octo. 7, 53, 10 munera quae -es octo tulere Syri. IUV. 12, 14 a -i cervix ferienda ministro. DON. vita Verg. p. 2 corpore et statura fuit -is (cf. CLAUD. DON. Aen. 8, 330 p. 162, 6 MART. CAP. 6, 697. IORD. Get. 24 Germanis corpore et animo -iores. VEG. mil. p. 10, 19 milites, *opp.* fortes (cf. PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 3 tu -es elige, ego eos fortes reddam). HIER. c. Ioh. 10 haud is homunculus. AVG. civ. 3, 5 p. 101, 25 D. gigantibus i. nimium -bus ac fortibus viris. DRAC. Orest. 241 -is in aspectu *Agamemno*. CASSIOD. Ios. antiq. 1, 27 p. 30 -em angelum dei vicisse (*gr. μέγας*). **β additur vocabulis corporis formae sim.:** OV. fast. 1, 554 dira viro facies, vires pro corpore, corpus -e. AMM. 16, 12, 47 -issimis illi corporibus freti. VITAE patr. 6, 1, 15 quidam -i corpore. PLIN. epist. 7, 27, 2 figura humanā -ior. FILASTR. 108, 3 forma. SCHOL. Iuv. 8, 251 -i statura sunt Galli.

b de bestiis et bestiolis. bestiae ipsae: VARRO rust. 3, 9, 18 gallinae Africanae. HOR. sat. 2, 2, 95 rhombi patinaeque. OV. fast. 1, 56 -ior agna. LIV. 25, 9, 13 *bestia* (VVLG. Dan. 7, 3). CELS. 2, 18 omnem -em feram (cf. MELA 3, 98), quales sunt caprea, cervus, aper, onager; omnem -em avem, quales sunt anser et pavo et grus. *ibid.* firmiores *aves* quae -iores (*opp.* minutae). COLVM. 9, 3, 2 quanto -ior apis ... tanto peior (cf. PLIN. nat. 11, 47). PLIN. nat. 32, 50 *ranae* quas Graeci *φρύγες* vocant, -issimae cunctarum (cf. ISID. orig. 12, 6, 58). 9, 85 -bus *polypis* minor tenacitas. 11, 94 *sicularia cicada* ... -ior. 7, 21 canes (HIER. in Ier. 3, 1, 3). 10, 91 *spongiae*. 11, 118 *culices* -iores torpentesque. 11, 104 *locustae*. 9, 33 parvos *delphinos* aliquis -ior comitatur. 10, 110 *columbae* in Campania -issimae provenire existimatae. 10, 1 -issimi et paene bestiarum generis *struthocameli*. 6, 204 *lacertae*. 10, 115 *merula*. 11, 72 *muscas* -iores (CLAUD. MAM. anim. p. 112, 3). 11, 57 furibus, -issimis inter illos. 11, 76 ex -iore vermiculo. MART. 13, 80, 1 -is muraena. 10, 79, 9 -is ut exiguum bos ranam ruperat. 11, 49(50), 9 ut emam -emve lupum mullumve bilibrem. IUV. 6, 302 -ia ... ostrea. PLIN. paneg. 52, 1 -ioribus victimis (VVLG. Ezech. 39, 17). SVET. Tib. 60 -em mullum. APVL. met. 7, 11 -em hircum annosum et horricomem. 8, 15 lupos ... numerosos, -es et vastis corporibus. PORPH. Hor. sat. 2, 2, 37 *lupi pisces* promisce -es nascuntur (*ibid.* prolixi). CAPITOL. Maximin. 9, 4 elefans. SCHOL. Iuv. 4, 20 *piscis* (cf. SCHOL. Arat. p. 105^b 6 *μέγας*. VVLG. Ion. 2, 1 AVG. civ. 22, 8 p. 574, 11 D.). CLAUD. DON. Aen. 6, 600 p. 587, 4 *Tityonis* vultur immanis ... -is et saevus natura. 7, 485 p. 73, 26 -es cervi. VVLG. gen. 1, 21 creavit ... deus cete -ia. Ezech. 17, 3 aquila is magnarum alarum (17, 7). ORIGEN. in Matth. 18, 29 animalia ... -ia (*de camelis*). **corpus:** COLVM. 6, 29, 3 sic universim (-um *al.*) corpus compositum, ut sit -e, sublime, erectum. MART. 14, 91, 1 -ia tauro-rum ... corpora. APVL. Socr. 110 (*de alite Apollinis*) cui corpus tam concinnum est, ut neque oppido parvum neque nimis -e sit. SORAN. praef. bis. HIPPOCR. aër. 7 (*syn.* tumens). **enallage adiectivi:** PLIN. nat. 18, 113 -issimum (sc. *genus alicae i. genus -issimae alicae*) aphaerema appellant. 10, 80 in -iore alitum genere grues tantum mutant colorem (cf. 11, 97 in quodam genere eorum -i cornua prae-longa sunt).

3 de magnitudine singularum corporis partium (dicitur de omnibus animalibus; quibusdam locis, e.g. l. 66. p. 2182, 6, notio 'tumidus' inesse potest, v. p. 2183, 53. 2184, 68. 2186, 37): **a speciatim de verendis (syn. magnus: cf. CATVLL. 115, 8):** PLAVT. Cas. 914 CATVLL. 80, 6 HIER. in Ezech. 7, 23 p. 264. **b generatim (v. p. 2182, 9. nonnullos locos omittendos putavi):** alae: PLIN. nat. 10, 42 IUV. 14, 195. armi: COLVM. 6, 29, 2. aures: APVL. met. 9, 15. barba: CLAUD. DON. Aen. 3, 593 p. 340, 13 (*syn.* immissa). calcanea: PHYSIOGN. 125. capilli: PROB. app. gramm. IV 199, 28. caput: OV. fast. 6, 133 MELA 3, 99 PLIN. nat. 29, 85. 16, 220 SCHOL. Iuv. 10, 317 VEG. mulom. 3, 6, 9 PHYSIOGN. 5, 120. 122 IORD. Get. 182 etc. GELL. 5, 8, 6 *de statua*. carbunculi: CASS. FEL. 22 p. 38. cauda: APVL. met. 3, 24 PRVD. c. Symm. 2, 869. cavernae: SORAN. p. 32, 6 (*gr. θηλὸς ... μέγας*). cirri: MART. 10, 83, 6. colla: MART. 14, 48, 2. conchae: CIC. nat. deor. 2, 123. cornu: VVLG. Dan. 8, 9 (*opp.* modicum). dentes: PLIN. nat. 12, 18. 30, 137 SCHOL. Iuv. 11, 125. extremitates: PHYSIOGN. 108 (*gr. 34, 13 ἀκρωτήρια μέγας*). facies: PS. APVL. Asclep. 33. haemorrhoides: SORAN. p. 109, 4. latera: PHYSIOGN. 120. lien: SER. SAMM. 425. dulcia Plautus (cf. CELS. 4, 16, 2) ait -i minus apta lien. mammae: ARNOB. nat. 6, 25 p. 236, 10. membra: OV. met. 10, 237 COLVM. 6, 1, 3 PALLAD. 4, 11, 12 AVG. civ. 3, 10 p. 106, 32 D. nasus: SCHOL. Iuv. 5, 46 VVLG. lev. 21, 18. oculi: PLIN. nat. 11, 141 SVET.

Dom. 18 NEMES. auc. 26 PALLAD. 4, 11, 5 CHIRON 982 PHYSIOGN. 90 (*gr. μέγας*). 120. ossa: VERG. georg. 1, 497 OV. met. 9, 169 VEG. mulom. 3, 6, 5 PHYSIOGN. 90 (*gr. ut l. 2*). pectus: PALLAD. 4, 11, 2. pennae: PALLAD. 7, 7, 7. pes: MART. 6, 64, 19. renes: PLIN. nat. 32, 26. scapulae: PHYSIOGN. 108 (*gr. ut supra*). supercilia: VARRO Men. 207 (*i. q. hirsutus. aliter p. 2184, 68*). surae: IUV. 16, 14. uber: VARRO rust. 2, 3, 2 OV. ars 1, 350 vicinum ... pecus -ius uber habet. venae: CELS. 4, 1, 2. 5, 26, 2 *al.* PLIN. nat. 11, 182. umeri: STAT. Theb. 6, 838. ungues: PLIN. nat. 11, 257. **enallage:** PLIN. nat. 35, 64 Zeuxis reprehenditur ... ceu -ior in capitibus articulisque (*quia -ia capita articulosque fecerit* (*ibid.* 128 *Euphranor* fuit in universitate corporum exilior et capitibus articulisque -ior (cf. p. 2186, 79).

B de frumentis, viridibus, fructibus sim.: **1 speciatim:** **a de frumentis (i. q. ἀρός):** CARM. Macr. Sat. 5, 20, 18 (cf. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 212^b [p. 93 M.]) verno luto -ia farra, camille, metes. VARRO rust. 1, 52, 1 quae seges -issima atque optima fuit (*de ea segete quae spicas -issimas habet; cf. Geoponica ed. Beck 2, 16, 3 τοὺς ἀρότερος στάχτας ἐπιλέγονται*). CIC. de orat. 2, 131 quo meliores fetus possit et -iores edere *ager* (cf. VERG. georg. 1, 195 -ior ut fetus siliquis fallacibus esset). VERG. ecl. 5, 36 -ia saepe quibus mandavimus hordea sulcis. Aen. 4, 405 pars *formicarum* -ia trudent obnixae frumenta umeris. PLIN. nat. 18, 115 quae pars *zeae* in eo (*cribro*) remansit, excepticia appellatur et -issima est. *ibid.* 116 -issima ... grana (PS. AVG. categ. 10). CASS. FEL. 51 p. 134, 14 spicas purgatas integras, si -iores, numero tres, si minutas, V aut VII. *nota* CLAUD. MAM. anim. p. 112, 3 montem parvum dicimus et -e milium. **b de polenta:** CATO agr. 108 polentam -em (*i. -iore farina factam*). PERS. 3, 55 iuventus siliquis et -i pasta polenta. **2 generatim:**

a absolute dicitur: CATO agr. 157, 1 prima *brassica* est, levis quae nominatur: ea est -is. VARRO rust. 3, 5, 12 -bus arboribus (PAVL. dig. 7, 1, 11 PALLAD. 1, 6, 9). SALL. Iug. 93, 4 -is ilex. VERG. ecl. 10, 25 -ia lilia. TIB. 1, 1, 8 poma (PLIN. nat. 13, 43). CELS. 3, 21, 13 lactucae marinae, quae -is iuxta maria nascitur, semen (quae ... nascitur *del. Daremberg.* -is nasci v. *infra l. 51*). COLVM. 12, 42, 1 mala cydonea -ia. arb. 3, 1 semina ... eligito -i acino (cf. PLIN. nat. 16, 146. 21, 177). PLIN. nat. 12, 30 *caryophyllon* -ius fragiliusque. 13, 54 *fructus terebinthi* non -ior faba (cf. 15, 35 PALLAD. 14, 61). 15, 15 olivae ... -issimae. 16, 20 glans optima in quercu atque -issima. 16, 86 populorum foliis -issima lanugo evolat. 17, 62 -issimis bacarum. 18, 130 *rapa* frigore dulciora fieri existimantur et -iora. 19, 65 *cucumeres* copiosissimi Africae, -issimi Moesiae. 19, 97 *bulbis* rotundioribus ... et -issimis (*opp.* longos ac parvos). 19, 112 *ἀντισκόροdon* ... -ius alio. 19, 116 foliis -bus (cf. 20, 8. 222. 25, 135). 19, 183 omnia ... tralata meliora -ioraque sunt (*Theophr. hist. plant. 7, 5, 3 καλλίω καὶ μέζω γίνεται*). 21, 90 semen eius (*de specie eneci*) candidum et -e. 21, 158 *hemerocalles* ... -i radice (*coni. Mayhoff; nec radice codd.* [cf. *Diosc. gr. 3, 122 ὄζαν ... ἐμμεγέτη*] 23, 21. 25, 113. 27, 96). 25, 104 quidam *echion* personatam vocant ... -es lappas ferentem. 27, 104 *medion* ... habet ... florem -em (*Diosc. gr. 4, 18 ἄνθη μέγας*). IUV. 6, 79 ornentur postes et -i ianua lauro. PALLAD. 2, 15, 7 amygdala ... -ia. 3, 24, 12 -is porrus. 4, 4 cicer -e nasci Graeci dicunt, si (*Geoponica 2, 36 μέζονες φέρονται*). 4, 10, 24 plantas -es ficorum. 12, 7, 17 castaneae. PASS. Thom. p. 137, 19 palmarum ramus plenus dactylis -bus. **enallage:** PLIN. nat. 14, 28 visulla -i magis quam denso uvarum partu. **b de olea specie consueta -iore:** VARRO ling. 5, 108 olea -is Orchitis. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 297^b (p. 181 M.) <olea genere consue>to -ior. PLIN. nat. 24, 151 aris (*i. ἀρίσταρον*) quae ... olivae -is magnitudinem impleat.

C de inanimitis: **1 speciatim:** **a in re nummaria et sim., cum proprie tum in imagine (v. infra l. 66):** aes: COLVM. 8, 16, 5 -i aere ... piscinas ... venditabat. aes alienum: SALL. Catil. 14, 2 alienum aes -e conflaverat. 24, 3. PLIN. nat. 7, 127 (cf. 36, 21 aes alienum ... ingens). GAIVS inst. 2, 163. boli: PLAVT. Pers. 658 dabit haec tibi -is bolos. centesima: DRAC. laud. dei 3, 33. dica: TER. Phorm. 439 dicam tibi impingam -em. dos: HOR. sat. 1, 4, 50 uxorem -i cum dote. OV. trist. 1, 9, 48 scaena manet dotes -is ... tuas. APVL. apol. 67. 76. 91 dotem ... -em et uberem. expensa: PS. RVFIN. in Am. 5, 12. fenus: CIC. Flacc. 51 pecuniam adulescentulo -i fenore ... occupavisti. OV. Pont. 3, 1, 81. SEN. dial. 9, 8, 5 -e in foro fenus. impensa: R. GEST. div. Aug. Aneyr. 4, 10 D. CYPR. GALL. lev. 60. merces: IREN. 1, 4, 3 qui ... -es mercedes ... praestare possunt (*μέγας μισθός*). AVSON. 207, 10. patrimonium: SEN. nat. 2, 38, 2 epist. 87, 16 ISID. sent. 3, 59, 10. peculium: PLAVT. Merc. 97. pecunia (*syn.* magnus, e.g. PLAVT. Rud. 1396 CIC. Verr. II 2, 157 Att. 1, 1, 3): PLAVT. Capt. 258 tam -i ... praesenti pecunia. cf. Aul. 214, v. *supra p. 2180, 83*. CIC. Quinct. 38 S. Rosc. 110 Verr. I 16. 24. II 1, 106. 140 satis -em pecuniam et satis impudentem esse. II 2, 48. 170 pecunias istius extraordinarias -is. 3, 67. 228. 4, 37 Cluent. 33. 65 Rab. Post. 4 prov. 7 Sest. 56 off. 2, 82. Att. 8, 14, 3 pecuniam ... satis -em. 14, 12, 1 epist. 13, 61 SALL. Catil. 49, 3 LIV. 10, 46, 10 *al.* SEN. rem. fort. 10, 2 (*infra: magnam pecuniam*). COLVM. 12 pr. 9 TAC. ann. 16, 17 SVET. Aug. 12 Nero 24 GELL. 1, 8, 3. 1, 14, 1. 5, 10, 6. 16, 19, 7 APVL. apol. 93 IYST. 31, 2, 4 AVR. VICT. Caes. 33, 14 EVTR. 6, 13. sponsio (*i. summa sponsionis*): RHET. Her. 4, 23, 33 SVLP. Sev. chron. 2, 49, 3. **b pondus cum pro-**

prie tum in imagine: VARRO rust. 1, 52, 1 imposito . . . pondere -i. CIC. Verr. II, 1, 45 -e auri pondus (II 5, 184 Ps. FRONTIN. strat. 4, 3, 2 IVST. 13, 1, 8. 25, 1, 5 AVR. VICT. epit. 48, 17 DICT. 1, 15). II 1, 91 (bis) argenti (Caecin. 12 IVST. 25, 1, 5 AVR. VICT. epit. 48, 17). II 4, 32 hydriam . . . praeclaro opere et -i pondere. nat. deor. 3, 83 aureum . . . amiculum -i pondere (cf. VAL. MAX. 1, 1 extr. 3). PETRON. 92 inguinum pondus tam -e. QUINT. decl. 260 p. 64, 8 fortuna . . . patrimonium . . . veluti -e pondus imposuit. ITALIA deut. 25, 13 (Lugd.) non erit in sacculo tuo pondus et pondus, -e aut pusillum (VVLG. non habebis in sacculo diversa pondera maius et minus). CLAUD. DON. Aen. 1, 247 p. 57, 8 in uno adverbio (hic) et pronomine (ille) -e pondus doloris adiecit. 1, 483 p. 96, 4 al. Ps. RVFIN. in Am. 1, 11—12. AVG. serm. 41, 5 -e . . . pondus illum divitem ad inferna perduxit.

2 generatim: a de corporeis et cum substantivis translate usurpatis: ACC. trag. 438 raudus saxeum -e et grave (v. l. 24). PLAVT. Bacch. 992 -es satis sunt litterae (991 opp. minutae. CIC. Verr. II 4, 74 TREB. trig. tyr. 33, 4 HIER. in Gal. 6, 11 cf. Ov. trist. 3, 3, 72). CURC. 368 poculum -e (IVV. 13, 147 APVL. met. 7, 11). VARRO ling. 5, 123 vas vinarium -ius (CIC. Verr. II 4, 47 PRIAP. 68, 24 SEN. suas. 2, 17 CELS. 4, 26, 5 NON. 545). rust. 3, 11, 3 -bus maculis (cf. COLVM. 8, 15, 1 ALC. AVIT. epist. 17 p. 49, 6). rust. 3, 9, 7 cella -is. CIC. Verr. II 4, 46 patella. 4, 97 hydrias . . . -is simili in genere (grandissimi hii in codd.). 4, 110 -e simulacrum. LVCR. 1, 434 augmine . . . -i vel parvo. 1, 289 -ia saxa (CAES. Gall. 7, 23, 2. 7, 46, 3 VERG. georg. 4, 26 Aen. 11, 529 SEN. Herc. f. 751 APVL. met. 4, 27 VVLG. I reg. 14, 33. II par. 26, 15, cf. supra l. 15). 6, 303 corpora (CASSIOD. inst. div. 5 p. 1116^c). 4, 1126 zmaragdi. CAES. Gall. 1, 43, 1 planities erat magna et in ea tumulus terrenus satis -is. 7, 72, 4 -bus cervis eminentibus. SALL. hist. frg. 3, 8 -i phaselo. VERG. georg. 2, 245 guttae (cf. Aen. 11, 90 MART. 3, 47 PAVL. FEST. Gloss. IV p. 219^b [p. 99 M.] AVR. ad Front. p. 27, 6 N.). 3, 427 notis . . . maculosus -bus (cf. Ov. trist. 3, 3, 72 -bus in tituli marmore caede notis). TIB. 2, 1, 22 ligna (cf. PLIN. nat. 13, 62. 64, 15, 43. VITAE patr. 7, 25, 4). PROP. 3, 9, 4 -ia vela (Ov. trist. 2, 548). Ov. Pont. 40 -i . . . data lance (opp. de parva . . . acerra. cf. PERS. 2, 71 magna . . . lance). epist. 10, 90 pensa. met. 1, 29 elementa. 5, 545 lumina (SEN. nat. 7, 5, 3). rem. 445 flumina (MELA 3, 71 IVST. 42, 3, 9 -e iam flumen . . . emergit Tigris [modicis primo incrementis nascitur]). fast. 4, 776 -ia liba. VITR. 7, 3, 3 coronae. 7, 3, 6 marmor. 7, 6, 1 tessera -i (cf. 7, 1, 7. PLIN. nat. 36, 187 tessella). FEST. Gloss. IV p. 296^b (p. 181 M.) globos terrae (cf. MELA 1, 95). 298^b (p. 182 M.) anulis . . . -bus (cf. PETRON. 32, 3) (FEST. Gloss. IV p. 338^a (p. 230 M.) peni . . . bubulo; significat peniculo -i i. cauda. CELS. 2, 7 -es calculos. 5, 26, 27 -e vulnus (HIER. in Os. 2, 6 p. 61). 8, 5 -is pinna. SEN. nat. 6, 6, 1 -e navigium. COLVM. 12, 18, 2 arbusta -ia. SCRIB. LARG. 269. MELA 1, 16 et passim in notionibus geographicis. PERS. 2, 42 patinae (pingues var. l.). PETRON. 29. 60. 64. PLIN. nat. 2, 233 lapis (saepius GROM. VVLG.). 6, 81. 9, 145. 30, 138. 32, 154. 35, 126. 132. 194 -ioribus glebis (Diosc. gr. 5, 157 ἀδρόβωλος). 36, 76. 37, 41 al. STAT. Ach. 1, 254 sidus. silv. 4, 1, 3. MART. 6, 76, 5 al. 8, 75, 14 opp. angustus. 9, 98, 2 pluvia. 11, 51, 4 thermis -bus. 12, 49, 13. 14, 97. QUINT. inst. 10, 1, 38 -ia et antiqua roborata. 11, 3, 68. IVV. 6, 155. 7, 110. PLIN. epist. 2, 1, 5. 2, 17, 10 (opp. modicus). SVET. Vesp. 18. FLOR. epit. 2, 6, 33 -e . . . caput, Syracusae. 3, 5, 30. GELL. 14, 6, 1 librum -i volumine. 16, 5, 10 APVL. met. 1, 4. 2, 11. 4, 3. 10. 7, 18. 10, 16 ITALIA (cod. k) et VVLG. Marc. 14, 15. IREN. 4, 30, 1 aut modica aut -is . . . possessio. GARG. MART. med. 41 p. 183 GALLICAN. Avid. 4, 3 LACT. inst. 2, 4, 13 FIRM. math. 5, 1, 24 al. 8, 31, 2 multam et -em . . . terram. NON. 537. 554. ITIN. [Silv.] 3, 3 ecclesia non -is. 13, 3 al. 13, 3 monticulus non satis -is. 15, 1 haec aqua tam -is. 37, 4 atrium valde -e et pulchrum satis. ITIN. Anton. Plac. rec. A. 12 p. 168, 8 monasterium . . . -e valde. AVIEN. Arat. 639. AMM. 17, 7, 12 rimas . . . -iores. ANON. Vales. 5, 23 CLAUD. DON. Aen. 8, 193 p. 143, 31 al. CHIRON 62 (cf. VEG. mulom. 2, 14). 428. 707 sale -e eas plagas confricabis (cf. supra l. 38). HIER. epist. 39, 4, 4. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 2, 2 -is et late patens provincia. HIER. in Ion. prol. p. 389—90 haud -is . . . viculus (HIER. in Mich. prol.). VVLG. num. 13, 29. I reg. 26, 13 al. II Esdr. 7, 4 civitas . . . lata . . . et -is. Is. 27, 1 gladio . . . duro et -i et forti. Ezech. 16, 7 multiplicata es et -is effecta (Ierusalem). Dan. 10, 8 visio. Zacch. 14, 4 praeupto -i valde. PRVD. apoth. 734 elementa . . . mundi ex nihilo primum modica et mox -ia sensim crevisse. CLAUD. 18, 225 carm. min. 26, 23 AVG. civ. 1, 6 p. 11, 16 D. al. Ps. AVG. categ. 10 cum . . . dicimus montem brevem, -iorem esse alterum . . . iudicamus. SORAN. 2, 8. RVT. NAM. 1, 224 (opp. parvus). EVSTATH. Bas. hex. 6, 9 p. 932^b iuga boum tam -ia (cf. gr. ἡλίκα). VITAE patr. 3, 38 -em sarcinam (μέγα). CASSIOD. Ios. antiq. 7, 12 p. 209. ANTHIM. 10 vapor. PALLAD. hist. mon. 1, 6 p. 272^p -em vitae conversationem (gr. μεγάλην . . . πολιτείαν). 1, 19 p. 298^c sportellas -es (opp. minores). ISID. diff. 457 monstrum . . . vel nimis -e vel nimis breve. VITAE patr. 3, 38 -em sarcinam (φορτίον μέγα). VITA Caes. Arel. 2, 22 -bus fastigiis. CORP. III 75 (= INSCR. Dessau 4424) a. 203 columnae -es et multae. XI 1420 cippo . . . -i. enallage: NON. p. 533 corbita est genus navigii tardum et -e (opp. brevis et pergrandis). pro-verbialiter (cf. p. 2187, 45): Ov. am. 1, 8, 90 de stipula -is acervus erit. rem. am. 424 de multis -is acervus erit (cf. Hesiod. op. 361).

b de incorporeis (quidam loci infra allati ad qualitatem quoque spectare videntur, e. g. infra l. 53. 55. 63. 66. 67. 68. vide ergo et translata adiectivi notiones, p. 2186, 37. 50. 2187, 7): α de spatio loci: PLAVT. Curc. 120 -iorem gradum fac (Epid. 13 Truc. 286 v. p. 2179, 29). GELL. 16, 5, 10 spatia . . . -ia (FIRM. math. 8, 19, 5 PALLAD. 9, 5, 1. HIER. in Gal. prol. p. 367 -ia maris . . . spatia. CLAUD. MAM. anim. p. 116, 2 spatium -e vel parvum. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 261^c -i . . . spatium (gr. ἰκανὸν ἀπέχειν μετὰ τὸν ἀλλήλων). n. plur. pro subst.: QVADRIG. hist. 12 -ia ingrediens. cf. LIV. 7, 25, 13. 26 GELL. 9, 11, 5. AMM. 22, 14, 3 -ia incedens. β spectat ad temporis spatium (cf. infra p. 2185, 40 sqq.): TAC. Agr. 3, 11 -e mortalis aevi spatium. CYPR. GALL. gen. 582 per -ia tempora. ITIN. [Silv.] 25, 1 mora. HIER. in Is. 37, 30 sqq. in Dan. 9, 24 p. 694. quaest. hebr. in gen. p. 33, 9 ante non -e tempus. in Gal. 1, 6 RVFIN. Orig. in exod. 2, 4 p. 159, 26 IORD. Get. 61. γ de sono sim.: cum subst.: CIC. Brut. 289 supsellia -iorem et plenior vocem desiderant. QUINT. inst. 11, 3, 15 natura vocis spectatur quantitate et qualitate. quantitas . . . in summam . . . -is aut exigua est eqs. (opp. mediae species). cf. MART. 6, 48, 1 tam -e 'sophos' (cf. 1, 3, 7. 1, 49, 37 -e et insanum sophos). HIER. tract. in psalm. 96 p. 143, 17 -em vocem (ibid. tonitruum vocis. in Am. I 3 p. 255 VVLG. prov. 27, 14 EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 958^c CASSIOD. Ios. antiq. 6, 11 p. 162 GREG. M. dial. 1, 10 p. 209^b). VVLG. I reg. 4, 5 AVG. civ. 22, 8 p. 573 Op. imperf. in Matth. 40 p. 858 GREG. TVR. glor. mart. 82 p. 544, 2. grande acc. n. pro adv. (v. p. 2186, 23): STAT. Theb. 12, 684 -e fremens. 11, 237 -e . . . ingemuit. silv. 3, 1, 50 sonabit. 3, 1, 130. MART. 9, 59, 18[?] IVV. 6, 517 STAT. Ach. 875 DRAC. Romul. 8, 355. aliter, de vocis qualitate, v. p. 2186, 24. δ de incorporeis in universum: PLAVT. Stich. 295 gaudium -e (v. p. 1716, 66. adde SEN. dial. 7, 4, 5 VICTRIC. 1 VITAE patr. 3, 5). Merc. 22 -i malo (cf. Cas. 729 μέγα κακόν. HOR. sat. 2, 1, 49 Ov. trist. 5, 2, 12. 5, 6, 36 SEN. Herc. f. 1148 Herc. O. 745 APVL. met. 5, 19 VVLG. I reg. 6, 9. 12, 17 II Esdr. 13, 27 Ierem. 16, 10 al. POMER. 2, 13, 1 DRAC. laud. dei 2, 360. 3, 583 ENNOD. opusc. 7, 11 p. 414, 5 VEREC. in cant. 9, 35. iocose: PRIAP. 72, 4 -ia mala, tibi brachia macra [cf. μακρά] dabo). Trin. 272 labos -is (PALLAD. 1, 7, 2 ITIN. [Silv.] 3, 2 HIER. epist. 22, 38, 6 al. VITAE patr. 5, 10, 76 p. 926^b [gr. p. 658^c μέγας κόπος]). CURC. 405 inibis a me . . . -em gratiam (ITIN. [Silv.] 3, 3). CIC. inv. 1, 88 -i vitio. 2, 158 res duae -es (HIER. epist. 29, 1, 3 VVLG. I reg. 12, 16 IV reg. 5, 13 Ps. AVG. quaest. test. 1, 124, 8 p. 384, 11). div. 1, 39 exemplis -bus uti (Ov. am. 1, 3, 25 = CARM. epigr. 1988, 34 DRAC. Orest. 449). LVCR. 2, 944 -ior ictus (STAT. Theb. 10, 618). 5, 550 -i tonitru concussa. 5, 1118 divitiae -es (cf. FIRM. math. 5, 1, 34 -is divitiarum cumulus. 8, 20, 8 infinitus . . . cumulus). HOR. epist. 2, 2, 38 -ia . . . praemia (Ov. fast. 4, 887 SEN. epist. 7, 5, 16 SVET. Aug. 45 APVL. met. 2, 28 al. saepe). carm. 2, 1, 11 -e munus (Ov. Pont. 1, 3, 93 PETRON. 86 al.). sat. 2, 2, 96 dedecus (APVL. met. 9, 26. 10, 15). carm. 2, 17, 4 decus. 3, 20, 7 certamen. TIB. 1, 9, 52 pretium (2, 4, 33. Ov. am. 2, 5, 62 [in rebus Veneris]. 3, 13, 5 morae pretium [epist. 7, 74]. MART. 9, 99, 8. IVV. 4, 127 operae pretium [cf. 14, 281]). Ov. Pont. 2, 11, 9 meritum (10. MART. 8, 65, 7 AVSON. 322, 94). 3, 4, 84 onus (cf. met. 7, 625 STAT. Theb. 6, 69 AVSON. 403, 23). met. 6, 574 ingenium (MART. 2, 44, 10). am. 1, 13, 20 -e damnum (cf. VLP. dig. 4, 4, 9 pr. al.). 3, 8, 4 barbaria. epist. 3, 30 dona (CYPR. GALL. gen. 1074 al.). 6, 18 obsequium. ars 1, 376 alea. 3, 206 parvus, sed cura -e, libellus, opus (aliter p. 2185, 77). rem. 808 -ior aura (opp. lenis). trist. 1, 5, 68 poena. 2, 174 auspici-um. LIV. 21, 50, 10 periculum (APVL. met. 9, 1 al.). SEN. dial. 1, 5, 8 solacium (TAC. Agr. 44 PLIN. epist. 8, 5, 2 al.). 8, 7, 2 discrimen (epist. 82, 15 PLIN. nat. 11, 271 FLOR. epit. 3, 3, 13). epist. 74, 29 beatum . . . illud . . . positum est in ipsa mente, -e stabile tranquillum. nat. 3, 28, 2 naufragium. PERS. 6, 22 bona . . . -ia. PETRON. 31 beneficio (VLP. dig. 38, 2, 1 pr. TERT. Hermog. 8 p. 135, 9 al.). 106, 4 iniuria. 108, 10 facinus (STAT. Theb. 3, 371 al.). PLIN. nat. 18, 206 vitae emolumento. SIL. 10, 630 pudore. STAT. Ach. 1, 886 lamenta. 1, 914 depositum tam -e. 2, 36 furta. silv. 1, 2, 106 votum. MART. 2, 65, 3 crimen. 9, 3, 3 auctio. 9, 50, 3 proelia (GELL. 7, 3 DICT. 1, 11). 11, 45, 4 secretum . . . -ius (Ps. QUINT. decl. 1, 13 al.). Ps. QUINT. decl. 12, 2 -em iram. IVV. 4, 115 monstrum (6, 645). 6, 169 supercilium (v. p. 2182, 5). 13, 54 nefas. TAC. hist. 1, 76 momentum (2, 86 al.). Agr. 37, 9 -e et atrox spectaculum. ann. 14, 51 desiderium. 16, 17 adiumentum. SVET. Galba 16 donativum. GROM. p. 310 fines -es (in seqq. 47^{ies}). VLP. dig. 25, 3, 1, 12 praeiudicium. CALL. dig. 4, 6, 4 commodum. APVL. met. 4, 20 flagitium. 8, 25 patientia. 10, 27 scelerum materia. 11, 27 compendium. MIN. FEL. 31, 1 fabula. 44, 1 detrimentum. 35, 2 officium. pudic. 13 fermentum. CLEM. Cor. 14. ITALIA exod. 3, 3 (Cypr. testim. 2, 19) visum (VVLG. visionem . . . magnam, μέγα). Ios. 22, 10 (Lugd.) altarium (VVLG. infinitae magnitudinis, μέγαν). exod. 32, 31 (Cypr. Fort. 4 al.) delictum -e (VVLG. peccatum maximum, ἀμαρτίαν μεγάλην). IREN. 1, 4, 4 in agonia et in inconstantia -i (gr. πολλή). 5, 33, 3. ANTH. 851, 1 laudes Augusti. CAPITOL. Pert. 6, 11 odium. LACT. epit. 38, 2 mysterium (saepe ap. ECCLES.). IVVENC. 1, 19 rerum . . . gloria. FIRM. math. 6, 32, 38. 8, 30, 13 al. SORT. Sangall. 15, 1 -e tumultum (cf. p. 2179, 30). PALLAD. 7, 7, 1 al. ITIN. [Silv.] 17, 1 cum -i reverentia (20, 8).

ITIN. Anton. Plac. rec. A 42 p. 188, 4 *benedictio*. POTAM. tract. 1 p. 1411^B -i... stupore -ique miraculo... torqueor (miraculum -e saepe). EVTR. 5, 1 timor...-is. DAMAS. epigr. 11, 4 (= INSCR. christ. Diehl 964) contemptus. DICT. 1, 12 praeconium fidei. AMM. 17, 7, 13 -iore motu. 28, 1, 24 supplicia -iora. *nota* CLAUD. DON. Aen. 12, 897 p. 635, 21 saxum...-i magnitudine (CASSIOD. in psalm. 101, 11 -is... poenitentiae magnitudo). CHIRON 699 -em curam et indignationem ungulae. PELAG. in Gal. 4 p. 816^B temptatio. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 1, 7 utilitas. 18^A 15, 10 -e ministerium v. p. 2184, 15 sqq. 39, 6, 1 -is... pietas.

talita passim ap. scriptores inferioris aevi. addo insuper nonnulla quae notabiliora videntur: HIER. in Gal. 31 angustiae. VVLG. iud. 21, 5 iuramentum. I reg. 25, 36 verbum (opp. pusillum). III reg. 3, 6 misericordia. III reg. 19, 11 spiritus -is et fortis. II Esdr. 3, 16 piscina...-i opere constructa. RVFIN. Orig. in gen. 15, 4 p. 132, 18 *quaestio*. in cant. 4 p. 198^B -is et perfecta anima. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 6 ausu -iore. gest. Pelag. 34, 59 in tam gravi et -i causa. CASSIOD. Ios. antiq. 14, 25 p. 424 tempestas (gr. βεθύς). THEOD. PRISC. log. 106 remedium. DRAC. laud. dei 3, 382 iustitium. GREG. TVR. Franc. 5, 5 p. 197, 2 exitus. CAES. AREL. suggest. p. 301 memoria.

D de multitudine, i. q. πολλός: 1 *homines* (hic illic vergit ad notionem q. e. potens, e. g. l. 24, 29): VARRO frg. Prob. Verg. ecl. 6, 31 p. 337 cum -i manu ad regem... venit (CASSIOD. Ios. antiq. 19, 3 p. 563 [gr. 232 τῆς στρατιᾶς πολὺ]). BELL. Afr. 24, 1 praesidium (sic saepius, at cf. CAES. civ. 2, 8, 1 magno... praesidio. VITA Caes. Arel. 1, 51 p. 477, 7). 48, 1 levis armaturae numerus. IVST. 41, 4, 8 exercitus. EVTR. 7, 2 militum copiae. AVX. Maximin. c. Ambr. 59 p. 21, 36 (= p. 75, 29) populus confessorum. HIER. vir. ill. 65 frequentia. VVLG. deut. 4, 7 natio. III reg. 20, 28 multitudo (RVFIN. hist. 1, 13, 20 [πολὺς ὄχλος]). CASSIOD. Ios. antiq. 14, 24 p. 421 [πολὺ πληθὺς]. II par. 30, 26 -is celebritas. I Esdr. 10, 1 coetus -is nimis. AVG. civ. 16, 11 p. 145, 4 D. tam -es... familias. IVNIL. 2, 21 eris in gentem -em et multam. 2 *bestiae*: VARRO rust. 2 praef. 6 pecuarias habui -es (syn. magnas). PALLAD. hist. mon. 1, 6 p. 272^B multitudo bubalorum -is. 3 *fruges sim.*: PALLAD. hist. mon. 1, 28 p. 314^C copiae frugum -es (gr. τῆς εὐθηνίας). 4 *incorporea*: EVTR. 3, 6 praeda -is (gr. πολλὴν χρημάτων ὄγκον). VVLG. Hebr. 5, 11 -is sermo (πολὺς... λόγος). CONC. I 2 p. 77, 14 -em tumultum... pertulimus (πολὺν... θόρυβον), cf. p. 2184, 83.

E per abusionem i. q. longus: CIC. de orat. 3, 169 -em orationem pro longa, minutum animum pro parvo dicimus. rep. 3, 12 de ipsa iustitia quattuor implevit sane -is libros (Att. 13, 13, 1 NEP. Lys. 4, 2 PLIN. epist. 1, 20, 8 HIER. in Ezech. 13, 44 p. 538. in Dan. prol. p. 617-18. AVG. retr. 2, 35 scripsi librum non brevissimum, sed -em). IUV. 10, 71 verbosa et -is epistula (HIER. vir. ill. 71 -is epistula). BELL. Afr. 18, 1 -i ex itinere. VVLG. III reg. 19, 7 -is... tibi restat via. HIER. tract. in psalm. 131 p. 243, 25 quoniam... -is est psalmus et iam multa diximus, debemus breviter sensus perstringere. vir. ill. 70 de trinitate -e volumen (ib. 82). MART. CAP. 8, 846 ubi vero haec signa intrarit sol, quae cito orta tardius demersantur, diebus exiguis noctes efficit -iores.

II translate de qualitate: A vocab. techn. rhetoricae de eo dicendi genere quod Graeci τὸ ἄδρόν vocant (cf. p. 2182, 14. v. Schmid, Rhein. Mus. 49 [1894] 136 sqq. [v. l. 62]). idem significat atque τὸ βαρὺ sive τὸ ὑψηλόν, quod a nonnullis in alia genera dividitur, τὸ μεγαλοπρεπές (i. magnificum) et τὸ δεινόν (i. vehemens). huc eos quoque locos traxi, ubi -is dicitur materia, quae sublimi vel -i generi congruit: 1 *de ipso dicendi genere, de operibus scriptorum vel poetarum, de materia huic generi apta:* a *additur subst. vel adi.*: CIC. de orat. 2, 337 genus... dicendi -ius quoddam et illustrius (QVINT. inst. 12, 10, 58 unum genus subtile, quod ἱσχνόν vocant, alterum -e atque robustum, quod ἄδρόν dicunt, ... tertium... medium. HIER. epist. 53, 7, 2 quasi -e sit et non vitiosissimum dicendi genus. ISID. orig. 2, 17, 3 utenda... verba in summisso genere sufficientia, in temperato splendentia, in -i vehementia). 3, 153 -ior atque antiquior oratio (Brut. 273 -is et... faceta et perurbana. PETRON. 2, 6 -is et ut ita dicam pudica oratio. 4, 3 illa -is oratio haberet maiestatis suae pondus). orat. 68 quorundam -is et ornata vox (i. φράσις) est poetarum (aliter supra p. 2184, 15 de quantitate vocis). 192 Aristoteles iudicat heroum numerum -iorem quam desideret soluta oratio. part. 17 natura ut sint alia sonantiora, -iora, leviora et quodam modo nitidiora, alia contra. fin. 3, 19 cum de rebus -ioribus dicas (PERS. 1, 68 res -es nostro dat Musa poetae [aliter dictum quam supra p. 2184, 38]). Tusc. 1, 37 consessus theatri... movetur audiens tam -e carmen (IUV. 6, 636 AMBR. c. Aux. 34). HOR. ars 80 coturni (ENNOD. epist. 1, 15, 1 p. 26, 11). Ov. am. 3, 1, 70 -ius urguet opus (cf. 3, 1, 39 sublimia carmina. Pont. 3, 3, 36. MART. 5, 5, 8 -e coturnati pone Maronis opus. HIER. vir. ill. 74 opera -ia sensibus viliori compositione verborum [aliter supra p. 2184, 55]). SEN. dial. 12, 11, 6 quomodo tam -ia tamque solida scripta tam fragilis animus conceperit. PERS. 3, 45 -ia... morituri verba Catonis (PETRON. 5 v. 20 MART. 9, 27, 8 HIER. epist. 53, 7, 1). QVINT. inst. 2, 10, 6 sint -ia et tumida themata. 2, 11, 3 sententiis -bus. 10, 1, 65 comoedia -is et elegans et venusta. 11, 1, 3 quid prodest si genus sublime dicendi

parvis causis, parvum limatumque -bus... adhibeamus (11, 3, 151 sunt... tristes hilares, sollicitae securae, -es pusillae causae).

b absolute: a *ponitur pro subst.*: CIC. opt. gen. 12 subtile et politum velle, -e ornatumque contemnere. orat. 123 nec satura ieiune nec -ia minute dicet. part. 57 hic... locus -ia requirit. fin. 4, 6 -ia ornate... enucleate minora dicere. HOR. ars 27 professus -ia turget (v. infra l. 37). Ov. am. 2, 18, 4 tener ausuros -ia frangit amor. SEN. suas. 2, 17 Seneca Grandio cupiebat -ia dicere, adeo ut... morbo huius rei... teneretur. QVINT. inst. 10, 10, 24 -ia elate, iucunda dulciter, moderata leniter canit. 12, 10, 80 iucunda non dissoluta, -ia non tumida. TER. MAVR. 51 dicere -ia. PORPH. Hor. ars 14 incipere -ia describere (opp. in locos communes exire). β *cum pronomine coniungitur*: CIC. Brut. 35 nihil... -e, nihil incitatum, nihil ornatum vel verborum gravitate vel sententiarum, quo quicquam esset elatius (ISID. orig. 2, 17, 2 in parvis causis nihil -e, nihil sublime dicendum est, sed leni ac pedestri more loquendum). SEN. epist. 79, 7 -e aliquid... scribere (100, 10 sit aliquid oratorie acre, tragice -e, comice exile. PERS. 1, 14 scribimus... -e aliquid, quod pulmo animae praelargus anhelet. PRVD. c. Symm. 2, 646). FAV. EVL. p. 19, 8 quid... plenius aut -ius cogitaveris. γ *cum enuntiato secundo*: PLIN. epist. 9, 26, 6 diiudicandum est inmodicum sit an -e, altum an enorme (sc. quod eminet et extat). GELL. 13, 2, 3 sonora... esse quae scripsisset et -ia (opp. duriora... et acerbiora). δ *neutr. sing. vice adverbii*: Ov. rem. 375 -e sonant tragici. PERS. 5, 7 -e locuturi nebulas Helicone legunto. DRAC. Romul. 10, 20 -e boans... Melpomene.

2 *de ipsis scriptoribus vel oratoribus*: CIC. opt. gen. 2 alios oratorum -is aut gravis aut copiosos, alios tenuis aut subtilis aut brevis, alios... medios. 9 Lysias est... multis locis -ior. 30 Lysiam... caudicem... non illum quidem amplum atque -em, suptilem et elegantem tamen. orat. 119 -ior... et quodammodo excelsior. Brut. 29 Alcibiades et alii -es erant verbis. 126. 203 Sulpicius vel maxime... -is et ut ita dicam tragicus orator. 287 rerum gestarum pronuntiator sincerus et -is (Thucydides). SEN. epist. 46, 2. QVINT. inst. 10, 2, 16 fiunt... pro -bus tumidi. PLIN. epist. 9, 26, 1 de oratore parum -i et ornato.

B in malam partem: i. q. tumidus, ὀγκώδης, sufflatus, superbus: 1 *additur subst.*: MART. 2, 69, 8 -ia verba ubi sunt? (9, 32, 5 poscentem nummos et -ia verba sonantem. AVSON. 417, 51. 54 -ia verba premens ultrix dea Medica). VVLG. Dan. 7, 11 propter vocem sermonum -ium (אֲרָמָא, cf. HIER. in Dan. ad l.). Ierem. 11, 16 ad vocem loquelae -is exarsit ignis, cf. p. 2188, 29. 2 *absolute:* a *ponitur pro subst.*: SEN. suas. 6, 12 quod -ia loquitur Cicero et dicit: mors nec immatura consulari nec misera sapienti (SEN. epist. 48, 11 -ia locuti... ad grammaticorum elementa descenditis. VVLG. Dan. 7, 20 os loquens -ia. cf. HIER. in Dan. 7, 26 p. 671). b *neutr. sing. vice adverbii*: PRVD. psych. 285 desine -e loqui (aliter supra l. 24), frangit deus omne superbum. huc trahendum videtur: PRVD. ham. 169 -e tumens sese altius effert minister.

C i. q. nobilis, potens, inclitus: 1 *de hominibus* (GLOSS. I^o III Abstr. GA 23 -e natus [vel -tum] ex nobile [vel -li] natus): MART. 7, 72, 5 aut -is reus aut potens amicus. CYPR. GALL. gen. 420 qui sermone benigno comoda denarrat, sit laeto (Peiper, laetus et sim. codd.) -ior actu (astu AG, cf. num. 225 proceres inter positus sis -ior actu). gen. 583 quin etiam solito de nomine -ior exit. FIRM. math. 8, 30, 4 erit -is potens notus omnibus (cf. 8, 31, 10 erit magnus potens regi notus). SYMM. pater Symm. epist. 1, 2 celsus honoribus et tamen illis -ior. SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 62 cumulus divitiarum -em hominem congeminat. CLAUD. MAM. epist. p. 204, 26 rhetoricam acsi -em dominam in angusto non recipi. DRAC. Romul. 8, 12 -is Homere. ENNOD. opusc. 3, 91 p. 354, 8 -ior est apud me legati persona quam potentia destinantis. IOBD. Get. 24 gentes Germanis corpore et animo -iores. 2 *de incorporeis*: Ov. trist. 2, 118 -e... toto nomen ab orbe fero (Pont. 3, 3, 104 MART. 9, 1, 3 FLOR. epit. 2, 6, 38 TERT. apol. 33, 3 AVSON. 470, 19 p. 2 VVLG. II reg. 7, 9. VITAE patr. 5, 18, 19 p. 985^A vir famae ac nominis -is. cf. PALLAD. hist. mon. I 21 p. 300^B [ἦν γὰρ ὀνομαστός]). SEN. dial. 9, 17, 10 non potest -e aliquid et super ceteros loqui nisi mota mens. 9, 17, 11 epist. 82, 22. 114, 11. FLOR. epit. 2, 19, 1 reliqua saeculi... -ia aequae. STAT. silv. 2, 7, 103 das solacia -bus sepulcris (i. -ium virorum). ANTH. 831, 5 -ia (inclita al.)... tantorum gesta virorum. VOPISC. Aurelian. 23, 3 -e principis dictum, -ius militum [factum] (vocat- trad.). LACT. inst. 3, 18, 11 Cato... ut... nomen -i aliquo facinore clarificaret. QVEROL. p. 49, 1 vilisque mater -e puerperium dedit. AMBROSIAS. in II Cor. 6, 6 -is animi erat (explicat: in magnanimitate). RVF. NAM. 1, 92 excedis factis -ia fata (facta cod.) tuis. DRAC. Orest. 529 -bus instructos studiis (LAVRENT. Chan. p. 123 -is sermo est 'miserere mei deus'; brevis quidem, sed virtute plenus). *nota iuncturam* -is (in) aliqua re (aliter p. 2182, 9): HIER. tract. in psalm. 9 p. 25, 17 (bis) nonus psalmus... -is in versibus, -is est in mysteriis. VVLG. Ezech. 22, 5 sordida, nobilis, -is interitu (cf. HIER. in Ezech. 7, 22 p. 254 ut quanto sublimior eras tanto fortius rueres).

D singulares notionum colores: i. q. μεγαλοπρεπής: QVINT. inst. 101, 58 in cenis -bus. 11, 21, 12 -e convivium (VVLG. gen. 21, 8

al.). *i. q. magni momenti vel pretii*: Ov. trist. 2, 1, 174 auspicium...-e. PLIN. nat. 7, 125 -e testimonium (TERT. patient. 1 p. 2, 10 ITIN. [Silv.] 14, 2 AVG. civ. 11, 17). PS. QVINT. decl. 18, 4 -e... feritatis indicium. TAC. Agr. 2 -e patientiae documentum (TERT. apol. 25, 5). VLP. dig. 25, 3, 1, 12 -e praedictum affert pro filio confessio patris. AVSON. 419, 17 tam -e consilium. SEDVL. carm. pasch. 2, 75 -ia sollicitis perturbant nuntia dictis. *i. q. gravis: de morbis*: HOR. sat. 2, 3, 145 lethargo -i... oppressus. CHIRON 648 ex hac... causa -is ferbura et clodigo insequitur. ORIBAS. syn. 1, 7 aegritudinem (causa Aa). *de peccatis*: HIER. in psalm. 105 p. 172, 6 -ia... peccata (hom. Orig. in Ezech. 2, 4 p. 346, 12^B VVLG. gen. 20, 9 et saepe). *i. q. frequens*: PRVD. cath. 8, 60 -ior usus. ORIBAS. syn. 5, 49^{vis} pulsus durus et -is est (pulsu duri et magni La). *ibid.* -is aspiratio (inspiratio... magna La). *infra*: anillitus (*i. anhelitus*) -is et citatus (respiratio magna et citata rec.). *porro*: pulsi... sunt -is et lenis (pulsum habent magnum et molles [sic] rec.).

n. sing. et plur. (nonnisi nom. et acc.) pro subst.: **1 grandia**: HOR. carm. 1, 6, 9 conamur tenues -ia. epist. 2, 2, 179 metit Orcus -ia cum parvis. Ov. trist. 1, 6, 28 -ia... parvis adsimulare. SEN. suas. 2, 17 omnia -ia probanti impositum est cognomen... Seneca Grandio. MART. 5, 6, 13 numquam -ia nec molesta poscit pagina. 8, 49 (50), 9 -ia pollicitus quanto maiora dedisti (cf. CLAVD. DON. Aen. 3, 160 p. 287, 20). CYPR. GALL. exod. 764 multum maiora et -ia reddens. ANTH. 407, 11 opp. parva. HIER. epist. 21, 40, 1 nimis -ia postulare (SEDVL. op. pasch. 1, 30 p. 195, 12 cf. carm. pasch. 1, 349). in psalm. 72 p. 59, 21 tam -ia mihi in caelis praeparasti. hom. orig. in Ezech. 6 p. 380, 19^B in Ier. 2, 86, 6. VVLG. Ier. 33, 3 -ia et firma. 45, 5. RVFIN. hist. 3, 23, 11 -ia quaeque molitur (μέγα τι πράξας). PRVD. apoth. 721 cumulare... epulas in -ia parvas. CLAVD. 18, 360 (gaudia pars codd.). PAVL. NOL. carm. 14, 107. CASSIOD. Ios. antiq. 1, 21 (μεγάλα item 2, 14 p. 60 etiam parva -ia facere). 4, 5 p. 99 cui -ia minuere virtus est (τὰ περὶ τὰ μειοῦν). 6, 14 p. 178 magnanimes... et -ia praesumentes (μεγαλότολοι). ORIGEN. in Matth. 13, 30 qui -ia illa peccat (τοὺς τὰ μέγιστα ἡμαρτηκότας, opp. modica peccantem). ENNOD. epist. 1, 10, 4 p. 20, 15 sint licet -ia, quae in cano eloquentiae flore polliceris.

2 grande: *a nude*: PS. AVG. categ. 10 multum et exiguum, -e et breve. SEN. benef. 2, 16, 1 qui (Alexander) nihil animo nisi -e conciperet (DRAC. laud. dei 3, 663 sine te nil posse moveri -e vel exiguum). *comp.*: EPIST. Sapph. 30 quamvis -ius ille sonet (*i. Alcaeus*; cf. p. 2186, 24). *b adduntur adv. adi. sim.*: FEST. Gloss. IV p. 462^B (p. 372 M.) vegrande significare alii aiunt male -e. CHALC. comm. 288 addit Aristoteles duo posuisse Platonem initia corporeae rei, speciem et minimum -e, quod sit silva (τὸ μέγα). *ibid.* si...-e hoc minimum carentiam fore intellegendum est... praeterita erit silva. *proverbialiter* (cf. p. 2183, 83): AVG. in Ioh. 1, 6 levia multa faciunt unum -e. ISID. sent. 2, 18, 4 non solum gravia sed et levia sunt cavenda peccata. multa enim levia unum -e efficiunt, sicut solent de parvis et minutis guttis immensa flumina crescere. *c adduntur pron. indef., interrog., demonstr.*: SEN. Oed. 925 saevus -e nescio quid parat (TERT. nat. 1, 7 p. 70, 16). Thy. 270 -e quiddam est. TAC. hist. 2, 78 -e id (*sc. quod arbor revirescebat*) prosperumque consensu haruspicum. CLAVD. DON. Aen. 11, 570 p. 504, 9 quod fuit et -e et asperum, tenera... labra sustinere non poterant. HIER. tract. in psalm. 1 p. 8, 20 et quid -e est, si. 89 p. 108, 10 quod -e fuerit breve est, quid enim potest -e esse quod finem habet? epist. 32, 1, 1 quidnam illud sit tam -e. VVLG. I reg. 20, 2 neque... faciet pater meus quidquam -e vel parvum (*ibid.* 22, 16). Iob 15, 11 numquid -e est, ut consoletur te deus? PAVL. NOL. carm. 23, 98 haec sunt... -ia. AVG. civ. 5, 18 p. 225, 3 D. cur extollatur velut -e aliquid fecerit (VITAE patr. 5, 18, 19. PALLAD. hist. mon. I 13 p. 291^A κατόρθωμα). 22, 8 p. 571, 7 quid -e fecit (HIST. Apoll. 34 rec. B quid -e fecerat, si... complisset [rec. A quid magnum illi fuisset]). PS. AVG. categ. 10 comparatione sui generis in quo brevius aliquid invenitur, illud esse -ius monstramus. SALV. gub. 6, 54 quod videbatur exiguum esse culpa, -e hoc faciebat divinitatis iniuria. DRAC. laud. dei 3, 663 v. supra l. 38. *d est praedicatum: infinitivi*: STAT. Ach. 1, 548 -e equidem esset armatum castris inducere Achillem. HIER. epist. 50, 5, 1 non est -e (*vergit ad notionem q. e. 'difficilis'*)... garrire per angulos... ac de mundo ferre sententias. 58, 2, 2 nihil est... -e... simulare... ieiunia. 58, 7, 2. 143, 2. in psalm. 80 nihil mihi -e fuit Israhel liberare. in Nah. 1 p. 538. adv. Iovin. 2, 2 nec -e putemus unum deum nosse. *enuntiati secundarii*: TREB. Claud. 7, 5 quicquid fecerimus satis -e est. PALLAD. 15 pr. 3 -e erit et par desiderio tuo, quod... quaeret affectio. NICET. symb. frg. 6 p. 6, 9 magnum est quod inchoant, -e est quod desiderant. VITAE patr. 3, 7 nihil... -e est quod habeo tollere (cf. 5, 4, 17 quantum autem est τὶ γὰρ ἔστιν).

deriv. et comp.: grandaevus (grandaevitas). grandesco. grandiculus. grandiusculus. grandio. grandiosus? grandifer. grandificus. grandiloquus (grandiloquium). grandiscapius. grandisonus. granditas. pergrandis praegrans. suggrandis. vegrandis. Grandio nom. propr. *adv. granditer*. *comp.* grandius v. p. 2188, 13. GLOSS. IV 605, 20 nimie, ubertim, vehementer (cf. IV 598, 34). PS. ASPER gramm. suppl. 54, 28 si datus casus sub declinatione cuiuslibet nominis in i litteram terminatur... adverbium in r litteram exire debet... a

grandi -r. **I spectat ad quantitatem**: **1 i. q. valde, vehementer**: *a additur verbis*: CYPR. epist. 60, 2 -r deum timere. laps. 35 quam magna deliquimus, tam -r defleamus (cf. SIDON. epist. 4, 24, 6). patient. 18 -r deum patientiae laude promeruit Iob. ZENO 2, 22, 3 p. 463, 29 in... filium posteaquam deliquit -r vindicari. AVG. civ. 21, 4 p. 493, 28 D. -r miraremur (SIDON. epist. 3, 8, 2). enchir. 36, 11 -r et evidenter dei gratia commendatur. SIDON. epist. 3, 13, 1 -r facit. 4, 11, 5 suspiciebat. 4, 17, 2 laetor. 5, 6, 1 caelibatu -r afficiebatur. 5, 16, 4 frui insignibus. 6, 7, 2 obsecro. 7, 4, 4. 8, 6, 9. 8, 10, 1. 9, 3, 1. epist. (carm. 14) 1. GREG. TVR. Franc. 9, 5 flumina... -r ad aucta fuerunt. NICET. virg. laps. 16 p. 117 B. exultassent -r (opp. deflessent te modicum). VITA Caes. Arel. 1, 18 rectores ecclesiae -r increpabat. *comp.*: CASSIOD. var. 2, 39, 11 quae multo -ius obstupescas. *b additur adiectivis* (cf. Wölfflin, Archiv 1 [1884] p. 94): SIDON. epist. 2, 2, 12 tibi -r abstemio. 3, 4, 1 -r anxius. 7, 2, 3 pater istius -r frugi. 9, 9, 1 id... votivum mihi -r fuit ac peroptatum. VITA Desid. 19 -r gloriosum finem. **2 per abusionem i. q. longe**: PS. SORAN. puls. p. 278, 27 pulsus... si post septem diastolas -r factas quinque breves percutiet... inaequaliter ordinatus occurrit.

II spectat ad qualitatem: **1 i. q. ἐδρωσ (v. p. 2185, 53)**: *cum verbo dicendi*: IVL. VICT. rhet. 22 p. 439, 1 debet... vehementer, quod ei est proprium, id est -r, dicere (opp. subtiliter et tranquille). FORTVN. rhet. 3, 6 p. 124, 17 graves ornataeque sententiae et sublimes orationis loci non plerumque propriis verbis pulchre et -r (sic β, graviter cett., v. p. 2180, 17) explicantur. ISID. orig. 2, 17, 1 cum... magna dicimus, -r proferenda sunt, cum parva, subtiliter. 2, 17, 3 -r dicere debet, cum ad conversionem aversos animos provocat (opp. summis, temperate). EPIST. Sapph. 30 v. p. 2187, 39. **2 i. q. tumide** (cf. p. 2186, 37), *superbe*: HIER. in Ier. 2, 108, 3 p. 146, 15 Ierusalem... elata per superbiam et locuta -r. **3 potenter**: CYPR. Demetr. 17 sic -r nuper defensio secuta est. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 23 -r (grandem Ga) impetum infregit ultoris. **4 magnifice**: ITIN. [Silv.] 20, 5 qui (dies) ibi satis -r attenditur (*i. religiose observatur*). **5 graviter**: VVLG. I Esdr. 9, 7 peccavimus -r (sic cod. Toletanus, v. Roensch, Italia und Vulgata p. 150, graviter al.). AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 5 al. CANON. Migne 56, 853^C -r erraverunt.

grandiscapius, -a, -um. *a grandis et scapus*. *i. q. grandem scapum habens* (v. Skutsch, Kleine Schriften p. 226): SEN. epist. 86, 21 omnes... arbores quae ut ita dicam -ae sunt.

?grandismodis NOT. Tir. 60, 64 cf. 60, 66.

grandisonus, -a, -um. *a grandis et sonare*, v. p. 2186, 24. 2187, 39. **a spectat ad vocis quantitatem** (*i. q. altisonus*): CASSIOD. var. 4, 50, 4 tantis... molibus natura rixante montis illius hiatus immurmurat, ut excitatus quidam spiritus -o fremitu vicina terrificet. in psalm. 80, 3 tuba... cum ponitur, -is aliquid praedicari clamoribus indicatur. 117, 1 p. 826^D in voce tubae -ae. 150, 4 linguas organi digiti reprimentes -am efficiunt et suavissimam cantilenam. *b potius ad qualitatem vocis spectat* (*i. q. tumidus*): SEDVL. carm. pasch. 1, 18 sua... figmenta... -is pompare modis (cf. BENA gramm. VII 246, 13). ENNOD. carm. 1, 8, 51 ne mea -o flammantur corda coturno et tumidus scriptis moribus esse puter.

granditās, -ātis f. a grandis. **I de quantitate**: **A speciatim de aetate hominis** (cf. p. 2180, 29): SISENNA hist. 115 (Non. p. 115) neque aetatis -em neque... merita... sibi esse excusationi (cf. GLOSS. Non gloss. V 641, 75 -em: maiorem aetatem). **B generatim de magnitudine earum rerum, quas spatio loci metiri possumus** (nonnullis locis pro certo dici non potest, utrum de quantitate an de qualitate cogitaverit scriptor, e. g. AVG. civ. 3, 12. 11, 22): AVG. civ. 3, 12 p. 110, 21 D. deos... non sufficere ad opitulandum -i suae (*sc. Romae*). 11, 22 p. 491, 14 parva non sua -e... sed artificis sapientia metienda sunt. 22, 20 p. 601, 28 aliquid demptum... indecenti alicui -i. THEOD. PRISC. phys. 2 natura... veluti adiuncta -e cuncta animantia prosecuta est. MART. CAP. 2, 197 Saturno potestas pro circi -e maior... habebatur. 2, 208 Iovialis domus, quae... -e mira mundanum ambitum possideret. 5 596 quam... -em sortita sit tellus. 6, 640 Adriaticum mare magna opimus -e perfundit Padus. 8, 827 ad septentrionalis circuli redeam -em. QVODV. prom. 1, 23. CASSIOD. in psalm. 101, 7 pelicanus... ciconiis corporis -e consimilis (cf. infra magnitudine). var. 3, 50, 2 boves... pretiosiores propter corporis -em. ISID. orig. 12, 6, 23 dentix pro multitudine et -e dentium dictus. **C per abusionem i. q. longitudo**: QVODV. prom. 2, 27, 4 regina... -e itineris praepedita.

II de qualitate: **A generatim**: AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 7 peccati primi hominis -em (cf. epist. 217, 12). 6, 23 -e supplicii. contin. 13, 28 aliquas minores cupiditates ideo vincunt, ut alias expleant, quarum -e vincuntur. in psalm. 112, 1 ipsa superbia... de vana -e praesumens (cf. PROSP. in psalm. 112, 1). MART. CAP. 5, 437 emeritae -is pudor. 8, 803 Cyllenius... nullius magis alumnae splendore... gloriatus huius se feminae (*i. Arithmeticae*) evehit -e. 9, 910 superioris melodiae agnita -e. CASSIOD. in psalm. 70, 20 magnalia... a magnitudine vocitantur, quae stuporem humanis mentibus per suam videntur facere -em. **B speciatim in rhetorica i. q. ὕψος (v. p. 2185, 55)**: CIO. Brut. 121 apparet ex genere et -e verborum Demosthenis cum audivisse Platonem. PLIN. epist. 6, 21, 5 non illi vis, non -s... defuit (9, 26, 10 -s eius elucet).

grandiusculus, -a, -um. PRISC. gramm. III 496, 27 a comparativis neutralibus maius et grandius inveniuntur deminutiva maiusculus... -us, -a, -um. DON. gramm. IV 374, 33 sunt nomina significatione deminutiva, intellectu comparativa, ut -us, maiusculus, minusculus. CLEDON. gramm. V 39, 4 ista nomina diminutiva sunt et ab imprudentibus comparativa intelleguntur: nam -us diminutivum est, non comparativum. CONSENT. gramm. V 340, 24. 343, 4. GRAMM. suppl. p. 233, 34 -us: parum grandior. cf. *ibid.* p. 80, 4. [*dub.* TER. Andr. 814 v. l. 10. HIER. epist. 107, 7, 1].

I proprie: A de aetate:
1 *hominum*: DON. Ter. Andr. 814 -a iam profecta est (v. p. 2178, 19). AVG. civ. 19, 12 p. 373, 30 D. nullis filiis vel adluderet parvulis vel -is imperaret *Cacus* (epist. 27, 2 serm. 302, 1). conf. 9, 8, 17 sicut dorso -arum puellarum parvuli portari solent. epist. 104, 7 parvuli vel etiam -i deprecari sumus. gen. ad litt. 10, 13 (23) p. 311, 22 non... de pueris -is agimus (quant. anim. 21, 35 maiores vires in pueris -is quam in infantibus esse). quaest. hept. 1, 53 p. 27, 21 ludebat... Ismahel cum Isaac... -o, qui iam fuerat ablactatus. EVGRAPH. Ter. Andr. 814 -a est: argumentum est ab aetate (v. supra l. 10). AVG. epist. 262, 8 in aetate -a esse.

2 *bestiarum*: AVG. in epist. Ioh. 9, 1 p. 2045 videmus ubera vaccarum... a -is vitulis capite percuti. **B de magnitudine**: FACVND. defens. 5, 5 p. 654^p *Ibas* non quasi grandis ut leo (sc. *Leo papa*), sed inter illos (*Eutychianos?*) -us. **II translate de animo**: AVG. catech. rud. 10, 14 nec in eis, tam usitatis et tamquam infantilibus verbis cum aliqua voluptate iam -us animus graditur. in euang. Ioh. 18, 1 -is... quibusque mentibus et ad aetatem quandam interius virilem pervenientibus. *opp.*: infans, parvulus, grandis.

***grando**, -inis f. [*cf. c. slav. gradъ 'grando', armen. karkut 'grando'. W.*] *de etymologia*: ISID. orig. 13, 10, 5 -o appellatur, quod forma eius granorum similitudinem habeat. *de derivatione*: PRISC. gramm. III 479, 16 a *gravis* grandis et -o. *de genere*: NON. p. 208, 7 -o generis feminini..., masculini Varro ([Men. 557, v. infra l. 50]. PLIN. nat. 18, 342 var. lect. PASS. Theclae Cb 22 p. 59, 13). *de prosodia*: -ō: CARM. Isid. orig. 1, 36, 13 v. infra l. 54. *de formis*: ablat.: -i: PASS. Theclae B c 22 p. 58, 23. GLOSS.^p I Ansil. GR 66 -o a rusticis calamitas appellatur; unde et Terentius (*Eun.* 79) 'sed ecce ipse (-sa) <e>greditur nostri fundi calamitas' (= Abstr.). legitur inde a PACVV. l. 45, PLAVTO p. 2190, 14. 2191, 64, num. plural. inde a CIC. [*dub.*: TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 11 grandene invoc<e>ris.] [*val. grindinā, it. grandine. M.-L.*]

I proprie: i. q. gutta aquae in aëre congelatae (PAVL. FEST. p. 99 -o guttae aquae concretae solito grandiores), tam de singulis granis quam de impetu copiaque eorum, gr. χαλαζα: **A strictiore sensu**: 1 *in universum*: a de -is natura, ortu sim.: PACVV. trag. 414 -o mixta imbrī largifico subita praecipitans cadit (cf. LVCR. 6, 159 concreti montes nimborum et -e mixti. OV. fast. 4, 626 ventus ab occasu -e mixtus erit. LIV. 26, 11, 2 imber ingens [OROS. hist. 4, 17, 5]. SIL. 3, 490 mixtos cum -e nimbos [13, 15 v. p. 2190, 25]). VARRO Men. 557 nec coruscus imber alto nubilo cadens multus -e implicatus albo (v. supra l. 32). LVCR. 5, 1192 nubila, ros (*Lambin.*, sol *codd.*), imbres, nix, venti, fulmina (flu- *codd.*), -o (similiter enumerantur ap. poetas: LVCR. 6, 529 nix, venti, -o gelidaeque pruinæ et vis magna geli eqs. CARM. Isid. orig. 1, 36, 13 nubila, nix, -ō, procellae, fulmina, venti. VVLG. psalm. 148, 8 DRAC. laud. dei 1, 6. al.). LVCR. 6, 107 nec cohibere nives gelidas et -is imbres (cf. CLAVD. DON. Aen. 10, 805 p. 391, 7 -is nimbi). 6, 157 ruina -is... sonitum dat. BELL. Afr. 47, 1 nimbus cum saxea -e subito est exortus (OV. met. 14, 543 cum saliente graves ceciderunt -e nimbi. GERM. frg. 4, 34 SIL. 12, 22. v. et p. 2191, 78. cf. LIV. 2, 62, 1 foeda tempestas cum -e ac tonitribus caelo deiecta. COLVM. 11, 2, 14 Cal. Febr... interdum auster cum -e [POL. SILV. fast. Febr. 1. sim.: COLVM. 17, 2, 34 al.]. SIL. 12, 661 piceam cum -e multa... nubem. et al.). BELL. Afr. 47, 6 subito imbre -eque consecuta. VERG. Aen. 4, 120 nigrantem commixta -e nimbū (4, 161). HOR. carm. 1, 2, 2 satis terris nix atque dirae -is misit pater (VVLG. sap. 5, 23 mittentur). OV. met. 6, 692 induroque nives et terras -e pulso (sc. *Boreas*. GERM. frg. 3, 22 -e pulsatur terra). fast. 4, 628. LIV. 1, 31, 2 lapidibus pluisse... prodigium, in conspectu haud aliter, quam cum -em venti glomeratam in terras agunt (AVG. civ. 3, 31 p. 144, 28 D. pluit lapidibus, non ut -o appellari solet hoc nomine, sed eqs.). MANIL. 1, 100 cur... hiberna aestivā nix -e mollior esset. GERM. frg. 3, 27 -e durantur pluviae, nive -o putrescit. 4, 53 abscondit -e terras. 4, 128 undique venti, undique -o venit (SEN. nat. 4, 6, 1. 2 χαλαζοφύλακας, speculatores venturae -is. SVLP. SEV. dial. 3, 7, 1). al. PHAEDR. app. 14, 18 vis -is effusa (TAC. ann. 2, 23 atro nubium globo effusa -o). SEN. nat. 4, 3, 1 -em hoc modo fieri (4, 3, 2. cf. p. 227, 5 simili quoque ratione -um coagulatio fit. al.). 4, 3, 6 -o nihil aliud est quam suspensa glacies. 4, 4, 1, v. p. 2178, 74. 4, 4, 6, 1 cum colorem nubium notassent, quem -o totiens insequabatur (cf. PLIN. nat. 18, 356 nube gravida candicante... -o imminabit). 4, 12 vicinus aër et plus habet frigoris, quam ut in aquam imbremque transeat, et minus quam ut duretur in -em (cf. PLIN. nat. 2, 105 umoris glaciati in -es. 2, 155 aquae... rigescunt in -es.

SERV. Aen. 8, 429 imbris coacti in -em). al. CVRT. 8, 4, 5 imber -em incutiens... effunditur. COLVM. 11, 2, 34. PLIN. nat. 2, 126 -es septentrio importat et corus (cf. 18, 339 infert). 2, 152 -em congelato imbre gigni (DRAC. satisf. 79). SIL. 3, 197 imbriferam... hiemem permixta -e. STAT. Theb. 7, 38. FRONTO p. 207, 10 N. caput apertum soli et imbribus et -i et nivibus... praebere (cf. Plat. leg. 12 p. 942^a). APVL. mund. 8. ARNOB. nat. 2, 59 p. 94, 24 dicite, quid sit, quod -em torqueat. SERV. Aen. 8, 429 abundat per hiemem. CLAVD. DON. Aen. 4, 125 p. 378, 8. 10 nimbus et -o. al. VVLG. Sirach 32, 14 ante -em praeibit coruscatio. 43, 16 confracti sunt lapides -is (v. l. 39 sqq. cf. 46, 6 saxi -is. CLAVD. 17, 110 quo auctore saxa creentur -is). al. AVG. epist. 91, 8 p. 433, 2. PASS. Theclae B 22 p. 58, 12 nubem aqua -eque refertam. et al.

b de damno quod fit -e: PLAVT. Merc. 860 nec calor nec frigus metuo neque ventum neque -em (sic opp. aestus, pestilentia sim. in eorum quae calamitatem inferunt serie: CIC. nat. deor. 3, 86 si uredo aut -o cuiquam nocuit. HOR. epist. 1, 8, 4 PLIN. nat. 13, 134 STAT. silv. 2, 3, 47 TERT. nat. 2, 5 p. 103, 8 ARNOB. nat. 2, 40 p. 80, 21 AVG. civ. 22 p. 605, 28 D. et al.) CIC. nat. deor. 2, 14 quae causa terret animos fulminibus, tempestatibus, nimbis, nivibus, -bus eqs. (similiter tempestates malae enumerantur: SEN. dial. 11, 20, 2 COLVM. 4, 20, 4. PLIN. nat. 18, 278 tempestates... in quibus -es procellae ceteraque similia intelleguntur, quae cum acciderint, vis maior appellatur. SIL. 12, 610 -is iras [v. infra l. 27]. 13, 15 imbres... et mixtos cum -e nimbos et tonitrus. VVLG. psalm. 17, 13. et al.). OV. Pont. 1, 7, 12. NVX 104 crimen -is. 105 invisa colonis. GERM. frg. 4, 115 ventorumque graves et dirae -is irae (v. supra l. 24). 4, 142 spes... novae segetis quatitur -is ictu (CLAVD. 26, 240 lapidosos -is ictus). SEN. nat. 4, 6, 3 nec minus ab huius (sc. qui sanguine litaverat) agello -o se vertebat (similiter de avertenda -e: 4, 7, 1 negant posse fieri, ut cum -e aliquis paciscatur. PLIN. nat. 17, 267 averti -es carmine credant [37, 124 amethystum -em... avertere... precatione addita]. 28, 29 carmina... extant contra -es. 28, 77. PALLAD. 1, 35, 1 contra -em multa dicuntur. 1, 35, 14). COLVM. 3, 2, 22 visulla folii amplitudine fructus suos... adversus -em tuetur (PLIN. nat. 14, 28 contra -es). 10, 330 duros iaculatur Iuppiter imbres -e dilapidans hominumque bouumque labores. QVINT. inst. 5, 12, 5 universa argumenta... nocent, etiamsi non ut fulmine, tamen ut -e. ITALIA los. 10, 11 (Lugd.) dominus deiecit super illos lapides -is de caelo ([λιθους χαλάζης. VVLG. lapides magnos]. VVLG. los. 10, 11 [ante. l. 39] lapidibus -is. Is. 30, 30 in lapide -is. HIER. in Ezech. 4, 13, 10 p. 113^a. cf. supra l. 10). PANEG. 6 (7), 9, 1. IVST. 24, 8, 10 tempestas... -e et frigore saucios ex vulneribus absumpsit. CLAVD. DON. Aen. 4, 160 p. 374, 8 -o exitium portat. 10, 805 p. 381, 19 viator fugiens -em. VVLG. exod. 9, 18 pluam (sc. deus)... -em multam nimis (9, 23 [v. infra l. 59]. similiter de septima plaga Aegyptiaca: VVLG. exod. 9, 23 dominus dedit tonitrua et -em [9, 28 al.]. 9, 24 -o et ignis mista pariter ferebantur [cf. OROS. hist. 1, 10, 12]. 9, 34 pluvia et -o. al. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 186^b -o et turbines. Orig. in exod. 4, 8 p. 180, 22 B. castigationem -is admoveat. AVG. serm. 8, 7, 8 p. 70^p plaga septima, -o in fructibus. al. OROS. hist. 7, 27, 10. ALC. AVIT. carm. 5, 186 ignibus inseritur praegrans pondero -o. et al.). VVLG. psalm. 77, 47 occidit in -e vineas. Is. 28, 2 fortis sicut impetus -is. apoc. 16, 21 plagam -is (OROS. hist. 1 pr. 10 plagis... -um). al. CLAVD. 22, 464 nec -e tundat olivas *Scorpius*. SVLP. SEV. dial. 3, 7, 2. SEV. MINOR. p. 742^p -o minutissima quam incolae insulae illius gentili nomine abgistinum vocant. COD. Theod. 9, 16, 3 (a. 321) ruentis -is lapidatione quaterentur *vindemiae*. CONSVL. Constant. chron. I p. 241, 367 deus -em pluit (v. l. 45) in modum petrarum. MARCELL. chron. II p. 62, 389, 16 -o... pro pluvia cecidit pecudum arborumque perniciēs. PASS. Theclae B 22 p. 59, 6 nubes tantam infuderunt -em, ut... multi morerentur. et al.

2 adhibetur -o in comparationibus (v. et p. 2191, 76. 83): spectatur copia -is cadentis ad multitudinem magnam exprimendam (e. g. l. 68. 74), sed saepius ita ut vis -is perniciose simul respiciatur; hic illic etiam de natura ipsius -is resilientis crepitantisque cogitandum est (l. 82 sqq. p. 2191, 2. 11 sqq. cf. p. 2191, 1): VERG. georg. 4, 80 non densior aëre -o quam apes. Aen. 5, 468 quam multa -e nimbi culminibus crepitant, sic densis ictibus heros creber utraque manu pulsatur (9, 666 pugna aspera surgit, quantus... verberat imber humum, quam multa -e nimbi eqs. cf. 10, 802 velut effusa si quando -e nimbi praecipitant, ... sic... Aeneas nubem belli... sustinet). OV. met. 5, 158 tela volant hiberna -e plura. Ib. 202 quot flores..., quam multa fiat -e canus Athos. 468 saxa... devotum -e plura petant (Pont. 4, 7, 34. NVX 133 saxa novos fructus -e plura petunt. cf. l. 73). LIV. 28, 37, 7 tanta vis lapidum creberrimae -is modo... effusa est (cf. SEN. epist. 45, 9 fortunae tela... -is more dissultant. STAT. Theb. 1, 419 crebros ictus... telorum aut -is instar [v. et p. 2191, 79. 81]. FLOR. epit. 3, 11, 8 in modum -is... densa pariter tela fuderunt [4, 10, 6]. AMM. 14, 10, 6 ritu -is undique convolantibus telis [19, 1, 8. 29, 5, 25. 31, 7, 13]. v. p. 2191, 7). LVCAN. 3, 482 ut -e tecta innocua percussa sonant, sic omnia tela respuat *testudo* (CLAVD. DON. Aen. 5, 455 p. 475, 18 inlasi in Darem ictus crepitant, ut solet densa -o, cum tectis infunditur,

[I. Kapp]

personare. magna comparatio -is et tectorum eqs. cf. *infra* l. 11) SIL. 5, 384 sic ubi torrentem crepitanti -e nimbium illidit terris ... Iuppiter (CLAUD. DON. Aen. 9, 670 p. 273, 29 quemadmodum crepitat -o. cf. p. 2190, 69. 84). STAT. Theb. 6, 423 densis insibilat aër verberibus, gelidā non crebrior exilit arcto -o. 8, 410. CLAUD. 26, 174 ex illo tempore, quocumque vagos *Getas* impegit Erinnye, -is aut morbi ritu (v. p. 2190, 81) per devia rerum ... ruunt. CORIPP. Ioh. 2, 220 sic ubi ... procella influit exactis vasto cum pondere guttis -is infandae. comparatio fit cum -is colore vel forma (cf. et *infra* l. 83) aut natura (cf. p. 2090, 66): Ov. met. 12, 480 non secus haec (*sarisa*) resilit, quam tecti a culmine -o (cf. p. 2090, 82). PLIN. nat. 9, 115 ipsum unionem in carne *conchae* -i similem. 37, 83 vitia opali, si color in florem herbae, quae vocatur *heliotropium*, exeat aut in crystallum aut -em. 37, 189 chalazias -um et candorem et figuram habet.

inde de iis rebus ipsis, quae cum -e comparari solebant: *detelis, saxis* (cf. e. g. p. 2090, 73. 74 sq.): SIL. 2, 38 conditur extemplo telorum nubibus aether et densa resonant saxorum -e turres (9, 579 aspera. 14, 430). STAT. Theb. 9, 488 nec non saxis et -e ferri desuper infestant Tyrii (cf. CYPR. GALL. iud. 159 Hebraeamque aciem ferrata -e fundunt). de donis die festo largiter in populum sparsis: STAT. silv. 1, 6, 24 qualis (-i *Markland*) per cuneos hiems latinos plebem -e contudit serena (*Heinsius*, -am M).

epitheta selecta, quae spectant: ad naturam, formam, colorem: albus: v. p. 2189, 51. cana: SIL. 3, 479. concreta: GERM. frg. 4, 71. dura: PRIAP. 61, 5 STAT. silv. 2, 3, 47. gelida: PRVD. cath. 5, 98. glomerata: GERM. frg. 4, 65 v. p. 2189, 69. nivosa: LIV. 21, 58, 8 tantum nivosa -is (nivis ac coni. *E. Wolff*). rotunda: SEN. nat. 4, 3, 3. saxea: p. 2189, 58. aliter: OROS. hist. 3, 7, 4, l. 51. tumida: PETRON. 123, 198. ad casum et multitudinem: crebra: LIV. 28, 37, 7. 40, 58, 4 GERM. frg. 4, 53 STAT. Theb. 6, 423. crepitans: VERG. georg. 1, 449 MARCELL. chron. II p. 62, 389, 16. densa: GERM. frg. 4, 65 CLAUD. DON. Aen. 5, 455 p. 475, 18. 24. v. p. 2190, 68 et al. praeceps: APVL. mund. 3. praecipitans: p. 2189, 46. spissa: Ov. met. 9, 222. subita: p. 2189, 46. ad tempus, regionem: aestiva: v. p. 2189, 72. brumalis: Ov. Pont. 4, 7, 34. hiberna: Ov. met. 5, 158. PLIN. nat. 18, 342 (v. *adn. crit.*). SIL. 12, 22. Getica: CLAUD. rapt. Pros. 1, 71. Rhiphaea: STAT. Theb. 1, 419. ad vim perniciosam: aspera: SIL. 9, 579 saxorum. dira: v. p. 2189, 66. GERM. frg. 4, 81. 4, 115. horrida: VERG. georg. 1, 449. immitis: GERM. frg. 4, 65. infanda: v. supra l. 9. procellosa: PLIN. nat. 2, 106. saeva: LIV. 5, 78. (cf. etiam l. 62. 82).

iuncturae verbales ad casum -is pertinentes: -o: cadit: PACVV. trag. 414 p. 2189, 46 PRIAP. 63, 5 GERM. frg. 4, 65. 4, 71 SEN. nat. 4, 4, 1. et saepe. exilit: STAT. Theb. 6, 423. increpat: MIN. FEL. 5, 9. resilit: Ov. met. 12, 480. ruit: PLIN. nat. 2, 103 PANEG. 6 (7), 9, 1. et al. salit: VERG. georg. 1, 449 Ov. met. 14, 453.

B latiore significatione: 1 de casu lapidum naturali: LACT. inst. 7, 26, 2 p. 665, 20 et descendet aestus nimius ... super ... impios populos et imbres sulphuris et -es lapidum et guttae ignis eqs. OROS. hist. 3, 7, 4 saxea de nubibus -o descendens veris terram lapidibus verberavit (5, 18, 5 per septem continuos dies -o lapidum, immixtis etiam testarum fragmentis, terram latissime verberavit). 2 de lapidatione martyrum (alluditur ad -em naturalem, l. 55 sqq.): TERT. scorp. 10 p. 168, 22 tum (sc. si persecutio in caelis agitur), si lapidandus Christianus, -es aderunt (v. l. 54 sq.), si urendus, fulmina prae manu sunt. PRVD. perist. 10, 121 pulsatus ergo martyr illa -e, postquam inter ictus dixit hymnum plumbeos eqs. AVG. serm. 314, 1 p. 1425^{med.} sibeatus Stephanus sub imbre lapidum constitutus futura praemia non cogitasset, quomodo illam -em pertulisset (DRAC. satisf. 171 lapidum sub -e martyr. ARATOR act. 1, 604 nefanda).

II translate (cf. etiam supra l. 16 sqq.): A de variis rebus perniciosis (in imagine *infra* l. 65. 68): PLAVT. Most. 138 venit ignavia, ea mihi tempestas fuit, mi adventu suo -em imbrem [que] (*del. Bothe*; imbremque *del. Leo*) attulit. AVG. c. lul. op. imperf. 6, 14 p. 1526, 2 si in aequabili constantiae quadaem voluerit serenitate consistere, obruitur illico -e timoris et doloris procellis. figuratim i. q. obiurgationis (cf. e. g. p. 2190, 50 et 2179, 3): EVCHER. form. 2 p. 11, 1 -o: comminationes domini, quibus contumaces verberat. CASSIOD. in psalm. 17, 14 obiurgationes figuratae, quibus Iudaeorum corda durissima tundeantur *vix recte* (cf. l. 68 sqq.): ISID. nat. 35, 1 figuratim ... -o perfidiae duritia est torpore malitiae frigida. B de vi orationis, verborum copia atque impetu -bus hibernis pari (parabola sumpta est ex Hom. II. 3, 222 *ἔνεα* [sc. verba Ulixis] *νιφάδεςσιν ἐοικότεα χειμερίσιν*. fere in comparatione [cf. p. 2190, 63 sqq.]): LAVS Pis. 57 (de grandi atque robusto dicendi genere) sive libet pariter cum -e nimbos densaque vibratā iaculari fulmina linguā. AVSON. 146, 7 evolvo libros uberes instarque densae -is torrente lingua perstrepo. 406, 13 -es Ulixei (419, 19 certent huic ... subtilis deducta oratione Menelaus et instar profundae is ductor Ithacesius et ... Nestor. v. supra l. 75). 413, 4 iambe ... magna sonorae -is vi densior. C de tumore qui -is formam habet (in comparatione [v. p. 2191, 9 sqq.]): CHIRON 808 p. 249, 3 si equo in oculo albor natus

fuerit tamquam -o): CHIRON 809 p. 249, 11 sic inu(n)xeris ext(r)a(n)eam -em et claucomam.

deriv.: grandineus, grandino, grandinosus.

I. Kapp.

[grandula v. glandula p. 2029, 72].

grānea v. graneus.

granescio v. granasco.

grāneus (-ius), -a, -um a granum. -ius: l. 8. i. q. grana habens sive e granis constans: 1 substantivis adiunctum: CET. FAV. 22 p. 277 K. ex marmore -io trullizationes sunt subigendae. DIDASC. apost. 76, 30 uva, ficus, mala -ia (i. granata, ut GLOSS. III 412, 3 malagrania *ῥοιαι*), pyrus, malum. 2 fem. pro subst.: -ea scil. puls: CATO agr. 86 (cap. 95) -eam triticeam sic facito. cf. etiam PS. HIER. in I paral. 23, 27—29 (c. a. 800) primitiae ... spicarum quando deferbantur, torrebantur et grana comedeantur; quod genus cibi vulgo -eas vocant. *vix huc pertinet*: GLOSS. II 352, 38 -ea colymbas, *κολλυβάς ἡ ἐλάα* (potius III 429, 73, *κόλλυβα* crania, cf. etiam vol. IV 1097, 38).

grānifer, -era, -erum a granum et ferre. i. q. granum (-a) ferrens: de formicis: Ov. ars 1, 94 -o solitum cum vehit ore cibum. met. 7, 638 -um (granigerum cod. *Amplon.*) ... agmen.

? grāniger, -era, -erum i. q. granifer, v. l. 19.

[granillum medii aevi additamentum videtur solius cod. *Leid.* in GLOSS. III 27, 12 *γυαρον* tittiri (?) -um. *Heraeus*.]

? granistum id est lavaris (an laveris herba? PLIN. nat. 26, 50). GLOSS. III 564, 67. cf. *Thes. gloss. s. v.*

granitum (-natum? *Lindsay*. at cf. p. 2175, 32. *Her.*) *κοκκωτόν*. <grandinatum> (add. *Lds.*) *χαλάζον* (-ων *Büch.*) *ἐνοχον* GLOSS. II Philox. GR 25. 25^a.

granius v. supra l. 6.

grānomastix, -ichis f. a granum et mastix. i. q. mastix granosa. ISID. orig. 17, 8, 7 mastix arboris lentisci gutta est; -x (granum mastix K) dicta est, quia in modum granorum est.

grānōsus, -a, -um a granum. comp. v. l. 35. i. q. qui grana habet: PLIN. nat. 21, 14 germinat omnis rosa primo inclusa -o cortice. 21, 177 alterum genus *trychni*, cui acini coccini (coccinei V) -i in folliculis. DIOSC. 3, 61 melior est *anesus* recens et -ior (gr. 3, 56 *καίσσορ τὸ νέον καὶ ἄδρόν*).

grānulātum v. gradulatum.

grānulum, -i n. a granum. i. q. parvum granum: CHIRON 293 est *anagallis* genus herbae ... pusillum et -a in partes in foliis pusilla inhaerentia. PLIN. VAL. 1, 2 radices betae rubeae de -is eius sucus cochlearium unum. 5, 5 *ptisanas* cum -is dabis sine aliquo condimento. 5, 8 *ptisana*, quam mane accipiant cum -is suis in metonymia: CLAUD. MAM. anim. p. 74, 8 ecce tibi in spatio corporali summam grani triticei; da tu nunc in hoc eodem -o corporaliter mihi tumores germinum eqs. 74, 12 semina seminum, quae omnia in illo sunt -o causalibus reposita secretis.

*grānum, -ī, n. [i. q. hibern. grān „granum“ (nisi forte e voc latino mutuatum sit), ind. jīrnāh „tritrus“, goth. kaurn, theod. korn „granum“, lituan. žirnis „pisum“, slavon. zrūno „granum“. W.].

de originatione: VARRO ling. 5, 105 unde id (sc. granum) dictum, nisi ab eo, quod Graeci id *κοκκον*? (*κόκκον* Scal. et Bentin.). rust. 1, 48, 2 -um <a>gerendo: id enim ut gerat spica, seritur frumentum.

de declinatione: GRAMM. suppl. 41, 26. de sensu: VARRO rust. 1, 48, 1 -um dictum quod est intimum solum. GLOSS. *κόκκος, κόκκος σίτου, σιτών* (i. granarium?). III 357, 53 -a *ῥῶγες*. singularis saepius sensu colectivo.

NOT. Tir. 68, 12. inde a PLAVTO. [IERT. adv. Marc. 5, 10 p. 606, 23 [sicut et -um] (*del. Kroymann*). APIC. 3, 8 (80) p. 19, 5 de -o *codd.*, <in> oenogaro *Vollm.-Giarr.* (*valde dub.*, v. Brandt, *Untersuch. z. röm. Kochb.* p. 71). CORP. V 6415, 6 solis gra. (salis -is coni. *Radermacher*). [val. grāu, it. grano, francog. grain, hisp. grano. M.-L.].

I i. q. fructus frumenti, aliarum herbarum sive arborum, aristis aut aliis indumentis inclusus. A frumenti: tritici: PLAVT. Stich. 558 denegavit dare se -um tritici. CIC. div. 1, 78 Midae ... dormienti formicae in os tritici -a congesserunt. (2, 66. VAL. MAX. 1, 6 ext. 2.) PLIN. nat. 17, 72 tritici et hordei -o. 27, 142. ITALIA Ioh. 12, 24 (cod. e) nisi -um tritici cadat in terram et moriatur (*ὁ κόκκος τοῦ σίτου*. VVLG. -um frumenti, v. p. 2193, 32). TERT. adv. Marc. 5, 10 Paulus proponit exempla -i tritici. HIER. epist. 54, 16, 2 (in comparatione) -um ... tritici ibi (in Iudaea) mortuum fuerat. VVLG. I Cor. 15, 37 nudum -um, ut puta tritici. AVG. serm. 261, 11, 10 quid minutius -is tritici? horrea implent. cf. serm. 227. epist. 160, 3 vivit ... et in -o tritici ratio fecundans. CLAUD. MAM. anim. p. 74, 3 -um tritici quantae sit magnitudinis, scimus. NICET. symb. 12 p. 51 B -um tritici mortuum, aridum seminatur in terra. *ibid.* deus -um tritici resuscitat propter hominem. triticeum: SER. SAMM. 925. CLAUD. MAM. anim. p. 74, 8 ecce tibi in spatio corporali summam -i triticei. non addito tritici vocabulo: VARRO rust. 1, 48, 1 (de tritico et hordeo) ut -i apex sit gluma et arista. 1, 48, 2. 1, 57, 2 quod ... -a facit solidiora ac firmiora. COLVM. 2, 9, 3 collis ... quamvis -um robustius aliquanto ... reddit. PLIN. nat. 18, 66 si quis -um (sc. tritici Gallici) ipsum ponderet. 18, 70 -a tantae magnitudinis fieri. 18, 94 ex uno -o ... CCCC paucis minus (paucissimis E) -a. *ibid.* CCCLX stipulas ex uno -o. 18, 116 candidissima et grandissima [Schuster]

eligunt -a ac semicocta . . . arefaciunt. 18, 298 antequam -um indurescat. NICET. symb. 12 p. 51 B -um pluvia . . . vivificatur. *farris*: OBSEQ. 49 mulier farris -a vomuit. SCRIB. LARG. 135 additis quinque vel sex salis farrisque -is. *item de farre*: PLIN. nat. 18, 62 *far Gallicum* nitidissimi -i est. 18, 97 ut . . . concidantur -a. *avenae*: PLIN. nat. 6, 188 -a . . . avenae sponte provenienti. cf. 18, 150. *siliginis*: PLIN. nat. 22, 119 siliginis -a combusta et trita. cf. PLIN. nat. 18, 85 ut gravissima quaeque -a eius (*siliginis*) serantur. 18, 86 e -o Campan[ia]e *siliginis*. 18, 91 *spicis* protinus -um dimittentibus. *hordei*: PLIN. nat. 28, 81 -a hordei. 30, 96 hordei -is. PALLAD. 3, 18, 1 hordei -a subteriiciantur. cf. Ov. met. 14, 273 misceri tosti iubet hordea -i mellaque. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 218^b (p. 98 M.). COLVM. 2, 9, 15 nulla vestitum palea -um eius (*hordei*) celeriter decedit. PLIN. nat. 18, 51 ex hordeo alterum caput -i in radicem exit. 18, 78. 80 tenuissimā paleā -um continetur. 22, 135 novem -is furunculum si quis circumducatur. PALLAD. 7, 2, 1 antequam -a arefactis *spicis* lapsa decurrant. *milii*: PLIN. nat. 37, 188 sparsis milii -is. PHYSIOGN. 26 guttulis tamquam -is milii sublucentibus insigniti sunt *oculi*. cf. PLIN. nat. 18, 53 milio comae -um complexae fimbriato capillo curvantur. 18, 55 milium . . . nigrum colore, amplum -o. *ibid.* ex uno -o sextarii terni gignuntur. LACT. ira 10, 7 ut . . . lenitudo ipsa -orum in massam coire non sinat *milium*. ANTHIM. 71 milium . . . , quando incipit frangere -um, coquatur in aqua. *alia frumentorum genera nominatim definita*: PLIN. nat. 18, 53 panicum . . . praedensis acervatur -is. 18, 64 *Graecia* ex omni . . . genere -i praetulit draconian. 18, 92 raro medius -i *arinceae* non XVI libras implet. 18, 112 tunditur -um eius (*i. zaeae*) in pila lignea. *frumenti genus non indicatur*: CATO agr. 136 si -um modio dividet, parti quinta. VARRO ling. 105 granarium, ubi -um frumenti condebant (CIC. Verr. II 3, 171 video frumenti -um Halaesinos . . . nullum dedisse. TERT. resurr. 52 p. 107 nudum -um . . . frumenti. VVLG. Ioh. 12, 24 nisi -um frumenti cadens in terram mortuum fuerit [cf. p. 2192, 55]. RVFIN. Orig. princ. 2, 10, 3 nudum -um frumenti. AVG. anim. 1, 14, 17). VARRO rust. 1, 48, 1 ut -i apex sit gluma et arista. 1, 48, 2 arista et -um omnibus fere notum, gluma paucis *ibid.* eo folliculo deglubitur -um. 1, 52, 1 e *spicis* in area excuti -a. 1, 52, 2 *umentorum* ungulis e *spica* exteruntur -a. CIC. Verr. II 3, 20 ut . . . neque in exportando frumento -o uno posset arator . . . fraudare decumanum. II 3, 29 qui -o amplius sibi quam deberetur deberi professus esset. II 3, 44 -um ex provincia Sicilia nullum haberemus. II 3, 114 cum . . . multis . . . -um nullum (ullum *al.*) . . . ex omni fructu atque ex annuo labore *relinqueretur*. HOR. sat. 2, 3, 113 *omni* audeat esuriens . . . contingere -um. SEN. epist. 90, 23 *lapidum* attritu -a franguntur. COLVM. 1, 6, 15 *id genus horrei quamvis* -um robustissimum corrumpit situ. 2, 9, 13 -um . . . rutilum. 2, 20, 1 -a et ipsae *spicae* . . . culmis arentibus . . . celeriter <decidunt>. 2, 20, 2 antequam . . . -a indurescant. PLIN. nat. 18, 60 -a in stipula crinito textu spicantur. 18, 67 ut . . . pani militari tertia portio ad -i pondus accedat. 18, 151 *venti* tum exinaniunt -a. 18, 152 *vermiculi* gignuntur . . . in -o. 18, 161 certum est -um *segetum retonsarum* longius fieri et inane cassumque ac satum non nasci. 18, 169 -um . . . limo tantum continetur. 18, 195 optimum -um, quod rubet. 18, 302 arbitrantur extenuari -um . . . et . . . confervescere; multi ventilare . . . -um vetant. 18, 304 in ipsius -i corio. MAECIAN. distrib. 79 mensurarum liquoris atque -i expeditor et forma et appellatio est. GAIUS dig. 41, 1, 7, 20 cum . . . -a, quae *spicis* continentur, perfectam habeant suam speciem. INST. Iust. 2, 1, 28 singula corpora *frumenti* id est singula -a. PAPIR. dig. 48, 12, 3, 1 pretium -i, quod invenitur, statuere. SCAEV. dig. 33, 7, 6 *praedia* instructa sunt cum vino, -o, calendario. TERT. adv. Marc. 5, 10 (*in comparatione*) sicut et -um corpus seritur, corpus resurgit. resurr. 52 p. 107 ipsum genus -i. *ibid.* si -o *corpus dat deus*. 52 p. 108 seritur . . . -um sine folliculi veste. PALLAD. 1, 6, 12 frumentum collis . . . -o robustius, sed mensurae minus refundet. 1, 19, 2 divisas cellas . . . -o cuique tribuimus. AVG. serm. 227 numquid . . . panis ille de uno -o factus est? *sim.* 272. 294, 16, 16 -um purgatum. *ibid.* de -o purgato frumentum cum palea nascitur. civ. 5, 7 p. 200, 26 D. tam multa -a in terram simul veniunt, simul germinant. MACR. Sat. 7, 8, 6 potentior mola ampliora -a confringit. 7, 15, 10 cum hauritur potus admixtus -is. ORIENT. comm. 1, 284 in terra -um quod modo putre fuit. PS. VARRO sent. 20 (*in comparatione*) amici divitum paleae sunt circa -a. GREG. M. in evang. 15, 4 per trituram areae a paleis -a separantur. PS. MATTH. evang. 25^b (*in comparatione*) tot modios -i domino suo reddat, quot -a de ipso sumpserat. *fort. ellipsis vocis* -um accipienda in his: VARRO rust. 1, 44, 1 ut ex eodem semine aliubi cum decimo redeat, aliubi cum quinto decimo. CIC. Verr. II 3, 112 ager efficit cum octavo, . . . cum decimo.

B aliarum herbarum: CATO agr. 161, 1 ad lineam palo -a bina aut terna *asparagi* demittito (PLIN. nat. 19, 147 PALLAD. 4, 9, 10). Ov. trist. 5, 2, 24 quot . . . soporiferum -a papaver habet (CLAUD. MAM. anim. p. 67, 20 -um papaveris). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 222^b (p. 101 M.) hilum putant esse, quod -o fabae adhaeret (FEST. Gloss. IV p. 284^b [p. 166 M.] glossematorum . . . scriptores, fabae -i quod haereat in fabulo. IV p. 286^b [p. 168 M.] nascit cum -um fabae se nascendi gratia aperit. COLVM. 2, 9, 8 -um . . . fabae Marsicae.

2, 10, 14 acervus paleis -isque mixtus. PETRON. 135, 5 -a . . . *fabarum* sordidissimis putaminibus vestita curiosā manu segrego. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 42 frangenda arida fabarum -a. cf. ORIBAS. syn. 1, 18 p. 821 non solum succus eorum accipiendi sunt, sed ipsis -um glutienti sunt). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 283^b (p. 166 M.) nautea herba -is nigris. COLVM. 2, 10, 21 seruntur -a sex eius (*sc. cannabis*) seminis (COLVM. 11, 2, 72 *cannabis* -a sex in pede quadrato ponuntur PALLAD. 3, 5 sex . . . seminis *cannabi* -a ponuntur). COLVM. 11, 3, 32 raris linteolis complura -a *porri sectivi* illigantur. PERS. 5, 55 pallentis -a cumini (SER. SAMM. 221. 917 sine caudis -a cumini). PLIN. nat. 13, 108 intus, *i. in fructu loti Aegyptiae*, -a ceu milium. 18, 125 passiolorum *siliquae* cum ipsis manduntur -is. 18, 156 aerae -um minimum est in cortice aculeato. 19, 112 inter -a *ulpici et alii* digiti III interesse debent *in serendo*. 20, 36 *sil* (*sesilis*) lato . . . -o et fulvo est. 20, 184 linteolo deligatis . . . -is XXX *melanthii* secundas trahi. 20, 216 seminis *coriandri* -a tria in tertianis devorari iubent aliqui (20, 218 si unum -um biberint feminae. 20, 261 -a seminis *ferulae* bibuntur in vino trita). 21, 152 seminis *trifolii* -is XX potis (*ibid.* -a eius *trifolii*, quod minyanthes appellavimus). 22, 60 seminis *triccoci* -a quattuor pota. 22, 133 sesamoides . . . -o amaro (*ibid.* aliud sesamoides . . . -o sesamae). 22, 144 propter dissolutionem stomachi XXX -a lentis devorantur (CARM. de pond. 11 semina sex alii siliquis latitantia curvis attribuunt scriplo, lentis vel -a bis octo). 22, 149 ciet *cicer* menses et urinas, -o maxime (*ibid.* singulis -is *ciceris* singulas verrucas tangunt eaque -a in linteolo deligata post se abiciunt. QVINT. inst. 2, 20, 4 qui -a *ciceris* . . . in acum . . . inserebat). 25, 135 *caliae* -a XV in oleo macerantur (26, 163). 25, 140 *psyllion* fabae -is in cacuminibus est. 27, 83 *glaucon* -um habet crocei coloris. 27, 84 semen *glycysides* in siliquis, aliud -o rubente, aliud nigro (27, 85 rubra -a *glycysides*. *ibid.* nigra -a. 27, 87). 27, 95 -a *lathyridis* piperis magnitudine, candida, dulcia, facilia purgatu. PALLAD. 1, 27, 2 si amarum lupinum comedant *gallinae*, sub oculis illis -a ipsa procedunt. MARCELL. med. 2, 9 laseris -um. *huc addam* APVL. met. 6, 10 singulis . . . -is (*sc. variorum frumenti generum*) rite dispositis.

C arborum vel fruticum (tam de ipsis fructibus quam de fructuum seminibus): VARRO rust. 1, 41, 4 minuta -a *fici* (1, 41, 5 -a de fico. CIC. Cato 52 terra ex *fici* tantulo -o . . . tantos truncos procreat. PLIN. nat. 24, 16 exemptis -is *fici*. AVG. serm. 247, 2 in illo . . . -o seminis *fici* exiguo . . . et radix latet et robur insertum est). Ov. ars 3, 54 *Venus* folium *myrti* -aque pauca dedit (PLIN. nat. 17, 62 ne *myrti* -a frangantur. PALLAD. 2, 18 -a *myrtae* contrafacta. *ibid.* expressis *myrtae* -is). met. 5, 537 sumpta . . . pallenti septem de cortice -a *mali Punici* presserat ore suo (10, 736 quae lento celant sub cortice -um, *Punica mala*. fast. 4, 607. Pont. 4, 15, 8 *quot Punica* . . . -a rubent. SEN. epist. 85, 5 *apryna* [*apryna VP*] dicuntur, non quibus nulla inest duritia -orum, sed quibus minor. COLVM. 7, 5, 12 *Punico* malo, prius quam -a faciat. 9, 13, 5 -a *mali Punici* tinsa. 10, 243 arbor *Punica*, quae rutilo mitescit tegmine -i. SCRIB. LARG. 111 ut -a comminuantur. 186. PETRON. 31, 11 *Syriaca pruna* cum -is *Punici mali*. PLIN. nat. 21, 72 -a *Punici mali* Ammineo vino conspersa. MART. 1, 43, 6 imitata breves *Punica* -a rosas. 7, 20, 10. LACT. Phoen. 126 mitia quod corium *Punica* -a tegit. PALLAD. 4, 10, 5 candida in his, *i. malis Punicis*, -a fieri. 4, 10, 10 -a matura purgata. 4, 15, 1 *mali granati* . . . -a contrita. AVIEN. carm. ad Flav. 14 *mala*, spisso quibus arcta cohaeret -orum f[ol]etura situ. 18 ne pressa gravi sub pondere -a liquescant. CAEL. AVR. chron. 2, 13, 106. 3, 2, 34. 4, 3, 70. APON. 3 p. 62). CELS. 5, 18, 5 piperis -is XL (5, 18, 25. 36. 5, 25, 3. 17. 6, 6, 21. 22. SCRIB. LARG. 9 cum piperis albi -is. 26 *al.* 94 piperis nigri . . . -is duobus. 122 *al.* PLIN. nat. 12, 29 -o *piperis Italici*. 12, 30 est . . . in India piperis -is simile, quod vocatur *caryophyllon*. 23, 150. 27, 42 *al.* TERT. nat. 1, 12 p. 82 de . . . -o piperis sub terra temperato arbor exsurgit. *ibid.* p. 83. SER. SAMM. 29. 327. 330. 462. PALLAD. 11, 14, 12 MARCELL. med. 1, 9, 2, 8 *al.* PS. APVL. herb. 1, 13. MISC. Tir. p. 50, 18 piper -a xv. 56, 2). SCRIB. LARG. 109 iuniperi -a. 177 balsami seminis -a (PLIN. nat. 12, 115 peius in -o). PLIN. nat. 9, 141 coccum *Galatiae*, rubens -um ([*gramen libri*]. nat. *ibid.* anniculu -o [*R*; *gramini cet. codd.*] *cocci* languidus succus. 22, 3 -i[s] coccum imperatoris dicantur paludamentis. 25, 79 -um *cocci*). 11, 278 sibi proceres medentur -o Assyrii mali (12, 16 haec est *arbor*, cuius -a Parthorum proceres incoquere diximus esculentis). 1, 13, 28 -um *Cnidium* (13, 114 *frutex*, in quo nascitur -um *Cnidium*. 15, 28. 23, 89). 13, 56 *sycomori* ficus est praedulcis sine -is interioribus. 13, 118 intus (*in euonymi siliquis*) -um quadriangula figura, spissum, letale animalibus. 16, 32 -um *ilicis*. 16, 120 *buxi* -um, quod crataegum vocant. 17, 64 citrea -o et propagine . . . proveniunt (PALLAD. 4, 10, 11 si -is velis serere *citrum*. *ibid.* *citri* tria -a deorsum verso acumine iuncta constitues). 17, 72 minimis *cupressorum semen* . . . -is constat. 17, 75 et *zizipha* -o seruntur (PALLAD. 5, 4, 1 terna -a *ziziphi* per scrobem cacuminibus ponantur inversis). 17, 255 non inveniuntur intus (*i. in grossis*), -a. ITALA (codd. ke) et VVLG. Matth. 13, 31 simile est regnum caelorum -o sinapis (*sim.* ITALA [cod. e] et VVLG. Luc. 13, 19, cf. ITALA [cod. e] et VVLG. Marc. 4, 31 *est regnum dei* quasi [sicut *Uulg.*] -um sinapis. VVLG. Matth. 17, 19 (*in comparatione, ut saepissime*). Luc. 17, 6. HIER. epist. 54, 17, 3 [Schuster]

vidua accipiens -um sinapis. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 3, 6 *iustus* habet fidem tamquam -um sinapis modicam. AVG. serm. 246, 3 modicum videtur -um sinapis. 363, 3 ex minutissimo -o sinapis. in euang. Ioh. 121, 3 hortulanus ille (*Christus*, Ioh. 20, 15) in eius (*Magdalenae*) corde . . . -um sinapis (*sc. fidem*) seminabat. MARCELL. med. 2, 5 -um sinapis cum aceto . . . miscere. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 34 FAVST. REL. grat. 2, 3 p. 64, 6. ORIGEN. in Matth. 13, 5 omnis . . . fides -o [*gr. κόκκος*] sinapis comparatur). PALLAD. 2, 20 -a matura lentisci (*ibid.* sportam -is *lentisci* . . . plenam). PALLAD. 3, 25, 9 pira divisa et purgata -is. 7, 11 cernemus, ut -a *oenanthes* non transeant (*cf.* GLOSS. III 539, 27 -a amonia (*taminia Stadler*) id est *σταπλὴ ἀγρία* [564, 7 adminia]. III 539, 62 -a herbae pentaphyllae *σταπλὴ ἀγρία*). 10, 14, 2 *tuberis* -a decussa et sole siccata. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 3, 39 corymbi sunt hed^{er}ae fructus -is in <or-bem> inter se coeunt^{ibus} (MARCELL. med. 2, 17 -a hederæ . . . teres). CHIRON 272 baccas lauri -a numero xv (VEG. mulom. 2, 138 sulfuris parum cum -is lauri ex [-o lauri et P] aqua. ANTIDOT. Brux. 121 CASS. FEL. p. 165, 15). MISC. Tir. p. 50, 11 cariofoli triti -a xxvii. *arbor frutexve non nominatur*: PLIN. nat. 15, 116. 24, 109. AVG. gen. ad litt. 5, 23 p. 167, 22 illa in exiguo -o mirabilior . . . vis est. CARM. adv. Marc. 2, 236 in -o latet arbor. EVSTATH. Bas. hex. 5, 3 p. 912^B.

nota in uva: tam de acino quam de ipso grano (interiore) i. nucleo, qui in acino est: OV. trist. 4, 6, 10 vix . . . merum capiant -a *uvæ*, quod intus habent. VAL. MAX. 9, 12 ext. *Anacreontem* unius -i pertinacior in aridis faucibus mora [*Madv*; umor *libri*] absumpsit. COLVM. 12, 39, 1 sic ut -a submersa sint. 12, 44, 4 vitiosa -a. 12, 45, 2. SCRIB. LARG. 56 *uvæ* passae sine -is [*de interioribus -is*] p. X I. 64 cum primum -um incipiet per lucere. 74 *uvæ* passae novae et incorruptae purgatis interioribus -is p. X VIII. PALLAD. 3 tit. 29 de uva sine -is [*sc. interioribus vel seminibus*]. 3, 9, 2 *vites* -i tenerioris et umidi. 3, 9, 3 *uvæ* -i callosi et siccioris ad mensam. 3, 9, 4 -o brevior. 3, 29, 1 species *uvæ*, quae -is interioribus caret. 4, 15, 1 -a contrita . . . *uvæ* passae. 10, 11, 1 si expressa uva vinacia, quae in acinis celantur, hoc est -a, sint fusca. 10, 17 *uvarum* -um luce penetrabili splendidum. 11, 14, 14 omnia *uvarum* -a. HIER. in Is. 24, 13—15 p. 333 solent pauperes . . . pauca *uvarum* -a *relicta* colligere. tract. in psalm. 127 p. 237, 25 alia maiora *botri* -a sunt, alia minora. VVLG. lev. 19, 10 neque . . . *uvarum* -a decidentia congregabis. Is. 65, 8 si inveniatur -um in botro AVG. serm. 272 -a multa pendent ad botrum, sed liquor -orum in unitate confunditur. MARCELL. med. 8, 60 -a singula . . . infundas (*ibid.* de acinis . . . *uvæ* albae). 12, 3 *uvæ* passae sine -is X I. 14, 1 cum primum -um eius (*uvæ Amineae*) incipit per lucere. 14, 26 -um *uvæ*, quod unum intrinsecus nucleum habeat. 14, 53 *uvam* (*sc. in faucibus*) toto anno non dolebit, qui . . . *uvæ* -um vulsum sic transglutierit, ut GLOSS. III 265, 13 -a *uvarum* δάγες. 357, 53 -a δάγες).

D non indicato genere fructuum: 1 *proprie*: CATO agr. 33, 3 quod -um capiat ne serito (*inde* PLIN. nat. 17, 196 quod -um capit ni [*sic Dellefsen*; in *codd.*; ne *cdd. vett. e Catone*] serito). VARRO rust. 1, 51, 1 ne . . . in rimis *areae* . . . -a oblescant. CIC. Tusc. 5, 45 ut acervus ex sui generis -is, sic . . . effici debeat. ac. 2, 49 acervum efficiunt uno addito -o. 2, 85 nullum esse pilum omnibus rebus talem, qualis sit pilus alius, nullum -um. OV. fast. 1, 685 formicae, subiectis parcite -is. trist. 5, 6, 40 *sub terram* ferre . . . formicae -a reperta solent. PHAEDR. 4, 24, 16 ego -um in hiemem . . . studiose congero. MELA 3, 91 -a . . . frugum passim nascentium. AVG. in epist. Ioh. 1, 6 multa -a faciunt massam. MISC. Tir. p. 50, 5 purgaturia -a LI. EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 959^C secatur . . . dentibus -um *formica* (*gr. p. 196^A τῶν καπῶν τὸ μεταίτατον*). ISID. orig. 13, 10, 5 grandio appellata, quod forma eius -orum similitudinem habeat.

2 *translate et metonymice*: TERT. resurr. 52 p. 109 resurrectionem ad eandem substantiam revocans et ad -um denuo spectans. adv. Val. 29 -um seminis spiritalis modicum et parvulum iactu. praescr. 36 et haereses de . . . veritatis -o sunt. nat. 1, 12 p. 83 nucleus et -um primordiale, ex quibus apud vos simulacrorum silvae propagantur. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 25 p. 1059^B non . . . corpus totius universi velut acervus est, qui acervus tactu inter se solo -orum corpus efficitur. HIL. in Matth. 13, 4 -o sinapis se ipsum dominus comparavit. 54, 17, 3 sq. *translatio de gemmis* HIER. epist. 54, 11, 2 perforentur aures tuae . . . sermone dei, ut pretiosa ex illis novarum segetum -a dependeant (*v.* CYPR. hab. virg. 14, p. 2196, 22). AVG. serm. 9, 12, 19 vobis blandimini de minimis -is eleemosynarum. 15, 5, 5 alloquor -a in tritura *areae* inter paleas laborantia (*v.* 228, 2). 223, 2 ecclesia . . . *areae* comparatur habens mixta -a cum paleis, habens permixtos bonis malos. 228, 2 iam ipsos alloquor, ut -a sint in *area*. 251, 3, 2. 252, 4, 4 (*opp. paleae*). *item* 311, 10, 10 *bis. ibid.* quae inde (*e persecutionibus*) -a processerunt? *ibid.* tam magnum et electum -um hic beatissimus Cyprianus. in epist. Ioh. 3, 5 volant foras *infideles*, quia -a non erant. in euang. Ioh. 51, 1 ipsum erat -um mortificandum et multiplicandum. 121, 3 *v. supra* l. 4. PETR. CHRYS. serm. 120 p. 526^C *v. p. 2196, 16*. GREG. M. moral. 3, 59 a vitiorum paleis virtutum -a separare. 6, 5 quaedam . . . spicarum -a sunt verba prophetarum. in euang. 15, 4 *v. p. 2193, 71*. Ps. Matth. euang. 25^b *v. p. 2193, 72*.

II sensu latiore (variae res -orum frugiferorum similes): *tus*: PLAUT. Poen. 451 qui . . . ullum turis -um sacrificaverit. CATO agr.

70, 1 dato . . . turis -a tria. OV. fast. 4, 410 detis et in veteres turea -a focos. COLVM. 6, 4, 2 APVL. apol. 47. TERT. apol. 30 *deo offero* non -a turis unius assis. CAEL. AVR. chron. 2, 4, 75 turis -um igne calefactum. PS. THEOD. PRISC. p. 276, 12. *arena s. lapilluli*: AVG. serm. 9,

11, 17 quam minutissima sunt -a arenae. 362, 17, 20 *divide* lapillos . . . in -a. *ibid.* arenae -a divide in minutissimum pulverem. *herba-*

rum lacrimae duratae: PLIN. nat. 12, 94 *ex radice cinnami* guttae editae . . . in -a durabantur. MARCELL. med. 2, 9 laseris -um medicinalibus digitis auri inice. *ligni moduli*: PLIN. nat. 13, 97 magna . . . gratia est mensis crispis densa veluti -i congerie. *cerae glo-*

buli: PLIN. nat. 22, 116 milii magnitudine decem -a cerae. *sal*: PLIN. nat. 23, 149 (*in Mithridatis antidoto*) addito salis -o. PORPH. Hor. carm. 3, 23, 17 farre et -is salis sacrificantem *manum*.

3, 23, 18 salientem . . . micam: salis -um intellege. SER. SAMM. 1065 salis . . . breve -um. CHIRON 402 duo -a salis in plaga subicies. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 23 parvo salis -o. PETR. CHRYS. serm. 120 p. 526^C (*translate*) si beati Pauli verba ut -a divini salis terimus (*v. p. 2195, 75*). EVG. TOLET. carm. 66, 1 congrua pulmentis introrsus (*in vase salario*) -a geruntur concreta lymphis aut nutrita montibus.

finus leporinus: PLIN. nat. 28, 249 magi propinant . . . virgini VIII -a fimi, ut stent perpetuo mammae. *margarita*: TERT. resurr. 7 p. 35 Rubentis maris -a candentia. CYPR. hab. virg. 14 ut . . . de aurium cicatricibus et cavernis pretiosa -a dependeant (*cf.* HIER. epist. 54, 11, 2 p. 2195, 68. ISID. orig. 19, 31, 10 in aures ab aurium foraminibus nuncupatae, quibus pretiosa -a lapidum dependent). HIER. epist. 127, 3, 3 auribus perforatis Rubri Maris pretiosissima -a suspendere.

proverbialiter: PLAUT. Stich. 558 (*Otto, Sprichw. p. 263*), *v. p. 2192, 64*. CIC. Verr. II 3, 29 *v. p. 2193, 39*. II 3, 114 *v. p. 2193, 40*. PS. VARRO sent. 20 amici divitum paleae sunt circa -a.

an ex graneus adi. corruptum? PALLAD. 1, 15 tria coria ex marmore (marmoreo V) -o *parietis tectura* cooperiatur ad trullam. *ibid.* marmoris -i inductio. *cf.* CET. FAV. 22, p. 2192, 7.

deriv.: granarium, granarius -a -um, granasco (-esco?), granatim, granatus -a -um, granatus -ūs, graneus, granosus, granulum.

compos.: granifer (-ger?), granomastix.

[*statio in monte Grani v. nom. propr.*] Schuster.

grapharium, -ii n. *γραφάριον *denin. a γραφή. est praeceptum medici scriptum.* *de scriptura*: graphar- ALEX. TRALL. 1, 49. grafad-: SORAN. app. 3. 56 (geraf-). graphag-: ALEX. TRALL. p. 1, 96 (graf-). 126. 2, 66. 265 PHILAGR. med. 4 p. 118 P. [*falso trad.* GLOSS. II 581, 41 *v. l. 56*]. SORAN. app. 3 aliud pessarium . . . quod adhibetur post secundum -um. 56 -um, qualiter embases facere debes. ALEX. TRALL. 1, 49 scribam tibi ipsa -a (*gr. p. 505 P. ἐκθέσεις*). 1, 96 monomerion aut acariston, quorum -a tradimus (*gr. p. 35 P. τὰς γραφὰς ἐξέθευεν*). 1, 126 quorum *medicaminum* . . . -a scriptis tradam [*gr. p. 109 P. τὰς γραφὰς . . . ὑπέταξα*]. 2, 66 [*gr. p. 389 P. τὰς γραφὰς*]. PHILAGR. med. 4 p. 118 P. antidota . . . -a ipsorum, [*gloss. putat Puschm.*] tradere non omittamus). ALEX. TRALL. 2, 265 *medicamina* habent . . . -a (*gr. p. 557, 4 P. γραφή*) ipsa (*seq. descriptiones*).

[graphia, (-ae?). *vox graeca *γραφία ficta pro γραφή*. ISID. orig. 6, 9, 2 graphium graece, latine scriptorium dicitur, nam grafia (*gravia var. l.*) scriptura est. GLOSS. V Abba GRA 19 -ph-].

graphiārium, -ī n. a graphium. *est arcula ad recipienda graphia, i. stilos, apta* (GLOSS. II 265, 12 et 503, 63 *γραφιοθήκη* graphiārium. 581, 41 graf<i>arium vagina graphi): MART. 14, 21 tit. -um. 14, 21, 1 sunt armata suo -a ferro.

graphiārius, -a, -um. a graphium. GLOSS. III 121, 27 thecin grafion theca grafia (*cf. l. 54 sqq.*). SVET. Claud. 35 ne librario calamariae et -ae thecae adimerentur. COLLOQ. GLOSS. III 646 porrexerit mihi puer meus scriniarius tabulas, thecam -am (*θήκην γραφείων*).

1. **graphicē**, -ēn f. . . γραφική. PLIN. nat. 35, 77 effectum est . . . in tota Graecia, ut pueri ingenui omnia ante (*sc. ante omnia*) -en (*graf- cod. opt.*), hoc est picturam in buxo, docerentur. GLOSS. III Abol. GR 15 (*an adv.?* *cf. p. 2197, 1 sqq.*) grafic[a]e: pictura[rae] (*picturate ci. Goetz, probante Lindsay*).

2. **graphicē** adv. p. 2197, 1.

graphicus, -a, -um. γραφικός. *neutr. -on: v. l. 82. comparativum graecum v. infra l. 80.* 1 *de homine, tropice; est fere iam non homo verus, sed tamquam imago et species hominis* (*cf. Ed. Fraenkel, Plautinisches im Plautus, p. 195 adn. 1*), subest notio q. e. fere *'scitus, facetissimus'* (*cf. p. 2197, 14 sqq.*): PLAUT. Epid. 410 ne tu habes servum -um et quantivis preti, non carust auro contra. Pseud. 519 edepol mortalem -um si servat fidem (700 nimium est mortalis -us [*Pal.*; scitus A]. Stich. 570). Trin. 936 nimium -um hunc nugatorem. 1024 -um furem. 2 *de re, proprie (denuo e graeco sumptum)*: a *'quasi pictus'*: VITR. 4, 4, 4 si parietes sunt quadrato saxo . . . circum coagmenta et cubilia eminentes expressiones graphicoteran efficiunt in aspectu delectationem (*i. efficient, ut paries quasi pictus oculos magis delectet*). b *ad scribendum aptus*: ALEX. TRALL. p. 1, 50 crisma, quod recipit . . . melan -on dr. IV (*gr. p. 505 P. μέλανος γραφικῶν. cf. Diosc. 5, 162 μέλαν, ὃ γράφομεν, σκενάζεται ἐκ eqs.*). [*cf. Onom.*]

adv. graphicē. scribitur: graph-: PLAVT. Trin. 767 cod. A. graf-: GELL. 10, 17, 2. 12, 4, 1. 14, 4 tit. (ubique gratif- un. e codd.) de notione cf. Fraenkel l. all. p. 2196, 72 (cf. p. 2196, 66). 1 sensu strictiore fere 'quasi in pictura' de eis quae figura atque coloribus oculos delectant (subest notio 'elegantē' l. 7. 12. cf. l. 14 sqq.): PLAVT. Persa 306 nunc ego huic -e facetus fiam. subnixis alis me inferam atque amicibor gloriose. 464 hospitam... crepidula ut -e decet. Trin. 767 is homo exornetur -e in peregrinum modum. APVL. met. 8, 27 variis coloribus indusiati..., facie caenoso pigmento delita et oculis obunctis, -e prodeunt. 10, 31 laciniā ventus aspirabat, ut adhaerens... membrorum voluptatem -e diliniaret (Helm; lici niaret trad.). metaph.: GELL. 14, 4 tit. apte Chrysippus et -e imaginem Iustitiae modulis coloribusque verborum depinxit (seq. descriptio). 2 sensu latiore, fere 'elegantē, facete': PLAVT. Persa 843 -e (codd. vet. Lambini; hie post lacunam codd. Pal.; pergraphice ci. Spengel) hunc volo ludificari. GELL. 10, 17, 2 Democriti factum... Laberius... versibus... satis munde atque -e factis descripsit. 12, 4, 1 definitum est a Q. Ennio... -e admodum sciteque, quo ingenio... esse conveniat. compos.: pergraphice.

graphio v. grafio.

graphiolum, -i n. a graphium. ubique trad. grafiolum (graff- VEN. FORT. carm. 5, 13 tit. pars codd.). NOT. Tir. 76, 47. 1 est stilus parvus (cf. infra l. 55 sqq.): CHIRON 508 pungentes aco aut -o loca. 2 est surculus, qui arbori inseritur (cf. p. 2198, 4. GLOSS. I Ansil. IN 1556 insitivis -is, qui inseruntur): VEN. FORT. carm. 5, 13 tit. pro pomis et -is: ... mihi transmittis propria cum prole parentes, insita cum fructu, surcula, poma simul.

graphis, -idis et -idos f. γραφίς. est instrumentum pictorum, i. q. 'penicillus' (cf. Wünsch, PW VII 1873, 64 sqq.). de scriptura: grapi- PLIN. nat. 35, 68 pars codd. [lectio dubia: CORP. X 1598, 8 capita leonina argent <... gr>aphis (suppl. Visconti) argenti.] SEPT. SER. carm. frg. 21 pingere conlubitum est: -dem date, promite bolarium. VITR. 1, 1, 3 architectus litteratus sit, peritus -dos (-dis un. cod.). 1, 1, 4 architectum oportet -dis scientiam habere, quo facilius exemplaribus pictis... operis speciem deformare valeat. 1, 1, 13 non debet esse architectus... pictor ut Apelles, sed -dos non inperitus. PLIN. nat. 35, 68 multa -dis vestigia exstant in tabulis ac membranis eius (Parrhasii), ex quibus proficere dicuntur artifices.

graphium, -i n. γραφεῖον. i. q. stilus. de formis: sg. nom. -us: SYMPH. 1 tit. cod. opt. gen. graphi: PLIN. nat. 16, 184. GLOSS. II 581, 41. at VEL. gramm. VII 57, 8 ratio exigit, ut... per duo i scribamus... huius -ii (quod non trad. nisi GLOSS. V Aa S 898). dat. pl. graphis: SVET. Cal. 28. -iis: SEN. clem. 1, 15, 1. de scriptura: graf- saepe apud posteriores, e. g.: COMMENT. Lucan. 2, 121 PELAGON. 129 AMBR. hex. 1, 3, 10 pl. codd. CASSIAN. inst. 4, 13 MARCELL. med. 29, 26 al. grap- (duo codd.) et grav- (rell.): PLIN. nat. 16, 184. grav- etiam GLOSS. V 152, 31. NOT. Tir. 76, 46. de significatione: ISID. orig. 6, 9, 2 -um... graece, latine scriptorium dicitur (GLOSS. V Abba GRA 19). SCAVR. gramm. VII 13, 18 -um γραφεῖον. GLOSS. stilus, γραφεῖον, γραφῖον. inter ferrea GLOSS. III 23, 26. legitur inde ab Ov. [francog. greffe. M.-L.]. obscuriora: GLOSS. IV 412, 14 (sim. 598, 22) -um vaculum (ba- var. l.; an vasculum? Heraeus in plagulis) studentis. GLOSS. cod. Vat. 1468 (cf. Goetz, Archiv 1, 564) abaco: pinna vel -um.

1 proprie, i. q. stilus, quo scribebatur in cera sim. (cf. Wünsch PW VII 1873, 19 sqq.): a adhibetur ad scribendum: Ov. am. 1, 11, 23 digitos... -o lassare tenendo. SVET. frg. p. 131 Tusci primum ferro in ceris scripserunt, postea Romani iusserunt, ne -um ferreum quis haberet (ISID. orig. 6, 9, 1. cf. infra l. 76 sqq.). PELAGON. 129 nomen domini... in corona pedis dextri -o perscribito. AMBR. c. Aux. 23 (ad Ier. 17, 1, ubi VVLG. stylo. gr. deest) scripta est, Iuda, culpa tua -o ferreo eqs. (ad eundem locum: Ps. AMBR. apol. Dav. II 12, 66. 67). hex. 1, 3, 10 si circuitum vel atramento vel -o ducas (BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 23, 20 formula ipsa, quae atramento vel -o scribitur, littera nominatur). TRACT. in Luc. 5, 27 contemne -um (sc. publican) et suscipe calamus evangelicum. SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 56 'loculos' dixit, in quibus -a chartaeque ponuntur. sat. 2, 3, 8 solebant... poetae parietes... cera linire et habere -a iuxta, ut... notarent. SYMPH. 1 tit. -um (-us cod. opt.; de -o un. cod.; seq. descriptio). CASSIAN. inst. 4, 13 magnum... sit crimen, ex ore monachi procepsisse: 'codicem meum, tabulas meas, -um meum' (cf. BENED. reg. 33 neque codicem, neque tabulas, neque -um habere proprium). MARCELL. med. 29, 26 scribere debes in lamina aurea de -o aureo infra scriptos characteres. BENED. reg. 55. PASS. Cassian. 1 -um et codicem proiecit. GLOSS. II 581, 41 graf<i>arium vagina -i. b per occasiones utebantur -o pro telo: SEN. clem. 1, 15, 1 Trichonem populus -iis... confodit. nat. 4, 6, 3 digitum suum bene acuto -o pungebat. SVET. Iul. 82, 2 Caesar Cascae brachium arreptum (-pto pars codd.) -o traiecit. Cal. 28 ingredientem... -is... confossum lacerandum ceteris traderent. Claud. 15, 4 -um et libellos... iecisse in faciem eius. COMMENT. Lucan. 2, 121 oratoris mortui linguam fertur Marius -o... vulnerasse. CASSIOD. hist. 6, 12 infantes virum sanctum -iis (cf. Sozom. 5, 10 p. 1243^a ταῖς γραφῖσι)... pungentes. GREG. Tvr. Mart. 1, 14 quisquis habuisset in turre lanceam

aut spatam vel cultellum, seu -um protulisset ex theca. c de alio usu: PLIN. nat. 16, 184 ut aure ad caput trabis... admota ictus ab altero capite vel -i sentiantur penetrante... sono.

2 translate, surculus, qui arbori inseritur: GLOSS. I Ansil. TA 111 talea: surculus, quod rustice graf(ia) arb(orum) dicuntur cf. Meyer-Lübke, Wien. Stud. 25, 1909, 100 et p. 2197, 24 sqq.).

Brandt.

GLOSS. II Philox. GR 29 grappus σαλλός. v. Rönsch, Collectaneu p. 137 (sed cf. Walde-Hofmann, Lat. etym. Wb. s. v. cloppus).

? gras (cras?) χθον (χθές? Linds.): GLOSS. II Philox. GR 23.

grasippus (crassivus? Goetz, coll. GLOSS. II 400, 9 παχυρὸς grassibus) sensu gravatus: GLOSS. II 581, 45.

[pro grason, PLIN. nat. 13, 136 (grasson ibid. 1, 13, 52), videtur prason esse legendum.] H.

grass- v. etiam s. crass-.

grassa (gressus?) βάδιμα, βήμα GLOSS. II Philox. GR 40.

grassatio, -ōnis f. a grassari. hic illic traditur per cr, ut Hyd. chron. II p. 18, 49 cod. B s. IX, v. infra l. 28. GLOSS. λωποδυσία. 1 proprie: i. q. actus grassandi, vagandi (cf. grassor I B 1): PLIN. nat. 13, 126 Nero... nocturnis -bus converberata facie (cf. p. 2199, 34. 2200, 20). AVSON. 430, 4 Ulixes et Diomedes equos... eius (Rhesi) praemium simul et testimonium -is abducunt.

2 translate: fere i. q. furor (cf. grassor p. 2200, 57 sqq.): VITA Cypr. 8 vastaverat populum persecutionis infestae insolens atque acerba -o. COMM. apol. 183 ne fieret -o tanta latronis (i. diaboli. sim. ZENO 2, 18, 1 diabolus totam familiam Domini impastae feritatis -e turbabat). POSSID. vita Aug. 28 ferocissimam hostium -em et vastationem. Hyd. chron. II p. 18, 49 subversis memorata plagarium -e Hispaniae provinciis (cf. Isid. Vand. 73 chron. II p. 296 post plagarium diram perniciem). VIGIL. THAPS. c. Eutych. 5, 1 de haeresi: serpentinae -is virus.

*grassator, -ōris m. a grassari. scribitur per cr: CATO mor. frg. 2 plerique codd. Gell., v. infra l. 47. PLIN. nat. 8, 144 codd. praeter F², v. infra l. 58. AVG. serm. ed. Mai 168, 1, v. p. 2199, 19. IORD. Get. 129 nonnulli codd. s. VIII-XI, v. p. 2199, 13. al. cf. GRAMM. suppl. 293, 16 -r, quod est latro, per g; crassus, quod est pinguis, per c. de notione: GLOSS. III Abol. GR. 7 -r: latro, depraedator. Abstr. GA 20 praedo, vastator aut homicida. II Abav. GR 10 qui quasi impetu[m] festinationis aliquid committit mali, quasi a gradiendo. Philox. GR 44 λωποδύτης. SCHOL. Iuv. 3, 305 miles (cf. infra l. 60). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 26 B. -r accusator, raptor, praedo. * bellum agit. proelium gerit. de usu: legitur inde a CATONE. [ex coniect.: SCHOL. Cic. Bob. p. 117, 14 St. sententia... <de> causa Milonis... quasi <-is>. cf. Stangl, Rhein. Mus. 65, 1910, 261].*

i. q. homo vagus, planus: 1 de poeta: CATO mor. frg. 2 poeticae artis honos non erat; si quis in ea re studebat aut sese ad convivia adplicabat, -r vocabatur (cf. Marx, Rhein. Mus. 78, 1929, 398). 2 de iis, qui praedandi causa vagantur (cf. grassor I B 2): fere i. q. latro, praedator (distinguitur a latrone: infra l. 63. 66. 71; v. Kleinfeller, PWK VII 1829): a strictiore sensu: Cic. fat. 34 viator... bene vestitus causa -i fuisse dicitur (diceretur pars codd.) cur ab eo spoliaretur. MANIL. 5, 649 -r... venit mediam metuendus in urbem. SEN. contr. 10, 1, 6 non erat <in illo add. exc.> praeda, quam -r sequeretur (adpeteret exc.). PETRON. 82, 3 sive ille

(miles) planus fuit sive nocturnus -r (GELL. 20, 1, 8 nocturni -is insidiosam violentiam. DRAC. Romul. 5, 189 pro fure tenetur, nocturnus -r erit pauper). 82, 4 -is audaciae gratias agere. PLIN. nat. 8, 144 Vulcacium... canis a -e defendit. QVINT. inst. 12, 1, 39 si ab homine occidendo -r avertendus sit. decl. 313 p. 230, 20 paene licentiam -bus et latronibus damus. Iuv. 3, 305 interdum et ferro subitus -r agit rem ([SCHOL. ad l., non recte: miles]. cf. SVET. Aug. 32, 1 -um plurimi palam se ferebant succincti ferro). PLIN. paneg. 34, 1 delatorum iudicium, quasi -um, quasi latronum. SVET. Iul. 72 si -um et sicariorum ope... usus esset. Aug. 43, 1 ne... -bus obnoxia urbs esset. CARM. epigr. 1178, 34 (s. II in.) -es, sola est quib(us) orbita nu(m)mi. CALL. dig. 48, 19, 28, 10 -es, qui praedae causa id faciunt, proximi latronibus habentur. VLP. dig. 19, 5, 20, 1 si mulae a -bus fuerint ablatae. CYPR. hab. virg. 11 p. 195, 11 commenda illic thesauros tuos, ubi fur nullus effodiat, quo nullus insidians -r inrumpat. LACT. inst. 6, 2, 10 quamvis ille -r adulter veneficus parricida sit. FIRM. math. 3, 11, 10 aut... -es erunt aut latrones aut sicarii aut piratae (sim. 4, 11, 5). 6, 31, 6 in desertis locis -r constitutus latrocinantem manum profusione sanguinis cruentabit. AMM. 26, 9, 5 publicum -em Procopium... appellans. SCHOL. Cic. Bob. p. 114, 14 St. ad Milonianam: duodecim tabulae -is interficiendi potestatem faciunt per diem, si armatus veniat, noctu vero, quoquo modo venerit (fur Cic. Mil. 9). p. 121, 15 St. ille (Clodius) quasi -r et paene tyrannus inducitur. ibid. l. 20 St. vis plerumque corporalis est et saepe -bus congruentior. HIER. in Gal. 1, 13 p. 389 quasi quidam -r ecclesiam et praedo vastabat Paulus (sim. Ps. AVG. serm. 205, 1 elegit... duos, unum piscatorem, alterum -em [syn. ibid. persecutor, praedo]). CASSIOD. var. 7, 8, 1 ad praefectum vigillum: ut contra domesticos -es bellum pacatum gereres. IORD. Get. 301 Mundo plerisque abactoribus scamarisque et latronibus... collectis... regem se suis -bus fecerat.

[Burckhardt]

h latiore sensu: *a de militibus, barbaris sim.*: AMM. 14, 2, 7 cum edita montium petere coeperint -es (*syn.* 14, 2, 8 latrones). 16, 11, 5 Caesar... tria observavit itinera, sciens per ea erupturos procul dubio -es. 17, 13, 31 ultione parta de -bus noxiis. 24, 3, 2. 24, 5, 10 impetum -um. 27, 9, 6 -um cuneum (*syn. ibid.* praedones, 7 latrones). 28, 2, 11 per omne latus Maratocupreni -es acerrimi vagabantur. 28, 6, 15 saevissimi -es ipsa pulsavere moenia Leptitana. 29, 6, 13 duae legiones discretim -es adoriri festinant. 30, 7, 9 nullo paene redire permissio -um ad sua (*de iisdem ibid.* catervas... hostium). GILD. Brit. 21 chron. III p. 36, 16 revertuntur... impudentes -es Hiberni domos. *accedit genet. qualitatis*: AMM. 31, 9, 4 adortus nationis utriusque -es (*syn. ibid.* 3 vastatoris globis). *object.*: LORD. Get. 129 *de Hunnis*: quod genus expeditissimum multarumque nationum -em Getae ut videntur. *β de quibusvis hominibus nefariis* (*de Minotauro v. infra l. 21*): PS. QVINT. decl. 3^a, 4 ad [-is] (aggressoris N) huius verba. ARNOB. nat. 5, 19 Iuppiter -es (*i. Titanes*) obruerit fulmine. PS. SEN. epist. Paul. 12 *de Nerone*: -r iste... cui voluptas carnificina est et mendacium velamentum. AVG. serm. ed. Mai 168, 1 *de satana*: -r ille nequissimus. *accedit gen. obi.*: PS. QVINT. decl. 12, 2 si me a nefario -e reipublicae non lingua sed dentibus vindicasset. SYMM. or. 2, 19 Cretaeus Daedalus -em Cecropiae nobilitatis (*i. Minotaurum*) inclusit. *translate fere i. q. violator*: NOVELL. Theod. 15, 2, 1 (*a. 444*) iuris publici legumque -r.

grassatūra, -ae f. a grassari. *scribitur per cr*: PLIN. med. 3, 30 *cod. d. s. XII, v. infra l. 34*. GLOSS. II 360, 32. GLOSS. λη-ατρία. λωποδυσία. *i. q. facinus grassatoris, latronis* (*cf. Kleinfeller, PWK VII 1830*): SVET. Aug. 32, 1 -as (*sic V*: grassatur * ad M, -ā G, grassatores X T) dispositis per opportuna loca stationibus inhibuit. Tib. 37, 1 in primis tuendae pacis a -is ac latrociniis seditio-numque licentia curam habuit. SATVRN. dig. 48, 19, 16, 6 ut rixae a -is, expilationes a furtis discerni solent. *translate de quaestu lanista-rum*: S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278 a. 176/7) 10 lanistae prohibiti talibus -is. *i. q. actus vagandi* (*cf. grassatio 1*): PLIN. med. 3, 30 Nero... quotiens in nocturnis -is in faciem verberatus esset (*cf. p. 2198, 20*).

grassedo v. crassedo (*cf. Sofer, Glotta 17, 12*).

grasses (*i. crates*) σύμβολος (= σίμβλος): GLOSS.¹ II Philox. GR 39: *cf. vol. IV 1112, 53 sqq.*

grassor, -ātus sum, -ārī. [*a gradior. W.*] MACR. exc. gramm. V 626, 21 (= 652, 1) -atur iteratio est a graditur. Sallustius *eqs. (hist. frg. inc. 14 [v. p. 2200, 63])*. *cf. PAVL. FEST. p. 97, v. infra l. 64*. *persaepe in codd. scribitur per cr ut PLAVT. Bacch. 1138 P (deest A), v. infra l. 80*. HIL. in psalm. 13, 3 p. 81, 9 *cod. V, s. VI*. AVSON. 157, 7 *cod. V, s. IX in.*, v. p. 2201, 13. *Cod. Theod. 16, 6, 2, 1 (a. 377) cod. L, s. VIII/IX, v. p. 2201, 4*. GREG. Tvr. Franc. 5, 20, v. p. 2201, 49 *al. (v. Bonnet, Latin. de Grég. p. 162)*. *cf. AGROEC. gramm. VII 124, 1* crassari corporis est et saginae, -ari animi et crudelitatis (*cf. ISID. diff. 1, 113 DIFF. ed. Beck p. 61, 15*). *gress-*: PLIN. nat. 11, 81 *cod. F, s. XI, v. p. 2203, 49*. CYPR. epist. 59, 11 p. 679, 5 -batur ex gres-sabantur *cod. C, s. IX, v. p. 2203, 6*. *inf. -arier*: PRVD. ham. 649 v. p. 2202, 54. *activam formam falso exhibent*: APVL. met. 7, 7, v. p. 2200, 39. OPTAT. 2, 20 p. 57, 21 *cod. R, v. p. 2201, 79*. *inf. are legitur nonnumquam in glossis. e. g. GLOSS. IV 587, 23 ? passive dic-tum*: HIL. (?) hymn. de Christo 34 v. l. 74. *enumeratur inter verba activa quae passiva voce... efferuntur*: CHAR. gramm. p. 465, 2 B., *inter verba quae media appellantur*: CHAR. gramm. p. 479, 16 B. *transitive ponitur*: p. 2203, 42. *de notione*: GLOSS.¹ II Phi-lox. GR 38 -ari: ἐπερ(ε)ιδεσθαι [*ἐπέχεσθαι* *cf. Gloss. III 450, 3 -i ἐπέχεσθαι*]. *Heraeus*, βαδίζει(v). 42. -atur: λωποδυτεῖ. 43. -ari: δέ-v-ποδίσιν. III Abstr. GA 29. -bantur: latrocinebantur. Corp. G 172 -ere ferire. *adde ex*: GLOSS. ed. Goetz -or ληστέω. DOSITH. gramm. VII 431, 7 -or λωποδυτῶ. PAVL. FEST. GLOSS.¹ IV p. 217^b (p. 97 M.) -ari antiqui ponebant pro adulari. -ari autem dicuntur latrones vias obsidentes; gradi siquidem ambulare est, unde tractum -ari, videlicet ab impetu gradiendi. NON. p. 316, 1 -ari dicitur supra modum saevire. -ari etiam dicimus ambulare (*seq. exempla ex Titin. com. 140 [v. infra l. 82], Afran. com. 135 consimili -antur via, Novius Atell. 72 recta -atur via, 73/74 saepe eadem hac [hac eadem codd.] sum -tus via, Sall. Jug. 1, 3 [v. p. 2200, 3]*). *de usu*: legitur ap. poetas inde a PLAVTO (*v. infra l. 80*), in pedestri oratione inde a SALL. (*v. p. 2200, 3. 62*), fre-quentant LIV. (7^{ies}), PLIN. nat. (11^{ies}), TAC. (10^{ies}), deinde posterioris aetatis scriptores. [*var. lectio certe falsa*: CIC. Sull. 70. *dub. passive*: HIL. (?) hymn. de Christo 34 Christus falsis (*sc. testibus*) -atur (*i. 'impugnatur'*, v. p. 2202, 4) offerendus Pontio (*sic S A F P*; grassator T; gravatur LX; *cf. Vulg. Matth. 26, 59. Marc. 14, 56*). *inc. interpret.* COMM. instr. 2, 13, 7].

I proprie (*translate p. 2200, 15*): **A i. q. gradus facere, in-cedere, ambulare**: **1 sensu stricto**: PLAVT. Bacch. 1138 (*de duobus senibus cum ovibus comparatis*) non vides, ut palantes solae liberae -entur? Poen. 514 cum pedicis condidicistis, istoc -ari, (sis occrassari *codd., corr. Lambinus*) gradu. Rud. 251 sicne hic cum uvida veste -bimur? TITIN. com. 140 pedibus -ari. Ov. trist. 2, 477 (*in ludo latruncolorum*) discolor ut recto -etur limite miles. MANIL. 4, 184 *de laniis*: pecudum (pecorum *al.*) membris media -entur (*sic*

ML, -antur G) in urbe (*cf. Wageningen ad h. l.*). *in imagine*: SALL. Jug. 1, 3 *animus* ubi ad gloriam virtutis via (*cf. infra l. 63*) -atur (SIL. 1, 570 -andum ad clara periculis). CALP. decl. 28 p. 25, 21 *dives* per tot innocentium capita -atur, hunc relinquit, hunc arripit (CARM. adv. Marc. 1, 25 -tus... per latebras animae serpens [*Bue-cheler*; *sepis cod.*]). AMM. 26, 10, 15 horrendi terrores per omnem orbis ambitum -ti sunt). DRAC. Orest. 156 timor -atur mente paventi. *huc pertinere possunt exempla nonnulla quae sub II B 1 dedi.* **2 sensu paulo latiore, ita ut de motu tantum cogitetur, fere i. q. meare** (*vehī infra l. 12*): PLIN. nat. 2, 193 praecedit (*motum terrae*)... comita-turque terribilis sonus... exilius -ante in angusto *eqs.* SIL. 14, 574 *in proelio navali*: uritur... bis ternis ratis ordinibus -ta per undas (DRAC. laud. dei 2, 293 *homines* armati medias -antur in undas). AVSON. 396, 51 nec... fissipedis per calami vias -etur Cnidiae sulcus harundinis. *inde translate fere i. q. progredi, se extendere*: GELL. 3, 1, 13 si avaritia ad incuriam usque corporis -etur. AMM. 26, 3, 4 usque eo -ante licentia, ut *eqs.* (28, 6, 21). **B i. q. perva-gari**: **1 generatim** (*subest vis infesta infra l. 20. 22 al.*): LIV. 3, 13, 2 se... in inventutem -antem in Subura incidisse. TAC. ann. 13, 25 ubi Caesarem (*i. Neronem*) esse, qui -retur, pernotuit (*ibid. supra*: itinera urbis... pererrabat. *cf. etiam p. 2198, 20*). PORPH. Hor. carm. 3, 14, 19 Spartacus... per Italiam aliquando -tus multa vasta-vit ([HOR. Spartacum... vagantem]). AMM. 18, 2, 15 miles urens omnia... per medium rebellium solum -batur intrepidus. *cf. etiam p. 2202, 19 sqq.* *spectat ad eos qui artem aliquam male exercent*: VITR. 10 pr. 2 non sine poena -rentur inperiti, sed qui... doctrinarum sub-tilitate essent prudentes... profiterentur architecturam. PLIN. nat. 29, 21 *de medicis* (*cf. infra l. 79*): multitudo -antium. **2 spe-ciatim de latronibus, piratis sim.**, *fere i. q. praedatum ire, latrocinari* (*de bestiis v. infra l. 48*): SEN. benef. 4, 17, 4 cui -ari et transeuntes percutere quaestus est. LVCAN. 6, 421 Sextus Scyllaeis exul -tus in undis (*cf. supra l. 12*) polluit aequoreos Siculo pirata triumphos (PS. QVINT. decl. 5, 16 illud tot annorum, ex quo coepit pirata -ari, idem cubile). PETRON. 117, 3 quicquid Lycurgi villa -antibus praebuisset. FLOR. epit. 3, 6, 2 latrones, dum sub alieni belli tumultu... inpune -antur (CALL. dig. 48, 19, 28, 15 in his locis, ubi -ti sunt latrones. AMM. 24, 2, 4 latro, omni saevitia per nostros limites -tus). PAVL. sent. 5, 3, 4 -antium cupido (*syn. latrones*). APVL. met. 7, 7 quo... Macedonia delapsi -bamur (*sic vulg.*; -bamus *cod. v. p. 2199, 51*). LACT. inst. 3, 17, 41 archipirata quispiam vel latronum ductor si suos ad -andum cohortetur. 5, 9, 15 qui vias obsideant ar-mati, maria praedentur, vel si palam -ari non licuit, venena clam temperent. 6, 5, 15 nemo terra marique -bitur, nemo exercitum ducet, ut rapiat et vastet aliena. RVFIN. hist. 3, 23, 11 latronum... turmam... instituit et cum his omni crudelitate -atur. 4, 26, 5 impudentes... homines... more praedonum... -antur et diripiunt innocentes (*λη-στέονοι*). PHOC. carm. de Verg. 67 quem (*sc. Ballistam*) nox armabat in umbris -ari solitum. *cf. etiam infra l. 82 p. 2203, 6*. *de bestiis praedantibus*: PLIN. nat. 9, 45 silurus -atur... omne animal adpetens. 9, 90 polypi securi -antur extrahuntque carnes. 9, 145 -atur aries (*piscis*) ut latro. 10, 202 pardi... in praetereuntia animalia desiliunt atque e volucrum sede -antur. APVL. met. 8, 16 lupi... aliorum -antes, nulli contra nos aditum tulerunt (*cf. 8, 15 lupos... in modum latronum praetereuntes adgredi*).

II translate (*cf. etiam supra l. 15*) *i. q. aliqua via ac ratione procedere, agere, plerumque in malam partem (in bonam e. g. infra l. 66), unde abit in notiones q. sunt: hostiliter, crudeliter, scele-rate agere* (*e. g. p. 2202, 17*), saevire (*e. g. p. 2201, 64*), impetum facere (*e. g. p. 2201, 62*), damnum dare (*e. g. p. 2203, 46*): **A de ani-mantibus vel eorum partibus** (*de stellis personatis p. 2201, 32. 34*):

1 indicatur res qua quis -atur: **a ablativo**: **a nudo**: SALL. Jug. 64, 5 cupidine atque ira, pessumis consultoribus, -ari. hist. frg. inc. 14 cum inferior omni via -retur (LIV. 2, 27, 7 plebs longe alia quam primo instituerant via -bantur. *huc fort. pertinent, quae attuli p. 2199, 67 sq.*: AFRAN. com. 135 NOVIVS Atell. 72. 73/74. *cf. p. 2201, 18. 2202, 49*). HOR. sat. 2, 5, 93 obsequio -are. Ov. ars 3, 441 sunt, qui mendaci specie -entur amoris. LIV. 3, 44, 8 iure -ari non vi. 10, 14, 13 consilio -andum, si nihil vires iuvarent, ratus. 45, 23, 9 apud vos fuisse audiui, qui adsentando multitudini -rentur (*cf. CASSIOD. var. 12, 10, 2*). SIL. 8, 330 cunctandi ratio, qua te -ante... Hannibal oppressum vidit considerare bellum. PS. QVINT. decl. 11, 5 -tus aliqui est ferro (TAC. ann. 15, 60. *cf. p. 2201, 24*). TAC. hist. 1, 37 minore avaritia ac licentia -tus esset T. Vinius. 3, 39 placuit veneno -ari (SCHOL. Iuv. 1, 158). 4, 16 Civilis dolo -andum ratus. 4, 56 Vocula optimum... ratus mutua dissimulatione et isdem qui-bus petebatur -ari. SVET. Galb. 14, 2 his diverso vitiorum genere -antibus (Vesp. 6, 2 milites omni rapinarum genere -ti. PLIN. med. praef. p. 7 quosdam... medicos [*cf. supra l. 28*] comperi hoc genere -ari, ut languores... in longum tempus extraherent. *v. etiam p. 2201, 32*). FLOR. epit. 1, 16, 7 gentem, si fallaciam quaeras, saltibus fere et montium fraude -antem. LACT. inst. 5, 9, 5 non atra in nebula (*velut lupi*), sed aperta praedatione -antur homines improbissimi. FIRM. math. 1, 2, 3 Scythae (*cf. p. 2201, 7*)... immanis feritatis crudelitate -antur. 1, 7, 35 Sylla nefariis caedibus pascitur, ... tyrannico -atur imperio.

[Burckhardt]

4, 14, 9 ut... vario furoris instinctu parricidalis -entur insania. 8, 17, 4 effrenata... animositate. 8, 19, 1 praepostero furore (COD. Theod. 16, 6, 2, 1 [a. 377] plerique expulsi de ecclesiis occulto... furore -antur. 2, 33, 2 [a. 386] pari furore in usuris petendis. cf. infra l. 49). 8, 22, 3 latrocinantibus crudeli feritate. err. 15, 1 de Scythia (v. p. 2200, 83): illa effera gens hominum et crudeli atque inhumana... atrocitate -ta (Ps. RVFIN. in Am. 8, 7 v. infra l. 41). IVST. 21, 2, 2 saevitia (v. infra l. 20, 39) -atur Dionysius. AVSON. 157, 7 in sanguinea gladio -amur harena. RVT. NAM. 2, 51 Geticis -tus (crassatus VB; grassator R) proditor armis. CYPR. GALL. exod. 647 nec murmure solo sed paene est -ta manu gens Hebraea. SALV. gub. 7, 18 fervidae libidinis debacchatione -antes. ENNOD. opusc. 1, 72 p. 281, 7 Alaman-nae generalitas semper nostrorum populatione (v. infra l. 44) -ta. CASSIOD. in psalm. 17, 50 schismaticus, qui perversi dogmatis iniquitate -atur. 135, 19 daemonia varia immissione -antia. Ios. antiq. 2, 10 p. 53 nitebatur Moseos nece -ari (gr. 2, 255 ἐγγιστὶν τῇ Μωσέως ἀναιρέσει). **β** additis personis vel rebus ad quas actio spectat: in c. acc.: LIV. 2, 12, 15 ut in te hac via (v. p. 2200, 63) -remur. STAT. Theb. 8, 570 in faciles -tus cuspide turmas. SVET. Nero 36, 1 nec minore saevitia (v. supra l. 8) foris et in externos -tus est. FLOR. epit. 1, 7, 4 ipse in senatum caedibus, in plebem verberibus, in omnis superbia (v. infra l. 39) -tus. PORPH. Hor. carm. 3, 24, 59 cum omnes scelere -entur in hospitem, in socium, in consortem adquirendi studio. IVST. 2, 12, 11 ferro in homines... in aedificia igne. PS. AVR. VICT. epit. 11, 10 Domitianus... in omne hominum genus... ferarum more -batur. AVSON. 466, 2 sumptis... armis egregia in consternatos caede -antur. AVELL. p. 153, 11 aditum saeva copulatione -andi in ecclesiam lupis rapacibus aperimus. in c. abl.: POMP. TROG. Iust. 38, 6, 1 non delicta regum illos (sc. Romanos), sed vires ac maiestatem insequi, neque in uno se, sed in aliis quoque omnibus hac semper arte -tos. contra: FIRM. math. 3, 4, 35 vario contra eum, qui natus fuerit, genere -atur Mars (genere: 6, 29, 18. v. etiam p. 2200, 77). 4, 19, 39 contra hominem acerba continuatione -atur malivola stella (6, 2, 7. 8, 17, 1). GREG. TVR. Franc. 8, 30 unusquisque contra seniore saeva intentione -atur. GREG. M. moral. 16, 65 haeretici contra infirmas fidelium mentes verborum et operum violentia -antur. SVET. Cal. 34, 1 nec minore livore ac malignitate quam superbia (v. supra l. 22) saevitiaque (v. supra l. 8) paene adversus omnis aevi hominum genus -tus est. FIRM. math. 1, 7, 32 forsitan circa solos viros talis est feritatis atrocitate (v. supra l. 7) -tus Sulla? **γ** accedente intentione: per ut: CYPR. laps. 16 p. 249, 11 temptatio, per quam... inimicus (v. infra l. 74) in pugnandis adhuc lapsis occulta populatione (v. supra l. 13) -atur, ut lamentatio conquiescat egs. in c. abl. (cf. Bonnet, Lat. de Grégoire p. 619): FIRM. math. 6, 31, 57 qui in hominum necibus et in miserorum poenis crudeli... feritate -entur (CASSIOD. hist. 4, 18 p. 965^c). GREG. TVR. Franc. 5, 20 coeperunt in pervasionibus, caedibus, homicidiis, adulteriis diversisque sceleribus insano furore (v. supra l. 2) -ari. in c. acc.: AVG. epist. 100, 2 p. 537, 16 illi in nostram perniciem licentiore audacia -buntur (AVELL. p. 469, 8). **δ** praepositionibus: LIV. 42, 18, 1 quem per omnia clandestina -ari scelera latrociniorum ac veneficiorum cernebant (FIRM. math. 1, 7, 37 per omnia crudelitatis genera. AMM. 28, 1, 36 per haec et alia simili maerore deflenda... -batur per strages multiplices fortunarum. 31, 2, 12 per rapinas finitimorum... et caedes. AVELL. p. 10, 14 ubi... amplius per suam rabiem -ti sunt). CASSIOD. Ios. antiq. 6, 13 p. 170 quasi non videat eos deus... pessimis -antur in actibus (gr. 6, 265 ἐμπροσθεν).

2 absolute (i. non indicata re qua quis -atur [v. p. 2200, 57 sqq.]): MANIL. 2, 599 quid loquar... sub amicitiae -antem nomine turbam? SIL. 15, 662 praecrudite ferro iam nimium patulas Poenis -antibus Alpibus. PS. QVINT. decl. 8, 19 ut -uras manus totum corpus admitteret. TAC. ann. 4, 47 sagittarii dum eminens -bantur... inulta vulnera fecere. SVET. Cal. 56, 1 ita bacchantem atque -antem Caligulam non defuit plerisque animus adoriri. FLOR. epit. 2, 7, 12 -antem (sic BJ, -entem LN [corr. m²]) sub Nabide suo Lacedaemona conpescuit. SATVRN. dig. 48, 19, 16, 10 evenit, ut aliquorum maleficiorum supplicia exacerbentur, quotiens nimium multis personis -antibus (i. maleficia exercentibus) exemplo opus sit. APVL. met. 8, 17 canes iumenta... et homines lacerant diuque -ati plerosque prosternunt. TERT. scorp. 1 p. 146, 15 nos ipsi (sc. Christiani) ut lepores... de longinquo obsidemur, et haeretici ex more -antur. CYPR. ad Donat. 5 p. 8, 7 omnem adversarii -antis exercitum. laps. 4 p. 239, 26 iaculis illis -antis inimici mea... membra percussa sunt (epist. 58, 7 p. 662, 21 PS. CYPR. merced. 21 AVELL. p. 129, 8. cf. supra l. 44. p. 2202, 30, 45). COMM. instr. 1, 23, 11 -aris, insanis, detractas... Dei nomen? AVR. VICT. Caes. 33, 32 ni Claudius... praecepisset, nobilitas plebesque atrocius -rentur. OPERAT. 2, 20 p. 57, 21 pastore occiso lupi -antur. AVSON. 259, 1 Iulius interiit Caesar -ante senatu (v. p. 2202, 27). AMM. 15, 5, 2 barbaris licenter -antibus. SVLP. SEV. dial. 3, 8, 3 immundus spiritus (i. diabolus)... privatus est potestate -andi. CYPR. GALL. gen. 358 de Chamo qui Noë ebrium derisit -tum damnat Noë in aevum. ind. 207 vincuntur Solymi passim -ante Chanano. AVELL. p. 6, 22 episcopi quanto... hoc i. ecclesiam persequi) fraudulentius

agunt, tanto et perniciosius -antur. obscene: APVL. met. 2, 17 cominus in aspectum, si vir es, derige et -are naviter et occide moriturus. FVLG. aet. mund. p. 157, 21 glandula libidinosi adulteri alieno -atur in lecto. ? passive: HIL. (?) hymn. de Christo 34, v. p. 2199, 74. c. additamentis: intentionis: in c. acc.: LIV. 6, 5, 4 nobiles homines in possessionem agri publici -ari. ut: LACT. inst. 2, 16, 20 suis... vitiis perdit (sc. dei) saevium et -antur ut perdant. in c. abl. (cf. Bonnet, Lat. de Grégoire p. 619): CASSIOD. var. 9, 18, 4 qui in genialis tori ausus est divisione -ari. 11, 6, 5 ultra omnes dementes est, qui ulcisci non appetit quem -tum in suo dedecore comprehendit. GREG. TVR. Franc. 4, 25 Marcatrudis... in huius morte -atur (GREG. M. moral. 9, 44). 8, 39 in spoliis civium aut in diversis altercationibus -retur (Badegysilus). GREG. M. moral. 16, 72 cum homicida in nece proximorum per nocturnum... silentium soleat -ari. loci: in: SVET. Aug. 67, 2 ministros... superbe avareque in provincia -tos. CALL. dig. 26, 10, 6 satisfactio... tutori diutius -andi in re familiari facultatem praestat (VLP. dig. 26, 10, 3, 5 tutor -tus in tutela est aut sordide egit vel perniciose pupillo). FVLG. aet. mund. p. 157, 21 v. supra l. 4. per: AMM. 16, 8, 11 ut esset... materia per vicinities eorum late -andi. 23, 6, 7 ducum licenter -antium per longinqua. 26, 10, 9 carnifex... et unci et cruentae quaestiones... per fortunas omnes et ordines -bantur. 30, 2, 11 Maximinus ut solebat dirae luis ritu (cf. de lue p. 2203, 11) -ari per omnia. 31, 5, 9 hostes armis induti Romanis, nullo vetante per varia (sc. loca) -bantur. personarum vel rerum ad quas actio spectat: in c. acc.: MIN. FEL. 8, 3 -ari in deos (v. infra l. 41). IVST. 16, 4, 12 neque adfuturum se amplius -anti in populum senatui (v. p. 2201, 79) ait. EPIST. pontif. 216 (a. 355) Hil. coll. antiar. BVII 2, 1 humani generis inimicus (v. p. 2201, 74) vehementius in membra ecclesiae videatur esse -tus. HIL. myst. 1, 6, 3 p. 8, 12 de Cain: qui -turus esset in fratrem. HIER. epist. ed. Morin (Bull. d'ancienne litt. et d'archéol. chret. 3 [1913]) 55 alius in alterius livet [ac -atur] (om. B) ingenium. SVLP. SEV. dial. 3, 16, 1 saevit in clericos, -atur in laicos. EPIST. pontif. 375 Conc. I 2 p. 16, 6 lupum se ipse pastor ostendit et sic oves invadit ut -etur in singulas (λυσσῶν). AVELL. p. 35, 23 non solum... in tam venerabilem episcopum -tus est Theodorus, sed et in ipsam sanctissimam plebem eius. GREG. M. dial. 3, 38 p. 316^c Langobardorum gens... in nostram cervicem -ta est. adversus (-um): CYPR. patient. 21 p. 412, 15 plurimos scio... de eis qui adversus se -antur et saevium vindicari... cupere. IVST. 1, 9, 6 -tus... adversus deos (v. supra l. 26) fuerat. SVLP. SEV. dial. 3, 18, 4 adversum me -ari desinant vindicari. contra: NOVATIAN. trin. p. 903^B contra legis divinae iura -ta est caro. GREG. TVR. Franc. 1, 30. CYPR. epist. 59, 6 p. 674, 2 ut... circa ecclesiae naufragia -etur ecclesiae inimicus (v. p. 2201, 74).

B de rebus: 1 incorporeis (inprimis de morbis [infra l. 52. p. 2203, 7, 9], malis, vitiis sim., hic illic propria notione servata [v. e. g. p. 2203, 9]. singulariter transitive p. 2203, 42): VAL. MAX. 3, 8 ext. 3 quae (sc. publica dementia)... legitima -ari via (v. p. 2200, 63) prohibita. SEN. dial. 7, 27, 6 mala vestra circumspectis... alia -antia extrinsecus, alia in visceribus ipsis ardentia (PLIN. nat. 26, 107 mala quae totis corporibus -antur [opp. quae membratim sentiuntur]). HIL. in psalm. 13, 3 p. 81, 9 PS. RVFIN. in Ioel 2, 3. PRVD. ham. 649 malum Dominus longo... sinit -arier [v. p. 2199, 50] usu. SVLP. SEV. dial. 1, 20, 5). CVRT. 5, 6, 6 neque avaritia solum, sed etiam crudelitas (v. p. 2203, 24) in capta urbe -ta est (AVG. civ. 1, 31 p. 48, 14 D.). PLIN. nat. 26, 4 tamquam malo eligente haec vitia in pueris -ari, illa in adultis (IVV. 14, 174 nec... ferro [v. p. 2200, 72] -atur saepius ullum humanae mentis vitium quam... cupido. FIRM. err. 10 erroris vitia). SIL. 14, 625 ereptam morbis -antibus... pubem (PANEG. 3 [11], 15 fame [v. infra l. 64] passim morbisque -antibus. HIL. in psalm. 13, 3 p. 80, 22 DICT. 2, 30. EPIST. pontif. 375 CONC. I 2 p. 20, 20 [de perversa doctrina] ne morbus iste longitudinis occasione -etur [ἐπιταρῆ]). STAT. Theb. 7, 574 quippe nihil -ta fames (v. supra l. 61). QVINT. inst. 9, 4, 141 aspera... et maledica... etiam in carmine iambis -antur. PS. QVINT. decl. 13, 6 venenum... inevitabilem pestem occulta fraude -antem (14, 6 ex... mortiferis venenis mitiora sunt, quae statim tota velocitate -antur. GELL. 7, 4, 1 SVLP. SEV. Mart. 6, 6). 15, 4 veneficium voca quod caecitate -atur. 15, 11 ignibus, vulneribus interdum profutura -ta sunt. TAC. ann. 4, 66 accusatorum... vis sine levamento -batur. 13, 4 ut... paucorum potentia -aretur. FLOR. epit. 3, 21, 4 (bello civili) per ipsius viscera senatus -ante victoria (AVG. civ. 3, 28 p. 140, 7 D. Sullana... victoria... crudelius in pace -ta est). APVL. Plat. 2, 17 non sponte -ari malitiam... constat (CYPR. epist. 60, 2 p. 693, 8 GREG. M. moral. 15, 37). TERT. anim. 52 p. 384, 24 multo violentior mors quae per aliena -atur, quae animam per commoda expellit (HIL. in psalm. 68, 4 p. 324, 23 cum mors, postquam in deo esset -ta [-tura R], desineret. SVLP. SEV. chron. 1, 21, 2 CASSIOD. in psalm. 118, 17. cf. MAR. MERC. Nest. adv. Pel. p. 62, 30 S. duplex... in nos mortalitas -batur). CYPR. ad Donat. 10 p. 12, 6 -atur in mendacium criminum prostituta vocis venalis audacia. 11 p. 13, 2 pernicios (i. e. venenum, v. supra l. 67) hausta -atur (14 p. 15, 7 AMM. 19, 4, 3). unit. eccl. 1 p. 209, 9 ea quae subruendis ac deiciendis servis Dei aperta im-

[Burckhardt]

pugnatione -antur (-atur *pars codd.*). mort. 13 p. 305, 7 quando ... infirmitas et inbecillitas et vastitas aliqua -atur. zel. 3 p. 420, 21 iaculatio ... gravius et crebrius in vulnera nostra. 4 p. 421, 18 invidia ... in terris. MOYS. Cypr. epist. 31, 6 p. 562, 10 delictum ... per totum paene orbem incredibili vastatione -tum (AVR. VICT. Caes. 20, 13). CYPR. epist. 59, 11 p. 679, 5 -bantur per noctem latrocinia. SER. SAMM. 897 letali ... -atur quartana (*sc. febris*) calore. IVL. VAL. 2, 30 iniuria, quae in me -ta est. FIRM. err. 8, 1 improbitas. IVST. 23, 2, 4 per omnes nervos articulosque humore pestifero -ante. HIL. in Matth. 3, 1 in sanctificatis ... diaboli tentamenta -ari. trin. 6, 3 de haeresi, cf. *ibid.* paulo infra: quae lues ingenti -ta contagio (DICT. 1, 19 lues in dies magis magisque saeviens multa fatigare et promisce per pecora atque exercitum -ari. GREG. TVR. Franc. 10, 30 p. 442, 30). AVSON. 163, 13 -antis (-es V) ... fortunae tela. 258, 4 tertia finit hiems -antia tempora Gai. AMM. 29, 5, 8 iniquitate -ante licentius. MAXIMIN. c. Ambr. 118 ubi ... infidelitas -ta (GREG. ILIB. in cant. 1, 11 p. 150, 23 H.). VVLG. II reg. 24, 21 cesset interfectio quae -atur in populo. PS. RVFIN. in Os. 4, 15 maiorem in modum imprudentia atur (*cf.* BOETH. cons. 1, 3, 45 -anti stultitiae). EPIST. ed. Morin (Rev. Bénéd. 34, 267) 1 l. 30 quid sub humilitatis titulo superbia adhuc et gloriosa -atur elatio? (POMER. 3, 8, 3). PRVD. psych. 468 rabidorum more luporum crimina persultant toto -antia campo. AVG. epist. 153, 18 si vel immanius impunita -etur audacia. serm. 276, 2, 2 tanta -batur crudelitas (*v. p.* 2202, 56) in Martyris corpore. PAVL. MED. bened. 2, 4 indignatio ... super omnem civitatem ... non dubitavit -ari. COD. Theod. 8, 5, 25 (*a.* 365) usurpatione quorundam in publici cursus damna -ante. 10, 10, 25 (*a.* 408) in cuius ingenuitatem adsidua petitorum solet libido -ari. VICT. VIT. 3, 34 suppliciiis -antibus. PAVL. PELL. 425 Romanum ... nefas ... in mea -tum ... damna. DRAC. laud. dei 2, 408 -ante reatu. APON. 12 p. 236 innumerabilia et antiqua bella -antur cottidie. CASSIOD. var. 4, 50, 2. 11, 5, 3 quicquid ibi male praesumitur, in mei animi laesione -atur. 12, 11, 2. 12, 28, 4. in psalm. 118, 110 his similia quae in huius saeculi longissimam vitam diabolica iugiter -antur (-atur *Migne*) insania. 119, 7 quod ... sola in nobis nefanda voluntate (*v. infra l.* 38) -atur. 123, 5 hostis antiqui suggestio maligna -atur. 124, 3 iniqua potestas diutina libertate. 136 insultationes contra ecclesiam pessima voluntate (*v. supra l.* 36). GREG. TVR. Franc. 7, 36 p. 317, 8 si tanto odio nostro mens vestra -atur. vit. patr. 9, 2 virus ... in pectore. VEN. FORR. Mart. 3, 134 -ante querella. 4, 440 contagia. vita Germ. 49, 136 -ante fervore tota pars brachii relaxatur putredine. *singulariter transitive*: AVR. VICT. Caes. 33, 5 Romam pestilentia -batur. COD. Theod. 9, 17, 2, 2 (*a.* 349 = COD. Iust. 9, 19, 3) locorum ... iudices ... poena -etur (*i. feriat*). 2 de rebus naturae (*aliter v. p.* 2201, 32. 34): PLIN. nat. 2, 205 ipsa se comest terra. devoravit ... Phegium, Aethiopiae iugum excelsissimum, tamquam non infida -rentur et litora. 2, 217 sideris (*i. lunae*) vim laxae -antis. 11, 81 quanta arte aranea celat pedicas scutulato rete (*sic F, a ... rete R [?], Mayhoff, vix recte*) -antes. STAT. Theb. 6, 109 -ante Noto. TAC. ann. 15, 40 rursum -tus ignis patulis magis urbis locis (FIRM. err. 27, 2 ignis ... perpetua tormentorum continuatione -atur). FIRM. math. 1, 7, 12 incendio -ante (*ibid.* flamma saeviente). de radiatione stellarum: FIRM. math. 6, 9, 1 minax radiatio, quae ... in malis perpetrando [ac] pari semper potestate -atur (*sim.* 3, 4, 25 Marti hac ... radiatione -anti). 3 de armis (*cf. supra l.* 3. 31): CALP. ecl. 1, 56 (*loco perturbato, cf. adn. crit.*) -antibus armis. CYPR. Demetr. 10 p. 358, 7 etsi externa de barbaris arma ... comprimantur, ferocius intus et gravius de calumniis ... potentium civium domesticae inpugnationis tela -entur.

synonyma et iuxta posita: ardere: *p.* 2202, 51. bacchari: *p.* 2201, 64. desaevire: HIL. trin. 6, 3. incursare: CYPR. ad Donat. 6 p. 8, 7. insanire: *p.* 2201, 76. latrocinari: FLOR. epit. 3, 6, 2. livere: *p.* 2202, 32. saevire: *p.* 2202, 7. 33. 40. 2203, 52. CYPR. laps. 4 p. 239, 26 epist. 58, 7 p. 662, 21. AVG. serm. 276, 2, 2.

deriv.: grassatio, grassator, grassatura.

compos.: de-, digrassor.

grassus (?). MARTYR. gramm. VII 176, 14 bassus ..., id est -us, in glossematibus repperi. ISID. diff. 1, 113 *differentia* inter crassum et -um. crassum corporis est pinguedinis (pinguendo *al.*). nam grassari animi nimiae crudelitatis. Burckhardt.

grātāns, grātānter *v. s.* grātor.

grātātōrius, -a, -um a gratari [gratator]. *i. q.* ad gratandum pertinens. SIDON. epist. 5, 16, 3 ampliatos prosapiae tuae titulos ... -is (*an gratulatoriis?*) apicibus inscripsi.

***grātōs** *f. plur.* [*cf.* c. grātus, grātu-itus et c. osc. brateis 'gratiae', paelign. bratom 'gratum', ind. gūrtih 'laus', grnāti 'canit, laudat, annuntiat', lituan. girti 'laudare, laudibus ornare'. W.]. habetur fere non nisi acc. -es (*cuius forma in -is traditur*: VELL. 2, 25, 4 STAT. silv. 5, 5, 45 Theb. 11, 223 [-es *v. l.*] TAC. ann. 3, 24 et 6, 2 [-es *passim*]. PANEG. 12 (2), 2, 3 COMM. instr. 2, 29, 10 DRAC. Orest. 336); acc. c. praep.: *p.* 2205, 4. nom.: TAC. ann. 15, 21. 74 (*p.* 2204, 64. 66); abl. unico loco: TAC. ann. 12, 37 (*p.* 2205, 10). gen.: -ium? VIRG. gramm. epit. p. 81, 10 H. (*v. Stangl, Virg. p.* 55. 119). inter pluralia tantum allegant CHAR. gramm. p. 35, 26 B. (*p.* 33 K.)

DIOM. gramm. I 328, 4 (Exc. Bob. gramm. I 549, 11) GLOSS. II 475, 46. de significatione: GLOSS. II Philox. GR 54 -es χάριτες (*cf.* 53 Gratiae deae Χάριτες θ(ε)αί). GLOSS. II 475, 46 χάριτες ἐν πράγματι. L III Abstr. GA 25 gratias. *al.* GLOSS. IV Plac. G 3 -es quae (duae vel duo *codd.*) sunt. gratiae quae aguntur: sed tamen indiscrete ponitur. ISID. diff. 1, 264 -es deo aguntur, gratiae vero hominibus, quoniam referri possunt (non possunt *al.*), idcirco optime deo convenit, quod relationem significat ad latrām (latam *al.* *sim.* DIFF. ed. Beck p. 61, 12). grates significatione prorsus idem valet quod gratiae (*plur.*), sed est usu longe angustius circumscriptum, dum inter paucas iuncturas verbales per accusativum versatur (*v.* 2203, 78). primitus laudes dis oblatas significasse videtur, *cf. infra l.* 16 sqq. 42 sqq. de Χάριτες deabus vocab. usurpari omnino nequit (*cf.* DIOM. gramm. I 328, 4 Exc. Bob. gramm. I 549, 11). GRAMM. suppl. 289, 28 *v. infra l.* 62.

de ambiguitate vocabuli *v.* SERV. Aen. 2, 537 (*l.* 54). iuncturae verbales per acc.: tritissimae: -es agere (*maxime dis, cf. l.* 6. 12): PLAVT. Merc. 843 spem ... quom (quam *codd.*) obtulisti ... mihi, tibi (*Spei*) -es ago. MIL. 412 Dianae laeta laudes -esque. Pers. 756 cum ... iuvisti ..., eas (*i. eius rei*) vobis (*dis*) habeo -es atque ago, quia ... sum ultus ... inimicum. CIC. rep. 6, 9 -es ... tibi ago, summe Sol, ... quod. CATVLL. 44, 17 maximas tibi, funde, -es ago ..., quod. OV. met. 2, 152 Phaethon parenti. 3, 24, 6, 435 dis. 6, 484. 7, 148 Medea carminibus ... et dis auctoribus horum. 10, 291 quibus (*verbis*) Veneri. 10, 681. 682 nec ... immemor. 14, 596. 15, 48 trist. 4, 10, 132 Ib. 25 pro. Pont. 4, 4, 39. 4, 9, 31 secreto. fast. 1, 147 non territus. LIV. 5, 23, 3 dis. 7, 36, 7. 10, 25, 5 laeti atque alacres diis populoque R. -es agunt, quod. 23, 11, 12 -es deis ... agi haberique. 23, 12, 7 *al.* 27, 51, 7 cursum ... circa templa deum, ut -es agerent. 28, 39, 15 ob haec. 30, 17, 6 salutandi ... deos agendique -es ... potestas fieret. 45, 14, 3 -es deis pro victoria apud suos penates ageret. SEN. Ag. 1010 nihil moramur, rapite, quin -es ago. Phaedr. 926. CVRT. 9, 6, 17 -es ago habeoque ... [m]eo nomine, quod. SCL. 12, 701 HOMER. 135 STAT. silv. 4, 1, 12. 4, 3, 81 Ach. 1, 366 MART. 12, 9, 3 TAC. hist. 3, 80. 4, 64 ann. 2, 38 *al.* 4, 15 ea causa. 4, 64 actae ... ei -es apud senatum ab inlustribus fama apud populum. 6, 2 benevolentiae patrum. 12, 53 publice. 13, 41 *al.* PS. APVL. Ascl. 10. PANEG. 12 (2), 2, 3 cum -is (-ias *al.*) agebant dolentes. nota *inf.* AVSON. 325, 97 -es ... mater agit cessisse dolentes. 419, 61 CLAVD. 22, 186 COMM. instr. 2, 29, 10. MART. CAP. 6, 575 ago tibi habeoque, diva, persolvensque perpetes debebo -es. SEDVL. carm. pasch. 4, 202 DRAC. laud. 3, 754 *al.* CARM. epigr. 1533, 8. -es habere: PLAVT. Pers. 756 *v. supra l.* 19. Stich. 402 quom ... convortor, Neptuno -es habeo et Tempestatibus. Trin. 821 Neptuno laetus lubens laudes ago et -es gratiasque habeo. LIV. 23, 11, 12 *v. supra l.* 27. CVRT. 3, 6, 17. 9, 6, 17 *v. supra l.* 32. TAC. ann. 1, 69 laudes (-dis *cod.*, *v. adnot.*) et -es. PAVL. NOL. carm. 21, 718 MART. CAP. 6, 575 *v. supra l.* 39.

reliquae iuncturae: PLAVT. Poen. 134 pro bene factis fateor deberi tibi, Milphio, ... multas [-es] gratias ([*cf. Leo ad l.*, gratas pro -es *al. e gloss.*]). MART. CAP. 6, 575 SIDON. carm. 16, 68 ENNOD. carm. 1, 9, 5 vers. 36. MVTIAN. Chrysost. hom. 18, 2 p. 355^{1a} divitiae multas [-itis?] -es debere compellentes [πολλοὶς εὐδέναι χάριτας]). VERG. Aen. 1, 600 o ... miserata labores ..., -es persolvere dignas (*sc. tibi*) non opis est nostrae, Dido (2, 537 tibi ... pro talibus ausis di ... persolvant -es dignas [SERV. in l. -es, prout res fuerit, vel in bonis vel in malis dicuntur, sicut praemia]. VAL. FL. 4, 630 CLAVD. 1, 76 MART. CAP. 6, 575 *v. supra l.* 39. EVG. TOLET. hex. pr. poet. 6 CARM. epigr. 816, 2). VERG. Aen. 11, 509 quas (SERV. pro quantas) dicere (508) -es quasve referre parem? (OV. Pont. 2, 11, 25 o referant -es ... di tibi. STAT. silv. 3, 1, 171 [*syn. praemia solvam*]). Theb. 7, 380. PAVL. NOL. carm. 6, 296 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 31, 5 SIDON. epist. 6, 12, 9. ENNOD. dict. 10, 9 p. 457, 17 [*supra*: gratiarum relationem]. opusc. 1, 52 p. 275, 18. GRAMM. suppl. 289, 28 -es referimus, gratias agimus). VERG. Aen. 11, 508 dicere (*v. supra l.* 57). nota OV. Pont. 4, 9, 49 pro Caesaribus superis decernere -es (TAC. hist. 4, 39. ann. 15, 21 quomodo ... -es, ita ... accusatio magistratum decernitur, *sc. a senatu*. 15, 74 [decreta del. Gron.] dona et -es deis decernuntur. VELL. 2, 25, 4 Sulla -es Dianae ... solvit (STAT. silv. 4, 2, 7 SIDON. carm. 16, 68 ENNOD. carm. 1, 9, 5 vers. 36). SEN. Ag. 379 tibi ... senes com-pote voto reddunt -es (VAL. FL. 4, 557. SIL. 7, 202 Lyaeo ... -es et praemia digna vix intellectis ... reddere verbis. TER. MAVR. 1985. PRVD. cath. 4, 75 deus ..., -es reddimus et sacramus hymnos. psych. 889 PAVL. NOL. carm. 20, 253 *al.* ARATOR ad Vigil. 15). VAL. FL. 7, 276 exsolvere (STAV. silv. 5, 5, 45 amici, ... reddite opem, saevas exsolvite -es [*sc. lugenti*]). TAC. ann. 14, 13). 7, 417 has ... -es, haec ... laborum dona dari decuit? SIL. 9, 25 sic ... -es pretiumque re-pendis ... tui capitis? (STAT. Theb. 7, 379. 9, 50 hasne tibi ... -es, haec praemia ... rependi. silv. 3, 3, 155). 16, 604 dis -es laudemque fero. STAT. Theb. 11, 223 pendere -es. silv. 3, 3, 29 pater -es ... sup-remas filii perferat, *sc. ad inferos*. TAC. hist. 2, 55 additae erga Germanicum exercitum laudes -esque. ann. 15, 34 per compositos cantus -es dis atque ipsam recentis casus fortunam celebrans. PANEG. 3 (11), 10, 5 dis ... laudes -esque cantari. PAVL. NOL. carm. 13, 4 plen-is -es tibi fundere votis. MART. CAP. 2, 208 laetabunda -esque testata Philologia. DRAC. Romul. 10, 193 -es audita (*Medea*) loquor. [H.]

10, 269 *pronuba Iuno* -es Veneri facunda canebat. *nota* MIRAC. Theclae 3 p. 171, 19 pro quo sacerdos cum clericis -es deo immolat excelsis laudibus. CARM. epigr. 19, 3 (*saec. II*) tibi hasce -es dedicamus musicas. *c. praep.*: PAVL. NOL. carm. 6, 81 ad condignas tanto pro munere -es ne dubiam suspende fidem. *omisso verbo*: AVSON. 390, 3 accessit — -es superis medioque nepoti, ... qui ...! — accessit titulus. PAVL. NOL. carm. 27, 334 -es Christo, quia. 17, 281 deo -es, quod. BOETH. cons. 1, 6, 50 sospitatis auctori -es, quod. *aliter verbo supplendo*: CARM. epigr. 868, 4 (*ca. a. 200*) -es dignas (*sc. ut tibi reddam*) tu, Alcide, potes efficere. *abl.* (*v. p. 2203, 82*): TAC. ann. 12, 37 Agrippinam ... isdem quibus principem laudibus -busque venerati sunt.

i. q. gratulatio? VEN. FORT. carm. 8, 13, 5 referens -es aviae, quia reddita tandem.

epitheta: -es *dicuntur*: aequae: HOMER. 135. aeternae: PRVD. psych. 889. dignae: VERG. Aen. 1, 600. 2, 537 STAT. Theb. 7, 379. 11, 223 CLAUD. 1, 76 CARM. epigr. 816, 2. 868, 4. gratae? *v. p. 2204, 48*. ingentes: SIDON. epist. 6, 12, 9. largae: EVG. TOLET. hexam. pr. poet. 6. maximae: CATVLL. 44, 17 PS. APVL. Ascl. 10. merita: OV. Ib. 25 Pont. 4, 4, 39. multae: PLAVT. Poen. 135. musicae: CARM. epigr. 19, 3. nullae: VAL. FL. 7, 276. quantae: *v. p. 2204, 57*. perpetes: MART. CAP. 6, 575. saevae: STAT. silv. 5, 5, 45 (*v. p. 2204, 73*). supremae: STAT. silv. 3, 3, 29. uberes: ENNOD. dict. 10, 9 p. 457, 17. *iuxta posita*: laudes (*maxime dis oblatae*): PLAVT. Mil. 412 Trin. 821 LIV. 7, 36, 7. 26, 48, 3 *al.* TAC. hist. 2, 55. 4, 39 ann. 1, 69. 12, 37 PS. APVL. Ascl. 10 PANEG. 3 (11), 10, 5. *cf.* PAVL. NOL. carm. 28, 121 MIRAC. Theclae 3. laus: SIL. 16, 604. gratiae: PLAVT. Poen. 134 Trin. 821. vota: STAT. silv. 3, 3, 155.

**gratia*, -ae *f.* [*cf. c. gratus. W.*] *per c scriptum traditur*: PLAVT. Capt. 948 cratis *pro* gratiis. CORP. I² 60 *v. p. 2235, 6*. INSCR. christ. Diehl 3315 *al.* CORP. VI 83. *gracia*: *v. infra l. 41*. *apices*: CORP. XII 4393 *sinistr.* 5 *gratiam*. *ibid.* 28 *gratia*. *de forma gratieis pro gratiis v. s. gratis*. *gratias bisyllabum?* PREC. herb. 20 (*gratis Böhrens, cf. ibid. 12*). PREC. terr. 22 (*p. 2226, 1*). [*vix TER. Hec. 798, versu utcumque corrupto*]. *an breviatur per g?* INSCR. 17. Ber. d. Röm.-Germ. Kommission 1929 p. 1 n. 3 a. g. s. (*amoris gratia sculpsit?*). *de breviationibus in mss. v. Lindsay Not. Lat. p. 45 sqq* *grā in lapide*: INSCR. christ. Diehl 1629, 9. GLOSS. *χάρις* (*cf. FVLG. Virg. cont. p. 96, 19 carin ... grece -am dicimus*). *donum*. -ae *χάριτες*. -as *ἐνχαριστίας* (-stes *codd.*). GLOSS. iurispr. cod. Paris. 1357^A *χράζια ἐνχαριστία, χάριτος* (-tes?). *ad Gratias deas videtur pertinere* GLOSS. II 475, 47 *χάριτες αἱ ἐν γαργῇ* (*i. pictura?*): hae -ae singularia non habet. *adde* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 34 B. -a. voluptas. delectatio. 436, 28 officia. obsequia. merita. -ae. beneficia *etc.* *de hebraeis cf. HIER. epist. 20, 1. 54, 16, 2 in ler. 2, 45, 3. 6, 12, 2 in Am. 2, 4. de ancipiti significatione*: AGROEC. gramm. VII 119, 15 -a et bonae et malae rei causa: nam sicut dicimus 'amicitiarum et beneficii -a', ita Sallustius (*cf. Cat. 23, 1*) 'obprobrii -a' et Cicero (*S. Rosc. 43*) 'relegationis ac supplicii -a ...' et Terentius (*Eun. 911*) 'qui referam sacrilego illi -am.' GELL. 12, 9, 1 -a *allegatur inter 'verba ancipitia'*. *cf. GLOSS. V 459, 8 quod gratis fit, utrum bene an male.* *de plurali*: CHAR. gramm. p. 35, 27 B. (*p. 33 K.*) *inter 'semper pluralia'*: grates et -ae. *adde supra l. 42.* *de vocabuli tritissimi usu notanda videntur*: *poetae quidam eo perraro vel nusquam utuntur. habent exempla*: CATVLL. 1 LVCR. 1 LYCAN. O CALP. ecl. O VAL. FL. 2 SIL. 3 STAT. 17 (*silv. 9 in versibus*) MART. 9.

in VVLG. Matth. et Marc. non nisi iuncturam -as agere usurpant (bis bina ex.); rarum est vocabulum etiam ap. Luc. Ioh. act., at frequentissimum in epistt. Pauli. [*mutila, dubia, corrupta*: *locis mutilis legitur*: PLAVT. Vid. 4 PACVV. trag. 104 COEL. hist. 23 CIC. rep. 4, 2 SALL. hist. frg. 2, 43, 11. *locis corruptis vel delendis*: PLAVT. Capt. 280 (*cf. p. 2210, 18*) ENN. scaen. 326 CAEL. Cic. epist. 8, 14, 2 SEN. contr. 2, 5, 2 PS. QVINT. decl. 14, 6 p. 269, 23. CARM. epigr. 331, 14 *v. p. 2217, 6.* *corrupte*: PACVV. trag. 120 (*lege*: Graia). CIC. dom. 81. NEMES. cyn. 240 AB (*Graecia C recte*). *dub. trad.*: PLAVT. Aul. 337 (*v. p. 2221, 57*). Stich. 71 (*cf. p. 2221, 11*). TER. Hec. 798. FRONTO p. 215, 8 N. ACT. lud. saec. sept. (*Corp. VI 32326*) 1, 24 *v. p. 2225, 66*. SYNON. Cic. Char. gramm. 436, 30 B. VOPISC. Aurelian. 6, 1 PS. CATO dist. 1, 35 CET. FAV. p. 304 6 COD. Theod. 11, 8, 31.

delendum: TERT. apol. 21, 4.] *de sonorum assimilatione in iuncturis -a — gratulatio et sim. v. Wölfflin, Allitt. Verbdg. p. 61.*

-a *proprie favorem significat, i. inclinationem animi ad bene faciendum alicui, colendum aliquid tam ultro quam ob beneficium ante acceptum. hinc transfertur ad statum eius personae, cui hic favor accidit. similiter de qualitate rerum, quae placent, adhibetur.* *defin.* CIC. inv. 2, 66 et 2, 161 *v. p. 2208, 44. 45.*

exemplorum copiam sic placuit digerere:

PARS PRIMA: -a *generatim*.

I SINGVLARIS:

A *active: de oblatione favoris:*

- 1 *per homines in universum*: a *ultro facta*: p. 2206, 47.
- b *in retributione beneficii*: p. 2208, 37. c *meton. de ipsa re oblata*: p. 2209, 1. d *de favore mutuo*: p. 2209, 18.

2 *de favore inique iudicantium*: p. 2209, 47.

B *passive: de perceptione vel usu favoris*: p. 2210, 13.

1 *de statu (condicione) hominum*: a *generatim*: p. 2210, 17. b *in re publica*: p. 2211, 10. c *accedunt appositae usitiores*: p. 2212, 35.

2 *de qualitate rerum*: p. 2212, 65. a *corporalium* (α *in hominibus*. β *in reliqua rerum natura* [p. 2213, 36]). b *incorporalium*: p. 2214, 37 (α *in arte dicendi*. β *in vita et moribus* [p. 2215, 46]).

C *iuncturae*:

1 *verbales sec. casus*: p. 2216, 63.

2 *nominales*: p. 2221, 63. a *gen.* -ae *pendet ex subst.* b *ex subst.* -a *pendet praep. c. casu*: p. 2221, 77. c *epithetorum collectio*: p. 2222, 1. *syn., opp.* (p. 2223, 27).

II PLVRALIS:

A *loci extra iuncturas*: p. 2223, 64. B *iuncturae verbales sec. casus*: p. 2224, 12.

PARS ALTERA: -a *apud christianos*.

I *de favore dei in homines*: p. 2226, 53.

A *de actu facendi*.

1 *definitiones*: p. 2226, 54. 2 *loci*: p. 2226, 68. *accedunt iuncturae per genet.*: p. 2227, 44.

B *de statu hominis*: p. 2227, 70.

1 *generatim*. 2 *de singulis donis*: p. 2228, 26. a *c. gen. virtutis vel beneficii*. b *absolute*: p. 2228, 81.

C *de rebus inanimis, ut gratiae divinae instrumentis*: p. 2229, 25.

D *Gratia christiana personata*: p. 2229, 44.

ad l.: *iuncturae*: *verbales*: p. 2229, 68. *nominales*: p. 2230, 80.

II *de grato animo hominum erga deum*: p. 2232, 53.

A -as *agere*. B -as *debere, dicere sim.*: p. 2233, 9.

-as: p. 2233, 21. D -arum *actio*: p. 2233, 60.

-a *i. q. officium sacrum*: p. 2233, 81.

III -a *interpretatur hebr.* Anna: p. 2234, 1.

PARS TERTIA: Grātia dea: p. 2234, 8.

adiunguntur:

abl. grātiā vice praepositionis: p. 2234, 70.

adv. grātis (*abl. gratiis*): p. 2237, 63.

PARS PRIMA

-a *generatim*

I SINGVLARIS:

A *active: de oblatione favoris*: 1 *per homines in univer-*

sum: a *ultro facta oblatione, i. qualibet de causa* (*beneficium, donum, munus*): PLAVT. Aul. 247 si opulentus it peti-

tum pauperioris -am. Bacch. 558 nequam hominis ... parvi pendo -am. *transl. ad rem* Cure. 155 nihilo meam vos, pessuli, -am fa-

cere. 331 scires sodalem velle -am tuam (426). Persa 567 cum optimis viris rem habebis, -am cupient tuam. Trin. 34 pluris pau-

ciorum -am faciunt pars hominum quam id quod (*abl.*) prosint plu-

ribus. 498 neque nos tuam neglegere -am. RHET. Her. 2, 7, 11 testes corrupti posse vel pretio vel a vel metu vel similitate (*sim.* 3, 3, 4).

CIC. S. Rosc. 15 Roscii pater -a atque hospitiis florens (*cf. vol. VI 918, 77*) hominum nobilissimorum. 76 pretio, -a, spe, promissis in-

duxit aliquem (*sc. ad caedem*). div. in Caec. 24 aliquis metus adiunc-

tus sit ad -am. Verr. II 2, 64 qui -am, amicitiam, cognationemque commemoraret. II 3, 59 civium R. voluntati et -ae deditus. II 3, 115

quod benefici -aeque causa concessit (*cf. 189 in benefici loco et -ae. 191*). Manil. 70 Pompei. Mur. 61 *al.* Balb. 7. Planc. 47 noli maleficium

putare esse -am. Phil. 3, 4 -a ..., quantam maximam animi nostri capere possunt. nat. deor. 1, 121 Epicurus ... dis ... et opem et -am

sustulit. *ibid.* negat ... esse in deo -am. 1, 124 talis est deus, ut nulla -a, nulla hominum caritate teneatur. *ibid.* omnis in imbecilli-

tate est et -a et caritas. Att. 4, 19, 2 Caesar Quintum ... quemad-

modum tractat honore, dignitate, -a! ad Q. fr. 2, 14, 2 quod Caesaris, quod Pompei -am tenemus. *nota gen. rei pro persona*: epist. frg.

III 7 monumentum ad memoriam magis spectare debet posteritatis quam ad praesentis temporis (*i. aequalium*) -am. CAES. Gall. 5, 55, 4

ut ... legationes ... -am atque amicitiam Caesaris publice privatim-

que peterent. 1, 40, 3 eum ... populi R. -am repudiaturum. 1 44, 12. 4, 7, 4. civ. 1, 1, 3 Caesaris am sequantur. SALL. lug. 15, 7 in -am

et favorem nobilitatis ... veniret. 102, 9 Sulla: 'fortunae placuit et vim et -am nostram te (Bocchum) experiri'. rep. 1, 7, 5 non adsen-

tando neque concupita praebendo pervorsam -am gratificans. NEP. Att. 12, 2. VERG. Aen. 9, 297 nec partum -a talem parva manet (SERV. debet ab omnibus coli, quae talem creavit). HOR. epod. 1, 24 mili-

tabitur bellum in tuae spem -ae. ars 404 -a regum Pieris temptata modis. OV. am. 2, 1, 36 heroum ... valete nomina: non aptast -a vestra mihi. 2, 3, 11 dominae. 3, 4, 46. ars 1, 434 data ... perdis, et in damno -a nulla (*sc. puellae*) tuo est. 2, 29 senis. 3, 52 -a ... ista (*sc. puella-*

[H.]

ea -a, regno, iunge deam patruo (*i. si ei faves*). fast. 5, 109 Pieridum nobis... assit. FAST. ann. Iul. Praen. (Corp. I² p. 235) Apr. 1 *in balineis* ea parte corpor(is) utique viri nudantur qua feminarum -a desideratur. LIV. 4, 57, 4 potior sibi collegarum -a rem p. fore. 5, 8, 13 ut quosque studium... aut -a occupaverunt 6, 22, 6. 22, 22, 11 beneficio et -a devinciendos. 23, 1, 2 familiae per -am Romanorum potentis. 28, 46, 11 societate cum Ingaunis, quorum -am malebat, composita. 29 1, 1 exactoratum equitem cum -a imperatoris. 31, 4, 6 *aediles frumentum* cum summa fide et -a diviserunt. 35, 49, 13. 39, 12, 8 fatenti veniam aut -am fore. 44, 13, 12 *Eumenem* nec cum -a ab consule profectum..., indignatum, quod. LIV. perioch. 48 p. 56, 3 *consules* dilectus severe agerent nec quemquam -a dimitterent. MANIL. 2, 816 vulgi. VITR. 3 pr. 1. 6 pr. 5 SEN. contr. 7 pr. 1. 10, 5, 21. VELL. 2, 126, 4 superatur aequitate -a, ambitio virtute. VAL. MAX. 3, 5, 1. 6, 6 ext. 2 Karthaginiensium -am amplecti. SEN. benef. 2, 4, 3 *beneficium dantis* -am suam facere. CVRT. 7, 1, 39 utilitatem tuam muliebri praeposimus -ae. 7, 4, 16 validioris occupas -am. *nota metonymiam*: PETRON. 83, 8 *coronas* etiam ad immeritos (imperitos *codd.*) deferre -a solet. PLIN. nat. 33, 17 *Flavius* tantam -am plebei adeptus. 36, 185 frequentata... pavimenta magna -a animorum (*nisi aliquid corruptum*). *nota* VAL. FL. 5, 491 *Iason ad Aeeten*: tibi -a nostri sit, precor, haec meritique locus, quod... recepi (*Langen*: *habeas -am erga nos [nobis] huius rei, quod*). SIL. 16, 483 *spectantibus certamen* diversa... studia... faventes..., ut cuique (*spectatori?*) -a, quemque cient. QVINT. inst. 5, 7, 33 testem -a, metu..., odio, amicitia *eqs.* fieri. 5, 11, 37 liberis odio et -a mentibus. 10, 1, 34 *testimonia ex vetustate sumpta* criminibus odii et -ae vacant. 10, 1, 99 *scripta Terenti* plus adhuc habitura -ae (*sc. legentium*), si. decl. 298 p. 176, 10 *reco* multum... fiducia facit -a adulescentis locupletis. FRONTIN. aq. 106 pro -a personarum calicem probare. TAC. Agr. 1 celeberrimus quisque ingenio ad prodendam virtutis memoriam sine -a aut ambitione bonae tantum conscientiae pretio ducebatur. hist. 1, 23 *Otho milites* pecunia aut -a iuvare. 4, 49 ad -am interfectoris *inclinare*. ann. 1, 25 *senatum* neque -ae neque severitatis expertem. 4, 74 -am aut fastus ianitorum perpetiebantur *salutatores*. 5, 2 -a Augustae floruerat. 15, 21 invictus adversum -am animus. hist. 1, 72 adversus publicum odium privatam -am praeparat. dial. 6 homines... totius orbis -a subnixos (*cf. ann. 13, 6*). 12, 7 *Alledium Agrippinae* -a (*sc. sperata*) impulsus ferunt. 13, 20 PLIN. epist. 1, 5, 16 -a malorum tam infida est quam ipsi. 1, 13, 6. 9, 5, 2 -ae potentium nimium impertire. SVET. Aug. 13, 3 neque veteranorum neque possessorum -am tenuit *Augustus* (*sc. utrisque non contentis*). 27, 1 *collegis* per -am et preces exorabilibus (*in proscriptis*). Cal. 9 apud quos quantum... amore et -a valuerit. Nero 33, 2 ne... apud hominum -am paterna memoria praevaleret. Vesp. 4, 1 Narcissi -a... in Germaniam missus. vita Crispi p. 89 principum -am appetivit. FRONTO p. 100, 18 N. opp. invidia. 178, 7 uter utri plus apud me -ae conciliet, ignoro (*seq. alterum alterius -a diligo*). 199, 4 GRAN. LIC. p. 27, 9 v. p. 2221, 31. VLP. dig. 4, 4, 7, 8 sordes aut evidens -a tutorum. 17, 1, 8, 10 (*interp. pol.*) -a ductus passus es alium emere *hominem*. CALL. dig. 22, 5, 3 pr. quod neque lucris neque -a (*πρὸς χάρις Bas.*) neque inimicitiae causa fit. VLP. dig. 27, 8, 1, 2. -a... aut pecunia falsa renuntiantes. 29, 4, 4 pr. non pecunia accepta, sed nimia -a collata. 38, 5, 1, 14 rem... bona fide vendiderit et sine ulla -a. 39, 5, 19, 1 opera vel -a mea usus. FRG. Vat. 249, 9 (*a. 316*) liberalitatis et -ae praedicatione. APVL. met. 3, 11 tibi civitas pro ista -a honores obtulit. 6, 3 bonae feminae malum -am subire. apol. 64 tibi... pro isto mendacio duit deus iste... deorum malum -am. flor. 9 p. 38 nulla tibi privatim, sed omni publicitus -a obstrictus. 17 p. 77. ITALIA (Tert. adv. Marc. 4, 17 p. 473, 15) et VVLG. Luc. 6, 34 si... feneraveritis (*mutuum dederitis his Vulg.*), a quibus speratis [vos recepturos] (*recipere Vulg.*), quae -a est vobis (*χάρις*). VVLG. *ibid.* 6, 33). PORPH. Hor. carm. 2, 18, 10 -am mei petit *dives*. NEMES. ecl. 1, 21. PANEG. 10 (4), 20, 3 spem -ae munerebantur (*opp. meriti debitum rependebant*). 12 (2), 23, 1 cuncta me ad aurium (*i. audientium*) -am locuturum. CAPITOL. Gord. 22, 5 Gordianus... ab omnibus gentibus ingenti amore, ingenti studio et -a Augustus est appellatus. ARNOB. nat. 7, 12 p. 247, 21 ambitionis et -ae nullus locus in diis est (*ibid. favores*). 7, 15 p. 249, 18 *deos* benignitatem et -am non habere venalem. IVST. 8, 4, 9 antea... imperii, nunc -ae imperantis aemulos. 9, 8, 9 *opp.* odium. AVSON. 419, 14 adfirmare possum incolumi omnium -a, qui ad hunc honorem... venerunt *eqs.* DICT. 2, 10 ob acceptam -am. 5, 15 secuti -am Ulixi (*gen.*). AMM. 15, 5, 33 obligatum -a... Constantium (28, 4, 10 cuius... -a obligati). 17, 13, 24 ad -ae cumulum. 20, 8, 1 auxilia poscebat mercede vel -a. PROB. Verg. ecl. praef. p. 323 *Vergilius* per -am Maecenatis in amicitiam Caesaris ductus est. SCHOL. Cic. Bob. p. 101, 18 St. nihil invitis extorsit vel -a vel potestate. 111, 14. 158, 21 *opp.* accepta pecunia. CLAVD. DON. Aen. 6, 655 p. 593, 18 VEG. mil. 1, 7 p. 12, 4, 1, 13 p. 17, 15 HEGES. 1, 14, 1. 1, 26, 1 severitatem temperarent -a (*cf. HIER. epist. 21, 2, 3 austeritatem legis evangelii -a temperavit*). HIER. hom. Orig. in Ezech. 3, 3 p. 352, 4 B. iuxta -am et voluntatem audientium praedicant. VVLG. gen. 12, 13 *Abraham*: ut vivat anima mea ob -am tui (*sc. Sarae*). Ruth 2, 2. 2, 20. Sirach 29, 20 -am fideiussoris ne obliviscaris. II Macc. 2, 28 propter multorum -am

(*εὐχαριστία*). Luc. 6, 32 si diligitis eos, qui vos diligunt, quae vobis est -a? 6, 33. 34 (*gr. ubique χάρις*). DIDASC. apost. 64, 4 si... scripsissem humaniora ad -am hominibus. RVFIN. Adamant. 1, 16 p. 35, 13 *Iudae* -am senserat *diabolus* (*gr. βοηθηθεῖς*). CLAVD. 8, 283 non extorquebis amari:... hoc simplex -a donat. 10, 331. 17, 213 iusti... tenorem flectere non odium cogit, non -a suadet. 24, 47 illi... languebat -a patrum (*cf. ibid. 45 favor*). AVG. civ. 5, 26 p. 239, 2 D. *Theodosius Valentinianum* humanitate et -a consolatus est. MART. CAP. 1, 34 Iuno... Cyllenium diligebat... perindeque et matris -am conferebat. COD. Theod. 1, 6, 4 (*a. 365*) siquid... populus deferri aliquibus consideratione vetustatis et -a postularit. 6, 4, 22, 3 (*a. 373*) adulantis -ae turpissimam... vilitatem. 6, 24, 3 (*a. 364*). 6, 33, 1 (*a. 416*) omni -a et favore cessante. 12, 1, 75 (*a. 371*) -a emendicatisque suffragiis. 13, 11, 8 (= lust. 11, 58, 6) culpam negligentiae vel -ae. AVELL. p. 11, 7 *Constantius* legatos nunc... -a invitat, nunc minis perterret. PROSP. in psalm. 103, 15 -a quaedam, quae est hominum ad homines. RYRIC. epist. 2, 48 p. 430, 18 Magnus... ut... se -ae tuae, etsi... de praeterito ingratus, nunc tamen gratificandus ingereret. CASIOD. var. 10, 33, 2 dulcior solet esse -a post amaritudines expiata. COD. Iust. 1, 2, 12 (*a. 451*) sanctiones... interventu -ae et ambitionis elicite. 2, 4, 12 (*a. 259*) nocere civitati -am (*ibid. ambitiose id... remissum*). 2, 13, 11 (*a. 422*). 2, 55, 3 (*a. 290?*). 4, 20, 5 (*a. 286*) omni -ae et potentatui fidem... praepone. 4, 21, 20, 3 neque lucris causa neque inimicitias neque -a tenti... faciunt comparisonem. 5, 54, 1 (*a. 197*). 8, 29, 3 (*a. 223*). 7, 49, 2 (*a. 319*). 7, 72, 10, 3. 9, 49, 7 pr. per -am atque colludium. 10, 1, 3 aperta fraude emptoris vel -a. 11, 16, 1 pr. dignitatem... vel ambitione vel -a vel pecunia... adsecutus. 11, 48, 11 al. 12, 45, 1, 4 (*a. 380*) si... severitatem vel -a vel dissimulatione distulerit. CAES. AREL. testam. 38 cum -a vel ordinatione... episcopi. INSCR. christ. Diehl 243, 1 post mortem si vivit amor, si -a prisca durat. *an ipsam circumscribit personam?* SIGISM. Alc. Avit. epist. 47 p. 77, 8 *militis* proles... -ae vestrae porrigitur. *nota* PLIN. nat. 15, 18 *in olivis praedulcibus* medicatio... ut vino, palati -a nulla est (*i. palatum non favet olivis pr.*). *translatio ad personam*: OV. Pont. 2, 3, 82 te (*Maximum iuvenem*)... ita sum complexus, ut unus... -a nostra fores (*i. cui semper favebam*). *b in retributione beneficii accepti (sunt sub a, quae possis interpretando vel huc trahere), inonice etiam de ultione iniuriae*: PLAUT. Capt. 358 quod bonis bene fit beneficium, -a ea gravis est bonis. POEN. 812 si quid bene facias, levior pluma est -a. COM. inc. 86 tantum te -ae demere *accipientis*, quantum morae adicis. CIC. inv. 2, 65 naturae... ius esse, quod nobis non opinio, sed quaedam innata vis adferat, ut religionem, pietatem, -am, vindicationem *eqs.* 2, 66 *appellat* -am, quae in memoria et remuneratione officiorum et honoris et amicitiarum observantiam teneat (2, 161 -a est, in qua amicitiarum et officiorum alterius memoria et remunerandi voluntas continetur). 2, 115 impudentem esse, qui pro beneficio non -am, verum mercedem postulet. PLANC. 81 sublata memoria et -a (*ibid. grata recordatio*). 93 privatim officiorum memoriam quaerunt et -am. fin. 2, 117 tollitur beneficium, tollitur -a, quae sunt vincla concordiae. off. 2, 66 eorum, qui *eloquentia* defensi sunt, -a. 2, 69 part. 130 quod in beneficio -a, in iniuria poenitio nominatur. ATT. 1, 4, 2 fructum... ex ipsius, si absolutus esset, -a cepissemus. 1, 19, 4 magna cum agrariorum -a confirmabam... possessiones. epist. 2, 16, 1 ut collectam -am florentissimi hominis effunderem. 5, 12, 3. LVCR. 5, 166 quid... immortalibus... -a nostra queat largiri emolumentum? CVLEX 223 quid ab officio (*meo, sc. muscae*) digressa est -a tua? LIV. 21, 52, 3 per ambiguum favorem... -am victoris spectantes. 37, 36, 7 -am pro beneficio desiderabit. GRAT. 216 Hagnon, quem plurima semper -a per nostros... testabitur usus. SEN. benef. 1, 3, 1 ex... immemori pectore -am extundit. 2, 33, 3 cum benigne acceptum est beneficium..., qui dedit, -am... iam recepit, mercedem nondum. TAC. hist. 4, 3 proclivius... iniuriae quam beneficio vicem exsolvere, quia -a oneri, ultio in quaestu habetur. ann. 4, 18 beneficia... ubi multum antevenire, pro -a odium redditur. 12, 4 quo -am Agrippinae pararet (15, 56). 14, 62. SVET. Cal. 26, 1 quibus... pro... meritorum -a... mors persoluta est. FRONTO p. 120, 12 N. recepi... omnem abs te cumulatam parem -am. APVL. met. 3, 11 tibi... honorum talium parem -am memini. TERR. apol. 16, 2 Iudaeos... onagris... indicibus fontis usos ob eam -am... bestiae superficiei consecrasse. ARNOB. nat. 7, 12 p. 247, 3 -am pro magnitudine muneris tribui (*inf.*). FLRM. math. 3, 4, 10 eos sine -a praestare, quod dederint (*ibid. ingratus illis*). AVSON. 82, 1 -a quae tarda est, ingrata est. -a namque cum fieri properat, -a grata magis. 140, 5 (*de ingratis*) si quid petenti... impertias..., -a actutum perit. 362, 42 -a rara clientis (*sc. erga patronum*). 419, 79. SCHOL. Cic. Bob. p. 151, 29 St. p. 164, 15. CLAVD. DON. Aen. 1, 620 p. 122, 7 maiorem humanitatis suae -am sperans, si. VVLG. II reg. 15, 20 ostendisti -am et fidem. 16, 17 haec est... -a tua ad amicum tuum? Sirach 12, 1 erit -a in bonis tuis (*cf. 12, 2 invenies retributionem. v. etiam 20, 17. hic potissimum videtur inserendum* VICT. VIT. 1, 46 sepeliam te cum triumpho et -a, qua mereris. *fere i. q. gratiarum actio?* IVL. VAL. 1, 30 p. 40, 17 litterae in obelisco continere sunt proditae huiusmodi -am: *rex... orbis potens praesuli... Sarapi consecrat*.

c interdum (pron. demonstr. fere addito) ad rem pertinet, quae per -am datur (beneficium, donum, munus); talia sunt: PLAVT. Capt. 721 ab eo petito -am istam (sc. manumissionem). CIST. 766 illius (filiae)... istanc esse (istam necesse codd.) malo -am. Trin. 385 adde ad istam -am unum. TER. Hec. 390 hanc -am... ut sibi des rogat. Eun. 557 -am hanc, quam video velle Chaeream. Phorm. 966 v. p. 2220, 34. CIC. Phil. 9, 15 nullam iam aliam -am referre. epist. 2, 6, 2 nullam esse -am tuam, quam non vel capere animus meus in accipiendo vel in remunerando cumulare atque illustrare posset. PROP. 2, 20, 26 quidquid eram, hoc animi -a magna tui, sc. est. Ov. epist. 12, 12 linguae -a ficta tuae. Liv. 3, 63, 9 -am... pro privato merito... non pro virtute honorem peti (sc. triumphum). 36, 25, 6 suam... -am consul in obsidione liberanda facturum esset. PETRON. 31, 2 vinum dominicum ministratoris -a est. PANEG. 10 (4), 32, 3 fraudari... e<a> -a neminem voluit. huc trahas VERG. georg. 1, 83 (v. p. 2213, 39).

ad a—c: nota: -a alicuius rei i. q. favor demonstratus alicui per aliquam rem v. s. IB, velut p. 2216, 3. 28. 38. 40. 45 al.

d de favore mutuo, i. amicitia, concordia sim. (-a nostra, -a cum aliquo, inter aliquos, sim.): PLAVT. Amph. 940 v. p. 2220, 35. 942 v. p. 2220, 59. Trin. 443 inter te atque nos affinitatem... conciliarem et -am. TER. Hec. 479 v. p. 2217, 31. CIC. epist. 1, 9, 20 ut quasi testata populo R. esset nostra -a. 6, 12, 1 fortuna... debilitatae -ae nostrae. CAES. Gall. 1, 35, 4 sibi populoque R. perpetuam -am atque amicitiam cum eo futuram. HOR. epist. 1, 3, 32 male sarta -a nequiquam coit et rescinditur. 1, 18, 41 -a... fratrum... dissiluit. PROP. 2, 33, 20 cum Tiberi Nilo -a nulla fuit. Ov. met. 1, 145 non hospes ab hospite tutus... fratrum quoque -a rara est. 12, 576. Ib. 40. Liv. 1, 9, 15 ex iniuria (i. raptu Sabinarum)... -am ortam (sc. inter Sabinos et Romanos). 40, 16, 3 suspectam... cum Romanis Demetrii -am esse. CORP. I² p. 189 n. 5 v. p. 2219, 15. SEN. contr. 1, 1, 3 porrigite mutuas in -am manus. SEN. Thy. 553 ira... -am rupit. cf. 1024 hoc foedus? haec est -a? haec fratris fides? dial. 7, 2, 3 si ulla inter malos -a est. dial. 11, 12, 5 Menenius Agrippa... inter patres ac plebem publicae -ae sequester. de apibus COLVM. 9, 6, 7 si constat principibus -a, manet pax incruenta. PETRON. 91, 9 syn. amicitia. 113, 8 inter initia coeuntis -ae. PLIN. nat. 35, 89 non fuerat ei (Apelli) -a in comitatu Alexandri cum Ptolemaeo. QVINT. inst. 11, 1, 71 aliquid detrudere (adversario in iudicio) salva -a. decl. 321 p. 261, 18. TAC. ann. 6, 29 in dirimendis amicitis interdicere domo eumque finem -ae ponere. cf. ann. 1, 10, 6, 45. 12, 15, 14, 5. CHAR. gramm. p. 411, 16 B. PORPH. Hor. carm. 3, 21, 22 fida -a inter se iuncti (ibid. amicitia). cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 413, 12 B. -ae conciliator. auctor concordiae. sanctorum amicitiae. de bona -a v. p. 2222, 7 sqq. de astris: MANIL. 2, 386 nulla est haerentibus addita signis -a (cf. 2, 390 disparibus non ulla datur concordia signis. 'mutuis affectibus carent' Housman. cf. Boucher-Leclercq, p. 161, 1).

*2 speciatim de favore (fere iniquo) iudicantium (testium al.) erga reum vel erga petentem: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 20 in iure dicendo severitas... ne varietur -a, sed conservetur aequabilis. ibid. gravitas iudicis resistat non solum -ae, verum etiam suspicioni. 1, 2, 10 opp. ius. 2, 6, 1 *εὐκρίνως* iudicium, sine oppugnatione, sine -a. SALL. lug. 15, 2² 25, 3 bonum publicum... privata -a devictum. POLLIO or. frg. Quint. inst. 9, 2, 24 ne quid in eius iudicio -a valeret. Liv. 3, 36, 7 hominum, non causarum toti erant, ut apud quos -a vim aequi haberet. 39, 47, 2 de iure... dicto per libidinem... de rebus per vim aut -am iudicatis. 42, 24, 7 ius -ae non dare. SEN. contr. 9, 2, 11 VAL. MAX. 6, 2, 4. SEN. Oed. 273 nulla sontem -a eripiet mihi. QVINT. inst. 2, 17, 28 si mihi sapientes iudices dentur... nihil invidia valeat, nihil -a. 3, 9, 7 facere... animum cognoscentis... adversum -ae an obnoxium. 4, 2, 25 (loco non plane perspicuo) in causa Miloniana Pompeius... praeter (propter B) aliam -am iudicium etiam militibus armatis clauserat. 5 pr. 1 iudicem a veritate depelli misericordia, -a. 5, 2, 3 querendum... de -a, quae testes corruerit. 5, 7, 22. 6, 1, 20 accusatio -am responsuris reis aufert. 9, 2, 24. 12, 1, 24 fidem patroni neque cupiditas corrumpat nec -a vertat. decl. 314 p. 255, 21 -a (sc. iudicium erga adversarium) circumveniri. 331 p. 303, 4² al. IVV. 13, 4 nemo nocens absolvitur, improba quamvis -a fallaci praetoris vicerit urna. SVET. Tib. 33 si quem reorum elabi -a ramuli esset. VLP. dig. 4, 6, 26, 4 si per -am aut sordes magistratus ius non dixerit (sic opp. sordes: 4, 8, 3 1^a. 5, 1, 15, 1. 26, 7, 7, 2 [ibid. sordide... gratiose]). 5, 1, 79, 1 haec res (i. si praesides iudicibus consilium impertiunt) nonnumquam infamat et materiam -ae vel ambitionis tribuit (40, 5, 24, 17). VLP. dig. 45, 5, 18, 6 optinere causam... -a (opp. iustitia et lex). PAVL. sent. 5, 15, 1 suspectos -ae testes. CHAR. dig. 22, 5, 21, 3 testimonium, quod inimicitiae aut -ae suspicione caret. APVL. met. 10, 35 cum... iudicium corruerit -a (supra: iudices sententias... pretio nundinantur). AMM. 18, 5, 1 ad deferendam potioribus -am, qui spectabant negotium (i. iudicibus), inclinatis. 18, 5, 2. Ps. ASCON. div. in Caec. p. 193, 23 St. Hortensius corruptis iudicibus hunc metum adiunxit ad -am, ut. CLAVD. 17, 213 v. p. 2208, 5. Avg. in Rom. imperf. 8 et iudices mali praebent -am in accipiendis personis. COD. Theod. 1, 16, 3 (a. 319) qui pretio depravatus aut -a perperam iudicaverit (6, 18, 1 a. 412). 1, 28, 2 (a. 364) al. 9, 42, 7 (a. 369) per -am atque concludium. 13, 3, 8, 2 (a. 370) non patrocinio praepotentium,*

non -a iudicantis... subrogetur. 11, 30, 51 (a. 393) obsecundantem (sc. iudici) officii -am. 12, 1, 77 (a. 372) per -am aut conivente iudice. ROMVL. fab. Aesop. 42, 4 S peribis absque -a. CASSIOD. Didym. in I Petr. 2, 14 p. 25, 28 amore pecuniarum sive -a dilectorum... non facientes opportune iudicium. COD. Iust. 7, 62, 29, 1 (a. 398) per errorem vel -a cognitoris oppressa... iustitia. huc videtur pertinere VINCENT. LER. 30, 42 synodus... absque taedio praesumptione et -a de fidei regulis pronuntiavit. c. gen. rei fere i. q. venia: HEGES. 5, 7, 2 non properus ad delicti -am Caesar. MACR. Sat. praef. 1, 14 veniam -amque malae existimationis postulavit. sim. (fere i. q. privilegium): COD. Iust. 10, 25, 1 (a. 383) abolita specialium immunitatum -a.

B passive: de perceptione vel usu favoris ab aliis oblato (favor, in quo quis [apud aliquem] est; hinc: commoda quae ex ea existunt: potentia, auctoritas, honos, sim. insunt non pauca [ut infra l. 50], quae arbitrio interpretandi ad dantes referens sub A inseras): 1 de statu (condicione) hominum: a generatim (de quovis homine; de bestiis v. p. 2211, 1): PLAVT. Capt. 280 ei (Polyplusio) quom in Aleis tanta -a est (versum iusto metro carentem del. Ussing, al.). Mil. 1200 quae volui... impetravi per amicitiam et -am a Philocomasio. Trin. 274 boni sibi haec expetunt: rem, fidem, honorem, gloriam et -am (v. p. 2064, 27). 382 amicitiam et -am in nostram domum... allicere. TER. Andr. 331 nequitiam liberi esse hominis puto, cum is nil mereat, postulare id -ae (dat. cf. Bennett Synt. II 173) apponi sibi. 422 istuc... impetro cum -a. CATO or. frg. 2 p. 37, 19 unde -am capiebam (opp. invidia). CIC. Verr. II 4, 136 verebar ne mulierum nobilium et formosarum -a... oppugnarer. ac. 1, 21 pertinere ad summum bonum aut adaugendum aut tenendum... divitias... opes... gloriam... -am. Att. 10, 15, 4 Funisolano respondi... cum omni tua -a (i. ita ut simul gratiae tuae rationem haberem, Boot). 12, 7, 1 a fratre familiaritate et omni -a vinceretur. epist. 15, 4, 6 Athenaeum... <in> maxima apud regem auctoritate -aque constitui. LVCC. Cic. epist. 5, 14, 3 -a contendimus et rogando (opp. suadendo). CAES. Gall. 1, 20, 5 tanti eius (Divitiaci) apud se -am esse... uti. VERG. Aen. 7, 402 si qua... manet... Amatae -a. HOR. epist. 1, 4, 10 cui -a, fama, valetudo contingat. 1, 6, 49 si fortunatum species et -a praestat. Ov. am. 1, 6, 21 quae valuit pro te... -a (sc. mea). epist. 20, 62 qua... te iactas, -a nulla tuast (sc. Aconti apud deam). met. 5, 515 si nulla est -a matris, nata patrem moveat. 6, 440 si -a... ulla mea est. 9, 284 Ilithyiam... mihi difficilem lunonis -a (fere i. q. potentia) fecit. trist. 3, 6, 21 al. nota Pont. 2, 2, 98 sit tua mutando -a blanda loco (i. utaris -a blandiendo, ut). Liv. 1, 14, 1 apud Tatium -a suorum et preces plus poterant. 26, 20, 11 maiore -a quam venerat classis dimissa est. 26, 30, 1 legati in -am publicam avertentes fidem Hieronis. SEN. contr. 1, 3, 7 virgo sine -a (i. cui nemo favebat). VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 -am meam, quantacumque fuit, cum his qui ea uti voluerunt, partitus. SEN. benef. 4, 12, 2 reum -a laborantem tueor. epist. 117, 1 nec dissentire a nostris salva -a nec consentire salva conscientia possum. CVRT. 6, 6, 11 non ignarus... exercitum graviter offendi -am (suam? eius?) liberalitate... reparare temptabat. PLIN. nat. 14, 7 Vergilium... beatum felicemque -ae. 18, 5 operae nobis maior quam famae -a expetitur. 19, 2 scientiae -am eruditionisve gloriam... petentes. 28, 2 insumemus operam minorem -ae (sc. nostrae) quam utilitatum vitae respectum habere. 28, 90 -am apud populos regesve promittit. VAL. FL. 5, 499 medii (inter Iasonem et Aeeten) sociatrix -a Phrixi. SIL. 17, 360 Iuno ad Iovem: quoniam mihi -a languet et cecidit iam... amor tuus. QVINT. decl. 276 p. 129, 10 prima... -a apud maritum futura praerepta est. 338 p. 332, 20 altior -a adversarii premit reum. IVV. 8, 64 nil... maiorum respectus, -a nulla umbrarum. TAC. dial. 5 neque apud... Augustum -a caruit Vergilius. 36 plus apud principes -ae... auctoritatis apud patres... parabat. ann. 4, 35 quos mors odio aut -ae emisisset (6, 26, 14, 62 Anicetus levi... -a, dein graviore odio). ann. 3, 15 eadem Plancinae invidia (apud senatum), maior -a (apud Liviam). PLIN. epist. 1, 16, 8 honor praesentis et -a... languescit. 8, 1, 2 Encolpio omnis ex studiis -a. paneg. 35, 4. SVET. Claud. 21, 5 liberos... et gladiatori praesidio -aeque esse. FRONTO p. 165, 16 N. -am eius apud animum tuum imminutam. TERT. apol. 46, 6 qui... adulterat veritatem... -am pangit apud insectatores veritatis. TERT. cult. 2, 6 p. 722 'capillum pro albo... flavum facimus, -ae (-a al.) faciliorem'. PANEG. 10 (4), 37, 2 narravit... hoc ad tuam -am (i. ut tibi hominum -am conciliaret, opp.: ad sui ostentationem). IVST. 5, 11, 7 quaerentes... apud Cyrum -am. 9, 8, 9, 31, 7, 6. AVSON. 350, 4 p. 207, 22 P. et obnoxius -am tenui (sc. apud imperatorem) nec victor offendi. 419, 17 eruditionem tuam... ad alterius -am gratius retorquere quam verius. DICT. 2, 12 Telephus... magna sui apud exercitum -a domum discedit. Ps. ASCON. Verr. p. 214, 12 St. -a... quae potest in adulescentibus sine infamia? -am enim 'amicorum copiam' modo dicit. VVLG. prov. 25, 10 -a et amicitia liberant. eccles. 9, 11. act. 2, 47 habentes -am ad omnem plebem. CLAVD. 22, 51 in prolem transcurrit -a patrum. carm. min. 22, 23 -a defluxit. MACR. Sat. 3, 14, 13 Roscii -a et gloria. CASSIOD. var. 7, 8, 8 nonne ista quaedam est ineffabilis -a civitatis unum in se suscipere, quod videt omnibus expedire. 7, 32, 2. COD. Iust. 4, 44, 16 pr. plus exactor ex -a quam [H]

debitor ex pretio consequatur. sic etiam de bestiis: PLIN. nat. 8, 187 magna est pecori -a... in usu vellerum. 8, 218 magna propter venatum viverris -a est. 9, 64 ex reliqua nobilitate et -a maxima est et copia nullis. 10, 121 reddatur et corvis sua -a. metonymice de populo tanquam persona quae favore fruitur: MANIL. 4, 689 Troiani -a belli Thessalia ('propter Achillis formam', Wage-ningen. princeps Pella [illa codd.] domus, Troiani -a belli. sic interpung. Housman, -am 'redditum praemium' interpretatus). Ov. Pont. 2, 3, 82 v. p. 2208, 35.

b speciatim in re publica (fere i. q. auctoritas, potentia): CIC. Quinct. 1 quae res in civitate duae plurimum possunt, ... summa -a et eloquentia (Verr. I 9). *ibid.* -a Sex. Naevi ne P. Quinctio noceat. 5 praesidio fuisse... contra vim et -am solitudinem atque inopiae (84). *ibid.* veritas repulsa vi et -a. 9 eorum -a et potentia (v. p. 2212, 56). 32. 59 -a adversarii (opp. fides iudicis). 70. 72 splendorem nostrum et -am. 93. S. Rosc. 28 Roscio patronos propter Chrysogoni -am defuturos. 148 patris Roscii. Q. Rosc. 19 crimen -ae (dat.) concedebas. Verr. I 15 non -a, non auctoritate cuiusquam, non potentia niti- tur (v. p. 2212, 36). 47 non -a, non cognatione, non aliis recte factis... vitia sublevata. II 1, 73 quibus ad exigendas pecunias... legati... prodest -a. 74. II 3, 60 summa virtute hominem, summa industria, summa -a. 185 Castricum summo splendore ingenio -a praeditum. II 5, 88 propter honorem et -am Cleomenis (v. p. 2212, 49). 174 si quid artificio consilio potentia -a copiis istius moliri cogitas. Caecin. 74 Font. 3. Cluent. 54 omni studio -aque pugnabat. 154 ornamenta, quibus senator eam mitigare molestiam posset: locus, auctoritas, domi splendor, apud exterarum nationes nomen et -a, toga praetexta etc. 196 ut maiorum... -am... assequatur. leg. agr. 2, 71. 103 Mur. 10. 17. 21. 28 dignitas in ista scientia (sc. iuris)... nunquam fuit... -ae vero multo etiam minus (v. p. 2212, 43). 29 magnus di- cendi labor, magna res, magna dignitas, summa autem -a (sc. ora- toris). 36 summo ingenio, opera, -a, nobilitate (v. p. 2212, 52). Flacc. 12. 14 auctoritatem, -am, copias, opes ad... negotium... de- tulisse. dom. 46 Sest. 134 Cael. 1, 13, 45. 78 Clodium absolutum mu- liebri -a. prov. 29 equestri ordinis -am, populi caritatem. Balb. 43 (app. facultas commendandi). Pis. 4 nulla senatus mala -a. 64 splen- dorem... -am, celebritatem domesticam, ... auctoritatem. 94 am- bitio ad -am... conitetur. Planc. 7 al. 44 ut suffragatio, ut obser- vantia, ut -a tolleretur (*ibid.* gratiosus. v. quae seq.). 55 late patet -a. Mil. 12 apud bonos. 21 familiaritatibus continetur. Phil. 2, 2 nec in vita (sc. mea) nec in -a nec in rebus gestis nec in... mea medio- critate ingenii quid despiciere possit. 2, 3 al. or. frg. A V 6. de orat. 1, 15 exposita praemia vel ad -am vel ad opes vel ad dignitatem. 1, 117 magnam esse in civitate -am consecutum. 1, 198. 3, 135 ex privatorum negotiis collectam -am (ad Q. fr. 2, 15, 1. SPART. Hadr. 7, 6). fin. 2, 64 off. 2, 51. 64 sqq. 79. 85. 3, 81 praeripere collegis... popularem -am. Brut. 156 ut ea (*invidia*) non modo non exulcerare vestram -am, sed etiam conciliare videatur. 233 al. orat. 141. 1, 18, 6. 3, 10, 2 al. 12, 40, 2. 15, 4, 1 al. epist. 1, 1, 4 -am... nostram exstinguit hominum suspicio. 1, 2, 4. 1, 5*, 2 al. nota 4, 13, 3 P. Nigidio... doctissimo et sanctissimo et maxima... -a. 11, 16, 3 Lamia summo splendore, summa -a est. 13, 49. Q. Cic. pet. 18 tribuni pl... homines excellenti -a. 32. CAES. Gall. 1, 9, 3 Dumnorix -a et largitione apud Sequanos plurimum poterat. 1, 18, 8 Dumnorix potentia... deminuta et... frater in antiquum locum -ae atque honoris restitutus. *1, 20, 2. 3. 1, 43, 8. 5, 4, 4. 6, 12, 2 al. civ. 3, 83, 1 cum... Domitius... urbanam -am... iactaret. HIRT. Gall. 8, 50, 2. *ibid.* Caesaris... -am convellere. 8, 50, 4. SALL. Catil. 20, 8 omnis -a potentia honos divitiae apud illos sunt. 49, 1? 52, 23. Iug. 4, 3 salutare plebem et conviviis -am quaerere. 9, 3. 15, 2 senatus... pars -a (*i. captatione -ae?*) depravata. 16, 1 vero pretium aut -am anteferebat. 27, 1 saepe -a, interdum iurgiis trahendo tempus (*de ministris regis*). 27, 2 tanta vis -ae atque pecuniae regis erat. 29, 3. 35, 8 al. hist. frg. 1, 12 pauci potentes, quorum in -am plerique concesserant (*cf.* ARVS. gramm. VII 462, 2). rep. 2, 6, 5 ne per tantam -am solus rerum poteretur. 2, 10, 3. 2, 11, 3 coaequari -a(m) omnium difficile est (*ibid.* infra: potentia). NEP. Con. 2, 1 apud quem (*satrapem*) multum -a valeret. Att. 2, 4 praeter -am, quae iam in adulescentulo magna erat, ... opibus inopiam... levavit. 6, 2. 12, 1. Liv. 2, 8, 3. 2, 31, 7. 2, 52, 6. 3, 44, 7 al. 4, 48, 8 principes agenda rei -am omnem ad plebem praecipuisse. 4, 48, 15 al. 6, 34, 5 affinitas... -am Fabio ad vulgum praesierat. patres prae- turam... Camillo... -a campestri ceperunt (dederunt). 22, 22, 19 Ro- manorum (sc. apud Hispanos). 31, 48, 1 al. 35, 10, 7 in Quinctio... recentia omnia ad -am erant. 40, 59, 1. MANIL. 3, 131 in nobilitate honoris condicio et famae modus et genus et specioso -a praetexto VITR. 3 pr. 2 qui (*pictores*) dignitatis notas et commendationis -am habuerunt. 3 pr. 3. VELL. 2, 1, 5 Pompeium -a impunitum habuit. 2, 67, 3. SEN. apocol. 7, 3. clem. 1, 9, 10 libertini hominis -a in... iu- dicio superatus es. benef. 1, 2, 4 alium re, alium fide, alium -a... adiuvit. 2, 27, 2 princeps... civitatis et pecuniā et -a. dial. 6, 19, 2 in civitate nostra plus -ae orbitas confert quam eripit. nota 7, 2, 4 qui -ae (*i. gratiosis*) adulantur, qui potentiam extollunt. dial. 10, 6, 1 iudicibus reos commendare et -am suam foro interponere. 11, 14, 3 al. epist. 21, 6 quicumque membra... alienae potentiae fuerunt, horum

-a viguit. 42, 9 pecuniam minorem habebis. nempe et molestiam. -am minorem. nempe et invidiam (*sim.* 68, 11 plus habet -ae). 109, 12 ASCON. Corn. p. 58, 4 St. PETRON. 125, 1 neminem -ae suae posse resistere. PROC. dig. 17, 2, 80 plus operae industriae -a(e) pecuniae... collaturus. PLIN. nat. 36, 120 per hoc quaeritur tribuniciis con- tionibus -a. QUINT. inst. 1, 2, 11 praestet alicui vel -a vel pecunia vel amicitia, ut. 2, 15, 6. 4, 1, 11. 4, 2, 39 (*opp.* offensa). 5, 7, 23 si pars adversa... humilis testes producet, vilitatem, si potentes, -am (*testium*) oportebit incessere. 5, 7, 34. decl. 252 p. 34, 2 tribus emere, dispersa pecunia parare -am. *ibid.* p. 34, 16 illarum, quibus -am meruit, contumeliam. 254 p. 39, 17 qua -a (*sc. potentium*)... pressus, quibus inimicitia in exilium esset actus. 294 p. 166, 18 sqq. 305 p. 195, 18 al. FRONTIN. aq. 7. TAC. ann. 13, 6 ducem... pecuniosum et -a subnixum. 1, 81 posse et alios candidatos profiteri, si -ae aut meritis confiderent. 15, 19 orbi -am honores cuncta prompta... haberent. 15, 34. hist. 2, 99 -am viresque apud novum principem pararet (ann. 6, 18). hist. 2, 92 Priscus... Sabinus -a pollebant. hist. 1, 13 nec minor -a Icelo. dial. 7. nota hist. 3, 61 turmas tradere, donum victori et sibi in posterum -am (*i. meritum, cui gratia debe- tur*). ann. 14, 53 Seneca ad Neronem: tu -am immensam, innumeram pecuniam circumdedisti mihi. PLIN. epist. 1, 17, 2. 3, 9, 9 -a singu- lorum (*reorum*) conlata atque permixta. 3, 9, 12 Baebium... -a... validum. 4, 15, 13. 5, 8, 12 *opp.* offensae (*sic et* 5, 20, 3. paneg. 18, 2). 6, 6, 4 gloria patris, in qua magnum ornamentum, -a infirma. 9, 13, 12 -a... amicitia fultum. SVET. Iul. 19, 1 quoniam inferior -a esset pecuniaque polleret. Nero 28, 2. Otho 1, 3 gloriam auxit, -am minuit, quam... recipaverit. Vitell. 7 contemptu magis quam -a electum Vitellium. FRONTO p. 200, 8 N. malim patriae... tutelam auctam quam meam -am. PORPH. Hor. epist. 1, 6, 28. SCHOL. Cic. Bob. 97, 28 St. valuisse... accusatoris sive potentiam sive -am. p. 115, 3 St. de po- tentia nimia sive -a Ciceronis (p. 115, 12). p. 164, 7. 155, 22 -am suam (*Ciceronis*)... Plancio profuisse, quia vir consularis testimonium... perhibens candidato multum potuerat promovere. huc videtur per- tinere FIRM. math. 8, 12, 2 qui se ob alienae -ae voluntatem... ad mortis spectaculum vendant. c (*ad 2a et b*): iuxta posita usita- tiora vel notabiliora: auctoritas: CIC. Verr. I 15 (p. 2211, 18). II 1, 126. 136. 2, 106. 3, 61 Cluent. 154 Mur. 38. 59 Arch. 6 Planc. 32 Flacc. 14 Cael. 45 Pis. 4. 64 al. leg. 3, 39 Brut. 97 Att. 1, 16, 12. 1, 20, 2 al. epist. 1, 1, 4 al. (*nota* 6, 5, 1). ad Q. fr. 1, 1, 35 al. ad Brut. 1, 8, 2 CAES. Gall. 7, 63, 2 SALL. Catil. 20, 7 Liv. 2, 44, 5. 36, 15, 5. 43, 22, 11 VAL. MAX. 6, 2, 12 *cf.* SEN. epist. 114, 11. CVRT. 6, 7, 2. QUINT. inst. 2, 15, 6 TAC. dial. 36 ann. 4, 20 PLIN. epist. 2, 9, 5. 9, 6, 2 SVLP. Sev. Mart. 10, 2. caritas: CIC. prov. 29. dignitas: CIC. Mur. 28. 29. 47 Planc. 32 de orat. 1, 15 Att. 1, 17, 6. 6, 13, 4. 11, 17, 1 ad Q. fr. 2, 3, 7 al. CAES. Gall. 1, 43, 8. 6, 12, 6. 7, 54, 4 civ. 3, 83, 1 Cic. Att. 9, 6^a BELL. Alex. 55, 2 NEP. Att. 6, 2 al. Liv. 23, 8, 9 VITR. 3 pr. 2 (v. p. 2211, 76). SEN. epist. 76, 6 QUINT. inst. 2, 15, 6 PLIN. epist. 5, 13, 2. gloria: PLAVT. Trin. 273 al. (v. p. 2064, 26). honos (*cf.* PLAVT. Trin. 273): CIC. Verr. II 5, 88 Sull. 89 Sest. 134 Cael. 45 ad Brut. 1, 3, 1 CAES. Gall. 1, 18, 8 al. SALL. Catil. 20, 8 Liv. 4, 57, 6. 6, 34, 9 SEN. dial. 11, 5, 4 epist. 74, 7 TAC. ann. 15, 19. maiestas: Liv. 6, 30, 9. nobilitas: CIC. Mur. 36 SEN. contr. exc. 5, 8 PANEG. 12 (2), 7, 2. opes: CIC. Sest. 114 Cael. 19 Planc. 24 al. de orat. 1, 15 off. 2, 64 al. epist. 1, 9, 21 Liv. 5, 36, 10. 33, 22, 6 VELL. 2, 18, 5 VAL. MAX. 4, 4, 7 SEN. dial. 12, 9, 5. *cf.* Liv. 42, 46, 3 omni -a, omni ope enitendum... Rhodiis. potentia: CIC. Quinct. 9 S. Rosc. 60. 122 Verr. I 15. II 5, 174 Caecin. 72, 73 Mur. 59 Planc. 24 Mil. 12 epist. 13, 29, 5 CAES. Gall. 1, 18, 8 (v. p. 2211, 54). 6, 15, 2 SALL. Catil. 20, 8 rep. 2, 11, 3 NEP. Att. 12, 1 SEN. epist. 21, 6. 94, 72. 95, 59 dial. 7, 2, 4 QUINT. inst. 3, 7, 14 SVET. Nero 6, 4 SCHOL. Cic. Bob. p. 97, 28 St. NOVELL. Iust. app. 7, 5 DECRET. decur. Aquil. Ital. (Corp. V 875) 5 ex suppl. splendor: CIC. Quinct. 72 Verr. II 3, 185 Cluent. 144 Pis. 64 epist. 11, 16, 3 Liv. 4, 57, 11. vis: CIC. Mur. 59 al. utilitas: PLIN. nat. praef. 16. 28, 2.

2 de qualitate rerum (quae in favore hominum sunt, amantur, placent): a corporalium (pulchritudo, forma, decor, venustas *sim.*): α in hominibus (etiam de hominibus ipsis): LAEV. carm. frg. 18, 3 quaequam alia... Asiatico ornatu affluens... fulgens decore et -a. Ov. ars 2, 570 multa... cum forma -a mixta fuit in Venere Vulcanum imitante. met. 7, 44 non ea nobilitas animo est, ea -a formae (*cf. infra l. 81. p. 2213, 30*). Pont. 3, 1, 99 -a si nulla est, lacrimae tibi, coniunx, -a fient. MANIL. 5, 516 auro quaesitast -a frontis (APVL. flor. 7 p. 26). SEN. contr. 9, 3, 3 perdit uterque geminus -am suam, nisi cum altero est. PETRON. 127, 5 tanta -a conciliabat vocem loquentis (*mulieris*). PLIN. nat. 21, 153 ad custodiendam mu- lierum cutis -am. 21, 159 helenio quandam -am... veneremque con- ciliari mulieribus. STAT. silv. 2, 2, 10 nitidae iuvenilis -a Pollae (*opp.* placidi facundia Polli). 2, 6, 41 tibi torva <at>que virilis -a. 2, 7, 86 qualem (*coniugem*)... Venus daretque Iuno forma, simplicitate..., sanguine, -a, decore. 3, 3, 114 similis natorum -a (*cf. ibid.* 113 decus eximium). 3, 4, 66 ne... pulchrae fuscaret (*intrans.*) -a formae. 5, 1, 66 fides et mixta pudori -a in uxore. Theb. 9, 880 aegra... per trepidos expirat -a visus. MART. 11, 13, 4 ars et -a, lusus et voluptas eqs... hoc sunt condita, quo Paris (*pantomimus*), sepulcro. QUINT. inst. 2, [H.]

13, 9 recti . . . corporis vel minima -a est (cf. *infra* l. 6). 6 pr. 7 quid ille -ae in vultu, quid iucunditatis in sermone . . . ostenderit. 6, 3, 26 in quibus (*vultu gestuque ridiculo*) est quidem summa -a, sed maior, cum. TAC. Agr. 44 nihil metus in vultu *Agricolae*; -a oris supererat. SVET. Tit. 3, 1 cui (*formae Titi*) non minus auctoritatis inesset quam -ae. Vitell. 4 *Vitellius* existimatus . . . corporis -a . . . causa incrementorum patri fuisse (vita Ter. 2 APVL. apol. 4 IVL. Val. 1, 7). APVL. met. 2, 8 *puellae* indolem -amque suam probaturae lacinias . . . exuunt. *ibid.* *capillus* in contrariam -am variat aspectum (*supra*: capillis color gratus). 2, 9 in Fotide . . . ornatus addebat -am. met. 10, 31 *puella* -a coloris ambrosii designans Venerem. apol. 4 continuatio . . . laboris omnem -am corpore deterget (*ibid.* *syn.* forma. Plat. 2, 9). ITALIA (Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 9. 3, 14 p. 399, 2 *al.*) et VVLG. psalm. 44, 3 tempestivus decore (speciosus forma *Vulg.*) . . . effusa (*sic et Hier. epist. 65, 91. diff. Vulg.*) est -a in labiis tuis (TERT. *ibid.* p. 399, 4 labiorum -a). EXPOS. mundi 30 p. 110 mulieribus -am formositatis dare. PANEG. 7 (6), 16, 9 tua aetatis -a. 11 (3), 12, 2 cum . . . seriis imperatoribus -a . . . defuerit. SPART. Pesc. 6, 5 capillo in verticem ad -am reflexo. VOPISC. Aurelian. 6, 1 (*dub. trad.*). FIRM. math. 4, 10, 6 venustos, gratos . . . et quibus ex -a vel venustate potestas . . . comparetur. ITIN. [Silv.] 19, 6 habens aliquid -ae in vultu. PS. AVR. VICT. epit. 48, 8 tanta -a tantusque flos in facie . . . tanta dignitas in incessu. AMM. 29, 1, 8 Theodorus . . . modestia prudentia humanitate -a litteris ornatissimus. SCHOL. Cic. Bob. p. 104, 28 St. CLAVD. DON. Aen. 7, 370 p. 59, 4 -a . . . nulla coniugis et nullum decus uxoris. HEGES. 1, 37, 3 -am illis non hominum, sed divinam esse. VVLG. prov. 1, 9 addatur -a capiti tuo. 3, 22 *al.* 31, 30 fallax -a et vana est pulchritudo. Sirach 26, 16 -a mulieris sedulae. 26, 19 -a super -am mulier sancta. CLAVD. 18, 76 defloruit oris -a (cf. *ibid.* forma). CARM. min. 30, 224 neglectae -a formae. AVG. civ. 22, 21 p. 603, 2 D. PS. AVG. serm. ed. Mai 75, 5 *oculi* laeta nigredinis -a circumsaepti. PHYSIOGN. 40 p. 57, 14 *oculorum* (*app.* suavitas). 52 p. 72, 9 et 62 p. 84, 11 v. p. 2224, 5. 8. PETR. CHRYS. serm. 38 p. 308^c placidi vultus -am. IORD. Get. 128 pilorum. VEG. mulom. 2, 5, 3 *animal* tarde incedens ambulaturae -am (*Chiron 261 ambulaturam*) perdit.

β in reliqua rerum natura: RHET. Her. 3, 12, 21 saepe rerum naturae -a quaedam iure debetur. VERG. Aen. 6, 654 quae -a currum armorumque fuit vivis. *potius translatio de grato hominum animo* (sc. '*beneficii vicissitudo*'). georg. 1, 83 nulla . . . est inaratae -a terrae. AETNA 15 aurea . . . saecula . . . secretos amnis *oler* ageret cum -a ruris. OV. epist. 7, 41 hiemis mihi -a prosit. fast. 5, 344 -a sumenda non erat ulla rosae. LIV. 2, 14, 4 -am muneris . . . significante titulo. MANIL. 2, 386 v. p. 2209, 44. 2, 411. 4, 112 -a . . . tribuetur dulcibus escis. 4, 422 laudati . . . cadit . . . -a ('*i. grata quies*' *Wagen.*) ponti. 5, 266 ut sit adulterio (*abl.*) suorum -a maior. VAL. MAX. 4, 8, 1 dono . . . ipsi -am . . . magnitudo quidem sua, sed efficacior . . . oportunitas conciliat. CELS. 4, 31, 7 et 7, 2, 4 v. p. 2216, 67. COLVM. 5, 10, 19 sorbi . . . non minima est -a (cf. *ibid.* voluptatem . . . salubritatem afferunt). 7, 3, 20 *pascuorum* -a non exolescat usu. PLIN. nat. 1 ind. 19, 20 hortorum -a. 8, 191 est . . . hirtae lanae in tapetis antiquissima -a. 9, 113 procerioribus *margaritis* sua -a est. 11, 241 in recenti *caseo* . . . augente (a quente *codd.*) -am fumo. 12, 44 odoris -a omnibus *nardis*, maior recentibus. 12, 91 *al.* 13, 23 hanc -am (sc. *odorum*; *de unguentis*) penetrasse et in castra. 13, 61. 96 *al.* 14, 87 *vino* non a primordio hanc -am fuisse, auctoritatem post DC urbis annum coepisse. 15, 116 *pomis* diversa -a et commendatio: carne palmae placent. 16, 248 unum . . . hoc (sc. *acini*) . . . putrescendo -am *invenit* (19, 91). 17, 53 fetore *fimi* . . . in quandam -am mutato. 18, 127 homini non minore rapiciorum . . . -a quam cymarum. 19, 9 linteis *Faventinis* lanugo nulla, quod apud alios -am, apud alios offensio-nem habet. 19, 16. 73 duritia *seminis* . . . -am terminante. 19, 90. 20, 112 *rami* in condimentis peculiarem -am habent. 21, 45 *rubens color* a rosae nigrantis (*Mayh.*, rosis migrante *codd.*) -a . . . trahitur. 22, 93 nec tunicae minor -a in cibo infantis boleti. 25, 33 *vino* . . . adicit *radix*. 28, 260 fieri lepore sumpto in cibis . . . -am (*i. leporem*) corpori. 29, 51 *al.* 34, 86 habet -am suam . . . doryphorus *Aristodemi statuarii* (*sim. de artificio* 34, 92. 35, 100). STAT. silv. 2, 2, 17 -a prima loci (FRONTIN. strat. 1, 1, 5 FIRM. err. 7, 2 DAMAS. epigr. 106 HEGES. 1, 35, 4. cf. p. 2214, 24/5). 3, 4, 59 crescit nova -a Baccho (sc. *per Eri-num pincernam*). MART. 4, 29, 3 primis . . . maior -a pomis. 6, 80, 6 odoraе -a Florae (*ibid.* veris honos et gloria ruris). 13, 33 *caseum Trebulanum* commendat -a duplex. 14, 145. FRONTIN. aq. 11 aquam . . . nullius -ae, immo etiam parum salubrem. 15 *Anio novus* -am splendoris sui amittit. 93 *opp.* vitia. PLIN. epist. 2, 5, 8. 2, 17, 1 cum cognoveris -am villae, oportunitatem loci. 5, 6, 22 nec cedit -ae marmoris . . . pictura. AVR. Fronto p. 90, 18 N. vindemiarum . . . -am . . . integram. APVL. met. 2, 19 calices variae . . . -ae, . . . pretiositatis unius. SOCR. 2 p. 120 radiantis deos . . . pictis noctibus (sc. *caelo*), se-vera -a, torvo decore. TERT. bapt. 3 p. 203, 17 quanta vis eius (*aquae*) aut -a. uxor. 1, 4 qui lilia agri tanta -a vestit. cult. fem. 1, 7 p. 709 haec *ornamenta* de raritate . . . -am possident (1, 9 p. 712). paenit. 6, 2 *de pomis*. HERM. Pal. mand. 5, 1, 5 *vas* dulcedinem amittit et desinit -am mellis habere apud dominum suum (*χάρις ἔχει παρὰ τῷ δεσπότῃ*). CARM. poet. min. V 77, 49 -a quam violae . . . merentur, . . . vilis erit.

SOL. 2, 3 assiduam novarum urbium -am. 2, 44 varietatis in *gemmais*. 52, 61 berylli . . . praeferunt puri maris -am. VOPISC. Prob. 19, 3 totus . . . circus ad silvae consitus speciem -a novi (nobis *cod.*) viroris ef-fronduit. IVL. VAL. 2, 27 imago picturae -a spectabilis. 3, 33 auri. FIRM. err. 5, 2 sereni luminis (24, 4 reddita soli . . . luminis -a. math. 5 pr. 3 -am . . . luminis reddis). 20, 1 restaurati operis. 23, 2. FIRM. math. 8, 12, 3 conviviorum. CETER. FAV. p. 291, 10 *aquae* montium . . . frigida -a aestate . . . profluent. 299, 6 urbani . . . operis -am lumino-sam esse oportet. 300, 21 ut salubriorem et . . . iocundior -am (sc. *balneorum*) praestet. p. 304, 1 si quam cultiorem -am *camerae* emu-tare volueris. p. 305, 1. 5 ut *opus coronarium* . . . nitore -am faciat (cf. p. 304, 6). AVIEN. orb. terr. 1308 sol. . . magni -a mundi. AVSON. 332, 14 florum nova -a. CLAVD. DON. Aen. 1, 210 p. 50, 5 vino multi-plex accesserat -a. 2, 780 p. 254, 22 Thybridis -a. *al.* HEGES. 1, 35, 1 habitacula mirabilis pulchritudinis, quorum -ae nihil conferendum. 1, 35, 6 portus. *saepius. nota* 5, 41, 2 p. 386 V. fructuum umbras . . . foris -am, intus favillam. 5, 43, 1 venustatem operis, -am pulchritu-dinis. VLLG. Sirach 7, 37 -a dati in conspectu omnis virentis. 39, 19 frondete, flores, in -am. 40, 22 -am et speciem desiderabit oculus tuus. PRVD. cath. 11, 5 quam fugacem -am (sc. *lucis*) festinaolvebat dies *nativitatis*. CLAVD. 8, 589 (*de ornatu consulari*) nec rudis in tali suf-fecit -a (sc. *gemmarum*) textu: auget acus meritum. CARM. min. 39, 4 figurae -a in *crystallo*. SVLP. SEV. dial. 2, 10, 4 herbarum. epist. app. 2, 4 *mellis*. COD. Theod. 9, 42, 7 (= Iust. 9, 49, 7, 1. a. 369) -a et amoenitas . . . locorum. CASSIAN. conl. 24, 2, 4 pomorum copia et hor-torum -a vel ubertas. 24, 12, 4 amoenae habitationis -am. VAL. CEM. hom. 15, 5 quantum -ae habeat suis aquis inundata possessio. PETR. CHRYS. serm. 163 p. 630^b lilium . . . praecellit in -a. VEN. FORT. vita Germ. 11, 37 muneris -am praedicarent. ORIG. in I reg. 1, 1 p. 2, 3 B. suae . . . unumquodque *pomum* utilitatis et -ae. INSCR. christ. Diehl 3778 a, 7 non luxur tibi cura fuit, non -a pompae. -a *rei in-terdum circumscribit ipsam rem gratam, ut in his*: TIBERIAN. CARM. 1, 8 inter ista dona veris gemmeasque -as (*i. flores, v. p. 1759, 21*). PRVD. cath. 7, 188 *de ieiunio*: quinis diebus octies labentibus nullam ciborum vindicavit -am *Iesus. nota plur.* ANM. 14, 8, 9 Phoenice, regio plena -arum et venustatis.

β rerum incorporaliū: α *ad artem dicendi, scribendi* -*sim. pertinentia*: RHET. Her. 3, 12, 21 quam saepe rerum naturae -a quaedam (sc. *vocis vel pronuntiandi*) . . . debetur. 4, 26, 36 nec rei nec verbi -a animadversa esset (cf. l. 42). HOR. ars 69 nedum ser-monum stet honos et -a vivax (v. l. 47. 78. 2215, 15). PROP. 1, 2, 29 unica nec desit iucundis -a verbis. OV. met. 13, 127 neque abest facundis -a dictis. MANIL. 4, 434 -a deerit *carmini*. 4, 441 nec parva est -a ('*i. utilitas*' *Wagen.*) nostri oris. SEN. dial. 12, 2, 6 quamdiu steterit aut Latinae linguae potentia aut Graecae -a. 12, 11, 5 *carminum*. epist. 100, 1 habet ista res suam -am et est decor . . . orationis leni-ter lapsae. PETRON. 132, 15 sermonis puri non tristis -a ridet. LAVS Pis. 64 inclita Nestorei . . . -a mellis. PLIN. nat. praef. 15 res ardua vetustis novitatem dare, . . . fastiditis -am. 16 utilitatem iuvandi prae-tulerunt -ae placendi. 19, 59 contingat aliqua -a operae curaeque nostrae (*supra*: honos). 29, 1 lubricum esse rerum omnium . . . *ex-ordium*, (et *italium sim. codd.*) . . . utique tam sterilis -ae tantae-que difficultatis in promendo. STAT. silv. 1 pr. 15 cum amiserint libelli *Silvarum* . . . -am celeritatis. 5, 3, 249 -a quae dictis. MART. 9, 26, 5 parvae nonnulla est -a Musae. QVINT. inst. 1 pr. 4 nullam ingenii sperantes -am. 1, 6, 39 verba a vetustate repetita . . . auctori-tatem antiquitatis habent et . . . -am novitati similem parant. 1, 8, 11 apud Asinium . . . Enni . . . et aliorum inseri versus summa non eru-ditionis modo -a, sed etiam iucunditatis. 2, 13, 11 quam . . . -am et delectationem adferunt figurae. 2, 15, 24 credunt . . . eum (*Platonem in Gorgia, 462^c*) in hac esse opinione, ut rhetoricen . . . peritiam quandam -ae ac voluptatis existimet (*ἐμπειρίαν . . . τὴν χάριτος τι-ρος καὶ ἡδονῆς ἀπεργασίας*). 4, 1, 54 multum -ae exordio est, quod. 4, 2, 116^c omni qua potest -a et venere exornandam *partem orationis* (*sim.* 6, 3, 18). 4, 4, 4 -a novitatis praecerpitur (cf. l. 57. 75. 84. p. 2115, 3). 4, 5, 22 *partitio* opportune adhibita plurimum orationi lucis et -ae confert. 6, 1, 40 orationis -am perdidit. 6, 3, 44 in apologis ex-ponendi -a consequi solet. 8, 3, 20. 8, 3, 52 *ὁμοειδέα* . . . nulla varie-tatis -a levat taedium (cf. p. 2215, 13). 8, 5, 29. 8, 6, 49 trium per-mixta est -a, similitudinis, allegoriae, translationis. 8, 6, 51 in his amisimus modum et -am. 9, 1, 2 *tropi* vim rebus adiciunt et -am praestant. 9, 3, 4 qui nimium affectaverit *figuras*, . . . -am varie-tatis amittet (9, 4, 43 -a varietatis adiutae *virtutes*). 9, 3, 18. 27. 28 (*opp.* vim. 9, 3, 33 hac -a (sc. *orationis; de figuris*) non fuit conten-tus orator. 9, 3, 58 brevitatis novitatisque . . . -am petunt. 9, 3, 74 -am dicendi ex paribus . . . acquirere. 9, 3, 80. 86. 9, 4, 17 perdidisset . . . -am, quae in eo maxima est, simplicis . . . coloris. 9, 4, 58 *al.* 9, 4, 145. 10, 1, 65 antiqua comoedia sermonis Attici -am . . . retinet. 10, 5, 8 sua brevitati -a, sua copiae, alia translatis virtus, alia propria, hoc . . . illud . . . commendat. 11, 1, 91 omne nimium, nisi . . . temperatur, -am perdit. 11, 3, 4 actores . . . optimis poetarum tantum adiciunt -ae, ut. 11, 3, 178 in quibusdam virtutes non habent -am (*syn.* delectant). 12, 5, 1 acce-dente . . . actionis -a. 12, 10, 38 verborum -a condienda est. PLIN. epist. 1, 2, 6 *libelli* quamvis iam -am novitatis exuerint. 3, 1, 7 hilaritas, [H.]

cuius -am cumulat sanctitas scribentis. 4, 5, nostra oratio sine aemulationis -a probabatur. 4, 18 2 quantum putas inesse iis (*epigrammatis*) -ae (*cf. ibid. aliquid venustatis*). 5, 8, 4. 5, 20, 8 -am novitatis et florem (*in oratiuncula*). 6, 33, 7 orationem ... -am brevissimae impetraturam. 9, 11, 2 *libris* peregre manere -am, quam in urbe collegerint. 9, 38 *libri*. SVET. Aug. 86, 1 coniunctiones ... detractae ... -am (*sc. sermonis, sententiarum sim.*) augent. gramm. 3 *grammatica* et -a et cura artis increvit. FRONTO p. 18, 24 N. pleraque propria venustate carentia -am sibi alienam ... mutantur. p. 146, 10 cultum orationis et gravitatem et maiestatem et -am et nitorem. ROMAN. Char. gramm. p. 264, 3 B. (p. 203 K.) -a dictionis. p. 279, 13 eadem -a Titinius in Setina locutus. DIOM. gramm. I 464, 26 orationis. 511, 25 propter -am varietatis. CLEDON. gramm. V 47, 16 euphonia suavis dictio -am augens. GELL. 2, 22, 27 haec ... summa cum elegantia verborum totiusque sermonis comitate atque -a denaravit (ANTH. 479, 3 CLAUD. rapt. Pros. 3, 205 CYPRI. ad Don. 1 p. 4, 3 IVVENC. 1, 15 FIRM. math. 4, 19, 25. *v. etiam p. 2214, 41 et infra l. 26*). GELL. 11, 13, 5 sententiae gravitas aut -a. APVL. apol. 9 *fecit poemata lascive* ... tantaque -a, ut. MIN. FEL. 16, 6 quo imperitior sermo, hoc industrius ratio est, quoniam non fucatur (*fug- cod., fusc- ?*) pompa facundiae et -ae. FIRM. err. 19, 1 nominum horum (*sc. sponsi, luminis*) -am Christus accepit. math. 1 pr. 8 pondus et -a perfectae orationis. IVL. VICT. rhet. 27 p. 447, 43 epistulae. PALLAD. 15, 28 non segne officium nostrae reor esse Camenae aut operis parvi -a fiet inops. ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 325, 26 *deus* tantam -am praebuit sermonibus tuis (*ibid. eras apud omnes amabilis*). AVIEN. orb. terr. 262 in his (*carminibus meis*) -a perpes. CLAUD. DON. Aen. 5, 285 p. 454, 25 addidit ei (*descriptioni*) -am. HIER. epist. 57, 5, 8 linguae -am. praef. Vulg. par. (*in fine*) quid Septuaginta interpretes addiderint *libro* ... ob decoris -am. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 176, 26 responderi ad -am eorum quae dicta fuerant ... ab sponsa. hist. 4, 15, 13 compellare viros ... cum ingenti oris -a. Basil. hom. praef. stilus ... dicendi -a ... similat Cypriano. VVLG. eccl. 10, 12 verba oris sapientis -a. MACR. Sat. 6, 3, 4 Vergilius ... locum -a elegantiore composuit. MART. CAP. 2, 132 secunda *Charis* -am linguae eius (*Philologiae*) spirabat, animo tertia comitatem. CASSIOD. in psalm. 104, 20 -am locutionis. *hinc -a ipsi loquentis vel scribentis personae attribuitur*: CIC. Brut. 98 in eo (*Crasso*) industriam constat summam fuisse maxumamque -am. QVINT. inst. 10, 1, 96 Horatius ... plenus est iucunditatis et -ae. 10, 1, 121 Iul. Secundi tanta in explicando ... -a. FRONTO p. 125, 16 N. utriusque (*sc. auctoris*) sectantes -am (*sic cod., cf. Hauler Stud. Vindob. 31, 1909, 179*). *sim. de artibus*: QVINT. inst. 12, 10, 6 ingenio et -a ... Apelles est praestantissimus. CLAUD. DON. Aen. 1, 455 p. 92, 9 omnes *artifices* una -a et pari subtilitate certabant.

β ad vitam, mores, actiones, sim. pertinentia (-a alicuius rei hic illic idem est ac -a alicuius personae favorem testantis per hanc rem, velut l. 57. 67): CIC. leg. agr. 2, 1 contionem, qua -am benefici vestri cum suorum laude coniungant (*reliqua v. vol. II 1883, 34 sqq. adde APVL. flor. 16 p. 68*). Phil. 1, 21 legis ... quae turpitudinem summam habeat, -am nullam. epist. 3, 1, 1 temporis usuram ... et -a et crebritate et magnitudine officiorum meorum sarciam (OV. Pont. 2, 6, 32 TAC. hist. 2, 1 PLIN. epist. 10, 120, 2). VERG. Aen. 4, 539 bene apud memores veteris stat -a facti (7, 232 nec ... tanti abolescet -a facti. MANIL. 2, 618 APVL. met. 6, 3 PLIN. epist. 7, 33, 3). OV. ars 3, 400 non erit ignotae -a magna lyrae. met. 11, 390 plena est promissi -a vestri (*v. Magnus ad l.*). 13, 446 obruta ... est ... virtutis -a nostra. Pont. 2, 2, 114 meriti. LIV. 4, 12, 8 annonae ... levatae haud immeritam et -am et gloriam. 4, 60, 2 rei. 6, 14, 13 veri indicii. 6, 26, 2. 22, 26, 4 *al.* 22, 22, 14 rei suapte natura gratae (*sc. restitutioni obsidum*) ... -am ... adiciam. 33, 11, 6 pacis. 33, 42, 8 *al.* 39, 26, 13 nec ... ullius rei minus diuturnam esse -am quam libertatis. GRATT. 74 si qua meis respondit ab artibus ... -a (*i. utilitas, commodum*), quae vires fallat ... ferinas. 266 *catulos* expertos animi, quae -a primast, in venerem iungam. GERM. 31 veteris si -a famae est, Cresia vos tellus aluit. SEN. benef. 2, 2, 2 leve ... beneficium ... si praesto fuit ... -am pretiosi ... muneris vincit (2, 5, 3. VLP. dig. 50, 12, 8 minuere). 4, 13, 3 multa, quae ... utilitatem afferunt, pretio -am perdunt. PLIN. nat. praef. 16 placendi. 7, 104 licet Catilina -am nomini *Sergiorum* derogat. 15, 51 *melofolia* sunt ... parva -a saporis. 17, 53 *fimi* fetore ... temporis viribus in quandam ... -am mutato. 19, 90. 138 *al.* 21, 66 *hyacintho* coronare se ... ad -am ... vitae (*v. infra l. 75*) gloriamque pertinere. 15, 18 *olivae* palati -a nulla est. 18, 5 operae nobis maior quam famae -a expetitur. 19, 2 scientiae -am eruditionisve gloriam ... petentes. SIL. 13, 665 -a vitae durat apud superos. STAT. Theb. 2, 450 meriti ... est -a (5, 629 est mihi). 6, 623 accessit lacrimarum -a formae. 8, 558 sponsam ... commendat -a luctus. QVINT. decl. 249 p. 24, 2 recenti meritorum -a. 279 p. 137, 25 nequissimorum ... hominum suprema pericula habent suam -am. 315 p. 242, 9 nullam fiduciam ex hac ... operae meae -a capias. 321 p. 260, 26 ex summa fraternitatis -a. TAC. ann. 3, 53 recte factorum. hist. 3, 64 patrati belli. 6, 46 *Tiberio* non perinde curae ... -a praesentium quam in posteros ambitio. PLIN. epist. 1, 8, 7 peracta nec utilitatem parem nec -am retinent. 2, 19, 8 quod (*sc. colligere*) ...

maiolem apud doctos habere -am debet. 3, 4, 7 *advocationis* (*opp. invidia*). paneg. 5, 8 pacis tuae. TRAIAN. Plin. epist. 10, 121 apud amitam ... celeritate -am adventus ... augere. SVET. Iul. 10, 1. CALP. decl. 2 p. 2, 18 est malarum quoque rerum sua -a. FRONTO p. 229, 1 N. -am vigiliae ... pollere. *nota plur.* GELL. 15, 2, 7 cui libentiae -aeque ... conviviorum incognitae sint. APVL. met. 1, 17 itineris matutini -am capimus. Socr. 3 p. 108 quod haberet laudem diligentiae ... et -am celeritatis. MIN. FEL. 28, 2 aliquem ... qui proderet *scelus*, non tantum facti veniam, verum etiam indicii -am (*i. mercedem*) consecuturum. TERT. spect. 2 p. 2, 22 cum alia non sit ... vitae -a nisi voluptas. 17 p. 18, 22 summa -a eius (*theatri*). idol. 22 p. 55, 27 *paganus elemosyna accepta imprecatione deorum* benedictionis -am compensat. nat. 1, 2 p. 61, 20 etiam spectaculis -a adgregaretur. scorp. 6 p. 156, 13 certamina Graecorum ... quanta -a saeculum celebret. spect. 12 p. 14, 20 provecti gentes ad tantam -am (*sc. ludorum*), ad quantam et crudelitatem. cult. fem. 9, 2 p. 726 adv. Val. 12 p. 191, 16 coron. 7 p. 433 Oe. cult. fem. 2, 9 p. 726 decoris. PORPH. carm. 1, 4 pr. verni temporis. 4, 5, 1 vernae (*i. veris*) -ae (*gen.*). 3, 11, 21 cantus. *al.* PANEG. 10 (4), 1, 1. 10 (4), 3, 1 non facendi. VOPISC. Aurelian. 9, 5 (*epist. Valeriani*) nihil ... possum addere tanto viro ad muneris -am. Car. 20, 1 haec ... quantum apud populum -ae habeant. quatt. tyr. 12, 6. FIRM. math. 1, 2, 2 popularis splendoris. 3, 4, 12 fidelis amicitiae. 3, 6, 24 venustatis (*saepius*). 5, 1, 18 obsequiorum. 8, 27, 10. IVST. 5, 2, 5 officii comitate et obsequendi -a. 32, 2, 6 -am legationis (*opp. odium obtrectationis*). IVL. SEV. rhet. 20 p. 367, 4 affectus ... maiorem -am habent, si. AVR. VICT. Caes. 20, 2 doctarum artium. *nota* 39, 48 quamquam aliis alia aestimantibus veri -a corrupta sit (*i. veritas sincera*). HIL. in Matth. 10, 27 ultra -am sperati officii. AVSON. 405, 1 promissi mei -am expectatione consumptam. Mos. 207 exclusit veteres nova -a (*sc. ludi*) curas. SCHOL. Cic. Bob. p. 94, 2 St. -am praemii. 175, 18 *Archias* poeticae facultatis et doctrinae iucundissima -a nititur. 155, 17 cumulavit -am suffragationis de paterno favore. 176, 4. CLAUD. DON. Aen. 1, 5 p. 10, 18. 7, 200 p. 31, 22 hospitii significatio et domus tenet et -am iungendae amicitiae. 9, 235 -am inventi consilii. HIER. epist. 53, 11, 1 litterarum tuarum mihi -am duplicavit *Eusebius*. VVLG. Sirach 7, 21 -a verecundiae illius (*mulieris. ἡδύς αὐτῆς*) super aurum. 24, 25 viae et veritatis (*gr. non resp.*). RVFIN. hist. mon. 25 humilitatis. Orig. in cant. 1 p. 99, 17 B. p. 104, 9 hospitalitatis amicitiam et -am. 2 p. 171, 15 -a fragrantiae ipsius (*floris*) invitatae ... animae (p. 172, 13). hist. 5, 1, 62 cum nullam sepeliendi -am praestitissent. PELAG. in II Cor. 1, 16 p. 236, 8 *v. p. 2229, 41*. Ps. AVG. serm. ed. Mai 23, 1. 3. COMM. apol. 145 -a maior tunc erit <quam> istius aevi. MART. CAP. 3, 326 *loquendi vitia* si ... in senatum caelitem ducis, decursae peritiae -am deflorabis. 8, 804 nuptialis -ae nomine prolectatus. EPIST. imp. de Asia (Brun. Fontes⁷ p. 270 a. 370/1) I 8 concessionis. COD. Theod. 11, 30, 5 (*a. 316*) nihil ... favoris -am praeferens. 12, 1, 42, 1 (*a. 354*) indulti muneris (*i. clarissimus*) -am ... percepit. 14, 13, 1 (*a. 370*) concessi muneris. 6, 4, 22, 5 (*a. 373*) ne ... huiusce patrocinii -a deferatur. *ibid.* relevatae necessitatis. 13, 10, 8, 1 (*a. 383*) immunitatum. 11, 30, 48 (*a. 387*) appellationis. 16, 7, 5 (*a. 391*) *homines* -am communionis exosi ... recesserunt. ALC. AVIT. epist. 36 p. 66, 19 hilaris diei -am recepturi. ENNOD. epist. 3, 8, 1 p. 77, 2 -am salutationis abiurat. CASSIOD. inst. div. 5 p. 1116^B *oculus* sine videndi -a ...olvebatur. 17 p. 1134^C se epistularum -a consolantur. in psalm. 150, 3 cithara ... sonos ... in unam -am iucunditatis emittit. COD. Iust. 1, 1, 8, 35 (= AVELL. p. 327, 16) *redeuntibus in ecclesiam* benigni animi -am condonate. INSCR. christ. Diehl 190, 1 egregia meritis et -a morum ... Astania. 3448, 3 mentis ... -a simplex. 1347 *Mandrosa* ... omnium -a plena. 1589 <A>etherius ... carus omnibus moribus et -a. *sensu generalissimo*: APVL. met. 5, 28 *Veneris et Amoris secessu* non voluptas ulla, non -a, non lepos, sed incompta et agrestia et horrida cuncta.

Ciuncturae: 1 verbales secundum casus: a nom. sing.: -a
est: alicui (alicuius): PLAVT. Capt. 280 *in versu mendoso* (*v. p. 2210, 18*). TER. Ad. 138 est dis -a, cum ita ut volo est (*cf. infra l. 74*). OV. met. 4, 536 mihi -a ponto (*abl.*) est. 5, 378 *v. p. 2206, 84*. fast. 5, 344 *v. p. 2213, 41*. LIV. 39, 12, 8. CELS. 4, 31, 7 lapidi Assio -a est. 7, 2, 4 *candentis ferramenti* haec -a est, quod. PLIN. nat. 8, 218. 9, 64. 113. 13, 61 (*ex coni.*). 14, 95 *al. in zeugmate* 19, 127. 20, 112 apio in volgo. 35, 89 *Apelli*. VAL. FL. 5, 491 *v. p. 2207, 21*. SIL. 16, 482 STAT. Theb. 9, 427 MART. 12, 62, 13 QVINT. inst. 4, 1, 54. IVST. 11, 15, 9 -am illis eam futuram, quam ... volet. *verbo subst. vel sim. omisso*: PLAVT. Epid. 10 huic (*manui*) -a (*sc. habenda est* Ussing). Poen. 257 ecquid -ae (*sc. mihi erit*), quom ... evocavi? *nota* TER. Ad. 121 et (et est A), dis -a, est unde *eqs.* (138. OV. met. 7, 511 -a dis. Pont. 3, 5, 48. fast. 1, 701 dis domuique tuae). *cf.* Haut. 999 Syro nihil -ae. TIB. 1, 4, 23 -a magna Iovi: vetuit ... valere, iurasset ... quidquid ... amor. OV. trist. 4, 10, 117 -a, Musa, tibi! Pont. 2, 1, 19 fast. 2, 449 Lucinae. PLIN. nat. 12, 61. 13, 61 *al.* STAT. silv. 5, 3, 249 MART. 4, 29, 3. *inter aliquos*: TER. Eun. 872 *al.* cum *aliquo*: CARM. poet. min. V 92, 3 CIC. epist. 1, 9, 20 OV. Ib. 40 LIV. 40, 15, 7 *al.* in *aliquo*: CIC. Brut. 98 epist. 10, 19, 2 *al.* in *aliqua re*: PLIN. nat. 12, 91. 19, 17. apud *aliquem*: LIV. 27, 50, 11. 29, 19, 2. 39, 53, 4 Persei ... apud eos. penes: TAC. hist. 3, 64. *notabilis formula benigne recusantis aliquid* [H.]

benevole oblatum: PLAVT. Men. 387 eamus intro, ut prandeamus. :: bene vocas: tam -ast (sc. *quam foret, si acciperem*). :: cur igitur... ius-
sisti coquere... prandium? Pseud. 713 [*iam χάριν τούτω ποιοῦν*] (sic
Leo). :: quin tu... mi audacter imperas? :: tam -ast. Stich. 472 cepem
... apud te... :: locatast opera nunc quidem; tam -ast. cf. Preibisch
De sermonis cotidiani formulis, diss. Erl. 1908 p. 43. dub. CARM.
epigr. 331 (sort. Praenest.) 14 ubi profui, -a nemo (noenu Büch.,
-a<m> nemo [sc. habet] amicus Mommsen). varia verba: -a:
abest rei: Ov. Pont. 3, 4, 52 PLIN. nat. 8, 191. abit: Ov. Pont. 4, 5, 44.
adest: Ov. fast. 5, 109. advenit: LIV. 30, 21, 9. cadit: MANIL. 4, 422
(v. p. 2213, 44). SEN. benef. 4, 30, 1. contingit alicui: PLIN. nat. 19, 59.
durat: PLIN. nat. 18, 106 SIL. 13, 665. se fundit: CLAUD. 24, 187.
intercidit: SEN. benef. 3, 1, 4. languet: CLAUD. 24, 47. manet: CIC.
off. 2, 70 in aliquo. SEN. benef. 1, 12, 2 apud paucos. Plin. nat. 19, 24
candori. moritur: Ov. Pont. 3, 2, 27. nascitur: CLAUD. DON. Aen. 11,
770. obstringit aliquem: MACR. Sat. 1, 2, 10. pervenit ad aliquem:
CIC. leg. agr. 2, 22 al. perit: SEN. epist. 74, 13 ANTH. 479, 6 AVSON.
140, 5. proficiscitur ab aliquo: SERV. Aen. 1, 720 (opp. revertitur).
stat: VERG. Aen. 4, 539 (v. p. 2215, 53). valet: POLIO orat. frg. Quint.
inst. 9, 2, 24. venit: Ov. am. 3, 4, 46. vivit: NEMES. ecl. 1, 21.

b *acc. sing.*: -am: afferre: CIC. Quinct. 32 al. QUINT. decl.
252 p. 33, 26 -ae... non parum nobis -rt... tenuitas. accipere:
DICT. 2, 10. amplecti: VAL. MAX. 6, 6 ext. 2. appetere: SVET. vita
Crispi p. 89 (v. p. 2207, 46). aspernari: CIC. epist. 5, 12, 3. assequi:
CIC. Cluent. 196. aucupari: CIC. epist. 5, 12, 6. capere: CATO or.
frg. 2 (v. p. 2210, 25). 31 CIC. Phil. 3, 4. SVET. Iul. 10, 1 communium
... impensarum. FRONTO p. 100, 18 N. captare: SEN. dial. 4, 29, 2
SVLP. Sev. chron. 2, 38, 5. SIDON. epist. 7, 9, 22. collocare: EVTR. 10, 7
apud barbaras gentes memoriae -am. comparare: IVST. 32, 2, 6 opp.
odium. compensare: CHAR. gramm. p. 412, 14 B. complecti: SEN. contr.
10, 5, 21. componere: TER. Hec. 479 inter eas. conciliare: PLAVT.
Trin. 443 v. p. 2209, 20. CIC. Cluent. 87 al. SALL. rep. 2, 6, 2 sibi.
LIV. 7, 5, 9, 36, 5, 6 apud regem. al. PETRON. 112, 2 SVET. Cal. 31
HEGES. 1, 14, 1. pl. SERV. Aen. 1, 720. consequi: CIC. Phil. 5, 2 MIN.
FEL. 28, 2 TERT. resurr. 57 p. 116, 12 al. COD. Theod. 11, 1, 1 (a. 360).
saepe. contrahere: IVST. 5, 2, 4. corrumpere: LIV. 30, 14, 11 maiore culpa.
PHAEDR. 4, 25, 18 SEN. benef. 1, 1, 5. cupere: PLAVT. Pers. 567 FRONTO
p. 199, 4 N. dare: PLAVT. Most. 926 (ex coni.). APVL. apol. 64 malam
-am. ANON. Vales. 15, 88 CLAUD. DON. Aen. 1, 585 p. 115, 22. debere:
RHET. Her. 3, 12, 21 rerum naturae. CIC. leg. agr. 2, 9 laudem -amque.
Mil. 83 Phil. 2, 27, 3, 4. rep. 1 frg. 2 parenti, opp. patriae. fin. 3, 73 dis.
SALL. lug. 110, 1. or. Macri 20 vostrarum rerum ultro iniuriae (dat.)
-am debere. HOR. sat. 1, 6, 88 debetur a me -a. Ov. am. 1, 10, 43. 44.
epist. 10, 142 facto. Pont. 3, 1, 80 meritis. VELL. 2, 53, 2 VAL. MAX.
5, 6 ext. 2 SEN. benef. 6, 5, 1 epist. 81, 17 STAT. Theb. 7, 786. QUINT.
decl. 371 p. 416, 6 beneficii -am (PANEG. 12 [2], 41, 1 debitam -am
beneficii... abiuras). APVL. flor. 16 p. 69 TERT. resurr. 56 p. 115, 28
test. anim. 4 p. 139, 8 PORPH. Hor. sat. 1, 6, 85. saepius. deferre:
CIC. Flacc. 14 COD. Theod. 6, 4, 22, 5 (a. 373). al. derogare: PLIN.
nat. 7, 104 nomini. desiderare: SEN. benef. 6, 39, 2. destruere: SEN.
benef. 2, 15, 2 al. dissolvere: CIC. p. red. ad Quir. 23 v. p. 2218, 38.
emere: VAL. MAX. 7, 2 ext. 17 beneficio. eripere: SEN. dial. 2, 9, 2.
exercere: SALL. Catil. 51, 16. exhibere: PS. VARRO sent. 42 repentinis
-a -enda est. exigere: CIC. Lael. 31 beneficii... sumus, non ut ex-
igamus -am (neque enim beneficium faeneramus). expetere: CVRT. 7,
1, 28 PLIN. nat. 18, 5. exsolvere: LIV. 28, 25, 6 suis... factis. ex-
stinguere: CIC. epist. 1, 1, 4 al. *facere* (variis et significationibus
et structuris. designat aut 'remittere, non exigere, ut aliquid mali
fiat', aut 'permittere, ut aliquid e voluntate alterius fiat'. persona,
ad quam -a pertinet, per dat., res, qua de agitur, per gen. vel de, sed
et per enuntiatum [v. infra l. 63. 70] exprimitur): PLAVT. Cas. 373
de... Casina huic... vilico -am facias. Mil. 576 quam benigne -am
fecit, ne iratus esset. Most. 1130 de cena facio -am. 1168 fac istam
cunctam -am: Tranioni amitte hanc noxiam. nota Pseud. 1322 non
audes... aliquam partem mihi -am facere (i. donare) hinc argenti?
(cf. 712, verbis graecis corruptis). Rud. 1415 iuris iurandi... -am
facias (POMPON. dig. 12, 2, 41 ignorant iurisiurandi -am fieri posse.
PAPIR. dig. 50, 1, 38 pr. MOD. dig. 12, 2, 32. gen. suppl. PAVL. dig. 12, 2, 6
remittit iusiurandum..., qui... -am ei [sc. adversario] facit). Trin. 296
hisce ego de artibus -am facio, ne[u] colas neve imbuas ingenium
(v. Brix-Niemeyer ad l., cf. 297 nil ego istos moros... mores).
SALL. Catil. 52, 8 mihi atque animo meo nullius... delicti -am fe-
cissem (opp. alterius libidini male facta condonabam). Iug. 104, 5
senatus... Boccho... delicti -am facit (sic codd., at cf. ARVS. gramm.
VII 476, 16 -ae facio crimen meum, Sal. Iug. '... delicta -ae facit').
DOSITH. gramm. VII 427, 24 -am delicti facimus. GLOSS. V 662, 14).
hist. frg. 3, 47 quibus senatus belli Lepidani -am fecerat (cf. ARVS.
gramm. VII 476, 10 ad h. l.). LIV. 3, 41, 4 facta... Valerio dicendi -a.
3, 56, 4 omnium... quae... es ausus. 8, 34, 3. 42, 6, 7 SEN. benef. 2, 2, 1.
dial. 12, 11, 1 natura nulli... necessitatis suae -am. epist. 10, 4 vo-
torum... dis. SVET. Aug. 17, 2 Bononiensibus... publice, quod in
Antoniorum clientela erant, -am fecit coniurandi egs. 38, 3 reddendi
equi -am fecit eis qui. Tib. 35, 1 al. dub. an huc pertineat VERVS
FRONTO p. 116, 3 N. iube Valerium... dare mihi libellum, uti rescrip-

tionem... nostrā -ā sententiae nostrae fiat. SYNON. Cic. Char. gramm.
p. 428, 8 B. syn.: ignoscit, condonat, veniam dat, indulget al. DOSITH.
gramm. VII 427, 24. EDICT. div. frat. Ulp. dig. 48, 18, 1, 27 decreti
-am (VLP. dig. 48, 18, 1, 27). GELL. 1, 12, 12 -a Papias (popilie codd.,
hinc Papias illae, sc. virginis, Hertz) legis per senatum fit. 10, 15, 18
(ex Masurio Sabino). TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 585, 6 PANEG. 11 (3),
27, 5 offensarum. CAPITOL. Aur. 5, 6 aetatis. Alb. 6, 6 quaesturae
(ibid. qua concessa). IVL. VAL. 1, 10, 2, 29 huius rei... regi. nota
AVSON. 461, 3 invitatus Ulixes -am facit ('honeste recusat' Souhay).
MART. CAP. 5, 555 -am facientes eius quod diximus. COD. Theod. 9,
38, 5 (= Iust. 9, 43, 3 a. 371) indulgentia poenae -am facit. SIDON.
epist. 4, 3, 10 delicti huius. COD. Iust. 9, 51, 4 sententiae. -am facere
alio significatu: SEN. contr. 1, 5, 9 volo tibi malam -am cum sponso
tuo facere. QUINT. decl. 294 p. 166, 19 quantam tibi -am fecerit ista
militia. fateri: LIV. 34, 23, 3. ferre (i. sibi auferre): LIV. 22,
26, 4. firmare: CVRT. 9, 3, 22 per affinitatem. gerere: PAVL. NOL.
epist. 42, 1 p. 359, 6 qui neque notitiae tuae prius -am gesseramus
(i. -a fruebamur?). gratificari: SALL. rep. 1, 7, 5 (v. p. 2206, 76).
habere: alicui (i. q. proferri se vel favorem vel vicissitudinem bene-
ficii debere. PRISC. gramm. III 376, 7 Attici 'χάριν ἔχω σοι' καὶ 'οἶδά
σοι'..., Terentius (Run. 750) egs. causa favoris redditur per enun-
tiationem [quom, quia, si al.], inf., gen., praep. [pro al.]): PLAVT.
Aul. 209 redeo at te..., si quid me vis. :: habeo -am. quaeso... ne
egs. Bacch. 1022 ei habere -am... bonam. Capt. 373 -am habeo tibi,
quom. 712. Cist. 624 dis. CURC. 699 Aesculapio..., quom pudica's.
Epid. 266 nec seritur nec metitur, nisi ea quae tu vis volo. :: -am
habeo. 293 Epidico (-ce cod.). Men. 1092 admonuisti recte et habeo
-am. Mil. 1228 Veneri. 1355 tibi... rerum omnium. 1425 Most. 432
tibi, quom... amisisti. 1180 Persa 539. 720. 734. Poen. 640 si...
apportatis. 1041. Rud. 516. 835. 1397 Trin. 506. nota TER. Andr. 42
gaudeo, si tibi quid feci... quod placeat, et id gratum fuisse ad-
vorsum te habeo -am (Phorm. 54 amo te, et non neglexisse habeo
-am. de inf. cf. p. 2224, 75). 770 dis... habeo -am (-as D), quom (quod
al.)... adfuerunt liberae. Hec. 346 (-as pars codd.). 653. 741 de istac
re. Phorm. 56. Eun. 750 v. p. 2219, 45. 1091 Ad. 887. 971 LVCIL.
1011 LAEL. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 118, 14 St. RHET. Her. 4, 13, 19
CIC. inv. 1, 46. Catil. 1, 11. p. red. ad Quir. 23 -am et qui rettulit
habet et qui habet dissolvit (sim. Planc. 68 off. 2, 69. epist. 5, 11, 1
v. p. 2219, 55). Balb. 1 (opp. referre. item Phil. 3, 4). Pis. 74 tibi. Phil.
5, 37. de orat. 1, 98 magnam habeo... huic palaestrae... -am. 2,
351 al. Cato 42 senectuti. orat. 208 al. epist. 12, 23, 4 philosophiae.
ad Brut. 1, 15, 1. CAES. Gall. 7, 20, 6 fortunae. civ. 3, 73, 3 al. (aliter
de potentia et auctoritate: Gall. 1, 18, 9 non modo de regno, sed etiam
de ea, quam habeat, -a desperare). Ov. trist. 5, 9, 12. LIV. 3, 38, 9
hostibus belloque. 35, 6, 9 al. SEN. benef. 3, 22, 2 QUINT. inst. 2, 1, 2.
5, 10, 121 FRONTO p. 215, 8 N. (v. app. crit.). AVR. Fronto p. 60, 6. nota
GELL. 9, 3, 5 (epist. Philipp. ad Aristot.) quod (sc. filium genitum)...
dis habeo -am, non proinde, quia..., quam pro eo, quod... (9, 3, 6
θεοῖς ἔχω χάριν). DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 17. APVL.
apol. 13 tibi... habeo -am propensam, cum. plur. flor. 16 p. 71 quibus
... verbis tibi... -as habitum et commemoratum eam. TREB. trig. tyr.
31, 10 quod. AVSON. 304, 7 CLAUD. DON. Aen. 8, 230 p. 148, 17 al.
AMBR. exc. Sat. 1, 46 ut... gratia habendo referatur. VVLG. Luc. 17, 9
MACR. Sat. 6, 1, 5. EPIST. pontif. 390 Migne 50 p. 590^a -am habens
(χάριν ὁμολογῶν). aliter: SEN. contr. 1, 3, 7 rea nullam habebat
-am (i. nemo ei favebat). SEN. apocol. 7, 3 illic non se habere idem
-ae. epist. 21, 5 habeo apud posteros -am. 42, 9 v. p. 2212, 1. STAT.
silv. 1 pr. 15 de re accepta. QUINT. inst. 7, 4, 22 habent in meritis
-am periculum... et difficultas. 11, 3, 178. CHAR. gramm. p. 411, 6 B.
in mente hanc habeo -am unicam. CLAUD. DON. Aen. 10, 450 ha-
bebo de morte tua maximam spoliolum et victoriae -am. VVLG.
Esth. 2, 17 habuit... -am et misericordiam coram eo. II Macc. 12, 45
v. p. 2220, 16. III Esdr. 6, 5 act. 2, 47 VVLG. II Cor. 1, 16 v. p. 2229,
41. de rebus (i. q. in -a esse; placere): CIC. Phil. 1, 21 v. p. 2215, 50.
PLIN. nat. 20, 112 rami... in condimentis peculiarem -am habent.
PLIN. epist. 2, 19, 8 PORPH. Hor. epod. 11, 11 NOVELL. Iust. app. 7, 5
PS. MATTH. evang. 25^b. implere: COD. Theod. 12, 1, 171 pr. (a. 409)
in administratione impleant patriae -am. inchoare: VAL. MAX. 8, 14, 3.
inferre: VVLG. Sirach 8, 22. inire (i. favorem acquirere): PLAVT.
Asin. 59 a me initis -am. Cist. 7. 628. 736. CURC. 405 a me... gran-
dem -am. Epid. 441. Stich. 514 abs te... verbis. Trin. 376 TER. Hec.
795 Haut. 302 Eun. 557 (v. DON. ad h. l.). Ad. 914. CIC. Verr. II 2, 113
huius absolutione. II 4, 143 a praetore. Caecin. 79 al. fin. 4, 31. off.
1, 47 (opp. referre). Att. 1, 14, 4 al. CAES. Gall. 6, 43, 5 a Caesare.
Nep. Alc. 9, 5 al. LIV. 1, 17, 8. 2, 27, 3 apud patres. 24, 23, 8 al. 33,
46, 7 ad plebem (opp. offenderat). SEN. benef. 1, 11, 3 al. CVRT. 5,
7, 3 al. QUINT. inst. 3, 1, 5. CALP. decl. 27 p. 25, 8 ab... divite. nota
FRONTO p. 111, 14 N. orationum... mittendarum. SYNON. Cic. Char.
gramm. p. 421, 23 B. GLOSS. εὐχαριστοῦμαι. invenire (cf. p. 2230, 42):
PLIN. nat. 16, 248, 19, 91. ITALIA (Tert. adv. Marc. 4, 34 p. 533, 7) et
VVLG. deut. 24, 1 apud maritum (ante oculos eius Vulg.). memi-
nisse: APVL. met. 3, 11 tibi... honorum... parem -am memini.
TERT. nat. 2, 5 p. 103, 19. mereri: PACVV. trag. 104 (loco mutilo) pro
merenda -a. LIV. 45, 24, 7 TAC. ann. 1, 28. minuere: LIV. 37, 54, 10

in amicum. ASCON. Cornel. p. 48, 5 St. CLAUD. DON. Aen. 1, 635 p. 123, 10. moliri: PETRON. 107, 9 a legato. movere: LIV. 36, 8, 5 ad Macedonas (*opp.* odium). negligere: PLAVT. Poen. 823 Trin. 498 Cic. Planc. 82. obtinere: TAC. hist. 1, 73. parare: TAC. dial. 36 VIR. ill. 73, 1. parere: SALL. or. Phil. 5 LIV. 8, 15, 1. 34, 44, 5 *al.* HEGES. 1, 26, 1. petere: PLAVT. Aul. 247 PORPH. Hor. carm. 2, 18, 10. persolvere: CIC. Planc. 80 meritam dis... iustis honoribus et memori mente. MART. CAP. 2, 142 litatione. praedicare: CIC. Balb. 1. praestare: BELL. Afr. 40, 5 PREC. herb. 12 mihi. Ov. Pont. 2, 2, 50 TRYPH. dig. 23, 3, 78, 2 CAPITOL. Alb. 12, 10. *al.* CLAUD. DON. Aen. 11, 345 VVLG. act. 24, 27 COD. Theod. 7, 2, 2 (*a.* 385). *al.* praevenire: TAC. hist. 1, 5 apud principem. promereri: PACVV. trag. 104 SALL. hist. frg. 3, 22 obsequendo. quaerere: CIC. Manil. 71 LIV. 2, 44, 3. 30, 12, 9 apud victorem. 38, 57, 4. recipere: SEN. benef. 2, 33, 3 *v.* p. 2208, 61. TAC. ann. 1, 28. reconciliare: CORP. I² p. 189 n. 5 *Valerius Maximus* plebem de sacro monte deduxit, -am cum patribus reconciliavit. CIC. Mil. 21 Att. 1, 11, 1. epist. 3, 12, 4 fiete. 5, 2, 1. 4 (*opp.* imminuere). MET. CELER. Cic. epist. 5, 1, 1 LIV. 29, 30, 10 *al.* perioch. 119 p. 113, 14 per... Lepidum cum... Antonis. VELL. 2, 29, 3 CVRT. 6, 7, 35 *al.* APVL. flor. 6 p. 22 sanata similitate, reconciliata -a. IVST. 7 5, 2 cum Thebanis -am pacis. 39, 2, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 174, 21 St. reddere: SALL. lug. 110, 4 numquam tibi redditam -am putaveris. TIB. 2, 1, 36 caelitibus. Ov. met. 2, 562 pro quo. 5, 14 meritis. trist. 1, 6, 16 SEN. benef. 3, 2, 2. 5, 16, 4. epist. 81, 7 reddere beneficio -am, iniuriae talionem aut certe malam -am. 81, 9 non dicimus -am reddidit (*v. q. praeced.*). CVRT. 8, 5, 15 PETRON. 122, 171 PLIN. nat. 10, 121. QVINT. decl. 310 p. 222, 13 egregiam... -am viris. TAC. hist. 2, 48 *al.* CAPITOL. Alb. 12, 8 (*ibid.* vicem). VIR. ill. 54, 3 VVLG. II reg. 2, 6 *al.* ROMVL. fab. Aesop. 75 pr. (*rec. g.*) *al.* **referre** (*proprie de beneficio reddito pro beneficio, ironice de ultione mali.* FEST. Gloss. IV p. 375^a [270 M.] redhostire: referre -am): PLAVT. Amph. 182 *v.* p. 2225, 58. Asin. 164 ego ted... ab egestate abstuli... referre -am numquam potes. 576 male relata est -a (Pseud. 320). Capt. 932 tibi... satis. nota 941 quod bene fecisti, referetur -a id quod postulas. Merc. 999 -am referre parem (SEN. contr. 9, 2, 7 VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 PHAEDR. 3, 2, 1 *al.* SEN. benef. 2, 3, 3 *al.* PLIN. epist. 4, 7, 6 tali epistulae. SVET. Iul. 72 DECRET. decur. Forosempr. [Corp. XI 6123] 10. decur. Tergest. [Corp. V 532] 20. *al.* *v.* et p. 2220, 4). Mil. 670 pro meritis... pariter (CAES. Gall. 5, 27, 11 LIV. 5, 44, 2 CARM. epigr. 368, 2 PLIN. epist. 8, 2, 7. *v.* etiam *infra* l. 78. TER. Phorm. 338 *v.* *infra* l. 44). Most. 214, 232 <bene mere>nti. Persa 428. Rud. 575 in aliquo tibi... loco. Rud. 1222 tibi rursum. 1392 bene merenti bene <re>ferre -am. Stich. 157 melius... matri. Trin. 619. TER. Hec. 583 tibi... contra. dub. 798 Phorm. 337. 338 satis pro merito (DON. vicem. item Eun. 385). Eun. 750 et habetur et referetur... tibi ita ut merita es -a. TVRPIL. com. 192 possim tibi referre -am (-as *codd.* contra *metrum*), ut de me meres. LVCIL. 835. CATO agr. 5, 2 pro beneficio. RHET. Her. 3, 3, 4. PS. VARRO sent. 12 fiete. CIC. inv. 2, 115 Q. Rosc. 20 *al.* p. red. in sen. 23 bene... meritis. 24 p. red. ad. Quir. 23 *al.* (*v.* p. 2215, 37. 39). Planc. 101 (-as *duo codd.*). Phil. 9, 15 nullam aliam -am referre possumus. de orat. 3, 14 Brut. 217 *al.* Att. 2, 9, 1 bonam meis... orationibus -am. 2, 16, 2 *boni* mihi... ne sermonum quidem... fructum ullum aut -am rettulerunt. epist. 1, 8, 6 nullam partem... meritorum non modo referenda, sed ne cogitanda quidem -a consequi. 5, 11, 1 nec... mihi habuisti modo -am, verum etiam cumulatissime rettulisti. Q. CIC. pet. 4 PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1 *v.* p. 2225, 19. CAES. Gall. 1, 35, 2 *al.* NEP. Them. 8, 7 *al.* Ov. trist. 2, 572 candori. 5, 4, 47 *al.* LIV. 6, 14, 5. 6, 17, 5 selibris... farris. 24, 48, 3 *al.* 37, 37, 8 -as regi me agere, referre aliam -am nunc non posse. 38, 8, 7 large. 44, 15, 7 civitatis -am dignam. FEST. Gloss. IV p. 276^b (p. 158 M.). SEN. contr. 1, 6, 9 *al.* 9, 1, 5 mortuis. VELL. 2, 16, 3 cuius... pietati. VAL. MAX. 5, 2, 1 *al.* SEN. apocol. 10, 4. Herc. f. 1337 -am... vicemque. clem. 1, 1, 5 *al.* benef. 1, 4, 3 *et sacpe.* 2, 34, 1 retulit -am, qui nihil fecit? 2, 35, 1 beneficio (*abl.*). 3, 35, 4 in maius. 5, 7, 2 an possit aliquis sibi beneficium dare, an debeat referre sibi -am (5, 11, 1 *al.*). dial. 12, 8, 2 tibi litterae tuae... -am referant. epist. 79, 18 virtus et vivo et mortuo. 81, 9 ille illi -am rettulit. referre est ultro, quod debeas, adferre (*cf.* 81, 10 *sqq.*). CVRT. 5, 8, 9 *al.* COLVM. 2, 2, 7 *solum* ne tractatum quidem -am refert (*sim.* 4, 3, 5). PLIN. nat. 2, 19 *al.* nota 15, 103 inter prima hoc e pomis colono -am annuam refert. item 25, 2 tam benigne -am memoria referente. MART. 12 pr. nota QVINT. inst. 2, 16, 18 nulla in arte plenius labor -am refert. 10, 1, 19 ut optime dictis -am prava iudicia *audientium* non referant. 11, 3, 129 *al.* 12, 11, 29 opere... cuius... possessio plenissimam studiis -am refert. decl. 297 p. 174, 25. 298 p. 177, 20 terrae illae -am referunt. 311 p. 224, 21 obsequio (*abl.*). *al.* 336 p. 322, 13 animo. TAC. ann. 1, 42. 11, 15 1. 9 benignitati deum... ne. 15, 62 meritis (*neutr. sic et* CORP. XII 4393 *sinistr.* 5. *v.* etiam *supra* l. 39). PLIN. epist. 2, 9, 5 *al.* 10, 5, 1 *iaturaliptae* sollicitudini et studio. paneg. 54, 5 SVET. Tib. 20 -am referens, quod. FRONTO p. 6, 7 N. referundae -ae imparem (*ibid.* ingratum). APVL. apol. 23. PORPH. Hor. carm. 1, 36, 1 (*syn.* placare). PANEG. 10 (4), 26, 5 *al.* IVST. 11, 15, 10 AVSON. 419, 39 SCHOL. Cic. Bob. p. 156, 2 St. (*cf.* 164, 15. 31). CLAUD. DON. Aen. 7, 425 AMBR. exc. Sat. 1, 44 *al.* (*cf.* p. 2218, 53) COD. Iust. 1, 2,

14, 1 *a.* 470. CORP. VIII 21724. *per ironiam, de ulciscendo:* PLAVT. Persa 853 sciunt referre probe inimico -am. Truc. 109 lepide... furibus nostris. TER. Eun. 385 referam -am atque eas itidem fallam (SCHOL. hic in malo ponitur). 719 parem... -am. 911 sacrilego (*cf.* AGROEC. gramm. VII 119, 18). RHET. Her. 4, 26, 35. CIC. Catil. 1, 28 praeclaram... populo R. *Catilina*. Scaur. 29 manifesto periurio (*abl.*). CVRT. 6, 7, 28. 8, 2, 8 AVR. Fronto p. 11, 15 N. *in utramque partem:* CIC. Lael. 53. *adde:* PANEG. 2 (10), 3, 3 quae... vice -ae rettulisti. *obscurius* DARES 10 *Alexander et Helena* forma sua incensi tempus dederunt, ut -am referrent. *alio sensu:* QVEROL. p. 5, 8 qui vobis laborem indulsit, vestram referat (*i. auferat*) -am. remunerare: CORP. VIII 24101. reparare: GREG. M. epist. 3, 51 p. 207, 22. rependere: Ov. met. 2, 693 facto (*dat.?*). PHAEDR. 2 pr. 12 rependet illam brevis -am, *sc. lectoris gratiae*. AVG. vera relig. 47, 91 ROMVL. fab. Aesop. 51 pr. (*rec. g.*). repensare: FIRM. err. 7, 6 beneficiorum. repetere: LIV. 1, 47, 7 DICT. 2, 48. reponere: VVLG. II Macc. 12, 45 optimam haberent repositam -am (*καλλίστον ἀποκείμενον χαριστήριον*). repossere: PLIN. epist. 1, 13, 6. requirere: CAPITOL. Alb. 9, 4 LAMPR. Alex. 45, 5. retinere: CIC. ad Q. fr. 2, 36. retribuere: VVLG. Sirach 35, 4. sancire: CVRT. 7, 8, 29. satiare: CLAUD. DON. Aen. 1, 575 p. 144, 7. sollicitare: PETRON. 124, 4 muneribus. subire: APVL. met. 6, 3 malam. tenere: CIC. ad Q. fr. 2, 14, 1. AVSON. 350, 4 (p. 207, 22 P.) *v.* p. 2210, 74. tollere: SEN. benef. 6, 4, 2 ASCON. Corn. p. 48, 20 St. trahere: IVST. 2, 7, 5. tribuere: CIC. fin. 4, 13 non satis magnam... inventoribus. off. 3, 63 *al.* velle: PLAVT. Curc. 425 id... ut faceres, suam si velles -am. TER. Eun. 557 -am hanc quam video velle, inibo. *verb. suppl.:* PLAVT. Most. 926 cavi recte: eam dis (*dis vel bis A*) -am. **c praep. c. acc.:** in -am: cum verbis motionis: converti: PLAVT. Stich. 414 in amicitiam atque in -am convortimus. deducere: CHAR. gramm. p. 411, 16 B. recipere: CIC. Rab. Post. 19 ex inimiciis. SCHOL. Cic. Bob. p. 170, 19 St. reconciliare: CIC. dom. 129 inimici in -am reconciliabuntur. prov. 23 *v. infra* l. 57. LIV. 1, 50, 8. redigere: TER. Phorm. 966 vos (*maritum et uxorem*). TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 644, 17 nos... creatori. redire: PLAVT. Amph. 940 irae interveniunt, redeunt rursum in -am. 1141 cum Alcumena antiquam in -am redi. TER. Phorm. 1029. CIC. div. Caec. 29 cum Verre. 58 *al.* Phil. 2, 118 cum re p. 8, 25 *al.* 10, 22 cum tabulis novis. Cato 56 cum voluptate. Att. 1, 14, 7 *al.* epist. 3, 8, 7 bona fide (LIV. perioch. 29). 9, 1, 2 cum veteribus amicis, id est cum libris. ad Q. fr. 2, 10, 3 per quos. PVBIL. C 7. P 10 *de pudore*. CAES. civ. 1, 4, 4 NEP. Alc. 5, 1 *al.* LIV. 3, 58, 4. 29, 37, 10 sincera fide (VAL. MAX. 2, 9, 6). SEN. contr. 1, 1, 6 *al.* VAL. MAX. 4, 1, 8. PHAEDR. 5, 3, 6 mecum facile redeo in -am (ROMVL. fab. Aesop. 42, 4). SEN. benef. 3, 27, 3 dial. 7, 2, 3. 12, 18, 3 cum illa (*fortuna*). epist. 112, 3 *cum luxuria*. CVRT. 7, 2, 8 PETRON. 87, 6 *al.* QVINT. decl. 321 p. 258, 1 *al.* SVET. Tib. 61, 5 FLOR. epit. 1, 23, 2 CALP. decl. 17 p. 16, 20 *al.* PORPH. Hor. 3, 9, 17 SPART. Sept. Sev. 14, 7. Geta 2, 9 redit <cum> fama in -am parricida (*sic vg.*, <cum> ante parricida *inserit Helm*). ARNOB. nat. 7, 33 p. 267, 18 *dii* cum hominibus. VIR. ill. 18, 3 *al.* AMM. 22, 9, 17 cum Thalassio. GLOSS. V 662, 35 in -am redit cum illo. reducere: TER. Andr. 948 res reduxit me ipsa in -am. CIC. Cluent. 101 *al.* LIV. 10, 5, 13 SEN. contr. 1, 1, 3 *al.* VAL. MAX. 7, 2, 6. SEN. dial. 1, 1, 5 cum dis. 5, 23, 8 QVINT. inst. 5, 11, 19 plebem cum patribus (PORPH. Hor. sat. 2, 3, 287 senatum et populum). PANEG. 6 (7), 13, 4 DICT. 2, 9. restituere: TER. Hec. 291 iram expedit, rursum in -am restitues. CIC. prov. 23 me meus... animus... cum C. Caesare reducit, reconciliat, restituit in -am. Att. 1, 3, 3 in eius veterem -am. revenire: PLAVT. Amph. 942 si reventum in -am est. Stich. 409 ex inimicitia. reverti: LIV. 8, 35, 7 *tu* mecum. SEN. dial. 6, 16, 5 cum fortuna. epist. 91, 15 cum fato. PETRON. 87, 1 *puer cum amatore*. IVST. 16, 1, 7. revocare: CIC. or. frg. D II 2 *amicitiae* ex inimiciis revocatae in -am. TERT. paenit. 5, 1 *paenitentia* in -am nos domino revocat. *pro adverbiali* (*in finale*) in -am *alicuius fit aliquid*: LIV. 8, 22, 4 data visceratio in praeteritam iudicii -am. 28, 21, 4 pugnatos in -am ducis. 28, 39, 12. 35, 2, 6. 39, 26, 12. 40, 17, 2. 42, 43, 2 gravate et in magnam -am petentis concessit. POMP. TROG. Iust. 38, 5, 8 SEN. contr. 9, 2, 3 VELL. 2, 18, 3 *al.* CVRT. 6, 11, 15 *al.* TAC. hist. 3, 78. PLIN. paneg. 7, 4 adoptatus... in -am uxoris. SVET. Tib. 49, 1 condemnatum... Lepidum in -am Quirini. APVL. met. 2, 27. CAPITOL. Ver. 6, 5 in huius equi -am... coeperunt equi... brabia postulari. LAMPR. Comm. 7, 1 Heliog. 30, 8 TREB. trig. tyr. 18, 12 *al.* ARNOB. nat. 2, 41 p. 81, 10 in -am voluptatemque sessorum. IVST. 11, 15, 1 Dareus in -am victoris... vincitur. 17, 2, 6 cum et in -am memoriae... patris et in favorem ultionis... ambitiosus esset. 38, 5, 8 AVR. VICT. Caes. 11, 10 AVSON. 326, 7. 438, 3 DICT. 2, 5. 20. 23. 3, 27. 5, 2 CLAUD. DON. Aen. 8, 290. SVLP. Sev. dial. 2, 1, 4 a rege in honorem et -am adhibiti. COD. Theod. 16, 5, 46 (*a.* 409). MART. CAP. 5, 457 si meritum alterius temporis velut in compensationis -am memoratur. *aliter:* SALL. lug. 111, 1 quod polliceatur *Sulla Boccho*, senatum et populum R... non in -am habituros (*cf.* p. 2221, 53). *cum subst.:* editio: GELL. 12, 8 *tit.* nobilium virorum. reditus: CIC. prov. 47 Scaur. 31 *bis*. Mil. 88 or. frg. D II 2. Att. 2, 3, 3 cum amicis. epist. 1, 9, 19 *al.*

ad -am: reducere: TREB. Gall. 11, 2 ad -am suam. receptus (subst.) ad -am: CAES. civ. 1, 1, 3. *final.*: CAPITOL. Opil. 13, 1 quae ad -am composita videre(n)tur. CASSIOD. Ios. antiq. 15, 3 p. 430 iuveniliter...iocari (ἡχαρισμένως). AMM. 18, 5, 2 comite ad alterius -am...perurgente. 21, 12, 24 Maximum urbi praefecit...ad Rufini -am. 26, 2, 4. 26, 10, 7. 27, 9, 10 uti, cum nihil ad -am faceret, omnia tamen grata viderentur esse. SCHOL. Cic. Gron. D p. 287, 10 ad -am Ciceronis iudicare. *ibid.* l. 12 (*ibid.* 16 contra -am ipsius). *cf.* DICT. 1, 20 Clytemestra propter -am Helenae...Iphigeniam Ulixi committit. **per -am:** PLAVT. Mil. 979 ut abeat per -am (*i. cum gratia*. 1125 per -am bonam). 1200 v. p. 2210, 20. *dub. trad.* Stich. 71 -amper] (a patre P; per postpositum sec. Leo Nachr. Goett. Ges. 1895, 418) si petimus. Cic. Verr. I 48 ut istum absolvatis per -am. II 3, 191 per beneficium et -am...concesserunt. SVET. Aug. 27, 1 v. p. 2207, 42. 35, 1 per -am et praemium adlecti. Otho 1, 1 per -am Liviae...senator est factus. AMPEL. 2, 2 VLP. dig. 4, 6, 26, 4 v. p. 2209, 69. 30, 50, 1 iudicatum. GELL. 5, 6, 23 LACT. inst. 1, 10, 4 AVR. VICT. Caes. 35, 8. VEG. mil. 2, 3 p. 36, 20 cum...per -am promoverentur milites. MACR. Sat. 1, 14, 1.

d dat.: -ae; apponere aliquid: p. 2210, 25 alicui praesidio -aeque esse: p. 2010, 67. *hic potissimum addendum puto dativum pro in vel ad positum:* SEN. benef. 6, 8, 3 quem damnaturi erant causae, damnare -ae (sc. accusatoris) noluerunt (causa...-a vg.). AVR. VICT. Caes. 3, 1 Gaius Caesar...eligitur, maiorum -ae parentisque. *cf. etiam p. 2217, 75.*

e abl. sing.: a merus abl. subst. (*i. q. 'favore', 'auctoritate'*) adhuc extare videtur in talibus: Cic. Caecin. 16 deterrentur...partim -a Caesenniae, partim etiam pretio. Att. 5, 21, 12 Salaminis freti -a Bruti. *ibid.* fit -a Bruti senatus consultum. Liv. 2, 44, 7 auxilia...Veientium -a concitata. SEN. Oed. 692 donata multis -a nostra salus. SVET. Vesp. 4, 1 v. p. 2207, 45. GRAN. LIC. p. 27, 9 classe -a p. R. reconciliata. CHAR. gramm. p. 411, 4 B. devinctus ero tibi hac -a. PAVL. dig. 1, 15, 1 incendia vel mercede vel -a extinguerent. PS. APVL. Ascl. 41 tua...-a...sumus cognitionis tuae lumen consecuti. CAPITOL. Gord. 18, 5 tantus iurisdictionis -a fuit, ut...meretur. FIRM. math. 3, 14, 2 qui felicitate ingenii aut doctrinae -a honores...consequantur. 5, 2, 19. 6, 16, 8 IVST. 5, 2, 5. **β hinc ablativus (c. gen. attrib. vel pron.) in vim praepositionis q. d. transit, postpositionis potius nuncupandae, ut quae raro praepositionatur, tractatum seorsum posui:** v. p. 2234, 70. **γ -ā nude vim adverbii induere videtur et fere idem significare q. gratis:** Liv. perioch. 48 p. 56, 3 cum dilectum severe agerent nec ququam -a dimitterent. SVET. Galba 15, 2 nihil non...pretio addici aut donari -a. AVR. VICT. Caes. 33, 26 cum...illud...decus pessimo cuique -a tribueretur.

f praep. c. abl.: in -a: esse: Cic. Verr. I 51 suscipe causam senatus, ut is hoc iudicio probatus cum populo R. et in laude et in -a esse possit (II 1, 21). off. 3, 85 in maxima et -a futurus...et gloria. Att. 2, 9, 1 cum...dynastis. 4, 16, 5. 5, 20, 3 erat in Syria nostrum nomen in -a. Liv. 23, 8, 9. ponere: Cic. Att. 5, 3, 2 <apud> Lentulum ponam te in -a (-am M). 5, 11, 6. 6, 1, 22 me...apud eum magna in -a. 6, 6, 4. CAEL. Cic. epist. 8, 6, 5 si quid...Appio facies, ponito me in -a. Liv. 44, 14, 7 se...in -a reconcilia-tae pacis ponerent. habere: SVET. Dom. 11, 1 Clementem in eadem vel etiam maiore -a habuit. permanere: SVET. vita Lucani p. 51. cum -a: TER. Andr. 422 istuc...impetro cum -a (DICT. 2, 25. 4, 22 p. 86, 10. HEGES. 1, 29, 8 obire [ἐξέρχου] HIER. epist. 51, 2, 1). Cic. fat. 7 cum bona -a dimittere. sine -a: PLAVT. Aul. 337 stultus et sine -a es. Truc. 565 hoc...perit sine bona omni[a] -a[m]. SEN. contr. 1, 3, 7 virgo sine -a. pro -a (fere *i. q. 'gratis'*): ROMVL. fab. Aesop. 29, 2 (rec. g.) panis pro -a non datur. sub -a: COD. Theod. 7, 4, 29 donationis. ex -a: ARNOB. nat. 1, 25 p. 16, 20 COD. Theod. 10, 17, 3 (a. 391).

2 nominales: a gen. -ae pendet ex subst.: aequatio: Cic. Mur. 47. colludium: COD. Theod. 15, 1, 41 (a. 401). conciliatio: Cic. Cluent. 84. coniunctio: Cic. Phil. 8, 20. culpa: v. p. 2208, 14. debitio: Cic. Planc. 68 GELL. 1, 4, 7. facultates: Cic. Att. 3, 10, 2. fructus: Liv. 45, 35, 9. gradus: Cic. Mur. 47 Planc. 32. habitio: GELL. 1, 4, 7. interventio: COD. Theod. 16, 5, 13 (a. 385). invidia: Liv. 40, 12, 6. instauratio: PORPH. Hor. carm. 3, 9, 1. minimum: SEN. benef. 2, 4, 2. momenta: CASSIOD. inst. div. 21 p. 1136^c. oblivio: PANEG. 10 (4), 35, 1. ornamentum: VVLG. Sirach 32, 3. pondus: AVSON. 419, 18. possessio: Cic. leg. agr. 2, 71. rami: VVLG. Sirach 24, 22 honoris et -ae (δόξης καὶ χάριτος), sc. quasi terebinthi. reconciliatio: Cic. p. red. ad Quir. 13 (plur.) har. resp. 51 al. BALB. et OPP. Cic. Att. 9, 7^a, 1 Liv. 27, 35, 6. reditus: Cic. har. resp. 52 (in -am Lambin.). relatio: SEN. benef. 5, 11, 1 al. spes: CVRT. 10, 8, 17. suspicio: Cic. de orat. 2, 62. venustas: AVSON. 412, 30. vis: SALL. Iug. 27, 2 (v. p. 2211, 62). **b per praepositiones significatur, quo referatur -a (dedi antiquissima exempla, alia haud pauca habes supra): sic iungitur: -a cum aliquo:** PLAVT. Amph. 1141 CORP. I² p. 189 n. 5. inter aliquos: PLAVT. Trin. 443 TER. Hec. 479. erga aliquem: MAXIMIN. c. Ambr. 128. adversus aliquem: VVLG. act. 25, 3. apud aliquem: Cic. Att. 4, 1, 3. ad aliquem: Liv. 4, 48, 8 VVLG. II reg. 16, 17. in aliquem: Liv. 37, 54, 10.

c epitheta (inserui etiam ad pluralem [pl.] accedentia):

-a dicitur: adulans: v. p. 2208, 11. aequabilis: TAC. hist. 1, 72. aeterna: TER. Eun. 872. aliena: FIRM. math. 8, 12, 2. aliqua: Ov. met. 4, 536. alta: QVINT. decl. 338 p. 332, 19. amabilis: FIRM. math. 8, 28, 5 al. <ami>calis: MAXIMIN. c. Ambr. 120. ampla: v. p. 2225, 24. annua: PLIN. nat. 15, 104. antiqua: PLAVT. Amph. 1141. PLIN. nat. 8, 191 v. p. 2213, 50. blanda: Ov. Pont. 2, 2, 98. bona: PLAVT. Bacch. 1022 Mil. 1125 Rud. 516 Truc. 565 TER. Phorm. 622 TITIN. com. 96 CATO or. frg. 31 Cic. Manil. 71 Mur. 42 (pl.) fat. 7 QVINT. inst. 12, 9, 10 turpis voluptas et...nulli audientium bona -a. CASSIAN. conl. 21, 10, 2. VVLG. prov. 22, 1 super aurum et argentum bona -a. Sirach 32, 9, 14. ap. ICLOS: IULIAN. dig. 24, 2, 7 dissolutum bona -a (*i. sine offensa*) matrimonium. sim. VLP. dig. 24, 1, 32, 11. 40, 9, 14, 4 HERMOG. dig. 24, 1, 62 pr. COD. Iust. 5, 13, 1, 16^b NOVELL. Iust. 22, 4 per occasionem rationabilem, quae etiam bona -a vocatur (*etiam in textu graeco bona -a*). GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^a βόνα γράτια: ἀνευ μέψεως καὶ αἰτίας εὐλόγου. COD. Iust. 1, 3, 52, 15 κατὰ...τὸ καλούμενον bona -a. *cf.* FIRM. math. 8, 26, 13 bona -a venustatis. brevis: AVSON. 361, 41. caeca: FRG. Vat. 249, 10. campestris: v. p. 2211, 72. competens: CLAUD. DON. Aen. 1, 600 p. 119, 14. coniugalis: FIRM. math. 5, 3, 59. contraria: APVL. met. 2, 9 (v. p. 2213, 9). FIRM. math. 6, 16, 4. culta: CET. FAV. p. 304, 1. cumulata: LIV. 4, 60, 2. 24, 48, 3. debita: Cic. Balb. 59 de orat. 3, 14 VAL. MAX. 4, 3, 1. digna: Ov. trist. 1, 6, 16 Liv. 44, 15, 7. divina: HEGES. 1, 37, 3 (v. p. 2213, 26). diuturna: Liv. 39, 26, 13. dupla: APVL. flor. 16 p. 69. duplex: SERV. Aen. 1, 720. ecqua: PLAVT. Epid. 441. efficax: v. p. 2213, 46. egregia: CVRT. 8, 7, 4. QVINT. decl. 310 p. 222, 13. elegans: MACR. Sat. 6, 3, 4. eminens: HEGES. 2, 4. epistularis: CASSIOD. var. 10, 33, 2. evidens: VLP. dig. 4, 4, 7, 8 COD. Iust. 2, 55, 3 (a. 290?). excellens: Cic. leg. agr. 2, 7 (pl.) epist. 2, 6, 3 Q. Cic. pet. 18. eximia: Cic. epist. 5, 8, 2 PLIN. nat. 37, 84. externa: Liv. 40, 12, 6 al. facilis: PLIN. nat. 28, 89. fallax: VVLG. prov. 31, 30. falsa: TER. Haut. 302 VVLG. Sirach 8, 22. ficta: Ov. epist. 12, 12. fida: Cic. Mil. 75. flagrantissima: TAC. ann. 11, 29. forensis: VITR. 3 pr. 1 SEN. epist. 68, 11. formosa: PVBLIL. E 18. fortuita: SCHOL. Cic. Bob. p. 96, 20 St. frigida: v. p. 2214, 8. fugax: PRVD. cath. 11, 5. grandis: PLAVT. Curc. 405. grata (DIOM. gramm. I 446, 15 inter paronomasias: gratas -as): Haupt ad FRONTO p. 215, 8 N. gratior (gratiis cod.) -a. APVL. met. 1, 20 al. v. p. 2225, 71. AVSON. 82, 2 v. p. 2208, 74. AMBROSIAS. in Rom. 11, 32 gratissima. gravis: PLAVT. Capt. 358 v. p. 2208, 36. haec: PLAVT. Cist. 628 al. honesta: FIRM. math. 5, 1, 27. hospitalis: PANEG. 4 (9), 4, 3. illustris: Cic. dom. 46 epist. 1, 9, 21. immensa: TAC. ann. 14, 53 RVFIN. hist. mon. 25. immortalis: PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1 (pl.). improba: IVV. 13, 4. incredibilis: Cic. epist. 13, 27, 2 (pl.) al. ineffabilis: CASSIOD. var. 7, 8, 3. infamis: TAC. hist. 3, 6. infirma: PLIN. epist. 6, 6, 4 v. p. 2212, 24. infinita: VITR. 6 pr. 4 (pl.). ITIN. [Silv.] 23, 5 (pl.) v. p. 2225, 23. ingens: TER. Eun. 398 (pl.), *cf.* Cic. Lael. 98 Liv. 2, 48, 9 (pl.). 34, 44, 5 al. RVRIC. epist. 7 p. 449, 18 (pl.). ingrata: AVSON. 82, 1 (v. p. 2208, 74). <in>licita: MAXIMIN. c. Ambr. 126. inops: PALLAD. 15, 28 (v. p. 2215, 23). insufficiens: pl. v. p. 2225, 68. integra: Liv. 40, 29, 11 EPIST. imp. de Asia (Bruns font. 7 p. 270) I 4. invidiosa: Cic. Planc. 24. iocunda: CET. FAV. v. p. 2214, 9. ista: PLAVT. Cist. 766 al. iusta: Cic. Balb. 59. iuvenalis: MART. CAP. 1, 36 (pl.). laeta: v. p. 2213, 31. levis: PLAVT. Poen. 812 (levior plumā). Ov. Pont. 2, 5, 36 al. MANIL. 4, 112 TAC. ann. 14, 62 PLIN. epist. 5, 8, 12. longa: MANIL. 2, 618. luminosa: CET. FAV. p. 299, 6 (v. p. 2214, 8). magna (passim; saepe c. plur., fere in iunctura -as agere; *cf.* p. 2225, 18): PLAVT. Asin. 143. 545 CAPT. 922 Cist. 7 Mil. 1355 Most. 431 Poen. 1274 Rud. 1412 Trin. 506 TER. Hec. 741 Phorm. 56. 894. Eun. 391. superl. 398 al. Cic. Sest. 9 Marcell. 33 al. (saepe). Att. 9, 6, 6 maiores -as (agere). 16, 2, 3 maiorem (habere). CATVLL. 49, 4 CAES. Gall. 1, 18, 3 BELL. Alex. 55, 2 NEP. Att. 2, 4. HOR. sat. 1, 6, 88 maior (debetur). TIB. 1, 4, 23 Ov. am. 3, 4, 46 al. Liv. 22, 22, 19. et al. mala: TER. Phorm. 622 CATO or. frg. 31 Cic. Pis. 4 SEN. contr. 1, 5, 9 SEN. epist. 81, 7 SYNON. Cic. Char. gramm. p. 444, 20 B. (syn. offensio, ira, discordia al.). APVL. met. 6, 3 v. p. 2220, 21. apol. 64 EVGRAPH. Ter. Phorm. 618. mediocris: VITR. 7 pr. 1 (pl.). merita: Cic. Planc. 80 de orat. 3, 14. mira: Cic. Att. 16, 7, 5 (pl.). mirifica: Cic. Att. 14, 13, 5 (pl.) al. modica: CVRT. 6, 7, 2. muliebris: v. p. 2211, 34. CVRT. 7, 1, 39. multa: PLAVT. POEN. 134 (pl.). TAC. ann. 6, 30 APVL. flor. 16 p. 68 (pl.). multiuga: APVL. flor. 16 p. 70. muta: Ov. Pont. 2, 7, 52. naturalis: SVLP. SEV. epist. app. 2, 4. nimia: Cic. Mur. 59 Liv. 40, 16, 3 cum Romanis. nova: AVSON. 332, 14 al. nuda: ANTH. 479, 6. par: PLAVT. Merc. 999 TER. Eun. 719 Cic. Q. Rosc. 20 Font. 45. epist. 3, 9, 1 APVL. met. 3, 11. adde p. 2219, 35 sqq. parva: COEL. hist. frg. 47 minor (TAC. hist. 1, 13). VERG. Aen. 9, 297 Liv. 26, 50, 11 al. MANIL. 4, 441. al. PLIN. nat. 12, 118 minima. al. passim. paterna: BOETH. arithm. 1 pr. p. 5, 21. permagna: Cic. Caecin. 79. perpetua: CAES. Gall. 1, 35, 4. pertinax: PLIN. nat. 19, 24. pia: Ov. Pont. 4, 8, 4. pigra: Ov. Pont. 4, 1, 23. plena: Ov. met. 11, 390 VELL. 2, 16, 3 QVINT. inst. 12, 11, 29. ARATOR 2, 66. *cf. etiam Weyman, Beitr. z. Gesch. d. christl.-lat. Poesie, p. 45.* popularis: Cic. off. 3, 81 BOETH. cons. 3, 6, 16. prae- [H.]

cupua: CATO orig. frg. 83, 19 CIC. leg. agr. 2, 9 PLIN. nat. 12, 118 *al.* praeclara: CIC. Catil. 1, 28 (*v. p.* 2220, 6). principalis: CASSIOD. var. 7, 32, 2. privata: SALL. or. Cott. 4 LIV. 33, 11, 6 *al.* TAC. hist. 1, 72 ann. 1, 28. propensa: *v. p.* 2218, 50. publica: LIV. 26, 30, 1 CLAUD. 24, 187. pulchra: DAMAS. epigr. 106. qualis: PLAVT. Capt. 712. quanta: LABL. or. frg. schol. Cic. Bob. p. 118, 14 St. CIC. Att. 6, 6, 4 *al.* rara: OV. met. 1, 145 AVSON. 362, 42. recens: QVINT. decl. 249 p. 24, 4. rudis: CLAUD. 8, 589. salubris: CET FAV. p. 300, 21 *v. p.* 2214, 9. secunda: PLIN. nat. 12, 120. sedula: FIRM. math. 5, 1, 18. sempiterna: PLAVT. Poen. 1254 (*pl.*) CVRT. 8, 8, 11. severa: APVL. Socr. 2 p. 120 *v. p.* 2213, 78. simplex: PRVD. c. Symm. 2, 906 CLAUD. 8, 283 CARM. epigr. 1848, 3. singularis: CIC. epist. 13, 41, 1. sociatrix: VAL. FL. 5, 499. solida: PLAVT. Curc. 405 OV. met. 12, 576. solita: DIOT. 2, 48. stabilis: LIV. 32, 21, 34. sterilis: PLIN. nat. 29, 1 (*v. p.* 2214, 52). subita: CIC. Sull. 35. summa: PLAVT. Trin. 376. 659 (*pl.*) CIC. Quinct. 1 Verr. II 3, 60 Mur. 20 *al.* fin. 2, 64 *al.* epist. 15, 14, 3 CAES. Gall. 2, 6, 4 PLIN. nat. 12, 91 *al.* APVL. met. 2, 26. 7, 14 (*pl.*) HEGES. 4, 2. surda: OV. Pont. 2, 6, 32. talis: LIV. 39, 13, 4. tanta: CIC. Cael. 19 *al.* APVL. met. 7, 15 *al.* tarda: AVSON. 82, 1. 83, 2. torva: STAT. silv. 2, 6, 41 (*v. p.* 2212, 78). valida: TAC. ann. 12, 42. vana: OV. Pont. 2, 11, 8. uber: CYPR. epist. 30, 5 p. 552, 15 HEGES. 1, 26, 1 AVG. epist. 20, 2 *al.* venalis: COD. Theod. 9, 40, 6 (*a.* 364). vetus: CIC. Att. 1, 3, 3 *al.* vicina: PLIN. nat. 12, 135. vilis: STAT. Theb. 9, 427. virilis: STAT. silv. 2, 6, 41 (*v. p.* 2212, 78). vivax: HOR. ars 69 (*v. p.* 2214, 41). urbana: CAES. civ. 3, 83, 1 (*v. p.* 2211, 56). grates -ae *v. s.* grates.

synonyma praeter ea quae p. 2212, 35 sqq. (de favore in quo quis est in vita publica) afferuntur: amicitia: PLAVT. Mil. 1200 Stich. 414 Trin. 382 CAES. Gall. 1, 35, 4. 1, 44, 12. 5, 55, 4 civ. 1, 1, 3 LIV. 45, 42, 10 *al.* beneficium: LIV. 2, 3, 3. benignitas: ARNOB. nat. 7, 15 p. 249, 18. caritas: CIC. fin. 1, 121. 124 LIV. 45, 31, 5. *v. et p.* 2212, 43. concordia: MANIL. 2, 386 (*v. p.* 2209, 44). cura: VERG. Aen. 6, 653. 7, 402. decor: HEGES. 1, 40, 7. 2, 4 *al.* decus: CLAUD. DON. Aep. 7, 370. favor: PS. VARRO sent. 42 SALL. lug. 15, 7 LIV. 22, 26, 4. 40, 5, 2 MANIL. 2, 816 HIL. ad Const. 1, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 155, 17 St. gloria: PLAVT. Trin. 274 CIC. ac. 1, 21 off. 2, 85 LIV. 4, 12, 8 *al.* iocunditas: QVINT. inst. 5 pr. 7. laus: PLAVT. Asin. 545 Trin. 821 CATO orig. frg. 83, 10 CIC. leg. agr. 2, 9 Phil. 5, 2 off. 3, 63 Brut. 155 Att. 6, 3, 3 epist. 15, 14, 3 HOR. sat. 1, 6, 88 LIV. 4, 57, 6. retributio: VVLG. Sirach 12, 2. studium: HIL. ad Const. 1, 2. venus: QVINT. inst. 4, 2, 116.

opposita: bellum: MANIL. 2, 471. contemptus: HIL. ad Const. 2, 1 (*sed pro* -a *al.* gloria). fastus: TAC. ann. 4, 74. ingratia: TERT. paenit. 2, 10. inimicitia(e): PLAVT. Stich. 409 CIC. Rab. Post. 19 or. frg. D II 2 SALL. Catil. 51, 16 or. Cottae 4 VLP. dig. 5, 1, 15, 1 CHAR. dig. 22, 5, 21, 3. iniuria: LIV. 1, 9, 15. invidia: CATO or. frg. 2 SALL. lug. 15, 7. 35, 8 QVINT. inst. 5, 2, 3 *al.* 6, 1, 14 TAC. ann. 3, 15, 53 IVST. 5, 2, 4 VIR. ill. 66, 10. ira: PLAVT. Amph. 940 *al.* TER. Hec. 291 CIC. nat. deor. 1, 45 bis. CVRT. 7, 1, 28 VLP. dig. 24, 1, 32, 11 PS. APVL. Ascl. 40. lis: PVBLIL. E 18 PORPH. Hor. carm. 3, 19, 15. mala -a: SEN. epist. 81, 7 *al.* (*v. p.* 2222, 65). merces: CIC. inv. 2, 115. odium: LIV. 36, 8, 5 *al.* VAL. MAX. 4, 2 pr. PHAEDR. 3, 10, 57 SEN. Thy. 1024 dial. 7, 2, 3 QVINT. inst. 5, 11, 37 TAC. hist. 1, 72 ann. 4, 18, 35. 6, 26. 14, 62 PORPH. Hor. epist. 1, 6, 1 PANEG. 11 (3), 31, 1 IVST. 9, 8, 9 *al.* SVLP. Sev. chron. 2, 51, 9. offensa: SALL. lug. 102, 7 SEN. apocol. 1, 1 epist. 79, 17 PETRON. 87, 6 QVINT. inst. 4, 2, 39 VLP. dig. 24, 1, 32, 11. offensio: LIV. 6, 14, 13 *al.* ASCON. Scaur. p. 23, 17 St. PLIN. nat. 19, 9. poena: LIV. 28, 25, 6. 38, 8, 7 *al.* SEN. benef. 6, 5, 2 HEGES. 3, 17 p. 217, 5 V. querela: CIC. Mil. 41. severitas: TAC. ann. 15, 21. simultas: SALL. rep. 2, 11, 1 APVL. flor. 6 p. 22. talio: SEN. epist. 81, 7. terror: PS. SALL. in Tull. 4. vindicatio: CIC. inv. 2, 65. 151. vis: SALL. lug. 102, 9. vituperatio: CASSIOD. inst. div. 21 p. 1136^c. ultio: SEN. benef. 6, 5, 1 TAC. hist. 4, 3.

II PLURALIS:

A extra iuncturas (aliquot exempla habes sub I: p. 2216, 4. 2217, 34. 2218, 50. 2221, 74. 2222, 1 sqq.): 1 favor hominum a pluribus veniens vel ad plures pertinens: PLAVT. Trin. 36 ita vincunt... conducibile -ae, quae... opstant odiosaeque sunt remoramque faciunt rei privatae et publicae (*cf.* 33 pluris pauciorum -am faciunt). CIC. leg. agr. 2, 7 me... non hominum potentium studio, non excellentibus -iis paucorum, sed... populi R. iudicio consulem... factum. Mur. 24 cum haec... res (*sc. dicendi facultas*) plurimas -as, firmissimas amicitias, maxima studia pariat. 42 Murenarum provincia multas bonas -as cum optima existimatione attulit. p. red. ad Quir. 13 omnium provinciarum pactiones..., omnia cum omnibus foedera <de> reconciliatione -arum. Att. 1, 1, 4 quam omnis -as non modo retinendas, verum etiam acquirandas putemus. TAC. ann. 12, 15 diffusi propriis viribus Aquila et Cotys... externas et ipsi -as quaesivere. ARNOB. nat. 7, 12 p. 247, 11 cum di suas intellegant -as sacrorum acceptionibus obligatas. *ibid.* p. 247, 13 di pugnabunt contra ipsos se ipsi, contra suas -as voluntatesque nitentur. de pluribus actibus: CORP. VIII 11340, 16 aeternarum -arum suarum testimonium posuit. *sim.* 11349, 11. per verba (*i. -arum actio*): HIER. epist. 4, 1, 2 quibus -is, quo... praeconio... incommoda a te fota referebat. de favore quo quis fruitur: SERV. Aen. 1, 720 -ae... per horum fere numinum (*sc.*

Gratiarum) munera conciliantur. VVLG. Sirach 20, 13 -ae... fatuorum effundentur (*χαριτες. opp.* sapiens in verbis se ipsum amabilem facit).

2 **qualitas (amoenitas, iucunditas, caritas) rerum, de diversis commodis:** MACR. Sat. 2, 8, 8 cui libentiae -aeque conviviorum incognitae sint. PHYSIOGN. 62 p. 84, 11 habentem aliquid -arum in sermone (*cf.* I 363, 7 *χαριτων*). MART. CAP. 1, 36 quicquid comit decorem iuvenalium -arum. CARM. epigr. 2152 floris abscondens iubent <(a)e> -as mors. translate de deabus: PHYSIOGN. 52 p. 72, 9 veneris et -arum signum in mento (*cf.* I 372, 7 *εις ἀφροδίτην καὶ χάριτας... σημειον*). 3 **grati animi testatio per verba: in quibusdam iuncturis, v. infra l. 20.**

B iuncturae: -as: actitare: CASSIOD. in psalm. 118, 36 in omnibus adversis domino. PALLAD. hist. mon. I 4 ex... homicidio... deo -as actitavit (*προσευχαισιτείν*). II 36 p. 324^a sapientiam tuam, quae posset -as actitare (*τὴν εὐχάριστόν σου φιλοσοφίαν*).

agere. PRISC. gramm. III 376, 7 Graeci χάριν ἔχω σοι, καὶ οἰδᾶ σοι... Terentius in Eunuchio (391): 'magnas vero agere -as Thais mihi'. GLOSS. εὐχαριστώ. -as tibi ago χάριτάς σοι ὁμολογῶ. AVG. in psalm. 88 serm. 2, 14^{init.} -as verbis agimus, re tenemus.

i. q. verbis (sim.) profiteri acceptum beneficium. inde a PLAVTO passim per totam latinitatem (de christianis v. p. 2232, 54). dedi locos notabiliores ob iuncturas colores argumenta.

subiecta agendi: multitudo: *e. gr.* CIC. Verr. II 4, 146 populus. CAES. Gall. 1, 14, 2 legio Caesari. alia v. infra l. 31 sqq. bestia (in fabula): v. infra l. 33. res: CIC. Marcell. 10 parietes... curiae tibi -as agere gestiunt. TERT. apol. 42, 9 vectigalia -as christianis agent. AVSON. 419, 40 agat -as clementia... liberalitas eqs.

obiecta: aguntur -ae: animantibus (deo: v. p. 2232, 55): PLAVT. Amph. 181 dis (TER. Phorm. 596. SEN. epist. 93, 8 [*v. infra l. 35*]). PLIN. epist. 8, 10, 2 FLOR. epit. 1, 13, 18 FRONTO p. 81, 1 N. AVR. Fronto p. 88, 16). CIC. dom. 85 senatus civitatibus. leg. 2, 6 res p. municipio. CAES. civ. 3, 91, 3 aut vivo aut mortuo. LIV. perioch. 45 p. 52, 2 senatui. PHAEDR. 2, 8, 15 cervus bubus. SEN. benef. 5, 7, 2 solemus dicere '-as mihi ago'... 'ego mihi irascor' eqs. (5, 7, 6. 5, 9, 1 *al.* epist. 26, 2 -as mihi apud te ago. nota 93, 8 dis... interque eos sibi). PLIN. epist. 3, 18, 1 principi. EPIST. ad quinquennial. (Corp. VI 33840, a. 227) 7 genio vestro. APVL. met. 9, 13 asino. ITIN. [Silv.] 5, 12 omnibus sanctis. 15, 2 presbytero. EVTR. 3, 1, 1 Romanis (*ὁμολογήσας... χάριν*). rebus: CIC. Verr. II 3, 62 cum mihi atque huic voluntati accusationis meae... -as ageret.

PLANC. Cic. epist. 10, 18, 3 agam -as fortunae constantiaeque meae (SEN. nat. 4 pr. 16. epist. 81, 1 *app.* diligentiae tuae. QVINT. decl. 279 p. 140 3 VIR. ill. 56, 4). LIV. 1, 28, 4 -as ageretis... vestrae ipsorum virtuti. VITR. 8 pr. 4 divinae benignitati. SEN. contr. 1, 4, 9 ago confusioni meae -as. PHAEDR. app. 26, 13 v. p. 2225, 63. SEN. nat. 1 pr. 3 rerum naturae. 5, 17, 5 Circio vento. epist. 66, 48 cui (bono) Epicurus extrema voce -as egit (*de hac voce cf.* 66, 47). 67, 2 senectuti. 79, 13 sorti suae. 83, 3. benef. 6, 7, 3 nec fluminibus -as agimus. CVRT. 3, 8, 7 benivolentiae Graecorum. PETRON. 31, 1 humanitati nostrae. 47, 7. 71, 4. 82, 4. QVINT. decl. 290 p. 159, 19 dementiae. *al.* TAC. ann. 13, 21 Domitiae inimicitias. PLIN. epist. 9, 18, 2 memoriae. paneg. 52, 6. SCAEV. dig. 33, 1, 13 pr. (*in form. legati*) cuius obsequio -as ago. PS. APVL. Ascl. 14 dei voluntati. TERT. apol. 50, 16 sententiis vestris. adv. Marc. 1, 8 p. 300, 9. VOPISC. Aurelian. 14, 3 bonitati. PROB. Verg. ecl. praef. p. 327, 12 beneficiis Augusti (VVLG. Esth. 16, 4). AVG. civ. 5, 23 p. 236, 4 D. misericordiae dei. CORP. XII 122 ago -as tue ereditate. *dat. suppl.* CIC. Verr. II 4, 146 populus senatum laudare, -as agere. p. red. in sen. 27 ut agerentur -ae qui... venissent. SEN. epist. 40, 1 PLIN. epist. 4, 17, 1. 6, 15, 1. et saepius.

causa agendi: adduntur causae: per praep.: pro: PLAVT. Amph. 181 pro meritis. *cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 169, 6 St. pro se. ob: PLAVT. Capt. 868 ob nuntium. LIV. perioch. 45 p. 52, 2 ob victoriam partam. propter: CIC. Sest. 128 propter salutem. de: CIC. Sest. 146 de me. Att. 9, 11^a, 3 tibi de Lentulo... quod. LIV. 28, 35, 8 de... filio remisso. AVR. Fronto p. 36, 11 de patrono, quod. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 de re p. in aliquid: PLANC. Cic. epist. 10, 24, 1 in singulas res meritaque tua tibi -as agam. in aliqua re: CIC. Att. 2, 24, 2 in quo. ad: HERM. Pal. sim. 9, 14, 3 ad singula. per enuntiata: quom: PLAVT. Rud. 906 Nepotiano has ago -as... quom me... expedit. quia: TER. Ad. 596. quare: IREN. 1, 10, 3 quare verbum... caro factum est... -as agere (*διὰ τί... ἐγένετο... εὐχαριστείν. 'grata memoria recolere, celebrare' ed. in indice*). quod: CIC. Caecin. 26 Att. 9, 11^a, 3 LIV. 28, 9, 6 SEN. epist. 40, 1 QVINT. inst. 5, 13, 46 PLIN. epist. 4, 17, 1. nota HERM. Pal. sim. 7, 5 hoc -as age domino, quod (*τοῦτο εὐχαρίσται... ὅτι*). *al.*

inf.: TER. Phorm. 596 dis -as agebat tempus sibi dari. SVLP. Sev. dial. 2, 11, 5 miles... erubuit -as agens (*sc. Martino*) errori suo se non fuisse permissum. *sim.* 3, 14, 5 nuntians simul et agens -as domum suam... periculo liberatam. per genet. attrib.: VITR. 8 pr. 4 inventionis -as agunt divinae benignitati. CLAUD. DON. Aen. 6, 510 p. 573, 25 -as agere beneficii (-ficiis *ed. Fabr.*) *modus agendi: per adverbia sim.:* PLAVT. Aul. 658 haud male (*per ironiam dictum*). CIC. p. red. in sen. 1 cumulate. Sest. 117 manibus passis. PLANC. 74 nominatim. Att. 1, 16, 16 tuo nomine. 9, 11, 1 mirifice. epist. 1, 10 diligenter. 13, 28, 1 libentius (PLIN. epist. 7, 7, 1 liben-

tissime). 13, 73, 1 coram. ad Q. fr. 2, 13, 2 persalse et humaniter. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 suppliciter ac demisse. LIV. 37, 56, 10 impensius. VITR. 10, 16, 8 publice (QVINT. decl. 323 p. 271, 13 publice privatimque. DECRET. decur. Tergest. [Corp. V 532] 35 publice... mandatu nostro). SEN. benef. 2, 23, 2 furtive... remotis arbitris. PLIN. epist. 3, 18, 1 rei p. nomine. SCHOL. Cic. Bob. p. 169, 6 St. eleganter. VVLG. II Macc. 1, 11 magnifice. AVG. epist. 146 plurimum. CLAVD. DON. Aen. 6, 510 p. 573, 18 plene. *per adi. sim.*: CIC. Tusc. 1, 48 -as exultantes agunt. AVSON. 419, 2 tacens, loquens (*ibid.* sentiendo... loquendo). *instrumenta*: CIC. Verr. II 3, 165 litteris. Catil. 3, 14 verbis amplissimis ([LIV. 5, 7, 6]. 4, 5 singularibus. Att. 15, 14, 1 multis. 15, 14, 2 per litteras iis verbis, ut. APVL. met. 11, 4 quantis). Phil. 1, 3 per senatus consultum. CAES. Gall. 1, 14, 2 legio per tribunos. PLIN. epist. 7, 8, 1 aliis super alias epistulis. FRONTO p. 25, 8 N. edicto. *locus*: CIC. Att. 15, 14, 2 apud me. SEN. epist. 26, 2 PLIN. epist. 7, 8, 1. AVSON. 419, 2 in coetu hominum... ipse mecum. CORP. VI 29149 apud deos et apud homines. *apposita*: ad -as: PLAVT. Rud. 906 has. TER. Eun. 392 magnas (397 maximas). *al.* (v. p. 2222, 58). CIC. Att. 16, 7, 5 v. p. 2226, 20. PLANC. Cic. epist. 10, 10, 1 immortales ago tibi -as agamque..., nam relaturum me adfirmare non possum. QVINT. decl. 290 p. 159, 9 quas... -as. PLIN. epist. 7, 8, 1 summas. APVL. met. 9, 13 gratas. CAPITOL. Gord. 27, 4 ingentes. ITIN. [Silv.] 23, 5 infinitas. CAES. ad Ruric. epist. 7 p. 449, 18 ingentes et uberes. COD. Iust. 1, 17, 2, 19 amplissimas. CATO or. frg. 83, 10 -as laudesque. *cf. infra l. 30.* *ad agere*: habere: TER. Phorm. 894 etc. v. *infra l. 61 sqq.* *phrases synonymae et oppos.*: gratulationes habere: CIC. Mil. 98. gratulari: CIC. Phil. 1, 30 Att. 14, 17*, 3 epist. 6, 11, 1. 9, 14, 3 Q. CIC. Cic. epist. 16, 16, 1 LIV. 28, 9, 6. 37, 52, 3 SEN. contr. 7, 1, 1 CVRT. 6, 7, 15 QVINT. inst. 3, 4, 3. grata profiteri: AVSON. 419, 2. laudes -asque congerere: EVTR. 7, 22, 2 (*cf. gr. χάριτας ὁμολογούντων*). laudes canere: PANEG. 2 (10), 1, 4. suscensere: CIC. Att. 6, 1, 2. invidere: v. *infra l. 38.* -am (-as) referre: PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1 (v. *infra l. 83*). BRVT. Cic. epist. 11, 13, 1 (v. l. 36) AVSON. 419, 1 (v. p. 2226, 5). *al.* (*cf. etiam p. 2226, 19*). *addo aliquot locos alioquin memorabiles*: BRVT. Cic. epist. 11, 13, 1 iam non ago tibi -as; cui enim re vix referre possum, huic verbis non patitur res satis fieri. SEN. benef. 3, 3, 3 non potest... quisquam et invidere et -as agere, quia invidere querentis et maestis est, -as agere gaudentis. 6, 43, 2 egi illi -as, id est, retuli. QVINT. inst. 3, 4, 3 *inter varios affectus ab oratore adhibitos*. PAVL. dig. 33, 4, 11 *in formula testamenti*: Lucio Titio marito meo, cui maximas -as ago, dari volo *eqs.* CYPR. epist. 66, 5 *ironice*: dignare pronuntiare de nobis, ut deus et Christus eius agere tibi -as possint, quod. canere: APVL. flor. 17 p. 77 tibi... libro... conscripto plenius. TERT. monog. 10 p. 777 Oe. v. p. 2233, 12. conciliare: SERV. Aen. 1, 720 *per Gratiarum munera* -ae... conciliantur. *cf. p. 2217, 31.* confiteri: IVL. VAL. 1, 39 p. 49, 27. 3, 34 (*supra*: gratulabundi. [-am: 2, 38 p. 109, 12]). GLOSS. III 109, 3/4 = 639, 2 -as confiteor *χάριτας ὁμολογῶ* (*cf. p. 2224, 18*). congerere: v. *supra l. 30.* debere: *singulariter* PLAVT. Poen. 134 fateor deberi tibi... multas grates -as (*verba corrupta sec. Langen Beitr. p. 14.* grandes -as Geppert; *pro asyndeto accipiunt alii*). AVG. civ. 6, 7 p. 260, 11 D. dicere: APVL. flor. 16 p. 68 ut pro... honore vobis multas -as dicerem. TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 610, 3 alii deo. EVOD. Aug. epist. 158, 10 v. p. 2233, 17. exhibere: COD. Iust. 1, 27, 1, 1 (*app. laudes*). gerere: APVL. met. 11, 26 -arum gerendarum sermone. habere: PLAVT. Asin. 143 magnas habebas omnibus dis -as. 545 perfidiae laudes -asque habemus... magnas, quom. Poen. 1274. Trin. 659 summas. 821 Neptuno... laudes ago et grates -asque habeo (*sim.* 824). TER. Andr. 770 v. p. 2218, 33 Hec. 346 v. p. 2218, 34 Phorm. 894 dis magnas... -as habeo atque ago, quando (CIC. Phil. 1, 15. 3, 25 *al.* NEP. Timol. 4, 3 LIV. 24, 37, 7 VITR. 6 pr. 4 PHAEDR. app. 26, 13 linguae [*dat.*]. AVR. Fronto p. 43, 15 N. tibi... -as ago habeoque. APVL. flor. 16 p. 75 maximas... ago atque habeo. VOPISC. Tac. 6, 8. *ex con.* LAMPR. Alex. 11, 1 SYMM. epist. 1, 6, 2. 1, 16, 1. ENNOD. epist. 1, 1, 3 p. 2, 2 *al. dub.* ACT. Iud. saec. sept. (Corp. VI 32326) 1, 24 <loco>s agendis habes<n>disque -a [-is?] frequentetis.) ENNOD. epist. 8, 15, 2 p. 210, 18 insufficientes -as. GLOSS. Klio 13 (1913) p. 30 ε[σ]τ ιν οα γκατίας αβημους: και εν τοις χαριτας εχομεν. inire: CIC. Brut. 209 plures ineuntur -ae. meminisse: APVL. met. 1, 20 huic... gratas -as memini, quod. 7, 14 -as summas apud parentes... mihi. perhibere: APVL. met. 6, 28 quas tibi -as perhibebo. AMM. 24, 6, 15 laudes ei perhibebat et -as. persolvere: APVL. met. 11, 24 supplicue -<i>is persolutis. petere: S. C. de sumpt. Iud. glad. (Corp. II 6278) 19 -ae appellationis... ab illo petita (v. Mommsen Eph. epigr. VII 407). reddere: ROMVL. fab. Aesop. 51 epil. reddent invicem -as. COD. Iust. 1, 17, 2, 12 deitati. CORP. VI 18086, 5. *referre*: PLAVT. Amph. 182 di si merito meo referre studeant -as (*sic trad.*; -am *vg.*, sed *antecedidit* dis... -as... agere et videtur 'par pari' comice opponi). TVRPIL. com. 192 v. p. 2219, 46. CIC. Planc. 101 v. p. 2219, 50. CIC. Phil. 3, 39 ut honores eis (*ante collaudatis*) habeantur -aeque referantur. PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1 v. *supra l. 33.* *dub.* PAVL. FEST. Gloss. IV p. 102^b (p. 9 M.) antroare: -as referre (v. Iinds. in adnot.). PREC.

terr. 22 referamque -as, diva, tibi merito fide (referamque, diva, -as merito tibi con.). VAL. MAX. 2, 6, 8. SEN. benef. 6, 43, 2[?] (v. p. 2225, 39). TERT. nat. 2, 5 p. 103, 13 rebus. PS. AVR. VICT. epit. 12, 8 EPIST. synod. Arim. (Hil. coll. antiar. A VI) 1, 1. OPTAT. 5, 7 p. 136, 22. AVSON. 419, 1 ago tibi -as..., si possem, ... referrem (*cf. ibid.* remunerandi vicem). SYMM. epist. 7, 104, 1 ANON. Vales. 13, 76 CLAVD. DON. Aen. 1, 600 p. 119, 14. DAMAS. Hier. epist. 19 ut de hoc... tibi curae nostrae... -as referant. HIER. epist. 22, 37, 1 creatori *al.* VVLG. II Esdr. 12, 37 PELAG. in Rom. 14, 6 p. 108, 7 S. *al.* COMM. instr. 1, 29, 13. EPIST. pontif. 303 Migne 20 p. 527^a uberes -as. SACR. Leon. 346. APRING. in apoc. 19, 11—13 pro singulorum quiete laudes referuntur et -ae (*deo*). IORD. Rom. 1 pr. PS. PRIMAS. in II Cor. p. 556^a CAES. AREL. hom. Rev. béd. 1896 p. 201, 13 (*ibid.* agere). *al.* CORP. IX 1088, 9 nec... possum tantas ei (*uxori*) -as referre quantas, cum viveret, egi. 2164. 5417 meritis. rependere: APVL. apol. 7 matri ob... vitam. FIRM. math. 5, 1, 2. 6, 16, 4. scribere: GELL. 3, 8, 5 (*ex Quadrigario*) Pyrrhum populo R. laudes atque -as scripsisse. tenere? v. p. 2224, 19. *ellipsis verbi* (GRAMM. suppl. p. 218, 4 v. p. 2233, 23): CIC. Att. 10, 15, 4 Vettieno velim -as (*sc. agas*), quod. 16, 7, 5 ego vero austro -as miras qui me... averterit. PETRON. 57, 10 genio illius -as. PANEG. 11 (3), 15, 3 -as tibi, -as, imperator, si..., et plures -as..., si. LAMPR. Diad. 2, 2 -as vobis, commilitones, quod. Alex. 8, 1 CAPITOL. Maximin. 26, 2 Iuppiter optime, tibi -as *eqs.* Gord. 8, 1 *al.* VOPISC. Tac. 19, 4 exercitui R. Prob. 12, 1 AMBR. Iac. 2, 11, 51 tibi (*Antiocho*). CORP. VI 83 Caelo aeterno Attia... et Atilia... cratias ('*suppl. agentes*'. *ed.*). VIII 23181, 1 maritus -as sa(n)ctitati tue.

-arum gen. attrib. accedit ad subst.: actio (GLOSS. II 320, 26 *εὐχαριστία*): CIC. epist. 10, 19, 1 -arum actionem... non desiderabam. 12, 26, 1 -arum -ne... egere. ad Brut. 1, 3, 2 (*app. gratulatio*). PLANC. Cic. epist. 10, 24, 1 VAL. MAX. 1, 8, 2 QVINT. inst. 11, 3, 153 decl. 309 p. 215, 23 TAC. ann. 15, 21 PLIN. epist. 7, 32, 2 paneg. 1, 6 *al.* 4, 2 privatas -arum -nes 53, 6 hoc... ipsae -arum -nes agant. 90, 3 publica -arum -ne. FRONTO p. 260, 33 N. AVR. Fronto p. 87, 21 N. PS. TERT. haer. 2 p. 217, 18 -arum -nem Iudae... reddendam. PANEG. 11 (3) tit. Cl. Mamert. -arum -io. 8 (5) tit. incerti -arum -io. CAPITOL. Pius 6, 6 IVST. 11, 12, 11 AVSON. 419 tit. CLAVD. DON. Aen. 9, 15 *al.* HIER. in Am. 2, 4 p. 269 pro laude *εὐχαριστίαν*, id est -arum -nem interpretatus est Aquila, quae hebraice dicitur 'thoda'. VVLG. lev. 7, 12. 22, 29 *al.* II Esdr. 12, 27, 43 in decore -arum -nis. I Macc. 14, 25 -arum -nem reddemus Simoni (*χάριν ἀποδώσωμεν*). CONC. I 3 vers. Tur. p. 89, 14. CASSIOD. Ios. antiq. 1, 27 p. 28 Iudam... significat -arum -nem (*εὐχαριστίαν*). augmenta: VVLG. prov. 4, 9. corona: ITALIA prov. 4, 9 (Hier. epist. 52, 3, 2. *στέφανον χάριτων*. VVLG. v. l. 43) CASSIOD. Didym. in Iac. 1, 12 p. 3, 19. genus: PLIN. paneg. 3, 1 nullum esse... sincerius... genus -arum quam. mandata: QVINT. decl. 259 p. 56, 15 -arum agendarum. modus: AVSON. 304, 13 beneficiorum, -arum etc. nexus: AMM. 20, 11, 3 Arsaces obligatus -arum... nexu Constantio.

PARS ALTERA

-a apud christianos

1 de favore dei in homines: A de ipso actu favendi (i. -a a parte dei dantis): 1 definitiones, originationes: *passim ap. ECCL.*, *cf. has*: PACIAN. bapt. 3 quid est -a? peccati remissio, id est donum, -a enim donum est. HIER. epist. 21, 2, 4 -a, quae non ex merito retributa, sed ex donante concessa est. PELAG. in Rom. 11, 6 p. 86, 14 S. -a... non ex operibus: alioquin -a iam non est -a. *ibid.* gratuito munere -a appellatur. PAVL. NOL. carm. 31, 213 -a iam non -a, si meritis attribuatur, erit. AVG. in Rom. imperf. 8 in Gal. 3. serm. 144, 1, 1 *extr.* ideo -a, quia gratis datur (*talia usque quaque, v. s. gratis*). ISID. diff. 2, 115 -a... est divinae misericordiae donum gratuitum, per quod *eqs.* EVCHER. instr. 1 p. 104, 10 -arum id est charismatum. -a, *sc. dei, in titulis operum ecclesiasticorum*:

scripserunt AVG. de correptione et -a, de -a et libero arbitrio (*item PROSP. c. coll.*), de -a Christi et de peccato originali, de natura et -a, PS. AVG. de praedestinatione et -a, FAVST. REI. de -a.

2 loci: ITALIA II Cor. 12, 9 (Tert. pudic. 13 p. 245, 14) dominus ad Paulum: satis habeo -am meam (VVLG. sufficit tibi -a mea. *ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου*). TERT. anim. 9 p. 310, 17 *animae* corporales... inscribimus lineas... ex constantia -ae per revelationem (*opp. ex fiducia corporalitatis per aestimationem*). apol. 21, 6 cultores sibi adlegeret deus... in quos -am transferret plenior. bapt. 5 p. 206, 5 proficiente itaque in hominibus, (ita qui nominibus *cod.*) -a dei (*de iunctura v. p. 2227, 44*) aliter *infra l. 77.* 19 p. 217, 8 spiritus sancti dedicata (v. p. 2227, 62). adv. Hermog. 5 p. 132, 9. adv. Marc. 4, 33 p. 531, 10 alterius dei (5, 13 p. 621, 12). orat. 23 p. 196, 24 dominus dabit -am suam. pudic. 6 p. 229, 15 peraequari... -am circa omnia retro indulta. 7 p. 231, 25 ut exprimeret deus... suam -am et benevolentiam etiam circa unum ethnicum. uxor. 1, 8 p. 681, 16 Oe. quae a domino sunt, sua (i. dei, *cf. Hoppe synt. Tert. p. 102*) -a gubernantur. CYPR. hab. virg. 10 p. 194, 27 esse se... Christi -a divitem (v. p. 2217, 55). epist. 31, 5 nos -a sua dominus... armet. 55, 22 p. 639, 16 nos... baptismi et redemptoris nostri -a liberavit. [H.]

ARNOB. nat. 2, 65 p. 100, 9 vis est ista (*quae a deo poscitur, sc. ut hominum mentes vel invitas convertat*), non -a (*syn. dei liberalitas principis*). FILASTR. 98, 1 inspiratio divini spiritus est quaedam -a (98, 5). HEGES. 5, 19 prophetam -a servavit. HIER. hom. Orig. in Ezech. 10, 2 p. 418, 19 B. videat... -am, quomodo pro confusione vicissitudo clementiae restituatur. VVLG. psalm. 83, 12 -am et gloriam dabit dominus (*χαρίν*). sap. 16, 25 creatura... omnium nutrici -ae tuae deservebat (*τῇ παντοκράτῳ σου δωρεᾷ ἐπηρεῖται*). Ioh. 1, 14 verbum plenum -ae et veritatis. 1, 16 accepimus... -am pro -a. 1, 17 -a et veritas per... Christum facta est. Rom. 1, 5 Iesus, per quem accepimus -am et apostolatum. 1, 7 -a vobis et pax a deo patre nostro. 3, 24 iustificati per -am ipsius. 4, 4 et passim. 5, 2 habemus accessum per fidem in -am. 5, 15 -a dei et donum in -a unius hominis Iesu Christi in plures abundavit. 6, 23 stipendia... peccati mors. -a... dei vita aeterna. 7, 25 quis me liberabit de corpore mortis huius? -a dei per Iesum *eqs.* 11, 5. 6 *al.* 16, 20 -a domini nostri Iesu Christi vobiscum. I Cor. 1, 3 -a vobis et pax a deo. Gal. 1, 6 qui vos vocavit in -am Christi. I Tim. 1, 2 -a misericordia et pax a deo patre *eqs.* nota RVFIN. Orig. princ. 2, 9, 7 p. 171, 29 per -am... misericordiae suae omnibus providet deus. PRVD. apoth. 880 animam lapsam Christique inopem nova -a inundat. AVG. civ. 5, 14 p. 219, 20 D. cuius (*dei*) -a tales erant. 5, 19 p. 230, 25. *ibid.* p. 231, 1 spes posita in -a et misericordia veri dei. 7, 5 p. 281, 8 anima... si eius -ae non sit ingrata. 10, 10 p. 417, 13 a -a veri liberatoris alienus. 10, 22 p. 436, 11 dei -a, qua in nos ostendit... misericordiam suam. *passim.* 12, 23 p. 549, 26 quantum... populum... in angelicum consortium sua esset -a translaturus deus. 13, 23 p. 589, 24. quos a secunda morte per mediatorem dei -a liberavit. 15, 1 p. 59, 7 homo -a praedestinatus, -a electus, -a peregrinus deorsum, -a civis sursum. 21, 24 p. 534, 23 dei iustitiam, quam donat -a sine meritis. epist. 217, 4, 12. serm. 25, 2, 1 -a eius (*domini*) significata est nomine lactis et mellis. EPIST. pontif. 365 Migne 20 p. 781^B in regna caelorum nullus sine -a ianitoris intrabit. AVELL. p. 613, 4 gaudium quo apostoli per -am... laetabuntur. SACR. Leon. 310 *al.* PROSP. in psalm. 144, 8, 9 misericordia et -a, bonitas et patientia dei. SEDVL. op. pasch. 2, 16 p. 220, 4 deum, patrem Iesu pro natura, nostrum... pro -a (*cf. carm. 2, 234*). VEREC. in cant. 5, 2 septem res sunt, quae nos faciunt in futuram beatorum resurrectionem venire: primum, -a; secunda (*sic*), fides *eqs.* COD. Iust. 1, 1, 8, 13 (= AVELL. p. 323, 14) Nestorii... secundum -am dicentes eum (*Christum*) filium dei. GREG. M. in Ezech. 1, 3, 11 vita activa... ex munere, ... ex -a... contemplativa. NICET. symb. 10 p. 49, 4 haec est... ratio -ae, quia credentes... consequuntur per baptismum remissionem... peccatorum.

iuncturae ad 1 et 2: dei -a (-a dei): *passim.* v. p. 2226, 74. 77. supra l. 13. 25 *al.* adde: TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 11. 16. 3, 23 p. 417, 7 *al.* orat. 1 p. 180, 11. 3 p. 182, 29 *al.* pudic. 7 p. 232, 8. resurr. 9 p. 38, 16 uxor. 2, 2 p. 685 Oe. *bis al.* CYPR. domin. orat. 12 p. 275, 19 *al.* FIRMIL. Cypr. epist. 75, 10 p. 817, 26. HIER. in Ier. 3, 27, 4 sine dei -a et adiutorio. RVFIN. Orig. princ. p. 118, 17 *opp.* sua virtute. per dei -am: TERT. anim. 22 p. 335, 19 *al.* CYPR. sent. episc. 8 p. 441, 10. *al.* ex dei -a: TERT. anim. 35 p. 362, 2. dei -a: FIRM. err. 28, 10 ITIN. [Silv.] 19, 12 GREG. M. epist. 5, 57^a p. 365, 23 Gregorius dei -a episcopus. ob dei -am: TERT. apol. 27, 4 adv. Marc. 3, 18 p. 406, 16 Ps. TERT. adv. Iud. 10 p. 728 Oe. de dei per Iesum Christum -a: AVG. civ. 18, 47 p. 331, 12 D. Christi -a (*cf. p. 2226, 82 al.*): CYPR. sent. epist. 64 FIRM. err. 13, 6 AVG. civ. 8, 11 p. 336, 26 D. per Christi -am: TERT. pudic. 18 p. 261, 14 CYPR. epist. 72, 1 p. 776, 8 COD. Iust. 1, 27, 2, 1. Iesu: ITALA (TERT. pudic. 21 p. 270, 24) et VVLG. act. 15, 11 per -am (p. -am Domini Iesu Christi *Vulg.*). PRISCILL. tract. 1, 16 p. 15, 2. *passim.* divini sermonis: PRISCILL. tract. 1, 35 p. 29, 5. salvatoris: AVG. civ. 8, 23 p. 356, 5 D. redemptoris: AVG. civ. 13, 11 p. 570, 33 D. spiritus sancti: TERT. bapt. 19 v. p. 2226, 75. VVLG. act. 10, 45 HIER. epist. 21, 28, 3. 54, 17, 3. *persona dei circumscribi videtur:* TERT. adv. Iud. 1 p. 702, 6 nec discrevit -a (-am *al.*) in nominis appellatione. CYPR. epist. 31, 1 p. 557, 9 -am divinae providentiae... nos... reservare voluisse. BORTH. Eut. 2, 27 impassibilis -a substantiae (*i. dei*). nota *gen. abundantem:* ARNOB. in psalm. 77 nimia -a pietatis suae deus facturam suam... diligit.

B de statu hominis dono dei fruientis (-a apud, coram deo):
1 generatim: ITALA (Tert. adv. Prax. 14) et VVLG. exod. 33, 13 Moyses ad dominum: si inveni -am coram te (in conspectu tuo *Vulg.*) ITALA (*pleriq. codd.*) et VVLG. Luc. 1, 28 ave -a plena, dominus tecum (*[εὐχαριτωμένη]*). ITALA [cod. g] et VVLG. act. 6, 8 Stephanus... plenus... -a [*πλήρης χάριτος*]. AVG. civ. 17, 4 p. 205, 3 D. ecclesia Christi... -a plena, prole fecunda). ITALA (Tert. scorp. 12 p. 172, 14) et VVLG. I PETR. 2, 20 si non delinquentes ut puniamini sustinetis: haec enim -a est (si bene facientes patienter sustinetis: haec est -a apud deum *Vulg.* *χάρις παρὰ Θεοῦ* [*cf. p. 2228, 3. 10.* penes: p. 2228, 22]). ITALA (Tert. praescr. 1, 6) et VVLG. Gal. 1, 6 transferimini ab eo, qui vos vocavit in -a (in -am Christi *Vulg.*, *ἐν χάριτι Θεοῦ*). TERT. uxor. 1, 8 p. 681 Oe. poterit virgo felicior haberi, at vidua laboriosior... in illa -a, in ista virtus coronatur. idol. 17 p. 50, 20 adv. Marc. 2, 22 p. 365, 20. 4, 22 p. 492, 6. *ibid.* p. 492, 28

in causa novae prophetiae -ae exstasin... convenire. praescr. 3, 4 omni -a et sapientia donatus a domino. CYPR. idol. 10 p. 27, 8 Iudaeis... erat apud deum -a. hab. virg. 21 p. 202, 18 Fort. pr. 4 p. 319, 5 patient. 6 p. 401, 18 epist. 71, 1 p. 772, 2. 73, 11 ecclesiae et -am... et gloriam... defendimus. HEGES. 1, 3 insita -a sacerdotum principibus, ut. 1, 35, 1 ut beatitudini suae responderet et -ae Herodes (*cf. ibid.* ut se gratum caelestibus... beneficiis... demonstraret). HIER. in Ier. 6, 32, 3 post pacem nobis -a nascitur, quae non in possidentis, sed in donantis arbitrio est. VVLG. Luc. 2, 52 Iesus proficiebat... -a apud deum et homines. I Cor. 10, 30 si ego cum -a participo (*χαρίτι μετέχω*). Col. 3, 16 in -a cantantes in cordibus vestris. 4, 6 sermo vester semper in -a (*dei?*) sale sit conditus. AVG. civ. 8, 10 p. 336, 8 D. ab... Deo... nobis esse... -am qua illi cohaerendo beati simus. SVLP. SEV. dial. 3, 13, 5 cum quosdam... -a minore curaret (*cf. 3, 14, 1 imminutam... -am*). GREG. M. epist. 3, 38 p. 196, 2 unitos esse in -a eos, quos *eqs.* additur *gen. personarum -ae dei participum:* MIN. FEL. 27, 7 daemones evanescent, prout fides patientis adiuvat aut -a curantis adspirat (CYPR. idol. 7 p. 25, 10). TERT. pudic. 10 p. 240, 24 de patrum... -a (apol. 18, 6 domesticam dei gentem [*sc. Iudaeos*] ex patrum -a). adv. Iud. 7 p. 714 non regis apud illum (*Christum*) maior -a. cult. fem. 1, 3 p. 705 Enoch... meminerat de proavi sui penes deum -a. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 140, 2 B. ut... ad -am perveniat Abrahae (*i. qualis fuit Abrahae*). nota *plur.* -ae: TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 468, 11 iniuriae prophetarum, ... -ae pseudoprophetarum.

2 *speciatim de certis et singulis donis dei:* a sic maxime c. genetivo (*epexegetico*) beneficii meriti virtutis (*usus latissime patet, ut quodvis bonum vel commodum pro dei dono accipiatur*): TERT. anim. 48 p. 379, 20 somniorum... -am a deo redemerunt imperandorum. adv. Marc. 2, 2 p. 335, 22 ademptum est illi paradisi -a et familiaritas dei. 3, 16 p. 403, 3 per Iesum (*id est*) per evangelii -am. 3, 17 p. 405, 4 Christum flori... ob -am spiritus adaequatum (5, 8 p. 599, 6 *al.* CYPR. epist. 66, 5 p. 730, 16. *aliter p. 2227, 62*). patient. 1 p. 1, 13 ut... -a divinae inspirationis operetur. 6 p. 10, 23 fidei (CYPR. hab. virg. p. 219, 24. *al.*). resurr. 38 p. 80, 19 redanimationis. virg. vel. 14 p. 904 virginitatis. praescr. 14, 2 scientiae. Ps. TERT. adv. Iud. 1 p. 702 Oe. per -am primae dignationis. 9 p. 724 per novae legis -am. IREN. 3, 17, 3 muneris. CYPR. hab. virg. 4 p. 190, 13 continentiae. unit. eccl. 10 p. 195, 1 gloriae. 23 p. 204, 6 lavacri salutaris. 11 p. 219, 20 salutaris aquae. laps. 24 p. 254, 21 lavacri vitalis. 31 p. 260, 12 fidei atque innocentiae. domin. orat. 34 p. 292, 15 dominicae promissionis. *ibid.* l. 183 salutis. 35 p. 293, 7 lucis aeternae. Demetr. 20 p. 365, 17 -a omnis et copia regni caelestis. eleem. 2 p. 374, 24 baptismi (epist. 66, 5 p. 730, 16. HIER. epist. 64, 20, 2. *talita saepe, cf. l. 40. p. 2226, 84. 2229, 26*). zel. 4 p. 421, 14 datae immortalitatis. epist. 71, 1 p. 772, 14 vitae aeternae. 73, 5 p. 782, 15 divinae indulgentiae. 73, 22 p. 796, 4 divinae pollicitationis. FIRMIL. Cypr. epist. 75, 2 p. 811, 6 beneficii. 75, 23 p. 825, 1 extra ecclesiam ecclesiae -am consecutos. PRISCILL. tract. 5, 90 p. 67, 23 catholicae professionis. 6, 94 p. 71, 13 divini sacramenti. FIRM. err. 18, 3 benedictionis. *ibid.* futurae felicitatis. 18, 8 salutaris cibi. HIL. trin. 11, 23 revelationis. FILASTR. 75, 3 plenitudinis. 133, 4 bonitatis. 137 positionis (*opp.* natura proprietatis). AMBR. Nab. 7, 37 liberalitatis. VVLG. I Cor. 12, 9 alii datur -a sanitarum in uno spiritu (*χαρίσματα ἰαμάτων* [PELAG. in h. l. p. 196, 17 S. ut curaret aegrotos]. 12, 28 *al.*). I Petr. 3, 7 mulieribus coheredibus -ae vitae. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 149, 14 B. quibus... -a multa sentiendi et intellegendi a deo data sit. p. 163, 22 perfectionis. *sim. saepius* hist. mon. Orig. princ. 3, 3 p. 259, 23 divinorum donorum -am promerentur. AVG. civ. 8, 19 p. 350, 16 D. ad -am veniae pervenire (*de daemonibus, pertinere plerique*). 10, 32 p. 458, 16 testamenti novi. p. 460, 6. 12, 9 p. 525, 14. 13, 4 p. 560, 19. 13, 23 p. 591, 12. 16, 27 p. 169, 28. 18, 46 p. 329, 20. 19, 27 p. 403, 29. serm. 32, 27, 27. SVLP. SEV. Mart. 16, 1 curationum... potens in eo -a erat. 25, 8. CASSIAN. inst. 4, 23 usque ad prophetiae -am sublimatus. 4, 29. 5, 23, 2. AVELL. p. 13, 14 pro -a... fidei illius (*martyris*). VINCENT. LER. 10, 15 SEDVL. epist. ad Mac. 1 p. 6, 12. ALC. AVIT. epist. 36 p. 66, 19 hilaris diei -am recepturi. GREG. M. moral. 1, 30. 5, 45. 8, 68. 9, 52. NICET. vigil. 6 p. 61, 19 vigiliarum (psalm. 1 p. 67, 12). ORIG. in I reg. 1, 1 p. 2, 5 B. 1, 2 p. 3, 24. 1, 5 p. 10, 3 (*cf. p. 10, 8*). PASS. Mar. Iac. 9 p. 58, 10 per... -am proximae passionis Christus in eius ore... relucebat. INSCR. christ. Diehl 1212 diaconati (*sic*). 1523 gloriosi fontis. *corporaliter* (*cf. p. 2229, 27 sqq.*). GREG. TVR. virt. Mart. 2, 13 cum populo -a dominici corporis (*i. hostiae*) traderetur. *cf.* CYPR. testim. 1, 22 tit. panem et calicem et omnem -am eius (*Christi*) amissuri. nota LVCIVS Cypr. epist. 78, 1 p. 837, 5 ut nobis... esset precum tuarum -a. *pro gen. genus -ae aliter definitur:* VVLG. I Cor. 1, 7 ut nihil vobis desit in ulla -a (*ἐν μηδενὶ χάρισματι*). Eph. 3, 8 mihi... data est -a haec... evangelizare. I Tim. 4, 14 noli negligere -am, quae in te est (*μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος*).

b *absolute:* FIRMIL. Cypr. epist. 75, 7 p. 814, 29 omnis potestas et -a in ecclesia constituta est. Ps. AVG. serm. ed. Mai 136, 3 habet... ecclesia diversas et varias -as, habet martyres confessores sacerdotes ministros virgines, viduas operarias iustitiae. sed varietas

ista... non... colorum est, sed varietas -arum. *de variis donis*: AVG. epist. 194, 5, 19 ipsa aeterna vita, ... quia... merita... in nobis facta sunt per -am, etiam ipsa '-a' nuncupatur... quia gratis datur. PS. AVG. quaest. test. I 93, 2 in spiratio... -a quaedam est quae per traditionem infunditur ordinatis. BARNAB. 1, 2 naturalem -am accepistis (ἐμφορον τῆς δωρεᾶς πνευματικῆς χάρις). COD. Theod. 16, 6, 1 a. 373 qui eam (i. baptismi) -am contaminaverit. 16, 6, 5 a. 405. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 258^c virum prophetica -a clarum. *speciatim de fide et evangelio*: ITALIA (Tert. adv. Marc. 5, 2 p. 572, 18) et VVLG. Gal. 1, 6 vos tam cito transferri (quod transferimini *Vulg.*) ab eo qui vos vocavit in -am (ἐν χάριτι) ad aliud evangelium (TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 572, 22 evangelium Christi a lege evocare deberet ad -am. AVG. serm. ed. Mai 118, 5 mutavit *Christus* legem in -am). adv. Marc. 1, 20 p. 315, 22 *Paulus* adhuc in -a rudis. PRVD. perist. 2, 442 advertat abiunctas plagas coire in unam -am (cf. 2, 438 confederantur omnia... in symbolum). c. Symm. 2, 906 nobis (*Christianis*)... lux iter est et clara dies et -a simplex. PAVL. NOL. epist. 23, 8 p. 166, 8. 23, 9 p. 167, 3 iam senectute deficient renatus est -ae. AVG. serm. 26, 12, 13 mater alium *parvulum* portat ad -am, alium mater dormiens suffocat. *an de gratiae praeconio, i. Novo testamento?* (sic *Martin*, *Stud. zu Comm. p. 110*): COMM. instr. 1, 34, 16 -am, quam misit dominus in terra legendam, non requiris eam (cf. LEO M. serm. 15, 2 novi testamenti -a). PETR. CHRYS. serm. 60 p. 365^c sacerdos... -am prolaturus (*opp.* legem).

C *de rebus in animis ut instrumentis -ae divinae*: TERT. bapt. 9 p. 208, 19 quanta aquae -a penes deum et Christum eius est ad baptismi confirmationem. CYPR. laps. 26 *de hostia* (cf. p. 2228, 73): quando -a salutaris in cinerem... mutatur (cf. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 375, 16 *in communione* unusquisque accipit partem suam, unde et ipsa -a partes vocantur). PS. CYPR. mont. 2 *montes Sina et Sion* invicem a se differentes -a et honore. VICTRIC. 29 iungantur reliquiae *martyrum*, iungantur et -ae. ITIN. [Silv.] 3, 3 ecclesia (*in monte Syna*) habet de se -am grandem. PAVL. NOL. epist. 31, 1 p. 268, 1 *de reliquiis sanctorum*: se spem eiusdem -ae copiosam habere (*antecedit*: non habuimus huius muneris copiam). PS. MATTH. evang. 25^b dedit... talem -am illi agro, ut... tot modios... reddat. *fort. huc trahendum, quod singulariter dicitur de dono caritatis ergo dato* (i. q. *stips*): VVLG. I Cor. 16, 3 quos probaveritis... hos mittam perferre -am vestram in Ierusalem (τὴν χάριν ὑμῶν). SIM. CORP. XII 674 (= INSCR. christ. Diehl 88) *Gemini* gloriam cives... sepulcri -a adornaverunt. *fort. similiter interpretandum*: VVLG. II Cor. 1, 16 volo... venire ad vos, ut secundam -am haberetis (*i. laetitiam, materiam gaudendi?* δυνάμει χάρις. v. PELAG. in l.).

D *Gratia (christiana) personata*: ORIG. in I reg. 1, 5 p. 9, 29 B. de -a et dono spiritus filium procreemus. *ibid.* p. 10, 2 vides quales filios generat -a?

ad A et B: *nota pluralem*: TERT. anim. 33 p. 356, 7 utriusque sententiae honore, poenarum et -arum. *ibid.* p. 358, 4 contemptibilia de poenis, fastidibilia de -is. 4, 15 p. 468, 11 v. p. 2228, 24. FILASTR. 98, 5 adiectionem accipiunt -arum. 150, 2 diversa -arum munera (num- *codd.*). MAXIMIN. c. Ambr. 136 spiritus sanctus... dividens -as (51 -arum divisor [NICET. spir. p. 23, 28. VVLG. I Cor. 12, 4 divisiones... -arum [χαρισμάτων] sunt, idem autem spiritus). HEGES. 5, 9, 4 spiritus sanctus septem maximarum -arum virtutibus dei templum inluminet. HIER. epist. 18^b 2, 3 'forcipes'... diversas -as debemus accipere. 44, 1 nos epistulas remittimus -arum. hom. Orig. in Ezech. 5, 1 p. 372, 11 B. in -arum donatione (*opp.* in tormentorum varietatibus. RVFIN. hist. mon. 18 diversas virtutum -as. SVLP. SEV. dial. 3, 10, 5 diversarum munera -arum in unum hominem (sc. *Martinum*) conferebat deus. PELAG. in II Cor. 9, 12 p. 283, 15 domino -as operatur. EVCHER. instr. 1 v. p. 2226, 63. AVELL. p. 591, 19 fidem... per -as custodiens. ORIG. in Matth. 18, 4 maximas -as a deo percipere. OP. imperf. in Matth. 1 p. 612 liber *generationis Christi* est quasi apotheca -arum. MAXIM. epist. p. 1 in diversa virtutum brachia -arum ubertate diffunderis. GREG. TVR. glor. conf. 108^a p. 818, 11 multiplicata -arum spiritualium charismata (vit. patr. 2, 1 p. 669, 9). adde p. 2228, 83 sqq.

iuncturae (ad I): *verbales*: -a: abundat: ITALIA (cod. d) et VVLG. Rom. 5, 15. adest: INSCR. christ. Diehl 247 votis. RVFIN. Orig. princ. 1, 8 p. 61, 3. adiuvat: AVG. civ. 20, 8 p. 427, 14 D. adnuit: TERT. praescr. 44, 14. affulget: AMBR. obit. Theod. 37. apparet: VVLG. Tit. 2, 11 (cf. *infra* l. 81). cooperatur: CASSIOD. Didym. in Iac. 1, 12 p. 3, 20. deficit: TERT. fug. 13 p. 489 ab aliquo. CYPR. epist. 63, 12 p. 711, 1. descendit: IREN. 1, 6, 4 al. deserit: AVG. civ. 13, 13 p. 572, 5 D. aliquem. diffunditur: FILASTR. 119, 4. effunditur: VVLG. act. 10, 45 (δωρεά). est: *alicui*: VVLG. saepius. in aliquo: VVLG. Luc. 2, 40 act. 4, 33 II Tim. 1, 6 HIER. epist. 22, 35, 4 RVFIN. Orig. in num. 7, 2 al. in aliquem: VVLG. sap. 4, 15. cum aliquo (saepo omissa copula): VVLG. Rom. 16, 20 et passim. evacuatur: PS. TERT. haer. 8 p. 225, 4. AVG. epist. 194, 14. excellit: HIER. in Ier. 4, 2, 7. fecundat: ALC. AVIT. hom. 17 p. 125, 27. illucescit: ITALIA Tit. 2, 11 (cod. d. cf. *supra* l. 72). iuvat: AVG. epist. 177, 5. micat: AMBR. obit. Theod. 46. PASS. Mar. Iac. 3 p. 50, 11. nascitur: HIER. in Ier. 6, 32, 3. occurrit *alicui*: INSCR. christ. Diehl 1098, 9. operatur: TERT. virg. vel. 1

p. 884 Oe. al. perseverat: EPIPHAN. Hier. epist. 51, 6, 7. potens est: FIRMIL. Cypr. epist. 75, 3 p. 811, 18. proficit: TERT. bapt. 5 p. 206, 5. virg. vel. 10 p. 898. provenit: OPTAT. 5, 9 p. 139, 20. purgat: INSCR. christ. Diehl 55, 13. redundat: TERT. virg. vel. 17 p. 910 Oe. regnat: VVLG. Rom. 5, 21 per iustitiam. subvenit: AVG. civ. 13, 5 p. 562, 4 D. superabundat: VVLG. Rom. 5, 20. transit ad gentes: RVFIN. Orig. in gen. 6, 3 p. 68, 23 B. desuper venit: AVG. civ. 20, 17 p. 444, 25 D. viget? INSCR. Bull. arch. crist. 1884/5 p. 178. -a aliquid agere vel perficere dicitur: CYPR. epist. 31, 1 p. 557, 9 FIRMIL. Cypr. epist. 75, 3 p. 811, 18 HIER. hom. Orig. in ls. 2, 1 p. 250, 20 B. al. AVG. civ. 14, 15 p. 35, 29 D. 15, 3 p. 62, 10. serm. ed. Mai 158, 3 PS. AVG. quaest. test. II mixt. 10, 2 CASSIAN. inst. 5, 23, 2 ALC. AVIT. carm. 3, 404. 425 INSCR. christ. Diehl 63 B 21. verb. suppl.: VVLG. Rom. 1, 7 -a vobis (χάρις ὑμῶν. v. p. 2227, 11. I Cor. 1, 3). 16, 20 vobiscum (μεθ' ὑμῶν).

-am: abicere: VVLG. Gal. 2, 21. accipere: TERT. apol. 25, 10 IREN. 1, 6, 4 CYPR. testim. 1, 22 tit. al. VVLG. saepius. CORP. XI 1716. al. addere: OP. imperf. in Matth. 3 p. 648. amittere: CYPR. testim. 1, 22 tit. al. ampliare: TERT. orat. 29 p. 199, 14. asserere: FAVST. REL. grat. prol. p. 3, 18. attribuere: IREN. 4, 11, 4. auferre: IREN. 1, 6, 4. capere: FIRMIL. Cypr. epist. 75, 2 p. 811, 6 RVFIN. Orig. in lev. 6, 2 p. 361, 11 B. al. concedere: FILASTR. 104, 3 al. condonare: RVFIN. Orig. princ. 1 pr. 8 p. 14, 12. conferre: CYPR. sent. episc. 19 p. 444, 18. consequi (cf. 2217, 34): CYPR. testim. 3, 27 tit. al. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 192, 10 B. CASSIAN. inst. 5, 23, 2. al. in INSCR. christ. saepius de baptismo: cf. Diehl 1523 sqq. consignare: NICET. vigil. 6 p. 61, 19. dare: TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 638, 7 al. IREN. 4, 36, 4 CYPR. idol. 10 p. 27, 12 al. VVLG. Rom. 12, 3 al. saepius. dedicare: TERT. bapt. 19 p. 217, 8. delegare: TERT. orat. 29 p. 199, 12 (-lig- cod.). demereri: TERT. ieun. 7 p. 283, 11. denegare: CYPR. epist. 64, 2. distribuere (-as): PSALT. Rom. 47, 14. dividere (-as): v. p. 2229, 51. donare: RVFIN. hist. mon. 33 AVG. epist. 194, 14. eripere: Cypr. zel. 4 p. 421, 14. exhibere: GREG. M. moral. 9, 52. experiri: AMBR. obit. Theod. 34. habere: ITALIA exod. 33, 12 (Lugd.) habes -am apud me (invenisti... coram me *Vulg.*). TERT. apol. 1, 2 in caelis. IREN. 1, 6, 4 al. CYPR. sent. episc. 19 p. 444, 18 epist. 69, 5 p. 754, 14. 70, 2 p. 768, 15 in se (RVFIN. Orig. in num. 7, 2). al. FILASTR. 37, 2 VVLG. Hebr. 12, 28 BOETH. cons. 2, 2, 13 P. haurire: FIRM. err. 8, 3 VVLG. prov. 12, 2. imminuere: v. p. 2228, 15. impetire: CYPR. Demetr. 26 p. 370, 15. implere: CYPR. domin. orat. 34 p. 292, 15. infundere: PS. AVG. quaest. test. I 93, 2 al. inoperare: RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 7 p. 60, 10. inspirare: FILASTR. 98, 2. invenire (etiam de hominum -a): ITALIA (Lugd.) et VVLG. exod. 33, 13 *Moses ad deum*: ut sim inveniens -am in conspectu tuo (VVLG. inveniam... ante oculos tuos). VVLG. gen. 6, 8 coram domino. 18, 3 in oculis tuis. 30, 27 *Laban ad Iacob*: in conspectu tuo. Ruth. 2, 13 apud oculos tuos. prov. 28, 23 apud eum (*hominem*). Bar. 2, 14 ante faciem eorum, qui. largiri: CYPR. epist. 73, 10 p. 783, 20 HIER. hom. Orig. in cant. 2, 11 p. 56, 22 B. al. AVG. civ. 12, 9 p. 525, 8 D. al. mereri: HIL. trin. 11, 23 PALLAD. hist. mon. I 4. ministrare: CYPR. sent. episc. 11 p. 442, 15 VVLG. II Cor. 8, 19 RVFIN. hist. 5, 7, 5. minorare: OP. imperf. in Matth. 3 p. 648. mutare: CASSIOD. Didym. in Iudam 4 p. 89, 1 in luxuriam. negligere: VVLG. I Tim. 4, 14. obtinere: CYPR. unit. eccl. 20 p. 228, 8. occultare: AVG. spir. et litt. 15, 27. offerre: VVLG. I Petr. 1, 13. percipere: CYPR. epist. 59, 13 p. 681, 24 HIER. hom. Orig. in Ioh. 6, 2 p. 271, 10 B. al. (cf. etiam p. 2229, 62). perdere: CYPR. idol. 10 p. 27, 12 al. FIRM. err. 18, 3. perferre: CYPR. eleem. 26 p. 394, 20. perficere: VVLG. II Cor. 8, 6. possidere: IREN. 1, 6, 4 CYPR. sent. episc. 34 p. 449, 13 ITALIA act. 8, 20 (Cypr. testim. 3, 100 al. VVLG. donum dei. δωρεάν). praebere: CYPR. domin. orat. 35 p. 293, 7. praestare: TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 435, 22 (sed cf. *Kroymann in adnot.*). resurr. 45 p. 92, 23 ITIN. [Silv.] 23, 8 AVG. civ. 10, 22 p. 436, 10 D. promereri: RVFIN. Orig. in lev. 6, 2 p. 361, 8 B. BOETH. cons. 5, 2, 104. promittere: AVG. serm. ed. Mai 158, 1. recipere: VVLG. II Cor. 6, 1. al. redimere: TERT. apol. 50, 15 al. referre: TERT. ieun. 7 p. 283, 15. refugere: AMBR. Nab. 7, 37. resuscitare: VVLG. II Tim. 1, 6 (χάρισμα). revelare: AVG. epist. 177, 15 serm. 25, 2, 1. servare: CYPR. patient. 19 p. 410, 27. sumere: CYPR. epist. 69, 14 p. 763, 21. tenere: CYPR. epist. 13, 2 p. 505, 20. tradere: AVG. epist. 214, 4. transferre: TERT. apol. 21, 6 VVLG. Iudas 4 ad luxuriam (cf. *supra* l. 53). transfundere: PS. AVG. quaest. test. I 11, 1. tribuere: FILASTR. 129, 2 al.

ad -am: admittere: CYPR. domin. orat. 34 p. 292, 18 al. perducere: GREG. M. epist. 5, 7 p. 288, 23. a -a: prohiberi: CYPR. epist. 64, 5 p. 720, 19 al. excidere: VVLG. Gal. 5, 4. remanere: COMM. apol. 606. in -a: confortari: VVLG. II Tim. 2, 1. crescere: VVLG. II Petr. 3, 18. stare: VVLG. I Petr. 5, 12. sub -a: esse: FILASTR. 136, 2 VVLG. Rom. 6, 14 PELAG. in I Cor. 10, 3 p. 186, 7 S. AVG. spec. 31 p. 216, 13. extra -am esse: AVG. civ. 21, 12 tit. nominales: -a dicitur: angelica (*linguarum*): FILASTR. 104, 3. apostolica: MAXIMIN. c. Ambr. 53. caelestis: CYPR. ad Don. 16 p. 16, 11 al. AMBR. Nab. 17, 72 AVG. civ. 20, 17 p. 444, 22 D. SACR. Greg. 51, 4 al. passim. copiosa: FILASTR. 136, 1. christiana: FILASTR. 26, 2 baptismi. AVG. civ. 10, 32 p. 454, 31 D. al. divina: [H.]

TERT. anim. 21 p. 334, 27 *al.* adv. Marc. 4, 35 p. 541, 23 *al.* CYPR. sent. episc. 80 p. 459, 18 *al.* PRISCILL. tract. 3, 70 p. 54, 16. *al.* VEG. mil. 4 pr. p. 129, 5 (*christ.?*). AVG. civ. 1 pr. 3, 22 D. *al.* VINCENT. LER. 11, 16 *opp.* humana. *passim.* dominica: TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 388, 10 PS. TERT. adv. Iud. 14 p. 740 CYPR. epist. 69, 12 p. 761, 10 *al.* ecclesiastica: CYPR. epist. 73, 15 p. 789, 18. effusa: FILASTR. 136, 1. eminens: VVLG. II Cor. 9, 14. evangelica: PS. TERT. haer. 8 p. 225, 4. familiaris: SEDVL. op. pasch. 3, 19 p. 247, 13. figurata: AVG. serm. ed. Mai 158, 1. gloriose florens: MAXIMIN. c. AMBR. 53. generalis: AVG. serm. 26, 8, 9 qua creatus est homo (*opp.* qua Christiani sumus). gratuita: CYPR. testim. 3, 100 *tit. al.* incomparabilis: INSCR. christ. Diehl 3867. indebita: AVG. civ. 14, 1 p. 3, 20 D. ineffabilis: AVG. in evang. Ioh. 86, 2. iniusta: AVG. civ. 12, 28 p. 556, 18 D. interior: AVG. civ. 15, 6 p. 66, 28 D. inundans: CYPR. ad Don. 5 p. 7, 12. iusta: ORIG. in I reg. 1, 10 p. 18, 22 B. larga: AVG. civ. 22, 30 p. 632, 29 D. lenis (*de baptismo*): OPTAT. 5, 9 p. 139, 7. liberatrix: AVG. epist. 194, 28. magna: IREN. 4, 11, 3 *al.* saepe. maturans: CYPR. ad Don. 2 p. 4, 17. mirabilis: AVG. civ. 13, 4 p. 561, 12 D. *al.* misericors: AVG. civ. 21, 12 p. 514, 16 *sq.* D. multiformis: VVLG. I Petr. 4, 10 PRISCILL. tract. 11, 142 p. 103, 3. multiplex: CYPR. laps. 31 p. 260, 12. necessaria: AVG. civ. 16, 27 p. 169, 28 D. parva (minor): TERT. ieiun. 7 p. 283, 15 *al.* perfecta: AVG. serm. ed. Mai 158, 1. perpetua: FILASTR. 136, 1. personalis: VINCENT. LER. 26, 37. plena: TERT. apol. 21, 6 adv. Marc. 1, 24 p. 324, 17 IREN. 4, 11, 4 *al.* potens: SVLP. SEV. Mart. 16, 1. praecellens: ALC. AVIT. hom. 1, 3. praecipua: PS. TERT. haer. 8 p. 225, 18. primitiva: OPTAT. 5, 9 p. 139, 20. prophetica: TERT. adv. Marc. 5, 15 p. 628, 25. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 258^c (*v. p.* 2229, 8). propria: AVG. civ. 15, 23 p. 109, 5 D. providentissima: TERT. resurr. 63 p. 124, 29. quanta: TERT. bapt. 9 p. 208, 19. sacerdotalis: RVFIN. Orig. in num. 4, 3 p. 24, 4 B. sancta: INSCR. christ. Diehl 1524 *de baptismo*. salutaris: CYPR. laps. 26 p. 256, 14 *al.* septiformis: GREG. M. moral. praef. 17 *al.* specialis: VINCENT. LER. 26. spirit(u)alis: TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 400, 5 *al.* CYPR. ad Don. 5 p. 7, 6 *al.* (*saepe*). PS. CYPR. mont. 15 HIER. epist. 54, 16, 1 *al.* VVLG. Rom. 1, 11. *et al.* superna: AVG. civ. 18, 53 p. 341, 30 D. *al.* terrena: TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 422, 6. tota: TERT. apol. 50, 15. vacua: VVLG. I Cor. 15, 10. vera: VVLG. I Petr. 5, 12. *al.*

gen. -ae: *accedunt res:* abundantia: VVLG. Rom. 5, 17. *al.* additamentum: HIER. epist. 64, 1, 5. adiutorium: AVG. civ. 13, 11 p. 570, 33 D. *al.* BENED. reg. prol. 83. auctoritas: PS. AVG. serm. ed. Mai 5, 1. auditus: CYPR. unit. eccl. 3 p. 211, 10. augmentum: CYPR. epist. 69, 16 p. 765, 9. auxilium: AMBR. Nab. 17, 72. beneficium: AVG. civ. 14, 27 p. 55, 30 D. compendium: CYPR. ad Don. 2 p. 4, 17. consecutio: CYPR. epist. 64, 3 p. 719, 11 *al.* consolatio: VEREC. in cant. 2, 10. consummatio: CYPR. Fort. pr. 5 p. 320, 20 FIRMIL. Cypr. epist. 75, 21 p. 823, 20 *al.* cornu: ORIG. in I reg. 1, 10 p. 18, 22 B. debitum: TERT. adv. Marc. 4, 17 p. 475, 1. dignitas: CYPR. mort. 22 p. 311, 1. dispensatio: VVLG. Eph. 3, 2 *al.* diversitates: HIER. in Ier. 3, 41, 3. divitiae: VVLG. Eph. 1, 7. documentum: AVG. civ. 16, 35 p. 181, 5 D. *al.* donum: VVLG. Eph. 3, 7 RVFIN. Orig. in lev. 8, 11 p. 417, 13 B. in num. 9, 9 p. 66, 25. *al.* BOETH. fid. 226 P. GREG. M. moral. 9, 20. effusio: HIER. epist. 65, 9, 6. electio: VVLG. Rom. 11, 5 AVG. civ. 15, 18 p. 97, 17 D. evangelium: VVLG. act. 20, 24 -ae dei. fames: CYPR. patient. 6 p. 401, 18. fides: CYPR. domin. orat. 19 p. 281, 4. firmitas: AVG. civ. 16, 32 p. 176, 5 D. forma: TERT. adv. Marc. 5, 3. germina: ORIG. in I reg. 1, 5 p. 9, 19 B. gloria: VVLG. Eph. 1, 6 in laudem gloriae -ae suae. AVG. civ. 22, 30 p. 633, 32 D. gradus: RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 219, 2 B. incrementum: FILASTR. 128, 9. indulgentia: CYPR. sent. episc. 80 p. 459, 18. indumentum: AVG. civ. 14, 17 p. 30, 26 D. inspiratio: AVG. epist. 217, 23 BENED. reg. 20, 8. instantia: TERT. anim. 57 p. 392, 15. intentio: AVG. epist. 140, 85. iter: PRISCILL. tract. 1, 2 p. 4, 19. iuvamen: ISID. diff. 2, 113. largitas: HIER. epist. 65, 9, 4 GREG. M. moral. praef. 17. lex: AVG. civ. 21, 16 p. 519, 11 D. libertas: PAVL. NOL. epist. 23, 8 p. 166, 8. lux: CYPR. domin. orat. 1 p. 267, 12. medicina: AVG. epist. 190, 2, 7. multitudo: HIER. epist. 65, 9, 2 omnis -ae. muneratio: IREN. 4, 11, 3. munificentia: SACR. Leon. 346. munus: CYPR. epist. 69, 14 p. 763, 20. *al.* mysterium: ALC. AVIT. c. Eutyech. 1 p. 21, 19. nativitas: CYPR. domin. orat. 10 p. 273, 6. operatio: TERT. adv. Marc. 5, 8 p. 598, 1. opus: PRISCILL. tract. 10, 135 p. 98, 19 AVG. civ. 21, 14 p. 517, 30 D. patrociniū: TERT. uxor. 2, 7 p. 693 Oe. peculium: TERT. bapt. 20 p. 218, 13. perseverantia: ALC. AVIT. epist. 49 p. 78, 3. plenitudo: ALC. AVIT. epist. 28 p. 59, 7. pollicitatio: CYPR. epist. 73, 24 p. 797, 12. potestas: FIRMIL. Cypr. epist. 75, 17 p. 821, 28 *al.* praedicatio: AVG. spir. et litt. 1, 6, 9. praemium: CYPR. hab. virg. 23 p. 204, 3. privilegium: TERT. bapt. 9 p. 208, 5 *al.* HIER. epist. 54, 10, 3. profunditas: AVG. epist. 140, 26, 64 *al.* promissio: TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 580, 12. propositum: VVLG. Rom. 4, 5 (-ae dei. *non in gr.*). sacramentum: CYPR. epist. 70, 3 p. 770, 19. sanctificatio: CYPR. Fort. pr. 3 p. 318, 22. spes: SACR. Greg. 51, 4. spiritus: GREG. M. moral. praef. 17. status: TERT. adv. Marc. 3 17 p. 404, 17. templum (*ecclesia*): PRISCILL. tract. 11, 142 p. 103, 3. tempus: PELAG. in I Cor. 9, 20 p. 178, 6 S. testificatio: AVG.

epist. 177, 4. thesaurus: RVFIN. Orig. in num. 9, 6 p. 62, 22 B. thronus: VVLG. Hebr. 4, 16. verbum (-ba): VVLG. Luc. 4, 22 act. 14, 3 *al.* vicis: BOETH. cons. 5, 3, 101 P. virtus: TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 400, 5 PS. TERT. adv. Iud. 9 p. 724 Oe. *al.* vis: TERT. anim. 21 p. 334, 27 potentior... naturā. *personae:* adversarius: AVG. epist. 175, 6. arbiter: TERT. apol. 21, 7 (*Christus. ibid.* magister). CYPR. idol. 11 p. 28, 5. conditor: BOETH. fid. 116 P. deus: VVLG. I Petr. 5, 10. dispensator: VVLG. I Petr. 4, 10. distributor: *de spiritu sancto* EVCHER. instr. 1 p. 104, 10. divisor: *v. p.* 2229, 52. filius: AVG. civ. 15, 3 p. 62, 21 D. ORIG. in I reg. 1, 5 p. 9, 11 B. *al.* index: AVG. c. Cresc. 4, 47, 57. inimicus: AVG. epist. 176, 2 *al.* lenocinator: TERT. adv. Marc. 1, 22 p. 320, 15 (*deus Marcionis*). negotiator: CYPR. eleem. 7 p. 379, 8. praedicator: PS. PROSP. vocat. gent. 1, 1 -ae dei (*opp.* defensores liberi arbitrii). spiritus: VVLG. Zach. 12, 10 Hebr. 10, 29. capax: RVFIN. Orig. princ. 2, 3, 3 p. 117, 20. particeps: AVG. civ. 18, 47 p. 330, 12 D. *de plur. -arum v. p.* 2229, 47 *sqq.*

delectus iuxta positorum similium: charisma: TERT. bapt. 20 p. 218, 13 ieiun. 11 p. 290, 4 PELAG. in I Cor. 12, 31 p. 201, 6 S. *al.* clementia: MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4 (*gr. φιλανθρωπία*). donum: RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 176, 17 B. *al.* indulgentia: CYPR. zel. 18 p. 432, 14 *al.* misericordia: CYPR. epist. 64, 2 p. 718, 8. munus: FILASTR. 128, 9. *al.* PAVL. NOL. epist. 31, 1 p. 267, 19. *nota, quod in* PAVL. NOL. carm. munus saepe alternat cum -a voce, metri sc. causa; *velut in hexametri fine habetur nom. -a Christi* (16, 32. 18, 166 *al.*), *sed abl. munere Christi* (23, 230. 264 *al.*, cf. P. L. Kraus, *d. poet. Sprache d. Paul. Nol. Würzb. 1918 p. 42.* adde epist. 31, 1 p. 267, 19). pax: TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 584, 14 virg. vel. 17 p. 910 Oe. praescr. 44, 15. virtus: TERT. adv. Marc. 5, 15 p. 628, 25. *oppositorum:* generatim: arbitrium: ISID. diff. 2, 115. 117. liberum arbitrium: AVG. serm. 26, 7, 8. *idem scripsit de -a et libero arbitrio.* PROSP. c. coll. 4, 1 *al.* FAVST. REI grat. 1, 1 p. 6, 16. disciplina: TERT. apol. 21, 7 ieiun. 11 p. 290, 4 CYPR. idol. 11 p. 28, 5 *al.* PRISCILL. tract. 10, 135 p. 99, 2. iustitia: AVG. civ. 14, 20 p. 44, 21 D. lex: TERT. adv. Marc. 5, 13 p. 621, 12 patient. 6 p. 10, 15 *al.* saepe. VVLG. Rom. 6, 14 *al.* saepe. AVG. epist. 55, 3, 5 *al.* *passim.* mandatum: FILASTR. 137, 1 *al.* meritum: HIER. epist. 21, 20 RVFIN. Orig. in num. 5, 2 p. 29, 4 B. *et passim.* natura: RVFIN. Orig. in exod. 6, 5 p. 197, 3 B. *al.* AVG. civ. 15, 2 p. 61, 26 D. *al.* saepe. Aug. scripsit de natura et -a. ALC. AVIT. c. Eutyech. 1 p. 18, 5. opus (opera): VVLG. Rom. 11, 6 AVG. epist. 186, 2, 4. possibilitas: AVG. epist. 177, 11. studium: VEREC. in cant. 6, 32. *speciatim (de peccatis):* culpa: TERT. pudic. 10 p. 239, 9 resurr. 44 p. 90, 20 ARNOB. nat. 7, 1 p. 238, 7 AVG. civ. 14, 26 p. 55, 7 D. *al.* debitum: VVLG. Rom. 4, 4 AVG. civ. 21, 27 p. 549, 30 D. delictum: ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 13) *et* VVLG. Rom. 5, 20 TERT. resurr. 47 p. 97, 11. delinquentia: ITALA Rom. 6, 1 (Tert. pudic. 17 p. 256, 18. VVLG. peccatum). peccatum: ITALA (cod. d) *et* VVLG. Rom. 5, 21. 6, 1 *al.* iniuria: TERT. adv. Marc. 3, 19 p. 409, 27. 4, 15 p. 468, 11 (*v. p.* 2228, 24). offensa: TERT. adv. Marc. 2, 15 p. 355, 17 *al.* ira: TERT. resurr. 26 p. 62, 9 *al.* GREG. M. moral. 9, 20. poena: TERT. anim. 33 p. 356, 7 (*v. p.* 2229, 47). p. 358, 4 resurr. 15 p. 45, 14 AVG. civ. 15, 21 p. 105, 29 D. BENED. reg. 5, 34. saevitia: TERT. scorp. 5 p. 155, 11.

II de grato erga deum animo (fere in iunctura '-as agere' et cognatis. sing. p. 2233, 10. 12. 15): A -as agere: 1 *accedente dat. deo (sim.)*: ITALA (Tert. adv. Prax. 23 p. 271, 8) *et* VVLG. Ioh. 11, 41 pater, -as ago tibi, quod (quoniam *Vulg.* εὐχαριστῶ σοι). ITALA (Tert. ieiun. 15 p. 293, 29) *et* VVLG. Rom. 14, 6 qui non manducat, domino non manducat et, (*om. Tert. l. l.*) -as agit deo. ITALA (Tert. pudic. 14 p. 247, 4) *et* VVLG. I Cor. 1, 14 deo -as ago, quod (1, 4 pro vobis, *περὶ ὑμῶν*). TERT. adv. Prax. 28 p. 283, 24 *Paulus* -as agit deo per dominum nostrum Iesum (*Rom. 1, 8*). praescr. 27, 6 *al.*, HERM. Pal. sim. 7, 5 hoc -as age domino, quod (*τοῦτο εὐχαρίσται τῷ κ., ὅτι*). 9, 14, 3. CYPR. epist. 49, 2 p. 611, 5 vox... omnium -as deo agentium. 49, 3 p. 612, 10 Christo domino nostro. 61, 4 p. 697, 25 *al.* FIRMIL. Cypr. epist. 75, 1 p. 810, 5 -as propter haec... maximas. FELIX *et al.* Cypr. epist. 79 p. 838, 15 deo patri... per Christum eius. ITIN. [Silv.] 5, 12 deo in omnibus. 10, 7 *et saepe*. 23, 5 -as Christo deo nostro... infinitas. OPTAT. 5, 7 p. 137, 18 salvatori. VVLG. Tob. 2, 14 Luc. 18, 11 *al.* I Cor. 1, 4 deo meo... pro vobis in gratia dei. Coloss. 1, 3 deo et patri domini nostri. COD. Iust. 1, 17, 2, 19 -as... amplissimas agite summae divinitati, quae. *talia passim ap. SCRIPT. eccl.* ISID. diff. 1, 264 *v. sub* grates. AVG. civ. 5, 23 *v. p.* 2224, 55.

2 *absolute (omisso dativo):* -as agere de verborum sollemnitate, qua quis divinitatem adit. hinc plane transit in significationem celebrandi, benedicendi: ITALA Luc. 10, 21 (Tert. adv. Marc. 4, 25 p. 503, 17) *Iesus* -as... ago et confiteor, domine..., quod (VVLG. tantum: confiteor tibi, *ἐξομολογούμεαι σοι*). ITALA (codd. a, b *al.*) *et* VVLG. Matth. 15, 36 -as agens (*εὐχαριστῆσας*) fregit panes *Iesus* (benedixit *et codd. e, k. sic etiam aliis evangeliorum locis benedicere est lectio Italae pro -as agere Vulgatae, cf. ex. gr.* Ioh. 6, 11 d, e, q. *v. et Soden, d. lat. Neue Test. in Afrika p. 330, 2*). TERT. apol. 1, 12 damnatus (*christianus*) -as agit (46, 14). adv. Val. 32 p. 207, 16. IREN. 1, 10, 3 *v. p.* 2224, 70. CYPR. patient. 4 p. 399, 10 religiosus et impiis, -as agen-

tibus et ingratis. epist. 63, 18 p. 716, 20 a praeceptis Christi non recedamus agentes -as, quod... ignoscit. IREN. 1, 10, 3 quare verbum dei caro factum sit, ... -as agere (ἐὐχαριστῶν, item 1, 13, 2 pro calice. Stieren in ind. 'celebrare, consecrare'). AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 306, 27 (ed. Mai 17) pharisaeus -as egit ex eo, quod habebat. INSCR. christ. Diehl 2382 <γρ>ατ<α>ς ἀγαπῶν. hinc iunctura -as agere aliquid (i. benedicere, v. Löfstedt, Komm. z. Peregr. Aether. p. 218): DIDASC. apost. 74, 5 -as agat panem episcopus.

B -as (-am) debere, dicere, profiteri, al. (actitare: v. p. 2224, 12): TERT. apol. 42, 2 -am debere... deo (adv. Hermog. 13 p. 140, 17 -am bonorum. resurr. 56 p. 115, 28 quomodo canam illi [deo]... canticum nesciens me esse qui -am debeam). monog. 10 p. 777 Oe. -as deo in aeternum canemus. CYPR. epist. 51, 1 p. 614, 6 maximas -as sine cessatione profitemur deo... et Christo eius..., quod, (CONC. I 3 vers. Tur. p. 95, 22). adv. Marc. 4, 35 p. 541, 25 cui deo -am reddidit Samarites (COD. Iust. 1, 17, 2, 12 v. p. 2225, 77). 5, 10 p. 610, 3 nec alii deo -as dicit (EVOD. Aug. epist. 158 10 pares dicamus deo -as). EPIST. Syn. Arim. (Hil. coll. antiar. A VD), 1, 1 maximas deo rettulimus et referimus -as, quod. AVG. in psalm. 88 serm. 2, 14 init.

C omissio verbo: 1 formula sollemnis deo -as (a testificatione grati animi transiit in meram salutationem christianam. GRAMM. suppl. 218, 4 deo -as interiectioni deputatur. 266, 7 est interiectione laetantis): TERT. patient. 14 p. 22, 2 cum ille homo (Iob) ad omnem acerbum nuntium nihil ex ore promeret nisi 'deo -as' (cf. VVLG. Iob 1, 21 sit nomen domini benedictum). OPTAT. 1, 14 p. 17, 6 dixit Secundus: 'sedete omnes'. tunc dictum ab omnibus: 'deo -as', et sederunt. PRISCILL. tract. 2, 42 p. 35, 11 deo... -as, quod. VVLG. I Cor. 15, 57 deo... -as, qui dedit nobis victoriam (τῷ θεῷ χάρις. II 2, 14. 8, 16 -as... deo, qui. item 9, 15). AVG. in psalm. 132, 6 'deo -as' nostrum ridetis (circumcelliones), 'deo laudes' vestrum plorant homines. serm. 111, 2^{ext}. Aurelius rogat... vos, ut ad basilicam Fausti veniatis. 'deo -as'. catech. rud. 16, 24 alloquium advenientis: deo -as, frater; valde tibi gratulor eqs. civ. 22, 8 p. 580, 21 D. deo -as, deo laudes. ALC. AVIT. epist. 24 p. 56, 19 ENNOD. opusc. 2, 74 p. 310, 11. epist. 3, 8, 1 p. 77, 3 in utroque... quia. IORD. Rom. pr. 1 deo magnas -as, qui. PASS. Mar. lac. 6 p. 55, 1. nota Ps. MATTH. evang. 6, 3 Maria sine intermissione dominum benedicebat, et ne forte vel in salutatione sua a dei laudibus cessaret, si quis eam salutabat, illa pro salutatione 'deo -as' respondebat. quo[d] primum exiit ab ea, quod homines, cum se invicem salutarent, 'deo -as' responderent. BENED. reg. 66, 7 mox ut aliquis pulsaverit aut pauper clamaverit 'deo -as', respondeat ostiarius aut 'benedic' et (aut?)... reddat responsum festinanter eqs. saepius in SVBSCR. lib., ut Aug. gen. litt. cod. E: incipit liber VI feliciter, deo -as. adde CORP. III 14397^a dei (sic) -as. cf. nom. propr. Deogratias.

2 ceterae iuncturae: HIL. syn. 78 domino... -as, quod (AMBR. Iac. 2, 11, 51 -as domino, quod. COMM. apol. 9 GRAEC. Ruric. epist. 1 p. 443, 5. al. INSCR. christ. Diehl 1629, 14 do grās. 1527 dōgs.). AMBR. in psalm. 118 serm. 12, 43, 2 -as Christo, qui. ENNOD. epist. 1, 20, 1 p. 31, 18 vere -as trinitati. HIER. epist. 3, 5, 2 tibi, domine Iesu. Ps. AVG. serm. ed. Mai 119, 15 tibi, pater, quia. his adiungendum: AVG. in psalm. 88 serm. 2, 14^{im}. -as misericordiae ipsius (dei). ibid. -as -ae ipsius. QVODV. serm. de temp. barb. Migne 40, 704^{im}. qualis est -a (sc. dei), quae, cum se infundit, nullum indignum iudicat sexum! -as -ae! sim. AVG. serm. ed. Mai 130, 1 -as sancto evangelio: interpretatur nobis Siloam piscinam. [dub. ITALIA Col. 3, 15 (Aug. spec. 38 p. 244, 11) et -a estote (VVLG. grati, ἐὐχαριστοί).]

D -arum actio et sim.: TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322, 24 alii deo -arum actionibus fungitur. 4, 9 p. 443, 2 offerre... munus deo, orationem scilicet et actionem -arum. 4, 35 p. 542, 2 deo... oblationem, -arum scilicet actionem, ... facere. adv. Val. 11 p. 190, 18. IREN. 1, 3, 1 (ἐὐχαριστία). 4, 18, 4 al. CYPR. laps. 1 p. 237, 8 cum -arum actione. eloem. 9 p. 380, 26 al. VVLG. lev. 7, 12 al. act. 24, 3 id suscipimus... cum omni -arum actione (μετὰ πάσης ἐὐχαριστίας). II Cor. 4, 15, 9, 11 al. I Thess. 3, 9 -arum actionem... deo retribuere. nota ITALIA (cod. g) et VVLG. apoc. 7, 12 benedictio et claritas et sapientia et -arum actio eqs. ... deo nostro in saecula saeculorum (cod. h gratia. ἡ ἐὐχαριστία... τῷ θεῷ ἡμῶν). RVFIN. hist. mon. 2 p. 406^B. AVG. epist. 140, 29, 70 actio -arum, quae intimo fidelium mysterio celebratur. 149, 2, 16. CASSIAN. conl. 17, 30, 1 quae licito, immo etiam laudabiliter cum -arum actione praesumere potuisset. 24, 2, 3. EPISC. Gall. Leo M. epist. 99, 1 apostolatui... pro... munere -arum actionem referre. VITAE patr. 3, 26. CASSIOD. Ios. antiq. 1, 27 p. 28 Iudam... significat -arum actionem (ἐὐχαριστίαν). GREG. M. epist. 6, 19 p. 398, 16. PASS. Theclae epit. VII 43 p. 169, 9 cum -arum actione quievit in pace. PASS. Thom. p. 160, 7. HIL. dedic. eccl. p. 884^A hymnos -arum... dicere conditori. VVLG. lev. 7, 13 offerent... panes... cum hostia -arum.

E de gratiis deo agendis videtur orta vocabuli significatio q. e. officium divinum, res sacra (cf. Bonnet, Lat. de Grég. d. Tours p. 241, 5): GREG. TVR. virt. Iul. 20 discedente populo a basilica post-am vespertinam. virt. Mart. 38 alias (aliis?) matutinas -as celebrantibus.

III gratia interpretatur nom. hebr. Anna (אָנָה): v. vol. II 108, 5. adde: HIER. epist. 54, 16, 1 RVFIN. Orig. in gen. 11, 2 p. 102, 26. 28 ORIG. in I reg. 1, 5 p. 8, 15 B. p. 9, 10. 1, 8 p. 14, 3. 20. cf. HIER. epist. 20, 1.

PARS TERTIA

Gratia personata. Χάρις dea.

I sing.: a de una persona vel certe nulla ad numerum relatione: CIC. nat. deor. 3, 44 quaeritur an di sint habendi incorporatum προσωποῖαι, quales sunt Querella, -a, Fraus, Pertinacia al., quos omnis Erebo et Nocte natos ferunt. HOR. carm. 3, 19, 16 tris cyathos prohibet supra rixarum metuens tangere -a (cf. SCHOL.). Ov. ars 2, 464 illic... habitat Concordia..., illo... -a nata locost. met. 6, 429 non Hymenaeus adest, non illi -a lecto. STAT. silv. 1, 2, 19 nec... Amor nec -a cessat amplexum Stellam... coniugis artus floribus... spargere. REPOS. 36 lucus dignus quem -a servet (-it cod.). 51 quid -a cessat, quid Charites? 89 galeam tu, -a, solve Marti. CLAUD. 10, 202 tu, -a, flores elige (app. Hymenaeus et Concordia). VERS. metr. Mar. Victorin. gramm. VI 87, 24 da mihi <oscula?>... -a quae det roseo labello. DRAC. Romul. 6, 62 candida... accendens -a taedas. 7, 42. 10, 266 dant... plausus Concordia, -a, Lusus (in nuptiis Iasonis). cf. ALC. AVIT. carm. 1, 235 CARM. poet. min. V 118, 14. b de tribus (metro periphrasin poscente): HOR. carm. 4, 7, 5 -a cum Nymphis geminisque sororibus audet ducere nuda choros. CARM. epigr. 1504, 42 te (Priape)... -a et ge<minae> colunt sorores. STAT. silv. 3, 4, 83 crinem tergmina pectebat -a dextra. MART. CAP. 1, 1 vers. 18 comere... limina sertis... consanguineo (Hymenaeo) -a trina dedit. CLAUD. carm. min. 25, 9 triplex... vi-

cissim nexa... -a (SIDON. carm. 11, 113). carm. min. 30, 88 terna... -a. c de Venere sc. Volcani uxore (Homero Χάρις, Il. 18, 382): PARIS 8, 11 ext. 4 -am, Praxiteles quam fecit ac posuit in templo Cnidiorum (VAL. MAX. ibid. cuius [Volcani] coniugem Praxiteles... collocavit). de Luna: DRAC. Romul. 10, 396 Medea: astrorum princeps, stellarum -a fulgens eqs. **II** plur. (DIOM. gramm. I 328, 4 inter 'feminina semper pluralia': -ae deae [Exc. Bob. gramm. I 549, 12. cf. CHAR. gramm. p. 35, 27 B. (33, 13 K.)]. GLOSS. II Philox. GR 53 -ae deae Χάριτες & <ε>αί. II 475, 47 Χάριτες αἱ ἐν γράφῃ: hae -ae. singularia non habet): HOR. carm. 1, 4, 6 iunctae... Nymphis -ae decentes alterno terram quatunt pede (SCHOL. intellegi voluit per -as virgines. 1, 30, 6 solutis -ae zonis (cf. SCHOL.). 3, 21, 22 aderit Venus segnesque nodum solvere -ae (cf. SCHOL.). SEN. benef. 1, 3, 2 si... transilire mihi permiseris, quare tres -ae et quare sorores sint et quare manibus implexis et quare ridentes <et iuvenes add. D> et virgines solutae ac perlucida veste. seq. plura de allegorica dearum significatione. 1, 3, 9 Chrysippi de -is sententia. PLIN. nat. 35, 141 pinxit... Nearchus Venerem inter -as et Cupidines. QVINT. inst. 10, 1, 82 ut ipsae sermonem Xenophontis finxisse -ae videantur. 1, 10, 21 in proverbium usque Graecorum celebratum est, 'indoctos a Musis atque a -is abesse'. GELL. 13, 11, 2 dicit Varro (Men. 333) convivarum numerum incipere oportere a -arum numero (MACR. Sat. 1, 7, 12 Varro convivarum numerum hac lege definit, ut neque minor quam -arum sit neque quam Musarum numerosior. 1, 7, 13 ut Musas impleamus et -as). APVL. met. 2, 8 Venus... omni -arum choro stipata et toto Cupidinum populo comitata. 4, 2 Veneris et -arum lucum. 5, 28 puella de mearum (Veneris) -arum ministerio (app. Nymphae, Horae, Musae). 6, 24 -ae spargebant balsama (app. Liber, Horae, Musae al.). PERVIC. Ven. 50 Dione praeses ipsa iura dicet, adsidebunt -ae. AVSON. 421, 3 o melle dulcior, o -arum venustate festivior Pauline. SCHOL. Stat. Theb. 2, 286 Pasithea... una -arum. SERV. Aen. 1, 720 fusius de -is agit. MYTHOGR. 1, 132 et 2, 36 item de -is. MART. CAP. 7, 733 Fata -arumque germanitas... huic numero (sc. triadi) colligatur. 9, 906 psallentes Pitho, Voluptas et -ae. CARM. epigr. 1504, 46 te (Priape) si<ne> <n>ec Venus proba<tur>, -ae illepidae. INSCR. christ. Diehl 1067, 12 (epitaph. Sidonii:) dona -arum.

cf. Charis.

deriv.: graciosus. comp.: ingratia.

*abl. grātiā vice praepositionis, c. gen. vel c. pron. per c scribitur: p. 2235, 6. idem fere quod causā similiter structum. AGROEC. gramm. VII 119, 15 inter 'sermone communes duo sibi contraria significantes', v. p. 2205, 46. DON. Ter. Andr. 433 -a veteres pro causa (587 -am pro causa posuit nove). de usu vocabuli v. Wölfflin, Arch. I, 1884, 169 sqq.

I proprie vi finali (personae vel rei -ā i. q. in commodum alicuius personae, in eventum alicuius re, ut aliquid fiat, propter aliquam rem): a c. nudo genet.: PLAUT. Amph. 486 Alcumenae huius honoris -a pater curavit... ut (867 honoris vestri venio -a. Asin. 191 aetatis atque honoris -a... tui [cf. 194 honoris causa]. Aul. 25 Curc. 549 Mil. 620 ENN. scaen. 278 opp. amoris [Mil. 626]. ACC. carm. frg. 10 CIC. Quinct. 28. v. et infra p. 2235, 5. 37. 59). 682 quid tu me deridiculi -a sic salutas? Aul. 360 cenaene causa aut tuae mercedis -a nos... aedis postulas comburere? Capt. 98 re-

cepit quaestum... fili -a. Cist. 144 eius (*peregrini*). Epid. 275 liberare fidicinam animi -a (*v. infra l. 53*). 629. Mil. 103 legatus... fuit magni rei publici -a. TER. Andr. 836 nuptiarum. Hec. 836 TVRPIL. com. 84. ACC. carm. frg. 10 (8 M.) sapientiae... -a atque honoris [patera Nestorem] (pater honesto rem *codd.*) mactavit Achilles. CORP. I² 60 nationu cratia (*sic*) Fortuna (*dat.*)... dedi. Q. SCAEV. Gell. 4, 1, 17 quae... longae usionis -a... reconduntur. RHET. Her. 4, 33, 45 numerus... adauctus gravitatis -a. CIC. inv. 1, 45 aut inimicitiarum causa... occisum aut metus aut spei aut alicuius amici -a. S. Rosc. 15 familias honestatis amplitudinisque -a nomino. 43 supplici (AGROEC. *ad h. l. v. p. 2205, 44*). Mur. 78 amicitiae dignitatisque L. Murenæ -a (*ibid.* pacis causa). p. red. ad Quir. 1 Sest. 10 Phil. 1, 8, 12 rep. 2, 12, 3, 17 Tusc. 5, 79 al. part. 28 trium rerum -a: ut... ut... ut (Liv. 29, 17, 3 duarum rerum -a, unius, ut, alterius, quod). TIRO Gell. 6, 3, 15 BELL. Afr. 33, 1. nota 62, 1 classem... Uticae hiemis (*fugiendae? an i. q. 'propter'?*) -a subduxerat. 62, 2, 71, 7, 88, 5 quem oderant partium -a. SALL. Catil. 23, 1 v. p. 2237, 12, 45, 1 hist. frg. II 93, 7 Iug. 76, 1, 94, 1 ponderis -a, simul et... quo *eqs.* or. Phil. 14. LABEO dig. 41, 1, 65 pr. tuae dumtaxat rei -a. DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 29 eius rei -a. Liv. 5, 5, 12 cibi -a praesentis aut potionis. 5, 12, 12 fratris, qui... dederat, -a. 34, 23, 5 PAVL. FEST. GLOSS.⁴ IV p. 100^b (p. 7 M.) al. VAL. MAX. 1, 5, 4 al. PHAEDR. 5 pr. 3. CVRT. 5, 9, 8 temporis -a[m]. PLIN. nat. 1 ind. 22, 2, 2, 118 al. 13, 72 nec ignis tantum -a, sed ad alia quoque utensilia. QVINT. inst. 2, 4, 31. 2, 7, 4 praesentis -a litis (decl. 252 p. 34, 6 praesentis -a iudicii). 2, 10, 9 profectus -a. 2, 11, 3 cuius rei -a (5, 11, 4). 3, 5, 11 veritatis tantum -a disputare. 3, 6, 93 al. 4, 2, 128 vel invidiae -a vel miserationis. 7, 1, 33 non praedae -a..., non hereditatis spe. 9, 2, 9. 9, 2, 66 venustatis modo -a. nota 9, 4, 144 ne, quae eius rei -a fecerimus, propter eam fecisse videamur. 12, 10, 40 FRONTIN. aq. 9 strat. 3, 2, 1 TAC. ann. 11, 26 SVET. Tib. 2, 2 al. loco corrupto PS. QVINT. decl. 14, 6 p. 269, 23 ut illa (*venena*) nos -a tui (*v. Reitzenstein, Stud. z. Quint.'s gr. Dekl. p. 73*). FRONTO p. 51, 24 N. nota FRG. Bob. gramm. V 556, 20 *genetivus* ornatus -a vel metri necessitate vel consuetudine vetustatis per *συγκοπήν* pronuntiatur. IULIAN. dig. 24, 3, 31 al. POMPON. dig. 8, 4, 11 pr. al. 33, 1, 7 non honoris municipii -a, sed sua. GAIUS dig. 5, 3, 39 pr. servorum. CALL. dig. 48, 19, 28, 7 defensionis -a (*opp.* in iniuriam... alterius). VLP. dig. 3, 2, 4 pr. al. 16, 3, 1, 3 ceterarum causarum -a. 17, 2, 52, 15 vecturas vel sui vel sarcinarum suarum -a vel mercium (*sc. factas*). 34, 3, 3, 5 mei -a (*cf. infra l. 49*). 46, 3, 14, 1 rei notitiae -a. 33, 9, 3, 8 hordeum sive familiae sive iumentorum -a (*sc. conditum*). 50, 17, 17 promissoris -a (*ibid.* pro herede). PAVL. dig. 11, 7, 40 temporis -a deponere *corpus mortui*. 38, 2, 47 pr. non notae -a, sed alio consilio. *singulariter* 40, 9, 1 Celsus... utilitatis -a motus... ait (*an conflatum ex -tatis -a et -tate motus?*). sent. 5, 20, 2 inimicitiarum -a (*v. infra l. 56*). MARCIAN. dig. 46, 3, 44 et in debitum suum... et condicionis -a. APVL. met. 7, 15 apol. 27 al. Plat. 1, 4 historiae -a, ut... intellegeret. 2, 10 sui -a (2, 22 sua -a; *opp.* propter eum, qui). TERT. apol. 10, 9, 46, 15 al. SPART. Carac. 6, 6 cum... Carras Luni dei -a venisset. TREB. Gall. 10, 7. FIRN. math. 2, 20, 9 al. IVST. 21, 3, 4 PALLAD. 1, 24, 3 CET. FAV. p. 300, 13. AVR. VICT. Caes. 4, 11 animi ac pellicum -a. nota 5, 2 cuius (*Polemonis*) -a Polemoniacus Pontus appellatur. 20, 30 eius -a. VIR. ill. 12, 7 al. AMM. 20, 8, 20 al. FAV. EVL. 7, 17 al. CLAUD. DON. Aen. 11, 220 VEG. mil. 3, 10 p. 91, 19. VVLG. I Macc. 13, 4, 6 inimicitiae -a (*χάρις*). II 3, 9 cuius rei -a (*τίνας ἐνεκεν*). 4, 16. Eph. 3, 1 al. AVG. civ. 10, 5 p. 408, 27 D. suae -a voluptatis. MACR. Sat. 1, 6, 25 MARCELL. med. 30, 26 MART. CAP. 5, 551. COD. Theod. 1, 6, 7 (*a. 376*) honoris eius et loci -a. 1, 15, 10 al. *singulariter* SIDON. epist. 4, 11, 2 sola consultationis -a. BORTH. cons. 3, 2, 32 incunditatis -a (*ibid. syn.* causa, ob, propter). 3, 10, 127 al. CASSIOD. art. 3 p. 1188^a. MVTIAN. Chrysost. hom. 17, 1 p. 345 extr. constructum templum non opulentiae -a, non alia quacumque re (*πολυτελείας ἐνεκεν, ... ἐτέρου τινός*). IORD. Rom. 38 al. (*nota* Get. 133 pro affectionis a. *cf.* 144). GREG. TVR. virt. Mart. 2, 13 Franc. 1, 4 p. 36, 1 al. COD. Iust. 1, 2, 14, 9 al. 5, 4, 23, 5^a alterius causae -a (*invicem*: -ae causā GREG. M. epist. 5, 57^a p. 365, 10). 5, 16, 11 (*a. 241*) proprii usus eius (*uxoris*) -a. 5, 21, 2 (*a. 290?*) divortii -a. 1, 3, 32, 5 (*a. 472*) uno aureo, sportularum -a, ... contentus sit. ACT. Archel. 7 p. 11, 14 dant... dexterae... signi -a. CORP. III 7440 memoriae -a titulum constituit (*cf.* 7573, ubi -am pro -a errore lapicidae. CARM. epigr. 158, 4 memoris [*i. memoriae. Büch.*] -a). 7567 pietatis -a. INSCR. Not. d. scavi 1895 p. 351 (*Tusculi*). GLOSS. II 390, 38 cuius -a οὐ χάρις. nota *iuncturam* verbi -a, i. ut aliquo exemplo utar (GLOSS. λόγου χάρις. ut si forte vel verbi causa): VARRO ling. 8, 3 si verbi -a alterum... diceretur Priamus, alterum Ecuba. CIC. Verr. II 2, 143 HS c milia... verbi -a... poposcisset. fin. 5, 30 propter aliam quampiam rem, verbi -a propter voluptatem. ac. 1, 94 sin... usque ad novem verbi -a... respondes. off. 3, 50. PLIN. nat. 18, 327 verbi -a pedum XX. 37, 71 imagines... papaverum verbi -a aut avium *eqs.* FRONTIN. aq. 34 CELS. dig. 33, 10, 7, 1 AFRIC. dig. 35, 2, 88, 3 IULIAN. dig. 38, 8, 3 et al. Icti. (*postpositum* VLP. dig. 38, 16, 2, 7 supervixisse centum diebus verbi -a). TERT. anim. 56 p. 390, 8 al. PANEG. 11(3), 13, 3

PALLAD. 1, 39, 3 AMM. 16, 12, 69. 28, 4, 24. 30, 5, 10 HIER. epist. 49, 14, 5 al. RVFIN. symb. 5 AVG. civ. 5, 1 p. 191, 30 D. al. SVLP. Sev. chron. 2, 40, 2 MART. CAP. 6, 715 al. (8, 849 v. *Dick in app. crit.*). CASSIAN. conl. 5, 12, 1 cenodoxia... utiliter... adsumitur ab his... qui... ut verbi -a si... mente conceperint... dignitatem *eqs.* EVSTATH. Bas. hex. 6, 5 p. 926^a secundum tale verbi -a schema. SIDON. carm. 14, 4. BORTH. *passim*. COD. Iust. 6, 38, 4, 1^b al. INST. Iust. 2, 14, 7 BENED. reg. 24 al. dicis -a: v. vol. V 963, 25. exempli -a: CIC. off. 3, 50 NEP. Lys. 2, 1 PLIN. nat. 2, 77 al. QVINT. inst. 4, 2, 17 al. VLP. dig. 21, 1, 1, 9 al. PAVL. dig. 35, 1, 46 al. TERT. nat. 1, 12 p. 82, 24 AVG. civ. 7, 17 p. 295, 9 D. al. 15, 15 p. 90, 18 ex. -a, quo id fiat apertius, ... interponam. 15, 26 p. 115, 27 *app.* velut. b *vice genetivi sunt pronomina (possess., relat., demonstr.)*: PLAVT. Amph. 664 redire... meliust nos. :: qua -a? :: quia *eqs.* (Aul. 435 Cist. 234 [:: quia]. 496 Curc. 454 Men. 150 Rud. 90 Truc. 9, 288 TER. Eun. 99, 159 FRONTO p. 224, 26 N. PRISC. gramm. III 95, 28 *inter nomina, quae loco causalium accipiuntur coniunctionum*. AMM. 21, 13, 16. 28, 6, 20 SCHOL. Hor. carm. 2, 7, 1 HEGES. 1, 26, 2 COMM. instr. 2, 32, 13 MACR. Sat. 5, 19, 22 CONC.⁸ I 5 p. 253, 7 CASSIOD. Ios. antiq. 1, 22 p. 21 [*διό*]). ASIN. 536 qui dant qu(oi)a amen-tur -a. Aul. 32 id ea faciam -a, quo facilius ducat (267 id inhiat ea... obstinavit -a. Cist. 763 redditura est... et ea -a... profecta est. Merc. 223 e<a>... praecurri -a, ne. Pseud. 160 Stich. 327. TER. Andr. 433. 587 ut. Hec. 617 Haut. 768 ne. TRAG. inc. 168 id ea -a, ut. SALL. Iug. 54, 4 id ea -a eveniebat, quod [80, 4 AMM. 16, 8, 20]. DICT. 2, 8 ea -a..., uti. COD. Theod. 16, 7, 3 [= Iust. 1, 7, 2 a. 383]). Pseud. 551 non abire certumst istac -a: lubidost ludos tuos spectare. Stich. 645 proviso Sagarinum: qui nilo citius veniet hac -a (*aliter* AMM. 19, 12, 9 reus hac -a postulatus, quod... dicebatur. CONC.⁸ I 5 p. 272, 6 CASSIOD. hist. 5, 32 p. 1009 D. 5, 34 p. 1013^a quia dicitur..., hac... -a... abicimus). CASSIAN. inst. 10, 10 nulla alia quam exempli -a laborem... exegisse. mea, tua, sua -a etc.: PLAVT. Bacch. 97 mea te -a... facere sumptum. (Curc. 154 [*cf.* 150 causā mea]. Men. 697. Pseud. 1289 mea -a pertimesco magis. AVR. Fronto p. 60, 8 N. GAIUS dig. 17, 1, 2 pr. sive mea tantum -a tibi mandem sive aliena tantum sive mea et aliena sive mea et tua *eqs.* sim. inst. 3, 155 sq.). PLAVT. Mil. 754 nostra -a (Poen. 9). Persa 537 tua. VAL. MAX. 2, 5, 4 ut Tiburtes eos (*tibicines*) -a sua (*sc. senatus*) Romanis templis restituerent. GAIUS dig. 44, 7, 1, 5 *rem* non sua -a accipit, sed eius a quo accipit. *singulariter, ut vid.*: PAVL. NOL. epist. 8, 2 p. 47, 11 ausus sum hiscere duplici -a, ut et... compararer... et... numerarer. c *designatur actio finalis addito gerundivo vel gerundio (cf. PRISC. gramm. III 366, 11 [ad gr. τοῦ c. inf., pro ἐνεκα τοῦ:] pro hac constructione... nos gerundiis in 'di' terminantibus utimur, addentes tamen 'causa' vel '-a', ut... 'accusandi -a et defendendi in forum procedo')*: PLAVT. Curc. 706 non rem perdendi -a... nata est mihi *lingua*. ENN. scaen. 129 ducit... uxorem liberorum... quaesendum -a. PACVV. trag. 43. ACC. trag. 217 epulandi -a accumbat. SISENNA hist. frg. 118 VARRO frg. Gell. 3, 14, 3. CIC. S. Rosc. 45 non exprobrandi causa, sed commonendi -a. Verr. II 1, 50 Caecin. 33. Cael. 3 deformandi huius causa, detrahendae... dignitatis -a. Planc. 52 al. carm. frg. 36 ius regnandi -a violandumst (*Eurip. Phoen. 524 τυρραννίδος πέρι κάλλιστον ἀδικεῖν*). rep. 1, 27 muneris fungendi -a (*opp.* gloriae causa). fin. 1, 36 al. part. 34 al. CAES. Gall. 7, 43, 2 (7, 43, 4 causa). civ. 2, 7, 3 HIRT. Gall. 8, 5, 2 BELL. Afr. 24, 2 al. (*saepe*). LEX Iul. de adult. (dig. 48, 5, 26) testandae eius rei -a. SALL. Catil. 61, 8 Iug. 19, 1 al. 64, 1 petundi -a. NEP. Cim. 4, 1 al. AT. CAP. Gell. 4, 10, 8 VERR. FLACC. Gell. 5, 17, 2 bis Liv. 6, 31, 2 al. PAVL. FEST. Gloss.⁴ IV p. 257^b (p. 133 M.) al. VELL. 2, 6, 2 al. VAL. MAX. 1, 1, 1 al. 3, 3 ext. 3 supplicii pariter et indicandorum -a consciolorum. PARIS 2, 2, 2 retinendae -a gravitatis. 2, 4, 5 arae -a emendae. PHAEDR. 1, 14, 6 al. COLVM. 7, 12, 2 SCRIB. LARG. 80 ASCON. Mil. p. 33, 7 St. al. PLIN. nat. 5, 9 al. QVINT. inst. 1, 1, 26. 1, 5, 42 al. 5 pr. 1 vincendi tantum -a. 8, 3, 73. 8, 6, 40 non significandi -a, sed ad ornandam... orationem. 9, 2, 55. 9, 3, 69 vitandi potius quam imitandi -a. 9, 4, 127 non docendi -a, sed ornandi. 10, 2, 24 docendi... movendi -a. decl. 247 p. 11, 17. 265 p. 81, 27 lucri -a et acquirendae... pecuniae (*opp.* in ultionem). al. FRONTIN. strat. 3, 10, 5 TAC. ann. 4, 36 al. SVET. Iul. 20, 2 al. IULIAN. dig. 14, 2, 6 al. IAVOL. dig. 19, 1, 18, 1 POMPON. dig. 8, 1, 15 pr. 15, 1, 4 pr. al. VENVL. dig. 42, 8, 25, 1 *syn.* nomine. et saepe ap. Ictos. GAIUS dig. 4, 3, 8 tui lucri -a..., mei decipiendi -a. 4, 6, 25 al. 40, 2, 7 aut lavandi... aut ludorum -a. PAPIN. dig. 1, 1, 7, 1 corrigendi iuris civilis -a propter utilitatem publicam. VLP. dig. 1, 16, 7, 1 al. 50, 5, 1, 1 vexandi -a eius, quem. PAVL. dig. 2, 11, 5, 2 al. 47, 11, 1, 2 impudicitiae. 48, 18, 8, 3 convincendi mendacii aut veritatis (*inveniendae addi vult Momms.*) -a. MOD. dig. 33, 2, 16 memoriae conservandae defuncti -a. 47, 10, 20 iniuriae faciendae -a. GELL. 2, 2, 1 al. APVL. apol. 40, 48 non tam purgandi mei -a... quam ut ne quid... reticuerim. 78 al. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 39 MIN. FEL. 2, 1 TERT. bapt. 18 p. 216, 6 al. adv. Val. 30 p. 206, 12 honorandorum coniugiorum supernorum -a. SPART. Hadr. 14, 3 al. CAPITOL. Gord. 8, 6. al. IVST. 17, 3, 11 al. AVR. VICT. Caes. 39, 16 tuendi prolatandive -a iuris Romani. AMM. 18, 6, 21 al. [H.]

22, 13, 3 visendi -a Iuliani. 31, 13, 12 spoliandi -a mortuos. CLAUD. DON. Aen. 11, 540 VVLG. Iudith 14, 9 II Macc. 4, 46 AVG. civ. 14, 8 p. 16, 19 D. MACR. Sat. 1, 16, 12 al. MARCELL. med. 8, 29 al. MART. CAP. 2, 112. CASSIAN. conl. 19, 16, 4 explorandae -a castitatis. SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 224, 5 panem vescendi videmur -a postulare. COD. Iust. 1, 2, 14, 9 al. 4, 20, 14 (a. 486) dicendi -a testimonii. 7, 72, 10, 1. 8, 11, 9 a. 393. 8, 17, 11 a. 472 transigendi vel paciscendi seu fenerandi vel societatis coeundae -a seu de aliis... causis. 12, 25, 4, 2 a. 474. ACT. Archel. 13 p. 22, 15. CORP. XII 4393 lat. sin. 28. VIII 23307.

2 de causa efficiente, i. q. ob, propter: BELL. Afr. 62, 1? (v. p. 2235, 15). SALL. Cat. 23, 1 Curium censores senatu probri -a moverant (cf. AGROEC. gramm. VII 119, 15). PLIN. nat. 17, 6 columnas... marmoris, aedilitatis -a... advectas. 28, 164 admiscunt nardum fastidii -a. ITALIA Gal. 3, 19 (Aug. c. Faust. 15, 8) transgressionis -a posita est lex (τῶν παραβάσεων χάριν. VVLG. propter transgressionem). ITALIA Ioh. 3, 12 (AVG. civ. 15, 7 p. 68, 22 D.) cuius rei -a occidit Cain? quia eqs. (χάριν τίνος... ὅτι. VVLG. propter quid... quoniam). TERT. paenit. 5, 3 quod metus -a gessisti. AVR. VICT. Caes. 22, 4 qua -a (i. propter saevitiam)... interfecti sunt. 40, 10 cuius (sc. agri rei p. acquisiti) -a provinciam... Valeriam appellavit. VIRI ill. 64, 2 periculum deditiois eloquentiae -a effugit Ti. Gracchus. AMM. 16, 8, 2 si super occentu soricis... vel similis signi -a consulisset quisquam peritum. AVG. c. Pelag. 1, 7, 12 lex praevaricationis -a posita. COD. Iust. 2, 20, 1 (a. 203) fidei ruptae -a. 4, 65, 26? (a. 294). 10, 39, 5 (a. 325) qui in alienam civitatem ex sua irrepsit, duarum civitatum decurionatus sustineat, in una voluntatis, in una originis -a. 11, 61, 3, 1 a. 415 possessores... pratorum -a... importunitate vexari. additur part. perf.: LIV. 40, 56, 3 palam facti parricidii -a. VAL. MAX. 6, 1, 8 promissorum matri familiae nummorum -a. TERT. spect. 5 p. 7, 7 Libero beneficium adscribunt demonstrati (-ta AB) -a vini. MACR. Sat. 1, 9, 17 bellum Sabinum virginum raptarum -a commissum est.

ad 1 et 2: -ā ante gen. ponitur: QVINT. inst. 8 pr. 18 id... faciunt -a decoris. 8, 6, 2 quosdam tropos -a significationis, quosdam decoris adsumi. 9, 4, 144 ne... idoneum verbum permutemus -a lenitatis. cf. 9, 4, 58. LAMPR. Heliog. 31, 3 habuerat... facultates a multis dimissas -a patris. SPART. Carac. 1, 8 quo(d) a parentibus -a sigillarium acce(p)erat. LAMPR. Diad. 3, 3 ut amaretur... -a venustatis. ITIN. [Silv.] 13, 1 volui accedere... propter visendam memoriam... -a orationis. saepius (17, 1 orationis -a. al. cf. infra l. 48). 19, 1 -a religionis. AVG. fid. et op. 9, 14 taceantur... -a brevitatis. COD. Theod. 7, 13, 7, 2 a. 375 sex solidos tironi -a... sumptuum praebiturus. CASSIAN. inst. 11, 16 -a visitationis adveniens. nota VICT. VIT. 1, 35 servos Christi cognato... -a muneris ('pro munere' ed.) offert. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 16 p. 507 succenditur... castellum... -a mortuorum (ἐπ' ἐκδικίᾳ τῶν συντελεσθηκότων). GREG. Tvr. virt. Mart. 4, 30 -a tantum orationis... adire. VITA Desider. 12 -a visitandi. PS. QVINT. decl. 14, 6 p. 269, 23? (v. p. 2235, 32).

causā praep. et -ā ut synonyma alternant (cf. Wölfflin, Arch. 1, 1884, 169 sqq.): PLAVT. Aul. 360 v. p. 2234, 83. CIC. inv. 1, 45 v. p. 2235, 8. Mur. 78 v. p. 2235, 11. rep. 1, 27 fin. 1, 36 Tusc. 5, 79 nat. deor. 2, 158 Att. 14, 19, 3 epist. 13, 41, 2. PAVL. FEST. p. 82 ergo... significat... producte idem quod χάριν, hoc est -ā, cum scilicet '-a' intellegitur pro 'causa'. QVINT. decl. 328 p. 291, 21 pietatis -a... conscientiae causa. IVLIAN. dig. 45, 1, 56, 2 non adquirendae obligationis -a, sed solutionis causa. GAIUS inst. 1, 19 PAVL. dig. 2, 11, 5, 1/2. 4, 6, 33, 3 VLP. dig. 2, 15, 8, 2. 4, 6, 5 pr. 9, 2, 7, 4 gloriae causa... non iniuriae -a... damnum datum. reg. 7, 1 APVL. apol. 28 Plat. 2, 22. adde p. 2236, 51. 52. 55. 56. nota VLP. dig. 48, 5, 26, 4 testandae rei -a (sic et ibid. 5, sed pr. [e lege Iulia de adult.] testandae eius rei causa).

*abl. plur. grātis transit in usum adverbii hincque formam grātis induit. CAPER gramm. VII 110, 5 v. s. gratuitus.

I grātis (-ieis v. l. 80) trisyllabum vel traditur vel (cf. l. 67. 69. 71. 76. al.) metro postulatur. significat i. q. sine mercede vel pretio: PLAVT. Asin. 5 age... reside, praeco, cave modo ne grat(i)is ut (cf. Poen. 15 reside, duplicem ut mercedem feras). 190 ad te ut mittam (sc. amicam) grat(i)is (opp. 189 maledictis... eam ductare). 194 si mihi dantur duo talenta..., hanc tibi noctem honoris causa grat(i)is dono dabo. Bacch. frg. 30 ne... me sectere -iis (formam testatur CHAR. gramm. p. 260, 7 B. [p. 200 K.]. cf. 29 mercedis quid tibi est aecum dari?). Capt. 106 parasitus: adolescentis numquam voltum tranquillavi -iis. bisyllabum Capt. 408 numquam erit tam avarus, quin te -iis (-us cod.) emittat manu (manu emittat -iis Brix, al.). 948 libellam pro eo argenti ne duis: -<i>is (cratis cod.) a me, ut sit liber, ducito. Epid. 474 fides fidicinae tibi addam dono -iis. Most. 175 te, Scapha, donabo... neque patiar te istanc -<i>is laudasse. Persa 285. Poen. 868 neque triobolum ullum amicae das et ductas -ieis (sim. TER. Phorm. 500). POMPON. Atell. 110 hariolari -<i>is. CIC. Cluent. 78 non -iis (Σ; -is rell.). id ab eo factum esse. 132 (Σ; -is rell.). [dub. Verr. II 1, 101 -iis praetor factus est (sic ed. Peters., -is rell., item II 2, 61 haec -iis facta... esse Peters. et Klotz), II 4, 29 ab se invito phaleras sublatis -<i>is (add. Halm, Zielinski)].

II grātis (scribitur grātis: CORP. XIV 409, 7 (p. 2239, 25). grātis: CORP. XIV 3015, 4 (p. 2239, 27). X 846 INSCR. Not. d. scavi 1918 p. 140, 11. dub., utr. gratis an gratuito brevietur per g, gr, grat: p. 2239, 32. [CIC. Arch. 8 lege Gratti. locus corrupt.: ANTH. 435, 3]). 1 sine mercede vel alio quo commodo seu dato seu accepto (GLOSS. δωρεάς, δωρεάς ἀντὶ τοῦ 'δωρεῶν', gratia (abl.), <sine?> impen-
5
10
15
20
25
30
35
40
45
50
55
60
65
70
75
80
pensa, sine merito, sine aliqua repensatione, sine opere, indebita (-te? Goetz). GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 1 ego... non -is prodeo; verum peto a vobis non pecuniam, sed bonam existimationem atque honorem. CIC. Q. Rosc. 27 communem factum esse Panurgum -is cum Roscio, qui pretio proprius fuisset Fanni. Verr. [II 1, 101, 2, 61, 4, 29 v. p. 2237, 82]. II 1, 118 quae Romae... pretio accepto edixeras, ea... te, ne -is in provincia male audires, ex edicto Siciliensi sustulisse video. 120 tota Sicilia... neminem... senatorem factum esse -is. II 2, 61 ita parva est pecunia, ut haec... -is facta esse videantur (Vatin. 38 nihil fecisse. NEP. Epam. 4, 2 al. PETRON. 57, 6 sevir -is factus. MART. 1, 95, 2). II 3, 200 frumentum... -is dare (201 al. Ov. ars 1, 454 ASCON. in Pis. p. 16, 1 St. MART. 10, 75, 14 dat -is, ultro dat... Galla. 12, 55, 1.3. 14, 175 opp. pretium... accepit. CAPITOL. Pius 8, 11 vinum al. EPIT. Alex. 118 VVLG. ler. 15, 13. AVG. in euang. Ioh. 14, 3 opp. tulit ingratis. adde infra l. 53. 57). ibid. polliceri frumentum. II 5, 11 facinus suscipere. II 5, 48 Capitolium... publice coactis fabris... -is exaedificari potuit. ibid. tibi -is stare navem. Cluent. 71 rei p. serviamus. 112 iudicasse. 113. 114. 127. leg. agr. 1, 11 duas causas... quibus -is parceret Rullus. 2, 44. 58 quod... cavet, non reprehendo, quod non gratis fit, indico. 2, 83. fin. 2, 83 virtutes... per se ipsas -is diligant. off. 2, 83. ad Q. fr. 3, 1 esse pollicitum (opp. tanta... mercede proposita. cf. infra l. 32. 45. 63. 65. et al.). Q. CIC. pet. 56 de comitiis 'largitione' inquinatis, quibus non -is... centuriae renuntient suos... necessarios. POLIO Cic. epist. 10, 32, 3 -is depugnare, sc. gladiatoribus. PVBLL. A 43 cum inimico ignoscis, amicos -is... adquiris. SALL. or. Macri 5 recte facere (opp. mercede delinquere). Ov. am. 8, 72 cave ne -is hic tibi constat amor (SEN. epist. 104, 34 MART. 10, 3, 12. 10, 29, 5 opp. muneribus. TERT. resurr. 56 p. 116, 5). Pont. 2, 3, 14 -is... esse probum (2, 3, 13 si praemia desint). LIV. 21, 50, 10 frumentum... sese... -is praebiturum. 26, 50, 10 al. SEN. contr. 1, 7, 2 piratae... -is miseriti sunt (i. dimiserunt). 2, 1, 25 patrem -is amo. VELL. 2, 48, 4 -is an accepto centies sestertio. PHAEDR. 2, 5, 3 ardalionum... natio... -is anhelans, multa agendo nil agens. SEN. benef. 2, 1, 4 non tulit -is beneficium, qui, cum rogasset, accepit, quoniam... nulla res carius constat, quam quae precibus empta est. 3, 27, 4 nec... -is manumissus servus: pecuniam... Caesar numeraverat (SVET. gramm. 15 CORP. VI 2211). 6, 18, 1. 7, 14, 5 creditori nullum diem -is occidere. epist. 17, 11 syn. sine munere. 61, 5 opp. mercede. 95, 48 deum... omnia tribuentem, benefic[i]um -is. 113, 31 iustum esse -is oportet (opp. ultro impendere). 119, 12 quibus aut -is satis fiat aut parvo. PETRON. 127, 3 ne me iudices ad... templum... -is accedere, dono tibi eqs. MART. 1, 29, 3 -is tibi carmina mittam (opp. eme). 1, 73, 2 tangere... uxorem -is. 1, 95, 2 clamare (opp. accipis, ut taceas). 3, 30, 1 sportula nulla datur, -is conviva recumbis. 4, 37, 10 audire -is... ista non possum (cf. ibid. 8 numeres oportet aliquid [11, 62, 2]. TAC. dial. 9). 5, 16, 10. 7, 51, 1 vis futui -is (opp. dare. 11, 62, 1). 11, 83, 1 nemo habitat -is... apud te (opp. domum pluris... locat. 12, 32, 24 POMPON. dig. 24, 1, 18. 39, 5, 8 GAIUS dig. 44, 7, 5 opp. cenaculum conducere. VLP. dig. 47, 10, 5, 2. PAVL. dig. 19, 1, 53, 2 habitationem dare). 12, 55, 3 -is ne date, basiate -is, puellae (cf. ibid. 12). 12, 55, 13 lingere. 12, 63, 7. QVINT. inst. 12, 7, 8 -is ne... agendum sit (oratori. opp. vendere operam. LAMPR. Alex. 44, 5). decl. 339 p. 338, 10. PLIN. epist. 5, 4, 2 Vicetini interrogati an... -is adfuisse[n]t patronus, responderunt: sex milibus nummum. nota 6, 23, 1 faciam (i. agam causam), sed non -is. 'qui fieri potest... ut non -is tu?' potes(t); exigam... mercedem honestiorem gratuito patrocinio: peto atque... paciscor, ut simul agat Cremutius Ruso. SVET. gramm. 13 -is et sine mercede ulla. FRONTO p. 193, 20 N. ALF. dig. 19, 2, 30, 1 lavari. IVLIAN. dig. 38, 1, 27 medicum curaturum -is amicos (VOPISC. Aurelian. 7, 8). GAIUS dig. 19, 5, 22 -is hanc operam te suscipiente (opp. mercede data). 7, 8, 11 aut vendere aut locare te -is concedere. inst. 3, 162 SCAEV. dig. 32, 35, 3. VLP. dig. 4, 9, 3, 1. 29, 4, 4, 1 opp. pecunia accepta. 30, 49, 8 opp. vero pretio. 48, 5, 30, 3. PAVL. dig. 4, 9, 6 pr. navigare, deverti. 17, 1, 26, 8 docere (GELL. 13, 31, 13). 50, 7, 9, 2. APVL. apol. 29 opp. pretio (34). ITALIA num. 11, 5 (Tert. ieun. 5 p. 279, 22) pisces... in Aegypto edebamus -is (δωρεάν). Matth. 10, 8 -is accepistis, -is date (δωρεάν. HIL. in Matth. 10, 4 RVFIN. hist. 5, 7, 5). TERT. apol. 13, 6 non licet deos -is nosse, venales sunt (sim. nat. 1, 10 p. 77, 6). adv. Marc. 5, 7 p. 595, 23. ANTH. 794, 8 amica -is in amplexus docta venire meos (opp. aemulus... fisus... auro). 927, 4 ut -is nunc iuvet esse reum (cf. ibid. 3 in ignotum sponte venire nefas). QVEROL. 1, 2 p. 18, 24 Lar ad Querolum, cui exoptatas puellas dat, sed addita Nestoris senectute: nemo -is bellus est. LACT. mort. pers. 23, 7 nec vivere... nec mori saltem -is (supra: solvebantur tributa pro mortuis). inst. 3, 15, 16. 3, 26, 11 -is ista fiunt (syn. non mercede). IYST. 9, 4, 4 captivos... remisit (sim. 18, 1, 10 VIR. ill. 35, 6. 49, 16). SCHOL. Cic. Bob. p. 161, 7 St. VVLG. [H.]

gen. 29, 15 num. . . -is servies mihi? dic quid mercedis accipias. exod. 21, 2. 21, 11 -is absque pecunia. num. 11, 5. Is. 52, 3 -is venundati estis et sine argento redimemini. 52, 5 thren. 3, 52 I Macc. 10, 33. Rom. 3, 24 iustificati -is per gratiam ipsius (δωρεάν . . . χάριτι). II Cor. 11, 7 (*opp.* accipiens stipendium). II Thess. 3, 8 neque -is panem manducavimus . . . , sed in fatigatione, nocte et die operantes. apoc. 21, 6. 22, 17. AVG. civ. 1, 9 p. 17, 7 D. quanta virtute pietatis -is deum diligat Iob. 3, 2 p. 99, 15 Neptunus et Apollo . . . structores moenium Troianorum -is [et] ingratis (*dat.*) fuerunt. 15, 3 p. 62, 10 donum, quod indebitum hominibus -is gratia largiretur deus. c. Pelag. 2, 7, 13 bonum . . . immerito et -is datur. 2, 8, 19 sic gratia dei non -is donabitur (CARM. epigr. 1583, 12). 3, 19, 25 p. 518, 13 spiritus gratiae -is opitulatur. 4, 12, 34 p. 570, 19. spir. et litt. 10, 16 iustificatus -is, id est nullis operum praecedentibus meritis. serm. ed. Mai 14, 2 amatores dei, qui eum -is amarent (15, 1 *al.*). 15, 2 *opp.* ad praemium. LEO M. serm. 58, 5 *opp.* magno pretio. PETR. CHRYS. serm. 71 p. 403^A. APRING. in apoc. 22, 17 *syn.* absque pretio et muneribus. CASSIOD. Ios. antiq. 10, 13 p. 300 divinitatem sine suffragiis semper existere et -is prodesse credentibus (ἀδωροδόκητον εἶναι καὶ προίκα . . . ὠφελεῖν. COD. Iust. 2, 7, 26 pr. a. 524). COD. Iust. 1, 3, 28, 2 (a. 468) -is et sine ullo dispendio . . . gesta conficiant. 1, 4, 28 *opp.* expensarum detrimento (*sim.* 5, 4, 25, 5 a. 530). 2, 7, 22, 5 (a. 506) *syn.* sine sumptibus (2, 7, 24, 5 a. 517). PALLAD. hist. mon. II p. 261^A *al.* CARM. epigr. 1247, 4 -is aeterno perfruor hospitio. 1417, 7 obtulit aegrotis venientibus omnia -is. CORP. XIV 409, 7 Lentio . . . grātis adlect(o) inter navicular(ios) (X 846 = INSCR. Dessau 6367. X 1132 = Dessau 6447). 3015, 4 lavationem populo grātis . . . dari . . . iussit. XI 7023 (*mutila*) August(alis) d(ecreto) d(ecurionum) -is, de (pecunia) <(sua)>. VIII 23242 -is edicla(m) edificavit. INSCR. Comptes rendus de l'acad. d. inscr. 1906 p. 558 ob honorem flaminatus . . . -is sibi oblatis. Not. d. scav. 1918 p. 140, 11 filii Octavi grātis inter decuriones adlecti sunt. *per notas scriptum (sed dubium utrum -is an gratuito legendum)*: CORP. VI 32415 (= INSCR. Dessau 4932) Flaviae . . . Publiciae . . . ob . . . benivolentiam g. p. (*i.* gratis posuerunt? Dessau). CORP. V 1892 (= INSCR. Dessau 5371) Minnius . . . Salvius . . . decur(io) grat. 4981 (= Dessau 4901) decur(io) honore grat. d(ecreto) d(ecurionum). INSCR. Not. d. scav. 1896 p. 358 (= Dessau 6721) Vettio . . . d. d. gr. *in imagine*: SEN. epist. 21, 7 ne -is Idomeneus (*laudatus a Sen. ibid.* 21, 3) in epistulam meam venerit, ipse eam de suo (*i.* sententia, quam Lucilio debeo, inde petita) redimet. *latiore sensu i. q. sine damno, malo*: LVCAN. 4, 275 vincitur haud -is, iugulo qui provocat hostem (SCHOL. non gratuito; aliquid enim et ipse facturus est. *cf. etiam* COMMENT.) *sic -is ap. Eccl. saepe adhibetur in definitione vel originatione gratiae divinae*: AVG. serm. 144, 1, 1 gratia, quia -is datur (*ibid.* donum datur). 224, 1, 1 retr. 1, 8, 4 p. 42, 4 nat. et grat. 4, 4 Christi gratia -is datur, propter quod gratia nominatur. c. Iul. 3, 1, 2 iam gratia non esset gratia, quia non -is daretur (*sim.* 4, 3, 15 gest. Pelag. 33 p. 89, 1 LEO M. epist. 1, 3). 3, 21, 48 civ. 15, 3 p. 62 10 D. epist. 186, 3, 7 spir. et litt. 27, 47. PS. PRIMAS. in Eph. p. 612^B *cf.* in Rom. p. 417^B). FERRAND. epist. 4, 1. *cf.* RVFIN. hist. 5, 7, 5.

2 *i. q. sine effectum, in vanum, frustra* (GLOSS. *σις μάτην*): CARM. adv. Marc. 1, 114 miseri -is ingrata morte perempti, qui caeco duce . . . in fossa ruistis. COMM. instr. 1, 11, 14 -is amat stultus Apollo Daphnen nec potuit consequi cursu. ITALA (codd. d g *al.*) et VVLG. Gal. 2, 21 si . . . per legem iustitia, ergo -is Christus mortuus est (δωρεάν. PELAG. in l. p. 317, 6 S. superflue . . . est mortuus). PETR. CHRYS. serm. 122 p. 534^B -is rogat iudicem, quem . . . confessor accusat (*ibid.* frustra).

3 *i. q. ita ut nullo commodo inducaris; ultro* (GLOSS. sponte. sine causa [*sic* AVG. in psalm. 68 serm. 1, 9]): ITALA (Cas.) et VVLG. psalm. 34, 7 -is absconderunt mihi corruptione(m) laqueorum, -is suffoderunt animae meae (interitum laquei sui, supervacue exprobraverunt animam m. *Vulg.*, δωρεάν . . . μάτην). 34, 19 inimici odientes me, -is (qui oderunt me *Vulg.*; δωρεάν). 68, 5 [HIL. ad l. causam odii non habentes. AVG. ad l. v. supra l. 61] *cf.* VVLG. Ioh. 15, 25). 118, 161 persecuti me sunt (sunt me Cas.) -is (AMBR. in h. l. p. 476, 24. v. etiam p. 477, 10). VVLG. psalm. 108, 3 (ITALA Cas. sine causa). 119, 7 impugnabant me -is (ITALA Cas. ipsi sunt in proelio). Sirach 20, 25. 29, 8² 29, 10. HEGES. 5, 24, 4 barbaricae immanitatis est -is nocere. AVG. conf. 2, 4, 9 quid cor meum . . . quaerebat, ut essem -is malus et malitiae meae causa nulla esset nisi malitia. c. acad. 3, 15, 34 tenuit suum morem homo pessimus etiam -is. civ. 15, 7 p. 69, 23 D. quod Cain fratrem . . . -is odisset (20, 7 p. 421, 27). CASSIAN. inst. 4, 27, 2 alapas innocenti parvulo . . . -is . . . infligi. PROSP. in psalm. 108, 3 in me aperti odii vocibus saevierunt -is, quia causam inimicitiae non habuerunt nisi iniquitatem eqs. (*ibid.* gratuito maligni. *sim.* 118, 161). CASSIOD. in psalm. 119, 7 -is . . . dicimus, quod nullis culpis praecedentibus sustinemus, sed sola in nobis nefanda voluntate grassatur.

compos. ingratias.

gratiāliter adv. a *gratialis. *i. q. per gratiam, benigne.* FVLG. aet. mund. p. 174, 23 quidquid dei largitas -r praerogaret.

gratiātor, -ōris m. a gratia. qui gratiam conciliat, pacifica-

tor. GLOSS. cod. Leid. 67 E (Loewe, Prodr. p. 410) arbiter: . . . -r, unitor etc.

graticula, graticulatim v. crat-.

gratidicus, -a, -um a grates et dicere. *i. q. gratias agens, gratiarum plenus.* RVSTIC. Conc. I 4 p. 68, 11 circa haec -as voces (ἐὐχαριστήριους φωνάς) et intentas pro pietate vestra deprecationes . . . obtulimus.

gratificanter v. s. gratificor.

gratificatio, -ōnis f. a gratificari. GLOSS. II Abav. GR 15 -o: beneficium. GLOSS. II 581, 46 bona gratia ('male versum'. Goetz). *cf.* 320, 26 ἐὐχαριστία: -o, gratulatio, gra<(tia)>rum actio. [*dub. trad.* CASSIOD. var. 6, 18, 2 carpentum praefecti urbis mixta -e (glorificatione A 'fort. recte'. gratulatione?) conscendis.] *cf. etiam* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 415, 32 B.

1 generatim (beneficium favoris causa datum, maxime iniquum): Cic. leg. agr. 3, 6 Corneliis . . . legibus eripitur civi <, civi> datur, coniungitur impudens -o cum acerba iniuria. Mur. 42 Sullana -o. PLIN. nat. 21, 12 in apparatu belli Actiaci -em ipsius reginae Antonio timente (*sc. ne Octaviano gratificaretur?*). SCHOL. Hor. sat. 1, 10, 84 'ambitione relegata': remota -e. PS. ASCON. in Verr. p. 242, 11 St. equites Romanos togatos dixit et creditores Graecorum, ut ostenderet causas -is in Verrem. SCHOL. Cic. Bob. p. 163, 34 St. (*ad Planc.* 67) nota -em molestam et cum magnis amaritudinis aculeis interpositam. CASSIOD. var. 1, 3, 2 ibi invenisse laudum testimonia, ubi -o non potest esse suspecta. 6, 4, 4 (*ad praefectum urbis*) vis odium non recipere? studium a te -is exclude. 9, 22, 1 nos pellecti aliqua -e. SYNOD. episc. a. 465 (Thiel, Hil. epist. 15, 4 p. 162) ut . . . non exspectetur electio, sed defuncti episcopi -o pro populi habeatur assensu. *magis in bonam partem (favor, studium)*: Cic. nat. deor. 1, 122 vos (*Epicurei*) . . . <in> inbecillitate -em et benivolentiam ponitis (*sc. hominibus dantes, dum dis adimitis*). CASSIOD. var. 6, 18, 3 -em meruit plausumque popularem. 7, 5, 6 illud . . . considera, qua -e tracteris, ut . . . decoratus . . . primus videaris incedere. 7, 14, 1 si . . . sollicitudo . . . parit gratiam . . . , summa -e locus tuus habendus est. 7, 34, 1. 11, 37, 3. *favor iniquus in re iudiciaria*: SCAEV. dig. 11, 7, 46 pr. electio erit heredis et -i locus. 42, 8, 24 distinguimus, per -em acceperit an non (*ibid.* per -em tutorum. AVG. c. Secundin. 18 p. 932, 15 non . . . tanta sit acceptio personarum et tam iniqua in iudicando -o. *translatum ad controversias disputantium (de praeiudicio)*: ARNOB. nat. 6, 25 si verum et sine ulla -e perspicias. 7, 44 p. 277, 23 quae si penitus . . . et sine ulla -e cernantur (*sim. ibid.* p. 278, 10). 4, 24 veritatem . . . intueri sine ulla . . . -e privata. 2 apud Christianos: de gratia divina: LACT. ira 16, 5 in ipsa ira (*sc. dei*) inest -o. CASSIOD. in psalm. 29, 11 aeternae beatitudinis -e mulceatur. *de gratiarum actione*: AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 106 (*Iul.*) voto (voluntati *al.*) eius (*Christi*) -o, praesumptioni venia debetur (*sec. Pelagianos*). 4, 125 (*Iul.*) -o dei laudatoris (*i. laudantis deum*).

gratificē v. gratificus.

gratificentia, -ae f. a gratificus. *i. q. gratiarum actio vel animus gratus, sc. erga deum.* PS. ORIG. in Iob 1 p. 445^D Iob immobilis -ae et tolerantiae scuto se circumdans . . . insuperabilis perseveravit. *comp. ingratificentia.*

gratificor, -ātus sum, -ārī et (*inde ab* ITALA) gratifico, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c. gratum facere alicui. W.*]. AVG. praed. sanct. 18, 36 dictum est -vit a gratia. PRISC. gramm. II 401 composita, quae non solum significationem, sed etiam coniugationem . . . permittunt, ut: facio facis, -or -aris (*cf.* 435, 33 'facio, neutrum . . . , versificor versificaris, -or -aris' deponentia). loco mutilo EPIST. procur. de salt. Bur. I (Corp. VIII 10570) 2, 26. *in versibus ap. AVSON.* 417, 122. Mos. 356 (p. 2241, 20) et VEN. FORT. (p. 2241, 54).

I deponens. *inde a* Cic. NON. p. 118 -ari gratum facere. M. Tullius in Hortensio (*frg. phil. V 61, v. infra l. 73*). GLOSS. III Abstr. GA 24 -atur: largitur. *ibid.* 32 gratia(m) praestat. *al. cf. graecolatina*: GLOSS. II 423, 39 προσχαρίζομαι: adrogo, -or (475, 37). *adde* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 422, 9 B. 446, 27. 479, 16. -ari est ultro facere quod alicui gratum acceptumque sit, beneficium dare: I alicui personae (rei: l. 74. p. 2241, 1. in alqa. re: infra l. 77. alqa. re: l. 70. 76. de alq. re: infra l. 73. per alqd.: infra l. 79. inter alqos.: l. 80. pro alqo. p. 2241, 8): Cic. Cael. 19 unum senatorem . . . , qui vobis -ari vellet, inventum. Balb. 14 -atur mihi gestu accusator, inscientem . . . Pompeium fecisse significat. or. frg. A VII 61 homini aut ordini. leg. agr. 3, 3. leg. 3, 39 potestas honeste bonis -andi. frg. phil. V 61 rei p. fin. 5, 42 de eo, quod. epist. 1, 1, 4. SALL. rep. 2, 13, 6 lubido . . . patriae parentibusque -andi. LIV. 3, 27, 8 'sequere, miles' inter se . . . , -antes ducibus, clamabant. 5, 29, 6. 30, 3, 1. 39, 51, 3. SEN. elem. 1, 10, 4 tibi sanguine alieno. ASCON. Pis. p. 20, 4 St. senatus Crasso . . . in decernendo triumpho. Corn. p. 49, 2. 54, 26. QVINT. inst. 7, 2, 3 FRONTIN. strat. 3, 16, 1. TAC. ann. 4, 19 Varro consul . . . odiis Seiani per dedecus suum (*sc. accusatione*) -batur. TRAIAN. Plin. epist. 10, 38, 1 inter se (*i. alter alteri*) -antur. SVET. Nero 7, 1 VLP. dig. 36, 1, 4. 48, 5, 28, 14 (*cf. supra*: meriti collocandi). PAVL. dig. 42, 5, 6, 2 PANEG. 10 (3). 13, 3. LACT. ira 2, 7 deum nec -ari . . . cuiquam nec irasci. AVSON. 417; 122. 419, 68 vererer mihi -ari. SCHOL. Cic. Bob. p. 118, 2 St. RVFIN. hist. 5, 1, 50 populis (χαρίζομενος). AVG. [H.]

adv. Don. 26, 46 CASSIOD. var. 11, 36, 4. *res pro persona*: SOL. 1, 43 sacerdotes -antes rationibus publicanorum (AMM. 26, 1, 12 licenter -antes publicanorum... commodis). **2 alicui (rei) aliquid**: ARVS. gramm. VII 476, 12 -or illam rem tibi: Cic. de rep. I (68, v. l. 5)... Sal. Ing. (3, 4, v. l. 6). Cic. rep. 1, 68 dux... populo -ans et aliena et sua. off. 1, 42 epist. 1, 10. SALL. Ing. 3, 4 potentiae paucorum decus ac libertatem suam. LIV. 21, 9, 4 ne quid altera pars -ari populo Romano (pro Romanis codd.) posset. loco mutilo ASCON. Corn. p. 48, 18 St. qui vel <per> paucos <taliam S. C.> -ari solebant. PLIN. nat. 34, 25 virgo Vestalis campum Tiberinum... populo. PORPH. Hor. epod. 14, 13 Horatius laudem Terentiae. MAR. MERC. (Conc. I 5) p. 143, 6 alienis desideriis suam ignorantiam (*χαρίσθαι*). SIDON. epist. 5, 10, 3 tibi... blanditus quippiam -tusque. **3 aliquid (donare, concedere)**: Cic. or. frg. A VII 37 homo... in gratificando iure liber. nat. deor. 1, 123 deus nihil. CAEL. Cic. epist. 8, 6, 1. in fig. etym. SALL. rep. 1, 7, 5 concupita praebendo pervorsam gratiam -ans. LIV. 10, 24, 15 quod populi sit, populus iubeat potius quam patres -entur. **4 absolute**: Cic. off. 1, 25 -andi facultatem. 2, 52. CYPR. epist. 15, 3 p. 515, 22 qui personas accipientes in beneficiis vestris aut -antur (*sibi?*) aut... negotiationis nundinas aucupantur. 17, 2 p. 522, 18 nisi illos quidam de presbyteris -antes decepissent. LACT. ira 16, 2 et 5 de deo (cf. p. 2240, 82). DON. Ter. Andr. 855 si notus esset senex, videretur -ari, id est gratiosus esse testis et minus verus. SYMM. epist. 1, 78, 2 AVG. quaest. euang. 2, 38 p. 1351^{med.} Ps. ASCON. p. 250, 2 St. improbitatem -ti praetoris. COD. Theod. 14, 17, 6 (a. 370) -ante vel vendente scriba (sc. panem gradilem). **5 translate de rebus**: MAX. VICTORIN. gramm. VI 218, 10 in versu 'te Corydon o | Alexi' o syllaba coniunctioni syllabarum et quasi cognationi vocalium veluti -atur et ideoque brevis est. AVSON. Mos. 356 Sura interceptis tibi (Mosellae) -ta fluente (*i. tibi quasi donans fluvios sibi adiunctos*). CASSIOD. var. 12, 5, 1 -ante natura aliquid fit. **II verbum activum cum suo sibi passivo. non ante ITALAM.** GLOSS. IV 598, 42 -at largitur. II 475, 37 *χαρίζομαι* munero, dono, indulgeo, -o. *ibid.* l. 49 *χαροποιῶ* gaudio -o. **A sensu christiano**: **1 de gratia divina**: active: ITALIA (codd. d, g al.) et VVLG. (Amiat. Fuld.) Eph. 1, 6 gratiae suae, in qua -vit nos (*ἐχαρίτωσεν*). PELAG. in l. p. 346, 6 S. gratos nos fecit sibi. v. AVG. praed. sanct. 18, 36 ad l.). EVLG. RVSP. epist. 3, 9, 14 nuptias dominus... -vit benedictionis dono. passive: ITALIA Luc. 1, 28 (codd. e, q) angelus ad Mariam: habe, -ata (*καταχαρίτωσεν*). VVLG. ave, gratia plena). **2 de gratias deo agentibus**: ITALIA Ioh. 6, 23 (cod. δ) ubi manducaverunt panem gratias agente vel -ante domino (*ἐχαριστήσαντος*). VVLG. gratias agente). II Cor. 1, 11 (cod. g) ut..., quae in nobis est gratia per multos -etur pro nobis (*ἵνα... τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν ἐχαριστήθῃ ἐπὲρ ἡμῶν*). VVLG. ut... eius quae in nobis est donationis... gratiae agantur eqs.). **B sensu saeculari**: **1 active (aliquid ornare, gratum acceptumque facere)**: CASSIOD. var. 7, 6, 1 utilitas necessaria -at. PETR. CHRYS. serm. 91 p. 458^B ortus regio honorat festivitas, ... -at symphonia. **2 passive vel reflexive (delectari laetari, gaudere)**: CASSIOD. var. 8, 9, 3 Graecia, quae multa avo nostro debuit, -ta (*laeta? grata?*) persolvit. compl. in act. 13, 42 -ti gentiles Christianum dogma... receperunt (cf. act. 13, 48 gentes gavisae sunt). VEN. FORT. vita Radeg. 17, 42 illa... bene culto convivio... -batur. carm. 10, 9, 78 turba... quo residens -atur edens (cf. *ibid.* 82 laetificetur). **c. inf.**: VEN. FORT. epist. (carm. 10, 4) 1 omni caritate refectas (-fertis?) nos... suscepisse -amur epistulas. **notione singulari (i. q. beneficii memorem facere)**: RVRIC. epist. 2, 48 p. 430, 20 se gratiae tuae, etsi... de praeterito ingratus, ... -andus ingereret. **III in interpretatione nom. vir. hebr.** Anani: HIER. nom. hebr. 41, 2. **accedunt adverbia**: honeste: p. 2240, 72. licenter: supra l. 2. **adde**: inter se: p. 2240, 80. **deriv.**: gratificatio, -centia. **adv. grātificanter i. q. per gratificationem.** NOVELL. Maior. 7, 9 ne forte provincialis iudex facile aut -r indulgeat. **grātificus, -a, -um [a gratificor. W.]**. ISID. orig. 10, 114 -us ab eo quod gratis faciat bonum (GLOSS. IV 598, 49). GLOSS. IV Plac. G 9 -um gratum (-am gratiam GP). -us enim est gratis faciens. inde V Abba GRA 15. GLOSS. II 320, 27 *ἐχάριστος* -us, gratus. **compar.**: v. infra l. 80. **1 gratiam concilians?** PORPH. OPT. 1, 6 Thalia renidens -um, domini visibus apta sacris (-fici al., ut post renidens sit interpungendum). ITALIA gen. 49, 12 (Rufin. patr. 1, 5^A) -i oculi eius (Iudae) a vino (Rufin. ad l. ex vino. *χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὑπὲρ οἶνον*). VVLG. pulchriores... vino. hebr. aliter). PAVL. NOL. carm. 21, 346 -as verso referam sermone loquellas. VITA Desider. 3 edocuit in elemosinis esse largiores -os. **de bestia**: EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 -us canis est (*ἐχάριστος ὁ κύων*). **2 gratus erga deum**: EVAGR. sent. virg. (Rev. Bénéd. 28) p. 149, 33 virginem -am eripit a morte (opp. murmuratricem). CONC. I 3 vers. Tur. p. 142, 32 -os ymnos pro imperio vestro... fructificetis (*χαριστηρίους*). PAVL. NOL. epist. 16, 5 p. 119, 16 nos... deberet magis -os domino aeterno facere securitas. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 724 refecto (dat.) per angelum erat -o concors cum pectore vultus. sim. 5, 799. CASSIOD. hist. 4, 36 p. 983^B -as orationes offerte deo. Ios. antiq. 10, 3 p. 282 -as hostias... celebravit deo (*χαριστηρίους*. sim. 19, 5 p. 567).

adv. grātificē. i. q. grate, suaviter. RVFIN. hist. mon. 1 p. 394^A S. Ioannes unumquemque nostrum -e alloquitur. Orig. in Rom. 8, 4 p. 625 -e... pedes istos esse (sc. spirituales) firmabis, quos Iesus discipulis lavat.

grātīlis v. s. gratia p. 2237, 63.

gratilla, (-ae?) [fort. a feminino genere adiectivi grātus diminutive formatum. W.]. ARNOB. nat. 7, 24 p. 258, 2 inter nomina librorum: -a. inde GLOSS. I p. 247 genus libri.

gratilo, -āre genus latrandi. GLOSS. I p. 92 catuli gratilant. cf. glattio.

gratio, -īre. idem q. glattire, gratilare. EVG. TOLET. carm. 41, 6 (= ANTH. II 730) dissona vox hominis... signat..., quod -it catulus (glattit Paris. s. X, v. p. 2036, 6).

inter 'diminutiva' DIOM. gramm. I 326, 22 gratia grātīola.

grātīōsē v. grātiosus.

grātīōsitas, -ātis f. a grātiosus. i. q. qualitas grata. TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 300, 25 naturalem novitatis -em.

***grātīōsus, -a, -um [a gratia. W.]. comp.**: -ior: Cic. Verr. II 4, 44 Flacc. 76 etc. **superl.**: -issimus: Cic. Quinct. 2 al. inprimis -us: Cic. Verr. II 4, 37. ISID. orig. 10, 113 -us, quod plus unicuique quam meretur tribuit (cf. GLOSS. IV Plac. G 10 qui non iuste unicuique quod meretur tribuit). NON. p. 118 -um: multae gratiae (add. Cic. off. 3, 58; v. l. 35). GLOSS. II Abav. GR 17 -us: gratus vel bellus, multorum amicorum amicus. de ancipiti significatione GELL. 9, 12, 1 -us et qui adhibet gratias et qui admittit. inde a Cic., apud quem passim.

1 passive: qui in hominum favore est, gratia floret:

a de persona (placens, amabilis, amoenus, pulcher, popularis, sim.): Cic. Quinct. 2 ut... Quinctius, cui tennes opes, nullae facultates, exiguae amicorum copiae sunt, cum adversario -issimo contendat. 68 non procuratorem P. Quincti neminem fuisse, sed -um fuisse. S. Rosc. 20 homo tam splendidus et -us (Verr. II 3, 37 [aliis praetoribus est abl.], al., cf. l. 43). Caecin. 72. Verr. I 25 app. blandus. II 2, 169 apud publicanos -us fuisti (Flacc. 76 apud P. Globulum. Planc. 44 Phil. 2, 94 off. 3, 58 al. Q. Cic. pet. 7 al.). II 3, 30 viri fortes, honesti, -i (II 3, 92 al.). II 4, 37. Cluent. 126 hominem potentem aliquem aut -um (Cael. 21 SEN. contr. 10, 1, 7 al.). Flacc. 6. Mur. 47 in suis... municipiis -i (Planc. 47 in sua tribu. epist. 1, 3, 1 Q. Cic. pet. 24). 73 L. Natta ad hoc officium... et ad reliquum tempus -us (Q. Cic. pet. 19). Balb. 49 -os civis (opp. fortis). Planc. 44 al. Brut. 290 -i scribae sint in dando et cedendo loco. epist. 2, 7, 4. ad Q. fr. 1, 2, 3 species... -i liberti. 2, 12, 9 hominem domi splendidum, -um etiam extra domum. LIV. 39, 32, 8 plebei... -i homines petebant. SEN. contr. 10, 1, 7. VAL. MAX. 5, 3, 3 opp. invisus. 8, 1 damn. 3 erat agraria lege lata -us apud populum. SEN. clem. 1, 1, 3 nemo non... hominis nomine apud me -us est (sic c. abl. instr.: SEN. epist. 97, 9 Clodius vitiis. APVL. met. 7, 7. adde infra l. 56. 62/63). benef. 4, 15, 3 epist. 14, 7. 66, 34 -us, potens, urbibus notus et populis. PETRON. 140, 12 QVINT. decl. 383 p. 428, 10. PLIN. epist. 3, 9, 25 reus. SVET. Otho 2, 2 libertinam aulicam -am... quamvis anum. DECRET. imp. Comm. de salt. Burun. (Corp. VIII 10570) 2, 10 <c>onductoris... -issimi (3, 21). APVL. met. 10, 16 -um commendatoremque me... ei facere cupiens. TERT. resurr. 56 p. 116, 4 illa -issima caro, cui gratis vita constabit (sc. si non est eiusdem substantiae ac fuit in saeculo). DON. Ter. Hec. 758. SCHOL. Cic. Bob. p. 169, 12 St. Plancio pater officio -us. HIER. in Eph. 5, 4 p. 641/2 ad prov. 11, 16 (mulier grata suscitavit viro gloriam) 'grata' pro eo quod est '-a'. v. quae seq. *ibid.* γυνή χάριτος (sic Aquila et al. interpr.), id est 'mulier -a', et non *ἐχάριστος* (LXX), quod ad actionem pertinet gratiarum. VVLG. Esth. 2, 15 omnium oculis -a et amabilis videbatur. prov. 11, 16 mulier -a inveniet gloriam (v. supra l. 57). DAMIG. lapid. 1 al. COD. Theod. 9, 42, 9 (a. 380) mater trino partu fecunditati publicae -a. LIB. pontif. p. 120, 8 papa bonus prudens humanus -us. CASSIOD. in psalm. 73, 20 persona (opp. detestabilis). IORD. Get. 19, 106. LVCULENT. 15 p. 849^A 'grati estote' (Col. 3, 15): id est -i et acceptabiles ad omnes (v. q. seq.). INSCR. christ. Diehl 167^B (a. 484) Paula dulcis benigna -a filia. **subst. masc. grātīōsus, -i**: Cic. Mur. 7 quod esset aut ab amico aut a -o aut a consule postulandum. Planc. 46 bis? Att. 16, 11, 7 nomina -orum. epist. 2, 6, 3 iuventutis et -orum... studia. VAL. MAX. 5, 3, 3 QVINT. decl. 254 p. 31, 27 PLIN. epist. 3, 20, 6 PORPH. Hor. epist. 1, 17, 9 ITIN. Alex. 6 p. 4, 12² HIER. hom. Orig. in Ezech. 6 p. 939.

b de re (quae placet, amatur): Cic. Mur. 18 provinciam... non tam -am et illustrem quam negotiosam et molestam. Planc. 25 rogatio ipsa semper est -issima, quae est officio necessitudinis coniuncta. *ibid.* causa rogationis fuit -a. Lig. 31 causas apud te... -iores esse quam vultus (SCHOL. Cic. Bob. p. 126, 30 St.; aliter l. 76). epist. 2, 6, 3 nostram suffragationem... probatam... et iustam... et propterea fortasse etiam -am. SEN. benef. 4, 17, 2 virtus. dial. 5, 13, 4 de ira: potens malum et apud nos -um. 11, 12, 7 paupertas. epist. 45, 7 adulatio... eo ipso -a, quo (quod var. l.) laedit. TAC. Germ. 20 quanto maior adfinitum numerus, tanto -ior (gratior var. l.) senectus. TERT. anim. 47 somnia... interdum vera et -a. PORPH. Hor. sat. 1, 4, 74 versus -iores. CYPR. epist. 20, 2 p. 528, 3 deprecatio. PANEG. 12 (2),

(II.)

12, 2 *fides*. ARNOB. nat. 4, 4. DON. Ter. Eun. 86. SERV. georg. 1, 456. CLAUD. DON. Aen. 5, 340 p. 461, 7 *al.* VAL. CEM. hom. 7, 1. ENNOD. dict. 9, 18 p. 455, 4 *talis*... calamitas. CASSIOD. in psalm. 73 concl. var. 11, 6, 3 laudabile praeiudicium, sententiam -am... cancellorum tibi decus attribuit. ISID. epist. 7, 7 mentis sinceritas... quam constat inter ceteras virtutes deo esse -iorem. *rarius de rebus corporalibus*: PLIN. nat. 16, 139 *cupressus* ne umbra quidem -a. VLP. dig. 50, 15, 1, 1 Berytensis colonia... Augusti beneficiis -a. PETR. CHRYS. serm. 114 p. 512^c vestibula. OP. imperf. in Matth. 15 p. 717^{med.} facies pulchra. *subst. n. grātiōsum, -ī*: TREB. Claud. 3, 1 *v. infra l. 27*. EPIST. imp. Iustini 3 (Thiel I p. 943) ita -um vobis futurum, ut... laetior mundus reddatur.

2 *active: qui favorem offert, plerumque iniquum, maxime in iudicando: a res*: LIV. 44, 14, 8 ante emerita stipendia -a missio. VLP. dig. 3, 6, 5 pr. *lucrum* iudici ob -am sententiam datum. GELL. 4, 18, 3 condicionibus -is et mollibus. APVL. met. 5, 31 *Ceres et Iuno* metu sagittarum patrocini -o Cupidini... blandiebantur. SYMM. epist. 9, 55 suggestio. 9, 88, 2 -a... est amicitia et a severo examine in blandiores sensus caritate mutatur. SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 6 St. *v. s. ambitio p. 1851, 64*. MACR. Sat. 1, 24, 2 quod... vos citatis, -ius est, quam ut iudicio fieri putetur. COD. Theod. 10, 3, 7 (*a. 417*) peraequatoris... electio... -a forsitan. 11, 16, 11 (*a. 365* = Iust. 10, 48, 8, 3) vel -a convivencia vel ignobili dissimulatione iudicium. 12, 1, 199 (*a. 413*). 14, 4, 10 (*a. 419*) rescissis... -is sententiis. 10, 17, 3 (*a. 391* = Iust. 4, 44, 16, 1). *cf. ibid.* ex gratia. SIDON. epist. 7, 8, 3 testimonia... non satis grata, quia satis -a. COD. Iust. 10, 3, 2 (*a. 239*) emptio. 12, 7, 2, 4. *subst. n. grātiōsum, -ī*: TREB. Claud. 3, 1 me nihil umquam cogitasse dixisse fecisse -um. SCHOL. Cic. Bob. p. 157, 5 St. -um fuisse videri poterat, si. *b persona*: PAVL. sent. 5, 12, 5 ne *administrator fiscalis* aut -us aut calumniosus apud suos esse videatur. DON. Ter. Andr. 855, 1 *v. s. gratificor p. 2241, 22*. PS. ASCON. p. 193, 2 St. iudex.

ad 2: adv. grātiōse. gratioso modo, per gratiam, fere iniquam. compar.: v. l. 41: VLP. dig. 26, 7, 7, 2 *praedia comparare* non idonea neque sordide neque -e (*supra*: per sordes aut gratiam). MOD. dig. 50, 8, 10 si -e expunctae (*rationes add. Mo.*) dicentur. PORPH. Hor. carm. 4, 5, 24 (*ad*: culpam poena premit) nihil -e aut neglegenter fieri, *sc. in iudiciis*. SCHOL. Cic. Bob. p. 144, 6 St. Ptolemaeus... cum -e impetrasset, ut. p. 150, 24 effectum est -e per P. Clodium, ut. PS. ASCON. p. 227, 2 St. (*ad Cic. Verr. II 1, 11*) hoc in Sicilia fecit -<i>us (i *add. s*) in decumanos, ut. SIDON. epist. 5, 14, 1 bybliopolam... non -e, sed iudicialiter expertus insinuo. *ad disputandum pertinet*: PS. AVG. quaest. test. I 125 21 si... *sanctus spiritus* non est eiusdem divinitatis, aut stulte aut -e factum est; quod ab sit. *in bonam partem*: ROMVL. 65 rec. W., 3 *canis et lupus* cum se -e (*i. familiariter*) salutarerent. OP. imperf. in Matth. 7 p. 675^{mod.} -e (*i. belle*) aliquis de hac duplici fratrum *Ioannis et Iacobi* utilitate locutus est.

3 (*dub.*) *i. q. gratias agens? subobscur* HIER. in Eph. 5, 4 p. 641 (*ad*: gratiarum actio, gr. *εὐχαριστία*) non est consuetudinis nisi inter doctos quosque apud Graecos *εὐχαριστία* (-*στειν*?) ad distinctionem Eucharistiae dicere, hoc est '-um esse' et 'agere gratias' *eqs.*; *infra*: apud Hebraeos '-us' et 'gratias agens' uno, ut aiunt, sermone dicitur.

deriv.: gratiositas.

? *gratitudo*, -inis *f. a* gratus. ACT. Polycarp. 6, 3 sec. Arch. 3, 1886, 137 (*voc. in Zahnii editione non potui investigare*). H.

grātō v. sub gratus.

grātor, -ātus sum, -ārī. [*fort. metri causa a poetis dactylicis vetustioris verbi gratulari loco a gratus formatum. W.*] *inter verba deponentia*: CHAR. gramm. p. 465, 2 B. *nota* gratat gratulatur: GLOSS. V 298, 60. 364, 17. *part. perf. pass. -atus? v. p. 2244, 51. de sensu*: GLOSS.^p I Ansil. GR 82 (= GLOSS.^p III Abol. 8) -antium: gratulantium. GR 83 -are: gratum futurum spera (*cf. VERG. Aen. 4, 478, p. 2244, 13*). GR 84 (= Abstr. GA 28 = GLOSS.^p II Abav. GR 13). -atur: gratulatur. GLOSS.^p II Philox. GR 48 -atur *χαίρει* (*cf. VERG. Aen. 5, 40, p. 2244, 81*). CHAR. gramm. p. 465, 2 B. -or: *συγχαίρει*. *de graecis v. etiam p. 2244, 40. 47. 81. 2245, 6. legitur inde ab ACC. (p. 2244, 12) et PACVV. (infra l. 83). exhibent locos dactylici*: VERG. 2, OV. 12, SIL. 4, CYPR. GALL. 2, AVSON. 2 (*gratulor in soluto sermone*), PAVL. NOL. 13 (*cf. P. L. Kraus, Die poetische Sprache des Paul. Nol. Würzburg 1918 p. 23*), PAVL. PETRIC. 7, EPICED. Drusi, STAT., PRVD., CLAUD. *singulos, metri necessitate usitatum* gratulor vitantes (*cf. p. 2252, 43 sqq. et 65*). *grāt- v. p. 2244, 9. cf. sub* gratulor. *in prosa oratione non extat ante* LIV. (*v. p. 2244, 5. 59*) et TAC. (*septies* [gratulor bis]), quos vocem ab epicis mutuatos esse contendit Köne, *Sprache der röm. Epiker* (1840) p. 184. *cf. etiam Samuelsson, Glotta 6* (1915), 236. -or et gratulor in codd. confunduntur LIV. 9, 43, 17. PAVL. PELL. Euchar. 431. CASSIOD. Ios. antiq. 5, 2, p. 121.

I *i. q. gratias agere (nonnullis locis notio congaudendi [v. p. 2244, 10] vel gaudendi [p. 2244, 18. 44] defendi potest, e. g. PACVV. 187 OV. fast. 3, 418 EPICED. Drusi 31): A c. dat. (cf. p. 2244, 11): 1 personae*: PACVV. 187 ut eant -atum hospiti. PAVL. NOL. carm. 14, 107 praestanti... grandia Christo -ari et laetos inter gaudere

tumultus. 2 *rei*: OV. fast. 3, 148 -are Iliacis turaque pone focus. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 846 ut... munifici et studiis -antis vota parerent (*cf. SVLP. SEV. dial. 3, 14, 5*).

B *absolute (cf. l. 27)*: EPICED. Drusi 31 iam me -antem turba videbit. LIV. 7, 13, 10 cupimus... Iovis... templum -antes ovantesque adire. PAVL. NOL. carm. 20, 203 exsaturata fames inopum -antia reddit verba deo. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 351 laudes lingua sonat -antis nuntia mentis (*cf. SVLP. SEV. vita Mart. 7 gratias agens*). CARM. epigr. 261, 1 sumptibus e propriis Felix Calvusque grātantes.

II *i. q. gaudere cum alio vel sibi (cf. p. 2253, 14): A seq. dat.: 1 personae, cui congaudemus (cf. p. 2253, 36. 2243, 82): ACC. trag. 514 nec tibi me in hac re -ari decet (v. infra l. 78). VERG. Aen. 4, 478 -are sorori (cf. SERV. ad l. -are: gratulare, suscipe gaudium pro sorore. sic enim dicimus -or tibi honorem. cf. etiam p. 2243, 64). OV. epist. 6, 119 -are ambobus, Iason. met. 6, 434 -ta est... illis Thracia. 9, 312 Pont. 4, 13, 21 SEN. Ag. 920 Oed. 881 *v. infra l. 83*. 2 *pron. reflexivi (cf. p. 2254, 16), ita ut vox abeat in simplicem gaudendi notionem*: OV. epist. 11, 65 quid tibi -aris? met. 9, 244 toto... libens mihi pectore -or. Pont. 3, 3, 89 sibi -atur populus. ANTH. 409, 15 -are tibi, quod (*v. p. 2245, 10*). ITIN. Alex. 28 universi... -antes sibi... victore... ad modestiam reducto (*credito cod.*), *v. infra l. 69 ἀπὸ τοῦτο* CLAUD. DON. Aen. 1, 60 p. 24, 30 -atur inferior persona... sibi a potiore esse delatum aliquid. 3 *rerum vel incorporalium, quae gaudium efficiunt (cf. p. 2254, 33): AVG. c. acad. 2, 6, 14 -bor cum doctrinae tuae tum etiam memoriae meae. SIDON. epist. 3, 6, 1 fascibus vestris*.*

B *absolute (cf. p. 2254, 57): 1 accipitur 'alicui', quo congaudendi notionem retinet verbum*: OV. met. 1, 578 flumina... nescia, -entur consolenturne parentem. Pont. 4, 9, 13 -tus... darem cum dulcibus oscula verbis. SIL. 6, 441 prolem, -ante senatu et patria, sum enixa tibi. 10, 627 vulgus -antum. 10, 635 non -ari, sed poscere natos... videbantur. TAC. hist. 2, 29 milites laudantes -antesque circumdatum aquilis signisque in tribunal ferunt (*cf. Wolff ad l. et p. 2253, 20*). ann. 2, 75 femina... inter venerantis -antisque aspici solita. 6, 50 multo -antum concursu... ad capienda imperii primordia Gaius Caesar egrediebatur. 12, 7 Claudius... obvis apud forum praebet se -antibus. 14, 8 multitudo... ubi incolumem esse Agrippinam pernotuit, ut ad -andum sese expedire. IVL. VAL. 2, 27 ad haec dicta -antium (*gratulantium C. Müller*) voces et laetitia militum congruebat (*Ps. Callisth. 2, 16 ἡνδραγάθων καὶ ἡσφύμων*). AVSON. 323, 12 p. 258 P. accipe... vota precantis et -antis avi festum ad sollemne nepotis. 417, 39 p. 278 -antia cuncti verba loquebantur. 2 *subaudiendum pron. refl. vel 'deis' (cf. p. 2255, 7): i. q. gaudere*: OV. met. 7, 142 -antur Achivi. 7, 162 abest -antibus Aeson. SIL. 13, 798 -antum turba (*cf. 783 laeto clamore*). STAT. Theb. 11, 7 -antur superi. IVL. VAL. 3, 44 obviare... animo -ante (*Ps. Callisth. 3, 25 ἡνδοσύνης*). IUVENC. 2, 10 tumultus -antis populi. AMM. 17, 3, 5 -andum esse, si etc. PRVD. c. Symm. 2, 441 -emur; iam non dubitat, nam... servit Roma deo. cath. 11, 10 -etur... gaudens humus. PAVL. NOL. carm. 10, 102 -are, si vivam ut libet. 14, 40 -antes... voce sua. nota 14, 133 ne deus nos male -atis (*sibi?*) laevos adiudicet haedis (*v. p. 2243, 62*). 19, 380 sancti Felicis munera in ipso natali eiusdem -antibus edere verbis. 19, 717 -antes... tua concludam laude profatus. 21, 822 gaude... mea Nola, tibi et -are. 27, 638 -antes dicite mecum: seq. verba. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 384 excipitur (*Martinus?*) -ante choro stipante caterva. 5, 89 liquor infusus -antis in ora puellae est. 5, 838 -antem... dominum complectens turba. CARM. cod. Petav. 14, 7 (*p. 191 P.*) -antum turba piorum. nota *iuncturam (cf. p. 2255, 57)*: LIV. 9, 43, 17 consules... colligebant... copias invicem inter se -antes (*gratulantes dett., cf. p. 2243, 78*).

C *accedit obi. vel causa -andi; ubi datus non additur, pron. refl. supplendum est (significat ergo: gaudere, cf. supra l. 44). v. p. 2255, 61. 1 accusativus (v. p. 2255, 64): a -ari alicui aliquid (v. p. 2255, 65): SERV. Aen. 4, 478 *v. supra p. 2243, 64*. PAVL. NOL. carm. 10, 108 amplector... mihi -andas... iras. b -ari aliquid (v. p. 2255, 76): AVG. corrept. 5, 7 ut deo miserante... desinat agere pudenda et dolenda et agat laudanda atque -anda. PAVL. PELL. 431 -anda (*gratulanda B*) haec nunc mihi sors est. 2 *dativus obiectum gratulationis exprimere potest, v. supra l. 24 (cf. p. 2256, 16). 3 ablativus (cf. p. 2256, 17; non exclusi quae addito partic. possunt accipi pro abl. absol.)*: CYPR. GALL. gen. 712 (*ad Vulg. gen. 21, 8*) mensis genitor -atur opimis. exod. 819 (*ad Vulg. exod. 21, 14*) qui membra dolo vivencia ferro disicit et studio -atur sanguine fuso. ITIN. Alex. 28, *cf. supra l. 20*. AVR. VICT. Caes. 41, 20 Tripolitani Severi imperio -antes. PAVL. NOL. carm. 10, 330 -are tui spe divite amici. 16, 42 -bantur oves Christi pastore recepto. CORIPP. Iust. 2, 97 conspectis -antur lumina terris INSCR. christ. Leblant II 425 ut... XPI -etur amore. 4 *praepositio in (cf. p. 2257, 15): ACC. trag. 514 *v. supra l. 12*. CASSIOD. Ios. antiq. 9, 6 p. 265 in his quae fuerant dicta -antes (ed. Bas. 1524; gr. τοῖς εἰρηκένους ἡσφύωντες). 5 acc. c. inf. (cf. p. 2257, 49): VERG. Aen. 5, 40 -atur reduces (*sc. esse*), *cf. SERV. ad l. quidam -atur non gratulatur (i. congaudet), sed laetatur accipiunt*. SEN. Oed. 881 -are matri liberis auctam domum. TAC. ann. 6, 21 complexus eum Tibe-**

rius... incolumem fore -atur. CLAUD. 28, 549 senes... -antur... sibi prospera fati durasse (cf. p. 2244, 17). PAVL. PETRIC. Mart. 4, 119. CASSIOD. Ios. antiq. 5, 2 p. 121 *Gabaonitarum legati* dicebant se... his (i. *Hebraeis*) tributa ferre -ari (*Niese ad textum graecum commodiore clausula*; gratulari trad.; de confusione inter -or et gratulor v. p. 2243, 78. gr. 54 τούτοις... ἡδεσθαι). 6 inf. nudus (cf. p. 2258, 5): PAVL. PETRIC. Mart. 4, 337 fixit... vestigia extortum redhibere pio -tus honorem. 7 enuntiata secundaria (cf. p. 2258, 14): TAC. ann. 14, 10 tribunorum adulation... prensantium manum -antiumque quod discrimen... evasisset. ANTH. 409, 15 v. supra p. 2244, 20. PS. AVR. VICT. orig. 7, 4 Euandrum... hospiti obviam ivisse -antem quod. PAVL. NOL. carm. 10, 147 -andum magis est tibi quam queritandum, quod... deferet. adde enuntiata condicionalia: AMM. 17, 3, 5 (p. 2244, 46). PAVL. NOL. carm. 10, 102 (p. 2244, 50). 8 enuntiata primaria (cf. p. 2258, 80): OV. met. 9, 312. PRVD. c. Symm. 2, 441 (v. p. 2244, 48).

syn. et appos.: ad I: gratias agere: PAVL. PETRIC. Mart. 5, 846; cf. p. 2244, 8. ad II: gratulari: p. 2244, 13. cf. GLOSS. p. 2243, 61 sqq. laudare: p. 2244, 67. venerari: p. 2244, 34. opp. ad I: gaudere p. 2243, 84. ad II: consolari: p. 2244, 29. dolere: p. 2244, 67. queritari: l. 13.

part. praes. grātans aliquot locis absolute positum pro adi. accipe. gen. plur. -antum: SIL. 10, 627 (p. 2244, 31). 13, 798 (p. 2244, 45). TAC. ann. 6, 50 p. 2244, 35. CARM. cod. Petav. 14, 7 (p. 191 P) p. 2244, 58. 1 i. q. gratus (cf. p. 2243, 80): PAVL. PETRIC. Mart. 1, 351 p. 2244, 7. CARM. epigr. 261, 1 p. 2244, 8. 2 i. q. laetus (v. p. 2244, 44): OV. met. 7, 162 p. 2244, 44. SIL. 13, 798 p. 2244, 45. IUL. VAL. 3, 44 p. 2244, 46. IUVENC. 2, 10 p. 2244, 47. PELAG. in II Cor. 9, 5 p. 281, 65 cod. V. PAVL. NOL. carm. 27, 638 p. 2244, 54. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 89 p. 2244, 56. 5, 838 p. 2244, 57. CARM. cod. Petav. 14, 7 (p. 191 P) p. 2244, 57.

adv. *grātanter. superlat.: v. p. 2246, 19. synon. in exemplaribus graecis: χαριστικῶς: infra l. 61. ἀμείνως: infra l. 46. 59. μετὰ... χαρᾶς: p. 2246, 4, cf. 15. ἡδονῇ: infra l. 47 (i. q. ἡδέως, v. infra l. 82).

1 i. q. libenter, cum gaudio (cf. p. 2244, 44. hic illic interpretaris: grato animo, ut CAPITOL. Maximin. 14, 4 al. in litteris accipiendis [v. infra l. 48 sqq.] etc. vocabulum vergenti latinitati proprium est; legitur inde a SCRIPT. hist. Aug. cf. Ducange s. v.): CAPITOL. Opil. 7, 1 mortem Antonini senatus -r accepit (cf. Gord. 9, 7 TREB. Val. 2, 1 Gall. 12, 1 trig. tyr. 3, 4 HIER. in Ezech. 3, 3 RVFIN. hist. 7, 32, 11 Clement. 7, 15 AVG. cur. mort. 17, 21 quaest. hept. 7, 49 epist. 10, 32 p. 579, 16 serm. 18, 1, 1 PS. AVG. serm. 98, 3 NECTAR. Aug. epist. 103, 2 EVAGR. alterc. p. 1, 5 AVELL. p. 532, 22 RVRIC. epist. 2, 61 p. 439, 22 quod nobis libenter offertur, a vobis -r accipitur. ENNOD. epist. 7, 18, 2 p. 187, 1 CASSIOD. var. 5, 15, 2. Ios. antiq. 17, 4 p. 483 [ἀμείνως]. 18, 13 p. 533 [ἡδονῇ]. FACVND. defens. 1, 2 p. 532^A CORP. VI 10151, 10. formula in litteris accipiendis: CAPITOL. Maximin. 14, 4 AMM. 16, 10, 21. 28, 5, 11 LEO M. epist. 102, 1 p. 985 GREG. M. epist. 5, 60). PS. AVR. VICT. epit. 12, 3 Nerva cum in curiam -r exceptus esset (cf. CASSIOD. var. 1, 4, 12 al. Ios. antiq. 9, 4 p. 263 IORD. Get. 281 GREG. M. epist. 9, 148 ORIGEN. in Matth. 18, 113). EPIST. pontif. 218 Hil. coll. antiar. BVII 10, 2, 4 (a. 357) quos credo -r haec suscepturos (AMM. 23, 3, 8. 29, 5, 19 quibus... -r visis atque susceptis. FVLG. aet. mund. p. 142, 4 largitur deus filium Abrahae et -r suscepit, repetit et libens obtulit. PELAG. in II Cor. 8, 4 p. 274, 10 S. [v. PS. PRIMAS in II Cor. p. 572^A] DIDASC. apost. 15, 3 Funck [= 16, 33 H.] -r... paenitentes suscipite gratulantes [cf. Const. apost. 2, 15, 3 ἀμείνως... προσδέχεσθε, χαίροντες ἐπ' αὐτοῖς]. RVFIN. Basil. reg. 152. LIB. pontif. p. 129, 13 [al. grate]. CASSIAN. inst. 5, 39, 3. CASSIOD. var. 8, 11, 1. Ios. antiq. 2, 4 p. 37 [χαριστικῶς]). LVCIF. moriend. 7 p. 299, 31 omnia -r perpetimur. 13 p. 312, 12 corpora... ensi -r tradere. SYMM. epist. 7, 76 hanc honorificentiam... -r amplecti (cf. AMM. 17, 12, 5 CASSIAN. conl. 2, 20 AVELL. p. 588, 24 CASSIOD. var. 1, 1, 3 FACVND. defens. 1, 5 p. 552^B quod ille -r amplexus atque confessus est). AMM. 19, 11, 7. 25, 10, 10 post audita -r quae eqs. (cf. CLAUD. DON. Aen. 11, 124 p. 425, 20 beneficia Aeneae -r audita; hoc... et praemissa laus et gratiarum actio... ostendit, v. l. 37. AVG. c. Iul. 4, 3, 15 PS. AVG. serm. 50, 1 CASSIOD. eompl. in Philem. 1, 4 PASS. Thom. 138, 18). PS. AMBR. act. Seb. 10, 31 ad passionem... -r velle currere et libenter amplecti (opp. dolenter alios revocare). 12, 40 per viam mortis -r incedere. PELAG. Hier. adv. Pelag. 1, 29 ut christianus sua -r amittat (cf. SVLP. SEV. epist. app. 2, 7 p. 233, 18). RVFIN. Basil. reg. 6 AVG. epist. 171 p. 631, 15 credentes eum -r eas (i. litteras) sumpturum (cf. CASSIOD. in act. 21, 26 p. 1400^A). in euang. Ioh. 28, 7 Christum -r agnoscimus (cf. NOVELL. Valent. 14 pr. [a. 444] LEO M. epist. 151 p. 1121 CASSIOD. in psalm. 150, 5 [syn. sine offensione]). COD. Theod. 12, 1, 169 (a. 409) solidorum praebitionem... -r admisimus. CASSIAN. inst. 5, 23, 3 quod advenientis requies... exigit... -r implere (cf. conl. 17, 30, 2 CASSIOD. var. 6, 2, 6. Ios. antiq. 9, 8 p. 269 consilium populus libenter habuit et -r implevit [ἡδέως]). conl. 1, 2, 3 labores... non solum infatigabiliter, verum etiam -r inpendimus (cf. CASSIOD. var. 2, 20, 1). 24, 23, 4 non solum patienter, sed etiam -r occurrit (cf. AVELL.

p. 4, 10. p. 606, 18). RVSTIC. Conc. I 4 p. 129, 15 qui (angelici exercitus) -r complectentur... quosunque desiderare aspexerint veritatem. EPIST. imp. Theod. Leo M. epist. 64 p. 877 petitionibus... -r annuere (μετὰ... χαρᾶς). SACR. Leon. 303 munera... -r offerimus. 406 -r ad munera dicanda concurrimus. PETR. CHRYS. serm. 26 p. 275^B ex eo quod accepisti, -r appone. SIDON. epist. 6, 2, 1 Eutropia... perfectionem... expetere festinat -r habitura, sive... seu... VITAE patr. 3, 191 quod cum illi -r promisissent (adv. non in gr., cf. 5, 2, 4). CASSIOD. inst. div. 23 convivii -r intererat. var. 5, 26, 2 exercitiales -r subimus expensas. 8, 29, 2 quae iussimus -r efficitis (sim. 11, 16, 4). 10, 30, 6. 10, 33, 2. 11, 32 -r exsolvit quod deberi iuste cognoscit. 12, 17, 2 conscientia recta... obviorem colloctione gratulatur et cum diversos -r inquiri, laboris taedio non gravatur. PALLAD. hist. mon. 1, 21 p. 299^C talem... -r elegerat vitam (gr. p. 98, 3 B. τοῦτο ἐκείνης <μετὰ χαρᾶς add. B> αἰρησάμενης). VITA Fulg. 56 ut planetis suis super... Fulgentium -r expansis repellent imbres. CORP. VIII 11031 illud vel illud ordo populu<sque> mu(nicipii) Gigthensiu<m> patrono grat<ant>er conloca<vit>. nota superl.: VIRG. gramm. epist. 1 p. 114, 18 H. quem (senem) cum -i ssimo suscepissem ait ad me. HIL. dedic. eccl. p. 881^B templi structuram rex... Tyri conductus a Salomone commodatis artificibus... -issime iuvit. EVANG. de nat. Mar. 9, 1.

2 i. q. gratuito: EVGIPP. Sev. 19, 3 ut captivos -r absolveret.

3 fere i. q. grate, suaviter (non ad subi. actionis verbalis refertur): CLAUD. DON. Aen. 11, 248 p. 445, 14 ut... sermo auris Diomedis -r intraret. CARM. poet. min. V 58, 7, 4. Blatt.

grattis v. gros.

? grātūtās, -ātis f. forma perperam ficta a gratuitus legitur in cod. vetusto TERT. cult. fem. 2, 8 p. 725, 12 Oe. et nobis (viris) quaedam respectu -is (i. retributionis?)... detrahuntur (gravitatis Latinius; recte, puto).

grātūtē, grātūtō v. s. gratuitus.

*grātūtus, -a, -um [ad grates ut fortuitus ad fors. W.] scribitur: grātūtis: CORP. XII 3203. grātūtō: XII 594. in versibus non dactyl.: PLAVT. Cist. 740 (v. l. 47). nota STAT. silv. 1, 6, 16 (infra l. 71). in dactylicis sunt qui putent pro trisyllabo (-tūi-? -tūj-?) accipiendum: CYPR. GALL. gen. 1426 et 1461 (v. infra l. 82). IUVENC. 2, 440 (v. p. 2247, 3). n. graece declinatum: THEOPHIL. inst. 3, 14, 2 (al.) -on. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A γρατόνιον· κατὰ χάριν· δωρεάν. GLOSS. III Abol. GR 2 -a sine pretio data. Abstr. GA 22 -um: grātūt datum. V Abba GRA 13 grātūt habitum. IV 598, 53 non venditum i. gratia datum. in gloss. graecolat. δωρεῖματος, χαριστικῶς. defin. CASSIOD. in psalm. 34, 8 illud -um dicimus, quod non alicuius rei compensatione tribuitur. [corrupt. SEN. dial. 9, 3, 4].

1 qui sine mercede vel pretio (gratis) datur, praestatur (maxime, cum pretium non poscitur, sed et cum id negatur, ut p. 2247, 10 item cum pro praemio damnum erat subeundum (impunis): PLAVT. Cist. 740 (in fin. vers. troch.) mulieri nulla opera -a est (cf. 737 volt dari mercedem. 739 expetit... argentum. Liv. 28, 21, 3 SVET. Iul. 68 IULIAN. dig. 38, 1, 27. al.). VARRO rust. 3, 2, 12 gla(n)s (opp. empticia). CIC. Mur. 69 frequentiam civium in isto officio -am. PLANC. 54 suffragia. de orat. 2, 346 virtus fructuosa aliis, ipsi... certe -a (ac. 2, 140 div. 1, 87. SEN. benef. 4, 1, 2 opp. venale. QVINT. decl. 367 p. 402, 17). leg. 1, 48 liberalitas (opp. mercenaria. ibid. sine praemio... cum mercede. LACT. inst. 6, 11, 14). fin. 2, 99 nat. deor. 1, 122 Att. 4, 15, 8 (= ad Q. fr. 2, 14, 4). Liv. 3, 3, 6 haud -am in tanta superbia comitatem fore. 3, 37, 8 crudelitas. 38, 24, 4 spes (opp. auro pactus, ne). 38, 59, 7 pax (sc. non gravibus condicionibus emenda). 45, 42, 11 beneficia (APVL. flor. p. 68 al.). VITR. Spr. 3 aqua... gratas, quod est -a, praestat utilitates (SEN. nat. 4, 13, 3 CORP. II 1643). SEN. contr. 9 pr. 2 nihil est, quod errorem declamantium aliquo damno castiget; stultitia eorum -a (i. impunis) est. VAL. MAX. 5, 2, 10. SEN. clem. 1, 15, 5 -am esse severitatem suam (i. absque spe lucri). benef. 3, 12, 1 quaedam sunt... -a tribuentibus (opp. magno... constant). 6, 19, 1 a nave. dial. 5, 5, 4 ira... paucis -a est (i. non fert damni aliquid). nat. 4 pr. 11. epist. 21, 10 naturali et -o remedio. 25, 4 (app. vile). 29, 2 quare verbis parcam? -a sunt. 42, 6. 7 -a vocamus, pro quibus nos ipsos impendimus. 60, 1. 73, 4 testimonium. 90, 18 tecta... obvia... et -a. 122, 14. CVRT. 8, 12, 6 frumentum (SVET. Nero 10. al.). COLVM. 9, 8, 1 examina (opp. aere parta). PLIN. nat. 35, 59 hospitia. 36, 121 balinea. STAT. silv. 1, 6, 16 de bellariis publice sparsis: quicquid... cadit... largis grātūtum cadit rapinis. TAC. hist. 1, 64 commeatus. PLIN. epist. 6, 23, 1 patrocinium (cf. p. 2238, 61). paneg. 37, 5 civitas R. SVET. Cal. 26, 4 -a in circo loca. Nero 17. 38. Vesp. 16, 3 negata... -a libertate (COD. Iust. 6, 7, 1 [a. 214]). FRONTO p. 7, 9 N. vapores Baiani. LABEO dig. 19, 2, 28 habitatio (POMPON. dig. 43, 26, 15, 1 et al. ICI). IAVOL. dig. 17, 1, 36, 1 mandatum (VLP. dig. 19, 5, 13, 1 al.). TRYPH. dig. 3, 5, 37 fides. VLP. dig. 19, 5, 20 pr. 50, 7, 3 legatio (PAVL. dig. 50, 7, 12. al.) APVL. met. 4, 14. TERT. spect. 29 p. 27, 28 spectacula Christianorum sancta perpetua -a. anim. 45 p. 374, 18 bona facta -a sunt in somnis. coron. 12 p. 448. fug. 12 fuga redemptio -a est, redemptio nummaria fuga. CYPR. GALL. gen. 1426 -a iubet germanis tradere farra (sim. 1461). SPART. Sept. Sev. 18, 3 oleum (CORP. XI 3811). VOPISC. Aurelian. 48, 1 sqq. vinum, al. Prob. [III]

20, 2 *annona*. COD. Iust. 2, 12, 15 (a. 293) officium (sc. *procuratio*). ARNOB. nat. 7, 8 p. 243, 9 *numinum* liberales venias et concessionem -as. IVVENC. 2, 440 -a impendite dona. QVEROL. p. 31, 13 quae communia et -a sunt. AMBR. hex. 6, 9, 57 -o stipendio *membraorum tamquam militum*. VVLG. II reg. 24, 24 holocausta. AVG. in psalm. 140, 8 ut non vel -am compares mortem. epist. 155, 1 *amor*. c. Faust. 22, 50 *labor*. serm. 37, 14, 20 *venditio*. SIDON. epist. 5, 20, 3 fatigatio. CORP. XIV 2979 lavationem ex sua pecunia -am... dedit. X 410, 8 honorem decurionatus -um obtulit (III 14355, 12. XIV 362, 5 -um decurionatum... decrevit). IX 32. 5447. XI 6971. *de re cui merces negatur* (*irritus, inanis*): LIV. 1, 47, 1 ad aliud spectare... scelus, ne -a praeterita parricidia essent. SEN. nat. 4 pr. 14 -a carmina (i. quae nihil lucri adferunt). COLVM. 1 pr. 10 nec -a servitute, sed donis rependitur honor *fascium*. CVR. 8, 7, 11 nihil domum praeter -as cicatrices relaturi. 2 *speciatim in rebus pecuniariis, i. q. sine usura*: SEN. dial. 12, 10, 5 pecuniam creditam... cuius usum -um acceperit (SVET. Aug. 41, 1). PLIN. epist. 3, 11, 2 pecuniam... -am dedi (VLP. dig. 17, 1, 10, 8. PAVL. dig. 3, 6, 2 al.). VLP. dig. 19, 5, 17, 3 non fuit -um commodatum. SVET. Tib. 48 proposito miliens sestertio (-ium *codd.*) -o. Iul. 27, 1 omnibus... -o (*subst. n.?*) aut levi faenore obstrictis. *transl.* SEN. epist. 81, 18 beneficiorum... usum esse -um putant. 3 *de personis gratuito operantibus*: CIC. Font. 32 cupidos moderatis, mercennarios -is... anteferre. SEN. benef. 4, 25, 3 -os habemus deos. *transl. de fluvio colorem lanae mutante*: nat. 3, 25, 4 paratus -us infector est. PANEG. 11 (3), 21, 4 -as... comites, iustitiam etc. CORP. III 3851 lib(erto) et tabul(ario)... -o. V 776 T. Kaninius Ianuar. sac. -us. 6428, 3 M. Domitius... -us podium... fecit. 5600, 4 <sex>vi<ri> gra<tui>ti. *dub. utrum adi. an adv.*: CORP. V 1892 princip. decur. grat. 4431, 4 vivir August. gratuit. 4439, 4 sex vir. Aug. Brix. et Trident. grat. 4981. 5311. 6431 augur. salius. grat. 4 *latiore sensu: i. q. non aulism non respectu mercedis, sed etiam absque rationabili causa*: LIV. 2, 42, 6 satis superque -i furoris in multitudine esse. SEN. epist. 105, 4 odium (*opp. ex offensa*. PS. SEN. mon. 82. 96 odia, quae vulgo -a dicuntur [QVINT. decl. 325 p. 281, 12]. *al.*). HIER. epist. 57, 2, 3 malitia (*opp. accepta pecunia Iudae*). POMER. 3, 9, 1 *invidi* inimicitis -is ardent. IORD. Get. 17, 95 pro -o convicio Gepidarum (i. *pigrorum*) nomen exortum est. 5 *apud christianos: ad gratiam dei pertinens, non antecedente merito*: CYPR. testim. 3 cap. 100 p. 106, 21 gratiam dei -am esse debere. HIL. in Matth. 4, 26 boni -i... dispensatio -a. *sim.* 10, 4, 20, 7 -am gratiam deus omnibus... donavit (AVG. in enang. Iob. 87, 3 -a, hoc est vera gratia. epist. 140, 64 *al.* CASSIOD. in psalm. 50, 6). *ibid.* -ae mercedis invidia (*cf. Matth. 20, 9 sqq.*). AVG. civ. 12, 18 p. 541, 12 D. -a bonitate dei (14, 26 p. 55, 2 *opp. debita. sic et alibi*). pecc. mer. 3, 11, 20 per -am iustificationem. c. Pelag. 4, 6, 16 misericordia. 4, 12, 33. *nota* GREG. M. moral. 18, 62 semen -ae veritatis (i. *ex gratia venientis?*). 6 *singulariter c. a b, i. q. immunis, liber*: AVG. op. monach. 3, 4 p. 537, 18 manducant panem a corporali labore -um.

gratus et -us iunguntur: FRONTO p. 7, 9 N APVL. met. 1, 7 AVG. serm. 210, 5, 7. *cf.* VITR. 8 pr. 3. *adv. grātuitē. gratis, gratuito*: ORIGO Rom. chron. I p. 148, 11 panem populo iussit dari -e. CASSIOD. var. 1, 10, 1 otioso... -e praestatur aliquid. *sine causa*: CASSIOD. in psalm. 118, 53 -e illatum malum. *per gratiam*: CASSIOD. compl. in Iac. 1, 13 a quo (*patre*)... baptisate -e nos, non meritis... esse progenitos. *adv. grātuitō. i. q. gratis, gratuite*. CAPER gramm. VII 110, 4 -o ratio, gratis consueto. ADNOT. Lucan. 4, 275 haud *gratis*, i. non -o. GLOSS. II Philox GR 55 εἰς, κατὰ δωρεάν, κατὰ χάριν. GLOSS. II 348, 41 χαρισίμην -o. HIER. in Mal. 1, 9 p. 951 δωρεάν. *notatio GRAT tam in gratuito (vel -itus, v. supra l. 28) quam in gratis solvi potest, cf. p. 2239, 32. I sine impensa vel mercede: dub. trad.* CIC. Arch. 10 multis... -o (*gravat in, suprascr.: vel gratuito G, quod del. Madv.*) civitatem in Graccia... impertiebant. off. 2, 66 hominis... multorum causas et non gravate et -o defendentis. SALL. Iug. 85, 8 quae ante vestra beneficia -o faciebam (*opp. accepta mercede*). or. Phil. 9 haud facile quisquam -o bonus est. SEN. dial. 10, 8, 2 utuntur illo (sc. tempore) laxius quasi -o (*nisi abl.*). PLIN. nat. 35, 59 pinxit... porticum... -o (*opp. mercede*). TAC. ann. 11, 7. 22. SCAEV. dig. 39, 5, 32 hospitio... utaris superioribus diaetis omnibus -o (*an abl.?*). VLP. dig. 9, 3, 1, 9 habitare vel in suo vel in conducto vel -o. APVL. met. 6, 18. IREN. 4, 38, 3 *donare* (προῖκα. AVG. grat. Christ. 23, 24). PANEG. 11 (3), 18, 5 consul factus. VVLG. Dan. 11, 39 *al.* AVG. serm. dub. 365, 2. *in INSCR. hic illic dubites utrum adv. an abl. (dat.) adi. sit accipiendus*: CORP. V 4480 *severo Augustali II* -o. INSCR. Festschrift für Hirschfeld p. 362 (*Aquileiae*) loco -o dat. ab Clodia. CORP. III 12982. IX 32, 7 in augurat<u> gratu<it>(o) sibi de<lato>. III 10767 Aug(ustalis) grat(uito). XI 6112. *speciatim de gratia dei*: AVG. spir. et litt. 8, 13 p. 165, 14 gratia... non operum meritis, sed -o datur. *i. q. sine causa*: SALL. Catil. 16, 3 -o... malus atque crudelis erat (rep. 2, 8, 3). PROSP. in psalm. 108, 3 nullo sibi proposito commodo -o maligni... fuerunt. *nota substantivo adiunctum*: AVG. serm. ed. Mai 107, 4 ad domum dei -o largitoris. H.

grātulābilis, -e a gratulari. *i. q. laetus* (*cf. p. 2255, 7*): AVG.

serm. 285, 6 huic tristi voci, quod est 'exi', contraria est illa vox -is 'intra in gaudium domini tui' (*Matth. 25, 21*).

grātulābundus, -a, -um. 1 *i. q. congaudens* (*cf. p. 2254, 58*): LIV. 7, 33, 17 quo (*in castra*) se... multitudo -a effudit. SVET. Galba 19 advenire frequentis ceteros, -os et in omne obsequium paratos. GELL. 3, 15, 3 cum populus -us flores... in eum iaceret. IUL. VAL. 3, 34 in complexus eius -i inruere gestiebant. c. dat. IVST. 6, 8, 13 -us patriae. 2 *i. q. laetus* (*cf. p. 2254, 16. 2255, 7*): GELL. 5, 14, 14 laetos... et -os videres hominem et leonem. CYPR. epist. 54, 1 militiae vestrae caelestem... laudem -us excepi. ANON. Vales. 10, 47 cuius Odoachar -us paruit imperatis (= EVGIPP. Sev. 32, 1). IORD. Get. 132 quod (quo *al.*) Valens comperto mox -us annuit. NICET. Vigil. 5 -us unusquisque iam dicit. psalm. 4 populus per insueta maris itinera ad desertum -us egressus est.

grātulātīm v. gradulatiū.

*grātulatio, -ōnis f. a gratulari. *definitio (sensu christiano; preces opponuntur gratiarum actioni)*: AVG. in psalm. 103 serm. 1, 3 alia est... -o, alia oratio: gratulamur ex eo quod est, oramus ut sit quod nondum est (*v. p. 2257, 13*). *in translatione e Graecis his: ἀγαλλίαμα p. 2250, 76. εὐχαριστία infra l. 26. p. 2249, 11. cf. p. 2252, 60. καύχημα p. 2250, 77. τὸ συγχαῖναι p. 2249, 61. cf. p. 2252, 61. χάρις p. 2250, 59. 60. cf. p. 2252, 61. titulus fabulae*: ATTA com. 7 (Non. p. 496, 45). *legitur inde a CIC. apud scriptores solutae orationis*. [*loc. inc. interpr.* PLIN. epist. 10, 87, 3 meum gaudium meamque -em filii + honore continerent].

I *i. q. gratiarum actio* ([GLOSS. εὐχαριστία] *vel gratus animus* [*e. g.* LEO M. epist. 115 p. 1033^B. ENNOD. epist. 2, 7, 5 p. 47, 8]. *notio gaudendi* [*v. p. 2250, 34*] *vel congaudendi* [*v. p. 2249, 41*] *quibusdam locis agnoscipotest, e. g.* CIC. Verr. II 4, 74 epist. 9, 2, 4 QVINT. decl. 259 p. 58, 20 PANEG. 6 (7), 3, 2. 10 (4), 2, 7). COD. Theod. 8, 11, 5 TERT. bapt. 20, p. 218, 1 coron. 9 HIL. psalm. 54, 15. 56, 1. 56, 4 RVFIN. Orig. in exod. 6, 1 AVG. civ. 17, 4 p. 203, 7 D.

A *in cultu veterum*: 1 *publice, sc. pars supplicationis* (*cf. Wissowa, Rel. u. Kult. der Römer* 1912 p. 425. *et infra p. 2249, 4*): CIC. Verr. II 4, 74 Diana... in suis antiquis sedibus summa cum -e civium et laetitia reponitur. 94 in precibus et -bus... id... osculari i. *simulacrum*. prov. 26 dis immortalibus non erat exigua eadem -o quae ex maximis bellis (*cf. Laqueur, Hermes* 44 [1909] 233). Phil. 14, 7 gratae... nostrae dis immortalibus -es erunt. 14, 12 quanto... honore, laetitia, -e in hoc templum ingredi debent... urbis liberatores. epist. 11, 18, 3 -em tuo nomine ad omnia deorum templa fecimus (*cf. Laqueur l. l. p. 232 et infra l. 73 sqq.*). LIV. 8, 33, 21 civitatem in laetitia, victoria, supplicationibus ac -bus esse (*cf. 34, 7, 10*). 30, 40, 4 patefacta -i (-e *codd.*) omnia... templa, supplicationesque in triduum decretae. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 143^a (41 M.) *conventus est, cum... frequentia hominum supplicationis aut -is causa conligitur*. VAL. MAX. 1, 1, 1 rebus divinis opera datur: cum aliquid... solvendum est, -e (*opp. precatio, votum*). PS. QVINT. decl. 4, 5 p. 71, 21 recedite, -es, ... non circumeo templa (*sim.* 4, 8 p. 75, 2). FRONTIN. strat. 2, 9, 8 PAPIN. dig. 48, 16, 8 GELL. 4, 18, 5 CLAUD. DON. Aen. 1, 630 p. 122, 30. 3, 280 p. 303, 28 conservatae salutis -o fuit. 2 *privatim*: CIC. dom. 143 fructum... redditus et -is meae. PAVL. FEST. Gloss. IV 272^b (p. 154 M. minuitur... luctus... privatis... omni -e. CORP. III 7899 votum pro patris incolumitate susceptum cum -e libens solvi. B *in vita et cultu christianorum* (-o deo habita): 1 *generatim*: TERT. bapt. 20 p. 218, 1 quis... prohibet ieiunium nisi necessitas gaudii et -o salutis. coron. 9 in secunda restitutionis -e. ITALIA psalm. 99, 4 (Cas.) introimini portas eius in -e (*cf. HIER. psalt. sec. hebr. 100, 4 ingredimini portas eius in gratiarum actione* [חַן־חַן]. *ἐν ἐξομολογήσει*. VVLG. [= Psalt. Rom.] in confessione). VICTORIN. POETOV. in apoc. 5, 3 angelorum... -em referentium eliberationis hominum. HIL. psalm. 54, 15 exauditi clamoris sui -em. 56, 1 -em aversae... corruptionis ostendit. 56, 4 non est in sermone sperantis -o adeptorum. RVFIN. Orig. in exod. 6, 1 p. 191, 20 B. hymnum deo -is offerre. p. 192, 2. AVG. civ. 17, 4 p. 203, 7 D. Anna... laetata... -em suam domino fundit exultans. 2 *publice (dies festos maiorum continuat -o, praeterquam quod in notionem latiore laetitiae publicae abiit, v. supra l. 66 et p. 2250, 46)*: COD. Theod. 8, 11, 5 (= BREV. 8, 4, 1 a. 389) nihil ab invitis provincialibus -is nomine exigendum esse decrevimus. *metonym. de persona gratiam agente*: AVG. perf. iust. 4, 9 p. 9, 1 non est opus liberis liberatore, sed servis, ut ei dicat -o libertatis: salvam fecisti... animam meam.

C -o ad homines refertur: 1 *hominibus fit, i. dis, sed in honorem hominum*: CIC. Catil. 4, 10 qui reo custodiam, quaesitori -em (*cf. supplicatio* 3, 15. 4, 10), indici praemium decrevit. 20 ceteris... bene gesta, mihi uni conservata re publica -em decrevistis. prov. 29 ad gloriam devocant *Caesarem*, ad triumphum, ad -em. Pis. 7 mihi populus Romanus... non unius diei -em, sed... immortalitatem... donavit. 97. Mil. 98 gratiis agendis et -bus habendis... celebratur. Marcell. 11 tuis (i. *Caesaris*) maximis et innumerabilibus -bus. Phil. 14, 16. Att. 9, 5, 3 -es de victoria *Caesaris*, *opp. de valetudine Pompei* decreta municipiorum. epist. 9, 2, 4. 15, 4, 13 (*app. honos, item* 15, 13, 3). PS. QVINT. decl. 4, 11 receptus in publicas -es. 2 *hominibus ipsis habetur*: QVINT. decl. 257 p. 49, 6 quid... a me fac [*Blatt*]

tum est, ut ira patris praecederet ipsam -em? 259 p. 58, 20 quanta illa -o... fuit! 288 p. 155, 9 LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) II 27 edictum Caesaris cum g(r)atulatione restitutionis meae (i. dicens te gratam fore, si restitutus essem; sic in notionem supplicationis abit vox). PANEG. 8 (5), 1, 2 publicae -is orator. 8 (5), 1, 4 quis... se... ab tanta -e cohiberet (cf. 8 [5] 1, 3 gratias agere). OPTAT. 5, 7 p. 136, 17. AVSON. 419, 3. 419, 10 et aliae dignitates... in vocem -is erumpunt. SCHOL. Cic. Gron. D p. 295, 25 St. in -e... Marcelli... surrexisse Tullium. AVELL. p. 83, 7 scripta beatitudinis tuae debita reverentiae -e suscepimus (cf. RVRIC. epist. 2, 55 p. 436, 4 et gratanter p. 2245, 53). LEO M. epist. 115 p. 1033^b meam -em tacere (ἐνχαριστίαν). ENNOD. epist. 2, 7, 5 p. 47, 8 parum ab ingratitudine differt muta -o. CASSIOD. var. 11, 16, 1 magna suscepistis -e promissa. EVGIPP. Sev. 6, 5 universa... gens coepit -is obsequium reddere sancto. 3 de panegyrico (v. p. 2248, 28 sqq.): PANEG. 5 (8), 2, 2 hodiernae -is exordium 6 (7), 3, 2. 10 (4), 2, 7 has... -es... dicendo.

iuncturae selectae ad I: nominales: accedit gen. subi.: civium p. 2248, 36. Marcelli: supra l. 8. populi: Cic. Phil. 14, 16 cf. infra l. 83 accedit gen. obi., ex. gr. Cic. Catil. 4, 20 conservatae rei p. TERT. bapt. 20 p. 218, 1 libertatis. haec et alia supra habes. -is: exordium: supra l. 16. fructus: p. 2248, 52 cf. p. 2250, 13. hymnus: p. 2248, 64. nescio quid: Cic. epist. 15, 4, 13. obsequium: supra l. 14. orator: supra l. 5. testimonium (de statua): CORP. VI 1759, 20. vox: l. 7. RVRIC. Orig. in exod. 6, 1. -e dignus: Cic. epist. 15, 13, 3. epitheta: celeberrima: Cic. Phil. 14, 16. hodierna: supra l. 15. cf. p. 2251, 36. magna: l. 13. maxima: p. 2248, 80. cf. p. 2250, 9. muta: supra l. 12. omnis: p. 2248, 53. publica: PAPIN. dig. 48, 16, 8 p. 2248, 83. 2249, 5 CLAVD. DON. Aen. 1, 630 p. 122, 30. quanta: supra l. 6. recens: Cic. epist. 11, 18, 3. secunda: p. 2248, 57. sollemnis: GELL. 4, 18, 5. summa: p. 2248, 35. tanta: p. 2250, 13. verbales: -o: dicit: p. 2248, 72. effervescit: Cic. epist. 9, 2, 4. -em: debere: supra l. 9. decernere: p. 2248, 75. 76. dicere: l. 16. donare: p. 2248, 79. facere: p. 2248, 41. fundere: p. 2248, 66. habere: p. 2248, 79. narrare: HIL. psalm. 54, 16. ostendere: p. 2248, 63. referre: p. 2248, 61. OPTAT. 5, 7 p. 136, 17. -bus antepone aliquid: Cic. Marcell. 11. -e augere aliquem: Cic. Phil. 14, 15. suscipere aliquid: supra l. 10. cum praep. sim.: ad -em devocare: p. 2248, 77. circa -em morari: FRONTIN. strat. 2, 9, 8. cum -e aliquid facere: supra l. 3. GELL. 4, 18, 5. in -es recipere: p. 2248, 83. in -bus (-e): p. 2248, 36. 43. PANEG. 6 (7), 3, 2 p. 2248, 58. adde Liv. 34, 7, 10.

II i. q. actio congaudendi alicui (cf. p. 2253, 14. 20). quibusdam locis simplex gaudii notio (v. p. 2250, 34) defendi potest, e. g. Cic. dom. 62 Att. 4, 1, 2 SEN. dial. 11, 5, 2 TAC. hist. 2, 65 CAPITOL. Maximin. 5, 4 v. et p. 2248, 28. apponitur gratia: Cic. Flacc. 12. gratiarum actio: Cic. Brut. 1, 3, 2. singulis vel pluribus personis: Cic. Verr. 119 hanc -em ad iudicium corrumpendum spectare videbant. 21 hominis amplissimi nova -o (opp. hominis perdit... laetitia). ibid. tantam isti -em esse factam. Mur. 12 parenti suo magno adiumento in periculis, solacio in laboribus, -i in victoria fuit (i. q. ei gratulatus est). Flacc. 12 quibus... laus merces gratia -o proposita est... in impudenti mendacio. Sest. 131 incredibili hominum multitudine et -e (cf. SCHOL. Cic. Bob. p. 139, 14 St.). Att. 4, 1, 2 in maxima laetitia et exoptatissima -e... ad cumulandum gaudium... complexum mihi tuum defuisse 14, 17 A, 7 (= epist. 9, 14, 7) opp. hortatio. epist. 2, 7, 1. 15, 14, 3 fructus -is est... exilior, opp. 'fructus in te videndo' (cf. dom. 143, p. 2248, 52). ad Brut. 1, 3, 2 omnium ordinum consensus, gratiarum actio -oque me commovet. CAES. Gall. 5, 53, 1. 7, 79, 3 fit -o inter eos atque omnium animi ad laetitiam excitantur (-o inter aliquos: Liv. 25, 35, 2). Liv. 3, 70, 13. 44, 22, 2. 45, 19, 3 adduxit eum (Attalum)... -o conveniens in ea victoria quam ipse adiuvisset (cf. Polyb. 30, 1, 2 ἐνέκεν τοῦ συγχαροῦ ναι). 45, 33, 3 partim ad -em, partim ad spectaculum contracta multitudine. VAL. MAX. 1, 8 ext. 11 miseri simul ac felices complorationi permixta fuit -o. SEN. dial. 11, 15, 2 loca... -um et convictuum. epist. 6, 1 quibusdam aegris -o fit, cum ipsi aegros se esse senserunt. PLIN. nat. 8, 216 simiae catulos tractari... gaudent -em intelligentibus similes. STAT. silv. 4, 8 tit. TAC. hist. 2, 65 Clavius... laetitiam et -em voltu ferens, animo anxius. PLIN. epist. 9, 37, 5 quem (diem)... votis gaudio -e celebrabo. paneg. 61, 9 nullam requiem -bus dare. CAPITOL. Maximin. 5, 4 Maximinum Alexandrem miro cum gaudio, mira cum -e suscepit. IVST. 11, 10, 10 coronam auream... in titulum -is mittere. SERV. Aen. 4, 478 a -e incipit. v. et p. 2244, 13. SCHOL. Cic. Bob. p. 163, 29 St. eos amici... cum -e suscipiunt. reipublicae: Cic. Flacc. 98 quanta reipublicae causa laetitia populi Romani, quanta -o consecuta est! epist. 5, 7, 3 et nostrae necessitudinis et rei publicae causa -em expectavi.

iuncturae selectae ad II: nominales: accedit gen. subi. (vel pron. possess.): amicorum: SVET. Nero 6. Brundisinorum: Cic. Att. 4, 1, 4. coniuratorum: Cic. dom. 62. ecclesiae: CYPR. epist. 54, 2 p. 622, 14. exercitus: SPART. Hadr. 2, 5. hominum: supra l. 51. legationum: Liv. 42, 12, 3. litterarum tuarum: Cic. epist. 15, 6, 1. militum: Liv. 25, 18, 15. nationum: PANEG. 6 (7), 1, 3. ordinum omnium: supra l. 56/7. plebis: Liv. 23, 46, 3 (cf. Cic. Att. 4, 1, 5). populi: Cic. Flacc. 98 Liv. 4, 24, 7 SVET. Nero 34. principum civitatis: PANEG. 9

(12), 7, 5. senatus: SVET. Nero 34. accedit gen. obi. vel pron. possess. eodem sensu: animi tui: Cic. epist. 6, 6, 1 (opp. confirmatio). imperii vestri: LEO M. epist. 145, 1. laudis nostrae: Cic. Att. 1, 17, 6. Murenarum: Cic. Mur. 86 (opp. lamentatio). sua: Cic. Mur. 88 (i. q. dies -is, Halm ad l.). tua: Cic. Phil. 1, 30. epitheta: conveniens: p. 2249, 60. exoptatissima: p. 2249, 53. PLIN. epist. 10, 4, 6. incredibilis: p. 2249, 51. ingens: Liv. 4, 24, 7. 25, 35, 2. laeta: PS. QUINT. 6, 24 p. 132, 24. magna: CAES. civ. 1, 53, 3 cf. p. 2249, 26. Liv. 25, 18, 15. maior: Liv. 44, 22, 2. maxima: Cic. Phil. 9, 9. mira: p. 2249, 71. mutua: Liv. 3, 70, 13. 10, 44, 2. CVRT. 7, 2, 24 (mutuata codd.). IVST. 31, 8, 1. nova: p. 2249, 47. omnis: Cic. Flacc. 12. praepostera: Cic. Sull. 91. quanta: p. 2249, 75. recens: Cic. Mur. 86. sera: Cic. epist. 2, 7, 1. summa: Cic. Att. 4, 1, 4. tanta: Cic. epist. 2, 10, 1. -is: fructus: p. 2249, 55. -um loca: p. 2249, 64. tantae -is res tanta: Cic. epist. 2, 10, 1 (i. q. tanta -e digna). -is in titulum: p. 2249, 71. compos: PLIN. epist. 10, 4, 6. -e dignus: PLIN. epist. 4, 8, 3. verbales: -o efficit aliquid: v. p. 2249, 57. 60. Cic. Verr. I 21. consequitur: p. 2249, 75. cf. p. 2251, 59. fit: p. 2249, 58. cf. p. 2249, 65. sequitur: PLIN. epist. 1, 5, 7. -em conflare: SCHOL. Cic. Bob. p. 139, 14 St. facere: p. 2249, 48. Att. 4, 2, 3. Liv. 25, 35, 2. 44, 22, 2. ferre voltu: p. 2249, 68. intellegere: p. 2249, 66. obruere: Cic. Mur. 86. permiscere alci rei: p. 2249, 64. proponere: p. 2249, 50. reprehendere: Cic. epist. 2, 7, 1. significare: Cic. Att. 4, 1, 5. -i esse: p. 2249, 49. se offerre: Cic. Att. 9, 5, 1 Phil. 1, 30. requiem dare: p. 2249, 69. -e varia efficere: Cic. epist. 15, 6, 1. 5, 6, 2 SVET. Nero 34 PANEG. 6 (7), 1, 3. celebrare: Cic. Att. 4, 1, 4. Liv. 42, 12, 3. adde p. 2249, 69. florere: Cic. Sest. 131. fungi: CVRT. 7, 2, 24. uti: Cic. Att. 14, 17 A, 7 (= epist. 9, 14, 7). cum praep.: ad -em currere: QUINT. decl. 333 p. 314, 27. mittere: SPART. Hadr. 2, 5. pertinere: LEO M. epist. 145, 1. cum -e aliquid facere: Cic. Att. 4, 1, 4. Liv. 3, 70, 13. 4, 24, 7. 10, 44, 2. 23, 46, 3. 25, 18, 15. CYPR. epist. 54, 2 p. 622, 14. suscipere aliquem: p. 2249, 71. CAPITOL. Maximin. 5, 4. SCHOL. Cic. Bob. p. 163, 29 St. in -e: Cic. Mur. 88 dom. 62 Att. 4, 1, 2. inter -es amicorum: SVET. Nero 6.

III i. q. gaudium (v. p. 2248, 28. 2249, 42): A speciatim de gaudio victoris, quia laetus est qui dis propter victoriam -em referre potest: Cic. Pis. 40 quid... gestum in tua provincia, de quo ad senatum cum -e aliqua scribi abs te oporteret (cf. dom. 62 Att. 4, 1, 2). Liv. 10, 26, 4 tanta laetitia ac -o fuit, ut praeciperetur victoria animis eqs. 23, 47, 8 Claudius... cum magno gaudio et -e victor in castra redit (aliter 25, 35, 2). CVRT. 4, 4, 5 QUINT. decl. 352 p. 383, 20. SVET. Vit. 8 divi Iulii gladium... in prima -e porrectum sibi. Tit. 5 cepit Hierosolyma... tanto militum gaudio ac favore, ut in -e imperatorem eum consulaverint. PANEG. 10 (4), 37, 1 pectus inundavit -o. CAPITOL. Max. Balb. 12, 1. HIL. psalm. 59, 1 belli victoriam ingens -is laetitia consecuta est. B generatim de quavis laetitia cum privata tum publica: Cic. Phil. 10, 1 nullam moram interposuisti, quin quam primum maximo gaudio et -e frueremur. CAES. Gall. 1, 53, 6 neque... de tanta voluptate et -e quicquam fortuna deminuerat. Liv. 30, 21, 1 duplicis -is... laetitiam. SEN. epist. 110, 3 quotiens magna -e excepta res gradum sibi struxit in praeceps. 121, 4 ex -e natum... quicquid adloquimur (adloquio solamur Jo. Mueller). QUINT. decl. 388 p. 434, 9 -em nemini credidit (opp. funus). PLIN. epist. 8, 11, 1 vereor ne post -em... in metum redeas (ibid. gaudeas... perhorrescas). PS. APVL. Ascl. 41 haec est... humana sola -o: cognitio maiestatis tuae. TERT. anim. 1 p. 299, 13 Socrates... de -e, (pro abl. nudo) responderat (cf. Hartel Patrist. Studien IV p. 48 ad l.). ITALIA Phil. 2, 29 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1216^b) excipite... illum... cum omni -e (μετὰ πάσης χαρᾶς. VVLG. cum... gaudio). IREN. 1, 4, 5 Achamoth concepisce de -e... luminum visionem (τῇ χαρᾷ τῶν... φώτων τὴν θεωρίαν. cf. TERT. adv. Val. 17... imaginem vi laetantis et ex laetitia prurientis intentionis imbiberat). CYPR. epist. 51, 2 p. 615, 15 nuntius communis -is (opp. praesens laetitia). PANEG. 8 (5), 9, 6 ut quamvis nefas esset te fiente laetari, vinceret tamen -o religionem. 8 (5), 10, 1. 10 (4), 33, 6 arcessendae -i (opp. permulcendo dolori). VOPISC. Prob. 5, 6. CAPITOL. Gord. 10, 1. LACT. epit. 18, 7 ritus... -e et taedarum iactatione finitur. IVST. 12, 8, 17. HIL. in psalm. 58, 13 p. 191, 1. 191, 14 resurgenti... exsultatio matutinae -is est propria. DICT. 2, 6 -is atque laetitiae (4, 14). SCHOL. Cic. Bob. p. 110, 35 St. CLAVD. DON. Aen. 6, 515 p. 575, 10 cum... nobis... inimica -o esset. 6, 565 p. 583, 19 dilatam poenam inanis -o consecuta est (cf. VERG. furto laetatus inani). 9, 250 p. 221, 9 -is... lacrimae et doloris. 10, 870 p. 399, 16. 11, 40 p. 413, 3 -em tantam rumpebat fortuna luctibus. AMBR. Iac. 1, 2, 5 ante delectationem concupiscentia, post delectationem -o est. HIER. epist. 60, 14, 1 opp. maeror. VVLG. Sirach 6, 32 coronam -is superpones tibi (στέφανον ἀγαλλιάματος). Phil. 1, 26 ut -o vestra abundet in Christo Iesu (χαύχημα). RVRIC. hist. mon. 32 p. 460^A. PAVL. NOL. epist. 15, 1 p. 110, 19. 111, 13 praeveniens tristitiam nostram -e. AVG. civ. 3, 28 p. 142, 27 D. tabula illa (Sullae) cum magna -e proposita est (cf. laetitia ibid. l. 30 D.). 11, 27 p. 499, 17. in psalm. 103 serm. 1, 3? (v. p. 2248, 17). I's. AVG. serm. 100, 1. VICTRIC. 25 immodica -o tacere non novit (cf. infra: laetitiae detrimentum est, si desit auditor). MART. CAP. 1, 23 tanta -e alacritateque concutitur Virtus, ut... etiam corpore moveretur (cf. 9, 901).

[Blatt]

EPISC. Gall. Leo M. epist. 68, 1 magna ... et ineffabili quadam nos peculiares tui -e succrescimus. LEO M. epist. 4, 1 p. 610^B nobis -em facit ecclesiarum status (*opp.* maeror). AVELL. p. 81, 7 praestitam quietis securitatem omnes -e congrua testarentur. p. 87, 11 -is occultae ... suspectum. EPIST. pontif. 303 Migne 20 p. 527^A magna me habuit -o, cum ... Vitalis ... advenit. 350 p. 760^B in immensum -is extollitur. SACR. Leon. 397 fructum -is hodiernae. SALV. eccl. 3, 46 illi erant in -e, sed ille in dolore. RVRIC. epist. 2, 48 p. 430, 29 regnum laetitia et -e percipiet. VICT. VIT. 1, 35 cum -e nimia. ENNOD. epist. 1, 20, 3 p. 32, 15 sub solida -e uberioribus in fletum oculis ... me respicere quod evasi (*cf.* 7, 16, 3 p. 185, 17). CASSIOD. Ios. antiq. 11, 3 p. 309 restaurationem ... festiva -e celebrabant (*cf.* gr. μετὰ χαρᾶς). compl. in apoc. 16 p. 1411^C v. p. 2142, 33. PASS. Theclae B 40 p. 112, 10. 16. 20. C i. q. causa -is, sc. laetus eventus: LIV. 29, 23, 5 inter aliam -em ... societas ... adfirmatur. SEN. dial. 7, 25, 3 omnes mihi ex voto dies cedant, novae -es prioribus subtexantur. PLIN. epist. 7, 9, 3 magna -o, si (*opp.* pudor). paneg. 40, 2 conversa est iniquitas in -em. EDICT. imp. Nervae Plin. epist. 10, 58, 9 nec -o ullius instauratis egeat precibus. PORPH. Hor. carm. 2, 17 p. 79, 23 ob hanc -em populs e*i* ... plausum edidit. SCHOL. Cic. Gron. D p. 295, 21 St. hac -e Cicero surrexit et gratias agit.

iuncturae ad III: nominales: accedit genetivus subi. vel pron. possess.: CIC. Sest. 54. 111 Pis. 22 CAES. civ. 1, 74, 7 BELL. Alex. 32, 4 QVINT. decl. 259 p. 58, 21 APVL. met. 7, 27 et saepius. *accedit gen. obi.:* adventus: IVST. 37, 3, 7. *crucum* repertarum: PAVL. NOL. epist. 31, 5 p. 273, 4. filii geniti: IVST. 37, 3, 7. plenitudinis propriae: GREG. M. moral. 23, 48. rerum gestarum: LIV. 30, 17, 12. sanguis homicidarum: PANEG. 9 (12), 4, 4 (*v. W. Baehr. ad l.*). victoriae: CVRT. 4, 4, 5 GALLICAN. Avid. 12, 2. *nota inf. pro gen. gerund. obi. vel pro enuntiatio secund.:* CASSIAN. c. Nest. 1, 5, 2 haec ... ab animo potuisse reicere ... stupenda -o. *epitheta:* certa: SACR. Leon. 452. communis: LIV. 30, 17, 12. *adde p. 2250, 63.* congrua: *supra l. 4.* duplex: p. 2250, 49. effusa: PANEG. 10 (4), 30, 5. enormis: MEROB. pros. fragm. 2 B, 2. festiva *supra l. 12.* CASSIOD. var. 1, 4, 1 (*a. 507*). hodierna: *supra l. 7.* humana: p. 2250, 55. immodica: p. 2250, 82. inanis: p. 2250, 71. ineffabilis: *supra l. 1.* ingens: AVELL. p. 137, 18. inimica: p. 2250, 70. insignis: PANEG. 10 (4), 30, 5. *<i>nsue-*ta: MEROB. pros. frg. 2 B 2. magna: BELL. Alex. 32, 4. p. 2250, 8. PLIN. epist. 7, 9, 3. CLAUD. DON. Aen. 7, 145 p. 23, 10 et saepius (*v. supra*). maior: ZACCH. 1, 36 p. 1106. maxima: CLAUD. DON. Aen. 10, 870 p. 399, 16. PASS. Theclae B 40 p. 112 *al.* matutina: p. 2250, 68. nimia: *supra l. 9.* nova: *supra l. 16.* AVG. civ. 22, 8 p. 581, 12 D. occulta *supra l. 4.* omnis: VAL. MAX. 7, 1, 1. p. 2250, 58. pinguis: GREG. M. moral. 23, 48. prima: p. 2250, 41. quanta: AVG. civ. 11, 27 p. 499, 17. reverentissima: CASSIOD. var. 10, 20, 1. sola: p. 2250, 55. CASSIOD. var. 11, 8, 8 (*a. 533*). solida: *supra l. 10.* stupenda: *supra l. 32.* summa: CAPITOL. Max. Balb. 12, 1 PANEG. 8 (5), 10, 1 CASSIAN. conl. 10, 3, 2. 18, 1, 4. tanta: p. 2250, 38. *et al.* trepida: TERT. uxor. 2, 9. viridis: GREG. M. moral. 23, 48. -is (-um): abundantia: VAL. MAX. 7, 1, 1. causae: PAVL. NOL. epist. 15, 1. corona: p. 2250, 76. exsultatio: p. 2250, 68. fructus: *supra l. 7.* gemitus: AVG. serm. 25, 88. immensum: *supra l. 6.* lacrimae: p. 2250, 72. laetitia: p. 2250, 45. 49. largitas: CONC. I 2 p. 108, 6. materia: LEO M. epist. 82, 1 p. 917^A. nuntius: p. 2250, 63. spes: SACR. Leon. 452. suspectus -is occultae: *supra l. 5.* vox: CLAUD. DON. Aen. 12, 95 p. 588, 17. AVG. civ. 22, 8 p. 581, 12 D. in psalm. 63, 2. -e: plenus: CAES. civ. 1, 74, 7 CLAUD. DON. Aen. 7, 120 p. 20, 23. 11, 660 p. 516, 3. *verbales:* -o abundat: p. 2250, 77. coepit confundi: PAVL. NOL. epist. 31, 5 p. 273, 4. consequitur: p. 2250, 71. eget aliqua re: *supra l. 19.* habet aliquem: *supra l. 6.* incedit aliquem: DICT. 4, 14. inundat pectus: p. 2250, 44. novit tacere: p. 2250, 82. sequitur: PANEG. 3 (12), 4, 4. venit de confessione: ZACCH. 1, 36 p. 1106^C. vincit: p. 2250, 64. -em afferre: CLAUD. DON. Aen. 10, 870 p. 399, 16. agnoscere: PRISCILL. tract. 10, 129 p. 95, 14. arcessere: p. 2250, 65. facere: *supra l. 3.* habere: CLAUD. DON. Aen. 6, 515 p. 575, 12. offerre: DICT. 2, 6. omittere: CIC. Sest. 54. praecipere: CVRT. 4, 4, 5. praedicare: CIC. Pis. 22. profiteri: OPTAT. 5, 6 p. 133, 2. rumpere: p. 2250, 73. siccare: GREG. M. moral. 23, 48. stupere: *v. supra l. 32.* subtexere: *supra l. 17.* -e accipere: CAPITOL. Gord. 10, 1. celebrare: *supra l. 12.* concuti: p. 2250, 84. excipere aliquid: p. 2250, 50. finire: p. 2250, 67. frui: p. 2250, 48. impinguere: GREG. M. moral. 23, 48. percipere: *supra l. 9.* praevenire tristitiam: p. 2250, 78. promerere aliquid: CASSIOD. var. 10, 20, 1. referre secum aliquid: EVON. Aug. epist. 158, 10 p. 495, 23. respicere: CASSIOD. var. 1, 4, 1. respirare: AVELL. 137, 18. sentire: CASSIOD. var. 11, 8, 8. succrescere: *supra l. 2.* suscipere: AVG. civ. 19, 27 p. 499, 17 D. CASSIAN. conl. 10, 3, 2. 18, 1, 4. testari: HIL. trin. 9, 40 et *supra l. 4.* venire: BELL. Alex. 32, 4. *cum praep.:* ad -em referre: HIL. in psalm. 58, 13 p. 191, 7. proficere: HIL. trin. 5, 21. sufficere: PANEG. 8 (5), 10, 1. cum -e aliquid facere: p. 2250, 37. 39. 58 CAPITOL. Max. Balb. 12, 1 *al.* saepius. de -e deminuere: p. 2250, 49. *aliter p. 2250, 56. 60.* in -e: p. 2250, 41. *supra l. 8.* inter -em: *supra l. 15.* -es: IVST. 37, 3, 7 *al.* sub -e: *supra l. 10.*

syn. et app.: ad I: gratiarum actio, honor, laetitia, sup-

plicatio, triumphus. *de differentia inter -em habere et gratias agere cf. Cic. Mil. 98.* ad II: gaudium, gratia, gratiarum actio, laetitia. ad III: alacritas, gaudium, laetitia, voluptas. *opposita:* ad I: ingratitude, precatio, preces, supplicatio, votum. ad II: confirmatio, comploratio, hortatio, solacium. ad III: dolor, maeror, metus, oratio, tristitia.

gratulativē a gratulor, gratulatio. *gratulandi modo, gratulabunde.* LEANDER hom. p. 893^C hoc ... -e profert in psalmis (4, 2) Ecclesia dicens: in tribulatione dilatasti me.

gratulātor, -ōris m. a gratulari. [*loc. spur. Cic. fin. 2, 108*]. 1 fere i. q. cliens (*cf. p. 2253, 36 et MART. 10, 70, 6*): MART. 10, 74, 1 parce lasso, Roma, -i, lasso clienti. 2 homo laetus (*i. qui gratulatur de aliqua re, gaudet aliqua re*): AVG. in epist. Ioh. 8, 9 illum fecisti -em de fame interfecta; hunc fecisti imitatore de exemplo proposito.

gratulātōrius, -a, -um a gratulator. 1 i. q. χαριστήριος, ad gratiarum actionem pertinens (*cf. infra l. 71. fortasse huc pertinet locus infra l. 32 allatus*): PS. RVRIC. Ios. bell. Iud. 7, 32 p. 833 ed. Basil. penatibus diis adventus sui -a sacra celebrabat (θυσίας τῆς ἀφίξεως χαριστηρίου, *de genetivo v. p. 2256, 67*). 2 i. q. συγχαριστικός, ad congaudendum pertinens (*cf. p. 2253, 37*): CAPITOL. Max. Balb. 17, 1 -am epistolam subdidi (*cf. AVELL. p. 47, 25 -a, sc. epistula, de ordinatione papae Siricii*). IVL. VAL. 1, 6 ait ... Philip-pus post solatia (solita Eberhard) -a. PS. RVRIC. Ios. bell. Iud. 5, 18 p. 768 ed. Basil. legationes aderant obviam coronas ei et -a decreta a singulis civitatibus offerentes (*gr. 620 συγχαριστικά ... ψηφίσματα*). AVG. epist. 58, 2 ut ... has -as litteras mitterem. *nota verbaliter c. dat. structum:* AVG. serm. 193, 1 festa vox et -a non uni feminae ... sed generi humano. 3 fere i. q. laetus, festivus (*v. p. 2255, 8*): IVL. VAL. 3, 34 cena ... -a ... apponitur. SCHOL. Stat. Theb. 2 p. 76, 2 pollicitatio Adrastis filias suas in coniugio Polynicis et Tydei. illorum -a (-laria MP Mon., *vix recte*) responsio; *cf. l. 18.* **adv. gratulātōriē:** i. q. gratulanter, libenter, cum gaudio: AVG. conf. 8, 6, 14 -e miratus est.

***gratulor**, -ātus sum, -ārī. [*a *grati-tulos, ut opi-tulor ab opi-tulos W.*] *de formis: inter verba deponentia:* PS. ASPER gramm. suppl. 51, 1 CHAR. gramm. p. 479, 16 B. ?gratulo: TERT. pall. 5 expositio ... togae -atur (*cf. p. 2255, 76 et Hoppe, Syntax d. Tert. p. 62; sed v. Gron. Observ. IV 2 p. 295 et p. 2256, 2. 12*). *formarum activi certa utique exempla non extant, nisi faciles coniecturas reicis, in his:* PS. AVG. serm. ed. Mai 40, 1 de inimicis tuis -ab(er)is, *cf. e. g. ibid. 4, 3. MARCELL. med. 8, 87 et 23, 17 -ab(er)is remedio cf. 9, 133. 25, 30*). *de prosod. et metr.:* INSCR. christ. Rossi II 274, 4* gratulando. ceteroqui apud dactylicos non legitur nisi: gratulor (*hex. primo pede:* Ov. ars 3, 122 epist. 6, 3. 9, 1 trist. 1, 9, 54. MART. 10, 70, 6 ANTH. 386, *sed v. p. 2258, 4. quinto pede:* IVV. 15, 86 PARTHEN. epist. vers. 7 M.) et gratuler (*primo pede:* PAVL. NOL. carm. 31, 8. 22, 164). *grammatica v. p. 2258, 84.* NOT. Tir. tab. 28, 74. *de sensu:* PRISC. gramm. II 404, 15 sunt verba, quae una voce et una coniugatione diversas tamen habent significationes ... -or: gaudeo pariter cum alio et gratias ago. *v. infra l. 71. p. 2253, 14. quomodo significatio cum alio gaudendi orta sit, v. p. 2253, 22. AGROEC. gramm. VII 123, 1 (= ISID. diff. 1, 334 diff. app. 133 DIFF. ed. Beck p. 66, 2 cf. ibid. p. 55, 13) laetamur de nostris bonis, -amur de alienis. quam sententiam ut probet grammaticus, affert Cic. Verr. I 21, v. p. 2249, 41. sed cf. p. 2254, 16. 2255, 7, unde -ari et gaudere idem esse apparet. vi verbi vanescente: i. q. frui, possidere, continere significat (*cf. infra l. 61*), acerescente: i. q. ovare, subsannare (*cf. infra l. 60*). reddit graeca haec: δοξάζω ἐπιχαίρω εὐχαριστῶ ἡδομαι καταχαίρω κατενφηνέω συνέχω συνήδομαι συγχαίρω χαίρω. vox toti latinitati communis, ita tamen ut notio gratias agendi (*v. infra l. 71*) antiquis maxime eorumque imitatoribus (*v. infra l. 83*), notio sibi gaudendi ab inferioris aetatis scriptoribus assumpta esse videatur. de alternatione inter -or et grator (*v. p. 2243, 73*), cum quo vocabulo -or in codd. confunditur, *v. p. 2243, 78.* [*loci dubii:* PLAVT. Truc. 385 VAL. MAX. 5, 1, 1e PHAEDR. 3 epil. 27 CASSIOD. Ios. antiq. 5, 2 p. 121. mutili: PLAVT. Cas. 985 PANEG. 8 (5), 5, 2. *spur.:* CIC. fin. 2, 108 Ov. met. 10, 305. coniectura restituti: TERT. nat. 1, 1 p. 60, 15 v. p. 2255, 21. ANTH. 386 v. p. 2258, 4.]*

I i. q. gratias agere (PRISC. gramm. II 404, 15 v. supra l. 49. NON. p. 116, 31 -ari: gratias agere [GLOSS. V 642, 2]. GLOSS. II 320, 29 εὐχαριστῶ v. p. 2243, 80. *cf. Appel, de Rom. precationibus, Gießen 1909 p. 64, sed v. p. 2254, 71. nonnullis locis sub II allatis, e. g. Cic. Att. 4, 1, 1. 16, 5, 2 SEN. dial. 6, 13, 4 QVINT. inst. 6 prooem. 8 [al.], etiam notio gratias agendi vindicari potest, sed hac parte certae solum interpretationis locos pono*). A additur dativus dei (vel personae) cui gratias agimus: NAEV. carm. frg. 24 M. (25 B.) <man>usque ... sustulit ... Amulius [divis(que) -batur] (-batur divis codd., transp. et suppl. L. Mue., -bat Bähr., Havet, *sed cf. supra l. 39*). ENN. scaen. 209 Iuppiter, tibi, summe, tandem male re gesta -or. AFRAN. com. 20 (*v. p. 2253, 11*). SCIP. mai. or. frg. Gell. 4, 18, 3 eamus ... Iovi ... -tum. CATO Cic. epist. 15, 5, 2 dis immortalibus -ari nos quam tibi referre acceptum mavis. ITALIA Rom. 14, 6 (cod. g) qui manducat, [Blatt]

domino manducat: -atur enim deo (ἐὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ. VVLG. gratias ... agit deo). et qui non manducat, domino non manducat et gratias agit [aut -atur] (om. VVLG.) deo (ἐὐχαριστεῖ). COD. Iust. 4. 34, 3 v. infra l. 13. EDICT. imp. Diocl. I 1 v. infra l. 9. **B** *ponitur absolute*: CAECIL. com. 9 sed ego stolidus; -tum me (med, tibi me con.) oportet(at prius. TER. Haut. 879 desine ... deos, uxor, -ando obtundere. AVSON. 419, 11 (p. 356 P.) tui ... praefectura ... beneficii, quae ... non vult vice simplici -ari. **C** *accedit obiectum vel causa gratias agendi: abl.*: EDICT. imp. Diocl. I 1 cui (i. fortunae) -ari ... tranquillo orbis statu et in gremio altissima(e) quietis locato etiam pacis bonis. *enunt. secund.*: AFRAN. com. 20 quom (quod al., sed cf. p. 2258, 17) salvus venis ... -or dis. COD. Iust. 4, 34, 3 cum tibi debeat -ari, quod ... facias.

II i. q. gaudere pariter cum alio vel sibi; fere semper de personis. seorsum posui exempla quae ad incorporalia vel in-anima (maxime personata) sive ad bestias pertinent. personas in-animis aut incorporalibus quasi congaudentes invenies l. 84. p. 2254, 13. (CHAR. gramm. p. 465, 1 B. -or: συγχαίρω. GLOSS. I Ansil. GR 109 -amur: laetamur. II Philox. GR 60 -atur: συνίδεται, συγχαίρει. sim. saepius. 'gratari (v. p. 2244, 10) vel -ari alci alqd. est grates agere diis aliquid alicui ex sententia evenisse' Gronov. Observ. IV 2 p. 294; quae gratiarum actio quoniam cum gaudio coniuncta est, -ari sensum gaudendi sibi vel cum aliquo accipit. de differentia intercedente notionibus congaudenti aliis et sibi gaudendi, v. p. 2254, 16. 58. 2255, 7. *gratias agere et -ari vel componuntur vel opponuntur*: CIC. Phil. 1, 30 mihi ... et gratias boni viri agebant et tuo nomine -bantur. 14, 13 sive ... uni -bantur ... sive uni gratias agebant. ATT. 14, 17^A, 3 (= epist. 9, 14, 3). epist. 2, 9, 1. 6. 11, 1 qua in re tibi -or ita vehementer, ut te quoque mihi -ari quam gratias agere velim. Q. CIC. Cic. epist. 16, 16, 1 LIV. 28, 9, 6. 28, 39, 13. 30, 17, 7. 37, 52, 4 SEN. contr. 7, 1, 1 CVRT. 6, 7, 15 QVINT. inst. 3, 4, 3, narramus, deprecamur, gratias agimus, -amur eqs. decl. 259 p. 56, 17. TAC. hist. 4, 64 deis ... grates agimus vobisque -amur, quod. CYPR. mort. 25 p. 313, 8 deo gratias agis, non tibi -aris, quod. PS. AVG. quaest. test. II 127, 17 p. 406, 19.

A accedit datus (ἀπὸ νομοῦ, v. p. 2258, 84): 1 personae vel rei, cui congaudemus (-ari alci alqd., v. p. 2255, 65). **a** -ari personis: PLAVT. Rud. 1270 v. p. 2258, 20. Stich. 567 Trin. 579 -tor meae sorori. TRUC. 512 illam saluta et -are illi. VARRO rust. 3, 17, 1 candidato 3, 17, 10. CIC. Verr. I 19 ei ... -atur (victoriam add. dett.). Sulla 89 dom. 22 Sest. 20. Planc. 66 si mihi tum omnes essent -ti (congratulati codd. rece., v. Klotz ad l.). 91 Phil. 1, 30. 2, 61 venisse eam tibi ... obviam -tum, cf. p. 2259, 2). 14, 13. ATT. 4, 1, 1. 5, 20, 1 al. epist. 1, 7, 7. 11 al. 2, 9, 1 tibi ... -or laetorque ... tua dignitate. 6, 15 tibi -or, mihi gaudeo. 15, 2, 5 cum ego ei -tus essem idque me gaudere dixissem. 15, 8 gratum mihi feceris, si uxori tuae ... meis verbis eris -tus. 15, 14, 2 praesens -ari (ibid. 3 te ipsum intuens). Q. CIC. Cic. epist. 16, 16, 1 CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 17 CAES. civ. 1, 18, 2 v. p. 2259, 3. BELL. Alex. 53, 4 SALL. lug. 9, 2. hist. frg. 1, 89 ei voce magna vehementer -bantur (cf. Plutarch. Sertor. 4 ἐξεδέξαντό ... πρότω καὶ κατευφύνησαν). OV. trist. 1, 9, 54. epist. 6, 3 -or incolumi (sc. quia incolumis es; similiter causa subest: infra l. 54. 55. 56. 58. 63. 72 al.). LIV. 1, 28, 1. 7. 10. 12 al. 22, 51, 1 Hannibali victori cum -rentur. SEN. contr. 1, 5, 9. 2, 3, 9 al. 7, 7 (22), 9 -bantur ... repulso magis quam designato (cf. filio). 7, 8, 11 cui damnato -andum est. 10, 2, 2. 10, 4, 9 VELL. 2, 48, 6. 2, 104, 3 VAL. MAX. 4, 5, 3. 4, 7, 2 extr. SEN. Tro. 620 benef. 1, 13, 1. dial. 1, 4, 2 non -or tamquam viro forti, sed tamquam consulatum ... adepto. epist. 52, 4 CVRT. 8, 12, 17 STAT. silv. 4 praef. MART. 10, 70, 6 -or ... multis, nemo ... mihi. QVINT. decl. 259 p. 56, 17 al. TAC. ann. 15, 23 Seneca Caesari. hist. 4, 64 PLIN. epist. 4, 7, 7 al. paneg. 69, 1 multis -andum, nemo consolandus fuit. SVET. Vit. 2, 5 cum saeculares ludos edenti Claudio -retur. CALP. decl. 10, 20 FRONTO p. 199, 2 N. (loco lacunoso). p. 233, 22 APVL. apol. 94 MIN. FEL. 40, 1 TERT. bapt. 20. ITALIA Phil. 2, 17 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1213^C) laetor et -or omnibus vobis (χαίρω καὶ συγχαίρω. VVLG. gaudeo et congratulor). Luc. 1, 58 (cod. e) -bantur (συνέχαρον. VVLG. congratulabantur). 15, 9 (cod. e, Ps. Cypr. ad Novat. 15). CYPR. zel. 17 p. 431, 23 conlaetare ... et -are melioribus (congratulare edd., sed cf. Watson p. 198). epist. 9, 1 p. 489, 4 al. 33, 2 p. 567, 20 quibus quantum -tus sim, dominus testis est. LACT. mort. pers. 18, 1. inst. 7, 16, 12 -buntur mortuis. IVST. 8, 3, 2 al. PS. AVR. VICT. epit. 12, 3. VIR. ill. 4, 13 PS. HIL. libell. 12 EPIST. Euseb. (Hil. coll. antiar. A II) 1. AVSON. 419, 76 consolaris adfectos, revalentibus -aris. SYMM. epist. 1, 20, 3 vereor, ne ... quantum tibi -er, parum credas. 1, 91 al. SCHOL. Cic. Bob. p. 163, 26 St. HIER. epist. 4, 1, 2. 47, 21. AVG. civ. 3, 9 p. 105, 24 D. 7, 4 p. 279, 5 -retur ... diis ... quisquam ... et eos diceret fortunatos. epist. 58, 2. spir. et litt. 2, 3 p. 156, 17. anim. 1, 2, 2 p. 304, 25 al. in evang. Ioh. 100, 2 in epist. Ioh. 1, 11. catech. rud. 16, 24. *speciatim de legatis publice -antibus (cf. p. 2254, 83. 2255, 62)*: LIV. 31, 11, 8. 45, 3, 6. 45, 22, 1 cum Romam venissemus ex publico hospitio in curiam -tum vobis. PAVL. dig. 4, 6, 35, 1 qui missi sunt ad -andum principi. **b** *pro personis ponitur: a subst. collect.*: CIC. Phil. 1, 9 ne tardius quam cu-

perem reipublicae -rer (ad Brut. 2, 4, 2 de Cassio laetor et reipublicae -or, etiam mihi. LIV. 5, 3, 3 quod ... hic error est sublatus, et vobis et propter vos reipublicae -or). 45, 13, 17 senatui (CAPITOL. Max. Balb. 17, 2 urbi Romae ... senatui ... Italiae ... provinciis ... legionibus ipsis. PS. AVR. VICT. epit. 12, 3 senatui et populo provinciisque ipsi Nervae ... nequaquam). CYPR. epist. 61 p. 695, 15. **β** *nomen terrae, regionis etc. metonymice pro incolentibus*: CIC. epist. 9, 12, 1 -or Baiis nostris (iocose dictum, cf. vol. II 1683, 45). OV. met. 10, 306 huic terrae, quod. 10, 4, 9. APVL. flor. 18 p. 83 Karthagini. CAPITOL. Max. Balb. 17, 2 v. supra l. 4 sqq. PS. AVR. VICT. epit. 12, 3 v. supra l. 5. **γ** *spatium temporis pro hominibus*: PLIN. epist. 4, 27, 5 temporibus nostris -are pro ingenio tali. 7, 33, 9 non mihi solum, verum etiam saeculo est -tus. **c** -ari rei quodammodo personatae: IVV. 15, 86 elemento -or. PLIN. epist. 9, 22, 3 -are etiam litteris ipsis.

2 pronominis reflexivi: -ari sibi i. q. laetari (cf. p. 2244, 17. additur causa fere per quod vel acc. c. inf.; quia: infra l. 29, partic.: infra l. 30, enunt. relat. infra l. 31): CIC. leg. frg. 1 -emur nobis, quod. ATT. 15, 22 -or nobis Q. filium exisse. epist. 3, 11, 2 ipse mihi -tus sum. MARCELL. Cic. epist. 4, 11, 2 in hoc ego mihi. TREBON. Cic. epist. 12, 16, 1 ad Brut. 2, 4, 2. OV. trist. 1, 9, 54 tibi ... mihi -or, ingenium non latuisse tuum. VAL. MAX. 3, 1, 2 SEN. benef. 2, 3, 2. 3, 23, 2 epist. 10, 3. 75, 6. 79, 12 PETRON. 79, 9 QVINT. decl. 287 p. 154, 15. PLIN. epist. 5, 14, 6 FRONTO p. 199, 2 N. APVL. apol. 27. MIN. FEL. 40, 1 Octavio meo plurimum quantum, sed et mihi -or. TERT. anim. 33 p. 357, 13 quantum sibi de pistrinis. CYPR. mort. 25 p. 313, 8 LACT. inst. 6, 9, 17 epit. 35, 5 IVST. 8, 3, 2 EPIST. Euseb. (Hil. coll. antiar. A II) 1 CLAVD. DON. Aen. 5, 30 p. 428, 32. AVG. civ. 17, 4 p. 204, 8 D. PAVL. NOL. epist. 1, 3 -are ... tibi, quia. BARNAB. 1, 3 plurimum -or mihi sperans liberari (gr. συγχαίρω ἑαυτῷ ἐπιζῶν). PASS. Mar. Iac. 13 p. 62, 13 sibi, quae tale pignus ediderat, -ari.

3 incorporalium, maxime qualitatatum alterius, propter quas pariter cum illo gaudemus: CIC. Marcell. 19 etsi persaepe virtuti, tamen plerumque felicitati tuae -bere (virtuti: CIC. epist. 4, 8, 1 opp. consolari dolorem. CYPR. epist. 13, 1 p. 504, 16 litteris fidei et virtuti vestrae. felicitati: CIC. ATT. 14, 17^A, 7 [= epist. 9. 14, 7] PANEG. 10 [4], 27, 6 TREB. Val. 1, 6). SEN. contr. 7, 1, 15 -are, pater, naturae meae (PANEG. 7 [6], 14, 4 naturae ac moribus tuis). AVG. in evang. Ioh. 78, 3. 9, 2, 4 -or sorti tuae, provincia, quod. SEN. dial. 6, 13, 4 orbitati suae -tus est. QVINT. inst. 6 pr. 8 dolori. decl. 314 p. 235, 22. 316 p. 245, 22. 337 p. 328, 21 AMM. 17, 5, 10 MARCELL. med. praef. 3. MART. CAP. 6, 724 Euclidis laudibus Geometria plurimum -ta.

4 personae, propter cuius calamitates gaudemus: ITALIA Mich. 7, 8 (PS. CYPR. ad Novat. 12) noli -ari, inimica mea, mihi, quoniam, si cecidi, et exurgam (μὴ ἐπὶ χαιρὲ μοι. VVLG. ne laeteris ... super me, quia cecidi). CLAVD. DON. Aen. 2, 540 p. 222, 14 Achilles ... potius ... doluit fortunam meam, quam mihi in adversis -tus est (i. adversis meis laetatus est).

B per praepositiones exprimitur, cui congaudemus: ITALIA Luc. 15, 6 (cod. e) -amini mecum (συγχαίρετέ μοι. VVLG. congratulamini mihi). FILASTR. 120, 8 in ... baptismo cum eo pariter -emur. SYMM. epist. 1, 90, 2. DICT. 6, 15 Ulises -ari cum fortuna (i. sibi ob fortunam, ut supra l. 33 sqq.). SVET. Claud. 6, 1 oppressum Seianum apud eosdem (i. consules) -retur.

C absolute ponitur (i. sine obiecto vel causa -andi): **1 auditor 'alicui', ideoque congaudenti notionem retinet verbum**: **a generatim**: PLAVT. Capt. 504 ex -ando miser vix eminebam (cf. 501 p. 2255, 76). VARRO frg. Non. p. 312, 16 quae veniebant ad fetam amicae (nom.) -tum. RHET. Her. 4, 55, 68 -antibus manum porrigens. CIC. Mur. 89 unde hospites ... -tum Romam concurrerint. Phil. 2, 12. 12, 18 v. p. 2255, 57. Tusc. 1, 111 Iaco accessit ad senem et -tus 'morere, Diagora' inquit. ATT. 8, 9, 2 laeto ... volta. 14, 14, 2 app. laetari. epist. 2, 9, 1. 6, 6, 2. ad Q. fr. 3, 1, 25 nihil rescripsi, ne -audi quidem causa. LIV. 1, 6, 1. 1, 25, 13 ovantes et -antes Horatium accipiunt. 7, 10, 12. 7, 36, 7 obviam effusi laudant -antur singulos universos(que) servatores suos vocant. 21, 42, 2 inter -antes gaudio exsultans. 22, 7, 12 opp. consolantes. 24, 16, 10 complexi inter se -antesque. 24, 16, 16. 26, 22, 3 -andi causa. 28, 9, 6. 35, 34, 11 PHAEDR. 4, 12, 4. 5, 7, 29. SEN. epist. 67, 11 -antium coetu ... celebrantur (vix recte cum Appel, De Romanorum precationibus p. 64, de gratiarum actione interpretis). CVRT. 6, 7, 15. QVINT. inst. 8, 5, 1 -antes 'ex sententia' dicimus. decl. 278 p. 135, 11 al. PLIN. epist. 4, 7, 7 paneg. 61, 8. 71, 1. SVET. Cal. 6, 1 expergefactus ... -antium vocibus atque undique concinentium. Otho 7, 1 -antium adulantiumque blanditias. FRONTO p. 89, 7 N. Faustinae tuam meis verbeis appella et -are. APVL. met. 8, 2 CYPR. epist. 6, 1 p. 480. LACT. ira 7, 7 bestiae -andi officium voce declarant (cf. p. 2255, 3). VIR. ill. 35, 5. CLAVD. DON. Aen. 5, 35 p. 429, 19 impatientiam hominis vere -antis. SERV. Aen. 4, 478 gratate: i. q. -are, suscipe gaudium pro sorore. PAVL. NOL. carm. 31, 8 -er an doleam? SIDON. epist. 3, 3, 6 ineptias -antum v. p. 2259, 65.

b speciatim de legatis publice -antibus: CIC. Pis. 51 neque ... regio ulla fuit ... ex qua non ad me publice venerint -tum (cf. [Blatt])

Tusc. 1, 86). CAES. Gall. 1, 30, 1 principes civitatum ad Caesarem -tum convenerunt. LIV. 3, 26, 10. 7. 38, 2 al. perioch. 45. VAL. MAX. 2, 7, 6 -andi . . . officio (*opp.* adloquendi). 4, 3, 7. CVRT. 6, 1, 17 dissentire ab animis -antium vultus. SVET. Claud. 9, 1 Tit. 5, 1. PANEG. 5 (8), 21, 2 illa cuius nomine mihi peculiariter -andum civitas. SPART. Sept. Sev. 6, 1.

2 subaudiendum est pron. refl. vel 'deis' (cf. Nägelsbach, Stilistik⁹ p. 385) ita ut in simplicem gaudendi notionem abeat vocabulum. cf. p. 2244, 42 sqq. (certa exempla non ante QVINT. inveniuntur, v. autem PLAVT. Rud. 1179 p. 2258, 19. TERT. Eun. 259 v. infra l. 78. Ov. ars 3, 122 v. p. 2257, 53. epist. 9, 1 v. p. 2257, 54. LIV. 4, 40, 2 v. p. 2257, 56. CVRT. 6, 9, 18 v. p. 2258, 33. 8, 12, 17 v. p. 2258, 34). QVINT. decl. 295 p. 168, 1 coeperam -ari, iterum sollicitor. 309 p. 216, 22. ITALIA Is. 66, 14 (Iren. 5, 15, 1) -bitur cor vestrum (*χαρήσεται*. VVLG. gaudebit). prov. 1, 26 (Praedest. 3, 1 p. 630^D) -bor, dum venerit super vos repentina calamitas (*καταχαροῦμαι*. VVLG. subsannabo, cum. cf. p. 2258, 73). 24, 17 (Ps. Aug. spec. 16 p. 377, 3 Cassian. conl. 5, 15, 1) si ceciderit inimicus tuus, noli -ari (*μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ*. VVLG. ne gaudeas). Phil. 1, 18 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1199^B) in hoc -or sed et -bor (*χαίρω . . . χαρήσομαι*. VVLG. gaudeo . . . gaudebo). 3, 1. 4, 10. TERT. nat. 1, 1 p. 60, 15 christianus . . . interrogatus confitetur, damnatus -atur (*Klussmann*, gloriatur A; cf. Hartel, Patr. Stud. 2 p. 26, qui notionem gaudendi defendit; sed v. TERT. apol. 1, 12 et 46, 14 damnatus gratias agit). CYPR. mort. 14 p. 305, 25 epist. 55, 23 p. 641, 10. 67, 6 p. 740, 17. SORT. Sangall. 2, 2. 29, 2 CORP. XI 1354 (a. 255). HIL. in psalm. 53, 1. 59, 4 -antis . . . humani generis . . . vox. AVSON. 419, 3 occursus gaudentium plurimorum neminem patitur solum -ari. DICT. 5, 10 COMMENT. Lucan. 1, 38 p. 14. SCHOL. Cic. Gron. D. p. 291, 18 St. -tus (sc. sibi. Stangl) Pompeius vocavit Tuberonem. Clun. p. 272, 31 dona sumpsit -ans (sc. sibi. Stangl) Africanus. Bob. p. 110, 30. CLAVD. DON. Aen. 7, 34 p. 9, 7 sic . . . laetus fuit Aeneae adventantis regressus, ut . . . aves quoque . . . -ari viderentur. 9, 637 p. 270, 22. 10, 265 p. 328, 10 quemadmodum solent grues . . . nuntiare laetitiam, sic Troiani -antes exclamaverunt. SERV. Aen. 5, 40. AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 16 quando . . . mens -atur velutque infusione quadam spiritali repletur animus gaudio. Ps. AMBR. Act. Seb. 10, 31 (*opp.* contristari). HIER. epist. 54, 4, 3 (*opp.* lugere). 57, 1, 1 Paulus . . . in principio -atur dicens (*infra*: aestimo me beatum). DIDASC. apost. 15, 3 F. (= 16, 33 H.) gratanter . . . pae-nitentes suscipite -antes (suscipi et -ari iubet L, cf. autem Const. apost. 2, 15, 3 ἀκούωντες . . . χαίροντες). RVFIN. hist. mon. 31, 457^D. AVG. civ. 16, 26 p. 168, 16 D. exultatio . . . -antis. 22, 8 p. 580, 14 clamantium -antiumque vocibus. epist. 89, 6 catech. rud. 14, 22 serm. 26, 7, 8. in epist. Ioh. 1, 10 omnes -antur: recitatur apostolus -ans. VICTRIC. 26 -amur, . . . quoties videmus tenebras luce discussas. MART. CAP. 2, 107. AVELL. p. 71, 26 per absentiam sancti viri, non quidem optentura (*i. pervictura*), interim tamen, vitia -antur, cum. SACR. Greg. 94, 2 concede . . . nos per . . . mysteria paschalia -ari, ut . . . nobis fiat causa laetitiae. CONC. I 5 (a. 431) p. 151, 3 Abraham . . . -tum esse (*gr. χαρήναι*). *ibid.* rec. Q p. 333, 17 (*opp.* contristati sumus). SALV. ecll. 1, 44 ENNOD. dict. 12, 10 p. 464, 1. CONC. Aurel. Arvern. (a. 535) p. 71, 26 nos . . . fecerit -ari. COD. lust. 6, 27, 5, 1 d ut -entur, cum . . . remaneant. INSCR. christ. Rossi II 274, 4^a nos domino laudes dignas -ando canamus cf. p. 2252, 43. *supple dat. ex anteced.*: QVINT. decl. 314 p. 236, 14 iterum -or (cf. p. 235, 22 -or mortalitati).

nota iuncturam: inter se -ari (cf. p. 2244, 59): CIC. Phil. 12, 18 inter se impii cives . . . -bantur. LIV. 3, 28, 4 Romani . . . auxilium adesse inter se -antes. 9, 43, 17 v. p. 2244, 58. cf. 24, 16, 10.

D accedit obiectum vel causa -andi; ubi dativus non additur, pron. reflex. supplendum est (sensus ergo: gaudere, cf. p. 2244, 62 supra l. 8) exceptis cum paucis aliis (PLAVT. Capt. 501 CIC. epist. 3, 12, 1 LIV. 4, 40, 2 CVRT. 6, 9, 18 IVL. VICT. rhet. 27 p. 448, 19) tum iis locis ubi legati publice -ari dicuntur. cf. p. 2253, 7. **1 acc.** (v. p. 2244, 63; -ari alicui aliquid: v. infra l. 77. 78. 79. adde CIC. Att. 16, 5, 2 LIV. 36, 25, 1 SEN. benef. 3, 23, 3 epist. 79, 12. FRONTO p. 233, 22 N. LACT. inst. 6, 9, 17 IVST. 8, 3, 2 SYMM. epist. 7, 16, 1. 7, 20 AVG. anim. 1, 22 p. 304, 25). **a neutr. pron.**: CIC. Att. 16, 5, 2. SEN. benef. 3, 23, 3 potuit domina sibi hoc vel magis -ari. epist. 79, 12 animus noster habebit quod -etur sibi. TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 504, 16. PANEG. 5 (8), 18, 6 hoc impensius -antur quod . . . vis . . . concidit. LACT. inst. 6, 9, 17 quod sibi aliquis -etur. PAVL. NOL. epist. 7, 2 hoc . . . -andum, quod. AVG. civ. 22, 8 p. 581, 7 D. quid in illo /ratre -andum. anim. 1, 2, 2 p. 304, 25 ad gradum vel modum potius spectantia, v. p. 2259, 12. cf. etiam p. 2258, 10.

b subst. vel adi.: aliquid: PLAVT. Capt. 501 ubi quisque vident . . . -antur . . . eam rem (sc. mihi). Stich. 567 -bor vestrum adventum filiis. TERT. Eun. 259 adventum -antur. CIC. Att. 5, 20, 1 mihi -tus es illius diei celebritatem (-te M, v. infra l. 81). CAEL. Cic. epist. 8, 13, 1 -or tibi, adfinitatem, viri optimi (sic Lambinus; -tate cod., cuius auctoritatem sequuntur Sjögren et C. F. W. Mueller. neque tamen -ari alicui aliqua re' alio loco traditur neque CIC. epist. 2, 9, 1 [v. p. 2253, 44] ad hanc structuram tutandam afferri potest). LIV. 36, 25, 1 ut victoriam ipsi populoque Romano -retur (45, 20, 1. 45, 44, 8 CVRT. 4,

8, 12. IVST. 8, 3, 2 illi sibi que victoriam. AVG. civ. 15, 4 p. 63, 24 D.) FRONTO p. 233, 22 N. mors -anda potius est hominibus quam lamentanda. APVL. met. 9, 22 laboris libertatem -bar. Ps. CYPR. epist. 4 p. 278, 21 non sustinemus nostrorum profectiones ad dominum, quorum peregrinationes in saeculo -amur. IVL. VICT. rhet. 27 p. 448, 19 rem secundam prolixius -are, ut illius gaudium extollas (*opp.* consolari). SYMM. epist. 7, 16, 1 sanitatem tibi -or (-or tibi redditam fore F, v. p. 2257, 49), qua . . . cognita multum diluxit in pectore meo gaudii. AVG. civ. 16, 32 p. 175, 28 D. temptatio -anda est qua fit probatio (*opp.* culpanda). MARCELL. med. 9, 133 -beris remedium. 24, 30 remedium -bitur. cf. infra l. 36. LEO M. epist. 95, 1 quo celestius ea . . . ad -andum perducantur effectum. 108, 2 -ando effectum. SALV. gub. 5, 39 -rer hanc potentium magnitudinem (v. Pauly ad l.). ENNOD. dict. 12, 10 p. 464, 1 diversissima in concordiam tenet et utramque partem amplexa -atur. -ari personam alqd. factam: cf. p. 2257, 43. 58 al.

2 dat. pro obiecto gratulandi: p. 2254, 33 sqq.

3 abl. (cf. p. 2253, 9. non exclusi ea quae addito partic. possunt accipi pro abl. absol. neque ea quae secundum exempla p. 2253, 37 sqq. vel 2254, 33 allata interpretari possis. ubicumque ablativus accedit, 'gaudere' significat verbum, nova structura, puto, simul cum nova notione orta. vix casu accidit ut certa certae aetatis exempla et novae significationis et ablativi primum apud APVL. legamus [cf. infra l. 24; de loco Ciceroniano falso tradito v. p. 2255, 79]): **a aliqua re**:

QVINT. decl. 301 p. 189, 29 ne -or quidem hoc matrimonio. APVL. met. 3, 10 gaudii nimietate -ari. TERT. patient. 11 p. 17, 11 -ari et gaudere . . . dignatione divinae castigationis (v. Löfstedt, Zur Sprache Tert.'s, Lund 1920 p. 69 sqq.). CYPR. epist. 10, 1 p. 490, 4 exulto laetus et -or . . . cognita fide . . . vestra. PANEG. 12 (2), 37, 4 -antes annis senes. DICT. 5, 10 SERV. georg. 3, 369. SCHOL. Stat. Theb. 7, 50 Discordia solet duorum inimicitia vel mortibus -ari. CLAVD. DON. Aen. 11, 280 malis eius (cf. VVLG. psalm. 34, 26 [ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου]. VICT. VIT. 3, 65 Ps. AVG. quaest. test. II mixt. 73 p. 467. DIFF. ed Beck p. 55, 13 insultatio, malis alienis -ari). PAVL. NOL. carm. 21, 144 dies sacratos . . . fideles gaudiis sollemnibus honore Christi -antes excolunt. epist. 13, 6 AMBR. Abr. 2, 11, 86. bon. mort. 9, 38 -ari . . . mortis huius remedio (MARCELL. med. 8, 87 et 23, 17 [v. p. 2252, 42]. remedium coniecit Niedermann propter 9, 133. 25, 30 [supra l. 10], sed terminationes illis temporibus confluerunt). hex. 3, 11, 48. Nab. 13, 57 numquam -tus est lapsu inimicorum (cf. VEREC. in cant. 2, 27). obit. Theod. 32. RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 133 p. 233, 15 dissensionibus gaudentes et perturbationibus -antes. PAVL. NOL. epist. 7, 1 AVG. serm. 270, 5. MACR. Sat. 2, 8, 15 voluptatibus . . . coeundi atque comedendi (cf. GELL. 19, 2, 6 gaudeat. v. etiam Bickel, Diatribe in Senecae philos. fragm. p. 310). ROMVL. fab. Aesop. 79, 9 tua venatione perfecta -bimur ambo. MART. CAP. 1, 81. 6, 639 Attaceno sinu incolae -antur, qui . . . auras nesciunt pestilentes. 9, 925 COD. Theod. 16, 2, 40 (a. 412). 12, 1, 180 (a. 416). LEO M. epist. 13, 4. AVELL. p. 99, 14 caritas (*i. deus*) perfecta plenitudinis abundantia -atur. p. 107, 24 pater . . . reditu fili. p. 138, 20 iocundo -etur effectum studium. SACR. Leon. p. 330 commemoratione sanctorum temporali -amur officio (*ibid.* laetemur ad aspectu, v. SACR. Greg. 141, 3). EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 963^B sempiterna . . . speluncarum cavationes . . . temperie -antur. SALV. gub. 5, 18 hoc nomine, sc. curialium (*ibid.* gaudent). SERM. 2 Corp. Vind. 21 p. 230, 16 carnea prole. ENNOD. epist. 1, 6 p. 13, 20 aliis provinciis contulit deus triticeae segetis ope -ari. 2, 19 p. 60, 6. 2, 25 p. 67, 21 perlator si pro mentis vestrae serenitate -etur beneficiis. 3, 29 p. 92, 20 dulci simulacro desideriis obsequente -atur sermo. 7, 1 p. 411, 10. 7, 5 p. 175, 21. VEREC. in cant. 1, 10 ruinis -tus illorum. CASSIOD. inst. div. 28 fecunditate (var. 12, 22, 1). in psalm. 135, 10. var. 1, 4, 18 reciproco favore. 2, 41, 1. 5, 8, 2 quatenus et nostro desiderio -emur impleto. 5, 27, 1 al. THEOD. MOPS. in Phil. 2, 19 (cf. GREG. M. moral. 6, 26). PALLAD. hist. mon. I 37 p. 325^A. VITA Caes. Arel. 1, 27

b aliqua persona (de dat. v. p. 2253, 36): IVST. 28, 4, 4 patribus in acie caesis filii -bantur. AVG. civ. 19, 8 p. 368, 28 D. ut bonis amicis mortuis -emur. c. Pelag. 2, 1, 1 VEN. FORT. vita Radeg. 36, 82 proferatur in medio quo -etur regio (religio LE). **4 genitivus** (cf. p. 1707, 41 sqq.): APVL. met. 7, 26 serae vindictae -bar (cf. v. Geisau, Indog. Forsch. 36 [1916] 253). SYMM. epist. 1, 91 satis erit, ut tibi -er sospitatus. 9, 86, 1 -or . . . cum tibi familiaritatis nostrae, tum famae temporum.

5 variae praep. obiectum vel causam gratulationis (gaudii) indicant: ad: QVINT. decl. 338 p. 333, 3 ad spem . . . futuri partus -tus est. AVG. in evang. Ioh. 6, 4. adversum alqm.: ITALIA prov. 1, 26 (Ps. CYPR. singul. cler. 1 al.) cum: v. p. 2254, 52. de alqa re (persona: v. p. 2257, 11): CIC. Att. 4, 1, 1 tibi . . . de reditu nostro, v. p. 2252, 74/5. 7, 1, 1. epist. 1, 7, 7 quod mihi de nostro statu, de eqs . . . -aris, minime miramur te tuis . . . operibus laetari. 3, 12, 1. 4, 14, 3 LIV. 3, 57, 7 legati -tum de concordia . . . venerunt. 36, 35, 12 de victoria (acc. v. p. 2255, 83. 45, 3, 6. 45, 13, 3 al. CLAVD. DON. Aen. 11, 295 p. 455, 13 RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 11 p. 179, 20 [χαίρησει τῇ νίκῃ]). TERT. anim. 33 quantum sibi de pistrinis. PANEG. 8 (5), 13, 4 quid . . . nos convenit -ari de . . . lustro? SCHOL. Cic. Bob. p. 136, 10 St. ad 'lacrimantes gaudio': sententia ex persona patris de filii sui continentia -antis (Ter. Ad.

409). CLAUD. DON. Aen. 1, 35 p. 17, 22 (p. 17, 18 laetabantur quod). 3, 338 p. 313, 19 al. AVG. civ. 17, 4 p. 204, 8 D. PS. AVG. serm. ed. Mai 4, 3 solent ... canes de dominorum reliquiis -ari. 40, 1 v. p. 2252, 41. LEO M. epist. 79, 2. 80, 4 EPIST. pontif. Thiel Hil. 4, 1 (a. 462) AVELL. p. 142, 21 SACR. Greg. 223, 2 PETR. CHRYS. serm. 113 p. 511^A ENNOD. epist. 1, 10 p. 20, 16 al. 5, 11 p. 135, 7 ut amor mutuus de vicaria impensione -etur. 5, 23 p. 144, 15 al. (saepē). CASSIOD. var. 12, 6, 1 GREG. M. moral. 4, 27 EVGIPP. Sev. 4, 5 p. 17, 25. PS. MATTH. evang. 3, 5 factum est gaudium magnum ... ita ut universa terra Israel [de ista fama] (ex hoc A, de hoc B) -retur. CIC. epist. 1, 7, 11 mihi de filia et Crassipede -aris. ex: CLAUD. DON. Aen. 2, 386 p. 199, 31 ex praesenti eventu -tum Coroebum (cf. Aen. 2, 386 successu exsultans ... Coroebus). AVG. in psalm. 103 serm. 1, 3 v. p. 2248, 17. GREG. M. moral. 2, 11 ut animae ... ex ... fratrum augmento -entur. PS. MATTH. euang. v. supra l. 8. in alga re: CIC. Planc. 91 tibi ... in hoc -or (MARCELL. Cic. epist. 4, 11, 2 ITALIA Phil. 1, 18 [Mar. Victorin. in Phil. p. 1199^B]. EPIST. Euseb. [Hil. coll. antiar. A II 1 p. 46, 18]). epist. 6, 11, 1 qua in re. HERM. Pal. vis. 1, 1, 3 cum ... -rer in omnibus creaturis dei, quod ... potentes essent (μοῦ ... δοξάζοντος τὰς κτίσεις τοῦ θεοῦ). CYPR. epist. 9, 1 p. 489, 4. 60, 1 p. 691, 13 quis non ... in consacerdotis sui laudibus ... -etur (ibid. in fratrum gaudio ... laetetur). SORT. Sang. 8, 9 v. p. 2259, 20. HIL. in psalm. 60, 1 FILASTR. 120, 8. 135, 3 CLAUD. DON. Aen. 2, 540 p. 220, 14. PS. AMBR. act. Seb. 10, 31 in alienis afflictionibus (opp. in suis persecutionibus laetari). VVLG. Bar. 4, 31 qui -ti sunt in tua ruina punientur (οἱ ἐπιχαρύντες τῇ σῇ πτώσει). EVAGR. alterc. p. 25, 10 AVELL. p. 139, 11 GREG. M. moral. 8, 90. in algo (praepositio non puram causae vim exhibet): AVG. civ. 22, 8 p. 581, 7 D. videbant ... quid in illo (sc. fratre) -andum, quid pro illa esset orandum. in Christo, in domino (cf. vol. VI 1706, 66 sqq., v. Blass-Debrunner⁶, Grammatik des neutest. Griech. § 219): ITALIA Phil. 3, 1 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1217^B) de cetero, fratres, -amini in domino (χαίρετε ἐν κυρίῳ. VVLG. gaudete). 4, 10 (Mar. Victorin. 1231^B). AVG. in euang. Ioh. 78, 3 ut ... suam naturam iam immortalem -etur in Christo. epist. 58, 2 ut -rer tibi in Christo. in alqd: EPIST. pontif. 369 Migne 50, 435^C (a. 428) dicitur ... in necem fratris ... -tus. ob: CYPR. epist. 28, 2 p. 546, 22 sqq. laetor ... ex vobis ... et quantum -or martyribus istic honoratis ob virium gloriam, tantum -or vobis ob dominicae ... disciplinae coronam. pro (cf. pro = propter, Schmalz-Hofmann p. 534): CIC. epist. 15, 14, 3 tibi ... cum pro rerum magnitudine ... tum pro opportunitate temporis -or. SALL. Iug. 9, 2 tibi ... pro nostra amicitia -or. PLIN. epist. 4, 27, 5. PANEG. 8 (5), 5, 2 nihil ... libenter audis, nisi quo[s] pro tuis -eris. AVG. civ. 3, 9 p. 105, 24 D. anim. 2, 2, 2 p. 336, 27 SIDON. epist. 4, 24, 4 ENNOD. 2, 25 p. 67, 21. propter: LIV. 5, 3, 3 v. p. 2254, 2. super: EVAGR. sent. virg. (Revue Bénéd. 28) p. 149, 46 super ruinam sororis tuae non -eris (congaudeas rec. alt. Migne gr. 26 p. 1187^B). SYMM. epist. 1, 90, 2 tecum super talis viri laude -andum putavi. HIER. epist. 51, 1 presbyterum, super quo debueras -ari. 6 acc. c. inf. (nonnullis locis infinitivus 'esse' subaudiendus est, ut l. 54. 58. 63 et saepius): PLAVT. Stich. 386 decumam esse adauctam tibi ... -or. CIC. Att. 15, 22 -or nobis Q. filium exisse. OV. trist. 1, 9, 54 tibi ... mihique -or ingenium non latuisse tuum. ars 3, 122 me nunc ... natum -or (LACT. inst. 3, 19, 24). epist. 9, 1 -or Oechaliam titulis accedere nostris (opp. queror). LIV. 1, 28, 1 Mettius Tullo devictos hostes -atur. 3, 28, 4. 4, 40, 2 clamor ... -antium salvos victoresque redisse equites. 21, 50, 8 Hiero ... -tus sospitem ... advenisse (Sempronium). VAL. MAX. 3, 1, 2. SVET. Claud. 6, 1 cum oppressum Seianum apud eosdem (i. consules) -retur. APVL. apol. 41 quod ego -or nescire istos. TERT. scorp. 6 CYPR. epist. 4 p. 278, 12 PANEG. 2 (10), 7, 4. 5 (8), 9, 4. 6 (7), 2, 5. 8 (5), 3, 1 Massilia protegi se ... -batur. 12 (2), 25, 3. CAPITOL. Aur. 26, 7 divam ... Faustina a senatu appellatam -tus est. LAMPR. Heliog. 22, 4 TREB. Val. 2, 1 LACT. ira 18, 9. 3, 20, 17. IVST. 13, 5, 15 Antipater ... et aemulum sublatum et vires eius accessisse sibi -batur (ibid. laetatus est). 35, 1, 2 HIL. in psalm. 60, 1 syn. 63 PS. HIL. libell. 22 SYNOD. (Hil. coll. antiar. B IV 2) 1 Inlyricum ... ea quae sunt rectae sententiae probare coepisse -amur (ibid. gaudemus). OPTAT. 2, 1 p. 35, 11 vos ... separatos esse -amini. 6, 3 p. 147, 17 opp. doletis. PRISCILL. tract. 2, 41 p. 34, 10 SCHOL. Cic. Bob. p. 87, 28 St. CLAUD. DON. Aen. 2, 785 p. 256, 2 ea ... sum ex qua omnes dii -antur se esse progenitos (i. q. εὐχονται, ut Hom. Il. 20, 241 al.). 3, 273 p. 303, 7. 3, 524 p. 333, 25. 5, 40 p. 429, 28 -tus est eos iterum venisse (cf. VERG. gratatur reduces). et saepius VEG. mil. 4 praef. mulom. 1, 56, 12 quod eidem contingere (dum contingit P) -antur. CORP. VI 1759, 17 (a. 389) ut ... et beneficio se et victoria -etur adfectum. AMBR. Iac. 1, 8, 36. HEGES. 5, 47, 3 cum se evasisse unusquisque vel inopes -rentur (inopem -retur al. v. p. 2259, 4 sqq.). PAVL. NOL. carm. 22, 164 ut ... -er et] (congratuler ed. Morel) sancta sub religione propinquum. epist. 7, 1 AVG. gest. Pelag. 3, 8 p. 59, 14. 21, 45 p. 100, 2 serm. 175, 8, 9 anim. 2, 5, 9 p. 342, 19 al. PS. AVG. quaest. test. I 127, 17 p. 406, 19 SVLP. Sev. dial. 3, 1, 3 MART. CAP. 5, 431 COD. Theod. 16, 10, 14 (a. 396). 6, 24, 7 (a. 414) se ... cum allectione clarissimos nostro iudicio -entur. LEO M. epist. 99, 2 AVELL. p. 48, 1 SERM. 28

Corp. Vind. 21 p. 336, 9 CASSIOD. var. 5, 37, 3 GREG. M. moral. 4 praef. 4 p. 637^B. epist. 9, 176 in nostro te receptum consortio -are. VITA Caes. Arel. 1, 13 quatinus ecclesiasticum rigorem ... ad statum suum ... -retur revocari fraternitas. [e Traubii coniectura (Vorlesg. III p. 57) vox legitur ANTH. 386, 2.] 7 inf. nudus (notio verbi: gaudere): APVL. flor. 16 p. 73 cui omnes provinciae quadriunges ... ponere -antur. HIL. trin. 10, 71 Christus in cruce consummasse omnia aceti poculo -atur. CLAUD. DON. Aen. 6, 720 p. 601, 22 ut velint miseri esse iterum quod semel (an <se> semel? cf. 3, 273 p. 303, 7) evasisse debuerant -ari. PAVL. NOL. epist. 41, 1 hymnos ... accepisse -or. PARTHEN. epist. vers. 7 cernere ... te absentem -or absens. CASSIOD. var. 3, 40, 2 non -amur exigere quod tristis noscitur solutor offerre. VEN. FORT. epist. 3, 1, 3. GREG. M. moral. 12, 5 pro deo fortiter egisse -antur pii. 2, 78 8 varia enuntiata secundaria: relat.: PANEG. 5 (8), 5, 4 necesse est ... quae propria nobis sunt ... -ari. CLAUD. DON. Aen. 2, 785 p. 255, 25 quicquid acciderit quod saeviora depellat -andum est. cum (sic semper apud veteres, v. Lübbert, Syntax von quom [Gramm. Stud. II p. 102]; cf. p. 2253, 11): PLAVT. Rud. 1179 cum istaec res male evenit tibi ... -or (iocose dictum, v. p. 2255, 10). 1270 patri etiam -bor, cum illam invenit. TRUC. 517 quom tu recte provenisti quomque (quam qua codd., sed cf. 385) es aucta liberis -or (sc. tibi), quom mihi tibiue magnum peperisti decus. CIC. Att. 14, 17^A, 3 (= epist. 9, 14, 3) APVL. apol. 27 CYPR. unit. eccl. 9 p. 218, 2 epist. 61, 1 p. 695, 12 COD. IVST. 6, 27, 5, 1^d v. p. 2255, 52. quod: CIC. dom. 22 Caesarem -ari tibi quod M. Catonem a tribunatu tuo removisses et quod eqs. Sest. 20. epist. 2, 5, 1 tibi ... quod abes -or. 2, 5, 2 nescio -erne tibi an timeam quod ... est. 4, 14, 1 mihi -bare quod audisses me ... optinere. 12, 16, 1. 13, 73, 1. 15, 14, 3 OV. met. 10, 306. LIV. 28, 39, 13. 30, 17, 1. 31, 11, 8. 37, 3, 9 legati ... -antes, quod ... Antiochum ... expulisset, venerunt. 37, 52, 4. 40, 40, 14. 42, 18, 5. 44, 13, 9. 45, 44, 5 salutatum se ... venisse et -tum quod. SEN. contr. 1, 5, 9. 7, 1, 1 al. SEN. Tro. 620 benef. 2, 3, 2. CVRT. 6, 7, 15. 6, 9, 18 se ... -ari quod in numerum deorum receptus essem. sim. 8, 12, 17. STAT. silv. 4 praef. QVINT. decl. 335 p. 319, 23 forte ... quod has manus evaserit -etur. TAC. hist. 4, 64 PLIN. epist. 4, 7, 7. 5, 14, 6. 6, 26, 1 gaudeo et -or quod ... destinasti. SVET. Tib. 60 -anti (sc. piscatori sibi) ... quod non ... obtulisset. FLOR. epit. 4, 3, 4 -andum ... est quod ... ad Octavium ... summa rerum edit. CALP. decl. 10, 20. 40 APVL. apol. 1. 94. met. 9, 22 non tam ... libertatem -bar quam quod ... poteram. flor. 18 p. 83. TERT. apol. 13, 8 dei ... -buntur quod ... fiant (cf. Waltzing ad l.). HERM. Pal. vis. 1, 1, 3 PORPH. Hor. carm. 2, 7, 1. CYPR. ad Donat. 6 p. 8, 16 maiore laetitia, quod evaseris saeculum, -eris. mort. 3 p. 298, 19. 25 p. 313, 8. epist. 9, 1 p. 489, 4 sqq. in quo vobis ... plurimum -or quod ... prosequamini. 28, 1 p. 545, 6 laetatus satis et plurimum -tus quod. 61, 1 p. 695, 15 sqq. PANEG. 5 (8), 18, 6. 10 (4), 27, 6 -andum felicitati quod ad pugnam potueris evocare. VOPISC. Tac. 6, 7 LACT. epit. 35, 5. IVST. 43, 5, 7 -ans (dux Carthaginiensium) Massiliensibus, quod animadverteret eos ... pertinere. PS. HIL. libell. 13. CLAUD. DON. Aen. 7, 140 p. 23, 7. 12, 81 p. 562, 5 quod ... vidit frementis, -tus est (VERG. gaudet tuens). PAVL. NOL. epist. 7, 2 DAR. Aug. epist. 230, 6. ROMVL. fab. Aesop. 52, 6 -or quod, venisti (quia rec. alt.). COD. Theod. 10, 1, 1 (a. 315). MART. CAP. 9, 898. RVSTIC. (Conc. I 4) p. 232, 33 nimium ... sum -tus (ἡσθην) quod ... dignaris. HIST. Apoll. 20 -or, quod nubas (-is rec. B). eo quod: AVG. in euang. Ioh. 78, 3 naturae humanae -andum est eo quod ... assumpta est. quia: ITALIA Luc. 15, 9 (cod. e) -amini mihi quia inveni ... denarium (συγχάρητε μοι ὅτι. VVLG. congratulamini mihi quia. PS. CYPR. merced. 12 congaudete mihi quia. PS. CYPR. ad Novat. 15 -amini mihi quoniam. cf. M. Heer, Röm. Quartalsschr. 1914 p. 150). SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 46, 18 ibid. p. 87, 11 PAVL. NOL. epist. 1, 3. AVG. c. Pelag. 2, 1, 1 istis non ideo veritas -atur quia ... non sunt. in euang. Ioh. 100, 2 ROMVL. fab. Aesop. 52, 6. CONC. I 5 p. 333, 17 (rec. B) -ti sumus ... quia cum concordia discesserunt. SALV. gub. 5, 18 (syn. gaudet ... gloriantur). PASS. Petr. 3. quoniam: CIC. leg. frg. 1 -emur nobis quoniam mors ... meliorem ... adlatura est statum. ITALIA Luc. 15, 9 (Ps. Cypr. ad Novat. 15) v. supra l. 60. GREG. M. epist. 3, 47 p. 203, 12 haec ... quoniam superna tibi sentio maiestate collata, -or (sc. tibi), cf. 1, 10: congaudeo. liceat subiungere enuntiata secundaria, quae impulsu vel condicionem effectricem -andi exprimunt: CIC. epist. 3, 11, 1 magis videbar tibi -ari, cum de te ex te ipso audiebam. ITALIA prov. 1, 26 (Lucif. Athan. 1, 25) -bor adversus vos, cum venerit ... tumultus, v. p. 2255, 15. VICTRIC. 26 quotiens videmus (v. p. 2255, 45). CIC. Att. 14, 17^A, 7 (= epist. 9, 14, 7). si ... contigisset, -rer. epist. 9, 12, 1 -or Baiis nostris, si quidem ... sunt. QVINT. decl. 340 p. 344, 8 -amur, si. TERT. bapt. 20 anim. 33. ITALIA prov. 24, 17 (Cassian. conf. 5, 15, 1). CYPR. epist. 55, 23 p. 641, 10 al. CORP. XI 1354 (a. 255) TREB. Valer. 2, 1 LACT. inst. 6, 9, 17 PS. HIL. libell. 12 AVG. civ. 3, 9 p. 105, 24 D. catech. rud. 14, 22. 9 enuntiata primaria: SEN. contr. 7, 1, 15 -are pater naturae meae: numquam eiusmodi filius parricidium faciet. 7, 6, 23 -or vobis, posteri: patrem fugitivum non habebitis.

ad II: grammatica notabiliora: 1 dat. ἀπὸ νοινοῦ: [Blatt]

PLAVT. Stich. 386 v. p. 2257, 51. CIC. Att. 15, 22 v. p. 2257, 52. CAES. civ. 1, 18, 2 Sulmonenses obviam -antes Antonio exierunt. LIV. 7, 10, 12. 8, 35, 8. 40, 40, 14 IVST. 35, 1, 2 AVG. civ. 17, 4 p. 204, 8D. 2 *struct. κατὰ σύνεσιν*: LIV. 7, 10, 12 VELL. 2, 104, 3 HEGES. 5, 47, 3. 3 *ellipsis*: MART. 10, 70, 6 v. p. 2253, 59. 4 *gerundium pro part. praes.* (sicut in linguis derivatis): INSCR. christ. Rossi II 274, 4^a v. p. 2255, 54.

in iuncturae: 1 *status -antis indicatur per part. vel adi.* (causa vel obiectum gratulationis subesse potest): CIC. epist. 15, 14, 2 praesens. 15, 14, 3 *aliquem* intuens. HIL. in psalm. 53, 1 patiens odia. RUFIN. hist. mon. 31 p. 457^D deprehendens *aliquem*. AVG. epist. 89, 6 sanati. BARNAB. 1, 3 v. p. 2254, 30. PARTHEN. epist. vers. 7 absens. 2 *modus vel gradus gratulationis indicatur*: abunde: CORP. XI 1354. brevi: CIC. epist. 6, 6, 1. de integro: CIC. Att. 13, 51, 2. ex sententia: QVINT. inst. 8, 5, 1. impensius: PANEG. 5 (8), 18, 6 SVLP. SEV. dial. 3, 1, 3. in multo: v. *infra* l. 20. iure: PLIN. epist. 4, 7, 7. libenter: PS. CYPR. epist. 4 p. 278, 12. magis: CIC. epist. 3, 11, 1. 4, 8, 1 SEN. contr. 7, 7, 9 VAL. MAX. 4, 5, 3 CYPR. mort. 14 p. 305, 25. TREB. Valer. 2, 1. maxime: AVG. anim. 4, 12, 18 p. 397, 2. minus: CIC. epist. 12, 16, 1 CYPR. epist. 61, 6 p. 695, 15 sqq. multum: SORT. Sangall. 2, 2. 29, 2 (in multo: 8, 9). nimium: CONC.^S Ephes. I 4, 2 p. 305, 1. 232, 33. nomine *alicuius*: CIC. Phil. 1, 30 LIV. 45, 14, 4 PANEG. 5 (8), 21, 2 (*aliter* SALV. gub. 5, 18 v. p. 2256, 53). peculiariter: PANEG. 5 (8), 21, 2. plene: GREG. M. moral. 2, 78. plenius: VELL. 2, 104, 3. plurimum: CYPR. epist. 9, 1 p. 489, 4 sqq. et *saepe*. SYNOD. Hil. coll. antiar. 87, 11 AVG. spir. et litt. 2, 3 p. 156, 17 MART. CAP. 6, 724 CLAUD. DON. Aen. 9, 637 p. 270, 22. BARNAB. 1, 3. plurimum quantum: MIN. FEL. 40, 1. plus: SALV. eccl. 1, 44. prius: CIC. epist. 3, 12, 1 VAL. MAX. 4, 7, 2 extr. prolixius: IVL. VICT. rhet. 27 p. 448, 19. publice: CIC. Pis. 51 Tusc. 1, 86. quantum (cf. *supra* l. 26): CYPR. epist. 28, 2 p. 546, 22 al. SYMM. epist. 1, 20, 3. satis: CYPR. epist. 67, 6 p. 740, 17 CORP. XI 1354. taliter: EPIST. pontif. 369 Migne 50, 435^C. tantum: CYPR. epist. 28, 2 p. 546, 22 CONC.^S I 5 Q 12 p. 333, 17. vehementer: CIC. epist. 6, 11, 1 SALL. hist. frg. 1, 89 ITALIA Phil. 4, 10 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1231^D). verbis *alicuius*: CIC. epist. 15, 8. vere: CIC. epist. 6, 12, 1 CLAUD. DON. Aen. 5, 35 p. 429, 19. verecunde: CIC. epist. 7, 2, 2.

synon. vel appos.: de *gratias agendis* (I): gratias ago: ITALIA Rom. 14, 6 (cod. g). de *congaudendo* (IIA—IIIC 1): congratulor: ITALIA Luc. 1, 58 (cod. e). 15, 6 (cod. e). 15, 9. ITALIA Phil. 2, 17 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1213^C). CYPR. zel. 17 p. 431, 23 (cf. Watson ad l.). collator: ITALIA Luc. 15, 6 (cod. e). CYPR. zel. 17 p. 431, 23. laetor *super aliqua re*: ITALIA Mich. 7, 8 (Ps. CYPR. ad Novat. 12). de *gaudendo* (IIC2—D): nota *allitterationem q. d.*: gaudeo et -or: PLIN. epist. 6, 26, 1 TERT. patient. 11 p. 17, 11 (v. p. 2256, 25) CYPR. epist. 55, 23 p. 641, 10 (sequuntur *syn. et appos.*). congaudeo: ITALIA Luc. 15, 9 (cod. e) GREG. M. epist. 3, 47 p. 203, 12. congratulor: ITALIA Luc. 15, 9 (cod. e). exulto: CYPR. epist. 10, 1 p. 490, 4. gaudeo: ITALIA Is. 66, 14 (Iren. 5, 15, 1). prov. 24, 17 v. p. 2255, 17. Phil. 1, 18 (v. p. 2255, 19 sqq.) al. AVSON. 419, 3 CLAUD. DON. Aen. 12, 81 p. 562, 5 SALV. gub. 5, 18. grator: CLAUD. DON. Aen. 5, 40 p. 429, 28 SERV. Aen. 4, 478. 5, 40. laetor: CYPR. epist. 60, 1 p. 691, 13. 28, 1 p. 545, 6 IVST. 13, 5, 15 CLAUD. DON. Aen. 1, 35 p. 17, 22 PS. AMBR. act. Seb. 10, 31 SACR. Leon. p. 330. subsanno: ITALIA prov. 1, 26 (Praedest. 3, 1 p. 630^D Ps. Cypr. singul. cler. 1 Lucif. Athan. 1, 25). *iuxta posita vel oppos.*: de *congaudendo*: adloquor: VAL. MAX. 2, 7, 6. adoro: SEN. epist. 67, 11. consolor: CIC. epist. 4, 8, 1 LIV. 22, 7, 12 PLIN. paneg. 69, 1 AVSON. 419, 76. doleo: CLAUD. DON. Aen. 2, 540 p. 222, 14. insimulo: AMM. 17, 5, 10. laetor: CIC. Att. 14, 14, 2. ovo: LIV. 1, 25, 13. rogo: CIC. Att. 16, 5, 2. veneror: SEN. epist. 67, 11. de *gaudendo*: consolor: IVL. VICT. rhet. 27 p. 448, 19. contristor: PS. AMBR. act. Seb. 10, 31. culpo: AVG. civ. 16, 32 p. 175, 28 D. diffido: AVG. civ. 16, 26 p. 168, 16. doleo: OPTAT. 6, 3 p. 147, 17 PAVL. NOL. carm. 31, 8. lamentor: FRONTO p. 233, 22 N. lugeo: HIER. epist. 54, 4, 3. oro: AVG. civ. 22, 8 p. 581, 7 D. in psalm. 103 serm. 1, 3 v. p. 2248, 17. quoror: OV. epist. 9, 1. sollicitor: QVINT. decl. 295 p. 168, 1. 2.

part. praes. grātulāns, -antis. nota *gen. plur. -antum*: SIDON. epist. 3, 3, 6. hic *illuc absolute positum pro adi. accipias. fere i. q. laetus, felix* (cf. p. 2255, 7): HIL. in psalm. 59, 4 SCHOL. Cic. Bob. p. 110, 30 St. CLAUD. DON. Aen. 10, 265 p. 328, 10 AVG. civ. 16, 26 *ibid.* 22, 8 in epist. Ioh. 1, 11.

adv. grātulanter i. q. *libenter, cum gaudio* (v. p. 2255, 7). fortasse i. q. *grato animo* (cf. p. 2245, 37. 2251, 72) *his locis*: EPIST. pontif. 218, 2, 1 v. *infra* l. 73. LEO M. epist. 136, 1 PROSP. epist. 2, 1. EPIST. pontif. 218 (Hil. coll. antiar. B VII 10) 2, 1 quas (*sc. litteras*) credo quod pietas ipsius pro bono pacis -r accipiet (cf. LEO M. serm. 50, 3 p. 308 non difficulter praestamus quod -r accepimus). GAVDENT. serm. praef. p. 835^B facient *elemosynas* largiter, frequenter, -r. serm. 8 p. 893^A dominus legatos gentium -r amplectens (cf. VEREC. in cant. 4, 20 intolerabilia -r amplecti). RUFIN. hist. mon. 9 p. 422^D ille cum -r, quae sibi offerebantur, audisset (cf. AVG. op. imperf. 2, 9 non solum patienter, sed etiam -r audire). LEO M. epist. 136, 1 -r agnovi, quam piam curam Christianae religionis... habeatis (cf. PROSP. epist. 2, 1 curam sincerissimae caritatis -r agnovi). *superl.*: VIRG. gramm. epit. 15 p. 87, 25 H. Donatus... -antissime ab eodem (Romulo) susceptus. Blatt.

*grātus, -a, -um. [cf. ind. gūrtāh 'acceptus, gratus' et v. grātēs. W.] de *notione*: GLOSS. εὐχαρίστος, εὐχαρίς, προσήνης, προσφιλής, καταθύμιος, χαρίεις, κεχαρισμένος, εὐμενής. ISID. v. *infra* l. 19. comp. magis -us: PROP. 3, 5, 48 OV. Pont. 3, 5, 12 CALP. ecl. 7, 18 TERT. uxor. 2, 2 p. 686, 20^{oe}. superl. maxime -us: COLVM. 2, 7, 1 AVR. Fronto p. 40, 14 N. HIL. in Matth. 29, 2. non -us: OV. epist. 12, 169 OCTAVIA 105 LYCAN. 1, 611 SIL. 17, 580 COD. Iust. 6, 59, 11 pr. legitur inde a PLAVTO, frequentant CIC., SEN. benef., PLIN. nat., FIRM. math. NOT. Tir. 28, 72. ex coniectura restituitur pro: gravis: ACC. trag. 194 CIC. epist. 10, 2, 1. gnatus: CATVLL. 90, 5. iratus: SEN. benef. 5, 1, 5. Graecus: SVET. Tib. 46, 1 DON. Ter. Ad. 864, 5. falso traditur pro: gradus: PVBIL. F 26. Graius: PROP. 3, 8, 29 OV. epist. 12, 30 PV STAT. silv. 3, 5, 94 M. Gravis: HIER. epist. 51, 7, 1. ratus: CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 176, 26 -a habemus (rata Rust., gr. I 1, 3 p. 37, 14 ῥάτια). [loc. corrupt.: PACVV. trag. 31 VAL. MAX. 7, 3, 3. dub.: PLIN. paneg. 43, 4.] [-um: ital. grato, francogall. gré, hisp. grado. M.-L.]

I de *animo beneficiis obligato*: A act. i. q. *beneficii gratiam habens, referens*: 1 i. q. *gratiam habens*: ISID. orig. 10, 113 -us gratiam servans. sed -us tantum animo, -issimus et animo et corpore dicitur. a adi.: a abs.: proprie de animo hominis: TER. Ad. 251 memorem me dices esse et -um. CIC. Verr. I 45 factus est in eo strepitus et -a contionis admurmuratio. Sulla 84 non... ita sunt... -i, quos servavi, ut. prov. 38 si ita fecistis, quod ita meritis est, -i... fuistis. 41 non is solum -us debet esse, qui accepit beneficium, verum etiam is, cui potestas accipiendi fuit. Planc. 4 perraro -i homines reperiuntur. 91 bene de me meritis -um me praebeo. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 1 omnis -as amicitias atque etiam pias propinquitates... vincam. OV. am. 2, 18, 23 male -us laso (epist. 7, 27). *passim*. translate de terra fruges colenti referente:

PLIN. paneg. 31, 1 omnibus... gentibus fertiles annos -asque terras precor. QVINT. v. l. 38. β additur causa gratiae: PLAVT. Merc. 105 eius pro meritis -um me et munem fore (SALL. or. Cottae 5. LIV. 37, 36, 7 pro tanto in me munere -um esse me in se sentiet. OV. epist. 1, 27 -a ferunt nymphae pro salvis dona maritis. SIL. 12, 102 MART. 10, 28, 7). PROP. 4, 3, 72 subscribam 'salvo -a puella viro' (*aliter* MART. 5, 1, 8). LIV. 2, 10, 12 -a erga tantam virtutem civitas fuit (QVINT. decl. 298 p. 176, 21 mihi rus paternum e. labores -issimum). SEN. benef. 3, 4, 2 adversus beneficia (5, 17, 7 a. perceptas voluptates. dial. 12, 7, 4 a. felicitatem tuam parum -us es). γ additur auctor vel causa beneficii: in: c. acc.: CIC. Verr. II 2, 116 in deos. Sest. 122 Planc. 77. 80 quid est pietas nisi voluntas -a in parentes? p. red. in sen. 29 SEN. benef. 6, 29, 1 CYPR. ad Donat. 6 p. 8, 15. c. abl.: CIC. epist. 3, 8, 3 quod in te bene merito -i essent. PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1 in amicitia tua memorem atque -um. TERT. paenit. 7, 14 in domino (-um al.). erga: CIC. p. red. in sen. 24 epist. 1, 5^a, 1. 5, 5, 3 ASCON. Pis. p. 19, 6 St. PLIN. nat. 2, 43 QVINT. inst. 11, 2, 12 PLIN. epist. 8, 6, 6. ad-versus: LIV. perioch. 119 SEN. benef. 1, 1, 7. 8. 1, 4, 5. 5, 17, 7. 6, 23, 7. 7, 15, 4. 5 epist. 15, 10. 73, 1. circa: VLP. dig. 38, 2, 8, 3. dat.: QVINT. decl. v. l. 38.

b subst.: masc.: VARRO ling. 7, 4 qui ostendit... equitem ab equo esse neque equus unde sit dicit, tamen hic docet plura et satisfacit -o sc. lectori. LIV. 7, 20, 5 apud tam -os. VAL. MAX. 5, 2, 1 de -is. SEN. benef. 6, 29, 1. 6, 35, 4. 5 epist. 1, 3. 81, 2 TERT. Scap. 2 paenit. 2, 11. CARM. epigr. 1583, 11 multis -is et amicis. neutr. v. l. 80.

2 i. q. *gratiam dicens*: IVVENC. 4, 450 calicem... -is sanctificat verbis (VVLG. Matth. 26, 27 gratias egit, gr. εὐχαριστήσας).

ad A: iuncturae: nominales: amor: SIL. 13, 118. aestimatio: VAL. MAX. 5, 2 ext. 1. animus: PLAVT. Most. 220 CIC. Sulla 72 Marcell. 14 Phil. 4, 3 de orat. 2, 182 Brut. 5 Att. 9, 11^a, 3 LIV. 9, 46, 15 plur. (22, 29, 10). al. carmen: OV. trist. 4, 5, 15. civitas: CIC. Sest. 131 p. red. in sen. 12 LIV. 2, 10, 12. commemoratio: SEN. epist. 79, 15. gratiae: APVL. met. 1, 20. 9, 13. homo: CIC. Planc. 4. 91 Att. 5, 2, 2 epist. 2, 18, 1. 11, 22, 2. 12, 24, 3. 13, 27, 2 al. VELL. 2, 71, 1 SEN. benef. 1, 1, 13 al. memoria: CIC. Phil. 10, 7. 14, 30 leg. 3, 29 ad Brut. 1, 15, 9 LIV. 8, 19, 11 VAL. MAX. 1, 1, 10. mens: TIB. 1, 9, 84 OV. Pont. 4, 1, 7 VAL. MAX. 4, 1, 6. 5, 2, 4. 8 SIL. 16, 159. mentio: LIV. perioch. 119 SVET. Claud. 11, 3. mores: CIC. epist. 13, 22, 2. ordo: VAL. MAX. 8, 15, 2. pectus: LAVS Pis. 71. populus: VAL. MAX. 5, 2, 3. recordatio: CIC. Planc. 81 fin. 1, 57. religio: VELL. 2, 25, 4. sermo: CIC. Phil. 14, 33. vir: CIC. Att. 6, 2, 5. 9, 11^a, 3 epist. 2, 6, 4. 13, 7, 5. 13, 19, 3. 13, 27, 3 al. verbales: TER. Ad. 270 vereor... te laudare amplius, ne id adsentandi magis quam quo habeam -um facere existumes. APVL. apol. 22 -um habui, cum... diceretis eqs. AVG. mus. 1, 6, 11 nunc me... multo erectiorem reddisti. -: -um habeo. c. acad. 2, 5, 13 -um habeo, cum. 2, 7, 18 -um habemus. cf. p. 2261, 35. CORP. VIII 9324 Iovi... -um referens, quod eqs.

apposita: beneficus: SEN. benef. 1, 4, 5. bonus: CIC. epist. 13, 29, 8. 13, 40. 13, 55, 2. 13, 77, 2 CAEL. Cic. epist. 8, 9, 5 LIV. 45, 14, 1 PLIN. epist. 3, 9, 36. fidelis: LIV. 43, 6, 12. libens: SEN. dial. 9, 11, 2. liberalis: BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 4. memor: TER. Ad. [Bullhart]

251 Cic. Verr. II 2, 172 leg. agr. 2, 21 Planc. 91 Phil. 14, 29 leg. 1, 32 epist. 2, 6, 4. 13, 9, 3. 13, 25 *al.* Nep. Att. 9, 5 Sen. benef. 4, 11, 1. munis: PLAVT. Merc. 105. officiosus: Cic. epist. 11, 22, 2. 13, 29, 8. observans: Cic. ad Q. fr. 2, 12, 3. pius: VELL. 2, 71, 1.

B pass. i. q. gratia dignus, gratiam afferens: PLAVT. Pers. 675 si quid bonis beni sit, esse id et grave et -um solet (ACC. trag. 487). 718 credidi -um fore beneficium meum apud te. : immo equidem gratiam habeo (TER. Haut. 368 ut esset apud te hoc quam -issimum). Amph. 48 -um arbitratur esse id a vobis sibi (Rud. 1221 ut -um mi beneficium factis experiar. TER. Haut. 262 tum cum -um mihi esse potuit, nolui sc. *facere* [*cum gratiam patris mei obsequio demereri potui* Stallbaum]. Eun. 396 ut -a mihi sint, quae facio, omnia [*ut gratiam mihi afferant apud omnes* Ruhnkens]. ACC. trag. 114 alui, educavi: id facite -um ut sit seni). Cic. div. in Caec. 64 -a esse debet (*causa*), nulla privatim accepta iniuria sociorum... iniuriis commoveri. Mur. 28 quod... omnibus patet... id esse -um non potest. Phil. 2, 117 est re dignum, beneficio -um, fama gloriosum tyrannum occidere. orat. 34 cum gratiae causa nihil facias, omnia tamen sunt -a, quae facis. nat. deor. 2, 64 Att. 4, 17, 3. 4. 15, 26, 1 ludos illos esse quam -issimos... cupio. nota TERR. adv. Marc. 1, 29 p. 332, 22 -us esses, o dee haeretice, si isses *eqs.*

-um facere: TER. Eun. 723 hac re... illi -um feceris. Cic. (*ferre* 60^{ies} in epist.) S. Rosc. 51 nihil erat, quod aut patri -ius aut sibi incundius aut re vera honestius facere posset. Verr. II 2, 16 -um fecisse Siculis, quod (Att. 5, 2, 1. 6, 1, 22. 8, 2, 2 quod me hortaris... facis amice tu quidem mihi -issimum [*cf.* 10, 3 feceris... commode mihi -um, si]. *saepe*). Scaur. 36 se nihil Appio -ius esse facturos, quam si (Planc. 28. Phil. 11, 31 si... iuvissent, senatui... -um esse facturos. de orat. 1, 110. 2, 299. Att. 10, 3 *v. l.* 26. 16, 2, 6. *al.*). Lig. 32 in Q. Ligario conservando multis -um facies (Cic. epist. 4, 3, 4 tibi quoque in eo se facere -issimum. 13, 75, 2 in quo mihi -issimum facere possis, si *eqs.* *cf.* Brut. 262 dum voluit... ineptis -um... fecit). Q. Cic. Cic. epist. 16, 1 mihi -issimum fecisti, cum (quod *al.*)... maluisti. CAES. Gall. 1, 44, 12 Liv. 22, 32, 7. 32, 8, 16. 36, 4, 4 AVR. Fronto p. 40, 14 N. APVL. apol. 88.

-um (est) vox gratias agentis: Cic. (*in epist. plus* 30^{ies}) Att. 3, 20 quod te... ab omni occupatione expediti, valde mihi -um est (4, 5, 3. 14, 16, 4 epist. 7, 25, 1). 4, 9, 2 quod... invisit, -um (12, 37, 1 quod mihi Bruti litteras, -um. 15, 7 -um, quod mihi epistolas. 14, 20, 3. 15, 3, 1. 15, 29, 1). 4, 15, 1 de Eutychide -um (6, 8, 5. 10, 13, 2. epist. 9, 4, 1 mihi). 8, 11, 5 -issimum sibi esse, quod. 14, 20, 2 quae de re mea gesta... -a. epist. 9, 22, 4 te adversus me omnia audere -um est. 13, 3 tam -um id mihi erit, quam quod -issimum. 13, 16, 4 erit id mihi maiorem in modum -um (13, 35, 2. 13, 78, 2). 13, 31, 1 id mihi sic erit -um, ut -ius esse nihil possit. de orat. 2, 97. 350 fat. 3. CORP. I² 1202 -um est, quom (*cf. supra l. 33*) apud meas restitistei sedes. Liv. 3, 46, 8 omnibus operam pollicitis ille... -um est' inquit. PHAEDR. app. 26, 11 'ecquid est -um tibi, quod te celavi?' *tibi* non nego habere atque agere maximas me gratias. STAT. Theb. 12, 338 bene habet, superi, -um est, Fortuna. *cf. p.* 2260, 76.

II de qualitate rerum animum suaviter afficientium:

A obi.: i. q. *suavis, amoenus, pulcher:* GLOSS. decens, formosus, graciosus; suavia, dulcia; lepidum; hilarior. ISID. v. p. 2260, 19. **1 generatim:** a *abs.*: VARRO At. carm. frg. 12 (14 M.) longe -issima Phoebe dextera cithara canentis. Cic. Serg. 107 huius oratio ut semper gravis et -a in contionibus fuit, sic contendo numquam neque sententiam eius auctoritate neque eloquentiam iucunditate fuisse maiore. Att. 4, 16, 8 nihil -ius illo monumento. CVLEX 66 toreuma (HOR. carm. 4, 8, 1 pateras -aque aera). HOR. carm. 1, 19, 7 protervitas (SEN. Phaedr. 798 quam -a est facies torva viriliter). 4, 5, 7 -ior it dies et soles melius nitent. 4, 6, 21 Venus (IVST. 7, 3, 5 mulieres cultius exornaturus -ioresque reducturus. VVLG. Nah. 3, 4 meretricis speciosae et -ae. *gr. καλή και επίχαρις*. CLAVD. carm. min. 53, 126 Latona). PROP. 4, 8, 30 sobria -a parum: cum bibit, omne decet. OV. met. 12, 397 -us in ore vigor. fast. 5, 8. VITR. 1, 3, 2 cum fuerit operis species -a et elegans. 2 praef. 1 fuerat... facie -a (PLIN. nat. 24, 49. SIL. 12, 227 quo -ior ora non fuit sc. *quisquam*). SEN. Phaedr. 769 comae (STAT. Ach. 1, 162 nitet coma -ior auro). PLIN. nat. 12, 25 neque est -ior ularum (*arborum*) prospectus (*cf.* 37, 51 VLP. dig. 8, 2, 15). 11, 38 saporis -issimi (13, 33. 15, 102). 15, 6 sucus minus... -us. 21, 107 dulcis *gladioli radix* est et quae... panem etiam -iorem faciat (*Theophr. hist. pl. 7, 12, 3 γλυκὺν και ἄσινῃ*). 25, 97 odor omnibus medicatus, sed oblongae radici... -ior. 31, 68 et sapore -o et odore. 29, 31 halitus... oris -iores facit. 26, 83 colorem... corporis... -iorem facit. 37, 91 suavitas. SIL. 1, 440 vox. 13, 335 pellis. STAT. Theb. 2, 241 honos. 9, 710 ipso sudore et pulvere -um Hippomedontem (*cf.* Ach. 1, 161). AVR. Fronto p. 61, 18 N. in charta puriore et volumine -iore et littera festiviore. APVL. met. 2, 9 color -us et nitor splendidus. PORPH. Hor. epod. 16, 46 pulchram et -am arborem. FIRM. math. 6, 26, 5 -a pulchritudinis honestate (4, 19, 17 venustate). *cf.* 4, 19, 17 bis. 3, 6, 1 -os venustos (3, 6, 19. *al.*). ITIN. [Silv.] 4, 7 hortus. 7, 8 locus... satis -us est (13, 4). AMM. 25, 10, 5 amnis. FIRM. err. 7, 1 lacus... satis amoenus et -us. VVLG. prov. 17, 8 gemma (*μυθὸς χαρίτων*). ESTH. 15, 8 -is ac nitentibus oculis

tristem celabat animum. PHYSIOGN. 21ⁱⁿ. mores suavissimos atque -issimos (I 305, 18 ἡδὺν χαριτά). DRAC. satisf. 81 sol... species -issima mundi PRISC. perihég. 253 ripae. 790 litus. MVTIAN. Chrysost. hom. 17, 2 dixit... quod festum et -um est (p. 130ⁱⁿ. τὸ φαίδρον).

b c. abl. limit. (*cf. p.* 2262, 62. 2263, 55): PLIN. nat. 14, 32 -iorem haustu. 26, 14 dictu -a atque iucunda. 17, 78 aspectu -a (19, 48). CORP. XIII 8478 infans et visu -a et verbis dulcissima. PLIN. nat. 16, 60 odore... -iorem (24, 59). *cf.* HEGES. 3, 6, 3 ad aspectum. **2 speciatim in sermone criticorum:** PORPH. Hor. carm. 4, 2, 42 -us sensus (Ps. RVFIN. in Am. 6, 13). 1, 24, 19 -a sententia. 1, 12, 53 -a conceptione loquitur. GENNAD. vir. ill. 21 libellum (24 opuscula. 92). *cf. p.* 2264, 71.

B subi.: 1 adi. a i. q. *carus, acceptus:* SERV. Aen. 6, 213 'ingrato' tristi, ut '-um' laetum aliquid dicimus. GLOSS. iocundissima, acceptissima, amantissima (*cf. Thes. I 1959, 13*). *passim addita persona favente: per dat.:* PLAVT. Stich. 50 mihi -a acceptaque eius est benignitas. Truc. 582 *v. infra l. 65*. Cic. S. Rosc. 142 optimo... cuique meam orationem -issimam esse oportet. Verr. II 3, 10 id fuit nobis -um admodum. Vatin. 42. Balb. 59 ut eos... diligitis et caros habetis, sic, quae ab hoc... facta sunt, et -a vobis esse et probata. Planc. 25 cui non huius in me misericordia -a fuerit. 73. Att. 14, 19, 2 meam lenitatem... et sibi esse -am et mihi voluptati magnae fore. SALL. Catil. 5, 2 Catilinae bella intestina, caedes rapinae, discordia civilis -a. 23, 3 Fulviae cum minus -us esset (HOR. carm. 3, 9, 1 donec -us eram tibi. SEN. contr. 9, 2, 7 quo -ior esset meretrici). VERG. ecl. 6, 11. 7, 61 populus Alcidae -issima, vitis laccho, ... Phyllis amat corylos. 8, 15 ros... pecori (georg. 4, 402 umbra). Aen. 3, 73 -issima tellus... Neptuno. 9, 325 Turno -issimus augur. 12, 142 animo -issima nostro (E 243 ἐνὸς κεχαρισμένου θυμοῦ). CVLEX 76 illi sunt -ae... capellae et nemus. AETNA 266 sucosior ulmis -a humus. HOR. epod. 9, 3 sic Iovi -um. OV. medic. 32 virginibus cordi (ars 1, 624 curae) -aque forma suast. met. 6, 345 paludibus ulva. fast. 2, 141. 5, 140 compita -a deo, compita -a cani. VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 Hephaestione -issimo sibi. CQIVM. 2, 6, 2 cuius usus agricolis -issimus. 10, 245 melantia -a cumino (*i. quae cumino iungi solent in condimentis*). PLIN. nat. 14, 59. ITALIA Phil. 4, 18 (Mar. Victorin. in l. p. 1234^A) sacrificium -um deo (ἐὐάρεστον, VVLG. placentem). CLAVD. DON. Aen. 7, 325 p. 52, 15 nihil ei -issimum erat nisi quod luctus haberet. PHYSIOGN. 30 veneri et amori -os et obnoxios (I 317, 3 φίλοι). CASSIOD. los. antiq. 19, 7 p. 570 -a... ei commoratio... in Hierosolymis erat (331 ἡδαια). *praep.:* TER. Andr. 42 id -um fuisse ad-vorsum te habeo gratiam. Cic. Att. 2, 22, 3 quod egregie non modo iis, qui utuntur [opera], sed etiam in vulgus -um esse sentimus (Liv. 2, 8, 2. 9, 33, 5). PAVL. dig. 22, 1, 17, 1 ut -ior apud eum esses (IVST. 12, 14, 2 se... non tam -um apud regem quam invidiosum esse. CLAVD. DON. Aen. 7, 550 quo apud lunonem fieret -ior. ROMVL. fab. 33, 10 rec. Gall. quod hodie possumus, apud te bonum et -um sit. INSCR. Dessau 7759 ingenio... quo -us aput magistros fui). AVSON. 197, 7 quia -um ad aures esset amicas. *abs.:* VERG. Aen. 5, 344 -ior est pulchro veniens in corpore virtus. 10, 606 -issima coniunx (OV. fast. 4, 669). HOR. carm. 1, 35, 1 o diva, -um quae regis Antium. epist. 2, 2, 140 mentis -issimus error. epist. 2, 2, 198 exiguo -oque frui tempore. OV. met. 10, 230 quid loca -a, quid urbes peccavere meae? 12, 367 iuvenum -issime (14, 221 comitum). OCTAVIA 105 luce non -a fruor. SEN. epist. 12, 4 -issima sunt poma, cum deficiunt. PLIN. nat. 8, 29 truncos elephantum -issimo in cibatu habent (8, 218). 10, 168 in cibatu culices -issimi. 11, 106 in cibo -ae. 11, 49 pro -issimo sunt pabulo. 9, 178 pisces -issimos cibus (10, 134). SIL. 3, 240 -oque tumultu... quatit currus (*i. sibi placente*). QVINT. decl. 298 p. 178, 24 -us est ille debilitate; ille ipsa infelicitate... placet. SVET. Nero 47, 1 duos scyphos -issimi usus... solo inlinit. AVSON. 419, 24 -issime imperator. *additur abl. limit.:* TAC. hist. 1, 18, 13 -a auditu respondent. *adde:* ITIN. [Silv.] 19, 5 quaecumque loca sunt hic -a ad videndum christianis. *cf. supra l. 5.* **-um habere:** PLAVT. Merc. 527 quod dabitur, -um habeo. Truc. 582 ut haec -a haberes tibi. : -a acceptaque... habeo (617 quorum mihi dona accepta et -a habeo tuaque ingrata. Cic. Tusc. 5, 45 id -um acceptumque habendum. FRONTO p. 219, 14 N. rex piscem -um acceptumque habuit). CATO orig. 83 monumentis, signis... -issimum id eius factum habuere. PLIN. nat. 21, 87 ita potare -issimum. TERT. uxor. 2, 2 p. 686, 20° dominum magis -um habere matrimonium non contrahi quam... disiungi. CYPR. epist. 3, 1 p. 469, 15 quodcumque... fecisses. CLAVD. DON. Aen. 9, 85 p. 198, 20 lucum. VVLG. gen. 30, 34 -um habeo, quod petis (ἐὼς κατὰ τὸ ὄψμα σου). AVG. anim. 1, 2, 2 eius... benivolentiam. serm. 201, 1, 1 hos duos dies... spirituali laetitia -issimos habeamus. ROMVL. fab. 49, 5 rec. Gall. te. AVELL. p. 12, 2 -um habere debuerunt... omnia mala perpeti quam *eqs.* SIDON. epist. 7, 13, 3 -ius habet, si.

b de favore et usu populari: GLOSS. utile suave aptum.

Cic. Mur. 40 lex haec... est omnium -issima. 53 praetura probata in iure, -a in munere. Planc. 64 nullius quaesturam aut clariorem aut -iorem fuisse. 76 qui tum lacrimas meas -as esse dicebas, nunc easdem vis invidiosas videri. Lig. 37 nihil est tam populare quam bonitas, nulla de virtutibus tuis... -ior misericordia est. NEP. Epam. [Buhart]

1, 2 *saltare et cantare* apud Graecos -a et laude digna ducuntur. HOR. carm. 1, 32, 14 dapibus... -a testudo Iovis (3, 11, 5 olim non -a, nunc et divitum mensis et amica templis). LIV. 1, 15, 8 multitudini... -ior fuit quam patribus (PLIN. nat. 21, 10 plebei admodum -us. STAT. silv. 2, 7, 69 -um popularitate Magnum). SEN. clem. 1, 10, 2 -um ac favorabilem. COLVM. arb. 17, 3 neque oleo neque esui tam -ae (PLIN. nat. 13, 110 -um cibus [30, 45]. 16, 44 taeda... flammis ac lumini sacrorum etiam -a. 21, 90 ipsis... oleo, non cibo -am. 25, 81 topiariis operibus. 36, 183 usus gypsi in albariis... -issimus. 37, 160 superstitionibus). PLIN. nat. 13, 5 irinum Corinthi diu maxime placuit, ... in Aegypto metopium subito -ius factum est. 15, 127 laurus... -issima domibus. 21, 44 vestibus interponi eam -issimum (21, 72 genistas circumseri alvariis -issimum). FIRM. math. 4, 12, 2 facit communes -os acceptos. 4, 13, 1 libidinosi... -i tamen et circa venerios coitus amabiles. 4, 21, 5 -os amabiles (5, 2, 13. 7, 14, 3). 6, 3, 11 -os pudicitia (3, 4, 13 venustate corporis). 4, 10, 6. *i. q. cum favore acceptus*: CIC. Sest. 7 clara in hoc P. Sesti pietas extitit et omnibus -a. Pis. 34 de mea salute... celeberrimae et -issimae contiones fuerunt. Brut. 113 multa... industria Rutilius fuit, quae erat propterea -ior, quod. 241 furioso genere dicendi, quod... multis -um erat et probabatur. Att. 4, 15, 6 ludi magnifici et -i sc. sunt (15, 26, 1). 7, 18, 1 responsa Pompei -a populo et probata contioni sunt. ad Q. fr. 1, 1, 22 haec lenitas -a Romae est.

c. de eis quae animo volenti offeruntur vel accidunt i. q. optatus, cum gaudio acceptus, passim addito dativo accipientis: TER. Haut. 445 quae paululo tum erat contenta cuique erant -a omnia sc. dona. Eun. 275 hoc munus... Thaidi. CATO orig. 25 solius illius beneficium -um fuit. CIC. div. in Caec. 7 quod aut populo R. -ius esse debeat aut sociis... optatus esse possit. Verr. II 1, 38 cui adventus istius -issimus esse debuit (Att. 4, 19, 1 o expectatas mihi tuas litteras! o -um adventum! LIV. 1, 53, 11 CVRT. 5, 1, 17). Flacc. 95 quam potestis illi mactare victimam -iorem? dom. 11 frumentum... quo -ius esset cum in ipsa fame subvenissent. Sest. 103 *lex illa* -a erat populo. epist. 4, 6, 1 cuius officia iucundiora... saepe mihi fuerunt, numquam tamen -iora (Att. 3, 24, 2 ista veritas, etiam si iucunda non est, mihi tamen -a est). 5, 15, 1 amor tuus... non ille quidem ignotus, sed tamen -us et optatus. CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 2 -os tibi optatosque esse, qui de me rumores afferuntur. NEP. Them. 10, 2 multa regi est pollicitus -issimumque illud. Hann. 7, 3 munus eorum -um acceptumque esse. Att. 7, 3. VERG. Aen. 2, 269 quies... dono divum -issima serpit (Ov. ars 3, 695). 8, 283 mensae -a secundae dona. HOR. carm. 1, 4, 1 -a vice veris. 1, 5, 3 quis... te... urget... -o... sub antro? 1, 10, 22 latentis proditor... -us puellae risus. 1, 33, 4 me... -a detinuit compede (4, 11, 23). epist. 1, 4, 14 -a superveniet quae non sperabitur hora. Ov. am. 2, 15, 3 munus (met. 10, 259 puellis). epist. 8, 13 poenae mora. 12, 169 non mihi -a dies (13, 105 nox -a puellis). met. 7, 814. 11, 100. fast. 2, 535. 3, 624 nomine -a tuo, -a sororis eris. LIV. 6, 2, 13 praedam... quo minus speratam... eo -iorem. SEN. Phaedr. 1202 unda miseris -a Lethes. COLVM. 10, 110 torpenti -a palato intiba. VAL. FL. 3, 657. 7, 26. STAT. silv. 5, 1, 3 solacia. PLIN. epist. 1, 13, 2. PORPH. HOR. carm. 2, 16 praef. otium -um esse atque optabile. ITIN. [Silv.] 9, 1 nobis... hoc -issimum evenit, ut (20, 5). CLAUD. 8, 351 conspicuus -usque geretur sub te teste labor. ROMVL. fab. 56, 4 rec. Gall. non -a es, quia venis. *c. abl. limit.* (cf. p. 2262, 5): LIV. 3, 68, 9 -iora dictu. VAL. MAX. 8, 14 ext. 1 auditu (APVL. flor. p. 92).

2 subst.: neutr.: HOR. carm. 3, 3, 17 -um elocuta consilian-
tibus. LIV. 3, 68, 9 vera pro -is loqui. VITR. 9 praef. 3 multa et -a... invenerunt. CARM. gramm. suppl. p. 171 ei mihi, quam celeri rapiuntur -a volatu. *masc.*: SVET. Tit. 7, 2 quosdam e -issimis delicatorum. NOT. dign. occ. 5, 178 (inter auxilia palatina) -i (5, 30. 7, 21).

ad II syn. et app.: acceptus: PLAVT. Stich. 50 Truc. 617 CIC. Phil. 13, 50 Tusc. 5, 45 CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 7 CATVLL. 96, 1 NEP. Hann. 7, 3 SVET. gramm. 21 FRONTO p. 95, 16 N. 219, 14 TERT. spect. 27. amabilis: supra l. 15. amicus: HOR. carm. 3, 11, 5 PORPH. HOR. carm. 2, 17, 2. amoenus: FIRM. err. 7, 1. amplius: CIC. Verr. II 1, 14 Att. 15, 14, 2 epist. 15, 6, 1. dulcis: PLIN. nat. 21, 107. elegans: VITR. 1, 3, 2. expectatus: CIC. Att. 4, 19, 1. favorabilis: SEN. clem. 1, 10, 2. honestus: CIC. leg. 1, 10 Att. 10, 8, 2 epist. 5, 19, 1. iucundus (cf. infra l. 84): CIC. S. Rosc. 51 Verr. I 37. II 4, 63. 5, 66. 173 leg. agr. 1, 23. 2, 21 Catil. 4, 1 dom. 8. 147 de orat. 2, 344 Att. 1, 81. 1, 14, 1. 1, 17, 6. 7, 17, 1. 12, 4, 1 epist. 13, 28, 3 VAL. MAX. 2, 10 praef. PLIN. nat. 26, 14. 31, 37. PLIN. epist. 5, 3, 1. 8, 23, 5. laetus: LIV. 5, 20, 8. magnificus: CIC. Att. 4, 15, 6. magnus: CIC. Mur. 19 Att. 6, 2, 5. optatus: CIC. div. in Caec. 7 epist. 5, 15, 1 CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 2. placens: p. 2262, 37. popularis: CIC. Att. 14, 17^A, 7 Lig. 37 Q. Cic. pet. 42 PLIN. paneg. 77, 4 FRONTO p. 25, 11 N. probatus: CIC. Mur. 53 Balb. 59 Brut. 241 epist. 10, 6, 1 Tusc. 3, 1 Att. 7, 18, 1 epist. 10, 6, 1. cf. Mur. 53. pulcher: PORPH. HOR. epod. 16, 46.

opp.: acerbus: CIC. har. resp. 51 epist. 1, 9, 5 LIV. perioch. 49. incommodus: CIC. Verr. II 3, 214. invidiosus: CIC. Planc. 76 Att. 14, 17^A, 7 Ivst. 12, 14, 2. invisus: SVET. Galba 14, 1. iucundus (cf. l. 70): CIC. off. 2, 60 Att. 3, 24, 2 epist. 4, 6, 1. 10, 3, 1.

13, 13. 13, 18, 2. 13, 23, 2. 13, 68, 1. utilis: CIC. Phil. 13, 44 CVRT. 7, 4, 14.

III singularia: 1 *i. q. benevolus*: PLAVT. Persa 340 *libertus* non satis liber sibi videtur..., ni *patrono* male dixit, ni -o ingratus repertust. *i. q. prosper*: VAL. FL. 8, 175 *Argonautis* redeuntibus aura -ior. FIRM. math. 5, 4, 12 -um tempus (6, 33, 7 et ab omni infortunio separatum). COD. Iust. 6, 25, 7 pr. hanc legem... tam patribus quam liberis -am. 2 *i. q. laetus, libens*:

TERT. nat. 1, 2ⁱⁿ vos -i[s] reum evadere (*i. gaudentes, quod ecadit*). PELAG. in II Cor. 9, 5 benedictio erit, si -o (gratanti V) animo tribuatur; hilarem enim datorem diligit deus. CASSIOD. in psalm. 7 concl. patientia est... laborum... -a tolerantia. *i. q. morigerus*: SIL. 7, 178 -o cursabat studio (*hospes convivam recipiens*). COD. Iust. 11, 41, 1 a. 376 cum primates viri populi studiis ac voluptatibus -i esse cupiant. 3 -um est, ut de voluntate *i. q. placet, ut*; *δαινητόν*: ITIN. [Silv.] 22, 2 -um fuit satis, ut etiam illic accederem. cf. Meister, Rh. M. 64, 377. hinc usus linguarum Romanicarum; cf. p. 2260, 17. 4 *i. q. gratuitus*: RVFIN. Adamant. 1, 27 p. 56, 17 'gratis venumdati estis'... si putas eum... pretii loco sanguinem suum dedisse, ... non erit -a venditio (*οὐκέτι ἐπώλησεν*).

adnom.: gravis... -us: PLAVT. Persa 675 ACC. trag. 194. 487 CIC. Sest. 107 epist. 10, 16, 4. gloriosus... -us: CIC. Lig. 37 Att. 4, 16, 8 epist. 10, 16, 1. gratuitus: FRONTO p. 7, 9 N. APVL. met. 1, 7. -ae gratiae: APVL. met. 1, 20. 9, 13. *homoeotel.*: ratus... -us: CATO or. frg. 9, 1 CIC. epist. 7, 23, 1. adde l. 47.

comp.: in-, per-, praegratus. v. Onom.

adv. grātē. legitur inde a CIC., comp. inde a LVCR. (infra l. 62), superl. inde a PLIN. nat. (infra l. 64). GLOSS. gratiose.

interpr. inc.: CARM. epigr. 1976 vixisti -e. 1 *act.*: a de animo beneficii retributionem debentis: CIC. Planc. 98 me quod faciam et -e et pie facere (SVET. Aug. 66, 4). HOR. epist. 2, 2, 210 natalis -e numeras? SEN. benef. 1, 4, 4 parum se -e gerere. 1, 10, 5 qui -e responsuri sunt (2, 30, 1). 2, 4, 3 si -e aestimari, quae praestabis, voles. 2, 22, 1. 4, 1, 3 si hoc -e fecero. 2, 22, 1 qui -e beneficium accipit (2, 28, 2 -e excipiendo [2, 31, 3 epist. 98, 3 PLIN. epist. 3, 2, 6]). PLIN. epist. 2, 13, 9. IVST. 11, 10, 10 -e munere accepto (*i. gratias dicens*. cf. p. 2260, 58). b *de gratia digne factis*:

VLP. dig. 26, 10, 3, 1 -e facient, si. AVSON. 419, 39 tu... Gratiane... nomen tuum perpetua -e agendi benignitate meruisti (cf. gratum facere p. 2261, 22). AVG. civ. 5, 17 p. 222, 12 D. quod postea -issime et humanissime factum est. p. 222, 18 -ius a concordibus praestaretur quam victis extorqueretur.

c i. q. libenter: CIC. fin. 1, 62 sapiens praeterita -e meminit. SEN. benef. 5, 1, 4 fructus beneficiorum -ius <iis> respondet, per quos esse etiam ingratos licet. TAC. hist. 1, 85, 3 oratio... et severitatis modus... -e accepta (ann. 16, 18, 7 -ius). SVET. Nero 22, 3 *citharoedarum coronas* -e recipiebat. FRONTO p. 204, 21 N. fortia facinora viventium graviora, mortuorum -ius accipi. IVST. 12, 11, 2 munificentia non a debitoribus magis quam creditoribus -ius excepta. CLAUD. DON. Aen. 8, 350 p. 165, 23 lovem illic -issime commorari. PELAG. in Phil. 4, 18 sacrificium Noe deus -e... odoratus. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 103, 3 -issime ad eruditas animas venit. CASSIOD. Ios. antiq. 6, 14 p. 176 illo -issime promittente (326 *προσέχουσας*). 19, 1 p. 553 -e ferens (83 *ἡδονῇ φέρων*). AVELL. p. 739, 1 -issime tulimus, quod. MVTIAN. Chrysost. hom. 20, 4 si... -e feramus, et haec recipiemus [p. 147 *εὐχαρίστως*]. LEANDER reg. 13 p. 887^A -e ferat in monasterio. HEGES. 1, 28, 7 advenientem... -issime satis (244 *φιλοφρόνως*)... hospitio recepit (SVLP. Sev. Mart. 7, 1). AVG. gest. Pelag. 25, 50ⁱⁿ -ius accipiet litteras nostras (epist. 200, 3 RVSTIC. Conc. I 4 p. 116, 8 [I 1, 7 p. 151, 35 *περιχαρῶς*]. 171, 39). CASSIOD. var. 7, 34, 1 ultronea -e suscipi (10, 4, 1 -issime). 12, 22, 5 -issime faciebat, dum minime quaereretur.

2 pass.: GLOSS. v. supra l. 28. a *i. q. suaviter*: LVCR. 2, 23 delicias... uti... substernere possint -ius. Ov. Pont. 3, 5, 18 -ius ex ipso fonte bibuntur aquae. PLIN. nat. 20, 184 cum semen -issime panes... condit. PLIN. paneg. 53, 1 nihil non parum -e sine conparatione laudatur. b *i. q. amoene, pulchre*: QVINT. inst. 8, 3, 27 quaedam... vetustate ipsa -ius nitent (BOETH. cons. 3, 1 carm. 7 -ius astra nitent). CHAR. gramm. p. 131, 25 B. -ius... cum adspiratione sonat 'harena'. APVL. flor. p. 15 et doctissime et -issime cantitat (MART. CAP. 9, 905 concinens -issime). IREN. 2, 14, 1 multo... -ius de universorum genesi dixit ille (PORPH. HOR. carm. 1, 9, 21 -e dictum [1, 27, 11. 2, 4, 22. 2, 5, 7 -issime. epod. 9, 22 -ius feminino genere boves quam masculino dicuntur]. 1, 13, 12 -e 'memorem eqs.' [1, 11, 6. 2, 11, 23]. cf. CARM. de fig. 177 hic 'quisquam' subtraximus -e [175]. DON. Ter. Ad. 649 -issime proditur Aeschinus amator [sim. 864, 5 Eun. 405]. SCHOL. Cic. Gron. A p. 345, 1 St. ut -issime multa concluderet. cf. p. 2262, 9). AVSON. 419, 17 eruditionem... quam... tibi debes, ad alterius gratiam -ius detorquere quam verius.

c de iis, quae animo volenti offeruntur vel accidunt: ITIN. [Silv.] 20, 6 hoc nobis ultra spem -e evenit, ut. MACR. Sat. 7, 2, 9 pericula praeterita... qui evasit, ut referat... -issime provocatur; nam qui adhuc in ipsis... detinetur, ... formidat relatum.

comp.: ingrate.

acc. neutr. pro adv. grātum: DRAC. Romul. 6, 94 Virginitas [Bulhart]

... fugit -umque pavescens fletibus ora rigat. GLOSS. III 428, 12
ἐμθαλή: -um germinans.

?adv. **grātō**: GLOSS. II Philox. GR 56 -ο ἰδεως (i. ἡδέως).

Bulhart.

gravābilis, -e a gravare. *vocabulum medicorum.* compar.:
l. 12. 13. *superl. deest. de rebus gravantibus sive membra sive*

sensus hominis (imprimis caput et nares). c. dat. l. 14. 21. 22.
CAEL. AVR. acut. 1, 15, 136 *Asclepiades* vitandas inquit... -es virtutes
(i. 'quae caput gravant' adnot.). 1, 15, 137 quae... non difficulter
†*naris implendae*, (nares implent *Amm. in mg.*) odoris acerrimi at-
que -is. *ibid.* quid, ... *Asclepiades*, gravius olens habuisti castoreo?
quid -ius ab his quae *eqs.*? 1, 15, 151 -ia odoramenta atque fomenta.
1, 17, 173 -iora atque aciora *medicamenta*. 1, 16, 158 neque constricta
fomenta tumoribus neque -ia aegrotantibus adhibere (2, 12, 83).
2, 37, 209 curiosae atque -es conditurae. 3, 17, 139 cibi -es et in-
flabiles. 3, 17, 149 curantes ut calida (*cataplasmata*?) perseverent
plurimo tempore et neque valida atque robusta inductione -ia fiant
pondere. *chron.* 1, 4, 113 est... semper -is carnatio. 1, 4, 123 odora-
menta ex pice bitumine *al.*... acerrimae atque -is virtutis causae
(*ibid.* ut... impleant caput). 4, 3, 79 siquidem sit vomitus post cibus
(sic) -is capiti. CASS. FEL. 1 p. 3 austri graves auditui, caliginosi,
capiti -es et dissoluti.

gravāmen, -inis n. a gravare. *legitur non nisi apud auctores*
saeculo tertio p. C. recentiores, praecipue apud CASSIOD. et GREG. M.
GLOSS. II 255, 57 βάρος: sarcina, pondus, -n.

A fere i. q. **gravitas**: DON. Ter. Ad. 286 'convertam'... verbum
... est magni moliminis et -is (agminis V) ingentis (*cf. ibid.* magnifice
dictum).

B fere i. q. **onus**, molestia, quo hominis animus vel res
gravatur. *fortuna*: ITIN. Alex. 53 diis sacrificio operatur, quo fortuna-

nae -n (gram i. gratiam *cod.*, *cf. GREG. M. epist.* 9, 237) repensaret.
legibus censu sim.: COD. Theod. 6, 23, 4 (a. 437) omni... eos (*sc.*
decuriones et silentarios) excoctione calcis, omni superindicti -e li-
beramus. 11, 1, 33 (a. 424) externorum -e tributorum. CASSIOD. var.
2, 29, 1 -n aliquod sustinere (2, 30, 3 ex permissa nundinatione).
4, 26, 2 ab omni... -e vindicari. 5, 39, 5 exigentes... assem publi-
cum per -a ponderum premere dicuntur patrimonium possessorum
(GREG. M. epist. 5, 38 p. 324, 24 nimietate exigentium et -e premitur
exactionum). 11, 11, 1 ut... -n querulis negotiatoribus auferatur.
11, 12, 1 ne quod ad levamen inventum esse constat detestabile po-
tius -n infligat. 11, 35, 2. COD. Iust. 1, 3, 31 pr. fideiussionis -e. 1, 29, 5.
1, 51, 11 super suscipiendo... -e. 3, 28, 32 moram vel modum vel
aliud -n. 4, 49, 9 huiusmodi onus et -n functionis (4, 49, 13).
5, 37, 28, 3 -n... imponi. 6, 30, 21, 2 subici -i (6, 42, 30 pr. *subiugari*.
10, 23, 3 subiacere). 6, 43, 3, 4 emptor... sciens rei -n. 6, 51, 1, 4 -n,
quod ab initio fuerat complexum, sentire (*opp.* lucrum). 10, 36, 1
nullius accessione -is... liberalitas oneretur. 10, 44, 4 curiali -e. 11,
60, 3 concussionis -e. 12, 9, 1, 1 -e privato vel publico. 12, 40, 10, 5
domus... ab hospitum -e... securas. INST. Iust. 2, 19, 6 sese veteri
-i aditionis (*sc. hereditatis*) supponere. LEX Burg. lib. const. 54, 2 ca-
lumniam possessorum -e et inquietudine hac lege praecipimus sub-
moveri (GREG. M. epist. 1, 47 bis). GREG. M. epist. 1, 64 consuetu-
dines quae ecclesiis -n noscuntur inducere. 1, 68 vobis ab eo -a
imponi. 5, 49 remotis vexationibus ac cunctis -bus. 9, 115 ad -n
pauperum (*cf.* 9, 237). e conversatione hominum, vita privata *sim.*
fere i. q. **offensio**, molestia: CASSIOD. in psalm. 54, 6 columba...
vitam sine alterius -e peragit. var. 2, 29, 1 *cf. supra l. 34.* 9, 2, 1 -n...
laesionis. 10, 26, 2 quicquid -is potest habere possessio. 10, 28, 3 de
iniusto -e non querantur. 11, 12, 1 *cf. supra l. 39.* COD. Iust. 3, 28, 32
cf. supra l. 41. 3, 28, 36, 1^a sive... causa interveniens aliquod -n im-
ponat vel in quantitate vel in tempore. 5, 30, 5, 3 tutelae -n. GREG.
M. epist. 1, 12 a vestra sanctitate -a sustinere. 3, 46 animae vestrae
-n et opinioni maculam infidelitatis imponet. 5, 47 nec... in vestro
versetur -e. 6, 1. 6, 16 p. 396, 2 ORIGEN. in Matth. 18, 95. e vitiis,
malis *sim.*: CASSIOD. in psalm. 119 praef. mundanas conversationes
tamquam malorum suorum -n exhorruit. 142, 9 carnali -e (*opp.* spi-
rituali iuvamine). GREG. M. moral. 12, 17 ad repellendum debilitatis
-n. de corporis parte, translate: GREG. M. moral. 31, 54 a mentis
nostrae utero quaedam cogitationum superflua quasi ventris -a erump-
unt (*cf. ibid.* quae egesta fuerint).

gravāmentum, -i n. i. q. **gravamen**. GLOSS. II Philox. GR 3
(p. 161) -a βάρη.

gravanter v. s. gravo.

?**gravastellus** (-a, -um). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 216^b (p. 96 M.)
-us: senior. Plautus (*Epid.* 620) 'quis est -us qui adventit?' ut
puto, -us a gravitate dictus. *sed* PLAVT. l. l. et PAVL. FEST. Gloss. IV
p. 377^a (p. 273 M.) ravistellus. *cf. Studemund, Hermes I*
p. 284 sqq. huc etiam videtur pertinere PS. PLAC. Gloss. IV G 6
gravascella (-stella): graves (-vis) id est anni(s). ceterum v. Goetz
in *Thes. gloss. s. gravescella*.

gravatio, -ōnis f. [a gravare. W.] *praecipue apud medicos.*
GLOSS. III 554, 16 et 618, 44 -o: barasis (βάρεισις G., βάρεισις Her.).

I t. t. **medicorum, de aegritudine**: I generatim: THEOD.
PRISC. log. 15 illis -bus perseverantibus. CAEL. AVR. acut. 1, 10, 75
detractis capillis partes reflantur, plurima -e liberatae. 1, 15, 151

fomenta, quibus... fortes ac recte valentes in conviviis incautius
usi multa se -e vexarunt. 2, 27, 146 *inter signa peripneumoniae*: -o
sine ullo dolore aut cum parvo. 2, 32, 171 post cibum -o. 3, 17, 56
tenuem liquorem sine -e accipere. *chron.* 3, 2, 20 in ipsa (*phagedaena*)
non insumantur vel digestionem tradantur accepta, sed -e sequente
evomantur. 3, 2, 25 corpori possit sine ulla -e immorari *cataplasma*.
5, 10, 96 -o atque tensio supinatis aegrotantibus et relevatio sedenti-
bus. 5, 11, 141 eius (*sc. vomitus*)... vexatione maior est immodicae
sumptionis (*vinorum*) -o. c. gen.: CAEL. AVR. acut. 1, 17, 169 ex
quibus *medicaminibus* -o capitis atque commutatio nascetur (*chron.*
1, 1, 32. 1, 2, 52 capitis atque oculorum. 4, 3, 33).

2 *speciatim*
de genere quodam stuporis: CAEL. AVR. acut. 1, 17, 174 -o magis
quam somnus efficitur *medicaminibus*. *ibid.* ex *medicaminibus*...
pressura pallor debilitas et -o corporis nimia sequetur (*nisi pertinet*
ad I 1). 2, 4, 20 *aegroti* mandragoram vel altercum bibentes oppri-
muntur -e horribili, sopori simili. 3, 5, 53 similis... ac vicina est
apoplexiae lethargia, epilepsia, matricis praefocatio, secundum ali-
quos, et paralysis et -o, quam Graeci caro(s) appellat (*cf. chron.*
4, 3, 33 pressura capitis sive -e, quam *καρσιν* vocant).

II fere
i. q. **obiurgatio**: CYPR. epist. 22, 1 p. 533, 5 ut propter tuam -em
tantum gaudium paene exciderit. Bräuninger.

grauculus hroc: Wright-Wülcker *Anglosax. Vocab. I* 412, 40.
518, 12, *cf.* 287, 5. 6. fort. non idem q. *graculus*. *cf. Meyer-Lübke,*
Wien. Stud. 25, 1903, 100. H.

grave v. s. gravis.

gravēdinōsus, -a, -um. a *gravedo*. *gravid* -: *Ciceronis codd.*
omnes (*cf. NON. p. 115, 16*); *codd. Pliniani et gravid* - et *graved* - tra-
dunt. GLOSS. V 641, 76 -i a morbo. I qui *gravedine af-*

fici solet: CIC. Tusc. 4, 27 de *proclivioribus ad morbos*: dicimus
-os quosdam, <quosdam> torminosos, non quia iam sint, sed quia
saepe. 2 quod *gravedinem affert*: PLIN. nat. 18, 139 *errum*
Martio mense satum noxium esse bubus aiunt, item autumno -um.

***gravēdo**, -inis f. [*cf. gravescere. W.*] *de forma*: in *codd.*
fere *graved* - *gravid* -: in *titulis pictis Pompeianis* CORP. IV 7024.
7080. in *codd. hic illic ap. LVCIL. CATVLL. CELS. PLIN. nat. SVET.*
FRONT. CHIRON. (*cf. ind.*) *al.* GLOSS. V 630, 45 pondere -e. v.
etiam p. 2267, 75 sqq. *legitur inde a PLAVTO et LVCIL., maxime*
apud medicos, plur. inde a CELSO. *dub.* INSCR christ. Diehl 2389
(*defixio*), 12 ut... tun(c d)emum ore <...> grandene (*gravedine*
leg. Wunsch) invoc(e)ris.

I t. t. **medicinae de aegritudine, qua aegrotus se gravatum sen-**
tit: A sensu strictiore de morbo capitis et narium, quem
describit CELS. 4, 5, 2 -o... nares claudit, vocem obtundit, tussim
siccam movet, sub eadem salsa est saliva, sonant aures, venae mo-
ventur in capite, turbida urina est, haec omnia *καρσός* Hippo-
crates nominat: nunc video apud Graecos in -e hoc nomen servari,
destillationem *κατασταγμὸν* appellari. GLOSS. II Philox. GR 72
-o *καταρροῦς*.

1 de *destillatione pituitae ut videtur*: PLAVT. Asin. 796 quod
illa autem simulet, quasi -o profluat, ... tu labellum abstergeas.

2 de ipso morbo (*pecudum*: COLVM. v. *infra l. 64, si vera lec-*
tio codicis R; iumentorum: CHIRON v. *infra l. 72 sqq., siquidem exempla*
allata ad C, non ad A pertinere censeas): a sin g. (nonnulla
exempla possunt referri ad B 1): LVCIL. 820 urget -o saepius culpa
tua. CIC. Att. 10, 16, 6 quoniam quartana cares et nedum novum
morbum removisti, sed (sed(a)) *Fr. Schmid, deletio nedum, cf. C. F.*

W. Müller ad l.) etiam -em. 16, 11, 3 -o tua mihi molesta est; quaeso,
adhibe quam soles diligentiam. 16, 14, 4 -i, quaeso, omni ratione
subveni. CATVLL. 44, 13 me -o frigida et frequens tussis quassavit.
ibid. 19 -em et tussim. CELS. 2, 1, 22 (*inter senectutis morbos*) -o.

2, 8, 18 si capitis ac frontis dolores ex vento... sunt, -e et sternu-
mentis finiuntur. 4, 5, 4 si... in -e nares magis patent. 4, 5, 8 in -e
primo die quiescere *eqs.* 6, 7, 8^a (*de sonitu aurium*) levissimum vi-
tium est, ubi id ex -e est (*cf. ibid.* 8^b). COLVM. 7, 3, 25 pruinosa

herba pecudi -em (R, glandiginem S, glandinem A; morbos PALLAD.
12, 13, 5) creat. SCRIB. LARG. 52 (= MARCELL. med. 10, 23) vexantur
nares -e, quae tumore earum efficitur. PLIN. nat. 28, 57 sternumenta
pennā -em emendant et si quis mulae nares... osculo attingat (30,
31 -em... finire, si quis nares mulinas osculetur, *syn.* PLIN. med. 1, 10

p. 23, 18 graveolentia narium). SVET. Aug. 81, 2 temptabatur austri-
nis... tempestatibus -e. FRONTO p. 80, 8 N. ex -e sum imbecillus.
APVL. flor. 17 p. 78 nares -e oppletae. CHIRON (*de cuius exemplis*
cf. supra l. 52) 150 contingunt *iumento* -o, febris, insania (*sim.* 152).
269 si caput doluerit, sic intelligas ex -e (= VEG. mulom. 28, 5 quo-
tiens grave est). MARCELL. med. 10, 20 -i narium (25. 71 adversum
pituitam et -em et destillationem narium [PS. ANTON. MVSA epist. ad
Maec. 6 destillatio aut -o narium *cf. infra l. 82*]. 72. 74. 77. 78).

b plur.: CELS. 1, 2, 3 quae res maxime -es destillationesque
conciat (1, 5, 1. 2. 2, 1, 6. 14. MARCELL. med. 5, 4 ad destillationes
perfrictionesque et -es. *cf. p. 2267, 24*). CHIRON 504 sic (*i. pulmone*
pulvere impleto) stranguiriae et lapides et strophii et -es... equis
contingunt (*cf. supra l. 52*). MARCELL. med. 10, 17 -es narium (*cf.*
supra l. 75).

B sensu latiore pertinet vel ad caput vel ad alia membra
[Bräuninger]

(vocem, v. *infra* l. 53) vel ad totum corpus (antiquior hac notione gravitas, cf. l. 6 et exempla s. v. gravitas II A 5 b):

1 *capitis* (accedit ad terram *infra* l. 10): PLIN. nat. 15, 87 caryon a capitis -e propter odoris gravitatem convenit dictum (23, 147. MARCELL. med. 1, 71. 8, 17 qui capitis dolorem aut -em habent [ex SCRIB. LARG. 38, ubi gravitatem]. 14, 46 [v. *infra* l. 48]. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 62 -o atque vertigo capitis. 3, 2, 16. acut. 1, 1, 24 -e vel dolore capitis. 1, 1, 27. 1, 17, 174 (ter). *saeptus*. de equis: PELAGON. 48. 82 [= VEG. mulom. 2, 129, 12; gr. βαρύτητα κεφαλῆς, cf. *Ihm ad l.*]; de iumentis: CHIRON 140 pati. 517 ad terram). nat. 20, 136 crapulae -es, sc. capitis, quas crapula efficit (CORP. IV 7024 gravid(o me te)net [superius scriptum 7023 Silenus(s...)]. 7080 -o me tenet). nat. 21, 130 crapulam et -es capitis... discutunt violae. 23, 10 -em... capiti... faciunt *umae recentes*. 25, 149 vires *mandragorae suci* -em adferunt etiam olfactu (APVL. met. 10, 11 dedi venenum... mandragoram illum -is compertae famosum et... soporis efficacem). 28, 130 lactis usus contrarius... vertigini... -i (CAEL. AVR. chron. 1, 4, 123 vertigine atque -e urgentur). APVL. met. 10, 26 -e somnolenta... demersus. GAVDENT. serm. 9 p. 911^B *Iudaei* inebriati sunt et perniciose -e sauciati. CHIRON 257 (antea: si coeperint ipsa membrana cerebri gravari) ex qua -e (= VEG. mulom. 2, 2 p. 97, 19 in qua passione) AVG. serm. 40, 4, 6 diceret medicus: "... somnus iste (*lethargici*) -o est quaedam letalis". *ibid.* -e... premente. PS. APVL. herb. 93, 4 nec -em sentias nec perfrictionem (93 tit.: caput ne ab aestu concalescat). THEOD. PRISC. log. 13 *lethargici*... -e (gravitudine *VB*) molestissima et falso veluti somno... deprimuntur. 15 perseveranti -e et sensus occupatione demersis. 41.

inde translate: ARNOB. in psalm. 148 p. 566^B utinam dormiremus somno carnis et non inconsiderationis nostrae soporaremur -e. VEREC. in cant. 9, 47 *diabolus* mortis aeternae -e praefocatus. BRAVILIO Isid. epist. 10, 2 veluti ab improbi soporis, ut ita dixerim, -e suscitatus.

2 *stomachi, ventris*: SCRIB. LARG. 90 pastillus... ad deiectionem, tormina, -em (ventris *add.* MARCELL. med. 16, 1). 95 *medicamentum* ad stomachi inflationem, -em, coeliacos (cf. MARCELL. med. 16, 9. THEOD. PRISC. log. 26 stomachi -o. CAEL. AVR. acut. 3, 11, 102. 3, 20, 194).

3 *aliarum partium corporis*: *oculorum*: PLIN. nat. 8, 129 oculi *ursorum* hebetantur, qua maxime causa favos expetunt, ut convulneratum ab apibus os levet sanguine -em illam. THEOD. PRISC. eup. faen. 31 nemiis... commotionis tam doloribus quam -bus (sc. *oculorum*)... flebotomo... subvenire. *renum*: SORAN. p. 12, 25 adveniente die purgationis... -em in renibus... sentiunt (MARCELL. med. 26, 56 renium -em). *mamillarum, matricis*: SORAN. p. 26, 2 lactis ad mamillas confluxio cum tensione et -e, dolore etiam et fervore (p. 55, 17. cf. *infra* l. 62). CAEL. AVR. acut. 2, 19, 114 brachium tetenderit cum -e, ut etiam pectus vel mamillam tangere videatur. *oris*: MARCELL. med. 14, 46 arteriace ad -es oris et capitis. *pedum*: MARCELL. med. 14, 70 ad pedum subitos dolores vel -es. *thoracis, al.*: CAEL. AVR. acut. 2, 34, 180 thoracis (2, 35, 184. 3, 20, 194 chron. 5, 10, 96). 2, 34, 181 -o etiam quibusdam cardiacis occurrit in toto thorace. chron. 1, 3, 56 attestante -e cervicis. 2, 14, 198 -o vulnerati pulmonis. *vocis*: MARCELL. med. 14, 59 raucis et -i vocis... prodest tragacanthum. *cuiuscumque partis corporis*: HIPPOCR. progn. 16 si dixerit pro aegritudine -em (*βάρος*) innatam in loco quo doluit. CAEL. AVR. chron. 2, 13, 172 partium (*patientium*) -o vel dolor (2, 13, 178). *fere i. q. molestia*: THEOD. PRISC. eup. faen. 72 quae *linimenta* sine -e possint afferre utilitatem. DIOSC. 3, 25 *abrotonus* odorata cum aliqua -e (gr. 3, 24, 1 *ῥόδον μετὰ ποσὸν βάρος*).

4 *totius corporis*: SORAN. p. 108, 10 ut... pallor... eas (*mulieres*) teneat cum lassitudine corporis, aliquando tensio et -o (cf. *supra* l. 45). THEOD. PRISC. log. 24 quod apoplectici cum totius corporis... -e iaceant sine sensu. CAEL. AVR. acut. 2, 35, 186 post cibum -o (chron. 3, 2, 18 -e, quae magis accepto cibo sentiatur. MYRTIAN. Chrysost. hom. 29, 4 peiorem -em ex illis cibis [*βάρος φέρων ἐκείθεν*] et distentionem et oppressionem mentis habiturus es. cf. HYMN. Ambr. II 49, 6 *infra* l. 79). chron. 1, 3, 55 corporis... torpor et magis per somnium -o atque pressura et veluti praefocatio (acut. 2, 27, 146). 1, 3, 56 apparet stricturae passio ex -e.

5 *speciatim de graviditate*: NEMES. cyn. 125 fecundos aperit partus matura -o. PS. AVG. serm. 123, 1 nulla fieri potuit -o concipienti *Christum*. ISID. diff. 1, 455 gravidam, quam uteri -o proximam partui ostendit.

II *de pondere*: A *proprie*: IREN. 1, 30, 3 deligatam... hanc (*Virtutem*) a corpore et valde gravatam... non potuisse ascendere ad caelum... propter -em circumpositi corporis. FVLG. myth. praef. p. 14, 19 tardior erat incessus et ipsa ponderationis -e venerandus. HYMN. Ambr. II 49, 6 tollens cibi -em (*revocandum ad II A, si intellegitur de -e corporis ex cibo sumpto nata*. cf. l. 64 sqq.). DIOSC. 5, 96 p. 202, 4 pulvis, qui -e sua non valuit parieti cohaerere (cf. gr. 5, 75, 6 *τὸ βαρύτερον*). SORAN. p. 93, 19 si... -e sua caput (*infantis in utero matris mortui*) interiori parte vulvae absconditum est.

B *translate*: FVLG. Virg. cont. p. 103, 15 magistriani timoris proiecta -e. AVG. in psalm. 41, 18 -e et pondere iniquitatis meae. GREG. M. moral. 2, 7 *Satan* ab illo... potentiae volatu corruens malitiae suae pressus -e (*syn.* peccati pondere). in Ezéch. 2, 3, 11 irruente fastidio... facta proximi adducuntur in -em ponderis, quae nobis non levigat penna caritatis. epist. 1, 24^a praesentis libri stilo exprimo de eorum (*pastoralis curae ponderum*) -e omne quod penso. 1, 41^a p. 60, 3 per dei gratiam... fit suave *pondus sacerdotii*, quod per imbecillitatem humanam videbatur habere -em.

-es i. q. *gravia vectigalia*: CASSIOD. Ios. ant. 17, 11 p. 498 -es, quas Herodes in emptionibus et in publicis nundinis constituerat, auferri vociferabantur (cf. gr. 17, 205).

gravefacio, -ere a *gravis* et *facere*. VEN. FORT. carm. 8, 3, 326 *Maria* non... -ta iacet pignore maesta suo.

15 CIRIS 67 sive illam monstro genuit + *gravena* biformi (monstrum gen. grave Echidna biformis *Haupt*, monstro generavit E<chid>na biformi *Housman*).

graveo v. s. gravo.

graveolens a *grave* et *olere*. i. q. *male olens* (cf. *gravis II B 3 h*): VERG. georg. 4, 270 -e olentia centaurea. Aen. 6, 201 venere ad fauces -e olentis Averni (SERV. male olentis. CLAUD. DON. ad l. *Averni* -em odorem. v. etiam *Norden ad l.*). PLIN. nat. 23, 165 radix eius (sc. *myrti*) in honore est, decocta vino (*fort.* <in> vino) ad renium dolorem pota et difficili urinae praecipueque crassae et -i. 27, 54 porrum nigrum... herbam fruticosam... foliis vestientibus maioribus quam porri et nigrioribus -bus. 35, 180 *bitumen* sit... ponderosum, -s, atrum, (grave leve autem *codd.*, *corr.* *Mayhoff*) modice. APVL. mund. 35 civitatem spirantem... -bus caenis (gr. *aliter*). PALLAD. 1, 35, 11 serpentes... innocentia fumi -is exagitat. AMBR. in psalm. 118, 5, 36 p. 101, 22 sume... has nares, o homo, ut a -bus florulenta secernas. AVG. c. Iul. op. imp. 4, 49 et suaveolentia et -ia sensisse per nares. gen. ad litt. imp. p. 473, 21 quae per corpus ad animae iudicium referuntur, id est... canora et rauca, suaveolentia et -ia, dulcia et amara. MARCELL. med. 11, 13 capitis leporini exusti cinis... lenit -ia oris ulcera. CAEL. AVR. acut. 2, 9, 40 *medicamina*. 2, 19, 121 milium frixum -s et nidorosum.

graveolentia, -ae f. a *graveolens*. i. q. *malus odor*. tantum apud medicos et script. rer. nat. PLIN. nat. 20, 92 *medicamenti* odore... naribus raptio vitia earum -amque sanari (24, 76 succus hederæ taedia narium -amque emendat. PLIN. med. 1, 10. PLIN. VAL. 1, 25 [gravem olentiam *codd.*]). 22, 87 -am alarum emendat radicis (*scolymi*) emedullata unica (24, 187). 22, 88 oris -am commanducato sonco corrigi (28, 178). 28, 194 -am halitus butyrum... iuvat. 29, 137 senectus serpentium... efficax, contra -am praecipue.

gravecella v. gravastellus.

gravescio, -ere a *gravis*. GLOSS. II 256, 5 βαρῶ... -o. [*dub.*: CELS. 6, 6, 29 neque tument neque fluunt oculi, sed rubent tamen et cum dolore quodam -unt (*sic J*, graves sunt *FVP*). TERR. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 2 ceterum alio titulo eum (sc. *Christum*) gravassent (*R*, -escent *M*). *interpr. inc.*: SALL. hist. frg. 3, 78 quia prominens aquilonibus minus -it quam cetera (cf. *Maurenbr. ad l.*).

1 i. q. *gravidum fieri, gravidum esse*: LVCR. 4, 1250 v. s. ingravesco. VERG. georg. 2, 429 fetu nemus omne -it. PLIN. nat. 11, 236 cameli lac habent, donec iterum -ant. SOL. 25, 8 *elephantum* biennio utero -unt. AVG. gen. ad litt. imp. p. 495, 9 uno die... et concipere et utero -ere et parta vaporare. epist. 150, 1 uberius... felicitas non ventre -ere, sed mente grandescere.

2 i. q. *graviorem fieri, augeri* (de malis, morbis, viribus al.): LVCR. 3, 1022 mens hominis metuit magis haec (sc. *mala*) ne in morte -ant (*O*, graves *Q*). 4, 1069 in... dies gliscit furor atque aerumna -it. 6, 337 mobilitas duplicatur et impetus ille -it. TAC. ann. 1, 5 talia agitantibus -ere valeditudo Augusti (6, 46). LEO M. serm. 72, 4 p. 392 hic -unt labores.

de *gravedine*: CAEL. AVR. chron. 1, 1, 33 ex qua (*corruptione stomachi*)... caput impletum... necessario constrictum -it. de *sapore*: AMBR. hex. 3, 15, 62 p. 103, 10 aqua -it veneno, melle dulcescit. de *oratione*: AMBR. in psalm. 118 p. 491, 12 peccato... -it oratio et longe a deo fit.

3 i. q. *pondere gravari*: PS. QVINT. decl. 13, 3 ego frequenter concertum novae iuventutis agmen (sc. *apium*) ramo -ente suscepi. comp. aggravesco, ingravesco.

70 gravia v. sub gravo in capite.

gravidinosus v. graved-.

graviditas, -atis f. a *gravidus*. i. q. *status praegnantis*: CIC. nat. deor. 2, 119 ut... a sole luna inluminata -es et partus adferat.

gravidus, -avi, -atum, -are, a *gravidus*. NON. 118 -vit implevit (cf. GLOSS. V 642, 13).

I *gravidam facere*: A *de mulieribus*: 1 *absolute*: PS. AVR. VICT. epit. 14, 8 *Sabina* iactabat se... elaborasse ne ex eo (*Adriano*)... -retur. SCHOL. Hor. carm. 2, 6, 12 filiae eorum (*Lacedaemoniorum*) ex servis -tae. AVG. c. Petil. 2, 26, 61 testimonio -tarum feminarum convictos. in psalm. 142, 3 p. 1846^{med.} eius luce protegebatur, cuius carne -batur *Maria*. PS. AVG. serm. 128, 1 virgo sine viro -atur. 195, 2 Gabriel... -vit me. 195, 4 intellexit *Mariae* uterum -ari (LEANDER reg. praef. p. 879^c pondus uteri -ti). *ibid.* non -vi. CYPR. GALL. gen. 790 heredem... iustum coniux -ta crearet. 2 *c. abl.*: CAECIL. com. 223 per mysteria hic inhoneste

[Bräuninger]

-vit probro. AVG. serm. 189, 3, 3 -ta est virgo incarnatione Christi. LEO M. serm. 21, 1 virgo... sacro -anda fetu. **2 de mulierum partibus:** PS. AVG. serm. ed. Morin p. 168, 37 claustra nostri pudoris -ta.

B de rebus: **1 absolute:** FVLG. myth. 2, 5 p. 44, 25 aër... -at in folliculis. RVST. HELP. benef. 64 hunc aetherem -ante deo mortalis nescia fetus virginitas fecunda tulit. **2 c. abl.:** CIC. nat. deor. 2, 83 terra -ta seminibus. APVL. mund. 9 aër actus in nubem nubilum denset et ea crassitudo aquarum fetu -atur. ZENO 1, 16, 13 nobilitate alieni seminis -atur oleaster. AVG. civ. 16, 1 p. 121, 23 D. cetera facta... prophetici sunt -ta sensibus. serm. 189, 3, 3 -entur pectora nostra fide Christi. serm. ed. Mai 72, 1 in paradiso amicis flatibus temperies maritales pingues auras -at et impraegnata. c. Adim. 11 p. 136, 14 anima cupiditatibus corrupta et quodam modo -ta.

II i. q. gravare, onerare: CARM. de mens. 2, 27 morus sanguineos praebet -ta racemos. ZENO 1, 16, 14 caro quasi quoddam est speculum intuentis plenitudine -tum. MART. CAP. 2, 115 acerra... multo aromate -ta.

gravidulus, -a, -um a gravidus deminutive. AMM. 23, 6, 85 testae marinae exinde (i. umoribus captis) -ae edunt uniones. [AFRAN. com. 337? v. infra l. 62.]

***gravidus, -a, -um [a gravis. W.]. derivatio a voc. q. e. gravis:** PRISC. gramm. III 479, 16. **de notione:** PAVL. FEST. Gloss. IV p. 218^a (p. 97 M.) -a est, quae iam gravatur conceptu; 'praegnans' velut occupata in generando, quod conceperit; 'inciens' propinqua partui, quod incitatus sit fetus eius. DIFF. Suet. p. 313, 15 'praegnans' commune animalium est, '-a' hominum, 'inciens' in partu, 'feta' post partum. ISID. diff. 1, 266 'grave' de natura dicitur, '-um' de accidenti fecunditate, ut arbor -a pomis (cf. p. 2272, 5). 1, 455 'praegnantem' esse, quae concepit, '-am', quam uteri gravado proximam partui ostendit. DIFF. ed. Beck p. 61, 10 '-a' ventris onere est, 'gravis' sarcina. GLOSS. II Philox. GR 22 -ae γυναικες βαρύνται. ABAY. IN 31 inciens ἀρχαίος -a. GLOSS. II 284, 10 ἐγκύων -a, gravis, praegnans. comp. et superl. desunt. legitur inde ab LIV. ANDR. et ENN., maxime apud medicos et rerum naturalium reique rusticae scriptores. **loci dubii:** LVCR. 6, 296 vis... venti incidit in† valida (validam Q¹, prob. Diels: gravidam Bentley) maturo culmine (OQ, prob. Diels; fulmine Marullus) nubem (eadem var. lect.: STAT. Theb. 10, 856 validas [P, gravidas cett.] fundae Balearis habenas. cf. Theb. 7, 396 p. 2270, 78, ubi grav-rectum. 6, 700). SER. SAMM. 786 hoc quidam ravidus (codd.; gravidus Baehrens, cf. II C; raptus Caesar., cf. PLIN. nat. 22, 120 correptus morbo. [corrupt.: PROP. 3, 8, 11 quae mulier -a (codd., rabida corr. Scaliger) iactat convicia lingua.] [ital. gravida. M.-L.]

I sensu strictiore: i. q. praegnans:

A de hominibus: **1 de mulieribus ipsis:** **a adiective:** **a absolute:** ENN. scaen. 35 mater -a parere se ardentem faciem visa est... Hecuba (SEN. Tro. 36 illa mala prior Hecuba vidi -a). PLAVT. Amph. 103 is... -am Alcumenam uxorem fecit suam (109 compressu suo. 1136 v. p. 2270, 23. 1137. Cist. 617 -a facta est [TER. Ad. 475 ex eo compressu. SVLP. APOLL. Ter. Andr. perioch. 3. EVGRAPH. Ter. Ad. 467 ex compressu. IVST. 15, 4, 3]. Hyg. fab. 8 p. 41, 16. 52 p. 58, 17. 202 p. 128, 6). Amph. 111 ntrinque est -a, et ex viro et ex summo Iove (TER. Andr. 216. 513 Hec. 392 PLIN. nat. 10, 154 v. p. 2270, 24. IUL. VAL. 1, 3 p. 4, 5. 1, 4 p. 6, 10 ex <me> filio, cf. EPITOM. DICT. 1, 9 Hyg. fab. 140 p. 18, 1. cf. abl. p. 2270, 18). Amph. 668 -am ego illam hic reliqui (TRUC. 498 meo compressu. Ov. epist. 7, 133 LIV. 1, 34, 3 uxore -a relicta [FEST. Gloss. IV p. 431^b (340 M.) PS. AVR. VICT. orig. 16, 1]). Amph. 681 et quom te -am et quom te pulchre plenam aspicio, gaudeo. TRUC. 90. 472. TRAG. inc. 81 -a expletis iam fere ad pariendum mensibus. PACVV. trag. 69 ubi ego me -am sentio adgravescere propinquitatem parti. TER. Haut. 626. AFRAN. com. 337 (Fest. Gloss. IV p. 261^a [p. 141 M.]) ferme virgini tam crescit uterus (t. cr. u. Paul., om. Fest.) quam -ae (gravidulae O. Müller) mulieri (tamquam -ae mulieri cod.). VARRO Men. 19 -aque mater peperit Iovi puellum. CIC. Verr. II 1, 48 Latonam... -am et iam ad pariendum temporibus exactis confugisse Delum. Cluent. 31 cum esset -a Auria... et iam appropinquare partus putaretur. LVCR. 4, 1238 conspergunt aras... ut -as reddant uxores semine largi (cf. l. 71). 4, 1275 ne complerentur crebro -a<e>que iacerent scorta. Ov. epist. 6, 120 dulce mihi -ae fecerat auctor onus. met. 3, 260 Iuno... -am... dolet de semine magni esse Iovis Semelen (AVG. serm. 51, 6, 9 de se -am Mariam non esse sciebat. 225, 2, 2 de adulterio -a). met. 9, 613. fast. 2, 451 parce... -is, facilis Lucina, puellis. 3, 257. 3, 451 caesa -ae (Madvig, caesae -a codd.) cervice Medusae. LIV. 1, 39, 5. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 127^b (p. 29 M.) abortum -ae mulieris. p. 272^a (p. 155 M.) matronae... ne... -ae concuterentur. FEST. Gloss. IV p. 441^a (p. 350 M.). CELS. 2, 1, 14 -ae... feminae, quibus tum adest partus, abortu periclitantur. 2, 6, 8. 2, 7, 16. 2, 8, 13 al. 2, 8, 41. 2, 10, 1 bis. 2, 10, 2. 4, 1, 12. SEN. Herc. O. 492 Nessus... quem -a Nephele Thessalo genuit duci. PLIN. nat. 2, 137. 36, 151. 36, 204 ancillam... consurrexisse -am (sc. e spectro membri genitalis). STAT. Theb. 8, 234 TAC. ann. 1, 40 al. SVET. Aug. 94, 3 al. Nero 35, 3 -a et aegra Poppaea. FLOR. epit. 1, 1, 2 sacerdos (Rhea Silvia). 3, 4, 2 partus -arum mulierum extorquere tormentis. SCAEV. dig. 22, 3, 29, 1

mulier -a repudiata. VLP. dig. 2, 11, 2, 4 si non propter valetudinem mulier non steterit iudicio, sed quia -a erat, exceptionem ei dandam Labeo ait. 25, 4, 1 pr. si... non esse -am renuntiaverint obstetrices (syn. praegnans). PAVL. sent. 2, 24, 5. SVLP. APOLL. Ter. Hec. perioch. 6 hanc (Philumenam)... utero (vitio Fleckeisen) -am. GELL. 2, 23, 17 puella ex eo vitio -a mensibus exactis parturit. ARNOB. nat. 3, 10 p. 118, 21 deas -as, deas fetas. IVST. 1, 4, 5. SERV. Aen. 1, 274 Marte gravis: -a. PROB. Verg. georg. 1, 138 Callisto -a mutata in ursam (SCHOL. Germ. Bas. p. 58, 7 [gr. ἐκτροχον οὐσα]). Hyg. fab. 121 p. 104, 14. 202 p. 128, 9. VVLG. Sirach 42, 10 (ἐκτροχον). PS. RVFIN. in Am. 1, 13 sq. nec a -arum... mulierum caedibus abstinebant. RVFIN. hist. mon. 1 p. 393^b. AVG. civ. 3, 17 p. 125, 14 D. 16, 25 p. 165, 19 opp. sterilis. serm. 186, 1 virgo -a, virgo feta. nupt. et concup. 2, 35, 59 uxor sive conceptura sive iam -a. SVLP. SERV. chron. 1, 38, 1 ex stupro -am (2, 48, 3 stupro -am). MACR. Sat. 5, 19, 18 Thalia compressu Iovis -a. somn. 1, 6, 64 SORAN. 36 al. COD. Theod. 9, 42, 10 (a. 383) COD. Iust. 5, 27, 11, 3 (a. 530). PALLAD. hist. mon. 1, 57. (gr. ἐκτροχον). **β c. abl. (testatur SERV. Aen. 4, 229: ideo... '-a' ablative iungitur, quia etiam 'gravis illa re' dicimus, unde est huius origo sermonis. sic Plautus in Amphitruone [719, v. l. 22] 'uxor tua non puero sed peste [insania Plaut.] -a est. aliter infra l. 31).** PLAVT. Amph. 719 speravi ego istam tibi parituram filium; verum non est puero -a. : quid igitur? : insania. 1136 concubitu -am feci filio. PLIN. nat. 10, 154 Iulia Augusta... Tib. Caesare ex Nerone -a. TAC. ann. 3, 61 Latonam partu -am. DICT. 3, 26 Hecubam fetu eo -am. AMM. 31, 8, 7 feminas... fetibus -as adhuc immaturis. SCHOL. Veron. Verg. georg. 3, 6. AVG. serm. 184, 1, 1 -a masculo sine masculo. cf. etiam p. 2269, 31. **γ nota c. acc. pron. (et abl. l. 30):** PLAVT. Amph. 878 faciamque, ut uno fetu et quod

-a est viro et me quod -a est, pariat sine doloribus (cf. Hofmann Synt. p. 378. vix huc trahend. Amph. 719 quid igitur? v. supra l. 22). **δ f. substantive:** **a plur.:** PLIN. nat. 1 ind. 7, 5 signa sexus in -is pertinentia ante partum. 7, 40 -is... quarto et octavo mense maximus labor est. 7, 66. 9, 79 fluxus -arum. 10, 32 al. 23, 107 -arum malaciae (dat.). 28, 247 -is parturientibusque. 28, 249 -ae aut puerperae. 32, 8. SVET. vita Verg. ed. Brummer l. 15 -arum ac fetarum. **β sing.:** PLIN. nat. 7, 42 omne, quicquid dici potest, in -a refert. 28, 33 tectum, in quo sit -a. 30, 128 syn. mulier praegnans. 32, 133. MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 14 -a occultum habet, quod paritura est. MARCELL. dig. 11, 8, 2 negat lex regia mulierem, quae praegnans mortua sit, humari, antequam partus ei excidatur; qui contra fecerit, spem animantis cum -a peremisse videtur.

2 de mulierum partibus corporis: ACC. carm. frg. 1 Maia... -o concepit in alvo (CALV. carm. frg. 14 partus -o portabat in alvo. Ov. am. 2, 14, 17 si Venus Aenean -a temerasset in alvo. epist. 6, 61. cf. etiam p. 2271, 53). Ov. am. 2, 13, 1 dum labefactat onus -i temeraria ventris (epist. 15, 44 iam -us iusto pondere [cf. p. 2271, 81] venter erat. met. 10, 505 media -us tumet arbore venter sc. Myrrhae in arborem mutatae). TAC. ann. 1, 57 -um uterum intuens. **superstitiones circa gravidas:** PLIN. nat. 9, 79. 10, 32 (cf. 30, 130). 14, 116. 20, 9. 143. 248. 22, 89. 23, 107. 153. 24, 143. 171. 25, 95. 28, 33. 59. 30, 128. 32, 8 (supra l. 36 sq.). 36, 151 (p. 2269, 80).

B de bestiis: **1 absolute:** PLAVT. Stich. 168 elephantum -am perpetuos decem esse annos. VERG. georg. 2, 150 his -ae pecudes. 3, 139 equae exactis -ae cum mensibus errant. 3, 155 oestrum arcebis -o pecori. 3, 275 equae sine ullis coniugiis vento -ae. HOR. sat. 2, 8, 43 muraena -a... capta est, deterior post partum carne futura. Ov. fast. 1, 672 placentur frugum matres, Tellusque Ceresque, farre suo -ae visceribusque suis (Pont. 2, 9, 30 accipiat -ae cur suis exta Ceres). 4, 633 nunc -um pecus est, -ae quoque semine terrae. 4, 670 -ae... exta bovis Telluri sacrificanda (671). GRAT. 286 da requiem -ae cani. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 200^a (p. 83 M.) Fordicidi(i)s boves fordiae, id est -ae, immolabantur. p. 225 (p. 102 M.) 'horda' praegnans, unde dies, quo -ae hostiae immolabantur Fordicidia (cf. TAC. ann. 15, 47 sacrificia, quibus -as hostias immolare mos est). COLVM. 6, 37, 1 saepe vinculis abruptis -as inquietat admissarius. 7, 3, 26 neque tardiores et -as oves, dum cunctantur, neque agiles et fetas, dum procurunt, separari a ceteris sinat pastor. PLIN. nat. 7, 48 praeter mulierem pauca animalia coitum novare -a. 8, 108 hyaenae -as custodiunt. ibid. -ae hyaenae latebras petunt. 8, 165 equa -a stans parit. 9, 13 orcae fetas ballaenarum vel etiamnum -as lancinant morsu. 9, 107 conchas impleri roscido conceptu tradunt, -as postea eniti. 10, 164 ardiolae aegre pariunt -ae. 10, 180 nec impedit partus quasdam equas ab opere falluntque -ae (ibid. syn. praegnantem). 11, 210 boves -as. 28, 79 equas, si sint -ae, tactas abortum pati. 28, 246 cervas cum sentiant se -as. 36, 151 quadripedibus cf. supra l. 53. STAT. Theb. 7, 396 pastor ipse levat -as oves (validas P). MART. epigr. 12, 2 suem. ARNOB. nat. 7, 22 p. 255, 14 Telluri -as atque fetas scrofas mactare (cf. ibid. p. 255, 9 inciens). PALLAD. 4, 11, 8 saepta fieri propter iniuriam -arum vaccarum convenit laxiora. 4, 13, 5 -ae equae. **de -arum uberibus:** CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 44 lupa parvos Mavortis semine natos uberibus -is vitali rore rigabat (VERG. georg. 3, 317 -o ubere.

SIDON. epist. 1, 6, 4 pecus -is uberibus). **2 c. abl.:** PLIN. nat. 9, 56 omnes *pisces quorundam generum* ovis -ae capiuntur. IVST. 43, 4, 4 canem partu -am locum a pastore... petisse, in quo pareret.

C de variis rebus: **1 metonymice de rebus (infra l. 54 de muliere, cf. p. 2272, 6, de alvo infra l. 53) quasi -is (maxime in poetarum translationibus, notione ad II A vergente):** **a absolute:** CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 25 cum se -o tremefecit corpore tellus (cf. Ov. met. 7, 128 de Terrigenis: ubi visceribus -ae telluris imago effecta est hominis, feto consurgit in arvo [9, 660 utve tenax -a manat tellure bitumen. CYPR. GALL. iud. 86 qua plana iacet -ae telluris Ydomea). LVCAN. 6, 440 quam *nubem* simulac -am detrusit turbo ad aequora ponti (Ov. trist. 1, 2, 107 incipiunt -ae vanescere pubes. MANIL. 1, 853 ignes qui -as habitant fabricantes fulmina nubes. 2, 75. SEN. Tro. 394 PLIN. nat. 18, 356 STAT. Theb. 5, 362 v. infra l. 55. AMM. 22, 15, 5 magnitudines nivium... fluxis umoribus nubes efficere -as. cf. STAT. Theb. 4, 842 -i... nubila Cori). EPIST. Sapph. 174 nec -ae lacrimas continuere genae (EPICED. Drusi 116 lacrimae effusae -is uberibusque genis). Ov. fast. 1, 152 nova de -o palmitis gemma tumet. MANIL. 3, 662 tum Liber -a descendit plenus ab ulmo (cf. Wageningen ad l. 5, 579 -us (sc. monstrum pariturus) iam surgere pontus coeperat. COLVM. 10, 141 haec ubi credidimus... semina terrae, assiduo -am cultu curaque fovemus (cf. Ov. fast. 4, 633 p. 2270, 61). 10, 331 saepe etiam -is inrorat Iuppiter pestifer undis, ex quibus infestae Baccho... nascuntur volucres. 10, 389 cucumis, -a qui nascitur alvo. LVCAN. 1, 218 auxerat undas tertia iam -o pluvialis Cynthia cornu (VAL. FL. 2, 56 puraque nec -o surrexit Cynthia cornu. cf. Langen ad l.). PLIN. nat. 2, 82 aër turbatur quodam ceu -i sideris partu. 16, 94 concipiunt in rerum natura... alia protinus... tardius aliqua et diutius -a partus gerunt. 37, 202 Italia intra se -a. SIL. 13, 110 -a armato... vinea dorso. PS. QVINT. decl. 13, 3 p. 249, 14 ne aestivus ardor aut hiberna vis -am penetraret alvum (i. alvearium). PALLAD. 14, 110 citrei patiuntur mutua rami pignora, quae -o cortice morus alit (cf. supra l. 18). PHYSIOGN. 69 *ἡμίση*... quotiens plena est tamquam -a (I p. 358, 6 *πλήρης*... *ὡς χθονὸς*). AVG. serm. ed. Mai 1, 1 onus viscerum -o sermone parturiens (sc. deus mundum faciens). 72, 1 in paradiso maritalis aura violat flores et amoenitas -a tepido rore [me]ditatur. SIDON. epist. 9, 2, 2 -as... spiritalium sensuum spicas doctrinae... messe parturire. ENNOD. epist. 2, 28, 3 p. 70, 10 doctorum epistulas -i dotatas messe colloqui. CASSIOD. anim. 2 p. 1287^d ecce -a illa definitio iam feta est. **b c. abl.:** ENN. scaen. 76 -us armatis equus (Ov. ars 1, 364 militibus -um laeta Ilios recepit equum). LVCAN. 6, 259 fulminibus -am tempestatem atque procellis. VERG. Aen. 4, 229 qui -am imperiis belloque frementem Italiam regeret (SERV. auct. ad l. quasi parituram imperia. SERV. unde multi imperatores possent creari. *ibid.* infra SERV. auct. alii hunc ordinem volunt: 'sed fore qui Italiam -am rerum abundantia et bello frementem imperiis regeret'. CLAUD. DON. pullulantia imperia. cf. AVSON. 4, 4 imperiis -as... Pannonias). Aen. 10, 87 -am bellis urbem. Ov. fast. 4, 633 v. p. 2270, 61. COLVM. 3, 6, 2 vitem feracem dixerim, si etiam nepotum (nunc totum SA) fructu -a est ([*ibid.* ferax]. 3, 11, 5). 3, 10, 12 pampinorum ipsa membra genitalia, conceptu atque fetu -a. SIL. 6, 155 -am... venenis alvum serpentis. 7, 164 -ae nectare vites. 13, 494 -a arcanis Cymes anus. de 13, 542 v. p. 2272, 36. STAT. Theb. 5, 362 caeruleo -am... imbri... nubem (cf. supra l. 14). silv. 1, 6, 5 multo -us mero December (cf. p. 2272, 2). PS. QVINT. decl. 12, 26 p. 243, 15 uterum funeribus -um (i. viscera cadaveribus pasta). VOPISC. Car. 2, 3 frementem bellis et -am triumphis civitatem (cf. v. supra l. 44). AVG. serm. 37, 18, 28 (de muliere forti, prov. 31, 29) non solum flore, sed et fructu -a, fructu abundans. in euang. Ioh. 15, 5 videamus, quae restant plena mysteriis et -a sacramentis (45, 6 plena quaestionibus et -a sacramentis. SERM. Caspari Anecd. p. 315, 10). SIDON. epist. 4, 11, 6 dolor fletu -us. ENNOD. carm. 1, 6, 5 p. 521, 12 bona mentem cura -am. GREG. M. moral. 7, 10 intellectu mystico -a... verba. 21, 1 sententiae... allegoriarum conceptione... -ae. in euang. 3, 1 lectio... magnis mysteriorum ponderibus -a. **2 per enallagen de rebus ad -as pertinentibus:** STAT. silv. 3, 3, 123 Lucina manu levi -os tetigit... labores (i. -am laborantem, cf. Vollm. ad l.). AVSON. 369, 32 -os sentit subrepere nixus.

II sensu latiore: **A i. q. plenus, onustus (cf. I C 1):** **absolute:** LIV. ANDR. (2) Ter. Maur. 1935 (v. Ribb. trag. 3 p. 5) pressaque iam -a crepitent tibi terga pharetra (cf. l. 82). PLAVT. Truc. 98 neu qui manus attulerit steriles intro ad nos, -as foras exportet (PS. VERG. catal. 9, 30 -ae [sc. 'donis' Ribbeck et Birt, probabiliter]... manus procorum Hippodamiae). VERG. georg. 1, 111 ne -is procumbat culmus aristis (Ov. met. 1, 110. ENNOD. epist. 1, 3, 6 p. 6, 14. tropice 1, 10, 4 p. 20, 18 dict. 8, 5 p. 447, 9. 12, 6 p. 463, 1). PETRON. 119, 3 -is freta pulsa carinis. **2 c. abl.:** PLAVT. Pseud. 198 nisi carnaria tria -a tegoribus onere uberi hodie mihi erunt. VERG. georg. 2, 5 pampineo -us autumnus... ager. CIRIS 26 prono -um... pondere (cf. p. 2270, 48) currum. 446 -os penso... fusos. de COPA 32 v. p. 2272, 45. HOR. carm. 1, 22, 3 venenatis -a sagittis... pharetra (PORPH. 'a'... pro gravi ac per hoc plena μεταφορικῶς. SIL. 7, 445 -am telis. cf. l. 72). MANIL. 2, 272 oras, quas rigat aestivis

-us (gradibus codd., corr. Scaliger) torrentibus amnis Nilus. COLVM. 3, 21, 3 versicoloribus pomis -us... autumnus (cf. p. 2271, 56). LVCAN. 5, 735 -um... curis pectus. STAT. Ach. 1, 557 melle novo -as catervas apium (cf. SIL. 2, 220 infra l. 7. ORIENT. comm. 1, 66 nos non epulis -i. ENNOD. opusc. 3, 93 p. 355, 3 -a pomis caelestibus arbor (cf. p. 2269, 29). DRAC. Romul. 3, 7 ventilet et matrem (i. vitem) -am pendentibus uvis pampinus. **3 c. gen.:** SIL. 2, 220 mellis apes -ae (cf. STAT. Ach. 1, 557 supra l. 3). QVEROL. p. 48, 25 urna... revoces auri -a. AVG. in psalm. 99, 2 versus magnarum rerum -i. cave huc ENNOD. dict. 9, 12, v. infra l. 33.

B i. q. uber, laetus, luxurians, abundans: **1 c. abl.:** PLAVT. Capt. 358 quod bonis bene fit beneficium, gratia ea -a est bonis. Ov. met. 10, 531 -am... Amathunta metallis. de PALLAD. 14, 24 v. l. 29. **2 absolute:** VERG. georg. 1, 319 -am segetem (2, 143). 2, 424 -ae fruges (cf. SERV. georg. 2, 143 -ae fruges: largae, abundantes. CYPR. GALL. gen. 1257 *tenuis spicas* -as ceu mandere fruges). georg. 4, 231 apes vel apiarii (de his intell. P. Jahn) bis -os cogunt fetus (i. mel. fetus MR [SERV. gemina est fecunditas mellis], flores P [SERV. auct. 'flores' emendatum fuit. et bene '-os flores', quod ex his omnia generant]. cf. CIRIS 230 -os Cereris fetus [cf. Skutsch, Gallus u. Verg. p. 49 sq.]. Ov. met. 8, 294 ab apro sternuntur -i... cum palmitis fetus). Ov. met. 3, 665 hederarum -is distinguunt vela corymbis (NEMES. ecl. 3, 18 -is hederata fronte corymbis. CARM. epigr. 1109, 35 thyrsus -is aptare co(rymbis)). met. 7, 281 stipes recoctus -is oneratur olivis. 8, 781 -is (dis in ras m¹, gravibus N) oneratos messibus agros. fast. 3, 766 -ae munera vitis. SEN. Thy. 155 hinc illinc -is frondibus incubat arbor Tantalos. VAL. FL. 6, 709 sanguine vultus et -ae maduere comae, quas flore Sabaeo nutrierat... parens. PALLAD. 14, 24 varia -um pingere fronde (ἀπό νοῦου, ut videtur) nemus. de AVSON. 325, 6 v. infra l. 51. CLAUD. 22, 466 uvis (BOETH. cons. 1 carm. 2, 21). EVCHER. laud. her. 40 terra -is laeta vinetis. CYPR. GALL. deut. 102 vinea ne -os pariat bis feta racemos. ENNOD. dict. 9, 12 p. 453, 14 cum te -is scientiae culmis ornaveris.

C c. abl. i. q. gravatus (cf. Langen ad Val. FL. 5, 22): VAL. FL. 5, 22 praecipiti -um iam sorte parentem natorum flet... manus. SIL. 13, 542 noxā -o et peccasse fatenti vasta porta (sc. apud inferos) patet populo (non huc, sed ad IC 1 pertinere censet Langen l. c.). ANON. de mach. bell. 5 quae res... expensis -am rem publicam recreabit.

III i. q. gravis: **A sensu proprio:** VERG. Aen. 7, 507 stipitis hic -i nodis armatus (SERV. '-i' gravis propter nodos scilicet. CLAUD. DON. stipitem nodorum ponderibus praegravatum). VAL. FL. 8, 98 Medea flet draconem: quam -a nunc mole iaces! PRVD. psych. 866 stridebat -is funalis machina vinclis. **B sensu translato**

i. q. lassitudine gravatus: COPA 32 fessus requiesce sub umbra et -um roseo necte caput strophio. ENNOD. opusc. 2, 13 p. 292, 3 -ae aetatis (i. senectutis) fatigatione. huc pertinere videntur: RVT. LVP. 2, 7 oculis mero madidis, umore obcaecatis, visu -is. CYPR. GALL. gen. 955 Lia, luminibus -is (ITALA gen. 29, 17 [Lugd.] oculi... Liae erant infirmes [ἀσθενείς]. VVLG. lippis erat oculis).

IV fort. i. q. gravedinem, languorem efficiens: AVSON. 325, 6 -umque papaver (nisi pertinet ad IIB 2, cf. supra l. 30).

syn. (cf. p. 2269, 23): praegna(n)s, fetus, inciens. plenus (PLAVT. Amph. 681 p. 2269, 58). fordus (PAVL. FEST., v. p. 2270, 63 sq.).

opp.: fetus (COLVM. 7, 3, 26). sterilis. **deriv.:** graviditas, gravidulus, gravidare. **comp.:** praegravidus (inc.).

1. gravio v. grafio. 2. gravio v. gravo. **gravipes avis tarda:** GLOSS. III 495, 64 et 512, 57, cf. ISID. orig. 12, 7, 13 gradipes (bradypus Arev., grandipes vg., -s Löwe, Arch. 1, 1884, 33) apud Graecos vocatur avis (ὄρις coni. Löwe), apud nos [tarda] (avis tarda Löwe), eo quod eqs. (v. s. bradypus).

***gravis, -e [cf. ind. gurūh 'gravis, venerabilis', garimā m. 'gravitas', gr. βαρύς, goth. kaurjos n. pl. f. 'graves'. W.].** grab-scriptum in titulis et in codd.: CARM. epigr. 1224, 4 v. p. 1275, 70. SEN. contr. 7, 5, 12 v. p. 2295, 29. SCHOL. Medic. Verg. ecl. 7, 17. **abl. sing. in i exit:** PRISC. gramm. III 479, 14. in e: ITALA act. 20, 9 (cod. g) v. p. 2288, 24. VEN. FORT. carm. 8, 11, 5 v. p. 2296, 8. **abl. comp. -iori traditur:** dub. LIV. 38, 47, 11 v. p. 2294, 63. VICT. VIT. 2, 28 -iori custodia. LVCIF. reg. apost. 6 p. 49, 26. **compar. plus -e**

SIDON. carm. 9, 215. 23, 203 (cf. p. 2299, 24). maxime -is: v. p. 2278, 23. ab omnibus -ior: p. 2277, 61. **de notione:** DIFF. gramm. suppl. 283, 9 -e secundum ferentis qualitatem est, ponderosum natura (DIFF. ed. Beck p. 61, 11). ISID. diff. 1, 266 -e de natura dicitur, gravidum de accidenti fecunditate, ut arbor grvida pomis. DIFF. ed. Beck 61, 10 grvida ventris onere est, -is sarcina; et homo etiam moribus -is dicitur. varias vocabuli notiones allegat NON. 313, 33 sqq. (v. p. 2276, 76. 78. 2279, 23. 2278, 8. 2274, 31. 37. 2284, 63. 2296, 72. 2277, 43. 2283, 55. 2293, 11. 2282, 29. 2278, 49. 2281, 9. 2282, 50. 2273, 4. 2286, 75. 2279, 43). GLOSS. βαρύς, ἐπαιχθής, ἀδρός, στυγερός, στυβαρός, ἐπιτοχος, ἐγκύμων, ἔγκυος, ἐντιμος synonyma praeterea pro-

feruntur in SYNON. CIC. Char. gramm. (p. 413, 4. 414, 5. 432, 16. 22) haec: asper, atrox, acer, amarus, ardens, acerbus, vehemens, dirus, concitatus, [Bräuninger]

austerus, severus, molestus; odiosus, invisus, putidus, iniucundus, ingratu-
tus, onerosus, moderatus, tractabilis, sedatus et sim.; cf. etiam p. 430, 4
immane, atrox, acerbum, indignum, -e, saevum, audax, infelix etc.
[loci corrupti: ACC. trag. 194 (Non. ad l. p. 315, 20: solidum et fir-
mum) beneficiis -em hostium peperisti et -e. TRAG. inc. 99 qui repens
semipulsus onere -i fores crepitu terret. VAL. MAX. 7, 3, 3 calliditas
ducis providit ut quod si protinus imperaretur +grato prius, deinde
remisso militiae metu maximum beneficium fieret (requiritur hoc
fere: gra<ve futurum erat monstra>to prius). TERT. test. anim. 4
p. 138, 21 opinio... Epicurea +ior (gratior B in marg.; eadem va-
rietas lectionis exstat e. g. CAES. Gall. 6, 16, 5 TAC. hist. 3, 3 HIER.
epist. 51, 7, 1 al.). huc fort. pertinet CAES. civ. 2, 29, 4, ubi loco vel a
scribis misere corrupto vel ab ipso Caesare non absolute legitur: nonnulli
(-la al.) -iora. loci dubii: CIC. Verr. II 3, 96 Siculi solent... muti
esse in iniuriis suis (cO; multi esse iniuriis suis -es β). Catil. 4, 3
neque turpis (codd., -is QVINT. inst. 6, 3, 109) mors forti viro potest
accidere. de orat. 1, 42 agerent... tecum lege primum Pythagorei
omnes atque Democriti ceterique in iure sua physici vindicarent
ornati homines in dicendo et -es (quod delend. cens. Friedrich).
part. 77 magnitudinis animi est liberalitas in usu pecuniae simulque
altitudo animi in capiendis incommodis et maxime iniuriis et omne
quod est eius generis -e sedatum, non turbulentum (secl. Lambi-
nus). off. 2, 86 atque huic arti (sc. scientiae iuris) finitima est di-
cendi facultas et gratior (-ior al., cf. Müller in app. crit.) et ornatio.
Ov. met. 8, 781 concussit gravidis (-bus N) oneratos messibus agros.
LIV. 34, 5, 2 vir -issimus (clarissimus M). CELS. 6, 6, 29 oculi rubent
... et cum dolore quodam gravescent (J, -es sunt FVP) et noctu
prae-gravi (FVP, prae -i Linden) pituita inhaerescunt. SEN. epist.
124, 17 animalibus tantum quod -issimum (brevissimum ε) est intra-
cursum (intra cursum B, intracursum pr. A 'si non transcurritur'
intell. Bücheler, in transcurso ε) datum praesens. PLIN. nat. 16, 220
teredines capite ad portionem grandissimo (-issimo E) rodunt den-
tibus. 25, 53 ramulos ipsos ab radice arbores quam crassissimi (May-
hoff, -issimi codd.) corticis... dant (Gelen., dantes codd.). VAL. FL.
6, 382 (loco mutilo vel corrupto) Gesander diu coniectis sufficit hastis,
quin etiam -ior nutuque carens exterruit Idam. STAT. Theb. 10, 727
sed magis (-is BM) unanimi casus me fratris ad urbem sponte re-
fert. locus incertae interpretationis: SALL. hist. frg. 2, 51 et conti-
netur -is (affert Nonius p. 315, 5 ad l.: -e molestum). [ital. grave,
francog. gref, hisp. grave, val. greu. M.-L.]

CONSPECTVS MATERIAE

I sensu proprio i. q. pondere praeditus: p. 2274, 1.

A in universum: p. 2274, 2. 1 absolute: p. 2274, 2. a ad-
iective: p. 2274, 2. b substantive: p. 2275, 46. 2 c. da-
tivo: p. 2275, 61.

B aliquo onere gravis: p. 2275, 71. 1 fere i. q. gravatus,
onustus: p. 2275, 71. a absol.: p. 2275, 72. b c. abl.: p. 2276,
13. 2 i. q. gravidus: p. 2276, 73. a de hominibus (be-
stiis): p. 2276, 73. b de rebus quasi gravidis: p. 2277, 9.

C speciatim: p. 2277, 13. 1 aes grave: p. 2277, 13. 2 me-
talla, materies, sim.: p. 2277, 25. 3 cibi sim.: p. 2277, 43.
4 plagae, ruinae, sim.: p. 2277, 63. 5 terra, caelum, aqua:
p. 2278, 3.

II sensu translato: p. 2278, 39.

A de hominibus s. animo hominis pollutibus: p. 2278, 40.

1 viribus, robore: p. 2278, 41. 2 auctoritate: p. 2278,
67. a generatim: p. 2278, 71. b de oratoribus, scriptoribus:
p. 2280, 55. 3 i. q. molestus: p. 2280, 83. 4 i. q.
severus, durus, atrox: p. 2282, 25. 5 i. q. somno, vino
sim. gravatus: p. 2282, 79. a absol.: p. 2282, 79. b c. abl.:
p. 2283, 18. c c. praep.: p. 2283, 50. 6 aetate gravis: p. 2283,
54. 7 i. q. tardus, inhabilis: p. 2284, 9. a de corpori-
bus s. motione corporis: p. 2284, 10. b de mente: p. 2284, 29.

B de rebus quae ad animum perveniunt: p. 2284, 33. 1 vi
et auctoritate: p. 2284, 34. a generatim: p. 2284, 34. α i. q.
συνός: p. 2284, 34. β i. q. magni momenti: p. 2285, 9.
γ i. q. valens, efficax: p. 2285, 49. δ incerta: p. 2286, 1. b de
figuris oratorum: p. 2287, 6. c de testimoniis: p. 2287, 80.

2 de rebus gravitatem adferentibus: p. 2288, 10. a de
somno: p. 2288, 11. b de ebrietate: p. 2288, 29. c de aetate:
p. 2288, 32. 3 fere i. q. molestus: p. 2288, 40. a in
universum: p. 2288, 40. b de iniuriis, criminibus: p. 2294,
8. c de imperiis, servitiis: p. 2294, 55. d de faenore, usu-
ris: p. 2294, 78. e de morbis, vulneribus: p. 2295, 23. f de
aëre aquis locis temporibus: p. 2296, 9. g de nocte, tenebris
sim.: p. 2296, 61. h de saporibus odoribus: p. 2296, 70.

i de sideribus, ominibus: p. 2297, 22. 4 i. q. durus, seve-
rus: p. 2297, 44. 5 i. q. atrox: p. 2298, 9. a in uni-
versum: p. 2298, 9. b de bellis, proeliis sim.: p. 2298, 52.
c de tempestatibus: p. 2299, 1. 6 de pretio: p. 2299, 25.
7 de amplitudine: p. 2299, 48.

C de sono vocis: p. 2299, 69. 1 de voce: p. 2299, 69. 2 de
accentu: p. 2300, 69. 3 de spiritu: p. 2302, 11.

I sensu proprio de pondere materiae, i. q. pondere praeditus:

A in universum: 1 absolute: a adiective: α de
rebus: TER. Haut. 92 v. infra l. 36. ACC. trag. 438 hinc manibus
rapere raudus saxum grande[m] et -e[m] (Ov. met. 13, 26 Aeoliden
saxum -e Sisyphon urget apud inferos. SEN. Phaedr. 534 non...
clausas fregerat saxo -i ballista portas). TRAG. inc. 99 onere -i ([cf.
p. 2273, 5]. CAES. Gall. 4, 24, 2 militibus... magno et -i onere armorum
[cf. infra l. 39] pressis. HOR. sat. 1, 9, 21 -ius dorso subiit onus
asellus. Ov. trist. 1, 2, 48 -e ballistae... onus [i. saxum]. SEN. contr.
1, 2, 8 [cf. p. 2275, 63]. translate de rebus animum hominis quasi -e onus
deprimentibus: CIC. S. Rosc. 112 onus officii... maxime [minime codd.]
videtur -e eis qui minime ipsi leves sunt. Rab. Post. 31 tam -i onere
tributorum [cf. p. 2295, 11]. Cato 4 senectus onus... Aetna -ius. CAES.
civ. 2, 18, 5 civitatibus -iora onera iniungebat. BELL. Alex. 49, 1 aes
alienum -issimis oneribus provinciae... exsolvere). VARRO Men.
577 trisulcae fores pessulis liberatae dehiscunt -es atque innixae in
cardinum tardos turbines. frg. Plin. nat. 17, 54 Varro praeceptis ad-
icit equino fimo quod sit levissimum, segetes alendi, prata vero
-iore. CIC. Verr. II 4, 124 bullas aureas omnes ex iis valvis, quae
erant multae et -es, non dubitavit Verres auferre (cf. infra: non
opere delectabatur, sed pondere). div. 1, 54 patera aurea -is (VAL.
FL. 5, 192. cf. etiam p. 2276, 14 sqq.). nat. deor. 3, 83 v. p. 2289, 34.
LVCR. 2, 225 credit -iora potesse corpora... incidere... levioribus
(5, 450 terrae corpora... quod erant -ia et perplexa, coibant. 5, 562
tenuis natura... coniuncta -i cum corpore. AETNA 225 -e pascere
corpus. CASSIOD. Didym. in II Petr. p. 1773^A quod angeli non sint -bus
ac passibilibus perflexi [-plexi?] corporibus). LVCR. 5, 497 omnis
mundi quasi limus in imum confluit -is. BELL. Afr. 71, 4 -is...
armaturae miles (PAVL. FEST. p. 264 rorarii milites aute -em ar-
maturam... prodibant [opp. levis armatura]. VEG. mil. 2, 2, 15 al.).
VERG. ecl. 6, 17 cantharus. georg. 1, 162 inflexi -e robur aratri (NON.
ad l. p. 314, 9 -e: ponderosum. VAL. FL. 7, 555 diri... -e robur
aratri. cf. Ov. met. 7, 118). 1, 496 agricola... -bus rastris galeas pul-
sabit inanis (Ov. ars 1, 726 vomere... adunco et -bus rastris... versat
humum. met. 11, 36 sarculaque rastrique -es longique ligones. COLVM.
10, 71 ANTH. 415, 55. huc etiam trahendum TER. Haut. 92 hui, tam
-es hos [sc. rastros tractas, cf. 88. NON. ad l. p. 313 -e: ponderosum]).
georg. 2, 88 nec surculus idem Crustumiis Syriisque piris -busque
volaemis (SERV. -bus volemis: magnis). Aen. 10, 836 prato -ia arma
quiescunt (LIV. 44, 4, 5 qui -ium armorum erant. al.). MORET. 110
-ior lentos ibat pistillis in orbes. HOR. epod. 4, 17 quid attinet tot
ora navium -i rostrata duci pondere? (LYGD. 3, 11 -e quid prodest
pondus mihi divitis auri? Ov. epist. 20, 170 -ius iusto pallia pondus
habet. saepissime. translate FRONTO p. 136, 19 N. hunc ego honorem
mihi a te habitum pendo maximo et -issimo pondere. vide etiam
p. 2284, 71 et 2286, 44). HOR. carm. 1, 15, 16 nequiquam thalamo -is
hastas et calami spicula Cnosii vitabis (PANEG. in Mess. 96 sive
hac sive illac veniat -is [FVP, grandis venit A] impetus hastae am-
plior. PROP. 4, 3, 24 -is imbellis atterit hasta manus. HOR. epist. 1,
13, 6 si te forte meae -is uret sarcina chartae, abicito (SEN. benef.
6, 35, 2 exonerare... se vult et -i sarcina liberare. dial. 10, 18, 4
generosam pernecitatem nobilium equorum quis unquam -i sarcina
pressit? 11, 11, 6 per moras membrorum et hanc circumfusus -em
sarcinam corporis. BOETH. cons. 3, 4, 42 praefectura... senatorii cen-
sus -is sarcina). HOR. ars 66 sterilis... palus diu aptaque remis
... -e sentit aratrum (PROP. 2, 34^b, 47 -i taurus succumbit aratro.
AVIEN. tract. 42 CLAUD. 3, 202). TIB. 1, 3, 87 -bus pensis adfixa
puella (PROP. 2, 30, 8 -iora rependit iniquis pensa quasillis). PROP.
3, 10, 28 quem -bus (-ius Beroaldus) pennis verberet ille puer (Amor).
Ov. epist. 14, 3 clausa domo teneor -busque coercita vinclis (SEN.
Ag. 746 saucios vinclis -i... lacertos. VLP. dig. 48, 19, 8, 6 qui in
metallum damnantur, -ioribus vinculis premuntur). Ov. met. 4, 240
tumulum... -is... harenae. 5, 142 Clytiae per utrumque -is (-i est N,
-i vulg.) librata lacerto fraxinus acta femur (SIL. 5, 548 -is...
costas fraxinus inrumpit). met. 7, 139 Iason -em medios silicem iacu-
latus in hostes. 8, 610 amplexa est artus Perimeles nova terra natan-
tes et -is increvit mutatis insula membris. 11, 558 pars magna viro-
rum gurgite pressa -i. 15, 601 virum... -bus vincite catenis (LIV.
35, 38, 10 [opp. splendidior]). Ov. Pont. 3, 8, 12 femina... supposito
... -em vertice portat aquam (cf. p. 2278, 31). fast. 2, 325 Omphale
rapit clavam... -em (SEN. Herc. f. 1024. 1085). NVX 173 -em...
tolli... securem (SIL. 5, 293). LIV. 10, 17, 4 praeda impedi-
tis -bus agmen onerat (21, 60, 9). 24, 34, 11 ferrea manus... cum...
-i... libramento plumbi revelleret ad solum navem. 26... omni-
-iore armatu (37, 41, 3). VITR. 2, 3, 1 lateres ex his generibus (sc.
harenoso al.) cum sunt ducti... fiunt -iores. 8, 6, 14 caementum de
silice ne frangatur -ius quam librarium. PAVL. FEST. p. 99 gesum:
-e iaculum. SEN. contr. exc. 6, 4 -is... pars umoris. CELS. 5, 26, 28^A plaga
ex retuso et -i telo (CVRT. 8, 13, 6 -ioribus telis, quam ut apte excuti
possent. MART. epigr. 13, 3 [1]). 7, 17, 1 sub -i fasce (PAVL. NOL. carm.
21, 733 al. SEN. Herc. f. 1232 stipes -is (clava Herculis). Phaedr. 49
robur i. iaculum nat. 3, 25, 5 stagnum, in quo... lateres... mergi
non possunt, licet -ia sint. 6, 6, 2 Thales existimat -issimam par-
tem mundi non posse spiritu tam tenui fugacique gestari. 7, 27, 4
[Brünniger]

elementa -ia et levia sunt. 7, 29. 1 tarditas (*cometarum*)... argumentum est -iores esse multumque in se habere terreni. *ibid.* quae tardius feruntur, -ia sunt. 7, 29, 3 quia -es sunt, inferius deferuntur. epist. 76, 30 *cetera bona*, si favente natura in unum congesta sunt, dominis suis incubant -ia et illos semper premunt. COLVM. 10, 319 ocima... -bus densate cylindris (CARM. de pond. 109 quot scriplis -is est argenti aerisve cylindrus). LVCAN. 2, 206 viva -es elidunt corpora trunci). 4, 69 (*significatu non plane perspicuo*) *nubes* nec medio potuere -es incumbere mundo (COMMENT. ad l.: -es: plenae pluviis. *aliter* APVL. Socr. 10 p. 142 *nubes* suapte natura spissae tam -es forent, ut *eqs.*). PLIN. nat. 16, 19 folia *glandiferis* praeter ilicem -ia, carnosae *eqs.* 16, 25 *querna* -issima... glandium atque dulcissima. 16, 204 spississima ex omni materie, ideo et -issima indicatur hebenus et buxus. 18, 85 -issima quaeque grana *tritici* serantur. 34, 104 *lapidem* quam -issimum spississimumque (ORAT. imp. Hadr. ad exerc. [Corp. VIII 18042] frg. B 2, 7 lapidibus grandibus -bus). VAL. FL. 5, 694 fert... -em Phrygius circum cratera minister (CLAUD. 26, 612). SIL. 4, 238 frontem in mediam -is incidit ensis. 6, 214 muralia portat ballistas tormenta -is. STAT. Theb. 2, 636 -is curvas perfringit lancea costas. 7, 795 -ior... effervere pulvis coeperat. Ach. 1, 417 -es clipeos caesis vestire iuvenis. silv. 3, 4, 58 *puer* pocula... murrasque -es crystallaque portat (*cf. Vollmer ad l.*). 4, 4, 66 sunt... qui... -em tarde subeant thoraca lacerti. MART. 7, 67, 5 -es... draucis halteras facili rotat lacerto. 14, 123, 1 anulus. IUV. 6, 421 lassata -i ceciderunt brachia massâ (SCHOL. halteras dicit). TAC. ann. 12, 47 Radamistus... veste multa -ique opertos necat. PLIN. epist. 5, 6, 37 gustatorium -iorque cena margini imponitur (*opp. levior*). TERT. mort. 4 p. 11 timebit... gladium -em et crucem excelsum. AMM. 22, 4, 6. PANEG. 10 (4), 24, 3 quae (*clavae*) -bus ferratisque nodis hostem... defatigabant. PALLAD. 2, 4 hordeum galaticum, quod -e et candidum est. 3, 25, 4 spissa et -ia poma. VEG. mil. 1, 20 -is pediti lorica videtur. CLAUD. 10, 167 -bus Spatiale bacis diadema ferebat. BOETH. subst. bon. 101 ponatur... substantia bona esse alba, -is, rotunda. 112 bona neque -ia neque colorata neque *eqs.*

β de hominibus vel bestiis: CIC. Arat. 433 *Orion* -i moriens constravit corpore terram (Caecin. 27 v. p. 2284, 38. SEN. epist. 102, 22 corpus [*Pinc.*, tempus *codd.*] hic, ubi inveni, relinquam, ipse me dis [*diei codd.*] reddam; nec nunc sine illis sum, sed -i terrenoque [*sc. corpore?*] detineor. NEMES. cyn. 139 HIER. epist. 49, 20, 2 AVG. civ. 11, 23 p. 293, 12. *saepius*). VERG. Aen. 5, 447 Entellus... ipse -is graviterque ad terram pondere vasto concidit (CLAUD. DON. ad l. -issimi corporis mole ingentem ruinam fecit). PROP. 2, 30, 8 *Amor* instat amanti et -is ipse super libera colla sedet. PLIN. nat. 10, 113 vultur et... -iores *aves* (*cf.* 10, 130). STAT. Theb. 4, 213 cornipedem... arma mirantem -ioris eri (SCHOL. armorum permutatio -iorem equo fecerat dominum. *ibid.* onerosior Parthenopaeus exstiterat). **b substantive:** PLAVT. Rud. 926 quidquid inest, -e quidem inest. CIC. Tusc. 1, 40 sive ipsa natura superiora adpetente sive quod a -ioribus leviora natura repellantur. LVCAN. 1, 366 -ius plus in se corporis esse (*opp. vacui minus... habere*). 2, 234 corpus aquae naturaque tenuis aëris... citius cedunt -ioribus exsuperata. 2, 241 haud... poterunt levioribus incidere umquam ex supero -iora. 5, 474 *opp. levia*. SEN. dial. 8, 5, 5. 10, 19, 1. nat. 2, 13, 2 (*loco nondum persanato*) tuo (quod *ci. Kroll*) in abdito tenet -e (*opp. levitas. Gercke: -e 'gravitas igni inhaerens impuro'*). 3, 25, 6 -iora descendunt, leviora gestantur. -e autem et leve est non aestimatione nostra, sed comparatione eius, quo vehi debet. 7, 14, 2 quomodo... in summo manent -ia? epist. 108, 26 ex amphora primum quod est sincerissimum effluit, -issimum quodque turbidumque subsidit. PS. QVINT. decl. 4, 13 p. 79, 24 ut... igneus vigor cuncta -ia calidi spiritus ardore suspenderet. **c. dat.:** **a de rebus:** OV. met. 13, 108 nec non onerosa -isque Pelias hasta potest imbellibus esse lacertis (*cf. p. 2274, 47*). SEN. contr. 1, 2, 8 praeferentes ante se vincula et catenas, -ia captis onera. PHAEDR. 1, 2, 7 -e (-est *L. Müller*) omne insuetis onus (*cf. p. 2274, 6*). SEN. nat. 6, 6, 1 grande navigium et -e his aquis, quas premit. CARM. epigr. 1539, 8 lapis, ... ne tenerae aetati tu -is esse velis (1542, 10. 1192, 10. 1471, 4. 1472, 2. 1540, 5. 2170. *cf.* 1541, 6 et sub IC 5 p. 2278, 13).

b de personis: HOR. epist. 1, 14, 26 tibicina, cuius ad strepitum salias terrae -is. SCHOL. Stat. Theb. 4, 273 v. supra l. 45. CARM. epigr. 1224, 4 quem (*mortuum*)... ne calcare velis nec grabis (*sic*) esse loco. **B aliquo onere -is.** 1 fere i. q. *gravatus, onustus* (*cf. etiam IIA 5*). **a absolute:** **α de rebus:** CAES. Gall. 5, 8, 4 milites vectoriis -busque navigiis... longarum navium cursum adaequaverunt (LIV. 10, 2, 7 -issimas navium non pertulit alveus fluminis). VERG. georg. 3, 140 non illas (*sc. equas*) -bus quisquam iuga ducere plaustris... sit passus (SERV. auct. -bus' aut epitheton est plaustrorum aut -bus' 'onustis' dicit). HOR. carm. 1, 12, 58 tu -i curru quaties Olympum (SEN. Phaedr. 316 dum tremunt axes -iore curru. CVRT. 8, 14, 4 -es... et propemodum immobiles currus). SEN. contr. 7, 7, 2 unde tam -es sinus paterni (*sc. auro*)? SEN. Herc. f. 776 -ior ratis *Herculem sustinens* (STAT. silv. 3, 2, 22). 1117 fortis harundo pharetraeque -es, date saeva... verbera tergo (VAL. FL. 2, 511 PORPH. Hor. carm. 1, 22, 4. *cf. p. 2276, 54*). Phaedr. 44 cervice -i portare plagas. 1020 nescio quid onerato sinu -is unda portat

(*abl. ἀπὸ κοίτης et ad -is' et ad 'portat'*). LVCAN. 4, 69 *nubes*... nec medio potuere -es incumbere mundo (COMM. Bern. ad l. vide p. 2275, 9). MART. 3, 41 [40], 2 quas (*opes*) -is arca premit (10, 15 [14], 4).

β de hominibus: PLAVT. Truc. 96 adservate aedis, ne quis adventor -ior abaetat quam adveniat. VERG. Aen. 5, 178 -is... madi-daque fluens in veste Menoetes, *ut ex undis emergens* (*cf. SERV. auct. et CLAUD. DON. ad l.*). HOR. epod. 2, 57 -i malvae salubres corpori. LIV. 21, 47, 7 Hannibal... traicit -ius peditum agmen (28, 14, 8. 31, 39, 2. 32, 5, 10. 35, 30, 7 CVRT. 3, 7, 1. 8, 12, 1 TAC. hist. 1, 70. 2, 87 ann. 1, 64. 4, 73. *cf. etiam infra l. 62*). 31, 17, 7 quod -issimum exercitus erat, Hasdrubal quacumque posset evadere <e> saltu iussit. VAL. FL. 6, 382 v. p. 2273, 34. TAC. ann. 12, 35 ferentarius -isque miles. **b c. abl.** (*ab: v. infra l. 20*). **α de rebus:** VERG. Aen. 1, 728 regina -em gemmis auroque poposcit... pateram (3, 464 dona... auro -ia sectoque elephanto [*v. SERV. ad l.*]). OV. met. 6, 223 auro... -es moderantur habenas [*auro gravidis... habenis al.*]). SEN. epist. 90, 9 lacunaria auro -ia. PHOEN. 508 VAL. FL. 6, 378 TAC. hist. 3, 33). OV. epist. 9, 116 femina tela tulit Lernaëis atra venenis ferre -em lanā vix satis apta colum. 10, 138 adspice... tunicas sicut ab imbre -es. met. 7, 355 cum -is infuso tellus foret obruta ponto (*abl. instr., non absol.*). 8, 408 aerata... -e cuspidem cornum. 12, 118 *Menoete* plangente -em moribundo vertice terram. LIV. 22, 14, 13 classem -em commeatibus... oppressit (FLOR. epit. 2, 2, 21 classem... ingenti praeda onustam et triumpho -em. 2, 2, 34 aderat... commeatibus exercitu propugnaculis armis [*cf. infra l. 59*] -is classis. 3, 5, 18). 28, 15, 11 *vehemens sol* quasi inter -is imbre *nubes* effulget. 29, 35, 5 -es... hostilibus spoliis (*cf. infra l. 61*) naves dimittit (31, 45, 16 praedā. TAC. hist. 4, 27 frumento). PHAEDR. 4, 10, 3 *peram* alienis *vitiis*... -em (*opp. propriis repletam*). SEN. Ag. 328 umero... -es levibus telis pone pharetras (PETRON. 124, 262 umbo innumerabilibus telis -is). SEN. Herc. f. 682 *Lethe* flexibus multis -em involvit amnem. 935 nulla nocituro -is suco tumescat herba. Thy. 787 nox missa abortu tempore alieno -is. LVCAN. 9, 361 aurea silva divitiisque -es et fulvo germine rami. VAL. FL. 3, 124 -em nodis pinguique bitumine quassans lampada (6, 378 -em nodis auroque [*cf. supra l. 14*] securem). STAT. Theb. 11, 273 urbem armis (*cf. supra l. 25. infra l. 59*) opibusque -em. MART. 7, 53, 8 Libycae fici pondere testa -is. QVINT. inst. 8, 3, 8 -es fructu vites. PS. QVINT. decl. 12, 13 tecta mortibus -ia (*gravidia Francius: possis trahere ad II B 3 f*). AMM. 23, 4, 12 cuspides ponderibus ferreis -es. BOETH. cons. 4 carm. 6, 28 pomis -is autumnus. **β de hominibus vel partibus hominis:** PLAVT. Bacch. 519^b illa... meis opulentiis ramentā fiat -ior aut propensior (*cf. 513*). Capt. 1026 compedibus quaeso ut tibi sit levior filius atque huic (*hic P*) -ior servos. Pseud. 785 si quispiam det qui (*abl.*) manus -ior siet (*i. nummos*). CIC. leg. agr. 2, 69 *socero* succumbenti iam et oppresso, Sullanis oneribus [-i, sua] (*gratissima Halm*) lege. VERG. ecl. 1, 35 non umquam -is aere domum mihi dextra redibat. MORET. 80 inde domum cervice levis, -is aere redibat. PRIAP. 85, 12 meisque pinguis agnus ex ovilibus -em domum remittit aere dexteram. COLVM. 10, 310). PROP. 2, 26, 4 umore -es... comas. OV. met. 1, 266 barba *Noti* -is *nimbis* (SEN. Ag. 481 fit [*flat Leo*] -is *nimbis* *Notus*). 1, 443 *Pythonem* mille -em telis... *deus* perdidit. 4, 729 maduere -es adspergine pennae *Persci*. 9, 113 *Hercules* pharetraque -is spolioque leonis (SEN. Herc. O. 787 pharetra -es... umeros). 14, 628 *Pomonae* nec iaculo -is est, sed adunca dextera falce. LIV. 3, 3, 7 *hostem* -em praeda... adgressus (5, 16, 5. 21, 5, 8 *al.* CVRT. 4, 14, 16). 5, 38, 8 multos... -es loriciis aliisque tegminibus hausere gurgites (TAC. ann. 1, 64 corpora -ia loriciis). 9, 19, 16 -is armis miles (21, 55, 2 -iorem armis peditem. HOMER 660 *al.*). LIV. 21, 47, 5 exercitus -is impeditis (*cf. II A 7*). 30, 9, 10 -em iam spoliis... exercitum (CVRT. 6, 6, 14 -e spoliis apparatuque luxuriae agmen. CLAUD. 20, 572). SEN. contr. 7, 7, 8 ne quis ex hostium castris -is auro revertatur. Thy. 505 multo -is squalore vultus. epist. 56, 1 manus plumbo -es iactant (QVINT. decl. 345 p. 364, 10 -em argento manum fuisse). STAT. Theb. 4, 364 lupus... pectora tabenti sanie *ovium* -is. 9, 409 *Ismenos* levat aspera musco colla -emque gelu crinem. 9, 694 *Parthenopaeus* ense -is nimio. MART. epigr. 14, 1 sus fera iam -ior maturi pignore ventris. TAC. hist. 1, 19 Sarmatae... -es onere sarcinarum. 2, 40 militem... sarcinis -em. PLIN. epist. 6, 20, 12. 7, 27, 10 -is vinculis. BOETH. cons. 4 carm. 7, 18 *Hercules* aureo laevam -ior metallo. 3 carm. 1, 4 nova fruge -is Ceres.

2 i. q. gravidus: **a de hominibus vel bestiis:** **α de ipsis** (*et absolute et c. abl. personae gravidantis [l. 77 *al.*] vel partis gravidae corporis [l. 83 *al.*]*): VERG. ecl. 1, 49 non insueta -es temptabunt pabula fetus (NON. ad l. p. 313, 36 -e: plenum). Aen. 1, 274 regina sacerdos Marte -is geminam partu dabit Ilia prolem (SERV. gravida, ut *Verg. ecl. 1, 49 [v. l. 75]*). ARVS. gramm. VII 476, 21 -is illo id est ex illo gravida: regina sacerdos Marte -is. NON. ad l. p. 313, 33, -e: gravidum). 6, 516 fatalis equus... armatum peditem -is attulit alvo (SERV. gravidus). OV. fast. 2, 615 *Lara* fit... -is geminosque parit. 3, 23 iacet ipsa (*Ilia*) -is. 5, 257 *Iuno*. SEN. Oed. 637 utero... infausto -is. PLIN. nat. 9, 13 *ballaenae* utero -es pariendive poenis invalidae. MART. epigr. 14, 1 v. supra l. 68. 13, 56, 2 me ma-

terna -i de sue volva capit. IVL. VAL. 1, 4 p. 4, 30 fetam esse et uteri(?) -em (*sic fol. Gott.*, factam se et utero -em *rell.*). AMBR. in psalm. 118 sermo 12, 16 non enim turbatur uterus feminarum nisi quae fuerint alvo -es. PRVD. cath. 3, 142 *Christum* numine... rutilante -is non thalamo... intemerata puella parit. INSCR. christ. Diehl 2368^a puerperio.

β de partibus corporis: Ov. met. 9, 685 iam... ferendo vixerat illa (*sc. Telethusa*) -em maturo pondere ventrem. 10, 495 -em... uterum *Myrrhae* (SEN. Ag. 33 OCTAVIA 937 PAPIN. dig. 29, 7, 11 TERT. carn. 4 p. 431 Oc.). **b de rebus quasi gravidis:** MORET. 76 -is in latum demissa cucurbita ventrem. PS. QVINT. decl. 12, 13 *cf. p. 2276, 38*. ARNOB. nat. 5, 10 p. 183, 12 necesse est credere... lapides... completis temporibus sustinuisse -es alvos.

C specialia quaedam: 1 *aes* -e (*cf. PAVL. FEST. p. 98* -e *aes* dictum a pondere): LIV. 4, 41, 10 M. Postumius... decem milibus aeris -is damnatur. 4, 45, 2 dena milia -is aeris. 4, 60, 6 *aes* -e plaustris... ad aerarium convehentes. 5, 12, 1. 5, 29, 7 *al. (cf. vol. I 1074, 81)*. PAVL. FEST. p. 64 contrarium *aes* -e *aes* (*cf. vol. IV 772, 80*). p. 208 aere -i cum uterentur Romani, penso eo non numerato debitum solvebant. p. 237. SEN. dial. 11, 12, 6 nat. 1, 17, 8 COLVM. 8, 8, 10 qui oblectamenta... -i aere et argento pensent (*fort. ad II B 6*). PLIN. nat. 33, 42 libralis... adpendebatur assis; quare aeris -is poena dicta. SCHOL. Cic. Bob. p. 90, 8 St. CORP. VI 31619. *aliter* ISID. orig. 16, 18, 13 *argentum aurum aes* infectum, quod in massis, quod et -e dicitur, id est massa.

2 *diversa metalli et materiae genera (fere i. q. solidus, durus)*: VARRO Men. 170, 3 scuta caelata Hiberno <n> argento -i crebra fulgent (SEN. dial. 9, 1, 7 placet... argentum -e rustici patris sine ullo nomine artificis. IUV. 11, 41 rebus mersis in ventrem faenoris atque argenti -is et pecorum agrorumque capacem. AVSON. 26, 8). LVCR. 5, 562 (*cf. p. 2274, 24*). Ov. am. 3, 7, 57 illa -es potuit quercus adamantaque durum... blanditiis... movere suis (PAVL. FEST. p. 256 *quercus* genus arboris -e... ac durum. met. 11, 244 arbor. 12, 314 -e... inter duo lumina ferrum... accipis, *Crenaeae* (OCTAVIA 418 aetas eruit ferrum -e. STAT. silv. 4, 3, 1 duri silicis -isque ferri immanis sonus... saxosae latus Appiae replevit). VITR. 8, 3, 18 plumbum, quod est lentissimum et -issimum. SEN. dial. 7, 15, 4 non das virtuti fundamentum -e, immobile, sed iubes illam in loco volubili stare. PLIN. nat. 14, 42 frutex est -i et crassa radice. 16, 204 *v. p. 2275, 13*. 34, 104 lapidem (*cadmeam*)... quam -issimum spississimumque. VAL. FL. 3, 164 cuneis... gemit -e robur adactis. AVIEN. Arat. 10 materiae... -is concretio. orb. terr. 378 *templa auro fulta -i (an ad II B 6?)*. MART. CAP. 1, 17 urna metalli -ioris (*sc. plumbi*) plena.

3 *cibi sim. (cf. p. 2296, 70)*: TITIN. com. 88 -i obsonio (NON. ad l. p. 314, 18 -e multum [valde] significare veteres probant). CIC. nat. deor. 2, 24 *Cleanthes* negat... esse ullum cibum tam -em quin is nocte et die concoquatur (SEN. nat. 3, 19, 3 *anguillae*, -is et ipsae cibus ob ignaviam). VITR. 8, 1, 2 *aquae* campestribus... fontibus salsae -es tepidae (8, 1, 7 quae... -issimae duraeque et insuaves sunt partes *aquarum*, eae in fontibus campestribus relinquuntur. CELS. 2, 18, 12 -ior *aqua*... ex lacu, -issima ex palude. PALLAD. 9, 8, 3 locis campestribus salsae -es, tepidae insuaves *aquae sunt*). CELS. 2, 18, 7 inter domesticas... quadrupedes levissima suilla est, -issima bubula. *ibid.* piscium... -issimi sunt, ex quibus salsamenta quoque fieri possunt (2, 18, 9 quo fit, ut ex stagno vel lacu vel flumine eadem genera *piscium* -iora sint). PLIN. nat. 23, 12 *v. p. 2296, 74*. 26, 32 *v. p. 2296, 76*. STAT. silv. 4, 9, 34 lardum. PALLAD. 11, 14, 1 *Graeci vinum*, quod dulce est, -ius dicunt. PS. AVR. VICT. epit. 20, 9 cibum -is ac plurimae carnis. HIER. epist. 54, 10, 2 in ipsis leguminibus infantia quaeque et -ia declinanda sunt. ANTHIM. 6 assaturae... si de vetusto cervo, -iores sunt. 25 turtures... qui saginantur in domo... ab omnibus -iores sunt. 38 omne genus boliti -e est et indigestum. 41 *esoces*, si salsi sunt, -es sunt. 82.

4 *plaga, ruina sim.*: VARRO rust. 1, 55, 2 *oleae* harundine potius quam pertica feriantur; -ior enim plaga medicum quaerit (CIC. orat. 228 nat. deor. 1, 70 Tusc. 24 *et saepius*). LVCR. 5, 1333 ab nervis succisa videres *iumenta* concidere atque -i terram consternere casu (HOR. carm. 2, 10, 10 celsae -iore casu decidunt turres. LIV. 8, 7, 11 *equus* excussit equitem, quem... attollentem se ab -i casu Manlius... terrae adfixit. PHAEDR. 5, 7, 7 concidit casu -i. SEN. Tro. 1111 ossa disiecta et -i elisa casu). LVCR. 6, 323 mobilitas... fulminis et -is ictus (HOR. carm. 4, 9, 22 Ov. met. 12, 288. *al.*). CATVLL. 23, 9 nihil timetis, non incendia, non -es ruinas (HOR. sat. 2, 8, 54 suspensa -es aulae ruinas... fecere. Ov. trist. 4, 8, 36 nec procul a metis... curriculo -is est facta ruina meo. MANIL. 1, 904 -es rerumque hominumque ruinas. PANEG. 4 (9), 18, 3 -ior Britanniam ruina depressoerat. VVLG. Nah. 3, 3 vox... multitudinis interfectae et -is ruinae). Ov. met. 1, 571 *Penēus* delectu... -i... nubila conducit. GERM. 226 quanto -iore Lycaonis arcus axem actu torquet, tanto perniciosior ille (*aries*)... properat contingere metas. PHAEDR. 5, 3, 2 *muscam* opprimere captans alapam sibi duxit -cm. app. 15, 14 verbera proponit -ia. VAL. FL. 5, 184 -i... subit ostia pulsu. CLAUD. 3, 23 tolluntur in altum, ut lapsu -iore ruant. COD. Theod. 12, 1, 128 (*α. 392* = Iust. 10, 32, 42) iniuriā... verberare, ... -i pulsatione contingere aliquem. *translate de rebus em pulsum efficientibus*: VAL. FL. 3, 239 -is et certo tendens stri-

dore... venit hasta. SIL. 4, 164 seminecum letum peragit -is ungula pulsu (STAT. Theb. 6, 401. *al.*).

5 *de terra, caelo, aqua sim.*: **a de terra (fere i. q. brutus, cf. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 131^a [p. 31 M.] brutum antiqui -em dicebant. PORPH. Hor. carm. 1, 34, 9):** ENN. ann. 522 Paluda virago, cui par imber et ignis, spiritus et -is terra (VERG. georg. 2, 254 quae *terra* -is est, ipso tacitam se pondere prodit. 3, 526 vomere terras invertisse -es [NON. ad l. p. 314, 6 -e: fecundum frugiferum]. HOR. sat. 1, 1, 28 -em duro terram qui vertit aratro. SEN. contr. exc. 6, 4 -is illa et pestifera pars *umoris* pondere suo subsidit. SEN. nat. 3, 10, 1. 5, 15, 4. COLVM. 3, 12, 1 [*opp. levis*]. 3, 14, 3 [*syn. densa*]. 5, 6, 18 PLIN. nat. 17, 27 VAL. FL. 1, 746. *saepē. aliter de terra sim. mortuorum onere (cf. p. 2275, 65 sqq.)*: SEN. Phaedr. 1280 -is... tellus impio capiti incubet. Tro. 1158. MART. 5, 34, 10 mollia non rigidus caespes tegat ossa, nec illi, terra, -is fueris. CARM. epigr. 1029, 6. 1470, 2. CORP. VI 7579 *saepiusque in titulis sepulcralibus*. *adde* BOETH. cons. 3 carm. 12, 3 -is terrae solvere vincula. *cf.* 4 carm. 6, 24). CATO agr. 131 uti quaeque *loca* -issima et aquosissima erunt, ita postremo arato (VARRO rust. 1, 6, 3 *et* 1, 17, 2 *cf. p. 2296, 10 sq.*). PLIN. nat. 18, 175 altum et -e solum etiam hieme moveri placet.

b de caelo, aëre (cf. II B 3 f): CELS. 1, 5, 1 omnibus... *aqua frigida* utendum est, ubi -ius caelum austri reddiderunt (SEN. nat. 1, 2, 4 cum caelum maxime -e et spissum est. 3, 27, 10 permanent imbres, fit caelum -ius. epist. 53, 1 erat sine dubio caelum -e sordidis nubi-bus. STAT. Theb. 5, 183 silv. 3, 1, 127 FRONTIN. aq. 88. *cf. etiam p. 2296, 40*). SEN. nat. 2, 10, 1 *aër* aethere spissior -iorque (nat. 3, 9, 2 *aër* supra nos non potest stare segnis diu et -is: aliquando enim sole tenuatur, aliquando ventis expanditur. 3, 15, 7 evenit... ut spissetur <aër> -iorque... gignat humorem. 5, 3, 1 cum *aër* nubilo -is est. PLIN. nat. 31, 49 fit et... altitudine ipsa -ior *aër. cf. etiam p. 2296, 46*).

c de aqua (cf. p. 2296, 58): SEN. nat. 3, 2, 2 habent *aquae*... discrimina... ponderis: leves et -es sunt (3, 25, 5 si aqua -ior est, leviolem rem quam ipsa est feret...; -iora descendant. 3, 25, 7. 3, 25, 12 quis non -issimas [crassissimas *Gertz*] esse aquas credat, quae in cristallum coeunt? PLIN. nat. 2, 224 dulces *aquae*... leviores sunt... marinae, quarum natura -ior, magis invecata sustinent. 31, 56 aquas -iores post brumam fieri. AVG. civ. 11, 34 p. 510, 29 D. *aquarum fluvidam -emque naturam*).

II sensu translato:

A de hominibus s. animo hominis (de partibus hominis l. 52. 55. 58. 60. de bestiis l. 42. 53.) pollentibus: 1 *viribus, robore*: VARRO rust. 1, 20, 4 ubi terra levis... ibi non bubus -bus, sed vaccis aut asinis... arant (EYSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 958^b boves -es sunt et constantes). VERG. Aen. 5, 274 *serpentem* -is ictu seminecem liquit saxo lacerumque viator (SERV. fortis). 5, 437 stat -is Entellus. 10, 207 it -is Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens (SERV. '-is' fortis. auct. vel -is aut animo aut actate aut -is propter navem, nam sequitur 'centenaque eqs.'; *cf. CLAUD. DON.*). 12, 458 ferit ense -em Thymbraeus Osirin (SERV. fortis [*idem* NON. ad l. p. 315, 15]. SCHOL. Veron. utrum actate an magnitudine corporis an fortitudine, qui non facile pelleretur, hostibus -em?). LVCAN. 4, 618 colla diu -bus frustra temptata laceratis. VAL. FL. 1, 145 fert -is invito victorem Nestora tergo Monychus (*sc. equus*). 1, 817 nigro fumantia pocula tabo contigit ipsa -i Furiarum maxima dextra (4, 311 vincula... solvit dextra -is. STAT. Ach. 1, 612 vibravit... -i redimitum missile dextra). 3, 148 -is invenit Ochum Phlias. SIL. 10, 404 -is... Scaevola bello. STAT. Theb. 6, 844 *Tydeus* quamquam ipse videri exiguus, -ia ossa tamen nodisque lacerti difficiles. Ach. 1, 327 *Thetis* colla rigentia *Achillis* mollit submittitque -es umeros (CLAUD. 1, 224). MART. 5, 65, 4 astra polumque dedit... Alcidae... -is in Siculo pulvere fusus Eryx. DICT. 4, 6 *Ajax* summa vi umbonem scuti *Memnonis*... -is atque summis viribus ingruens impulit. *translate de rebus*: VERG. Aen. 5, 114 prima pares ineunt -bus certamina remis quattuor ex omni delectae classe carinae (SERV. fortibus. SIL. 8, 600 qui... -i remo, limosis segniter undis... proscindunt stagna Ravennae).

2 *auctoritate (cf. DON. Ter. Hec. 759 '-is' honore dignus et carus. ISID. orig. 10, 112 -is: venerabilis. unde et contemptibiles leves dicimus [cf. p. 2279, 21]. -is pro consilio et constantia dictus, quia non levi motu dissilit, sed fixa constantiae gravitate consistit. cf. 9, 4, 31):* **a generatim (de numine p. 2279, 53. 2280, 4. 34, de civitatibus p. 2279, 7, de urbibus p. 2279, 57. 63. c. abl. 2279, 8. 2279, 17. 20. 2280, 7. 16. 31 et sqq. c. dat.: infra l. 74. 75):** **α adiective:** PLAVT. Trin. 684 numquam erit alienis -is qui suis se concinnat levem. ACC. trag. 132 (NON. p. 314, 25) qui neque amico amicus umquam -is neque hosti hostis fuit (*cf. NON. p. 314, 18*). CIC. Quinct. 75 unum... hoc cogitent *testes*, ita se -es esse, ut, si veritatem volent retinere gravitatem possint optinere ([*opp. leves*]). Q. Rosc. 42 quis est ex his -issimus *testis*? Verr. II 2, 12 -issimos privatarum rerum testis. II 3, 108 -iores certioresque. II 4, 62 satis idoneum, satis -em testem. II 5, 105, 113 Cluent. 9 Cael. 54 sanctissimum hominem et -issimum testem. part. 91. off. 3, 105 [*opp. medioeris*]. epist. 2, 2, 1 SEN. contr. 9, 4, 7). CIC. Q. Rosc. 49 venit ad Cluvium, quem hominem? levem? immo -issimum (Verr. II 1, 14 credent [*Brünniger*]).

omnes...tribus homini -issimo atque ornatissimo. II 2, 149 -ior homo atque honestior. Cluent. 71 Arch. 15 [syn. moderatus]. Flacc. 18 locupletes...et -es [opp. egentes et leves]. et saepe. BELL. Afr. 23, 1 Ps. QVINT. decl. 9, 1 PLIN. epist. 5, 3, 3. 9, 6, 3). CIC. Verr. I 7 tot tam -is...legationes cum publicis auctoritatibus convenisse (II 3, 22). I 52 fortissimum...patrem, sapientissimum avum, -issimum socerum. II 2, 10 -issima atque amplissima quaeque civitas (II 2, 14, 164. II 3, 170 civitatem aut officiis fideliorum aut copiis locupletiorum aut auctoritate -iorem. II, 5, 135. Flacc. 55 civitatis pudentis...et -is. 56 -is, locuples, ornata. 57 -issima et moderatissima. rep. 1, 5. SALL. hist. frg. 1, 114 Lusitaniae -em civitatem [SERV. auct. Aen. 12, 458 ad l. fortem. LIV. 34, 17, 2]. LIV. 34, 49, 2 TAC. hist. 2, 61). CIC. Verr. II 5, 156 -issimi atque honestissimi viri auctoritas (Mur. 3 Catoni, -issimo atque integerrimo viro. p. red. ad Quir. 17 -issimus vir et ornatissimus civis. Cael. 55 -is sapiens moderatusque vir. Pis. 47 [appos. sanctus]. Planc. 9 viri boni sapientes iusti -es. 27. Brut. 109 vir et oratione -is et auctoritate. Tusc. 2, 33 fortem virum, ... magno animo, ... patientem, ... -em, ... humana contemnentem. 3, 48 sapiens. Att. 5, 12, 2. epist. 13, 13, 1 honestus, -is, plenus officiis, bonus plane vir. ad Brut. 2, 7, 3 SALL. hist. 2, 37. VERG. Aen. 1, 151 pietate -em ac meritis si forte virum quem conspexere, silent [SERV. -em venerabilem, unde et contemptibiles leves dicimus (cf. p. 2278, 68). auct. cuius illis auctoritas ob pietatem est -is. NON. ad l. p. 313, 36 plenum]. LIV. 34, 5, 2. VELL. 2, 49, 3 vir antiquus et -is. 2, 120, 5. SEN. nat. 6, 31, 3 appos. eruditus. PLIN. nat. 21, 153 TAC. ann. 4, 20. PLIN. epist. 3, 3, 5 emendatus. 6, 6, 3 clarus. FRONTO p. 128, 17 N. veteris disciplinae. APVL. met. 11, 21 vir alioquin -is et sobriae religionis observatione famosus. CYPR. mort. 6 p. 300, 12 vir -is et laudabilis. epist. 55, 3 p. 625, 3 al. talia passim). CIC. Cluent. 135 Cn. Egnatium, quem tu -em esse vis, ex senatu eiecerunt. Manil. 68 cum de bello deliberetis, P. Servilio auctor vobis -ior esse nemo debet. Flacc. 40. dom. 30 -issimus auctor ad instituendam...rem. p. red. in sen. 13. Balb. 46 quacris aliquem auctorem -iorem constantiorem praestantiorem virtute prudentia religione. Pis. 14 orat. 10 Tusc. 4, 3 div. 1, 5 epist. 11, 27, 8 LIV. 1, 16, 5. 33, 45, 1 PLIN. nat. 2, 140. saepius. TAC. hist. 3, 43). CIC. Cat. 1, 9 in hoc orbis terrae sanctissimo -issimoque consilio ([sc. senatu]. Sest. 137 huius ordinis auctoritate uti magistratus et quasi ministros -issimi consilii esse voluerunt maiores). Mur. 66 quis...C. Laelio...-ior sapientior? Flacc. frg. Schol. Bob. p. 96, 13 St. cum P. Servilio, -issimo et sanctissimo cive (Sest. 97 -issimi et clarissimi cives. Balb. 54 sapientissimi. Phil. 11, 19 constantissimus. Brut. 79 leg. 3, 39 Lael. 95 [syn. constans, severus; opp. levis]. off. 1, 86 -is et fortis civis et in re publica dignus principatu [NON. ad l. p. 315, 26 sapiens cum auctoritate]. 3, 79 epist. 12, 28, 1 VAL. MAX. 1, 6, 8 PLIN. epist. 7, 31, 5). CIC. Flacc. 40 tres equites Romani honesti et -es. 98 semper -es et sapientes iudices in rebus iudicandis...quid rei publicae tempora poscerent, cogitaverunt (Ov. am. 3, 8, 56 dat census honores: inde -is iudex, inde severus eques. ars 1, 461 populus iudexque -is lectusque senatus. FRONTO p. 38, 11 N. iustum te et -em et sanctum iudicem exhibuisti. p. 179, 13 GELL. 14, 4, 3 APVL. apol. 53. cf. etiam p. 2282, 32). CIC. Flacc. frg. Mediol. tot tam -es, que (del. Clark) provinciae (101 imperatoribus clarissimis, exercitibus ornatissimis, provinciis -issimis). p. red. ad Quir. 18 pollicebor numen...vestrum aequae mihi -e et sanctum ac deorum immortalium...futurum (Ov. met. 5, 17 -e Nereidum numen. cf. etiam p. 2282, 57). Sest. 20 fortem et -em consulem. 111 te...Postumius, adulescens -is, senili iudicio notavit (fin. 1, 13 -is et doctus). Cael. 5 municipio tam industri ac tam -i (epist. 13, 4, 2 tam -e, tam firmum, tam honestum). 35 quid ego, iudices, tam -em personam induxi (Pis. 24 tantam personam, tam -em, tam severam. 71 de orat. 2, 333 ac. 1, 6 fin. 3, 75 [appos. magnifica, constans]. Att. 10, 15, 3). Deiot. 10 rex qui...illum ordinem (senatum)...-issimum sanctissimumque duxisset. Phil. 11, 26 Apolloniam, magnam urbem et -em (Ov. am. 1, 9, 19 ille -es urbes, hic durae limen amicae obsidet). Phil. 13, 15 senatus non fuit umquam -ior constantior fortior. or. frg. A II 10 v. p. 2280, 60. leg. 2, 14 vir doctissimus...Plato atque idem -issimus philosophorum omnium (fin. 2, 29 severus et -is philosophus. 5, 33 Tusc. 3, 40 a -bus illis antiquis philosophis petenda medicina. 3, 69, 5, 51 GELL. 1, 6, 7, 7, 13, 8). fin. 2, 81 Epicurei...in omni vita constantes et -es. Tusc. 3, 22 Peripatetici...quibus nil est uberius, nihil eruditius, nihil -ius. off. 3, 51 Diogeni Babylonio...magno et -i Stoico (cf. p. 2280, 52). Att. 6, 6, 3 puerum...et fortasse fatuum et non -em et non continentem. epist. 9, 16, 6 fortuna quam existimo levem et inbecillam ab animo firmo et -i 'tamquam fluctum a saxo frangi' oportere (PVBIL. G 4 -is animus dubiam non habet sententiam. SEN. epist. 114, 3). epist. 10, 12, 4 senatus -ior (gratior HD), constantior, amicior tuis laudibus esse non potuit (Ov. met. 15, 590 Cipus populumque -emque senatum convocat. fast. 4, 293. cf. supra l. 36). epist. 15, 7, 1 matris tuae, -issimae atque optimae feminae, (15, 8, 1. LIV. 39, 11, 4 Sulpiciam, -em feminam. SEN. epist. 70, 10 FRONTO p. 75, 5 N. APVL. apol. 71). CIC. ad Q. fr. 3, 3, 3 quaesitor -is et firmus Alfius. LYCR. 1, 640 Heraclitus clarus...magis inter inani-quam de -is inter Graios, qui vera requirunt. SALL. hist. frg. 2, 78 qui regi per...odium Sullae -es (grati Quicherat, suaves Dietsch)

carique erant. NEP. Alc. 11, 1 Alcibiadem tres -issimi historici summis laudibus extulerunt (AVG. civ. 18, 8 p. 265, 14 D.). Epam. 3, 1 Epaminondas erat...modestus, prudens, -is. HOR. carm. 4, 9, 8 Stesichori...-es Camenae (SCHOL. magnae, profundae). epist. 2, 1, 82 reprehendere...quae -is Aesopus, quae doctus Roscius egit (cf. QVINT. inst. 11, 3, 111). Ov. epist. 5, 95 v. p. 2283, 56. 8, 31 me tibi Tyndareus, vita -is auctor et annis (cf. p. 2281, 81), tradidit (SPART. Pesc. 4, 1 manu strenuum, vita -em. INSCR. christ. Rossi II p. 108, 60). Ov. trist. 2, 423 suo Martem cecinit -is Ennius ore. Pont. 1, 3, 63 -e magnanimi robur mirare Rutili non usi reditus condicione dati. fast. 3, 424 -is Aeneas. LIV. 26, 22, 14 principes -iores temperantioresque a cupidine imperii (PLIN. epist. 4, 8, 1 -issimi principis. TREB. trig. tyr. 24, 2). SEN. contro. 1 praef. 13 nihil illo viro (Porcio Latrone) -ius, nihil suavius. exc. 5, 6 constat semper -em, semper serium fuisse. 15 LYCAN. 10, 152 Fabricios Curiosque -es (cf. MART. 9, 28, 4. 11, 16, 6). STAT. silv. 2, 7, 68 libertate -em pia Catonem. 4, 2, 50 -is Alcides (cf. Vollmer ad l.). MART. 7, 47, 2 Surae prisca -is lingua reduxit avos. 11, 16, 1 qui -is (i. serius) es nimium, potes...abire. QVINT. inst. 4, 1, 17 prout mores asperi lenes, iucundi -es, duri remissi erunt. 11, 3, 178 -es anus (sc. comoediarum personas). 12, 1, 36 -issimos sapientiae magistros (FRONTO p. 68, 1 N.). decl. 291 p. 160, 12 interrogo qualem patrem velis, -em et severum an facilem et ignoscentem (Ps. QVINT. decl. 1, 2). TAC. Agr. 9 Agricola ubi...iudicia poscerent, -is intentus severus et saepius misericors. dial. 25 -ior (sc. in dicendo) Brutus. hist. 3, 3 Antonius Primus aperte descendisse in causam Vespasiani videbatur eoque -ior militibus erat culpa vel gloriae socius. PLIN. epist. 4, 27, 6 adulescens, qui a -issimis senibus sic amatur. VLP. dig. 1, 18, 13 bono et -i praesidi provinciae (EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. [Corp. III 781] 15). TERT. apol. 5, 6 M. Aurelii, -issimi imperatoris. 11, 16 quis -ior et sapientior Catone? 30 CAPITOL. Alb. 10, 7 est Albinus homo exercitatus, vita tristis, -is moribus. Maximin. 20, 4 Maximus vita severior, prudentia -ior, virtute constantior. TREB. trig. tyr. 26, 7 Isauri non virtute -es. ARNOB. nat. 6, 2 p. 214, 21 deos sapientes iustos -es. AVSON. 207, 2 Exuperius incessu -is. AVG. civ. 6, 7 p. 258, 13 D. -es poetae. CLAUD. rapt. Pros. 2, 50 Tethys portat Titana (i. Solem infantem)...nondum luce -em. ISID. orig. 9, 2, 5 ex diversitate caeli Romanos -es, Graecos leves...pervidemus. CORP. IX 1913 v. p. 2285, 3. **β substantive:** CIC. Flacc. 11 non optimus quisque nec -issimus (opp. impudentissimus loquacissimusque). Sest. 139 qui auctoritate...fide...constantia al...restiterunt, hi -es, hi principes, hi duces...habiti sunt. Pis. 71 fortasse austerior et -ior esse potuisset. de orat. 2, 4 ita se uterque -iorem fore censebat, si alter (Crassus) contemnere, alter (Antonius) ne nosse quidem Graecos videretur. 2, 154 non tulit ullos haec civitas aut gloria clariores, aut auctoritate -iores aut humanitate politiores. Brut. 56 volet...ille, qui eloquentiae principatum petet...inclinata voce videri -is (fin. 2, 77. Att. 1, 20, 2. SEN. epist. 120, 22 modo frugi...et -es, modo prodigi et vani). orat. 96 genus orationis spreum a subtilibus, repulsum a -bus. Tusc. 4, 61 constantem quandam volumus, sedatum, -em. Cato 61. Lael. 64 qui...-em constantem stabilem se in amicitia praestiterit. 99 -iores constantioresque. off. 2, 51 nisi idem placeret -issimo Stoicorum (cf. p. 2279, 71) Panaetio. Att. 6, 1, 15 (opp. nugatores). PROP. 2, 10, 9 nunc volo subducto -ior procedere vultu. TERT. nat. 1, 10 p. 78, 20. **b de oratoribus, scriptoribus, philosophis sim.:** RHET. Her. 4, 15, 21 hoc genere si distinguemus orationem, et -es et ornati poterimus esse. CIC. har. resp. 37 Lentulum, -em oratorem ac disertum, te... (de orat. 1, 220 orator magnus et -is. 3, 80 vehemens et -is. Brut. 186 al. LIV. 34, 5, 6). Planc. 59 quae scripsit -is et ingeniosus poeta (cf. supra l. 35). or. frg. A II 10 L. Septimius est ad L. Crassi eloquentiam -is et vehemens et volubilis. de orat. 1, 47 neque illis philosophis assentiebar neque...principi longe omnium in dicendo, -issimo et eloquentissimo Platoni. 3, 177 tum -es sumus, tum suptiles, tum medium quiddam tenemus. Brut. 38 Phalereus suavis, sicut fuit, videri maluit quam -is (282 sine arrogantia -is esse videbatur. orat. 53 divisimus, ut alii -es, alii tenues, alii temperati vellent videri). 65 quis illo (Catone) -ior in laudando. 126 Gracchus grandis est verbis, sapiens sententiis, genere toto -is. orat. 20 grandiloqui...fuerunt cum ampla et sententiarum gravitate et maiestate verborum, vehementes varii copiosi -es eqs. 23 Demosthenes nec -ior exstitit quisquam nec callidior nec temperantior. 31 Thucydides rerum explicator prudens severus -is (cf. phil. frg. V 25 quid...Thucydide -ius [NON. ad l. p. 315, 26 -e: sapiens cum auctoritate]). Att. 1, 17, 8 in causa non verecunda admodum copiosus et -is fui. QVINT. inst. 9, 4, 133 tum miserabiles esse volumus, tum modesti, tum acres, tum -es, tum blandi. 10, 1, 46 (Homerus) idem laetus ac pressus, iucundus et -is, tum copia tum brevitate mirabilis. 10, 1, 66 tragoedias primus in lucem Aeschylus protulit, sublimis et -is et grandiloquus saepe usque ad vitium. **de histrionibus:** QVINT. inst. 11, 3, 89 abesse...a saltatore debet orator, ut sit gestus ad sensus magis quam ad verba accommodatus, quod etiam histrionibus paulo -ioribus facere moris fuit (cf. supra l. 5).

3 i. q. molestus (etiam fere i. q. taeter. de dis p. 2281, 28 sqq. 42, 83 sqq. de bestiis p. 2281, 9. 37. 68. de locis p. 2281, 38? [Bräuninger])

c. abl.: *infra* l. 6. 9. 11? 12. 17. 35. 37. 41. 45. 46. 47. 49. 54. 58. 66. 70. al.). a *absolute*: Cic. Att. 9, 5, 1 fuit apud me Postumus, scripsi ad te quam -is. epist. 9, 20, 1 o hospitem non -em (SEN. contr. 1, 1, 6 non sum hospes -is. cf. *etiam infra* l. 63). SALL. Iug. 88, 6 quo improvisus -ior accideret. hist. frg. 3, 7 -iores (Maurenbr., -em *codd.* Don. Ter. Hec. 759) bello, qui prohibitum (-tus D., -turi *vulgo*) venerant, socii se gere(re). VERG. georg. 3, 415 disce et odoratam stabulis accendere cedrum galbanoque agitare -is (-i Non.) nidore chelydros (NON. *ad* l. p. 315, 5 -e: nocens. SERV. *ad* l. 'i nidore' serpentibus scilicet noxio. SIL. 1, 412 doctus Athyr tactu... -is sopire chelydros). CVLEX 166 *serpens* obvia vibranti carpens, -is aëre, lingua (*Leo ad* l.: *serpens*... -is aëre dicitur *eodem modo quo -es nidore chelydros Vergilius appellat*). HOR. epod. 12, 5 odoror polypus an -is (*i. -e olens*) hirsutis cubet hircus in alis. carm. 1, 2, 22 civis acuisse ferrum, quo -es Persae melius perirent (3, 5, 4 adiectis Britannis imperio -busque Persis. AMM. 23, 6, 80 *Persae* magnidici et -es ac taetri). PRIAP. 79, 1 *Priapus* fascino -is tento. LIV. 22, 22, 19 *Carthaginenses* -is superbosque in rebus secundis. 26, 24, 5 Philippum eis (*Aetolis*) et Macedonas -is accolas esse (35, 13, 7. 39, 46, 8. 41, 23, 12 CVRT. 6, 2, 13). 29, 34, 8 ubi... multitudo *hostium*... -ior... iam in certamine esset, quam ut facile sustineri posset (SEN. benef. 6, 31, 4 multitudinem indigestam et -em metuendam esse cf. *infra* l. 70). 41, 19, 7 Bastarnas... -iores fieri in dies. 44, 26, 13 <ne> -iores eos (*Gallos in Macedoniam acceptos*) socios habeant quam hostes Romanos. LIV. perioch. 2 p. 6, 27 cum... Veientes incommodi magis quam -es essent. VAL. MAX. 4, 1 ext. 5 -em in administratione rei publicae aemulum. SEN. Herc. O. 561 tu... o noverca -ior irata deus (cf. *infra* l. 83). benef. 5, 5, 2 tam diu illos (*parentes*) habemus, quamdiu iudicamus -es. 7, 22, 2 *qui beneficium dedit*, praedicare non debet nec iactare nec -is esse. dial. 9, 2, 14 sequitur *unusquisque* se ipse et urget -issimus comes. CVRT. 4, 12, 2 omni -iore comitatu... relicto (TAC. hist. 4, 14 quando legatum, -i quidem comitatu et superbo, cum imperio venire? cf. p. 2282, 19). LVCAN. 9, 719 -is in geminum vergens caput amphisbaena. PETRON. 78, 5 Trimalchio ebrietate turpissima -is. 100, 1 unus *amator*, et senex, non erit -is. VAL. FL. 5, 597 Iaxarten dictis... acerbis immodicum linguaque -em. SIL. 11, 245 infremuit leo et immersis -is unguibus haesit. 12, 548 umbrae, quae... -em ad Trebiam... oppetere necem. STAT. Theb. 11, 390 *Eteocles fratri obvius*: ne incesse moras, -is arma (*mea*) tenebat mater (*sc. ut me retineret*). Achill. 1, 173 *Achilles* iam -is amplexu iamque aequus vertice matri. silv. 2, 1, 138 quo, diva *Parca*, feros -is exeris unguis (2, 7, 89 o saevae nimium -esque *Parcae*). 4, 3, 88 ne me (*Voltumnus*) pulvereum -emque caelo Tyrrheni sinus obruat (obluat *codd.*). MART. 1, 87, 1 ne -is hesterno fragres, Fescennia, vino, pastillos Cosmi... voras. 11, 84, 15 iracundis... -is unguibus uxor. QUINT. inst. 6, 2, 16 *adversarios* -es et intolerabiles. IUV. 6, 418 *femina* -is occurso, taeterrima vultu (6, 434 illa... -ior quae, cum discumbere coepit, laudat Vergilium. 6, 511 -is est rationibus *mulier* [SCHOL. in lomentis et balnearia pecuniam erogando]). 13, 197 poena... multo saevior illis, quas et Caedicius -is invenit et Radamanthus (SCHOL. Caedicius... crudelissimum fuisse vult intellegi). TAC. hist. 4, 28 contusis Ubiis -ior et successu rerum ferocior Civilis. ann. 14, 59 Octaviam... nomine patris et studiis populi -em (*sc. Neroni*). 15, 1 *Tiridates* per silentium aut modice querendo -ior erat. VLP. coll. Mos. 11, 7, 2 si quis tam notus et tam -is in abigendo fuit, ut *eqs.* CYPR. epist. 64, 5 p. 720, 16 -issimis delictoribus (cf. *infra* l. 59). PANEG. 12 (2), 22, 4 natio barbarorum robore ferocia numero -is. HIL. ad Const. 1, 2 -issimis haereticis. SALV. gub. 1, 37 -issimos peccatores (cf. *supra* l. 57). b c. dat. Cic. de orat. 3, 147 si tibi non -es sumus. top. 4 non potui... tibi... verenti ne mihi -is esses... debere diutius. rep. 1, 67 senes... ad ludum adolescentium descendant, ne sint iis odiosi et -es. Att. 13, 52, 1 o hospitem mihi tam -em *ἀμεταμέλητος* (cf. *supra* l. 3). epist. 13, 69, 2 -is tibi nulla in re erit. 13, 76, 1. PROP. 1, 12, 14 cogor et ipse meis auribus esse -is (CVRT. 6, 8, 3 *Philotam* Alexandri auribus nimia iactatione [*Iunius*, actione *codd.*] virtutis atque operae -em. 8, 1, 22). PROP. 2, 24, 20 dicor lecto iam -is esse tuo. Ov. fast. 1, 683 -es cultis... aves. LIV. 3, 65, 7 alter semper ordo -is alterius modestiae erat. 5, 1, 4 -is iam *rex* antea genti fuerat opibus superbiaque. 7, 37, 10 multitudo (*Samnitium*) commeatibus -is (cf. *supra* l. 22). 27, 4, 1 cui (*Hannibali*) cedenti... -is ipse instaret (35, 15, 4 -em successorem eum [*filium*] instare senectuti suae [*sc. patris*]). SEN. dial. 9, 2, 2 alicubi instes -is. epist. 94, 61. CVRT. 5, 9, 12). LIV. 34, 48, 5 tyrannum... non suae solum patriae -em, sed omnibus circa civitatibus metuendum. 39, 53, 6 Philippus... sibi quoque -iorem esse quam vellet minorem filium consebat. 42, 14, 8 invectus in regem *Eumenem* quod... -ior... Asiae esset quam Antiochus fuisset (42, 41, 4. 42, 42, 6). 43, 14, 10 -is urbi turba insolita (MART. epigr. 4, 1 turba -is paci placidaeque inimica quieti). ALBVC. Sen. suas. 6, 9 si cui ex triumviris non es invisus, *Cicero*, -is es. VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 *Leonidas* -em illum et mari et terrae Xerxen... ad ultimam desperationem redegit. SEN. Ag. 249 -is ille (*Agamemno*) sociis stante adhuc Troia fuit. Oed. 667 deus Thebis -is (QUINT. decl. 323 p. 271, 11 dii immortales ut peccantibus -es ita satis-

facientibus faciles. cf. p. 2281, 28. 29). Phaedr. 194 *Amor* caelo pariter et terris -is. dial. 4, 8, 2 *togati* maiorem gravantur, minori -es sunt. 9, 3, 6 si te ad studia revocaveris... nec tibi -is eris nec aliis supervacuus. 10, 6, 2 *Livius Drusus* a puero seditiosus et foro -is. OCTAVIA 495 al. LVCAN. 8, 18 LAVS Pis. 90. PLIN. nat. 2, 154 *terra*, cuius numen ultimum iam nullis precamur irati -e. STAT. Achill. 1, 717 -em Priamo Phrygibusque... Achillem. IUV. 6, 147 iam -is est nobis. 10, 201 *senex* usque adeo -is uxori natisque sibique. TAC. hist. 3, 63 legiones neque quiescentibus -es et adversus contumaciam validae (LAMPR. Alex. 59, 5). ann. 1, 10 Livia -is in rem publicam mater, -is domui Caesarum noverca. 14, 39 Polyclitus... Italiae Galliaeque -is... militibus quoque nostris terribilis (CLAUD. 26, 403 *auxilio numerus* qui congruus esset nec -is Italiae formidandusve regenti). ORAT. imp. Hadr. de Matid. (Corp. XIV 3579) 26 *Matidia* nulli -is, nemini tristis. TERT. uxor. 2, 8 (9) p. 697 Oe. neuter alteri -is est. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 13 -is est... inferioribus et infra positus nocet, qui artibus bonis ceteros vincit. LACT. inst. 5, 9, 7 scelorum et malitiae suae testes... -es... sibi putant. CAPITOL. Pius 7, 11 *Pius* dicens -em esse provincialibus comitatum principis etiam nimis parci (cf. p. 2281, 32). IUST. 19, 2, 5 cum familia tanta imperatorum -is liberae civitati esset. VVLG. Iob. 7, 20 quare... factus sum mihi met ipsi -is? (LXX *διὰ τί... εἰμὶ ἐν τοῖς ποταμοῖς*; cf. *supra* l. 3). sap. 2, 15 *iustus* -is est nobis etiam ad videndum (*βεβός ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος*). COD. IUST. 11, 68, 4 (a. 425) consortibus... -is ac molestus. 4 i. q. *severus, durus, atrox* (de *dis* *infra* l. 57. de *bestiis* *infra* l. 60. 71. 76. translate *infra* l. 45. c. abl. *infra* l. 53. 61. 66. 67/8. 69. c. dat.: *infra* l. 50. 52. 62. 73. ad *alqd.* *infra* l. 78): ACC. trag. 55 (*loco varie corrupto*) Orestes (-tem *coni.*) -is sacerdos (*Iphigenia*?) ferro prompto† adstitueret (NON. *ad* l. p. 315, 9 -e: triste). 524 -is Dardaniis gentibus ultor, Laërtiade (LIV. 1, 40, 4 -ior ultor caedis). CIC. div. in Caec. 58 de iniuria, quae tibi facta sit, neminem nostrum -iorem iudicem esse oportet quam te ipsum (cf. p. 2279, 46). VERR. II 5, 183 in iis hominibus, quorum ego inimicitias... suscepero, multo -iorem atque acriorem *me* futurum. MUR. 58 ita -is est accusator et vehemens, ut multo magis eius auctoritatem quam criminationem pertimescam (leg. 3, 47 LIV. 43, 8, 1). VAT. 1 nemo... ita te refutandum ut -em adversarium... arbitrabatur (Planc. 88 victoriae nostrae -is adversarios. off. 3, 86 SVET. Nero 54. CIC. epist. 2, 4, 2 est... tibi -is adversaria constituta... incredibilis quaedam expectatio). PHIL. 5, 22 *uxor* quam secum -is imperator (*M. Antonius*) ad exercitum duxerat. de orat. 1, 227 M. Cato, Galbae -is atque acer inimicus (PUBLIL. G 7 -is est inimicus is qui latet in pectore. LIV. 45, 8, 3 ignorasse... quam -is aut amicus aut inimicus esset populus Romanus. SEN. benef. 6, 39, 2. al.). CIC. rep. 6, 1 -es... dominae cogitationum libidines infinita... impurant (Tusc. 1, 48 liberatos... se... dicunt -issimis dominis, terrore sempiterno et diurno ac nocturno metu. LIV. 28, 44, 4 al.). VERG. georg. 4, 84 -is aut hos aut hos versa fuga victor dare terga subegit. AEN. 5, 387 -is Entellum dictis castigat Acestes (SERV. -is autem aetate [cf. p. 2283, 56] vel obiurgatione. NON. *ad* l. p. 314, 30 -e: grandaevum). 10, 754 Mavors. HOR. carm. 4, 6, 17 *Achilles* palam captis -is... nescios fari pueros Achivis ureret flammis (SCHOL. aperto semper bello... non insidiis -is). ELEG. in Maec. 1, 44 tam (quam al.) tunc ille tener, tam -is hostis erat (LIV. 2, 48, 7 Veiens hostis adsiduus magis quam -is. 10, 18, 6. 30, 28, 2. 32, 19, 16 *saepius*). VAL. FL. 5, 535 SIL. 8, 301 al.). Ov. met. 4, 452 *Iuno* sorores nocte vocat genitas, -e et implacabile numen (cf. p. 2279, 55). LIV. 2, 11, 4 *Valerius* in parvis rebus negligens ultor -em se ad maiora vindicem servabat. 9, 19, 17 *miles* mille acies -iores quam Macedonum... avertet. GRAT. cyn. 165 tigrim. VAL. MAX. 6, 2 ext. 2. 8, 5, 3 *L. Crassus* impetu -is, exitu vanus apparuit. SEN. Tro. 984 quis arbiter crudelis et miseris -is eligere dominos nescit (HIL. trin. 3, 20). benef. 1, 1, 4 multos experimur ingratos, plures facinus, quia alias -es exprobratores exactoresque sumus, alias leves (SVET. Iul. 65, 1 *Caesar* exactor -issimus disciplinae. LAMPR. Alex. 40, 6). 1, 9, 2 lingua asper, vultu -is (VAL. FL. 5, 519 CAPITOL. Max. Balb. 6, 2). VAL. FL. 4, 74 -is orantem procul arcet Erinyes. 6, 522 *Absyrtus* proterit impulsu -is agmina. IUV. 13, 197 v. p. 2281, 50. TAC. ann. 3, 28 Pompeius... corrigendis moribus delectus et -ior remediis quam delicta erant. 15, 55 *Milichus* -es coniuratos et cetera... docet. ITALIA act. 20, 29 (Lucif. non parc. 29 p. 272, 10) lupi -es (*βάρεις*. VVLG. rapaces. LVCIF. non parc. 29 p. 272, 17. RVFIN. hist. 1, 1, 2). TREB. trig. tyr. 23, 4 *Saturninus* severior et -ior militibus. Claud. 12, 5 *Quintillus* se -em et serium contra milites ostenderat. AMM. 26, 1, 3 moderatorem quae-ritabant diu exploratum et -em. AVIAN. fab. 40, 3 quia nulla -es variarent terga leones (*quod fort. ad gravem odorem leonum* [cf. *Plin. nat. 8, 46*] *referendum esse perperam putat Ellis in comm.*). EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 ad iracundiam -is et perseverans est *camelus*.

5 i. q. *somno, vino, morbo sim. gravatus*: a *absolute*: α de *homine ipso*: LVCAN. 3, 1066 abit in somnum -is atque oblivia quaerit. Ov. ars 1, 234 vina... cum sparsere Cupidinis alas... capto stat -is ille loco. CELS. 1 pr. 34 -iores... eos factos qui se impleant. STAT. Theb. 10, 135 *Iris* excedit -ior nigrantibus antris *Somni*. MART. 4, 73, 1 cum -is extremas Vestinus duceret horas. SVET. vita

Verg. p. 8 languorem . . . navigatione auxit, ita ut -ior aliquanto Brundisium appelleret. *β de partibus hominis:* ACC. trag. 302 (*corrupte*) camo collum -em. CIC. p. red. in sen. 13 vir vini somni . . . plenus, . . . -bus oculis, fluentibus buccis (*cf. Ellis ad Avian. fab. 24, 9*). VERG. Aen. 4, 688 *Dido* -is oculos conata attollere [CLAVD. DON. opprimebatur . . . letalis violentia vulneris]. PROP. 2, 29, 16 cum . . . oculos moverit illa -es. CELS. 3, 6, 7 *febris est* si oculi -es et aut persicci aut subumidi sunt. 6, 6, 29 v. s. gravesco. VAL. FL. 4, 18 STAT. Theb. 1, 546 [SCHOL.]. 5, 502. 11, 558. silv. 5, 1, 31). CELS. 1, 4, 4 cum caput -ius esse coeperit (2, 7, 2. 2, 12, 2* SCRIB. LARG. 181 altercum . . . qui biberunt, caput -e venisque distentum habent. APVL. apol. 51). CELS. 2, 2, 2 timeri debet, si -iora membra sunt. PLIN. nat. 23, 49 minime *vinum dandum* est lingua fungosa vel -i et subinde imperfecta loquentibus. *ibid.* e genis stantibus aut defectis, -bus. VAL. FL. 7, 141 *Medea* strato . . . -es proiecerat artus. ITALIA Ier. 17, 9 (Aug. c. Faust. 13, 8) -e cor per omnia, et homo est et quis agnoscet eum? (VVLG. pravum est cor omnium et inscrutabile. LXX βαρβαρία ἡ καρδία παρὰ πάντα καὶ ἀνθρώπος ἐστίν). *b c. abl.:* *α de hominibus (de bestiis v. hac linea):* VERG. georg. 3, 95 *equus* aut morbo -is aut iam seignior annis (SEN. Oed. 1052 fessi corpore et morbo -es). OV. epist. 14, 33 cibo (LIV. 31, 41, 11 -es cibo sopiti iacebant) vinoque -es somnoque (*cf. l. 22*) iacebant (met. 3, 608 mero somnoque -is titubare videtur. 10, 438 nacta -em vino Cinyram . . . nutrix. LIV. 29, 34, 11. *et saepe*). OV. epist. 14, 33 somno (met. 1, 224. 3, 608 *cf. l. 23*. LIV. 4, 37, 2 v. *infra l. 28*. 7, 39, 14. 29, 34, 11. CVRT. 7, 6, 18 *cf. infra l. 29*. TAC. ann. 4, 22. 12, 27). OV. met. 4, 569 *Cadmus* uxorque malis annisque -es (*cf. infra l. 82*). 7, 570 inde (*sc. peste ex fontibus exhausta*) -es multi nequeunt consurgere. LIV. 4, 37, 2 -is somno epulisque incolae (CVRT. 7, 6, 18 hospitaliter . . . ex-ceptos -esque epulis et somno . . . interfecerunt. 8, 3, 8 vinoque et epulis -is et semisomnus). LIV. 21, 48, 4 Scipio . . . -is adhuc vulnere erat (36, 20, 5 VELL. 2, 55, 4 STAT. Theb. 9, 44 *Polynices* vulneribus ceu mille -is. TAC. hist. 3, 50 *cf. p. 2284, 5*). SEN. Tro. 449 fessus ac deiectus ac fletu -is. dial. 10, 14, 4 multi hesternae crapula semisomnes et -es CVRT. 8, 6, 27 toto die et nocte proxima mero ac vigiliis -is ad-quivit. PETRON. 78, 5 *cf. p. 2281, 35*. 103, 5 exonerabat stomachum nausea -em. VAL. FL. 4, 3 *Iuppiter* lunonem ardenti trepidam -is increpat ira (*nisi ardenti ira ad increpat pertinet et -is vice adverbii fungitur*). SIL. 17, 160 *Hannibal* -is curis carpit . . . nocte quietem. STAT. Theb. 1, 284 *Iupiter* -is dictis . . . reddidit haec. silv. 4, 6, 73 mortis opaca nube -is *Alexander*. FRONTIN. strat. 2, 5, 13 semicruda -es carne *hostes*. 2, 5, 14 repertis (*esculentis*) intemperanter repletum -emque hostem. TAC. hist. 1, 62 Vitellius . . . medio diei temulentus et sagina -is. VVLG. Is. 1, 4 vae genti peccatrici populo -i iniquitate. *β de partibus hominis:* CALV. carm. frg. 11 cum -is ingenti convivere pupula somno. SEN. Ag. 305 aperire ferro pectus aerumnis -e. Oed. 614 Tantalus . . . tuto superba fert caput fastu -e. Phoen. 233 caput tenebris -e. dial. 10, 4, 6 -e multo sanguine corpus. PS. QVINT. decl. 12, 14 ventrem conscientia -em. BOETH. cons. 1, 1, 47 vultum luctu -em. *c c. praepositionibus:* VAL. FL. 6, 65 Datin Achaemeniae -ior (*fere i. q. tardior*) de vulnere pugnae misit in arma Daraps. GREG. M. moral. 14, 66 p. 1074^B per pondus avaritiae -bus . . . cordibus.

6 aetate -is (cf. AVG. in psalm. 70 serm. 2, 4 προεβύτης dicitur -is et γέρων senex. NON. p. 314 -e' grandaevum). *a absolute:* VERG. Aen. 5, 387 *cf. p. 2282, 49*. OV. epist. 5, 95 quid -is Antenor . . . suadeat . . . consule, quis aetas longa magistra fuit (*cf. p. 2280, 6*). VAL. FL. 1, 23 Haemoniam primis Pelias frenabat ab annis, iam -is et longus populis metus (*cf. Langen ad l.*). 1, 296 -is Aeson. STAT. Theb. 7, 518 *Iocaste*: inice vincla mihi, -is huc utcumque feretur et pater. ITALIA I reg. 4, 19 (Lucif. Athan. 1, 11 p. 85, 18) quoniam senex erat et -is homo (VVLG. senex . . . erat et grandaevus. προεβύτης . . . καὶ βερός). LAMPR. Heliog. 11, 2 -issimum quemque percontari coepit. LACT. Phoen. 60 *Phoenix* postquam . . . mille peregerit annos ac se reddiderint tempora longa -em. IVVENC. 4, 404 concilium scribae plebisque vocatur . . . -ior numerus (*cf. Matth. 26, 3 seniores populi*). AVG. coll. c. Don. 1, 4 p. 40, 18 se omnes venisse usque ad -issimos senes (1, 14 p. 47, 31 adv. Don. 24, 21 p. 142, 19). serm. 49, 2, 2 qui pueri venerunt, prima hora se adductos putent, qui adolescentuli tertia, qui iuvenes sexta, qui -iores nona, qui decrepiti undecima. anim. 2, 3, 6 p. 340, 16 homo -is seductus a iuvene. *b c. abl. (notione nonnumquam vergente ad IIA 5 et IIA 7):* TER. Haut. 645 (*loco coniecturis temptato*) quanto tuos est animus natu -ior, ignoscentior (CLAVD. 26, 485 -ior natu, cui plurima dictis consiliisque fides). VERG. Aen. 2, 436 Iphitus aevo iam -ior, Pelias et vulnere tardus Ulixi (CLAVD. DON. ad l. ambo quidem senes fuerunt, sed alterum debilitaverat -ius senium et -ior aetas oppressor. SEN. Med. 258 senio trementem debili atque aevo -em patrem. LAMPR. Alex. 58, 2 AVG. civ. 22, 8 p. 575, 14 D). VERG. Aen. 9, 244 annis -is et animi maturus Aletes (HOR. serm. 1, 1, 4 -is annis miles OV. epist. 8, 31 *cf. p. 2280, 6*. met. 4, 569 *Theseus et coniunx* malis [*cf. supra l. 27*] annisque -es. LIV. 9, 3, 5 CALP. ecl. 2, 84 al. *cf. APVL. met. 2, 2 huius feminae adhaerebat lateri senex iam -is in annis*). OV. met. 7, 299 -is ipse (*Pelias*) senecta est. LIV. 2, 19, 6 Tar-

quinius Superbus . . . aetate et viribus erat -ior (*cf. infra l. 13, 3, 33, 6 -es . . . aetate electos novissimis suffragiis ferunt. 5, 12, 11 vetus . . . senator et aetate iam -is. 7, 39, 1. 10, 34, 12. VELL. 2, 76, 1 C. Velleius -is iam aetate et corpore [cf. infra l. 21]. TAC. hist. 3, 50 milites vulneribus [cf. p. 2283, 31] aut aetate -es. SIDON. epist. 1, 9, 2. *cf. etiam p. 2288, 33 et SYNON. Cic. Char. gramm. 434, 12 B.*). SEN. benef. 3, 37, 1 Aeneas patrem . . . -em senio . . . ferens. TAC. ann. 12, 40 Didius senectute -is.*

7 fere i. q. tardus inhabilis (cf. PAVL. FEST. Gloss. LIV p. 409^a [p. 312 M.] 'stlembus' -is tardus) *a de corporibus sive de motione corporis hominum vel bestiarum (c. abl. infra l. 12. 21. 27. 29. ad: cf. infra l. 26):* LVCR. 6, 1150 lingua . . . debilitata malis, motu -is, aspera tactu. LIV. 2, 19, 6 v. p. 2283, 84. 83, 9, 10 phalanx Macedonum -is atque immobilis nec circumagere se poterat. MANIL. 3, 325 quidquid ad extremos temet praeverteris (*Regiomont.*, prevecteris *codd.*, provexerit *Housman*) axe(s) (*add. Bentley*) per convexa -i (*Breiter*, -is *M*, gradus *LG* defendente *Housman*) gressu (*Breiter*, gressum *codd.*) fastigia (*M*, vestigia *LG*) terrae (*Housman ad l.:* gravitatis mentio inepta est, neque enim -e iter facit qui orbem scandens simul degreditur. *Wageningen:* qui fastigia terrae rotundae conscendit, ei motus -is est). VELL. 2, 76, 1 corpore [*v. supra l. 3*] COLVM. 7, 12, 7 PLIN. epist. 6, 20, 12). SEN. dial. 6, 18, 7 animalia quaedam -ia et alieno se magisterio moventia (*oppos. velocia*). COLVM. 7, 12, 8 canis obesus aut -is (*opp. strigosus aut pernix*) VAL. FL. 4, 516 *Harpyiae* trepidant humilique -es timidoque volatu. HIL. in Matth. 25, 6 idcirco vae ipsis erit, quia . . . ad effugiendum antichristum -es animae sunt. DRAC. Romul. 8, 626 Troilus . . . non membris, sed mente -is. IORD. Get. 95 sunt . . . Gepidae tardioris ingenii et -iores corporum velocitate. *b de mente hominis:* CAPITOL. Aur. 2, 1 fuit a prima infantia -is. FIRM. math. 1, 2, 2 Saturnus facit cautos -es tardos avaros ac tacitos. DRAC. Romul. 8, 626 mente -is (*cf. supra l. 27*).

B de rebus quae ad animum perveniunt, animi motum efficien-tes: *1 vi et auctoritate:* *a generatim:* *α i. q. σεμνός (c. abl. infra l. 72. 77. 80):* ① *adiective:* CIC. de inv. 1, 101 commemoramus, quantae curae res ea fuerit iis, quorum auctoritas -issima debeat esse (*div. in Caec. 69 cf. infra l. 45. Verr. II 2, 40 nullius apud te -is auctoritas. II 4, 25. Caecin. 27 P. Caesennius . . . non tam auctoritate -i quam corpore [cf. p. 2275, 36]. Phil. 5, 50 nihil vestra auctoritate -ius. rep. 2, 59 auctoritas senatus -is et magna. al. VITR. 5, 4, 3 cautio eius [harmoniae] maxime -em et egregiam habet auctoritatem. CVRT. 10, 1, 28 cf. p. 2286, 69. al.*). CIC. div. in Caec. 6 quodsi hanc causam tam idoneam, tam inlustrem, tam -em non haberem (*Verr. II 2, 109 in -issima causa, opp. in leviori causa. cf. p. 2285, 10. 2286, 32*). *div. in Caec. 69 iure tum florebat populi Romani nomen, iure auctoritas huius imperi civitatisque maiestas -is habebatur (cf. supra l. 37). Verr. II 1, 69 cives Romani . . . orant Lampsacenos, ut -ius apud eos nomen legationis quam iniuria legati putaretur (leg. agr. 2, 45 -e est nomen imperi atque id etiam in levi persona pertimescitur. de orat. 1, 64 orator . . . hoc tam -i dignus nomine. part. 76 quae . . . -issimo nomine sapientia appellatur, haec scientia. epist. 1, 9, 1 -issimum et sanctissimum nomen pietatis [opp. levius]). Sull. 78 vitae perpetuae vox, ea quae verissima et -issima debet esse. dom. 71 senatus . . . -issimum iudicium de iure legum (Sest. 55. Marcell. 3 iudicio tuo [sc. Caesaris] -issimo et maximo. cf. p. 2285, 53 et p. 2297, 51). Sest. 6 -issumae (-mis *codd.*) antiquitatis viris. Scaur. 27 dignitatis praefecturae -issimae. 46 de -issimo principatu patris fortissimoque. Mil. 87 *Clodius* senatus -issima decreta perfrugerat (*cf. etiam p. 2297, 67*). fin. 1, 37 intellegatur . . . ea quae voluptaria, delicata, mollis habeatur disciplina, quam -is, quam continens, quam severa sit (ac. 1, 15 philosophorum disciplinae -issimae). off. 3, 37 honestas omni pondere -ior habenda quam reliqua omnia (NON. ad l. p. 314, 10 -e: ponderosum. *cf. CIC. [?] frg. Gell. 1, 3, 23 compensatur leve damnum delibatae honestatis maiore alia -ioreque in adiuvando amico honestate*). CAES. Gall. 7, 2, 2 conlatis militaribus signis, quo more eorum -issima caerimonia continetur (-mae -niae -entur β). LIV. 28, 17, 7 foedus haud -ius . . . sanctiusque. 28, 19, 8 in omne tempus -i documento sancirent, ne eqs. SEN. Thy. 990 aether -is inter diem noctemque desertus stupet. LVCAN. 9, 64 manus hoc Aegyptia forsan obtulit officium -e (*sc. rogi*) mānibus (*Pompei*). STAT. Theb. 1, 212 -e et inmutabile sanctis pondus adest verbis (*cf. p. 2274, 42. 2286, 44*). silv. 1, 3, 92 virtus . . . serena fronte -is sanusque nitor. MART. 7, 63, 7 centum -is hasta virorum (*i. centumvirale iudicium*). QVINT. inst. 11, 3, 112 in fabulis (*i. scaena*) iuvenum senum eqs. -ior ingressus est; servi, ancillae eqs. citatius moventur. 12, 10, 20 sic erunt . . . -ia, non tarda quae orator profert. PLIN. paneg. 17, 1 hostilibus armis captorumque regum catenis triumphum -em. APVL. met. 3, 3 ad -issimum iudicii vestri sacramentum eum curavi producere. 6, 15 nec Providentiae bonae -es oculos innocentis animae (*Psyche*) latuit aerumna. ANTH. 407, 8 inlustri . . . -es nobilitate domos. ARNOB. nat. 5, 24 p. 195, 17 sancta illa pervigilia . . . et pan-nychismi -es. IVST. 3, 4, 1 ut *Lacedaemonii* . . . -issima se execratione obstrinxerint. AMM. 29, 1, 38 constantiam -em. VVLG. II Macc. 6, 28 fortiter pro -issimis ac sanctissimis legibus honesta morte perfunger [*Bräuninger*]*

(ὁπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἐπὶ νόμων). COD. Theod. 13, 3, 1 (a. 321) -issimis dignitatibus vel parentes vel domini vel tutores esse non debent. CORP. IX 1913 Octaviae Crescentinae quae antiqua vita vixit fidei ac diligentiae <gr>aviss(imae?). (II) *substantive*: CIC. inv. 1, 91 *mula definitio est cum describit* aliquid non -e nec magnum continens. Q. Rosc. 6 quod... apud omnes leve et infirmum est, id apud iudicem -e et sanctum esse ducetur? Phil. 2, 109 in publicis nihil est lege -ius. de orat. 2, 249 quod... mater dixit: '...', praeclarum et -e est.

β *i. q. magni momenti*: (I) *adiective*: LVCIL. 903 habeasque <in> animo mi admodum causam -e<m> fore quae me ab ullo commodo abducat tuo (CIC. inv. 2, 175 -issimam quamque causam vehementissime necessariam iudicemus. div. in Caec. 59 Cluent. 82 *al.* Q. CIC. pet. 46 CAES. civ. 1, 44, 3 PROP. 2, 9, 36 Ov. trist. 2, 193 SEN. contr. 2, 1, 32 TAC. dial. 32 PLIN. epist. 5, 16, 5 SVET. Cal. 27, 3 VLP. dig. 50, 2, 3, 1 CYPR. laps. 10 p. 243, 19 [*adp. iusta*] AMM. 27, 3, 9 COD. Theod. 9, 40, 3 [a. 346]. *saepissime. cf. etiam p. 2284, 43 et p. 2286, 32*). CIC. div. in Caec. 37 putasne te posse... tot res tam -es tam varias voce memoria consilio ingenio sustinere? (Caecin. 6 ad -iores res pertinet. Sull. 69 res -iores maioresque. 81 num [non v. l.] res inveterata quam recens debuit esse -ior? de orat. 2, 21 [*syn. maximus*]. orat. 148 fin. 1, 4. 63. off. 1, 103 [*syn. serius*]. Att. 4, 16, 2 epist. 10, 19, 1 LIV. 2, 56, 4. SEN. nat. 3 pr. 3 [*syn. serius immensus*]. *saepius. cf. p. 2286, 38*). CIC. Font. 49 -iorem duxisse eius obsecrationem. Phil. 9, 8 qui semper vestrum consensum -issimum iudicavisset. de orat. 2, 21 *Graeci* levissimam delectationem -issimae... utilitati anteponunt (*cf. GELL. 1, 13, 5 BENED. reg. 35*). 3, 167 -is est modus in ornatu orationis et saepe sumendus. parad. 1 *cf. p. 2287, 54*. fin. 2, 81 non -issimum est testimonium multitudinis (epist. 5, 12, 7 -e testimonium... clari hominis. *cf. etiam p. 2287, 82*). div. 1, 4 somnia -iora. off. 1, 57 omnium societatum nulla est -ior, nulla carior, quam ea quae cum re publica est unicuique nostrum. Att. 1, 13, 1 epistulam paulo -iorem (4, 16, 1 *epistula* -is et plena rerum). LIV. 3, 20, 1 actiones (-nem *codd.*) tam -es. 38, 5, 9 inceptum conatu quam effectu -ius. QVINT. inst. 12, 2, 14 reperias quosdam in disputando mire callidos... non... sufficere in aliquo -iore actu. 12, 6, 1 cum... Calvus *al.*... ante quaestoriam... aetatem -issima iudicia susceperint. TAC. hist. 2, 59 *Vitellius* quamvis magna transibat, impar curis -ioribus (*cf. p. 2289, 2*). SVET. Aug. 84, 2 sermones... -iores non nisi scriptos... habebat *Augustus* (*cf. p. 2286, 57*). AMM. 31, 15, 12 dedit... rebus... -e momentum casus.

(II) *substantive*: CIC. Mur. 38 leviora ducis quae sunt -issima (*sim.* Phil. 1, 37). Planc. 86 sunt haec leviora, illa vero -ia atque magna, quod... voluisti. Deiot. 5 quae mihi ad spem obtinendae veritatis -issima sunt, ad motum animi... leviora. div. 1, 35 cum terrae saepe fremitus... multa nostrae rei publicae... -ia et vera praedixerint. ad Brut. 1, 9, 2 quae didiceram... -iora duxi tua auctoritate addita. HIL. ad Const. 2, 1 quae... proferantur, pro dignitate eorum, qui eloquuntur, vel -ia existimari solere vel levia. VVLG. exod. 18, 26 quidquid... -ius erat, referebant ad eum (*Moyse. opp. faciliora*). γ *fere i. q. multum valens, efficax*:

(I) *adiective*: CIC. inv. 2, 145 postrema quaeque lex -issima est. div. in Caec. 12 optimorum... sociorum voluntatem apud hos -em esse... oportere (Verr. II 2, 98 Font. 32). Cluent. 135 censorium iudicium (*cf. p. 2284, 54*). Mur. 11 *pars accusationis*, quae -issima debebat esse, ... fuit infirma et levis (orat. 51 *partes orationis* -es atque magna). 38 quare -is est illa oratio: 'me saucium recreavit, me praedia donavit' (Sest. 107 *Cn. Pompei* oratio... -is et grata in contionibus fuit. Brut. 93 *Galbae* incitata et -is et vehemens... oratio. AVG. civ. 1, 31 p. 42, 22 D. *cf. etiam II B 1 b*). Sest. 120 egit... multo -ioribus verbis meam causam. Phil. 7, 14 opinio est -ior (*cf. Sternkopf ad l.*). de orat. 1, 154 versibus... quam maxime -bus (*ad II B 1 b?*). 2, 215 *cf. p. 2286, 79*. 2, 312 causae... vel ad augendum vel ad ornandum -issimae atque plenissimae. part. 107 v. p. 2287, 53. top. 70 efficiens causa -ior quam non efficiens (LVCIL. 3, 602 haec [*mens et anima*] ipso cum corpore conlabefiunt, ut -ior paulo possit dissolvere causa). phil. frg. V 27 copia... maior -issimorum exemplorum ([NON. ad l. p. 315, 19 -e: solidum et firmum]. HOR. carm. 4, 11, 26 exemplum -e praebet ales Pegasus. PROP. 4, 1, 109 exemplum -e erit Calchas. VELL. 2, 78, 3 Calvinus Domitius... -issimi comparandique antiquis exempli auctor). CIC. epist. 6, 3, 4 illa *consolatio* -ior qua te uti spero (*opp. levis*). PROP. 1, 6, 6 verba puellae mutatoque -es saepe colore preces (SEN. Herc. O. 1833 non est gemendus nec -i urgendus prece *Hercules* [nece *codd.*]). VAL. MAX. 6, 4, 1 *cf. p. 2286, 64*. CELS. 5, 26, 34^h *medicamenta* -ia... quamvis reprimantia (*opp. levis*). SEN. Herc. O. 546 *Deianira*: intende, *Amor*, ... spiculum velox manu, non ex sagittis levibus: e numero (ex umero *E*) -iore (*sc. sagittarum plus valentium*) prome, (-i deprome *E*, -iore profer *A*) quod *eqs.* MIN. FEL. 1, 5 disputatione -issima.

(II) *substantive*: CIC. inv. 1, 100 ex... argumentatione... quod erit -issimum. Verr. II 2, 161 id -ius esse putarunt, si publico consilio... factum esse videretur. II 3, 168 possumus... auctoritate societatis... quod dicimus optinere, an aliqua firmiora aut -iora quaerenda sunt? Cluent. 64 ego illa non argumentabor quae sunt -ia vehementer. 124 *si* quod subscriptum est, quia verum est, idcirco -e debet esse. QVINT. inst. 7, 1, 11 pro reo plerumque -issimum quid-

que primum movendum est. δ *adiungo exempla incertioris notionis, i. in quibus dubites, cui trium partium α β γ potissimum assignanda sint*:

(I) *adiective*: PLAVT. Trin. 388 -ius tuum erit unum verbum ad eam rem quam centum mea (CIC. Cluent. 58 illa verba -issima. p. red. in sen. 26 de orat. 2, 124. GELL. 1, 11, 5 *cf. p. 2287, 15*). TER. Ad. 66 errat longe... qui imperium credat -ius esse aut stabilius vi quod fit quam illud quod amicitia adiungitur (DON. ad l. -ius ad vim, stabilius ad tempus refertur. SCHOL. -ius: sapientius vel fortius). CIC. inv. 1, 48 *signum* indiget testimonii et -ioris confirmationis. Verr. II 3, 210 hominum existimatio. Font. 21 ne multo vestrae maiores -ioresque partes sint ad cogitandum quam ad dicendum meae (Mil. 40 cum... -issimam... *Antonius* rei publicae partem... suscepisset). 45 fidelissima et -issima auxilia. Cluent. 59 Fabricius... suo iudicio, quod est -issimum, ... est condemnatus. 126 aliquo -i argumento (de orat. 2, 309 ea *argumenta* quae... aut levissima sunt aut aliis -ioribus consimilia. nat. deor. 3, 11. QVINT. inst. 5, 12, 3 non est tam -e argumentum si fatetur quam si convincitur. *cf. etiam p. 2288, 1*). leg. agr. 2, 5 versantur... in animo meo multae et -es cogitationes. Mur. 24 -is... illa est et plena dignitatis [dicendi] facultas. Flacc. 106 bonae rationi et constanti et -i nullum... fructum esse propositum (de orat. 1, 135. ac. 1, 139 [*v. Plasberg ad l.*]. epist. 3, 8, 6). dom. 68 sententia verior -ior melior utilior rei publicae nulla esse potuit (Mil. 39 *Pompei* sententiam... de salute mea -issimam et ornatissimam. Phil. 11, 15 *severam*, -em, re publica dignam sententiam. 12, 5 <se>verissimis -issimisque sententiis. fin. 2, 20 -issimis sententiis *Epicuri. ibid.* -issimae ad beate vivendum breviter enuntiatae sententiae [*sc. ὑπολαί δόξαι Epicuri*]. 4, 45. p. 2287, 21). Cael. 5 lectissimos viros... cum -issuma atque ornatissima laudatione miserunt (*cf. p. 2287, 48*). Balb. 41 -issima... in istum civem... senatus consulta (conuata vel -vitia *codd.*). har. resp. 10 *ostentum*, haud scio an -issimum (*cf. p. 2297, 29*). 44 fuit in his omnibus causa, etsi non iusta, ... -is tamen (de orat. 2, 337 -issima causa rei publicae. epist. 13, 26, 1. *cf. p. 2284, 43*). Phil. 5, 50 inutilem potentiam... anteferre verae -i solidae gloriae? 10, 17 firmissimum praesidium et -issimum rei p. (*exercitus*). Brut. 331 *Brutus* qui... eloquentiam locupletavisses -iorum artium instrumento (fin. 2, 212). fin. 4, 60 *vita beata* quae constaret ex... rebus... aut plurimis aut -issimis (*cf. p. 2285, 18*). Tusc. 1, 64 poetam -e plerumque carmen sine caelesti... instinctu... fundere (PROP. 1, 9, 9 -e dicere carmen). 4, 80 fidentia scientia quaedam est et opinio -is non temere adscientis. 5, 86 *in vita* si multo maiore et -iore ex parte bona propendunt. nat. deor. 3, 85 et virtutis et vitiorum sine ulla divina ratione -e ipsius conscientiae pondus. div. 1, 80 actio... vehemens et -is et copiosa (QVINT. inst. 6, 2, 35 histriones... cum ex aliquo -iore actu personam deposuissent). Lael. 32 *amicitiae* ortus a natura quam ab imbecillitate -ior et verior. off. 1, 103 ad quaedam studia -iora atque maiora *facti esse videmur* (epist. 10, 20, 3 *studia mea erga te* maiora et -iora cognoscas. SEN. dial. 5, 9, 1 studia... -iora iracundis omittenda sunt). 3, 35 *honestas* omni pondere -ior habenda est quam reliqua omnia. Att. 1, 14, 1 *contio* non iucunda miseris, inanis improbis, beatis non grata, bonis non -is. 3, 24, 2 -is illa opinio... senatum nihil decernere antequam de nobis actum esset. 13, 12, 3 Varro mihi denuntiaverat magnam sane et -em *προσφώνησιν*. epist. 5, 20, 5 pecunia -issimis... certissimisque monumentis testata. 11, 29, 2 -issimum iudicium de mea fide... fecisti. 13, 6, 3 commendationem... -issimam. 13, 29, 1 vinculum... studiorum, ... per se -e. ad Q. fr. 1, 2, 2 *sermones* frequentes... et... -es (*cf. p. 2285, 38*). HOR. ars 14 inceptis -bus... et magna professis. SEN. contr. 2, 5, 12 magnum consilium, virilibus quoque animis -e (CVRT. 6, 9, 13 epistulam... haud sane iudicium -ioris consilii praeferentem. FRONTO p. 41, 26 N. tuum consilium canum et -e, meum... puerile). VAL. MAX. 3, 8, 6 -issimis virorum operibus (9, 1, 3 -iorum operum negata adfectatio. PLIN. epist. 8, 21, 2 -iora opera lusbis iocisque distingo). 6, 4, 1 privati tam ponderosa vox; quam -es fascies consulis extitissent. 6, 4 ext. 5 nec parum -e Spartani cuiusdam dictum. 8, 1 absol. 13 remissioris hoc, illud aliquanto -ioris materiae exemplum. SEN. dial. 3, 16, 5 illa sollemnia verba leni magis -ique quam rabida voce concipiam (*v. app. crit. in l.*; *cf. p. 2299, 72*). CVRT. 10, 1, 28 dissimulans causam irae, quo -ior criminantis auctoritas esset (*cf. p. 2284, 42*). LVCAN. 6, 415 summi... -em discriminis horam. AMM. 19, 12, 12 cum fiducia -i fundatus. AVG. fid. et op. 12, 18 p. 57, 23 consuetudine... -issima premor.

(II) *substantive*: PLAVT. Persa 675 si quid bonis boni fit, esse id (idem *P*) et -e et gratum solet (ACC. trag. 488 id quod facis gratum et -e est [NON. ad l. p. 315, 19 solidum atque firmum]). CIC. S. Rosc. 115 quod multo -ius est. Flacc. 33 fratris mei laude delector, sed aliis magis, -ioribus atque maioribus. dom. 126 -ius esse dicis quod uno adolescente quam quod contione tota teste fecisti. Balb. 3 nihil de re publica -ius *audiri*. Phil. 11, 9. de orat. 2, 209 honestiora atque -iora. 2, 215 aut -ius aut aequae -e. Brut. 327 cum... senior auctoritas -ius quiddam requireret *ab Hortensio*. Tusc. 5, 1 nihil est... quod -ius magnificentiusque dicatur (5, 46 quid erit in philosophi gravitate... quod dicatur aut -ius aut grandius?). 5, 26 nihil -ius *dicto Epicuri*, nihil philosophia dignius. off. 1, 4 cum multa sint in philosophia et -ia [Bräuninger]

et utilia accurate copioseque a philosophis disputata. 1, 110 etiamsi sint alia -iora et meliora. Att. 5, 20, 1 nihil ea iuris dictione aequalius, nihil lenius, nihil -ius. epist. 2, 4, 1 an -ius aliquid scribam? 11, 27, 2 -iora...consecuta sunt. SALL. Iug. 24, 5 utrum (*i. amicitiam an occupationem regni*) Iugurtha -ius existimet, nemini occultum est.

b de figuris oratorum, orationibus, sententiis sim.: RHET. Her. 4, 8, 11 unam figuram orationis -em, alteram mediocrem, tertiam extenuatam vocamus. -is est quae constat ex verborum -ium (*cf. l. 15*) levi et ornata constructione (*ibid.* in -i [-e *H.*, -ei *Marx*] consumetur oratio figurae [-a pars *codd.*] <genere *add. Marx*>, si *eqs.* [sequitur explicatio]. 4, 10, 15 -i figurae...propinqua est ea, quae fugienda: quae recte videbitur appellari, si sufflata [suffulta *codd.*] nominabitur. 4, 11, 16 figuram in dicendo commutare oportet, ut -em mediocris, mediocrem excipiat extenuata. 4, 10, 15 oratio turget et inflata est, cum aut novis aut priscis verbis aut -ioribus quam res postulat, aliquid dicitur (4, 8, 11 *v. supra l. 7.* Cic. de orat. 1, 31 -bus...verbis ornata oratio. 2, 188 flumen -issimorum optimorumque verborum. 3, 5 ornatissimis et -issimis verbis. orat. 125 verbum...aut -e aut elegans [*cf. 134*]. part. 53 verba...-ia plena sonantia *eqs.* 54 oratio...-bus referta verbis. Ov. am. 3, 1, 35 quid -bus verbis, animosa Tragoedia, ...me premis?). RHET. Her. 4, 8, 11 -es sententiae, quae in amplificatione et commiseratione tractantur (Cic. de orat. 2, 248 *opp.* ridicula. 2, 262 [*opp.* facetiae]. Brut. 325 unum genus Asiaticae dictionis sententiosum et argutum, sententiis non tam -bus et severis [num]quam [etsi veris numquam *L.*] concinnis et venustis. orat. 150 suaves -esve [-esque *A.*] sententiae. 168 antiqui sententias -is et suavis reperiebant. opt. gen. 5 sunt...docendi sententiae acutae, delectandi quasi argutae, commovendi -es. part. 19 probabile...genus est orationis, si...sententiae vel -es vel aptae opinionibus hominum ac moribus. fin. 3, 26 potest id...omnibus electissimis verbis -issimisque sententiis...augeri. FRONTO p. 152, 14 N. sententiis -issimis et honestissimis abundare. p. 153, 12. 156, 7 CASTRIC. Gell. 11, 13, 4). RHET. Her. 4, 10, 15 -is oratio saepe inperitis videtur ea quae turget et inflata est (4, 40, 52 quo -ior aut acrior...oratio sit. Cic. inv. 1, 3 -i ac suavi commotus oratione. Balb. 59 copiosa oratione et -i. de orat. 1, 54 oratio -is et ornata. 2, 227. 3, 29 oratio Catuli sic est...-is, ut in singulari dignitate omnis tamen adsit humanitas ac lepos. 3, 95 [*syn.* suavis, eruditus]. orat. 11 [*opp.* subtilis]. part. 97 oratio simplex et -is. fin. 3, 19 [*syn.* splendidus]. 4, 6 [*syn.* ornatus]. LIV. 4, 41, 1 Tempani oratio incompta...ceterum militanter -is. QUINT. inst. 9, 4, 83. 10, 1, 115). RHET. Her. 4, 11, 16 omne genus orationis, et -e et mediocre et adtenuatum (Cic. de orat. 2, 341 multa sunt orationum genera et -iora et maioris copiae. orat. 111 Demosthenes medium genus orationis, quotiens vult, arripit et a -issimo discedens [descendens *Schütz*] eo potissimum delabitur. QUINT. inst. 4, 2, 125 genus orationis, quo fuerit -ius ac sanctius, hoc plus habeat necesse est in adfirmando ponderis). RHET. Her. 4, 15, 22 interrogatio non omnis -is est neque concinna. Cic. Cael. 5 *cf. p. 2286*, 28. de orat. 1, 255 -issimi sermonis lenitas, *opp.* summa vis et contentio. 3, 205 personarum ficta inductio vel -issimum lumen augendi est. Brut. 291 -iore ornatu oratorio utuntur, et hoc proprium esse Atticorum volunt (orat. 97 amplius copiosus -is ornatus). part. 53 est...amplificatio -ior quaedam affirmatio. 107 in -issimis firmamentis etiam illa ponenda sunt, si quae ex scripto legis. parad. 1 locos -es ex philosophia tractare. epist. 2, 4, 1 epistularum genera duo...unum familiare et iocosum, alterum severum et -e. ad Q. fr. 3, 1, 19 epistulam...Aristophaneo modo, valde...suavem et -em. CVLEX 8 -iore sono tibi Musa loquetur (DIOM. gramm. I 469, 5 spondius habet...-es sonos. *cf. infra l. 69*). HOR. ars 255 tardior ut paullo -iorque veniret ad auris, spondeos...recepit iambus. Ov. am. 1, 1, 1 arma -i numero (*i. hexametro heroico*)...parabam edere. 3, 1, 23 tempus erat thyrso pulsum -iore moveri (3, 15, 17). 3, 1, 36 Tragoedia, numquam non -is esse potes? met. 10, 150 cecini plectro -iore Gigantas (STAT. silv. 1, 5, 1 Helicon -i pulsat chelys...plectro). trist. 2, 554 -is...coturnus. SEN. Ag. 338 chorda -iore sonos, *Phoebé*. QUINT. inst. 1, 8, 2 lectio virilis et cum suavitate quadam -is. 2, 8, 4 cuius ingenium presso limatoque genere dicendi, cuius acri, -i, dulci, aspero, nitido, urbano maxime gaudet. 9, 4, 69 particulae...-es, acres, lentae, celeres, remissae, exultantes. 9, 4, 101 minus -is erit spondeus praecedentibus <iambo> et pyrrhichio (DIOM. gramm. I 469, 7 -ior est...longa syllaba praecedente. PLIN. epist. 1, 16, 2 -is et decora constructio. 2, 3, 1 praefationes *Isaei* tersae, graciles, dulces, -es, interdum et erectae. 5, 13, 6 libellum disertum et -em. FRONTO p. 126, 14 N. litterae strenuae ut ducis, -es ut ad senatum. DIOM. gramm. I 507, 11 iambus tragicus...ut -ior iuxta materiae pondus esset...spondeum recipit. GRAMM. VI 274, 4 poematum versificationes laudantur -is et plena, subtilis et circumspecta *eqs.* FORRYN. rhet. 3, 10 structurae qualitas...aut...rotunda est...aut plana...aut -is, id est stabilis ac resistens. 3, 11 quando utimur structura -i? cum aut indignatio est aliqua aut nimia miseratio.

c de testimoniis, argumentis sim. fere i. q. 'criminosus': **a adiective:** Cic. Quinct. 76 testimonium...in aliena re leve...in tua, quoniam contra te est, -issimum debet esse (Q. Rose. 17 firmum et -e testimonium. Verr. II 2, 161 Sull. 13 part. 114 APVL. apol. 57). Q. Rose. 37 firmissimum

et -issimum argumentum. Rab. perd. 19 quam a me -iorem confessionem...expectas? dom. 126 *cf. p. 2286*, 77. SEN. epist. 104, 28 novissima damnatio Socratis est sub -issimis nominibus (hom- *codd.*) impleta. **β substantive:** Cic. Verr. II 3, 166 Chilo quod contra istum (*Verrem*) diceret, -e videretur. Cluent. 64 *v. p. 2285*, 82. prov. 6 haec...quod non -issima sint. QUINT. inst. 7, 1, 11 pro reo...-issimum quidque...movendum est, *opp.* leviora. APVL. apol. 35 cum haec ab illis quasi -ia et vincibilia dicerentur. 45 facilius fuit...ac multo -ius, tete ut ipsum diceret interfuisse.

2 de rebus gravitatem adferentibus corpori sive menti hominis, velut somno, ebrietate, aetate: **a de somno:** LVCR. 3, 465 animus interdum...-i lethargo fertur in altum (SVLP. RVF. or. frg. Quint. inst. 4, 2, 106 somnone...languidum an -i lethargo...pressum?). 4, 956 sopor ille -issimus..., quem satur aut lassus capias (SEN. epist. 57, 3 -is sopor etiam somnia extinguit. CVRT. 6, 10, 12 TERT. anim. 44 p. 373, 9 HIER. in Matth. 25, 6. VVLG. Ion. 1, 5 dormiebat sopore -i [*ἐκδιδυμῶς καὶ ἔρεσσυς*]). VERG. georg. 1, 124 nec torpere -i passus sua regna veterno (PROB. veternum -em somnum volunt intellegi *eqs.* *cf.* PAVL. FEST. *infra l. 21*). Ov. met. 1, 548 torpor -is occupat artus *Daphnes* (SEN. Herc. f. 1078). 4, 784 -is somnus colubrasque ipsamque (*Medusam*) tenebat (PAVL. FEST. Gloss. IV p. 459^b [p. 369 M.]. CELS. 2, 2, 2 SEN. Herc. f. 1051 *al.* CVRT. 8, 3, 9 [*syn.* altus]. VAL. Fl. 1, 300. ITALIA act. 20, 9 [cod. g] pressus somno -e [*sic, cf. p. 2272*, 68]. VVLG. gen. 45, 26 AVG. serm. 189, 2, 2. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 445, 8 B. somno altiore compressus: densiore, -iore. *cf.* STAT. Theb. 10, 140 Somnus Aoniis longe -is imminet arvis). STAT. Theb. 5, 199 Somnus...implacido fundit -ia otia cornu. MART. 6, 70, 9 languor (FIRM. math. 5, 3, 5). AMM. 19, 8, 6 fatigato mihi lassitudine -i. **b de ebrietate:** APVL. met. 9, 41 emersus -i crapula. PALLAD. 11, 14, 1 *Graeci* hanc in eo (*vino*) volunt esse distantiam, ut, quod dulce est, -ius dicant. CLAUD. DON. Aen. 9, 330 altissimam ebrietatem et -issimam. **c de aetate:** CAES. Gall. 3, 16, 2 omnis iuventus, omnes etiam -ioris aetatis (PROP. 3, 5, 23 *cf. p. 2290*, 1. LIV. 3, 27, 4 quibus aetas ad militandum -ior esset. QUINT. inst. 12, 10, 8. TREB. trig. tyr. 30, 19 eunuchos -ioris aetatis. CLAUD. DON. Aen. 1, 485. 9, 480 AVG. civ. 22, 15 p. 592, 28 D. doctr. christ. 4, 3, 4). APVL. met. 4, 7 anum...curvatam -i senio. *cf.* QUINT. decl. 288 p. 155, 17 sapientia -ior, *i. quae -ioris aetatis est propria.*

3 fere i. q. molestus, iniquus, malignus: **a in universum:** **α absolute:** **(1) adiective (substantive v. p. 2291, 57):** PLAUT. Epid. 557 in me aerumna <m> obsevisi -em (SEN. Herc. f. 206. FRONTO p. 98, 8 N. sociorum -es aerumnas. AMM. 18, 10, 2). PERS. 348 ad paupertatem si admigrant infamiae, -ior paupertas fit (TER. Ad. 496 SEN. dial. 11, 12, 1 epist. 17, 12, 104, 27. *cf. p. 2293*, 42). TER. Phorm. 94 paupertas mihi onus visumst et miserum et -e (Cic. Verr. II 1, 22 putatis onus esse -e et incommodum iudicare [*oppos. levis*]. rep. 1, 37 permagnam...expectationem, quod onus est ei, qui magnis de rebus dicturus est, -issimum. off. 3, 6. FIRM. math. 4 pr. 1 invidiae. 6, 9, 11 mendacitatis. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 1, 5 sacerdotii. Ps. BOETH. fid. 159). Phorm. 369 numquam tam -is...inimicitias caperem (*cf. s. II B 5*). Ps. VARRO sent. 113 nulla iactura -ior est scienti quam temporis (VAL. MAX. 1, 6, 11 inter -issimas Romani imperii iacturas. *saepius*). RHET. Her. 4, 20, 27 haec omnia -es casus administrabant (Cic. Flacc. 1 -issimo atque acerbissimo rei publicae casu. Sest. 53 casum tam horribilem, tam -em tam repentinum. 130 ad Numidici illius Metelli casum vel gloriosum vel -em. Phil. 1, 13 -ior rei publicae. de orat. 1, 2 cum -es communium temporum tum varii nostri. 2, 197 -i miserabilique. Brut. 12 post rerumstrarum et communium -issimos casus. Tusc. 5, 5 epist. 4, 6, 1 MAT. Cic. epist. 11, 28, 5 SALL. Iug. 62, 9. RVT. LVP. 2, 1 subito et -i. LIV. 6, 2, 1. VELL. 2, 30, 5 -bus variisque. PHAEDR. 1, 21, 2 SEN. epist. 91, 14. CARM. epigr. 63 queror fortunae cassum tam iniquom et -em. *adde vol. III 580*, 52). RHET. Her. 4, 44, 57 nullum incommodum pro patria -e putandum est. Cic. carm. frg. 3 (de consul.), 54 haec fixa -i fato ac fundata (Phil. 5, 39 -is illa fortuna populi Romani, -e fatum. Ov. met. 2, 306. SEN. Herc. O. 394 casus et fatum -e. CARM. epigr. 59, 2 quoi fatum -e <infestae> Parcae ac finem vitae statuerunt). Cic. carm. frg. 40, 4 labores...-is (Tusc. 2, 62 *cf. p. 2293*, 9. CAES. civ. 3, 74, 2 -iores. VERG. Aen. 6, 56 Troiae. 10, 320. RVT. LVP. 2, 16 tam -es. Liv. 26, 13, 8 ultima pericula et -issimos labores perpassi. SEN. Phaedra 503 Phoen. 535 STAT. Theb. 12, 230. TAC. ann. 12, 5 -issimos principis. PLIN. epist. 6, 30, 4. FRONTO p. 51, 2 N. *opp.* levissimum otium. AVSON. 326, 15 AMM. 14, 2, 9). Cic. Verr. II 5, 92 adfertur...-is huiusce mali nuntius Syracusas (93 in re tanta et tam -i nuntio. Att. 5, 20, 2 -os de Parthis. VERG. Aen. 8, 582 -ior. AMM. 15, 8, 18. 17, 12, 1 *saepius*). Verr. II 5, 119 o -em acerbamque fortunam (Sulla 73 *al. cf. supra l. 66*. CAES. Gall. 1, 32, 4 miseriorem et -iorem. *plura v. p. 1186*, 57. *adde:* AMM. 26, 9, 9 [*syn.* luctuosa] CLAUD. DON. Aen. 3, 495). Cic. Cluent. 109 quam -is atque intolerabilis adrogantia. Cluent. 142 si quam huc -iorem (*i. iniquiorem*)...opinionem attulisti, ...deponatis (Manil. 23 -is atque vehemens opinio. SEN. benef. 2, 23, 3). leg. agr. 1, 9 *decemviorum* adventus -es...fascis formidulosi (TREB. Gall. 14, 6 -em et in-

tolerabilem... imperatoris adventum). leg. agr. 2, 100 consulum -is in re publica custodienda cura ac diligentia debet esse (Brut. 9 in maxumis nostris -issimis curis. epist. 6, 12, 3 multo in -iore te cura futurum. CASS. Cic. epist. 12, 12, 1. VERG. Aen. 4, 1 *Dido* -i... saucia cura. HOR. sat. 1, 2, 110 speras tibi posse dolores atque aestus curasque -es e pectore tolli [pelli *al.*]. Ov. met. 3, 319 curas seposuisse -es [9, 967 SIL. 8, 233. 11, 287]. Liv. 4, 57, 10. 23, 38, 5 PHAEDR. app. 5, 16 SEN. Phaedr. 445 *al. saepe*). Cic. Flacc. 80 si tempus aliquod -ius accidisset (Sest. 5. leg. 3, 25 nobis... certamen fuit... cum -issimo rei publicae tempore. div. 2, 79 Att. 11, 3, 1. LVCR. 5, 1225 poenarum -e solvendi tempus. VAL. MAX. 2, 7, 15 *al.*). Sest. 131 ex -issimo... desiderio (ad Q. fr. 3, 5, 4 ad illa vel -issimum accedit desiderium tui. *an* '-issimum' *vice substantivi*?). har. resp. 61 ego hanc orationem... tam tristem, tam -em non suscepissem. Planc. 70 -iorem... rei publicae infligere securim. Marcell. 21 venio ad -issimam querelam et atrocissimam suspicionem tuam (PROP. 1, 16, 13 AVSON. 483, 3 CLAUD. DON. Aen. 5, 795). Deiot. 25 -es de te rumores. Phil. 3, 38 a -issimis periculis populus Romanus defensio (off. 1, 77. VERG. Aen. 6, 84 magnis pelagi defuncte periculis... -iora manent. Ov. epist. 1, 11 CELS. 2, 12, 2^c *al.*). de orat. 3, 209 usus... -issimus et in hoc toto dicendi studio difficillimus. Tusc. 1, 106 talis interitus non est sine -i sensu. 2, 35 labor est functio quaedam vel animi vel corporis -ioris operis et muneris ([*cf. p. 2290, 65*]). Cato 77 munere... necessitatis et -i opere perfungimur. VERG. Aen. 8, 516 -e Martis opus [*i. bellum, cf. μέγα ἔργον* 'Aegros. SIL. 15, 132 *cf. p. 2290, 65*]. Tib. 2, 1, 6 -e suspensio vomere cesset opus. Ov. trist. 4, 1, 6 -e mollit opus. VAL. FL. 1, 170 HIL. coll. antiar. B I 4). Tusc. 3, 28 videntur... omnia repentina -iora (3, 45). 3, 30 omnia, quae mala putentur, ... improvisa -iora esse (PVBLL. G 5 -ius malum omne est quod sub aspectu latet. HOR. sat. 1, 2, 59 Liv. 2, 34, 1 multo -ius). Cic. Tusc. 3, 46 aegritudines (3, 61 -is aegritudinis perturbatio. 3, 71 APVL. apol. 50. *saepe. cf. Cic. Tusc. 3, 83 aegritudinis nomen... -e taetrum funestum*). Tusc. 4, 82 animi perturbatio. nat. deor. 3, 83 *Dionysius* cavillatus est aestate -e esse aureum amiculum, hieme frigidum. div. 2, 22 clarissimorum hominum... -issimos exitus (VERG. Aen. 10, 630 *Iuno*: manet... *Turnum* -is exitus. Ov. met. 10, 8 auspicio -ior. STAT. Theb. 2, 17 aevi. TAC. ann. 4, 74 infaustae amicitiae). Lael. 11 senectus... quamvis non sit -is... tamen *eqs.* (SALL. or. Cott. 2 senectus per se -is. SEN. dial. 10, 20, 4. LVCAN. 2, 65 -is vivacia fata senectae. *cf. etiam p. 2288, 32*). Lael. 64 quam -es, quam difficiles plerisque videntur calamitatum societates. off. 1, 70 et facilius et tutius et minus aliis -is aut molesta vita est otiosorum (SALL. Iug. 14, 15 morte -iorem vitam exigunt. HOR. epod. 1, 6 *opp.* iucunda. SEN. suas. 6, 8. 7, 6 QVINT. decl. 335 p. 317, 19). Att. 6, 1, 15 nimis -i praeiudicio (PVBLL. G 1 -e praeiudicium est, quod iudicium non habet). 8, 11, 3 nostra -ior est causa (Liv. 22, 8, 3 ut in affecto corpore quamvis levis causa magis quam <in> valido -is sentiretur. CLAUD. DON. Aen. 2, 655). epist. 5, 16, 4 hoc -issimo et pestilentissimo anno (Liv. 10, 31, 8 SEN. benef. 6, 38, 3 MART. 7, 64, 5). 16, 10, 1 -es solent offensiones esse ex -bus morbis (*cf. p. 2295, 23*). ad Q. fr. 3, 4, 1 est... tam -i fama hoc iudicium, ut *eqs.* (Liv. 27, 24, 1 de Arretinis et fama in dies -ior et cura crescere patribus. CALP. decl. 32 [*c. dat.*]). CATVLL. 2, 8 tum -is acquiescet. ardor. 17, 25 *cf. p. 2296, 80*. PVBLL. G 2 -issima est probi hominis iracundia. LVCR. 1, 63 humana... vita... oppressa -i sub religione (*cf. NON. ad l. p. 314, 18 et 32*). SALL. Iug. 30, 1 apud plebem -is invidia (QVINT. inst. 12, 1, 15 decl. 316 p. 245, 22 FRONTO p. 210, 10 N. TERT. anim. 40 p. 368, 12 PORPH. Hor. carm. 2, 18, 26. FIRM. math. 3, 11, 8. 8, 6, 14. *saeptus*. AMM. 14, 11, 3. *saeptus*. SCHOL. Cic. Bob. p. 121, 13 St. CLAUD. DON. Aen. 1, 5. *saeptus*. HEGES. 2, 9, 1. *saeptus*). SALL. hist. fig. 1, 62 sine -i cuiusquam expectatione. 2, 95 frumenti... ex inopia -i satias facta (Liv. 37, 9, 3 VELL. 2, 51, 2 [*c. dat.*]). SVLP. Sev. chron. 1, 8, 2 annonae. 1, 12, 1). VERG. Aen. 5, 781 Iunonis -is ira nec exaturabile pectus ([CLAUD. DON. -is hoc est iniusta et perinde -is]. Ov. Pont. 1, 4, 44 *al. cf. etiam p. 2298, 23*). HOR. epod. 11, 2 scribere versiculos amore percussus -i (PROP. 3, 21, 2. Ov. ars 3, 575 certior hic amor est, -is et fecundior ille). sat. 1, 6, 129 vita solutorum misera ambitione -ique (SCHOL. quia graviter afficit). 2, 4, 80 -is veteri creterrae limus adhaesit. carm. 1, 2, 5 -e... saeculum Pyrrhae (OCTAVIA 431 saeculo premimur -i). 1, 4, 7 -is Cyclopus Volcanus ardens visit (urit *F*) officinas (SCHOL. '-is' pro operis labore). 1, 16, 17 exitio (TAC. ann. 1, 73 *et saeptus*). carm. 1, 18, 5 quis post vina -em militiam aut pauperiem crepat ([*increpat CF*]). Liv. 5, 11, 5 *cf. p. 2293, 24*. 28, 42, 19 tam diuturna ac -i militia fessum. 29, 1, 4. 29, 1, 5 [*syn. durus*]. CVRT. 7, 2, 36 *cf. p. 2293, 26*. TAC. ann. 1, 17 [*syn. infructuosus*]. Ivst. 6, 2, 11). HOR. carm. 2, 1, 3 -es... principum amicitias. 2, 19, 8 parce, Liber, parce -i metuende thyrsos. epist. 1, 18, 6 asperitas agrestis et inconcinna -isque (PORPH. molest<a> e<t> odiosa). ars 110 *natura nos iuvat aut impellit ad iram aut ad humum maerore -i deducit et angit* (AMM. 30, 2, 1). PROP. 2, 18, 6 *Aurorae* maiora senis Tithoni gaudia vivi quam -is amisso Memnone luctus erat (SEN. Herc. O. 1855 luctus -is [*ibid.* pertinax... dolor]. dial. 11, 2, 4 -issimis luctibus. OCTAVIA 47 -es luctus.

PLIN. epist. 9, 10, 2 *al.*). PROP. 3, 5, 23 ubi iam Venerem -is interceperit aetas (3, 25, 11 te celatis aetas -is urgeat annis). 3, 9, 56 Antoni (sc. *triumviri*)... -es in sua fata manus. Ov. epist. 17, 34 (*Leander Heroni*) ter -e temptavi carpere nudus iter (VAL. FL. 1, 565 *Iuppiter*: durum vobis iter et -e caeli institui. PLIN. epist. 2, 17, 2 *cf. p. 2293, 55*). ars 2, 604 -is est culpa tacenda loqui (Pont. 2, 2, 15 est mea culpa -is. 2, 7, 51. MOD. dig. 41, 1, 54, 2 culpam in damno dando exigere... -iorem). Ov. met. 7, 552 pervenit ad miseros damno -iore colonos pestis (SEN. Ag. 411^a. TAC. ann. 2, 26 -ia et saeva... damna. COD. Theod. 1, 2, 5 [*a. 325*]. *al.*). met. 13, 506 iacet Ilion... eventusque -i finita est publica clades (SIL. 12, 295). Pont. 2, 9, 72 -ior noxa. Liv. 6, 11, 9 bellum (*cf. p. 2298, 61*)... Volscum, -e per se, oneratum Latinorum... defectione. 6, 31, 6 populatio... spatium... temporis -ior. 7, 40, 9 (*oratio Corvi*) quod meum factum dictumve consulis -ius quam tribuni audistis. 29, 18, 18 dea... a violatoribus *templi* -ia piacula exegit. 35, 42, 14 modicum fructum ex ingenio tali (*quale Hannibalis*) neque -em neque inutilem fore. 37, 9, 2 -ia hiberna navium. 38, 9, 1 *dicta* legati. 40, 55, 8 *Philippi* infelicitatem... in liberis -iorem quod *eqs.* 45, 24, 9 -ior *sententia iudicantium*. RVT. LVP. 1, 2 quis haec simul universa perpeti possit, timorem morbum senectutem contumeliam inopiam vim? quarum quaevis una res per se satis est -is ad efficiendum ([*def. Ruhnken*]). SEN. dial. 5, 13, 6 epist. 24, 4. 57, 2 [*adp. molesta*]. QVINT. decl. 250 p. 26, 8 [*syn. intolerabilis*]. *saepe*). RVT. LVP. 2, 19 verum consilium, quod initio auditu -e est, in posterum cognita utilitate fit iucundum (VAL. MAX. 7, 6 pr. *cf. p. 2292, 15*. PLIN. epist. 4, 9, 5 in aliis... quamvis auditu -ioribus *criminibus*). GRAT. cyn. 48 -is <est> (-ius *Schenkl*) tutela *segetis cannabinae*. MANIL. 4, 168 -ia annonae... incendia (*ad rerum caritatem refert Housman, ad robiginem Wagen*). SEN. contr. 1, 1, 17 o -es... [*vices*] *Fortunae* [*vires codd.*]. OCTAVIA 480 belli. contr. exc. 6, 7 remedia -iora ipsis periculis (*cf. TAC. ann. 3, 28 p. 2282, 68*). contr. 9, 3, 1 -is indiciva (in de iuua *codd.*). VELL. 2, 79, 4 clades (VAL. MAX. 3, 4, 5 -issimae cladis, sc. *Cannensis*. TAC. ann. 14, 29 *al.*). VAL. MAX. 8, 1 absol. 12 inter maximos et -issimos infamiae fluctus. CELS. 2, 6, 9 leviora -iorave *signa in aegrotante*. 3, 2, 7 paulo -iora *indicia*. 5, 26, 1^c -is metus sine certa... desperatione. (SEN. Ag. 246 Tro. 315. 1072 TAC. ann. 16, 5 PANEG. 9 [12], 10, 2 HEGES. 2, 6, 3 AVG. civ. 5, 12 p. 216, 11 D.). SEN. Herc. O. 1184 pudor 1886 -es... planctus. 1993 terrore -i (Med. 255. EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 -issimum [*βαρύνειν κατὰ πλῆξιν*]). Oed. 181 novi facies leti -ior. leto. 655 -es pedibus moras addam. (STAT. silv. 4 praef. *via Domitiana* -issimam harenarum moram exemit. AMM. 20, 9, 1 moras perpassi diuturnas et -es). Phaedr. 917 morum... senium triste et affectus -es (aspectu -e *A*, affatus -es *Gronov.*). clem. 1, 22, 2 minus -is nota est, quam turba damnationum levat. benef. 2, 2, 1 necessitate -issima rogandi (3, 19, 4. QVINT. decl. 332 p. 310, 5 *cf. p. 2293, 52*. LAMPR. Alex. 63, 2). dial. 1, 3, 14 inimicitiae potentium -es sunt. 4, 20, 2 consuetudo. 6, 14, 3 -ia illi (*Pompeio*) *incrementa Caesaris*. 9, 9, 3. 9, 14, 1 levitas multo -ior nusquam se continens. 11, 6, 5. 11, 9, 3 exilium. epist. 74, 4 genus egestatis -issimum. 80, 6. PS. SEN. mon. 84 aeris alieni et iucundissimum et -issimum... beneficium. OCTAVIA 429 *luxuriae* vires dedit... longum tempus atque error -is (FIRM. math. 6, 22, 7 errorum -ium sollicitudinem). CVRT. 6, 10, 37 ultima verba -ia sunt visa auribus. COLVM. 3, 11, 10 *vitibus colendis* -is et rubrica *terra est*... et ad comprehend<end>um radicibus iniqua. *dub.* PETRON. 89, 9 stipant -es [*nom.? acc.?*] *Danai recessus equi lignei*. 93, 2 v. 8 mullus iam -is est (*opp. v. 7 probatur*). BVC. Eins. 2, 3 -is anxietas laetis incumbere gaudet. PLIN. nat. 9, 48 -i ructu ([*ruptu codd.*]) ANTHIM. praef. 7, 13). 18, 169 non multo -iore opera. VAL. FL. 8, 35 *Medea* acta timore -i (SIL. 13, 324 solvite... -ioris corde timores. AMM. 24, 3, 14). SIL. 6, 110 -ior... vis... malorum (SVET. Iul. 27, 2 -ior criminum... luxuriaeve vis). 12, 548 *cf. p. 2297, 41*. 14, 435 fax nidore -i foedavit... auras. 14, 603 lumina *peste infectorum* ferre -em vix sufficientia lucem. 15, 34 *cf. p. 2297, 42*. 15, 132 -ia ancipitis... munera Martis (STAT. Theb. 3, 706 MART. 2, 30, 2 GELL. 12, 1, 5 AVSON. 404, 21. *cf. p. 2289, 23*). 15, 598 -ior moles terrorque (HIL. in Matth. 17, 8 -em infidelitatis molem. AMM. 15, 3, 5 criminis. BOETH. cons. 3, 8, 21 cum falsa -i mole paraverint). STAT. Theb. 7, 176 -iora periculis iussa. 8, 613 -is... miseri cunctatio voti. 9, 788 stimulis -ioribus. Ach. 1, 95 *Thetis* -i vultum demissa repulsa (*cf. p. 2293, 21*). silv. 2, 1, 54 -is... hora hostilisque dies (AVSON. 394, 10 te sine... et hora -is). 4, 3, 23 *Domitianus* novo... iniectu solidat -es harenas (*cf. Vollmer ad l.; 4 praef. v. supra l. 41*). MART. epigr. 32 (31), 2 illa -is palma est, quam minor hostis habet. 11, 71, 8 o medicina -is! 12, 15, 5 *Iuppiter* stupet superbi regis delicias -esque lusus (*sic B^A, luxus Iunius, cf. Heraeus in adnot. critica*). QVINT. decl. 306 p. 206, 11 inter -issimas vitae calamitates (337 p. 328, 18 EVTR. 5, 3, 3 CLAUD. DON. Aen. 7, 225. VVLG. Iob 6, 3 quasi arena maris... -ior). Ivv. 1, 25 patricios omnes opibus cum provocet unus, quo tondente -is iuveni mihi barba sonabat (*idem versus* 10, 226. *vulgo 'molesta' interpretantur. Friedländer ad l. de structura adverbiali cogitat: graviter, i. obtuse, sonabat; cf. p. 2300, 36*. 6, 99 si iubeat coniunx, durum est conscendere navem, tunc sentina -is est. TAC. Agr. 40 militare nomen -e inter otiosos (ann. 3, 24 -i [*Bräuninger*])

nomine laesarum religionum. GALLICAN. Avid. 1, 4 nomen imperii. Cod. Theod. 7, 4, 12 [a. 364] -e atque inusitatum nomen cenaticorum). hist. 4, 14 *dilectum* suapte natura -em onerabant ministri avaritia. ann. 4, 42 patrum . . . voces . . . quae . . . verae et -es coram ingerebantur. 4, 56 -issimo in discrimine exercitus (FIRM. math. 4, 13, 10. 4, 14, 9. 4, 15, 9 *passim*. AMM. 16, 8, 7 VEG. mil. 1, 26. 3, 22). 13, 23 nec tam grata Pallantis innocentia quam -is superbia fuit. 14, 10. 59 decretae . . . supplicationes utque Sulla et Plautus senatu moverentur, -ioribus iam ludibriis quam malis. PLIN. epist. 5, 8, 12 -es offensae, levis gratia. 6, 20, 16 tenebrae rursus, cinis rursus multus et -is. SVET. Cal. 2, 1 *Piso* aegrum Germanicum -issimis verborum ac rerum acerbitatibus . . . adfecit (cf. *infra* l. 33). FLOR. epit. 4, 12, 50 *captivitas* morte -ior . . . videbatur. CALP. decl. 4 hanc crucem patere, si -is est. FRONTO p. 82, 1 N. -issimam sollicitudinem patior. VLP. reg. 6, 12 morum nomine -iorum . . . sexta retinetur, leviorum autem octava (*ibid.* -iores mores sunt adulteria tantum. AVG. civ. 3, 17 p. 124, 7 D. *matronarum* mores . . . omni pestilentia -iores). dig. 8, 5, 8, 6 fumum non -em, puta ex foco. POMPON. dig. 35, 1, 35 natura -ior et durior *libertatis condicio*, *opp.* levissima (AVSON. 239, 3 *al.*). GELL. 2, 12, 2 *lege Solonis lecta* tenuit nos -is quaedam . . . admiratio. 20, 1, 38 si reo et pactio -is et acerba talio visa fuerat. TERR. adv. Marc. 2, 8 p. 345, 14 nec *deus* legis pondus imposuisset — si -is lex — invalido sustinendi (cf. VVLG. Matth. 23, 23 reliquistis quae -iora sunt legis [*τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου*]). ITALIA deut. 30, 11 (Lugd.) mandatum . . . non est -e neque longe a te ([VVLG. mandatum . . . non supra te est. LXX *οὐχ ὑπέρογκον*]). CASSIOD. Didym. in I. Ioh. 1803^A. 1804^A). CYPR. Fort. 11 p. 336, 28 -es ac multiformes poenas. patient. 18 p. 410, 13 -bus et densis conflictationibus. epist. 10, 2 p. 491, 8 laniena -ior. PANEG. 4 (9), 18, 3 -ior Britanniam ruina depresserat. 10 (4), 6, 2 cadentium -es gemitus. CAPITOL. Gord. 24, 2 evasisse . . . -em temporum maculam. GALLICAN. Avid. 11, 4 ne aut proscriptio -ior sit aut poena crudelior (EVTR. 9, 23). FIRM. err. 18, 8 -i veneno putres artus. math. 3, 2, 15 -i doloris acerbitate (4, 10, 11. cf. *supra* l. 12). 3, 6, 16 *uxorem* -i foeditate deformem. 3, 10, 8 *artes* quae -bus odoribus (cf. p. 2297, 3) et -bus sint sordibus. 3, 11, 16 -bus damnorum vel condemnationum generibus opprimuntur. 4, 14, 14 -ia misera -et scelerata officia. 6, 15, 3 post -ia infortunia (6, 31, 5. cf. 6, 22, 9 -is infortuniorum cumulus). 6, 17, 1 *Mars* omnes actus -bus facit contrarietatibus impediri. 6, 17, 5 -bus periculorum continuationibus (6, 22, 17 acritudinibus. *sim.* 6, 31, 41). HIL. in Matth. 25, 7 -is vexatio . . . et intolerabilis cunctis. AMM. 14, 1, 2 -e incentivum (22, 11, 5). 26, 5, 6 dispendiis -bus rem Romanam afflixit (28, 4, 25 dispendio . . . afflicti -i. 29, 4, 6. Cod. Theod. 1, 2, 5 [a. 325 = iust. 1, 19, 2]). 29, 3, 1 imperatori . . . maiestati fortunae miscenti licentiam -em. CLAUD. DON. Aen. 1, 505 -iorem accipiens laboris partem. 6, 650 -issimis incommodis (Cod. Theod. 11, 1, 18 [a. 381]). 7, 525 -is horror armorum. VEG. mil. 3, 7 -is molestia. 3, 25 absque -i detrimento (Cod. Theod. 8, 4, 5 [a. 358]). VVLG. I reg. 5, 12 fiebat . . . pavor mortis . . . et -issima valde manus dei. *בְּיָמָיו הָיָה יָדָיו כְּמַלְאכָה*. Sirach 27, 16 maledictio illorum auditus -is (*ἀκούη μοχθηρόν*). Is. 30, 27 ardens furor eius (*dei*) et -is ad portandum (*om. LXX, Hebr.*). Dan. 2, 11 sermo . . . , quem tu quaeris, rex, -is est (*βαρὺς*). II Cor. 10, 10 epistolae . . . -es sunt et fortes (*βαρεῖται καὶ ἰσχυροί*). CLAUD. 15, 301 dissensus acerbis et -ior consensus erat. RVSTIC. (Conc. 14 p. 173, 37) 238 dum -e profundum metueretur. Cod. Iust. 8, 53, 32 (a. 496) -issima indignatione. 10, 75, 3 (a. 399) -issima severitate. ② *substantive*: TER. Andr. 566 istuc periculum in filia fieri -e est. 874 quasi quicquam in hunc iam -ius dici possiet (CIC. Caecin. 29 Pis. 3 Phil. 1, 27 ad Q. fr. 3, 4, 2). Haut. 1058 haec dum incipias, -ia sunt (*opp.* facilia). Phorm. 207 si aliud [quid] (*om. A*) -ius tibi nunc faciendum foret. Hec. 125 illud visumst Pamphilo ne utiquam -e (CIC. Mur. 84 Sull. 85. leg. 2, 41 hoc . . . diis . . . gratum potius videri quam -e [hominibus (cf. *Vahlen ad l.*)]). CAES. Gall. 7, 14, 10 -ia aut acerba. BELL. Alex. 16, 2 -e ac miserum. LIV. 3, 39, 10. 30, 31, 9 SEN. epist. 104, 24 QVINT. inst. 6, 2, 21. 6, 2, 23 decl. 313 p. 228, 13 -e et indignum EDICT. de temp. accus. [Bruns fontes 78] II A 8 et *saepe*). TER. Ad. 468. VARRO rust. 1, 44 -iora quae sunt, ea diligenter leviora facere. 1, 17, 7 quibus quid -ius sit imperatum (LIV. 32, 10, 7. 32, 35, 3 -ia et indigna. VAL. MAX. 6, 4 ext. 4 morte -ius). PS. VARRO sent. 4 cum natura litigat, qui mori -e fert. CIC. carm. frg. 33, 1 (*ex Soph. Trach. 1046 sq.*) o multa dictu -ia, perpersu aspera (Sulla 80 -e est hoc dictu[m] . . . , -e, si . . . ; si . . . non . . . tacemus, -e. Planc. 16 Phil. 9, 8). inv. 2, 130 non fuisse ei -e nec difficile . . . causam excipere. S. Rosc. 117 quod (*sc. socium fallere*), tametsi -e est, tamen . . . posse ferri videtur. Q. Rosc. 16 alterum est -ius et odiosius, alterum levius et facilius. Verr. II 2, 160 *statuae Verris* basim . . . in foro manere *Tauromenitani* voluerunt, quod -ius in istum fore putabant. Sulla 85 quod -e est (*opp.* quod . . . adsumam . . . pudori meo). Flacc. 103 si quid -ius acciderit (CAES. Cic. Att. 10, 8^b, 1 quo mihi -ius abs te nil accidere potest. Gall. 1, 20, 4). CIC. p. red. ad Quir. 23 -issime vituperatur qui . . . non solum ingratus, quod ipsum -e est . . . appelletur necesse est. prov. 38. Balb. 8. 24 Planc. 22 Deiot. 4. or. frg. A VII 31 neque . . . maius est legere . . . quam . . . deferre nec

-ius incipere ferre quam perferre. rep. 1, 7. leg. 2, 31 Att. 11, 3, 1. 11, 3, 2. 13, 34, 1. 13, 42, 1 si -e non est, velim scire *eqs.* (HOR. sat. 2, 8, 4. Ov. trist. 3, 1, 19 si non -e. MART. 5, 6, 1 *app.* molestum. CARM. epigr. 1013. cf. p. 2293, 75). 14, 14, 5 homines benevolos . . . -e est insequi contumelia. 16, 7, 3 epist. 13, 5, 2 CAEL. Cic. Att. 10, 9^a, 1 (= epist. 8, 16, 1). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 6 -e esse me de iudicio patris iudicare. PVBILL. O 4 obiurgari in calamitate -ius est quam calamitas. CAES. Gall. 7, 14, 10 multo . . . -ius aestimari debere . . . interfici. civ. 2, 29, 4² v. p. 2273, 12. 2, 32, 4 quid illi irati -ius de vobis sentire possunt, quam ut *eq.* SALL. Jug. 31, 25 quae (*sc. peculatus, vis*) quamquam -ia sunt, tamen consuetudine iam pro nihilo habentur. 38, 10 *condiciones deditiois* -ia et flagiti plena. hist. frg. 2, 70 superba illa, -ia, indigna Romano imperio. VERG. Aen. 1, 199 *Aeneas ad socios*: o passi -iora ([cf. SERV.]. Ov. Pont. 1, 2, 14 possum vix -iora pati. VAL. MAX. 7, 6 pr. multa . . . auditu -ia [cf. p. 2290, 24] perpeti. SEN. Tro. 907 -iora passa *Andromache*. SIL. 2, 522 vel leto -iora pati. QVINT. inst. 4, 1, 27. 6, 2, 34 [*syn.* indigna, tristia]. decl. 297 p. 173, 2 *al.* TAC. hist. 2, 21 ann. 14, 58 EVTR. 10, 10, 1 AVG. civ. 5, 23 p. 236, 6 D.). Aen. 4, 502 -ora timet (SEN. Herc. f. 1190 maius aut -ius. Tro. 612 timere quid -ius potest? nat. 6, 32, 7 Iuv. 15, 119). PROP. 4, 7, 33 -e erat . . . fracto busta piare cado. PRIAP. 14, 2 in dei salacis deverti -e ne puta sacellum (SEN. clem. 1, 8, 1 -e putas eripi loquendi arbitrium regibus. PS. QVINT. decl. 5, 15 LACT. inst. 5, 9, 7 [c. dat.]). Ov. am. 2, 4, 6 quam quae studeas ponere ferre -e est. epist. 18, 180 (*Hero Leandro*) quotiens -e fit puppibus ire, natas. met. 15, 33 -iora minari (APVL. met. 6, 13). trist. 3, 3, 75 (*inscriptio sepulchralis*) qui transis, ne sit -e . . . dicere (cf. *infra* l. 80). 5, 11, 7 multo -iora tulisti (fast. 4, 593. OCTAVIA 652. SEN. dial. 11, 2, 3 -issima . . . perferant). Pont. 4, 10, 13. fast. 6, 77 quid -e, si. LIV. 3, 68, 7. 4, 24, 5. 5, 10, 6 haec per se -ia, indigniora [que] ut viderentur, tribuni . . . faciebant (EDICT. de temp. accus. [Bruns font. 78] II A 8 neque -e neque durum videri [potes iis] [potest, cum iis *coni. Momms.*] in-
(du)serim). 9, 6, 3 *Romani* traducti sub iugum et, quod paene -ius erat, per hostium oculos. 21, 13, 8 haec . . . -ia atque acerba (31, 31, 4. BOETH. cons. 4, 4, 133 -e quid acerbumque perpersi). 23, 14, 7 multa -ia indignaque proponere animo (32, 35, 3. 34, 37, 3). 33, 12, 11 maioribus -ioribusque aditum *facere*. 38, 48, 15 si -e ac superbum existimarem virtute gloriari (SEN. benef. 1, 11, 4 ut ab illis quam vita divelli -ius existimat. COLVM. 11, 1, 14 nec supplicium -ius quam frustrationem cupiditatis existimat. QVINT. decl. 270 p. 108, 12). SEN. contr. 1, 1, 12 GERM. 132. CELS. 4, 13, 2 id (*sc. tussientem nihil emoliri*) . . . primo vitio -ius, secundo tolerabilis est. 5, 28, 1^b neque id (*sc. adurere carbunculum*) -e est. 8, 10, 7^b -ius aliquanto est, cum *eqs.* SEN. Herc. f. 611 nocte quiddam -ius. Oed. 262. Phaedr. 1226 Phoen. 101. 598. Thy. 307 leve est miserias ferre, perferre est -e. Tro. 909 durum et invisum et e est servitium ferre. 912 perdere est patriam -e, -ius timere. *similiter in sententiis*: benef. 4, 10, 3 dial. 1, 3, 14 *ter.* 2, 15, 3 aspera et . . . toleratu -ia. *saepe*. 9, 10, 2 *natura consuetudine* cito in familiaritatem -issima adducens. 9, 10, 4 possunt . . . -ia scite ferentis minus premere (*ibid.* dura et angusta). 11, 13, 8. 12, 1, 4 videtur rerum natura, quod -issimum fecerat, commune fecisse. epist. 13, 5 (*opp.* leve). 22, 8 -ia . . . incerta, ancipitia. 78, 6 tria haec in omni morbo -ia sunt: metus mortis, dolor corporis, intermissio voluptatum. CVRT. 9, 9, 21 miles . . . praesentibus -iora . . . expectans. 10, 3, 1 LAVS Pis. 138 MART. 5, 22, 9. 5, 78, 29 (*adp.* infacetum). QVINT. inst. 3, 8, 23 in quam (*sc. necessitatem*) homines -iorum metu coguntur (TAC. ann. 14, 31). decl. 320 p. 257, 19 hoc habent -issimum damna, quod vix ulla sine paenitentia sunt. TAC. Agr. 15 nihil profici patientia, nisi ut -iora tamquam ex facili tolerantibus imponerentur. hist. 2, 84 -ia atque intoleranda. 4, 74 -iora metuentes (ann. 3, 50. 15, 25 PLIN. epist. 4, 11, 5). ann. 11, 20 effodere rivos, quaeque in aperto -ia, humum infra moliri. APVL. Plat. 2, 17 -ius . . . est omni supplicio, si. LAMPR. Heliog. 33, 5 si quid -ius immineret. CYPR. mort. 25 p. 312, 26 coepisse iam -ia et . . . imminere -iora. epist. 52, 2 p. 618, 18 maiora et -iora commisit. 71, 1 p. 772, 7 quod est -ius, . . . contendunt. eleem. 1 p. 373, 16 ne quid peccanti -ius eveniret. epist. 9, 2 p. 489, 18 perquam . . . -e est, si. ARNOB. nat. 1, 25 p. 16, 19 si non est molestum, non -e. QVEROL. p. 41, 19. SYMM. epist. 9, 126 (10, 4), 2 -e . . . est, ut . . . viro . . . munia Romana detractent. AMM. 30, 4, 22 id habet causidicina . . . metuendum et -e. VVLG. Sirach 26, 7 *tria*: delaturam civitatis et collectionem populi, calumniam mendacem, super mortem omnia -ia (*ὑπὲρ θάνατον πάντα μοχθηρόν*). Cod. Theod. 16, 8, 19 (a. 409) cum -ius morte sit . . . si quis . . . polluitur. CASSIOD. Didym. in I. Ioh. p. 1803 A p. 75, 19 his . . . , qui robur . . . non habent, -ia indicantur etiam valde levissima. Cod. Iust. 1, 3, 31, 1 (a. 472) -e . . . atque iniquum est . . . eos vexari. 2, 4, 30 (a. 294). 7, 52, 4 (*Gord.*) res indicatas restaurari exemplo -e est (*sim.* 8, 27, 10, 1 [a. 290]. 9, 39, 2, 3 [a. 451]. 9, 41, 2 [a. 204]. 11, 75, 2, 1 (*ca. a. 370*) -e atque damnosum est provehere. CARM. epigr. 429, 9 ne sit -e dicere (965, 4 *al.* v. *supra* l. 27). β c. *abl.*: LIV. 10, 31, 8 felix annus bellicis rebus, pestilentia -is prodigiisque sollicitus. 22, 50, 2 pugna Cannensis, Aliensi cladi nobilitate par, . . . strage exercitus -ior foediorque (*opp.* levior). SEN. epist. 78, 11 haec (*sc. carere voluptatibus, al.*) primā abstinencia -ia sunt (*syn.* molestum [Bräuninger])

est). 107, 4 omnia novitate -iora sunt. TAC. ann. 6, 10 continuam potestatem (sc. *praefecturam urbis*) et insolentiā parendi -em. *γ c. dat.*: ① *adjective*: CIC. Verr. II 1, 76 spectaculum acerbum et miserum et -e toti Asiae provinciae. II 5, 51 cum hoc munus imponebatur tam -e civitati (civitati *ἐπὶ τοῖς πόλεω* et ad imponebatur *trahas*). leg. agr. 1, 8 quam -es eorum adventus sociis... esse soleant. Sest. 27 o diem illum... mihi ad domesticum maerorem -em (*ibid.* funestum, luctuosum). CAES. Gall. 5, 43, 5 dies nostris longe -issimus (cf. p. 2296, 54). Tusc. 2, 62 eosdem labores (cf. p. 2288, 69) non esse aequae -es imperatori et militi (*opp.* levis). Cato 4 admirari soleo... quod numquam tibi senectutem -em esse senserim ([NON. *ad l.* p. 315, 1 -e: molestum]). CIC. *l. l.* qui minus -is esset eis senectus, -si. 8 nec insipienti... *senectus* non -is (*ibid.* levis). Lael. 11 SEN. Oed. 594 dial. 10, 20, 4 epist. 93, 1). Cato 4 eis omnis aetas -is est. LVCR. 6, 182 videre licet, quam multae sint homini res... infesto sensu spurcaeque -esque (LIV. 7, 21, 7 rem... plerumque parti utrique, semper certe alteri -em. QVINT. decl. 343 p. 356, 16 hoc feci, rem diviti -em, mihi necessariam). HOR. sat. 1, 5, 6 minus est -is Appia via tardis (SCHOL. non... molesta tardioribus). PROP. 2, 18, 16 cf. p. 2289, 82). 2, 20, 16 si fallo, cinis... sit mihi uterque (*i. patris matrisque*) -is. OV. epist. 19, 167 -ior mihi morte repulsast (cf. p. 2290, 71). MET. 3, 471 nec mihi mors -is est (trist. 3, 3, 54 et prior et -ior mors fuit illa [sc. *patria amissa*] mihi. cf. SEN. Thy. 401). IBIS 116 nox... die -ior sit tibi, nocte dies (cf. *supra l.* 7). LIV. 5, 11, 5 quibus diutina militia (cf. p. 2289, 74) longinquitasque belli sit -is, ... iis... potestatem... datam esse (CVRT. 7, 2, 36 aliis -is erat, plerisque non ingrata militia). 7, 4, 3 Manlii cognomentum... imperiosi, -e liberae civitati. 9, 18, 4 humi iacentium adulationes, etiam victis Macedonibus -es, nedum victoribus. 10, 16, 5 pax servientibus -ior quam liberis bellum (45, 3, 5 bellum -e atque incommodum Graeciae, sumptuosum ac damnosum... Romanis. cf. p. 2298, 61). 25, 38, 2 mihi hoc imperium... -e ac sollicitum esse (*opp.* amplius). 27, 30, 5 Philippi regnum -e libertati futurum (33, 12, 10. 33, 46, 6). 33, 13, 13 dicta Aetolis... -ia auditu (cf. p. 2290, 24) erant. 34, 49, 8 libertatem nimiam et aliis -em esse et ipsis, qui habeant, praecipitem. 40, 46, 5 periculum est, ne inimicitiae... nobis et rei publicae quam vobis -iores fiant. VELL. 2, 119, 1 calamitas Romanis. CELS. 3, 4, 14 aegro quantum diem esse -issimum. SEN. Herc. O. 1752 illi (*Herculi in rogo*) -es luxere barbae (*nisi illi potius ad luxere trahendum*). dial. 2, 5, 1 tantum delicatis -is. 6, 11, 4 sonus auribus. 7, 23, 4 nec... -es opes sapienti. 9, 1, 6 cibus... nec patrimonio nec corpori -is. 9, 11, 6. 12, 18, 9 barbarorum... barbaris quoque... -is fremitus. epist. 17, 12 illud quod paupertatem nobis -em fecerat, et divitias -es fecit (104, 27 *Socrati paupertatem* -iorem... domestica onera faciebant. rem. fort. 10, 1). 94, 74 -ior ipsis (*nimis excelsis*) felicitas incubat. 122, 14 -is malae conscientiae lux est (MART. 10, 23, 5. PS. QVINT. decl. 5, 15). OCTAVIA 599 caedis... memoria, manibus nostris -is (AVR. VICT. Caes. 17, 1 memoria posteris... -is). CVRT. 7, 6, 9 praeteritis -em electionem. 8, 5, 20 quibus (*senioribus*) -is erat inveterati moris mutatio. 8, 8, 9 (*verba Alexandri*) si pudori vestro -em fecero liberalitatem meam. LVCAN. 3, 152 non sibi, sed domino -is est quae servit egestas (COMMENT. illi est oneri). PLIN. nat. 28, 212 apro... -is urina sua est. QVINT. decl. 332 p. 310, 5 nulla mihi -is necessitas est (cf. p. 2290, 45). LIV. 11, 127 dentibus... quos deposuit *elephantus*... iam nimios capitique -es. TAC. Germ. 27. PLIN. epist. 2, 4, 1 hereditatem etiam viro -em. 2, 17, 2 iter... harenosum iunctis paulo -ius et longius, equo breve et molle. 4, 15, 3 plerisque etiam singulos filios orbitatis praemia -es faciunt. FLOR. epit. 1, 7, 4 *al.* CALP. decl. 38 -ior mihi fuit vindicta quam poena. VLP. dig. 13, 7, 25. TERT. resurr. 61 p. 122, 28 neque generis subparatura -is erit membris. cult. fem. 2, 3 p. 718 Oe. *dignitas formae* possidentibus -is... appetentibus exitiosa. ITALIA exod. 18, 18 (Aug. loc. hept. 2, 93 p. 558, 6) -e tibi verbum hoc (*βαρὺ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο* [om. *pars codd.* et VVLG.]). SER. SAMM. 180 caeparum sucus -is est oculis, sensum tamen auribus auget. LAMPR. Alex. 14, 6. VOPISC. Prob. 20, 3 dictum militibus -e, ... salutare rei publicae. IVST. 16, 5, 3. 20, 1, 1 -e otium regno. HIL. in Matth. 31, 8 carni et sanguini horum (*qui post Christum passuri erant*) -is terror est. AVSON. 362, 7 poenae... -es (cf. p. 2297, 54) in caelibe vita et -ior cautis custodia vana maritis. VVLG. Job. 33, 7 eloquentia mea non sit tibi -is. II Macc. 6, 3 pessima... et universis -is erat malorum incursio (*καλεπὴ... καὶ δυσχερὴς*). ② *substantive*: TER. Haut. 957 scio tibi esse hoc -ius multo ac durius. PS. VARRO sent. 51 quod intricavit alieniloquium, imperitis est -issimum. CIC. Planc. 16. de orat. 3, 8 luctuosum suis, acerbum patriae, -e bonis omnibus. Att. 1, 5, 4. 12, 32, 1 epist. 2, 6, 1 *al.* 13, 73, 2 velim, si tibi -e non erit (cf. p. 2292, 4), certiore me facias. PVBLIL. C 19 contemni est (*sapientia suppl. Ribbeck*) -ius quam stultitiae percuti. NEP. Con. 3, 3. CIRIS 310 haec tum nobis -ia atque indigna fuere. OV. trist. 3, 3, 75 tibi... ne sit -e... dicere. 4, 8, 4 iam... parum firmo me mihi ferre -e est. fast. 5, 199 quae fuerit mihi forma -e est narrare modestae. SEN. contr. 2, 3, 7 morere; non est hoc nocenti -e. SEN. Phoen. 311 nil -e aut miserum est mihi, quod *eqs.* benef. 2, 15, 3 examina numquid aut danti -e sit aut parum. CVRT. 4, 6, 6 cui tacere -e sit. COLVM. 9, 5, 2 QVINT. decl. 303 p. 194, 26 *al.* TAC. ann. 2, 36 -e moderationi suae (*Tiberii*) tot eligere,

tot differre. 6, 26 *Tiberius* fateri... -e conscientia, -e famae suae, si. nota 13, 26 nec -e (-e *onus*) *Madvig*) manumissis per idem obsequium retinendi libertatem (*de structura v. Schmalz-Hofmann Synt. p. 598 β*). 14, 21 VLP. dig. 18, 2, 4, 6. APVL. apol. 103 minus -e et vrendum mihi arbitror... damnari, quam si *eqs.* CAPITOL. Maximin. 7, 3. HIER. epist. 5, 2, 4 nec putes mihi -e esse, si iubeas. VVLG. Sirach 29, 35 -ia haec homini habenti sensum (*βαρεῖα*). CLAUD. 15, 388.

b *de iniuriis, criminibus sim.*: CIC. Quinct. 52 si res ista -issima sua sponte videretur, tamen eius atrocitas necessitudinis nomine levaretur. *ibid.* etiam -ius aliquid ei deberes concedere, quicum te... voluntas congregasset. div. in Caec. 32 -e est hoc crimen in Verrem, -e me agente, te accusante nullum (Verr. II 3, 130. Cluent. 59. 81 Phil. 2, 3 PVBLIL. G 9. OV. epist. 11, 56 -e, si morerer, mors quoque crimen erat. LIV. 43, 2, 10. 45, 23, 11. SEN. contr. exc. 5, 4. 6, 6 VAL. MAX. 4, 7, ext. 2. et *saepius*. SEN. benef. 3, 37, 4 QVINT. inst. 9, 2, 53 decl. 258 p. 53, 31 *saepius*. TAC. hist. 1, 59. *passim*. CIC. div. in Caec. 54 multo hoc et esse -ius et ab omnibus ferri -ius oportere. Verr. I 43 -i diuturnaue iam flagramus infamia (II 3, 140. SEN. benef. 6, 36, 2 FIRM. math. 3, 6, 28 *al. saepius*). Verr. II 2, 67 ignominia (Phil. 5, 17 LIV. 8, 209. SVET. Aug. 23, 1 -es ignominias cladesque duas... Augustus accepit). Verr. II 2, 153 qui abs te -issimas iniurias acceperit (II 3, 199 Flacc. 84. 104 nat. deor. 1, 9 fortunae magna et -i... iniuria. Att. 11, 24, 1. *passim*). CIC. Phil. 14, 10 -ius si quis attulerit nomen (sc. *quam hostis*), libenter adsentiar. off. 3, 26 corporis aut fortunae vitium vitiis animi -ius (SEN. contr. 2, 1, 21. SEN. benef. 7, 27, 3 *adp.* intolerabile. epist. 94, 24 PS. SEN. mon. 124 [bis]. *saepe*). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 146^b (p. 44 M.) -e obprobrium (*de catillatione*). SVET. Iul. 49, 1 *adp.* perenne). SEN. contr. 7, 6, 2 -issimum in tyrannide... scelus (VAL. MAX. 6, 8, 3 QVINT. inst. 4, 3, 6 decl. 319 p. 252, 27 IVST. 2, 2, 6). suas. 2, 6 o -e maiorum virtutis dedecus! VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 maximas virtutes quasi -issima delicta punire (TERT. idol. 11 p. 41, 27 CYPR. testim. 3, 63 p. 167, 3. laps. 15 p. 248, 2 -issimū extremique delicti. EDICT. imp. Diocl. I 14). SEN. clem. 1, 6, 3 peccavimus omnes, alii -ia, alii leviora (CYPR. unit. eccl. 20 p. 228, 1 COMM. instr. 2, 5, 11 -ia peccata devota tu semper. OPTAT. 2, 20 p. 57, 11 CLAUD. DON. Aen. 1, 45 AVG. civ. 1, 27 p. 43, 24 D. *al.*). benef. 6, 40, 1 -iora committis pessima pro optimis referendo (HEGES. 2, 10, 3 -ia commissa. CONST. Sirmond. 8 [a. 386]). epist. 104, 28. COLVM. 1, 1, 20 velut heredibus patrimonio suo et, quod -ius est, vivi cedunt servis suis. PLIN. nat. 6, 90 -issimum probro (35, 165, 37, 16). MART. 7, 95, 5 quid posses -iusque saevius pro... facere (LIV. 6, 134 CAPITOL. Aur. 21, 2 GALLICAN. Avid. 6, 7. *saepius*). QVINT. inst. 2, 16, 5 flagitia (4, 2, 27 AMM. 14, 1, 9). 11, 1, 58 quamlibet -ia filio pater obiecturus (decl. 260 p. 53, 1 VVLG. act. 25, 7). decl. 252 p. 35, 1 maleficium non solum confessum, sed etiam -e (344 p. 358, 7). TAC. ann. 6, 38 incerta vel abolita pro -issimis et recentibus punire. VLP. dig. 37, 10, 1, 5 audacissimus quisque... quod et plura et -iora de eo (*impubere*) mentiantur. 40, 7, 9, 1 -iores... stellionatus. APVL. apol. 102 -e veneficium. CYPR. epist. 26 p. 539, 6 post -em lapsum. 75, 17 p. 821, 24 -issimo facinore (IVST. 16, 1, 3 facinus eo -ius omnibus visum est quod *eqs.* AMM. 17, 12, 13). PANEG. 12 (2), 24, 1 -issimum omnium nefas. EDICT. imp. Constant. de accus. (Bruns font. 7 94) 5 -issimis vexatio(n)ibus adfici.

c *de imperiis, servitiis sim. (notione partim vergente ad II B 4. absolute et c. dat.)*: PVBLIL. G 8 -issimum est imperium consuetudinis (LIV. 23, 43, 11 -e Romanum imperium sociis. 39, 51, 6 regum. 42, 1, 12 silentium... Praenestorum ius... magistratibus fecit -iorum in dies... imperiorum. SEN. dial. 5, 16, 1 indignatio... imperia -iora sentit, quo contumacius patitur. epist. 94, 60. LVCAN. 7, 735 veritus, -e ne fessis... hoc foret imperium [cf. SCHOL. ne... graviter ferrent hoc sibi imperari]). PVBLIL. H 25 heu conscientia animi -is est servitus (SALL. rep. 2, 2, 4 LIV. 38, 47, 11 -iori [sic Gel., ex M? -re recc.] servitute... liberati. SEN. nat. 3 pr. 17 sibi servire -issima est servitus. QVINT. decl. 306 p. 201, 15. 351 p. 381, 1 PAVL. dig. 8, 2, 20, 5. 8, 2, 24 SCAEV. dig. 34, 1, 13, 2 VVLG. II par. 10, 4 *opp.* leviora). SALL. or. Lepid. 6 metu -ioris serviti a repetunda libertate terremi (epist. Mithr. 11 VERG. catal. 3, 5 CIRIS 291 PROP. 1, 5, 19. COLVM. 8, 8, 4 *columbae* quasi -i... custodiae servitio contristatae. MART. 1, 52, 4). LIV. 3, 15, 9 ut... servitiis -e iugum demeret (OCTAVIA 839. CYPR. testim. 3, 119 p. 183, 16 iugum legis. FIRM. math. 6, 31, 19 captivitatis. VVLG. III reg. 12, 4 imminue... de iugo -issimo. 12, 11 II par. 10, 11. 14 Sirach. 40, 1 AVG. civ. 16, 43 p. 194, 4 D. c. Pelag. 3, 4, 10 p. 496, 15). SEN. Oed. 679 sponte deponam ut mea tam -ia regna (Phoen. 625 regna cum scelere omnibus sunt exilis -iora. Thy. 612 omne sub regno -iore regnum est. Tro. 337 PANEG. 12 (2), 20, 3). Phaedr. 991 o sors acerba et dura, famulatus -is.

d *de faenore, usuris sim.* PLAUT. Stich. 632 viden ut annona est -is? (BELL. Afr. 24, 3 -i annona... conflictati. VELL. 2, 77, 1 *populum* -is urebat... annona. SVET. Aug. 25, 2 VIR. ill. 19, 2). CIC. Flacc. 59 cum... -i faenore istam pecuniam... occupavissent. (SVET. Aug. 39, 1 *opp.* levioribus usuris. FIRM. math. 3, 11, 16 -i faenore usurarum. 6, 17, 3 ELOG. Corp. I² p. 189 n. V 10). epist. 15, 4, 2 acerbissimis tributis et -issimis usuris (CAES. civ. 3, 32, 5 VLP.

[Bräuninger]

dig. 17, 1, 12, 9. 26, 7, 7, 8 *al.* PAVL. dig. 19, 1, 47 *al.* GAIUS dig. 13, 4, 3 PORPH. Hor. sat. 1, 2, 15. 16 COD. Iust. 7, 54, 3 [*a. 531*]). ad Q. fr. 1, 1, 25 vetere *aere alieno*... magno et -i multas civitates abs te liberatas (VAL. MAX. 6, 1, 9. SEN. epist. 19, 11 leve aes alienum debitorum facit, -e inimicum. CVRT. 10, 2, 9 POMPON. dig. 28, 5, 23, 3 VLP. dig. 4, 4, 11, 5 PAVL. dig. 42, 7, 1, 2). 1, 1, 26 iniquo et -i vectigali (SVET. Nero 10, 1 Vesp. 16, 1). ad Brut. 1, 18, 3 est... -ior (*an fere i. q. sanctor?*) et difficilior animi et sententiae... pro altero quam pecuniae obligatio. LIV. 5, 4, 6 cui (*rei familiari*) -is impensa non est (26, 36, 3 COLVM. 2, 9, 18 VLP. dig. 48, 22, 7, 22 AMM. 25, 4, 24). 23, 32, 9 -i tributo et conlatione iniqua frumenti pressos (33, 46, 9. 37, 9, 2 -ia hiberna navium erant, -e tributum. VAL. MAX. 8, 3, 3 SEN. benef. 6, 38, 4 PLIN. paneg. 37, 1 SVET. Galba 12, 1 IVST. 32, 2, 1). 40, 44, 12 propter effusos sumptus..., qui -es... etiam provinciis externis fuerant. AMM. 22, 12, 7 cum impensarum amplitudine... inusitata et -i. VEG. mil. 4, 34 -ior aliquanto... expensa. SVLP. SEV. chron. 1, 41, 1 quod *stipendium* Salomon -issimum imposuerat (2, 19, 6). COD. Theod. 6, 4, 22 (*a. 373*) -issimi dispendii mole fatigatos. 7, 7, 2 (*a. 365*) -iorem pensionem imponi ab ordinibus. COD. Iust. 4, 32, 26, 1 veterem duram et -issimam earum (*usurarum*) molem ad mediocritatem deducentes. BOETH. cons. 1, 4, 44 -is atque inexplicabilis indicta coemptio.

e de morbis, vulneribus sim. et animi et corporis: PLAVT. Asin. 55 eum morbus invasit -is (Trin. 75. CIC. Verr. II 5, 111 propter -em morbum oculorum. Cluent. 33. 198 in morbum -em periculosumque incidit. Cat. 1, 31 Phil. 8, 5 ex -i diuturnoque morbo. div. 1, 63 -i et mortifero. *et saepe*. CAES. Gall. 6, 16, 2 civ. 3, 18, 1 SALL. hist. frg. 3, 38 NEP. Hann. 4, 3 Ov. met. 8, 876 Liv. 7, 23, 2. 8, 29, 9. 23, 40, 1 *et saepe*. MANIL. 1, 880. 4, 73 [*opp. levis*]. SEN. contr. 7, 5, 12. *nota*: CELS. 4, 13, 1 *opp. tolerabilis*. HOMER. 12 [*A 10 νόσον... κακόν*]). PLAVT. Stich. 164 ego non paucillulam in utero gesto famem, vero hercle multo maximam et -issimam (LVCAN. 5, 449 PANEG. 11 [3], 14, 2 CAPITOL. Aur. 8, 4 CLAVD. DON. Aen. 3, 255). CIC. Verr. II 5, 119 multi et -es dolores (Rab. perd. 14 -iorem dolorem. Planc. 46. fin. 2, 22 si *dolor* -is brevis, si longus levis [*cf. vol. V 1843, 70*]). 2, 95. Tusc. 4, 40 corporis. 5, 29 Att. 11, 21, 1 epist. 14, 11, 1 PVBLIL. D 21 Ov. met. 5, 511 [*cf. infra l. 63*]. VAL. MAX. 2, 2, 5. 4, 6, 4 CELS. 3, 2, 1. 3, 2, 2. 4, 2, 3 [*capitis; opp. brevis, syn. mortiferus*]. 4, 26, 1 [*opp. tolerabilis*]. 6, 6, 1^F. 6, 9, 1. 8, 9, 1^E SEN. apocol. 10 Med. 49. dial. 8, 7, 3 [*opp. minor*]. epist. 66, 47. 78, 17. 92, 22 [*syn. continuus*]. OCTAVIA 220 QVINT. decl. 352 p. 383, 15 PLIN. epist. 5, 5, 1. 8, 23, 1. FRONTO p. 81, 2 N. [*cervicium*]. 81, 21 [*inguinis*]. 167, 20 [*umeri*]. *nota* p. 180, 23 (*ex lect. Hauleri, Wien. Stud. 47, 1920, 181*) me -issimo dolore adfecti, ut eo casu -issimo mihi aucta sit necessitudo *eqs.* APVL. met. 5, 5, 28 vulneris. FIRM. math. 6, 37, 4 HIL. ad Const. 1, 8 CLAVD. DON. Aen. 2, 10 VVLG. gen. 34, 25 CARM. epigr. 1547). CIC. Cat. 4, 13 volnus (Phil. 8, 14 fin. 2, 97. ac. 2, 11 fortunae. epist. 4, 6, 2 ad Brut. 1, 9, 2 BIBAC. carm. frg. 9, 1 CAES. Gall. 1, 48, 6. 2, 25, 1 multis -busque vulneribus. 6, 38, 4. civ. 3, 64, 3 NEP. Dion 6, 2. VERG. Aen. 12, 5 saucius *leo*... -i venantum vulnere pectus [SERV. -i id est forti]. Ov. met. 4, 207 *al.* Liv. 2, 17, 3 *al.* CELS. 1 pr. 41. *passim*. VIR. ill. 7, 4 [*opp. letalis*]. VVLG. II Macc. 14, 45 [*δυσχερῶν ὄντων τῶν τραυμάτων*]). CIC. Phil. 9, 2 si ad -em valetudinem labor accessisset (BELL. Alex. 44, 1 VELL. 2, 48, 2 VAL. MAX. 4, 7, 5 senior iam et -i valetudine affectus. 5, 5, 3 -i... et periculosa valetudine [Suet. Aug. 81, 1]. SEN. dial. 9, 2, 1 *adp.* longa. SVET. Galba 7, 1 subita... nec adeo -is. FRONTO p. 137, 11 N. diutina et praeter solitum -i. VLP. dig. 29, 5, 3. CORP. III 12399. *saepe*). CIC. Phil. 11, 8 nec... -iora sunt carnificum cruciamenta quam... tormenta morborum (*cf. TAC. ann. 16, 35 cruciatus*). CAES. civ. 2, 22, 1 -i... pestilentia conflictati (LIV. 27, 23, 6 *al. saepius*). Ov. am. 3, 9, 38 mors (met. 3, 471 *cf. p. 2293, 22*. trist. 3, 3, 54 *cf. ibid.*). met. 4, 498 *angues* Inosque sinus Athamantheosque pererrant inspirantque -es animos (-mas II). 5, 511 dolore pulsa -i (*cf. supra l. 87*) -is est amentia Cereris. GRATT. cyn. 366 illa -is labes et curis (curas *cod.*) altior illis, cum *eqs.* CELS. 1 pr. 22 cum spiritus -is est (1 pr. 39. 2, 2, 3 OCTAVIA 607). 1, 3, 2 neque ex nimio otio subitus labor sine -i noxa est. 2, 7, 2 inflatio (ANTHIM. 66). 2, 7, 7 exulcerationes. 3, 4, 14 -ior febris (3, 12, 2 SVLP. SEV. Mart. 19, 1). 3, 5, 3 altero die -ior, [altero levior] (*om. FV*) accessio (3, 5, 4 [*bis*]). 3, 5, 7 [*ter*]). 3, 6, 5. 3, 11, 3. 3, 20, 5 [*bis*]). 4, 2, 3 in capite longa imbecillitas, sed neque -is neque periculosa. 5, 26, 27^B inflammatio (6, 6, 8^B. 7, 26, 5^F. 8, 3, 8 *et saepius*). 6, 6, 1^N a secundo die -i... lippitudini recte succurritur. 7, 7, 1 vesicae... pingues -es(que), quae vix attollere oculos sinunt. 8, 2, 1 supernatis -bus ulceribus (PLIN. nat. 34, 120). SEN. Herc. O. 1414 dolor -i... anhelum pectus impulsu quatit. Phaedr. 589 aestus -es *animi*. Thy. 88 -em populis luem sparsura pestis. benef. 2, 18, 3 -e... tormentum est debere cui nolis (QVINT. decl. 373 p. 412, 18 SVET. Cal. 16, 4 CYPR. mort. 13 p. 304, 27 FIRM. math. 3, 11, 13 AMM. 29, 2, 11). epist. 14, 6 pestes non minus -es..., famem dico et sitim et praecordiorum subpurationes et febrem (OCTAVIA 240 TAC. ann. 2, 47. 4, 62 VVLG. exod. 9, 3 valde -is). OCTAVIA 513 stillante sanie per putres vultus -i. 607 *Agrippinae* foeda vulneribus... spiritum effudi -em. COLVM. 6, 14, 1 -is pernicios, cum pulmones

exulcerantur (7, 5, 19). PERS. 3, 89 aegris faucibus exsuperat -is halitus. PLIN. nat. 26, 27. 78. 30, 125 secundas (*sc. mulierum*). 32, 43 cruditas. MART. 12, 90, 2 -is et fervens hemitritaeos. MOD. dig. 40, 8, 2 infirmitas (CYPR. epist. 18, 1 p. 523, 18. VVLG. Sirach 31, 2 [*ἀρρώστια βαρὺ*]). II Macc. 9, 21 [*περιπεσὼν ἀσθενεία δυσχέρειαν ἐχούσῃ*]. *al.*) GELL. 20, 1, 26 an tu forte morbum appellari hic (*sc. in XII tab.*) putas aegrotationem -em. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 146 sitis. SER. SAMM. 41 -is... porriginis imber. VEN. FORT. carm. 8, 11, 5.

f de aëre aquis locis temporibus sim., fere i. q. insalubris. (*similia s. IC 5 et IIB 5 c*): VARRO rust. 1, 6, 3 eo (*sc. aestu*) in Apulia loca calidiora ac -iora (1, 17, 2 -ia loca [*opp. in salubribus*]). LIV. 25, 26, 7 locis natura -bus. 37, 23, 2 et loco -i et tempore anni [*cf. infra l. 15*] — medium enim aestatis erat. CELS. 1 pr. 70 1, 3, 1 [*opp. saluber*]. *al.*) CIC. div. 1, 130 *caeli* adspiratio -is et pestilens. ad Q. fr. 2, 15, 1 anni tempore -issimo et caloribus maximis (HOR. carm. 3, 23, 8 [*cf. PORPH.*]. Ov. ars 2, 231. *et saepius*). CATVLL. 68, 62 -is exustos aestus hiulcat agros (HOR. carm. 2, 5, 6 SEN. Herc. O. 1566 TAC. ann. 15, 43 *al.*). LVCR. 6, 221 notae... -es halantis sulphuris auras (*sed cf. p. 2297, 1*). Ov. met. 7, 557. 6, 783 arboribus... certis -is umbra est tributa usque adeo, capitis faciant ut saepe dolores (VERG. ecl. 10, 16, *syn. nocent*. SEN. Herc. f. 710 *cf. infra l. 63*. Oed. 542. PLIN. nat. 17, 89 -is et noxia. *al.*). CAES. civ. 3, 2, 3 -is autumnus in Apulia... ex saluberrimis Galliae et Hispaniae regionibus (HOR. sat. 2, 6, 19 plumbeus Auster [PORPH. id est -is] autumnusque -is. SEN. Herc. f. 949 *levius astrum*, quidquid autumnus -is [*an pomis?*] hiemsque... refert, uno impetu transiliet). CAES. civ. 3, 8, 4 -issima hieme. VERG. georg. 2, 377 -is incumbens scopulis arentibus aestas (LIV. 5, 13, 4 *syn. pestilens*. SEN. dial. 6, 17, 5 -is et insalubris). HOR. sat. 2, 4, 23 ante -em... solem (Ov. met. 6, 339). Ov. epist. 18, 23 saevitiae paulum -is unda remisit (met. 11, 496 *al.*). Ov. met. 11, 558 pars magna virorum gurgite pressa -i. 15, 716 Minturnae... -es. trist. 1, 2, 14 -es spargunt ora loquentis aquae. EPICED. Drusi 403 *cf. infra l. 61*. VITR. 1, 4, 12 paludes... stando putescunt et umores -es et pestilentes... emittunt (FIRM. math. 6, 31, 38). 8, 6, 12 aëris... spiritus immanes, qui... -es per intervenia fistulosa terrae perveniunt ad *eqs.* (SEN. nat. 3, 20, 2 hae causae... dant aquis... -em spiritum coloremque pestiferum. 6, 28, 3 APVL. mund. 23). SEN. suas. 1, 1 -e et defixum mare (STAT. Theb. 7, 814 *Neptunia cuspis* -ius mare torsit in oras. TAC. Agr. 10 mare pigrum et -e remigantibus. CLAVD. DON. Aen. 7, 225). CELS. 1, 5, 1 -ius caelum (*v. p. 2278, 22. adde*: COLVM. 1, 4, 3. TAC. hist. 5, 7 solo caeloque iuxta -i. SVET. Tib. 36). CELS. 1, 10, 4 *peregrinantes* ubi in -es regiones venerunt. 2, 1, 4 *ventus* a mari veniens -is est ([*opp. salubris*]). PLIN. nat. 2, 91 *cf. p. 2299, 3*. 10, 66). SEN. Oed. 47 -is et ater incubat terris vapor. 631 non -i flatu tibi... Auster... nocet (SER. SAMM. 255). Thy. 1071 audite terrae, Noxque Tartarea -is. nat. 6, 27, 2 aër... -is haurientibus ([*cf. supra l. 39/40*]). PLIN. nat. 33, 49 altitudine ipsa -ior aër. *cf. STAT. Theb. 12, 248 -e comminus aestuata aër sordidus. cf. etiam p. 2278, 26*). 6, 27, 3 *cf. infra l. 67*. COLVM. 1, 5, 6 media *inter mare et interiora terrae* sunt spatia -ioris halitus (PLIN. nat. 31, 49). 10, 26 fons... -is hausuris (*cf. l. 46*). VAL. FL. 4, 597 linque -em fluvium *Acherontem*. STAT. Theb. 10, 86 cavis -e rupibus antrum (SCHOL. pigrum sive obscurum). silv. 2, 1, 54 cuncta in cineres -is intulit hora hostilisque dies (*fortasse ad p. 2293, 8*). 3, 1, 72 -iore favonius austro immaduit. QVINT. decl. 329 p. 296, 16). TAC. hist. 5, 7 *cf. supra l. 41*. PLIN. epist. 5, 6, 2 -is et pestilens ora. CAPITOL. Aur. 8, 4 Tiberis inundatio... -issima. IVST. 44, 1, 10 paludum -i nebula (*ibid. salubritas caeli*). OPT. PORF. 22, 11. PALLAD. 9, 8, 3 salsae -es tepidae insuaves *aquae* ([*opp. uberes, frigidae, salubres*]). AMBR. in Amos 3, 9 p. 350 -es salugine aquas. *cf. p. 2278, 31*). EVTR. 10, 18, 1 -i frigore.

g de nocte tenebris umbris sim.: EPICED. Drusi 403 Iunonis... -i nocte... icta domus (VVLG. sap. 17, 20 solis... illis superposita erat -is nox [*βαρεῖα νόξ*]). SEN. Herc. f. 710 locus (*sc. Tartari*), quem -bus umbris spissa caligo alligat (Thy. 826 non Luna -es digerit umbras. VAL. FL. 3, 214. 7, 393 stupet ipsa -i nox tardior umbrā [*i. quasi pondere umbrae impedita*]. *cf. etiam supra l. 20*). SEN. nat. 6, 27, 3 *aquae* crassae... et -i caligine sempiternaque tectae. VAL. FL. 2, 40 *Argonautae* circum... -es videre tenebras (POTAM. tract. 1 p. 1412^A per -es tenebrarum globos).

h de saporibus, odoribus sim.: *α de sapore:* VARRO Men. 440, 2 quid medicum mist opus? perpetuo absinthium uti bibam -em (*sic*)? (NON. *ad l. p. 314, 15 amarus*). VERG. georg. 3, 451 *magistri pecoris* miscent... sulphura... et... ceras scillamque elleborosque -es *etc.* PLIN. nat. 23, 12 *uvae* paulo... -iores existimantur fieri vinaceorum halitu (*sim. cf. p. 2277, 43 sqq.*). 23, 88 *oleum caryinum* iners et -i sapore. 24, 136 ampeloprasum... foliis porri, ructu -is. 26, 32 vettonica alias -is stomacho, vitia tamen sanat. MART. 5, 78, 4 viles Cappadocae -esque porri. FIRM. err. 18, 8 *cf. p. 2291, 32*. AVIEN. carm. ad Flav. 28 -is austerum fert sucus *malorum* ad ora saporem. *β de odore* (*cf. graveolens*): CATVLL. 17, 25 eum volo de... ponte mittere... si pote... animum in -i (*i. -e olenti? cf. p. 2297, 3*) derelinquere caeno (TAC. ann. 1, 63 inter paludes... limosa tenacia -i caeno aut rivis incerta). LVCR. 4, 125 odorem expirant acrem habrotoni... -es et tristia centaurea (LVCAN. 9, 920 -em serpentibus... habrotonum. PLIN.

nat. 21, 60 habrotonum odore iucunde -i). LVCR. 6, 221 *cf. p. 2296, 18*. 6, 794 castoreo . . . -i mulier sopita. 6, 802 carbonum . . . -is vis atque odor. VERG. georg. 4, 49 odor caeni -is (OV. ars 3, 277 cui -is oris odor numquam ieiuna loquatur. SEN. nat. 2, 53, 2 odor *sulpuris* natura -is. COLVM. 6, 17, 2 montanum trifolium . . . odoris -is. 9, 5, 6 -is et tetri odoris non solum virentia sed et quaelibet res prohibeantur *ab apiariis*. SCRIB. LARG. 50 ad -em odorem narium [*ὄζειν*]. 163. 270 [*opp. bonus odor*]. PLIN. nat. 7, 25. 8, 46. 9, 89. 19, 188. 21, 28 [*opp. levis*]. *saepissime*. APVL. met. 9, 24 acerrimo -ique odore sulphuris. FIRM. math. 3, 8, 7. 3, 10, 8 *v. p. 2291, 34*. CLAVD. DON. Aen. 7, 80. AVG. nat. et grat. 47, 55 *p. 274, 2* [*syn. molestus*]. ord. 2, 11, 32). HOR. epod. 12, 5 odoror, polypus an -is hirsutis cubet hircus in alis. epist. 2, 1, 158 -e virus munditiae pepulere (PLIN. nat. 11, 277 animae leonis virus -e ursi pestilens. 27, 35 floris virus -e. 28, 79 -e virus odoris accipere. *an* 9, 127 *huc inserendum?*). PLIN. nat. 14, 123 Colophonia *resina* . . . -ior odore (21, 58 *mas conyzae* odore -ior, femina acutior. 21, 95 atractylis. 21, 175 anthyllum. 25, 151 folia *cicutae* coriandri teneriora, -ia [*Mayhoff*, -i *vel* gravidi *codd.*] odoratu. 26, 47 ladanum. *saepius*. CLAVD. DON. Aen. 6, 295 aqua. MART. CAP. 6, 667 arbores). SER. SAMM. 175 olidae -e quod minxere capellae. FIRM. math. 3, 13, 13 -i odoris foeditate.

i de sideribus, ominibus sim., calamitatem sive indicantibus sive afferentibus: CIC. Arat. 89 aquila -e maestis ostendit nautis perturbans aequora signum (*cf. Arat. 314 χαλκός . . . ἐξ ἁλὸς ἐλθών*). PROP. 4, 1, 84 felices . . . Iovis stellas Martisque rapaces et -e Saturni sidus (OV. met. 5, 281 tecto -e sidus et imbrem . . . vitare. trist. 5, 10, 45. PS. QVINT. decl. 12, 22 BOETH. cons. 1 carm. 6, 1). OV. trist. 1, 3, 72 stella -is nobis, Lucifer ortus erat. MANIL. 1, 398. FEST. *p. 245* portenta -ia esse, ostenta bona (*ibid.* ostenta . . . tristia). GERM. 312 insequitur *Scorpionem* -is Arcus (*i. Sagittarius*). SEN. Oed. 360 omen unico imperio -e (SIL. 16, 271). nat. 7, 1, 5 significationes eius (*sc. cometae*) -es. COLVM. 10, 413 -is Arcturi sub sidere parturit arbos (*nisi -is nom., de arbore, sc. fecunda*). PERS. 5, 50 Saturnum (*stellam*) . . . -em nostro love frangimus. PLIN. nat. 2, 101 fulgores stellae (*sc. Castorum*) -es, cum solitariae venire (*opp. salutes*). 17, 242 -i ostento cum in deteriora mutantur *poma*. SIL. 14, 620 -is . . . letiferos repressit Sirius aestus. STAT. Theb. 7, 710 letifer annus aut iubar adversi -e sideris. silv. 1, 3, 6 -is . . . Nemeae frondentis alumnus (*sc. Leo astrum*). CLAVD. DON. Aen. 2, 175. 5, 525. *de locis, quae quasi mali ominis sunt:* OV. lb. 219 dies, in fastis cui dat -is Allia nomen. SIL. 12, 548 umbrae quaeque -em ad Trebiam quaeque ad Ticina fluentia oppetiere necem. 15, 34 Cannae . . . -iorque palude Maenius Stygia lacus.

4 fere i. q. durus, severus (praecipue de generibus poenarum; de vultu hominis sim. v. infra l. 61. 80): RHET. Her. 4, 39, 51 si de hoc (*sc. reo*) . . . -em sententiam tuleritis (CAES. Gall. 6, 44, 2 SEN. contr. 1, 2, 9 contr. exc. 5, 1 SEN. clem. 1, 5, 4 FRONTO *p. 106, 3 N.* VLP. dig. 48, 19, 13 *al. saepe*. nonnumquam inest notio damnandi, ut ASCON. *p. 29, 7 St.* Triarius nullam -em sententiam habuit. subscriptores eius . . . tres -es habuerunt. *p. 46, 10*). CIC. Q. Rosc. 25 iudicio -i experiri nolebas? (Tull. 8 iudicia . . . paulo -iora atque asperiora. Verr. II 2, 139 Cat. 1, 16 Sull. 3 *al. Tert.* anim. 33 *p. 358, 8* PORPH. Hor. sat. 1, 6, 60. *saepius*. *aliter, ut vid.*, CIC. Quinct. 32 Cluent. 59). Tull. 11 poenam -iorem constituere (Cat. 4, 8 Mur. 47 Flacc. 39 dom. 135 *et passim*. LVCR. reg. apost. 6 *p. 49, 26* -iori poena). CIC. Verr. II 2, 156 Siculos inimicos esse, qui . . . in te -issima postulata consulibus ediderint (*-runt al.*). II 4, 19 fac aliquid -ius in Heium statuissse Mamertinos (CAES. Gall. 1, 20, 1). Cat. 1, 3 senatus consultum . . . vehemens et -e (Phil. 14, 5 TAC. hist. 4, 44). Cat. 2, 3 -issimmo supplicio adfectum esse (CAES. Gall. 1, 31, 15 *saepissime*). CIC. Vat. 8 scilicet aspera mea natura, difficilis aditus, -is voltus, superba responsa, insolens vita (VAL. FL. 7, 292 MART. 5, 51, 4 IUV. 9, 12). Balb. 18 non -ior L. Cornelio constitui lex vitae et condicio videretur (leg. 3, 40 -is et . . . praeclara lex. ac. 1, 23. PRIAP. 83, 20 Liv. 2, 57, 4 *et saepe*). Mil. 15 nihil -ius contra Milonem iudicasse videtur. Phil. 9, 9 cohortatio -ior quam aures Ser. Sulpicii ferre didicissent. 12, 2 immemores . . . -issimorum decretorum (*or. frg. A IX 3 VAL. MAX. 7, 7, 6 quam -e decretum. TAC. ann. 2, 85. 3, 31. cf. p. 2284, 59*). Att. 15, 10, 1 si vero aliquid de Decimo -ius, quae nostris vita (*sc. erit*). epist. 5, 20, 4 multa tam -is (VAL. MAX. 8, 1 dam. 7 *al.*). ad Q. fr. 1, 1, 1 familiae -is et constans disciplina (BENED. reg. 55). BEIL. Afr. 46, 4 -issimum . . . edictum proponendum curavit (*cf. vol. V 2 p. 73, 72*). SALL. Cat. 51, 22 -ius est verberari quam necari? *ibid.* acerbum et nimis -e. Liv. 27, 16, 16 metu -ioris quaestionis (QVINT. decl. 307 *p. 208, 21*). 29, 18, 18 *v. p. 2290, 15*. 39, 55, 3 -em temeritatis mercedem. 40, 24, 2 nihil . . . -ius pronuntiatum. SEN. contr. 7, 1, 24 -ius elegisse <supplicii genus *add. excc.*> (PS. SEN. mon. 40 -issimum poenae genus). VAL. MAX. 2, 9, 8 eos . . . -i nota adfecerunt *censores* (SEN. clem. 1, 22, 2. COD. Theod. 11, 30, 24 [*a. 348*]). 7, 2, ext. 1 adfinium -e supercilium (9, 1, 6 *al.*). OCTAVIA 826 -iora meruit impium plebis scelus. PLIN. nat. 11, 145 oculi hominum truces torvi flagrant -es *eqs.* SIL. 2, 596 haud -ior duris divum inclementia rebus (STAT. silv. 1, 4, 50). STAT. Theb. 5, 585 -iora . . . tela mereri servatus Capaneus (SCHOL.

maiore . . . poena . . . plectetur. QVINT. decl. 270 *p. 103, 17*). PS. FRONTO. strat. 4, 5, 1 castigati . . . oratione -i (CAPITOL. Pert. 11, 8). FRONTO *p. 126, 6 N.* Cn. Pompei ad senatum de stipendio litterae -es (VLP. dig. 1, 12, 1, 7). TERT. patient. 6 *p. 10, 11* tam -e praeceptum *immolandi filii*. adv. Marc. 2, 23 *p. 367, 3* censurā -issimā et providentissimā (AVSON. 416, 11). FIRM. math. 3, 7, 26 ut propter malitias -es condemnationes incurrant (COD. Theod. 6, 4, 22 [*a. 373*]). 7, 13, 5 [*a. 368/73*]).

5 fere i. q. atrox: a in universum: CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 12 concursus . . . -is stellarum ardore micantis . . . vidisti. inv. 1, 100 ut . . . in rem -is offensio concitetur (Att. 11, 7, 3 o multas et -es offensiones. TAC. ann. 3, 54, 64). div. in Caec. 66 cum multis -is inimicitias gessisse (prov. 22 Lael. 78 epist. 2, 18, 2 SALL. Catil. 49, 2 Liv. 40, 46, 5 -es et atroces. *saepe*). CIC. Verr. II 1, 122 sine dubio crudelitas -ior est atque atrocior (VOPISC. Prob. 8, 1 EVTR. 7, 11, 1). Quinct. 57 vereor . . . ne -ioribus utar verbis quam natura fert aut levioribus quam causa postulat. (Verr. II 3, 134 cum *Apronium* . . . ne verbo quidem -iore appellasses. Flacc. 57. epist. 10, 16, 1 -issimis verbis ac sententiis [*cf. infra l. 30*]. ad Brut. 1, 9, 1 VAL. MAX. 6, 1, 1 FRONTO *p. 44, 14 N.*). CIC. Cluent. 77 contio vehemens et -is (Brut. 273 es eius contiones [*de orationibus*]). CAES. civ. 2, 18, 3 -es in Caesarem contiones). har. resp. 39 -iores deorum immortalium iras subire (VERG. Aen. 5, 781 *cf. p. 2289, 64*). HOR. carm. 3, 3, 30. *saepius*). CIC. Phil. 12, 8 -iore odio esse in Antonium (TAC. ann. 14, 62 DICT. 3, 1 AVG. civ. 4, 1 *p. 145, 31 D.*) Tusc. 3, 11 quasi . . . mens . . . non saepe vel iracundia -iore vel timore vel dolore moveatur (CAPITOL. Alb. 13, 1). 4, 77 -issimae contumeliae (*v. vol. IV 802, 24. adde VERR. FLACC. Gell. 17, 6, 5 VELL. 1, 12, 1*). Tusc. 5, 43 tam -bus concitationibus. Att. 4, 2, 4 cum sententiae -issimae dicerentur (epist. 1, 9, 19. 10, 16, 1 *cf. supra l. 19*). CAES. civ. 1, 2, 8 ASCON. *p. 66, 7 St.*). Att. 16, 8, 2 legiones Antonio convicium -e fecerunt (ASCON. *p. 48, 10 St.*). ad Q. fr. 1, 2, 13. SALL. Jug. 25, 11 -es minae nuntiabantur (Liv. 35, 51, 6). VERG. Aen. 10, 63 Iuno acta furore -i (FIRM. math. 1, 7, 24 -i furoris instinctu). HOR. carm. 1, 6, 5 -em Pelidae stomachum. PROP. 3, 8, 10 sine amore -i femina nulla dolet. Liv. 23, 45, 5 multo -ioribus probris. 29, 10, 1 -i morbo (*cf. p. 2295, 24*) *ibid.* ni eadem vis mali aut -ior etiam in hostes ingruisse. 39, 42, 7 longe -issima Catonis in L. Quinctium oratio (VAL. MAX. 4, 1, 3). VAL. MAX. 8, 5, 6 -is neglectae dignitatis . . . indignatio (FIRM. math. 6, 16, 4. *saepius*). PHAEDR. 1, 9, 1 fletus edentem -es leporem obiurgabat passer. STAT. Theb. 9, 788 stimulis -ioribus ardet trux Atalantiades. TAC. hist. 3, 53 -es simultates (SVET. Iul. 73, 1 FIRM. math. 6, 16, 6 *al.*). ann. 6, 45 idem annus -i igne urbem adfecit. SVET. Tib. 11, 3 moto inter antisophistas -iore iurgio (FIRM. math. 7, 10, 1). APVL. met. 4, 11 religionis (regionis *vg.*, *sed cf. app. crit.*) arguemur -i tumultu. SPART. Carac. 2, 11 -issimas insidias fecisse (AMM. 14, 9, 2). FIRM. math. 6, 16, 4 -bus inimiciarum dissensionibus (HIL. in Matth. 10, 24). EVTR. 7, 18, 2 Vitellius -i saevitia notabilis. AMM. 16, 11, 8 -iore motu animi percitus. AVG. civ. 5, 14 *p. 219, 13 D.* inter -issimas persecutiones crudelesque poenas (18, 52 *p. 339, 12*). BOETH. cons. 1, 4, 27 P. -es inexorabilesque discordiae. **b de bellis, proeliis sim.:** ENN. ann. 551 me -is impetus Orci percutit in latus (LVCR. 6, 281 ubi percaluit venti vis <et> -is ignis impetus [*sic Bentley*, -is venti vis igni OQ]). SEN. dial. 4, 29, 2 -es habet impetus primos *ira*. 4, 35, 1 impetus animi hos -es, onerosos [funerosos A] et inrevocabiles. STAT. Theb. 10, 515 -is impetus hastae [*cf. p. 2274, 48*]). QVADRIG. hist. 51 circiter horas duas -i proelio urserunt (HOR. carm. 4, 14, 14. Liv. 2, 19, 5 -ius atque atrocius. *saepe*). CIC. carm. frg. 29, 7 (*ex Hom. Od. 12, 189*) nos -e certamen belli clademque tenemus (SIL. 16, 527 VOPISC. quatt. tyr. 15, 2 FIRM. math. 8, 23, 1). Manil. 4 bellum -e et periculosum (6 magna et -ia bella. leg. agr. 2, 90. Mur. 31 -issima. 32 -e bellum et vehemens. Sest. 58 Phil. 6, 2. 9, 7. 11, 7 Liv. 6, 11, 1 [*v. infra l. 69*]. *et saepissime*). CIC. Manil. 26 in . . . -issima . . . belli offensione. Sull. 72 in illa -i L. Sullae turbulentaque victoria (AMM. 26, 10, 9). Sest. 86 -issimas contentiones inimicitiasque (*cf. supra l. 13. opt. gen. 20 meritorum in rem publicam contentionem sane -em*). 104 -issimis seditionibus (SALL. hist. frg. 1, 17. Liv. 6, 11, 1 -e bellum foris, -ior domi seditio exorta. *saepius*). Phil. 8, 3 -ius . . . tumultum esse quam bellum. leg. 3, 9 quando duellum -ius <-ioresve> (*add. Mommsen*) discordiae civium escunt (*cf. Sest. 104. GREG. M. moral. 1, 9*). ad Q. fr. 1, 1, 7 existunt -es controversiae. CAEL. Cic. epist. 8, 5, 1 periculosam et -em . . . dimicationem. CAES. Gall. 5, 45, 1 erat in dies -ior atque asperior oppugnatio (Liv. 26, 26, 3 -ior a mari). NEP. Att. 10, 6. Liv. 22, 50, 2 pugna Cannensis, Alliensi cladi nobilitate par . . . strage exercitus -ior foediorque (TERT. spect. 21 *p. 22, 9*. CYPR. epist. 57, 5 *p. 655, 20* pugnam . . . -iorem multo et acriorem. 58, 1 *p. 656, 22* -ior . . . et ferocior pugna. PANEG. 10 [4], 22, 2. 25, 1 *al.* EVTR. 5, 8, 1. *saepius*). 37, 43, 11. VELL. 2, 79, 4 -is . . . accepta clades (2, 119, 1 VAL. MAX. 3, 4, 5 *al.* TAC. ann. 14, 29. 15, 38 PANEG. 4 [9], 4, 1 SCHOL. Cic. Bob. *p. 143, 13 St.*). VAL. MAX. 1, 8, 10 eventum -issimi motus (*i. belli civilis*) explorare (TAC. ann. 12, 44. 13, 25 VOPISC. Aurelian. 19, 2). SEN. Oed. 131. TAC. ann. 4, 24 non -i . . . incursu consecrandum hostem. SPART. Hadr. 14, 11 expeditio-

nes sub eo (*Hadriano*) -es nullae fuerunt (AMM. 27, 10, 5). *c de tempestatibus sim.*: VARRO rust. 1, 12, 3 ventus -ior (CIC. Arat. 198 -is... vehementi flamine ventus. PLIN. nat. 2, 91 *ex Arist. meteor.* 7, 344 b 19. 10, 66 *cf. p. 2296, 44*). CIC. rep. 1, 7 me -issimis tempestatibus ac paene fluminibus (fulminibus *Mai*) ipsis obvium ferre (SEN. suas. 6, 24 inde sunt invidiae [secutae invidiae et *Mommsen*] tempestates coortae -es. PLIN. nat. 18, 352 PAVL. dig. 14, 2, 2, 2 CAPITOL. Aur. 27, 2). LVCR. 6, 122 tonitru concussa... -i (APVL. met. 8, 8 velut -i tonitru procellae sideris... percussa). 6, 290 sequitur -is imber et uber (Ov. fast. 2, 300. 494 -is effusis decidit imber aquis. PLIN. nat. 17, 91 AVIEN. Arat. 1636). LVCR. 6, 671 tempestatis (-tes *al.*) pluviae -iore coortu sunt. AETNA 321 unda... -es ubi perbibit euros. Ov. epist. 18, 23 -is unda, *cf. p. 2296, 29*. met. 14, 543 cum saliente -es ceciderunt grandine nimbi (SEN. nat. 4, 4, 2). trist. 5, 5, 7 -i nuper quassata procella *navis* (FIRM. math. 6, 15, 6 SVLP. SEV. dial. 3, 7, 1). fast. 2, 71 -es pluvias... auster concitat. GERM. frg. 4, 115 ventorum... -es et dirae grandinis irae. SEN. Oed. 885. epist. 91, 2 terrarum... tam -is et perniciosus... motus CAPITOL. Gord. 26, 1 TREB. Gall. 5, 2 PS. AVR. VICT. epit. 13, 12). STAT. Theb. 5, 412 ipse -es fluctus clavumque audire negantem lassat agens Tiphys. silv. 3, 1, 72 *v. p. 2296, 54*. TAC. ann. 15, 46 gubernatores... -i Africo... litoribus impacti. CLAUD. rapt. Pros. 1, 70 turbine cum -is armatur Boreas. EVSTATH. Bas. hex. 8, 5 -bus... ventorum flatibus (*βλαῖσις ἀνέμοις*). SIDON. carm. 23, 203 plus -e fulmen.

6 *de pretio (notione partim vergente ad II B 2 d. de metallis cf. etiam I C 2)*: PLAVT. Stich. 632 *cf. p. 2294, 78*. CIC. Verr. II 4, 124 *v. p. 2274, 19*. div. 1, 54 *v. p. 2274, 21*. VERG. Aen. 1, 728 *p. 2276, 14*. SALL. hist. frg. 3, 46 cum per omnem provinciam infecunditate bienni proximi -e pretium fructibus esse<t> (*cf. NON. ad l. p. 314, 18*). MART. 11, 38, 2 pretium tam -e. MACR. Sat. 3, 16, 9. SALV. gub. 5, 40 -issimo pretio). STAT. silv. 3, 4, 58 murras... -es (*v. p. 2275, 21*). MART. 10, 75, 10 *Galla* centum iussit me mittere nummos, sed visa est nobis haec quoque summa -is. PS. QVINT. decl. 9, 7 -es crustae. TAC. ann. 3, 52 alia sumptuum quamvis -iora. PLIN. epist. 8, 17, 4 divitum... -em supellectilem. SVET. Aug. 10, 2 sine pactione -issimae mercedis. TERR. cult. sem. 2, 10 p. 728 Oe. officinas... solo pretio -es. CYPR. hab. virg. 14 p. 197, 25 pretiosa grana... -ia etsi non suo pondere, mercium tamen quantitate. IVST. 11, 15, 11 iustae magis quam -is sepulturae. AVIEN. orb. terr. 378 *v. p. 2277, 41*. SYMM. epist. 1, 11, 1 munera... cara et -ia fuere. AMM. 22, 4, 9 annum stipendium -e (stipendium aēs -e *V*). 29, 2, 7 merebat aēs conlatium -e (30, 4, 21 aere -i mercati publicas potestates. SERV. Aen. 6, 861). CLAUD. 10, 167 -bus Spatale bacis diadema ferebat. EVSTATH. Bas. hex. 7, 6 p. 943^c margaritam pretio -em (*gr. p. 161^a τὸν βαρύτερον μαργαρίτην. opp. vilis*). COD. Iust. 11, 59, 15 (*a. 417*) ut -is sors navalis esse non possit (*i. 'opima', Gothofr. ad cod. Theod. 6, 2, 13*).

7 *de amplitudine, fere i. q. amplius, magnus, ingens*. TITIN. com. 88 (NON. 314, 16) -ique obsonio convivas. VARRO Men. 183 (NON. 314, 34) ubi -es pascantur atque alantur pavonum greges. VERG. georg. 2, 88 *cf. p. 2274, 38*. Ov. fast. 3, 33 ex illis palmis altera maior erat et -bus ramis totum protexerat orbem. SEN. Herc. f. 807 -ia monstri (*Cerberi*) colla permulcens manu. LVCR. 6, 348 discessit Olympo Herculeae -is Ossa manu. PLIN. nat. 16, 220 teredines capite ad portionem -issimo (*sic E*, grandissimo *cett.*, probante *Mayhoff*) rodunt dentibus. SIL. 7, 569 non -iore movent venti certamina mole... Boreas et... Africus. 17, 387 non alio -iores tempore vidit... populos tellus aut... maioris... duces *quam apud Zamam* (FLOR. epit. 1, 3, 2 Albanos, -em et diu principem populum. VVLG. psalm. 34, 18 in populo -i laudabo te [*LXX ἐν λαῷ βαρεὶ αἰθέρα σε ὑψίστην*]). ITALIA *aliter*. PS. HIER. brev. in psalm. CASSIOD. in psalm. 34, 21). STAT. Theb. 10, 410 *Dymas* tergo... -es, quas forte ferebat tigridis exuvias in laevam torquet. TAC. ann. 3, 20 Tacfarinas... vicos excindere, trahere -es praedas (EPIST. imp. Antonin. Paul. dig. 47, 9, 4, 1). HEGES. 2, 6, 3 -i caesorum numero. VVLG. exod. 8, 24 venit musca -issima in domos Pharaonis. Iob 6, 3? (*v. p. 2290, 78*). Is. 36, 2 in manu -i. I. Macc. 1, 18 intravit in Aegyptum in multitudine -i (*LXX ἐν στόλῳ μεγάλῳ*).

C *de sono vocis*: 1 *de voce et hominum et bestiarum deque sonis rerum incorporalium*: VARRO rust. 2, 9, 4 canes debent esse latratu -i (SEN. Herc. f. 793 *Cerberus* latratu -i loca muta terret). frg. gramm. IV 532, 2 tibia tanto est voce acutiore, quanto cavo angustiore, adeo ut corniculo aut bamborio addito -ior reddatur, quod crassior exit in aëra. *ibid.* l. 4 pulsu chordarum citius acuta vox transvolat, -is... diutius auribus immoratur. (CIC. de orat. 3, 216 voces... acuta, -is, cita, tarda, magna, parva. orat. 173 Ov. fast. 6, 343. VITR. 5, 4, 2 vox... cum flectitur, alias fit acuta, alias -is. SEN. Oed. 381 armenti -is vox. 568. dial. 3, 16, 5? epist. 76, 9 *al.* PLIN. nat. 11, 269 [*opp. exilis*] QVINT. inst. 11, 3, 42 [*syn. plenior*] *al.* TAC. Germ. 3 MACR. Sat. 7, 10, 3 SYNON. Cic. Char. gramm. p. 448, 14 B PHYSIOGN. 48 *adp.* inflexibilis. 95. 100. MART. CAP. 9, 948 BOETH. mus. 1, 13. 1, 16. *saepissime*). VARRO frg. gramm. IV 532, 21 infimus tropus est hypodorus, quo nullus est -ior. frg. Serv. Aen. 9, 615 tibia Phrygia... sinistra duo foramina habet, quorum unum acutum so-

num habet, alterum -em (CIC. de orat. 1, 251. orat. 57 e tribus omnino sonis, inflexo, acuto, -i, tanta... varietas perfecta in cantibus [*cf. infra l. 51*]. rep. 6, 18 -issimo sono... hic lunaris atque infimus cursus movetur. VERG. georg. 4, 260. HOR. ars 349 chorda sonum... poscenti... -em persaepe remittit acutum. Ov. met. 12, 203 15, 527 Ibis 224 SEN. Tro. 414 LVCR. 10, 82 QVINT. inst. 2, 8, 15. 5, 10, 125. 11, 3, 41 *al.* MALL. THEOD. gramm. VI 588, 71 APVL. mund. 20 [*Ps. Arist. 396 b 15 βαρεῖς... φθόγγος*]. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 7 FAV. EVL. 20, 28 MACR. somn. 2, 4, 2 BOETH. mus. 1, 3, 1, 8 [*dis*] *al. saepissime*). CIC. de orat. 3, 219 aliud *genus vocis* molestia sibi sumat, sine commiseratione -e quoddam et uno pressu ac sono obductum (nat. deor. 2, 146 vocis genera permulta: canorum fuscum, leve asperum, -e acutum, flexibile durum). 3, 227 in omni voce est... quiddam in remissione -issimum quōque tamquam sonorum gradibus descenditur. rep. 6, 18. Att. 12, 6, 2. CATVLL. 63, 22 tibicen... canit Phryx curvo -e calamo. LVCR. 6, 285 *ardorem fulminis* -is insequitur sonitus (VITR. 6, 1, 3 ex caelo roscidus aër in corpora fundens humorem efficit ampliores corporaturas vocisque sonitus -iores. 6, 1, 6, 7). AETNA 464 *Aetna* simulatque movet viris (C, curis Z)... -e sub terra murmur demonstrat et ignis (SEN. Ag. 466 Thy. 574 murmur -e classicorum. nat. 3, 27, 1 [*de tonitruis*]. LVCR. 1, 209 leo erexit... iubam et vasto -e [*sic ZG*, iubas et vasto *MUV*, iubas et -e *P*] murmur hiatu infremuit. STAT. Theb. 9, 348 -iora cavae sonuerunt murmura ripae). Ov. met. 11, 365 fragore -i strepitus loca proxima terret (fast. 3, 368 *et al.*). VITR. 5, 4, 7 tetrachorda... sunt quinque, primum -issimum, quod graece dicitur *ὑπατον* (MART. CAP. 9, 961 *cf. 962*). 6, 1, 8 ex humidis naturae locis -iora fieri et ex fervidis acutiora, licet... experiendo animadvertere. *ibid.* alia corpora propter humoris abundantiam -issimas effundunt sonorum qualitates. PERS. 5, 12 non tu... clauso murmure rancus nescioquid tecum -e cornicaris inepte. LAVS Pis. 175 bucina, *opp. fides*. PLIN. nat. 8, 76 monocerotem esse tradunt... mugitu -i (STAT. Theb. 10, 263 APVL. flor. 17 p. 80). VAL. FL. 5, 169 -e Titan (*Prometheus*) vociferans. SIL. 2, 545 -ior sonuit per litora fluctus (17, 42 -iora per auris [auras *vulg.*] nulla pulsa manu sonuerunt tympana divae. STAT. Theb. 9, 348 *cf. supra l. 23*. IVV. 1, 25 *v. p. 2290, 79*. FAV. EVL. 15, 31. 20, 23). SIL. 3, 77 (*Hannibal de filio*) ora parentis agnosco torvaque oculos sub fronte minacis vagitumque -em. STAT. Theb. 4, 213 -e Tisiphone risit gavis futurus. 6, 120 cornu -e mugit adunco tibia (6, 667). MART. 9, 68, 5 -e percussis incudibus aera resultant. QVINT. inst. 1, 11, 7 quae (*tibiae*) praeclusis... foraminibus... -iorem spiritum reddunt. 11, 3, 43 ne sermo subsultet imparibus spatiis ac sonis, miscens longa brevibus, -ia acutis, elata summissis. IVV. 7, 71 surda nihil gerneret -e bucina. APVL. flor. 3 p. 11 *Hyagnis* acuto tinnitu et -i bombo concentum musicum miscuit (met. 10, 31). mund. 29 virorum et feminarum mixtis -bus et acutis clamoribus (*Ps. Aristot. p. 399^a, 17 φωναῖς ὀξύτερας καὶ βαρυτέρας*). CENS. 10, 3 discrimen... quo alter *φθόγγος* acutior est, alter -ior, appellatur *διάστημα*. 10, 12 tibiae incremento longitudinis fiunt -iores. AMM. 26, 2, 3 obmurmuratio -is exoritur. FAV. EVL. 4, 26 tria vocum discrimina: acutum -e inflexum (*cf. supra l. 3*). 20, 23 *sqq.* cum... ex aliqua parte acutum personet mundus, ex alia -e, temperantur haec mediis et ita gradatim universa miscentur, ut sit in ceteris vis duorum, acuti scilicet atque -is: ut acuto zodiacus circulus, -i lunaris, illudque dicatur nete, hoc hypate, sono Dorio moveatur. AMBR. hex. 2, 2, 7 quoniam scissus aër tam artificii motu et acuta cum -bus temperante ita aequabiliter concentus efficiat. Noe 23, 82 harmonia cantilenae permixtis -bus et acutis videtur consistere. MACR. somn. 2, 4, 3 *virga* dum auras percudit, si impulsu cito feriat, sonum acuit, si lentiore, in -ius frangit auditum. MART. CAP. 9, 947 alium... morem acuta (*sc. systemata*) significant, alium -iora. SIDON. carm. 5, 408 tuba... strepuit -e rauca. BOETH. mus. 1, 2 in -bus chordis is vocis est modus, ut non ad taciturnitatem gravitas usque descendat (1, 20. 4, 5). 1, 20 Prophrastus... ad -iorem partem *lyrae* unam addidit chordam (*ibid.* Histiaeus... decimam in -iorem partem coaptavit chordam. 3, 9. 4, 14). cons. 2, 1, 24 nunc leviores, nunc -iores modos succinat. 3 carm. 2, 13 fremitu... -i leonum.

2 *de accentu*: VARRO frg. Gell. 18, 12, 8 in priore verbo -es prosodiae quae fuerunt, manent; reliquae mutant (EXPLAN. in Don. gramm. IV 530, 23 *sqq.* hanc *prosodiam*... flecti non uno modo omnes putaverunt: Eratosthenes ex parte priore acuta in -em posteriorem, Theodorus autem aliquando etiam ex -i in acutiorem escendere. ceterum Varro in utraque parte moveri arbitratur neque hoc facile fieri sine media eamque acutam plerumque esse potius quam -em. 531, 12 quae *prosodia* demissior est [quae] (quae *secl. ed. Vind.*, ea *Wilmsans*, lacunam statuit *Goetz*), a pluribus *βαρεῖα* appellatur, latine vero -is, ideo quod deorsum est, in sede scilicet -iorum ponderum. et eam quae sursum est Glaucus *ἐπιτεταμένην*... sed nemo adhuc levem vocavit quamvis id erat -i contrarium. 531, 23 ea *prosodia* nunc ab omnibus *περισπωμένη* graece vocatur, apud nos flexa, quia primo erecta rursus in -em flectitur. 531, 24 acuta exilior et brevior et omni modo minor est quam -is, ut est facile ex musica cognoscere, cuius imago prosodia. 532, 11 in loquentium legen-

[Bräuninger]

tiumque voce ubi sunt prosodiae velut quaedam stamina, acuta tenuior est quam -is et brevis adeo ut non longius quam per unam syllabam, quin immo per unum tempus protrahatur, cum -is quo uberior et tardior est diutius in verbo moretur et iunctim quamvis in multis syllabis residat, quocirca -es numero sunt plures, pauciores acutae, flexae rarissimae. 532, 16 -is *prosodia*... notatur simili (sc. *atque acuta*) virgula in ea<n>dem [i. *sinistram*] parte<m> depresso fastigio [cf. *infra* l. 73. p. 2302, 1]. quae notae demonstrant omnem acutam vocem sursum esse et -em deorsum. 532, 22 flexa... prosodia quod duplex est et ex acuta -ique ficta. 532, 25. 532, 29 *accentum* nunc -em, nunc acutum, nonnumquam flexum primo loco poni. *in posterius huic explanatoris tractatui adscriptis (discrepantibus ab illius doctrina)*: 531, 6 media *prosodia*..., quae inter duas quasi limes est, quod -ioris quam acutioris similior est, in inferioris potius quam superioris numerum relegatur. *item* 531, 9 acutam plus unā in verbo esse non posse, -es esse complures). FEST. p. 249 'pone' -i sono antiqui utebantur [pro loci] (prologi *codd.*) significatione (QVINT. inst. 1, 5, 30 trium *syllabarum*... media longa aut acuta aut flexa erit, eodem loco brevis utique -em habebit sonum, ideoque positam ante se, id est ab ultima tertiam acuet. COMINIAN. Char. gramm. I 265, 19 fit immutatio et per sonos, cum aut acutus pro -i aut -is pro acuto vel alio quolibet ponitur. DIOM. gramm. I 433, 9 praepositiones... iunctae casibus... interdum... -i non acuto sono pronuntiantur. PORPH. Hor. carm. 3, 25, 3 'quibus' -i sono pronuntiandum). PAVL. FEST. p. 259 'quando' cum -i voce pronuntiat... est coniunctio, 'quando' acuto accentu est temporis adverbium. QVINT. inst. 1, 5, 22 difficilior observatio per tenores... vel accentus quas Graeci *προσῳδίας* vocant, cum acuta (sc. *prosodia sive vox*) et -is alia pro alia ponuntur... aut -is pro flexa... aut flexa pro -i. 1, 5, 26 'quale' interrogantes -i, comparantes acuto tenore concludunt (DIOM. gramm. I 456, 19 quaedam acuto tenore, pleraque -i, alia flexo desiderant enuntiari). 12, 10, 33 accentus... cum rigore quodam, tum similitudine ipsa minus suaves habemus, quia ultima syllaba nec acuta umquam excitatur nec flexa circumducitur, sed in -em vel duas -es cadit semper. CHAR. gramm. I 64, 15 excipiuntur et Graeca nomina quae nominativo o efferuntur... flexo accentu, non -i ut apud Romanos, velut Sappho *eqs.* (PALAEM. Char. gramm. I 225, 21 'quando' -i accentu [= DIOM. gramm. I 416, 14. cf. *supra* l. 25]. 228, 9 [= DIOM. gramm. I 394, 13] 'ne' -i accentu pro eo quod est apud Graecos *ἐν ᾧ* [cf. l. 50]. DIOM. gramm. I 455, 22 si adverbium 'post' -i accentu pronuntietur, erit praepositio; si acuto, adverbium. PRISC. gramm. III 27, 5 accentum habent praepositiones acutum in fine... qui tamen cum aliis legendo in -em convertitur [cf. *supra* l. 23]. 51, 12 'clam'... apud Graecos adverbium, apud nos autem ideo praepositio accipitur, quia et casualibus praeponitur et -i accentu pronuntiat. 85, 28 'sic'... -i accentu prolato iurativum est. 467, 31 relativa per se acuuntur, in contextu autem orationis gravantur, id est pro acuto in fine -em accentum accipiunt. 469, 5 quo accentu pronuntiat 'ab'? per se acuto, in versu vero -i. 475, 5. PROB. inst. gramm. IV 145, 21 'ne', si -em accentum habeat, erit coniunctio [cf. l. 39]. 149, 28. SERV. gramm. IV 426, 12 -is accentus in Latino sermone paene usum non habet, nisi quod vel cum acuto vel circumflexo poni potest [cf. SERG. gramm. IV 482, 18 et *infra* l. 81. 82]. SERG. gramm. IV 482, 9 sunt omnes accentus Latini VIII, acutus... -is... circumflexus... longus... brevis... hyphen... diastole... apostrophus. 482, 15 sciendum est quod acutus et -is et circumflexus soli sunt qui... naturalem uniuscuiusque sermonis in vocem nostrae elationis servant tenorem: nam ipsi arsin thesinque moderantur. 483, 17 -is... accentus cum acuto et circumflexo accentu poni poterit... verum quia necesse non est ut cum reliquis ponatur, fiet scriptoris arbitrio. 483, 21 hic -is accentus non habet communionem eandem cum ceteris quam cum circumflexo et acuto; quam si tamen et cum ceteris habuerit, non habet nisi per istos, ut malesanus, interealoci. POMP. gramm. V 126, 22 in voce 'malesanus' ideo dictae sunt illae [sc. *syllabae ma-le-nus*] habere -em accentum, quod et pigrum et minus sonent [quam 'sa']. MACR. exc. gramm. V 601, 28 -is accentus paenultimam syllabam signat. (MAR.) VICTOR. gramm. VI 192, 16 accentus... hi sunt: acutus -is circumflexus [GRAMM. VI 274, 22 AVDAX gramm. VII 329, 14]. DOSTH. gramm. VII 377, 8 accentus in Graeca lingua sunt VII, in latina V: acutus -is circumflexus longus brevis [cf. l. 55]. MART. CAP. 3, 269 in trisyllabis si media brevis fuerit... non dubie -i accentu pronuntiat ac statim prima eius acuetur [cf. *supra* l. 18]. 3, 273 -is accentus est virgula... a sinistra ad dexteram descendens. cf. *supra* l. 6. p. 2302, 1. ISID. orig. 1, 18, 3 accentus... -is, quod deprimat et deponat). PRISC. gramm. III 27, 20 annititur semper praepositio sequenti dictioni..., unde et acutum in -em convertit [cf. *supra* l. 23]. 132, 12 relativa... in fine acuuntur, sed in contextu orationis praeposita ipsum quoque acutum in -em convertunt [cf. *supra* l. 47]. CLEDON. gramm. V 32, 1 -is dicitur qui pressa voce habet accentum. POMP. gramm. V 126, 12 est etiam -is, sed iste paene superfluous est apud Latinos (cf. *supra* l. 51). 127, 13 -is... vel cum acuto vel cum circumflexo ponitur; in reliquis syllabis, ubi non fuerit ille vel ille, ibi -is erit (cf. *supra* l. 51). (MAR.) VICTOR. gramm. VI 192, 18 -is ponitur in pluribus syllabis

(cf. MART. CAP. 3, 269 et p. 2301, 15). 193, 22 quid -is (gen.) forma? I a parte sinistra descendens (cf. p. 2301, 6. 73. HIER. monogr. p. 195, 21). MART. CAP. 3, 269 monosyllabae... -i carent. *ibid.* nulla syllaba... [longa] invenietur -is in disyllabo prior. *de verbis vel syllabis -i accentu pronuntiandis*: QVINT. inst. 1, 5, 24 'Atreus' nobis iuvenibus doctissimi senes acuta prima syllaba dicere solebant, ut necessario secunda -is esset (1, 5, 26 DIOM. gramm. I 432, 3. 5 AVG. epist. 3, 5 p. 9, 15 MART. CAP. 3, 268. 270). DON. gramm. IV 391, 12 separatae praepositiones acuuntur; coniunctae casibus aut loquellis... saepe... -es fiunt (cf. p. 2301, 23).

3 *de spiritu*: EVTRYCH. gramm. V 477, 6 in 'lo' desinentia 'a' vel 'e' vel 'i' vocalibus antecedentibus primae sunt coniugationis, ... excepto 'alo alis', id est nutritio, intellectus causa, ut carens -i spiritu etiam coniugatione differat ab eo, quod adspiratum primae est coniugationis, 'halo halas'.

syntactica: *adv. accedit ad adi.*: iucunde -is: p. 2297, 1. militariter -is: p. 2287, 40. -issima valde: p. 2291, 49. cf. etiam p. 2272, 71 sqq. *de adnominationibus* (grande... -e: Acc. trag. 438. gratum... -e: Acc. trag. 487. -is... gratus: PLAVT. Pers. 675 Cic. Sest. 107. al.) cf. Wölfflin, Sitzber. bayr. Ak. 1881 II p. 61.

compos: pergravis, praegravis, semigravis.

deriv.: gravitas, gravitudo, gravesco, gravidus.

*adv. *graviter*: *de notione*: GLOSS.¹ III Abstr. GA 27 vehementer aut moleste. cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 422, 24 B. dolenter acgre acerbe indigne moleste -r iniquo animo. *legitur per totam latinitatem.* [dub. trad. IVST. 31, 3, 1.]

I *proprie de materiae pondere*: CELS. 8, 3, 2 si modiolus -r imprimitur, non movetur. APVL. met. 4, 4 me longe -ius onustum producunt illi latrones stabulo. *dub.* OV. hal. 74 ungula equi sub spoliis -r redeuntis opimis. ITIN. Alex. 29 qui -ius armabantur. GLOSS.¹ V A a E 926 expeditos: non -r armatos.

II *translate*. 1 *ferre i. q. σφύρω, gravitatem quandam et sollemnitatem et agendi et dicendi indicans*: a *generatim*: CIC. leg. agr. 1, 25 ita gerere consulatum, quo uno modo geri -r et libero potest. FLACC. 67 senatus... -issime iudicavit. CAEL. 13 cum tristibus severe, cum remissis iucunde, cum senibus -r, cum iuventute comiter *eqs.*... vivere (Balb. 12 sancte -rque. Tusc. 5, 12 al.). 33 severe et -r et prisce agere (Lael. 77). DEIOT. 37 qui... nihil... nisi severissime et -issime fecerit (Tusc. 5, 81 VAL. MAX. 6, 4 pr. al.). fin. 1, 71 firme -rque. 2, 24 -r et severe. 3, 71 -issime... et verissime defenditur... posse. 4, 21 vitae -r et sapienter agenda. 4, 62 haec Stoicos... sensisse -ius et fortius. leg. 1, 62 -r et vere (off. 2, 56). ATT. 1, 16, 5 -issime ornatissimeque. epist. 2, 4, 1. ad Q. fr. 2, 3, 3 acta res est -r a Pompeio (cf. *supra* l. 38. an i. q. atrociter?). QVINT. inst. 11, 3, 148 v. p. 2304, 74. GELL. 20, 1, 21 consideres -ius, cuiusmodi sint *eqs.* CAPITOL. Ver. 4, 3 -r se et ad Marci mores gessit. GALLICAN. Avid. 1, 2 Avidii in historiis meminit et quidem -r. AVG. civ. 5, 26 p. 242, 3 D. *accedit notio efficacitatis*: CIC. har. resp. 17 satis -r inimici contumeliis... respondere. epist. 7, 17, 2 te commendavi et tradidi, ut -issime et diligentissime potui. PVBLIUS S 12 sapiens..., si tacet, -r (sic O, breviter *cett.*) negat.

b *in arte scribendi vel dicendi*: RHET. Her. 4, 56, 69 -r et venuste pronuntiabimus. CIC. inv. 1, 105 indignatio... his fere de locis -issime sumetur. 1, 106 oratione habita -r et sententiose. 2, 50 locos communes tractare orate et -r (2, 51 Manil. 52 Sest. 74 al. Phil. 11, 33 orate... honorifice... -r. orat. 22 *opp.* versute et subtiliter. nat. deor. 1, 59 distincte -r orate. PLIN. epist. 1, 10, 5 subtiliter -r orate. 5, 20, 6). CIC. div. in Caec. 39 causa... -r et copiose agenda (Verr. II 3, 204 al. Brut. 198 -r... copiose... varie *eqs.* orat. 29 al. QVINT. inst. 12, 2, 28 GELL. 10, 3, 14). CLUENT. 50 *app.* varie. Brut. 89. orat. 30 *Thucydides* narrat... -r sane et probe. 106 ample... leniter... -r. ATT. 1, 14, 3 valde -r. 16, 4, 1 satis -r et non contumaciter. epist. 5, 6, 3. PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1 -issime disertissimeque. MART. 2, 27, 3 effecte! -r! cito! nequiter! euge! beate! QVINT. inst. 6, 1, 17 atrocitatis modus, si -r, si contumeliose. 6, 3, 37 *vituperatio* -ius posita, *opp.* levius. PLIN. epist. 3, 20, 5 illi -r et paucis loquebantur (4, 22, 2 mature et -r. PHYSIOGN. p. 131, 5). 4, 9, 14 respondit instanter et -r (6, 13, 2 -r et firme. FRONTO p. 120, 22 N. prompte et -r). Gell. 1, 15, 5. 2, 2, 11 *app.* comiter. *nota adv. superadditum*: IREN. 1, 4, 3 tragoedia... uniuscuiusque aliter et aliter -r (ἄλλως καὶ ἄλλως σοφῶς) exponentis. SCHOL. Cic. Bob. p. 99, 8 -r et congeste causam ostendit. AVG. anim. 4, 16, 24 serio -rque. *iunctura tritior* -r dicere: CIC. Verr. II 1, 86 *app.* vehementer. II 5, 22 *app.* severe. Cluent. 29 Mur. 48. 66 *app.* vere (philos. frg. V 81). har. resp. 37. de orat. 1, 75 (*opp.* facete). Brut. 164 *app.* leniter. al. orat. 100 alta (magna L) -r. 101. part. or. 135 -r... vehementerque. ATT. 15, 1^b, 2 et ἀτιμώτατα et -issime. ad Q. fr. 3, 4, 3. cf. Cato 16. QVINT. inst. 4, 2, 62 -r dulciter al. 8, 3, 40 *app.* urbane. al. TAC. dial. 1. Plin. epist. 2, 14, 10 *app.* lente. 4, 11, 2 dolenter et -r. paneg. 74, 2 FRONTO p. 157, 23 N.

2 i. q. valde, multum (cf. NON. p. 314 grave 'multum' significare veteres probant; nam et -r 'multum, valde' intellegitur. cf. Wölfflin, lat. u. rom. Compar. p. 20): a cum verbo finito vel particip.: PLAVT. Cist. 85 gessit morem... mihi ut me, quem ego amarem -r, sineret cum eo vivere (FRONTO p. 56, 26 N. quem... [Bräuninger]).

magno pondere -ius amo et colo. cf. TER. Hec. 404 amor me -r consuetudine eius tenet). CAECIL. com. 163 placere ocepit -r. CIC. Phil. 7, 14 multo -ius urgebamur armis (CATVLL. 73, 5 al.). Verr. II 5, 115 commoventur (Cato 1 Att. 3, 24, 1 al. LIV. perioch. 58. CYPR. epist. 3, 1 p. 469, 7 -r et dolenter. saepius. CAES. civ. 2, 13, 3 v. infra l. 24). CIC. p. red. ad Quir. 23 -issime vituperatur (fin. 2, 92 al.). Cael. 23 cum se -issimum vehementissimeque iactaret. Lael. 10 suis... in commodis -r angi. epist. 1, 9, 12 -issime... me impulit... Pompei fides. PVBLIL. G 6 -ius nocet quodcumque inexpertum accidit (SEN. contr. 9, 6, 3. saepius). LVCR. 6, 287 tremor terras -r pertemptat. CAES. Gall. 4, 16, 5 quod -r a Suebis premerentur Ubii (7, 67, 4 al.). Gall. 5, 30, 2 -issime terreri. BELL. Alex. 7, 1 multo -ius extimescere. RVT. LVP. 1, 7 senectus... me -r defatigat. SEN. contr. 1 praef. 14 -ius sibi instabat. CAPITOL. Aur. 11, 5. 26, 5 impudicitiae fama -r laborare. Alb. 10, 10. CLAUD. DON. Aen. 11, 15 mala tam -r displicebant. talia saepius. cum verbis lugendi, maerendi: CIC. Tusc. 1, 115 cum -r filii mortem maereret (3, 63 al.). 3, 72. Att. 12, 20, 1 dolere (CAES. Gall. 1, 14, 5 Ov. met. 3, 333. PANEG. 4 [10], 13, 1 nihil -ius, nihil miserius doliisti. saepius). epist. 9, 20, 3 VOPISC. Prob. 24, 4. CIC. carm. frg. 33, 8 vestis urguens... -r Herculem. Arat. frg. 15, 4 Ophiuchus nitens -r vestigia ponit (Arat. 83 ἐμφερὲς εὐ ἐπαρηγόσι). LVCR. 6, 1208 -r... metuentes limina leti. CIC. Verr. II 5, 163 o -r desiderata... tribunicia potestas. Catil. 1, 17 suspectum tam -r. CAES. civ. 2, 6, 5. 2, 13, 3 -ius permoti milites. VERG. Aen. 10, 346 hasta... -r pressa. APVL. met. 4, 3. b cum adiectivis: PALLAD. 2, 13, 4 argilla... -r inimica. AVG. civ. 2, 24 p. 89, 6 D. -r noxia mala futura. ALC. AVIT. carm. 5, 104 gentem inquam -ius saevam. CASSIOD. compl. in apoc. 8, 1 -r aquas amaras.

3 fere i. q. vehementer, cum verbis (adiectivis) vulnerandi aegrotandi sim. a c. verbis vulnerandi: HIRT. Gall. 8, 23, 5 centurio -r... primo ictu gladio caput Commii percussit (PLIN. epist. 3, 14, 6 al.). BELL. Afr. 16, 3 miles... pilum... equi -r adverso pectori adfixit. VERG. Aen. 12, 295 telo... orantem... -r ferit (cf. CLAUD. DON. ad l.). CVRT. 6, 7, 29 -r se vulnerat. APVL. met. 9, 40 LAMPR. Comm. 9, 6. CIC. Verr. II 1, 49 laesit -issime. off. 1, 86 quamvis -r offendat (CVRT. 6, 6, 11 al.). SEN. contr. 7, 5, 4. SEN. contr. 1, 3, 3 saxis, quae aut elidant corpus aut... -ius impellant. CYPR. Demetr. 10 p. 358, 6 ferocius... et -ius... tela grassentur. CIC. Tusc. 3, 55 mala necopinata feriunt... -ius. VELL. 2, 79, 3 virum... invictum -r eo tempore fortuna concussit. verb. pass.: PACV. trag. frg. 259 Ulrem -r... ictum (BELL. Afr. 19, 4 al.). HIRT. Gall. 8, 48, 7 -r... vulneratus (SALL. Catil. 61, 7 al. SCHOL. Cic. Bob. p. 125, 12 St. syn. letaliter). PROP. 1, 4, 25 non ullo -ius temptatur Cynthia damno. Ov. Pont. 3, 7, 33 torqueor... -ius. LIV. 8, 6, 2 PANEG. 5 (8), 5, 1. VOPISC. quatt. tyr. 13, 1 Lugdunenses ab Aureliano -r contusi. c. adi.: ACC. praetext. 25 -r saucium (CIC. Tull. 22 al.). CIC. epist. 9, 15, 2 me... tam -r exanimatum. APVL. met. 3, 16 -r adfecta (8, 15 al.). TAC. hist. 2, 56 Italia -ius atque atrocius quam bello adflatabatur. VEG. mil. 4, 38 fluctibus Liburnae -ius quam vi hostium saepe perierunt.

b c. verb. aegrotandi: CIC. Catil. 1, 31 -ius vehementiusque adflctantur (sc. morbo). Cato 67 adulescentes -ius aegrotant (fin. 2, 43 al.). Att. 7, 2, 3 Tiro videbatur se non -r habere (PLANC. Cic. epist. 10, 17, 2). 14, 17, 2 adfectum -r (VAL. MAX. 1, 1, 20 al.). epist. 7, 26, 1 cum... -r ex intestinis laborare (SPART. Carac. 5, 3 al.). SCRIB. LARG. 112 torminosi, qui -r adflcti sunt. PLIN. epist. 2, 20, 2 Verania... -r iacebat (5, 21, 2). FRONTO p. 90, 28 N -issime arreptus sum... ab altero inguine. p. 182, 18 -r oculos dolui. p. 236, 12 multum et -r valui. RVFIN. hist. mon. 1 p. 394^b AVG. civ. 3, 17 p. 125, 24 Ps. APVL. herb. 46, 1 ALC. AVIT. carm. 5, 173. c. adi.: CIC. div. 1, 53 ita -r aegrum Eudemum fuisse ut (Tusc. 2, 61 al.).

4 cum verbis cadendi: a proprie: LVCR. 4, 302 aëra per purum -r simulacra feruntur. 6, 758 quadripedes... -r... concidere in loco quodam Syriae (VERG. Aen. 5, 447). CAES. Gall. 3, 14, 4 ut... tela... missa ab Gallis -ius acciderent. LIV. 24, 34, 14 ut... etiam saxa quae pondere suo provoluta essent, -r in hostem inciderent. SVET. Otho 7, 2 -r prolapsus Othonem. HYG. fab. 38 p. 68, 16. b translate: PLAVT. Trin. 507 haec res -r cecidit stultitia mea (CIC. off. 1, 73. PVBLIL. H 28 adpos. alte. LVCR. 1, 741 Ov. Pont. 1, 7, 49). SEN. dial. 3, 16, 2 -r laberis. OCTAVIA 379 me, fortuna, ... alte extulisti, -ius ut ruerem.

5 c. verb. querendi, gemendi sim.: ENN. scaen. 204 in pauperie mea senex -r gemam (cf. p. 1763, 14. CIC. or. frg. A XIV 11 ingemuit -ius. VERG. georg. 3, 133 cf. p. 2305, 54. Aen. 10, 788 al. CVLEX 386 -r regementem). CIC. S. Rosc. 9 his de rebus... atrocibus... satis -r conqueri (Verr. II 2, 24 -issime... questus. leg. agr. 1, 21 et saepe). VERG. Aen. 2, 288 -r gemitus imo de pectore ducens. CIRIS 285 -r questu Carme complorat anili. PROP. 2, 20, 1 fles... -ius. EPIT. Alex. 94.

6 c. verb. accusandi: CIC. Verr. II 3, 206 illud in quo te -issime accusavi (cf. vol. I 354, 29. LIV. 25, 1, 10 incusati. 29, 8, 1). MIN. FEL. 4, 3 ut me dissimulanter -ius argueret inscientiae (19, 10 AVG. nat. et grat. 1, 1 p. 233, 7).

7 c. verb. peccandi: CVRT. 7, 2, 7 peccasse... <haud> -ius

in fratres (QVINT. decl. 277 p. 131, 4 al.). CYPR. epist. 11, 2 p. 497, 4 offendimus. 73, 18 p. 792, 11 blasphemans. 74, 2 p. 801, 10 furorem... sceleratius et -ius armavit. PANEG. 12 (9), 11, 2 delinquerent.

8 fere idem atque atrociter, praecipue apud verba bellandi, irascendi sim.: a c. var. verb.: PLAVT. Cist. 118 auris -r obtundo tuas, ne quem ames. TER. Hec. 717 -ius... minitemur (CIC. Verr. II 2, 73 -ius... minari coepit). Haut. 1045 nimis -r cruciat adolescentulum. Ad. 140 in illum -ius dicere (CIC. S. Rosc. 139 in eos -ius [adv. adi.?] quicquam. II 2, 156 testimonia -r vehementerque. Cluent. 126 al. QVINT. inst. 11, 1, 67. decl. 316 p. 243, 18 -r et aspere). 788 quisnam a me pepulit tam -r fores? CIC. carm. frg. 19, 4 aquila sub<r>igit... anguem semianimum et varia -r cer vice micantem. Quinct. 48 ut tibi nihil... quod -ius atque crudelius facere posses reservares (cf. Cluent. 16). Sulla 25 ne -ius refutere. Flacc. 60 -ius agerem (Rabir. Post. 19). Phil. 6, 2 acrius -iusque incumberent ad ulciscendas... iniurias. de orat. 3, 2 in eum ordinem... tam -r... invectus. Brut. 86 causam... -ius et vehementius posse defendi a Galba, sc. atrocior et acrior. Att. 10, 4, 6 haec sive iracundia sive dolore sive metu permotus -ius scripsi (13, 41, 1). LVCR. 5, 105 -r terrarum motibus ortis omnia conquassari. 6, 428 -r spirantibus... flabris. VERG. georg. 4, 452 v. p. 2305, 56. Ov. epist. 4, 19 venit amor -ius quo serius. LIV. 24, 20, 4 Caudinus Samnis -ius devastatus (TREB. Gall. 4, 8 al.). perioch. 49 cum ab oppidanis -r caederentur. OBSEQ. 17 Romani per arma -r vexati (71 al. PLIN. epist. 2, 11, 23 -r vehementerque. saepius). SEN. benef. 3, 26, 1 accusandi... rabies, quae omni civili bello -ius... civitatem confecit. QVINT. decl. 296 p. 170, 2 parum eum -r torquebat sola fortuna (CORP. VIII 23427, 6). Ivv. 12, 23 omnia fiunt talia tam -r (tamque -is P²O) si quando poetica surgit tempestas. TAC. ann. 1, 77 theatri licentia... -ius tum erupit. SVET. Iul. 75, 4 cf. p. 2305, 35. 85, 1. frg. p. 51 potentissimos amicorum -issime proscidit. ITALIA Luc. 11, 53 (cod. e) coeperunt... legis doctores -r habere (δενὼς ἐνέχειν. VVLG. -r insistere). SPART. Hadr. 15, 7 Umidium Quadratum... -r insecutus est. GALLICAN. Avid. 11, 1. VIR. ill. 24, 6 cum in eadem culpa -ius perseveraret. AMM. 14, 7, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 152, 1 St. VVLG. II Macc. 5, 23 -ius... imminebant civibus. CLAUD. 26, 249.

b c. verb. irascendi, saevendi sim.: TER. Hec. 624 tibi... sum iratus, Philumena, -r (CIC. off. 1, 88. saepius). CIC. de orat. 3, 4 -r exarsit (CAES. Gall. 5, 4, 4). VERG. georg. 4, 456 raptā -r pro coniuge saevit (LIV. 8, 14, 5 al.). SEN. Phoen. 290 natos regas -r furentes. STAT. Theb. 9, 673 -ius fremit... orba cohors. QVINT. decl. 355 p. 386, 18 GELL. 16, 11, 6. c c. verb. bellandi, proeliandi sim.: CIC. Phil. 12, 27 colloquia et cum acerrimis hostibus et cum -issime dissidentibus civibus (SVET. Tib. 7, 3). LIV. 33, 12, 12 -ius eum (Philippum) rebellaturum. 41, 25, 5 -ius de integro bellum exarsit. QVINT. decl. 346 p. 366, 6 Ps. TERT. haer. 1 p. 215, 15. PANEG. 4 (10), 31, 3 vitiorum agmina... urbem -r obsederant. FLOR. epit. 3, 1, 15. EVTR. 1, 20, 2 Galli -issime... victi. 3, 10, 3 proelio -ius accepti. AMM. 25, 7, 5 IORD. Get. 6, 47. c. adi.: CIC. epist. 1, 9, 26 quam -r inimici... fuerint.

9 fere i. q. dure, severe (accedit verbis, quae ad ius dicendum vel ad imperium exercendum pertinent): PLAVT. Capt. 308 non verear ne iniuste aut -r mi imperet (SEN. clem. 1, 16, 4 -ius homini et durius imperari). TER. Haut. 114 saepe eadem et -r (sc. dicta) audiendo victus est. CIC. Tull. 54 -ius expostulari. Verr. II 3, 153 de hoc... -issime ac vehementissime indicavit (Planc. 9. CAES. Gall. 7, 43, 4 nihil... -ius [an adi.?] civ. 2, 32, 2 opp. amicissime. al.). Verr. II 5, 20 in hominem... tam -r animadverti... non oportere (VAL. MAX. 2, 7, 12 al.). Cael. 33 v. p. 2302, 37. Lig. 17 alii errorem appellant, ...; qui durius, spem..., qui -issime, temeritatem. leg. 2, 39 -r... ista vindicabat (CAES. Gall. 3, 16, 4 al. saepe). CIC. Tim. 45 in secundo ortu..., si ne tum quidem finem vitiorum faciet, -ius etiam iactabitur. Att. 4, 12, 1. LENT. Cic. epist. 12, 15, 6 de quibus... si... -r constitueritis (SVET. div. Iul. 30, 1 al.). CAES. civ. 1, 5, 4 de imperio Caesaris... -issime acerbissimeque decernitur. SALL. Iug. 13, 8 ne -ius in eum consuleretur (LIV. 30, 43, 13 al. -ius fort. adi. in his: CIC. Att. 3, 23, 5 neve quid eum patiare -ius consulere de se. CVRT. 4, 10, 30). LIV. 2, 17, 7 ob iras -r ultas (SPART. Sept. Sev. 12, 7). 23, 26, 4 praefecti -r increpiti (24, 17, 7 et saepius). 34, 18, 4 -ius severiusque (an adi.?) in semet ipsum imperium exerceret. SEN. contr. 7, 8, 2 -ius punior..., cum (VAL. MAX. 4, 1 ext. 1 al. saepe). SEN. dial. 5, 26, 2. CVRT. 4, 6, 6 -ius castigatur. PLIN. nat. 18, 12 puberem necari iubebant XII tabulae -ius quam in homicidio convictum. QVINT. inst. 11, 3, 148 -r et severe vetuit. TAC. ann. 12, 19 pro Mithridate, quando -ius (adv. sec. Andresen ad l.; n. adi. sec. Draeger) mereretur, non... regnum precari, sed ne eqs. SVET. Tib. 37, 2 tumultus... -issime coercuit. FRONTO p. 186, 18 N. VLP. dig. 47, 11, 9. 47, 14, 1, 2 plecti. 48, 19, 5, 1 in accusatorem... -ius statuendum. APVL. apol. 87 Pontianum -r ab ea (sc. matre) monitum. TERT. patient. 8 p. 13, 12 improbum... -ius a domino vapulaturum. pall. 4 p. 941 Oe. quod Caecina... -r senatui impressit. COMM. instr. 2, 7, 8 condemnat se -r. AVSON. 362, 38 largitore -ius censura notabit. CLAUD. DON. Aen. 1, 480. COD. Theod. 7, 4, 35 (a. 423) annonas... -r ex provincialium visceribus eruebant.

10 *fere i. q. moleste*: **a** in universum (c. adi. l. 5): CIC. de orat. 2, 211 Carvilio -r claudicante ex vulnere. 3, 41 verba inflata et quasi anhelata -ius. Tusc. 5, 16 -ius ardentiusque sitientem. VERG. Aen. 7, 753 -r spirantibus hydris (cf. SERV. in l.). CELS. 4, 11, 5 sanguis -r erumpit. SEN. Thy. 638 animos -ius incertos tenes. epist. 78, 15. TERT. monog. 16 p. 786 Oe. illud multo -ius (adi.?) et amarius eventurum. TREB. trig. tyr. 3, 7. PHYSIOGN. p. 102, 7 spiritus cum... -r concipitur atque editur. **b** -r ferre accipere sim.: TER. Andr. 191 omnes qui amant -r sibi dari uxorem ferunt (Hec. 261 Eun. 81 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Ad. 10 CLAVD. QVADRIG. frg. 1. CIC. div. in Caec. 4 tuli -r et acerbe [cf. Ps. ASCON. p. 188, 12 St.]. 54 -ius ferre. *ibid.* ferri. Verr. I 29. II 1, 34. 46. 152. II 2, 162. II 4, 51. 68. 132. 138 moleste -rque. II 5, 170 Cluent. 16. 43. 136. Mur. 7 -issime et acerbissime. saepe. SVLP. Cic. epist. 4, 5, 1 MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 CAES. Gall. 1, 14, 1 al. VELL. 2, 2, 2, 102, 2. VAL. MAX. 2, 7, 15 et saepissime. [aliter adiective: Ov. epist. 8, 11 quid -ius (sc. malum) captā Lacedaemone serva tulissem)]. TER. Haut. 570 amantes animadvortunt -r quae non censeas. CIC. Verr. II 2, 160 quod nisi Metellus hoc tam -r egisset. de orat. 2, 211 singuli casus humanarum miseriarum -r accipiuntur (LIV. 9, 4, 6 TAC. ann. 13, 36 PLIN. epist. 8, 10, 2 VOPISC. Prob. 24, 4. saepius). SALL. Cat. 51, 11 multi eas iniurias -ius aequo habuere (CASSIOD. Ios. antiq. 18 p. 17 cum -r haberet super... muliere [δυσφορῶν... ἐπί]). RVSTIC. Conc. I 4 p. 28, 1 -r habet sustinere). PS. SALL. in Cic. 1 -r et iniquo animo maledicta tua paterer (MART. CAP. 5, 467 -r et seditiose id exercitum perpessurum). TAC. Agr. 19 in quaestum reperta ipso tributo -ius tolerabantur.

11 *fere i. q. vix, aegre (notione vergente ad 12)*: VLP. dig. 21, 1, 9 qui -r loquitur, morbosus non est, nec qui ἀσφαλῶς. CLAVD. DON. Aen. 10, 905 -r... sperabat moveri posse quos -r laeserat. SCHOL. Iuv. 3, 162, 2 -ius transient (pro 'difficilius'. Wessner).

12 *fere i. q. male, in malam partem*: CIC. or. frg. DII ut -ius interpretemur. Att. 12, 38, 3 -ius... quosdam scribis de me loqui. CELS. 6, 7, 7^a ubi... -ius aliquis audire coepit (ITALA Is. 6, 10 [Hier. epist. 18^a, 4, 4] auribus -r audierunt [LXX βαρεῶς ἤκουσαν. VVLG. aures eius aggrava]). SVET. Iul. 75, 4 si qua posthac aut cogitarentur -ius adversus se (Caesarem) aut dicerentur. Aug. 67, 1 servum -issime de se (Augusto) opinantem. 13 *de odore*:

a de malo: SCRIB. LARG. 42 ad... nares... -r olentes (MART. 1, 87, 5. 3, 28, 1. 13, 18, 1 fila Tarentini -r redolentia porri. PORPH. Hor. carm. 1, 17, 7 olentis... accipiendum... pro -r olentis). **b** de bono: VERG. georg. 4, 31 -r spirantis copia thymbri (SERV. -r... bene et multum significat). 14 *de somno*: CIC. div. 1, 59 arte et -r dormire (CLAVD. DON. Aen. 3, 635). AVG. civ. 18, 18 p. 279, 2 D. multo -ius atque vehementius quam somno suis sensibus obseratis. 15 *fere i. q. violenter*: LIV. 21, 36, 8 iumenta... infimam... nivem... prolapsa iactandis -ius in conitendo (continendo codd.) ungulis penitus perfringebant.

B de sono vocis: 1 *de voce ipsa*: TER. Haut. 613 a nobis -r crepuerunt fores (Ad. 788 v. p. 2304, 11). QVADRIG. hist. 77 grundibat -r pecus suillum. CIC. rep. 6, 18 natura fert, ut extrema ex altera parte -r, ex altera... acute sonent (VERG. georg. 3, 88 solido -r sonat ungula cornu). LVCR. 4, 543 tuba depressa -r sub murmure mugit (VAL. FL. 7, 591 de tauro). 6, 143 sunt... fluctus per nubila qui quasi murmur dant in frangendo -r. VERG. georg. 3, 133 -r tusis gemit area frugibus. 3, 374 -r... rudentes cervos caedunt. 4, 452 -r frendens Proteus (SERV. cum ingenti tumultu. auct. grandem sonitum dentibus reddens). CLAVD. DON. Aen. 7, 585 tumultuoso conventu -r perstrepebant. 2 *de accentu*: CHAR. gramm. p. 364, 4 B. haec... sententia nisi -r pronuntietur, non negantis erit, sed confitentis (DIOM. gramm. I 462, 10. CONSENT. gramm. V 392, 5 -r enuntiet). DIOM. gramm. I 455, 21 'abi' (Verg. Aen. 6, 201)... -r legendum est quoniam significat 'postquam'. 3 *de spiritu*: CASSIOD. gramm. VII 201, 9 'e'... sequente 'l' plerumque -r effertur (201, 23).

comp. pergraviter.

? **gravisonus** a gravis et sonare. qui graviter sonat. SERV. Aen. 1, 53 'sonoras': graves sonis (sic KC*H, gravisonis B, gravisonas L, gravi///sonas M).

* **gravitas**, -ātis f. a gravis. pluralis non occurrit nisi PLIN. nat. 27, 130. 37, 143. DON. de com. 8, 11 (p. 2309, 12). AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 35 (p. 2309, 31). GLOSS. (infra l. 75). grab-tas scriptum: INSCR. christ. Diehl 4356. de notione: ISID. diff. 1, 266 inter -em et gravitudinem: '-s' ex pondere animi et ex sententia constat, 'gravitudo' autem corporis est. GLOSS. II 256, 4 βαρύτης: -s. IV 599, 9 -s: firmitas, modestia. II Philox. GR 64 -es: στερεότητες (74). adde: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 425, 17 B. legitur inde ab ACC. et LVCL. per totam latinitatem. non habent VARRO CATVLL. HIRT. PVBLIL. VERG. TIB. MANIL. PHAEDR. MELA LVCAN. STAT. [locus corruptus: CIC. rep. 6, 2 (frg. ap. Non. 409). dub. trad.: CIC. Cael. 63 'homines temperantes' (sic P s. IX, -i deditos 3 codd. s. XII, fort. corrupt. ex -e praeditos Klotz). fin. 4, 31 pro -e memborum gravitate m. Bentley, Madv. coniecturae debetur TAC. dial. 23 sententiarum -s (Schulting, planitas vel plenitas codd.) [val. greutate, ital. gravità, francogall. vet. grieté. M.-L.]

I proprie (qualitas materiae): **A i. q. pondus generatim**: LVCL. 1207 mantica cantheri costas -e premebat (Ov. met. 1, 30 terra pressa est -e sua. 12, 571. 15, 694). CIC. Tusc. 1, 40 ut illae superiores partes (sc. terra aqua) in medium locum mundi -e ferantur (cf. l. 8) et pondere (nat. deor. 1, 69 atomum, cum pondere et -e directo deorsus feratur. 2, 116 contentio -is et ponderum. fat. 24. 25. 46). Tusc. 5, 69 omnia delatā -e. nat. deor. 2, 93 corpora quaedam solida atque individua vi et -e ferri? (fat. 22. 23 -e... naturali ac necessaria. 48 LVCR. 2, 84). CAES. Gall. 5, 16, 1 propter -em armorum (armaturae β. Liv. 31, 42, 3. 32, 12, 6. 37, 42, 2 AMM. 16, 2, 6. cf. Liv. 37, 43, 7 arma -e fugam impediunt). CAES. civ. 1, 58, 3 nostri tarditate et -e navium impediuntur (sed cf. p. 2308, 22). Ov. met. 1, 67 liquidum et -e carentem aethera (2, 162. 15, 242). 2, 821 illi (sc. Aglauro)... partes quascumque sedendo flectitur (sic FEM³, -mus vulg. A. cf. Ewald ad l.) ignava nequeunt -e moveri. 10, 678 oneris... -e. 12, 283. fast. 5, 15 sol... cum stellis nulla -e retentus. Liv. 44, 41, 7 immobilem longitudine et -e hastam (sarisam). nota VITR. 7, 8, 3 non amplitudine ponderis, sed genere singularum rerum -em esse non est negandum. 8, 2, 2 nubes propter plenitatem et -em disparguntur (SEN. nat. 5, 3, 1). SEN. nat. 2, 26, 6 nec impetum eius (ignis) -e ingentis undae prohibitum. 3, 20, 2 hae causae levitatem -emque aquis dant. 3, 25, 9. 5, 5, 1 aëris. 7, 9, 1 cometarum. PLIN. nat. 34, 157 quibus (calculis) eadem -s quae auro. HIL. in Matth. 10, 19 p. 974^a -s... terrenae materiae. CARM. epigr. 1153, 6 terrae. BOETH. trin. 2, 27 (26) terra... dicitur... secundum siccitatem -emque. c. Eut. 1, 49 (47) al. animalium: COLVM. 8, 2, 12 gallinis Rhodii generis aut Medici propter -em neque patres nimis salaces neque fecundae matres (cf. 8, 13, 3). PLIN. nat. 10, 99 aves corporis -e prohibita sublimis petere. de corporis mole: Ov. met. 9, 39 Achelous: me mea defendit -s (cf. 9, 41 pondere). translate: LVCR. 3, 1054 homines sentire videntur pondus inesse animo, quod se -e fatiget (cf. etiam p. 2308, 26).

B i. q. graviditas: Ov. met. 9, 287 (Alcmene narrat) tendebat -s uterum mihi.

II translate: **A de hominibus**: 1 *de moribus ac habitu hominis, fere i. q. σεμνότης*: **a** in universum: ACC. carm. frg. 22, 2 M. cuncta fieri cetera inbecilla, non quod ponderitatem -emque nominis (hom-codd.). RHET. Her. 1, 8, 13 narratio debet habere sermonis festivitatem, animorum dissimilitudinem, -em, lenitatem eqs. (Cic. inv. 1, 27). CIC. inv. 1, 109 virtus et magnificentia, in quo -s et auctoritas est (Verr. II 5, 54 in scribendo -s, ... in constituendo iure... auctoritas. har. resp. 45 PLIN. epist. 9, 23, 1. cf. p. 2307, 38. 61. saepe). Quinct. 5 -s et virtus iudicis (Q. Rosc. 7 Manil. 61 Sulla 82 al. Phil. 3, 13 provinciae Galliae. 5, 2 quantum virtutis... quantum -is in huius ordinis consilio esset. 10, 13. 14, 37 trium imperatorum virtute, ... -e, constantia eqs. epist. 1, 5, 4 ad Q. fr. 3, 8, 3). Quinct. 72 eloquentia -e honore florentissimus (epist. 1, 1, 2). 75 ita se (testes) graves esse, ut si veritatem volent retinere, -em possint obtinere. S. Rosc. 9 -i aetas... impedimento est. div. in Caec. 8 iudiciorum vim -emque (27. 37). Verr. II 1, 66 homo... summa -e. II 1, 106 al. II 2, 161 -em civitatis ac dignitatem (Flacc. 63 disciplinam atque -em. Phil. 8, 19. cf. p. 2307, 80). Font. 24 parem consilio, -e, constantia eqs. (Cluent. 196 al., saepe ap. Cic. VAL. MAX. 5, 3 ext. 2. ex con. APVL. flor. p. 39. ARNOB. nat. 2, 45 p. 83, 26). CIC. Manil. 68 in Cn. Lentulo summum consilium, summam -em esse (Rab. perd. 26 Flacc. 3 al.). leg. agr. 2, 87 imperi -em ac nomen sustinere. Mur. 6 -is severitatisque personam (66 opp. comitatem et facilitatem. Cael. 29. saepius). 23 virtutibus continentiae, -is, iustitiae, fidei... dignissimum (epist. 6, 6, 10 PLIN. epist. 3, 2, 2. 6, 31, 2. TERT. anim. 33 p. 356, 5 iudicii... divini iustitiam -em maiestatem dignitatem). 58 ne quid totius vitae splendor et -s noceat (dom. 87 omnis vita plena -is. Brut. 265 al. Liv. 38, 24, 10 sanctitate et -e. VAL. MAX. 4, 2, 1). 60 ad honestatem, -em, temperantiam, magnitudinem animi eqs. (Sest. 60 al.). Sulla 19 alter apud me parentis -em, alter fili suavitatem optinebat. 22 Q. Hortensium, tanta -e hominem. 64 summa cum -e ac dignitate (har. resp. 41 al.). 82 tacita -s et fides (epist. 1, 7, 7 al.). 83 -em animi (fin. 3, 1. epist. 5, 13, 3 firmitudinem -emque animi tui. Liv. 22, 26, 6. VAL. MAX. 6, 4, 3 animi sermonisque abscissa -s). Flacc. 31 Graecorum. 67 multitudinem Iudaeorum... contemnere -is summae fuit. 69 -e nominis nostri (sc. Romani). dom. 4 opp. inconstantia. 104 pontificum. 130 app. modestia. Sest. 19 (v. p. 2308, 1). 119. 129 de senatu. 140 nostrorum hominum. CAEL. 11 -e et castimonia (cf. PLIN. epist. 7, 19, 4). 35 -e censoria (PS. QVINT. decl. 14, 7. cf. et p. 2308, 6). prov. 18 har. resp. 43 Balb. 49. 50 -e et prudentia praestans (de orat. 2, 247 al.). har. resp. 2 -em illam singularem ac paene divinam. Planc. 50. Mil. 22 -em, humanitatem, fidem (leg. 3, 1 difficillimam... societatem -is cum humanitate. PLIN. paneg. 4, 6 nihil severitati eius hilaritate, nihil -i simplicitate, nihil maiestati humanitate detrahitur. TERT. idol. 14 p. 46, 6. cf. Schneidewin, Antike Humanität [Bln. 1887] p. 31). Phil. 2, 24. 7, 27 -e senatus (de orat. 1, 31). 11, 17 imperium populare atque ventosum..., minime nostrae -is. 11, 39. 13, 2 si aliquid de summa -e Pompeius, multum de cupiditate Caesar remisisset. 13, 10 -s moderatio integritas [Bräuninger]

(epist. 13, 55, 2 *add.* clementia). Brut. 326 haec ... genera dicendi (sc. *Asiaticae dictionis*) ... in senibus -em non habent. leg. 3, 17 -s optimatum cecidit. 3, 19 principum. fin. 2, 100 philosophi (Tusc. 5, 46. cf. fin. 5, 13). fin. 5, 14. ac. 1, 66 sapientis. 1, 72 *Anaxagoras* maxima fuit et -is et ingenii gloria. Tusc. 2, 49. Cato 10 comitate condita -s (ad Q. fr. 1, 1, 23 *al.*). 33 infirmitas puerorum et ferocitas iuvenum et -s iam constantis aetatis et senectutis maturitas. Lael. 96. off. 1, 137 -em retinere (Att. 9, 19, 4 -em ... tenui). 3, 93. phil. frg. X 3 tarditate modorum et -e canentis (*tibicinae spondeum canentis*). Att. 1, 14, 4. 10, 1, 4 servasti -em (SEN. epist. 99, 20). 13, 41, 2. 16, 15, 2 epist. 1, 8, 3. 3, 10, 1 -e imperatoris (cf. p. 2306, 45). 3, 10, 10 *app.* animi altitudo (4, 13, 4. cf. p. 2306, 63). 5, 16, 5. 7, 32, 3 quam plurimum habere -is. 9, 12, 2 tua moderatio et -s (VAL. MAX. 5, 3 ext. 2 *al.* cf. p. 2306, 84). ad Q. fr. 1, 1, 38 non irasci est non solum -is, sed nonnumquam etiam lenitudinis. 1, 2, 3 -s istius aetatis, imperii, prudentiae. 3, 8, 6 *opp.* lenitas. NER. Paus. 4, 3 -s Lacedaemoniorum. PROP. 2, 20, 14 ne dubita de -e mea. Ov. met. 1, 207 clamor pressus -e regentis. 6, 73 caelestes ... augusta -e sedent (9, 270). 7, 308 *Medea* suspendit ... animos *Peliadum* ficta -e rogantes (-tum *al.*). Pont. 4, 9, 67. LIV. 5, 41, 8 -s ... oris. 27, 17, 10. 42, 7, 9 clementiae -isque vestrae (45, 17, 7. cf. *supra* l. 1). SEN. contr. 3 praef. 4 -s, quae dperat vitae, actioni supererat. VELL. 2, 86, 2 priscas -e (2, 116, 3 priscam -em ... humanitate temperans. TAC. hist. 1, 83 AMM. 22, 7, 6). 2, 126, 2 accessit magistratibus auctoritas, senatui maiestas, iudiciis -s. VAL. MAX. 2, 6, 1 maiorum nostrorum. SEN. benef. 2, 3, 1 loquendi tarditas imitata -em et tristitiam. epist. 115, 3 providentia *al.* ... quantum viro bono ... ponderis -isque adderent (SIL. 8, 609 laeta viro -s ac mentis amabile pondus. ARNOB. nat. 2, 41 p. 81, 20. 2, 45 p. 83, 26. 7, 41 p. 274, 10. cf. FIRM. math. 1, 10, 12. 6, 3, 12. *saepe*). CVRT. 8, 5, 13. LAVS Pis. 162 mira subest -s inter fora, mirus omnia paulisper -e lepos (cf. *infra* l. 62). PLIN. nat. 23, 32 Romana -e (29, 17. TERT. apol. 39, 13 *opp.* sapientia Attica. AVG. civ. 2, 14 p. 69, 20 D. CASSIOD. var. 1, 44, 4). PS. QVINT. decl. 4, 2 publica. TAC. ann. 2, 72 *Germanicus* cum magnitudinem et -em summae fortunae retineret. 15, 48 -s morum (16, 7 PANEG. 4 [9], 14, 3 TREB. Claud. 13, 5. HIER. epist. 60, 10, 6 [*opp.* hilaritas frontis]. *al.*, cf. BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 2 p. 138, 10 -s moralis). PLIN. epist. 2, 7, 4 sanctitas -s, auctoritas (7, 9, 16 paneg. 82, 8. cf. p. 2306, 40. 62 *al.*). APVL. met. 10, 4 compertae -is educatorem. MIN. FEL. 31, 5 -e hilaritatem temperamus (*Christiani*, cf. *infra* l. 47). ITALIA I Tim. 2, 2 (Lucif. non parc. 19) ut tranquillam ... vitam agamus cum pietate et -e (*Vulg.* castitate, *σεμνότης*). TERT. fug. 7 p. 475 Oe. diversitas sententiarum ... non congruit divinae -i. cult. fem. 2, 6 *feminarum*. 2, 11 *app.* sanctitas. NEMES. ecl. 1, 56 blanda tibi -s et mite serena fronte supercilium. ARNOB. nat. 1, 59 p. 40, 14 -is rigorem. AVSON. 161, 6 -s comis laetaque serietas. AMM. 30, 4, 11. PELAG. in Eph. 5 p. 835^p risum movens qui -i non convenit christiana (VINCENT. LER. 6, 9 christiana modestiae et -is). VVLG. Tit. 2, 7. BOETH. cons. 4, 1, 2 oris -e (*de Philosophia*). CASSIOD. inst. div. 17 p. 1133^b ecclesiastica -e. COD. Iust. 4, 52, 4 militari -i. CARM. epigr. 63, 4 -em officio et lanificio praestitei. INSCR. Not. d. scavi 1917 p. 22 unicae bonitatis et -is viro. INSCR. christ. Diehl 3778^a, 6 annis parve quidem, sed -e senex. *quasi personata*: CASSIOD. var. 2, 1, 3 qui ... patre privatus, -is factus est filius. INSCR. christ. Diehl 4747, 5 vixisti in teneris annis -e magistra.

b *speciatim de scriptoribus, oratoribus sim.*: CIC. de orat. 1, 57 eadem, de quibus illi tenui quodam exsanguique sermone disputant, hic cum omni iucunditate et -e explicet. 2, 212 remissio ... lenitatis quadam -e et contentione firmatur. 2, 229 ne quid iocus de -e decerperet (cf. HOR. ars 222 p. 2309, 10). 2, 230 erat ... tanta in Domitio -s, tanta auctoritas, ut *eqs.* rep. 2, 1 modus in dicendo et -e mixtus lepos (cf. *supra* l. 31). Att. 9, 9, 2. HOR. sat. 1, 10, 54 versus Enni -e minores. epist. 2, 1, 59 dicitur ... vincere Caecilius -e, Terentius arte. LAVS Pis. 81 posita -e forensi. PLIN. nat. 37, 40 cum tanta -s ei (*Sophocli*) coturni sit. QVINT. inst. 10, 1, 53 in Antimacho vis et -s. 12, 10, 11 in catalogo praestantium oratorum: -em Bruti ... hic reperiemus. GELL. 1, 24, 4 epigramma ... dignum ... *Pacuvii* elegantissima -e. SERV. auct. Aen. 8, 731 versum ... humiliter additum nec convenientem -i eius (*Vergili*).

c *vice tituli honorifici fungitur*: PS. QVINT. decl. 4, 13 apud -em vestram (sc. *patrum*) depono. 14, 1 -s vestra prospiciat. VLP. dig. 40, 12, 27 vestrae -is est ... constituere. EPIST. imp. Const. (Corp. III 7000) 2, 2. SYNOD. Hil. coll. antiar. B II 2, 13 eximia -s tua. EPIST. imp. Const. ad Arimin. synod. 2 Migne 13 p. 569^p vestrae -i (*σεμνότης*). CONC. I 5 p. 358, 27 tua -s (*σεμνότης*, ad Theodorum praesidem illustrissimum Cypriorum regionis. cf. Abh. Bayr. Ak. 30, 8 (1920) p. 36, 36. 37, 15). *saepissime in inferioris aetatis scriptis, praecipue Cod. Theod.* cf. NOT. laterc. gramm. IV 293, 3 gt -s tua.

2 *notiones ad σεμνότητα aliquatenus accedentes*: **a** *fere i. q. auctoritas, potentia*: CAES. Gall. 4, 3, 4 propter amplitudinem -emque civitatis *Ubiorum* (cf. p. 2306, 51 *al.*). CYPR. epist. 45, 2 -is sacerdotalis. 68, 5 *app.* auctoritas (sc. *collegae*). **b** *i. q. vis agendi*: CIC. epist. 5, 5, 3 reliqua ... multo maius meum studium maioremque -em et laborem desiderant. TERT. paenit. 4, 8 quod ... deus ... commen-

dat, summa ... -e ... aggredi ... debemus. **c** *i. q. severitas*: CIC. Sest. 19 tanta erat -s in oculo, tanta contractio frontis. off. 1, 137 magnam ... partem clementi castigatione licet uti, -e tamen adiuncta, ut severitas adhibeatur et contumelia repellatur. PS. QVINT. decl. 17, 7 filium occidere vocatis ... -em. PLIN. epist. 3, 20, 6 audiebat senatus -e censoria (FLOR. epit. 1, 18, 22. cf. p. 2306, 74). 9, 12, 1 non interdum facis, quod filius tuus, si repente pater ille, tu filius, pari -e reprehendat? TERT. praescr. 41, 1. **d** *i. q. atrocitas*: VAL. FL. 5, 656 *Pallas de Marte*: simili matrem demens -e secutus (cf. *Langen ad l.*). CASSIOD. var. 3, 51, 11 quod illic (sc. *in circo*) supra cetera spectacula fervor animorum inconsulta -e (*i. vi?*) rapiatur.

3 *de aetate hominis, i. q. aetas inter iuventutem et senectutem posita*: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 216^b (p. 96 M.) gravastellus a -e dictus. AVG. div. quaest. 58, 2 p. 43 *inter sex aetates hominis*: iuventus -s senectus (ISID. orig. 11, 2, 1). ISID. orig. 11, 2, 6 quinta aetas senioris, id est -s, quae est declinatio a iuventute in senectutem ... quae aetas a quinquagesimo anno incipiens septuagesimo terminatur. diff. 1, 531 senium ultima aetas post -em veniens.

4 *i. q. tarditas (de rebus? l. 22)*: **a** *de mente*: CIC. ac. 1, 53 *sustinet se in furore*, si ... in sensibus ipsius est aliqua forte -s aut tarditas. **b** *de corpore*: CIC. de orat. 3, 42 L. Cotta gaudere mihi videtur -e linguae sonoque vocis agresti. *an huc* CAES. civ. 1, 58, 3? v. p. 2306, 11. Ov. met. 7, 478 egreditur tardus -e senili Aeacus.

5 *sensus gravitatis e passione animi vel corporis; tristitia, torpor sim.*: **a** *de animo*: LVCR. 3, 1054 cf. p. 2306, 30. SEN. epist. 28, 1 peregrinatione ... non discussisti tristitiam -emque mentis? PORPH. Hor. carm. 3, 21, 13 et blanditur ebrietas et extorquet plerumque animi -em. GREG. M. moral. 1, 52 p. 551^a saepe -em cordis quasi ex latere subiuncta tristitia sequitur (*opp.* laetitia). **b** *de corpore*: LVCR. 3, 478 cum vini vis penetravit ... , consequitur -s membrorum. *an huc* Ov. met. 2, 821? v. p. 2306, 14. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 328^a (p. 222 M.) *Paeon* <a> Apollinem vocaverunt ... quod remediens morbis finem faceret talis -is. SEN. contr. 9, 4, 9 patrem sopitum et subita corporis -e conlapsum (CELS. 1 pr. 70). CELS. 1, 3, 19 capitis -s maior subest (3, 5, 2 *al.* SCRIB. LARG. 38. *saepe*. plur. PLIN. nat. 27, 130). 1, 3, 20 amari ructus cum dolore et -e praecordiorum (cf. 3, 5, 2. 4, 14, 1 praecordiorum totiusque pectoris -s). 1, 3, 24. 1, 10, 1. 7, 3, 1 spiritus -s. SCRIB. LARG. 183 ventris. PLIN. nat. 20, 28 aurium (cf. 20, 115. *saepius*. PLIN. med. 1, 6). 20, 91 animae -em facere *brassicam* (22, 132). 23, 85 *oleum amygdalinum* -em auditus discutit (cf. 28, 76. MARCELL. med. 9, 66). 28, 189 oris (*nota* 37, 143 -es oris). 29, 133 *auris*. 30, 44 halitus. SIL. 6, 158 tractae foeda -e per auras ac tabe afflatus volucres *satiabant serpentem*.

B *de rebus*: **1** *i. q. σεμνότης*: **a** *in universum*: CIC. div. in Caec. 8 cf. p. 2306, 49. p. red. in sen. 25 cf. *infra* l. 73. rep. 1, 16 cum ... plurimarum artium -e (PLIN. nat. 35, 111 coturnus et -s artis *Nicophanis*). leg. 3, 40 -em res habet, quom frequens ordo *senatorius* est. fin. 5, 12 virtutis vis -sque. Tusc. 5, 34 sententiae -s. Lael. 4 genus ... hoc sermonum ... plus ... videtur habere -is. 66 tristitia ... et in omni re severitas habet illa quidem -em. Att. 1, 14, 5. Ov. met. 2, 847 sceptri -e relictas. Pont. 1, 9, 9 lusus -e carentes. 2, 5, 29 rerum -sque nitorque. VITR. 5, 9, 3 *columnae* aliam ... in deorum templis debent habere -em, aliam in porticibus et ceteris operibus subtilitatem. VAL. MAX. 6, 1, 5 censurae. TAC. hist. 2, 50 -e coepti operis *mei*. GELL. 4, 14, 1 decretum ... -is antiquae plenum. **b** *de orationibus sim.*: RHET. Her. 3, 13, 23 dignitas est oratio cum aliqua -e et vocis remissione. 4, 8, 11 exornationes sententiarum aut verborum, quae -em habebunt. 4, 10, 15 *opp.* tumor. 4, 13, 19 haec exornatio ... habet ... -is et acrimoniae plurimum (*opp.* venustas. 4, 24, 34). 4, 23, 32 fides et -s et severitas oratoria. 4, 28, 38 -s prioris dicti. 4, 33, 45 adauctus *numerus* -is gratia. 4, 39, 51. 4, 56, 69 et -em et dignitatem et suavitatem habere in dicundo (secundo *vel* dicendo *codd.* CIC. Balb. 2 har. resp. 1). CIC. inv. 1, 25 exordium sententiarum ... -is plurimum debet habere. 2, 36. 49 ornamenta elocutionis, in quibus et suavitatis et -is plurimum consistit. Verr. II 5, 54 in scribendo -s, ... in constituendo iure ... auctoritas. II 5, 158 -e verborum (de orat. 2, 98. 225 summa -e et celeritate verborum. 3, 31 Brut. 35. 265 summa verborum et -s [dignitas *O*'] et elegantia. orat. 32 epist. 10, 12, 1 SEN. contr. 10 praef. 2). CIC. Manil. 42 dicendi -e et copia (Sest. 107 *al.*). p. red. in sen. 25 et auctoritatis et orationis suae divina quadam -e (Phil. 9, 9 *al.* QVINT. inst. 10, 1, 116 colorem et -em orationis). Sest. 130 divinam -em plenam antiquitatis. har. resp. 18 -e responsi. de orat. 2, 73 sententiarum -e, ... verborum ponderibus (orat. 20 *app.* maiestate verborum. epist. 10, 19, 1 QVINT. inst. 10, 1, 97. 12, 9, 6 PLIN. paneg. 67, 1. *saepe*). CIC. de orat. 2, 248. 250 *opp.* iocus. 2, 270 genus est perelegans et cum -e salsum. 2, 334. 3, 28 -em Africanus, lenitatem Laelius ... habuit. 3, 30. 219 quadam incitatione -is. Brut. 88. 111 -s summa et naturalis quaedam ... auctoritas. 143 *app.* lepos. 158 cum -e facetiae. 221. orat. 62 *Platonis*. 111 -is locis utitur. 182 -i *vocum* aut suavitati (GELL. 19, 12, 1). 192 *Aristoteles orationem* plenam ... vult esse -is (Att. 1, 16, 8). 216 *spondius* paucita-

tem... pedum -e sua et tarditate compensat. part. 20 opt. gen. 6. off. 2, 48 mixta moderatione -s. Att. 9, 9, 2. Ov. trist. 2, 381 omne genus scripti -e tragoedia vincit. VAL. MAX. 6, 9 ext. 1. QVINT. inst. 1, 8, 8 verborum... in tragoediis -s. 9, 4, 140 *senarius trochaicus* quantum accipit celeritatis, tantum -is amittit. TAC. dial. 23 -i sensuum nitorem... verborum miscetis. SERV. Aen. 12, 573 -e sermonum declamationi pondus imposuit.

2 notiones ad σεμνότητα accedentes: a i. q. remotum a ridiculo et triviali, *serium* (opp. *iocus*): CIC. de orat. 2, 270 cf. p. 2308, 78. HOR. ars 222 incolumi -e iocum temptavit. Ov. Pont. 1, 9, 9 cf. p. 2308, 53. QVINT. inst. 6, 3, 25 facto risus conciliatur interim admixta -e. plur. DON. de com. 8, 11 ubi... dextrā et sinistrā tibiā acta fabula inscribatur, mixtim ioci et -es denuntiabantur. b i. q. auctoritas, vis: CIC. Verr. II 5, 159 res tantum habet ipsa -is, ut neque mea... neque cuiusquam... eloquentia requiratur. Phil. 11, 21 aliena temporum -e sententia est. div. 1, 80 fit... saepe vocum -e et cantibus, ut pellantur animi vehementius. Ov. Pont. 2, 5, 29 cf. p. 2308, 54. ISID. orig. 10, 112 fixā constantiae -e. CIC. ad Brut. 1, 10, 4 cf. infra l. 27. c i. q. severitas: CIC. prov. 2 *Servilius Gabinium et Pisonem* non solum sententia sua sed etiam verborum -e esse notandos putavit (off. 1, 136 verborum -e acriore). VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 divina... ira tarditatem... supplicii -e (sc. eius) pensat. 2, 6, 7 Massilienses... disciplinae -e prisci moris observantia... conspicui. 2, 7, 15 -e decreti. CYPR. epist. 59, 14 p. 684, 3 iudicii... -e. d atrocitas: LIV. 31, 6, 3 fessi diuturnitate et -e belli.

3 i. q. molestia, iniquitas, pondus, aerumna: a in universum: CIC. ad Brut. 1, 10, 4 imbecillitas aetatis non potuerit -em rerum sustinere. LIV. 29, 37, 16 castigatio inconstantiae populi censoria et -e temporum illorum digna. SEN. epist. 104, 6 -em urbis excessi et illum odorem culinarum. COLVM. 6, 16, 1 -e longi laboris. plur. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 35 p. 406, 30 -um et aegritudinum vulnera. b de pecunia: TAC. ann. 3, 40 *Florus et Sacrovir* disserebant... de -e faenoris. 6, 13 -e annonae (11, 4). 15, 8 -e sumptuum. c de odoribus, saporibus: SCRIB. LARG. 40 hoc medicamentum... -em odoris tollit (180. PLIN. nat. 5, 14 *saepius*. TAC. hist. 5, 6 SVET. Vit. 10, 3). PLIN. nat. 32, 117 saporis. d de aëre, aquis, locis: CIC. Att. 11, 21, 2 loci -s... perferenda (LIV. 25, 26, 13). 11, 22, 2 huius caeli (LIV. 23, 34, 11 caeli aquarumque. VITR. 1, 4, 6 SEN. dial. 11, 7, 8 epist. 91, 12 COLVM. 1, 7, 5 TAC. ann. 2, 85). SALL. hist. frg. 3, 96 autumnus -e. SEN. nat. 5, 10, 4 etesiarum flatus... a mensium ferventissimorum -e defendit. e de morbis, vulneribus sim.: CIC. Phil. 9, 15 contra... vim -emque morbi (11, 8 al. AMM. 21, 15, 2). fin. 1, 40 dolor in longinquitate levis, in -e brevis. Tusc. 3, 1 corporis -em et dolorem. epist. 6, 2, 1 -e valetudinis. LIV. 27, 29, 2 prae -e vulnorum (CLAUD. DON. Aen. 10, 835).

4 de somno membra hominis gravante: Ov. met. 11, 618 tarda... deus (*Somnus*) -e iacentes vix oculos tollens. 15, 21 *Myscelum* pressum -e soporis. 15, 321 *Aethiopes lacus* si quis faucibus hausit... patitur mirum -e soporem. SEN. nat. 3, 20, 5 nimia -e defertur in somnum.

C de eis quae auditu percipiuntur: 1 de sono ipso, i. q. βαρύτης: DON. de com. 8, 11 dextrae... tibiae sua -e seriam comoediae dictionem praenuntiabant. AVSON. 434, 2 attonitas... aures populit -e tumultus. AVG. ord. 2, 14, 40 p. 1013 a cuminis -isque moderata varietate soni figurarentur (MART. CAP. 9, 932. 940. 947. BOETH. mus. 1, 3. 6. *saepius*. cf. vol. I 460, 61 sqq.). MART. CAP. 1, 11 quidquid... terrae confine ac propinquum ramis acclinibus fuerat, -s rauca quatiebat. 3, 268 omnis modulatio ex fastigiis vocum -eque componitur. 9, 932 -s dicitur, quae soni (modi al.) quadam <r>-missione mollescit. 9, 940 fit... soni -s, cum ex intimo quidam spiritus trahitur. BOETH. mus. 1, 2 in gravibus chordis is vocis est modus, ut non ad taciturnitatem -s usque descendat (4, 1 -s contigua taciturnitati). 1, 20 *hypate* Saturno est adtributa propter tarditatem motus et -m soni. nota MART. CAP. 9, 926 modulorum -e, ubi -s magis ad genus carminis quam ad proprietatem sonorum pertinet (de re v. Cic. phil. frg. X 3, p. 2307, 8). 2 de pronuntiatione: Char. gramm. p. 364, 1 B. ironia est oratio pronuntiationis -e in contrarium deducens sensum verborum (DIOM. gramm. I 462, 7). DIOM. gramm. I 462, 13 hanc sententiam nisi -s pronuntiationis adiuvit, confiteri videbitur quod negare contendit (DON. gramm. IV 402, 2).

gravitudo, -inis f. a gravis. de notione: ISID. diff. 1, 266 inter gravitatem et -em: gravitas ex pondere animi et ex sententia constat, -o autem corporis est. 1 i. q. molestia corporis: *generatim*: VITR. 1, 6, 3 vitia quae difficulter curantur in quibusdam regionibus: -o arteriace tussis pleuritis eqs. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 5 p. 330, 10 flumen Chobar quod interpretatur -o (nom. hebr. p. 57, 9 Chobar -o vel gravitas. VEREC. in cant. 6, 14 -o sive onus. GREG. M. in Ezech. 1, 2, 5). CAEL. AVR. diaet. pass. 131 cum -e repulsus. de auribus: HIER. hom. Orig. in Is. 6, 6 p. 277, 5 -o auditionis corporalis (ibid. p. 277, 25. p. 277, 6 -o quae est in auditione animae). p. 277, 14 -o... aurium a peccato fit et levitas a iustitia. de ventre: APIC. 3, 76 sine ructu et -e teneriores (*cucumeres*) senties. CAEL. AVR. diaet. pass. 66 adtestante -e (sc. duritiam stomachi).

2 i. q. pondus: EVSTATH. Bas. hex. 1, 8 p. 876^A si... disceveris eius (*terrae*) nigrorem, frigiditatem, -em (τὸ βαρύ), densitatem eqs. 1, 9 p. 877^A haec... nos oportet... sciscitantibus, ubi sit ampla et insustentabilis terrae -o (ἀφόρητον τῆς γῆς... βάρος) firmata, respondere. 5, 3 p. 912^C *spicae* cum -e maturitatis (πλήρεις ὄντες καρπῶν) inflexae deorsum coeperint inclinari. NOT. Tir. 27, 81.

gravivocēs [a gravis et vox]. *gravi voce loquentes*: HIPPOCR. aer. 6 morborum... omnium supra dictorum retinere et nihil eorum privari (*Kühlew.*; -ti cod., *Gunderm.*) *gravivoces* (-es voces m²) esse et infirmis (*sic*) propter aërem, quoniam limpidus non est (βαρυνφώνους τε εὐκλὸς εἶναι).

graviusculus a gravis. de sono: paulo gravior: GELL. 1, 11, 13 qui fistula brevi sensim -um sonum inspiraret.

graulus v. s. graculus.

***gravo, -āvī, -ātum, -āre** [a gravis. W.] *sic et*: PRISC. gramm. III 479, 16. scriptum 'grab-' pro 'grav-': ITALIA act. 3, 14 (cod. d) LACT. inst. 7, 1, 12 p. 583, 13 (B¹). CASSIOD. or. frg. 2 p. 473, 16. *verbum* graviare extitisse demonstratur ITALIA Matth. 13, 15 (codd. ke) oculos eorum gravia. cf. Rönisch Collect. philol. p. 21. de notione: NON. p. 341 lassum, marcens, -tum. SERV. Verg. Aen. 8, 220 -tum pro grave posuit; nam grave est per naturam ponderosum, -tum quod oneratur extrinsecus. ISID. diff. 1, 269 inter -atur et ingravatur (ponderatur al.): ingravatur (ponderatur) pondere alieno, -atur suo. DIFF. ed. Beck p. 61, 13 inter -tum et ingravatum: -amur sarcina nostra, ingravamur aliena. GLOSS. II 256, 5 βαρῶ -o. III 73, 46 βαρύνω -o (cf. 129, 50—54. 450, 8). II¹ Philox. GR 2 -atur βαρεῖται. IV 444, 5 -vit portavit (IV 599, 3 oneravit [cf. 521, 23] vel portavit). II² Abav. GR 20 -tus onustus (IV 599, 2). IV 599, 1 -ta pressa. adde SYNON. Cic. Char. gramm. p. 425, 31 B. legitur inde a PLAVTO per totam latinitatem. de usu generum verbi notandum, quod formae activi non existunt ante VERG. (Aen. 2, 708) HOR. (epist. 2, 1, 264) PROP. (3, 7, 70). [AETNA 49 ex con. legitur]. at formae passivi significatione mediopassiva (i. q. aegre ferre sim., v. p. 2314, 7 sqq.) usitatae inde a PLAVTO et TER., cum sensu passivo non occurrant ante CIC. (progn. frg. 8, 1), LVCR. (1, 253), BELL. Afr. (47, 6), VERG. (Aen. 6, 359 al.). [dub. trad.: IVVENC. in versu additicio post 2, 452 (sec. cod. Matr.): sin a[d]versa (sc. domus) dei famulos succedere tectis... -ta vetabit (ingrata vitavit Matr.). corrupta: Cic. Arch. 10 (cod. G) gravat in (supra l. vel gratuito) civitatem... impertiebant. epist. 9, 2, 5 in litteris et libris... gravare rem p. (gubernare, tractare, gnare con.). dub. EPICED. Drusi 115 lacrimae... -ant (lavant Burm.) gremiumque sinumque. dub. interpr.: CORN. SERV. carm. frg. 12 luxuriantur opes atque otia (*Caesarius*, odia, ordia codd.) longa -antur. STAT. Ach. 1, 193 canit *Achilles* superis... -tum Pelion (sc. in nuptiis *Thetidis*?). VVLG. Sirach 8, 18 cum audace non eas in via, ne forte -et mala sua in te (ἵνα μὴ βαρύνηται κατὰ σοῦ κατὰ Nestle)].

I sensu proprio de pondere: A fere i. q. onerare, gravem, ponderosum facere: 1 active: a absolute: AETNA 49 Pelion Ossa -at. Ov. met. 8, 205 *Daedalus*: ne, si demissior ibis, unda -et pennas. 13, 812 poma -antia ramos. SEN. Herc. f. 419 catenae corpus. QVINT. inst. 1, 12, 10 pondus pueris reptantibus... abest nec sese ipsi -ant. b c. abl.: STAT. Theb. 10, 258 ferus Actora magno ense -at Capaneus (SCHOL. non dixit 'donat', sed '-at', quia ponderosus erat ensis). TAC. ann. 1, 20 Rufum... sarcinis -ant manipuli. ANTH. 444, 7 dapibus -are mensas. nota SEN. suas. 3, 1 omnis dies caelum nubilo -a<t>, i. facit ut grave quasi onustum videatur (cf. ZACCH. 1, 25 p. 1093^B et infra l. 82). 2 passive: a absolute: GERM. frg. 4, 100 Scorpis... raris, ne quid cava terra -etur (sc. imbribus), horrebit pluviis. CELS. 7, 18, 6 ubi eae (venae et arteriae?) -tae (tumore? -ta J m²) occalluerunt. SEN. Phaedr. 181 cum -tam navita adversa ratem propellit unda, cedit in vanum labor (undā cum -tam coniungit Kunst, sed fortasse adversā undā pro abl. abs. accipias, ut -tus sit i. q. 'onustus'). PRVD. cath. 8, 38 umeros -tus. PS. AVG. serm. ed. Mai 74, 1 navis mergitur, si -etur. in imagine: PROP. 3, 3, 22 non est ingenii cymba -anda tui, *Properti*. b c. abl.: BELL. Afr. 47, 6 imbre grandineque consecutā -tis (-ta codd.) pondere tentoriis (COLVM. 4, 17, 1. APVL. met. 8, 28 sarcinae pondere -tus. CET. FAV. p. 295, 5 AVG. pecc. mer. 1, 38, 69 p. 70, 4 COD. Theod. 13, 9, 4. *saepius*). VERG. Aen. 8, 220 nodis... -tum robur (SERV. ad l. v. supra l. 20. cf. CLAUD. carm. min. app. 2, 112. transl. ITALIA psalm. 37, 5 [Cas.] delicta mea... ut sarcina gravis -ta sunt super me). Aen. 9, 435 papavera... demisere caput, pluvia cum forte -antur. PROP. 2, 1, 68 ne tenera assidua colla (*Danaïdum*) -entur aqua. LIV. 37, 14, 5 onerarias... multa saburra -tas. 42, 63, 4. 44, 45, 14 PHAEDR. 2, 7, 1 SEN. Herc. O. 413. CVRT. 8, 14, 38 *Porus telis congestis* -tus (gratus, grautus codd.) labi... coepit. COLVM. 4, 20, 3 recta vitis... ne fetu -ta subsidat curveturque. 4, 27, 5. 10, 38 alienā stirpe -tā... arbor. arb. 5, 2 onere, v. p. 2313, 17 (SOL. 46. AMM. 31, 3, 8 praedarum onere. RVFIN. hist. mon. 11 p. 430^A al.). LVCAN. 5, 628 aër... nimbis... -tus deprimitur (cf. CLAUD. rapt. Pros. 1, 163 picea... -tum nube diem [cf. supra l. 57]). CALP. ecl. 4, 103 ubera lacte. SIL. 2, 393 praeda. 12, 20 thorace. STAT. Theb. 2, 677 tabe -tae... iubaē leonis. 7, 750 ingentique viro magnoque -tus temo deo. [Bräuninger]

TIBERIAN. *carm.* 3, 1 PANEG. 11 (3), 23, 1 AVIEN. *Arat.* 1782 CLAUD. DON. *Aen.* 6, 360 p. 555, 9 CLAUD. 18, 301. *in imagine* PS. HIL. libell. 10 p. 742^c *in die probationis pauper non -atur compedibus facultatum.* AVG. *in psalm.* 106, 5 *vinculis suis -ta anima* (*serm.* 280, 4, 4 *adhuc corruptibili corpore -batur.* pecc. mer. 1, 22, 32 p. 31, 16, 32, 10, 1, 38, 69 p. 70, 4). SVLP. SEV. *chron.* 1, 34, 5 *armis ... infirma aetas -atur.* ZACCH. 1, 9 p. 1078^a *ne corruptibili homine -retur.* 2, 16 p. 1138^a *situ ... materiae tuae ulterius non -andus.* SIDON. *epist.* 3, 7, 2 *carm.* 7, 77. CARM. *de pond.* 105 *cono ... modico pars ima cylindri -atur.* GREG. M. *moral.* 4, 45 *corruptibili ... carne -ti.*

B *magis de statu quam de actu, fere i. q. gravis sum, pondere premo, pondere molestus sum (de hominibus et rebus).*

1 active: PROP. 3, 7, 70 *non poterat vestras (sc. Nereidum) ille (puer haustus undis) -are manus.* OV. *epist.* 11, 38 *aegra ... furtivum membra -bat onus (uteri).* SEN. *Thy.* 936 *Thyestes poculo sumpto: nolunt manus parere, crescit pondus et dextram -at.* STAT. *Theb.* 11, 16 *-at Capaneus iniectus (SCHOL. prostratus) terras.* silv. 1, 1, 38 *laevam statucae Domitiani Tritonia virgo (sc. simulacrum) non -at.* APVL. *met.* 7, 17 *-antis ruinae fustes demere (opp. lignorum me [asinum] premebat pondere. syn. levata pressura sanare me).* PS. DAMAS. *epigr.* 95, 4 *ne ... tumulum mortis imago -et.* AMM. 31, 13, 7 *armorum -antibus sarcinis.* AVG. *civ.* 14, 3 p. 7, 15 D. *corpus immortale quia corruptibile non erit, non -bit.* POMER. 1, 16. DRAC. *laud. dei* 3, 59 *quem mollia lina -bant.* Romul. 8, 561. *nota: i. q. pondere deprimere sive superare:* CARM. *de pond.* 158 *quotiens ternis pars inlibata (-to A) auri -rit corruptam dragmis sub aqua. singulariter de anima:* MIN. FEL. 27, 2 *daemones a caelo deorsum -ant (i. deprimunt, sc. surgere volentes?).* GREG. M. *moral.* 2, 38 *qui (angeli reprobi) redire a culpa nolentes -ent (opp. sublevent).* *huc fortasse etiam* AVG. *civ.* 14, 3 p. 7, 15 D., *cf. supra l. 22. sim. p. 2312, 23.* **2 passive (sensu proxime accedens ad I A 2):** APVL. *Socr.* 10 p. 142 *nubes infra iuga ... -tae.* ITALIA *iud.* 5, 27 (Lugd.) *in medio pedum eius -tus cecidit (deest in LXX et VVLG.).* VVLG. *Sirach* 22, 17 *super plumbum quid -bitur (βαρυνθήσεται)?*

C *speciatim: i. q. gravidum facere: de hominibus (c. abl. l. 37, 38, 40):* PAVL. *FEST. Gloss.* IV p. 218^a (p. 97 M.) *gravida est, quae iam -atur conceptu.* STAT. *Theb.* 2, 614 *utero ... -to.* LACT. *inst.* 4, 12, 2 p. 310, 2 *dei spiritu ... -tam ... virginem.* CANON. *Migne* 56, 754^c *si corrumpit sororem ... , ut -et eam.* CARM. *epigr.* 1514, 5 *<d>ulci pondere ... -ta <m>ater.* COMMENT. *Lucan.* 6, 385 *a quo (sc. Centauro) Magnetes equas -tas.* *de viridibus (c. abl. l. 43):* CIC. *progn.* fr. 8 *semper viridis semperque -ta lentiscus triplici solitus grandescere fetu.* LVCR. 1, 253 *arbores crescunt ipsae fetuque -antur (cf. p. 2310, 75).* PANEG. 11 (3), 23, 1 *pomis arbor -atur.* IVVENC. 2, 561 *messis per culta -tae.*

II sensu translato: A fere i. q. deprimere, molestum esse, nocere (de omnibus iniquitatibus vitae humanae): **1 active:**

a subi. homo: a absolute: SEN. *Phoen.* 235 *Oedip.: quid terram -o mixtusque superis erro? (STAT. Theb. 11, 16 v. supra l. 16).* ITALIA II *Thess.* 3, 8 (Cypr. *epist.* 14, 2) *ne quem vestrum -remus (-remur T, ἐπιβαρύνει τινα).* CYPR. *epist.* 21, 4 p. 532, 14 *plus ... -are cor ... tuum.* *epist.* 46, 1 p. 604, 8 *-at ... me atque contristat, cum ... comperissem eqs.* PS. ORIGEN. *tract.* 3 p. 28, 17 *ut peccator populus collum matris (id est synagogae) -ret (3 p. 28, 19).* SPART. *l'esc.* 7, 6 *addixit ... consiliariis salaria, ne eos -rent quibus adsidebant.* TREB. *trig. tyr.* 18, 6. HIL. *in psalm.* 58, 1 p. 182, 7 *ut eorum, qui secundum litteram sapiunt, intelligentiam non -emus.* AMBR. *Noe* 10, 35 p. 435, 11 PELAG. *in I Cor.* 9, 11. VVLG. II *Esdr.* 5, 15 *duces ... -verunt populum.* *Judith:* 5, 10 *filios Israel rex Aegypti II Cor.* 12, 13 *non -vi vos (κατενάρκησα. 12, 16 κατεβάρησα).* I *Thess.* 2, 9 (ἐπιβαρύνει). DIDASC. *apost.* 65, 22 *pauperem -antes (καταδυναστεύοντες).* SALV. *gub.* 5, 34 p. 113, 3 AVG. *epist.* 209, 4 *in epist. Ioh.* 4, 12 *in ev. Ioh.* 122, 3. SVLP. SEV. *chron.* 2, 41, 3 *episcopi sanctius putantes fiscum -are quam singulos.* COD. *Theod.* 12, 6, 11 (a. 366) *magistratus.* RVSTIC. *Conc.* I 4 p. 11, 25 *alios quidem -are, aliis vero donare (Isid. Pelus. epist. 3, 223 τοὺς μὲν ἀδικεῖν, τοῖς δὲ χαρίζεσθαι).* *ibid.* p. 22, 13 *si ... subiectos ... -asset (ἡδίκησε).* COD. *Iust.* 10, 72, 4 pr. (a. 366) *al.* 11, 59, 5 *cum municipales -tura sit pars relicta.* SALV. *gub.* 2, 15 p. 36, 13, 4, 27. OP. *imperf. in Matth.* 13 p. 709 *opp. adiuvat.* DRAC. *laud. dei* 2, 549 *[ne chaos] (necatis B) omne -et (-at B) iubar insuperabile Christus.* Romul. 8, 341 *mens generosa ducis quae non vult regna -are (IORD. Get. 50, 259 frequenter regna -at copia ... successorum).* VEN. *Fort.* *carm.* 1, 16, 25. INSCR. *christ.* Diehl 1581 *vidua ec(cles(i)a(m) numqua(m) -vit (sim. 1581 in adnot., cf. VVLG. I Tim.* 5, 16 *non -etur ecclesia [μὴ βαρυνθῶ]).*

β c. abl.: CARM. *poet. min.* V 64, 8 *iudicio quemquam nolo -are meo.* LAMPR. *Alex.* 15, 3 *ne annonis rem p. -ret (VOPISC. Aurelian. 33, 4).* TREB. *trig. tyr.* 2, 1 *Cyriades luxuria sua ... sanctum senem.* 18, 7. CASSIOD. *inst. div.* 32 p. 1147^b *pensionum pondere.* IOS. *antiq.* 16, 2 p. 457 *vectigalibus ... -antes nos.* 10, 10 p. 293. VITAE *patr.* 3, 17. COD. *Iust.* 4, 32, 16 *mensurarum additamentis -tum te esse.* 6, 43, 1, 4 *al.* *cf. ITALIA prov.* 11, 26 (Pelag. *in II Cor.* 9, 10) *pretio -ans triticum (συνέχων σίτον. VVLG. qui abscondit frumenta).*

b subi. res: a corporalis: STAT. *Theb.* 12, 567 *campum ... spiran-*

tem tabe et caelum ventosque -antem. QVINT. *decl.* 269 p. 98, 19. VVLG. II *reg.* 14, 26 *-bat eum (Absalon) caesaries.* COD. *Iust.* 12, 46, 1, 2 (a. 320) *munera ... vos.* CAEL. *AVR. chron.* 1, 4, 128 *lac ... epilepticos.* GREG. M. *moral.* 7, 56 *oculum pulvis. β incorporalis (c. abl. v. infra l. 9, 13, 24): generatim:* VERG. *Aen.* 2, 708 *nec me labor iste (patrem portare) -bit.* HOR. *epist.* 2, 1, 264 *officium ... me (v. PORPH. ad l.).* OV. *trist.* 4, 6, 28 *magis hoc quo sunt cognitiora -ant mala.* GRAT. *cyn.* 141 *frondosas -at indulgentia silvas (cf. Vollmer ad l.).* VAL. *MAX.* 9, 12 *ext. 6 senile guttur salebris spiritus -vit.* CELS. 2, 10, 13 *in id ipsum, quod -at, sanguinem evocari.* SEN. *Herc. f.* 628 *domum clades.* dial. 10, 7, 26. PLIN. *nat.* 11, 284 *minui ... quod -et (MR. -at H, Barb.) quolibet modo utilius.* STAT. *Theb.* 8, 16 *si quos ... aliis ... -at plaga caeca tenebris.* CYPR. *GALL. exod.* 567. 1246. HERM. *Pal. sim.* 9, 28, 6 *delicta (cf. PALLAD. hist. mon.* 2, 16 p. 375^b). OPTAT. 2, 19 p. 55, 5 *manus, quas ... peccata -verant (crassaverant al.).* AVSON. 403, 24. QVEROL. p. 13, 20 *quod specialiter te inquietat et -at.* CLAUD. DON. *Aen.* 11, 120 p. 425, 18 HEGES. 5, 12. VVLG. *Sirach* 10, 11 *languor prolixior -at medicum (LXX aliter: σκώπτει ἰατρός).* Is. 24, 20 *terram iniquitas sua.* CLAUD. 5, 456 MACR. *Sat.* 1, 7, 33. COD. *Theod.* 7, 20, 2 (a. 320?) *munera ... vos (veteranos) contumaciter.* SALV. *gub.* 5, 14 p. 105, 26 *v. infra l. 48.* 5, 31 p. 112, 8. DRAC. *laud. dei* 2, 118. SACR. *Greg.* 22, 1 *-at pondus propriae actionis.* CASSIOD. *in psalm.* 91, 2 *delictis -antibus.* 118, 53. 143, 3. VEN. *Fort.* *carm.* 9, 3, 4 *notus flamine ... rura.* *impers.:* AVELL. 665, 20 *non -at praelibare dicendo.* INSCR. *christ.* Diehl 1194, 5 *nil iuvat, immo -at tumulis haerere piorum.* *speciatim: de affectibus sim.:* OV. *met.* 7, 19 *-at invitam nova vis, aliudque cupido, mens aliud suadet.* SEN. *Ag.* 49 *pudor voltus (Oed. 952 vultus -at profusus imber.* HIL. *Macc.* 220). PHAEDR. 859 *mentem dolor.* *de caelo:* LIV. 22, 2, 11 *palustri ... caelo -ante caput.* *de herbis, medicamentis sim.:* PLIN. *nat.* 21, 128 *narcissum caput -antem (MARCELL. med.* 20, 137 *opp. stomachum vexat).* *absol.* CAEL. *AVR. chron.* 1, 4, 120 *constringens ... fomentum ... percutit et -at et tumores constringit.* *de cibis:* CHIRON 737 *merum -at ... corpus.* ANTHIM. 1 *stomachum (41. 65. obi. suppl.:* 60). ORIBAS. *syn.* 4, 5 *digestionem.* *de somno:* CLAUD. DON. *Aen.* 5, 855 p. 527, 8 *Somnus ... Palinurum rore Stygio.* **2 passive: a subi. homo (ipse vel partes; respublica: infra l. 61, bestia: l. 57. 78 al.):** **a absolute:** SEN. *epist.* 72, 6 *homo procedentis sapientiae nisi adtendit, subinde -atur et in ea[n]dem revolvitur.* ITALIA II *Cor.* 1, 8 (Tert. *resurr.* 48 p. 100, 18) *-ti sumus citra vires (ἐβαρύνθημεν. supra virtutem VVLG.).* LAMPR. *Alex.* 9, 7 *'-ari me credo' (sc. nomine Antonini accepto).* VOPISC. *quatt. tyr.* 14, 5 *ne ... unquam ... Bonosi venter aut vesica -retur.* VVLG. *num.* 11, 17. II *Cor.* 5, 4 *ingemiscimus -ti (βαρυνόμενοι).* I *Tim.* 5, 16 AVG. *in ev. Ioh.* 122, 3 *serm.* 164, 6, 8. SORAN. 45 *hoc ... mense (sc. octavo) plurimum -antur mulieres gravidae.* COD. *Theod.* 13, 10, 1 (a. 313). *al.* NOVELL. *Valent.* 7, 2, 2 *-tis patere accusandi ... facultatem.* SALV. *gub.* 5, 14 p. 105, 26 *hoc nos ... super id quod a nobis ipsis -amur, -at (opp. iuvat).* DRAC. *laud. dei* 3, 597 *-or undique pressus, vincla ligant.* BOETH. *cons.* 5 *carm.* 5, 14 *ne -ta pessum inferior sidat mens.* CASSIOD. *var.* 9, 9, 4, 9, 10, 5 GREG. M. *epist.* 5, 32 p. 313, 24. PALLAD. *hist. mon.* 1, 2 p. 261^c *ne hospes ab hospite -retur.* **β c. ablativo: operibus, laboribus sim.:** LIV. 21, 23, 6 *quos ... -ari militia senserat (IVST. 20, 2, 12).* 23, 48, 8 *multiplici ... stipendio.* VAL. *MAX.* 5, 4, 3 *filium ... rustico opere -tum.* 8, 13, 5. CVRT. 8, 14, 38 (v. p. 2310, 76). 9, 5, 7 *continuo labore -ta (P, gravia C) genna (MART. CAP. 9, 897).* COLVM. 6, 24, 4 *forda operis et uteri ... onere.* 12 *praef. 9 PETRON. 22, 1 VAL. FL. 4, 550.* APVL. *met.* 5, 10 *praesentia nostra (sororum) -ta Psyche.* ITIN. *Alex.* 13 *morae taedio.* LAMPR. *Heliog.* 23, 3 *onere voluptatis (FIRM. math.* 6, 29, 2 *infelicitatis onere. v. l. 58).* VOPISC. *Car.* 2, 6 *res p. Punicis bellis.* IVST. 38, 10, 8 *copiarum praebitione.* AVIEN. *Arat.* 478 *hoc urgeri ... hocque -ari.* SYMM. *epist.* 1, 3, 3. VVLG. *Sirach* 21, 27 *prudens -bitur contumelia (βαρυνθήσεται ἀτιμία).* II *Macc.* 9, 9 MACR. *Sat.* 1, 3, 1. IORD. *Get.* 204 *ipso pulvere -antur.* *pensionibus sim.:* SCHOL. *Cic. Bob.* p. 88, 3 *St. aere alieno -tum ... Clodium.* COD. *Theod.* 7, 4, 1 (a. 325) *provinciales iterata conlatione.* 13, 10, 5 (a. 367). *motibus animi, sim.:* CVRT. 4, 13, 17 *animi anxietate.* LVCAN. 6, 517 *Thessalae terribilis Stygio facies pallore -atur.* EPIST. *episc.* a. 365 *Hil. coll. antiar.* B IV 2 p. 158, 10. AVG. *in epist. Ioh.* 6, 7 *infirmittatem qua -aris.* COD. *Theod.* 3, 16, 2 (a. 421) *quodsi ... nullis ... vitiis peccatisque -etur uxor (Op. imperf. in Matth.* 21 p. 747). 11, 30, 21 (a. 340). SACR. *Leon.* 312. *aliis accidentibus:* LIV. 30, 18, 12 *quattuor -ti vulneribus (DICT. 2, 43).* VERG. *Aen.* 6, 520 *confectum curis somnoque -tum Deiphobum (Ov. met.* 5, 658. LIV. 25, 24, 6 *vino somnoque.* LVCAN. 5, 807 PLIN. *nat.* 10, 137 *al.* VAL. *FL.* 2, 568 APVL. *met.* 1, 26. SER. *SAMM.* 995 *membra.* VVLG. *Luc.* 9, 32 [βεβαρυνμένοι ὕπνῳ]. VITAE *patr.* 5, 7, 43 [κατηνέχθη εἰς ὕπνον]. PASS. *Theclae A* 35 p. 98, 1 *de bestiis.* STAT. *Theb.* 10, 324 *cf. p. 2313, 6).* OV. *met.* 4, 145 *oculos [a] (N, Magnus, Ethwald; iam vg.) morte -tos.* LIV. 1, 7, 5 *Herculem cibo vinoque -tum (25, 24, 6 SEN. Thy. 910 CVRT. 6, 11, 28. CLAUD. 5, 485 desidria ... vinoque).* CVRT. 5, 7, 11 *ebrietate (ITALA Luc. 21, 34 [Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 558, 10]).* QVINT. *decl.* 246 p. 7, 22 *venenum, ... quo corpus -atur.* APVL. *met.* 1, 26 *cibo -tus (CAEL. AVR. acut.* 3, 17, 149).

CYPR. epist. 11, 6 p. 500, 15 largioribus epulis mens -ta. SOL. 25, 13 elephantos potu -tos. PS. AVR. VICT. epit. 44, 4 Iovianus cruditate stomachi, tectorio novi operis -tus... interiit. APVL. met. 8, 19 -tus annis. AVG. pecc. mer. 1, 3, 3 p. 4, 22 senectute. PALLAD. hist. mon. 1, 6 p. 273^A. IVST. 39, 4, 1 Cleopatra cum -retur socio regni.

γ c. praep.: per: ἀπό κοινοῦ STAT. Theb. 10, 324 nigras... -tus per somnum Thebas... videbat. EPIST. pontif. 937 (Conc.^S IV 2) p. 163, 19 pars epistolae, per quam -ari putabat Hibam. in: VVLG. Luc. 21, 34 ne forte -entur corda vestra in crapula (βαρυνθῶσιν). CASSIOD. var. 2, 25, 3 in aliena... functione. COD. Iust. 5, 18, 6, 2. *δ c.*

accusativo: LVCAN. 5, 258 quisque... se... putat solum regno- rum iniusta -ari. SCHOL.: iniustus -ari unum se. ADNOT. unusquis- que solum se iniusto -ari credit imperio. *b subi. res:*

IVVENC. 3, 189 nihilo dominorum cena -atur. COD. Iust. 9, 9, 24 (25) ex huiusmodi sententia -tam... opinionem tuam. *c. abl.:* SEN. Phaedr. 181 v. p. 2310, 61. COLVM. 4, 2, 2 vitis multis palmitibus -ta deficit. arb. 5, 2 ne arbos protinus onere -etur (v. p. 2310, 79). PS. AMBR. laps. virg. 8, 38 si... sensus humanus... non infidelitate -retur. MACR. Sat. 7, 3, 16 COD. Theod. 14, 17, 11 GREG. M. moral. 8, 39. de faenore, aere alieno: LIV. 42, 5, 9 iniusto faenore -tum aes alienum. SCAEV. dig. 26, 7, 59 hereditas... aere alieno -retur.

B de morbis (vitiis) hebetantibus (notio proxime accedit ad II A): 1 *passive (subi. homo, al.): a absolute:* CAPITOL. Aur. 28, 8 septimo die -tus est (cf. 28, 3 auxit... morbum). Pius 12, 5 cum se -ari videret. VEG. mulom. 2, 112, 1 iumentum -atur et se proicit (cf. CHIRON 376). ORIBAS. syn. 1, 16 aegrotantes in peius -antur. LEX Sal. capit. 1, 11, 4. de membris: COLVM. 6, 9, 2 signa febricitantibus -antur. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 101. PELAGON. 34 -tam cervicem. CHIRON 146 -to corpore. THEOD. PRISC. log. 47 sua membra -ari praesentiunt.

nota de oculis (proprie et transl.): ITALIA Luc. 24, 16 (cod. e) oculi... eorum -ti erant, ne eum cognoscerent (ἐξαπαύρο. VVLG. tene- bantur). IVVENC. 2, 770 auribus... clausis oculisque -tis. HIL. in Matth. 31, 11 -tis ad contuendam evangelii libertatem oculis. VVLG. Matth. 26, 43 erant... oculi eorum -ti (= Marc. 14, 40, qui loci fortasse me- lius ad somnum referuntur, v. p. 2312, 74). *b c. abl.:* SPART. Hel. 6, 10 -tus languore ac diverso genere morborum. VEG. mulom. 5, 71 -atur incessu. MACR. Sat. 7, 5, 14 fartus cibo stomacho vel ventre -atur.

CARM. de aegr. Perd. 69 membra calore -ta. GREG. Tvr. Mart. 1, 2 puella... paralyti umore -ta. ORIBAS. syn. 2 add. p. 842 qui auditu au- rium -antur. *c c. praep.:* CHIRON 292 in gressu -bitur. 416 in cursibus. 132 de renibus -tur. 257 ex eadem parte doloris -tus.

d translate ap. script. eccl. de corde hominis sive vitiis sive do- loribus -to: ITALIA Is. 6, 10 (Ps. Cypr. mont. 5) -tum est cor insi- piens eorum (non ap. LXX et VVLG.). VVLG. Sirach 3, 29 cor nequam -bitur in doloribus. Luc. 21, 34 cf. supra l. 7. CARM. adv. Marc. 2, 32 eis... corde -tis.

2 *active:* a *subi. morbus:* LACT. inst. 7, 1, 12 p. 583, 13 cu- piditates sensus omnes -ant inbecillosque reddunt. CHIRON 256 cor- ruptiones sanguinis cerebrum. HIER. epist. 3, 5, 1 membra morbo -ante. CASSIOD. in psalm. 114, 4 GREG. M. moral. 22, 29. *b subi. deus vel daemon:* ITALIA exod. 10, 1 (Aug. quaest. hept. 2, 36 p. 111, 11) ego... -vi cor eius (Pharaonis) et servorum eius (ἐκκλησία [ἐβάρυνα pars codd.]. VVLG. induravi). Is. 33, 15 (Cypr. testim. 2, 29 p. 96) -ans aures (βαρύνων. VVLG. qui obturat aures suas). 59, 1 (Cypr. testim. 2, 4 p. 65 et 3, 47) numquid... -bit (-vit al.) aurem, ut non exaudiat (aggravata est aures VVLG.). Matth. 13, 15 (cod. k) oculos (-lis cod.) eorum -ia (imp., v. p. 2310, 18. VVLG. oculos suos clausurunt, ἐκάλυ- μυσαν). TAB. devot. Afr. (Journ. des sav. 1903) p. 258 obligate et -te equos veneti et russei, ne currere possint (sim. TAB. devot. Audollent 275, 29. 279, 20. 282 A 24).

C fere i. q. augere malum, gravius, molestius, peius fa- cere: 1 *de laboribus, rebus adversis sim.:* a *active:* OV. trist. 4, 8, 32 fata cum mihi tempora prima mollia praeberint, posteriora -ant. 5, 11, 30 fortunam... parce -are meam. Pont. 2, 1, 10 mala (SEN. Oed. 82). CLAUD. DON. Aen. 1, 195 p. 46, 21 facta malorum... comparatione -are praeterita et praesentia tenuare. VVLG. I Macc. 8, 31 FACVND. defens. 12, 5 p. 850^A. *b passive:* ITALIA exod. 5, 9 (Lugd.) -entur opera hominum (βαρυνέσθω. VVLG. opprimantur ope- ribus). IVST. 14, 2, 3 ne... obsidio ipsa multitudine -retur. AVG. civ. 12, 21 p. 545, 5 D. -atur... nostra miseria. 2 *de censu:* SPART. Pesc. 7, 9 ut... censio levaretur, idcirco quod esset -ta.

3 *de motibus animi:* SEN. Ag. 420 clades scire qui refugit suas, -at timorem. TAC. ann. 14, 12 Nero invidiam matris. APVL. met. 6, 11 ne petulanti luxurie (-a F, -e φ) vulnus (sc. suum) -ret. 4 *de culpa sim.:* APVL. Plat. 2, 19 horum vitia nec -ta nec intempestiva sunt. TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 370, 20 potestatem... negandi de- licti et hoc nomine -andi. IREN. 3, 5, 2 -antium et augmentum igno- rantiam ipsorum. ALC. AVIT. epist. 55 p. 84, 20 corruptionem, quam non inchoaverat, -vit augmento. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 16. moral. 3, 33 neglecta culpa usu deterius -atur.

5 *nota iuncturas -ta est manus alicuius super alqm. et sim.:* ITALIA Ios. 19, 48 (Aug. quaest. hept. 6, 20) et -ta est manus Ephraem super eos (ἐβαρύνθη... ἐπ' αὐτούς. non in VVLG.). iud. 3, 10 (Lugd.) (ἐξαπαύροθη. VVLG. tradidit

Dominus in manus eqs.). ITALIA (Aug. quaest. hept. 2, 153) et VVLG. psalm. 31, 4. RVFIN. Orig. in Ios. 24, 1 p. 449, 4 exorcistarum... ma- nus impositione vehementius imposita -ari dicitur super immundos spiritus. *active:* PS. RVFIN. in psalm. 31, 4 super illum dominus manum -at. *ceterum in his notio propria ponderis subesse videtur, cf. p. 2311, 11 sqq.*

D -ari fere i. q. aegre ferre, recusare, repudiare, nolle, fastidire, dedignari (sensu mediopassivo, v. p. 2310, 33 sqq.): 1 *ab- solute:* PLAVT. Most. 1178 quid -aris? Rud. 261 bonam atque obse- quentem deam atque haud -tam patronam exsequuntur. Stich. 186 promitte vero, ne -are. 476 quid -are? 479. 722 -tus fuisti. Trin. 1172. TER. Ad. 942 ne -are (-ere v. nota DON. Ter. Ad. 938 ad l. apud Menandrum senex de nuptiis non -atur [cf. Sieß, Wien. Stud. 29, 1907, 101]). VARRO rust. 1, 3, 3 ille non -tus... inquit. CIC. Manil. 58 dubitabant aut -buntur. rep. 3, 32 Lael. 17 top. 4 Liv. 9, 3, 9 PLIN. epist. 3, 1, 4. 3, 6, 6. 8, 18, 12. MAR. MERC. Conc.^S I 5 p. 55, 1 nullum debere -i (-re cod.)... quia. CARM. epigr. 77, 1. 2 *cum acc.*

subst. aut pron. (cf. SERV. Aen. 10, 627 '-aris')... negas, graviter fers. et hac elocutione non nisi per accusativum utimur, ut si dicas -or adventum tuum, id est graviter fero eqs.). PLAVT. Rud. 434 sq. cur tu aquam -re, amabo eqs.? :: cur tu operam -re mihi eqs.? CIC. Att. 11, 7, 3 id... velim ne -ere. VERG. Aen. 10, 627 Iuno: si, quae voce -aris, mente dares (v. SERV. ad l. supra l. 18). HOR. carm. 4, 11, 22 Pegasus... -tus Bellerophontem (SCHOL. graviter ferens). LIV. 31, 46, 4. SEN. contr. 2, 1, 32 te illi patrem. SEN. Thy. 107 tuum maestae pedem terrae -antur. clem. 1, 13, 1 sanguinarium regem... stipatores sui. dial. 4, 8, 2 maiorem -antur, minori graves sunt. epist. 24, 25 illi contemnunt vitam, hi -antur. LVCAN. 5, 258 v. p. 2313, 11. 7, 284 dominos, syn. odere (SCHOL. horrent. ADNOT. gravius ferunt).

SIL. 2, 598 abrumper vitam... quaerunt lucemque -antur. STAT. Ach. 1, 818 Vlaxes lucemque cupit somnumque -atur. silv. 3, 1, 69. 4, 3, 20 Theb. 8, 317. MART. 3, 22, 3 hoc (centies, quod superest)... -tus ut famem et sitim ferre. QVINT. inst. 1, 1, 11 optima praecepta. 4, 5, 8 illud potentissimum... cum audivit iudex, cetera tamquam super- vacua -ari solet. PS. QVINT. decl. 5, 15 p. 103, 4 -ari quos appetieris attactus (5, 16 p. 103, 24). FRONTIN. strat. 3, 11, 2 -ari belli incommoda (-do P). TAC. hist. 2, 20 uxorem Caecinae... tamquam laesi -bantur. ann. 3, 59 sane -retur aspectum civium senex imperator. 5, 8 spem ac metum iuxta -tus. PLIN. epist. 1, 8, 2 te -ari quod depoposcisti.

3, 18, 6. paneg. 45, 3. SVET. Aug. 72, 3 operosa praetoria -batur. Tib. 50, 2 matrem. APVL. apol. 3 p. 4, 12 H. vel falsas vitu<pe>rationes -ari (cf. Helm ad l.). 55 p. 63, 11 ostendis humanissimo voltu auditionem (sic fuisse vid. in F, -ne φ) te istam (F et φ, ut supra) non -ari. SOL. 27, 55 nec quisquam offensus nomine (simiarum) cogni- tionem -etur. SYMM. epist. 1, 80 hanc veniam non -bor. MACR. somn. 1, 10, 16 cum... ille (Dionysi familiaris)... tyrannicas copias prae- sentis mortis periculo -retur. *pro acc. enunt. relat.:* PLAVT. Epid. 283 amota ei erit omnis consultatio nuptiarum, ne -etur quod velis. Mil. 1230 quod cupiam ne -etur. 3 *cum inf.:* RHET. Her. 2, 4, 7 ho- rum quid reo... conveniat perscribere non -remur. 3, 21, 34. CIC. inv. 2, 156. Mur. 69 non esse -tos homines prodire eqs. de orat. 1, 107 neque -bor quid... sentiam dicere. 1, 164 epist. 7, 14, 1. CAES. Gall. 1, 35, 2 in conlo- quium venire invitatus -retur. civ. 1, 9, 1 OV. Pont. 2, 11, 24 Liv. 1, 9, 4. 1, 56, 1 minus... plebs... -batur se templa... exaedificare. 24, 37, 11. 44, 38, 3 VAL. MAX. 2, 10, 2. 5, 7, 1 CVRT. 6, 8, 12. 6, 11, 25 (syn. fasti- diat). 9, 1, 8. MART. 12 praef. velim ista... excutere non -eris. QVINT. inst. 4, 2, 21 GELL. 20, 10, 9 APVL. met. 8, 23 PANEG. 4 (9), 21, 4 SYMM. epist. 7, 116 quidquid... poscit utilitas, favor tuus non -etur impen- dere. CLAUD. DON. Aen. 8, 415 p. 175, 28. CONC.^S I 5 p. 370, 36 qui de dogmatis, <quae> introducunt, periclitari -antur (ἀνούντες διαγωνί- ζεσθαι, v. Abh. Bayr. Akad. 30, 8 [1920] p. 17, 2). AVG. catech. rud. 1, 1. CASSIOD. or. frg. 2 p. 473, 16 sermones non [-tus a] (grabata cod.) gente mutuari. CARM. epigr. 1130, 3. 4 *c. praep.:* CIC. de orat. 2, 365 non essem tam inurbanus et paene inhumanus [ut in eo] (uti eo pars codd.) -rer, quod vos cupere sentirem. SVET. Vit. 12 Vitel- lius ob nimiam contumaciam et furacitatem -tus libertum... lanistae vendidit. IUL. VAL. 2, 39 ad eiusmodi legationes Alexander -batur. de: v. supra l. 13. 5 *quod:* CIC. Cluent. 69 primo -ari coepit, quod... se... invidiam atque offensionem timere dicebat.

E fere i. q. crimine onerare: 1 *active:* PAVL. dig. 47, 7, 11 si satis prima condemnatione (-tio ci. Mommsen) -verit reum. TERT. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 2 alio eum (Christum) titulo -assent (R, -escent M). ITALIA act. 3, 14 (cod. d) ipsum... grabastis (ἡρνήσαοθι [ἐβαρύν- vate pars codd.]. adgravastis Iren. 3, 12, 3. negastis VVLG.). AMM. 28, 6, 21 municipes omnes -bant Iovinum. 28, 6, 28 -rent mentiando legatos. SCHOL. Cic. Bob. p. 115, 22 St. CLAUD. DON. Aen. 1, 65 p. 26, 21. 1, 350 p. 74, 7 'clam' quod posuit, -at Pygmalionis causam. 2, 155 p. 169, 2 opp. tuetur (item 6, 150 p. 574, 28 al.). PELAG. in I Cor. 6, 18 -are (gravi H¹, -ari H²) vult fornicationis causam quae... levissima videbatur. in Rom. 4 p. 664^C magis -vit lex peccare volentes (PS. PRIMAS in Rom. p. 455^D). AVG. epist. 209, 4 p. 954, 16. in euang. Ioh. 89, 3 hanc excusationem... plus -are (opp. nihil adiuvare). serm. 40, 4, 7 terruit, -vit nos, reos nos fecit. SVLP. Sev. chron. 2, 36, 6 hoc ipsum Marcellum -bat, quia... videbatur. ALC. AVIT. epist. 44, 7 p. 74, 1

quod... se... invidiam atque offensionem timere dicebat.

si satis prima condemnatione (-tio ci. Mommsen) -verit reum. TERT. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 2 alio eum (Christum) titulo -assent (R, -escent M). ITALIA act. 3, 14 (cod. d) ipsum... grabastis (ἡρνήσαοθι [ἐβαρύν- vate pars codd.]. adgravastis Iren. 3, 12, 3. negastis VVLG.). AMM. 28, 6, 21 municipes omnes -bant Iovinum. 28, 6, 28 -rent mentiando legatos. SCHOL. Cic. Bob. p. 115, 22 St. CLAUD. DON. Aen. 1, 65 p. 26, 21. 1, 350 p. 74, 7 'clam' quod posuit, -at Pygmalionis causam. 2, 155 p. 169, 2 opp. tuetur (item 6, 150 p. 574, 28 al.). PELAG. in I Cor. 6, 18 -are (gravi H¹, -ari H²) vult fornicationis causam quae... levissima videbatur. in Rom. 4 p. 664^C magis -vit lex peccare volentes (PS. PRIMAS in Rom. p. 455^D). AVG. epist. 209, 4 p. 954, 16. in euang. Ioh. 89, 3 hanc excusationem... plus -are (opp. nihil adiuvare). serm. 40, 4, 7 terruit, -vit nos, reos nos fecit. SVLP. Sev. chron. 2, 36, 6 hoc ipsum Marcellum -bat, quia... videbatur. ALC. AVIT. epist. 44, 7 p. 74, 1

opp. sublevare. DRAC. Romul. 7, 129 mala mens hominis... mea fa(c)ta -vit. paulo aliter de aucto pondere rei (generatim): AMBROSIAS. in I Cor. 9, 14 haec... ad cumulum adhuc addens -at causam (opp. leve faciat). 2 passive: VLP. dig. 43, 16, 1, 15 nec -ari debet dominus, qui non iussit, si servorum suorum factum praestaret. *ibid.* non -bitur hoc nomine. 48, 5, 17, 6 testibus... subornatis apud praesidem -tus (adp. oppressus). 48, 18, 1, 19. SPART. Did. 2, 1 ne Commodus tristius -retur, Didius liberatus est. SCHOL. Cic. Bob. p. 112, 27 St. senatus consulto, quo reus -atur. SCHOL. Cic. Gron. D p. 282, 7 St. -tus a consule (Catilina). CLAUD. DON. Aen. 1, 345 p. 74, 3 factum Pygmalionis. 5, 780 p. 515, 21. 11, 420 p. 479, 20 opp. relevare. HIL. hymn. de Christ. 38 p. 220 Christus impiis verbis -atus (grasatur et sim. al.). AMBR. Noe 26, 96 p. 481, 19 quo magis pietatis -etur vocabulo parcidat. 30, 114 p. 490, 15.

F fere i. q. increpare, admonere: CYPR. epist. 22, 1 p. 533, 5 in quibus (litteris) me tantum -asti, ut propter tuam gravationem tantum gaudium paene exciderit. *ibid.* p. 533, 15. COD. Iust. 2, 12, 19 Carinus... praesidis verbis -tus est et admonitus. *sim.* QVEROL. p. 44, 5 quidnam in aliquos nos -as (i. de nobis quereris).

G de accentu (active: v. infra l. 30. 38. 42): PRISC. gramm. II 7, 9 a litera brevis quattuor habet soni differentias, cum habet aspirationem et acuitur vel -atur, et rursus cum sine aspiratione acuitur vel -atur. II 53, 24 a quando est praepositio, -atur et producitur et est sine aspiratione. III 9, 22 'qui' quando... pro relativo est, acuitur per se, in lectione vero -atur (III 9, 25 obliqui casus vocis qui... quando... relativa sunt, acuiuntur per se, idem in lectione -antur per omnes syllabas. III 83, 13. 18. 132, 24. 138, 26. 179, 20. 467, 30. 501, 17). III 24, 21 praepositae... -antur omnibus syllabis, postpositae acuiuntur in principio (III 26, 6. 30, 28. 37, 2. 45, 6 nostri coram, palam, *sim.* inter praepositiones accipiunt et -ant omnibus syllabis. saepius). III 33, 19 est... quando postposita quoque -antur. III 347, 6 πη apud Graecos infinitum -atur, interrogativum circumflectitur. III 482, 18 'iam' per se acuitur, in versu autem -atur, nisi encliticum ei adiungatur. III 484, 25 'sic' circumflectitur, nisi sit iurandi: tunc enim -atur. III 521, 19 paenultima si positione longa fuerit, acuetur, antepaenultima vero -bitur. AVDAX gramm. VII 357, 18 accentus, qui ad acueudas syllabas -andasque pertinent, quot sunt? 358, 6 omnis pars orationis unam de pluribus erigit syllabam et ceteras -at (358, 9). 359, 7 posterior... syllaba semper -bitur. MART. CAP. 3, 233 vocales in Latio nunc produci, nunc contrahi, nunc acui, nunc -ari vel etiam circumflecti... possunt. de sono: BOETH. arithm. 2, 50 p. 160, 14 sonum musicus vel adstringendo tenuat, vel remittendo -at.

composita: aggravo, ingravo, praegravo. cf. congravat. deriv.: gravatio.

ex part. adi. gravātus, -a, -um. gravis ipsa natura. CARM. epigr. 429, 10 Crispinae ut nullum terrae sit pondus -um.

ex part. praes. adv. gravanter. i. q. aegre. CASSIOD. var. 1, 3, 6 nullus -r obtulit, quod sub aequitate persolvit. 4, 5, 1 nullum decet nostras -r suscipere iussiones. [LIV. 21, 24, 5? v. l. 62.]

comp. ingranter.

adv. gravātē [a gravari. W.]. habetur inde a PLAVTO. compar. v. l. 66 (superl. deest).

i. q. aegre, invite (opp. comiter, benigne, gratuito): PLAVT. Bacch. 532 veniam mihi quam -e pater dedit de Chrysalo. CAS. 1005 tibi... veniam minus -e prospero. Rud. 408 utlepide, ut liberaliter, ut honeste atque haud -e timidas... accepit (Stich. 763 minus -e). VARRO rust. 3, 3, 1 Merula non -e: primum, inquit eqs. CIC. Balb. 36 'qui erranti comiter monstrat viam' (Enn. scaen. 398): benigne, haud -e. de orat. 1, 208 vobis... vestro studio inductus non -e respondero. off. 2, 66 non -e et gratuito defendentis. 3, 59 -e ille primo (sc. respondet?). LIV. 3, 4, 6 qui cum haud -e venissent (4, 48, 9. 7, 33, 1 dux... inter infimos militum haud -e munia obeundo. 21, 24, 5 reguli Gallorum... haud -e [5, gravanter CM] ad Poenum venerunt. 35, 44, 3). 32, 32, 6 concedere (42, 43, 2. SVET. Aug. 24, 1 permittere). FRONTO p. 75, 7 N. ne... manus et plantas... iratior subtrahat aut -ius porrigat. nota p. 204, 20 fortia facinora viventium -ius, mortuorum gratius accipi (de allitteratione q. d. v. Wölfflin, Allitt. Vbdgn. p. 61). VLP. dig. 1, 16, 7 pr. non -e. APVL. met. 10, 23 nec -e. PANEG. 8 (5), 12, 3 mariti coniuges non -e tuentur. 10 (4), 8, 1 -e apud animum tuum etiam mali pereunt. SCHOL. Cic. Bob. p. 99, 27 St. Graeci ea -e tulerunt, *syn.* onerose habuerunt. p. 144, 21 non -e suscepisse exilium. SVLP. SEV. dial. 1, 26, 8 ut non -e illius facta commemoret. MART. CAP. 8, 807 saltem Prienae auscultat nihilum -e (-ae al.) sententiae.

gravātim [a gravari. W.]. i. q. aegre: LVCR. 3, 387 pappi qui nimia levitate cadunt plerumque -m (v. Heinze in l.). LIV. 1, 2, 3 Mezentius haud -m socia arma Rutulis iunxit. SOL. 1, 76 taurum... solidum... absumpsit solus non -m. CONC. I 5 p. 375 6 quod usque adeo -m tulit pius rex noster (τοσοῦτον ἐδυσχέρανε).

gravōsus, -a, -um a gravis. GLOSS. V Abba ON 11 onustum plenum oneratum -um. Bräuninger.

greagra v. creagra.

gredinunda βαδίζουσα: GLOSS. II Philox. GR 78. cf. gredior. H. gredior v. s. gradior.

*gregālis, -e. a grex. scribitur creg-: CONST. veteran. 11 p. 852 int. 27 (a. 74). grec-: SEN. epist. 86, 10 cod. P, s. X, cod. b, s. XI, v. infra l. 35. LIB. col. I grom. p. 222, 17 cod. E, s. XI, v. infra l. 44. GLOSS. I Ansil. GR 155. de formis: nom. sing. m. -es: CORP. V 940, 3 infra l. 48. abl. sing. -e in iunctura ex -e (ex -i: CONST. veteran. 64 p. 1988 extr. 10 [a. 153], -e coni. Mommsen) v. infra l. 49. acc. pl. -is: CIC. Sest. 111 cod. P, s. IX, cod. G, s. XII, v. infra l. 21. gregaris (per assimilationem): GLOSS. III 432, 17. 18 (pro gregarius Goetz). CHIRON 166 v. s. grex p. 2330, 41. de notione: GLOSS. III Abol. 19—20 grex: multitudo; -is mediocris (sed GLOSS. V 299, 10 <grex> -is: multitudo mediocris). I Ansil. GR 166 -es plebeios, viles, populares (sed 155 [supra l. 4] prima[n]tes). GLOSS. ἀγέλαος (sed III 432, 18 ἀγέλαος βοῦκόλος [supra l. 8]). NOT. Tir. 79, 60. de usu: legitur in pedestri oratione inde a VARRONE, deest poetis praeter STAT. silv. 1, 6, 74 (infra l. 37) et PRVD. perist. 5, 391 (infra l. 31). nonnulla exempla praetermisi l. 49 sqq.

1 i. q. ad eundem gregem pertinens (cf. Leumann, Die Adj. auf -lis p. 26): a m. substantive fere i. q. sodalis (ubique numero plur. praeter infra l. 26): de bestiis: VARRO rust. 2, 7, 6 equi boni futuri signa, si cum -bus... contendit. de hominibus: CIC. dom. 75 Catilinae -es. Sest. 111 si... rem publicam contra te et -is tuos defendissem. har. resp. 53 hoc... verbo neque P. Clodius neque quisquam de -bus eius aut de consiliariis designatur. de orat. 2, 253 cum -es... Titium requirerent. epist. 7, 33, 1. SERV. auct. Aen. 4, 146 qui (sc. Agathyrsi) propter scientiam sagittarum Apollini sunt -es. ecl. 9, 23 conversus ad -em suum Tityrum dicit. MACR. Sat. 3, 14, 13 ut Roscius... mille denarios sine -bus solus acceperit. COD. Theod. 16, 5, 66 pr. (= COD. Iust. 1, 5, 6 pr.; a. 435) damnato... superstitionis auctore... nota congrui nominis eius inuratur -bus (*syn.* participes... sectae). b adiective: PRVD. perist. 5, 391 sepulcrum fune-ris, quod plebs -is (i. ad gregem Christi pertinens) excolat.

2 qui de grege, multitudine est, fere i. q. vilis, vulgaris: a generatim: SEN. benef. 1, 12, 4 -ia quoque poma et post paucos dies itura in fastidium delectant, si provenire maturius. epist. 86, 10 balinea... obscura et -i tectorio inducta (cf. Blümner, Technologie III 181, 7). PLIN. nat. 18, 86 e -i (sc. siligine) sine castratura. STAT. silv. 1, 6, 74 -e sulphur. SCHOL. Pers. 3, 111 panem fingit -em et plebeium esse positum. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 145, 4 B. ad animam: si... indifferenter et ut communis vulgus agere volueris... si nihil egregium... agis neque... te a conversatione -i sequestraveris. AVG. civ. 1, 4 p. 9, 11 D. asylum... non cuiuslibet dei -is vel de turba plebis, sed Iovis ipsius sororis. serm. 107, 8, 9 p. 631^{med.} ego homo pauper sum, plebeius, mediocris, is. huc pertinere videtur: LIB. col. I grom. p. 222, 17 quorum palorum loco postea lapides -es... sunt adpositi. b speciatim t. t. milit., i. q. gregarius (v. p. 2317, 24): FRONTIN. strat. 3, 9, 3 per Ligurem quandam ex auxiliis -em militem. masc. pro subst.: FRONTIN. strat. 2, 4, 9 occiso quodam -i. 3, 13, 6. CORP. V 940, 3 de legionario: milita(vit) -es (v. supra l. 4) ann(os) XIII et centurio ann(os) III. dat. -i (-bus v. infra l. 57) et abl. ex -e (notione collectiva?) saepe in diplomatis militaribus de auxiliaribus qui in ala vel classe militant (cf. Mommsen, Corp. III p. 913. 2505. Ruggiero Diz. epigr. III 592): in classe Misenensi: CONST. veteran. 1 p. 844 extr. 18 (a. 52 = Dessau 1986) -i Spartico Diuzeni f. Dipscurto, Besso. 9 p. 1959 extr. 20 (a. 71 = Dessau 1990). 45 p. 875 extr. 17 (a. 129) ex -e M. Numisio Saionis f. Nomasio, Corsò Vinac(eno). 49 p. 878 extr. 16 (a. 134). in classe Ravennate: CONST. veteran. 62 p. 1987 int. 17 (a. 152). in alis: CONST. veteran. 3 p. 846 int. 8 (a. 64) -bus Cattao Bardi f., Helvetio (de num. plur. v. Mommsen, Corp. III p. 913). 11 p. 852 extr. 27 (a. 74 = Dessau 1992). CORP. XIII 11967 extr. 21 (a. 78 = Dessau 9052). CONST. veteran. 30 p. 863 extr. 24 (a. 99 = Dessau 1999). 35 p. 867 extr. 27 (a. 107 = Dessau 2002). 37 p. 868 extr. 27 (a. 110 = Dessau 2004). 39 p. 1975 extr. 22 (a. 114). 46 p. 1977 extr. 20 (a. 129). al. inde adiect. i. q. ad militem gregarium pertinens: LIV. 7, 34, 15 sagulo -i amictus. TAC. ann. 1, 69 filium ducis (i. Caligulam) -i habitu circumferat (Agrippina).

3 i. q. in grege vivens, ad pecus pertinens: PLIN. nat. 10, 181 equas domitas LX diebus equire ante quam -es. APVL. met. 6, 22 in serpentes in ignes in feras in aves et -ia pecua... vultus meos... reformando. HIER. interpr. Iob 1, 3 asinae -es quingentae (= LXX ὄνοι νομάδες πεντακόσιαι. VVLG. quingentae asinae). EVSTATI. Bas. hex. 7, 1 p. 937^A -es... pisces (gr. τὰ ἀγέλαια; opp. τὰ ποσειδικά). 8, 3 p. 948^C quaedam aves... sunt -es exceptis praedatricibus: quarum nulla cum aliis praeter coitum sociatur (gr. ἀγέλαια). singulariter per -is redditur: κτηνώδης: ITALA psalm. 72, 23 (Cas.) ego insipiens et parum cognovi, -is factus sum populo tuo (LXX κτηνώδης ἐγενόμην παρά σοι. VVLG. iumentum). ἄλογος: AMBR. Cain et Ab. 2, 1, 3 p. 379, 5 dixerat Moyses de principalibus generationibus (sc. animae), hoc est plenis capacibusque rationis, addidit et de -bus, hoc est reliquis velut plebeis sensibus, qui irrationalibus comparantur iumentis (cf. Philo, de sacr. 104 [32] Cohn-Wendl. περὶ τῶν τοῦ ἡγεμονικοῦ γεννημάτων... καὶ περὶ τῶν τοῦ ἀλόγου).

gregaris v. gregalis l. 8.

*gregārius, -a, -um. a grex. scribitur graeg-: LIV. 42, 34, 5 cod. V, s. V vel VI, v. p. 2317, 36. PORPH. Hor. sat. 1, 7, 2 cod. V, s. IX, [Burckhardt]

v. *infra* l. 17. al. grec-: SIDON. epist. 9, 15, 1 vs. 15 cod. C, s. X vel XI, v. *infra* l. 66. nom. plur. semper -ii excepto -i in S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278 a. 176/77) 36, v. *infra* l. 62. masc. legitur pro subst.: *infra* l. 20. 51. 62. de notione: GLOSS. II Philox. GR 68 -us: ἀγέλαος, ποιμήν. III Abol. 21 -us homo: dux (cf. GLOSS. V 299, 11 dux vel miles unius annonae; sed 362, 53 dux militum). GLOSS. -us: ἀγέλαος, βοσκολικός, χυδαίος ἀνθρώπος. popularis. -is: vulgaribus. de usu: legitur in pedestri oratione inde a CIC. (v. *infra* l. 30), deest poetis praeter SIDON. epist. 9, 15, 1 vs. 15 v. *infra* l. 66. [locus dubius: CORP. XII 3349 (= Dessau 534) Diadúmeno vénáliciario graecario. pro gregario i. magnario expi Mommsen, sed rectius de Graecario cogitat Olcott, Word formation p. 1. v. Onom.] [it. merid. gargarō, ractor. grier. M.-L.]

1 qui ad gregem, pecus pertinet: COLVM. 6 praef. 1 scio quosdam ... agricolae pecoris abnuisse curam -orumque pastorum ... disciplinam ... repudiasse. PORPH. Hor. sat. 1, 7, 2 canes, qui inparibus parentibus nati sunt, hoc est ex venatico et -o (v. p. 2316, 84). SOL. 25, 5 elephantum ad -um numerum (aliter *infra* l. 58) reversuri. 45, 16 notatum ... equum ad -am venerem durasse in annos quadraginta. m. pro subst. f. i. q. pastor: APVL. met. 7, 15 ubi me (asinum) procul a civitate -us ille perduxerat (syn. 15 pr. armentarius equis; 16 pastor). 7, 20 puer (agaso) ... -is ... omnibus adfirmavit me sponte ... prolapsus. PS. MATTH. euang. 3, 4.

2 qui de grege, multitudine est: a in re militari: α de eo, qui nulla dignitate ornatus ex infimis numeris in exercitu est (distant centurio, tribunus, dux, princeps. cf. ISID. orig. 9, 3, 33 miles ordinarius est, qui per ordinem militat, nec adhuc aliquem consecutus est gradum honoris. est enim -us, id est humilis militiae. v. R. Grosse, Röm. Militärgesch. p. 108; Nipperd.-Andres. ad Tac. ann. 1, 21): milites: CIC. Planc. 72 id etiam -ii milites faciunt inviti. SALL. Catil. 37, 6 ex -is militibus alios senatores videbant, alios ... divites. 59, 3 (distant centuriones). Iug. 38, 6 cohors una Ligurum cum duabus turmis Thracum et paucis -is militibus (i. legionariis) transiit ad regem. 45, 2. 93, 2. LIV. 28, 24, 13 ad principes seditionis, -os milites, ... delatum ... imperium est. 42, 34, 5 biennium miles -us (v. p. 2316, 84) fui ...; tertio anno ... mihi T. Quinctius Flamininus decimum ordinem hastatum adsignavit. VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 cui (sc. Alexandro) -ii militis incolumitas proprio fastigio carior erat. 5, 3 ext. 1. CVRT. 7, 2, 33 ducis et ... -ii militis munia. al. TAC. hist. 1, 36 (opp. tribuni, centuriones, item 3, 31, ubi syn. volgus inops). 1, 46. 57 (opp. principes ... coloniarum aut castrorum). 2, 5. 3, 61. 4, 27 -us miles Vitellio fidus, splendidissimus quisque in Vespasianum proni. 5, 1. ann. 3, 45 certantibus inter se signiferis, fremente etiam -o milite. al. SVET. Aug. 14. al. PANEG. 11 (3), 24, 6 non modo a comitibus (et) tribunis tuis, sed a legionibus cunctis, equitibus ac peditibus, -is etiam militibus diligaris. IVST. 5, 2, 1 non -ii militis operā, sed imperatoris virtutibus. al. AMM. 15, 1, 2. al. ADNOT. Lucan. 6, 144 'castrorum in plebe merebat': miles -us militabat. COD. Theod. 7, 6, 5 (= COD. Iust. 12, 39, 4; a. 423) iunioribus -isque militibus. et al. eques: TAC. hist. 3, 51. sequester: AMM. 15, 5, 31 firmato ... negotio per sequestres quosdam -os. m. pro subst. i. q. miles -us: TAC. hist. 2, 75 Volaginium e -o ad summa militiae provectum (cf. AMM. 16, 6, 1). LACT. mort. pers. 37, 5 cum -is et tironibus argentum daret. AMM. 25, 2, 2. 27, 9, 4 punientem -orum errata, parcentem potioribus (30, 9, 1. cf. paulo latiore sensu 30, 5, 3 severus in -is corrigendis, remissior erga maiores fortunas). al. INSCR. christ. Diehl 424. β de rebus quae ad militem -um pertinent: TERT. fug. 11 p. 480 Oe. (in imagine) cum duces fugiunt, quis de -o numero (v. supra l. 18) sustinebit ... suadere? IVST. 22, 1, 8 Agathocles -am militiam sortitus. b extra rem militarem: de infimis et deterioribus gladiatoribus: S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278 a. 176/77) 36 ex ... his (sc. gladiatoribus) qui -i appellantur, qui melior lacertatus (Buech.; -iori accertatis aes) erit, duobus milibus ... pugnet (syn. promiscuae multitudinis). ibid. 38 (opp. meliores). 39. 40. cf. Mommsen, Ges. Schr. 8, 529. de poeta: SIDON. epist. 9, 15, 1 vs. 15 quae temperare vix valet -us (v. supra l. 1) poeta (fere i. q. mediocris, imperitus). v. Onom.

*gregatim adv. [a grex. W.] [loci dubii: IVST. praef. 3 v. p. 2318, 46. AVG. gen. ad litt. 3, 8 p. 71, 17 var. lect. congregatim.] i. q. per greges: 1 de bestiis: VARRO ling. 5, 76 ab eo graguli sunt appellati quod -m volitant ([hinc QVINT. inst. 1, 6, 37]. CASSIOD. in psalm. 101, 7 pelicanus non -m ut ceterae aves volat, sed delectatione se solitaria consolatur. al.). rust. 3, 17, 4 pisces, quos ... ad tibicinem [Graecum] -m venisse dicebas. COLVM. 6, 5, 5 haec (remedia) facienda, si -m pecora laborant: illa ... si singula. 7, 7, 1 capellae morbo ... subito concidunt, velut aliqua ruina -m prosterantur. PLIN. nat. 8, 11 elephantum -m semper ingrediuntur (cf. de elephantis: 8, 23, opp. solivagi. SOL. 25, 2, syn. 25, 4 agminatim). 8, 114 cervi maria trameant (tranant l. v.) -m nantes (10, 9. SOL. 53, 27 conchae -m natant: certus examini dux est). 9, 47 thynni intrant e magno mari Pontum ... -m (9, 49). 9, 56 vagantur -m fere cuiusque generis squamosi (cf. SOL. 5, 12). 11, 11 apes consilia privatim ... duces -m habent (cf. Mayhoff in adnot.). 11, 103. 30, 122. MARCIAN. dig. 32, 65, 4 (ex Cassio) quadrupedes ... quae -m pascuntur

([item: PAVL. sent. 3, 6, 73]. ibid. et hi [sues] -m pascuntur. GREG. M. past. 3, 22 p. 90^B syn. socialiter). GAIUS dig. 9, 2, 2, 2 quadrupedes, quae ... -m habentur (VLP. dig. 6, 1, 1, 3). APVL. met. 7, 11 illi ... -m pecua comminantes (cf. 9, 27). PALLAD. 3, 26, 4 neque -m (gregati Q; -m rell.) claudendae sunt porcae. 2 de hominibus (singulariter PLIN. nat. 26, 4 v. *infra* l. 26): CIC. Verr. II 5, 148 videtis cives Romanos -m coniectos in lautumias (syn. coacervatam multitudinem). LIV. 6, 36, 12 -m cotidie de foro addictos duci. SEN. clem. 1, 26, 5 haec divina potentia est, -m ac publice servare; multos quidem occidere et indiscretos ... ruinae potentia est. benef. 6, 32, 1 admissos -m adulteros. PLIN. nat. 4, 89 deorum cultus viritim -mque. 33, 32. STAT. Theb. 8, 667 solus ... caedibus hausi quinquaginta animas: totidem ... -m (sic P, f; gregati rell.) ferte manus. SVET. Cal. 30, 3 retuari tunicati quinque numero -m dimicantes. FRONTO p. 127, 18 N. illi, quos in Oratore Cicero eloquentiae civitate -m donavit. APVL. flor. 23 p. 103 SOL. 32, 20. ITIN. Alex. 8 acies Persarum, quae multiplici numero -m sparsis obsisteret (i. Macedonibus; cf. Arrian. 1, 13, 5 ἀτάκτως ... καὶ κατὰ κέρας ... ἐκβαίνουσιν). LACT. mort. pers. 15, 3 p. 188, 18 nec singuli (homines), quoniam tanta erat multitudo, sed -m circumdato igni ambiebantur. IVST. 13, 8, 2 socii ad Antipatrum -m profugiebant. AMM. 17, 13, 12. HIER. in Matth. 21, 24 p. 155^A omnes ... -m multitudines Iohannis receperant baptismum. VVLG. II Macc. 3, 18 alii ... -m ... confluebant ([LXX ἀγέληδόν]. AVG. c. Gaud. 1, 28, 32 p. 231, 2). 14, 14 gentes ... -m se Nicanori miscebant (ἀγέληδόν). singulariter: PLIN. nat. 26, 4 accidit ... saepius, ut nova ... genera morborum -m sentirentur (i. in grege et in humili plebe; opp. 26, 3 proceres). 3 de rebus: PS. QVINT. decl. 12, 1 -m erumpentes ... gemitus. CYPR. epist. 27, 1 p. 541, 3 ut ... libelli -m multis ... darentur. MART. CAP. 6, 707 numerus, qui cunctis accedere speciebus -m singulatimque potest. ENNOD. dict. 20, 9 p. 482, 22 qualia erunt munera, quae -m (i. fere q. 'communiter'; segregatim prop. Hartel, vix recte) portanda sunt per incestas et virgines? CASSIOD. var. 12, 1, 5 quae (avaritia) dum pectus hominis ingressa fuerit, -m quoque maleficas cohortes admittit.

?gregiatum v. grego.

gregiculus, -i m. a grex, diminutive. AVG. epist. 93, 49 p. 493, 6 de Rogatistis: tam ... late vastat animas haec pestilentia ... ut multum mirer, si non etiam vestrum -um penetravit.

grego, -āvī, -ātum, -āre. [a grex primum con-, ag-gregāre derivata sunt, a quibus inferiore demum aetate simplex gregāre originem duxit. W.] PRISC. gramm. II 431, 25 a grege -o (aliter II 278, 3). inter verba conjugationis primae enumerat ap. CHAR. gramm. p. 472, 32 B. inde fort. GLOSS. II Philox. GR 14 -at: ἀγέλιζει, ἀθροίζει. I Ansil. GR 168 -atos: inunatos. [LVCR. 6, 456 v. vol. IV 294, 20. dub.: STAT. Theb. 8, 667 v. supra l. 13. ex con.: IVST. praef. 3 quae historici Graecorum ... inter se -ta (gregatim pars codd., alii al., cf. adn. crit.) occupaverunt, ... ea omnia Pompeius divisa temporibus et serie rerum digesta composuit. CONST. PORPH. caer. aul. Byz. 1, 86 p. 389, 8 νικημάτων per γρηγμάτων (i. e. gregatum, v. Reiske, Comment. ad l.) emend. Schol.]

i. q. congregare, convocare: SVLP. SEV. chron. 1, 19, 6 Moyses Levitas ad se -vit. passiv. notione mediāli: STAT. Ach. 1, 373 Idaeiae volucres ... caeloque domoque -tae. PAVL. NOL. carm. 17, 207 Bessi nunc oves facti duce te (Niceta episcopo) -antur pacis in aulam. SIDON. carm. 9, 61 Persidis undique -tae ... arma. reflexive (vix sanum): VOPISC. Tac. 13, 3 Maeotidae ita se -bant (congregabant Σ; gerebant prop. Peter), quasi accitu Aureliani ad bellum Persicum convenissent. Burckhardt.

gremiae v. gra-.

1. gremialis v. crem-.

?2. gremialis, -e a gremium. VLP. dig. 24, 3, 7, 12 si arbores caeduae fuerunt vel -es (i. quales fasciculis portari possunt? sed potius de eis, quae comburi solent, i. cremiales).

fragmenta gremiones: GLOSS. III 199, 33. v. Goetz, Thes. gloss. emend. s. v.

gremis v. gramiae.

1. gremium v. crem-.

*2. gremium, -ī n. [cf. c. island. kremia 'manu comprimere', theod. krimman 'digitis curvatis corripere', slavon. gramata 'acervus, congeries', gromada, gramada 'magnus acervus, massa, pagus', ind. grāmah 'caterva, pagus, vicus'. W.] AGROEC. gramm. VII 123, 28 -um ... dici e contrario, ab ingressu difficili, similia produnt, sicut aditum et penum et penetrare, eo quod adiri et penetrari raro solet. gremius: CHAR. gramm. 451, 26 B. -us ἀγκάλη (Exc. Bob. gramm. I 552, 8 IDIOM. gen. gramm. IV 574, 43). inde GLOSS. II 216, 29 ἀγκάλη hic -us hoc -um. acc. -u: ELOG. Scip. carm. epigr. 8, 6 p. 2323, 4. plur. raro obviis, ita ut semper de pluribus personis vel rebus dicatur (ad PACVV. trag. 334 [v. p. 2319, 5] cf. P. Maas, Arch. 12 [1902] 535): CIC. Phil. 13, 24 p. 2322, 13. VERG. Aen. 9, 259 p. 2319, 62. 10, 79 p. 2321, 17. VAL. FL. 7, 49 p. 2321, 18. SOLIN. 23, 17 p. 2323, 68. CARM. epigr. 1238, 12 p. 2320, 26. FIRM. math. 1, 7, 25 p. 2322, 15. AMM. 27, 10, 11 p. 2323, 82. ITALIA gen. 37, 7 (Quodv. prom.) p. 2320, 17. HIL. carm. frg. p. 2323, 33. NOT. Tir. 96, 36. GLOSS. II Philox. GR 75 -um: ἀγκάλη (v. etiam supra l. 72 sqq.). GLOSS. sinus, ulnae. in -o: in sinu. de vocabulo agit CLAUD. DON. Aen. 8, 406. v. etiam p. 2320, 11. 2323, 41. [Häfner]

*gregatim adv. [a grex. W.] [loci dubii: IVST. praef. 3 v. p. 2318, 46. AVG. gen. ad litt. 3, 8 p. 71, 17 var. lect. congregatim.]

i. q. per greges: 1 de bestiis: VARRO ling. 5, 76 ab eo graguli sunt appellati quod -m volitant ([hinc QVINT. inst. 1, 6, 37]. CASSIOD. in psalm. 101, 7 pelicanus non -m ut ceterae aves volat, sed delectatione se solitaria consolatur. al.). rust. 3, 17, 4 pisces, quos ... ad tibicinem [Graecum] -m venisse dicebas. COLVM. 6, 5, 5 haec (remedia) facienda, si -m pecora laborant: illa ... si singula. 7, 7, 1 capellae morbo ... subito concidunt, velut aliqua ruina -m prosterantur. PLIN. nat. 8, 11 elephantum -m semper ingrediuntur (cf. de elephantis: 8, 23, opp. solivagi. SOL. 25, 2, syn. 25, 4 agminatim). 8, 114 cervi maria trameant (tranant l. v.) -m nantes (10, 9. SOL. 53, 27 conchae -m natant: certus examini dux est). 9, 47 thynni intrant e magno mari Pontum ... -m (9, 49). 9, 56 vagantur -m fere cuiusque generis squamosi (cf. SOL. 5, 12). 11, 11 apes consilia privatim ... duces -m habent (cf. Mayhoff in adnot.). 11, 103. 30, 122. MARCIAN. dig. 32, 65, 4 (ex Cassio) quadrupedes ... quae -m pascuntur

2324, 40. invenitur usque a PLAVTO per totam latinitatem, imprimis apud poetas et grandis ornatique sermonis auctores. [it. grembio. M.-L.]

[falso, ut vid., traditum: CIC. Pis. 10 haec sunt... in -o (sic codd., prooemio Madvig, Adv. 3 p. 146 sq.) sepulta consulatus tui. loco corrupto: PACVV. trag. 334 (virorum doctorum coniecturas v. ap. Ribbeck.). incertae interpretationis CARM. epigr. 1168, 3 nec patrio potui -o mea debita fati reddere (in amplexu patris? in patriae -o? cf. CORP. XIII 1862; vix recte Buech.). dub. trad. CARM. de aegr. Perd. 160 stridenti -o vivaces impedit auras [deficiente subi.]. <non> stridens -um [i. pectus, pulmones] v. i. a. Vollmer.]

I proprie: de personis et de rebus personificatis: inflexio corporis et vestis inter genua vel femina aut sinus corporis inter genua et inferiorem ventris partem, imprimis personae sedentis (cf. E. Schwyzer, Festschr. J. Wackernagel 1923, 284). paulatim etiam notionem sinus assumit, ita ut de tota anteriore corporis (et vestis) parte usurpetur, ad quam in portando et amplectendo aliquid premimus: i. q. ἀγκάλαι, κόλπος (cf. E. Schwyzer, l. l. p. 285 sqq.), amplexus. de interiore parte corporis v. p. 2322, 36.

A latiore sensu (utrum de sinu sedentis an de amplexu stantis dicatur, hic illic diiudicari nequit): **1 in universum:**

a magis pertinet ad partem corporis: a sedentis: COM. pall. inc. 41 nec mulieri nec -o credi oportere (ad h. l. PAUL. FEST. Gloss. IV 282* [p. 165 M.] proverbium est, quod et illa incerti et levis animi est, et plerumque in -o posita, cum in oblivionem venerunt pro-<per> exsurgentium, procidunt). CATVLL. 65, 20 ut... malum procurrit... virginis e -o. 66, 56 isque (sc. ales equus)... me (i. comam Rerences)... Veneris casto collocat in -o (Callim. <Κόπος> ἰδὸς εἰς κόλπον). Ov. am. 1, 14, 53 sustinet puella antiquos -o... capillos. epist. 7, 184 scribimus et -o Troicus ensis adest. 11, 4 iacet in -o charta soluta meo. trist. 1, 1, 66 siquis erit, qui te (i. libellum)... e -o reiciat... suo (cf. AVSON. 471, 6 illepidum... libellum... credemus -o cui fovendum [sc. velut delicias]? 15 intrepide volate, versus, et nidum in -o fovete tuto). LIV. 26, 15, 9 acceptas litteras neque resolutas cum in -o reposuisset. SEN. dial. 11, 10, 8 lauream in Capitolini Iovis -o reposuerat (PLIN. nat. 15, 134 SIL. 15, 120 PLIN. paneg. 8, 3 PANEG. 12 [2], 9, 5. cf. STAT. silv. 4, 1, 41 nondum -o [dat.] Iovis Indica laurus est. fort. huc potius trahas PANEG. 6 [7], 8, 7 p. 2324, 48). STAT. silv. 3, 1, 159 poma... Hesperidum -o venerabilisingere Pollae Hercules. Theb. 4, 198 Argia sacros -o (dat.) Polynicis... exuerat cultus (i. monile exuerat et in -o Polynicis collocaverat). 10, 255 ipse Theudamas... ducis -o commendat honorem frontis (i. coronam vatis). CIC. Phil. 2, 63 Antonius vomens frustis esculentis... -um suum... implevit. CIRIS 372 ter in -um mecum... despue (averruncando malo. cf. Tib. 1, 2, 96 despuit in molles et sibi quisque sinus [Theocr. 20, 11]). Ov. ars 1, 149 in -um pulvis si forte puellae deciderit. EPICED. Drusi 115 erumpunt lacrimae iterumque gravant (sic codd., lavant Burmann) -umque (gemitumq. codd.) sinusque. CATVLL. 3, 8 nec passer sese a -o illius puellae movebat (CAIP. ecl. 78 leporem... paventem misimus in -um puellae. CARM. epigr. 1176, 10). PLIN. nat. 15, 136 Liviae Drusillae... gallinam... sedenti aquila... abiecit in -um (SVET. Galba 1 demisit). SIL. 3, 678 in -o Thebes geminas sedisse columbas. APVL. Plato 1 cygni pullum... in eius (Socratis) -o resedissee. Ov. am. 1, 8, 37 cum bene deiectis -um spectabis ocellis (pudorem simulans; epist. 11, 35. 20, 113 lumina... in -o... defixa). Ov. am. 2, 2, 24 imposita -o stertere fronte. fast. 2, 756 in -o vultum deposuit... suo. epist. 9, 136 iacet in -o languida facta manus. VAL. MAX. 9, 12 ext. 7 cum Pindarus... super -um pueri... capite posito quieti se dedisset. CELS. 7, 7, 4 homo aeger collocandus est... sic aversus ut in -um medici caput resupinus effundat.

metonymice de praesidio, arbitrio sim. alicuius, cui aliquid committitur (SVET. Vesp. 5, 3 v. p. 2320, 52): VERG. Aen. 9, 259 quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono -is. BVC. Eins. 1, 14 iudicis e -o victoris gloria surgat (quod fort. potius trahas ad p. 2324, 39 sqq.) SIL. 6, 610 -o deponere tuto Romuleam sedem Fabioque salutis habenas credere. PANEG. 7 (6), 21, 1 omnem spem in -o maiestatis tuae ponimus. PETR. CHRYS. serm. 22 p. 260^A discipulis suis Christus regnum ponit in -o. ARNOR. nat. 2, 64 an... tibi aspernanti... infundenda in -um est divinae benivolentiae gratia. PAUL. NOL. epist. 13, 14 quantum pecuniae pauperibus dederas, tantum... -o domini... in vectum in tricesimas tibi fructus... reponebatur.

β stantis: VERG. Aen. 11, 744 dereptum... ab equo dextra complectitur hostem et -um ante suum... aufert. PETRON. 123, 273 penates occultat -o. SVET. Galba 4, 3 simulacrum Fortunae -o suo Tusculum... avexit. 20, 2 APVL. met. 11, 11. Ov. fast. 4, 436 haec puella implet floribus... calathos... haec -um, laxos degravat illa sinus. APVL. met. 6, 13 Psyche flaventis auri mollitie congestum -um Veneri reportat. 11, 9 mulieres de -o per viam... solum sternerant flosculis. NEMES. ecl. 2, 5. CASSIOD. in psalm. 125, 8 v. p. 2320, 27. PETRON. 60, 4 Priapus -o satis amplo omnis generis poma et uvas sustinebat. APVL. met. 11, 20 plenum rebus -um sacerdotis. MART. CAP. 1, 88 Sors -o largiore totius orbis ornamenta portabat. 2, 138 Musae... innumera -o congestere volumina. APVL. mund. 28 si quis pariter patefacto -o animalis simul abire patiatur (sq. synon. sinus. π. κόσμη.

6 p. 398^b, 31 εἰ τις... ζῶον... ἐν τοῖς κόλποις ἔχων ἐκβάλοι). AMBR. exc. Sat. 1, 76 totum -o sui complexa soror tumultum fratris. CONC. I 5 p. 326, 28 rec. B hoc (corpus Christi) Symeon -o accepit (εἰς τὰς ἀγκάλας. Luc. 2, 28). nota CLAVD. 28, 167 fulta... sub -o Eridani fluminis... urna. in imagine: AMBR. Noe 18, 65 studiosus virtutis, ubi virtutem adpropinquare cognoverit, -um suae mentis expandit (epist. 2, 4. fid. 3, 10, 72 quae [sc. sponsa Christi] manipulos fecundae segetis Verbi reliquias -o legat mentis interno. PETR. CHRYS. serm. 136 p. 568^A).

metonymice: fasciculus frumenti qui in -o colligitur, i. q. manipulus, δράγμα (GLOSS. III 200, 11 dragmata: -a. cf. Ribezzo, Riv. Indo-greco-ital. 8 [1924] p. 112. hanc significationem Africanae originis esse contendit B. Kübler, Arch. 8, 1893, 191 sqq.; cf. etiam P. Cappel, le texte du psautier latin en Afrique, 1913 p. 30, 108. Havet, Arch. 2 p. 135 cum cremium confundit, pro quo verbo saepe scribitur 'gre-', v. vol. IV 1154, 17 sqq. falso J. van der Vliet, Arch. 10, 388). ITALIA gen. 37, 7 (Quodv. prom. 1, 25, 34) putabam nos... ligare -a in campo. surrexit -um meum et erectum est. conversa autem -a vestra adoraverunt -um meum (δράγμα, VVLG. manipulus). lev. 23, 15 (Aug. loc. hept. 3, 57 p. 580, 22) a die crastino sabbati, quo obtulerit -um superpositionis (VVLG. manipulum primitiarum). psalm. 125, 6 (Veron.) venient in exultatione tollentes -a sua (sic etiam CYPR. testim. 3, 16 p. 129, 9 LM¹v [manipulos suos AWBV]. Fort. 12 p. 344, 22 AVG. serm. coll. Morin p. 534, 11. VVLG. manipulos suos. LXX τὰ δράγματα αὐτῶν. cf. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 607, 12 iam -a portas). CARM. epigr. 1238, 12 (elogium messoris Byzaceni, saec. III) pos tergus linquens densa meum -a. CASSIOD. in psalm. 125, 8 messorum... -a portant ad aream, quae in agro spicarum congregatione ligaverint. felix illud -um, quod triticeis ponderibus ingravatur. LEX Burg. lib. const. 63 tit. qui messem in -is furantur. [neap. gregna. M.-L.]

b magis spectat ad sinuatam partem vestis (i. q. sinus, quod synon. occurrit SIL. 2, 387 OPTAT. 4, 6 RVFIN. hist. 3, 6, 18 SVET. Vesp. 5, 3. v. p. 2319, 62, adde infra l. 54. AGROEC. gramm. VII 123, 24 sinum dicimus exterius sinuatae vestis receptaculum, -um interiorius accinctae vestis secretum [sim. ISID. diff. 1, 530 diff. app. 136]. dubia exempla sub a collocari): PETRON. 128, 6 mentem timor... habet, ne... gravatum excutiat -um secreti conscius auri. SIL. 2, 387 ceu clausas acies -oque effunderet arma 'accipite'... inquit (sc. Fabius in senatu Carthaginensium), 'bellum' et laxos effundit amictus (FLOR. epit. 2, 6, 7 excusso in media curia togae -o... quasi plane sinu bellum ferret. Ivv. 7, 215 quis -o Celadi... adfert, quantum grammaticus meruit labor? 14, 327 si nondum implevi -um, si panditur ultra. APVL. met. 9, 10. COMM. instr. 1, 9, 4 currite, pauperuli, cum -o (ad nummos excipiendos). OPTAT. 4, 6 p. 109, 22 de subducto vestimento aut de involato -o ('marsupium' interpretans Rönsch, Collect. p. 159, nimis longe a propria notione abit). AMM. 30, 4, 21 iudices alienis -is excutiant praedas. RVFIN. hist. 3, 6, 18 ne cui mortuo forte intra -um cibi aliquid resedissee (ὑπὸ κόλπον). CLAVD. 22, 339 Roma -o... rigentia profert dona. RVFIN. hist. 2, 10, 4 cum primos solis radios argenteae vestis -o suscepisset. in imagine: SVET. Vesp. 5, 3 desertam... rem p... in tutelam eius (i. Vespasiani) ac velut in -um deventuram (ante: luto... congesto... in praetextae sinum). in similitudine: CHALC. comm. 246 p. 280, 8 tunicarum (sc. oculi) -o naturalem umorem recipiente.

2 speciatim: a de eis, qui personas auxilio et cura egenes recipiunt (persaepe tropice de ipso auxilio, curatione, educatione): a de diversis: CIC. Cluent. 13 in... fratris manibus et -o soror maerore et lacrimis consenescebat (VAL. FL. 7, 117 venit Medea in carae -um... sororis). VERG. Aen. 7, 233 nec Troiam (i. Troianos) Ausonios -o excepisse pigebit. IORD. Get. 3, 24 Roduulf... ad Theodorici... -o (pars codd. -um) convolvit. VERG. Aen. 8, 713 Nilum pandentemque sinus et tota veste vocantem caeruleum in -um... victos. OROS. hist. 5, 2, 2. PETRON. 67, 13 mulier composita... in -o Scintillae. in imagine: APVL. met. 5, 14 Zephyrus... susceptas eas (sc. sorores) -o spirantis aurae solo reddidit. AMM. 2i, 14, 5 genii... eas (sc. animas mortalium) tamquam -is suis susceptas tuentur. AMBR. in psalm. 118 serm. 11, 4, 2 illum (i. Christum) -o mentis fovet sanctus. β de eis, imprimis parentibus, nutricibus, paedagogis sim., quorum in -is liberi aluntur, coluntur, foventur, continentur (CARM. epigr. 1168, 3? v. p. 2319, 7): ENN. scaen. 299 (Amyntor Phoenicem exsecratur, cf. Vahlen ad l.) neque tuum (tu meum coni. Vahlen) numquam in -um extollas liberorum ex te genus (Il. 9, 453 γούνασιν... ἐπεσσεσθαι... νιόν). TER. Ad. 333 qui se in sui -o positurum puerum dicebat patris. CARM. epigr. 959, 3 (aet. Sull.) septem me natam annorum -o ipse recepit (SVET. Aug. 34, 2 in patris -um. CLAVD. 7, 129 genitoris amico exceptus -o). Ov. met. 13, 658 abstrahit... filias -o genitoris. QVINT. inst. 6, 1, 39. Ivv. 5, 142 mater pueros tres in -um patris fundat. SVET. Aug. 94, 8 animadvertisse se in -o Capitolini Iovis... puerum. Claud. 27, 2 parvulum... -o aut ante se retinens. 39, 2 Agrippinam... non cessavit Claudius... 'filiam et alumnam et in -o suo natam atque educatam' praedicare (CAPITOL. Aur. 4, 1). NEMES. ecl. 3, 28 Sile-nus parvum... alumnum aut -o fovet aut resupinus sustinet ulnis. [Häfner]

AMM. 21, 14, 1 *infantem* susceptum et locatum in -o suo. VVLG. gen. 48, 12 cum... tulisset eos (*i. filios suos*) Ioseph de -o patris. RVFIN. Orig. in gen. 8, 4 p. 80, 15 B. ut... tot noctibus puer pendēret in amplexibus patris, inhaereret pectori, cubitaret in -o. *nota* AVSON. 169, 5 (*alloquitur filiolum mortuum et in tumultu proavi conditum*) tu -o in proavi funus commune locatus (*spectat ad notionem tumuli*; cf. p. 2323, 17). RHET. Her. 4, 39, 51 liberi partim e -is diripiuntur parentum, partim in sinum iugulantur (*sim.* SIL. 11, 584 STAT. Theb. 1, 603. APVL. met. 4, 26 de medio matris -o. CARM. epigr. 1544, 2). PS. CIC. exil. 9 a -o et amplexu matrum ad caedem... abstrahi.

Q. CIC. pet. 10 ut prope in parentum -is praetextatos liberos constupraverit. VAL. MAX. 9, 2, 4 maternis... -is superpositos liberos trucidavit. STAT. Theb. 5, 126. IVST. 24, 3, 7 in -o eius (*sc. matris*) inter ipsa oscula trucidantur. FRONTO p. 103, 8 N. puerum de -o abducunt *nutrici*. CATVLL. 61, 58 tu (*sc. Hymen*)... iuveni in manus... puellam dedis a -o suae matris (FEST. Gloss. IV p. 389^a [p. 289 M.] ex -o matris). VERG. Aen. 10, 79 soceros legere et -is abducere pactas (*i. sponsas*. VAL. FL. 7, 49). CLAUD. carm. min. 25, 125 Cytherea nurum flentem... pudico detraxit matris -o. CARM. epigr. 383, 1. CIC. div. 2, 85 *Iuppiter* puer Fortunae in -o sedens. CATVLL. 61, 217. VERG. Aen. 1, 685 *Amorem* -o accipiet... Dido. 1, 692 fotum Ascanium -o dea tollit in altos Idaliae lucos (*ad h. l.* CLAUD. DON. Aen. 8, 406 -um dixit stratum, quod paraverat dormituro). 1, 718 pectore... haeret... -o fovet (CLAUD. DON. Aen. 8, 406 hoc est: sinu reficit. cf. p. 2318, 83). STAT. Theb. 1, 61 silv. 2, 1, 121 CLAUD. 1, 144. VERG. Aen. 4, 84 *Dido* -o Ascanium... detinet (cf. SEN. dial. 11, 18, 7). OV. epist. 8, 94 (*Hermiona ad Helenam*) non ego... -o sedi... tuo. met. 10, 406 *nutrix* -o lacrimantem *puellam* tollit anili (fast. 4, 550). CVRT. 3, 11, 25 in -o anus aviae iacebant... virgines. 4, 10, 21. STAT. Theb. 1, 122, 4, 355 -o miseros adlescere natos. 5, 634. QVINT. decl. 306 p. 204, 13 IVV. 3, 176. SVET. Cal. 25, 4 *infantem*... Minervae -o imposuit. APVL. met. 4, 26, 5, 30 *Venus*: *Amoris pinnae* meo -o (*i. in m. -o*) nectarei fontis infeci. CLAUD. 3, 93 (*Megaera*) *Rufinum* meo... suscepit -o (*syn. sinus*). rapt. Pros. 2, 47 (*ibid. sinus*). carm. min. 30, 87 *tibi* ubera prima dabant -o redolente Napaeae. DRAC. Romul. 2, 4 fuderat Idalius -o se... parentis. CARM. epigr. 1205, 3 me mater genuit -o. 1065, 3. OV. met. 10, 410 exsiluit -o *nutricis* (cf. supra l. 27) furibunda *Myrrha*. CLAUD. 10, 122 -o natum Cytherea removit (*ibid. v. 110 sinus*). CIC. Brut. 211 apparet filios *Corneliae* non tam [in] (*om. F*) -o educatos quam in sermone matris (TAC. dial. 28 -o ac sinu matris [*opp. in cella... nutricis*]). *nota* NOVELL. Maior. 6, 7 filios in -o indulgentiae suae (*i. matrum*) positos. *huc etiam pertinere videtur* PETR. CHRYS. serm. 6 p. 204^a *deus in carne pusillus*, dulcis in -o (*sc. matris*), mitis in habitu. *transl. de prima institutione puerorum per magistros*: QVINT. inst. 1, 1, 24 fingamus Alexandrum *instituentum* dari nobis impositum -o. 1, 2, 1 adlescere puer et exire de -o incipiat. 2, 4, 15 *pueri* a media in utramque partem *narrationis* discurre... cogantur, sed ad -um praeceptoris (*i. quasi protegente et ductante pr.*). 2, 5, 5 ad -um revocatis *pueris*. AVSON. 201, 1 profectus -o de nostro et schola. 322, 68 multos lactantibus annis ipse alui -oque fovens... eripui tenerum... nutricibus aevum.

allegorice ap. christ.: ITALA Ioh. 1, 18 (Mar. Victorin. adv. Arrium 1, 2 p. 1041^a) unigenitus filius qui est in -o patris (in sinu VVLG. εἰς τὸν κόλπον. MAR. VICTORIN. adv. Arr. 4, 33 p. 1137^b *ad Vulg.*: melius [*sc. quam 'sinu'*]... dicemus -o. Graeci εἰς κόλπον id est in -o). AVG. in euang. Ioh. 43, 16 Deum... aliquando in carne venturum nec de Patris -o recessurum. AVG. serm. 14, 2, 3 Lazarum... in Abrahae -o quiescentem. PAVL. NOL. carm. 31, 583 et INSCR. christ. Diehl 3482, 10. PETR. CHRYS. serm. 28 p. 280^a Abraham... pias animas... in -um suae consolationis includit. CLAUD. MAM. anim. p. 170, 5, 171, 17. INSCR. christ. Diehl 1732 sanctorum -is commendat Maria corpus. 3430. PETR. CHRYS. serm. 108 p. 499^c *deus* distendit membra, dilatat viscera, pectus porrigit, offert sinum, -um pandit, ut patrem se tantae obsecrationis demonstret affectu. FAVST. REI. spir. 1, 13 p. 127, 6 innumerae multitudines uno baptismo diluuntur et... in -um adoptantis (*sc. Spiritus*) renascuntur. GREG. M. dial. 3, 31 p. 292^c ut ad omnipotentis dei -um tam multos *haereticos* re-ducatur *martyr* (*gr. κήρυξ*).

de rebus personificatis (imagines de terra matre; sim. sub II proponam, quia a meris translationibus vix discerni possunt): CIC. Cael. 59 cum Q. Metellus abstraheretur e sinu -oque patriae. STAT. silv. 1, 2, 260 te *Violentillam* nascentem -o mea prima recepit Parthenope. CLAUD. 24, 150 *Roma* est, in -um victos quae sola recepit humanumque genus communi nomine fovit matris. MEROB. carm. 4, 30 te... puer, sacratum excepit -o micante *Roma* et... nutricem tibi praebeuit papillam. OROS. hist. 4, 12, 6 omnem subolem suam in -o suo conquiescentem *Roma* continens non suspiravit. DRAC. Romul. 5, 296 merito te laeta creavi, *infantem* -o tenui, simul ubera parvo Urbs mater... dedi. carm. 1, 2, 14. ENNOD. opusc. 1, 11 p. 264, 13 educavit te (*sc. Theodoricum*) in -o civilitatis Graecia praesaga venturi. AVSON. 296, 9 quos genuit *Tolosa* cunctos -o complexa colonos. TAC. hist. 4, 72 *Cremonam* e -o Italiae raptam. CYPR. unit. eccl. 23 p. 230, 16 opto... ut... consentientis populi corpus unum -o suo (sinum -o suo *M*¹, sinu -i sui *M*²) gaudens mater ecclesia in-

cludat. OPTAT. 3, 10 p. 95, 16 ecclesia catholica omnes filios pacis -o et sinu suo complectitur. HIER. epist. 7, 3, 1, 22, 13, 1. MIRAC. Steph. 2, 4, 1 concursus multitudinis ad -um ecclesiae matris. AVG. nat. et grat. 21, 23 p. 249, 6. mor. eccl. 1, 17, 32 sanctissimo ecclesiae catholicae -o. in euang. Ioh. 39, 2 POSSID. vita Aug. 18 VEREC. in cant. 2, 33 COD. Iust. 1, 1, 8, 35 GREG. M. epist. 2, 50 p. 153, 36. 39 dial. 3, 7 p. 232^c.

b de amantibus, qui personas amatas amplectuntur: PLAVT. Bacch. 478 ut ipsius in -o osculantem mulierem teneat sedens. CATVLL. 45, 2 Acmen Septimius... tenens in -o. OV. am. 2, 2, 62 in -o iudicis (*i. mariti*) illa sedet. 2, 18, 6 met. 13, 787. SEN. Herc. O. 573 *Hercules* tenet... *Lydiam* -o nurum. PETRON. 113, 5 *Tryphaena* in -o *Gitonis* posita. CIC. Phil. 13, 24 cum in -is mimarum mentum mentemque deponeres. LVCR. 1, 33 in -um *Veneris* se reiecit *Mars*. PROP. 2, 13, 11 me iuvat in -o doctae legisse puellae. *nota* FIRM. math. 1, 7, 25 Syllam dico, qui a primo vestigio pubescentis aetatis in scurrarum -is adolevit. CATVLL. 68, 132 lux mea (*i. Lesbia*) se nostrum contulit in -um. 68, 146 munuscula *Lesbiae*... ipsius ex ipso dempta viri -o (IVV. 2, 120 mariti). VERG. Aen. 8, 406 *Vulcanus* coniugis infusus -o (CLAUD. DON. ad l. hoc est *Vulcanum* totum proiectum in corpus uxoris [*ibid. in uxoris sinum*]. cf. LVCAN. 8, 106). PROP. 3, 8, 32 *Paris* Helenae in -o maxima bella gerit. OV. epist. 5, 70 haerebat -o turpis amica tuo (met. 7, 66). epist. 16, 56 *Leda* falsam -o... fovit avem. PLIN. epist. 3, 16, 9 SVET. Iul. 81, 3 APVL. met. 6, 24 *ITALA* deut. 13, 6 (Tert. Scorp. 2 p. 149, 7; Lucif. non parc. 2 p. 212, 12) mulier, quae in -o tuo est (VVLG. sinu. εἰς κόλπον σου). RVFIN. Orig. in gen. 6, 1 p. 67, 7 B. uxorem intra -um concludamus. CLAUD. rapt. Pros. 1, 104 glauco Neptunum -o complectitur *Amphitrite* (*syn. sinus*). MART. CAP. 9, 918 -oque (*sc. Leda*) complicatus pretium tulit (*sc. Iuppiter*) pudoris. CASSIOD. Ios. antiq. 11, 6 p. 321 rex eam (*uxorem*) -o colligens fovebat (ταῖς ἀγκάλαις αὐτὴν ὑπολαβόν). CARM. epigr. 1041, 4. INSCR. christ. 3459^a, 4 relictum me tuo -o queror. HOMER. 338 amplexu per mutua corpora iuncto incubuit (*sc. Alexander*) membris *Cygnoidos*, illa soluto accepit flammam -o Troiaeque suasque. CARM. epigr. 420, 12 <coni>ugis adsumpsi nomen -umque solvi.

B angustiore sensu: interior pars corporis, ventris (v. etiam p. 2319, 19), i. q. pudendum muliebri, uterus (de terra matre v. sub II A): TER. Eun. 585 Iovem... Danae misisse aiunt... in -um imbrem aureum (PRVD. c. Symm. 1, 68 *Iuppiter* undantis desuper auri infundens pluviam -o excipientis amicae. 1, 78 Iovem nummos fieri et -um penetrare puellae). CATVLL. 67, 30 qui ipse sui gnati (*i. uxoris sui gnati*) minxit in -um. STAT. Theb. 1, 234 -um incestare parentis (*de Oedipode*). ANTH. 34, 1 (*de statua*) in -o *Veneris* quoddam genus herbae virescit. AVG. civ. 14, 26 p. 54, 4 D. sine ardoris inlecebrosus stimulo... infunderetur -o maritus (*i. semen mariti*) uxoris. nupt. et concup. 2, 8, 19 p. 271, 19 ut semen -o feminae possit infundi. QVINT. decl. 306 p. 200, 24 vivum funus (*i. fetum infantis, quem natum exponi pater iusserat*) -o tuli (*syn. uterus*). CHALC. comm. 165 p. 219, 13 obstetricum provisio, ut... adhibeantur... vices et similitudo materni -i ex calefactione atque fotu (*ante: ex materno viscere*). *de ecclesia*: PAVL. NOL. epist. 39, 5 gratias deo, quod... in ipsa... via seminati sumus, id est in catholicae matris -o constituti, a quo ne proiciamur ut abortivi, ipsius misericordia opus est. *in comparatione*: PS. AVG. serm. 248, 1 *resurrectio Christum* triduo tantum tumuli -o custodivit (*opp. nativitas domini novem mensibus in utero clausi*).

II in imagine et translate: de loco, unde aliquid oritur aut ubi concluditur, servatur, continetur (imago -i humani, imprimis materni, multis in exemplis servata est).

A de interiore parte rerum in profundum extensarum: 1 quae aut ipsa semen accipit et fructum profert aut in qua aliquid nutritur (*translationes de -o sive matris [cf. I B] sive nutricis*): CIC. Cato 51 quae (*terra*) cum -o mollito et subacto sparsum semen excepit. PLIN. paneg. 32, 3 et solum illud (*sc. Aegyptium*) et flumen ipsum precor, ut... molli -o semina recondat, multiplicata restituat. EVSTAT. Bas. hex. 5, 3 p. 912^b semen... -o terrae connectitur. LVCR. 1, 251 pereunt imbres, ubi eos pater aether in -um matris terrae praecipitavit? VERG. georg. 2, 326 pater... fecundis imbribus Aether coniugis in -um laetae descendit (AVG. civ. 4, 10 p. 158, 32 D. ad h. l. id est in -um telluris aut terrae. cf. etiam CLAUD. DON. Aen. 8, 406 p. 175, 5). ARNOB. nat. 5, 34 Iovis et Cereris coitum imbrem dicitis dictum telluris in -um lapsum. MART. CAP. 6, 590. CHALC. comm. 300 p. 329, 9 bestiis terrae -o profusis. PALLAD. 15, 118 siliquae... -o pascunt cetera poma suo. ENNOD. carm. 1, 3, 6 de -o ligni pampinus... viret. AMBR. hex. 3, 8, 34 granum tritici velut materno terra -o fovet et comprimit. 5, 3, 8 cecidit ovum (*sc. piscium*) quod aqua -o quodam naturae suae quasi nutrix blanda suscepit et animal celeri fotu reddidit. *de -o materiae, in quo omnia formantur*: CHALC. transl. 50^b cum velut intra -um eius (*i. materiae*) formentur, quae recipiuntur, ipsa informis manet. 52^c. comm. 273 quam (*sc. essentiam corpora suscipientem*) modo matrem, alias nutriculam, interdum totius generationis -um, nonnumquam locum adpellat. 321 p. 345, 14 silvam receptaculum eorum omnium, quae gignuntur, adpellat, quia non ex -o silvae generatae species flore-

[Häfner]

scunt, ut putant Stoici, sed extrinsecus obveniunt ut in cera signacula. *similia saepius*.

2 ubi aliquid includitur et tegitur (de urbibus v. sub B): ELOG. Scip. carm. epigr. 8, 6 lubens te in -u, Scipio, recepit terra. CIC. leg. 2, 63 quom... obducta... terra erat, ... ut sinus et -um quasi matris mortuo tribueretur. VERG. Aen. 5, 31 quae... tellus... patris Anchisae -o complectitur ossa. SEN. Oed. 746 genetrix (*i. terra*)... suo reddi -o modo productos vidit alumnos (*i. Spartos; notione in C declinante*). PLIN. nat. 2, 154 terra novissime nos complexa -o... tum maxime ut mater operiens. ARNOB. nat. 5, 12 quando vis illa (*sc. genitalium Agdestis*) telluris cooperta est -o. 5, 14. SIL. 2, 574 suprema nocte obita Libyae -o captiva iacebo (AVSON. 408, 16 Arcadiae medio... in -o). AVSON. 238, 1 Pyleum... tenet -o infima tellus. ARNOB. nat. 2, 13 erupturos homines telluris e -o. CARM. epigr. 522, 2 coniunx patriae -o (*cf. p. 2319, 7*) mandat Virula corpus. IORD. Get. 30, 158 in... foveae -um (-o *ABXY*, medio *L*) Halaricum mortuum obrunt. *i. fere quod tumulus*: INSCR. christ. Diehl 3649 clauditur oc -um (*i. hoc -o*) Sperendeus rite sepultus (*cf. Carm. epigr. 710, 1 clauditur hoc tumulo; v. etiam AVSON. 169, 5 p. 2321, 4. Ps. AVG. serm. 248, 1 p. 2322, 54*). LVCR. 6, 536 terram... multosque lacus multasque lacunas in -o gerere. APVL. mund. 5 flumina etc. origines habent in -o terrarum. 8 exhalationes... ad superiora minari (manare *Kroll*) ex (et *libb.*) -o telluris. TERT. anim. 54 p. 387, 18 inferos Plato velut -um terrae describit in Phaedone, quo omnes labes... exhalant (*ibid.* cavositas, subdivalis mundi... sentina. Plat. Phaed. 122^a χάσμα). AVG. soliloq. 2, 5, 7 non sunt... lapides in abditissimo terrae -o. PETRON. 122, 124 -o... reducto telluris. SIL. 5, 69 terra parens... -o dedit atra cruento (*i. sanguinem erumpens*) caedis documenta. PLIN. nat. 3, 117 Padus e -o Vesuli montis... profluens (SOL. 2, 25). STAT. Ach. 1, 541 licet Achilles... antris Tethyos... -oque prematur aquosi Nereos. APVL. met. 5, 28 gavia... demergit sese... ad Oceani profundum -um. CLAUD. rapt. Pros. 3, 319 -o... mergatur... Tethyos. 8, 597. HIL. carm. frg. Greg. Tur. stell. 14 lympharum in -is inimicos condidit ignes communisque ortus imperat alta (*i. dei*) manus (*cf. GREG. TVR. ad l.*). CHALC. comm. 318 p. 342, 3 umor... manet neque in aeris nec in aquae -o. STAT. silv. 2, 6, 91 -o... ossa quod vallavit onyx (*sc. urna*). MART. 14, 61 (*de lanterna*) tuta est -o parva lucerna meo. CLAUD. carm. min. 25, 2 Venus... -o successerat antri. CHALC. comm. 220 p. 256, 22 vocem... dicunt e penetrati pectoris, id est corde, mitti, -o cordis nitente spiritu. *penetratia aedificiorum* (GLOSS. V 423, 21 in -o: in medio domus): COD. Theod. 12, 1, 6 (*a. 319*) praecipimus..., ne decuriones in -a potentissimarum domorum libidine ducente confugiant. PETRON. BONON. serm. 1, 24 (*Morin, Revue Bénéd. 14, 1897, p. 4*) aedes Christiana dum sacratissimum confessorum -o (*i. sepulcro*) sustinet. COD. Theod. 4, 7, 1 qui... in ecclesiae -o servulis suis meritam concesserit libertatem (*cf. ibid.* sub aspectu antistitum, in conspectu ecclesiae ac religiosi populi). MARCELL. chron. II p. 97, 512, 3 multi... in eiusdem ecclesiae -o caesi sunt (*syn. in atrio*). PAVL. NOL. epist. 5, 15 te in -o iam communis patroni... excipiam. INSCR. christ. Rossi II p. 189, 2, 4 nunc locus (*i. basilica Felicis martyris*) populo spatiosa... altaria praebet... medio martyris in -o (*syn. solium*). *t. t., ut videtur, de media nave basilicae* (*cf. H. Holtzinger, Die altchristl. Architektur p. 30*): LIB. pontif. p. 54, 3 fara cantara in -o basilicae XLV (*opp. parte dextera et in leva*). 58, 8 et saepius. *metonymice de conventu in penetratibus habito* (*v. etiam supra l. 46*): CASSIOD. var. 3, 6, 1 peregrini germinis viros -o Libertatis inserere (3, 11, 3. *cf. Mommsen, Hermes 23, 1888, 631 sqq., Kroll PW XIII 103 sq.*). 5, 4, 7 Honoratum... -um vestrum (*i. senatus*) gratanter excipiat (*fort. ad B 2 trahendum*).

B de media parte rerum in latitudinem extensarum:
1 terrarum, regionum, urbium sim. (v. etiam supra l. 12 sq.): CIC. prov 4 Thessalonicenses positi in -o imperii nostri. Pis. 91 Aetolia in sinu pacis posita medio fere Graeciae -o continetur. PANEG. 3 (11), 4, 2 in medio Italiae -o apparuistis. AMM. 17, 12, 21. IORD. Get. 1, 9 gens... ab huius insulae (*i. Scandiae*) -o... erumpens (17, 94). MART. BRAC. epitaph. 2. CARM. epigr. 2046, 10 (*saec. V init.*) Valeri imaginem usque procul patriae mittimus in -um (*v. l. 74*). PLIN. nat. 3, 41 est Italia -um terrarum. SOL. 23, 17 haec maria in -iis terrarum, oras autem extimas Oceanus amplectitur. IORD. Get. 3, 7 in orbis terrae -o. CARM. Iul. Val. 3, 56 p. 164, 26 (*p. 153 Mor.*) aequoris in -o. MART. CAP. 6, 667 mons Atlas de -o cacumen proferens arenarum (*cf. PLIN. nat. 5, 6 e mediis... harenis. SOL. 24, 8 e media harenarum... vastitate*). MAR. VICTOR aleth. 1, 268 nemoris. SIL. 4, 786 -o in patriae (*i. Carthagini. cf. supra l. 67*). 12, 204 e -o Capuae tectisque sinistris egredimur. IVL. VAL. 2, 15 Alexandria his... subficiens, qui moenibus suis atque -o teneantur. CORP. XI 5265, 42 (*saec. IV*) urbis. PAVL. NOL. carm. 14, 96 tuo (*i. Nolae*)... in -o... Felix conditus... sepulchro. *nota* CHALC. comm. 79 circulus solis vel intra se continebit punctum Θ... vel per idem Θ transiet vel excludet omnino a -o suo.

2 conventus hominum (CASSIOD. var. 5, 4, 7 *v. supra l. 58*): AMM. 16, 12, 37 equites... -o legionum protecti (27, 10, 11 *Valentinianus* oppetisset..., ni... legionum se -is immersisset). AVG. civ. 18, 41 p. 319, 3 D. quis umquam populus... senatus... dignitas.

non... habuit in -o suo tot controversias. VICTRIC. 11 multitudo caelestis... vos... in suum -um vocat. ENNOD. epist. 8, 5, 1 familiam artificum... de eius (ecclesiae) thesauris et -o... processisse. *nota* GREG. M. moral. 6, 57 infirmos quosque a -o unitatis dividunt haeretici (*fort. 'unitatis' pro 'unius ecclesiae'; cf. p. 2321, 84 sqq.*).

C notione non tantopere ad mediam vel interiorē partem spectante quam ad ea, quae personam vel rem sustinent eisque sedem praebent (CLAUD. DON. Aen. 8, 406 significatio -i diversitatem tenet. -um enim intellegitur non solum sedentis sinus verum etiam quicquid homini ad requiem praestiterit locum. *cf. etiam p. 2321, 23*):

1 de rebus corporeis, persaepe concavis: **a de solo telluris, receptaculis naturalibus** (*praeter STAT. silv., v. infra l. 28*): LVCR. 2, 375 concharum... genus... videmus pingere telluris -um. VERG. Aen. 3, 509 sternimur optatae -o telluris ad undam. SIL. 15, 535 conqueritur tellus Italia: culmina villarum nostrum delapsa ferunt in -um. STAT. Theb. 4, 793 Kl. (785 Kohl.) puer in -o vernae telluris et alto gramine... sternit... herbas. APVL. apol. 88 sub ulmo marita cubet, in ipso -o terrae matris (*ante in materno sinu*). CHALC. comm. 119 p. 185, 12 quae animalia terra nutriantur et in eiusdem terrae -o quiescant. APVL. met. 4, 35 Psyche... aura... Zephyri... florentis cespitis -o leniter delapsam reclinat. 10, 35 in quodam mollissimo harenae -o lasso corpus porrectus refoveo (*falso van der Vliet, Arch. 10, 1898, 388*). PLIN. epist. 8, 8, 2 fons eluctatus... quem facit gurgitem, lato -o patescit (*de interpretatione v. Carlsson, Zur Textkr. d. Pliniusbriefe Lund 1922 p. 71 sq.*). IVVENC. 2, 141 vascula iubet e fontis -o complere ministros. ANTH. 378, 13 (= INSCR. christ. Rossi II 240, 4 d, 3) et (*per Riese*) forma[m] cervi (*sc. aquam fundentis*) -um perduxit aquarum (*cf. Rossi ad l.*). STAT. silv. 4, 3, 44 (*de via sternenda*) haustas aliter replere fossas et summo -um (*i. concavum fundamentum*) parare dorso (*sc. viae*). PLIN. nat. 4, 35 montibus praeciante -o terrarum Arethusii al. AVSON. 292, 8 Arelas, populos... et moenia ditas, Gallia quis fruitur -oque Aquitania lato.

b de substraminibus, sedibus arte factis: MORET. 23 perverrit caudā silices -umque molarum (*i. lapis in superiore parte excavatus, qui duas molas sustinebat*). VERS. metr. Fortun. gramm. VI 29 propere qui residens in -o, Faune, celocis (*fort. properae et resides Baehrens*). CASSIOD. in psalm. 1, 1 cathedra nos curvatos molliter a dorso suscipit suoque -o demissos... complectitur. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 49 praesepis -o contineri. *speciatim i. q. sedile, tribunal* (GLOSS. V Abba GRE 3 -um: sinus et praefectoria [-tura *codd.*] sedes. *cf. J. Compennass, Glotta 8 [1917] p. 90 sq.*). PLIN. paneg. 64, 2 imperator... stetit ante -um consulis (*syn. sella*). IVVENC. 4, 589 e concilio Christum... praesidis ad -um trahebant. DRAC. Romul. 8, 32 Paris iam sederat arbiter Idae, iam -um (*tamquam iudicis. aliter Vollmer ad l., vix recte*) caespes (*ibid. tribunal*). CASSIOD. var. 1, 4, 5 quis... vereatur scelus, cuius in suggestu -i complicem videt? 12, 2, 4 -orum (*praemiorum A*) celsa (*ante: tribunalia*). 12, 5, 6 adulter -um iudicis intremiscat (*ante: sub-sellium*). PANEG. 6 (7), 8, 7 cum populus Rom. te (*imperatorem*) ad Capitolini Iovis -um vel oculis ferre gestiret (*fort. potius collocandum sub I A 1, v. p. 2319, 35 sqq.*). IVVENC. 1, 453 populos cernens Christus praecelsa rupe resedit ac sic discipulis -um cingentibus infit. *nota* ENNOD. carm. 1, 9, 54 ut sedis (*episcopalis*) -o frueretur inemptae.

2 de rebus incorporeis, in quibus aliquid collocatum esse fingitur: AVSON. 288, 3 Trevericae... urbis solium... pacis ut in mediae -o securā quiescit. CLAUD. 15, 51 Roma: in -um pacis servile recessi. 20, 97. ENNOD. opusc. 3, 182 p. 378, 11 cum... a deliberatae quietis -o tamquam a portu cumba... propellitur episcopus. EDICT. imp. Diocl. 12 tranquillo orbis statu et in -o altissima <e> quietis locato. AVG. c. acad. 2, 3, 7 p. 28, 16 philosophiae -o se involveret (*beat. vit. 1, 4 p. 92, 5*). ord. 2, 13, 38 p. 174, 17 deliciarum (*de rhetorica*). CHALC. transl. 40^a totum... eum (*i. ignem divinum*) posuit in -o prudentiae caeli. CLAUD. 5, 325 coeperat humanos alto sopire labores nox -o. ENNOD. carm. 2, 128, 2 -o... noctis adultae fundebat populus astrorum rutilos... crines. ARATOR act. 1, 841 Tabitha caput ante gravatum legis in obscurae -o... levat. *singulariter translatio ad personam*: INSCR. christ. Diehl 3380^b Calledrome... -um (*fere i. q. tutela, thesaurus?*) totius bonitatis, autrix (*sic*) castissimi pudoris.

D de sinu maris, recessu terrae: MELA 1, 91 -o interiore (*i. angulo*) sinus campus Thebe nomine. 1, 100 alter sinus... in promunturio fert Neptuni fanum, in -o Astacon urbem. 1, 10 ipsam Maeotida Asia -o ad Tanain usque complexa. 2, 35 sinus, qua terra dat -um, modice in litora ingreditur. 3, 31 mare, quod -o litorum accipitur (*fort. huc trahendum, nisi potius sub C 1 a collocas*, ENNOD. carm. 1, 6, 14 litoris optati... ad -um).

syn. et app.: ad I A: amplexus, manus, membra, pectus, sinus, viscera. schola, tutela. manipulus. ad I B: uterus. ad II A: atrium, cavositas, penetrabile, sinus, tumulus, solium. ad II B: media, sinus. ad II C: sella, subsellium, tribunal. *deriv.:* gremialis? (*v. p. 2318, 60*). Häfner.

gremius v. gremium p. 2318, 72 sq.

gressator Not. Tir. 48, 42 post gressus, *cf. grassator*.

gressibilis, -e a gradior gressus. *i. q. gressibus utens*:

Ps. QUINT. decl. exc. Paris. p. 414, 20 arduum est -e (*i. oves, pecudes*): [Knoche]

quaesivi volatile (*i. apes*). BOETH. top. Arist. 1, 6 p. 914^D quando nomine vel termino idem assignatum fuerit, ut vestis indumento et animal -e homini (*Aristot. top. 1, 7 p. 103^A 27 ζῷον πεζὸν δίπουν ἀνθρώπου*). 6, 2 p. 972^A animal -e bipes quadricubitale (*ibid. 6, 3 p. 140^B 23 πεζὸν δίπουν τετρακύβητον*). *ibid.* p. 972^B saepius. herm. pr. 1, 5 p. 74, 7 animal -e bipes (*Arist. herm. 5 p. 17^A 13 πεζόν*). sec. 2, 5 p. 96, 25. 2, 8 p. 183, 10. CASSIOD. Ios. antiq. 3, 7 p. 72 sicut mare et terra -is est hominibus (*opp. intransgressibilis. ἄβατον... βάσιμος*). cf. gressutus. compos. ingressibilis, transgressibilis.

gressio, -ōnis *f. a* gradior, gressus. *proprie i. q. gressus, i. facultas vel actus gradiendi*: PACVV. praetext. 5 qua vix caprigeno generi gradibilis -o est. *translate in re metrica: fere i. q. πόντος μέτρον scansio*: DIOM. gramm. I 503, 2 pentameter in primis -bus admittit dactylum et spondeum... tertiam regionem... perpetuo spondens debet habere... duobus anapaestis terminatur. 505, 14 et prima quidem regio primae -is antispasticae magnitudinis omni genere a poetis movetur. 505, 30 *Ionici maioris* primae -is prima regio multiformiter variatur et brachycatalecton desiderat. PS. CENS. frg. 14, 4 p. 69, 6 trimetrus recipit in parte prima -is (scansionis *Vatic.*) spondium. [QVINT. inst. 11, 3, 64 lege: egressionibus.]

gressor v. grassor.

***gressus**, -ūs *m. [a* gradī; *e* vocalis ex compositis aggredi, congregi etc. *translata est. W.]*. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 4, 1 -us... a gradiendo nominamus. *de formis*: grassus nusquam extare videtur (*de glossis cf. GLOSS. II Philox. GR 40. 49 <49^a>*). *de casibus*: nom. acc. abl. sing. et plur. usitati (-bus in versu inde a SEN. Herc. O. 1238 PETRON. 123 v. 204 VAL. FL. 5, 344). *gen.* -ūs: PANEG. 10 (4), 22, 4 CLAVD. DON. Aen. 10, 290. *dat.* -ui: AVG. mag. 8, 21 EVSTATH. Bas. hex. 8, 2 p. 948^A (-u: CLAVD. 10, 50). *abl.* -o: PHAEDR. 5, 1, 13 PR¹ (*forma certe a Phaedro ipso aliena*). *pl. nom.* -i: ITALIA (cod. e) act. 3, 7 ITIN. Anton. Plac. 19 rec. A (cod. G et B, cf. 20). *gen.* -uum: VVLG. Iob 6, 18 Is. 3, 12 EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^C VIRG. gramm. epitom. 2 p. 7, 5 H. GREG. TVR. Franc. 6, 9 p. 254, 38 Mart. 3, 6. *dat.* -bus: non ante VAL. FL. (p. 2329, 45), inde hic illic. *de abl. v. supra l. 27.* *acc.* -os: ITALIA Hebr. 12, 13 (*Fuld.*) PSALT. Cas. 118, 133 ITIN. Anton. Plac. rec. A 20 (G; pro nom.). SVLP. SEV. epist. 2, 5 (cod. V). GLOSS. βάσιμα (*sic et CHAR. gramm. p. 456, 21 B.*), βάσις, βήμα, ἐπίβασις, πορεία, ambulatio, incessus. *vocabulum, primitus poetarum (inde ab ACC. [bis], LVCR. [bis], VERG. [16tes] OV. [6tes]), I^o p. Chr. saec. in pedestre orationem irrepsit (exempla ante aet. Antoninorum: VAL. MAX. 1, CELS. 1, SEN. phil. 2 [at multa in versibus], COLVM. 1 [2 in vers.] PETRON. 1 [4 in vers.] PLIN. nat. 3 PS. QVINT. 3); inde ab APVL. frequentius in prosa occurrit (sic et ap. CHIR.), maxime ap. christianos (ITALIA VVLG. ECCL.). [legitur loco varie tradito et coniecturis pertemptato: MANIL. 3, 325 quidquid ad extremos (ab extremo al.) temet (tenet al.) provexerit (Housm., prevectoris codd., praevectoris ed. Reg., al.) axe<s> per convexa [gravi -u] (Breiter, gravis -um vel gradus -um codd.) vestigia (fastigia al.) terrae. cf. p. 2284, 14. item loco mutilo incertae lectionis: SEN. amic. frg. 89 H. ... nit solo gres<-su expl. Studem. ... ra. dub. CHIRON 623 p. 199, 20 [ad -us] ungulam componis (Buech., aut cressus cod.; sed cf. 24 compones ungulam ad pressum. v. etiam S. Grevander, Untersuch. z. Sprache d. Mulom. Chiron., Lund-Lpz. 1926 p. 122). corrupte trad. CAEL. AVR. chron. 5, 1, 6, fort. ita sanandum: ad pene cutem unicus sequetur <dolor eiusmodi ut impediatur> -us. mutila INSCR. christ. Diehl 3419^A 3 ... >t prior peteris -u (= CARM. epigr. 2229, ubi: ... > iprio preteris).]*

I de actu (actibus) gradiendi (gradus, passus; modus gradiendi; spatium quod interest inter pedem stantem et pedem prolatum [gradus mensura]. nota, quod saepe dubitari potest, utrum -us ponatur pro ipsa actione an pro instrumento actionis, i. pede [huius notionis certa exempla attuli s. I A 4]).

A proprie: 1 in universum, ita ut praeter ipsum actum vel modum gradiendi spatium gradus saepius subintellegi possit: CASSIOD. in psalm. 16, 6 -us dicimus, quibus movemur de loco ad locum. DIFF. ed. Beck p. 60, 9 inter gradum et -um: gradus naturae, -us virium. **a de hominibus (dis): a generatim:** ACC. trag. 23 celebri gradu -um addebrasse decet (dedecet Buech.) 568 agite ac vulnus ne[c] succusset -us, caute ingredimini. VERG. georg. 4, 360 iubet discedere... flumina, qua iuvenis -us inferret. Aen. 1, 401 al. 8, 462 -um... canes comitantur erilem (DRAC. Or. 631 Diomedes -us... Ulixes). SIL. 12, 193 perge, age, fer -us (sim. 15, 556. MART. 6, 80, 7 quacumque... -umque oculosque ferebat. cf. p. 2329, 7). PRIAP. 36, 7. (v. met. 3, 17 subsequitur pressoque legit vestigia -u (passu *Frg. Bern., Ehwald*). CELS. 8, 20, 2 calx in -u terram non contingit. COLVM. 3, 10, 9 pedes ad -um compositos, brachia ad complexum. PETRON. 123 v. 184 Caesar... insolitos -u (-us, -os pars codd. et Stubbe Philol. Suppl. XXV 2 ad l.) prior occupat ausus. PLIN. nat. 1, 11, 105 de -u, de pedibus et cruribus. SIL. 4, 6 Fama gliscit -u. 6, 173 arcano -us... credere luco. 9, 300 quorum... mole... et -bus... intremuit tellus. de natus STAT. Ach. 1, 99 (*Thetis Thessaliam petens*) ter conata manu, liquidum ter -bus aequor reppulit. 1, 523 vaticinanti nec colla loco nec in ordine -us. silv. 2, 1, 108 adp. vultus. Theb. 5, 430 tum terra

superbit -bus deorum. 9, 289 pedes repetit pugnas -uque manuque certior (10, 877 insultans). APVL. met. 2, 4 palmaris deae facies (*i. Victoriae simulacra*)... pinnis explicitis, sine -u, pilae volubilis instabile vestigium... detinentes (decitantes cod.). ARNOB. nat. 1, 5 p. 7, 22 ut ille immanis Xerxes... -bus maria transiret. 5, 23 p. 195, 6 Iuppiter terram nostris subduceret -bus. FIRM. math. 8, 17, 9 dubio -u trepidantibusque vestigiis. AMM. 29, 5, 54 insonis -bus (*Eyss., graccibus cod.*). CLAVD. DON. Aen. 6, 262 adp. passus. 2, 711 adp. vestigia (10, 305). HIER. vita Pauli 12 neque... -us sequebantur animum. VVLG. psalm. 17, 37 (= II reg. 22, 37) dilatasti -us meos subtus me: et non sunt infirmata vestigia mea. Iob 34, 21 omnes -us hominum considerat deus (prov. 5, 21). prov. 4, 25. 29, 5 rete expandit -bus amici. Is. 26, 6 pedes pauperum, -us egenorum. RVFIN. hist. 3, 6, 12 corruentes quocumque loci -um subruisset inedia. MARCELL. chron. II p. 99, 516, 3 pedibus sistere propriis -busque meruit confirmari. PAVL. NOL. carm. 24, 29 ille -u vir piger (MART. CAP. 1, 70 -bus tardus... incedit): MART. CAP. 9, 909 caput Harmoniae omnibus ad motum -umque temperatum. CAEL. AVR. chron. 3, 7, 94 XII stadiorum spatium -u conficere. PETR. CHRYS. serm. 156 p. 613^C stellae viam temperat magus, ut magorum serviat et mittatur ad -um, nam ambulante mago stella ambulat eqs. EVSTATH. Bas. hex. 8, 2 p. 948^A pedes... neque -ui neque venatui (βάδιζεν... ἀγρεύειν) opportunos. SIDON. epist. 4, 13, 2 amplius in celeri -us (nom.) incessu. 4, 24, 3 quem noveram... corpore erectum, -u expeditum eqs. GREG. TVR. Mart. 3, 6 sine spe -uum a febre relinquitur. EVGIPI. Sev. 29, 2 fide magis quam -bus proficisci. permulti loci huc pertinentes ad iuncturas (p. 2328, 7 sqq.) relegati sunt.

β speciatim: de currentibus: VAL. MAX. 5, 6 ext. 4 praecurrerunt... maturato -u. SIL. 16, 488 extulit (et tulit Sang.) incumbens medio iam limite -um. 16, 494 acrius... tendunt -us. STAT. Theb. 10, 137 volucrum -um... citavit. de saltantibus: PETRON. 133, 3 v. 18 ter ovantem circa delubrum -um feret ebria pubes. STAT. Ach. 1, 827 movent -us ad thiasum. de funambulo: MANIL. 5, 652 tenuis ausus -us. de ascendentibus: MANIL. 3, 325 v. p. 2325, 46. HIL. trin. 1, 20 nisi substratis... gradibus feratur -us ad summa. AMM. 14, 2, 6 firmare nisu valido -us (sim. transl. ap. ECCL.). de stantibus: STAT. Theb. 6, 773 pugil instat -u vultuque recedit (v. SCHOL.). AMM. 31, 7, 11 -u steterunt immobili. cf. 31, 13, 6. de militibus: SIL. 3, 500 dubio tardat vestigia -u. 7, 381 vestigia pulsi et -us Hannibalis premeret Fabius. 12, 518 instincti glomerant -us. 13, 250 convertunt. STAT. Theb. 2, 523 GELL. 1, 11, 16 AMM. 17, 12, 5 al. de umbra mortui: VERG. Aen. 6, 677 OCTAVIA 593 SIL. 13, 445 al. STAT. Theb. 4, 544 avertere -u (Vollmer c. P., -us rell.) animas.

b de aliis animantibus: LVCR. 4, 681 ferarum ungula quo tulerit -um. de equo: VERG. georg. 3, 117 equitem docuere... -us glomerare superbos (sc. equum [SIL. 16, 444]). PLIN. nat. 18, 298 equarum -bus. PELAGON. 267 -us ponit. VAL. CEM. hom. 1, 5 flexuosis -bus. ENNOD. carm. 2, 113, 4. al. de Centauro: SEN. Herc. O. 513. de cornice: LVCAN. 5, 556. de elephante: PLIN. nat. 8, 33 dracones -us... alligant cauda (APVL. flor. 6 p. 20). SIL. 9, 576. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^C magnitudini fundamina -uum (τὰ κάτω)... aequalia. de asino: APVL. met. 9, 11 reciproco -u mea recalcans vestigia. cf. 712. de canibus: NEMES. cyn. 135. ENNOD. carm. 2, 100, 2. de capra: SYMPH. 119 de facili (deficile sim. codd.)... -u. de perdice: SOL. 7, 31 -us tardiores. de iumentis al.: VEG. mulom. 2, 141, 2 succumbunt ad singulos -us (Chiron 517 ingressus). AMM. 22, 8, 48 CHIRON 35. 581 CLAVD. DON. Aen. 4, 636. de aquatilibus: AVIAN. fab. prol. 3 tortuosis -bus cancri. EVSTATH. Bas. hex. 7, 1 p. 936^C quamquam pedibus nonnulla natantia utantur et -bus (ὀνόποδα καὶ πορευτὰ ὑπὸ πτερῶν). in allegoria de -bus ovium: HIER. epist. 2, 3 et GREG. M. epist. 2, 14, q. v. s. B.

2 fere de habitu gradientis et de modo gradiendi: a generaliter: VERG. Aen. 1, 690 Amor -u gaudens incedit Iuli. 5, 649 notate... qui... illi... -us eunti. 10, 640 -um (-us al., sed sing. magis ex usu Vergiliano)... effingit euntis. SIL. 2, 554 assimulat faciem... Tiburnae -umque simul. 4, 391. 17, 527 -um habitusque cientis proelia (STAT. Theb. 10, 678). HIER. epist. 22, 27, 6 DRAC. Orest. 696.

b speciatim: a de meretricibus, mollibus sim.: MANIL. 5, 153 ficti... ad mollia -us. PHAEDR. 5, 1, 13 -u delicato et languilo. STAT. Ach. 1, 837 molles. PETRON. 119, 25 fracti... enervi corpore -us (HEGES. 4, 25, 2 cf. HIER. virg. Mar. 20). CAEL. AVR. chron. 4, 9, 131. β de caecis: SEN. Oed. 1047 pavitante -u sequere. CLAVD. DON. Aen. 4, 659 -us regere (VVLG. iud. 16, 26).

3 praevallet notio, quae pertinet ad spatium, i. ad magnitudinem passus (p. 2325, 61. cf. CLAVD. DON. Aen. 9, 370 humani -us generi equino comparari non possunt. CHIRON 581 iumentum musculis laborans -um non implebit): GROM. p. 372, 2 pedes duo et semis -um sive gradum, duo -us passum... faciunt (METROL. p. 136, 15 POL. SILV. pond. mens. chron. I p. 549, 3). p. 373, 10 passus dicitur, quod duobus -bus gradiendi conficitur. ITALIA act. 7, 5 (Iren. 3, 12, 10) non dedit ei hereditatem in ea terra, nec -um pedis (βήμα. VVLG. passum). ITIN. Anton. Plac. rec. A 19 p. 171, 20 a monumento usque ad Golgotha sunt gressi [gressus R] LXXX (20 p. 172, 10 sunt -os tot; 25 p. 176, 16 habet... -us tot).

[Knoche]

4 *praevallet notio quae pertinet ad instrumentum gradiendi, i. ad pedem*: LVCR. 6, 1116 Atthide temptantur -us oculique in Achaeis finibus; inde aliis alius locus est inimicus partibus ac membris. SEN. Herc. O. 1238 *Hercules*: his (*δεξιπῶς*) ego citatam -bus vici feram (sc. *cervam*)? PETRON. 30, 7 exclamavit unus ex pueris... 'dextro pede'... paniter movimus dextros -us. PLIN. nat. 8, 33 v. p. 2326, 49. STAT. silv. 2, 3, 11 *Pholoe* nunc hirtos -us *Panis*, nunc improba cornua vitat. Theb. 4, 497 gelat ora pavor, -usque tremescunt eius qui leonem expectat. 10, 278 remissis -bus inlapsus clipeo. 11, 519 ad terram turbatis -bus ambo praecipitant, sc. *de curribus*. PS. QVINT. decl. 2, 9 ambusti defecere -us. AGENN. grom. p. 62, 3 *de antipodibus*: terra contrariis ambulantium -bus premitur. ITALIA act. 3, 7 (cod. h, cf. Iren. 3, 12, 3) confirmati sunt -us *claudi* (*ἐστερεώθησαν αἱ βάσεις*). VVLG. consolidatae... bases). TERT. spect. 2 p. 3, 25 neque... sumpsimus... manus ad vim et -us ad vagam vitam. CYPR. GALL. Ios. 566 *deus*, qui gentes nostris subiecit -bus omnes. ARNOB. nat. 5, 23 p. 194, 11 *Iovem satyrum* hirsutas agitantem aures, contractis in ungulas -bus ('ambulantem intercidiisse videtur'. Reiff.). AMM. 17, 12, 21 sub... -bus iacere militum, sc. *supplices*. GREG. M. dial. 3, 22 cum... -us manusque illius fuissent obstricta.

5 *pertinet ad vestigium, quod gradiendo relinquitur*: VAL. FL. 1, 710 fusus humo iuvenis -us et inania signa ore premit. APVL. met. 5, 20 *Amor forma anguis assumpta* postquam sulcato <s> intrahens -us cubile... conscenderit (*de coniecturis* cf. Helm in adnot.). MAX. TAVR. c. Iud. (ed. Spagnolo et Turner, Journ. Theol. Stud. 1919 Iul.) c. 7 l. 33 serpentes... lubricis -bus provoluti... in terra voluntur.

B *in similitudine et translate*: 1 *de rebus corporeis: de nave*: VERG. Aen. 5, 162 huc dirige -um. *de sideribus*: CHALC. comm. 70 Lucifer et Stilbon inparibus... -bus cursus conficiunt. 77 per quos (sc. *circulos*) *stellae* feruntur aequali semper ordinatoque -u. AVIEN. Arat. 1254 *procyon*, -um *sectatus* erilem. (v. ad p. 2325, 72). MACR. Sat. 1, 21, 23 obliquo -u *Canceri*. CHALC. comm. 80 iniquo et inpari -u *solis* (moderatis... -bus temperatisque conficere... cursus. MAR. VICTORIN. verb. script. 6 quacumque parte sol -um fecerit. MACR. Sat. 1, 21, 2 sol annuo -u... pergens. 2 *de rebus incorporeis*: a *de diversis condicionibus, actibus*. *de tempore*: COLVM. 10, 159 tacito nam tempora -u diffugiunt. IVVENC. 1, 278 crescebat rapidis annorum -bus infans. *de versibus*: STAT. silv. 1, 2, 250 qui nobile -u extremo fraudatis opus. *sim*. 5, 3, 99 heroes -u truncare *leones*, (*sic M*, tenores *Domitius*; v. Vollmer ad l.). FORTVN. gramm. VI 281, 4 qui (*pedes*) -bus alternatis quasi incedunt. VIRG. gramm. epitom. 4 p. 16, 1 quod in unoquoque gresu (*sic*) duum pedum primus elevetur et secundus inclinetur. *de oratione*: GELL. 11, 13, 10 -bus... ipsis orationis et gestibus. *de morbo*: ENNOD. opusc. 2, 57 p. 305, 13 morborum violentia celeri -u ad animae secreta festinat.

b *de motibus vel actibus animi*: α *generaliter: in imagine* OV. fast. 3, 174 *Mars*: -us in nova castra fero (*i. ad nova studia vertor*). MANIL. 3, 394 sibi quisque sequatur ('sc. *ad scopum*'. *Wageningen*) et per... suos tendat -us. *add. genet.*: GREG. M. in Ezech. 1, 3, 3 quid per pedes nisi -us actuum designatur? (CASSIOD. in psalm. 118, 1 ambulare... non pedibus corporeis, sed -bus probabilis actionis). moral. 9, 94 ut mens... in auctorem suum libera -um amoris tendat. 8, 8 cogitationis -um figere (15, 67). epist. 2, 33, 15 cordis nostri -us (in Ezech. 1, 7, 8 moral. 1, 31, 8, 45). PELAG. in Gal. 5, 7 'currebatis bene': fidei -bus (LEO M. serm. 36, 1 p. 254). GREG. M. moral. 3, 64 intentionis. RVFIN. Orig. in num. 3, 3 p. 16, 26 supra nubes... -u mentis incede (LEO M. serm. 74, 4. SALON. in eccles. p. 1003^c pedem animae id est -um mentis. al.). PAVL. MED. bened. 6, 2 viam domini -u operum tenentes (SALON. in prov. 977^c al.). HIL. trin. 5, 6 praedicationis. *talia saepius*.

β *speciatim*: *de gressu mentis, cordis in semita vitae, virtutis sim., praesertim ap. Eccl.* (CASSIOD. in psalm. 72, 2 -us significare diximus actus humanos, quibus per vitae nostrae semitas ambulamus. GREG. M. moral. 12, 20 quid... in -bus nisi unaquaque nostra actio designatur? EVCHER. form. 6 p. 38, 10 -us: profectus operum; in psalmo: perfice -us meos in semitis tuis): ITALIA (Aug. in l. Psalt. Cas.) et VVLG. psalm. 118, 133 -us (*διαβήματα*) meos dirige secundum eloquium tuum (cf. AMBR. in l.; *sim*. ITALIA [Cypr. zel. 17] et VVLG. prov. 16, 9). ITALIA psalm. 36, 23 (Ambr. in psalm. 36, 47) a domino -us viter corrigitur (VVLG. apud dominum -us hominis diriguntur). *aliter* VVLG. prov. 15, 21 vir prudens dirigit -us suos. Hebr. 12, 13 -us rectos facite pedibus vestris (*τροχιὰς ὁρθὰς ποιεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν*). PSALT. Cas. 36, 31 non vacillabunt -us eius (VVLG. non supplantabuntur. AMBR. in l. vestigia. RVFIN. Orig. in l. hom. 4, 1). AMBR. in psalm. 118 serm. 17, 15 bonus est -us in vestigio castitatis. *plura huiusmodi in BIBL. et ap. ECCL.* *de opere divinitatis*: EVCHER. form. 1 p. 8, 1 -us domini: adventus vel visitatio domini. in psalmo (Psalt. Rom. 67, 25): visi sunt -us tui, deus (VVLG. viderunt ingressus tuos. GREG. M. moral. 16, 41 *syn.* operationes). ITALIA Hab. 3, 5 (Cypr. test. 2, 21).

II *facultas gradiendi* (possis huc trahere: COLVM. 3, 10, 9 pedes ad -um compositos): APVL. flor. 10 p. 41 dedit volatus avibus, volutus serpentibus, cursus feris, -us hominibus (FAVST. REL. grat.

1, 9 p. 30, 7 omni homini manum oculum -umque donavit). flor. 16 p. 68 -um recipiavi. CYPR. idol. 13 p. 29, 13 cum Christus... clodis -um daret. LACT. inst. 6, 24, 21 ille, qui -um claudis... reddidit (PASS. Thom. p. 144, 16). epit. 40, 2 claudos ad -um erigebat (cf. inst. 4, 15, 7 claudis... gradiendi... dabat facultatem). AVSON. 132, 3 (= CARM. poet. min. V 50, 6, 3) caecus... pedes claudio -umque ministrat. al. VIN-DIC. epist. ad Valent. 9 paulatimque auferat -us.

iuncturae: nominales: epitheta: -us *dicitur*: aequalis: SIDON. epist. 9, 9, 6. agilis: SIL. 3, 180. altus: CLAUD. DON. Aen. 8, 195 *Caci*. SVLP. SEV. epist. 2, 5. alternus: VERG. Aen. 12, 386 (v. p. 2329, 20). VAL. FL. 2, 93 STAT. Theb. 10, 848. ambiguus: AMM. 31, 16, 6. amplius? v. p. 2326, 23. anilis: AVSON. 467. anxius: SEN. Tro. 616 al. ardens: VAL. FL. 7, 110. attonitus: OCTAVIA 436 al. avidus: VAL. FL. 1, 183. bonus: v. p. 2327, 76. caducus: LACT. inst. 4, 26, 10. caecus (*in tenebris*): RVFIN. hist. 10, 11 p. 975, 6. celer: SEN. Med. 848 al. cf. p. 2327, 46. citatus: SIL. 11, 64 al. concitus: PASS. Paul. 17. delicatus: p. 2326, 69. devinctus: SIL. 4, 579. difficilis: CLAUD. DON. Aen. 1, 159 in aqua. dignus Christo: PELAG. in I Thess. 4, 1. dispar: PRIAP. 36, 7. divinus: CLAUD. rapt. Pros. 1, 231 al. dubius: FIRM. math. 8, 17, 9. cf. p. 2326, 39. durus: PETR. CHRYS. serm. 90 p. 453^c. entheus (*maenadis*): SEN. Med. 382. erilis: VERG. Aen. 8, 462 AVIEN. Arat. 1254. errans: FIRM. math. 8, 1, 5. exultans: SIL. 10, 299. facilis: COLVM. 10, 276 al. femineus: SIL. 3, 22. fessus: HIER. epist. 54, 6, 5 al. festinatus: CLAUD. DON. Aen. 7, 157 al. firmus: DICT. 2, 4. flexuosus (*de saltante*): PETR. CHRYS. serm. 174 p. 654^a. fractus: HIER. in Is. 15, 3 p. 186 senum. cf. p. 2326, 70. furibundus: SIL. 12, 546. geminus: SIL. 7, 321. gestuosus: APVL. met. 11, 11. humanus: SIL. 17, 502 CLAUD. 10, 50 al. humilis: CLAUD. 3, 36. immobilis: v. p. 2326, 38. impar: ANTH. 376, 20. incertus: STAT. Theb. 9, 531 al. infamis: VVLG. prov. 2, 15. infidus: SIL. 13, 586. infirmus: AVG. mag. 8, 21. insonus: AMM. 29, 5, 54. instabilis: LVCAN. 5, 556 al. investigabilis: VVLG. prov. 5, 6. invitus: DRAC. Romul. 2, 88. labilis: AMM. 31, 13, 6. languidus: v. p. 2326, 69. lapsans: SIL. 3, 633 al. lenis: AMM. 27, 10, 8. liber: AMM. 31, 2, 6 al. licens: MART. 4, 8, 11. magnificus: RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 79^d. maternus: CLAUD. DON. Aen. 2, 457. maturatus: v. p. 2326, 29. medicus (*i. medicantis*): PAVL. NOL. carm. 28, 312. mentitus: CLAUD. 20, 182. moderatus: AMBR. Hel. 35. modestus: PHAEDR. app. 4, 18. mollis: p. 2326, 70. numerosus: OV. Pont. 4, 2, 33. obvius: SEN. Ag. 781. offensilis: LACT. inst. 4, 26, 10. parvus: ZACCH. 2, 20 al. CAEL. AVR. chron. 5, 11, 130. pavitans: p. 2326, 72. PHOC. carm. de Verg. 78. percitus: PRVD. cath. 7, 131. praeceps: SIL. 12, 268 STAT. Theb. 12, 207 CORIPP. Ioh. 1, 344. pressus: p. 2325, 75. properus (-eratus): SEN. Oed. 202 al. SIL. 3, 159. propius: GREG. TVR. Mart. 1, 37 al. pulcher: VVLG. cant. 7, 1. rapidus: SEN. Oed. 654 APVL. met. 9, 21 al. rectus: CLAUD. 7, 39 al. redux: STAT. Theb. 4, 761. regius: SEN. Herc. O. 579. rudis: CLAUD. carm. min. app. 2, 69. sanus: HIER. in Gal. 2, 14. securus: PETRON. 123 v. 204 al. segnis: CLAUD. DON. Aen. 4, 636. senilis: STAT. Theb. 11, 598. sinister: PRVD. cath. 2, 95 sollicitus: LVCAN. 5, 508. stabilis: SEN. Thy. 928 al. succiduus: CLAUD. rapt. Pros. 3, 153. superbus: p. 2326, 46. STAT. silv. 2, 1, 108. suspensus: PS. QVINT. decl. 2, 16 p. 34, 9 al. suus: p. 2329, 36. *adde* ENNOD. carm. 2, 43, 2 EVGIPI. Sev. 6, 3. tacitus: VAL. FL. 3, 441 al. tardans: CARM. epigr. 1184, 16. tardus: SIL. 11, 313 al. tenuis: p. 2326, 34. titubans: SIL. 10, 631. tortuosus: p. 2326, 58. tutus: LVCAN. 6, 829. vagans: CYPR. unit. eccl. 23. vagus: MART. 2, 57, 1 al. validus: STAT. silv. 2, 1, 126. velox: AMM. 28, 2, 13. vivus: STAT. silv. 5, 3, 269 al. volucer: p. 2326, 31. -us (-uum) *gen. pendet a subst.*: fundamen: p. 2326, 51. impedimentum: PANEG. 10 (4), 22, 4. inconstantia: CLAUD. DON. Aen. 10, 290. molimina: VIRG. gramm. epitom. 2 p. 7, 5 H. semita: VVLG. Iob 6, 18. spes: p. 2326, 25. via: VVLG. Is. 3, 12. usus: GREG. TVR. Franc. 6, 9 p. 254, 38 (*opp. visus*). *gen. attrib.*: -us: ambulationis: CHIRON 35. pedum (-is): SEN. Phoen. 12 MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 1 p. 389 al. itineris: GREG. M. epist. 7, 5 p. 446, 42. *alia v. s. I B 2 b p. 2327, 50 sqq.*

verbales: -us *subi.*: declinat: VVLG. Iob 31, 7. deficit: STAT. Theb. 11, 598. effunditur: PSALT. Cas. et VVLG. psalm. 72, 2. errat: FIRM. math. 8, 1, 5. haeret: SIL. 4, 579. haesitat: SEN. Phoen. 29. labat: STAT. Theb. 9, 531 al. nititur: CAEL. AVR. chron. 1, 5, 151. reptat: AMM. 15, 10, 4. spatiat: PAVL. NOL. carm. 27, 348. titubat: CLAUD. rapt. Pros. 3, 153. tremescit: v. p. 2327, 8. tremit: SEN. Phaedr. 377 (*vers. del. Leo*). trepidat: SEN. Phaedr. 847. vacillat: HIER. epist. 39, 1, 3. vagatur: CYPR. unit. eccl. 23. *agit aliquid*: ACC. trag. 568 (p. 2325, 69). -um (-ūs): ad celebrare: v. p. 2325, 69. admove: SEN. Tro. 518 al. adproperare: SIL. 6, 206. aequare: CLAUD. DON. Aen. 1, 724. agere: VAL. FL. 3, 8 ad litora. 3, 441 al. ante ferre: VERG. Aen. 6, 677. audere: p. 2326, 34. avertere? p. 2326, 43. auferre: STAT. Theb. 12, 207 et supra l. 7. celerare: SIL. 1, 574. citare: p. 2326, 31 al. coercere: LVCAN. 1, 193. colligere: SIL. 6, 399. comitari: v. p. 2325, 72. comprimere: VERG. Aen. 6, 389. coniungere: VAL. FL. 4, 176. contendere: PAVL. NOL. carm. 16, 117. convertere: p. 2326, 41. cunctari: SIL. 2, 93. deducere: CLAUD. carm. min. 18, 13. defigere: SIL. 4, 655 CLAUD. DON. Aen. 6, 389. dilatare: VVLG. psalm. 17, 37. dinumerare: VVLG. Iob 14, 16. dirigere (cf. vol. V 1241, 32, 38): VERG. [Knoche]

Aen. 1, 401 (*app. pergere*). 11, 855 (*app. venire*). cf. GLOSS.² III Abol. GR 12 et p. 2327, 29. SEN. Phoen. 120 -us pedum. APVL. met. 9, 21 al. VVLG. Tob. 12. et al. ducere: SIL. 4, 391. de Sapiientia personata PAVL. NOL. carm. 28, 312. efferre: VERG. Aen. 2, 253 al., cf. vol. V 2, 140, 70 et p. 2326, 29. evertre: AMM. 31, 13, 6. explicare: ARNOB. nat. 3, 13 al. facere: p. 2327, 36. CLAVD. DON. Aen. 4, 656 SORAN. p. 42, 14. rec-tum f.: v. p. 2327, 73. ferre: p. 2326, 44. VERG. Aen. 6, 677. 11, 99 (*adp. tendere*). Ov. epist. 15, 333 met. 6, 275 al. saepius. LVCAN. 6, 829 intra tentoria. SIL. 10, 299 propius. 14, 160 trepide . . . retro. figere: SEN. Thy. 928 al. CLAVD. 20, 525 caligine. al. firmare: SIL. 3, 633 AMM. 22, 8, 48 al. cf. p. 2326, 36. flectere: STAT. Theb. 4, 761 al. frustrare: SIL. 15, 624. fulcire: SIL. 6, 79. glomerare: p. 2326, 46. habere: CLAVD. DON. Aen. 12, 220. impellere: OPTAT. 2, 5 p. 40, 8. im- plere: p. 2326, 77. imprimere: VAL. FL. 8, 111 dorso. inferre: VERG. georg. 4, 360 SEN. Herc. O. 717 SIL. 6, 458 al. infirmare: CLAVD. DON. Aen. 10, 290. intendere: PRVD. psych. 276. iungere: VAL. FL. 3, 8 al. levare: AVR. VICT. Caes. 14, 11. moliri: STAT. Theb. 6, 705 al. morari: HOMER. 941 CARM. epigr. 55, 2 al. movere: PRIAP. 36, 7 p. 2326, 33. 2327, 6. STAT. Theb. 1, 433 al. ORIBAS. syn. 1, 17 p. 820 al. niti: VERG. Aen. 12, 386 Aeneam vulneratum alternos longa nitentem cuspide -us (cf. VAL. FL. 2, 93). pertendere: IVVENC. 1, 241. ponere: Ov. Pont. 4, 2, 33 LVCAN. 9, 976. p. 2326, 47 al. portare: SIL. 10, 631 (cf. Löfstedt, Peregr. Aeth. p. 279). praepedire: SOL. 32, 36. praetemptare: PS. QVINT. decl. 2, 16 p. 34, 9. premere: p. 2326, 40. producere: AVIEN. orb. terr. 1210. prohibere: SIL. 3, 22. promovere: PRVD. ham. 736. protendere: ENNOD. opusc. 6, 7 p. 404, 4 de Casti- tate. rapere: LVCAN. 3, 116. recipere: VERG. Aen. 11, 29 SIL. 6, 618. referre: SEN. Med. 848 al. reflectere: SEN. Thy. 428. remove: CLAVD. rapt. Pros. 1, 4. reprimere: STAT. Theb. 10, 398. sinuare: ENNOD. carm. 2, 44, 1. sistere: SIL. 13, 521. sociare: IVVENC. 1, 302. temptare: CLAVD. carm. min. app. 2, 69 CAEL. AVR. chron. 5, 1, 4. tendere: VERG. Aen. 1, 410. SIL. 12, 268. 17, 231 al. adde p. 2326, 30. vertere: VAL. FL. 1, 183 SIL. 13, 516. vincere: AMM. 17, 12, 5. -u aliquo: abire: SIL. 13, 751. advertere plantas: COLVM. 10, 276. ambulare: CAEL. AVR. chron. 5, 4, 79. discedere: AMM. 28, 2, 13. di- gredi: PAVL. NOL. carm. 20, 122 suo . . . -u (*opp. alienis infertur pedi- bus*). effugere: SEN. Oed. 654. errare: SIL. 12, 546. exuperare locum: STAT. Theb. 9, 640. ferre aliquid: SIL. 11, 64. ferri: OCTAVIA 436 al. incedere: PHAEDR. app. 4, 18 al. ire: MART. 4, 8, 11 al. niti: FIRM. math. 8, 1, 6. petere locum: SEN. Oed. 202 al. recurrere: SVLP. SEV. dial. 3, 15, 5. reptare: ZACCH. 2, 20. ruere: OCTAVIA 778. spatium con- ficere: v. p. 2326, 19. tardare vestigia: SIL. 3, 500. transire: p. 2326, 5 (*nota -bus sine epitheto, i. pedibus, non navibus*). transmittre cam- pos: BOETH. cons. 5 carm. 5, 6. venire (corpore et -u): CYPR. epist. 76, 1. dat.: -bus haerere: VAL. FL. 5, 344. -u (v. p. 2325, 30): invius: CLAVD. carm. 10, 50.

deriv. gressutus.

gressutus, -a, -um a 'gressus'. GLOSS. pedester. (cf. et Paucker Suppl.). i. q. πῆξος (de Aristotele cf. s. gressibilis p. 2325, 1 sqq.), is qui gressibus utitur: PS. AVG. categ. 7 p. 1424 est animal -um, volatile, aquatile, bipes, quadrupes (πῆξος πτηνὰ ἐννύδα δίποδα τετράποδα). 9 p. 1427 cum . . . -um hominem dicimus, in subiecto idem et vocabulum et eius rationem eandem possumus invenire: Socrates enim et homo est et -us. Knoche-Hey.

*greg, gregis m. (f. v. infra l. 79 sqq.). [conferunt gr. γάργαα 'turba, caterva', γέγραφα πολλά Hes., lituan. gurgulys 'examen avium, fila implicata'. W.] de origine: VARRO ling. 5, 76 ab eo graguli quod gregatim volitant, ut quidam Graeci-es γέγραφα ([gergera cod., γάργαα Scaliger]. sim. PAVL. FEST. Gloss.² IV p. 218^a [p. 97 M.]). notatur: gr(egis): CORP. VI 10069, 12, p. 2333, 60. greg(is): CORP. XI 433, 8, p. 2333, 55. greg(e): CORP. V 2787, 4, p. 2333, 53. scribitur: cre-: CYPR. epist. 58, 4 p. 659, 18 cod. R, s. IX. al. grae-: LIV. 22, 10, 3. 22, 17, 4 (v. p. 2330, 69) cod. P, s. VI. CYPR. sent. episc. 33 p. 449, 2 cod. S, s. VI vel VII. al. gri-: HOR. epod. 16, 37 cod. R₁, s. VIII, v. p. 2333, 34. graec-: PLIN. nat. 5, 5 cod. A, s. IX. VAL. FL. 7, 392 cod. V, s. IX. al. grec-: PAVL. FEST. Gloss.² IV p. 218^a (p. 97 M.) cod. L, s. X. VAL. FL. 5, 67 cod. V, s. IX, v. p. 2330, 71. al. cf. MART. CAP. 3, 308 animadvertendum est quaedam ex his nominibus x litteram in g, quaedam in c per declinationes compellere. . . x gregis facit. PRISC. gramm. II 278, 3. gres: GAIVS dig. 18, 1, 35, 6 cod. F¹. VVLG. Marc. 5, 13 cod. X, s. VII ut vid. in girege: v. p. 2330, 32 (*dub.*). de formis: nom. sing. gregis?: VINDIC. gyn. p. 446¹. nom. plur. -is: LVCR. 5, 1085 (-is QO¹; -es O¹), v. p. 2332, 33. HIER. epist. 60, 16, 5 cod. K, s. VIII. VINDIC. gyn. p. 449^p. cf. Neue-Wagener, Formenl. I³ p. 382. acc. pl. -is: HOR. carm. 3, 1, 5 cod. R¹, s. VIII, v. p. 2332, 82. al. acc. graece γρέην p. 2333, 62. de genere: masc. solum testantur: CHAR. gramm. p. 451, 25 B. GRAMM. suppl. 119, 11 DVB. NOM. gramm. V 579, 29. masc. et fem.: PRISC. gramm. II 169, 12 (ex Capro et Probo, de dubiis generibus, cf. 171, 14) vetu- stissimi . . . inveniuntur confudisse genera . . . ut hic et haec . . . -x. DIFF. Suet. 309, 19. exempla fem. afferunt: NON. p. 208, 22 CHAR. gramm. p. 118, 2 B. (uterque Lucr. 2, 662, v. p. 2330, 2) fem. legi- tur: HOST. carm. frg. 2 M. (in exemplo Prisciani, vocabuli 'pecu'

gratia allato) -es pecuum . . . pulsae (pulsī pauci codd.). LVCR. 2, 662 buceriae . . . -es. ITALIA psalm. 78, 13 (Veron.); gr. βομή. Luc. 2, 8 (cod. e); gr. ποιμν. 8, 32. 33 (cod. a); gr. ἀγέλη. 12, 32 (cod. a); gr. ποιμνιον. Ioh. 10, 16 ([v. p. 2333, 78]; gr. μία ποιμν, at CYPR. unit. eccl. 8 p. 216, 18 et epist. 69, 5 p. 753, 18 unus -x, cf. Soden, d. lat. N. T. in Afr. p. 163; VVLG. unum ovile). CHIRON 192. 193 DIDASC. apost. 12, 21 CANON. apost. 69, 9 RVSTIC. Conc.⁹ I 4 p. 83, 27. 93, 19 NOVELL. Iust. app. 7, 13. PS. MATTH. euang. 1, 1 cura . . . -um suarum de quarum fructibus eqs. (sic cod. Vatic.; suorum . . . quorum cett.; sed idem Vatic. postea aliter). CORP. V 2787, 4, v. p. 2333, 53. VI 10069, 12, v. p. 2333, 60. 10072, 9. INSCR. (17. Ber. d. Röm.-Germ. Komm. 1929) p. 41 n. 122, v. infra l. 32. TAB. devot. Audolent 160, 4 τὴν γρέην, v. p. 2333, 62. falso: HIL. hymn. 1, 12 p. 209, v. p. 2334, 11. de notione: GLOSS.² V Aa G 209 -x a decem capitibus et supra. GLOSS. ἀγέλη. πύμνη (ποιμν)? τὸ πᾶν. GLOSS. Vatic. 203 ed. Merchie, Musée Belge 26, 265 n. 86 armentum est -x maiorum ani- malium. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 417, 32 B. caterva. p. 424, 28 B. feras. CHAR. gramm. p. 49, 9 B. ἀγέλη (p. 451, 25). hebr. 'Ader' (i. Eder) per -em interpretatur HIER. quaest. hebr. in gen. p. 55, 23. sic etiam por- tam Gregis VVLG., v. Onom. NOT. Tir. 79, 59. ap. Ictos inter 'universitates rerum distantium' enumeratur: POMPON. dig. 41, 3, 30 pr. tertium genus corporum, quod ex distantibus constat, ut corpora [non (del. Bernays)] soluta, sed uno nomini subiecta, veluti populus legio -x. VLP. dig. 7, 1, 70, 3 PAVL. dig. 6, 1, 28, 5 INST. Iust. 2, 20, 18 (opponuntur: singulae res: POMPON. Vlp. dig. 6, 1, 1, 3. singula ani- malia: POMPON. dig. 41, 3, 30, 2. singula capita: VLP. dig. 6, 1, 1, 3. 7, 1, 70, 3. singula corpora: VLP. dig. 6, 1, 1, 3). ap. BOETH. arithm. 1, 1 p. 8, 20 inter 'essentias discretas' i. 'multitudines' enumeratur. de usu: exstat inde a PLAVTO (v. infra l. 54 p. 2332, 62 sq. 2333, 46 sqq. 2334, 37) et VARRONE per totam latinitatem; deest CAES. [per anaptyxin quam vocant legitur: INSCR. (17. Ber. d. Röm.-Germ. Komm. 1929) p. 41 n. 122 in girege Vindoinsa (v. supra l. 11), quod pro 'in exercitu gregariorum militum' explic. Staehelin, die Schweiz in röm. Zeit p. 33, 5. confunditur nonnunquam in codd. cum rex: CIC. Tusc. 5, 77 cod. V¹, v. p. 2332, 77. SEN. contr. 2, 6, 9. dial. 6, 17, 5 cod. A. TREB. Gall. 9, 5. al. falso traditur: VARRO rust. 2, 5, 18. corrupte: NEMES. cyn. 242 v. adn. crit. dubie: STAT. silv. 5, 3, 114 ora supergressus Pylī -is; pro '-x Pylia facundia praeditus' explic. Buecheler ap. Vollmer, comment. ad l. SVET. Dom. 7, 1 APVL. mund. 28. ex con. i.: LIV. 24, 3, 5 p. 2331, 70. CHIRON 166 quo fa- cilius . . . hic morbus intelligeretur et a greg[ar]e (del. Heraeus; gre- gare i. q. gregale esse dubitans con. Oeder) iumentum secerneretur. var. l.: TIB. 2, 1, 67 v. adn. crit. SEN. Phaedr. 386 cf. Klotz, Bph. W. 1925, 1043.] [it. gregge, hisp. grey. M.-L.]

i. q. multitudo, caterva:

I de bestiis: imprimis de gregatim viventibus vel gregatim ad hominum usum habitis, deinde, sed rarius, de qualibet multitu- dine animalium (e. g. p. 2331, 16. 17. cf. VARRO rust. 3, 2, 14 vidi -es magnos anserum [v. p. 2332, 31], gallinarum, columbarum, gruum [v. p. 2332, 36], pavonum [v. p. 2332, 28], nec non glirium, piscium [v. p. 2332, 46], aprorum, ceterae venationis. opp. paucitas: AVG. serm. ed. Mai 20, 1): A de animalibus terrestribus: 1 generatim: a de animalibus domesticis: PLAVT. Trin. 171 (in imagine) lupus -em universum voluit totum avortere (VERG. georg. 3, 538 nec -bus nocturnus obambulat. Ov. am. 1, 8, 56). VARRO rust. 2, 1, 24 quot -es et quanto<s> sit pasturus qui parat pecus (SEN. Herc. f. 451 COLVM. 7, 3, 12 CALP. ecl. 5, 62. et passim). 2, 2, 6 -x dominum non mutavit. 2, 3, 8 haedi . . . in -e incipiunt esse. saepe. frg. Non. p. 168, 3, v. p. 2332, 66. SALL. hist. frg. 2, 11. VERG. ecl. 1, 15 capella gemellos, spem -is, . . . conixa (cf. georg. 3, 473). 3, 32. 7, 2 compulerant . . . -es . . . in unum (CVLEX 204 CALP. ecl. 5, 57). 7, 36 si fetura -em suppleverit (VLP. dig. 7, 1, 68, 2, v. p. 2331, 31. cf. COLVM. 7, 6, 7 ex geminis [sc. haedis] singula capita . . . in supple- mentum -is reservantur. STAT. Theb. 10, 229). georg. 3, 323 utrum- que -em . . . in pascua mittes (CALP. ecl. 5, 24). al. HOR. epod. 16, 62. al. TIB. 1, 5, 28 pro -e ferre dapem. al. PROP. 4, 9, 67. Ov. am. 1, 7, 8 Ajax stravit deprensos lata per arva -es (cf. fast. 2, 210). epist. 4, 22 de -e captus equus (LIV. 1, 7, 12). met. 1, 660. al. LIV. 22, 17, 4 in quosdam boves palatos a suis -bus inciderunt. al. PHAEDR. 1, 30, 5 de principatu cum illi (sc. tauri) certarent -is (cf. VAL. FL. 5, 67 -is . . . regia. SIL. 16, 5 GREG. M. moral. praef. 18 p. 527^a). SEN. Ag. 842 egit Hercules Threicium -em ([i. equos Dio- medis]. SEN. nat. 3, 27, 11 COLVM. 7, 3, 24. et al.). saepe. dial. 3, 15, 2 ne -em polluant morbida pecora (de morbis cf. COLVM. 7, 5, 16 lvv. 2, 79. et al., v. Otto, Sprichwörter s. v. scabies). epist. 34, 1 pastor ex fetu -is sui capit voluptatem (PANEG. 2 [10], 11, 3. al. cf. PERS. 2, 46). al. MELA 1, 42 cibus est caro plurimum ferina: nam -bus . . . parcitur. PLIN. nat. 8, 148 Galli, quorum -es (sc. canum, cf. sqq.) suum quisque ductorem e canibus . . . habent. 8, 154 Bucephalan equum ex Philonici Pharsalii -e emptum. al. MART. 5, 13, 8 tondet . . . innumeros . . . Parma -es (VVLG. I reg. 25, 4. al.). 8, 28, 2 dic, toga, . . . esse velis cuius fama decusque -is? (11, 41, 2). 12, 63, 5. al. TAC. ann. 13, 55. APVL. apol. 56 nec dis rurationis . . . segetis ulla aut vitis aut -is primitias impertit (cf. VVLG. gen. 4, 4 obtulit de primigenitis -is [Burckhardt])

sui). AVIEN. Arat. 1842 si haedi iuge -i cupiant haerere (Arat. 1109 & γέλη). AVSON. 347, 7 -x magis an regnum Minoida sollicitat? -x. al. et passim. in comparatione: FLOR. epit. 3, 10, 3 Caesar... bellicosissimam gentem sic in sedes...quasi -es in stabula pastor reduxit. VVLG. III reg. 20, 27 filii Israel...quasi duo parvi -es caprarum. Iob 21, 11 egrediuntur quasi -es parvuli eorum. psalm. 77, 52 deus abstulit sicut oves populum suum, et perduxit eos tamquam -em in deserto (Sirach 18, 13 erudit deus quasi pastor -em suum [gr. ποιμνιον]). cant. 4, 1 capilli tui sicut -es caprarum. 4, 2 dentes tui sicut -es tonsarum (cf. 6, 5). Ier. 12, 3 congrega eos (sc. impios) quasi -em ad victimam. et saepe (cf. p. 2333, 71 sqq.). b de feris: HOR. carm. 3, 12, 10 fugientes agitato -e cervos (cf. CLAVD. DON. Aen. 1, 185 p. 43, 12). LIV. 21, 28, 5 congregatis ad ripam elephantis...ferocissimum ex iis...traxisse -em (cf. PLIN. nat. 8, 24 SIL. 3, 463 FLOR. epit. 2, 2, 28). STAT. Ach. 1, 464 inque vicem stupere -es socioque timore mansuescunt: simul...aper, simul ursae, ...cogitur. MART. 8, 53(55), 6 quis non esse -em (sc. leonum) crederet? unus erat. AVG. civ. 12, 22 p. 549, 2 D. animantes, quae congregatae atque in -bus malint vivere, ut sunt columbi sturni, cervi damulae (opp. solitariae, solivagae).

2 significantius: a dicitur de minore pecore: distinguitur ab armento (differentiam inter -em et armentum indicant: SERV. Aen. 6, 38 -em pro armento posuit, nam de iuvenis dicturus est. ecl. 6, 55. georg. 3, 49 armenta...sunt equorum et boum...-es vero capellarum et ovium. CLAVD. DON. Aen. 7, 535 p. 81, 24 ISID. orig. 12, 1, 8): Ov. met. 1, 513 non...armenta -esque...obsero (4, 635 STAT. Theb. 10, 824). SEN. Oed. 382 neque...armenti...vox est nec usquam terribi resonant -es (fugiant -es A). benef. 4, 6, 5 deus, qui...armenta dimisit, qui -bus...vagantibus pabulum praestat. VLP. dig. 7, 1, 68, 2 si -is vel armenti sit usus fructus legatus, debet ex agnatis -em supplere (7, 1, 70, 3). MIN. FEL. 18, 7 rex unus apibus, dux unus in -bus, in armentis rector unus. PALLAD. 8 tit. 4 de armentis et -bus (CLAVD. DON. Aen. 3, 245 p. 298, 27. al.). AMM. 31, 2, 19 VVLG. Is. 65, 10. et al. stabulis: VAL. FL. 6, 532 fraude nova stabula et furtis adsuetus inultis depopulare -es. 7, 392. aliter NOT. dign. or. 14, 6. b iuxta ponuntur singula -um capita: HOR. epod. 16, 50 iniussae veniunt ad mulctra capellae refertque tenta -x amicus ubera ([v. Kiessl.-Heinze ad l.]. HOMER. 888). carm. 2, 16, 33 te -es centum Siculaeque circum mugiant vaccae (NEMES. ecl. 1, 7). VVLG. gen. 30, 43 habuit -es multos, ancillas et servos, camelos et asinos. c dicitur de fetura: VERG. Aen. 8, 85 suem Aeneas cum -e sistit ad aram. PHAEDR. 2, 4, 14 simul exieris pastum cum tenero -e (i. porcellis). SEN. Phaedr. 19 comitatae -bus parvis...fetae (ferae A). VAL. FL. 3, 634 reducit cerva -em. PALLAD. 3, 26, 4.

structurae selectae ad I A: 1 accedit genetivus: a generis: agnorum: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 427* (p. 336 M.). armentorum: VARRO rust. 2, 5, 7 CIC. Phil. 3, 31 CVRT. 9, 2, 16 COLVM. 1, 2, 5. et saepe. aprorum: p. 2330, 51. asinorum (-arum): VARRO rust. 2, 6, 2 PLIN. nat. 28, 183 TAC. hist. 5, 3. et al. balantum: VERG. georg. 1, 272. al. APVL. Socr. 5 p. 129. al., v. vol. II 1709, 27. boum: VARRO ling. 8, 74 rust. 2, 5, 5 VAL. MAX. 4, 3, 4. et saepe. camelorum: FRONTIN. strat. 2, 4, 12 VVLG. Iudith 3, 3 COD. Theod. 1, 15, 11 (a. 380). caprarum: PLIN. nat. 11, 241. et al. cervorum: AMM. 24, 1, 5. et al. elephantorum: LIV. 37, 40, 6 SEN. epist. 90, 4. et al. equorum (-arum): VARRO rust. 2, 7, 1. al. CIC. Verr. II 1, 28 LIV. 24, 20, 16. et saepe. aliter p. 2334, 38. ferarum: SEN. dial. 4, 11, 5 CVRT. 8, 1, 11. et al. haedorum: VERG. ecl. 2, 30. hinnientium: APVL. Socr. 5 p. 129. iumentorum: VARRO rust. 1, 52, 2. et al. mugientium: HOR. epod. 2, 12 APVL. Socr. 5 p. 129. mulorum (-arum): VARRO rust. 2, 8, 5. al. COLVM. 6, 35, 2. ovium: VARRO rust. 2, 1, 16. al. ITALIA gen. 31, 41 (Lugd.); gr. πρόβατα. deut. 28, 4 (Lugd. Monac.); gr. ποίμνια, VVLG. caulae ovium. passim. pecoris: COLVM. 6, 22, 1 GAIUS inst. 4, 17. et al. pecorum: VARRO rust. 1, 2, 21 Ov. met. 11, 276. et saepe. pecudum: p. 2332, 38. CIC. nat. deor. 1, 122. et al. porcorum: VARRO rust. 2, 4, 22 FIRM. err. 9, 3. et al. quadrupedum: COLVM. 1, 2, 5, 2, 14, 7. al. suum: VARRO rust. 2, 4, 3. vervecum: ARNOB. nat. 5, 23 p. 194, 16. b qualitatis: sui generis: CIC. Att. 7, 7, 7. LIV. 24, 3, 5 cuiusque (v. p. 2330, 40). PALLAD. 12 tit. 13 ovilli...et capri. nigrae setae: COLVM. 7, 9, 2. capidum trecentorum: VLP. dig. 6, 1, 3 pr. (ex Marcello). c obi: PRVD. ham. 603 obitu altricis (i. viperae) prodit -x ille dolorum (i. catuli, qui nascendo matri dolorem parabant).

2 epitheta: de specie vel genere: armenticius: VARRO rust. 2, 10, 3. bovillus: CARM. Liv. 22, 10, 3. bubulus: SOL. 2, 33. bucerius: v. p. 2330, 2. caprinus: VARRO rust. 2, 3, 1. al. CARM. Liv. 22, 10, 3. corniger: SEN. Oed. 810 AVIEN. orb. terr. 1184. dominicus: COD. Theod. 10, 6 tit. (= COD. Iust. 11, 76; a. 395). equinus: APVL. met. 7, 14. lanifer: CORIPP. Ioh. 3, 164. laniger: VERG. georg. 3, 287 Ov. met. 3, 585. et al. lanitius: ARNOB. nat. 5, 25 p. 196, 8. oviarius: EPIST. praef. praet. ad Saepin. (Corp. IX 2438 c. a. 168) 5. 12. 14. ovilis: VLP. dig. 7, 8, 12, 2 (ex Labeone?). ovillus: VARRO rust. 2, 3, 9 CARM. Liv.

22, 10, 3. pecuarius: VARRO rust. 2, 5, 17. regius: SEN. Herc. f. 815. al. suillus: CARM. Liv. 22, 10, 3. villaticus: VARRO rust. 2, 2, 8 (opp. in saltibus). 2, 9, 16. a patriae nomine: Baeticus: MART. 5, 37, 7. Bistonius: SEN. Herc. f. 226. Dictaeus: Ov. fast. 5, 118. Dircaeus: STAT. Theb. 4, 770 Kl. (763 Kohlm.). Ismarius: SEN. Herc. O. 1789 (cod. A). Pheraeus: SEN. Herc. f. 451. Phrygius: SEN. Tro. 296. Thracius (Threicius): p. 2330, 72. SEN. Tro. 225. Vestinus: MART. 13, 31. varia: albus: VERG. georg. 2, 146. 3, 386. amicus p. 2331, 38. benignus: DRAC. Rom. 1, 4. dirus: SEN. Herc. O. 1790. ferus: SEN. Phaedr. 1039. immundus: MANIL. 5, 125. indomitus: TIB. 2, 4, 57. et al. intactus: VERG. Aen. 6, 38. languidus: HOR. carm. 3, 29, 21. lascivus: HOR. carm. 3, 13, 8. mutus: SEN. epist. 90, 4. niger: STAT. Theb. 1, 507. niveus: VAL. FL. 1, 90. opimus: SEN. Herc. f. 909. al. opulentus: SEN. Thy. 226. pollutus: CALP. decl. 44. sepositus: MART. 2, 43, 4. tener: p. 2331, 43. territus: p. 2331, 28. tinnibulatus: SIDON. epist. 2, 2, 14.

3 ad genet. -is acced. subst. ad munus bestiarum in -e spectans: dominator: SEN. Phaedr. 1039 taurus. ductor: de tauro: SEN. Phaedr. 118 STAT. Theb. 6, 864. de ariete: SEN. Thy. 226 Tro. 1035 SIL. 3, 685. al. dux: de ariete: Ov. am. 3, 13, 17 met. 5, 327. 7, 311. de tauro: Ov. ars 1, 326. pater: LYDIA 28 taurus. Ov. ars 1, 522 hircus. princeps: VARRO ling. 6, 12 aries (cf. principatus: p. 2330, 70). vir: de capro: VERG. ecl. 7, 7 Ov. ars 1, 522. de ariete: MANIL. 5, 32.

B de volucris: VARRO Men. 183 graves pascantur atque alantur pavonum -es (v. p. 2330, 49. PHAEDR. 1, 3, 7. cf. VARRO rust. 3, 6, 1 de pavonibus...-es haberi coepti. 3, 6, 2. 6 -x centenarius. COLVM. 8, 11, 2. al.). rust. 3, 9, 13 hoc (sc. triginta pullis)...-em maiorem non faciendum. 3, 10, 1 -es...anserum (v. p. 2330, 49. cf. COLVM. 8, 14, 8). 3, 11, 1 -es anatium (cf. COLVM. 8, 14, 1). LVC. 5, 1085 cornicum...saecula vetusta corvorumque -is (v. p. 2329, 74). HOR. epist. 1, 3, 19 (in imagine de poetarum cohorte) -x avium (CVRT. 4, 8, 6 NEMES. cyn. 318). COLVM. 8, 2, 11 gallinacei mares debent protegere coniugalem -em. PLIN. nat. 7, 26 aliter futuris -bus gruum non resisti (p. 2330, 49. cf. MART. 9, 29, 8 Strymonio de -e). 10, 101. STAT. silv. 1, 2, 185 alituum pecudumque (p. 2331, 66) mihi (sc. Veneri) durique ferarum (p. 2331, 58) non renuere -es. Theb. 3, 534 aquilae invasere globum nivei -is ([i. cygnorum; aliter v. supra l. 14]. syn. 525 agmina). ITALIA exod. 16, 13 (Monac.) ascendit -x magnus coturnicem (gr. δερνγομήτρα, VVLG. coturnix). SVLP. Sev. epist. 3, 8 -e facto (cf. p. 2333, 19) omnes in unum...volucres congregatae. AVG. civ. 12, 22 p. 549, 2 D., v. p. 2331, 19. et al.

C de animalibus aquatilibus: VARRO rust. 3, 3, 10 in eas (piscinas) pelagios (v. infra l. 51) -es piscium revocavit (v. p. 2330, 49. SEN. epist. 90, 7. EVSTATH. Bas. hex. 7, 2 p. 938^A [ἀγέλαι. al.). MANIL. 5, 659 hoc (sc. Cetus) trahit in pelagi caedes...natos squamigeri -is (AVSON. Mos. 83. cf. COLVM. 8, 17, 2 squamosi -es). CVRT. 9, 4, 18 repletum immanium beluarum -bus fretum. COLVM. 8, 17, 8 animadvertimus intra septa pelagios (v. supra l. 46) -es inertis mugilis et rapacis lupi. PLIN. nat. 9, 181 anthias piscis -es adducit innumeros (cf. 9, 182). STAT. silv. 5, 3, 280 Centauros Hydraeque -es Scyllaeaeque monstra. Ach. 1, 56 Tyrrheni...-es (i. delphini)...rotantur. SEPT. SER. carm. frg. 9 gerit...anhelos Panopae (-pe al.) -es. APVL. mund. 28. AMM. 22, 16, 10 cum phocarum -bus. PRVD. cath. 3, 46 fluctivagos texta -es sinuosa trahunt.

II de hominibus: A de quorumlibet hominum multitudine (dicitur tam in bonam partem [e. g. l. 72. 76] quam in malam [e. g. infra l. 68. 73]. cf. DON. Ter. Ad. 362 SCHOL. Ter. Bemb. Haut. 245): 1 strictiore sensu (de mortuis infra l. 79): PLAVT. Aul. 452 intro duce...-em venalium (Cist. 733 VARRO rust. 1, 2, 21 CIC. p. red. in sen. 14. et al.). TER. Haut. 245 ancillarum -em ducunt secum (CIC. Mil. 55). VARRO Men. 379 rabularum. ling. 6, 34 oppidum Palatinum -bus humanis cinctum (i. lupercis). frg. Non. 168, 5 (Catus) ut in -e opilio oves minus idoneas remove solet eqs.; saepe enim unus puer petulans...inquinat -em puerorum (et al.). CIC. S. Rosc. 94 sicariorum. div. in Caec. 49 accusatorem ex illo -e moratorum (β, Ps. Ascon. p. 200, 27 St.; meatorum α). Catil. 2, 10 desperatorum hominum flagitiosi -es (Sulla 66. 77 in hunc...-em...P. Sullam, iudices, ex his...honestissimorum hominum [amicorum l. v.] -bus reicietis? et al.). Mur. 74 lenocinium...a -e delicatae iuventutis...petebas. dom. 24 cum -e praedonum impurissimo (cf. Phil. 12, 26. 13, 10). Sest. 18. 112 illis mercennariis -bus duces. Pis. 1 noviciorum. 22 Phil. 5, 18. de orat. 1, 42 philosophorum. parad. 46. fin. 1, 65 Epicurus...quam magnos...tenuit amicorum -es (de clientibus Att. 1, 18, 1). Tusc. 5, 77 adolescentium (HIER. epist. 22, 13, 4. cf. CIC. nat. deor. 1, 79 LIV. 1, 4, 9). Att. 1, 14, 5. BELL. Alex. 49, 2 -em locupletium (opp. tenues). HOR. carm. 1, 24, 18 (de mortuis) quam imaginem...nigro compulerit Mercurius -i. 1, 37, 9 contaminato cum -e turpium morbo virorum (cf. SEN. contr. 10, 4, 8 MART. 3, 91, 2. et al.). 3, 1, 5 regum...in proprios -es imperium est. PROP. 3, 8, 13. 3, 17, 24 (de Bacchis) triplices...-es (cf. Ov. met. 3, 537). LIV. 30, 13, 2. SEN. contr. 2, 1, 26 servorum (LVV. 12, 116. et al.). al.

[Burckhardt]

VAL. MAX. 2, 6, 8 nepotum (HIER. epist. 38, 3, 2). *al.* SEN. Herc. f. 1149 natorum -e animosa coniunx (IUV. 6, 175. *cf.* SEN. Tro. 32). Phoen. 543 hostili -e campos repleti (*syn.* catervae). benef. 6, 16, 3 discipulorum (HIER. epist. 50, 4, 4). *al.* CVRT. 3, 3, 25 lixarum... et calorum -es vehebantur. 8, 2, 31 *cum* totius cognationis -e. *al.* PETRON. 29, 7. VAL. FL. 8, 129 clamor ab Haemonio surgit -e (*i.* Argonautis). *al.* SIL. 14, 134. *al.* STAT. Theb. 2, 691 socio... -i (12, 675). 4, 685 nymphae... nostri (*i.* Bacchi) pars magna -is (SCHOL. nostri comitatus). 6, 96. *al.* MART. 6, 47, 4 Camenarum de -e (*cf.* 7, 12, 10. 9, 86, 3. CARM. epigr. 1109, 33 [*aet.* Flav. ?]). *al.* SPART. Sept. Sev. 3, 3. PORAM. epist. ad Athan. p. 1418^A sanctorum antiqui -es prophetarum (VVLG. I reg. 10, 5 [*syn.* v. 10 cuneus]). HIER. hom. Orig. in cant. 1, 1 p. 28, 21 B. sodalium (*syn.* l. 24 iuvenum turba). *al.* RVFIN. hist. 5, 1, 48 de perditionis -e revocati numero martyrum iungerentur (*cf.* ZACCH. 2, 11 p. 1127^B perditorum [*syn.* plebs]). PRVD. cath. 12, 130. PS. AVG. serm. ed. Mai 69, 1 familiae distinctae -es pompaque superba. MART. CAP. 3, 222. COD. Theod. 16, 5, 54, 4 (a. 414) Donatistarum. *al.* PALLAD. hist. mon. I 54 haereticorum -em (*αἱρετικός*). *et saepe.* *t. t. milit.:* -e facto *i. q. agmine composito* (v. p. 2332, 42): SALL. Catil. 50, 2 Cethegus... libertos suos... orabat... ut -e facto... irrumperent. Iug. 58, 3 LIV. 8, 24, 13. *cf.* CVRT. 10, 2, 20 ne servi quidem uno -e profugiunt dominos. STAT. Theb. 4, 593 -e condenseo... intendunt... manus. 2 *latiore sensu spectat ad societatem, ordinem sim., ad quam quis pertinet:* TER. Eun. 1084 me in vostrum -em recipiat. Ad. 362 hic de -e illost. CIC. Catil. 2, 23 in his -bus omnes aleatores... versantur (*cf.* AMM. 28, 4, 21). Lael. 69 (*de amicorum societate*) in nostro, ut ita dicam, -e. Att. 6, 1, 10 vellem te in tuum veterem -em rettulisses. HOR. epist. 1, 9, 13 scribe tui -is (*i. e. cohortis*) hunc. FRONTIN. strat. 2, 5, 30 receptus... in -em (*i. numerum*) equitum. DON. Ter. Phorm. 35 popularis: eiusdem condicionis -isque (generisque l. v.). *et al.* 3 *c. notione contemptus, distat a paucis sc. melioribus:* CIC. S. Rosc. 89 ego forsitan propter multitudinem patronorum in -e[m] adnumerer. HOR. epod. 16, 37 pars civitatis indocili melior -e. LIV. 35, 14, 12 quod e -e se imperatorum velut inaeestimabilem secrevisset. PLIN. nat. 18, 23 non in -e nominando M. Varrone (ingrate *E*, *edd. vet.*; in -e *rell.*). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 145, 2 B. *ad animam:* si... indifferenter et ut communis vulgus agere volueris... esto in reliquo -e (*ibid.* p. 145, 5). *et al.* *ad IIA:* *pleonastice:* VAL. MAX. 4, 7, 7 totum... beatiae turbae -em (*i. societatem amicorum*)... in lucem... protrahite. SEN. Ag. 701 felix turba fraterni -is. SIL. 11, 275 non una ministri turba -is. 13, 360. VVLG. II Macc. 14, 13 (*de armatis*): -es... barbarum, quae congregatae fuerant, dimisit (*ἀγέλαος ὄχλος*). B *de hominum eiusdem artis, studii, negotii congregationibus:* 1 *in ludis:* a *de histrionibus, mimis, sim.:* PLAVT. Asin. 3 res vortat bene -ique huic et dominis (domino Camerarius) atque conductoribus. 942. Cas. 22. Pseud. 1334. TER. Haut. 45 si lenis fabula est, ad alium defertur -em. Phorm. 32. CIC. Phil. 8, 26 inter mimorum et mimarum -es. PETRON. 80, 9 STAT. silv. 1, 6, 70. SVET. Cal. 58, 1 princeps -is. DON. Ter. Ad. praef. 1, 6. PS. ASCON. div. in Caec. p. 200, 30 St. non recessit a translatione scaenicorum... dicendo 'quartum actorem' et '-em' (v. p. 2332, 68). CORP. V 2787, 4 (= INSCR. Dessau 5202) in -(e) Veturian(a), quae (v. p. 2330, 10) et iuniorum. 5889, 12 (= INSCR. Dessau 5195) -x Romanus. XI 433, 8 (= INSCR. Dessau 5224) Aurelius Eutyches stupidus -(is) urb(ani). XII 3347, 4 (= INSCR. Dessau 5203) -x Ga(II)icus> Memphi et Paridis. XIV 2299, 11 (= INSCR. Dessau 5206) manc(ipes) -um do<minorum> Augg. b *de paritibus in ludis circensibus, i. q. factio:* MART. 14, 55 si tibi purpureo de -e currit equus. SVET. Nero 22, 2. CORP. VI 10069, 12 (= INSCR. Dessau 5295) cond(itori) gr(egis) russatae (10072, 9 [= INSCR. Dessau 5305]). VI 37834, 40 -x prasin(us). *ibid.* l. 41. *singulariter de equis:* TAB. devot. Audollent 160, 4 (s. V in.) τὴν γρέγην ἰούδειν<ος> (*i. equos quadriungos nuncupatos nomine principalis equi* Audollent ad l.). 2 *in philosophia sim. fere i. q. secta* (*cf.* CIC. de orat. 1, 42 p. 2332, 75): HOR. sat. 2, 3, 44 Chrysippi porticus et -x. epist. 1, 4, 16 me pinguem... vises... Epicuri de -e porcum. TERT. adv. Marc. 4, 11 p. 450, 6 si qua diversitas staret inter Christum et Iohannem et -em utriusque (*syn.* l. 3. 4 discipuli). RVFIN. hist. 5, 13, 2 ex eorum (sc. Marcionis discipulorum)... -e est Apelles (*gr. ἀγέλη*). *fere i. q. doctrina ex philosophia orta:* PETRON. 5 vs. 16 Socratico plenus -e mittat habenas. 3 *in Bibliis et ap. eccl. de quibus hic usus, imagine nonnumquam servata* (*cf.* et p. 2331, 5 sqq.), praecipue haustus est (*syn.* populus: VVLG. I par. 21, 17 Mich. 7, 14. *al.*): TERT. paenit. 8, 5 -x unā (sc. oviculā) carior non erat ([v. Vulg. Luc. 15, 4 sqq.]. *cf. interpretationem:* pudic. 7 p. 231, 6 ovis proprie Christianus et -x domini ecclesiae populus *eqs.* *ibid.* l. 13. 21. *al.*). ITALIA Ioh. 10, 16 (codd. a, e) et fiet (erit e) una -x et unus pastor ([v. p. 2330, 4]. *hinc* CYPR. sent. episc. 33 p. 449, 2). PSALT. Rom. 73, 1 iratus est furor tuus super oves -is tui (νομής, VVLG. pascuae). VVLG. Ier. 50, 6 -x perditus factus est populus meus. 50, 17 -x dispersus Israel (Ezech. 34, 6 erraverunt -es mei in cunctis montibus... et super omnem faciem terrae dispersi sunt -es mei [*hinc* TERT. fug. 11 p. 481 Oe.]. Matth. 26, 31). Ezech. 34, 2. 3. 8. 10. 12. 17. 22. 31. Luc. 12, 32 nolite timere pusillus -x. act. 20,

28 attendite vobis et universo -i in quo vos spiritus sanctus posuit episcopos. *ibid.* 29 intrabunt... lupi... in vos non parcentes -i. I Petr. 5, 2, 3. b *ap. eccl. de Christianorum congregatione* (*syn.* ecclesia: CYPR. epist. 13, 1 p. 504, 20. 69, 5 p. 753, 18. *al.* plebs: CYPR. zel. 12 p. 427, 2): CLEM. ad Cor. 16 humilium... est Christus, non exaltantium se super -em illius (*gr. πολυμύριον*). *al.* CYPR. epist. 41, 1 p. 587, 7 universam fraternitatem nostram incolumem continere et inlibatum -em... reservare. 75, 24 p. 825, 16 peccatum... exaggerasti, quando te a tot -bus scidisti (*syn.* ecclesiae mundi). *passim.* HIL. hymn. 1, 12 p. 209 voces quas tibi (Christo) concinit aetas omnigena, sancte (*sic Dreves; sanctae cod.*), -is tui. PACIAN. epist. 3, 27 p. 97 catholicos -es et... ecclesiae populos. DIDASC. apost. 12, 7 si... viderit... episcopum et diaconos innocentes... et -em mundum constitutum (*cf. ibid.* 19). PRVD. cath. 3, 157 feritas... territa de -e candidulo (*i. nuper baptizato*). PS. AVG. serm. ed. Mai 104, 3 -em tibi (episcopo) creditum (POMER. 1, 15. CASSIOD. inst. div. 32 p. 1147^A. *cf.* BENED. reg. 2 l. 73 L.). *al. passim.*

iuncturae selectae ad II B 3: 1 *epitheta maxime fidem, confessionem sim. indicantia:* beatus: CYPR. epist. 76, 6 p. 832, 22 MAX. epist. p. 3. catholicus: *supra* l. 12. Christianus: PRVD. perist. 10, 57. Christicolus: INSCR. christ. Diehl 1980, 8. divinus: PS. LACT. mort. pers. 52, 2 p. 237, 7. dominicus: CYPR. epist. 46, 1 p. 604, 14. 61, 3 p. 697, 2. AVG. anim. 2, 3, 6. *al.* ecclesiasticus: PETR. CHRYS. serm. 40 p. 312^B. euangelicus: PETR. CHRYS. serm. 25 p. 269^C. mundus: *supra* l. 13. placidissimus: LACT. inst. 5, 9, 4.

2 *acced. genet. possessivus:* Christi: TERT. praescr. 4, 3 CLEM. ad Cor. 44. *al.* CYPR. hab. virg. 3 p. 189, 15. *al. et saepe.* dei: TERT. pudic. 7 p. 231, 13 LACT. inst. 5, 9, 4. *et al.* domini: p. 2333, 76. LVCIF. Athan. 1, 36 p. 129, 26 VVLG. Ier. 13, 17. *et saepe.* ecclesiae: TERT. pudic. 7 p. 231, 8. pascuae meae: VVLG. Ier. 23, 1 Ezech. 34, 31.

3 *ad genet. -is acced. subst. ad munus sive honorem spectans:* optimates: VVLG. Ier. 25, 34. 35. pastor: CYPR. sent. episc. 33 p. 449, 2. praepositus: TERT. fug. 11 p. 481 Oe.

III *de rebus:* corporeis: PLAVT. Pseud. 333 (*iocose*) duo -es virgarum... ulnearum adgero (*i. fascies; alludit ad v. 326 sq.*). CASSIOD. var. 7, 13, 1 populus copiosissimus statuarum, -es... abundantissimi equorum (*i. statuarum equestrium*). incorporeis: CIC. de orat. 2, 314 (*de collocatione locorum in oratione*) quae erunt mediocria... in mediam turbam atque in -em coniciantur ([coiciuntur vel -entur codd.]. SEN. epist. 88, 45 haec [*sc. diversa philosophorum praecepta*] omnia in illum supervacuam studiorum liberalium -em coice). *de rebus naturae:* *de stellis:* OV. fast. 5, 164 pars Hyadum toto de -e nulla latet. MANIL. 5, 313 secretis... haedus in astris... fratrum vestigia quaerit postque -em longo producitur intervallo (*cf. Boll, Sphaera* 298). SEN. Herc. f. 10 timendum ratibus... -em... exerunt Atlantides. Med. 96 densi latitant Pleiadum -es. nat. 7, 27, 5 quaedam (*sidera*) natura eduxit a turba, ut singula et conspicua procederent, quaedam in -em misit. APVL. mund. 2 *stellae inerrantes* infinitos numero -es ducunt (*cf. Ps. Aristot. περί κόσμου* 2 p. 392^A 16 *πλήθος*). *de annis:* CLAUD. 22, 450 eximia regione domus... rutili stabat -x aureus anni (rutili anni *pluralem esse ad -x audacius appositum suspic. Birt ad l.*).

deriv.: gregalis, gregarius, gregatim, gregiculus, grego (*cf. p. 2318, 40*).

v. Onom.

Burckhardt.

gri v. gry. [grialis v. thryallis.]

grias [*terminatio graecam originem redolet. W.*]. [fort. <a>grias i. ἀγρίδος. Leum.] *declinatio deest.* PS. APVL. herb. 50, 1 H.-S. herba -s. 50, 3 herbae -s radix (50, 6).

gricenea (? Linds.) funis crassus: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 219^b (p. 99 M.). [*inc. orig. W.*]

grifus v. griphus et gryps. [†grillium v. s. glis p. 2046, 54.]

grillo, -äre [*a grillus, gryllus. W.*]. CARM. poet. min. V 61 (= ANTH. 762, med. aev. ?), 62 grillus -at.

grillus (gryllus), -i m. *per y scriptum:* PLIN. nat. 1, 29, 21—40. 29, 138. 143. 30, 32. 38. 39. 49 (30, 106 *per i.* de 35, 114 v. p. 2340, 69). *bestiola ex insectorum genere* (ISID. orig. 12, 3, 8 -us nomen a sono vocis habet [*seq. descriptio*]. PLIN. nat. 30, 49 est animal locustae simile sine pennis, quod trixallis graece vocetur, Latinum nomen non habeat; aliqui arbitrantur, nec pauci auctores, hoc esse quod -i vocentur. GLOSS. τρωξάλλης τριξέλλας (*cf. l. 71*) τρωξάλλης. ἀπτελέβος? [*cf. GLOSS. II Philox. GA 16, ubi lemma gallus*]. *an huc pertinet* II 581, 43 vermis in igne manens, similis muscae. II 511, 23 gillus cinacris [*grillus κυνακρίς. Her.*]: DIRAE 74 arguti -i cava. PHAEDR. app. 30, 7 vulpes: quasi non abunde sit mihi in prato cibus: -i, scarabaei, locustarum copia. CARM. poet. min. V 61, 62 v. *supra* l. 65. *usus in medicina:* PLIN. nat. 1, 29, 39 remedia ex -o [*sive*] (et Mayh.) tauro. 29, 138 -us cum sua terra effossus et inlitus (29, 143 -i sive inliti sive adalligati. 30, 38). 29, 143 -us infricatus aut si quis manibus, quibus eum contriverit, tonsillas attingat (30, 106 MARCELL. med. 15, 21. *cf.* DIOSC. 2, 19 de grilis. *gr. σίλφης... τὰ ἐντὸς τριβόμενα*. 30, 39. SER. SAMM. 288 *dextrā* -us pressante peremptus). POL. [*H.*]

SILV. chron. I p. 544, 2 *inter nomina insectorum*: -us. cf. 2. gryllus. [val. grier, it. grillo. M.-L.]

grilus v. grillus.

grimini v. grumus.

graculi (cra- cod.) **grinciunt**: GLOSS. I p. 93, 2. cf. Archiv 3, 137.

griphe v. gryps.

griphus, -ī m. γρίφος. 1 i. q. *aenigma*: SACERD. gramm. VI 461, 12 -us *allegatur inter 'tropos'*. 462, 19 *aenigma vel -us est dictio obscura, quaestio vulgaris, allegoria difficilis antequam fuerit intellecta, postea ridicula*. GELL. 1, 2, 4 *αυριόοντες et ησυχάζοντες et σωπείας* aliosque id genus -os (grip- gripp- trad.) neminem... posse dissolvere. APVL. flor. 9 p. 37 *inter varia litterarum genera*: reficere... satiras ac -os (satyra sacreppus F). AVSON. 336 (edyll. XI) tit. -us ternarii numeri (criperipp- grip- codd.). 2 *animal fabulosum, mixtum ex aquila et leone* (γρίψ): EPIST. Alex. ad Arist. p. 217, 22 K. his (serpentibus) erant intermixti grifi, rostra habentes aquilarum, at alia parte corporis dissimilimi. PRISCILL. tract. 1 p. 7, 26 *anathema sit qui legens <scripturas addi vult Schepß> grifos aquilas asinos al... velut mysterium divinae religionis adstruxerit*. 3 *inter arma et machinas bellicas*: NOT. Tir. 77, 45 grifus (g(ru)p stenogramma, cf. p. 2341, 11. *antecedit*: catapulta, catafracta, sequitur: scorio, sudes al.). cf. glifus et gryps.

inter nomina insectorum sive reptantium ap. POL. SILV. chron. I p. 543, 37 **gristus**. v. E. Zavattari, Archiv. Romanic. 6 (1922), 476.

groc(c)io et groc(c)itus v. croc-.

grōma et 1. **grūma**, -ae f. [e gr. γρόμων primum Tusci, deinde ab his Romani mutuati sunt. W. cf. Stolz-Leumann p. 191]. formam gro- tuentur PAVL. FEST. et GROM., gru- NON. et GLOSS., cf. grumo, degrumo; croma bis legitur apud NIPS. GLOSS. gruma γρόμων. II 278, 25 *διόπτρα ἢ τῶν μέτρων (γρῶμετρῶν Vulc.)*. II 36, 23 *βασιλικὴ γρόμη*. II 32, 26 *gauma (gruma al.) οὐαία τειχοποιική*. II 581, 36 *gruira fust<ic>ellus horologii*. [ex con. Madvigii legitur SCIP. min. or. frg. Gell. 2, 60, 6 *excelsissimo loco grumam* (locorum mu codd.) statuere.] 1 *machinula (de forma et usu cf. Schulten, PW. VII 1881 sq.; Nowotny, Germania 7, 1923, 22 ss.)*: FEST. Gloss. IV p. 217* (p. 96 M.) -a appellatur genus machinulae cuiusdam, quo regiones agri cuiusque cognosci possunt, quod genus Graeci γρόμωνα dicunt. NON. p. 63 M. est... -a mensura (?) quaedam, qua fixa viae ad lineam deriguntur. NIPS. grom. p. 285, 17 *percuties -am*. ibid. manente -a (opp. ex alia parte ferramenti). HYG. mun. castr. 12 *ferramento -a superponatur*. 2 *locus medius coloniae aut castrorum, quo viae principales conveniunt*: NON. p. 63 M. -ae sunt loca media, in quae directae quattuor congregantur et conveniunt viae. HYG. mun. castr. 12 in introitu praetorii partis mediae ad viam principalem -ae locus appellatur quod viae ibi (Domaszewski, turbabi cod. [*<quat>*tuor viae ibi? cf. supra l. 43. Her.]) congruant (cetera gravius etiam corrupta). lim. grom. p. 135, 4 Th. posita auspicaliter -a. p. 144, 16 in castris -a ponitur in tetrantem, qua velut ad forum conveniatur. LIB. col. I grom. p. 225, 7 *limites in -a... designati*.

deriv.: gromaticus grumo.

grōmaticus, -a, -um (-ā-?) [a groma. W.]. ad gromam pertinens. per c scribitur GROM p. 306, 20 lapis fluvialis cromatica vocatur. ex con. CASSIOD. var. 3, 52, 2 per geometricas formas et -am (gramm-codd.) disciplinam. m. subst. **grōmaticus**, -ī. de disciplina et officio gromaticorum cf. Schulten, PW. VII 1886 sq. HYG. mun. castr. 12 professores eius artis causa supra scripta -ī sunt cognominati (praecedunt verba supra l. 40 et 43/4 laudata).

gromis. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 15 *inter nomina natantium. v. chromis* (cf. Zavattari, Archivum Romanicum 6, 1922, 484).

1. **gromphaena**, -ae f. [voc. graecum esse videtur W.] herba (secundum Sprengelium: *Amaranthus tricolor* L.): PLIN. nat. 1, 26, 23. 26, 40 -a, alternis viridibus roseisque per caulem foliis, in posca sanguinem reicientibus medetur.

2. **gromphēna**, -ae f. [inc. orig. W. (at cf. 1. gromphaena. Her.)] avis. PLIN. nat. 30, 146 -am, avem in Sardinia narratam, grui similem, ignotam iam etiam Sardis existimo. [an i. q. γρόμφαινα 'sus' i. 'bestia s. avis grunniens'? Leum.]

gronna (-ae? -orum?). loca palustria et herbosa (Holder). cf. Archiv 3 (1886), 137. ANTH. 762, 23 (= CARM. poet. min. V 61, 23, med. aevi) grus gruit in -is. v. Du Cange s. v. gronna, gronnia.

grōsa (grossa v. l. 79), -ae f. [vocabulum illyricum et idem quod alban. geřuse, kruse 'grosa' esse censet Jokl, Sitz.-Ber. d. Wien. Ak. 168, I, 23; dubitat Thumb, Gött. gel. Anz. 177 (1915), 21 sq. W.] GLOSS. I Ansil. GR 201 *grosa rosaria (rasoria? G.) argentari(i)*. III 207, 44 (inter instrum. med.) *crosa ξυστήρ*. ARNOB. nat. 6, 14 *simulacra... ex incudibus et malleis nata, grosis rasa*. CHIRON 593 ubi bene ossum cecideris, grossa rades ad aequalitatem. 594 cottidianis diebus locum grossa rades.

grossāmen, -inis n. i. q. *crassitudo*: ITALIA III reg. 7, 15 (Legion.) -n instructurae columnae (πάχος, deest in VVLG). cf. Roensch, Collect. p. 6 et 153.

grossē v. s. grossus p. 2337, 43.

grossēscō, -ere. [a grossus.] i. q. *crassescere, grandiore fieri*,

increscere: 1 *proprie*: GREG. M. past. 1, 11 p. 25^A *humore defluente infirmatae palpebrae -unt*. 2 *translate*: GREG. M. moral. 5, 61 *mens... ab internae intelligentiae subtilitate -it*. epist. 9, 147 *culpa -it*.

grossitiēs, -ēi f. [a grossus.] i. q. *crassitudo*. per c scriptum ORIBAS. syn. 5, 43 *homo... in tenuitate et crossicie medius*.

***grossitūdo**, -inis f. [a grossus.] grosset- hic illic libb.

DIOSC. i. q. *crassitudo*, πάχος. 1 *de dimensione*: CET. FAV. 6 p. 293, 23 *duorum digitorum -e corium*. 21 p. 303, 18. ibid. 25 *fasciculi aequalis admodum -is et longitudinis*. VVLG. III reg. 7, 26 -o luteris. Ier. 52, 21 -o eius *funiculi*. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 6, 8 *columnae duodenum cubitorum -e* (v. l. *crassitudine*). CASSIOD. Ios. antiq. 8, 3 -o eius *canthari*. DIOSC. 2, 110 p. 222, 7 *digitum... habens -e* (sic. gr. 2, 126 non respondet). 3, 12 (gr. 3, 12, 1 πάχος). 3, 17 *al. saepe*. LIB. pontif. p. 57, 4 *loculum subter pedes v, supra pedes v <-is habens add. E⁶>*. GREG. TVR. Franc. 1, 32 *de pariete*. LEX Sal. 40, 6 *de virgis*. GREG. M. moral. 8, 87 *quasi sub lanae -e linum latet* (supra: per lanam quippe simplicitas, per linum vero subtilitas [in malam partem] designatur). BENED. reg. 53 *de quarum rerum omnium (sc. vestiarum vel calciarum) colorem aut -em non causentur monachi*. 2 *de valetudine*: DIOSC. 2, 59 -em (plerumque scriptum -en) palpebrarum (cf. gr. 2, 78, 4 τὰς τῶν ἐλεφαντιῶντων ὑπεροχάς). 2, 82 *nervorum duritias et -es componit* (gr. 2, 99 τὰς ἐν νεύροις παχύτητας).

***grossitum**. GLOSS. Corp. D 292 *dipsas serpens... habet longas* (sic) *pedes et t̄semes grossitum sicut duae palmae ambiunt*. [Lindsay coniecit longitudinem pedis et semis, recte, quoad rem, v. Philumeni (p. 26 Wellm.) de dipsade haec: ἔστι δὲ κατὰ τὸ μέγεθος πήχσος ἐνός (= 1½ ped.), ἐκ πάχσος ἐπὶ λεπτόν ἡγμένη. in traditis longas potest compendio long prave soluto natum videri. contra grossitum, quamquam mire fictum, ne grossitu<dinem> aut grossitiem emendes, retinere poterit crassitum nuper protractum ex frg. Lauresh. Cael. Aur. chron. 5, 10, 123, cui crassitiem v. crassitudinem substituent, v. Ber. Sächs. Ak. d. Wiss. 77 (1925) 16. ceterum glossam sic refingit C. Hoppe: [habet] longa est pedem [set] semis, <habet> grossit. eqs. Heraeus.]

grossulus, -ī m. [a 1. grossus demin.] i. q. *figus immatura*: POSTVM. hist. 2 (Macr. Sat. 3, 20, 5) *Brutus -os ex melle edebat* (verba sunt e graeco versa a Macr.). COLVM. 5, 10, 10 -os, priorem fructum, decutito. arb. 21, 1 *cum -i minuti erunt*.

1. **grossus**, -ī m. et f. [inc. orig. W.] masc.: MAT. carm. frg. 15 CELS. 5, 12. ITALIA (v. l. 61) VVLG. PALLAD. 4, 10, 28 ISID. in iud. 6, 8. fem.: CHAR. gramm. p. 121, 1 B. quae (figus) ante maturitatem hae -i dicuntur feminino genere. GLOSS. I Ansil. GR 202 *de fico ait, id est feminini generis*. V 206, 10. fem. legitur: PLIN. nat. 15, 73, 17, 254, 23, 125, 127, 128 HIER. in Nah. 3, 8. neut. GLOSS. II 382, 40 grusum ὄλυνθος (500, 28). ceteris locis incerti generis. GLOSS. II Philox. GR 45 *grassus ὄλυνθος*. [fort. huc pertinet GLOSS. IV 598, 1 (contaminata?) glosa: <... grosa:> de arbore fructus. Her.]. legitur inde a MATIO poeta et CATONE.

de notione (cf. Olck, PW. VI 2109, 50 sqq. 2138, 42): MACR. Sat. 3, 20, 5 -i appellantur fici quae non maturescunt. GLOSS. II 570, 16 -i primarii fici (cf. s. bolunda). cf. supra l. 41. de natura grossorum v. PLIN. nat. 15, 73 et HIL. in Matth. 21, 8 (fusius). MAT. carm. frg. 14 in milibus [ficorum] tot non videbitis -um. 15 sumas a t̄basilio lacte diffuos -os. CATO agr. cap. 103 fici ut -os teneant. 94 bis (PLIN. nat. 17, 263). CELS. 5, 12 -i in aqua cocti. PLIN. nat. 13, 58 -us eius (Cypriae figus) non maturescit nisi incisura emissio lacte. 16, 113 *insigne proditur in quodam genere Ciliciae, Cypri, Helladis, ficos sub folio, -os vero post folium nasci*. 17, 225 si rores largiores fuere, ... -i cadunt. 17, 254 fici serotinae fiunt, si primae -i, cum fabae magnitudinem excessere, detrahuntur (PALLAD. 4, 10, 31). 17, 255 *culices nasci e -is manifestum*. 23, 125 *crudae -i verrucas... tollunt*. ITALIA (Ambr. Isaac 4) et VVLG. cant. 2, 13 *figus protulit -os suos*. VVLG. (Amiat. Fuld.) apoc. 6, 13 *sicut figus mittit (mittet, emittit al.) -os suos*. HIER. Victorin. Petav. apoc. 6, 5 *agitata figus amittit -os*. in Nah. 3, 8 sq. p. 572 *grossi concussae non in terram, ... sed statim in os devorantis cadent*. sim. p. 575. VVLG. Nah. 3, 12 *figus cum -is suis*. PETR. CHRYS. serm. 106 p. 495^C *arbor figus, brumali tempore transacto, dum -os producit in florem... decipit incautos... namque mox proicit -os*. p. 496^A *Synagoga Iudaicae observationis repleta -is*. ISID. in iud. 6, 8 *sicut figus -os aridos et inutiles deiecit in terram*. speciationem: de caprifico: PLIN. nat. 23, 127 -i inlitae strumas et omnem collectionem emolliunt et discutunt. 128 -i caprifici inflammationes discutunt. ibid. cauliculi aut -i eius quam minutissimae ad scorpionum ictus e vino bibuntur. PALLAD. 4, 10, 28 *caprificandae sunt arbores fici, id est suspendendi -i ex caprifico*. deriv.

ingrusia? v. Buecheler, Kl. Schr. III 30.

*2. **grossus**, -a, -um. [inc. orig. W.] apud ORIBAS. semel per c scribitur. comp. abl. -iori: v. p. 2337, 2. 4 al. GLOSS. (grassus) ὁ παχὺς καὶ λιπαρὸς, παχύς, ἄδρῶς, χοιδορὸν. an huc referendum sit verbum grussus dubitatur [= grossus?? W.]: GLOSS. setosus, pilosus, hirsutus, cf. grussus, drusus. non ante FEST. (infra l. 83) et COLVM. (p. 2337, 45). [val. gros, it. grosso, francog. gros, hisp. grueso. M.-L.]

1 i. q. *non subtilis, non tenuis, crassus*. a *proprie*: FEST. Gloss. IV p. 149* (p. 46 M.) *caudicariae naves ex tabulis -ioribus* [Krohn]

factae. CETER. FAV. 21 p. 303, 23 harundine graeca vel palustri vel -iori. 22 p. 304, 10 parietes uno corio tenui et alio -iori... inducti. TERT. anim. 54 -iorem haustu[m]... aerem. EDICT. imp. Diocl. 7, 51 in beste (sic) -iori (compar. etiam HIER. epist. 22, 34, 3. SVLP. SEV. dial. 1, 21, 4 [opp. molle]. ISID. eccl. off. 2, 16, 10). SCHOL. Hor. app. epist. 1, 11, 18. SCHOL. Iuv. 9, 28 pingues (lacernas) ut ostendat -as ac per hoc pluviales. ORIBAS. syn. 5, 16 vestimentis... -is (GREG. M. in Ezech. 1, 11, 28). HIER. adv. Iovin. 2, 11. EVCHER. instr. 2 p. 147, 9 byssus genus serici -ioris pariter et fortioris. CASSIOD. in psalm. 29, 12 saccus... est textrina -issima atque aspera. MARCELL. med. 5, 1 -o sabano. PS. APVL. herb. 129 l. 4 H.-S. linteolo -o (cf. PLIN. VAL. 1, 55). ROMVL. fab. Aesop. 16, 6 rec. gall. illa rana -um petiit linum (cf. 16, 5 rec. W. et 17, 7 rec. vet.). PALLAD. 3, 24, 1 de -a rubi virga (CASSIOD. hist. 10, 33 p. 1187^A). SCHOL. Hor. carm. 3, 16, 35 pingua vellera: -a. CHIRON 874 ad nervos -os (bis). MYTHOGR. 1, 119 qua virga si quem ex -iori parte... tangeret (opp. a subtili). VVLG. III reg. 12, 10 minimus digitus meus -ior est dorso patris mei (sim. II par. 10, 10 HIER. epist. 82, 3). Ezech. 41, 25 -iora erant ligna in vestibuli fronte. HIER. tract. in psalm. 95 p. 135, 28 ut quod -um fuerat, ruminacione rursum tenue mittatur in ventrem. MARCELL. med. 7, 18 aristolociae -ae part. xxxv. PLIN. VAL. 1, 38 -o cribello. 2, 17 feniculi radicis -ioris corticem tundes. DIOSC. 3, 9 radix -a. 3, 14 folia... -iora. 5, 151 carnes -as. et sic saepissime. CASS. FEL. 35 uva si -a vel vastior fuerit. ORIBAS. syn. 5, 46 capillus habent nigrus et crispus et crossus. ITIN. Anton. Plac. rec. A p. 162, 8 ISID. orig. 11, 1, 50. GLOSS. III 587, 16 salix -a: agnus (i. *ἄγνος*). 608, 17. 617, 6. b translate: de cibo: GREG. M. in Ezech. 1 praef. (epist. 12, 16^A) cibus -ior velut pro fastidio sumitur (praecedat vilis; opp. ad suptiliores epulas). GLOSS. marg. cod. Non. Harl. s. IX/X (Lindsay, Archiv. 9, 1896, 598) p. 88, 16 cibarium siligineum] quod nos dicimus -um, sordidum, quo cibantur servi. de sensu ac mente: SCHOL. Hor. epist. 2, 1, 244 carmina... -iori stilo et inhoneste conscripta. AVG. ord. 1, 7, 20 disputationem nostram elimatius volo provenire; non enim eam -is auribus debeo. in psalm. 113 serm. 1, 4 propheta... -a corda limavit. epist. 118, 28 sensus alicuius. aliter c. Iul. 4, 14, 66 tres sensus (sc. gustandi, olfaciendi, tangendi) corpulentiores et quodammodo -iores sunt. trin. 3, 11, 25 huic tam -o (sic codd.) et abiecto (sensui i. interpretationi). in euang. Ioh. 20, 7 intelligentiam... tardam et -am. c. Iul. op. imp. 2, 159 o -e dialectice (cf. infra l. 44). GREG. M. moral. 25, 39 mentes (ISID. in exod. 54, 2). 28, 41 mandatis -ioribus ligati. in imagine: GREG. M. moral. 1, 54 (comparantur bona hominum cum aromantibus in tenuissimum pulverem contritis) ne -um durumque sit bonum quod agitur. ad v. compar.: AVG. de duab. anim. 15 malui -ius quam scrupulosius definire (= c. Iul. op. imp. 1, 44).

2 i. q. non maturus: COLVM. 12, 44, 8 tempus... quo uvae includi debent, id fere est, quo adhuc siccitatibus et sereno caelo -a variaque sint acina. 12, 47, 3 cavendum est, ne, quae in melle custodire volueris, immatura mala condantur: quoniam -a si lecta sunt, ita indurescunt, ut usui non sint. SCHOL. Germ. Bas. p. 100, 16 corvus cum vidisset... ficus -os [arbores] (del. Kießling) habentes, consedit in eis, donec matura fierent (cf. p. 180, 7). hinc subst. grossum, -ī, sc. pomum (ficus): HIL. in Matth. 21, 8 flos ei (ficu) primus... non in his pomis, quae maturitatem, ut emergerint, consequantur. -a enim (autem?) haec et communis usus et prophetica auctoritas nuncupavit. infra (de aliquot -is in sinu virgularum natis): non sicut -a cetera decidunt, sed... poma cetera maturitate praeveniunt, de isdem: hos... fructus cum -is ceteris promergentes. 21, 9 Synagoga primos... populi fructus... -orum amisit exemplo. ibid. apostoli... inter legem et evangelia -orum modo (sc. illorum inter virgulas) inhaerentes ceteros... anteibunt (cf. p. 2336, 66 sqq.).

grostus v. corytus.

grot(t)olo v. crotolo. adde GLOSS. I p. 92 ciciniae (i. ciconiae) cratalant et grotolant (supra scr. vel critalant).

gru- quare etiam sub gry-.

?gruddo, -āre. SVET. frg. p. 251 gruum gruere (gruddant [i. gruclant? Her.]... vel grugulant al.).

grugulo, -āre. GLOSS. I p. 93 equi hinniant vel grugulant. v. etiam sub gruddo.

gruinus, -a, -um. [a grus.] i. q. ad gruem pertinens. MARCELL. med. 18, 7 rigor cervicis adipe... -a peruncta velocissime mollietur. PLIN. VAL. 5, 33 pedes... -i. herba milium gruinum, v. s. milium. subst. f. -a, -ae: DIOSC. Vind. 3, 116 p. 128, 12 γεράνιον... οἱ δὲ γροῖνα.

gruis v. gras.

gruit v. gruo.

grulida v. s. grunda.

1. grūma, -ae f. v. grōma.

2. †grūma, -ae f. GLOSS. II 223, 60 ἀρρομάδιον: [g]ruma, papilla (cf. Goetz in ed. min. Varro R. R. praef. p. XIX).

3. ?gruma, -ae f. AMBR. epist. 63, 30 o stultum Elisaeum, qui silvestribus -is et amaris pascebat prophetas ita interpretari solent (cf. Brender, D. rückläuf. Ableitung im Lat. p. 68), ut grumis idem sit atque glumis, sed collato verbo quod est grumulum, dubito an hic quoque Ambr. scripserit grum(ul)is. etiam crumel(l)um (GREG. TVR. glor. conf. 96), ignotum adhuc holeris genus, a grumulum ductum esse videtur. aliter sentiunt Sittl, Archiv 3 (1886), 286 et Schmitz ibid. 387.

grūmo, -āre. cf. groma. GLOSS.^L II Philox. GR 85 -at μετρεῖ, ἐξίστοι (inde V Aa G 211 -are dirigere, aequare). 90 -ari καταστρέψαι, δορῶται (διορῶσαι Herald., διορίσαι h).

comp.: degrumo.

?grumulum, -ī n. [= *glumulum a glomus diminutive. sic Engelbrecht, Zeitschr. f. d. österr. Gymn. 59, 1908, 580.] AMBR. Hel. 6, 18 vitis agrestis -is mensas onerabat. ostendit Engelbr. illud grumulis non esse formam verbi grumula ducti a gluma, ut opinatur Georges, sed verbi grumulum significantis fructum globosum citrulli colocynthidis (Schrader), cf. τολύπη LXX IV reg. 4, 39.

grūmulus, -ī m. [a grumus diminutive.] GLOSS.^L I Ansil. GR 207 ager (i. agger), congeries, a(g)gerie[n]s, congregatio cuiusque rei sive monticulus rotundus. [val. grumur, ital. grumolo, francog. grumeau. M.-L.] PLIN. nat. 19, 112 quidam ulpicum et alium in plano seri vetant, castellatimque -is imponi distantibus inter se pedes ternos. APVL. met. 6, 10 accepto frumento... et faba commixtisque acervatim confusis in unum -um.

grūmum, -ī n. ? v. infra l. 41.

grūmus, -ī m. [cf. esse videtur c. theod. Krume, gr. γροῦμέα 'scruta' et c. γροῦρη 'scruta', theod. krouwōn, hodie krauen 'perfricare'. W.] forma grumm-: ACC. trag. 506 NON. p. 15 GLOSS. V 299, 15. crum-: VITR. 2, 1, 5. GLOSS.^L II Philox. GR 80 -i (grimini cod.) λίθοι οἱ τῶν ὄρων (ex Charisio). 88 τύμβοι (inde fort. V Abba GRO 15 tumuli). V Abba GRO 10 -us ag(g)er, <tumulus> a tumore dictus [et profundus locus]. GLOSS. V 299, 15 -um congestio pulveris. loco corrupto GELL. 2, 20, 6 cf. groma. vocabulum vulgaris potissimum sermonis legitur inde ab ACC. [it. hisp. grumo. M.-L.] notiones:

1 FEST. Gloss.^L IV p. 217^A (p. 96 M.) -us terrae collectio, minor tumulo. NON. p. 15 -us dicitur agger, a congerie. ACC. trag. 506 quemcumque institeram -um aut praecisum iugum. BELL. Hisp. 8, 6 -us... excellens natura. 24, 2 ex -o... excelsum tumulum capiebant. MORET. 46 -os farinae. VITR. 2, 1, 5 exaggera[ba]nt supra habitationes e terra maximos -os. 8, 3, 2 fontes extruduntur ad summos -orum tumulos. ibid. altitudine, qua sunt -i. COLVM. 2, 17, 4 -os..., quos ad versuram plerumque tractae faciunt crates, dissipabimus. ITALIA Ios. 5, 3 (Lugd.) posuit -os praepetiorum (VVLG. circumcidit filios Israel). IV reg. 10, 8 (cf. De Bruyne, Arch. lat. med. aevi 3, 118) iussit poni eam in duobus -is supra portam (VVLG. ponite ea ad duos acervos iuxta introitum portae). PSALT. Cas. 103, 9 -os posuisti intransibiles (VVLG. terminum. LXX ὄριον). de tumulo sepulchrali: CARM. epigr. 74 hospes resiste et hoc (i. huc? an -um neutr.) ad -um ad laevam aspice. 2 i. q. terminus: CHAR. gramm. p. 34, 13 B. masculina semper pluralia... hi -i οἱ τῶν ὄρων λίθοι. EXC. Bob. gramm. I 548, 27 hi -i οἱ διορίζοντες τοὺς ὄρους λίθοι. LIB. col. gram. p. 241, 2 inter 'testimonia agraria dividenda': -os (sim. PS. BOETH. gram. p. 401, 3). deriv. grumulus. Krohn.

grunda (-ae?). [cf. c. suggrunda, suggrundia et c. lituan. grandà, canterii, vimina tignis tecti imposita, grindis tabulatio, coassatio, lacunar, pagrinda coassatio pontis, vet. pruss. grandico assis, slavon. gręda tignum, theod. grintil obex, tignum, temo. W.] GLOSS.^L II Philox. GR 92 -a: στέγη καὶ τὸ ὑπὲρ τὸν π[λ]υλῶνα ἐξέχον. inde V Aa G 213 tectum super [h]ostium. II 467, 51 ὑπόστεγον: -a, suggrunda. [it. gronda. M.-L.] compos. suggrunda?

grundilis v. nom. pr.

grundio et grunnio, -īre, perf. -īī (-īvī) tantum infra l. 76 et ap. CHAR. gramm. p. 321, 12 B. DIOM. gramm. I 370, 28 (imperf. v. infra l. 73). [cf. c. theod. grunzian 'grundire', gr. γροῦζω 'grundio', γροῦ grunnitus suis, γροῦλος 'porculus'. W.] scriptura per -nd- vetustior esse videtur (infra per -di- signata; ubi sola terminatio, suppl. grunn-). DIOM. gramm. I 383, 21 -it porcus' dicimus; veteres -dire dicebant. APPEND. Prob. gramm. IV 199, 13 -dio, non -o (cf. Heraeus, Arch. 11 [1900] 330 not. 214). inter verba in -nio finientia EVTYCH. gramm. V 451, 11. GLOSS.^L II Philox. GR 89 -dit γροῦλλίζει. ibid. 70 -unt: ὀύσσωσιν (γροῦζωσιν). inde V Aa G 214 -diunt: strepitum faciunt. II 265, 21 -o γροῦνίζω. III 432, 60 -it γροῦνάζει. [it. grugnire, francog. grondir, hisp. gruñir. M.-L.] [ROMVL. fab. Aesop. 74, 10 rec. vet. v. p. 2110, 24.]

1 proprie de voce porcorum (VARRO frg. Non. p. 465, 1 -dire proprie suum. PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 217^A [p. 97 M.] dicuntur... sues -ire. SVET. frg. p. 249 R. SPART. Get. 5, 5 NON. p. 114. 465 ISID. diff. 1, 607. cf. etiam GLOSS. I 91 sqq. [de vocibus animalium]): LABER. mim. 83 -dientem (sic codd. Non. p. 114 et 465. de Non. ipso cf. infra l. 83) aspexi scrofam. QVADRIG. hist. 77 -dibat graviter (codd. Diom.; -dibant grumiter codd. Non.) pecus suillum. VARRO Men. 2 -dit tepido lacte satur... porcus. IVV. 15, 22 verbere Circes... cum remigibus (sc. Vlixis) -isse Elpenora porcis. CARM. poet. min. V 61 (= ANTH. 762, med. aevi?), 57 sus... ruris per gramina -it. GREG. TVR. virt. Iul. 31 -ientes suillae, cum limen sanctum ingressi fuerint, conquiescunt. 2 de pisce: PLIN. nat. 32, 19 piscium maxime mirum esse porcum, quem Lacedaemoni orthagoriscum vocent; -ire eum, cum capitur. ISID. orig. 12, 6, 13 corvi (piscis) a cordis voce dicti, quia -iunt pectore suaeque voce proditi capiuntur.

3 de homine (cf. NON. p. 465, 4 etiam hominum esse grunditum): a de vulnerato (elingui?): CAECL. com. 103 cruento ita ore -dibat [H.]

min. 31, 8 CASSIAN. conl. 16, 2, 2 SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 10 carm. 2, 307. 22, 67 PRISC. periheg. 698. 703 A. CASSIOD. var. 9, 3, 5 FRG. Bob. gramm. VII 543, 15 B. PROB. Verg. ecl. 8, 27 cod. P. ISID. orig. 12, 2, 17. in sec. decl.: MELA 2, 1. 3, 62 PLIN. nat. 7, 10. 33, 66. per y et ph: HIER. adv. Pelag. 1, 19 VVLG. lev. 11, 13. 14, 12 CLAVD. 28, 30 ANTH. 327, 8 CASSIOD. var. 9, 3, 5 dett. PRISC. periheg. 703 B. FRG. Bob. gramm. VII 543, 15 A. PROB. Verg. ecl. 8, 27 V. ISID. orig. 20, 11, 3. per i et p(h): PROB. Verg. ecl. 8, 27 (-iph- M, -ip- P). SERV. ecl. 5, 66 PRISC. periheg. 698 -iph- B. CASSIOD. var. 9, 3, 5 dett. GLOSS. per f: ITALIA lev. 11, 3 (Wirceb.) -yf-. GLOSS. -if-. grupes: GLOSS. gripedes (-pides) propter quadrupedes? (cf. infra l. 28) vel e sg. gripes. nota varietates codicum in his: SOL. 15, 22 (dedi singularia) gripes, cripes, grhyphes, ghrypes, ghryphes. SERV. ecl. 5, 66 crype(m). de declinatione: tertia: nom. sing. -es (retro formatus ex gen. -is?): ISID. orig. 12, 2, 17. GLOSS. III 257, 56. acc. sing. -em: SERV. ecl. 5, 66 (ibid. -e). VVLG. lev. 11, 13. 14, 12. nom. pl. -es: APVL. met. 11, 24 SOL. 15, 22 PROB. Verg. ecl. 8, 27 HIER. adv. Pelag. 1, 19 CLAVD. carm. min. 31, 8 CASSIAN. conl. 16, 2, 2 PRISC. periheg. 698 CASSIOD. var. 9, 3, 5 FRG. Bob. gramm. VII 543, 15 GLOSS. -pedes: v. supra l. 11. dat. pl. -bus: PRISC. periheg. 703. secunda: nom. -us: GLOSS. gen. -i? v. infra l. 54. acc. -um: ITALIA lev. 11, 13 (Wirceb.). ANTHOL. 327, 8. nom. pl. -i: MELA 2, 1. gen. -orum: MELA 3, 62. acc. -os: ISID. orig. 20, 11, 3. abl. -is: PLIN. nat. 7, 10. 33, 66. graeca: acc. sing. -a: ITALIA lev. 11, 13 (Lugd.). CLAVD. 28, 30. nom. pl. -ēs: VERG. ecl. 8, 27 CLAVD. carm. min. 31, 8. acc. pl. -ās (masc.): PLIN. nat. 10, 136 NON. p. 152 SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 10 carm. 2, 307. 22, 67. GLOSS. I Ansil. GR 195 -es quadrupedes volucres; Donatus ait (ad ecl. 8, 27) 'grip[id]es infestum equis apud Hyperboreos oriundum'. 197 -us beluae pennatae.

1 proprie animal fabulosum: VERG. ecl. 8, 27 (pro ἀδυνάτω) iungentur iam -es equis (SERV. ad l. genus ferarum... equis vehementer infestae). MELA 2, 1 -i saevum et pertinax ferarum genus. PLIN. nat. 10, 136 pegasos... volucres et -as aurita aduncitate [rostri] fabulosos reor. APVL. met. 11, 24 dracones Indici, -es Hyperborei. SOL. 15, 22 -es tenent universa Asiaticae Scythiae, alites ferocissimi eqs. NON. p. 152 picos veteres esse voluerunt, quos Graeci -as appellant. HIER. adv. Pelag. 1, 19 elephantum tantae molis et -es in sua gravitate causentur, cur quaternis pedibus incedant. CLAVD. 28, 30 Phoebus... frenis -a iugalem Riphaeo... detorsit ab axe. carm. min. 31, 8 -es Hyperborei dona ferunt Orpheo. CASSIAN. conl. 16, 2, 2 inter fera bestiarum genera: basilisci... monocerotes... -es. SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 10. inter insignia Apollinis: chelyn pharetras arcus -as. in imagine carm. 2, 307 Paeon, lauro cui -as obuncos docta lupata ligant. 22, 67. PRISC. periheg. 698. 703 proelia... faciunt Ariaspi -bus hostes. CASSIOD. var. 9, 3, 5. varia de -bus: SOL. 15, 22 SERV. ecl. 5, 66. 8, 27 (cf. Thes. gloss. 12, 2, 17) PROB. Verg. ecl. 8, 27. ISID. orig. 12, 2, 17. 20, 11, 3 spingae sunt, in quibus sunt spingatae effigies, quos nos -os dicimus. FRG. Bob. gramm. VII 543, 15. v. etiam griphus p. 2335, 14 sqq.

2 avis e genere rapacium, ut putant: ITALIA lev. 11, 13 non edetis aquilam et <g>ryfum (-em Vulg.; aliter ITALIA Lugd.) et ossifragum (haliaetum Vulg.; ἀετὼν... γρύψα... ἀλκίαιστον LXX). an huc HIER. adv. Pelag. 1, 19 (supra l. 37)? 3 nomen navis in classe Syriaca? CORP. III 434 clasis Syriacae liburna Grypi (sic Ruggerio diz. epigr. s. classis p. 274). 4 obscurus in carmine irrisorio de auriga frequenter cadente: ANTH. 327, 8 non iste humano dicatur nomine natus: hunc potius -um proprium vocet Africa circo. dub., utrum huc pertineat necne GLOSS. I Ansil. GR 198: grypus (grippus) superbus, cervicosus.

cf. Grypos nom. pr.

grytarius v. grut-

? guaranis, -e [vox germanicae originis, cf. waranio 'Hengst' in LEG. Sal.; v. Sofer, Glotta 16, 1928, 21 sqq.]. ISID. orig. 12, 1, 53 color equorum cervinus est, quem vulgo -em dicunt (guaranen Lindsay cum BT, guar- vel gaur- etiam UFCD, uarranem KO).

gubba (-ae? f.). HIER. vita Pauli 6 in cisterna veteri, quam gentili sermone Syri -am vocant. in Ier. 2, 12 p. 82, 19 cisternam, quae sermone Syro et Hebraico -a (gabba et sim. codd.) appellatur.

gubellum, -i n. ISID. orig. 19, 29 (instrumenta vestium), 6 -um (lub- iub- lob- glomellum, globiellum, al.), corrupte a globo dictum per diminutionem, quasi globellum (v. p. 2049, 4). de voce agit Sofer, Lat. u. Rom. aus d. Etym. des Isid., Gttg. 1930, p. 136. H.

gubernabilis, -e a gubernare. qui gubernari potest: SEN. nat. 3, 29, 2 sive animal est mundus, sive corpus natura -e ut arbores ut sata.

*gubernaculum, -i n. a gubernare. apud poetas semper, sicut periculum, dicitur -naclum (CIC. Arat. 137. 157 LVCR. 4, 904 VERG. Aen. 5, 176 al. SIL. 14, 409 AVIEN. Arat. 767 CLAVD. 28, 138 VEN. FORT. Mart. praef. II 25). de plurali: plerumque ab utroque puppis latere singula -a pendebant (cf. HYG. fab. 14 p. 2342, 63). itaque scriptores saepe plur. numero de -is unius navis loquuntur (v. p. 2342, 25. 40. 47. 52. 57. al.). in imaginibus et translationibus, quippe quibus continuum munus gubernandi significetur, num. pluralis multo saepius occurrit quam sing. (ante TERT. sing. nume-

rum solum habent VELL. p. 2343, 48. SEN. epist. p. 2343, 74. 2344, 9. FRG. Bob. gramm. VI p. 2344, 13 [huc non pertinet VAL. MAX. p. 2344, 8 et DIOM. gramm. I p. 2344, 4]; inde ab TERT. auctores, imprimis ECCL., etiam in imag. et transl. sing. et plur. numerum paulatim promiscue adhibent). de significatione: HIER. in Nah. 3 p. 1254^b Hebraeus PHEREG (פֶּרֶג i. 'caedes', 'dilaceratio', v. VVLG. Nah. 3, 1) non 'excervicationem', pro qua in Aquilae editione reperimus ξαν-χενισμόν, sed 'gubernaculum', id est κυβερνισμόν, interpretatus est: ut ostenderet et urbem fuisse regalem, et velut in navi cunctarum gentium tenuisse -um. GLOSS. ἀρχὴν πλοίου, ἀρχέτες, οἶαξ (cf. VITR. 10, 3, 5). GLOSS. II Philox. GV 8 -um: πηδάλιον. cf. etiam CLAVD. DON. Aen. 5, 350 clavo id est -o. SERV. georg. 1, 174 l. 70. NOT. Tir. 110, 14. legitur inde a CIC., ubi 19as. poetae propter difficultatem hexametro inserenda (p. 2341, 77) 'clavus' praeferunt; ubi -um adhibent, ita semper dactylici ponunt, ut a primi pedis thesi incipiant, trochaeo praecedente. [francog. gouvernail. M.-L.]

[falso traditur PETRON. 102, 4 scaphae -a (sic ed. Tornaes, adnotans custodiam, quod recepit Buecheler). loco mutilo TERT. nat. 2, 5 p. 103, 2 lunam, solacium noctium, patrocinium <men>sum -is (sic Gothofredus coniecit. Hartel.: patrocinium mensum, <item> stellas praesidium) -is, cf. Patr. Stud. III p. 48 sq.]]

-um est instrumentum, quo aliquid dirigitur.

I proprie: A technice: 1 remus, quo navis dirigitur (de numero cf. p. 2341, 79 sqq.): CIC. inv. 2, 154 ille naufragus ad -um accessit (rep. 1, 51 e vectoribus sorte ductus ad -a). LVCR. 4, 904 navem -um contorquet quolibet unum. VERG. Aen. 5, 176 ipse Aeneas -o rector subit, ipse magister (syn. clavus). 5, 859 cum puppis parte revolsa cumque -o. 6, 349 -um... revolsum, cui datus haerebam (sc. Palinurus) custos cursusque regebam, ... traxi mecum. LIV. 27, 48, 11 navibus sine -o vagis. VITR. 10, 3, 5 ansam -i tenens. SEN. contr. 7, 1, 2. 10 non rudentibus committitur illa anima, non velis, non -o defenditur. SEN. dial. 6, 6, 3 turpis est navigii rector, cui -a fluctus eripuit. epist. 43, 2. 73, 12 scientia regendi -um. 76, 13 navis -o parens. 90, 24 additis a tergo (sc. navigiorum) -is, quae huc atque illuc cursum navigii torqueant. 95, 7 sic move -um. 108, 37 tenendum rapiente fluctu -um (PLIN. epist. 6, 16, 10 CLAVD. DON. Aen. 10, 215. 225 retinebat. cf. supra l. 30). 121, 5 rector navis scite -um flecti <t> (HIER. epist. 100, 14 gubernatores... flectentes in diversum -a). CVRT. 9, 4, 11 navis -i impatiens. PETRON. 102, 4 per puppim, per ipsa -a delabendum est. 114, 13 non arbor erat relicta, non -a, non funis, aut remus. PLIN. nat. 6, 87 iubas arborum (sc. quae in aquis) -is deterrentibus. 12, 87 ratibus, quas neque -a regant neque remi trahant (APVL. apol. 19 inmodicae divitiae velut ingentia et enormia -a facilius mergunt quam regunt. SVET. Nero 46, 1). 32, 4 adhaerentem -o echenaida. TAC. ann. 2, 6 plures naves adpositis utrimque -is, converso ut repente remigio hinc vel illinc adpellerent. 14, 5. PLIN. epist. 9, 26, 4 curvatur arbor, -a gemunt (cf. etiam 9, 26, 13). paneg. 81, 4 ille (sc. Traianus)... adsidet -is (PANEG. 5 [8], 14, 2 velut longae navis -is praesidentem). paneg. 86, 5 -a retorqueret. SVET. Aug. 17, 3 -o diffracto. Cal. 32, 1 frg. p. 234, 1. AMPEL. 8, 3 -a Argonautarum (8, 5 remi Argonautarum cum -is). ALF. dig. 21, 2, 44 omnia... quae coniuncta navi essent (velut -a, malus, antenna, velum) quasi membra navis esse. VEG. mil. 4, 46 funes, quibus... ligata sunt -a. VVLG. act. 27, 40 laxantes iuncturas -orum. Iac. 3, 4 naves... circumferuntur a modico -o. ACT. Archel. 22 (19), 6 al. per synecdochen: de ea parte navis, ubi -a sunt: PLIN. nat. 9, 51 delphini a -is spectantur. de actione gubernandi: SIL. 14, 407 transverberat ictu orba -i subeuntem munera Taurum (gubernandi OV).

de -o Argonis sideris: CIC. Arat. 137 inde -um disperso lumine fulgens (ap. Hyg. fab. 14 p. 50, 1: -um tendens a puppe volante) clari posteriora Canis vestigia condit. 157 (cf. Germ. 374 clavum... carinae). VITR. 9, 5, 2 malus et quae sunt circa -a. ILYG. fab. 14 p. 50, 3 haec navis (sc. Argo) habet stellas... in -o dextro quinque, in sinistro quatuor (sim. astr. 3, 36). AVIEN. Arat. 767 -um puppis (i. Argo) demittit in undas (ibid. clavus). de gubernaculo Fortunae: FRONTO p. 157, 13 N. balnearum... Fortunae omnis cum pennis, cum roteis, cum -is reperias. LACT. inst. 3, 29, 7 simulacrum Fortunae cum copia et -o fingunt. de -o Adrastiae: AMM. 14, 11, 26.

2 manica, qua aratrum regitur: SERV. georg. 1, 174 'stiva' manica aratri, qua regitur, id est -um.

B in similitudine: 1 de caudis, brachiis animalium marinorum: PLIN. nat. 9, 88 nautilus... ceteris subremigans brachiis media se cauda ut -o regit. 9, 94 nauphi palmulas in usum -i porrigi. 11, 264 piscium meatus -i modo caudae regunt. EVSTAT. Bas. hex. 8, 2 p. 947^c pisces... caudae -o flexus dirigunt proprios (gr. τῇ... τοῦ οὐραίου μεταβολῇ... οὐκίζοντες). 2 de pedibus natantis hominis: FRONTIN. strat. 3, 13, 6 cruribus velut -is dimissis.

3 de cauda avis: APVL. flor. 2 p. 8 aquila... laevorsum vel dextorsum... labitur, ... alas quo libuit advertens modico caudae -o.

II imagines et translationes (de plurali v. p. 2341, 82 sqq. imago e navium gubernatione sumpta plurimi in exemplis quodammodo dilucet; itaque imagines et merae translationes discerni non poterunt, sed ii loci, ubi imago latius expressa est, in singulis par-

[Häfner]

tibus ante alios positi sunt): A speciatim: munus, potestas, actio gubernandi, i. regendi, administrandi:

1 de administratione rerum publicarum (v. etiam HIER. in Nah. 3 p. 2342, 6): CIC. inv. 1, 4 cum ad -a rei publicae temerarii... homines accesserant, ... miserrima naufragia fiebant (rep. 1, 11 cf. LIV. 4, 3, 17). S. Rosc. 51 ad -a rei publicae sedere (Mur. 74 Phil. 2, 113. div. 2, 3 [Ps. LACT. inst. interpol. 1, 1, 14]. Brut. 2, 1, 2 PLIN. epist. 10, 1, 1 TREB. Claud. 5, 1 LACT. mort. pers. 18, 4 CASSIOD. Ios. antiq. 18, 4 p. 516). dom. 24 in illis rei p. ... procellis, cum senatum a -is deieciisses, populum e navi exturbasses eqs. Sest. 20 clavum tanti imperii tenere et -a rei p. tractare. 46 rei p. navem ereptis senatui -is fluitantem (Att. 2, 7, 4 non abiectis sed ereptis -is rei p., cupio istorum naufragia ex terra intueri). Sest. 99 qui sibi -a patriae depoposcerunt. Q. CIC. Cic. epist. 16, 27, 1 consules nisi a -is recesserint. LIV. 24, 8, 13 quis ad -a sedeat, summa cura providendum... est. PANEG. 2 (10), 4, 2 salutarem manum -is addidistis. 6 (7), 12, 7 praecipitantem rem p. refrenasti et -a fluitantia recepisti. CIC. de orat. 1, 46 repellere oratorem a -is civitatum (1, 214 civitatum regendarum... -a. FIRM. math. 3, 2, 10). VAL. MAX. 7, 6, 1 imperii sui -a e manibus abiicit (9, 15, 5 FIRM. math. 1, 10, 3 RUF. FEST. 22 [NOVELL. Maior. 6, 1 pr.] AMM. 26, 1, 5). PLIN. paneg. 6, 2 ratio, quae te (Traianum) publicae salutis -is admovent (PANEG. 6 [7], 2, 5 ne... communis salutis -a traderentur). FLOR. epit. 1, 6, 1 Servius Tullius... -a urbis invadit (COD. Theod. 12, 1, 171, 1 [a. 409] -a urbium... administrare. BOETH. cons. 1, 4, 21). PANEG. 6 (7), 11, 4 redde te -is meis (Roma Maximianum adhortatur). 9 (12), 26, 5 orbis (FIRM. math. 3, 3, 9. 3, 5, 7. COD. Iust. 3, 1, 14, 1 in orbe terrarum, qui nostris -is regitur). PANEG. 10 (4), 27, 2 translatis ad fortissimum principem fortunarum suarum (i. Italiae) -is. 12 (2), 3, 4 viro publicis -is admovento (TREB. Claud. 1, 3 depulit). TREB. Gall. 14, 5 ut labem... a -is humani generis dimoveret. trig. tyr. 12, 7 illam pestem (Gallienum) a legum -is dimovere (sim. VOPISC. Car. 1, 3 leges et -a temperare). LAMPR. Heliog. 34, 1 qui istum a -is Roman(a)e maiestatis abduceret. FIRM. math. 1 pr. 7 totius Orientis -a. 5, 3, 54 ut et hominum illis regimen et -a committantur (sim. 8, 21, 7 RUFIN. hist. 1, 6, 7 VEREC. in cant. 9, 1). HEGES. 1, 12, 2 liberos impares regni... -o (2, 13, 2 RUFIN. hist. 3, 5, 1 CASSIOD. Ios. antiq. 14, 19 GREG. M. epist. 6, 5 p. 383, 20. 9, 228 p. 224, 22 ipsa... -a erga subiectos magno sunt moderamine temperanda. 13, 7 p. 373, 14. 13, 9 p. 375, 1 potestatis regiae -a). COD. Theod. 6, 17, 1 (a. 413) in administratione civili ac provinciae -is (6, 28, 2. 12, 1, 77. COD. Iust. 1, 54, 6, 2 iudices et qui... administrationis [sc. provinciarum] -a susceperunt). CONC. Rom. a. 501, 21 p. 429, 8 regere dominium, quem ad Italiae -a ipsa divinitas providerit. FACVND. defens. 2, 2 p. 562^B qui per idem tempus mundi regebat -a. CASSIOD. Ios. antiq. 19, 9 tanta -a detinere (gr. τὰς τῆς διοικήσεως φροντίδας).

nota de imperio castrensi: VELL. 2, 113, 2 exercitum maiorem, quam ut temperari posset, nequeabilem -o. pro personis moderantibus: ITALIA prov. 11, 14 (Pallad. hist. mon. I 15) qui non habent -a, cadunt sicut folia (LXX [hist. Laus. p. 83] οἷς μὴ ὑπάρχει κυβερνήτης, πίπτουσι ὡς περ φύλλα. VVLG. ubi non est gubernator, populus corruebat. aliter intellexit hunc locum Pallad.). PANEG. 5 (8), 3, 3 -a maiora quaerebat aucta atque agenda res publica. RUFIN. hist. 1, 6, 6 post reditum... de Babylonia non defuere Iudaeis -a disciplinis optimis instituta, per pontifices etenim rerum summa gerebatur (gr. πολιτεία χρώμενοι ἀριστοκρατικῇ).

2 de administratione rerum ecclesiasticarum: CYPR. epist. 14, 1 p. 510, 2 quae circa ecclesiae -a utilitas communis exposcit (RUFIN. hist. 3, 23, 1 ecclesiarum... -a regens. 4, 5, 5 [ibid. moderamen]. 4, 11, 6. epist. Clement. 3. EPIST. pontif. 285 Migne 20, 464^B ne... ecclesia... sine rectoris -o remaneret. SACR. Leon. p. 379 -a moderaris. 432 disponenda. ENNOD. dict. 3, 4 p. 434, 12 te ad... -a solidavit. LEO M. epist. 6, 3). AVG. epist. 21, 1. 69, 1 al. SACR. Leon. p. 453 sedis apostolicae -a tenere (SACR. Greg. 224, 3 -o praeesse). RUFIN. hist. 4, 1 plebis -a (τὴν ἐπισκοπὴν). nota de munere victum alicuius sustentandi: SACR. Leon. p. 386 S. Stefanus dispensatione mensarum, viduarum -o (i. procuracione. cf. VVLG. act. 6, 1 in ministerio quotidiano [διακονία] castitatis exemplum. pro personis: LEO M. epist. 12, 10 cum... episcopalia... -a nonnisi maioribus populis... oporteat praesidere.

3 de moderatione mundi sim. (motus localis aliquatenus subluet: AVG. Iob 37 p. 596, 7 et ipsa nubes per circuitum vertitur... in -is [sc. dei] ad operandum omnia, quae mandaverit eis. in psalm. 122, 10 v. p. 2344, 77): SEN. epist. 107, 10 Iovem, cuius -o (tabernaculo BA) moles ista (sc. mundus) derigitur (LACT. inst. 1, 3, 3). LACT. epit. 2, 3 nisi unus teneat -um summae rerum, nisi unus frena moderetur regatque universa membra. CHALC. comm. 75 providentiae -is. AMBR. Cain et Ab. 1, 1, 4 altera secta... dei tamquam rectoris subdit omnia -o. AVG. conf. 6, 7, 12. SALV. gub. 1, 13 quod deus omnia reget ac... moderationem suam et -um temperaret. 2, 6 dispensatio divini -i. 3, 4. BOETH. cons. 1, 6, 18 al. nota 3, 12, 38 deus est veluti quidam clavus atque -um, quo mundana machina servatur.

B generatim (imago e navium gubernaculo sumpta in plurimis exemplis servata est ita, ut de gubernandi aut instrumento i. de

ratione, qua aliquid ad rectum dirigitur [v. autem infra l. 6], aut ipsa actione dictum sit [v. ex. gr. infra l. 15. 25. 26. 27. 38. 45. 48]. corporaliter de lingua: DIOM. gramm. I 300, 7 oratio... mobili quodam vocis articulatae spiritu rotundoque -i moderamine temperata. cf. etiam p. 2349, 10): CIC. Att. 7, 13, 2 commissum... a nobis... est sive a nostro duce, ut e portu sine -is egressi tempestati nos traderemus (i. sine consilio). VAL. MAX. 9, 12 pr. medii temporis cursus, prout fortuna -um rexit modo aspero modo tranquillo motu peragitur (cf. p. 2342, 66 sqq.). SEN. epist. 16, 3 philosophia sedet ad -um et per ancipitia fluctuantium dirigit cursum. PLIN. nat. 11, 219 articularum pulsus... observatione... crebri aut languidi ictus -a vitae temperat. FRG. Bob. gramm. VI 627, 3 ex quibus (praeceptis) velut -um compositionum teneres. TERT. apol. 11, 5 mundi corpus... semel utique in ipsa conceptione (constructione P) dispositum... cum omnis (-i P) rationis -o inventum est (paenit. 1, 3 p. 9, 11 sine -o rationis. MACR. Sat. 7, 5, 30). TERT. praescr. 9, 1 expetit sensus certare cum interpretationis -o ('cum ratione... quae sane omnem interpretationem gubernare debet' Oehler). pudic. 7 p. 231, 29 Iudaeis habentibus -a disciplinae. CYPR. domin. orat. 1 evangelica praecepta... sunt... magisteria divina, ... -a dirigendi itineris. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 2 p. 550, 1 quasi extorto de manibus consiliorum -o. ibid. p. 550, 5 disciplinae ipsius semper custodita ratio quasi salutare aliquod -um in tempestate (sim. EPIST. pontif. 371 Migne 50, 437^A canonum -a). Ps. HIL. libell. 20 patientia -um habet Dei (cf. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 32 p. 405, 7 vita... divino -o destituta). AMBR. Cain et Ab. 2, 1, 3 p. 379, 27 armenta... domitoris -o destituta. 2, 9, 36 p. 407, 15 commissi -i munus (hex. 6, 6, 39 p. 230, 24 quid... est caro sine animae -o? ACT. Archel. 22 [19], 7 animam corporis -a dicimus, reguntur autem utraque arbitrii atque animae libertate, quo velut gubernatore utimur). HIER. epist. 100, 4 divinorum dispensatione verborum quasi -o utentes. epist. Pachom. 5 p. 93^B tenuit Noe iustitiae -a (VITAE patr. 5, 11, 34. 3, 123 humilitatis -um). VVLG. prov. 1, 5 sapiens sapientior erit et intelligens -a possidebit (sc. quibus vitam dirigat. cf. PALLAD. hist. mon. I 15 -is sapientiae spiritualis usi. v. etiam p. 2343, 49). 20. 18 cogitationes consilii roborantur et -is tractanda sunt bella. RUFIN. patr. 1, 6 p. 309^B si sensus... actuum suorum -a moderatur. AVG. in euang. Ioh. 124, 7 propter huius vitae procellosissimae -um... clavos regni coelorum... Petrus accepit. beat. vit. 1, 4 -a mea repugnantia omnibus ventis in mediis fluctibus Academici tenuerunt. in psalm. 118, 4, 7. PETR. CHRYS. serm. 8 p. 208^B sapientiae remis, -is disciplinae (sim. CAES. AREL. suggest. p. 306). SALV. gub. 1, 19 non solum imperia et provincias..., sed etiam minora officia et privatas res, pecudes denique ipsas eqs... humana ordinatione atque consilio quasi quadam manu et -o contineri. 7, 98 adhaerente feminis iugiter -o maritali (sq. coniugalis custodia). nota de potestate res familiares administrandi: COD. Theod. 9, 43, 2 (a. 321 = COD. Iust. 9, 51, 13, 2^e) patri ex deportatione reverso -a rerum tradenda sunt.

synonyma et apposita: ad I: clavus, manica. ad II A 1: administratio, auctoritas summa, clavus, imperium summum, leges, regimen. ad A 2: cura, moderamen. ad A 3: cura, gubernatio, iudicium, moderatio, regimen. ad B: consilium, custodia, dispensatio, manus, ordinatio.

*gubernatio, -ōnis f. a gubernare. gub- saepius apud auctores deterioris aevi. plur.: NOVATIAN. p. 2345, 53 VVLG. 2345, 55 AVG. p. 2345, 84 CASSIOD. Ios. antiq. p. 2345, 36. adde 13, 22 p. 389 COD. Iust. p. 2345, 57 GREG. M. p. 2345, 38. 49 GLOSS. v. infra l. 61.

de significatione: EVCHER. instr. 2 p. 160, 13 dioecesis -o et hoc non secundum proprietatem aut potestatem verbi, sed secundum effectum. GLOSS. κυβερνήτης -o. diocisa: -o. diocesis: parochia id est adiacens domus vel -bus. in litteris ex gr. conversis exprimuntur: διατροφή p. 2346, 10; διοίκησις p. 2345, 33. 59. 60. 61; ἡγεμονία p. 2345, 30. 39; ἐμβύσις p. 2346, 9; κηδεμονία p. 2345, 25; κυβερνήτης p. 2345, 55; προστρασία p. 2345, 34. legitur inde a CIC. (12^{ies}) et SEN. (semel). [loco dubio: Ps. APVL. Ascl. 19 v. p. 2348, 14.]

I proprie: actio vel ars gubernandi i. navem dirigendi: CIC. fin. 3, 24 nec... -i aut medicinae similem sapientiam esse arbitramur (sim. 3, 25). 4, 76 in ipsa -e negligentia est navis eversa. 5, 16 navigationis ars est -o. SEN. epist. 87, 17. CLAUD. DON. Aen. 5, 845 de securitate... -is. AVG. pecc. mer. 2, 10, 12 propter arcae tamquam ecclesiae -em.

II in imagine et translate: A actio regendi i. administratio, moderatio, procuratio: 1 speciatim: a mundi, rerum, hominum per divinam potestatem (de ipso motu locali cogitatur: EVSTATH. Bas. hex. 1, 2 p. 870^A sine moderamine et -e, fortuitoque casu agi et ferri omnia [ἀκυβερνῆτα καὶ ἀδιοίκητα]. AVG. in psalm. 122, 10 si dares illi [sc. cui Deus malefacere videtur in regendo mundo] navim gubernandam, in naufragium iret... vult autem deum excutere de -e huius mundi et ipse tenere gubernacula creaturae): LACT. ira 4 p. 72, 14 quae maior... administratio deo assignari potest quam mundi -o (IVNIL. 2, 3. 11 BOETH. cons. 1, 6, 49). AVG. in euang. Ioh. 102, 6 Christus reliquit mundum corporali discessione... nec mundum deseruit praesentiae -e. IVNIL. 2, 1. 4 generalis -o. 2, 5. saepius. AVG. serm. 264, 4 in -e coelorum. civ. 5, 26 p. 240, [Bäfner]

32 D. *quamlibet imperii magnitudinem deus* pro temporum -e dispensat. in psalm. 70, 1, 15 *app.* regimen saeculorum. CHALC. comm. 177 ad rerum omnium -em. Ps. RVFIN. in Am. 5, 1—2 inter -is (sc. *naturae*) miracula. *absolute*: AVG. civ. 12, 28 p. 556, 3 D. sub tanta -e divinae providentiae. SALV. *scripsit octo libros de -e Dei*. *hominum* (*inest notio vel procurandi vel ad rectum dirigendi*): AVG. civ. 22, 22 p. 604, 22 D. divina -e non omni modo deserente damnatos. in psalm. 89, 16 deus quasi... ista non curans et ab humani generis -e (humana generatione *pleriq. codd.*) dissimulans. serm. 27, 6, 6 adductus est a -e dei, ut baptizaretur. 347, 3 in ordine ipso et -e creaturae. OROS. hist. 7, 1, 4 *deum* adhibere quamvis ignoranti -em. SACR. Greg. 199, 3 tu (*deus*)... ad priora promissa clementissima -e perducis. 202, 31 praesentem vitam sub tua (*domine*) -e transcurrens. SALV. gub. 2, 6 iusta -e regere. *sic saepius*. NICET. fid. 7 p. 17, 30 Patris et Spiritus... una... -o.

b munerum publicorum (v. etiam infra l. 79): CIC. Catil. 3, 18 tantarum rerum (*i. electionis Catilinae*) -o. dom. 130 tempus illud erat... in... -e positum senatus. Vatin. 36 summi consilii (*i. senatus*) -em auferre. de orat. 3, 131 orbis terrae procuracione ac summi imperii -e districtus. rep. 1, 2 usus... virtutis est... civitatis -o. epist. 10, 1, 2 facilis -o *rei* p. est. ad Brut. 1, 14, 2 magnam -em tui consilii tuaeque auctoritatis res (*i. bellum*) desiderabit. FIRM. math. 1, 10, 13 *Constantinus* Romanum orbem salubri -is moderatione sustentat. RVSTIC. Conc. I 4 p. 20, 25 priscorum tyrannidem in paternam -em (*κηδεμονίαν*) verterunt. CASSIOD. var. 3, 24, 2 Colosseo... -em vestram defensionemque (*i. comitivam Pannoniae*) commisimus (6, 24, 2 vestra -e [*i. comitiva Neapolitanae civitatis*] laudatus). 10, 4, 7 beata res publica, quae tantae dominae (sc. *Romae*) -e gloriatur (Ios. antiq. 19, 2 p. 560 quasi ipsi *populi* -em *rei* p. rursus acquirerent [*gr. τὴν ἡγεμονίαν*]). 8, 7, 1 ad continuandam -em (sc. *regni*), quam gesserat. Ios. antiq. 11, 3 p. 312 optimatum -e regebantur (*πολιτεία*... *ἀριστοκρατικῇ*. *sim.* 14, 11 p. 398). 11, 6 p. 322 ad -em sui (*i. regis*) principatus (13, 22 p. 391 cf. 16, 2 p. 458 [*διοικήσει*]). 12, 8 p. 349 successit -i rerum... Iudas (*τὴν προστασίαν τῶν πραγμάτων*. 12, 9 p. 350 *al.*) 15, 7 p. 438 plurimam -em Antipatro commiserat. 15, 9 p. 443 -es... regales. 18, 12 p. 526 -em Syriae dispensabat. 18, 13 p. 528. GREG. M. epist. 9, 160 p. 160, 23 iniunctae vobis -is illarum partium (*i. Histriae*). moral. 12, 59 populorum -bus. CASSIOD. Ios. antiq. 12, 14 p. 355 habente totius exercitus -em (*ἡγεμονίαν*). COD. Iust. 1, 17, 1, 3 ut tui (sc. *Triboniani*)... animi -e res omnis (sc. *conscriptionis Digestorum*) celebratur (cf. 1, 17, 2, 9 -e Triboniani). 1, 17, 2, 9 Theophilum... optimam legum -em extendentem. 3, 13, 7, 1 ad quorum *iudicum* sollicitudinem professionis ceu negotiationis -o videtur respicere (*supra*: cura).

c rerum ecclesiasticarum (AVG. pecc. mer. 2, 10, 12 v. p. 2344, 70): SACR. Leon. p. 248 ecclesiam tuam inter mundi turbines fluctuantem clementi -e moderare, *domine*. CYPR. sent. episc. praef. p. 416, 10 *Christus* habet potestatem... praeponendi nos in ecclesiae suae -e (GREG. M. epist. 1, 79 p. 98, 9 in ecclesiae -bus [*ante*: ecclesiae regimen. 5, 62 p. 376, 12]. 2, 48 p. 149. 20 curam -emque... committendam [3, 20 p. 178, 12]. 5, 61 p. 375, 18 -is... officium. 13, 14 p. 382, 3). GREG. M. epist. 2, 44 p. 143, 19 ecclesiarum -is opera. 6, 8 (6, 18). *absolute*: NOVATIAN. trin. 29 p. 944^B *Spiritus* -es contribuit. VVLG. I Cor. 12, 28 posuit Deus in ecclesia... gratias curationum, opulationes, -es (*gr. κυβερνήσεις; ad h. l. cf. AVG. gest. Pelag. 14, 32 p. 87, 16*). RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 51 -is gratiam percipere a Christo. COD. Iust. 1, 3, 48, 8 lucrum ex huiusmodi -bus sibi *adquirere*. NOVELL. Iust. 131, 14 pr. rector domus (*i. cuiusvis ecclesiae*)... omni -e removeatur (*διοίκησις*). 131, 14, 1 per emphyteosin aut per conductionem aut per quamlibet -em (*διοίκησις*; 14, 3. cf. CASSIOD. Ios. antiq. 1, 5 in venditionibus... et emptionibus et alia -e [*gr. ut supra*]).

2 in universum (*latet notio ad rectum, ad finem dirigendi*: CIC. l. 78 SIDON. p. 2346, 1 RVFIN. l. 79 sq. *semper de actione voluntatis consiliique praeter* RVFIN. Orig. in Ios. 23, 3 p. 442, 20 B. quo hoc, quod in occultis habetur apud deum sortis -e etiam hominibus demonstraretur): *circa rem familiarem*: HIER. epist. 121, 6 *οἰκονομικός* Xenophontis... non -em villae, sed dispensationem universae domus Tullio interpretante significat. COD. Iust. 1, 4, 27, 2 si... curator substantiam... possidet sufficientem ad fidem -is (*sim.* 5, 70, 7, 6). 5, 37, 8, 3 quarum rerum -em tutores vel curatores gerunt. 5, 37, 8, 4 *al.* AVG. in psalm. 102, 14 qui pertinent ad -em tuam (*i. patris familias. ibid.* iura -is). COD. Iust. 5, 30, 5, 1 pupillis et adultis competens -o inducitur. 5, 37, 28, 5. *in variarum rerum administratione*: LACT. inst. 1, 3 p. 11, 6 si... tantarum rerum -em mens una possidet... cur aliquis existimet mundum non posse ab uno regi? FIRM. math. 1, 4, 4 *animus* ad regimen et ad -em terrenae fragilitatis (*i. corporis*) immissus est. *in regimine morum*: CIC. inv. 2, 164 continentia est, per quam cupiditas consilii -e regitur. RVFIN. Orig. in num. 11, 4 p. 85, 15 B. 'potestas civitatum' intelligenda est... -o animarum. Basil. hom. 5, 15 quid est -o? sine dubio disciplina quaedam animae, per quam... hoc vitae nostrae pelagus cum omni moderatione et observantia transeamus. AVG. op. monach. 18, 21 est optima -o, ut omnia suis temporibus distributa ex ordine gerantur. epist. 63, 2 p. 227, 30 ut et -es et exitus consiliorum... miseri-

cordiae dei commendaremus. SIDON. epist. 1, 7, 3. IVNIL. 2, 10 hominum propter se ipsos -o quot modis fit? tribus: aut... pro re p. quis hominum satagit ut rex, aut pro domo ut paterfamilias, aut pro se ipso ut quilibet monachus aut egenus (*inscriptio capitis*: de humana -e per homines). *sim. saepius*.

B procuratio victus *sim.*, quo vita gubernatur i. sustentatur (*fere i. q. nutrimentum*): ITALA Sirach 34, 26 (Mutian. Chrysost. hom. 25, 3 p. 393) qui amittit -em et panem petit, affligitur (*Chrysost. p. 176 ἐμβίωσιν*). VVLG. qui aufert in sudore panem). MVTIAN. Chrysost. hom. 11, 4 p. 315 si *pauper*... -em et vestimentum quaerit (*gr. διατροφῇ. syn. ante*: panis). GREG. M. epist. 13, 11 p. 377, 11 cuncta, quae ibi (*in xenodochio*) oblata sunt, ... a te... volumus possideri, eorum tamen usibus, pro quorum sustentatione -eque concessa sunt modis omnibus profutura (13, 12 p. 379, 17. 13, 13 p. 381, 5).

gubernātivus, -a, -um a gubernare, gubernatus. *i. q. gubernans, gubernatorius*: NOVELL. Iust. 98 praef. quod... secundum nos est in redundationis comprehensum tumultum, -a indiget sapientia ex legibus superveniente negotiis (*κυβερνητικῆς σοφίας ἐκ τῶν νόμων ἐπιγενομένης τοῖς πράγμασι*).

***gubernātor**, -ōris m. a gubernare. cf. *κυβερνήτης*. -tōr: PLAVT. Rud. 1014 (v. p. 2347, 38). *adiectivi vice fungitur*: CASSIOD. Ios. antiq. 8, 6 p. 232 ei et multos viros -es et in marinis rebus edoctos misit (*gr. 164 ἄνδρας... κυβερνήτας*). *de etymologia*: ISID. orig. 19, 1, 4 gubernio, qui et -r, quasi cohibernator, quod cohibeat sua prudentia hiberna, id est tempestates maris. *de orthographia*: PRISC. gramm. II 20, 20 tanta... est cognatio earum (sc. *litterarum c, ch, g etc.*), quod invicem inveniuntur pro se positae in quibusdam dictionibus ut... -r 'κυβερνήτης', 'gobio' 'κωβίος' *eqs.* VEL. gramm. VII 49, 9 Verrio Flacco videtur eandem esse apud nos u litteram quae apud Graecos T. namque his exemplis argumentatur... quem illi dicunt *κυβερνήτην*, nos -em. *traditur* gyb- (*ut in gr. γυβ-*): ITALA Weing. Ezech. 27, 8 (v. p. 2347, 30). CORP. III 3165. X 3430. 3433. 3435. 3436. 6638 C 1, 5 (gub- in INSCR. 16tes). gub-: TRACT. in Luc. 1, 2 VITA Desid. a Sisebuto comp. 11 (gub- *al.*). GLOSS. IV 451, 19. *in INSCR. leguntur notae*: gub: CORP. X 3429. 3432. 3437. gyb: III 3165. guber: V 960(?). VII 238. X 3428. 3431. XI 88. gyber: X 3436. 6638 C 1, 5. gybern: X 3430. 3435. *de notione*: ISID. diff. 1, 276 omnis -r nauta esse potest, omnis nauta -r esse (*dici al.*) non potest. GLOSS. II Philox. GV 2 guber(nator): *κυβερνήτης*. GLOSS. II 356, 20 *κυβερνήτης* -r, magister navis. NOT. Tir. 110, 18. *legitur inde ab ENN. PLAVT. per totam latinitatem; amant* CIC. SEN., *deest fere dactylicis praeter* VERG. et OV., *in aliis versibus post illos non obvium nisi* PHAEDR. 4, 17, 8 et SEN. Phaedr. 903. *ubi discernitur -r a magistro navis* (v. LIV. p. 2347, 63. 66. VLP. p. 2347, 43. PAVL. p. 2347, 45. COD. Theod. p. 2347, 45), '-r' rectorem cursus, 'magister' praefectum navis (*gr. ἐπιστάτην, ναύκληρον, ναύαρχον*) significat. [*dubia*: PLAVT. Merc. 87 aedificat navem cercurum (cyrceum *Non. codd.*, gubernatorum B, gerarium CD). Ps. APVL. Ascl. 19 v. p. 2348, 14.]

I proprie: is qui cursum alicuius rei dirigit: **A technique de rectore navis**: **1 in universum de condicione ac munere** -um: PLAVT. Rud. 166 ab saxo avortit fluctus ad litus scapham neque -r umquam potuit (rectius). CAECIL. com. 110 Cupro (*Buech.*, cui pro *codd.*) -r propere vertit prosumiam. TITIN. com. 127 sapientia -r navem torquet, non valentia. CIC. Cato 17 si qui -em in navigando nihil agere dicant, quom... clavum tenens quietus sedeat in puppi. VERG. Aen. 3, 269 fugimus..., qua cursum ventusque -rque vocabat. 5, 12. 6, 337. OV. fast. 2, 99 (*sq. syn. navita*). VITR. 10, 3, 5 navis onerariae maximae -r ansam gubernaculi tenens... una manu... versat eam. SEN. epist. 85, 33 -r... promisit... navis regendae scientiam. 95, 7 -em facit ille, qui praecipit: sic move gubernaculum, sic vela summitte *eqs.* PETRON. 101, 8 persuade -i, ut in aliquem portum navem deducat. 114, 2 nec, quo destinaret cursum, -r sciebat. 114, 3. QVINT. inst. 2, 17, 24. CLAVD. DON. Aen. 3, 266 Palinurus peritissimus -r, ... qui regendorum navigiorum arte pollebat *eqs.* VVLG. prov. 23, 34 eris... quasi sopitus -r, amisso clavo. SALV. gub. 1, 3 navigans -r numquam manum suam a gubernaculo... tollit. VARRO ling. 9, 6 rationi obtemperare debet -r, -i unusquisque in navi. CIC. inv. 1, 58 scientissimo -e utitur *navis*. rep. 1, 62. 5, 8 ut... -i cursus secundus..., sic... moderatori rei p. beata civium vita proposita est. ac. 2, 100. fin. 1, 42 -is ars. LIV. 26, 22, 6. SEN. epist. 30, 3 magnus -r et scisso navigat velo, et, si exarmavit, tamen reliquias navigii aptat ad cursum. 85, 32 CVRT. 5, 9, 3. PETRON. 108, 8 -e relicturum se navis ministerium denuntiante. QVINT. inst. 5, 11, 26 remiges sine -e... nihil valere. APVL. mund. 35 p. 171, 1 quod est in triremi -r, in curru rector, ... hoc est in mundo deus (*cf. TERT. apol. 47, 7 [sim. SALV. gub. 1, 3]. LACT. inst. 7, 3, 6*). VVLG. Ion. 1, 6. apoc. 18, 17 et omnis -r et omnis, qui in lacum navigat, et nautae et qui in mari operantur. SIDON. epist. 8, 12, 5 tuas laudes... inter transtra remiges, -es inter aplustria canent. CIC. parad. 20 auri navem evertat -r an paleae: inre aliquantum, in -is inscitia nihil interest (*cf. fin. 4, 76*). SEN. epist. 97, 11. QVINT. inst. 4, 1, 61 pessimus -r, qui navem, dum portum egreditur, impegit. HIER. epist. 1, 2, 2 si me ad... portus aestus adpulerit, -r putabor; si inter... orationis anfractus... sermo substitit, facultatem forsitan quaeras.

CIC. nat. deor. 3, 76 si . . . -r vim tempestatis accuset. Phil. 7, 27 etiam summi -es in magnis tempestatibus a vectoribus admoneri solent. ad Q. fr. 1, 1, 5 OV. trist. 1, 11, 21. SEN. epist. 85, 30 *al.* 108, 37 -r in tempestate nauseabundus. QVINT. inst. 10, 7, 3. HIER. epist. 100, 14. NEP. Att. 10, 6 -r, qui navem ex hieme . . . servat. LIV. 24, 3, 12 (*opp.* nautae et vectores). SEN. contr. 3 praef. 14 -em in piscina aestimare. SEN. epist. 85, 34 tranquillo . . . , ut aiunt, quilibet -r est (*sim.* iam LIV. 24, 8, 12. *cf.* Otto, *Sprichwörter* p. 156; Weyman, *Archiv* 13 p. 384). SEN. dial. 1, 4, 5 -em in tempestate, in acie militem intellegas (*cf.* 6, 5, 5. CYPR. mort. 12 p. 304, 19 AVG. serm. ed. Mai 55, 1 SIDON. epist. 8, 10, 12). PLIN. epist. 9, 26, 4. CIC. rep. 5, 5 astorum -r peritus. div. 1, 112 multa -es . . . praesentiant (*sim.* 2, 13 *cf.* 1, 24). 2, 12. 16 ratione providet . . . tempestates -r. 2, 145. LIV. 37, 12, 11 ex quo statum caeli notare -es possent. PETRON. 102, 3 -r, qui pervigil nocte siderum . . . motus custodit (*cf.* LACT. ira 13, 6 CLAUD. DON. Aen. 3, 515 MACR. Sat. 5, 11, 10, 13). SEN. dial. 4, 31, 5 -r numquam ita totos sinus securus explicuit, ut non expedite ad contrahendum armamenta disponderet (*cf.* CLAUD. DON. Aen. 5, 15 MACR. Sat. 7, 5, 30). QVINT. inst. 12, 11, 5 ut vetus -r litora . . . portus . . . tempestatum signa *eqs.* . . . docebit. VEG. mil. 4, 43 nauticorum -umque solertia. *varia de condicione -um:* PLAVT. Amph. 950 -em . . . Belphegonem (967). SEN. benef. 6, 17, 1 -i et opifici vilissimae mercis . . . corollarium adpersimus. TARR. PAT. dig. 50, 6, 7 quibusdam aliquam vacationem munerum graviorum condicio tribuit, ut sunt . . . menses . . . -es, naupegi *eqs.* FIRM. math. 8, 20, 10 qui . . . in ipsa Navi habuerint horoscopum, erunt nautae -es negotiatores. *sim.* saepius. AVG. in psalm. 106, 13 negotiatores et -es. FLOR. Verg. p. 185, 16 si vagus -r *essem*, iam dicata pelagi deae prora penderet. *latente allegorico sensu:* VVLG. Ezech. 27, 8 habitatores Sidonis et Aradii fuerunt remiges tui: sapientes tui, Tyre, facti sunt -es tui (*de* ITALIA Weing. v. p. 2346, 31). 27, 27 *app.* nautae (*item* 27, 29). 27, 28 a sonitu clamoris -um tuorum conturbabantur classes. 27, 29 universi -es maris. *cf.* HIER. in Ezech. 8, 27 p. 323.

2 *t. t. de certo nautarum gradu (si navi praecerat nauarchus vel magister, quem hodie 'Kapitän' appellamus, ad -is officium solum pertinebat cursum navis dirigere; is dignitatem inter magistrum et proretam mediam tenebat [de -bus navium bellicarum v. l. 58 sqq.]. in comparatione:* PLAVT. Rud. 1014 si tu proreta isti navi, ego -r ero): CIC. inv. 2, 154 dominus navis, cum idem -r esset. CORP. III 3 (= INSCR. Dessau 4395) Dionysio Sostrati filio Alexandrino, -e navis parasemo Isopharia T. Cl. Theonis. ALF. Vlp. dig. 9, 2, 29, 4 si navis alteram . . . obruisset, aut in -em aut in ducatorem (*i. magistrum*) actionem competere damni. VLP. dig. 19, 2, 13, 2 si magister navis sine -e in flumen navem immiserit. PAVL. dig. 39, 4, 11, 2 'domino navis' opponuntur: vectores, magister, -r, proreta, nautae. COD. Theod. 10, 19, 6 -r ipsius navis vel magister. VVLG. act. 27, 11 centurio . . . -i et nauclero magis credebatur (*καπερνήτης . . . ναυκλήρως*). CASSIOD. Ios. antiq. 9, 11 p. 273 nautae . . . -r . . . ipse nauclerus.

3 *de -bus navium bellicarum:* CAES. Gall. 3, 9, 1 Caesar . . . naves . . . longas aedificari, . . . remiges ex provincia institui, nautas -esque comparari iubet. 5, 10, 2 civ. 1, 58, 1. 2. 3 nostri . . . minus exercitatus remigibus minusque peritis -bus utebantur. 2, 4, 1. 2, 6, 2 artificio -um. 3, 28, 5 -em in terram navem eicere cogunt. NEP. Chabr. 4, 2 LIV. 29, 25, 12. 29, 27, 8. 30, 25, 12. 32, 30, 2. 40, 28, 7 VAL. MAX. 1, 5, 6. 9, 8 ext. 1. CVRT. 4, 3, 18 -es . . . imperare soliti. 4, 4, 8. 7, 9, 6 cursum -es . . . regere non poterant. 9, 9, 3. 15. QVINT. inst. 2, 17, 34 navalibus proeliis -r est -i adversus. FRONTIN. strat. 1, 12, 11.

4 *t. t. de certo ordine militum classicorum (-es praetoriae classis in principalium ordine fuisse videntur; dignitate erant sub nauarchis [trierarchis] singularum navium; v. Marquardt-Mommsen, Staatsverw. II p. 514 sq.):* BELL. Afr. 3, 4 neque circum loca -bus praefectisque, quid peterent, praeceperat Caesar. LIV. 29, 25, 7 scaphas circummisit, ut ex . . . navibus -esque et magistri navium et bini milites in forum convenirent ad imperia accipienda. 45, 42, 3 Cn. Octavius dedit sociis navalibus in singulos denarios septuagenos quinos, -bus, qui in navibus fuerant duplex, magistris navium quadruplex TAC. Agr. 28 ann. 15, 46. hist. 4, 16 remiges e Batavis -es centurionesque trucidant. 5, 23 PLIN. epist. 6, 16, 11. CORP. VII 238 (*sacc. II.* = INSCR. Dessau 4787) Mude(nus?) mil(es) leg(ionis) VI vic(tricis) guber(nator) Mommsen; -natricibus *sc. matribus Hübner*) leg(ionis) VI. VEG. mil. 4, 32 singularae . . . liburnae singulos nauarchos, id est quasi navicularios, habebant, qui exceptis ceteris nautarum officiis -bus atque remigibus et militibus exercendis cotidianam curam . . . exhibebant. 4, 43 in nauarchis diligentia, in -bus peritia, in remigibus virtus eligitur. CORP. III 3165 T. Titinio Iuliano gyb(ernatori) IIII (*tetrere*) Fort(unna) (V 960 guber(natori?) III (*triere*) Corc(. . . ?). *sim.* X 3432. 3436 [= INSCR. Dessau 2854]. 3437). XI 88 (= INSCR. Dessau 2829) guber(nator) de Galeat(a). X 3437* gubernatoris ex III (*triere*) F(ide?). VI 32777. X 3385 d(is) m(anibus) M. Antoni Apol(loni?) guber(nato)ris centur(ia) Ar(ri?). 3428 guber(natori) veterano ex clas(se) pr(aetoria) Misen(ense) (X 3429. 3434 [= INSCR. Dessau 2853]. 3435 gybern(ator). XIV 238). X 3430 veteranus ex gybern(atore). X 3431. 3433. XIII 8323 (= INSCR. Dessau 2828). *inter servos aulicos:* CORP. X 6638 C 1, 5 Argaeus gyber(nator); *fort. ref. ad 2, l. 34 sqq.*

B in similitudine: 1 *de homine natante:* SALL. hist. frg. 3, 37 duos quam maximos utris levi tabulae subiecit, qua super omni corpore quietus invicem tracto pede quasi -r existeret (*cf.* FRONTIN. strat. 3, 13, 6 p. 2342, 78). 2 *de rectore equorum:* ENN. ann. 486 cumque -r magna contorsit equos vi (QVINT. inst. 8, 6, 9 translatio . . . cum in rebus animalibus aliud pro alio ponitur, ut de agitatore -r magna *eqs.*) CHAR. gramm. p. 359, 8 B. quemadmodum in navi auriga dici potest, ita et in curru -r, ut 'cumque *eqs.*' *sim.* DIOM. gramm. I 457, 28 SACERD. gramm. VI 466, 30).

II *in imagine et translate: de administratoribus, moderatoribus rerum sive corporearum sive incorporearum:* A *speciatim: de moderatoribus corporum multiforum, societatium:* 1 *mundi, terrae, hominum, sim. (loco dubio* PS. APVL. Ascl. 19 [p. 55, 3 Th.] summa vero -ori[s] [Thomas, gubernationis G, Goldb.] summo illi domino paret. *cf. etiam* p. 2346, 75): SEN. Phaedr. 903 pro -r poli et qui secundum fluctibus regnum moves. PS. APVL. Ascl. 3 caeli . . . et ipsius animae et omnium quae mundo insunt, ipse -r est, qui est effector, deus. 16 rector -rque . . . sensibilis dei (*i. mundi*). 17. 26 ille dominus et pater, deus primipotens et unius -r dei. 29 sol . . . semper -r vitalium . . . est (*ibid.* dispensator. v. quae seq.). TERR. adv. Iud. 2 p. 703, 3 Oe. deus, universitatis conditor, mundi totius -r (LACT. inst. 5, 8, 5 effector et -r. RVFIN. Orig. in lev. 5, 2 p. 337, 6. RVSTIC. Conc. I 4 p. 188, 30 crucifixus . . . a quattuor -bus [Anna, Caipha, Herode, Pilato] et ab aliis mundi iudicibus). FIRM. math. 5 praef. 3 tu deus . . . omnium -r et princeps . . . imperator et dominus (SALV. gub. 2, 7). CORP. VIII 18219 (*saec. IV*) Iovi . . . deorum principi -i omnium rerum caeli terrarum rectori (AVG. civ. 5, 23 p. 236, 17 D. dominus -rque rerum. SEDVL. op. pasch. 4, 2 deus rerum providens -r [carm. pasch. genitor]. CASSIOD. in psalm. 146, 5 -r et conditor). AVG. c. Adm. 18 p. 174, 1 deo -e omnium temporum. civ. 7, 30 p. 313, 9 D. aquarum creator et -r. SALV. gub. 1, 19 elementorum (*ibid.* fabricator). 2, 9 vitae. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 24, 21 -is perpetui. *nota* PS. APVL. Ascl. 10 effector mundi deus et eorum, quae insunt omnium, simul cuncta gubernando cum homine ipso, -e compositi. 32 p. 71, 12 Th. *sensus humanus* per . . . memoriae tenacitatem et -r effectus est terrae.

2 *rerum publicarum:* CIC. ad Q. fr. 1, 1, 5 provinciae tranquillitas . . . dormientem -em vel obruere potest. Sest. 98 quid est . . . propositum his rei publicae -bus, . . . quo cursum suum derigere debeant? epist. 2, 6, 4 dux nobis et auctor opus est et eorum ventorum . . . moderator quidam et quasi -r. CIC. Rab. perd. 26 custodes -esque rei publicae. rep. 2, 51 quasi tutor et procurator rei p., sic enim appelletur, quicumque erit rector et -r civitatis. SEN. epist. 73, 9. APVL. Plat. 2, 26 civilis -r. HEGES. 4, 26, 1 dignum Romani imperii -em. VVLG. prov. 11, 14 ubi non est -r, populus corruiet (ITALA [Pallad. hist. mon. I 15] qui non habent gubernacula. οἷς μὴ ὑπάρχει κυβερνήτης). DIG. de conc. dig. 2, 6 discipuli *docti* . . . inveniantur . . . iudiciorum optimi tam athletae quam -es. CASSIOD. var. 5, 4, 5 *de advocatione:* -em litium (*cf. ibid.* causarum scopulos transire).

3 *ecclesiae sim.:* CYPR. epist. 59, 6 p. 674, 1 ut ecclesiae inimicus -e sublato atrocius . . . circa ecclesiae naufragia grassetur. 61, 1 p. 695, 18 ut pascendo gregi pastor et gubernandae navi -r et plebi regendae rector redderetur (*v. infra* l. 58). HIER. epist. 7, 5 ut perforatam navem debilis -r regat Lupicinus sacerdos. POMER. 1, 16 ecclesia -is vigilantia gubernata (*opp.* ipsum -em perdet, submersa fluctibus). CAES. AREL. suggest. p. 305 pastores dicimur et -es vel episcopi nominamur . . . si -es sumus, ita inter fluctus saeculi navim ecclesiae debemus . . . gubernare. CYPR. epist. 66, 5 p. 730, 11 nec fraternitas habuerit episcopum nec plebs praepositum nec grex pastorem nec ecclesia -em. EPIST. syn. Sardic. occ. (Hil. coll. antiar. B II 1) AVG. serm. 4, 32, 35. EVCHER. instr. 1 p. 87, 9 in Noe -es ecclesiae praefiguntur. TRACT. in Luc. 1, 2 priores et praecessores apostoli, -es fidei et rectores, vetusti antistites et pontifices. NOVELL. Iust. 11, 6 (*ad archiepiscopum quendam*) tuae sedis -em.

B *in universum:* MAR. VICTORIN. defin. p. 35, 5 homo vel naturalis vel artifex vitae -r. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 5, 62 possibilitatis (*sc. et bonum et malum faciendi*) . . . -i (*i. homini, opp.* datori, *sc. deo*). HESYCH. in lev. 27, 30—33 p. 1178^c discipulus . . . ipse suus erit -r, ipse doctor. MART. CAP. 2, 152 et populi Genio . . . supplicatur et unusquisque -i proprio dependit obsequium (*syn.* tutelator). ACT. Archel. 22 (19), 7 arbitrii atque animae libertate velut -e utimur. *nota de agrorum cultoribus:* NOVELL. Valent. 6, 2, 2 quisque . . . conventus ad eos, qui id (*i. dilectum*) exsequuntur, deducere -es agrorum suorum . . . distulerit (*ante:* actores vel conductores).

synonyma et adposita: ad IA: centurio, navita, negotiator, rector. ad IB: agitator, auriga. ad IIA 1: conditor, creator, dispensator, dominus, effector, imperator, princeps, rector. ad IIA 2: custos, moderator, rector. ad IIA 3: episcopus, pastor, praefectus, rector. ad IIB: actor, conductor, doctor. *opposita:* dominus, ducator, magister (*cf. autem* p. 2346, 43 sqq.), minister, nauarchus, nauclerus, nauta, praefectus, proreta, remex, vector.

derivatum: gubernatorius. *fem. gubernatrix, -icis.* cub. leg. in INSCR., v. p. 2349, 13 sq. (*proprio sensu voc. nusquam invenitur. in hexam.: p. 2349, 8; inter-* [Häfner])

dum adiectivi vice fungitur: TER. Eun. 1046 fortunam conlaudem, quae -x fuit? CIC. de orat. 1, 38 ista praeclara -e, ut ais, civitatum, eloquentia. DECL. in Catil. 60 aquilam argenteam . . . praeclaram auspicem ac -em furoris tui. LACT. inst. 1, 2, 3 de providentia -e rerum. ira 13, 5 luna . . . nocturni temporis -x. AMM. 25, 4, 14 cervicibus Fortunae aliquamdiu bonae -is evectus. PS. AVG. quaest. test. 109, 11 p. 262, 26 -x hominum (*iustitia*). THEOD. PRISC. log. 3 natura omnium -x. CORIPP. Iust. 1, 56 digna . . . caelo vestra -x lati sapientia mundi. RVSTIC. c. aceph. p. 1189^D non alia anima alterius corporis -x est naturaliter. *in imagine*: DIOM. gramm. I 300, 7 oratio ad linguam sui -em migrat (cf. p. 2344, 3). LAVRENT. eleem. p. 116^B dextera (sc. manus) -x, sta in puppe et dirige proram. *epitheton Fortunae*: CORP. XIII 7792 Fortun(ae) cub(ernatrici). 12049 Fortunae cubern(atrici). (*v. etiam supra l. 1 et l. 6*). VII 238 v. p. 2347, 70.

gubernātorius, -a, -um a gubernator. *gubernatoris proprius*: MVTIAN. Chrysost. hom. 8, 4 p. 297, 3 si quis -am disciplinam vel fabricam lignariam discere voluerit (τὴν κυβερνητικὴν . . . ἐπιστήμην). *fem. subst. (sc. ars)*: ORIG. in Matth. 18, 12 p. 1616^C gubernator est qui didicit -am.

gubernātus, -ūs m. a gubernare. *actio gubernandi i. q. gubernatio*: PS. RVFIN. in Os. 3, 1—5 p. 981^A eodem sacri spiritus -u . . . textit oraculum.

gubernio, -ōnis m. [a gubernare. W.] i. q. gubernator. ISID. orig. 19, 1, 4 -o, qui et gubernator (GLOSS. guernio guernator). GLOSS.^L I Ansil. GV 7 -io: nauta.

gubernita, -ae m. a κυβερνήτης. GLOSS. κυβερνος: -a.

gubernius, -iī m. [a gubernare. W.] i. q. gubernator: LABER. mim. 3 -ius (-nus Ribb., sed cf. Gundermann, Archiv 7 [1892] 588). GELL. 16, 7, 10 neque non Laberius obsoleta quoque et maculantia ex sordidiore vulgi usu ponit. . . in Anna Peranna -um pro gubernatore . . . dicit. HIST. Apoll. rec. A 25 p. 47, 4 cum haec . . . defleret atque ploraret fortiter, introivit -us (guu- P; gubernator rec. B). ACT. Petr. 5 -us . . . nomine Theon. *ibid.* post paucos dies surrexit -us ora prandi sui. cf. gubernus. v. Onom.

gubernio, -āvi, -ātum, -āre [κυβερνώ. W.] scribitur: guv-: SORT. Sang. 51, 11 GREG. TVR. Franc. 9, 33 B¹ VEN. FORT. carm. 5, 5, 10 CP. 5, 9, 6 CP. 6, 2, 19 PM. 6, 1, 126 M. GREG. M. epist. 2, 48 et saepius. CORP. X 5200. gob-: GREG. TVR. Franc. 7, 14 plerique codd. *formae contractae*: -asse: APVL. met. 6, 29 al. -assem: CIC. Pis. 20. -asti: AMBR. exc. Sat. 1, 20. -arit: CIC. de orat. 1, 174. *vix deponens*: GREG. TVR. Franc. 9, 33 (*v. p. 2351, 15*). GLOSS. κυβερνώ. NOT. Tir. 110, 17. *in litteris ex graeco conversis exprimuntur graeca*: ἀρχεῖν p. 2352, 51. γηροκομεῖν p. 2353, 56. διακυβεῖν p. 2350, 7. 68. 2352, 45. διέπειν p. 2352, 16. διοικεῖν p. 2352, 14. 44. 2353, 67. ἐπαρχεῖν p. 2352, 21. ἐπιτροπεύειν CASSIOD. Ios. antiq. 20, 4. εὐθύνειν p. 2352, 9. καθίστασθαι p. 2352, 13. κατευθύνειν p. 2351, 5. κατέχειν p. 2352, 11. κρατεῖν p. 2352, 6. κυβερνᾶν p. 2350, 4. 6. 2353, 68. νοσοκομεῖν p. 2353, 64. οἰκονομεῖν p. 2350, 69. 2353, 51. ποιμαίνειν p. 2350, 28. συνδιέπειν p. 2352, 21. τρέφειν p. 2353, 71. a se -ari: δι' αὐτοῦ χωρεῖν p. 2350, 35. *legitur inde ab ENN. PLAVT. TER., frequentant CIC. LVCR. MANIL. APVL. TERT. ICTI. deest: LVCIL. CATVLL. CAES. SALL. NEP. VERG. HOR. TIB. PROP. CVRT. PERS. LVCAN. PLIN. IVV. SVET., singulis locis habent: PLAVT. p. 2350, 79 TER. p. 2350, 81 RHET. Her. VARRO OV. VELL. PETRON. STAT. QVINT. TAC., binis: LIV. PLIN. nat. in hexametris formae trisyllabae semper verum concludunt (quadrisyllabae: EPIST. Sapph. 215 MANIL. 4, 279). [*it. governare, francog. gouverner, hisp. gobernar. M.-L.*] [*loco incertae traditionis*: CIC. Flacc. 64. corruptum, ut vid.: CARM. epigr. 744 = INSCR. christ. Diehl 452, 5].*

I proprie: navigia sim. per undas dirigere, i. q. regere, flectere, torquere, κυβερνᾶν: A technice: 1 absolute: i. q. gubernaculum tenere: ENN. ann. 482 tristi cum corde -as. CIC. Manil. 40 ars inaudita quaedam -andi (div. 1, 24 SEN. epist. 87, 15 PLIN. nat. 10, 28 QVINT. inst. 2, 17, 34 al. cf. infra l. 70). de orat. 1, 237 in -ando (fin. 4, 76). ac. 2, 66 derectius -ant. fin. 4, 76 bene . . . male. div. 2, 122. 123 -antibus rationem praescribere. off. 1, 87 quis . . . potissimum -ret. EPIST. Sapph. 215 -bit residens in puppe Cupido. LIV. 24, 8, 12 quilibet nautarum vectorumque tranquillo mari -are potest (proverbialiter; cf. SEN. epist. 85, 34 p. 2347, 7). MANIL. 4, 279 -andi studium. COLVM. 1 praef. 4 -andi peritos (cf. AVR. VICT. Caes. 39, 20). PLIN. nat. 7, 209 admanicula -andi. TAC. ann. 12, 56 Ps. AVG. serm. ed. Mai 55, 1. *proverbialiter, ut videtur*: LIV. 44, 22, 14 e terra ne -verit (*i. e. tuto consilia periclitanti ne dederit*). *metaphorice*: SEN. epist. 108, 37 in tempestate vitae non est loquendum, sed -andum. PS. AVG. serm. ed. Mai 97, 7 peccator . . . quasi nauta debet . . . remis suae paenitentiae -are. 2 cum acc.: ENN. ann. 483 dum clavum rectum teneam navemque -em (cf. Vahlen ad l.). CIC. de orat. 1, 174 quinquere mis aut etiam maiores -are. *ibid.* Argonautarum navem (opp. naviculam in portu evertere). FIRM. math. 8, 22, 4 gubernatores, qui naves . . . periti artificii moderatione -ent. CLAVD. DON. Aen. 5, 840. 10, 225 ACT. Petr. 5 p. 50, 14. **B in similitudine** (nutu et voluntate navigia et alia corpora per undas dirigere): STAT. Theb. 10, 14 viduae moderantibus alni, quas deus et casus tempestatesque -ant. APVL. met. 6, 29 Arionem delphinum -asse. AVG.

civ. 15, 27 p. 118, 17 D. magis divina providentiā quam humana prudentia natantem arcam -et. serm. 276, 4, 4 dominus inter undas -vit cadaver extinctum. homines pro eorum navigiis: VVLG. sap. 10, 4 sapientia dei per contemptibile lignum iustum -ans (κυβερνήσασα). 14, 6 spes orbis terrarum (*i. Noe cum suis*) ad ratem (*i. arcam*) confugiens . . . quae manu tua erat -ta (gr. ἐλπίς κυβερνήσεισα). *absolute*: VVLG. sap. 14, 3 tua, pater, providentia -at (διακυβεῖν).

II in imagine et translate: A cursum rerum et animarum, quae per locum moventur, dirigere (obscurius THEOD. PRISC. eup. faen. 91 pice superiora medicamenta, ut fasciola, . . . muniri et -ari oportet [*i. apta via ac regione duci?*]): 1 impulsu ipso: LVCR. 5, 560 vis animae, quae membra -at. PAVL. NOL. carm. 23, 190 vulneris arbitrio trepidantia membra -ans. PS. AVG. serm. ed. Mai 75, 4 manus caeci quasi alae vel remi totam molem corporis -bant. VITR. 10, 15, 7 -bant machinam . . . homines c (*latet notio promovendi*). SEN. Phaedr. 1075 Hippolytus currus -at. SIL. 16, 324 equos clamore (MART. 9, 22, 14 virga . . . equum. AMBR. Nab. 16, 65 Cain et Ab. 2, 1, 3 p. 379, 7. *absolute*: LVCR. 5, 404 Sol suum per iter . . . -ans). *metaphorice*: GELL. 1, 15, 1 linguam . . . debere . . . vinculis de pectore imo ac de corde aptis moveri et quasi -ari. 14, 1, 4 negotium quasi habena . . . de caelo vinctum -ari. APVL. Socr. 15 p. 153 prudenter curriculo vitae -to. CLAVD. DON. Aen. 7, 600 habenas rei publicae. VEG. mil. 1, 20 sinistra manu hastas. APVL. Socr. 10 p. 142 nubes . . . vice navium in aëris pelago ventis -antur. *allegorice*: PS. AMBR. serm. Sess. 3, 10 p. 138^A sacerdos . . . -bit eos (sc. lupum ovem etc.; ante: ducere). ITIN. Anton. Plac. rec. A 33 p. 181, 17 asellum . . . leo in pascua. *metaphorice*: RVFIN. Adamant. 1, 24 in virga ferrea gentes (reges codd.) -antur (ἐποικίζουσιν; ex psalm. 2, 9, ubi VVLG. reges eas gentis, LXX ποιμαίνει). *imprimis de grege plebis christianae*: CYPR. epist. 59, 14 p. 683, 26 portionem gregis regat unusquisque pastor et -et. SACR. Greg. 128, 3 (at SACR. Gelas. p. 656 et Leon. p. 345 dirigere). VEN. FORT. carm. 5, 5, 10 pastoris cura -et oves (supra: dirigere). 5, 9, 6.

2 nutu ac voluntate (CASSIOD. Ios. antiq. 1, 21 matri tradidit Ismaëlem, qui nondum a se poterat -ari [gr. 1, 217 μήπω δι' αὐτοῦ χωρεῖν δυνάμενον] i. q. recte ire, procedere): a quae moventur: SEN. Herc. f. 459 Phoebus -at astra. APVL. Socr. 6 p. 134 curant singuli daemones . . . praepetibus -andis. PS. QVINT. decl. 12, 17 nostris votis -ti flatus sunt. VVLG. Iob 37, 12 quocumque nubes voluntas -antis duxerit. VEG. mil. 3, 18 in quo loco tota acies -atur. RVFIN. Orig. in gen. 3, 2 p. 41, 11 sonitum non linguae pulsu redditum . . . sed superni nutus moderamine -tum. NICET. vigil. 7 p. 63, 23 deo -ante profectus est. *metaphorice*: VVLG. Is. 48, 17 -ans te in via, qua ambulas. b quae motum significant: CIC. epist. 2, 17, 1 iter meum rei publicae . . . ratio -bit. PASS. Mar. Iac. 2 p. 48, 15 intellegebant sua Christo -ante ad ipsum martyrii locum directa vestigia. MIN. FEL. 27, 1 daemones avium volatus -ant, sortes regunt (inde CYPR. idol. 7 p. 24, 9) declinante ad B 2 a a notione (p. 2351, 19): CIC. nat. deor. 2, 15 ab aliqua mente tantos naturae motus (*i. conversionem caeli stellarum sim.*) -ari. LVCR. 5, 77 solis cursus lunaeque meatus expediam, qua vi flectat natura -ans.

B res vel personas voluntate sua (aut vi innata) moderari:

1 praevallet notio ad effectum deducendi (saepe ad rectum convertendi; i. q. referre ad aliquid, ut: TERT. pudic. 9 p. 237, 15 ad [*i. secundum*] propositum domini . . . interpretatio -bitur): a res: VARRO Men. 351 lyram Sol harmoge quadam -ans . . . veget. MAT. carm. frg. 10 p. 49 M. curas . . . acerbas sensibus -are (asse codd. Non., subluet color corrigendi, cf. etiam SIL. 10, 270 ni damna -as crudelis belli). RHET. Her. 1, 1, 1 si copia dicendi . . . rectā intellegentiā . . . -etur. CIC. Sull. 78 illa tormenta -at dolor, moderatur natura cuiusque . . . , regit quaesitor, flectit libido. Phil. 5, 26 bellum civile opinione plerumque et fama -atur. off. 1, 115 regna, imperia etc., . . . in casu sita temporibus -antur (sq. a voluntate proficisci). OV. trist. 5, 14, 29 rara . . . virtus, quam non Fortuna -et. CIC. de orat. 3, 223 voltus oculis -atur. PETRON. 127, 1 digitis -antibus vocem. CIC. ac. 2, 99 sic omnis ratio vitae -bitur (fin. 2, 43. 4, 39. Tim. 46 ut di iuniores homini principes se ducesque praeberent vitamque eius. regerent et -arent [gr. διακυβεῖν]. LVCR. 5, 1117. CASSIOD. Ios. antiq. 1 praef. vitam bene -aturus [gr. οἰκονομεῖν]). ATT. 8, 4, 1 cuius fortunae nos . . . motum ratione quadam -himus. div. 2, 34 aestuum accessus et recessus lunae motu -antur. FIRM. math. 3, 1, 13 ut errantes actus providentiae magisterio -rent. TERT. nat. 1, 20 p. 92, 19 consilium inspirat(ur) et iudicium -at[ur] (sic Reiff.). CYPR. patient. 20 p. 412, 1 patientia mentem -at (HYMN. Ambros. 1, 7, 17 syn. regere. LEO M. epist. 87, 1 p. 439^A). epist. 15, 1 p. 513, 18 ut diaconi . . . martyrum desideria consiliis suis et scripturarum praeceptis -rent. POMER. 3, 27 p. 509^B ut et ratio appetitum -et et rationi appetitus obtemperet. VVLG. prov. 16, 1 Domini est -are linguam. *absolute*: PLAVT. Mil. 1091 iam ex sermone hoc (abl.) -bunt doctius porro (*i. fere q. rem recte gerere*). b personas sim. (loco mutilo SORT. Sangall. 51, 11 f[.]tis cordis -aris): TER. Hec. 311 qui pueros -at animus. CIC. ad Brut. 1, 10, 3 Caesarem meis consiliis adhuc -tum. Phil. 10, 19 si veteranorum nutu mentes huius ordinis -antur. VITR. 1 praef. 1 cum . . . populus . . . et senatus . . . tuis cogitationibus . . .

[Häfner]

-retur (*spectat ad 2 a β, infra l. 73*). MANIL. 4, 812 quae ... alia in varios affectus causa sidera -at. TERT. pudic. 21 p. 268, 30 disciplina hominem. CYPR. epist. 48, 4 v. p. 2353, 72. VVLG. prov. 14, 29 *patiens* multa -atur prudentia. Sirach 49, 4 *Iosias* -vit ad dominum cor gentis (*κατέβηκε*). AVG. pecc. mer. 1, 22, 31 p. 30, 10 BACHAR. fid. 3 p. 1029^A. MAR. VICTORIN. in Phil. 4, 9 p. 1231^A (*adp. regit. sim. SACR. Greg. 117, 1*). TERT. monog. 6 imagines prophetant, definitiones -ant. *se are*: RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 77, 6 B. rationabiliter per ea, quae didicit, semet ipsum -at et vitam suam moderatius librat. OPTAT. 7, 3 p. 172, 8 potuit ... ita se -are, ut nihil incurreret, quod doleret. *se praebere*: HILARIAN. curs. temp. p. 158, 15 homo ut sapiens animal ... sese -ret in mundo. *subest color erudiendi*: PELAG. in I Tim. 3 p. 879^D si filios suos erudire nescivit, quomodo tantos dei filios -bit (*supra*: nutrire). PRVD. perist. 9, 35 *magister* agmen tenerum ac puerile -at. GREG. TVR. Franc. 9, 33 p. 387, 13 regredere et [-are liberos] (-ares l. *al.*, -a res liberosque Bonnet).

2 *praevallet notio administrandi, curandi. a specia-*
tim: potestate vel iure corpus multiplex (societatem homi-
num, munera) dispensare: a mundum, naturam, res
humanas sim. (de forte infra l. 24, fortuna l. 58, fatis l. 37. 55):
CIC. nat. deor. 1, 100 quae (*natura*) *mundum* ... effecisset, mo-
veret, regeret, -ret. 1, 52 deus ... aliquis, qui regat, qui -et (*cf.*
2, 73 *syn. administrare*). MANIL. 1, 251 *mundum* deus ... tacita ra-
tione -at (*ante*: regere). 1, 494 si fors ista (*i. mundum*) dedit ... , fors
ipsa -et. 4, 890 (*locus incertae lectionis*). PS. APVL. Ascl. 40 *deus*.
MIN. FEL. 20, 2 *mundus* ... unius dei nutu -atur (*supra*: regere).
PANEG. 8 (5), 10, 2 mens. 3 (11), 3, 4 Iuppiter perpeti cura quamvis
compositum -at imperium. AVG. civ. 4, 31 p. 186, 14 D. motu ac ra-
tione *mundum* (*sim. ibid.* p. 186, 19. 33. 187, 3 BOETH. cons. 3, 9 vers. 1).
VAL. CEM. hom. 1, 1 p. 692^D disciplinae ratio. SALV. gub. 1, 20 sum-
mam totius mundani corporis (*syn. regere*). CIC. har. resp. 19 deo-
rum numine omnia regi -arique (PS. APVL. Ascl. 29 *sol* omnia.
TERT. nat. 2, 2 p. 97, 13 ignis. CYPR. epist. 95, 5 p. 672, 18 [*syn. re-*
gere, et sic fere in seqq.]. FIRM. math. 1, 1, 4 AVG. perf. iust. 19, 41
p. 43, 16 serm. 52, 3, 5 SALV. gub. 1, 27. 2, 8. BOETH. cons. 1, 5 vers. 25
deus omnia certo fine. 3, 12, 48 bonitatis clavo. CASSIOD. Ios. antiq.
13, 8 p. 372 fata non omnia, sed aliqua -are *Pharisaei dicunt*. GREG.
TVR. vit. patr. 12, 2 p. 713, 4). LVCR. 5, 1240 potestates ... magnas ...
divum, quae cuncta -ent (MANIL. 2, 82 ratio. SIL. 6, 467 *Iuppiter*.
PS. APVL. Ascl. 10 COMM. instr. 1, 34, 21 NICET. psalm. 7). CASSIOD.
Ios. antiq. 10, 14 p. 303 (*syn. curare*). *nota*: MIN. FEL. 18, 5 utrum
unius imperio an arbitrio plurimorum caeleste regnum -etur (*i. ex-*
erceatur). PS. APVL. Ascl. 24 Aegyptus ... descensio omnium quae
-antur atque exercentur in caelo (*inde* AVG. civ. 8, 23 p. 355, 26 D.).
LVCR. 1, 21 rerum naturam *Venus*. VITR. 9, 6, 3 rationes, quibus
eae res (*sc. naturales*) natura rerum -rentur. MIN. FEL. 17, 4 esse ali-
quid numen ... , quo omnis natura inspiretur, moveatur, alatur,
-etur. SIL. 17, 38 *Cybelae* proles terramque fretumque sideraque et
manis regnorum sorte -ant. PS. APVL. Ascl. 17 spiritu ... agitantur
sive -antur omnes in mundo species. 30. CLAUD. DON. Aen. 6, 580.
725 (*cf.* HIER. epist. 64, 18, 8). AVG. civ. 22, 29 p. 629, 21 D. PASS.
Thom. 113, 9 Neptunus mare -at (*ante*: tenere, regere). FRONTO
p. 332, 22 N. providentia res -antur (*ibid.* discernere). AVG. civ. 12, 21
p. 547, 3 D. APVL. Plato 1, 12 omnia, quae naturaliter ... feruntur,
providentiae custodia -antur. CLAUD. DON. Aen. 7, 290 deos fatis
-antibus regi. 10, 1 *Iuppiter* debuit ... *deos atque homines* aequo mode-
rationis arbitrio -are. CARM. epigr. 492, 6 dearum (*Parcarum*), quae
... cuncta -ant. 2121, 1 Fortuna hominum dubia ... fata. PRVD. c.
Symm. 2, 216 nec bona praesentis vitae numerosa -ant numina.
absolute: LVCR. 5, 107 quod procul a nobis flectat natura -ans. PS.
RVFIN. in Am. 2, 9 p. 1066^A quod vita ... in dei providentia -ante
consisteret. SALV. gub. 1, 18 dum ... semper -at deus, semper et
iudicat. 2, 6 (*syn. regere, opp. negligere*). 2, 8 *syn. disponere*.

de stellarum vi decernendi: MANIL. 1, 406 *Canicula* movet
... mundum, vultuque -at. 2, 823 *proximus cardo* fundamenta tenet
rerum censusque -at. 2, 912 pars mundi ... mortis ... -at. 2, 925.
3, 139. 208. APVL. mund. 27 *solis, lunae, cuncti caeli* cura salutem
terrenorum omnium -ari (*cf.* FIRM. math. 2, 30, 2). CENS. 8, 2 p. 13, 19
stellarum ... cursu genus humanum -ari. FIRM. math. 1, 6, 1 omnes
actus nostros divinis *deorum* (*i. stellarum*) ... agitationibus -ari (*sim.*
1, 7, 37). 3 pr. 3 hominem ... stellae quinque ... sustentant, ut ani-
mal ... simili divinitatis substantia -etur.

β *res publicas* (*semper personae -ant praeter* CIC. Phil. 1. 82.
rep. 1. 83. *cf. etiam* p. 2350, 22): CIC. Att. 2, 7, 4 *in plena de navi*
metaphora: -are. 2, 9, 3 male vehi malo alio -ante quam tam ingratis
vectoribus bene -are. 7, 3, 5 quod (*σκάφος*) a Pompeio -bitur. Pis. 20
rei publicae navem. prov. 7 *urbem* (*opp. evertere*). PLANC. 13 tanta in
tempestate. rep. 1, 11 tranquillo mari. 1, 45 in -anda re publica
moderantem cursum. Phil. 2, 92 omnia te -ante naufragia metue-
bam. CIC. Rab. perd. 5 *deorum* ope et auxilio multo magis haec
res p. quam ratione hominum et consilio -atur (Mur. 83 [*syn. tenere*].
Sest. 97 har. resp. 41 Phil. 1, 35. 7, 7 consulatus ... rem p. rep. 3, 47
sapientia. de orat. 1, 8 consilio ac sapientia). rep. 1, 52 virtute -ante.
leg. 3, 28 principis ordinis consilio nat. deor. 1, 7 off. 1, 77. 2, 74. 77.

VITR. 1, 2, 9 potentium cogitationibus. DECRET. decur. Tergest. (CORP.
V 532) 2, 30 (*aet. M. Aur.*) *qua providentia* rem p. n(ostram) in<f>ati-
gabili cura -at. PANEG. 2 (10), 11, 1 veluti iunctis dextris (*ante*: re-
gere). 4 (9), 5, 3. CAPITOL. Gord. 31, 1 Misitheii consilio. TREB. trig.
tyr. 18, 11. Gall. 2, 2 consulari imperio. ANON. Vales. 14, 83 bene sine
querela. CASSIOD. Ios. antiq. 16, 4 (*βασιλείας κατεῖν*). *al. absol.*:
SCHOL. Inv. 3, 313 tribuni consulari potestate in re p. -arunt. CIC.
rep. 2, 15 singulari imperio ... melius -ari et regi civitates. Att.
4, 18, 2. CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 94, 30 pie (*εὐθύνειν*). FIRM. math.
6, 3, 9 civitatum officia -antes (*sim.* 6, 23, 1). CASSIOD. Ios. antiq. 14,
19 (*κατέχειν*). CIC. Flacc. 63 Massilia urbs ... optimatum consilio
-atur. CASSIOD. var. 10, 29, 1. CIC. S. Rosc. 21 unus omnia (POM-
PON. dig. 1, 2, 2, 1 *reges* manu. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 12 [*καθίστα-*
σθαι]. 16, 9 cuncta [*διοικῶν*]. v. *etiam infra l. 35*) FLOR. epit. 1,
2, 4 *Numa* imperium religione et iustitia. SPART. Carac. 11, 3 *al.*
CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 151, 19 sedes imperii (*διέποντες*). DRAC.
Romul. 3, 223 regnum sub pace (*v. infra l. 31*). CIC. S. Rosc. 131
cum Sulla solus rem p. regeret orbemque terrarum -ret. VOPISC.
Tac. 16, 6 FIRM. err. 29, 4 *al.* IORD. Get. 57, 291 *Hesperiam* regi-
mine. CASSIOD. Ios. antiq. 2, 7 p. 46 *Ioseph* Aegyptum ... providentia
(*συνδιέπων*). 8, 2 Syrorum terras (*ἐπὶ ἡγεμον*). COD. Iust. 1, 27, 2 *Afri-*
cam nostro moderamine recte (*ibid.* custodire). COD. Theod. 6, 19, 1
(*a. 400*) provincias. *saepius. nota* INST. Iust. de inst. promulg. 7
ut tempus et bellorum et pacis recte possit -ari. SIL. 10, 270 v.
p. 2350, 58.

magistratum: CIC. Mil. 68 tribunatum ... ad salutem meam
-tum. TREB. trig. tyr. 19, 1 proconsulatum. SIDON. epist. 1, 7, 3 praefec-
torem. CASSIOD. var. 6, 6, 8 dignitatem ... congrua gravitate. NO-
VELL. Iust. 35 pr. cum ... quaestoriam ... tum sacri scrinii memoriae
quam epistolarum ... censuram. *nota*: RVFIN. hist. 5, 21, 1 Com-
modo regni apicem -ante. COD. Iust. 10, 32, 67, 1 praefectorum prae-
torio infulas. *magistratus munera*: CIC. Verr. II 5, 34 iura
omnia praetoris urbani nutu atque arbitrio Chelidonis ... -ari. Cluent.
147 haec quaestio sola ita -atur (*syn. regere, administrare*). epist. 2,
7, 1 ut omnia -es et moderare prudentia tua (*de tribuno pl.* VOPISC.
Prob. 10, 7 recte omnia. COD. Iust. 1, 17, 1, 11). VITR. 5 praef. 5 in
foro et publicarum et privatarum rerum rationes per magistratus
-antur. CARM. epigr. 19, 6 ius -o remque fungor Caesarum. TREB.
trig. tyr. 6, 6 *aerarium*. FIRM. math. 3, 12, 1 pecunias aut thesauros
regios suis ... dispositionibus. VVLG. IV reg. 15, 5 *Ioathan* -bat pa-
latium et iudicabat populum. COD. Theod. 6, 28, 6 officia. 6, 29, 2, 1
curas gerere et cursum publicum -are. SALV. gub. 7, 68 loca urbis
et membra populi. COD. Iust. 1, 27, 1, 15 iudices ... suas admini-
strationes -are studeant (NOVELL. Iust. 17 praef. p. 118, 2 Kr. [*δι-*
οικῶν]. *ibid.* p. 118, 9 [*διακυβεσθῶν*]).

imperio subiectos regere, continere (POMER. 1, 12, 1 v. p. 2353,
53): VVLG. Esth. 13, 2 clementia et lenitate -are subiectos (NOVELL.
Iust. 17 praef. p. 117, 32). SALV. gub. 7, 68 membra populi. CASSIOD.
var. 1, 20, 3 iniuriā populos. 7, 12, 2 ordines curiae sapienter. COD.
Iust. 1, 49, 1, 1 quos (*provinciales*) nuper *iudices* -verant. 12, 35, 18.
CASSIOD. Ios. antiq. 18, 9 p. 522 gentem suo regimine (*ἡγεμον*). CONC.^S
I 3 vers. Tur. p. 180, 19 sub sua manu populum (VEN. FORT. carm.
6, 1, 126). GREG. M. epist. 11, 63 effera corda gentilium. INSCR. Des-
sau 6611 fide ... integritate. CORP. X 5200 cuius provisione ... felici-
ter -ti sumus. *speciatim in re militari*: VOPISC. Aurelian. 18, 1
equites. CAPITOL. Gord. 29, 4 militem. VEG. mil. 2, 8 centurio primi
pili ... quattuor centurias ... in prima acie (*sim. ibid.* *saepius. syn.*
regere, ducere). GREG. M. epist. 7, 3 p. 553^B *exercitum*.

γ *munera ecclesiastica*: CYPR. epist. 61, 1 p. 695, 18 v.
p. 2348, 52. POMER. 1, 16 v. p. 2348, 55. CAES. AREL. suggest. p. 305
navim ecclesiae ... -are. *sim.* CYPR. epist. 33, 1 p. 566, 11 ut ...
omnis actus ecclesiae per *episcopos* praepositos -etur. 52, 1 p. 617, 16
regendae aut -andae ecclesiae curam. 59, 2 p. 667, 14. 66, 9 p. 733, 15
Christus arbitrio et nutu ... et praepositos ipsos et ecclesiam ... -at.
68, 1 p. 744, 16 -andae ecclesiae libram tenentes. AVG. c. Pelag. 4,
12, 33 domino ... ecclesiam -ante. SACR. Leon. 330 *apostolorum* ma-
gisterio. CYPR. epist. 71, 4 p. 774, 14 in provincia Africa ... eccle-
siam domini. AVG. gest. Pelag. 14, 32 per *Paulum* dominus ... tot
ecclesias. ZACCH. 3, 4 p. 1155^A GREG. M. epist. 2, 37 p. 133, 4. *passim*.
PALLAD. hist. mon. I 17 monasterium (*v. p. 2353, 7*). GREG. TVR.
Franc. 9, 40 parochias (*v. regulariter*). IOH. epist. Ravennas GREG.
M. epist. 3, 66 p. 229, 33 sedem apostolicam (GREG. M. epist. 2,
46 p. 147, 4). PRVD. perist. 2, 43 *Laurentius* caelestis arcanum do-
mus fidis -aus clavibus. CONST. apost. cod. Veron. 51 p. 32^v Sp.-T.
rerum ecclesiasticarum episcopus habeat sollicitudinem et -et ipsa.
COD. Iust. 1, 2, 14 pr. *plebem christianam sim. (v. etiam*
p. 2350, 30 sqq.) -at deus: RVSTIC. CONC.^S I 4 p. 13, 16 divino spiritu
-ante, *sc. ecclesiam* (*δηναγωγοῦντος*). SACR. Greg. 202, 37 ut ... populus
tuo (*sc. dei*) ... munere -etur. 202, 56. SALV. gub. 2, 7 -ari te a deo
cnn ceteris Christianis (*syn. regere*). -ant *apostoli*: RVFIN. Greg.
Naz. orat. 1, 51 *Petro et Paulo* regendi gratia -andique concessa est.
SACR. Greg. 129, 7 ut familia tua (*sc. dei*) *apostolorum* precibus -etur.
Leon. 343. *pontifex, episcopus*: COMM. instr. 2, 28, 11 *episcopus*
plebem continet recte -ans. RVFIN. hist. 4, 1, 1 Greg. Naz. orat. 2, 3, 2
[Häyner]

AVG. serm. 24, 5 SACR. Greg. 79, 4. GREG. M. epist. 2, 48 p. 149, 18 pastoris moderamine (sim. 3, 20). *ibid.* p. 149, 20.

δ domum, familiam sim.: CIC. Att. 6, 1, 2 domus nulla tanto consilio aut tanta disciplina -atur. APVL. met. 9, 24 femina... larem mariti pudice -bat. AMBR. exc. Sat. 1, 20 fratris domum (VVLG. gen. 39, 4 Tob. 10, 13). PALLAD. hist. mon. I 17 ut... propria cura muliebri monasterium -ret. GREG. TVR. Franc. 9, 40 p. 397, 20. INSCR. christ. Diehl 1092, 5 virgines instituens monachosque gu<bernans>.

ε corpus hominis sim. (hominem pro eius corpore): MANIL. 4, 892 animus cuncta corporis atque animae -at dispensatque hominem. FIRM. math. 4, 1, 3 ut animus... servientis sibi corporis fragilitatem... -ret. TERT. nat. 2, 2 p. 97, 13 perinde in mundo ignis omnia -et sicut animus in nobis. CLAVD. DON. Aen. 3, 305 vigor animi corpora. PRVD. c. Symm. 2, 384 hominis vitam sibi temperat atque -at vivida mens. RVSTIC. c. aceph. 1189^D.

h in universum: **α res administrare, curam personarum gerere**: **negotia sim.**: CIC. Att. 3, 8, 4 tu ista omnia vide et -a. 6, 3, 3 haec deus aliquis -bit. 12, 25, 1. 13, 25, 2. 14, 11, 1 haec fortuna viderit, quoniam ratio non -at. 15, 9, 1 haec casus -bit. 16, 2, 2 omnia nostra... gerito, regito, -ato. S. Rosc. 111 idcirco amicitiae comparantur, ut commune commodum mutuis officiis -etur (cf. SYMM. epist. 7, 62). MIL. 25 petitionem. LVCR. 3, 550 aures atque oculi eqs. ... vitam... -ant. VITR. 6 praef. 3 maxima et necessaria... animi mentisque cogitationibus -ari. VELL. 2, 127, 1 magnis adiutoribus ad -andam fortunam usi. APVL. apol. 43 mediae divorum potestates divinationes cunctas et magorum miracula. PS. APVL. Ascl. 8 incolere atque -are terrena. CORP. IX 3375 (a. 156) Silvane..., qui nemus Idaeum Romanae castra -as. TERT. anim. 37 p. 363, 11 *Parula dea partum*. patient. 12 p. 18, 19 *patientia* omnem speciem salutaris disciplinae (15 p. 22, 19 pacem -at, dilectionem adiuvat). bapt. 3 p. 203, 23 *aqua* vitam terrenam. uxor. 1, 8 quae a domino indulgentur, sua gratia -antur, quae ab homine captantur studio perpetrantur. CYPR. epist. 18, 1 p. 523, 15. COMM. instr. 1, 29, 6 *deus* prata tua... vineas... greges (sq. regere). PANEG. 10 (4), 7, 3 hominum utilitates -at numen divinum. FIRM. math. 2, 30, 5. CORP. VI 32420 *virginis Vestalis opera* (acc.)... -ante Vesta matre. AVG. civ. 5, 21 p. 233, 26 D. SEDVL. carm. pasch. 1, 267 *idololatres* ramos... orat, ut natos caramque domum eqs. ... censumque -ent (op. pasch. 1, 26 custodiant). IVNIL. 2, 9 iniuncta sibi... negotia -ant angeli. COD. Theod. 12, 1, 33 (a. 342) quicumque... ampliore... iugerationis modum cultura et sollicitudine propria -verit. GREG. TVR. Franc. 7, 14 pater molinas (*aedificium pro negotio*). *speciatim de rei familiaris administratione* (cf. *etiam* p. 2352, 38 sqq. et p. 2352, 74 sqq.). CIC. Att. 10, 8, 6 si ii rem p. regent, quorum nemo duo menses potuit patrimonium suum -are. FIRM. math. 5, 1, 31 multorum substantiam (CASSIOD. var. 6, 8, 1). AVG. serm. ed. Mai 126, 11 recte... te habiturum (*quod habebis*), bene usum, pie -urum. COD. Theod. 2, 17, 1 pr. COD. Iust. 1, 4, 27, 3 res furiosi utiliter -ari. *sim. passim apud Ieros.* *absolute*: **i. q. agere, gerere, dispensare**: VITR. 5, 3, 4 ad summum ita est -andum, ut eqs. (6, 6, 7). PALLAD. hist. mon. II 5 p. 360^D ita... -vit ac dispensavit dominus, ut eqs. (ὡκοδόμησε). **personas**: AVG. serm. 276, 4, 4 *dominum* -asse viventem, quem non reliquit exanimem. SEDVL. carm. pasch. 1, 267 v. *supra* l. 38. POMER. 1, 12, 1 p. 428^B suscipiendo peregrinum, vestiendo nudum, ando subiectum. PALLAD. hist. mon. II 12 p. 366^A. CASSIOD. Ios. antiq. 4, 6 p. 110 ut ipsi filios haberent, qui eos in senectute -arent (γηροκομήσουσιν). PASS. Thom. 128, 19 in hoc saeculo -tus... a Christo.

β aegritudines, aegrotos curare: SORAN. p. 2, 4 quotiens primo occurrerit *praefocatio matricis*, paregorice -etur (opp. meta-syncritice curetur). THEOD. PRISC. log. 23 acutae... aegritudines aliter utilius -ari non poterunt. 25 sucis eos... -bo. 36. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 91 medicinali delectu -ante (*ibid.* curantur). PALLAD. hist. mon. II 16 p. 375^B leprosus per annos quindecim -batur et accipiebat curam de manibus Eulogii (ἐνοκοκμήσιν).

γ curam victus gerere: **i. fere q. nutrire**: SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 224, 15 filios Israel... cotidianis dapibus -vit. VITAE patr. 5, 10, 36 mediocriter -bat vitam suam de his, quae eqs. (ἐδίοικει ἐαυτόν). *ibid.* -are corpus (κνβεργῆσαι). ANTHIM. praef. 3, 29 necesse habemus nos -are taliter, ut non pro nimietate ciborum adgravemur. MVTIAN. Chrysost. hom. 11, 4 p. 315 Pater et adulteros... et maleficos -at (τρέφει. sq. nutrire).

adv. gubernanter, i. ritu gubernantis: CYPR. epist. 48, 4 ut Dominus... sacerdotes sua voluntate... tueatur, -anter (-antes v, -ans, -antes Zμ) inspirans ac subministrans... vigorem.

derivata: gubernabilis, -naculum, -natio, -nativus, -nator, -natrix, -natus, -nio, -nita, -nius, -num, -nus.

composita: agguberno, praeguberno.

gubernum, -i n. [a gubernare. W.] v. F. Brender, D. rück-lauf. Ableit. im Lat., Laus. 1920 p. 38 sq.; sec. Leumann, Lat. Gramm. p. 196, derivatione retrograda q. d. formatum ex gubernaculum, quod pro deminutivo accipiebatur; a κυβερνον, quae vox nusquam obvia est, derivatum esse putat Fohalle, Mélanges Vendryes 1925 p. 164. apud veteres auctores nulla nisi forma guberni invenitur. GLOSS.^L II Philox. GV 4 gubernum: κυβέ(ρ)νον (akter hoc glossema intellexit

Gundermann, Archiv. 7, 1892, 588). [it. vet. governo, francog. vet. gouver. M.-L.]

i. q. gubernaculum: LVCL. 578 proras despoliate et detondete -a (MAR. VICTORIN. gramm. VI 56, 11 de apocope metri necessitate facta Lucili versum pro exemplo adfert, addens: id est gubernacula. NON. p. 490 -a, pro gubernacula. Lucilius Satyrarum lib. xx eqs.). LVCR. 2, 553 disiectare solet magnum mare transtra -a (caverna codd.) antemnas eqs. 4, 439 recta superne -a. [Bücheleri ad verba latina PROCOPI. Goth. 1, 24, 30 (corrupte tradita) coniecturam '-um Roma tenente' v. Mus. Rhen. 1908, 154.]

gubernus, -i m. [a gubernare. W.] cf. κυβερνος. **i. q. gubernator** (huc non traho, sed sub gubernum colloco GLOSS.^L II Philox. GV 4): HIST. Apoll. rec. A 39 p. 81, 15 Athenagora dixit ad -um (ante: gubernator).

compositum: archigubernus.

Häfner.

gubia et gulbia, -ae f. [inc. orig. W.] de forma gubia v. Niedermann, Archivum Romanicum 5, 440 sq. [it. sgubbia, francog. gouge, hisp. gubia. M.-L.] VEG. mulom. 1, 26, 2 componis pedem ad gulbiam (gubbiam F). ISID. orig. 19, 19 (de lignariis), 15 inter instrumenta: guvia (gubia, gulbia, gulvia al.). GLOSS. II 522, 46 gulvia. podoglifin (ποδογλυφιστον be). est quod nos appellamus 'Hohlmeißel'.

gubio, -ōnis m. idem q. gobio (v. p. 2125, 37). POL. SILV. chron. I p. 544, 17 inter nomina natantium -o. forma gub(i)us, -i m. ORIBAS. syn. 4, 3 in 'media materia inter extenuantem et spissantem': aspratiles pisces... gufos (Aa, gubus La) morena buglossa (gr. κωβιδόν). 4, 16 gubi (Aa, gubus La. κωβιδός).

gubus v. s. gubio.

gufa v. bicerra.

gufo, -ōnis m. signif. inc. CASS. FEL. 33 p. 71, 11 carbones etiam de -e (gusione al.) vitis facies (turione Heraeus coll. Theod. Prisc. eup. 53 et ind. Ros. s. v. turio).

gufo v. s. bubo p. 2222, 2. [adde: it. gufo. M.-L.] cf. etiam 1. bufo p. 2237, 45.

gugga (-ae?). signif. inc. PLAVT. Poen. 977 facies quidem edepol Punicast. :: -ast homo.

***gula**, -ae f. [cf. c. armen. ekul 'devoravit', slavon. glūtū, russ. golt 'fauces', 'gula'; fort. ind. gilāti, girāte 'devorat' et c. gr. καταβλέδει, καβλέει καταπίνει Hes., βλωμός 'frustum panis'; fort. gr. δέλεαρ, aeol. βλήρ 'esca illex'. W.] **de orthographia**: γούλα: p. 2355, 64. 2356, 3. gyla: improbant: CHAR. gramm. p. 132, 4 B. -am, ut Iulius Modestus ait, per u scribimus, non per y, quae Graecis vocabulis necessaria est. CAPER gramm. VII 105, 17 insultabis 'gylam' dicentibus. contra accipit: MAR. VICTORIN. gramm. VI 20, 2 sic... 'gylam'... 'Syllam', 'proximum' dicebant antiqui.

legitur in codd. hisce: IVV. 5, 158 P. NOVATIAN. cib. Iud. (ubique). SYMPH. 84 gylla S. AMM. 28, 4, 3 V. SCHOL. Cic. Bob. p. 99, 17 St. ORIBAS. eup. 4, 71 Aa. guil(l)a: PORPH. Hor. sat. 1, 1, 101/2. al. ANTH. 303, 1 cod. A s. VII/VIII (cuila B, gui- V), v. l. 59. LACT. inst. 6, 17, 19 R. opif. 11, 6, 10 B s. VI/VII. al. HIER. epist. 64, 2, 1 B. PELAG. in I Cor. 6, 12 p. 156, 14 S. (V, i eras.; vilem B). al. PS. SORAN. quaest. med. p. 367, 12 guilla m¹. ORIBAS. saepius; v. p. 2355, 53. 54 et cf. Mörlund, Symb. Osloenses 6 (1928), 48. BENED. reg. 1 A¹ (i eras. T). GLOSS. III 350, 77 gubila. cf. et SVLP. SEV. dial. 1, 8, 5 guela V s. VII. de re v. Schuchardt, Vokalismus d. Vulg. lat. II 198 sq.; Birt, Kritik u. Hermen. p. 23. 135. gola: VEN. FORT. carm. 6, 7, 10 CM¹ G¹. TRACT. Priscill. 1, 22 (Rev. Bénéd. 24, 322). 1, 30. gurla: SERM. Hauser p. 2357, 8 (cf. gurgus, gurgulio sim.).

de prosodia: gūla? ANTH. 301, 1 (an gūlla?, cf. l. 49), v. p. 2356, 63. NEMES. (?) auc. 28, v. p. 2355, 63. **de formis**: gen. sg. γούλας: HIPPIATR. p. 2355, 64. LEONT. NEAP. p. 2356, 3. NOT. Tir. 103, 95. **de significatu**: GLOSS.^L II Philox. GV 9

λαίμος, φάρυγξ. GLOSS. βρόγχος. βρόχθος. λάρυγξ. vertuntur haec Graeca: βρόγχος: p. 2355, 48. οίσοφάγος: p. 2355, 74.

στόμαχος: p. 2355, 78. 80. φάρυγξ: p. 2355, 52. 54. φιλοσόματος (sub II A): p. 2356, 25. extat inde a PLAVTO (v. p. 2355, 1), CAECIL. (2, v. infra l. 71), LVCL. (p. 2355, 8) per totam latinitatem.

frequentant SEN. phil. et TERT.; deest ex. gr. TER., CAES.; vitatur praeterea a poetis epicis (sing. l. Ov. PROP., v. p. 2355, 17. 19). [val. gurā, it. gola, francog. gueule, hisp. gola. M.-L. (v. p. 2355, 84).]

[*dub. an* CAECILIO ascribendum: MACR. Sat. 3, 15, 9 quis neget indomitam apud illos et, ut ait Caecilius, 'vallatam' (com. 283) -am fuisse, qui eqs. falso trad.: APVL. met. 1, 4 mea -a (meacula recte Cornelissen). CIC. Scaur. 10 collum recte codd. (-am Porph. Hor. sat. 2, 1, 56). restit.: SEN. epist. 95, 41. in sent. corrupta: TERT. nat. 2, 8 p. 110, 17 (cf. Borleffs ad l.).]

I proprie de parte corporis: A sensu laxiore de ipsis faucibus, i. q. guttur (de interiore parte faucium intelligendum iis locis, quibus de potu vel esu agitur; contra spectat ad exteriorem partem colli qua intrinsecus guttur est, cum de -a transfigenda, obstringenda sim. legimus [v. ex. gr. p. 2355, 2. 12. 18. 26. 64 et cf. iugulum]. audacius de anteriore colli parte [opp. cervicis]: p. 2355, 46): 1 hominum (diaboli: p. 2355, 37. exempla p. 2355, 16. 20. 25 allata iam tangere videntur eam notio- [G. Meyer]

nem q. e. sub IIA 1, p. 2356, 9 sqq.: PLAVT. Aul. 302 *avarus* cum it dormitum, follem obstringit ob -am ... ne quid animae forte amittat dormiens (cf. 659 illi socienno tuo iam interstringam -am). MEN. 970 tergum quam -am, crura quam ventrem oportet potiora esse servo, cui eqs. Stich. 636 mihi iam intus potione iunceae (vincoea BD) onerabo -am (cf. seqq.). CAECIL. com. 283? v. p. 2354, 72. POMPON. Atell. 98 restis vilis (biles codd. Non.) est, velet (i. 'liget') -am. LVCIL. 946 atque omnes mandonum -ae (VARRO Men. 53 et magnae 'mandonum -ae'). VARRO Men. 317 quibus (comendonibus) mota (nota codd.) voluptate cum edunt (come- codd.), dum taxat -a gaudet, frg. Serv. auct. georg. 3, 433 ingluvies ... tori sunt circa -am. CIC. Verr. II 4, 24 *Cominium* obtorta -a de convivio in vincla ... abripi iussit (VAL. MAX. 9, 5, 2). SALL. Catil. 55, 5 vindices ... laqueo -am *Lentuli* fregere ([MARCELL. chron. II 93, 490, 32]. FIRM. math. 1, 7, 39 nefariis frangentium -am manibus oppressus. et al.). SALL. (?) in Tull. 5 lingua vana, manus rapacissimae, -a immensa, pedes fugaces (cf. p. 2354, 84). PROP. 4, 10, 44 *Virdomaro* iaculantis ab agmine ... torquis ab incisa decedit unca -a (cf. VLP. dig. 9, 2, 11 pr. praecisa [TERT. pall. 5 p. 953 Oe.]). OV. met. 8, 846 dira fames implacataeque vigeat flamma -ae (cf. MART. 3, 17, 3 urebat ... manus, sed magis ardebat Sabidi -a). MANIL. 5, 196 fastidiet orbem venter (ob luxuriam) et ipse -am Nereus ex aequore pascet ([it codd.]). SEN. nat. 3, 17, 3 oculos ante quam -am pavit [sc. piscis in garo natans]). PAVL. FEST. p. 112 ingluvies a -a dicta (ISID. orig. 10, 137). p. 120 a lura lurcones capacia -ae (cf. p. 2354, 84) homines et ... consumptores. SEN. dial. 7, 19, 1 sibi -am praesecuit ([APVL. met. 1, 13]. cf. APVL. met. 9, 38 mucrone -am sibi prorsus exsecuit. TERT. apol. 23, 3 proscat). SEN. epist. 70, 20 (syn. faucibus). 95, 19 quantum rerum per unam -am transitarum permisceat luxuria (cf. 114, 25 non omnem illum apparatus per -am ventremque transmittit [QVINT. decl. 260 p. 64, 18]). PETRON. 132, 13 quid est quod in corpore humano ventri male dicere solemus aut -ae capitique eqs.? PLIN. nat. 22, 137 al. MART. 7, 49, 2 mittimus ... faucibus ova tuis, poma, Severe, -ae. AVR. Fronto p. 69, 13 N. aqua mulsa sorbenda usque ad -am et reiectanda fauces fovi. TERT. spect. 2 p. 3, 24 v. p. 2356, 54. scorp. 6 p. 156, 7 evulsum ... hominem de diaboli -a (v. p. 2354, 83). resurr. 60 p. 120, 27 quo enim ... spelunca haec oris et dentium statio et -ae lapsus et competum stomachi eqs., cum esui et potui locus non erit? al. CARM. poet. min. V 76, 4, 4 ministri apponunt oculis plurima, pauca -ae. LACT. opif. 11, 6 al. DON. Ter. Phorm. 332 p. 430, 21 frumen dicitur tractus -ae, quo cibus in alvum demittitur (sim. Eun. 816 p. 448, 16 CASSIOD. in psalm. 4, 7 p. 51^p al. v. vol. VI 1, 1405, 41 sqq.). HIER. in Tit. 3, 9 p. 594^p in aspirationibus et quibusdam cum rasura -ae litteris proferendis (sc. vocibus hebr., cf. p. 595^p rasa fauce). PS. SORAN. quaest. med. Archiv 14 p. 367, 12 colli pars, quae ante est, -a vocatur, posterior autem cervix (ISID. orig. 11, 1, 60. v. p. 2354, 82). DIOSC. 5, 39 (gr. τὸν ... βρόγχον). VAL. CEM. hom. 6, 1 p. 709^p cum hinc ebrietas -ae gurgitem fovet, inde cupiditas eqs. (cf. SALV. gub. 7, 15 paene unus gurgis omnium -a, paene unum lupanar omnium vita). GREG. TVR. Franc. 9, 29 p. 384, 1. ORIBAS. eup. 4, 71 p. 590 gyla (v. p. 2354, 41) inflammata (Aa, deest La; gr. p. 752, 4 τῆς ... φάρυγγος ... φλεγμονώσης). ibid. (rec. La) p. 589 circa guilam ... tusellia. syn. 1, 17 p. 817 guilam (sic La; Aa: fauces; gr. p. 25, 3 τὴν φάρυγγα). et al. saepe.

2 *animalium*: CATO agr. 89 *turundas* in os indat *gallinarum*, paulatim cotidie addat: ex -a consideret, quod satis sit. PHAEDR. 1, 8, 8 gruis (nom.) -ae (sc. lupi) ... credens colli longitudinem. app. 23, 2 *serpens lacertam* devorare patula cum vellet -a. COLVM. 6, 2, 7 librales ... offas ... in -am boum demittito (PALLAD. 4, 12, 3). PLIN. nat. 28, 193 pulmo cervinus cum -a sua arefactus in fumo tussim sanat (cf. Marcell. med. 16, 61 gurgulionibus). APVL. met. 4, 15 ad ipsum confinium -ae (sc. ursae corii). NEMES. (?) auc. 28 *scolopax* vermiculos trahit et vili dat praemia -ae (cf. p. 2354, 60). HIPPIATR. gr. II 42, 11 (= PELAGON. 484) δακτυλίδιον ... ὑποκάτω τῆς γούλας κρέμασιν. VEG. mulom. 2, 40, 2 in detractio sanguinis ferramentum deprimis, ne in -am animalis mittas et bifurcum tangas (cf. CHIRON 7 bifurcio, qui est ad -am positum). CHIRON 9? v. infra l. 80. APIC. 8, 364 (haedus, agnus) exossatur diligenter a -a sic ut uter fiat (8, 384 per -am).

B *sensu artatu de altera fistula colli, per quam cibi demittuntur*: i. q. oesophagus ('Speiseröhre'): PLIN. nat. 1, 11, 66 uva, epiglossis, arteriae, -a. 11, 176 altera fistula exterior appellatur ... -a, qua cibus atque potus devolant, tendit ... ad stomachum eqs. (Arist. hist. anim. 1, 16 p. 495^a, 19 ἐντὸς ... τοῦ ἀρχέως ὁ ... οἰσοφάγος καλούμενός ἐστιν). ibid. -a e nervo et carne constat. 11, 177 cervix nulli est nisi quibus utraque haec (sc. arteria, -a). ceteris collum, quibus tantum -a. 11, 179 summum -ae fauces vocantur, extremum stomachus (Arist. l. c. 1, 16 p. 495^b, 19 sqq. ὁ ... στόμαχος). 11, 201 ceterae aves ... carent gutture (i. προλόβω) ... sed -a patentiore utuntur eqs. (Arist. l. c. 2, 17 p. 508^b, 33 sq. τὸν στόμαχον). CHIRON 9 ne -am aut gurgulionem rumpas (an ad A 2?; v. l. 67 et cf. p. 2365, 13).

C *singulariter*: de arteria aspera, i. q. gurgulio ('Lufttröhre'): VINDIC. gyn. p. 473 (rec. c) coniungitur autem -a pulmoni (rell. recc. gurgulio). de ipso ore (cf. it. gola, francog.

gueule): LEONT. NEAP. vita Ioann. 38 p. 76, 24 G. (satanas dixit) αἱ πέντε φόλλεις ... ἀρκοῦσιν τῷ οἴκῳ εἰς λάχανον ... καὶ λοιπὸν εὐθὺς ὡς ἵνα ἐκ τῆς γούλας τῶν τέκνων μου ἐστέρουν αὐτά, οὐδὲν ἐδίδουν.

II *metonymice: spectantur potius cibi, qui per -am transmittuntur*: A in malam partem de nimia cupiditate ciborum, edulium sim. (i. q. vinolentia: infra l. 84; nota in allegoria de cordis cupiditate dictum: p. 2357, 10): 1 sensu abstracto: i. q. voracitas, exquisitae cenae appetitus, luxus sim. (de bestiis: infra l. 54. 64. v. et p. 2354, 84): SALL. Iug. 89, 7 Numidae ... lacte et ferina carne vescebantur et neque salem neque alia inritamenta -ae quaerebant (PLIN. nat. 16, 31 boleti suillique -ae novissima inritamenta. TAC. hist. 2, 62 AMM. 28, 4, 3. AVG. civ. 22, 24 p. 613, 4 D. ibid. voluptate faucium et condimenta. MACR. Sat. 7, 5, 29. cf. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 7 p. 546^p irritatio -ae. et al.). Ps. CIC. in Sall. 5, 13 immensae -ae impudicissimi corporis quaestus sufficere non potuit. HOR. sat. 2, 7, 111 qui praedia vendit, nil servile -ae parens habet? epist. 1, 6, 57 eamus quo ducit -a, piscemur, venemur. PAVL. FEST. p. 96 neque -ae indulgendum ventremque coartandum (TERT. pudic. 12 p. 242, 13 ieiun. 17 p. 296, 18. et al.). SEN. contr. exc. 4, 1 proiectus in omnia -ae libidinisque flagitia (SEN. benef. 3, 28, 4 libidinis et -ae servus. epist. 124, 3 improbamus -ae ac libidini addictos. al. PORPH. Hor. sat. 1, 1, 101/2 p. 229, 5. RVFIN. hist. 3, 28, 5 p. 259, 13 ventri et -ae ac libidini deditus [gr. φιλοσόματος ὄν καὶ ... σαρκικός]. et al.). SEN. suas. 7, 5 Antonii -ae duorum principum bona ... non potuerunt satisfacere (ISID. reg. monach. 9, 7 p. 879^p -ae vel gutturi). VAL. MAX. 9, 1, 1. SEN. dial. 12, 10, 3 fastidienti -ae. epist. 29, 5 obicere philosophis congiaria, amicas, -am. 47, 8 adulatio et intemperantia aut -ae aut linguae (PELAG. in I Cor. 6, 12 MACR. Sat. 3, 13, 14. cf. TERT. ieiun. 16 p. 295, 14 incontinentiam -ae). 89, 22 profunda et insatiabilis -a hinc maria scrutatur, hinc terras (VAL. CEM. hom. 19, 1 p. 749^c, opp. ieiuniorum curam. 19, 3 p. 750^c al.). 95, 42 aliquorum -am inrito (cf. AVG. serm. 210, 8, 10 condimentis). 108, 14 circumscribere -am et ventrem (MART. 1, 20, 3 quid dignum tanto tibi ventre -aque precabor? al. v. p. 2357, 46). al. PETRON. 119 v. 33 ingeniosa -a est (MART. 13, 62, 2). PLIN. nat. 9, 63 admovet ... sibi -a sapes piscibus satis (i. disseminatis). 9, 66 mullum expirantem versicolori quadam et numerosa varietate spectari proceres -ae (an nom. pl., ita ut ad 2, p. 2357, 16, pertineat?) narrant. 9, 168 nec -ae causa, sed avaritiae (APVL. apol. 27 AMBR. hex. 3, 9, 38). 10, 37 cum abundant ... genera avium, quae -a humana populatur. 21, 68 inter oblectamenta ... -ae (HIER. hom. Orig. in Ezech. 7, 3 p. 393, 10 B.). al. MART. 2, 40, 8 o stulti, febrem creditis esse? -a est (cf. 11, 86, 6 non est haec tussis, Parthenopae, -a est). 5, 70, 5 o quanta est -a, centies comesse! (Ivv. 1, 140 quanta est -a, quae sibi totos ponit apros). 7, 20, 18 nec esculenta sufficit -ae praeda (cf. HIER. psalt. sec. Hebr. praef. 40 al.). QVINT. decl. 298 p. 178, 12. al. Ivv. 5, 94 dum -a saevit. 5, 158 plorante -a. al. PLIN. epist. 2, 6, 5. SVET. Vit. 7, 1 profundam -am ... expleri (cf. 13, 3 homo non profundae modo, sed intempestivae quoque ac sordidae -ae. v. et supra l. 31). GELL. 6, 16¹⁶ versus Euripidi (frg. 892 N.²), quibus delicatiorum hominum luxuriantem -am confutavit. al. APVL. met. 10, 15 infandam memoratu hebetis iumentis (sc. asini) -am. TERT. spect. 2 p. 3, 24 sumpsimus ... -am (v. p. 2355, 35) ad -ae crimen, et ventrem ad -ae societatem eqs. nat. 1, 10 p. 78, 19 bulgae (vul- A) aut sacrilegae -ae. ieiun. 1 p. 274, 14 -ae frenos imbuentem (adv. Marc. 2, 18 p. 359, 27. cf. SIDON. epist. 2, 13, 7 gladius e laquearibus dependens -am Damoclis ... frenabat). 10 p. 288, 22 Ionathan -ae ... simplicis reus fuerat (i. inscius cibis vetitis famem extinguens). resurr. 4 p. 30, 17 ipsorum temporum propria -a. passim. PORPH. Hor. sat. 2, 4, 1—12 p. 308, 5 -ae et corporis libidinem. NOVATIAN. cib. Iud. 4 p. 234, 1 -ae temperantia. al. ANTH. 303, 1 quo festinus abis, -a (v. p. 2354, 59) impellente, sacerdos? SYMPH. 84 (musca) improba sum ... quid enim -a turpe veretur? SCHOL. Cic. Bob. p. 99, 17 St. ad -ae blandimenta (HIER. epist. 64, 2, 1). HIER. epist. 22, 10, 1 quae -am damnent et simplices cibos praebeant. in Is. 24, 7 p. 284^a -a et ebrietate (AVG. serm. ed. Mai 115 a -a vel ebrietate). al. RVFIN. Orig. in gen. 3, 6 p. 48, 2 B. suavitatibus -ae (OP. imperf. in Matth. 1 p. 632). PRVD. cath. 7, 11 luxus et turpis -a, vini atque somni degener socordia. AVG. doct. christ. 3, 12, 19 foedissima -ae flamma (cf. etiam p. 2355, 20). conf. 1, 19, 30 al. SVLP. Sev. dial. 1, 8, 5 edacitas in Graecis -a est, in Gallis natura (i. victus, quantum natura exigit). BACHAR. repar. laps. 8 p. 1044^p pugnabat cum scuto ieiunii adversus illecebras -ae (sic opp.: HESYCH. in lev. 20, 50—55 p. 1137^a. PETR. CHRYS. serm. 13 p. 226^p -a cum ieiunio ... configit. cf. FAVST. REI. serm. 25 p. 323, 15 illum non pro infirmitate <non> posse, sed pro -a ieiunare non velle). MACR. Sat. 7, 5, 23 titillante -a. al. AVIAN. fab. 37, 20 qui libertatem postposuere -ae. CASSIAN. inst. 5, 1 p. 81, 17 gastrimargia, quae interpretatur -ae concupiscentia (5, 3 p. 83, 7 al. PALLAD. hist. mon. II 20, 1 p. 377^p. et al.; v. vol. VI 1, 1701, 11 sqq.). ORIENT. comm. 2, 48 ambitiosa -a. VAL. CEM. hom. 10, 2 p. 723^c infelices quos ad ... contumeliam venter invitat et ad omnem iniuriam -a numquam poculis exsatiatura sollicitat (i. 'potandi aviditas', [G. Meyer]

v. p. 2356, 7). *al.* ARNOB. ad Greg. 13 p. 407, 17 contra -am . . . et voraginem. SIDON. epist. 7, 13, 3. FAVST. REL. epist. 5 p. 191, 21 qui vitae bonum in -ae ingluvie et voracitate constituit ([*antecedit*: ventri et gutturi]. MART. BRAC. iact. 1 p. 32^D). POMER. 3, 6, 1 p. 480^C *al.* GREG. TVR. vitae patr. 8, 11 p. 701, 11 -ae inhians. SERM. Hauler, Archiv 10 (1898), 442 (*additam. ad* serm. palimps. Ambr. ap. Mai, script vet. nov. coll. III 2 p. 244, 11) corrumpitur enim et fornicatur in desideriis, in iracundia, in gur<lam v>entris (v. p. 2354, 58). *et al. saepe.* *nota allegoriam* (v. p. 2356, 8): ARATOR act. 1, 581 ferat esca salutem progrediens de pane poli; -a pectoris ipsum ambiat eqs. (*aliter* l. 30).

2 corporis parte pro toto sumpta significat eum hominem, qui -ae maxime deditus est: i. q. *helluo, homo edax sim.*: CIC. ATT. 13, 31, 4 o -am insulsam! pudet me patris (*notatur Q. Cic. fil.*). HOR. sat. 2, 2, 40 'porrectum magno magnum spectare catino vellem' ait Harpyiis -a digna rapacibus. PLIN. nat. 9, 66² v. p. 2356, 38. IUV. 14, 10 mergere ficedulas didicit nebulone parente et cana monstrante -a. ASSVMP. Moys. 7, 4 homines dolosi . . . omni hora diei amantes convivia, devoratores, -ae. *cf. etiam* l. 28.

B respicitur non tam aviditas edendi quam sensus ciborum saporibus bene diiudicandi: fere i. q. *gustatus* (strictius de subtilitate palati: *infra* l. 28. *cf.* palatum): COLVM. 8, 16, 4 hoc . . . periurium (sc. *lupus fluvialis spretus*) multorum subtiliorem fecit -am (*seq.*: docta . . . et erudita palata). MART. 6, 11, 6 tu Lucrina voras, me pascit aquosa peloris: non minus ingenua est et mihi, Marce, -a. 14, 220, 2 non satis est ars sola coco: servire palatum nolo: cocus domini debet habere -am. SCHOL. IUV. 4, 23 Apicius auctor praeciendarum cenarum . . . fuit nam exemplum -ae (*vix pertinet ad II A 2, l. 12*).

III translate de qualibet cupidine intenta: i. q. *concupiscentia carnalis*: HIER. adv. Iovin. 1, 36 p. 260^C ut semper fruuntur natura sua . . . uxoris ardentissimam -am fortuita libido restinguat. *de cupiditate spiritali*: PAVL. NOL. epist. 23, 1 p. 157, 13 sollicitas potius -am caritatis (i. *'desiderium tui diligendi'*) tantoque minus exples gratia litterarum, quanto maiorem . . . humanitate sermonis tui causam suggeris te ipsum . . . desiderandi. *aliter* l. 10.

syn. vel conii.: *ad I*: fauces: p. 2355, 28. 33. 35. 45. gurgulio: p. 2355, 84. stomachus: p. 2355, 38. venter: p. 2355, 4. 22. 30. 32. *ad II*: ebrietas: p. 2356, 67. edacitas: p. 2356, 72. epulae: PELAG. in Rom. 14, 16 p. 110, 11 S. ingluvies: *supra* l. 3. PRVD. ham. 322. lascivia: FRG. Vat. 37 TERT. ieiun. 17 p. 296, 26. libido: p. 2356, 21 sqq. SEN. dial. 7, 13, 2. TERT. anim. 40 p. 368, 3 libidinis, -ae, vinulentiae eqs. *al.* PELAG. ad Demetr. 18 p. 1111^{init.} *et al.* luxuria: TERT. ieiun. 17 p. 296, 26. luxus: p. 2356, 70. venter: p. 2356, 19. 35. 55. QVINT. decl. 260 p. 64, 18 TERT. bapt. 20 p. 218, 5 NOVATIAN. cib. Iud. 6 p. 237, 15 PANEG. 12 (2), 26, 3 LACT. inst. 6, 17, 19 *al.* QVEROL. p. 23, 29 SYMM. epist. 8, 23, 2 (*cf. Heraeus, Wschr. f. kl. Phil.* 34, 1917, 162). RVFIN. Orig. in iud. 8, 1 p. 509, 2 B. SVLP. SEV. chron. 2, 50, 2. *et al.* voracitas: l. 3. vorago: l. 2.

opp.: *ad I*: collum: p. 2355, 57. fauces: p. 2355, 77. frumen: p. 2355, 41. gurgus: p. 2355, 48. 50. guttur: p. 2355, 79. ingluvies: p. 2355, 11. 24. stomachus: p. 2355, 73. edacitas: PRVD. perist. 10, 810 (*verba martyris pigritiam carnificum increpantis*) -a est ferina, sed socors edacitas (i. *'voluntas edendi'*). *ad II*: abstinencia: GREG. M. moral. 19, 33 p. 119^B. ieiunium: p. 2356, 33. 74 sqq. natura: p. 2356, 73.

deriv.: gulator, gulo, gulosus.

gulātōrēs λῆγνοι, μάκται, καταφαγάδες GLOSS.^L II Philox. GV 21.

gubia v. gubia.

gullioca (gulluca) v. guttuliocae.

gulō, -ōnis m. [a gula. W.] i. q. *helluo, glutto*: PAVL.

FEST. p. 112 ab 'ingluvies' et glutto, -o, gumia, guttur eqs. APVL. apol. 32 etiam mergos et delphinos . . . tu eodem referes (sc. *in magorum numerum*), etiam -es omnes, qui impendio a piscatoribus mer<ca>nur. HIL. in psalm. 136, 11 p. 731, 10 ut potator ex ebrietate, -o ex cibis, . . . avarus ex pecunia initium gaudii sumit. MACR. Sat. 7, 12, 9 illud proverbium, quo utuntur -es eqs. (*cf. Otto, Sprichw.* p. 169). INSCR. tess. lusor. Röm. Mitteil. 11 (1896) p. 229 n. 16 GVLO X III. [*it. golo. M.-L.*]

gulōsitās, -tātis f. a gulosus. i. q. *voracitas, edacitas* (*cf. gula II A*): AVIAN. fab. apol. 30 corde apri petito a domino nec invento coci -s accusatur. GREG. M. in I reg. 5, 1, 4 p. 315^D plerique resistere gulae (v. p. 2356, 9) incipiunt, sed dum fatigari abstinenciae labore inchoant, ad usum se consuetudinis inclinant.

gulōsus, -a, -um. [a gula. W.] gy-: CAPITOL. Alb. 11, 2 P¹ (gu- P corr., Σ). LAMPR. Comm. 10, 1 P^a ut vid. (go- P^b). go-: VEN. FORT. carm. 11, 9, 13 AG.¹ GLOSS. IV 347, 24. 444, 2. 598, 8. *de comparatione*: compar. -ius: COLVM. 1 praef. 5 (*adv.*). MART. 3, 22, 5 (*adv.*). 7, 20, 1. superl. -issime: TERT. p. 2358, 59. *adv.* -ē: v. p. 2358, 54. NOT. Tir. 103, 96. *de notione*: IREN. 3, 8, 1 -um: id est, qui non possit a gula continere. GLOSS.^L I Ansil. GV 10 glutto. III Abav. GV 7 ventriculosus. II Philox. GV 10

ὀφροφάγος. GLOSS. adsumptor. helluo. popinator. tabernio. V 662, 16 -us puer (*cf. Goetz, ind. lect. aest. Jena 1888, p. VII*). legitur inde a PAVLO FESTI *infra* l. 36, COLVM. l. 55, SEN. philos. [*it. goloso. M.-L.*]

I gulae deditus vitio, sive multorum sive lautorum ciborum avidus; i. q. *edax, delicatum palatum habens*: A pro adi.: 1 proprie: a de hominibus (per hypallagen de vase: *infra* l. 20): SEN. nat. 3, 18, 7 non sunt (sc. *ad nulli funus concurrentes*) ad popinam dentibus et ventre et ore contenti — oculis quoque -i sunt (*nota sententiam audacius auctam; cf. quae antecedunt*: utar . . . temerarie verbis, proprietatis modum excedam). MART. 7, 20, 1 nihil est miserius neque -ius Santra. 8, 23, 1 esse tibi videor saevus nimiumque -us, qui propter cenam . . . caedo cocum. 9, 9 (10), 4. 12, 41, 1 non est, Tucca, satis quod es -us. 12, 64, 2 Cinna -us homo est. CAPITOL. Alb. 11, 2. SPART. Did. 9, 1 *Julianus* (*coniung. aleator al.*). Geta 4, 1. LAMPR. Comm. 10, 1 etiam puer et -us et impudicus fuit. HIER. in Is. 40, 9—11 p. 404^C (*ad Ezech. 34, 23 sqq.*) -is pastoribus reprobatis. 60, 1 p. 588^A -is Iudaeis. ISID. eccl. off. 2, 20, 12 p. 813^B uxor deformis . . . vetula . . . fetida . . . luxuriosa . . . fatua . . . -a . . . maledica. *de vase* (v. *supra* l. 8): IUV. 11, 19 haut difficile est perituram arcessere summam lancibus oppositis vel . . . quadringentis nummis condire -um fictile (SCHOL. *ad l.*: <h>ypallage. . . -um' dixit pro eo, quod -is [v. *infra* l. 36] paratur; 'fictile' . . . cac<c>abum -is cibus [*cf. infra* l. 35] compositum).

b de cane: SCHOL. HOR. app. epod. 6, 9 nugaci et -o cani. AVIAN. fab. apol. 37 de cane -o et lupo libertatem laudante.

2 in imagine: de lectore delicato: MART. 10, 59, 5 non opus est nobis nimum lectore -o, hunc volo non fiat qui sine pane satur. *de gurgite fluminis*: ENNOD. opusc. 3, 21 p. 336, 8 Summias . . . ager . . . in eo loci situs est, in quo terrenum marginem -us Padani gurgitis morsus adrodit (*nota abundantiam*).

3 translate de re: abstracta (per oxymoron): HIER. epist. 107, 10, 2 cultores Isis et Cybelae, qui -a abstinencia Fasides aves et fumantes turtures vorant, ne . . . Cerealia dona contaminent. *de cibo* *cf. l. 24*.

B pro subst. (*cf. et supra* l. 23): PAVL. FEST. p. 44 catillones appellabant antiqui -os. MART. 7, 20, 22 -us ille. 13, 71, 1 lingua -is nostra (sc. *phoenicopteri*) sapit. QVINT. decl. 333 p. 311, 8. VLP. dig. 21, 1, 4, 2 -os . . . impostores . . . mendaces . . . litigiosos. SCHOL. IUV. 5, 119 quidam -us. 14, 9. HIER. in Matth. 6, 21 p. 44^B -i deus venter est (in Os. 3, 14 p. 943^A. *cf.* in Os. 3, 12 p. 926^D -i et luxuriosi venter deus est). AVG. in epist. loh. 8, 5 audimus -os dicere 'amo turdos'. POMER. 3, 1, 2 p. 474^A. 3, 4, 2 p. 479^C -os . . . ebriosos, avidos, rapaces eqs. VEN. FORT. carm. 11, 9, 13. gulōsa, -ōrum n., fere i. q. *res delicatae*: PETR. CHRYS. serm. 11 p. 222^A esurienti Christo tenera offerre, non dura debuisti (sc. *diabole*); famem non asperis palpare, sed blandis; inedia non horridis urgere debueras, sed -is.

II i. q. *voluptuosus, libidinosus*: *de lingua*: MART. 11, 61, 13 dum tumentis mersus haeret in volva . . . partem -am (i. *linguam*) solvit indecens morbus (*nota vim ambiguam*). *de homine*: EVSTATH. Bas. hex. 8, 8 p. 955^B si edax et -us es, habes verba domini (sc. *psalm. 18, 10*); gr. p. 185^B ἀπολαυστικός καὶ φιλήδονος.

adv. gulōsē. nonnisi compar. et superl. i. q. *more edacis, delicate sim.*: COLVM. 1 praef. 5 officinas -ius condiendi cibos et luxuriosius fercula struendi. MART. 3, 22, 5 nil est, Apici, tibi -ius factum. *ironice de cultu mortuorum*: TERT. resurr. 1 p. 25, 10 magis ridebo vulgus tunc . . . cum ipsos defunctos atrocissime exurit, quos postmodum -issime nutrit.

deriv.: gulositas.

G. Meyer.

gulia v. gubia.

gum- et gumm-. quae hic desideras, quaere s. cum(m)-.

guma v. s. cummi.

gumba v. tumba.

gumbula v. gibbula.

gumen v. gummen.

65 gumia, -ae comm. [voc. *umbricum* i. q. *umbr. gomia acc. pl. fem. 'gravidas', cf. c. gr. γόμος 'onera in navem imposita', γέμειν 'impletum esse'*. W.] PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 235^B (p. 112 M.) ingluvies a gula dicta. hinc et . . . et -a eqs. gemia traditur NON. p. 117, unde GLOSS. V 642, 10 (*formam defendere conatur Stowasser, Arch. f. Lexik.* 8 [1893], 444 [*gomia non exstat in mss.*]). NON. p. 117 -ae: gulosi (*inde* GLOSS. V 642, 10 -ae: gulosi). -a est *helluo, lurco, nepos*. *de scortis* LVCIL. 1066 illo (*convivio?*) quid fiat, Lamia et Britto (*pitto codd.*) oxyodontes quod veniunt, illae -ae (gemiae illiae *codd.*) vetulae, improbae, ineptae. 1237 Laelius . . . compellans -as ex ordine nostros. APVL. apol. 57 testimonium . . . -ae cuiusdam et desperati lurconis luni Crassi. INSCR. tess. lusor. Röm. Mitteil. 11 (1896) p. 230 n. 41 GVMIA X XXI. p. 232 n. 66. [*hisp. gomia. M.-L.*]

guminas- v. gymnas-.

1. gumma v. cummi.

2. GLOSS. V 601, 1 Scal. gumma (= gunna? Goetz): tegorium (guna: tectorium vel tegumentum Graevius).

gummatus v. cummino.

*gum(m)en, -inis n. idem quod cummi (v. vol. IV 1379, 65 sqq.). scriptura inter g et c variat, item inter mm et m. *de huius decli.*

[Hey]

*nationis formis v. vol. IV 1379, 65. addo: -en: MARCELL. med. 9, 126. 12, 33. 35. 16, 79 THEOD. PRISC. log. 64. 101 (-in V). -inis: MARCELL. med. 1, 38. 8, 127. 218. 20, 115. 26, 115. -ine: PALLAD. 12, 7, 15. GLOSS. III 495, 62 lacrima arboris. 624, 57 resina (cf. 601, 34). PALLAD. 11, 12, 6 quando his (sc. *gumminatis arboribus*)... desinit -n (sic opt. cod.) effluere. 12, 7, 15 *prunus* antequam incipiat -ine (-mae, -me, gumen al.) lacrimare. PLAC. med. rec. α 5, 81 -n caprae, stercus si commisceas. MARCELL. med. 8, 4 cum sunt fingenda collyria, -n adicitur. 8, 217 (in compositione collyrii) -inis selibram. *talia saepius. c. gen. arboris, unde sucus petitur: PALLAD. 11, 14, 7 pini frugiferi -n. sic in GLOSS.: -n cerasi cumeos (i. κόμμεως). -n hederæ cisseos (i. κισσός). -n olivæ eliasdrage (ἐλάϊας δάκρυα? Goetz). -n sciso (i. κισσοῦ. G.) rasina (sic) de hederæ. [V 569, 49 -n gulio pargulo bene ab Heraeo reformatum in: gurgulio pars gulæ.] plures glossas partim misere corruptas habes in Thes. gloss. emend. I 2 p. 506^b.**

gummi, gumminatus, gummitio al. v. s. cumm-.

gumnas- v. gymnas-. **gunaec-** v. gynaec-. **gunger** v. gon-.

gunna, -ae f. orig. inc., v. Zschr. f. slav. Phil. IV 103 [non celtic. vocab., ut nunc doctorum est consensus. Niederm.] vestis pellicia. GLOSS.⁴ Corp. G 185 -a heden (anglosax.). ANTH. 209, 4 de nano: pulicis e corio vestit te -a profusa. SCHOL. Bern. Verg. georg. 3, 383 pœdum de pellibus faciunt -as, quibus vestiuntur omnes barbari. [it. gonna, francog. gonne. M.-L.] cf. 2. gumma.

deriv. gunnarius.

gunnarius, -i m. a gunna. fabricator (venditor?) gunnarum: GLOSS. V 441, 32 v. vol. II 686, 3. PAPYR. Marini 74, 6, 8 Laurentius v(ir) h(onestus) gunnar(ius).

gunt(h)a, -ae (f.?). de voc. egit Premerstein, Dtsch. Lit.-Ztg 1931, 111. putei genus?: CORP. XIV 4295 (in margine putealis:) guntas fecerunt (in circulo G litterae I videtur inesse). de sepulcro: CORP. XI 6222 cenationem ad guntham ex voto aedificabit. cf. gr. γούνη.

? **guntharius**, -i m. a guntha. CORP. XI 6362 studior(um) Apollinar(is?) et gunthar(iorum?). cf. Premerstein, loco supra (l. 29) laudato.

gups- v. gyps-. **guratio** v. gyr-.

gurdonicus, -a, -um. orig. inc., fort. voc. gallicum (sec. Dottin, La langue gauloise, Par. 1920 p. 260). cf. F. Schöll, Indog. Forsch. 31, 214. notio incerta. SVLP. SEV. dial. 1, 27, 2 audietis me... ut -um (v. l. gort(h)onicum, gorgonicum. Gord- Halm) hominem, nihil cum fuco aut coturno loquentem.

gurdus, -a, -um [inc. orig. W.]. QVINT. inst. 1, 5, 57 -os, quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duxisse originem audivi. GELL. 16, 7, 8 hoc vocabulum affert inter 'verba' Laberi 'de quibus, an sint latina, quaeri soleat', allegans eius versum (v. infra l. 52).

gurridus scribitur: NOT. Tir. 62, 13 inter morio (mur- trad.) et stolidus (adde 62, 11 fatuus). [francog. gourd, hisp. gordo. M.-L.]

1 de ingenio vel mente, i. q. stolidus (v. supra l. 46): GLOSS. ineptus, inutilis, lentus, stulta, brutus, hebes, obtusus (cf. etiam infra l. 61), ἀγυρής (cf. sub rullus), οὐβλος (ἀβλός Vossius, παῦλος Buech.). GLOSS.⁴ I Ansil. RV 212 rusticanus: -us. comp.: l. 53 al. superl.: l. 58.

LABER. mim. 13 hic est ille -us, quem ego me... excepisse tibi narravi. CONC.⁸ I 4 p. 17, 29 -iores... ad virtutem provocantur (παχύτεροι). p. 47, 38 tyrannidi resistatis, quae tamquam turbo quaedam (sic) trahit ad haereticam insaniam -iores ([gr. θρασυτέροις]. 98 p. 48, 5 fort. -iores pro duriores [sc. ex desperatione sunt facti] legendum est, cf. gr. θρασυτέροις. Bulhart). CASSIOD. los. c. Ap. 2, 88 omnium -issimus fuit Apion ad componendum verba fallacia (gr. non extat).

2 de materia: SERV. auct. georg. 2, 301 'retunso' (ferro) hoc est -o, quo magis vites quassantur, non putantur (SERV. obtuso). LVCIF. moriend. 8 p. 301, 29 omni plumbo -ior (sic V, probante Löfstedt, Eranos 10, 164; crudior Hartel, curvior vg.) esse nobis videtur iste mucro gladii tui sicut acies animae tuae. H.

gurga v. gurgis l. 69.

***gurgis**, -itis m. (f.?, v. l. 70. 76). [cf. c. theod. querka 'faucibus, guttur' et c. gurga, gurgulio, q. v. W.] inter masc. III^{ae} decl. enumerat GRAMM. suppl. 132, 27. de formis: CHAR. gramm. p. 47, 8 B. (nomina in gen. una syll. aucta) -s κληδών (κλύδων?) -is (sim. GRAMM. suppl. 116, 26 hic fomes fomitis... hic -s -is).

gurga (-ae f. an -orum n.?): [cf. c. gurgis. W.]. GROM. p. 330, 19 super albarum (v. vol. I 1787, 3 [?]) alium ribum curret quod in albarum coniunget -a.

gurgus [it. gorgo, francog. vet. gourt. M.-L.]: ORIBAS. syn. 5, 61 p. 83 acc. pl. -ūs; v. p. 2363, 4. INSCR. Dessau 5887 lucet felix strata -us (v. p. 2363, 40). cf. Onom.

gurgis (nom. sg., vix ad gurga referendum): NOT. Tir. 93, 86 (seq. -itis gen.). de genere: fem. (?): INSCR. Dessau 5887 (v. l. 74).

de notione: de diff. inter vv. q. s. 'amnis', 'fluvius', 'torrens' sim. intercedente cf. DIFF. ed. Beck p. 35, 66. 61, 17. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 432, 18 B. helluo, vorax, -s, vorago eqs. (v. p. 2360, 69). p. 434, 17 mare.

aequor... profundum... vadum. aestus, -s, unda. ISID. orig. 13, 21, 4 -s proprie locus est altus in flumine (cf. GLOSS.⁴ III Abstr. gv 2 locus altus in mari vel in flumine. I Ansil. gv 17 proprie locus verticulq̄sus in flumine. v. et p. 2365, 67). GLOSS.⁴ I Ansil. gv 15 -<it>em fluminis spatium (V Aa G 222 vel vorago). 19 aquae congestio. 24 (-em)

magnitudinem et cumulum undarum (III Abol. gv 2). al. II Philox. gv 5 -e βυθῶ. 6 -s χώνη ποταμῶν (i. ποταμῶν). 14 -s [ε]λλυγγες. GLOSS. κλύδων. mare vel flumen praeruptum. al. cf. et p. 2365, 51. 59. legitur inde

a LVCIL. (v. infra l. 73. p. 2361, 64), CIC. Arat. per totam latinitatem; frequentant poetae dactylivi maxime pro facili quinti pedis hexam. (fere in abl. sing.) complemento (ex. gr.: CATVLL. 5^{ies} [omnibus sc. exemplis], LVCR. ter [item], VERG. 23 locis [semel et I^o et IV° et VI° p.], OV. [hexam.] 14 locis [6^{ies} I^o, semel post arsin IIⁱ: 2 gurgēs; semel IV°], LVCAN. 32^{ies} [4er I^o, semel III°, semel IV°, bis VI°. et al.]; vitant ex script. ped. serm. CAES. NEP. SEN. rhet. et phil. (inest tragg.). al. ex exemplis vim usitatum exhibentibus (ad II A 1 a, p. 2361, 63 sqq. pertinentibus) selectissima tantum attuli. [vet. it. gorga, francog. gorge. M.-L.]

[var. lect.: OV. Pont. 1, 3, 13 nostrae de -e curae B s (pectore rell. recte). variat c. voce q. e. vertex: LVCAN. 4, 102 (-bus V). 8, 374 (-is G).]

I praevallet notio aquae in profundo, praerupto sim. loco sese rapide vertentis, i. q. vorago, vertex: A proprie de

liquidis (inde per meram imaginem infra l. 53. hic ea tantum exempla afferuntur, quae plenam hanc vim exhibere videntur; reliqua plus minus debilitata invenies sub II A 1 a, p. 2361, 63 sqq. collocata): CIC. har. resp. 59 quam... tam immanem Charybdim poetae fingendo exprimere potuerunt, quae tantos exhaustire -es possit, quantas iste... praedas exsorbuit (sim.: SALL. hist. frg. 4, 28 Charybdis,

mare verticosum... navigia [naufragia al.] sorbens -bus occultis... trahit. VERG. Aen. 3, 421 imo barathri ter -e vastos sorbet... fluctus. PANEG. in Mess. 75 [syn. antea fluctu]). VERG. Aen. 6, 296 turbidus... caeno vastaque voragine -s aestuat atque... eructat harenam (inde ARNOB. nat. 2, 30 p. 72, 23 tenebras Tartareas... aut igneos

fluvios aut caenosis -bus paludes aut rotarum... circumactus. cf. infra l. 54). 6, 741 aliis umbris sub -e vasto... eluitur scelus (cf. HOMER. 915 Xanthus vasto -e praeceps volvitur; seq. torrentibus... undis). LIV. 4, 33, 11 alios in aquam compulsos -es ferunt (cf. CVRT. 4, 9, 19 in rapidos -es... auferebantur). 5, 38, 8 milites hausere -es (cf. 22, 6, 7; opp. vada. 29, 32, 9 CVRT. 4, 16, 16. TAC. ann. 1, 70 sternuntur fluctibus, hauriuntur -bus). 21, 5, 14 equo vel per medios -es stabili (opp. vado). 21, 31, 11 Druentia nova semper vada novosque

-es <gignit> (cf. AMM. 15, 10, 11 Druentiam flumen -bus vagis intutum). 21, 56, 4 (cf. 29, 32, 8). 34, 8, 6 supra rupes ingentis -es facit Elpeus amnis. VELL. 1, 16, 1 rotae pronive -is ac verticis modo. SEN. Phaedr. 1206 me... rapite in altos -es. CVRT. 9, 4, 14 findi crederes undas et retro -es cedere (antea: fluctus). LVCAN. 3, 515 venerat in fluctus Rhodani cum -e classis. SIL. 12, 440 angustis e faucibus aequor erumpit... patuloque recessu infundit (dif-, ef- l. v.) campis secretum -e pontum (sc. in portu Tarentino). 13, 567 (in Orco) torrens Co-

cytos sanguinis atri verticibus furit et spumanti -e fertur (v. 562 vorago; 564 turbine anhelio). STAT. Theb. 9, 277 surgentem... Capetum... sorbebat rapidus nodato (v. app. crit.) -e vortex in Ismeno fluvio. PLIN. epist. 8, 8, 2 fons Clitumnus eluctatus... quem facit -em

... patescit. PANEG. 9 (12), 8, 2 Athesis... saxis asper et -bus verticosus (cf. AMM. 16, 12, 55 ne quisquam se -bus committeret verticosis). ARNOB. nat. 4, 16 p. 154, 16 OROS. hist. 4, 20, 35 al. et al.

per imaginem (v. supra l. 19): LACT. inst. 6, 23, 8 his obscenitibus animas... velut in caeni -e demersit (cf. AVG. epist. 88, 6 p. 412, 21 presbyterum in -e... caenoso volutatum. v. supra l. 28). HIER. in Abd. prol. p. 1100^A orationum tuarum auxilio... confragosum mare et saeculi recurvos -es transfretare (hom. in psalm. 41 p. 412, 23. cf. CLAUD. 22, 116 -s corruptior aevi). in Nah. 1 p. 1235^A malitiae exsiccare -es, in quibus parva natant reptilia. in Eph. 4, 20 p. 510^C in tumentes -es furoris. al. AVG. anim. 1, 7, 7 p. 308, 6 in huius quaestionis tamquam scopuloso -e debuit... cavere naufragium. GILD. Brit. 31

chron. III p. 43, 21 quid te tam violenti peccatorum -es quos ut vinum optimum sorbes... non satiant? SACR. Leon. p. 475 animas mundanis -bus immersas. PETR. CHRYS. serm. 20 p. 255^A populorum -es rotabantur eqs. (antea: regum... undae, potestatum fluctus; seq.: scopuli, litora Christiana).

B metonymice et translate (praeter 1b in malam partem): I sensu strictiore: spectatur fere gula, alveus: a de voracitate (ebriositate), effusione sim. (cf. CIC. Cael. 44 quod... vitium ventris et -is... aetas hominibus... auget [antea: conviviorum ac lustrum libid]. SALV. gub. 7, 15 paene undae -s omnium gula eqs. [v. p. 2355, 49]).

α absolute (de ipsis hominibus prodigis), i. q. gulo, helluo, lurcho: LVCIL. 1238 o Publi, o -s, Galloni, es homo miser ('tamquam cogn. -s additur Gallonio, quod proprium erat Q. Fabio cos. 292' Marx ad l. [v. l. 82]). L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 224 sapiens... homo cum primis nostrae civitatis norat hunc -em (sc. Brutum). CIC. dom. 124 ille -s helluatus eqs. (cf. Pis. 41 ille -s atque helluo natus abdomini suo). Phil. 11, 10 quod scelus, quem -em, quam voraginem! (seq. sorbere, haurire, bibere).

phil. frg. V 81 M. quis... tantus est -s, qui eqs. PLIN. nat. 10, 133 Apicius... nepotum omnium altissimus -s. LAMPR. Heliog. 26, 2 -em Fabium et Scipionem se appellans, quod eqs. (MACR. Sat. 3, 13, 6; v. Münzer, PW. IV 1798, 29 sqq. et cf. l. 75). cf. et Onom.

β c. genet.: obi. (de homine): CIC. Sest. 111 an tu, Gelli, pa-

[G. Meyer]

trimonium comedisti? ... tu meo periculo -s ac vorago patrimonii helluabare, ut *eqs.* *explicat.* (fere abstracte): GELL. 2, 24, 11 cum ... plerique ... familiam pecuniamque suam prandiorum <conviviorum>que (add. *Hertz*) -bus prolissent ([antea: elluarentur]. cf. AMM. 22, 4, 5 *apud palatinos* <in>gluvies et -es crevere praerupti conviviorum et pro victorialibus epulares triumphii). AVG. c. Iul. 6, 18, 56 p. 856^{init.} potationis -em minus minusque desiderat (cf. serm. 16, 3, 4 in luxuriae ac vinolentiae -bus, in turpissimis ingluvium voluptatibus. 149, 4, 5 quasi -s ventris et foeda voracitas).

b de ipsa corporis parte: *α de faucibus, gutture* (de gulae lapsu l. 15; *acced. genet. subi. rei personatae* l. 13, 14): PRVD. ham. 255 (*alleg.*) sorbeat ut cumulos nummorum faucibus amplis -s avaritiae (cf. *sim.*: PETR. CHRYS. serm. 28 p. 279^u ut apostoli piscatores vitalis escae iactu ... de mortis -e animas ad lucem tollerent). VAL. CEM. hom. 6, 1 p. 709^D gulae -em (v. l. 11 et cf. p. 2355, 48). ENNOD. carm. 2, 68, 5 (de gluttonie auctoris scriptis obtrecente) escarum -s nil ruptis murmure buccis suscipit (i. propter cavillationes nil edere potest). *β de alvei vel viscerum cavo:*

TERT. resurr. 60 p. 120, 27 spelunca haec oris et dentium statio et gulae lapsus et competum stomachi et alvei -s (v. p. 2355, 38). POTAM. tract. 1 p. 1412^A Lazari humoris rivus qui de -e viscerum relaxatur ... per solum cadaveris ... labebatur.

2 latiore sensu: *pertinet ad quamlibet voraginem malorum* (propria profundae notione hic illic perlucens [v. ex. gr. infra l. 34, 39, 50]; de homine quasi pro vitiorum profunditate sumpto: infra l. 34, 39, 46, 52 [cf. et infra l. 40]. *saepius* [sub b, infra l. 42, 44, 48, 53] -s alcis. rei tamquam periphrasis amplificata adhibetur, sc. pro 'maxima' vel 'pessima' *sim.* 'ipsa re'): *a absolute:* LIV. 39, 16, 5 si quem libido, si furor in illum -em (sc. *Bacchanalia*) abripuit. PETRON. 119 v. 51 praeterea gemino deprensam -e plebem (*Burm.*, praedam trad.) faenoris illuvies ususque exederat aeris. *b acced. genet. (obi. aut explicat.) rei incorporeae* (divitiarum infra l. 46): CIC. Verr. II 2, 23 *Apro-*

nus immensa aliqua vorago est aut -s vitiorum turpitudinumque (v. infra l. 42) omnium (cf. HIL. coll. antiar. p. 64, 8 in -em vitiorum mergunt. IOVIN. Hier. adv. Iovin. 1, 2 p. 213^A. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 190^B aestus carnis in caeno premunt, refrigerant in -e v. al.). SEST. 93 ut eorum (*Syrorum*) veteres ... divitias in profundissimum libidinum suarum -em profundat *Piso* (DECL. in Catil. 27 quae portenta scelerum, qui l. -es, quae sentinae flagitiorum! RUFIN. Orig. in gen. 3, 6 p. 47, 5 B. in omnem lasciviam proruit ... atque in omnem libidinis -em fertur infrenis). VAL. MAX. 3, 6 in imo -e turpitudinis (VINCENT. LER. 24, 10. v. supra l. 34). TERT. pudic. 15 p. 251, 20 immunditiarum. PANEG. 4 (9), 18, 3 *Britannia* profundissimo poenarum -e liberata. AMER. Nab. 6, 28 quid est ... dives nisi inexplibilis quidam -s divitiarum, inexplibilis auri fames aut sitis? RUFIN. hist. 5, 28, 19 p. 507, 20 (*verba Zephyri*) in ultimum perditionis -em devoluti (*gr. εἰς ἔσχατον ἀπωλείας ὁλεθρον κατωλισθήσαν*). PAVL. NOL. carm. 19, 117 quo stultitiae merguntur -e. AVG. civ. 1, 9 p. 14, 27 D. in euang. Ioh. 36, 9 p. 1668mo vorabat ... te -s impietatis Sabellianorum. MACR. somn. 1, 10, 11 odiorum. OROS. hist. 3, 7, 5 Alexander ... ille -s miseriarum atque ... turbo totius orientis. LAVRENT. Chan. p. 118^A de profundo maeroris -e (i. 'profundissimo maerore'; *opp.* fastidium).

II praevalet notio fluctuantis, aestuantis *sim.* aquae, liquoris: fere i. q. *fluctus, aestus, undarum cursus *sim.** (*saepius* [praesertim ap. poetas] fluctuandi vi ita attenuata, ut voce ipsum potius genus significetur aquae [mare: v. ex. gr. l. 73, 78 sqq. p. 2362, 36, 45, 70, 75, 77; *fluvi*: l. 80, p. 2362, 29 al.; *fons*: p. 2262, 4 al.; *lacus, stagnum *sim.**: p. 2362, 19 al.]. fere i. q. *aequor*: p. 2362, 26, 56; *unda*: p. 2362, 24; c. sensu profundae, vasti: p. 2362, 13, 37, 52, 55, 83 [mere metonym. v. p. 2363, 6 sqq.]. v. et p. 2360, 20 sq.)). *A generatim:* **1 de aqua:** *a proprie* (*audacius de -e in ventre orto* p. 2363, 4): LVCIL. 40 si tu fluctus undasque e -e salso tollere decreris ... prius ... ventum ... tollas (LVCIL. 5, 482. ARNOB. nat. 3, 31 p. 133, 2 salsorum -um. et al.). CIC. Arat. frg. 8, 1 veluti rapido cum -e flumen (SEN. Thy. 175 LVCAN. 5, 234 SIL. 4, 629. 6, 163 -e ... rapido et spumantibus undis. al.). progn. frg. 4, 1 fulix ... fugiens e -e ponti ([cf. Arat. 913 ἐξ ἁλὸς]. LVCIL. 5, 387 ex alto -e p. LVCAN. 7, 813. SIL. 12, 117 medio ... in -e p. [STAT. Theb. 7, 143 medii de -e ponti]. NEMES. cyn. 102). progn. frg. 9 caprigeni pecoris custos de -e vasto (VERG. Aen. 1, 118. 3, 197 SIL. 5, 4 al. AVIEN. Arat. 1098 vasti ... -is alto. al. PRISC. perihieg. 22 [gr. 16 aliter]. et al.). CATVLL. 64, 14 candenti e -e. 64, 18 extantes e -e cano (CIRIS 514 STAT. Theb. 11, 43. AVIEN. ora 67 unda cani -is. cf. SIL. 14, 362 canenti). 64, 178 -e lato discernens ponti ... ubi dividit aequor (sc. me, *Ariadnen a Theseo*). 64, 183 *Theseus* fugit lentos inaequos -e remos (*sic sensu generali* [epitheto non adiecto], fere i. q. 'aequor', 'mare' [i. 'amnis' l. 80]: VERG. georg. 3, 446 aries in -e ... mersatur; *syn.* fluviis, amni [cf. Aen. 10, 558 -e mersum. SIL. 14, 533 al.]. Aen. 5, 33 fertur cita -e classis [SIL. 4, 716]. 5, 209 fractos ... legunt in -e remos. 5, 814. VALG. carm. frg. 2, 8 falleris ... quantum si -e nauta Criseae quaerat flumina Castaliae. PROP. 2, 26, 11. al. PETRON. 134, 12 v. 15 frutices in -e sistam. VAL. FL. 4, 583

al. SIL. 6, 686 al. et saepe [cf. p. 2361, 58]). LVCIL. 4, 397 extantis ... procul medio de -e montis (VERG. georg. 4, 524 Aen. 5, 160. al. Ov. met. 5, 413 Cyane ... -e ... medio summa tenuis exstitit alvo [item de fonte scaturiente: met. 5, 597]. al. VAL. FL. 4, 756 SIL. 4, 594 STAT. Theb. 7, 432 AVSON. Mos. 99. et saepe). VERG. ecl. 6, 76 (= CIRIS 60) *Scyllam* -e in alto ... nautas ... lacerasse (Aen. 6, 310 ad terram -e ab alto ... glomerantur aves. 7, 704 [opp. ad litora]. al. Ov. met. 9, 227. SEN. Herc. O. 501 per campos vagus Euenos altum -em in pontum ferens [Med. 723]. SIL. 15, 166 [opp. tellurem]. CARM. epigr. 250, 6 [a. 156] amnis ... Tirinus -e non alto nitidis argenteus undis. ARNOB. nat. 1, 46 p. 30, 10 per altissimos -es. AVIEN. ora 419 al. EVSTATH. Bas. hex. 7, 1 p. 936^u genus ... natantium sive quod summis fluctibus superfertur sive quod in altis -bus diversatur [gr. p. 148^c τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ὕδατος ... διὰ βάρους]. et *passim*). georg. 4, 395 *Proteus* pascit sub -e phocas *Neptuni* (Ov. met. 1, 290 pressae ... latent sub -e turres [in diluvio]. al. LVCAN. 4, 465 al. VAL. FL. 5, 521 ceu ... imo sub -e concipit austros unda silens. SIL. 4, 607. 13, 837 al. STAT. Theb. 9, 242. Ach. 1, 26 vitreo. al. SVET. frg. 152. AVIAN. fab. 32, 1 luteo sub -e [i. fere 'in palude']). Aen. 2, 497 spumeus amnis oppositas ... evicit -e moles (*sim. de amnibus tumefactis*: Ov. am. 3, 6, 8 amnis nivibus aucte turpi crassas -e volvis aquas. LVCAN. 1, 223 superato -e *Rubiconis tumidi*. 4, 88 impulsa ... -e multo castra labant [sc. *fluvii imbribus effusi*. et al.]. Aen. 3, 564 tollimur in caelum curvato -e ([cf. Hom. Il. 4, 426 κρυτὸν Ἰὸν κορυφοῦνται sc. *κῆμα*]. SIL. 4, 650. cf. 13, 27 *calculus per undam missus* multiplicat crebros sinuati -is orbes; *antea* liquorem. CARM. epigr. 2047, 2 [ca. a. 400] dum fretum Hesperios inter Siculosque relabans miscebit tortis aequora -bus). Aen. 9, 23 ad undam processit *Turnus* summoque hausit de -e lymphas (Ov. met. 6, 372 LVCAN. 3, 669. et al.). Aen. 9, 813 *Tiberis Turnum* suo cum -e flavo accepit ... ac ... extulit undis (SIL. 1, 607). 11, 298 *saxis morantibus* rapidos amnis fit clauso -e murmur (*seq. undis. aliter* p. 2363, 21). 11, 624 (*de aestuum recessu atque accessu*) alterno procurrens -e pontus *eqs.* (cf. SIL. 3, 55 mox remeat -s tractoque relabatur aestu *eqs.*). al. CIRIS 416 magni ... -is undas. 452 glauco in -e (cf. Ov. met. 2, 528 -e caeruleo [al.]). DIRAE 77. PROP. 1, 17, 14 pereat quicumque ... primus ... invito -e fecit iter. 2, 15, 34 al. Ov. met. 5, 421 in -is ima. 6, 364 imo ... -e ... limum saltu movere maligno (fast. 3, 591 adsiliunt fluctus imoque a -e pontus vertitur [VAL. FL. 1, 657]. PLIN. nat. 9, 53 *thynni hieme* latent in -bus imis. SIL. 4, 685 STAT. Theb. 5, 371. et al.). met. 6, 381 limoso ... in -e. trist. 3, 10, 46 *borea flante* fluctus in obsesso -e nullus erit (sc. *prae glacie*). al. MANIL. 1, 710 accipiunt ... viam fluctus spumantibus undis, quam tortus verso movit de -e vertex. al. VAL. MAX. 1, 8 ext. 19 cruore suo (sc. *serpentis*) -bus *Bagradae fluminis* inbutis. SEN. Thy. 291 -is tumidi minas (LVCAN. 2, 496 STAT. Theb. 9, 413. AVIEN. Arat. 41 per tumidi ... freta -is). al. COLVM. 8, 16, 8 harenosi -es (*opp.* limosa regio). LVCAN. 2, 414 *Eridanum* -bus raptis (i. *ablatis*) penitus tellure perusta ... habuisse pares Phoebeis ignibus undas. 6, 361 parvi ... -is Aeas (SIL. 5, 400 al.). 6, 372 it -e rapto Apidanos (i. *celeri flumine*). *passim*. PETRON. 108, 14 v. 8 ne vincite pontum -busque feris alios imponite (imittite l. v.) fluctus (sc. *sanguinis*). 114, 6 al. PLIN. nat. 9, 56 si teratur (*R?*, iteratur *rell. codd.*) -s (cf. *Arist. hist. an.* 8, 15 p. 600^a, 7 τριβομένον τοῦ βυθοῦ). 9, 96 in opaca -um (gr. *ibid.* 5, 17 p. 549^b, 21 ἐν τῷ πελάγει). 9, 149 (gr. *ibid.* 5, 16 p. 548^b, 28 ἀγχιβαθεὶς sc. *ἀνταί*). al. VAL. FL. 4, 338. 8, 333 vorat hos vertex, hos agmine toto -s agit (i. *aequor rapit agmine fluctuum*). al. SIL. 1, 210 *maria* condunt fumanti -e currum *Solis*. 3, 449 spumanti Rhodanus proscindens -e campos (17, 123 al. cf. AVIEN. Arat. 1224 spumosi. al.). 3, 452. 4, 87 lucenti -e. 15, 485 fluminēi ... -is undis (MART. 4, 66, 7). *passim*. STAT. silv. 4, 3, 94 (*de Vollurno amne*) tranquillum mare ... possim et puro -e provocare Lirim (Theb. 4, 817 Kohl. [824 Kl.]. CLAUD. 20, 263 Sangarium, ... puro qui -e Galli auctus ... defertur. et al.). 5, 1, 91 refugo circumsone -e Thyle. Theb. 9, 477. 545 cruenti -is. al. MART. 7, 93, 1. QVINT. inst. 12, 2, 11 amnium ... altis ripis multoque -is tractu fluentium (*opp.* tenuis aquae). lrv. 3, 266 caenosi -is (*Acherontis*) alnum. PS. BASS. gramm. VI 310, 16 (*pro exemplo spondei iambum c. dact. antecedentis*) rostris secant -es. NEMES. cyn. 316. LACT. Phoen. 38 (*antea*: undas). PS. AVR. VICT. epit. 29, 3 -e paludis submersus. AVIEN. ora 83 -s hic nostri maris (239). 392 -s oras ambi[g]ens. 580 moles ... -is. saepe. AMM. 18, 7, 9. 22, 8, 3 *mare Aegaeum* -bus <re> fluvis ... Troada perstringit (PRVD. ditt. 56). al. VVLG. Iob 36, 27 imbrēs ad instar -um. al. PS. RUFIN. in Am. 5, 7-8 p. 1077^A assumpta de marinis fluentia -bus (al. PRVD. perist. 10, 326 vim marini -is [opp. caelum, solum]. ALC. AVIT. hom. 6 p. 112, 13). PRVD. cath. 5, 59 gens *Aegyptia* ... purpurei -is hospita rubris litoribus ... resederat (cf. INSCR. christ. Diehl 1857 A, 1 ista columna [sc. *ignifera*] refert priscam quae in -e rubro fax fuit *eqs.*). c. Symm. 1, 355 inferni -is umbrae. al. CLAUD. 5, 112 Galli ... quos nascentes explorat -e Rhenus. al. CONC. I 5 p. 127, 24 *Christus* mare -bus saeviens uno sopiens verbo (gr. I 1, 7 p. 46, 27 θάλασσαν ἀγχιαινονσαν). ORIENT. carm. app. 4, 27 Oceane ... et intestini fossa media -is (*Schurz* [l. -es A; i. 'mare mediterraneum']). EVSTATH. Bas. hex. 7, 6 p. 943^B de -e pelagi ... revertamur ad terram (gr. p. 161^C ἐκ τῶν βυθῶν). DRAC. laud. dei 1, 705 marmora glauca ... -is aequorei. PRISC. perihieg. 376

qua sinus Ionius finitur -e lasso (gr. 382 *μυχάτοις ἐπὶ πείρασι πόντου*). *al.* et saepe *al.* *nota* (v. p. 2361, 64): ORIBAS. syn. 5, 61 p. 83 ventris temperantia hoc modo cognoscitur... si satis biberint, gravantur et in ventre -us (v. p. 2359, 73) faciunt (*La*: girgitis; gr. p. 251, 3 *ἐλ... κλύδωνας ἔχουσιν*).

b per meram metonymiam (v. et p. 2361, 58): *a* significatius pro quovis genere aquarum (tam fluentium quam stagnantium): *i. q. mare infra l. 14. 28. 31; lacus infra l. 12. 13; amnis, flumen infra l. 10. 19. 20. 21. 23 al.; fons l. 30 (strictius i. q. sinus maris infra l. 16)*: VERG. georg. 4, 321 Cyrene mater, quae -is huius (sc. *Penei*) ima tenes. CVLEX 364 Curtius... quem media in urbe devotum tbellis consumpsit -s in unda (*i. 'lacus' sc. Curtius nominatus*). HOR. carm. 2, 1, 33 qui -s (*i. 'lacus'*) aut quae flumina... ignara belli? quod mare Dauniaeqs. OV. met. 4, 561 -e in illo aequora destringunt... Ismenides alis. 13, 903 *Scylla* seductos nacta recessus -is inclusa sua membra refrigerat unda. 14, 51 parvus erat -s curvos sinuatus in arcus..., quo se *Scylla* referebat ab aestu et maris et caeli (*i. fere 'sinus maris'*; v. supra l. 9). LVCAN. 2, 486 fontibus exi atque omnis trahe, -s, aquas. 4, 18 medius dirimit tentoria (sc. *Caes.*, *Pomp.*) -s (*i. 'amnis in medio fluens'*; v. vs. 14). SIL. 12, 750 viva sparguntur -is (*i. fluminis*) unda. 15, 178 securae -e clauso (*i. in portu*) stant puppes (antea: portu; aliter p. 2362, 31). HOMER. 908 in mediis bellatur -is undis (sc. *Xanthi*, *i. 'fluminis'*; v. vs. 907 divini fluminis). STAT. Theb. 5, 1 pulsa sitis fluvio, populataque -is alveum (alvum *BM*, altum *P*) agmina linquebant ripas. 7, 325 adhuc ripis animosus -s anhelis... cinerem... gaudet... efflare (*i. Aso-pus fluvius*). 9, 377 (*Ismenis ad Crenaeum fil. occisum*) sic nostro in -e (*i. Ismeno fluvio*) regnas? (Ach. 1, 43; *i. 'mari'*). 10, 504 falso -s cantatus olo (i. *Eurotas amnis*). CYPR. GALL. iud. 359 ferrum... simul pro -e (*i. fonte*) sumunt hostes (cf. iud. 17, 24 aquas). AVIEN. Arat. 705 delphis vagus omni -e (syn. maris). AMM. 14, 2, 10 magnitudine angusti -is (*i. fluvii*). HIER. epist. 27, 1, 3 quibus (sc. qui me reprehendunt) si displicet fontis unda purissimi, caenosos rivulos bibant et diligentiam qua avium salivas (cf. Pers. 6, 24) et concarum -es norunt, ... abiciant (cf. sim.: 33, 3 homines... sciunt... pisces in quo -e nati sint eqs. [cf. Iuv. 6, 141 sqq.]). PRVD. perist. 7, 15 *Quirinum* lymphis fluvialibus -s dum rapit, abluit. ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 4 rec. vet. medium cum venissent in -em (recc. W. et g.: in medio... flumine). INSCR. Dessau 5887 (supra torrentem in rupe) cuius voragine... attrita sunt pecora, nunc... lucet felix strata -us (v. p. 2359, 74). CARM. epigr. 899 (= INSCR. christ. Diehl 77^b), 3 (a. 565; via *Salaria in ponte Anienis*) calcamus rapidas subiecti -is undas (sc. in ponte restaurato; seq. iratae... aquae). **β liberius de ipsa aqua, ipso liquore**: COLVM. 8, 17, 2 utcumque fabricatum est stagnum *i. piscina*, si semper influente -e (*i. aqua marina*) riget eqs. 8, 17, 3 in solo piscinae posita libella septem pedibus sublimius esse maris aequor ostendat quam piscina: nam piscibus stagni haec in altitudinem -is mensura abunde est (PLIN. nat. 8, 11, 13, 71 papyrus... nascitur... quiescentibus Nili aquis, ubi evagatae stagnant, duo cubita non excedente altitudine -um). **pro 'materia'**: LVCAN. 4, 371 nec fervida pestis (*i. sitis*) cedit..., sed morbus egens iam -e plenis visceribus sibi poscit (v. app.) aquas. **pro 'elemento'**: PRVD. cath. 3, 39 quae polus aut humus aut pelagus aëre, -e, rure creant.

c per similitudinem (cf. de fluctibus rei adversae: OV. trist. 2, 101 imo... sub aequore mergit incolumem... una procella ratem nec mihi pars nocuit de -e parva, sed omnes pressere... fluctus... caput): **α de vi oratoria**: QVINT. inst. 10, 1, 109 *Cicero* non... pluvias, ut ait Pindarus, aquas colligit, sed vivo -e exundat (cf. ENNOD. epist. 1, 16, 3 p. 27, 19 Tulliani profunditas -is). ENNOD. epist. 3, 12, 2 p. 80, 13 ita puro ditant litterae vestrae -e. cf. et l. 64. p. 2364, 29. 35. **β de fonte**: *Musarum* (v. et p. 2364, 23): STAT. silv. 1, 4, 27 licet... vatis excludat Piplea sitim nec... detur Pirene: largos potius mihi -s in haustus (*audi 'adsit', Skutsch; 'rapitur' vix recte Vollmer*), qui rapitur de fonte tuo (sc. *Gallice*). **baptismatis** (apud Christ.): PS. DAMAS. epigr. 72, 1 sumite perpetuam sancto de -e vitam. HIER. hom. in psalm. 41 p. 412, 19 vitali -e renatis (*ibid. l. 11 in vitali fonte*). SEDVL. carm. pasch. 4, 231 domini... mersus -e Christi (*sim. op. pasch. 4, 18 p. 268, 16*). **γ de astrorum signis**: CLAVD. 28, 177 stelliger Eridanus... gladio... tremendum -e sidereo subterluit Oriona. MART. CAP. 1, 14 (*de planetis*) primus (sc. *Saturnus*) diffusioris ac prolixi ambitus -s viventis aquae volumine nebuloso... haesitabat (*ibid. l. 15 bis. cf. l. 14 amnes, fluentorum, unda et sim. vocab. de eadem re usque ad 15 repetita*). **δ de fossa -i pulveris assimilata** (aliter p. 2364, 19): PRVD. perist. 13, 84 trecentos ritu pagano immolare nolentes -e pulvere o mersos liquor aridus voravit (cf. 82 ruerent in ima fossae).

2 de aliis liquoribus (de lacrimis p. 2364, 1; de rebus liquefactis: pice p. 2364, 4; auro p. 2364, 5): IUV. 13, 70 (*inter prodigia*) tamquam in mare fluxerit amnis -bus miris (*diris Büch.*) et lactis vertice torrens (*lactis etiam ad -bus pertinere vid.; v. Friedl. ad l.*). CYPR. GALL. num. 396 quae (*terra*) flumine multi lactis opima fluit et dulcis -e mellis (cf. num. 14, 8 humum lacte et melle manantem). ANTH. 475, 6 qualis rapitur... amnis nivibus et glacie solutis

...-e sic pleno facies manavit et... insonuit gemitu... pectus. POTAM. tract. 2 p. 1416^a tecta -e sanguinis venarum pictura. CLAVD. 3, 121 *Megaera* ambusto flagrantis ab aggere ripae (sc. *Phlegethontis*) ingentem piceo succendit -e pinum. BOETH. cons. 3 carm. 3, 1 (*transl.*) quamvis fluente dives auri -e non expleturas cogat avarus opes.

B speciatim: **1 de cursu aquarum, fere i. q. alveus**: LVCAN. 4, 142 *Sicoris* scisso -e rivis (*i. in fossas diductus*) dat poenas inundationis. 6, 276 *Padus* flumine toto transit et ignotos aperit sibi -e campos (sc. cum alveum mutat). 10, 254 omnia flumina Nilus uno fonte vomens non uno -e perfert. SIL. 9, 228 sinuat qua flexibus undam Aufidus et curvo circum errat -e ripas. MART. CAP. 6, 640 *Padus* solutis Alpium nivibus flagrantia solis... exuberat ultra -is ripas. v. et infra l. 40. **2 de ostio** (cf. gr. infra l. 16. 18): LVCAN. 8, 445 -e septeno rapido mare summovet amnis *Nilus* (SIL. 1, 197 amnis *Lageus*... septeno impellens tumefactum -e pontum. CLAVD. 3, 185. PRISC. periheg. 216 [gr. 226 ἐπὶ τὰ διὰ στομάτων]). PRISC. periheg. 290 *Hister*... Peucen amplexus -e quino (gr. 301 πενταπόροισ προχοῇσιν).

III singulariter, i. q. fovea (aliter p. 2363, 75; notio ex usu sub l. p. 2360, 17 sqq. allato fluxisse videtur): ITALIA Matth. 12, 11 (cod. d) si ceciderit sabbatis in -em ovis (ἐλς βόθυνον, VVLG. in foveam). cf. GLOSS.^L V Aa G 220 -em foveam fossam.

coniungitur c. certo nomine aquae: **1 adi.** (de 'fonte' infra l. 29. 35): Aegaeus: CIC. Arat. 422 (deest gr. 637). STAT. Theb. 2, 45. Albuleus: CARM. epigr. 865, 1 (*Tibure, non ante imp. Hadr.*) debilis Albuleo steterat qui -e (-i lapis) Samis eqs. (*i. 'Albulae aquae'*). Arabs: AVIEN. ora 401. Atlanteus: STAT. Ach. 1, 223. Atlanticus: AVIEN. ora 563 (686). Carpathius: VERG. georg. 4, 387. Castalius: CLAVD. carm. min. 3, 1 ENNOD. dict. 9, 6 p. 452, 1 (cf. l. 35. p. 2363, 62). Gallicus: PRISC. periheg. 79 (gr. 74 Γαλάτης ῥόος). Herculeus: IUV. 14, 280. Hesperius: SIL. 15, 250 STAT. Theb. 12, 228. Hiberus: VERG. Aen. 11, 913 COLVM. 10, 295. Ledaes: STAT. silv. 2, 6, 45. Lernaes: AVIEN. Arat. 381. Lethaeus: CATVLL. 65, 5 STAT. silv. 2, 1, 194 LACT. inst. 3, 18, 16 CLAVD. rapt. Pros. 2, 305. Leucadius: LVCAN. 10, 66. Niliacus: LVCAN. 9, 1023. Pegaseus (cf. l. 23. p. 2363, 62): MART. CAP. 9, 1000. Pelusiacus: LVCAN. 10, 53. Permesiacus: MART. CAP. 8, 809. Pharius: LVCAN. 7, 692. Phlegethonteus: PRVD. ham. 827. Ruber: v. p. 2362, 75. Sicanus: SIL. 1, 34. Siculus: IUV. 5, 100. Stygius: OV. met. 5, 504 (*verba Arethusae*) dum Stygio sub terris -e labor (*i. 'cursu Stygis simili'*; cf. supra l. 6). IUV. 2, 150. Tiberinus: PERS. 2, 15. Trinacrius: AETNA 71. Tuscus: STAT. silv. 4, 5, 40. Tyrrhenus: LVCAN. 2, 210. et al. **2 c. genet. fluminis, aquae**: Danubii: AMM. 27, 5, 5. Nili: LVCAN. 1, 684. 10, 53 STAT. silv. 3, 2, 115. Oceani: AVIEN. ora 102 AMM. 15, 4, 4 PRISC. periheg. 37 (gr. 27 ῥόος Ὀκεανοῖο). Penei: LVCAN. 6, 372. Phlegethontis: SIL. 12, 714. Rheni: CIC. Pis. 81 (*inde PANEG. 7 [6], 11, 1*). Rhodani: SIL. 15, 500. Tanais: MART. CAP. 6, 626. Trebiae: SIL. 5, 128. et al.

gurgito, -äre. a gurges. fere i. q. ingurgitare: CASSIOD. in psalm. 35, 8 p. 254^c 'inebriantur' (psalm. 35, 8) sermo tractus est a parte honorum de hominum consuetudine vitiosa, qui vino nimio -ti mentis oppressione torpescunt. **compos.**: -e, ingurgitare.

gurgo, -ōnis m. formatum fort. ex analogia vocis q. e. gulo. significare vid. garrulum, blateronem (cf. GLOSS.^L V 299, 22 -o garrulos pro garro garrulus [= GLOSS.^L Corp. G 10]): VIRG. gramm. epit. p. 18, 13 quem (*versum*) frequenter in exprobrationem nostri temporum -onum (-gun- *P*) decanto. epist. p. 121, 11 quod cuidam *Glengus* confictum fugienti dicere... ausus est -o, inquit, 'fugax famulo (fabulo *N*; vambalo *Traube*) dignus est' (cf. *Traube, Vorl. u. Abhandlg. III 157 sq.*).

equi hinniunt vel gurgulant SVET. frg. 161 p. 249 codd. CDE.

1. gurgulio, -ōnis m. [cf. c. theod. querechela 'guttur', lituan. gargaliūju 'singulto, spiritum in faucibus traho', ind. gārgara-h 'faucibus, gurgies', theod. querka 'guttur', quocum gurgies fere congruit, querdar 'esca iller', gr. βράχθρον, arcad. ξέρεθρον 'faucibus', βορά 'esca', slavon. grūlo, ross. gōrlo 'guttur', lituan. gerklė 'guttur', gurklės 'guttur turgidum', armen. keri 'edi', kur 'esca', et c. gurgies, gurgustium, vorare. W.] scribitur: gulgil-, gulgul-: p. 2365, 29.

inter masc.: PRISC. gramm. II 145, 17 'hic stellio', -o. **de notione**: PAVL. FEST. p. 112 ab 'ingluvies', 'gula' et ingluviusus et glutto, gulo, gumia, guttur, t guttu, gutturosus et -o. ISID. orig. 11, 1, 58 -o a gutture nomen trahit, cuius meatus ad os et nares pertendit. GLOSS.^L I Ansil. gv 30 guttur quod Graeci lari(nga) dicunt. GLOSS. λάρυγξ. φάρυγξ. GLOSS.^L Corp. G 180 drotbolla (anglos.). v. et p. 2365, 58. 68. NOT. Tir. 103, 99. inde a PLAVTO, VARRONE, CIC. [val. gurguiū, prov. gorgolh. M.-L.]

1 proprie: **a latiore sensu de faucibus, gutture** (tam exterioribus, v. p. 2365, 4. 6. 8 quam interioribus [i. q. βρόγχος: p. 2365, 2. 16]; de stomacho ruminantium?, v. p. 2365, 17 [cf. et p. 2365, 10. 20]. minus certum VEG. = CHIRON p. 2365, 12sq. [in Veg. de 'larynge' aut 'oesophago', opp. arteria, potest cogitari; apud Chironem autem per -o et ipsa 'arteria', cf. p. 2365, 21 sqq., significari videtur]): PLAVT. Trin. 1016 huic, quisquis est, -ost exercitor: is hunc hominem cursuram docet (vs. 1014 gutturem). VARRO rust. 2, [G. Meyer]

3, 2 hircus . . . potissimum pilo albo *melior est* ac cervice et collo brevi, -e longiore (*gr. geopon. 18, 9, 6 βούχρον μακρότερον* [falso pro 'barba' hirci intellegi vult Schörl, *Wien. Stud. 35, 1913, 95*]). frg. Serv. georg. 1, 186 v. vol. IV 1479, 73 sqq. CIC. Tull. 21 omnes -bus insectis reliquerunt ([inter 'sordidas', 'violentas' locut. affert MART. CAP. 5, 509, exsectis pro in- legens]. cf. AMM. 31, 1, 4 + vagula -e consecto exanimis visa est iacens). PAVL. FEST. p. 99 v. s. gurgustium *infra* l. 58. EPIT. Alex. 21 pulvinar viro a capite subduxit *uxor*. ita -e extenso caput . . . abscidit. ARNOB. nat. 3, 13 p. 121, 3 -es, ventriculos, lienes, pulmones. 7, 24 p. 258, 13 rumas (*Baluze, aerumn- P*), quae sunt prima in -bus capita, qua deicere cibos et referre natura est ruminatoribus saeculis. VEG. mulom. 1, 22, 5 (= CHIRON 9 p. 6, 22) ne . . . gulam atque (aut CHIRON) -em rumpas [et arteriam praecidas] (*om. CHIRON; cf. p. 2364, 82 et p. 2355, 81*). ANON. med. ed. Piechotta 172 digitis duob(us) . . . -em deducens dicis. CAEL. AVR. acut. exc. 12 p. 707 broncum summae partis bronci quod latine -em dicimus. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^B neque . . . sine causa -em (*fort. 'omasum', cf. gr. et p. 2364, 79*) stomachumque certis animalibus dedit utpote necessarios usus praebentem (*seq. guttur. gr. p. 200^B στόμαχου καὶ ἐξίνοι κτλ.*). ISID. orig. 11, 1, 59 rumen proximum -i. **b** *strictiore sensu de arteria aspera* (*cf. ISID. diff. 2, 61 p. 79^C altera colli fistula inferior vocatur -o ex ossibus compacta . . . flexuosis eqs.; v. l. 24*): LACT. opif. 11, 7 spiritus . . . accepit viam patentem, quae vocatur -o. is constat ex ossibus flexuosis ac mollibus eqs. 11, 10 non possemus loqui, si ut gulae iter ad os tantum, ita -o ad nares tantum pateret. CHIRON? v. supra l. 12. MARCELL. med. 16, 61 cervi pulmones cum suis -bus (*item PLIN. VAL. 2, 17 [Plin. nat. 28, 193 pulmo cervinus cum gula sua]*). VINDIC. gyn. p. 436 *rec. g* coniungitur . . . -e et pulmone (*rec. l: spina coniungitur gulgilioni, gulgilio vero pulmone. item p. 437 *rec. d p; rec. c* 'gula' habet*).

2 *metonymice (obscaene) de membro virili*: PERS. 4, 38 cum maxillis balanatum gausape pectas, inguinibus quare detonsus -o extat? (SCHOL. ad l. -em nunc [non trad.] penem dicit, cum proprie in gutture sit -o [quod pro 'uvula' notione alioqui voci non conveniente accipit Goldberger, *Glotta 18, 1930, 45*]. at possis cogitare de 'curculione' [sic fere comment.; v. *infra* l. 38]. cf. et SCHOL. *ibid.*: dixit -em detonsum extare id est libidini alienae).

2. gurgulio, -ōnis m. *i. q. curculio*: v. vol. IV 1479, 71 sqq., ubi addas: SCHOL. Iuv. 6, 276 'uruca' . . . est proprie illud, quod in faba nascitur ut -o. ISID. orig. 12, 8, 17 -o dicitur quia paene nihil est aliud nisi guttur (*ex Varrone; v. ibid. p. 1479, 74*). cf. et GLOSS. III 431, 59 (*inter pulex et pedunculus*) ἀραξ -o (*i. 'ἀράξ curculio' Heraeus. v. II 429, 50. V 291, 19*). [PRVD. c. Symm. 2, 1054 (*sec. Verg. georg. 1, 186 'curculio' per cure- (CNO) scribendum (gurg- VM, gure- D)*]. cf. et l. 36.

gurgulo, -āre v. p. 2364, 61. **? gurgum** v. gurgus p. 2359, 70. gallinae cacinant (*i. cacillant*) vel **gurguriunt** GLOSS. I p. 93.

gurgus v. gurgus p. 2359, 72.

gurgustiolum, -ī n. *a gurgustium diminutive*. GLOSS.^L III Abol. GV 4 -<s>tiolum angusta <h>abitatio et latens, tractum a gurgite (*cf. infra l. 59*). IV Plac. G 6 -um antrum secreta angustum. *dub.* GLOSS. IV 605, 50 -<s>tiolis (gurgutistis, gurgitis *trad.*) pisces (*cf. VVLG. Iob 40, 26 infra l. 69 et v. l. 64*). [*log. irgustolu 'Kehle'. M.-L.*] fere *i. q. casula*: APVL. met. 1, 23 brevitatem -i nostri ne spernas peto. 4, 10 -i sui tectum.

gurgustium, -ī n. [*orig. inc. W.*] NOT. Tir. 100, 21. scribitur: gurgit-, gurgut- in GLOSS. saepius. *de notione*: PAVL. FEST. p. 99 -um genus habitationis angustum, a gurgulione (*v. supra l. 7*) dictum. GLOSS.^L I Ansil. GV 36 -um(?) gutturem (*v. l. 51. p. 2359, 83, 2366, 11*). 37 -<s>tia tabernarum loca tenebrosa ubi convivia turpia fiunt (III Abstr. GV 1). 38 -um cellula modica. 39 domus pauperis (*item III Abol. GV 1 -<s>tium*). Corp. G 176 taberna humilis. 181 (*anglos.*) ceosol (*cf. GLOSS. V 398, 48 ventriculus: stomachus avis vel cesol*). 183 domus piscatoria (*v. l. 52, 69*). *dub.*: GLOSS.^L V Aa G 224 gurgitium alii paupinam ('pop-') sordidam, alii ubi includuntur porci putant (*cf. GLOSS. V 503, 1*). *confusum*: GLOSS.^L V Aa G 219 -um locus altus vel profundus (*i. 'gurgus', v. p. 2359, 82*). cf. et II Philox. GV 15 gurgulio (*v. p. 2364, 75*) οὐκ ἔστι τιον βραχύ. *inde a* CIC. [*dub. interpr.*: VVLG. Iob 40, 26 implebis . . . -um piscium capite illius (*hebr. 40, 31* *וְיִמְלֵא אֶת־רֹאשׁוֹ* *i. fere 'cum iaculis hamatis'; v. supra l. 52, 64; i. q. 'guttur piscium' suspicatur Lindsay*).

1 *i. q. habitaculum pusillum, angustum, casula sim. (c. notione 'modici', 'pauperis' v. infra l. 77, 81, 83; acced. fere sensus 'tenebrosi', 'atri' sim. infra l. 77. p. 2366, 9; de ganea ut vid. l. 77 [adiunct. infra l. 84]; cf. et l. 79. p. 2366, 9; syn. meritorium p. 2366, 3)*: **a** *proprie (in imag. p. 2366, 1)*: CIC. Pis. 13 nescioquo e -o. nat. deor. 1, 22 ut deus ipse melius habitaret, antea . . . in tenebris tamquam in -o habitaverat (AMBR. epist. 30, 10 p. 1063^C sciebat desides esse habitantes in hypogaeis et voluptatum -is [*cf. p. 2366, 9*]. HIER. in Soph. 1 p. 1349^B qui habitatis in -o eqs.). SVET. gramm. 11 p. 109, 21 Cato gramm. abditus modico -o, postquam Tusculana villa creditoribus cesserat. SYMM. or. 2, 10 nemo vilibus culmis contacta -a internecivo igne populatus est. AMBR. in psalm. 43, 23, 2 p. 279, 27 in ganeis atque -is. PAVL. NOL. carm. 28, 156 sua qui sanc-

tis nuper -a tectis praetulerat. *per imag.*: IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 6, 9 p. 1515^{init.} ostendendum nobis . . . ne uno quidem pede a Manichaeorum vos -is meritoriisque discedere.

b *translate de corpore animae habitaculo*: AMBR. bon. mort. 2, 5 p. 706, 14 anima mortui ore emissa evolat tamquam carcereo corporis huius exuta -o. Iac. 2, 9, 38 p. 55, 23 corporeo isto exire -o (*cf. in psalm. 118 serm. 15, 11, 2 p. 336, 6 ut animae e -is et claustris exeant corporalibus*). in psalm. 118 serm. 4, 6 p. 70, 25 carcere quodam claudimur et in quodam luxuriae (*v. p. 2365, 79*) -o siti tenebris involvimur delictorum.

[**2** *i. q. guttur?*; v. p. 2365, 59 et cf. p. 2365, 51.] G. Meyer.

gurla v. gula.

guro v. curo et gyro.

gurridus v. gurdus.

gurus v. gyrys.

gustabilis, -e *a* gustare. *i. q. qui gustari potest*: AMBR. Noe 15, 52 gustatus -e gustat. BOETH. categ. 2 p. 233^C mel . . . -e . . . non erit. *i. q. γευστικός*: PS. IGNAT. ad Trall. 6 venenum erroris commiscentes . . . blandimento . . . ut qui biberit illius potus -em sensum, dulcedine captus . . . morti addicatur (*ἵνα ὁ πίνων τῇ γλυκύτητι κλαπείσιν πικρῇ τὴν γευστικὴν αἰσθησιν . . . τῷ θανάτῳ περιπαρῇ*).

gustarium GLOSS.^L II Philox. GV 24 βουκκισμῆ. [MART. 14, 88 tit. v. l. pro gustatorium.]

gustaticium in amphora Pompeiana CORP. IV 5589 (= INSCR. Dessau 8593). 'muli haud dubie genus' Mau, cuius cf. adnot.

gustatio, -ōnis f. *a* gustare. GLOSS. γεῦσις. **1** *inter sensus refertur*: IREN. 1, 18, 1 quarta (*virtus*) -o. *ibid.* hominem habentem . . . duplicem -em, amari et dulcis. PS. SORAN. quaest. med. 51 sensus . . . sunt quinque, . . . -o. **2** *saporis perceptio*: BOETH. categ. 2 p. 232 priusquam dulce aliquid degustemus, -o ipsa dulcedinis non est.

3 *actus vescendi*: GARG. MART. med. 25 = PLIN. VAL. 4, 23 (24) traditum . . . serpentes annuam senectutem feniculi -e deponere.

4 *cibi leviores ante cenam oblatis, qui et gustus, gustum, frigida mensa, promulsis appellantur* (*cf. Blümner, Röm. Privataltert. p. 397; Daremberg-Saglio I 2 p. 1281; Marquardt-Mau, Privatleben d. Röm. p. 323; PW. VII p. 1951*): PETRON. 21, 6 -e mirifica initiati. 31, 8 allata est . . . -o valde lauta. HIST. Apoll. 14 adfertur -o, deinde cena regulis. *in imagine*: CASSIOD. var. praef. 15 aliter . . . multa lectione satiatis, aliter mediocri -e suspensis . . . loquendum est. FVLG. serm. 39 lentaculum (*sic ω, accipe: ient-*) dicitur -o.

gustator, -ōris m. *a* gustare. **1** GLOSS.^L II Philox. GV 17 γεῦσις (*Olcott, Word Formation p. 102*): CORP. XII 1754 (*cf. Ruggiero III 595*) Florentino -i. MIRAC. Steph. 2, 3 cum quodam homine suo, vini scilicet -e peritissimo (*syn. degustator, praegustator*). **2** *in imagine: is qui gustavit, i. expertus est*: HIL. euang. 61 Christus mortis -r amarae. **3** *parvi digiti denominatio*: HIER. in Is. 40, 12—17 p. 487 parvo digito, quem vulgo -em vocant (*ibid. gloss. λιχάς; cf. Lammert, Philol. 75 [1918] 401*).

gustatorium, -ī n. *a* gustator. GLOSS. γευστήριον, γεῦστρον, γευστ(ε)ῖδιον. *repositorium, cui gustatio imponitur sive promulsis, unde et 'promulsidare' vocatur* (*cf. Blümner, Röm. Privataltert. p. 394; Daremberg-Saglio II 2 p. 1674; Heraeus, Sprache d. Petron. p. 4; Marquardt-Mau, Privatl. d. Röm. p. 324*): PETRON. 34, 1 -a . . . a choro cantante rapiuntur. MART. 14, 88 lemm. (*cf. supra l. 20*). PLIN. epist. 5, 6, 37 -um graviorque cena.

gustatus, -ūs m. *a* gustare. *plur. l. 72, 75, 82; p. 2367, 2*. **1** *inter sensus refertur*: RHET. Her. 2, 5, 8 num quid aliquo sensu perceptum sit, aspectu, auditu, tactu, odoratu, -u. CIC. de orat. 3, 99 -us, . . . sensus ex omnibus maxime voluptarius. ac 2, 20 de -u et odoratu . . . in quibus intellegentia, etsi vitiosa (*vilior al.*), est quaedam tamen. nat. deor. 2, 141 -us, qui sentire eorum, quibus vescimur, genera debet. 2, 145 -us praeclare saeptus est (*sc. ore*). PLIN. nat. 1, 10, 88—90 tactus omnibus esse, item -us. 10, 191. 196 existimaverim omnibus animalibus sensum et -us esse. 11, 2 ubi natura in culice -um adplicavit? 11, 7 et 10. APVL. Plat. 1, 14 -us (*gen.*) solutiones esse sensus. FAV. EVL. p. 8, 21 (*unum*) foramen -us . . . est. AMBR. Abr. 2, 7, 41 AVG. epist. 118, 19 *gen.* ad litt. 3, 7 p. 69, 4 in psalm. 148, 3 c. Iul. op. imp. 3, 175 CLAUD. MAM. anim. 1, 6 p. 43, 13 et 1, 7 p. 46, 14. **2** *i. q. sapor aut saporis perceptio*: CIC. nat. deor. 2, 158 pomorum iucundus -us. PS. APVL. herb. 5, 5 H.-S. -u aspero. *anceps an supinum*: CIC. Cato 53 ura praecacerva -u. PLIN. nat. 15, 129 -u asper (PRVD. ditt. 49). 25, 135 -u fervens. 36, 132 -u salsus. AVSON. Mos. 277 gramina -u . . . exitialia. HIL. syn. 89 -u . . . liquorem recognovi. MACR. Sat. 7, 9, 21 palato de -bus indicatur. 7, 12, 17 potio . . . per vacuum means -u fortiore sentitur. 7, 12, 38 -um linguae fervor interpedit. BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 55, 12 omnes gentes . . . ore accipiunt -us. *in imagine*: CIC. Phil. 2, 115 facinerosi verae laudis -um non habent. **3** *latiore sensu significat actum vescendi vel cibi aut potionis assumptionem*: FEST. GLOSS.^L IV p. 93^A (p. 1 M.) angustus locus . . . ab avium -u, quia aves pastae id sanctum fecerunt. PLIN. nat. 7, 64 in rabiem aguntur -u eo canes. 10, 185 salis -u (*item cum gen. obiectivo*: 15, 132. 20, 254. ARNOB. nat. 7, 21 di communicare -um suarum pecudum nolunt. PRISCILL. tract. 1, 28 p. 24, 2 fructuum . . . -ūs. ZACCH. 1, 15 [*de Eva*] interdictum -um arboris temerare. MARCELL. med. 17, 45 aquae . . . adsidiuus -us). 21, 139 -u salivam dentesque . . . inficit. 23, 59. 72 crebro -u. 23, 107. 24,

18. 27, 7 et 138. 28, 84. SER. SAMM. 1013 coclear plenum -u sufficit uno. AVIEN. *carm.* ad Flav. 4 quaeso aliquid nostris -bus inde (*sc. ex malis Punicis*) relaxes. *in imagine de experimento*: HIL. in Matth. 17, 1 ex condicione... -us tenuem quandam fidelibus libationem mortis ostendit. 25, 6 *animae* quae perfecti cibi virtute indigentes, tenui divinae cognitionis infirmoque -u imbuantur. PRVD. psych. 430 -us amarae mortis. AVG. *serm.* 51, 8, 13 fateor vobis -um cordis mei.

***gusto**, -āvi, -ātum, -āre. [*i. q. theod. kostōn 'gustare', cf. c. gustus et c. dē-gunere, ubi v. plura. W.*]. VARRO *ling.* 6, 84 quod graece γεύεται, latine gustat. PRISC. *gramm.* III 277, 3 ex activa passivam vocem facientia, ut... gusto et gustor. CHAR. *gramm.* p. 472, 32 B. *inter* verba activa coniugationis primae: -o. *formae per syn-copen saepe*. NOT. Tir. 104, 76. GLOSS. γεύομαι, -are βούλλομαι, -assent (*Verg. Aen.* 1, 473) sumpsissent. *legitur inde a PLAVTO et CATONE. mutilatum* CORP. VI 30934 ni gust<... [*val. gustā, it. gustare, francog. goûter, hisp. gustar. M.-L.*]

I proprie (ore experiri saporem): 1 -are *inter sensus refer-tur*: CIC. *Tusc.* 5, 111 ea, quae -emus, olfaciamus, tractemus, audiamus (*div.* 2, 9). *nat. deor.* 2, 146 narium... et -andi... magna iudicia sunt. TERT. *anim.* 24 ore -andum. RVFIN. *Orig. in cant.* 1 p. 104, 23 B. edendi -andique sensu. AVG. *civ.* 9, 16 p. 390, 23 D. 11, 26 p. 498, 1 saporibus -ando... sentimus. SIDON. *epist.* 7, 14, 6 -andi discretionem. 2 *saporem*

alicuius cibi aut potus percipere: PLAVT. *Pseud.* 883 ut quisque quic-que conditum -verit. 886. CATO *agr.* 108, 2 -ato *vinum*. VARRO *rust.* 3, 3, 9 cum... ille *lupum piscem* -asset et expuisset. PLIN. *nat.* 7, 65 abici... -tas fruges. ITALA Sirach 36, 21 (*Epiphan. in cant. ed. Fog-gini, Romae* 1750 p. 82) fauces... cibos -ant. COMM. *apol.* 660 quod prius -ari (-vit M) et sic ministrari praecepit. VVLG. *Matth.* 27, 34 cum -asset, noluit bibere. Ioh. 2, 9 -vit architrictinus. AVG. *soliloq.* 1, 10, 17 *sub fin.* vel visa vel -ta. in euang. Ioh. 121, 5 -a et vide quam bene sapiat. VINDIC. *med.* 20 lingua -andi capax. *ibid.* -ta *apprehen-dere*. MART. *CAP.* 4, 368 cogit... aliquid pati... dulcedo -antem. VITAE *patr.* 5, 49 APIC. 4, 2, 25. 5, 2, 2 -as. 5, 8, 2 frictos... -bis. *in ima-gine*: CIC. *Tusc.* 5, 13 Stoicorum ista magis -ta quam potata delectant. 3 *de cibi aut potus adsumptione: cum obiecto (interdum ex praecedentibus supplendo): indefinito*: PLAVT. *Capt.* 137 aliquantillum. CAS. 128 quicquam (PETRON. 37, 1 VVLG. II reg. 3, 35 Ion. 3, 7 PALLAD. *hist. mon.* II 9 p. 355^b). SEN. *epist.* 89, 22 quantulum...? PLIN. *nat.* 28, 26 aliquid (TERT. *pall.* 5 p. 953, 7). TERT. *uxor.* 2, 5 p. 690, 5 quid... ante omnem cibum -es. VVLG. I reg. 14, 29 paululum de melle (14, 43 -ans -vi). AVG. in psalm. 134, 5 laudando quod -at. VITAE *patr.* 5, 4, 4 modicum. ni(hi)l: PLAVT. *Persa* 473 LVCIL. 637 BELL. Afr. 69, 5 HOR. *sat.* 2, 8, 94 VVLG. *act.* 23, 14 PALLAD. *hist. mon.* I 6 et 16. *cibum, escam sim.*: LVCIL. 1183 crustula. VARRO *rust.* 2, 7, 14 cibum (CELS. 1, 3, 23 *al.*). PHAEDR. 1, 26, 6 *sorbitationem*. PETRON. 62, 13 panem (SVET. *Aug.* 76, 1 LIV. *perioch.* 48. *saepe*). IUV. 14, 85 praedam. TERT. *nat.* 2, 7 <pol>luctum. *adv. Marc.* 5, 19 p. 646, 12 ne attigeris, ne -veris (VVLG. *Col.* 2, 21). ZENO 2, 56. VVLG. *sap.* 16, 3 escam. Luc. 14, 24 cenam. Ioh. 6, 6 -are quod -tum affert mortem. *fruges, her-bas sim.*: CIC. *nat. deor.* 2, 126 *herbam* (PLIN. *nat.* 20, 151. 156 *al.* Ps. APVL. *herb.* 8, 17 H.-S. *al.*). VERG. *Aen.* 1, 473 pabula. HOR. *sat.* 2, 5, 14 poma *eqs.* (SVET. *Tib.* 53 PLIN. *nat.* 8, 101). OV. *fast.* 4, 533 *papa-ver.* trist. 4, 1, 31 nova Dulichio lotos -ta palato. FEST. *Gloss.* IV p. 330^a (p. 223 M.) fruges. COLVM. 12, 56, 2 PERS. 5, 188 PLIN. *nat.* 20, 31 GARG. MART. *med.* 33. COMM. *instr.* 1, 35, 7 -to pomi ligno (ELEVTH. *Torn. serm.* Migne 65, 97). SER. SAMM. 1076 AVG. in euang. Ioh. 43, 6 Ps. APVL. *herb.* 90, 9 H.-S. *animalia, carnes, sanguinem sim.*: CIC. *Arat.* frg. 20 iuvenum. LVCR. 6, 1218 *ferae (nom.) inhumata corpora*. CAES. *Gall.* 5, 12, 6 OV. *fast.* 6, 169 SEN. *nat.* 3, 18, 3 SCRIB. *LARG.* 16 LVCAN. 4, 241 *sanguinem* (PLIN. *nat.* 8, 52. SIL. 13, 621 *cruorem*. 13, 735 IUV. 15, 92 SVET. *frg.* p. 96 TERT. *apol.* 9, 15 HIER. *epist.* 1, 4; *cf. infra* l. 76. 79). PLIN. *nat.* 1, 1, 16 *animalia*. 8, 136. 29, 103 *gallarum finum*. 32, 113 iocur delphini. ORIBAS. *syn.* 4, 1 p. 3 *opp.* edere ad saturita-tem. CORP. IV 1896 (= CARM. *epigr.* 33). *liquores*: VARRO *Men.* 115 *vinum* (FEST. *Gloss.* IV p. 171^b [p. 65 M.]. p. 250^b [p. 123 M.] mustum. CELS. 4, 6, 6 SCRIB. *LARG.* 16. PLIN. *nat.* 26, 30 *passum*. IUVENC. 4, 454 vitis... liquorem. PALLAD. 11, 14, 16. TRACT. in Luc. 1, 32 VITAE *patr.* 3, 151 PALLAD. *hist. mon.* I 6 p. 276^b). CIC. *epist.* 7, 26, 1 aquam (PETRON. 71, 1 VVLG. II reg. 17, 20. MANIL. 2, 55 undam. MELA 3, 102 fontem. MART. 7, 47, 4 -ta Lethes paene aqua. LACT. *inst.* 3, 18, 16 ob-livionis aquam). SCRIB. *LARG.* 83 acetum. PLIN. *nat.* 11, 236 lact. 28, 75.

II latiore sensu (etiam de non animantibus, fere i. q. experiri, cognoscere, temptare sim.): CIRIS 146 necdum etiam castos -verat Ignis honores. SEN. *nat.* 4, 6, 2 *derisorie*: nubes (*tamquam hostis pla-catae*) alio declinabant, cum aliquid -assent sanguinis. *in imagine*: CIC. *de orat.* 2, 234 te in viam, simulac perpaulum -aris, extrudam (*sicut e non nimis liberali hospitio*). rep. 1, 65 sin quando... popu-lus... optimatum sanguinem -vit (Phil. 2, 71 -aras civilem sangui-nem vel potius exsorbueras. *cf. supra* l. 61). TERT. *coron.* 14 p. 455, 3 *Christus* favos post fella -vit. CASSIOD. in psalm. praef. p. 9^a cum psalterii coelestis animarum mella -assem.

structurae (ad I et II): *gen.*: AMM. 21, 16, 7 nec pomorum... -verit. *abl.*: ITIN. [Silv.] 28, 4 nec oleum -ent nec aliquid quod de

arboribus est, sed tantum aqua et sorbitione modica de farina. a b (*cf. Adams, Latinity of the letters of St. Ambrose p. 41*): AMBR. *epist.* 45, 9 ab omni ligno... -andum. ex: VITR. 8, 3, 15. 17. ACT. *Arv.* a. 81 Mai 19 v. 15 ex sacrificio. ITALA *gen.* 2, 17 (Tycon. 61, 26) ex arbore (LACT. *inst.* 2, 12, 16). MACR. *Sat.* 1, 12, 28. 3, 6, 14. PALLAD. *hist. mon.* I p. 318^b. de: PETRON. 66, 5 de *frusto*. PLIN. *nat.* 24, 176. SVET. *Tit.* 2 APVL. *met.* 10, 26 TERT. *ieiun.* 3 castit. 2 p. 739, 15 *al.* ITALA *gen.* 25, 30 (Hil. *myst.* p. 12, 14) da mihi -are de coctura hac. PALLAD. 5, 7, 4 PRVD. *c. Symm.* 1, 202 AVG. *civ.* 18, 17 p. 277, 7 D. BACHIAR. *repar.* laps. 11. ROMVL. *fab.* Aesop. 65, 28 (rec. gall.) *lupus*: de grege prius -o. PLAC. *med.* 17, 73 H.-S. PALLAD. *hist. mon.* II 6 p. 351^d.

III absolute: 1 *i. q. gustationem sumere*: PETRON. 33, 3 -anti-bus adhuc nobis repositorium allatum est. 2 *i. q. cibi aliquid su-mere aut omnino cenare*: CIC. *Mur.* 74 Cretes, quorum nemo -vit um-quam cubans. SEN. *dial.* 22, 6 in cubiculum se quasi -urus contulit. PLIN. *epist.* 3, 5, 11 deinde -bat dormiebatque. 6, 16, 5 -verat iacens studebatque. TERT. *ieiun.* 10 non -vit totus populus eius (*cf. VVLG.* I reg. 14, 24). SCHOL. *Iuv.* 6, 580. *nota dativum*: ITIN. [Silv.] 4, 8 quia sera erat, -vimus nobis loco in horto (*cf. Bellanger, Krit. Jahrb. üb. die Fortschr. d. Rom. Phil.* 13 [1914] II 27). VVLG. *act.* 10, 10 cum esu-riret, voluit -are. VITAE *patr.* 3, 23 -emus, quia *eqs.* 5, 4, 57. 5, 14, 1. 5, 17, 8 facite aliquid ad -andum. 6, 1, 10. GREG. *Tvr. Andr.* 28 non -bo, donec (*ibid. adp.* manducare). CASSIOD. *Ios. antiq.* 6, 14 p. 177 coegit illum mulier ut -aret. PALLAD. *hist. mon.* I 6 p. 273^b *al.* ACT. *Petr.* 5.

IV translate (animo percipere aliquid): 1 *primitias alicuius rei noscere, discere, ita ut opponatur plena et perfecta cognitio*: CIC. *Cael.* 28 qui primoribus labris -assent genus hoc vitae et extremis ut dicitur digitis attigissent (*nat. deor.* 1, 20). *de orat.* 1, 145 de ac-tione et de memoria... brevia... -aram (COMM. *apol.* 331 -at suavi-ter dei... praecepta). 2, 153 istorum omnium summam causas et genera ipsa -vi. 3, 75 paulum sitiens istarum artium... -vi. rep. 2, 50 non satiaris eum (*populum*) libertate, sed incenderis cupiditate liber-tatis, cum tantum modo potestatem -andi feceris. PETRON. 46, 7 ad domusionem aliquid de iure -are. HIER. *epist.* 60, 15, 3 Iovianus -tis tantum regalibus bonis... interiit. 2 *i. q. sentire, noscere, frui,*

pati, experiri: PLAVT. *Most.* 1063 -are ego eius sermonem volo. LABER. *mim.* 36 ut aliquid -es (-us *codd.*) ex Cynica haeresi. VARRO *Men.* 153 qui rem spurcissimam -are noluerim. CIC. *Arch.* 17 *adp.* attin-gere. Pis. 58 tuam philosophiam. fin. 1, 58 partem... liquidae volup-tatis. *epist.* 12, 23, 3 nullam partem per aetatem sanae et salvae rei p. -are. *Tusc.* 1, 93 vitae suavitatem. LVCR. 5, 179 vitae... amorem. HOR. *sat.* 2, 5, 82 quae (*Penelope*) si semel uno de sene -rit... lucellum. TERT. *pudic.* 6 p. 230, 6 dulce... amarum. ITALA (*Tert. pudic.* 20) et VVLG. *Hebr.* 6, 4 donum caeleste... et verbum dei dulce (bonum dei verbum *Vulg.*, sic et RVFIN. *Orig. in cant.* 1 p. 104, 2). *adv. Iud.* 2 p. 705, 7 necdum mortem (*cf. CARM. adv. Marc.* 3, 149 ZENO 1, 16 p. 377^c *al.* AMBR. *Cain et Ab.* 2, 3, 11 *al.* HIER. *epist.* 59, 3, 1 *al.* VVLG. *Matth.* 16, 28 *Marc.* 8, 39 Luc. 9, 27 Ioh. 2, 9 *Hebr.* 2, 9 et *saepe ap. ECCL.*). COMM. *instr.* 1, 35, 15 -at... mala gaudia vitae... (17) respuite gustum. ITALA (*Firm. err.* 18, 5 p. 45, 12) et VVLG. *psalm.* 33, 9 -ate et videte quoniam dulcis est dominus (*cf. VVLG.* I *Petr.* 2, 3). ZENO 2, 42 p. 492^a resurrectionis iura. AMBR. *sacr.* 2, 6, 17 peccatum. VVLG. *prov.* 31, 18 -vit et vidit quia bona est negotiatio. RVFIN. *Orig. in cant.* 1 p. 104, 18 B. ille -bit et capiet voluptatem domini. 2 p. 167, 29 B. id-circo et 'panis vitae' dicitur, ut habeat gustus animae, quod -et (deg-D). Ps. RVFIN. in psalm. 49, 3 dulcedinem dei (GREG. M. in *Ezech.* 1, 5, 12). in Os. 7, 13 victoriae decus. 12, 9 gaudia libertatis (*cf. CASSIOD.* *Ios. antiq.* 19, 2 p. 559). in Am. 9, 15 exilium. PRVD. *perist.* 4, 187 le-viter saporem martyriorum. AVG. *civ.* 21, 24 p. 534, 11 D. *iustitiam dei*. OROS. *hist.* 5, 1, 12 tenuiter *otium*. EVOD. *Aug. epist.* 158, 7 virtutem. CASSIOD. *Ios. antiq.* 2, 10 p. 52 eorum bona. *c. gen.*: CLEM. *ad Cor.* 36 voluit deus immortalitatis scientiae -are nos. *c. de*: TERT. *adv.* *Marc.* 4, 31 p. 528, 18 de *spe.* ZENO 2, 15, 2 p. 441^b de *iustitiae* fonte.

deriv.: gustatio, -atus, -ator. *comp.*: degusto, ingusto, praegusto, regusto.

gustolo(?) incertae significationis legitur in INSCR. Pompei. Not. d. scavi 1914 p. 153, 10.

gustulum, -i n. *deminutivum* vocis gustum. APVL. *met.* 2, 10 (*iocose de saviolo*) dulce et amarum -um carpis. 9, 33 cogitas... -um nobis praeparare.

gustum v. gustus.

***gustus**, -ūs m. et (raro) gustum, -i n. [*i. q. goth. kustus 'δοκι-μή', cf. c. gustāre et c. dē-gunere, ubi v. plura. W.*]. ISID. *orig.* 11, 1, 22 -us a gutture dictus. *gustus cum u brevi*: Archiv 2 (1885) 443. Ps. ASPER *gramm.* suppl. 61, 17 *adn. inter nomina quartae declina-tionis. cf. ibid.* 125, 30. CHAR. *gramm.* p. 456, 20 B. (*inter ea, quae apud Latinos masculina, apud Graecos neutralia*) -us τὸ γεῦμα (EXC. Bob. *gramm.* I 552, 28). SCHOL. *Iuv.* 11, 14 hos -us, masculinum. *dat.* -ui: PLAVT. *Cist.* 70 (-u *codd., em. Bentley*). TERT. *anim.* 17 p. 325, 1 RVFIN. *Orig. princ.* 1, 7 EVSTATH. *Bas. hex.* 5, 8 p. 919^b [HIER. *epist.* 108, 17, 3 *nunc legitur* -u]. Ps. APVL. *herb.* 99 l. 19 H.-S. *nom. plur.* -us: VVLG. *IV Esdr.* 6, 44 (*v. p. 2370, 75*). *acc. plur.* -us: VAL. MAX. 3 praef. [Krohn]

COLVM. 10, 124 IUV. 11, 14 (SCHOL. cf. p. 2368, 80) AVSON. 323, 7 CYPR. GALL. iud. 317 PS. MVSA herb. Vett. p. 3, 14 H.-S. *abl. plur.* -ibus: PALLAD. 13, 5. *forma gustum legitur* APIC. 4, 5, 1 -um versatile (*in lemm.*), *item* -um *in lemm.*: 3, 4, 1, 4, 5, 2—4. GLOSS. III 25, 18 (*ubi v. l.* -us) *et al.* (*γεῦμα, γεῦσις*). VITAE patr. 3, 61 = 7, 1, 8; *sim.*: 5, 18, 9 (*sequitur unum . . . aliud*). *acc. hoc . . . -um*: FVLG. aet. mund. p. 147, 22. SCHOL. IUV. 5, 24. [*quo iure huc revocetur (a Goelzer, Roensch) HIER. quaest. hebr. in gen. 25, 30 p. 41, 1 L. da mihi -um, non video*]. *gen.* -i: PETRON. 76, 5 (*v. l.* 38). *dat.* -o (*sic codd.*): CELS. 4, 26, 6 (-u Marx). FRONTO p. 202, 11 N. *abl.* -o: PORPH. Hor. sat. 1, 3, 6. PS. SORAN. quaest. med. 776 quid est geusis? -us (*cf.* 72). GLOSS. *γεῦσις, γεῦμα, γεῦσις*. *legitur inde* a PLAVT. *semel* (*v. p.* 2370, 34); *item semel loco addubito apud Cic. or. frg. A XIV 21 ipsas aquas . . . quae -u tamen Arpinatis fuissent (ubi <e> -u Schöll.)*. VITR. *semper voce sapor utitur* (Braun, *Bemerk. z. Syntax d. Vitr. p. 107*). [*val. gust, it. gusto, francog. goût, port. gosto. M.-L.*]

1 *unus ex quinque sensibus, i. saporis perceptio, facultas gustandi*: MANIL. 5, 672 sanies pretiosa piscium fluit . . . et mixto -um sale temperat oris. CELS. 4, 26, 6 id -u non insuave est. COLVM. 12, 21, 6 sine offensa -us (*cf.* VAL. CEM. hom. 5, 5). QVINT. inst. 6, 5, 1 nec magis arte traditur iudicium quam -us aut odor. TERT. coron. 5 *natura* -um in ore conclusit. IREN. 4, 39, 1 lingua per -um accipit experimentum dulcis et amari. HIER. in Abd. 10 p. 374 -us . . . dulcibus cibis . . . captus. EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 919^B labiorum sensui -uque. CLAUD. MAM. anim. 1, 6 p. 43, 11 os aliud, aliud -us. *passim*. POMER. 3, 6, 4 p. 481^C delectatio -us. p. 482^B per illecebram voluptuosi -us. ISID. orig. 10, 240 -us aptus est ad discretionem saporis ciborum. *cum ceteris sensibus componitur*: GELL. 6, 6, 1. 2. 19, 2, 1—3. TERT. coron. 5 (*v. et l.* 21). anim. 14. 16. 17. 19 resurr. 7 AMBR. Abr. 2, 7, 41 (*ubi gustatus P.*). 2, 8, 57. 2, 11, 82 HIER. in Ier. 4, 2, 4 p. 223, 24 PS. HIER. expos. in Matth. p. 559^A RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 103, 28 sq. B. Orig. princ. 1, 1, 7 AVG. civ. 11, 27 p. 500, 23 D. serm. 163, 4 MACR. Sat. 2, 8, 10. 7, 9, 16 PS. SORAN. 72 EVG. TOLET. carm. 53, 1 ISID. diff. 2, 89 et 90. *de anima*: RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 167, 29 B. ut habeat -us animae quod gustet. 3 p. 180, 26. Orig. in gen. 3, 6 p. 48. 1 B. iste circumcisis est -u. p. 48, 3 incircumcisis . . . -um. LEO M. serm. 50, 2 -u cordis. *nota* PETRON. 76, 5 non mehercules mi haec iactura -i fuit (*Friedländer: 'vix sensi'. Heraeus [Sprache d. Petron. p. 42 adn. 2]: 'fere i. q. non hettac, non flocci, non hili facio' [cf. infra sub 4]*).

2 *i. q. ipse sapor (qualitas rei)*: CELS. 6, 8, 1^B donec in ore -us eius (*suci*) sentiatur. SEN. nat. 3, 1, 3 tam varius singulis (*aquis*) usus quam -us est. 3, 24, 4. 4, 2, 30. epist. 109, 7 qui esse debeat, ita apatus lingua palatoque est ad eiusmodi -um, ut. COLVM. 3, 2, 7 probi -us vina. 3, 2, 9 -u non vincitur. 3, 2, 28 pretiosi -us. 3, 2, 24 habent probabilem -um. *ibid.* -us . . . hebes (*habilis SA*). 3, 7, 2. 3, 21, 6 et 10 (*bis*). 9, 4, 6 mediocris. 10, 124 lactis -us quae condit herba. 12, 12, 2 austeriorem . . . -um. 12, 23, 2 picati vini. 12, 52, 21 commodior. arb. 3, 6 SCRIB. LARG. 185. 186 al. LVCAN. 9, 937 veneni. PLIN. nat. 12, 35 -u amarum (12, 70. 21, 41 al.). 12, 36 deprehenduntur . . . -u (12, 120. 122 al.). 12, 41 -u fervens (12, 97 al.). 12, 43 -u maxime siccante os. 12, 115 vino proximum -u. 12, 129 quodam salis -u. 14, 12 austeriorem -um vini. 14, 72 novum. 15, 110 in (*del.?*) -u tenera. 20, 174 -u piperis. 20, 255 -u acriore (25, 92 al.). 21, 107 -u aspera (24, 69 al.). 25, 103 -us dulcis (27, 41). 25, 110 suavissimi -us. 26, 39 calidi -us (27, 60). 26, 82 salsa -u. 27, 11 glutinosas -u. 27, 74 acerba -u. 27, 85 quae -u adstringit (27, 91. 121. 128). 27, 122 -u acuto et odorato. QVINT. decl. 321 p. 264, 28 TERT. anim. 17. EDICT. imp. Diocl. 2, 8 vini veteris primi -us. 2, 9 sequentis -us. PANEG. 3 (11), 11, 3 cum dapes non -u, sed difficultatibus aestimarentur. IUVENC. 1, 474 salis absumptos . . . -us. PALLAD. 11, 14, 4. AVSON. Mos. 118 neque -us iners (*percae*). 156, 3 vegeto . . . -u. HIER. epist. 79, 7, 6 VVLG. exod. 16, 31 lob 34, 3 Ier. 48, 11 RVFIN. Orig. in num. 9, 1 p. 55, 25 B. AVG. serm. 246, 3 nihil fortius -u. RVT. NAM. 1, 251 PROSP. carm. de ingrat. 819. EVSTATH. Bas. hex. 1, 8 p. 876^A qualitates, quae sapore -us comprehensibiles habentur (*τὰς κατὰ γεῦσιν ἐνπαραχούσας αὐτῇ ποιότητας*). RYRIC. epist. 2, 61 quae (*pira*) si fortasse displicerint saporis -u. PS. MVSA herb. Vett. p. 3, 14 H.-S. *herba V.* non -us asperos offert. PS. APVL. herb. *passim*. (*v. indic.*). ORIBAS. syn. 4, 14. 42. 5, 8. CORIPP. lust. 3, 99 blando . . . -u. *in imagine*: QVINT. inst. 6, 3, 17 sermonem praeferentem in verbis et sono et usu proprium quandam -um urbis. AVSON. 404, 7 qui . . . pariter . . . fucas (*sc. facundia*), quae -u ignava sunt et quae sapore tristia. HIER. adv. Iovin. 1, 12 p. 227^D accepto -u pudicitiae. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 164, 18 B. ut -um quodammodo desiderandae dulcedinis sumant. NICET. psalm. 5 p. 73, 5. PALLAD. hist. mon. I 36 p. 323^D bonus -us in sermonibus vanis. ORIG. in I reg. 1, 1 p. 3, 18 B. *cf. et GLOSS. III 25, 18. sensu eminentiore (amor, appetitus)*: ENNOD. epist. 2, 19, 3 p. 60, 17 tropaei -us abdicari imperat lucis affectum (*opp. sapor vitae*). opusc. 1, 33 p. 270, 24 qui . . . -um luctaminis adriperas. dict. 11, 6 p. 460, 12 cui saporem vitae . . . contingenti -um deprecor libertatis infundi.

3 *actio iudicandi edulia per assumptionem (degustatio)*: COLVM. 1, 8, 18 ipse panis potionisque bonitatem -u suo exploret. *sim.* 2, 2, 20. 11, 2, 68. TAC. ann. 12, 66 Halotus inferre epulas et explorare -u

solitus. *sim.* 13, 16. *ibid.* libata -u potio. PALLAD. 10, 11, 2. 13, 5 *rapa* -bus explorata. RVFIN. hist. 2, 17, 22 vinum . . . nemo . . . ne -u quidem contingat (*sim. COD. Iust. 4, 41, 1*). *translate*: PAVL. dig. 18, 1, 34, 5 alia causa est degustandi, alia metiendi: -us enim ad hoc proficit, ut improbare liceat.

4 *latiore sensu: actus vescendi (sc. modico cibo), cibi aut potionis assumptio*: CELS. 5, 27, 3 quaedam . . . venena . . . non -u, sed in vulnere nocent. SEN. dial. 5, 10, 3 odore -uque quidquid est quod alienat animos repellitur. 9, 4, 7 salutaria quaedam citra -um tactumque odore proficiunt. nat. 3, 19, 1 animalium turbam . . . noxiam -u. PLIN. nat. 1, 11, 119 quae -u famem et sitim sedent (*sed* 11, 284 exiguo -u). 8, 132. 9, 56 pisces squamosi -u olei maxime . . . gaudent alunturque. 9, 77. 25, 79 levi -u os accensum (28, 90). 27, 7 pantheras liberari morte excrementorum hominis -u. 31, 61 QVINT. inst. 5, 8, 1. SVET. Aug. 7, 2 augusta loca . . . ab avium gestu -uve (*cf. p.* 1970, 35). Nero 33, 3 cum ille ad primum -um concidisset. TERT. ieiun. 10 p. 288, 20 Jonathan . . . -um mellis admiserat. adv. Marc. 5, 18 p. 642, 17 interdixerat illius arbusculae -um (AVG. c. Iul. 1, 5, 15 -us ligni vetiti. MAR. MERC. Conc. I 6 p. 12, 37 per -um ligni vitae. *al.*). SER. SAMM. 90 meri -us . . . efficit phrenesin. 308 al. LAMPR. Comm. 11, 1 nec abstinuisse -um (*ciborum*). IUVENC. 4, 659 in summo -u tractata recusat. SCHOL. IUV. 5, 24 PELAG. in Col. 2 p. 857^D. PRVD. cath. 3, 179 -us et ipse modum teneat. SACR. Greg. 39, 3. *adde* GREG. M. moral. 8, 50 in ore . . . -us est, in ventre satietas. *ibid.* ut nequaquam iam per indigentiam oris -u esuriam. *in imagine*: COMM. instr. 1, 35, 17 v. p. 2368, 51. ZENO 1, 16, 1 p. 371, 9 ab mundi sapientiae -u ieiunus. AVG. c. Iul. 1, 5, 15 -u amarissimo peccati. SACR. Leon. 396 replet -u gratiae tuae. ARATOR ad Parth. 73 quaerebam -u tangere cuncta meo.

5 *modica alicuius escae aut potionis quantitas (praesertim degustandi causa data vel sumpta)*: PETRON. 77, 7 profer . . . ex illa amphora -um. GAVDENT. 9 p. 908^B huic (*architriclino*) -um vini ex aqua facti iubentur . . . portare. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 41, 1 da mihi -um de coctione rubea. *in imagine*: PLAVT. Cist. 70 Amor -ui dat dulce, amarum ad satietatem usque oggerit. PETRON. 22, 2 minimum veluti -um hauseram somni. FVLG. aet. mund. p. 147, 22 primum -um propinans Hebreis de interitu populi. HIER. hom. Orig. in cant. praef. -um tibi sensuum eius (*Origenis*), non cibum offerens. PETR. CHRYS. serm. 68 p. 395^C *opp. plenitudo et satietas. translate: i. q. specimen, exemplum*: VAL. MAX. 3 praef. animi . . . ad summum gloriae cumulum perventuri certo cum indolis experimento datos -us referam (SEN. epist. 11, 1. 85, 1 al. HIER. epist. 58, 11, 3). SEN. clem. 1, 1, 6 principatus tuus ad -um exigitur. COLVM. 11, 1, 2 versificationis nostrae -um. PLIN. epist. 4, 27, 5 ad hunc -um totum librum repromitto. FRONTO p. 202, 11 N. hoc quod -o (*sic codd.*) mitimus. TERT. resurr. 38 p. 81, 11 velut -um carnis etiam resurrectionis. VVLG. II Macc. 13, 18 accepto -u audaciae Iudaeorum. PS. RVFIN. in Am. 4, 4—6 quorum (*stipendiorum*) -um . . . cepistis. AVG. c. acad. 1, 4 p. 6, 4 quamvis tuam sitim bene noverim, -um tamen mittere volui. PETR. CHRYS. serm. 65 p. 386^C -um resurrectionis Lazaro propinante suscepimus. POMER. 1, 13, 1 p. 429^C. EVGIPP. epist. 3 nectarum suavisimae promissionis -um dirigens. MART. BRAC. corr. 1 modicam . . . rationis notitiam pro -u porrigere.

6 *certa pars cenae: a i. q. gustatio, promulsis (cf. p. 2366, 31)*: MART. 10, 48, 13 -us in his (*quae enumerata sunt*). 11, 31, 4 -u protinus has edes in ipso. 11, 52, 12 haec satis in -u. 13, 61 Ionica -um -us attagenarum. APVL. met. 9, 23 ut primum occursoriam potionem et inchoatum -um extremis labiis contingebat adulescens. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 6 cum in -o statim a balneis offeratur (*sc. ovum*). APIC. 4, 5, 1 (*in lemm.*) -um versatile (2—4 -um). *b cibus ipse aut potus*: COLVM. 3, 2, 5 (*pro vino*) in quo (*loco*) -us nobilis pretiosusque fluit. TERT. pall. 4 p. 933, 9 Achilles vacuerat ab uberum -u. CYPR. GALL. iud. 317 cetera turba . . . monstratos non sumpsit languida -us. SER. SAMM. 531 purior hinc -us (*cf. Baur, Quaest. Sammoniceae p. 57*). PS. RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 107, 11 si fellis tibi -us adhibetur et aceti, amplectere (LEO M. serm. 57, 4 -u fellis et aceti diluitur esca peccati. PRAEDEST. 3, 6 p. 646^A pro concupiscentiae -u esca fellis accipitur). MART. CAP. 1, 14 -um . . . haustumque quam plures ex eodem dulcissimo gurgite sitiebant. 3, 224 gratissimum -um, . . . quo . . . canoros etiam fieri memorabat. VAL. CEM. hom. 7, 4 novas vini cellulas antiqui -us fama commendat. FAVST. REL. grat. 1, 3 p. 16, 18 malefici, qui -um mentita suavitate componunt. VITAE patr. 3, 61 (= 7, 1, 8) -um fero fratribus. 5, 18, 9. *insignius i. q. sapor, gulae oblectamenta*: IUV. 11, 14 -us elementa per omnia quaerunt. VVLG. IV Esdr. 6, 44 concupiscentiae -us multiformes (*S. -mis rell.*). *in imagine*: AVSON. 323, 7 ne cura monendi laederet aut dulces -us vitia ret amaris. PROSP. carm. de ingrat. 945 viperei calicis -um procul excutiamus.

gut NOT. Tir. 94, 15.

[*guta corrupte pro gatta v. vol. III 621, 10.*]

**gutta*, -ae f. [*inc. orig. W.*] γούττα: HIPPIATR. graec. i 333, 3 cod. Paris., s. XI, v. p. 2372, 82. DIOSC. 3, 84 Wellm. rec. Vind., v. p. 2372, 64. *de formis: gen. sing.* -ai: LVCR. 6, 614, v. p. 2371, 35. ?*guttum*, -i n.: p. 2373, 57. ORATIO Moysi (Texts and Studies II 3, [Burchardt])

1893, p. 172) ciati (*i. cyathi*) guttum (*cf. Vulg. Is. 40, 15, p. 2372, 22*). *de notione*: GLOSS.^L II Philox. GV 22 -a: σταγών, ῥανίς. 26 -ae: σταλαγμοί (*Verg. georg. 2, 245*). *adde ex* GLOSS. ed. Goetz: -a ψακός. ψεκός. στακτή. -ae θρόβοι. -a myrrae: smirne, hoc est basilicon (*basilicon Buech.*). stantin (= στακτήν). CHAR. gramm. p. 454, 9 B. σταλαγμός. SERV. georg. 3, 366 stiria, id est -a (*ISID. orig. 13, 20, 5*). HIER. epist. 65, 14, 2, 3, v. p. 2372, 83. 2373, 1. *differentiam inter -am et stillam indicant*: REM. PALAEM. Hier. chron. a Abr. 2060 -a... stat, stilla cadit (*item GRAMM. suppl. 288, 16 ISID. diff. append. 78. cf. CHAR. gramm. p. 397, 30 B. ISID. orig. 13, 20, 5 dum... stat aut pendet de tectis vel arboribus, quasi glutinosa -a est: dum ceciderit stilla est. DIFF. ed. Beck p. 61, 16*). DIFF. Suet. 292, 3 Reiff. -a imbrium est, stilla olei vel aceti (*ISID. diff. append. 238. aliter: DIFF. ed. Beck p. 61, 16 -a gravioris humoris est, vel<ut> [add. Baehrens] mellis, stilla levioris ut aquae*). NOT. Tir. 94, 16. *in Graecis respondent haecce*: σταγών *infra l. 65. p. 2372, 8. 21. 25. ITALIA psalm. 64, 11 (Cas.). al. στακτή p. 2373, 3. 7. 16. στιγμή p. 2372, 20. ψεκός p. 2373, 36. redduntur per -ae aquatiles ὑδατίδες*: CAEL. AVREL. chron. 5, 4, 60. *per -a prima de saponario πρωτόστακτον*: ALEX. TRALL. 2, 265. *de usu: legitur ap. poetas inde a PLAVTO (v. infra l. 28. 68. p. 2372, 28. 48 sq.), in pedestri oratione inde a VARRONE (v. infra l. 29). deest e. g. TER. CAES. SALL. HOR. TAC. [e coni.: PROP. 4, 5, 20 (Jacob). SEN. nat. 3, 7, 3 (Gercke). PLIN. nat. 20, 239 (v. infra l. 51).] [val. guter, it. gotta, francog. goutte, hisp. gota. M.-L.]*

I i. q. stilla, σταγών: **A alicuius liquoris**: **1 in universum de variis liquoribus (latiore sensu v. p. 2372, 10)**: **a proprie**: **α absolute**: PLAVT. Rud. 431 nisi oras, -am non feres (433). VARRO ling. 5, 124, v. p. 2378, 13. CIC. carm. frg. 32, 28 corpus e quo liquatae... excidunt -ae. de orat. 3, 186 numerus, quem in cadentibus -is... notare possumus, in amni praecipitante non possumus. CATVLL. 99, 8 multis diluta labella -is abstersti (*sic O; astersi GR; abstersti -is Ald.*). LVCR. 1, 349 in saxi... permanat aquarum... umor et uberibus flent omnia -is (*cf. 6, 943 COLVM. 10, 267*). 1, 886. 6, 614 -ai vix instar... unius adaugmen. VERG. georg. 2, 245 aqua eluctabitur omnis scilicet et grandes ibunt per vimina -ae (*infra l. 38. MART. 3, 47, 1. cf. SEN. nat. 4, 4, 3*). Aen. 11, 90 it lacrimans -isque umectat grandibus ora (*cf. Ov. met. 10, 500 Myrrha flet... et tepidae manant ex arbore -ae. sim. saepe de lacrimis: PROP. 4, 1, 144 -a... ex oculis non nisi iussa cadet. Ov. trist. 1, 3, 4 Pont. 2, 3, 90 PERS. 2, 54 STAT. silv. 5, 2, 4. TERT. adv. Val. 15 p. 194, 20 Achamothea lacrimans habuit et salsas, habuit et amaras et dulces, et calidas et frigidas -as, et bituminosas et ferruginantes, et sulphurantes utique et venenatas. et al.*). Ov. met. 5, 633 occupat... sudor... artus, caeruleaeque cadunt toto de corpore -ae (*SIDON. carm. 23, 374 deciduis in arva -is rectorum... sudor ibat. cf. SEN. nat. 3, 15, 7*). al. VITR. 7, 8, 2 de argento vivo: exemptis glaebis -ae eae... propter brevitatem non possunt colligi (*cf. PLIN. nat. 33, 123 idem [sc. hydrargyrum] -is dividi facili*). CELS. 5, 25, 17 passi heminae tres usque eo coquuntur, donec extracta inde -a indurescat (6, 18, 2. PLIN. nat. 20, 239 [e coni.]. SERV. georg. 3, 366. cf. PLIN. nat. 31, 30). SEN. nat. 1, 3, 6. 4, 3, 3 foliis si quae -ae adhaeserunt, in rotundum iacent (*cf. PLIN. nat. 2, 163*). al. PERS. 3, 14 dilutas... geminat... fistula -as (*cf. de atramento: SIDON. epist. 9, 16, 2 calamo durior -a*). PLIN. nat. 9, 184. 11, 39 de melle: abrumpt statim et resilire -as vilitatis indicium habetur. al. MART. 1, 109, 11 catella desiderio coacta ventris -a pallia non fefellit ulla. 11, 98, 7 congelati -a... nasi. SER. SAMM. 203. 273 AVG. gen. ad litt. 2, 2 p. 36, 4. serm. 14, 2, 3 desideravit (*dives in tormentis*) -am, a quo ille (*pauper*) micam (*cf. PAVL. NOL. carm. 31, 496 nec parva e pauperis imo stillavit digito -a refrigerii [493 syn. modicus ros]. SALV. eccl. 3, 46 -am refrigerationis*). CASS. FEL. 46 p. 115, 15 urinae paulatim per -as exclusio (*cf. ibid. p. 116, 5*). EVSTAT. Bas. hex. 3, 8 p. 899^A exhalationes hae quae subtiliter nubibus inseruntur, per mutuas accessiones -ae perficiuntur (*σταγόνες*). et al. *proverbialiter*: Ov. Pont. 4, 10, 5 -a cavat lapidem, consumitur anulus usu (*cf. Otto, Sprichwörter p. 156*). **β indicatur genus -arum**: PLAVT. Cas. 247 si... in os meum... vini -am iudidi (*CELS. 4, 18, 4. et al.*). ACC. trag. 578 salsis cruorem -is lacrimarum lavit (*Ov. fast. 4, 522 lacrimae... decidit in tepidos lucida -a sinus. HIER. epist. 39, 5, 5*). VARRO frg. Aug. civ. 6, 5 p. 252, 30 D. alius deus ex -is sanguinis natus (*LVCR. 1, 838 LIV. 34, 45, 6 OBSEQ. 46 CVRT. 4, 2, 14 PLIN. nat. 8, 128. al. APVL. met. 5, 23. et al. v. p. 2372, 48. cf. VERG. Aen. 3, 28 arbori atro liquuntur sanguine -ae. CVLEX 181 manant sanguineae per tractus serpentis undique -ae [Ov. met. 2, 360. 14, 408 PROSP. epigr. 71, 3]. Ov. met. 4, 618 Gorgonei capitis -ae cecidere cruentae [9, 344. 15, 788]. rust. 3, 16, 37 apes imbris -is uberibus offensae (CIC. nat. deor. 2, 14 -is imbrium quasi cruentis. LVCR. 2, 222). LVCR. 2, 993 liquentis umoris -as mater... terra recepit (4, 1286 CELS. 7, 7, 13. AVG. civ. 12, 13 p. 530, 2D. si umoris brevissimam -am universo mari... comparemus). MORET. 111 Palladii -as instillat olivi (*APIC. 4, 2, 32 olei. al.*). Ov. am. 3, 5, 6 area... umida de -is lene sonantis aquae (*PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 219^b [p. 99 M.] grando: -ae aquae concretae solito grandiores. ARNOB. nat. 2, 49 CASS. FEL. 76 p. 183, 9*).*

COLVM. 9, 12, 2 mellis. LVCAN. 9, 702 veneni (cf. infra l. 26). CALP. ecl. 5, 55 matutinae lucent... -ae (cf. AMM. 23, 6, 86 -ae matutini roris). PLIN. nat. 26, 64 lactis. 28, 67 vertice tacto urinae suae -a. TERT. apol. 30, 6 non offero grana thuris... Arabicae arboris lacrimas, nec duas meri -as. PALLAD. 12, 7, 8 picis calentis. VVLG. cant. 5, 2 caput meum plenum est rore, et cincinni mei -is noctium (IVST. VRGELL. in cant. 105). Sirach 1, 2 arenam maris, et pluviae -as, et dies saeculi quis dinumeravit? (*gr. σταγόνες. AVG. serm. 9, 11, 17. al.*). PAVL. NOL. carm. 31, 496, v. p. 2371, 61. SALV. eccl. 3, 46, v. p. 2371, 62. et al. *latiore sensu de rebus pluviae -is similibus (cf. p. 2373, 80)*: LACT. inst. 7, 26, 2 descendit imbres sulphuris et grandines lapidum et -ae ignis (*[v. p. 2373, 41]. cf. Vulg. Ezech. 38, 22 ignem... pluam*). CASSIOD. var. 4, 50, 4 transmarinas... provincias pulvereis -is compluit Vesuvius. CORIPP. Ioh. 2, 219 exactis... -is grandinis infandae (*cf. p. 2371, 83*).

b in comparatione: PLIN. nat. 10, 145 umbilicus ovis a caumine inest, ceu -a eminens in putamine. 10, 148 ovis in medio vitelli parva inest velut sanguinea -a, quod esse cor avium existimant (*ibid. -a ea salit palpitatque. cf. Aristot. hist. an. 6, 3 p. 561^a, 11 στιγμή αίματιν*). ITALIA psalm. 71, 6 (Cas.) descendit rex... ut -ae stillantes super terram (*σταγόνες, VVLG. stillicidia*). Is. 40, 15 (*Rufin. Orig. in cant. 2 p. 170, 1 B.*) gentes... reputatae sunt tamquam -a ex situla (*σταγών, VVLG. stilla*). PACIAN. epist. 3, 25 p. 95 ut stillicidia fontibus magnis, ut ab oceano quaedam -a sorberis. VVLG. Sirach 18, 8 (*gr. σταγών*). al. Ps. PHOEBAD. fid. 1 p. 34^A uno verbo, ac si veneni -a, ... fidem Dominicae... traditionis inficiunt.

c in locutionibus tropicis: PLAVT. Most. 142 pro imbre amor advenit, <tetigit -is grandibus>, is usque in pectus permanavit (*[supplevit Leo ex AVR. Fronto p. 27, 6 N. illius... ut Plautus ait, amoris imber grandibus -is non vestem modo permanavit, sed in medullam ultro fluit]. cf. LVCR. 4, 1060 Veneris dulcedinis in cor stillavit -a*). Ov. am. 3, 14, 38 morior... perque meos artus frigida -a fluit. FRONTO p. 229, 12 N. leti herbae -am unam aspersisse minimam, quanta dissimulantis lacrima esse solet. RVFIN. Clement. 2, 44 -is misericordiae eius irrorati (*cf. Orig. in iud. 8, 4 p. 513, 7 B. -as... gentibus afferens Christus roris coelestis [PETR. CHRYS. serm. 176 p. 664^A. cf. INSCR. christ. Diehl 2425, 4]. AVG. in psalm. 38, 6 ab irratione quadam -arum dominicarum de scripturarum nube venientium*). PAVL. NOL. carm. 19, 362 de ossibus sanctorum: fontes et fluvios vitae generavit -a favillae (*i. exiguum cinerum sacrorum. cf. vs. 358*). 21, 691 -a eloquii tenuis (*[opp. fluvii]. cf. 21, 700*). AVG. c. Acad. 2, 2, 5 p. 26, 22. epist. 110, 5 vix mihi paucissimae -ae temporis stillantur. VEN. FORT. vita Hil. 2, 4 ego... cui nullius scientiae inrigua fluentia succurrunt, quem vix stillicidii pauperis attenuata -a perfudit.

d translate: fere i. q. minima particula, frustulum (*additur fere ad augendam negationem praecipue in sermone cotidiano; v. Hofmann, Lat. Umgangsspr. p. 82. cf. p. 2371, 62. 68*): PLAVT. Most. 508 -am haud habeo sanguinis (*[sc. prae metu]*). Ivv. 11, 54 de impudicis: sanguinis in facie non haeret -a. aliter p. 2371, 71. Pseud. 397 quoi neque paratast -a (*sic P; nec paratust quicquam A, quod tutatur Klingner, Hermes 64, 1929, 129 adn. 1*) certi consili neque adeo argenti (*[1] del. plerique edd.*). MART. 7, 25, 4 cum... nulla... mica salis nec amari fellis in illis (*sc. epigrammatis*) -a sit. OROS. hist. 5, 1, 4 quanti... pendenda est -a haec laboriosae felicitatis... in tanta mole infelicitatis?

2 speciatim: de sucis ex arborum cortice stillantibus et in lacrimarum formam durescentibus, qui ad unguenta, aromata, medicamina sim. adhibentur (dicitur tam de liquida quam de forma indurata. ad originem spectant: Ov. ars 1, 288 illius [sc. Myrrhae] lacrimis, quas arbore fundit odora, unguimur, et dominae nomina -a tenet [cf. met. 10, 500 p. 2371, 39]. met. 2, 360): SCRIB. LARG. 28 ammoniaci -ae (35. saepe. DIOSC. 3, 94 de -a ammoniaci [*ibid. syn. ammoniaci lacrimus. gr. 3, 84 Wellm. ἀμμωνιακόν. rec. Vind.: ἀμμωνιακή... Πομαῖοι γούττα ἀμμωνίακα*]). CAEL. AVR. chron. 3, 4, 61. al. cf. PELAGON. 94 -ae hammoniacaе [323 VEG. mulom. 2, 132, 2 L. CASSIOD. in psalm. 44, 9 p. 323^c -a... quae dicitur ammoniaca durities curat ab aliqua necessitate contractas]). PLIN. nat. 12, 61 quod ex eo (*sc. ture*) rotunditate -ae pendit (*ibid. syn. lacrima. cf. de ture: 12, 62 -ae, quae tertiam partem mnae [minae al.]... aequent*). 12, 94 ex qua (*sc. radice cinnami*) -ae editae... in grana durabantur. 12, 116 sucus e plaga (*balsami*) manat... suavitatis eximiae. sed tenui -a ploratu (*cf. 12, 123 sinceri balsami... -a... adulterata. AMBR. hex. 3, 15, 63 p. 104, 7 disparem... balsami -am [ibid. diversum... lacrimarum genus]*). MART. 4, 32, 1 lucet ap[er]is Phaethontide condita -a (*i. electro, de quo cf. 4, 59, 2 sucina -a [6, 15, 2]. AMBR. hex. 3, 15, 63 p. 104, 15 quae [sc. folia et exigua animantium genera] videtur cum adhuc -a esset mollior, recepiisse et solidata tenuisse [syn. ibid. p. 104, 12 lacrima]*). APVL. met. 2, 9 capillus -is Arabicis obunctus. SOL. 27, 48 pingue roscidum sirpis... cum arefactum inolevit -is stiriacis, legitur ad usum mensarum. VEG. mulom. 3, 14, 1 L. -ae storacis unc. II (HIPPIATR. I 333, 3 cod. Paris. s. XI στέρας γούττα). *inde absolute ponitur pro specie aromatica, gr. στακτή (cf. HIER. epist. 65, 14, 2 stacten, id est stillam vel -am... narrant, qui aromatum novere virtutes, stacten florem esse mur-*

[Burckhardt]

COLVM. 9, 12, 2 mellis. LVCAN. 9, 702 veneni (*cf. infra l. 26*). CALP. ecl. 5, 55 matutinae lucent... -ae (*cf. AMM. 23, 6, 86 -ae matutini roris*). PLIN. nat. 26, 64 lactis. 28, 67 vertice tacto urinae suae -a. TERT. apol. 30, 6 non offero grana thuris... Arabicae arboris lacrimas, nec duas meri -as. PALLAD. 12, 7, 8 picis calentis. VVLG. cant. 5, 2 caput meum plenum est rore, et cincinni mei -is noctium (*IVST. VRGELL. in cant. 105*). Sirach 1, 2 arenam maris, et pluviae -as, et dies saeculi quis dinumeravit? (*gr. σταγόνες. AVG. serm. 9, 11, 17. al.*). PAVL. NOL. carm. 31, 496, v. p. 2371, 61. SALV. eccl. 3, 46, v. p. 2371, 62. et al. *latiore sensu de rebus pluviae -is similibus (cf. p. 2373, 80)*: LACT. inst. 7, 26, 2 descendit imbres sulphuris et grandines lapidum et -ae ignis (*[v. p. 2373, 41]. cf. Vulg. Ezech. 38, 22 ignem... pluam*). CASSIOD. var. 4, 50, 4 transmarinas... provincias pulvereis -is compluit Vesuvius. CORIPP. Ioh. 2, 219 exactis... -is grandinis infandae (*cf. p. 2371, 83*).

b in comparatione: PLIN. nat. 10, 145 umbilicus ovis a caumine inest, ceu -a eminens in putamine. 10, 148 ovis in medio vitelli parva inest velut sanguinea -a, quod esse cor avium existimant (*ibid. -a ea salit palpitatque. cf. Aristot. hist. an. 6, 3 p. 561^a, 11 στιγμή αίματιν*). ITALIA psalm. 71, 6 (Cas.) descendit rex... ut -ae stillantes super terram (*σταγόνες, VVLG. stillicidia*). Is. 40, 15 (*Rufin. Orig. in cant. 2 p. 170, 1 B.*) gentes... reputatae sunt tamquam -a ex situla (*σταγών, VVLG. stilla*). PACIAN. epist. 3, 25 p. 95 ut stillicidia fontibus magnis, ut ab oceano quaedam -a sorberis. VVLG. Sirach 18, 8 (*gr. σταγών*). al. Ps. PHOEBAD. fid. 1 p. 34^A uno verbo, ac si veneni -a, ... fidem Dominicae... traditionis inficiunt.

c in locutionibus tropicis: PLAVT. Most. 142 pro imbre amor advenit, <tetigit -is grandibus>, is usque in pectus permanavit (*[supplevit Leo ex AVR. Fronto p. 27, 6 N. illius... ut Plautus ait, amoris imber grandibus -is non vestem modo permanavit, sed in medullam ultro fluit]. cf. LVCR. 4, 1060 Veneris dulcedinis in cor stillavit -a*). Ov. am. 3, 14, 38 morior... perque meos artus frigida -a fluit. FRONTO p. 229, 12 N. leti herbae -am unam aspersisse minimam, quanta dissimulantis lacrima esse solet. RVFIN. Clement. 2, 44 -is misericordiae eius irrorati (*cf. Orig. in iud. 8, 4 p. 513, 7 B. -as... gentibus afferens Christus roris coelestis [PETR. CHRYS. serm. 176 p. 664^A. cf. INSCR. christ. Diehl 2425, 4]. AVG. in psalm. 38, 6 ab irratione quadam -arum dominicarum de scripturarum nube venientium*). PAVL. NOL. carm. 19, 362 de ossibus sanctorum: fontes et fluvios vitae generavit -a favillae (*i. exiguum cinerum sacrorum. cf. vs. 358*). 21, 691 -a eloquii tenuis (*[opp. fluvii]. cf. 21, 700*). AVG. c. Acad. 2, 2, 5 p. 26, 22. epist. 110, 5 vix mihi paucissimae -ae temporis stillantur. VEN. FORT. vita Hil. 2, 4 ego... cui nullius scientiae inrigua fluentia succurrunt, quem vix stillicidii pauperis attenuata -a perfudit.

d translate: fere i. q. minima particula, frustulum (*additur fere ad augendam negationem praecipue in sermone cotidiano; v. Hofmann, Lat. Umgangsspr. p. 82. cf. p. 2371, 62. 68*): PLAVT. Most. 508 -am haud habeo sanguinis (*[sc. prae metu]*). Ivv. 11, 54 de impudicis: sanguinis in facie non haeret -a. aliter p. 2371, 71. Pseud. 397 quoi neque paratast -a (*sic P; nec paratust quicquam A, quod tutatur Klingner, Hermes 64, 1929, 129 adn. 1*) certi consili neque adeo argenti (*[1] del. plerique edd.*). MART. 7, 25, 4 cum... nulla... mica salis nec amari fellis in illis (*sc. epigrammatis*) -a sit. OROS. hist. 5, 1, 4 quanti... pendenda est -a haec laboriosae felicitatis... in tanta mole infelicitatis?

2 speciatim: de sucis ex arborum cortice stillantibus et in lacrimarum formam durescentibus, qui ad unguenta, aromata, medicamina sim. adhibentur (dicitur tam de liquida quam de forma indurata. ad originem spectant: Ov. ars 1, 288 illius [sc. Myrrhae] lacrimis, quas arbore fundit odora, unguimur, et dominae nomina -a tenet [cf. met. 10, 500 p. 2371, 39]. met. 2, 360): SCRIB. LARG. 28 ammoniaci -ae (35. saepe. DIOSC. 3, 94 de -a ammoniaci [*ibid. syn. ammoniaci lacrimus. gr. 3, 84 Wellm. ἀμμωνιακόν. rec. Vind.: ἀμμωνιακή... Πομαῖοι γούττα ἀμμωνίακα*]). CAEL. AVR. chron. 3, 4, 61. al. cf. PELAGON. 94 -ae hammoniacaе [323 VEG. mulom. 2, 132, 2 L. CASSIOD. in psalm. 44, 9 p. 323^c -a... quae dicitur ammoniaca durities curat ab aliqua necessitate contractas]). PLIN. nat. 12, 61 quod ex eo (*sc. ture*) rotunditate -ae pendit (*ibid. syn. lacrima. cf. de ture: 12, 62 -ae, quae tertiam partem mnae [minae al.]... aequent*). 12, 94 ex qua (*sc. radice cinnami*) -ae editae... in grana durabantur. 12, 116 sucus e plaga (*balsami*) manat... suavitatis eximiae. sed tenui -a ploratu (*cf. 12, 123 sinceri balsami... -a... adulterata. AMBR. hex. 3, 15, 63 p. 104, 7 disparem... balsami -am [ibid. diversum... lacrimarum genus]*). MART. 4, 32, 1 lucet ap[er]is Phaethontide condita -a (*i. electro, de quo cf. 4, 59, 2 sucina -a [6, 15, 2]. AMBR. hex. 3, 15, 63 p. 104, 15 quae [sc. folia et exigua animantium genera] videtur cum adhuc -a esset mollior, recepiisse et solidata tenuisse [syn. ibid. p. 104, 12 lacrima]*). APVL. met. 2, 9 capillus -is Arabicis obunctus. SOL. 27, 48 pingue roscidum sirpis... cum arefactum inolevit -is stiriacis, legitur ad usum mensarum. VEG. mulom. 3, 14, 1 L. -ae storacis unc. II (HIPPIATR. I 333, 3 cod. Paris. s. XI στέρας γούττα). *inde absolute ponitur pro specie aromatica, gr. στακτή (cf. HIER. epist. 65, 14, 2 stacten, id est stillam vel -am... narrant, qui aromatum novere virtutes, stacten florem esse mur-*

[Burckhardt]

rae. *ibid.* 3 'a' vel 'stacte' in Hebraico 'aloth' legitur. in Ezech. 8, 27 p. 255^c): ITALIA gen. 37, 25 (Lugd.) camelli eorum (sc. *Ismaelitarum*) pleni erant incensu et resina et -a (στακτή, VVLG. portantes... stacten. cf. RVFIN. Orig. in gen. 15, 1 p. 127, 20 B.). cant. 1, 12 (Rufin. Orig. in cant. 2 p. 168, 6 B. Epiphan. in cant. ed. Foggini p. 28) alligamentum (fasciculus *Epiphan.*) -ae fraternus (fratruelis *Epiphan.*) meus (στακτήs. VVLG. myrrhae). *spiritualiter interpretatur hunc l.*: RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 168, 11 B. p. 170, 8 B.). LACT. Phoen. 86 non casiae mitis nec olentis vimen acanthi nec turis lacrimae -aque pinguis abest. HIER. hom. Orig. in cant. 2, 3 p. 44, 19 B. -am, unguem, casiam, galbanum in Exodo legimus... in thymiana... confecta (cf. *Vulg. exod.* 30, 34). VVLG. psalm. 44, 9 myrrha et -a et casia a vestimentis tuis (inde FIRM. err. 23, 2 HIER. epist. 65, 14, 1 AVG. civ. 17, 16 p. 238, 12 D.). *ad interpretationem cf. HIER. epist.* 65, 14, 2. 3 l. 1. p. 2372, 83. CASSIOD. in psalm. 44, 9, v. p. 2372, 66). Sirach 24, 21 (gr. 24, 15 στακτή). PETR. CHRYS. serm. 87 p. 445^c deus non tam libenter odoratur Arabicae arboris -am quam sinceri cordis sanctitatem. SIDON. carm. 5, 47 fert... Arabs -am, Panchaia myrrham. CYPR. Gall. gen. 1365.

B per similitudinem -ae vocantur: 1 *in rebus naturalibus:* a *maculae vel puncta:* a *in cute animantium (in plantis infra l. 31 sq., in pupillis oculorum infra l. 35):* VERG. georg. 4, 99 aliae apes... ardentes auro et paribus lita corpora -is (cf. 4, 91 maculis). OV. met. 4, 578. 5, 461 *de puero in stellionem mutato:* variis stellatus (sic *codd. praeter* stillatus γ₂) corpora -is (sim. SALON. in prov. p. 987^p stellio quasi stellis, id est -is, distinctus. ISID. orig. 12, 4, 38). PLIN. nat. 29, 84 *unum genus phalangiorum* simile formicae... rufo capite, reliqua parte corporis nigra, albis -is (29, 87, 30, 100). PAVL. PETRIC. Mart. 2, 623 lepra... inficiens cunctam macularum tegmine carnem et spargens densas vitiato in corpore -as (cf. CELS. 5, 28, 19). PLIN. nat. 22, 93 sicci boleti... veluti -as in vertice albas ex tunica sua gerunt. PS. APVL. herb. 130 l. 14 H.-S. herba basilisca foliis... angustis, -is aspersis nigrioribus (acutis aspersis nigrioribus γ, angustis asperis -is B). PHYSIOGN. 25 p. 40, 8 -ae quaedam in pupillis (oculorum glaucorum) pervidentur ad magnitudinem milii (gr. I 313, 11 ψεκάδες [Foerster; ψηφίδες *codd.*]).

β *in lapidibus et gemmis:* PLIN. nat. 36, 63 Thebaicus lapis interstinctus aureis -is (37, 139 corallachtes -is aureis sappiri modo sparsa. 37, 143 acopas... -is aureis stellata. 37, 153. 155. cf. 37, 100 commendatio summa sandastri quod veluti in tralucido ignis [cf. p. 2372, 12] optentus stellantibus fulget intus aureis -is [stellantes vel celantesque se intus fulgent aureae -ae *codd. praeter* B]). 37, 171 leucopoeilos candorem minii -is (sic B; niveis vel nivis vel lineis [om. -is] *rell. codd.*) ex auro distinguit. 37, 179 Pontica gemma est stellata nunc sanguineis, nunc auratis (atris L) -is ([syn. stellis]. 37, 184). 37, 182. b *pustulae:* PAPYR. Heidelberg. 1001 ed. Bilabel (Sitzgsb. d. Heidelb. Ak. 1919) a 6 signum aut(em) erit hoc verum coctum <e>sse simulquam... adeps -as ostendat.

2 *in arte factis:* ornamenta in dorico genere sub triglyphis vel sub corona ima -arum instar pendentia: VITR. 4, 1, 2 e triglyphorum rationibus nutuli in coronis et epistylis -ae dorico more disponuntur. 4, 3, 4 epistylis altitudo unius moduli cum taenia et -is. *ibid.* -arum longitudo. 4, 3, 6 dividendae... sunt in corona ima ad perpendicularum triglyphorum et medias metopas viarum directiones et -arum distributiones, ita uti -ae sex in longitudinem, tres in latitudinem pateant.

II (an forma guttum, -i?) genus morbi i. q. gr. ἀρθρι-
tis (cf. *francog.* goutte 'Gicht'): Misc. Tir. p. 65, 20 ad -a frenitica. p. 65, 22 ad -a arteritica (p. 66, 7 ad -a podagrica vel arderitica sive paralisin). p. 66, 9 potio ad -a (p. 67, 3). al. [ceterum nota, quod Misc. Tir., disceptante C. H. Moore, Arch. 10, 1898, 272, aevi demum sunt Carolini.]

deriv.: guttatim, guttatus, guttio, gutto, guttula. v. Onom.
guttatim adv. a gutta. i. q. per singulas guttas: 1 *proprie:* ENN. scaen. 206 V. lacrumae -m cadunt (cf. Eur. Hec. 760 καταστάζω δάκρυ). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 219^a (p. 98 M.) guturnium: vas... ab eo quod propter oris angustias aqua -m fluat (cf. APVL. met. 3, 3 de clepsydra: vasculo... -m defluo). APVL. met. 11, 9 balsamo -m excusso. ARNOB. nat. 2, 59 quod -m faciat pluviam labi (ISID. nat. 33, 3 pluviae... nubium eloquia sunt apostolorum, quae quasi -m — id est sententialiter — veniunt). NON. p. 404, 30 spargere significat destillare vel -m fundere. PRVD. cath. 5, 22 nectar de liquido vertice fervidum -m lacrimis stillat olentibus (cf. GREG. Tvr. Mart. 2, 27 sicut cera a facie ignis -m defluens). SORAN. p. 47, 12 quid differt retentio menstruarum ab ea quae -m purgatur (p. 48, 9. cf. p. 50, 6)? PLIN. VAL. 2, 38 ad vesicae dolorem vel si -m aquam digerit (MISC. Tir. p. 62, 26). CAEL. AVR. acut. 2, 9, 53 Heracles os aegrotantium distendens sensim, haec (sc. castoreum eqs.) infundit -m (3, 3, 13). ALC. AVIT. carm. 3, 52 dicitur... nubes Sodomitica... -m sparsum fudisse in crimina fulmen (cf. p. 2372, 12).

2 *in imagine et translate:* PLAVT. Merc. 205 cor... -m contabescit, quasi in aquam indideris salem (cf. GLOSS. Plaut. gramm. III 59, 3 in Mercatore: ... -m). DON. Ter. Phorm. 975, v. p. 2374, 16. guttatus, -a, -um. a gutta. scribitur γουττᾶτος: p. 2374, 7.

i. q. maculis aspersus (cf. gutta IB 1 a. pro subst.: l. 2): MART. 3, 58, 15 picta perdix Numidicaeque -ae (i. Numidicae aves). PALLAD. 4, 13, 3 colores equorum: ... albus, -us (guttadus P, guttanus L, guttatus E), candidissimus ([dist. maculosus]. ISID. orig. 12, 1, 48. 50 [= GLOSS. I Ansil. GV 45] -us color est albus nigris intervenientibus punctis). de placentae genere: ATHEN. XIV 647 c κλοῦστρον... γουττᾶτον (*ibid.* d).

guttio, -ire. CHAR. gramm. p. 478, 19 B. -o δαρίζω. GLOSS. -it paulatim pluit. cf. GLOSS. V Aa G 226 -it(?): stillicidium, id est guttae quae ab altitudine cadent.

guttitum Not. Tir. 94, 19.

gutto, -äre. a gutta. GLOSS. I Ansil. GV 44 -at (vel gutta): parum fluet (-it), quasi rotat (rorat? Buecheler). II Philox. GV 23 -at: σταῖσι. adde ex GLOSS. ed. Goetz: -at paulatim pluit. DON. Ter. Phorm. 975 extillare (i. forma vulg. estillare). Niederm.; stillare corr. Steph.) est -are ex corpore, extillare ipsum corpus guttatim finiri (sic). i. q. stillare: VINDIC. gyn. p. 460^s stillicidia -andi lapidem cavet (cf. p. 461^p sicut guta pluviae adsiduae supra stillans cavat eam [petram]). CASSIOD. var. 1, 46, 1 aliud horologium, ubi... aquis -antibus horarum spatia terminantur.

guttur v. guttur.

gutturusus pars *codd.* Not. Tir. 103, 98. v. gutturosus.

guttula, -ae f. diminutive a gutta. scribitur gutu-: PAVL. NOL. carm. 24, 427 *cod. B, s. XII, v. infra l. 40. al. guttu-:* PHYSIOGN. 21 p. 32, 3, *cod. E, s. XIII vel XIV, v. l. 31.* Not. Tir. 94, 17.

i. q. parva gutta: 1 *alicuius liquoris:* a *proprie:* FIRM. err. 18, 6 tenuem ab eo (sc. Lazaro) stillantis aquae -am postulabis ([spectat ad hanc parabolam: AMBR. paenit. 24 p. 997^p. cf. AVG. civ. 21, 10 p. 511, 25 D.]. CLAVD. MAM. anim. 2, 5 p. 114, 20). FVLG. myth. 3, 8 p. 72, 24 myrrha redolentibus lacrimosa -is. PHYSIOGN. 21 p. 32, 3 oculi qui tanquam -ae liquoris nitidi relucent (gr. I p. 305, 17 λιβάδες). ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 21, 9 rec. vet. asinus linxit eum (sc. dominum) et -is ex ore fluentibus vestem maculavit. CASSIAN. conl. 9, 30, 2 p. 276, 27 steriles et coacticias lacrimarum -as. ISID. ord. creat. 7, 5 p. 929^p illae -ae in maiores stillas coeunt.

b *in locutionibus tropicis:* PLAVT. Epid. 554 -a pectus ardens mi aspersisti (PAVL. NOL. epist. 19, 1 p. 138, 4 -a tui sermonis aspergi [praeced. oris... stillicidia]). PAVL. NOL. carm. 24, 427 referens... de tuis scriptis logos quasi labra melle asperserit sic de favorum mihi tuorum -is dulcissimum gustum offerens (ENNOD. epist. 7, 23, 2 p. 191, 18 gustum de -is... suscipite). 31, 612 nobis... peccatoribus... sanguinis haec nostri -a (i. Celsus puer innocuus defunctus) lumen erit. epist. 23, 4 p. 161, 19 ut minimam... -am de sacris Martini actibus delibarem. PS. AVG. serm. 112, 1 de sanctarum scripturarum copiosis fontibus, etsi non abundantes rivulos, certe vel qualescumque -as poterimus sanctis animabus vestris infundere. PAVL. PETRIC. visit. nepot. 2. c *translate fere i. q. minima pars, frustulum:* LAMPR. Alex. 44, 9 in templis... praeter quattuor... argenti libras auri ne -am quidem aut bratteolam posuit.

2 *per similitudinem maculae, quae sunt in pupillis oculorum, nominantur -ae:* PHYSIOGN. 26 p. 41, 2 χαροποι oculi -is tanquam granis milii sublucentibus insigniti sunt, quae -ae diversos colores habent (gr. I p. 318, 3 κέχρητοι). 27 p. 42, 3 -ae rubicundi coloris (cf. *ibid.* l. 7. p. 43, 5). p. 42, 9 perpallidae (p. 43, 8). p. 43, 14.

? guttum, -i n., v. gutta p. 2370, 84.

Burckhardt.

*guttur, -uris n. (et m. apud priscos, v. l. 66 sqq.). [cf. esse videtur c. theod. kiutel 'palea, mentum geminum', koder 'm. g., toles, stomachus prior animalium ruminantium'. W.] de etymol.: PAVL. FEST. p. 112 ingluvies a gula dicta. hinc et... -r [guttu (del. Linds.)] gutturosus. de genere: PRISC. gramm. II 170, 2 (ex Prob. de dub. gen.) confudisse genera vetustissimi inveniuntur... neutra... quaedam solebant etiam masculino genere proferre... hic et hoc -r (cf. NON. p. 207, 14 sqq. PRISC. gramm. II 155, 7). CHAR. gramm. p. 457, 53 B. quae apud latinos neutralia apud Graecos masculina (cf. p. 461, 63 feminina)... -r λάρυγξ (PS. PALAEM. gramm. V 579, 27 GRAMM. suppl. 114, 30). manifestum est masc.: accus.: NAEV. com. 135 PLAVT. Aul. 304 Mil. 835 Trin. 1014 LVCIL. 1167. nomin.: VARRO Men. 237.

de declinatione: QVINT. inst. 1, 6, 22 sulphur... et -r 'u' litteram in genetivo servant (cf. 1, 6, 23 licentiousum..., si... -i subicerent in genetivo litteram 'o' mediam. cf. Leumann, Lat. Formentl. p. 87). PS. ASPER gramm. suppl. 42, 29. scribitur, -or: GRAMM. suppl. 114, 30 VINDIC. gyn. p. 434^s. ORIBAS. syn. 4, 41 *cod. Ab; cf. p. 2377, 50.* NOT. Tir. 94, 17 a. 103, 97. GLOSS. I Ansil. GV 30 -r quod Graeci lari(nga) dicunt. II Abav. GV 6 guttum. GLOSS. βρόγχος. λαιμός. λάρυγξ. φάρυγξ. legitur apud poetas inde a NAEV. v. p. 2375, 10, PLAVT. (p. 2375, 11. 15), VARRONE p. 2375, 17, CIC. semel, CATVLL. semel, VERG. 5^{ca}, CVLEX senel, HOR. epod. bis, TIB. semel, PROP. semel, Ov. saepe. et al. plural. q. d. poet. inde a PROP. 4, 5, 66; Ov. (14^{ca}), saepe. nota bis: SEDVL. carm. pasch. 1, 172 (p. 2375, 40) et 5, 129 (p. 2375, 82); ubi sing. op. pasch. 1, 14 p. 185, 13 et 5, 10 p. 182, 11.

apud scriptores: inde a VARRONE p. 2375, 18, VITR. p. 2376, 67. et al. [var. lect.: LVV. 1, 156 taeda lucebis in illa, qua stantes ardent, qui fixo pectore (PBO; -e P²ω, cf. SCHOL. ad l. vivi arserunt..., cum fixa essent illis -a, ne se curva-

[J. Kapp]

rent) fumant. *incertae interpret.*: LVCIL. 1167 et ventrem et -em eundem, cf. *Marx ad l.*; Cichorius, *Unters. zu Lucil.* 1908 p. 335; *potest et cogitari de homine avidissime cibos vorante. in loco ceterum non sano*: CARM. de bell. Aeg. 51.] [*neap. gutture, sard. gutturu, francog. goître. M.-L.*]

I -r colli omnium fere animantium pars, tam interior, quae ante cervices a faucibus usque ad iugulum est (cf. gula, gurgulio), quam exterior, qua intrinsecus fauces, gula sim. concluduntur:

A de -is parte interiore: **1** spectatur ea -is pars: **a** qua cibi potusque transmittuntur: **a** proprie: NAEV. com. 135 ingurgitavit usque ad imum -em. PLAVT. Capt. 468 venter -rque resident esuriales ferias (PRISCILL. tract. 10 p. 99, 17 oblectatio ventris et -is AMM. 26, 8, 5 ministrium. HIER. epist. 58, 6, 2 libros de contemptu ventris et -is. AVG. serm. 210, 8, 10 luxuriam. et al. cf. supra l. 1 sqq.). PLAVT. Cure. 106 (de vino) da... meo -i gaudium. 140 vineam pro aurea statua statuam, quae tuo -i sit monumentum. MIL. 835 Trin. 1014. VARRO Men. 237 exercebam ambulando, ut siti capacior ad cenam veniret -r. frg. Serv. georg. 1, 186 curculio... quoniam paene nihil est nisi -r. CATVLL. 108, 5 effossos oculos voret atro -e corvus (adi. ex avis colore sumptum, ut vid., aliter l. 56). VERG. Aen. 6, 421 Cerberus fame rabida tria -a pandens. CVLIX 242 -is arenti... sensu (de Tantalos. SEN. Thy. 152 vacuo -e). OV. rem. 536 (in comparatione sitis et amoris) -e fac pleno sumpta redundet aqua (OV. fast. 6, 138 cf. infra l. 73. p. 2377, 35). met. 8, 829. 11, 129 sitis arida -r urit (cf. EPICED. Drusi 422 arida... -a tinxit aqua). 13, 944. 14, 196. 15, 330 parum moderato -e. Pont. 3, 1, 22 avis... rauco (v. infra l. 65) -e potat aquas. Ib. 229 fast. 4, 205. 6, 132 SIL. 2, 684. IVV. 2, 114 senex... memorabile magni -is exemplum (i. ad potandum aptissimi, ut videtur. cf. ANTH. 205, 13 lasanus es plenus, -r tibi grande fūoriu[m] [sc. id quo quid infunditur, v. Du Cange s. v.] est). SER. SAMM. 992. NON. p. 454, 14. AVIEN. orb. terr. 791 immodici late patet oris hiatus quippe feris (sc. in ponto Erythraeo versantibus) antro panduntur -a vasto (Dionys. 602 οὐ γὰρ ἐρῶν λυγροῖς ἐν στομάτεσσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τέτυκται). HIER. adv. Iov. 2, 12 p. 302^B cum... -r nostrum meditatorium efficitur latrinarum. epist. 9, 3 siccum (cf. p. 2376, 19, 78) fame -r. VVLG. prov. 24, 13 favum dulcissimum -i tuo. al. Ps. RVFIN. in Joel 1, 6—8 p. 1038^C inhiantia sanguini -a bestiarum. PRVD. cath. 7, 122 Ionas ferino devoratus -e (cf. 114 beluinis faucibus). BACHIAR. repar. laps. 17 p. 1055^B ferae praedam ex -e eripiat homo. ibid. faucibus. SEDVL. carm. pasch. 1, 172 corvus avido saturans cava -a (v. p. 2374, 79) rostro. ENNOD. carm. 2, 68, 8 uda. et al.

β de rebus incorporeis, quae cibis assimilantur: ITALIA psalm. 118, 103 (Epist. pontif. 253 [Damas. = Hier. epist. 35, 1, 3] et Hier. epist. 54, 17, 1) quam dulcia -i meo eloquia tua (λαρόγγυ VVLG. faucibus tuis). VVLG. cant. 2, 3 fructus... dulcis -i meo. v. supra l. 36. cf. Iob 20, 13 cum enim dulce fuerit in eius ore malum... et celabit in -e suo). HIER. tract. in psalm. 95 p. 135, 27 Manichaeus id quod semel in ventrem miserit, rursum reducit ad -r et ruminat illud.

γ voracitatis notione aucta de morte, senectute sim., omnia hauriente: SIL. 2, 548 mors graditur, vasto cava pandens -a rictu. HIL. in psalm. 13, 3 (ad VVLG. psalm. 5, 11 = 13, 3 'sepulcrum patens est -r eorum') p. 80, 24 ubi eorum (malorum) -a innocentium sint sepulcra (OPTAT. 2, 25 p. 63, 15 ut -a vestra sepulcra patentia faceritis. ibid. p. 63, 26 -i vestro honorum funera minime suffecerunt. al.). EVG. TOLET. carm. 14, 9 o senectus improba, quae cuncta pulcra fauce saeva devoras rictu voraci nigra pandis -a.

h qua vox, loquella, spiritus sim. transeunt (cf. defin. l. 84 sqq. iocose de '-e inferiori' PLAVT. Aul. p. 2376, 9 sqq.): CIC. Arat. frg. 4, 3 fulix... haud modicos fundens e -e cantus. VERG. georg. 1, 410 tum liquidas corvi presso ter -e voces... ingeminant (QVINT. inst. 11, 3, 82). 1, 423 et laetae pecudes et ovantes -e corvi (= AVSON. 76, 5. cf. AVIEN. Arat. 1743 tum corvi crepitant et ovantes -e rauco [v. infra l. 65]... vocant, cf. Arat. 1003). TIB. 1, 3, 60 dulce sonant tenui -e carmen aves (OV. am. 1, 13, 8 AVIEN. Arat. 1715). OV. met. 2, 484 vox ursae rauco de -e fertur (AVIEN. Arat. 1705 [χορῶν... παχέα κρώσους]. v. supra l. 26, 62). 7, 110 taurorum pectora... intus clausas volventia flammis -aque usta sonant. 14, 523. trist. 3, 12, 8 indocili. Ib. 569 ut... loquax (sc. Antich. cf. Hom. Od. 4, 287) in equo est elisum (aliter p. 2377, 5) -r acerno, sic tibi claudatur pollice vocis iter. VAL. MAX. 9, 12 ext. 6. OCTAVIA 923 querulo possem -e maestum fundere murmur ut avis. PERS. 3, 99 -e sulphureas lente exhalante melites. 5, 6 vatem centeno -e (i. centum -bus) niti (cf. v. 1 centum sibi poscere voces eqs.). PLIN. nat. 10, 104 plenum querelā -r columbae. ITALIA psalm. 134, 17 (Cypr. testim. 3, 59 p. 161, 2 cod. W, HIL. in psalm. 134, 26 p. 710, 29) post audient add. ex psalm. 113^B, 6 sq. nares habent... non clamabunt in -e suo. OPTAT. 6, 8 p. 157, 6. VVLG. Iob 31, 30 v. p. 2377, 20. psalm. 149, 6 exaltationes dei in -e eorum (λαρόγγυ). prov. 8, 7. SVLP. SEV. dial. 3, 3, 7 haesit latratus in -e canis. PHYSIOGN. 50 p. 78, 1 -r asperum levitatem animi significat et loquacitatem: refertur ad aves (e. g. de cornice cogita. gr. φάρυγξ φαχέια). 98 p. 124, 1 (de androgyno) qui voce est tenui et tamquam quae insonet -i. SEDVL. carm. pasch. 5, 129 -a vocis iter (v. p. 2374, 80). DRAC. laud. dei 1, 638 hians anguis per sibila -a pandens. EVG. TOLET. carm. 33, 16. al. BORTH. herm. sec. praef. p. 4, 19 vox est quae-

dam aeris per linguam percussio, quae per quasdam -is partes, quae arteriae vocantur, ab animali profertur (1, 2 p. 53, 17). VITAE patr. 3, 89 statui apud me, ut iracundia mea foris -r meum non procederet (προαναβῆναι τῷ λάρυγγί μου, cf. 5, 4, 2 studeo, ne permittam iracundiam usque ad fauces meas ascendere). GREG. TVR. glor. conf. 28 p. 765, 22 tamquam si aliquis -r eius (sc. hominis muti) tangeret, postea: faucibus clausis. GREG. M. in Ezech. 2, 3, 19 p. 968^C in collo etenim -r, in -e vox est. ISID. orig. 9, 1, 8 omnes... Orientis gentes in -e linguam et verba concludunt. nota per iocum: PLAVT. Aul. 304 cum it dormitum, follem obstringit ob gulam. :: cur? :: ne quid animae forte amittat dormiens. :: etiamne obturat inferiorem -em, ne quid animai (-ae codd.) forte amittat dormiens?

2 in universum de -e interiore: CELS. 4, 1, 2 circa -r venae grandes, quae σφαγιτιδες nominantur. 4, 1, 3 ipsa... arteria... in -e adsurgit (cf. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 105 ad arteriam maiorem sive -is cannam, quam Graeci βρόγχον appellant). 4, 11, 2 -e et arteriis exulceratis. 5, 28, 12^B ad inania, ut -r, stomachum, thoracem, penetravit fistula. SEN. Med. 830 flammis usto tauri -e raptas. LVCAN. 6, 567 sicco... haerentem -e linguam (PSALT. Cas. 21, 16 lingua mea adh(a)esit -i meo [λαρόγγυ. VVLG. faucibus meis]. VVLG. Iob 29, 10. cf. TERT. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 22 linguam quam in psalmo adglutinatam -i suo tunc probabat non loquendo). PERS. 1, 17 liquido cum plasmate -r mobile conlueris. PLIN. nat. 11, 172. 22, 145 lens... ex posca coquitur ad -a (cf. 23, 56. 61. 121 fici... -i et faucibus... utiles). al. GARG. MART. cur. boum 2 p. 307, 12 L. qui dabit potionem... infundet in os, deiciat in -e. VEG. mulom. 1, 11, 4 canalis -is. VVLG. prov. 5, 3 nitidius oleo -r. al. AVG. civ. 7, 8 p. 284, 13 D. de nostro ore ac -e (ibid. 284, 30 piscem cui praeter hiatum oris et -is etiam dextra et sinistra fauces patent). CAEL. AVR. acut. 3, 2, 7 difficilis motus colli et -is (inter signa synanches nascentis. cf. ibid. subdolens faucium sensus). chron. 1, 4, 110 -is meatum clausit. 2, 13, 174 cum tussicula vel asperitate -is. ENNOD. carm. 2, 19, 5 effera dum vitreos effundunt -a (sc. leonis marmorei) fontes. ORIBAS. syn. 1, 18¹ perunctos digitos... in -e missos (gr. aliter. 1, 18²). in imag.: DRAC. Orest. 484 di inferi, rumpite tartareas proscisso -e fauces, mittite virgineas... cerastas.

B de -is parte exteriori: **1** in universum (saepius fere i. q. collum): OV. met. 3, 73 plenis tumuerunt -a venis (sc. draconis ira commoti). 10, 22 nec uti... terna Medusaei vincirem -a monstri. 11, 753 spatiosum in -a mergum (cf. AVIEN. Arat. 638 cyenus... os flagrans et -a longa coruscans [EVSTATH. Bas. hex. 8, 7 p. 954^B αὐχένα]. QVEROL. p. 30, 13 magnis -bus capita attollunt anseres [ibid. p. 30, 8 colla]. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^B camelus... longum -r habet [ὁ τράχηλος]. PAVL. FEST. p. 9 a rumine, id est parte -is (cf. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 37 collo et mento cum subiectis -is, quae ante rumam [L] anthereona cum glossemate sive rumam, Amman; cf. l. 48] vocant, dropacem apponemus. 2, 7, 102 appositio spongiorum... -is summitatem, quam Graeci anthereona vocant, nos rumam [2, 8, 116 circa thoracem atque -is summitatem]. 2, 7, 107). CELS. 3, 22, 12 exulcerandum est ferro candenti uno loco sub mento, altero in -e. 5, 26, 23^A si plaga in molli parte est, sui (infinit.) debet... vel labrum vel circa -r cutis (SIDON. epist. 1, 2, 3). 8, 12, 3 mentum... ad -r adducendum est. PLIN. nat. 11, 180 quibus animalibus fauces non sunt, ne stomachus quidem est, nec colla nec -r eqs. al. SIL. 13, 584 angens utraque manu sua -a Livor. IVV. 6, 105 iam radere -r (sc. barbam) coepit. VVLG. prov. 3, 3 circumda eas (misericordiam et veritatem, sc. velut ornamentum) -i tuo (6, 21. AVIAN. fab. 37, 7 crassa malum circumdat -a canis ferrum). PHYSIOGN. 56 p. 78, 3 si singularis vertex tamquam nodus -is eminet (gr. p. 371, 2 εἰς τῶν τοῦ βρόγχου σπονδύλων ἐξέχει). CAEL. AVR. acut. 3, 3, 15 apponendae... spongiae collo atque -i (3, 3, 24 chron. 1, 4, 74). al. CASIOD. Ios. antiq. 10, 10 p. 290^{med} ille... usque ad -r in luto depositus (gr. 10, 12, 1 αὐχένος). GREG. TVR. Franc. 4, 36 p. 171, 30 clausis pugnis coepit -r eius caedere (postea: inflatis faucibus. cf. vit. patr. 8, 5 p. 695, 16). et al.

2 accedente notione tumoris de morbo -is, i. q. nobis 'struma': VITR. 8, 3, 20 Aequiculis... in Italia et in Alpibus natione Medulorum est genus aquae, quam qui bibunt efficiuntur turgidis -bus (cf. PLIN. nat. 37, 44 varie genere aquarum iuxta Alpes infestante -a hominum. IVV. 13, 162 quis tumidum -r miratur in Alpibus? PLIN. nat. 11, 179 -r homini tantum et subus intumescit, aquarum... vitio. 22, 42 -a incipientia turgescere. 28, 45 strumas, parotidas, -a... sanari.

C respicitur tam exterior quam interior -is pars eorum, qui aut suffocantur aut collo transfiguntur: VERG. Aen. 7, 533 haesit... sub -e vulnus et udae vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam (SIL. 4, 171). 8, 261 Hercules angit inhaerens elisos oculos et siccum sanguine -r Caci (cf. CLAUD. DON. ad l. p. 152, 3 extinxit pressis simul oculis et -e). 10, 347 vocem animamque rapit traiecto -e (LVCAN. 6, 637). HOR. epod. 3, 2 parentis... si quis... senile -r fregerit (SEN. Phoen. 161. LVCAN. 2, 154 hic laqueo fauces elisae -a fregit [LACT. mort. pers. 30, 6 p. 208, 4]. AVG. bapt. 2, 7, 10 p. 185, 21 -r invalidum oris. al. SIDON. carm. 2, 229). HOR. epod. 17, 72 vincla -i nectes tuo (cf. OV. Ib. 614). PROP. 4, 5, 66. OV.

met. 3, 90 coniectum in -a (-e l. v.) ferrum (7, 244). 3, 627 iuveni -a pugno rupit (15, 464; corpora l. v.). 5, 173. 6, 135 *Arachne* laqueo... animosa ligavit -a. 7, 314 *arietis* marcentia -a cultro fodit *Medea*. 9, 78 angebar (*Achelous*) ceu -a forcipe pressus. al. SEN. Herc. f. 221 tumida tenerā -a serpentium elidens manu *Hercules* (v. p. 2376, 82 sq. AVSON. 278, 3 eliso [HIER. adv. Iovin. 2, 14 p. 305^B]. al.). SEN. dial. 5, 15, 4 CVRT. 4, 9, 25. 7, 4, 36 sarisam... in medio... -e... fixit. LVCAN. 4, 727 *ichneumon* tuto comprehendit -a serpentis morsa. SIL. 5, 541 occubere... canorum transfixi -r. 17, 439. IUV. 1, 156 v. p. 2374, 82. TERT. apol. 30, 7. AMM. 28, 6, 27 innodato -e laquei nexibus interiit (= 30, 2, 12). VVLG. prov. 23, 2. CLAUD. carm. min. app. 2, 57 (de *Hercule*) corripis exiguis mox grandia -a serpentium palmis (2, 95 *leonis*, *ibid.* fractis... faucibus). CASSIOD. los. antiq. 76, 13 p. 477^{ext} ut regem tondens -r eius inciderem (gr. 16, 387 *λαιμόν*). et al. in imag.: GREG. M. in euang. 15, 3 p. 1133^A suffocant enim divitiae sim., quia importunis cogitationibus suis -r mentis strangulant.

D singulariter: 1 fere i. q. *ὄς* (cf. p. 2375, 57 sqq. etiam VVLG. locis seqq. in *Hebr. vox* *אֶרֶץ*, quae proprie 'palatum, guttur' significat, ad 'os' translatus est): VVLG. Iob 31, 30 non dedi ad peccandum -r meum, ut expeterem maledicens *eqs.* (male interpr. LXX, item: Os. 8, 1 in -e tuo sit tuba). SIDON. carm. 2, 53 Indus... in tua (sc. imperatoris) lucra feris exarmat -r alumnis (i. elephantis dentes eximit), seq.: trunca... ora. 2 i. q. gr. *ἔνιον*: CASSIOD. los. antiq. 15, 9 p. 443^{mod} inflammatione vel astrictione -is mentisque mutatione tenebatur (gr. 15, 245 *φλόγῳσις γὰρ ἦν καὶ πείσις ἐνίον καὶ τῆς δια-ροίας παραλλαγῇ*).

II pars corporis quarundam avium, i. q. ingluvies, πρόλο-βος (PLIN. nat. 11, 200 aves... geminas sinus habent quaedam, unum quo mergunt recentia ut -r, alterum in quem ex eo dimittunt concoctione maturata, ut gallinae, palumbes, columbae, perdices): COLVM. 8, 5, 17 *pulli* singuli temptandi, ne quid hesterni habeant in -e, nam nisi vacua est ingluvies *eqs.* (cf. 8, 7, 3 temptato -e). PLIN. nat. 10, 105 pullis... salsiorem terram collectam -e in ora inspuunt columbae. 10, 127 *Diomediae aves aedem Diomedis* cotidie pleno -e madentibus pennis perluunt. MART. 11, 21, 10 turpe Ravennatis -r onocrotali.

syn.: IABC: fauces, frumen, gula, gurgulio, iugulum, ruma, rumen. ad IB: collum. ad ID1: os. ad II: ingluvies.

deriv.: gutturosus.

gutturn- v. guturn-.

gutturnia gutturi inflatio GLOSS. Scal. (ex Osberno) V 601, 5.

gutturösus, -a, -um. a guttur. PAVL. FEST. p. 112 v. p. 2374, 59. NOR. Tir. 103, 98.

1 *guttur tumidum habens*, v. guttur p. 2376, 66: VLP. dig. 21, 1, 12, 2 si quis natura -us sit aut oculos eminentes habeat, sanus videtur. SCHOL. Iuv. 13, 162 (v. p. 2376, 70) tamquam si in Alpi-bus -os homines admireris..., lata et inflata colla habent. ORIBAS. eup. 2, 1 B4 (cod. Aa) utuntur... quidam... Arabicum *bdelium* ad bruncocelicos, id est -us. syn. 4, 41 (cod. Ab) quaedam aquae faciunt vicia in guttore et tusses movent et raucitatem et gravidinem et -os (-us cod.) faciunt. *ibid.* maxime aqua... in musculos gylae resedens facit brencocelas, id est -us.

2 i. q. *gulosus*, cf. guttur p. 2375, 10 sqq.: GLOSS.^L II Philox. GV 18 -us *λαιμαργος*. J. Kapp.

guttus v. gutus.

gutuat, -tri m. voc. gallicum [de origine v. Holder s. gutua-tros]. fere i. q. sacerdos. in inscr. Galliae Lugdunensis: CORP. XIII 1577 (saec. I p. Chr.)... ferrariar(um), -r, praefectus colon(iae) *eqs.* 2585 C. Sulp. ... Galli... -tri Marti(s) sc. sacerdotis. 11225 Norba-neius Thallus -r. 11226 Secund(us) Vitalis Appa -r... [HIER. Gall. 8, 38, 3 v. Gutuater nom. propr.]. H.

? **gutulliocae** *καροία μακρά* (ἀκρά Osann) παρὰ Λουκιλίω GLOSS.^L II Philox. GV 11 ([= LVCL. 1184]. g[ut]ulliocae vulgo ex PAVL. FEST. GLOSS.^L IV p. 219^a (p. 98 M.) gulliocae: nucum iuglandium summa et viridia putamina. cf. GLOSS.^L II Philox. GV 3 gulluca *καροιοτομία*. v. etiam culliola et galliciola [quod diversum videtur et serum voc., a gella (Gallapfel) tractum, v. Schuchardt Ztschr. rom. Phil. 30, 214 et Meyer-Lübke REW. s. v. 'galla' et deriv.]. *dub.* *om. reliquae formae ad lemma Lucilianum spectant. de re admodum intri-cata* cf. Marx, Lucil., ad h. l. vocem Graecam *κνυλλιοχή subesse suspicatur Stowasser, Wiener St. 28, 1906, 226). [Lucili vocem gullioea (v. l. culliola?) contulerim cum Plautinis batioca, batiola. utramque, una cum re, e Perside provenisse puto, siquidem βετιάκη 'Περσική φιάλη' (Athenaeus 784^a) est, gullioea autem sive nux sive putamen ad nucem iuglandem pertinet, quam indidem advectam et 'Persicam' vocatam tradunt (Plin. nat. 15, 87 al.). denique culliola ex gullioea populariter diminuta et (ut batiola ex batioca) ad voc. culleus applicata videtur (unde cors. kūnulu, v. Meyer-Lübke REW. s. v.) et sim. fort. culleuca refecta, unde utraque forma cull- in Lucili libris venisse potest. Heraeus.]

guturnium, -i n. [cf. c. etr. gutun, gutum 'gutus, vas ad in-fundendum aptum' et c. lat. gutus. W.] scribitur per unam t: cutu-: PAVL. FEST. GLOSS.^L IV p. 156^a (p. 51 M.), v. p. 2378, 7. gutu-: *ibid.* p. 219^a (p. 98 M.) codd. praeter gutt- GIR, v. p. 2378, 7. GLOSS.^L

II Philox. GV 13 v. infra l. 4. gurtur- vel gutturne-: GLOSS.^L IV Ps. Plac. G 2 v. l. 6. guturnum: GLOSS.^L II Philox. GV 12 v. l. 3. de significatione: GLOSS.^L II Philox. GV 12 -num: *εἶδος σκεύους ὁστρακινῶν*. 13 (*dub.*) -um *βαθύος, προκοπή, ὡς βάθρων* [? trans-late de eo progressu, qui quasi guttatim fit. Heraeus]. IV Ps. Plac. G 2 -eo gutto (guto G). PAVL. FEST. GLOSS.^L IV p. 156^a (p. 51 M.) -um vas, quo in sacrificiis vinum fundebatur. p. 219^a (p. 98 M.) -um vas, ex quo aqua in manus datur, ab eo, quod propter oris angustias guttatim fluat. cf. Zahn, PW VII 1952.

? **guturnum** v. guturnium.

gūtus, -i m. [v. q. sub guturnium dicta sunt. W.] de ori-gine: VARRO ling. 5, 124 qui vinum dabant, ut minutatim funde-rent, a guttis guttum appellarunt (cf. SCHOL. Iuv. 3, 263). scribitur per unam t: VARRO frg. Non. p. 545, 24, v. infra l. 26. HOR. sat. 1, 6, 118 plerique codd., v. infra l. 31. PLIN. nat. 16, 185 codd. praeter d, v. infra l. 33. al. gr. γούτος, v. l. 22. gutt- testibus bonis omnino caret. de notione et genere (neutr.): GLOSS.^L II Philox. GV 7 -um: *λεπύθιον* (λη- al.) *παρά* *Ἰουβενάλιω* (3, 263). TR 153 trullum et -um et aquiminale: *χερσὶνον, ξερσόν* [*χερσὶνὸξερσόν trad. i. χερσὶνὸξερσόν, v. Mau, PW II 311. Heraeus*]. adde ex GLOSS. ed. Goetz: -us am-pulla brevis a brevitate dicta in quo oleum fertur. *βομβύλιον* -um. cf. l. 6. Etym. Gud. et Mag. γούτος: *ληπύθιον εἶδος* (v. Steph. Thes. gr.). [it. gotto, port. goto. M.-L.]

i. q. vas, ex quo vinum, oleum, sim. guttatim fundebatur (cf. Zahn, PW VII 1953): VARRO frg. Non. p. 545, 24 (de vita pop. R.) erant vasa vinaria: sini, cymbia, culignae, paterae, -i, sextarii, sim-puvium. MART. 14, 52 lemm. -us (gustus pars codd.) corneus (sc. de rhinocerate). adhibebatur in sacrificiis: VARRO ling. 5, 124 in huiusce locum in conviviis e Graecia successit epichysis et cyathus; in sacrificiis remansit -us et simpuium (simpulum F, corr. Brink-mann). HOR. sat. 1, 6, 118 adstat... cum patera -us, Campana supellex. PLIN. nat. 16, 185 M'. Curius iuravit se nihil ex praeda attigisse praeter -um faginum, quo sacrificaret (VIR. ill. 33, 8 -um ligneum). in bal-neis: IUV. 3, 263 domus... sonat unctis strigibus et pleno componit linthea -o. 11, 158 nec opposito pavidus tegit inguina -o. in cena: GELL. 17, 8, 5 puer -um (gustum Q) Samium... inanem tamquam si inesset oleum, adfert. *ibid.* 6 aspicit puer -um atrocibus oculis... et concussum... iterum in aulam vertit. Burckhardt.

[**guva et eufa** -ae f. i. q. cucurbita, sc. *κούφη σινία* (med. gr.), levis cucurbita (v. vol. IV 1284, 35). ISID. orig. 4, 11 (de instrumentis medicorum), 3 -a, quae a latinis a similitudine cucurbita, a suspirio ventosa vocatur (GLOSS. V 614, 35 -a ventuosa). CASS. FEL. 71 p. 170, 21 cucurbitas cufas id est <levi> cum appositione deduces (sic Rose variantibus codd., vix recte). 77 p. 188, 9 cucurbitas cufas <id est levi> cum appositione... blande deduces (sic Rose, vix recte; cufas om. p.). cf. etiam Rose Theod. Prisc. p. 539 s. v. scabia. Heraeus.]

guvia v. gubia.

* **gygius** v. zygius.

gyla v. gula.

? **gylogus** est famulus, hinc gilosis famulatio: GLOSS. Aynardi V 620, 7 (nescio an *δοῦλος* et *δοῦλῳσις* scribendum sit. G.). H.

gymnas, -adis f. *γυμνάς*. de scriptura: gi-, gymm- var. II. PRVD. perist. 10, 190. ge- GLOSS. IV 603, 31. V 634, 58.

A i. q. luctatio: 1 proprie: STAT. Theb. 4, 106 Herculeā turpatus -de vultus *Achelous*. silv. 3, 1, 44 hic tibi, *Hercule*, festa -as *eqs.* 4, 2, 48 Therapnaea resolutus -de Pollux. Ach. 1, 358 exer-cere protervas -das. PRVD. perist. 10, 190 *Hyacinthum* deus effemi-navit -dis licentia. c. Symm. 2, 517 num -dis arte unctis pugilibus miles pugnabat Etruscus? SIDON. carm. 2, 497 *Achelous* gymnado pinguis (5, 162). 2 metonymice pro: 'luctatores' vel 'luc-tator': STAT. silv. 2, 2, 8 ad Ambracias conversa -de (cf. Vollmer ad l.) frondes. SIDON. carm. 9, 189 -as (sc. *Amycus*) Bebrycii... theatri.

B de muliere, quae luctatur: GLOSS. IV 603, 31 -es mulieres Lacedaemon(is). V 634, 58 mulieres Lacedaemonice lingua galica.

gymnasia (sc. *γυμνασία*) exercitatio GLOSS. (cf. p. 2379, 29. 48. 2380, 52). formae notabiles: GLOSS.^L I Ansil. GI 25 gemniasi(a). GLOSS. V 363, 40 gymmassia exercitatio palaestrae.

gymnasiarcha et -ēs, -ae m. *γυμνασιάρχης*. i. q. *gymna-siarchus*, v. infra l. 71. GLOSS.^L V Abba GI 4 -es qui princeps est in gymnasio. FIRM. math. 4, 21, 5 *Venus stella faciet gymnasia(r)-cas*, Asiarcas *eqs.* CORP. III 336 divi Aug(usti) sac(er)dos, gym(na-siarcha [-es? -us?]). 12415 <gymnas?> iarcha empori Piretensium.

gymnasiarchus, -i m. *γυμνασιάρχος*. praefectus *gymna-sii*. cf. J. Oehler, PW VII 1969, 42 sqq. de scriptura: gimn-, gimn-, gynn- var. II. SIDON. epist. 2, 2, 6. gymnasiarcus NOT. Tir. 108, 13. CIC. Verr. II 4, 92 *Mercurium* (statuam) demoliendum curavit Demetrius -us, quod is ei loco praeerat. VAL. MAX. 9, 10 ext. 2. 9, 12 ext. 7 -o claudere iam eum locum (sc. *gymnasium*) volente.

PAPYR. Oxyrrh. VIII 1114, 6 (a. 237) Marcus Aurelius Saras fa<ctus> *gymnas(iarchus)* (i. qui fuit -us, cf. *ibid.* 21 et 34 *γυμνασιάρχης* *ibid.* 12 facti -i). SIDON. epist. 2, 2, 6 casta... -orum virga. INSCR. Dessau 6461 <Co> rnelius l. f. Rom. Gemellus <aed.?> bis, q. III vir iur. dic. bis, *gymnas(i)archus* ter. cf. etiam supra l. 70.

gymnasium, -i n. *γυμνάσιον*. de scriptura: c- pro g-: CIC. frg. Lact. inst. 1, 20, 14 pars codd. -i- pro -y- saepe, e. g.: CORP. II 6328^b PLAVT. Amph. 1011 pars codd. CIC. ac. 1, 17 cod. opt. [Brandt]

NOT. Tir. GLOSS. -e- *pro* -y-: LVCIL. 804 (Non. p. 225 M.) ENNOD. dict. 7, 2 p. 443, 14 *al. var. l.* PASS. Thom. p. 140, 11 *pars codd.* DVB. NOM. gramm. V 579, 25 *un. cod. bis.* GLOSS. -u- *pro* -y-: CATVLL. 63, 60 *cod. opt.* -man- *pro* -mn-: CORP. II 6328^b. -min- *pro* -mn-: VARRO rust. 1, 55, 4 *codd. opt.* CATVLL. 63, 60 (*metri causa Ellis; gummasiis cod. opt.*). HIER. epist. 53, 1, 2 *un. cod.* GLOSS. V 600, 63 GLOSS. cod. Bern. 258 (Loewe, Prodr. 150 n. 2). -mm- (*vel* -m-) *pro* -mn-: PLAVT. Bacch. 425 (-m-) *pl. codd.* PASS. Thom. p. 140, 11 *pars codd.* GLOSS.¹ III Abol. GE 20 GLOSS. V 298, 21. 36. -nn- (*vel* -n-) *pro* -mn-: VARRO rust. 1, 55, 4 *et* 2 pr. 2 *cod. Laur.* 51, 4. CIC. ac. 1, 17 *codd. det.* Att. 1, 4, 3 *pars codd.* CATVLL. 63, 60 *et* 64 *pars codd.* PANEG. 12 (2), 13, 4 *un. cod. al.* NOT. Tir. 106, 16 GLOSS. -gn- *pro* -mn- *var. l.*: CIC. ac. 1, 17 Att. 1, 4, 3 CATVLL. 63, 60 (-mgn-). ENNOD. epist. 1, 9, 1 p. 18, 12 CASSIOD. var. 1, 4, 6 HIST. Apoll. 13. 15. -ss- *pro* -s-: CORP. VIII 769 HIER. epist. 53, 1, 2 *un. cod.* GLOSS. -r- *pro* -s- *v. l.* 18. -eum *pro* -ium: LVCIL. 804 (Non. p. 225 M.) *un. cod. et* GLOSS. *scripturae depravatae in* GLOSS.: ctygmaseum, gemascii, gemesius, gieminarium *al. cf. Goetz, Thes. Gloss. I p. 508.* *de genere*: DVB. NOM. gramm. V 579, 25 -um generis neutri. *masc.* -us: GLOSS. *de formis*: *gen. sg.* -si: CORP. II 6328^b CATVLL. 63, 64 (-sti *trad.*). *ex con.* PLAVT. Bacch. 425 (-sii *trad.*). -sii *inde a* PROP. (*de* CIC. *parum constat*). *de numeris*: *plur. pro sing.* *v. p.* 2380, 9. *de notione* (*cf. infra l. 42. 80 et p. 2380, 13. 52*): ISID. orig. 15, 2, 30 -um generalis est exercitiorum locus. tamen apud Athenas locus erat, ubi discebatur philosophia et sapientiae exercebatur studium. nam *γυμνάσιον* graece vocatur, quod latine exercitium dicitur *eqs.* (*sim.* 15, 2, 40). 18, 17, 1 *gymnici ludi* locus -um dicitur, ubi exercentur athletae et cursorum velocitas conprobatur. hinc accedit, ut omnium prope artium exercitia -a dicantur. GLOSS.¹ IV Plac. G 12 -a dicuntur loca, in quibus nudi homines exercentur *eqs.* GLOSS. IV 412, 18 -um exercitationis locus, ubi aliquid docetur. 589, 2 -a sunt loca, quibus exercentur variae artes *eqs.* NOT. Tir. 106, 16. 108, 12.

A proprie: -um est *aedificium* (*v. Oehler, PW. VII 2004, 51 sqq.*; A. Birnbaum, *Vitruvius u. d. griech. Architektur, Wien 1914, p. 43 sqq.*), in quo iuvenes corpora cursu exercebant (*syn.* stadium *infra l. 72*) et philosophi disputabant. hic illic palaestra quoque sub voce -i subauditur (*e. g. infra l. 49. 73; opp. p. 2380, 30*). aetate christiana -a partim deserta conciderunt (*v. l. 74 et p. 2381, 12*), partim scholae facta sunt (*p. 2380, 13*), partim in eis adulescentes re militari exercitati esse videntur (*cf. infra l. 48. 75*): **1 de -is exercitatio** *corporum locis* (*de ambulando in -is e. g. infra l. 59. definitiones*: ISID. orig. 8, 6, 17 *gymn<asium>*... ex eo dictum est, quod iuvenes nudi exercentur in campo [*sim.* 18, 17, 2]. 15, 2, 40 *balnea et* -a dicuntur, quia ibi athletae... exerçantur *eqs.* [*sim.* GLOSS.¹ I ANSIL. GI 25 *al.*]. GLOSS.¹ I Ansil. GI 22. 23 -um: lavacrum, balneum [*sim.* GLOSS. IV 241, 39 *al.*]. GLOSS. IV 603, 32 *deambulatorium*. V 298, 36 -um exercitatio milit[ar]um [*sic*]: PLAVT. Amph. 1011 omnes plateas perreptavi, -a et myropolia. Bacch. 425 nisi in palaestram veneras, -i praefecto... poenas penderes. Epid. 198. LVCIL. 641 cum <in> stadio, in -o, in duplici corpus siccassem pilā. 804 in -o ut scema (*abl.*) antiquo [et] spectatores retineres. VARRO rust. 1, 55, 4 *olea* dominum [et] <in> balneas et -um sequitur. 2 pr. 2 Graecorum urbana... -a. CIC. Verr. II 4, 119 amplissimum. de orat. 1, 98 tuum (*Crassi*) hoc suburbanum -um. 2, 21 *v. p.* 2380, 1. rep. 3, 44. 4, 4 iuventutis... exercitatio... in -is. fin. 1, 69 nat. deor. 2, 15 div. 1, 8 Phil. 9, 4. CATVLL. 63, 60 abero foro, palaestra, stadio et -is. 63, 64 ego -i fui flos. BELL. Alex. 13, 2. PROP. 3, 14, 2 virginei tot bona -i Spartes (*syn.* palaestra). LIV. 29, 19, 12 inambulare in -o... palaestraeque operam dare (*cf. VAL. MAX. 3, 6, 1*). 31, 17, 5. 31, 24, 10 in Academiae -um. 31, 24, 17. 34, 26, 2. 36, 22, 7. MANIL. 4, 721 (*syn.* palaestras). VITR. 1, 7, 1 VAL. MAX. 9, 2 ext. 5. 9, 12 ext. 7 PETRON. 85, 3. LVCAN. 7, 271 Graia delecta iuventus -is... studioque ignava palaestrae. PLIN. nat. 2, 150 in Abydi -o. 12, 7. 15, 19. 29, 34, 18. MART. 3, 68, 3 um, thermae, stadium est hac parte. QVINT. inst. 2, 8, 3. TAC. ann. 14, 47 -um... dedicatum a Nerone (15, 22. SVET. Nero 12). PLIN. epist. 10, 39, 4 SVET. Tib. 11 Nero 40. CORP. II 6328^b Manus... denudator gimanasi v(otum) s(olvit) (*sic recte A. Engel; gimanasium genetivum falso putavit Huebner*). PANEG. 11 (3), 9, 4 fora, deambulacra, -a. 12 (2), 13, 4 Caesaris aulam Spartanis -is duriorem. 12 (2), 21, 1 SPART. Carac. 6, 2 IYST. 22, 2, 10. HILARIAN. curs. temp. p. 169, 25 Antiochus aedificare in Hierusalem -um, id est stadium, concessit. VVLG. I Macc. 1, 15. II Macc. 4, 9 concederetur -um et ephebiā sibi constituere. 4, 12 (*syn.* palaestrae). MART. CAP. 4, 328. 9, 899 diruta... -a. CASSIOD. var. 5, 23 ostendent iuvenes nostri bellis, quod in -o didicere virtutis (*syn.* schola). HIST. Apoll. 13 vidit puerum... ferentem iuvenilem lusum ad -um pertinentem... clamantem... -um patet' *eqs.* 15 PASS. Thom. p. 140, 11. CORP. III 7146 ce<llam cal>dariam g<ygnasii Tra>llianoru<m>).

2 de -is disputandi docendique locis: **a in -is philosophi disputabant** (GLOSS.¹ I Ansil. GI 21 habitacula, ubi philosophi exercentur [*sim.* 28]. 27 exercitationis cella philosophorum graece. GLOSS. V 634, 57 -um locum in balneis disputatorum est sed [*et? Goetz*] scole. GLOSS. cod. Bern. 258 [Loewe, Prodr. 150 n. 2] schola philosophorum. *cf. supra l. 25 sqq.*): CIC. de orat. 2, 20 -orum et

Graecorum disputationum memoriam (*sim.* AVG. c. acad. 3, 4, 9). 2, 21 saeculis multis ante -a inventa sunt, quam in iis philosophi garrere coeperunt. *ibid.* -a philosophi teneant. parad. 3. orat. 42 *epidicticum genus* proprium sophistarum... -is et palaestrae dicatum. fin. 5, 1. ac. 1, 17 *Peripatetici* disputabant... in Lycio, ... *Platonici* in Academia, quod est alterum -um *eqs.* VITR. 6 pr. 1. QVINT. inst. 12, 2, 8 studia sapientiae... in porticus et -a... primum... recesserunt (PLIN. epist. 1, 22, 6 AVG. civ. 18, 41 p. 318, 19 D.). HIER. epist. 53, 1, 2 *Platonis* doctrina Academiae -a personabant. AVG. c. acad. 3, 16, 35 in -o Cumano atque... Neapolitano. civ. 18, 41 p. 317, 24 D. in scholis atque -is litigiis disputationibus garruli. epist. 118, 9. MART. CAP. 5, 429. PHOC. gramm. V 411, 6 -um sapientiae. **b -um fere i. q. schola** (GLOSS. IV 241, 37 -um... auditorium magistrorum. 522, 47 -um scola. V 448, 52 locus, ubi aliquid docetur. *cf. p. 2379, 31*): SALV. gub. 7, 68 *Carthagine* artium liberalium scholae, illic philosophorum officinae, cuncta denique vel linguarum -a vel morum. SIDON. epist. 1, 5, 10 *cum per omnia* -a Thalassio Fescenninus explicaretur, atque... studia sileant. ENNOD. dict. 7, 2 p. 443, 14 (*subest notio exercitationis, cf. infra l. 62*) non agnoscit liberalis eruditionis -um, qui... conticiscit. 9, 17 p. 454, 21 -a litterarum (epist. 1, 9, 1 p. 18, 12 CASSIOD. var. 8, 13, 2. *cf. infra l. 51*). epist. 2, 7, 3 p. 46, 21 nos ab scholarum -is sequestrati.

3 varia de -is: **a -a statuis ornabantur** (*cf. infra l. 37*): CIC. Verr. II 2, 16 Leontinis... istius in -o statua deiecta est (*cf. PLIN. nat. 7, 123 cui Athenienses publice in -o statuam... statuere*). II 5, 185 *Mercurium* P. Africanus... in -o Tyndaritanorum iuventutis illorum custodem... voluit esse. Att. 1, 1, 5 *signa*, quae tibi -i xystique videbuntur esse. 1, 10, 3 palaestrae -ique. epist. 7, 23, 2 VITR. 7, 5, 6 QVINT. inst. 7, 7, 5. SALV. gub. 6, 60 colitur Minerva in -is... Mercurius in palaestris. **b in -is homines honoris causa sepeliebantur**: SERV. Cic. epist. 4, 12, 3 *ut Athenis* in quo vellemus -o eum sepeliremus. *ibid.* in nobilissimo orbi terrarum -o Academiae... eum combussimus. NEP. Timol. 5, 4 publice a Syracusanis in -o, quod Timoleonteum appellatur, ... sepultus est. **c -a malorum morum loca** (*cf. l. 56*): CIC. Tusc. 4, 70 in Graecorum -is..., in quibus isti... concessi sunt, amores. frg. Lact. inst. 1, 20, 14 Amorum simulacra in -is. Ivv. 3, 115. TERT. spect. 30 *xystici* non in -is, sed in igne iaculati. FIRM. err. 6, 7. **d sordibus in -is de corporibus deteris pro medicamine utebantur** (*cf. PLIN. nat. 15, 19 et p. 2381, 50*): VAL. MAX. 9, 14 ext. 2 servo strigmenta -i colligenti. CELS. 5, 11 sordes ex -o (5, 15). PLIN. nat. 28, 52 -orum rasere parietes *eqs.*

B translate: **1 de exercendis corporibus vel animis**: **a de quovis loco exercitiorum**: **α corporum**: PLIN. epist. 2, 17, 7 (*de angulo aprico villae Laurentinae*) hoc -um meorum est. *meton.* **de homine**: PLAVT. Asin. 297 -um flagri, salveto! Aul. 410 me iste habuit senex gymnasium. **β mentium animorumque** (*cf. supra l. 13*): IVL. SEV. rhet. 1 certos tibi ad compendium -i forensis tramites constitui (CASSIOD. var. 8, 19, 3). AMBR. exhort. virg. 10, 71 -um pudoris secretum est. in psalm. 1, 7 tamquam in communi animarum -o et quodam stadio virtutum. SIDON. epist. 1, 6, 2 (*cf. supra l. 20*) *Romam urbem* domicilium legum, -um litterarum.

b de ipsa actione exercendi (GLOSS.¹ III Abol. GE 20 -us excitius. *cf. p. 2379, 29*): **α corpora** (GLOSS.¹ I Ansil. GI 19 -a ludi palaestrici id est athletarum. *sim.* III Abol. GI 1): QVINT. inst. 11, 3, 26 adsueta -is et oleo corpora. TAC. ann. 14, 20 *degeneret* iuventutis -a et otia et turpes amores exercendo. TRAIAN. Plin. epist. 10, 40, 2 -is indulgent Graeculi. AVR. VICT. Caes. 14, 2 *Hadrianus* -a doctoresque curare coepit. SCHOL. Iuv. 8, 112 civitates -o, hoc est exercitationi palaestrae dedicatas. CASS. FEL. 54 *ad paralytim uteris* -o, id est exercitio. CASSIOD. var. 9, 23, 3 *iuventutem* armis exercuit formans animum litteris, membra -is. **β animos**: ALC. AVIT. epist. 53 p. 82, 23 sub longo salutarium meditationum -o. ENNOD. epist. 1, 2, 2 p. 4, 2 qui in iniuriarum -is numquam meruit posthaberi. CASSIOD. inst. div. 21 milites Christi in -o legis divinae laborabant. var. 1, 4, 6 his... sub praecedenti rege -is (*sc. honorum cursu*) exercitatus Cassiodorus.

c meton. de rebus ad exercenda in -is corpora necessariis (*cf. O. Toller, De spectaculis, cenis, distributionibus, Diss. Lips., Altenburg 1889, p. 93*): CORP. VIII 26606 (*c. a. 165*) idemque ludis scaenicis editis et sportulis datis et epulo et -o ded(it) (INSCR. Revue archéol. 16, 1910, p. 447, 154 [*s. II med.*] -um populo dedit. CORP. VIII 26121, 6 [*a. 170*] *bis*. 23107 [*a. 196*]. 23862 [*s. II ex.*] 12006 [*a. 212*]. 25808^b [*c. a. 235*]. 858 [*s. III*]. 769. 11998. 12381. 14365 Martensibus -um vinumque d. 14855, 9. 16. 14856. XIII 5042). 12425 (*a. 239*) *aedilis* spectaculum pugilum et -um exhibuit. 1858 -a populo publice in thermis prae<berentur> (INSCR. Revue archéol. 19 p. 459, 19 -um quodannis III iduum Aprilium hic praebetur). 1859 dies gymnasi(iorum) ex test(amento) Corneli Egrili<ani> (*enumerantur 64 dies*). 12421 *ut X LX die XVI kal. Ian. natalis eius pugilibus et -o... insumerentur*. 12422 -um universis civibus. 14783 -um et missilia, quae aediles edere solent. 26591 populo -a praestarentur.

2 de disputationibus philosophorum: **a -um est i. q. sodalitas philosophorum**: CIC. de orat. 1, 56 clamabunt... omnia -a atque omnes philosophorum scholae sua esse haec omnia propria. [Brandt]

INSCR. Riv. indo-greco-ital. 8, 1924, p. 153 (s. *I ex.*) eruditioni publicae r<eligio>num compte<m>trici -a, collegia. MART. CAP. 4, 330 (*in allegoria*) *Dialectica se dicebat* in Parmenidis... -um atque Atticam demesse. 6, 576 tot -orum... matrem philosophiam. SIDON. carm. 15, 118 hoc in -o (sc. in *Academia. syn. secta*). CLAUD. MAM. anim. p. 121, 22 principium Pythagorici -i. b -um vel -a fere i. q. *philosophi*: MART. CAP. 5, 427 *Rhetoricam Athenis* curiam, -a theatraque pro arbitrio reflexisse. 8, 814 quod *κνυλοφορητικὸν κῶμα* -a retulerunt. CLAUD. MAM. anim. p. 174, 1 vel Appium de Romano senatu, vel Hermophilum de Graeco -o, vel Tobiam de prophetarum numero. c -um vel -a fere i. q. *philosophia*: AVG. conf. 9, 4, 7 magis... eas volebat redolere -orum cedros, quas iam contrivit dominus, quam... herbas ecclesiasticas. epist. 118, 9 p. 673, 26 in -a cogitationem inieci (opp. basilica). MART. CAP. 9, 888 v. 4 sollertia... impediunt thalamos ludere -a. cf. Onom.

gymnasticus, -a, -um. γυμναστικός. i. q. *gymnicus*. de scriptura: c- pro g-, -i- vel -e- pro -y-, -mm- vel -m- pro -mn-: NAEV. com. 52 var. *ll.* -i- pro -y- etiam PLAVT. Rud. 296. -min- pro -mn-: NAEV. com. 52 Non. p. 486, 29 M. cod. Bamb. (unde *gymnasticus Naevium scripsisse Ritschl, opusc. 2, 483, vix recte coniecit*). -si- pro -sti-: PLAVT. Most. 151 un. cod. IVL. VAL. 3, 49 (-sicum, -sium-que trad.). a adi.: PLAVT. Most. 151 *industrius eram* arte -a: disco hastis pila cursu armis equo victitabam. Rud. 296 *piscatores*: ad mare huc prodimus... pro exercitu (i. *exercitio*) -o et palaestrico hoc habemus. IVL. VAL. 3, 49 *Alexander Babylone* certamen -um (cf. l. 21 et 40; *gymnicum* epit.) concelebrat. b -us, -i m. subst. titulus comoediae: NAEV. com. 52.

gymnēs, -ētis m. γυμνής. PLIN. nat. 7, 28 Crates Pergamenus Indos, qui centenos annos excedant, -etas (-estos, -estas trad.; *correxat Caesaris ex Strab. 15 p. 719*) appellat. cf. Onom.

gymnicus, -a, -um. γυμνικός. de scriptura: c- pro g- PLIN. nat. 7, 205 *pars codd.* SCHOL. Germ. Bas. p. 72, 13. -i- pro -y- PLIN. nat. 28, 50 al. -e- pro -y-: PLIN. epist. 4, 22, 1 un. e codd. det. VOPISC. Car. 19, 2 GLOSS. III 432, 7 *man. 2.* -u- pro -y- CORP. III 295. -nn- pro -mn- SCHOL. Germ. Bas. p. 72, 13 *duo codd.* GLOSS. III 432, 7 *man. 2.* f. *gymnicē v. l. 65.* NOT. Tir. 108, 14.

1 adi. 'ad gymnasium' vel 'artem gymnasticam pertinens': CIC. inv. 2, 2 ex -o certamine victorias... rettulerunt (cf. vol. III 881, 7 sqq. adde: SVET. Nero 12, 3 certamen... triplex: musicum, -um, equestre [sim. Domit. 4, 4]. IVL. VAL. 1, 54, 2, 36 (cf. l. 25). GLOSS. I p. 109 -a... certamina tribus generibus constat: quorum alia levia, alia gravia, alia mixta eqs. ex con.: SERV. auct. georg. 3, 268 cum ad -um [Broukhus; *mimicum trad.*; Isthmicum ci. *Pierius*] certamen quadrigam duceret). CIC. Tusc. 2, 62 eorum ludorum, qui -i nominantur (epist. 5, 12, 8 PLIN. nat. 7, 205 FRONTIN. strat. 2, 11, 1 TREB. Gall. 3, 7 COMMENT. Lucan. 6, 407 HYG. fab. 2 p. 39, 5 SCHOL. Germ. Bas. p. 72, 13. ISID. orig. 18, 17, 1 de ludo -o: -us ludus est velocitatis ac virium gloria eqs.). VAL. MAX. 8, 15 ext. 4 -o spectaculo interesse. 9, 12 ext. 9 cum tot -is palmis. PLIN. nat. 28, 50 (cf. p. 2380, 39) sordes hominis in magnis fecere remediis quaestus -i (Mayhoff; an quaestores -i? idem in adn.; quaestivo gimnit trad.) Graecorum. PLIN. epist. 4, 22, 1 -us agon (cf. vol. I 1411, 70. adde: HIER. chron. a. Abr. 1451. GLOSS. I Corp. 6 192 -us a. locus, ubi leguntur [aguntur?] diversae artes). SVET. fig. (Tert. spect. 11) p. 343, 2 -as artes Castorum. nota: GLOSS. III 432, 7 ἵππος ἐβπλαστός equus -us (i. *equus artifex?*).

2 per ellipsin quandam fere subst.: -um, -i n. (sc. certamen. cf. l. 38 sqq.): SVET. Nero 12, 4 (respicit ad vocabulum certaminis cf. l. 39) -o, quod in Septis edebat. GLOSS. I p. 109 (cf. l. 47) -a sunt velocitatis ac virium gloria. -us, -i m. (respicit ad vocem ludi cf. l. 44 sqq.): HYG. fab. 273 p. 147, 4 (cf. ibid. p. 146 tit. 273 ludos) fecit Hercules Olympiae -os Pelopi... in quibus ipse contendit pammacho eqs. ibid. p. 148, 3 -os, in quibus certati sunt cursu eqs. ISID. orig. 18, 18 (cf. supra l. 47) genera -orum quinque: id est saltus cursus iactus virtus atque luctatio. -e sc. τέχνη, ut vid. (cf. l. 22. 55): CORP. IV 1364 inter voces in -ice.

3 -us, -i subst.: a i. q. 'athleta': VOPISC. Car. 19, 2 exhibuit pantomimos et -os mille. 19, 3 donatum est Graecis artificibus et -is et histrionibus aurum. ISID. sent. 2, 40, 5 -os perpetuam Veneris abstinentionem exercuisse (GLOSS. I p. 109). b pueri -i, sc. artifices, qui ubicumque videntur esse exhibiti: CORP. VI 10158 d. m. hic sun positi -i tres fratres... (sq. nomina et aetates, sc. a. v m. VIII, a. i m. VII, a. v m. VIII). patroni alumnis suis eqs. 10160 Sarricio infanti -o dulcissimo. 14400 Karico filio -o. X 2132 Augurio -o incomparabili, dulci exsitoso (i. ad artificia periculosissima adhibito), vixit anis II m. VIII. amatores. INSCR. christ. Diehl 577 d. m. Erotis. alumno dulcissimo et pammuso -o... vixit annos XVI.

gymnosophista, -ae m. γυμνοσοφιστής. de scriptura: -i- pro -y- IVL. VAL. 3, 10 al. -e- (-ey-) pro -y- var. l.: HIER. epist. 53, 1, 4 LIB. gener. chron. I p. 105, 185. -gn- pro -mn- var. l.: HIER. epist. 107, 8, 3 LIB. gener. chron. I p. 105, 185. -nn- pro -mn- HIER. epist. 53, 1, 4 un. cod. NOT. Tir. 108, 15 *gymnasiofestus*. SCHOL. Prud. cod. Vat. Pal. 1715 (American Journ. of Archaeol. 4, 1900, p. 296) ham. 403 a γυμνός -a, quia penitus ab amore sophiae res

seculares sprevit. GLOSS. V 298, 35 -as qui nudi per eremum ambulant. 1 *Indorum* -ae: PLIN. nat. 7, 22 philosophos..., quos -as vocant (SOL. 52, 25). APVL. flor. 6 p. 21. 15 p. 56 *Pythagoram* brachmanum -as adisse. TERT. apol. 42, 1 neque enim brachmanae aut Indorum -ae sumus silvicolae et exules vitae. adv. Marc. 1, 13 p. 307, 15 Persarum magi et Aegyptiorum hierophantae et Indorum -ae. IVL. VAL. 3, 10. ibid. -ae bragmanes Alexandro homini dicunt. HIER. adv. Iovin. 1, 42. 2, 14 *Bardanes* in duo dogmata apud Indos -as dividit eqs. PRVD. ham. 403. AVG. civ. 14, 17 p. 40, 32 *per* Indiae solitudines cum quidam nudi philosophentur, unde -ae nominantur, eqs. (sim. 15, 20 p. 99, 27 ISID. orig. 8, 6, 17). 2 *Aegyptiorum* -ae: HIER. epist. 107, 8, 3 Indorum bragmanae et Aegyptiorum -ae.

3 *Aethiopum* -ae: HIER. epist. 53, 1, 4 Aethiopiam adivit, ut -as... videret. in Ezech. 4, 13, 17 p. 130 Indorum brachmanes et Aethiopum -ae (sim. SIDON. epist. 8, 3, 4). 4 *quasi populi nomen proprium*: LIB. gener. chron. I p. 105, 185 lectan... genuit... Evilat, unde -ae (cf. e. g. ibid. 184 Armenii. sim. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 105, 76). MAR. MERC. Conc. I p. 19, 39 a bragmanis, -is vel Hyperboreis, sc. 'gentibus sapientioribus'. Brandt.

gynaecanthē f. in gr. non extat. genus vitis. PLIN. nat. 23, 27 est... nigra vitis, quam proprie bryoniam vocant, alii Chironiam, alii -en aut aproniam (cf. 1 ind. 23, 17, ubi cyn-, ec-, cinec(h)-, cinach- trad., gynaecacanthē Jan; fort. error Plinii vel fontium subest, cf. sim. nomen cynacantha).

gynaecēum, -ī n. γυναικείον. vocabuli scriptura notabilis est numerositate et varietate corruptelarum, quarum insigniores infra (suis locis) adnotavi; scribuntur: c pro g; i, u, e pro y; e, i pro ae; t pro c; i pro altera e. -eum in fine senarii: PLAVT. Most. 759. de signifi.: ISID. orig. 15, 6, 3 -um (genic-, genig- pars codd.) graeco dictum, eo quod ibi conventus feminarum ad opus lanificii exercendum conveniat. 1 *pars domus privatae mulierum propria* (PAVL. FEST. Gloss. IV p. 118^b [p. 22 M.]. v. p. 2383, 22. EVGRAPH. Ter. Phorm. 862 [interpol. in α] γυνή... mulier: inde -um locus, ubi mulieres operantur): PLAVT. Most. 755 senex -um (cineceum B¹) aedificare volt hic in suis. 759 dare volt uxorem filio... ad eam rem facere volt novom -um. 908 cuiusmodi -um? TER. Phorm. 862 in -um ire. CIC. Phil. 2, 95 syngrapha... facta in -o (gynie- V) est. VEG. mil. 1, 7 p. 11, 3 piscatores aucupes eqs., qui aliquid tractasse videbuntur ad -a (genitia δP) pertinens, ... pellendos a castris.

2 (inde a IV., ut vid., saec.) *textrinae imperatorum R.* (GLOSS. -m [genicium, gynecium sim. libri]: textrinum): LACT. mort. pers. 21, 4 matres familiae ingenuae ac nobiles in -um (geniceum cod.) rapiebantur a Galerio Maximiano. NOT. dign. or. 12, 26 procurator rei privatae -orum (gynaeci- codd.) Tributorum. 27 -i (cinecei sim. codd.) Vivarensis rei privatae. 13, 16 -orum. occ. 11, 45 procuratores -orum (cyneci-, cyneti-, cineci codd. [sic et in seqq.]). occ. 11, 46 procurator -i Bassianensis (11, 47 Sirmensis. 11, 48 sqq. cum epithetis diversarum urbium). COD. Theod. 9, 27, 7 (a. 390 = Iust. 9, 27, 5 pr.) procurator praepositus -i. COD. Theod. 1, 32, 1 (a. 333 = Iust. 11, 8, 2) procuratores rei privatae bafii et -i. ibid. species in -is (genicaeis cod.) confectae. 16, 8, 6 (a. 339) mulieres in -o (cinecio, ginecheo al. codd.) nostro ante versatae. ibid. placet... stitui -o. 10, 20, 2 (a. 358) mancipium -i (gynecaei V, ut saepius). 10, 21, 1 (a. 369 = Iust. 11, 9, 1) auratas vestes... [in -is] (a gynaeciariis Iust.) tantum nostris fieri praecipimus. 10, 20, 7 (a. 372 = Iust. 11, 8, 5) aliquem ex familiis -i (gynecaei V, genetii Iust.). 11, 1, 24 (a. 395) textrinis vel -is... a corporatis Carthaginis species solitas praestari (<a> textr... [a] corporatis prop. Mo.). 3 *textrinae extra imperium R.*: LEX Sal. cap. 1, 11, 11 si... ancilla ipsa celeraria aut genicium domini sui tenuerit.

ITIN. Anton. Plac. (ca. a. 570) rec. A2 p. 160, 9 Tyri genicia (genit-ginet- al.) publica oloserica vel diversis generibus telarum. GREG. Tyr. Franc. 9, 38 p. 393, 4 ut... trahens molam his, qui (quae al.) in genitio erant positae, ... farinas... praepararet. cf. gineum.

gynaecia, -ōrum n. (hinc etiam gynaecia, -ae f.). cf. τὰ γυναικεία. gen.: -arum? THEOD. PRISC. gyn. 1 B. 32 V. -on (-ων): infra l. 83. de scripturae corruptelis eadem fere valent, quae ad gynaecium adnotavi; rarissime recte ex etymologia voc. scribitur (v. infra l. 82. 84); plerumque stirps mutatis vocalibus in genec(h)- deformata occurrit. est t. t. medicorum: quae ad mulieres pertinent, sc. passionibus earum. titulus operum e graeco translatorum vel expressorum, quae scripserunt Mustio (nobis 'Soranus'), CAEL. Aurelian., Vindician., Theod. Prisc.; de inscriptionibus librorum haec habui: SORAN. p. 119, 5 cod. b subscr. explic. genechia mustionis (cod. l. genechia). app. subscr. lib. I genechia. PS. SORAN. epit. inser. p. 131, 1 liber genechia ad Soteris obsetrix (sic cod. Laur.). THEOD. PRISC. gyn. inser. de ginetia (B, geneciarius [liber], -orum al.). CAEL. AVR. gyn. frg. p. 142 inser. ex genetia celii eqs. loci: SORAN. praef. p. 3, 4 si obstetrix... habuisset omnia in latinitate (-te al.) sibi translata -a. ibid. p. 3, 9 placuit mihi haec... -a in latinum vertere (-remus al.) sermonem. p. 46, 5 ut ad -a triacantados conferamus. p. 118, 1 ut... hoc -iis (-iae al.) adderemus. p. 119, 5 de Sorani cateperotianis et curis de -is (gyneci- cod. h) triacantadis in latinum translata sermonem. THEOD. PRISC. log. 66 cum... eruperit, his in -on (gynaecio cod. Gelen. [?], ginecio Rom. Barber.; corrup-

[H.]

tissima in VB) libello quid expediat... disposui. gyn. 1 -orum visitatio (ginec-, genec-, genet- *codd.*). *ibid.* cum fiducia exerce... -a proposita (ginetiam B, egynetia r, reliqui corruptiores). 32 ordinata -orum (gineciarum VB, gyneciorum fg, genitiorum r, gonorreorum b). **gynaecialis**, -e. a gynaecius. GLOSS. V 566, 34 muriregula (= muril-): hoc est ancilla genicialis.

gynaeciarius, -i. a gynaecium. *mancipium gynaecii*: PS. RUFIN. los. bell. Iud. 7, 51 Ionathas, homo nequissimus et arte -us (gr. 7, 438 τῆν τέχνην ὑπάρτης). COD. Theod. 10, 20, 3 (a. 365 = Iust. 11, 8, 3) ingenuae mulieres, quae se -is (gyneco- *codd.*) sociaverint. 11, 28, 3 (a. 401) procuratores gynaeciariorum ac monetariorum. 7, 6, 5 (a. 423 = Iust. 12, 39, 4) sexta... portio *adaerationis*... a gyneciariis (sic R) ... praebetur. 10, 20, 16 (a. 426 = Iust. 11, 8, 13) ex corpore -orum vel linteiorum vel linyphariorum. Iust. 11, 9, 1 (a. 369) *auratas paragaudas* a -is tantum nostris fieri (= COD. Theod. 10, 21, 1, q. v. p. 2382, 53). *adde* COD. Theod. 10, 20 *rubr.* Iust. 11, 8 *rubr.*

gynaecius, -a, -um. γυναικίος. *muliebris*: VINDIC. gyn. p. 444 (cod. Sangall.) quod greci cincion culpon (γυναικίον κόλπον) vocant (cf. p. 445 cod. Paris. 11218). p. 445 (cod. Casin.) quod (sc. *matrici subiecta membra*) greci cyneceon vocant (*ibid.* cod. Paris. 4883 quod greci fenecium dicunt).

?**gynaecōn**, gr. γυναικῶν. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 118^b (p. 22 M.) andron locus domicilii... in quo viri plurimi morabantur, ut ginecon (sic et sim. *codd.*) a mulieribus.

gynaecōnitis, f., acc. -in. γυναικωνίτις. NEP. praef. 7 in *Graecia mater familias* non sedet nisi in interiore parte aedium, quae -s appellatur (*recte scriptum in Monac. et ed. Ultraiect., corrupt. in rell.*). VITR. 6, 7, 2 haec pars aedificii (sc. *in quibus matres familiarum cum lanificis habent sessionem*) -is (ginae-, gine- *codd.*) appellatur. GELL. 17, 21, 33 se... ad Romanos ire quasi in andronitin, Macedonem ad Persas quasi in -in (gyn-, gynaec- *omnes codd.*).

gynecios gr. (γυναικίος). i. muliebriter. PORPH. Hor. carm. 3, 27, 55 -s sollicita est, ne desinat esse speciosa. II.

gypsarius, -i m. a gypsum. i. q. 'gypsoplastes'. cf. Blümner, *Privataltertümer* p. 596, 4 et PW. VII 2099, 6 sqq. *adi.*: EPICT. Diocl. 7, 30 plastis gypsariis. *subst.*: CORP. IX 5378 <...> us L. l. -us. XII 4479 S. Usulanus Hila<ri> l. Anoptes -a<r>(ius). cf. *Onom.*

gypsatus, -a, -um v. *infra* l. 67.

gypseus, -a, -um. a gypsum. I i. q. 'e gypso fictus': GRAMM. suppl. 273, 34 statuas -as. SPART. Sept. Sev. 22, 3 Victoriolae... -ae. 2 i. q. 'gypso illitus': HIER. epist. 38, 3 mulierum facies -ae et nimio candore deformes.

gypso, -atum, -are. a gypsum. i. q. 'gypso oblinere' (*sed cf. infra* l. 58). *de scriptura*: cy-: CIC. epist. 7, 6, 1. gi-: TIB. 2, 3, 60 var. l. al. cf. vol. III 955, 81.

1 *claudendi causa*: a vasa: COLVM. 2, 10, 16 in vasis... quae repleta cum confestim -ta sunt (12, 16, 2 operculata et -ta. 12, 42, 3. 12, 43 statim -bis. PALLAD. 7, 3, 1 MARCELL. med. 8, 49. 29, 3 APIC. 1, 17). 12, 12, 12 lagoenam (12, 41 protinus -bis). PETRON. 34, 6 amphorae vitreae diligenter -tae (71, 11). PALLAD. 4, 10, 10 vinum picatis et -tis vasculis claudes (11, 17, 3. 12, 21). MARCELL. med. 27, 116 in olla -ta. b *opercula*: COLVM. 12, 10, 4 pira in fidelia componito... operculum deinde impositum (operculo d. imposito var. l. cf. *infra* l. 59) -to. 12, 39, 2 confestim opercula -are. PLIN. nat. 15, 61. c *res inclusas* (cf. *infra* l. 54. fere intrans. *infra* l. 61 sqq.): FEST. Gloss. IV p. 277^a ex sale in ollam coniecto ibique operto -toque. COLVM. 12, 36 vinum -bis (an i. q. 'gypso miscebis'? cf. p. 2384, 42). PALLAD. 3, 25, 9 pira operculo superveniente -antur. 11, 21 panes vasculis recondes et -as. PELAGON. 18 ciconiam mitte in caccabulum... et -a (sim. VEG. mulom. 1, 17, 15). APIC. 1, 21 in vas citrum mitte, -a. 1, 25 tubera componis in vas... <coope>ris et -as. 10, 448.

2 *colorandi causa* (cf. Blümner, PW. VII 2100, 23. cf. l. 67): TIB. 2, 3, 60 quem saepe coegit... -tos ferre catasta pedes (sim. Ov. am. 1, 8, 64).

adi. gypsatus, -a, -um (cf. l. 53): CIC. epist. 7, 6, 1 Medea (apud Ennium) matronis manibus -issimis persuasit eqs. (cf. Warnecke, PW. VIII 2118, 40).

compos.: prae-, regypso.

gypsodēs *adi.* γυψώδης. i. q. 'colore gypsi' (cf. p. 2384, 8), sc. albus et subcanus. CHIRON 72 oculi ypochima est candida, gipsodes quae dicitur.

gypsoplastēs, -ae m. cf. γυψοπλαστής et γυψοπλασία (Gloss.). i. q. 'gypsarius' cf. *supra* l. 34. CASSIOD. los. c. Ap. 2, 252 pictores et -ae (cf. *ibid.* ex luto... fingens. gr. πλασται). var. 7, 5, 5 sculptor marmorum... aut -es (gissofactes et sim. var. ll.).

gypsum, -ī n. et -us, -ī m. a gr. ἡ γύψος. cf. Blümner, PW. VII 2092. *de genere*: nom. -um n.: VITR. 7, 3, 3 CELS. 2, 33, 3 SEN. nat. 3, 25, 1. et saepius. -us m.: GRAMM. suppl. 273, 34 ORIBAS. eup. 2, 1, 9 ISID. orig. 16, 3, 9 un. *cod.* GLOSS. (us f.: PS. THEOD. PRISC. simpl. med. 63, *sed e gr. Galeni versum.*) *de scriptura*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 21, 12 quae ψ sonant et non declinantur... per bs scribite, ut abscedit..., gybsum (sic CELS. 2, 33, 3

cod. F'). cy- var. l.: CELS. 3, 19, 3 PLIN. nat. 14, 120. gi-: SEN. nat. 3, 25, 1 al. [it. gesso, prov. geis, hisp. yeso. M.-L.]

1 *de proprietatibus* (de generibus v. *infra* l. 5. 40. 43. 53. 54. 57): -um est terrae genus: PLIN. nat. 36, 182 cognata calci res -um est. plura eius genera eqs. (sim. ISID. orig. 16, 3, 9. 19, 10, 20). GRAMM. suppl. 273, 34 -us... est terra tenax, unde statuae fiunt (GLOSS. V 620, 5 -us est genus calcis vel terra t.). *de -i colore*: PS. PHOEBAD. fid. 1 p. 34^b (de haeresi; cf. *infra* l. 14) ut -um aqua permixtum lac colore mentitur, ita eqs. SORAN. 87 bonum lac est mediocriter candidum nec sublividum nec -o simile (sc. subcanum). aqua permixtum coit (cf. *infra* l. 50): SEN. nat. 3, 25, 1 nec aliter quam -um sub umore constringitur haec aqua. PLIN. nat. 36, 183 -o madido statim utendum est, quoniam celerrime coit. venenum est (cf. *supra* l. 8): SCRIB. LARG. 182 -o poto stomachus... dolore... urgetur. PLIN. nat. 20, 178 venena opii et -i. 23, 80. 28, 129. 36, 184. medicamen est (cf. l. 47 sqq.): CELS. 2, 33 reprimunt et refrigerant... creta cimolia, -um eqs. (sim. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 197). MARCELL. med. carm. 30. DIOSC. 5, 142 -o virtute habet stiptica et parimplastica eqs. ORIBAS. eup. 2, 1, 9 -us desiccativus est eqs.

2 *de usu*: ad fingenda signa (cf. *supra* l. 6): PLIN. nat. 35, 153 hominis imaginem -o e facie ipsa expressit. *ibid.* formam -i. 35, 156 exemplar e -o factum. TERT. idol. 3 -o... formetur idolum. ARNOB. nat. 6, 14 p. 226, 10 simulacra sunt commixtum glutinum -o. FIRM. err. 6, 4 p. 16, 14. PRVD. c. Symm. 1, 436 brattea -um texerat. ALC. AVIT. carm. 1, 78 corpora -o fingere. inde meton. -um pro effigies gypsea: IVV. 2, 4 plena omnia -o Chrysippi (SCHOL. imagines... factas de -o). PRVD. apoth. 458 Apollineo frontem submittere -o. in architectura: VITR. 7, 3, 3 in coronis minime -um debet admisceri. PLIN. nat. 36, 183 usus -i in albariis eqs. HIER. in Agg. 2, 17 p. 766 caementarius lapidem inferiorem superiori calce -oque conglutinat. ad vasa claudenda vel sarcienda: CATO agr. 39, 2 medicamentum in dolium fractum: cerae..., sulphuris..., eo addito -um contritum. COLVM. 8, 8, 7 -o lita vasa (12, 16, 4. 5 PORPH. Hor. carm. 1, 20, 3). 12, 44, 6 opercula... oblini crasso -o (PLIN. nat. 20, 98). 12, 45, 3. PLIN. nat. 15, 62 exclusa omni aura operculo et -o. 15, 66 uvas cadis... conditas -o includit (PALLAD. 11, 17, 2). 18, 308 legumina in... cadis -o inlinant. PALLAD. 2, 15, 4 sorba clauduntur urceolis -o desuper tectis. 3, 25, 9 oribus vasculorum -o... clausis. 11, 14, 16 MARCELL. med. 26, 109. ad poma servanda: COLVM. 12, 44, 4 sicco flore -i obruunt uvas (12, 47, 1 sicco -o. PALLAD. 3, 25, 66). PLIN. nat. 15, 64 mala cruant -o. PALLAD. 4, 10, 18 citrea -o adlinunt. 12, 12, 2. vino admiscetur: COLVM. 12, 20, 8 -i quod flos appellatur uncias singulas... amphoris miscere oportebit (12, 21, 3. 12, 26, 2 heminam -i). 12, 28, 2. 3. PLIN. nat. 14, 120 Africa -o mitigat asperitatem vini. 14, 126. 23, 45 -o... condita vina. PALLAD. 11, 14, 3. 4. 11. 14 bis. 18 bis. in medicina (cf. *supra* l. 16): foris imponitur: CELS. 3, 19 delinendus homo est... -o. SCRIB. LARG. 46 -o totam faciem... oblinere (MARCELL. med. 10, 3). 132 lienosis proderit -um aqua conspersum (MARCELL. med. 32, 6 -um aqua... consperge, donec in se coeat et spissetur, et sic impone). THEOD. PRISC. eup. faen. 44 p. 46, 6 -um... inlinire (CAEL. AVR. chron. 2, 13, 153). log. 36 p. 135, 7 pulveribus aspergo membra... -i Naxi<i>. CASS. FEL. 30 p. 61, 2 lines fontem... -o posca resoluta. potum datur: MARCELL. med. 27, 43 -i peregrini triti unciam i. reliqua de usu: PLIN. nat. 18, 115 -i pars... inspargitur zaeae. 34, 150 ferrum a robigine vindicatur... -o. 35, 198 ad vestes desquamandas Graecia... Tymphaico utitur -o. PALLAD. 4, 10, 5. GAUDENT. serm. 17 martyrum sanguinem tenemus -o collectum. Brandt.

?**gyra**, -ae f. i. q. gyrus, orbis, circuitus: SCHOL. Hor. carm. 2, 19, 17 tu flectis amnes: flectis per -as (Keller *codd. secutus*, gyros *edd.*), quia et Dionisus Nili fontem sicut Hercules quaesivit. DIOSC. 4, 53 folia habens angusta in circuitu... coma in summo in -a habens (*sed cf.* 4, 56 in -o [gr. 4, 60 κύκλω]. 4, 165).

[gyras per itacismum pro vocabulo graeco q. e. γῆρας: ORIBAS. syn. 2 add. p. 843 marasmos... siccior appellatur, quod et gyras nominant, quod latini senecionem appellant. cf. geras.]

gyratio, -ōnis f. a gyrare. i. q. motio circularis: CHIRON 122 si febricitare coeperit iumentum... gurationibus (Oder, curacionibus *codd.* cf. p. 2385, 14) adgravabitur. [371 gurationibus (Oder, curacionibus *codd.*, quod tuentur Oder in Add. et Grevander, Eranos 25 [1927] 100; cubationibus Heraeus et Hoppe) longis utatur].

gyratus, -ūs m. a gyrare. i. q. motus circularis: OP. imperf. in Matth. 2 p. 638 oportebat per unumquemque -um (sc. stellarum) eandem... rem consummari. *ibid.* si eiusmodi motio et -us stellarum eiusdem malitiae et eiusdem bonitatis causam praestat, oportebat non semel fieri Abraham aut patriarchas... sed quotienscumque fit ipse -us stellarum. *ibid.* qualis -us (sc. stellarum) ab idolis recedere homines fecit.

gyrgillus v. girgillus.

gyrinus, -ī m. vox graeca. PLIN. nat. 9, 159 ranae... pariunt minimas carnes nigras, quas -os (*edd.*, chinos libri) vocant (cf. Hesych. γύρινον τὸ ἐκ τοῦ βατράχου παιδίον. v. Aristot. hist. anim. 6, 13 p. 568 a, 1 Schol. Nic. ther. 620).

[Blatt]

gyro, -āvī, -ātum, -āre. *a* gyros. *de scriptura*: giro *in codd. passim*, e. g. ITALIA Hebr. 11, 30 (cod. d.) saec. VI. TAB. devot. Audollent 275, 19. 31. 276, 23. 280, 12 al. guiro (cf. p. 2386, 14) hic illic legitur, e. g. CHIRON 301. guro: TAB. devot. Audollent 272^A, 12. fortasse CHIRON 402 (v. l. 14. cf. p. 2384, 69). GLOSS. γυρῶω, -o. cf. vol. III 1136, 5 circumeo (GLOSS. III Abstr. CI 11—13). *de usu* (cf. SERV. Aen. 5, 85 gyros nomen legimus; verbum exinde non invenimus [sc. apud auctores idoneos]): vocabulum vergentis latinitatis est; extat inde ab ITALIA; de PLIN. nat. v. infra l. 80. [it. girare. francog. girer. hisp. girar. M.-L.] [loc. dub.: CHIRON 117 calidis . . . locis ad continendam curationem gurabis eum (Oder, curabis cod., quod Oder in Add. recte def.). 402 potionato et exerceto eum inter dies, donec sudet, quanto fortior fuerit, tanto agilius gurato (Oder, curato cod.; cum circumgiro confert Oder recte, etsi curato iam legit VEG. mulom. 2, 89 tanto diligentius est curandus)].

1 transitive: *a i. q. cingere, circumire (aliquid) cum de militibus oppidum circumdantibus tum de qualibet circuitione vel circumactione*: ITALIA Hebr. 11, 30 (cod. d.) fide muri Iericho ruerunt diebus septem -ti (κυκλωθέντα. VVLG. circuitu dierum septem. cf. IRLIN. Burdig. p. 597, 4 Hiericho, cuius muros -erunt cum arca testamenti). IRLIN. [Silv.] 19, 8 Persae (-i cod.) . . . -ant civitatem. VVLG. Iudith 13, 12 -antes vallem venerunt ad portam civitatis. Sirach 43, 13 arcus -vit caelum in circuitu gloriae suae (ἐγύρωσαν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης). PS. SORAN. epit. 38 hedera . . . quae . . . tortuosa -at arbores. GREG. TVR. glor. mart. 82 p. 544, 15 -ta (i. circumacta) mole periculi. PS. MATTH. euang. 12, 2 cum . . . Ioseph . . . -asset septies altare (syn. circuisset). *nota imaginem ab equitatione petitam* (cf. infra l. 51): VEN. FOR. Mart. 2, 245 medias . . . nox transcurerat horas et rota flexa aequo -bat ordine metam. BRAVILIO Isid. epist. 12 septimum annum tempora -ant ex quo memini me . . . postulasse.

b i. q. -ando adire, circumire ad aliquem (-quid), lustrare: ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 327, 5 Arriani . . . naves quaerunt, heremias -ant, domos perturbant. VVLG. gen. 30, 32 -a (צֹאֵן) omnes greges tuos. Sirach 29, 25 repromissio . . . viros potentes -ans migrare fecit. OP. imperf. in Matth. 44 p. 882 vestimenta empturus -as unum negotiatorem et alterum.

c i. q. vertere: SORAN. p. 93, 4 si corpus infantis nec -ari possit. ROMVL. fab. Aesop. 44, 2 rec. W. personam traugedi (sic; i. tragoedi) lupus invenit; dum -asset illa(m) et regiras(s)et, ait (rec. gall.: quam semel et iterum vertit). VIRAE patr. 5, 14, 5 scriptor non . . . -vit calamum ultra, ut . . . clauderet litteram O (ἐστρεψε). PASS. Tarach. 2 -ate illum et super ventrem caedite (στρέψαντες αὐτόν). PASS. Petr. Paul. long. 60 quia non sum dignus ita esse in cruce sicut dominus, -ate crucem meam (syn. verto).

2 reflexive: *i. q. vertere*: VEG. mulom. 2, 5, 2 in illa parte capitis, ubi vitium remanserit, difficile se -bit (Chiron 261 se praegirat). SORAN. p. 91, 4 ut non se -are possit laborans mulier. 92, 14 si ipsum pecus mortuum sit, ut nec se -are nec exire possit (cf. supra l. 37).

3 intransitive: *i. q. se (in orbem) vertere*: *a speciatim in equitatione de equis sive aurigis metam circumcurrentibus* (cf. supra l. 28): TAB. devot. Audollent 272^A, 12 male -ent (guren traditur, v. supra l. 4). 275, 19. 31. 276, 23. 280, 12. 281, 12. 282, 26. 283^A, 28.

b generatim de qualibet conversione: ITALIA eccles. 1, 6 (Ambr. in psalm. 118 serm. 12, 22, 1 Ravenn. p. 22, 9) sol vadit ad austrum et -at ad aquilonem (cf. Mar. Victorin. verb. script. 5 sol -ans circumit usque ad aquilonem. LXX κυκλοῖ. VVLG. -at [צֹאֵן] per meridiem et flectitur [צֹאֵן] ad aq.). *ibid.* (Mar. Victorin. verb. script. 5) -ans -ando peragrat spiritus, in circuitum suum convertitur (cf. Ambr. in psalm. 118 serm. 12, 22, 1 -ando -at spiritus. Hier. in Zach. II praef. p. 825 -ans -ando vadit spiritus et in circulos suos revertitur. LXX κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται. VVLG. lustrans universa in circuitu pergit spiritus [צֹאֵן צֹאֵן]. cf. MAR. VICTORIN. verb. script. 5 spiritum esse, qui -ans -ando incessabiliter orbem totum peragret). EXPOS. mundi 60 -antem (acc. absol.) ad austri terram invenies Mauritaniam (alt. rec. -ante circulo a partibus austri invenies Mauritaniam terram). SCHOL. Pers. 3, 23 sicut rota figularis semper -ans non cessat (cf. p. 2387, 72). CHIRON 257 iumentum in illam partem corporis -at tamquam post molam (VEG. mulom. 2, 2 vadit in gyrum). *sim.* 279 (cf. VEG. mulom. 2, 10). 286 stare nescit, sed frequenter -at (301). 330 -at sicut mola. AMBR. in psalm. 118 serm. 12, 20, 2 sol -ando in inferiore invenitur orbis parte caelestis. 12, 23, 1 sol iustitiae -vit ad gentes. PS. HIER. expos. in euang. prol. p. 533^C spiritus in rota: praedicatio evangelii in mundo -ans. VVLG. II reg. 5, 23 -a post tergum eorum. I Macc. 13, 20 -verunt per viam quae ducit Ador (ἐγύρωσαν ὁδόν). PS. AVG. serm. 120, 1 cum per has . . . temporum -antium rotas mundiale curriculum volveretur. GREG. TVR. Franc. 7, 10 cum tertio cum eodem (i. rege in parva collocato) -arent, cecidisse fertur.

pass. perf. gyratus i. q. in orbem factus: PLIN. nat. 5, 62 metatus est eam (sc. Alexandriam) Dinocrates . . . ad effigiem Macedonicae chlamydis orbe -o laciniosam. IRLIN. [Silv.] 5, 5 fundamenta parent quemadmodum fuerunt lapide -a. IRLIN. Anton. Plac. rec. A 18 cingella -a, balteos, coronas.

comp.: ad-, circum-, con-, de-, per-, prae-, regyro. *deriv.*: gyratio, gyratus (-us).

gyrovagus, -a, -um. *a* gyros et vagus. BENED. reg. 1 quartum . . . genus est monachorum quod nominatur -um (GLOSS. V 413, 40 -um: circumvagantium), qui . . . per diversas provincias tenuis aut quaternis diebus per diversorum cellas hospitantur, semper vagi et numquam stabiles.

***gyrus**, -i m. γῦρος. *de scriptura*: cyrus: VAL. FL. 6, 132 V (saec. IX). GELL. 16, 8, 17 (dett.). AMM. 14, 6, 20 V. girus: libri passim, e. g. CIC. off. 1, 90 (dett.). COLVM. 10, 226 (dett.). PLIN. nat. 11, 68 RE (saec. XI). GELL. 16, 8, 17 XO (saec. X) SYMPH. 214 cod. A saec. VII. cf. giro (p. 2385, 1). apud scriptt. vergentis latinitatis praevalet forma girus. hinc pendet APPEND. Probi 28 -us non girus (gyrus cod.). v. Housman ad MANIL. 1, 331. guirus *sim.* (cf. p. 2385, 3 et v. *sim.* s. v. gula, p. 2354, 48): CATVLL. 66, 6 (guiclero V [i. guro addito glossem. cf. Friedrich ad l.]). ANTH. 103, 5 NON. p. 413 PALLAD. 3, 21, 2. ORIBAS. hic illic. goerus: CYPR. GALL. deut. 118 NON. p. 20. 198 AVSON. 384, 5. 7. gurus (cf. l. 16): NON. p. 413.

de genere: gyra, -ae v. p. 2384, 60. NOT. Tir. 96, 17. GLOSS. III Abol. GR 22 g(y)ros: orbis, circulus (Corp. I 34). cf. vol. IV 1593, 39 et NON. p. 20. *vocabulum extat inde a* CIC.

(v. infra l. 74). saepe legitur in hexametris inde a CATVLLO pro obliquis casibus vocis q. e. circulus (cf. Bednara, Archiv 14 [1916] 586): VERG. 6us. MORET. bis. HOR. sat. 2, 6, 26 PANEG. in Mess. 94 PROP. bis. OV. 5us. GRAT. bis. MANIL. 18us (cf. p. 2387, 4 sqq.). LVCAN. 6us. LAVS Pis., VAL. FL. singulis locis. SIL. 12us. STAT. 19us. post CIC. nemo vocabulum exhibet in soluta oratione ante SEN. (v. p. 2387, 15; idem quater in versibus). COLVM. quater (semel in versibus). PLIN. nat. bis. TAC., PLIN. epist., SVET. singulis locis. deinde frequentior usus: in versionibus sacrae scripturae a VVLG. discrepantibus, hic illic in -o (-um) pro in circuitu legimus, v. p. 2388, 40 sqq. 44 sqq. VVLG. 64us vocem habet (29us circulus; at legitur saepissime et circuitus et orbis). [it., hisp. giro; val. giur. M.-L.]

[*e con.* satis certa: MANIL. 1, 331. 530. v. p. 2387, 6. 45. falso inducitur: PLIN. nat. 16, 64 si fronde ea circumcludantur, ignis et serpens (-oque cludatur E). SIL. 6, 326 vertit . . . certamina Graius (-us Col., gratos Sang.). 9, 242 Numidis circumvolitare vagosque (giros Sang.) ferre datur cursus. *interpr. dub.*: VVLG. I par. 11, 8 in circuitu a Mello usque ad -um (צֹאֵן צֹאֵן, cf. infra sub IIA). CORP. XIV 1124, 6 concessum sibi e(um are)a quae est ante frontem huius monimenti a -um . . . usque ad limitem. obscurius TER. MAVR. 299.]

I i. q. orbis, circulus (nota colorem iterationis): *A significationes speciales*: **1 in equitatione**: *a sensu proprio*: *a de orbibus ab equite et in arenae circulo et in campo factis* (de re v. Daremberg-Saglio II 1 p. 749, 2): VERG. georg. 3, 115 frena . . . Lapithae -osque dedere impositi dorso. PANEG. in Mess. 94 curvo . . . contendere -o (cf. infra l. 61). OV. ars 3, 384 in -os ire coactus equus. MANIL. 5, 75 flectere equorum . . . vires ac torto (toto al., cf. 1, 332) stringere -o. SEN. Oed. 143 sonipes in ipso concidit -o. LVCAN. 1, 425 flexis in -um . . . frenis. 4, 45 equitem . . . iubet dux munitum . . . latus laevo praeducere -o (cf. SIL. 4, 178. 318 syn. orbis). 6, 87 tremulo medios abruptit poplite -os sonipes. LAVS Pis. 54 effusos in -um carpere cursus. SIL. 2, 171 fallaci -o campum secat regina. 4, 19 domitat . . . cornipedem in -os. 7, 645 Brutum . . . levis flexo . . . is ludificatus equo Cleadas Tyrius (cf. STAT. silv. 5, 2, 121). STAT. Theb. 11, 514 sonipes . . . arva sanguineo scribit rutilantia -o. silv. 3, 2, 125 turmas facili praevertere -o fortis. TAC. Germ. 6 variare -os (cf. infra l. 60). ARNOB. nat. 7, 41 p. 274, 5 cantherios . . . replicantes -os septem. CLAUD. 28, 633 in varios docto discurretur ordine -os (cf. supra l. 59). CORIPP. Ioh. 1, 544 incurvo nec cessat flectere -o cornipedem (cf. supra l. 48).

β de ipsa arca stadii rotunda: VERG. georg. 3, 191 carpere . . . -um incipiat equus . . . sinuetque alterna volumina erurum. PROP. 3, 14, 11 -um pulsat equis. STAT. silv. 5, 3, 139 non totiens victorem Castora -o nec fratrem caestu virides clausere Therapnae.

b in imagine ab equitatione petita: *a de sideribus*: MANIL. 5, 636 glomerabit equo -os (i. -os -is addet) . . . rector. SEN. Phaedr. 313 Sol nocturnas agitare bigas (i. lunam) discit et -o brevior flecti. ZENO 2, 49 p. 505, 1 sempiterni cursus (currus al.) auriga teretis (terrestris pars cod.) metae sua replicans complicando -o sollemni vestigia. **β de navibus instar equorum metam circumvehentibus**: SIMON. epist. 2, 2, 19 navalibus trita -is meta. **γ de hominibus hominumve operibus quodammodo refrenandis**: CIC. de orat. 3, 70 ex ingenti quodam oratore . . . campo in exiguum sane -um compellitis. off. 1, 90 ut equos . . . domitoribus tradere soleant . . . sic homines secundis rebus ecfrenatos . . . tamquam in -um rationis et doctrinae duci oportere. PROP. 3, 3, 21 cur tua praescriptos evecta est pagina -o(s) (sic Scalig., Rothstein; praescripto sevecta est . . . -o Hosius cod. secutus, sed sevehor nusquam legitur). OV. rem. 398 attrahere lora fortius et -o curre, poeta, tuo. COLVM. 10, 226 parvo . . . decurrere -o (de poeta). STAT. silv. 4, 7, 4 ingens opus in minores contrahere -os. PLIN. epist. 9, 26, 7 angustissimo -o ingeniorum impetus refringendos.

δ de hominibus hominumve operibus quodammodo refrenandis: CIC. de orat. 3, 70 ex ingenti quodam oratore . . . campo in exiguum sane -um compellitis. off. 1, 90 ut equos . . . domitoribus tradere soleant . . . sic homines secundis rebus ecfrenatos . . . tamquam in -um rationis et doctrinae duci oportere. PROP. 3, 3, 21 cur tua praescriptos evecta est pagina -o(s) (sic Scalig., Rothstein; praescripto sevecta est . . . -o Hosius cod. secutus, sed sevehor nusquam legitur). OV. rem. 398 attrahere lora fortius et -o curre, poeta, tuo. COLVM. 10, 226 parvo . . . decurrere -o (de poeta). STAT. silv. 4, 7, 4 ingens opus in minores contrahere -os. PLIN. epist. 9, 26, 7 angustissimo -o ingeniorum impetus refringendos.

2 in re astronomica: a cum de cursu orbiculari sideris (gr. *ἐλξ*, v. infra l. 20) tum de quolibet circulo in orbe caelesti et terrestri: CATVLL. 66, 6 ut Triviam... amor -o devocet aërio. HOR. sat. 2, 6, 26 bruma nivalem interiore diem -o trahit. MANIL. 1, 234 alios superat -os aliosque relinquit *Delia*. 1, 503 Arctos... contenta suos in vertice flectere -os. 1, 530 sidera... dimensa suis consumere tempora -is (*Housman*, signis *codd.*, *Wag.*). 1, 592 sublimis... -us (*i. circulus arcticus*. cf. 1, 685 boreae -o). 1, 611 iuga Chelarum medio volitantia -o (*de circulo aequinoctiali*, cf. 1, 689. 695). 1, 624 -i signa prioris (*i. coluri aequinoctialis*). 1, 648 fines si vis cognoscere -i (*i. horizontis*), circumfer... oculos per orbem (cf. 1, 664 in *versu dubio*). 1, 667 obliquos adversaque fila trahentes inter se -os (*de ecliptica et de orbe lacteo*). 1, 675 per tres -os inflexus ducitur orbis (*sc. ecliptica*). 1, 699 tris... secat medios -os (*i. duos tropicos et aequatorem*) orbis lacteos. SEN. epist. 12, 6 angustissimum habet dies -um (*syn. orbis. circulus*). nat. 7, 12, 8 stellis intra signiferum cursus est, hunc premunt -um. CHALC. comm. 65 signa coelestia -is aequabiliter ex propria conversione distantibus depingentia circulos adversos. 108 erraticas stellas superinpositas esse -is circulorum. 116 recedet *Venus* iniquis semper -is. *ibid.* quos... -os Graeci helicas adpellant. AVIEN. Arat. 134 haut mora longos pigra tenet -os. AVSON. 384, 5 autumnus... octo et octoginta -is solis. 384, 7 additis ad hos, priores -os geminis orbibus. AMBR. hex. 4, 4, 14 -us solis anni circuitu completur. VVLG. sap. 13, 2 -um stellarum (*κύκλος*). PS. RVFIN. in Am. 5, 7—8 solis globus cum explicaverit -os. AVG. conf. 5, 4, 7 septentrionum -os. 10, 8, 15 -os siderum (cf. serm. ed. Mai 126, 5). gen. ad litt. 1, 10 p. 15, 15 non deesse per circuitum -i totius alibi diem alibi noctem. civ. 7, 6 p. 282, 15 D. inter lunae... -um et nimborum ac ventorum cacumina. VITA Caes. Arel. 2, 46 e quibus *annis* quadragesimum in pontificatu verteret circulus -um. *sic in geometria*: MANIL. 1, 546 quacumque inciditur orbis per medium, pars efficitur tum tertia -i. MART. CAP. 6, 714 semicirculus, cuius... -um curva linea facit. VVLG. II par. 4, 2 funiculus triginta cubitorum ambiebat -um eius (*sc. maris fusilis rotundi per circuitum*). **b de ipsa caeli vel terrae rotunda forma (vergit ad notionem globi)**: IREN. 2, 30, 1 velut in manu tenet -um terrae (VVLG. Is. 40, 22 qui sedet super -um terrae [*ITALA Rustic. Conc. I 4 p. 78, 37 tenet -um*]. cf. prov. 8, 27 certa lege et -o vallabat abyssos [*in hebr. lex et -us fere idem valent; cf. etiam p. 2388, 78*]). AVSON. 368, 2 ingentia mundi corpora, sublimi caeli circumdata -o (cf. VVLG. Sirach 24, 8 -um [*γῶγον*] caeli circui soli).

3 de spiris serpentis, aliis motibus animantium: VERG. Aen. 5, 85 anguis... septem ingens -os, septena volumina traxit (*ibid.* agmen. e *Verg.* ANTH. 7, 4). SEDVL. carm. pasch. 4, 149, cum quo conferas op. pasch. 4, 13 p. 264, 3 septem membrorum -os intorquens. *ibid.* volumina). MANIL. 1, 331 serpentem magnis Ophiuchus nomine -is dividit (*Housm.*, cf. *adn.*; signis *codd.*, *Wag.*). SIL. 6, 226 sinuatis -is. 6, 259 -os flexi... tergi. 13, 644 anguis ingenti traxit curvata volumina -o. STAT. Theb. 5, 550 serpens collectus -o. 10, 602 in speciem serpentis... ancipiti -o volvi frangique ruborem flammae (cf. 9, 117). 11, 311. MART. CAP. 4, 328 serpens -is immanibus involutus. **de volatu avium et apium**: OV. am. 2, 6, 33 vultur ducens (ducit PS) ... per aera -os. met. 2, 718 miluus... flectitur in -um (*syn. circinat auras*). PLIN. nat. 10, 59 grues -os... peragunt. 11, 68 -is volatu editis. SERV. Aen. 1, 398 reflexos in -um volatus. **de piscibus**: SEN. Ag. 452 piscis... agit -os. **de corpore hominis**: AVSON. 393, 47 teretes feminum -os. AMM. 14, 6, 20 v. p. 2388, 17. SIDON. epist. 2, 9, 4 de *sphaeristis*: inter rotatiles catastropharum -os. **de flexibus euntium**: AMM. 30, 1, 12 fugiens maeandros faciebat et -os. cf. *de circuitu*: COMMENT. Lucan. 6, 57 -um Maleae navibus donare. **de circuitu gradientium**: PAVL. Nol. carm. 21, 126 Iosue septenos iterans... circa moenia Iericho -os.

4 de scalis vel via per circulum ductis: ITIN. [Silv.] 3, 1 non eos (*i. montes*) subis lente et lente per -um, ut dicimus in cochleas, sed totum ad directum subis. VVLG. Ezech. 41, 7 platea... in coenaculum templi deferebat per -um (*ibid.* per cochleam. *hebr. corrupt.*). **de flumine**: IVL. HON. cosmogr. A 45 Nilus... -um iterum faciens.

5 de turbine: VERG. Aen. 7, 379 torto volitans sub verberibus turbo quem pueri magno in -o vacua atria circum... exercent. EVSTATI. Bas. hex. 5, 10 turbo... curvatis spatiis -os explicat tortuosos (*ποιοῦνται περιστροφάς*).

6 de rota figulari: AVIAN. fab. 41, 9 rapiente volumina -o (*v. Blümner, Technologie II 37, 1*). in imagine: AVG. civ. 5, 4 p. 195, 19 D. ut homines luteum cor habentes in -um mittantur (*ambigue tam de proprio rotac figularis orbe quam translate de erroris -o*). *sim. in instrumento medicinali*: HIER. in Am. 2, 5 p. 289 calore superioris -i in curcubita.

7 in fossura: COLVM. 5, 9, 17 altis -is ablaqueabimus oleas. PALLAD. 3, 21, 2 duobus palmis ab ea (rosa) -um fodies (*Geopon. 11, 18, 5 γῶγον ὀρύξας*).

8 de circulari motu aquae: SIL. 13, 25 calculus... exiguos format... -os in stagnante unda.

B generalia sec. iuncturas disposita (abl. vel praep.; fere de motibus in orbem): abl. gyro: VERG. Aen. 10, 884 telum figit... ingenti -o. 11, 695 Orsilochum... eludit -o *Camilla*. GRAT. 225 maiore secat spatia extera -o *metagon*. 245. PHAEDR. 3 epil. 25 simili -o venient... vices. LVCAN. 3, 554 longo frangere -o cursum (*de navibus*). 4, 79 *de arcu caelesti* (cf. STAT. silv. 5, 1, 104, *sim. Theb. 1, 311*). VAL. FL. 6, 130 patulo. SIL. 4, 451 artato. 14, 370 lunato. STAT. Theb. 3, 529 sese immoti -o... tenent *cygni*. 4, 67. 6, 223 dextri -o... hac redeunt. 9, 117 ancipiti circumfert cornua -o. 11, 311. silv. 2, 2, 89. Ach. 1, 314 nondum toto peraguntur cornua -o (*sc. vitulo*). 2, 136. SYMPH. 214. NON. p. 413 celeri -o rotare. PRVD. c. Symm. 1, 321. MARCELL. med. carm. 33 tunde... seu contere -o *species*. SEDVL. carm. pasch. 2, 65. -is: MORET. 26 rotat... -is orbem. STAT. Theb. 4, 539 caligantem longis Ixiona -is. SIL. 2, 87. CHALC. comm. 56 animae motus -is circuit (<et> anfractibus (cf. 101. 324). AMM. 14, 6, 20 feminas... iactari... -is. MART. CAP. 9, 909 quoddam -is multiplicibus circulatum (*de lyra*). in -o: CET. Fav. 2 p. 288 ageretur *Triton* (*sc. aereus, index ventorum*. VITR. 1, 6, 4 circumageretur). DIOSC. 5, 177 in caccabo... pertuso in -o. APIC. 8, 369. ISID. orig. 20, 15, 2 cf. p. 1996, 59. in -um: MORET. 101 it manus. OV. met. 7, 784 COLVM. 8, 17, 10 SVET. Iul. 39, 2. APVL. Plat. 1, 8 in -um circuitumque torquentur. CHALC. comm. 56. 122. SERV. Aen. 1, 117 circumagit. AVG. in psalm. 139, 13 in -um eant erroris. VERG. mulom. 2, 2 tamquam ad molum vadit in -um (*Chiron 257 girat*). al. MART. CAP. 6, 709 lineae in -um reflexae (*κυκλικαί, opp. directae*). VAL. CEM. hom. 1, 5 ducti equi. in -os: COLVM. 5, 4, 1 vineae in orbiculos -osque flectuntur. STAT. Theb. 6, 444 spargitur *equus*. ITALA eccles. 1, 6 (*Ambr. in psalm. 118 serm. 12, 22, 1. in circulos VVLG.*). al. per -um: NON. p. 189 zonatim. ITIN. [Silv.] 3, 1 v. p. 2387, 62. AVSON. 302, 115 CHIRON 973 al. per -os: MANIL. 1, 440 flexa per ingentes stellarum flumina -os.

II i. q. ambitus, de locis circumiacentibus (e. g. HIER. in Hab. 1, 2 p. 607 pro munitione et petra, in cuius locum Symmachus interpretatus est 'conclusum', in Hebraeo ponitur masur [מִסֹּר], quod Theodotio -um, Aquila et quinta editio 'circinum' transtulerunt). in iuncturis praepositionalibus idem fere valentibus quod 'circa, circum, in circuitu' (de structuris v. Löfstedt, *Komment. Peregr. Aeth. p. 66. in hebr. fere semper סָבִיב, antecedente hic illic praep.*): A absolute (sine epitheto): in -um: ITALA exod. 40, 8 (*Monac.*) circumdabis atrium in -um (*κύκλω*. VVLG. circumdabis). psalm. 96, 3 (*Mutian. Chrysost. hom. 23, 3 p. 381 extr. VVLG. in circuitu [sic plerumque]*). EXPOS. mund. 66. SORAN. 42, 4. 54, 11 gravedo... lumborum totiusque vicinitatis in -um. 116, 16. in -o: ITALA Ezech. 8, 10 (*Sangall.*) simulacra... descripta in ea in -o. ITIN. [Silv.] 29, 5 al. VVLG. Ios. 23, 1 (*סָבִיב*). Iob 19, 12. Ezech. 37, 2 circumduxit me per ea in -o (*סָבִיב סָבִיב*). et saepius. I Macc. 6, 62 (*κυκλόθεν*). DIOSC. 4, 56 (*ibid.* in circuitu). aliter 4, 165 fodiunt in -o aut rotunditate (*gr. 4, 170, 2 δόμο-εἶδος*). ANTHIM. 49 ORIBAS. syn. 1, 31. 7, 1 al. GREG. M. moral. 14, 46. VITA Sim. 13 pardus... in -o omnia vastabat. per -um: ITIN. [Silv.] 2, 6 omnes qui per -um sunt. 4, 4 al. VVLG. exod. 30, 3 al. III reg. 6, 5 (*ibid.* per circuitum). saepe. Iudith 7, 6 dum circuit per -um. Ezech. 41, 16 per -um in circuitu. PASS. Thom. p. 140, 13. traditur per -o: ITIN. [Silv.] 2, 5 mons... per -o... unus esse videtur. 3, 6. 19, 10.

B accedit genitivus rei, cuius ambitus est (vel pron. poss.): in -um: cimenterii: MIRAC. Theclae p. 170, 9 arbores... consitas. in -o: altaris: ITALA III reg. 18, 32 (*Lucif. Athan. 1, 17 p. 96, 25*) fecit foveam (*κυκλόθεν*. VVLG. in circuitu). Helisei: IV reg. 6, 17 (*Hil. in psalm. 137, 5*) mons erat (*περικύκλω*. VVLG. ut supra). al. meo: VVLG. thren. 3, 5 aedificavit. per -um: colliculi: ITIN. [Silv.] 13, 3. tui: ITALA Is. 29, 3 (*Hier. in Is. p. 387*) ponam... turres (*βαλῶ... περὶ σὲ πύργους*. VVLG. in circuitu tuo). capitii: VVLG. exod. 28, 32 ora per -um eius. tabernaculi: *ibid.* 40, 31. talia saepius. **C in -o accedente accusativo ad exemplum praepositionis q. e. circum**: ITIN. [Silv.] 3, 8 in -o parietes ecclesiae. VVLG. III Esdr. 4, 34 sol convertit (*sc. se*) in -o caelum in locum suum in una die. MISC. Tir. p. 63, 8 carnes qui in -o dentes cresunt. c. abl. quasi acc.: ITIN. [Silv.] 14, 2 in -o colliculo isto. 37, 1 in -o mensa. GREG. Tvr. Franc. 10, 16 p. 427, 18 foliola aurea fuerant in -o palla (-ae dett.).

III singularia (notio rotundi iam evanuisse videtur): i. q. coctus sive congregatio animantium: LVCAN. 4, 781 densatur... globus, quantum pede prima relato constrinxit -os acies. STAT. silv. 3, 2, 25 navis utrumque latus molli praecingite -o, *Nereides*. AVSON. 302, 10 sapientium e medio prodeo -o Solon (cf. *ibid.* vs. 8 in orbe). i. q. ambages: GELL. 16, 8, 17 ne... in illis dialecticae -is atque maeandris... consenesceas (cf. p. 2387, 58). i. q. vinculum: VVLG. Iob 38, 31 -um Arcturi poteris dissipare (*רִצְצֶנּוּ, cf. Hitzig ad l.*). ARATOR act. 1, 792 legis circumdata -o Iudaea (cf. p. 2387, 39). v. Onom.

deriv.: gyro. comp.: gyrovagus. Blatt.
gyt, gytter, gyttis, gytus v. git.